

Bundel – Politieke Avond van 11 juni 2025

Agenda bijlagen

Agenda PA 11 juni 2025

Bundel amendementen & moties (d.d. 11-06-2025 – 17h00)

Getekende besluitenlijst PA 11 juni 2025

- 1 18.45 uur – 23.15 uur: Besluitvormende vergadering
 - 1.1 Opening en mededelingen
 - 1.2 Afscheid van raadslid Lea Manders
 - 1.3 Beëdiging van Wim Spruijt (Arnhem Centraal) tot raadslid
 - 1.4 Beëdiging van Paulien Lunter (Arnhem Centraal) en Kevin ten Thij (Partij voor de Dieren) tot fractievoorzitter
 - 1.5 Vaststellen van de agenda en spreektijdsverdeling
 - 1.6 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 28 mei 2025
 - Getekend raadsbesluit
 - Raadsvoorstel 'Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 28 mei 2025'
 - Besluitenlijst PA 28 mei 2025
 - 1.7 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad
 - Getekend raadsbesluit
 - Raadsvoorstel 'Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 11 juni 2025'
 - Lijst van Ingekomen stukken (22 mei 2025 tot en met 4 juni 2025)
- 2 Onderwerpen direct ter besluitvorming
 - 2.1 Vaststellen: Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling Gelders Archief
 - Getekend raadsbesluit
 - Behandeladvies 11 juni 2025, besluitvormende bespreking
 - Raadsvoorstel 'Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling Gelders Archief'
 - Aanbiedingsbrief Gelders Archief ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief 2026
 - Zienswijzebrief ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief 2026
 - 2.2 Vaststellen: Zienswijze 1e Bestuursrapportage 2025 en ontwerpMeerjarenprogrammabegroting 2026–2029 De Connectie
 - Getekend raadsbesluit
 - Behandeladvies 11 juni 2025, besluitvormende bespreking
 - Raadsvoorstel 'Zienswijze 1e Bestuursrapportage 2025 en ontwerpMeerjarenprogrammabegroting 2026–2029 De Connectie'
 - Bijlage 1 – Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2024, 1e Bestuursrapportage 2025 en Ontwerp MJPB 2026–2029 De Connectie;
 - Bijlage 2 – Zienswijze
 - Bijlage 3 – Ontwerp 1e Bestuursrapportage 2025
 - Bijlage 4 – Bestuurlijke Samenvatting MJPB 2026–2029 De Connectie
 - Bijlage 5 – Ontwerp MJPB 2026–2029 De Connectie
 - Bijlage 6 – Perspectiefbrief 2026 De Connectie
 - Bijlage 7 – Bestuurlijke samenvatting Jaarstukken 2024 De Connectie
 - Bijlage 8 – Jaarstukken 2024 De Connectie
 - Bijlage 9 – Accountantsverslag bij de Jaarstukken 2024 De Connectie
- 3 Onderwerpen welke voor debat en besluitvorming worden voorgedragen
 - 3.1 Vaststellen: TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
 - De raadsvoorstellen 'TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' (3.1) & 'Vaststellen TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën' (3.2) worden gelijktijdig besproken maar afzonderlijk in stemming gebracht. Zie voor meer informatie het behandeladvies.*
 - Getekend raadsbesluit
 - Behandeladvies 11 juni 2025, besluitvormende bespreking
 - motie 'Geef bedrijven duidelijkheid over voortzetten huidige bedrijfsactiviteiten op en rondom Rijnpark' (25M163) van de fracties VVD, D66 en CDA

Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord'
Bijlage 1 Wijzigingenoverzicht
Bijlage 2a Zienswijzen geanonimiseerd
Bijlage 2b Zienswijzennota
Bijlage 3a Regels TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
Bijlage 3b Verbeelding TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
Bijlage 3c Motivering TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
Bijlage 3d Bijlagen bij de motivering TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
Bijlage 4 Handreiking TAM-Omgevingsplan
Verzoek aanhouden besluitvorming namens Nouryon Functional Chemicals, d.d. 6 mei 2025
Memo wethouders Smeulders en Kundić met o.a. de beantwoording van technische vragen van de VVD fractie d.d. 23-05-2025
Brief Instemming compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark (provincie Gelderland)
Beantwoording aanvullende technische vragen VVD d.d. 28 mei 2025
Behandelresultaat 14 mei, informatieve & meningsvormende bespreking
Aanvullende schriftelijke reactie Nouryon, d.d. 10-06-2025

- 3.2 Vaststellen: TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën
De raadsvoorstellen 'Vaststellen TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën' (3.2) & 'TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' (3.1) worden gelijktijdig besproken maar afzonderlijk in stemming gebracht. Zie voor meer informatie het behandeladvies.

Getekend raadsbesluit
Behandeladvies 11 jun 2025, besluitvormende bespreking
Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën'
Bijlage 1 Wijzigingenoverzicht
Bijlage 2a Zienswijzen geanonimiseerd
Bijlage 2b Zienswijzennota
Bijlage 3a Regels TAM-Omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën
Bijlage 3b Bijlagen bij de regels TAM-Omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën
Bijlage 3c Verbeelding NL.IMRO.0202.TAM1059-0301 TAM-Omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën
Bijlage 3d Motivering TAM-Omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën
Bijlage 3e Bijlage bij de motivering TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën
Bijlage 4 Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark
Bijlage 5 Handreiking TAM-Omgevingsplan
Verzoek aanhouden besluitvorming namens Nouryon Functional Chemicals, d.d. 6 mei 2025

Memo wethouders Smeulders en Kundić met o.a. de beantwoording van technische vragen van de VVD fractie d.d. 23-05-2025
Brief Instemming compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark (provincie Gelderland)
Behandelresultaat 14 mei, informatieve & meningsvormende bespreking
Schriftelijke bijdrage van BC Nieuwe Haven inzake 'Effecten Rijnpark', d.d. 28-05-2025
Schriftelijke bijdrage van Maatwerk Revalidatie Techniek inzake 'De-zonering Industrieterrein', d.d. 28-05-2025
Aanvullende zienwijze Tauw namens Shell, d.d. 10-06-2025

- 4 Behandeling 'Perspectiefnota 2026-2029' & 'Turap 1-2025'
De 'Perspectiefnota 2026-2029' & 'Turap 1-2025' worden als één agendapunt behandeld maar afzonderlijk in stemming gebracht. Onder dit agendapunt staat het behandeladvies voor de bespreking op 11 juni, inclusief andere relevante documenten van de eerdere behandelingen. Daaronder zijn alle ingediende amendementen en moties te vinden. Onder de amendementen en moties staan beide raadsvoorstellen en de ingediende schriftelijke reacties.

Behandeladvies 11 jun 2025, besluitvormende bespreking
Hand out proces behandeling Perspectiefnota 2026
Portefeuilleoverzicht college van B&W
Gecombineerd behandelresultaat 7 mei 2025 Raad van de Stad 2025, informatieve bespreking
Gecombineerd behandelresultaat 21 mei 2025, meningsvormende bespreking

Gecombineerd behandelresultaat 28 mei 2025, vervolg meningsvormende bespreking
Memo van wethouder Van Esch inzake 'Afdoen toezeggingen PPN 2026-2029', d.d.
27-05-2025

Memo van de wethouders Roelofs, van der Geijn en Van Esch inzake beantwoording vragen PPN
2026-2029, d.d. 28-05-2025

Memo van wethouder Roelofs inzake 'Toezegging 1702 Risico-inventarisatie van de
vervangingsopgave van de riolering', d.d. 28-05-2025

Memo van burgemeester Marcouch inzake 'Diverse toezeggingen behandeling perspectiefnota',
d.d. 28-05-2025

Beantwoording aanvullende vragen uit de eerste termijn van de meningsvormende bespreking
d.d. 28 mei 2025

Memo 'Toezegging 1711 over isolatie woningen' d.d. 03-06-2025

Memo van wethouder Van Munster inzake 'Openstaande vragen Gelrepa raadskamer 28 mei
2025', d.d. 04-06-2025

Bundel met technische vragen en antwoorden Perspectiefnota 2026 - Versie 28 mei - 15.00
uur

Bijlage 1 - Overzicht inzake het antwoord op vraag 1 van de fractie Partij voor de Dieren

Bijlage 2 - Overzicht Burgerkracht 2020-2024

Aanvullende vragen fractie D66 meningsvormende bespreking Perspectiefnota eerste
termijn

Aanvullende vragen fractie VVD meningsvormende bespreking Perspectiefnota eerste
termijn

Gecombineerd behandelresultaat 4 juni 2025, bespreking van amendementen en moties

Memo van wethouder Roelofs inzake 'Toezegging onderzoek relatie- en scheidingsteam Zwolle',
d.d. 06-06-2025

Memo van burgemeester Marcouch en de wethouders Roelofs, Van de Geijn en Van Munster
inzake 'Schriftelijke preadvisering op de moties', d.d. 06-06-2025

Raadsbrief 'Effecten meicirculaire 2025', d.d. 04-06-2025

4.1 Overzicht ingediende (in stemming gebracht / ingetrokken) amendementen & moties inzake 'Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025'

Overzicht amendementen en moties 'Perspectiefnota 2026-2029' (versie 11 juni - 21.00
uur)

Aangenomen amendement 'Hanteer de terminologie van internationale
mensenrechtenorganisaties in de Perspectiefnota' (25A38) van de fractie DENK

Ingetrokken amendement 'Transparante tekst rondom instroom' (25A41) van de fractie Forum
voor Democratie

Aangenomen motie 'Stop de genocide in Gaza - naleving van internationaal recht in woord en
daad' (25M76) van de fractie DENK

Aangenomen motie 'Erkenning van de realiteit van apartheid in Palestina en Israël' (25M77) van
de fractie DENK

Aangenomen motie 'Oproep aan de Nederlandse regering tot erkenning van de Palestijnse staat'
(25M78) van de fractie DENK

Verworpen motie 'Oproep aan de VNG tot tijdelijke opschorting van gemeentelijke banden met
Israël' (25M79) van de fractie DENK

Verworpen motie 'Oproep aan de VNG om Nederlandse gemeenten te mobiliseren voor de
wederopbouw van Gaza' (25M80) van de fractie DENK

Aangenomen motie 'Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in
gemeentelijke communicatie' (25M81) van de fractie DENK

Aangenomen motie 'Palestina zichtbaar maken - straatnaam als teken van antikoloniale
solidariteit (25M82) van de fractie DENK

Verworpen motie 'Arnhem plant hoop - de olijfboom als levend monument van solidariteit met
Palestina' (25M83) van de fractie DENK

Aangenomen motie 'Toegankelijkheidscriteria opnemen in prestatieafspraken met
woningcorporaties' (25M85g) van de fractie ChristenUnie

Aangenomen motie 'Middelen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen' (25M87) van
de fracties Volt, ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, DENK, BurgerBelang Arnhem en Partij voor de
Dieren

Aangenomen motie 'Pleidooi voor gewortelde kinderen' (25M88) van de fracties Volt, D66,
ChristenUnie, PvdA en GroenLinks

Aangenomen motie 'Van ambitie naar uitvoering - investeer in eigen medewerkers' (25M89) van
de fractie Volt

Aangenomen motie 'Investeren in de energietransitie' (25M90) van de fracties GroenLinks, Partij voor de Dieren en D66

Aangenomen motie 'Voorzetten Arnhemse aanpak energie-armoede' (25M91) van de fracties GroenLinks, PvdA en BurgerBelang Arnhem

Aangenomen motie 'Eerlijker heffen' (25M92) van de fractie BurgerBelang Arnhem

Aangenomen motie 'Arnhem naar 0 nieuwe HIV-infecties' (25M93) van de fracties D66, GroenLinks en Partij voor de Dieren

Aangenomen motie 'Erfgoed beleefbaar bij vernieuwing van de stad' (25M94) van de fracties D66 en GroenLinks

Aangenomen motie 'Focus op snelle toevoeging van nieuwe woningen' (25M95) van de fracties D66, CDA en Volt

Aangenomen motie 'Immerloo afmaken en opschalen' (25M96) van de fracties D66, ChristenUnie, Volt, PvdA en GroenLinks

Aangenomen motie 'Ook in de toekomst een sterke economie in Arnhem' (25M97) van de fracties D66, VVD en CDA

Aangenomen motie 'Stadsontwikkelfonds binnen vastgestelde kaders' (25M98) van de fractie D66

Aangenomen motie 'Kiezen voor kwaliteit in het sociaal domein' (25M99) van de fracties D66, Volt, VVD en ChristenUnie

Ingetrokken motie 'Alle daklozen tellen mee' (25M100) van de fractie BurgerBelang Arnhem

Aangenomen motie 'Laat nieuwe Arnhemmers meedoen vanaf dag 1' (25M102) van de fracties GroenLinks, VVD, D66 en Volt

Aangenomen motie 'Blijven werken aan Arnhemse preventie' (25M103) van de fracties D66 en ChristenUnie

Aangenomen motie 'Cultuur mogelijk blijven maken' (25M104) van de fracties D66, GroenLinks, Arnhem Centraal, Volt

Aangenomen motie 'Maak parallel plannen de standaard voor de woningbouw' (25M106) van de fracties CDA en VVD

Aangenomen motie 'Behoud en borduur voort op Horecastewards' (25M107) van de fracties CDA, VVD, D66 en Arnhem Centraal

Aangenomen motie 'Capaciteit in beeld voor realistische ambities' (25M108) van de fracties VVD, CDA, ChristenUnie en D66

Ingetrokken motie 'Verantwoord investeren in gebiedsontwikkeling en woningbouwversnelling' (25M109g) van de fractie VVD

Verworpen motie 'Keuzeruimte en scenario's bij de transformatie van het sociaal domein' (25M110) van de fractie VVD

Aangenomen motie 'Arnhem op de kaart' (25M112g) van de fracties VVD, D66 en CDA

Aangenomen motie 'In gang zetten van de transformatie van het sociaal domein' (25M113) van de fractie PvdA

Ingetrokken motie 'Prioriteit levensloopbegeleiding mensen met autisme' (25M114) van de fractie ChristenUnie

Aangenomen motie 'Prioriteit aan verbinding in het sociaal domein' (25M115) van de fractie ChristenUnie

Verworpen motie 'Relatie- en scheidingsloket' (25M117) van de fractie ChristenUnie

Aangenomen motie 'Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein' (25M119) van de fractie Arnhem Centraal en Partij voor de Dieren en VVD

Aangenomen motie 'Ouderenbeleid uitvoeren' (25M120) van de fracties Arnhem Centraal en GroenLinks

Aangenomen motie 'Gelijktrekken bedrag Gelrepass voor 67+' (25M121) van de fractie Arnhem Centraal

Aangenomen motie 'Voortzetting financiering verhuiscoach voor een goede doorstroming' (25M122) van de fracties Arnhem Centraal, CDA en VVD

Aangenomen motie 'Een multifunctioneel terrein voor én door Schuytgraaf' (25M123) van de fractie Arnhem Centraal

Aangenomen motie 'Intensivering Beheersing Rattenpopulatie' (25M124) van de fracties Arnhem Centraal en CDA

Verworpen motie 'Naast enkel glas ook verouderd dubbel glas uitbannen in sociale huurwoningen' (25M125) van de fractie SP

Verworpen motie 'Geen nieuw strooiscootersaga in Arnhem' (25M127) van de fractie SP

Aangenomen motie 'Een streekmarkt voor de Geitenkamp' (25M128) van de fracties SP, Partij voor de Dieren en Volt

Verworpen motie 'Geef Arnhemmers hun huishoudelijke hulp terug' (25M129) van de fractie

Aangenomen motie 'Leg woekerprijzen voor dierenzorg aan banden' (25M130) van de fractie SP, Partij voor de Dieren en Arnhem Centraal

Aangenomen motie 'Extra capaciteit om laaggeletterdheid onder kinderen te voorkomen' (25M131) van de fracties SP en ChristenUnie

Aangenomen motie 'Extra capaciteit om zorgfraude op te sporen en zorggeld terug te vorderen' (25M132) van de fracties SP, VVD en Arnhem Centraal

Verworpen motie 'Behoud van de Maakindustrie in Arnhem' (25M133) van de fractie SP

Verworpen motie 'Tegen de uitbreiding van het stadhuis voor meer dan 100 miljoen euro' (25M134) van de fractie SP

Verworpen motie 'Benutten van de kans op kosteloze uitbreiding van sportvoorzieningen en sportparticipatie in Arnhem-Oost' (25M135) van de fractie SP

Aangenomen motie 'Versterk, verbreed en vernieuw de wijkwinkelcentra' (25M136) van de fracties PvdA, Volt, SP en D66

Verworpen motie 'De binnenstad verdient beter schoon, gastvrij en uitnodigend' (25M137) van de fracties VVD en CDA

Aangenomen motie 'Maak Arnhem structureel digitaal weerbaar' (25M138) van de fractie VVD, Arnhem Centraal en D66

Verworpen motie 'Toegankelijke markt voor iedereen' (25M140) van de fracties ChristenUnie en BurgerBelang Arnhem

Aangenomen motie 'Aanpak voor bestrijding anti-Zwartracisme en Afrofobie' (25M141) van de fracties ChristenUnie en GroenLinks en Partij voor de Dieren

Aangenomen motie 'Duurzaam investeren in duurzaam groenonderhoud' (25M142) van de fracties Partij voor de Dieren en Volt

Verworpen motie 'Vergroen sociaal kwetsbare gebieden' (25M143) van de fractie Partij voor de Dieren

Aangenomen motie 'Arnhem minimaal op basisniveau voor digitale veiligheid' (25M144) van de fracties Partij voor de Dieren, VVD, Forum voor Democratie en Volt

Aangenomen motie 'Behoud gratis bibliotheekpas voor jongeren' (25M145) van de fracties Partij voor de Dieren en D66

Verworpen motie 'Ervaren jongeren maken de jeugdzorg beter' (25M146g) van de fracties Partij voor de Dieren en ChristenUnie

Verworpen motie 'Structurele financiering van groene BOA's' (25M147) van de fractie Partij voor de Dieren

Verworpen motie 'Maak investering rondom CO2 reductie inzichtelijk' (25M149) van de fractie Forum voor Democratie

Verworpen motie 'Operatie Arnhem Standvastig' (25M152) van de fractie Forum voor Democratie

Verworpen motie 'Onderzoek naar het splitsen van de subsidie voor Rozet' (25M153) van de fractie Forum voor Democratie

Verworpen motie 'Arnhem scherp financiële uitgaven' (25M154) van de fractie Forum voor Democratie

Verworpen motie 'Inzicht in werkelijke ICT-kosten via TCO-analyse' (25M155) van de fractie Forum voor Democratie

Aangenomen motie 'Meer aandacht voor financiële weerbaarheid' (25M156) van de fractie ChristenUnie

Aangenomen motie 'Ambitie stedelijke ontwikkeling doorzetten' (25M157) van de fracties D66, Volt, PvdA en GroenLinks

Aangenomen motie 'Taalrijk opgroeien' (25M158) van de fracties D66 en Partij voor de Dieren

Aangenomen motie 'Zicht op handhaving' (25M159) van de fractie Forum voor Democratie

Aangenomen motie 'Behoud Buurthuizen in Arnhem' (25M160g) van de fracties CDA, VVD en Volt

Verworpen motie 'Genoeg geld voor groen' (25M161) van de fracties Partij voor de Dieren en GroenLinks

Verworpen motie 'Weerstandsvermogen op peil brengen en houden' (25M162g) van de fractie VVD

Ingetrokken motie 'Belofte jeugdzorg crisisdienst in de nacht nakomen' (25M164) van de fractie Groep van den Broek

4.2 Vaststellen: Perspectiefnota 2026–2029

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel 'Perspectiefnota 2026–2029'

Perspectiefnota 2026 – 2029

Perspectiefnota 2026 – 2029 (geamendeerde versie)

4.3 Vaststellen: Turap-1 2025

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel 'Turap-1 2025'

Turap 1 2025

Begrotingswijziging 25-004 Turap-1 2025

Bestuursrapportage Zorg

Bestuursrapportage bestaanszekerheid

4.4 Schriftelijke reacties

Schriftelijke bijdrage van E. Bouwhuis, werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier d.d. 07-05-2025

Schriftelijke bijdrage van N. Bolté, Platform Binnenstad Arnhem d.d. 07-05-2025

Schriftelijke bijdrage van de Stichting City ad Home d.d. 07-05-2025

Schriftelijke bijdrage van Platform Binnenstad Arnhem d.d. 07-05-2025

Schriftelijke bijdrage van de Werkgroep Erfgoed d.d. 07-05-2025

Schriftelijke reactie op de Perspectiefnota van de Stichting Rijnstad, d.d. 07-05-2025

Schriftelijke bijdrage van Stichting Ecovrede d.d. 08-05-2025

Schriftelijke bijdrage van Sportbedrijf Arnhem, d.d. 07-05-2025

Schriftelijke bijdrage van B. Kuiper van Prodesse Conamur, d.d. 07-05-2025

Schriftelijke bijdrage van C. Esman van Deko Holland, d.d. 30-04-2025

Schriftelijke bijdrage van Stadskracht Arnhem, d.d. 07-05-2025

Agenda Politieke Avond
11 juni 2025

Raadzaal

1. 18.45 uur - 23.15 uur: Besluitvormende vergadering

- 1.1 Opening en mededelingen
- 1.2 Afscheid van raadslid Lea Manders
- 1.3 Beëdiging van Wim Spruijt (Arnhem Centraal) tot raadslid
- 1.4 Beëdiging van Paulien Lunter (Arnhem Centraal) en Kevin ten Thij (Partij voor de Dieren) tot fractievoorzitter
- 1.5 Vaststellen van de agenda en spreektijdsverdeling
- 1.6 Vaststellen v/d concept-besluitenlijst v/d vergadering van 18 mei 2025
- 1.7 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad

2 Onderwerpen direct ter besluitvorming

- 2.1 Vaststellen: Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling Gelders Archief
- 2.2 Vaststellen: Zienswijze 1e Bestuursrapportage 2025 en ontwerp Meerjarenprogramma begroting 2026-2029 De Connectie

3 Onderwerpen welke voor debat en besluitvorming worden voorgedragen

- 3.1 Vaststellen: TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
- 3.2 Vaststellen: TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

4 Behandeling 'Perspectiefnota 2026-2029' & 'Turap 1-2025'

- Vaststellen: Perspectiefnota 2026-2029
- Vaststellen: Turap-1 2025

Amendement

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer amendement: **25A38**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in de Perspectiefnota

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden dienen bij de gemeenteraad van Arnhem het volgende amendement in op de Perspectiefnota 2026-2029:

In hoofdstuk 1, eerste alinea (pagina 4), wordt de passage

“Te midden van deze complexe spanningen, zoals de oorlogen in Gaza en Oekraïne, en de toenemende spanningen tussen grootmachten als de Verenigde Staten, China en Rusland [...]”

vervangen door

“Te midden van deze complexe spanningen, zoals de oorlog in Oekraïne en de genocide in Gaza, en de toenemende spanningen tussen grootmachten als de Verenigde Staten, China en Rusland [...]”

Toelichting:

De fractie DENK acht het van belang dat het taalgebruik in gemeentelijke documenten de werkelijkheid helder en rechtvaardig weergeeft. De situatie in Gaza betreft volgens diverse mensenrechtenorganisaties en internationale waarnemers geen wederzijdse oorlog, maar een grootschalige en systematische aanval op de Palestijnse bevolking, die als genocide gekwalificeerd kan worden. Door deze terminologie te hanteren, sluit de gemeente Arnhem aan bij een groeiende internationale erkenning van de ernst van het geweld en de humanitaire ramp in Gaza.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK
Mustafa Bal – DENK

Amendement

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer amendement: **25A41**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Transparante tekst rondom instroom

Aan de gemeenteraad

De Perspectiefnota 2026-2029 als volgt te wijzigen:

Op bladzijde 26, 7e alinea, wordt de tekst:

“Als gemeente hebben wij geen invloed op de hoogte van de instroom.”

vervangen door:

“Hoewel de gemeente formeel gebonden is aan landelijke wetgeving inzake de opvang van nieuwkomers, maakt zij beleidsmatige keuzes die kunnen leiden tot een hogere instroom dan strikt noodzakelijk is. Zo is in Arnhem een verdeling van circa 1700 opvangplekken voorzien, terwijl volgens de landelijke richtlijnen 700 plekken toereikend zou moeten zijn.”

Toelichting:

Deze tekst biedt een feitelijke en transparante weergave van de keuzes die de gemeente Arnhem maakt binnen het wettelijke kader. Het amendement draagt bij aan een zuiver debat over de beleidsruimte die de gemeente benut. De huidige tekst in de voorjaarsnota doet onterecht voorkomen dat Arnhem geen grip op de zaak heeft terwijl er duidelijke wettelijke vereisten zijn en Arnhem boven de wettelijke norm opvang regelt.

En gaat over op de orde van de dag.

Indiener:

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M76**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Stop de genocide in Gaza – naleving van internationaal recht in woord en daad

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- In Gaza inmiddels meer dan 50.000 mensen zijn gedood, waaronder tienduizenden vrouwen en kinderen, en miljoenen mensen ontheemd zijn geraakt;
- Het Israëlische militaire optreden gepaard gaat met de vernietiging van ziekenhuizen, scholen, voedselvoorziening en basisinfrastructuur, waardoor de leefomstandigheden doelgericht zijn vernietigd;
- Het Internationaal Gerechtshof (ICJ) heeft op 26 januari 2024 geoordeeld dat er sprake is van een *reëel en imminent risico op genocide* en Israël tot onmiddellijke maatregelen heeft gemaand om dit te voorkomen;
- Internationaal erkende mensenrechtenorganisaties en VN-experts inmiddels spreken van een genocidale situatie en waarschuwen voor grootschalige schendingen van het internationaal humanitair recht;
- Arnhem als mensenrechtenstad de morele plicht heeft zich uit te spreken tegen deze grootschalige misdaad tegen de menselijkheid.

Overwegende dat:

- Het kabinet consequent weigert om Israël te veroordelen voor de vele oorlogsmisdaden en inmiddels zelfs niet meer spreekt van een 'rode lijn';
- Het kabinet Israël niet alleen politiek en diplomatiek steunt, maar ook wapens blijft kopen van een regering die verdacht wordt van genocide;
- Het nalaten om op te treden tegen de regering-Netanyahu bijdraagt aan de straffeloosheid en het voortduren van het genocidale geweld.

Spreekt uit dat:

- De gemeenteraad op basis van de beschikbare feiten, internationale rapporten en juridische criteria vaststelt dat er sprake is van genocide in Gaza;
- De Nederlandse regering het internationaal recht onvoorwaardelijk en zonder selectiviteit moet naleven zoals onze Grondwet toe oproept;

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

Deze uitspraak van de gemeenteraad onverwijld over te brengen aan het kabinet, met het dringende verzoek:

- De genocide in Gaza publiekelijk te erkennen en krachtig te veroordelen;
- Alle politieke, juridische en economische middelen in te zetten om de genocide te stoppen;
- De doorvoer en export van militaire goederen richting Israël per direct te staken;
- Deze motie actief te communiceren richting de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), andere gemeenten en de Arnhemse samenleving, in het bijzonder naar gemeenschappen die direct geraakt worden door deze tragedie.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M77**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Erkenning van de realiteit van apartheid in Palestina en Israël

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Op 19 juli 2024 het Internationaal Gerechtshof, in navolging van vele Palestijnse, internationale en Israëlische mensenrechtenorganisaties, geoordeeld dat de Israëlische bezetting van Palestina niet alleen illegaal is, maar ook dat er sprake is van 'raciale segregatie en Apartheid';
- De VN-lidstaten, bij meerderheidsbeslissing, Israël hebben opgedragen om binnen 1 jaar te voldoen aan de eisen gesteld door het Internationaal Gerechtshof.

Spreekt uit dat:

- De gemeente Arnhem de realiteit van apartheid erkent in zowel Israël als in Palestina, conform de definities van apartheid in het internationaal recht;
- Arnhem als mensenrechtenstad de morele plicht heeft zich uit te spreken tegen ernstige en structurele mensenrechtenschendingen, waar ook ter wereld.

Draagt het college op om:

- Deze uitspraak van de gemeenteraad actief uit te dragen richting de Rijksoverheid en kenbaar te maken bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG);

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:
Yıldırım Usta – DENK
Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M78**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Oproep aan de Nederlandse regering tot erkenning van de Palestijnse staat

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Het Israëliisch-Palestijns conflict al decennialang voortduurt, en een rechtvaardige en duurzame vrede alleen mogelijk is met de oprichting van een onafhankelijke, democratische en levensvatbare Palestijnse staat;
- Er wereldwijd groeiende erkenning is voor Palestina als staat: meer dan 140 landen hebben Palestina inmiddels erkend, waaronder recent ook meerdere Europese landen zich hierover positief hebben uitgesproken of concrete stappen zetten richting erkenning;
- Frankrijk heeft aangegeven Palestina in juni te erkennen als staat;
- De Nederlandse regering tot op heden weigert de Palestijnse staat formeel te erkennen, ondanks herhaalde oproepen vanuit het maatschappelijk middenveld, diasporaorganisaties, internationale organisaties én het Palestijnse volk zelf.

Overwegende dat:

- Nederland in andere situaties (zoals Oekraïne, Kosovo of Zuid-Soedan) wél staten heeft erkend in het belang van vrede, veiligheid en zelfbeschikking;
- De erkenning van Palestina een noodzakelijke stap richting gelijkwaardigheid en een evenwichtiger vredesproces vormt, in plaats van eenzijdige diplomatie richting Israël;
- Het niet erkennen van Palestina de diplomatieke asymmetrie in stand houdt en de straffeloosheid vergroot.

Spreekt uit dat:

- De gemeenteraad van Arnhem de oprichting en erkenning van een onafhankelijke Palestijnse staat als fundamenteel onderdeel beschouwt van een rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

1. De Nederlandse regering op te roepen om de staat Palestina formeel te erkennen en volwaardige diplomatieke betrekkingen aan te gaan met de Palestijnse Autoriteit;
2. De regering aan te sporen om, samen met EU-partners, concrete stappen te zetten ter bevordering van een rechtvaardig vredesproces, gebaseerd op het internationaal recht en de rechten van beide volkeren;

3. Zolang het conflict voortduurt, blijvend druk uit te oefenen op Israël om de illegale nederzettingenbouw te stoppen, een einde te maken aan de bezetting van Palestina en het internationaal recht volledig na te leven;
4. Een afschrift van deze motie te zenden aan de Minister van Buitenlandse Zaken, de vaste Kamercommissie voor Buitenlandse Zaken en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), ter ondersteuning van de urgentie van deze oproep.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M79**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Oproep aan de VNG tot tijdelijke opschorting van gemeentelijke banden met Israël

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Het Internationaal Gerechtshof heeft geoordeeld dat Israël zich schuldig maakt aan “raciale segregatie en Apartheid” en meer dan een jaar geleden heeft gewaarschuwd voor een dreigende risico op genocide;
- Internationale mensenrechtenorganisaties en VN-instituten inmiddels genocide hebben vastgesteld;
- Steden als Barcelona, Oslo, Luik en Verviers daarom hun samenwerkingsverbanden met Israëlische steden of instellingen (tijdelijk) hebben opgeschort uit protest tegen de aanhoudende schending van mensenrechten van de Palestijnse bevolking en het apartheidsregime dat Israël volgens internationale organisaties in stand houdt;
- Deze steden oproepen tot opschorting van alle bestaande of toekomstige banden met Israël, zolang het land het internationaal recht en de fundamentele mensenrechten van Palestijnen niet respecteert.

Overwegende dat:

- Lokale overheden een morele plicht hebben zich uit te spreken tegen apartheid en grove mensenrechtenschendingen;
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een coördinerende rol speelt in internationale samenwerking en intergemeentelijke solidariteit;
- Het opschorten van gemeentelijke banden met staten of instanties die mensenrechten structureel schenden eerder is ingezet als signaal van protest, bijvoorbeeld bij de oorlog in Oekraïne of apartheid in Zuid-Afrika.

Spreekt uit dat:

- De gemeente Arnhem zich uitspreekt tegen het Israëlische apartheidsregime en de voortdurende schending van de rechten van de Palestijnse bevolking;
- Nederlandse gemeenten zich solidair moeten tonen met slachtoffers van onderdrukking, en verantwoordelijkheid dragen voor de ethische implicaties van hun samenwerkingen.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

1. Bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) aan te dringen op een inventarisatie van alle huidige banden tussen Nederlandse gemeenten en Israëlische steden, instellingen of bedrijven;
2. De VNG op te roepen om gemeenten aan te moedigen om alle samenwerkingen met Israëlische entiteiten die betrokken zijn bij mensenrechtenschendingen of apartheid tijdelijk op te schorten;
3. De VNG te verzoeken deze opschorting te laten gelden zolang Israël doorgaat met de systematische schending van de mensenrechten van Palestijnen en het schenden van het internationaal recht;
4. De VNG aan te sporen om samen met Nederlandse gemeenten een krachtig signaal af te geven aan Israël, in navolging van Barcelona en Oslo, ten behoeve van vrede, rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M80**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Oproep aan de VNG om Nederlandse gemeenten te mobiliseren voor de wederopbouw van Gaza

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- De humanitaire situatie in de Gaza na de recente geweldsescalaties catastrofaal is, met tienduizenden doden, honderdduizenden gewonden en een vrijwel volledig verwoeste infrastructuur;
- De bevolking van Gaza dringend humanitaire hulp, wederopbouwcapaciteit en structurele ondersteuning nodig heeft, waaronder toegang tot water, gezondheidszorg, voedsel, onderwijs en huisvesting;
- De Verenigde Naties een Senior Humanitarian and Reconstruction Coordinator for Gaza heeft aangesteld om deze wereldwijde wederopbouwinspanning te coördineren;
- De situatie in Gaza niet alleen een acute ramp is, maar ook een internationale verantwoordelijkheid op basis van mensenrechten, wederopbouwplicht en solidariteit.

Overwegende dat:

- Nederlandse gemeenten in het verleden via de VNG steun hebben geleverd bij wederopbouw na conflicten en rampen, zoals in Libanon, Bosnië, Oekraïne en Indonesië;
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een krachtig platform is voor intergemeentelijke solidariteit en internationale samenwerking;
- Verschillende gemeenten reeds financiële en materiële middelen hebben toegezegd voor de wederopbouw van Gaza, zoals Amsterdam en Utrecht;
- Gemeenten beschikken over waardevolle kennis, expertise en netwerken op het gebied van ruimtelijke ordening, afvalbeheer, infrastructuur, gezondheidszorg en crisisrespons;
- Solidariteit met de bevolking van Gaza een signaal is van menselijkheid, vrede en betrokkenheid bij het naleven van het internationaal humanitair recht.

Spreekt uit dat:

- De gemeente Arnhem zich solidair verklaart met de bevolking van Gaza en bereid is bij te dragen aan de wederopbouw, voor zover dat binnen haar mogelijkheden ligt.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

1. Bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) aan te dringen op het opstarten van een landelijk gemeentelijk initiatief ter ondersteuning van de wederopbouw van Gaza;
2. De VNG op te roepen andere gemeenten te stimuleren om financiële, materiële en/of personele bijdragen te leveren voor dit doel;
3. De VNG te verzoeken om, in samenwerking met het Rijk, een coördinatiemechanisme op te zetten om gemeentelijke inzet en expertise op een effectieve en veilige wijze beschikbaar te stellen voor wederopbouwprojecten in Gaza;
4. Zelf het goede voorbeeld te geven door – zodra uitvoerbaar – een bijdrage te leveren, in de vorm van middelen, kennis of inzet van gemeentelijke expertise;
5. De VNG te verzoeken om aansluiting te zoeken bij de VN-coördinator voor Gaza, zodat Nederlandse gemeentelijke steun kan worden ingebed in de bredere internationale inspanning.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M81**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in gemeentelijke communicatie

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Sinds oktober 2023 de Israëlische militaire campagne in Gaza geleid heeft tot de dood van naar schatting ten minste 50.000 Palestijnen, waaronder een groot aantal kinderen, en ligt het daadwerkelijke dodental volgens mensenrechtenorganisaties en gezondheidsautoriteiten waarschijnlijk aanzienlijk hoger, gezien het hoge aantal vermisten en het ingestorte zorgsysteem;
- Het Internationaal Gerechtshof (ICJ) op 26 januari 2024 heeft geoordeeld dat de genocidezaak die Zuid-Afrika tegen Israël heeft aangespannen ontvankelijk is, en het aannemelijk achtte dat Israël genocide pleegt of zal plegen;
- De VN-Speciale Rapporteur Francesca Albanese in maart 2024 al concludeerde dat Israël genocide pleegt in Gaza, en in haar rapport aan de VN-Mensenrechtenraad stelt dat de juridische drempel voor genocide is overschreden en staten oproept om Israël verantwoordelijk te houden onder het Genocideverdrag;
- Op 15 november 2024 stelde het VN-Mensenrechtencomité (OHCHR) dat de methoden van oorlogsvoering van Israël in Gaza 'consistent zijn met genocide', en dat deze methoden bewust gericht zijn op de vernietiging van het Palestijnse volk in Gaza;
- Internationale mensenrechtenorganisatie Amnesty International op 5 december 2024 officieel concludeerde dat Israël genocide pleegt in Gaza, op basis van onder andere het extreme dodental, systematisch gebruik van collectieve bestraffing en het expliciete genocidale taalgebruik door Israëlische leiders;
- De gemeente Arnhem en het college in haar communicatie tot op heden niet spreekt over een genocide in Gaza.

Overwegende dat:

- De gemeente Arnhem zich maximaal moeten inspannen om mensenrechten te bevorderen en internationale solidariteit te creëren;
- Veel officiële instanties en overheden, waaronder Nederlandse gemeenten, tot op heden terughoudend zijn in het gebruik van het woord genocide met betrekking tot Palestina.

Taalgebruik in politieke en ambtelijke communicatie van grote invloed zijn op bewustwording, solidariteit en beleidsvorming en het hanteren van correcte terminologie bij ernstige mensenrechtenschendingen van groot belang is;

- Inwoners van Palestijnse afkomst in Nederland dagelijks worden geconfronteerd met het geweld tegen hun familie, gemeenschap en erfgoed, en zich vaak niet gezien of gesteund voelen door de gemeente en diens communicatie uitingen hierover;
- Het gebruik van het woord genocide in lijn is met internationale juridische ontwikkelingen en rapportages zoals die van Amnesty International en de VN-onderzoekscommissie, en recht doet aan de ernst van de situatie;
- Solidariteit met onderdrukte volkeren niet slechts symbolisch maar ook taalpolitiek en feitelijk correct moeten zijn op het moment dat het zich voordoet, en niet alleen wanneer er jaren later herdacht wordt.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

In externe communicatie, verklaringen en uitingen van de gemeente en het college met betrekking tot de situatie in Palestina expliciet het woord 'genocide' te gebruiken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M82**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Palestina zichtbaar maken – straatnaam als teken van antikoloniale solidariteit

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Palestina wereldwijd symbool staat voor de strijd voor zelfbeschikking, mensenrechten en antikoloniale bevrijding;
- Arnhem zich als stad eerder principieel heeft uitgesproken tegen mensenrechtenschendingen, onder andere door de stedenband met Wuhan te verbreken vanwege de onderdrukking van de Oeigoeren;
- In steden als Brussel (Place de la Palestine), Sevilla (Calle Palestina) en Napels (Piazza Palestina) bewust is gekozen voor straatnaamgeving als vorm van publieke solidariteit met het Palestijnse volk;
- De Arnhemse gemeenteraad op 4 oktober 2020 het initiatiefvoorstel 'Diverse stad, diverse straatnamen' heeft aangenomen, waarin is uitgesproken dat straatnamen in Arnhem beter moeten aansluiten bij de diversiteit van de stad en ruimte moeten bieden voor mensenrechten en antikoloniale strijd.

Overwegend dat:

- De naam Palestina past binnen de Arnhemse kaders voor straatnaamgeving en recht doet aan zowel de culturele diversiteit van Arnhem als aan de wens om zichtbare erkenning te geven aan internationale antikoloniale solidariteit;
- Arnhem met deze naamgeving een krachtig, blijvend signaal kan afgeven van verbondenheid met het Palestijnse volk.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

1. De mogelijkheid te verkennen om een straat, plein of ander openbaar element in Arnhem te vernoemen naar 'Palestina', in lijn met het aangenomen initiatiefvoorstel "*Diverse stad, diverse straatnamen*";
2. Deze wens voor te leggen aan de adviescommissie naamgeving, met het verzoek om een concreet voorstel te doen voor locatie en uitvoering;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M83**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Arnhem plant hoop – de olijfboom als levend monument van solidariteit met Palestina

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- De olijfboom al duizenden jaren wereldwijd wordt erkend als symbool van vrede, hoop, veerkracht en verbondenheid, en een diepe culturele betekenis heeft in het Midden-Oosten, met name voor het Palestijnse volk;
- In Gaza en in de rest van Palestina inmiddels meer dan 50.000 mensen het leven hebben verloren, waaronder een groot aantal vrouwen en kinderen, en miljoenen mensen zijn ontheemd;
- De vernietiging van olijfbomen in Palestina onderdeel is van de bredere systematische schendingen van mensenrechten en van het ontnemen van bestaanszekerheid en cultuur van het Palestijnse volk;
- Een olijfboom op een zichtbare plek in de stad kan dienen als krachtig symbool van verzet tegen onderdrukking, en hoop voor een rechtvaardige toekomst voor Palestina;
- Een prominente plek in de stad, waar mensen samenkomen, geschikt is voor zo'n levend monument;
- Samenwerking met lokale maatschappelijke en educatieve organisaties essentieel is om dit monument breed gedragen te maken en in te bedden in onze bredere inzet voor bewustwording.

Overwegende dat:

- Arnhem als mensenrechtenstad zich niet afzijdig mag houden, maar juist een krachtig signaal van verbondenheid en solidariteit moet geven, juist wanneer de wereld toekijkt en te weinig ingrijpt;
- Een levend monument niet alleen herdenkt, maar ook educatief kan bijdragen aan bewustwording over onderdrukking, verzet en de kracht van volharding.

Draagt het college op om:

1. Na aanvaarding van deze motie een olijfboom te planten op een prominente plek in Arnhem, als levend monument voor vrede, verbondenheid, en ter nagedachtenis aan de slachtoffers in Gaza en de onderdrukking van het Palestijnse volk;
2. De olijfboom te voorzien van een plaquette met een duidelijke tekst die de waarden van vrede, hoop, solidariteit en het recht op zelfbeschikking voor het Palestijnse volk verwoordt;

3. Bij de ontwikkeling van deze plaque en de inbedding van het monument in gesprek te gaan met lokale partners, waaronder Arnhemse organisaties die zich inzetten voor mensenrechten, Palestina-solidariteit en educatie, zodat het monument gedragen wordt door de stad;
4. De kosten voor aanschaf, plaatsing en onderhoud te dekken uit het groenfonds.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M85**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Toegankelijkheidscriteria opnemen in prestatieafspraken met woningcorporaties

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Toegankelijkheid een recht is.
- Op dit moment voor voorwaarden toegankelijkheid mogelijk onvoldoende zijn opgenomen in prestatieafspraken tussen de gemeente Arnhem en woningcorporaties.

Omdat we vinden dat:

- Voor iedereen die daar behoefte aan heeft, een toegankelijke woning beschikbaar moet zijn in Arnhem.
- De gemeente Arnhem er alles aan moet doen om dit mogelijk te maken.
- De gemeente Arnhem hieraan kan bij dragen door middel van het aanscherpen van voorwaarden voor toegankelijkheid in prestatieafspraken met woningcorporaties.

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- In afstemming met het APCG en/of ervaringsdeskundigen bepalen welke aanscherpingen er nodig zijn voor het verbeteren van de voorwaarden voor toegankelijkheid in de prestatieafspraken met woningcorporaties
- Vervolgens in overleg met de woningcorporaties de aangescherpte voorwaarden te verwerken in de prestatieafspraken.

Indieners:

Nathalie Nede – ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: 25M87
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Middelen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- de vraag naar maatschappelijke opvang en beschermd wonen in Arnhem de afgelopen jaren is toegenomen, mede door complexe problematiek zoals psychische kwetsbaarheid en bestaansonzekerheid in combinatie met woningnood en het ontbreken van passende betaalbare woningen;
- de gemeenteraad in eerdere begrotingen middelen beschikbaar heeft gesteld voor uitbreiding van opvangcapaciteit en ambulante begeleiding;
- de druk op de leefbaarheid in de openbare ruimte afgenomen lijkt te zijn, mede doordat de 22-uursopvang voor dak- en thuislozen en de opvang van niet-rechthebbende EU-burgers mogelijk is gemaakt;
- het niet beschikbaar stellen van voldoende middelen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen de bestaanszekerheid van dak- en thuisloze Arnhemmers onder druk zet en daarnaast de druk op veiligheid, wijkteams, GGZ en politie vergroot.
- er komende jaren mogelijk aanvullende middelen vanuit het Rijk beschikbaar komen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, zoals bijvoorbeeld extra geld voor de opvang van dakloze EU-burgers¹.

Omdat we vinden dat:

- iedereen recht heeft op een veilige, stabiele woonplek en niemand op straat zou mogen slapen, ongeacht achtergrond of verblijfsstatus;
- de gemeente een zorgplicht heeft voor álle inwoners, inclusief dak- en thuislozen, ook als het gaat om EU-burgers zonder recht op bijstand;
- investeren in opvang, begeleiding en passende woonvormen leidt tot minder overlast in de openbare ruimte en lagere maatschappelijke kosten op lange termijn.

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.

¹ Rijksoverheid | [In meer steden komt een daklozenopvang voor arbeidsmigranten](#)

- Hierbij uit te gaan van dekking voor een periode van vier jaar, waarbij – indien aanvullende middelen door het Rijk beschikbaar worden gesteld – deze in mindering worden gebracht op de gemeentelijke dekking.

Indieners:

Niels Scholten – Volt

Nathalie Nede – ChristenUnie

Walter de Boef – GroenLinks

Sam Groenendijk – PvdA

Mustafa Bal – Denk

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M88**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Pleidooi voor gewortelde kinderen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het toenmalige kabinet in januari 2019 met de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen (ARLVK) beoogde procedures te versnellen en langdurig verblijf zonder perspectief te voorkomen;
- Dit doel niet is bereikt: verblijfsprocedures duren in de praktijk niet korter, maar juist langer¹.
- Kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland wonen en geworteld zijn, hier hun sociale leven, onderwijs en toekomst hebben opgebouwd;
- Onderzoek aantoonde dat uitzetting na langdurig verblijf ernstig schadelijk is voor de ontwikkeling van kinderen².
- Het college van Arnhem door de IND en DT&V niet vooraf wordt geïnformeerd over voorgenomen uitzettingen of inbewaringstellingen, wat spanningen creëert tussen landelijk vreemdelingenbeleid en gemeentelijke zorg- en veiligheidstaken.

Omdat we vinden dat:

- Gemeente Arnhem een zorgplicht heeft voor alle inwoners, ook zonder verblijfsstatus, zeker wanneer het gaat om minderjarigen;
- Het belang van het kind, zoals vastgelegd in artikel 3 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), structureel leidend moet zijn in het vreemdelingenbeleid³;
- Het uitblijven van structurele oplossingen leidt tot rechtsongelijkheid, maatschappelijke ontwrichting en ondermijning van het lokale draagvlak.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op:

¹ [Defence for Children: Dossier Gewortelde Kinderen](#)

² [Rijksuniversiteit Groningen / Vrije Universiteit Amsterdam: Schaderisico bij uitzetting langdurig verblijvende kinderen](#)

³ [Kinderrechten.nl : Artikel 3 – Belang van het Kind](#)

Zich namens de gemeente actief uit te spreken richting de Staten-Generaal en betrokken ministeries ten gunste van:

- a) een verblijfsregeling voor gewortelde kinderen;
- b) wettelijke verankering van een verblijfsregeling voor minderjarigen die vijf jaar of langer in procedure zijn;
- c) opname van het belang van het kind als toetsend criterium in de Vreemdelingenwet, in lijn met het IVRK;

En daarnaast

- d) De raad te informeren over het aantal gewortelde kinderen in Arnhem dat momenteel wacht op een verblijfsvergunning.
- e) In alle toekomstige overeenkomsten of samenwerkingsafspraken met IND en/of COA expliciet vast te leggen hoe de rechten van kinderen in Arnhem, in lijn met het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), maximaal worden gewaarborgd.

Indieners:

Niels Scholten – Volt

Marlies Neutkens - Volt

Carolien Zwijnenpoel – D66

Nathalie Nede – ChristenUnie

Sam Groenendijk – PvdA

Marin Noomen - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M89**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Van ambitie naar uitvoering – investeer in eigen medewerkers

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- de gemeente Arnhem – net als veel andere overheden – te maken heeft met een groeiend tekort aan personeel, met name op specialistische functies;
- het realiseren van beleidsambities (zoals opgaven rond woningbouw, energietransitie en zorg) in toenemende mate onder druk staat door het tekort aan gekwalificeerd personeel;
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden – waaronder reiskostenvergoeding, thuiswerkfaciliteiten en ontwikkelbudget – steeds zwaarder meewegen in de keuze voor een werkgever;
- krapte op de arbeidsmarkt leidt tot meer inhuur van externen, wat structureel duurder is dan investeren in goede eigen mensen
- de gemeente Arnhem op dit moment geen volledige reiskostenvergoeding biedt (alleen de wettelijke fiscale aftrek), wat in vergelijking met veel andere overheden een achterstand betekent.

Omdat we vinden dat:

- de gemeente Arnhem een moderne, aantrekkelijke en concurrerende werkgever moet zijn, zeker in een krappe arbeidsmarkt;
- goed werkgeverschap een verantwoordelijkheid is van de gemeenteraad, zeker als ambities niet alleen op papier waargemaakt moeten worden, maar in de praktijk;

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het verbeteren van de aantrekkelijkheid van Gemeente Arnhem als werkgever door:

- de huidige secundaire arbeidsvoorwaarden voor gemeentelijke medewerkers – waaronder de reiskostenvergoeding – tegen het licht te houden en te vergelijken met die van andere overheden;
- Een voorstel uit te werken om deze arbeidsvoorwaarden te verbeteren, met als doel aantrekkelijker te worden als werkgever en personele tekorten terug te dringen;

- daarbij expliciet aansluiting te zoeken bij het eigen beleid op het gebied van duurzame mobiliteit, door bijvoorbeeld het stimuleren van fietsen, OV-gebruik, deel- en elektrisch vervoer voor woon-werkverkeer, en daarin ook echt ambitie te laten zien;
- bij het opstellen van deze voorstellen het motto “practice what you preach” leidend te laten zijn: wat we vragen van onze inwoners en bedrijven, moet ook gelden voor onze eigen organisatie;
- de raad hierover uiterlijk bij de begrotingsbehandeling 2026 te informeren, inclusief financiële onderbouwing en mogelijke scenario's voor aanpassing, en de middelen daarvoor in de begroting op te nemen.

Indieners:

Niels Scholten – Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M90**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Investeren in de Energietransitie

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De raad op 18 mei 2022 de klimaatnoodtoestand heeft uitgeroepen
- We voor een grote opgave staan in de energietransitie en de woningbouw
- Co-financiering voor de energietransitie afhankelijk is van investeringen door de gemeente
- De raad met het programma *New Energy Made in Arnhem* kaders heeft vastgesteld
- De raad met de startnotitie *Randvoorwaarden en beslisboom bij rolneming door de gemeente arnhem in de energietransitie* richting zal geven aan de rol van de gemeente in de energietransitie

Omdat we vinden dat:

- Investeren in lokale energiesystemen nodig zijn voor het beperken van energiekosten, CO₂-uitstoot en de gevolgen van netcongestie
- Het belangrijk is om kansen voor cofinanciering in de energietransitie te gebruiken
- Onvoldoende investeringen de komende jaren zouden lijden tot hogere kosten in de toekomst

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- In de begroting voor 2026 eenmalig het klimaatfonds aan te vullen voor bijvoorbeeld het wegnemen onrendabele toppen in de energietransitie
- Bij de begroting vanaf 2026 structurele middelen op te nemen die nodig zijn voor het initiëren en cofinancieren van de energietransitie, zoals bijvoorbeeld warmtenetten, lokale opslag en het opzetten van een resolverend fonds voor investeringen

Indieners:

Joost Gerretschen (GroenLinks)
Erik Lu (Partij voor de Dieren)
Suzan Kemperman (D66)

Toelichting:

De energietransitie zal voor de gemeente de komende decennia één van de grootste opgaven zijn. Zonder een succesvolle energietransitie, kan de gemeente haar doelstellingen voor het beperken van de uitstoot van broeikasgassen niet halen.

De gemeente Arnhem is een koploper in de energietransitie. Daarom hebben wij de kans om voor onze lokale energiesystemen gebruik te maken van financiering door het Rijk, de Europese Unie, de Provincie, en de markt. Om potentieel honderden miljoenen niet mis te lopen, moet de gemeente ook zelf kunnen investeren. Incidentele middelen zijn nodig voor het initiëren van initiatieven en het wegnemen van onrendabele toppen in business cases. Structurele middelen zijn nodig als garantiefonds of om (renderende) kapitaallasten mee te dekken.

Hoge prijzen en de beschikbaarheid van energie vormen een probleem voor huishoudens en bedrijven. Onze afhankelijkheid van gas en olie maken ons ook kwetsbaar voor prijsschommelingen. Het vergroten van onze energieafhankelijkheid is een strategische noodzaak en een randvoorwaarde om energie betaalbaar en beschikbaar te houden voor iedereen. Het ontwikkelen van decentrale energiesystemen draagt hier aan bij.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M91**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Voorzetten Arnhemse aanpak energie-armoede

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Energie-armoede in Arnhem een structureel probleem is en blijft
- De Arnhemse aanpak energiearmoede heeft gezorgd voor energiebesparing
- Het werk van energiecoaches en klushulpen de tweedeling in onze stad tegengaat
- De aanpak nu met incidentele middelen gedekt wordt die beschikbaar zijn tot en met 2027

Omdat we vinden dat:

- Een aanpak voor energiearmoede een belangrijk onderdeel van de energietransitie is en blijft
- Een aanpak voor energiearmoede een belangrijk onderdeel van het sociaal domein is en blijft

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Beschikbare financiële ruimte bij het opstellen van de begroting te gebruiken om de Arnhemse aanpak energiearmoede voort te zetten
- De Arnhemse aanpak energiearmoede op het niveau zoals voorzien voor 2026 voor de toekomst structureel te dekken

Indieners:

Joost Gerretschen - GroenLinks
Sam Groenendijk – PvdA
Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M92**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Eerlijker heffen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- de verwerking van afvalstoffen kosten met zich meebrengt;
- het aannemelijk is dat de hoeveelheid afvalstoffen per huishouden verschilt vanwege het aantal leden van een huishouden;
- wij nu eenpersoons huishoudens en meer persoonshuishoudens onderscheiden;
- het mogelijk is om van drie categorieën uit te gaan, waarbij de categorie tweepersoons huishoudens kan worden geïntroduceerd;

Omdat we vinden dat:

- lasten afvalstoffenheffing eerlijk dienen te worden verdeeld;
- een tweepersoons huishouden niet meer evenveel dient te betalen dan een huishouden met meer dan twee personen, omdat het aannemelijk is dat een huishouden met meer dan twee personen meer afval produceert;

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

voor de begroting 2026 de raad een tarievenvoorstel afvalstoffenheffing dient voor te leggen bestaande uit drie categorieën, te weten éénpersoon huishouden, tweepersoonshuishouden en meerpersoonshuishoudens.

Indieners:

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

[Zie voor nadere toelichting beantwoording art. 44 vragen door het college.](#)

Aan de leden van de raad

Datum : 15 april 2025
Zaaknummer : 4523973
Contactpersoon : Aniek van den Munckhof
Telefoonnummer : 026 377 3458

Onderwerp: Beantwoording vragen ex art 44 RvO over Eerlijker heffen

Geachte voorzitter en leden,

Raadslid Wiggers van de fractie BurgerBelang Arnhem heeft op 21 maart 2025 een schriftelijke vraag gesteld op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem over het onderwerp [Eerlijker heffen](#).

Ter beantwoording van deze vraag delen wij u het volgende mee.

Wij verzoeken u om voor onze begroting 2026-2030 een rekenexercitie uit te voeren, uitgaande van een stelsel met drie categorieën a la gemeente Renkum.

Vooraf: In Renkum gelden voor de afvalstoffenheffing twee grondslagen: een basistarief op basis van huishoudgrootte (drie categorieën) en een variabel tarief op basis van de hoeveelheid aangeboden restafval. In Arnhem kennen we enkel de grondslag huishoudgrootte. Deze (enkele) grondslag heeft in de hierna volgende voorbeeldberekening dan ook als basis gediend.

De gegevens benodigd voor de tariefberekening van 2026 zijn nog niet bekend. Daarom vindt u hieronder een voorbeeldberekening op basis van de gegevens voor 2025. Bij onderstaande berekening is als uitgangspunt gehanteerd dat de tarieven voor een eenpersoonshuishouden en tweepersoonshuishouden respectievelijk 50 procent en 75 procent bedragen van het tarief voor een huishouden met drie personen of meer. Indien een andere verhouding gehanteerd wordt, zal dit andere tarieven als uitkomst geven.

De door uw raad vastgestelde tarieven voor de afvalstoffenheffing 2025 zijn:

Aantal personen	Jaartarief
Huishouden van 1 persoon	€ 273,72
Huishouden van 2 personen	€ 364,92

Datum: 15 april 2025
Zaaknummer: 4523793
Pagina: 2

Wanneer er tot een indeling met drie categorieën was besloten, en hiervoor genoemd uitgangspunt voor de verhouding tussen de tarieven was gehanteerd, waren de tarieven als volgt geweest:

Aantal personen	Jaartarief
Huishouden van 1 persoon	€ 229,44
Huishouden van 2 personen	€ 344,28
Huishouden van 3 of meer personen	€ 459,00

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: 25M93
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Arnhem naar 0 nieuwe HIV-infecties

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Momenteel met extra financiële middelen in totaal 140 mensen in Arnhem voorzien worden van PrEP zorg;
- De zorg effectief is¹ en het college aangeeft dat het niet verantwoord is om ermee te stoppen;
- Er in Arnhem geen passende alternatieve zorg, bijvoorbeeld via huisartsen, beschikbaar is.²
- In onze regio momenteel sprake is van een toename van het aantal HIV infecties;
- Voor specifieke groepen, zoals jongeren, sekswerkers en mensen met schulden, de eigen bijdrage voor PrEP-zorg momenteel te hoog is.

Omdat we vinden dat:

- Het onacceptabel is, dat het HIV-virus zich in Arnhem kan blijven verspreiden, terwijl effectieve preventie beschikbaar is;
- 0 nieuwe HIV-infecties geen droom, maar op termijn een haalbaar doel is.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de begroting voorstellen te doen die bijdragen aan een toekomst met 0 nieuwe HIV-infecties in Arnhem. |

Indieners:

Suzan Kemperman – D66
Walter de Boef – GroenLinks
Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren |

¹ Indien PrEP correct wordt ingenomen, heeft het een beschermend effect van ongeveer 99%. In landen waar PrEP als preventiemiddel wordt ingezet, is een aanzienlijke afname van nieuwe HIV-infecties te zien. PrEP maakt het mogelijk om hiv-infecties te voorkomen, waardoor mensen niet levenslang antiretrovirale medicatie hoeven te gebruiken. Dit kan de druk op gezondheidszorg verlagen en aanzienlijk bijdragen aan het besparen van zorgkosten voor de samenleving.

² Zie <https://prepnu.nl/artsen/> voor overzicht van huisartsen die PrEP-zorg verlenen.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M94**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Erfgoed beleefbaar bij vernieuwing van de stad

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er binnen de bestaande stad de komende jaren veel verandert: woningbouw, energietransitie, vergroening, mobiliteitsprojecten;
- Bij al deze soorten projecten soms erfgoedkansen voorkomen, zoals we zien bij bijvoorbeeld Coberco (behoud delen melkfabriek), Renaissance Velperweg¹ en Rijnpark (hergebruik van industrieel erfgoed, zowel gebouwd als in de openbare ruimte);
- Beleefbaar maken van dit erfgoed haalbaar kan worden dankzij cofinanciering van andere overheden, fondsen of marktpartijen.

Omdat we vinden dat:

- Ook als Arnhem verandert ons erfgoed beleefbaar moet blijven.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij ruimtelijke projecten, zowel stadsontwikkeling als vernieuwing van de openbare ruimte, kansen voor beleefbaar maken van erfgoed² te benutten;
- Waar nodig daarvoor binnen deze projecten middelen beschikbaar te maken, als een gemeentelijke bijdrage leidt tot voldoende cofinanciering van andere overheden, fondsen of marktpartijen.

Indieners:

Mattijs Loor – D66

Mark Coenders – GroenLinks

¹ <https://www.erfgoeddeal.nl/projecten/wonen-en-mobiliteit/renaissance-velperweg-arnhem>

² Beleefbaar maken van erfgoed zoals bedoeld in onderdeel 2-III van de Uitvoeringsagenda erfgoed 2025-2028 en hoofdstuk 5 van de Omgevingsvisie 2040.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M95**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Focus op snelle toevoeging van nieuwe woningen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het beter benutten van de bestaande voorraad woningen het snelst nieuw woningen oplevert.
- Gemeenten een sleutelrol hebben bij woningdelen en -splitsen. Hoe makkelijker het voor particulieren, woningcorporaties, marktpartijen of huurders is om woningen te delen en splitsen, hoe vaker ze dat zullen doen met als gevolg meer woningen.
- Het huidige kabinet een 'ja, tenzij' insteek van gemeenten vraagt.¹
- Arnhem werkt aan een actieplan bestaande voorraad.

Omdat we vinden dat:

- In deze tijd van woningnood prioriteit moet worden gegeven aan die acties die bijdragen aan snelle toevoeging van woningen aan de totale woningvoorraad.
- Het actieplan bestaande voorraad zal bijdragen aan de verdere ondersteuning van initiatiefnemers en de bekendheid van de mogelijkheden tot woningsplitsen en -delen vergroot.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Bij de verdeling van middelen binnen wonen prioriteit te geven aan acties die bijdragen aan het actieplan bestaande voorraad.

Indieners:

Joris Brandts – D66
Luc Groot – CDA
Marlies Neutkens - Volt

¹ [Sneller naar 100.000 woningen per jaar | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: 25M96
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Immerloo afmaken en opschalen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De pilot *Immerloo Schuldenvrij* is gestart als experiment met een vernieuwende aanpak waarbij de gemeente schulden van inwoners overneemt en saneert;
- Deze aanpak tot doel heeft om inwoners zo snel en effectief mogelijk van hun schulden af te helpen;
- De aanpak bewoners rust en perspectief biedt en bijdraagt aan hun maatschappelijke herstel;
- Bij bewezen succes deze vernieuwende aanpak ook in andere buurten van Arnhem navolging kan krijgen;
- Het aantal Arnhemmers dat zich meldt met schuldenproblematiek toeneemt;
- De reguliere schulddienstverlening niet altijd effectief is, mede door complexe voorwaarden en beperkte toegankelijkheid;
- De pilot momenteel nog niet volledig is afgerond, terwijl aanvullende middelen nodig zijn om dit wél te kunnen doen.

Omdat we vinden dat:

- Het afronden van de pilot essentieel is om de effectiviteit en impact van deze aanpak goed te kunnen evalueren;
- Het belangrijk is dat de gemeente ruimte blijft bieden voor innovatieve en mensgerichte oplossingen in het sociaal domein.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de verdeling van incidentele middelen richting de begroting prioriteit te geven aan het kunnen afronden van de volledige pilot *Immerloo Schuldenvrij*, zoals oorspronkelijk beoogd;
- Bij de evaluatie van de pilot te onderzoeken op welke wijze deze of vergelijkbare werkwijzen kunnen worden ingezet voor alle Arnhemmers met problematische schulden.

Indieners:

Carolien Zwijnepoel – D66
Nathalie Nede – ChristenUnie

Niels Scholten – Volt

Sam Groenendijk – PvdA

Mark Coenders - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M97**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Ook in de toekomst een sterke economie in Arnhem

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Een goed en robuust gemeentelijk economisch beleid bijdraagt aan goed vestigingsklimaat, werkgelegenheid, bedrijvigheid en levendigheid in de stad.
- De maatschappelijke opgaven op het gebied van duurzaamheid en energietransitie niet alleen uitdagingen, maar ook economische kansen kent én nodig heeft;
- Arnhem de energiestad van Nederland is en een duidelijke profilering nieuwe bedrijven trekt
- Er in de perspectiefnota knelpunten op economie worden benoemd, waaronder de impuls voor werklocaties, het detailhandelsbeleid, de ontwikkeling van creatieve en energie-gedreven sectoren, de doorontwikkeling van de Nieuwe Haven/Cleanport en circulaire initiatieven;

Omdat we vinden dat:

- Het belangrijk is om te blijven investeren in een toekomstbestendige economie zodat er nu en in de toekomst voldoende bedrijvigheid en werkgelegenheid in Arnhem blijft;
- Het van belang is voor Arnhem is dat wij ons duidelijk als energiestad blijven profileren en de gemeente hier samen met het bedrijfsleven verantwoordelijk voor is voor het vestigingsklimaat
- Nieuwe bedrijven zich in Arnhem zullen vestigen als de gemeente blijft investeren in een aantrekkelijk vestigingsklimaat;

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Bij de verdeling van extra structurele middelen uit de meicirculaire prioriteit te geven aan een economisch beleid waarin de gemeente effectief samenwerkt met ondernemers aan de economie van de toekomst.
- Hierbinnen dusdanig te prioriteren dat dit een toekomstbestendige economie, en daarmee werkgelegenheid, maximaal bevordert.
- Om de uitvoering in goede banen te leiden en onze profilering op energie te versterken een accountmanager met focus op Arnhem energiestad aan te trekken (verwachting kosten: €100.000)

Indieners:

Joris Brandts – D66

Alwin van Engelenburg - VVD

Luc Groot - CDA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M98**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Stadsontwikkelfonds binnen vastgestelde kaders

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het college voorstelt om het stadsontwikkelfonds in de toekomst te vullen met een deel van het jaarresultaat en hierbij een weerstandsfactor van 1,0 als ondergrens te hanteren;
- Dit ten koste gaat van de (groei van) onze buffer om risico's op te vangen (het weerstandsvermogen);
- De som van alle risico's in Arnhem veel groter is dan het benodigde weerstandsvermogen;
- Het doelbewust toewerken naar een weerstandsfactor van 1,0 in strijd is met de financiële verordening.

Omdat we vinden dat:

- Het stadsontwikkelfonds van waarde is om betaalbare en goede woningbouwprojecten mogelijk te blijven maken;
- Het streven naar een hogere weerstandsfactor belangrijk is, omdat in slechtere economische tijden vaak veel risico's zich tegelijkertijd voordoen;
- We geen nieuw beleid moeten introduceren dat in strijd is met onze eigen verordeningen, tenzij we weloverwogen besluiten die verordeningen te wijzigen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- De systematiek voor het aanvullen van het stadsontwikkelfonds zo in te richten, dat recht wordt gedaan aan het uitgangspunt in de financiële verordening dat we streven naar een weerstandsfactor van 1,4, bijvoorbeeld door enkel aanvullingen ten laste van het jaarresultaat te doen zolang de weerstandsfactor zich gedurende de looptijd van de meerjarenbegroting richting 1,4 blijft ontwikkelen. |

Indieners:

Mattijs Loor – D66
Joris Brandts – D66

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M99**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Kiezen voor kwaliteit in het sociaal domein

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het sociaal domein bij gemeenten onder druk staat door stijgende zorgkosten, een toenemende zorgvraag en een tekort aan personeel;
- Preventieve en welzijnsbevorderende maatregelen kunnen bijdragen aan gezondheid en welzijn van inwoners, en daar mee aan het verminderen van zorgbehoefte op de langere termijn;
- Binnen het sociaal domein diverse maatregelen en programma's worden ingezet die in effectiviteit variëren;
- Sommige initiatieven momenteel incidenteel worden gefinancierd, terwijl hun (mogelijke) effect op lange termijn positief lijkt;
- Het college werkt aan een transformatie van het sociaal domein.

Omdat we vinden dat:

- We de beschikbare budgetten en de beperkte menskracht in het sociaal domein in moeten zetten voor interventies die aantoonbaar het meest gunstige effect hebben voor Arnhemmers.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- De raad vóór de begrotingsbehandeling te informeren over de effectiviteit van maatregelen in het sociaal domein, met een eerste overzicht waarin tenminste 15 effectieve maatregelen zijn opgenomen, waarbij zowel naar incidenteel als naar structureel gefinancierde projecten wordt gekeken;
- Bij de transformatie van het sociaal domein prioriteit te geven aan de maatregelen die aantoonbaar het meest effectief zijn in het verbeteren van welzijn en het verminderen van zorgbehoefte;
- Daarbij als uitgangspunt te hanteren dat extra inzet op deze effectieve maatregelen met de tijdelijke extra budgetten, op de langere termijn kan leiden tot minder benodigde menskracht en lagere kosten.

Indieners:

Carolien Zwijnepoel – D66

Marlies Neutkens – Volt

Nicky Eppich – VVD

Nathalie Nede - ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M100**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Alle daklozen tellen mee

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- de gemeente werkt aan een daklozenopvang die de gehele dag geopend is;
- niet alle daklozen in Arnhem onderdak vinden in de thans beschikbare en binnenkort beschikbare accommodatie;
- er ook daklozen zijn met psychische problematiek, die niet in de reguliere opvang passen vanwege hun psychische problematiek en dien te gevolge geen gebruik maken en/of kunnen maken van de daklozenopvang;
- daklozen met psychische problematiek extra zorg nodig hebben;
- daklozen met psychische problematiek nu dikwijls tussen wal en schip vallen;
- de maatschappelijke kosten van een dakloos persoon variëren tussen de € 20.000 en € 80.000 per jaar;

Omdat we vinden dat:

- alle ook Arnhemse daklozen met een psychische problematiek recht hebben op hulp als het gaat om onderdak, voor de dag, maar zeker ook voor de nacht;

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- de raad te rapporteren over het opvangen van Arnhemse daklozen met psychische problematiek, die niet passen in de reguliere opvang, mede in relatie tot de maatschappelijke kosten van deze doelgroep;
- een plan aan de raad voor te leggen om ook deze doelgroep te helpen als het gaat om de huisvesting voor overdag en de nacht;
- voor dit plan budget beschikbaar te maken in de begroting 2026.

Indieners:

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M102**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Laat nieuwe Arnhemmers meedoen vanaf dag 1

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem zichzelf onderscheid met de voorzieningen die wij bieden aan nieuwe Arnhemmers, zoals het helpen bij werk, taal, sport, cultuur en zorg
- Deze aanpak nu (naast het geld dat we krijgen van het COA) deels gefinancierd wordt met incidentele budgetten die de raad deze periode beschikbaar heeft gesteld

Omdat we vinden dat:

- Iedere nieuwe Arnhemmer de kans moet krijgen om vanaf dag 1 mee te kunnen doen aan onze samenleving

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het structureel maken van de incidentele middelen voor vluchtelingen

Indieners:

Marin Noomen – GroenLinks
Niels Scholten – Volt
Carolien Zwijnepoel – D66

Motie

Datum raadsvergadering:	11 juni 2025
Nummer motie:	25M103
Zaaknummer:	4532949
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Blijven werken aan Arnhemse preventie

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het in 2021 vastgestelde Arnhems Preventieakkoord een looptijd had van drie jaar, met ambities die op 2025 waren gericht;
- De in het coalitieakkoord aangekondigde 'verbreding' van het Preventieakkoord nooit heeft plaatsgevonden;
- In 2025 op de meeste ambities uit het Preventieakkoord nog geen significante positieve effecten te zien zijn¹;
- Met het aflopen van landelijke GALA-gelden, de noodzaak bestaat om lokaal zo efficiënt mogelijk samen te werken aan preventie.

Omdat we vinden dat:

- De ambities in het preventieakkoord nog steeds relevant zijn, ondanks de stilzwijgende beëindiging van het programma;
- Het proces van het vorige preventieakkoord een goede afronding verdient, met evaluatie en opvolging;
- Er met het oog op de transformatie van het sociaal domein en tekorten in de zorg juist méér aandacht moet zijn voor preventie;
- De gemeente in een brede samenwerking met partners meer kan bereiken dan alleen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Nog dit jaar een evaluatie van het Arnhems Preventieakkoord 2021-2025 uit te voeren, waarbij per ambitie wordt getoetst welke resultaten zijn geboekt en waarom ambities (nog) niet bereikt zijn;
- Bij toekomstig te sluiten akkoorden gericht op preventieve gezondheid en gezonde leefstijl (zoals GALA) de eerder in het coalitieakkoord aangekondigde verbreding van het de preventieaanpak richting o.a. het bedrijfsleven in te zetten, om op deze manier een breed gedeelde verantwoordelijkheid voor preventie in Arnhem te bereiken;

¹ Staat van de Stad - Gezondheid - Arnhem

- De raad uiterlijk Q1 2026 te informeren over de evaluatie en de verkenning.]

Indieners:

Wimer Heemskerk – D66

Nathalie Nede - ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering:	11 juni 2025
Nummer motie:	25M104
Zaaknummer:	4532949
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Cultuur mogelijk blijven maken

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De cultuursector om uiteenlopende redenen extra onder druk staat: hoge kostenstijgingen als gevolg van 'fair pay', relatief grote invloed van huisvestingslasten, terugval van ondersteuning door provincie en Rijk;
- Arnhem in januari 2025 de Cultuurconvenant 2025-2028 heeft getekend, en zich daarmee verplicht zich in te zetten voor de Fair Practice Code, waaronder 'fair pay' (eerlijke beloning) bij subsidieverstrekking;
- Dit leidt tot hogere kosten voor onze subsidieontvangers, waardoor hun activiteiten onder druk staan, die tot nu toe niet worden gecompenseerd;
- Er wel ambities, bijvoorbeeld op het gebied van cultuurparticipatie en talentontwikkeling, zijn vastgelegd in een (concept) Uitgangspuntennota Cultuur, maar hier nog geen middelen voor zijn gereserveerd.

Omdat we vinden dat:

- Betaalbaar mee kunnen doen met cultuur de basis vormt voor een gezond en levendig cultuurlandschap in Arnhem;
- Eerlijke beloning vanzelfsprekend moet zijn, maar niet ten koste mag gaan van het cultuuraanbod;
- Als we Arnhem als cultuurstad op de kaart willen houden, we ons extra moeten inzetten voor de professionele ontwikkeling van jonge makers.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de verdeling van eventuele extra structurele financiële middelen uit de meicirculaire prioriteit te geven aan:
 - o de financiële ondersteuning van betaalbare cultuurparticipatie (vrijetijdskunst), bijvoorbeeld voor de maatregelen voortkomend uit motie 24M154;
 - o professionele talentontwikkeling in de cultuursector zoals benoemd in de Uitgangspuntennota Cultuur, en

- het oplossen van eventuele financiële knelpunten bij subsidiepartners die ontstaan door 'fair pay' verplichtingen uit de Cultuurconvenant 2025-2028. |

Indieners:

Mattijs Loor – D66

Marin Noomen – GroenLinks

Kiki Groot – Arnhem Centraal

Marlies Neutkens - Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M106**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Maak parallel plannen de standaard voor de woningbouw

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- parallel plannen¹ voor versnelling van bouwprojecten zorgt, doordat diverse fases van een bouwproject gelijktijdig en samenhangend worden uitgevoerd.
- Deze methode van “parallel plannen” kan leiden tot het verkorten van het ontwikkelingsproces van 6 naar 2 jaar, en 50% minder inzet van ambtenaren.
- De grootste vertraging in de bouw van woningen ontstaat in de fase van initiatief tot de fase van het opstellen van een bestemmingsplan en/of de aanvraag van een omgevingsvergunning.
- Recent de motie “Integrale visie op de woningmarkt” is aangenomen² die oproept om gemeenten te helpen “parallel plannen” tot de standaard te maken.

Omdat we vinden dat:

- We alles op alles moeten zetten om de woningbouw in Arnhem te versnellen.
- We moeten voorkomen dat we vertraging oplopen door ondercapaciteit, langlopende procedures en hoge ambities vanuit de Arnhemse woonvisie.
- Een nieuwe manier van werken die het “parallel plannen” is barrières kan doorbreken en de benodigde versnelling kan opleveren.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- “parallel plannen” als werkwijze in Arnhem te omarmen en hiermee een pilot met twee woningbouwprojecten te starten om van te leren, waarbij de huidige financiële kaders worden gerespecteerd.
- Aan te haken bij de landelijke en provinciale verhoogde inzet om “parallel plannen” tot een succes te maken bij gemeenten.

Indieners:

Luc Groot – CDA

Alwin van Engelenburg - VVD

¹ [Parallel plannen voor versnellen woningbouwprocedures | Versnellen woningbouwprocessen | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

² [Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M107**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Behoud en borduur voort op Horecastewards

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Vorig jaar budget beschikbaar is gesteld voor het aanstellen van horecastewards.
- In de huidige perspectiefnota het onzeker is of de gemeente de financiering van de horecastewards kan of wil doorzetten.
- De horecaondernemers na één jaar de kosten voor de horecastewards zouden overnemen, maar dat het de horecaondernemers nog niet is gelukt dit te bewerkstelligen.
- Extra inzet voor veiligheid niet in de perspectiefnota benoemd is en waarvoor dus geen financiële extra's te verwachten zijn voor dit beleidsterrein;

Omdat we vinden dat:

- De aanwezigheid van horecastewards een positieve bijdrage leveren aan de veiligheid en leefbaarheid in de horeca;
- Ondanks verhoging van de BOA-capaciteit in Arnhem in de afgelopen jaren, nog steeds sprake is van schaarste om veiligheid in de stad te garanderen.
- De recente brand in de binnenstad onze alertheid blijft vragen op en rondom de Korenmarkt in samenspraak met de horecaondernemers.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- de financiering van de horecastewards door de gemeente te prioriteren bij vrij te vallen budget bij de meicirculaire voor de Begroting 2026. Daarbij is cofinanciering door de horecaondernemers een voorwaarde.

Indieners:

Luc Groot – CDA
Alwin van Engelenburg – VVD
Suzan Kemperman – D66

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M108**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Capaciteit in beeld voor realistische ambities

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- de ambities van de gemeente Arnhem de afgelopen jaren structureel zijn toegenomen;
- de stad de komende jaren met bijna 20% zal groeien, wat leidt tot meer taken en verantwoordelijkheden voor de ambtelijke organisatie;
- gebiedsontwikkeling nu al veel inzet vraagt en deze inzet de komende jaren nog verder zal toenemen;
- het college aangeeft dat er geen sprake is van directe tekorten, maar van een noodzaak tot prioritering en structurele organisatiegroei.

Omdat we vinden dat:

- de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol alleen goed kan invullen als zij inzicht heeft in de (structurele) capaciteitsbehoefte;
- het wenselijk is om als raad tijdig inzicht te krijgen in de benodigde ambtelijke capaciteit (uitgedrukt in FTE's) per programma, afgezet tegen de gestelde ambities;
- dit inzicht helpt bij realistische besluitvorming over nieuwe opgaven, bijsturing van ambities of het vrijmaken van middelen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Een overzicht op te stellen van de structurele capaciteit die per programma nodig is om de vastgestelde ambities te realiseren;
- daarbij inzichtelijk te maken welke keuzes nu gemaakt worden in de prioritering van inzet, en wat daarvan de gevolgen zijn voor andere programma's of dossiers;
- dit overzicht uiterlijk vóór de behandeling van de begroting 2026 met de raad te delen.

Indieners:

Hasan Kumas – VVD

Luc Groot – CDA

Nathalie Nede - ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M109**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Verantwoord investeren in gebiedsontwikkeling en woningbouwversnelling

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- het college in de Perspectiefnota 2026–2029 voorstelt om het Stadsontwikkelfonds, naast incidentele toevoegingen in 2025, ook structureel te gaan vullen;
- volgens bestaand beleid uit de Nota Grondbeleid (paragraaf 3.6) een deel van het overschot op het weerstandsvermogen van het grondbedrijf kan worden overgeheveld naar het Stadsontwikkelfonds, mits dat weerstandsvermogen boven de 110% van het risicoprofiel uitkomt;
- wanneer het weerstandsvermogen onder de 100% komt, de Algemene Reserve moet bijspringen voor dekking van het risico van het grondbedrijf;

Omdat we vinden dat:

- de inzet op woningbouw en versnelling van gebiedsontwikkeling wordt gedeeld, maar dit niet mag leiden tot onvoldoende robuustheid van de financiële positie van de gemeente als geheel;
- de Perspectiefnota geen uitsluitsel geeft over de actuele verhouding tussen het risicoprofiel van het grondbedrijf en de vulling van de daartoe bestemde reserves;
- het structureel vullen van het Stadsontwikkelfonds op transparante en financieel verantwoorde wijze moet plaatsvinden, zonder impliciete verschuiving van risico's naar de Algemene Reserve;
- het wenselijk is dat de raad vooraf duidelijke spelregels vaststelt over de voorwaarden waaronder structurele vulling van het fonds plaatsvindt;
-

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Voorafgaand aan besluitvorming over structurele vulling van het Stadsontwikkelfonds, een integraal voorstel aan de raad voor te leggen waarin:
 - o de actuele omvang van het risicoprofiel van het grondbedrijf en de daaraan gekoppelde bestemmingsreserves (inclusief de 100%- en 110%-grenzen) wordt gepresenteerd;
 - o inzichtelijk wordt gemaakt of en hoe het structureel vullen van het fonds zich verhoudt tot de risico's van het grondbedrijf en de rol van de Algemene Reserve daarin;
 - o het toetsingskader voor inzet van het fonds wordt gespecificeerd, inclusief criteria voor prioritering, cofinanciering en risicobeheersing;
- Dit voorstel uiterlijk gelijktijdig met de Begroting 2026 aan de raad voor te leggen, zodat eventuele structurele vulling van het fonds in samenhang met het bredere financieel beleid kan worden afgewogen.

Indieners:

Hasan Kumas – VVD

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M110**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Keuzeruimte en scenario's bij de transformatie van het sociaal domein.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- de transformatie van het sociaal domein noodzakelijk is om ondersteuning aan inwoners ook in de toekomst beschikbaar, betaalbaar en uitvoerbaar te houden;
- er onzekerheid bestaat over de mate waarin het Rijk financieel bijdraagt aan het sociaal domein;
- de gemeenteraad uiteindelijk keuzes moet maken over de inrichting, prioritering en financiering van het sociaal domein.

Omdat we vinden dat:

- de raad hiervoor tijdig en volledig inzicht moet krijgen in de beleidsruimte en de consequenties van verschillende keuzes;
- het wenselijk is dat het college scenario's aanlevert waarin duidelijk wordt aan welke 'beleidsknoppen' de raad kan draaien, zoals het niveau van ondersteuning, preventie, toegang, organisatie en samenwerking;
- de impact van keuzes op financiën, uitvoering en inwoners per scenario transparant in beeld moet worden gebracht.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- bij de verdere uitwerking van de transformatie van het sociaal domein ten minste drie beleids- en financiële scenario's aan de raad voor te leggen, waaronder in elk geval:
 1. een scenario waarin het Rijk géén aanvullende bijdrage levert;
 2. een scenario met een beperkte aanvullende rijksbijdrage;
 3. een scenario met substantiële, structurele middelen van het Rijk;
- per scenario concreet inzichtelijk te maken:
 - welke beleidsknoppen de raad heeft om aan te draaien;
 - welke keuzes dat vraagt op het gebied van ondersteuning, preventie, toegang en uitvoering;
 - wat de (financiële, maatschappelijke en organisatorische) gevolgen zijn van deze keuzes;

Indieners:

Nicky Eppich – VVD

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M112**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Arnhem op de kaart.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem met meer budget beter op de kaart kan worden gezet;
- De inkomsten uit toeristenbelasting begroot zijn op € 1.900.000;
- De verwachting is dat dit jaarlijks minstens € 150.000 meer zal zijn.

Omdat we vinden dat:

- Citymarketing positief bijdraagt aan het imago van een gastvrije stad, wat zorgt voor meer bezoekers, meer (zakelijke) evenementen, het behouden van studenten en een aantrekkelijker vestigingsklimaat;
- Dit economisch van groot belang is aangezien we hier ons geld mee moeten blijven verdienen;
- Bijvoorbeeld door congresacquisitie uit te breiden kunnen meer grote en kleine successen worden geboekt, zoals het congres van MKB Nederland in 2026. Goed gekozen congressen kunnen bekendheid en profiel geven aan de stad. Ook komt een deel van de inkomsten terug bij de bedrijven die de toeristenbelasting betalen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

De in de perspectiefnota genoemde extra opbrengsten van € 150.000 uit de toeristenbelasting, met ingang van 2025 in te zetten voor het op de kaart zetten van Arnhem (toerisme, recreatie en citymarketing);

Samen met de Stichting City Marketing Arnhem te kijken hoe dit bedrag het beste besteed kan worden.

Indieners:

Steffenie Pape – VVD
Joris Brandts – D66
Luc Groot - CDA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M113**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

In gang zetten van de transformatie van het sociaal domein

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De zorgvraag toeneemt en het sociaal domein onder druk staat.
- Een transformatie nodig is om ondersteuning dicht bij inwoners te organiseren en de samenhang tussen zorg en welzijn te versterken.
- Het college het belang van de transformatie onderschrijft, maar er onvoldoende zicht is of de huidige middelen toereikend zijn voor zowel de knelpunten als de bredere transformatieopgave.
- De omvang van de uitdagingen op het sociaal domein het aannemelijk maakt dat de huidige middelen ontoereikend zijn.
- De druk op het sociaal domein verder toeneemt als de middelen ontoereikend blijken en de transformatie daardoor onvoldoende op gang komt.

Omdat we vinden dat:

- Arnhemmers nu en in de toekomst moeten kunnen rekenen op liefdevolle en goede zorg, dicht bij huis.
- Zorg geen kostenpost is, maar een manier om voor elkaar te zorgen als het even niet lukt.
- Een transformatie nodig is om Arnhemmers die het nodig hebben ook in de toekomst altijd te kunnen helpen.
- De transformatie voldoende op gang moet komen, en dat hiervoor de benodigde middelen beschikbaar moeten zijn, zodat er geen situatie kan ontstaan dat er gekort moet worden op zorg en dat geld een doel wordt van de transformatie.
- De transformatie moet sturen op maatschappelijke impact op positieve gezondheid, waaronder de kwaliteit van leven van Arnhemmers.
- De transformatie ook betekent dat voorzieningen die passen bij de zorg die mensen nodig hebben worden geborgd en voorzieningen die daar onvoldoende op aansluiten worden beëindigd.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Indien er bij de meicirculaire 2025 financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting 2026 prioriteit te geven aan middelen voor het volledig in gang zetten van de transformatie van het sociaal domein.

Indieners:

Sam Groenendijk - PvdA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M114**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Prioriteit levensloopbegeleiding mensen met autisme

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De gemeenteraad in november 2024 het college unaniem heeft gevraagd te onderzoeken op welke wijze levensloopbegeleiding voor mensen met autisme binnen de gemeente Arnhem kan worden ingevoerd
- De wethouder heeft toegezegd samen met de stichting Vanuit Autisme bekeken, dit te onderzoeken, voor te bereiden en uit te werken.
- Het daarbij zaken betreft als financiering, voorliggende voorzieningen/netwerk,
- capaciteit, zorgverzekeraars en inclusie.

Omdat we vinden dat:

- Levensloopbegeleiding een belangrijke werkwijze is voor mensen met autisme om zo zelfstandig mogelijk door het leven te gaan
- Mensen met autisme recht hebben om op een eigen manier hun leven in te richten
- Levensloopbegeleiding daarbij een goede hulp is

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

In de begroting prioriteit te geven aan levensloopbegeleiding voor mensen met autisme en hiervoor goede dekking te vinden

Indieners:

Nathalie Nede - ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M115**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Prioriteit aan verbinding in het sociaal domein

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Kleine initiatieven een verbindende rol spelen in het versterken van het sociaal domein door lokale samenwerking te stimuleren en de banden tussen mensen in de wijk te versterken. Ze zijn gericht op het verbeteren van het leven van bewoners en het creëren van een gezondere, meer betrokken gemeenschap
- Diverse organisaties in de wijk of Arnhemse samenleving een dergelijke rol vertolken
- Die verbinding niet altijd zichtbaar of kwantificeerbaar is
- Deelnemers deze rol waarderen en er positieve woorden over uiten

Omdat we vinden dat:

- Dergelijke verbindende organisaties en werkers belangrijk zijn voor de cohesie in wijk of samenleving
- Verbindende organisaties erkenning mogen krijgen voor het werk dat ze doen
- Deze organisaties recht hebben op een structurele plek in het sociaal domein

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

In de begroting prioriteit te geven aan organisaties die verbindend van aard zijn, zoals de Samenwerkende Arnhemse buurthuizen, City at Home en de buurtconciërges.

Indieners:

Nathalie Nede – ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M117**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Relatie- en scheidingsloket

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Complexe scheidingen en langdurige conflicten tussen ouders een grote impact kunnen hebben op het welzijn van kinderen en vaak resulteren in stressvolle situaties voor gezinnen;
- Uit de evaluatie van het Relatie- en Scheidingsteam Zwolle blijkt dat een gespecialiseerd relatie- en scheidingsteam effectief is in het voorkomen en de-escaleren van ouderlijke conflicten, wat rust en stabiliteit biedt aan kinderen, waardoor ondersteuning door een interprofessioneel team de instroom in jeugdhulp kan verminderen
- Een relatie- en scheidingsteam met expertise op diverse gebieden, zoals financiën, juridisch advies en psychologische ondersteuning, de sociale en praktische drempel voor het zoeken van hulp kan verlagen. Onderzoek hierover concludeert: "Meerwaarde van de inzet van het Relatie- en Scheidingsteam voor ouders en jeugdigen is dat ouders meer verbinding ervaren in hun relaties, waarbij er door het team gewerkt wordt aan meerdere hulpvragen: zowel de kwaliteit van de opvoeding, de relatiekwaliteit van het kind met beide ouders en de mate van ouderlijke stress en conflicten. Voor een positieve ontwikkeling van kinderen is aandacht voor deze aspecten cruciaal. De samenhangende hulp versterkt de onderlinge communicatie tussen partners en ouders en geeft inzicht in hun relatiepatronen." ¹
- Adviesbureau AEF heeft geconcludeerd dat een relatie- en scheidingsteam een potentieel impactvolle interventie is voor de transformatie van de jeugdzorg.
- De gemeente Arnhem een digitaal echtscheidingsloket heeft
- Wethouder Roelofs in zijn memo van 6 juni 2025 concludeert: "Met behulp van het relatieteam lukt het in 98% van de gevallen om (langdurige) conflicten tussen ouders te voorkomen of te doorbreken, waardoor kinderen minder belast worden. Ouders en kinderen ervaren duidelijke meerwaarde." ²
- Inmiddels ook andere gemeenten een relatie- en scheidingsloket is gestart (Assen) ³ of een onderzoek daarnaar is gestart (Utrecht) ⁴

¹ https://www.viaa.nl/content/uploads/Rapport-Relatie-en-scheidingsteam-Zwolle_januari2024-webversie.pdf

² [Document Arnhem - Memo van wethouder Roelofs inzake 'Toezegging 1641', d.d. 06-06-2025 - iBabs Publiekspitaal](#)

³ <https://assen.nieuws.nl/gemeente/assen-start-een-relatie-en-scheidingsloket>

⁴ <https://www.utrecht.nl/nieuws/nieuwsbericht-gemeente-utrecht/gemeente-utrecht-onderzoekt-mogelijkheden-scheidingsloket>

Omdat we vinden dat:

- Arnhem meer moet investeren in een preventieve en laagdrempelige ondersteuning voor ouders en kinderen, zodat ouderlijke conflicten minder snel escaleren en negatieve effecten op kinderen worden beperkt;
- Ouders en kinderen baat hebben bij een systemische benadering, waarbij niet alleen naar individuele problemen wordt gekeken, maar naar de bredere context van het gezin.
- Een scheidingsloket geen laagdrempelige ondersteuning biedt bij relatieproblemen (en voorkomen is beter dan genezen)
- De uitkomsten van het onderzoek in Zwolle en de conclusie van ons college het positief effect van een dergelijk loket ondersteunen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

In de plannen voor transformatie van het sociaal domein prioriteit geven aan de invoering van een relatieteam als onderdeel van een relatie- en scheidingsloket en hier in de begroting ruimte voor creëren.

Indieners:

Nathalie Nede – ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M119**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De monumentale A.K.U.-fontein met het bijbehorende beeld van Shinkichi Tajiri en pergola jarenlang in een slechte staat verkeerden.
- Dit kunstwerk aan de Arnhemse burgers is aangeboden door Algemene Kunstzijde Unie (waar de A.K.U.-fontein haar bestaan en naam aan dankt).
- Dit unieke wederopbouwmonument momenteel wordt gerenoveerd, waarbij het grotendeels wordt teruggebracht naar originele staat en visie.
- Er bij het originele ontwerp twee verlichte vitrines waren inbegrepen waarin lokale kunstenaars hun kunst konden etaleren in de openbare ruimte.
- Er bij de renovatie niet genoeg geld is om deze vitrines te kunnen realiseren, mede omdat het kostbaar is om dit 'hufterproof' te doen. Zij worden slechts gerealiseerd wanneer er geld overblijft.

Omdat we vinden dat:

- Het monument waar mogelijk in de originele staat en sfeer dient te worden hersteld;
- Het een mooie kans geeft aan Arnhemse kunstenaars om laagdrempelig iets te laten zien van hun werk.
- Deze exposities bijdragen aan het oorspronkelijke doel en atmosfeer.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de aankomende begroting te borgen dat deze vitrines gegarandeerd in ere worden hersteld op het Willemsplein.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal
Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M120**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Ouderenbeleid uitvoeren

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om voorstellen te doen die bijdragen aan de uitvoering van het ouderenbeleid in Arnhem.

Omdat we weten dat:

- De vergrijzing toeneemt en één op de drie Arnhemmers in 2050 55 jaar of ouder is;
- Ouderenbeleid nodig is om een sterke sociale basis, preventie en gelijke kansen op gezondheid en welzijn te waarborgen;
- De gemeenteraad het beleidsplan "*Op eigen wijze oud(er) worden in Arnhem*" heeft vastgesteld;

Omdat we vinden dat:

- Iedereen in Arnhem, ongeacht achtergrond of inkomen, waardig en vitaal oud(er) moet kunnen worden;
- De uitvoering van het ouderenbeleid een integrale aanpak vereist op het snijvlak van wonen, zorg, gezondheid, welzijn, cultuur, mobiliteit en participatie;
- De gemeente samen met partners de uitvoeringsagenda van het ouderenbeleid moet realiseren door vernieuwing en samenwerking tussen organisaties;
- Specifieke aandacht voor ouderen cruciaal is voor het slagen van de bredere transformatie van het sociaal domein;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de begroting 2026–2029 voorstellen te doen die bijdragen aan de uitvoering van het ouderenbeleid in Arnhem.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal
Walter de Boef - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M121**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Gelijktrekken bedrag Gelrepas voor 67+

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om het bedrag voor de Gelrepas voor 67+ op te hogen naar tweehonderd Euro.

Omdat we weten dat:

- Het bedrag op de Gelrepas voor 67plussers (67+) honderdtwintig Euro is en voor andere volwassenen tweehonderd Euro;
- Er steeds meer ouderen fit en vitaal zijn;
- Er steeds meer ouderen zijn, die soms ook vereenzamen;
- Ouderen ook een eigen bijdrage moeten betalen voor veel activiteiten van de SWOA.
- Ouderen die een Gelrepas aanvragen en krijgen, financieel minder draagkrachtig zijn;
- Ouderen ondanks een hogere AOW dan het bijstandsbedrag vaak veel geld kwijt zijn aan zelfzorgmiddelen, kant-en-klare maaltijden en energie;
- We ouderen willen stimuleren te bewegen en sociale en culturele activiteiten te ondernemen, mede omdat het behoren tot een sociaal netwerk steeds belangrijker zal worden;

Omdat we vinden dat:

- Het niet uitlegbaar is waarom deze groep ouderen minder mogelijkheden krijgt om betaalbaar te sporten en andere activiteiten te ondernemen dan jongere volwassenen;
- Ouderen die een Gelrepas aanvragen blijken geven van de wens actief in de samenleving op te stellen en gebruik te maken van de voorzieningen;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het ophogen van bedrag voor de Gelrepas voor 67+ naar tweehonderd Euro.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M122**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Voortzetting financiering verhuiscoach voor een goede doorstroming op de woningmarkt

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om – ook na september 2026 - middelen voor de verhuiscoach ter beschikking te blijven stellen.

Omdat we weten dat:

- Veel senioren - die in een (sociale) huurwoning of koopwoning wonen - belemmeringen ervaren om te verhuizen naar een woning die beter bij hun situatie past, en bij deze doorstroming hulp nodig kunnen hebben;
- Juist de doorstroming van deze groep lange verhuisketens op gang helpt, en het dus belangrijk is om hier op in te zetten;
- Arnhem in 2022 is gestart met de de pilot verhuiscoach voor de sociale huursector;
- De raad – nadat deze pilot succesvol bleek te zijn - op 27 maart 2024 motie [24M31](#) – “De verhuiscoach voor een goede doorstroming” – heeft aangenomen;
- Er tot op heden 375 verhuisgesprekken met de verhuiscoach zijn geweest en er inmiddels - met de inzet van 36 uur per week - 61 senioren zijn verhuisd;
- De inzet op doorstroming met behulp van een verhuiscoach hierbij dus belangrijk en succesvol is gebleken;
- De cofinanciering door de provincie en de corporaties met ingang van mei 2025 is geëindigd;
- De verhuiscoach vanaf mei 2025 tot en met september 2026 voor 24 uur vanuit de gemeentelijke budgetten is begroot;

Omdat we vinden dat:

- We **alles** moeten doen om de woningmarkt in beweging te brengen en om doorstroming te blijven stimuleren;
- Het derhalve belangrijk is om de verhuiscoach – ook na september 2026 - te behouden voor de Arnhemse woningmarkt;
- Er middelen ingezet moeten blijven worden om de verhuiscoach in te zetten;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan structurele financiering van de verhuiscoach na september 2026.

Voor 1 verhuiscoach (36 uur) € 75.000,- in de begroting op te nemen.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal

Luc Groot – CDA

Alwin van Engelenburg - VVD

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M123**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Een multifunctioneel terrein voor én door Schuytgraaf

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het stadsdeel Schuytgraaf blijft groeien en nog onvoldoende beschikt over laagdrempelige sport- en ontmoetingsvoorzieningen;
- Er al geruime tijd plannen zijn voor meer beweeg- en verblijfsvoorzieningen op het Sportpark Schuytgraaf, met onder meer een 3x3 basketbalveld, outdoor gym en een pumptrack;
- De bestaande functies, zoals schaatsen en skeeleren, grotendeels behouden kunnen blijven;
- Er in de huidige begroting onvoldoende middelen beschikbaar zijn om deze ontwikkeling volledig te realiseren;
- Het sportbedrijf een ton kan bekostigen en nog een ton uit het sportbudget kan komen, waardoor er nog een ton tekort is.

Omdat we vinden dat:

- Laagdrempelige, multifunctionele sportplekken bijdragen aan gezondheid, ontmoeting en inclusiviteit in de wijk;
- Een goed participatieproces met bewoners en betrokken verenigingen essentieel is voor een breed gedragen en passende inrichting van het betonnen veld;
- Dit aanvullende multifunctionele terrein een win/win situatie is voor de wijk en voor de (buiten)sport;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Een zorgvuldig participatieproces in Schuytgraaf op te zetten met bewoners, sportverenigingen en andere betrokkenen, om te komen tot een gedragen invulling van het multifunctionele terrein;
- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het realiseren van dit multifunctionele terrein.

Indieners:

René Kraaijenbrink – Arnhem Centraal

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M124**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Intensivering Beheersing Rattenpopulatie

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om extra middelen voor de beheersing van de rattenpopulatie in te zetten.

Omdat we weten dat:

- De verhoogde zichtbaarheid van de rat in het stadsbeeld steeds meer als een probleem ervaren wordt;
- Ratten ziektes met zich mee kunnen dragen. Ratten kunnen ziektes zoals leptospirose, salmonella en de ziekte van Weil verspreiden via hun urine en uitwerpselen. Deze ziektes kunnen ernstige gezondheidsproblemen veroorzaken voor mensen en (huis-)dieren;
- Daarnaast kunnen ratten aanzienlijke schade aanrichten door op elektrische bedrading, hout en isolatiemateriaal te knagen. Dit kan brandgevaar opleveren en leiden tot dure reparaties.
- Vuilnisbakken door ratten overhoop gehaald kunnen worden.

Omdat we vinden dat:

- Beheersing van de rattenpopulatie bijdraagt aan de gezondheid van de Arnhemmers;
- Schaderisico's zo klein mogelijk gehouden moeten worden;
- Beheersing zo diervriendelijk mogelijk moet worden uitgevoerd.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting 2026 prioriteit te geven aan intensivering van de huidige diervriendelijke beheersing van de rattenpopulatie. De dan benodigde extra middelen bedragen circa € 50.000 per jaar.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal
Luc Groot - CDA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M125**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Naast enkel glas ook verouderd dubbel glas uitbannen in sociale huurwoningen

Constaterende dat:

- Huurwoningen momenteel slechts beperkt worden geïsoleerd, waarbij bijvoorbeeld bestaand dubbelglas van 20 tot 30 jaar oud niet wordt vervangen;
- Het isoleren van woningen een positieve bijdrage levert om de energiekosten te temperen;
- Het isoleren van woningen een positieve bijdrage op het gebied van verduurzaming levert.

Overwegende dat:

- Huurders moeten kunnen wonen in een woning die tocht-, vocht-, en schimmelvrij is, met een betaalbare energierekening.
- De gemeente afspraken heeft gemaakt met corporaties om speciale aandacht te hebben voor woningen met enkel glas ten einde dit uit te bannen.
- Bestaand dubbel glas zo'n 20 tot 25 jaar mee gaat, daarna verouderd is en erna een verslechterde isolatiewaarde kent die in de buurt van de isolatiewaarde van enkel glas komt (te weten: 4,0 W/m²K voor verouderd dubbel glas en 5,0 W/m²K voor enkel glas)
- Isolatieglas (met een isolatiewaarde van 1,1 W/m²K) om en nabij de €100 per jaar kan besparen ten opzichte van dubbel glas, laat staan ten opzichte van verouderd dubbel glas.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Aanvullende afspraken met de corporaties te maken waarin de corporaties bijzondere aandacht geven aan woningen met verouderd dubbel glas in de verblijfsruimtes en waarbij zij uiterlijk begin 2026 aangeven:
 - in hoeveel van deze woningen verouderd dubbel glas aanwezig is;
 - waar dit verouderd dubbel glas t/m 2028 niet via de E-, F- en G-aanpak of reguliere onderhoudsaanpak wordt vervangen door isolerend glas.
 - hoe dit verouderd dubbel glas (planmatig) zo snel mogelijk vervangen kan worden.

Indieners

Noud Roelen - SP
Gerrie Elfrink - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M127**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Geen nieuw strooiscootersaga in Arnhem

Constateerende dat:

- Het college bij herhaling is gewaarschuwd dat introductie van strooiscooters tot verrommeling van de openbare ruimte zou leiden, met alle gevolgen van dien voor mensen met een rolstoel, scootmobiel of kinderwagen.
- Ondanks deze waarschuwingen het strooiscooterexperiment tóch is uitgevoerd, maar na een halfjaar alweer een stille dood gestorven is.
- Het college ondanks deze kraakheldere geschiedenis halsstarrig blijft beweren dat zogeheten “deelscooters” passen binnen het idee van verduurzaming.

Overwegende dat:

- Strooiscooters noch duurzaam, noch gezond, noch een vorm van ‘delen’ zijn.
- Het strooiscooterexperiment is uitgelopen op een mislukking.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- In de toekomst géén vergunningen meer te verlenen aan aanbieders van zogeheten deelscooters (in de volksmond ook wel ‘strooiscooters’ genoemd).

Noud Roelen - SP

Gerrie Elfrink - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M128**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Een streekmarkt voor de Geitenkamp

Constaterende dat:

- De inwoners op de Geitenkamp graag beide supermarkten behouden en zich daar ook actief en massaal voor hebben ingezet.
- Beide supermarkten (Schuttersbergplein en Marktpluin) reeds gesloten zijn met leegstaande panden tot gevolg.
- Er veel animo is om met lokale boeren, ondernemers en voedselproducenten een pand te vinden om hun producten aan te bieden.

Overwegende dat:

- Leegstaande panden op het Marktpluin en/of Schuttersbergplein een negatief effect hebben op de leefbaarheid van de wijk Geitenkamp.
- De gemeente een rol te vervullen heeft in het tegengaan van leegstand, verbeteren van de leefbaarheid en behoud van voorzieningen in de wijk.
- Hier een uitgelezen kans ligt om voorzieningen voor de Geitenkamp te behouden en dit te combineren met initiatieven van lokale boeren, ondernemers en voedselproducenten.
- Het voor de Geitenkamp wenselijk is om niet alleen een supermarkt op het Marktpluin te hebben, maar ook een dergelijke voorziening op het Schuttersbergplein.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- In overleg én samenwerking met bewoners, lokale initiatieven als De Blauwe Tomaat, lokale boeren, lokale ondernemers en lokale voedselproducenten te komen tot een 'streekmarkt' voor de Geitenkamp en dit in overleg te vestigen op een geschikte locatie aldaar.
- Indien nodig hiervoor een (*tijdelijke*) coördinator aan te stellen en de *tijdelijke* kosten die hiermee gemoeid zijn, evenals de *tijdelijke* huurkosten van +/- €6000 per maand voor de tijdelijke invulling van de supermarkt, te dekken uit de bij de meicirculaire vrijgekomen financiële middelen.
- In overleg én samenwerking met bewoners te komen tot een plan om het Schuttersbergplein een impuls te geven en daarbij een geschikte en op korte termijn haalbare bestemming te vinden voor het leegstaande pand aldaar.

Indieners

Noud Roelen – SP

Gerrie Elfrink – SP

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

Marlies Neutkens - Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M129**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Geef Arnhemmers hun huishoudelijke hulp terug

Constateerende dat:

- Vele honderden Arnhemmers hun huishoudelijke ondersteuning geheel of gedeeltelijk is afgenomen.
- Dit tot onwenselijke en tragische situaties leidt, met grote kans verslechtering van de woon- en leefomstandigheden.

Overwegende dat:

- Huishoudelijke ondersteuning een onmisbare functie vervult, juist ook ter preventie van zwaardere zorg.
- Het schrappen van de huishoudelijke ondersteuning op lange termijn zal leiden tot een groter beroep op zwaardere (en duurdere) vormen van zorg.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Een raadsvoorstel aan te bieden waarin het schrappen van de huishoudelijke hulp ongedaan wordt gemaakt;
- Op korte termijn met de mensen die sinds aanpassing van de verordening tot wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Arnhem (29 mei 2024) in gesprek te gaan en aan te geven op welke manier het schrappen van de huishoudelijke hulp wordt hersteld.

Noud Roelen - SP
Gerrie Elfrink - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M130**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Leg woekerprijzen voor dierenzorg aan banden

Constateerende dat:

- Buitenlandse investeerders naast huisartsenpraktijken nu ook massaal dierenartspraktijken opkopen.
- Ook in Arnhem steeds meer buitenlandse investeerders in de dierenzorg actief zijn.
- Dierenartstarieven de afgelopen dertig jaar 3x sneller dan de inflatie zijn gestegen, met name bij commerciële dierenartspraktijken, waardoor verschillen van honderden tot soms wel duizenden euro's per behandeling ontstaan.
- De Tweede Kamer al meer dan een jaar geleden moties heeft aangenomen om overnames van dierenartspraktijken door investeringsmaatschappijen en vercommercialisering van noodzakelijke huisdierenzorg tegen te gaan, beperken van prijsstijgingen en invloed van private investeerders en mogelijkheden voor prijsplafonds voor medisch noodzakelijke behandelingen te onderzoeken.

Overwegende dat:

- De gemeente Arnhem een verantwoordelijkheid heeft om álle zorg toegankelijk te houden voor alle Arnhemmers.
- Het gebruikelijk is om in de zorg te werken met maximumtarieven zodat aanbieders vergelijkbare tarieven hanteren en het derhalve logisch is om dit ook toe te passen op medisch noodzakelijke behandelingen in de dierenzorg.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) kenbaar te maken dat de huidige prijzen voor medisch noodzakelijke dierenzorg onacceptabel hoog zijn en derhalve gemaximeerd dienen te worden.
- Dit standpunt eveneens in VNG-verband kenbaar te maken en de VNG te sommen bij de verantwoordelijk minister aan te dringen op een maximering van de kosten voor medisch noodzakelijke dierenzorg.

- Het ministerie te vragen hoe het staat met de gevraagde onderzoeken en de Raad over de antwoorden te informeren.

Noud Roelen - SP

Gerrie Elfrink – SP

Leo de Groot – Partij voor de Dieren

Kiki Groot – Arnhem Centraal

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M131**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Extra capaciteit om laaggeletterdheid onder kinderen te voorkomen

Constaterende dat:

- Inmiddels 1 op de 3 15-jarigen in Nederland laaggeletterd is en dit aantal sinds 2000 toeneemt.
- Consultatiebureaus bij peuters een risico op laaggeletterdheid kunnen waarnemen en kunnen voorzien van een zogeheten VVE-indicatie.
- Zogeheten 'intermediairs' een cruciale rol spelen om kinderen met risico op laaggeletterdheid toe te leiden naar een peuteropvang met VVE-indicatie.

Overwegende dat:

- Arnhem weliswaar *gemiddeld* genomen goed er in slaagt om kinderen met risico op laaggeletterdheid op een peuteropvang met VVE-indicatie te krijgen, maar dat dit op *wijkniveau* enorm verschilt - bijvoorbeeld in Presikhaaf en de Geitenkamp.
- Extra inzet van intermediairs kan helpen om in wijken met een dergelijk laag bereik méér kinderen te behoeden voor laaggeletterdheid.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Het aantal intermediairs op korte termijn te vergroten met minimaal 1fte met als doel om het bereik te vergroten in de wijken die nu het laagst scoren.
- Dit te voorzien van een structurele dekking¹ door gebruik van de bij de meicirculaire vrijgekomen financiële ruimte.

Indieners

Noud Roelen - SP
Gerrie Elfrink – SP
Nathalie Nede - ChristenUnie

¹ Eén fte intermediair kost tussen de 86.000 en 92.000 euro per jaar op basis van maximale inschaling op schaal 9 of 10.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M132**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Extra capaciteit om zorgfraude op te sporen en zorggeld terug te vorderen

Constateerende dat:

- Uit het *Jaarverslag 2024 Toezichthouders rechtmatigheid Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet Gemeente Arnhem* blijkt dat in 2024 voor bijna €750.000 aan zorggeld dat niet werd besteed aan zorg, is teruggevorderd.
- Dergelijke terugvorderingen en bijbehorend onderzoek veel tijd en inzet kosten.
- Uit het jaarverslag blijkt dat er een wens is om de capaciteit voor toezichthouders te vergroten.
- Uit de jaarcijfers blijkt dat bij een substantieel deel van de zorgaanbieders die actief zijn in Arnhem een 'gemiddeld' tot 'zeer hoog' risico is dat zorggeld niet daadwerkelijk aan zorg wordt besteed.

Overwegende dat:

- Zorggeld te allen tijde terecht moet komen bij de mensen die ook daadwerkelijk zorg nodig hebben en niet in handen mag komen van zorgcowboys.
- Het onuitlegbaar is wanneer er op de zorg bezuinigd wordt, terwijl ondertussen wordt gefraudeerd.
- Inmiddels gebleken is dat een toezichthouder zichzelf 'terugverdient'.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- De capaciteit om zorgfraude op te sporen en zorggeld terug te vorderen op korte termijn te vergroten met minimaal 1 extra fte voor toezichthouders rechtmatigheid;
- Ervoor te zorgen dat alle deelnemende regiogemeenten¹ uit de MGR SDCG substantieel bijdragen aan het vergroten van de (regionale) capaciteit om zorgfraude op te sporen.

Noud Roelen - SP
Gerrie Elfrink – SP
Rebin Maref – VVD
Kiki Groot – Arnhem Centraal

¹ Naast Arnhem: Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M133**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Behoud van de Maakindustrie in Arnhem

Constateerende dat:

- De maakindustrie van groot belang is voor de economische ontwikkeling van Arnhem, en bijdraagt aan werkgelegenheid, brede welvaart en het strategisch belang van onze nationale en lokale economie;
- Recente plannen in de gemeente kunnen leiden tot het wijken van delen van de maakindustrie, met het risico op het verdwijnen van waardevolle bedrijven en werkgelegenheid;
- Er alternatieve opties bestaan die het mogelijk maken om de maakindustrie in Arnhem te behouden en te versterken;

Overwegende dat:

- Een gezonde maakindustrie essentieel is voor innovatie en duurzaamheid in onze regio;
- Het gemeentebestuur de verantwoordelijkheid heeft om samen met lokale ondernemers te zoeken naar oplossingen die de maakindustrie in Arnhem ondersteunen;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Een gedetailleerde inventarisatie te maken van de huidige plannen die impact hebben op de maakindustrie, inclusief de potentiële gevolgen voor werkgelegenheid en economische activiteit;
2. In gesprek te gaan met vertegenwoordigers van de maakindustrie om hun zorgen te inventariseren en mogelijke alternatieven voor te stellen die het behoud van deze sector waarborgen;
3. De huidige plannen te herzien in overleg met alle relevante belanghebbenden, zodat de maakindustrie in Arnhem kan blijven bestaan en bloeien;
4. De gemeenteraad te informeren over de voortgang van deze gesprekken, de aanpassingen aan de plannen, en de impact daarop op de lokale maakindustrie..

Gerrie Elfrink - SP
Noud Roelen - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M134**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Tegen de uitbreiding van het stadhuis voor meer dan 100 miljoen euro

Overwegende dat:

- Er plannen zijn gepresenteerd voor de uitbreiding van het stadhuis van Arnhem voor een bedrag van meer dan 100 miljoen euro;
- Tegelijkertijd de gemeente bezuinigt op essentiële voorzieningen zoals de zorg, jeugdzorg, en andere maatschappelijke diensten;
- Het onacceptabel is om grote investeringen in de gemeentelijke infrastructuur te doen terwijl de gemeentelijke budgetten voor belangrijke sociale sectoren worden ingekrompen;
- Het niet te verantwoorden is naar de inwoners van Arnhem dat er veel geld wordt geïnvesteerd in een nieuw stadhuis, terwijl er behoefte is aan meer middelen voor zorg en welzijn;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. De plannen voor de buitensporige uitbreiding van het stadhuis te schrappen en geen middelen vrij te maken voor deze investering;
2. Prioriteit te geven aan noodzakelijke investeringen in de zorg en andere essentiële maatschappelijke diensten.

Gerrie Elfrink – SP
Noud Roelen - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M135**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Benutten van de kans op kosteloze uitbreiding van sportvoorzieningen en sportparticipatie in Arnhem-Oost

Overwegende dat:

- De komst van de Formupgrade heeft geleid tot een aanzienlijke stijging in de sportparticipatie in de wijk Malburgen
- Er een grote tweedeling bestaat in sportdeelname binnen Arnhem, Formupgrade een bewezen succes is, die deze tweedeling verkleint;
- De kost van Formupgrade de gemeente geen geld heeft gekost maar heeft opgeleverd;
- Er reeds een optie tot koop voorhanden is voor de uitbreiding van sportfaciliteiten van Formupgrade met 100 m² voor buitensportlessen;
- Deze uitbreiding, middels de verkoop van het terrein, geen kosten voor de gemeente met zich meebrengt en zelfs financiële voordelen oplevert;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Over te gaan tot de verkoop van de grond bedoeld voor de uitbreiding van sportvoorzieningen in Arnhem-Oost;
2. De opbrengsten van de grondverkoop te investeren in de verdere ontwikkeling van Arnhem-Oost.

Gerrie Elfrink - SP
Noud Roelen - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M136**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Versterk, verbreed en vernieuw de wijkwinkelcentra

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het nieuwe Detailhandelsbeleid binnenkort wordt aangeboden voor besluitvorming en in dit nieuwe beleid een stimuleringsregeling wordt voorgesteld voor het versterken, verbreden en vernieuwen van wijkwinkelcentra.
- Deze stimuleringsregeling concrete uitvoering moet geven aan de motie 'investeer ook in wijkwinkelcentra' (november 2023) en het amendement 'Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra' verdiept.
- Er geen dekking beschikbaar is voor de uitvoering van de stimuleringsregeling.
- Het amendement 'Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra' per 2025 middelen met zich meebrengt voor de verbetering van wijkwinkelcentra

Omdat we vinden dat:

- De door de raad aangenomen motie en amendement uitgevoerd moeten worden en dus ook van dekking moeten worden voorzien.
- Het voor de diverse wijken en buurten van Arnhem belangrijk is dat er vitale en leefbare wijkwinkelcentra aanwezig zijn voor een prettige sfeer en leefomgeving, verbinding tussen mensen in de wijk en een gunstige lokale economie.
- Voor bepaalde wijkwinkelcentra - zoals de Geitenkamp - geldt dat er reeds jaren geleden visiestukken zijn geschreven voor een leefbare en toekomstbestendig wijkwinkelcentrum, maar dat dit tot op heden niet tot concrete verbeteringen heeft geleid.¹
- De lessen uit het investeren in winkelcentrum De Drieslag benut moeten kunnen worden in andere wijken in Arnhem.
- Een overheid die investeert in het hart van een wijk bijdraagt aan het vertrouwen van bewoners.
- Het amendement 'Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra' uitgebreid dient te worden om de aanpak verder te brengen en concrete resultaten te laten opleveren op het vlak van economie, leefbaarheid en openbare ruimte rondom wijkwinkelcentra.

¹ Zie bijvoorbeeld: [Document Arnhem - Bijlage bij inspreektekst: Visie op de toekomst van het Marktplaats Geitenkamp, juni 2016 - iBabs Publieksporaal](#)

Daarom vraagt de gemeenteraad het college:

- Bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het vinden van structurele dekking voor de stimuleringsregeling voor het versterken, verbreden en vernieuwen van wijkwinkelcentra, waar de aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra (die op dit moment in ontwikkeling is) een onderdeel van wordt.

Indieners:

Giovanni Visser - PvdA

Niels Scholten - Volt

Noud Roelen – SP

Joris Brandts – D66

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M137**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

De binnenstad verdient beter: schoon, gastvrij en uitnodigend

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De Arnhemse binnenstad het visitekaartje van de stad is, maar al langere tijd te kampen heeft met vervuiling, zwerfafval en achterstallig onderhoud;
- Ondernemers, bewoners en bezoekers hier geregeld hun onvrede over uiten, onder andere in artikelen in De Gelderlander;
- Een schone binnenstad bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van Arnhem voor winkeland publiek, horeca, toeristen en nieuwe ondernemers;

Omdat we vinden dat:

- Arnhem hierin achterblijft en dit ten koste gaat van de uitstraling van onze stad;
- De landelijke CROW-systematiek houvast biedt om de kwaliteit van de openbare ruimte te meten, maar dat beeldkwaliteitsniveau A alleen onvoldoende zegt over het beleefde gevoel van een schone stad;
- Meer en vaker zichtbare schoonmaak in de binnenstad essentieel is om bewoners, ondernemers en bezoekers dat gevoel wél te geven;
- Samen werken aan een schone binnenstad betekent dat bewoners, ondernemers en bezoekers ieder hun rol nemen, en dat de gemeente moet zorgen voor heldere afspraken, voldoende voorzieningen en handhaving;
- Voorbeelden zoals de inzet van buurtconciërges in Arnhem-Oost laten zien dat zichtbare aanspreekpunten bijdragen aan een schonere en prettigere leefomgeving, en dat uitbreiding richting de binnenstad – bijvoorbeeld via samenwerking met het Korenkwartier – onderzocht moet worden;
- De bestaande 25-meterregel inhoudt dat ondernemers verantwoordelijk zijn voor een schone omgeving rondom hun pand, maar dat deze in de praktijk onvoldoende wordt nageleefd of gehandhaafd, en dat dit beter kan door actief afspraken te maken en daar ook op te sturen;

Verzoekt het college op om:

- Vanaf 2026 de Arnhemse binnenstad structureel schoon te houden op een hoger kwaliteitsniveau, met extra inzet op zichtbare schoonmaakmomenten gedurende de dag;
- Daarbij ten minste het huidige CROW-normering beeldkwaliteitsniveau A te handhaven, en op plekken die het nodig hebben hier in werkzaamheden en aandacht een 'plus' op te zetten in schoonmaak en onderhoud;
- Te onderzoeken of en hoe en op welke plekken in de binnenstad aanvullende maatregelen zoals bijvoorbeeld buurtconciërges in de binnenstad en betere naleving en handhaving van de 25-meterregel hieraan kunnen bijdragen;
- Daarbij de bijbehorende kosten in kaart te brengen, zo nodig begrotingsruimte te reserveren, en de raad hierover te informeren.

Indieners:

Rebin Maref – VVD

Luc Groot - CDA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M138**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Maak Arnhem structureel digitaal weerbaar

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- In het Integraal Veiligheidsplan 2023–2027 digitale veiligheid als speerpunt is benoemd;
- Steeds meer Arnhemmers, van jongeren tot ouderen, te maken krijgen met digitale criminaliteit zoals phishing, identiteitsfraude en online oplichting;
- Veel inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties onvoldoende weerbaar zijn tegen deze risico's;
- Er binnen de gemeentelijke organisatie geen structurele capaciteit beschikbaar is om dit thema breder en preventief op te pakken;

Omdat we vinden dat:

- Digitale veiligheid niet alleen een technisch, maar ook een sociaal vraagstuk is, waarbij bewustwording en gedrag minstens zo belangrijk zijn;
- Het een kerntaak van de overheid is om inwoners te beschermen en voor te bereiden op nieuwe vormen van onveiligheid, waaronder digitale dreigingen;
- Arnhem veel partijen kent, zoals scholen, zorginstellingen en jongerenwerk, die willen bijdragen aan bewustwording, maar dat regie en coördinatie ontbreken;
- Structurele inzet op preventie kosten en schade op de lange termijn helpt voorkomen;
- De perspectiefnota 2026–2029 ruimte biedt om dit mogelijk te maken door minder externe inhuur binnen de bedrijfsvoering;

Verzoekt het college om:

- Vanaf 2026 structureel €125.000 vrij te maken voor digitale veiligheid, met focus op bewustwording, regie en het verbinden van initiatieven binnen en buiten de organisatie.
- Deze inzet te dekken uit de extra financiële ruimte die het college verwacht op basis van de meicirculaire.
- De raad jaarlijks te informeren over de voortgang en samenwerking op dit thema.

Indieners:

Rebin Maref – VVD Arnhem

Kiki Groot – Arnhem Centraal

Suzan Kemperman – D66

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M140**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Toegankelijke markt voor iedereen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Bij de aanleg van de Markt in 2016 de Arnhemse Standaard Toegankelijkheid (AST) nog niet was voorgelegd en vastgesteld door de gemeenteraad.
- Er in 2018 een onderzoek is gedaan naar de toegankelijkheid van de Markt, waaruit bleek dat de markt niet goed toegankelijk is voor mensen met een fysieke beperking;
- Er naar aanleiding van verschillende vragen en een agendering rondom dit thema het college een memo heeft opgesteld met vier mogelijke scenario's, om dit probleem aan te pakken.
- Er sinds de aanleg in al 2016 wordt gesproken over dit probleem, onder andere de het APCG
- Dat de aanleg van de stenen op het marktplein niet volgens een wettelijke standaard is uitgevoerd, maar volgens een algemeen gehanteerde richtlijn, die voldoende ruimte biedt om aan de bezwaren van mensen met een fysieke handicap tegemoet te komen.
- Sinds 14 juli 2016 is het VN-verdrag inzake rechten voor mensen met een handicap in Nederland van kracht en officieel een wet. Het is van toepassing op alle terreinen van het leven. Dit betekent dat instellingen en overheden verplicht zijn om aanpassingen te doen voor mensen met een beperking en assistentiehonden (een hond die professioneel getraind is om mensen met een handicap te helpen).
- Bij het ontwerp van de markt de aansluiting op het provinciehuis is meegenomen. [De Markt Arnhem | Buro Poelmans Reesink](#)

Omdat we vinden dat:

- Arnhem geen obstakels mag kennen voor mensen met een fysieke beperking in de meest belangrijke gebieden, zoals de markt;
- Er nu eindelijk een keuze moet worden gemaakt door de gehele gemeenteraad om te laten zien dat toegankelijkheid en een inclusieve samenleving serieus wordt genomen;
- Gezien de inspraak van het APCG, er moet worden gekozen voor een robuuste oplossing die recht doet aan de argumenten die zijn ingebracht;
- Deze robuuste oplossing zich het beste vertaalt in het uitgewerkte scenario 'opnieuw aanleggen', (Zie ook raadsbrief 'toegankelijkheid markt', toezegging 1519 d.d. 24-04-2023)
- Het VN verdrag ook hier van toepassing is.
- Er tevens samenwerking kan worden gezocht met de provincie voor co-financiering, vanwege de gezamenlijke voorruimte van het marktterrein.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- De optie 'opnieuw aanleggen' z.s.m. uit te voeren om dit probleem aan te pakken.
- Dit te dekken uit de middelen die vrijkomen bij de meicirculaire
- In overleg te gaan met de provincie voor cofinanciering, vanwege gezamenlijke voorruimte en verantwoordelijkheid toegankelijkheid markt.

Indieners:

Nathalie Nede – ChristenUnie

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M141**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Aanpak voor bestrijding anti-Zwartracisme en Afrofobie

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- In 2024 herkomst de meeste geregistreerde discriminatiegrond is, bij zowel politie als ADV's¹
- In 2024 Anti-Zwartracisme de grootste subgrond is ²
- Arnhem verschillende aanpakken heeft voor verschillende vormen van discriminatie, maar nog niet specifiek voor anti-Zwartracisme en Afrofobie

Omdat we vinden dat:

- Ook anti-Zwartracisme en Afrofobie effectief bestreden moet worden
- Daarvoor een multidisciplinaire aanpak nodig is
- Gemeente Arnhem een belangrijke rol heeft in het signaleren, voorkomen en aanpakken van racisme

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Een lokaal actieplan tegen anti-Zwartracisme en Afrofobie te ontwikkelen
- Voor de MJPB met een voorstel naar de raad te komen

Voor de uitvoering, indien er bij de meicirculaire middelen beschikbaar komen, € 25.000 incidenteel hiervoor te reserveren.

Indieners:

Nathalie Nede – ChristenUnie

Walter de Boef – GroenLinks

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

¹ [Rapportages - discriminatie.nl](https://rapportages-discriminatie.nl)

² [Rapportages - discriminatie.nl](https://rapportages-discriminatie.nl)

Motie

Datum raadsvergadering:	11 juni 2026
Nummer motie:	25M142
Zaaknummer:	4532949
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Duurzaam investeren in duurzaam groenonderhoud

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er in de gemeente Arnhem steeds meer groen wordt ontwikkeld dat onderhoud behoeft.
- Er onvrede wordt ervaren over de mate waarop dit groen nu wordt onderhouden.
- De budgetten voor groenonderhoud niet meegroeien met de hoeveelheid groen in Arnhem.

Omdat we vinden dat:

- Overvloedige aanwezigheid van groen in de stad om talloze redenen bijzonder goed is voor mens, dier en ander niet-menselijk leven, en bijdraagt aan de klimaatadaptatie van de stad.
- Het Groen in Arnhem vrij van afval dient te zijn.
- Het Groen duurzaam, natuurvriendelijk en biodiversiteitsvriendelijk moet worden onderhouden.
- Er een ecocentrische afweging moet worden gemaakt bij groenonderhoud; wat betekent dat natuurlijke "rommeligheid" – in de vorm van lichte overwoekering of het laten liggen van een omgevallen boom – positief kan zijn voor de natuur, en soms dus juist níét moet worden aangepakt omdat het er voor mensen rommelig uitziet.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het doen van een voorstel om de budgetten voor groenonderhoud mee te laten groeien met de hoeveelheid groen in de gemeente.
- Daarbij ook rekening te houden met eventuele kosten voor het inwinnen en doen doorsijpelen van ecologische kennis over de meest natuur inclusieve vormen van groenonderhoud in de stad.

Indieners:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

Marlies Neutkens – Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M143**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

[Vergroen sociaal kwetsbare gebieden.]

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er in Arnhem plekken bestaan waar de sociale veiligheid van de openbare ruimte onvoldoende is geborgd, juist op plekken waar sociale kwetsbaarheid groot is – met als belangrijkste voorbeeld de Remisestraat, waar zowel een verslavingszorginstelling als een daklozenopvang gevestigd zijn, in een onuitnodigende omgeving, met te weinig groen.
- Een aantrekkelijke omgeving bijdraagt aan het gevoel van ergens welkom zijn, en met plezier kunnen verblijven.
- Het voor het mentaal herstel belangrijk is om gevoelens zoals schaamte te bestrijden, en sociale acceptatie en verwelcoming in de samenleving te bevorderen
- Een Groene omgeving goed is voor de mentale gezondheid, stress vermindert, gezond gedrag bevordert, en beweging en sociale interacties stimuleert.¹

Omdat we vinden dat:

- Júst sociaal kwetsbare groepen de grootste behoefte hebben aan een sociaal veilige en aangename, groene omgeving in de stad om hun herstel en herintegratie te bevorderen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Te (laten) onderzoeken waar in de gemeente de directe omgeving van plekken waar aan kansengelijkheid wordt gewerkt of zorg wordt verleend nog vergroend kan worden, en deze te vergroenen.
- Als het groenfonds hiervoor niet voldoende is, en bij de meicirculaire financiële ruimte ontstaat, hier bij het opstellen van de begroting prioriteit aan te geven.

Indieners:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

¹ Al deze voordelen komen uit de kennisbundeling 'Groen en Gezondheid'. Bron: RIVM - Effecten van groen op fysieke en mentale gezondheid. 17 mei 2022. <https://www.rivm.nl/nieuws/effecten-van-groen-op-fysieke-en-mentale-gezondheid>

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M144**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Arnhem minimaal op basisniveau voor digitale veiligheid

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem niet voldoet aan de Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO).
- Er met de beschikbaar gestelde middelen onvoldoende geld is om Arnhem te laten voldoen aan de BIO.
- Er financiële sancties hangen aan het niet volledig of afdoende voldoen aan de implementatie van de BIO, omdat deze deel uitmaakt van de Cyberbeveiligingswet als onderdeel van de verplichte implementatie van de Europese Netwerk- en informatiebeveiligingsrichtlijn (NIS2).

Omdat we vinden dat:

- Arnhem moet voldoen aan de minimale basisvereisten van digitale veiligheid voor gemeenten, zowel wettelijk als ethisch gezien.
- Door niet te voldoen aan de BIO de gemeente onverantwoorde risico's toestaat op het gebied van cyberweerbaarheid, ransomwareaanvallen, datalekken, digitale sabotage, en andere digitale gevaren.
- De veranderende geopolitieke werkelijkheid weinig ruimte laat voor aarzeling.¹

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting er prioriteit aan te geven dat de gemeente op de kortst mogelijke termijn voldoet aan de Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) – rekening houdend met het aanpassingsvermogen van de organisatie.]

Indieners:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren
Rebin Maref – VVD
Gino Luurssen – Forum voor Democratie
Niels Scholten - Volt

¹ Deze bewoording komt woord-voor-woord van de website digitaleoverheid.nl, te vinden op <https://www.digitaleoverheid.nl/overzicht-van-alle-onderwerpen/cybersecurity/bio-en-ensia/baseline-informatiebeveiliging-overheid/>

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M145**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Behoud gratis bibliotheekpas voor jongeren.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er nu geen middelen beschikbaar zijn gesteld om verder te gaan met het aanbieden van de gratis bibliotheekpas voor jongeren tot 24 jaar.
- Het gebruik van de gratis bibliotheekpas voor jongeren sinds 2022 elk jaar is verdubbeld. (2022: 1.119 gebruikers, 2023: 4.243 gebruikers, 2024: 7.580 gebruikers)¹
- Lezen goed is voor “de sociale ontwikkeling, (...) empathie [en] kritisch denken” en het concentratievermogen verbetert.²
- Jongeren het minst lezen, en steeds minder.³

Omdat we vinden dat:

- Het op jonge leeftijd enthousiasmeren en betrekken van jongeren bij hun cultuur belangrijk is voor de ontwikkeling van jongeren en van de samenleving als geheel.
- Lezen onder jongeren gestimuleerd dient te worden.
- De gratis bibliotheekpas een duurzame investering is met exponentieel toenemend positief effect op Arnhem en haar inwoners.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting 95.000 euro structureel beschikbaar te maken om de gratis bibliotheekpas voor jongeren van 18 tot 24 jaar te kunnen blijven aanbieden.

Indieners:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

¹ Bundel met technische vragen en antwoorden Perspectiefnota 2026 en Jaarstukken 2024 - Versie 21 mei, pagina 32.

² Universiteit Leiden - Nieuw onderzoek brengt leesplezier terug bij jongeren. 30 oktober 2024. <https://www.universiteitleiden.nl/nieuws/2024/10/nieuw-onderzoek-brengt-leesplezier-terug-bij-jongeren>

³ Stichting Lezen – Jongeren lezen het minst en steeds minder, ook boeken. 17 juli 2024. <https://www.lezen.nl/onderzoek/jongeren-lezen-het-minst-en-steeds-minder-ook-boeken/>

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M146**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Ervaren jongeren maken de jeugdzorg beter

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Jongeren onze toekomst zijn.
- De wachtlijsten voor Jeugdzorg lang zijn, terwijl de zorgkosten stijgen, en we op zoek moeten naar methoden om de zorg doelmatiger in te richten.
- Ervaringsdeskundigen in de jeugdzorg bijdragen aan een zorgomgeving waarin jongeren beter begrepen worden en waarin de zorg beter aansluit op de behoeften van jongeren.¹
- Er een nijpend tekort is naar personeel in de Jeugdzorg sector.²
- Er goede ervaringen zijn met ervaringsdeskundigen in de zorg.³
- De nationale Jeugdzorg strategie de inzet van ervaringsdeskundigen benoemt als onderdeel van de transitie naar een betere zorg.⁴
- Er in jeugdzorgzorginstellingen sprake is van een te afstandelijke bestuurlijke sfeer waarbij er te weinig begrip is voor de situatie van de jongeren.⁵
- Veel jongeren met een jeugdzorgachtergrond moeite hebben met het vinden van toegang tot de arbeidsmarkt en een job in de zorg hier een eerste stap in kan zijn.

Omdat we vinden dat:

- Kwetsbare jongeren de best mogelijke kans verdienen op een gezonde toekomst.
- Omdat de jongeren in de jeugdzorg de expertise van andere ervaren jongeren verdienen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- De gemeente op zoek gaat naar jongeren met een jeugdzorgachtergrond om onderdeel van het team van beleidsmakers te worden.
- Te zorgen dat deze deskundigen vaste posities krijgen in het proces rondom het Arnhemse jeugdzorgbeleid.
- In de aanbestedingen een toenemende mate van ervaringsdeskundigheid te vereisen in de bestuursprocessen en de zorgprocessen van de zorgpartners.

Indieners:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

Nathalie Nede - ChristenUnie

- 1 <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/jeugdzorg/jeugdzorg-gebaat-bij-inzet-ervaringsdeskundigen>
- 2 <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2025/04/in-2034-zitten-74-000-kinderen-zonder-hulp-door-pe#:~:text=Het huidige tekort in de,gestegen tot bijna 74.000 kinderen.>
- 3 <https://www.trouw.nl/buitenland/brussel-gaat-voortaan-alle-plannen-voorleggen-aan-jongeren~b2454f75/>
- 4 <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/05/17/start-nationale-jeugdstrategie-met-duurzame-en-structurele-betrokkenheid-van-jongeren#:~:text=De nationale jeugdstrategie is een,bij het maken van beleid.>
- 5 <https://www.nji.nl/beslissen-over-hulp/tegenspraak-in-de-jeugdhulp>

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M147**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Structurele financiering van Groene BOA's

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Voor groene BOA's geen structurele financiering geregeld is

Omdat we vinden dat:

- Het beschermen van flora en fauna in natuur en parken een belangrijke functie is die onmisbaar is voor de groene stad die Arnhem is en wil blijven
- Incidenteel geld weliswaar de kosten kan dekken, maar steeds opnieuw naar financiering moet worden gezocht
- Incidente financiering voor de bedrijfsvoering en de betreffende BOA's onwenselijke onzekerheid met zich meebrengt

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting 2025-2029 prioriteit te geven aan structurele dekking voor 2 FTE groene BOA's.

Indieners:

Leo de Groot – Partij voor de Dieren

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M149**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Maak investering rondom CO₂ reductie inzichtelijk

De gemeenteraad van Arnhem, bijeen op 11 juni 2025, gehoord de beraadslaging;

Constaterende dat:

- de Perspectiefnota 2026-2029 ambitieuze klimaatmaatregelen bevat, waaronder lokale energiesystemen, elektrificatie van vervoer en de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed;
- de gemeente Arnhem aanzienlijke middelen reserveert voor klimaatbeleid, waaronder het Klimaatfonds;
- het college op dit moment geen duidelijke verantwoording geeft over de gerealiseerde CO₂-reductie en het effect per maatregel.

Overwegende dat:

- de gemeenteraad in het kader van haar kaderstellende en controlerende rol inzicht moet hebben in de doeltreffendheid en doelmatigheid van deze maatregelen;
- het onwenselijk is dat aanzienlijke publieke middelen worden ingezet zonder dat duidelijk is welk meetbaar resultaat wordt geboekt;
- het afleggen van verantwoording over effectiviteit bijdraagt aan een transparante en betrouwbare overheid.

Verzoekt het college:

- bij de eerstvolgende voortgangsrapportage over klimaatbeleid een overzicht te presenteren van de jaarlijkse CO₂-reductie en de kosteneffectiviteit per klimaatmaatregel;
- daarbij per maatregel de investering en het beoogde rendement (bijvoorbeeld in ton CO₂) inzichtelijk te maken;

- bij nieuwe klimaatvoorstellen vooraf een kosten-batenanalyse (ROI) op te nemen in de raadsvoorstellen, zodat de raad een weloverwogen besluit kan nemen.
- Bij zaken waarbij een causale reductie van CO2 niet aangetoond kan worden een toelichting te geven welke kwalitatieve opbrengst wel wordt verwacht

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M152**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Operatie Arnhem Standvastig

De raad, gehoord de beraadslaging, bijeen op 11 juni 2025,

Constaterende dat:

- Nederland en Europa in een veranderend geopolitiek klimaat leven, waarbij de dreiging van militaire escalatie en hybride oorlogssituaties toeneemt door grootmachtige actoren;
- Arnhem als middelgrote stad met meer dan 100.000 inwoners, strategisch gelegen en voorzien van complexe infrastructuur (bruggen, stationsgebied, industrie, en wijken) een complexe opdracht heeft als het gaat om veiligstellen van burgerij;
- De raad op dit moment geen zicht heeft op het huidige niveau van paraatheid van Arnhem bij grote & complexe militaire dreigingen.

Overwegende dat:

- Het Ministerie van Defensie primair verantwoordelijk is voor militaire oefeningen en paraatheid, maar dat de gemeente Arnhem ook een eigen verantwoordelijkheid draagt voor de gemeentelijke crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Het verstandig is om inzichtelijk te maken hoe Arnhem, in samenwerking met de veiligheidsregio en andere relevante partners, is voorbereid op een dergelijk scenario;
- Een onderzoek naar de paraatheid bij een oorlogssituatie helpt om inzicht te krijgen in eventuele verbeterpunten, bijvoorbeeld op het gebied van evacuatieplannen, communicatie en samenwerking met hulpdiensten en Defensie;

Verzoekt het college:

- Om, in overleg met het Ministerie van Defensie, de Veiligheidsregio en andere relevante partners, een onderzoek te starten naar de actuele paraatheid en het handelingsperspectief van Arnhem bij een oorlogssituatie of hybride dreiging;
- Daarbij specifiek aandacht te besteden aan scenario's rondom (militaire) evacuatie, coördinatie en veiligheid in een groot-stedelijke context;
- De resultaten hiervan uiterlijk bij zo snel mogelijk aan de raad te presenteren, inclusief aanbevelingen voor verbetering en eventuele kostenramingen;
- Eventuele kosten te dekken vanuit de algemene middelen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indiener

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M153**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Onderzoek naar het splitsen van de subsidie voor Rozet

De raad van Arnhem in vergadering bijeen op 11 juni 2025,

Constateerende dat:

- Stadsbibliotheek Rozet te maken heeft met dalende baten gezien keuzes provincie Gelderland en verhoging huisvestingkosten omtrent faillissement restaurant
- de subsidie voor Rozet nu integraal is ingericht (huisvesting, programmering en educatie);
- Rozet vanaf 2027 te maken krijgt met een structureel tekort van circa €1 miljoen gezien terugval inkomsten exploitant, verhoging kosten beveiliging enzovoorts;
- De gemeente Arnhem voor 2026 tijdelijk voorziet van tegemoetkoming maar structurele dekking ontbreekt;
- Het Rozet al grote interne slagen heeft gemaakt in kostenbesparing;
- Het risico bestaat dat stijgende lasten in één onderdeel ten koste gaan van essentiële functies dat Rozet biedt, zoals aanbod bibliotheek en cultuureducatie; met een toenemende dreiging voor het voortbestaan van Rozet in haar huidige

Overwegende dat:

- een betere financiële en inhoudelijke sturing mogelijk is als de subsidie wordt gesplitst in bijvoorbeeld huisvesting, programmering en educatie;
- dit ook kansen biedt om gerichter samen te werken met andere gemeentelijke beleidsterreinen (bijvoorbeeld Onderwijs of Vastgoed);
- het college meer inzicht kan verschaffen in de haalbaarheid en effectiviteit van een dergelijke splitsing;
- Gezien het multidisciplinaire social-business case dit beter recht doet aan de diensten die Rozet biedt voor onze mooie stad;

Verzoekt het college:

- om vóór de begroting 2027 een quickscan uit te voeren naar de mogelijkheid om de subsidie voor Rozet vanaf 2027 te splitsen in huisvesting, programmering en educatie;
- Dit in overleg met Rozet en eventuele toekomstige exploitanten van het gebouw te doen;
- hierbij in kaart te brengen hoe dit kan bijdragen aan het oplossen van het structurele tekort van €1 miljoen en aan een meer transparante begroting;
- en de raad over de voortgang voor de zomer in 2026 te informeren;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M154**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Arnhem scherp financiële uitgaven

De gemeenteraad van Arnhem, bijeen op 11 juni, gehoord de beraadslaging;

Constaterende dat:

- het Stadsontwikkelfonds wordt gevoed met overschotten van het grondbedrijf en bedoeld is om woningbouw en maatschappelijke projecten te versnellen;
- het fonds momenteel geen duidelijke rendementseisen of terugverdienmodellen kent, waardoor risicovolle investeringen moeilijker te beoordelen zijn;
- de raad volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) het recht heeft om kaders te stellen voor de inrichting van dergelijke fondsen.

Overwegende dat:

- het Stadsontwikkelfonds inmiddels een aanzienlijk deel van de gemeentelijke investeringskracht vertegenwoordigt;
- transparantie en meetbaarheid van rendement belangrijk zijn voor goed financieel bestuur;
- het ontbreken van een minimumrendementseis kan leiden tot blanco investeringsbeslissingen, hetgeen op gespannen voet staat met de principes van een sober en doelmatig financieel beleid.

Verzoekt het college:

- uiterlijk bij de begroting van 2027 een voorstel uit te werken om het Stadsontwikkelfonds te voorzien van een minimaal rendementskader, inclusief een terugverdientermijn, zodat de raad beter kan toetsen op doelmatigheid en risico's;
- hierbij rekening te houden met vergelijkbare investeringsfondsen en de gemeentelijke kasstromen;
- dit voorstel ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M155**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Inzicht in werkelijke ICT-kosten via TCO-analyse

De gemeenteraad van Arnhem, bijeen op 11 juni 2025, gehoord de beraadslaging;

Constaterende dat:

- De gemeente Arnhem in de Perspectiefnota 2026-2029 heeft aangekondigd extra investeringen te doen in ICT, waaronder €500.000 extra cloudkosten;
- In de beantwoording op technische vragen gesteld door FVD geen heldere Total Cost of Ownership (TCO) analyse werd gepresenteerd die inzicht geeft in wanneer de investering in de cloudstrategie zich terugverdient;
- ICT-kosten in gemeenten regelmatig fors stijgen en onvoldoende inzichtelijk worden gemaakt in termen van efficiëntie, opbrengsten en kostenbeheersing.

Overwegende dat:

- Een transparante en gedegen kostenberekening noodzakelijk is om te bepalen of de gemeentelijke cloudstrategie een doelmatige en effectieve inzet van belastinggeld betreft;
- ICT-projecten vaak financiële risico's met zich meebrengen wanneer kostenoverschrijdingen ontstaan door onvoldoende inzicht in de totale kostenstructuur;
- De raad vanuit haar controlerende en kaderstellende rol recht heeft op inzicht in financiële doelmatigheid en effectiviteit van grote investeringen zoals ICT-infrastructuur.

Verzoekt het college:

- Om vóór de begroting 2027 een plan van aanpak op te stellen waarin wordt beschreven hoe en op welke termijn een volledige TCO-analyse van de cloudstrategie kan worden gerealiseerd, inclusief de wijze waarop expertise wordt ingezet;
- Daarbij expliciet inzicht te geven in de samenhang met de nieuwe i-visie en de samenwerking met de VNG;
- De raad hierover te informeren en jaarlijks bij de begrotingscyclus een update te geven over de voortgang van dit plan en de realisatie van de TCO-analyse;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Datum raadsvergadering:	11 juni 2025
Nummer motie:	25M156
Zaaknummer:	4532949
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2026-2029

Meer aandacht voor financiële weerbaarheid

Ondergetekenden stellen voor:

- Bestaanszekerheid, zoals een stabiel inkomen en een schuldenvrije toekomst, van grote invloed is op de gezondheid en kansen van inwoners, terwijl problematische schulden een grote risicofactor zijn voor allerlei andere problemen in gezondheid en op werk. Veel Arnhemse huishoudens problematische schulden hebben¹;
- De financiële gezondheid van jongeren achteruit gaat.²
- Voorkomen beter is dan genezen, onder meer omdat het bereik van schuldhulpverlening in het algemeen beperkt is³;
- Recente ontwikkelingen, zoals de legalisering van online gokken en achteraf betalen in de winkelstraat, de financiële gezondheid van met name jongeren verder onder druk zet.

- Iedere Arnhemmer een financieel gezonde en schuldenvrije toekomst verdient;
- Arnhem meer moet investeren het versterken van de financiële weerbaarheid en het voorkomen van schuldenproblematiek.

In de begroting prioriteit te geven aan het versterken van de financiële weerbaarheid van inwoners, specifiek van jongeren, en hiervoor middelen vrij te maken.

Nathalie Nede - ChristenUnie

³ Slechts fractie huishoudens geholpen door schuldregeling

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M157**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Ambitie stedelijke ontwikkeling doorzetten

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De raad in 2023 heeft uitgesproken stedelijke ontwikkeling te willen prioriteren (23M46);
- Daarna de ontwikkeling van Rijnpark is opgestart en voor fase 1 ook gemeentelijke financiële middelen en forse co-financiering beschikbaar zijn;
- De ontwikkeling van Rijnpark met een toevoeging van **7000** woningen, 5000 werkplekken, een nieuw stadspark en tal van voorzieningen dé belangrijkste stedelijke ontwikkeling voor Arnhem is;
- Fase 2 van Rijnpark van groot belang is voor behoud van werkgelegenheid in Arnhem, ook in relatie tot de ontwikkelingen in fase 1;
- Om kansen voor co-financiering vanuit het rijk, provincie en andere partners te kunnen grijpen, het belangrijk is om nu al gemeentelijke middelen voor fase 2 te reserveren.

Omdat we vinden dat:

- De ontwikkeling van Rijnpark belangrijk is voor meer betaalbare woningen, toekomstige werkgelegenheid – in het bijzonder voor Arnhemmers met een praktische opleiding – en het verder vergroenen van de stad;
- Indien mogelijk hierbij direct ook kansen voor bedrijvigheid in fase 2 moeten worden meegenomen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de verdeling van extra structurele en incidentele middelen uit de meicirculaire prioriteit te geven aan het mogelijk maken van Rijnpark fase 2 en daarmee het vereenvoudigen van eventueel noodzakelijke bedrijfsverplaatsingen uit Rijnpark fase 1.

Indieners:

Joris Brandts – D66
Mattijs Loor – D66
Wimer Heemskerk – D66
Marlies Neutkens – Volt

Niels Scholten – Volt

Giovanni Visser – PvdA

Cyriel Prinsen - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M158**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Taalrijk opgroeien

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Goede beheersing van taal bepalend is voor de mogelijkheid die iemand heeft om kansen te kunnen pakken, zowel in diens werk als in het dagelijks leven;
- Het taalniveau van Nederlandse jongeren de afgelopen jaren tot ver onder het Europese gemiddelde is gedaald;
- De raad tijdens behandeling van het agenderingsverzoek 'Taalrijk opgroeien'¹ het college heeft gevraagd om een plan van aanpak voor het versterken van (de samenhang in) de taalaanpak van de gemeente, en hierbij in het bijzonder aandacht te hebben voor jongeren tussen de 4 en 18 jaar, die nu nog beperkt doelgroep zijn dit taalbeleid;
- Dit plan na de zomer wordt verwacht.

Omdat we vinden dat:

- Het bouwen aan de brede kansen van jongeren van alle achtergronden in alle Arnhemse wijken de belangrijkste opgave van de gemeente is.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan middelen voor de uitvoering van het door de raad gevraagde plan voor taalrijk opgroeien.

Indieners:

Wimer Heemskerk – D66

¹ [Agenda Arnhem - Politieke Avond Avond met raadskamers woensdag 3 april 2024 18:45 - 23:15 - iBabs Publieksporaal](#)

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M159**
Zaaknummer: 4532949
Status:
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Zicht op handhaving

De gemeenteraad van Arnhem, bijeen op 11 juni 2025, gehoord de beraadslaging;

Constateerende dat:

- de gemeente Arnhem beschikt over een actueel handhavingsbeleid, waarin de inzet van BOA's en straatcoaches wordt geregeld;
- dit beleid inzet op prioritaire gebieden en informatiegestuurde handhaving, maar dat er nog geen structurele jaarlijkse rapportage richting de raad bestaat over de effectiviteit en dekkingsgraad van deze inzet;
- er continue signalen zijn vanuit de samenleving (ondernemers, bewoners) over ervaren overlast, onveiligheid en onduidelijkheid over de handhavingscapaciteit en effectiviteit.

Overwegende dat:

- de gemeenteraad een controlerende taak heeft om de uitvoering van het handhavingsbeleid te volgen en zo nodig bij te sturen; en deze taak gebaad is bij een goede informatiepositie.
- een jaarlijkse beleidsrapportage met overzicht van hotspots, ingezette capaciteit en trends (bijvoorbeeld meldingen en incidenten, c.q. soort) de raad helpt om deze taak beter uit te voeren;
- een dergelijke rapportage de transparantie richting inwoners versterkt en het draagvlak voor handhaving vergroot gelet op de inspanningen van gemeentelijk blauw.

Verzoekt het college:

- om uiterlijk bij de begroting 2027 een eerste jaarlijkse beleidsrapportage aan de gemeenteraad aan te bieden waarin wordt ingegaan op:
 - de actuele inzet van BOA's en straatcoaches (indien nog aanwezig) per prioritaire locatie of hotspot;
 - de trends in meldingen en incidenten per stadsdeel en type overlast;
 - de capaciteit (formele en feitelijke bezetting) per dekkingsgraad of inzetgebied;
- in deze rapportage tevens een doorkijk op te nemen naar eventuele knelpunten, conflicterende bevoegdheden of benodigde bijsturingen;
- en de gemeenteraad hierover jaarlijks te blijven informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering:	11 juni 2025
Nummer motie:	25M160
Zaaknummer:	4532949
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Behoud Buurthuizen in Arnhem

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De huidige Perspectiefnota 2026-2029 onduidelijk is over de toekomst van de fysieke ontmoetingsplekken (buurthuizen) in de stad en de regeling “Ontmoeten en Verbinden”, wat leidt tot afbreuk van de sociale basis in plaats van versterking.
- De transformatie van het sociaal domein gericht is op het realiseren van krachtige wijken en de verschuiving van curatieve zorg naar preventief welzijn. Hierin spelen buurthuizen een cruciale rol en is de Samenwerkende Arnhemse Buurthuizen (SAB) een belangrijke partner.
- De subsidieregeling 'Ontmoeten & Verbinden' binnen de transformatie van het sociaal domein bedoeld is om de ontmoetingsfuncties in wijken te behouden en te versterken.
- Vertraging is opgetreden bij onder andere de ontwikkeling van het Integraal Accommodatiebeleid, dat leidt tot onzekerheid over de functie en financiering van de fysieke ontmoetingsplekken, waaronder de buurthuizen.
- De SAB recent een inventarisatie heeft gedaan onder de 14 Arnhemse buurthuizen waaruit blijkt dat in 2026 - op grond van de huidige situatie - 4 buurthuizen dreigen om te vallen en nog eens 3 in 2027.

Omdat we vinden dat:

- Buurthuizen en andere fysieke ontmoetingsplekken cruciaal zijn voor het welzijn van de inwoners van Arnhem, en onderlinge verbinding, burgerkracht, preventief welzijn, ouderenbeleid, jeugdbeleid, vrijwilligersbeleid en zorg versterken.
- De structurele en meerjarige financiering van buurthuizen en de gevolgen daarvan op korte termijn moeten worden geborgd, en in de Begroting van 2026 moet landen, mede in afwachting van het Integraal accommodatiebeleid en om de transformatie van het sociaal domein te laten slagen.
- De recent ontvangen brandbrief van de SAB aan de gemeenteraad uiterst serieus moet worden genomen, aangezien wordt gesproken van dringende financiële nood en benodigd perspectief.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

1. Het budget “ontmoeten en verbinden” voor ontmoetingsfuncties te verhogen van 600.000 naar 790.000 euro vanuit vrij te vallen budget bij de meicirculaire voor de Begroting 2026 en daarna.
2. De SAB te blijven steunen in haar functie als versterker van de (besturen van) de buurthuizen en doorontwikkelaar van de gezamenlijke beleids- en uitvoeringsagenda vanuit de gemeente. Hiervoor vanuit vrij te vallen budget bij de meicirculaire voor de Begroting 2026 de eerder toegezegde steun van minimaal 60.000 euro beschikbaar te stellen.
3. Bij de transformatie van het sociaal domein en het integrale accommodatiebeleid de Arnhemse buurthuizen een centrale plaats te blijven geven en samen met samenwerkende welzijn- en zorgpartners (zoals Rijnstad, SWOA, etcetera) te kijken naar optimaal gebruik van de bestaande ontmoetingsplekken.]

Indieners:

[Luc Groot – CDA]

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M161**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Genoeg geld voor groen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De bestemmingsreserve Groenfonds met veel succes wordt gebruikt om onze stad te vergroenen
- Als we zo door gaan het geld binnen enkele jaren op zou zijn

Omdat we vinden dat:

- Alle Arnhemmers, mens en dier, veel hebben aan een fijne groene omgeving
- We via het Groenfonds moeten blijven zorgen voor biodiversiteit, het tegengaan van de gevolgen van klimaatverandering en het welzijn van Arnhemmers
- Zorg voor de natuur en het groener maken van onze stad nodig blijft

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het aanvullen van het Groenfonds, zodat het vergroenen van de stad door kan gaan

Indieners:

Floor Hogenhout - Partij voor de Dieren
Joost Gerretschien - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M162**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Weerstandsvermogen op peil brengen en houden

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- uit de meicirculaire 2025 blijkt dat er circa € 12 miljoen incidentele ruimte is voor het lopende jaar 2025;
- er in totaal over de jaren 2026 tot en met 2028 circa € 27 miljoen incidentele ruimte beschikbaar komt;
- het college aangeeft dat circa € 11,5 miljoen incidenteel nodig is om het weerstandsvermogen op het gewenste niveau van een ratio van 1,4 te brengen.

Omdat we vinden dat:

- een weerstandsratio van 1,4 wordt beschouwd als financieel gezond en bijdraagt aan het risicodragend vermogen van de gemeente;
- het versterken van het weerstandsvermogen noodzakelijk is gezien de financiële risico's en autonome ontwikkelingen die negatief kunnen uitvallen;
- Het van belang is om financieel robuust te zijn omdat we een onzekere financiële toekomst tegemoet gaan

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- een bedrag van ten minste € 11,5 miljoen van de beschikbare incidentele middelen uit de meicirculaire 2025 aan te wenden voor het op peil brengen en houden van het weerstandsvermogen tot een ratio van ten minste 1,4

Indieners:

Hasan Kumas – VVD Arnhem

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 11 juni 2025

De voorzitter: Marcouch

De griffier: Kersten

Aanwezig de leden: Aït Chrif (PvdA), Bal (DENK), De Boef (GroenLinks), Brandts (D66), Van den Broek (Groep van den Broek), Coenders (GroenLinks), Dayioğlu (GroenLinks), Elfrink (SP), Van Engelenburg (VVD), Eppich (VVD), Gerretsch (GroenLinks), Groenendijk (PvdA), K. Groot (Arnhem Centraal), L. Groot (CDA), De Groot (Partij voor de Dieren), Heemskerk (D66), Hogenhout (Partij voor de Dieren), Kemperman (D66), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Kumas (VVD), Van der Laak (Arnhem Centraal), Loo (D66), Lu (Partij voor de Dieren), Luurssen (Forum voor Democratie), Maref (VVD), Nede (ChristenUnie), Neutkens (Volt), Noomen (GroenLinks), Pape (VVD), Prinsen (GroenLinks), Roelen (SP), Scholten (Volt), Simonis (GroenLinks), Spruijt (Arnhem Centraal), Usta (DENK), Verheij (PVV), Visser (PvdA), Wiggers (Burger Belang Arnhem), Zwijnepoel (D66)

Afwezig de leden: Elfrink (SP) (na 20.00 uur aanwezig)

Aanwezig de wethouders: Bouwkamp, Van Esch, Van de Geijn, Kundić, Van Munster, Roelofs, Smeulders

Begintijd vergadering: 18.45 uur

Eindtijd vergadering: 01.15 uur

BESLUITEN:

Agendapunt:

1.6 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 28 mei 2025	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
1.5 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.1 Vaststellen: Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling Gelders Archief	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.2 Vaststellen: Zienswijze 1e Bestuursrapportage 2025 en ontwerpMeerjarenprogrammabegroting 2026-2029 De Connectie	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
3.1 Vaststellen: TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord	De motie 'Geef bedrijven duidelijkheid over voortzetten huidige bedrijfsactiviteiten op en rondom Rijnpark' (25M163) van de fracties VVD, D66 en CDA is met 36 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen.

Het voorstel is met 34 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. |
| 3.2 Vaststellen: TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën | Het voorstel is met 31 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. |
| 4.2 Vaststellen: Perspectiefnota 2026-2029 | Het amendement 'Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in de Perspectiefnota' (25A38) van de fractie DENK is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Stop de genocide in Gaza – naleving van internationaal recht in woord en daad' (25M76) van de fractie DENK is met 20 stemmen voor en 19 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Erkenning van de realiteit van apartheid in Palestina en Israël' (25M77) van de fractie DENK is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Oproep aan de Nederlandse regering tot erkenning van de Palestijnse staat' (25M78) van de fractie DENK is met 21 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Oproep aan de VNG tot tijdelijke opschorting van gemeentelijke banden met Israël' (25M79) van de fractie DENK is met 19 stemmen voor en 20 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Oproep aan de VNG om Nederlandse gemeenten te mobiliseren voor de wederopbouw van Gaza' (25M80) van de fractie DENK is met 15 stemmen voor en 24 stemmen tegen verworpen. |

De motie 'Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in gemeentelijke communicatie' (25M81) van de fractie DENK is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Palestina zichtbaar maken – straatnaam als teken van antiekoloniale solidariteit' (25M82) van de fractie DENK is met 22 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Arnhem plant hoop – de olijfboom als levend monument van solidariteit met Palestina' (25M83) van de fractie DENK is met 12 stemmen voor en 27 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Toegankelijkheidscriteria opnemen in prestatieafspraken met woningcorporaties' (25M85g) van de fractie ChristenUnie is met 27 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Het lid K. Groot heeft zich bij de stemming vergist en wordt geacht 'voor' te hebben gestemd.

De motie 'Middelen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen' (25M87) van de fracties Volt, ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, DENK, BurgerBelang Arnhem en Partij voor de Dieren is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Pleidooi voor gewortelde kinderen' (25M88) van de fracties Volt, D66, ChristenUnie, PvdA en GroenLinks is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Van ambitie naar uitvoering – investeer in eigen medewerkers' (25M89) van de fractie Volt is met 36 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Investeren in de energietransitie' (25M90) van de fracties GroenLinks, Partij voor de Dieren en D66 is met 27 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Voorzetten Arnhemse aanpak energie-armoede' (25M91) van de fracties GroenLinks, PvdA en BurgerBelang Arnhem is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Eerlijker heffen' (25M92) van de fractie BurgerBelang Arnhem is met 26 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Arnhem naar 0 nieuwe HIV-infecties' (25M93) van de fracties D66, GroenLinks en Partij voor de Dieren is met 36 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Erfgoed beleefbaar bij vernieuwing van de stad' (25M94) van de fracties D66 en GroenLinks is met 28 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Focus op snelle toevoeging van nieuwe woningen' (25M95) van de fracties D66, CDA en Volt is met 31 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Immerloo afmaken en opschalen' (25M96) van de fracties D66, ChristenUnie, Volt, PvdA en GroenLinks is met 31 stemmen voor en met 8 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Ook in de toekomst een sterke economie in Arnhem' (25M97) van de fracties D66, VVD en CDA is met 21 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Stadsontwikkelfonds binnen vastgestelde kaders' (25M98) van de fractie D66 is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Kiezen voor kwaliteit in het sociaal domein' (25M99) van de fracties D66, Volt, VVD en ChristenUnie is met 32 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Laat nieuwe Arnhemmers meedoen vanaf dag 1' (25M102) van de fracties GroenLinks, Volt en D66 is met 34 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen/verworpen.

De motie 'Blijven werken aan Arnhemse preventie' (25M103) van de fracties D66 en ChristenUnie is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Cultuur mogelijk blijven maken' (25M104) van de fracties D66, GroenLinks, Arnhem Centraal, Volt is met 28 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Maak parallel plannen de standaard voor de woningbouw' (25M106) van de fracties CDA en VVD is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Behoud en borduur voort op Horecastewards' (25M107) van de fracties CDA, VVD, D66 en Arnhem Centraal is met 32 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Capaciteit in beeld voor realistische ambities' (25M108) van de fracties VVD, CDA en ChristenUnie is met 36 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Keuzeruimte en scenario's bij de transformatie van het sociaal domein' (25M110) van de fractie VVD is met 13 stemmen voor en 26 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Arnhem op de kaart' (25M112g) van de fracties VVD, D66 en CDA is met 21 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'In gang zetten van de transformatie van het sociaal domein' (25M113) van de fractie PvdA is met 21 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Prioriteit aan verbinding in het sociaal domein' (25M115) van de fractie ChristenUnie is met 26 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Relatie- en scheidingsloket' (25M117) van de fractie ChristenUnie is met 9 stemmen voor en 30 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein' (25M119) van de fractie Arnhem Centraal en Partij voor de Dieren is met 33 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Ouderenbeleid uitvoeren' (25M120) van de fracties Arnhem Centraal en GroenLinks is met 24 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Gelijk trekken bedrag Gelrepas voor 67+' (25M121) van de fractie Arnhem Centraal is met 28 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Voortzetting financiering verhuiscoach voor een goede doorstroming' (25M122) van de fracties Arnhem Centraal, CDA en VVD is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Een multifunctioneel terrein voor én door Schuytgraaf' (25M123) van de fractie Arnhem Centraal is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Intensivering Beheersing Rattenpopulatie' (25M124) van de fracties Arnhem Centraal en CDA is met 29 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Naast enkel glas ook verouderd dubbel glas uitbannen in sociale huurwoningen' (25M125) van de fractie SP is met 5 stemmen voor en 34 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Geen nieuw strooiscootersaga in Arnhem' (25M127) van de fractie SP is met 13 stemmen voor en met 26 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Een streekmarkt voor de Geitenkamp' (25M128) van de fracties SP, Partij voor de Dieren en Volt is met algemene stemmen aangenomen.

De motie 'Geef Arnhemmers hun huishoudelijke hulp terug' (25M129) van de fractie SP is met 6 stemmen voor en 33 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Leg woekerprijzen voor dierenzorg aan banden' (25M130) van de fractie SP, Partij voor de Dieren en Arnhem Centraal is met 26 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Extra capaciteit om laaggeletterdheid onder kinderen te voorkomen' (25M131) van de fracties SP en ChristenUnie is met 33 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen/verworpen.

De motie 'Extra capaciteit om zorgfraude op te sporen en zorggeld terug te vorderen' (25M132) van de fracties SP, VVD en Arnhem Centraal is met 31 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Behoud van de Maakindustrie in Arnhem' (25M133) van de fractie SP is met 7 stemmen voor en 32 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Tegen de uitbreiding van het stadhuis voor meer dan 100 miljoen euro' (25M134) van de fractie SP is met 5 stemmen voor en 34 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Benutten van de kans op kosteloze uitbreiding van sportvoorzieningen en sportparticipatie in Arnhem-Oost' (25M135) van de fractie SP is met 13 stemmen voor en 26 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Versterk, verbreed en vernieuw de wijkwinkelcentra' (25M136) van de fracties PvdA, Volt, SP en D66 is met 33 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'De binnenstad verdient beter: schoon, gastvrij en uitnodigend' (25M137) van de fracties VVD en CDA is met 18 stemmen voor en 21 stemmen tegen aangenomen/verworpen.

De motie 'Maak Arnhem structureel digitaal weerbaar' (25M138) van de fracties VVD en Arnhem Centraal is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Toegankelijke markt voor iedereen' (25M140) van de fracties ChristenUnie en BurgerBelang Arnhem is met 6 stemmen voor en 33 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Aanpak voor bestrijding anti-Zwartracisme en Afrofobie' (25M141) van de fracties ChristenUnie, GroenLinks en Partij voor de Dieren is met 28 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Duurzaam investeren in duurzaam groenonderhoud' (25M142) van de fracties Partij voor de Dieren en Volt is met 21 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Vergroen sociaal kwetsbare gebieden' (25M143) van de fractie Partij voor de Dieren is met 15 stemmen voor en 24 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Arnhem minimaal op basisniveau voor digitale veiligheid' (25M144) van de fracties Partij voor de Dieren, VVD, Forum voor Democratie en Volt is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Behoud gratis bibliotheekpas voor jongeren' (25M145) van de fracties Partij voor de Dieren en D66 is met algemene stemmen aangenomen.

De motie 'Ervaren jongeren maken de jeugdzorg beter' (25M146g) van de fracties Partij voor de Dieren en ChristenUnie is met 15 stemmen voor en 24 stemmen verworpen.

De motie 'Structurele financiering van groene BOA's' (25M147) van de fractie Partij voor de Dieren is met 17 stemmen voor en 22 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Maak investering rondom CO2 reductie inzichtelijk' (25M149) van de fractie Forum voor Democratie is met 3 stemmen voor en met 36 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Operatie Arnhem Standvastig' (25M152) van de fractie Forum voor Democratie is met 1 stem voor en 38 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Onderzoek naar het splitsen van de subsidie voor Rozet' (25M153) van de fractie Forum voor Democratie is met 11 stemmen voor en 28 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Arnhem scherp financiële uitgaven' (25M154) van de fractie Forum voor Democratie is met 2 stemmen voor en 37 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Inzicht in werkelijke ICT-kosten via TCO-analyse' (25M155) van de fractie Forum voor Democratie is met 2 stemmen voor en 37 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Meer aandacht voor financiële weerbaarheid' (25M156) van de fractie ChristenUnie is met 23 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Ambitie stedelijke ontwikkeling doorzetten' (25M157) van de fracties D66, Volt, PvdA en GroenLinks is met 27 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Taalrijk opgroeien' (25M158) van de fractie D66 is met 32 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Zicht op handhaving' (25M159) van de fractie Forum voor Democratie is met 22 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Behoud Buurthuizen in Arnhem' (25M160g) van de fracties CDA, VVD en Volt is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen.

De motie 'Genoeg geld voor groen' (25M161) van de fracties Partij voor de Dieren en GroenLinks is met 12 stemmen voor en 27 stemmen tegen verworpen.

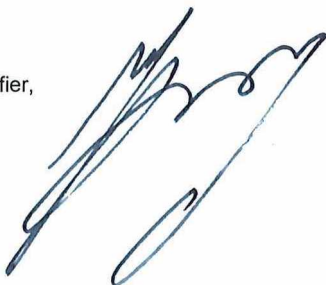
De motie 'Weerstandsvermogen op peil brengen en houden' (25M162g) van de fractie VVD is met 19 stemmen voor en 20 stemmen tegen verworpen.

Het voorstel is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen

Het voorstel is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen.

4.3 Vaststellen: Turap-1 2025

De griffier,

De voorzitter,

Besluit van 11 juni 2025

Zaaknummer 4439615

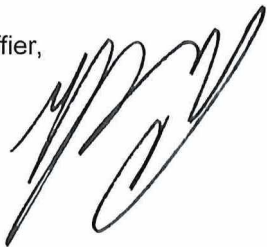
DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de agendacommissie van 6 juni 2025, nummer: 4439615;

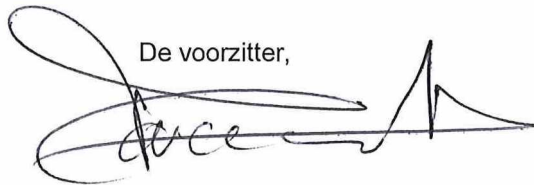
besluit:

De concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 28 mei 2025 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer

4439615

Onderwerp: Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 28 mei 2025

Inleiding

De Agendacommissie stelt u voor de concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 28 mei 2025 vast te stellen.

Voorstel

De concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 28 mei 2025 vast te stellen.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 28 mei 2025

Besluit van 11 juni 2025

Zaaknummer 4439615

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de agendacommissie van 6 juni 2025, nummer: 4439615;

besluit:

De concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 28 mei 2025 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 28 mei 2025

De voorzitter: Marcouch

De griffier: Kersten

Aanwezig de leden: Aït Chrif (PvdA), De Boef (GroenLinks), Van den Broek (Groep van den Broek), Coenders (GroenLinks), Dayioğlu (GroenLinks), Elfrink (SP), Van Engelenburg (VVD), Eppich (VVD), Gerretschien (GroenLinks), Groenendijk (PvdA), K. Groot (Arnhem Centraal), L. Groot (CDA), De Groot (Partij voor de Dieren), Heemskerk (D66), Hogenhout (Partij voor de Dieren), Kemperman (D66), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Kumas (VVD), Van der Laak (Arnhem Centraal), Loor (D66), Lu (Partij voor de Dieren), Luurssen (Forum voor Democratie), Manders (Arnhem Centraal), Maref (VVD), Nede (ChristenUnie), Neutkens (Volt), Noomen (GroenLinks), Pape (VVD), Roelen (SP), Scholten (Volt), Simonis (GroenLinks), Verheij (PVV), Visser (PvdA), Wiggers (Burger Belang Arnhem), Zwijnepoel (D66)

Afwezig de leden: Bal (DENK), Brandts (D66), Prinsen (GroenLinks), Usta (DENK)

Aanwezig de wethouders: Bouwkamp, Van Esch, Van de Geijn (na 21.00 uur aanwezig), Van Munster, Roelofs, Smeulders

Begintijd vergadering: 20.00 uur

Eindtijd vergadering: 23.25 uur

BESLUITEN:

Agendapunt:

1.4 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 16 april 2025	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
1.5 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.1 Vaststellen: Zienswijze jaarstukken 2024 Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.2 Vaststellen: Zienswijze MGR sociaal domein conceptbegroting 2026 en begrotingswijziging 2025	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.3 Vaststellen: Zienswijze ontwerpbegroting Gelders Archief 2026	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.4 Vaststellen: Zienswijze op jaarrekening 2024 en begroting 2026 GR Park Lingezegen	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.5 Vaststellen: ODRA begroting 2026 en jaarstukken 2024	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
3.1 Vaststellen: Regionaal Programma Werklocaties 2025 – 2028	Het voorstel is met 28 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen.
3.2 Vaststellen: Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2026- 2029 (inclusief gewijzigde begroting 2025)	Het amendement 'Zorgen over stijging kosten doelgroepenvervoer meenemen in zienswijze' (25A40) van de fracties D66 en VVD is met 22 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Het voorstel is met 32 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen.
3.3 Vaststellen: 'Maatwerk in Leerlingenvervoer'	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
3.4 Vaststellen: 'TAM-Omgevingsplan Schaapsdrift e.o.' en omgevingskwaliteitsplan 'Schaapsdrift e.o.'	Het amendement 'Aanpassing bouwhoogte bij parkeerhub' (25A33) van de fracties GroenLinks en Volt is met 31 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Het amendement 'Schrappen afwijkingsmogelijkheid aantal bouwlagen in artikel 58.1 lid g' (25A35) van de fractie PVV is met 12 stemmen voor en 23 stemmen tegen verworpen. Het amendement 'Aanpassing maximale bouwhoogte bij Casimirstate' (25A36) van de fractie PvdA is met 28 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen.

Het amendement 'Garanderen parkeren bewoners, zorg hulpverleners en bezoekers' (25A37) van de fractie CDA is met 13 stemmen voor en 22 stemmen tegen verworpen.

Het amendement 'Aanpassing maximale bouwhoogte Schaapsdrift veld F' (25A39) van de fractie Volt is met 25 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen.

De motie van wantrouwen (25M86) van de fractie SP is met 4 stemmen voor en 31 stemmen tegen verworpen.

De motie 'Verzoek tot Rekenkameronderzoek participatieproces Schaapsdrift' (25M71) van de fractie PVV is met 31 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Gelijkwaardige plek MKB-bedrijven Schaapsdrift' (25M73) van de fractie CDA is met 34 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen.

De motie 'Extra inzet duurzaamheidsinitiatieven voor bewoners Schaapsdrift' (25M75) van de fractie CDA is met 32 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen.

De motie 'Beter benutten ontwikkelruimte in ontwerpfase' (25M84) van de fractie PvdA is met 25 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

Het voorstel is met 23 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen.

3.7 Vaststellen: Referendumverordening gemeente Arnhem

Het amendement 'Een complete verordening vanuit expertise' (25A31) van de fracties D66, GroenLinks en Partij voor de Dieren is met 23 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen.

Het voorstel is met 24 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen.

4.1 Motie vreemd aan de agenda 'Arnhem tegen huurverhoging' (25M66)

De motie vreemd aan de agenda 'Arnhem tegen huurverhoging' (25M66g) van de fractie SP is met 15 stemmen voor en 20 stemmen tegen verworpen.

4.2 Motie vreemd aan de agenda 'Houdt privéadres ook privé' (25M70)

De motie vreemd aan de agenda 'Houdt privéadres ook privé' (25M70) van de fractie BurgerBelang Arnhem is met algemene stemmen aangenomen

De griffier,

De voorzitter,

Besluit van 11 juni 2025

Zaaknummer 4439615

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de agendacommissie van 6 juni 2025, nummer: 4439615;

besluit:

De "Lijst van ingekomen Stukken" van 22 mei tot en met 4 juni 2025 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 4439615

Onderwerp: Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 11 juni 2025

Inleiding

De Agendacommissie stelt u voor de "Lijst van Ingekomen Stukken" van 22 mei tot en met 4 juni 2025 vast te stellen.

Als raadslid kunt u de ingekomen stukken inzien via het Bestuurlijk Informatiesysteem (iBabs).

Voorstel

De "Lijst van Ingekomen Stukken" van 22 mei tot en met 4 juni 2025 vast te stellen.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Lijst van Ingekomen stukken (22 mei tot en met 4 juni 2025)

Besluit van 11 juni 2025

Zaaknummer 4439615

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de agendacommissie van 6 juni 2025, nummer: 4439615;

besluit:

De "Lijst van ingekomen Stukken" van 22 mei tot en met 4 juni 2025 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

Lijst van Ingekomen stukken (22 mei 2025 tot en met 4 juni 2025)

Datum	Afzender	Titel	Advies
22-05-2025	Niet openbaar gepubliceerd i.v.m. privacy	Vraagtekens bij de noodzaak om de gemeente Renkum op te heffen	Voor kennisgeving aannemen
26-05-2025	M. Lauriks	Reactie onderzoek gedragscode	Voor kennisgeving aannemen
28-05-2025	Provincie Gelderland	Aanvulling begrotingscirculaire 2026	Voor kennisgeving aannemen
03-06-2025	Stichting EHS	Informatie over het VN-verdrag Handicap en elektrogevoeligen	Voor kennisgeving aannemen
04-06-2025	Euregio Rhein-Waal/Euregio Rijn-Waal	Verslag van de digitale vergadering Van de Commissies voor Grensoverschrijdende Verstandhouding en voor Financiën & Projecten d.d. 26-05-2025	Voor kennisgeving aannemen

Besluit van: 11 juni 2025
Zaaknummer: 4596591

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025;

gelet op artikel 1, lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

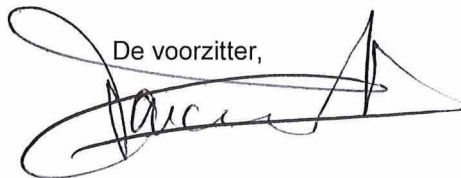
besluit:

Met bijgevoegde zienswijzebrief te reageren op het ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.

De griffier,

De voorzitter,

Gelders Archief
Het bestuur
Westervoortsedijk 67D
6827 AT Arnhem

Datum : 11 juni 2025
Uw kenmerk : DB 2025/3
Zaaknummer : 4596591
Contactpersoon : Renate Kieftenbelt
Telefoonnummer : 026-3775616

Onderwerp: Zienswijze ontwerp-wijzigingsbesluit

Geachte heer, mevrouw,

In uw brief van 11 april biedt u de gemeente Arnhem het ontwerp-wijzigingsbesluit aan van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief. U vraagt de gemeente over het ontwerp-wijzigingsbesluit een zienswijze in te dienen. Via deze brief stellen we u op de hoogte van onze zienswijze.

Wij danken u voor de voorbereiding van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

De belangrijkste wijzigingen in de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum "Gelders Archief" zijn:

- Aan artikel 14 zijn 3 artikelen ingevoegd om te voldoen aan de informatieplicht.
- Artikel 16 bevat de afspraak dat de jaarstukken met de financiële en operationele cijfers van het Gelders Archief jaarlijks aan de gemeenten worden verstrekt.
- In artikel 35, artikel 35A en artikel 37, die gaan over de afspraken bij de uittreding, zijn de implicaties van het bestuursconvenant verwerkt met name ook met betrekking tot de toekomstige financiële zekerheden aan de GR na uittreding van het Rijk.
- Artikel 38 is uitgebreid en bevat afspraken over evaluatie en bekendmaking van wijzigingen.

Wij zijn over het algemeen tevreden met de verwerking van de keuzes die volgen uit de aanpassingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen, met uitzondering van artikel 35A lid 4. Het voorgestelde artikel 35A lid 4 in het huidige ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling geeft ons op dit moment onvoldoende inzicht in waar de financiering van het Rijk aan het Gelders Archief na het uittreden uit de regeling uit bestaat; dit levert onzekerheid op voor de blijvende deelnemers. In het artikel is geen opsomming gegeven waar de bijdrage van het Rijk precies uit bestaat. Op dit moment weten we dan ook nog niet wat hiervan het effect zal zijn. We verwachten hier meer duidelijkheid over te krijgen door hierover nadrukkelijk met elkaar in gesprek te blijven.

Hoogachtend
De griffier

De voorzitter,

Raadsvoorstel 'Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling Gelders Archief'

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☐ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☒ Besluitvormende vergadering

Voorgesteld besluit / Kernboodschap

De raad wordt voorgesteld om met bijgevoegde zienswijzebrief te reageren op het ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.

Procedure:

Datum vergadering

11-06-2025

Type voorstel

Raadsvoorstel van college van B&W

Spreekrecht publiek

Nee, mogelijk bij algemeen inspraakrecht

Voorgesteld resultaat

Besluitvorming

Aandachtspunten

Het college stelt voor een positieve zienswijze te geven op de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling. De wijziging komt voort uit de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regeling. Die wijziging schrijft voor dat voor 1 juli 2024 alle gemeenschappelijke regelingen gewijzigd moeten worden. Die deadline is niet gehaald, omdat de GR Gelders Archief de wijziging wilde laten samenlopen met de terugtrekking van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling na de wijziging van de Archiefwet. Dat laatste is vertraagd, waardoor alsnog gekozen is om nu eerst al deze wijziging aan de raad aan te bieden. De voorgestelde aanpassingen zijn beperkt van aard.

Direct ter besluitvorming

Het Dagelijks Bestuur van de Agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct, dat wil zeggen zonder voorafgaande raadskamerbespreking, toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering.

Contactgegevens

Portefeuillehouder:
Bob Roelofs
Maurits van de Geijn

Ambtenaar
Renate Kieftenbelt-Erkens
+31263775616
renate.kieftenbelt@arnhem.nl

Raadsadviseur
Willem Lammers
willem.lammers@arnhem.nl
+31631107951

Moties en Toezeggingen

Niet van toepassing

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 4596591

Onderwerp: Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling Gelders Archief

Kernboodschap

Vanwege wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) die per 1 juli 2022 in werking zijn getreden, is het noodzakelijk de gemeenschappelijke regeling van het Gelders Archief zodanig aan te passen dat deze in overeenstemming is met de genoemde wet.

Voorstel

1. De raad voor te stellen om met bijgevoegde zienswijzebrief te reageren op het ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.

Inleiding

Per 1 juli 2022 hebben diverse wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) plaatsgevonden. Dit heeft tot gevolg dat de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief' aangepast moet worden. Daarnaast heeft het Rijk aangegeven uit de gemeenschappelijke regeling te willen stappen; dit kan pas gerealiseerd worden op het moment dat de nieuwe Archiefwet is ingevoerd. Hierdoor is besloten het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling in twee stappen uit te voeren. De eerste stap is het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling conform de Wet gemeenschappelijke regelingen. De tweede stap is het doorvoeren van de wijzigingen die gepaard gaan met de wijzigingen in de Archiefwet. Beide stappen moeten voorgelegd worden aan de raad.

In juni 2018 en december 2021 heeft toenmalige Minister Slob schriftelijk aangegeven dat het Rijk gaat terugtreden uit de gemeenschappelijke regelingen van de Regionale Historische Centra (RHC's). Om terugtreding mogelijk te maken dient de Archiefwet gewijzigd te worden. Deze wijziging was in eerste instantie voorzien voor 2021, maar is meerdere keren uitgesteld. Op 1 februari 2024 is door het ministerie OCW en de RHC's een bestuursconvenant getekend vanwege deze terugtreding. De Tweede kamer heeft begin dit jaar de nieuwe Archiefwet goedgekeurd, die op 1 april in behandeling is genomen door de Eerste Kamer. De verwachte ingangsdatum is 1 juli 2026.

In opdracht van het ministerie van OCW hebben diverse juristen de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum "Gelders Archief" getoetst aan de nieuwe WGR. Dit traject heeft veel tijd gekost. Het algemeen bestuur van het Gelders Archief is tussentijds meermalen geïnformeerd

RAADSVOORSTEL

over de voortgang. De conceptversie van de voorliggende tekst is besproken en we hebben het algemeen bestuur van het Gelders Archief ook om een duidelijke formulering van artikel 35A lid 4 gevraagd. Het [Bestuursconvenant duurzame samenwerking ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Regionale Historische Centra](#) dat na de wetwijziging is gesloten, heeft namelijk uitwerking op de formulering van artikel 35 en 35A van de voorliggende tekst (gemeenschappelijke regeling). Vooral artikel 35A lid 4 is daarbij van belang:

“Als uittreding door de minister plaatsvindt onder gelijktijdige voortzetting van de financiering van het beheer van het rijksarchief, is het tweede lid niet van toepassing op de uittreding door de minister.”

Op 20 maart 2025 heeft het algemeen bestuur in een extra algemene bestuursvergadering akkoord gegeven. Om de wijzigingen door te kunnen voeren is volgens artikel 1 WGR, toestemming van alle deelnemende partijen in de regeling nodig. Omdat de gemeente Arnhem één van deze partijen is, verzoekt de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de raad akkoord te gaan met de wijzigingen.

Beoogd effect

De gemeenschappelijke regeling aan te passen aan de eisen die de Wet gemeenschappelijke regelingen stelt.

Argumenten

1.1 *Noodzakelijke aanpassingen doorvoeren als gevolg van wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen.*

Vanwege wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) die per 1 juli 2022 in werking zijn getreden, is het noodzakelijk de gemeenschappelijke regeling van het Gelders Archief (GR) zodanig aan te passen dat deze in overeenstemming is met de genoemde wet.

Kanttekeningen en risico's

1.1 *De nieuwe Archiefwet is nog niet ingevoerd waardoor de gemeenschappelijke regeling twee keer aangepast wordt.*

In de nieuwe Archiefwet zal invulling worden gegeven aan het uittreden van het Rijk; op het moment dat deze ingevoerd is, zal ook de gemeenschappelijke regeling die nu voorligt weer aangepast moeten worden.

2.1 *Onduidelijk welke kosten het Rijk op zich gaat nemen na uittreden artikel 35A lid 4.*

Het voorgestelde artikel 35A lid 4 in het huidige ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling geeft onvoldoende inzicht in de financiering van het Rijk aan het Gelders Archief na het uittreden uit de regeling. Dit levert onzekerheid op voor de blijvende deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. In het artikel is geen opsomming gegeven waar de bijdrage van het Rijk precies uit bestaat. Op dit moment weten we dan ook

RAADSVOORSTEL

nog niet wat het precieze effect zal zijn. We blijven hierover nadrukkelijk in gesprek met het Gelders Archief.

Participatie

Het ontwerp-wijzigingsbesluit is opgesteld door het algemeen bestuur van het Gelders Archief. Alle partners in de gemeenschappelijke regeling zijn hierbij betrokken.

Financiën

Aan het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling zijn geen kosten verbonden.

Uitvoering

De zienswijzebrief wordt naar het algemeen bestuur van het Gelders Archief gestuurd.

Communicatie

Zie onder uitvoering.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Aanbiedingsbrief Gelders Archief ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief 2026
- Zienswijzebrief ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief 2026

RAADSVOORSTEL

Besluit van 11 juni 2025
Zaaknummer 4596591

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025;

gelet op artikel 1, lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

besluit:

1. Met bijgevoegde zienswijzebrief te reageren op het ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.

De griffier,

De voorzitter,

Aan het college van burgemeester en
wethouders van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Onderwerp : Aanpassing gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum
"Gelders Archief" aan de Wgr (2022)
Nummer : DB2025/3
Datum : 11 april 2025

Geacht college,

Vanwege wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) die per 1 juli 2022 in werking zijn getreden, is het noodzakelijk de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum "Gelders Archief" (GR) zodanig aan te passen dat deze in overeenstemming is met de genoemde wet.

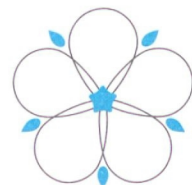
De aanpassing van de GR aan de Wgr heeft vertraging opgelopen omdat aanvankelijk de intentie was om de wijziging samen te laten vallen met het uittreden van het Rijk uit de GR. Vanwege uitstel van de besluitvorming over de nieuwe Archiefwet, waarvan de uittreding van het Rijk uit de GR afhankelijk is, vindt het aanpassen van de GR (toch) in twee stappen plaats en ligt nu het aanpassen van de GR vanwege de Wgr ter instemming voor.

Voortgang uittreding Rijk en nieuwe Archiefwet

In juni 2018 en december 2021 heeft toenmalig Minister Slob schriftelijk aangegeven dat het Rijk gaat uittreden uit de gemeenschappelijke regelingen van de Regionaal Historische Centra (RHC). Om uittreding mogelijk te maken dient de Archiefwet gewijzigd te worden. Deze wijziging was in eerste instantie voorzien voor 2021, maar is meerdere keren uitgesteld. Op 1 februari 2024 is door het ministerie van OCW en de RHC een bestuursconvenant getekend vanwege deze terugtreding. De Tweede Kamer heeft begin dit jaar de nieuwe Archiefwet goedgekeurd, die in april a.s. in behandeling genomen wordt door de Eerste Kamer. De ingangsdatum van de Archiefwet 20XX is naar verwachting 1 juli 2026. De uittreding van het Rijk is aan de orde per 1 januari 2027 (en dus niet gelijktijdig met de datum invoering Archiefwet).

In opdracht van het ministerie van OCW hebben diverse juristen de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum "Gelders Archief" getoetst aan de nieuwe Wgr. Het algemeen bestuur van het Gelders Archief is tussentijds geïnformeerd over de voortgang. Op 20 maart j.l. heeft het algemeen bestuur van het Gelders Archief akkoord gegeven op de gehele inhoud van de voorliggende GR tekst.

De belangrijkste wijzigingen in de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum "Gelders Archief" zijn:

- Aan artikel 14 zijn 3 artikelen ingevoegd om te voldoen aan de informatieplicht.
- Artikel 16 bevat de afspraak dat de jaarstukken met de financiële en operationele cijfers van het Gelders Archief jaarlijks aan de gemeenten worden verstrekt.
- In artikel 35, artikel 35A en artikel 37, die gaan over de afspraken bij de uittreding, zijn de implicaties van het bestuursconvenant verwerkt met name ook met betrekking tot de toekomstige financiële zekerheden aan de GR na uittreding van het Rijk.
- Artikel 38 is uitgebreid en bevat afspraken over evaluatie en bekendmaking van wijzigingen.

Om de wijzigingen door te kunnen voeren is, conform artikel 1 Wgr, toestemming van alle deelnemende partijen aan de regeling nodig. Omdat u één van deze partijen bent, verzoek ik u, namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, akkoord te gaan met de wijzigingen die in de bijlagen worden gepresenteerd en toegelicht.

Graag ontvang ik, na toestemming van uw Raad, van u het definitieve besluit om de wijzigingen door te voeren.

Nadat de wijzigingen zijn ondertekend door alle burgemeesters en secretarissen van de deelnemende gemeenten en het ministerie van OCW het besluit voorgehangen heeft bij de Tweede Kamer ter goedkeuring, tekent de minister het besluit en wordt het gepubliceerd in de Staatscourant. Vanaf dat moment treedt de regeling in werking.

Namens het dagelijks bestuur van het Gelders Archief,
De directeur,
Voor deze,

Mw. drs. A. Ollefers
Manager Bedrijfsvoering

Bijlagen:

1. het voorstel tot wijzigen van de GR met een toelichting
2. de integrale concepttekst van de gewijzigde GR

Wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief'

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden en Rozendaal,

Gelet op de hoofdstukken I en VIII van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

Nemen in aanmerking:

dat zij een gemeenschappelijke regeling hebben getroffen tot de instelling van een openbaar lichaam dat de archiefbescheiden en collecties beheert die berusten in de gemeentelijke archiefbewaarplaatsen van de gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden en Rozendaal en in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Gelderland;

dat deze Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief' moet worden aangepast in verband met de inwerkingtreding van de Wet van 15 december 2021 tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enige andere wetten in verband met het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen (Stb. 2022, 18);

Besluiten:

De Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief' wordt als volgt gewijzigd:

Artikel I

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd

1. In onderdeel a en d wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.
2. In onderdeel e vervalt ', en'.

B

1. In artikel 2 wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.
2. In het derde lid wordt 'in het derde lid' vervangen door 'artikel 2b'.
3. In het vierde lid wordt "gemeenten" vervangen door "colleges".

C

In artikel 2b, aanhef, en onderdeel c, d en e, wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.

D

In artikel 3 wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister' en wordt 'voor het Nationaal Archief' vervangen door 'voor de archiefbescheiden van het Rijk'.

E

In artikel 4, tweede, vijfde en achtste lid, wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.

F

In artikel 6, vierde lid, wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.

G

In artikel 7 wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.

H

In artikel 8, eerste en derde lid, wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.

I

In artikel 9 wordt 'De Minister' vervangen door 'De minister'.

J

In artikel 14, tweede lid, wordt 'dat is aangewezen de Minister' vervangen door 'dat is aangewezen door de minister'.

K

Na artikel 14 worden drie artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 14a

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter geven de raden van de gemeenten of de minister schriftelijk alle inlichtingen die de raden of de minister nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter geven de raden van de gemeenten of de minister op verzoek van de raden of één of meer leden daarvan, onderscheidenlijk op verzoek van de minister zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval binnen 45 dagen, schriftelijk de door hen gevraagde inlichtingen.
3. Een lid van het algemeen bestuur verschaft het college dat hem heeft aangewezen of de minister schriftelijk alle inlichtingen die worden verlangd door het college of een of meer leden daarvan, onderscheidenlijk door de minister.
4. De minister en ieder college zijn bevoegd een door hen aangewezen lid in het algemeen bestuur ontslag te verlenen, indien dit lid het vertrouwen van de minister of de raad niet meer bezit. In dit geval zijn de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14b

De minister en de colleges en de raden van de gemeenten kunnen een door hen aangewezen lid van het algemeen bestuur, nadat de inlichtingen in een vergadering of schriftelijk zijn verstrekt of dienden te zijn verstrekt, ter verantwoording roepen voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

Artikel 14c

Ingezetenen van de gemeenten en belanghebbenden kunnen via de reguliere procedures bij de colleges en de raden van de deelnemers betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

L

Artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste tot en met vierde en zevende lid, wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.
2. In het eerste lid vervalt de laatste volzin.
3. In het vierde lid wordt 'tweede lid' vervangen door 'derde lid'.

M

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister' en wordt na de eerste volzin een volzin ingevoegd, luidende: De minister en de raden worden vervolgens gedurende twaalf weken in de gelegenheid gesteld om schriftelijk op het concept hun zienswijzen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.
2. In het vierde lid wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.

N

Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt '15 april' vervangen door '30 april' en wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.
2. In het tweede lid wordt 'acht weken' vervangen door 'twaalf weken' en wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.
3. In het vijfde en zesde lid wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.
4. In het vijfde lid wordt 'de verkrijgbaarstelling' vervangen door 'het verkrijgbaar stellen'.
5. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
7. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de gemeenten en de minister voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het zesde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

O

Artikel 18a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.
2. In het derde lid wordt '1 augustus' vervangen door '15 september'.

P

In artikel 20 wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.

Q

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt '15 april' vervangen door '30 april' en wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.
2. In het derde lid wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.
3. In het vierde lid wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister' en wordt '15 april' vervangen door '30 april'.
4. In het vijfde lid wordt '15 juli' vervangen door '15 september' en wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.

R

In artikel 22 wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.

S

In artikel 23 wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.

T

In artikel 25 wordt 'De Minister' vervangen door 'De minister'.

U

In artikel 27 wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.

V

In artikel 28 wordt 'de Minister' telkens vervangen door 'de minister'.

W

In artikel 34 wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister' en wordt toegevoegd ', met inachtneming van het bepaalde in artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen'.

X

Artikel 35 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste, tweede en derde lid komen te luiden:

1. Uittreding uit de regeling geschiedt door toezending van het daartoe strekkende besluit van het betreffende bestuursorgaan of de betreffende rechtspersoon. Het college van een uittredende gemeente overlegt daarbij ook het besluit tot toestemming van de raad van de gemeente.

2. Het uittredende bestuursorgaan of de uittredende rechtspersoon zendt het besluit tot uittreding aangetekend aan het algemeen bestuur. Daarbij wordt een opzegtermijn van één jaar, ingaande op 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar, in acht genomen, tenzij de deelnemers unaniem een andere opzegtermijn overeenkomen.

3. Het dagelijks bestuur inventariseert de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding, die worden vastgelegd in een door het algemeen bestuur vast te stellen uittredingsplan.

2. Er worden drie leden toegevoegd, luidende:

4. Uiterlijk zes maanden na het moment van uittreding stelt het algemeen bestuur het uittredingsplan vast. De daarin omschreven financiële verplichtingen zijn bindend.

5. Nadat het uittredingsplan is vastgesteld, is het uittredende bestuursorgaan of de uittredende rechtspersoon gehouden om binnen zes maanden de daarin omschreven financiële verplichtingen aan het Gelders Archief te voldoen.

6. In afwijking van het vierde lid wordt in het geval de minister besluit tot uittreden het uittredingsplan uiterlijk op 31 december van het jaar voorafgaande aan het jaar van uittreding vastgesteld en moet de minister binnen een half jaar na de uittreding aan zijn verplichtingen voortvloeiende uit het vijfde lid voldoen.

Y

Na artikel 35 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 35a

1. Het in artikel 35, derde lid, bedoelde uittredingsplan bevat de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die gedurende een periode van vijf jaar het directe gevolg zijn van de uittreding. Tevens bevat het uittredingsplan de uittreedsom die betaald moet worden door het uittredende bestuursorgaan of de uittredende rechtspersoon.
2. De uittreedsom wordt als volgt bepaald: de uittreder betaalt over het eerste kalenderjaar na de uittreding 100% van de jaarlijkse bijdrage, over het tweede jaar 80%, over het derde jaar 60%, over het vierde jaar 40% en over het vijfde jaar 20% van de jaarlijkse bijdrage.
3. Voor wat betreft de juridische, personele en organisatorische consequenties geldt dat het algemeen bestuur met uittreder de mogelijkheid tot overname van personeel, activa en contracten onderzoekt. Het voorgaande behoeft echter niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het algemeen bestuur van het besluit tot uittreding, bedoeld in artikel 35, eerste lid.
4. Als uittreding door de minister plaatsvindt onder gelijktijdige voortzetting van de financiering van het beheer van het rijksarchief, is het tweede lid niet van toepassing op de uittreding door de minister.

Z

In artikel 36, eerste lid, wordt 'de Minister' vervangen door 'de minister'.

AA

Artikel 37 komt te luiden:

Artikel 37

1. Deze regeling kan worden opgeheven bij gezamenlijk besluit van de minister en alle colleges minus één. Het besluit tot opheffing wordt niet genomen voordat de raden van de gemeenten gedurende twaalf weken in de gelegenheid zijn gesteld om schriftelijk op de voorgestelde opheffing hun zienswijze ter kennis van het college te brengen.
2. Indien wordt besloten tot opheffing van de regeling, stelt het algemeen bestuur een liquidatieplan op dat voorziet in de verplichting van de minister en van de gemeenten om alle rechten en plichten van het openbaar lichaam over de minister en de gemeenten te verdelen op een in het plan te bepalen wijze.

AB

Artikel 38 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid wordt vervangen door drie leden, die luiden:
2. De werking van deze regeling zal geëvalueerd worden indien het algemeen bestuur daartoe besluit. Het dagelijks bestuur zal dan een onderzoeksvoorstel aan de deelnemers voorleggen.

3. Besluiten tot wijziging, tot uittreding van, van toetreding tot en tot opheffing van deze regeling worden door de minister bekendgemaakt in de Staatscourant.
4. Het dagelijks bestuur is belast met de registratie van de regeling overeenkomst artikel 26, tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

AC

De financiële bijlage vervalt.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Eppo Bruins

**Wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum
'Gelders Archief'**

Burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem,

de burgemeester,

de secretaris,

**Wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum
'Gelders Archief'**

Burgemeester en wethouders van de gemeente Renkum,

de burgemeester,

de secretaris,

**Wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum
'Gelders Archief'**

Burgemeester en wethouders van de gemeente Rheden,

de burgemeester,

de secretaris,

**Wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum
'Gelders Archief'**

Burgemeester en wethouders van de gemeente Rozendaal,

de burgemeester,

de secretaris,

Toelichting

Algemeen

Op 1 juli 2022 is een aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen (verder: Wgr) in werking getreden. Uit deze wijziging volgen voor alle samenwerkingsverbanden op basis van de Wgr verplichte wijzigingen, waarvoor elk samenwerkingsverband twee jaar de tijd heeft om haar regelingen daarop aan te passen. Op 1 juli 2024 dienden alle RIIC's zodocnde hun gemeenschappelijke regelingen te hebben aangepast, waar deze regeling met enige vertraging in voorziet. De wijzigingen die volgen uit de aangepaste Wgr hebben als doel de vertegenwoordigende organen (i.c. de gemeenteraden) beter in positie te brengen. Het betreft onder meer de facultatieve zienswijzeprocedure voor besluiten, participatie van ingezetenen en belanghebbenden, actieve informatieplicht, wijziging van de termijnen voor toezenden ontwerpbegroting aan raden, verplichte reactie dagelijks bestuur op ingediende zienswijzen, evaluatiebepaling en aanscherping uittredingsregeling.

Artikelsgewijs

Artikel 14a-14c

Deze artikelen zijn toegevoegd vanwege de per 1 juli 2022 ingetreden aangepaste Wgr en hebben betrekking op de informatieplicht.

Artikel 16

In artikel 16, eerste lid, is de verwijzing naar de financiële bijlage vervallen. Tevens is in deze wijzigingsregeling bepaald dat de bijlage, die niet meer actueel was, zelf vervalt.

Artikel 17

Dit artikel is aangepast aan de per 1 juli 2022 ingetreden aangepaste Wgr. De termijn voor zienswijzen is opgerekt naar twaalf weken.

Artikel 18

De termijnen in lid 1 en 2 ten aanzien van de ontwerpbegroting zijn aangepast vanwege de per 1 juli 2022 ingetreden aangepaste Wgr. Schriftelijke reactie van het dagelijks bestuur voorafgaande aan het vaststellen van de begroting op zienswijze is toegevoegd in lid 7.

Artikel 18a

De termijn in lid 3 ten aanzien van de aanleverdatum van de vastgestelde begroting aan gedeputeerde staten van de provincie is aangepast aan de per 1 juli 2022 ingetreden aangepaste Wgr.

Artikel 21

De termijnen in lid 2, 4 en 5 ten aanzien van de jaarrekening zijn aangepast aan de per 1 juli 2022 ingetreden aangepaste Wgr.

Artikel 34, 35, 35a, 36 en 37

Deze artikelen zijn aangepast aan de per 1 juli 2022 ingetreden aangepaste Wgr en betreffen de toetreding, uittreding, wijziging en opheffing van de regeling. Voor de uittreding van de minister is een uitzondering op de bepalingen over de (financiële) gevolgen van de uittreding gemaakt. Reden hiervoor is dat de minister heeft aangekondigd ook na uittreding de

financiering aan het Gelders Archief in stand te houden op het niveau van het laatste jaar van deelname aan deze gemeenschappelijke regeling. De afspraken over de samenwerking en ondersteuning van het Gelders Archief zijn opgenomen in het "Bestuursconvenant duurzame samenwerking ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de regionale historische centra" d.d. 1 februari 2024¹. Het tweede lid van artikel 35a is om deze reden niet van toepassing op de uittreding van de minister. Wel zal de minister bij zijn uittreding met het Gelders Archief in gesprek gaan over kosten die mogelijk alsnog met de uittreding samenhangen.

Artikel 38

Dit artikel is aangepast aan de per 1 juli 2022 ingetreden aangepaste Wgr waardoor de mogelijkheid tot evaluatie van de regeling is opgenomen. Tevens is de registratie in het register Gemeenschappelijke regelingen opgenomen.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Eppo Bruins

¹ Stcrt 2024, 6919

**Toelichting bij de wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal
Historisch Centrum 'Gelders Archief'**

Burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem,

de burgemeester,

de secretaris,

**Toelichting bij de wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal
Historisch Centrum 'Gelders Archief'**

Burgemeester en wethouders van de gemeente Renkum,

de burgemeester,

de secretaris,

**Toelichting bij de wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal
Historisch Centrum 'Gelders Archief'**

Burgemeester en wethouders van de gemeente Rheden,

de burgemeester,

de secretaris,

**Toelichting bij de wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal
Historisch Centrum 'Gelders Archief'**

Burgemeester en wethouders van de gemeente Rozendaal,

de burgemeester,

de secretaris,

Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief' (na inwerkingtreding wijzigingsbesluit)

Artikel 1

In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:

- a. de minister: de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- b. de gemeenten: de gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden en Rozendaal;
- c. archiefbescheiden: archiefbescheiden als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Archiefwet 1995;
- d. collecties: de verzameling historische voorwerpen, boeken en overige schriftelijke en elektronische bescheiden in de meest ruime zin des woords, niet zijnde archiefbescheiden, in eigendom van of beheer bij de minister en de gemeenten voor zover het betreft voorwerpen of bescheiden bij de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaats van de gemeenten;
- e. colleges: de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten;
- f. provincie: de provincie Gelderland.

Artikel 2

1. De regeling wordt getroffen met het doel de belangen van de minister en de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten, in gezamenlijkheid te behartigen.
2. Het Gelders Archief voert bij de behartiging van de belangen, bedoeld in het eerste lid, het archiefbeleid van de minister en de gemeenten mede uit.
3. De minister en de gemeenten kunnen met het Gelders Archief afspraken maken over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de in artikel 2b genoemde taken en bevoegdheden.
4. De minister en de colleges kunnen gezamenlijk algemene aanwijzingen geven omtrent de wijze waarop het Gelders Archief de belangen, bedoeld in het eerste lid, behartigt.

Artikel 2a

1. Er is een openbaar lichaam genaamd Gelders Archief.
2. Het Gelders Archief is gevestigd te Arnhem.

Artikel 2b

Aan het bestuur van het Gelders Archief zijn de navolgende werkzaamheden, taken en bevoegdheden van de colleges en de minister overgedragen:

- a. de beheerstaken, te onderscheiden in het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden die berusten in de in artikel 2 genoemde archiefbewaarplaatsen;
- b. de taken en bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 15, derde lid, 16, tweede lid, 17, 18, 19, 20, 31 en 32, eerste en derde lid, van de Archiefwet 1995;
- c. de bevoegdheid van de minister om op grond van de artikelen 25 en 26, tweede lid, van de Archiefwet 1995 de rijksarchivaris in de provincie te benoemen, te schorsen en te ontslaan;
- d. het adviseren en het doen van voorstellen aan de minister en de colleges van de gemeenten over de taken en bevoegdheden, die door de minister of de colleges van de gemeenten worden uitgevoerd ingevolge de artikelen 5, 6, 7, 8, 12, 13, 15, eerste en tweede lid, 30 en 32, tweede lid, van de Archiefwet 1995, en
- e. het verrichten van door de minister of de colleges opgedragen andere taken die verband houden met de behartiging van de belangen, bedoeld in artikel 2.

Artikel 3

Het algemeen bestuur stelt de regels omtrent de kosten, bedoeld in artikel 19 Archiefwet 1995, vast bij unanimiteit en volgt daarbij zoveel mogelijk de regels die de minister op grond van artikel 19 Archiefwet 1995 heeft vastgesteld voor de archiefbescheiden van het Rijk.

Artikel 4

1. Het algemeen bestuur bestaat uit 6 leden.
2. De minister wijst 3 leden aan.
3. Het college van burgemeester en wethouders van Arnhem wijst uit zijn midden 2 leden aan.
4. De colleges van burgemeester en wethouders van Renkum, Rheden en Rozendaal, wijzen uit hun midden gezamenlijk 1 lid aan.
5. De minister en de colleges kunnen voor ieder, al dan niet gezamenlijk, lid tevens één plaatsvervangend lid, voor het college uit zijn midden, aanwijzen, dat het lid bij verhindering of ontstentenis vervangt. Hetgeen in deze regeling is bepaald ten aanzien van een lid van het algemeen bestuur is van overeenkomstige toepassing op het plaatsvervangend lid, tenzij de regeling anders bepaalt.
6. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt van rechtswege op het tijdstip waarop de zittingsperiode van het college van de betreffende gemeente afloopt.
7. Een persoon waarvan het lidmaatschap ingevolge het zesde lid is geëindigd, kan opnieuw worden aangewezen.
8. Indien tussentijds een zetel van een lid van het algemeen bestuur vacant komt, wijzen de minister of het betreffende college van burgemeester en wethouders dan wel de betreffende colleges van burgemeester en wethouders zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.
9. Een lid van het algemeen bestuur dat zijn lidmaatschap ter beschikking heeft gesteld, blijft in functie totdat een nieuw lid is aangewezen.

Artikel 5

1. Ieder lid van het algemeen bestuur heeft één stem.
2. Een lid van het algemeen bestuur neemt niet deel aan de stemming over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger in een andere hoedanigheid eveneens betrokken is en waarbij belangenspanning speelt of de integriteitsvraag aan de orde zou kunnen zijn.
3. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt.
4. Een stemming is alleen geldig, indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden, daaraan heeft deelgenomen.
5. Het vierde lid is niet van toepassing:
 - a. ingeval opnieuw wordt gestemd over een voorstel of over een benoeming, voordracht of aanbeveling van een of meer personen ten aanzien van wie in een vorige vergadering een stemming op grond van dat lid niet geldig was;
 - b. voor zover het betreft onderwerpen die in een daaraan voorafgaande niet geopende vergadering aan de orde waren gesteld.
6. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt volstrekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht, voor zover de regeling niet anders bepaalt.
7. Bij een schriftelijke stemming wordt onder het uitbrengen van een stem verstaan het inleveren van een behoorlijk ingevuld stembriefje.

Artikel 6

1. Aan het algemeen bestuur behoren ter uitvoering van de aan het Gelders Archief toegekende taak alle bevoegdheden die niet aan een ander orgaan zijn opgedragen.

2. Het algemeen bestuur kan de directeur, bedoeld in artikel 29, tot rijksarchivaris in de provincie Gelderland en tot gemeentearchivaris van Arnhem, Renkum, Rheden en Rozendaal benoemen.
3. Aan de bevoegdheden van het algemeen bestuur worden geen beperkingen opgelegd ingevolge artikel 31 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, mits het totaal van de aangegane verplichtingen binnen de goedgekeurde begroting valt. Voor het aangaan van verplichtingen door het algemeen bestuur buiten de goedgekeurde begroting geldt de procedure van artikel 18, 18a en 19.
4. Het algemeen bestuur besluit slechts tot oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen belang. Het besluit wordt niet genomen dan raden van de gemeenten en de minister in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Het besluit wordt genomen bij unanimiteit.

Artikel 7

Het algemeen bestuur verstrekt zo spoedig mogelijk schriftelijk aan de minister, de raden van de gemeenten en de colleges de door hen gevraagde inlichtingen.

Artikel 8

1. Een lid van het algemeen bestuur dat door de minister is aangewezen verstrekt aan de minister zo spoedig mogelijk doch in ieder geval binnen 45 dagen de door de minister gevraagde inlichtingen.
2. Een lid van het algemeen bestuur verstrekt aan het betreffende college van burgemeester en wethouders of de colleges van burgemeester en wethouders die hem in gezamenlijkheid hebben aangewezen en aan de betreffende raad of raden van de gemeenten zo spoedig mogelijk doch in ieder geval binnen 45 dagen de door een of meer leden gevraagde inlichtingen.
3. De colleges en de minister kunnen een lid van het algemeen bestuur dat zij hebben aangewezen, nadat de inlichtingen in een vergadering of schriftelijk zijn verstrekt of dienden te zijn verstrekt, ter verantwoording roepen voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

Artikel 9

De minister en de colleges kunnen een door hen aangewezen lid van het algemeen bestuur, dat hun vertrouwen niet meer geniet, ontslag verlenen.

Artikel 10

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere door het algemeen bestuur uit zijn midden aan te wijzen leden.
2. Het lidmaatschap van het dagelijks bestuur eindigt van rechtswege, zodra men ophoudt lid te zijn van het algemeen bestuur.
3. Artikel 4, achtste lid, is van overeenkomstige toepassing.
4. Elk lid van het dagelijks bestuur heeft één stem. Besluitvorming vindt plaats bij volstreekte meerderheid van stemmen, voor zover niet anders bepaald in de regeling.
5. In de vergadering van het dagelijks bestuur kan slechts worden beraadslaagd of besloten, indien ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
6. Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, opnieuw een vergadering.

Artikel 11

Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als één of meer leden van het dagelijks bestuur dit nodig oordelen.

Artikel 12

Het dagelijks bestuur stelt regels voor zijn vergaderingen vast.

Artikel 13

Het dagelijks bestuur is in ieder geval belast met:

- a. het voeren van het dagelijks bestuur van het Gelders Archief;
- b. beslissingen van het algemeen bestuur voorbereiden en uitvoeren;
- c. regels vaststellen over de ambtelijke organisatie van het Gelders Archief;
- d. ambtenaren benoemen, schorsen en ontslaan;
- e. besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van het Gelders Archief, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 6, vierde lid;
- f. besluiten namens het Gelders Archief, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
- g. het nemen van alle conservatoire maatregelen zowel in als buiten rechte en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring van recht of bezit;
- h. het beheer van de activa en passiva van het Gelders Archief, en
- i. de zorg, voor zover deze van het dagelijks bestuur afhangt, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding van het Gelders Archief.

Artikel 14

1. De voorzitter wordt door en uit het algemeen bestuur aangewezen.
2. In aanvulling op het eerste lid wijst het algemeen bestuur als voorzitter bij toerbeurt voor een periode van twee jaar een lid aan dat is aangewezen door het college respectievelijk het lid dat is aangewezen door de minister. Het algemeen bestuur stelt hiertoe een rooster op.
3. Uit de overige leden van het dagelijks bestuur, bedoeld in artikel 10, eerste lid, worden een of meerdere plaatsvervangend voorzitters aangewezen.
4. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.
5. De voorzitter tekent de stukken die van het algemeen bestuur of het dagelijks bestuur uitgaan, tenzij hij aan de directeur het tekenen van bepaalde stukken heeft opgedragen.
6. De voorzitter vertegenwoordigt het Gelders archief in en buiten rechte. De vertegenwoordiging kan hij opdragen aan een door hem aan te wijzen gevolmachtigde.

Artikel 14a

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter geven de raden van de gemeenten of de minister schriftelijk alle inlichtingen die de raden of de minister nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.
2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter geven de raden van de gemeenten of de minister op verzoek van de raden of één of meer leden daarvan, onderscheidenlijk op verzoek van de minister zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval binnen 45 dagen, schriftelijk de door hen gevraagde inlichtingen.
3. Een lid van het algemeen bestuur verschaft het college dat hem heeft aangewezen of de minister schriftelijk alle inlichtingen die worden verlangd door het college of een of meer leden daarvan, onderscheidenlijk de minister.

4. De minister en ieder college zijn bevoegd een door hen aangewezen lid in het algemeen bestuur ontslag te verlenen, indien dit lid het vertrouwen van de minister of de raad niet meer bezit. In dit geval zijn de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14b

De minister en de colleges en de raden van de gemeenten kunnen een door hen aangewezen lid van het algemeen bestuur, nadat de inlichtingen in een vergadering of schriftelijk zijn verstrekt of dienden te zijn verstrekt, ter verantwoording roepen voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

Artikel 14c

Ingezetenen van de gemeenten en belanghebbenden kunnen via de reguliere procedures bij de colleges en de raden van de deelnemers betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

Artikel 15

1. Het algemeen bestuur kan besluiten dat de leden van het algemeen of dagelijks bestuur, voor zover zij niet de functie vervullen van burgemeester of wethouder van de gemeente, of als ambtenaar in rijks- of gemeentedienst werkzaam zijn, een vergoeding ontvangen voor hun werkzaamheden ten behoeve van Gelders Archief.
2. De leden van de besturen, bedoeld in het eerste lid, ontvangen een tegemoetkoming in de kosten, waartoe worden gerekend reis- en verblijfkosten ten behoeve van het bijwonen van de vergaderingen van het algemeen bestuur.
3. De in de voorgaande leden bedoelde vergoeding en tegemoetkoming worden door het algemeen bestuur vastgesteld en opgenomen in de jaarlijkse begroting.

Artikel 16

1. De voor de uitvoering van deze regeling ter beschikking te stellen middelen worden verschaft door de minister en de gemeenten, door het verstrekken van jaarlijkse bijdragen, op basis van de begroting.
2. De minister en de colleges dragen er zorg voor dat het openbaar lichaam te allen tijde beschikt over voldoende middelen om zijn verplichtingen te voldoen. Dit met inachtneming van het zevende lid.
3. De bijdrage van de minister kan jaarlijks worden aangepast in verband met de ontwikkeling van lonen of prijzen met een percentage, zoals dit in voorkomend geval door de minister in de loop van het begrotingsjaar voor het geheel van zijn bijdrage wordt vastgesteld. De gemeenten volgen in deze de minister in de aanpassing van zijn bijdrage.
4. Het Gelders Archief kan bij de vaststelling van de begroting een percentage opnemen als voorlopige raming van het door de minister en de colleges vast te stellen percentage als bedoeld in het derde lid.
5. Bij de start van het Gelders Archief en voor de uitvoering van deze regeling kunnen door de verschillende partners vermogensbestanddelen worden ingebracht waarover nadere afspraken gemaakt worden.
6. De bijdrage wordt verleend onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 4:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
7. Indien de minister of de gemeenten een bijzondere taak opdraagt als bedoeld in artikel 2b, onder d, waarvan de kosten niet zijn op te vangen in de begroting, wordt daarvoor door de minister of de gemeente opdrachtgever in aanvulling op de jaarlijkse bijdrage een tevoren overeengekomen vergoeding betaald.

Artikel 17

1. Het dagelijks bestuur stelt eenmaal per vier jaar een vierjarig beleidsplan en een meerjarenbegroting op.
2. Een periode van vier jaren als bedoeld in het eerste lid valt samen met de periode van een cultuurnota als bedoeld in artikel 3 van de Wet op het specifiek cultuurbeleid.
3. Het dagelijks bestuur zendt het ontwerpbeleidsplan en de ontwerpmeerjarenbegroting aan het algemeen bestuur. De minister en de raden worden vervolgens gedurende twaalf weken in de gelegenheid gesteld om schriftelijk op het concept hun zienswijzen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Het algemeen bestuur stelt ze vast. Dertien maanden voorafgaand aan de periode waarop het beleidsplan en de meerjarenbegroting betrekking hebben, worden deze toegezonden aan de minister en de raden van de gemeenten.
4. De minister en de colleges maken, binnen twee maanden na ontvangst van de in het derde lid genoemde stukken, gezamenlijk afspraken met het Gelders Archief over te behalen resultaten voor de komende vier jaren.

Artikel 18

1. Het dagelijks bestuur zendt uiterlijk 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de gemeenten en de minister.
2. Het dagelijks bestuur biedt jaarlijks, ten minste twaalf weken voor de in artikel 18a, eerste lid, bedoelde vaststelling, de raden van de gemeenten en de minister een ontwerp aan voor de begroting met toelichting van Gelders Archief en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren.
3. Bij het opstellen van het ontwerp voor de begroting, bedoeld in het eerste lid, neemt het algemeen bestuur het archiefbeleid en het cultuurbeleid, bedoeld in artikel 2, tweede lid, de algemene aanwijzingen, bedoeld in artikel 2, vierde lid in acht en daarnaast de afspraken, bedoeld in artikel 17, vierde lid.
4. In de toelichting op de ontwerpbegroting worden de aard en de omvang van de voorgenomen activiteiten beschreven. Daarbij wordt aangegeven welke belangen en resultaten het Gelders Archief met de activiteiten nastreeft, op welke wijze de activiteiten zullen worden uitgevoerd en voor welke doelgroepen zij zijn bestemd.
5. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de colleges en de minister voor een ieder ter inzage gelegd en tegen betaling van kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Van de terinzagelegging en het verkrijgbaar stellen geschiedt openbare kennisgeving.
6. De raden van de gemeenten en de minister kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
7. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de gemeenten en de minister voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het zesde lid, het alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Artikel 18a

1. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient. De begroting wordt vastgesteld bij unanimiteit.
2. Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur, zo nodig, de begroting aan de raden van de gemeenten en de minister, die ter zake bij gedeputeerde staten van de provincie hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
3. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten van de provincie.

Artikel 19

1. Besluiten tot wijziging van de begroting kunnen tot uiterlijk het eind van het desbetreffende begrotingsjaar worden genomen.
2. De artikelen 18 en 18a, eerste en tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van die wijzigingen, waarbij geen verandering wordt gebracht in de bijdragen, bedoeld in artikel 16, eerste lid. Het dagelijks bestuur zendt de begrotingswijziging binnen vier weken na de vaststelling aan gedeputeerde staten van de provincie.

Artikel 20

1. De gemeenten en de minister voldoen de verschuldigde bijdrage bij wijze van voorschot in twaalf maandelijkse termijnen.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen de gemeenten en de minister de bijdragen bij wijze van voorschot voldoen in door hen nader te bepalen termijnen.

Artikel 21

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
2. Het dagelijks bestuur zendt voor 30 april van het jaar na het jaar waarvoor de jaarrekening dient, een voorlopige jaarrekening aan de minister en de raden van de gemeenten. De jaarrekening gaat vergezeld van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door een accountant als bedoeld in artikel 393 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
3. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat medewerking wordt verleend aan door of namens de accountant(s) van de minister en de gemeenten in te stellen onderzoeken naar de door de accountant, bedoeld in het eerste lid, verrichte (controle)werkzaamheden.
4. Het dagelijks bestuur brengt jaarlijks aan de minister en de raden van de gemeenten voor 30 april een inhoudelijk verslag uit van de werkzaamheden, het gevoerde beleid in het algemeen en de doelmatigheid en doeltreffendheid van zijn werkzaamheden en werkwijze in het bijzonder in het afgelopen kalenderjaar.
5. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten van de provincie.
6. Het dagelijks bestuur stelt de in het eerste en derde lid bedoelde stukken algemeen verkrijgbaar.

Artikel 22

1. Een batig saldo kan worden bestemd voor vorming van of toevoeging aan de reserve, of kan worden uitbetaald. De hoogte van deze reserve wordt bepaald door het algemeen bestuur, gehoord de minister en de raden van de gemeenten. Voor zover een batig saldo niet wordt aangewend voor de reserve wordt het saldo naar rato van de jaarlijkse bijdrage uitgekeerd aan de minister en de gemeenten.
2. De reserve in enig jaar bedraagt niet meer dan tien procent van de gezamenlijke bijdragen van de minister en de gemeenten van dat jaar.

Artikel 23

Bij het jaarverslag stelt het algemeen bestuur de definitieve bijdragen van de minister en de gemeenten vast.

Artikel 24

1. Het algemeen bestuur stelt regels vast met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie en van het kasbeheer en de boekhouding van het Gelders Archief. Bij deze regels wordt bepaald welke ambtenaren van het Gelders Archief met het doen van ontvangsten en betalingen worden belast.

2. Het algemeen bestuur stelt regels vast met betrekking tot de controle op de financiële administratie en het kasbeheer.
3. Het algemeen bestuur neemt de besluiten, bedoeld in het eerste en tweede lid, met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen.

Artikel 25

De minister en de gemeenten kunnen, binnen het kader van de onderhavige regeling, gezamenlijk nadere regels stellen over het financieel en materieel beheer, over de inrichting van de begroting, het financieel verslag, jaarverslag en aandachtspunten voor de accountantscontrole.

Artikel 26

1. Overeenkomstig door het algemeen bestuur met inachtneming van de Archiefwet 1995 vast te stellen regels, die aan gedeputeerde staten van de provincie worden medegedeeld, draagt het dagelijks bestuur zorg voor de archiefbescheiden van het Gelders Archief.
2. De archiefbescheiden van het Gelders Archief die op grond van de Archiefwet 1995 moeten worden overgebracht, komen te berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie.

Artikel 27

1. De colleges, de minister en het Gelders Archief verstrekken elkaar desgevraagd inlichtingen en gegevens welke zij nodig achten voor de uitoefening van hun taak. De minister en de colleges kunnen inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voor zover dat voor de vervulling van hun taak redelijkerwijs nodig is.
2. Het Gelders Archief stelt de minister en de colleges te allen tijde in de gelegenheid toezicht te houden op het bepaalde bij of krachtens de Archiefwet 1995 ten aanzien van de archiefbescheiden die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten.

Artikel 28

1. De colleges en de minister doen het dagelijks bestuur mededeling van de bij hen in voorbereiding zijnde maatregelen en plannen die voor de behartiging van de belangen, bedoeld in artikel 2, voor het Gelders archief van belang zijn.
2. De colleges en de minister kunnen, bij de in het eerste lid bedoelde mededeling, het gevoelen vragen van het dagelijks bestuur. Ook ongevraagd kan het dagelijks bestuur zijn zienswijze daaromtrent aan de gemeenten of minister kenbaar maken.

Artikel 29

Het dagelijks bestuur beslist omtrent benoeming, schorsing en ontslag van de directeur van het Gelders Archief.

Artikel 30

1. Het dagelijks bestuur stelt voor de directeur een instructie vast.
2. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de directeur.

Artikel 31

1. De directeur staat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter bij de uitoefening van hun taak terzijde. Hij is in de vergaderingen van het algemeen en dagelijks bestuur aanwezig en heeft daarin een adviserende stem.
2. Met inachtneming van artikel 14, vijfde lid, worden alle stukken, die van het algemeen of het dagelijks bestuur uitgaan door de directeur mede ondertekend.

Artikel 32

Het overige personeel wordt in dienst genomen, geschorst of ontslagen door het dagelijks bestuur.

Artikel 33

1. Het dagelijks bestuur stelt de rechtspositie- en arbeidsvoorwaardenregeling vast.
2. Het dagelijks bestuur volgt bij de vaststelling van de regelingen, bedoeld in het eerste lid, zoveel mogelijk de rechtspositieregeling van de gemeente Arnhem.
3. Een regeling die afwijkt van de in het tweede lid bedoelde regeling, behoeft de instemming van de regionale vakbondsbestuurders.

Artikel 34

Toetreding tot de regeling kan geschieden bij een daartoe strekkende besluiten van de minister, het college, na verkregen toestemming van de raad van de gemeente, alsmede de toe te treden bestuursorganen of rechtspersonen, met inachtneming van het bepaalde in artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 35

1. Uittreding uit de regeling geschiedt door toezending van het daartoe strekkende besluit van het betreffende bestuursorgaan of de betreffende rechtspersoon. Het college van een uittredende gemeente overlegt daarbij ook het besluit tot toestemming van de raad van de gemeente.
2. Het uittredende bestuursorgaan of de uittredende rechtspersoon zendt het besluit tot uittreding aangetekend aan het algemeen bestuur. Daarbij wordt een opzegtermijn van één jaar, ingaande op 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar, in acht genomen, tenzij de deelnemers unaniem een andere opzegtermijn overeenkomen.
3. Het dagelijks bestuur inventariseert de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding, die worden vastgelegd in een door het algemeen bestuur vast te stellen uittredingsplan.
4. Uiterlijk zes maanden na het moment van uittreding stelt het algemeen bestuur het uittredingsplan vast. De daarin omschreven financiële verplichtingen zijn bindend.
5. Nadat het uittredingsplan is vastgesteld, is de het uittredende bestuursorgaan of de uittredende rechtspersoon gehouden om binnen zes maanden de daarin omschreven financiële verplichtingen aan het Gelders Archief te voldoen.
6. In afwijking van het vierde lid wordt in het geval de minister besluit tot uittreden het uittredingsplan uiterlijk op 31 december van het jaar voorafgaande aan het jaar van uittreding vastgesteld en moet de minister binnen een half jaar na de uittreding aan zijn verplichtingen voortvloeiende uit het vijfde lid voldoen.

Artikel 35a

1. Het in artikel 35, derde lid, bedoelde uittredingsplan bevat de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die gedurende een periode van vijf jaar het directe gevolg zijn van de uittreding. Tevens bevat het uittredingsplan de uittreedsom die betaald moet worden door het uittredende bestuursorgaan of de uittredende rechtspersoon.
2. De uittreedsom wordt als volgt bepaald: de uittreder betaalt over het eerste kalenderjaar na de uittreding 100% van de jaarlijkse bijdrage, over het tweede jaar 80%, over het derde jaar 60%, over het vierde jaar 40% en over het vijfde jaar 20% van de jaarlijkse bijdrage.
3. Voor wat betreft de juridische, personele en organisatorische consequenties geldt dat het algemeen bestuur met de uittreder de mogelijkheid tot overname van personeel, activa en contracten onderzoekt. Het voorgaande behoeft echter niet te leiden tot wijziging van

overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het algemeen bestuur van het besluit tot uittreding, bedoeld in artikel 35, eerste lid.

4. Als uittreding door de minister plaatsvindt onder gelijktijdige voortzetting van de financiering van het beheer van het rijksarchief, is het tweede lid niet van toepassing op de uittreding door de minister.

Artikel 36

1. Deze regeling kan worden gewijzigd bij besluit van de minister en van de colleges.
2. De colleges hebben voor het besluit tot wijziging van de regeling de toestemming van de raden van hun gemeenten nodig.

Artikel 37

1. Deze regeling kan worden opgeheven bij gezamenlijk besluit van alle colleges minus één. Het besluit tot opheffing wordt niet genomen voordat de raden van de gemeenten gedurende twaalf weken in de gelegenheid zijn gesteld om schriftelijk op de voorgestelde opheffing hun zienswijze ter kennis van het college te brengen.
2. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan op dat voorziet in de verplichting van de minister en van de gemeenten om alle rechten en plichten van het openbaar lichaam over de minister en de gemeenten te verdelen op een in het plan te bepalen wijze.

Artikel 38

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, volgend op de bekendmaking in de Staatscourant door de minister.
2. De werking van de regeling zal geëvalueerd worden indien het algemeen bestuur daartoe besluit. Het dagelijks bestuur zal dan een onderzoeksvoorstel aan de deelnemers voorleggen.
3. Besluiten tot wijziging, tot uittreding van, van toetreding tot en tot opheffing van deze regeling worden door de minister bekendgemaakt in de Staatscourant.
4. Het dagelijks bestuur is belast met de registratie van de regeling overeenkomst artikel 26, tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 39

Deze regeling kan worden aangehaald als: gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief'.

Gelders Archief
Het bestuur
Westervoortsedijk 67D
6827 AT Arnhem

Datum : 11 juni 2025
Uw kenmerk : DB 2025/3
Zaaknummer : 4596591
Contactpersoon : Renate Kieftenbelt
Telefoonnummer : 026-3775616

Onderwerp: Zienswijze ontwerp-wijzigingsbesluit

Geachte heer, mevrouw,

In uw brief van 11 april biedt u de gemeente Arnhem het ontwerp-wijzigingsbesluit aan van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief. U vraagt de gemeente over het ontwerp-wijzigingsbesluit een zienswijze in te dienen. Via deze brief stellen we u op de hoogte van onze zienswijze.

Wij danken u voor de voorbereiding van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

De belangrijkste wijzigingen in de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum "Gelders Archief" zijn:

- Aan artikel 14 zijn 3 artikelen ingevoegd om te voldoen aan de informatieplicht.
- Artikel 16 bevat de afspraak dat de jaarstukken met de financiële en operationele cijfers van het Gelders Archief jaarlijks aan de gemeenten worden verstrekt.
- In artikel 35, artikel 35A en artikel 37, die gaan over de afspraken bij de uittreding, zijn de implicaties van het bestuursconvenant verwerkt met name ook met betrekking tot de toekomstige financiële zekerheden aan de GR na uittreding van het Rijk.
- Artikel 38 is uitgebreid en bevat afspraken over evaluatie en bekendmaking van wijzigingen.

Wij zijn over het algemeen tevreden met de verwerking van de keuzes die volgen uit de aanpassingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen, met uitzondering van artikel 35A lid 4. Het voorgestelde artikel 35A lid 4 in het huidige ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling geeft ons op dit moment onvoldoende inzicht in waar de financiering van het Rijk aan het Gelders Archief na het uittreden uit de regeling uit bestaat; dit levert onzekerheid op voor de blijvende deelnemers. In het artikel is geen opsomming gegeven waar de bijdrage van het Rijk precies uit bestaat. Op dit moment weten we dan ook nog niet wat hiervan het effect zal zijn. We verwachten hier meer duidelijkheid over te krijgen door hierover nadrukkelijk met elkaar in gesprek te blijven.

Hoogachtend,
De griffier,

De voorzitter,

Besluit van 11 juni 2025

Zaaknummer 4606638

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 juni 2025, Cluster Bedrijfsvoering nummer: 4606638;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen het verzoek van De Connectie;

besluit:

De zienswijze op de 1ste Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-MJPB 2026-2029 van De Connectie zoals geformuleerd in bijgaande concept zienswijze in te dienen.

De griffier,

De voorzitter,

Bestuur uitvoeringsorganisatie De Connectie

Datum : 11 juni 2025
Zaaknummer : 4606638
Contactpersoon : Caner Duman
Telefoonnummer : 026 377 5450

Onderwerp: Zienswijze gemeenteraad Arnhem 1^e Bestuursrapportage 2025 en
Meerjarenprogrammabegroting 2026-2029 De Connectie

Geacht bestuur,

Algemeen

Uw bestuur heeft aan de raad van de gemeente Arnhem de 1^e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2026-2029 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie aangeboden. De raad heeft kennisgenomen van de Bestuursrapportage en de ontwerp-MJPB 2026-2029, die aanleiding geven tot de volgende zienswijze.

Zienswijze

Met het oog op de voorgenomen omvorming van De Connectie is de meerjarenprogrammabegroting voor een belangrijk deel beleidsneutraal. Enerzijds omdat de begroting van De Connectie het beleid van de gemeenten volgt en anderzijds omdat er onderlinge afspraken moeten worden gemaakt over de samenwerking, inhoudelijke ontwikkelingen en de dienstverlening.

Loon- en prijsontwikkelingen

In de Perspectiefnota 2026 van de gemeente Arnhem is met betrekking tot de indexatie van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen het volgende uitgangspunt opgenomen; de bijdrage wordt verhoogd met 2,7%. Het bestuur van de Connectie heeft zich geconformeerd aan dit uitgangspunt.

Omvorming

De colleges van de deelnemende gemeenten hebben de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van De Connectie om te vormen van een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) in het kader van de WGR (Wet gemeenschappelijke regelingen) met gedeeld eigenaarschap naar een enkelvoudige centrumregeling met de gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Renkum en Rheden als gast. Daarmee wordt de samenwerkingsvorm 'lichter' gemaakt, met een verschuiving van zeggenschap naar één gemeente. De voorbereiding op de overgang van een bedrijfsvoeringsorganisatie naar een centrumconstructie binnen de gemeente Arnhem vraagt in 2025 en waarschijnlijk ook een deel in 2026 een grote inspanning van de Connectie en deelnemende gemeenten, waarbij de continuïteit van

Datum : 3 juni 2025
Zaaknummer : 4606638
Pagina : 2

de dienstverlening een belangrijk aandachtspunt is. We vragen uw bestuur om ons via de reguliere P&C-cyclus te informeren over de voortgang van het project.

Hoogachtend,

De Raad van de gemeente Arnhem
de griffier,

de voorzitter,

Raadsvoorstel 'Zienswijze 1e Bestuursrapportage 2025 en ontwerp-Meerjarenprogrammabegroting 2026-2029 De Connectie'

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☐ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☒ Besluitvormende vergadering

Voorgesteld besluit / Kernboodschap

De raad wordt voorgesteld om met bijgevoegde zienswijzebrief te reageren op de 1e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-Meerjarenprogrammabegroting 2026-2029 van De Connectie

Procedure:

Datum vergadering

11-06-2025

Type voorstel

Raadsvoorstel van college van B&W

Spreekrecht publiek

Nee, mogelijk bij algemeen inspraakrecht

Voorgesteld resultaat

Besluitvorming

Aandachtspunten

Het college stelt voor een positieve zienswijze te geven op de 1e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-Meerjarenprogrammabegroting 2026-2029 van De Connectie. De begroting is beleidsarm vanwege de omvorming van de De Connectie naar een bedrijfsvoeringsorganisatie. De besluitvorming daarover komt na de zomer naar de raad. Omdat het een beleidsluw raadsvoorstel betreft dat vooral technisch van aard is adviseert de raads werkgroep regionale samenwerking dit voorstel direct ter besluitvorming te agenderen.

Direct ter besluitvorming

Het Dagelijks Bestuur van de Agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct, dat wil zeggen zonder voorafgaande raadskamerbespreking, toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering.

Contactgegevens

Portefeuillehouder:
Maurits van de Geijn

Ambtenaar
Carlo Verhoef
+31263773741
carlo.verhoef@arnhem.nl

Raadsadviseur
Willem Lammers
willem.lammers@arnhem.nl
+31631107951

Moties en Toezeggingen

Niet van toepassing

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer

4606638

Onderwerp: **Zienswijze 1^e Bestuursrapportage 2025 en ontwerp-Meerjarenprogrammabegroting 2026-2029 De Connectie**

Kernboodschap

Overeenkomstig de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft het bestuur van de Connectie de 1^e Bestuursrapportage 2025 en ontwerp-Meerjarenprogrammabegroting (MJPB 2026-2029) voor een zienswijze aangeboden aan de gemeenteraad. Dit raadsvoorstel betreft de Arnhemse zienswijze op deze voorstellen.

Voorstel

1. De zienswijze op de 1^e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-Meerjarenprogrammabegroting 2026-2029 van De Connectie zoals geformuleerd in bijgaande concept zienswijze in te dienen.

Inleiding

Het college heeft de ontwerp-Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2026-2029 en de 1^e Bestuursrapportage over 2025 van De Connectie ontvangen. In de brief wordt gevraagd om ten aanzien van de ontwerp-MJPB en de Bestuursrapportage een zienswijze kenbaar te maken.

1^e Bestuursrapportage 2025

Het bestuur van De Connectie rapporteert twee keer per jaar over de voortgang van de uitvoering van de begroting inclusief te verwachten ontwikkelingen voor het desbetreffende jaar. Bovendien worden in de Bestuursrapportage de te verwachten ontwikkelingen voor het daaropvolgende jaar opgenomen, om zo de gemeenten in staat te stellen daar in hun begrotingscyclus op te anticiperen. In de 1^e Bestuursrapportage 2025 heeft het bestuur van De Connectie besloten om het restant van de stelpost kapitaallasten te gebruiken om de kosten van de omvorming en een eventuele aanvullende taakstelling volgend uit de maximalisering van loon- en prijscompensatie te kunnen bekostigen.

De 1^e Bestuursrapportage 2025 bevat een voorstel tot wijziging van de begroting 2025, dat leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan De Connectie. Deze voorgenomen begrotingswijziging wordt conform de bepalingen in de Gemeenschappelijke Regeling voor zienswijze aan uw raad voorgelegd.

De ontwerp-MJPB 2026-2029

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2026-2029 zijn het reeds bekende financiële meerjarenbeeld dat is opgenomen in de MJPB 2025-2028 en de meest recente inzichten uit de 1^e Bestuursrapportage 2025.

De Connectie heeft ervoor gekozen om een beleidsarme begroting te presenteren. Keuzes volgend uit het gemeentelijk beleid zullen met de eerstvolgende begrotingswijziging worden meegenomen. Uitzondering hierop vormen (wettelijke) autonome ontwikkelingen die als onontkoombaar moeten worden beschouwd. Hierbij kunt u denken aan loon- en prijsontwikkelingen. Deze zijn verwerkt in de voorliggende ontwerp-MJPB 2025-2028.

Perspectiefbrief 2026

Daarnaast wordt ook dit jaar een aparte Perspectiefbrief aangeboden aan de raad. Met dit instrument wordt beoogd om de begroting van De Connectie meer volgend te laten zijn aan het perspectief dat de gemeenten hierop hebben. Door de werkzaamheden en de afstemming rondom de voorgenomen omvorming is ervoor gekozen om de Perspectiefbrief gelijktijdig met de bestuurlijke stukken aan te bieden.

Jaarstukken 2024

Het bestuur van De Connectie legt met de Jaarstukken verantwoording af aan de gemeenteraden over het gevoerde beleid. De jaarstukken van De Connectie laten over 2024 een nadelig resultaat zien van 1,2 mln. Het nadelige resultaat wordt grotendeels verklaard door een incidenteel niet gerealiseerde taakstelling op loon- en prijsontwikkelingen. Het bestuur van De Connectie heeft besloten om het volledige nadelige resultaat te dekken uit een vrijval van de bestemmingsreserves en de stelpost kapitaallasten.

Omvorming De Connectie

De gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden hebben eind 2024 de intentie uitgesproken om De Connectie vanaf 1 januari 2026 volledig onder te brengen bij de gemeente Arnhem. De bedoeling is De Connectie om te vormen van een gemeenschappelijke regeling met drie eigenaren naar een enkelvoudige centrumregeling met één eigenaar, gemeente Arnhem. In de nieuwe constructie zijn gemeenten Renkum en Rheden klant. De onderliggende stukken zullen in Q3 2025 aan u worden voorgelegd.

Beoogd effect

Met dit voorstel wordt beoogd uw raad in de gelegenheid te stellen een zienswijze te geven op de begrotingswijziging behorende bij de 1^e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-MJPB 2026-2029.

Argumenten

1.1 De raad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze kenbaar te maken over de 1^e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp MJPB-begroting 2026-2029.

Loon- en prijsontwikkelingen

In de Perspectiefnota 2026 van de gemeente Arnhem is met betrekking tot de indexatie van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen het volgende uitgangspunt opgenomen; de bijdrage wordt verhoogd met 2,7%. Het bestuur van De Connectie heeft zich geconformeerd aan dit uitgangspunt. In de Begroting 2026 van De Connectie worden de materiële budgetten geïndexeerd met 2,1%, maar is er nog geen rekening gehouden met de CAO-stijging vanaf 1 april 2025. De effecten van deze loonstijging hebben mogelijk een taakstellende opgave tot gevolg.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze kenbaar te maken over de 1^e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-MJPB 2026-2029.

De risico's die door De Connectie in de ontwerp-MJPB zijn beschreven, zijn in omvang gestegen. Dit wordt veroorzaakt door de toegenomen externe dreiging op het gebied van informatieveiligheid en privacy, mogelijke kostenstijgingen van aflopende contracten en het risico dat in het proces rondom de voorgenomen omvorming de continuïteit van de dienstverlening onder druk komt te staan. Bij het opstellen van de Begroting 2026 van de gemeente Arnhem wordt beoordeeld of in het weerstandsvermogen voldoende rekening is gehouden met deze risico's.

Financiën

De financiële gevolgen van de 1e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-MJPB 2026-2029 hebben een hogere structurele bijdrage voor de gemeente Arnhem aan De Connectie tot gevolg.

De loon- en prijsontwikkelingen worden conform het geformuleerde uitgangspunt in de Perspectiefnota 2026 van Arnhem gecompenseerd voor 2,7%. In de Begroting 2026 van De Connectie worden de materiële budgetten geïndexeerd met 2,1%, maar is er nog geen rekening gehouden met de CAO-stijging vanaf 1 april 2025. De effecten van deze loonstijging hebben mogelijk een taakstellende opgave tot gevolg.

Uitvoering

De zienswijze op de 1^e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-MJPB 2026-2029 zal na besluitvorming door de raad hierover aan het bestuur van De Connectie worden aangeboden.

Communicatie

Na besluitvorming in de raad wordt de definitieve zienswijze verstuurd aan het bestuur van De Connectie.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2024, 1^e Bestuursrapportage 2025 en Ontwerp MJPB 2026-2029 De Connectie;
- Raadsvoorstel zienswijze 1^e Bestuursrapportage 2025 en Ontwerp MJPB 2026-2029 De Connectie;
- Zienswijze;
- Ontwerp 1^e Bestuursrapportage 2025;
- Bestuurlijke samenvatting Ontwerp MJPB 2026-2029 De Connectie;
- Ontwerp MJPB 2026-2029 De Connectie;
- Perspectiefbrief 2026 De Connectie;
- Bestuurlijke samenvatting Jaarstukken 2024 De Connectie;
- Jaarstukken 2024 De Connectie;
- Accountantsverslag bij de Jaarstukken 2024 De Connectie.

Besluit van

Zaaknummer

4606638

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 juni 2025, Cluster Bedrijfsvoering nummer: 4606638;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen het verzoek van De Connectie;

besluit:

1. De zienswijze op de 1ste Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-MJPB 2026-2029 van De Connectie zoals geformuleerd in bijgaande concept zienswijze in te dienen.

De griffier,

De voorzitter,

Aan de raden van de gemeenten Arnhem,
Renkum en Rheden

Datum : 24 april 2025
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Zaaknummer :
Projectcode :
Contactpersoon : Diderick Holtland
Telefoonnummer : 026 377 3985

Onderwerp: Aanbieding Jaarstukken 2024, 1^e Bestuursrapportage 2025 en MJPB 2026-2029

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2024, de eerste Bestuursrapportage 2025 en de Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2026-2029, van De Connectie aan. Met de Jaarstukken legt het bestuur verantwoording af aan de Raden over het gevoerde beleid. Aanbieding van de Jaarstukken dient, in overeenstemming met de WGR, voor 30 april van het jaar volgend op dat boekjaar waar zij betrekking op heeft, plaats te vinden.

De eerste Bestuursrapportage 2025 is een afwijkingenrapportage ten opzichte van de Meerjarenprogramma-begroting (MJPB) 2025-2028. De nadruk ligt op de ontwikkelingen in het financieel kader en de begroting. Kaderwijzingen volgen in belangrijke mate uit het voorafgaande jaar. Ontwikkelingen in de begroting bestaan hoofdzakelijk uit prijsontwikkelingen. De structurele effecten van de afwijkingen voor de opvolgende jaren zullen worden vertaald naar en opgenomen in de MJPB 2026-2029.

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2026-2029 is het al bekende financiële meerjarenbeeld zoals deze is opgenomen in de MJPB 2025-2028 en de structurele doorwerking van besluiten die het bestuur bij de eerste Bestuursrapportage 2025 neemt over de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het komende jaar.

De begroting van De Connectie is beleidsarm van aard. Beleidsmatige keuzes die worden gemaakt bij de behandeling de Perspectiefbrief 2026 van De Connectie, de gemeentelijke kadernota's en de daaropvolgende MJPB's, worden met een eerstvolgende begrotingswijziging in de MJPB 2026-2029 van De Connectie verwerkt.

Door de Jaarstukken, de eerste Bestuursrapportage en de MJPB tegelijkertijd aan u aan te bieden, stelt dit uw raden in staat deze in samenhang te behandelen.

Jaarstukken 2024

Accountantsverklaring

De accountantsverklaring geeft een *goedkeurend oordeel* over de getrouwheid van de jaarrekening. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2024, het overzicht van baten en lasten over 2024 en de toelichting hierop. De gehanteerde materialiteit voor fouten bedraagt 1% van de totale lasten en voor onzekerheden 3% van de totale lasten.

Accountantsverslag

Het accountantsverslag beschrijft op hoofdlijnen de controleaanpak van de accountant en de belangrijkste bevindingen die zij tijdens de controle in overweging hebben genomen. Het bestuur heeft kennisgenomen van het accountantsverslag en kan zich hier in belangrijke mate mee verenigen.

Dit jaar is voor de tweede keer een rechtmatigheidsverantwoording van de directie in de jaarrekening opgenomen. Daarin is aangegeven dat de directie van mening is dat de, in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties, voor het grootste deel rechtmatig tot stand zijn gekomen. Bij de controle van de rechtmatigheidsverantwoording geeft de accountant aan dat de werkzaamheden die de directie heeft uitgevoerd toereikend zijn om tot een oordeel te komen.

Wel wordt in het accountantsverslag aandacht gevraagd voor de omvorming van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2026 omdat dit mogelijk impact heeft op de jaarrekening 2025.

Resultaatbestemming

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 1,2 mln. negatief. Het negatieve resultaat wordt grotendeels verklaard door een incidenteel niet gerealiseerde taakstelling op loon- en prijsontwikkelingen. Structureel is middels keuzes in de dienstverlening door gemeenten en De Connectie en besparingen op de bedrijfsvoering van De Connectie inmiddels wel invulling gegeven aan deze taakstelling. Daarnaast zijn de lasten voor de postvoorziening en schoonmaak hoger geworden dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Het bestuur heeft besloten om het volledige jaarrekeningresultaat te dekken uit een vrijval van de Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen voor de hogere lasten postvoorziening, een vrijval van de Bestemmingsreserve Afhandeling WOZ-bezwaren van en het resterende bedrag te dekken uit de stelpost kapitaalslasten. Deze mutaties vindt u in de eerste bestuursrapportage 2025.

Eerste Bestuursrapportage 2025 en MJPB 2026-2029

Het bestuur heeft besloten om het restant van de stelpost kapitaallasten te gebruiken om de kosten van de omvorming en een eventuele nieuwe taakstelling volgend uit de maximalisering van loon- en prijscompensatie 2025 (incidenteel) uit te bekostigen.

Voor het begrotingsjaar 2026 is het bestuur verzocht door de gemeenten om rekening te houden met de een maximale loon- en prijscompensatie van 2,7%. Bij het opstellen van de begroting is hier mee gehouden. De materiële kosten stijgen met 2,1% en blijven dus onder deze grens. Omdat er nog geen nieuwe CAO is afgesloten zijn de loonstijgingen over 2026 nog niet bekend.

De procedure bij wijzigingen van de begroting, voor zover daar een verhoging van de gemeentelijke bijdragen uit voortvloeit, is gelijk aan die van een reguliere begrotingsbehandeling. Derhalve vragen wij u hier, binnen de hiervoor in de Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR) gestelde termijn van 12 weken, uw zienswijze op zowel de eerste Bestuursrapportage over 2025 als de MJPB 2026-2029 kenbaar te maken.

Aansluitend aan deze termijn behandelen wij de zienswijzen van de drie gemeenten in onze bestuursvergadering. De vastgestelde bestuurlijke stukken worden daarna, onder bijvoeging van de zienswijzen, de reactie van het bestuur hierop en een eventuele nota van wijziging, opnieuw aan uw raden verzonden.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van De Connectie,
T.A.F.A. Klomberg, voorzitter

Bestuur uitvoeringsorganisatie De Connectie

Datum : 3 juni 2025
Zaaknummer : 4606638
Contactpersoon : Caner Duman
Telefoonnummer : 026 377 5450

Onderwerp: Zienswijze gemeenteraad Arnhem 1^e Bestuursrapportage 2025 en
Meerjarenprogrammabegroting 2026-2029 De Connectie

Geacht bestuur,

Algemeen

Uw bestuur heeft aan de raad van de gemeente Arnhem de 1^e Bestuursrapportage 2025 en de ontwerp-Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2026-2029 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie aangeboden. De raad heeft kennisgenomen van de Bestuursrapportage en de ontwerp-MJPB 2026-2029, die aanleiding geven tot de volgende zienswijze.

Zienswijze

Met het oog op de voorgenomen omvorming van De Connectie is de meerjarenprogrammabegroting voor een belangrijk deel beleidsneutraal. Enerzijds omdat de begroting van De Connectie het beleid van de gemeenten volgt en anderzijds omdat er onderlinge afspraken moeten worden gemaakt over de samenwerking, inhoudelijke ontwikkelingen en de dienstverlening.

Loon- en prijsontwikkelingen

In de Perspectiefnota 2026 van de gemeente Arnhem is met betrekking tot de indexatie van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen het volgende uitgangspunt opgenomen; de bijdrage wordt verhoogd met 2,7%. Het bestuur van de Connectie heeft zich geconformeerd aan dit uitgangspunt.

Omvorming

De colleges van de deelnemende gemeenten hebben de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van De Connectie om te vormen van een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) in het kader van de WGR (Wet gemeenschappelijke regelingen) met gedeeld eigenaarschap naar een enkelvoudige centrumregeling met de gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Renkum en Rheden als gast. Daarmee wordt de samenwerkingsvorm 'lichter' gemaakt, met een verschuiving van zeggenschap naar één gemeente. De voorbereiding op de overgang van een bedrijfsvoeringsorganisatie naar een centrumconstructie binnen de gemeente Arnhem vraagt in 2025 en waarschijnlijk ook een deel in 2026 een grote inspanning van de Connectie en deelnemende gemeenten, waarbij de continuïteit van

Datum : 3 juni 2025
Zaaknummer : 4606638
Pagina : 2

de dienstverlening een belangrijk aandachtspunt is. We vragen uw bestuur om ons via de reguliere P&C-cyclus te informeren over de voortgang van het project.

Hoogachtend,

De Raad van de gemeente Arnhem
de griffier,

de voorzitter,

De Connectie

1^e Bestuursrapportage 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Inleiding	3
1.2. Leeswijzer	3
2. Afwijkingen programmaplan	4
2.1 Programma Bedrijfsvoering Gemeenten	5
2.2. Programma Belastingen Gemeenten	8
3. Bedrijfsvoering	9
4. Ontwikkeling MJPB 2025-2028	11
4.1. Ontwikkelingen financieel kader	11
4.2. Ontwikkeling begroting 2025	14
4.3. Investeringsprogramma	17
5. Bijlagen	18
5.1. Effecten bijdragen per gemeente	18
5.2. Ontwikkeling MJPB 2025-2028 per programma	21

1. Inleiding

1.1. Inleiding

Dit is de eerste bestuursrapportage over 2025. Deze bestuursrapportage is een afwijkingenrapportage ten opzichte van de begroting en bevat de te verwachten ontwikkelingen voor het lopende jaar. De nadruk ligt op de ontwikkelingen in het financieel kader en de begroting, onder andere naar aanleiding van de jaarstukken. Dit is ook de reden waarom de eerste bestuursrapportage tegelijkertijd met de Jaarstukken 2024 aan de gemeenteraden wordt aangeboden. De structurele effecten van de afwijkingen worden vertaald naar en opgenomen in de MJPB 2026-2029.

1.2. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 rapporteert over de te verwachten programmatische ontwikkelingen. Dit gebeurt aan de hand van het programmaplan en de doelen en resultaten die hierin zijn opgenomen. De aandacht gaat hierbij vooral uit naar afwijkingen ten opzichte van het programmaplan. Hoofdstuk 3 gaat over de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering van De Connectie zelf. In hoofdstuk 4 gaan we in op de ontwikkelingen in het financieel kader en de ontwikkelingen in de begroting en het investeringsprogramma. In hoofdstuk 5 zijn de bijlagen opgenomen met onder andere de effecten van deze bestuursrapportage op de bijdrage per gemeente.

1.3 Omvorming naar enkelvoudige centrumregeling

In oktober 2024 hebben de colleges van de deelnemende gemeenten de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van De Connectie te veranderen. Dat zou moeten gaan van een bedrijfsvoeringsorganisatie in het kader van de WGR (Wet gemeenschappelijke regelingen) met gedeeld eigenaarschap naar een enkelvoudige centrumregeling met de gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Renkum en Rheden als gast. Daarmee wordt de samenwerkingsvorm 'lichter', met een verschuiving van zeggenschap (en risico) naar één gemeente. De planning is dat deze omvorming per 01-01-26 ingaat.

Volgens de huidige regeling moet een omvormingsplan worden opgesteld door een onafhankelijke derde partij (Artikel 27) bij het ontbinden van de huidige regeling. Met het opstellen van dit omvormingsplan is in november 2024 begonnen. In februari 2025 is het plan door het bestuur voorlopig vastgesteld. Hierna is het voorgelegd aan de OR van De Connectie voor een adviesaanvraag. Het plan gaat onder andere in op de overgang van medewerkers, overgang van taken en systemen, organisatiecultuur, en juridische, financiële en ICT-aspecten. De omvorming wordt, als de gemeenteraden instemmen, in 2026 uitgevoerd. Het omvormingsplan sluit nauw aan op het zogenaamde 'invlechttingsplan' dat gemeente Arnhem opstelt. Ook wordt er een overkoepelende businesscase opgesteld voor alle betrokken partijen: de drie gemeenten, de andere klanten en De Connectie. Penvoerder van deze businesscase is de gemeente Arnhem maar Renkum, Rheden en De Connectie schrijven mee. In de loop van 2025 worden deze documenten voorgelegd aan de gemeenteraden van de drie gemeenten. Als de raden met de plannen instemmen kan er gevolg worden gegeven aan deze intentie.

Een belangrijk uitgangspunt bij de omvorming is het begrip 'as is'. Dit betekent dat het uitgangspunt is dat de taken, het personeel, de organisatie en alle overige boedel van De Connectie geheel en ongedeeld door de gemeente Arnhem worden overgenomen. Er is sprake van overgang van onderneming.

De medewerkers van De Connectie zijn via twee bijeenkomsten over deze ontwikkeling geïnformeerd. Tijdens de eerste bijeenkomst kregen de medewerkers gelijk de kans hun vragen te stellen aan directeur Sanne de Kleyn. Bij de tweede bijeenkomst sloot het bestuur van De Connectie aan. Ook aan hen konden medewerkers vragen stellen. De komende maanden blijven we medewerkers informeren bij nieuwe ontwikkelingen.

De voorbereiding om van een zelfstandige bedrijfsvoeringsorganisatie over te gaan naar een centrumconstructie binnen de gemeente Arnhem vraagt in 2025 een grote inspanning van alle afdelingen van De Connectie. Deze grote inspanning vereist ons ook om goede afwegingen te maken in de inzet van capaciteit in 2025. De Connectie is in basis een uitvoeringsorganisatie. De verwachting is dat er niet overal voldoende capaciteit is om naast het continueren van de dienstverlening een significante bijdrage te leveren aan het omvormings- en invlechttingsproces. De capaciteitsuitdaging wordt onderdeel van businesscase, omvormings- en invlechttingsplan. De eerste prioriteit is de continuïteit op het leveren van de afgesproken diensten en dienstverlening in 2025. Daarnaast is het belangrijk om waar mogelijk in te blijven zetten op het doorontwikkelen van de dienstverlening en het (blijven) doen van noodzakelijke en wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering naar aanleiding van autonome (wettelijke) ontwikkelingen of de lifecycle van dienstverleningsonderdelen. Dit mede omdat de dienstverlening in de nieuwe situatie één op één (as is) wordt doorgezet.

2. Afwijkingen programmaplan

In de volgende paragrafen wordt uitgelegd welke doelstellingen en activiteiten uit het programmaplan 2025 (MJPB 2025-2028) zijn gewijzigd. De uitleg volgt de opbouw van de programma-indeling uit deze MJPB.

2.1 Programma Bedrijfsvoering Gemeenten

ICT

In 2024 is flink geïnvesteerd in informatieveiligheid. Als onderdeel van dit programma is in 2024 een zogenaamd Security Operations Centre (SOC) ingericht. Het SOC is een team van specialisten en middelen dat, vanuit het oogpunt van informatieveiligheid, de ICT-omgeving in de gaten houdt. Het SOC probeert tijdig ongewenste signalen op te sporen. En daarmee te voorkomen dat hackers en andere niet-vertrouwde personen onze omgeving of data kunnen benaderen. Het is de ambitie om in 2025 het SOC verder te professionaliseren en uit te bouwen, om daarmee de voortdurend toenemende risico's op het gebied van informatieveiligheid te beperken. Het SOC is in samenwerking met de gemeente Arnhem opgezet. De gemeenten Rheden en Renkum maken ook gebruik van deze dienstverlening.

De dagelijkse invulling van het SOC brengt structurele kosten met zich mee. Dit betreft met name personeelskosten en kosten van het systeem. Met de gemeente Arnhem is afgesproken dat hier structurele formatie voor wordt georganiseerd.

Documentaire Informatievoorziening

Een centraal Document Management System - Record Management Application (DMS-RMA)¹ kan in grote mate bijdragen aan verregaand geharmoniseerd archiefbeheer (in systemen en processen). De bedoeling was in het voorjaar van 2024 regionaal keuzes te maken over hoe we hier invulling aan gaan geven. Maar de gemeenten concludeerden dat het te vroeg was om een definitieve keuze te maken. Daarom is besloten eerst een routekaart op te stellen om tot een herzien programma van eisen te komen. Als eerste stap is een regionale visie informatiebeheer vastgesteld. Hiermee is het vraagstuk breder getrokken. De visie en routekaart geven ook handvatten voor de doorontwikkeling van het informatievoorziening-landschap voor DIV. In 2025 is het routeplan door de gemeente Arnhem opgesteld. Besloten om het routeplan te verrijken met de informatie van de gemeenten Renkum en Rheden. Na de gemeenschappelijk gedragen routekaart volgt het programma van eisen.

In 2025 willen we onze dienstverlening efficiënter maken met een digitaal ontvangstportaal. Dit portaal helpt met het registreren van zaken in het zaaksysteem. Het voorkomt dat voor registratie meerdere applicaties nodig zijn. Het ontvangstportaal ervoor dat we voor alle gemeenten op dezelfde manier kunnen werken. De bedoeling is dat deze manier van werken eind 2025 is geïmplementeerd.

¹ Een archiefsysteem

Inkoop & aanbesteding

De bezetting van het team Inkoop en Aanbesteding (I&A) is weer compleet. De inhuur loopt hiermee terug. Op dit moment kunnen we voldoen aan de vraag om begeleiding en advies van de gemeenten. De ontwikkelingen binnen De Connectie zelf vragen nog wel om meer ondersteuning dan waar capaciteit voor beschikbaar is. Verder blijft de planbaarheid van de aanbestedingen een aandachtspunt. Soms wordt er laat een aanvraag gedaan, of wordt juist op het laatste moment de planning aangepast, bijvoorbeeld door gebrek aan budget of een projectleider. Dit zorgt ervoor dat de inzet van onze adviseurs moeilijk planbaar is.

De gemeente Arnhem gaat nieuw inkoopbeleid vaststellen. In dit nieuwe beleid is meer aandacht voor maatschappelijke thema's als duurzaamheid, circulariteit en inclusie. Een zorg is dat de gemeenten daarmee niet meer een geharmoniseerd inkoopbeleid hebben. Dit zorgt mogelijk voor extra werkzaamheden en daarmee kosten voor team I&A.

De aanbesteding van het nieuwe contractbeheersysteem is afgerond. We zijn nu bezig met de implementatie. De verwachting is dat we het nieuwe systeem in mei 2025 in gebruik nemen. De implementatie vraagt extra inzet in de eerste helft van 2025.

Facilitaire Zaken

De gemeente Renkum heeft nog geen keuze gemaakt wat betreft hun huisvesting. Er zijn verschillende mogelijkheden, waaronder het zoeken naar een nieuwe locatie, nieuwbouw of bestaand. Als deze plannen meer vorm krijgen neemt De Connectie graag deel aan het project om zo haar adviezen en expertise in te brengen.

Administratie & Beheer

In de eerste helft van 2025 zijn we bezig met het afronden van het project e-HRM. De laatste gezamenlijke module is in januari 2025 opgeleverd. We zijn nog bezig met een aantal modules die niet voor alle klanten zijn. Bijvoorbeeld onderdelen waar maar één of twee gemeenten gebruik van gaan maken. We ronden dit naar verwachting in juli 2025 af.

In 2025 wordt verder vorm gegeven aan het professionaliseren van het team PSA (Personeels- en Salarisadministratie). Door het implementeren van e-HRM veranderen de taken voor PSA.

Eind 2026 loopt de eerste verlengingsoptie van het contract van ons financieel pakket af. We zijn op dit moment aan het verkennen wat onze opties zijn. Hier worden de gemeenten bij betrokken. Er is een projectleider aangesteld voor dit traject. Afhankelijk van de keuzes die in dit traject gemaakt worden bepalen we welke verbeteringsopties in het huidige pakket nog toegevoegde waarde hebben. Er loopt een onderzoek naar het btw-proces. In dit onderzoek kijken we hoe dit proces efficiënter en geharmoniseerd ingericht kan worden. De bedoeling is om het onderzoek voor de zomer af te ronden. We bespreken de uitkomsten met de gemeenten.

Ook voor andere processen hebben we de ambitie om te onderzoeken of en op welke manier (verdere) harmonisatie mogelijk is. Bij dergelijke onderzoeken zijn de gemeenten nodig. Harmoniseren betekent soms namelijk ook het aanpassen van beleidsregels.

Management Support

In 2024 zijn er trainingen georganiseerd over het gebruik van AI². Aan de hand van deze trainingen onderzoeken we hoe we AI in kunnen zetten in het werk van Management Support. In 2025 gaan we aan de slag met het inzetten van AI voor notuleren. We onderzoeken eerst de mogelijke impact op informatieveiligheid en privacy.

² Artificiële intelligentie (AI) of kunstmatige intelligentie (KI) is het nabootsen van menselijke vaardigheden met een computersysteem, zoals: het aanleren, redeneren en plannen om zichzelf automatisch bij te sturen

2.2. Programma Belastingen Gemeenten

We hebben de ambitie uitgesproken het oordeel van de waarderingskamer (toezichthouder op belastingen) te verbeteren naar 'goed'. Gezien de uitdagingen rondom de structurele toename van bezwaren, beroepen, de overgang naar een nieuw waarderingssysteem, en de mogelijke invlechting bij de gemeente Arnhem ligt de focus voorlopig op het behouden van het oordeel van 'voldoende'.

Het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde is al jaren hoog. Aanpassingen in wet- en regelgeving hebben geleid tot minder bezwaren, maar dit aantal blijft hoger dan past binnen onze begroting. In de loop van het tweede kwartaal van 2025 wordt duidelijk hoeveel bezwaren over de aanslag 2025 binnen gaan komen. Daarna informeren we de gemeenten via het opdrachtgeversoverleg (OGO) over het aantal bezwaren en de financiële gevolgen. De proceskostenvergoedingen zijn verlaagd door nieuwe wet- en regelgeving. De verwachting is dat eventuele financiële gevolgen zich zullen beperken tot kosten voor extra personele capaciteit om de bezwaren af te handelen. De verwachting is dat het aantal bezwaren structureel hoog blijft. Daarom is het belangrijk om hier structurele (financiële) afspraken over te maken.

Op dit moment betaalt De Connectie de proceskostenvergoedingen. Het proces rond de uitbetaling van deze proceskostenvergoedingen verandert door wet- en regelgeving. In het vervolg dient deze terugbetaald en verrekend te worden met de belastingplichtige waardoor de uitbetaling wordt gedaan via de (exploitatie)rekening van gemeenten. Uitbetaling moet daardoor plaatsvinden via de gemeente zelf. We gaan in gesprek met de gemeenten om het betalingsproces opnieuw in te richten.

Een gevolg van het hoge aantal bezwaren is ook dat het aantal beroepen is toegenomen. Als belanghebbenden het niet eens zijn met de uitspraak dan kan beroep ingediend worden bij de rechtbank. Beroepen kosten meer tijd en geld dan bezwaren. De uitvoering van de beroepszaken hebben we overgenomen van de gemeente Arnhem via een maatwerkovereenkomst. Momenteel zijn we om inzicht te krijgen in het aantal beroepszaken dat loopt. Dit aantal is groot door de hoge werkvoorraad bij de rechtbank.

3. Bedrijfsvoering

Organisatiestructuur

Het Ontwikkelperspectief 2020-2024 was de afgelopen jaren leidend voor de wijze waarop de organisatie is gestuurd in het bereiken van haar doelstellingen. Het organisatie- en ontwikkelplan geeft daar opvolging aan en beschrijft de ontwikkelrichting en -doelstelling van de organisatie en de wijze waarop sturing wordt gegeven aan zowel de beheersorganisatie als de ontwikkelorganisatie en de betekenis hiervan voor de organisatiestructuur.

Half 2024 hebben de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie om te vormen naar een enkelvoudige centrumregeling met gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Rheden en Renkum als gast. Gezien deze ontwikkeling lijkt het uitgangspunt van de opdracht voor een organisatie- en ontwikkelplan, namelijk de positionering als zelfstandige organisatie, niet meer aan de orde. De opdracht voor het plan is om deze reden eind 2024 stopgezet.

Sturing op organisatiedoelstellingen

De Connectie heeft de volgende visie voor de organisatie: met oog voor talent, ontwikkeling en diversiteit bieden wij de beste dienstverlening. We kennen onze klant en zijn een betrouwbare en transparante organisatie.

Voor het realiseren van deze visie zijn drie thema's benoemd.

1. De Connectie op orde: doelstellingen halen en het herkennen en beheersen van risico's

We zijn in 2024 gestart met het opzetten van rapportages die uitgaan van KPI's (kritische prestatie indicatoren). Daarbij maken we onderscheid tussen KPI's die helpen om de organisatie te sturen en KPI's waarmee verantwoording wordt afgelegd naar onze opdrachtgevers. De laatste groep KPI's is gekoppeld aan de producten- en diensten-catalogus (PDC) en aan afspraken die we met onze opdrachtgevers hebben gemaakt. De rapportages komen grotendeels geautomatiseerd tot stand. Afgelopen jaar zijn 32 KPI's opgeleverd. Voor de dienstverlening die hiermee nog niet wordt afgedekt, pakken we dit in 2025 verder op.

Ook is binnen dit thema het ontwikkelplan Procesgericht Werken gestart. Dit plan heeft als doel het stimuleren van de kwaliteitscultuur (herkennen en aanpakken van risico's en verbeteringen). Verder is dit een begin van kwaliteitsmanagementbeleid voor sturing en verantwoording van bedrijfsvoering. In 2025 werken we verder aan bewustwording en de verbetering van vaardigheden op het gebied van kwaliteitsgerichtheid en klantgerichtheid door de hele organisatie.

2. De Connectie: jij doet ertoe!

De medewerkers zijn het kloppende hart van De Connectie. Samen doen we het! Wie je ook bent, waar je ook in gelooft, hoe je er ook uitziet. Jij doet ertoe! Binnen dit onderwerp zetten we projecten op om dit versterken. Deze projecten zijn gericht op:

- Het bieden van kansen aan medewerkers;
- Externe profilering. Wat maakt ons een aantrekkelijke organisatie om voor te werken?;
- Inclusie en diversiteit (zie hieronder);
- Duurzame inzetbaarheid.

De Connectie wil een diverse en inclusieve organisatie zijn, waar (toekomstige) medewerkers zich welkom, veilig en verbonden voelen. We kijken naar talent, kennis en kunde om samen nog beter te worden. De Connectie vindt de ontwikkeling van kansen voor alle medewerkers belangrijk. Daarvoor is beleid ontwikkeld. In de komende jaren gaan we het beleid verder implementeren en aanscherpen.

3. Dienstverlening: het gaat om de klant!

We denken en handelen vanuit de klant. De dienstverlening verbeteren we door in te zetten op mensen, processen en systemen. Belangrijk daarbij zijn kennis, houding en gedrag van medewerkers. De klanttevredenheid is gemeten in een onderzoek. Op basis van dit onderzoek doen we aanpassingen in de dienstverlening. Ondertussen winnen we ook nieuwe informatie in. Op deze manier ontstaat een kringloop van voortdurende verbetering.

Outputsturing en -verrekening

De ontwikkeling naar output-sturing en -bekostiging kan een belangrijk hulpmiddel zijn bij het verkrijgen van inzicht in, en het sturen op, afnamevolumes door gemeenten. Hiermee krijgt de gemeente meer invloed op het kostenniveau van de bedrijfsvoering. De werking van het kostprijsmodel is aan de gemeenten gepresenteerd en er is een tweede onderzoek gedeeld van de mogelijke herverdeeleffecten van de nieuwe aanpak. Tegelijkertijd is het belangrijk te beseffen dat de uitkomsten van het kostprijsmodel in deze fase een onzekerheid in zich hebben door inschattingen en aannames die in het model zijn gemaakt. Deze aannames zijn we aan het verbeteren door betrouwbare registraties op te bouwen. Hiermee ontstaat een steeds zuiverder beeld van werkelijke inzet en verbruik. De gemeenten hebben afgesproken om het kostprijsmodel per 1-1-2026 te willen gaan gebruiken voor de verrekening.

4. Ontwikkeling MJPB 2025-2028

4.1. Ontwikkelingen financieel kader

	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Bedragen x 1.000 euro				
MJPB 2025-2028				
Totaal primitieve begroting	54.377	-54.398	-21	
Primitieve begroting	54.377	-54.398	-21	
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming				
E-HRM projectkosten	120	-	120	I
-/- Vrijval bestemmingsreserves E-HRM	-	-120	-120	I
SOC/SIEM structurele kosten	397	-397	-	S
Teruggave kader proceskostenvergoedingen	-326	326	-	S
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk				
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	339	-339	-	S
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Facilitaire Zaken	190	-190	-	S
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Management Support	142	-142	-	S
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Belastingen	98	-98	-	S
Structurele doorwerking uitbreiding devices Gemeenten	243	-243	-	S
Structurele doorwerking uitbreiding devices De Connectie	32	-32	-	S
Structurele doorwerking meerkosten Azure De Connectie	29	-29	-	S
Structurele doorwerking maat- en meerwerk derden	14	-14	-	S
Kadercorrecties dienstverlening derden				
Afschaling dienstverlening Sociale wijkteams Arnhem	-925	925	-	S
Afschaling dienstverlening West Maas en Waal	-130	130	-	S
Overige kadercorrecties				
Teruggave kader MAS	-427	427		
Areaaluitbreiding Arnhem	217	-217	-	S
Hogere huisvestingslasten	203	-203	-	S
Totaal Kadercorrecties	216	-216	-	
Saldo baten en lasten	54.593	-54.614	-21	

We onderscheiden een aantal soorten kadercorrecties, te weten: correcties naar aanleiding van (bestuurlijke) besluitvorming, correcties als gevolg van maat- en meerwerk en overige kadercorrecties.

4.1.2. Kadercorrecties als gevolg van besluitvorming

E-HRM

De inrichting van het (nieuwe) e-HRM systeem verloopt langzamer dan verwacht. Dat heeft twee oorzaken. Allereerst zien we dat gemeenten in toenemende mate de wens hebben hun eigen processen in te richten. Dat vraagt een andere inrichting van het systeem en vergt meer capaciteit. De aanwezige capaciteit is beperkt zodat het langer duurt om de inrichting af te ronden. Daarnaast merken we dat veel van de processen die we oppakken ook andere omissies (veelal uit het verleden) aan het licht brengen. Deze worden vaak gesignaleerd en waar mogelijk opgelost gedurende het project. De vertraging in 2024 heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 176.000. Tijdens de bestuursvergadering van 13 december is door het bestuur besloten €120.000 van dit voordeel te reserveren voor het afronden van het project in 2025.

Structurele kosten SOC/SIEM

De Baseline Informatieveiligheid Overheid schrijft het inrichten van een monitoring- en detectieomgeving (SOC/SIEM) voor. In samenspraak met de gemeente Arnhem wordt er een project uitgevoerd om het SOC/SIEM in te richten. Na afronding van het project is er ook structureel personele inzet voor onder andere het monitoren en analyseren van de bevindingen van het systeem nodig. Hiervoor worden middelen opgehaald bij de gemeente Arnhem.

Teruggave kader proceskostenvergoedingen

Op dit moment worden proceskostenvergoedingen voor bezwaren op de WOZ-aanslagen betaalt vanuit de exploitatie van De Connectie. Veranderingen in wet- en regelgeving zorgen ervoor dat dit moet gebeuren via de exploitatie van de gemeenten. Vergoedingen moeten namelijk, waar mogelijk, verrekend worden met de belasting die een inwoner betaalt. Daarom gaan deze middelen terug naar de gemeenten en worden de proceskostenvergoedingen vanaf 2025 betaalt vanuit de gemeentelijke exploitatie. Omdat de vergoedingen in 2024 naar beneden zijn bijgesteld is de verwachting dat de middelen die terugvloeien voldoende zijn om de vergoedingen van te betalen. Afgesproken is dat met de gemeenten afspraken gemaakt worden over de technische inrichting worden gemaakt. Eventuele kosten voortkomend uit de technische inrichting zijn voor rekening van De Connectie.

4.1.3. Kadercorrecties als gevolg van maat- en meerwerk

Zowel de kosten als de opbrengsten van maat- en meerwerk maken in principe geen deel uit van de begroting en het kader. Elke maat- en meerwerkopdracht moet schriftelijk zijn overeengekomen. De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerkovereenkomst tot stand is gekomen.

Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT

Op verzoek van de gemeenten hebben er uitbreidingen plaatsgevonden voor de Schuldhulpverleningsapplicatie (gemeente Arnhem), software webcast (gemeente Arnhem) en de AV-middelen (gemeenten Arnhem en Rheden).

Structurele doorwerking maat- en meerwerk Facilitaire zaken

De structurele doorwerking van het maat- en meerwerk bij facilitaire zaken betreft dienstverlening volgend uit de nieuwbouw van het gemeentehuis in Rheden en uitbreiding van de dienstverlening voor beveiliging en schoonmaak (gemeente Arnhem en Renkum)

Structurele doorwerking maat- en meerwerk Management Support

Op verzoek van de gemeente Arnhem wordt de gemeente op specifieke onderdelen buiten de basisdienstverlening om meer ondersteund door de afdeling Management Support. Deze meerwerkovereenkomsten zijn in 2025 structureel aan de begroting van De Connectie toegevoegd. Op de basisdienstverlening wordt juist minder afgenomen, hierop krijgt de gemeente Arnhem elders in deze bestuursrapportage middelen terug.

Structurele doorwerking maat- en meerwerk Belastingen

Het afhandelen van de beroepszaken op bezwaren is door de gemeente Arnhem overgedragen aan De Connectie. In 2024 werd dit gedaan via een maat- en meerwerkovereenkomst. Vanaf 2025 gaat er structureel één fte over naar De Connectie.

Structurele doorwerking uitbreiding devices

Wijzigingen in de behoefte aan devices worden voornamelijk via Topdesk aangevraagd en geregistreerd in de database bij ICT. Met een begrotingswijziging worden de structurele effecten hiervan verwerkt in het kader van De Connectie. Daarbij worden de kaders van die gemeente belast waar ook daadwerkelijk de aanpassing heeft plaatsgevonden. De uitbreiding van de devices van De Connectie wordt op basis van de verdeelsleutel in het kader van de gemeenten verwerkt.

Structurele doorwerking meerkosten Azure

Wijzigingen in de behoefte om meer data te ontsluiten via het Azure-platform leidt tot een uitbreiding van deze kosten. Deze uitbreiding wordt op basis van de verdeelsleutel in het kader van de gemeenten verwerkt.

Structurele doorwerking maat- en meerwerk derden

Er heeft bij een aantal derden een kleine uitbreiding op de dienstverlening plaatsgevonden.

4.1.4. Kadercorrecties dienstverlening derden

Afschaling dienstverlening Sociale wijkteams Arnhem

De dienstverlening aan de Sociale Wijkteams Arnhem is in 2024 afgebouwd en per oktober 2024 beëindigd. Dit leidt tot een aanpassing op het kader van zowel baten als lasten.

Afschaling dienstverlening gemeente West Maas en Waal

De dienstverlening aan de gemeente West Maas en Waal is de afgelopen jaren steeds verder afgebouwd. Naar verwachting wordt de dienstverlening in 2025 helemaal beëindigd. Dit leidt tot een aanpassing op het kader van zowel baten als lasten.

4.1.5. Overige kaderwijzigingen

Teruggave kader Management Support

De gemeenten Arnhem en Renkum nemen minder Management Support af dan begroot op de basisdienstverlening. Dit betekent dat bij deze gemeenten meer middelen opgehaald zijn dan uiteindelijk uitgegeven. De gemeenten krijgen deze middelen structureel terug. Voor Arnhem is dit een teruggave van € 341.000, voor Renkum een teruggave van € 66.000.

Areaaluitbreiding Arnhem

Het aantal medewerkers van de gemeente Arnhem is de laatste jaren significant toegenomen. Afgesproken is dat De Connectie hier via deze areaaluitbreiding deels voor wordt gecompenseerd.

Hogere huisvestingslasten

De Connectie heeft een huurovereenkomst gesloten met de gemeente Arnhem voor het beschikbaar stellen van werkplekken voor medewerkers van De Connectie. Deze huurovereenkomst wordt jaarlijks geïndexeerd. De Connectie wordt lopende het jaar niet via het kader gecompenseerd voor de gestegen huisvestingslasten. De benodigde aanvullende gemeentelijke bijdrage is in 2024 via de exploitatie verrekend en wordt vanaf 2025 verwerkt in het kader.

4. 2. Ontwikkeling begroting 2025

	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Bedragen x 1.000 euro				
MJPB 2025-2028				
Totaal primitieve begroting	54.377	-54.398	-21	
Primitieve begroting	54.377	-54.398	-21	
Kadercorrecties	216	-216	0	
Primitieve begroting na kadercorrecties	54.593	-54.614	-21	
Ontwikkelingen begroting 2025-2028				
<i>Loon- en prijsontwikkelingen</i>				
CAO stijging en premieontwikkelingen	PM	PM	-	S
Onderhoudsronde HR21	102	-102	-	S
Autonome prijsontwikkelingen 2025	162	-162	-	S
<i>Stelposten</i>				
Stelpost kapitaalslasten	-2.685	2.685	-	I
Compensatie jaarrekeningresultaat 2024	799	-799	-	I
Reservering stelpost kapitaalslasten	1.886	-1.886	-	I
Compensatie jaarrekeningresultaat 2024	356	-	356	I
Onttrekking bestemmingsreserves Prijsindexatie	-	-262	-262	I
Onttrekking bestemmingsreserves WOZ-bezwaren	-	-94	-94	I
Totaal Ontwikkelingen begroting 2025-2028	621	-621	-	
Saldo baten en lasten	55.214	-55.235	-21	

In deze paragraaf zijn de bekende en voorziene ontwikkelingen met een financieel effect weergegeven. Daarbij is gekozen voor een clustering naar de aard van deze ontwikkelingen en een voorstel gedaan ter dekking van het financieel effect.

4.2.1. Loon- en prijsontwikkelingen

Loonontwikkelingen (PM)

De huidige collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) loopt af per 31 maart 2025. Ten tijde van het opstellen van deze bestuursrapportage is er nog geen nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (CAO). De bonden en de werkgevers zijn nog met elkaar in onderhandeling. De verwachting is dat in de nieuw af te sluiten CAO een loonstijging zal worden afgesproken. Deze loonstijging wordt, tezamen met de compensatie die hiervoor moet worden opgehaald bij gemeenten, opgenomen in de 2^e bestuursrapportage.

Onderhoudsronde HR21 (€ 102.000)

Binnen De Connectie vindt jaarlijks een onderhoudsronde HR21 plaats, waarin getoetst wordt of de organisatiefunctiematrix en de gekozen normfuncties voldoende aansluiten bij de werkzaamheden van de medewerkers en de (verandering in de) doelstelling. De resultaten van deze onderhoudsronde worden op basis van de richtlijnen (procedureregeling) voorgelegd aan een gecertificeerd HR21-specialist van Bureau Leeuwendaal. De onderhoudsronde heeft zodoende geen gevolgen voor de totale formatie, maar wel voor de totale loonsom.

Autonome prijsontwikkelingen (€ 162.000)

De meest recente raming van de prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie komt uit Centraal Economisch Plan (CEP) van februari 2025. Op basis hiervan zijn de materiële budgetten vanaf 2025 met 2,9% geïndexeerd ten opzichte van het prijspeil 2024. Hiervan is 2,2% al opgenomen in de MJPB 2025-2028. Aanvullend wordt in deze bestuursrapportage dus nog 0,7% opgenomen.

4.2.2. Stelposten

Stelpost kapitaalslasten (€ 2.685.000)

De omvang van het totale kapitaalslastenbudget (budget voor rente en afschrijving) is gebaseerd op de meerjareninvesteringsplanning (MIP). Wanneer nieuwe investeringen, nadat ze (economisch) zijn afgeschreven, worden uitgesteld, ontstaat er ruimte in het kapitaalslastenbudget. Voor deze ruimte wordt een stelpost opgenomen, deze bedraagt in 2024 €2.685.000. Jaarlijks wordt bekeken of deze kan vrijvallen. Voorgesteld wordt deze stelpost in 2025 als volgt in te zetten:

€799.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve ter compensatie van het negatieve jaarrekeningresultaat over 2024.

Voorgesteld wordt om de resterende €1.886.000 beschikbaar te houden voor:

Dekking kosten omvorming De Connectie

In het omvormingsplan is een liquidatiebegroting voor de omvorming van De Connectie opgenomen. Deze werd door Proof Adviseurs begroot op €710.000. De financiële paragraaf is door uw bestuur voor kennisgeving aangenomen en afgesproken is dat de kosten in samenhang met de kosten voor invlechting bekeken gaan worden. Ook is afgesproken dat deze kosten door de drie gemeenten gedragen gaan worden. Voorgesteld wordt om de kosten te dekken uit de stelpost zodat de gemeenten zelf hier geen dekking meer voor hoeven te vinden.

Dekking eventuele taakstelling loon- en prijscompensatie

Zoals onder het kopje loon- en prijscompensatie aangegeven: het opnieuw niet volledig compenseren voor loon- en prijsstijgingen kan leiden tot een nieuwe taakstelling. Het is lastig om in een al lopend jaar invulling te geven aan zo'n taakstelling. Daarom wordt voorgesteld dat, mocht dit zich voordoen, deze taakstelling incidenteel wordt gedekt uit de stelpost kapitaalslasten.

Flexibiliteit investeringen

De hoogte van de stelpost wordt berekend op basis van de op dit moment bekende investeringsbehoefte. Deze behoefte kan in de loop van het jaar nog veranderen. Zo zagen we in 2024 ook dat er uiteindelijk meer is geïnvesteerd dan verwacht in de eerste bestuursrapportage. Hier budget voor beschikbaar houden beperkt het risico op een negatief jaarrekeningresultaat.

Jaarrekeningresultaat 2024 (€1.155.000)

Het negatieve jaarrekeningresultaat over 2024 bedraagt €1.155.000. Bij het vaststellen van de jaarstukken is aan het bestuur voorgelegd dit negatieve saldo te onttrekken uit de algemene reserve. Deze onttrekking wordt gecompenseerd in deze bestuursrapportage. Het is niet toegestaan een negatieve algemene reserve te hebben. De reden dat dit op deze manier aan uw bestuur voorligt is dat het door aanpassingen in de regelgeving van het BBV³ het niet meer is toegestaan om reservemutaties te doen in een boekjaar na 31-12 van dat jaar. Ook niet wanneer deze door het bestuur worden vastgesteld. Daarom wordt het negatieve resultaat via de balans meegenomen naar het boekjaar 2025, en in deze bestuursrapportage gelijk gecompenseerd. Ter compensatie worden de volgende mutaties voorgesteld:

³ Besluit begroot en verantwoording

Stelpost kapitaalslasten (€799.000)

€799.000 wordt toegevoegd vanuit de stelpost kapitaalslasten. Deze stelpost is in 2025 niet volledig nodig. Dit komt doordat diverse investeringen (mede op verzoek van de gemeenten) uitgesteld zijn.

Bestemmingsreserve prijscompensatie (€262.000)

In 2023 is de postvoorziening opnieuw aanbesteed wat heeft geleid tot een forse prijsstijging. Dit komt omdat de huidige marktprijzen aanzienlijk hoger zijn dan in het vorige contract. In 2024 waren deze meerkosten €262.000. Ter compensatie voor deze hogere kosten wordt een onttrekking uit de bestemmingsreserve prijscompensatie voorgesteld. Het BBV staat niet toe deze onttrekking in het boekjaar 2024 te doen. Daarom wordt deze onttrekking gedaan in 2025.

Vrijval bestemmingsreserve WOZ-bezwaren (€94.000)

In 2023 heeft het bestuur via de eerste bestuursrapportage incidenteel extra middelen toegekend voor de afhandeling van WOZ-bezwaren als gevolg van de stijging van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waardebepalingen. Voor de niet-bestede middelen heeft het bestuur een bestemmingsreserve ingesteld. Er resteert nog een klein deel van de bestemmingsreserve. Voorgesteld wordt dit deel vrij te laten vallen ter compensatie van het jaarrekeningresultaat 2024. Hierbij sluiten we aan bij het besluit wat genomen is bij het instellen van de bestemmingsreserve: namelijk dat de looptijd van de bestemmingsreserve één jaar is.

4.3. Investeringsprogramma

Afdeling	Activum omschrijving	Begroting 2025	Doorgeschoven 2024	Mutatie 2025	Begroting 2025
Bedragen x 1.000 euro					
BR	Gereedschappen	-	-	58	58
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	522	-	-447	75
FZF	Personenautos	100	-	-	100
ICT	Software	-	-	76	76
ICT	Hardware	4.734	-	-734	4.000
ICT	Telecommunicatie-voorzieningen	30	6	-36	-
ICT	Mob App (tablets/labtops/smartphone)	1.750	407	-907	1.250
ICT	Glasvezelbekabeling	-	19	-	19
Totaal investeringen vaste activa		7.136	432	-1.990	5.578

Doorgeschoven 2024

Een deel van het investeringsprogramma (IP) 2024 is doorgeschoven naar 2025. Voor een meer inhoudelijke toelichting kan worden verwezen naar de jaarrekening 2024. Het doorschuiven van investeringen levert een incidenteel voordeel op kapitaalslasten. Voor deze ruimte is een stelpost opgenomen welke jaarlijks teruggaat naar de gemeenten, of naar inzicht van het bestuur op andere wijze kan worden ingezet.

Mutatie 2025

De investering op gereedschappen betreft de aanschaf van nieuwe landmeetapparatuur. In 2025 zal beoordeeld worden of deze investering noodzakelijk is.

Gemeente Arnhem denkt na over haar toekomstige huisvesting en onderzoekt daarvoor meerdere scenario's. Naar verwachting zullen in 2025 geen grote investeringen plaatsvinden. Het niveau van de investeringen zal hierdoor lager uitvallen.

De investering op software heeft betrekking op firewall. De aanbesteding is eind 2024 gestart waarna de investering in 2025 zal plaatsvinden. De vervanging van telecommunicatievoorzieningen heeft in 2024 plaatsgevonden. Het niveau van de investeringen is hierop aangepast.

De vervanging van hardware wordt voor een deel verschoven naar latere jaren. Dit komt deels door langere afschrijvingstermijnen op monitoren en doordat vervanging in 2025 nog niet noodzakelijk is. De investeringen in mobiele apparatuur heeft betrekking op de vervanging van mobiele telefoons en laptops. De vervanging van mobiele apparatuur hangt samen met de, vaak iets langere, technische levensduur van de apparatuur. Daarnaast is de afschrijvingstermijn van mobiele apparatuur per 01-01-2025 verlengd naar 5 jaar. Hierdoor valt het niveau van de investeringen lager uit dan initieel in de investeringsplanning voor 2025 is opgenomen. Het voordeel hiervan wordt gebruikt om invulling te geven aan de taakstelling die is ontstaan door de lagere compensatie voor loon- en prijsstijgingen in 2024.

5. Bijlagen

5.1. Effecten bijdragen per gemeente

Arnhem

		Begroting 2025	2026	meerjarenraming 2027	2028
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	I/S				
Bijdrage MJPB 2025-2028		38.841	39.263	39.124	39.124
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
SOC/SIEM structurele kosten	S	397	397	397	397
Teruggave kader proceskostenvergoedingen	S	-235	-235	-235	-235
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	232	228	228	228
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Facilitaire Zaken	S	14	14	14	14
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Management Support	S	142	142	142	142
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Belastingen	S	98	98	98	98
Structurele doorwerking uitbreiding devices Gemeenten	S	184	184	184	184
Structurele doorwerking uitbreiding devices De Connectie	S	23	23	23	23
Structurele doorwerking meerkosten Azure De Connectie	S	21	28	28	28
Overige kadercorrecties					
Teruggave kader MAS	S	-358	-358	-358	-358
Areaaluitbreiding Arnhem	S	217	217	217	217
Hogere huisvestingslasten	S	203	203	203	203
Totaal Kadercorrecties		938	941	941	941
Totaal		39.779	40.204	40.065	40.065

		Begroting 2025	2026	meerjarenraming 2027	2028
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	I/S				
Bijdrage MJPB 2025-2028		38.841	39.263	39.124	39.124
Primitieve begroting		38.841	39.263	39.124	39.124
Kadercorrecties B-rap 1		938	941	941	941
Primitieve begroting na kadercorrecties		39.779	40.204	40.065	40.065
Ontwikkelingen begroting 2025-2028					
Loon- en prijsontwikkelingen					
Onderhoudsronde HR21	S	74	74	74	74
Compensatie loon- en prijsontwikkelingen	S	117	116	116	116
Stelpost taakstelling loon- en prijsontwikkelingen 2024	S	-804	-805	-805	-805
Totaal Ontwikkelingen begroting 2025-2028		-613	-615	-615	-615
Totaal		39.166	39.589	39.449	39.449

Renkum

		Begroting	meerjarenraming			
		2025	2026	2027	2028	
Bedragen x 1.000 euro						
Renkum	I/S					
Bijdrage MJPB 2025-2028		5.425	5.485	5.464	5.464	
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming						
Teruggave kader proceskostenvergoedingen	S	-34	-34	-34	-34	
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk						
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	7	7	7	7	
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Facilitaire Zaken	S	20	20	20	20	
Structurele doorwerking uitbreiding devices Gemeenten	S	1	1	1	1	
Structurele doorwerking uitbreiding devices De Connectie	S	3	3	3	3	
Structurele doorwerking meerkosten Azure De Connectie	S	3	4	4	4	
Overige kadercorrecties						
Teruggave kader MAS	S	-70	-70	-70	-70	
Totaal Kadercorrecties		-70	-69	-69	-69	
Totaal		5.355	5.416	5.395	5.395	

		Begroting	meerjarenraming			
		2025	2026	2027	2028	
Bedragen x 1.000 euro						
Renkum	I/S					
Bijdrage MJPB 2025-2028		5.425	5.485	5.464	5.464	
Primitieve begroting		5.425	5.485	5.464	5.464	
Kadercorrecties B-rap 1		-70	-69	-69	-69	
Primitieve begroting na kadercorrecties		5.355	5.416	5.395	5.395	
Ontwikkelingen begroting 2025-2028						
<i>Loon- en prijsontwikkelingen</i>						
Onderhoudsronde HR21	S	11	11	11	11	
Compensatie loon- en prijsontwikkelingen	S	17	17	17	17	
Stelpost taakstelling loon- en prijsontwikkelingen 2024	S	-116	-116	-116	-116	
Totaal Ontwikkelingen begroting 2025-2028		-89	-89	-89	-89	
Totaal		5.267	5.327	5.306	5.306	

Rheden

		Begroting 2025	meerjarenraming		
		2026	2027	2028	
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	I/S				
Bijdrage MJPB 2025-2028		9.073	9.174	9.140	9.140
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
Teruggave kader proceskostenvergoedingen	S	-57	-57	-57	-57
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	100	99	99	99
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Facilitaire Zaken	S	153	153	153	153
Structurele doorwerking uitbreiding devices Gemeenten	S	58	58	58	58
Structurele doorwerking uitbreiding devices De Connectie	S	6	6	6	6
Structurele doorwerking meerkosten Azure De Connectie	S	5	7	7	7
Totaal Kadercorrecties		265	266	266	266
Totaal		9.338	9.441	9.407	9.407

		Begroting 2025	meerjarenraming		
		2026	2027	2028	
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	I/S				
Bijdrage MJPB 2025-2028		9.073	9.174	9.140	9.140
Primitieve begroting		9.073	9.174	9.140	9.140
Kadercorrecties B-rap 1		265	266	266	266
Primitieve begroting na kadercorrecties		9.338	9.441	9.407	9.407
Ontwikkelingen begroting 2025-2028					
<i>Loon- en prijsontwikkelingen</i>					
Onderhoudsrunde HR21	S	18	18	18	18
Compensatie loon- en prijsontwikkelingen	S	28	28	28	28
Stelpost taakstelling loon- en prijsontwikkelingen 2024	S	-194	-194	-194	-194
Totaal Ontwikkelingen begroting 2025-2028		-148	-149	-149	-149
Totaal		9.190	9.292	9.258	9.258

5.2. Ontwikkeling MJPB 2025-2028 per programma

	Begroting 2025	2026	Meerjarenraming 2027	2028
Bedragen x 1.000 euro				
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN				
Lasten	43.934	43.608	43.759	44.122
Baten	-25	-25	-25	-25
Saldo baten en lasten	43.909	43.583	43.734	44.098
Toevoeging aan reserves	386	385	385	385
Onttrekkingen aan reserves	-120	-	-	-
Saldo na reserves	44.175	43.968	44.119	44.483
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN				
Lasten	3.980	3.921	3.921	3.921
Baten	-308	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	3.673	3.613	3.613	3.613
Toevoeging aan reserves	55	55	55	55
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo na reserves	3.728	3.668	3.668	3.668
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD				
Lasten	5.678	6.534	6.195	5.832
Baten	-54.426	-54.191	-54.004	-54.004
Saldo baten en lasten	-48.748	-47.658	-47.809	-48.172
Toevoeging aan reserves	1.180	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-356	-	-	-
Saldo na reserves	-47.924	-47.658	-47.809	-48.172
Totaal saldo baten en lasten	-1.166	-461	-461	-461
Totaal saldo na reserves	-21	-21	-21	-21

Samenvatting Meerjaren- programmabegroting 2026-2029

Begroting 2026-2029 De Connectie in vogelvlucht!

Dit is de begroting van De Connectie in vogelvlucht. De begroting laat zien wat De Connectie in 2026 en in de jaren daarna wil bereiken met de hiervoor beschikbare middelen.

De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- De **vorige begroting**, namelijk die van 2025 – 2028. De Connectie wil een servicegerichte organisatie worden. De weg hiernaartoe is vertaald naar het programmaplan.
- Het bestuur van De Connectie heeft **besluiten genomen op basis van de eerste bestuursrapportage 2025**. In deze begroting komen de **structurele effecten** van die besluiten terug.
- De **ontwikkelingen uit de Perspectiefbrief 2026**. De raden is gevraagd rekening te houden met deze ontwikkelingen bij de behandeling van de gemeentelijke kadernota en begroting voor 2025. Keuzes die leiden tot activiteiten en kosten voor De Connectie verwerken we later met een begrotingswijziging.

De meerjarenprogrammabegroting is voor een belangrijk deel **beleidsneutraal**. Want de begroting van De Connectie volgt het beleid van de gemeenten. Dat is gebruikelijk voor een uitvoeringsorganisatie.

Onze drie strategische thema's

Bij De Connectie werken we aan drie strategische thema's. Het doel van de thema's is om van De Connectie een nog aantrekkelijkere en betere organisatie te maken, voor onze klanten én voor onze medewerkers. Deze drie thema's zullen de komende jaren blijven doorlopen.

Dienstverlening: het gaat om de klant

Met trots zijn wij de bedrijfsvoeringsorganisatie van en voor de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden. Voor ons is het verbeteren van de dienstverlening een continu proces. In 2024 is er een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De resultaten waren positief.

De Connectie op orde

Dit thema draagt bij aan interne beheersing. We hebben KPI's om onze prestaties te meten en te beoordelen en breiden deze verder uit.

Jij doet ertoe!

Al onze medewerkers vormen het kloppende hart van De Connectie. Wij geloven erin dat iedereen ertoe doet! Ongeacht wie je bent, waar je in gelooft, wie je leuk vindt of hoe je eruitziet: samen doen we het! In 2024 voerden we een medewerkersonderzoek uit. Op bijna alle onderdelen scoorde De Connectie hoger dan de benchmark.

**BESTE 2024
OVERHEIDS
ORGANISATIE
VAN HET JAAR**

Afgelopen jaar werd De Connectie verkozen in de top 22 van beste overheidsorganisaties van Nederland. Dit stimuleert ons om op de ingeslagen weg verder te gaan.

Omvorming van De Connectie

De gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden hebben eind 2024 de wens uitgesproken om De Connectie vanaf 1 januari 2026 volledig onder te brengen bij de gemeente Arnhem.

De bedoeling is De Connectie om te vormen van een gemeenschappelijke regeling met drie eigenaren naar een **enkelvoudige centrumregeling** met één eigenaar, gemeente Arnhem. In de nieuwe constructie zijn gemeenten Renkum en Rheden klant.

Begin 2025 heeft De Connectie samen met een adviesbureau een **omvormingsplan** opgesteld. Het plan beschrijft alle benodigde stappen om De Connectie als zelfstandige organisatie op te heffen.

De **dienstverlening** naar uw gemeente gaat onverminderd door. Ook in de nieuwe constructie werken zo'n 400 vakinhoudelijke professionals dagelijks aan het bieden van de best mogelijke bedrijfsvoering voor de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden.

Ondanks de bedoeling om de samenwerkingsvorm te veranderen heeft De Connectie gewoon deze **begroting** opgesteld. Een definitief besluit over de omvorming wordt namelijk pas later genomen.

Uitvoeren regionale cloudstrategie

De 'cloud' staat voor **werken en opslaan** via internet. Software en gegevens staan dus niet meer op onze eigen servers, maar online.

De cloudstrategie is een aanpak op **regionaal niveau** voor **verhuizing naar de cloud**. De Connectie voert de strategie uit door:

- In 2024 is een **digitaal platform gebouwd** om de toekomstige overgang naar de cloud **veilig** en gestructureerd te begeleiden. Dit platform heet de 'Azure Landingzone'.
- Bij de **vervanging van computerprogramma's** (bijvoorbeeld omdat een contract afloopt) kiezen we een vervangend programma dat **via de cloud** beschikbaar is.

Een doel voor de toekomst: ook onze eigen serverruimtes en datacenters als clouddienst afnemen. Dit vergroot onze flexibiliteit en verhoogt de veiligheid en continuïteit.

Digitale werkomgeving

De komende jaren bouwen we verder aan onze zogenaamde moderne digitale werkplek.

Voor 2025 en daarna richten we ons op een overgang naar **nieuwe technieken** en een nieuwe manier van werken voor gebruikers.

De Connectie en de gemeenten zullen er samen voor zorgen dat de overgang naar de nieuwe, moderne werkomgeving **soepel** verloopt en dat de gebruikers kunnen wennen aan de nieuwe manier van werken.

Zo houden we samen onze werkomgeving zo **veilig, beschikbaar** en **technisch up-to-date** mogelijk.

Op weg naar geharmoniseerd digitaal archiefbeheer

We oriënteren ons op een **geharmoniseerde, digitale archiefoplossing**.

Als de gemeenten op tijd een keuze hebben gemaakt voor een scenario van de routekaart kunnen we eind 2025 met de aanbesteding beginnen.

De verwachting is dat we de aanbesteding dan in 2026 afronden en vervolgens starten met de implementatie.

In de nieuwe archiefoplossing is het mogelijk om documenten zoveel mogelijk **geautomatiseerd** toe te voegen aan het systeem. Dit **ontzorgt** medewerkers van de gemeenten én van DIV.

Huisvesting en hybride werken

De gemeenten Arnhem, Renkum én De Connectie hebben grote **huisvestingopgaven**. De Connectie is bij al deze projecten een **betrokken samenwerkingspartner**.

Gemeente Arnhem:

- Maakt keuzes over toekomstige huisvesting met de intentie naar één hoofdlocatie te gaan.
- Oriënteert zich bij een eventuele renovatie of nieuwbouw op het tijdelijk verhuizen van werkplekken en functies van het stadhuis naar het stadskantoor.

Gemeente Renkum:

- Denkt na over de verschillende mogelijkheden ter vervanging van het huidige gemeentehuis.

De Connectie:

- Volgt de ontwikkelingen en keuzes van de gemeente Arnhem op de voet en zal op basis hiervan actie nemen. Omdat we de huisvesting met Arnhem delen.

Door **hybride werken** is er een groeiende vraag naar andere werkplekken, zoals:

- Hybride vergaderruimtes.
- Concentratiewerkplekken.
- Aanlandplekken (plek om kort maar geconcentreerd te werken, bijvoorbeeld tussen vergaderingen).
- Belcabines.
- Ontmoetingsruimten.

Inkoop & Aanbesteding

Goed inzicht in contracten helpt om tijdig aanbestedingen te starten. Voor **nog beter inzicht in contracten** vervangen we in 2025 het **systeem voor contractbeheer**.

We gebruiken het moment daarnaast om samen de **relatie te verstevigen** tussen:

- Contractbeheer
- Verplichtingenadministratie
- Facturatieproces

Hiermee krijgen we steeds beter grip op het totale inkoop- en betaalproces en kunnen we aanbestedingen beter plannen.

De geplande omvorming van De Connectie brengt voor Inkoop & Aanbesteding ook extra werkzaamheden met zich mee. Denk hierbij aan:

- Het communiceren met leveranciers over contracten.
- Extra aanbestedingen daar waar nieuwe contracten nodig zijn.

De gemeente Arnhem gaat **nieuw inkoopbeleid** vaststellen. In dit nieuwe beleid is meer aandacht voor **maatschappelijke thema's** als duurzaamheid, circulariteit en inclusie.

Een zorg is dat de gemeenten daarmee niet meer een **geharmoniseerd** inkoopbeleid hebben. Dit kan leiden tot extra werkzaamheden.

Nieuw administratief systeem

Eind 2026 loopt de eerste verlengingsoptie af van het contract van ons **financieel pakket**.

De komende jaren werken we aan de **implementatie** van een vervangend pakket.
De bedoeling is het nieuwe pakket vanaf **2027** te gebruiken.

De voorbereiding en de implementatie van een nieuw systeem vraagt veel tijd van alle betrokken afdelingen.

Het nieuwe financiële systeem is beschikbaar via de **cloud**. Dit past in onze cloudstrategie.

We onderzoeken of en op welke manier we onze processen (verder) kunnen **harmoniseren**. Denk bijvoorbeeld aan het financiële rekeningschema. In 2026 gaan we verder met het uitvoeren van deze **harmonisatieslagen**. Bij dergelijke harmonisaties zijn de gemeenten **nodig**.

Acceptatie WOZ-waarde

De **acceptatie van de WOZ-waarde** staat de laatste jaren **onder druk**. We blijven de komende jaren samen met de gemeenten werken aan **bevordering van acceptatie** door:

- De **algehele communicatie** in het WOZ-proces te blijven verbeteren.
- In het bijzonder door het nog **begrijpelijker maken** van de belastingbrieven.

Het is belangrijk dat inwoners de **uitkomst van de WOZ-waardering** zoveel mogelijk **begrijpen** en **accepteren**. Wat we daarom ook doen:

- Vanaf 2025 bieden we inwoners de mogelijkheid om een **‘voormelding’** te doen. Hiermee kunnen inwoners voorafgaand aan de eigenlijke waardering, alvast **kenmerken van hun woning beoordelen**.

Onze hele afdeling merkt de effecten van de **Woondeal 2.0**. Het aantal te waarderen en te belasten objecten neemt toe. Dit zorgt voor een **stijging** van de werkzaamheden. Zowel bij team Belastingen als bij het team dat de **basisregistraties** van de woningen verwerkt.

Ontwikkelingen begroting

De belangrijkste ontwikkelingen na het verwerken van de kadercorrecties zijn:

- **Autonome prijsontwikkelingen** veroorzaken een toename. De materiële budgetten zijn geïndexeerd op basis van de meest recente ramingen uit het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Plan Bureau (CPB).
- In de begroting 2026 is geen **cao-stijging** verwerkt. Per 31 maart 2025 eindigt de bestaande cao. Op het moment van opstellen van deze begroting zijn er nog geen afspraken over een nieuwe cao vanaf 1 april 2025. Daarom wordt in deze begroting gerekend zonder cao-stijging.
- De gemeenten hebben ons gevraagd om de loon- en prijskosten met maximaal 2,7% te indexeren. De stijging van 2,1% van materiële budgetten blijft hieronder. Voor de loonstijging moeten we de cao-onderhandelingen afwachten.
- **Kapitaallasten** stijgen in 2026 als gevolg van een hoger investeringsvolume en een hogere omslagrente.
- De **taakstelling op applicatiebeheer** van 2 fte in 2026 en 4 fte vanaf 2027 is omgezet in een algemene taakstelling op de dienstverlening. De gemeenten geven samen met De Connectie invulling aan deze taakstelling door keuzes in de dienstverlening.

Risicoprofiel van de gemeenten

In het risicoprofiel staat de **afhankelijkheid van gemeenten** ten aanzien van risico's. De geïnventariseerde risico's tellen op tot een risicoscore van **€ 7.125.000**.

Een voorbeeld van een risico uit het risicoprofiel is een incident door de toenemende dreiging op het gebied van informatieveiligheid en privacy.

Om dit risico te beheersen werken we samen met de gemeente Arnhem aan een uitgebreid programma met aandacht voor het beheersen van risico's op het gebied van **informatieveiligheid en privacy**.

Het **weerstandsvermogen** is de financiële capaciteit die een organisatie heeft om het zich voordoen van de risico's in het risicoprofiel op te vangen. Een voorbeeld hiervan is de algemene reserve.

Het is belangrijk om grip te houden op de aard en de omvang van het weerstandsvermogen. Daarom bespreken we de **ontwikkeling van het weerstandsprofiel** periodiek met de gemeenten.

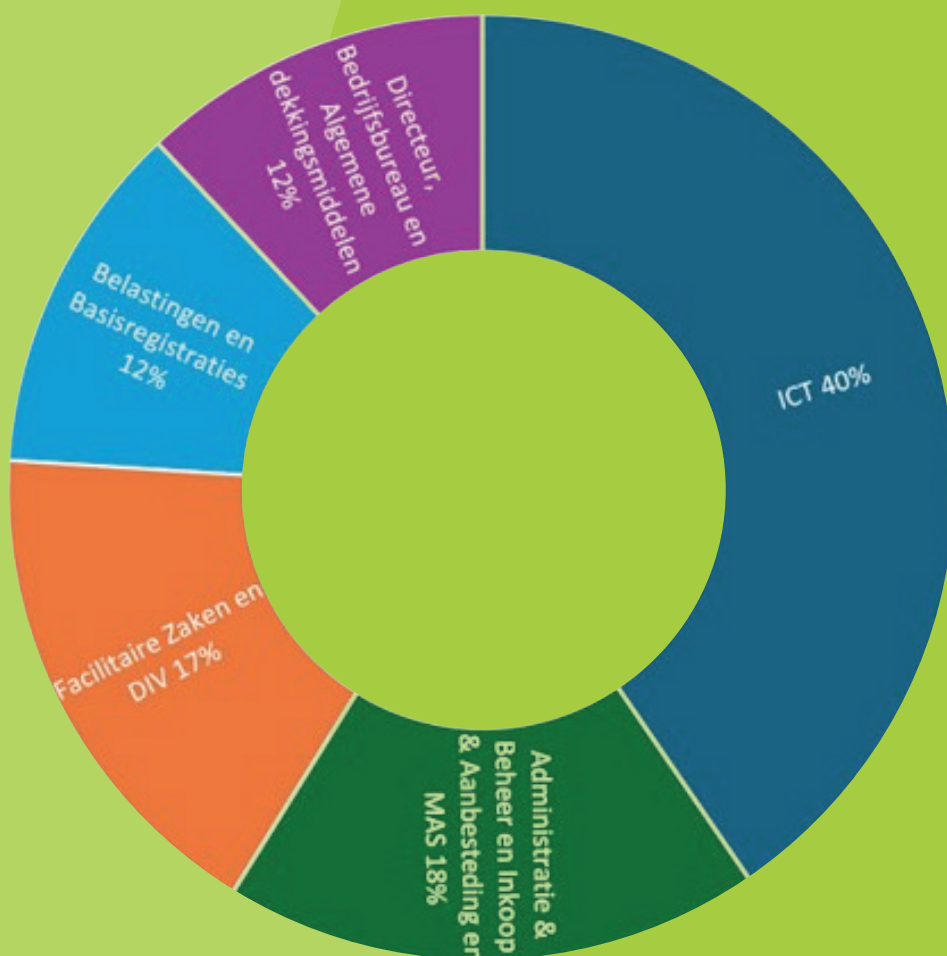
Tot het moment dat er evenwicht is tussen weerstandscapaciteit en risicoprofiel, geldt dat we de **gemeenten moeten aanspreken** wanneer risico's zich voordoen waar geen weerstandscapaciteit tegenover staat.

De Connectie heeft vooralsnog **geen (positief) eigen algemene reserve** om algemene risico's op te vangen.

Dit betekent dat de gemeenten hiervoor **weerstandscapaciteit moeten organiseren**.

Lasten per afdeling van De Connectie

Verdeling lasten per afdeling
Bedragen x 1.000 euro

Meer weten?

In de **uitgebreide Meerjarenprogrammabegroting 2026 – 2029** leest u meer over het programma-plan, de ontwikkeling van de begroting en de financiële positie van De Connectie.

De Connectie

Meerjarenprogrammabegroting 2026-2029

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Inleiding	4
1.2. Leeswijzer	5
2. Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden	6
2.1. Missie	6
2.2. Visie	6
2.3. Uitgangspunten	6
2.4. Kernwaarden De Connectie	6
3. Programmaplan	7
3.1 Programma Bedrijfsvoering gemeenten	7
3.2. Programma belastingen gemeenten	12
3.3. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead	14
3.4. Bedrag heffing vennootschapsbelasting	16
4. De Paragrafen	17
4.1. Weerstandvermogen en risicobeheersing	17
4.2. Financiering	24
4.3. Bedrijfsvoering	26
4.4. Paragraaf Wet Open Overheid	32
5. Overzicht van baten en lasten en toelichting	33
5.1 Uitgangspunten voor de begroting	33
5.2 Grondslagen voor de ramingen	34
5.3 Ontwikkeling begroting 2026 en meerjarig	35
5.4 Baten en lasten per programma	37
5.5 Bijdragen gemeenten	39
5.6 Incidentele baten en lasten	43
6. Financiële positie en toelichting	44
6.1 Geprognoseerde eindbalans	44
6.2 Investeringsprogramma	46
6.3 EMU-saldo	47
6.4 Financiering	48
6.5 Stand en verloop van de reserves	48
6.6 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume	49
7. Bijlagen	50
7.1 Bijlage 1: Taakvelden	50
7.2 Bijlage 2: Lasten per afdeling	51

Voorwoord

Voor u ligt de Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2026 – 2029 van De Connectie. Als uitvoeringsorganisatie staan wij in dienst van de gemeenten. We volgen de gemeentelijke beleidspaden, daarmee is onze begroting beleidsneutraal. Wel lijkt ons eigen pad sinds de vorige MJPB te veranderen. De gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden van De Connectie hebben eind 2024 de wens uitgesproken om De Connectie vanaf 1 januari 2026 volledig onder te brengen bij de gemeente Arnhem.

Toch gewoon een MJPB

Ondanks de bedoeling om de samenwerkingsvorm te veranderen heeft De Connectie gewoon een MJPB opgesteld. Een definitief besluit over de omvorming wordt namelijk pas later genomen. Misschien nog wel belangrijker: ook in nieuwe vorm blijft De Connectie uw dienstverlener voor bedrijfsvoering. We bewandelen nog steeds gezamenlijk de weg langs het 'ravijnjaar' en wat daarna komt. Samen blijven we scherp op financiële uitdagingen die we onderweg tegenkomen.

Van gemeenschappelijke regeling naar enkelvoudige centrumregeling

De bedoeling is De Connectie om te vormen van een gemeenschappelijke regeling met drie eigenaren naar een enkelvoudige centrumregeling met één eigenaar, gemeente Arnhem. In de nieuwe constructie zijn gemeenten Renkum en Rheden klant.

Omvormingsplan: alles voor een goede overgang

In 2025 heeft De Connectie samen met een onafhankelijk adviesbureau een omvormingsplan opgesteld. Het plan beschrijft alle benodigde stappen om De Connectie als zelfstandige organisatie op te heffen. De verwachting is dat, hoewel het plan is om De Connectie formeel per 1 januari 2026 onder te brengen bij de gemeente Arnhem, de financiële en juridische afronding nog verder in het jaar doorloopt.

Successen

Met elkaar hebben we sinds de start in 2017 successen geboekt om trots op te zijn. Bijvoorbeeld op het gebied van harmonisatie van processen en systemen, zoals een gemeenschappelijke belastingapplicatie en één digitale werkomgeving. De kwetsbaarheid op het gebied van ICT is verlaagd. De Connectie heeft een bewezen hoge medewerkerstevredenheid en het eindgebruikersonderzoek toont een betrouwbare partner in bedrijfsvoering. De nieuwe samenwerkingsvorm behoudt al dit goede én biedt kansen om te blijven ontwikkelen.

Dienstverlening gaat door

De dienstverlening naar uw gemeente gaat onverminderd door. Ook in de nieuwe constructie werken zo'n 400 vakinhoudelijke professionals dagelijks aan het bieden van de best mogelijke bedrijfsvoering voor de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden.

Samen volgen we het pad vooruit, klaar voor de toekomst.

Sanne de Kleyn
Directeur De Connectie

1. Inleiding

1.1. Inleiding

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2026-2029 zijn het al bekende financiële meerjarenbeeld zoals is opgenomen in de MJPB 2025-2028 en de doorwerking van besluiten die het bestuur bij de eerste bestuursrapportage 2025 neemt over de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het komende jaar. Ook dit jaar is een Perspectiefbrief aan de raden aangeboden. Met de perspectiefbrief proberen we om de begroting van De Connectie meer volgend te laten zijn aan de kijk van gemeenten op de begroting. Dit past ook beter bij het karakter van een uitvoeringsorganisatie en uw kaderstellende rol.

MJPB 2025-2028

In het verleden was de belangrijkste basis voor de MJPB het zogeheten Ontwikkelperspectief. Half 2024 hebben de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie om te vormen naar een enkelvoudige centrumregeling met gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Renkum en Rheden als gast. Gezien deze ontwikkeling lijkt het uitgangspunt van de opdracht voor een organisatie-ontwikkelplan, namelijk de positionering als zelfstandige organisatie, niet meer aan de orde. De opdracht voor het plan is om deze reden eind 2024 stopgezet. De MJPB 2025-2028 is financieel nog steeds de belangrijkste basis voor de MJPB 2026-2029.

Eerste bestuursrapportage 2025

De eerste bestuursrapportage is een afwijkingenrapportage ten opzichte van de begroting van het lopende jaar, zowel programmatisch als financieel. Correcties in kader, bijvoorbeeld naar aanleiding van bestuurlijke besluitvorming of als gevolg van maat- en meerwerk, zijn in de eerste bestuursrapportage verwerkt. Dit geldt ook voor autonome ontwikkelingen in de begroting, bijvoorbeeld als gevolg van de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (cao) voor Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. De structurele effecten hiervan zijn eveneens opgenomen in deze MJPB 2026-2029.

Perspectiefbrief 2026

De raden is gevraagd rekening te houden met de Perspectiefbrief 2026 van De Connectie bij de behandeling van uw gemeentelijke Kadernota 2026 en de daaropvolgende MJPB 2026-2029. Dit geldt zowel voor de beleidsmatige keuzes, de programmering en bekostiging van de hiervoor benoemde ontwikkelingen bij de gemeenten zelf, als voor het gemeentelijke aandeel in activiteiten en kosten die De Connectie als uitvoeringsorganisatie maakt. Deze laatste categorie verwerken we dan met een eerstvolgende begrotingswijziging in de MJPB 2026-2029 van De Connectie.

Oproep indexering gemeenten

Door de deelnemende gemeenten zijn wij verzocht met onze indexatie aan te sluiten bij de compensatie van 2,7% die zij vanuit het gemeentefonds ontvangen. De Connectie heeft begrip voor de financiële situatie van de gemeenten en houdt hier rekening mee. Daar waar dit leidt tot een taakstelling maken de gemeenten, samen met De Connectie, keuzes in de dienstverlening.

Samengevat: de meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2026-2029 van De Connectie is beleidsarm van aard. Algemene uitgangspunten voor de meerjarenprogrammabegroting zijn de loon- en prijsontwikkelingen en ontwikkelingen in de lopende jaar met een structurele doorwerking naar 2026 en opvolgende jaren.

1.2. Leeswijzer

De begroting is ingedeeld volgens de regels uit het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV). Het beleidsmatige deel van de begroting bestaat uit het programmaplan en de, voor De Connectie, verplichte paragrafen. Deze vindt u in de hoofdstukken 3 en 4. De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Deze zijn opgenomen in de hoofdstukken 5 en 6. In de bijlagen is de verplichte indeling van de begroting naar taakvelden opgenomen en een overzicht van de lasten per afdeling.

1.3 Omvorming naar enkelvoudige centrumregeling

In oktober 2024 hebben de colleges van de deelnemende gemeenten de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van De Connectie te veranderen. Van een bedrijfsvoeringsorganisatie in het kader van de WGR (Wet gemeenschappelijke regelingen) met gedeeld eigenaarschap naar een enkelvoudige centrumregeling met de gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Renkum en Rheden als gast. Daarmee wordt de samenwerkingsvorm 'lichter', met een verschuiving van zeggenschap (en risico) naar één gemeente. De planning is dat deze omvorming per 01-01-26 ingaat.

Volgens de huidige regeling moet een omvormingsplan worden opgesteld door een onafhankelijke derde partij (Artikel 27) bij het ontbinden van de huidige regeling. Met het opstellen van dit omvormingsplan is in november 2024 begonnen. In februari 2025 is het plan door het bestuur voorlopig vastgesteld. Hierna is het voorgelegd aan de OR van De Connectie voor een adviesaanvraag. Het plan gaat onder andere in op de overgang van medewerkers, overgang van taken en systemen, organisatiecultuur, en juridische, financiële en ICT-aspecten. Het plan wordt, bij instemming met de overgang van de gemeenteraden, in 2025 en 2026 uitgevoerd. Het omvormingsplan sluit nauw aan op het zogenaamde 'invlechtingsplan' dat gemeente Arnhem opstelt. Ook wordt er een overkoepelende businesscase opgesteld voor alle betrokken partijen: de drie gemeenten, de andere klanten en De Connectie. Penvoerder van deze businesscase is de gemeente Arnhem maar Renkum, Rheden en De Connectie schrijven mee. In de loop van 2025 worden deze documenten voorgelegd aan de gemeenteraden van de drie gemeenten. Als de raden met de plannen instemmen kan er gevolg worden gegeven aan deze intentie.

Een belangrijk uitgangspunt bij de omvorming is het begrip 'as is'. Dit betekent dat het uitgangspunt is dat de taken, het personeel, de organisatie en alle overige boedel van De Connectie geheel en ongedeeld door de gemeente Arnhem worden overgenomen. Er is sprake van overgang van onderneming.

Ondanks de mogelijke omvorming hebben we 'gewoon' een MJPB 2026-2029 opgesteld. De Connectie moet tot er een definitief besluit genomen wordt voldoen aan de eis dat er een begroting voor het volgend jaar inclusief meerjarenperspectief van drie jaar opgesteld wordt. Verder is deze MJPB nodig voor de financiële invlechting bij de gemeente Arnhem, mochten de raden instemmen met de uitgesproken intentie.

2. Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden

2.1. Missie

Door De Connectie kunnen de klanten zich volledig richten op inwoners, bedrijven en toeristen.

2.2. Visie

“Met oog voor talent, ontwikkeling en diversiteit bieden wij de beste dienstverlening. We kennen onze klant en zijn een betrouwbare en transparante organisatie.”

2.3. Uitgangspunten

De uitgangspunten van de dienstverlening van De Connectie zijn de vijf K's: kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid, kansen en klant.

De Connectie denkt en werkt vanuit de **klant** en zet de klant altijd centraal. De Connectie levert producten en diensten tegen een gezamenlijk afgesproken **kwaliteit**. De Connectie investeert in medewerkers en biedt hen **kansen** zich te ontwikkelen. De Connectie kent de trends en ontwikkelingen, speelt daarop in en vertaalt deze in samenwerking met de klant naar haar bedrijfsvoering. Hierdoor zijn partners in staat om zich volledig te richten op hun inwoners, bedrijven en toeristen. Ze zijn daardoor minder **kwetsbaar**. Door producten en diensten te harmoniseren¹ en te digitaliseren werkt De Connectie efficiënter. Dit leidt ertoe dat de **kosten** voor de partners omlaaggaan.

2.4. Kernwaarden De Connectie

De Connectie ontwikkelt zich naar een flexibele, open en daadkrachtige organisatie die zich makkelijk aanpast aan nieuwe ontwikkelingen. De kernwaarden die hierbij horen, het fundament waar energie en inspiratie uit worden gehaald, zijn:

- Professioneel: service, verantwoordelijk, kennis, kwaliteit, resultaatgericht, dienstverlenend.
- Betrokken: samen, verbindend, nieuwsgierig, werkplezier, omgevingsbewust, energiek, leergierig.
- Integer: duidelijk, betrouwbaar, open, eerlijk, transparant, afspraken nakomen.

¹ Harmoniseren: dit betekent dat de gemeenten met dezelfde applicaties werken

3. Programmaplan

3.1 Programma Bedrijfsvoering gemeenten

Wat willen we bereiken?

In 2025 werkt De Connectie volop aan het voorbereiden van een mogelijke overgang naar de gemeente Arnhem. De verwachting is dat de (financiële en juridische) afronding na de formele overgang nog verder in 2026 doorloopt. Daarnaast gaat onze reguliere dienstverlening in 2025 en daarna onverminderd door.

Verder is het belangrijk om waar mogelijk in te blijven zetten op het doorontwikkelen van de dienstverlening en het (blijven) doen van noodzakelijke en wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering naar aanleiding van autonome (wettelijke) ontwikkelingen. Dit mede omdat de dienstverlening in de nieuwe situatie één op één (as is) doorgaat.

Na 2026 ontstaat er naar verwachting weer meer ruimte om vol in te zetten op de diverse ontwikkelingen die op de gemeenten en De Connectie afkomen.

Het heeft voor sommige ontwikkelingen de voorkeur om te wachten tot er een definitieve keuze gemaakt over de omvorming van De Connectie. Om hierin de juiste afweging te maken blijven we, waar nodig, in gesprek met de gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

ICT

De afdeling ICT is dé partner voor ICT-dienstverlening voor de gemeenten en de aan de gemeenten verbonden externe partijen. Nu en in de toekomst. Het takenpakket van onze klanten, de wet- en regelgeving en de technologische mogelijkheden blijven steeds in beweging. En dit geldt ook voor de bijbehorende kansen en bedreigingen. Als ICT-partner is De Connectie als eerste verantwoordelijk voor de beschikbaarheid, de continuïteit en de veiligheid van het ICT-landschap. Nu en in de toekomst. Daarbij denken we mee in het vinden van moderne, betrouwbare, wendbare en vooral veilige manieren om bij te blijven in het digitale tijdperk. In een steeds sneller veranderende digitale wereld betreft ICT de klant uit zichzelf bij ontwikkelingen.

Informatieveiligheid

We verwachten dat de (externe) dreiging op het gebied van informatieveiligheid verder toeneemt in de komende jaren. Om deze risico's weerstand te bieden, moeten we tijdig en adequaat reageren. Het programma Informatieveiligheid en Privacy (IB&P) geeft richting aan de hiertoe benodigde investeringen.

Als onderdeel van dit programma is in 2024 een zogenaamd Security Operations Centre (SOC) ingericht. Het SOC is een team van specialisten dat, vanuit het oogpunt van informatieveiligheid, de ICT-omgeving in de gaten houdt. En daarmee proactief probeert te voorkomen dat hackers en andere niet-vertrouwde personen onze omgeving kunnen benaderen. Om weerstand te bieden aan toenemende risico's, willen we dit SOC in de komende jaren verder uitbouwen en optimaliseren.

Cloud computing

Een belangrijke ontwikkeling in de komende jaren is de overgang naar cloud computing. Bij cloud computing zijn hardware, software en gegevens via het internet beschikbaar. De Connectie geeft uitvoering aan de regionale cloudstrategie door, wanneer leveranciers hun applicatie naar de cloud brengen, deze beschikbaar te maken voor onze gebruikers. Dit gebeurt vooral op natuurlijke vervangingsmomenten, bijvoorbeeld als een contract afloopt. Er wordt met name gekozen voor SaaS-oplossingen (Software as a Service²).

Daarnaast is in 2024 een online (cloud)platform gebouwd om de toekomstige overgang naar de cloud op een veilige en gestructureerde manier te begeleiden. Dit platform is de zogeheten 'Azure Landingszone'. Ook de eigen serverruimtes en datacenters worden op termijn vervangen door clouddiensten. In 2025 starten we met de aanbesteding van een nieuw datacenter en zetten we ook deze transitie in gang.

Moderne werkplek

In de komende jaren gaan we gebruik maken van een zogenaamde moderne digitale werkplek. Vanaf 2025 richten we ons op het (door-)ontwikkelen van deze nieuwe digitale werkplek. We willen komen tot een zogenaamde Proof-of-Concept (POC) om technisch en functioneel vast te stellen of deze richting goed aansluit bij de wensen en eisen van onze klanten. In de jaren daarna rollen we deze omgeving uit naar de klanten.

Autonome ontwikkelingen

Nieuwe ICT-technologieën vragen ook voortdurend om nieuwe kennis en vaardigheden. Bovendien zien we een trend dat deze technologische ontwikkelingen steeds sneller gaan. Dit vraagt om een duidelijke aandacht voor het trainen van onze medewerkers. We moeten blijven leren en ontwikkelen zodat we hier mee om kunnen gaan. Het verwerven van de noodzakelijke nieuwe kennis, op basis van de technologische ontwikkelingen, is daarom binnen ICT een doorlopend proces.

Documentaire Informatievoorziening

De afdeling DIV (Documentaire Informatie Voorziening) is de professionele partner voor de uitvoering en ontwikkeling van informatiebeheer en archiefvorming. DIV kent de werkprocessen en stelt zich proactief op. Zaakgericht werken is de standaard. DIV heeft een belangrijke rol in de advisering en ondersteuning binnen de digitale, zaakgerichte wereld.

Een centraal Document Management System - Record Management Application (DMS-RMA)³ kan in grote mate bijdragen aan verregaand geharmoniseerd archiefbeheer (in systemen en processen). Eind 2025 wordt de aanbesteding opgestart, indien de gemeenten tijdig een keuze hebben gemaakt op een scenario van de routekaart. De verwachting is dat we de aanbesteding in 2026 afronden en vervolgens starten met de implementatie.

² Een manier om software via het internet te gebruiken zonder.

³ Een archiefmanagementsysteem

Autonome ontwikkelingen

Half 2026 gaat, naar verwachting, de nieuwe Archiefwet in. De wijzigingen die deze wet met zich meebrengen hebben ook impact op de dienstverlening van De Connectie. De meeste impact hebben de verkorting van de overbrengingstermijn (de tijd die organisaties hebben om informatie die blijvend bewaard moet worden naar een archiefbewaarplaats te brengen) van 20 naar 10 jaar en de toevoeging van risicobenadering voor het beheer van documenten.

Basisregistraties

De dienstverlening van team Basisregistraties richt zich op het voldoen aan wettelijke eisen vanuit de wetten BAG, BGT, WOZ en de Wet publieksrechtelijke beperkingen voor de basisregistraties waar de gemeenten bronhouders van zijn. De gegevens uit basisregistraties worden veel en verplicht gebruikt in allerlei belangrijke (overheids-) processen. Daarnaast geven wij uitvoering aan de landmeetkundige dienstverlening.

De Woondeal 2.0 is een samenwerkingsagenda voor de woningbouwopgave in de regio Arnhem/Nijmegen. De aanleiding voor de Woondeal is het hoge woningtekort in deze regio. De woonopgaven zijn bovengemiddeld en uitvoering van de woningbouwopgave staat onder druk. De agenda, en met name de planning van de realisatie van woningen, zijn voor de producten basisregistraties en belastingen relevant. De basisregistraties zijn ingericht om jaarlijks een gemiddelde arealontwikkeling te verwerken. Dit aantal mutaties verdubbelt jaarlijks op basis van de woondeal. De benodigde personele inzet is bij nieuwbouw vooral incidenteel bij de basisregistraties, maar wel arbeidsintensief. Door wet- en regelgeving is het tempo van het bouwen van nieuwe woningen vertraagd. Samen met de gemeenten volgen we actief de feitelijke planning van de realisatie van woningen uit de Woondeal 2.0.

Facilitaire Zaken

Facilitaire Zaken is ondersteunend aan het primaire proces van de gemeenten en De Connectie zelf. Denk hierbij aan schoonmaak, catering, beveiliging, ruimtebeheer, werkplekinrichting en het wagenpark. De gemeenten staan centraal bij de invulling van de werkprocessen.

De gemeente Arnhem heeft een programma van eisen opgesteld voor het realiseren van toekomstige huisvesting met de intentie naar één hoofdlocatie te gaan. De Connectie is onderdeel van het project geweest om dit programma op te stellen. Tegelijkertijd is de gemeente Arnhem ook bezig met visieontwikkeling voor de lange termijn inzake de huisvestingbehoefte. Deze visieontwikkeling bepaalt uiteindelijk de route naar toekomstige huisvesting en wat dit van de dienstverlening van De Connectie vraagt.

De gemeente Renkum heeft nog geen keus gemaakt wat betreft hun huisvesting. Er zijn verschillende mogelijkheden, waaronder het zoeken naar een nieuwe locatie, nieuwbouw of bestaand. Als deze plannen meer vorm krijgen neemt De Connectie graag deel aan het project om zo haar adviezen en expertise in te brengen.

Frontoffice

De Frontoffice is het eerste aanspreekpunt en gezicht als het gaat om contacten met de klant. Een persoonlijke dienstverlening van hoge kwaliteit is ons uitgangspunt. We willen de klantvraag beter én sneller oppakken en de dienstverlening blijven verbeteren. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen de Frontoffice en alle partners in de keten.

We passen de Frontofficestructuur in 2025 aan, zodat deze de komende jaren nog beter aansluit bij de wensen van onze klanten. De dienstverlening van de Frontoffice leveren we straks voor een groot deel ook fysiek vanaf de verschillende gemeentehuizen. Het aanpassen van de Frontofficestructuur naar een hoofdlocatie (het stadskantoor) en meerdere supportlocaties (de gemeentehuizen) vereist dat het team meer virtueel samenwerkt. Ook is aanpassing van de telefonie-omgeving nodig.

We introduceren een nieuw servicemiddel voor onze gebruikers: met Printers, koffiemachines en andere kantoorapparatuur krijgen een QR-code. Gebruikers scannen de code met hun mobiele telefoon om sneller en simpeler een storing of defect bij ons te melden.

Administratie & Beheer

De Afdeling Administratie en Beheer bestaat uit de Financiële administratie en de Personeels- en Salarisadministratie. De belangrijkste taak van de Personeels- en Salarisadministratie (PSA) is een juiste, volledige en tijdige gegevensverwerking. PSA zorgt ervoor dat de salarissen op tijd worden betaald, de gegevens op de loonstrook correct zijn en de basisgegevens op orde en betrouwbaar zijn. De Financiële administratie registreert, controleert en verwerkt facturen en financiële gegevens.

Eind 2026 loopt de eerste verlengingsoptie van het contract van ons financieel pakket af. Op dit moment verkennen we samen met de gemeenten onze opties. Hier worden de gemeenten bij betrokken. Er is een projectleider aangesteld voor dit traject.

In 2025 onderzoeken we of en op welke manier we onze processen (verder) kunnen harmoniseren. In 2026 gaan we verder met het uitvoeren van deze harmonisatieslagen.

Inkoop & Aanbesteding

Inkoop & Aanbesteding (I&A) regisseert en adviseert bij inkoop- en aanbestedingstrajecten. De bezetting van het team is weer op orde. Op het moment zien we wel dat er relatief veel aanbestedingen worden doorgeschoven door wettelijke ontwikkelingen, of gebrek aan budget of capaciteit bij gemeenten. We verwachten op de langere termijn een inhaalslag van uitgestelde aanbestedingen. Deze inhaalslag is een uitdaging in het capaciteitsvraagstuk.

De mogelijke omvorming van De Connectie naar een centrumregeling als onderdeel van de gemeente Arnhem brengt ook voor I&A extra werkzaamheden met zich mee. Denk hierbij aan het communiceren met leveranciers en extra aanbestedingen daar waar nieuwe contracten nodig zijn.

Management Support

Management Support van De Connectie staat voor professionele en ambtelijke ondersteuning, dicht bij de gebruiker. De medewerkers zijn vaste, betrouwbare krachten binnen de snel veranderende organisatie. Zij denken in uitdagingen en mogelijkheden en zijn proactief en klantgericht. Management Support levert dienstverlening voor professionele en ambtelijke ondersteuning op verschillende niveaus.

Wat mag het kosten?

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN						
Lasten	51.021	43.922	44.217	44.561	44.932	44.932
Baten	-5.699	-25	-25	-25	-25	-25
Saldo baten en lasten	45.323	43.898	44.192	44.536	44.907	44.907
Toevoeging aan reserves	481	386	393	393	393	393
Onttrekkingen aan reserves	-212	-120	-	-	-	-
Saldo na reserves	45.592	44.163	44.585	44.929	45.300	45.300

Programma Bedrijfsvoering gemeenten

De begroting van dit programma neemt met € 0,4 mln. toe ten opzichte van voorgaand jaar. Een belangrijke oorzaak voor de toename van de begroting is de autonome prijsontwikkeling (inflatie). De materiële budgetten zijn vanaf 2026 met 2,1% geïndexeerd ten opzichte van het prijspeil 2025. Daarnaast zijn de opleidingslasten in 2025 over de programma's verdeeld. In 2026 staan deze weer centraal begroot. Verder stijgen de kapitaallasten in 2026 als gevolg van een hoger investeringsvolume en een hogere omslagrente. Ook is de taakstelling op applicatiebeheer van 2 fte in 2026 en 4 fte vanaf 2027 teruggedraaid. In de begroting 2026 is geen CAO-stijging verwerkt. Per 31 maart 2025 eindigt de bestaande CAO. Op het moment van opstellen van deze begroting, zijn er nog geen afspraken over een nieuwe CAO vanaf 1 april 2025. Daarom wordt in deze begroting gerekend zonder CAO-stijging.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het grootste deel van de beleidsindicatoren van De Connectie valt onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en wordt vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

3.2. Programma belastingen gemeenten

Wat willen we bereiken?

De Connectie zorgt voor een zo volledig mogelijke belastingopbrengst tegen zo laag mogelijke kosten. Richting onze inwoners hebben we aandacht voor begrijpelijk en helder communiceren. De Connectie wil op het gebied van belastingen minimaal een servicegerichte organisatie worden. Team belastingen is servicegericht wanneer we in staat zijn om behoeften, wensen en verwachtingen van klanten te vertalen naar succesvolle producten, diensten en dienstverlening. Klanten merken in deze fase dat we meedenken en sturen op de veranderende behoeften van de klanten.

Het oordeel van de Waarderingskamer (toezichthouder op belastingen) moet minimaal 'voldoende' blijven in 2026. De Connectie streeft naar het oordeel 'goed' voor alle gemeenten. Gezien de uitdagingen rondom de structurele toename van bezwaren, beroepen, de overgang naar een nieuw waarderingsstelsel en de mogelijke invlechting bij de gemeente Arnhem is dit een ambitie voor 2027 en verder.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2025 richten we een klanttevredenheidsonderzoek in voor de inwoners van de gemeenten in onze online omgeving. Op basis van de uitkomsten daarvan kunnen we onze dienstverlening aanpassen op de behoefte van inwoners.

We zetten in op verdere digitalisering, automatisering en het gebruik van artificiële intelligentie (AI). We doen dit door aan te haken bij landelijke trends, intern door te ontwikkelen en belastingstelsel verder te verbeteren samen met onze leverancier.

In 2023 en 2024 hebben we ingezet op het terugdringen van het aantal bezwaren. Toch blijft dit aantal naar verwachting hoger dan past binnen onze huidige budgetten. Daarom willen we hier met de gemeenten structurele afspraken over maken.

Ook team Belastingen merkt de effecten van de Woondeal 2.0. Voor belastingen geldt dat het aantal te waarderen en belasten objecten structureel toeneemt. Om een goede heffing en inning van gemeentelijke belastingen te borgen zal structureel meer inzet nodig zijn. Samen met de gemeenten wordt de feitelijke planning van realisatie van woningen uit de Woondeal 2.0 actief gevolgd.

Wat mag het kosten?

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028 2029	
Bedragen x 1.000 euro						
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN						
Lasten	4.398	3.980	3.948	3.947	3.947	3.947
Baten	-529	-308	-308	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	3.869	3.673	3.640	3.640	3.640	3.640
Toevoeging aan reserves	54	55	56	56	56	56
Onttrekkingen aan reserves	-1.147	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	2.776	3.728	3.696	3.696	3.696	3.696

Programma Belastingen gemeenten

Ten opzichte van voorgaand jaar nemen de begrote lasten af met € 32.000. Een belangrijke oorzaak voor afname is het in 2025 toegekende opleidingsbudget, welke in 2026 weer op het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead is begroot. Daarnaast is er een toename van de begroting door de autonome prijsontwikkeling (inflatie). De materiële budgetten zijn vanaf 2026 met 2,1% geïndexeerd ten opzichte van het prijspeil 2025. In de begroting 2026 is geen CAO-stijging verwerkt. Per 31 maart 2025 eindigt de bestaande CAO. Op het moment van opstellen van deze begroting, zijn er nog geen afspraken over een nieuwe CAO vanaf 1 april 2025. Daarom wordt in deze begroting gerekend zonder CAO-stijging.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. De beleidsindicatoren die een (in)directe relatie hebben met de uitvoering van de gemeentelijke belastingen komen tot uitdrukking in de begrotingen van de gemeenten. De overige beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

3.3. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de reguliere bijdragen voor de dienstverlening van De Connectie, die geen specifieke bestemming hebben. De begrote kosten van de overhead zijn alle kosten die te maken hebben met de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Hiervan is het volgende overzicht te geven:

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD						
Lasten	5.675	5.690	6.441	5.909	5.538	5.538
Baten	-53.037	-54.426	-54.743	-54.555	-54.555	-54.555
Saldo	-47.362	-48.736	-48.302	-48.646	-49.017	-49.017
Toevoeging aan reserves	149	1.180	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-356	-	-	-	-
Saldo na reserves	-47.213	-47.912	-48.302	-48.646	-49.017	-49.017

Algemene dekkingsmiddelen en overhead

Naast de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten worden ook opbrengsten van derden onder de algemene dekkingsmiddelen verantwoord.

Kosten van de overhead

De kosten van de overhead bestaan onder andere uit kosten die samenhangen met de huisvesting van De Connectie, HR en arbozorg, accountants- en adviesdiensten en uit de kosten van de formatie voor het Bedrijfsbureau.

Beleidsindicatoren

Onderstaand wordt inzicht gegeven in de beleidsindicatoren van De Connectie zoals staat in de BBV. Dit biedt de mogelijkheid de prestaties van gemeenten beter onderling te vergelijken. Het grootste deel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het programma algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

Eenheid		De Connectie		Bron
Beleidsindicatoren				
Formatie	FTE per 1.000 inwoners		1,57	Eigen gegevens
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners		1,35	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner		223,03	Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom inclusief inhuur		1,4%	Eigen begroting
Overhead	% van de totale lasten		92.2%	Eigen begroting

Formatie

Het gaat om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, dus niet om de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen waarvan het niet uitmaakt of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Eén fte is gelijk aan een 36-urige werkweek. De toegestane formatie, peildatum 1 januari 2026, volgt het vastgestelde formatieplan.

Bezetting

Het gaat om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is. Dus niet om de toegestane formatieve omvang. Het is niet gebruikelijk om de werkelijke bezetting voor een toekomstig begrotingsjaar in te schatten. Daarom is uitgegaan van de werkelijke bezetting in fte op 1 januari van het vorige begrotingsjaar (1 januari 2025).

Apparaatskosten

Dit gaat om de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen) en materieel voor de uitvoering van de organisatorische taken. Het gaat dus om alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Externe inhuur

Dit gaat over de begrote kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

Overhead

Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die te maken hebben met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor De Connectie zijn dit bijna alle kosten. Enige grote uitzondering zijn de kosten voor de belastingdienstverlening. Deze vallen onder een ander taakveld.

3.4. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, wanneer aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijk participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op de winst die wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer er winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vpb betaald worden.

De Belastingdienst heeft geconcludeerd dat De Connectie voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd. Gezien het geringe fiscale belang en om praktische redenen (administratieve last) heeft de Belastingdienst besloten om De Connectie geen aangiftebiljet vennootschapsbelasting toe te zenden.

Wanneer de werkzaamheden voor derden aanzienlijk gaan toenemen of aanzienlijke winsten zouden gaan opleveren, is De Connectie verzocht opnieuw contact te zoeken met de Belastingdienst. Het aandeel werkzaamheden voor derden neemt juist verder af als gevolg van het bijstellen van de groei-ambitie.

4. De Paragrafen

4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het doel van het weerstandsvermogen is het bepalen of we eventuele tegenvallers kunnen opvangen zonder de normale bedrijfsgang te verstoren. Hiervoor is het van belang dat er periodiek een inventarisatie plaatsvindt van risico's die zich kunnen voordoen. Omdat De Connectie maar zeer beperkt beschikking heeft over eigen weerstandscapaciteit, vooral omdat er geen algemene reserve gevormd wordt, is het des te meer van belang om het risicoprofiel zorgvuldig op te stellen. Want, wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen moeten de gemeenten hiervoor worden aangesproken. Verwacht wordt dat zij hier (pro rata) weerstandscapaciteit voor organiseren.

De Connectie onderschrijft de principes van het risico-gestuurd werken. Dit houdt in dat risico's gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat beheersmaatregelen worden genomen om de risico's te beheersen. De Connectie ontwikkelt het risicomanagement continu, door te investeren in het risicobewustzijn binnen de organisatie en door het cyclisch en systematisch borgen van het risicomanagement. Dit gebeurt vanuit het perspectief van onze organisatiedoelstellingen en vanuit het perspectief van informatieveiligheid en business continuïteit.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van De Connectie bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om niet-voorzien uitgaven (tegevallers) te dekken. In de onderstaande tabel is de begrote weerstandscapaciteit (per jaar) in beeld gebracht.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
Weerstandscapaciteit						
Algemene reserve	-25	-	-	-	-	-
Saldo exploitatie	-1.155	21	21	21	21	21
Bestemmingsreserve prijsontwikkelingen	662	400	400	400	400	400
Totaal	-517	421	421	421	421	421

De Connectie heeft niet de beschikking over een eigen (positieve) algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opgevangen. De Connectie heeft wel beschikking over een bestemmingsreserve voor prijsontwikkelingen. Deze maakt deel uit van de weerstandscapaciteit aangezien deze aan een specifiek risico is verbonden.

De saldi van de overige bestemmingsreserves zijn niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Want deze zijn niet bestemd voor het afdekken van algemene of specifieke risico's, maar voor kosten die samenhangen met een specifieke opgave.

Inventarisatie risico's

Jaarlijks vindt een risico-inventarisatie met de managers en overige belanghebbenden plaats. Voor de MJPB 2026-2029 is dit risicoprofiel bijgewerkt. Hierin zijn alleen risico's meegenomen met financiële gevolgen. Risico's die zijn afgedekt door een voorziening of verzekering zijn niet meegenomen in deze inventarisatie. Dit geldt ook voor begrotingsrisico's. In onderstaande tabel staan de belangrijkste bijgewerkte risico's met financiële gevolgen, afgezet tegen de risicoscore uit de MJPB 2025-2028:

Nr.	Risico/ gebeurtenis	Kans	Impact	Risicoscore	
				MJPB 2025	MJPB 2026
1	Incident als gevolg van toenemende externe dreiging op het gebied van Informatie-veiligheid en privacy	Zeer groot	Zeer groot	€ 750.000	€ 1.350.000
2	Kostenstijging van aflopende contracten door inflatie	Groot	Zeer groot	€ 525.000	€ 1.050.000
3	Aantasting continuïteit als gevolg van voorgenomen omvorming De Connectie onder tijdsdruk	Groot	Zeer groot	nieuw	€ 1.050.000
4	Onvoldoende beschikking over ontwikkelcapaciteit/organiseren van achtervang.	Zeer groot	Groot	€ 675.000	€ 675.000
5	Inefficiëntie als gevolg van ontbreken van collectief opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
6	Onvolledig benutten van harmonisatie-potentieel	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
7	Duurdere inhuur en/of niet ingevulde posities door krapte op de arbeidsmarkt	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
8	Verouderd ICT-landschap. Totdat interventies in ICT geëffectueerd zijn, zijn de continuïteitsrisico's groot	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
9	Overgang Unit4 naar Saas oplossing kan leiden tot verstoring dienstverlening en/of financiële schade	Groot	Groot	nieuw	€ 525.000
10	Uitstroom van personeel als gevolg van voorgenomen plannen tot omvorming De Connectie	Gemiddeld	Groot	nieuw	€ 375.000
	Overige risico's top 10 (MJPB 2025)			685.000	
Totaal				4.735.000	7.125.000

De risicoscore is tot stand gekomen door de kans en impact van het risico met elkaar in verband te brengen. Hiervoor zijn de kansen en risico's onderverdeeld in de volgende categorieën:

Kans			Impact		
Categorie	Klasse	Gemiddeld	Categorie	Klasse	Gemiddeld
zeer klein	0 - 20%	10 %	zeer klein	€ 0 - € 100.000	€ 50.000
klein	20 - 40%	30 %	Klein	€ 100.000 - € 250.000	€ 175.000
gemiddeld	40 - 60%	50 %	gemiddeld	€ 250.000 - € 500.000	€ 375.000
groot	60 - 80%	70 %	groot	€ 500.000 - € 1.000.000	€ 750.000
zeer groot	80 - 100%	90 %	zeer groot	> € 1.000.000	€ 1.500.000

Ontwikkeling risicoprofiel

Het risicoprofiel is met € 2.390.000 toegenomen ten opzichte van de MJPB 2025-2028. Een belangrijke reden voor deze toename van het risicoprofiel zijn nieuwe risico's die te maken hebben met de voorgenomen omvorming van De Connectie. Daarnaast zijn bepaalde risico's hoger ingeschat dan voorheen. Dit laatste betreft men name het risico op een incident op het gebied van informatiebeveiliging en het risico op kostenstijging door inflatie. Het risico van inflatie wordt (deels) afgedekt met de bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen. Om een juist inzicht te geven van het weerstandsvermogen is dit risico alsnog opgenomen in het risicoprofiel.

1. Incident als gevolg van toenemende dreiging Informatiebeveiliging en privacy

De (externe) dreiging op het gebied van informatiebeveiliging en privacy neemt voortdurend toe. De ervaring leert dat het aantal incidenten in Nederland de laatste jaren stijgt, ondanks genomen veiligheidsmaatregelen. Daarom verwachten we dat de kans op een incident bij De Connectie is toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Ook leert de ervaring van andere organisaties dat de gevolgen groot kunnen zijn. Dit leidt tot risico's ten aanzien van vitale processen. De impact hebben we op 'zeer hoog' ingeschat, vergelijkbaar met vorig jaar. De Connectie stuurt erop het risico op deze cyberincidenten zo laag mogelijk te houden door blijvend te investeren in informatieveiligheid. Waar mogelijk doen we dit samen met de gemeenten. Eind 2023 is De Connectie samen met de gemeente Arnhem gestart met het programma Informatiebeveiliging & Privacy (IB&P). Als onderdeel van dit IB&P programma is in 2024 een zogenaamd Security Operations Centre (SOC) ingericht. Een SOC probeert proactief te voorkomen dat hackers en andere niet-vertrouwde personen onze omgeving kunnen benaderen. Ondanks de genomen maatregelen is de dreiging en ook de impact van een eventueel incident zoveel toegenomen dat het risico ook toegenomen is.

2. Risico prijsstijgingen

De afgelopen jaren was de inflatie relatief hoog. Dat heeft geleid tot forse prijsverhogingen. Omdat De Connectie veel werkt met langjarige contracten zijn deze prijsstijgingen nog niet overal merkbaar. Wanneer deze contracten aflopen is de verwachting dat de nieuw af te sluiten contracten alsnog behoorlijk in prijs omhoog gaan. Ook zien we dat bepaalde leveranciers als enige leverancier van diensten en producten een sterke machtspositie hebben bij onderhandelingen over nieuwe prijzen. De impact van inflatie is daarom hoger ingeschat dan voorheen, ook gelet op de omvang van de bedragen die onderhevig zijn aan inflatie. De kans wordt wel gelijk ingeschat als vorig jaar. Voor het opvangen van dit risico is een bestemmingsreserve gevormd. Deze reserve maakt onderdeel uit van onze weerstandscapaciteit.

3. Aantasting continuïteit als gevolg van de voorgenomen omvorming

Het voornemen is om de bestuursvorm van De Connectie te wijzigen. Deze wijziging houdt in dat De Connectie onderdeel wordt van de gemeente Arnhem. Een dergelijke wijziging is omvangrijk en heeft invloed op de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het invlechten van systemen en het omzetten van contracten. Maar er kunnen zich ook onvoorziene omstandigheden voordoen. Om de voorgenomen wijziging zo goed mogelijk te beheersen, wordt vanuit De Connectie gewerkt aan een omvormingsplan. Daarnaast werkt de gemeente Arnhem aan een invlechtingsplan om de toekomstige samenvoeging in goede banen te leiden. Echter, omdat de voorgenomen organisatiewijziging voor De Connectie een geheel nieuw traject is, is er een risico van aantasting van de dagelijkse werkzaamheden.

4. Onvoldoende ontwikkelcapaciteit

Verdere ontwikkeling is nodig door steeds veranderende wet- en regelgeving. En door toenemende eisen van onze klanten en opdrachtgevers. Om te kunnen anticiperen op deze ontwikkelingen neemt de behoefte aan ontwikkelcapaciteit alleen maar toe. Bovendien geldt voor dit risico dat de krapte op de arbeidsmarkt het lastig maakt om extra ontwikkelcapaciteit aan te trekken. Ook het inhuren van personeel met de juiste kennis en vaardigheden om deze slag te kunnen maken is niet altijd mogelijk.

5. Onvoldoende collectief opdrachtgeverschap

Er is behoefte aan meer proactieve strategische en tactische sturing vanuit het collectief opdrachtgeverschap van de gemeenten. Dit is een lastige opgave gebleken, ondanks de inspanningen die zijn geleverd om hier verbetering in aan te brengen. Extern bureau Berenschot onderzocht de mogelijke inrichtingsvarianten voor centraal opdrachtgeverschap binnen de informatievoorzieningsketen (IV-keten). In het voorjaar van 2024 is een gezamenlijk programma vastgesteld om het opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten te verbeteren. De uitvoering van dit programma is echter door de gemeenten voorlopig uitgesteld. Op de langere termijn kan de voorgenomen nieuwe bestuursvorm helpen om dit risico te verminderen.

6. Onbenutte mogelijkheden harmonisatie

Sinds de vorming van De Connectie is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van werkprocessen in volle gang. Voor een belangrijk deel is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering ook behaald (zoals het belastingpakket). Het harmoniseren en standaardiseren van de dienstverlening is belangrijk om de -financiële en inhoudelijke- doelstellingen van De Connectie te behalen. Het risico bestaat dat lokale vraagstukken en de lokale politiek boven deze doelen komen te staan. Als de wil van de gemeenten om over te gaan tot verdere harmonisatie en standaardisatie, zoals bijvoorbeeld in het applicatielandschap, het opstellen van gezamenlijke opdrachten, of het volgen van het standaardproces aanwezig is en blijft, verwachten we de komende jaren verdere stappen te zetten.

De centralisering van het opdrachtgeverschap in de informatievoorzieningsketen kan helpen bij het verder benutten van de mogelijkheden van harmonisatie. In 2024 is door de gemeenten een gezamenlijk programma vastgesteld om het opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten te verbeteren. Het programma geeft de mogelijkheid kansen tot samenwerking beter te benutten en de sturing op de verschillende opgaven te verbeteren. Daarmee kan het programma bijdragen aan het beheersen van dit risico. De uitvoering van dit programma is echter voorlopig stilgezet door de gemeenten. Daarmee blijft dit risico voorlopig bestaan.

7. Afhankelijkheid van inhuur

Ondanks de aandacht voor strategische personeelsplanning blijft inhuur nodig voor het uitvoeren van projecten, voor maat- en meerwerk, op vacatures waarvoor geen vaste invulling te vinden is en voor vervanging bij ziekte. Het blijft een uitdaging om geschikt personeel te vinden op de arbeidsmarkt. Daardoor is het moeilijk om vacatures in te vullen of tijdelijke krachten aan te trekken. Ook zien we dat de tarieven voor inhuur steeds verder groeien. Hierdoor kiezen mogelijke nieuwe werknemers steeds vaker voor andere organisaties. De hoge tarieven voor inhuur hebben tot gevolg dat er hogere kosten gemaakt worden dan wanneer een functie vast wordt ingevuld. Ook moet er vaker kennis overgedragen worden en verdwijnt opgebouwde kennis vaker en sneller uit de organisatie.

Regionale samenwerking op het gebied van hoe we de arbeidsmarkt benaderen en bij het zoeken naar nieuw personeel (recruitment) kan hierin een oplossing bieden. Hierin werken we samen met de gemeente Arnhem. Ook heeft De Connectie sinds begin 2024 een eigen recruiter in dienst.

Verder zijn we aan het onderzoeken of er op ICT-projecten vaste formatie gecreëerd kan worden. Op dit moment wordt op deze projecten ingehuurd. Maar we zien dat er door de constante stroom aan projecten behoefte is aan vaste bezetting. Een vaste bezetting draagt bij aan continuïteit en is goedkoper dan inhuren. Als de uitkomsten van deze maatregelen duidelijk zichtbaar worden, kan dit risico naar beneden worden bijgesteld.

8. Verouderd ICT-landschap

De continuïteitsrisico's binnen de ICT-omgeving waren groot, zo is gebleken uit diverse onafhankelijke onderzoeken. Vanaf 2019 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de benodigde acties uit te voeren. Het uitvoeren van dergelijke verbeteracties kost tijd. De verwachting is dat naarmate de ingezette projecten worden afgerond en maatregelen zijn genomen, dit risico zal afnemen. Maar ook de buitenwereld is voortdurend in beweging. Als gevolg van de toenemende complexiteit en afhankelijkheid van het digitale landschap zullen de hieraan verbonden risico's voortdurend moeten worden beoordeeld. Eind 2023 is samen met de gemeente Arnhem het programma IB&P (Informatiebeveiliging en Privacy) gestart. Binnen dit programma gaat aandacht uit naar het (systematisch) beheersen van continuïteitsrisico's. In 2024 zijn hierin de eerste resultaten behaald met het inrichten van een Security Operations Center (SOC).

Verder richt de vernieuwing van het ICT-landschap zich in de komende jaren met name op twee andere grote trajecten. Dit betreft ten eerste de overgang naar een moderne digitale werkplek. Met de inrichting daarvan wordt in 2025 een start gemaakt. Een tweede belangrijke ontwikkeling is de overgang naar cloud computing. In 2024 is een online (cloud-)platform gebouwd om de toekomstige overgang naar de cloud op een veilige en gestructureerde manier te begeleiden. Dit platform is de zogeheten 'Azure Landingszone'. Ook de eigen serverruimtes en datacenters willen we op termijn als cloud dienst gaan afnemen. In 2025 starten we met de aanbesteding van nieuwe datacenters en zetten we ook deze transitie in gang. Deze maatregelen kunnen op termijn bijdragen aan het terugbrengen van dit risico.

9. Overgang financieel systeem

De leverancier van het financiële computersysteem (Unit4) heeft aangekondigd dat ze de huidige dienstverlening per 1-1-2027 beëindigt en het systeem daarna alleen nog via de cloud aanbiedt. Dit zou betekenen dat we een overgang naar een nieuw financieel pakket moeten voorbereiden en realiseren. Een dergelijke overgang brengt risico's met zich mee op het gebied van continuïteit van de (financiële) dienstverlening. Het feit dat deze systeemwijziging (deels) samenvalt met de voorgenomen omvorming van De Connectie is een aanvullende risicofactor. Samen met de gemeenten onderzoeken we de volgende stappen die genomen moeten worden.

10. Uitstroom personeel

Eind 2024 is aan de medewerkers van De Connectie het voornemen aangekondigd om De Connectie onder te brengen bij de gemeente Arnhem. Het risico bestaat, dat deze plannen voor medewerkers een aanleiding zijn om De Connectie te verlaten. Dit kan leiden tot verlies van kennis en mogelijke verstoring van werkzaamheden. Om dit risico zoveel mogelijk te beperken, worden alle medewerkers zorgvuldig op de hoogte gehouden via open en transparante communicatie. Medewerkers zijn daarnaast in een klankbordgroep actief betrokken bij de voorbereiding op deze voorgenomen wijziging.

Frauderisico's

Een organisatie loopt altijd risico op frauduleuze handelingen door medewerkers of bestuurders. De Connectie is hier geen uitzondering op. Bij de jaarlijkse risicoactualisatie worden frauderisico's ook meegenomen. Daarom is het belangrijk beheersmaatregelen te nemen. Dit is op diverse manieren gedaan. Zo is de administratieve organisatie zo ingericht dat risico's beheerst worden. Denk hierbij aan het waar nodig gebruiken van een vier-ogen principe en functiescheiding.

Bij het opstellen van de budgethoudersregeling en mandaatregeling is ook rekening gehouden met frauderisico's. In de personeelsregeling is aandacht voor wat De Connectie verstaat onder integer en ethisch werken. Er is een meldpunt en er zijn vertrouwenspersonen als er misstanden vermoed worden. Ook in de ISAE3402 is er aandacht voor het voorkomen van fraude. Onze processen die zorgen voor logische en fysieke toegangsbeveiliging worden meegenomen in de controle. Door al deze beheersmaatregelen schatten wij de kans op en gevolgen van fraudeleuze handelingen op zeer klein.

Gevolgen

Voornoemde risico's hebben tot gevolg dat:

1. De organisatiedoelstellingen van De Connectie onder druk komen te staan;
2. Belangrijk potentieel van de samenwerking onbenut blijft.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen drukt de mate uit waarin de organisatie in staat is om met de beschikbare risicodekking (weerstandscapaciteit) de benodigde risicodekking te matchen.

De geïnventariseerde risico's tellen op tot een risicoscore van € 6.862.500. De Connectie heeft voornamelijk nog niet de beschikking over een (positieve) eigen algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Tot het moment dat er evenwicht is tussen weerstandscapaciteit en risicoprofiel, geldt dat wanneer risico's zich voordoen waar geen weerstandscapaciteit tegenover staat, de gemeenten hiervoor moeten worden aangesproken. Dit betekent dat de gemeenten hiervoor, pro rata, weerstandscapaciteit moeten organiseren. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen zal periodiek met de gemeenten, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, worden besproken. Doel is om grip te houden op de aard en omvang hiervan.

Ratio's kengetallen

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Financiële kengetallen						
Netto schuldquote	12,28%	18,96%	22,55%	25,01%	26,57%	23,23%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	12,28%	18,96%	22,55%	25,01%	26,57%	23,23%
Solvabiliteitsratio	9,63%	4,85%	5,73%	6,63%	7,54%	8,97%
Structurele exploitatieruimte	-0,88%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op basis van de nieuwe verantwoordingsregels vijf financiële kengetallen. Van deze vijf financiële kengetallen zijn er drie van toepassing op De Connectie. Op basis van deze kengetallen wordt de financiële positie van De Connectie geanalyseerd. De VNG heeft een aantal normen ontwikkeld om een grofmazige waardering te geven aan deze indicatoren.

Netto schuldquote: dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de totale schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. Dit percentage is in 2026 gestegen met 3,6%-punt ten opzichte van 2025 als gevolg van wijzigingen in de omvang van de leningenportefeuille. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is gelijk omdat De Connectie geen leningen verstrekt.

Solvabiliteit: dit cijfer geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). De VNG hanteert als richtlijn een minimumomvang van 20% als norm. De Connectie scoort hier onvoldoende op gezien de beperkte omvang van het eigen vermogen. Hiertegenover staat dat de eigenaren, conform G.R., ervoor dienen te zorgen dat De Connectie altijd in staat moet zijn om haar financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte: dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om (structurele) tegenvallers op te vangen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. Het eerste is bij De Connectie het geval, al is het voor een zeer gering percentage.

4.2. Financiering

Beleidsvoornemen financieringsfunctie

De financieringsfunctie van De Connectie is alleen gericht op ondersteuning van de publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig en risicomijdend karakter. Als financiering nodig is, vindt de uitvoering daarvan plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en hetgeen door het bestuur van De Connectie aan kaders is vastgesteld in de financiële verordening. Zo worden voor het aantrekken van financieringen met een looptijd van langer dan één jaar tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instelling gevraagd en wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet Fido. In de financiële verordening is eveneens bepaald dat de directie zorgdraagt voor de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie. Deze zijn vastgelegd in het Treasurystatuut van De Connectie.

Risicoprofiel

De begroting van De Connectie wordt voor het grootste deel door de deelnemende gemeenten gedragen. Afspraken over de bevoorschotting voor het lopende jaar zijn erop gericht om de kortlopende liquiditeitsbehoefte af te dekken en liquiditeitsoverschotten zoveel mogelijk te voorkomen. Door het verbinden van de inkomende en uitgaande geldstromen is de financieringsbehoefte en het daarmee samenhangende renterisico klein. Investerings van De Connectie worden gefinancierd met geldleningen, die qua looptijd zoveel mogelijk overeenstemmen met de levensduur van de activa. Gezien de aard en activiteiten van De Connectie is het risicoprofiel ten aanzien van de financiering hiervan beperkt.

Omslagrente

De omslagrente wordt berekend door de werkelijke aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting berekende omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. Doordat de daadwerkelijk te betalen rente meer dan 0,5% afwijkt, is de begroting voor de rentekosten hierop aangepast. In de MJPB 2026-2029 is gerekend met een omslagrente van 1,5%.

Leningenportefeuille

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
Leningportefeuille						
Looptijd						
3 jaar	2.833	1.667	833	-	-	-
4 jaar	2.025	1.200	375	-	-	-
5 jaar	6.160	3.920	2.340	1.320	500	-
6 jaar	900	600	300	-	-	-
7 jaar	1.100	900	700	500	300	100
8 jaar	613	525	438	350	263	175
10 jaar	1.960	1.470	980	490	-	-
Totaal	15.591	10.282	5.966	2.660	1.063	275

Voor de financiering van de materiële vaste activa zijn bovenstaande leningen afgesloten. In bovenstaand overzicht is nog geen rekening gehouden met de gewijzigde boekwaarde van de activa per einde 2024 en de geplande investeringen voor het eerste halfjaar van 2025. Dit zal leiden tot het aantrekken van nieuwe leningen. Op de al lopende leningen is conform aflossingsschema afgelost. Het monitoren van de financieringsbehoefte ten opzichte van de looptijd van de activa en nieuwe investeringen is een continu proces.

Kasgeldlimiet

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
Kasgeldlimiet						
Begrotingstotaal (euro's)	61.095	53.593	54.605	54.417	54.417	54.417
Toegestaan kasgeldlimiet (%)	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Toegestaan kasgeldlimiet (euro's)	5.010	4.395	4.478	4.462	4.462	4.462
Vlottende schuld	-	-	-	-	-	-
Vlottende middelen	7.463	8.780	8.780	8.780	8.780	8.780
Netto-vlottende schuld	-7.463	-8.780	-8.780	-8.780	-8.780	-8.780
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	12.473	13.174	13.257	13.242	13.242	13.242

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel De Connectie kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2%⁴ van het begrotingstotaal. Voor 2026 betekent dit dat De Connectie gemiddeld per kwartaal, maximaal € 4,5 miljoen aan kortlopende gelden mag opnemen. Komt de netto vlottende schuld voor een periode langer dan één kwartaal boven dit bedrag, dan moet dit worden omgezet in een langlopende geldlening.

Naar verwachting zal De Connectie de kasgeldlimiet niet overschrijden, maar biedt deze nog voldoende ruimte voor kortlopende financiering.

Renterisiconorm

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
Renterisiconorm						
Toegestaan renterisico (%)	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Toegestaan renterisico (euro's)	12.219	10.719	10.921	10.883	10.883	10.883
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen	4.886	3.976	2.983	1.973	1.098	288
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	7.333	6.743	7.939	8.911	9.786	10.596

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20%⁵ van het begrotingstotaal.

Het renterisico beperkt zich tot de jaarlijkse aflossing op de huidige leningenportefeuille. De renterisiconorm zal de komende jaren niet worden overschreden.

⁴ Artikel 2 lid 1d Uitvoeringsregeling wet Fido

⁵ Artikel 2 lid 2d Uitvoeringsregeling wet Fido

4.3. Bedrijfsvoering

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de uitvoering van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering van De Connectie zelf wordt voor een deel verzorgd door medewerkers van het Bedrijfsbureau. Daarnaast maakt De Connectie gebruik van de diensten van haar eigen afdelingen.

Organisatiestructuur

Het Ontwikkelperspectief 2020-2024 was de afgelopen jaren leidend voor de wijze waarop de organisatie is gestuurd in het bereiken van haar doelstellingen. Het organisatie- en ontwikkelplan geeft daar opvolging aan en beschrijft de ontwikkelrichting en -doelstelling van de organisatie en de wijze waarop sturing wordt gegeven aan zowel de beheersorganisatie als de ontwikkelorganisatie en de betekenis hiervan voor de organisatiestructuur.

Medio 2024 hebben de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van een Bedrijfsvoeringsorganisatie om te vormen naar een eenvoudige centrumregeling met gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Rheden en Renkum als gast. Gezien deze ontwikkeling lijkt het uitgangspunt van de opdracht voor een organisatie- en ontwikkelplan, namelijk de positionering als zelfstandige organisatie, niet meer aan de orde. De opdracht voor het plan is om deze reden eind 2024 stopgezet.

Sturing op de organisatiedoelstellingen

Binnen het managementteam is geanalyseerd waar De Connectie nu staat. Dit heeft geleid tot een de volgende visie voor de organisatie:

*“Met oog voor talent, ontwikkeling en diversiteit bieden wij de beste dienstverlening.
We kennen onze klant en zijn een betrouwbare en transparante organisatie”*

Deze visie laat zien waar De Connectie in de toekomst voor wil staan. Er zijn drie thema's benoemd die bijdragen aan het realiseren van onze visie en waar we vanaf 2026 verder aan werken. Dat zijn:

1. De Connectie op orde: doelstellingen halen en het herkennen en beheersen van risico's

Dit thema gaat over interne beheersing. Daarbij gaat het om het realiseren van onze organisatiedoelstellingen en het herkennen en beheersen van interne risico's. We zijn gestart met het opzetten van rapportages van KPI's (kritische prestatie indicatoren). Daarbij maken we onderscheid tussen KPI's die helpen om de organisatie te sturen en KPI's waarmee verantwoording wordt afgelegd naar onze opdrachtgevers. De laatste groep KPI's is gekoppeld aan de producten- en dienstencatalogus (PDC) en aan afspraken die we met onze opdrachtgevers hierover hebben gemaakt. Inmiddels zijn 32 KPI's opgeleverd. De rapportages en onderliggende data komen grotendeels geautomatiseerd tot stand. Nog niet alle dienstverlening wordt hiermee afgedekt. Dat pakken we verder op.

Ook is binnen dit thema het ontwikkelplan Procesgericht Werken gestart met als doel het stimuleren van de kwaliteitscultuur (herkennen en aanpakken van risico's en verbeteringen) en begin van kwaliteitsmanagement beleid voor sturing en verantwoording van bedrijfsvoering. We werken verder aan bewustwording en ontwikkeling van vaardigheden binnen de gehele organisatie op het gebied kwaliteitsgerichtheid en klantgerichtheid.

2. De Connectie: jij doet ertoe!

Het kloppende hart van De Connectie zijn alle medewerkers. Samen doen we het! Wie je ook bent, waar je ook in gelooft, hoe je er ook uitziet. Jij doet ertoe! Binnen dit onderwerp zetten we projecten op om dit versterken. Deze projecten zijn gericht op:

- Het bieden van kansen aan medewerkers;
- Externe profilering. Wat maakt ons een aantrekkelijke organisatie om voor te werken?;
- Inclusie en diversiteit (zie hieronder);
- Duurzame inzetbaarheid.

De Connectie wil een diverse en inclusieve organisatie zijn, waar (toekomstige) medewerkers zich welkom, veilig en verbonden voelen. We kijken naar talent, kennis en kunde om samen nog beter te worden. De Connectie vindt de ontwikkeling van kansen voor alle medewerkers belangrijk. Daarvoor is beleid ontwikkeld. In de komende jaren gaan we het beleid verder implementeren en aanscherpen.

3. Dienstverlening: het gaat om de klant!

We denken en handelen vanuit de klant. De dienstverlening verbeteren we door in te zetten op mensen, processen en systemen. Belangrijk daarbij zijn kennis, houding en gedrag van medewerkers. De klanttevredenheid is gemeten in een onderzoek. Op basis van dit onderzoek worden aanpassingen in de dienstverlening gedaan. Ondertussen wordt ook nieuwe informatie ingewonnen. Op deze manier ontstaat een kringloop van voortdurende verbetering.

Resultaat- en Ontwikkelplannen

Ook voor de komende jaren stellen de afdelingen hun Resultaat- en Ontwikkelplannen (ROP's) op. Daarin benoemen zij activiteiten die bijdragen aan het realiseren van de opgaven. De ROP's vormen het hele jaar door onderwerp van gesprek tussen de directeur en het management. De gesprekkencyclus met de medewerkers van De Connectie sluit daarbij aan. Het maken van individuele resultaat- en ontwikkelafspraken met de medewerkers draagt bij aan het halen van de organisatiedoelstellingen.

Zelforganisatie

De Connectie geeft steeds meer vorm aan het begrip zelforganisatie. De kracht ligt in het onderlinge vertrouwen. Leidinggevenden maken resultaatafspraken met teams en zorgen voor de middelen om de doelen te behalen. De medewerkers bepalen zelf de weg naar dit resultaat. Leidinggevenden begeleiden de medewerkers vanuit gelijkwaardigheid bij hun ontwikkeling. Medewerkers en leidinggevenden zoeken elkaar op als zij daar behoefte aan hebben. Wachten op de (formele) momenten in de gesprekkencyclus om met elkaar in gesprek te gaan is niet nodig.

HR-beleid

De recente ontwikkelingen rond de intentie tot omvorming van De Connectie en de uiteindelijke invlechting binnen de organisatie van de gemeente Arnhem zal de komende periode veel aandacht krijgen. De werkzaamheden hiervoor worden samen uitgevoerd met de gemeente Arnhem. Daarnaast wordt veel aandacht gegeven aan het verder uitbouwen van het HR-beleid.

De Connectie heeft een strategische personeelsplanning (SPP), zodat we voorbereid zijn op de toekomst. Om ons heen zien we dat veranderingen elkaar steeds sneller opvolgen en de uitdagingen complexer worden. Digitalisering speelt een grote rol, de klantvraag verandert en er is een schaarste aan gekwalificeerd personeel. Strategische personeelsplanning helpt om de juiste match tussen vraag naar en aanbod van arbeid te behouden. Zo ontstaan er geen personeelstekorten die impact hebben op de dienstverlening aan de gemeenten. De SPP wordt jaarlijks gemonitord en zo nodig aangepast.

We besteden geregeld aandacht aan integriteit, zodat integer handelen een kenmerkend onderdeel van onze werkcultuur blijft. De ontwikkeling van kansen voor alle medewerkers is bij ons belangrijk. Daarvoor hebben wij het programma Leren & Ontwikkelen. Dit programma geeft invulling aan de 'K' van Kansen en ondersteunt de organisatieontwikkeling. Uitgangspunt is om het leren te koppelen aan de dagelijkse werkpraktijk van de medewerker.

De Connectie geeft ruimte en verantwoordelijkheid en investeert in mensen. Omgekeerd zijn de medewerkers zich bewust van hun talenten en competenties (en die van elkaar). Zo wordt de dienstverlening van De Connectie steeds beter. Het doel is dat iedereen zoveel mogelijk op de juiste plek zit. Hoe meer het werk past bij iemands talenten en ambitie, hoe groter het werkplezier en hoe beter de prestaties. Daarnaast willen we inzetten op de ontwikkeling van medewerkers van wie functies en rollen veranderen. Dit doen we omdat medewerkers daardoor vroegtijdig worden meegenomen in de ontwikkeling en zij zich daarop kunnen bekwamen.

Het is belangrijk om een aantrekkelijke werkgever te zijn voor medewerkers die in dienst zijn én voor nieuwe medewerkers. Door een krappe arbeidsmarkt neemt het aantal moeilijk vervulbare vacatures toe. Hierdoor begint de uitvoering van taken in het gedrang te komen. De Connectie wil zich nog beter profileren op de arbeidsmarkt. Het HR-team en met name de recruiter is erop gericht dat we de juiste mensen vinden en aan De Connectie kunnen binden. We willen ook de mensen die al bij De Connectie werken binden en boeien.

Administratieve organisatie

Elk jaar levert De Connectie een ISAE3402 rapport op. Dit is een rapport waarin wij aantonen dat we onze interne beheersing op orde hebben. Hiervoor controleert een externe auditor (een soort accountant) de opzet, het bestaan en de werking van deze interne beheersing. Onze klanten en hun accountants kunnen vervolgens steunen op deze rapportage. Dit betekent dat zij niet meer zelf bij De Connectie hoeven te controleren op de punten die we meenemen in het ISAE3402 rapport. Dit is efficiënt voor onze klanten én voor De Connectie.

Op dit moment zijn alleen de financiële processen onderdeel van de rapportage. In 2024 zijn we bezig geweest met een uitbreiding met de belastingprocessen. Dit betrof een type 1 controle. Die controle kijkt naar de opzet en het bestaan van de juiste controlemaatregelen. De planning is om in 2025 ook een zogenaamde type 2 controle uit te laten voeren op de belastingprocessen. Een type 2 controle beoordeelt of de ingerichte controles ook heel het jaar goed werken.

Verder is er de ambitie om de ISAE3402 controles in de toekomst uit te breiden met de processen van de personeelsadministratie. Dit zal in dat geval pas plaatsvinden na de afronding van de implementatie van het nieuwe e-HRM systeem.

Door de ISAE3402-norm is er voortdurend aandacht voor het verbeteren van de effectiviteit en doelmatigheid van de interne beheersmaatregelen. Ook hebben we aandacht voor de interne beheersing op processen die niet onder ISAE3402 vallen. Dit doen we onder andere door de verbijzonderde interne controle (VIC). De organisatie heeft daarbij extra aandacht voor de controle op rechtmatigheid. Dit omdat de directeur sinds de jaarrekening 2023 een verklaring over de rechtmatigheid afgeeft bij de jaarrekening. Hiervoor zijn de beheersmaatregelen vastgesteld en worden de interne controles uitgevoerd.

Outputsturing en -verrekening

De ontwikkeling naar output-sturing en -bekostiging kan een belangrijk hulpmiddel zijn bij het verkrijgen van inzicht in, en het sturen op, afnamevolumes door gemeenten. Hiermee krijgt de gemeente meer invloed op het kostenniveau van de bedrijfsvoering. De systematiek van het kostprijsmodel is aan de gemeenten gepresenteerd en er is een tweede analyse gedeeld van de mogelijke herverdeeleeffecten van de nieuwe systematiek. Tegelijkertijd moet worden beseft dat de uitkomsten van het kostprijsmodel in deze fase een onzekerheid in zich hebben door inschattingen en aannames die in het model zijn gemaakt. Deze aannames kunnen alleen worden gevalideerd door betrouwbare registraties op te bouwen. Hiermee ontstaat een steeds zuiverder beeld van werkelijke inzet en verbruik. De gemeenten hebben afgesproken om het kostprijsmodel per 1-1-2026 te willen gaan gebruiken voor de verrekening.

Business Continuity Management (BCM)

Het doel van Business Continuity Management (BCM) is het in stand houden van de bedrijfsvoering bij verstoringen of noodsituaties. Voorbeelden hiervan zijn uitval van systemen en applicaties, of de gevolgen van cyberincidenten of brand. Ook de toenemende wet- en regelgeving over continuïteitsbeheer vraagt om haast in de aanpak hiervan. De gemeenten hebben de ambitie uitgesproken om regionaal samen te werken bij het verder vormgeven van het continuïteitsmanagement. Het invoeren van een BCMS vraagt om een programmatische aanpak. Daarom is besloten om de activiteiten onder te brengen in het programma Informatiebeveiliging en Privacy, dat samen met de gemeente Arnhem wordt uitgevoerd. Dit programma is gestart in 2023 en heeft een verwachte doorlooptijd van drie jaar.

Huisvestingsbeleid

De Connectie maakt gebruik van de kantoorruimte van de gemeente Arnhem. Hiervoor is een huurcontract gesloten tussen De Connectie en de gemeente Arnhem. De gemeente Arnhem is bezig plannen uit te werken voor haar toekomstige huisvesting. De Connectie wordt daarin meegenomen. In 2023 heeft De Connectie de eigen eisen en wensen gedeeld met de gemeente Arnhem als input voor die plannen. Op dit moment worden door Arnhem diverse doorrekeningen gemaakt. De Connectie levert hiervoor input, enerzijds gericht op de eigen behoefte en medewerkers maar anderzijds als leverancier van diensten. Daarbij gaat het zowel om input voor tijdelijke huisvesting gedurende een overbruggingsperiode als voor definitieve scenario's.

Informatievoorziening

In 2024 is de Regionale Informatievisie en -strategie uit 2021 opnieuw vastgesteld. De visie en strategie is toekomstbestendig gemaakt en heeft een looptijd van 2024-2030, waarbij jaarlijks een herijking is voorzien. De informatievisie en -strategie is van belang voor een goedwerkende en op de gemeenten afgestemde informatievoorziening en daarnaast ook voor het blijvend voldoen aan de veranderende wet- en regelgeving. Een belangrijk deel van de informatievoorziening vertaalt zich naar ICT-oplossingen die bij en met De Connectie kunnen worden gerealiseerd. De Regionale Informatievisie en -strategie dient als regionaal kader voor de ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat voor de uitvoering van de visie er in de begroting van De Connectie geen middelen zijn opgenomen. Dat sluit aan bij het uitgangspunt dat De Connectie een uitvoeringsorganisatie is. Het is aan de gemeenten om keuzes te maken en hier middelen voor vrij te maken.

Naast de informatievisie en strategie is in 2024 een I-Agenda opgeleverd. Deze I-Agenda bevat de belangrijkste ontwikkelingen op informatiserings- en ICT-gebied en is voorzien van een kosteninschatting voor de periode 2024-2030. Harmonisatie heeft ook een plek in de I-agenda, maar zal niet meer als doel op zich gehanteerd worden. De Connectie biedt gemeenten ondersteuning bij het realiseren van een geharmoniseerd landschap van computersystemen.

Op het gebied van Business Intelligence (BI) is de samenwerking met de gemeente Arnhem verder verstevigd. Er zijn kritische performance indicatoren (KPI's) opgebouwd in de nieuwe BI omgeving. Een expliciete rol voor BI ligt hierbij in het ontsluiten van deze data en het genereren van sturings- en verantwoordingsinformatie.

Informatieveiligheid en privacy

In de Regionale Informatievisie en -strategie is al opgemerkt dat je nooit kunt spreken van informatieveiligheid of privacy die op orde is. De toenemende complexiteit, de groeiende hoeveelheid data en de toename van bedreigingen vragen voortdurend om een actieve houding ten aanzien van informatieveiligheid. Bovendien stelt de wetgever steeds verdergaande eisen aan informatieveiligheid.

Om de informatieveiligheid te vergroten is een driejarig programmaplan opgesteld door de gemeente Arnhem en De Connectie. De gemeenten Renkum en Rheden nemen op onderdelen deel. Het programma bestaat onder andere uit projecten voor Bewustwording, Identity & Access Management (IAM) en Business Continuity Management (BCM) .

Doel voor De Connectie is het komen tot een certificering op de internationale norm voor informatieveiligheid (de ISO27001) die daarmee ook de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) afdekt en waarbij als privacy kader het NOREA Privacy Control Framework is gekozen. Doel is om uiterlijk in 2025 te komen tot certificering. Daarnaast zal het programma ook anticiperen op een aantal naderende wetswijzigingen waaronder de verankering van de nieuwe versie voor de BIO (2.0) en de NIS2 wetgeving.

Juridische zaken

De Connectie vindt het belangrijk om er zeker van te zijn dat ze voldoet aan alle geldende wet- en regelgeving. Als De Connectie de wet- en regelgeving niet volgt kan dit financiële-, juridische- en imagozaken met zich meebrengen. Daarom is het beleid erop gericht om altijd actueel inzicht te hebben in de geldende wet- en regelgeving en de naleving hiervan te borgen.

Communicatie

Communicatie blijft zich ontwikkelen tot een interactief proces waarbij De Connectie, haar klanten en medewerkers informatie uitwisselen. In de keuze van communicatiemiddelen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de behoefte van medewerkers, klanten en andere geïnteresseerden zoals leveranciers, potentiële werknemers en de media. Communicatie draagt bij aan het realiseren van strategische doelen. Dit varieert van het communicatief uitdragen van de organisatiedoelstellingen tot het mede-organiseren van medewerkersbijeenkomsten. Deze bijeenkomsten staan in het teken van de organisatiedoelstellingen.

4.4. Paragraaf Wet Open Overheid

Informatiehuishouding en de Wet open overheid

Transparantie van overheidsinformatie staat volop in de maatschappelijke belangstelling. De invoering van de Wet Open Overheid (Woo), op 1 mei 2022, geeft een impuls aan de informatiehuishouding en het actief beschikbaar stellen van informatie. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Als gevolg van de Woo worden steeds meer soorten overheidsinformatie actief openbaar gemaakt. Ook De Connectie valt als gemeenschappelijke regeling onder deze wet. Woo-verzoeken kunnen zowel direct bij De Connectie binnenkomen als via de gemeenten uiteindelijk bij De Connectie terechtkomen. De transparantie van het overheidshandelen vraagt van onze organisatie snel te kunnen laten zien wat, wanneer met wie gecommuniceerd is, en welke acties zijn uitgevoerd. Inzicht in de communicatie en besluitvorming is nodig vanwege de af te leggen verantwoording en bij mogelijke juridische geschillen. De Connectie en haar medewerkers zijn zich bewust van het belang van transparantie.

Afhandeling van Woo-verzoeken

Iedereen kan om informatie vragen die bij de gemeente berust. Landelijk is er een stijgende trend van het aantal verzoeken om informatie. Met de inwerkingtreding van de Woo is de maximale afhandeltermijn verkort van acht naar zes weken. De Connectie streeft er naar Woo-verzoeken zo snel mogelijk en binnen de wettelijke termijn van antwoord te voorzien. De afhandeling van Woo-verzoeken is een bewerkelijke taak. Om een tijdige afhandeling te halen moet ook de informatiehuishouding van onze organisatie op orde te zijn. Voor Woo-verzoeken die via de gemeenten bij De Connectie terechtkomen is het cruciaal dat deze tijdig bij De Connectie terechtkomen en in afstemming en samenwerking met de gemeente(n) beantwoord worden. De Connectie heeft in de beantwoording van deze verzoeken een faciliterende rol en de gemeente(n) een leidende rol.

Informatiehuishouding als randvoorwaarde

Informatiehuishouding betreft de vindbaarheid en volledigheid van (een enorme hoeveelheid) gegevens. De stroom aan digitale en deels nog papieren informatie is heel groot. Ook de variatie in verschijningsvormen is groot: documenten, gegevensbestanden, e-mail, data, sms, audio- en videobeelden, en zo meer. Goede informatiehuishouding vraagt om professioneel beheer op alle relevante informatie, in alle verschijningsvormen. Hiervoor worden verschillende zaaksystemen gebruikt. Voor een goed beheer is bovendien samenhang nodig met openbaarheid, privacybescherming en informatiebeveiliging. Met de inzet van verschillende zaaksystemen moet scherp zijn welke invloed dit heeft op het documentbeheer en de aan De Connectie gemandateerde taken. Zo moet het bijvoorbeeld helder zijn wiens taak en verantwoordelijkheid het wordt om documenten te openbaren en op welke wijze deze openbaarmaking plaats moet vinden. Daarnaast is het de rol van De Connectie om tot geharmoniseerde oplossingen te komen en de aansluiting op een centraal, regionaal RMA (Record Management Applicatie) mogelijk te maken. Samen met de gemeenten werkt De Connectie aan een regionale visie op het informatiebeheer en daaruit volgend het programma van eisen voor het DMS-RMA.

Ook zet onze organisatie in op bewustwording bij alle medewerkers, zodat zij zorgvuldig met gegevens en informatie omgaan en zorgen voor juiste dossiervorming. Zo wordt jaarlijks de week van de digitale weerbaarheid georganiseerd waarin ook aandacht was voor deze onderwerpen.

5. Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.1 Uitgangspunten voor de begroting

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2026-2029 zijn het al bekende financiële meerjarenbeeld zoals deze is opgenomen in de MJPB 2025-2028 en de structurele doorwerking van besluiten die het bestuur bij de eerste bestuursrapportage 2025 heeft genomen. Aanvullend hierop zijn de volgende, meer algemene, uitgangspunten van toepassing:

Loonontwikkelingen

De loonkostenbudgetten worden aangepast op basis van de reële loonkostenontwikkeling op grond van Cao-afspraken en premieontwikkelingen. De huidige collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) loopt af per 31 maart 2025. Ten tijde van het opstellen van deze bestuursrapportage is er nog geen nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (CAO). Dat betekent dat er in deze MJPB nog geen rekening is gehouden met loonstijgingen volgend uit deze CAO. Deze zullen worden verwerkt in de 1^e bestuursrapportage 2026.

Prijsontwikkelingen

Voor het begroten van de effecten van (autonome) prijsontwikkelingen wordt de prijsindexatie voor de materiële overheidsconsumptie gehanteerd (IMOC). De raming hiervan wordt gepubliceerd in de Macro Economische Verkenning (MEV) en in het Centraal Economisch Plan (CEP).

Overige (wettelijke) autonome ontwikkelingen

Gemeenten 'reserveren' middelen voor de noodzakelijke en wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering naar aanleiding autonome (wettelijke) ontwikkelingen. Het aandeel in de activiteiten en kosten die door De Connectie als uitvoeringsorganisatie moeten worden gemaakt, worden met de eerstvolgende begrotingswijziging in de primitieve begroting van De Connectie verwerkt.

Omslagrente

De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2026-2029 is de omslagrente afgerond naar 1,5%.

Verrekensystematiek

De bijdrage van de deelnemers voor de basisdienstverlening is gebaseerd op de verdeelsleutel zoals deze in de financiële onderbouwing van het bedrijfsplan is opgenomen. Grondslag voor de verdeling is de inbreng van de gemeenten in De Connectie. Omdat de bijdragen per jaarschijf (pro-rata) enigszins verschillen komt de verdeelsleutel voor 2026 uit op:

Arnhem:	72,27%
Renkum:	10,11%
Rheden:	17,62%

In de context van het toewerken naar outputsturing- en verrekening, zullen in de toekomst zoveel mogelijk producten en diensten worden afgerekend op basis van werkelijk verbruik. In gevallen waar dit niet mogelijk is, zal worden teruggegrepen op bovenstaande verdeelsleutel.

Maat- en meerwerk

De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerk overeenkomst tot stand is gekomen.

5.2 Grondslagen voor de ramingen

De begroting is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het BBV en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Op de materiële activa wordt lineair afgeschreven. Over investeringen gedurende het lopende boekjaar wordt een half jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Samengestelde activa met een verkrijgingsprijs < € 10.000 worden niet geactiveerd. In 2017 vormden de overgenomen activa van de gemeenten hier een uitzondering op.

Voorzieningen worden gevormd ingeval er sprake is van verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten óf voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Dotaties aan een voorziening worden als last in het betreffende jaar verantwoord. Onttrekkingen aan een voorziening vinden rechtstreeks ten laste van de voorziening plaats, zonder de exploitatie hiervoor te belasten. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van De Connectie.

5.3 Ontwikkeling begroting 2026 en meerjarig

		Begroting 2025	Begroting 2026	meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
MJPB 2025-2028		I/S				
Totaal lasten		54.377	54.160	53.972	53.972	53.972
Totaal baten		-54.398	-54.181	-53.993	-53.993	-53.993
Primitieve begroting na interne kaderwijzigingen		-21	-21	-21	-21	-21
Totaal lasten na kadercorrecties		54.593	54.239	54.052	54.052	54.052
Totaal baten na kadercorrecties		-54.614	-54.261	-54.073	-54.073	-54.073
Primitieve begroting na kadercorrecties		-21	-21	-21	-21	-21
Ontwikkeling begroting 2026 en meerjarenraming						
Loon- en prijsontwikkelingen						
CAO stijging en premieontwikkelingen	S	PM	PM	PM	PM	PM
Onderhoudsronde HR21	S	102	102	102	102	102
Autonome prijsontwikkelingen 2025	S	162	161	161	161	161
Autonome prijsontwikkelingen 2026	S	-	463	463	463	463
Kapitaalslasten agv omslagrente	S	-	89	89	89	89
Stelposten						
Stelpost kapitaalslasten	I	-2.685	-	-	-	-
Compensatie jaarrekeningresultaat 2024	I	799	-	-	-	-
Reservering stelpost kapitaalslasten	I	1.886	-	-	-	-
Overige ontwikkelingen						
Terugdraaien taakstelling Applicatiebeheer ICT	S	-	188	376	376	376
Stelpost taakstelling dienstverlening	S	-	-188	-376	-376	-376
Totaal ontwikkeling begroting 2026 en meerjarenraming		264	815	815	815	815
Totaal lasten		55.214	55.054	54.866	54.866	54.866
Totaal baten		-55.235	-55.076	-54.888	-54.888	-54.888
Saldo baten en lasten		-21	-21	-21	-21	-21

Loonontwikkelingen als gevolg van CAO-stijging (PM)

De huidige collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) loopt af per 31 maart 2025. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is er nog geen nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (CAO). De bonden en de werkgevers zijn nog met elkaar in onderhandeling. De verwachting is dat in de nieuw af te sluiten CAO een loonstijging zal worden afgesproken. Deze loonstijging wordt, tezamen met de compensatie die hiervoor moet worden opgehaald bij gemeenten, opgenomen in de 1e bestuursrapportage 2026.

Onderhoudsronde HR21 (€ 102.000)

Binnen De Connectie vindt jaarlijks een onderhoudsronde HR21 plaats, waarin getoetst wordt of de organisatiefunctiematrix en de gekozen normfuncties voldoende aansluiten bij de werkzaamheden van de medewerkers en de (verandering in de) doelstelling. De resultaten van deze onderhoudsronde worden op basis van de richtlijnen (procedureregeling) voorgelegd aan een gecertificeerd HR21-specialist van Bureau Leeuwendaal. De onderhoudsronde heeft zodoende geen gevolgen voor de totale formatie, maar wel voor de totale loonsom.

Autonome prijsontwikkelingen 2025 (€ 156.000)

De meest recente raming van de prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie komt uit Centraal Economisch Plan (CEP) van februari 2025. Op basis hiervan zijn de materiële budgetten vanaf 2025 met 2,9% geïndexeerd ten opzichte van het prijspeil 2024. Hiervan is 2,2% al opgenomen in de MJPB 2025-2028. Aanvullend wordt in deze MJPB dus nog 0,7% opgenomen.

Autonome prijsontwikkelingen 2026 (€ 463.000)

De meest recente raming van de prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie komt uit Centraal Economisch Plan (CEP) van februari 2025. Op basis hiervan zijn de materiële budgetten vanaf 2026 met 2,1% geïndexeerd ten opzichte van het prijspeil 2025.

Kapitaalslasten a.g.v. omslagrente (€ 89.000)

In de MJPB 2025-2028 is gerekend met een omslagrente van 1,0%. Het bij de begroting gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. Doordat de daadwerkelijk te betalen rente meer dan deze 0,5% afwijkt, is de begroting voor de rentekosten hierop aangepast. De omslagrente is nu bepaald op 1,5%.

Terugdraaien taakstelling applicatiebeheer ICT (€ 188.000)

In de begroting van De Connectie is in 2023 een taakstelling van 2 fte in 2024 en totaal van 4 fte vanaf 2025 ingeboekt op de formatie voor het applicatiebeheer. De taakstelling hangt samen met de zogeheten rationalisatie en harmonisatie van het applicatielandschap. De (financiële) onderbouwing en uitwerking van de harmonisatie-agenda is bepalend voor de haalbaarheid van deze taakstellende afbouw. Het is nog te vroeg om te stellen dat op applicatiebeheer kan worden bespaard en zo ja, in welke mate. Vooralsnog is er geen perspectief op mogelijke besparingen op applicatiebeheer. Daarom is besloten deze taakstelling opnieuw op te voeren, maar dan als algemene taakstelling op de dienstverlening.

Taakstelling Dienstverlening (€ 188.000)

Het bestuur heeft besloten om een aanvullende taakstelling op de dienstverlening te zetten. Dit betekent dat er vanaf 2026 een taakstellende opgave ontstaat van € 188.000 oplopend tot een bedrag vanaf 2027 van € 376.000. Hierover is afgesproken dat de gemeenten hier, samen met De Connectie, invulling aan geven door inhoudelijke keuzes te maken in de dienstverlening. Deze taakstelling wordt betrokken bij een eventuele nieuwe taakstelling op loon- en prijscompensatie.

5.4 Baten en lasten per programma

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Bedragen x 1.000 euro						
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN						
Lasten	51.021	43.922	44.217	44.561	44.932	44.932
Baten	-5.699	-25	-25	-25	-25	-25
Saldo baten en lasten	45.323	43.898	44.192	44.536	44.907	44.907
Toevoeging aan reserves	481	386	393	393	393	393
Onttrekkingen aan reserves	-212	-120	-	-	-	-
Saldo na reserves	45.592	44.163	44.585	44.929	45.300	45.300
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN						
Lasten	4.398	3.980	3.948	3.947	3.947	3.947
Baten	-529	-308	-308	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	3.869	3.673	3.640	3.640	3.640	3.640
Toevoeging aan reserves	54	55	56	56	56	56
Onttrekkingen aan reserves	-1.147	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	2.776	3.728	3.696	3.696	3.696	3.696
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD						
Lasten	5.675	5.690	6.441	5.909	5.538	5.538
Baten	-53.037	-54.426	-54.743	-54.555	-54.555	-54.555
Saldo baten en lasten	-47.362	-48.736	-48.302	-48.646	-49.017	-49.017
Toevoeging aan reserves	149	1.180	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-356	-	-	-	-
Saldo na reserves	-47.213	-47.912	-48.302	-48.646	-49.017	-49.017
Totaal saldo baten en lasten	1.830	-1.166	-470	-470	-470	-470
Totaal saldo na reserves	1.155	-21	-21	-21	-21	-21

De ontwikkeling van de begroting 2026 en de meerjarenraming zoals geschetst in de vorige paragraaf leiden tot het bovenstaande overzicht op programmaniveau. Een belangrijke kanttekening is dat in de begroting 2026 is geen CAO-stijging verwerkt. Per 31 maart 2025 eindigt de bestaande CAO. Op het moment van opstellen van deze begroting, zijn er nog geen afspraken over een nieuwe CAO vanaf 1 april 2025. Daarom wordt in deze begroting gerekend zonder CAO-stijging. Samengevat zijn dit de belangrijkste financiële ontwikkelingen per programma:

Programma Bedrijfsvoering gemeenten

De begroting van dit programma neemt met € 0,4 mln. toe ten opzichte van voorgaand jaar. Een belangrijke oorzaak voor de toename van de begroting is de autonome prijsontwikkeling (inflatie). De materiële budgetten zijn vanaf 2026 met 2,1% geïndexeerd ten opzichte van het prijspeil 2025. Daarnaast zijn de opleidingslasten in 2025 over de programma's verdeeld. In 2026 staan deze weer centraal begroot. Verder stijgen de kapitaallasten in 2026 als gevolg van een hoger investeringsvolume en een hogere omslagrente. Ook is de taakstelling op applicatiebeheer van 2 fte in 2026 en 4 fte vanaf 2027 teruggedraaid.

Programma Belastingen gemeenten

Ten opzichte van voorgaand jaar nemen de begrote lasten af met € 32.000. Een belangrijke oorzaak voor afname is het in 2025 toegekende opleidingsbudget, welke in 2026 weer op het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead is begroot. Daarnaast is er een toename van de begroting door de autonome prijsontwikkeling (inflatie). De materiële budgetten zijn vanaf 2026 met 2,1% geïndexeerd ten opzichte van het prijspeil 2025.

Algemene dekkingsmiddelen en overhead

Naast de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten worden ook opbrengsten van derden onder de algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Ten opzichte van voorgaand jaar nemen de begrote baten van dit programma toe met € 0,3 mln. Daarnaast nemen de toevoeging en onttrekking aan de reserves af met € 0,8 mln door de in 2025 begrote vrijval van het jaarrekeningresultaat 2024.

Kosten van de overhead

De kosten van de overhead bestaan onder andere uit kosten die samenhangen met de huisvesting van De Connectie, HR en arbozorg, accountants- en adviesdiensten en uit de kosten van de formatie voor het Bedrijfsbureau.

5.5 Bijdragen gemeenten

De bijdrage van de deelnemers voor de basisdienstverlening is gebaseerd op de verdeelsleutel zoals deze in de financiële onderbouwing van het bedrijfsplan is opgenomen. Omdat de bijdragen per jaarschijf (pro-rata) enigszins verschillen wordt de verdeelsleutel jaarlijks aangepast. De bijdragen van de gemeenten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Gemeente Arnhem

		Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028 2029	
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	I/S				
Primitieve begroting		39.263	39.124	39.124	39.124
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
SOC/SIEM structurele kosten	S	397	397	397	397
Teruggave kader proceskostenvergoedingen	S	-235	-235	-235	-235
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	228	228	228	228
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Facilitaire Zaken	S	18	18	18	18
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Management Support	S	142	142	142	142
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Belastingen	S	98	98	98	98
Structurele doorwerking uitbreiding devices Gemeenten	S	184	184	184	184
Structurele doorwerking uitbreiding devices De Connectie	S	23	23	23	23
Structurele doorwerking meerkosten Azure De Connectie	S	28	28	28	28
Overige kaderwijzigingen					
Teruggave kader MAS	S	-358	-358	-358	-358
Areaaluitbreiding Arnhem	S	217	217	217	217
Hogere huisvestingslasten	S	203	203	203	203
Totaal Kadercorrecties		945	945	945	945
Totaal		40.208	40.068	40.068	40.068

		Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028 2029	
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	I/S				
Bijdrage MJPB 2026-2029		39.263	39.124	39.124	39.124
Primitieve begroting		39.263	39.124	39.124	39.124
Kadercorrecties B-rap 1		945	945	945	945
Primitieve begroting na kadercorrecties		40.208	40.068	40.068	40.068
Ontwikkeling begroting 2026 en meerjarenraming					
Loon- en prijsontwikkelingen					
Onderhoudsronde HR21	S	74	74	74	74
Kapitaalslasten agv omslagrente	S	64	64	64	64
Correctie compensatie loon- en prijsontwikkelingen	S	444	444	444	444
Stelpost taakstelling loon- en prijsontwikkelingen 2024	S	-805	-805	-805	-805
Totaal Ontwikkelingen begroting 2026-2029		-223	-223	-223	-223
Totaal		39.985	39.845	39.845	39.845

Gemeente Renkum

		Begroting 2026	meerjarenraming		
		2027	2028	2029	
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum	I/S				
Primitieve begroting		5.485	5.464	5.464	5.464
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
Teruggave kader proceskostenvergoedingen	S	-34	-34	-34	-34
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	7	7	7	7
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Facilitaire Zaken	S	20	20	20	20
Structurele doorwerking uitbreiding devices Gemeenten	S	1	1	1	1
Structurele doorwerking uitbreiding devices De Connectie	S	3	3	3	3
Structurele doorwerking meerkosten Azure De Connectie	S	4	4	4	4
Overige kaderwijzigingen					
Teruggave kader MAS	S	-70	-70	-70	-70
Totaal Kadercorrecties		-69	-69	-69	-69
Totaal		5.416	5.395	5.395	5.395

		Begroting 2026	meerjarenraming		
		2027	2028	2029	
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum	I/S				
Bijdrage MJPB 2026-2029		5.485	5.464	5.464	5.464
Primitieve begroting		5.485	5.464	5.464	5.464
Kadercorrecties B-rap 1		-69	-69	-69	-69
Primitieve begroting na kadercorrecties		5.416	5.395	5.395	5.395
Ontwikkeling begroting 2026 en meerjarenraming					
Loon- en prijsontwikkelingen					
Onderhoudsronde HR21	S	11	11	11	11
Kapitaalslasten agv omslagrente	S	9	9	9	9
Correctie compensatie loon- en prijsontwikkelingen	S	64	64	64	64
Stelpost taakstelling loon- en prijsontwikkelingen 2024	S	-116	-116	-116	-116
Totaal Ontwikkelingen begroting 2026-2029		-32	-32	-32	-32
Totaal		5.384	5.363	5.363	5.363

Gemeente Rheden

		Begroting 2026	meerjarenraming		
		2027	2028	2029	
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	I/S				
Primitieve begroting		9.174	9.140	9.140	9.140
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
Teruggave kader proceskostenvergoedingen	S	-57	-57	-57	-57
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	99	99	99	99
Structurele doorwerking maat- en meerwerk Facilitaire Zaken	S	153	153	153	153
Structurele doorwerking uitbreiding devices Gemeenten	S	58	58	58	58
Structurele doorwerking uitbreiding devices De Connectie	S	6	6	6	6
Structurele doorwerking meerkosten Azure De Connectie	S	7	7	7	7
Totaal Kadercorrecties		266	266	266	266
Totaal		9.441	9.407	9.407	9.407

		Begroting 2026	meerjarenraming		
		2027	2028	2029	
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	I/S				
Bijdrage MJPB 2026-2029		9.174	9.140	9.140	9.140
Primitieve begroting		9.174	9.140	9.140	9.140
Kadercorrecties B-rap 1		266	266	266	266
Primitieve begroting na kadercorrecties		9.441	9.407	9.407	9.407
Ontwikkeling begroting 2026 en meerjarenraming					
Loon- en prijsontwikkelingen					
Onderhoudsrond HR21	S	18	18	18	18
Kapitaalslasten agv omslagrente	S	16	16	16	16
Correctie compensatie loon- en prijsontwikkelingen	S	107	107	107	107
Stelpost taakstelling loon- en prijsontwikkelingen 2024	S	-194	-194	-194	-194
Totaal Ontwikkelingen begroting 2026-2029		-54	-54	-54	-54
Totaal		9.387	9.353	9.353	9.353

Derden

		Begroting	meerjarenraming		
		2026	2027	2028	2029
Bedragen x 1.000 euro					
Bijdragen derden	I/S				
MGR	S	149	149	149	149
Gemeente Rozendaal	S	145	145	145	145
DRAN	S	64	64	64	64
Sportbedrijf Arnhem	S	59	59	59	59
Gelders Archief	S	10	10	10	10
		427	427	427	427

5.6 Incidentele baten en lasten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
Totaal lasten	61.095	53.593	54.605	54.417	54.417	54.417
Totaal Baten	-59.265	-54.758	-55.076	-54.888	-54.888	-54.888
Totaal mutaties in reserves	-675	1.144	449	449	449	449
SALDO TOTALE BATEN EN LASTEN	1.155	-21	-21	-21	-21	-21
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN						
Lasten	1.489	496	188	-	-	-
Baten	-341	-	-	-	-	-
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN						
Lasten	-44	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-	-
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD						
Lasten	1.221	1.886	-	-	-	-
Baten	-244	-3.205	-188	-	-	-
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	2.081	-823	-	-	-	-
MUTATIES IN RESERVES						
Reserves toevoeging	269	1.180	-	-	-	-
Reserves onttrekking	-1.715	-356	-	-	-	-
SALDO INCIDENTELE MUTATIES RESERVES	-1.446	823	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten	2.666	2.382	188	-	-	-
Totaal incidentele baten	-585	-3.205	-188	-	-	-
Totaal incidentele mutaties in reserves	-1.446	823	-	-	-	-
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	635	-	-	-	-	-
Totaal structurele lasten	58.428	51.211	54.417	54.417	54.417	54.417
Totaal structurele baten	-58.680	-51.553	-54.888	-54.888	-54.888	-54.888
Totaal structurele mutaties in reserves	771	321	449	449	449	449
SALDO STRUCTURELE BATEN EN LASTEN	520	-21	-21	-21	-21	-21

Op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Uitgangspunt is dat structurele lasten zoveel als mogelijk gedekt worden door structurele baten.

Door het incidenteel temporiseren van de taakstelling voor het applicatiebeheer, neemt de kosten in 2026 tijdelijk toe. Dit is zichtbaar bij het programma Bedrijfsvoering gemeenten.

Ter dekking van de voornoemde incidentele lasten zijn bij de Algemene dekkingsmiddelen incidentele baten begroot.

6. Financiële positie en toelichting

6.1 Geprognosticeerde eindbalans

ACTIVA	2023	2024	Begroting 2025	Begroting 2026	meerjarenraming		
					2027	2028	2029
Bedragen x 1.000 euro							
Vaste activa							
Materiele vaste activa (economisch nut)	12.291	13.053	13.240	15.728	17.485	18.788	17.404
Totaal vaste activa	12.291	13.053	13.240	15.728	17.485	18.788	17.404
Vlottende activa							
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	25.835	7.986	16.650	16.650	16.650	16.650	16.650
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	8.013	3.775	8.731	8.731	8.731	8.731	8.731
- Vorderingen op openbare lichamen	17.810	4.189	7.873	7.873	7.873	7.873	7.873
- Overige vorderingen	13	22	46	46	46	46	46
Liquide middelen	46	53	49	49	49	49	49
Overlopende activa	4.128	4.571	4.587	4.587	4.587	4.587	4.587
Totaal vlottende activa	30.009	12.610	21.285	21.285	21.285	21.285	21.285
TOTAAL ACTIVA	42.300	25.662	34.525	37.013	38.770	40.073	38.689

Volgens het BBV bevat de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde eindbalans, die tenminste de posten bevat om het EMU-saldo te berekenen (paragraaf 6.3).

Voor de prognose van de ontwikkeling van de balans, wordt gebruik gemaakt van historische gegevens. De ontwikkeling van de omvang van de materiële vaste activa (MVA) is geprognosticeerd aan de hand van het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en de huidige staat van activa. De ontwikkeling van de vlottende activa is gebaseerd op het gemiddelde van de gerealiseerde balanswaarde over de afgelopen jaren. Door deze systematiek aan te houden, ontstaat er een steeds nauwkeuriger beeld.

PASSIVA	2023	2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro							
Vaste passiva							
Eigen vermogen	4.073	508	1.674	2.123	2.572	3.021	3.470
- Algemene reserve	-174	-25	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve egaliseringsreserve SAAS	206	621	1.061	1.511	1.960	2.409	2.858
- Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	662	662	400	400	400	400	400
- Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	285	191	191	191	191	191	191
- Bestemmingsreserve afhandeling WOZ-bezwaren	1.147	94	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve E-HRM	-	120	-	-	-	-	-
- Resultaat voor bestemming	1.947	-1.155	21	21	21	21	21
Verlofvoorziening	941	1.184	1.184	1.184	1.184	1.184	1.184
Netto vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr	16.258	15.591	14.433	16.472	17.780	18.634	16.800
- Lopende onderhandse leningen	16.258	15.591	10.282	5.966	2.660	1.063	275
- Nieuw aan te trekken leningen	-	-	4.151	10.506	15.120	17.571	16.525
Totaal vaste passiva	21.272	17.284	17.291	19.779	21.536	22.839	21.455
Vlottende passiva							
Netto vl. Schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr	3.341	3.328	3.275	3.275	3.275	3.275	3.275
- Overige schulden	3.341	3.328	3.275	3.275	3.275	3.275	3.275
Overlopende passiva	17.686	5.051	13.959	13.959	13.959	13.959	13.959
Totaal vlottende passiva	21.028	8.379	17.234	17.234	17.234	17.234	17.234
TOTAAL PASSIVA	42.300	25.662	34.525	37.013	38.770	40.073	38.689

De ontwikkeling van de reserves en voorzieningen wordt niet historisch bepaald en kunnen dus wel worden geprognosticeerd. De ontwikkeling van de netto vaste schulden is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille en de verwachte ontwikkelingen ten aanzien van de financieringsbehoefte voor de materiële vaste activa. De ontwikkeling van de vlottende passiva is eveneens gebaseerd op het gemiddelde van de gerealiseerde balanswaarde over de afgelopen jaren. Door deze systematiek aan te houden, ontstaat er een steeds nauwkeuriger beeld.

6.2 Investeringsprogramma

Afdeling	Activum omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
BR	Gereedschappen	58	55	19	-	-
DIV	Inrichting gebouwen en inventaris	-	56	-	-	-
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	75	500	1.850	1.777	6
FZF	Personenautos	100	185	31	-	-
FZF	Scooters	-	16	-	-	-
ICT	Software	76	-	-	-	-
ICT	Hardware	4.000	5.568	3.522	2.488	2.366
ICT	Mob App (tablets/labtops/smartphone)	1.250	900	1.317	2.302	2.213
ICT	Glasvezelbekabeling	19	-	122	186	20
Totaal investeringen vaste activa		5.578	7.280	6.861	6.753	4.605

Het investeringsprogramma houdt initieel rekening met vervangingsinvesteringen wanneer bestaande activa economisch zijn afgeschreven. Voorziene afwijkingen hierop worden verwerkt bij de actualisatie van het investeringsprogramma.

Inrichting gebouwen en inventaris

Gemeente Arnhem denkt na over haar toekomstige huisvesting en onderzoekt daarvoor meerdere scenario's. Naar verwachting zullen in 2025 geen grote investeringen plaatsvinden. Als gevolg hiervan schuiven de vervangingsinvesteringen voor inrichting gebouwen en inventaris voor een groot deel door naar 2026 en verder.

Software

Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm een SAAS-oplossing. Dit is onderdeel van de cloudstrategie. De kosten voor SAAS-oplossingen dienen anders te worden verwerkt op basis van de BBV. Als gevolg hiervan worden de (licentie-)kosten van deze oplossingen in de exploitatiebegroting opgenomen in plaats van de aanschaf- en implementatiekosten in de investeringsbegroting. Het investeringsprogramma wordt aangepast op de natuurlijke vervangingsmomenten van software waarvoor een SAAS-oplossing wordt gekozen. In 2025 vindt vervanging van firewall plaats. Dit wordt geen SAAS-oplossing.

Hardware

De vervanging van hardware wordt in 2025 voor een deel verschoven naar latere jaren. Dit komt deels door langere afschrijvingstermijnen op monitoren en doordat vervanging in 2025 nog niet noodzakelijk is.

Mobiele apparatuur

De investeringen in mobiele apparatuur heeft betrekking op de vervanging van mobiele telefoons en laptops. De afschrijvingstermijn van mobiele apparatuur is per 01-01-2025 verlengd naar 5 jaar. Het niveau van de investeringen is in de meerjarenraming hierdoor opgeschoven.

Personenauto's

Gemeente Arnhem is voornemens om het wagenpark, in ieder geval de pool auto's, te elektrificeren. In het investeringsprogramma is er rekening mee gehouden dat in drie jaar tijd (2025 tot 2028) deze ontwikkeling wordt doorgevoerd.

6.3 EMU-saldo

		2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
Omschrijving						
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	1.166	470	470	470	470
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	4.259	4.888	5.207	5.560	5.560
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-	-	-	-	-
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	5.578	7.280	6.861	6.753	4.605
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in	-	-	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:					
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie	-	-	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betrekken	-	-	-	-	-
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		-153	-1.922	-1.184	-723	1.425

In het BBV is de verplichting opgenomen dat gemeenschappelijke regelingen ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele begrotingsjaar en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Het EMU-saldo heeft het karakter van een resultaatbepaling op kasbasis. Het begrotingstekort van de gehele overheid mag volgens Europese normen niet hoger zijn dan 3%. Dit geldt niet alleen voor het tekort van de Rijksoverheid maar voor het saldo van alle overheden bij elkaar, ook die van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Het negatieve EMU-saldo bedraagt in 2026 3,5% ten opzichte van de begroting doordat in deze jaarschijf vervangingsinvesteringen staan gepland in zowel hardware als mobiele apparatuur. Dit ligt hoger dan de norm van 3%. De ontwikkeling van het EMU-saldo laat vanaf 2027 een positiever saldo zien als gevolg van een daling van de geplande investeringen, aflopend naar -2,6%, waardoor deze weer binnen de norm is.

6.4 Financiering

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	meerjarenraming 2027	2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
Leningportefeuille						
Looptijd						
3 jaar	2.833	1.667	833	-	-	-
4 jaar	2.025	1.200	375	-	-	-
5 jaar	6.160	3.920	2.340	1.320	500	-
6 jaar	900	600	300	-	-	-
7 jaar	1.100	900	700	500	300	100
8 jaar	613	525	438	350	263	175
10 jaar	1.960	1.470	980	490	-	-
Totaal	15.591	10.282	5.966	2.660	1.063	275

Voor de financiering van de materiële vaste activa zijn leningen afgesloten. In bovenstaand overzicht is nog geen rekening gehouden met de gewijzigde boekwaarde van de activa per ultimo 2024 en de geplande investeringen voor het eerste halfjaar van 2025. Dit zal leiden tot het aantrekken van nieuwe leningen. Op de al lopende leningen is conform aflossingsschema afgelost. Het monitoren van de financieringsbehoefte ten opzichte van de looptijd van de activa en nieuwe investeringen is een continu proces.

6.5 Stand en verloop van de reserves

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	2027	meerjarenraming 2028	2029
Bedragen x 1.000 euro						
Reserves						
Algemene Reserve	-25	-	-	-	-	-
Egalisatiereserve SAAS	621	1.061	1.511	1.960	2.409	2.858
Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	662	400	400	400	400	400
Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	191	191	191	191	191	191
Bestemmingsreserve E-HRM	120	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve afhandeling WOZ-bezwaren	94	-	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-1.155	21	21	21	21	21
Totaal	508	1.674	2.123	2.572	3.021	3.470

Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm een SAAS -oplossing. Dit heeft tot gevolg dat de kosten op een andere wijze moeten worden begroot. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling, waarbij het hierdoor vrijvallende kapitaalslastenbudget ten dele worden gebruikt voor de dekking van de licentiekosten. Met ingang van 2023 wordt er jaarlijks toegevoegd aan deze reserve. De onttrekking aan de egalisatiereserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer SAAS-oplossingen worden vervangen en budget voor implementatie beschikbaar moet komen.

Het bestuur heeft in 2022 een bestemmingsreserve ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor toekomstige prijsindexaties, aangezien De Connectie veelal werkt met langjarige contracten. Als gevolg van de huidige prijsontwikkelingen is de verwachting dat, zodra de lopende contracten zijn uitgediend, deze een substantiële prijsverhoging zullen laten zien bij hercontractering. De onttrekking aan de deze bestemmingsreserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer er zicht is op de meerkosten als gevolg van deze ontwikkeling.

Het bestuur heeft in 2022 een bestemmingsreserve ingesteld om incidenteel beschikbaar gestelde middelen beschikbaar te houden voor Informatieveiligheid en privacy. In 2023 heeft het bestuur besloten om ook de niet bestede incidenteel toegekende budgetten te doteren aan de bestemmingsreserve. De activiteiten en bestedingen volgen het tempo van het Programma Informatieveiligheid en privacy waarin samen met de gemeente Arnhem wordt opgetrokken.

6.6 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume

De BBV schrijft voor dat afzonderlijk aandacht moet worden besteed aan jaarlijkse terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume. Zoals uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling blijkt, wordt voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt.

In de CAO is opgenomen dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren mogen sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers hun verlof afstemmen op hun loopbaanfase en privéomstandigheden. Vanuit de commissie BBV is aangegeven dat voor deze niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw een voorziening gevormd dient te worden. Mutaties op deze voorziening maken, gezien het onvoorspelbare karakter, geen deel uit van de exploitatiebegroting.

Ook opgenomen in de nieuwe CAO is dat medewerkers gebruik kunnen maken van de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU). In kaart is gebracht welke medewerkers hiervan gebruik zouden kunnen maken de komende jaren. Als een medewerker van deze regeling gebruik maakt zijn hier kosten aan verbonden voor De Connectie. Omdat niet te voorspellen is hoeveel medewerkers daadwerkelijk van de regeling gebruik gaan maken, wordt hier geen voorziening voor getroffen maar zullen deze kosten in de realisatie van De Connectie terechtkomen.

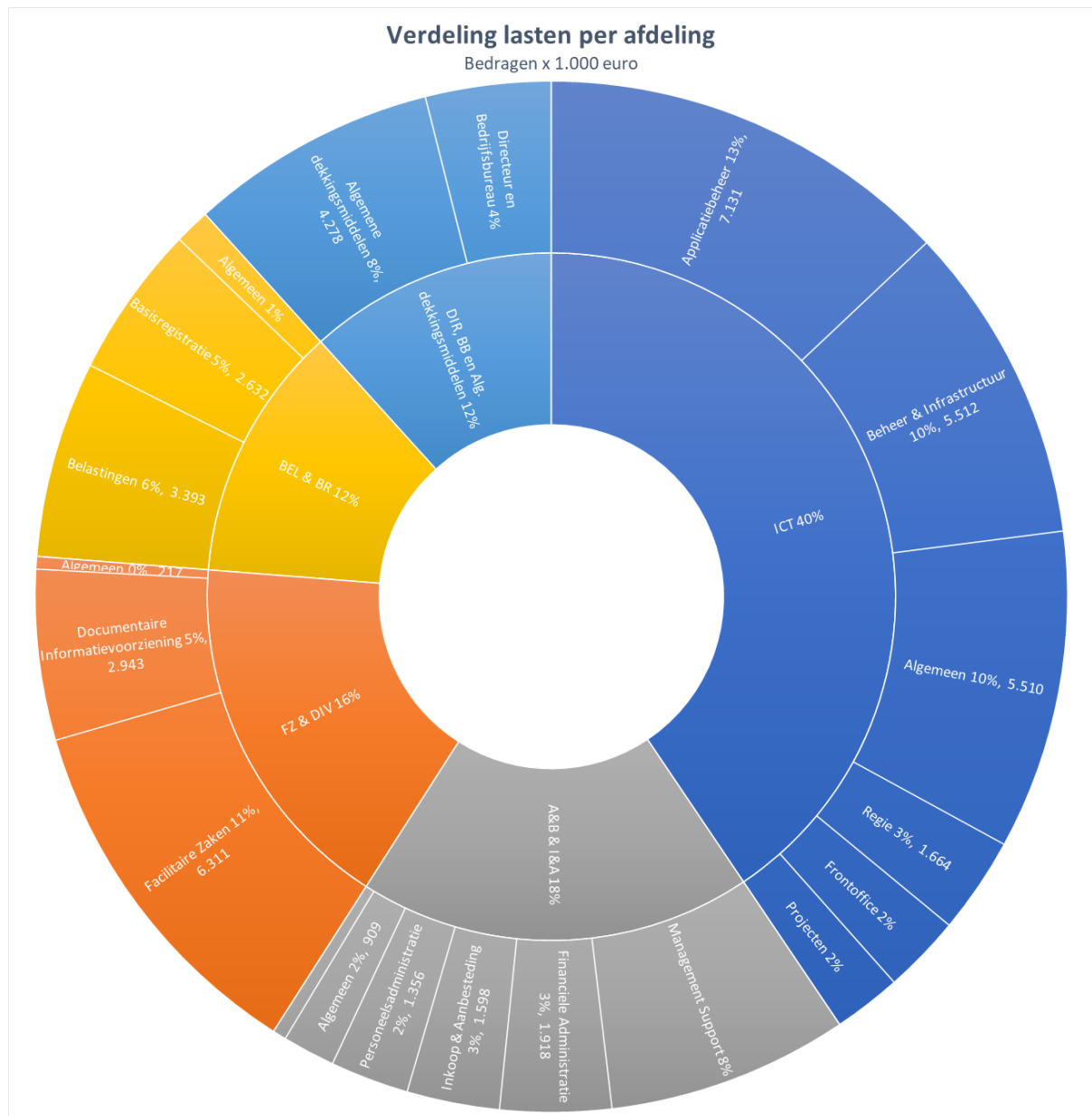
7. Bijlagen

7.1 Bijlage 1: Taakvelden

Taakvelden	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal baten	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal Lasten	Saldo begroting 2026
Bedragen x 1.000 euro									
0. Bestuur en ondersteuning									
0.4 Overhead	-39.544	-5.542	-9.681	-54.768	36.659	5.138	8.975	50.772	-3.996
0.5 Treasury	-	-	-	-	7	1	2	10	10
0.61 OZB woningen	-	-	-	-	2.567	360	628	3.555	3.555
0.64 Belastingen overig	-222	-31	-54	-308	152	21	37	211	-97
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	-	324	45	79	449	449
Saldo				-55.076				54.997	-79
1. Veiligheid									
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	42	6	10	58	58
Saldo				-				58	58
Resultaat				-55.076				55.054	-21

7.2 Bijlage 2: Lasten per afdeling

Aan de raden van de gemeenten Arnhem,
Renkum en Rheden

Datum : 25-02-2025
Contactpersoon : Diderick Holtland
Telefoonnummer : 06-11238318

Onderwerp: **Perspectiefbrief 2026**

Geachte raadsleden,

Hierbij ontvangt u de Perspectiefbrief 2026 van De Connectie. In deze brief leest u over de belangrijkste ontwikkelingen die wij de komende jaren verwachten. De grootste ontwikkeling die op dit moment op De Connectie zelf af komt is de mogelijke omvorming naar een enkelvoudige centrumregeling als onderdeel van de gemeente Arnhem. Indien deze ontwikkeling doorgang vindt zal dit veel vragen van De Connectie in 2025 en 2026. Niet alleen moet de omvorming voorbereid en uitgevoerd worden maar ook de reguliere dienstverlening blijft in deze jaren doorgaan.

Voor sommige ontwikkelingen heeft het de voorkeur een definitieve keus over het construct van De Connectie af te wachten. Ondanks de beperkte capaciteit en de nog te maken keuzes over het construct schetsen we in deze brief de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering. Dit omdat deze ontwikkelingen, ongeacht de omvorming, op onze organisaties af gaan komen en we uw raden de gelegenheid willen geven zich op deze ontwikkelingen voor te bereiden.

Het doel is om de perspectiefbrief in uw gemeenten op hetzelfde moment te kunnen behandelen als de kadernota's van de gemeenten zelf. Zo kan verbinding worden gemaakt met de gemeentelijke opgaven en ontstaat er ruimte voor het maken van integrale afwegingen tijdens het opstellen van de gemeentelijke begroting. De gemeenten en De Connectie hebben samen opgetrokken bij de totstandkoming van deze perspectiefbrief, alsof het een onderdeel is van de kadernota's van de gemeenten.

Perspectiefbrief of Perspectiefnota?

U ontvangt van ons een perspectiefbrief en geen perspectiefnota of kadernota. De reden hiervoor is dat het financiële gevolg van de verwachte ontwikkelingen voor een groot deel afhankelijk is van de overwegingen en keuzes die uw raden maken. Deze perspectiefbrief neemt u mee in de uitgangspunten voor de begroting, en actualiseert de toekomstige ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor het meerjarenperspectief. Met het vaststellen van deze brief wordt nog geen besluit genomen over het uitvoering geven aan de geschetste ontwikkelingen. Dit gebeurt als onderdeel van de beleidsdocumenten van de gemeenten.

I Uitgangspunten voor de begroting

Voor de begroting zijn de volgende uitgangspunten van toepassing: we passen de loonkostenbudgetten aan op basis van de reële loonkostenontwikkeling op grond van cao-afspraken en premieontwikkelingen. Voor het begroten van de effecten van (autonome) prijsontwikkelingen gebruiken we de prijsindexatie voor de materiële overheidsconsumptie. De raming hiervan vindt u in de Macro Economische Verkenning (MEV) en in het Centraal Economisch Plan (CEP).

Kostenbeheersing

De ontwikkeling naar outputsturing en -bekostiging¹ kan een belangrijk hulpmiddel zijn bij het verkrijgen van inzicht in, en het sturen op, afnamevolumes door gemeenten en hiermee op het kostenniveau van de bedrijfsvoering. De colleges van uw gemeenten hebben de intentie uitgesproken vanaf 2026 te gaan werken volgens het kostprijsmodel waarbij de instandhoudingskosten niet doorgerekend worden aan Rheden en Renkum. In 2025 wordt met dit kostprijsmodel proefgedraaid om het model te valideren en waar nodig bij te stellen.

Daarnaast kan het nog niet benutte harmonisatiepotentieel door de gemeenten worden gebruikt om de kosten voor de bedrijfsvoering beheersbaar te houden. In de praktijk blijkt dat nog niet alle mogelijkheden volledig zijn benut en dat gemeenten -waar sprake is van een standaard- hier nog regelmatig van afwijken. Aan de ene kant bieden niet-geharmoniseerde oplossingen misschien meer flexibiliteit, maar aan de andere kant brengen deze dan weer uitdagingen met zich mee in het beheer hiervan. Het is noodzakelijk om zorgvuldig af te wegen welke aanpak het meest geschikt is en daarbij ook rekening te houden met de specifieke behoeften en doelstellingen van de verschillende organisaties.

Afgelopen jaar is De Connectie door de gemeenten niet volledig gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen. De compensatie was gemaximaliseerd op 3,5%. Om ervoor te zorgen dat De Connectie hierdoor geen structureel begrotingstekort heeft zijn er keuzes in de dienstverlening gemaakt door de gemeenten en bespaart De Connectie op haar eigen bedrijfsvoering. Gezien de financiële onzekerheden waar de gemeenten mee te maken hebben houdt De Connectie rekening met het scenario dat we niet volledig gecompenseerd worden voor loon- en prijsstijgingen door de gemeenten. Dit levert - mogelijk - een nieuw begrotingstekort op. Als dit zich voordoet denkt De Connectie mee met de gemeenten hoe via nieuwe keuzes in de dienstverlening dit begrotingstekort kan worden opgevangen.

De Connectie heeft begrip voor de financiële situatie bij de gemeenten. Tegelijkertijd lezen we in deze perspectiefbrief noodzakelijke en wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering naar aanleiding van autonome (wettelijke) ontwikkelingen. Het is van belang hier een balans in te vinden. Daarom blijven we hier over in gesprek met de gemeenten.

II Actuele en toekomstige ontwikkelingen

We nemen u in deze perspectiefbrief graag op hoofdlijnen mee in een aantal ontwikkelingen die wij nu en in de nabije toekomst zien en die de bedrijfsvoering en hiermee de dienstverlening van De Connectie raken.

1 Sturen en bekostigen op basis van resultaat (i.c. geleverde producten en diensten)

1. Omvorming naar enkelvoudige centrumregeling

De colleges van de deelnemende gemeenten hebben de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van De Connectie om te zetten. Dat zou moeten gaan van een bedrijfsvoeringsorganisatie in het kader van de WGR (Wet gemeenschappelijke regelingen) met gedeeld eigenaarschap naar een enkelvoudige centrumregeling met de gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Renkum en Rheden als gast. Daarmee wordt de samenwerkingsvorm 'lichter' gemaakt, met een verschuiving van zeggenschap (en risico) naar één gemeente.

Volgens de huidige regeling moet een omvormingsplan worden opgesteld door een onafhankelijke derde partij (Artikel 27) bij het ontbinden van de huidige regeling. Het plan zal in 2025 moeten worden uitgevoerd en moet nauw aansluiten bij het uitvoeren van het zogenaamde 'invlechtingsplan' dat de gemeente Arnhem opstelt. Ook wordt er een overkoepelende businesscase opgesteld voor alle betrokken partijen: De Connectie, de drie gemeenten, en derden. Penvoerder van deze businesscase is de gemeente Arnhem maar Rheden, Renkum en De Connectie schrijven mee. In het voorjaar van 2025 worden deze documenten voorgelegd aan de gemeenteraden van de drie gemeenten. Wanneer zij hier mee in stemmen kan er gevolg worden gegeven aan deze intentie. Om de leesbaarheid van deze paragraaf te verhogen gaan we er in onderstaande van uit dat zij deze keus maken. De rest van de brief gaat over inhoudelijke ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering en deze inhoudelijke ontwikkelingen blijven onveranderd ongeacht de keuzes die gemaakt worden over het bestuurlijk construct van De Connectie.

Een belangrijk uitgangspunt bij de omvorming is het begrip "as is". Dit betekent dat het uitgangspunt is dat de taken, het personeel, de organisatie en alle overige boedel van De Connectie geheel en ongedeeld door de gemeente Arnhem worden overgenomen.

De voorbereiding om van een zelfstandige bedrijfsvoeringsorganisatie over te gaan naar een centrumconstructie binnen de gemeente Arnhem zal het gehele jaar 2025 een grote inspanning van alle afdelingen van De Connectie vragen. Deze grote inspanning vraagt ons ook om goede afwegingen te maken in de inzet van capaciteit in 2025. De Connectie is in basis een uitvoeringsorganisatie. De verwachting is dat er niet overal voldoende capaciteit is om naast het continueren van de dienstverlening een significante bijdrage te leveren aan het omvormings- en invlechtingsproces. Dit wordt onderdeel van businesscase, omvormings- en invlechtingsplan. De eerste prioriteit is het open houden van de winkel in 2025. Daarnaast is het belangrijk om waar mogelijk in te blijven zetten op het doorontwikkelen van de dienstverlening en het (blijven) doen van noodzakelijke en wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering naar aanleiding van autonome (wettelijke) ontwikkelingen. Dit mede omdat de dienstverlening in de nieuwe situatie één op één (as is) wordt doorgezet.

Het heeft voor sommige ontwikkelingen de voorkeur om te wachten tot er een definitieve keuze gemaakt is over of en hoe de constructie van De Connectie wordt aangepast. Om hierin de juiste afweging te maken blijven we, waar nodig, in gesprek met de gemeenten.

2. Digitale dienstverlening

In de huidige Regionale Informatievisie en -strategie zijn de technologische trends en trends op het gebied van informatievoorziening uitgewerkt. We zien de trend dat inwoners en bedrijven technologie steeds sneller omarmen en gebruiken. Bovendien verwachten zij ook steeds meer van gemeenten op het gebied van digitale dienstverlening. Men wil bijvoorbeeld op elk moment zaken kunnen doen met de gemeente en verwacht daarom ook dat gemeenten deze mogelijkheid bieden.

Digitale dienstverlening heeft gevolgen voor de manier waarop gemeenten producten en diensten aanbieden. Op de beleidsterreinen Burgerzaken en Werk & Inkomen zien we bijvoorbeeld de komende jaren een flinke toename van e-dienstverlening. Door de toename van e-dienstverlening groeit de afhankelijkheid van de ICT-infrastructuur. Daarmee neemt ook het belang van een betrouwbare ICT-infrastructuur verder toe.

Binnen de gemeenten staat digitalisering van de dienstverlening hoog op de agenda. Er zijn inmiddels diverse programma's en projecten om hier uitvoering aan te geven. Al deze initiatieven hebben dezelfde doelstelling: het verbeteren van de digitale dienstverlening en de (digitale) informatiehuishouding. De effecten van het digitaliseren van de dienstverlening op de bedrijfsvoering hangt af van de gekozen oplossingen.

Op het gebied van archivering neemt het analoge (fysieke) archief af en het digitale archief toe. Als digitaal archiefbeheer meer de norm wordt, verschuift de aandacht steeds meer naar het uitvoeren van kwaliteitscontroles, met andere woorden, van operationeel naar tactisch informatiebeheer. In 2024 is gestart met kwaliteitsverbeteringen op het gebied van informatiebeheer om die transitie van operationeel naar tactisch informatiebeheer mogelijk te maken. In 2025 en verder wordt deze transitie verder ondersteund door de inzet van kwaliteitsmedewerkers die een brug slaan tussen de vakafdelingen en informatiebeheer.

Een centraal Document Management System - Record Management Application (DMS-RMA) kan in grote mate bijdragen aan verregaand geharmoniseerd archiefbeheer (in systemen en processen). Om een programma van eisen op te kunnen stellen voor de aanbesteding van het DMS-RMA is een regionale visie informatiebeheer opgesteld. In 2025 wordt het programma van eisen opgesteld. Hierna volgt de aanbesteding. De nog te maken keuzes over het centraal DMS-RMA bepalen het uiteindelijke kostenniveau.

De overgang naar meer digitale dienstverlening heeft over het algemeen eerst een tijdelijk kostenverhogend effect. Denk bijvoorbeeld aan de extra capaciteit die nodig is voor deze overgang. Er zijn ook kostenverhogende effecten die een blijvend karakter hebben. Dit zijn bijvoorbeeld kosten als gevolg van de toenemende eisen op het gebied van connectiviteit, beschikbaarheid informatieveiligheid en privacy.

3. Cloud computing

Een belangrijke ontwikkeling is de beweging naar Cloud computing. Bij Cloud computing zijn hardware, software en gegevens steeds meer via het internet beschikbaar. Er zijn dan geen lokaal geïnstalleerde oplossingen meer nodig. Wij zien dat de meeste softwareleveranciers al bezig zijn hun informatiesystemen om te bouwen met het idee dat ze ergens de komende jaren deze alleen nog maar via de Cloud beschikbaar hoeven te stellen. Het gevolg daarvan is dat het aantal lokale installaties zal gaan afnemen. De beweging naar de Cloud geeft vakafdelingen de mogelijkheid om het digitaliseren te

versnellen, geeft ze extra flexibiliteit en biedt mogelijkheden om sneller te kunnen innoveren zodat ze tijdig en op een passende manier kunnen reageren op veranderingen. Een aanvullend voordeel van werken in de Cloud is de verminderde vatbaarheid voor ICT-storingen. Het is van belang om de gevolgen van de ontwikkelingen op het gebied van Cloud computing goed in beeld te houden, om hier vroegtijdig op te kunnen sturen.

De ICT-organisatie krijgt, als gevolg van de beweging naar de Cloud, te maken met een verschuiving van haar aandachtsgebied. Deze gaat van lokaal beheer naar het beheer van Cloud services. Hierdoor ontstaan nieuwe uitdagingen op het gebied van informatieveiligheid en het volgen van de hieraan gerelateerde wet- en regelgeving. Cloud computing vraagt ook om andere kennis en vaardigheden van het personeel om effectief met Cloud technologieën om te gaan.

Een Cloudstrategie, als onderdeel van de strategische IV-agenda, is van belang om de doelstellingen van de gemeenten goed te kunnen blijven ondersteunen. In 2024 is de Regionale Informatievisie en -strategie opgezet en in 2025 zal deze geformaliseerd worden. In 2024 is het bestaande IT-landschap uitgebreid met de noodzakelijke voorzieningen om de beweging naar de Cloud voor de gemeente goed te kunnen faciliteren en is er kennis en kunde opgebouwd om hierin met de gemeente mee te kunnen bewegen. De komende jaren zal deze ontwikkeling van technologie en noodzakelijke kennis en kunde verder gaan. In 2024 hebben we stappen gezet voor de bestaande Back-up en Restore omgeving, in 2025 en verder gaan we door met deze beweging en worden de eigen Datacenters en de serversystemen in het beeld van de Cloud ontwikkelingen opnieuw aanbesteed.

De ontwikkeling van Cloud computing leidt ook tot verschuivingen in de manier waarop kosten zijn opgebouwd. Lokale oplossingen leiden namelijk vaak tot investeringen en kapitaalslasten. Cloud oplossingen brengen juist operationele kosten met zich mee, zoals licentiekosten. Ook moet rekening worden gehouden met het feit dat kosten van implementatie en ingebruikstelling niet meer kunnen worden 'mee-geïnvesteerd' bij de aanschaf van een applicatie. Dit betekent dat deze kosten ineens ten laste van de exploitatie komen. Het is verstandig om hiervoor te reserveren.

4. Artificiële intelligentie

Een trend die benoemd wordt in de regionale informatievisie en strategie is generatieve AI². De toepassing van kunstmatige intelligentie bij (big) data-analyses biedt kansen om maatschappelijke opgaven te helpen oplossen. Kunstmatige intelligentie is informatietechnologie die in meer of mindere mate zelfstandig beslissingen neemt of handelingen uitvoert op basis van vooraf geanalyseerde data. Kenmerk van AI-systemen is dat zij een zekere autonomie hebben. Belangrijk is dat dit altijd binnen de kaders van een organisatie gebeurt en altijd in samenwerking met mensen. Ondersteunend aan mensen, niet in plaats van mensen en op een ethische manier. Het is belangrijk, dat er een overkoepelend beleid komt over hoe om te gaan met deze ontwikkeling en op welke wijze we dit binnen de organisaties inzetten. We zetten de beleidsontwikkelingen hier op voort.

² Systemen die zelf 'leren' door een grote hoeveelheid data te analyseren en patronen te herkennen

5. Informatieveiligheid

In de Regionale Informatievisie en -strategie is al opgemerkt dat je nooit kunt spreken van informatieveiligheid of privacy die op orde is. De toenemende complexiteit, de groeiende hoeveelheid data en de toename van bedreigingen vragen voortdurend om een actieve houding ten aanzien van informatieveiligheid. Bovendien stelt de wetgever steeds verdergaande eisen aan informatieveiligheid.

Om de informatieveiligheid te vergroten is een driejarig programmaplan opgesteld door de gemeente Arnhem en De Connectie. De gemeenten Renkum en Rheden nemen op onderdelen deel. Het programma bestaat onder andere uit projecten voor Bewustwording, Identity & Access Management (IAM)³ en Business continuity management (BCM)⁴.

Voor de financiële gevolgen van dit programma moet verschil worden gemaakt tussen de kosten voor het uitvoeren van het programma enerzijds én de (soms structurele) kosten die volgen uit de noodzakelijke interventies die uit het programma naar voren komen anderzijds. Voor de kosten van de uitvoering van het programma zijn middelen gereserveerd. Dit geldt in belangrijke mate niet voor de noodzakelijke interventies die nog uit het programma volgen. Op dit moment verwachten we extra kosten voor aanpassingen in het IT-landschap als gevolg van toenemende eisen op het gebied van informatieveiligheid. Denk bijvoorbeeld aan Identity & Access Management en Disaster recovery and back-up⁵. De afdeling ICT moet nog verder professionaliseren en uitbreiden als gevolg van de noodzakelijke benodigde specifieke proces- en securityrollen. Het gaat hierbij zowel om kennis en kunde als om het aanpassen van werkprocessen. Over de structurele uitbreiding die nodig is om de uitkomsten en interventies uit het programma structureel te borgen zijn wij in gesprek met de gemeente Arnhem.

6. Kwaliteit en klanttevredenheid

Om de dienstverlening aan de gemeenten verder te verbeteren, is het belangrijk om transparant te zijn over de geleverde kwaliteit van de dienstverlening én om aan de klanten te vragen hoe zij de dienstverlening beleven. Het objectief meetbaar maken van de dienstverlening gebeurt op basis van vastgestelde Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). De mate waarin de dienstverlening voldoet aan de gestelde KPI's geeft een beeld van de kwaliteit van de interne bedrijfsvoering en de geleverde diensten aan de gemeenten.

In 2024 is een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn gepresenteerd aan de gemeenten. De resultaten van de KPI's en het klanttevredenheidsonderzoek geven ons handvatten om verbeteringen door te voeren in de dienstverlening of de dienstverleningsafspraken.

7. Huisvesting

Na de gemeente Rheden staan ook de gemeenten Arnhem, Renkum, en De Connectie voor enkele grote huisvestingsopgaven. De gemeente Arnhem heeft een programma van eisen voor haar eigen huisvesting afgerond. Er is nu zicht op wat er (minimaal) nodig is voor de huisvesting, bijvoorbeeld de benodigde ruimte. De komende jaren gaat duidelijk worden op welke wijze hier invulling aan gegeven gaat worden. Intussen oriënteert de gemeente Arnhem zich op het verbeteren van de huisvesting in het Stadskantoor en een tijdelijke inpassing van werkplekken en functies uit het Stadhuis. Dit laatste houdt verband met

³ Het regelen dat de juiste mensen en entiteiten (bijvoorbeeld organisaties, instanties of afdelingen) het juiste toegangsniveau hebben tot netwerken, databases en applicaties.

⁴ Het management dat nodig is om na een ramp of niet-verwachte gebeurtenis, producten of diensten te kunnen blijven leveren op aanvaardbare, vooraf vastgestelde niveaus.

⁵ Het herstel van (toegang tot) applicaties en gegevens na een storing

de mogelijke uitbreiding van het Stadhuis. De Connectie volgt de gemeente Arnhem in haar keuzes over huisvesting. De Connectie is onderdeel van het programma van eisen van de gemeente Arnhem.

De gemeente Renkum heeft besloten het huidige gemeentehuis niet te renoveren maar om elders (tijdelijke) huisvesting te zoeken. De Gemeente Rheden heeft haar nieuwe gemeentehuis in gebruik genomen. Bij de ontwikkeling van al deze ver- en nieuwbouwplannen zetten we volop in op het al omarmde concept van tijd- en plaats onafhankelijk werken. Hierdoor vindt een verschuiving plaats in wat nodig is op kantoor en thuis.

Het is van belang om de blijvende effecten van het afnemend aantal te faciliteren kantoorwerkplekken, als gevolg van de afnemende flexfactor⁶, in beeld te hebben. In de markt zien we dat er een andere ruimtebehoefte, met andere voorzieningen, ontstaat. De dienstverlening van De Connectie zullen we op deze veranderende behoefte moeten aanpassen.

Het is van belang om inzicht te krijgen in gemeentelijke huisvestingsplannen en de bijbehorende tijdslijnen, zodat De Connectie haar dienstverlening daarop kan laten aansluiten, de middelen hiervoor kan plannen en om eventuele knelpunten op tijd te signaleren. Binnen de begroting van De Connectie is geen dekking voor de incidentele (project-)kosten volgend uit de verhuisbewegingen. Hierbij valt te denken aan de kosten voor het projectmanagement, maar ook van afbouw, opslag, verhuizing en herinrichting.

Het kostenniveau op langere termijn is afhankelijk van de nog te maken keuzes van de gemeenten en De Connectie, bijvoorbeeld ten aanzien van de flexfactor, de gewenste faciliteiten voor thuiswerkplekken en het gewenste kantoorgebruik. Dan pas kan inzichtelijk worden gemaakt of het huidige budget voldoende is voor de invulling van de toekomstige voorzieningen.

8. Woondeal 2.0

De Woondeal 2.0 is een samenwerkingsagenda voor de woningbouwopgave in de regio Arnhem-Nijmegen. De reden voor deze Woondeal is het hoge woningtekort in onze regio. Door het tekort zijn de woonopgaven bovengemiddeld en staat de uitvoering onder druk. De samenwerkingsagenda, vooral op het gebied van de feitelijke planning van de realisatie van woningen, heeft gevolgen voor de producten basisregistraties en belastingen.

De basisregistraties zijn ingericht om jaarlijks een gemiddelde areaalontwikkeling⁷ te kunnen verwerken. Dit aantal mutaties verdubbelt jaarlijks op basis van de eerdergenoemde Woondeal. De benodigde menskracht is bij nieuwbouw vooral eenmalig bij team Basisregistraties, maar wel arbeidsintensief. Voor team Belastingen geldt dat het aantal te waarderen en te belasten objecten (gebouwen) blijvend toeneemt. Om een goede heffing en inning van gemeentelijke belastingen te kunnen garanderen is dan ook blijvend meer inzet nodig.

Samen met de gemeenten volgen we de feitelijke planning van realisatie van woningen uit de Woondeal 2.0 actief. De uitbreiding van het areaal brengt eenmalige én blijvende kosten met zich mee. Wanneer hier sprake van is en in welke mate, is afhankelijk van het tempo waarin de regio de afspraken uit Woondeal 2.0 weet uit te voeren. Er is geen dekking binnen de begroting van De Connectie voor

⁶ Het aantal werkplekken per fte (voltijdse functie)

⁷ Ontwikkelingen binnen het (verspreidings-) gebied

areaaluitbreidingen. De kosten die we moeten maken als gevolg van areaaluitbreidingen brengen we aanvullend bij de gemeenten in rekening.

9. Acceptatie WOZ-waarde

Al langer is er sprake van een stijging van het aantal WOZ-bezwaren. De Rijksoverheid heeft ingegrepen op de te vergoeden kosten voor bezwaarprocedures, maar daarmee is de oorzaak nog niet weggenomen. Het waarderingsproces transparant maken en hier laagdrempelig en interactief over communiceren, kan de acceptatie van de WOZ-waarde bevorderen.

Met ingang van 2025 willen we inwoners de mogelijkheid bieden om zogenaamde 'voormeldingen' te doen. Hiervoor is het besluitvormingsproces gestart. In een voormelding worden inwoners uitgenodigd om, voorafgaande aan de waardering, kenmerken van de woning te beoordelen. Deze kenmerken worden gebruikt voor het bepalen van de WOZ-waarde. Hiermee proberen we te bereiken dat de uitkomst van de waardering wordt begrepen en geaccepteerd. De verwachting is desondanks dat ook structureel het aantal bezwaren nog steeds hoger blijft dan het normale peil. Naar verwachting is er uitbreiding van formatie nodig.

10. Overige wettelijke ontwikkelingen

Tussen nu en 2026 krijgen gemeenten te maken met 13 nieuwe wetten op het gebied van digitalisering. Deze maken deel uit van de Digital Decade. Digital Decade is een Europees programma dat als gids dient voor digitale doelstellingen die de Europese Unie wil halen in 2030. De wetten en regels hebben te maken met informatieveiligheid, privacy, data(uitwisseling), kunstmatige intelligentie, elektronische identificatie en het gebruik van luchttransport in bewoonde gebieden.

Er wordt gewerkt aan een nieuwe archiefwet. De Tweede Kamer behandelt het wetsvoorstel voor de Archiefwet in het eerste kwartaal 2025. Dit betekent dat de wet naar verwachting niet eerder in werking kan treden dan met ingang van 1 januari 2027, mogelijk schuift dit naar achteren in de tijd. De wijzigingen die deze wet met zich meebrengen hebben ook impact op de dienstverlening van De Connectie. De meeste impact hebben de verkorting van de overbrengingstermijn (de tijd die organisaties hebben om informatie die blijvend bewaard moet worden naar een archiefbewaarplaats te brengen) van 20 naar 10 jaar en de toevoeging risicobenadering voor het beheer van documenten.

De wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties is in 2026 ingegaan. Vanaf 2025 heeft de belastingdienst aangekondigd deze wet actief te gaan controleren, daarvoor gebeurde dat nog niet. De verhoogde controle door de Belastingdienst op de Wet DBA benadrukken het belang van transparante en goed gedocumenteerde arbeidsrelaties. Dit vraagt ook in 2025 om een gezamenlijke inspanning van De Connectie en de gemeenten om risico's te beperken en financiële consequenties te vermijden.

Onderdelen van deze en andere toekomstige wetgeving hebben effect op de gemeenten en beïnvloeden zo dus ook de dienstverlening van De Connectie. Veel wettelijke ontwikkelingen raken daarbij de informatiehuishouding van onze organisaties. ICT-systemen en de kwaliteit van het informatiebeheer krijgen een steeds grotere rol in overheidsdienstverlening. Blijvende investeringen zijn nodig om de bedrijfsvoering aan te laten sluiten bij alle wettelijke ontwikkelingen die op ons afkomen. Niet alleen op het gebied van kennis en vaardigheden van medewerkers, maar ook in de onderliggende bedrijfsprocessen, structuren en systemen.

III Gevolgen voor het meerjarenperspectief

De besluitvorming over de kadernota's van de gemeenten gebeurt als De Connectie haar ontwerp Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2026-2029 al heeft aangeboden aan de raden (voor 1 mei 2025). De primitieve begroting⁸ van De Connectie is daarom beleidsarm. De begroting ontstaat vanuit de algemene uitgangpunten voor loon- en prijsontwikkelingen, ontwikkelingen in de lopende jaar met een blijvende doorwerking naar het opvolgende jaar en door (wettelijke) autonome ontwikkelingen die als onontkoombaar moeten worden gezien.

Wij verzoeken uw gemeenteraden om rekening te houden met de perspectiefbrief van De Connectie bij de behandeling van de gemeentelijke kadernota's en bij de daaropvolgende gemeentelijke MJPB. Dit geldt voor de beleidsmatige keuzes, de programmering en bekostiging ten aanzien van ontwikkelingen uit de perspectiefbrief bij de gemeenten zelf. Maar ook voor het gemeentelijke aandeel in activiteiten en kosten die De Connectie als uitvoeringsorganisatie maakt. We verwerken deze laatste categorie vervolgens met de eerstvolgende begrotingswijziging van de primitieve MJPB van De Connectie.

Wij vertrouwen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van De Connectie,
T.A.F.A. Klomberg, voorzitter

⁸ De basisbegroting zoals deze is vastgesteld door het bestuur

Jaarstukken De Connectie 2024: bekijk de belangrijkste punten!

In de Jaarstukken 2024 leest u welke doelen De Connectie heeft behaald met de hiervoor beschikbare middelen. U bekijkt nu een samenvatting. Hierin staat een overzicht van de belangrijkste resultaten.

Een van de strategische thema's van De Connectie is 'Dienstverlening: het gaat om de klant'. In 2024 is een groot eindgebruikersonderzoek uitgevoerd. In het algemeen zijn gebruikers tevreden over De Connectie. Uiteraard kwamen er ook verbeterpunten naar voren, bijvoorbeeld met betrekking tot inloggen en autorisatie. We hebben geluisterd naar onze eindgebruikers en verbeteringen doorgevoerd.

Een ander belangrijk thema is 'Jij doet ertoe'. Het is belangrijk dat collega's zich op hun plek voelen, plezier hebben in hun werk en zich gewaardeerd voelen. In het voorjaar van 2024 voerde een extern onderzoeksbureau een medewerkersonderzoek uit. De resultaten waren positief. Op bijna alle onderdelen scoorde De Connectie hoger dan de benchmark. Uiteraard waren er ook verbeterpunten, waarmee we direct aan de slag zijn gegaan.

Daarnaast werd De Connectie verkozen in de top 22 van beste overheidsorganisaties van Nederland. In het juryrapport stond onder andere: "Jullie kunnen trots zijn op het feit dat jullie organisatie behoort tot de toonbeelden van de meest succesvolle overheidsorganisaties van Nederland".

Eind 2024 is de wens uitgesproken om De Connectie per 1 januari 2026 volledig onder te brengen bij de gemeente Arnhem. Deze wens is uitgesproken omdat er behoefte is aan meer slagkracht om de diverse ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering te lijf te gaan.

Samen met de drie gemeenten én de stevige basis die De Connectie in bijna acht jaar heeft opgebouwd, bouwen we verder aan de toekomst!

Informatieveiligheid

In 2024 is een zogenaamd **Security Operations Centre (SOC)** ingericht.

Het SOC is een team van specialisten en middelen dat de volledige ICT-omgeving in de gaten houdt. Dit doet het SOC vanuit het oogpunt van informatieveiligheid. Het doel is om te voorkomen dat hackers en andere niet-vertrouwde personen onze (digitale) omgeving binnendringen.

In 2025 werken we door aan het verder inrichten en bemensen van het SOC.

Uitvoeren regionale cloudstrategie

‘De cloud’ staat voor **werken en opslaan via internet**. Software en gegevens staan dus niet meer op onze eigen servers, maar **online**.

De cloudstrategie is een aanpak op **regionaal niveau** voor verhuizing naar de cloud. De Connectie voert de strategie uit en heeft de volgende stappen gezet:

- In 2024 is een **digitaal platform gebouwd** om de toekomstige overgang naar de cloud **veilig** en gestructureerd te begeleiden. Dit platform heet de ‘Azure Landingzone’.
- Bij de **vervanging van computerprogramma’s** (bijvoorbeeld omdat een contract afloopt) kiezen we vervangers die **via de cloud** beschikbaar zijn.

In de **toekomst** willen we ook de eigen serverruimtes en datacenters via de cloud afnemen. In 2025 start de aanbesteding van nieuwe datacenters om ook deze overgang naar de cloud in gang te zetten.

Huisvesting en hybride werken

De Connectie is ondersteunende partner bij **ontwikkelingen op het gebied van huisvesting** van de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden:

- In 2024 is de gemeente Rheden begeleid bij de **inrichting** van en de **verhuizing** naar een nieuw gemeentehuis. Ook is de gemeente Rheden ondersteund bij de tijdelijke huisvesting ter overbrugging van de nieuwbouw.
- We adviseren de gemeente Arnhem over de **toekomstige huisvesting** met de intentie om naar één hoofdlocatie te gaan.
- We zijn sparringpartner voor de gemeente Renkum bij het **onderzoek** naar de verschillende mogelijkheden om het huidige gemeentehuis te vervangen.

Door **hybride werken** veranderen de **behoeftes op kantoor én thuis**.

- Overlegruimtes zijn verder aangepast naar hybride overlegruimtes met de mogelijkheid om ook op afstand deel te nemen.
- Er zijn bel-units en concentratiewerkplekken ingericht.

Basisregistraties

In 2024 is het gelukt om **mutatiesignalering** onderdeel te maken van ons standaard proces. Mutatiesignalering gaat over de **primaire** kenmerken van een object, bijvoorbeeld de oppervlakte.

Met betrekking tot **voormelden** is er in 2024 een proef uitgevoerd. Voormelden gaat over de **secundaire** kenmerken van een object, bijvoorbeeld de kwaliteit van onderhoud. De proef was een succes. In afstemming met de gemeenten wordt voormelden in 2025 onderdeel van het standaard proces. Hiermee lopen we **vooruit** op landelijke ontwikkelingen.

De **Omgevingswet** is per 1-1-2024 ingegaan. Team Basisregistraties heeft samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) het processenhandboek BAG geactualiseerd.

Inkoop & Aanbesteding

Team Inkoop en Aanbesteding (I&A) werd begin 2024 overvraagd. Vooral voor het begeleiden van aanbestedingen en het geven van inkoopadvies. Inmiddels lukt het weer om aan de vraag te voldoen. De **bezetting** is op orde gebracht. Ook is de vraag vanuit de gemeenten afgenomen, mede door uitstel van aanbestedingen.

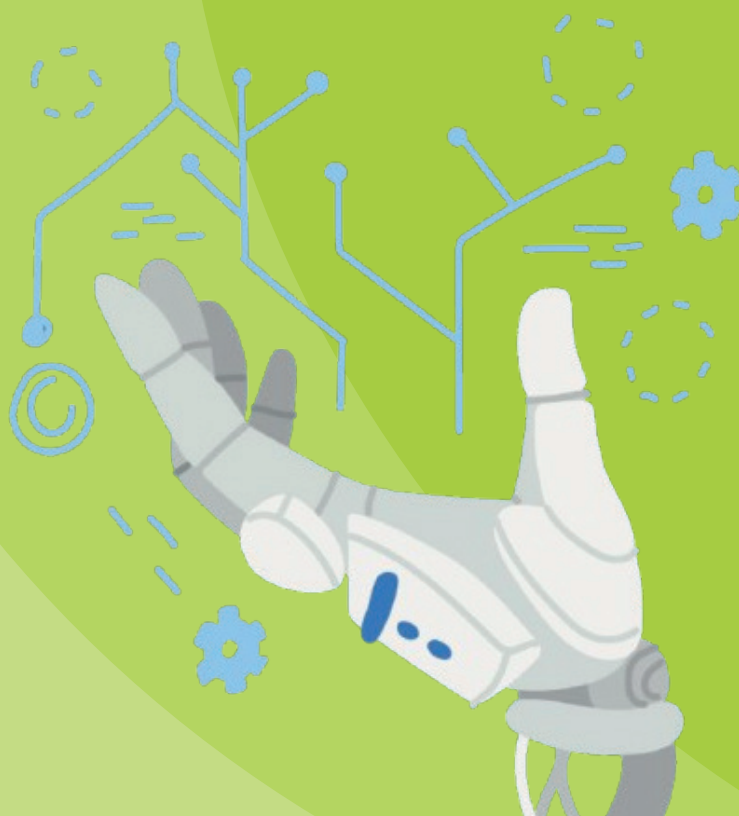
De aanbesteding van het nieuwe **contractbeheersysteem** is in 2024 afgerond. We zijn nu bezig met de implementatie. Naar verwachting nemen we het nieuwe systeem in mei 2025 in gebruik.

Administratie & Beheer

De inrichting van het nieuwe systeem (e-HRM) voor de **Personeels- en Salarisadministratie** (PSA) is in 2024 grotendeels afgerond. De laatste **gezamenlijke** module is ondertussen in januari 2025 ook opgeleverd. En de laatste modules die niet door alle klanten worden gebruikt, leveren we naar verwachting midden 2025 op.

We hebben onderzocht welke processen bij PSA door een **robot** kunnen worden uitgevoerd. Dit betekent dat zo'n proces zonder menselijke handelingen wordt uitgevoerd. Voor twee processen is deze robotisering in 2024 afgerond.

In 2025 onderzoeken we ook de inzet van robots op de Financiële administratie.

Andere projecten

Begin 2024 is het project voor een nieuwe 'vaste' **telefonie-omgeving** afgerond. Alle klanten en De Connectie zelf bellen nu volledig via Microsoft Teams.

De nieuwe **zaaksystemen** voor de gemeenten Renkum en Rheden zijn in 2024 geïmplementeerd. In Arnhem en voor De Connectie was deze implementatie al in 2023 afgerond.

In 2024 hebben we een overgang uitgevoerd van het oude **servicemanagement-systeem** (Topdesk) naar een nieuwe versie. Er zijn bij de inrichting direct verbeteringen doorgevoerd. Met als voordelen bijvoorbeeld:

- De verbeterde versie werkt vanuit de cloud en is altijd en overal direct benaderbaar.
- Het beheer van het servicemanagementsysteem en de aansluiting op andere informatiesystemen is nu een stuk verbeterd.
- Nog betere monitoring van meldingen, waarbij ook rapportagemogelijkheden over doorlooptijden zijn verbeterd.

In 2024 is wetgeving veranderd. Gebruik van **wegwerpbekers** in de gemeentekantoren is niet meer toegestaan. Gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden en De Connectie zelf hebben voor alternatieven gekozen. De Connectie heeft de gemeenten geadviseerd bij deze keuze en de gekozen alternatieven uitgevoerd.

Zo ging het op financieel gebied

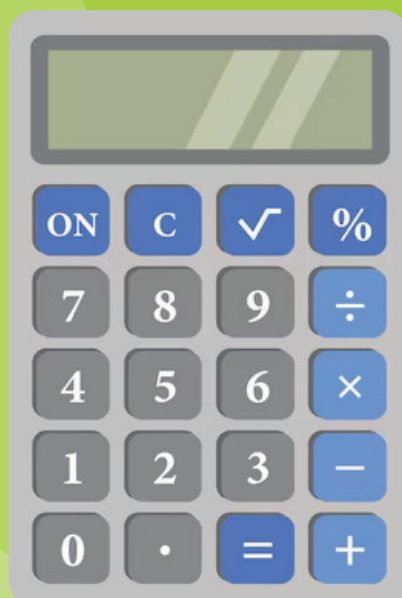
We sluiten **2024** onder de streep af met een negatief resultaat (verlies) van **€ 1,2 miljoen**.

- Het negatieve resultaat wordt grotendeels verklaard door een niet ingevulde taakstelling. Deze taakstelling betreft het niet volledig toekennen van de loon- en prijscompensatie.
- Ook kan een deel van het resultaat worden verklaard door de prijsstijging van het nieuwe postcontract.

Het negatieve resultaat komt niet ten laste van de gemeenten, maar wordt in 2025 gecompenseerd. Deels uit twee bestemmingsreserves en deels uit de stelpost kapitaalslasten.

Inmiddels is invulling gegeven aan de taakstelling door het niet volledig toekennen van loon- en prijscompensatie. De gemeenten hebben samen met De Connectie keuzes gemaakt in de dienstverlening en De Connectie heeft bespaard op de interne bedrijfsvoering.

Voor **maat- en meerwerk** ten opzichte van de basisdienstverlening sluiten we **overeenkomsten** af met de gemeenten. Het **aandeel maat- en meerwerk** ten opzichte van de begroting is **groot (> 10%)**. Het wordt vooral geleverd door ICT, Management Support en Facilitaire Zaken.

Meer weten?

Meer weten over het jaar 2024 bij De Connectie? Bekijk de **uitgebreide Jaarstukken** voor meer informatie over de **realisatie van onze programma's** en de **inzet van de hiervoor beschikbare middelen** in 2024.

Jaarstukken 2024

24 april 2024

TAFB klomberg

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	4
1.1. Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden	4
1.1.1. Missie	4
1.1.2. Visie	4
1.1.3. Uitgangspunten	4
1.1.4. Kernwaarden	4
1.2. Omvorming naar enkelvoudige centrumregeling	5
1.3. Programmaverantwoording	6
1.3.1. Programma Bedrijfsvoering gemeenten	6
1.3.2. Programma Belastingen gemeenten	15
1.3.3. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead	18
1.3.4. Bedrag heffing vennootschapsbelasting	21
1.4. Paragrafen	22
1.4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	22
1.4.2. Financiering	30
1.4.3. Bedrijfsvoering	33
1.4.4. Wet Open Overheid	42
2. Jaarrekening	43
2.1. Overzicht van balans en toelichting	43
2.1.1. Balans per 31 december 2024	43
2.1.2. Toelichting op de balans	44
2.1.3. Niet uit de balans blijvende verplichtingen	52
2.2. Overzicht van baten en lasten en toelichting	53
2.2.1. Overzicht van baten en lasten	53
2.2.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten	54
2.2.3. Bijdragen gemeenten	64
2.2.4. Bijdragen derden	65
2.2.5. Incidentele baten en lasten	66
2.2.6. Afwijkingen op investeringsprogramma	68
2.2.7. Informatie Wet normering topinkomens (WNT)	69
2.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	71
3. Bijlagen behorende tot de jaarrekening	73
3.1. Bijlage 1: Rechtmatigheidsverantwoording	73
3.2. Toelichting op de Rechtmatigheidsverantwoording	74
3.3. Bijlage 2: Taakvelden	76
3.4. Bijlage 3: Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren	77
3.5. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	78
4. Bijlagen niet behorende tot de jaarrekening	83
4.1. Bijlage 3: Begrotingsmutaties	83

Voorwoord

Het jaar 2024: een jaar van onderzoeken, erkenning en een volgende fase

Het jaar 2024 was in alle opzichten een bijzonder jaar voor De Connectie. Het was het jaar van het medewerkersonderzoek, het eindgebruikersonderzoek en misschien wel de kers op de taart: De Connectie werd opgenomen in de top 22 van beste overheidsorganisaties van Nederland. In het laatste kwartaal van 2024 maakten de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden bekend dat zij plannen hebben om De Connectie volledig onder te brengen bij de gemeente Arnhem. Net als in voorgaande jaren stond De Connectie niet stil. 2024 was een jaar om niet snel te vergeten.

Klanttevredenheidsonderzoek

Een van de drie thema's van De Connectie is 'Dienstverlening: het gaat om de klant'. De klant staat centraal in onze dienstverlening. Een mooi streven, maar hoe ervaren onze klanten de dienstverlening in de praktijk? Ruim 785 eindgebruikers namen deel aan het klanttevredenheidsonderzoek. Een kwart van hen merkte een verbetering in de dienstverlening in 2024. In het algemeen zijn de eindgebruikers tevreden over De Connectie. Uiteraard kwamen er ook verbeterpunten naar voren, bijvoorbeeld met betrekking tot inloggen en autorisatie. We hebben geluisterd naar onze eindgebruikers en verbeteringen doorgevoerd. Eindgebruikers kunnen bijvoorbeeld nu ook met gezichtsherkenning en vingerafdruk inloggen. Ook krijgen nieuwe medewerkers nu geautomatiseerd toegang tot de standaardapplicaties.

Medewerkersonderzoek

Een ander belangrijk thema is 'Jij doet ertoe'. Alle collega's samen vormen De Connectie. Zij zetten zich iedere dag in voor de gemeenten en voor de organisatie. Ik vind het belangrijk dat collega's zich op hun plek voelen, plezier hebben in hun werk en zich gewaardeerd voelen. In het voorjaar van 2024 voerde een extern onderzoeksbureau een medewerkersonderzoek uit. De resultaten waren positief. Op bijna alle onderdelen scoorde De Connectie hoger dan de benchmark. Uiteraard waren er ook verbeterpunten, waarmee we direct aan de slag zijn gegaan.

Top 22 van beste overheidsorganisaties van Nederland

Na een positief medewerkersonderzoek én klanttevredenheidsonderzoek werd De Connectie ook nog eens verkozen tot de top 22 van beste overheidsorganisaties van Nederland. In het juryrapport stond onder andere: "Jullie kunnen trots zijn op het feit dat jullie organisatie behoort tot de toonbeelden van de meest succesvolle overheidsorganisaties van Nederland." Trots? Ik ben enorm trots!

Voorgenomen overgang naar de gemeente Arnhem

Eind 2024 is de wens uitgesproken om De Connectie per 1 januari 2026 volledig onder te brengen bij de gemeente Arnhem. Deze wens is uitgesproken omdat er behoefte is aan meer slagkracht om de diverse ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering te lijf te gaan. De huidige bestuursvorm geeft daar niet genoeg ruimte voor. Het mooie aan De Connectie is de wendbaarheid van de organisatie. Ruim 400 collega's zijn inmiddels uitgebreid geïnformeerd en begrijpen waarom deze keuze wordt gemaakt. 2025 wordt een interessant en uitdagend jaar, ik heb er volop vertrouwen in dat we deze nieuwe manier van samenwerken succesvol vormgeven. Samen met de drie gemeenten én de stevige basis die De Connectie in bijna acht jaar heeft opgebouwd, bouwen we verder aan de toekomst!

Sanne de Kleyn
Directeur De Connectie

1. Jaarverslag

Voor u ligt het jaarverslag over 2024 van De Connectie. In dit jaarverslag komen in hoofdstuk 1.1 de missie en de doelen van De Connectie aan de orde. In hoofdstuk 1.2 wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van het, in de begroting 2024, voorgenomen beleid. Dit gebeurt aan de hand van de vastgestelde programma's Bedrijfsvoering gemeenten, Belastingen gemeenten en het overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de heffing van vennootschapsbelasting (Vpb). In hoofdstuk 1.3 komen de, voor De Connectie relevante, verplichte paragrafen aan de orde.

1.1. Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden

1.1.1. Missie

Dankzij De Connectie kunnen de klanten zich volledig richten op inwoners, bedrijven en toeristen.

1.1.2. Visie

“Met oog voor talent, ontwikkeling en diversiteit bieden wij de beste dienstverlening. We kennen onze klant en zijn een betrouwbare en transparante organisatie.”

1.1.3. Uitgangspunten

De uitgangspunten van de dienstverlening van De Connectie zijn de vijf K's: kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid, kansen en klant.

De Connectie denkt en werkt vanuit de **klant** en zet de klant altijd centraal. De Connectie levert producten en diensten tegen een gezamenlijk afgesproken **kwaliteit**. De Connectie investeert in medewerkers en biedt hen **kansen** zich te ontwikkelen. De Connectie kent de trends en ontwikkelingen, speelt daarop in en vertaalt deze in samenwerking met de klant naar haar bedrijfsvoering. Hierdoor zijn partners in staat om zich volledig te richten op hun inwoners, bedrijven en toeristen. Ze zijn daardoor minder **kwetsbaar**. Door producten en diensten te harmoniseren en te digitaliseren werkt De Connectie efficiënter. Dit leidt ertoe dat de **kosten** voor de partners omlaaggaan.

1.1.4. Kernwaarden

De Connectie ontwikkelt zich naar een flexibele, open en daadkrachtige organisatie die zich makkelijk aanpast aan nieuwe ontwikkelingen. De kernwaarden die hierbij horen, het fundament waar energie en inspiratie uit worden gehaald, zijn:

- Professioneel: service, verantwoordelijk, kennis, kwaliteit, resultaatgericht, dienstverlenend.
- Betrokken: samen, verbindend, nieuwsgierig, werkplezier, omgevingsbewust, energiek, leergierig.
- Integer: duidelijk, betrouwbaar, open, eerlijk, transparant, afspraken nakomen.

1.2. Omvorming naar enkelvoudige centrumregeling

In oktober van 2024 hebben de colleges van de deelnemende gemeenten de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van De Connectie om te zetten. Dat zou moeten gaan van een bedrijfsvoeringsorganisatie in het kader van de WGR (Wet gemeenschappelijke regelingen) met gedeeld eigenaarschap naar een enkelvoudige centrumregeling met de gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Renkum en Rheden als gast. Daarmee wordt de samenwerkingsvorm 'lichter' gemaakt, met een verschuiving van zeggenschap (en risico) naar één gemeente. De planning is dat deze omvorming per 01-01-26 gaat gebeuren.

Volgens de huidige regeling moet een omvormingsplan worden opgesteld door een onafhankelijke derde partij (Artikel 27) bij het ontbinden van de huidige regeling. Met het opstellen van dit omvormingsplan is in november 2024 begonnen. In februari 2025 is het plan door het bestuur voorlopig vastgesteld. Hierna is het voorgelegd aan de OR van De Connectie voor een adviesaanvraag. Het plan gaat onder andere in op de overgang van medewerkers, overgang van taken en systemen, organisatiecultuur, en juridische, financiële en ICT aspecten. Het plan zal, bij instemming van de gemeenteraden, in 2025 moeten worden uitgevoerd en moet nauw aansluiten bij het uitvoeren van het zogenaamde 'invlechtingsplan' dat de gemeente Arnhem opstelt. Ook wordt er een overkoepelende businesscase opgesteld voor alle betrokken partijen: de drie gemeenten, de andere klanten en De Connectie. Penvoerder van deze businesscase is de gemeente Arnhem maar Renkum, Rheden en De Connectie schrijven mee. In de loop van 2025 worden deze documenten voorgelegd aan de gemeenteraden van de drie gemeenten. Als de raden met de plannen instemmen kan er gevolg worden gegeven aan deze intentie.

Een belangrijk uitgangspunt bij de omvorming is het begrip 'as is'. Dit betekent dat het uitgangspunt is dat de taken, het personeel, de organisatie en alle overige boedel van De Connectie geheel en ongedeeld door de gemeente Arnhem worden overgenomen.

De medewerkers van De Connectie zijn via twee bijeenkomsten over deze ontwikkeling geïnformeerd. Tijdens de eerste bijeenkomst kregen de medewerkers gelijk de kans hun vragen te stellen aan directeur Sanne de Kleyn. Bij de tweede bijeenkomst sloot het bestuur van De Connectie aan. Ook aan hen konden medewerkers vragen stellen. De komende maanden blijven we medewerkers informeren bij nieuwe ontwikkelingen.

1.3. Programmaverantwoording

1.3.1 Programma Bedrijfsvoering gemeenten

Wat hebben we bereikt?

In dit hoofdstuk volgt per onderwerp welke doelen we in 2024 hebben bereikt en wat we daarvoor hebben gedaan. Ook worden mijlpalen in onze dienstverlening genoemd die we in de MJPB 2024-2027 nog niet eerder als concreet doel hadden opgenomen.

Huisvesting/ Hybride werken

De gemeente Rheden is in 2024 begeleid bij de inrichting van en de verhuizing naar een nieuw gemeentehuis. Ook is de gemeente Rheden ondersteund bij de tijdelijke huisvesting om de periode tijdens de nieuwbouw te overbruggen.

Het ruimtegebruik op kantoor is aan verandering onderhevig. Overlegruimtes zijn verder aangepast naar hybride overlegruimtes met de mogelijkheid om ook op afstand deel te nemen. Ook is vormgegeven aan een ander gebruik van de kantooromgeving door inrichting van bel-units en concentratiewerkplekken.

Informatieveiligheid

In 2024 is een zogenaamd Security Operations Centre (SOC) ingericht. Een SOC is een monitoring- en detectieomgeving die wordt voorgeschreven door de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). Het SOC is een team van specialisten en middelen dat vanuit het oogpunt van informatieveiligheid de volledige ICT-omgeving in de gaten houdt. En dat daarmee proactief probeert te voorkomen dat hackers en andere niet-vertrouwde personen onze omgeving kunnen benaderen.

Telefonie

In 2024 is het project voor een nieuwe 'vaste' telefonie omgeving afgerond. Sinds het eerste kwartaal van 2024 bellen alle klanten en De Connectie zelf volledig via Microsoft Teams. Zowel de gemeentelijke klantcontactcentra, de Frontoffice als alle andere eindgebruikers bellen nu via deze omgeving.

Business cases

Er zijn stappen gezet op het gebied van financiële administratie en planning van projecten, met name om nog beter grip te krijgen op projecten en aanbestedingen. Bij ICT-projecten is het gebruik van business cases verder versterkt. Dit helpt om vooraf beter inzicht te krijgen in de financiële gevolgen van een project. Samen met de Informatiemanagers van de gemeenten wordt vooraf een goede inschatting gemaakt van de financiële gevolgen van veranderingen. Deze werkwijze voorkomt zoveel mogelijk eventuele verrassingen achteraf.

Vervangen zaaksystemen

In 2024 zijn de nieuwe zaaksystemen¹ voor de gemeenten Rheden en Renkum geïmplementeerd. In Arnhem en voor De Connectie was deze implementatie in 2023 al afgerond.

Basisregistraties

In 2024 is het gelukt om mutatiesignalering² onderdeel te maken van ons standaard proces. Met betrekking tot voormelden³ is er in 2024 een pilot uitgevoerd. De pilot was een succes. In afstemming met de gemeenten wordt dit in 2025 ook onderdeel van het standaard proces. Hiermee lopen we vooruit op landelijke ontwikkelingen.

Autonome ontwikkelingen

De Omgevingswet is per 1-1-2024 ingegaan. De afdeling Basisregistraties heeft samen met de omgevingsdienst regio Arnhem het processenhandboek BAG geactualiseerd.

Servicemanagementsysteem

Ons servicemanagementsysteem is in 2023 opnieuw aanbesteed. Na een marktonderzoek en het beoordelen van diverse offertes is TopDesk, de partij die de periode ervoor ook al ons servicemanagementsysteem leverde, wederom geselecteerd als partner voor deze dienst. In 2024 hebben we een overgang uitgevoerd van de oude TopDesk omgeving naar een nieuwe, Cloud-gebaseerde versie van het servicemanagementsysteem. Er zijn bij de inrichting direct vele verbeteringen doorgevoerd. Het grootste voordeel van deze Cloud-oplossing is dat gebruikers nu ook buiten de standaard digitale werkomgeving meldingen kunnen indienen. Ook het beheer van het servicemanagementsysteem en de aansluiting op andere informatiesystemen is nu een stuk verbeterd.

¹ Veel gemeenten werken zaakgericht. Dit betekent dat informatie over dienstverlening aan inwoners in 'zaken' is geordend in een digitaal zaakstelsel.

² Mutatiesignalering gaat over de primaire kenmerken van een object, bijvoorbeeld de oppervlakte.

³ Voormelden gaat over de secundaire kenmerken van een object, bijvoorbeeld de kwaliteit van onderhoud.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Algemeen

Ontvlechting dienstverlening aan derden

De Connectie heeft gevolg gegeven aan het door het bestuur vastgestelde uitgangspunt dat we ons focussen op de dienstverlening aan de drie gemeenten. Daardoor is de laatste jaren de dienstverlening aan derden afgebouwd. Ook hebben een aantal partijen zelf aangegeven afscheid (te willen) nemen van De Connectie. In 2024 waren dit De SWTA (Sociale Wijkteams Arnhem), het Sportbedrijf Arnhem (2024) en het Gelders Archief (2024). De dienstverlening aan de gemeente West Maas en Waal is naar verwachting medio 2025 volledig beëindigd.

Maat- en meerwerk

Voor maat- en meerwerk ten opzichte van de basisdienstverlening worden maat- en meerwerkovereenkomsten met de gemeenten afgesloten. Het aandeel maat- en meerwerk ten opzichte van de begroting is substantieel (> 10%) en wordt met name door de afdelingen Facilitaire zaken, ICT en Management Support geleverd. Een deel van het maat- en meerwerk is éénmalig van aard. Maat- en meerwerk dat structureel (jaarlijks) terugkomt, wordt financieel verwerkt en daarmee onderdeel van het kader in het eerstvolgende begrotingsjaar. Dat is het jaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerk overeenkomst tot stand is gekomen. Hiermee leveren ze, naast de effecten van cao- en prijsstijging, de grootste bijdrage aan de uitbreiding van het financieel kader van De Connectie.

ICT

De afdeling ICT werkt zoveel mogelijk servicegericht. De afdeling praat met klanten, met leveranciers en met elkaar over onder andere lopende projecten, wijzigingsaanvragen en de werkvoorraad. Door continu met elkaar in gesprek zijn, kan enerzijds beter worden ingespeeld op de verwachtingen van de klant. En anderzijds kan slimmer worden aangesloten bij de beschikbare capaciteit van het team.

Regionale Informatievisie en -strategie

In de regionale Informatievisie en -strategie zijn de technologische trends op het gebied van informatievoorziening uitgewerkt. Deze regionale Informatievisie en -strategie is in 2024 opnieuw beoordeeld en is begin 2025 vastgesteld. Het is van belang om de regionale informatievisie onderdeel te maken van de gemeentelijke keuzes ten aanzien van informatievoorziening zodat uitvoering kan worden gegeven aan de vastgestelde richting. De nieuwe visie en de te maken keuzes vormen het fundament voor de in 2025 op te stellen uitvoeringsagenda.

Cloud computing

Een belangrijke ontwikkeling is de overgang naar cloud computing. Bij cloud computing zijn hardware, software en gegevens via het internet beschikbaar. De Connectie geeft uitvoering aan de regionale cloudstrategie door, wanneer leveranciers hun applicatie naar de cloud brengen, deze beschikbaar te maken voor onze gebruikers. Dit gebeurt vooral op natuurlijke vervangingsmomenten, bijvoorbeeld als een contract afloopt. In 2024 is een online (cloud-)platform gebouwd om de toekomstige overgang naar de cloud op een veilige en gestructureerde manier te begeleiden. Dit platform is de zogeheten 'Azure Landingszone'. Ook de eigen serverruimtes en datacenters willen we op termijn als clouddienst afnemen. In 2025 start de aanbesteding van nieuwe datacenters om ook deze transitie in gang te zetten.

Werkplekomgeving

In 2024 is een eerste stap gezet in het doorontwikkelen van onze werkplekomgeving. Doel is dat we op termijn gebruik maken van een zogenaamde moderne digitale werkplek. Vanaf 2025 richting we ons op het verder ontwikkelen van deze nieuwe digitale werkplek. We willen dan komen tot een zogenaamde proof-of-concept⁴ (POC) om technisch en functioneel vast te stellen of deze richting voldoende aansluit bij de wensen en eisen van onze klanten.

Informatieveiligheid

In 2024 is geïnvesteerd in informatieveiligheid. Zowel op beleidsniveau als op inrichting en uitvoering zijn forse stappen gemaakt. Op operationeel niveau is het zogenaamde Security Operations Centre (SOC) ingericht. Het SOC is een team van specialisten en middelen dat vanuit het oogpunt van informatieveiligheid de volledige ICT-omgeving in de gaten houdt. Daarnaast is er geïnvesteerd in het vernieuwen van ons ICT informatieveiligheidsbeleid. Deze acties helpen om bij projecten en andere wijzigingen nog beter de juiste keuzes te maken op het gebied van informatieveiligheid.

Om meer focus op informatieveiligheid te krijgen en sneller op incidenten te kunnen reageren, heeft de afdeling ICT een virtueel team ingericht. Vooruitlopend op het programma Informatiebeveiliging & Privacy (IB&P) is er geïnvesteerd in het trainen van medewerkers in informatiebeveiliging (kennis en techniek). Hiermee is alvast een basis gelegd voor de uitvoering van dit programma.

IT procesmanagement

In 2024 hebben we flink ingezet op het doorvoeren van verbeteringen in ons procesmatig werken. Het doel was om het CMMI⁵ level 2 te behalen. Wij denken dit doel te hebben bereikt. Om dit vast te stellen laten we in 2025 onze werkwijze door een extern bedrijf controleren. Verder zien we dat de oplostijd van incidenten verbetert en een jaarlijks stijgende lijn vertoont.

Alle veranderingen vergroten onze flexibiliteit en verhogen de veiligheid en continuïteit. Harmonisatie van de gemeentelijke computersystemen blijft daarbij een belangrijk aandachtspunt, maar is geen doel op zich. De meerwaarde van eventuele harmonisatie blijven we beoordelen per individuele situatie.

Documentaire informatievoorziening

Een centraal Document Management System - Record Management Application (DMS-RMA) kan in grote mate bijdragen aan verregaand geharmoniseerd archiefbeheer (in systemen en processen). De bedoeling was dat in het voorjaar van 2024 regionaal keuzes gemaakt zouden worden hoe we hier invulling aan gaan geven. De gemeenten kwamen tot de conclusie dat een definitieve keus nog niet gemaakt kon worden. Daarom is besloten eerst een routekaart op te stellen om tot een herzien programma van eisen te komen. Hiervoor is eerst een regionale visie informatiebeheer vastgesteld. Hiermee is het vraagstuk breder getrokken. De visie en routekaart geven ook handvatten voor de doorontwikkeling van het informatievoorziening-landschap voor DIV.

⁴Een soort testmethode

⁵ Capability maturity model integration: een model om te laten zien in hoeverre je je aan processen houdt. Op level 2 behaal je dit op onderdelen, maar nog niet op alles.

Er zijn achterstanden geconstateerd op de te bewaren archieven die in overleg met de gemeenten en het Gelders Archief momenteel worden voorbereid op overbrenging. In 2024 hebben we voorbereidingen getroffen om tien jaar aan archief van de gemeente Renkum en gemeente Rheden over te brengen naar het Gelders Archief. In 2025 brengen we de stukken over.

Voor WOO-verzoeken (Wet Openbare Overheid) is het soms nodig om stukken te anonimiseren. Dit kost veel tijd. Daarom is bekeken of dit geautomatiseerd kon worden. Het was de bedoeling dat afdeling DIV hier een rol in zou spelen. In de loop van het jaar is besloten dat de gemeente Arnhem het anonimiseren uit blijft voeren.

Basisregistraties

Het doel voor 2024 was om de kwaliteit van de registraties toe te laten nemen en toe te werken naar een centrale samenhangende objectenregistratie (SOR). We merken dat er landelijk minder aandacht is voor de ontwikkeling van de SOR. Dat heeft met name te maken met de financiële ondersteuning uit de Rijksoverheid. Intern werken we wel toe naar een samenhangende objectenregistratie. We werken actief aan het afstemmen van de verschillende registraties op elkaar, digitaal en geautomatiseerd.

Facilitaire zaken

Het nieuw gebouwde gemeentehuis van de gemeente Rheden is volgens planning in november opgeleverd en in december in gebruik genomen. De Connectie heeft ondersteund bij de verhuisbewegingen, de inrichting van het gemeentehuis en het opstarten van de dienstverlening op de nieuwe locatie. Alle tijdelijke locaties zijn inmiddels niet meer in gebruik.

De gemeente Arnhem heeft een programma van eisen opgesteld voor het realiseren van toekomstige huisvesting met de intentie naar één hoofdlocatie te gaan. De Connectie is onderdeel van het project geweest om dit programma op te stellen. Tegelijkertijd is de gemeente Arnhem ook bezig met visieontwikkeling voor de lange termijn inzake de huisvestingsbehoefte. Deze visieontwikkeling bepaalt uiteindelijk de invulling van de toekomstige huisvestingen wat dit van de dienstverlening van De Connectie vraagt.

De gemeente Renkum heeft nog geen keuze gemaakt wat betreft hun huisvesting. Er zijn verschillende mogelijkheden, waaronder het zoeken naar een nieuwe locatie, nieuwbouw of bestaand. Als deze plannen meer vorm krijgen neemt De Connectie graag deel aan het project om zo haar adviezen en expertise in te brengen.

Voor de gemeente Arnhem is er een aanbesteding uitgevoerd voor thuiswerkplekken. Als medewerkers aan bepaalde voorwaarden voldoen kunnen zij zo'n thuiswerkplek bestellen.

In 2024 is wetgeving veranderd, wegwerpbekers mogen niet meer gebruikt worden in de gemeentekantoren. Alle drie de gemeenten en De Connectie zelf hebben inmiddels voor alternatieven gekozen. De Connectie heeft de gemeenten geadviseerd bij deze keuze en de gekozen alternatieven uitgevoerd.

Frontoffice

De Frontoffice is het eerste aanspreekpunt en gezicht als het gaat om de contacten met de klant. Het verder verbeteren van de dienstverlening vraagt om een goede samenwerking tussen de Frontoffice en alle (backoffice-) afdelingen van De Connectie. Het streven is daarbij altijd om de tijd die het duurt om een melding op te lossen te verkorten. In 2024 is daarom nog meer ingezet op het managen van de meldingen, vanaf het aanmelden tot en met het afmelden bij de gebruikers. Dit doet de Frontoffice door het ondersteunen en monitoren van alle opdrachten en klantcontacten vanaf het moment dat zij een opdracht krijgen tot en met oplevering. De klant houden we actief op de hoogte van de vorderingen. Inmiddels zijn de resultaten hiervan zichtbaar: het lukt om de werkvoorraad dagelijks behandeld te krijgen.

Administratie & Beheer

In 2024 hebben we met de Personeels- en Salarisadministratie (PSA) een ontwikkeltraject doorlopen. Hierbij hebben we ons vooral gericht op het versterken van de samenwerking in het team. De doelstellingen in dit plan zijn behaald. Begin 2024 waren we nog sterk afhankelijk van inhuur. In de loop van het jaar is de inhuur teruggelopen.

In 2022 zijn we gestart met de inrichting van het (nieuwe) e-HRM systeem. Dit project verloopt langzamer dan verwacht. Dat heeft twee oorzaken. Allereerst zien we dat gemeenten in toenemende mate de wens hebben hun eigen processen in te richten. Dat vraagt een andere inrichting van het systeem en vergt meer capaciteit. De aanwezige capaciteit is beperkt zodat het langer duurt om de inrichting af te ronden. Daarnaast merken we dat veel van de processen die we oppakken ook andere omissies (veelal uit het verleden) aan het licht brengen. Deze worden vaak gesignaleerd en waar mogelijk opgelost gedurende het project.

Op dit moment zijn we bezig met het afronden van het project. De laatste gezamenlijke module is in januari 2025 opgeleverd. Nu zijn we nog bezig met een aantal modules die niet voor alle klanten zijn. Bijvoorbeeld onderdelen waar maar één of twee gemeenten gebruik van gaan maken. We ronden dit naar verwachting in juli 2025 af.

In 2024 hebben we onderzocht welke processen gerobotiseerd kunnen worden. Dit betekent dat zo'n proces zonder menselijke handelingen wordt uitgevoerd. Voor twee processen is robotisering nu afgerond.

Ook op de Financiële administratie wilden we in 2024 onderzoek doen naar robotisering. Dit onderzoek is uitgesteld naar 2025. Verder was de financiële administratie vooral bezig met de dagelijkse werkzaamheden. Dat deze goed werden uitgevoerd bleek ook uit de ISAE3402, een rapport van een externe auditor over onze financiële processen. Voor het eerst was het oordeel van deze auditor een oordeel zonder beperkingen.

In 2023 hebben we een informatiepagina voor de klantorganisaties ontworpen. Op deze pagina is informatie te vinden over aanbesteden en aanbestedingsprocedures, het geldende inkoopbeleid en de inkoopvoorwaarden. In 2024 is deze pagina door de financiële administratie uitgebreid met informatie over het facturatieproces en het maken van verplichtingen.

Inkoop & Aanbesteding

Het team inkoop en aanbesteding (I&A) werd in het begin van 2024 overvraagd, vooral voor het begeleiden van aanbestedingen en het geven van inkoopadvies. Inmiddels lukt het weer om aan de vraag te voldoen. Dit heeft verschillende oorzaken. De bezetting van het team is terug op orde gebracht en er is extra ingehuurd. Verder liep de vraag vanuit de gemeenten terug, onder andere doordat aanbestedingen uitgesteld werden door wettelijke ontwikkelingen. Ook was er bij de gemeente niet altijd voldoende capaciteit om de aanbestedingen uit te voeren. De vraag naar begeleiding vanuit De Connectie zelf bleef echter groot.

De aanbesteding van het nieuwe contractbeheersysteem is afgerond. We zijn nu bezig met de implementatie. Naar verwachting nemen we het nieuwe systeem in mei 2025 in gebruik. De bedoeling was dat het nieuwe systeem zou voorzien in kijkrechten voor alle medewerkers van de gemeenten en De Connectie. Dit blijkt technisch niet mogelijk. Daarom beperken we de kijkrechten tot medewerkers met een functie in het contractbeheerproces.

Management Support

De vraag vanuit de gemeenten is veranderd. In het verleden was er vraag naar secretaresses, managementondersteuners en personal assistants (PA's). In 2024, en naar verwachting ook in de toekomst, is er vooral vraag naar managementondersteuners en PA's. Dit komt omdat er behoefte is aan een ander type ondersteuning. De ondersteuning van de afhandeling bij WOO-verzoeken is per januari 2025 teruggegaan naar de gemeente Arnhem. Dit type werkzaamheden past niet bij Management Support.

Eind 2024 is gecommuniceerd dat het voornemen is om Management Support onder te brengen bij de organisatie waar de ondersteuner voor werkt. Dit zorgde voor de nodige onrust binnen de afdeling. We hebben een bijeenkomst georganiseerd voor de medewerkers van Management Support. Tijdens de bijeenkomst heeft de directeur van De Connectie de medewerkers bijgepraat en hadden zij de kans om vragen te stellen over het voornemen. In 2025 wordt een definitief besluit genomen.

In 2024 zijn er trainingen georganiseerd over het gebruik van AI. Aan de hand van deze trainingen is bekeken hoe we AI in kunnen zetten in het werk van Management Support.

Wat heeft het gekost?

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	40.508	4.357	44.865	51.021	-6.156
Baten	-52	27	-25	-5.699	5.674
Saldo	40.456	4.384	44.840	45.322	-482
Toevoegingen aan reserves	329	33	362	481	-119
Onttrekkingen aan reserves	-	-118	-118	-212	94
Saldo na reserves	40.785	4.299	45.084	45.591	-507

De grootste afwijking op de begroting betreft extra kosten die zijn gemaakt om maat- en meerwerk te kunnen leveren, vooral op het gebied van facilitaire dienstverlening, ICT diensten en management support. Hier staan vergelijkbare extra opbrengsten tegenover.

Daarnaast zijn er hogere personeelslasten, wat wordt veroorzaakt door inhuur op vacatureruimte of voor het opvangen van het ziekteverzuim. Ook zijn er extra personeelskosten om de voorziening voor bovenwettelijk verlof aan te vullen. Binnen de personeelslasten was er een meevaller voor ontvangen WAO- en ziektegeden. Deze uitkeringen waren hoger dan vooraf voorzien.

Een aantal kosten voor facilitaire zaken kwam hoger uit dan begroot. Dit geldt met name voor de postvoorziening en de kosten voor schoonmaak. Dit kwam vooral door indexaties die hoger waren dan de compensatie voor inflatie. Voor de post werd een nieuwe aanbesteding afgerond waardoor de kosten flink stegen. Het tarief uit het oude contract was niet meer marktconform.

Binnen ICT zorgde het project SOC/SIEM voor een overschrijding van de begroting. SOC/SIEM is een monitoring- en detectieomgeving ter versterking van de informatieveiligheid. Dit project is ondergebracht in het programma informatiebeveiliging en privacy (IB&P). Als dekking wordt een onttrekking uit de bestemmingsreserve informatieveiligheid voorgesteld. Voor de telefooncentrale en de vervanging van Simkaarten was geen budget beschikbaar. Dit omdat dit eenmalige projecten waren. Bij de telefooncentrale werd gewisseld naar een SAAS-oplossing, bij de Simkaarten werd er van provider gewisseld.

Het project e-HRM heeft vertraging opgelopen en de scope van het project is uitgebreid. De vertraging is opgelopen doordat harmoniseren meer tijd kost dan verwacht. Ten tijde van de aanbesteding was de intentie om voor het grootste deel van de processen uit te gaan van best practices. In de praktijk is dat niet haalbaar gebleken doordat de eisen en wensen van de gemeenten verder uit elkaar liggen dan verwacht. Door de vertraging kwamen de kosten over 2024 lager uit dan begroot. Het bestuur heeft besloten een deel van deze middelen mee te nemen naar 2025.

De licentiekosten kwamen fors lager uit dan begroot. De kapitaalslasten waren ook lager dan begroot. Dit komt omdat een aantal kapitaalsinvesteringen is uitgesteld en doorgeschoven in de tijd. Bij basisregistraties was incidenteel een deel van de middelen voor advies en onderhoud van applicaties niet nodig.

De baten namen af doordat er middelen zijn teruggegeven aan de gemeenten Arnhem en Renkum voor management support. Deze gemeenten hebben in 2024 minder management support afgenomen dan begroot of overeen gekomen via maat- en meerwerk. Er werden hogere opbrengsten gerealiseerd uit WAO- en ziektegeden en WGA-uitkeringen volgend uit re-integratietrajecten.

Afwijkingen op de begroting

In de financiële verordening van De Connectie (2024) is vastgelegd dat afwijkingen op de begroting moeten worden toegelicht. Bij overschrijding of onderschrijding van baten of onderschrijding van lasten geldt dat deze acceptabel zijn wanneer deze toereikend worden toegelicht. Voor overschrijdingen van de lasten geldt dat deze wanneer toereikend toegelicht kunnen worden aangemerkt als acceptabel. Deze zullen als bruto onrechtmatigheid worden opgenomen in de rechtmatigheidsverklaring in de bijlage maar niet gezien worden als netto onrechtmatigheid.

Op het programma bedrijfsvoering gemeenten is er sprake van een overschrijding op de lasten van 6,2 mln. Deze wordt voor 5,2 mln. verklaard door maat- en meerwerk. Overschrijdingen door maat- en meerwerk zijn overschrijdingen waar direct gerelateerde inkomsten tegenover staan. 0,762 miljoen van de overschrijding wordt verklaard door de projecten SOC/SIEM (monitoring en detectie), telefooncentrale en simkaarten. Dit zijn projecten die in opdracht van de gemeente(n) uitgevoerd zijn, en waar deels direct gerelateerde inkomsten tegenover staan. Ook passen ze binnen het bestaand beleid van De Connectie. De resterende overschrijding wordt verklaard door (nieuwe) contracten die meer zijn gestegen dan begroot, bijvoorbeeld bij de post. Ook deze overschrijdingen passen binnen het bestaand beleid.

Aan de batenkant is sprake van een overschrijding van de baten van 5,7 mln. Deze overschrijding wordt verklaard door de opbrengsten van maat- en meerwerk.

Voor 0,1 mln. is er een overschrijding te melden door een reservemutatie (bestemmingsreserve informatieveiligheid t.b.v. van SOC/SIEM) die wel aan het bestuur was voorgelegd maar waar geen expliciet besluit over genomen is. Dit expliciete besluit wordt bij de behandeling van de jaarstukken aan het bestuur voorgelegd.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

1.3.2 Programma Belastingen gemeenten

Wat hebben we bereikt?

Binnen dit programma is het de doelstelling om voor de deelnemende gemeenten een zo volledig mogelijke gewenste belastingopbrengst te realiseren met een optimale dienstverlening en tegen zo laag mogelijke kosten.

In 2024 is een nieuw verantwoordingsdocument opgesteld. In het verantwoordingsdocument leggen we vast hoe we de waardering van objecten uitvoeren. Hiermee willen we het voor inwoners duidelijker maken hoe de WOZ-waardering tot stand komt. We hopen daarmee het aantal bezwaren terug te dringen. Ook voormelden⁶ kan hier bij helpen. Voor voormelden is in 2024 een pilot uitgevoerd. De pilot was een succes. In afstemming met de gemeenten wordt voormelden in 2025 ook onderdeel van het standaard proces.

In 2023 en 2024 is een controleraamwerk opgesteld en verbeterd om toe te werken naar een ISAE3402 verklaring. Dit is een verklaring die een onafhankelijke auditor afgeeft over opzet, bestaan en werking van de processen. Het raamwerk is afgestemd met de gemeenten. In 2024 is de 1e controle gestart. De type 1 controle is afgerond begin 2025.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De afgelopen jaren zagen we een sterke stijging in het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde. In januari is de vergoeding van proceskosten aan NCNP-bureaus (no cure no pay) door aanpassing van wetgeving aan banden gelegd. Hier is bezwaar tegen ingediend bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft besloten dat de aanpassing in wet- en regelgeving door kan gaan. Toch was het aantal bezwaren in 2024 hoog. De budgetten die we voor de afhandeling van bezwaren beschikbaar hebben waren niet voldoende. In de eerste bestuursrapportage is daarom een onttrekking gedaan uit de bestemmingsreserve voor het afhandelen van de bezwaren.

Landelijk zien we een gelijke ontwikkeling. Er is sprake van een structurele toename van bezwaren tegen de WOZ-waarde. Het is de verwachting dat voor de afhandeling van bezwaren in de toekomst structureel meer middelen nodig zijn. In 2025 willen we met de gemeenten in gesprek om hier structurele afspraken over te maken.

Het afgelopen jaar hebben we geëxperimenteerd met variabel incasseren. Bij variabel incasseren bepalen inwoners zelf op welke datum de incasso plaatsvindt. Deze test is niet geslaagd. De technische aansluiting tussen de banken en de leverancier van variabel incasseren kon niet tot stand worden gebracht. In 2025 oriënteren we ons, in overleg met de gemeenten, of, en op welke manier we hier vervolg aan geven.

Ook hebben we gewerkt aan een nieuw kwaliteitssysteem. Dit kwaliteitssysteem is bedoeld voor de interne processen die buiten de ISAE3402 vallen. Deze processen zijn belangrijk voor de borging van kwaliteit. Inmiddels is de opzet hiervan afgerond. Vanaf 2025 gaan we dit raamwerk als uitgangspunt nemen voor onze interne controles.

⁶ Met voormelden worden inwoners per brief uitgenodigd om de gebruikte gegevens van de woning te controleren en eventueel om een aanpassing te verzoeken

Wat heeft het gekost?

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	3.947	633	4.580	4.398	182
Baten	-308	-	-308	-529	221
Saldo	3.639	633	4.272	3.869	403
Toevoegingen aan reserves	12	42	54	54	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-1.147	-1.147	-1.147	-
Saldo na reserves	3.651	-472	3.179	2.776	403

Op het programma Belastingen is de vacatureruimte licht toegenomen ten opzichte van vorig jaar. In vacatureruimte wordt voorzien door in te huren. Ook in dit programma zijn de effecten terug te zien van de aanvullende toevoeging aan de verlofvoorziening.

In 2024 ontving De Connectie de helft van het aantal bezwaren ten opzichte van 2023. Dat is fors minder, maar nog altijd meer dan 2022 en de jaren daarvoor. Hiervoor zijn extra middelen nodig boven op de reguliere middelen in de begroting. In 2023 heeft het bestuur via de eerste bestuursrapportage incidenteel extra middelen toegekend voor de afhandeling van WOZ-bezwaren als gevolg van de stijging van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waardebepalingen. Voor de niet-bestede middelen heeft het bestuur een bestemmingsreserve ingesteld. In de eerste bestuursrapportage is een onttrekking gedaan uit deze bestemmingsreserve voor het afhandelen van de bezwaren in 2024. Naar verwachting is deze onttrekking niet helemaal nodig. De resterende middelen vallen vrij ten gunste van het resultaat.

Verder stegen de lasten door hogere licentielasten van het belastingpakket. Deze zijn meer in prijs gestegen dan de middelen die daarvoor beschikbaar zijn in de begroting.

De hogere opbrengsten worden veroorzaakt door de toegenomen inkomsten uit dwanginvordering. De inkomsten uit dwanginvordering betreffen feitelijk de meeropbrengsten uit aanmaningen en dwangbevelen opgelegd door de afdeling Belastingen. Deze bedragen worden, samen met de belastingeninkomsten zelf, via de gemeenten geïnd en aan het einde van het jaar verrekend. Ook zijn er hogere opbrengsten uit WAO- en WGA uitkeringen volgend uit re-integratietrajecten.

Afwijkingen op de begroting

In de financiële verordening van De Connectie (2024) is vastgelegd dat afwijkingen op de begroting moeten worden toegelicht. Bij overschrijding of onderschrijding van baten of onderschrijding van lasten geldt dat deze acceptabel zijn wanneer deze toereikend worden toegelicht. Voor overschrijdingen van de lasten geldt dat deze wanneer toereikend toegelicht kunnen worden aangemerkt als acceptabel. Deze zullen als bruto onrechtmatigheid worden opgenomen in de rechtmatigheidsverklaring in de bijlage maar niet gezien worden als netto onrechtmatigheid.

Op het programma belastingen is er sprake van een onderschrijding van 0,2 mln. op de lasten. Deze onderschrijding wordt verklaard door vacatureruimte en doordat er minder inzet op de bezwaarafhandeling nodig was dan begroot. Er is sprake van een overschrijding op de baten van 0,2 mln. Dit wordt verklaard door maat- en meerwerk en hogere opbrengsten voor dwanginvordering. Deze afwijkingen passen dus binnen het bestaand beleid.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

1.3.3 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de reguliere bijdragen voor de dienstverlening van De Connectie, zonder een specifieke bestemming. De geraamde kosten van de overhead betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Hiervan is het volgende overzicht te geven:

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024
Bedragen x 1.000 euro					
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD					
Lasten	5.026	-536	4.490	5.675	-1.185
Baten	-49.633	-3.082	-52.715	-53.037	322
Saldo	-44.607	-3.618	-48.225	-47.362	-863
Toevoegingen aan reserves	149	-	149	149	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-210	-210	-	-210
Saldo na reserves	-44.458	-3.828	-48.286	-47.213	-1.073

Algemene dekkingsmiddelen

Naast de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, worden ook opbrengsten van derden onder de algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Het karakter van deze opbrengsten is niet anders dan de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, namelijk als dekkingsmiddel voor de reguliere dienstverlening.

Hogere lasten op dit programma worden grotendeels verklaard door de niet gerealiseerde taakstelling loon- en prijsontwikkeling (€ 0,7 mln.). Het bestuur heeft bij het vaststellen van de 1e bestuursrapportage 2024 besloten om in te zetten op een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen van 3,5%. Dit betekent dat er in 2024 een taakstellende opgave ontstaat van € 733.000. Hierover is afgesproken dat de gemeenten hier, met ondersteuning van De Connectie, invulling aan geven door inhoudelijke keuzes te maken in de dienstverlening. In 2024 is door de gemeenten en De Connectie samen onderzocht hoe er invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Het is gelukt om diverse besparingen te vinden, zowel in de dienstverlening als op de bedrijfsvoering van De Connectie zelf, maar deze besparingen hebben pas effect vanaf 2025. Daarom is de taakstelling in 2024 niet gerealiseerd. In de bestuursvergadering van december is afgesproken dat de taakstelling ten laste van het jaarrekeningresultaat van 2024 komt.

Diverse projecten binnen het programma informatieveiligheid en privacy zijn vertraagd. Het gaat hierbij om wachtwoordgebruik en veilig mailen, wat zorgt voor lagere licentiekosten, de inrichting van het privacy managementsysteem en het programma basis op orde. Tegenover de kosten voor het privacy managementsysteem en het programma basis op orde stond een onttrekking uit de bestemmingsreserve. Voorgesteld wordt die onttrekking niet te doen.

Een ander nadeel waren de minderopbrengsten van de Sociale Wijkteams Arnhem. Zij maakten de afgelopen jaren gebruik van de ICT-dienstverlening van De Connectie. De dienstverlening is opgezegd in 2024. Een deel van de dienstverlening is gestopt per 1 mei, en een deel per oktober. Na het stopzetten van de dienstverlening is een afrekening gemaakt aan de hand van de gemaakte kosten voor de dienstverlening aan de SWA. Hieruit bleek dat er voor € 600.000 euro minder baten konden worden opgehaald dan begroot. Een deel van deze baten waren ter dekking van niet afschaalbare dienstverlening. Afgesproken hierover in de GR is dat deze kosten in rekening worden gebracht bij de inbrengende gemeente. Daarom worden deze kosten in rekening gebracht bij de gemeente Arnhem. Na het aftrekken van dit bedrag zijn de baten € 445.000 lager dan begroot.

Hogere opbrengsten waren er door een voordeel op de renteopbrengsten op de lopende rekeningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De BNG vergoedt dagrente die aansluit bij de dagrente van de Europese Centrale Bank (ECB) en is hiermee moeilijk te voorspellen.

Afwijkingen op de begroting

In de financiële verordening van De Connectie (2024) is vastgelegd dat afwijkingen op de begroting moeten worden toegelicht. Bij overschrijding of onderschrijding van baten of onderschrijding van lasten geldt dat deze acceptabel zijn wanneer deze toereikend worden toegelicht. Voor overschrijdingen van de lasten geldt dat deze wanneer toereikend toegelicht kunnen worden aangemerkt als acceptabel. Deze zullen als bruto onrechtmatigheid worden opgenomen in de rechtmatigheidsverklaring in de bijlage maar niet gezien worden als netto onrechtmatigheid.

Op de algemene dekkingsmiddelen is er sprake van een overschrijding op de lasten van 1,2 mln. Deze overschrijding wordt voor 0,7 mln. verklaard door de niet ingevulde taakstelling voor loon- en prijsontwikkeling. Het bestuur is in de 2^e bestuursrapportage op de hoogte gebracht van het niet invullen van deze taakstelling. De rest van de overschrijding wordt verklaard door inhuur. Deze inhuur is ingezet op reguliere taken en past daarmee binnen het regulier beleid.

Op de baten is er sprake van een overschrijding van 0,3 mln. Deze onderschrijding wordt voornamelijk verklaard door de rentebaten.

Beleidsindicatoren

Onderstaand wordt inzicht gegeven in de beleidsindicatoren van De Connectie conform BBV vereisten. Dit biedt de mogelijkheid voor een betere onderlinge vergelijkbaarheid van prestaties van gemeenten.

	Eenheid	Begroting	Jaarrekening	Bron
Beleidsindicatoren				
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	1,51	1,60	Eigen gegevens
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	1,38	1,37	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 226,55	€ 235,91	Begroting/ Jaarrekening
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom inclusief inhuur	6,1%	26,9%	Begroting/ Jaarrekening
Overhead	% van de totale lasten	86,7%	89,8%	Begroting/ Jaarrekening

Formatie

Het betreft hier de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari (begroting) en 31 december (jaarrekening), dus niet om de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Eén FTE is gelijk aan een 36-urige werkweek. De formatie per 1000 inwoners is licht toegenomen in 2024. Dit wordt verklaard door uitbreiding van de formatie bij De Connectie.

Bezetting

De indicator gaat over het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane omvang van de formatie. De werkelijke bezetting nam eveneens licht toe in 2024.

Apparaatskosten

Dit zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen) en materieel voor de uitvoering van organisatorische taken. De kosten per inwoner vallen hoger uit doordat de lasten in de jaarrekening hoger zijn dan in de begroting. Voor het overgrote deel wordt dit verklaard door maat- en meerwerk.

Externe inhuur

Dit betreft de begrote kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. De Connectie heeft vrijwel geen inhuur in de begroting opgenomen. In de jaarrekening is de daadwerkelijke inhuurlast hoger. Deze hogere lasten hebben verschillende oorzaken. Er werd waar nodig ingehuurd op vacatureruimte, voor het opvangen van het ziekteverzuim, het realiseren van projecten en het leveren van maat- en meerwerk. De behoefte aan projectmatige ondersteuning en aan maat- en meerwerk ontstaat gedurende het jaar en is hierdoor moeilijk te begroten. Er wordt ingezet op het verlagen van inhuur op de vaste formatie. Hier zijn al resultaten in behaald.

Overhead

Onder overhead wordt verstaan, alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor De Connectie zijn dit vrijwel alle kosten. De kosten voor de Belastingdienstverlening vormen de enige belangrijke uitzondering. Deze vallen onder een ander taakveld. Het percentage overhead in de jaarrekening is iets hoger dan in de begroting. Dit kan worden verklaard doordat het totaal aan lasten hoger is dan begroot.

1.3.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, indien aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijk participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op de winst die wordt bereikt door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer er winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vpb betaald worden.

De Belastingdienst heeft geconcludeerd dat De Connectie voor derden vooral werk voor "activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid". Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd. Gezien het beperkte fiscale belang en om praktische redenen (administratieve last) heeft de Belastingdienst besloten om De Connectie geen aangiftebiljet vennootschapsbelasting toe te zenden.

Wanneer de werkzaamheden voor derden aanzienlijk gaan toenemen of aanzienlijke winsten zouden gaan opleveren, is De Connectie verzocht opnieuw contact te zoeken met de Belastingdienst. Hier is in 2024 geen sprake van geweest. Het aandeel van werkzaamheden voor derden neemt af.

1.4. Paragrafen

1.4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het doel van het weerstandsvermogen is het bepalen of tegenvallers die zich kunnen voordoen opgevangen kunnen worden zonder dat de normale bedrijfsgang daardoor wordt verstoord. Hiervoor is het van belang dat er periodiek een inventarisatie plaatsvindt van risico's die zich kunnen voordoen. Omdat De Connectie maar zeer beperkt beschikking heeft over eigen weerstandscapaciteit, vooral omdat er geen algemene reserve gevormd wordt, is het des te meer van belang om het risicoprofiel zorgvuldig op te stellen. Want, wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen moeten de gemeenten hiervoor worden aangesproken. Verwacht wordt dat zij hier (pro rata) weerstandscapaciteit voor organiseren.

De Connectie volgt de principes van het risico-gestuurd werken. Dit houdt in dat risico's gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat beheersmaatregelen worden genomen om de risico's zo goed mogelijk te beheersen. De Connectie blijft het risicomanagement ontwikkelen door te investeren in het risicobewustzijn binnen de organisatie en door werking van de genomen beheersmaatregelen te evalueren.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van De Connectie bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om onverwachte uitgaven (tegenvallers) te dekken. Mogelijke onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn de Algemene reserve, de aan specifieke risico's verbonden bestemmingsreserves, het resultaat over het boekjaar en de post onvoorzien.

In de onderstaande tabel is de begrote weerstandscapaciteit (per jaar) in beeld gebracht.

	Begroting	Jaarrekening		Meerjarenraming		
	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen x 1.000 euro						
Weerstandscapaciteit						
Algemene Reserve	-10	-25	-	-	-	-
Saldo exploitatie	21	-1.155	21	21	21	21
Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	662	662	400	400	400	400
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal	673	-518	421	421	421	421

De Connectie heeft niet de beschikking over een eigen (positieve) algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Het resultaat over het boekjaar 2024 bedraagt € 1.155.000 nadelig voor bestemming. De Connectie heeft nog wel beschikking over een bestemmingsreserve voor prijsontwikkelingen. Deze maakt deel uit van de weerstandscapaciteit aangezien deze aan een specifiek risico is verbonden.

De saldi van de overige bestemmingsreserves zijn niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Deze saldi zijn namelijk niet bestemd voor het afdekken van algemene of specifieke risico's, maar voor kosten die samenhangen met een specifieke opgave.

Inventarisatie risico's

Hieronder volgt een inventarisatie van de tien grootste risico's van De Connectie. Hierin zijn alleen risico's meegenomen met financiële gevolgen. Risico's die zijn afgedekt door een voorziening of verzekering zijn niet meegenomen in deze inventarisatie. Begrotingsrisico's zijn ook niet meegenomen. In de Jaarrekening 2023 was het risicoprofiel voor het laatst vastgesteld. In onderstaande tabel staan de belangrijkste risico's met hun financiële gevolgen, afgezet tegen de risicoscore uit de Jaarrekening 2023.

Nr.	Risico/ gebeurtenis	Kans	Impact	Risicoscore	
				JR 2023	JR 2024
1	Incident als gevolg van toenemende externe dreiging op het gebied van Informatiebeveiliging en privacy	Zeer groot	Zeer groot	€ 750.000	€ 1.350.000
2	Kostenstijging van aflopende contracten door inflatie	Groot	Zeer groot	€ 525.000	€ 1.050.000
3	Aantasting continuïteit als gevolg van voorgenomen omvorming De Connectie onder tijdsdruk	Groot	Zeer groot	nieuw	€ 1.050.000
4	Onvoldoende beschikking over ontwikkelcapaciteit/organiseren van achtervang.	Zeer groot	Groot	€ 675.000	€ 675.000
5	Inefficiëntie als gevolg van ontbreken van collectief opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
6	Onvolledig benutten van harmonisatie-potentieel	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
7	Duurdere inhuur en/of niet ingevulde posities door krapte op de arbeidsmarkt	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
8	Verouderd ICT-landschap. Totdat interventies in ICT geëffectueerd zijn, zijn de continuïteitsrisico's groot	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
9	Uitstroom van personeel als gevolg van voorgenomen plannen tot omvorming De Connectie	Gemiddeld	Groot	nieuw	€ 375.000
10	Stopzetten op premise dienstverlening Unit4 kan leiden tot verstoring dienstverlening en/of financiële schade	Groot	Groot	nieuw	€ 525.000
Overige risico's top 10 (JR 2023)				€ 685.000	
Totaal				4.735.000	7.125.000

De risicoscore is tot stand gekomen door de kans en impact van het risico met elkaar in verband te brengen. Hiervoor zijn de kansen en risico's onderverdeeld in de volgende categorieën:

Kans			Impact		
Categorie	Klasse	Gemiddeld	Categorie	Klasse	Gemiddeld
zeer klein	0 - 20%	10 %	zeer klein	€ 0 - € 100.000	€ 50.000
klein	20 - 40%	30 %	Klein	€ 100.000 - € 250.000	€ 175.000
gemiddeld	40 - 60%	50 %	gemiddeld	€ 250.000 - € 500.000	€ 375.000
groot	60 - 80%	70 %	groot	€ 500.000 - € 1.000.000	€ 750.000
zeer groot	80 - 100%	90 %	zeer groot	> € 1.000.000	€ 1.500.000

Ontwikkeling risicoprofiel

Het risicoprofiel is gestegen met € 2.390.000 ten opzichte van de Jaarrekening 2023. Een belangrijke reden voor deze toename van het risicoprofiel zijn nieuwe risico's die te maken hebben met de voorgenomen omvorming van de Connectie. Daarnaast zijn bepaalde risico's hoger ingeschat dan voorheen. Dit laatste betreft men name het risico op een incident op het gebied van informatiebeveiliging en het risico op kostenstijging door inflatie. Het risico van inflatie wordt (deels) afgedekt met de bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen. Om een juist inzicht te geven van het weerstandsvermogen is dit risico alsnog opgenomen in het risicoprofiel.

1. Incident als gevolg van toenemende dreiging Informatiebeveiliging en privacy

De (externe) dreiging op het gebied van informatiebeveiliging en privacy neemt voortdurend toe. De ervaring leert dat het aantal incidenten in Nederland de laatste jaren stijgt, ondanks genomen veiligheidsmaatregelen. Daarom verwachten we dat de kans op een incident bij De Connectie is toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Ook leert de ervaring van andere organisaties dat de gevolgen groot kunnen zijn. Dit leidt tot risico's ten aanzien van vitale processen. De impact hebben we op zeer hoog ingeschat, vergelijkbaar met vorig jaar. De Connectie stuurt erop het risico op deze cyberincidenten zo laag mogelijk te houden door blijvend te investeren in informatieveiligheid. Waar mogelijk doen we dit samen met onze ketenpartners. Eind 2023 is De Connectie samen met de gemeente Arnhem gestart met het programma Informatiebeveiliging & Privacy (IB&P). Als onderdeel van dit IB&P programma is in 2024 een zogenaamd Security Operations Centre (SOC) ingericht. Een SOC probeert proactief te voorkomen dat hackers en andere niet-vertrouwde personen onze omgeving kunnen benaderen. Ondanks de genomen maatregelen is de dreiging en ook de impact van een eventueel incident zoveel toegenomen dat het risico ook toegenomen is.

2. Risico prijsstijgingen

De afgelopen jaren was de inflatie relatief hoog. Dat heeft geleid tot forse prijsverhogingen. Omdat De Connectie veel werkt met langjarige contracten zijn deze prijsstijgingen nog niet overal merkbaar. Wanneer deze contracten aflopen is de verwachting dat de nieuw af te sluiten contracten alsnog behoorlijk in prijs omhoog gaan. Ook zien we dat bepaalde leveranciers als enige leverancier van diensten en producten een sterke machtspositie hebben bij onderhandelingen over nieuwe prijzen. De impact van inflatie is daarom hoger ingeschat dan voorheen, ook gelet op de omvang van de bedragen die onderhevig zijn aan inflatie. De kans wordt wel gelijk ingeschat als vorig jaar. Voor het opvangen van dit risico is een bestemmingsreserve gevormd. Deze reserve maakt onderdeel uit van onze weerstandscapaciteit.

3. Aantasting continuïteit als gevolg van de voorgenomen omvorming

Het voornemen is om de bestuursvorm van De Connectie te wijzigen. Deze wijziging houdt in dat De Connectie onderdeel wordt van de gemeente Arnhem. Een dergelijke wijziging is omvangrijk en heeft invloed op de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het invlechten van systemen en het omzetten van contracten. Maar er kunnen zich ook onvoorziene omstandigheden voordoen. Om de voorgenomen wijziging zo goed mogelijk te beheersen, wordt vanuit De Connectie gewerkt aan een omvormingsplan. Daarnaast werkt de gemeente Arnhem aan een invlechtingsplan om de toekomstige samenvoeging in goede banen te leiden. Echter, omdat de voorgenomen organisatiewijziging voor De Connectie een geheel nieuw traject is, is er een risico van aantasting van de dagelijkse werkzaamheden.

4. Onvoldoende ontwikkelcapaciteit

Verdere ontwikkeling is nodig door steeds veranderende wet- en regelgeving en toenemende eisen van onze klanten en opdrachtgevers. Dit betekent dat de behoefte aan ontwikkelcapaciteit alleen maar toeneemt om te kunnen anticiperen op deze ontwikkelingen. Daarbij geldt voor dit risico ook dat de krapte op de arbeidsmarkt ervoor zorgt dat het lastig is om extra ontwikkelcapaciteit aan te trekken. Ook het inhuren van personeel met de juiste kennis en vaardigheden om deze slag te kunnen maken is niet altijd mogelijk.

5. Onvoldoende collectief opdrachtgeverschap

Er is behoefte aan meer proactieve strategische en tactische sturing vanuit het collectief opdrachtgeverschap van de gemeenten. Dit is een lastige opgave gebleken, ondanks de inspanningen die zijn geleverd om hier verbetering in aan te brengen. Extern bureau Berenschot onderzocht de mogelijke inrichtingsvarianten voor centraal opdrachtgeverschap binnen de informatievoorzieningsketen (IV-keten). In het voorjaar van 2024 is een gezamenlijk programma vastgesteld om het opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten te verbeteren. De uitvoering van dit programma is echter door de gemeenten voorlopig uitgesteld. Op de langere termijn kan de voorgenomen nieuwe bestuursvorm helpen om dit risico te verminderen.

6. Onbenutte mogelijkheden harmonisatie

Sinds de vorming van De Connectie is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van werkprocessen in volle gang. Voor een belangrijk deel is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering ook behaald (zoals het belastingpakket). Het harmoniseren en standaardiseren van de dienstverlening is belangrijk om de -financiële en inhoudelijke- doelstellingen van De Connectie te behalen. Het risico bestaat dat lokale vraagstukken en de lokale politiek boven deze doelen komen te staan. Als de wil van de gemeenten om over te gaan tot verdere harmonisatie en standaardisatie, zoals bijvoorbeeld in het applicatielandschap, het opstellen van gezamenlijke opdrachten, of het volgen van het standaardproces aanwezig is en blijft, verwachten we de komende jaren verdere stappen te zetten.

De centralisering van het opdrachtgeverschap in de informatievoorzieningsketen kan helpen bij het verder benutten van de mogelijkheden van harmonisatie. In 2024 is door de gemeenten een gezamenlijk programma vastgesteld om het opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten te verbeteren. Het programma geeft de mogelijkheid kansen tot samenwerking beter te benutten en de sturing op de verschillende opgaven te verbeteren. Daarmee kan het programma bijdragen aan het beheersen van dit risico. De uitvoering van dit programma is echter voorlopig stilgezet door de gemeenten. Daarmee blijft dit risico voorlopig bestaan.

7. Afhankelijkheid van inhuur

Ondanks de aandacht voor strategische personeelsplanning blijft inhuur nodig voor het uitvoeren van projecten, voor maat- en meerwerk, op vacatures waarvoor geen vaste invulling te vinden is en voor vervanging bij ziekte. Het blijft een uitdaging om geschikt personeel te vinden op de arbeidsmarkt. Daardoor is het moeilijk om vacatures in te vullen of tijdelijke krachten aan te trekken. Ook zien we dat de tarieven voor inhuur steeds verder groeien. Hierdoor kiezen mogelijke nieuwe werknemers steeds vaker voor andere organisaties. De hoge tarieven voor inhuur hebben tot gevolg dat er hogere kosten gemaakt worden dan wanneer een functie vast wordt ingevuld. Ook moet er vaker kennis overgedragen worden en verdwijnt opgebouwde kennis vaker en sneller uit de organisatie.

Regionale samenwerking op het gebied van hoe we de arbeidsmarkt benaderen en bij het zoeken naar nieuw personeel (recruitment) kan hierin een oplossing bieden. Hierin werken we samen met de gemeente Arnhem. Ook heeft De Connectie sinds begin 2024 een eigen recruiter in dienst.

Verder zijn we aan het onderzoeken of er op ICT-projecten vaste formatie gecreëerd kan worden. Op dit moment wordt op deze projecten ingehuurd, maar we zien dat er door de constante stroom aan projecten behoefte is aan vaste bezetting. Dit draagt bij aan continuïteit en is goedkoper dan inhuren. Als de uitkomsten van deze maatregelen duidelijk zichtbaar worden, kan dit risico naar beneden worden bijgesteld.

8. Verouderd ICT-landschap

De continuïteitsrisico's binnen de ICT-omgeving waren groot, zo is gebleken uit diverse onafhankelijke onderzoeken. Vanaf 2019 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de benodigde acties uit te voeren. Het uitvoeren van dergelijke verbeteracties kost tijd. De verwachting is dat naarmate de ingezette projecten worden afgerond en maatregelen zijn genomen, dit risico zal afnemen. Maar ook de buitenwereld is voortdurend in beweging. Als gevolg van de toenemende complexiteit en afhankelijkheid van het digitale landschap zullen de hieraan verbonden risico's voortdurend moeten worden beoordeeld. Eind 2023 is samen met de gemeente Arnhem het programma IB&P (informatiebeveiliging en privacy) gestart. Binnen dit programma gaat aandacht uit naar het (systematisch) beheersen van continuïteitsrisico's. In 2024 zijn hierin de eerste resultaten behaald met het inrichten van een Security Operations Center (SOC).

Verder zal de vernieuwing van het ICT-landschap zich in de komende jaren met name richten op twee andere grote trajecten. Dit betreft de overgang naar een moderne digitale werkplek. Met de inrichting daarvan wordt in 2025 een start gemaakt. Een andere belangrijke ontwikkeling is de overgang naar cloud computing. In 2024 is een online (cloud-)platform gebouwd om de toekomstige overgang naar de cloud op een veilige en gestructureerde manier te begeleiden. Dit platform is de zogeheten 'Azure Landingszone'. Ook de eigen serverruimtes en datacenters willen we op termijn als Cloud dienst gaan afnemen. In 2025 wordt gestart met de aanbesteding van nieuwe datacenters en zal ook deze transitie in gang worden gezet.

9. Uitstroom personeel

Eind 2024 is aan de medewerkers van De Connectie het voornemen aangekondigd om De Connectie onder te brengen bij de gemeente Arnhem. Het risico bestaat, dat deze plannen voor medewerkers een aanleiding kunnen zijn om De Connectie te verlaten. Dit kan leiden tot verlies van kennis en mogelijke verstoring van werkzaamheden. Om dit risico zoveel mogelijk te beperken, worden alle medewerkers zorgvuldig op de hoogte gehouden via open en transparante communicatie. Via een klankboordgroep betrekken we medewerkers zoveel mogelijk actief bij de voorbereidingen op deze voorgenomen wijziging.

10. Overgang financieel systeem

De leverancier van het financiële computersysteem (Unit4) heeft aangekondigd dat ze de huidige dienstverlening per 1-1-2027 beëindigt en het systeem daarna alleen nog via de cloud aanbiedt. Dit zou betekenen dat we een overgang naar een nieuw financieel pakket moeten voorbereiden en realiseren. Een dergelijke overgang brengt risico's met zich mee op het gebied van continuïteit van de (financiële) dienstverlening. Het feit dat deze systeemwijziging (deels) samenvalt met de voorgenomen omvorming van De Connectie is een aanvullende risicofactor. Samen met de gemeenten onderzoeken we de volgende stappen die genomen moeten worden.

Frauderisico's

Een organisatie loopt altijd het risico op frauduleuze handelingen door medewerkers of bestuurders. De Connectie is hier geen uitzondering in. Bij de jaarlijkse risicoactualisatie worden frauderisico's ook meegenomen. Het is belangrijk om beheersmaatregelen te nemen. Dit is op diverse manieren gedaan. Zo is de administratieve organisatie zo ingericht dat frauderisico's beheerst worden. Denk hierbij aan het waar nodig gebruiken van een vier-ogen principe en functiescheiding.

Bij het opstellen van de budgethoudersregeling en mandaatregeling is ook rekening gehouden met frauderisico. In de personeelsregeling is aandacht voor wat De Connectie verstaat onder integer en ethisch werken. Er is een meldpunt en er zijn vertrouwenspersonen als er misstanden vermoed worden. Ook in de ISAE3402 is er aandacht voor het voorkomen van fraude. Onze processen die zorgen voor logische en fysieke toegangsbeveiliging worden meegenomen in de controle. Door al deze beheersmaatregelen schatten wij de kans op en gevolgen van fraudeleuze handelingen op zeer klein.

Gevolgen

Voornoemde risico's hebben tot gevolg dat:

1. De organisatiedoelstellingen van De Connectie onder druk staan;
2. Belangrijke mogelijkheden van de samenwerking onbenut blijven.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen drukt de mate uit waarin de organisatie in staat is om met de beschikbare risicodekking (weerstandscapaciteit) de benodigde risicodekking te matchen.

De geïnventariseerde risico's tellen op tot een risicoscore van € 7.125.000. De Connectie heeft niet de beschikking over een (positieve) eigen algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Tot het moment dat er evenwicht is tussen weerstandscapaciteit en risicoprofiel, geldt dat wanneer risico's zich voordoen waar geen weerstandscapaciteit tegenover staat, de gemeenten hiervoor moeten worden aangesproken. Dit betekent dat de gemeenten hiervoor, pro rata, weerstandscapaciteit moeten organiseren. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen zal periodiek met de gemeenten, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, worden besproken. Doel is om grip te houden op de aard en omvang hiervan.

Ratio's kengetallen

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Financiële kengetallen			
Netto schuldquote	12,09%	8,30%	19,17%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	12,09%	8,30%	19,17%
Solvabiliteitsratio	9,63%	4,36%	1,98%
Structurele exploitatieruimte	1,09%	0,04%	-0,29%
Totaal			

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op basis van de verantwoordingsvereisten vijf financiële kengetallen. Van deze vijf financiële kengetallen zijn er vier van toepassing op De Connectie. Op basis van deze kengetallen wordt de financiële positie van De Connectie geanalyseerd. De VNG heeft een aantal normen ontwikkeld om een globale waardering te geven aan deze indicatoren.

Netto schuldquote: dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de totale schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. Dit percentage is in 2024 gestegen met 7,08%-punt ten opzichte van 2023 door wijzigingen in de omvang van de leningenportefeuille. Hiermee valt deze ruim binnen de signaalwaarde (130%). De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is gelijk omdat De Connectie geen leningen verstrekt.

Solvabiliteit: dit cijfer geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). De VNG en de provincie Gelderland gebruiken als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm. De Connectie scoort hier onvoldoende op door de omvang van het eigen vermogen. Hiertegenover staat dat de eigenaren, zoals opgenomen in de G.R., ervoor dienen te zorgen dat De Connectie altijd in staat moet zijn om haar financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte: dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om (structurele) tegenvallers op te vangen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. Het tweede is bij De Connectie in 2024 het geval.

Bij de start van De Connectie zijn bestuurlijke keuzes gemaakt ten aanzien van het aanhouden van eigen vermogen door De Connectie. Inherent hieraan moet de totale financiële positie van De Connectie als onvoldoende worden beoordeeld. Hiermee wordt namelijk de mate bedoeld waarin een organisatie duurzaam en zelfstandig in staat is om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Dit is terug te zien in zowel het weerstandsvermogen als in de solvabiliteit van De Connectie. De kengetallen waar De Connectie wel invloed op heeft, zoals de netto schuldquote en de structurele exploitatieruimte, laten een positiever beeld zien.

1.4.2 Financiering

Beleidsvoornemen financieringsfunctie

De financieringsfunctie van De Connectie is alleen gericht op ondersteuning van de publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig en risicomijdend karakter. Als financiering nodig is, vindt de uitvoering daarvan plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en hetgeen door het bestuur van De Connectie aan kaders is vastgesteld in de financiële verordening. Zo worden voor het aantrekken van financieringen met een looptijd van langer dan één jaar tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd en wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet Fido. In de financiële verordening is eveneens bepaald dat de directie zorgdraagt voor de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie. Deze zijn vastgelegd in het Treasurystatuut van De Connectie.

Risicoprofiel

De begroting van De Connectie wordt voor het grootste deel door de deelnemende gemeenten gedragen. Afspraken over de bevoorschotting voor het lopende jaar zijn erop gericht om de kortlopende liquiditeitsbehoefte af te dekken en liquiditeitsoverschotten zoveel mogelijk te voorkomen. Door het verbinden van de inkomende en uitgaande geldstromen is de financieringsbehoefte en het daarmee samenhangende renterisico klein. Investerings van De Connectie worden gefinancierd met geldleningen, die qua looptijd zoveel mogelijk overeenstemmen met de levensduur van de activa. Gezien de aard en activiteiten van De Connectie is het risicoprofiel ten aanzien van de financiering hiervan beperkt.

Omslagrente

De omslagrente wordt berekend door de werkelijke aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting berekende omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2024-2028 is gerekend met een omslagrente van 0,5%.

Leningenportefeuille

	Looptijd jaren	Beginjaar lening	Eindjaar lening	Rente	Oorspronkelijk leningsbedrag	Saldo lening 31.12.2023	Aangetrokken 2024	Aflossing 2024	Rente 2024	Saldo lening 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro										
Verloopoverzicht leningen										
BNG 40.111.752	10	2018	2028	1,10%	4.900	2.450	-	490	22	1.960
BNG 40.113.926	4	2020	2024	0,05%	3.300	825	-	825	-	-
BNG 40.113.927	5	2020	2025	0,10%	3.300	1.320	-	660	1	660
BNG 40.114.861	3	2021	2024	-0,14%	1.100	367	-	367	-	-
BNG 40.114.862	5	2021	2026	-0,02%	2.800	1.680	-	560	-	1.120
BNG 40.114.860	6	2021	2027	0,04%	1.800	1.200	-	300	-	900
BNG 40.115.747	2	2022	2024	0,88%	1.000	500	-	500	2	-
BNG 40.115.748	3	2022	2025	1,08%	1.000	667	-	333	5	334
BNG 40.115.749	4	2022	2026	1,22%	1.800	1.350	-	450	13	900
BNG 40.115.750	5	2022	2027	1,33%	1.000	800	-	200	9	600
BNG 40.115.751	7	2022	2029	1,52%	700	600	-	100	8	500
NWB PP/1-31833	4	2023	2027	3,53%	1.500	1.500	-	375	47	1.125
NWB PP/1-31834	5	2023	2028	3,46%	1.600	1.600	-	320	50	1.280
NWB PP/1-31835	8	2023	2031	3,35%	700	700	-	88	22	612
NWB PP/1-31836	7	2023	2030	3,35%	700	700	-	100	22	600
NWB 1-40480	3	2024	2027	3,27%	-	-	2.500	-	34	2.500
NWB 1-40481	5	2024	2029	3,14%	-	-	2.500	-	33	2.500
Totaal					27.200	16.259	5.000	5.668	268	15.591

De realisatie laat een omslagrente van -1,63% zien. De negatieve omslagrente is ontstaan als gevolg van de opbrengsten uit de rente die De Connectie ontvangt over het saldo op de lopende rekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze rentebaten zijn niet begroot. Aangezien het verschil met de begrote omslagrente meer dan 25% bedraagt, is het noodzakelijk om de rentetoerekening o.b.v. de werkelijke rentelast te herzien. Door deze herziening bedraagt het renteresultaat € 0,-.

Kasgeldlimiet

	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025
Bedragen x 1.000 euro			
Kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal (euro's)	53.935	61.094	53.895
Toegestaan kasgeldlimiet (%)	8,2%	8,2%	8,2%
Toegestaan kasgeldlimiet (euro's)	4.423	5.010	4.419
Vlottende schuld	-	-	-
Vlottende middelen	9.770	3.828	9.770
Netto-vlottende schuld	-9.770	-3.828	-9.770
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	14.193	8.838	14.189

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel De Connectie kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2%⁷ van het begrotingstotaal. Voor 2024 betekent dit dat De Connectie gemiddeld per kwartaal, maximaal € 4,4 mln. aan kortlopende gelden mag opnemen. Komt de netto vlottende schuld voor een periode langer dan één kwartaal boven dit bedrag, moet dit worden omgezet in een langlopende geldlening.

De toegestane kasgeldlimiet wordt niet overschreden, maar biedt nog voldoende ruimte voor kortlopende financiering. In onderstaande tabel staat het gemiddelde bedrag per kwartaal van de netto vlottende schuld.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bedragen x 1.000 euro				
Netto-vlottende schuld gemiddeld per kwartaal				
Vlottende schuld	-	-	-	-
Vlottende middelen	8.292	14.219	19.225	11.178
Netto-vlottende schuld	-8.292	-14.219	-19.225	-11.178

⁷ Art 2 lid 1d uitvoeringsregeling wet FIDO

Renterisiconorm

	Begroting	Jaarrekening		Meerjarenraming		
	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen x 1.000 euro						
Renterisiconorm						
Toegestaan renterisico (%)	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Toegestaan renterisico (euro's)	10.787	12.219	10.779	10.741	10.704	10.704
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen	5.667	5.668	5.309	4.316	3.306	1.598
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	5.120	6.551	5.470	6.425	7.398	9.106

De renterisiconorm is een hulpmiddel om controle te hebben op het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet hoger zijn dan 20%⁸ van het begrotingstotaal.

Het renterisico wordt bepaald door het bedrag van de jaarlijkse aflossing op de huidige leningenportefeuille. In 2024 is er beperkt renterisico gelopen; er is sprake geweest van herfinanciering van twee langlopende leningen. Ook de komende jaren zal de renterisiconorm niet worden overschreden.

⁸ Art 2 lid 2d uitvoeringsregeling wet FIDO

1.4.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering van De Connectie zelf wordt ten dele verzorgd door medewerkers van het Bedrijfsbureau. Daarnaast maakt De Connectie gebruik van de diensten van haar eigen afdelingen.

Organisatiestructuur

Eind 2023 is besloten om een organisatie-ontwikkelplan op te stellen om daarmee opvolging te geven aan het Ontwikkelperspectief 2020-2024. Dit ontwikkelperspectief was de afgelopen jaren leidend voor de wijze waarop de organisatie is gestuurd in het realiseren van haar doelstellingen.

Het organisatie-ontwikkelplan beschrijft de ontwikkelrichting en -doelstelling van de organisatie en de wijze waarop sturing wordt gegeven aan zowel de beheersorganisatie als de ontwikkelorganisatie en de betekenis hiervan voor de organisatiestructuur.

Medio 2024 hebben de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden de intentie uitgesproken om de huidige samenwerkingsvorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie om te vormen naar een eenvoudige centrumregeling met gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Renkum en Rheden als gast. Gezien deze ontwikkeling lijkt het uitgangspunt van de opdracht voor een organisatie-ontwikkelplan, namelijk de positionering als zelfstandige organisatie, niet meer aan de orde. De opdracht voor het plan is om deze reden eind 2024 stopgezet.

Sturing op de organisatiedoelstellingen

Binnen het managementteam is geanalyseerd waar De Connectie nu staat. Dit heeft geleid tot de volgende visie voor de organisatie:

*“Met oog voor talent, ontwikkeling en diversiteit bieden wij de beste dienstverlening.
We kennen onze klant en zijn een betrouwbare en transparante organisatie”*

Deze nieuwe visie laat zien waar De Connectie in de toekomst voor wil staan. Er zijn drie thema's benoemd die bijdragen aan het realiseren van onze visie en waar in 2024 verder aan gewerkt is.

Aan de drie onderwerpen werken we volgens de scrummethode. Scrum is een manier van werken waarbij je als team in korte periodes (sprints) werkt om taken af te ronden. Medewerkers hebben een basistraining scrum kunnen volgen. Een aantal van hen heeft de rol van scrummaster gekregen. De scrummasters begeleiden het proces van een project.

1. De Connectie op orde: doelstellingen halen en het herkennen en beheersen van risico's

Dit thema gaat over interne beheersing. Daarbij gaat het om het realiseren van onze organisatiedoelstellingen en het herkennen en beheersen van interne risico's. We zijn gestart met het opzetten van rapportages die uitgaan van KPI's (kritische prestatie indicatoren). Daarbij maken we onderscheid tussen KPI's die helpen om de organisatie te sturen en KPI's waarmee verantwoording kan worden afgelegd naar onze opdrachtgevers. De laatste groep KPI's is gekoppeld aan de producten- en dienstencatalogus (PDC) en aan afspraken die we met onze opdrachtgevers hierover hebben gemaakt. Inmiddels zijn 32 KPI's opgeleverd. De rapportages en onderliggende data komen, op een enkele uitzondering na, volledig geautomatiseerd tot stand. Nog niet alle dienstverlening wordt hiermee afgedekt. Dat wordt verder opgepakt.

Ook is binnen dit thema het ontwikkelplan Procesgericht Werken gestart met als doel het stimuleren van de kwaliteitscultuur (herkennen en aanpakken van risico's en verbeteringen) en opmaat naar kwaliteitsmanagement beleid voor sturing en verantwoording van bedrijfsvoering. In 2024 lag hiervoor de focus op MT-bewustwording en organisatiebrede competentieontwikkeling op het gebied kwaliteitsgerichtheid en klantgerichtheid met behulp van de Lean-methodiek.

2. De Connectie: jij doet ertoe!

Het kloppende hart van De Connectie zijn alle medewerkers. Samen doen we het! Wie je ook bent, waar je ook in gelooft, hoe je er ook uitziet. Jij doet ertoe! Binnen dit onderwerp zetten we projecten op om dit versterken. Deze projecten zijn gericht op:

- Het bieden van kansen aan medewerkers;
- Externe profilering. Wat maakt ons een aantrekkelijke organisatie om voor te werken?;
- Inclusie en diversiteit (zie hieronder);
- Duurzame inzetbaarheid.

We gaan voor een omgeving waarin ieder zichzelf mag zijn en waar iedereen veilig werkt en wordt gewaardeerd. We zijn binnen dit thema gestart met het project Diversiteit & Inclusie. De Connectie wil een diverse en inclusieve organisatie zijn, waar (potentiële) medewerkers zich welkom, veilig en verbonden voelen. "Ongeacht wie je bent, waar je in gelooft, hoe je eruitziet: iedereen doet ertoe!" We kijken naar talent, kennis en kunde om samen nog beter te worden. De Connectie vindt de ontwikkeling van kansen voor alle medewerkers belangrijk. Afgelopen jaar hebben we binnen dit thema beleid Diversiteit en Inclusie ontwikkeld en vastgesteld. Daarnaast zijn binnen dit thema diverse initiatieven ontwikkeld en uitgevoerd op het gebied van vitaliteit. Eén van de initiatieven was het medewerkersonderzoek.

Van 14 tot 31 mei 2024 vond dit onderzoek plaats. In totaal vulden 325 van de 457 medewerkers de vragenlijst in. De resultaten laten zien dat medewerkers trots zijn op de samenwerking en collegialiteit binnen De Connectie. Er zijn ook verbeterpunten, met name op het gebied van communicatie over besluitvorming, werkdruk en de beoordelings- en beloningsstructuur.

Uit het onderzoek blijkt dat medewerkers vooral trots zijn op hun collega's, de samenwerking en de klantgerichtheid binnen De Connectie. Tegelijkertijd geven zij aan dat er verbeteringen mogelijk zijn op het gebied van communicatie, werkdruk en de manier waarop beoordeling en beloning binnen de organisatie zijn ingericht.

De resultaten van het onderzoek bieden waardevolle inzichten om De Connectie verder te verbeteren. Op basis van deze uitkomsten worden concrete acties geformuleerd om de werkomgeving te versterken en de tevredenheid van medewerkers verder te verhogen.

3. Dienstverlening: het gaat om de klant!

We denken en handelen vanuit de klant. De dienstverlening verbeteren we door in te zetten op mensen, processen en systemen. Binnen dit thema zetten we projecten op die hier een bijdrage aan leveren. Door in te zetten op kennis, houding en gedrag van medewerkers sluiten we met elkaar steeds meer aan op onze kernkwaliteiten: klantgerichtheid en kwaliteitsgerichtheid. We gaan onderzoeken houden onder klanten. Op basis van gegevens uit dit soort onderzoeken worden aanpassingen in de dienstverlening gedaan. Ondertussen wordt ook weer informatie ingewonnen. Op deze manier ontstaat een cyclus van permanente verbetering.

In maart 2024 voerde een onafhankelijk onderzoeksbureau een onderzoek uit onder de eindgebruikers van De Connectie. Ongeveer 2500 medewerkers van de gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden en De Connectie werden uitgenodigd om deel te nemen. Uiteindelijk vulden 785 collega's de vragenlijst in. De resultaten laten zien dat de meeste eindgebruikers tevreden zijn: 55% geeft aan (heel) tevreden te zijn, 30% is neutraal en 13% is ontevreden. Een kwart van de respondenten merkt een verbetering in de dienstverlening, wat aansluit bij het hoofdthema 'Dienstverlening: het gaat om de klant'. Toch zijn er ook verbeterpunten die aandacht verdienen.

De ICT-systemen van De Connectie worden over het algemeen als stabiel en betrouwbaar ervaren, waardoor medewerkers hun werk zonder veel technische onderbrekingen kunnen doen. 54% is (heel) tevreden, 28% neutraal en 18% ontevreden. De meeste opmerkingen gaan over de autorisatieprocedures en de frequentie van inloggen. Ook over de salarisadministratie heerst tevredenheid: 66% waardeert de tijdige en nauwkeurige verwerking van salarissen, terwijl 14% ontevreden is. Verbeterpunten liggen bij de administratie rondom in-, door- en uitstroom van medewerkers en de lange wachttijden. Binnen Inkoop en Aanbesteding wordt de structuur en begeleiding gewaardeerd, maar er is behoefte aan snellere reacties en meer ondersteuning bij niet-standaard inkoopvragen.

De facilitaire voorzieningen scoren goed, met 69% tevreden eindgebruikers. Opvallend is dat slechts 27% van de eindgebruikers volledig bekend is met de Producten en dienstencatalogus (PDC). Om hier meer duidelijkheid over te geven, is de meest recente versie breed gecommuniceerd.

De helft van de respondenten is tevreden over de dienstverlening van Documentaire Informatie Voorziening (DIV), vooral vanwege de snelle en effectieve afhandeling van vragen. De belangrijkste verbeterpunten zijn de vindbaarheid van documenten en de bekendheid van de dienstverlening. Management Support wordt als professioneel en betrouwbaar ervaren, met een tevredenheidsscore van 77%. Ontevredenheid (7%) komt vooral door personeelwisselingen en de beperkte beschikbaarheid.

Ook de processen rondom Belastingen en Basisregistraties worden als efficiënt en nauwkeurig beschouwd. 70% is (heel) tevreden, 23% neutraal en 7% ontevreden. De ontevredenheid zit vooral in de onbekendheid met bepaalde diensten, zoals het werk van de landmeters. De Frontoffice wordt gewaardeerd om de vriendelijkheid en behulpzaamheid van medewerkers. 55% is (heel) tevreden, maar 18% is ontevreden, voornamelijk vanwege lange wachttijden en onduidelijkheid over de afhandeling van meldingen.

De resultaten laten zien dat De Connectie op veel terreinen goed presteert en dat verbeteringen in de dienstverlening zichtbaar zijn. Er zijn ook verbeterpunten, zoals wachttijden en de bekendheid van diensten. Er wordt inmiddels gewerkt aan concrete verbeteracties om punten op te pakken en de dienstverlening verder te verbeteren.

Resultaat- en Ontwikkelplannen

Ook voor 2024 hebben de afdelingen Resultaat- en Ontwikkelplannen (ROP's) opgesteld. Daarin benoemen zij activiteiten die bijdragen aan het realiseren van de opgaven. De ROP's vormen het hele jaar door onderwerp van gesprek tussen de directeur en het management. De gesprekkencyclus met de medewerkers van De Connectie sluit daarbij aan. Het maken van individuele resultaat- en ontwikkelafspraken met de medewerkers draagt bij aan het halen van de organisatiedoelstellingen. Zo is in 2024 veel aandacht gegeven aan de uitvoering van het opleidingsplan. Het opleidingsbudget is in 2024 volledig benut voor de ontwikkeling van de medewerkers.

Zelforganisatie

De Connectie geeft steeds meer vorm aan het begrip zelforganisatie. De kracht ligt in het onderlinge vertrouwen. Leidinggevendenden maken resultaatafspraken met teams en zorgen voor de middelen om de doelen te behalen. De medewerkers bepalen zelf de weg naar dit resultaat. Leidinggevendenden begeleiden de medewerkers vanuit gelijkwaardigheid bij hun ontwikkeling. Medewerkers en leidinggevendenden zoeken elkaar op als zij daar behoefte aan hebben. Wachten op de (formele) momenten in de gesprekkencyclus om met elkaar in gesprek te gaan is niet nodig.

HR-beleid

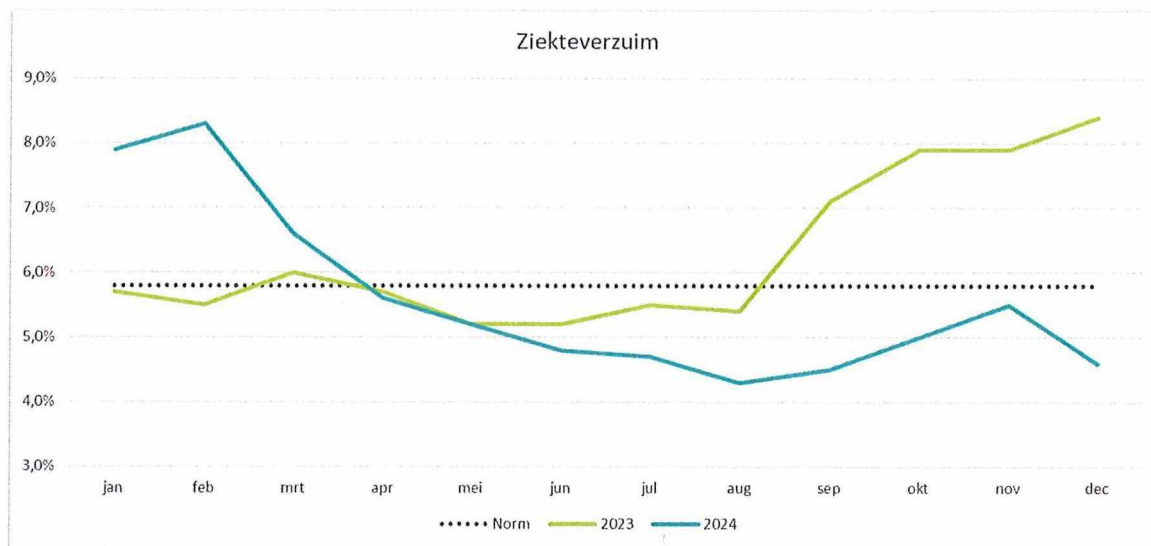
De Connectie heeft een vastgesteld visiedocument en een beleidsplan op het gebied van Leren en Ontwikkelen. Hieruit voortvloeiend is in 2024 een zogenaamd Lean-trainingsplan ontwikkeld en is gestart met de uitvoering. Ook zijn er in 2024 weer leer- en ontwikkeldagen gehouden, waarbij workshops (zowel werkgerelateerd als niet-werkgerelateerd) zijn gegeven door en voor medewerkers. We hebben een werkwijze afgesproken voor de besteding en verantwoording van het opleidingsbudget. Hierdoor kunnen de leidinggevendenden beter sturen.

Er is veel aandacht geweest voor de ontwikkeling en mobiliteit van de medewerkers. Hierbij is gebruik gemaakt van de gegevens die in 2023 zijn opgehaald in het kader van de strategische personeelsplanning (SPP). In 2024 zijn 11 vacatures ingevuld door een interne kandidaat. Voor de potentiële achterblijvers hebben we waar mogelijk een verbetertraject opgestart.

	Begroting 2024	Realisatie 2024
Personeel	in fte's	in fte's
Administratie en Beheer en I&A	62,38	55,98
Bedrijfsbureau	19,27	18,89
Belastingen en basisregistratie	63,07	56,25
Documentaire informatievoorziening	37,25	29,14
Facilitaire zaken en Frontoffice	46,18	41,35
ICT	96,24	72,57
Management Support	63,33	58,01
Totaal	387,70	332,19

De vakafdelingen en het Bedrijfsbureau hadden in 2024 samen een begrote formatie van 387,70 fte. De realisatie van de vaste bezetting was 332,19 fte. Hiermee was van de totaal beschikbare formatie circa 86% bezet met vast personeel. Dit is vergelijkbaar met het percentage van vorig jaar.

Ontwikkeling ziekteverzuim

Het gemiddelde verzuimpercentage binnen De Connectie in 2024 was 5,6%. Hiermee is het percentage met 0,7% gedaald ten opzichte van 2023. In 2024 is ingezet op duurzame inzetbaarheid met bijvoorbeeld activiteiten gericht op het voorkomen van mentale klachten en de ontwikkeling van een coachpool met de focus op mentale weerbaarheid. Bij het thema 'Je doet ertoe' worden binnen de projectgroep Vitaliteit deze activiteiten voortgezet en aangevuld met activiteiten die aansluiten bij behoeften van medewerkers en aandachtsvelden binnen de organisatie.

Administratieve organisatie

Elk jaar levert De Connectie een ISAE3402 rapport op. Dit is een rapport waarin wij laten zien dat we onze interne beheersing op orde hebben. Hiervoor wordt de opzet, het bestaan en de werking van deze interne beheersing gecontroleerd door een externe auditor (een soort accountant). De controle over 2024 heeft voor het eerst een volledig 'schoon' rapport opgeleverd. Dit betekent dat er geen tekortkomingen zijn aangegeven door de auditor.

Onze klanten en hun accountants kunnen vervolgens steunen op deze rapportage. Dit betekent dat zij niet meer zelf bij De Connectie hoeven te controleren op de punten die we meenemen in het ISAE3402 rapport. Dit is efficiënt voor onze klanten én voor De Connectie.

Op dit moment zijn alleen de financiële processen onderdeel van de rapportage. In 2024 zijn we bezig geweest met een uitbreiding met de belastingprocessen. In het vierde kwartaal heeft een eerste controle door de externe auditor op de belastingprocessen plaatsgevonden. Dit betrof een type 1 controle, waarbij wordt gekeken naar de opzet en het bestaan van de juiste controlemaatregelen. De type 1 verklaring is een momentopname. De door de auditor aangegeven verbeterpunten zullen in 2025 intern verder worden opgepakt. De planning is om in 2025 ook een zogenaamde type 2 controle uit te laten voeren op de belastingprocessen. Bij een type 2 controle wordt beoordeeld of de ingerichte controles ook heel het jaar goed werken.

Verder is er de ambitie om de ISAE3402 controles in de toekomst uit te breiden met de processen van de personeelsadministratie. Dit zal in dat geval pas plaatsvinden na de afronding van de implementatie van het nieuwe e-HRM systeem.

Door de ISAE3402-norm is er voortdurend aandacht voor het verbeteren van de effectiviteit en doelmatigheid van de interne beheersmaatregelen. In 2024 hebben we hier verder aan gewerkt voor de financiële werkprocessen. Ook hebben we aandacht voor de interne beheersing op processen die niet onder ISAE3402 vallen. Dit doen we onder andere door de verbijzonderde interne controle (VIC). De organisatie heeft daarbij extra aandacht voor de controle op rechtmatigheid. Dit omdat de directeur sinds de jaarrekening 2023 een verklaring over de rechtmatigheid afgeeft bij de jaarrekening. Hiervoor zijn de beheersmaatregelen vastgesteld en worden de interne controles uitgevoerd.

Outputsturing en -verrekening

De ontwikkeling naar output-sturing en -bekostiging kan een belangrijk hulpmiddel zijn bij het verkrijgen van inzicht in, en het sturen op, afnamevolumes door gemeenten. Hiermee krijgt de gemeente meer invloed op het kostenniveau van de bedrijfsvoering. De systematiek van het kostprijsmodel is aan de gemeenten gepresenteerd en er is een tweede analyse gedeeld van de mogelijke herverdeeleeffecten van de nieuwe systematiek. Tegelijkertijd moet worden beseft dat de uitkomsten van het kostprijsmodel in deze fase een onzekerheid in zich hebben door inschattingen en aannames die in het model zijn gemaakt. Deze aannames kunnen alleen worden gevalideerd door betrouwbare registraties op te bouwen. Hiermee ontstaat een steeds zuiverder beeld van werkelijke inzet en verbruik. De gemeenten hebben afgesproken om het kostprijsmodel per 1-1-2026 te willen gaan gebruiken voor de verrekening.

Informatievoorziening

In 2024 is de Regionale Informatievisie en -strategie uit 2021 opnieuw vastgesteld. De visie en strategie is toekomstbestendig gemaakt en heeft een looptijd van 2024-2030, waarbij jaarlijks een herijking is voorzien. De informatievisie en -strategie is van belang voor een goedwerkende en op de gemeenten afgestemde informatievoorziening en daarnaast ook voor het blijvend voldoen aan de veranderende wet- en regelgeving. Een belangrijk deel van de informatievoorziening vertaalt zich naar ICT-oplossingen die bij en met De Connectie kunnen worden gerealiseerd. De Regionale Informatievisie en -strategie dient als regionaal kader voor de ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat voor de uitvoering van de visie er in de begroting van De Connectie geen middelen zijn opgenomen. Dat past ook niet bij het uitgangspunt dat De Connectie een uitvoeringsorganisatie is. Het is aan de gemeenten om keuzes te maken en hier middelen voor vrij te maken.

Naast de informatievisie en strategie is in 2024 een I-Agenda opgeleverd. Deze I-Agenda bevat de belangrijkste ontwikkelingen op informatiserings- en ICT-gebied en is voorzien van een kosteninschatting voor de periode 2024-2030. Harmonisatie heeft ook een plek in de I-agenda, maar zal niet meer als doel op zich gehanteerd worden. De Connectie biedt gemeenten ondersteuning bij het realiseren van een geharmoniseerd landschap van computersystemen.

In 2024 heeft het programma centraal opdrachtgeverschap een vervolg gekregen. Er zijn stappen gezet op het gebied van (informatievoorziening) governance, portfoliomanagement en contractmanagement. Het programma is eind 2024 gestopt. Verdere opvolging en invlechting van de hiervoor genoemde punten zal in 2025 plaatsvinden.

Op het gebied van Business Intelligence (BI) is de samenwerking met de gemeente Arnhem verder verstevigd. Er zijn kritische performance indicatoren (KPI's) opgebouwd in de nieuwe BI-omgeving. Een expliciete rol voor BI ligt hierbij in het ontsluiten van deze data en het genereren van sturings- en verantwoordingsinformatie.

Informatiebeveiliging en privacy

In de Regionale Informatievisie en -strategie is al opgemerkt dat je nooit kunt spreken van informatieveiligheid of privacy die op orde is. De toenemende complexiteit, de groeiende hoeveelheid data en de toename van bedreigingen vragen voortdurend om een actieve houding ten aanzien van informatieveiligheid. Bovendien stelt de wetgever steeds verdergaande eisen aan informatieveiligheid.

Om de informatieveiligheid te vergroten is een driejarig programmaplan opgesteld door de gemeente Arnhem en De Connectie. De gemeenten Renkum en Rheden nemen op onderdelen deel. Het programma bestaat onder andere uit projecten voor Bewustwording, Identity & Access Management (IAM)⁹ en Business continuity management (BCM)¹⁰.

Doel voor De Connectie is het komen tot een certificering op de internationale norm voor informatieveiligheid (de ISO27001) die daarmee ook de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) afdekt en waarbij als privacy kader het NOREA Privacy Control Framework is gekozen. Doel is om uiterlijk in 2025 te komen tot certificering. Daarnaast zal het programma ook anticiperen op een aantal naderende wetwijzigingen waaronder de verankering van de nieuwe versie voor de BIO (2.0) en de NIS2¹¹ wetgeving.

Huisvestingsbeleid

De gemeente Arnhem is bezig plannen uit te werken voor haar toekomstige huisvesting. De Connectie wordt meegenomen in deze plannen. Vorig jaar, in 2023, heeft De Connectie de eigen eisen en wensen gedeeld met de gemeente Arnhem als input voor die plannen. Op dit moment worden door Arnhem diverse doorrekeningen gemaakt. De Connectie levert hiervoor input, enerzijds gericht op de eigen behoefte en medewerkers maar anderzijds als leverancier van diensten. Daarbij gaat het zowel om tijdelijke huisvesting gedurende een overbruggingsperiode als om definitieve scenario's.

Juridische zaken

De Connectie vindt het belangrijk om er zeker van te zijn dat ze voldoet aan alle geldende wet- en regelgeving. Als De Connectie de wet- en regelgeving niet volgt kan dit financiële, juridische en imago-risico's met zich meebrengen. Daarom is het beleid erop gericht om altijd actueel inzicht te hebben in de geldende wet- en regelgeving en de naleving hiervan te borgen.

⁹ Het regelen dat de juiste mensen en entiteiten (bijvoorbeeld organisaties, instanties of afdelingen) het juiste toegangsniveau hebben tot netwerken, databases en applicaties.

¹⁰ Het management dat nodig is om na een ramp of niet-verwachte gebeurtenis, producten of diensten te kunnen blijven leveren op aanvaardbare, vooraf vastgestelde niveaus.

¹¹ Een richtlijn voor cybersecurity

Communicatie

Communicatie blijft zich ontwikkelen tot een interactief proces waarbij De Connectie, haar klanten en medewerkers informatie uitwisselen. In de keuze van communicatiemiddelen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de behoefte van medewerkers, klanten en andere geïnteresseerden zoals leveranciers, potentiële werknemers en de media. Communicatie draagt bij aan het realiseren van strategische doelen. Dit varieert van het communicatief uitdragen van de organisatiedoelstellingen tot het mede-organiseren van medewerkersbijeenkomsten. Deze bijeenkomsten staan in het teken van de organisatiedoelstellingen.

In oktober 2024 werd de intentie uitgesproken om De Connectie onder te brengen bij de gemeente Arnhem. In aanloop naar deze voorgenomen transitie heeft communicatie een belangrijke rol gehad in de wijze waarop medewerkers tijdig, volledig en begrijpelijk geïnformeerd werden.

Om medewerkers te informeren over de ontwikkelingen is er de maandelijkse uitzending 'Co-ffietijd! In gesprek met...!' Medewerkers worden geïnformeerd zodat zij weten wat er speelt, zowel organisatiebreed, bij projecten, op afdelingsniveau als over de voorgenomen transitie.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het oordeel van de accountant over de jaarrekening bestond uit twee onderdelen, te weten het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de totstandkoming van de baten en lasten, alsook de balansmutaties. Vanaf 2023 heeft het oordeel van de accountant alleen nog betrekking op het getrouwe beeld. Daarbij betreft de accountant de rechtmatigheidsverantwoording zoals deze door de directie is afgelegd. Deze is opgenomen als bijlage 1 bij deze jaarstukken. Eventuele onrechtmatigheden worden, zoals opgenomen in de financiële verordening van De Connectie, toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

In 2024 is op het begrotingscriterium een bruto-afwijking te melden, namelijk een overschrijding van de lasten van € 7,8 mln. Deze overschrijding wordt voor € 5,2 mln. verklaard door direct aan de lasten gerelateerde opbrengsten. Dit betreft maat- en meerwerk door onder andere de afdelingen ICT, Management Support en Facilitaire Zaken. Dit maat- en meerwerk wordt in de jaarrekening verder toegelicht.

Voor € 2,8 mln. past de overschrijding binnen bestaand beleid. Dit betreffen de niet ingevulde stelpost voor prijscompensatie, kosten voor investeringen, kosten voor ICT projecten en kosten die gemaakt zijn voor inhuur ter invulling van vacatures en voor ziektevervanging. Voor dit deel van de kosten was geen dekking aanwezig, maar deze moesten wel worden gemaakt om het bestaande beleid uit te kunnen voeren. Ook deze posten worden in de jaarrekening verder toegelicht. Voor 0,1 mln. bestaat de overschrijding uit een reservemutatie (bestemmingsreserve informatieveiligheid t.b.v. SOC/SIEM) die wel aan het bestuur was voorgelegd maar waar geen expliciet besluit over genomen is. Dit expliciete besluit wordt bij de behandeling van de jaarstukken aan het bestuur voorgelegd. In de toekomst worden zulke besluiten eerder expliciet ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur.

In de financiële verordening is opgenomen dat een overschrijding van de lasten met direct daaraan gerelateerde opbrengsten acceptabel is. Ook hogere lasten die gemaakt worden om het reguliere beleid uit te voeren zijn acceptabel. Dit geldt ook voor overschrijdingen op investeringen. Daarmee hebben deze overschrijdingen geen invloed op het oordeel over de rechtmatigheid. Deze overschrijdingen zijn acceptabel genoemd in de financiële verordening omdat ze passen bij de aard van de dienstverlening van De Connectie. Er worden geen maatregelen genomen om de acceptabele overschrijdingen te voorkomen.

In 2024 hebben we op het voorwaarden criterium een onrechtmatigheid van € 0,4 mln. te melden. De onrechtmatigheid van € 0,4 mln. heeft betrekking op de overschrijding van het Europees drempelbedrag bij de inkopen in 2024. Deze overschrijding kwam voor het grootste deel voort uit inhuur op de personeelsadministratie. Door uitval, toename van werkzaamheden, en het project e-HRM kwam de reguliere dienstverlening in gevaar. Daarom is er toen voor gekozen rechtstreeks bij een bedrijf in te huren. De dienstverlening heeft hierdoor zijn doorgang kunnen vinden. In 2025 wordt deze situatie opgelost. Er worden geen nieuwe contracten direct bij deze partij meer afgesloten. Eventuele nieuwe inhuurcontracten gaan we op rechtmatige wijze aan.

Op het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium zijn geen afwijkingen te melden.

1.4.4 Wet Open Overheid

Informatiehuishouding en de Wet open overheid

Transparantie van overheidsinformatie staat volop in de maatschappelijke belangstelling. De invoering van de Wet Open Overheid (Woo), op 1 mei 2022, geeft een impuls aan de informatiehuishouding en het actief beschikbaar stellen van informatie. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Als gevolg van de Woo worden steeds meer soorten overheidsinformatie actief openbaar gemaakt. Ook De Connectie valt als gemeenschappelijke regeling onder deze wet. Woo-verzoeken kunnen zowel direct bij De Connectie binnenkomen als via de gemeenten uiteindelijk bij De Connectie terechtkomen. De transparantie van het overheidshandelen vraagt van onze organisatie snel te kunnen laten zien wat, wanneer met wie gecommuniceerd is, en welke acties zijn uitgevoerd. Inzicht in de communicatie en besluitvorming is nodig vanwege de af te leggen verantwoording en bij mogelijke juridische geschillen. De Connectie en haar medewerkers zijn zich bewust van het belang van transparantie.

Afhandeling van Woo-verzoeken

Iedereen kan om informatie vragen die bij de gemeente berust. Landelijk is er een stijgende trend van het aantal verzoeken om informatie. Met de inwerkingtreding van de Woo is de maximale afhandeltermijn verkort van acht naar zes weken. De Connectie streeft er naar Woo-verzoeken zo snel mogelijk en binnen de wettelijke termijn van antwoord te voorzien. De afhandeling van Woo-verzoeken is een bewerkelijke taak. Om een tijdige afhandeling te halen moet ook de informatiehuishouding van onze organisatie op orde te zijn. Voor Woo-verzoeken die via de gemeenten bij De Connectie terechtkomen is het cruciaal dat deze tijdig bij De Connectie terechtkomen en in afstemming en samenwerking met de gemeente(n) beantwoord worden. De Connectie heeft in de beantwoording van deze verzoeken een faciliterende rol en de gemeente(n) een leidende rol.

Informatiehuishouding als randvoorwaarde

Informatiehuishouding betreft de vindbaarheid en volledigheid van (een enorme hoeveelheid) gegevens. De stroom aan digitale en deels nog papieren informatie is heel groot. Ook de variatie in verschijningsvormen is groot: documenten, gegevensbestanden, e-mail, data, sms, audio- en videobeelden, en zo meer. Goede informatiehuishouding vraagt om professioneel beheer op alle relevante informatie, in alle verschijningsvormen. Hiervoor worden verschillende zaaksystemen gebruikt. Voor een goed beheer is bovendien samenhang nodig met openbaarheid, privacybescherming en informatiebeveiliging. Met de inzet van verschillende zaaksystemen moet scherp zijn welke invloed dit heeft op het documentbeheer en de aan De Connectie gemandateerde taken. Zo moet het bijvoorbeeld helder zijn wiens taak en verantwoordelijkheid het wordt om documenten te openbaren en op welke wijze deze openbaarmaking plaats moet vinden. Daarnaast is het de rol van De Connectie om tot geharmoniseerde oplossingen te komen en de aansluiting op een centraal, regionaal RMA (Record Management Applicatie) mogelijk te maken. Samen met de gemeenten werkt De Connectie aan een regionale visie op het informatiebeheer en daaruit volgend het programma van eisen voor het DMS-RMA.

Ook zet onze organisatie in op bewustwording bij alle medewerkers, zodat zij zorgvuldig met gegevens en informatie omgaan en zorgen voor juiste dossiervorming. Zo wordt jaarlijks de week van de digitale weerbaarheid georganiseerd waarin ook aandacht was voor deze onderwerpen.

2. Jaarrekening

2.1 Overzicht van balans en toelichting

2.1.1 Balans per 31 december 2024

ACTIVA			PASSIVA		
	31.12.2023	31.12.2024		31.12.2023	31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro					
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiele vaste activa			Eigen vermogen	4.073	508
- Investerings met een economisch nut	12.291	13.052	- Algemene Reserve	-174	-25
			- Bestemmingsreserve afhandeling WOZ-bezwaren	1.147	94
			- Bestemmingsreserve egaliseringsreserve SAAS	206	621
			- Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	662	662
			- Bestemmingsreserve Informatieveligheid	285	191
			- Bestemmingsreserve E-HRM	-	120
			- Bestemmingsreserve Veranderopgave	-	-
			- Bestemmingsreserve Veranderopgave Basisregistraties	-	-
			- Bestemmingsreserve Effecten sociaal plan	-	-
			- Resultaat voor bestemming	1.947	-1.155
			Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	941	1.185
			Netto vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 Jr	16.258	15.591
			- Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiële instellingen	16.258	15.591
Totaal vaste activa	12.291	13.052	Totaal vaste passiva	21.272	17.284
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar			Netto vl. Schulden met een rentetypische looptijd < 1 Jr	3.342	3.328
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	8.013	3.775	- Overige schulden	3.342	3.328
- Vorderingen op openbare lichamen	17.810	4.189			
- Overige vorderingen	13	22			
Liquide middelen					
	46	53			
Overlopende activa			Overlopende passiva	17.686	5.049
- Overige nog te ontvangen bedragen	4.127	4.570	- Nog te betalen aan gemeenten	13.692	566
- Vooruitbetaalde bedragen	1.578	1.326	- Overige nog te betalen bedragen	3.994	4.483
	2.549	3.244			
Totaal vlottende activa	30.009	12.609	Totaal vlottende passiva	21.028	8.377
TOTAAL ACTIVA	42.300	25.661	TOTAAL PASSIVA	42.300	25.661

2.1.2 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31.12.2023	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro					
Materiële vaste activa met economisch nut					
Vervoermiddelen	25	36	-	-13	48
Machines, apparaten en installaties	11.447	4.905	-234	-4.747	11.371
Overige materiële vaste activa	819	1.116	-	-302	1.633
Totaal	12.291	6.057	-234	-5.062	13.052

In 2024 is voornamelijk geïnvesteerd in hardware (€ 3,0 mln.), mobiele devices (€ 1,8 mln.) en inrichting gebouwen en inventaris (€ 1,1 mln.). De investeringen in hardware hebben hoofdzakelijk betrekking op AV-middelen, investeringen in netwerk, servers en storage en de vervanging van monitoren. De investeringen in mobiele devices betreffen zowel vervangings- als en uitbreidingsinvesteringen.

De investeringen in de overige materiële vaste activa betreft voornamelijk de inrichting van het nieuwe gemeentehuis van Rheden.

De investering in vervoermiddelen betreft de vervanging van één dienstauto.

De desinvestering heeft voornamelijk te maken met het vertrek van Stichting Sociale Wijkteams Arnhem. De activa is overgenomen door een externe partij waardoor deze volledig is afgeboekt in 2024.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van < 1 jaar

	Boekwaarde 31.12.2023	Boekwaarde 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	8.013	3.775
Vorderingen op openbare lichamen	17.810	4.189
Overige vorderingen	13	22
Totaal	25.836	7.986

Uitzettingen in 's Rijksschatkist

De uitzettingen in 's Rijksschatkist bedragen per ultimo 2024 € 3,8 mln. Voor het schatkistbankieren is een drempelbedrag ingesteld. Dit drempelbedrag is ingesteld om te voorkomen dat elke dag alle positieve banksaldi afgeroomd moeten worden naar nihil. Het drempelbedrag is vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 mln. Het meerdere dient te worden afgestort naar Rijksschatkist.

Onderstaande tabel specificeert het gemiddelde bedrag per kwartaal dat buiten Rijksschatkist is aangehouden. Er is geen sprake van overschrijding van het drempelbedrag. Middelen boven het drempelbedrag worden dagelijks afgestort. De berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren is opgenomen als bijlage 3 bij deze jaarstukken.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bedragen x 1.000 euro				
Middelen buiten 's Rijks schatkist				
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	123	96	178	140
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Ruimte onder drempelbedrag	877	904	822	860
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Vorderingen op openbare lichamen

	Arnhem	Renkum	Rheden	Boekwaarde 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro				
Vorderingen op openbare lichamen				
Vorderingen gemeenten:				
- BTW bijdrage 1e kwartaal 2025	2.039	285	476	2.800
- Maat- en meerwerk	869	-102	231	998
- Bijdrage Stichting Sociale Wijkteams Arnhem	367			367
	3.275	183	708	4.166
Overige vorderingen op openbare lichamen				23
Totaal				4.189

De vorderingen op openbare lichamen bestaan voor een belangrijk deel uit de BTW over het gefactureerde bijdrage voor Q1-2025. En uit gefactureerd maat- en meerwerk en de bijdrage voor de Stichting Sociale Wijkteams Arnhem over 2024.

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit privaatrechtelijke debiteuren.

Liquide middelen

	Boekwaarde 31.12.2023	Boekwaarde 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro		
Liquide middelen		
Banksaldo	46	53
Totaal	46	53

Het saldo liquide middelen per ultimo 2024 bestaat enkel uit banksaldi. De Connectie houdt geen middelen in kas.

Overlopende activa

	Arnhem	Renkum	Rheden	Boekwaarde 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro				
Overlopende activa				
Vorderingen gemeenten:				
- Maat- en meerwerk	667	87	230	984
- Bijdrage Stichting Sociale Wijkteams Arnhem	145			145
- Overig	24		17	41
	836	87	247	1.170
Vooruitbetaalde kosten				3.245
Overig nog te ontvangen bedragen				156
Totaal				4.571

De nog te ontvangen bijdragen van gemeenten bestaan voornamelijk uit, op balansdatum nog te factureren, bijdragen voor overeengekomen maat- en meerwerk en de bijdrage van Stichting Sociale Wijkteams Arnhem over 2024.

De vooruitbetaalde kosten hebben hoofdzakelijk betrekking op vooruitbetaalde licentiekosten voor ICT-toepassingen. Contracten voor licenties worden vaak voor meerdere jaren afgesloten en bij vooruitbetaling voldaan. Van deze € 3,2 mln. vooruitbetaalde kosten heeft € 2,3 mln. betrekking op 2025 en € 0,9 mln. op 2026 en verder.

De overige nog te ontvangen bedragen betreft de eindafrekening van dienstverlenings-overeenkomsten, rekening courant rente over het laatste kwartaal van 2024 en de te ontvangen BTW over de te ontvangen bedragen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

	Boekwaarde 31.12.2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat- bestemming 2024	Boekwaarde 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro					
Eigen vermogen					
Algemene Reserve	-174	149	-		-25
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve SAAS	206	415	-		621
Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	662	-	-		662
Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	285	-	94		191
Bestemmingsreserve E-HRM	-	120	-		120
Bestemmingsreserve Afhandeling WOZ-bezwaren	1.147	94	1.147		94
Resultaat voor bestemming	1.947	-	1.947	-1.155	-1.155
Totaal	4.073	778	3.188	-1.155	508

Algemene reserve

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2020 heeft het bestuur besloten een deel van het negatieve resultaat te onttrekken aan de algemene reserve. Dit deel heeft betrekking op verschuivingen van investerings- naar exploitatieprojecten. Het negatieve saldo van de Algemene Reserve wordt jaarlijks aangevuld zodat deze in 2025 weer een 0 saldo heeft.

Bestemmingsreserve Egalisatiereserve SAAS

Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm van een SAAS¹²-oplossing. Dit heeft tot gevolg dat de kosten op een andere wijze moeten worden begroot. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling, waarbij het hierdoor vrijvallende kapitaalslastenbudget ten dele worden gebruikt voor de dekking van de licentiekosten. Het bestuur heeft daarnaast een Egalisatiereserve SAAS ingesteld. Deze is nodig om voor o.a. de implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden. De bestemmingsreserve wordt gevoed door het resterende deel van het vrijvallende kapitaalslastenbudget. Dit gebeurt op het moment dat een applicatie in eigendom wordt vervangen voor een SAAS-oplossing.

Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen

Het bestuur heeft in 2022 een bestemmingsreserve ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor toekomstige prijsindexaties, aangezien De Connectie veelal werkt met langjarige contracten. Als gevolg van de huidige prijsontwikkelingen is de verwachting dat, zodra de lopende contracten zijn uitgediend, deze een substantiële prijsverhoging zullen laten zien bij hercontractering.

Bestemmingsreserve Informatieveiligheid

Het bestuur heeft in 2022 een bestemmingsreserve ingesteld om incidenteel beschikbaar gestelde middelen beschikbaar te houden voor Informatieveiligheid en privacy. In 2023 heeft het bestuur besloten om ook de niet bestede incidenteel toegekende budgetten te doteren aan de bestemmingsreserve. De activiteiten en bestedingen volgen het tempo van het Programma Informatieveiligheid en privacy waarin samen met de gemeente Arnhem wordt opgetrokken. In 2024 heeft er een onttrekking plaats gevonden voor het project SOC/SIEM.

¹² Software As a Service

Bestemmingsreserve E-HRM

Het bestuur heeft in 2024 een bestemmingsreserve ingesteld om incidenteel beschikbaar gestelde middelen beschikbaar te houden voor het project E-HRM.

Bestemmingsreserve Afhandeling WOZ-bezwaren

In 2023 heeft het bestuur via de 1e bestuursrapportage incidenteel extra middelen toegekend voor de afhandeling van WOZ-bezwaren als gevolg van de stijging van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waardebepalingen. Voor de niet-bestede middelen had het bestuur een bestemmingsreserve ingesteld.

Resultaatbestemming jaarrekeningresultaat 2023

Het bestuur heeft bij het vaststellen van de jaarstukken 2023 besloten om € 118.000 beschikbaar te houden voor E-HRM in 2024. Het resterende deel is op basis van de verdeelsleutel teruggevloeid naar de gemeenten.

Voorzieningen

	Boekwaarde				Boekwaarde
	31.12.2023	Toevoegingen	Ontrekkingen	Vrijval	31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro					
Voorzieningen					
Verlofvoorziening	941	244	-	-	1.185
Totaal	941	244	-		1.185

In de CAO is bepaald dat medewerkers bovenwettelijke vakantie-uren mogen sparen. In 2022 is hier een voorziening voor gevormd. Op basis van het saldo aan bovenwettelijke vakantie-uren per 31 december 2024 is een aanvullende toevoeging van € 244.000 aan de verlofvoorziening gedaan. Door het jaar heen zijn er medewerkers geweest die uren hebben opgenomen en medewerkers die uren hebben gespaard. Het totaal aan extra gespaarde uren leidde tot een (bruto) toevoeging van € 420.000. Het totaal aan opgenomen uren zorgde voor een (bruto) onttrekking van € 176.000. Het saldo van deze mutaties is de € 244.000 die is toegevoegd aan de voorziening.

Netto vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar

	Boekwaarde 31.12.2023	Boekwaarde 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro		
Netto vaste schuld met een rentetypische looptijd > 1 jaar		
Onderhandse lening		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	16.258	15.591
Totaal	16.258	15.591

In bovenstaand overzicht is boekwaarde van langlopende leningen per ultimo 2024 weergegeven. Het verloop van deze leningen in 2024 was als volgt:

	Looptijd jaren	Beginjaar lening	Eindjaar lening	Rente	Oorspronkelijk leningsbedrag	Saldo lening 31.12.2023	Aangetrokken 2024	Aflossing 2024	Rente 2024	Saldo lening 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro										
Verloopoverzicht leningen										
BNG 40.111.752	10	2018	2028	1,10%	4.900	2.450	-	490	22	1.960
BNG 40.113.926	4	2020	2024	0,05%	3.300	825	-	825	-	-
BNG 40.113.927	5	2020	2025	0,10%	3.300	1.320	-	660	1	660
BNG 40.114.861	3	2021	2024	-0,14%	1.100	367	-	367	-	-
BNG 40.114.862	5	2021	2026	-0,02%	2.800	1.680	-	560	-	1.120
BNG 40.114.860	6	2021	2027	0,04%	1.800	1.200	-	300	-	900
BNG 40.115.747	2	2022	2024	0,88%	1.000	500	-	500	2	-
BNG 40.115.748	3	2022	2025	1,08%	1.000	667	-	333	5	334
BNG 40.115.749	4	2022	2026	1,22%	1.800	1.350	-	450	13	900
BNG 40.115.750	5	2022	2027	1,33%	1.000	800	-	200	9	600
BNG 40.115.751	7	2022	2029	1,52%	700	600	-	100	8	500
NWB PP/1-31833	4	2023	2027	3,53%	1.500	1.500	-	375	47	1.125
NWB PP/1-31834	5	2023	2028	3,46%	1.600	1.600	-	320	50	1.280
NWB PP/1-31835	8	2023	2031	3,35%	700	700	-	88	22	612
NWB PP/1-31836	7	2023	2030	3,35%	700	700	-	100	22	600
NWB 1-40480	3	2024	2027	3,27%	-	-	2.500	-	34	2.500
NWB 1-40481	5	2024	2029	3,14%	-	-	2.500	-	33	2.500
Totaal					27.200	16.259	5.000	5.668	268	15.591

Om de financiering aan te laten sluiten op het boekwaardeverloop van de materiële vaste activa, zijn in 2024 twee nieuwe leningen afgesloten. Daarbij is rekening gehouden met de verwachte realisatie van het investeringsprogramma voor 2024. Op de al lopende leningen is conform aflossingsschema afgelost.

Vlottende passiva

Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd van < 1 jaar

	Boekwaarde		Boekwaarde	
	31.12.2023		31.12.2024	
Bedragen x 1.000 euro				
Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige schulden				
Schulden aan openbare lichamen		636		323
- Crediteuren publiekrechtelijk	192		-	
- Overige schulden aan openbare lichamen	444		323	
Crediteuren privaatrechtelijk		2.695		2.998
Overig		11		9
Totaal		3.342		3.330

Crediteuren publiekrechtelijk

Aan crediteuren publiekrechtelijk waren er geen nog te betalen facturen op balansdatum.

Overige schulden aan openbare lichamen

De overige schulden aan openbare lichamen hebben betrekking op nog te betalen pensioenlasten.

Crediteuren privaatrechtelijk

De crediteuren privaatrechtelijk betreffen op balansdatum nog te betalen facturen aan toeleveranciers. Dit betreft hoofdzakelijk € 1,1 mln. facturen voor de investering in een nieuwe back-up oplossing, € 0,7 mln. voor de inhuur van personeel, € 0,5 mln. voor facilitaire dienstverlening en € 0,3 mln. voor licenties.

Overlopende passiva

	Arnhem	Renkum	Rheden	Derden	Boekwaarde 31.12.2024
Bedragen x 1.000 euro					
Overlopende passiva					
Nog te betalen aan gemeenten en derden:					
- DVO gemeente Arnhem	400	-	-	-	400
- Inzet inhuurbalie 2024	159	-	-	-	159
- Detacheringen	-	7	-	-	7
	559	7	-	-	566
Af te dragen loonheffing					1.649
Af te dragen omzetbelasting					1.109
Nog te betalen inhuur					815
Nog te betalen facilitaire voorzieningen					277
Nog te betalen materiële kosten ICT					214
Nog te betalen rente leningen					162
Nog te betalen materiële kosten Belastingen					99
Nog te betalen accountantskosten					47
Nog te betalen kosten uitkeringen					36
Overig					74
Totaal					5.048

De nog te betalen bedragen aan de gemeenten bestaat uit een drietal posten. De post DVO-gemeente Arnhem betreft de verschuldigde bedragen voor de overeengekomen dienstverlening van de gemeente Arnhem aan De Connectie. Hierbij valt te denken aan het gebruik van gemeentelijke applicaties door De Connectie, maar ook voor ondersteuning op het gebied van juridisch advies en informatieveiligheid. Daarnaast moet de inzet van de inhuurbalie in 2024 ook afgehandeld worden. Dit betreft het aandeel van De Connectie in de kosten van de inhuurbalie.

Naast de nog af te dragen omzetbelasting en loonheffing bestaat de overlopende passiva verder uit nog te betalen facturen die in 2025 zijn ontvangen en betrekking hebben op 2024.

2.1.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Belangrijke niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn te onderscheiden naar verplichtingen die voortkomen uit langlopende contracten en de vaste telefonie.

Langlopende contracten

Naam leverancier	Contract Item	Contractwaarde
Bechtle B.V.	Microsoft portfolio	4.237.230
Cycloon Post BV	Geadresseerde Post (perceel 1)	2.125.000
Asito	Schoonmaak Arnhem, Renkum en Rheden	1.485.469
Appèl	Bedrijfs catering en Banqueting activiteiten	1.170.000
Trigion beveiliging B.V.	Beveiliging	839.583
Protinus IT B.V.	Citrix Portfolio	620.908
Bechtle B.V.	Software: Snow Atlas	372.301
Odido Netherlands B.V.	Mobiele Communicatie	252.500

Het bestuur heeft in de financiële verordening geen nadere eisen gesteld ten aanzien van grensbedragen voor deze verplichtingen. Weergegeven zijn contracten met een initieel resterende looptijd van langer dan 1 jaar met een totale contractwaarde hoger dan het drempelbedrag voor Europese aanbestedingen (€ 221.000).

2.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting

2.2.1 Overzicht van baten en lasten

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	40.508	4.357	44.865	51.021	-6.156
Baten	-52	27	-25	-5.699	5.674
Saldo	40.456	4.384	44.840	45.322	-482
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	3.947	633	4.580	4.398	182
Baten	-308	-	-308	-529	221
Saldo	3.639	633	4.272	3.869	403
PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD					
Lasten	5.026	-536	4.490	5.675	-1.185
Baten	-49.633	-3.082	-52.715	-53.037	322
Saldo	-44.607	-3.618	-48.225	-47.362	-863
Totaal lasten	49.481	4.454	53.935	61.094	-7.159
Totaal baten	-49.993	-3.055	-53.048	-59.265	6.217
SALDO BATEN EN LASTEN	-512	1.399	887	1.829	-942
Reserves toevoeging	490	75	565	684	-119
Reserves onttrekking	-	-1.474	-1.474	-1.359	-115
Totaal mutaties in reserves	490	-1.399	-909	-675	-234
RESULTAAT	-22	-	-22	1.154	-1.176

Het overzicht van baten en lasten laat een negatief resultaat zien van € 1.154.000. De afwijkingen ten opzichte van de begroting worden in het hiernavolgende per programma toegelicht.

2.2.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begrotingswijzigingen

Na het vaststellen van de MJPB 2024-2027 zijn nog een aantal begrotingswijzigingen doorgevoerd. Het betreft hier in eerste instantie wijzigingen na de behandeling en vaststelling van de eerste bestuursrapportage 2024.

Met de eerste bestuursrapportage van 2024 zijn nog een aantal kadercorrecties doorgevoerd die het gevolg zijn van correcties als gevolg van (bestuurlijke) besluitvorming, correcties als gevolg van maat- en meerwerk en correcties verband houdend met dienstverlening aan derden.

Daarnaast zijn bij de eerste bestuursrapportage van 2024 de effecten van autonome loon- en prijsontwikkelingen gedeeltelijk door de gemeenten gecompenseerd. Voor het niet gecompenseerde deel is een taakstelling opgenomen. Ook zijn er middelen beschikbaar gesteld voor een aantal specifieke opgaven. Over de besteding hiervan wordt in hiernavolgende verslag gedaan.

In de vergadering van 13 december 2024 heeft het bestuur het investeringskrediet op een aantal activa categorieën verhoogd.

Het cijfermatige verloop van de begroting 2024 is zichtbaar gemaakt in bijlage 2.

Programma Bedrijfsvoering gemeenten

	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024	Voordeel / Nadeel
Bedragen x 1.000 euro				
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN				
Lasten	44.865	51.021	-6.156	N
Baten	-25	-5.699	5.674	V
Saldo	44.840	45.322	-482	N
Toevoegingen aan reserves	362	481	-119	N
Onttrekkingen aan reserves	-118	-212	94	V
Saldo na reserves	45.084	45.591	-507	N
<i>Lasten</i>				
- Personele lasten lager door vacatureruimte			4.548	V
- Personele lasten hoger door inhuur			-5.198	N
- Personele lasten hoger door verlofvoorziening			-218	N
- Lagere kapitaalslasten			127	V
- Hogere lasten maat- en meerwerk Facilitaire zaken			-2.598	N
- Hogere lasten maat- en meerwerk ICT			-1.704	N
- Hogere lasten maat- en meerwerk Managementsupport			-677	N
- Lagere licentielasten			587	V
- Hogere lasten Monitoring & detectie			-435	N
- Hogere lasten postvoorziening			-262	N
- Lagere lasten project E-HRM			176	V
- Hogere lasten project vervanging telefooncentrale			-175	N
- Hogere lasten project vervanging simkaarten			-152	N
- Lagere lasten advies en onderhoudskosten basisregistraties			144	V
- Hogere lasten maat- en meerwerk DIV			-137	N
- Hogere lasten maat- en meerwerk A&B			-133	N
- Hogere lasten schoonmaak			-131	N
- Lagere opleidingslasten			56	V
- Overige verschillen lasten			26	V
<i>Baten</i>				
- Hogere opbrengst maat- en meerwerk			5.684	V
- Teruggave kader Management Support			-407	N
- Hogere opbrengsten uitkeringen			329	V
- Overige verschillen baten			68	V
<i>Reserves</i>				
- Toevoeging bestemmingsreserve E-HRM			-119	N
- Onttrekking Bestemmingsreserve Informatieveiligheid			94	V

Personele lasten

De Connectie stuurt actief op het invullen van vacatures met vaste medewerkers in plaats van met ingehuurd personeel. In 2024 is een recruiter aangenomen en dat levert resultaten op. Desondanks blijft het lastig vacatures in te vullen. Waar nodig worden deze vacatureplaatsen ingevuld met tijdelijke inhuur. Ook wordt er waar nodig ingehuurd voor het opvangen van het ziekteverzuim en het realiseren van projecten. Deze kosten kunnen deels worden opgevangen door opbrengsten uit projecten. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt om de voorziening voor bovenwettelijk verlof aan te vullen.

Lagere lasten door vrijval kapitaalslasten (€127.000)

Doordat het rente-omslagpercentage lager was dan begroot wordt er minder rente toegerekend dan begroot.

Hogere lasten maat- en meerwerk Facilitaire zaken (€2.598.000)

Deze maat- en meerwerkkosten betreffen onder andere de kosten voor evenementen en banqueting en drukwerk voor de gemeente Arnhem. Met ingang van 2022 zijn deze budgetten overgedragen aan de gemeente Arnhem en wordt deze dienstverlening op basis van werkelijk gemaakte kosten verrekend. Ook gaat het om kosten die gemaakt worden voor de beveiliging en schoonmaak bij opvanglocaties voor vluchtelingen. Ook deze kosten worden op basis van werkelijke lasten verrekend. Daarnaast heeft het maat- en meerwerk betrekking op diverse posten, waaronder de kosten voor het drukwerk en de postverzending voor verkiezingen en de kosten die sinds 2023 worden gemaakt voor het leasen van thuiswerkmeubilair. Ook deze kosten zijn als maat- en meerwerk bij de gemeenten in rekening gebracht.

Hogere lasten maat- en meerwerk ICT (€1.704.000)

Op verzoek van de gemeenten voert De Connectie ICT-projecten uit. De KKV-verzoeken¹³ worden op basis van werkelijke lasten aan de opdrachtgever gefactureerd. Daarnaast zijn er nog enkele grotere projecten uitgevoerd. Hierbij valt te denken aan het project monitoring en detectie (SOC/SIEM), een project voor schuldhulpverlening, de implementatie van Office365 en een aantal aanbestedingen. Naast deze projecten zijn er ook maat- en meerwerkkosten voor uitbreidingen op de ICT-dienstverlening. Ook deze kosten zijn als maat- en meerwerk bij de gemeenten in rekening gebracht.

Hogere lasten maat-en meerwerk Management Support (€677.000)

Op verzoek van de gemeenten worden zij meer ondersteund door de afdeling Management Support. Bijna het volledige meerwerk wordt afgenomen door de gemeente Arnhem. Deze kosten worden via maat- en meewerkovereenkomsten doorbelast.

Lagere licentielasten (€587.000)

Voor diverse applicaties werden er incidenteel minder lasten gerealiseerd dan begroot, bijvoorbeeld doordat aanbestedingen of projecten voor nieuwe applicaties vertraging hebben opgelopen of doordat licenties end of life zijn.

Hogere lasten monitoring en detectie (SOC/SIEM) (€435.000)

De Baseline Informatieveiligheid Overheid schrijft het inrichten van een monitoring- en detectieomgeving (SOC/SIEM) voor. Het project SOC/SIEM is ondergebracht in het programma Basis op Orde informatieveiligheid en privacy om hiermee de samenhang met andere informatieveiligheidscomponenten goed te kunnen borgen. De scope van dit project is in afstemming met de gemeente Arnhem groter geworden en de leverancierskosten waren hoger dan begroot. Daarom zijn de kosten hoger uitgevallen. Dit project is gestart in samenspraak met de gemeente Arnhem. De gemeente Arnhem neemt daarom ook een deel van de kosten (€ 341.000) voor haar rekening. Voor de overige meerkosten (€ 94.000) is bij behandeling van de eindejaarsprognose besloten dat deze als onttrekking uit de bestemmingsreserve informatieveiligheid aan uw bestuur worden voorgelegd.

¹³ Kleine Klant Verzoeken: Dit zijn kleine projecten die een korte doorlooptijd hebben en een gering bedrag aan kosten.

Hogere lasten Postvoorziening (€262.000)

In 2023 is de postvoorziening opnieuw aanbesteed wat heeft geleid tot een forse prijsstijging. Dit komt omdat de huidige marktprijzen aanzienlijk hoger zijn dan in het vorige contract. Ter compensatie voor deze prijsstijging wordt in het boekjaar 2025 een onttrekking uit de bestemmingsreserve prijscompensatie aan het bestuur voorgelegd. Deze onttrekking is onderdeel van de eerste bestuursrapportage 2025.

Lagere lasten Project e-HRM (€176.000)

De inrichting van het (nieuwe) e-HRM systeem verloopt langzamer dan verwacht. Dat heeft twee oorzaken. Allereerst zien we dat gemeenten in toenemende mate de wens hebben hun eigen processen in te richten. Dat vraagt een andere inrichting van het systeem en vergt meer capaciteit. De aanwezige capaciteit is beperkt zodat het langer duurt om de inrichting af te ronden. Daarnaast merken we dat veel van de processen die we oppakken ook andere omissies (veelal uit het verleden) aan het licht brengen. Deze worden vaak gesignaleerd en waar mogelijk opgelost gedurende het project. De vertraging in 2024 heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 176.000. Tijdens de bestuursvergadering van 13 december is door het bestuur besloten €120.000 van dit voordeel te reserveren voor het afronden van het project in 2025.

Hogere lasten vervanging telefooncentrale (€175.000)

De implementatie van het project vervanging telefooncentrale is begin 2024 afgerond. Uit de aanbesteding kwam een software as a service oplossing als beste optie naar voren. Dit betekent dat de kosten voor de implementatie van dit project niet geactiveerd konden worden, maar als eenmalige kosten in de exploitatie vallen.

Hogere lasten project vervanging simkaarten (€152.000)

Doordat er vanuit de gezamenlijke aanbesteding van de Vereniging Nederlandse Gemeenten mobiele telefonie een nieuwe leverancier is voortgekomen, moesten we alle simkaarten in de mobiele devices van medewerkers omwisselen. Deze omwisselactie heeft inmiddels plaatsgevonden. De meerkosten hiervan waren in de begroting niet voorzien.

Lagere lasten advies en onderhoudskosten basisregistraties (€144.000)

Voor het onderhoud en de inrichting van applicaties van basisregistraties en het uitvoeren van werkzaamheden is soms expertise van buitenaf nodig. Daarvoor zijn structureel middelen opgenomen in de exploitatie. Incidenteel is een deel van deze middelen niet nodig. Dit komt doordat zich in 2024 weinig problemen hebben voorgedaan.

Hogere lasten maat- en meerwerk DIV (€137.000)

Het nieuwe gemeentehuis van de gemeente Rheden heeft geen archiefkelder. Het fysieke archief zal worden ondergebracht bij het Gelders Archief. De kosten voor het bewerken van het fysieke archief zodat de documenten overgedragen kunnen worden aan het Gelders Archief worden verrekend met de gemeente.

Hogere lasten maat- en meerwerk A&B (€133.000)

Dit betreffen de kosten voor de dienstverlening die het Havenbedrijf Arnhem van ons afneemt en meerkosten voor diverse projecten van team Inkoop & Aanbesteding.

Hogere lasten schoonmaak (€131.000)

De kosten van schoonmaak zijn gestegen doordat de doorgevoerde prijsindexatie veel hoger is dan de CEP-index waarop de indexatie in de begroting gebaseerd is.

Opbrengsten uit maat- en meerwerk

Extra opbrengsten zijn gerealiseerd door het leveren van maat- en meerwerk. Hier staan personele en materiële kosten tegenover. De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingsjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerkovereenkomst tot stand is gekomen.

Lagere opbrengsten teruggave kader management support (€407.000)

De gemeenten Arnhem en Renkum hebben in 2024 minder Management Support afgenomen dan begroot. Dit betekent dat bij deze gemeenten meer middelen opgehaald zijn dan uiteindelijk uitgegeven. De gemeenten krijgen deze middelen terug. Voor Arnhem is dit een teruggave van € 341.000, voor Renkum een teruggave van € 66.000. In 2025 worden deze middelen structureel teruggegeven aan deze gemeenten.

Hogere opbrengsten uitkeringen (€329.000)

Er worden hogere opbrengsten gerealiseerd uit WAO- en ziektegeden en WGA-uitkeringen volgend uit re-integratietrajecten. Dit levert een incidenteel voordeel op wat ten gunste komt van het resultaat.

Dotatie bestemmingsreserve e-HRM (€120.000)

De inrichting van het (nieuwe) e-HRM systeem verloopt langzamer dan verwacht. De vertraging in 2024 heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 176.000. Tijdens de bestuursvergadering van 13 december is door het bestuur besloten €120.000 van dit voordeel te reserveren voor het afronden van het project in 2025.

Onttrekking bestemmingsreserve informatieveiligheid (€94.000)

De scope van het project SOC/SIEM is in afstemming met de gemeente Arnhem uitgebreid en de leverancierskosten waren hoger dan begroot. Daarom zijn de kosten hoger uitgevallen. Dit project is opgestart in samenspraak met de gemeente Arnhem. De gemeente Arnhem neemt daarom ook een deel van de kosten voor haar rekening. Voor de overige meerkosten (€ 94.000) is bij behandeling van de eindejaarsprognose besloten dat deze op basis van realisatie als onttrekking uit de bestemmingsreserve informatieveiligheid aan uw bestuur worden voorgelegd.

Programma Belastingen Gemeenten

	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024	Voordeel / Nadeel
Bedragen x 1.000 euro				
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN				
Lasten	4.580	4.398	182	V
Baten	-308	-529	221	V
Saldo	4.272	3.869	403	V
Toevoegingen aan reserves	54	54	-	N
Onttrekkingen aan reserves	-1.147	-1.147	-	N
Saldo na reserves	3.179	2.776	403	V
<i>Lasten</i>				
- Personele lasten lager door vacatureruimte			249	V
- Personele lasten hoger door inhuur			-84	N
- Personele lasten hoger door verlofvoorziening			-10	N
- Hogere licentielasten			-41	N
- Lagere proceskostenvergoedingen			95	V
- Overige verschillen lasten			-27	N
<i>Baten</i>				
- Hogere opbrengst maat- en meerwerk			104	V
- Hogere opbrengsten dwanginvordering			73	V
- Hogere opbrengsten uitkeringen			10	V
- Overige verschillen baten			34	V

Personele lasten

Bij Belastingen is de vacatureruimte licht toegenomen ten opzichte van vorig jaar. In vacatureruimte wordt voorzien door in te huren. Ook in dit programma zijn de effecten terug te zien van de aanvullende toevoeging aan de verlofvoorziening.

Hogere licentielasten (€41.000)

De indexatie voor de licentie van het belastingpakket is meer in prijs gestegen dan de middelen die daarvoor beschikbaar zijn in de begroting.

Lagere proceskostenvergoedingen (€95.000)

In 2024 ontving De Connectie de helft van het aantal bezwaren ten opzichte van 2023. Dat is fors minder, maar nog altijd meer dan 2022 en de jaren daarvoor. Hiervoor zijn extra middelen nodig boven op de reguliere middelen in de begroting. In 2023 heeft het bestuur via de eerste bestuursrapportage incidenteel extra middelen toegekend voor de afhandeling van WOZ-bezwaren als gevolg van de stijging van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waardebepalingen. Voor de niet-bestede middelen heeft het bestuur een bestemmingsreserve ingesteld. In de eerste bestuursrapportage 2024 is een onttrekking gedaan uit deze bestemmingsreserve voor het afhandelen van de bezwaren in 2024. Naar verwachting is deze onttrekking niet helemaal nodig. De resterende middelen vallen vrij ten gunste van het resultaat. Ook het restant van de bestemmingsreserve valt vrij.

Hogere Opbrengsten dwanginvordering (€73.000)

De hogere opbrengsten worden veroorzaakt door de toegenomen inkomsten uit dwanginvordering. De inkomsten uit dwanginvordering betreffen feitelijk de meeropbrengsten uit aanmaningen en dwangbevelen opgelegd door de afdeling Belastingen. Deze bedragen worden, samen met de belastingeninkomsten zelf, via de gemeenten geïnd en aan het einde van het jaar verrekend.

Hogere opbrengsten uitkeringen (€10.000)

Er worden hogere opbrengsten gerealiseerd uit WAO- en ziektegeden en WGA-uitkeringen volgend uit re-integratietrajecten. Dit levert een incidenteel voordeel op wat ten gunste komt van het resultaat.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead

	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024	Voordeel / Nadeel
Bedragen x 1.000 euro				
PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD				
Lasten	4.490	5.675	-1.185	N
Baten	-52.715	-53.037	322	V
Saldo	-48.225	-47.362	-863	N
Toevoegingen aan reserves	149	149	-	N
Onttrekkingen aan reserves	-210	-	-210	N
Saldo na reserves	-48.286	-47.213	-1.073	N
<i>Lasten</i>				
- Personele lasten lager door vacatureruimte			218	V
- Personele lasten hoger door inhuur			-555	N
- Personele lasten hoger door verlofvoorziening			-16	N
- Personele lasten hoger door uitkeringen voormalig personeel			-135	N
- Hogere rentelasten			-467	N
- Lagere licentielasten			345	V
- Lagere lasten inrichting Privacymanagementsysteem (I)			128	V
- Lagere lasten project Basis op orde informatieveiligheid (I)			90	V
- Hogere huisvestingslasten			-56	N
- Overige verschillen lasten			-4	N
- Niet gerealiseerde taakstelling loon- en prijsontwikkeling			-733	N
<i>Baten</i>				
- Hogere renteopbrengsten			467	V
- Lagere opbrengsten SWTA			-445	N
- Hogere opbrengsten i.v.m. maat- en meerwerk BB			76	V
- Hogere opbrengsten dienstverlening derden			61	V
- Aanvullende bijdrage huisvestingslasten			56	V
- Hogere opbrengsten uitkeringen			13	V
- Overige verschillen baten			94	V
<i>Reserves</i>				
- Onttrekking bestemmingsreserve Informatieveiligheid			-210	N

Personele lasten

Bij het Bedrijfsbureau is de vacatureruimte afgenomen ten opzichte van vorig jaar. In vacatureruimte wordt deels voorzien door in te huren. Voor een ander deel wordt gebruik gemaakt van de diensten van de gemeente Arnhem. Ook in dit programma zijn de effecten terug te zien van de aanvullende toevoeging aan de verlofvoorziening.

Hogere rentelasten (€467.000)

Deze rentelasten betreft de doorbelaste rentebaten naar de andere programma's conform de notitie rente van de BBV. De rentelasten worden onder de kapitaallasten bij de andere programma's verantwoord. Deze rentelasten worden gedekt door de hogere rentebaten van de BNG.

Lagere licentielasten wachtwoordgebruik en veilig mailen (€345.000)

De licenties voor wachtwoordgebruik en veilig mailen zijn pas later in 2024 ingegaan. Dat betekent dat niet het volledige budget in 2024 incidenteel nodig was.

Lagere lasten privacy managementsysteem (€128.000)

Er zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor het inrichten van een privacy managementsysteem (PMS). Het inrichten van het PMS wordt ondergebracht in het programma Basis op Orde informatieveiligheid en privacy om hiermee de samenhang met andere informatieveiligheids- en privacycomponenten goed te kunnen borgen. Niet alle middelen waren dit jaar nodig. Tegenover deze uitgaven stond een onttrekking uit de bestemmingsreserve informatieveiligheid. Voorgesteld wordt die onttrekking niet te doen.

Lagere lasten Project Basis op orde Informatieveiligheid (€90.000)

Er zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor het project basis op orde informatieveiligheid. Niet alle middelen waren dit jaar nodig. Tegenover deze uitgaven stond een onttrekking uit de bestemmingsreserve informatieveiligheid. Voorgesteld wordt die onttrekking niet te doen.

Hogere huisvestingslasten (€56.000)

De Connectie heeft een huurovereenkomst gesloten met de gemeente Arnhem voor het beschikbaar stellen van werkplekken voor medewerkers van De Connectie. Deze huurovereenkomst wordt jaarlijks geïndexeerd. De Connectie wordt lopende het jaar niet via het kader gecompenseerd voor de gestegen huisvestingslasten. De benodigde aanvullende gemeentelijke bijdrage is via de exploitatie verrekend.

Niet gerealiseerde taakstelling loon- en prijsontwikkeling (€733.000)

Het bestuur heeft bij het vaststellen van de 1e bestuursrapportage 2024 besloten om in te zetten op een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen van 3,5%. Dit betekent dat er in 2024 een taakstellende opgave ontstaat van € 733.000. Hierover is afgesproken dat de gemeenten hier, met ondersteuning van De Connectie, invulling aan geven door inhoudelijke keuzes te maken in de dienstverlening. In 2024 is door de gemeenten en De Connectie samen onderzocht hoe er invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Het is gelukt om diverse besparingen te vinden, zowel in de dienstverlening als op de bedrijfsvoering van De Connectie zelf, maar deze besparingen hebben pas effect vanaf 2025. Daarom is de taakstelling in 2024 niet gerealiseerd. In de bestuursvergadering van december is afgesproken dat de taakstelling ten laste van het jaarrekeningresultaat van 2024 komt.

Hogere renteopbrengsten (€467.000)

Er is een voordeel ontstaan als gevolg van de opbrengsten uit de rente die De Connectie ontvangt over het saldo op de lopende rekeningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De BNG vergoedt dagrente die aansluit bij de dagrente van de Europese Centrale Bank (EBC) en is hiermee moeilijk te voorspellen. Dit levert een incidenteel voordeel op wat ten gunste komt van het resultaat.

Lage opbrengsten sociale wijkteams Arnhem (SWTA) (€ 445.000)

De sociale wijkteams Arnhem maakte de afgelopen jaren gebruik van de ICT-dienstverlening van De Connectie. De dienstverlening is opgezegd in 2024. Een deel van de dienstverlening is gestopt per 1 mei, en een deel per oktober. Na het stopzetten van de dienstverlening is een afrekening gemaakt aan de hand van de gemaakte kosten voor de dienstverlening aan de SWA. Hieruit bleek dat er voor € 600.000 euro minder baten konden worden opgehaald dan begroot. Een deel van deze baten waren ter dekking van niet afschaalbare dienstverlening. Afgesproken hierover in de GR is dat deze kosten in rekening worden gebracht bij de inbrengende gemeente. Daarom worden deze kosten in rekening gebracht bij de gemeente Arnhem. Na het aftrekken van dit bedrag zijn de baten € 445.000 lager dan begroot.

Opbrengsten uit maat- en meerwerk Bedrijfsbureau (€76.000)

Extra opbrengsten zijn gerealiseerd door het leveren van maat- en meerwerk. Hier staan personele en materiële kosten tegenover. De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingsjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerkovereenkomst tot stand is gekomen.

Hogere opbrengsten dienstverlening derden (€61.000)

De gemeente West Maas en Waal heeft in 2024 meer dienstverlening afgesproken dan begroot. Dit heeft voor meer opbrengsten gezorgd. Inmiddels levert De Connectie geen dienstverlening meer aan West Maas en Waal.

Hogere bijdrage huisvestingslasten (€56.000)

De Connectie heeft een huurovereenkomst gesloten met de gemeente Arnhem voor het beschikbaar stellen van werkplekken voor medewerkers van De Connectie. Deze huurovereenkomst wordt jaarlijks geïndexeerd. De Connectie wordt lopende het jaar niet via het kader gecompenseerd voor de gestegen huisvestingslasten. De benodigde aanvullende gemeentelijke bijdrage is via de exploitatie verrekend.

Hogere opbrengsten uitkeringen (€13.000)

Er worden hogere opbrengsten gerealiseerd uit WAO- en ziektegelden en WGA-uitkeringen volgend uit re-integratietrajecten. Dit levert een incidenteel voordeel op wat ten gunste komt van het resultaat.

Geen onttrekking Bestemmingsreserve Informatieveiligheid (€210.000)

In 2023 heeft het bestuur besloten om de niet bestede, incidenteel toegekende, budgetten te doteren aan de bestemmingsreserve Informatieveiligheid. De begrote onttrekking uit deze bestemmingsreserve was niet nodig. Tegenover het niet nodig zijn van de onttrekking staan de uitgestelde lasten voor het privacy managementsysteem en het project basis op orde informatieveiligheid.

2.2.3 Bijdragen gemeenten

De bijdragen van de gemeenten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024
Bedragen x 1.000 euro					
Gemeenten					
Arnhem	35.386	2.035	37.421	40.661	-3.240
Renkum	5.163	61	5.224	6.314	-1.090
Rheden	8.385	348	8.733	9.814	-1.081
Totaal bijdragen deelnemers	48.934	2.444	51.378	56.789	-5.411

Het verschil tussen de begrote bijdragen en de werkelijk gerealiseerde bijdragen kan als volgt worden toegelicht:

	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal
Bedragen x 1.000 euro				
Resultaat bijdragen gemeenten				
Meer- en maatwerk	3.313	1.122	1.081	5.516
Teruggave kader i.v.m. minderwerk MAS	-341	-66	-	-407
Niet afschaalbare kosten Stichting Sociale Wijkteams Arnhem	145	-	-	145
Detacheringen	67	34	-	101
Huisvestingslasten	56	-	-	56
Saldo t.o.v. begroot 2024	3.240	1.090	1.081	5.411

De begrote bijdragen betreffen in hoofdzaak de reguliere bevoorschotting van de gemeenten aan De Connectie. In 2024 is er voor € 5,5 mln. aan maat- en meerwerk geleverd.

De teruggave vanwege minderwerk Management Support komt doordat deze gemeenten minder dienstverlening hebben afgenomen dan begroot bij het opstellen van de maat- en meerwerkovereenkomst. Hierdoor zijn er te veel middelen opgehaald. De gemeenten krijgen deze middelen terug. Het kader van De Connectie is hiervoor nog niet gecorrigeerd. Het wordt in de eerste bestuursrapportage 2025 meegenomen.

De sociale wijkteams Arnhem maakte de afgelopen jaren gebruik van de ICT-dienstverlening van De Connectie. De dienstverlening is opgezegd in 2024. Na het stopzetten van de dienstverlening is een berekening gemaakt van de niet afschaalbare dienstverlening. Afgesproken hierover in de Gemeenschappelijke Regeling is dat deze kosten in rekening worden gebracht bij de inbrengende gemeente. Daarom worden deze kosten in rekening gebracht bij de gemeente Arnhem. De Connectie is nog niet via het kader gecompenseerd voor de niet afschaalbare dienstverlening. Dit wordt in de eerste bestuursrapportage 2025 meegenomen.

Het resultaat op detacheringen heeft betrekking op aanvullende opbrengsten uit afgesloten detacheringsovereenkomsten.

De aanvullende bijdrage in de gestegen huisvestingslasten van de gemeente Arnhem heeft betrekking op de huurovereenkomst die met deze gemeente is gesloten voor het beschikbaar stellen van werkplekken voor medewerkers van De Connectie. De Connectie is nog niet via het kader gecompenseerd voor de gestegen huisvestingslasten. Dit wordt in de eerste bestuursrapportage 2025 meegenomen.

2.2.4 Bijdragen derden

De bijdragen van derden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealliseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024
Bedragen x 1.000 euro					
Bijdragen derden					
St Sociale Wijkteams Arnhem	862	43	905	529	376
Gemeente West Maas en Waal	16	132	148	202	-54
Gemeente Rozendaal	142	-3	139	148	-9
MGR Sociaal domein	112	13	125	132	-7
DRAN	57	9	66	54	12
Overige derden	54	12	66	65	1
Totaal bijdragen derden	1.243	206	1.449	1.130	319

De dienstverlening aan derden betreft in belangrijke mate de continuering van de dienstverlening van de gemeenten aan deze derden. De bijdragen van overige derden hebben onder meer betrekking op het Sportbedrijf Arnhem en het Gelders Archief.

Er is per saldo minder omgezet dan begroot. Dit heeft vooral te maken met het afschalen van de dienstverlening aan de Sociale Wijkteams Arnhem.

2.2.5 Incidentele baten en lasten

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2024	Saldo t.o.v. begroot 2024
Bedragen x 1.000 euro					
Totaal lasten	49.481	4.454	53.935	61.094	-7.159
Totaal Baten	-49.993	-3.055	-53.048	-59.265	6.217
Totaal mutaties in reserves	490	-1.399	-909	-675	-234
SALDO TOTALE BATEN EN LASTEN	-22	-	-22	1.154	-1.176
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	-39	484	445	1.227	-782
Baten	-	-	-	-341	341
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	-	440	440	208	232
Baten	-	-	-	-	-
PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD					
Lasten	-	218	218	1.221	-1.003
Baten	-110	332	222	-245	467
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	-149	1.474	1.325	2.070	-745
MUTATIES IN RESERVES					
Reserves toevoeging	149	-	149	269	-120
Reserves onttrekking	-	-1.474	-1.474	-1.359	-115
SALDO INCIDENTELE MUTATIES RESERVES	149	-1.474	-1.325	-1.090	-235
Totaal incidentele lasten	-39	1.142	1.103	2.656	-1.553
Totaal incidentele baten	-110	332	222	-586	808
Totaal incidentele mutaties in reserves	149	-1.474	-1.325	-1.090	-235
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	-	-	-	980	-980
Totaal structurele lasten	49.520	3.312	52.832	58.438	-5.606
Totaal structurele baten	-49.883	-3.387	-53.270	-58.679	5.409
Totaal structurele mutaties in reserves	341	75	416	415	1
SALDO STRUCTURELE BATEN EN LASTEN	-22	-	-22	174	-196

Op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. Uitgangspunt is dat structurele lasten zoveel als mogelijk gedekt worden door structurele baten. Conform de financiële verordening zijn bedragen boven de € 25.000 betrokken bij het analyseren van de incidentele baten en lasten

Het incidentele resultaat bedraagt € 980.000. (N). Dit resultaat wordt veroorzaakt door hoofdzakelijk de volgende posten:

- De vacatureruimte blijft redelijk stabiel. In vacatureruimte wordt tijdelijk voorzien door in te huren. Dit geldt ook, waar nodig, om het ziekteverzuim op te vangen. Dit heeft geleid tot een incidenteel nadeel van € 684.000.
- In de eerste bestuursrapportage 2024 is een taakstelling op loon- en prijsontwikkeling opgelegd. De gemeenten zouden hier invulling aan geven. Deze invulling is pas aan het eind van 2024 gegeven, waardoor de taakstelling pas in 2025 gerealiseerd gaat worden. Dit heeft geleid tot een incidenteel nadeel van € 733.000.
- De structurele lasten voor diverse applicaties zijn lager dan begroot. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 587.000.
- Er is een voordeel ontstaan als gevolg van de opbrengsten uit de rente die De Connectie ontvangt over het saldo op de lopende rekeningen. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 467.000.
- Als gevolg van afgeronde aanbestedingen heeft ICT incidentele lasten gehad voor de implementatie van de telefooncentrale en de vervanging van de simkaarten in de mobiele telefoons en laptops. Dit heeft geleid tot een incidenteel nadeel van € 327.000.

- In 2024 was er minder inzet nodig op de afhandeling van de WOZ bezwaren dan is onttrokken uit de bestemmingsreserve. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 60.000.
- In 2024 is er een aanvullende dotatie aan de voorziening gedaan in verband met de cao waarin is bepaald dat medewerkers bovenwettelijke verlofuren mogen sparen. De dotatie is gebaseerd op het saldo aan bovenwettelijke verlofuren per ultimo 2024. Dit heeft geleid tot een incidenteel nadeel van € 244.000.
- De Connectie heeft in 2024 uitkeringen aan voormalige medewerkers uitbetaald. Dit heeft geleid tot een incidenteel nadeel van € 135.000.
- Doordat het investeringsniveau in 2024 per saldo wat achterloopt bij de begroting zijn de kapitaallasten lager dan begroot. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 127.000.
- Voor het e-HRM project zijn incidenteel aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Nog niet alle activiteiten zijn in 2024 volledig afgerond. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 56.000.

De overige incidentele baten en lasten zijn budgettair neutraal. Geconcludeerd kan worden dat er geen structurele lasten worden gedekt vanuit incidentele baten.

2.2.6 Afwijkingen op investeringsprogramma

Meerjareninvesteringsprogramma		Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
Bedragen x 1.000 euro				
1. Afgeronde investeringen				
ICT	Hardware	2.720	2.720	-
ICT	Mob App (tablets/labtops/smartphone)	1.800	1.800	-
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	1.016	1.016	-
FZF	Glasvezelbekabeling	78	78	-
FZF	Personenautos	36	36	-
ICT	Telecommunicatie-voorzieningen	32	32	-
2. Van investeringen naar exploitatie				
			-	-
3. Investeringsprogramma doorschuif naar 2025				
ICT	Mob App (tablets/labtops/smartphone)	406	-	406
FZF	Glasvezelbekabeling	19	-	19
ICT	Telecommunicatie-voorzieningen	6	-	6
4. Niet-begrote investeringen, noodzakelijk en conform bestaand beleid				
ICT	Hardware		275	-275
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris		101	-101
FZF	Personenautos		1	-1
Totaal Meerjareninvesteringsprogramma		6.113	6.059	54

Ad 1. Deze categorie investeringen is het deel van de investeringen dat conform de planning is afgerond in 2024.

Ad 2. Dit betreft begrote investeringen, die uiteindelijk in de exploitatie zijn verwerkt. In 2024 was hier geen sprake van.

Ad 3. Deze investeringen zijn in 2024 niet of nog niet geheel afgerond. Bepaalde investeringen in AV-apparatuur worden pas in 2025 verwacht. De investering in gereedschappen bij Basisregistraties is doorgeschoven naar 2025. Er zal dan opnieuw worden beoordeeld of de aanschaf noodzakelijk is. Een deel van de middelen voor de aanschaf van personenauto's waren niet nodig in 2024, deze schuiven door naar 2025.

Ad 4. Deze investeringen zijn niet als investering of te laag begroot, maar passen wel binnen het bestaande beleid. De hogere investering in inrichting gebouwen en inventaris is het gevolg van de investeringen in tafels en stoelen ten behoeve van evenementen. Daarnaast is er een aanvullende investering ten opzichte van de begroting geweest voor de inrichting van het gemeentehuis van Rheden. De investeringen in glasvezelbekabeling komt deels door meerwerkovereenkomsten en deels door niet begrote noodzakelijke vervangingen vanuit de netwerkinvesteringen. Op mobiele apparatuur is in 2024 meer geïnvesteerd. Dit komt met name omdat er meer vraag is naar mobiele apparatuur en omdat een aantal apparaten eerder wordt vervangen dan voorzien. De investering in telecommunicatievoorzieningen betreft de afrondende investering voor de nieuwe telefonieoplossing. Deze investering is iets hoger uitgevallen dan begroot.

2.2.7 Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

Onderstaande tabellen betreffen een weergave van leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling		2024
Bedragen x € 1		
Functiegegevens		S de Kleyn Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1 fte
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 114.108
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 18.634
Subtotaal		€ 132.742
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum *		€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging		€ 132.742
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.
		2023
Functiegegevens		S de Kleyn Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1 fte
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 106.202
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 17.134
Subtotaal		€ 123.336
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum *		€ 223.000
Bezoldiging		€ 123.336

Het voor De Connectie toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 voor leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en betreft het algemeen bezoldigingsmaximum. Topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling vallen ook binnen het toepasselijke bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen met een dienstbetrekking.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Bestuur De Connectie 2024		
Naam topfunctionaris	Functie	Periode
Dorus Klomberg (wethouder gemeente Rheden)	Voorzitter	01/01 - 31/12
Maurits van de Geijn (wethouder gemeente Arnhem)	Plaatsvervangend voorzitter	01/01 - 31/12
Marinka Mulder (wethouder gemeente Renkum)		01/01 - 30/09
Arend Meijer (wethouder gemeente Renkum)		01/10 - 31/12

Het betreft hier de bestuurders van De Connectie. Zij ontvangen vanuit De Connectie geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100
Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Niet van toepassing.

3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het BBV en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.

Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op de materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven. Over investeringen gedurende het lopende boekjaar wordt een half jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de verordening ex artikel 212 Gemeentewet.

Onderdeel	Omschrijving	Afschrijvingstermijn
Vervoermiddelen	Auto's	7
	Fietsen	7
	Scooters	7
Machines, apparaten en installaties	Gereedschappen	5
	Glasvezelbekabeling	20
	Hardware	5
	Installaties/ machines/ apparatuur (niet vast aan/in gebouwen)	10
	bijv. Koffieautomaat/ frankeermachines	
	Mobiele apparatuur (tablet, laptops, smartphones)	5
	Beeldschermen	7
	Software	8
Overige materiële vaste activa	Telecommunicatie voorzieningen	5
	Bureaustoelen	8
	Inrichting archiefplaats	15
	Inrichting gebouwen (inventaris/meubilair)	20

Samengestelde activa met een verkrijgingsprijs < € 10.000 worden niet geactiveerd.

Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.

Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen worden gevormd ingeval er sprake is van verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten óf voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Dotaties aan een voorziening worden als last in het betreffende jaar verantwoord. Onttrekkingen aan een voorziening vinden rechtstreeks ten laste van de voorziening plaats, zonder de exploitatie hiervoor te belasten. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van De Connectie. Het bestuur en de gemeenten hebben de intentie uitgesproken de bestuursvorm aan te passen naar enkelvormige centrumregeling als onderdeel van de gemeente Arnhem. Dit leidt niet tot andere waardering van de activa van De Connectie. De intentie is dat afschrijvingstermijnen gelijk blijven en activa niet versneld wordt afgeschreven. Er is geen sprake van liquidatie (van activa).

3. Bijlagen behorende tot de jaarrekening

3.1 Bijlage 1: Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid directie

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht de directie toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het bestuur op 13 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 617.790. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

De Directie stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 8.221 mln. bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 617.790 (1%). Maar van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens de directie een bedrag van € 7.812 mln. acceptabel op basis van door het bestuur vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen¹⁴:

	Bedragen x 1.000 euro
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	7.341
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	377
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	94
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld.	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden (bruto)	7.812
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd.	7.812
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (netto)	-
Voorwaardencriterium	
Overschrijding Europese aanbestedingsgrens	409
M&O criterium	
Geen bevindingen	-
Totaal onrechtmatigheden	8.221
Waarvan acceptabel	7.812
Waarvan niet acceptabel	409

3.2 Toelichting op de Rechtmatigheidsverantwoording

In 2024 is op het begrotingscriterium een bruto-afwijking te melden, namelijk een overschrijding van de lasten op van € 7,8 mln. Deze overschrijding wordt voor € 5,2 mln. verklaard door direct aan de lasten gerelateerde opbrengsten. Dit betreft maat- en meerwerk door onder andere de afdelingen ICT, Management Support en Facilitaire Zaken. Dit maat- en meerwerk wordt in de jaarrekening verder toegelicht.

Voor € 2,8 mln. past de overschrijding binnen bestaand beleid. Dit betreffen de niet ingevulde stelpost voor prijscompensatie, kosten voor ICT projecten en kosten die gemaakt zijn voor inhuur ter invulling van vacatures en ziektevervanging. Voor dit deel van de kosten was geen dekking aanwezig, maar deze moesten wel worden gemaakt om het bestaande beleid uit te kunnen voeren. Ook deze posten worden in de jaarrekening verder toegelicht. Voor 0,1 mln. bestaat de overschrijding uit een reservemutatie (bestemmingsreserve informatieveiligheid t.b.v. SOC/SIEM) die wel aan het bestuur was voorgelegd maar waar geen expliciet besluit over genomen is. Dit expliciete besluit wordt bij de behandeling van de jaarstukken nogmaals aan het bestuur voorgelegd.

In de financiële verordening is opgenomen dat een overschrijding van de lasten met direct daaraan gerelateerde opbrengsten acceptabel is. Ook hogere lasten die gemaakt worden om het reguliere beleid uit te voeren zijn acceptabel. Daarmee hebben deze overschrijdingen geen invloed op het oordeel over de rechtmatigheid.

¹⁴ De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door het bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen het bestuur en de directie kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.

De onrechtmatigheid van € 0,4 mln. op het voorwaarden criterium heeft betrekking op de overschrijding van het Europees drempelbedrag bij de inkopen in 2024. Deze overschrijding kwam voor het grootste deel voort uit inhuur op de personeelsadministratie. Door uitval, toename van werkzaamheden, en het project e-HRM kwam de reguliere dienstverlening in gevaar. Daarom is er toen voor gekozen rechtstreeks bij een bedrijf in te huren. De dienstverlening heeft hierdoor zijn doorgang kunnen vinden. In 2025 wordt deze situatie opgelost.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft de directie ook beschreven welke actie wordt ondernomen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

3.3 Bijlage 2: Taakvelden

Taakvelden	Begroting 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000 euro						
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead	-52.425	48.594	-3.831	-57.812	55.461	-2.351
0.5 Treasury	-	70	70	-467	275	-192
0.61 OZB woningen	-	4.168	4.168	6	4.133	4.139
0.64 Belastingen overig	-308	691	383	-462	580	119
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	-1.474	565	-910	-1.359	684	-675
Saldo	-54.208	54.087	-121	-60.093	61.133	1.040
1. Veiligheid						
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	99	99	-1	117	115
Saldo	-	99	99	-1	117	115
6. Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-315	315	-	-529	529	-
Saldo	-315	315	-	-529	529	-
Resultaat	-54.522	54.500	-22	-60.624	61.779	1.155

Hieronder staat de verdeling van de taakvelden per programma. De verdeling is op basis van de geboekte lasten en baten per programma.

Taakvelden Programma Bedrijfsvoering gemeenten	Begroting 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000 euro						
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead	-25	43.541	43.516	-5.612	49.974	44.362
0.5 Treasury	-	70	70	-0	-191	-192
0.61 OZB woningen	-	354	354	-15	220	205
0.64 Belastingen overig	-	487	487	-70	373	303
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	-118	362	244	-212	481	269
Saldo	-142	44.814	44.671	-5.909	50.857	44.947
1. Veiligheid						
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	99	99	-1	117	115
Saldo	-	99	99	-1	117	115
6. Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	315	315	-	529	529
Saldo	-	315	315	-	529	529
Resultaat	-142	45.227	45.085	-5.910	51.503	45.592

Taakvelden Programma Belastingen gemeenten	Begroting 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000 euro						
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead	-	563	563	-158	278	120
0.61 OZB woningen	-	3.813	3.813	21	3.913	3.934
0.64 Belastingen overig	-308	204	-104	-391	207	-184
0.10 Mutaties reserves	-1.147	54	-1.093	-1.147	54	-1.093
Saldo	-1.455	4.634	3.179	-1.676	4.452	2.776
Resultaat	-1.455	4.634	3.179	-1.676	4.452	2.776

Taakvelden Programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead	Begroting 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000 euro						
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead	-52.401	4.490	-47.910	-52.041	5.209	-46.832
0.5 Treasury	-	-	-	-467	466	-0
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	-210	149	-61	-	149	149
Saldo	-52.611	4.639	-47.971	-52.508	5.824	-46.684
6. Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-315	-	-315	-529	-	-529
Saldo	-315	-	-315	-529	-	-529
Resultaat	-52.925	4.639	-48.286	-53.037	5.824	-47.213

3.4 Bijlage 3: Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
Bedragen x 1.000 euro					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	123	96	178	140
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	877	904	822	860
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	49.481			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	49.481			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.					
	Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	11.161	8.694	16.420	12.921
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
(2) - (5a) / (5b)		123	96	178	140

3.5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van De Connectie

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van De Connectie te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van het vermogen van De Connectie op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2024;
2. de balans per 31 december 2024;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van de directie over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024, en;
4. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld ("taakvelden").

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het bestuur op 13 december 2024 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van De Connectie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden – rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 73. De directie heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen.

Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 8.221.000 waarvan € 7.812.000 aan fouten betrekking heeft op het begrotingscriterium, ligt boven de door het bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 617.780. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoeging aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de rapportagetolerantie van € 185.337 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o 'Uitvoeringsregeling WNT', niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Jaarverslag waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- Bijlagen niet behorende tot de jaarrekening.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. De directie is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het bestuur, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het bestuur op 13 december 2024 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Gemeenschappelijke Regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het bestuur op 13 december 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.
Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de Gemeenschappelijke Regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 24 april 2025
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

 Digitaal ondertekend door Mark Vink

 M.V.

M. Vink RA

4. Bijlagen niet behorende tot de jaarrekening

4.1 Bijlage 3: Begrotingsmutaties

	Lasten 2024	Baten 2024	Begroet saldo 2024
Bedragen x 1.000 euro			
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN			
Primitieve begroting	40.508	-52	40.456
Mutaties 1e bestuursrapportage 2024	4.357	27	4.384
Totaal	44.865	-25	44.840
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING BELASTINGEN GEMEENTEN			
Primitieve begroting	3.947	-308	3.639
Mutaties 1e bestuursrapportage 2024	633	-	633
Totaal	4.580	-308	4.272
PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD			
Primitieve begroting	5.026	-49.633	-44.607
Mutaties 1e bestuursrapportage 2024	-536	-3.082	-3.618
Totaal	4.490	-52.715	-48.225
MUTATIES IN RESERVES			
Primitieve begroting	490	-	490
Mutaties 1e bestuursrapportage 2024	75	-1.474	-1.399
Totaal	565	-1.474	-909
TOTAAL GENERAAL	54.500	-54.522	-22

De Connectie

**Accountantsverslag
controle 2024**

De Connectie

VERTROUWELIJK

Aan de directie en het bestuur van
De Connectie
Postbus 2142
6802 CC ARNHEM

Groningensingel 1
Postbus 9221
6800 KB ARNHEM
telefoon (088) 236 7777
e-mail audit@flynth.nl

kenmerk
661077191/MV/0680

behandeld door
M. Vink RA

datum
24 april 2025

Onderwerp
Accountantsverslag 2024

Geachte directie en leden van het bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2024. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2024 en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met hetgeen is uiteengezet in onze opdrachtbrief.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle. In de rapportage nemen we u mee in de belangrijkste uitkomsten van werkzaamheden, zoals ons oordeel over uw schattingen, gehanteerde materialiteit en onderkende risico's. De structuur van de rapportage vindt u terug in de inhoudsopgave op de volgende pagina.

Wij benadrukken het belang van een open communicatie als essentieel onderdeel van het controleproces. Wij hebben deze rapportage met de organisatie besproken. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van uw organisatie voor de prettige samenwerking. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Mark Vink

M. Vink RA

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag
Hoofdstuk 4	Significante risico's
Hoofdstuk 5	Interne beheersing
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen
Bijlage A	Ongecorrigeerde bevindingen
Bijlage B	Gecorrigeerde bevindingen
Bijlage C	Onafhankelijkheid
Bijlage D	Onze communicatie met u

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Onze controle

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2024 van De Connectie afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid met een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording. Dit alles is onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het bestuur. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving. De gehanteerde materialiteit bedraagt € 617.780. De gehanteerde uitvoeringsmaterialiteit bedraagt € 463.335. Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

Belangrijkste bevindingen

Uit onze controle is voor een bedrag van € 161.017 aan ongecorrigeerde controleverschillen gebleken. Het niet corrigeren van deze bevindingen heeft geen impact op de strekking van ons oordeel.

Wij merken in onze controle dat de organisatie haar interne beheersingsomgeving heeft doorontwikkeld ten opzichte van voorgaand jaar. De uitkomst hiervan is onder andere een ISAE 3402 type 2 verklaring die goedkeurend is van aard. Wij hebben voor onze werkzaamheden gebruik kunnen maken van de werkzaamheden die zijn verricht in het kader hiervan.

De belangrijkste bevindingen uit de controle hebben betrekking op de naleving van het BBV, een aantal specifieke casussen (zie pagina 10), saldering van balansposten, de verwerking van btw en de verwerking van de resultaatuitkering over 2023.

Uw financiële positie

Het gerealiseerde resultaat van De Connectie bedraagt € 1.154.000 negatief (inclusief de mutaties in de reserves). Het verschil tussen de begroting en realisatie van baten en lasten van De Connectie bedraagt € 1.176.000 (negatief).

Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar hoofdstuk 2.2 van de jaarrekening, de staat van baten en lasten over 2024 inclusief de bijbehorende toelichting.

Belangrijkste aandachtspunten 2025

Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2024 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie de volgende aandachtspunten voor 2025 benoemen:

1. belangrijk om de regelgeving te volgen omtrent het al dan niet salderen van balansposten in de jaarrekening;
2. belangrijk om, in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording, het totaal aan bruto-afwijkingen af te zetten tegen de verantwoording- en rapporteringsgrens;
3. belangrijk om de regels van de belastingdienst te volgen als uitgangspunt voor de btw positie in de jaarrekening;
4. de omvorming van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2026 heeft mogelijk ook impact op de jaarrekening 2025.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening

Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordings- en rapportagegrens

We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 1% van de totale lasten inclusief dotaties reserves. Het besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze controleverklaring hanteert een percentage van 1% voor fouten, waardoor uw verantwoording gelijke zekerheid verschaft. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van 30% van de verantwoordingsgrens. In dit geval komt dat neer op € 185.337.

Normenkader

Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en interne regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uit gevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en gemeentelijke regelgeving.

Begrotingscriterium

We constateren in uw rechtmatigheidsverantwoording een begrotingsonrechtmatigheid van € 7.812.000. Hiervan heeft € 7.341.000 betrekking op de overschrijding op de lasten. Verder heeft € 377.000 betrekking op overschrijding van investeringskredieten en € 94.000 betrekking op ongeautoriseerde reservemutaties. De diverse afwijkingen op de baten en onderschrijdingen op de lasten hebben in overeenstemming met de afspraken in de financiële verordening niet tot onrechtmatigheden geleid, aangezien deze tijdig zijn gemeld.

Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording na de doorgevoerde aanpassingen getrouw is.

Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium

We constateren dat de uitgevoerde werkzaamheden toereikend zijn om tot een oordeel te komen voor de rechtmatigheidsverantwoording. U heeft effectieve M&O maatregelen waarbij geen rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden geconstateerd zijn die consequenties hebben voor getrouwe beeld van de jaarrekening.

Voorwaardecriterium

Het voorwaardecriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheers handelingen. De organisatie meldt een onrechtmatigheid met betrekking tot het niet naleven van Europese Aanbestedingsregels ter grootte van € 409.000.

Oordeel

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de getrouwe weergave van de rechtmatigheidsverantwoording gecontroleerd. De directie heeft, na doorgevoerde correcties, gerapporteerd dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen ter grootte van € 8.221.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens de directie een bedrag van € 7.812.000 acceptabel op basis van de door het bestuur vastgestelde afspraken. Wij komen niet tot een ander oordeel dan de directie. Ons oordeel wordt dan ook niet aangepast als gevolg van het oordeel van de directie.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Uw belangrijkste schattingen samengevat

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt de directie belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die bij het opstellen van de jaarrekening 2024 zijn gemaakt geëvalueerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijke schattingen	Onze beoordeling		Toelichting
	2023	2024	
Voorzieningen			Minimaal jaarlijks worden de voorzieningen geactualiseerd. Wij achten de getroffen voorzieningen evenwichtig.

= controleverschil

= Optimistisch

= Evenwichtig

= Voorzichtig

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Nadere toelichting

Wijziging in overige wet- en regelgeving

In de jaarrekening 2024 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt.

Bevestiging van de directie

De gemeenschappelijke regeling heeft de jaarrekening verder opgesteld volgens de verslaggevingsvereisten van het besluit begroting en verantwoording (BBV).

Reikwijdte van de controle

Wij hebben de directie ter confirmatie een schriftelijke bevestiging gevraagd aangaande haar verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving. Van de directie van De Connectie is een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Er zijn geen meningsverschillen met de directie noch ambtelijke organisatie geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en de directie de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wij wijzen u erop dat het op grond van de WNT een wettelijke verplichting is om het jaarverslag uiterlijk 1 juli in het jaar t+1 openbaar te maken. Daarnaast geldt het uitgangspunt dat de WNT-gegevens gedurende 7 jaar algemeen toegankelijk en eenvoudig vindbaar moeten zijn. Openbaarmaking kan gebeuren door het plaatsen van uw jaarverslag op uw website.

Binnen de WNT gelden specifieke regels voor de samenloop van uitvoerende topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij geen controlewerkzaamheden uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatieregeling. Dit is net als in voorgaande jaren in de controleverklaring tot uitdrukking gebracht.

Controlebevindingen – presentatiecorrecties

Wij hebben tijdens de controle diverse presentatiecorrecties geconstateerd. Deze correcties zagen toe op interpretatie van BBV, opgenomen (niet gesaldeerde) vooruitbetaalde bedragen en de verwerking van de btw positie in de balans. Details van deze bevindingen zijn opgenomen in bijlage B van dit verslag. Wij adviseren deze bevindingen in het afsluitingsproces van 2025 mee te nemen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Evaluatie rechtmatigheidsverantwoording

Wij hebben vastgesteld dat in de eerste versie in de jaarrekening de rechtmatigheidsfouten separaat zijn geëvalueerd in relatie tot de vastgestelde verantwoordings- en rapportagegrens. Volgens Kadernota Rechtmatigheid 2024 (zie bijlage 2) dienen rechtmatigheidsfouten in zijn totaliteit geëvalueerd te worden. Indien de rechtmatigheidsfouten gezamenlijk boven de verantwoordings- en rapportagegrens vallen, dienen alle rechtmatigheidsfouten te worden meegenomen in de uiteenzetting van de geconstateerde afwijkingen in bijlage 1: Rechtmatigheidsverantwoording. Deze correctie is reeds doorgevoerd in de jaarrekening over 2024. Wij adviseren om in 2025 hier rekening mee te houden bij het opstellen van de jaarrekening zodat dit al in de eerste versie van de jaarrekening correct is weergegeven.

Saldering vooruit ontvangen bedragen

Wij hebben tijdens de controle vastgesteld dat op de balans vorderingen op openbare lichamen zijn opgenomen ter grootte van € 13.334.828. Dit bedrag ziet toe op vooruit gefactureerde bijdrage deelnemende gemeenten van het eerste kwartaal van 2025 en is gelijktijdig als schuld op de balans verwerkt als zijnde vooruit gefactureerde bedragen. Omdat er vanuit beide partijen nog geen prestatie is geleverd, is het onjuist om deze bedragen separaat van elkaar weer te geven en dienen deze in de balans gesaldeerd te worden. Deze correctie is doorgevoerd in de jaarrekening over 2024. Wij adviseren om de aangepaste verwerking tevens toe te passen bij het opstellen van de jaarrekening over 2025.

Classificatie volgens Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten

Wij hebben tijdens de controle vastgesteld dat de classificatie van een aantal balansposten niet in lijn ligt met de bepalingen vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze bevinding ziet toe op de classificatie van zowel kortlopende vorderingen als kortlopende schulden. Deze correcties zijn doorgevoerd in de jaarrekening over 2024. Wij adviseren om te allen tijde de bepalingen vanuit het BBV te volgen zodat de jaarrekening voldoet aan de verslaggevingsvereisten.

Verwerking van de BTW-positie

Wij hebben vastgesteld dat er een btw positie is opgenomen met betrekking tot facturen die zijn ontvangen in 2025 over 2024. Volgens de belastingdienst is de datum van de factuur bepalend voor het tijdvak waarin u de btw moet aangeven. Dit houdt in dat facturen die in 2025 zijn ontvangen ook in het tijdvak moeten worden aangegeven die thuishoort in 2025. Het foutief opgenomen bedrag € 251.058 (te vorderen) en € 410.175 (te betalen). Deze correctie is doorgevoerd in de jaarrekening over 2024. Wij adviseren om de btw regels consequent toe te passen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Verwerking terugbetaling aan deelnemende gemeenten resultaat 2023

Wij hebben vastgesteld dat in 2024 is besloten dat het resultaat over 2023 dient te worden terugbetaald aan de deelnemende gemeenten. Dit is verwerkt door dit bedrag in mindering te brengen op de ontvangen bijdragen in 2024. Initieel is deze mutatie verwerkt als onderdeel van de staat van baten en lasten. Echter is dit niet juist aangezien het resultaat van 2023 daarmee ook (weer) in de staat van baten en lasten in 2024 is opgenomen. Hiermee zijn de baten ten onrechte te laag weergegeven. Deze transactie dient te worden verwerkt als rechtstreekse vermogensmutatie. Voornoemde is correct verwerkt in de jaarrekening over 2024.

Aanpassing wettelijke vertegenwoordiger in het handelsregister

Wij hebben geconstateerd dat in het handelsregister de wettelijk vertegenwoordigers niet volledig zijn geactualiseerd als gevolg van de bestuurswisseling in 2024. Wij adviseren om de gegevens in het handelsregister tijdig te actualiseren zodat de aangemerkte wettelijke vertegenwoordigers aansluiten op de feitelijke en huidige situatie.

Autoriseren van reservemutaties

Wij hebben vastgesteld dat in de initiële versie van de jaarrekening sprake is geweest van opgenomen reservemutaties te grootte van € 450.804 met betrekking tot bestemmingsreserves waar geen bestuursbesluit voor 31 december 2024 aan ten grondslag ligt. Volgens kadernota rechtmatigheid 2024 (paragraaf 4.2.3) zijn mutaties in reserves die niet door een, voor 31 december van het verslagjaar, bestuursbesluit zijn gedekt in strijd met de Gemeentewet. Deze worden, voor zover zij ook niet het getrouwe beeld van de hoogte van de reserves raken, in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht.

Voornoemde bevinding is gecorrigeerd tot een bedrag van € 356.421 en is doorgevoerd in de jaarrekening 2024. Wij adviseren om, in het vervolg, reservemutaties enkel door te voeren als hier een bestuursbesluit aan ten grondslag ligt die in het verslagjaar is genomen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarverslag

Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag na de doorgevoerde correcties voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Aandacht voor frauderisico's als onderdeel van risicobeheersing

De Connectie heeft een eigen frauderisicoanalyse opgesteld en deze wordt meegenomen als input voor de regionale aanpak voor de frauderisicoanalyse. Bij de jaarlijkse risicoactualisatie worden frauderisico's ook meegenomen. Om frauderisico's te mitigeren heeft De Connectie de administratieve organisatie zo ingericht dat frauderisico's in belangrijke mate beheerst worden. Daarnaast is er in de ISAE 3402 type 2 controle ook aandacht voor het voorkomen van fraude. Door voornoemde beheersmaatregelen acht De Connectie de kans en de gevolgen van frauduleuze handelingen op zeer klein.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat wij geen informatie hebben verkregen die strijdig is met de toelichting in het jaarverslag. Op basis hiervan achten we de toelichting verenigbaar.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit het perspectief van het algemeen bestuur. De inzichtelijkheid is toereikend en heeft de aandacht van het bestuur.

U heeft in de toelichting van de balans toegelicht wat de kern elementen zijn van de post en de mutatie binnen de post.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Significante risico's

Jaarrekening – Significante risico's

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Wij onderkennen een frauderisico op de opbrengsten met betrekking tot de opbrengstenstroom meer-/ en maatwerk aangezien deze baten niet via de begroting lopen maar tot stand komen middels losse overeenkomsten. Wij zien hier een risico op verschuiving van lasten opbrengsten derden naar opbrengsten meer-/ maatwerk om zodoende hogere opbrengsten te realiseren. Dit risico ziet enkel toe op projecten waar gefactureerd wordt op basis van nacalculatie.	Met betrekking tot de opbrengstenstroom meer-/ en maatwerk wordt op projectbasis de lasten gemonitord. Dit houdt in dat door de projectleiders wordt gemonitord of de kosten op deze kostenplaats ook daadwerkelijk toe zien op het betreffende project. Daarnaast is sprake van separate overeenkomsten.	Wij hebben opzet en bestaan van de opbrengsten uitgewerkt. Daarnaast hebben wij de afdoende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd om het genoemde risico te mitigeren. Dit hebben wij gedaan middels een detailcontrole op de opbrengsten u.h.v. meer-/ en maatwerk met betrekking tot projecten waar gefactureerd wordt op basis van nacalculatie. Hierbij hebben we projectkaarten kritisch doorlopen en vastgesteld, middels een steekproef, dat de geboekte kosten ook daadwerkelijk toe zien op de betreffende projecten. Daarnaast hebben wij voor onze controle gebruik gemaakt van externe bevestigingen. Hiermee is geconcludeerd dat de opbrengsten meer-/ maatwerk die hieraan gerelateerd zijn correct zijn verantwoord.
Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen door interne beheersing te doorbreken. Het risico is verondersteld in alle entiteiten aanwezig te zijn. Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van de memoriaalboekingen rond het afsluitproces.	Gegeven de aard van het risico waarbij interne beheersing wordt doorbroken kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken. Wij hebben middels een geautomatiseerde tool journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie.
Conclusie		
Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij de onderkende risico's tot een aanvaardbaar niveau teruggebracht. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden alsmede gevoerde gesprekken met de organisatie hebben wij geen signalen en/of vermoedens van fraude.		

 Inleiding

 Samenvatting

 Jaarrekening

 Jaarverslag

 Significante risico's

 Interne beheersing

 Externe ontwikkelingen

 Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het bestuur en de directie. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw organisatie in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw organisatie integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het bestuur en de directie wordt gebracht; en
- Daarnaast is het bestuur verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de directie en anderen binnen de organisatie ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de organisatie te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij de directie verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop het bestuur toezicht uitoefent op de door de directie gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden gecommuniceerd met de directie.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
- Wij rapporteren over onze gevolgde controleaanpak met betrekking tot fraude(risico's) in de controleverklaring.

Geen aanwijzingen

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen. De werkzaamheden voor de frauderisico's zijn opgenomen in de voorgaande sectie van significante (fraude)risico's.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Beoordeling interne beheersing frauderisico's

Wij hebben naast onze eigen werkzaamheden tevens beoordeeld in hoeverre frauderisico's intern beheerst worden. De uitkomsten zijn onderstaand opgenomen:

- Bewustzijn
 - We nemen waar dat de medewerkers die we hebben gesproken een integere houding hebben. U heeft ook trainingen hiervoor uitgevoerd, waarbij de aandacht voornamelijk ligt in het primair proces.
- Preventieve maatregelen
 - We nemen in de opzet van de processen geen leemte waar die aanleiding geven tot en aanvullende frauderisico factoren. Wanneer de interne beheersing meeweegt in de risico inschatting van de verbijzonderde interne controle dient u wel de werking vast te stellen middels deelwaarneming.
- Detectieve maatregelen
 - Uit uw maatregelen zijn geen fraudes gebleken, zoals u ons ook heeft bevestigd. We constateren ruimte voor verbetering bij de verbijzonderde controle door de fraude risicoanalyse hierin te verwerken en specifieke werkzaamheden voor erkende frauderisico's uit te voeren.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Interne beheersing

Algeheel beeld interne beheersing

Rapportage interim

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in september 2024 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover deze van belang is voor onze accountantscontrole van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Onze bevindingen hebben wij opgenomen in de door ons uitgebrachte managementletter. Wij verwijzen voor meer informatie over onze bevindingen naar deze rapportage.

ISAE 3402 type 2 rapportage

Over 2024 heeft de Connectie (evenals voorgaand boekjaar) in 2025 een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. In deze rapportage is gerapporteerd over de opzet en werking van interne beheersingsmaatregelen voor de in scope zijnde processen. Dit betreffen de processen: inkomende facturen, uitgaande facturen, betalingsverkeer, memorialen en IT. Wij hebben kennis genomen van deze rapportage en kunnen concluderen dat sprake is van een positief oordeel. Hierin zien wij een verbeter slag ten opzichte van de rapportage over 2023. Daarnaast hebben wij onze controle hierdoor gecombineerd systeem- en gegevensgericht kunnen uitvoeren.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Algeheel beeld interne beheersing

Rapportage IT

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze uitgebrachte managementletter hebben wij enkele adviespunten opgenomen die de IT-omgeving van uw organisatie raken.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen

Cyberbeveiligingswet (NIS2) en BIO2

De NIS2-richtlijn is sinds 17 oktober 2024 geldig in de Europese Unie. In Nederland is het niet gelukt om deze EU-richtlijnen op tijd om te zetten in nationale wetgeving. De verwachting is dat de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in het derde kwartaal van 2025 in werking treedt.

De belangrijkste verplichtingen onder de Cyberbeveiligingswet

- Zorgplicht (adequate maatregelen)
Op basis van een risicoanalyse zijn entiteiten verplicht om passende maatregelen te nemen voor de beveiliging van hun netwerk- en informatiesystemen
- Bestuur (kennisniveau)
De leden van het bestuur moeten de maatregelen goedkeuren en toezicht houden op de effectiviteit ervan. Om dit goed te kunnen doen, dienen zij een opleiding te volgen.
- Registratieplicht (centraal register NIS2-entiteiten)
Entiteiten die onder de wet vallen zijn verplicht zich te registreren in het entiteitenregister.
- Meldplicht (significante incidenten)
Entiteiten moeten significante incidenten onverwijld (zo snel mogelijk) en binnen 24 uur melden bij het Computer Security Incident Response Team (CSIRT) aan de toezichthouder.

De Cyberbeveiligingswet en BIO2

De BIO2 is de opvolger van de huidige BIO1.04 en wordt het nieuwe kader voor de overheid voor informatiebeveiliging. De nieuwe BIO volgt op de evaluatie van de huidige versie en valt samen met de ontwikkelingen rondom de Cyberbeveiligingswet. De aanpak van BIO2 is een passende manier om te voldoen aan de zorgplicht onder de Cyberbeveiligingswet. In de concept-Cyberbeveiligingswet staat dat aanvullende regels voor beveiliging via een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) kunnen worden gesteld. Het is zeer waarschijnlijk dat BIO2 op deze manier wettelijk wordt verankerd.

Gemeenschappelijke regelingen en de Cyberbeveiligingswet

De Cyberbeveiligingswet is nog niet definitief en in de praktijk is (zoals vaak bij wetswijzigingen) nog niet alles duidelijk. Het is van belang dat entiteiten grondig onderzoeken of zij onder de wet vallen. Een gemeenschappelijke regeling valt onder de Cyberbeveiligingswet mits deze voldoet aan de criteria van een overheidsinstelling. Samenwerkingen die niet voldoen aan deze criteria hebben mogelijk indirect alsnog te maken met de nieuwe wet omdat de deelnemende gemeenten zich moeten verantwoorden over de digitale veiligheid.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen (2/4)

Wet toekomst pensioenen

Het Nederlandse pensioenstelsel ondergaat met de Wet toekomst pensioenen haar grootste verandering ooit. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet ook De Connectie klaar zijn voor deze verandering.

Het bestuur van het ABP en de sociale partners hebben besloten over zowel de nieuwe pensioenregeling als de keuzes voor de overgang naar de nieuwe regeling. In het transitieplan zijn regelingen getroffen voor adequate compensatie welke (deels) verplicht zijn voor u. Daar komen dan extra kosten bij kijken. Het is daarom goed om de ontwikkelingen van uw organisatie te volgen en daar op voor te sorteren voor zover mogelijk in de begroting. In verband met de geplande omvorming van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2026 zal deze ontwikkeling met name relevant zijn voor de gemeenten waar de medewerkers per 1 januari 2026 onder komen te vallen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Duurzaamheids-
verslaggeving

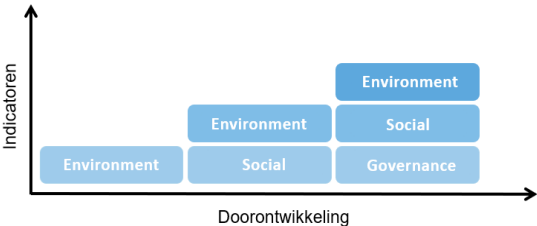
In een tijd waarin duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid centraal staan, wordt de noodzaak voor duurzaamheidsverslaggeving in de publieke sector steeds urgenter. Organisaties in de publieke sector hebben een aanzienlijke impact op mens en milieu en een intrinsieke verantwoordelijkheid om transparantie te bieden. Het opstellen van een duurzaamheidsverslag is daarbij essentieel voor vertrouwen, het voldoen aan verwachtingen van belanghebbenden en het stimuleren van positieve verandering.

Duurzaamheidsverslaggeving is momenteel geen wettelijke vereiste voor decentrale overheden, maar het belang ervan wordt steeds groter. Vanaf het boekjaar 2024 zullen beursgenoteerde bedrijven zich conformeren aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de European Sustainability Reporting Standards (ESRS) als leidende richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving. Kleinere bedrijven zullen zich in de daaropvolgende jaren moeten verantwoorden, al lijkt het nieuwe Omnibus-voorstel dit proces te vertragen.

Decentrale overheden zijn onderdeel van een waardeketen waarin bedrijven zitten die onderhevig zijn aan de CSRD. Transparantie over duurzaamheid is dan ook van strategisch belang voor decentrale overheden, aangezien stakeholders steeds vaker informatie opvragen voor hun eigen rapportageverplichtingen. Zo kan een publieke bank informatie nodig hebben over de inzet van geleende middelen voor duurzame projecten. Andere voorbeelden zijn grote zorginstellingen en verzekeraars die hun duurzaamheidsimpact moeten verantwoorden en samenwerken met de gemeente op het gebied van WMO en jeugdzorg.

Om decentrale overheden richtlijnen te bieden voor de duurzaamheidsverantwoording heeft de Coalition of the Willing—een samenwerkingsverband van publieke instanties en accountants- en advieskantoren—een handreiking ontwikkeld. Deze handreiking biedt concrete richtlijnen voor het meten, rapporteren en verbeteren van duurzaamheidsprestaties. Het doel is om transparantie en kennisdeling te bevorderen, zodat duurzaamheid structureel wordt verankerd in beleid en verslaglegging.

Voor de implementatie van de duurzaamheidsverantwoording, gebaseerd op de ESRS, is gekozen voor een groeimodel. De handreiking richt zich in eerste instantie op milieuaspecten vanwege de haalbaarheid en de urgentie ervan. In de toekomst wordt de handreiking stapsgewijs doorontwikkeld, onder andere met sociale indicatoren en governance-aspecten.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Duurzaamheids- verslaggeving

Gezien de kerntaak van de publieke sector om duurzame meerwaarde voor de samenleving te creëren, ligt het voor de hand dat de sector bekend is met het rapporteren van toegevoegde waarde in het jaarverslag. Het toevoegen van duurzaamheidsinformatie zou een logische stap zijn. Hoe zet uw gemeente de standaard op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving?

Indien u geïnteresseerd bent en dieper in wilt gaan op onderwerpen zoals de Handreiking Duurzaamheidsverslaggeving Decentrale Overheden, de SDG's en de CSRD, kunt u in gesprek gaan met onze ESG-specialisten. Middels op maat gemaakte workshops bespreken we de laatste ontwikkelingen op ESG-gebied en laten we zien hoe best practices effectief kunnen worden toegepast binnen uw gemeente.

Daarnaast kunnen wij u ondersteunen bij CO₂-metingen en rapportages, zodat u beter inzicht krijgt in uw klimaatimpact en gericht kunt werken aan reductie-initiatieven.

Indien u meer informatie wenst, verzoeken wij u dit aan te vragen bij uw bekende contactpersonen bij Flynth.

Workshops

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
<u>1. Onvolledig opgenomen schulden inzake vaststellingsovereenkomsten (voormalig) personeel</u>		
Loonkosten: € 66.634		
@ Te betalen bedragen: € 66.634	€ 66.634	-
<u>2. Ongeautoriseerde reservemutatie bestemmingsreserve Informatieveiligheid</u>		
Lasten € 94.221	€ 94.383	
@ Bestemmingsreserve Informatieveiligheid € 94.383		
Totaal	€ 161.017	-

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage B – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving

Fouten

1. Saldering vooruitontvangen bedragen/ vooruitgefactureerde bedragen:

Vooruitontvangen bedragen: € 13.334.828

€ 13.334.828

@ Debiteuren publiekrechtelijk: € 13.334.828

2. Correctie btw positie:

Nog te betalen btw: € 410.175

€ 410.175

@ Nog te vorderen btw: € 410. 175

3. Correctie terugbetaling deelnemende gemeenten:

Resultaatbestemming 2023: € 1.829.000

€ 1.829.000

@ Baten algemene dekkingsmiddelen & overhead: € 1.829.000

4. Correctie ongeautoriseerde reservemutaties:

Lasten: € 356.421

€ 356.421

@ Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen: € 262.200

@ Bestemmingsreserve afhandeling WOZ bezwaren: € 94.221

5. Correctie overlopende activa:

Crediteuren: € 321.351

€ 321.351

@ Vooruitbetaalde bedragen: € 321.351

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage C - Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van De Connectie, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2024 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2025 te roteren. Wel is in 2024 sprake geweest van wisseling van externe accountant binnen Flynth. Mark Vink heeft de eindverantwoordelijkheid overgenomen van Jankhim Han.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en De Connectie, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage D - Onze communicatie met u

Bevestiging van onafhankelijkheid

Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het algemeen bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024.

Bevestigingen van de directie

Wij hebben bij de directie ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen opgevraagd aangaande uw verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening en de andere informatie.

Daarnaast hebben wij van u een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van De Connectie ontvangen.

Wij hebben in ons opdrachtbevestiging gecommuniceerd over onze verantwoordelijkheden en onafhankelijkheid.

Middels onze board letter en dit accountantsverslag informeren wij het bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024.

Onze communicatie met het algemeen bestuur

Geen meningsverschillen met bestuur en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met de directie geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door de directie en de medewerkers van De Connectie de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Proces van de controle

Wij hebben met de organisatie een beter controleproces dan vorig jaar doorlopen. De korte lijnen en prettige communicatie alsmede de korte doorlooptijd van de gestelde vragen heeft ervoor gezorgd dat het controleproces effectief is geweest. Wij gaan graag met de organisatie in gesprek om het proces te evalueren en waar mogelijk verbeterpunten te formuleren richting jaarrekeningcontrole 2025.

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur van De Connectie en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van de directie en bestuur behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Introductie

Samenvatting

Belangrijkste bevindingen

Oordeel bij de jaarrekening

Overige onderwerpen

Ontwikkelingen

Besluit van **11 juni** 2025
Zaaknummer 4541575

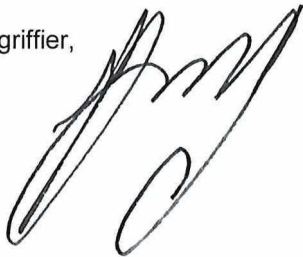
DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2025;

gelet op artikel 8 van de Gemeentewet en artikel 2.4, 4.19 en 13.11 van de Omgevingswet;

besluit:

Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord, zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.TAM1052-0301 met bijbehorende regels en motivering, gewijzigd vast te stellen, door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1 Wijzigingenoverzicht door te voeren;

De griffier,

De voorzitter,

Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' & Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-Omgevingsplan Rijnpark- aanpassen milieucategorieën'

Fasering

☐ Informatieve bespreking	
☐ Meningsvormende bespreking	
☐ Bespreking Moties & Amendementen	
☒ Besluitvormende vergadering	

Voorgesteld besluit

Het college stelt voor

1. Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord gewijzigd vast te stellen;
2. Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën, gewijzigd vast te stellen.

Procedure:

Datum vergadering

11 juni 2025

Type voorstel

Raadsvoorstel

Spreekrecht publiek?

Nee

Voorgesteld resultaat:

Besluitvorming

Aandachtspunten

Vergaderorde besluitvorming

In maximaal twee termijnen voor zowel raad als college worden beide raadsvoorstellen en alle ingediende moties en amendementen in samenhang besproken. Daarna volgt stemming.

Besluitvorming op 11 juni

Deze raadsvoorstellen hebben ook op de agenda van de besluitvormende vergadering van 28 mei 2025 gestaan maar zijn toen niet behandeld. Op verzoek van de raad zijn ze geagendeerd op 11 juni 2025.

Contactgegevens

Portefeuillehouder:
Nermina Kundic
Paul Smeulders

Ambtenaar
Ronald Gubbens
Ronald.Gubbens@arnhem.nl
+31625776512

Raadsadviseur
Willem Lammers
willem.lammers@arnhem.nl
(06) 31 10 79 51

Aandachtspunten

Voorgeschiedenis

1. Raadsvoorstel

- 1.1 Raadsvoorstel "[Vestigen Wet voorkeursrecht gemeenten Rijnpark](#)" besloten op 29 maart 2023
- 1.2. Raadsvoorstel '[Voorbereidingsbesluit Rijnpark](#)' besloten op 20 december 2023
- 1.3. Raadsvoorstel '[Startnotitie Rijnpark](#)' besloten op 31 mei 2023
- 1.4 Raadsvoorstel '[Gebiedsvisie Rijnpark](#)' besloten op 3 juli 2024

2. Raadsbrieven

- 2.1. OPENBAAR GEMAAKT Raadsbrief "[Rijnpark](#)" d.d. 29-11-2022
- 2.2. Raadsbrief "[Vestigen voorkeursrecht Rijnpark](#)", d.d. 10-01-2023

Aandachtspunten

- Op 3 juli 2024 heeft de raad de gebiedsvisie voor Rijnpark vastgesteld. De volgende stap is het wijzigen van het omgevingsplan. Voor Rijnpark volgen er vier: twee over de bedrijventerrein (die liggen nu voor) en twee over de woningbouw (die volgen later).
- Op 20 december 2023 heeft de raad een voorbereidingsbesluit vastgesteld. Met dit voorbereidingsbesluit wordt het huidige gebruik bevroren, met als doel om vooruitlopend op de wijzigingen van het omgevingsplan activiteiten te voorkomen die strijdig zijn met de beoogde gebiedsontwikkeling. Het huidige omgevingsplan biedt meer milieuruimte dan wenselijk is voor de gebiedsvisie.
- Om de woningbouw (op termijn) mogelijk te maken is aanpassing van het omgevingsplan op beide onderdelen noodzakelijk. Namelijk:
 - 1. Aanpassing van de milieucategorieën;
 - 2. Aanpassen van het gezoneerd industrieterrein.
- Beide voorstellen liggen nu tegelijk voor als raadsvoorstel en worden gelijktijdig voorbereid in de raadskamer.
- Het voorbereidingsbesluit loopt af op 30 juni 2025. De voorliggende wijziging op het omgevingsplan geven hieraan het vervolg, door het gezoneerd industrieterrein en de bijbehorende geluidzone aan te passen. Uiterlijk 30 juni 2025 moet de wijziging van het omgevingsplan zijn bekendgemaakt. Vanwege de zienswijze van de provincie verplicht de Omgevingswet dat tussen de vaststelling en de bekendmaking minimaal 2 weken moet zitten. Dit betekent dat de gemeenteraad uiterlijk 15 juni 2025 de wijziging van het omgevingsplan moet vaststellen, wil de beschermende werking van het voorbereidingsbesluit behouden blijven. Dat wil zeggen dat hierover op 11 juni een besluit moet worden genomen.

Moties en Toezeggingen

De volgende moties en toezeggingen worden met het raadsvoorstel afgedaan:

Niet van toepassing

Mogelijk resultaat:

Besluitvorming over de raadsvoorstellen en mogelijk ingediende moties en amendementen.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M163**
Zaaknummer: 4541575
Status:
Onderwerp: TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord & TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Titel:

Geef bedrijven duidelijkheid over voortzetten huidige bedrijfsactiviteiten op en rondom Rijnpark

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De raad op 20 december 2023 een voorbereidingsbesluit ¹ over de milieucategorieën en de geluidszonering op Rijnpark heeft genomen waarmee de bestaande situatie is bevroren;
- Dit bij ondernemers en organisaties op Rijnpark, de Nieuwe Haven, het Broek en het toenmalige IPKW (nu Cleantech Park Arnhem) voor onduidelijkheid en zorgen over hun huidige en toekomstige bedrijfsvoering en bedrijfsactiviteiten heeft gezorgd;
- Arnhem een grote opgave heeft als het gaat om het zo optimaal mogelijk invullen van de vierkante meters binnen de gemeente;
- Ondernemers en organisaties duidelijkheid willen over wat de gemeente van plan is met de ontwikkeling van het gebied op en rondom Rijnpark;
- Door het voorbereidingsbesluit beperkingen gelden in het eventueel uitbreiden van bedrijfsactiviteiten van nabijgelegen ondernemers en organisaties.

Omdat we vinden dat:

- Ondernemers in het gebied, die vaak al tientallen jaren in Arnhem zijn gevestigd, het verdienen om duidelijkheid te krijgen over wat het besluit over de milieucategorieën en de geluidszonering voor hen betekent;
- Het verder ontwikkelen en uitvoeren van de plannen op Rijnpark cruciaal zijn voor Arnhem bij het oplossen van de woningnood;
- Het in de verdere concretisering van plannen randvoorwaardelijk is om alle betrokkenen goed mee te nemen en te informeren.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- In de verdere planvorming op Rijnpark rekening te houden met nabij gevestigde bedrijven en de door hen verrichte (vergunde) bedrijfsactiviteiten;
- Proactief met ondernemers in gesprek te gaan die zich op en rondom Rijnpark bevinden en met hen in gesprek te blijven over de planvorming en de ontwikkelingen in het gebied;

¹ [Document Arnhem - Raadsvoorstel 'Vorbereidingsbesluit Rijnpark' - iBabs Publieksportaal](#)

- Actief ondersteuning te bieden bij vragen van ondernemers over vergunde ruimte en groeimogelijkheden.

Indieners:

Alwin van Engelenburg – VVD

Joris Brandts – D66

Luc Groot - CDA

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 4541575

Onderwerp: Vaststellen TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Kernboodschap

Na de vaststelling van de Gebiedsvisie voor Rijnpark wil de gemeente nu het bestaande gezoneerd industrieterrein en de bestaande planologische milieucategorieën van bedrijven in en rondom Rijnpark aanpassen met twee wijzigingen van het omgevingsplan. Met dit besluit beoogt de gemeente om de uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven binnen Rijnpark en voor een gedeelte buiten Rijnpark (deels) te beperken. Het uitgangspunt is dat alle bedrijven hun huidige bedrijfsvoering kunnen voortzetten totdat er daadwerkelijk ontwikkeld gaat worden.

Voorstel

1. Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord, zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.TAM1052-0301 met bijbehorende regels en motivering, gewijzigd vast te stellen, door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1 Wijzigingenoverzicht door te voeren.

Inleiding

De gemeente is bezig met de voorbereidingen voor het realiseren van Rijnpark. Hiermee wil de gemeente een aantrekkelijk woon-werkgebied creëren in een aangename, groene en veilige leefomgeving in combinatie met bijbehorende voorzieningen zoals sport en bewegen, onderwijs en maatschappelijke voorzieningen. Er zijn door de raad diverse beleidsstukken vastgesteld die richting geven aan deze gebiedsontwikkeling zoals een Ontwikkelperspectief Spoorzone Arnhem-Oost en de Gebiedsvisie Rijnpark.

Op 20 december 2023 heeft de raad het [voorbereidingsbesluit](#) Rijnpark vastgesteld. Dit voorbereidingsbesluit bevat voorbereidingsregels die het huidige gebruik bevriezen. Doel van het voorbereidingsbesluit is om vooruitlopend op de wijziging van het omgevingsplan activiteiten te voorkomen die strijdig zijn met de beoogde gebiedsontwikkeling. Dit is nodig omdat het omgevingsplan meer milieuruimte mogelijk maakt dan er nu aanwezig is.

Op dit moment is Rijnpark een bedrijventerrein waar bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan die niet gemengd kunnen worden met woningen. Daarnaast valt Rijnpark binnen de grenzen van het gezoneerd industrieterrein Arnhem-Noord. Op een gezoneerd industrieterrein mogen bedrijven zich

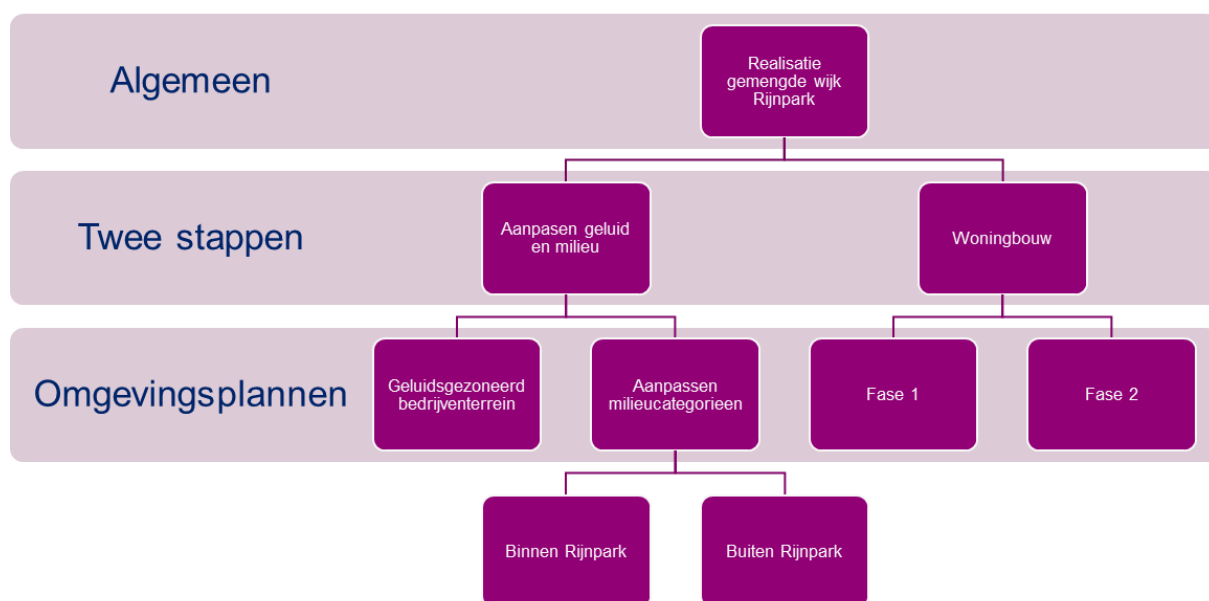

vestigen die veel (industrie)lawaai maken. Om de woningbouw (op termijn) mogelijk te maken is aanpassing van het omgevingsplan op beide onderdelen noodzakelijk. Er zijn twee wijzigingen voorbereid:

1. Aanpassing van de milieucategorieën;
2. Aanpassen van het gezoneerd industrieterrein.

De wijziging van het omgevingsplan om de ontwikkeling van fase 1 van Rijnpark mogelijk te maken volgt begin 2026.

Hieronder een schematische weergave van de benodigde wijzigingen.

Het ontwerp TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord heeft vanaf 20 januari 2025 zes weken ter inzage gelegen. U bent hier per [raadsbrief](#) over geïnformeerd. Tijdens de terinzagelegging zijn drie zienswijzen ingediend. In het zienswijzenrapport (bijlage 2b) is een samenvatting van de zienswijzen opgenomen met een reactie van de gemeente. De zienswijzen geven aanleiding om de motivering van het omgevingsplan aan te vullen.

Het TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën is [digitaal](#) in te zien. Voor het raadplegen van een TAM-Omgevingsplan is bij het raadsvoorstel een handreiking bijgevoegd.

Beoogd effect

Het gezoneerd industrieterrein aanpassen, zodat de vestigingsmogelijkheden voor nieuwe bedrijven worden beperkt. Hiermee kan de ontwikkeling van Rijnpark doorgang vinden.

Argumenten

- 1.1 *Het aanpassen van het gezoneerd industrieterrein is noodzakelijk om de ontwikkeling van*

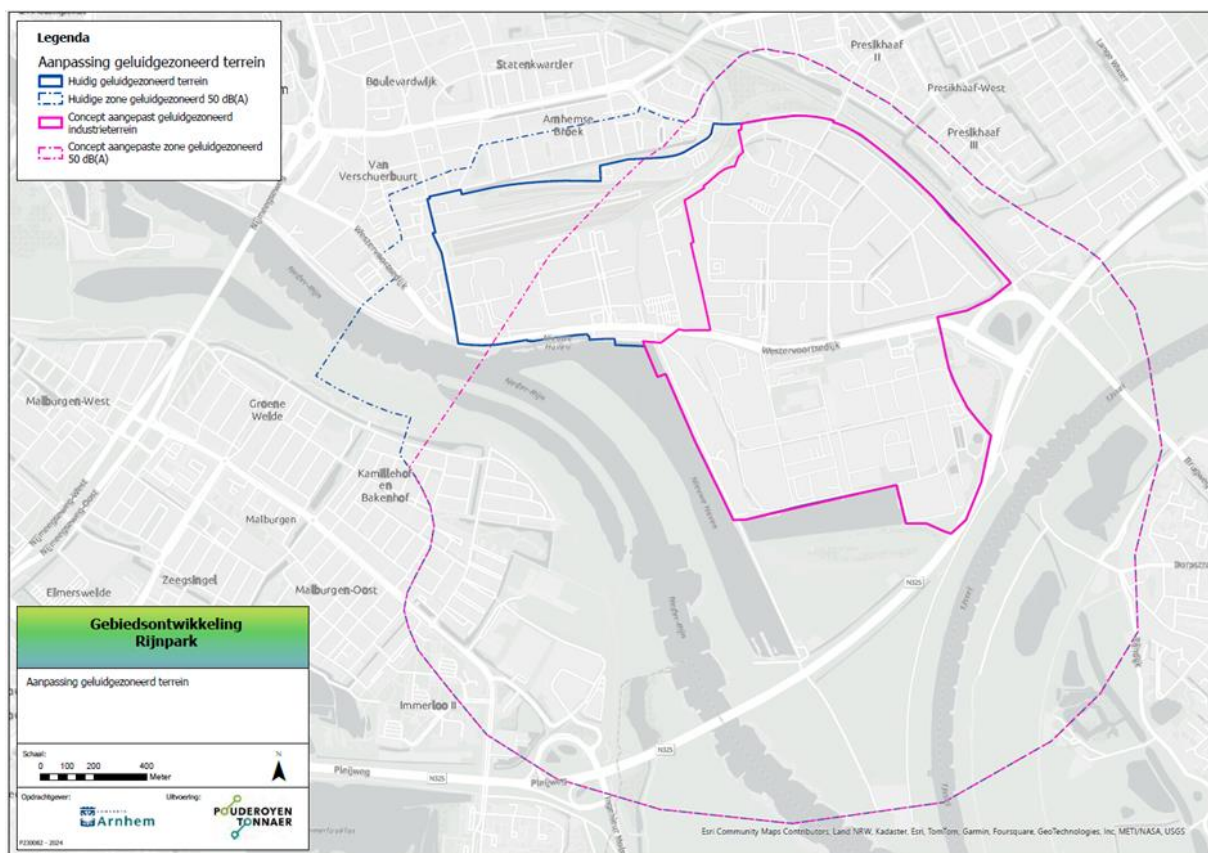

Rijnpark mogelijk te maken.

Rijnpark is nu onderdeel van het gezoneerd industrieterrein Arnhem-Noord. Woningen horen niet thuis op een gezoneerd industrieterrein. Dat betekent dat het gezoneerd industrieterrein en de bijbehorende geluidzone moet worden aangepast. Met de voorgenumen aanpassing is Rijnpark geen onderdeel meer van het gezoneerd industrieterrein.

Rond een gezoneerd industrieterrein (hieronder met een dikke blauwe of roze lijn aangeduid) ligt een geluidzone. Aan de buitengrens (hieronder met een blauwe of roze stippellijn) van deze geluidzone moet de geluidbelasting als gevolg van alle bedrijven op het terrein aan een bepaalde waarde voldoen: de 50 dB(A)-etmaalwaarde. Bij iedere vergunningaanvraag toetst de beheerder van het terrein of de bedrijven gezamenlijk met die aanvraag nog aan de 50 dB(A)-etmaalwaarde bij de zonegrens kunnen voldoen.

Op onderstaande kaart is de oude zone (blauwe doorgetrokken lijn) inclusief de oude buitengrens (blauwe stippellijn) en de nieuwe zone (roze doorgetrokken lijn) inclusief de nieuwe buitengrens (roze stippellijn) te zien. Met deze nieuwe zonegrens kunnen woningen worden gerealiseerd in Rijnpark.

- 1.2 Voor bedrijven buiten Rijnpark blijft er ruimte om te groeien binnen het gezoneerd industrieterrein.

Voor de bedrijven die binnen het gezoneerd industrieterrein blijven liggen verandert de (geluid)systematiek niet. In het actuele zonebewakingsmodel zijn de huidige vergunde situaties en de geluidruimte voor meldingsplichtige bedrijven opgenomen. Uit het zonebewakingsmodel blijkt dat de huidige zone nog ruimte biedt voor bedrijven om akoestisch te groeien. De huidige groeiruimte is circa 2 dB. De nieuwe geluidzone is zodanig aangepast dat de huidige 2 dB groeiruimte voor de bedrijven rondom Rijnpark (die dus op het geluidsgezoneerd terrein blijven liggen) behouden blijft.

- 1.3 *Voor bedrijven binnen Rijnpark betekent het aanpassen van het gezoneerd industrieterrein dat zij voorlopig hun activiteiten kunnen voortzetten.*

De bedrijven die na de aanpassing buiten het gezoneerd industrieterrein komen te liggen, zijn allemaal gelegen binnen Rijnpark (het gebied dat ontwikkeld wordt). Dat betekent dat voor het geluid van de bedrijven niet meer naar het geheel van alle bedrijven wordt gekeken maar naar het geluid van het individuele bedrijf. Gezien het type bedrijven die hier zitten (geen grote lawaaimakers) zal dit geen gevolgen hebben voor de bestaande bedrijven.

- 1.4 *De ingediende zienswijzen leiden tot het aanvullen van de motivering van het omgevingsplan.*

Tijdens de terinzagelegging van het TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord zijn drie zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de zienswijzennota.

Naar aanleiding van de zienswijzen van Tennet en Lingevastgoed is met name een nadere toelichting gegeven op de reikwijdte van het wijzigingsbesluit en toegelicht dat deze op de bedrijven geen effect heeft. Deze zienswijzen geven geen aanleiding om voor te stellen het omgevingsplan gewijzigd vast te stellen.

De derde zienswijze is van de provincie Gelderland. Zij willen dat er voldoende locaties voor hoge milieucategorieën in de regio blijven. Dit raakt met name het omgevingsplan Rijnpark – aanpassen milieucategorieën. Maar ook het verkleinen van het gezoneerde industrieterrein heeft effect op de vestigingsmogelijkheden van bedrijven (zie kanttekening 1.1). Naar aanleiding van de zienswijzen van de provincie is het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' opgesteld. Dit is een bijlage bij het raadsvoorstel 'Vaststellen TAM omgevingsplan Rijnpark - aanpassen milieucategorieën'. De motivering van het TAM-Omgevingsplan is hierop aangevuld (zie bijlage 1 Wijzigingenoverzicht en bijlage 2a Zienswijzennota).

Kanttekeningen en risico's

- 1.1 *Door het verkleinen van het gezoneerde industrieterrein is er minder ruimte voor bedrijven met een hoge milieubelasting.*

Een gezoneerd industrieterrein regelt dat alle bedrijven binnen de zone gezamenlijk een bepaalde hoeveelheid geluid mogen maken. De geluidbelasting wordt gemeten op de grens van de geluidzone. De geluidbelasting wordt berekend door middel van een model: het zonemodel. Doordat het geluid van alle bedrijven gezamenlijk wordt berekend kunnen bedrijven die veel geluid produceren zich op een gezoneerd industrieterrein vestigen indien daar ook bedrijven zijn die juist minder geluid produceren.

Door het verkleinen van het gezoneerd industrieterrein is er minder fysieke ruimte voor dit soort type bedrijven. De geluidruimte voor de bedrijven die op het gezoneerd industrieterrein zijn gevestigd blijft wel hetzelfde (zie argument 1.3).

1.2 *Het omgevingsplan moet voor 15 juni 2025 worden vastgesteld als het bestaande voorbereidingsbesluit afloopt.*

Het voorbereidingsbesluit voor Rijnpark loopt af op 30 juni 2025 af. Dit besluit is genomen om de bestaande situatie te 'bevriezen'. De voorliggende wijziging op het omgevingsplan geven hieraan het vervolg, door het gezoneerd industrieterrein en de bijbehorende geluidzone aan te passen. Uiterlijk 30 juni 2025 moet de wijziging van het omgevingsplan zijn bekendgemaakt. Vanwege de zienswijze van de provincie verplicht de Omgevingswet dat tussen de vaststelling en de bekendmaking minimaal 2 weken moet zitten. Dit betekent dat de gemeenteraad uiterlijk 15 juni 2025 de wijziging van het omgevingsplan moet vast stellen.

Participatie

Er zijn twee informatieavonden georganiseerd voor de terinzagelegging van de ontwerp wijzigingsbesluiten (28 november en 9 december 2024). Voor deze informatieavonden zijn alle eigenaren en huurders per brief uitgenodigd. Tijdens de informatieavonden was de mogelijkheid om met medewerkers van de gemeente in gesprek te gaan over de beoogde wijzigingen en is een technische presentatie gegeven. Verder hebben er verschillende individuele gesprekken met bedrijven en eigenaren plaatsgevonden om hun specifieke vragen te beantwoorden.

Naar aanleiding van de zienswijzen is er nader overleg is geweest met verschillende indieners om de gemeentelijke reactie af te stemmen.

Eerder is al breed gecommuniceerd over de plannen van Rijnpark. Er was een Infofest 1 (1 juli 2023) en Infofest 2 (29 augustus 2024) waar omwonenden en bedrijven voor waren uitgenodigd. Daarnaast is er vanaf 17 oktober 2024 wekelijks een inloopspreekuur Rijnpark en is eind oktober 2024 de eerste nieuwsbrief Rijnpark verzonden aan mensen en/of bedrijven die zich daarvoor hebben aangemeld.

Financiën

Het aanpassen van de omgevingsplannen past binnen de werkzaamheden en activiteiten zoals deze zijn opgenomen en begroot in de gebiedsexploitatie Spoorzone Arnhem Oost.

RAADSVOORSTEL

De wijziging van het omgevingsplan voor het aanpassen van de milieucategorieën zorgt voor een beperking van de gebruiksmogelijkheden. Het vestigen van nieuwe bedrijven met een hoge milieubelasting is straks niet meer mogelijk. Dit kan leiden tot nadeelcompensatie (voorheen planschade).

In het risicoprofiel Rijnpark en daarmee in het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente is rekening gehouden met mogelijke nadeelcompensatie van fase 1. Bij de eerstvolgende actualisatie van het risicoprofiel zal dit risico worden meegenomen in de herijking van het totale risicoprofiel.

Uitvoering

Na vaststelling van het wijzigingsbesluit door uw raad wordt het besluit op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt. Na bekendmaking kunnen belanghebbenden nog zes weken beroep aantekenen tegen het wijzigingsbesluit bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het omgevingsplan treedt in werking vier weken na de bekendmaking. Indien er geen beroep wordt ingediend wordt het wijzigingsbesluit onherroepelijk.

Communicatie

Alle indieners van de zienswijzen hebben een brief ontvangen. Andere belanghebbende worden middels een nieuwsbrief en via de website geïnformeerd over de vaststelling van de wijziging van omgevingsplan.

De vaststelling van het de wijziging van het omgevingsplan wordt gepubliceerd in het digitale gemeentebblad.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Bijlage 1 Wijzigingenoverzicht
- Bijlage 2a Zienswijzen geanonimiseerd
- Bijlage 2b Zienswijzennota
- Bijlage 3a Regels TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
- Bijlage 3b Verbeelding NL.IMRO.0202.TAM1052-0301 TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
- Bijlage 3c Motivering TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
- Bijlage 3d Bijlage bij de motivering TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord
- Bijlage 4 Handreiking TAM-Omgevingsplan
- Bijlage 5 Zienswijzen niet geanonimiseerd (niet openbaar publiceren)

RAADSVOORSTEL

Besluit van 11 juni 2025
Zaaknummer 4541575

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2025;

gelet op artikel 8 van de Gemeentewet en artikel 2.4, 4.19 en 13.11 van de Omgevingswet;

besluit:

1. Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord, zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.TAM1052-0301 met bijbehorende regels en motivering, gewijzigd vast te stellen, door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1
Wijzigingenoverzicht door te voeren;

De griffier,

De voorzitter,

Bijlage 1 Wijzigingenoverzicht

Wijzigingenoverzicht bij het raadsbesluit van de gemeenteraad van Arnhem van 11 juni 2025 tot vaststelling van omgevingsplanwijzigingsbesluit 'TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord'

Zaaknummer 4541575

Wijzigingen van technische aard, zoals vernummeringen en kennelijke verschrijvingen worden niet specifiek benoemd in het wijzigingenoverzicht.

In dit document worden eerst de wijzigingen benoemd naar aanleiding van zienswijzen. Vervolgens worden de ambtshalve wijzigingen benoemd. In dit wijzigingenoverzicht wordt voor de regels met **groen** aangegeven welke onderdelen zijn toegevoegd. **Roed** geeft de verwijderde onderdelen van de regels aan.

Wijzigingen in de verbeelding en motivering worden specifiek benoemd in dit document.

Inhoud

1. Aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen	3
1.1 Motivering hoofdstuk 4.2 Provinciaal beleid	3
2. Ambtshalve aanpassingen	3
2.1 Technische aanpassing Omgevingsplanactiviteiten	3

1. Aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen

1.1 Motivering hoofdstuk 4.2 Provinciaal beleid

MOTIVERING

In de motivering is hoofdstuk 4.2 Provinciaal beleid toegevoegd.

TOELICHTING

De zienswijze geeft aanleiding om in de motivering hoofdstuk 4.2 Provinciaal beleid toe te voegen. Ook is aangegeven dat het college het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' heeft vastgesteld.

2. Ambtshalve aanpassingen

2.1 Technische aanpassing Omgevingsplanactiviteiten

REGELS

In hoofdstuk 5 Omgevingsplanactiviteiten zijn de omgevingsplanactiviteiten ten aanzien van bouwen, samengevoegd met de bouwregels in hoofdstuk 4. De formulering 'het is verboden om zonder omgevingsvergunning geluidgevoelige objecten en/of ten behoeve van geluidgevoelige objecten te bouwen' past niet goed in het stelsel van de Omgevingswet. Omdat op grond van de bruidsschat al een vergunningplicht geldt voor bouwen, moeten deze regels worden gezien als beoordelingsregel voor bouwen en niet een zelfstandige omgevingsplanactiviteit.

Dit heeft geresulteerd in een aanpassing in de volgende artikelen:

- Artikel 5 Bouwregel geluidzone – industrie
- Artikel 6 Omgevingsplanactiviteit geluidzone - industrie

BIJLAGE 2a Gebundelde zienswijzen Onderdeel uitmakend van het raadsvoorstel Vaststellen TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Gebundelde zienswijzen behorende bij het raadsvoorstel tot vaststelling van TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord (zaaknummer 4541575).

GEANONIMISEERD

#1

LINGEDELTA

Aan de Gemeenteraad van Arnhem.
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

DATUM

BEHANDELD DOOR

ONZE REFERENTIE

BETREFT Zienswijze TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief wil Lingevastgoed BV (hierna: Lingevastgoed) haar zienswijze kenbaar maken met betrekking tot het ontwerpwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord (kenmerk NL.IMRO.0202.TAM1052-0201) (hierna: het Omgevingsplan).

Als grondeigenaar van de percelen, kadastraal bekend gemeente Arnhem, sectie D perceelnummers 5723, 5725, 5726 en 5728 (totaal 4.746 m² groot) gelegen aan de Westervoortsedijk, hecht Lingevastgoed veel waarde aan een zorgvuldig proces met betrekking tot de ontwikkeling Rijnpark, waarbij haar bestaande rechten en activiteiten niet worden beperkt.

In deze zienswijze uiten wij onze zorgen en zetten wij onze opmerkingen uiteen ten aanzien van de voorgestelde wijzigingen in de geluidszoneringen, en de impact hiervan op de huidige en toekomstige exploitatie van het bedrijventerrein. Wij verzoeken u om onze zienswijze mee te nemen in de verdere besluitvorming.

1. Op ons perceel wordt de volgende gebiedsaanduiding toegewezen: Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'geluidzone - industrie - verwijderde geluidzone' zijn de regels over de geluidzone voor het gezoneerd industrieterrein uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan, zoals bedoeld in artikel 22.1 lid 1 van de Omgevingswet jo artikel 4.6 lid 1 sub a Invoeringswet Omgevingswet, zoals die luiden op het moment van ter inzage legging van dit plan, niet van toepassing.

Met deze 'dezoning' worden onze toekomstige werkzaamheden belemmerd. Voor onze locatie dient de geluidzone industrie van toepassing te blijven inclusief de bestaande groeirimte. Door de voorgenomen dezoning zullen wij bij een wijziging van vergunning of activiteiten direct belemmeringen ondervinden van de regels als vastgelegd in het Omgevingsplan.

2. In het onderzoek DGMR, kenmerk Rapport M.2023.1219.02.R001 d.d. 5-12-2024 welke als bijlage 1 aan het Omgevingsplan is gehecht wordt de aanwezige bedrijvigheid in en rond het plangebied en de invloed van de bedrijven op onderzocht. Deze is weergegeven in figuur 7 van de bijlage. Daaruit is te zien dat de geluidshindercontour verband houdend met de aanwezige activiteiten op onze locatie over het toekomstige te ontwikkelen Rijnpark ligt en daarmee een beperking zal vormen voor toekomstige

LINGEDELTA

woningbouw binnen deze geluidscontour. De conclusie van het onderzoek luidt: *"Met het gedeeltelijk dezoneren gelden geen beperkingen voor de bedrijven die op dit terrein liggen. De industrieterreingrens kan worden aangepast en de zone kan worden verlegd."*

Hierbij wordt echter uitgegaan dat ons eigendom aan de Westervoortsedijk (ook) wordt omgezet in het belang van de woningbouw. Dat is op dit moment nog geen zekerheid en zoals u bekend lopen hier nog gesprekken over.

Wij verzoeken u om eerst te komen tot een zorgvuldige afronding van de lopende gesprekken en om pas daarna het Omgevingsplan te wijzigen.

In afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet,

#2

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland
Gemeente Arnhem
T.a.v. Gemeenteraad
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Kopie aan: rijnpark@arnhem.nl

DATUM	28 februari 2025
UW REFERENTIE	
ONZE REFERENTIE	GFN-RE 25-0042
BEHANDELD DOOR	
TELEFOON DIRECT	
E-MAIL	ruimtelijkeplannen@tennet.eu

BETREFT Zienswijze TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord

Geachte leden van de Raad,

In publicatie #22407 van het Gemeenteblad van Arnhem is bekend gemaakt dat bovengenoemd plan ter inzage ligt. Van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen maakt TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) bij deze graag gebruik.

Achtergrond TenneT

TenneT is bij de Elektriciteitswet 1998 (de 'E-wet') aangewezen als beheerder van het landelijke hoogspanningsnet van 110kV en hoger. Het landelijke hoogspanningsnet is door het ministerie van EZK als vitale infrastructuur aangeduid. TenneT is hiermee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van het landelijke hoogspanningsnet.

De kerntaken van TenneT zijn het optimaal beheren, onderhouden en veiligstellen van bestaande en nieuwe onder- en bovengrondse hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations.

De hoogspanningsverbindingen en -stations van TenneT zijn dan ook ruimtelijke relevant. Deze vitale infrastructuur moet daarom een gepaste bescherming krijgen en behouden in ruimtelijke plannen en besluiten. Het uitgangspunt hierbij is een ongestoorde ligging gedurende de gehele levensfase van de hoogspanningsverbinding.

Om de gevaren zoveel mogelijk te beperken voor de medemens en om er mede op toe te kunnen zien dat er geen aantasting plaats kan vinden van het doelmatig en veilig functioneren van hoogspanningsverbindingen en -stations, streven wij ernaar om een juiste planologische borging te krijgen en behouden.

Plangebied

Binnen de plangrens van het TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord bevindt zich het 150kV hoogspanningsstation Arnhem (AH150), welke is gelegen aan de Broekstraat 20a.

Dit hoogspanningsstation is een knooppunt in het hoogspanningsnet en verbind ondergrondse 150kV kabelverbindingen Kattenberg - Arnhem (wit) met Kattenberg - Arnhem (zwart).

Op onderstaande afbeeldingen is het 150kV hoogspanningsstation Arnhem weergegeven.

Dezoneren industrieterrein

Met het (gedeeltelijk) dezoneren van het industrieterrein valt het hoogspanningsstation buiten de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit in aanzienlijke mate geluid veroorzaken - verbod' en ligt binnen de 'geluidzone - industrie - verwijderde geluidzone'. Dit is voor TenneT akkoord.

Het vastleggen van een geluidsproductieplafond voor het station is immers niet aan de orde. Er staan geen transformatoren met een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer buiten opgesteld.

Wel willen wij expliciet aangeven dat hoogspanningsstations geluid maken en zijn gehouden aan vigerende wettelijke geluidsnormen. Uit de ter inzage gelegde documenten blijkt onvoldoende wat de consequenties zijn voor de (toekomstige) bedrijfsvoering van het hoogspanningsstation.

Om nu en in de toekomst te voldoen aan de geluidsnormen en daarmee een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk belang, krijgen wij graag nader inzicht in de impact van het voornemen en beoogde ontwikkeling die hiermee wordt geïnitieerd. Wij verzoeken u inzichtelijk te maken op welke wijze aanwezigheid van het hoogspanningsstation in de plannen is meegenomen.

Tot slot

Mocht u naar aanleiding van dit verzoek vragen hebben, of nadere informatie wensen, dan verneem ik dat graag.

Met vriendelijk groet,
TenneT TSO B.V.

.....

..... en

#3

Datum

28 februari 2025

Zaaknummer

2025-002923

Onderwerp

zienswijze

TAM-IMRO omgevingsplan Rijnpark -
geluidzonepost@gelderland.nl**Blad**

1 van 2

De raad van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Beste leden van de raad,

Wij hebben op 20 februari 2025 TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing geluidzone ontvangen. Hierin is ons belang 'Werklocaties' onvoldoende meegewogen. Wij dienen hierbij een zienswijze in op TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën.

Provinciaal belang

U wilt in het omgevingsplan de geluidzone van het bedrijvenpark Rijnpark en delen van de bedrijventerreinen Het Broek en De Nieuwe Haven aanpassen ten behoeve van circa 7.000 woningen en een stadspark. In relatie tot de woningbouwopgave ondersteunen wij uw plannen voor grootschalige woningbouw. Wij vinden het echter van belang dat er voldoende ruimte beschikbaar moet blijven voor bedrijven, en specifiek bedrijven met een hogere milieucategorie. Omdat behoud en/of compensatie van hogere milieucategorieën nog onvoldoende is geborgd, dienen wij een zienswijze in.

De provinciale Omgevingsverordening voorziet sinds januari 2024 erin dat plannen die voorzien in een wijziging van een werklocatie getoetst moeten worden aan het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Als de ontwikkeling niet past in het geldende RPW moet dit plan worden voorgelegd aan regio én provincie. Gedeputeerde Staten moeten instemmen met de voorgestelde wijziging (artikel 5.70, lid 1 en 2). U heeft dit plan niet aan ons voorgelegd.

We hebben dit in de verordening opgenomen om onze bedrijventerreinen, en dan in het bijzonder de Hoge Milieucategorieën terreinen, toereikend te beschermen.

Dit is ook in lijn met het concept RPW van de Groene Metropoolregio.

Datum

28 februari 2025

Zaaknummer

2025-002923

Blad

2 van 2

Wij zijn reeds ambtelijk en binnenkort ook bestuurlijk met u in overleg over een oplossing. Wij zien de gesprekken met vertrouwen tegemoet.

namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

[Redacted signature block]

BIJLAGE 2b Zienswijzennota

Onderdeel uitmakend van het raadsvoorstel Vaststellen TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Zienswijzennota behorende bij het raadsvoorstel tot vaststelling van TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord (zaaknummer 4541575).

1. Inleiding

Het 'TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord' (hierna TAM-Omgevingsplan) heeft ter inzage gelegen. De zienswijzeperiode was van maandag 20 januari 2025 tot maandag 3 maart 2025.

Er zijn in totaal drie unieke zienswijzen ingediend.

NR.	INDIENER
1	Lingevastgoed B.V.
2	TenneT TSO B.V.
3	Provincie Gelderland

In paragraaf 2 staat een overzicht van de zienswijzen met daarbij een inhoudelijke reactie van de gemeente.

Deze zienswijzennota maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel tot vaststelling van dit TAM-Omgevingsplan.

2. Overzicht ingediende zienswijzen

Algemene opmerking vooraf: Waar in het stuk gesproken wordt over TAM-Omgevingsplan wordt bedoeld 'TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord'.

Overzicht ingediende zienswijzen

Zienswijze nummer		Samenvatting gronden	Reactie gemeente
Zienswijze 1 Lingevastgoed B.V.			
#1	1.1	Reclamant geeft aan dat met deze 'dezonering' de toekomstige werkzaamheden belemmerd worden. Reclamant stelt dat voor de locatie van de reclamant de geluidzone industrie van toepassing dient te blijven inclusief de bestaande groeiruinimte.	De locatie van reclamant ligt in het huidige bestemmingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord binnen de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie'. De locatie ligt niet op het gezoneerd industrieterrein maar wel binnen de geluidzone van het gezoneerd industrieterrein. De regels die horen bij de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie' zorgen ervoor dat er geen nieuwe woningen of andere geluidsgevoelige functies mogen worden gebouwd binnen die zone, tenzij wordt voldaan aan de voorkeurswaarde of een verkregen hogere waarde op grond van de Wet geluidhinder of de voorwaarden opgenomen in het besluit hogere waarden. Het TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord verkleint het gezoneerd industrieterrein. Dit heeft tot gevolg dat de geluidzone verder van de locatie van reclamant af komt te liggen. Daarom is op de locatie van reclamant de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie – verwijderde geluidzone' opgenomen. Dit artikel regelt dat artikel 5 van het bestemmingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord niet meer van toepassing is. Dit omdat de locatie van reclamant op voldoende afstand ligt van het (aangepaste) gezoneerde industrieterrein. Een toets, bij het realiseren van woningen of andere geluidsgevoelig gebouwen, op het gezamenlijke geluid van het de bedrijven op het gezoneerde industrieterrein, is niet meer noodzakelijk.

			Voor reclamant verandert er feitelijk niets. De huidige bedrijfsactiviteiten waren en zijn niet gelegen op een gezoneerd industrieterrein.
#1	1.2	Reclamant geeft aan dat in het onderzoek van DGMR, welke als bijlage 1 hoort bij TAM-Omgevingsplan. De aanwezige bedrijvigheid in en rond het plangebied en de invloed van de bedrijven is onderzocht. De invloedsgebieden van de huidige bedrijven zijn weergegeven in figuur 7 van de bijlage. Daaruit is te zien dat de geluidshindercontour verband houdend met de aanwezige activiteiten op de locatie van reclamant over het toekomstige te ontwikkelen Rijnpark ligt en daarmee een beperking zal vormen voor de toekomstige woningbouw binnen de geluidscontour. Reclamant stelt dat de conclusie van het onderzoek niet kloppend is. Volgens reclamant wordt er van uitgegaan dat de locatie van reclamant wordt omgezet in het belang van de woningbouw. Reclamant geeft aan dat dit moment nog geen zekerheid is en hier gesprekken over lopen.	Zoals in het antwoord bij 1.1 al aangegeven ligt de locatie van reclamant niet op het gezoneerd industrieterrein. Voor reclamant verandert er feitelijk niets. De huidige bedrijfsactiviteiten waren en zijn niet gelegen op een gezoneerd industrieterrein. Waar reclamant stelt dat Rijnpark fase 1 niet zonder meer ontwikkeld kan worden klopt dit. Echter maakt dit TAM-Omgevingsplan de ontwikkeling met o.a. woningbouw niet mogelijk. Pas wanneer het omgevingsplan wordt gewijzigd voor de ontwikkeling met o.a. woningbouw, moet worden onderzocht en gemotiveerd hoe dit past binnen de situatie van reclamant.
#1	1.3	Reclamant verzoekt om eerst tot een zorgvuldige afronding te komen van de lopende gesprekken en pas daarna het omgevingsplan te wijzigen.	De gemeente bereidt een omgevingsplan voor de ontwikkeling van Rijnpark en doet dit in overleg met de eigenaren waaronder Lingevastgoed.
Zienswijze 2 TenneT TSO B.V.			
#2	2.1	Reclamant geeft aan dat hoogspanningsstations geluid maken en zich moeten houden aan vigerende wettelijke geluidsnormen. Uit de ter inzage gelegde documenten blijkt voor reclamant onvoldoende wat de consequenties zijn voor de (toekomstige) bedrijfsvoering van het hoogspanningsstation. Om nu en in de toekomst te voldoen aan de geluidsnormen en daarmee een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk belang, wil reclamant graag nader inzicht in de impact van het voornemen en beoogde	De locatie van reclamant ligt in het huidige bestemmingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord binnen de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie'. De locatie ligt niet op het gezoneerd industrieterrein maar wel binnen de geluidzone van het gezoneerd industrieterrein. De regels die horen bij de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie' zorgen ervoor dat er geen nieuwe woningen of andere geluidsgevoelige functies mogen worden gebouwd binnen die zone, tenzij wordt voldaan aan de voorkeurswaarde of een verkregen hogere waarde op grond van de Wet geluidhinder of de voorwaarden

		ontwikkeling die hiermee wordt geïnitieerd. Reclamant verzoekt inzichtelijk te maken op welke wijze aanwezigheid van het hoogspanningsstation in de plannen is meegenomen.	opgenomen in het besluit hogere waarden. Deze geluidsregels gaan over het geluid wat wordt veroorzaakt door alle bedrijven tezamen op het gezoneerd industrieterrein. Het hoogspanningsstation ligt niet op het gezoneerd industrieterrein. Voor het hoogspanningsstation gelden de bestaande regels uit de bruidsschat (hoofdstuk 22 van het Omgevingsplan gemeente Arnhem) en het Besluit activiteiten leefomgeving. Het bedrijf van reclamant moet aan die regels voldoen. Het TAM-Omgevingsplan maakt geen woningen mogelijk. Bij de toekomstige wijziging van het Omgevingsplan (waarbij de ontwikkeling van Rijnpark met o.a. woningen daadwerkelijk juridisch wordt mogelijk gemaakt) zal rekening worden gehouden met de aanwezige bedrijvigheid waaronder het hoogspanningsstation. Er is geen reden om aan te nemen dat het bedrijf conflicteert met de toekomstige ontwikkeling van Rijnpark. Wij zijn met reclamant in gesprek over de invloed van de ontwikkeling van Rijnpark op het hoogspanningsstation.
Zienswijze 3 Provincie Gelderland			
#3	3.1	Reclamant geeft aan dat het van belang te vinden dat er voldoende ruimte beschikbaar moet blijven voor bedrijven, en specifiek bedrijven met een hogere milieucategorie. Omdat behoud en/of compensatie van hogere milieucategorieën nog onvoldoende is geborgd. De provinciale Omgevingsverordening voorziet sinds januari 2024 erin dat plannen die voorzien in een wijziging van een werklocatie getoetst moeten worden aan het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Als de ontwikkeling niet past in het geldende RPW moet dit plan worden voorgelegd aan regio én provincie. Gedeputeerde Staten moeten instemmen met de voorgestelde wijziging (artikel 5.70, lid 1 en 2). U heeft dit plan niet aan ons voorgelegd. Reclamant heeft dit in de verordening opgenomen om bedrijventerreinen, en dan in het bijzonder de Hoge Milieucategorieën terreinen, toereikend te beschermen.	De afgelopen jaren zijn de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie Gelderland op verschillende momenten en aan verschillende tafels geïnformeerd over én besluitvormend betrokken geweest bij deze ontwikkeling. Spoorzone Arnhem-Oost, waar Rijnpark een onderdeel van is, is als grootschalige ontwikkeling met o.a. woningbouw benoemd in de Woondeal 2.0: een samenwerkingsagenda tussen onder andere de provincie Gelderland en gemeente Arnhem. Ook heeft de provincie meegetekend op het BO Mirt besluit waarin de Novex bijdrage voor Rijnpark is vastgesteld. Daarnaast is in het vastgestelde Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen aandacht geweest voor de verschillende benodigde transformaties van bedrijventerreinen naar woon-werklocaties om de gevolgen van de woningcrisis te kunnen verminderen. Reclamant stelt dat de gemeente het TAM-Omgevingsplan is de voorfase niet heeft voorgelegd aan reclamant. In de voorfase hebben wij als gemeente, conform werkafspraken tussen gemeente en provincie, collegiaal contact gezocht met de vraag of de reclamant in

		Dit is ook in lijn met het concept RPW van de Groene Metropoolregio.	het kader van participatie / vooroverleg behoefte had om (inhoudelijk) te reageren op het TAM-Omgevingsplan. Hierop is geen antwoord gekomen. Daarop heeft het college besloten om, gezien de voorgeschiedenis van het project Rijnpark, zoals hierboven omschreven, het ontwerp TAM-Omgevingsplan ter inzage te leggen. Naar aanleiding van de zienswijze van de provincie, is in goed overleg met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie een compensatieplan opgesteld. Het college van B&W van de gemeente Arnhem heeft het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' vastgesteld. Dit compensatieplan is besproken met de GMR. De provincie kan instemmen met het compensatieplan, onder voorwaarden dat de compensatiemaatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat er jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang. In het compensatieplan is aangegeven wat de huidige en toekomstige situatie van Rijnpark is op drie aspecten: arbeidsplaatsen, bedrijfsploeroppervlakte én milieuruimte. Met het vaststellen van het compensatieplan wordt voldaan de instructieregel 5.70 van de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Ook wordt invulling gegeven aan de voorwaarden uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024 en het nieuwe RPW 2025-2028. De motivering van het TAM-Omgevingsplan is op dit punt aangevuld.
--	--	---	--

TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Inhoudsopgave Regels

Hoofdstuk1	Inleidende regels	4
Artikel 1	Begrippen	4
Artikel 2	Toepassingsbereik	6
Hoofdstuk2	Waarden	7
Artikel 3	Waarde - Geluidzone - Industrie	7
Hoofdstuk3	Activiteiten	8
Artikel 4	Activiteit in aanzienlijke mate geluid veroorzaken - verbod	8
Hoofdstuk4	Bouwen	9
Artikel 5	Bouwregel geluidzone - industrie	9
Hoofdstuk5	Omgevingsplanactiviteiten	10
Artikel 6	Omgevingsplanactiviteit geluidzone - industrie	10
Hoofdstuk6	Overige regels	11
Artikel 7	Geluidzone industrie - verwijderde geluidzone	11
Hoofdstuk7	Overgangs-en slotregels	12
Artikel 8	Overgangsrecht	12
Artikel 9	Slotregel	12

Regels

Dit TAM-omgevingsplan is gericht op het faciliteren van gebiedsontwikkeling op de locatie Rijnpark en is als een nieuw hoofdstuk (hoofdstuk [22e]) opgenomen in het omgevingsplan van de gemeente Arnhem. Dit hoofdstuk is bekend gemaakt en digitaal beschikbaar gesteld met de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 1.2.1, tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening. Het is met deze landelijke voorziening niet mogelijk dit hoofdstuk conform de juridische vormgeving van het omgevingsplan in STOP-TPOD beschikbaar te stellen.

De in dit op <https://www.ruimtelijkeplannen.nl> uitgegeven deel van het omgevingsplan (hierna: dit deel) weergegeven hoofdstukken moeten gelezen worden als paragrafen van hoofdstuk [22e] van het omgevingsplan van de gemeente Arnhem. In de artikelkop van de in dit deel weergegeven artikelen moet na het woord 'Artikel', na de spatie en direct voor het artikelnummer '[22e]' gelezen worden. In de kop van de bijlagen bij het in dit deel weergegeven hoofdstuk moet na het woord 'Bijlage', na de spatie en direct voor het nummer van de bijlage '[22e]' gelezen worden.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1. Artikel 1.1 van het Omgevingsbesluit, artikel 1.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, artikel 1.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 1.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22e] van het omgevingsplan, zijn van overeenkomstige toepassing op dit omgevingsplan, tenzij in het tweede lid daarvan is afgeweken.

2. Voor de toepassing van hoofdstuk [22e] gelden de volgende begripsbepalingen:

1.1 bebouwing

Eén of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.2 beroep aan huis

Een (para)medisch, juridisch, administratief, therapeutisch, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig of daarmee gelijk te stellen beroep of bedrijf dat in een woning, inclusief bijbehorende bouwwerken, wordt uitgeoefend.

1.3 bestaand(e)

- a. bij bouwwerken: legale bouwwerken die aanwezig of in uitvoering zijn op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22e] van het omgevingsplan en bouwwerken die mogen worden gebouwd krachtens een vergunning;
- b. bij gebruik: legaal gebruik van grond en opstellen zoals aanwezig zoals aanwezig tijdens de inwerkingtreding van het hoofdstuk [22e] van het omgevingsplan dat na de inwerkingtreding van het plan niet langer onderbroken is geweest dan een jaar.

1.4 bijgebouw

Een zelfstandig bouwwerk dat niet in directe verbinding staat met het hoofdgebouw. Het bijgebouw wordt via een aparte toegangsdeur bereikt en kan tegen een hoofdgebouw worden aangebouwd. Voorbeelden van een bijgebouw zijn een garage of een schuur.

1.5 bijzondere woonvorm

Een woonvorm waar bewoners nagenoeg zelfstandig wonen met (voorzieningen voor) verzorging en begeleiding (ook 24-uurs begeleiding) en daar niet verblijven met het doel om therapeutisch behandeld te worden.

1.6 bouwactiviteit

Een activiteit bestaand uit bouwen.

1.7 bouwen

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.8 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.9 bouwlaag

Een geheel van voor personen toegankelijke ruimten, waarbinnen de vloerhoogte niet meer dan 1,20 meter varieert, met uitsluiting van onderbouw en zolder of vliering casu quo kapruimte.

1.10 bouwperceel

Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.11 bouwperceelgrens

Een grens van een bouwperceel.

1.12 bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.13 bouwwerk

Een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.14 gebouw

Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.15 gebruiksoppervlakte

De vloeroppervlakte binnen de bouwmuren bepaald volgens NEN 2580 met dien verstande dat daarbij aangebouwde bergingen, garages en andere niet voor bewoning geschikte ruimtes niet worden meegeteld

1.16 geluidbelasting in dB(A)

Etmaalwaarde van het equivalente geluidniveau in dB(A) op een bepaalde plaats

1.17 geluidgevoelig object

Een woning, ander geluidgevoelig gebouw of geluidsgevoelig terrein zoals bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit Geluidhinder - gelezen in samenhang met artikel 3.6 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet - zoals deze luiden op het moment van ter inzage legging van dit plan.

1.18 geluidzone

Een op grond van de Wet geluidhinder - gelezen in samenhang met artikel 3.6 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, zoals deze luid op het moment van ter inzage legging van dit plan - vastgelegde zone rond een industrieterrein, weergegeven met de aanduiding Waarde - Geluidzone - industrie, waarbuiten de geluidbelasting ten gevolge van dat industrieterrein niet meer mag bedragen dan 50 dB(A)

1.19 hogere waarde

Maximale waarde voor de geluidbelasting van geluidgevoelige objecten, die hoger is dan de voorkeurswaarde en die in een concreet geval wordt dan wel is vastgesteld op grond van artikel 110a van de Wet geluidhinder - gelezen in samenhang met artikel 3.6 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, zoals deze luid op het moment van ter inzage legging van dit plan.

1.20 hospes/hospita

De 100% economisch en juridisch eigenaar die zélf daadwerkelijk in het gebouw woont en minimaal 50% van de gebruiksoppervlakte van het gebouw gebruikt voor zijn eigen huishouden en maximaal 2 onzelfstandige wooneenheden verhuurt. Kenmerkend voor de hospes/hospita is dat de huurder van een wooneenheid de toiletruimte, badruimte en de keuken deelt met de eigenaar van de woning. De onzelfstandige wooneenheden mogen niet beschikken over eigen voorzieningen, als badgelegenheid, keuken en/of toilet.

1.21 huishouden

Eén of meer personen die op hetzelfde adres wonen en een economisch-consumptieve eenheid vormen, met de intentie om zelfstandig, bestendig, voor onbepaalde tijd, in gezinsverband of in een met een gezinsverband vergelijkbaar samenlevingsverband te wonen.

1.22 pand

De kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig- constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.23 recreatiewoning

Een gebouw, geen woonkeet, caravan of ander bouwsel op wielen zijnde, bestemd om gedurende een gedeelte van het jaar, overwegend het zomerseizoen, te worden gebezigd voor recreatief gebruik door personen die hun hoofdverblijf elders hebben.

1.24 standplaats

Een kavel, waarop nutsvoorzieningen aanwezig zijn, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen.

1.25 voorkeurswaarde

de maximale waarde voor de geluidbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder - gelezen in samenhang met artikel 3.6 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet - zoals deze luid op het moment van ter inzage legging van dit plan.

1.26 werken, werkzaamheden van geringe omvang

Werken of werkzaamheden die geen wezenlijke verandering van de terreingesteldheid of van een inrichting tot gevolg hebben.

1.27 wonen

Activiteit inhoudende de bewoning van een woonruimte. Onder wonen wordt ook begrepen bijzondere woonvormen.

1.28 woning

Een complex van ruimten, bedoeld voor de huisvesting van één huishouden, een bijzondere woonvorm of een kamerverhuurbedrijf kamergewijze bewoning. .

1.29 woningsplitsing

Het bouwkundig en/ of functioneel splitsen van één woning of (een gedeelte van een) gebouw waar wonen is toegestaan tot twee of meer zelfstandige woningen.

1.30 woonwagen

Voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

1.31 zelfstandige woning

Een zelfstandig (gedeelte van een) gebouw, dat dient voor de huisvesting van één huishouden. Kenmerkend voor de woning is de aanwezigheid van eigen voorzieningen, waaronder minimaal een toiletruimte, badruimte en een keuken met kooktoestel.

Artikel 2 Toepassingsbereik

2.1 Verhouding met ruimtelijke regels omgevingsplan tijdelijk deel

Op de locatie bedoeld in lid 2.3 hebben de regels in dit hoofdstuk van het omgevingsplan voorrang op de regels over geluid in de besluiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, onder a, b, c, g, h, i, j, k, l of m, van de Invoeringswet Omgevingswet, zoals deze luid op het moment van ter inzage legging van dit plan.

2.2 Verhouding met regels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan van rijkswege (bruidsschat)

De regels in afdeling 22.2, met uitzondering van paragraaf 22.2.7.3, en afdeling 22.3 zijn niet van toepassing voor zover die regels in strijd zijn met regels in dit hoofdstuk.

2.3 Geometrische afbakening reikwijdte TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

De regels in dit hoofdstuk zijn van toepassing op de locatie TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord waarvan de geometrische bepaalde planobjecten zijn vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0202.TAM1052-0301 zoals vastgelegd op <https://www.ruimtelijkeplannen.nl>.

Hoofdstuk 2 Waarden

Artikel 3 Waarde - Geluidzone - Industrie

3.1 Doelstelling

1. Ter plaatse van de gebieden met de aanduiding 'Waarde - Geluidzone - Industrie' bevindt zich een geluidszone industrie.
2. Deze waarde is gericht op de bescherming en instandhouding van de geluidsruijnte in verband met de nabijheid van gronden en gebouwen, welke deel uitmaken van een industrieterrein, waar geluidszoneringsplichtige inrichtingen zijn toegelaten.
3. Voor de gronden met deze waarde gelden aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

Hoofdstuk 3 Activiteiten

Artikel 4 Activiteit in aanzienlijke mate geluid veroorzaken - verbod

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'activiteit in aanzienlijke mate geluid veroorzaken - verbod' zijn activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken als bedoeld in artikel 5.78b Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals deze luid op het moment van ter inzage legging van dit plan, niet toegestaan.

Hoofdstuk 4 Bouwen

Artikel 5 Bouwregel geluidzone - industrie

5.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel geluidzone - industrie' geldt dat het bouwen van geluidgevoelige objecten en/of ten behoeve van geluidgevoelige objecten bouwen, alleen mag indien de geluidsbelasting niet hoger is dan de voorkeurswaarde of een verkregen hogere waarde op grond van de Wet geluidhinder.

5.2 Waar de waarden gelden

De waarden voor het geluid zoals bedoeld in het eerste lid gelden, tenzij anders bepaald:

1. op een woning of ander geluidgevoelig gebouw,
 - a. op de gevel, als het gaat om woning of een ander geluidgevoelig gebouw; en
 - b. op de uiterste locatie waar een gevel mag komen, als het gaat om een nieuw te bouwen woning of nieuw te bouwen ander geluidgevoelig gebouw;
2. op een geluidsgevoelig terrein:
 - a. op de grens van het geluidsgevoelige terrein.

Hoofdstuk 5 Omgevingsplanactiviteiten

Artikel 6 Omgevingsplanactiviteit geluidzone - industrie

6.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone-omgevingsplanactiviteit geluidzone - industrie' zonder omgevingsvergunning een bouwwerk in gebruik te nemen als geluidgevoelige object.

6.2 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning als bedoeld onder 6.1 wordt alleen verleend indien de geluidsbelasting niet hoger is dan de voorkeurswaarde of een verkregen hogere waarde op grond van de Wet geluidhinder.

6.3 Waar de waarden gelden

De waarden voor het geluid zoals bedoeld in het tweede lid gelden, tenzij anders bepaald:

1. op een woning of ander geluidgevoelig gebouw,
 - a. op de gevel, als het gaat om woning of een ander geluidgevoelig gebouw; en
 - b. op de uiterste locatie waar een gevel mag komen, als het gaat om een nieuw te bouwen woning of nieuw te bouwen ander geluidgevoelig gebouw;
2. op een geluidsgevoelig terrein:
 - a. op de grens van het geluidsgevoelige terrein.

Hoofdstuk 6 Overige regels

Artikel 7 Geluidzone industrie - verwijderde geluidzone

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'geluidzone - industrie - verwijderde geluidzone' zijn de regels over de geluidzone voor het gezoneerd industrieterrein uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan, zoals bedoeld in artikel 22.1 lid 1 van de Omgevingswet jo artikel 4.6 lid 1 sub a Invoeringswet Omgevingswet, zoals die luiden op het moment van ter inzage legging van dit plan, niet van toepassing.

Hoofdstuk 7 Overgangs- en slotregels

Artikel 8 Overgangsrecht

8.1 Overgangsrecht bouwwerken

8.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit hoofdstuk aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
- b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

8.1.2 Afwijken

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sublid 8.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sublid 8.1.1 met maximaal 10%.

8.1.3 Uitzondering op het overgangsrechtbouwwerken

Het bepaalde in lid 8.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

8.2 Overgangsrechtgebruik

8.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van dit hoofdstuk en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

8.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 8.2.1 te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

8.2.3 Verbod hervatten strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 8.2.1 na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

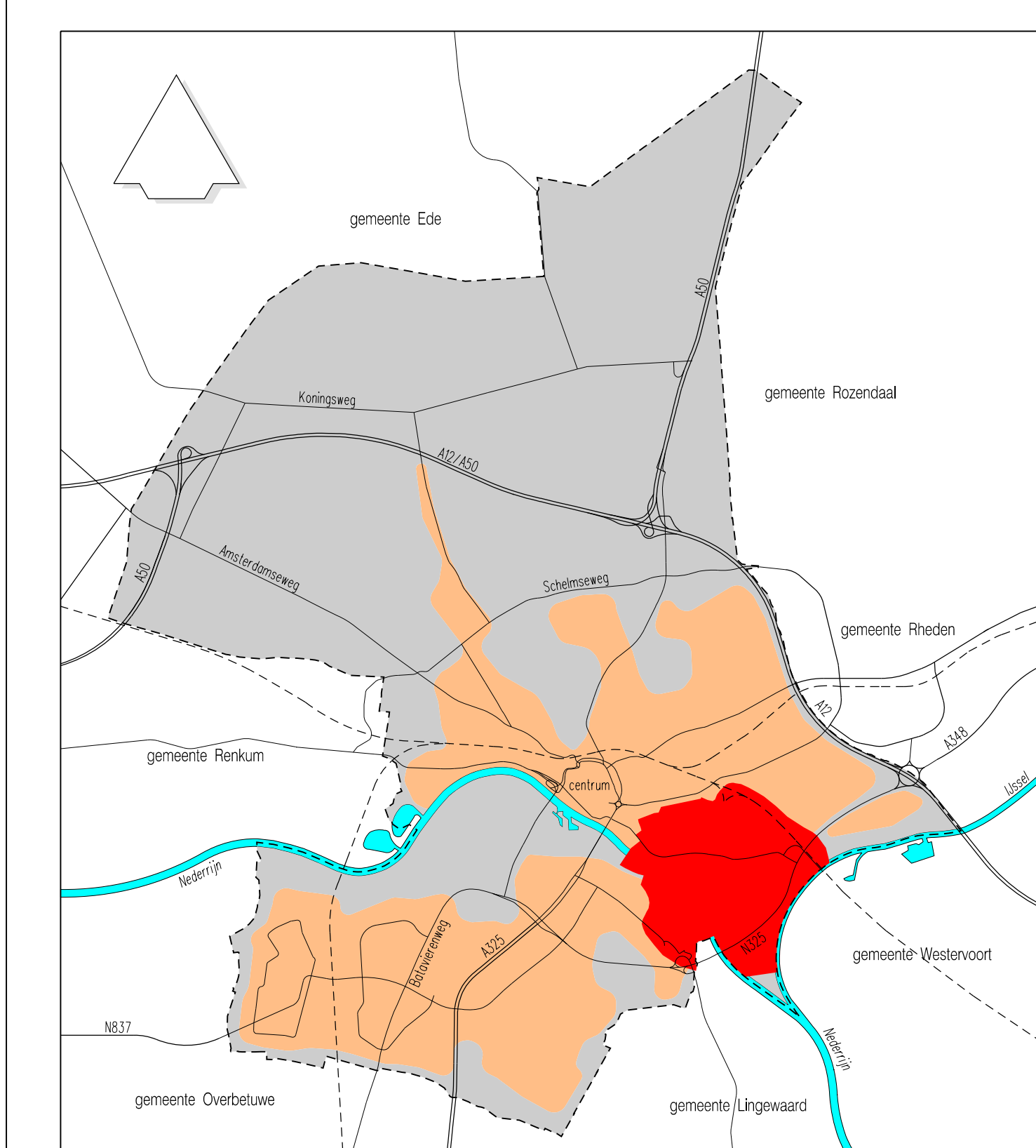
8.2.4 Uitzondering op het overgangsrechtgebruik

Het bepaalde in lid 8.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 9 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord.

TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Inhoudsopgave Motivering

Hoofdstuk1	Inleiding	5
1.1	Wat is een omgevingsplan?	5
1.2	Waarom een wijziging van het omgevingsplan?	5
1.3	Waar geldt deze wijziging van het omgevingsplan?	5
1.4	Wat wijzigt dit besluit?	6
1.4.1	Vervallen onderdelen	6
1.4.2	Toegevoegde onderdelen	7
Hoofdstuk2	Beschrijving bestaande situatie	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Historische ontwikkeling	9
Hoofdstuk3	Beschrijving van de ontwikkeling	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Ruimtelijke opzet en structuur	11
Hoofdstuk4	Visie en beleid op locatie	13
4.1	Gemeentelijk beleid	13
4.1.1	Omgevingsvisie	13
4.1.2	Rijnpark	14
4.2	Provinciaal beleid	15
4.2.1	Omgevingsvisie Gaaf Gelderland	15
4.2.2	Omgevingsverordening	15
Hoofdstuk5	Omgevingsaspecten	19
5.1	Inleiding	19
5.2	Samenhang aanpassing milieucategorieën	19
5.3	Milieu	19
5.3.1	Geluid	19
5.3.2	M.e.r.-beoordeling	24
Hoofdstuk6	Uitleg van de regels	25
6.1	Wat regelt dit omgevingsplan?	25
6.1.1	Algemeen	25
6.1.2	Focus van dit omgevingsplan	25
6.1.3	Functies en activiteiten	25
6.1.4	Opzet van het omgevingsplan	25
6.2	Opbouw van het omgevingsplan	26
6.3	Opzet van de regels	26
6.3.1	Inleidende regels	26
6.3.2	Activiteiten	27
6.3.3	Bouwen	27
6.3.4	Omgevingsplanactiviteiten	27
6.3.5	Overgangs- en slotbepalingen	27

6.4	Handhaving	27
Hoofdstuk7	Financiële haalbaarheid	29
7.1	Financieel economische haalbaarheid	29
Hoofdstuk8	Vorbereiding en participatie	31
8.1	Overleg met de stad	31
8.2	Vooroverleg	31
8.3	Terinzagelegging (ontwerp-omgevingsplan)	31

Bijlagen bij de motivering

Bijlage 1 **Dezoning Rijnpark**

Bijlage 2 **Zienswijzennota**

Motivering

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Wat is een omgevingsplan?

Een omgevingsplan bestaat uit regels en gaat vergezeld van deze motivering. Iedere regel heeft een zogenaamd 'werkingsgebied'. Dit werkingsgebied geeft aan waar in de gemeente een bepaalde regel geldt. Het omgevingsplan bevat regels die te maken hebben met de fysieke leefomgeving. Het gaat dan bijvoorbeeld om regels over bouwen (waar, hoe hoog, welke materialen) of het gebruik van gronden (wonen, detailhandel, groen). Maar het kunnen ook regels zijn over monumenten, water of gezondheid, veiligheid et cetera. Het omgevingsplan richt zich op het goed functioneren, beheren en beschermen van onze stad en ons buitengebied.

TAM-IMRO Omgevingsplan

Dit plan is een TAM-IMRO omgevingsplan. TAM staat voor tijdelijke alternatieve maatregel. IMRO voor informatiemodel Ruimtelijke ordening. TAM-IMRO maakt het mogelijk om direct na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een plan in procedure te brengen zonder dat wordt voldaan aan de nieuwe standaarden. Via de overbruggingsfunctie zijn deze plannen wel via het Omgevingsloket te raadplegen. Het plan is dan zichtbaar als een laag 'bovenop' het omgevingsplan. Later moet dit plan nog wel conform de nieuwe standaarden gepubliceerd worden.

Juridisch-inhoudelijk is dit plan een wijziging van het omgevingsplan. Dat betekent dat het plan voldoet aan de eisen die de Omgevingswet stelt.

1.2 Waarom een wijziging van het omgevingsplan?

Arnhem heeft de ambitie om tot 2040 16.000 woningen te bouwen. In Rijnpark wordt ruimte geboden aan 7.000 woningen, 5.000 banen, maatschappelijke voorzieningen en een stadspark. Op 3 juli 2024 is de gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld door de gemeenteraad. De gebiedsvisie geeft weer hoe de ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en werkklimaat.

Op dit moment ligt Rijnpark op het gezoneerde industrieterrein Arnhem Noord. Planologisch gezien is het gebied bedoeld voor bedrijven. Het toelaten van geluidgevoelige functies, zoals wonen, op een industrieterrein is niet toegestaan. Dat betekent dat het nodig is om de aanwijzing als industrieterrein te wijzigen voor het gebied waar woningen moeten komen. Dit noemen we dezoneren.

Om de gebiedsontwikkeling in Rijnpark mogelijk te maken is het nodig om het geluidgezoneerd industrieterrein alsook de bij dat industrieterrein behorende geluidszone aan te passen. Deze omgevingsplanwijziging voorziet hierin.

Dit plan hangt samen met de omgevingsplanwijziging Rijnpark - aanpassing milieucategorieën. Die wijziging van het omgevingsplan voorziet in een aanpassingen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Beide plannen zijn nodig om de gebiedsontwikkeling Rijnpark mogelijk te maken.

1.3 Waar geldt deze wijziging van het omgevingsplan?

Deze omgevingsplanwijziging ziet op het verkleinen van de geluidzone van het gezoneerde industrieterrein Arnhem Noord. Dit geluidgezoneerd industrieterrein bevindt zich tussen de Nieuwe Haven en de Rijn, de woonwijken het Broek en Presikhaaf, de spoorlijn Arnhem-Zevenaar, en de Van Oldenbarneveldstraat, Zevenaarseweg, Oude Veerweg en de N325. Onderstaande afbeelding is een weergave van het plangebied. Hoofdstuk 5 bevat een afbeelding van de huidige geluidzone en de gewijzigde geluidzone.

1.4 Wat wijzigt dit besluit?

1.4.1 Vervallen onderdelen

Deze omgevingsplanwijziging komt in de plaats van het bestemmingsplan in de tabel hieronder. Dat betekent dat de regels uit dat bestemmingsplan vervallen. De regels in dit omgevingsplan komen daarvoor in de plaats. Deze regels gaan definitief in op het moment dat het omgevingsplan onherroepelijk is.

Onderstaand bestemmingsplan, dat deel uitmaakt van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, komt te vervallen:

Bestemmingsplan	IDN	Datum van vaststelling
Geluidszone industrieterrein Arnhem Noord	NL.IMRO.0202.825-0302	27 maart 2018

De overige bestemmingsplannen onderdeel uitmakend van het tijdelijk deel van het omgevingsplan die op deze locatie gelden blijven met deze wijziging van het omgevingsplan van kracht.

1.4.2 Toegevoegde onderdelen

Dit omgevingsplan wijzigt de geluidzone voor Rijnpark. De grenzen van de geluidzone wijzigen gedeeltelijk. De regels in dit plan hebben – door middel van voorangsregels – voorrang op de regels over geluid in de bestemmingsplannen die onderdeel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. In onderstaande tabel is een indicatie opgenomen over welke regels dit gaat. Niet alle plannen bevatten een regel over de geluidzone industrie.

Praktisch gezien betekent dit dat de regels over geluid in de bestemmingsplannen niet meer van toepassing zijn op dit gebied. Deze omgevingsplanwijziging ligt over de plannen in onderstaande tabel.

Deze omgevingsplanwijziging ligt niet in alle gevallen over het gehele plangebied van onderstaande plannen. In sommige gevallen raakt deze omgevingsplanwijziging slechts een gedeelte van het bestemmingsplan. Voor de volledigheid zijn in deze tabel alle plannen opgenomen die geraakt worden door deze omgevingsplanwijziging.

Naam bestemmingsplan	IDN	Datum vaststelling	Artikel
TAM-omgevingsplan Spijkerkwartier - Arnhemse Broek	NL.IMRO.0202.TAM948-0201	Ontwerp 4 november 2024	Artikel 22 Waarde - Geluidszone industrie Artikel 131 Bouwregel geluidszone industrie Artikel 177 Omgevingsplanactiviteit geluidzone industrie
Havenmeesterskwartier, Veilingstraat	NL.IMRO.0202.1020-0301	24 mei 2023	Geen regel geluidzone
Fluvium Zuid A	NL.IMRO.0202.992-0301	7 december 2022	Artikel 9.1 Geluidzone - industrie
Chw omgevingsplan Presikhaaf 1 en 2	NL.IMRO.0202.969-0301	29 september 2021	Artikel 17 Waarde - Geluidszone - Industrie Artikel 63 Bouwregel geluidszone industrie
Windpark en zonneveld Koningspleij Noord	NL.IMRO.0202.906-0303	1 april 2020	Artikel 15.5 Geluidszone - industrie
Fluvium Midden - Westervoortsedijk West	NL.IMRO.0202.809-0305	24 april 2019	Artikel 16.1 Geluidzone - industrie
Eilandje Urk	NL.IMRO.0202.926-0301	3 juli 2018	Artikel 9.1 Geluidszone - industrie Artikel 9.2 Bouwregel
Groot Rijnwijk	NL.IMRO.0202.800-0301	5 maart 2018	Geen regel geluidzone
Fluvium Noord	NL.IMRO.0202.844-0301	26 mei 2014	Artikel 10.2 Geluidzone - industrie
Bestemmingsplan Rivierzone 2013	NL.IMRO.0202.767-0301	27 januari 2014	Artikel 26.1 Geluidzone - Industrie
SB West	NL.IMRO.0202.785-0301	14 januari 2013	Geen regel geluidzone
Fluvium SB gebouw	NL.IMRO.0202.779-0301	25 juni 2012	Geen geluidzone
Bedrijventerrein Bakenhof	NL.IMRO.0202.759-0301	26 maart 2012	Artikel 17.1 Geluidzone - industrie
IJsseloord 1	NL.IMRO.0202.752-0301	17 oktober 2011	Artikel 14.1 Geluidzone - industrie
Presikhaaf 3	NL.IMRO.0202.742-0302	6 juli 2011	Artikel 18.1 Geluidzone - industrie
Malburgen - De Wheme	NL.IMRO.0202.675-0301	30 mei 2011	Artikel 16.3 Geluidzone - industrie

TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Malburgen - Dijkzone Oost	NL.IMRO.0202.738-0301	31 januari 2011	Artikel 15.1 Geluidzone - industrie
Bedrijventerrein het Broek	NL.IMRO.02020000677-	16 december 2009	Geen regel geluidzone
Malburgen Oost	NL.IMRO.02020000660-	2 september 2009	Artikel 2.16 Geluidszone
Arnhems Broek - Van Verschuerwijk	NL.IMRO.02020000709-	15 juli 2009	Geen regel geluidzone, wel op plankkaart
Bedrijventerrein Westervoortsedijk	NL.IMRO.02020000649-	7 juli 2004	Geen regel geluidzone
Bedrijventerriijn IJsseloord II	NL.IMRO.02020000572-	19 februari 1996	Geen regel geluidzone

Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de historische ontwikkeling van het gebied. In het volgende hoofdstuk wordt de ontwikkeling beschreven.

2.2 Historische ontwikkeling

De geluidszone rondom het industrieterrein Arnhem Noord is op 22 augustus 1990 bij Koninklijk Besluit vastgesteld.

In 1995 is door adviesbureau DGMR een onderzoek verricht naar de akoestische situatie in verband met woningbouw in Malburgen (Veerpolderstraat) en in het Arnhems Broek.

In 1999 is het akoestisch model door de gemeente Arnhem geactualiseerd op basis van vigerende vergunningen en toekomstige geluidsruimte. In het kader van nieuwbouw in de wijk Bakenhof is door de gemeenteraad van Arnhem, vanwege de ligging van de nieuwbouwlocatie in de geluidszone, een 'stap 3-besluit' genomen op grond van de Experimentenwet Stad & Milieu. Ter plaatse van de dijkwoningen in de Bakenhof is het maximaal toelaatbaar geluidsniveau vastgesteld op 57 dB(A). Deze waarde is 2 dB(A) hoger dan de grenswaarde uit de Wet geluidhinder. De minister van VROM heeft deze waarde in 2002 goedgekeurd.

Belangrijke aanpassingen in het kader van de actualisering waren:

- de aanpassing van het akoestisch model Kleefse Waard als gevolg van het wegvallen van bedrijfsonderdelen van Akzo Nobel, het vervallen van vergund recht en toekomstige geluidsbronnen (lege hallen);
- de invoering van gebouwhoogten van de bedrijven op het industrieterrein;
- de verkaveling van het voormalig Billiton-terrein en het voormalige gasfabrieksterrein.

In de periode tussen 1999 en 2003 is in het kader van het zonebeheer het akoestisch model diverse malen gewijzigd. Belangrijke aanpassingen in het kader van het zonebeheer waren:

- de verwijdering van de kavelbronnen in het gebied Koningspleij;
- de inpassing van de bron 'losschip Shell' op basis van vergund recht;
- de diverse wijzigingen met betrekking tot het bedrijventerrein Industriepark Kleefse Waard (IPKW).

In 2003 is het akoestisch model door Cauberg-Huygen geactualiseerd (rapport 2002.1767-1, onderzoek zonemodel industrieterrein Arnhem Noord; bepaling geluidsruimte emplacement). In dit onderzoek is beoordeeld of er binnen de geluidszone geluidsruimte beschikbaar is voor de verlening van een milieuvergunning voor het spoorwegemplacement. Belangrijke aanpassingen in het kader van dit onderzoek waren:

- de verwijdering kavelbronnen NS vastgoed (ten zuiden van emplacement);
- de verwijdering asfaltcentrale Bruil;
- de modellering EKP op basis van de vergunning uit 1980;
- de invoering van kavelbronnen op het MOGO-terrein (voorheen Billiton-terrein).

In 2009 heeft een ontwerpbestemmingsplan voor de geluidszone ter inzage gelegen. Vóórdat dit plan kon worden vastgesteld, bleek dat daarin opgenomen zonegrens vanwege de voorgenomen gebiedsontwikkeling ter hoogte van het voormalige gasfabrieksterrein (Fluvium) aan de Westervoortsedijk reeds verouderd was. Daarom is besloten die procedure niet door te zetten en op termijn een nieuw facetplan in procedure te brengen. Nadien is geconstateerd dat tevens geluidsruimtebeheer kan worden geregeld, en wel in hetzelfde bestemmingsplan als dat wordt opgesteld voor de geluidszone. Diverse benodigde (akoestische) onderzoeken hiervoor zijn destijds verricht. In 2014 is echter geconstateerd dat het onderdeel voor de geluidsruimte niet voor het gehele industrieterrein kon worden verankerd in bestemmingsplannen, waarna is besloten dit onderdeel in zijn geheel uit het facetplan te halen.

"TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord" (vastgesteld)

Met de vaststelling van het bestemmingsplan Fluvium Midden – Westervoortsedijk West is de begrenzing van het industrieterrein gedeeltelijk gewijzigd. De Afdeling heeft in haar uitspraak van 14 juni 2017 het bestemmingsplan Fluvium Midden - Westervoortsedijk West vernietigd, voor zover het betreft het plandeel dat voorzag in woningbouw. Het bestemmingsplan is door de Afdeling in stand gelaten voor wat betreft de planologische regeling voor het bedrijventerrein. Als gevolg van de vernietiging van het plandeel met de bestemming 'Wonen' is het oude bestemmingsplan gaan herleven. Als gevolg van de uitspraak van 14 juni 2017 behoorde het gebied 'Fluvium Midden' daarom nog altijd tot het geluidsgezoneerde industrieterrein Arnhem -Noord.

Op 5 maart 2018 heeft de raad het bestemmingsplan "Fluvium Midden - Westervoortsedijk West" (opnieuw) vastgesteld. In 2019 heeft de Afdeling uitspraak gedaan over het bestemmingsplan Fluvium Midden - Westervoortsedijk West. In haar uitspraak van 24 april 2019 heeft de Afdeling – kort samengevat – na aanpassing van één planregel het bestemmingsplan in stand gelaten. Het bestemmingsplan "Fluvium Midden - Westervoortsedijk West" is met de uitspraak van 24 april 2019 onherroepelijk geworden.

Het bestemmingsplan geluidszone industrieterrein Arnhem Noord is in procedure gebracht ten behoeve van de wijziging van de geluidszone, aan de westelijke kant van de zone en uniformering van de regels omtrent de geluidszone in de toepasselijke bestemmingsplannen. Ten behoeve van het bestemmingsplan geluidszone industrieterrein Arnhem Noord is het zonemodel geactualiseerd

In 2019 heeft de Afdeling uitspraak gedaan over het bestemmingsplan Geluidszone industrieterrein Arnhem-Noord. Dit plan is met de uitspraak van 24 april 2019 onherroepelijk geworden.

Hoofdstuk 3 Beschrijving van de ontwikkeling

3.1 Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk is ingegaan op de historische ontwikkeling. Dit hoofdstuk beschrijft de ruimtelijke opzet voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling en hoe deze programmatisch wordt vormgegeven.

3.2 Ruimtelijke opzet en structuur

Arnhem groeit. De verwachting is dat de stad over enkele jaren 180.000 tot 190.000 inwoners telt. De bouw van extra woningen is urgent in het kader van de nationale wooncrisis. De gemeente wil tot 2040 ca 16.000 veelal betaalbare (66%) binnenstedelijke woningen bouwen, waarvan er 10.000 in Spoorzone-Oost zijn geprogrammeerd. Rijnpark voorziet binnen Spoorzone-Oost in 7.000 woningen, en daarnaast ook in 5.000 banen en een variatie aan stedelijke voorzieningen waaronder een stadspark. Rijnpark heeft de ambitie én potentie uit te groeien tot een hoogstedelijke woon- werklocatie.

Rijnpark maakt deel uit van Spoorzone Arnhem-Oost. Vanwege de schaa sprong van de ontwikkelingen ligt Rijnpark straks in het hart van de stad. Landschappelijk ligt het gebied op de overgang van de Veluwe en de rivier/uiterwaarden. Naast het realiseren van een nieuwe stadswijk voor Rijnpark kan het gebied in de toekomst een belangrijke verbindende schakel vormen in het realiseren van ecologische en recreatieve verbindingen op regionaal schaalniveau.

De huidige verschijningsvorm van het gebied Rijnpark met overwegend industriebebouwing is sterk onderscheidend van stadswijken als Presikhaaf en Het Broek/Statenkwartier. De bebouwing in Rijnpark kent overwegend een grove korrel met een bouwhoogte tot maximaal 7 lagen. Het gebied wordt doorsneden door het spoorwegemplacement, variërend in breedte tot zo'n 200 meter breed. De groenstructuur van het gebied bevindt zich met name aan de oostzijde (Spoordriehoek en Dr. Lelyweg) en noordzijde van het gebied (begrenzing NS-ProRail en Broekstraat). Deze groenstructuur is ecologisch en recreatief interessant, maar vanwege de geïsoleerde ligging is het op dit moment van beperkte meerwaarde.

In Rijnpark zijn grofweg zo'n 200 bedrijven gehuisvest, bestaande uit (innovatieve) kleinschalige industrie, opslag, mkb, detailhandel en zakelijke dienstverlening. In totaal gaat het om ca 250.000 m2 bedrijfsoppervlak. Het bedrijventerrein is in transitie. De industrie verdwijnt langzaam en maakt plaats voor kantoren, bedrijfsverzamelgebouwen, grootschalige detailhandel, recreatieve functies (bv Jumpsquare) en technische bedrijven. Rijnpark is een gebied met een grote diversiteit aan functies en activiteiten. De identiteit van het gebied wordt mede bepaald door het "erfgoed" zoals PostNL, het vroeg naoorlogse bebouwingsensemble aan de L.J. Costerstraat, de Corushallen, voormalige zuivelfabriek De Federatie (Delftse School), Péja aan de Van Oldenbarneveltstraat en het kantoorgebouw van voormalige Motorenfabriek Kaptein aan de Dr. Lelyweg.

Rijnpark is nu onderdeel van het geluidgezoneerd industriegebied Arnhem Noord. Om woningbouw mogelijk te maken moet het geluidgezoneerd terrein en de bijbehorende geluidzone verkleind worden. Deze omgevingsplanwijziging voorziet hier in.

Hoofdstuk 4 Visie en beleid op locatie

4.1 Gemeentelijk beleid

4.1.1 Omgevingsvisie

Algemeen

De wereld om ons heen verandert continu. Ontwikkelingen, zoals de groei van het aantal inwoners en het aantal huishoudens, energietransitie, veranderende economie, klimaatverandering, druk op de natuur en digitalisering hebben een grote invloed op onze fysieke leefomgeving. Onze eisen op het gebied van woonklimaat en gezondheid van mens en dier veranderen ook. Niet alles kan overal zonder de kwaliteit van de stad onrecht aan te doen. We moeten schaarse ruimte goed benutten, prioriteiten stellen en een weloverwogen ruimtelijke koers varen.

Om plannen en initiatieven goed op elkaar af te stemmen heeft de gemeente een omgevingsvisie opgesteld. Een omgevingsvisie schets een beeld voor de fysieke leefomgeving op de langere termijn. In Arnhem hebben we een visie met de blik op 2040. Deze visie beschrijft hoe we keuzes maken in het ruimtegebruik.

Rijnpark in de omgevingsvisie

In de omgevingsvisie is een uitwerking van deze koers opgenomen voor vijf deelgebieden: Arnhem Centrum, Arnhem West, Arnhem Oost, Arnhem Zuid en Arnhem Noord. Dit zijn deelgebieden waar relatief veel opgaven tegelijk spelen. In de komende jaren zal juist in die delen van de stad veel veranderen en zijn belangrijke keuzes te maken. Dit doet natuurlijk niets af aan het belang en de kwaliteiten van andere deelgebieden van Arnhem. Rijnpark is gelegen in Arnhem-Oost.

Arnhem Oost

Gebiedskansen

Hoewel er diverse uitdagingen liggen in Arnhem Oost, voelt iedereen ook wel de potentie van dit stadsdeel. Het ligt dicht bij de binnenstad, is goed ontsloten en het fraaie landschap is binnen handbereik; zowel de uitlopers van de Veluwe als de uiterwaarden van de IJssel en Stadsblokken-Meinerswijk. Daarnaast liggen er twee belangrijke hotspots in het gebied; de Kenniscampus regio Arnhem en het IPKW. Voor Arnhem Oost is het dan ook de uitdaging om de verschillende kansen te gaan verzilveren.

Energiek

Arnhem Oost is een energiek en duurzaam stadsdeel met ruimte voor alle vormen van ondernemerschap. Niet alleen op de bedrijventerreinen in het gebied maar ook in de wijken en de Kenniscampus regio Arnhem. Door de Kenniscampus te verbinden met de campus IPKW werken we aan een 'kennis-as' die ruimte biedt voor bedrijven en ondernemerschap in het energiecluster van de stad. Meer samenwerking en verbinding tussen de verschillende stakeholders zorgt voor een innovatieklimaat en waardencreatie. Hierdoor ontstaat er niet alleen ruimte voor meer kapitaal-, kennis- en arbeidsintensieve bedrijven, maar ook vraag naar ondersteunende werkgelegenheid. Zo laten we de Nieuwe Haven uitgroeien tot een cluster rondom watergebonden bedrijvigheid en energie en stimuleren we in Het Broek intensief en efficiënt ruimtegebruik, zodat er een vitaal, levendig en energiek district ontstaat met volop ruimte om te werken.

Nieuwe Arnhemse Mix

Arnhem Oost is een aantrekkelijk stadsdeel met een rijk palet aan woon- werk- en onderwijsfuncties. Op dit moment zijn de verschillende functies nog te veel van elkaar gescheiden, waardoor de ruimte niet altijd slim, duurzaam en effectief wordt gebruikt en de samenwerking beperkt is. Ontwikkeling in dit stadsdeel is mogelijk met verdichting rondom bestaande stations en (OV-)hubs, toevoeging van woningen aan de (onbenutte) ruimte op de Kenniscampus en/of het winkelcentrum en op termijn benutting van het gebied rondom het spooreplacement. Deze ontwikkeling gaat gepaard met het diverser maken van de wijken door woningtypes en functies beter te mengen, zodat een mix aan "TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord" (vastgesteld)

voorzieningen, inkomensgroepen en leefstijlen ontstaat in dit gebied. Vergroening is daarbij een randvoorwaarde.

Verbonden

De groei van dit deel van de stad vergt slimme duurzame keuzes in het netwerk om de verschillende buurten in Arnhem Oost goed met elkaar te verbinden. Niet alleen binnen Arnhem Oost, maar juist ook met de regio. Een belangrijke opgave daarbij vormt het aanpassen van de railverbindingen in de Spoorzone. Door de aanpassing van de sporen samen met de bereikbaarheid en de ontwikkeling tot aantrekkelijk woon- en werkgebied op te pakken, kunnen we hier een flinke kwaliteitsimpuls genereren. Dat betekent dat met het versterken van het station Presikhaaf, het oplossen van de knoop Arnhem Oost en het gefaseerd herontwikkelen van het spooreplacement zowel de bereikbaarheid als de leefbaarheid wordt versterkt. Door de focus te verschuiven naar groene straten voor lopen en fietsen en tevens te investeren in hoogwaardig openbaar vervoer blijft Arnhem Oost goed bereikbaar in een groeiende stad. De bestaande structuur vormt het uitgangspunt voor verbeteringen, waarbij barrières worden weggenomen en deelgebieden aan elkaar worden verbonden.

Trots op Oost

Arnhem Oost is een stadsdeel om trots op te zijn en waarmee mensen met verschillende achtergronden zich verbonden voelen. We zorgen voor een nog betere verbondenheid in de wijk door substantiële vergroting van het groen langs het spoor. Op die manier ontstaat er een groen Spoorpark van formaat – de leeflijn van Oost. Het gevolg is een betere verbinding tussen de omliggende buurten, hogere verblijfskwaliteit, ruimte voor bewegen en ontmoeten, en meer biodiversiteit. We scheppen ook meer ruimte voor dagelijkse voorzieningen op loop- en fietsafstand: scholen, gezondheidscentra en supermarkten waar ook de bestaande wijken gebruik van kunnen maken.

Ambitie-agenda

- We werken samen met het Rijk aan het versterken van de leefbaarheid, veiligheid en duurzaamheid in Arnhem Oost. En streven naar het vergroten van de ruimtelijke samenhang tussen de wijken door zoveel mogelijk bestaande infrastructurele barrières op te heffen.
- We werken samen met de onderwijsinstellingen aan de Kenniscampus regio Arnhem als vitaal, levendig en gemengd cluster van onderwijs en innovatie.
- We zorgen samen met de Kenniscampus, de campus IPKW in samenhang met de Nieuwe Haven en de kennis-as op Het Broek voor een sterk cluster rondom het energie-profiel. Hiermee werken we aan de kwaliteitsimpuls op de bestaande werkgebieden en geven ruimte aan de Arnhemse mix.
- We ontwikkelen multifunctionele stedenbouwkundige concepten, die bijdragen aan de gewenste Arnhemse mix (wonen/werken/voorzieningen) en die gebruik maken van duurzame vormen van mobiliteit.
- We werken samen met rijk en regio in het onderzoek naar de 'spoorse' opgave in Arnhem Oost, waarbij Station Presikhaaf, de spoorknoop en de herontwikkeling van het spooreplacement worden meegenomen. Niet alleen de bereikbaarheid maar ook de kwalitatieve inpassing in de leefomgeving betrekken we hierbij.
- We realiseren een nieuw spoorpark Arnhem Oost, dat de verschillende deelgebieden met elkaar verbindt en bijdraagt aan een gezonde ontwikkeling van dit stadsdeel. Het vormt ook een (fiets-)verbinding tussen de groene wig oost, Stadsblokken Meinerswijk en het Rivierklimaatpark IJsselpoort.
- We zorgen voor ruimte voor flexwonen en tijdelijke woonconcepten.
- We investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte door toevoeging van meer groen voor leefbaarheid, gezondheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit.
- We zorgen voor een veilige openbare ruimte, die uitnodigt tot verblijven en door de inrichting verloederende en onveiligheid tegengaat. We sturen op horeca en winkels die hieraan bijdragen.

4.1.2 Rijnpark

Gebiedsvisie Rijnpark

De gemeenteraad heeft op 3 juli 2024 de Gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld. Met deze visie wordt vervolg gegeven aan de Startnotitie Rijnpark van mei 2023. Op basis van de startnotitie Rijnpark is in dialoog met onder andere omwonenden, omliggende bedrijven, grondeigenaren, gebruikers en woningcorporaties

gewerkt aan de gebiedsvisie Rijnpark. De gebiedsvisie geeft weer hoe ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en leefklimaat.

Vorbereidingsbesluit Rijnpark

In december 2023 is een voorbereidingsbesluit genomen voor Rijnpark. Om de gebiedsontwikkeling Rijnpark met wonen, werken en voorzieningen mogelijk te maken is met een voorbereidingsbesluit de bestaande situatie in, en deels om, Rijnpark bevestigd. Met het voorbereidingsbesluit wordt voorkomen dat in de tijd tot vaststelling van de omgevingsplannen activiteiten plaatsvinden die potentieel strijdig zijn met de ontwikkeling van Rijnpark en de omgevingsplannen die daarvoor worden voorbereid.

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

De provinciale Omgevingsvisie Gaaf Gelderland 2018 gaat over het beleid van de provincie voor de fysieke leefomgeving en geeft richting op de strategische hoofdlijnen van het beleid voor wat betreft ruimte, natuur, water, milieu en verkeer en vervoer. De provincie Gelderland legt in de omgevingsvisie de focus op een duurzaam, verbonden en een economisch krachtig Gelderland. Daarin wordt geïnvesteerd, waardoor meerwaarde ontstaat. Dit gebeurt door zeven met elkaar samenhangende ambities na te streven voor een schoon, gezond, veilig en welvarend Gelderland.

Daarnaast wordt de provinciale Omgevingsverordening Gelderland als instrument ingezet om de doorwerking van dit beleid uit de Omgevingsvisie af te dwingen. De werking van de verordening beperkt zich tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

Toetsing van het initiatief aan de omgevingsvisie

Dit plan ziet op het aanpassen van de geluidzone voor het gezonde industrieterrein Arnhem Noord om de ontwikkeling van Rijnpark met o.a. woningbouw mogelijk te maken. Dit draagt bij aan het speerpunt 'sociaal economische vitaliteit en verstedelijking'. Geconcludeerd wordt dat het initiatief in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland.

4.2.2 Omgevingsverordening

Algemeen

De Omgevingsverordening Gelderland wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem.

Relevante artikelen

Dit TAM-omgevingsplan voorziet in het aanpassen van de geluidzone voor het gezonde industrieterrein Arnhem Noord. Hierdoor is onderstaande artikel uit hoofdstuk 5 (instructieregels omgevingsplan) relevant.

Artikel 5.70 (doorwerking regionaal programma werklocaties)

1. Een omgevingsplan laat een uitbreiding of wijziging van een bestaande werklocatie of een nieuwe werklocatie alleen toe als die ontwikkeling past binnen het vastgestelde regionaal programma

"TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord" (vastgesteld)

werklocaties.

2. *Als een ontwikkeling niet past binnen het regionaal programma werklocaties, kan een omgevingsplan vooruitlopend op de eerstvolgende actualisatie van het programma die ontwikkeling toch toelaten als:*
 - a. *gemeentebesturen in de regio in de gelegenheid zijn gesteld een zienswijze daarover naar voren te brengen; en*
 - b. *Gedeputeerde Staten met deze ontwikkeling instemmen.*
3. *Als in een regionaal programma werklocaties afspraken zijn gemaakt over het terugbrengen van overcapaciteit aan een type werklocaties:*
 - a. *wordt binnen een jaar na vaststelling van die afspraken bepaald op welke locaties dit type werklocaties boventallig zijn; en*
 - b. *wordt binnen drie jaar na vaststelling van die afspraken de bestaande functie van die boventallige werklocaties gewijzigd.*
4. *In een regionaal programma werklocaties kunnen andere termijnen worden opgenomen als de omstandigheden in een regio daartoe aanleiding geven.*

Toetsing van het initiatief aan artikel 5.70 van de Omgevingsverordening

Dit plan ziet op het aanpassen van de geluidzone voor het gezoneerd industrieterrein Arnhem Noord. Rijnpark is op dit moment planologisch bedoeld voor bedrijven en industrie. Om woningen mogelijk te maken zijn verschillende wijzigingen van het omgevingsplan nodig. Voorliggend plan past het geluidgezoneerd industrieterrein en bijbehorende geluidzone aan voor het gebied in Rijnpark waar woningen moeten komen. Binnen Rijnpark wordt geluidzone industrie, en daarmee het geluidgezoneerd industrieterrein, verwijderd. Activiteiten die in aanzienlijke mate geluid veroorzaken, zoals gedefinieerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), zijn hier niet toegestaan.

De door de gemeenteraad vastgestelde visie Werklocaties Arnhem 2040 heeft als doel te komen tot een integraal en samenhangend perspectief voor de ontwikkeling van werklocaties in de stad voor de komende jaren ten behoeve van groei van werkgelegenheid in een groeiende stad. De bedrijfsruimtemarkt in de gemeente Arnhem staat momenteel onder druk. Onder andere door de hoge uitgifte op bedrijventerreinen in de afgelopen jaren en het eerder veronderstelde overaanbod dat teruggedrongen is, is er behoefte aan nieuwe ontwikkelingen in de periode tot 2030. De ruimte op bedrijventerreinen in de gemeente Arnhem is echter schaars. Op korte termijn is er in de stad geen ruimte om nieuwe locaties te ontwikkelen. Daarom is er sprake van een hoge druk op de bedrijventerreinenmarkt. Deze druk kan mogelijk benut worden om selectiever te zijn in gewenste typen bedrijvigheid. In de Visie Werklocaties Arnhem 2040 wordt onder andere ingezet op het herontwikkelen, revitaliseren en verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen. In deze visie wordt Rijnpark benoemd als een gemengde woon-werkwijk. Rijnpark wordt ontwikkeld van een bedrijventerrein naar een gemengde woon-werkomgeving voor bedrijven met hoogwaardige (mengbare) activiteiten, zoals kleinschalige kantoren, creatieve industrie en lichte maakindustrie. Het aanpassen van de geluidzone voor het gezoneerd industrieterrein Arnhem Noord past binnen de Visie Werklocaties 2040.

Zienswijze Provincie Gelderland

De provincie Gelderland heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerp-omgevingsplan. Zie hiervoor ook Bijlage 2 Zienswijzennota. Naar aanleiding van de zienswijze van de provincie, is in goed overleg met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie een compensatieplan opgesteld. Het college van B&W van de gemeente Arnhem heeft het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' vastgesteld. In het compensatieplan is aangegeven wat de huidige en toekomstige situatie van Rijnpark is op drie aspecten: arbeidsplaatsen, bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte.

Dit compensatieplan is besproken met de GMR. De provincie kan instemmen met het compensatieplan, onder voorwaarden dat de compensatiemaatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat er jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang. Met het vaststellen van het compensatieplan wordt voldaan de instructieregel 5.70 van de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Ook wordt invulling gegeven aan de voorwaarden uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024 en het

nieuwe RPW 2025-2028.

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten

5.1 Inleiding

De regels in het omgevingsplan moeten leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit staat in artikel 4.2, eerste lid, Omgevingswet. Hierbij moet rekening worden gehouden met alle betrokken belangen. Het omgevingsplan dient te voldoen aan de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en aan het gemeentelijk beleid.

Met de komst van de Omgevingswet wijzigt op termijn de beoordelingssystematiek voor geluid van industrieterreinen. Industrieterreinen die voorzien zijn van een geluidzone gaan over naar een systeem van geluidproductieplafonds en krijgen een geluids aandachtsgebied. Binnen dit geluids aandachtsgebied moet het geluid van het industrieterrein worden betrokken bij de afweging of woningbouw mogelijk is en welke voorwaarden daaraan verbonden zijn.

Zolang het industrieterrein niet actief is omgezet naar dit nieuwe systeem, blijft het stelsel, zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet actief. In artikel 3.6 van de Aanvullingswet geluid is opgenomen dat voor industrieterreinen waarvoor nog geen geluidproductieplafonds zijn vastgesteld, het beoordelingskader van de Wet geluidhinder blijft gelden. Voor industrieterrein Arnhem Noord zijn en worden nog geen geluidproductieplafonds vastgesteld. Dit betekent dat het gedeeltelijk dezoneren, aanpassen van de zonegrens en toelaten van woningbouw binnen de geluidzone nog via de Wet geluidhinder plaatsvindt.

5.2 Samenhang aanpassing milieucategorieën

Rijnpark is op dit moment planologisch bedoeld voor bedrijven en industrie. Om woningen mogelijk te maken zijn verschillende wijzigingen van het omgevingsplan nodig. Voorliggend plan past het geluidgezoneerd industrieterrein en bijbehorende geluidzone aan voor het gebied in Rijnpark waar woningen moeten komen. Binnen Rijnpark wordt geluidzone industrie, en daarmee het geluidgezoneerd industrieterrein, verwijderd. Activiteiten die in aanzienlijke mate geluid veroorzaken, zoals gedefinieerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), zijn hier niet toegestaan.

Deze wijziging is echter nog niet voldoende om de beoogde transformatie naar een gebied met woningen mogelijk te maken. Op basis van de oude bestemmingsplanen zijn bedrijven toegestaan die qua functie niet mengbaar zijn met wonen. Woningen kunnen door deze bedrijven hinder en overlast ondervinden. Daarom is het tevens nodig om de huidige mogelijkheden voor vestiging van bedrijven aan te passen. De omgevingsplanwijziging Rijnpark - aanpassing milieucategorieën voorziet hierin. In die wijziging van het omgevingsplan worden de milieucategorieën op en rondom Rijnpark gewijzigd. Dit plan voorziet erin dat binnen Rijnpark nieuwe bedrijven zich alleen kunnen vestigen indien ze geschikt zijn voor functiemenging met wonen. Bestaande bedrijven mogen hun huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen. Daarnaast zorgt dit plan voor een aanpassing van de maximale planologische mogelijkheden voor een deel van de omliggende bedrijventerreinen (Nieuwe Haven en Het Broek).

Beide plannen zijn nodig om de gebiedsontwikkeling Rijnpark mogelijk te maken.

In de omgevingsplanwijziging Rijnpark - aanpassing milieucategorieën wordt voor de milieuaspecten ingegaan op de instructieregels uit het Bkl. In voorliggende omgevingsplanwijziging wordt alleen ingegaan op het aspect geluid en wijze waarop een industrieterrein gedezoneerd kan worden.

5.3 Milieu

5.3.1 Geluid

Wettelijk kader

Wet geluidhinder

Zonering van een industrieterrein volgens de Wet geluidhinder (Wgh) is het ruimtelijke scheiden van (grote) lawaaimakers en geluidsgevoelige objecten. Deze scheiding ontstaat door het vaststellen van

"TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord" (vastgesteld)

een zone rondom het industrieterrein waarin het toelaten van geluidsgevoelige objecten enkel onder voorwaarden mogelijk is. Ook wordt met zonering de geluidsproductie van het industrieterrein als geheel gelimiteerd.

De basis van de zonering voor industrielawaai was altijd het bestemmingsplan. Er is sprake van een industrieterrein als in het bestemmingsplan voor een bepaald terrein:

- in hoofdzaak een bestemming is gegeven voor de vestiging van inrichtingen én
- waarvan de bestemming voor het gehele terrein of een gedeelte daarvan de mogelijkheid insluit van vestiging van activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken.

Om verwarring met spreektaal te vermijden wordt in het algemeen gesproken over 'gezoneerd industrieterrein'.

Onder de Omgevingswet wordt het begrip 'inrichting' losgelaten. De systematiek vanuit de Wgh blijft nog wel gelden voor dit omgevingsplan in verband met het overgangsrecht.

In onderdeel D, Bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht waren de "grote lawaaimakers" volgens de Wet geluidhinder aangewezen. In artikel 5.78b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is vastgelegd welke activiteiten in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Er wordt o.a. verwezen naar bijlage VIII van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Deze lijsten zijn vergelijkbaar. Met dien verstande dat een aantal activiteiten zijn vervallen. De beoordelingssystematiek is ongewijzigd gebleven.

Volgens art. 40 Wgh ontstaat een industrieterrein als het plan vestiging van dergelijke grote lawaaimakers toestaat en moet tegelijk met het ontstaan van een industrieterrein een zone rond het industrieterrein vastgelegd worden. Daarbij geldt volgens hetzelfde art. 40 Wgh (en art. 52 voor bestaande zones) dat buiten de zone de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan.

Buiten de zone gelden geen beperkingen voor (geluidgevoelige) functies vanwege het geluid van het industrieterrein. Binnen de zone zijn er wel beperkingen voor het bestemmen van geluidsgevoelige functies. Voor woningen en andere geluidgevoelige objecten in de zone geldt een voorkeurswaarde van 50 dB(A).

Door een hogere waarde vast te stellen kan een hogere geluidbelasting (hogere waarde) worden toegestaan op woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen of geluidsgevoelige terreinen. Deze verhoging is mogelijk tot een maximale ontheffingswaarde. Deze maximale ontheffingswaarde is afhankelijk van de situatie (namelijk nieuwe of bestaande woningen).

Een gezoneerd industrieterrein is in ieder geval voor een deel bestemd voor de vestiging van grote lawaaimakers. Naast grote lawaaimakers kunnen ook andere functies onderdeel zijn van het industrieterrein.

Dezoneren

Het veranderen (verkleinen, vergroten of opheffen) van een industrieterrein en de bijbehorende zone kan alleen bij vaststelling of wijziging een omgevingsplan waarbij het industrieterrein en de bijbehorende zone verkleind, vergroot of opgeheven worden.

Wanneer een omgevingsplan regelt dat zich op het industrieterrein geen grote lawaaimakers meer mogen vestigen, is er sprake van het opheffen van een industrieterrein. In een dergelijke situatie zal dan ook de zone worden opgeheven: zonder een gezoneerd industrieterrein vervalt het bestaansrecht van een zone.

Een zone (rond een industrieterrein) kan alleen worden gewijzigd of opgeheven bij vaststelling van een omgevingsplan (art. 41 lid 1 van de Wgh en artikel 3.6 Aanvullingswet geluid Omgevingswet).

Als (gedeeltelijk) geen sprake meer is van een industrieterrein, dan veranderen een aantal relevante aspecten, zoals:

1. (Bedrijfs)woningen op het voormalige industrieterrein krijgen een beschermingsstatus.
2. Woningen in de zone worden niet meer beschermd tegen de cumulatieve geluidsbelasting van alle bedrijven gezamenlijk.
3. De standaard geluidsruijnte voor meldingsplichtige bedrijven wijzigt mogelijk.
4. De langtijdgemiddelde beoordeIingsniveaus en maximale geluidsniveaus bij woningen op het voormalige industrieterrein moeten worden beschouwd.
5. De geluidsruijnte voor vergunningplichtige bedrijven moet afgewogen worden. De ruijnte voor meldingsplichtige bedrijven moet nu getoetst worden aan het overgangsrecht uit de Bruidsschat en later aan het Omgevingsplan.
6. Het karakter van het geluid (onder andere tonaliteit) moet beschouwd worden.

Geluidgevoelige objecten

De normering uit de Wgh is niet voor elke functie van toepassing, maar alleen op geluidsgelueve gebouwen. Hiertoe worden de volgende objecten gerekend:

- woningen;
- woonwagenstandplaatsen en ligplaatsen ten behoeve van woonschepen;
- onderwijsgebouwen;
- ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en verpleegtehuizen;
- psychiatrische inrichtingen;
- kinderdagverblijven.

Voor andere objecten, zoals kantoren, winkels, hotels, bedrijfswoningen op het gezoneerde industrieterrein en dergelijke is de normering uit de Wgh niet van toepassing.

De geluidsgelueve objecten zijn zelf ook nog in twee categorieën onder te verdelen. Zo is daar de categorie 'geprojecteerde gebouwen'. Het betreft hier nog niet aanwezige gebouwen, die op grond van het geldende plan wel gebouwd mogen worden, maar waarvoor nog geen omgevingsvergunning voor bouwen is verleend. De tweede categorie betreft de 'bestaande of in aanbouw zijnde gebouwen'. Vanzelfsprekend zijn dit geluidsgelueve objecten die al gebouwd zijn of waarvoor een omgevingsvergunning is verleend.

Nieuwe woningen

De Wgh kent voor woningbouw binnen de geluidzone een voorkeurswaarde en een grenswaarde. Bij voorkeur voldoet de geluidsbelasting ten gevolge van alle bedrijven op het industrieterrein tezamen aan 50 dB(A)-etmaalwaarde. Bij nieuwe woningen binnen deze zone mag de geluidsbelasting niet meer bedragen dan 55 dB(A).

Wanneer een geluidsbelasting bij de gevel van een geluidgevoelig gebouw, zoals een woning, hoger is dan 55 dB(A), dan mag deze gevel in principe niet beschikken over te openen delen. Dit noemen we een dove gevel. Om te voorkomen dat deze waarde wordt overschreden is het toegestaan om bouwkundige maatregelen te treffen. Als met een voorziening, zoals een loggia of een dicht (en verhoogd) balkonscherm de geluidsbelasting weer onder de 55 dB(A) gebracht wordt, zijn te openen delen wel toegestaan. Over het algemeen geldt dat bij industrielawaai ten hoogste 10 dB reductie mogelijk is. Vanwege het vaak relatief laagfrequente karakter van dit geluid is de reducerende werking van gevelmaatregelen beperkter dan bij bijvoorbeeld verkeersgeluid.

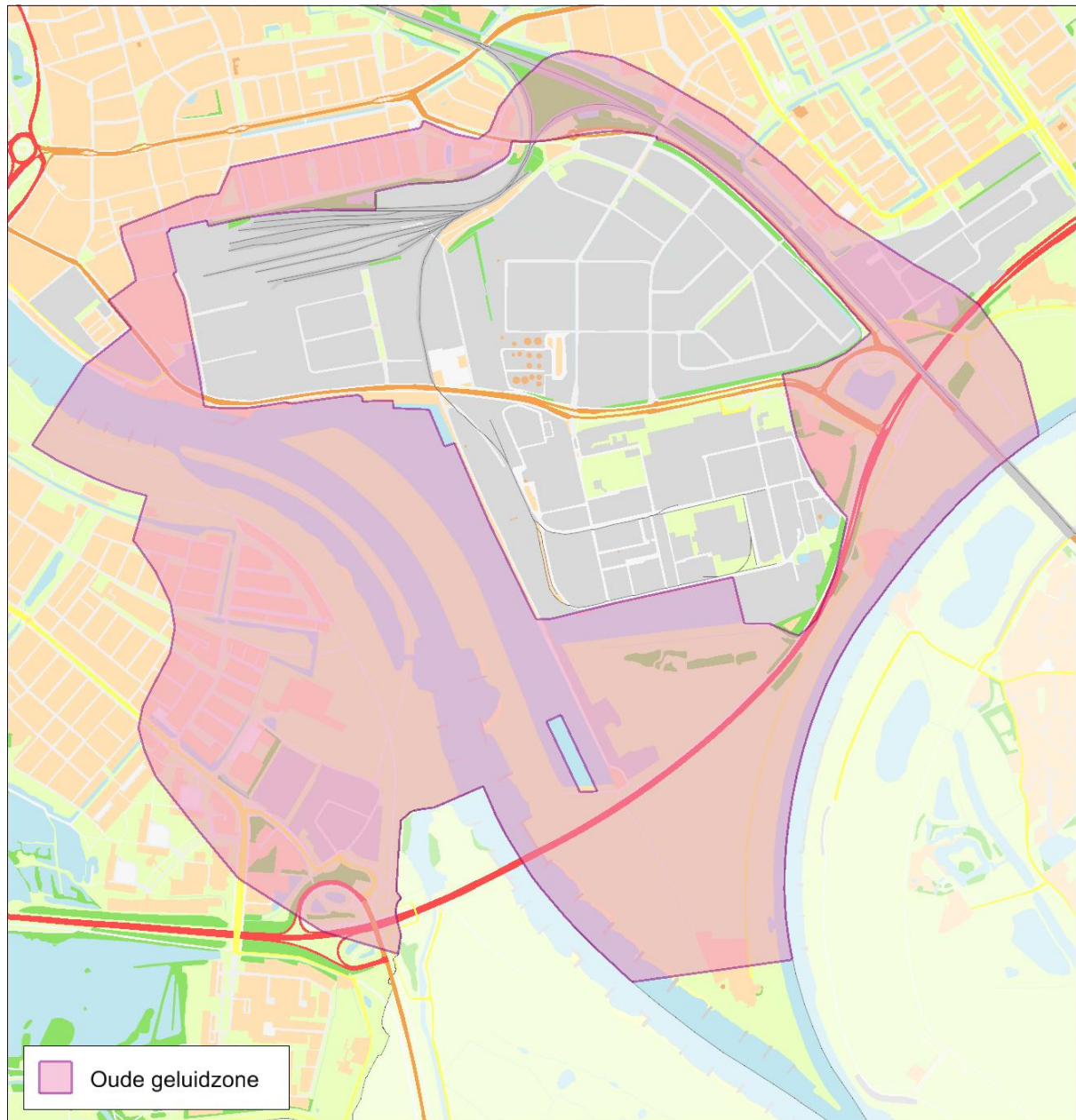
Tot 65 dB(A)-etmaalwaarde kan dan met de zwaarste maatregelen (loggia) onder de 55 dB(A) worden gebracht. Via het overgangsrecht zijn centrale toegangsdeuren wel toegelaten in een dove gevel. Dit is een wijziging ten opzichte van de situatie voor 2024. Dit leidt in de praktijk niet tot een onaanvaardbare situatie ten aanzien van geluid en geeft meer ontwerp mogelijkheden.

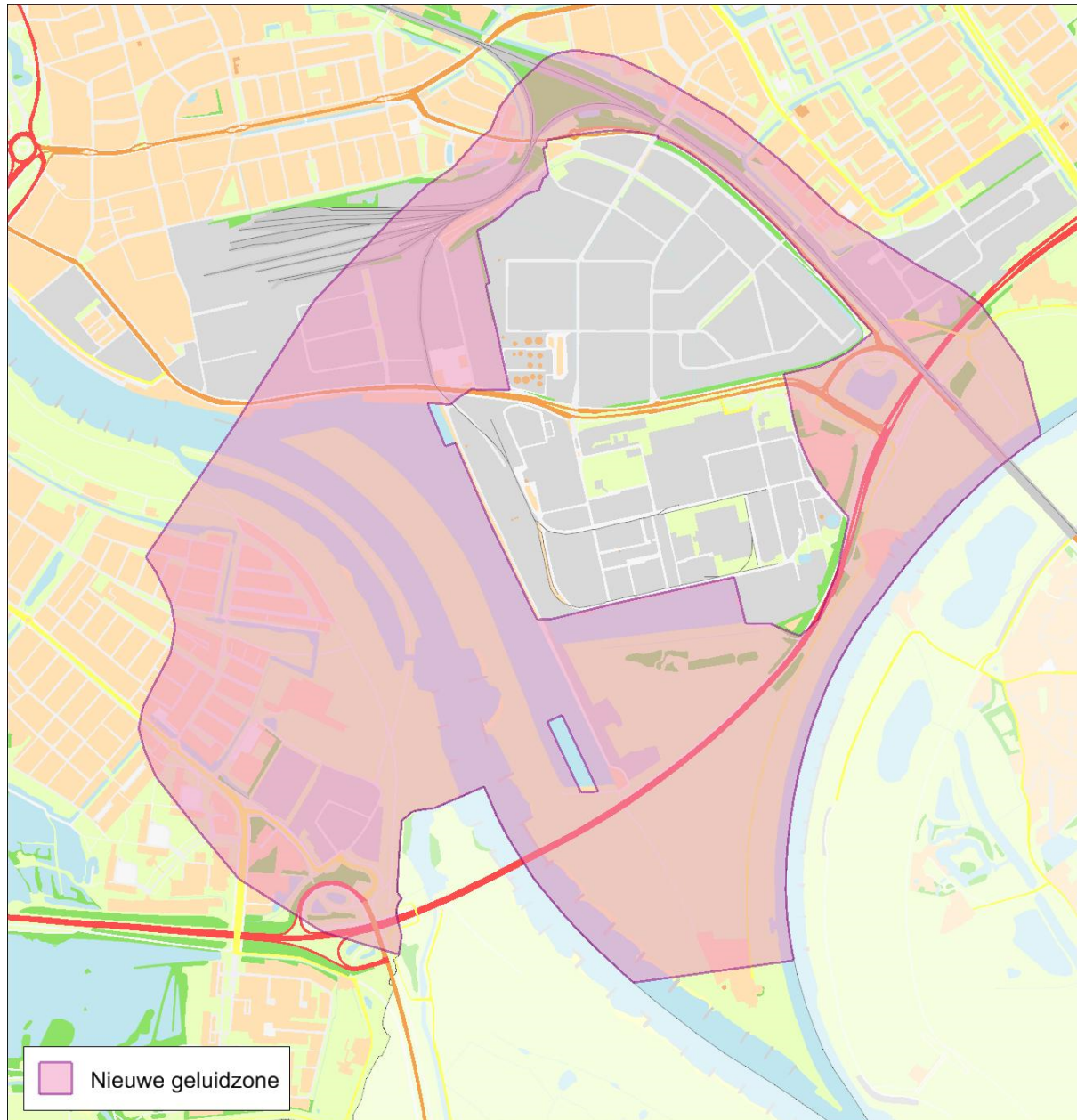
In bijlage 1 is een nadere toelichting op de dezonering van het industrieterrein opgenomen.

Ligging nieuwe geluidzone

De volgende afbeeldingen geven een weergave van de oude geluidzone en de nieuwe geluidzone. Het grijze binnengebied is het nieuwe gezoneerde industrieterrein.

"TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord" (vastgesteld)

De oude geluidzone ligt (gedeeltelijk) over de volgende bestemmingsplannen. In deze plannen komt de geluidzone (gedeeltelijk) te vervallen.

Naam bestemmingsplan	IDN	Datum vaststelling	Artikel
Havenmeesterskwartier, Veilingstraat	NL.IMRO.0202.1020-0301	24 mei 2023	Artikel 4.2.3 Omgevingsvergunning voor bouwen
Fluvium Zuid A	NL.IMRO.0202.992-0301	7 december 2022	Artikel 9.1 Geluidzone - industrie
Fluvium Midden - Westervoortsedijk West	NL.IMRO.0202.809-0305	24 april 2019	Artikel 16.1 Geluidzone - industrie
Groot Rijnwijk	NL.IMRO.0202.800-0301	5 maart 2018	Artikel 8.2.4 sub c.
Bestemmingsplan Rivierzone 2013	NL.IMRO.0202.767-0301	27 januari 2014	Artikel 26.1 Geluidzone - Industrie
SB West	NL.IMRO.0202.785-0301	14 januari 2013	Geen regel geluidzone

"TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord" (vastgesteld)

Fluvium SB gebouw	NL.IMRO.0202.779-0301	25 juni 2012	Geen geluidzone
Malburgen - Dijkzone Oost	NL.IMRO.0202.738-0301	31 januari 2011	Artikel 15.1 Geluidzone - industrie
Malburgen Oost	NL.IMRO.02020000660-	2 september 2009	Artikel 2.16 Geluidzone
Arnhems Broek - Van Verschuerwijk	NL.IMRO.02020000709-	15 juli 2009	Geen regel geluidzone, wel op plankkaart
Bedrijventerrein Westervoortsedijk	NL.IMRO.02020000649-	7 juli 2004	Geen regel geluidzone

5.3.2 M.e.r.-beoordeling

Bij een wijziging van het omgevingsplan moet onderzocht worden wat de gevolgen zijn voor het milieu. Het aanpassen van de geluidzone van het gezoneerde industrieterrein is aan te merken als wijziging van een industrieterrein zoals bedoeld in onderdeel J10 van Bijlage V van het Omgevingsbesluit. De voorgestelde omgevingsplan- wijzigingen zijn plannen zoals bedoeld in artikel 16.36 lid 3 van de Omgevingswet. Op grond van artikel 16.36 lid 5 van de Omgevingswet moet het bevoegd gezag beoordelen of er door de voorgestelde wijzigingen van het omgevingsplan sprake is van aanzienlijke (negatieve) milieueffecten.

In het Omgevingsbesluit artikel 11.1 lid 1 is bepaald dat het bevoegd gezag het resultaat van de beoordeling of sprake is van aanzienlijke milieueffecten, opneemt in de motivering van de wijziging van het omgevingsplan.

De beoordeling betreft een toets om na te gaan of sprake is van een plan met grote milieugevolgen. Deze toets dient plaats te vinden aan de hand van de criteria van bijlage II bij de smb-richtlijn. De hoofdcriteria waaraan moet worden getoetst zijn: kenmerken van het project, plaats van het project en kenmerken van het potentiële effect.

Situatie plangebied

De beoordeling is gebaseerd op de beschrijving van het plan en de uitgevoerde onderzoeken. Deze aspecten zijn al eerder aan de orde gekomen in de motivering van dit TAM-omgevingsplan. Onderstaande conclusies zijn derhalve een bondige samenvatting van hetgeen eerder in deze motivering is uitgewerkt.

1. Kenmerken

Dit plan ziet op het wijzigen van de geluidzone en bijbehorend industrieterrein. Activiteiten die in aanzienlijke mate geluid maken worden uitgesloten.

2. Plaats

Zie beschrijving plangebied

3. Effecten

Uit bovenstaande motivering blijkt dat er geen (negatieve) milieueffecten optreden vanwege het (gedeeltelijk) dezoneren van het industrieterrein. Door activiteiten die in aanzienlijke mate geluid veroorzaken uit te sluiten en het industrieterrein gedeeltelijk op te heffen, is minder geluidbelasting mogelijk.

Conclusie

Gelet op bovenstaande motivering blijkt dat er geen (negatieve) milieueffecten optreden vanwege het (gedeeltelijk) dezoneren van het industrieterrein.

Hoofdstuk 6 Uitleg van de regels

6.1 Wat regelt dit omgevingsplan?

6.1.1 Algemeen

In het omgevingsplan legt de gemeente vast welke functies waar mogelijk zijn en welke activiteiten binnen die functies ontplooid kunnen worden. Het gaat niet alleen om het gebruik van de grond, maar ook over de bouwmogelijkheden. De regels in het omgevingsplan gelden voor iedereen, dus voor inwoners, bedrijven, maatschappelijke instanties en de gemeente Arnhem zelf.

In hoofdstuk 2 en 3 zijn we ingegaan op de opgaven voor Rijnpark en de strategie die we voeren om onze doelen te bereiken. In dit hoofdstuk leggen we uit hoe de regels in dit omgevingsplan bijdragen aan het verwezenlijken van die doelen. De regels in dit omgevingsplan zijn gebiedsgericht. Dat betekent dat regels per locatie kunnen verschillen en uitsluitend gelezen kunnen worden in combinatie met de digitale plankaart.

6.1.2 Focus van dit omgevingsplan

Deze omgevingsplanwijziging ziet op het verkleinen van de grens van het industrieterrein Arnhem Noord en daarmee samenhangend de verkleining van de geluidzone van dat industrieterrein.

6.1.3 Functies en activiteiten

Net zoals nu bij bestemmingsplannen, is ook de digitale versie van het omgevingsplan straks leidend. Omdat het omgevingsplan veel meer regels omvat dan het huidige bestemmingsplan is de huidige systematiek met bestemmingen ontoereikend om de veelheid aan regelingen op een gebruiksvriendelijke manier te ontsluiten. In de systematiek van het omgevingsplan wordt daarom niet langer de bestemming centraal gesteld maar de activiteiten die verricht mogen worden op een bepaald adres. Door de locatie te koppelen aan de gewenste activiteit: bijvoorbeeld 'bouwen' laat het digitale omgevingsplan straks uitsluitend de regels zien die op die locatie gelden voor die activiteit.

De activiteiten (bouwen, slopen, kappen, horeca uitbaten et cetera) zijn gekoppeld aan functies. Het gaat hier om duidelijk herkenbare hoofdfuncties die voorkomen in de stad en dominant zijn in een bepaald gebied.

De voormalige bestemmingen zoals Groen, Kantoor of Verkeer noemen we nu functies. Het gaat hier om duidelijk herkenbare hoofdfuncties die voorkomen in de stad en dominant zijn in een bepaald gebied. Onder deze functies hangen de zogenaamde activiteiten. Dit zijn de verschillende meer gedetailleerde gebruiks- en bouwmogelijkheden binnen die functie. Deze nieuwe manier van raadpleging betekent dat de regels in dit omgevingsplan niet langer gekoppeld zijn aan bestemmingen, maar aan functies en activiteiten.

6.1.4 Opzet van het omgevingsplan

De regels in deze omgevingsplanwijziging zijn onderverdeeld in 7 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat de inleidende regels. Deze regels bevatten de begripsbepalingen en wijze van meten. Het tweede hoofdstuk bevat de bepalingen over de Waarden. Hoofdstuk 3 bevat bepalingen over activiteiten en hoofdstuk 4 de bepalingen over bouwen. Hoofdstuk 5 bevat omgevingsplanactiviteiten. Hoofdstuk 6 bevat overige regels. Tenslotte bevat het omgevingsplan de overgangs- en slotregels.

6.2 Opbouw van het omgevingsplan

Dit plan is een TAM-omgevingsplan en anticipeert voor een deel alvast op de nieuwe systematiek van het Omgevingsplan zoals die vorm gaat krijgen onder de Omgevingswet. Groot verschil met de bestemmingsplannen is dat in het omgevingsplan de plankaart met bestemmingen niet langer centraal staan. Reden is dat er zoveel regels in het omgevingsplan samenkomen dat een heldere en leesbare plankaart met legenda niet meer mogelijk is.

Functies

Onder de Omgevingswet wordt niet langer gesproken over bestemmen, maar over het toedelen van functies aan locaties. Dit doen we in Arnhem door onderscheid te maken in de verschillende functionele gebieden die Arnhem rijk is. Het gebiedstype wordt bepaald door de dominante functie in een bepaald gebied. Zo vallen woningen bijvoorbeeld onder de functie Woongebied, winkelcentra onder de functie Centrumgebied, straten en pleinen onder de functie Openbaar gebied. De functies hebben vooral een structurerende werking en maken de plankaart (verbeelding) leesbaar. De planologische rechten en verplichtingen volgen uit de op de verbeelding aangegeven activiteiten en de met die activiteiten corresponderende planregels.

Activiteiten

De regels ten aanzien van de bouw- en gebruiksmogelijkheden die nu onderdeel uit maken van een bestemming hebben we uitgesplitst in verschillende activiteiten (onder andere bouwen, wonen, aanleggen). Iedere activiteit heeft daarmee een eigen regeling met werkingsgebied. Op een locatie kunnen verschillende activiteiten van toepassing zijn: bouwen, wonen, detailhandel et cetera. Dit betekent dat je in dit Omgevingsplan per adres uitsluitend de regels ziet die op dat gebied van toepassing zijn. In tegenstelling tot de functies gaat onder de inhoud van de regels die onder een activiteit vallen een rechtstreeks juridische werking uit.

Waarden

In dit omgevingsplan vervallen de termen dubbelbestemming en gebiedsaanduiding. Hieronder vielen voorheen de objecten en gebieden die nadere bescherming nodig hebben (denk aan een monument of een archeologisch waardevol gebied). In het omgevingsplan noemen we deze objecten en gebieden 'Waarden'. Van deze 'Waarden' gaat vaak een bepaalde beperking uit, bijvoorbeeld een instandhoudings of onderzoeksverplichting of een verbod.

6.3 Opzet van de regels

Wij mogen in een omgevingsplan zelf bepalen op welke manier we het omgevingsplan opbouwen en verbeelden.

Het juridisch bindend gedeelte van het omgevingsplan bestaat uit planregels en bijbehorende plankaart waarop de functies en activiteiten zijn aangegeven. Deze plankaart kan zowel digitaal als analoog worden verbeeld. De plankaart en de planregels dienen in samenhang te worden bekeken.

In deze omgevingsplanwijziging zijn de regels onderverdeeld in 7 hoofdstukken:

1. Inleidende regels (begripsbepalingen, toepassingsbereik en wijze van meten);
2. Waarden
3. Activiteiten;
4. Bouwen;
5. Omgevingsplanactiviteiten;
6. Overige regels
7. Overgangs- en slotregels

6.3.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels van het omgevingsplan bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:

1. Begrippen:

In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen, voor een eenduidige interpretatie van deze begrippen.

2. Toepassingsbereik:

Dit artikel benoemt het toepassingsbereik van dit plan. Er is een voorrangsregel opgenomen. De regels over geluid in deze omgevingsplanwijziging hebben voorrang op de geluidregels in de oude bestemmingsplannen.

6.3.2 Activiteiten

Hoofdstuk Activiteiten bevat de regels over de activiteiten. De activiteitenregels moeten in samenhang worden gelezen met de verbeelding. Op de verbeelding staat aangegeven welke activiteit waar is toegestaan.

6.3.3 Bouwen

Hoofdstuk Bouwen bevat de regels over bouwen. Onder de Omgevingswet geldt een andere systematiek voor bouwen dan onder de oude wetgeving. De Omgevingswet maakt namelijk onderscheid tussen een technisch en een ruimtelijk deel. Dat levert 2 activiteiten op:

- de technische bouwactiviteit en
- de omgevingsplanactiviteit bouwwerken.

De technische bouwactiviteit gaat over de toets van een aanvraag aan de regels voor de technische bouwkwiteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving. Bijvoorbeeld de constructieve veiligheid van een bouwwerk. Voor de technische bouwactiviteit wordt dus niet getoetst aan het omgevingsplan. Het Rijk wijst vergunningplichtige en meldingsplichtige technische bouwactiviteiten worden aangewezen

Het ruimtelijk deel van de bouwactiviteit, de omgevingsplanactiviteit, gaat over de toets van de aanvraag aan de regels voor de fysieke leefomgeving. Voorbeelden zijn de bouwhoogte en het bebouwingspercentage. Deze regels staan in het omgevingsplan. In het omgevingsplan staat ook in welke gevallen het ruimtelijk bouwen vergunningplichtig is. Deze bepaling staat niet in dit TAM-Omgevingsplan maar in hoofdstuk 22 van het gemeentebrede omgevingsplan (we noemen dit de bruidsschat). Deze vergunning wordt alleen verleend indien aan de voorwaarden uit het omgevingsplan wordt voldaan. De bouwregels in dit omgevingsplan gelden dan als beoordelingsregels voor het bouwen. Deze regels moeten in samenhang met elkaar worden gelezen. De vergunningplichten en regels voor het verrichten van werken en werkzaamheden staan in het hoofdstuk met de omgevingsplanactiviteiten.

6.3.4 Omgevingsplanactiviteiten

Hoofdstuk Omgevingsplanactiviteiten bevat de omgevingsplanactiviteiten. Alleen met een omgevingsvergunning zijn deze activiteiten toegestaan.

6.3.5 Overgangs- en slotbepalingen

In Overgangs- en slotregels staan de overgangs- en slotbepalingen. In de overgangsbepalingen is aangegeven wat de juridische consequenties zijn van bestaande situaties die in strijd zijn met dit bestemmingsplan.

6.4 Handhaving

Het omgevingsplan is bindend voor overheid en burger. Het omgevingsplan biedt het juridisch kader waaruit de bouw- en gebruiksmogelijkheden per locatie kunnen worden afgeleid. Tegelijkertijd kan de gemeente naleving van het bestemmingsplan afdwingen door handhavend op te treden tegen strijdig gebruik en/ of illegale bebouwing.

De raad bepaalt ieder jaar in de begroting waar de handhavingsprioriteiten liggen. Op grond van de hoofddoelstelling uit het gemeentelijke 'Handhavingsplan Fysieke Leefomgeving 2011-2014': 'het zorgdragen voor een aantrekkelijke, leefbare en veilige leefomgeving' is onze inzet gericht op het toezicht en de handhaving van de regels die betrekking hebben op de bescherming van de veiligheid en

kwaliteit van de leefomgeving. Handhaving is daarbij geen doel op zich, maar een van de instrumenten om een leefbare en veilige leefomgeving te creëren. Door toe te zien op de naleving van regelgeving wordt een bijdrage geleverd aan de verschillende doelen van de gemeente op het gebied van de veiligheid en leefbaarheid.

De gemeente is in beginsel verplicht om te handhaven. De gemeente mag wel prioriteiten stellen, maar als er een handhavingsverzoek wordt ingediend dan moet de gemeente handhaven. De gemeente kan alleen in bijzondere gevallen van handhaving afzien, als de handhaving onevenredig is. Bijvoorbeeld als vaststaat dat de overtreding op heel korte termijn gelegaliseerd wordt.

Hoofdstuk 7 Financiële haalbaarheid

7.1 Financieel economische haalbaarheid

Het wijzigingen van het omgevingsplan past binnen de werkzaamheden en activiteiten zoals deze zijn opgenomen en begroot in de gebiedsexploitatie Spoorzone Arnhem Oost.

De wijziging van het omgevingsplan voor het aanpassen van de milieucategorieën zorgt voor een beperking van de gebruiksmogelijkheden. Bedrijven met een hoge milieubelasting zijn straks niet meer mogelijk. Dit kan leiden tot nadeelcompensatie (voorheen planschade). De inschatting is dat het nadeel beperkt is omdat de hoogste waarde van de grond gehaald wordt door de bedrijven die juist in een lagere milieucategorie vallen. Deze bedrijven blijven toegestaan. De eventuele nadeelcompensatie is deels meegenomen in de gebiedsexploitatie Spoorzone Arnhem Oost. Voor de delen waar dit niet het geval is, zullen geen onomkeerbare besluiten genomen worden zonder dat hiervoor rekening mee is gehouden in de begroting.

Hoofdstuk 8 Voorbereiding en participatie

8.1 Overleg met de stad

Op grond van artikel 10.2 van het Omgevingsbesluit wordt bij het vaststellen van een omgevingsplan aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Daarbij moet worden aangegeven op welke wijze invulling is gegeven aan het toepassen van eventueel gemeentelijk participatiebeleid.

Alle bedrijven, grond- en vastgoedeigenaren op en rondom Rijnpark zijn per brief uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst. Bij de uitnodiging was een toelichting op de plannen bijgevoegd. Er is aan bedrijven en vastgoedeigenaren de mogelijkheid geboden voor een individueel gesprek. Met een aantal bedrijven is individueel gesproken.

8.2 Vooroverleg

Op 20 december 2023 heeft de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit genomen voor gebieden in en rondom Rijnpark. Het voorbereidingsbesluit is 21 december 2023 gepubliceerd en toegelicht aan de direct belanghebbenden in de vorm van een brief. Er zijn drie inloopspreekuren gehouden om vragen te beantwoorden en toelichting te geven. Daarnaast zijn op 21 december belrondes georganiseerd: de bedrijven die het betreft, zijn gebeld, enerzijds om te checken of de informatiebrief was ontvangen, anderzijds om gelegenheid te geven vragen te stellen.

Over de concept-aanpassingen m.b.t. de aanpassingen van de planologische milieucategorieën en de wijziging van de geluidgezoneerd industrieterrein, zijn de relevante bedrijven en vastgoedeigenaren geïnformeerd en geraadpleegd. Op vrijdag 15 november 2024 via een brief, op 28 november 2024 en 9 december 2024 door middel van een informatiebijeenkomst en met verschillende bedrijven in de vorm van één-op-één gesprekken met bedrijven en vastgoedeigenaren naar aanleiding van de brief en de bijeenkomst.

Verder zijn alle ondernemers in en rond Rijnpark uitgenodigd voor Infofest 1 (1 juli 2023) en Infofest 2 (29 augustus 2024), is er vanaf 17 oktober 2024 wekelijks een inloopspreekuur Rijnpark en is eind oktober 2024 de eerste nieuwsbrief Rijnpark verzonden aan mensen en/of bedrijven die zich daarvoor hebben aangemeld.

8.3 Terinzagelegging (ontwerp-omgevingsplan)

Het ontwerp-omgevingsplan heeft gedurende een periode van zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. In Bijlage 2 Zienswijzennota bij dit omgevingsplan zijn de binnengekomen zienswijzen samengevat en van een antwoord voorzien.

Inhoudsopgave

Bijlagen bij de motivering

Bijlage 1 Dezoning Rijnpark

Bijlage 2 Zienswijzennota

Dezoningering Rijnpark

Analyse dezoningering Rijnpark t.b.v.
Omgevingsplan afschaling

Status	concept
Versie	001
Rapport	M.2023.1219.02.R001
Datum	5 december 2024

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Arnhem
Contactpersoon opdrachtgever	
Project	gemeente Arnhem - Rijnpark
Betreft	Rijnpark afschaling
Uw kenmerk	-
Rapport	M.2023.1219.02.R001
Datum	5 december 2024
Versie	001
Status	concept
Uitgevoerd door	DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V. Weerdjesstraat 70 6811 JE Arnhem Postbus 153 6800 AD Arnhem
Contactpersoon	ing. J.D. (Jasper) Pondman 088 346 78 17 JPO@dgmr.nl
Auteur	ing. J.D. (Jasper) Pondman 088 346 78 17 JPO@dgmr.nl
Projectadviseur	ing. J.D. (Jasper) Pondman 088 346 78 17 JPO@dgmr.nl
2e lezer/secr.	WWI

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Kader	5
2.1 Wet geluidhinder	5
3. Uitgangspunten	7
4. Nieuwe industrieterreingrens	10
5. Nieuwe geluidszone	11
6. Effecten voor bedrijven	12
7. Conclusie	13

Bijlagen

Bijlage 1	Maximale opvulling
Bijlage 2	Onderzoek effect bedrijven

1. Inleiding

Arnhem heeft de ambitie om tot 2040 16.000 woningen te bouwen. De gemeente wil in Rijnpark onder meer ruimte bieden aan 7.000 woningen, 5.000 banen, maatschappelijke voorzieningen en een stadspark. Het plangebied is in figuur 1 weergegeven.

figuur 1: plangebied Rijnpark

Momenteel maakt dit plangebied onderdeel uit van het gezoneerde industrieterrein Arnhem Noord. Planologisch is dit gebied daarmee bestemd voor bedrijven. Expliciet is het toelaten van geluidgevoelige functies op een dergelijke industrieterrein wettelijk niet toegestaan. Dat betekent dat het nodig is om de aanwijzing als industrieterrein te verwijderen voor het gebied waar woningen moeten komen. Deze wijziging staat bekend als dezoneren. Omdat een groot gedeelte van het industrieterrein geen onderdeel uitmaakt van het plangebied, is dezoneren voor dit gebied niet nodig. Daarmee gaat het dus om een gedeeltelijke dezonerings.

In deze rapportage beschrijven we het onderzoek naar dezonerings. Daarbij is inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen zijn voor bedrijven op het resterende deel van het industrieterrein en voor de bedrijven die erbuiten komen te liggen.

Deze rapportage is bestemd voor het omgevingsplan dat dezonerings en afschaling van bedrijven regelt. Expliciet maakt dit woningbouw nog niet mogelijk. De analyses gaan dus ook nog niet over woningbouw in het gebied.

2. Kader

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op termijn verandert daarom de beoordelingssystematiek voor geluid van industrieterreinen. Industrieterreinen die voorzien zijn van een geluidzone gaan over naar een systeem van geluidproductieplafonds en krijgen een geluids aandachtsgebied. Binnen dit geluids aandachtsgebied moet het geluid van het industrieterrein worden betrokken bij de afweging of woningbouw mogelijk is en welke voorwaarden daaraan verbonden zijn.

Zolang het industrieterrein niet actief is omgezet naar dit nieuwe systeem, blijft het stelsel, zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet actief. In artikel 3.6 van de Aanvullingswet geluid is namelijk opgenomen dat voor industrieterreinen waarvoor nog geluidproductieplafonds zijn vastgesteld, het beoordelingskader van de Wet geluidhinder nog geldt. Voor industrieterrein Arnhem Noord zijn nog geen geluidproductieplafonds vastgesteld. Dit betekent dat het gedeeltelijk dezoneren, aanpassen van de zonegrens en toelaten van woningbouw binnen de geluidzone nog via de Wet geluidhinder kan plaatsvinden.

De gemeente stelt een TAM-IMRO omgevingsplan op om de bedrijven in de omgeving af te schalen en het gebied te dezoneren.

2.1 Wet geluidhinder

Zonering van een industrieterrein volgens de Wet geluidhinder (Wgh) is het ruimtelijke scheiden van (grote) lawaaimakers en geluidsgevoelige objecten. Deze scheiding ontstaat door het vaststellen van een zone rondom het industrieterrein waarin het toelaten van geluidsgevoelige objecten enkel onder voorwaarden mogelijk is. Ook wordt met zonering de geluidsproductie van het industrieterrein als geheel gelimiteerd.

De basis van de zonering voor industrielawaai is het Omgevingsplan. Er is sprake van een industrieterrein als in het Omgevingsplan voor een bepaald terrein:

- in hoofdzaak een bestemming is gegeven voor de vestiging van inrichtingen én
- waarvan de bestemming voor het gehele terrein of een gedeelte daarvan de mogelijkheid insluit van vestiging van activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken.

Om verwarring met spreektaal te vermijden, wordt in het algemeen gesproken over 'gezoneerd industrieterrein'. In bijlage XXII Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is vastgelegd welke inrichtingen als grote lawaaimaker moeten worden beschouwd. Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) artikel 5.72a en 5.72b is een gezoneerd terrein verplicht als sprake is van activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Daarbij geldt in dit geval dat buiten de zone de geluidbelasting vanwege het industrieterrein de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan.

Buiten de zone gelden geen beperkingen voor (geluidgevoelige) functies vanwege het geluid van het industrieterrein. Binnen de zone zijn er wel beperkingen voor het bestemmen van geluidsgevoelige functies. Voor woningen en andere geluidgevoelige objecten in de zone geldt een voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A).

Door een hogere waarde vast te stellen kan een hogere geluidbelasting (hogere waarde) worden toegestaan op woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen of geluidsgevoelige terreinen. Deze verhoging is mogelijk tot een maximale ontheffingswaarde. Deze maximale ontheffingswaarde is afhankelijk van de situatie (zoals nieuwe of bestaande woningen).

Een gezoneerd industrieterrein is in ieder geval voor een deel bestemd voor de vestiging van grote Activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Andere activiteiten kunnen ook op een gezoneerd terrein plaatsvinden.

Dezoneren

Het veranderen (verkleinen, vergroten of opheffen) van een industrieterrein kan alleen bij vaststelling of wijziging een Omgevingsplan waarbij het industrieterrein verkleind, vergroot of opgeheven wordt.

Wanneer een Omgevingsplan regelt dat zich op het industrieterrein geen grote lawaaimakers meer mogen vestigen, is er sprake van het opheffen van een industrieterrein. In een dergelijke situatie zal dan ook de zone worden opgeheven: zonder een gezoneerd industrieterrein vervalt het bestaansrecht van een zone.

Een zone (rond een industrieterrein) kan alleen worden gewijzigd of opgeheven bij vaststelling van een Omgevingsplan (art. 41 lid 1 en het overgangsrecht). Opheffen van een zone is natuurlijk alleen mogelijk als de bestemming van het terrein zo wordt gewijzigd dat het geen gezoneerd industrieterrein meer is. Grote lawaaimakers mogen zich dan niet meer vestigen.

Als (gedeeltelijk) geen sprake meer is van een industrieterrein, dan veranderen een aantal relevante aspecten, zoals:

- 1 (Bedrijfs)woningen op het voormalige industrieterrein krijgen een beschermingsstatus.
- 2 Woningen in de zone worden niet meer beschermd tegen de cumulatieve geluidsbelasting van alle bedrijven gezamenlijk.
- 3 De standaard geluidsruimte voor meldingsplichtige bedrijven wijzigt mogelijk.
- 4 De langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus en maximale geluidsniveaus bij woningen op het voormalige industrieterrein moeten worden beschouwd.
- 5 De geluidsruimte voor vergunningplichtige bedrijven moet afgewogen worden. De ruimte voor meldingsplichtige bedrijven moet nu getoetst worden aan het overgangsrecht uit de Bruidsschat en later aan het Omgevingsplan.
- 6 Het karakter van het geluid (onder andere tonaliteit) moet beschouwd worden.

Bedrijven die buiten de zone komen te liggen

Voor bedrijven die niet langer op het gezoneerde terrein liggen, gaat andere geluidregelgeving gelden. De meeste bedrijven op het industrieterrein hebben nu grenswaarden op 50 meter afstand van het eigen terrein. Na dezoneringsplan gaan regels gelden bij woningen. Op het moment dat het omgevingsplan woningen mogelijk maakt op korte afstand, gaan deze regels dan ook dichterbij gelden dan nu het geval is.

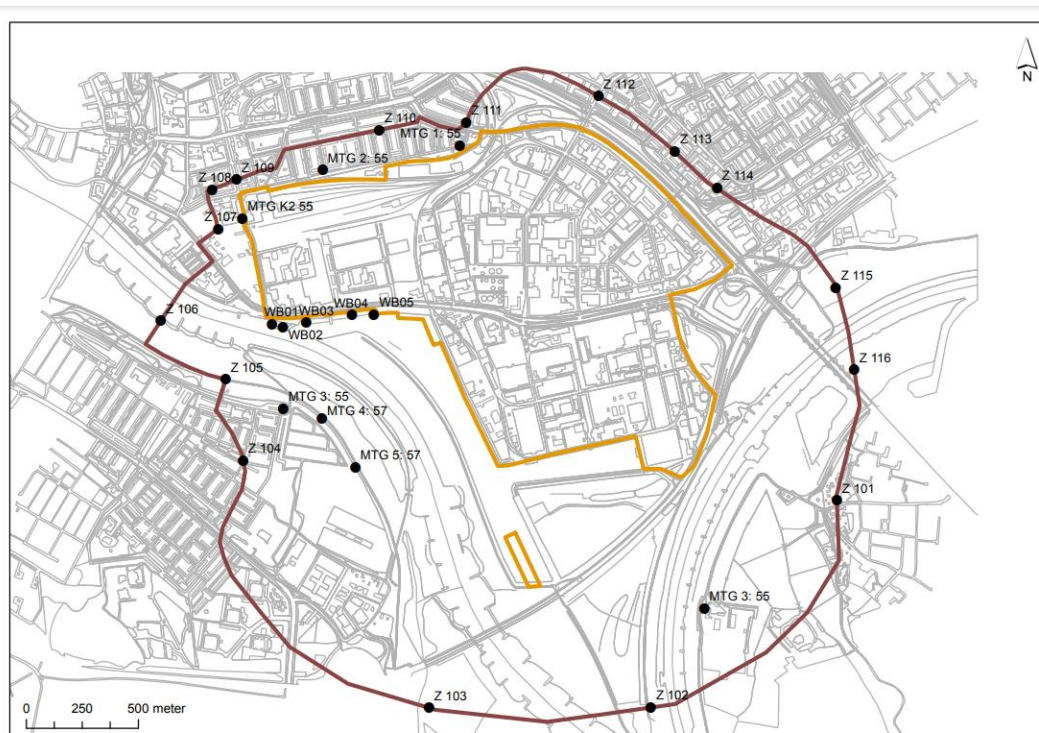
Via regels in het omgevingsplan kan de gemeente ervoor zorgen dat de bedrijven die buiten het gezoneerde terrein komen te liggen niet beperkt worden door de nieuwe woningbouw.

Nieuwe woningen

De Wet geluidhinder kent voor woningbouw binnen deze een geluidzone een voorkeurswaarde en een grenswaarde. Bij voorkeur voldoet de geluidsbelasting ten gevolge van alle bedrijven op het industrieterrein tezamen aan 50 dB(A)-etmaalwaarde. Bij nieuwe woningen binnen deze zone mag de geluidsbelasting niet meer bedragen dan 55 dB(A).

3. Uitgangspunten

Informatie over de huidige zonering is afkomstig uit het bestemmingsplan. Door de gemeente en omgevingsdienst zijn daarnaast de woningen met een hogere waarde aangeleverd. In onderstaande figuur zijn de industrieterreingrens (oranje), zonegrens (rood) en locaties met hogere waarden aangegeven. In de tabel daaronder staan de afgegeven hogere waarden.

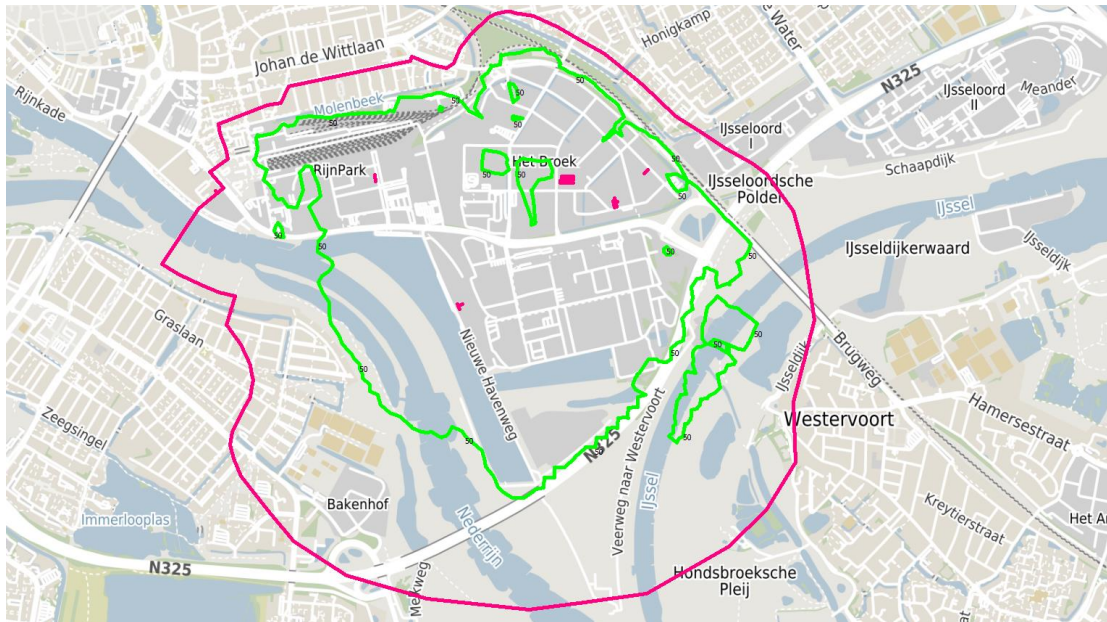
figuur 2: Industrierreingrens, zonegrens en hogere waarden

tabel 1: Hogere waarden

Locatie	Omschrijving	Grenswaarden [dB(A)]
Zone	Zonegrens	50
MTG 1	Wooneenheid Broekhoeven	55
MTG 2	Woning Broekstraat	55
MTG 5	Dijkwoningen Bakenhof	57
MTG K2	Stadskantoor	55
WB01	Ligplaats woonboot	55
WB02	Ligplaats woonboot	55
WB03	Ligplaats woonboot	55
WB04	Ligplaats woonboot	55
WB05	Ligplaats woonboot	55

Het actuele zonebewakingsmodel is aangeleverd door de Omgevingsdienst. In dit model zijn de huidige vergunde situaties en de geluidruimte voor meldingsplichtige bedrijven opgenomen. In bijlage 1 is doorrekening opgenomen, waarin is bepaald wat de maximale planmogelijkheden van het industrieterrein zijn, op basis van de geluidzone en hogere waarden. Daaruit blijkt dat de zone nog ruimte biedt voor de bedrijven om akoestisch te groeien. De zone kan, zeker richting

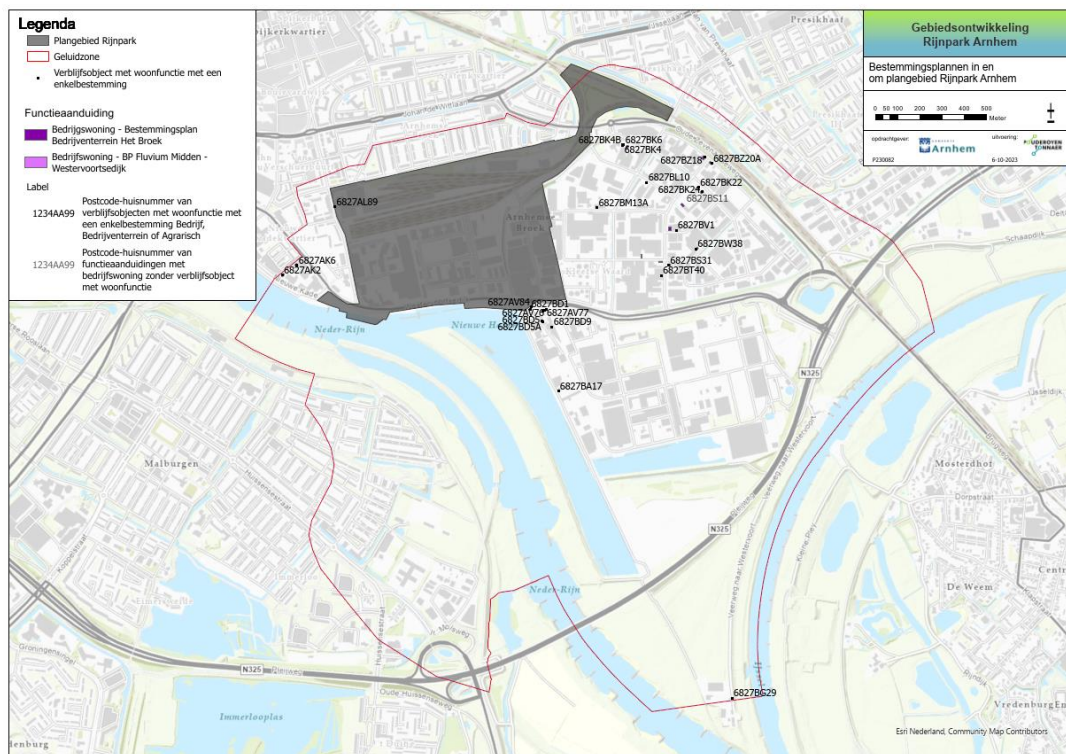
plangebied, worden opgevuld. Uit onderstaande figuur blijkt de 50 dB(A)-contour op basis van de huidige invulling. De groeiruijnte richting plangebied is circa 2 dB.

figuur 3: actuele 50 dB(A)-contour (groen) en zone (roze)

Bij het dezoneren moet daarnaast rekening gehouden worden met gevoelige bestemmingen in het plangebied en daaromheen. Hieronder is het overzicht met (bedrijfs)woningen op het industrieterrein. Van belang is dat deze geluidgevoelig worden op het moment dat deze buiten het gezoneerde terrein komen te liggen. Daarmee kunnen zij omliggende bedrijven beperken in hun mogelijkheden.

Dezonering Rijnpark

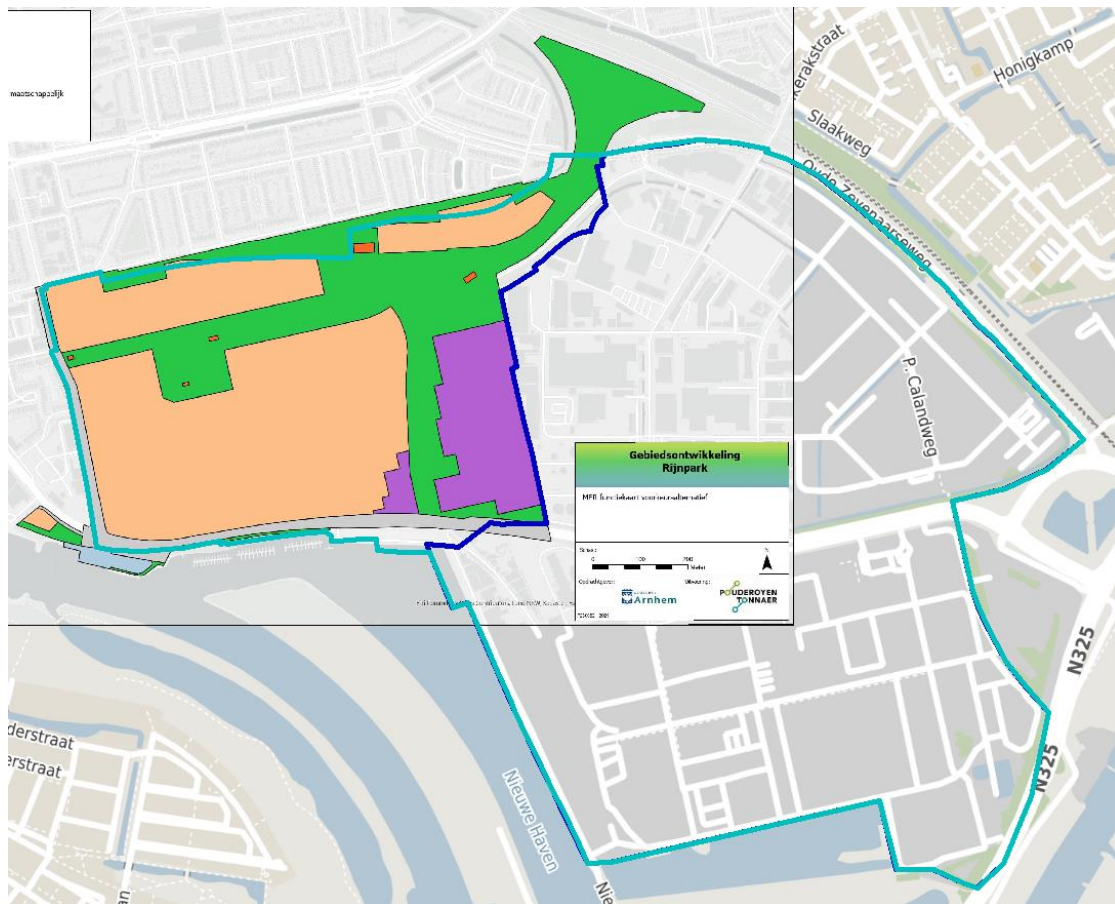
figuur 4: locaties bedrijfswoningen

Na dezonering komt 1 woning die nu nog op het gezoneerde terrein ligt, daarbuiten te liggen.

Verder is van belang dat op het te dezoneren gedeelte geen bedrijven aanwezig zijn die op een gezoneerd terrein moeten liggen. Enkel voor Van Houtum gold deze verplichting in het verleden, maar met de invoering van de Omgevingswet hoeft ook dit bedrijf niet langer op een gezoneerd industrieterrein te liggen.

4. Nieuwe industrieterreingrens

Tenminste moeten de locaties waar woningen komen buiten het industrieterrein komen te liggen. De meest logische afbakening van het industrieterrein is zodanig dat het gehele plangebied buiten de zoning komt te liggen. In onderstaande figuur is de nieuwe ligging van de industrieterreingrens weergegeven. In lichtblauw staat de oude grens, donkerblauw is waar de aanpassing wordt doorgevoerd.

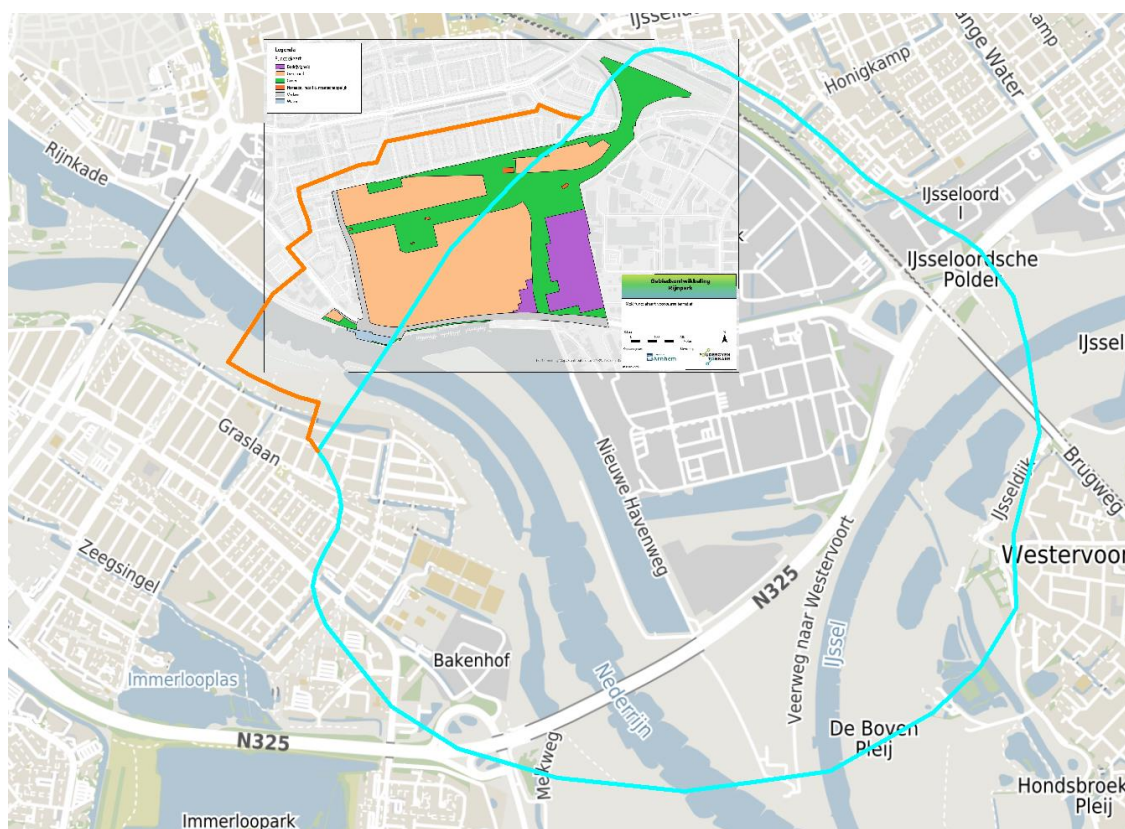

figuur 5: Voorstel nieuwe ligging industrieterreingrens

5. Nieuwe geluidszone

Bij het voorstel voor de nieuwe industrieterreingrens (H4) is het voorstel om de bijbehorende zone aan te passen. Het voorstel daarbij is om de huidige 2 dB groeiruiimte (zie H3) in acht te nemen. Deze is door middel van een groepscorrectie van -2 dB in het model opgenomen. Dit leidt tot het volgende voorstel voor de zone.

In de figuur is in lichtblauw de voorgestelde ligging van de geluidszone weergegeven. In oranje is aangeduid waar de oude zone kan vervallen. De donkerblauwe lijnen zijn de in figuur 5 weergegeven nieuwe industrieterreingrens.

figuur 6: Voorstel ligging zonegrens

6. Effecten voor bedrijven

Voor de bedrijven die op het gezoneerde terrein liggen heeft de wijziging geen gevolgen. Bij de ontwikkelingen wordt rekening gehouden met de bestaande groeimogelijkheden. Daardoor blijven deze bedrijven de ruimte houden om zich te ontwikkelen tot de vergunde ruimte en daarbuiten. Alle bedrijven samen moeten namelijk op de zonegrens voldoen. Regels die golden bij woningen buiten het industrieterrein blijven gelden. Zo gaan er bijvoorbeeld geen andere regels gelden voor maximale geluidsniveaus als gevolg van dit plan.

Voor de bedrijven die buiten het gezoneerde terrein komen te liggen geldt dat zij voor geluid niet langer beoordeeld worden door de Wet geluidhinder, maar door de regels uit het Omgevingsplan. Daarbij worden zij individueel beoordeeld en niet langer tezamen.

De gemeente ontwerpt een specifieke regeling voor geluid in het ontwikkelgebied. De basis daarvoor is dat functiemening mogelijk is. Daarbij is ook van belang de bestaande bedrijven, zolang die nog binnen het gebied gevestigd zijn, te faciliteren. Hierbij is van belang dat het geluid na dezonerings beoordeeld wordt bij woningen.

Op basis van een analyse van de aanwezige bedrijvigheid in en rond het plangebied is de invloed van de bedrijven op woningen in het gebied onderzocht. Dit is weergegeven in onderstaande figuur. In bijlage 2 is deze analyse nader toegelicht. Het blijkt dat de woning, die nu nog op het industrieterrein ligt, geen beperkingen oplevert voor de bedrijven.

figuur 7: invloedsgebieden huidige bedrijvigheid

7. Conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat met de gedeeltelijke dezonerings geen beperkingen optreden voor de bedrijven die op het industrieterrein blijven liggen. De huidige akoestische groeiruisnte voor bedrijven blijft behouden en er gaan geen nieuwe regels gelden voor de bedrijven op het industrieterrein bij omliggende woningen. Daardoor kunnen zij blijvend aan het voor hen geldende kader voldoen en blijft groeiruisnte beschikbaar voor deze bedrijven, zoals die nu ook aanwezig is.

Voor de bedrijven die op het te dezoneren deel liggen, gaat een individuele beoordeling van het geluid gelden. Echter gold bij woningen buiten het industrieterrein al een beoordeling, waardoor het kader hier niet wijzigt. Een woning die op het gezoneerde terrein ligt, komt buiten dat terrein liggen. Uit de analyse blijkt dat hierdoor geen beperkingen ontstaan voor bedrijven in de omgeving van deze woning.

Ook de bedrijven die buiten het gezoneerde terrein liggen ondervinden geen beperkingen door het gedeeltelijk dezoneren. Er liggen geen woningen binnen het invloedsgebied van deze bedrijven op het te dezoneren gedeelte

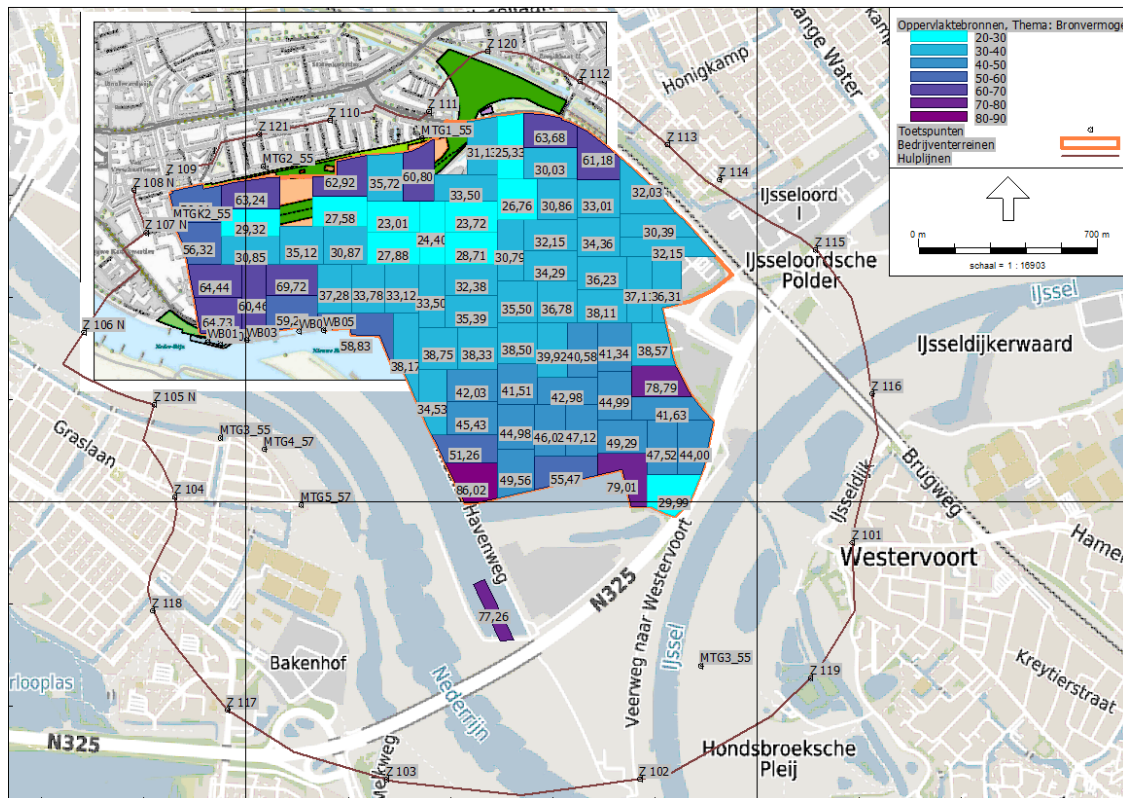
Met het gedeeltelijk dezoneren gelden geen beperkingen voor de bedrijven die op dit terrein liggen. De industrieterreingrens kan worden aangepast en de zone kan worden verlegd.

Door het opstellen van planregels voor geluid op het te dezoneren gedeelte, waarborgd de gemeente Arnhem dat de bedrijven hun huidige activiteiten uit kunnen blijven voeren.

ing. J.D. (Jasper) Pondman
DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V.

Bijlage 1

Titel	Maximale opvulling
-------	--------------------

figuur 8: maximale invulling hele industrieterrein. Bronvermogen per m2 van lichtblauw (20 dB(A)/m2) naar paars (90 dB(A)/m2). De oranje lijn is de industrie grens en de bruine lijn is de 50 dB(A) geluidcontour.

Bijlage 2

Titel

Onderzoek effect bedrijven

Inleiding

Wij hebben van Pouderoyen Tonnaer een overzicht ontvangen van de binnen het te dezoneren gebied aanwezige bedrijven. Daarbij is aangegeven welke milieucategorie geldt voor deze bedrijven. Dit komt uit diverse systemen die niet altijd dezelfde informatie bevatten. Leidend is de recent door de omgevingsdienst aangeleverde analyse van milieucategorieën gehanteerd. Indien daar geen informatie van is, is de informatie uit andere systemen van de gemeente gehanteerd. Bij de bedrijven waarvan een model beschikbaar is binnen het zonemodel of het model dat hoort bij bestemmingsplan Flivium, is deze informatie gebruikt om het invloedsgebied te bepalen.

Daarbij is uitgegaan van de standaard voorschriften

(Activiteitenbesluit/Bruidsschat/vergunningen). Voor de bedrijven waar deze informatie niet beschikbaar is, is het invloedsgebied bepaald op basis van de milieucategorie. Hierbij is een nadere analyse gemaakt of het de verwachting is dat deze afstand voldoende is, of dat op basis van de huidige gebruik een ander invloedsgebied verwacht mag worden. Hoewel deze systematiek bij inwerkingtreding van de Omgevingswet buiten werking is gesteld, geeft dit nog steeds een goed inzicht in de verwachte invloed op de omgeving.

Met deze informatie hebben wij figuren opgesteld van de verwachte invloed van bedrijven op de omgeving. De kavels van de relevante bedrijven zijn weergegeven in kleuren. De lijn met het invloedsgebied heeft dezelfde kleur als het bedrijf.

Analyse

In onderstaande tabel zijn de bevindingen per als relevant beschouwd bedrijf weergegeven.

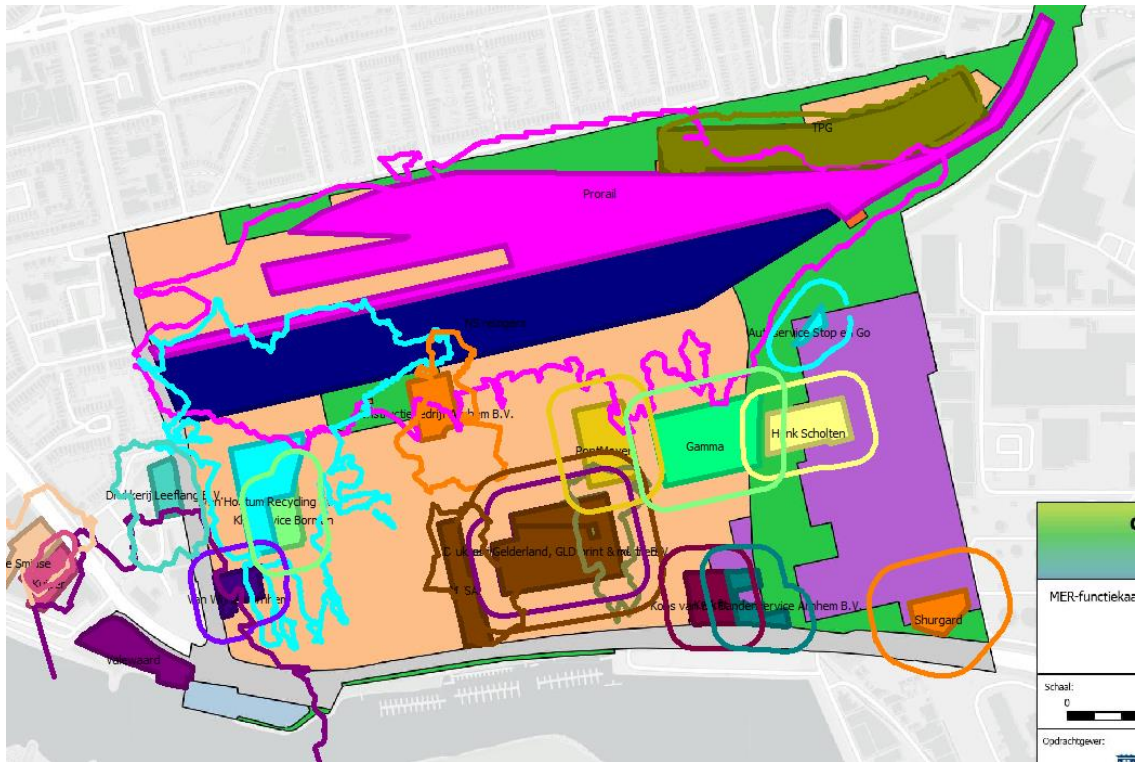
adres	naam	milieucategorie of model beschikbaar	analyse
Van Oldenbarneveldtstraat 91	Jump XL Arnhem B.V.	2	Geen relevante geluiduitstraling verwacht
Van Oldenbarneveldtstraat 107	PT Arnhem	2	Geen relevante geluiduitstraling verwacht
Van Oldenbarneveldtstraat 117	Van Wijnen Arnhem	3.1	Aan achterzijde overheaddeuren, laden en lossen, mogelijk ook in nachtperiode
Westervoortsedijk 60	UL International (Netherlands) B.V.	2	Puur kantoor
Van Oldenbarneveldtstraat 105	Emplacementstraat ong Goederen NS	model	geluidmodel beschikbaar
Emplacementstraat	Emplacementstraat ong ProRail Voith	model	geluidmodel beschikbaar
Hondiusstraat 52	Constructiebedrijf Arnhem B.V.	3.1	metaalbewerking, passend
Orteliusstraat 2	PontMeyer	3.1	Bouwwinkel, veel transport, vermoedelijk heftrucks en dergelijke.
Orteliusstraat 19	Autoschade Service Arnhem	3.1	schadeherstel, luidruchtige apparatuur
Mercatorweg 18	Drukkerij Gelderland, GLD print & media B.V.	3.2	type bedrijf kan luidruchtig zijn
	IBG	model	geluidmodel beschikbaar, vraag is of dit bedrijf er nog is
Snelliusweg 21	Frisse-Energie	2	kantoor

Dezonering Rijnpark

Snelliusweg 10	Kwik-Fit	2	garage, maar ruim terrein. Mogelijk meer impact, nog onderzoeken
Leeghwaterstraat 2	kringloopwinkel	model	geluidmodel beschikbaar
Snelliusweg 24	Koos van Elk Bandenservice Arnhem B.V.	2	garage, maar ruim terrein. Mogelijk meer impact, nog onderzoeken
Dr. C. Lelyweg 2	Shurgard Nederland B.V.	2, rekening houden met 3.2	Laden en lossen tussen 06.00 en 23.00 mogelijk, daarom meer afstand (3.2)
Dr. C. Lelyweg 4	Arma Verhuur Horeca	2	enkel dagperiode transport
Dr. C. Lelyweg 8	Sikkens Center Arnhem	3.1	winkel, enkel dag
Snelliusweg 40	Titicaca Trade	2	Geen relevante geluiduitstraling verwacht
Snelliusweg 50	Gamma Bouwmarkt Arnhem Noord	2, rekening houden met 3.1	laden en lossen, geopend ook in avond
Dr. C. Lelyweg 15	Henk Scholten Schadeherstel	3.1	schadeherstel, luidruchtige apparatuur
Dr. C. Lelyweg 21	Autoservice Stop and Go	2	garage, maar ruim terrein. Mogelijk meer impact, nog onderzoeken
Johan de Wittlaan 350	PostNL	model	geluidmodel beschikbaar
L.J. Costerstraat 3	Klusservice Borman	3.1	lijkt enkel opslag
Leeghwaterstraat 6	Van Houtum recycling B.V.	model	geluidmodel beschikbaar, voormalig zoneringsplichtig
Westervoortsedijk 67	Mtsa Technopower B.V.	model	geluidmodel beschikbaar
Nieuwe kade	Valewaard Loswal Arnhem	model	geluidmodel beschikbaar
Van Oldenbarneveldtstraat 116	Drukkerij Leeflang B.V.	model	geluidmodel beschikbaar
Van Oldenbarneveldtstraat 118	Autorent	2	Geen relevante geluiduitstraling verwacht, want lijkt enkel ophaallocatie auto's, geen garagewerkzaamheden
Van Oldenbarneveldtstraat 122	Gaswacht Arnhem B.V.	2	Geen relevante geluiduitstraling verwacht, lijkt enkel kantoorgebouw
Jacob van Deventerstraat 2	Gasontvangstation N-750	3.1	Geen relevante geluiduitstraling verwacht, geen activiteiten met geluid
Van Oldenbarneveldtstraat 85	Moskee Al Fath	2, wellicht voor geluid groter aandachtsgebied nodig	Een moskee kan beschikken over een omroepinstallatie voor onder meer het vrijdagmiddaggebed. De invloed hiervan kan niet als contour op de kaart worden aangegeven. Bij woningbouw op korte afstand is rekening houden met de activiteiten van de moskee van belang om het woonklimaat in de omgeving te waarborgen.
overig	overig	2	Vanwege aard bedrijven en afstand, geen bedrijven met relevante uitstraling verwacht

Resultaten

In onderstaande figuur zijn de bedrijven en hun invloedsgebieden weergegeven. Het betreft de huidige in en rond het gezoneerde terrein aanwezige bedrijvigheid.

figuur 9: invloedsgebieden huidige bedrijvigheid

BIJLAGE 2b Zienswijzennota

Onderdeel uitmakend van het raadsvoorstel Vaststellen TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Zienswijzennota behorende bij het raadsvoorstel tot vaststelling van TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord (zaaknummer 4541575).

1. Inleiding

Het 'TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord' (hierna TAM-Omgevingsplan) heeft ter inzage gelegen. De zienswijzeperiode was van maandag 20 januari 2025 tot maandag 3 maart 2025.

Er zijn in totaal drie unieke zienswijzen ingediend.

NR.	INDIENER
1	Lingevastgoed B.V.
2	TenneT TSO B.V.
3	Provincie Gelderland

In paragraaf 2 staat een overzicht van de zienswijzen met daarbij een inhoudelijke reactie van de gemeente.

Deze zienswijzennota maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel tot vaststelling van dit TAM-Omgevingsplan.

2. Overzicht ingediende zienswijzen

Algemene opmerking vooraf: Waar in het stuk gesproken wordt over TAM-Omgevingsplan wordt bedoeld 'TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord'.

Overzicht ingediende zienswijzen

Zienswijze nummer		Samenvatting gronden	Reactie gemeente
Zienswijze 1 Lingevastgoed B.V.			
#1	1.1	Reclamant geeft aan dat met deze 'dezonering' de toekomstige werkzaamheden belemmerd worden. Reclamant stelt dat voor de locatie van de reclamant de geluidzone industrie van toepassing dient te blijven inclusief de bestaande groeiruiimte.	De locatie van reclamant ligt in het huidige bestemmingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord binnen de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie'. De locatie ligt niet op het gezoneerd industrieterrein maar wel binnen de geluidzone van het gezoneerd industrieterrein. De regels die horen bij de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie' zorgen ervoor dat er geen nieuwe woningen of andere geluidsgevoelige functies mogen worden gebouwd binnen die zone, tenzij wordt voldaan aan de voorkeurswaarde of een verkregen hogere waarde op grond van de Wet geluidhinder of de voorwaarden opgenomen in het besluit hogere waarden. Het TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord verkleint het gezoneerd industrieterrein. Dit heeft tot gevolg dat de geluidzone verder van de locatie van reclamant af komt te liggen. Daarom is op de locatie van reclamant de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie – verwijderde geluidzone' opgenomen. Dit artikel regelt dat artikel 5 van het bestemmingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord niet meer van toepassing is. Dit omdat de locatie van reclamant op voldoende afstand ligt van het (aangepaste) gezoneerde industrieterrein. Een toets, bij het realiseren van woningen of andere geluidsgevoelig gebouwen, op het gezamenlijke geluid van het de bedrijven op het gezoneerde industrieterrein, is niet meer noodzakelijk.

			Voor reclamant verandert er feitelijk niets. De huidige bedrijfsactiviteiten waren en zijn niet gelegen op een gezoneerd industrieterrein.
#1	1.2	Reclamant geeft aan dat in het onderzoek van DGMR, welke als bijlage 1 hoort bij TAM-Omgevingsplan. De aanwezige bedrijvigheid in en rond het plangebied en de invloed van de bedrijven is onderzocht. De invloedsgebieden van de huidige bedrijven zijn weergegeven in figuur 7 van de bijlage. Daaruit is te zien dat de geluidshindercontour verband houdend met de aanwezige activiteiten op de locatie van reclamant over het toekomstige te ontwikkelen Rijnpark ligt en daarmee een beperking zal vormen voor de toekomstige woningbouw binnen de geluidscontour. Reclamant stelt dat de conclusie van het onderzoek niet kloppend is. Volgens reclamant wordt er van uitgegaan dat de locatie van reclamant wordt omgezet in het belang van de woningbouw. Reclamant geeft aan dat dit moment nog geen zekerheid is en hier gesprekken over lopen.	Zoals in het antwoord bij 1.1 al aangegeven ligt de locatie van reclamant niet op het gezoneerd industrieterrein. Voor reclamant verandert er feitelijk niets. De huidige bedrijfsactiviteiten waren en zijn niet gelegen op een gezoneerd industrieterrein. Waar reclamant stelt dat Rijnpark fase 1 niet zonder meer ontwikkeld kan worden klopt dit. Echter maakt dit TAM-Omgevingsplan de ontwikkeling met o.a. woningbouw niet mogelijk. Pas wanneer het omgevingsplan wordt gewijzigd voor de ontwikkeling met o.a. woningbouw, moet worden onderzocht en gemotiveerd hoe dit past binnen de situatie van reclamant.
#1	1.3	Reclamant verzoekt om eerst tot een zorgvuldige afronding te komen van de lopende gesprekken en pas daarna het omgevingsplan te wijzigen.	De gemeente bereidt een omgevingsplan voor de ontwikkeling van Rijnpark en doet dit in overleg met de eigenaren waaronder Lingevastgoed.
Zienswijze 2 TenneT TSO B.V.			
#2	2.1	Reclamant geeft aan dat hoogspanningsstations geluid maken en zich moeten houden aan vigerende wettelijke geluidsnormen. Uit de ter inzage gelegde documenten blijkt voor reclamant onvoldoende wat de consequenties zijn voor de (toekomstige) bedrijfsvoering van het hoogspanningsstation. Om nu en in de toekomst te voldoen aan de geluidsnormen en daarmee een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk belang, wil reclamant graag nader inzicht in de impact van het voornemen en beoogde	De locatie van reclamant ligt in het huidige bestemmingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord binnen de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie'. De locatie ligt niet op het gezoneerd industrieterrein maar wel binnen de geluidzone van het gezoneerd industrieterrein. De regels die horen bij de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie' zorgen ervoor dat er geen nieuwe woningen of andere geluidsgevoelige functies mogen worden gebouwd binnen die zone, tenzij wordt voldaan aan de voorkeurswaarde of een verkregen hogere waarde op grond van de Wet geluidhinder of de voorwaarden

		ontwikkeling die hiermee wordt geïnitieerd. Reclamant verzoekt inzichtelijk te maken op welke wijze aanwezigheid van het hoogspanningsstation in de plannen is meegenomen.	opgenomen in het besluit hogere waarden. Deze geluidsregels gaan over het geluid wat wordt veroorzaakt door alle bedrijven tezamen op het gezoneerd industrieterrein. Het hoogspanningsstation ligt niet op het gezoneerd industrieterrein. Voor het hoogspanningsstation gelden de bestaande regels uit de bruidsschat (hoofdstuk 22 van het Omgevingsplan gemeente Arnhem) en het Besluit activiteiten leefomgeving. Het bedrijf van reclamant moet aan die regels voldoen. Het TAM-Omgevingsplan maakt geen woningen mogelijk. Bij de toekomstige wijziging van het Omgevingsplan (waarbij de ontwikkeling van Rijnpark met o.a. woningen daadwerkelijk juridisch wordt mogelijk gemaakt) zal rekening worden gehouden met de aanwezige bedrijvigheid waaronder het hoogspanningsstation. Er is geen reden om aan te nemen dat het bedrijf conflicteert met de toekomstige ontwikkeling van Rijnpark. Wij zijn met reclamant in gesprek over de invloed van de ontwikkeling van Rijnpark op het hoogspanningsstation.
Zienswijze 3 Provincie Gelderland			
#3	3.1	Reclamant geeft aan dat het van belang te vinden dat er voldoende ruimte beschikbaar moet blijven voor bedrijven, en specifiek bedrijven met een hogere milieucategorie. Omdat behoud en/of compensatie van hogere milieucategorieën nog onvoldoende is geborgd. De provinciale Omgevingsverordening voorziet sinds januari 2024 erin dat plannen die voorzien in een wijziging van een werklocatie getoetst moeten worden aan het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Als de ontwikkeling niet past in het geldende RPW moet dit plan worden voorgelegd aan regio én provincie. Gedeputeerde Staten moeten instemmen met de voorgestelde wijziging (artikel 5.70, lid 1 en 2). U heeft dit plan niet aan ons voorgelegd. Reclamant heeft dit in de verordening opgenomen om bedrijventerreinen, en dan in het bijzonder de Hoge Milieucategorieën terreinen, toereikend te beschermen.	De afgelopen jaren zijn de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie Gelderland op verschillende momenten en aan verschillende tafels geïnformeerd over én besluitvormend betrokken geweest bij deze ontwikkeling. Spoorzone Arnhem-Oost, waar Rijnpark een onderdeel van is, is als grootschalige ontwikkeling met o.a. woningbouw benoemd in de Woondeal 2.0: een samenwerkingsagenda tussen onder andere de provincie Gelderland en gemeente Arnhem. Ook heeft de provincie meegetekend op het BO Mirt besluit waarin de Novex bijdrage voor Rijnpark is vastgesteld. Daarnaast is in het vastgestelde Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen aandacht geweest voor de verschillende benodigde transformaties van bedrijventerreinen naar woon-werklocaties om de gevolgen van de woningcrisis te kunnen verminderen. Reclamant stelt dat de gemeente het TAM-Omgevingsplan is de voorfase niet heeft voorgelegd aan reclamant. In de voorfase hebben wij als gemeente, conform werkafspraken tussen gemeente en provincie, collegiaal contact gezocht met de vraag of de reclamant in

		Dit is ook in lijn met het concept RPW van de Groene Metropoolregio.	het kader van participatie / vooroverleg behoefte had om (inhoudelijk) te reageren op het TAM-Omgevingsplan. Hierop is geen antwoord gekomen. Daarop heeft het college besloten om, gezien de voorgeschiedenis van het project Rijnpark, zoals hierboven omschreven, het ontwerp TAM-Omgevingsplan ter inzage te leggen. Naar aanleiding van de zienswijze van de provincie, is in goed overleg met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie een compensatieplan opgesteld. Het college van B&W van de gemeente Arnhem heeft het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' vastgesteld. Dit compensatieplan is besproken met de GMR. De provincie kan instemmen met het compensatieplan, onder voorwaarden dat de compensatiemaatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat er jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang. In het compensatieplan is aangegeven wat de huidige en toekomstige situatie van Rijnpark is op drie aspecten: arbeidsplaatsen, bedrijfsploeroppervlakte én milieuruimte. Met het vaststellen van het compensatieplan wordt voldaan de instructieregel 5.70 van de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Ook wordt invulling gegeven aan de voorwaarden uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024 en het nieuwe RPW 2025-2028. De motivering van het TAM-Omgevingsplan is op dit punt aangevuld.
--	--	---	--

GEBRUIKERSHANDLEIDING OMGEVINGSPLAN ARNHEM

28 april 2025

Deze gebruikershandleiding bevat zowel uitleg voor het raadplegen van een TAM IMRO-omgevingsplan op pilot.ruimtelijkeplannen.nl als een uitleg voor het raadplegen van een pdf versie van het omgevingsplan.

Inhoud

1. Aandachtspunten vooraf.....	1
2. Raadplegen van een TAM-Omgevingsplan op pilot.ruimtelijkeplannen.nl	2
3. Raadplegen van een TAM-Omgevingsplan via een digitale lagen-pdf	5

1. Aandachtspunten vooraf

Staan alle regels in dit TAM-Omgevingsplan?

In een Omgevingsplan staan alleen regels die zich richten op de fysieke leefomgeving. De 'fysieke leefomgeving' staat voor datgene wat je kunt ervaren met je zintuigen zoals bomen, gebouwen, het water, de bodem, de lucht, of het geluid van voorbij rijdende auto's. De komende jaren voegen we aan het omgevingsplan stap voor stap steeds meer regels toe die bijdragen aan de kwaliteit van onze leefomgeving

In hoofdstuk 22 van het Omgevingsplan staat de 'bruidsschat'. Hierin staan automatisch de regels die met de invoering van de Omgevingswet van het Rijk naar de gemeente zijn verhuist. Het gaat bijvoorbeeld over bouwen (wanneer is een vergunning nodig, en wanneer niet?) en milieu. Het TAM-Omgevingsplan moet in samenhang worden gelezen met hoofdstuk 22, deze is hier [digitaal](#) te vinden.

Het TAM-Omgevingsplan bevat alleen die regels die nodig zijn om een gebiedsontwikkeling of wijziging mogelijk te maken.

Een TAM-Omgevingsplan heeft altijd dezelfde opbouw en bevat dezelfde regels. Hieronder staat een kort overzicht van het soort regels uit een TAM-Omgevingsplan:

- **Functie (voormalige enkelbestemming):** geeft alleen een kleur/groep aan, zorgt voor een vangnet¹, maar regelt verder niets
- **Waarden:** objecten en gebieden die nadere bescherming nodig hebben (denk aan een monument of een archeologisch waardevol gebied).
- **Activiteiten:** welk gebruik is op een locatie toegestaan?
- **Bouwen:** wat mag ik ergens bouwen en wanneer krijg ik een vergunning?
- **Omgevingsnormen:** welke aantallen, percentages, en oppervlaktes zijn toegestaan?
- **Omgevingsplanactiviteiten:** voor welke activiteiten is er nog een aanvullende omgevingsvergunning nodig.
- **Algemene regels:** regels over parkeren, seksinrichtingen en overgangsregels.

2. Raadplegen van een TAM-Omgevingsplan op pilot.ruimtelijkeplannen.nl

U kunt de regels die gelden vinden op de kaart. Met de kaart bedoelen we de interactieve digitale plankaart zoals die door de viewer van [www.ruimtelijkeplannen.nl](https://pilot.ruimtelijkeplannen.nl) getoond wordt. Voor de vaststelling sturen we een link voor de vast te stellen versie. Deze staat op <https://pilot.ruimtelijkeplannen.nl/> Dit is een niet juridisch-bindende, proefomgeving, van ruimtelijkeplannen.nl.

LET OP: In onderstaande afbeeldingen is het voorbeeld de hele tijd TAM-Omgevingsplan Rijnpark aanpassing milieucategorieën. Alle aanwijzingen in het stappenplan zijn ook toepasbaar voor andere TAM-omgevingsplannen.

Stap 1:

U opent de link in het raadsvoorstel naar het TAM-omgevingsplan.

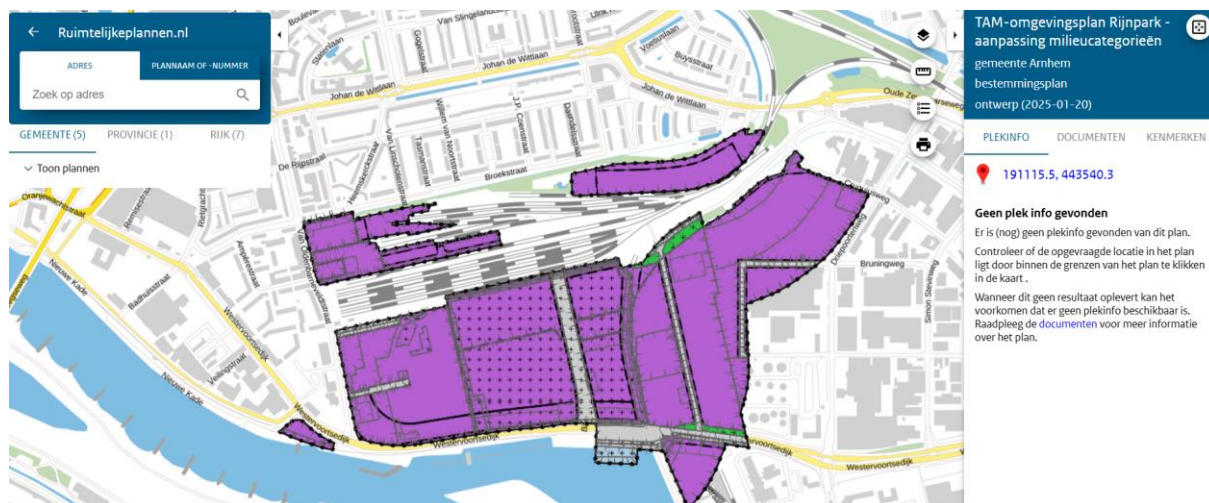

Klik op het kruisje.

¹ Wat bedoelen we met een vangnet? Een bepaling waaruit volgt dat alleen die gebruiks- en bouwactiviteiten zijn toegestaan, waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat die op en bepaalde locatie zijn toegestaan.

Stap 2:

Onderstaand scherm verschijnt. U zoomt in op het gebied waar u informatie over wilt hebben.

Stap 3:

U klikt op het betreffende gebied of perceel. Rechts in beeld verschijnen de aspecten die hier van toepassing zijn. Gebruik de scrolbalk geheel rechts om alle aspecten te kunnen zien. Onder het tabblad DOCUMENTEN vind u de motivering van het omgevingsplan met daarin onder andere de gemeentelijke visie op het gebied en de uitleg van de regels.

Stap 4:

Door op de kopjes (Enkelbestemming, Dubbelbestemming en Gebiedsaanduiding) te klikken verschijnt de betreffende regel die per aspect geldt. Voor een volledig overzicht van de regels moet u dus alle kopjes aanklikken!

TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

> Regels

Plan: TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Status: ontwerp

PlanType: bestemmingsplan

WMO-ids: NL.IMRO.0202.TAM1059-0201

Motivering	Regels
	Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark 22.1 Toegelaten activiteiten 1. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark' zijn de feitelijk bestaande en legaal aanwezige bedrijven, zoals aanwezig op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, toegestaan. 2. Een wijziging van de bedrijven zoals bedoeld in lid 1 is enkel toegestaan, voor zover de milieuhinder daardoor niet toeneemt. Artikel 23 Activiteit bedrijf - categorie 3.2 - Het Broek Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 3.2 - Het Broek' zijn bedrijven tot en met categorie 3.2 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 1 bij deze regels. Artikel 24 Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Het Broek Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Het Broek' zijn bedrijven tot en met categorie 4.1 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 1 bij deze regels. Artikel 25 Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Nieuwe Haven Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bedrijf categorie - categorie 4.1 - Nieuwe Haven' zijn bedrijven tot en met categorie 4.1 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 2 bij deze regels. Artikel 26 Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek' zijn bedrijven tot en met categorie 4.2 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 1 bij deze regels. Artikel 27 Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Nieuwe Haven Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Nieuwe Haven' zijn bedrijven tot en met categorie 4.2 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 2 bij deze regels. Artikel 28 Activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark 28.1 Toegelaten activiteiten Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark' zijn de volgende bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemenging toegestaan: 1. het produceren, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen; 2. verhuur, opslag en distributie van goederen; 3. bouwrijverheid, hoveniersbedrijven of daarmee vergelijkbare bedrijven; 4. onderzoek en ingenieursbedrijven; 5. groothandel. 28.2 Verboden activiteiten In afwijking van het bepaalde in lid 28.1 zijn de volgende bedrijven niet toegestaan: 1. flitsbezorgdiensten; 2. agrarische bedrijven.

3. Raadplegen van een TAM-Omgevingsplan via een digitale lagen-pdf

Waarom kan ik de juiste informatie niet vinden op een uitgeprinte (analoge) versie van de plankaart?

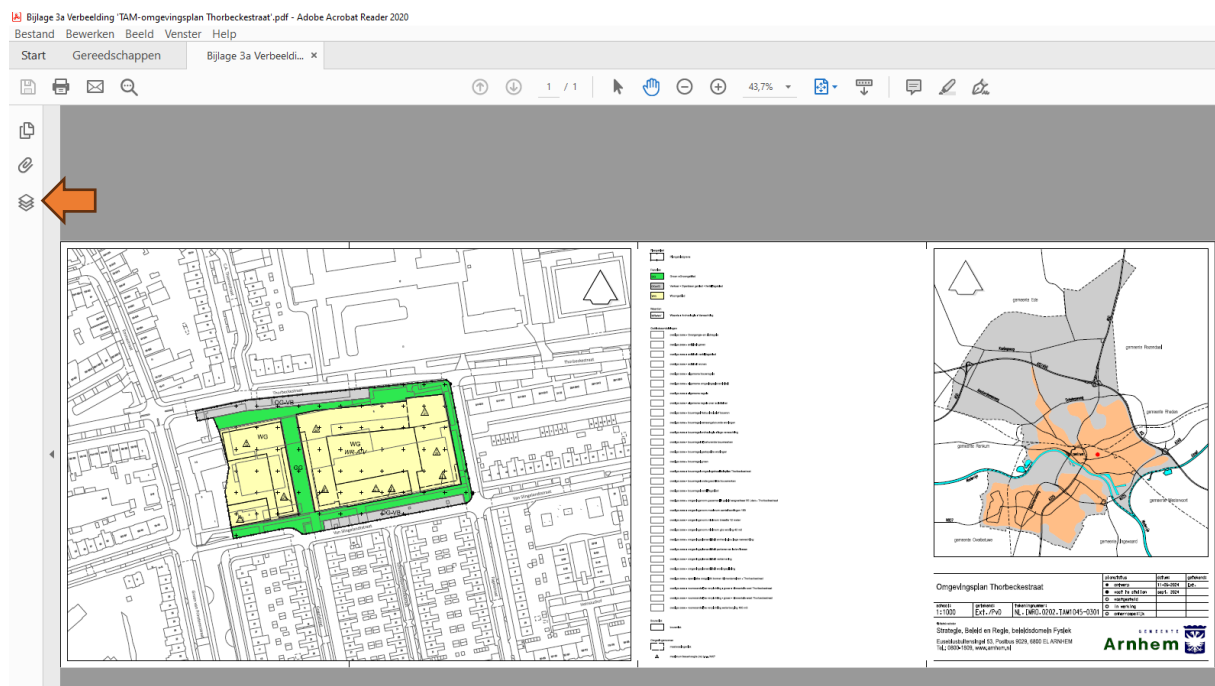
Omdat in een omgevingsplan zoveel regels samenkomen is het niet langer mogelijk om een heldere en leesbare plankaart op papier of in platte pdf te presenteren. Een papieren kaart en een platte pdf tonen namelijk alle informatie tegelijk. De veelheid aan kleuren, symbolen en arceringen die nodig zijn om de verschillende regels van elkaar te onderscheiden maken de kaart onleesbaar.

Het is mogelijk om een pdf-versie van een verbeelding van een TAM-omgevingsplan te raadplegen via Adobe Acrobat reader. Hoe u dat doet leest u hieronder.

LET OP In onderstaande afbeeldingen is het voorbeeld de hele tijd het TAM-Omgevingsplan Thorbeckestraat. Alle aanwijzingen in het stappenplan zijn ook toepasbaar voor andere TAM-omgevingsplannen.

Stap 1:

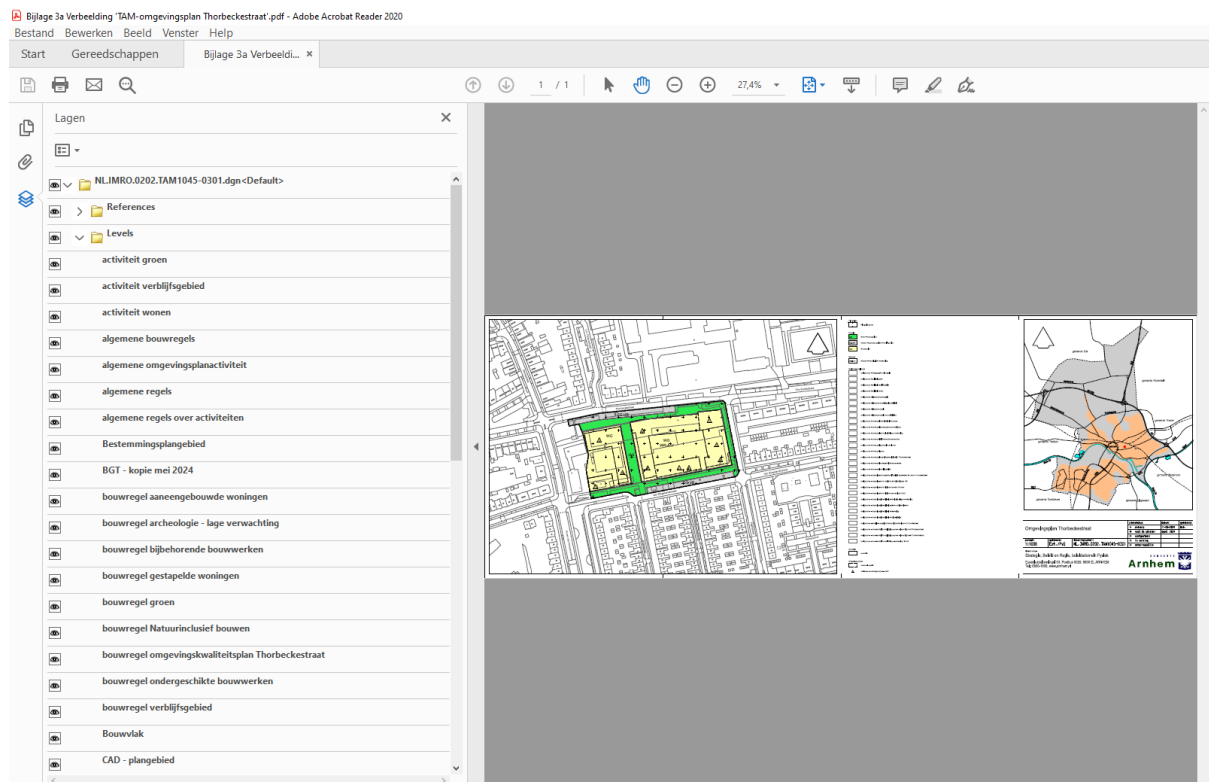
U klikt aan de linkerkant van de pdf de 'lagen' aan.

Bij de pijl ziet u de 'lagen'.

Stap 2:

Vervolgens verschijnt het tabblad met de lagen. U moet nu gaan naar de lagen onder 'levels'. Om te kunnen zien welke laag geldt voor een bepaalde locatie, zet u alle lagen uit onder 'levels' behalve de laag die u wilt zien.

Het tabblad met de lagen.

U kunt niet met één muisklik alle lagen onder 'levels' uitzetten maar u moet iedere laag apart wegklikken. Onze tip om dit snel te doen is door op een laag te klikken, spatie in te drukken en vervolgens met het pijltje naar beneden te gaan.

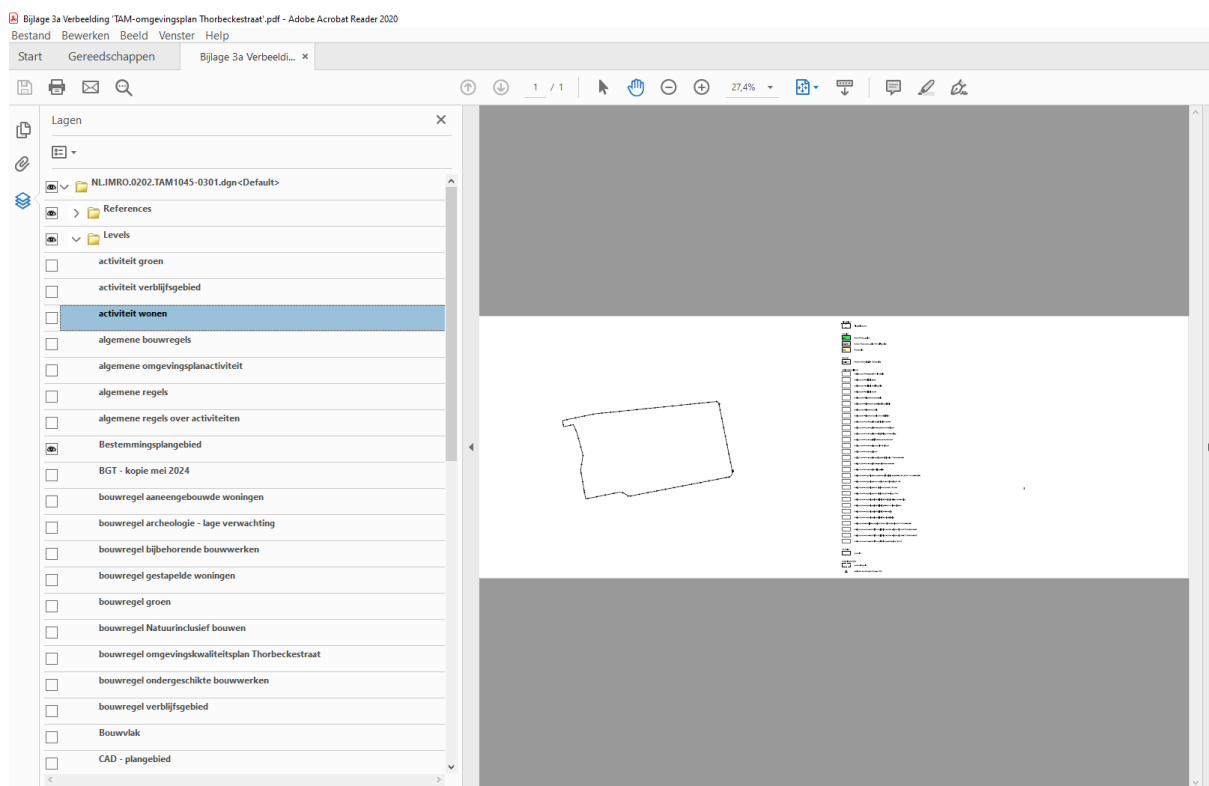
Op de volgende pagina ziet u als voorbeeld de 'activiteit wonen'.

Stap 3:

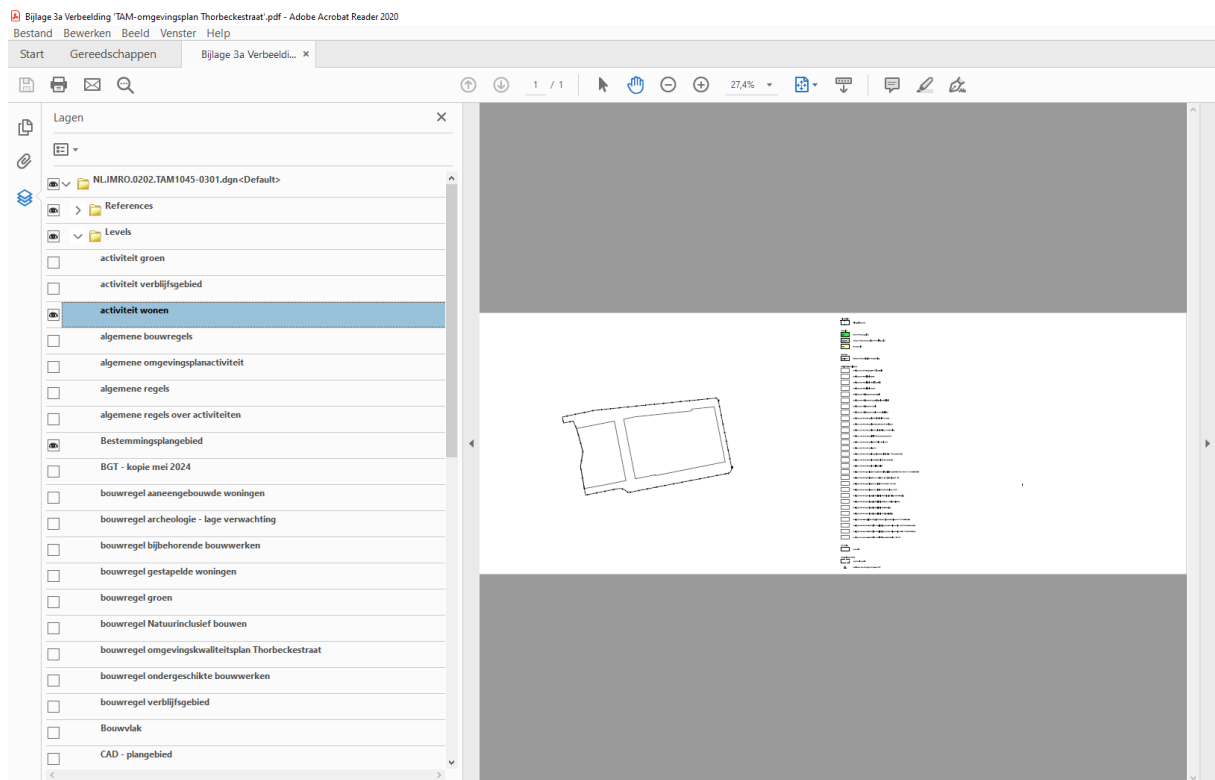
Vervolgens zoekt u in het document 'Regels' op wat de inhoud van de regel is. Bij het voorbeeld 'activiteit wonen', zoekt u dan op deze activiteit in de regels.

Voorbeeld raadplegen kaart om te zien waar de activiteit wonen is toegestaan

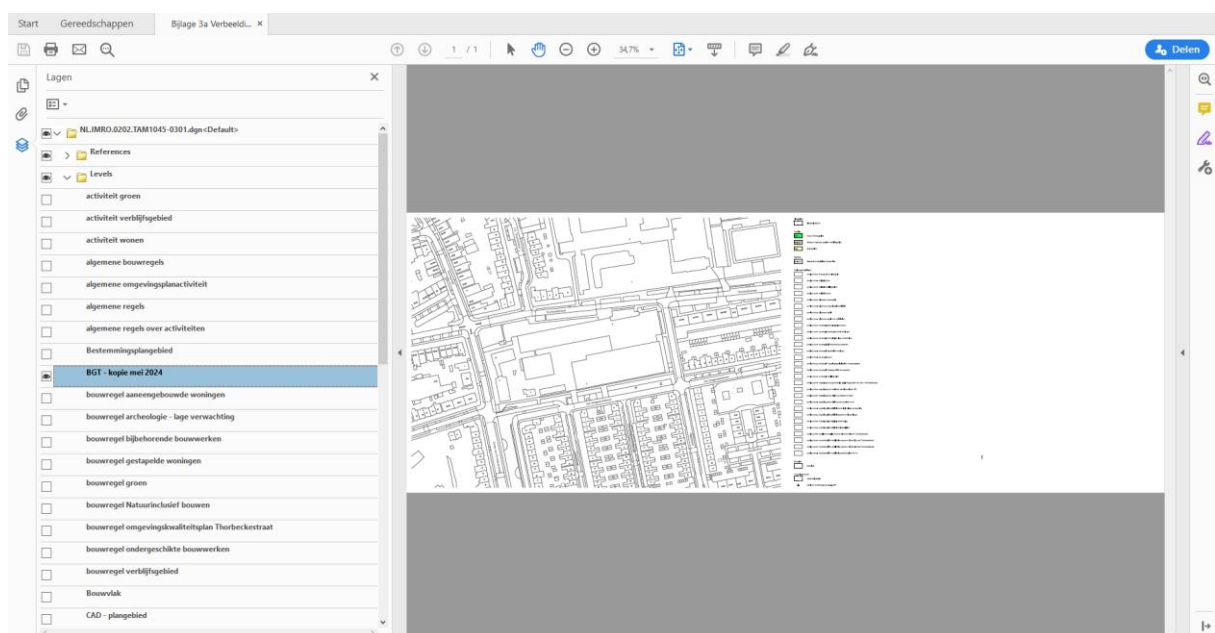
Met alle lagen uitgezet, behalve het plangebied.

Met alleen de laag 'activiteit wonen'. U kunt zien waar wonen is toegestaan, omdat hier een contour is toegevoegd.

Ter oriëntatie kunt u de ondergrond aan- en uitzetten. Hiervoor gebruikt u de laag BGT – kopie DATUM.

Van: Vis, Bart

Verzonden: dinsdag 6 mei 2025

Onderwerp: SPOED - Rijnpark - Verzoek aanhouden besluitvorming

Geachte heer, mevrouw,

Namens Nouryon Functional Chemicals stuur ik u hierbij een kopie van de zienswijze die ons kantoor vanmiddag per aangetekende post stuurde aan het College van B&W en de Gemeenteraad. Het betreft een zienswijze tegen de besluitvorming omtrent het verkleinen van de geluidszone rondom het industrieterrein Arnhem-Noord.

Namens client verzoek ik de gemeente om de besluitvorming aan te houden en een gesprek met Nouryon in te plannen om de technische onderbouwing van de besluitvorming te bespreken. Dit om juridische procedures in de toekomst te voorkomen. Korthedshalve verwijs ik graag naar bijgaande kopie van de zienswijze.

Ik verzoek u vriendelijk om het College van B&W en de Gemeenteraad op de hoogte te stellen van deze zienswijze. Tevens verzoek ik u om het ontvangst van de bijlage te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Bart Vis

NautaDutilh N.V.

Counsel – Advocaat/lawyer

T: +31 (0)6 57 67 38 66

E: bart.vis@nautadutilh.com

Amsterdam | Brussels | London | Luxembourg | New York | Rotterdam

NautaDutilh | Adaptive thinking since 1724

NautaDutilh N.V.

Advocaten Notarissen Belastingadviseurs

Lawyers Civil law notaries Tax advisers

Beethovenstraat 400, 1082 PR Amsterdam, the Netherlands

P.O. Box 7113, 1007 JC Amsterdam, the Netherlands.

www.nautadutilh.com

Postbus 7113
1007 JC Amsterdam
Beethovenstraat 400
1082 PR Amsterdam
T +31 20 717 10 00

Bart Vis
Advocaat
T +31 20 71 71 542
M +31 6 57 67 38 66
bart.vis@nautadutilh.com

Amsterdam, 6 mei 2025

Per aangetekende post verstuurd
College van Burgemeester en Wethouders
Koningstraat 38
6811DG Arnhem

Kopie per aangetekende post verstuurd:
Gemeenteraad Arnhem
Koningstraat 38
6811DG Arnhem

Kopie per e-mail verstuurd:
griffie@arnhem.nl
rijnpark@arnhem.nl

URGENT: VERZOEK AANHOUDEN BESLUITVORMING OMWILLE VAN DE ZORGVULDIGHEID

Zienswijze van Nouryon op het ontwerp-omgevingsplan geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Geacht College van B&W,
Geachte leden van de gemeenteraad,

Namens Nouryon Functional Chemicals B.V. (**Nouryon**), statutair gevestigd te Amsterdam en exploitant van de CMC-fabriek gevestigd aan de Westervoortsedijk 73 te Arnhem, stuur ik u hierbij een zienswijze tegen de besluitvorming omtrent het vaststellen van het ontwerp-omgevingsplan "TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord". Nouryon heeft grote zorgen over de substantiële verkleining van de geluidszone rondom het industrieterrein en stelt vast dat de voorgenomen besluitvorming niet is gestoeld op een deugdelijke technische onderbouwing.

Nouryon verzoekt het College van Burgemeester en Wethouders om de besluitvorming over het Ontwerp-omgevingsplan voorlopig aan te houden. Nouryon treedt graag met de gemeente in overleg voordat het Ontwerp-omgevingsplan ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Indien de besluitvorming al aan de gemeenteraad is voorgelegd, informeert Nouryon de raad hierbij dat de onderbouwing van de voorgenomen besluitvorming ondeugdelijk is en dat het plan met de huidige onderbouwing niet kan worden vastgesteld.

Deze communicatie is vertrouwelijk, kan zijn onderworpen aan een beroepsgeheim en mag niet worden gebruikt, geopenbaard, verveelvoudigd, gedistribueerd of behouden door een ander dan de beoogde ontvanger. Alle juridische relaties zijn onderworpen aan de algemene voorwaarden van NautaDutilh N.V. (zie www.nautadutilh.com/terms). Deze voorwaarden bevatten een aansprakelijkheidsbeperking, zijn gedeponeerd bij de rechtbank in Rotterdam en worden op verzoek kosteloos toegezonden. Nederlands recht is van toepassing en geschillen worden onderworpen aan de exclusieve bevoegdheid van de rechtbank in Amsterdam. NautaDutilh N.V.; statutair gevestigd te Rotterdam; handelsregister nr. 24338323. Voor informatie inzake de verwerking van uw persoonsgegevens zie onze privacy policy: www.nautadutilh.com/privacy.

Amsterdam

Brussel

Londen

Luxemburg

New York

Rotterdam

Nouryon verzoekt de gemeente om op korte termijn een gesprek in te plannen om de technische details van de geluidsmodelleringen te bespreken. Nouryon hoopt met het indienen van deze zienswijze op een constructief dialoog met de gemeente in een poging om langdurige juridische procedures te voorkomen.

Voor zover ook het recent ter inzage gelegde ontwerp-omgevingsplan “TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassingen milieucategorieën” betrekking heeft op het dezone van het industrieterrein en het aanpassen van de geluidszone rondom het industrieterrein, heeft deze zienswijze mutatis mutandis betrekking op dit tweede besluitvormingstraject.

1 ACHTERGROND

- 1.1 De Gemeente Arnhem heeft de ambitie om met de gebiedsontwikkeling Rijnpark ongeveer 7.000 nieuwe woningen te bouwen op een deel van het gezonde industrieterrein Arnhem-Noord. Onderdeel van de gebiedsontwikkeling is een gedeeltelijke dezone van het industrieterrein.
- 1.2 De gedeeltelijke dezone van het industrieterrein is vervat in het ontwerp-omgevingsplan “TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord” dat recent ter inzage heeft gelegen (het **Ontwerp-omgevingsplan**). Onderdeel van het Ontwerp-omgevingsplan is een substantiële verkleining van de geluidszone (de 50 dB(A)-contour). De verkleining van de geluidszone is noodzakelijk om de woningen te kunnen realiseren.
- 1.3 Nouryon is één van de bedrijven die op het industrieterrein is gevestigd. Nouryon produceert op deze locatie verschillende hoogwaardige chemische producten en geeft met circa 70 arbeidsplaatsen (en tientallen indirecte arbeidsplaatsen) een belangrijke economische impuls aan de stad. Nouryon is gevestigd op een terrein in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied dat aan het industrieterrein wordt onttrokken en ondervindt rechtstreeks de negatieve gevolgen van het verkleinen van de geluidzone. Nouryon geldt dan ook als belanghebbende bij de besluitvorming over het Ontwerp-omgevingsplan.
- 1.4 Het Ontwerp-omgevingsplan heeft in de periode van 20 januari 2025 tot en met 3 maart 2025 ter inzage gelegen. Nouryon heeft in deze periode geen schriftelijke zienswijze ingediend, maar heeft in de afgelopen periode wel uitvoerig contact gehad met vertegenwoordigers van de gemeente over het verkleinen van de geluidszone en de toepassing van het geluidsmodel dat aan de besluitvorming ten grondslag ligt. Nouryon heeft haar zorgen kenbaar gemaakt (i) tijdens de informatieavond op 28 november 2024, (ii)

tijdens een gesprek met de heer Elshof (Bestuursadviseur Gemeente Arnhem) en de heer Lodder (Strategisch Omgevingsmanager Project Rijnpark) op 6 januari 2025, en (iii) tijdens een gesprek met heer Korts (Specialist Geluidsmodel van de Omgevingsdienst Regio Arnhem), de heer Wubs (Consultant Tauw) en de heer Elshof op 6 februari 2025. Hoewel Nouryon tijdens de gesprekken heeft geprobeerd om een technisch inhoudelijke toelichting te krijgen op de uitgevoerde geluidmodelleringen, blijft de technische onderbouwing van het Ontwerp-omgevingsplan voor Nouryon onnavolgbaar.

- 1.5 Nouryon ziet zich dan ook genoodzaakt om hierbij een formele zienswijze in te dienen tegen het Ontwerp-omgevingsplan. Nouryon verzoekt uw gemeente om deze zienswijze (in het kader van de zorgvuldigheid) te betrekken bij de besluitvorming. Nouryon hoopt met het indienen van deze zienswijze onnodige beroepsprocedures (en potentieel forse vertraging van de woningbouwplannen) te voorkomen, maar benadrukt dat Nouryon genoodzaakt zal zijn om tegen de besluitvorming op te komen bij de bestuursrechter als het Ontwerp-omgevingsplan niet blijkt te zijn gestoeld op deugdelijke geluidmodelleringen. Ten overvloede; het feit dat Nouryon niet binnen de termijn een zienswijze heeft ingediend, staat volgens inmiddels vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State niet in de weg aan een gang naar de bestuursrechter (zie bijvoorbeeld: ECLI:NL:RVS:2025:1928).

2 GELUIDSNORMERING NOURYON

- 2.1 Nouryon is gevestigd op een gezoneerd industrieterrein. Het industrieterrein is omgeven door een geluidszone (de 50 dB(A)-contour) waarbinnen het niet mogelijk is om geluidgevoelige objecten (zoals woningen) te realiseren. Daarmee voorziet de aanwezigheid van de geluidszone dus in een belangrijke waarborg voor de bedrijfsactiviteiten en toekomstige groeimogelijkheden van Nouryon.
- 2.2 De gemeente Arnhem heeft een geluidsmodel (ook wel het zonebewakingsmodel genoemd) opgesteld voor het beheer van de geluidsruimte binnen de geluidszone. De geluidsbelasting van de verschillende bedrijven op het industrieterrein wordt opgenomen in het geluidsmodel om te bewaken dat de cumulatieve geluidsbelasting voldoet aan de maximale geluidsbelasting op de rand van de geluidszone (de 50 dB(A)-contour). Nouryon begrijpt dat het geluidsmodel in de praktijk wordt bijgehouden en geactualiseerd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA).

- 2.3 Nouryon beschikt over een onherroepelijke milieuvergunning voor de exploitatie van de CMC-fabriek (een Seveso-inrichting) op het industrieterrein. Nouryon heeft in de vergunningaanvraag en het daaraan ten grondslag liggend akoestisch onderzoek aangetoond dat de activiteiten van Nouryon kunnen worden uitgevoerd binnen de beschikbare geluidsruimte van het industrieterrein. Daarbij heeft Nouryon gebruik gemaakt van de toentertijd meest actuele versie van het geluidsmodel.
- 2.4 De milieuvergunning van Nouryon voorziet in strikte geluidsvoorschriften. Een belangrijk uitgangspunt van de geluidsvoorschriften is dat deze niet voorzien in een maximale norm voor de *emissie* van geluid, maar in een maximale waarde voor de *immissie* van geluid op nabijgelegen zonebewakingspunten. Nouryon benadrukt dat het op dit moment al gehouden is aan strikte geluidsnormen en dat het voor Nouryon nu al een flinke uitdaging is om aan de geluidsnormen te voldoen.

3 ZIENSWIJZE TEGEN HET ONTWERP-OMGEVINGSPLAN

- 3.1 Het Ontwerp-omgevingsplan strekt tot een partiële dezonerings van het industrieterrein ten behoeve van toekomstige woningbouw. Als gevolg van deze partiële dezonerings, komt het terrein van Nouryon aan de rand van het industrieterrein te liggen; praktisch direct naast de locatie voor toekomstige woningbouw.
- 3.2 Het Ontwerp-omgevingsplan voorziet ook in een substantiële verkleining van de geluidszone. Als gevolg van de deze verkleining van de geluidszone, komt het terrein van Nouryon veel dichterbij de rand van de geluidszone (de 50 dB(A)-contour) te liggen dan nu het geval is.
- 3.3 Nouryon vreest dan ook dat de bufferwerking van het plangebied (dat met het Ontwerp-omgevingsplan aan het industrieterrein wordt onttrokken) komt te vervallen en dat de geluidsbelasting van Nouryon in veel grotere mate zal bijdragen aan de cumulatieve geluidsbelasting op de rand van de substantieel verkleinde geluidszone (de 50 dB(A)-contour).
- 3.4 Hoewel in het Ontwerp-omgevingsplan simpelweg wordt gesteld dat het verkleinen van de geluidszone geen effect heeft voor bestaande bedrijven op het industrieterrein en geen afbreuk doet aan bestaande groeimogelijkheden, bevatten de ter inzage gelegde stukken geen enkele onderbouwing dat dit voor individuele bedrijven op het industrieterrein ook daadwerkelijk het geval is. De geluidsmodelleringsen die zijn gemaakt, zijn voor Nouryon onverifieerbaar.

3.5 Nouryon constateert dan ook dat het Ontwerp-omgevingsplan onzorgvuldig is voorbereid en inbreuk maakt op de onherroepelijk vergunde geluidsruimte van Nouryon. Meer specifiek onderbouwt Nouryon deze zienswijze met de volgende gronden die zijn gericht tegen de overwegingen in het document “*Dezoning Rijnpark: Analyse dezoning Rijnpark t.b.v. omgevingsplan afschaling*” (5 december 2024) dat door het College ter onderbouwing van het Ontwerp-omgevingsplan ter inzage is gelegd (**Analyse Dezoning Rijnpark**).

- a) Geluidsmodel: juridische status. Het is voor Nouryon onduidelijk op welke wijze de toepassing van het geluidsmodel in wetgeving is geborgd. Het gebruik van het geluidsmodel en de verdeling van de geluidsruimte binnen het industrieterrein lijkt elke wettelijke grondslag te ontbreken.
- b) Geluidsmodel: gewijzigde versies. Nouryon constateert dat het geluidsmodel dat is gebruikt voor de onderbouwing van het Ontwerp-omgevingsplan is gewijzigd ten opzichte van de versie van het geluidsmodel dat is gebruikt om te beoordelen dat Nouryon voldoet aan de vergunde geluidsnormen en de maximale geluidsbelasting op de rand van de geluidzone (50 dB(A)-contour). Het is voor Nouryon onduidelijk en onverifieerbaar welke wijzigingen er in het geluidsmodel zijn gemaakt.
- c) Nouryon is al stringent vergund. Hoewel de activiteiten van Nouryon hetzelfde zijn gebleven en de geluidsbelasting van Nouryon niet is gewijzigd (ten opzichte van de vergunde situatie), blijkt uit toepassing van het gewijzigde geluidsmodel dat het voor Nouryon een stuk lastiger is (ten opzichte van de vergunde situatie) om aan de vergunde geluidsnormen te voldoen. Het is voor Nouryon onbegrijpelijk waarom het gewijzigde geluidsmodel (bij een gelijkblijvende geluidsbelasting van de activiteiten van Nouryon) op eens leidt tot veel strengere onderzoeksresultaten. Nouryon wenst daarom te begrijpen welke wijzigingen er zijn gemaakt in het nieuwe geluidsmodel. Hoe dan ook, de geluidsmetingen van Nouryon en de resultaten van het nieuwe geluidsmodel tonen aan dat Nouryon op dit moment al zeer stringent is vergund.

- d) Veronderstelde groeir ruimte 2 dB(A). Ondanks het feit dat Nouryon op dit moment al gebonden is aan strikte geluidsnormen, stelt het College in de Analyse Dezoning Rijnpark dat sprake is van een “groeir ruimte” richting het plangebied van circa 2 dB. Deze groeir ruimte wordt in de stukken niet onderbouwd en is voor Nouryon niet verifieerbaar.¹ Gelet op het bovenstaande, benadrukt Nouryon in ieder geval dat er geen enkele groeir uime zit in de aan Nouryon vergunde geluidsr uimte.
- e) Groeps correctie van -2 dB. Gesteld wordt dat de nieuwe en substantiële verkleining van de geluidszone kan worden gerealiseerd door middel van een “groeps correctie van -2 dB”.² Het Ontwerp-omgevingsplan maakt niet inzichtelijk hoe deze groeps correctie uitpakt voor Nouryon en de andere individuele bedrijven op het industrieterrein. Ook hier voorziet het Ontwerp-omgevingsplan niet in een gedegen technische onderbouwing.
- f) Effecten voor bedrijven niet zorgvuldig onderzocht. Het Ontwerp-omgevingsplan neemt als uitgangspunt dat het verkleinen van de geluidzone geen gevolgen heeft voor individuele bedrijven en dat rekening wordt gehouden met bestaande groeimogelijkheden.³ Deze overwegingen worden in het Ontwerp-omgevingsplan niet concreet onderbouwd voor elk van de individuele bedrijven op het industrieterrein. Nouryon benadrukt dat het op dit moment stringent is vergund en dat uit recente geluidsmodellerings blijkt dat het voor Nouryon al uitdagend genoeg is om aan de vergunde geluidsnormen te voldoen. Door het verkleinen van de geluidszone komt de rand van de geluidzone (50 dB(A)-contour) veel dichterbij het terrein van Nouryon te liggen dan momenteel het geval is. Het kan niet anders dan dat het daarmee moeilijker wordt om te voldoen aan de vergunde geluidsnormen.
- g) Bedrijfs woningen. Nouryon begrijpt dat er één of enkele (bedrijfs)woningen zijn die als gevolg van het Ontwerp-omgevingsplan buiten het industrieterrein komen te liggen.⁴ Hierdoor kwalificeren deze (bedrijfs)woningen na de inwerkingtreding van het Ontwerp-omgevingsplan opeens als geluidgevoelige objecten die extra bescherming genieten. Het is voor Nouryon volstrekt onduidelijk welke gevolgen dit heeft voor de activiteiten van Nouryon.

¹ Analyse Dezoning Rijnpark, p. 8

² Analyse Dezoning Rijnpark, p. 11

³ Analyse Dezoning Rijnpark, p. 12

⁴ Analyse Dezoning Rijnpark, p. 8 en 9

Het Ontwerp-omgevingsplan onderzoekt ten onrechte niet in hoeverre de aanwezigheid van deze geluidgevoelige objecten afbreuk doet aan de onherroepelijk vergunde geluidsruimte van Nouryon en de overige bedrijven op het industriegebied.

- h) “Opknippen” van de besluitvorming: toekomstige woningbouw moet bij de modellering worden betrokken. Nouryon begrijpt tot slot dat het verkleinen van het industrieterrein niet voorkomt dat de toekomstige woningen in het plangebied nog steeds voor een groot deel binnen de (substantieel verkleinde) geluidszone van het industrieterrein komen te liggen (binnen de 50 dB(A)-contour). Het is voor Nouryon op dit moment onduidelijk welke gevolgen dit heeft voor de activiteiten van Nouryon. Nu de gemeente de besluitvorming over het verkleinen van de geluidzone heeft losgeknipt van de besluitvorming over het inpassen van de nieuwe woningen, worden de effecten van het allesomvattende plan niet integraal beoordeeld en blijft het voor Nouryon onduidelijk wat de uiteindelijke gevolgen van de nieuwe woningbouw voor de activiteiten van Nouryon uiteindelijk zullen zijn.
- i) Ter illustratie. Het huidige Ontwerp-omgevingsplan is gestoeld op de premisse dat het substantieel verkleinen van de geluidzone geen effect heeft op de bestaande bedrijven op het industrieterrein. Deze afweging kan op dit moment helemaal niet worden gemaakt, omdat bijvoorbeeld het effect van geluidsreflectie veroorzaakt door de aanwezigheid van de nieuw te bouwen woningen niet is gemodelleerd (en op dit moment ook niet kan worden gemodelleerd). De aanwezigheid van 7.000 nieuwe woningen binnen en buiten de geluidszone zal zonder twijfel effect hebben op de geluidsmodellerings. Bijgevolg kan op dit moment dus geheel niet worden vastgesteld dat Nouryon en de overige bedrijven op het industrieterrein uiteindelijk kunnen voldoen aan de thans voorgestelde substantiële verkleining van de geluidszone rondom het industrieterrein. Het Ontwerp-omgevingsplan is dan ook niet gestoeld op een deugdelijke onderbouwing van de geluidseffecten.

- 3.6 Nouryon komt tot de conclusie dat het Ontwerp-omgevingsplan ondeugdelijk is voorbereid. De effecten van de dezonering op de onherroepelijk vergunde geluidsruimte van Nouryon en de overige bedrijven op het industrieterrein zijn niet zorgvuldig en niet verifieerbaar inzichtelijk gemaakt. Ook zijn de effecten van de nog te realiseren woningbouw als gevolg van bijvoorbeeld geluidsreflectie ten onrechte niet onderzocht. Nouryon benadrukt dan ook dat het Ontwerp-omgevingsplan in de huidige vorm niet aan

de gemeenteraad zou moeten worden voorgelegd, althans dat de gemeenteraad zich ervan dient te vergewissen dat het Ontwerp-omgevingsplan op essentiële onderdelen een nadere technische onderbouwing behoeft.

- 3.7 Nouryon verzoekt het College om op deze punten met Nouryon in overleg te treden en de besluitvorming tot die tijd aan te houden.

Hoogachtend,

NautaDutilh N.V.

Mr. B.Vis

Bijlage:

- 1) Bekendmaking ontwerp-omgevingsplan TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord
- 2) Bekendmaking ontwerp-omgevingsplan TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassingen milieucategorieën

Bijlage 1: Bekendmaking TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord

TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord ter inzage

Burgemeester en wethouders maken bekend dat een ontwerp van het wijzigingsbesluit 'TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' ter inzage ligt. Dat betekent dat u het plan kunt bekijken.

Ontwikkeling

Arnhem heeft de ambitie om tot 2040 16.000 woningen te bouwen. De gebiedsontwikkeling Rijnpark betreft het transformeren van een binnenstedelijk gemengd bedrijventerrein van circa 70 hectare naar een intensiever gebruikt gebied met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen. De gemeente Arnhem wil in Rijnpark onder meer ruimte bieden aan circa 7.000 woningen, 5.000 banen en een stadspark. Op 3 juli 2024 is de gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld door de gemeenteraad. De gebiedsvisie geeft weer hoe de ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en werkklimaat.

Het plan

Op dit moment valt Rijnpark in het gezoneerde industrieterrein Arnhem Noord. Planologisch gezien is het gebied bedoeld voor bedrijven. Het toelaten van geluidgevoelige functies, zoals wonen, op een industrieterrein is wettelijk niet toegestaan. Dat betekent dat het nodig is om de aanwijzing als industrieterrein te wijzigen voor het gebied waar woningen moeten komen. Dit noemen we dezoneren.

Om de gebiedsontwikkeling in Rijnpark mogelijk te maken is het nodig om het geluidgezoneerd industrieterrein alsook de bij dat industrieterrein behorende geluidszone aan te passen. Het 'TAM Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' zal hierin voorzien.

Het gebied

Deze omgevingsplanwijziging ziet op het verkleinen van de geluidzone van gezoneerde industrieterrein Arnhem Noord. Dit geluidgezoneerd industrieterrein bevindt zich tussen de Nieuwe Haven, de Rijn, Van Oldenbarneveldstraat, woonwijken het Broek en Presikhaaf, spoorlijn Arnhem-Zevenaar, Zevenaar-seweg, Oude Veerweg en de N325.

Hoe kan ik de plannen bekijken?

U kunt het ontwerp wijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan 'Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord', bekijken vanaf 20 januari 2025 tot 3 maart 2025. Dat kan op twee manieren:

1. **Fysiek:** Bij de receptie van het Stads kantoor van de gemeente Arnhem, Eusebiusbuitensingel 53.
2. **Online:** Via <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/document?documentID=NL.IM-RO.0202.TAM1052-0201>

Hoe kan ik reageren?

U kunt reageren op het ontwerp wijzigingsbesluit. Deze reactie heet een zienswijze. Een zienswijze dient u in bij de gemeenteraad en dat moet u doen binnen de periode dat het plan ter inzage ligt. Een zienswijze indienen kan op twee manieren:

1. **Schriftelijk:** Stuur uw reactie naar Postbus 9029, 6800 EL Arnhem of rijnpark@arnhem.nl
2. **Mondeling:** Maak een afspraak met Pim Elshof via telefoonnummer 0800 – 1809 (op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur).

Informatie

Wilt u meer informatie over het ontwerp wijzigingsbesluit? Of heeft u vragen? Dan kunt u contact opnemen met Pim Elshof via telefoonnummer 0800 – 1809 (op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur) of stuur een e-mail naar rijnpark@arnhem.nl.

Bijlage 2: Bekendmaking TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassingen milieu-categorieën

Kennisgeving voornemen wijziging van het omgevingsplan gemeente Arnhem voor Rijnpark

Burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem bereiden een wijziging voor van het omgevingsplan. Deze wijziging ziet op de locatie Rijnpark. Met deze kennisgeving kondigen burgemeester en wethouders, in overeenstemming met artikel 16.29 van de Omgevingswet, de voorgenen wijziging van het omgevingsplan aan. Overeenkomstig artikel 10.2, lid 1 van het Omgevingsbesluit wordt bij deze kennisgeving aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding worden betrokken.

Ontwikkeling

Arnhem heeft de ambitie om tot 2040 16.000 woningen te bouwen. In Rijnpark wordt ruimte geboden aan 7.000 woningen, 5.000 banen, maatschappelijke voorzieningen en een stadspark. Op 3 juli 2024 is de gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld door de gemeenteraad. De gebiedsvisie geeft weer hoe de ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en werkklimaat.

Het plan

TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën

In Rijnpark worden uiteindelijk alleen bedrijven toegestaan die geschikt zijn voor functiemenging, met onder andere woningen (milieugevoelige functies). We willen namelijk een gebied creëren waar wonen, werken en voorzieningen samen komen. Op dit moment is Rijnpark een bedrijventerrein waar bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan die niet gemengd mogen worden met woningen. Daarom is het aanpassen van de huidige bedrijfsbestemming nodig.

In de wijziging van het omgevingsplan worden nieuwe bedrijven toestaan die geschikt zijn voor functiemenging. Daarnaast hebben we te maken bestaande bedrijven die niet geschikt zijn voor functiemenging. Deze bestaande bedrijven kunnen in ieder geval hun huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen, totdat er daadwerkelijk ontwikkeld gaat worden.

Het gebied

Deze omgevingsplanwijziging ziet op het gebied Rijnpark. Tot het plangebied behoort het gebied wat zich bevindt tussen de Nieuwe Haven, de Rijn, de Van Oldenbarneveldstraat, de Broekstraat en de bedrijven ten oosten van de Doctor C. Lelyweg. Tevens is er een zone rondom om Rijnpark op bedrijventerrein 't Broek en aan de Industriestraat wat onderdeel is van het plangebied.

Participatie

De gemeenteraad heeft op 3 juli 2024 de Gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld. Met deze visie wordt vervolg gegeven aan de Startnotitie Rijnpark van mei 2023. Op basis van de startnotitie Rijnpark is in dialoog met onder andere omwonenden, omliggende bedrijven, grondeigenaren, gebruikers en woningcorporaties gewerkt aan de gebiedsvisie Rijnpark. De gebiedsvisie geeft weer hoe ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en leefklimaat.

Bij de voorbereiding van de omgevingsplanwijzigingen vindt participatie plaats, waarbij bedrijven en vastgoedeigenaren hun mening, wensen en bezwaren over het plan kenbaar kunnen maken. Het verloop en de uitkomsten van dit traject worden bij de wijziging van het omgevingsplan beschreven en meegenomen.

U kunt pas reageren op de wijziging tijdens de wettelijke procedure

De wijziging van het omgevingsplan vindt plaats volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat eerst een ontwerpbesluit wordt opgesteld. Dit ontwerpbesluit wordt zes weken ter inzage gelegd. Op het ontwerpbesluit kan eenieder tijdens deze periode richting de gemeente een reactie geven met een zienswijze. Om tot een ontwerpbesluit te komen betreft de gemeente zo nodig andere bestuursorganen, zoals het waterschap en de provincie.

Er liggen nu nog geen stukken ter inzage

Daarom kunnen nog geen zienswijzen worden ingediend. Dat kan pas als het ontwerpbesluit voor het wijzigen van het omgevingsplan klaar is. Als het zover is, dan laten wij dat weten via een melding in het digitale gemeenteblad.

Informatie

Voor informatie over het voornemen het omgevingsplan te wijzigen kunt u contact opnemen met Ronald Gubbens via rijnpark@arnhem.nl of 0800 – 180

Datum: Vrijdag 23 mei 2025
Aan: Raadsleden en fractievoorgangers
Van: Wethouder Smeulders, wethouder Kundic
Betreft: 1. Beantwoording brief Nouryon
2. Beantwoording technische vragen VVD inzake Shell
3. Toezenden toestemmingsbrief Provincie Gelderland

De Raadskamer heeft op 14 mei 2025 de omgevingsplannen behandeld en daarbij technische vragen gesteld. Er is toegezegd om met een technische memo te komen ter beantwoording van de brief van Nouryon. Deze voorliggende memo gaat hierop in.

Beknopte samenvatting van de raadsvoorstellen

Na het nemen van het voorbereidingsbesluit Rijnpark op 13 december 2023 en de vaststelling van de gebiedsvisie voor Rijnpark moet het omgevingsplan worden gewijzigd.. Het wijzigen van het omgevingsplan om de volledige ontwikkeling van Rijnpark mogelijk te maken zal in meerdere stappen gebeuren. In de eerste stap worden het bestaande gezoneerde bedrijventerrein Arnhem-Noord en de bestaande milieucategorieën van bedrijven in en rondom Rijnpark aangepast. Hierover heeft u eerder een raadsbrief en een raadsvoorstel ontvangen. Dat is het besluit wat nu voorligt.

Om de gebiedsontwikkeling Rijnpark met wonen, werken en voorzieningen mogelijk te maken was het wenselijk om een voorbereidingsbesluit te nemen. Met dit besluit is voorkomen dat in de tijd tot vaststelling van de voorliggende omgevingsplannen, activiteiten plaatsvinden die mogelijk strijdig zijn met de ontwikkeling van Rijnpark. De nu voorliggende omgevingsplannen geven (voor sommige) bedrijven, ten opzichte van het voorbereidingsbesluit - (iets) meer ruimte. Dit verschilt binnen en buiten Rijnpark.

De bestaande bedrijven binnen Rijnpark (fase 1 en 2) kunnen in ieder geval hun huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen, totdat er daadwerkelijk ontwikkeld gaat worden. Hier wordt de bestaande situatie vastgelegd. Wijzigingen in de bedrijfsvoering zijn mogelijk mits de milieubelasting niet toeneemt.

Voor nieuwe bedrijven die zich gaan vestigen in Rijnpark gaan de regels voor 'bedrijf geschikt voor functiemening' gelden. Nieuwe bedrijven moeten dus passen naast woningen en andere milieugevoelige functies. De verwachting is dat in het begin van 2026 de ontwerp wijziging van het omgevingsplan, waarin de ontwikkeling van fase 1 van Rijnpark (inclusief gevoelige functies zoals woningen) mogelijk gemaakt wordt, ter inzage gelegd wordt.

Voor bedrijven buiten Rijnpark hebben we het gebied waarin de milieucategorieën worden aangepast verkleind ten opzichte van het voorbereidingsbesluit, waardoor de impact van Rijnpark op de omliggende bedrijventerreinen minder groot is dan toen verwacht. Ook hier geldt dat de bestaande bedrijven kunnen doorgaan met hun huidige bedrijfsvoering en dat het geluidsmodel nog (2 dB) groei mogelijk maakt. We

hebben voor een klein deel de milieucategorie verlaagd, maar dit beïnvloedt de bedrijfsvoering van de gevestigde bedrijven niet omdat zij niet alle beschikbare (milieu)ruimte nodig hebben. Ook het aanpassen van de aanduidingen van de externe veiligheidsrisico's beïnvloedt de bestaande bedrijfsvoering niet. Verderop in de memo wordt de vraag hierover van Shell nader toegelicht.

1. Beantwoording brief Nouryon

Inleiding

Op 6 mei 2025 is er namens Nouryon Functional Chemicals (hierna Nouryon) aan uw raad een brief gestuurd. Verzocht wordt om de besluitvorming van raadsvoorstellen TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord en TAM-Omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën aan te houden. Tevens wordt verzocht om een gesprek met Nouryon in te plannen om de technische onderbouwing van de besluitvorming te bespreken.

Zoals Nouryon ook zelf in zijn zienswijze aangeeft, waren wij als gemeente al in gesprek met Nouryon. Op dinsdag 13 mei jl. is er een vervolgesprek geweest met Nouryon. Hierbij waren aanwezig medewerkers van Nouryon, een advocaat en geluidsadviseur namens Nouryon, ambtenaren van de gemeente Arnhem, een ambtenaar van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en een geluidsadviseur namens de gemeente Arnhem. Wij hebben in het gesprek als gemeente geprobeerd de zorgen bij Nouryon weg te nemen door een nadere mondeling toelichting te geven op de geluidsmodellering.

Reactie college op zienswijze Nouryon

In dit memo wordt puntsgewijs een reactie gegeven op de zienswijze van Nouryon zoals door Nouryon verwoord in hoofdstuk 3 van hun brief. Waar in deze reactie (ontwerp) TAM-Omgevingsplan staat wordt bedoeld 'TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord'. Waar in deze reactie wordt gesproken over akoestische onderzoek gaat het om het onderzoek wat als bijlage onderdeel is van het TAM-Omgevingsplan.

3.5a. Geluidsmodel: juridische status

Zienswijze

Nouryon geeft aan dat het voor hen onduidelijk is op welke wijze de toepassing van het geluidsmodel en de verdeling van de geluidsruimte in wetgeving is geborgd.

Reactie gemeente

Voor het in beeld brengen van de gevolgen van de dezonering (het verkleinen van het geluidsgezoneerd industrieterrein) moet uitgegaan worden van de huidige toegelaten bedrijvigheid (vergunde situaties). Deze situaties zijn opgenomen in het actuele zonemodel ('het geluidsmodel'). Aangezien dit model nog groeiruimte biedt in de bestaande situatie is deze groeiruimte ook meegenomen in de nieuwe situatie.

Er is géén in het omgevingsplan geborgd geluidverdeelplan. Sinds de vaststelling van het oorspronkelijke gezoneerd industrieterrein op 22 augustus 1990 bij Koninklijk Besluit is er ook nooit een geluidverdeelplan vastgesteld. Dit betekent dat de groeiruimte die nog beschikbaar is juridisch aan alle bedrijven op het industrieterrein toekomt. Bedrijven die vanwege het uitvoeren van nieuwe of gewijzigde bedrijfsactiviteiten geluidsruimte nodig hebben, kunnen gebruik maken van de dan beschikbare geluidsruimte. De beschikbare geluidsruimte wordt dus verdeeld op basis van de bedrijven die de geluidsruimte als eerste nodig hebben.

In het akoestisch onderzoek dat als bijlage bij de motivering van het TAM omgevingsplan is opgenomen, is beschreven dat deze groeirimte nog 2 dB bedraagt in de richting van het plangebied. Deze ruimte komt, zoals hiervoor beschreven, aan de bedrijven als geheel toe en niet aan separate bedrijven. Door deze groeirimte in de modellen op te nemen, is gewaarborgd dat een vergelijkbare groeirimte uit de huidige geluidzone overblijft binnen de nieuwe geluidzone en de planmogelijkheden van het industrieterrein niet worden ingeperkt.

3.5b Geluidsmodel: gewijzigde versies

Zienswijze

Nouryon geeft aan dat het geluidsmodel dat is gebruikt voor het ontwerp TAM-Omgevingsplan is gewijzigd ten opzichte van de versie van het geluidsmodel dat is gebruikt om te beoordelen dat Nouryon voldoet aan de vergunde geluidsnormen en de maximale geluidsbelasting op de rand van geluidzone (50 dB(A)-contour). Nouryon geeft aan dat het voor hen onduidelijk is welke wijzigingen er in het geluidsmodel zijn gemaakt.

Reactie gemeente

Het model dat is gehanteerd, is het model waarin alle vergunde situaties zijn opgenomen. De wijzigingen op dit model die leiden tot een nieuw model waarin het industrieterrein is verkleind, zijn beschreven in het akoestisch onderzoek.

3.5c Nouryon is stringent vergund

Zienswijze

Nouryon geeft aan dat uit een toepassing van het gewijzigde geluidsmodel, het voor Nouryon lastiger zou zijn om aan de vergunde geluidsnormen te voldoen. Het is voor Nouryon onduidelijk waarom het gewijzigde geluidsmodel leidt tot strengere onderzoeksresultaten.

Reactie gemeente

Nouryon kan blijvend aan zijn vergunning voldoen. Die situatie is immers uitgangspunt in de modellering. Verplaatsing van de zone leidt niet tot andere vergunningsvoorschriften voor dit bedrijf.

De dezonering is gebaseerd op het actuele zonemodel waarin de vergunde activiteiten van Nouryon zijn opgenomen (vastgelegd). In het model wordt de geluidbelasting van de vergunde activiteiten berekend op de zonegrens en MTG toetspunten. De zonegrens is vastgelegd op basis van de Wet geluidhinder (Wgh). MTG toetspunten zijn locaties waar een Maximaal Toelaatbare Geluidsbelasting (MTG) is vastgelegd op een bepaald punt.

De vergunde activiteiten van Nouryon zijn vastgelegd in hun omgevingsvergunning milieu. De vergunning dateert uit 2013 waarbij in de geluidvoorschriften de geluidbelasting op de zonegrens en MTG punten van destijds zijn vastgelegd. Deze vergunningsvoorschriften komen niet op alle toetspunten (zonegrens en MTG punten) exact met elkaar overeen. De vergunde activiteiten (opgenomen in het actuele zonemodel) zijn echter leidend en de geluidbelasting hiervan past ruim binnen het actuele zonemodel zowel voor en na dezonering. Nouryon ondervindt derhalve geen negatieve gevolgen als gevolg van de dezonering.

3.5d Veronderstelde groeirimte 2dB

Zienswijze

Nouryon geeft aan dat de groeirimte zoals beschreven in het akoestisch onderzoek niet wordt onderbouwd.

Reactie gemeente

De groeirimte is naar onze mening wel degelijk beschreven in het akoestisch onderzoek. In het rapport is weergegeven welke bestaande geluidruimte de bedrijven nodig hebben en welke ruimte daarin nog zichtbaar is. Ook is weergegeven welke geluidcontour (het gebied waarbinnen het geluid door die geluidbron hoger kan zijn dan de standaardwaarde) het meenemen van 2 dB groeirimte geeft. Wij zien niet welke informatie wordt gemist om dit te verifiëren. In het overleg van dinsdag 13 mei is dit specifieke punt ook nader besproken en is hierop een nadere mondelinge toelichting gegeven.

3.5e Groepscorrectie van -2 dB

Zienswijze

In het akoestische onderzoek wordt op pagina 11 aangegeven hoe de huidige 2 dB groeirimte in acht te nemen. Aangegeven is dat door middel van een groepscorrectie van -2 dB de groeirimte in het model is opgenomen. Nouryon stelt dat niet inzichtelijk wordt gemaakt hoe de groepscorrectie van - 2 dB uitpakt voor Nouryon.

Reactie gemeente

De onderbouwing laat inderdaad niet zien hoe de 2 dB uitpakt voor individuele bedrijven. Dit is namelijk ruimte die alle bedrijven toekomt, die op basis van het principe 'wie eerst komt' wordt verdeeld. Kortom: komt een bedrijf met een milieuvraag voor nieuwe of gewijzigde bedrijfsactiviteiten die binnen de beschikbare ruimte ligt, dan mag het bedrijf deze gebruiken. Dit is daarmee ook niet op bedrijfsniveau inzichtelijk te maken. Dit is inherent aan de systematiek van een gezoneerd industrieterrein. Zie ook antwoord op vraag 3.5a.

3.5f Effecten voor bedrijven niet zorgvuldig onderzocht

Zienswijze

Nouryon stelt dat het effect van het verkleinen van het gezoneerd industrieterrein en verleggen van de daarbij behorende geluidzone niet concreet wordt onderbouwd voor elk van de individuele bedrijven op het industrieterrein. Door het verkleinen van de geluidzone komt de rand van de geluidzone (50 dB(A)-contour) dichterbij het terrein van Nouryon te liggen. Nouryon stelt dat het wel zo moet zijn dat het daarmee moeilijker wordt om te voldoen aan de vergunde geluidsnormen.

Reactie gemeente

Het plan houdt rekening met de groeimogelijkheden van het industrieterrein. Als basis zijn de vergunde situaties gebruikt. Nouryon kan dus blijvend zijn huidige activiteiten uitvoeren. Daarnaast kan Nouryon aanspraak maken op eventuele geluidsruimte die nog in de geluidzone beschikbaar is. Zoals onder 3.5c beschreven wordt rekening gehouden met de vergunde activiteiten. Deze staan in het actuele geluidsmodel.

3.5g Bedrijfswoningen

Zienswijze

Door het TAM-Omgevingsplan komt er één bedrijfswoning buiten het gezoneerd industrieterrein te liggen. Nouryon geeft aan dat het voor hen onduidelijk is welke gevolgen dit heeft voor hun activiteiten.

Reactie gemeente

Deze bedrijfswoning ligt aan de Van Oldebarneveldstraat 89, op meer dan een kilometer afstand van Nouryon. Deze woning komt zelfs buiten de geluidszone te liggen en is daarmee niet langer relevant voor de beoordeling van het geluid van het industrieterrein. Deze woning beperkt Nouryon niet.

3.5h Opknippen van de besluitvorming

Zienswijze

Het verkleinen van het industrieterrein voorkomt niet dat toekomstige woningen binnen de geluidzone (de 50 db(A)-contour) komen te liggen. Nouryon geeft aan dat het voor hen niet duidelijk is welke gevolgen dit heeft voor Nouryon.

Reactie gemeente

De toekomstige woningen maken geen onderdeel uit van dit TAM-Omgevingsplan. Dit TAM-Omgevingsplan is nodig om de woningbouw in de toekomst, bij een volgende wijziging van het omgevingsplan, mogelijk te maken. Bij die volgende wijziging van het omgevingsplan wordt onderzocht wat het effect is van de woningbouw op het industrieterrein en daarom ook voor Nouryon. Binnenkort wordt het ontwerp Omgevingsprogramma Rijnpark fase 1 ter inzage gelegd. Hierbij wordt ook het een Milieu Effect Rapport (MER) ter inzage gelegd.

Onderdeel van de MER is een onderzoek naar geluid. In de MER is aangegeven dat er meer ruimte is gecreëerd in het zuidoosten van Rijnpark fase 2 tussen de bestaande bedrijven zoals Nouryon en de woningen. Uit berekening blijkt dat voor een goede inpassing op het gebied van geluid, er (stedenbouwkundige) aanpassingen nodig zijn ter plaatse van de woningen. Dit zodat het binnenklimaat van de woningen acceptabele geluidsniveaus zal krijgen. Met andere woorden: de komst van de woningen zal niet leiden tot aanpassingen voor Nouryon.

3.5i. Ter illustratie

Zienswijze

De toekomstige aanwezigheid van 7.000 nieuwe woningen binnen en buiten de geluidzone zal zonder twijfel effect hebben op de geluidsmodellering. Nouryon stelt dat op dit moment niet kan worden vastgesteld dat Nouryon uiteindelijk kan voldoen aan de thans voorgesteld substantiële verkleining van de gezoneerd industrieterrein en bijbehorende geluidzone.

Reactie gemeente

Zie antwoord onder 3.5h. De effecten van woningbouw zijn geen onderdeel van dit TAM-Omgevingsplan. Bij een toekomstige wijziging van het omgevingsplan voor woningbouw wordt dit verder onderzocht waarbij de vergunde situatie van Nouryon het uitgangspunt blijft.

Algemene opmerking

In het overleg d.d. 13 mei 2025 tussen Nouryon en de gemeente is afgesproken dat de ODRA (de beheerder van het geluidsmodel voor het gezoneerd industrieterrein) samen met de geluidsadviseur van Nouryon een extra check zou doen of de vergunning van Nouryon uit 2013 op de juiste wijze in het geluidsmodel van het gezoneerd industrieterrein zit. Uit de extra check blijkt dat dit het geval is.

2. Beantwoording technische vragen VVD inzake Shell

Vragen VVD

De fractie van de VVD heeft de volgende technische vragen gesteld:

Net zoals van de week heb ik nog wat vragen over de milieucategorieën en voornamelijk rondom Shell, juist omdat ik het wil begrijpen en ook de mogelijke consequenties wil overzien.

1. *Shell geeft aan dat zij een milieucategorie van 5.2 heeft, van de week hadden we het vanuit de gemeente over 5.1. Hoe zit dit?*
2. *In welke documentatie is deze milieucategorie vastgelegd? Is dit openbare informatie?*
3. *In december 2023 spraken wij over het voorbereidingsbesluit rondom de milieucategorieën en daarbij is altijd gesproken over maximaal categorie 4.2. Sinds wanneer is de gemeente op de hoogte dat het 5.1 (of 5.2 is)?*

Het is voor ons als leken moeilijk te overzien wat het betekent als er verschil zit tussen de theorie (vergunning en dergelijke) en de praktijk. Wat als Shell daadwerkelijk een milieucategorie van boven de 5 heeft en daar ook toestemming voor heeft? Wat betekent dat dan voor het voorbereidingsbesluit wat we destijds hebben genomen? En wat zou dit dan voor ontwikkelingen Rijnpark kunnen betekenen? Begrijpelijk als deze laatste vraag niet te beantwoorden is vanwege de 'wat als' vraag.

Reactie college

Vraag 1: Shell geeft aan dat zij een milieucategorie van 5.2 heeft, van de week hadden we het vanuit de gemeente over 5.1. Hoe zit dit?

De inspreker heeft in haar mondelinge inspraakreactie aangegeven dat Shell uitgaat van milieucategorie 5.2. Na de raadsvergadering is er door ambtenaren aan de inspreker gevraagd of de onderbouwing daarvan op papier kan worden aangeleverd. Dit is mondeling toegezegd. De gevraagde informatie is op dit moment van schrijven nog niet ontvangen.

Vraag 2: In welke documentatie is deze milieucategorie vastgelegd? Is dit openbare informatie?

Milieucategorieën zijn vastgelegd in het bestemmingsplan. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van de standaard bedrijvenlijst (lijst 1) van de VNG Handreiking en milieuzonering uit 2009. Het bestemmingsplan en de standaard bedrijvenlijst van de VNG zijn openbare informatie.

Op basis van de VNG Handreiking en milieuzonering 2009 hoort bij de bedrijfsactiviteiten van Shell een milieucategorie 5.1. In het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Het Broek' zijn de bedrijfsactiviteiten van Shell opgenomen als milieucategorie 4.2

Er zit dus verschil tussen lijst 1 van VNG Handreiking en milieuzonering uit 2009 en de bedrijvenlijst van bestemmingsplan Bedrijventerrein Het Broek. Het is niet (meer) te achterhalen waarom dit verschil is ontstaan. Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Het Broek is op 29 januari 2009 door de gemeenteraad vastgesteld.

Vraag 3: In december 2023 spraken wij over het voorbereidingsbesluit rondom de milieucategorieën en daarbij is altijd gesproken over maximaal categorie 4.2. Sinds wanneer is de gemeente op de hoogte dat het 5.1 (of 5.2 is)?

Door de ingediende zienswijze van Shell op het TAM omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën zijn wij gewezen op een verschil tussen het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Het Broek' en de standaard bedrijvenlijst (lijst 1) van de VNG Handreiking en milieuzonering uit 2009.

Vraag 4: Toekomstige situatie Shell en verschil tussen de theorie (vergunning en omgevingsplannen) en de praktijk

Bij de milieucategorieën horen standaard richtafstanden (de afstand tussen de het bedrijf en de gevel van bijvoorbeeld een woning). De genoemde afstanden moeten als indicaties worden gehanteerd. Deze afstand is zodanig groot dat wanneer op die afstand van een gemiddeld modern bedrijf van dat type wordt gewoond, geen aanmerkelijke hinder meer wordt ondervonden van het betrokken soort milieubelasting. Voor de daadwerkelijk milieu impact van een bedrijf, is niet de milieucategorie met bijbehorende richtafstand leidend maar de daadwerkelijke (vergunde) bedrijfsactiviteiten.

De daadwerkelijke milieu impact van een bedrijf (en dus de daadwerkelijke afstand waarop kan worden gewoond) wordt bepaald door de verleende vergunningen en de algemene regels uit het Omgevingsplan en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In het geval van Shell is dat de verleende omgevingsvergunning milieu. Voor het bepalen van de daadwerkelijke milieuhinder van Shell op Rijnpark is altijd gekeken naar de verleende omgevingsvergunning milieu van Shell. De omgevingsvergunning milieu, en daarmee de bestaande rechten, is voor ons als gemeente altijd het uitgangspunt geweest. Dit betekent dat Shell zijn huidige bedrijfsactiviteiten kan blijven uitvoeren.

3. Toezenden toestemmingsbrief Provincie Gelderland

In het raadsvoorstel vaststellen TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassen milieucategorieën is aangegeven dat de Provincie Gelderland heeft ingestemd met het compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark. Bijgevoegd bij deze memo is de instemmingsbrief van de Provincie Gelderland voor uw raad ter kennisname.

Instemming Rijnpark

Het college van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Datum
30 april 2025

Zaaknummer
2025-005396

Onderwerp
Instemming Rijnpark

Inlichtingen bij
.....
.....
post@gelderland.nl

Blad
1 van 6

Beste collegeleden,

Hartelijk dank voor het compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark dat wij op 29 april jl. ontvingen.

Inhoud van het plan

De gebiedsontwikkeling Rijnpark betreft het transformeren van een binnenstedelijk gemengd bedrijventerrein naar een gebied met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen. Om de ontwikkeling van Rijnpark planologisch mogelijk te maken, heeft u twee ontwerp-omgevingsplannen ter inzage gelegd: 'Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' en 'Rijnpark – aanpassen milieucategorieën'. Het nagestuurde compensatieplan wordt onderdeel van deze twee omgevingsplannen.

Provinciale belangen

In de plannen spelen de provinciale belangen wonen en werklocaties een rol. Grootschalige woningbouwprojecten zoals Rijnpark dragen bij aan de grote woningbouwopgave die we hebben. Wij zijn positief hoe u zich inzet om op een inbreidingslocatie een groot aantal woningen te realiseren en zo bij te dragen aan het verminderen van het woningtekort. Wij vinden het daarnaast belangrijk dat de werkgelegenheid meegroeit met de stijging van het aantal inwoners en er ook voldoende ruimte blijft voor werklocaties. In het bijzonder werklocaties met een hogere milieucategorie (HMC-locaties).

Volgens de Gelderse omgevingsverordening is de transformatie van deze bestaande werklocatie alleen toegestaan als dit past binnen de afspraken die zijn vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Wanneer het plan afwijkt van de afspraken in het RPW, moet het worden voorgelegd aan de regio en ter instemming aan Gedeputeerde Staten. Volgens de afspraken in het RPW is het afschalen of transformeren van werklocaties pas mogelijk, wanneer er wordt ingestemd met een door de gemeente opgesteld compensatieplan.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

30 april 2025

Zaaknummer

2025-005396

Blad

2 van 6

Instemming

Wij stemmen in met de twee omgevingsplannen voor Rijnpark e.o., waar het voorliggende compensatieplan onderdeel van uitmaakt, onder de volgende voorwaarden:

- Dat de toezeggingen, inspanningen en onderzoeken zoals opgenomen in het compensatieplan worden nagekomen;
- Dat u zoals voorgesteld in het compensatieplan jaarlijks via de lijn van het RPW rapporteert over de voortgang ten aanzien van de genoemde inspanningen en onderzoeken in het compensatieplan;
- Dat u de provincie en regio via de bestaande overlegstructuren informeert over tussentijds belangrijke resultaten of bijstellingen.

U vindt onze onderbouwing in de bijlage. De bijlage is onderdeel van deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

.....
.....

Voor deze brief gelden:

- Omgevingsverordening Gelderland, artikel 5.70
- Regionaal Programma Werklocaties 2024-2028, Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Bijlage: advies Rijnpark

Inhoud van het plan

Arnhem groeit en er is sprake van een grote woningbouwopgave. De ambitie is om tot 2040 circa 16.000 woningen toe te voegen. De gebiedsontwikkeling Rijnpark draagt hieraan bij. Het Rijnpark is onderdeel van het Novex-gebied Spoorzone Arnhem-Oost, dat als grootschalige woningbouwontwikkeling benoemd is in de Woondeal 2.0.

In juli 2024 is de Gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld door uw gemeenteraad. De gebiedsontwikkeling betreft het transformeren van een binnenstedelijk gemengd bedrijventerrein van ruim 60 hectare naar een gebied met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen. In Rijnpark worden circa 7.000 woningen gerealiseerd. Daarnaast is er straks ruimte voor met name lokale kleine en middelgrote bedrijven met een lage milieucategorie, met circa 5.000 arbeidsplaatsen. Tot slot wordt er een variatie aan stedelijke voorzieningen gerealiseerd, waaronder een stadspark.

Op dit moment is Rijnpark een bedrijventerrein waar bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, die niet gemengd kunnen worden met woningen. Om de transformatie naar wonen mogelijk te kunnen maken, moet het omgevingsplan worden aangepast. Dit gebeurt in twee stappen.

De eerste stap is het aanpassen van de huidige bestemming in Rijnpark. Hiervoor heeft u eind januari 2025 twee ontwerp- omgevingsplannen ter inzage gelegd:

1. *‘TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord’*
Geluidsgevoelige functies, zoals wonen, zijn niet mogelijk binnen de huidige bedrijfsbestemming van het gebied. Dit omgevingsplan ziet toe op het dezone van het gebied waar woningen komen en het aanpassen van de geluidzone.
2. *‘TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassen milieucategorieën’*
Op dit moment zijn er in het gebied bedrijven toegestaan, met een milieucategorie die niet geschikt is voor functiemenging met woningen. Met dit omgevingsplan worden de maximale planologische milieucategorieën verlaagd. De bestaande bedrijven die niet geschikt zijn voor deze functiemenging mogen tijdelijk blijven, tot er daadwerkelijk woningen gebouwd worden.

De tweede stap is het toestaan van de nieuwe, gewenste activiteiten in het gebied, zoals onder andere wonen en bedrijvigheid die geschikt is voor functiemenging met wonen. Hiervoor wordt een stedenbouwkundig plan opgesteld, waarvoor de gebiedsvisie de basis is. De hierbij behorende wijziging van het omgevingsplan volgt naar verwachting in het najaar van 2025.

Provinciaal beleid werklocaties

We streven naar een uitstekend vestigingsklimaat voor bedrijven in Gelderland. De aanwezigheid van voldoende geschikte werklocaties, van de juiste kwaliteit en passend bij het economisch profiel van de regio, zijn hierbij van belang. In regionaal verband worden hierover afspraken vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties (hierna: RPW). Volgens de Gelderse omgevingsverordening (art. 5.70 lid 1 en 2) is een uitbreiding of wijziging van een bestaande werklocatie alleen toegestaan als de ontwikkeling past binnen het vastgestelde RPW. Als de ontwikkeling niet past binnen de afspraken, moet het plan wordt voorgelegd aan de regio en aan de provincie en kan de ontwikkeling pas worden toegestaan wanneer Gedeputeerde Staten instemmen.

Datum

30 april 2025

Zaaknummer

2025-005396

Blad

4 van 6

Omdat u de ontwerp-omgevingsplannen 'Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' en 'Rijnpark - aanpassen milieucategorieën' niet aan ons heeft voorgelegd en Gedeputeerde Staten dus ook niet hebben kunnen instemmen, dienden wij eind februari 2025 twee zienswijzen in op de ontwerp-omgevingsplannen.

Regionaal Programma Werklocaties

Wij zien een toenemende vraag om werklocaties te transformeren naar woonlocaties. Grootschalige woningbouwprojecten zoals Rijnpark dragen bij aan de grote woningbouwopgave die we hebben. Daarbij vinden wij het belangrijk dat de werkgelegenheid meegroeit met de stijging van het aantal inwoners en er dus ook voldoende ruimte blijft voor werklocaties.

Ook de regio onderschrijft dit. Zij zetten in op het zoveel mogelijk behouden en beschermen van bestaande werklocaties en specifiek voor locaties met een hoge milieucategorie (HMC-locaties). Deze zijn van groot belang onder andere voor de transitie naar een circulaire economie. In het RPW 2025-2028 is opgenomen dat de regio pas instemt met het afschalen of transformeren van werklocaties, wanneer er alternatieve locaties beschikbaar zijn of wanneer er wordt ingestemd met een door de gemeente opgesteld compensatieplan. In het compensatieplan moet worden onderbouwd hoe het aantal vierkante meters bruto-vloeroppervlak, het aantal arbeidsplaatsen en de milieugebruiksruimte wordt gecompenseerd.

In het bestuurlijk overleg tussen gedeputeerde Witjes en wethouder Kundic op 13 maart jl. is afgesproken dat u een compensatieplan opstelt. Dit compensatieplan wordt onderdeel van de twee vast te stellen omgevingsplannen voor Rijnpark e.o. Op basis van het compensatieplan kunnen Gedeputeerde Staten besluiten of zij met de twee voorliggende omgevingsplannen kunnen instemmen. Rijnpark valt in het nieuwe RPW 2025-2028 onder het overgangsrecht. Dit betekent dat er geen 100% compensatie benodigd is, maar er bij de beoordeling maatwerk kan worden toegepast.

Beoordeling compensatieplan

Wij hebben uw compensatieplan op 29 april jl. ontvangen. Hierin licht u toe hoe u binnen de gebiedsontwikkeling Rijnpark, de werklocaties Het Broek, IPKW en Nieuwe Haven en elders in de stad inzet op voldoende ruimte voor 'werken'. U heeft dit onderbouwd door de huidige en toekomstige situatie te schetsen op het gebied van arbeidsplaatsen, vierkante meters terrein en bedrijfsvloeroppervlakte en milieuruimte. Uw inzet ter compensatie bestaat uit enerzijds concrete en meetbare maatregelen en anderzijds (beleids)uitgangspunten die nog een andere concretisering behoeven. Daarom maakt u in de compensatiemaatregelen onderscheid in toezeggingen, inspanningen en onderzoeken.

Wij geven u ten aanzien van het compensatieplan graag de volgende adviezen mee.

Arbeidsplaatsen

In het compensatieplan onderbouwt u dat u het aantal arbeidsplaatsen ruim kunt compenseren. Hoewel het deels waarschijnlijk om andere typen arbeidsplaatsen gaat dan in de huidige situatie, vinden wij het positief dat de gemeente zich inspent om voldoende werkgelegenheid terug te laten komen in zowel het gebied Rijnpark als op omliggende bedrijventerreinen.

Bedrijfsvloeroppervlakte

De vastgestelde gebiedsvisie voor Rijnpark voorziet in een uitgebreid woon- werkprogramma. Wij zijn blij dat de gemeente zich inzet dat dit ook daadwerkelijk ten goede komt aan bedrijvigheid; al dan niet met een lagere milieucategorie.

Datum

30 april 2025

Zaaknummer

2025-005396

Blad

5 van 6

Het zuidoostelijke deel van het plan behoudt een volledige bedrijfsbestemming en wordt niet gemengd met wonen. Hier zal het grootste gedeelte van de bedrijfsruimte een plek krijgen. Een gedeelte hiervan is bij u in beeld als zoekgebied voor de realisatie van een cluster voor de bestaande perifere en grootschalige detailhandel (PDV). Wij adviseren echter om het zuidoostelijke deel van Rijnpark niet te gebruiken voor de clustering van PDV, om te voorkomen dit ten koste gaat van de overige te vestigen bedrijvigheid. Wij adviseren deze zone zo veel mogelijk vrij te houden voor de overige bedrijvigheid.

Daarnaast wordt er ook nog gekeken naar de mogelijkheden van verdichting op naastgelegen uitbreidingslocaties en het toevoegen van nieuwe werklocaties. Wij zijn positief dat u toezegt om de circa 2 ha 'De Oude Veerweg' toe te voegen als bedrijventerrein. Idealiter krijgt deze locatie een zo hoog mogelijke milieucategorie. We zien ook graag dat u, zoals u ook beschrijft in het compensatieplan, de kansen rondom Koninspleij Noord verder verkent, zodat dit op termijn wellicht ook toegevoegd kan worden als bedrijventerrein.

Milieucategorie

Wij concluderen dat er veel planologische milieuruimte verdwijnt. Ten behoeve van de transformatie wordt op een gebied van 23,8 hectare de milieucategorie naar beneden aangepast. Hierdoor gaat er concreet 15,2 hectare bedrijvigheid met een milieucategorie hoger dan 4.1 verloren. U geeft in het compensatieplan aan zich te spannen om in het zuidoostelijke bedrijvendeel van Rijnpark de planologische ruimte zo hoog mogelijk te laten zijn. Daarnaast spant u zich in om voor de 6 bedrijven die nu gevestigd zijn in Rijnpark en die op basis van hun milieucategorie niet mengbaar zijn met wonen een alternatieve locatie te vinden binnen Arnhem.

Naast Rijnpark werkt u momenteel ook aan de gebiedsvisie voor drie aangrenzende bedrijventerreinen: 'Het Broek', 'IPKW' en 'Nieuwe Haven'. U zegt toe in de gebiedsvisie voor deze bedrijventerreinen nader te onderbouwen waar hier de mogelijkheid bestaat een minimale milieucategorie te hanteren, om deze vervolgens ook op te nemen in de bijbehorende omgevingsplannen. Dit vinden wij positief.

U onderzoekt of voor het nieuwe terrein 'De Oude Veerweg' milieucategorie 4.2 mogelijk is en of op een klein gedeelte van het bestaande terrein 'Het Broek' mogelijkheden zijn de milieucategorie te verhogen naar 4.1 of 4.2. Indien dit mogelijk is, wordt dit vastgelegd in het omgevingsplan. Wij vertrouwen erop dat u zich zult inspannen om na onderzoek waar mogelijk op deze plekken planologische milieuruimte te realiseren.

Daarnaast zien wij graag dat u zoals toegezegd actief het gesprek aangaat met regiogemeenten, in eerste instantie Duiven en Zevenaar, over de mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe of extra ruimte voor milieucategorie 4-bedrijven.

Instemming

Wij vinden dat u met dit plan voldoende aandacht geeft aan het bieden van de benodigde ruimte voor 'werken' binnen uw gemeente. U geeft aan dat u de milieuruimte voor milieucategorie 4-bedrijven onvoldoende kunt compenseren binnen Arnhem. Wij vertrouwen erop dat u zich conform het compensatieplan zult inspannen om binnen de stad en in de regio (een gedeelte van) deze hogere milieucategorie bedrijvigheid te compenseren.

Datum

30 april 2025

Zaaknummer

2025-005396

Blad

6 van 6

Wij stemmen in met de twee omgevingsplannen voor Rijnpark e.o., waar het voorliggende compensatieplan onderdeel van uitmaakt, onder de volgende voorwaarden:

- Dat de toezeggingen, inspanningen en onderzoeken zoals opgenomen in het compensatieplan worden nagekomen;
- Dat u zoals voorgesteld in het compensatieplan jaarlijks via de lijn van het RPW rapporteert over de voortgang ten aanzien van de genoemde inspanningen en onderzoeken in het compensatieplan;
- Dat u de provincie en regio via de bestaande overlegstructuren informeert over tussentijds belangrijke resultaten of bijstellingen.

Dit stelt ons in staat te monitoren of er voldoende aandacht blijft voor werken en in het bijzonder de hoge milieucategorieën en waar nodig actief te interveniëren.

Van: xxx <@arnhem.nl>

Verzonden: woensdag 28 mei 2025 15:39

Aan: Alwin van Engelenburg <a.vanengelenburg@raad.arnhem.nl>; Raadsleden Arnhem <raadsleden@arnhem.nl>; Fractievoolgers Arnhem <fractievoolgers@arnhem.nl>

CC: xxx <@arnhem.nl>; Nermina Kundic <nermina.kundic@arnhem.nl>; Paul Smeulders <paul.smeulders@arnhem.nl>; Steffenie Pape <s.pape@raad.arnhem.nl>; griffie <griffie@arnhem.nl>; xxx <xxx@arnhem.nl>; <xxx@arnhem.nl>; <xxx@arnhem.nl>; <xxx@arnhem.nl>; >

Onderwerp: RE: Technische vragen omgevingsplannen Rijnpark

Beste Alwin, en Raadsleden en Fractievoolgers,

Hieronder hebben wij jouw aanvullende vragen beantwoordt. Als jij nog aanvullende vragen hebt, zijn XXX en ik altijd bereidt om deze te beantwoorden.

Vraag 2:

Trekken wij de juiste conclusie door te stellen dat er in 2009 een fout is gemaakt in het vaststellen van het bestemmingsplan door de raad? Of had bijvoorbeeld de VNG hierover contact met de gemeente moeten opnemen?

Antwoord:

Voor zover wij nu kunnen nagaan is er in 2009 inderdaad een fout gemaakt. De VNG neemt over dit soort zaken geen contact op met ons als gemeente. De VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering is een hulpmiddel voor milieuzonering in de ruimtelijke planvorming. Deze VNG-publicatie legt niet vast wat wel en niet is toegestaan. Een gemeente beslist zelf of ze op een bepaalde locatie bedrijven of woningen mogelijk wil maken. De gemeente dient wel op een zorgvuldige wijze af te wegen en te verantwoorden.

Vraag 3:

In vraag 3 wordt geen antwoord gegeven op het volgende: Sinds wanneer (datum) is de gemeente op hoogte van het verschil van inzicht tussen Shell en de gemeente voor wat betreft de milieucategorie? Tot het moment dat Shell met een zienswijze kwam was dit verschil nog niet bekend bij de gemeente?

Antwoord:

Sinds wij met de beantwoording van de zienswijze van Shell (dd. 17 maart 2025) op het TAM omgevingsplan aanpassing milieucategorieën Rijnpark aan de slag zijn gegaan zijn wij bekend met het verschil. Daarvoor was dit niet bij ons bekend.

Vraag 4:

Als ik de beantwoording goed interpreteer dan gaat het er vooral om welke bedrijfsactiviteiten zijn vergund en niet zozeer om welke milieucategorie Shell heeft. Voor mij als leek is dat echter heel erg onlogisch, de milieucategorie is toch zeer relevant op het moment dat je in de nabije omgeving woningen gaat bouwen? Wat als Shell inderdaad een milieucategorie van 5.2 heeft, heeft dit dan geen enkel gevolg voor de ontwikkeling van Rijnpark? En voor de huidige bedrijfsvoering van Shell?

Antwoord:

De omgevingsvergunning milieu van Shell, en daarmee de bestaande rechten, zijn voor ons als gemeente het uitgangspunt geweest voor het opstellen van de Tam omgevingsplannen. In de regels van het nieuwe omgevingsplan is de huidige omgevingsvergunning milieu vastgelegd. Daarmee zijn de huidige bedrijfsactiviteiten van Shell nu en in de toekomst toegestaan.

Natuurlijk is de milieucategorie die het omgevingsplan mogelijk maakt relevant. De milieucategorieën die het omgevingsplan biedt zijn bedoeld voor nieuwe situaties of als een nieuw bedrijf zich op een bedrijventerrein wil vestigen. Dan geeft de milieucategorie een indicatie van de milieubelasting die een nieuw bedrijf mag hebben. De daadwerkelijke bedrijfsvoering, zoals in geval van Shell vastgelegd in de omgevingsvergunning milieu, bepaalt de uiteindelijke milieu impact op dichtstbij gelegen woningen.

Met vriendelijke groet,

Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem
Postbus 5465
6802 EL Arnhem

XXX

Projectmanager

telefoon

mobiel

XXX

e-mail

xxx@arnhem.nl

internet

www.arnhem.nl

Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord'

Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-Omgevingsplan Rijnpark-aanpassen milieucategorieën'

Fasering

- ☒ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

Eerste bespreking 14 mei 2025

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers Van Engelenburg (VVD), Snelting (Volt), Brandts (D66), Lu (PvdD), Beekman (GroenLinks), Van der Laak (Arnhem Centraal), Zijlstra (ChristenUnie) en Ait Chrif (PvdA).

De fracties van de CDA, SP, FvD, BBA, PVV, Groep van den Broek en DENK waren niet aanwezig.

Bespreking

Informatief

De volgende personen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken:

Floris Rhemrev	Stichting Arnhemse Bedrijventerrein (StAB)
Maaïke Strijker	Nouryon
Marloes Horseling	Tauw, namens Shell

Meningsvormend

De eerste termijn is afgerond. De raadskamer heeft een voorkeur voor het voortzetten van de meningsvormende bespreking indien dit nog mogelijk is tegen de achtergrond van de deadline van besluitvorming (11 juni 2025) en de volle agenda's.

Toezeggingen

geen

Conclusie

GEMEENTERAAD ARNHEM BEHANDELRESULTAAT

De raadskamer adviseert de agendacommissie, indien mogelijk, een hervatting van de meningsvormende bespreking te agenderen.

Afgesproken is dat alle fracties hun resterende technische vragen uiterlijk vrijdagmiddag 12.00 uur indienen.

De raadsadviseur,

J. Kersten

De voorzitter,

H. Kumas

Van: Vis, Bart [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 10 juni 2025 16:40

Aan: griffie <griffie@arnhem.nl>; Raadsleden Arnhem <raadsleden@arnhem.nl>; Rijnpark <rijnpark@arnhem.nl> [REDACTED]

CC: maaike.strijker@ [REDACTED]

Onderwerp: Reactie Nouryon / TAM Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord

Geacht College van B&W,
Geachte leden van de Gemeenteraad,

Namens Nouryon stuur ik u hierbij een aanvullende schriftelijke reactie op de voorgenomen besluitvorming omtrent het vaststellen van het TAM Omgevingsplan “Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord” en het TAM Omgevingsplan “Rijnpark – aanpassing milieucategorieën”.

Nouryon wenst zich in deze constructief op te stellen, maar verzoek het College van B&W en de gemeenteraad wel om de uitgangspunten van de geluidsmodellering en het “technisch memorandum” van 23 mei 2025 schriftelijk te bevestigen. Korthedshalve verwijs ik graag naar de brief in de bijlage bij deze email.

Hoogachtend,

Bart Vis
NautaDutilh N.V.
Counsel – Advocaat/lawyer
[REDACTED]

Amsterdam | Brussels | London | Luxembourg | New York | Rotterdam

NautaDutilh | Adaptive thinking since 1724

Postbus 7113
1007 JC Amsterdam
Beethovenstraat 400
1082 PR Amsterdam
T +31 20 717 10 00

Amsterdam, 10 juni 2025

Keri van Ettekoven
Advocaat
M +31 6 46 92 93 23
keri.vanettekoven@nautadutilh.com

Per aangetekende post verstuurd
College van Burgemeester en Wethouders
Koningstraat 38
6811 DG Arnhem

Bart Vis
Advocaat
M +31 6 57 67 38 66
bart.vis@nautadutilh.com

Gemeenteraad Arnhem
Koningstraat 39
6811 DG Arnhem

Kopie per e-mail:
griffie@arnhem.nl / raadsleden@arnhem.nl
rijnpark@arnhem.nl / bas.lodder@arnhem.nl

Betreft: reactie op het technisch memorandum van 23 mei 2025 en verzoek om schriftelijke bevestiging

Geacht College van B&W,
Geachte leden van de Gemeenteraad,
Geachte heer Lodder,

Nouryon Functional Chemicals B.V. (**Nouryon**) heeft op 6 mei 2025 een zienswijze ingediend tegen het vaststellen van de TAM-Omgevingsplannen ‘Geluid-zone industrieterrein Arnhem Noord’ en ‘Rijnpark – aanpassing milieucategorieën’. Nouryon heeft in de zienswijze aangegeven dat de besluitvorming niet inzichtelijk maakt wat de gevolgen van de dezonering zijn voor individuele bedrijven op het industrieterrein.

Nouryon heeft sindsdien verschillende gesprekken gevoerd met de gemeente en heeft ingesproken op de raadsvergadering van 14 mei 2025. Het projectteam Rijnpark heeft tijdens het gesprek op 13 mei 2025 een toelichting gegeven op de geluidsmodellering die aan de besluitvorming ten grondslag ligt. Nouryon heeft tot slot kennisgenomen van het technisch memorandum van de wethouders Smeulders en Kundic van 23 mei 2025 (het “**Technisch Memorandum**”), waarin onder meer wordt ingegaan op de zienswijze van Nouryon.

Amsterdam

Brussel

Londen

Luxemburg

New York

Rotterdam

Deze communicatie is vertrouwelijk, kan zijn onderworpen aan een beroepsgeheim en mag niet worden gebruikt, geopenbaard, verveelvoudigd, gedistribueerd of behouden door een ander dan de beoogde ontvanger. Alle juridische relaties zijn onderworpen aan de algemene voorwaarden van NautaDutilh N.V. (zie www.nautadutilh.com/terms). Deze voorwaarden bevatten een aansprakelijkheidsbeperking, zijn gedeponereerd bij de rechtbank in Rotterdam en worden op verzoek kosteloos toegezonden. Nederlands recht is van toepassing en geschillen worden onderworpen aan de exclusieve bevoegdheid van de rechtbank in Amsterdam. NautaDutilh N.V.; statutair gevestigd te Rotterdam; handelsregister nr. 24338323. Voor informatie inzake de verwerking van uw persoonsgegevens zie onze privacy policy: www.nautadutilh.com/privacy.

Nouryon spreekt haar waardering uit voor de gesprekken die hebben plaatsgevonden en de wijze waarop de gemeente gehoor heeft gegeven aan het verzoek van Nouryon om meer inzicht te krijgen in de geluidsmodellering die aan de besluitvorming ten grondslag ligt. Ook het Technisch Memorandum geeft meer zicht op de wijze waarop de geluidsmodulering is uitgevoerd. Tegen deze achtergrond heeft Nouryon afgewogen of het zich tegen de besluitvorming zal (moeten) blijven verzetten. Nouryon informeert u hieromtrent als volgt.

Nouryon staat in beginsel positief tegenover de herontwikkeling van het gebied Rijnpark en wenst zich in deze constructief op te stellen. Nouryon maakt zich tegelijkertijd zorgen over de vraag in hoeverre de dezonering gevolgen heeft voor de vergunde activiteiten van Nouryon. Hoewel het ambtelijk gesprek met het projectteam enig comfort biedt, hecht Nouryon eraan om niet alleen op ambtelijk niveau, maar juist ook van de bevoegde bestuursorganen te vernemen dat de thans voorliggende besluitvorming geen afbreuk zal doen aan de geluidsruimte van Nouryon.

Nouryon verzoekt het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad van Arnhem dan ook om onderstaande uitgangspunten en conclusies van de geluidsmodellering schriftelijk te bevestigen, zodat het voor Nouryon onmiskenbaar is dat het vaststellen van de TAM-Omgevingsplannen ‘Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord’ en ‘Rijnpark – aanpassing milieucategorieën’ geen negatieve gevolgen heeft voor de activiteiten van Nouryon.

- a) Het uitgangspunt van de besluitvorming is dat bestaande bedrijven op het gezoneerd industrieterrein als gevolg van de verkleining van de geluidszone (dezonering) niet worden beperkt in hun huidige activiteiten en toekomstige uitbreidingsmogelijkheden.
- b) Het actuele geluidsmodel – beheerd door de ODRA – gaat uit van alle bestaande en onherroepelijk vergunde activiteiten die door de bedrijven op het industrieterrein worden uitgevoerd (het **Geluidsmodel**). Daarnaast voorziet het (geactualiseerde) Geluidsmodel in een collectieve groeiruimte van minimaal 2 dB(A) voor de uitbreiding van de bestaande bedrijven op het industrieterrein. Deze collectieve groeiruimte blijft ook met het vaststellen van het TAM-omgevingsplan ‘Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord’ behouden.
- c) Nouryon beschikt over een onherroepelijke milieuvergunning voor de exploitatie van de CMC-fabriek d.d. 13 november 2012 (de **Omgevingsvergunning**). Voorschrift 2.1 van de Omgevingsvergunning vereist dat de geluidsbelasting van Nouryon ter plaatse van de opgenomen “vergunningpunten” voldoet aan de voorgeschreven geluidsnormen

(het betreft verschillende zonebewakingspunten, MTG toetspunten en referentiepunten).

- d) Nouryon begrijpt uit het ambtelijk gesprek en het Technisch Memorandum dat alle onherroepelijk vergunde activiteiten uit de Omgevingsvergunning van Nouryon zijn opgenomen in het (geactualiseerde) Geluidsmodel.
- e) Nouryon begrijpt uit het ambtelijk gesprek en het Technisch Memorandum ook dat niet alle “vergunningspunten” uit de onherroepelijke Omgevingsvergunning van Nouryon één op één zijn overgenomen in de geluidsmodellering die ten grondslag ligt aan de thans voorliggende besluitvorming. De geluidsmodellering is gebaseerd op andere toetspunten dan de onherroepelijke vergunning van Nouryon.
- f) Nouryon begrijpt uit het ambtelijk gesprek en het Technisch Memorandum echter dat de Omgevingsvergunning van Nouryon leidend is voor de vraag of de activiteiten van Nouryon kunnen worden uitgevoerd in overeenstemming met de voor haar geldende geluidsvorschriften. Nouryon dient zich te houden aan de geluidsnormen uit voorschrift 2.1 van de Omgevingsvergunning. De geluidsbelasting van Nouryon dient beoordeeld te worden op de “vergunningspunten” als genoemd in voorschrift 2.1 van de Omgevingsvergunning van Nouryon.
- g) Nouryon begrijpt uit het ambtelijk gesprek en het Technisch Memorandum evenwel dat ook het (geactualiseerde) Geluidsmodel laat zien dat Nouryon de vergunde activiteiten kan uitvoeren conform de vergunde geluidsnormen. Nouryon kan de huidige activiteiten blijvend uitvoeren en uit het (geactualiseerde) Geluidsmodel blijkt dat Nouryon op dit moment nog aanspraak zou kunnen maken op een (extra) deel van de beschikbare collectieve geluidsruimte (*first come, first serve*).
- h) Nouryon begrijpt tot slot dat de effecten van grootschalige woningbouw rondom het terrein van Nouryon geen onderdeel uitmaakt van de thans voorliggende besluitvorming. Ook die woningbouw zal geen afbreuk doen aan de onherroepelijk vergunde geluidsruimte van Nouryon. Voor zover er woningen zullen worden gerealiseerd binnen de verkleinde geluidscontour van het industrieterrein, is dat alleen mogelijk indien er ter plekke van die woningen technische maatregelen worden getroffen om te voldoen aan de maximale geluidsbelasting voor kwetsbare objecten.

- i) Kortom, de thans voorliggende dezonering van het industrieterrein heeft, ongeacht de verkleining en verschuiving van de zone, geen gevolgen heeft voor de bedrijfsactiviteiten en vergunningvoorschriften van Nouryon en de wijze waarop de geluidbelasting door het bevoegd gezag bij eventuele controles of monitoring wordt getoetst.

Nouryon verzoekt het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad van Arnhem om bovengenoemde uitgangspunten a) tot en met i) schriftelijk te bevestigen. Een dergelijke schriftelijke bevestiging is voor Nouryon van groot belang voor het zekerstellen van de eigen positie. Aangezien bovenstaande punten direct verband houden met de thans voorliggende besluitvorming, zou het voor de betreffende bestuursorganen geen probleem moeten zijn om de schriftelijke bevestiging te verlenen.

In het onverhoopte geval dat het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad van Arnhem bovenstaande punten niet schriftelijk zouden kunnen bevestigen, kan Nouryon niet anders dan constateren dat er kennelijk nog steeds onduidelijkheid bestaat over de gevolgen van de besluitvorming voor de positie van Nouryon en de individuele bedrijven op het industrieterrein. Afgaande op het ambtelijk gesprek en het Technisch Memorandum, vermoedt Nouryon evenwel dat de beide bestuursorganen deze punten schriftelijk kunnen bevestigen en dat Nouryon bijgevolg in de besluitvorming zal kunnen berusten.

Nouryon vraagt om uw medewerking en ziet de schriftelijke bevestiging van de Gemeenteraad en het College van Burgermeester en Wethouders graag tegemoet.

Hoogachtend,

NautaDutilh N.V.
Mr. K. Van Ettekoven
Advocaat

Mr. B. Vis
Advocaat

Besluit van
Zaaknummer

11 Juni 2025
4540824

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2025;

gelet op artikel 2.4, 4.19 en 13.11 van de Omgevingswet;

besluit:

Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën, zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.TAM1059-0301 met bijbehorende regels en motivering, gewijzigd vast te stellen, door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1 Wijzigingenoverzicht door te voeren;

De griffier,

De voorzitter,

Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' & Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-Omgevingsplan Rijnpark- aanpassen milieucategorieën'

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☐ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☒ Besluitvormende vergadering

Voorgesteld besluit

Het college stelt voor

1. Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord gewijzigd vast te stellen;
2. Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën, gewijzigd vast te stellen.

Procedure:

Datum vergadering

11 juni 2025

Type voorstel

Raadsvoorstel

Spreekrecht publiek?

Nee

Voorgesteld resultaat:

Besluitvorming

Aandachtspunten

Vergaderorde besluitvorming

In maximaal twee termijnen voor zowel raad als college worden beide raadsvoorstellen en alle ingediende moties en amendementen in samenhang besproken. Daarna volgt stemming.

Besluitvorming op 11 juni

Deze raadsvoorstellen hebben ook op de agenda van de besluitvormende vergadering van 28 mei 2025 gestaan maar zijn toen niet behandeld. Op verzoek van de raad zijn ze geagendeerd op 11 juni 2025.

Contactgegevens

Portefeuillehouder:
Nermina Kundic
Paul Smeulders

Ambtenaar
Ronald Gubbens
Ronald.Gubbens@arnhem.nl
+31625776512

Raadsadviseur
Willem Lammers
willem.lammers@arnhem.nl
(06) 31 10 79 51

Aandachtspunten

Voorgeschiedenis

1. Raadsvoorstel

- 1.1 Raadsvoorstel "[Vestigen Wet voorkeursrecht gemeenten Rijnpark](#)" besloten op 29 maart 2023
- 1.2. Raadsvoorstel '[Vorbereidingsbesluit Rijnpark](#)' besloten op 20 december 2023
- 1.3. Raadsvoorstel '[Startnotitie Rijnpark](#)' besloten op 31 mei 2023
- 1.4 Raadsvoorstel '[Gebiedsvisie Rijnpark](#)' besloten op 3 juli 2024

2. Raadsbrieven

- 2.1. OPENBAAR GEMAAKT Raadsbrief "[Rijnpark](#)" d.d. 29-11-2022
- 2.2. Raadsbrief "[Vestigen voorkeursrecht Rijnpark](#)", d.d. 10-01-2023

Aandachtspunten

- Op 3 juli 2024 heeft de raad de gebiedsvisie voor Rijnpark vastgesteld. De volgende stap is het wijzigen van het omgevingsplan. Voor Rijnpark volgen er vier: twee over de bedrijventerrein (die liggen nu voor) en twee over de woningbouw (die volgen later).
- Op 20 december 2023 heeft de raad een voorbereidingsbesluit vastgesteld. Met dit voorbereidingsbesluit wordt het huidige gebruik bevroren, met als doel om vooruitlopend op de wijzigingen van het omgevingsplan activiteiten te voorkomen die strijdig zijn met de beoogde gebiedsontwikkeling. Het huidige omgevingsplan biedt meer milieuruimte dan wenselijk is voor de gebiedsvisie.
- Om de woningbouw (op termijn) mogelijk te maken is aanpassing van het omgevingsplan op beide onderdelen noodzakelijk. Namelijk:
 - 1. Aanpassing van de milieucategorieën;
 - 2. Aanpassen van het gezoneerd industrieterrein.
- Beide voorstellen liggen nu tegelijk voor als raadsvoorstel en worden gelijktijdig voorbereid in de raadskamer.
- Het voorbereidingsbesluit loopt af op 30 juni 2025. De voorliggende wijziging op het omgevingsplan geven hieraan het vervolg, door het gezoneerd industrieterrein en de bijbehorende geluidzone aan te passen. Uiterlijk 30 juni 2025 moet de wijziging van het omgevingsplan zijn bekendgemaakt. Vanwege de zienswijze van de provincie verplicht de Omgevingswet dat tussen de vaststelling en de bekendmaking minimaal 2 weken moet zitten. Dit betekent dat de gemeenteraad uiterlijk 15 juni 2025 de wijziging van het omgevingsplan moet vaststellen, wil de beschermende werking van het voorbereidingsbesluit behouden blijven. Dat wil zeggen dat hierover op 11 juni een besluit moet worden genomen.

Moties en Toezeggingen

De volgende moties en toezeggingen worden met het raadsvoorstel afgedaan:

Niet van toepassing

Mogelijk resultaat:

Besluitvorming over de raadsvoorstellen en mogelijk ingediende moties en amendementen.

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 4540824

Onderwerp: Vaststellen TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Kernboodschap

Na de vaststelling van de Gebiedsvisie voor Rijnpark wil de gemeente nu het bestaande gezoneerd industrieterrein en de bestaande planologische milieucategorieën van bedrijven in en rondom Rijnpark aanpassen met twee wijzigingen van het omgevingsplan. Met dit besluit beoogt de gemeente om de uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven binnen Rijnpark en voor een gedeelte buiten Rijnpark (deels) te beperken. Het uitgangspunt is dat alle bedrijven hun huidige bedrijfsvoering kunnen voortzetten totdat er daadwerkelijk ontwikkeld gaat worden.

Voorstel

1. Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën, zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.TAM1059-0301 met bijbehorende regels en motivering, gewijzigd vast te stellen, door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1 Wijzigingenoverzicht door te voeren.

Inleiding

De gemeente is bezig met de voorbereidingen voor het realiseren van de gebiedsontwikkeling Rijnpark. Hiermee wil de gemeente een aantrekkelijk woon-werkgebied creëren in een aangename, groene en veilige leefomgeving in combinatie met bijbehorende voorzieningen zoals sport en bewegen, onderwijs en maatschappelijke voorzieningen. Er zijn door de raad diverse beleidsstukken vastgesteld die richting geven aan deze gebiedsontwikkeling, zoals een Ontwikkelperspectief Spoorzone Arnhem-Oost en de Gebiedsvisie Rijnpark.

Op 20 december 2023 heeft de raad het [voorbereidingsbesluit](#) Rijnpark vastgesteld. Dit voorbereidingsbesluit bevat voorbereidingsregels die het huidige gebruik bevriezen. Doel van het voorbereidingsbesluit is om vooruitlopend op de wijziging van het omgevingsplan activiteiten te voorkomen die strijdig zijn met de beoogde gebiedsontwikkeling. Dit is nodig omdat het omgevingsplan meer milieuruimte mogelijk maakt dan er nu aanwezig is.

Op dit moment is Rijnpark een bedrijventerrein waar bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan die niet gemengd kunnen worden met woningen. Daarnaast valt Rijnpark binnen de grenzen van het gezoneerd industrieterrein Arnhem-Noord. Om de woningbouw (op termijn) mogelijk te maken is

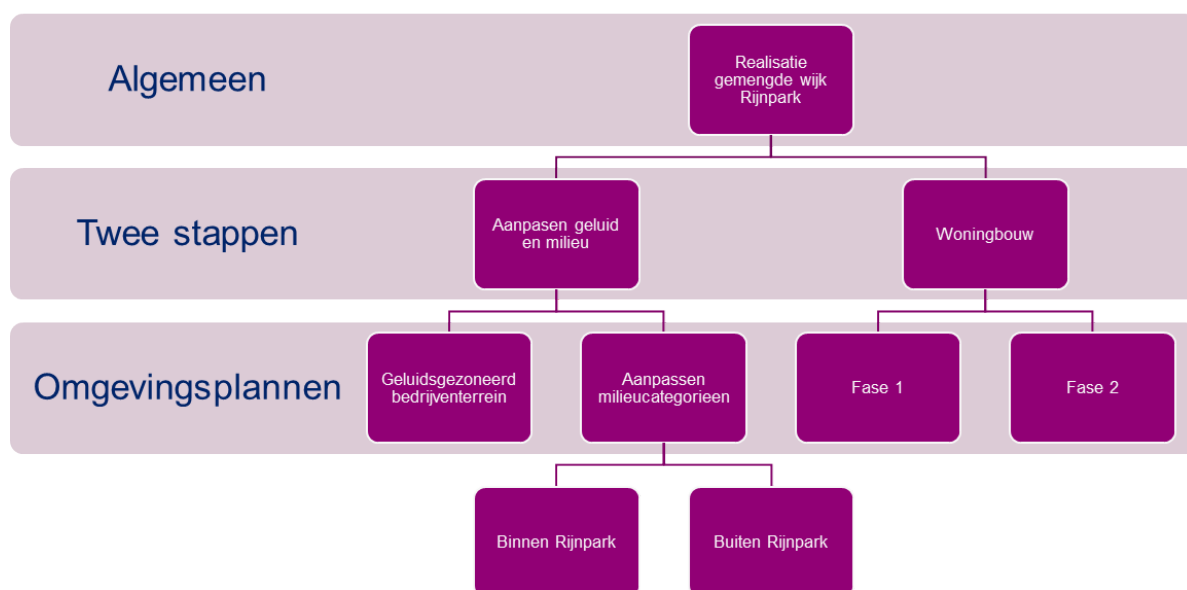
RAADSVOORSTEL

aanpassing van het omgevingsplan op beide onderdelen noodzakelijk. Er zijn twee wijzigingen voorbereid:

1. Aanpassing van de milieucategorieën
2. Aanpassen van het gezoneerd industrieterrein.

De wijziging van het omgevingsplan om de ontwikkeling van fase 1 van Rijnpark mogelijk te maken volgt begin 2026.

Hieronder een schematische weergave van de benodigde wijzigingen.

Het ontwerp TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën heeft vanaf 20 januari 2025 zes weken ter inzage gelegen. U bent hier per [raadsbrief](#) over geïnformeerd. Tijdens de terinzagelegging zijn zes zienswijzen ingediend. In het zienswijzenrapport (bijlage 2b) is een samenvatting van de zienswijze opgenomen met een reactie van de gemeente. Het voorstel is om naar aanleiding van de ingediende zienswijzen het omgevingsplan gewijzigd vast te stellen. Ook heeft het college naar aanleiding van de zienswijze van de provincie het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' vastgesteld dat als bijlage 4 is bijgevoegd.

Het TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën is [digitaal](#) in te zien. Voor het raadplegen van een TAM-Omgevingsplan is bij het raadsvoorstel een handreiking bijgevoegd.

Beoogd effect

De milieucategorieën binnen en buiten Rijnpark aanpassen, zodat de uitbreidingsmogelijkheden voor de bestaande bedrijven en de vestigingsmogelijkheden voor nieuwe bedrijven worden beperkt. Hiermee kan de ontwikkeling van Rijnpark doorgang vinden.

Argumenten

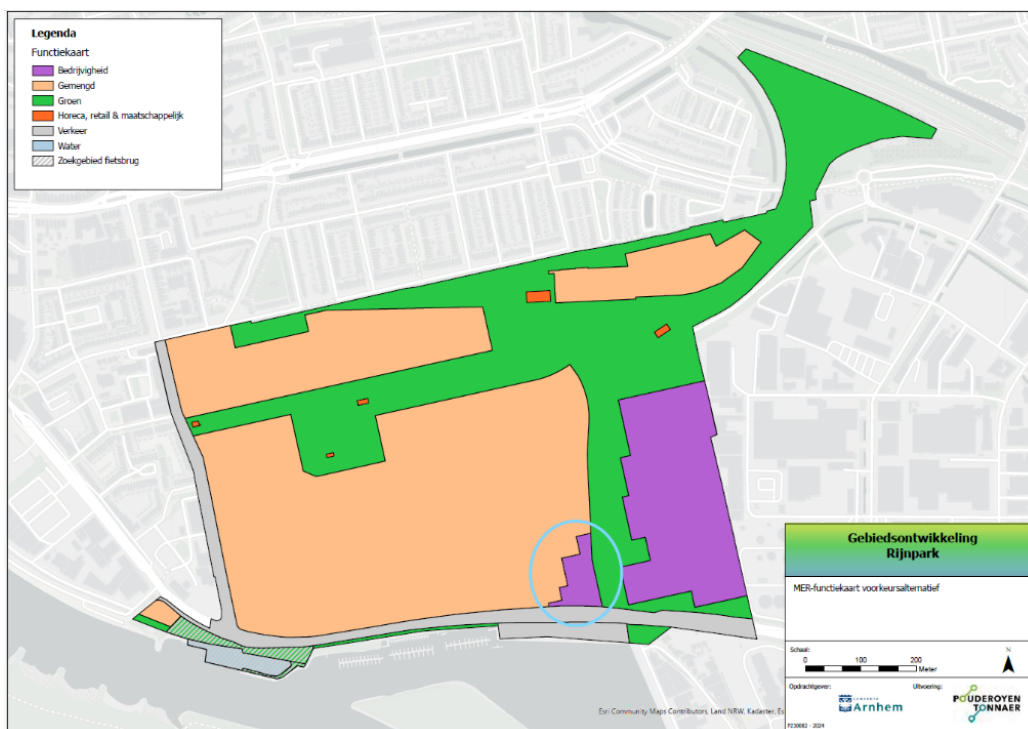
1.1 *Aanpassing van de bestaande milieucategorieën is noodzakelijk voor de realisatie van Rijnpark.*

Binnen Rijnpark zijn nu bedrijven toegestaan en aanwezig die niet gemengd kunnen worden met wonen. Uiteindelijk worden in Rijnpark alleen bedrijven toegestaan die geschikt zijn voor functiemenging, met onder andere woningen (milieugevoelige functies). We willen namelijk een gebied creëren waar wonen, werken en voorzieningen samenkomen. Daarom is het aanpassen van de huidige bedrijfsbestemming nodig. In eerste instantie volgt voor Rijnpark een wijziging van het omgevingsplan dat een vervolg geeft aan het voorbereidingsbesluit waarin de bestaande situatie is 'bevroren'.

1.2 *Er is zorgvuldig gekeken naar de inpassing van bestaande milieucategorieën.*

Bij het aanpassen van de huidige regels omtrent milieu hebben we zoveel mogelijk de belangen van de huidige bedrijven meegenomen. Uitgangspunt is dat bedrijven hun huidige werkzaamheden kunnen voortzetten, totdat de realisatie van Rijnpark gaat beginnen. Ook hebben we de plannen voor Rijnpark aangepast, waardoor er voor een minder groot deel dan het gebied van het voorbereidingsbesluit aanpassing van de milieucategorieën nodig is. In het zuidoosten van Rijnpark is in de plannen een gemengde functie veranderd in een bedrijfsfunctie (zonder wonen) om zo meer afstand te creëren tussen bestaande bedrijvigheid en de ontwikkeling (zie de afbeelding hieronder voor de functiekaart van Rijnpark).

Hiermee handelen we binnen de motie Gebiedsprogramma Grootchalig Woningbouwgebied Spoorzone Arnhem-Oost – Ontwikkelperspectief ([24M18](#)) waarin is opgedragen om in het huidige gebiedsprogramma Spoorzone Arnhem – Oost behoud en ontwikkeling van bestaande bedrijventerreinen én de Nieuwe Haven mede leidend te laten zijn in de verdere planvorming.

Met de voorgenumen aanpassingen beogen we een zorgvuldige functiescheiding tussen de omliggende bedrijventerreinen en de nieuwe ontwikkeling van Rijnpark toe te passen. Enerzijds door de planologische milieucategorieën van de bestaande bedrijventerreinen rondom Rijnpark deels te verlagen en anderzijds door de ontwikkeling zodanig te positioneren dat voldoende afstand wordt gehouden tot de bestaande bedrijven.

1.3 *Bedrijven kunnen hun bestaande bedrijfsvoering voortzetten en deze mogelijk ook wijzigen.*

Er is op de bedrijventerreinen Rijnpark, Het Broek en Nieuwe Haven nog latente milieuruimte. Dat wil zeggen dat er planologisch meer ruimte ten aanzien van milieucategorieën (zoals geluid, geur en externe veiligheid) is dan vergund. Met het door uw raad genomen voorbereidingsbesluit is voorkomen dat bedrijven de latente ruimte gaan benutten, waardoor de woningbouwontwikkeling van Rijnpark complexer en duurder zou kunnen worden (in tijd, geld en opgave).

De beschermende werking van het voorbereidingsbesluit vervalt indien niet binnen anderhalf jaar na de vaststelling van het voorbereidingsbesluit een vastgestelde wijziging van het omgevingsplan gepubliceerd wordt. Daarom is het noodzakelijk om de latente ruimte weg te bestemmen. Dat wordt gedaan door milieucategorieën aan te passen. De aanpassing gebeurt binnen Rijnpark anders dan buiten het ontwikkelgebied van Rijnpark. Dit lichten we hieronder nader toe.

Binnen Rijnpark

Binnen Rijnpark fase 1 en fase 2 zijn nu bedrijven toegestaan en aanwezig die niet gemengd kunnen worden met wonen. Uiteindelijk worden in Rijnpark fase 1 alleen bedrijven toegestaan die geschikt zijn voor functiemenging. Het gaat dan om bedrijven die qua

milieuhinder mengbaar zijn met woningen en andere milieugevoelige functies. Het aanpassen van de milieucategorieën leidt ertoe dat bedrijven de aanwezige extra ruimte in het omgevingsplan niet meer kunnen benutten. Dit is noodzakelijk aangezien deze ruimte niet geschikt is voor functiemenging.

De bestaande bedrijven kunnen in ieder geval hun huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen, totdat er daadwerkelijk ontwikkeld gaat worden. Hier wordt de bestaande situatie vastgelegd. Wijzigingen in de bedrijfsvoering zijn mogelijk mits de milieubelasting niet toeneemt.

Voor nieuwe bedrijven die zich gaan vestigen in Rijnpark gaan de regels voor 'bedrijf geschikt voor functiemenging' gelden. Nieuwe bedrijven zijn dus inpasbaar met woningen en andere milieugevoelige functies.

In het zuidoosten van Rijnpark is in de Gebiedsvisie Rijnpark voorzien in een gebied zonder gevoelige functies zoals wonen. Ook in dit gebied kiezen we er nu voor om de regels voor 'bedrijf geschikt voor functiemenging' toe te passen. We gaan wel onderzoeken welke milieuruimte er mogelijk is met woningbouw in de omgeving. We spannen ons in, om bij de wijziging van het omgevingsplan waarin we de ontwikkeling van Rijnpark fase 2 mogelijk gaan maken, in het zuidoostelijke bedrijvendeel de planologische milieuruimte zo hoog mogelijk te laten zijn.

Emplacementen ProRail en NS

Binnen de grenzen van Rijnpark zijn het emplacement Arnhem Goederen (ProRail) en Arnhem Gons (Goederen Opstel NS) gelegen (hierna 'Arnhem Goederen'). Arnhem Goederen vervult een belangrijke rol in het beheer en de instandhouding van de hoofdspoorweginfrastructuur in Nederland. De functies die door ProRail en NS worden uitgevoerd op de spooremlacements kunnen pas gestaakt worden zodra alternatieve locaties operationeel zijn. Dat is op dit moment nog niet zo.

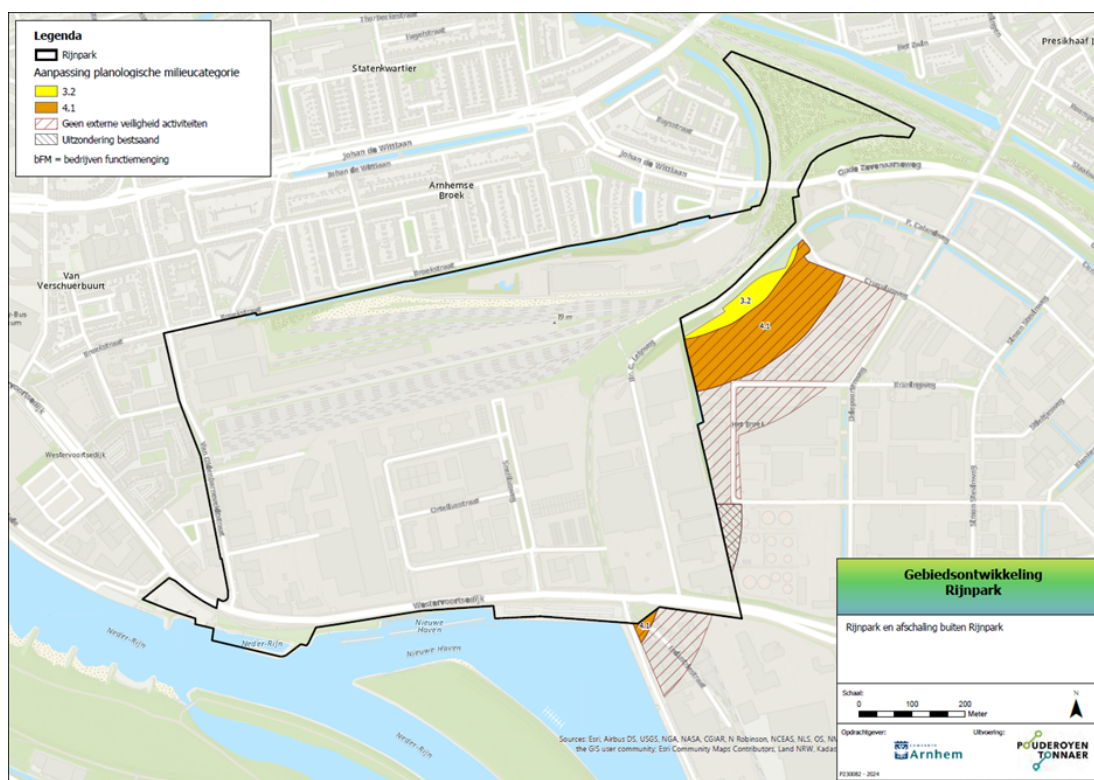
Er wordt door zowel Rijks- als regionale partijen al enkele jaren gewerkt aan het mogelijk maken van het uitplaatsen van Arnhem Goederen. Via de [raadsbrief 'Uitkomst onderzoek uitplaatsing emplacementen Arnhem Goederen'](#) bent u geïnformeerd over de laatste stand van zaken over de uitplaatsing van het emplacement Arnhem Goederen.

ProRail en NS onderschrijven het belang van de ontwikkeling van Rijnpark. Tegelijkertijd zijn zij verantwoordelijk voor het borgen van het landelijk belang van Arnhem Goederen voor de instandhouding van de hoofdspoorweginfrastructuur in Nederland, totdat er een alternatieve locatie(s) is (zijn) gevonden voor hun activiteiten. Daarom hebben ProRail, NS en de gemeente Arnhem een bestuurlijk convenant ondertekend, waarin ProRail en NS toezeggen de latente milieuruimte die het omgevingsplan toelaat niet te zullen benutten. Hiermee is het doel van de wijzigingen van het omgevingsplan om de bestaande situatie voor te bereiden voor de realisatie van Rijnpark, waarbij bestaande bedrijven voorlopig kunnen doorgaan, ook voor dit gedeelte bereikt. Dit convenant was een bijlage bij de [raadsbrief 'Vrijgave van twee ontwerp omgevingsplannen Rijnpark'](#).

Buiten Rijnpark

Buiten Rijnpark gaan we de uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven in beperkte mate verlagen, voor zover dat nodig is voor de ontwikkeling van Rijnpark. Dat is nodig binnen 300 meter vanaf de functie gemengd (met o.a. woningen) in Rijnpark. De maximale planologische milieucategorieën voor een aantal bedrijven en gronden rondom Rijnpark veranderen van milieucategorie 4.2 naar 4.1 en 3.2. Uit onze inventarisatie blijkt dat in de zones waarbinnen lagere milieucategorieën worden toegepast de bedrijven niet de maximale ruimte gebruiken die het huidige omgevingsplan hen geeft. Met andere woorden: zij passen ook in de nieuwe milieucategorieën. Dat betekent dat met de voorgenomen aanpassingen van de maximale milieucategorieën de bedrijven hun bedrijfsvoering kunnen voortzetten en dat er voldoende uitbreidingsmogelijkheden zullen blijven (mits de overige eisen dat uiteraard toelaten, zoals bouwhoogtes, bouwvlakken en milieueisen).

Voor een gedeelte van de bedrijventerreinen Het Broek en Nieuwe Haven is het nodig om activiteiten met gevaarlijke stoffen (externe veiligheid) uit te sluiten. Het gaat om het gebied dat op de kaart hierboven rood is gearceerd. Voor bedrijven die gevaarlijke stoffen maken, gebruiken of opslaan is er namelijk een grotere afstand nodig ten opzichte van de woningen in Rijnpark. Uit onderzoeken blijkt dat er in die zone één bestaand bedrijf aanwezig is met activiteiten met gevaarlijke stoffen. Dit bedrijf (Shell Nederland Verkoopmij B.V.) kan zijn bestaande activiteiten blijven uitvoeren. Het uitsluiten van activiteiten met gevaarlijke stoffen heeft geen effecten voor de bestaande bedrijven.

Consequenties voor bestaande bedrijven

Met het vrijgeven van de ontwerp omgevingsplannen in januari is de realisatie van Rijnpark een stap concreter geworden. Dit betekent voor de bestaande bedrijven dat een stap naar een verhuizing (binnen of buiten) Rijnpark dichterbij komt. Dit brengt onzekerheid met zich mee. Wij hebben daarom het '[Transformatieplan deel 1: Strategie en aanpak](#)' opgesteld om perspectief te kunnen blijven bieden aan bedrijven.

In het transformatieplan staat beschreven dat op basis van de eerste inventarisatie van bestaande bedrijven met de bedrijven zal worden gesproken over hun wensen voor de toekomst. Hiermee wordt onderzocht welke bedrijven passen binnen de ontwikkelingen in Rijnpark en welke ook terug willen keren. Ook onderzoeken we welke andere mogelijkheden voor bedrijven gezien hun belangen aanwezig zijn binnen de gemeente. Later dit jaar moet dit leiden tot een vervolgadvis transformatieplan deel 2, waarin de belangrijkste verhuisbewegingen in beeld zijn gebracht en welke eventuele aanvullende maatregelen hieraan kunnen bijdragen. Dit advies zal in overleg met de eigenaren en de ontwikkelstrategie van Rijnpark worden opgesteld.

1.4 De ongebruikte mogelijkheid voor het realiseren van een centrum voor (raam)prostitutie wordt niet meer opgenomen in het omgevingsplan.

In het huidige bestemmingsplan Bedrijventerrein Westervoortsedijk (vastgesteld in 2002) is opgenomen dat het voormalig Billiton-terrein is aangewezen als (enige) mogelijke alternatieve locatie voor raamsekswerk (een centrum voor (raam)prostitutiebedrijven). Het aantal ramen en werkplekken is gemaximaliseerd op 120. De aanleiding voor het opnemen van deze bestemming was de sluiting van de raamprostitutie in het Spijkerkwartier in 2006. Toen is er één locatie in de gemeente aangewezen waar initiatieven die zich aandienen voor de ontwikkeling van raamprostitutie zich konden vestigen. Sinds 2002 is er geen centrum voor (raam)prostitutiebedrijven gerealiseerd binnen deze bestemming. Op de gronden die hiervoor bedoeld waren is in 2011/2012 de gemeentewerf gerealiseerd.

Het doel van de wijziging van het omgevingsplan voor Rijnpark is om de uitbreidingsruimte van bedrijven (de 'latente ruimte') te beperken. Het schrappen van de mogelijkheid voor een centrum voor (raam)prostitutie past binnen de doelstelling van de wijziging. Dit is ook een ongebruikte mogelijkheid die het omgevingsplan biedt. De locatie valt binnen fase 2 van Rijnpark. Dit gebied is door het aannemen van de Gebiedsvisie Rijnpark aangewezen als een gemengd gebied waar woningbouw is gepland. Een centrum voor (raam)prostitutiebedrijven past niet binnen deze geplande gebiedsontwikkeling.

1.5 Naar aanleiding van de zienswijzen zijn er een aantal wijzigingen gedaan.

Dit wijzigingsbesluit past de milieucategorieën voor heel Rijnpark en voor een gebied buiten Rijnpark aan. Tijdens de terinzagelegging zijn hiertegen zes zienswijzen ingediend. Er zijn vijf zienswijzen van bedrijven op of in de omgeving van Rijnpark die opmerkingen hebben op de wijze van bestemmen van hun bedrijf en/of zich zorgen maken over de voorgenomen ontwikkeling. Een aantal zienswijzen geven aanleiding om de juridische regels

beperkt aan te passen. Het gaat dan om specifieke juridische aanpassingen ten behoeve van het betreffende bedrijf. Deze wijzigingen zijn opgenomen in het wijzigingsoverzicht (zie bijlage 1) en in de zienswijzennota (zie bijlage 2b).

De provincie Gelderland heeft ook een zienswijze ingediend. Zij willen dat er voldoende locaties voor hoge milieucategorieën in de regio blijven. In argument 1.6 en in de zienswijzennota (zie bijlage 2b) wordt hier uitgebreid op ingegaan. Daarnaast is er naar aanleiding van deze zienswijze het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' opgesteld. Dat plan is bijgevoegd bij dit raadsvoorstel (bijlage 4).

1.6 *De omgevingsplannen voldoen aan de afspraken uit het Regionaal Programma Werklocaties en aan de provinciale omgevingsverordening.*

In het door de gemeenteraad [nog mee in te stemmen](#) Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025-2028 wordt via een stappenplan ingezet op het beter benutten van de bestaande ruimte, zodat er minder nieuwe bedrijventerreinen hoeven te worden ontwikkeld. De eerste stap is dan ook 'behoud bedrijventerreinen'. Dit sluit aan bij de instructieregel uit de provinciale omgevingsverordening dat een bestaande werklocatie niet zomaar mag worden gewijzigd.

Er is binnen de Groene Metropoolregio (GMR) Arnhem-Nijmegen en met de provincie een discussie gevoerd hoe de uitwerking van deze stap eruit moet zien en hoe ver de afspraken precies moeten gaan. Uiteindelijk is in het RPW bepaald dat er bij het wijzigen van een bestaande werklocatie een compensatieplan moet worden opgesteld en ter advisering moet worden voorgelegd aan de GMR. De provincie ziet er met name op toe dat er voldoende locaties voor hoge milieucategorieën blijven. In het compensatieplan moet een onderbouwing staan van het aantal vierkante meters terrein/bedrijfsvloeroppervlak (BVO) bedrijfsruimte, arbeidsplaatsen en de milieubelastingsruimte in de huidige en toekomstige situatie. Het uitgangspunt is daarbij om het aantal m² terrein/BVO minimaal gelijk te houden. Gemeenten kunnen daar onderbouwd van afwijken. De provincie heeft geadviseerd geen afwijking toe te staan op de milieubelastingsruimte, maar dat heeft de GMR niet overgenomen.

Arnhem krijgt te maken met de regel in de provinciale omgevingsverordening en de afspraken in het RPW bij de gebiedsontwikkeling Rijnpark. De provincie heeft een zienswijze ingediend tegen de wijzigingen van het omgevingsplan voor Rijnpark. Zij vindt de woningbouwontwikkeling belangrijk, maar wil wel zekerheid dat er voldoende ruimte blijft voor bedrijven (met name in de hogere milieucategorieën). De provinciale omgevingsverordening is de afgelopen jaren aangescherpt op het onderdeel 'bedrijventerreinen', waarbij de laatste wijziging uit 2024 is. De provincie en gemeente hebben pas bij de afronding van het RPW ingezien wat de consequenties van de verordening zijn voor de gebiedsontwikkeling Rijnpark. Vandaar dat de provincie zich genoodzaakt zag om een formele zienswijze in te dienen.

Voor deze gebiedsontwikkeling geldt het overgangsrecht: er is wel een compensatieplan

nodig, maar er is ruimte voor maatwerk. Er zijn zowel ambtelijk als bestuurlijk constructieve gesprekken gevoerd met provincie en GMR over een maatwerkoplossing. Wij hebben een compensatieplan opgesteld (bijlage 4), waarin wij de huidige en toekomstige situatie hebben geschetst op het gebied van arbeidsplaatsen, vierkante meters terrein en bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte. We hebben op basis van de huidige kennis toezeggingen, inspanningen en onderzoeken benoemd ter compensatie van de gebiedsontwikkeling Rijnpark. Daarbij is er niet alleen gekeken naar Rijnpark, maar ook naar de naastgelegen bedrijventerreinen Het Broek, IPKW en Nieuwe Haven. De GMR en provincie hebben ingestemd met het compensatieplan, onder voorwaarden dat de compensatiemaatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat er jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang. Met het vaststellen van het compensatieplan voldoen we aan de afspraken uit het RPW en de provinciale omgevingsverordening.

Kanttelingen en risico's

- 1.1 *Voor ondernemers wordt met het aanpassen van de omgevingsplannen de grote veranderingen op het bestaande bedrijventerrein steeds concreter.*

Ondernemers hebben aandacht gevraagd voor de gevolgen van de transformatie van Rijnpark naar een gemengd gebied. Zij maken zich zorgen over de noodzakelijke verplaatsingen waar bestaande bedrijven mee te maken gaan krijgen. Om de gesprekken met de ondernemers te kunnen voeren en perspectief te kunnen bieden is een transformatieplan opgesteld. Dit transformatieplan was een bijlage bij de [raadsbrief](#) 'Vrijgave van twee ontwerp omgevingsplannen Rijnpark'. Er zijn de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met diverse bedrijven, waaronder met de bedrijven die zienswijzen hebben ingediend.

- 1.2 *Er zijn compensatiemaatregelen nodig voor het wijzigen van de bestaande bedrijventerreinen.*

Bij argument 1.6 is uitgelegd dat het wijzigen van de bestaande bedrijventerreinen vraagt om compensatiemaatregelen. Daarvoor hebben wij het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' opgesteld (bijlage 4). Het compensatieplan is niet vrijblijvend; wij zullen de opgenomen compensatiemaatregelen moeten uitvoeren. Sommige maatregelen zijn relatief eenvoudig uit te voeren, terwijl andere ingewikkelder zijn. Het kan zijn dat bepaalde maatregelen niet haalbaar blijken te zijn, waardoor er op zoek gegaan moet worden naar andere manieren om te compenseren. De komende tijd zal inzichtelijk worden in hoeverre de maatregelen haalbaar zijn en welke (financiële) consequenties ze hebben. Deze inzichten worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de gebiedsontwikkeling Rijnpark en bij de Gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven. We hebben met provincie en GMR afgesproken dat wij alle acties monitoren en elk jaar via de lijn van het RPW rapporteren over de voortgang. Wij zullen uw raad ook op de hoogte houden.

1.3 *Het omgevingsplan moet voor 15 juni 2025 worden vastgesteld als het bestaande voorbereidingsbesluit afloopt.*

Het voorbereidingsbesluit voor Rijnpark loopt af op 30 juni 2025 af. Dit besluit is genomen om de bestaande situatie te 'bevriezen'. De voorliggende wijziging op het omgevingsplan geeft hieraan het vervolg, door de latente milieurimte weg te bestemmen. Uiterlijk 30 juni 2025 moet de wijziging van het omgevingsplan zijn bekendgemaakt. Vanwege de zienswijze van de provincie en omdat er ten opzichte van het ontwerp van het omgevingsplan wijzigingen worden aangebracht, verplicht de Omgevingswet dat tussen de vaststelling en de bekendmaking minimaal 2 weken moet zitten. Dit betekent dat de gemeenteraad uiterlijk 15 juni 2025 de wijziging van het omgevingsplan moet vaststellen.

Participatie

Er zijn twee informatieavonden georganiseerd voor de terinzagelegging van de ontwerp wijzigingsbesluiten (28 november en 9 december 2024). Voor deze informatieavonden zijn alle eigenaren en huurders per brief uitgenodigd. Tijdens de informatieavonden was de mogelijkheid om met medewerkers van de gemeente in gesprek te gaan over de beoogde wijzigingen en is een technische presentatie gegeven. Verder hebben er verschillende individuele gesprekken met bedrijven en eigenaren plaatsgevonden om hun specifieke vragen te beantwoorden.

Naar aanleiding van de zienswijzen is er nader overleg geweest met verschillende indieners om de gemeentelijke reactie af te stemmen.

Eerder is al breed gecommuniceerd over de plannen van Rijnpark. Er was een Infofest 1 (1 juli 2023) en Infofest 2 (29 augustus 2024) waar omwonenden en bedrijven voor waren uitgenodigd. Daarnaast is er vanaf 17 oktober 2024 wekelijks een inloopspreekuur Rijnpark en is eind oktober 2024 de eerste nieuwsbrief Rijnpark verzonden aan mensen en/of bedrijven die zich daarvoor hebben aangemeld.

Financiën

Het aanpassen van de omgevingsplannen past binnen de werkzaamheden en activiteiten zoals deze zijn opgenomen en begroot in de gebiedsexploitatie Spoorzone Arnhem-Oost.

De wijziging van het omgevingsplan voor het aanpassen van de milieucategorieën zorgt voor een beperking van de gebruiksmogelijkheden. Het vestigen van nieuwe bedrijven met een hoge milieubelasting is straks niet meer mogelijk. Dit kan leiden tot nadeelcompensatie (voorheen planschade).

In het risicoprofiel Rijnpark en daarmee in het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente is rekening gehouden met mogelijke nadeelcompensatie van fase 1. Bij de eerstvolgende actualisatie van het risicoprofiel zal dit risico worden meegenomen in de herijking van het totale risicoprofiel.

Uitvoering

Na vaststelling van het wijzigingsbesluit door uw raad wordt het besluit op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt. Na bekendmaking kunnen belanghebbenden nog zes weken beroep aantekenen tegen het wijzigingsbesluit bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het omgevingsplan treedt in werking vier weken na de bekendmaking. Indien er geen beroep wordt ingediend wordt het wijzigingsbesluit onherroepelijk.

Communicatie

Alle indieners van de zienswijzen hebben een brief ontvangen. Andere belanghebbende worden middels een nieuwsbrief en via de website geïnformeerd over de vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan.

De vaststelling van het de wijziging van het omgevingsplan wordt gepubliceerd in het digitale gemeenteblad.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Bijlage 1 Wijzigingenoverzicht
- Bijlage 2a Zienswijzen geanonimiseerd
- Bijlage 2b Zienswijzennota
- Bijlage 3a Regels TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassen milieucategorieën
- Bijlage 3b Bijlagen bij de regels TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassen milieucategorieën
- Bijlage 3c Verbeelding NL.IMRO.0202.TAM1059-0301 TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassen milieucategorieën
- Bijlage 3d Motivering TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassen milieucategorieën
- Bijlage 3e Bijlagen bij de motivering TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassen milieucategorieën
- Bijlage 4 Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark
- Bijlage 5 Handreiking TAM-Omgevingsplan
- Bijlage 6 Zienswijzen niet geanonimiseerd - met persoonsgegevens (niet openbaar publiceren)

RAADSVOORSTEL

Besluit van 11 juni 2025
Zaaknummer 4540824

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2025;

gelet op artikel 2.4, 4.19 en 13.11 van de Omgevingswet;

besluit:

1. Het omgevingsplanwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën, zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.TAM1059-0301 met bijbehorende regels en motivering, gewijzigd vast te stellen, door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1 Wijzigingenoverzicht door te voeren;

De griffier,

De voorzitter,

Bijlage 1 Wijzigingenoverzicht

Wijzigingenoverzicht bij het raadsbesluit van de gemeenteraad van Arnhem van 11 juni 2025 tot vaststelling van omgevingsplanwijzigingsbesluit ‘TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën’

Zaaknummer 4540824

Wijzigingen van technische aard, zoals vernummeringen en kennelijke verschrijvingen worden niet specifiek benoemd in het wijzigingenoverzicht.

In dit document worden eerst de wijzigingen benoemd naar aanleiding van zienswijzen. Vervolgens worden de ambtshalve wijzigingen benoemd. In dit wijzigingenoverzicht wordt voor de regels met **groen** aangegeven welke onderdelen zijn toegevoegd. ~~Roed~~ geeft de verwijderde onderdelen van de regels aan.

Wijzigingen in de verbeelding en motivering worden specifiek benoemd in dit document.

Inhoud

1. Aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen	3
1.1 Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark.....	3
1.2 Definitie milieuhinder	3
1.3 Artikel 54.2 Bijbehorende activiteiten	4
1.4 Artikel 34 Activiteit detailhandel	4
1.5 Artikel 1.25 Detailhandel	5
1.6 Artikel 1.27 Dienstverlenende bedrijven	6
1.7 Definitie flitsbezorgdiensten	6
1.8 Artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt	7
1.9 Gebiedsaanduidingen Winkelcentrum De Lely	8
1.9 Artikel 28 Activiteit bedrijf – geschikt voor functiemenging - Rijnpark.....	10
1.10 Bedrijvenlijst Het Broek: SBI code 5151.2	11
1.11 Artikel 81 Omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst.....	11
1.12 Motivering paragraaf 4.2.2 Omgevingsverordening.....	11
2. Ambtshalve aanpassingen	12
2.1 Eenheid in hoofdstuk 4 activiteiten	12
2.2 Technische aanpassing overige	12
2.3 Technische aanpassing Omgevingsplanactiviteiten	13

1. Aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen

1.1 Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark

REGELS

Artikel 22 wordt als het volgt aangepast:

Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark

22.1 Toegelaten activiteiten

1. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark' zijn de feitelijk bestaande en *planologisch* legaal aanwezige *bedrijfsactiviteiten*, zoals, *in afwijking van artikel 1.11 onder b*, aanwezig op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan *en dat na de inwerkingtreding van het plan niet langer onderbroken is geweest dan één jaar*, toegestaan.
2. Een wijziging van de *bedrijfsactiviteiten* zoals bedoeld in lid 1 is enkel toegestaan, voor zover de milieuhinder *ten opzichte van de bedrijfsactiviteiten zoals toegestaan onder lid 1*, daardoor niet toeneemt.

TOELICHTING

De zienswijze geeft aanleiding om artikel 22.1 te wijzigingen zijn. Ook de relatie tussen de artikelen 1.11 en 22.1 kan voor verwarring zorgen. Daarom stellen wij voor om de planregel gewijzigd vast te stellen.

1.2 Definitie milieuhinder

REGELS

Aan hoofdstuk 1 artikel 1 begrippen wordt een nieuw begrip toegevoegd: milieuhinder.

1.40 milieuhinder

Onder milieuhinder vallen alle vormen van hinder die gevolgen hebben, of kunnen hebben, voor de bestaande kwaliteit van woon- en leefomgeving (het milieu en de natuur). De meest voorkomende vormen van milieuhinder zijn geluid- en trillinghinder, lichthinder, geurhinder, water- en bodemverontreiniging en luchtverontreiniging.

TOELICHTING

De zienswijze geeft aanleiding om een definitie voor milieuhinder op te nemen.

1.3 Artikel 54.2 Bijbehorende activiteiten

REGELS

Artikel 54.2 wordt als het volgt aangepast:

54.2 Bijbehorende activiteiten

De volgende activiteiten zijn in het gehele plangebied toegestaan:

1. groen en watervoorzieningen;
2. overige voorzieningen en bijbehorende activiteiten, die qua aard, oppervlakte en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit, zoals nutsvoorzieningen, ~~en~~ fitnessvoorzieningen ~~en kinderopvang~~ ten behoeve van de hoofdactiviteit. Hieronder worden geen ondergeschikte horeca, niet zijnde bedrijfskantines, ~~en~~ detailhandel ~~en gebruiksfuncties en nevengebruiksfuncties zoals omschreven in Bijlage VI. bij artikel 5.3, tweede en derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving onderdeel E Zeer kwetsbare gebouwen zoals die regel geldt op de dag zoals die regel geldt op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan,~~ verstaan;
3. parkeren als bijbehorende activiteit, tenzij;
 - a. dit binnen de gronden met de functie 'Natuurgebied', 'Bosgebied', 'Heidegebied', 'Tuinengebied' of 'Parkgebied' plaatsvindt, dan dient dit expliciet aangegeven te zijn;
 - b. dit binnen de gronden met 'Waarde Landschap en Natuur' plaatsvindt, dan dient dit expliciet aangegeven te zijn.

TOELICHTING

De zienswijze geeft aanleiding om artikel 54.2, tweede lid te wijzigingen. Om kinderopvang uit te sluiten verwijzen wij naar een artikel uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door dit te doen sluiten wij meerdere gevoelige functies uit die vergelijkbaar zijn met kinderopvang.

1.4 Artikel 34 Activiteit detailhandel

REGELS

Artikel 34.1 tweede lid wordt geschrapt.

Artikel 34 Activiteit detailhandel

34.1 Toegelaten activiteiten

- ~~1. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel' is detailhandel toegestaan.;~~
- ~~2. Op deze gronden zijn supermarkten niet toegestaan.~~

TOELICHTING

De zienswijze geven aanleiding om de artikel 34 Activiteit detailhandel te wijzigingen. Dit in combinatie met een wijziging van artikel 1.25 detailhandel.

1.5 Artikel 1.25 Detailhandel

REGELS

Aan artikel 1.25 wordt toegevoegd dat onder detailhandel niet wordt begrepen een supermarkt. Tevens wordt het begrip ‘bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores’ vervangen door het begrip ‘flitsbezorgdiensten’.

1.25 detailhandel

Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstallen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen:

- dienstverlening door een horecabedrijf,
- internetverkoop en bezorgservices,
- tankstations,
- ~~bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores.~~
- flitsbezorgdiensten,
- supermarkt.

TOELICHTING

De zienswijze geven aanleiding om, als het gaat om supermarkten, artikel 1.25 detailhandel te wijzigen. Dit in combinatie met een wijziging van artikel 34 Activiteit detailhandel.

Daarnaast geeft de zienswijze aanleiding om in artikel 1.25 het begrip ‘bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores’ vervangen door het begrip ‘flitsbezorgdiensten;.

1.6 Artikel 1.27 Dienstverlenende bedrijven

REGELS

In artikel 1.27 wordt het begrip ‘bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores’ vervangen door het begrip ‘flitsbezorgdiensten’.

1.27 dienstverlenende bedrijven

Bedrijven met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak, die naar aard, verschijningsvorm en gevolgen voor de omgeving als verwant aan detailhandel kunnen worden aangemerkt, zoals een reis- of uitzendbureau, kap- of schoonheidssalon, zonnestudio, hypotheekwinkel, baliefunctie van banken en van andere kantoren, alsmede andere vormen van dienstverlening met een overwegende baliefunctie. Onder een dienstverlenend bedrijf wordt niet verstaan:

- horeca,
- detailhandel,
- ~~bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores,~~
- flitsbezorgdiensten,
- seksinrichting,
- garagebedrijven.

TOELICHTING

Daarnaast geeft de zienswijze aanleiding om in artikel 1.27 het begrip ‘bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores’ vervangen door het begrip ‘flitsbezorgdiensten’.

1.7 Definitie flitsbezorgdiensten

REGELS

Aan hoofdstuk 1 artikel 1 begrippen wordt een nieuw begrip toegevoegd: flitsbezorgdiensten.

1.28 flitsbezorgdiensten

Een opslag-, distributie-, magazijnlocatie, al dan niet voorzien van een afhaalloket, niet of slechts in beperkte mate toegankelijk voor publiek, van waaruit zeer snel in hoofdzaak dagelijkse boodschappen worden geleverd bij klanten die op afstand hun bestelling plaatsen.

TOELICHTING

De zienswijze geeft aanleiding om een definitie voor flitsbezorgdiensten op te nemen.

1.8 Artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt

REGELS

Artikel 75 wordt als het volgt aangepast:

Artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt ~~3108~~ 4663 m2

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt ~~3108~~ 4663 m2' bedraagt het maximum bvo van de activiteit supermarkt ~~3108~~ 4663 m2.

TOELICHTING

De zienswijze geven aanleiding om het aantal m2 bvo supermarkt te wijzigingen.

1.9 Gebiedsaanduidingen Winkelcentrum De Lely

VERBEELDING

Vier gebiedsaanduidingen worden qua werkingsgebied vergroot:

- activiteit detailhandel
- activiteit supermarkt
- omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 4663 m²
- omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt

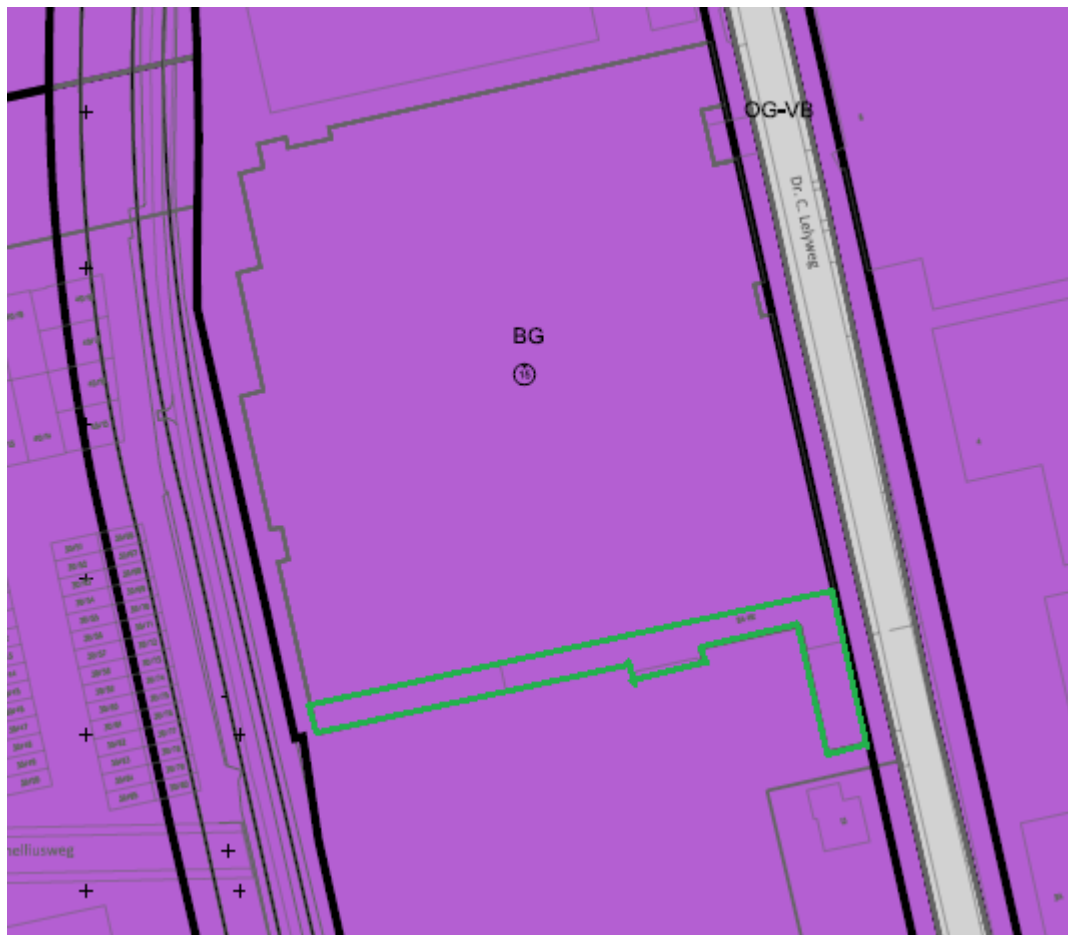
WAS

Rood gearceerd was het werkingsgebied in het ontwerp TAM-Omgevingsplan.

WORDT

Groen omlijnd is wat er is toegevoegd aan het werkingsgebied in het vast te stellen TAM-Omgevingsplan.

1.9 Artikel 28 Activiteit bedrijf – geschikt voor functiemenging - Rijnpark

REGELS

Artikel 28.2 wordt als volgt gewijzigd. Artikel 28.3 vervalt.

28.2 Verboden activiteiten

In afwijking van het bepaalde in lid 28.1 zijn de volgende bedrijven en activiteiten niet toegestaan:

- 1. flitsbezorgdiensten;*
- 2. agrarische bedrijven.*
- 3. het exploiteren van een ippc-installatie als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan;*
- 4. milieubelastende activiteiten waarvoor het op grond van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving verboden is, gelezen in samenhang met artikel 5.1, tweede lid, van de Omgevingswet, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, verboden is deze zonder omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit te verrichten;*
- 5. projecten waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt met een omgevingsvergunningplicht voor een milieubelastende activiteit in de zin van het Besluit activiteiten leefomgeving als aangegeven in kolom 4 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan;*
- 6. activiteiten die op grond van artikel 5.78 b van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn aangewezen als activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken, als bedoeld in artikel 2.11a van de Omgevingswet, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan;*
- 7. activiteiten met externe veiligheidsrisico's als bedoeld in bijlage VII van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan.*

Artikel 28.3 vervalt

TOELICHTING

De zienswijze geeft aanleiding om artikel 28.1 en 28.2 te wijzigingen.

1.10 Bedrijvenlijst Het Broek: SBI code 5151.2

BIJLAGE BIJ DE REGELS

In Bijlage 1 Bedrijvenlijst – Het Broek, behorende bij de regels, wordt onderstaande SBI code 5151.2 ‘Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen – vloeistoffen, o.c < 100.000 m3’ zoals in het ontwerp-omgevingsplan opgenomen onder categorie 4.1, verwijderd van de bedrijvenlijst.

51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5151.2	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:	
5151.2	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	100

TOELICHTING

De zienswijze geeft aanleiding om SBI code 5151.2 ‘Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen – vloeistoffen, o.c < 100.000 m3’ te verwijderen van de bedrijvenlijst.

1.11 Artikel 81 Omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst

REGELS

Artikel 81.1 wordt als volgt gewijzigd.

81.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst' zonder omgevingsvergunning af te wijken van artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voor zover het gaat om het oprichten van een bedrijf (of een gedeelte daarvan) op te richten dat niet in de bedrijvenlijst, zoals bedoeld in de artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voorkomt.

TOELICHTING

De zienswijze geeft aanleiding om artikel 81.1 te wijzigen.

1.12 Motivering paragraaf 4.2.2 Omgevingsverordening

MOTIVERING

De motivering in paragraaf 4.2.2 Omgevingsverordening is aangepast.

TOELICHTING

De zienswijze geeft aanleiding om de motivering paragraaf 4.2.2 aan te passen. Ook is aangegeven dat het college het ‘Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark’ heeft vastgesteld.

2. Ambtshalve aanpassingen

2.1 Eenheid in hoofdstuk 4 activiteiten

In hoofdstuk 4 staan alle toegelaten activiteiten benoemd. In het ontwerp-omgevingsplan beginnen sommige artikelen met een kop (xx.1 Toegelaten activiteiten), andere artikelen bevatten geen kop. Voor de eenheid is gekozen om aan alle artikelen van hoofdstuk 4 activiteiten een kop (xx.1 Toegelaten activiteiten) toe te voegen.

Aan de volgende artikelen wordt de kop toegevoegd:

- Artikel 21 Activiteit afschermingslaag
- Artikel 23 Activiteit bedrijf - categorie 3.2 - Het Broek
- Artikel 24 Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Het Broek
- Artikel 25 Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Nieuwe Haven
- Artikel 26 Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek
- Artikel 27 Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Nieuwe Haven
- Artikel 32 Activiteit bentoniet-cementwand
- Artikel 33 Activiteit brandstofleiding
- Artikel 39 Activiteit detailhandel - tuininrichtings- en dierenartikelen
- Artikel 40 Activiteit gasleiding
- Artikel 50 Activiteit trampolinehal

2.2 Technische aanpassing overige

Artikel 35 Activiteit detailhandel - kleine huisdieren

In dit artikel wordt het woord 'productiegebonden' verwijderd.

Artikel 35 Activiteit detailhandel - kleine huisdieren

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel - kleine huisdieren' ~~productiegebonden~~ is detailhandel in kleine huisdieren toegestaan.

Artikel 69 Omgevingsnorm geluid - bedrijf - bestaande bedrijven – Rijnpark

De kop van dit artikel wordt in opmaak aangepast (zie groene aanpassing)

Artikel 69 Omgevingsnorm geluid – ~~bedrijf~~ – bestaande bedrijven – Rijnpark

Artikel 70 Omgevingsnorm geluid - bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark

De kop van dit artikel wordt in opmaak aangepast (zie groene aanpassing)

Artikel 70 Omgevingsnorm geluid – ~~bedrijf~~ – geschikt voor functiemenging – Rijnpark

2.3 Technische aanpassing Omgevingsplanactiviteiten

REGELS

In hoofdstuk 7 Omgevingsplanactiviteiten zijn de omgevingsplanactiviteiten ten aanzien van bouwen, samengevoegd met de bouwregels in hoofdstuk 5. De formulering ‘het is verboden om zonder omgevingsvergunning te bouwen in afwijking van xx’ past niet goed in het stelsel van de Omgevingswet. Omdat op grond van de bruidsschat al een vergunningplicht geldt voor bouwen, moeten deze regels worden gezien als beoordelingsregel voor bouwen en niet een zelfstandige omgevingsplanactiviteit.

Dit heeft geresulteerd in een aanpassing in de volgende artikelen:

- Artikel 55 Algemene bouwregels
- Artikel 56 Bouwregel bentoniet-cementwand
- Artikel 57 Bouwregel brandstofleiding
- Artikel 58 Bouwregel gasleiding
- Artikel 60 Bouwregel hoogspanningsleiding
- Artikel 61 Bouwregel Park
- Artikel 62 Bouwregel rioolleiding
- Artikel 65 Bouwregel waterkering
- Artikel 66 Bouwregel waterstaat

Een deel van de omgevingsplanactiviteiten bevatten uitsluitend bouwregels en zijn door de aanpassingen komen te vervallen. Het gaat om de volgende artikelen:

- Algemene omgevingsplanactiviteit (artikel 80 in de ontwerp versie)
- Omgevingsplanactiviteit bouw in park (artikel 85 in de ontwerp versie)
- Omgevingsplanactiviteit waterkering (artikel 93 in de ontwerp versie)
- Omgevingsplanactiviteit waterstaat (artikel 94 in de ontwerp versie)

Een deel van de omgevingsplanactiviteiten bevatten regels over het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden evenals bouwregels. Door het verplaatsen van de bouwregels naar hoofdstuk 5, zijn de volgende omgevingsplanactiviteiten aangepast:

- Artikel 83 Omgevingsplanactiviteit bentoniet-cementwand
- Artikel 84 Omgevingsplanactiviteit brandstofleiding
- Artikel 85 Omgevingsplanactiviteit gasleiding
- Artikel 86 Omgevingsplanactiviteit hoogspanningsleiding
- Artikel 89 Omgevingsplanactiviteit rioolleiding

De Omgevingsplanactiviteit parkeren en laden/lossen (artikel 91 in de ontwerp versie) is niet opgenomen in de bouwregels, maar is samengevoegd met artikel 92 Overige regels. Op die manier staan alle regels over parkeren en laden/lossen bij elkaar.

Tot slot is artikel 94 Seksinrichtingen toegevoegd. Door het verplaatsen van de algemene bouwregels zijn de algemene regels een logischere plek om de regels over seksinrichtingen op te nemen.

De overige omgevingsplanactiviteiten zijn (behalve inhoudelijke aanpassing n.a.v. zienswijze) ongewijzigd gebleven. Het gaat om de volgende artikelen:

- Artikel 80 Omgevingsplanactiviteit afschermingslaag
- Artikel 81 Omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst
- Artikel 82 Omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkten
- Artikel 87 Omgevingsplanactiviteit karakteristieke bebouwing
- Artikel 88 Omgevingsplanactiviteit landschap en natuur

VERBEELDING

In de verbeelding zijn de gebiedsaanduidingen voor de artikelen die wegens deze wijziging niet meer van toepassing zijn geschrapt.

BIJLAGE 2a Gebundelde zienswijzen Onderdeel uitmakend van het raadsvoorstel Vaststellen TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Gebundelde zienswijzen behorende bij het raadsvoorstel tot vaststelling van TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën (zaaknummer 4540824).

GEANONIMISEERD

#1

VAN

Borgesius Arnhem BV
P. Calandsweg 5
6827 BJ Arnhem
KvK-nummer:

AAN

Gemeente Arnhem
T.a.v.
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

PER MAIL VERZONDEN: RIJNPARK@ARNHEM.NL

Datum: 2 maart 2025
Inzake: Ontwerpwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Rijnpark
Betreft: Zienswijze

Geachte heer,

Middels deze brief wenst Borgesius Arnhem BV (hierna: Borgesius) een zienswijze in te dienen tegen het Ontwerpwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Rijnpark.

Borgesius heeft kennisgenomen van de plannen en maakt zich zorgen over de navolgende onderwerpen welke in haar visie onvoldoende over het voetlicht komen, dan wel nu, dan wel later.

Borgesius is een dagverse broodbakkerij waar dagelijks grote hoeveelheden dagverse brood en aanverwante artikelen worden geproduceerd. De productie van brood en aanverwante artikelen vindt 24 uur per dag, 7 dagen per week plaats.

Borgesius heeft alle maatregelen genomen om geluid door haar bedrijfsvoering te beperken. Doordat de productie 24 uur per dag plaatsvindt, produceert Borgesius ook op minder gewenste uren. Indien er woningen worden gebouwd in de omgeving van Borgesius, dan kan de productie van geluid door Borgesius voor overlast zorgen.

Doordat Borgesius brood produceert, brengt dit geur met zich mee. Ook deze geur kan, indien er woningen worden gebouwd in de omgeving van Borgesius, voor overlast zorgen.

Ook heeft de productie van Borgesius invloed een kleine invloed op het milieu. Indien er woningen in de omgeving van Borgesius worden gebouwd, dan kan dit voor overlast zorgen.

Ten slotte vinden er van en naar Borgesius meerdere vervoersbewegingen plaats. Toeleveranciers leveren namelijk meerdere malen per dag grondstoffen aan bij Borgesius. Daarnaast levert Borgesius zelf de geproduceerde producten rechtstreeks aan de supermarkten. Zowel bij de toe- als aanleveringen bij Borgesius wordt gebruikt gemaakt van vrachtwagens. Ook dit kan, indien er woningen in de omgeving van Borgesius worden gebouwd, voor overlast zorgen.

BORGESIOUS HOLDING B.V.

Amersfoortseweg 22 | 3751 LK | Bunschoten
Postbus 6 | 3750 GA | Bunschoten
033 299 2400 | info@borgesius.nl | borgesius.nl
KvK | BTW nr.

Gedreven door Vers.

Gezien vorenstaande maakt Borgesius zich ernstige zorgen over het in de toekomst voorzetten van het bedrijf op deze locatie. Het Ontwerpbesluit beperkt Borgesius namelijk ten aanzien van bovengenoemde onderwerpen. Borgesius heeft sterk het gevoel dat hiermee de gemeente een eerste stap zet naar uiteindelijk het opheffen, dan wel het zwaar inboeten van de onderhavige locatie ten koste van ondernemingen zoals de onze.

Naar aanleiding van voorgaande verzoekt Borgesius Arnhem u met inachtneming van de zienswijze om het ontwerpwijzigingsbesluit niet vast te stellen.

Borgesius Arnhem gaat er van uit dat u haar van de verdere procedure op de hoogte houdt.

Met vriendelijke groet,
Borgesius Arnhem B.V.

Mevr. .
Bedrijfsjurist

#2

INGEKOMEN 24 FEB. 2025

De Ondernemersorganisatie
voor het mkb in de Metaal

Postbus 2600
3430 GA Nieuwegein
Einsteinbaan 1
3439 NJ Nieuwegein

info@metaalunie.nl
www.metaalunie.nl
Telefoon 030 - 605 33
44 Fax 030 - 605 31 22

AANTEKENEN

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Onze ref: LA103306/BR/2025/JSM/JS
Nieuwegein, 20 februari 2025

Betreft: Boxletters B.V. / Omgevingsplan

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Sinds 20 januari 2025 ligt gedurende zes weken het "ontwerp TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (hierna ontwerpplan) ter inzage. Binnen het plangebied van dit ontwerpplan is op het perceel Orteliussstraat 19 het bedrijf Boxletters B.V. (hierna Boxletters) gevestigd. Boxletters maakt zich zorgen over dit ontwerp en heeft mij gevraagd namens haar een zienswijze in te dienen. Deze zienswijze treft u hierbij aan.

Bijgevoegd zijn uittreksels uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel van Boxletters B.V., haar enig aandeelhouder Jamoton Beheer B.V. en een door de bestuurder, de heer [REDACTED] getekende machtiging (**bijlage 1 en 2**).

Onzekerheid voor bedrijven

Het ontwerpplan is kennelijk bedoeld als een tussenfase. Het voorziet er in dat lagere milieucategorieën worden toegelaten dan het geldende planologisch/juridische regime, het binnen het tijdelijk deel van het omgevingsplan gevormd door het op 22 augustus 2003 in werking getreden bestemmingsplan "Bedrijventerrein Westervoortsedijk". Dit is niet het beoogde eindresultaat, namelijk een planologisch/juridisch regime in het omgevingsplan dat voorziet in functiemenging. Deze functiemenging brengt de bedrijfsvoering van de aanwezige bedrijven, waaronder Boxletters, in gevaar. Kunnen ze in de toekomst nog wel blijven? Moeten ze gaan verplaatsen omdat hun milieuhindercirkel niet verenigbaar is met gevoelige functies zoals wonen die men dan toe wil laten?

Dit is een vorm van schadebescherming die zich nu al voortuit werpt. De bedrijven zullen veel belangrijke investeringen uitstellen. Zo valt te voorzien dat men investeringen in verduurzaming, neem bijvoorbeeld het leggen van zonnepanelen op het dak, niet meer zal doen vanwege de onzekere situatie die nu al dit ontwerpplan te weeg brengt. Het kan ook belemmerend werken bij zowel het werven van personeel als het behouden van personeel, als onzeker is of het bedrijf niet naar een heel andere locatie moet verhuizen. Is er wel een geschikte locatie in de nabije omgeving? Raken bedrijven niet afnemers kwijt bij bedrijfsverplaatsing. De toelichting bij dit ontwerpplan schetst op deze punten ten onrechte geen duidelijk perspectief. Te vrezen valt ook dat een bedrijfsverplaatsing of een aanpassing van het bedrijf om aan milieunormen te voldoen voor een groot deel of zelfs geheel voor eigen rekening zal komen. Dus worden bedrijven in dit ontwerpplan ten onrechte in grote onzekerheid gelaten, waar veel meer duidelijkheid geboden kan worden.

Bedrijven in hogere milieucategorieën, verdienende bedrijven

Vaststelling van dit ontwerpplan zal tot gevolg hebben dat voor de bedrijven met een wat grotere invloed op de omgeving, bedrijven die in een hogere milieucategorie vallen dan milieucategorie 2 van VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering, dus de milieucategorieën 3.1 en hoger, een uitsterfconstructie ontstaat. Gevolg zal naar redelijke verwachting zijn dat na verloop van tijd er voor bedrijven in die hogere milieucategorieën aanmerkelijk minder en zelfs te weinig bedrijfsruimte beschikbaar zal zijn, zowel in de gemeente Arnhem als in de regio. In ieder geval heeft u bij de voorbereiding van dit ontwerpplan dit niet onderzocht, wat wel had moeten gebeuren. Er is een Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen, Periode 2021 t/2024, een Visie Werklocaties Arnhem 2040, een Beleidsuitwerking Bedrijfsunits (met de vastgestelde Visie Werklocaties Arnhem 2040 als juridische grondslag) en er is een Gebiedsvisie Rijnpark, februari 2024. Geen van deze documenten besteedt aandacht aan het probleem dat te weinig ruimte voor bedrijven in milieucategorie 3.1 en hoger beschikbaar zal zijn bij uitvoering van de huidige visies en plannen. Hierbij is mede van belang dat de laatste jaren veel meer bedrijfsruimte is uitgegeven dan eerder was verwacht. Dit is een probleem voor Arnhem en voor de regio. De beschikbaarheid van bedrijfsruimte voor de hogere milieucategorieën is essentieel voor de werkgelegenheid en het verdienvermogen van de gemeente en de regio. Ook voor strategische onafhankelijkheid van Europa, ons land, de regio en Arnhem zelf is deze beschikbaarheid van ruimte voor de maakindustrie een voorwaarde. Zowel dit ontwerp als de genoemde beleidsstukken besteden hier ten onrechte geen aandacht aan. Dit is een ernstig gebrek nu bedrijven in hogere milieucategorieën, veelal maakindustrie, zo belangrijk zijn. Omdat dit veronachtzaamd wordt, voorziet het ontwerpplan niet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ook is het onderzoek dat aan dit ontwerpplan ten grondslag ligt ontoereikend.

In paragraaf 4.2. van de toelichting bij het ontwerpplan wordt besproken hoe het plan zich verhoudt tot de Omgevingsverordening Gelderland, althans dat zou men mogen verwachten. Het valt op dat artikel 5.70, eerste lid, van die verordening wordt geciteerd. Dit artikellid luidt als volgt *"een omgevingsplan laat een uitbreiding of wijziging van een bestaande werklocatie of een nieuwe werklocatie alleen toe als die ontwikkeling past binnen het vastgestelde regionale programma werklocaties."* Vervolgens zou een beoordeling moeten volgen van de vraag of dit ontwerpplan past in het Regionale Programma Werklocaties. Helaas gebeurt dit niet. Na het noemen van artikel 5.70, eerste lid van de Omgevingsverordening Gelderland volgt een tekst die het regionale programma werklocaties nergens meer noemt. De toelichting is op dit belangrijke punt ontoereikend en dient aangevuld te worden.

Rechtsonzekere planregeling

Het ontwerpplan is conserverend van aard maar onduidelijk is wat conserverend bestemmen inhoudt. Positief wordt bestemd het gebruik van opstallen en grond die "feitelijk en legaal aanwezig" is op de datum van terinzagelegging van het ontwerp (20 januari 2025), zoals omschreven in artikel 22.1 van de planregels. Wat houdt dit in? Wat wordt verstaan onder "legaal aanwezig"? Is dit wat mag volgens het oude, nu binnen het omgevingsplan van Arnhem nog geldende bestemmingsplan? Of is dit het gebruik dat ooit met een milieuvergunning is verleend of later als gebruik in het omgevingsloket is gemeld? Of is dit legaal gebruik conform de Opiumwet of de Arbeidsomstandighedenwet of welke andere wettelijke regeling of rechtsnorm dan ook? Voegt de eis dat een bedrijf "legaal aanwezig" moet zijn een extra eis toe aan de eisen die artikel 1.11 van de planregels stelt?

Overigens spreekt artikel 1.11 van de planregels ook al over "legaal gebruik van grond en opstallen". Ook hier is er het gebrek dat niet duidelijk is wat "legaal" is. Legaal volgens welke wettelijke bepaling of rechtsnorm? Nu door de planregels van het ontwerpplan niet duidelijk wordt omschreven wat onder "legaal aanwezig" wordt verstaan, is de planregeling rechtsonzeker en daarmee onrechtmatig. Het kan later tot onnodige discussies leiden over de vraag wat mag en wat niet mag. Daar mag Boxletters niet mee geconfronteerd worden.

Verder is volgens het ontwerp van de planregels wijziging van de bedrijven genoemd in 22.1, mogelijk voor zover de milieuhinder daardoor niet toeneemt. Bij ongewijzigde vaststelling van het ontwerpplan is in de toekomst onzeker in hoeverre wijziging van de activiteiten mogelijk is. Immers is niet bepaald wat onder milieuhinder wordt verstaan. Betreft dit geluid, geur, trillingen, stof en gevaar? Of betreft het zaken als luchtkwaliteit of kwaliteit van het riool- en of oppervlaktewater? Of een ander milieuaspect? Bovendien, wat is de nulsituatie voor de beantwoording van de vraag of door wijziging van het bedrijf de milieuhinder toeneemt? Is dat dat wat feitelijk aan activiteiten wordt verricht, is dat wat volgens een milieumelding is toegelaten? Is dat wat planologisch juridisch wordt toegelaten?

Ook wordt ten onrechte voor die toetsing geen peildatum genoemd. Verder is onduidelijk of bij het beoordelen van de vraag of de milieuhinder toeneemt binnen het bedrijf een saldering mag plaats vinden of niet. Neemt de milieuhinder ook niet toe indien den milieufactor een toename laat zien, bijvoorbeeld trillingen, maar andere milieufactoren, bijvoorbeeld stofhinder, geluidhinder en geur, een verbetering laten zien. Ook regelt het ontwerpplan ten onrechte niet op welke wijze gemeten of berekend wordt of milieuhinder toeneemt. De planregeling is rechtsonzeker.

Kinderopvang

Ingevolge artikel 54.2, tweede lid, van de planregels wordt in het hele plangebied kinderopvang toegelaten. Door het inpassen van een kinderdagverblijf mogen bestaande functies/bedrijven niet onevenredig ingeperkt worden in hun gebruiksmogelijkheden. Dit is in geval als een kinderdagverblijf tot dicht bij een bedrijf wordt toegelaten. Te denken valt aan beperking van geluidruimte van bedrijven. Ten onrechte voorkomt de voorgestelde planregeling dit niet. In zoverre voorziet het plan niet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Met vriendelijke groet,
Metaalunie Rechtsbijstand

mr. [REDACTED]

Bijlage(n): zoals genoemd

Koninklijke Metaalunie
Einsteinbaan 1 3439NJ NIFUWEGEIN The Netherlands

D-A-1

Frankering betaald

GerileerleArnhem
Gemeenteraad
Postbus 9029
6800EL ARNHEM

3SAXFN 6217323

Recommande

NL

3SAXFN6217323

P01C2

Bijlage 1

MACHTIGING

Hierbij verklaart ondergetekende, de heer [REDACTED], die alleen/zelfstandig bevoegd bestuurder is van Jamoton Beheer B.V, welke B.V. alleen/zelfstandig bevoegd bestuurder is van Boxletters B.V., de heer [REDACTED] van Koninklijke Metaalunie en/of Stichting Metaalunie Diensten, handelend onder de naam Metaalunie Rechtsbijstand, Einsteinbaan 1, postadres postbus 2600, 3430 GA te Nieuwegein, te hebben gemachtigd, met recht van vervanging door een van de andere adviseurs van Koninklijke Metaalunie en/i Metaalunie Rechtsbijstand om voor en namens Boxletters B.V als gemachtigde op te treden ter zake van hi ontwerp TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieen.

Deze machtiging strekt er tevens toe dat tegen besluiten voortvloeiend uit deze zaak of het uitblijven van een besluit een bezwaarschrift kan worden ingediend en ook beroep of hoger beroep kan worden ingesteld, alsmede kan worden verzocht om voorlopige voorzieningen.

Indien door een andere partij rechtsmiddelen worden aangewend, dan strekt deze machtiging er tevens toe of Boxletters B.V. daarbij te vertegenwoordigen.

Arnhem, 12 februari 2025

Bijlage 2

Online inzage uittreksel - Boxletters B.V.

KVK-nummer

Rechtspersoon

RSIN

Rechtsvorm

Statutaire naam

Statutaire zetel

Eerste inschrijving handelsregister

Datum akte van oprichting

Geplaatst kapitaal

Gestort kapitaal

Deponering jaarstuk

Besloten Vennootschap

Boxletters B.V.

Velp Gld

05-01-1990

29-12-1989

EUR

EUR

De jaarrekening over boekjaar 2023 is gedeponeed op 21-05-2024.

Onderneming

Handelsnaam

Startdatum onderneming

Activiteiten

Werkzame personen

Boxletters B.V.

25-01-1989

SBI-code: 2740 - Vervaardiging van elektrische lampen en verlichtingsapparaten

10

Vestiging

Vestigingsnummer

Handelsnaam

Bezoekadres

Internetadres

E-mailadres

Datum vestiging

Deze rechtspersoon drijft de vestiging sinds

Activiteiten

Werkzame personen

Boxletters B.V.

Orteliusstraat 19, 6827DD Arnhem

www.boxletters.nl

info@boxletters.nl

25-01-1989

29-12-1989

SBI-code: 2740 - Vervaardiging van elektrische lampen en verlichtingsapparaten

Fabrikage van en handel in lichtreklameletters cq. Bakken

10

Enig aandeelhouder

Naam

Bezoekadres

Ingeschreven onder KvK-nummer

Enig aandeelhouder sedert

Jamoton Beheer B.V.

29-12-1989 (datum registratie: 04-04-2018)

Bestuurder

Naam	Jamoton Beheer B.V.
Bezoekadres	
Ingeschreven onder KvK-nummer	
Datum in functie	29-12-1989
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Gegevens zijn vervaardigd op 05-02-2025 om 14.05 uur.

Online uittreksel - Jamoton Beheer B.V.

KVK-nummer

Rechtspersoon

RSIN

Rechtsvorm

Statutaire naam

Statutaire zetel

Eerste inschrijving handelsregister

Datum akte van oprichting

Geplaatst kapitaal

Gestort kapitaal

Deponering jaarstuk

Besloten Vennootschap

Jamoton Beheer B.V.

Velp Gld

20-12-1989

15-12-1989

EUR

EUR

De jaarrekening over boekjaar 2023 is gedeponeed op 21-05-2024.

Onderneming

Handelsnaam

Startdatum onderneming

Activiteiten

Werkzame personen

Jamoton Beheer B.V.

15-12-1989

SBI-code: 6420 - Financiële holdings

1

Vestiging

Vestigingsnummer

Handelsnaam

Bezoekadres

Datum vestiging

Activiteiten

Werkzame personen

Jamoton Beheer B.V.

15-12-1989

SBI-code: 6420 - Financiële holdings

Directie voeren over andere vennootschappen.

1

Enig aandeelhouder

Naam

Geboortedatum

Enig aandeelhouder sedert

31-12-1989

Bestuurder

Naam

Geboortedatum

Datum in functie

15-12-1989

Bevoegdheid

Alleen/zelfstandig bevoegd

Gegevens zijn vervaardigd op 05-02-2025 om 14.07 uur.

#3

Aangetekend en per e-mail
Gemeenteraad van Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Tevens per [e-mail: rijnpark@arnhem.nl](mailto:rijnpark@arnhem.nl)

mr. [REDACTED]
Advocaat

Advocaten en notarissen
Beethovenplein 10
Postbus 75640
1070 AP Amsterdam
Nederland
T +31 [REDACTED]
F +31 [REDACTED]
[REDACTED]@stibbe.com
www.stibbe.com

Onze ref.
1046196 - 32983713
uw ref.
n.n.b.
Datum
3 maart 2025

ZIENSWIJZE RETAIL CENTER DE LELY B.V. inzake ontwerpbesluit TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Geachte raad,

Op 20 januari 2025 heeft uw college het ontwerpbesluit van het TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën' (Ontwerpplan Rijnpark) ter inzage gelegd. Hierbij dien ik als advocaat en gemachtigde van Retail Center De Lely B.V. (hierna te noemen: cliënte) daarover een zienswijze in.

1. INLEIDING EN ACHTERGROND

- (1) Het Ontwerpplan Rijnpark is de eerste stap voor de ontwikkeling van Rijnpark. Het doel is om "een aantrekkelijk woon-werkgebied" te realiseren. Het wijzigen van het omgevingsplan om de volledige ontwikkeling van Rijnpark mogelijk te maken zal in meerdere stappen plaatsvinden. In de eerste stap worden het bestaande geluidsgezoneerde bedrijventerrein Arn-hem-Noord en de bestaande milieucategorieën van bedrijven in en rondom Rijnpark aangepast door middel van onder meer het Ontwerpplan Rijnpark. Dit is nodig gelet op het aflopen van het voorbereidingsbesluit ten behoeve van het Rijnpark op 20 juni 2025.² Vervolgens zal het Omgevingsplan Arnhem worden gewijzigd om de gebiedsontwikkeling van Rijnpark mogelijk te maken, eerst in fase I en dan in fase 2.³

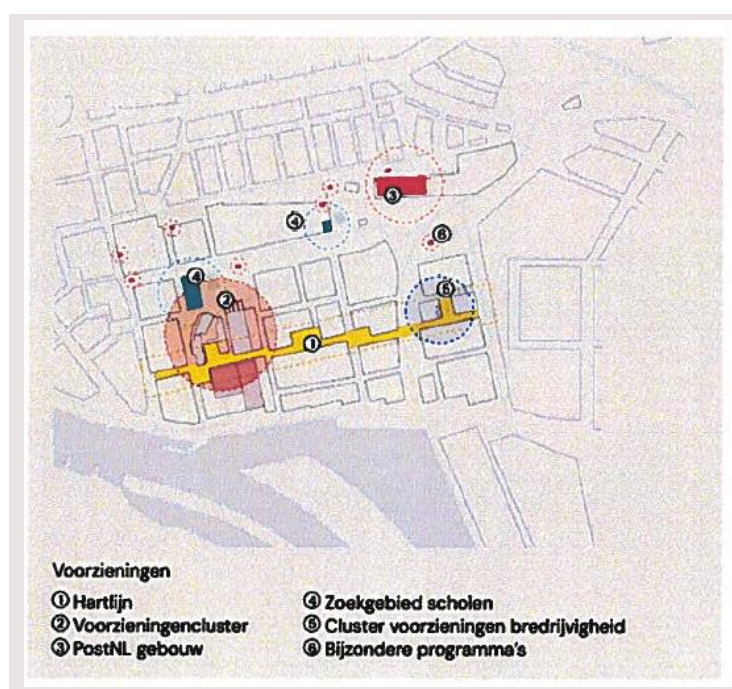
¹ Gemeentebblad 2025, 22436.

² Voorbereidingsbesluit Rijnpark d.d. 20 december 2023. In dit voorbereidingsbesluit staat dat het verboden is om het ten tijde van de inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit feitelijk bestaande en legaal aanwezige gebruik van de in het voorbereidingsbesluit begrepen gronden en/of bouwwerken te wijzigen.

³ Begeleidende Raadsbrief 'Vrijgave van twee ontwerp omgevingsplannen 'Rijnpark' d.d. 14 januari 2025.

Stibbe

- (2) Cliente is binnen het plangebied de eigenaar van de percelen die kadastraal bekend zijn onder nummers 5123, 4346, 3908 en 4837. Deze percelen bevinden zich in het beoogde gebied voor Rijnpark. Het Retail Center De Lely (De Lely) bevindt zich op deze percelen, inclusief bij-behorende parkeerfaciliteiten en een tankstation. In De Lely zijn onder meer een Jumbo-supermarkt, een Lidl-supermarkt en Kruidvat gevestigd. Cliente is blij te lezen dat het behoud van werkgelegenheid en bedrijventerreinen het uitgangspunt is bij de gebiedsontwikkeling van Rijnpark.⁴ In de Gebiedsvisie Rijnpark die op 3 juli 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad (Gebiedsvisie) zijn de percelen zelfs gelegen rond een 'Cluster voorzieningen bedrijvigheid', zie hieronder.⁵

- (3) Gelet op de toenemende bedrijvigheid die wordt voorzien op de percelen van cliente, heeft zij enkele bedenkingen bij het voorgestelde Ontwerpplan Rijnpark, die verwoord zijn in deze zienswijze.

⁴ Zie ook motie 'Gebiedsprogramma Grootchalig Woningbouwgebied Spoorzone Arnhem-Oost Ont-wikkelperspectief (24M18)' d.d. 28 februari 2024.

⁵ Gebiedsvisie, p. 39.

2. GEBIEDSVISIE RIJNPARK

- (4) Het Ontwerpplan Rijnpark maakt dus onderdeel uit van de eerste stap in de verdere ontwikkeling van Rijnpark. Het Ontwerpplan Rijnpark is met name bedoeld ter vervanging van het Voorbereidingsbesluit Rijnpark en voorziet dus nog niet in alle ontwikkelingen die in de Gebiedsvisie zijn neergelegd. Cliënte wil echter nu al het volgende bij uw raad onder de aandacht brengen met betrekking tot de Gebiedsvisie.
- (5) In de Gebiedsvisie is een groenstrook ingetekend om de percelen van cliënte heen (zie afbeelding hieronder). Vertegenwoordigers van uw gemeente hebben al eerder aan cliënte te kennen gegeven dat de oude spoorweg die daar nu nog ligt mogelijk wordt getransformeerd naar een groene verbindingszone. Daarnaast is het in oranje aangeduide traject op de afbeelding hieronder eveneens beoogd om als verbinding te dienen voor de zwakke weggebruiker. Deze zone staat nu ingetekend aan de achterzijde van de gebouwen van De Lely. Gezien de ligging van de supermarkten Lidl en Jumbo is een verbinding via deze locaties echter niet wenselijk of mogelijk. Een verbinding voor de zwakke weggebruikers zou eerder kunnen worden aangelegd via de Snelliusweg (ToolStation) over het huidige spoor en langs de parkeerplaats aan de voorzijde van De Lely. Samen met de creatie van een alternatieve aanleverroute via bijvoorbeeld de parkeerplaats van de Gamma, dan zou dit de toelevering verder kunnen optimaliseren en de vrachtwagens op de parkeerplaats van De Lely tot een minimum kunnen beperken. Cliënte vraagt u daarom om hiermee rekening te houden bij de komende besluitvorming.

3. TOEGEKENDE FUNCTIES ONTWERPPLAN

- (6) De verbeelding van het Ontwerpplan Rijnpark kent aan de percelen van cliënte de functie 'Bedrijf - Bedrijfsgebied' toe, met de functieaanduidingen:
- 'overige zone - activiteit bedrijf - bestaande bedrijven — Rijnpark' (artikel 22);
 - 'overige zone - activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging — Rijnpark' (artikel

Stibbe

28);

'overige zone - omgevingsnorm geluid - bedrijf - bestaande bedrijven — Rijnpark' (artikel 69);

'overige zone - omgevingsnorm geluid - bedrijf - geschikt voor functiemenging — Rijnpark' (artikel 70).

4. ONDUIDELIJKE BEPALING OVER TOESTAAN SUPERMARICTEN

(7) Het perceel van De Lely heeft daarbij de volgende functieaanduidingen:

'overige zone - activiteit detailhandel' (artikel 34);

'overige zone - activiteit supermarkt' (artikel 39);

'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108m²' (artikel 75); en

'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt' (artikel 83).

(8) Zie hieronder de weergave van deze aanduidingen op de plankaart.

(9) De regels voor deze verschillende functieaanduidingen lijken om te beginnen met elkaar in strijd te zijn. Op grond van artikel 34.1 Ontwerpplan Rijnpark is detailhandel immers binnen de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel' toegestaan, maar zijn

supermarkten op deze gronden op grond van het tweede lid niet toegestaan. Dit terwijl de aanduidingen 'overige zone - activiteit supermarkt', 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108m²' en 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt' wel weer supermarkten toestaan. Cliënte verzoekt u dus dit in de definitieve versie van het omgevingsplan recht te zetten, zodat op het gehele perceel van cliënte supermarkten zijn toegestaan en de tegenstrijdigheid in de planregels wordt weggenomen.

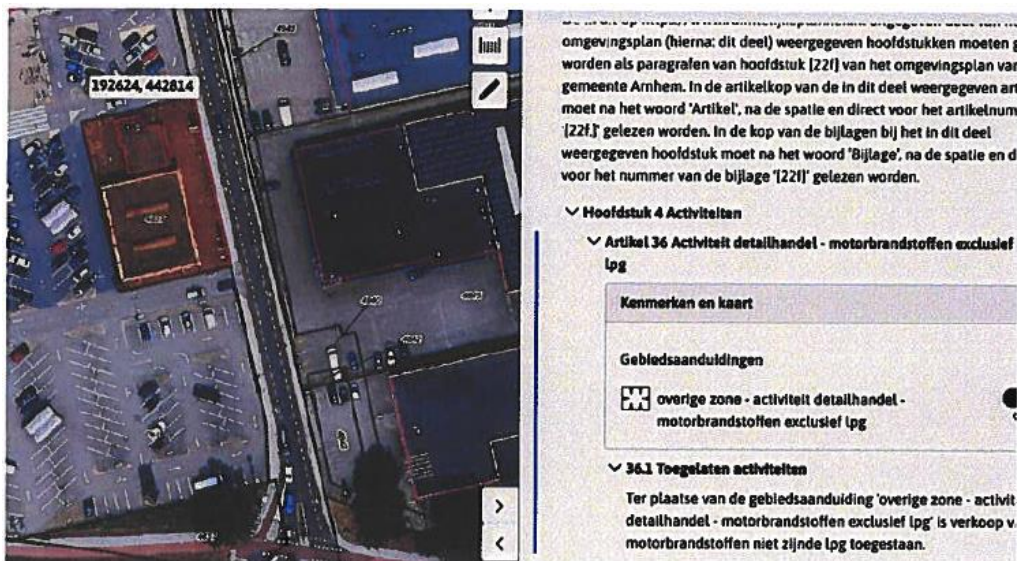
5. UITBREIDINGSMOGELIJKHEID LIDL-SUPERMARKT

- (10) Daarnaast is in het Ontwerpplan Rijnpark een maximum van 3108 m² bvo opgenomen voor supermarkten. In overleg met uw gemeente is al besproken dat hierbij twee fouten zijn gemaakt, namelijk i) dat het winkelvloeroppervlak (wvo) niet is omgerekend naar brutovloeroppervlak (**bvo**), en ii) geen rekening is gehouden met de verleende omgevingsvergunning van 23 februari 2021. Er is al toegezegd door een medewerker van uw gemeente, te weten Matthijs Kop per e-mail van 13 februari 2025, dat het Ontwerpplan Rijnpark op dit punt zal worden aangepast, door daarin een omgevingsnorm voor supermarkten van 4351 m² bvo op te nemen.
- (11) Hoewel dit aantal vierkante meters bvo recht doet aan de feitelijke situatie, doet dit geen recht aan de vergunde situatie. Het bouwplan dat is vergund met de omgevingsvergunning van 31 juli 2020 voorziet immers in een Lidl-supermarkt van 2246 m² bvo. Een dergelijke grootte van de Lidl is door uw gemeente dus toegestaan. Uiteindelijk is, op grond van de omgevingsvergunning van 23 februari 2021, een kleiner bouwplan gerealiseerd, te weten de bestaande Lidl van 1934 m² bvo. De omgevingsvergunning van 23 februari 2021 betreft evenwel geen herroeping of wijziging van de omgevingsvergunning van 31 juli 2020. De omgevingsvergunning van 31 juli 2020 dient dan ook positief bestemd te worden in het omgevingsplan.
- (12) Bovendien zijn alleen aan de bestaande supermarktmeters de functieaanduidingen 'overige zone - activiteit supermarkt', 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108m²' en 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt' toe-gekend. Om recht te kunnen doen aan de eerder vergunde situatie, om zo een uitbreiding van de Lidl planologisch mogelijk te maken, zal onderstaand vlak dus naar het zuiden moeten worden uitgebreid (door toevoeging van het rood-omlijnde vak), en zal het aantal vierkante meters bvo moeten worden verhoogd naar minimaal 4663 m² bvo.

6. AANWEZIGE TANKSTATION

- (13) Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel - motorbrandstoffen exclusief 1pg' is verkoop van motorbrandstoffen niet zijnde 1pg toegestaan op grond van artikel 36 van het Ontwerpplan Rijnpark. Deze aanduiding geldt voor het perceel van cliënte waarop een Esso-tankstation is gevestigd.

- (14) In artikel 28.3 van het Ontwerpplan Rijnpark is echter ook een verbod opgenomen voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten en activiteiten met externe veiligheidsrisico's. Hoewel niet ieder tankstation een vergunningplichtige milieubelastende activiteit of een activiteit met externe veiligheidsrisico's is, wil cliënte hierbij toch aandacht vragen voor het feit dat deze regels mogelijk in strijd zijn met elkaar. Onder sommige omstandigheden wordt een tankstation immers wel een vergunningplichtige milieubelastende activiteit, bijvoorbeeld door het gebruik van bepaalde opslagtanks. Cliënte wil voorkomen dat het verbod in artikel 28.3 van het Ontwerpplan Rijnpark ervoor zorgt dat het aanwezige tankstation opeens kwalificeert als strijdig gebruik.

7. UITBREIDINGSMOGELIJKHEDEN VOOR DE LELY

- (15) Zoals volgt uit het Ontwerpplan Rijnpark en uit de Gebiedsvisie, bijvoorbeeld op pagina 23, zijn de percelen van cliënten bestemd voor bedrijvigheid binnen de grotere ontwikkeling van Rijnpark. De mogelijkheden voor het realiseren van bedrijvigheid in aanvulling op de bestaande bedrijvigheid worden door het Ontwerpplan Rijnpark echter zeer beperkt. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark', die op alle percelen van cliënte van toepassing is, zijn de volgende bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemenging toegestaan:
- (i) het produceren, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen;

- (ii) verhuur, opslag en distributie van goederen;
 - (iii) bouwnijverheid, hoveniersbedrijven of daarmee vergelijkbare bedrijven;
 - (iv) onderzoek en ingenieursbedrijven;
 - (v) groothandel.⁶
- (16) Bovenstaande functies zijn zeer beperkt, en sluiten daarnaast nauwelijks aan bij de al aanwezige bedrijvigheid op het terrein. In de Gebiedsvisie wordt onder bedrijvigheid veel meer verstaan, zoals technische en innovatieve bedrijvigheid, kantoorfuncties, commerciële en recreatieve functies.⁷ Op dit moment worden de functies die mogelijk zijn binnen de percelen van cliënte ten onrechte beperkt tot bovenstaande opsomming. Cliënte ziet er ook geen reden voor om deze lijst zo beperkt te houden en vraagt zich of of deze limitatieve lijst in overeenstemming is met de Dienstenrichtlijn.⁸ Ook andere functies zijn immers geschikt voor functiemenging.

8. VERBOD FLITSBEZORGING EN ONTBREKEN DEFINITIE

- (17) Daarnaast bevat het Ontwerpplan Rijnpark een verbod op flitsbezorgdiensten. Dit verbod is onder meer vervat in artikel 28.2, maar ook in het feit dat 'bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores' zijn uitgesloten van de definitie van 'detailhandel' en 'dienstverlenende bedrijven' in artikel 1.25 en 1.27 van het Ontwerpplan Rijnpark.
- (18) Cliënte heeft in beginsel geen bezwaren tegen een dergelijk verbod. Het baart cliënte echter wel zorgen dat de termen 'flitsbezorgdiensten', 'bezorgdiensten' of 'dark stores' in het Ontwerpplan Rijnpark niet zijn gedefinieerd. Hierdoor zou dit verbod verstrekkender kunnen uitpakken dan de bedoeling is. De in De Lely aanwezige detailhandel en horeca kan immers ook gebruikmaken van bezorgservices — denk bijvoorbeeld aan pakketjes die van en naar de Kruidvat worden verstuurd, of restaurant de Kipperij dat gebruikmaakt van maaltijdbezorgers om maaltijden bij klanten te bezorgen. Zonder een duidelijke definitie van dark stores of (flits)bezorging, zouden ook deze activiteiten onder dit verbod kunnen vallen. Een dergelijk verstrekkend verbod zou echter onwenselijk zijn. Dat detailhandel en horeca in bepaalde mate van bezorgservices gebruikmaakt, is immers de realiteit. De ondernemers in De Lely zouden dus gebaat zijn bij een duidelijkere afbakening van het verbod op flitsbezorging in het Ontwerpplan Rijnpark.

9. VERBOD STAPELING

- (19) Ten slotte geldt voor alle percelen van cliënte een maximum bouwhoogte van 15 meter (zie hieronder ter illustratie). Dit terwijl in het Transformatieplan Spoorzone Arnhem-Oost d.d. 9

⁶ Artikel 28.1.

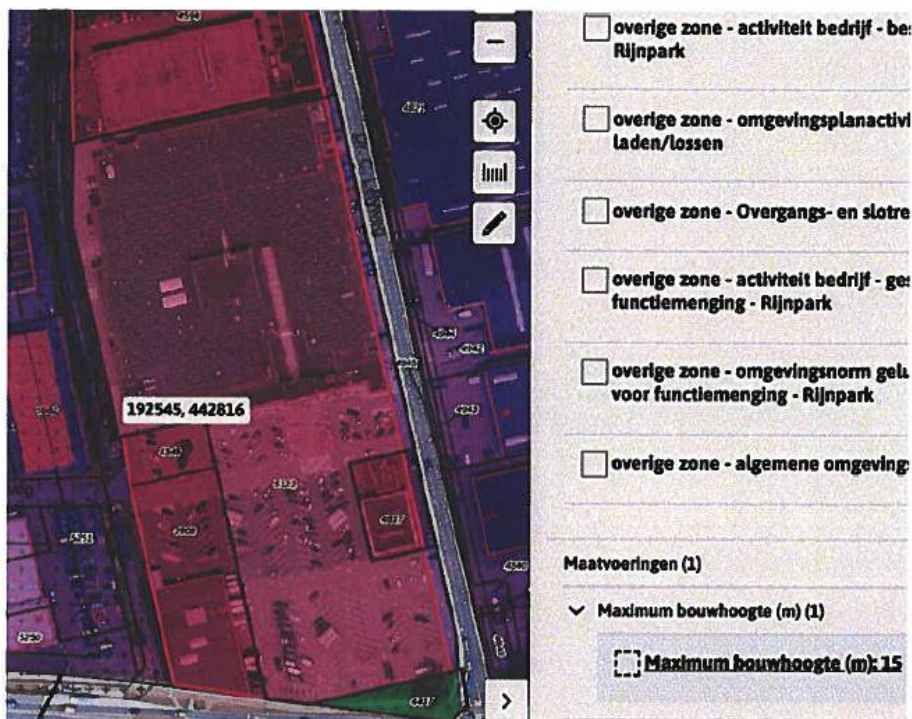
⁷ Gebiedsvisie, p. 18 en 39.

⁸ Vergelijk ABRvS 27 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:965, r.o. 19.6.

Stibbe

januari 2025 wordt gesproken over mogelijke verticale menging van functies.⁹ Er wordt zelfs gesteld dat in deelgebied Zuid-Oost, waarvan De Lely deel uitmaakt, sprake zal moeten zijn van de stapeling van bedrijfsruimtes. Deze wens om te stapelen, samen met een beperking van een bouwhoogte van 15 meter, vindt cliënte daarom moeilijk met elkaar te rijmen.

- (20) Om een verticale stapeling van functies mogelijk te maken zal de maximum bouwhoogte dus moeten worden verruimd.

10. CONCLUSIE

Namens cliënte verzoek ik u bovenstaande te betrekken bij de definitieve planvorming omtrent Rijn-park. Cliënte is daarnaast graag bereid om met uw gemeente van gedachten te wisselen over de mogelijke invulling van het terrein van cliënte en De Lely, om daarmee een waardevolle bijdrage aan de ontwikkeling van Rijnpark te kunnen leveren.

Hoogachtend,

[Redacted signature]

#4

LINGEDELTA

Aan de Gemeenteraad van Arnhem.
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

DATUM
BEHANDELD DOOR
ONZE REFERENTIE

BETREFT Zienswijze TAM-omgevingsplan Rijnpark - Aanpassing milieucategorieën

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief wil Lingevastgoed BV (hierna: Lingevastgoed) haar zienswijze kenbaar maken met betrekking tot het ontwerpwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan Rijnpark (kenmerk NL.IMRO.0202.TAM1059-0201) (hierna: het Omgevingsplan).

Als grondeigenaar van de percelen kadastraal bekend gemeente Arnhem, sectie D perceelnummers 5723, 5725, 5726 en 5728 (totaal 4.746 m² groot) gelegen aan de Westervoortsedijk, hecht Lingevastgoed veel waarde aan een zorgvuldig proces met betrekking tot de ontwikkeling Rijnpark, waarbij haar bestaande rechten en activiteiten niet worden beperkt.

In deze zienswijze uiten wij onze zorgen en geven wij u onze reactie op de voorgestelde wijzigingen in de milieucategorieën, en de impact hiervan op de huidige en toekomstige exploitatie van het bedrijventerrein. Wij verzoeken u vriendelijk om onze zienswijze mee te nemen in de verdere besluitvorming.

1. Onze locatie beschikt over aanmeerfaciliteiten en op- en overslagcapaciteit voor grote binnenvaartschepen. Dergelijke faciliteiten zijn schaars en in de regio niet vrij beschikbaar. In artikel 4.1 'Toegelaten activiteiten' van het Omgevingsplan (regels) wordt verwezen naar de lijst van functies die geschikt zijn voor het gebied functiemenging. Deze lijst biedt echter geen toekomstbestendige voortzettingmogelijkheden voor gelijkwaardige activiteiten. Indien er vergunningen of nieuwe functies worden aangevraagd die op de locatie kunnen worden gerealiseerd, zijn deze beperkt tot de gebruiksactiviteiten die in de lijst zijn genoemd, met de aanvullende fysieke beperking dat zij niet verder dan 30 meter van het gemengde gebied kunnen liggen. Wijzigingen van bedrijven zijn alleen toegestaan voor zover de milieuhinder daardoor niet toeneemt. Dit vormt een significante beperking voor de locatie en eventuele toekomstige functies die gebruik willen maken van de op- en overslagfaciliteit gelegen aan de Westervoortsedijk.
2. Volgens artikel 70.5 van het Omgevingsplan (regels) mogen er geen activiteiten plaatsvinden die meer geluid veroorzaken dan de waarden vermeld in tabel 2. Uitgaand van de activiteiten op de locatie en dat deze in de toekomst ook kunnen worden benut, zijn de waarden niet toereikend. In het geval van een functiewijziging waarbij gebruik wordt gemaakt van de op- en overslagfaciliteit, zijn deze voorschriften ook onrealistisch

LINGEDELTA

en niet toereikend. Wij verzoeken u om voor deze locatie de geldende geluidswaarden voor industrie in stand te houden.

3. Het Omgevingsplan is gestoeld op het idee dat het bedrijventerrein Rijnpark planologisch voorbereid wordt op een toekomstige transformatie naar woongebied. Dat is nog geen zekerheid en zoals bekend zijn de gesprekken hierover nog niet afgerond. Voor de bedrijfsvoering van K3Delta Zand en Grind BV (huurder van de locatie) wordt door uw gemeente geen perspectief geboden.

Wij verzoeken u om eerst te komen tot een zorgvuldige afronding van de lopende gesprekken en om pas daarna het Omgevingsplan te wijzigen.

Wij vertrouwen erop dat u ons zorgen serieus neemt en deze verwerkt in het uiteindelijke besluit. In afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet.

#5

College van burgemeester en wethouders van Arnhem
t.a.v. de heer [REDACTED]
postbus 59
6800 LK ARNHEM

Uitsluitend per e-mail: [REDACTED]@arnhem.nl en rijnpark@arnhem.nl

Datum	17 maart 2025
Uw kenmerk	4489932
Ons kenmerk	1290112-009
Dossier	ontwerp TAM-Omgevingsplannen 'Aanpassing milieucategorieën Rijnpark'

Betreft: zienswijze ontwerpomgevingsplan

Geacht college, geachte heer [REDACTED],

Op 20 januari 2025 is bekend gemaakt dat het ontwerp van het wijzigingsbesluit 'TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën' zes weken ter inzage ligt. Hiertegen heeft de heer [REDACTED] namens Shell Nederland Verkoopmaatschappij (hierna: SNV) op 28 februari 2025 per e-mail een pro forma zienswijze ingediend. In uw brief van 7 maart 2025 geeft u Shell de gelegenheid om t/m 17 maart de gronden van de zienswijze aan te vullen. De gronden treft u hierbij aan.

Inleiding

SNV exploiteert aan de Driepoortenweg 50-52, 6827BR te Arnhem een brandstofdepot. De brandstoffen komen ter hoogte van Nieuwe Havenweg 1 te Arnhem aan per schip, waarna ze in het depot worden op- en overgeslagen in bovengrondse tanks. Beide locaties van SNV grenzen direct aan en/of liggen in het plangebied.

Kort gezegd voorziet het ontwerpomgevingsplan in de voorbereiding van de gebiedsontwikkeling van industrieterrein Rijnpark. Dit binnenstedelijke industrieterrein wordt getransformeerd naar een gemengd gebied met wonen, werken en voorzieningen. Wonen is echter een milieugevoelige functie en dus niet verenigbaar met industrie. Om die reden worden de milieucategorieën aangepast. SNV meent echter dat deze beperkingen haar bedrijfsactiviteiten onevenredig zullen beperken.

Gronden

Voor zover relevant gaat het om de functies:

- Bedrijf – bedrijfsgebied
- Overige zone – activiteit bedrijf – categorie 4.2 – Het Broek
- Overige zone – activiteit bedrijf – categorie 4.2 – Nieuwe Haven
- Overige zone – omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst
- Overige zone – activiteit bedrijf – Shell – Het Broek

De planregels staan slechts bedrijven t/m categorie 4.2 toe, terwijl SNV milieucategorie 5.2 is. SNV is ook niet opgenomen in de bijlagen als een bestaand bedrijf of een milieucategorie. Op basis van deze planregels zijn de bedrijfsactiviteiten van SNV niet toegestaan. Echter staat de 'Overige zone – activiteit bedrijf – Shell – Het Broek' wel expliciet een brandstofdepot toe. Dit is tegenstrijdig met elkaar. Het is SNV niet duidelijk hoe deze regels zich tot elkaar verhouden. Welke regels zijn op haar locatie van toepassing?

Daarnaast geven de planregels aan dat de activiteiten van een bedrijf dat genoemd is op de bedrijvenlijst, niet zijn toegestaan zonder omgevingsvergunning. SNV beschikt niet over een dergelijke vergunning.

Wederom vraagt zij zich af hoe dit voorschrift zich verhoudt met 'Overige zone – activiteit bedrijf – Shell – Het Broek'.

SNV meent dat zij door deze rechtszekerheid het voorliggende ontwerpomgevingsplan onzorgvuldig is en niet kan worden vastgesteld. Zij geeft uw college mee dat deze grond mogelijk later nog verder aangevuld zal worden.

Conclusie

Gelet op hetgeen hiervoor is aangevoerd verzoekt SNV uw college deze ontwerpbesluiten, waarmee de bedrijfsruimte van SNV wordt beperkt, niet definitief vast te stellen. Zij verzoekt uw college in de te nemen definitieve besluiten de bedrijfsactiviteiten van SNV positief te bestemmen door in de nabijheid van haar locaties de milieucategorie niet te verlagen en geluidscontour niet aan te passen.

Hoogachtend,

[Redacted signature]

[Redacted name] Shell Terminal Arnhem.

#6

De raad van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Datum

28 februari 2025

Zaaknummer

2025-002922

Onderwerp

zienswijze

TAM-IMRO omgevingsplan Rijnpark -
milieucategorieën

post@gelderland.nl

Blad

1 van 2

Beste leden van de raad,

Wij hebben op 20 februari 2025 TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën ontvangen. Hierin is ons belang 'Werklocaties' onvoldoende meegewogen. Wij dienen hierbij een zienswijze in op TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën.

Provinciaal belang

U wilt in het omgevingsplan de milieucategorieën van het bedrijvenpark Rijnpark en delen van de bedrijventerreinen Het Broek en De Nieuwe Haven aanpassen ten behoeve van circa 7.000 woningen en een stadspark. In relatie tot de woningbouwopgave ondersteunen wij uw plannen voor grootschalige woningbouw. Wij vinden het echter van belang dat er voldoende ruimte beschikbaar moet blijven voor bedrijven, en specifiek bedrijven met een hogere milieucategorie. Omdat behoud en/of compensatie van hogere milieucategorieën nog onvoldoende is geborgd, dienen wij een zienswijze in.

De provinciale Omgevingsverordening voorziet sinds januari 2024 erin dat plannen die voorzien in een wijziging van een werklocatie getoetst moeten worden aan het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Als de ontwikkeling niet past in het geldende RPW moet dit plan worden voorgelegd aan regio én provincie. Gedeputeerde Staten moeten instemmen met de voorgestelde wijziging (artikel 5.70, lid 1 en 2). U heeft dit plan niet aan ons voorgelegd.

We hebben dit in de verordening opgenomen om onze bedrijventerreinen, en dan in het bijzonder de Hoge Milieucategorieën terreinen, toereikend te beschermen.

Dit is ook in lijn met het concept RPW van de Groene Metropoolregio.

28 februari 2025

2025-002922

2 van 2

namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

provincie
Gelderland

BIJLAGE 2b Zienswijzennota

Onderdeel uitmakend van het raadsvoorstel Vaststellen TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Zienswijzennota behorende bij het raadsvoorstel tot vaststelling van TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën (zaaknummer 4540824).

1. Inleiding

Het 'TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën' (hierna TAM-Omgevingsplan) heeft ter inzage gelegen. De zienswijzeperiode was van maandag 20 januari 2025 tot maandag 3 maart 2025.

Er zijn in totaal zes unieke zienswijzen ingediend.

NR.	INDIENER
1	Borgesius Arnhem B.V.
2	Boxletters B.V. <i>Via gemachtigde Koninklijke Metaalunie</i>
3	Retail Center De Lely B.V. <i>Via gemachtigde Stibbe</i>
4	Lingevastgoed B.V.
5	Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V.
6	Provincie Gelderland

In hoofdstuk 2 staat een overzicht van de zienswijzen met daarbij een inhoudelijke reactie van de gemeente.

2. Overzicht ingediende zienswijzen

Algemene opmerking vooraf: waar in het stuk gesproken wordt over TAM-Omgevingsplan wordt bedoeld 'TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën'.

Overzicht ingediende zienswijzen

Zienswijze nummer		Samenvatting gronden	Reactie gemeente
Zienswijze 1 Borgesius Arnhem B.V.			
#1	1.1	Reclamant exploiteert een dagverse broodbakkerij op bedrijventerrein Het Broek. Reclamant geeft aan zich ernstige zorgen te maken over het in de toekomst voortzetten van het bedrijf op de huidige locatie. Gezien de aard van het bedrijf produceert het bedrijf geur en geluid. Het bedrijf vreest dat indien er woningen in de omgeving worden gebouwd de bedrijfsactiviteiten voor overlast kunnen zorgen bij de toekomstige woningen.	Het uitgangspunt van de gebiedsontwikkeling Rijnpark is dat bestaande bedrijven rondom Rijnpark (zoals op bedrijventerrein Het Broek) hun bedrijfsvoering kunnen voortzetten. Zo ook het bedrijf Borgesius. Het bedrijf is gelegen binnen het gebied waarvoor het voorbereidingsbesluit geldt. Uiteindelijk is gebleken dat er voor een kleiner gebied een wijziging van het omgevingsplan nodig is. Het bedrijf is daarom gelegen buiten het plangebied van het TAM-Omgevingsplan. Het bedrijf is gelegen binnen het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Het Broek'. Op basis van de regels van het geldende bestemmingsplan is op de locatie van het bedrijf een broodfabriek toegestaan. We snappen de zorgen van het bedrijf voor de woningbouw die in de omgeving van het bedrijf komt. Het TAM-Omgevingsplan maakt deze woningen nog niet mogelijk. Bij de toekomstige wijziging van het Omgevingsplan (waarbij de ontwikkeling van Rijnpark met o.a. woningen daadwerkelijk juridisch wordt mogelijk gemaakt) zal rekening worden gehouden met de aanwezige bedrijvigheid. Er is geen reden om aan te nemen dat het bedrijf conflicteert met de toekomstige ontwikkeling van Rijnpark. Wij zijn en gaan verder in gesprek met het bedrijf over de milieusituatie (zoals geur), zodat inzichtelijk is wat kan worden gedaan om het bedrijf zoveel mogelijk duidelijkheid en comfort te geven voor de toekomst. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende ruimte blijft in Arnhem voor bedrijven die milieuruimte nodig hebben, zoals Borgesius. Dat blijkt uit een aantal vastgestelde en in ontwikkeling zijnde beleidsstukken. In het vastgestelde ambitiedocument Het Broek (4 juni 2024 vastgesteld door het college van B&W) is opgenomen dat we als gemeente Arnhem overwegen op (een deel van) werklocatie Het Broek te gaan werken met een minimale milieucategorie. In de Startnotitie Gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven (18 december 2024 vastgesteld door de gemeenteraad) is aangegeven dat het

			uitgangspunt is, dat er voldoende ruimte gereserveerd blijft voor bedrijven binnen de hogere milieucategorieën op bedrijventerrein Het Broek. In de gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven waar we momenteel aan werken en die we beogen voor de zomer 2025 gereed te hebben, wordt nader onderbouwd op welke delen we van deze werklocaties een minimale milieucategorie gaan hanteren. Maakbedrijven zoals Borgesius passen binnen de gebiedsvisie. Na de gebiedsvisie stellen we een ontwerp omgevingsplan wijziging op waarin we minimale milieucategorieën gaan vastleggen.
Zienswijze 2 Boxletters B.V.			
#2	2.1	Reclamant exploiteert een bedrijf in het produceren van kwalitatieve en betrouwbare gevelreclame producten, frees-en laserletters, reclamezuilen en lichtbakken. Het bedrijf is gelegen binnen fase 2 van de toekomstige ontwikkeling Rijnpark. Reclamant geeft aan dat het ontwerpplan is bedoeld als een tussenfase. Het voorziet er in dat lagere milieucategorieën worden toegelaten dan het geldende planologisch/juridische regime. Dit is niet het beoogde eindresultaat, namelijk een planologisch/juridisch regime in het Omgevingsplan dat voorziet in functiemenging. Reclamant stelt dat (toekomstige) functiemenging de bedrijfsvoering van de aanwezige bedrijven in gevaar brengt. Reclamant stelt dat het niet duidelijk is of het bedrijf in de toekomst op de huidige locatie kan blijven. Reclamant geeft aan dit deze onduidelijkheid kan lijden tot aantal gevolgen zoals uitstel van investeringen en het behouden en werven van personeel.	Het uitgangspunt van het TAM-Omgevingsplan is dat bestaande bedrijven, die niet geschikt zijn voor functiemenging, hun bestaande aanwezige bedrijfsmatige activiteiten kunnen blijven uitoefenen. Dit is vastgelegd in artikel 22 Activiteit bedrijf – bestaande bedrijven – Rijnpark. Het bedrijf Boxletters kan zijn bestaande bedrijfsmatige activiteiten dus blijven uitvoeren. Het klopt dat er in fase 2 van Rijnpark, bestaande bedrijven aanwezig zijn, die (mogelijk) niet te mengen zijn met de ontwikkeling van Rijnpark. Daarom heeft het college van B&W in januari 2025 ook een Transformatieplan Spoorzone Arnhem-Oost deel 1 Strategie en aanpak vastgesteld. Dit plan en de uitwerking ervan biedt bedrijven, die vanwege de gebiedsontwikkelingen in Spoorzone-Oost moeten verhuizen, een toekomstperspectief. Wij werken op dit moment aan deel 2. Hierin worden de operationele aanpak en uitvoering van het Transformatieplan opgenomen. Met bedrijven die hierover willen praten is het transformatieteam beschikbaar.

#2	2.2	Reclamant geeft aan dat er een uitsterfconstructie ontstaat voor bedrijven met milieucategorieën 3.1 en hoger. Reclamant stelt dat niet is onderzocht dat er voor bedrijven in die hogere milieu categorieën aanmerkelijk minder en zelfs te weinig bedrijfsruimte beschikbaar zal zijn. Dit is een ernstig gebrek nu bedrijven in hogere milieucategorieën, veelal maakindustrie, zo belangrijk zijn. Omdat dit veronachtzaamd wordt, voorziet het ontwerpplan niet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Reclamant stelt dat de motivering in paragraaf 4.2 specifiek de alinea 'Toetsing van het initiatief aan artikel 5.70 van de Omgevingsverordening' ontoereikend is.	De provincie Gelderland heeft tevens een zienswijze ingediend over het behoud en/of compensatie van hogere milieucategorieën (zie zienswijze 6). In overleg met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie Gelderland heeft het college van B&W van de gemeente Arnhem het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' vastgesteld. Dit compensatieplan is besproken met de GMR. Ook de provincie kan onder voorwaarden instemmen met het compensatieplan. In het compensatieplan is aangegeven wat de huidige en toekomstige situatie van Rijnpark is op drie aspecten: arbeidsplaatsen, bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte. Met het vaststellen van het compensatieplan wordt voldaan de instructieregel 5.70 van de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Ook wordt invulling gegeven aan de voorwaarden uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024 en het nieuwe RPW 2025-2028.
#2	2.3	Reclamant geeft aan onduidelijkheid te ervaren over de term "feitelijk legaal aanwezig" uit artikel 22.1. Ook is volgens reclamant niet duidelijk hoe artikel 22.1 zich verhoudt tot artikel 1.11 Daarnaast is volgens het ontwerp van de planregels wijziging van de bedrijven genoemd in 22.1, mogelijk voor zover de milieuhinder daardoor niet toeneemt. De reclamant geeft aan dat het ontwerpplan te weinig informatie geeft wat dit precies betekend.	Het begrip 'feitelijk bestaande en legaal aanwezige' is een gangbaar begrip in de ruimtelijke ordening. Dit begrip is ook gebruikt in het voorbereidingsbesluit Rijnpark. Met feitelijk gebruik wordt overduidelijk bedoeld het daadwerkelijk gebruik wat er plaats vindt. Het feitelijk gebruik is dus vast te stellen voor een bepaald tijdstip. Met het vaststellen van het feitelijk gebruik, kan ook worden bepaald of dit gebruik legaal is. Onder legaal gebruik moet worden verstaan het planologisch legale gebruik. Doordat het feitelijk gebruik en het planologisch legale gebruik vast te stellen is, is ook vast te stellen wat de milieuhinder is die daarbij hoort. Op basis van daarvan kan ook worden bepaald of een wijziging van de bedrijfsactiviteiten leidt tot een toename van de milieuhinder. Dit begrip is in het ontwerp TAM-Omgevingsplan niet gedefinieerd. Wij delen de zienswijze van reclamant dat artikel 22.1 voor meerdere interpretaties vatbaar kan zijn. Ook de relatie tussen de artikelen 1.11 en 22.1 kan voor verwarring zorgen. Daarom stellen wij voor om de planregel gewijzigd vast te stellen. Ook stellen wij voor om een definitie voor milieuhinder op te nemen. <u>Was</u>

			<i>Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark</i> <i>22.1 Toegelaten activiteiten</i> 1. <i>Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark ' zijn de feitelijk bestaande en legaal aanwezige bedrijven, zoals aanwezig op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, toegestaan.</i> 2. <i>Een wijziging van de bedrijven zoals bedoeld in lid 1 is enkel toegestaan, voor zover de milieuhinder daardoor niet toeneemt.</i> <u>Wordt</u> <i>Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark</i> <i>22.1 Toegelaten activiteiten</i> 1. <i>Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark ' zijn de feitelijk bestaande en planologisch legaal aanwezige bedrijfsactiviteiten, zoals, in afwijking van artikel 1.11 onder b, aanwezig op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan en dat na de inwerkingtreding van het plan niet langer onderbroken is geweest dan een jaar, toegestaan.</i> 2. <i>Een wijziging van de bedrijfsactiviteiten zoals bedoeld in lid 1 is enkel toegestaan, voor zover de milieuhinder ten opzichte van de bedrijfsactiviteiten zoals toegestaan onder lid 1, daardoor niet toeneemt.</i> <u>Artikel 1.40 milieuhinder</u> <i>Onder milieuhinder vallen alle vormen van hinder die gevolgen hebben, of kunnen hebben, voor de bestaande kwaliteit van woon- en leefomgeving (het milieu en de natuur). De meest voorkomende vormen van milieuhinder zijn geluid- en trillinghinder, lichthinder, geurhinder, water- en bodemverontreiniging en luchtverontreiniging.</i>
#2	2.4	Reclamant geeft aan ingevolge artikel 54.2, tweede lid, van de planregels in het hele plangebied kinderopvang wordt toegelaten. Volgens reclamant mogen bestaande functies/bedrijven niet onevenredig ingeperkt worden in hun gebruiksmogelijkheden. Dit is in geval als een kinderdagverblijf te dicht bij een bedrijf wordt toegelaten.	Artikel 54.2, tweede lid bepaald dat er naast de toegestane hoofdactiviteiten ook bijbehorende activiteiten zijn toegestaan. In artikel is dit vastlegt als ‘overige voorzieningen en bijbehorende activiteiten, die qua aard, oppervlakte en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit, ...’. In het artikel worden ook enkele voorbeelden genoemd waaronder een kinderopvang. Artikel 54.2 laat dus een ondergeschikte kinderopvang met een directe relatie (bijbehorende activiteit) bij een hoofdactiviteit toe. Op een bedrijventerrein is een dergelijke functie inderdaad ongewenst.

			Deze zienswijze geeft aanleiding om artikel 54.2, tweede lid te wijzigen. Om kinderopvang uit te sluiten verwijzen wij naar een artikel uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door dit te doen sluiten wij meerdere gevoelige functies uit die vergelijkbaar zijn met kinderopvang. <u>Was</u> 54.2 Bijbehorende activiteiten De volgende activiteiten zijn in het gehele plangebied toegestaan: 2. overige voorzieningen en bijbehorende activiteiten, die qua aard, oppervlakte en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit, zoals nutsvoorzieningen, fitnessvoorzieningen en kinderopvang ten behoeve van de hoofdactiviteit. Hieronder worden geen ondergeschikte horeca, niet zijnde bedrijfskantines, en detailhandel verstaan; <u>Wordt</u> 54.2 Bijbehorende activiteiten De volgende activiteiten zijn in het gehele plangebied toegestaan: 2. overige voorzieningen en bijbehorende activiteiten, die qua aard, oppervlakte en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit, zoals nutsvoorzieningen, en fitnessvoorzieningen en kinderopvang ten behoeve van de hoofdactiviteit. Hieronder worden geen ondergeschikte horeca, niet zijnde bedrijfskantines, en detailhandel en gebruiksfuncties en nevengebruiksfuncties zoals omschreven in het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage VI. bij artikel 5.3, tweede en derde lid, onderdeel E Zeer kwetsbare gebouwen, zoals die regel geldt op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, verstaan;
Zienswijze 3 Retail Center De Lely B.V.			
#3	3.1	Reclamant verwijst naar de vastgestelde Gebiedsvisie Rijnpark. Op de visiekaart zijn ter plaatse van het winkelcentrum een groene verbindingzone en een verbinding voor de zwakke weggebruiker aangegeven. Reclamant geeft aan dat voorgestelde verbinding voor de zwakke weggebruiker niet wenselijk of mogelijk is. Reclamant stelt een	Het TAM-Omgevingsplan is geen juridische / planologische vertaling van de gebiedsvisie. Het wel of niet vastleggen van een verbinding voor zwakke weggebruikers is in dit TAM-Omgevingsplan niet aan de orde. We zijn en blijven met de eigenaar van het winkelcentrum in gesprek over op welke manier De Lely past binnen de uitwerking van de gebiedsvisie.

		alternatief voor en verzoek hiermee rekening te houden bij de komende besluitvorming.	
#3	3.2	Reclamant geeft aan dat de regels die op de locatie gelden, geregeld via verschillende gebiedsaanduidingen, met elkaar in strijd te lijken zijn. Op grond van artikel 34.1 is detailhandel immers binnen de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel' toegestaan, maar zijn supermarkten op deze gronden op grond van het tweede lid niet toegestaan. Dit terwijl de aanduidingen overige zone - activiteit supermarkt', 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108m2' en 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt' wel weer supermarkten toestaan. Reclamant verzoekt om in de vast te stellen versie van het omgevingsplan dit recht te zetten, zodat op het gehele perceel van cliënte supermarkten zijn toegestaan en de tegenstrijdigheid in de planregels wordt weggenomen.	De verschillende gebiedsaanduidingen maken samen verschillende activiteiten mogelijk. De toegestane activiteiten moeten in samenhang worden gelezen. In de basis is bij de 'activiteit detailhandel' een supermarkt niet toegestaan. Dat is alleen toegestaan op locaties waar de verbeelding een 'activiteit supermarkt' expliciet toestaat. Doordat de 'activiteit supermarkt' op de locatie aanwezig is, is een supermarkt hier toegestaan. Omdat de combinatie toch voor onduidelijkheid kan zorgen geeft de zienswijze aanleiding om artikel 1.25, het begrip detailhandel, en artikel 34 te wijzigen. Door de wijziging worden onduidelijkheden voorkomen. Aan het begrip detailhandel wordt toegevoegd dat onder detailhandel niet wordt begrepen een supermarkt. Door die toevoeging is artikel 34.1 tweede lid overbodig. <u>Was</u> 1.25 detailhandel <i>Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstellen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen:</i> • dienstverlening door een horecabedrijf, • internetverkoop en bezorgservices, • tankstations, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores. <u>Wordt</u> 1.25 detailhandel <i>Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstellen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen:</i> • dienstverlening door een horecabedrijf, • internetverkoop en bezorgservices, • tankstations, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores • supermarkt.

			<u>Was</u> Artikel 34 Activiteit detailhandel 34.1 Toegelaten activiteiten 1. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel' is detailhandel toegestaan; 2. Op deze gronden zijn supermarkten niet toegestaan. <u>Wordt</u> Artikel 34 Activiteit detailhandel 34.1 Toegelaten activiteiten 1. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel' is detailhandel toegestaan.; 2. Op deze gronden zijn supermarkten niet toegestaan.
#3	3.3	Reclamant geeft aan dat er twee fouten aanwezig zijn in 'artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 m2'. Het winkevloeroppervlak (wvo) is niet omgerekend naar brutovloeroppervlak (bvo). Daarnaast is er geen rekening gehouden met een verleende omgevingsvergunning van 31 juli 2020. Reclamant stelt ook dat de gebiedsaanduidingen 'activiteit supermarkt', 'omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 m2' en 'omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt' moet worden vergroot.	Voor het bepalen van de m2 bvo zoals vastgelegd in artikel 75 gaan wij uit van de Supermarktnota Arnhem 2023. Bijlage 1 bevat een tabel met m2 wvo. Voor winkelcentrum De Lely is in die tabel 3.108 m2 wvo opgenomen in het jaar 2022. In het TAM-Omgevingsplan is per abuis geen omrekeningslag van wvo naar bvo gemaakt. Dit wordt hersteld in de vast te stellen versie. Op 31 juli 2020 is er een omgevingsvergunning verleend onder ODRA zaaknummer 1952116802 voor de uitbreiding van het aantal m2 supermarkt. Deze omgevingsvergunning is niet gerealiseerd. Op 23 februari 2021 is er een omgevingsvergunning verleend onder ODRA zaaknummer 1952142005. Deze omgevingsvergunning is uiteindelijk gerealiseerd. Het betreft een aanvraag voor het op onderdelen wijzigen van de eerder verleende vergunning. In deze aanvraag is het aantal m2 supermarkt minder dan in de vergunning met ODRA zaaknummer 1952116802. Hoewel de omgevingsvergunning 1952116802 niet is gerealiseerd, is het aantal m2 bvo supermarkt wel vergund. Wij volgen het standpunt van reclamant hierin. Daarom worden de 4663 m2 bvo uit die omgevingsvergunning als bestaande m2 bvo vastgelegd in het omgevingsplan. Artikel 75 wordt daarom gewijzigd. Ook zullen de gebiedsaanduidingen 'activiteit supermarkt', 'omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 4663 m2', 'omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt'

			en 'activiteit detailhandel' worden aangepast. Hiervoor worden de grenzen van de tekening '18208_De_Lely_Arnhem_DO-000-n_19-11-20' d.d. 20-11-2019 met als onderwerp vlekkenplan situatie nieuw, gebruikt. Deze tekening is onderdeel van de omgevingsvergunning met ODRA zaaknummer 1952116802. <u>Was</u> <i>Artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 m2</i> <i>Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 m2' bedraagt het maximum bvo van de activiteit supermarkt 3108 m2.</i> <u>Wordt</u> <i>Artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 4663 m2</i> <i>Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 4663 m2' bedraagt het maximum bvo van de activiteit supermarkt 3108 4663 m2.</i>
#3	3.4	Op basis van artikel 38 is verkoop van motorbrandstoffen niet zijnde LPG toegestaan. Reclamant geeft aan dat in artikel 28.3 van het TAM-Omgevingsplan een verbod is opgenomen voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten en activiteiten met externe veiligheidsrisico's. Hoewel niet ieder tankstation een vergunningplichtige milieubelastende activiteit of een activiteit met externe veiligheidsrisico's is, wil cliënte hierbij toch aandacht vragen voor het feit dat deze regels mogelijk in strijd zijn met elkaar. Onder sommige omstandigheden wordt een tankstation immers wel een vergunningplichtige milieubelastende activiteit, bijvoorbeeld door het gebruik van bepaalde opslagtanks.	De verschillende gebiedsaanduidingen maken samen verschillende activiteiten mogelijk. De toegestane activiteiten moeten in samenhang worden gelezen. Artikel 28.3 heeft geen betrekking op artikel 38. Het doel van het artikel is de brede omschrijving van toegelaten activiteiten uit artikel 28.1 op bepaalde specifieke onderdelen te beperken. Omdat de relatie tussen artikel 28.3 en 28.1 toch voor onduidelijkheid kan zorgen geeft de zienswijze aanleiding om artikel 28.3 te laten vervallen en te combineren met artikel 28.2. Door de wijziging worden onduidelijkheden voorkomen. <u>Was</u> 28.2 Verboden activiteiten <i>In afwijking van het bepaalde in lid 28.1 zijn de volgende bedrijven niet toegestaan:</i> 1. flitsbezorgdiensten; 2. agrarische bedrijven. <u>Wordt</u> 28.2 Verboden activiteiten <i>In afwijking van het bepaalde in lid 28.1 zijn de volgende bedrijven en activiteiten niet toegestaan:</i> 1. flitsbezorgdiensten; 2. agrarische bedrijven. 3. Lid 2 artikel 28.3

		Cliënte wil voorkomen dat het verbod in artikel 28.3 van het Ontwerpplan Rijnpark ervoor zorgt dat het aanwezige tankstation opeens wordt gekwalificeerd als strijdig gebruik.	4. <i>Lid 3 artikel 28.3</i> 5. <i>Lid 4 artikel 28.3</i> 6. <i>Lid 5 artikel 28.3</i> 7. <i>Lid 6 artikel 28.3</i> <i>Artikel 28.3 vervalt</i>
#3	3.5	Reclamant geeft aan dat de mogelijkheden uit artikel 28 'Activiteit bedrijf – geschikt voor functiemening' zeer beperkt zijn. Volgens reclamant sluit de regel ook niet aan bij de Gebiedsvisie Rijnpark.	Artikel 28 'Activiteit bedrijf – geschikt voor functiemenging' maakt bedrijven mogelijk die passend zijn met wonen. Het maakt bewust geen andere werk functies mogelijk zoals kantoor-, commerciële- en recreatieve functies. Het artikel maakt enkel bedrijfsmatige activiteiten mogelijk. Bij een toekomstige wijziging van het Omgevingsplan wat de ontwikkeling van Rijnpark mogelijk gaat maken, zullen, in lijn met de Gebiedsvisie, meer functies worden toegelaten.
#3	3.6	Reclamant stelt dat de het TAM-Omgevingsplan een verbod bevat op flitsbezorgdiensten. Reclamant stelt dat de bijbehorende begrippen in verschillende artikelen niet worden gedefinieerd. Reclamant heeft in beginsel geen bezwaren tegen een verbod op flitsbezorgdiensten. Echter verzoekt reclamant wel om een duidelijkere afbakening van het verbod op flitsbezorgdiensten.	Een definitie van bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores en flitsbezorgdiensten ontbreekt in het TAM-Omgevingsplan. Het voorstel is om het TAM-Omgevingsplan hierop aan te passen. De bestaande definitie van 'flitsbezorgdiensten' uit het Chw Omgevingsplan Binnenstad en Singels wordt opgenomen in de begrippenlijst. In artikel 1.25 en artikel 1.27 wordt het begrip 'bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores' vervangen door 'flitsbezorgdiensten'. <u>Artikel 1.28 flitsbezorgdiensten</u> <i>Een opslag-, distributie-, magazijnlocatie, al dan niet voorzien van een afhaaloket, niet of slechts in beperkte mate toegankelijk voor publiek, van waaruit zeer snel in hoofdzaak dagelijkse boodschappen worden geleverd bij klanten die op afstand hun bestelling plaatsen.</i> <u>Was</u> 1.25 detailhandel <i>Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstellen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen:</i> • <i>dienstverlening door een horecabedrijf,</i> • <i>internetverkoop en bezorgservices,</i>

			• tankstations, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores. 1.27 dienstverlenende bedrijven Bedrijven met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak, die naar aard, verschijningsvorm en gevolgen voor de omgeving als verwant aan detailhandel kunnen worden aangemerkt, zoals een reis- of uitzendbureau, kap- of schoonheidssalon, zonnestudio, hypotheekwinkel, baliefunctie van banken en van andere kantoren, alsmede andere vormen van dienstverlening met een overwegende baliefunctie. Onder een dienstverlenend bedrijf wordt niet verstaan: • horeca, • detailhandel, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores, • seksinrichting, • garagebedrijven. <u>Wordt</u> 1.25 detailhandel Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstellen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen: • dienstverlening door een horecabedrijf, • internetverkoop en bezorgservices, • tankstations, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores. • flitsbezorgdiensten, • supermarkt. 1.27 dienstverlenende bedrijven Bedrijven met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak, die naar aard, verschijningsvorm en gevolgen voor de omgeving als verwant aan detailhandel kunnen worden aangemerkt, zoals een reis- of uitzendbureau, kap- of schoonheidssalon, zonnestudio, hypotheekwinkel, baliefunctie van banken en van andere kantoren, alsmede andere vormen van dienstverlening met een overwegende baliefunctie. Onder een dienstverlenend bedrijf wordt niet verstaan: • horeca, • detailhandel,
--	--	--	---

			• bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores, • <i>flitsbezorgdiensten,</i> • seksinrichting, • garagebedrijven.
#3	3.7	Reclamant geeft aan dat voor alle percelen een maximum bouwhoogte van 15 meter geldt. Dit terwijl in het Transformatieplan Spoorzone Arnhem-Oost deel 1 wordt gesproken over mogelijke verticale menging van functies. Er wordt zelfs gesteld dat in deelgebied Zuid-Oost sprake zal moeten zijn van de stapeling van bedrijfsruimtes. Deze wens om te stapelen, samen met een beperking van een bouwhoogte van 15 meter, vindt reclamant daarom moeilijk met elkaar te rijmen. Om een verticale stapeling van functies mogelijk te maken zal de maximum bouwhoogte dus moeten worden verruimd.	Het mogelijk maken van de ontwikkeling Rijnpark fase 2 wordt nog niet geregeld in deze wijziging van het omgevingsplan. Dit TAM-Omgevingsplan neemt de huidige bouwrechten één op één over. Bij de omgevingsplannen die de ontwikkeling van fase 2 mogelijk maken, zullen de regels (zoals bouwhoogtes) worden aangepast om de ambities uit de gebiedsvisie te kunnen realiseren.
Zienswijze 4 Lingevastgoed B.V.			
#4	4.1	Reclamant is grondeigenaar van een locatie binnen Rijnpark fase 1. Op de locatie bevindt zich een loswal (op- en overslagfaciliteit voor binnenvaartschepen) voor een zand- en grindhandel. Reclamant maakt zich zorgen dat de regels van het TAM-Omgevingsplan een significante beperking opleggen voor eventuele toekomstige functies die gebruik willen maken van de bestaande loswal.	Op basis van de regels van TAM-Omgevingsplan zijn feitelijk bestaande en legaal aanwezige bedrijven toegestaan. Dit is geregeld in artikel 22 van TAM-Omgevingsplan (Activiteit bedrijf – bestaande bedrijven Rijnpark). De loswal is een feitelijk bestaand en legaal aanwezig bedrijf. In het huidige bestemmingsplan Fluvium Midden – Westervoortsedijk West is de locatie ook beperkt tot een ‘zand en grindhandel’. Dit op basis van de functieaanduiding ‘specifieke vorm van bedrijf – 3 wat in artikel 4.1 onder e een ‘zand en grindhandel’ mogelijk maakt. Ook in het huidige bestemmingsplan kan de loswal niet worden gebruikt voor andere activiteiten dan voor ‘zand en grindhandel’. Er is ons inziens geen sprake van een verdere significante inperking van de gebruiksmogelijkheden ten opzichte van het huidige bestemmingsplan.

#4	4.2	Reclamant stelt dat de geluidswaarde zoals vastgelegd in artikel 70.5 van het TAM-Omgevingsplan niet toereikend zijn voor de huidige activiteiten. Reclamant verzoekt om voor deze locatie de geldende geluidswaarden voor industrie in stand te houden.	De geluidswaarde zoals vastgelegd in artikel 70 'Omgevingsnorm geluid - bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark' van het TAM-Omgevingsplan zijn van toepassing op het geluid dat wordt veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemenging zoals die zijn toegestaan volgens artikel 28 'Activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging – Rijnpark'. Dit is expliciet geregeld in artikel 70.2 tweede lid (toepassingsbereik). Voor de bedrijfsactiviteiten die zijn toegestaan op basis van artikel 22 'Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark' zijn de geluidswaarde van artikel 69 'Omgevingsnorm geluid - bestaande bedrijven - Rijnpark' van toepassing. In paragraaf 5.4.2 van de motivering is het onderscheid tussen deze twee omgevingsnormen uitgelegd. Uitgangspunt van artikel 69 'Omgevingsnorm geluid - bestaande bedrijven - Rijnpark' is dat bestaande bedrijven niet in hun bestaande bedrijfsvoering worden beperkt. De omgevingsnorm geldt enkel voor bestaande bedrijven. Nieuwe bedrijven moeten voldoen aan de regels voor bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemening. Voor deze bedrijven geldt de omgevingsnorm van artikel 70 'Omgevingsnorm geluid - bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark'.
#4	4.3	Reclamant stelt dat het TAM-Omgevingsplan is gestoeld op het idee dat het bedrijventerrein Rijnpark planologisch voorbereid wordt op een toekomstige transformatie naar gemengd gebied met o.a. woningen. Reclamant stelt dat dit nog geen zekerheid is. Reclamant stelt dat voor de bedrijfsvoering van de huidige huurder geen perspectief wordt geboden.	Het uitgangspunt van het TAM-Omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën is dat bestaande bedrijven, die niet geschikt zijn voor functiemenging, hun bestaande aanwezige bedrijfsmatige activiteitenbedrijven kunnen blijven uitoefenen. Dit is vastgelegd in artikel 22 Activiteit bedrijf – bestaande bedrijven – Rijnpark. Op basis van de regels van TAM-Omgevingsplan zijn feitelijk bestaande en legaal aanwezige bedrijven toegestaan. Zie ook reactie op 4.1.
#4	4.4	Reclamant verzoekt om eerst tot een zorgvuldige afronding te komen van de lopende gesprekken en pas daarna het omgevingsplan te wijzigen.	De gemeente bereidt een omgevingsplan voor de ontwikkeling van Rijnpark en doet dit in overleg met de eigenaren waaronder Lingevastgoed.
Zienswijze 5 Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V.			
#5	5.1	Reclamant exploiteert een brandstofdepot op bedrijventerrein Het Broek. Reclamant meent	Het bedrijf van reclamant is in het bestaande bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Het Broek' planologisch toegestaan. Ter plaatse van het bedrijf geldt de bestemming

		dat de aanpassingen uit het TAM-Omgevingsplan haar bedrijfsactiviteiten onevenredig zullen beperken. Reclamant stelt dat de planregels van het TAM-Omgevingsplan slechts bedrijven t/m milieucategorie 4.2 toestaan, terwijl het bedrijf milieucategorie 5.2 is. Reclamant stelt dat op basis van de planregels zijn de bedrijfsactiviteiten van het bedrijf niet zijn toegestaan in het TAM-Omgevingsplan. toestaan. Echter staat artikel 29 'Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek' wel expliciet een brandstofdepot toe. Reclamant stelt dat dit tegenstrijdig is met elkaar. Het is reclamant niet duidelijk hoe deze regels zich tot elkaar verhouden.	Bedrijventerrein met aanduiding IV. Op basis van artikel 2.1.1 onder a sub 2 van bestemmingsplan Bedrijventerrein Het Broek zijn bedrijven tot en met categorie IV (4.1 en 4.2) toegestaan die opgenomen zijn op de bedrijvenlijst die als bijlage onderdeel is van de voorschriften. De bedrijfsactiviteiten vallen onder SBI code 5151.2 (versie 1993). Op de bedrijvenlijst is SBI code 5151.2 (versie 1993) opgenomen bij zowel categorie IV 200 (4.1) meter (met beperking < 100.000 m3) als bij categorie IV 300 (4.2) meter (zonder beperking in m3). Ook in het TAM-Omgevingsplan zijn de bestaande bedrijfsactiviteiten van reclamant toegestaan. Zoals reclamant terecht stelt zijn er verschillende activiteiten toegestaan. Dit blijkt ook uit artikel 4.1 Bedrijfsgebied. In artikel 4.1 onder 2 is aangegeven dat gebruiksactiviteiten toegestaan zijn op de daarvoor in de regels aangewezen locaties. Dit betekent dat alle toegestane activiteiten zoals weergegeven op de verbeelding, samen het toegestane gebruik bepalen. De huidige bedrijfsactiviteiten blijven toegestaan op basis van artikel 29. Artikel 29 Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek regelt dat de huidige bedrijfsactiviteiten positief worden bestemd. Deze blijven toegestaan. Via de definitie van artikel 1.23 brandstofdepot is de vergunde situatie vastgelegd. Een wijziging van deze vergunning, voorzover de milieuhinder daardoor niet toeneemt, is toegestaan. Naast artikel 29 geldt ter plaatse van het bedrijf van reclamant in het TAM-Omgevingsplan ook artikel 26 'Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek'. Dit artikel laat bedrijven tot en met categorie 4.2 toe mits deze bedrijven zijn opgenomen in de bedrijvenlijst die als bijlage onderdeel is van de regels. <u>Categorie 4.2</u> De SBI code 5151.2 is in de nieuwe bedrijvenlijst van het TAM-Omgevingsplan niet meer opgenomen in de lijst van toegestane bedrijven bij categorie 4.2. Dit omdat de VNG SBI code 5151.2 beschouwt als een bedrijfsactiviteit categorie 5.1 met een richtafstand voor het aspect gevaar van 500 meter. Onderdeel van de VNG Handreiking en milieuzonering uit 2009 is een bijlage met richtafstandenlijst voor milieubelastende activiteiten. Lijst 1 gaat uit van activiteiten, gerangschikt naar SBI-codes. Voor elke activiteit zijn milieuaspecten en richtafstanden vermeld, rekening houdend met de normaliter bij deze activiteiten voorkomende opslagen en installaties.
--	--	--	--

		Op basis van lijst 1 van de VNG (zie uitsnede hieronder) is SBI-code 5151.2 (versie 1993) opgenomen bij zowel categorie 4.1 – 200 meter (met beperking < 100.000 m3) als bij categorie 5.1 - 500 meter (zonder beperking in m3). <table><tr><th>SBI-1993</th><th>SBI-2008</th><th>nummer</th><th>OMSCHRIJVING</th><th>GEUR</th><th>STOF</th><th>GELUID</th><th>GEVAAR</th><th>GROOTSTE AFSTAND</th><th>CATEGORIE</th></tr><tr><td>5151.2</td><td>46712</td><td>0</td><td>Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>5151.2</td><td>46712</td><td>1</td><td>- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3</td><td>50</td><td>0</td><td>50</td><td>200 R</td><td>200 D</td><td>4.1</td></tr><tr><td>5151.2</td><td>46712</td><td>2</td><td>- vloeistoffen, o.c. >= 100.000 m3</td><td>100</td><td>0</td><td>50</td><td>500 R</td><td>500 D</td><td>5.1</td></tr></table> <u>Categorie 4.1</u> Hoewel artikel 24 Activiteit bedrijf – categorie 4.1 – Het Broek niet van toepassing is op locatie van reclamant, is het voor de volledigheid en duidelijkheid van de beantwoording van de zienswijze zinvol om hier wel bij stil te staan. Artikel 24 verwijst naar de bedrijvenlijst waarbij bij categorie 4.1 SBI-code 5151.2 met beperking (< 100.000 m3) nog steeds is opgenomen op de bedrijvenlijst van het TAM-Omgevingsplan onder categorie 4.1 (met richtafstand 100 meter t.o.v. gemengd gebied). Op basis van de VNG Handreiking en milieuzonering 2009 is dit echter niet correct. Omdat SBI-code 5151.2 als grootste richtafstand gevaar heeft mag deze geen richtafstand stap terug t.o.v. gemengd gebied. De richtafstand blijft dan 200 meter. De gemeente Arnhem had als doel om bedrijven met de grootste richtafstand voor gevaar niet meer op te nemen in de nieuwe bedrijvenlijst. SBI-code 5151.2 met beperking (< 100.000 m3) categorie 4.1 had daarom niet meer opgenomen moeten zijn in de nieuwe bedrijvenlijst. Dit is per abuis niet goed gegaan bij het ontwerp TAM-Omgevingsplan. Het voorstel is om dit bij vaststellen van het Omgevingsplan te herstellen en deze te verwijderen van de bedrijvenlijst. <u>Conclusie</u> - De bedrijfsactiviteiten van reclamant zijn en blijven toegestaan op basis van artikel 29 ‘Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek’. - De bedrijvenlijst wordt aangepast zodat in categorie 4.1 de SBI-code 5151.2 met beperking (< 100.000 m3) niet meer is opgenomen.	SBI-1993	SBI-2008	nummer	OMSCHRIJVING	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:							5151.2	46712	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	50	0	50	200 R	200 D	4.1	5151.2	46712	2	- vloeistoffen, o.c. >= 100.000 m3	100	0	50	500 R	500 D	5.1
SBI-1993	SBI-2008	nummer	OMSCHRIJVING	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE																																	
5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:																																							
5151.2	46712	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	50	0	50	200 R	200 D	4.1																																	
5151.2	46712	2	- vloeistoffen, o.c. >= 100.000 m3	100	0	50	500 R	500 D	5.1																																	
	5.2	Reclamant vraagt zich af hoe Artikel 82 ‘Omgevingsplanactiviteit afwijken	De verschillende gebiedsaanduidingen maken samen verschillende activiteiten mogelijk. De toegestane activiteiten moeten in samenhang worden gelezen.																																							

		bedrijvenlijst' zich verhoudt met Artikel 29 Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek.	De bedoeling van het TAM-Omgevingsplan is dan ook geweest dat op basis van artikel 29 'Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek' deze specifiek bedrijfsactiviteit is toegestaan naast de 'standaard' toegestane bedrijven op basis van de artikelen 23, 24, 25, 26 en 27. De bedoeling van het ontwerp TAM-Omgevingsplan is geweest om artikel 81 direct te koppelen aan artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, zodat naast de toegestane bedrijven, er met een omgevingsplanactiviteit ook andere bedrijven kunnen worden toegestaan. Wij delen de zienswijze van reclamant dat artikel 81 voor verwarring kan zorgen. Daarom is het voorstel om artikel 81.1 zodanig te wijzigen dat duidelijk wordt dat dit artikel enkel van toepassing is op het afwijken van artikelen 23, 24, 25, 26 en 27. <u>Was</u> 81.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten <i>Het is verboden om ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst' zonder omgevingsvergunning een bedrijf (of een gedeelte daarvan) op te richten dat niet in de bedrijvenlijst, zoals bedoeld in de artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voorkomt.</i> <u>Wordt</u> 81.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten <i>Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst' zonder omgevingsvergunning af te wijken van artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voor zover het gaat om het oprichten van een bedrijf (of een gedeelte daarvan) op te richten dat niet in de bedrijvenlijst, zoals bedoeld in de artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voorkomt.</i>
Zienswijze 6 Provincie Gelderland			
#6	6.1	Reclamant geeft aan dat het van belang te vinden dat er voldoende ruimte beschikbaar moet blijven voor bedrijven, en specifiek bedrijven met een hogere milieucategorie. Omdat behoud en/of compensatie van hogere milieucategorieën, naar mening van reclamant, nog onvoldoende is geborgd, dient zij een zienswijze in.	De afgelopen jaren zijn de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie Gelderland op verschillende momenten en aan verschillende tafels geïnformeerd over én besluitvormend betrokken geweest bij deze ontwikkeling. Spoorzone Arnhem-Oost, waar Rijnpark een onderdeel van is, is als grootschalige ontwikkeling met o.a. woningbouw benoemd in de Woondeal 2.0: een samenwerkingsagenda tussen onder andere de provincie Gelderland en gemeente Arnhem. Ook heeft de provincie meegetekend op het BO Mirt besluit waarin de Novex bijdrage voor Rijnpark is vastgesteld. Daarnaast is in het vastgestelde

		De provinciale Omgevingsverordening voorziet sinds januari 2024 erin dat plannen die voorzien in een wijziging van een werklocatie getoetst moeten worden aan het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Als de ontwikkeling niet past in het geldende RPW moet dit plan worden voorgelegd aan regio én provincie. Gedeputeerde Staten moeten instemmen met de voorgestelde wijziging (artikel 5.70, lid 1 en 2). Reclamant stelt dat de gemeente dit omgevingsplan niet aan hen heeft voorgelegd. Reclamant heeft dit in de verordening opgenomen om bedrijventerreinen, en dan in het bijzonder de hoge milieucategorieën terreinen, toereikend te beschermen. Bescherming van de hogere milieucategorieën is ook in lijn met het vast te stellen RPW 2025-2028 van de Groene Metropoolregio (GMR).	Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen aandacht geweest voor de verschillende benodigde transformaties van bedrijventerreinen naar woon-werklocaties om de gevolgen van de woningcrisis te kunnen verminderen. Reclamant stelt dat de gemeente het TAM-Omgevingsplan is de voorfase niet heeft voorgelegd aan reclamant. In de voorfase hebben wij als gemeente, conform werkafspraken tussen gemeente en provincie, collegiaal contact gezocht met de vraag of de reclamant in het kader van participatie / vooroverleg behoefte had om (inhoudelijk) te reageren op het TAM-Omgevingsplan. Hierop is geen antwoord gekomen. Daarop heeft het college besloten om, gezien de voorgeschiedenis van het project Rijnpark, zoals hierboven omschreven, het ontwerp TAM-Omgevingsplan ter inzage te leggen. Naar aanleiding van de zienswijze van de provincie, is in goed overleg met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie een compensatieplan opgesteld. Het college van B&W van de gemeente Arnhem heeft het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' vastgesteld. Dit compensatieplan is besproken met de GMR. De provincie kan instemmen met het compensatieplan, onder voorwaarden dat de compensatiemaatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat er jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang. In het compensatieplan is aangegeven wat de huidige en toekomstige situatie van Rijnpark is op drie aspecten: arbeidsplaatsen, bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte. Met het vaststellen van het compensatieplan wordt voldaan de instructieregel 5.70 van de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Ook wordt invulling gegeven aan de voorwaarden uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024 en het nieuwe RPW 2025-2028. De motivering van het TAM-Omgevingsplan is op dit punt aangevuld.
--	--	--	---

TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Inhoudsopgave Regels

Hoofdstuk1	Inleidende regels	6
Artikel 1	Begrippen	6
Artikel 2	Toepassingsbereik	11
Artikel 3	Wijze van meten	11
Hoofdstuk2	Functies	12
Artikel 4	Bedrijfsgebied	12
Artikel 5	Groengebied	12
Artikel 6	Nutsvoorziening	12
Artikel 7	Openbaar gebied - Verblijfsgebied	12
Artikel 8	Openbaar gebied - Wegverkeer	13
Artikel 9	Oppervlaktewater	13
Artikel 10	Parkgebied	13
Hoofdstuk3	Waarden	14
Artikel 11	Waarde - Afschermingslaag	14
Artikel 12	Waarde - Bentoniet-cementwand	14
Artikel 13	Waarde - Brandstofleiding	14
Artikel 14	Waarde - Gasleiding	14
Artikel 15	Waarde - Hoogspanningsleiding	14
Artikel 16	Waarde - Karakteristieke bebouwing	15
Artikel 17	Waarde - Landschap en natuur	15
Artikel 18	Waarde - Rioolleiding	15
Artikel 19	Waarde - Waterkering	15
Artikel 20	Waarde - Waterstaat	16
Hoofdstuk4	Activiteiten	17
Artikel 21	Activiteit afschermingslaag	17
Artikel 22	Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark	17
Artikel 23	Activiteit bedrijf - categorie 3.2 - Het Broek	17
Artikel 24	Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Het Broek	17
Artikel 25	Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Nieuwe Haven	17
Artikel 26	Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek	17
Artikel 27	Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Nieuwe Haven	18
Artikel 28	Activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark	18
Artikel 29	Activiteit bedrijf - Shell - Het Broek	18
Artikel 30	Activiteit bedrijf - Van Houtum - Rijnpark	19
Artikel 31	Activiteit bedrijfswoning	19
Artikel 32	Activiteit bentoniet-cementwand	19
Artikel 33	Activiteit brandstofleiding	19
Artikel 34	Activiteit detailhandel	19
Artikel 35	Activiteit detailhandel - kleine huisdieren	19
Artikel 36	Activiteit detailhandel - motorbrandstoffen exclusief lpg	19

Artikel 37	Activiteit detailhandel - perifeer	19
Artikel 38	Activiteit detailhandel - productiegebonden	20
Artikel 39	Activiteit detailhandel - tuininrichtings- en dierenartikelen	20
Artikel 40	Activiteit gasleiding	20
Artikel 41	Activiteit groen	20
Artikel 42	Activiteit hoogspanningsleiding	20
Artikel 43	Activiteit horeca van categorie 1	20
Artikel 44	Activiteit horeca van categorie 2	21
Artikel 45	Activiteit kantoor	21
Artikel 46	Activiteit nutsvoorziening	21
Artikel 47	Activiteit park	21
Artikel 48	Activiteit rioolleiding	21
Artikel 49	Activiteit supermarkt	22
Artikel 50	Activiteit trampolinehal	22
Artikel 51	Activiteit verblijfsgebied	22
Artikel 52	Activiteit water - Nederrijn	22
Artikel 53	Activiteit wegverkeer	22
Artikel 54	Algemene regels over activiteiten	23
Hoofdstuk5	Bouwen	24
Artikel 55	Algemene bouwregels	24
Artikel 56	Bouwregel bentoniet-cementwand	25
Artikel 57	Bouwregel brandstofleiding	25
Artikel 58	Bouwregel gasleiding	26
Artikel 59	Bouwregel groen	26
Artikel 60	Bouwregel hoogspanningsleiding	26
Artikel 61	Bouwregel park	27
Artikel 62	Bouwregel rioolleiding	27
Artikel 63	Bouwregel verblijfsgebied	27
Artikel 64	Bouwregel water - Nederrijn	27
Artikel 65	Bouwregel waterkering	28
Artikel 66	Bouwregel waterstaat	28
Artikel 67	Bouwregel wegverkeer	28
Hoofdstuk6	Omgevingsnormen	29
Artikel 68	Omgevingsnorm detailhandel - productiegebonden	29
Artikel 69	Omgevingsnorm geluid - bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark	29
Artikel 70	Omgevingsnorm geluid - bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark	30
Artikel 71	Omgevingsnorm maximum bouwhoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde 3 m	31
Artikel 72	Omgevingsnorm maximum bouwhoogte geluidwerende voorzieningen 5 m	31
Artikel 73	Omgevingsnorm maximum bvo detailhandel - perifeer 5000 m2	32
Artikel 74	Omgevingsnorm maximum bvo horeca 100 m2 per horecabedrijf	32
Artikel 75	Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 4663 m2	32
Artikel 76	Omgevingsnorm maximum inhoud bedrijfswoning 500 m3	32
Artikel 77	Omgevingsnorm maximum percentage bvo kantoor 30%	32
Artikel 78	Omgevingsnorm maximum percentage bvo kantoor 70%	32

Artikel 79	Omgevingsnorm minimum afstand tot bouwperceelsgrens 3m	32
Hoofdstuk7	Omgevingsplanactiviteiten	33
Artikel 80	Omgevingsplanactiviteit afschermingslaag	33
Artikel 81	Omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst	33
Artikel 82	Omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkten	33
Artikel 83	Omgevingsplanactiviteit bentoniet-cementwand	34
Artikel 84	Omgevingsplanactiviteit brandstofleiding	34
Artikel 85	Omgevingsplanactiviteit gasleiding	35
Artikel 86	Omgevingsplanactiviteit hoogspanningsleiding	35
Artikel 87	Omgevingsplanactiviteit karakteristieke bebouwing	36
Artikel 88	Omgevingsplanactiviteit landschap en natuur	36
Artikel 89	Omgevingsplanactiviteit rioolleiding	37
Hoofdstuk8	Algemene regels	38
Artikel 90	Toepassingsbereik	38
Artikel 91	Anti-dubbeltelregel	38
Artikel 92	Overige regels	38
Artikel 93	Strijdige activiteiten	39
Artikel 94	Seksinrichtingen	39
Hoofdstuk9	Overgangs-en slotregels	40
Artikel 95	Overgangsrecht	40
Artikel 96	Slotregel	40
 Bijlagen		
Bijlage 1	Bedrijvenlijst - Het Broek	
Bijlage 2	Bedrijvenlijst - Nieuwe Haven	
Bijlage 3	Revisievergunning 7 februari 2019	
Bijlage 4	Revisievergunning 24 mei 2007	
Bijlage 5	Veranderingsvergunning 12 november 2008	
Bijlage 6	Melding verandering inrichting 3 maart 2008	
Bijlage 7	Veranderingsvergunning 21 september 2009	

Regels

Dit TAM-omgevingsplan is gericht op het faciliteren van gebiedsontwikkeling op de locatie Rijnpark en is als een nieuw hoofdstuk (hoofdstuk [22f]) opgenomen in het omgevingsplan van de gemeente Arnhem. Dit hoofdstuk is bekend gemaakt en digitaal beschikbaar gesteld met de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 1.2.1, tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening. Het is met deze landelijke voorziening niet mogelijk dit hoofdstuk conform de juridische vormgeving van het omgevingsplan in STOP-TPOD beschikbaar te stellen.

De in dit op <https://www.ruimtelijkeplannen.nl> uitgegeven deel van het omgevingsplan (hierna: dit deel) weergegeven hoofdstukken moeten gelezen worden als paragrafen van hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan van de gemeente Arnhem. In de artikelkop van de in dit deel weergegeven artikelen moet na het woord 'Artikel', na de spatie en direct voor het artikelnummer '[22f.]' gelezen worden. In de kop van de bijlagen bij het in dit deel weergegeven hoofdstuk moet na het woord 'Bijlage', na de spatie en direct voor het nummer van de bijlage '[22f]' gelezen worden.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1. Artikel 1.1 van het Omgevingsbesluit, artikel 1.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, artikel 1.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 1.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, zijn van overeenkomstige toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in het tweede lid daarvan is afgeweken.
2. Voor de toepassing van hoofdstuk [22f] gelden de volgende begripsbepaling

1.1 afschermingslaag

Een tot een bepaalde diepte in de bodem aangebrachte laag inclusief bijbehorende ondergrondse infrastructuur (leiding/drainage, putstelsysteem en monitoringpeilbuizen) ter voorkoming van verspreiding of ter afscherming van bodemverontreiniging.

1.2 bebouwing

Eén of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.3 bebouwingspercentage

Het in procenten uitgedrukte deel van een werkingsgebied dat maximaal mag worden bebouwd.

1.4 bedrijf

Een onderneming of gedeelte van een onderneming, die een organisatorisch zelfstandige eenheid vormt en is gericht op de productie of de afzet van goederen of de verlening van diensten, hieronder begrepen ondernemingen of gedeelten van ondernemingen, die door of vanwege de overheid worden geleid.

1.5 bedrijf creatieve sector

Bedrijf hoofdzakelijk gericht op:

- creatieve zakelijke dienstverlening: design- en grafische bedrijven;
- toegepaste kunsten: audiovisuele en fotografiebedrijven, dienstverlenende bedrijven t.b.v. de kunsten, mode en interieurbedrijven etc.;
- autonome kunsten: beeldend kunstenaars, muzikanten, theaternemers etc.

1.6 bedrijfsactiviteit

Een activiteit gericht op het produceren, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen en ook verhuur, opslag en distributie van goederen en eventueel ondergeschikte detailhandel.

1.7 bedrijfswoning / dienstwoning

Een woning in of bij een gebouw of op een terrein, bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de functie van het gebouw of terrein noodzakelijk is.

1.8 beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem

De 'Beleidsregels Parkeren Arnhem 2022', dan wel zoals deze regels komen te luiden na wijziging van deze regels.

1.9 bentoniet-cementwand

Een verticaal in de bodem aangebrachte wand ter voorkoming van de verspreiding van bodemverontreiniging.

1.10 beroep aan huis

Een (para)medisch, juridisch, administratief, therapeutisch, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig of daarmee gelijk te stellen beroep of bedrijf dat in een woning, inclusief bijbehorende bouwwerken, wordt uitgeoefend.

1.11 bestaand(e)

- a. bij bouwwerken: legale bouwwerken die aanwezig of in uitvoering zijn op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan en bouwwerken die mogen worden gebouwd krachtens een vergunning;

- b. bij gebruik: legaal gebruik van grond en opstallen zoals aanwezig zoals aanwezig tijdens de inwerkingtreding van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan dat na de inwerkingtreding van het plan niet langer onderbroken is geweest dan een jaar.

1.12 bijgebouw

Een zelfstandig bouwwerk dat niet in directe verbinding staat met het hoofdgebouw. Het bijgebouw wordt via een aparte toegangsdeur bereikt en kan tegen een hoofdgebouw worden aangebouwd. Voorbeelden van een bijgebouw zijn een garage of een schuur.

1.13 bijzondere woonvorm

Een woonvorm waar bewoners nagenoeg zelfstandig wonen met (voorzieningen voor) verzorging en begeleiding (ook 24-uurs begeleiding) en daar niet verblijven met het doel om therapeutisch behandeld te worden.

1.14 blurring

Het vermengen van verschillende functies, waarbij een ondersteunende danwel ondergeschikte functie wordt gerealiseerd naast de hoofdfunctie. Het gaat dan bijvoorbeeld om dienstverlening met ondersteunende horeca.

1.15 bouwactiviteit

Een activiteit bestaand uit bouwen.

1.16 bouwen

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.17 bouwgrens

De grens van een bouwvlak.

1.18 bouwlaag

Een geheel van voor personen toegankelijke ruimten, waarbinnen de vloerhoogte niet meer dan 1,20 meter varieert, met uitsluiting van onderbouw en zolder of vliering casu quo kapruimte.

1.19 bouwperceel

Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.20 bouwperceelgrens

Een grens van een bouwperceel.

1.21 bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.22 bouwwerk

Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.23 brandstofdepot

Het aan de Drieportenvweg 50-52 te Arnhem gevestigde brandstofdepot, voor zover het betreft de uitoefening van de bedrijfsactiviteiten zoals vergund in de revisievergunning van 7 februari 2019 (kenmerk Z15.019365) welke als Bijlage 3 aan de planregel is gehecht, of een wijziging van deze vergunning, voorzover de milieuhinder daardoor niet toeneemt.

1.24 bvo (brutovloeroppervlak/bedrijfsvloeroppervlak)

De oppervlakte van een ruimte of een groep van ruimten, gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingswanden, die de desbetreffende ruimte of groep van ruimtes omhullen, waarbij de oppervlakte van delen van vloeren, waarboven de netto hoogte kleiner is dan 1,5 meter niet worden meegerekend.

1.25 detailhandel

Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstallen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen:

- dienstverlening door een horecabedrijf,
- internetverkoop en bezorgservices,
- tankstations,
- flitsbezorgdiensten,
- supermarkt.

1.26 detailhandel in tuininrichtings-en dierenartikelen

Detailhandel in artikelen voor de inrichting en het onderhoud van tuinen alsmede artikelen voor de verzorging van huisdieren en de daarmee rechtstreeks samenhangende artikelen.

1.27 dienstverlenende bedrijven

Bedrijven met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak, die naar aard, verschijningsvorm en gevolgen voor de omgeving als verwant aan detailhandel kunnen worden aangemerkt, zoals een reis- of uitzendbureau, kap- of schoonheidssalon, zonnestudio, hypotheekwinkel, baliefunctie van banken en van andere kantoren, alsmede andere vormen van dienstverlening met een overwegende baliefunctie.

Onder een dienstverlenend bedrijf wordt niet verstaan:

- horeca,
- detailhandel,
- flitsbezorgdiensten,
- seksinrichting,
- garagebedrijven.

1.28 flitsbezorgdiensten

Een opslag-, distributie-, magazijnlocatie, al dan niet voorzien van een afhaaloket, niet of slechts in beperkte mate toegankelijk voor publiek, van waaruit zeer snel in hoofdzaak dagelijkse boodschappen worden geleverd bij klanten die op afstand hun bestelling plaatsen.

1.29 gebruiksoppervlakte

De vloeroppervlakte binnen de bouwmuren bepaald volgens NEN 2580 met dien verstande dat daarbij aangebouwde bergingen, garages en andere niet voor bewoning geschikte ruimtes niet worden meegeteld

1.30 groothandel

Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers, dan wel aan bedrijven of instellingen, die deze goederen in een door hen gedreven onderneming aanwenden.

1.31 grootschalige detailhandel

Detailhandel die vanwege de omvang van de gevoerde artikelen een groot oppervlak nodig heeft voor de uitstraling, zoals de verkoop van tuininrichtingsartikelen, meubelen, keukens, sanitair, (elektrische) fietsen, bromfietsen en scooters.

1.32 horeca - 1

Horecabedrijf gericht op het verstrekken van etenswaren, niet zijnde maaltijden, en het schenken van (zwak-alcoholische) dranken, met openingstijden overwegend tijdens de dagperiode, zoals lunchrooms, broodjeszaken, koffiezaken, juicebars en ijssalons.

1.33 horeca - 2

Horecabedrijf gericht op het overwegend via counterverkoop verstrekken van etenswaren, zoals fastfood, niet zijnde maaltijden, en (zwak-alcoholische) dranken met openingstijden tijdens dag- en avondperiode, zoals cafetaria's, snackbars, grill-rooms, shoarmaroom, pizzeria, fastfood restaurants en afhaalcentra.

1.34 horecabedrijf

Een bedrijf of instelling gericht op het verstrekken van logies, van maaltijden en spijsen of van dranken, alsmede het exploiteren van zaalaccommodatie; detailhandel wordt hier niet onder begrepen.

1.35 huishouden

Eén of meer personen die op hetzelfde adres wonen en een economisch-consumptieve eenheid vormen, met de intentie om zelfstandig, bestendig, voor onbepaalde tijd, in gezinsverband of in een met een gezinsverband vergelijkbaar samenlevingsverband te wonen.

1.36 internetverkoop

Detailhandel zonder showroom, waarvan de handel voornamelijk via internet en andere media verloopt.

1.37 kantoor

Voorziening gericht op het verlenen van diensten op administratief, financieel, architectonisch, juridisch, softwarematig, ontwerptechnisch gebied of een daarmee naar aard gelijk te stellen functie.

1.38 kleine huisdieren

Dieren die doorgaans ook in dierenpeciaalzaken worden verkocht zoals knaagdieren, vissen, vogels en reptielen.

1.39 maatschappelijk

Voorzieningen gericht op onderwijs en zwaarteport, gezondheids- en welzijnszorg, levensbeschouwelijke functies, politieke-, belangen- en ideële organisaties, verenigingen en hobbyclubs, openbare dienstverlening en andere vergelijkbare functies.

1.40 milieuhinder

Onder milieuhinder vallen alle vormen van hinder die gevolgen hebben, of kunnen hebben, voor de bestaande kwaliteit van woon- en leefomgeving (het milieu en de natuur). De meest voorkomende vormen van milieuhinder zijn geluid- en trillinghinder, lichthinder, geurhinder, water- en bodemverontreiniging en luchtverontreiniging.

1.41 nutsvoorziening

Voorziening ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreducerstations, schakeluisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, voorzieningen ten behoeve van ondergrondse afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.42 ondergeschikte horeca

Een horecavoorziening welke dient ter ondersteuning van de hoofdactiviteit en daar onderdeel van uitmaakt, waarbij de horecavoorziening qua oppervlakte, aard en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt is aan de hoofdactiviteit, de horecavoorziening uitsluitend te bereiken is via de entree van de hoofdactiviteit en de openingstijden van de horecavoorziening niet afwijken van de openingstijden van de hoofdactiviteit, zoals een kantine of restaurant/café.

1.43 openbare dienstverlening

- openbaar bestuur en overheidsdiensten zoals een politiebureau, gemeentehuis, gerechtsgebouw, brandweerkazerne, bibliotheek en penitentiaire inrichting;
- uitvaartverzorging, crematoria en begraafplaatsen.

1.44 pand

De kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig- constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.45 peil

1. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een weg of pad grenst: de hoogte van die weg of dat pad ter plaatse van de hoofdtoegang;
2. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
3. voor een ander bouwwerk: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.
4. voor zover als zodanig aangegeven in de omgevingplanregels: Normaal Amsterdams Peil (N.A.P.)

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

1.46 perifere detailhandel

Detailhandel in volumineuze artikelen, productiegebonden detailhandel evenals tuincentra en bouwmarkten met uitzondering van detailhandel in de foodsector, die vanwege de omvang en aard van de gevoerde artikelen niet binnen de aangewezen winkelconcentratiegebieden gevestigd kunnen worden.

1.47 productiegebonden detailhandel

Detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

1.48 recyclingbedrijf

Het aan de Leeghwaterstraat 6 te Arnhem gevestigde recyclingbedrijf, voor zover het betreft de uitoefening van de bedrijfsactiviteiten zoals vergund in de revisievergunning van 24 mei 2007 (kenmerk MPM4823), inclusief de veranderingsvergunning van 12 november 2008 (kenmerk MPM13449), de melding verandering inrichting van 3 maart 2008 (kenmerk MPM13686) en de veranderingsvergunning van 21 september 2009 (kenmerk MPM17265/2009-006558), welke als Bijlage 4, Bijlage 5, Bijlage 6 en Bijlage 7 aan de planregels zijn gehecht, of een wijziging van (een van deze) vergunningen of gemelde wijzigingen, voor zover de milieuhinder daardoor niet toeneemt.

1.49 seksinrichting

Een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte (hieronder wordt mede begrepen een voer- of vaartuig) waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van pornografische aard plaatsvinden.

Onder seksinrichtingen wordt in elk geval verstaan een (raam)prostitutiebedrijf, een seksclub, een privé-huis, een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.50 supermarkt

Een zelfbedieningswinkel met hoofdzakelijk een algemeen assortiment voedingsmiddelen, waaronder verse groente en fruit, kaas, brood en vlees(vervangers) (zijnde dagelijkse goederen), en enige niet-dagelijkse goederen (zoals huishoudelijke artikelen), met een minimale winkelvloeroppervlakte van 200 m², niet zijnde een buitenlandse levensmiddelenzaak of natuurvoedingzaak.

1.51 vestigingsbeleid

Het beleid neergelegd in de nota 'van Rood naar Groen' (vastgesteld 26 juni 2000).

1.52 werken, werkzaamheden van geringe omvang

Werken of werkzaamheden die geen wezenlijke verandering van de terreingesteldheid of van een inrichting tot gevolg hebben.

1.53 wijk

Wijk, zoals gehanteerd wordt in de indeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

1.54 wonen

Activiteit inhoudende de bewoning van een woonruimte. Onder wonen wordt ook begrepen bijzondere woonvormen.

1.55 woning

Een complex van ruimten, bedoeld voor de huisvesting van één huishouden, een bijzondere woonvorm of een kamerverhuurbedrijf kamergewijze bewoning. .

1.56 zelfstandige woning

Een zelfstandig (gedeelte van een) gebouw, dat dient voor de huisvesting van één huishouden. Kenmerkend voor de woning is de aanwezigheid van eigen voorzieningen, waaronder minimaal een toiletruimte, badruimte en een keuken met kooktoestel.

Een zelfstandig (gedeelte van een) gebouw, dat dient voor de huisvesting van één huishouden. Kenmerkend voor de woning is de aanwezigheid van eigen voorzieningen, waaronder minimaal een toiletruimte, badruimte en een keuken met kooktoestel.

Artikel 2 Toepassingsbereik

2.1 Geometrische afbakening reikwijdte TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

De regels in dit hoofdstuk zijn van toepassing op de locatie TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën waarvan de geometrische bepaalde planobjecten zijn vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0202.TAM1059-0301, zoals vastgelegd op <https://www.ruimtelijkeplannen.nl>.

2.2 Verhouding met regels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan van rijkswege (bruidsschat)

De regels in afdeling 22.2 van (het tijdelijke deel van) het omgevingsplan, met uitzondering van paragraaf 22.2.7.3, en afdeling 22.3 zijn niet van toepassing voor zover die regels in strijd zijn met regels in dit hoofdstuk. Deze strijdigheid doet zich in ieder geval voor bij de artikelen 69 en 70.

2.3 Verhouding met ruimtelijke regels omgevingsplan tijdelijk deel

De besluiten op grond van artikel 22.1, onder a, van Omgevingswet zijn niet van toepassing voor zover het gaat over regels opgenomen in een besluit als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, onder a, b, c, g, h, i, j, k, l of m, van de Invoeringswet Omgevingswet op de locatie, bedoeld in het lid 2.1.

Artikel 3 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten

3.1 de bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, liftopbouwen en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

3.2 de dakhelling

Langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

3.3 de goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de bovenkant van de bovenste goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

3.4 de inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

3.5 de oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Functies

Artikel 4 Bedrijfsgebied

4.1 Toegelaten activiteiten

1. De gebieden ter plaatse van het werkingsgebied 'Bedrijfsgebied' hebben de functie bedrijfsgebied.
2. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 4 omschreven gebruiksactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
3. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 5 omschreven bouwactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
4. De activiteiten zijn uitsluitend toegestaan met inachtneming van de in hoofdstuk 3 genoemde waarden en de voor de afzonderlijke activiteiten gegeven regels.

Artikel 5 Groengebied

5.1 Toegelaten activiteiten

1. De gebieden ter plaatse van het werkingsgebied 'Groengebied' hebben de functie groengebied.
2. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 4 omschreven gebruiksactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
3. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 5 omschreven bouwactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
4. De activiteiten zijn uitsluitend toegestaan met inachtneming van de in hoofdstuk 3 genoemde waarden en de voor de afzonderlijke activiteiten gegeven regels.

Artikel 6 Nutsvoorziening

6.1 Toegelaten activiteiten

1. De gebieden ter plaatse van het werkingsgebied 'Nutsvoorziening' hebben de functie nutsvoorziening.
2. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 4 omschreven gebruiksactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
3. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 5 omschreven bouwactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
4. De activiteiten zijn uitsluitend toegestaan met inachtneming van de in hoofdstuk 3 genoemde waarden en de voor de afzonderlijke activiteiten gegeven regels.

Artikel 7 Openbaar gebied - Verblijfsgebied

7.1 Toegelaten activiteiten

1. De gebieden ter plaatse van het werkingsgebied 'Openbaar gebied - Verblijfsgebied' hebben de functie openbaar gebied.
2. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 4 omschreven gebruiksactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
3. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 5 omschreven bouwactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
4. De activiteiten zijn uitsluitend toegestaan met inachtneming van de in hoofdstuk 3 genoemde waarden en de voor de afzonderlijke activiteiten gegeven regels.

Artikel 8 Openbaar gebied - Wegverkeer

8.1 Toegelaten activiteiten

1. De gebieden ter plaatse van het werkingsgebied 'Openbaar gebied - Wegverkeer' hebben de functie stroomgebied.
2. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 4 omschreven gebruiksactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
3. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 5 omschreven bouwactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
4. De activiteiten zijn uitsluitend toegestaan met inachtneming van de in hoofdstuk 3 genoemde waarden en de voor de afzonderlijke activiteiten gegeven regels.

Artikel 9 Oppervlaktewater

9.1 Toegelaten activiteiten

1. De gebieden ter plaatse van het werkingsgebied 'Oppervlaktewater' hebben de functie oppervlaktewater.
2. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 4 omschreven gebruiksactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
3. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 5 omschreven bouwactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
4. De activiteiten zijn uitsluitend toegestaan met inachtneming van de in hoofdstuk 3 genoemde waarden en de voor de afzonderlijke activiteiten gegeven regels.

Artikel 10 Parkgebied

10.1 Toegelaten activiteiten

1. De gebieden ter plaatse van het werkingsgebied 'Parkgebied' hebben de functie parkgebied.
2. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 4 omschreven gebruiksactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
3. Binnen deze functie zijn uitsluitend de in hoofdstuk 5 omschreven bouwactiviteiten toegestaan op de daarvoor in de regels aangewezen locaties.
4. De activiteiten zijn uitsluitend toegestaan met inachtneming van de in hoofdstuk 3 genoemde waarden en de voor de afzonderlijke activiteiten gegeven regels.

Hoofdstuk 3 Waarden

Artikel 11 Waarde - Afschermingslaag

11.1 Doelstelling

1. Ter plaatse van de gebieden met de aanduiding 'Waarde - Afschermingslaag' bevindt zich afschermingslaag.
2. Deze waarde is gericht op het behoud en de bescherming van de aanwezige afschermingslaag
3. Voor de gronden met deze waarde gelden aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

Artikel 12 Waarde - Bentoniet-cementwand

12.1 Doelstelling

1. Ter plaatse van de gebieden met de aanduiding 'Waarde - Bentonietcementwand' bevindt zich een bentoniet-cementwand.
2. Deze waarde is gericht op het behoud en de bescherming van de aanwezige bentonietcementwand.
3. Voor de gronden met deze waarde gelden aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

Artikel 13 Waarde - Brandstofleiding

12.1 Doelstelling

1. Ter plaatse van de gebieden met de aanduiding 'Waarde – Brandstofleiding' bevindt zich een buisleiding gevaarlijke stoffen.
2. Deze waarde is gericht op het beschermen van de buisleiding gevaarlijke stoffen.
3. Voor de gronden met deze waarde gelden aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

12.2 Voorrangsbepaling

Indien strijd ontstaat tussen het belang van de bescherming van een buisleiding gevaarlijke stoffen als beschermd met dit artikel en het bepaalde in de overige artikelen, prevaleert dit artikel.

Artikel 14 Waarde - Gasleiding

14.1 Doelstelling

1. Ter plaatse van de gebieden met de aanduiding 'Waarde – Gasleiding' bevindt zich een buisleiding gevaarlijke stoffen.
2. Deze waarde is gericht op het beschermen van de buisleiding gevaarlijke stoffen.
3. Voor de gronden met deze waarde gelden aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

14.2 Voorrangsbepaling

Indien strijd ontstaat tussen het belang van de bescherming van een buisleiding gevaarlijke stoffen als beschermd met dit artikel en het bepaalde in de overige artikelen, prevaleert dit artikel.

Artikel 15 Waarde - Hoogspanningsleiding

15.1 Doelstelling

1. Ter plaatse van de gebieden met de aanduiding 'Waarde - Hoogspanningsleiding' bevindt zich een

ondergrondse hoogspanningsleiding.

2. Deze waarde is gericht op het beschermen van de hoogspanningsleiding en de omgeving.
3. Voor de gronden met deze waarde gelden aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

Artikel 16 Waarde - Karakteristieke bebouwing

16.1 Doelstelling

1. Ter plaatse van de gebieden met de aanduiding 'Waarde -Karakteristieke bebouwing' bevinden zich karakteristieke gebouwen.
2. Deze waarde is gericht op de instandhouding van de aanwezige karakteristieke gebouwen.
3. Voor de gronden met deze waarde gelden aanvullende regels voor het slopen van bouwerken.

Artikel 17 Waarde - Landschap en natuur

17.1 Doelstelling

1. De gebieden ter plaatse van de aanduiding 'Waarde - Landschap en natuur' hebben een landschappelijke en natuurwaarde.
2. Deze waarde is gericht op het behoud, het herstel en de versterking van de op deze gronden voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke-, ecologische-, cultuurhistorische- en natuurwaarden.
3. Voor de gronden met deze waarde gelden mogelijk aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

Artikel 18 Waarde - Rioolleiding

18.1 Doelstelling

1. Ter plaatse van de gebieden met de aanduiding 'Waarde - Rioolleiding' bevindt zich een rioolleiding.
2. Deze waarde is gericht op het beschermen van de rioolleiding.
3. Voor de gronden met deze waarde gelden aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

Artikel 19 Waarde - Waterkering

19.1 Doelstelling

1. Ter plaatse van de gebieden met de aanduiding 'Waarde - Waterkering' bevindt zich een waterkering.
2. Deze waarde is gericht op het behoud en de bescherming van de in het plangebied aanwezige waterstaatkundige functies.
3. Voor de gronden met deze waarde gelden aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

19.2 Voorrangsbepaling

Indien strijd ontstaat tussen het belang van de bescherming van de waterkering als bedoeld in dit artikel en het bepaalde in de overige artikelen, prevaleert de 'Waarde - Waterkering'.

Artikel 20 Waarde - Waterstaat

20.1 Doelstelling

- a. De gebieden ter plaatse van de aanduiding 'Waarde - Waterstaat' hebben een waterstaatkundige functie
- b. Deze waarde is gericht op het behoud en herstel van de waterberging van de afvoer van hoog oppervlaktewater, sediment en ijs ten behoeve van de rivier en waterstaatkundige doeleinden.
- c. Voor de gronden met deze waarden gelden aanvullende regels voor bouwen en voor werken en werkzaamheden.

Hoofdstuk 4 Activiteiten

Artikel 21 Activiteit afschermingslaag

21.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - afschermingslaag' zijn activiteiten gericht op de aanleg en onderhoud van een afschermingslaag toegestaan.

Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark

22.1 Toegelaten activiteiten

1. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark' zijn de feitelijk bestaande en planologisch legaal aanwezige bedrijfsactiviteiten, zoals, in afwijking van artikel 1.11 onder b, aanwezig op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, en dat na de inwerkingtreding van het plan niet langer onderbroken is geweest dan één jaar, toegestaan.
2. Een wijziging van de bedrijfsactiviteiten zoals bedoeld in lid 1 is enkel toegestaan, voor zover de milieuhinder ten opzichte van de bedrijfsactiviteiten zoals toegestaan onder lid 1, daardoor niet toeneemt.

Artikel 23 Activiteit bedrijf - categorie 3.2 - Het Broek

23.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 3.2 - Het Broek' zijn bedrijven tot en met categorie 3.2 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 1 bij deze regels.

Artikel 24 Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Het Broek

24.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Het Broek' zijn bedrijven tot en met categorie 4.1 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 1 bij deze regels.

Artikel 25 Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Nieuwe Haven

25.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bedrijf categorie - categorie 4.1 - Nieuwe Haven' zijn bedrijven tot en met categorie 4.1 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 2 bij deze regels.

Artikel 26 Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek

26.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek' zijn bedrijven tot en met categorie 4.2 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 1 bij deze regels.

Artikel 27 Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Nieuwe Haven

27.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Nieuwe Haven' zijn bedrijven tot en met categorie 4.2 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 2 bij deze regels.

Artikel 28 Activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark

28.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark' zijn de volgende bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemenging toegestaan:

1. het produceren, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen;
2. verhuur, opslag en distributie van goederen;
3. bouwnijverheid, hoveniersbedrijven of daarmee vergelijkbare bedrijven;
4. onderzoek en ingenieursbedrijven;
5. groothandel.

28.2 Verboden activiteiten

In afwijking van het bepaalde in lid 28.1 zijn de volgende bedrijven en activiteiten niet toegestaan:

1. flitsbezorgdiensten;
2. agrarische bedrijven;
3. het exploiteren van een ippc-installatie als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan;
4. milieubelastende activiteiten waarvoor het op grond van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving verboden is, gelezen in samenhang met artikel 5.1, tweede lid, van de Omgevingswet, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, verboden is deze zonder omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit te verrichten;
5. projecten waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt met een omgevingsvergunningplicht voor een milieubelastende activiteit in de zin van het Besluit activiteiten leefomgeving als aangegeven in kolom 4 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan;
6. activiteiten die op grond van artikel 5.78 b van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn aangewezen als activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken, als bedoeld in artikel 2.11a van de Omgevingswet, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan;
7. activiteiten met externe veiligheidsrisico's als bedoeld in bijlage VII van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan.

Artikel 29 Activiteit bedrijf - Shell - Het Broek

29.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - Shell - Het Broek' is een brandstofdepot toegestaan.

Artikel 30 Activiteit bedrijf - Van Houtum - Rijnpark

30.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - Van Houtum - Rijnpark' is een recyclingbedrijf toegestaan.

Artikel 31 Activiteit bedrijfswoning

31.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijfswoning' is een bedrijfswoning / dienstwoning toegestaan.

Artikel 32 Activiteit bentoniet-cementwand

32.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bentoniet-cementwand' zijn activiteiten gericht op de aanleg, bouw en onderhoud van een bentoniet-cementwand toegestaan.

Artikel 33 Activiteit brandstofleiding

33.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit brandstofleiding' is aanleg, beheer, onderhoud en gebruik van een buisleiding gevaarlijke stoffen toegestaan.

Artikel 34 Activiteit detailhandel

34.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel' is detailhandel toegestaan.

Artikel 35 Activiteit detailhandel - kleine huisdieren

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel - kleine huisdieren' is detailhandel in kleine huisdieren toegestaan.

Artikel 36 Activiteit detailhandel - motorbrandstoffen exclusief lpg

36.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel - motorbrandstoffen exclusief lpg' is verkoop van motorbrandstoffen niet zijnde lpg toegestaan.

Artikel 37 Activiteit detailhandel - perifeer

37.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel perifeer' is toegestaan:

1. perifere detailhandel, waaronder bouwmarkten, met uitzondering van detailhandel in de food-sector;

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

2. ondergeschikte kleinschalige horeca en detailhandel uitsluitend ten dienste van bovengenoemde activiteiten.

Artikel 38 Activiteit detailhandel - productiegebonden

38.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel productiegebonden' is productiegebonden detailhandel toegestaan.

Artikel 39 Activiteit detailhandel - tuininrichtings- en dierenartikelen

39.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel - tuininrichtings- en dierenartikelen' is detailhandel in tuininrichtings- en dierenartikelen toegestaan.

Artikel 40 Activiteit gasleiding

40.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit gasleiding' is aanleg, beheer, onderhoud en gebruik van een buisleiding gevaarlijke stoffen toegestaan.

Artikel 41 Activiteit groen

41.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit groen' zijn activiteiten toegestaan met betrekking tot:

1. aanleg, beheer, onderhoud en gebruik van groenvoorzieningen;
2. aanleg, beheer, onderhoud en gebruik van fiets- en wandelpaden, straatmeubilair, speelvoorzieningen en bestaande ontsluitingswegen;
3. extensieve recreatie.

Artikel 42 Activiteit hoogspanningsleiding

42.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit hoogspanningsleiding' zijn activiteiten gericht op aanleg, bouw, onderhoud en gebruik van het transport van elektriciteit door een ondergrondse hoogspanningsleiding toegestaan.

Artikel 43 Activiteit horeca van categorie 1

43.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit horeca van categorie 1' zijn horecabedrijven in de categorie horeca - 1 toegestaan.

Artikel 44 Activiteit horeca van categorie 2

44.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit horeca van categorie 2' zijn horecabedrijven van categorie horeca - 2 toegestaan.

Artikel 45 Activiteit kantoor

45.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit kantoor' is een kantoor toegestaan.

Artikel 46 Activiteit nutsvoorziening

46.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit nutsvoorziening' is een nutsvoorziening toegestaan.

Artikel 47 Activiteit park

47.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit park' zijn activiteiten toegestaan met betrekking tot:

1. aanleg, beheer, onderhoud en gebruik van groenvoorzieningen;
2. aanleg, beheer, onderhoud en gebruik van fiets- en wandelpaden, straatmeubilair, speelvoorzieningen en en bestaande ontsluitingswegen;
3. extensieve recreatie.

47.2 Verboden activiteiten

1. Onder gebruik in strijd met het omgevingsplan, wordt in ieder geval begrepen gebruik van gronden:
 - a. als standplaats voor onderkomens en stacaravans of voor enige andere vorm van kamperen;
 - b. voor het aanbrengen van afbeeldingen of tekens voor commerciële doeleinden;
 - c. voor het opstellen, opslaan, lozen c.q. storten, al dan niet ten verkoop, van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, producten, voer- of vaartuigen of machines.
2. De in dit lid onder 1. genoemde gebruiksvormen zijn niet verboden, indien en voorzover deze onlosmakelijk verbonden zijn met werken en werkzaamheden, waarvoor een omgevingsvergunning is verleend.

Artikel 48 Activiteit rioolleiding

48.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit rioolleiding' is aanleg, bouw, onderhoud en gebruik van een rioolleiding toegestaan.

Artikel 49 Activiteit supermarkt

49.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit supermarkt' is een supermarkt toegestaan.

Artikel 50 Activiteit trampolinehal

50.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit trampolinehal' is een trampolinehal toegestaan.

Artikel 51 Activiteit verblijfsgebied

51.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit verblijfsgebied' zijn activiteiten met betrekking tot aanleg, bouw, gebruik en instandhouding van de volgende voorzieningen toegestaan:

1. ten behoeve van bestemmingsverkeer en verblijfsfuncties;
2. aanleg, beheer, onderhoud en gebruik van fiets- en wandelpaden, straatmeubilair en speelvoorzieningen;
3. voorzieningen voor het openbaar vervoer, zoals busstations;
4. terrassen;
5. nutsvoorzieningen;
6. onderdoorgangen, alsmede toegangen tot ondergrondse voorzieningen ten behoeve van direct aangrenzende functies en activiteiten.

Artikel 52 Activiteit water - Nederrijn

52.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit water - Nederrijn' zijn activiteiten met betrekking tot het gebruik als rivier, inclusief het gebruik als scheepvaartweg, waaronder tevens wordt verstaan het gebruik ten behoeve van het laden en lossen van schepen, toegestaan.

Artikel 53 Activiteit wegverkeer

53.1 Toegelaten activiteiten

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit wegverkeer' zijn activiteiten met betrekking tot aanleg, bouw, gebruik en instandhouding van de volgende voorzieningen toegestaan:

1. gericht op de afwikkeling van het doorgaande verkeer en parkeren;
2. voorzieningen voor het openbaar vervoer, zoals busstations;
3. geluidwerende voorzieningen;
4. straatmeubilair;
5. onderdoorgangen, alsmede toegangen tot ondergrondse voorzieningen ten behoeve van direct aangrenzende functies en activiteiten.

Artikel 54 Algemene regels over activiteiten

54.1 Toepassingsbereik

Dit artikel is van toepassing ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - algemene regels over activiteiten'.

54.2 Gebruik conform maatvoering

Indien op de verbeelding omgevingsnormen of maatvoeringen zijn opgenomen, is gebruik uitsluitend toegestaan met inachtneming van deze normen.

54.3 Bijbehorende activiteiten

De volgende activiteiten zijn in het gehele plangebied toegestaan:

1. groen en watervoorzieningen;
2. overige voorzieningen en bijbehorende activiteiten, die qua aard, oppervlakte en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit, zoals nutsvoorzieningen en fitnessvoorzieningen ten behoeve van de hoofdactiviteit. Hieronder worden geen ondergeschikte horeca, niet zijnde bedrijfskantines, detailhandel en gebruiksfuncties en nevengebruiksfuncties zoals omschreven in het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage IV. bij artikel 5.3 tweede en derde lid, onderdeel E Zeer kwetsbare gebouwen, zoals die regel geldt op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, verstaan;
3. parkeren als bijbehorende activiteit, tenzij;
 - a. dit binnen de gronden met de functie 'Natuurgebied', 'Bosgebied', 'Heidegebied', 'Tuingebied' of 'Parkgebied' plaatsvindt, dan dient dit expliciet aangegeven te zijn;
 - b. dit binnen de gronden met 'Waarde Landschap en Natuur' plaatsvindt, dan dient dit expliciet aangegeven te zijn.

Hoofdstuk 5 Bouwen

Artikel 55 Algemene bouwregels

55.1 Toepassingsbereik

Dit artikel is van toepassing ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - algemene bouwregels'.

55.2 Algemeen

1. Voor de bouwregels die zijn opgenomen in dit omgevingsplan geldt dat deze moeten worden toegepast met in achtneming van de algemene bouwregels in dit artikel.
2. Indien op een locatie meerdere bouwregels van toepassing zijn, moet bij het bouwen worden voldaan aan alle ter plaatse geldende bouwregels.

55.3 Bouwen passend binnen functie/activiteit

Bouwactiviteiten zijn uitsluitend toegestaan voor zover deze passen binnen de toegestane activiteiten zoals omschreven in deze regels.

55.4 Bouwen binnen bouwvlak

1. Indien op de verbeelding een bouwvlak is aangegeven mag, behoudens andersluidende bepalingen in deze regels, uitsluitend worden gebouwd binnen dit bouwvlak.
2. Indien geen bouwvlak is aangegeven, mag uitsluitend worden gebouwd voor zover daartoe in de betreffende bouwregel uitdrukkelijk mogelijkheden zijn opgenomen.

55.5 Bouwen buiten bouwvlak

Afwijken van het bepaalde in artikel 55.4 is alleen toegestaan indien:

1. het gaat om het bouwen van erkers, luifels, balkons, keldergaten (koekoeken) of galerijen, mits de overschrijding maximaal 2 m bedraagt;
2. het de bouw van volledig beneden peil gelegen bouwwerken betreft, mits:
 - a. een diepte van 6 m niet wordt overschreden;
 - b. het maaiveld wordt afgewerkt op een wijze die past binnen de activiteit en de ter plaatse geldende waarden;
 - c. geen onevenredige toename van de parkeerdruk plaatsvindt;
 - d. de activiteitengrens niet wordt overschreden;

55.6 Bouwen conform maatvoering

1. Indien op de verbeelding ter plaatse van een locatie maatvoeringsaanduidingen of omgevingsnormen zijn opgenomen, mag uitsluitend worden gebouwd met inachtneming van de ter plaatse van deze locatie gegeven maximum-, minimum-, verplichte dan wel andere maten.
2. Voor een locatie waar geen maatvoeringsaanduidingen of omgevingsnormen op de verbeelding zijn opgenomen, mag uitsluitend worden gebouwd met inachtneming van de in de regels opgenomen maten die van toepassing zijn op de betreffende locatie.

55.7 Bouwen afwijkende maatvoering

Bouwen in afwijking van de in deze regels opgenomen bebouwingsregels, voor zover het betreft de maximum bouwhoogte, de maximum goothoogte, maximum oppervlak en de maximum inhoud, is alleen toegestaan indien:

1. de afwijking niet meer dan 10% van de in de regels vastgelegde maten bedraagt;
2. geen onevenredig afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de privacy van omwonenden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

55.8 Bouwen van bouwwerken algemeen nut

Afwijken van de bouwregels voor het oprichten van kunstobjecten en niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut met een inhoud groter dan 3m², zoals transformatorstations, rioolgemalen en schakelhuisjes, is alleen toegestaan indien:

1. de inhoud niet meer dan 75 m³ bedraagt;

2. voor zover het een sirenemast betreft, de hoogte niet meer dan 18 m bedraagt;
3. voor zover het een bouwwerk, geen gebouw zijnde, ten behoeve van (tele)communicatie betreft:
 - a. voorzover vrijstaand, de hoogte niet meer bedraagt dan 20 meter;
 - b. voorzover op of aan een ander bouwwerk te plaatsen, de hoogte niet meer bedraagt dan 8 meter boven de aangegeven maximum bouwhoogte;
4. voor zover het geluidwerende voorzieningen betreft, deze noodzakelijk zijn ingevolge de Wet geluidhinder dan wel Aanvullingswet geluid Omgevingswet, zoals die gelden op het moment van terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan.

55.9 Bouwen van hekwerken dakterrassen

Afwijken van de bouwregels voor de maximum bouwhoogte voor het oprichten van hekwerken ten behoeve van het gebruik van platte daken als dakterras is toegestaan indien:

1. de bouwhoogte maximaal 1 meter meer dan de maximaal toegestane bouwhoogte bedraagt;
2. er geen sprake van onevenredige aantasting van de belangen van omwonenden met betrekking tot privacy, uitzicht en bezonning is.

55.10 Algemene beoordelingsregels

Voor de bouwactiviteiten genoemd in 55.5, 55.7, 55.8 en 55.9 geldt dat bouwen alleen is toegestaan indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

1. het straat- en bebouwingsbeeld;
2. cultureel erfgoed;
3. de woonsituatie;
4. de verkeerssituatie;
5. de sociale veiligheid;
6. de milieusituatie;
7. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
8. de belangen zoals genoemd in hoofdstuk 3.

Artikel 56 Bouwregel bentoniet-cementwand

56.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel bentoniet-cementwand' geldt dat bouwwerken alleen mogen worden gebouwd indien:

1. in de regels van dit omgevingsplan expliciet wordt aangegeven dat ter plaatse mag worden gebouwd; of
2. als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de bouwwerken passen binnen de functies dan wel activiteiten zoals omschreven in deze regels; en
 - b. indien de belangen, gediend met instandhouding van de bentoniet-cementwand, niet worden geschaad; en
 - c. ter zake onderdeel b daarvan vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de wandbeheerder.

Artikel 57 Bouwregel brandstofleiding

57.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel brandstofleiding' geldt dat bouwwerken alleen mogen worden gebouwd indien:

1. het gaat om bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m; of
2. het gaat om bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende functies en activiteiten indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering; of
3. als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

- a. de bouwwerken passen binnen de functies dan wel activiteiten zoals omschreven in deze regels; en
 - b. geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding en bijbehorende belemmeringenstrook; en
 - c. ter zake onderdeel b daarvan vooraf advies van de leidingbeheerder is ingewonnen; en
 - d. geen zeer kwetsbare gebouwen worden gebouwd; en
- geen kwetsbare worden gebouwd, tenzij er sprake is van functionele binding met de buisleiding.

Artikel 58 Bouwregel gasleiding

58.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel gasleiding' geldt dat bouwwerken alleen mogen worden gebouwd indien:

1. het gaat om bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m; of
2. het gaat om bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende functies en activiteiten, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering; of
3. als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de bouwwerken passen binnen de functies dan wel activiteiten zoals omschreven in deze regels; en
 - b. geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding en bijbehorende belemmeringenstrook; en
 - c. ter zake onderdeel c daarvan vooraf advies van de leidingbeheerder is ingewonnen; en
 - d. geen zeer kwetsbare gebouwen worden gebouwd; en
 - e. geen kwetsbare worden gebouwd, tenzij er sprake is van functionele binding met de buisleiding.

Artikel 59 Bouwregel groen

59.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel groen' mogen uitsluitend in de activiteiten passende bouwwerken worden gebouwd, zoals speeltoestellen en verlichting met een maximale bouwhoogte van 4 meter.

Artikel 60 Bouwregel hoogspanningsleiding

60.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel hoogspanningsleiding' geldt dat bouwwerken alleen mogen worden gebouwd indien:

1. het gaat om bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m; of
2. het gaat om bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende functies en activiteiten, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering; of
3. als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de bouwwerken passen binnen de functies dan wel activiteiten zoals omschreven in deze regels; en
 - b. geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding en bijbehorende belemmeringenstrook; en
 - c. ter zake onderdeel b daarvan vooraf advies van de leidingbeheerder is ingewonnen; en
 - d. geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

Artikel 61 Bouwregel park

61.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel park' geldt dat bouwwerken alleen mogen worden gebouwd indien:

1. in de regels van dit omgevingsplan expliciet wordt aangegeven dat ter plaatse mag worden gebouwd; of
2. als wordt volaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de bouwwerken passen binnen de functies dan wel activiteiten zoals omschreven in deze regels; en
 - b. geen onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de stedenbouwkundige, landschappelijke, ecologische, cultuurhistorische en natuurwaarden; en
 - c. de bouwhoogte maximaal 4 m bedraagt.

Artikel 62 Bouwregel rioolleiding

62.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel rioolleiding' geldt dat bouwwerken alleen mogen worden gebouwd indien:

1. het gaat om bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m; of
2. het gaat om bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende functies en activiteiten, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering; of
3. als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de bouwwerken passen binnen de functies dan wel activiteiten zoals omschreven in deze regels; en
 - b. geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding; en
 - c. ter zake onderdeel a daarvan vooraf advies van de leidingbeheerder is ingewonnen.

Artikel 63 Bouwregel verblijfsgebied

63.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel verblijfsgebied' gelden de volgende regels:

1. Op deze gronden mogen, met inachtneming van de op de verbeelding aangegeven maximumbouwhoogte en voor zover aangegeven, het bebouwingspercentage uitsluitend in de gegeven activiteit passende bouwwerken worden gebouwd.
2. De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals entrees tot parkeergarages en straatmeubilair mag ten hoogste 5 m bedragen.

Artikel 64 Bouwregel water - Nederrijn

64.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel water - Nederrijn' mogen uitsluitend bouwwerken worden opgericht welke passen binnen de activiteit als bedoeld in 52.1 en vallen onder het normale beheer en onderhoud van de rivier, zoals oever- en kribvakverdedigingen, strekdammen en het plaatsen van bakens en scheepvaarttekens.

Artikel 65 Bouwregel waterkering

65.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel waterkering' geldt dat bouwwerken alleen mogen worden gebouwd indien:

1. de bouwwerken ten dienste van de waterkering staan; of
2. als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de bouwwerken passen binnen de functies dan wel activiteiten zoals omschreven in deze regels; en
 - b. de waterkerende functie niet wordt geschaad; en
 - c. ter zake onderdeel b daarvan vooraf advies van de waterbeheerder is ingewonnen.

Artikel 66 Bouwregel waterstaat

66.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel waterstaat' geldt dat bouwwerken alleen mogen worden gebouwd indien:

1. het gaat om bouwwerken, geen gebouw zijnde, zoals voorzieningen ten behoeve van het rivierbeheer, waaronder bebakening en waterstaatkundige voorzieningen; of
2. als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de bouwwerken passen binnen de functies dan wel activiteiten zoals omschreven in deze regels; en
 - b. de waterstaattoeleinden daardoor niet worden geschaad zoals de waterberging en de afvoer van hoog oppervlaktewater, sediment en ijs ten behoeve van de rivier; en
 - c. ter zake onderdeel b daarvan vooraf advies van de rivierbeheerder is ingewonnen.

Artikel 67 Bouwregel wegverkeer

67.1 Bouwregels

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bouwregel wegverkeer' gelden de volgende bouwregels:

1. Op deze gronden mogen, met inachtneming van de op de verbeelding aangegeven maximumbouwhoogte en voor zover aangegeven, het bebouwingspercentage uitsluitend in de gegeven activiteit passende bouwwerken worden gebouwd.
2. De hoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde, anders ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer, zoals geluidwerende voorzieningen, mag ten hoogste 4 m bedragen.

Hoofdstuk 6 Omgevingsnormen

Artikel 68 Omgevingsnorm detailhandel - productiegebonden

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm detailhandel - productiegebonden' bedraagt de productiegebonden detailhandel maximaal 10% van het bvo van het bedrijf met een maximum van 100 m² per bedrijf.

Artikel 69 Omgevingsnorm geluid - bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark

69.1 Verhouding met regels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan van rijkswege (bruidsschat)

Waar de regels in dit artikel afwijken van de regels over geluid in paragraaf 22.3.4 van het omgevingsplan, hebben de regels in dit artikel voorrang op die bepalingen.

69.2 Toepassingsbereik

1. De regels uit dit artikel gelden ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm geluid - bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark'.
2. De regels in dit artikel zijn van toepassing op het geluid dat wordt veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van bestaande bedrijven zoals toegestaan volgens artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark waarbij het gaat om activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die:
 - a. rechtstreeks met elkaar samenhangen en met elkaar in technisch verband staan; of
 - b. elkaar functioneel ondersteunen.
3. De waarden in dit artikel zijn niet van toepassing op:
 - a. het geluid op een niet-geluidgevoelige gevel;
 - b. het geluid van een activiteit op 'geluidgevoelige gebouwen met een functionele binding of voormalige functionele binding' met die activiteit; en
 - c. onversterkt menselijk stemgeluid, tenzij het muziekgeluid is of daarmee vermengd is.

69.3 Normadressaat

Aan dit artikel wordt voldaan door degene die de activiteit verricht, tenzij anders is bepaald. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de omgevingsnorm.

69.4 Waar de waarden gelden

De waarden uit tabel 1 lid 69.5 voor het geluid als gevolg van die activiteit gelden, tenzij anders bepaald:

1. op een geluidgevoelig gebouw dat op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten, anders dan een woonschip of woonwagen:
 - a. op de gevel, als het gaat om een geluidgevoelig gebouw; en
 - b. op de uiterste locatie waar een gevel mag komen, als het gaat om een nieuw te bouwen geluidgevoelig gebouw, totdat het geluidgevoelige gebouw is gerealiseerd, waarna de geluidbelasting op de gevel geldt (zie onder a);
2. op een woonschip of woonwagen, op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van dat woonschip of die woonwagen;
3. voor zover er binnen 50 meter vanaf de grens van de locatie waar de activiteit wordt verricht geen geluidgevoelig gebouw is gelegen of toegelaten, gelden de waarden in dit artikel voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau op een afstand van 50 meter van de grens van de locatie waar de activiteit wordt verricht.
4. Wanneer er voor bestaande bedrijven zoals toegestaan volgens 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark maatwerkvoorschriften van toepassing zijn, gelden de in de maatwerkvoorschriften vastgelde waarde, voor de aspecten waarop dat maatwerkvoorschrift betrekking heeft, op de locatie c.q. toetspunten zoals benoemd in de maatwerkvoorschriften.

69.5 Geluidwaarden

1. Bij het verrichten van een activiteit bedraagt het geluid als gevolg van die activiteit niet meer dan de waarden in tabel 1.

	07.00- 19.00 uur	19.00- 23.00 uur	23.00- 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau L _{Ar,LT}	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Maximaal geluidniveau L _{Amax} veroorzaakt door aandrijfgeluid van transportmiddelen	--	70 dB(A)	70 dB(A)
Maximaal geluidniveau L _{Amax} veroorzaakt door andere piekgeluiden	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

Tabel 1

2. Wanneer voorafgaand aan de vaststelling van dit omgevingsplan, er maatwerkvoorschriften zijn vastgesteld voor bestaande bedrijven zoals toegestaan volgens artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark, gaat, bij strijdigheid tussen die maatwerkvoorschriften en de waarde zoals genoemd in tabel 1, het maatwerkvoorschrift voor op tabel 1.

Artikel 70 Omgevingsnorm geluid - bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark

70.1 Verhouding met regels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan van rijkswege (bruidsschat)

Waar de regels in dit artikel afwijken van de regels over geluid in paragraaf 22.3.4 van het omgevingsplan, hebben de regels in dit artikel voorrang op die bepalingen.

70.2 Toepassingsbereik

1. De regels uit dit artikel gelden ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm geluid - bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark'.
2. De regels in dit artikel zijn van toepassing op het geluid dat wordt veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemenging zoals toegestaan volgens artikel 28 Activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark waarbij het gaat om activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die:
 - a. rechtstreeks met elkaar samenhangen en met elkaar in technisch verband staan; of
 - b. elkaar functioneel ondersteunen.
3. De waarden in dit artikel zijn niet van toepassing op:
 - a. het geluid op een niet-geluidgevoelige gevel;
 - b. het geluid van een activiteit op 'geluidgevoelige gebouwen met een functionele binding of voormalige functionele binding' met die activiteit; en
 - c. onversterkt menselijk stemgeluid, tenzij het muziekgeluid is of daarmee vermengd is.

70.3 Normadressaat

Aan dit artikel wordt voldaan door degene die de activiteit verricht, tenzij anders is bepaald. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de omgevingsnorm.

70.4 Waar de waarden gelden

De waarden uit tabel 2 lid 70.5 voor het geluid als gevolg van die activiteit gelden, tenzij anders bepaald:

1. op een geluidgevoelig gebouw dat op grond van dit omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten, anders dan een woonschip of woonwagen:

- a. op de gevel, als het gaat om een geluidgevoelig gebouw; en
- b. op de uiterste locatie waar een gevel mag komen, als het gaat om een nieuw te bouwen geluidgevoelig gebouw, tot dat het geluidgevoelige gebouw is gerealiseerd, waarna de geluidbelasting op de gevel geldt (zie onder a);
2. op een woonschip of woonwagen, op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van dat woonschip of die woonwagen;
3. voor zover er binnen 10 meter vanaf de grens van de locatie waar de activiteit wordt verricht geen geluidgevoelig gebouw is gelegen of toegelaten, gelden de waarden in dit artikel voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ook op een afstand van 10 meter van de grens van de locatie waar de activiteit wordt verricht.
4. de onder 3 genoemde afstand van 10 meter wordt verruimd tot maximaal 30 meter, voor zover de locatie grenst aan openbaar gebied en tot zover er geen geluidgevoelige gebouwen zijn gelegen of toegelaten.

70.5 Geluidwaarden

Bij het verrichten van een activiteit is het geluid als gevolg van die activiteit niet meer dan de waarden in tabel 2.

	07.00- 19.00 uur	19.00- 23.00 uur	23.00- 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau L _{Ar,LT}	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Maximaal geluidniveau L _{Amax} veroorzaakt door aandrijfgeluid van transportmiddelen	--	70 dB(A)	70 dB(A)
Maximaal geluidniveau L _{Amax} veroorzaakt door andere piekgeluiden	--	65 dB(A)	65 dB(A)

Tabel 2

70.6 Maatwerkvoorschriften

Burgermeester en wethouders kunnen een maatwerkvoorschrift stellen over:

1. activiteiten waarbij, anders dan door laden en lossen, regelmatig maximale geluidniveaus L_{Amax} van meer dan 70 dB(A) in de dagperiode optreden, die tot hinder leiden; en
2. activiteiten waarbij door het laden en lossen regelmatig maximale geluidniveaus L_{Amax} van meer dan 75 dB(A) in de dagperiode optreden, die tot hinder leiden.

Artikel 71 Omgevingsnorm maximum bouwhoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde 3 m

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bouwhoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde 3 m' bedraagt de maximum bouwhoogte van een bouwwerk, geen gebouw zijnde 3 m.

Artikel 72 Omgevingsnorm maximum bouwhoogte geluidwerende voorzieningen 5 m

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bouwhoogte geluidwerende voorzieningen 5 m' bedraagt de maximum bouwhoogte van bouwwerk, geen gebouw zijde ten behoeve van een geluidwerende voorziening 5 m.

Artikel 73 Omgevingsnorm maximum bvo detailhandel - perifeer 5000 m2

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo detailhandel perifeer 5000 m2' bedraagt het bvo aan perifere detailhandel maximaal 5000 m2.

Artikel 74 Omgevingsnorm maximum bvo horeca 100 m2 per horecabedrijf

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo horeca 100 m2 per bedrijf' bedraagt het maximum bvo van de activiteit horeca 100 m2 per horecabedrijf.

Artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 4663 m2

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 4663 m2' bedraagt het maximum bvo van de activiteit supermarkt 4663 m².

Artikel 76 Omgevingsnorm maximum inhoud bedrijfswoning 500 m3

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum inhoud bedrijfswoning 500 m3' bedraagt de maximum inhoud van een bedrijfswoning 500 m3.

Artikel 77 Omgevingsnorm maximum percentage bvo kantoor 30%

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum percentage bvo kantoor 30%' mag maximaal 30% van de bvo per bedrijf uit kantoorruimte ten behoeve van het bedrijf bestaan.

Artikel 78 Omgevingsnorm maximum percentage bvo kantoor 70%

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum percentage bvo kantoor 70%' mag maximaal 70% van de bvo per bedrijf uit kantoorruimte ten behoeve van het bedrijf bestaan.

Artikel 79 Omgevingsnorm minimum afstand tot bouwperceelsgrens 3m

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm minimum afstand tot bouwperceelsgrens 3m' bedraagt de afstand van gebouwen tot de bouwperceelsgrens minimaal 3 meter.

Hoofdstuk 7 Omgevingsplanactiviteiten

Artikel 80 Omgevingsplanactiviteit afschermingslaag

80.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone-omgevingsplanactiviteit afschermingslaag' zonder omgevingsvergunning de volgende werken geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

1. het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgroning of ophoging;
2. het verrichten van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
3. het aanbrengen van diepwortelende beplanting;
4. het dieper dan 1 meter beneden peil indrijven van voorwerpen in de grond;
5. het verwijderen of verplaatsen van delen van de afschermingslaag.

80.2 Uitzonderingen vergunningsplicht

Het in 80.1 vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

1. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen;
2. welke op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn.

80.3 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning als bedoeld in 80.1 wordt alleen verleend:

1. als geen afbreuk wordt gedaan aan de belangen die gediend zijn met instandhouding van de afschermingslaag; en
2. ter zake onderdeel 1 daarvan vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de beheerder van de afschermingslagen.

Artikel 81 Omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst

81.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst' zonder omgevingsvergunning af te wijken van artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voor zover het gaat om het oprichten van een bedrijf (of een gedeelte daarvan) op te richten dat niet in de bedrijvenlijst voorkomt.

81.2 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning als bedoeld in 81.1 wordt alleen verleend als door vestiging van het desbetreffende bedrijf in vergelijking met bedrijven die in de aangegeven categorieën van de bedrijvenlijst, zoals bedoeld in de artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voorkomen, geen blijvend onevenredige aantasting van het woon- en leefmilieu zal plaatsvinden.

Artikel 82 Omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkten

82.1 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkten' zonder omgevingsvergunning af te wijken van het maximaal toegestane bvo ten behoeve van supermarkten.

82.2 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning, als bedoeld in 82.1, wordt verleend indien:

1. met maximaal 10% wordt afgeweken van het maximaal toegestane bvo tot een maximum van "TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

- 150m²;
2. op basis van een distributieplanologisch onderzoek met betrekking tot de bewinkeling en de economische ontwikkelingen in Arnhem en aangrenzende regio op grond waarvan kan worden vastgesteld dat geen duurzame ontwrichting ontstaat;
 3. dit het woon- en leefklimaat niet onevenredig aantast.

Artikel 83 Omgevingsplanactiviteit bentoniet-cementwand

83.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone-omgevingsplanactiviteit bentoniet-cementwand' zonder omgevingsvergunning de volgende werken geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

1. het aanbrengen van gesloten wegdek;
2. het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgroning of ophoging;
3. het verrichten van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
4. het aanbrengen van diepwortelende beplanting;
5. het indrijven van voorwerpen in de grond;
6. het permanent opslaan van goederen.

83.2 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning als bedoeld in 83.1 wordt verleend indien:

1. de belangen, gediend met instandhouding van de bentoniet-cementwand, niet worden geschaad; en
2. ter zake onderdeel 1 daarvan vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de wandbeheerder.

Artikel 84 Omgevingsplanactiviteit brandstofleiding

84.1 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit buisleiding' zonder omgevingsvergunning de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

1. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen
2. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
3. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
4. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diep ploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
5. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
6. het permanent opslaan van goederen.

84.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

Het verbod uit artikel 84.1 geldt niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

1. Die reeds in uitvoering zijn op het van kracht worden van het plan;
2. Het normale onderhoud van de buisleiding en de belemmeringenstrook betreffen;
3. graafwerkzaamheden als bedoeld in artikel 1, van de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan.

84.3 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning als bedoeld in 84.1 wordt verleend indien:

1. geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding en bijbehorende belemmeringenstrook; en
2. ter zake onderdeel 1 daarvan vooraf advies van de leidingbeheerder is ingewonnen.

Artikel 85 Omgevingsplanactiviteit gasleiding

85.1 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit buisleiding' zonder omgevingsvergunning de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

1. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
2. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
3. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
4. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
5. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
6. het permanent opslaan van goederen.

85.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

Het verbod uit artikel 85.1 geldt niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

1. Die reeds in uitvoering zijn op het van kracht worden van het plan;
2. Het normale onderhoud van de buisleiding en de belemmeringenstrook betreffen;
3. graafwerkzaamheden als bedoeld in artikel 1, van de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan.

85.3 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning als bedoeld in 85.1 wordt verleend indien:

1. geen blijvende afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding en bijbehorende belemmeringenstrook en;
2. ter zake onderdeel 1 daarvan vooraf advies van de leidingbeheerder is ingewonnen.

Artikel 86 Omgevingsplanactiviteit hoogspanningsleiding

86.1 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit buisleiding' zonder omgevingsvergunning de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

1. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
2. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
3. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
4. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
5. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
6. het permanent opslaan van goederen.

86.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

Het verbod uit artikel 86.1 geldt niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

1. Die reeds in uitvoering zijn op het van kracht worden van het plan;
2. Het normale onderhoud van de hoogspanningsleiding en de belemmeringenstrook betreffen;
3. graafwerkzaamheden als bedoeld in artikel 1, van de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken, zoals die gelden op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan.

86.3 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning als bedoeld in 86.1 wordt verleend indien:

1. geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding en bijbehorende belemmeringenstrook; en
2. ter zake onderdeel 1 daarvan vooraf schriftelijk advies van de leidingbeheerder is ingewonnen; en "TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

3. geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

Artikel 87 Omgevingsplanactiviteit karakteristieke bebouwing

87.1 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit karakteristieke bebouwing' zonder omgevingsvergunning bouwwerken te slopen.

87.2 Uitzonderingen vergunningsplicht

Het in 87.1 vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van sloop werkzaamheden die;

1. het normale onderhoud betreffen;
2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan.

87.3 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning, als bedoeld in 87.1 wordt verleend indien:

1. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de karakteristieke hoofdvorm van de bebouwing; of
2. de karakteristieke hoofdvorm niet langer aanwezig is en niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het gebouw kan worden hersteld; of
3. de karakteristieke hoofdvorm in redelijkheid niet te handhaven is; of
4. het delen van een gebouw of bijgebouwen betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

Artikel 88 Omgevingsplanactiviteit landschap en natuur

88.1 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit landschap en natuur' zonder omgevingsvergunning de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

1. het vellen, rooien en beschadigen van houtgewassen
2. het aanbrengen van beplantingen
3. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, constructies, installaties of andere apparatuur;
4. het verlagen van de bodem of het afgraven van gronden waarvoor geen ontgrondingsvergunning is vereist
5. het ophogen van gronden;
6. het gebruik van groeistoffen, stoorstoffen of kunstmest
7. het aanleggen, verbreden of verharderen van voet-, rijwielpaden, ontsluitingswegen en parkeerplaatsen
8. het aanbrengen van oppervlakte verharding groter dan 25 m².
9. het aanbrengen van recreatievoorzieningen (incl. raster, wildroosters en ruitervoorzieningen)
10. het graven, dichten, verdiepen of verbreden van greppels, sloten, vijvers, beken en andere watergangen;
11. het aanleggen van reservoirs.

88.2 Uitzonderingen vergunningsplicht

Het verbod uit artikel 88.1 geldt niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

1. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen;
2. welke op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn.

88.3 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning, als bedoeld in 88.1 wordt verleend indien:

1. deze verband houden met de doeleinden, die aan de desbetreffende functies en activiteiten zijn toegekend en
2. hierdoor dan wel door daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de

landschappelijke-, cultuurhistorische- en natuurwaarden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast.

Artikel 89 Omgevingsplanactiviteit rioolleiding

89.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten

Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone-omgevingsplanactiviteit rioolleiding' zonder omgevingsvergunning de volgende werken geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

1. het egaliseren en ophogen van gronden en/of het anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur;
2. het uitvoeren van graafwerkzaamheden dieper dan 30 cm;
3. het in de grond brengen van voorwerpen dieper dan 30 cm;
4. het aanleggen van oppervlakteverhardingen;
5. het planten van bomen en het aanbrengen van andere beplantingen die dieper wortelen of kunnen wortelen dan 30 cm.

89.2 Uitzonderingen vergunningsplicht

Het verbod uit artikel 89.1 geldt niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

1. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen;
2. noodzakelijk zijn in verband met het op de betreffende activiteit gerichte beheer of gebruik van de grond.

89.3 Beoordelingsregels

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 89.1 kan alleen worden verleend indien:

1. geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding; en
2. ter zake onderdeel 1 daarvan vooraf advies van de leidingbeheerder is ingewonnen.

Hoofdstuk 8 Algemene regels

Artikel 90 Toepassingsbereik

Dit artikel is van toepassing ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - algemene regels'.

Artikel 91 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 92 Overige regels

92.1 Parkeren

1. Een omgevingsvergunning voor het bouwen van gebouwen wordt slechts verleend indien bij de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt aangetoond dat gelet op de omvang of de functie van het gebouw in voldoende mate wordt voorzien in ruimte voor het parkeren of stallen van auto's in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.
2. Indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken - waarvoor een omgevingsvergunning is benodigd - daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in de parkeer- of stallingsbehoefte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden.
3. De onder 1 en 2 bedoelde ruimte voor het parkeren van personenauto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's.
4. Aan het bepaalde onder 1 en 2 wordt geacht te zijn voldaan indien de ruimte voor parkeren of stallen voldoet aan de in de beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem daartoe opgenomen normen.

92.2 Laden of lossen

Indien de functie van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden en lossen van goederen, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in, of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.

92.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruiken of laten gebruiken van gronden of bouwwerken waarbij niet in voldoende mate ruimte is aangebracht en in stand wordt gehouden op eigen terrein voor het genoemde in lid 92.1 overeenkomstig de beleidsregels als bedoeld in lid 92.4 zoals die golden op het tijdstip van indiening van de aanvraag om een omgevingsvergunning zoals bedoeld in lid 92.1 onder 1 en onder 2.

92.4 Beleidsregels

1. Burgemeester en wethouders passen deze regels toe met inachtneming van de door hen vastgestelde beleidsregels met betrekking tot het parkeren, zoals die gelden op het tijdstip van indiening van de aanvraag om een omgevingsvergunning zoals bedoeld onder lid 92.1 onder 1 en onder 2.
2. Indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, wordt rekening gehouden met de wijziging.

92.5 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de leden 92.1 en 92.2:

1. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit, of

2. voor zover op andere wijze in de benodigde parkeer- of stallingsruimte dan wel laad- of losruimte wordt voorzien.

92.6 Voorwaarden voor afwijken

Afwijken van de regels, als bedoeld in de leden 92.1 en 92.2 is slecht mogelijk indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

1. de parkeersituatie in de openbare ruimte;
2. de woon- en leefsituatie.

Artikel 93 Strijdige activiteiten

Onder gebruik van locaties in strijd met het omgevingsplan wordt in ieder geval verstaan:

1. het gebruik van bijgebouwen als zelfstandige woning;
2. het gebruik van de locaties ten behoeve van thuisprostitutie, raamprostitutie en seksinrichtingen.

Artikel 94 Seksinrichtingen

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning af te wijken van het bepaalde in artikel 93 tweede lid voor de vestiging van maximaal één seksinrichting per wijk onder voorwaarde dat:

1. het geen raamprostitutie betreft;
2. de aanvraag past binnen de ruimtelijk relevante aspecten van het vestigingsbeleid prostitutie;
3. het aantal seksinrichtingen, niet zijnde raamprostitutiebedrijven, op het grondgebied van de gemeente Arnhem na het afwijken van de regels niet meer dan acht zal bedragen;
4. er in de wijk nog geen seksinrichting is;
5. de seksinrichting niet in een appartementengebouw wordt gevestigd;
6. het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast;
7. er geen onevenredige vergroting van de parkeerdruk ontstaat;
8. de afstand tot de dichtstbijzijnde seksinrichting hemelsbreed tenminste 250 m bedraagt;
9. de inrichting niet meer dan acht werkplekken bevat.

Hoofdstuk 9 Overgangs- en slotregels

Artikel 95 Overgangsrecht

95.1 Overgangsrecht bouwwerken

95.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit hoofdstuk [22f] aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

95.1.2 Afwijken

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sublid 95.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sublid 95.1.1 met maximaal 10%.

95.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Het bepaalde in lid 95.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

95.2 Overgangsrecht gebruik

95.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van dit hoofdstuk [22f] en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

95.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 95.2.1 te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

95.2.3 Verbod hervatten strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 95.2.1 na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

95.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Het bepaalde in lid 95.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 96 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën.

Inhoudsopgave

Bijlagen

Bijlage 1	Bedrijvenlijst - Het Broek
Bijlage 2	Bedrijvenlijst - Nieuwe Haven
Bijlage 3	Revisievergunning 7 februari 2019
Bijlage 4	Revisievergunning 24 mei 2007
Bijlage 5	Veranderingsvergunning 12 november 2008
Bijlage 6	Melding verandering inrichting 3 maart 2008
Bijlage 7	Veranderingsvergunning 21 september 2009

Bijlage 1

Bedrijvenlijst – Het Broek

Behorende bij TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Bedrijvenlijst behorende bij artikel 23 Activiteit bedrijf – categorie 3.2 – Het Broek, artikel 24 Activiteit bedrijf – categorie 4.1 – Het Broek en artikel 26 Activiteit bedrijf – categorie 4.2 – Het Broek.

Categorie 1

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
22	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUCTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
2223	Grafische afwerking	0
223	Reproductiebedrijven opgenomen media	0
50	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN;	
5020.4	Autobeklederijen	0
52	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN	
527	Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0
64	POST EN TELECOMMUNICATIE	
642	Telecommunicatiebedrijven	0
72	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE	
72	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	0
74	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
7484.4	Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0
93	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9303	Begrafenisondernemingen:	
9303	- uitvaartcentra	0

Categorie 2

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
01	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW	
014	plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m2	10
0142	KI-stations	10
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
1581	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:	
1581	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	10
1593 t/m 1595	Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10
18	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
182	Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10
20	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
205	Kurkwaren-, riet- en vlechtwerfabrieken	10
22	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
2222.6	Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10
2223	Binderijen	10
2224	Grafische reproductie en zetten	10
2225	Overige grafische activiteiten	10
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2442	Farmaceutische produktenfabrieken:	
2442	- verbandmiddelenfabrieken	10
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN	
262, 263	Aardewerfabrieken:	
262, 263	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10
30	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS	
30	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparaties	10
31	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.	
316	Elektrotechnische industrie n.e.g.	10
36	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
362	Fabricage van munten, sieraden e.d.	10
363	Muziekinstrumentenfabrieken	10
40	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	- < 10 MVA	10
40	Gasdistributiebedrijven:	
40	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	10
40	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
40	- blokverwarming	10

41	WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER	
41	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
41	- < 1 MW	10
50	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
501, 502, 504	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10
5020.5	Autowasserijen	10
503, 504	Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	10
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5122	Grth in bloemen en planten	10
5134	Grth in dranken	10
5135	Grth in tabaksprodukten	10
5136	Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10
5137	Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	10
5138, 5139	Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10
514	Grth in overige consumentenartikelen	10
5156	Grth in overige intermediaire goederen	10
517	Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.)	10
60	VERVOER OVER LAND	
6022	Taxibedrijven, taxistandplaatsen	10
603	Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	10
64	POST EN TELECOMMUNICATIE	
641	Post- en koeriersdiensten	10
71	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ROERENDE GOEDEREN N.E.G.	
711	Personenautoverhuurbedrijven	10
714	Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10
73	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK	
731	Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	10
74	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
7481.3	Foto- en filmontwikkelcentrales	10
90	MILIEUDIENSTVERLENING	
9002.2	Afvalverwerkingsbedrijven:	
9002.2	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	10
93	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9301.2	Chemische wasserijen en ververijen	10
9301.3	Wasverzendinrichtingen	10

Categorie 3.1

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
01	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW	
014	Dienstverlening t.b.v. de landbouw	
014	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. > 500 m2	30
02	BOSBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. BOSBOUW	
020	Bosbouwbedrijven	30
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
1585	Deegwarenfabrieken	30
17	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
173	Textielveredelingsbedrijven	30
174, 175	Vervaardiging van textielwaren	30
176, 177	Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	30
18	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
181	Vervaardiging kleding van leer	30
183	Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	30
19	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)	
192	Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	30
193	Schoenenfabrieken	30
20	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
2010.2	Houtconserveringsbedrijven:	
2010.2	- met zoutoplossingen	30
21	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
2112	Papier- en kartonfabrieken:	
2122	- p.c. < 3 t/u	30
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2442	Farmaceutische produktenfabrieken:	
2442	- formulering en afvullen geneesmiddelen	30
2466	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	30
25	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF	
2512	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:	
2512	- vloeropp. < 100 m2	30
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN	
261	Glasfabrieken:	
2615	Glasbewerkingsbedrijven	30
2681	Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	30
32	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN - BENODIGDH.	
321 t/m 323	Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d.	30
3210	Fabrieken voor gedrukte bedrading	30
35	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)	
351	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
351	- houten schepen	30

36	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
364	Sportartikelenfabrieken	30
365	Speelgoedartikelenfabrieken	30
366	Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	30
40	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	- 10 - 100 MVA	30
40	Gasdistributiebedrijven:	
40	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	30
41	WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER	
41	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:	
41	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	30
45	BOUWNIJVERHEID	
45	- bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m2	30
45	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m2	30
50	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
5020.4	Autospuitinrichtingen	30
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5121	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	30
5124	Grth in huiden, vellen en leder	30
5125, 5131	Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	30
5132, 5133	Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	30
5151.1	Grth in vaste brandstoffen:	
5151.1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	30
5153	Grth in hout en bouwmaterialen	
	- algemeen: b.o. > 2000 m2	30
5154	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur	
	- algemeen: b.o. > 2.000 m2	30
518	Grth in machines en apparaten	
518	- overige	30
71	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN	
712	Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	30
713	Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	30
74	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
747	Reinigingsbedrijven voor gebouwen	30
90	MILIEUDIENSTVERLENING	
9002.2	Afvalverwerkingsbedrijven:	
9002.2	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	30
93	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9301.1	Wasserijen en strijkinrichtingen	30
9301.1	Tapijtreinigingsbedrijven	30

Categorie 3.2

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
151	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
151	- slachterijen en pluimveeslachterijen	50
151	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken p.o. > 1000 m2	50
1532, 1533	Groente- en fruitconservenfabrieken:	
1532, 1533	- jam	50
1532, 1533	- groente algemeen	50
1532, 1533	- met koolsoorten	50
1551	Zuivelprodukten fabrieken:	
1551	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	50
1552	Consumptie-ijsfabrieken p.o. > 200 m2	50
1581	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:	
1581	- v.c. >= 7500 kg meel/week	50
1582	Banket, biscuit- en koekfabrieken	50
1584	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
1584	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden p.o. > 200 m2	50
1586	Koffiebranderijen en theepakkerijen:	
1586	- theepakkerijen	50
1589.2	Soep- en soeparomafabrieken:	
1589.2	- zonder poederdrogen	50
1598	Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	50
17	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
171	Bewerken en spinnen van textielvezels	50
172	Weven van textiel:	
172	- aantal weefgetouwen < 50	50
20	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
2010.1	Houtzagerijen	50
202	Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	50
203, 204	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	50
21	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
2112	Papier- en kartonfabrieken:	
212	Papier- en kartonwarenfabrieken	50
2121.2	Golfkartonfabrieken:	
2121.2	- p.c. < 3 t/u	50
22	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
2221	Drukkerijen van dagbladen	50
2222	Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	50
23	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT-/KWEESTOFFEN	
2320.2	Smeeroliën- en vettenfabrieken	50
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2462	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:	
2462	- zonder dierlijke grondstoffen	50
2464	Fotochemische produktenfabrieken	50
25	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF	
2513	Rubber-artikelenfabrieken	50

26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN	
261	Glasfabrieken:	
261	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j	50
262, 263	Aardewerkfabrieken:	
262, 263	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	50
2661.2	Kalkzandsteenfabrieken:	
2661.2	- p.c. < 100.000 t/j	50
2662	Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	50
2663, 2664	Betonmortelcentrales:	
2663, 2664	- p.c. < 100 t/u	50
2665, 2666	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:	
2665, 2666	- p.c. < 100 t/d	50
267	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
267	- zonder breken, zeven en drogen p.o. > 2.000 m2	50
2682	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	50
28	VERVAARD. VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)	
281	Constructiewerkplaatsen:	
281	- gesloten gebouw	50
284	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	50
2851	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:	
2851	- thermisch verzinken	50
2851	- thermisch vertinnen	50
2851	- anodiseren, eloxeren	50
2851	- chemische oppervlaktebehandeling	50
2851	- emaileren	50
2851	- metaalharderen	50
2851	- lakspuiten en moffelen	50
2851	- algemeen	50
2851	- scoperen (opspreken van zink)	50
2851	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	50
2851	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)	50
2852	Overige metaalbewerkende industrie	50
287	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	50
29	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN	
29	Machine- en apparatenfabrieken:	
29	- p.o. < 2.000 m2	50
31	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.	
314	Accumulatoren- en batterijenfabrieken	50
34	VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS	
343	Auto-onderdelenfabrieken	50
35	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)	
351	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
351	- kunststof schepen	50
352	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:	
352	- algemeen	50
354	Rijwiel- en motorrijwielafabrieken	50
355	Transportmiddelenindustrie n.e.g.	50
36	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
361	Meubelfabrieken	50
40	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	

40	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	- 100 - 200 MVA	50
40	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
40	- stadsverwarming	50
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5123	Grth in levende dieren	50
5151.3	Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	50
5152.2 / 3	Grth in metalen en -halfabrikaten	50
60	VERVOER OVER LAND	
6021.1	Bus-, tram- en metrostations en -remises	50
6023	Touringcarbedrijven	50
6024	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. > 1000 m2	50
90	MILIEUDIENSTVERLENING	
9002.2	Afvalverwerkingsbedrijven:	
9002.2	- kabelbranderijen	50
9002.2	- oplosmiddeltherugwinning	50
	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9303	Begrafenisondernemingen:	
9303	- crematoria	50
9305	Dierenasiels en -pensions	50

Categorie 4.1

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
14	WINNING VAN ZAND, GRIND, KLEI, ZOUT, E.D.	
1421	Steen-, grit- en krijtmalerijen (open lucht):	
1421	- algemeen	100
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
152	Visverwerkingsbedrijven:	
152	- conserveren	100
1541	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:	
1541	- p.c. < 250.000 t/j	100
1542	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:	
1542	- p.c. < 250.000 t/j	100
1543	Margarinefabrieken:	
1543	- p.c. < 250.000 t/j	100
1561	Grutterswarenfabrieken	100
1561	Meelfabrieken:	
1561	- p.c. < 500 t/u	100
1562	Zetmeelfabrieken:	
1562	- p.c. < 10 t/u	100
1571	Veevoerfabrieken:	
1571	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u	100
1572	Vervaardiging van voer voor huisdieren	100
1587	Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	100
1589	Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	100
1589.1	Bakkerijgrondstoffenfabrieken	100
1589.2	Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	100
1592	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:	
1592	- p.c. < 5.000 t/j	100
16	VERWERKING VAN TABAK	
160	Tabakverwerkende industrie	100
17	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
1751	Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100
20	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
2010.2	Houtconserveringsbedrijven:	
2010.2	- met creosootolie	100
21	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
2111	Vervaardiging van pulp	100
2112	Papier- en kartonfabrieken:	
2112	- p.c. 3 - 15 t/u	100
2121.2	Golfkartonfabrieken:	
2121.2	- p.c. >= 3 t/u	100
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2414.1	Methanolfabrieken:	
2414.1	- p.c. < 100.000 t/j	100
25	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF	
2512	- vloeropp. >= 100 m	100

252	Kunststofverwerkende bedrijven:	
252	- zonder fenolharsen	100
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN	
264	Baksteen en baksteenelementenfabrieken	100
264	Dakpannenfabrieken	100
2652	Kalkfabrieken:	
2652	- p.c. < 100.000 t/j	100
2653	Gipsfabrieken:	
2653	- p.c. < 100.000 t/j	100
2661.1	Betonwarenfabrieken:	
2661.1	- zonder persen, triltafels en bekistingtrille	100
2682	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):	
2682	- overige isolatiematerialen	100
28	VERVAARD. VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)	
281	Constructiewerkplaatsen:	
281	- in open lucht, p.o. < 2.000 m2	100
2822, 2830	Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	100
284	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	100
2851	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:	
2851	- stralen	100
287	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:	
287	- p.o. < 2.000 m2	100
29	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN	
29	Machine- en apparatenfabrieken:	
29	- p.o. >= 2.000 m	100
31	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.	
311	Elektromotoren- en generatorenfabrieken	100
312	Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	100
313	Elektrische draad- en kabelfabrieken	100
34	VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS	
341	Autofabrieken en assemblagebedrijven	
341	- p.o. < 10.000 m2	100
3420.1	Carrosseriefabrieken	100
3420.2	Aanhangwagen- en opleggersfabrieken	100
74	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
7484.3	Veilingen voor landbouw- en visserijproducten	100

Categorie 4.2

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
1531	Aardappelprodukten fabrieken:	
1531	- vervaardiging van aardappelproducten	200
1541	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:	
	- p.c. $\geq$ 250.000 t/j	200
1551	Zuivelprodukten fabrieken:	
1551	- melkprodukten fabrieken v.c. $\geq$ 55.000 t/j	200
1551	- overige zuivelprodukten fabrieken	200
1561	Meelfabrieken:	
1561	- p.c. $\geq$ 500 t/u	200
17	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
172	Weven van textiel:	
172	- aantal weefgetouwen $\geq$ 50	200
21	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
2112	Papier- en kartonfabrieken:	
2112	- p.c. $\geq$ 15 t/u	200
2414.1	Methanolfabrieken:	
2414.1	- p.c. $\geq$ 100.000 t/j	200
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN	
261	Glasfabrieken:	
261	- glas en glasprodukten, p.c. $\geq$ 5.000 t/j	200
2661.1	Betonwarenfabrieken:	
2661.1	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. $<$ 100 t/d	200
2661.2	Kalkzandsteenfabrieken:	
2661.2	- p.c. $\geq$ 100.000 t/j	200
2663, 2664	Betonmortelcentrales:	
2663, 2664	- p.c. $\geq$ 100 t/u	200
2665, 2666	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:	
2665, 2666	- p.c. $\geq$ 100 t/d	200
267	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
267	- met breken, zeven of drogen, v.c. $<$ 100.000 t/j	200
2682	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):	
2682	- steenwol, p.c. $\geq$ 5.000 t/j	200
27	VERVAARDIGING VAN METALEN	
273	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:	
273	- p.o. $<$ 2.000 m ²	200
274	Non-ferro-metaalfabrieken:	
274	- p.c. $<$ 1.000 t/j	200
2751, 2752	IJzer- en staalgieterijen/ -smelterijen:	
2751, 2752	- p.c. $<$ 4.000 t/j	200
2753, 2754	Non-ferro-metaalgieterijen/ -smelterijen:	
2753, 2754	- p.c. $<$ 4.000 t/j	200
28	VERVAARD. VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)	
281	Constructiewerkplaatsen:	
281	- in open lucht, p.o. $\geq$ 2.000 m ²	200
2821	Tank- en reservoirbouwbedrijven:	

2821	- p.o. < 2.000 m2	200
29	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN	
29	Machine- en apparatenfabrieken:	
29	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	200
34	VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS	
341	Autofabrieken en assemblagebedrijven	
341	- p.o. >= 10.000 m	200
35	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)	
352	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:	
352	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	200
37	VOORBEREIDING TOT RECYCLING	
372	Puinbrekerijen en -malerijen:	
372	- v.c. < 100.000 t/j	200
372	Afvalscheidingsinstallaties	200
40	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	- 200 - 1000 MVA	200
40	Gasdistributiebedrijven:	
40	- gascompressorstations vermogen < 100 MW	200
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5152.1	Grth in metaalertsen:	
5152.1	- opslag opp. < 2.000 m2	200
63	DIENTSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER	
6311.2	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:	
6311.2	- containers	200
6311.2	- ertsen, mineralen, e.d., opslagopp. < 2.000	200
6311.2	- granen of meelsoorten, v.c. < 500 t/u	200
6311.2	- steenkool, opslagopp. < 2.000 m2	200
90	MILIEUDIENSTVERLENING	
9001	RWZI's en gieverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:	
9001	- 100.000 - 300.000 i.e.	200

Bijlage 2

Bedrijvenlijst – Nieuwe Haven

Behorende bij TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Bedrijvenlijst behorende bij artikel 25 Activiteit bedrijf – categorie 4.1 - Nieuwe Haven en artikel 27 Activiteit bedrijf – categorie 4.2 - Nieuwe Haven.

Categorie 1

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
22	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUCTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
221	Uitgeverijen (kantoren)	0
2223	Grafische afwerking	0
223	Reproductiebedrijven opgenomen media	0
50	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN;	
5020.4	Autobeklederijen	0
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
511	Handelsbemiddeling (kantoren)	0
52	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN	
527	Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0
61, 62	VERVOER OVER WATER/DOOR DE LUCHT	
61, 62	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	0
63	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER	
6322, 6323	Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	0
633	Reisorganisaties	0
634	Expeditiebedrijven, cargadoors (kantoren)	0
64	POST EN TELECOMMUNICATIE	
642	TV- en radiozendstations	0
642	Telecommunicatiebedrijven	0
70	VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED	
70	Verhuur van en handel in onroerend goed	0
72	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE	
72	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	0
73	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK	
732	Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	0
74	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
7484.4	Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0
75	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN	
75	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)	0
91	DIVERSE ORGANISATIES	
9111	Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	0
93	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9301.3	Wasserettes, wassalons	0
9303	Begrafenisondernemingen:	
9303	- uitvaartcentra	0

Categorie 2

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
01	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW	
014	plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²	10
0142	KI-stations	10
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
1581	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:	
1581	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	10
1593 t/m 1595	Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10
18	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
182	Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10
20	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
205	Kurkwaren-, riet- en vlechtwerfabrieken	10
22	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
2222.6	Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10
2223	Binderijen	10
2224	Grafische reproductie en zetten	10
2225	Overige grafische activiteiten	10
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2442	Farmaceutische produktenfabrieken:	
2442	- verbandmiddelenfabrieken	10
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN	
262, 263	Aardewerfabrieken:	
262, 263	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10
30	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS	
30	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparaties	10
31	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.	
316	Elektrotechnische industrie n.e.g.	10
33	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN	
33	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d.	10
36	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
362	Fabricage van munten, sieraden e.d.	10
363	Muziekinstrumentenfabrieken	10
40	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	

40	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	- < 10 MVA	10
40	Gasdistributiebedrijven:	
40	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	10
40	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
40	- blokverwarming	10
41	WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER	
41	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
41	- < 1 MW	10
50	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
501, 502, 504	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10
5020.5	Autowasserijen	10
503, 504	Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	10
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5122	Grth in bloemen en planten	10
5134	Grth in dranken	10
5135	Grth in tabaksprodukten	10
5136	Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10
5137	Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	10
5138, 5139	Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10
514	Grth in overige consumentenartikelen	10
5156	Grth in overige intermediaire goederen	10
5162	Grth in machines en apparaten	10
517	Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.)	10
60	VERVOER OVER LAND	
6022	Taxibedrijven, taxistandplaatsen	10
603	Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	
63	DIENTSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER	
6321	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	10
64	POST EN TELECOMMUNICATIE	
641	Post- en koeriersdiensten	10
71	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ROERENDE GOEDEREN N.E.G.	
711	Personenautoverhuurbedrijven	10
714	Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10
73	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK	
731	Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	10
74	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
7481.3	Foto- en filmontwikkelcentrales	10
80	ONDERWIJS	
801, 802	Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	10
803, 804	Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	10
90	MILIEUDIENSTVERLENING	
9000.3	Afvalverwerkingsbedrijven:	
9000.3	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	10

91	DIVERSE ORGANISATIES	
9301.2	Chemische wasserijen en ververijen	10
9301.3	Wasverzendinrichtingen	10

Categorie 3.1

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
01	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW	
014	Dienstverlening t.b.v. de landbouw	
014	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. > 500 m2	30
02	BOSBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. BOSBOUW	
020	Bosbouwbedrijven	30
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
1585	Deegwarenfabrieken	30
17	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
173	Textielveredelingsbedrijven	30
174, 175	Vervaardiging van textielwaren	30
176, 177	Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	30
18	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
181	Vervaardiging kleding van leer	30
183	Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	30
19	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)	
192	Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	30
193	Schoenenfabrieken	30
20	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
2010.2	Houtconserveringsbedrijven:	
2010.2	- met zoutoplossingen	30
21	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
2112	Papier- en kartonfabrieken:	
2112	- p.c. < 3 t/u	30
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2442	Farmaceutische produktenfabrieken:	
2442	- formulering en afvullen geneesmiddelen	30
2466	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	30
25	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF	
2512	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:	
2512	- vloeropp. < 100 m2	30
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN	
261	Glasfabrieken:	
2615	Glasbewerkingsbedrijven	30
2681	Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	30
32	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDH.	
321 t/m 323	Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d.	30
3210	Fabrieken voor gedrukte bedrading	30
35	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S,	

	AANHANGWAGENS)	
351	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
351	- houten schepen	30
36	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
364	Sportartikelenfabrieken	30
365	Speelgoedartikelenfabrieken	30
366	Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	30
40	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	- 10 - 100 MVA	30
40	Gasdistributiebedrijven:	
40	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	30
41	WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER	
41	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:	
41	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	30
45	BOUWNIJVERHEID	
45	Bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m2	30
45	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m2	30
50	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
5020.4	Autospuitinrichtingen	30
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5121	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	30
5125,5131	Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	30
5132, 5133	Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	30
5124	Grth in huiden, vellen en leder	30
5151.1	Grth in vaste brandstoffen:	
5151.1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	30
5153	Grth in hout en bouwmaterialen	
5153	- algemeen: b.o. > 2000 m2	30
5154	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur	
5154	- algemeen: b.o. > 2.000 m2	30
63	DIENTSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER	
6312	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	30
71	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN	
712	Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	30
713	Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	30
74	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
747	Reinigingsbedrijven voor gebouwen	30
90	MILIEUDIENSTVERLENING	
9002.2	Afvalverwerkingsbedrijven:	
9002.2	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	30
93	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9301.1	Wasserijen en strijkinrichtingen	30
9301.1	Tapijtreinigingsbedrijven	30

Categorie 3.2

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
151	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
151	- slachterijen en pluimveeslachterijen	50
151	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m ²	50
1532, 1533	Groente- en fruitconservenfabrieken:	
1532, 1533	- jam	50
1532, 1533	- groente algemeen	50
1532, 1533	- met koolsoorten	50
1551	Zuivelprodukten fabrieken:	
1551	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	50
1552	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m ²	50
1581	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:	
1581	- v.c. >= 7500 kg meel/week	50
1582	Banket, biscuit- en koekfabrieken	50
1584	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
1584	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m ²	50
1586	Koffiebranderijen en theepakkerijen:	
1586	- theepakkerijen	50
1589.2	Soep- en soeparomafabrieken:	
1589.2	- zonder poederdrogen	50
1598	Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	50
17	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
171	Bewerken en spinnen van textielvezels	50
172	Weven van textiel:	
172	- aantal weefgetouwen < 50	50
20	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
2010.1	Houtzagerijen	50
202	Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	50
203, 204	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	50
21	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
2112	Papier- en kartonfabrieken:	
212	Papier- en kartonwarenfabrieken	50
2121.2	Golfkartonfabrieken:	
2121.2	- p.c. < 3 t/u	50
22	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
2221	Drukkerijen van dagbladen	50
2222	Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	50
23	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT-/KWEESTOFFEN	
2320.2	Smeeroliën- en vettenfabrieken	50
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2462	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:	
2462	- zonder dierlijke grondstoffen	50
2464	Fotochemische produktenfabrieken	50

25	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF	
2513	Rubber-artikelenfabrieken	50
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN	
261	Glasfabrieken:	
261	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j	50
262, 263	Aardewerkfabrieken:	
262, 263	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	50
2661.2	Kalkzandsteenfabrieken:	
2661.2	- p.c. < 100.000 t/j	50
2662	Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	50
2663, 2664	Betonmortelcentrales:	
2663, 2664	- p.c. < 100 t/u	50
2665, 2666	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:	
2665, 2666	- p.c. < 100 t/d	50
267	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
267	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²	50
2682	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	50
28	VERVAARD. VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)	
281	Constructiewerkplaatsen:	
281	- gesloten gebouw	50
284	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	50
2851	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:	
2851	- algemeen	50
2851	- scoperen (opspuiten van zink)	50
2851	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	50
2851	- thermisch verzinken	50
2851	- thermisch vertinnen	50
2851	- anodiseren, eloxeren	50
2851	- chemische oppervlaktebehandeling	50
2851	- emaileren	50
2851	- metaalharderen	50
2851	- lakspuiten en moffelen	50
2851	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)	50
2852	Overige metaalbewerkende industrie	50
287	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	50
29	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN	
29	Machine- en apparatenfabrieken:	
29	- p.o. < 2.000 m²	50
31	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.	
314	Accumulatoren- en batterijenfabrieken	50
34	VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS	
343	Auto-onderdelenfabrieken	50
35	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)	
351	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
351	- kunststof schepen	50
352	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:	
352	- algemeen	50
354	Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	50
355	Transportmiddelenindustrie n.e.g.	50

36	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
361	Meubelfabrieken	50
40	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	- 100 - 200 MVA	50
40	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
40	- stadsverwarming	50
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5123	Grth in levende dieren	50
5151.3	Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	50
5152.2 / 3	Grth in metalen en -halffabrikaten	50
5157	Autosloperijen: b.o. > 1000 m2	50
5157.2 / 3	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1000 m2	50
60	VERVOER OVER LAND	
6021.1	Bus-, tram- en metrostations en -remises	50
6023	Touringcarbedrijven	50
6024	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m2	50
63	DIENTSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER	
6311.2	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:	
6311.2	- stukgoederen	50
90	MILIEUDIENSTVERLENING	
9002.2	Afvalverwerkingsbedrijven:	
9002.2	- kabelbranderijen	50
9002.2	- oplosmiddelrugwinning	50
	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9303	Begrafenisondernemingen:	
9303	- crematoria	50
9305	Dierenasiels en -pensions	50

Categorie 4.1

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
14	WINNING VAN ZAND, GRIND, KLEI, ZOUT, E.D.	
1421	Steen-, grit- en krijtmalerijen (open lucht):	
1421	- algemeen	100
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
152	Visverwerkingsbedrijven:	
152	- conserveren	100
1532, 1533	Groente- en fruitconservenfabrieken:	
1541	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:	
1541	- p.c. < 250.000 t/j	100
1542	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:	
1542	- p.c. < 250.000 t/j	100
1543	Margarinefabrieken:	
1543	- p.c. < 250.000 t/j	100
1561	Grutterswarenfabrieken	100
1561	Meelfabrieken:	
1561	- p.c. < 500 t/u	100
1562	Zetmeelfabrieken:	
1562	- p.c. < 10 t/u	100
1571	Veevoerfabrieken:	
1571	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u	100
1572	Vervaardiging van voer voor huisdieren	100
1587	Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	100
1589	Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	100
1589.1	Bakkerijgrondstoffenfabrieken	100
1589.2	Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	100
1592	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:	
1592	- p.c. < 5.000 t/j	100
16	VERWERKING VAN TABAK	
160	Tabakverwerkende industrie	100
17	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
1751	Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100
20	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
2010.2	Houtconserveringsbedrijven:	
2010.2	- met creosootolie	100
21	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
2111	Vervaardiging van pulp	100
2112	Papier- en kartonfabrieken:	
2112	- p.c. 3 - 15 t/u	100
2121.2	Golfkartonfabrieken:	
2121.2	- p.c. >= 3 t/u	100
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2414.1	Methanolfabrieken:	
2414.1	- p.c. < 100.000 t/j	100
25	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF	
2512	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:	
2512	- vloeropp. >= 100 m2	100

252	Kunststofverwerkende bedrijven:	
252	- zonder fenolharsen	100
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN	
264	Baksteen en baksteenelementenfabrieken	100
264	Dakpannenfabrieken	100
2652	Kalkfabrieken:	
2652	- p.c. < 100.000 t/j	100
2653	Gipsfabrieken:	
2653	- p.c. < 100.000 t/j	100
2661.1	Betonwarenfabrieken:	
2661.1	- zonder persen, triltafels en bekistingtrille	100
2682	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):	
2682	- overige isolatiematerialen	100
2682	Asfaltcentrales:	
2682	- p.c. < 100 ton/uur	100
28	VERVAARD. VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)	
281	Constructiewerkplaatsen:	
281	- in open lucht, p.o. < 2.000 m2	100
2822, 2830	Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	100
284	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	100
2851	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:	
2851	- stralen	100
287	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:	
287	- p.o. < 2.000 m2	100
29	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN	
29	Machine- en apparatenfabrieken:	
29	- p.o. >= 2.000 m2	100
31	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.	
311	Elektromotoren- en generatorenfabrieken incl. reparatie	100
312	Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	100
313	Elektrische draad- en kabelfabrieken	100
34	VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS	
341	Autofabrieken en assemblagebedrijven	
341	- p.o. < 10.000 m2	100
3420.1	Carrosseriefabrieken	100
3420.2	Aanhangwagen- en opleggersfabrieken	100
35	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)	
351	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
351	- metalen schepen < 25 m	100
353	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:	
353	- zonder proefdraaien motoren	100
74	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
7484.3	Veilingen voor landbouw- en visserijproducten	100
75	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN	
7522	Defensie-inrichtingen	100
90	MILIEUDIENSTVERLENING	
9001	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:	
9001	- < 100.000 i.e.	100

Categorie 4.2

SBI-code 1993	Omschrijving	Afstand tot gemengd gebied in meters
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
1531	Aardappelprodukten fabrieken	
1531	- vervaardiging van aardappelproducten	200
1551	Zuivelprodukten fabrieken:	
1551	- melkprodukten fabrieken v.c. ≥ 55.000 t/j	200
1551	- overige zuivelprodukten fabrieken	200
1561	Meelfabrieken:	
1561	- p.c. ≥ 500 t/u	200
17	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
172	Weven van textiel:	
172	- aantal weefgetouwen ≥ 50	200
21	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
2112	Papier- en kartonfabrieken:	
2112	- p.c. ≥ 15 t/u	200
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2414.1	Methanolfabrieken:	
2414.1	- p.c. ≥ 100.000 t/j	200
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN	
261	Glasfabrieken:	
261	- glas en glasprodukten, p.c. ≥ 5.000 t/j	200
2661.1	Betonwarenfabrieken:	
2661.1	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 t/d	200
2661.2	Kalkzandsteenfabrieken:	
2661.2	- p.c. ≥ 100.000 t/j	200
2663, 2664	Betonmortelcentrales:	
2663, 2664	- p.c. ≥ 100 t/u	200
2665, 2666	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:	
2665, 2666	- p.c. ≥ 100 t/d	200
267	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
267	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 t/j	200
2682	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):	
2682	- steenwol, p.c. ≥ 5.000 t/j	200
27	VERVAARDIGING VAN METALEN	
273	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:	
273	- p.o. < 2.000 m	200
274	Non-ferro-metaalfabrieken:	
274	- p.c. < 1.000 t/j	200
2751, 2752	IJzer- en staalgieterijen/ -smelterijen:	
2751, 2752	- p.c. < 4.000 t/j	200
2753, 2754	Non-ferro-metaalgieterijen/ -smelterijen:	
2753, 2754	- p.c. < 4.000 t/j	200
28	VERVAARD. VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)	
281	Constructiewerkplaatsen:	
281	- in open lucht, p.o. ≥ 2.000 m ²	200
2821	Tank- en reservoirbouwbedrijven:	

2821	- p.o. < 2.000 m2	200
29	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN	
29	Machine- en apparatenfabrieken:	
29	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	200
34	VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS	
341	Autofabrieken en assemblagebedrijven	
341	- p.o. >= 10.000 m	200
35	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)	
352	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:	
352	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	200
37	VOORBEREIDING TOT RECYCLING	
372	Puinbrekerijen en -malerijen:	
372	- v.c. < 100.000 t/j	200
372	Afvalscheidingsinstallaties	200
40	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	- 200 - 1000 MVA	200
40	Gasdistributiebedrijven:	
40	- gascompressorstations vermogen < 100 MW	200
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5152.1	Grth in metaalertsen:	
5152.1	- opslag opp. < 2.000 m2	200
63	DIENTSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER	
6311.2	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:	
6311.2	- containers	200
6311.2	- ertsen, mineralen, e.d., opslagopp. < 2.000 m2	200
6311.2	- granen of meelsoorten , v.c. < 500 t/u	200
6311.2	- steenkool, opslagopp. < 2.000 m2	200
90	MILIEUDIENSTVERLENING	
9000.1	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:	
9000.1	- 100.000 - 300.000 i.e.	200

OMGEVINGSVERGUNNING

Aanvrager : Shell Nederland Verkoopmaatschappij (SNV)
Datum besluit : 7 februari 2019
Onderwerp : Revisievergunning
Gemeente / locatie : Gemeente Arnhem / Driepoortenweg 50-52 te Arnhem
OLO-nummer : 742965
Zaaknummer : Z15.019365
Activiteit(en) : Milieu (artikel 2.1, lid 1, sub e, juncto artikel 2.6 Wabo)

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING

Onderwerp

Op 22 april 2015 is een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen van Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV met OLO-nummer 742965. De aanvraag gaat over de Driepoortenweg 50-52 te Arnhem. Het betreft een inrichting waar per schip aangekomen brandstoffen worden opgeslagen in bovengrondse tanks overgeslagen en geblend als motorbrandstoffen voor de consument.

Concreet wordt verzocht om een vergunning ex artikel 2.1, lid 1, onder e (milieu) juncto artikel 2.6 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verder: Wabo) voor het veranderen en het in werking hebben van de hele inrichting (revisie). De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z15.019365.

Besluit

Wij besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning en gelet op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de daarop betrekking hebbende uitvoeringsbesluiten en -regelingen aan Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV:

- de omgevingsvergunning te verlenen voor de activiteit milieu op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, juncto artikel 2.6 van de Wabo (revisie);
- af te wijken van de richtwaarde als bedoeld in artikel 7 tweede lid van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit;
- maatwerk te verlenen voor het keuren van leidingen volgens de richtlijnen van Shell in plaats van de BRL-K903/08;
- in dit besluit maatwerkvoorschriften op te nemen op grond van art. 5.51, lid 3 van Activiteitenbesluit voor emissiegrenswaarde voor VOS en een monitoringsplan voor de VRU.
- dat er geen milieueffectrapport noodzakelijk is. Er is geen sprake van belangrijke nadelige milieugevolgen, die reden geven voor een nadere milieueffectbeoordeling als bedoeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer;
- aan deze vergunning de voorschriften te verbinden zoals opgenomen in deze beschikking.

Het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland,
namens deze:

Hoofd Afdeling Vergunningverlening Omgevingsdienst Regio Nijmegen

RECHTSBESCHERMING UITGEBREIDE PROCEDURE

Wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit

Tegen het ontwerpbesluit zijn adviezen en/of zienswijzen ingebracht. Ten opzichte van het ontwerpbesluit is het besluit gewijzigd.

Inwerking treden besluit

Dit besluit treedt in werking op de dag ná de dag, waarop de beroepstermijn is verstreken. Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de bekendmaking van het besluit een beroepschrift indienen. Alleen wanneer binnen deze termijn een verzoek om een voorlopige voorziening wordt gedaan, wordt de inwerkingtreding van het besluit opgeschort.

Publicatie

Dit besluit wordt bekendgemaakt door de Provincie Gelderland op de landelijke website www.overheid.nl. Deze website kunt u benaderen via www.gelderland.nl/bekendmakingen, via de link Zoeken in bekendmakingen.

Mogelijkheid van inzien

Het definitieve besluit en de bijbehorende stukken liggen gedurende een termijn van zes weken ter inzage.

Wilt u de stukken inzien, bel dan 024 751 7700 of stuur met vermelding van het OLO-nummer 742965 en/of zaaknummer Z15.019365 een email naar wabo@odrn.nl.

De eerste dag van de ter inzage legging is 12 februari 2019.

INHOUDSOPGAVE

<u>VOORSCHRIFTEN MILIEU</u>	6
<u>1 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN</u>	6
<u>1.1 Terrein van de inrichting en toegankelijkheid</u>	6
<u>1.3 Melding contactpersoon en wijziging vergunninghouder</u>	6
<u>1.4 Registratie</u>	7
<u>1.5 Bedrijfsbeëindiging</u>	7
<u>2 AFVALSTOFFEN</u>	7
<u>2.1 Afvalscheiding</u>	7
<u>2.3 Opslag van afvalstoffen</u>	7
<u>2.4 Afvoer van afvalstoffen</u>	8
<u>3 AFVALWATER</u>	8
<u>3.1 Algemeen</u>	8
<u>3.2 Controle- en (zuiverings)technische voorzieningen</u>	8
<u>3.3 Lozingseisen</u>	9
<u>3.4 Bemonstering en analyse</u>	10
<u>3.5 Logboek</u>	10
<u>3.6 Calamiteiten en ongewone voorvallen</u>	11
<u>4 BODEM</u>	11
<u>4.1 Doelvoorschriften</u>	11
<u>4.2 Vloeistofdichte vloeren</u>	11
<u>4.3 Bedrijfsrioleringen</u>	12
<u>4.4 Beheersmaatregelen</u>	13
<u>4.5 Bodemonderzoek</u>	13
<u>4.6 Herstelplicht (bodemsanering)</u>	13
<u>5 ENERGIE</u>	13
<u>5.1 Energiebesparingsonderzoek en energie(uitvoerings)plan</u>	13
<u>6 EXTERNE VEILIGHEID</u>	14
<u>6.1 Algemeen</u>	14
<u>6.2 Bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks (PGS 29)</u>	14
<u>6.3 Bovengrondse opslag van slop in bovengrondse drukloze horizontale cilindrische tanks (sloptanks)</u>	17
<u>6.4 Bovengrondse opslag van additieven en contaminant</u>	17
<u>6.5 Opslag gasolie in bovengrondse tank (noodstroomaggregaat)</u>	18
<u>6.6 Opslag productmonsters in opslagkast</u>	19
<u>6.7 Opslag gasflessen</u>	19
<u>7 GELUID EN TRILLINGEN</u>	19
<u>7.1 Algemeen</u>	19
<u>7.2 Representatieve bedrijfssituatie</u>	19
<u>8 LUCHT</u>	20
<u>9 VERRUIMDE REIKWIJDTE</u>	21
<u>9.1 Registratie</u>	21
<u>10 MAATWERKVOORSCHRIFTEN</u>	21
<u>OVERWEGINGEN</u>	22
<u>1. PROCEDURELE OVERWEGINGEN</u>	22
<u>2. MILIEUEFFECTRAPPORT</u>	33
<u>3. INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN MILIEU</u>	36
<u>3.1 INLEIDING</u>	36
<u>3.2 BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN (BBT)</u>	36
<u>3.3 AFVALSTOFFEN</u>	37
<u>3.4 AFVALWATER</u>	37
<u>3.5 BODEM</u>	41

3.6	ENERGIE	45
3.7	EXTERNE VEILIGHEID	46
3.8	GELUID EN TRILLINGEN	58
3.9	GEUR	60
3.10	LUCHT	61
3.11	VERRUIMDE REIKWIJDTE	65
3.12	OVERIGE ASPECTEN	66
3.13	CONCLUSIE	67

VOORSCHRIFTEN MILIEU

1 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

1.1 Terrein van de inrichting en toegankelijkheid

1.1.1

Binnen de inrichting moet een overzichtelijke en actuele plattegrond aanwezig zijn. Op deze plattegrond moeten ten minste de volgende aspecten zijn aangegeven:

- alle gebouwen en de installaties met hun functies;
- alle opslagen van stoffen welke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken met vermelding van aard en maximale hoeveelheid;
- slibbezinkputten, olie- en benzineafscidders, leidingen gevaarlijke stoffen, controleputten en bedrijfsriolering.

1.1.2

Op het terrein van de inrichting moet een zodanige afscheiding aanwezig zijn dat de toegang tot de inrichting voor onbevoegden redelijkerwijs niet mogelijk is.

1.1.3

De inrichting moet schoon worden gehouden en in goede staat van onderhoud verkeren.

1.1.4

Gebouwen, installaties en opslagvoorzieningen moeten altijd goed bereikbaar zijn voor alle voertuigen die in geval van calamiteiten toegang tot de inrichting/installatie moeten hebben. Binnen of nabij de installaties mogen geen andere goederen of stoffen worden opgeslagen dan die welke voor het proces nodig zijn of daardoor zijn verkregen, met uitzondering van brandbestrijdingsmiddelen.

1.2 Instructies

1.2.1

De vergunninghouder moet de binnen de inrichting (tijdelijk) werkzame personen instrueren over de voor hen van toepassing zijnde voorschriften van deze vergunning en de van toepassing zijnde veiligheidsmaatregelen. Tijdens het in bedrijf zijn van installaties die in geval van storingen of onregelmatigheden kunnen leiden tot nadelige gevolgen voor het milieu, moet steeds voldoende, kundig personeel beschikbaar zijn om in voorkomende gevallen te kunnen ingrijpen.

1.2.2

De vergunninghouder moet één of meer ter zake kundige personen aan wijzen die in het bijzonder belast zijn met de zorg voor de naleving van de in deze vergunning opgenomen voorschriften.

1.3 Melding contactpersoon en wijziging vergunninghouder

1.3.1

De vergunninghouder moet direct nadat de vergunning in werking is getreden schriftelijk naam en telefoonnummer opgeven aan het bevoegd gezag van degene (en van diens plaatsvervanger) met wie in spoedeisende gevallen, ook buiten normale werktijden, contact kan worden opgenomen. Als deze gegevens wijzigen moet dit vooraf onder vermelding van de wijzigingsdatum schriftelijk worden gemeld aan het bevoegd gezag.

1.4 Registratie

1.4.1

Binnen de inrichting is een exemplaar van deze vergunning (inclusief aanvraag) met bijbehorende voorschriften aanwezig. Verder zijn binnen de inrichting de volgende documenten aanwezig:

- a. alle overige voor de inrichting geldende milieuvergunningen en meldingen;
- b. de veiligheidsinformatiebladen die behoren bij de in de inrichting aanwezige gevaarlijke stoffen;
- c. de bewijzen, resultaten en/of bevindingen van de in deze vergunning voorgeschreven inspecties, onderzoeken, keuringen, onderhoud en/of metingen;
- d. de registratie van het jaarlijks elektriciteit-, water- en gasverbruik.

1.4.2

De documenten genoemd in voorschrift 1.4.1 onder c en onder d moeten ten minste vijf jaar worden bewaard.

1.5 Bedrijfsbeëindiging

1.5.1

Bij het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de activiteiten binnen de inrichting moeten alle aanwezige stoffen en materialen, die uitsluitend aanwezig zijn vanwege de - te beëindigen- activiteiten, door of namens vergunninghouder op milieuhygiënisch verantwoorde wijze in overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd.

1.5.2

Van het structureel buiten werking stellen van (delen van) installaties en/of beëindigen van (een van de) activiteiten moet het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gesteld. Installaties of delen van installaties die structureel buiten werking zijn gesteld en nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben, moeten in overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd tenzij de (delen van de) installaties in een zodanige staat van onderhoud worden gehouden dat de nadelige gevolgen niet kunnen optreden.

2 AFVALSTOFFEN

2.1 Afvalscheiding

2.1.1

De binnen de inrichting ontstane afvalstoffen moeten met het oog op hergebruik naar soort worden gescheiden, gescheiden blijven, verzameld, bewaard en gescheiden worden afgevoerd.

2.2 Opslag van afvalstoffen

2.2.1

De op- en overslag en het transport van afvalstoffen moeten zodanig plaatsvinden dat zich geen afval in of buiten de inrichting kan verspreiden. Mocht onverhoopt toch verontreiniging van het openbaar terrein rond de inrichting plaatsvinden, dan moeten direct maatregelen worden getroffen om deze verontreiniging te verwijderen.

2.2.2

De verpakking van gevaarlijk afval moet zodanig zijn dat:

- niets van de inhoud uit de verpakking kan ontsnappen;
- het materiaal van de verpakking niet door gevaarlijke stoffen kan worden aangetast, dan wel met die gevaarlijke stoffen een reactie kan aangaan dan wel een verbinding kan vormen;
- deze tegen normale behandeling bestand is;
- deze is voorzien van een etiket, waarop de gevaarsaspecten van de gevaarlijke stof duidelijk tot uiting komen.

2.2.3

Afvalstoffen moeten zodanig gescheiden van elkaar worden opgeslagen dat de

verschillende soorten afvalstoffen ten opzichte van elkaar geen reactiviteit kunnen veroorzaken.

2.2.4

De termijn van opslag van afvalstoffen mag maximaal drie jaar bedragen.

2.3 Afvoer van afvalstoffen

2.3.1

Indien de afzet van de opgeslagen afvalstoffen stagneert en de termijn uit voorschrift 2.2.4 wordt overschreden, geeft de vergunninghouder dit onverwijld te kennen aan het bevoegd gezag. Deze mededeling bevat ten minste gegevens over de oorzaak van de stagnatie en de verwachte tijdsduur, alsmede de maatregelen die worden genomen om de stagnatie op te heffen, respectievelijk in de toekomst te voorkomen.

3 AFVALWATER

3.1 Algemeen

3.1.1

De vergunninghouder loost uitsluitend de in de tabel genoemde soorten afvalwater op het openbare rioolstelsel van de gemeente Arnhem, via onderstaande meet- en lozingspunten:

Soorten (afval)water	Meetpunt	Lozingspunt
a. Hemelwater afkomstig van het tankdepot (tank- en additievenkuilen, pompplaat, laadperron, route en parkeerplaatsen tankwagens), totaal ca. 3,2 ha, op de riolering aan de Beyerinckweg.	M-1	L-1 (vuilwaterriool)
b. Hemelwater afkomstig van de bodembeschermende voorziening (ca. 80 m ²) bij de loskade aan de Nieuwe Havenweg	M-2	L-2 (vuilwaterriool)

De locaties van de meet- en lozingspunten M-1, M-2 en L-1 staan op de rioleringstekening van de aanvraag, behorende bij deze vergunning (zie ook bijlage 2).

3.2 Controle- en (zuiverings)technische voorzieningen

3.2.1

Het te lozen afvalwater als bedoeld in voorschrift 3.1.1, lid a, dient op elk moment te kunnen worden bemonsterd. Daartoe dient het via een controleput (minimale afmetingen 60 bij 60 cm) te worden geleid welke geschikt is voor bemonsteringsdoeleinden.

3.2.2

De hoeveelheid te lozen afvalwater, als bedoeld in voorschrift 3.1.1, lid a, dient door middel van een meetvoorziening te kunnen worden vastgesteld.

3.2.3

De in voorschrift 3.2.1 bedoelde controlevoorziening moet op elk moment goed bereikbaar en toegankelijk zijn en voldoen aan algemene veiligheidsaspecten.

3.2.4

Het te lozen bedrijfsafvalwater als bedoeld in voorschrift 3.1.1, lid a, dient in een buffertank te worden opgevangen en vervolgens via zuiveringstechnische voorzieningen te worden geloosd.

De zuiveringstechnische voorzieningen dienen te bestaan uit een doelmatig functionerende slibvangput en olieafscheider met coalescentiefilter van voldoende capaciteit. De constructie van de olieafscheider dient te voldoen aan het gestelde in de

NEN 7089 en de daarbij behorende bijlage of NEN-EN 858-1 en -2.

3.2.5

Het mogelijk verontreinigd regenwater, als bedoeld in voorschrift 3.1.1, lid b, dient te worden geloosd via een doelmatig functionerende olieafscheider, welke voldoet aan de eisen als gesteld in de NEN 7089 en de daarbij behorende bijlage of NEN-EN 858-1 en -2.

3.2.6

Op de hemelwater transportpomp dient een alarmering aanwezig te zijn die in werking treedt zodra deze pomp in storing geraakt.

In het bedrijf dient een reservepomp aanwezig te zijn die terstond kan worden ingezet in geval de storing niet meteen kan worden verholpen.

3.2.7

In de afvoerleiding naar de rioleringen in de Beyerinkweg en de Nieuwe Havenweg dient per lozingspunt een afsluiter aanwezig te zijn, waarmee in geval van calamiteit de afvoer naar de riolering kan worden afgesloten.

3.3 Lozingseisen

3.3.1

De hoeveelheid te lozen bedrijfsafvalwater als bedoeld in voorschrift 3.1.1, lid a, mag niet meer bedragen dan 10 m³ per uur en dient zo gelijkmatig mogelijk te worden afgevoerd.

3.3.2

Het bedrijfsafvalwater mag uitsluitend in een openbaar riool worden gebracht, als door de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid ervan:

- a. de doelmatige werking niet wordt belemmerd van een openbaar riool of de bij een zodanig openbaar riool of zuiveringstechnisch werk behorende apparatuur;
- b. de verwerking niet wordt belemmerd van slib, verwijderd uit een openbaar riool of een zuiveringstechnisch werk;
- c. de nadelige gevolgen voor de kwaliteit van een oppervlaktewaterlichaam zoveel mogelijk worden beperkt.

3.3.3

De volgende stoffen mogen niet worden geloosd:

- a. stoffen die brand- en explosiegevaar kunnen veroorzaken;
- b. stoffen die stankoverlast buiten de inrichting kunnen veroorzaken;
- c. stoffen die verstopping of beschadiging van een openbaar riool of van de daaraan verbonden installaties kunnen veroorzaken;
- d. grove afvalstoffen en snel bezinkende afvalstoffen.

3.3.4

De vergunninghouder zorgt ervoor dat het in voorschrift 3.1.1, lid a, omschreven afvalwater alleen op het openbare vuilwaterriool wordt geloosd, als de volgende per parameter aangegeven grenswaarde op het betreffende meetpunt niet wordt overschreden:

PARAMETERS	GRENSWAARDE (IN ENIG STEEKMONSTER)	MEETPUNT
Monocyclische aromatische koolwaterstoffen (BTEX)	0,100 mg/l	M-1
Minerale olie	100 mg/l	
Onopgeloste bestanddelen	200 mg/l	

De locaties van de meetpunt M-1 staat op de rioleringstekening van de aanvraag, behorende bij deze vergunning (zie ook bijlage 2).

3.3.5

De afvalwaterbemonstering moet worden uitgevoerd volgens de NEN 6600-1 (2009) en het conserveren van de watermonsters volgens de NEN-EN-ISO 5667-3.

3.3.6

De in deze vergunning genoemde stoffen en/of parameters dienen te worden bepaald volgens de voorschriften, vermeld in de 'methoden voor de analyse voor afvalwater' van het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI). Als de vergunninghouder gebruik wil maken van een ander analyse of -methode, moet deze geaccrediteerd zijn door de Raad van Accreditatie, of moet door de vergunninghouder worden aangetoond dat verkregen analyseresultaten vergelijkbaar zijn met de analyse volgens de NEN-norm. Een vervanging of een wijziging in een normblad wordt automatisch van kracht zes weken nadat de wijziging door het NNI op gebruikelijke wijze is gepubliceerd.

3.4 Bemonstering en analyse

3.4.1

Het te lozen afvalwater op meetpunt M-1, zoals bedoeld in voorschrift 3.1.1, lid a, dient 1 keer per maand, door of namens vergunninghouder te worden bemonsterd en geanalyseerd op de parameters zoals genoemd in voorschrift 3.3.4.

3.4.2

De afvalwaterhoeveelheid die wordt geloosd op meetpunt M-1 dient maandelijks door of namens vergunninghouder te worden vastgesteld.

3.4.3

De (analyse)resultaten van de controles zoals bedoeld in voorschrift 3.4.1 en de geloosde hoeveelheden zoals bedoeld in voorschrift 3.4.2 dienen binnen 6 weken nadat de metingen hebben plaatsgevonden, aan het bevoegd gezag te worden gerapporteerd.

3.5 Logboek

3.5.1

Indien het bevoegde gezag daarom verzoekt verstrekt de vergunninghouder inzage, middels een logboek.

3.5.2

In het logboek moeten ten minste de volgende zaken worden opgenomen:

- de bevindingen van alle inspecties die met betrekking tot de zorg voor het milieu van belang zijn, zoals controle, onderhoud, ledigen en reinigen van zuiveringstechnische voorzieningen;
- datum, tijdstip en alle van belang zijnde gegevens (zoals tijdstip, tijdsduur, aard, hoeveelheid, oorzaak en plaats) van voorgevallen incidenten en storingen die van invloed zijn op de lozing van afvalwater en de werking van de zuiveringstechnische voorzieningen, met vermelding van de genomen maatregelen.

3.6 Calamiteiten en ongewone voorvallen

3.6.1

Indien als gevolg van een gebeurtenis, ongeacht de oorzaak van deze gebeurtenis, de vergunninghouder van de vergunde situatie afwijkt en als gevolg van deze gebeurtenis,

- a. niet aan de in de vergunning opgenomen voorschriften wordt voldaan en/of;
- b. naar verwachting niet aan de in de vergunning opgenomen voorschriften kan worden voldaan en/of;
- c. nadelige gevolgen voor het ontvangende oppervlaktewaterlichaam, ontstonden of dreigen te ontstaan en/of;
- d. nadelige gevolgen voor de zuiveringstechnische werken ontstonden of dreigen te ontstaan;

treft de vergunninghouder zo spoedig mogelijk maatregelen,

1. om een nadelige beïnvloeding van de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam, te beperken;
2. de doelmatige werking van de betrokken zuiveringstechnische werken zoveel mogelijk te behouden.

3.6.2

Van een dergelijk ongewoon voorval stelt de vergunninghouder onmiddellijk het Waterschap Rijn en IJssel in kennis. Het Waterschap Rijn en IJssel is 24 uur per etmaal telefonisch bereikbaar; tel. 0314-369369.

3.6.3

De informatie bevat:

- a. de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
- b. de ten gevolge van het voorval vrijkomende stoffen, alsmede hun eigenschappen;
- c. andere gegevens die van belang zijn om de aard en de ernst van de gevolgen van het voorval voor het oppervlaktewaterlichaam en de doelmatige werking van de betrokken zuiveringstechnische werken van het waterschap te beoordelen;
- d. de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

3.6.4

Binnen 14 dagen na het ongewoon voorval rapporteert de vergunninghouder schriftelijk over de punten onder a. tot en met d. van voorschrift 3.6.3.

4 BODEM

4.1 Doelvoorschriften

4.1.1

Het bodemrisico van bodembedreigende activiteiten -waarop hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit (zie artikel 2.8a Activiteitenbesluit) niet van toepassing is- moet door het treffen van een combinatie van maatregelen en voorzieningen voldoen aan een verwaarloosbaar bodemrisico zoals gedefinieerd in de NRB.

4.1.2

De tanks T-0107, T-0109, T-0110, T-0214, T-0303, T-0305, T-0306, T-0316, T-0317, T-0430, T-0431, T-0432 en T-1032 moet tijdens het reviseren van de tankterp worden voorzien van een lekdetectie

4.2 Vloeistofdichte vloeren

4.2.1

Ontwerp en aanleg van een nieuw aan te leggen vloeistofdichte vloer of voorziening moet plaatsvinden overeenkomstig CUR/PBV-Aanbeveling 65 (Ontwerp, aanleg en herstel van vloeistofdichte verhardingen van beton) dan wel CUR rapport 196.

4.2.2

Een binnen de inrichting als bodembeschermende voorziening toegepaste vloeistofdichte vloer of voorziening moet overeenkomstig het daartoe krachtens het Besluit

bodemkwaliteit aangewezen normdocument zijn beoordeeld en goedgekeurd door een instelling, die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.

4.2.3

Een vloeistofdichte vloer of voorziening moet ten minste eens per zes jaar zijn beoordeeld en zijn goedgekeurd overeenkomstig voorschrift 4.2.2.

4.2.4

In afwijking van voorschrift 4.2.3 vindt de eerste beoordeling en goedkeuring van een vloeistofdichte vloer of voorziening plaats binnen zes jaar na aanleg. Voorwaarde hierbij is dat vloeistofdichte vloer of voorziening is aangelegd overeenkomstig het daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een deskundige die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.

4.2.5

De voorschriften 4.2.3 en 4.2.4 zijn niet van toepassing op een vloeistofdichte vloer of voorziening die niet inspecteerbaar is als bedoeld in AS SIKB 6700. Een dergelijke voorziening wordt eens per zes jaar beoordeeld en goedgekeurd overeenkomstig een door het bevoegd gezag goedgekeurde wijze.

4.2.6

Vergunninghouder draagt zorg voor reparatie en regelmatig onderhoud van de vloeistofdichte vloer of voorziening.

4.2.7

Vergunninghouder draagt zorg voor een jaarlijkse controle van de vloeistofdichte vloer overeenkomstig AS SIKB 6700.

4.2.8

Een vloeistofdichte vloer of voorziening wordt opnieuw beoordeeld en goedgekeurd overeenkomstig voorschrift 4.2.2 indien de reparatie, het regelmatig onderhoud of de controle, als bedoeld in de voorschriften 4.2.6 en 4.2.7, niet of niet overeenkomstig deze voorschriften is uitgevoerd of indien een tijdens een controle geconstateerd gebrek niet is gerepareerd.

4.3 Bedrijfsrioleringen

4.3.1

Nieuw aan te leggen rioolssystemen voor het afvoeren van bodembedreigende vloeistoffen moeten vloeistofdicht zijn ontworpen en aangelegd volgens de criteria genoemd in CUR/PBV-aanbeveling 51.

4.3.2

Rioolssystemen moeten aantoonbaar vloeistofdicht zijn volgens de criteria genoemd in AS SIKB 6700 en bestand tegen de daardoor afgevoerde (vloeistof)stoffen. Uitgezonderd hierop zijn rioolssystemen voor de afvoer van schoon hemelwater en afvalwater van huishoudelijke aard.

4.3.3

De bedrijfsriolering voor het afvoeren van bodembedreigende vloeistoffen moet op de volgende tijdstippen aan de hand van NEN 3399/NEN 3398 worden geïnspecteerd op gebreken:

- a. voor ingebruikname;
- b. binnen tien jaar na ingebruikname;
- c. eenmaal per vijf jaar na de onder b genoemde inspectie.

Bij afkeur moet zo snel mogelijk maar uiterlijk binnen zes maanden voldaan worden aan de eisen als genoemd in de NEN 3399/NEN 3398.

4.3.4

Vergunninghouder moet binnen 6 maanden nadat de vergunning in werking is getreden aan het bevoegd gezag een beheersprogramma overleggen waarin is beschreven op

welke wijze de bedrijfsriolering wordt beheerd en geïnspecteerd. Hierbij moet het CUR-rapport 2001-3 "Beheer bedrijfsriolering bodembescherming" worden gehanteerd. Het programma moet drie maanden na goedkeuring van het bevoegd gezag operationeel zijn.

4.3.5

Wijzigingen van het in voorschrift 4.3.4 genoemde beheersprogramma, waarin is beschreven op welke wijze de bedrijfsriolering wordt beheerd en geïnspecteerd, moeten aan het bevoegd gezag worden overgelegd.

4.4 Beheersmaatregelen

4.4.1

Binnen 6 maanden nadat de vergunning in werking is getreden moet door vergunninghouder een inspectie- en onderhoudsprogramma voor de bodembeschermende voorzieningen aan het bevoegd gezag worden toegezonden. In dit plan moet ten minste het volgende zijn uitgewerkt:

- a. welke voorzieningen geïnspecteerd en onderhouden worden;
- b. de inspectie- en onderhoudsfrequentie;
- c. de wijze van inspectie (visueel, monsterneming, metingen etc.);
- d. waaruit het onderhoud bestaat;
- e. hoe de resultaten van inspectie en onderhoud worden gerapporteerd en geregistreerd;
- f. de verantwoordelijke functionaris voor inspectie, onderhoud.

4.5 Bodemonderzoek

4.5.1

Bij beëindiging van een bodembedreigende activiteit moet ter vaststelling van de kwaliteit van de bodem een bodembelastingonderzoek naar de eindsituatie zijn uitgevoerd. Ter plaatse van de tijdens het nulsituatieonderzoek onderzochte locaties moet het eindonderzoek dezelfde opzet en intensiteit hebben als het nulsituatieonderzoek, mits dat onderzoek correct is uitgevoerd. Als het nulsituatieonderzoek niet correct is uitgevoerd dan moet het eindonderzoek betrekking hebben op alle plaatsen binnen de inrichting waar bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden.

Het onderzoek moet gebaseerd zijn op de NEN 5740 'Onderzoekstrategie vaststelling nulsituatie bij een toekomstige bodembelasting' en afgestemd zijn op de toegepaste stoffen.

4.6 Herstelplicht (bodemsanering)

4.6.1

Indien uit het onderzoek, bedoeld in de voorschriften 4.5.1 blijkt dat de bodem als gevolg van de activiteiten in de inrichting is aangetast of verontreinigd, draagt degene die de inrichting drijft er zorg voor dat zo spoedig mogelijk na toezending van dat rapport dan wel binnen een met het bevoegd gezag nader overeengekomen termijn, de bodemkwaliteit is hersteld tot de nulsituatie.

4.6.2

Het herstel van de bodemkwaliteit geschiedt door een persoon of een instelling die beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit.

4.6.3

Indien de Wet bodembescherming niet van toepassing is op de wijze van saneren moet sanering plaatsvinden overeenkomstig door het bevoegd gezag te stellen nadere eisen.

5 ENERGIE

5.1 Energiebesparingsonderzoek en energie(uitvoerings)plan

5.1.1

Binnen 6 maanden nadat de vergunning in werking is getreden, moet een rapportage van een energiebesparingsonderzoek aan het bevoegd gezag worden aangeboden. Het

onderzoek heeft tot doel om de rendabele en technisch haalbare energiebesparings maatregelen te identificeren.

De rapportage moet ten minste de volgende gegevens bevatten:

- a. een beschrijving van de processen, faciliteiten en gebouwen (eventueel per bedrijfsonderdeel);
- b. een beschrijving van de energiehuishouding, dat wil zeggen een overzicht van de energiebalans van het totale object met een toedeling van ten minste 90% van het totale energiegebruik aan individuele installaties en (deel)processen;
- c. een overzicht van alle maatregelen (technieken en voorzieningen die rendabel zijn);
- d. per maatregel (techniek/voorziening):
 - de jaarlijkse energiebesparing;
 - de (meer) investeringskosten;
 - de jaarlijkse besparing op de energiekosten op basis van de energietarieven die tijdens het onderzoek gelden.
- e. de berekening en/of onderbouwing en de conclusie dat de maatregel rendabel of niet rendabel is: een overzicht van mogelijke organisatorische (waaronder bedieningsinstructies) en goodhousekeeping maatregelen (waaronder onderhoud) die leiden tot energiebesparing.

5.1.2

Op basis van het bijgevoegde energiebesparingsonderzoek uit voorschrift 5.1.1, overlegt de vergunninghouder binnen 3 maanden nadat het energiebesparingsonderzoek uit voorschrift 5.1.1 is goedgekeurd door het bevoegd gezag, een energie(uitvoerings)plan.

In het plan is ten minste voor alle rendabele maatregelen (technieken en voorzieningen) aangegeven wanneer die zullen worden getroffen binnen 4 jaar.

5.1.3

Vergunninghouder verbetert de energie-efficiëntie in de inrichting door de rendabele maatregelen uit het goedgekeurde energie(uitvoerings)plan zoals bedoeld in voorschrift 5.1.2 uit te voeren. Vergunninghouder mag een maatregel vervangen door een gelijkwaardig alternatief, op voorwaarde dat de gelijkwaardigheid in het energiedeel van het milieujaarverslag of anderszins richting het bevoegd gezag wordt gemotiveerd.

Onder gelijkwaardig wordt verstaan dat het minstens evenveel bijdraagt aan verbetering van de energie-efficiëntie en geen stijging geeft van de milieubelasting groter dan die van de vervangen maatregel.

6 EXTERNE VEILIGHEID

6.1 Algemeen

6.1.1

Afsluiters van het rioleringsstelsel mogen alleen worden geopend om schoon regenwater af te voeren.

6.1.2

De stoffen per soort en de totaal opgeslagen stoffen in tanks (en tankenpark) mogen de in bijlage 5, versie 1.3.2 d.d. 22 november 2015, van de aanvraag aangegeven hoeveelheden niet overschrijden.

6.2 Bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks (PGS 29)

Terreininrichting en tankputten

6.2.1

Tankputten en bovengrondse atmosferische verticale cilindrische opslagtanks bestemd voor de opslag van diverse (motor)brandstoffen, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 29 "Richtlijn voor bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks", versie 1.1, december 2016 en moet voldoen aan het gestelde in paragraaf 2.1 tot en met 2.3.

6.2.2

In afwijking van voorschrift 6.2.1 is voorschrift 2.2.1, 2.3.2, 2.3.5, 2.3.7 en 2.3.9 van de PGS29: 2016 niet van toepassing.

6.2.3

De tankput moet zo zijn geconstrueerd, dat deze de maximaal te verwachten vloeistofdruk als gevolg van catastrofaal falen van de grootste tank, kan weerstaan, daarbij rekening houdend met de belastbaarheid van de ondergrond, naburige wegen en kaden, doorvoeren, dijkdoorgangen en zettingen. Doorvoeringen door een putdijk moeten vloeistofkerend zijn en bestand zijn tegen opgeslagen stoffen. Doorvoeringen moeten voldoende sterk en flexibel zijn om verwachte zettingen van leidingen en dijken op te kunnen vangen.

6.2.4

Uiterlijk 31 december 2021 moeten de doorvoeringen, zoals beschreven in voorschrift 6.2.3, brandwerend zijn uitgevoerd voor de duur van het maximale brandscenario (tankbrandscenario) tot een maximum van twee uur

6.2.5

De tankput moet 100 % van het grootste werkvolume van een tank in de tankput kunnen bevatten. Indien van toepassing moet het volume van de tankput worden aangevuld met het volume van de schuimlaag om uitdamping van toxische stoffen te voorkomen of blus- en koelwater dat in de tankput kan worden gebracht voor de bestrijding van een uitgewerkt scenario van een tankputbrand (voor PGS-klasse 1 en 2 in vast dak tanks). Bij de bepaling van de opvangcapaciteit moet rekening worden gehouden met het volume dat wordt ingenomen door andere elementen in de tankput zoals terpen, fundaties en andere opslagvoorzieningen. Het werkvolume wordt bepaald door het niveau waarbij de hoog niveau alarmering wordt geactiveerd. De dikte van de schuimlaag is afhankelijk van het type schuim en moet door de inrichting worden onderbouwd op basis van een erkende norm zoals NFPA 11.

6.2.6

Om te voldoen aan de vereiste in voorschrift 6.2.5 moeten overlopen in de tankdijken zijn aangebracht. De overlopen zijn aanwezig tussen de tankput Beijerinckweg en de tankput midden achter en tussen de tankput Westervoortsedijk en tankput midden achter. De overlopen moeten zo zijn aangebracht dat bij calamiteit altijd voldaan kan worden aan voorschrift 6.2.5.

Ontwerp en inspectie van tanks, leidingen en tankuitrusting

6.2.7

Tankputten en bovengrondse atmosferische verticale cilindrische opslagtanks bestemd voor de opslag van diverse (motor)brandstoffen, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 29 "Richtlijn voor bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks", versie 1.1, december 2016 en moet voldoen aan het gestelde in paragraaf 3.2 tot en met 3.8.

6.2.8

In afwijking van voorschrift 6.2.7 is voorschrift 3.3.8, 3.4.6, 3.5.3 en 3.5.15 van de PGS29: 2016 niet van toepassing.

Incidentenbeheersing en bestrijding

6.2.9

Tankputten en bovengrondse atmosferische verticale cilindrische opslagtanks bestemd voor de opslag van diverse (motor)brandstoffen, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 29 "Richtlijn voor bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks", versie 1.1, december 2016 en moet voldoen aan het gestelde in paragraaf 4.2 tot en met 4.4.

6.2.10

In afwijking van voorschrift 6.2.9 is paragraaf 4.3 en voorschrift 4.2.8, 4.2.20, 4.2.25 tot en met 4.2.28, 4.2.33, 4.2.34, 4.2.42, 4.2.50, 4.4.1 en 4.4.2 van de PGS29: 2016 niet van toepassing.

6.2.11

De blus- en koelleidingen en de draagconstructie voor het brandscenario tankputbrand moet als gevolg van hittestraling zodanig tegen bezwijken zijn beschermd dat functiebehoud is geborgd.¹

6.2.12

Behoudens op open onbebouwd terrein moeten de bovengrondse brandkranen op een onderlinge afstand van 50 m tot 80 m zijn aangebracht. Het blussysteem moet op elke plaats binnen de inrichting minimaal 96 m³/h per hydrant kunnen leveren. Een ander zoals vastgelegd in de bedrijfsbrandweerrapportage. De onderlinge afstand is bepaald op de standaard operationele bekapping (aantal toevoerslangen) van brandweer-voertuigen. Brandkranen en onderlinge afstand worden bepaald afhankelijk van het brand- en/of toxisch risico van de locatie op de inrichting en de capaciteit van de brandkranen. M.a.w. braakliggende terreinen zonder risico hoeven niet aan dit voorschrift te voldoen.

6.2.13

De benodigde hoeveelheid water voor het blussen van vloeistoffen PGS-klasse K1/K2 moet zijn berekend op de ter plaatse maximaal brandende oppervlakte. Het maximaal brandende oppervlakte is:

- bij tankputten met tanks met een vast dak of daaraan gelijk te stellen tanks: de maximaal brandende oppervlakte is gelijk aan de oppervlakte van de tankput minus de oppervlakte van de tanks, de grootste tank uitgezonderd;
- bij tankputten met tussendijken: de maximaal brandende oppervlakte is gelijk aan de grootste vloeistofoppervlakken in geval een volledig gevulde tank leeg stroomt;
- bij tankputten met uitsluitend tanks met een drijvend dak: moet rekening gehouden worden met de oppervlakte van de grootste tank.

De benodigde hoeveelheid water is afhankelijk van de wijze van blussing. De berekening hiervan moet voldoen aan NFPA 11 in de praktische situatie, dit wil zeggen gecorrigeerd naar de capaciteiten van de aanwezige koel- en blusinstallaties zoals uitgewerkt in het maximale scenario.

6.2.14

Het blus- en koelwatersysteem moet voor alle relevante brandweerscenario's, zoals omschreven in de bedrijfsbrandweerrapportage, voor minstens twee uur de benodigde hoeveelheid blus- en koelwater beschikbaar zijn. De minimale capaciteit van het te leveren hydrant moet minimaal 96 m³/uur zijn.

6.2.15

Uiterlijk 31 december 2021 moet worden voldaan aan het gestelde in voorschriften 6.2.11 en 6.2.13.

Laden en lossen

6.2.16

Het laden- en lossen van tankwagens, reservoirwagens, binnenvaartschepen moeten voldoen de richtlijn PGS 29 "Richtlijn voor bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks", versie 1.1, december 2016 en moet voldoen aan het gestelde in paragraaf 5.5 met uitzondering van voorschriften 5.5.12 en 5.5.15 tot en met 5.5.17, voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan

¹ Toelichting

Als voor de bescherming van de blus- en koelleidingen en de draagconstructie gebruik gemaakt wordt van coatings, moet deze overeenkomstig UL 1709 geborgd zijn.

niet is afgeweken.

6.3 Bovengrondse opslag van slop in bovengrondse drukloze horizontale cilindrische tanks (sloptanks)

Constructie en installatie van de tankinstallatie

6.3.1

De bovengrondse opslag van slop, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 2.2 met uitzondering van voorschrift 2.2.6 tot en met 2.2.12;
 - Paragraaf 2.3 en paragraaf 2.4 met uitzondering van voorschrift 2.4.2;
- voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

Tankinstallatie in bedrijf

6.3.2

De bovengrondse opslag van slop, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 3.2 en paragraaf 3.3 met uitzondering van 3.3.4, 3.3.6, 3.3.10;
- Paragraaf 3.5 en 3.6

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

Inspectie, onderhoud, registratie en documentatie

6.3.3

De bovengrondse opslag van slop, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 4.2 met uitzondering van voorschriften 4.2.12 tot en met 4.2.15;
- Paragraaf 4.3 tot en met 4.5;

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

Veiligheidsmaatregelen

6.3.4

De bovengrondse opslag van slop, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 5.2 met uitzondering van voorschriften 5.2.2 en 5.2.3;
- Paragraaf 5.4, 5.5 met uitzondering van voorschriften 5.5.3 en 5.5.4;

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

6.4 Bovengrondse opslag van additieven en contaminant

6.4.1

De bovengrondse opslag van additieven, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 2.2 met uitzondering van voorschrift 2.2.6 tot en met 2.2.10 en 2.2.14;
- Paragraaf 2.3 met uitzondering van voorschrift 2.3.1, 2.4 met uitzondering van voorschrift 2.4.2;

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

6.4.2

In afwijking van voorschrift 6.4.1 mogen de leidingen van de additiefvaten worden

gekeurd conform de interne richtlijnen van Shell (API 2611).

Tankinstallatie in bedrijf

6.4.3

De bovengrondse opslag van additieven, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 3.2 en paragraaf 3.3 met uitzondering van 3.3.4, 3.3.6 en 3.3.10;
- Paragraaf 3.5 en 3.6;

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

Inspectie, onderhoud, registratie en documentatie

6.4.4

De bovengrondse opslag van additieven, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Hoofdstuk 4 met uitzondering van voorschriften 4.2.10 en 4.2.15;

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

Veiligheidsmaatregelen

6.4.5

De bovengrondse opslag van additieven, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 5.2 met uitzondering van voorschriften 5.2.2 en 5.2.3;
- Paragraaf 5.4, 5.5 met uitzondering van voorschrift 5.5.3 tot en met 5.5.4;
- Paragraaf 5.6;

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

6.5 Opslag gasolie in bovengrondse tank (noodstroomaggregaat)

Constructie en installatie van de tankinstallatie

6.5.1

De bovengrondse opslag van gasolie, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 2.2 met uitzondering van voorschrift 2.2.6, 2.2.8 tot en met 2.2.10 en 2.2.14;
- Paragraaf 2.3 en paragraaf 2.6 met uitzondering van voorschrift 2.6.4, 2.6.5, 2.6.12 en 2.6.13;

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

Tankinstallatie in bedrijf

6.5.2

De bovengrondse opslag van gasolie, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties". versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 3.2 en paragraaf 3.3 met uitzondering van 3.3.1, 3.3.6, 3.3.9 en 3.3.10;
- Paragraaf 3.5 en 3.6;

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

Inspectie, onderhoud, registratie en documentatie

6.5.3

De bovengrondse opslag van gasolie, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare

brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties”. versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Hoofdstuk 4 met uitzondering van voorschriften 4.2.10 en 4.2.12;
- voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

Veiligheidsmaatregelen

6.5.4

De bovengrondse opslag van gasolie, moeten voldoen aan de richtlijn PGS 30 "Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallatie en afleverinstallaties”. versie 1.0, december 2011 en moet voldoen aan het gestelde in:

- Paragraaf 5.2 met uitzondering van voorschriften 5.2.2 en 5.2.3;
- Paragraaf 5.4, 5.5 met uitzondering van voorschrift 5.5.3;
- Paragraaf 5.6 met uitzondering van voorschrift 5.6.3;

voor zover in de voorschriften verbonden aan deze vergunning daarvan niet is afgeweken.

6.6 Opslag productmonsters in opslagkast

6.6.1

De opslag van verpakte gevaarlijke (afval)stoffen die vallen onder de ADR-categorieën zoals genoemd in de richtlijn PGS 15 "Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen" (Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 15:2016 versie 1.0 (september 2016)) in een opslagkast moet aan de voorschriften in paragraaf 3.3 van voornoemde richtlijn.

6.7 Opslag gasflessen

6.7.1

De opslag van gasflessen (ADR klasse 2) moet, voor zover niet anders geregeld in de hierna volgende voorschriften, voldoen aan de voorschriften van hoofdstuk 6 van de richtlijn PGS15 "Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen" (Publicatiereeks gevaarlijke stoffen Gevaarlijke Stoffen 15:2016 versie 1.0 (september 2016)).

7 GELUID EN TRILLINGEN

7.1 Algemeen

7.1.1

Het meten en berekenen van de geluidsniveaus en het beoordelen van de meetresultaten moet plaatsvinden overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai, uitgave 1999.

7.2 Representatieve bedrijfssituatie

7.2.1

Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{A,r,LT}$ veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties, door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten, alsmede door het transportverkeer binnen de grenzen van de inrichting, mag op de onderstaande beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Beoordelingspunt en omschrijving	Beoordelingshoogte	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{A,r,LT}$ in dB(A)		
		Dag	Avond	Nacht
		07.00-19.00 uur	19.00-23.00 uur	23.00-07.00 uur
Controlepunt Shell depot oost	5	53	52	50
Controlepunt Shell depot west	5	51	51	50
Controlepunt Shell depot zuid	5	45	45	42
Controlepunt Shell depot noord	5	48	48	47

Controlepunt Shell kade noord	5	50	51	50
Controlepunt Shell kade zuid	5	50	50	50
123 Woning Industriestraat	5	46	47	46
MTG 1 (55)	18	34	34	32
MTG 4 (57)	11	33	34	33
121 Woning Westervoortsedijk 76-78	5	43	42	41

De ligging van de beoordelingspunten is aangegeven op figuur 2 van het akoestisch rapport opgesteld door Tauw, kenmerk R002-1214496JEA-rvb-V03-NL d.d. 3 december 2014.

7.2.2

Het maximale geluidsniveau L_{Amax} veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties, door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten, alsmede door het transportverkeer binnen de grenzen van de inrichting, mag op de onderstaande beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Beoordelingspunt en omschrijving	Beoordelingshoogte	Maximale geluidsniveau L_{Amax} in dB(A)		
		Dag	Avond	Nacht
		07.00-19.00 uur	19.00-23.00 uur	23.00-07.00 uur
Controlepunt Shell depot oost	5	65	65	65
Controlepunt Shell depot west	5	56	56	56
Controlepunt Shell depot zuid	5	56	56	56
Controlepunt Shell depot noord	5	56	56	56
Controlepunt Shell kade noord	5	65	65	65
Controlepunt Shell kade zuid	5	58	58	58
123 Woning Industriestraat	5	64	64	64
MTG 1 (55)	18	43	43	43
MTG 4 (57)	11	48	48	48
121 Woning Westervoortsedijk 76-78	5	49	49	49

De ligging van de beoordelingspunten is aangegeven op figuur 2 van het akoestisch rapport opgesteld door Tauw, kenmerk R002-1214496JEA-rvb-V03-NL d.d. 3 december 2014.

8 LUCHT

8.1 VRU

8.1.1

Tijdens gepland onderhoud (regulier en groot) aan de VRU vinden er geen scheepslossingen van benzine plaats.

8.2.2.

Tijdens storingen van de VRU worden geen nieuwe scheepslossingen van benzine

opgestart. De vrijkomende dampen tijdens tankverladingsactiviteiten worden opgeslagen in de dampbuffertank. Als de dampbuffertank maximaal gevuld is, wordt de opgeslagen damp via de nooduitlaat afgelaten naar de atmosfeer.

9 VERRUIMDE REIKWIJDTE

9.1 Registratie

9.1.1

Vergunninghouder moet de jaarrekening van het waterverbruik binnen de inrichting bewaren. De gegevens moeten naar herkomst (drinkwater, grondwater en oppervlaktewater) worden geregistreerd (in m³).

10 MAATWERKVOORSCHRIFTEN

10.1 Lucht

10.1.1

De VOS-emissieconcentratie na de VRU bedraagt, uiterlijk 1 januari 2023, ten hoogste 150 mg C/Nm³.

10.1.2

Binnen de inrichting is een monitoringsplan aanwezig, waarin conform de systematiek van de artikel 2.8, lid 3, 4 en 5 van het Activiteitenbesluit, de goede werking van de VRU is gewaarborgd. In het plan wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- organisatie van onderhoud en inspectie;
- aard en frequentie van de werkzaamheden;
- keuze van ERP's;
- registratie van bevindingen.

OVERWEGINGEN

1. PROCEDURELE OVERWEGINGEN

1.1 Gegevens aanvrager

Op 22 april 2015 is een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ontvangen. Het betreft een verzoek van Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV (verder: SNV) aan de Driepoortenweg 50-52 te Arnhem. Het betreft een inrichting waar per schip aangekomen brandstoffen worden opgeslagen in bovengrondse tanks en overgeslagen en geblend als motorbrandstoffen voor de consument.

1.2 Projectbeschrijving

Het project waarvoor vergunning wordt gevraagd is als volgt te omschrijven: Het betreft een inrichting voor het opslaan, overslaan en het inline blenden (vermengen van 'kale' motorbrandstoffen met een specifiek additief en/of ethanol) van motorbrandstoffen voor de consument. De overslag van 'kale' motorbrandstoffen gebeurt van schip naar opslagtank naar tankauto. De overslag van additieven gebeurt van tankauto naar opslagtank naar tankauto. Het inline blenden vindt vlak voor het vullen van de tankauto plaats. Er worden maximaal 42.000 m³ aardolieproducten opgeslagen. Dit is ongeveer 33.500 ton aardolieproducten, ethanol, additieven en slops. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag om vergunning.

Gelet op bovenstaande omschrijving wordt vergunning gevraagd voor de volgende in de Wabo omschreven activiteiten:

- een revisievergunning conform artikel 2.1, eerste lid, onder e, sub 2 van de Wabo (het veranderen of veranderen van de werking van een inrichting) juncto artikel 2.6 van de Wabo (revisie)

1.3 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag bestaat uit de volgende delen:

- Aanvraagformulier met OLO nummer 742965 van 22-4-2015 en met OLO nummer 193887518-9-2015;
- Bijlage 1: Projecttoelichting vergunningaanvraag Wabo (onderdeel milieu), 21-4-2015, kenmerk R006-1214496ADS-srb-V01-NL, Tauw bv;
- Bijlage 2: tekening schematische weergave aan- /en afvoerleidingen, 19-3-2015, 1214505-6, Tauw bv;
- Bijlage 2: Overzichtstekening depot Arnhem, 17-3-2015, 1214505-3, Tauw bv;
- Bijlage 2: Overzichtstekening omliggende bebouwing, 17-3-2015, 1214505-4, Tauw bv;
- Bijlage 2: Tekening veiligheidsvoorzieningen haven, 17-3-2015, 1214505-5, Tauw bv;
- Bijlage 2: luchtfoto's
- Bijlage 2: Riolerings-tekening, 4-9-2015, 1214505-10, Tauw bv en Dwarsprofielen riolerings/drainage, 2-9-2015, 1214505-11, Tauw bv;
- Bijlage 3: Inrichtingsgrens op luchtfoto 2009 en overzichtstekening omliggende bedrijven (07-08-2009, 4635053-109, Tauw bv);
- Bijlage 4: Tekening principeflow diagram (schematische procesbeschrijving), 25-8-2009, 4635053-301, Tauw bv;
- Bijlage 5: Aanwezige stoffen 22-2-2013, versie 1.3.2;
- Bijlage 6: PGS29 check Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV, 12-1-2015, kenmerk R005-1214496PWL-los-V03-NL, Tauw bv;
- Bijlage 7: Milieurisicoanalyse (MRA) Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V., 18-9-2015, kenmerk R008-1214505GAI-ssc-V03-NL, Tauw bv;
- Bijlage 8: Brief eindoordeel veiligheidsrapport, 19-2-2013, kenmerk 2013.0.017/mj, gemeente Arnhem;
- Bijlage 9: Kwantitatieve risicoanalyse (QRA) SNV Arnhem, 29-12-2016, kenmerk R008-1234757KFR-beb-V01-NL, Tauw bv;
- Bijlage 10: Machtigingsbrief ondertekenen en indienen Wabo-aanvraag;
- Bijlage 11: Grondwatermonitoring 2012 Shell-depot te Arnhem, 22-2-2013,

- kenmerk R001-1205682EVO-nij-V02-NL, Tauw bv;
 - Bijlage 12: Energiebesparingsonderzoek Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V., 8-12-2003, kenmerk R001-4265403PWL-D01-D, Tauw bv.
 - Bijlage 13: Analyseresultaten afvalwater, 23-4-2013, opdrachtnummer 368171, AL-West B.V.;
 - Bijlage 14: Luchtkwaliteitonderzoek Shell Arnhem, 13-1-2015, kenmerk R001-1214496KMS-srb-V02-NL, Tauw bv;
 - Bijlage 14a: Notitie stikstofdepositie-onderzoek SNV te Arnhem, 6-1-2015, kenmerk N001-1214496KMS-sbb-V01-NL, Tauw bv;
 - Bijlage 15: Akoestisch onderzoek Shell Nederland Verkoopmaatschappij, 3-12-2014, kenmerk R002-1214496JEA-rvb-V03-NL, Tauw bv;
 - Bijlage 16: Shell Arnhem emissie- en rendementsonderzoek VRU, 12-4-2010, kenmerk R002-4681677RHD-kmn-V01-NL, Tauw bv;
 - Bijlage 17: Bodemrisicoanalyse Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V. te Arnhem, 22-8-2017, kenmerk R012-1234757MBE-nij-V01-NL, Tauw bv;
 - Bijlage 18: Notitie geuronderzoek SNV Arnhem, 21-4-2015, kenmerk N003-1214496KMS-srb-V01-NL, Tauw bv;
 - Bijlage 19: Notitie luchtemissies SNV Arnhem, 17-4-2015, kenmerk N002-1214496PWL-pws-V01-NL, Tauw bv;
 - Notitie aanvullende gegevens Wabo-aanvraag SNV Arnhem, 18-9-2015, kenmerk N005-1224496PWL-nij-V01-NL, Tauw bv;
 - Notitie emissie-eis damp verwerkingsinstallatie SNV Nederlandse Verkoopmaatschappij, 18-9-2015, kenmerk N004-1214496PWL-nij-V01-NL, Tauw bv;
 - Notitie VOS-emissie VRU tijdens onvoorziene omstandigheden, 11-2-2016, kenmerk N007-1214496PWL-sbb-V01-NL, Tauw bv;
 - Notitie horizontale vaten en de relatie met de PGS 30:2011, 16-3-2016, kenmerk N008-1214496PWL-beb-V01-NL, Tauw bv;
 - Notitie slopvat en de relatie met de PGS 30:2011, 3-6-2016, kenmerk N009-1214496AJZ-los-V01-NL, Tauw bv;
 - Notitie aanvullende informatie Wabo aanvraag SNV Arnhem, 10-3-2017, kenmerk N002-1234757PWL-los-V01-NL, Tauw bv, inclusief:
 - Rapportage gap-analyse PGS 29:2016, versie 1.1, 10-3-2017, Kenmerk R009-1234757AJZ-los-V01-NL, Tauw bv;
 - Notitie onderbouwing aan horizontale tanks en leidingen, 22-8-2017, kenmerk N005-1234757PWL-sbb-V01, Tauw bv;
 - Notitie toelichting functiebehoud koel- en blusleiding, 22-8-2017, kenmerk N006-1234757PWL-sbb-V01-NL, Tauw bv;
 - Notitie aanvulling, 18-1-2018, kenmerk N008-1234757AJZ-V01-ihu-NL, Tauw bv;
 - Rapport Shell Nederland Verkoopmaatschappij Arnhem emissie- en rendementsonderzoek VRU, 22-8-2016, kenmerk R010-1214505BGJ-hjr-V02-NL, Tauw bv.
- Overzichtstekening Terminal Arnhem, S 4757_3-0, 16-4-2018.

1.4 Huidige vergunnings situatie

Voor de inrichting zijn eerder de onderstaande vergunningen en/of ontheffingen verleend dan wel meldingen geaccepteerd:

SOORT VERGUNNING	DATUM	KENMERK	ONDERWERP
Revisievergunning Wm*	23-8-2005	WM02.581	Gehele inrichting omvattende milieuvergunning
Melding art. 8.19 Wm*	18-10-2005	WM05.4151	-
Melding art. 8.19 Wm*	18-9-2007	2007-06-00664	Wijziging inrichtingsgrens en vluchtwegen
Veranderingsvergunning Wm*	4-11-2008	2007-676-00767	Ethanol en blusinstallatie
Melding art. 8.19 Wm*	24-3-2009	2009-02-01423	Nieuw additief Nemo in bestaande tanks
Veranderingsvergunning Wm*	27-4-2010	2009-07-01718	Calamiteitenkar en back-up tank T0214
Veranderingsvergunning Wabo	15-5-2012	2011-10-01187	Additieven

Milieuneutrale veranderingsvergunning Wabo	10-2-2014	OD50/Z13.03996 5/D14.064362	Blusvoorzieningen haven
---	-----------	--------------------------------	-------------------------

De hierboven genoemde vergunningen waar een * bij staat, zijn volgens de Invoeringswet Wabo gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning voor onbepaalde tijd.

1.5 Bevoegd gezag en vergunningplicht

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland zijn bevoegd gezag voor de inrichting voor het verlenen van de omgevingsvergunning. Dit volgt uit artikel 2.4 tweede lid van de Wabo juncto artikel 3.3, eerste lid onder a van het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor). De activiteiten van de inrichting zijn genoemd in Bijlage I onderdeel C categorie 5.3.a van het Bor. Het betreft een inrichting waarop het Besluit risico's zware ongevallen 2015 van toepassing is (Brzo 2015). SNV is een hogedrempelinrichting conform het Brzo 2015.

1.6 Coördinatie met de Waterwet

De aangevraagde activiteit heeft geen betrekking op een inrichting waarbij sprake is van het lozen van stoffen als bedoeld in artikel 6.2 van de Waterwet. Een vergunning op grond van de Waterwet is niet aan de orde.

Het hemelwater dat afkomstig is van de tankkuilen wordt opgevangen in een hemelwaterbuffertank van waaruit het gecontroleerd via een olie- en benzineafscheider, bezinkput en flowmeter op het gemeentelijke vuilwaterriool aan de Driepoortenweg wordt geloosd. Het hemelwater afkomstig van de los- en laadplaatsen van de vrachtwagens wordt via een olie- en benzineafscheider, bezinkput, hemelwaterbuffertank en flowmeter op het gemeentelijke vuilwaterriool aan de Driepoortenweg geloosd. Een tweede lozingspunt is bij de losinstallatie aan de haven waar het hemelwater van de losinstallatie via een olie- en benzineafscheider in het gemeentelijke vuilwaterriool aan de Havenweg wordt geloosd.

Hemelwater afkomstig van niet-bodembeschermende voorzieningen en huishoudelijk afvalwater wordt rechtstreeks op het gemeentelijk vuilwaterriool aan de Driepoortenweg geloosd.

1.7 Volledigheid van de aanvraag en opschorting procedure

In verband met het ontbreken van een aantal gegevens hebben wij de aanvrager op 17 juli 2015 in de gelegenheid gesteld om tot 8 weken na de hiervoor genoemde datum de aanvraag aan te vullen. Wij hebben de aanvullende gegevens ontvangen op 21 september 2015. Daarnaast zijn op 24 april 2016, 15 juni 2016, 10 maart 2017, 27 oktober 2017 en juli 2017 aanvullingen ontvangen. Na ontvangst van de aanvullende gegevens hebben wij de aanvraag getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen. De termijn voor het nemen van het besluit is opgeschort tot de dag waarop de aanvraag is aangevuld.

1.8 Procedure uitgebreid

Deze beschikking is voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure als beschreven in paragraaf 3.3 van de Wabo. Gelet hierop zijn wij niet verplicht om van de aanvraag kennis te geven in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op andere geschikte wijze, tenzij bij de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag een milieueffectrapport (MER) moet worden gemaakt. Nu deze uitzonderingsgrond zich niet voordoet hebben wij geen kennis gegeven van de aanvraag in dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op andere geschikte wijze.

1.9 Adviezen, aanwijzing Minister, Verklaring van geen bedenkingen

In de Wabo en het Bor worden bestuursorganen vanwege hun specifieke deskundigheid of betrokkenheid aangewezen als adviseur. Gelet op het bepaalde in artikel 2.26 Wabo, alsmede de artikelen 6.1 tot en met 6.5 van het Bor, hebben wij de aanvraag ter advies aan de volgende instanties/bestuursorganen gezonden:

- Rijkswaterstaat Oost Nederland (advies van 18 augustus 2015, kenmerk RWS-2015/36473, kenmerk RWS 2015/44538 en advies van 14 oktober 2015, kenmerk RWSV2015-00005157);
- Waterschap Rijn en IJssel (advies van 21 december 2015, zaaknummer WRIJVERG-2-45316 en 4 mei 2016, zaaknummer WRIJVERG-2-50107);
- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) (advies van 26 oktober 2017, kenmerk 171026-0005 en advies via email van 20 december 2018 naar aanleiding van de ingediende zienswijzen).

Zij hebben vervolgens het volgende advies uitgebracht:

- Rijkswaterstaat:
Het advies heeft betrekking op de milieurisicoanalyse (MRA) en met name op de risico's voor het oppervlaktewater. In dat kader zijn voor RWS met name de activiteiten met betrekking tot de aan de Nieuwe Havenweg gelegen losinstallatie relevant. Een belangrijk onderdeel hierbij is het voldoen aan de Stand der Veiligheidstechniek met betrekking tot maatregelen tegen drijfslagvorming. In hoofdstuk 4 van de MRA wordt aangegeven dat hier aan zal worden voldaan. Echter in dit hoofdstuk staat de geel gearceerde zin "SNV borgen! (service overeenkomst met de calamiteiten service dienstverlener?)" Het is niet geheel duidelijk wat hiermee wordt bedoeld. In het inspectierapport over de laatste BRZO-inspectie d.d. 18 en 31 maart 2015 is ten aanzien van het beheersen en verwijderen van een drijfslag als bevinding opgenomen dat de wijze van organisatie en uitvoering niet is vastgelegd. Zoals hiervoor reeds is aangegeven is in deze aanvraag onduidelijk in hoeverre hier nu voldoende invulling aan wordt gegeven. Rijkswaterstaat geeft aan dat het bedrijf bij de volgende BRZO-inspectie aan zal moeten tonen of wordt voldaan aan de Stand der Veiligheidstechniek voor drijfslagen.

SNV heeft d.d. 18 september 2015 als aanvulling op de aanvraag onder andere, naar aanleiding van het vorengenoemde commentaar, een aangepast MRA ingediend. In deze aangepast MRA is in hoofdstuk 4 ten aanzien van bovengenoemd onderwerp de volgende passage opgenomen: "Shell zal de komende maanden nog wel een waakvlamovereenkomst gaan sluiten met een calamiteitenservice bedrijf die de reactietijden conform het referentiekader kunnen borgen". Op dit moment wordt echter nog niet voldaan aan de Stand der Veiligheidstechniek met betrekking tot maatregelen tegen drijfslagvorming. Om te borgen dat deze overeenkomst daadwerkelijk wordt afgesloten, moet hiervoor een voorschrift in de omgevingsvergunning opgenomen worden. Het advies is om een voorschrift op te nemen dat Shell binnen 2 maanden na het van kracht worden van de omgevingsvergunning een "waakvlamovereenkomst" met een calamiteiten-servicebedrijf heeft afgesloten en dat een kopie van deze overeenkomst bij het bevoegd gezag wordt ingediend. Voorwaarde hierbij is dat middels deze overeenkomst kan worden voldaan aan de reactietijden en opruimsnelheid bij drijfslagen conform het referentiekader dat is vastgesteld door Rijkswaterstaat.

Op 19 januari 2018 heeft SNV een aanvulling ingediend (Notitie aanvulling, 18-1-2018, kenmerk N008-1234757AJZ-V01-ihu-NL, Tauw bv) waaruit blijkt dat een waakvlamovereenkomst is afgesloten. Deze waakvlamovereenkomst voldoet. Om deze reden is het overnemen van het op 18 september 2015 uitgebrachte advies niet meer nodig.

- Waterschap:
Het advies van het waterschap wordt behandeld in paragraaf 3.4 'Afvalwater'.
- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden Advies van 26 oktober 2017:
In het kader van het lopende vergunningstraject is verzocht om een advies over zelfredzaamheid en de mogelijkheden voor de rampenbestrijding. Voor het advies is uitgegaan van de QRA van 29 december 2016 waarin de levering van ethanol in een 'blend' en 'puur' is beschouwd en de QRA van 18 september 2015 waarin de situatie met alleen 'pure' ethanol is beschouwd.

Uit beide QRA's blijkt dat het leegstromen van een opslagtank gevolgd door een tankputbrand het meest risicobepalende scenario is. Binnen de te verwachten effectafstanden bevinden zich diverse (voornamelijk) bedrijven.

In het kader van het "Beleidskader bestrijding plasbrand in tankputten PGS 29" is door SNV een implementatieplan ingediend om een tankputbrand met stationaire middelen (schuimblussing op de tankput) te bestrijden. Door de realisatie van stationaire voorzieningen wordt dit een beheersbaar scenario voor de hulpdiensten. De overige mogelijke scenario's (tankbrand, brand verlaadplaats, brand verlading haven, etc.) zijn reeds door SNV afgedekt met stationaire voorzieningen.

Als de stationaire blusvoorziening is gerealiseerd, is er geen sprake meer van onbeheersbare scenario's voor de hulpdiensten. Daarom is er geen reden om (aanvullende) maatregelen te adviseren.

- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden Advies van 20 december 2018:

De vraag van SNV betreft zienswijze 1 uit de zienswijzenota in bijlage 4.

Als je kijkt in de PGS 29 is het onderstaande van toepassing en hiernaar verwijst SNVI ook.

De tijdsduur van 4 uur voor leveren van blus- en koelwater volgt rechtstreeks uit de PGS 29, vs. 4.2.14.

vs 4.2.14 De benodigde hoeveelheid blus- en koelwater moet onder alle omstandigheden voor minstens vier uur kunnen worden aangevoerd. Met goedkeuring van de desbetreffende veiligheidsregio kan hiervan op basis van uitgewerkte scenario's worden afgeweken. Hierbij is de beschikbaarheid van secundaire bluswatervoorzieningen (mobiele voorziening) en de mate waarin door middel van (semi-)stationaire middelen wordt geblust of gekoeld van belang. Het bevoegd gezag moet toegelaten afwijkingen schriftelijk bevestigen. [artikel 163, PGS 29:2008]

Toelichting:

De geschatte bestrijdingsduur van een brand varieert afhankelijk van de omvang van het scenario. Voor de grotere scenario's is een theoretische benadering van de bestrijdingsduur van meer dan een uur geen uitzondering. Tegenslagen bij bestrijding door bijvoorbeeld weersinvloeden, het niet kunnen stoppen van een productuitstroom enz. kunnen zorgdragen voor langere bestrijdingsduur dan theoretisch bepaald. Daarnaast zijn ook praktisch opgebrachte bluswaterhoeveelheden (gebruikte middelen) mogelijk hoger dan theoretisch berekend. Om bovengenoemde reden is een veiligheidsmarge ingebouwd tot vier uur met de mogelijkheid om in overeenstemming met het bevoegd gezag gebruik te maken van een secundaire bluswatervoorziening.

De 4 uur komt terug in het Beleidskader bestrijding plasbrand in tankputten PGS 29. Als er sprake is van significante effecten, dan wordt van de inzet van repressieve middelen voor bron- en effectbestrijding een duidelijk merkbaar eerste effect binnen 4 uur vereist.

De NFPA 11 hanteert een minimum blustijd van 30 minuten. Zoals SNV ook aangeeft in de toelichting op de vraag. SNV gaat in het bedrijfsbrandweerrapport uit van 30 minuten, dit bedrijfsbrandweerrapport is akkoord bevonden.

De inhoud van de bluswatertank (2930 m³) is voldoende voor 2 uur blussen en koelen bij het maximum scenario (tankputbrand). Dit gaat uit van blussen en koelen met de aanwezige stationaire voorzieningen.

Gezien bovenstaande overwegingen is het advies vanuit VGGM:

Het is mogelijk om af te wijken van de aangegeven 4 uur beschikbaarheid van de benodigde hoeveelheid blus- en koelwater. Deze beschikbaarheid moet dan wel voor minstens 2 uur gewaarborgd zijn door Shell. Shell kan aangeven dat onder de berekende omstandigheden de brand na 30 min geblust zal zijn, maar zoals in de toelichting uit de PGS is aangegeven, dient er rekening gehouden worden met tegenslagen waardoor een langere bestrijdingsduur te verwachten is. Ook mogelijk inzet van mobiele middelen. VGGM is van mening dat 2 uur dan voldoende veiligheidsmarge biedt om de mogelijk verwachte verlengde bestrijdingsduur aan te kunnen. Ook kan binnen 2 uur indien noodzakelijk aanvullende waterwinning opgebouwd worden door de brandweer zodat eventuele langere inzetduur ook mogelijk is. Dan kan de 4 uur gehaald worden en wordt gebruik gemaakt van een secundaire bluswatervoorziening in samenwerking met de brandweer. De afwijking van 4 uur na 2 uur beschikbaarheid van de benodigde hoeveelheid blus- en koelwater kan worden opgenomen in de voorschriften van de revisievergunning.

1.10 Activiteitenbesluit

In het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) zijn voor een groot aantal activiteiten die binnen inrichtingen plaats kunnen vinden, rechtstreeks werkende, algemene regels opgenomen.

De inrichting waarvoor vergunning is aangevraagd, is aangemerkt als een inrichting waarvoor vergunningplicht (type C inrichting) geldt.

Binnen SNV vinden de volgende activiteiten plaats die vallen onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit en moet worden voldaan aan de volgende paragrafen uit het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende Activiteitenregeling (voor zover deze activiteiten betrekking hebben op de genoemde (deel)activiteiten):

1. Paragraaf 3.1.3 Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening;
2. Paragraaf 3.2.1 In werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie;
3. Paragraaf 3.2.6 In werking hebben van een koelinstallatie;
4. Paragraaf 3.4.9 Opslaan van gasolie, smeerolie of afgewerkte olie in een bovengrondse opslagtank;
5. Paragraaf 5.1.7. Installatie voor de op- en overslag van vloeistoffen;
6. Paragraaf 5.2.1. Opslaginstallaties van benzine;
7. Paragraaf 5.2.2. Overslaginstallaties van benzine.

Voor het overige is per hoofdstuk dan wel afdeling aangegeven of deze op een type C inrichting van toepassing is. Dit betekent dat ook hoofdstuk 1, afdeling 2.1 tot en met 2.4, 2.10 en 2.11 van hoofdstuk 2 en de overgangsbepalingen uit hoofdstuk 6 van het Activiteitenbesluit van toepassing kunnen zijn. Van belang voor deze vergunning is, of de inrichting ook voor de activiteiten die onder het Activiteitenbesluit vallen voldoet aan BBT. Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

Melding Activiteitenbesluit

Gelet op artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit moet de verandering van de inrichting worden gemeld. De aanvraag wordt ten aanzien van de activiteiten die onder het Activiteitenbesluit vallen aangemerkt als melding.

De voorschriften voor het onderdeel milieu, die in deze vergunning zijn opgenomen betreffen aspecten en activiteiten die niet zijn geregeld in het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Activiteitenregeling.

1.11 Toetsing veranderen en revisie

Bij onze beslissing op de aanvraag hebben wij:

- de aspecten genoemd in artikel 2.14 eerste lid onder a van de Wabo betrokken;

- met de aspecten genoemd in artikel 2.14 eerste lid onder b van de Wabo rekening gehouden;
- de aspecten genoemd in artikel 2.14 eerste lid onder c van de Wabo in acht genomen.

In de onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe, waarbij wij ons beperken tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed (kunnen) zijn.

1.11 Wet natuurbescherming

Het bedrijf ligt niet in een Natura 2000-gebied, beschermd natuurmonument of ander natuurgebied dat beschermd wordt door de Wet natuurbescherming (2017). Het bedrijf ligt op een afstand van ongeveer 750 meter van het Natura 2000 gebied de Gelderse Poort en op een afstand van ongeveer 1.000 meter van het Natura 2000 gebied Rijntakken.

De vergunde situatie en de aangevraagde veranderingen van Shell zijn getoetst aan de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) om te beoordelen of een vergunning of melding in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb-vergunning) noodzakelijk is. De PAS is het beleid waarmee uitvoering wordt gegeven aan het verminderen van de stikstofdepositie op natuurgebieden waarop de Wet natuurbescherming van toepassing is. Het rekeninstrument Aerius is het rekeninstrument van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Aerius berekent de stikstofdepositie op de natuurgebieden (Natura 2000-gebieden). Uit de Aerius-berekening blijkt dat er geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en er geen melding in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

1.12 Zienswijzen op de ontwerpbeschikking

Van het ontwerp van de beschikking hebben wij de kennisgeving digitaal gepubliceerd op internet: www.overheid.nl op 21 oktober 2018.

Tussen 22 oktober 2018 en 3 december 2018 heeft het ontwerpbesluit ter inzage gelegen en is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt.

Er zijn zienswijzen ingediend door:

- Adviseur Tauw namens Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV, gedateerd 20 november 2018 en ontvangen 20 november 2018;
- Adviseur Tauw namens Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV, gedateerd 30 november 2018 en ontvangen 3 december 2018.

Er is advies ingediend door:

- Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden, gedateerd 6 november 2018 en ontvangen 7 november 2018;
- Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden, gedateerd 20 december 2018 en ontvangen 20 december 2018 (advies op zienswijze Shell).

In de zienswijzennota in bijlage 4 zijn alle zienswijzen/adviezen beantwoord en is aangegeven welke wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen/adviezen zijn opgenomen in de definitieve beschikking.

1.13 Wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbeschikking

Hieronder staan de wijzigingen in de definitieve beschikking vanwege de ingediende zienswijzen/adviezen.

Voorschriften

Ten opzichte van de ontwerpvergunning zijn de volgende voorschriften aangepast:

Voorschrift 6.2.6 was:

- 6.2.6 Om te voldoen aan de vereiste in voorschrift 6.2.5 moeten voldoende overlopen zijn aangebracht van de COVA-tankput en de K1-tankputwest (A) naar K1 tankput oost (B). De overlopen moeten zo zijn aangebracht dat bij calamiteit altijd voldaan kan worden aan voorschrift 6.2.5.

Voorschrift 6.2.6 wordt:

- 6.2.6 Om te voldoen aan de vereiste in voorschrift 6.2.5 moeten overlopen in de tankdijken zijn aangebracht. De overlopen zijn aanwezig tussen de tankput Beijerinckweg en de tankput midden achter en tussen de tankput Westervoortsedijk en tankput midden achter. De overlopen moeten zo zijn aangebracht dat bij calamiteit altijd voldaan kan worden aan voorschrift 6.2.5.

Voorschrift 6.2.10 was:

- 6.2.10 In afwijking van voorschrift 6.2.9 is paragraaf 4.3 en voorschrift 4.2.8, 4.2.11, 4.2.13, 4.2.20, 4.2.25 tot en met 4.2.28, 4.2.33, 4.2.34, 4.2.42, 4.2.50, 4.4.1 en 4.4.2 van de PGS29: 2016 niet van toepassing.

Voorschrift 6.2.10 wordt:

- 6.2.10 In afwijking van voorschrift 6.2.9 is paragraaf 4.3 en voorschrift 4.2.8, 4.2.14, 4.2.20, 4.2.25 tot en met 4.2.28, 4.2.33, 4.2.34, 4.2.42, 4.2.50, 4.4.1 en 4.4.2 van de PGS29: 2016 niet van toepassing.

Voorschrift 6.2.12 was:

- 6.2.12 Behoudens op open onbebouwd terrein moeten de bovengrondse brandkranen op een onderlinge afstand van 50 m tot 80 m zijn aangebracht. Het blussysteem moet op elke plaats binnen de inrichting minimaal 6.000 l / min. (360 m³/h) kunnen leveren door drie naast elkaar gelegen brandkranen, tenzij uit scenario's blijkt dat volstaan kan worden met lagere capaciteit of een hogere capaciteit vereist is, berekend met de praktisch repressief gebruikte middelen. De onderlinge afstand is bepaald op de standaard operationele bepakking (aantal toevoerslangen) van brandweervoertuigen. Brandkranen en onderlinge afstand worden bepaald afhankelijk van het brand- en/of toxisch risico van de locatie op de inrichting en de capaciteit van de brandkranen. M.a.w. braakliggende terreinen zonder risico hoeven niet aan dit voorschrift te voldoen.

Voorschrift 6.2.12 wordt:

- 6.2.12 Behoudens op open onbebouwd terrein moeten de bovengrondse brandkranen op een onderlinge afstand van 50 m tot 80 m zijn aangebracht. Het blussysteem moet op elke plaats binnen de inrichting minimaal 96 m³/h per hydrant kunnen leveren. Een ander zoals vastgelegd in de bedrijfsbrandweerrapportage. De onderlinge afstand is bepaald op de standaard operationele bepakking (aantal toevoerslangen) van brandweer- voertuigen. Brandkranen en onderlinge afstand worden bepaald afhankelijk van het brand- en/of toxisch risico van de locatie op de inrichting en de capaciteit van de brandkranen. M.a.w. braakliggende terreinen zonder risico hoeven niet aan dit voorschrift te voldoen.

Voorschrift 6.2.14 was:

- 6.2.14 Het blussysteem moet voor alle relevante brandweerscenario's m.u.v. tankputbrand op elke plaats binnen de inrichting minimaal 5.760 l / min. (96 m³/h) kunnen leveren door drie naast elkaar gelegen brandkranen.

Voorschrift 6.2.14 wordt:

6.2.14

Het blus- en koelwatersysteem moet voor alle relevante brandweerscenario's, zoals omschreven in de bedrijfsbrandweerrapportage, voor minstens twee uur de benodigde hoeveelheid blus- en koelwater beschikbaar zijn. De minimale capaciteit van het te leveren hydrant moet minimaal 96 m³/uur zijn.

Voorschrift 6.2.15 was:

- 6.2.15 Uiterlijk 31 december 2021 moet worden voldaan aan het gestelde in

voorschriften 6.2.11, 6.2.12 en 6.2.13.

Voorschrift 6.2.15 wordt:

6.2.15 Uiterlijk 31 december 2021 moet worden voldaan aan het gestelde in voorschriften 6.2.11 en 6.2.13.

Considerans

Ten opzichte van de ontwerpvergunning zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

Onder paragraaf 1.3 'Omschrijving van de aanvraag' in de considerans wordt de volgende aanvulling in de opsomming opgenomen:

- *Overzichtstekening Terminal Arnhem, S 4757_3-0, 16-4-2018.*

Onder paragraaf 1.9 'Adviezen, aanwijzing Minister, Verklaring van geen bedenkingen' in de considerans is de volgende aanvulling opgenomen:

- *Veiligheids- en Gezondheidsregio Advies van 20 december 2018: De vraag van Shell betreft zienswijze 1 uit de zienswijzenota in bijlage 4.*

Als je kijkt in de PGS 29 is het onderstaande van toepassing en hiernaar verwijst Shell ook.

De tijdsduur van 4 uur voor leveren van blus- en koelwater volgt rechtstreeks uit de PGS 29, vs. 4.2.14.

vs 4.2.14 De benodigde hoeveelheid blus- en koelwater moet onder alle omstandigheden voor minstens vier uur kunnen worden aangevoerd. Met goedkeuring van de desbetreffende veiligheidsregio kan hiervan op basis van uitgewerkte scenario's worden afgeweken. Hierbij is de beschikbaarheid van secundaire bluswatervoorzieningen (mobiele voorziening) en de mate waarin door middel van (semi-)stationaire middelen wordt geblust of gekoeld van belang. Het bevoegd gezag moet toegelaten afwijkingen schriftelijk bevestigen. [artikel 163, PGS 29:2008]

Toelichting:

De geschatte bestrijdingsduur van een brand varieert afhankelijk van de omvang van het scenario. Voor de grotere scenario's is een theoretische benadering van de bestrijdingsduur van meer dan een uur geen uitzondering. Tegenslagen bij bestrijding door bijvoorbeeld weersinvloeden, het niet kunnen stoppen van een productuitstroom enz. kunnen zorgdragen voor langere bestrijdingsduur dan theoretisch bepaald. Daarnaast zijn ook praktisch opgebrachte bluswaterhoeveelheden (gebruikte middelen) mogelijk hoger dan theoretisch berekend. Om bovengenoemde reden is een veiligheidsmarge ingebouwd tot vier uur met de mogelijkheid om in overeenstemming met het bevoegd gezag gebruik te maken van een secundaire bluswatervoorziening.

De 4 uur komt terug in het Beleidskader bestrijding plasbrand in tankputten PGS 29. Als er sprake is van significante effecten, dan wordt van de inzet van repressieve middelen voor bron- en effectbestrijding een duidelijk merkbaar eerste effect binnen 4 uur vereist.

De NFPA 11 hanteert een minimum blustijd van 30 minuten. Zoals Shell ook aangeeft in de toelichting op de vraag.

Shell gaat in het bedrijfsbrandweerrapport uit van 30 minuten, dit bedrijfsbrandweerrapport is akkoord bevonden.

De inhoud van de bluswatertank (2930 m3) is voldoende voor 2 uur blussen en koelen bij het maximum scenario (tankputbrand). Dit gaat uit van blussen en koelen met de aanwezige stationaire voorzieningen.

Gezien bovenstaande overwegingen is het advies vanuit VGGM:

Het is mogelijk om af te wijken van de aangegeven 4 uur beschikbaarheid van de benodigde hoeveelheid blus- en koelwater. Deze beschikbaarheid moet dan wel voor

minstens 2 uur gewaarborgd zijn door Shell. Shell kan aangeven dat onder de berekende omstandigheden de brand na 30 min geblust zal zijn, maar zoals in de toelichting uit de PGS is aangegeven, dient er rekening gehouden worden met tegenslagen waardoor een langere bestrijdingsduur te verwachten is. Ook mogelijk inzet van mobiele middelen. VGGM is van mening dat 2 uur dan voldoende veiligheidsmarge biedt om de mogelijk verwachte verlengde bestrijdingsduur aan te kunnen. Ook kan binnen 2 uur indien noodzakelijk aanvullende waterwinning opgebouwd worden door de brandweer zodat eventuele langere inzetduur ook mogelijk is. Dan kan de 4 uur wel gehaald worden en wordt gebruik gemaakt van een secundaire bluswatervoorziening in samenwerking met de brandweer.

Graag indien akkoord deze toegelaten afwijking opnemen in de revisievergunning.

Onder paragraaf 3.4 'Afvalwater' m.b.t. het advies van het waterschap Rijn en IJssel was de volgende tekst opgenomen:

- *rondom de K1-tankkuil en pompenplaat zijn gasdetectoren, die bij een niveau van 1,2% LEL de afvoeren van de tankkuilen automatisch sluiten;*

Deze tekst wordt vervangen door:

- *Rondom de K1-kuil zijn 7 (4 x gasdetectie + 3 x lijndetectie) gasdetectoren aanwezig. De gasdetectoren aan de noord- en oostzijde van de tankput vormen de lijndetectie. Deze lijndetectie is afgestemd op de meest voorkomende windrichting in Nederland. De gasdetectoren aan de zuid- en westzijde zijn 'losse' gasdetectoren. Daarnaast zijn er detectoren op de pompenplaat, op het manifold en de haven aanwezig. De detectoren hebben drie verschillende niveaus van alarmering:*
 - *Niveau 1 (pre-alarm), 10 % LEL: pre-alarm en alarm in de controlekamer*
 - *Niveau 2 (gas alarm), 20 % LEL: (Manifold = 25 % LEL) : alarm en totale shut down van de inrichting (lossen van schepen wordt stil gelegd en afvoeren tankputten sluiten)*
 - *Niveau 3 (brand alarm), 50 % LEL: genereerd alarm gasdetectie brandcentrale (brandweer)*
- *De lijndetectoren hebben een andere instelling die specifiek voor de lijndetectie is: 1 %LEL/m pre-alarm en (3 %LEL/m (staat gelijk aan 20 % LEL van de gasdetectie)). De 4% LEL/m genereerd alarm gasdetectie brandcentrale (brandweer). Dit om te voorkomen dat er valse alarmen worden gecreëerd.*

Onder 3.7 'Externe veiligheid', onder 'Opslag in bovengrondse tanks', was de volgende tekst opgenomen:

- *COVA-tankput K3*
- *K1 tankput west*
- *K1 tankput oost*
- *K3 tankput zuid*

Deze tekst wordt vervangen door:

- *tankput Beijerinckweg;*
- *tankput midden voor;*
- *tankput midden achter;*
- *tankput Westervoortsedijk.*

De benaming van deze 4 tankputten zijn opgenomen in een overzichtstekening die als aanvulling op 30 november 2018 is ingediend. (Overzichtstekening Terminal Arnhem, S 4757_3-0, 16-4-2018).

Onder 3.7 'Externe veiligheid', onder 'Opslag in bovengrondse tanks' is de volgende tekst opgenomen:

Zienswijzen GAPS naar aanleiding van ontwerpbesluit

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit vraagt Shell te mogen afwijken van voorschrift 4.2.14 van de PGS29:2016

De NFPA 11 hanteert een minimum blustijd van 30 minuten. De

bedrijfsbrandweerrapportage gaat ook uit van deze door de NFPA gehanteerde 30 minuten. De bedrijfsbrandweerrapportage is door de veiligheidsregio midden akkoord bevonden.

De bluswatervoorziening moet echter wel langer operationeel zijn dan de benodigde blustijd van 30 minuten, omdat rekening gehouden moet worden met tegenslagen waardoor een langere bestrijdingsduur te verwachten is. De beschikbaarheid bluswatervoorziening moet minstens 2 uur gewaarborgd zijn. Binnen de 2 uur kan, indien noodzakelijk, aanvullende waterwinning opgebouwd worden door de brandweer zodat eventuele langere inzetduur mogelijk is.

De veiligheidsregio geeft aan dat de inhoud van de bluswatertank (2930 m³) voldoende is voor 2 uur blussen en koelen bij het maximum brandscenario.

Deze twee uur is voldoende om eventuele vertragingen op te vangen om een secundaire voorziening op te bouwen. Wij gaan daarom akkoord met de gevraagde gelijkwaardige maatregel.

2. MILIEUEFFECTRAPPORT

2.1 M.e.r.-(beoordelings)plicht

De milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wm. Ingevolge artikel 7.17, eerste lid, van de Wm moet het bevoegd gezag bij voorgenomen activiteiten genoemd in onderdeel D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) besluiten of voor het project, gelet op de belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die het project mogelijk heeft, een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Het gaat om de gevolgen voor het milieu als bedoeld in artikel 7.1 van de Wm.

De aangevraagde activiteiten vallen onder onderdeel D van de bijlage van het besluit milieueffectrapportage (categorie D25.1: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie bestemd voor de opslag van aardolie, petrochemische of chemische producten. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een opslagcapaciteit van 100.000 ton of meer. Er worden maximaal 42.000 m³ aardolieproducten opgeslagen. Dit is ongeveer 33.500 ton aardolieproducten, ethanol, additieven en slops. De aangevraagde activiteiten liggen onder de drempelwaarde genoemd in deze lijst.

2.2 Toets

Wij hebben getoetst of voor het project een milieueffectrapport moet worden gemaakt. De aanvraag biedt hiervoor voldoende informatie. Deze toets is overeenkomstig artikel 7.17, derde lid, van de Wm uitgevoerd met behulp van de in bijlage III van de Mer-richtlijn opgenomen criteria.

De toetsing is hieronder uitgewerkt.

2.3 De kenmerken van het project

Bij de kenmerken van het project zijn de volgende criteria in ogenschouw genomen:

1. de omvang en het ontwerp van het gehele project;
2. de cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
3. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name land, bodem, water en biodiversiteit;
4. de productie van afvalstoffen;
5. verontreiniging en hinder;
6. het risico van ongevallen en/of rampen die relevant zijn voor het project in kwestie, waaronder rampen die worden veroorzaakt door klimaatverandering, in overeenstemming met wetenschappelijke kennis;
7. de risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling).

Overwegingen

Omvang: De aangevraagde activiteiten en capaciteiten veranderen niet ten opzichte van de reeds eerder vergunde situatie.

Cumulatie: de emissie naar lucht, bodem en water en de geluid- en trillingsemissie verandert niet ten opzichte van de reeds eerder vergunde situatie. Er is daarom geen sprake van mogelijke cumulatie van projecten.

Gebruik natuurlijke hulpbronnen: Met betrekking tot de aangevraagde activiteit worden geen natuurlijke hulpbronnen ingezet.

Productie afvalstoffen: met betrekking tot de aangevraagde activiteit is er geen sprake van de productie van afvalstoffen anders dan wat reeds vergund is.

Verontreiniging en hinder: met betrekking tot de aangevraagde activiteit is er geen sprake van de verontreiniging of hinder anders dan wat reeds vergund is.

Risico van ongevallen: met betrekking tot de aangevraagde activiteit neemt het risico op ongevallen niet toe dan wat reeds vergund is.

Risico's voor de menselijke gezondheid: met betrekking tot de aangevraagde activiteit is er geen sprake van risico's voor de menselijke gezondheid. Er komen geen pathogenen vrij en de overige activiteiten die een rechtstreeks risico zijn voor de gezondheid zoals de concentratie van fijn stof en stikstofdioxide in de omgevingslucht, veranderen niet ten opzichte van de reeds vergunde situatie.

Afweging: kenmerken van het project

Gelet op vorengaande zijn wij van mening dat er voor wat betreft 'kenmerken van het project' geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten die noodzaken tot het opstellen van een MER.

2.4 De locatie van het project

Bij de plaats van het project wordt het volgende in overweging genomen:

1. het bestaande grondgebruik;
2. de relatieve rijkdom aan alsmede de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
3. het opnamevermogen van het natuurlijk milieu, waarbij in het bijzonder aandacht voor de Natura 2000 gebieden

Overwegingen

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn is in het bijzonder in overweging genomen het bestaande grondgebruik, de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied, het opnamevermogen van het natuurlijke milieu.

De inrichting is gevestigd op industrieterrein Het Broek te Arnhem. De dichtstbijzijnde woning ten opzichte van de haven ligt op ongeveer 65 meter afstand (Industriestraat 1). De dichtstbijzijnde woning ten opzichte van het depot ligt op ongeveer 95 meter afstand (Westervoortsedijk 76). Voor de aangevraagde activiteiten wordt gebruik gemaakt van de al bestaande terreinen en haveninstallatie.

Het dichtstbijzijnde EHS-gebied ligt op een afstand van 7 meter en het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied ligt op een afstand van ongeveer 750 meter (Gelders Poort) en op een afstand van ongeveer 1.000 meter (Rijntakken). De inrichting kan van invloed zijn op de milieugevolgen binnen dit EHS-gebied en Natura 2000 gebied. Met betrekking tot de aanvraag is er echter geen sprake van een toename van de milieugevolgen aangezien de aangevraagde veranderingen niet leiden tot grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende vergunning zijn toegestaan. Dit betekent dat de aangevraagde veranderingen niet leiden tot grotere nadelige gevolgen voor het EHS- of Natura 2000 gebied.

Afweging: plaats van het project

De locatie van het project leidt niet tot belangrijk nadelige milieugevolgen om reden waarvan een milieueffectrapport moet worden opgesteld.

2.5 De soort en kenmerken van het potentiële effect

Bij de soort en kenmerken van het potentiële effect moet in aanmerking worden genomen, wat de samenhang is met de onder de punten 1 en 2 uiteengezette criteria en met inachtneming van:

1. de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (bijvoorbeeld geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
2. de aard van het effect;
3. het grensoverschrijdend karakter van het effect;
4. de waarschijnlijkheid van het effect;
5. de verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
6. de cumulatie van effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
7. de mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

Overwegingen

De effecten van de inrichting (met name de aspecten veiligheid, luchtkwaliteit, geluid en verkeersbewegingen) reiken tot op enkele honderden meters van de inrichting. Deze effecten zijn dus zeer lokaal. De aangevraagde activiteiten leiden niet tot een toename van milieu-effecten. Alle milieu-effecten zijn omkeerbaar; als de inrichting de activiteiten beëindigt zijn er ook geen effecten op het milieu meer. De effecten zijn niet onomkeerbaar.

Afweging: soorten en kenmerken van het potentiële project

Gelet op bovenstaande overwegen wij dat naar aanleiding van de soort en de kenmerken van het potentiële effect kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

In dit kader hoeft geen MER te worden gemaakt.

2.6 Conclusie M.e.r.-(beoordelings)plicht

De activiteiten van Shell leiden niet tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, die via een milieueffectrapport nader onderzocht moeten worden. De kenmerken van het project, de locatie van het project en de soort en kenmerken van het potentiële effect zijn voldoende inzichtelijk.

3. INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN MILIEU

3.1 INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op het in werking hebben/revisie van een inrichting of mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid en onder e juncto artikel 2.6 van de Wabo. De Wabo omschrijft in artikel 2.14 het milieuhygiënische toetsingskader van de aanvraag. Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden.

3.2 BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN (BBT)

Algemeen

In het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu moeten aan de vergunning voorschriften worden verbonden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk - bij voorkeur bij de bron - te beperken en ongedaan te maken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken (hierna: BBT) worden toegepast.

Vanaf januari 2013 moet bij het bepalen van (BBT) rekening worden gehouden met BBT-conclusies en bij ministeriele regeling aangewezen informatiedocumenten over BBT.

BBT-conclusies is een document met de conclusies over BBT, vastgesteld overeenkomstig artikel 13, vijfde en zevende lid van de Richtlijn industriële emissies (hierna RIE). Het vijfde lid verwijst naar de BBT-conclusies vastgesteld na 6 januari 2011 onder het regime van de RIE. Het zevende lid verwijst naar de bestaande BREF's. Het hoofdstuk uit deze BREF's waarin de BBT-maatregelen (BAT hoofdstuk) geldt als BBT-conclusies, totdat nieuwe BBT-conclusies zijn vastgesteld.

BBT-conclusies worden door de Europese commissie vastgesteld en bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie (een uitvoeringsbesluit van de Europese commissie dat gericht is tot de lidstaten). Zij worden daarom niet meer apart worden aangewezen in de Regeling omgevingsrecht.

Concrete bepaling beste beschikbare technieken

Binnen de inrichting worden geen van de activiteiten uit bijlage 1 van richtlijn nr. 2010/75/EU van het Europees parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (RIE) uitgevoerd.

Bij het bepalen van de BBT hebben wij rekening gehouden met de volgende informatiedocumenten over BBT, zoals aangewezen in bijlage 1 van de Regeling omgevingsrecht (Mor):

- Nederlandse richtlijn Bodem (NRB) 2012;
- PGS 6: Aanwijzingen voor implementatie van het Brzo 2015;
- PGS 15: Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen (2016);
- PGS 29: Richtlijn voor bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks (2016);
- PGS 30: Vloeibare brandstoffen: bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties (2011);
- handboek Wvo-vergunningverlening, CIW, mei 1999;
- het rapport "Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen" CIW; feb. 2000.

Conclusies BBT

De inrichting voldoet - met inachtneming van de aan dit besluit gehechte voorschriften - aan BBT. Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

3.3 AFVALSTOFFEN

Preventie

Preventie van afval is een van de hoofddoelstellingen van het afvalstoffenbeleid. In hoofdstuk 13 van het Landelijke afvalbeheersplan (LAP) is het beleid uitgewerkt voor afvalpreventie. In Nederland is een separaat afvalpreventieprogramma vastgesteld. Afvalpreventie is ook onderdeel van het programma Van Afval Naar Grondstoffen (VANG). Met het uitvoeren van het programma VANG is de uitvoering van het afvalpreventieprogramma voor een belangrijk deel geborgd. Zowel het LAP als de genoemde programma's bevatten geen kwantitatieve doelstellingen voor afvalpreventie bij bedrijven. Om invulling te geven aan dit aspect is de handreiking 'Wegen naar preventie bij bedrijven' (Infomil 2005) als toetsingskader gebruikt. Uitgangspunt voor alle bedrijven is dat het ontstaan van afval zoveel mogelijk moet worden voorkomen of beperkt.

De totale hoeveelheid afval die binnen de inrichting vrijkomt bedraagt ca. 23,5 ton:

Soort afval	Jaarlijkse hoeveelheid
Papier	11 ton
Slib uit bezinkputten	1,5 ton
Restproduct*	2 ton
Bedrijfs-/huishoudelijk afval	9 ton

* Gevaarlijk afval

Ongeveer 22 ton daarvan is niet gevaarlijk afval en 1,5 ton daarvan is gevaarlijk afval. De handreiking 'Wegen naar preventie bij bedrijven' (Infomil, 2005) hanteert ondergrenzen die de relevantie van afvalpreventie bepalen. Hierin wordt gesteld dat afvalpreventie relevant is wanneer er jaarlijks meer dan 25 ton (niet gevaarlijk) bedrijfsafval en/of meer dan 2,5 ton gevaarlijk afval binnen de inrichting vrijkomt.

De totale hoeveelheid gevaarlijk en/of niet gevaarlijk afval ligt beneden de gehanteerde ondergrenzen. Wij hebben daarom in deze vergunning verder geen aandacht besteed aan de preventie van afvalstoffen.

Afvalscheiding

In hoofdstuk 14 van het LAP is het beleid uitgewerkt voor afvalscheiding, waarbij paragraaf 14.4 specifiek ingaat op afvalscheiding door bedrijven. Daarbij is aangegeven dat het voor bedrijfsafval niet goed mogelijk is een limitatieve opsomming te maken van afvalstoffen die door alle bedrijven gescheiden moet worden gehouden. Bedrijven verschillen van aard en omvang veel van elkaar en er bestaat een groot aantal bedrijfsspecifieke afvalstoffen. Uitgangspunt is dat bedrijven verplicht zijn alle afvalstoffen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven, tenzij dat redelijkerwijs niet van hen kan worden gevergd.

Uit de aanvraag blijkt dat binnen de inrichting afvalstoffen vrijkomen waarvan in het LAP is aangegeven dat er omstandigheden kunnen zijn dat scheiding daarvan redelijkerwijs van een bedrijf kan worden gevergd. Op basis van het gestelde in de aanvraag achten wij het in voorliggende situatie daarom redelijk van vergunninghouder afvalscheiding te verlangen.

Conclusie afvalstoffen

Wij zijn, gelet op het bovenstaande, van mening dat de aangevraagde activiteiten in overeenstemming zijn met het geldende Landelijke afvalbeheersplan en daarmee bijdragen aan een doelmatig beheer van afvalstoffen.

3.4 AFVALWATER

Het kader voor de bescherming tegen verontreiniging door de lozing van

afvalwater

Binnen de inrichting komt hemel- en afvalwater vrij. Het hemelwater afkomstig van het voorterrein, laadperron, tank- en additievenkuilen en pompenplaat op de locatie aan de Driepoortenweg wordt opgevangen in een hemelwaterbuffertank van waaruit het gecontroleerd via een olie- en benzineafscheider, bezinkput en flowmeter op het gemeentelijke vuilwaterriool aan de Driepoortenweg wordt geloosd. Maandelijks wordt de kwaliteit van te lozen water bepaald. Een tweede lozingspunt is bij de losinstallatie aan de haven waar het hemelwater van de losinstallatie via een olie- en benzineafscheider in het gemeentelijke vuilwaterriool aan de Havenweg wordt geloosd.

aanvraag is ter advies aan het Waterschap Rijn en IJssel gestuurd. Hierop hebben wij het volgende advies gekregen:

1. Aanvraag lozingsituatie

De aanvraag heeft betrekking op het lozen van de volgende bedrijfs(afval)waterstromen op het gemeentelijk vuilwaterriool van de gemeente Arnhem:

- a. Afstromend hemelwater afkomstig van het voorterrein, laadperron, tank- en additievenkuilen en pompenplaat op de locatie aan de Driepoortenweg. Dit afvalwater kan verontreinigd raken met minerale olie en monocyclische aromatische koolwaterstoffen (BTEX). Het regenwater wordt in een buffertank opgevangen en vervolgens via zuiveringstechnische voorzieningen geloosd op het gemeentelijk vuilwaterriool. De capaciteit van de riolering aan de Beyerinckweg is beperkt, zodat slechts een beperkt debiet in de vergunning zal worden toegestaan.
- b. Afstromend hemelwater afkomstig van de loskade aan de Nieuwe Havenweg. Dit afvalwater kan ook verontreinigd raken met minerale olie en monocyclische aromatische koolwaterstoffen en wordt geloosd via een olieafscheider op het gemeentelijk vuilwaterriool nabij de Nieuwe Havenweg/Industriestraat.
- c. Afvalwater van huishoudelijke aard en hemelwater afkomstig van daken van kantoor en loodsgebouw en parkeerplaats personenvoertuigen. Dit afvalwater wordt zonder zuiveringstechnische voorzieningen geloosd op het gemeentelijk vuilwaterriool aan de Driepoortenweg. Deze lozingen vallen onder de algemene regels uit het Activiteitenbesluit en worden daarom verder buiten beschouwing gelaten (geen vergunningplicht).

Bovenstaande afvalwaterstromen worden via het openbare vuilwaterriool geloosd op de rioolwaterzuiveringsinrichting (RWZI) Nieuwgraaf, die in beheer is bij het waterschap. Het effluent van deze RWZI loost op de IJssel, zijnde een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij Rijkswaterstaat.

2. Kader beoordeling lozing

Afvalwater mag slechts op de riolering en een zuiveringstechnisch werk worden gebracht indien door de samenstelling, eigenschappen en hoeveelheden ervan:

- de doelmatige werking van de riolering niet wordt belemmerd;
- de doelmatige werking van een zuiveringstechnisch werk niet wordt belemmerd;
- de nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater zoveel mogelijk wordt beperkt;
- de verwerkbaarheid van het riool - en zuiveringsslib niet nadelig wordt beïnvloed.

Het begrip 'doelmatige werking' kan betrekking hebben op zowel technologische aspecten als op doelmatige exploitatie.

Bronaanpak

Bij de beoordeling van de lozingen wordt gebruik gemaakt van de vastgestelde documenten die opgenomen zijn in de Regeling aanwijzing BBT-documenten/ de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).

Bij het bepalen van de beste beschikbare technieken hebben we rekening gehouden met de van toepassingen zijnde BBT-documenten.

Emissieaanpak

Het beleidskader voor het emissiebeleid voor lozingen is opgenomen in het Nationaal Waterplan 2010 – 2015 en het gaat, net als de Wet milieubeheer, uit van preventie, hergebruik en de toepassing van de beste beschikbare techniek. Aanvullend wordt de restlozing beoordeeld.

In het Gelders Milieubeleidsplan 4 en in het Waterbeheerplan 2010-2015 van het waterschap Rijn en IJssel is bovengenoemd beleidskader overgenomen en geconcretiseerd. Hier is ook het toetsingskader voor de restlozing opgenomen met milieukwaliteitseisen voor prioritaire stoffen, overige specifiek verontreinigende stoffen en stoffen die de ecologie ondersteunen.

Instructieregeling lozingsvoorschriften

Op de lozing van afvalwater op een openbaar riool is de "Instructieregeling lozingsvoorschriften milieubeheer" van toepassing. In het kader van deze regeling moeten voorschriften opgenomen worden die gericht zijn op de kwaliteit en kwantiteit van het te lozen bedrijfsafvalwater. Op grond van de "Instructieregeling lozingsvoorschriften milieubeheer" kunnen voorschriften worden opgenomen die gericht zijn op de bescherming van het openbaar riool of de bij een zodanig openbaar riool behorende apparatuur. Verder kunnen voorschriften worden opgenomen, die bepalen dat het afvalwater van dien aard moet zijn dat de kwaliteit van het rioolslib er niet door wordt aangetast zodat de verwerking van dit slib niet wordt belemmerd.

3. Beoordeling en conclusie (toetsing aan kader)

De lozing is getoetst aan het bestaande kader en beleid zoals hierboven aangegeven.

Lozing op het openbare vuilwaterriool

- Beoordeling kwantiteit

In de aanvraag is een lozing van afvalwater op het openbare vuilwaterriool opgenomen, waaronder afstromend regenwater van grote verharde oppervlakken. Vanwege de beperkte hydraulische capaciteit van het rioolsysteem en ter voorkoming van (riool)overstorten als gevolg van pieken bij hevige neerslag is in deze vergunning een voorschrift opgenomen met een maximaal lozingsdebiet voor de lozing op het gemeentelijk vuilwaterriool aan de Beyerincksweg.

- Beoordeling kwaliteit

Voor de aangevraagde lozingen is door Waterschap Rijn en IJssel op 5 november 1997 reeds een zogenaamde Wvo-vergunning (kenmerk 97-77560524) afgegeven, die sinds 2010 voor de indirecte lozingen van rechtswege onderdeel is geworden van de WABO-vergunning. De lozingseisen uit de Wvo-vergunning van 1997 vormen de basis voor de huidige voorschriften (hoofdstuk 3 'Afvalwater' van de voorschriften in deze vergunning).

BBT

Voor de lozing van stoffen via afvalwater geldt dat vergunninghouder de emissie dient te voorkomen door toepassing van de beste beschikbare technieken conform het brongerichte spoor zoals genoemd in het Nationaal waterplan. Bij het bepalen van de beste beschikbare techniek voor Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V. hebben wij met name gebruik gemaakt van de volgende documenten, opgenomen in bijlage 1 van de Mor (aanwijzing BBT-documenten):

- handboek Wvo-vergunningverlening, CIW, mei 1999;
- het rapport "Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen" CIW; feb. 2000.

De in de aanvraag opgenomen maatregelen en voorzieningen ter beperking van verontreinigingen door lozing van afvalwater zijn als volgt:

- alle tank- en additievenkuilen beschikken over een afsluiter, zodat een spill in de tankkuil kan worden opgevangen. Deze afsluiters voor het afvoeren van hemelwater naar de hemelwaterbuffertank via de influent pompput, staan standaard dicht. Het hemelwater wordt pas na visuele controle afgelaten naar de

- influent pompput;
- rondom de K1-kuil zijn 7 (4 x gasdetectie + 3 x lijndetectie) gasdetectoren aanwezig. De gasdetectoren aan de noord- en oostzijde van de tankput vormen de lijndetectie. Deze lijndetectie is afgestemd op de meest voorkomende windrichting in Nederland. De gasdetectoren aan de zuid- en westzijde zijn 'losse' gasdetectoren. Daarnaast zijn er detectoren op de pompenplaat, op het manifold en de haven aanwezig. De detectoren hebben drie verschillende niveaus van alarmering:
 - Niveau 1 (pre-alarm), 10 % LEL: pre-alarm en alarm in de controlekamer;
 - Niveau 2 (gas alarm), 20 % LEL: (Manifold = 25 % LEL) : alarm en totale shut down van de inrichting (lossen van schepen wordt stil gelegd en afvoerentankputten sluiten);
 - Niveau 3 (brand alarm), 50 % LEL: genereerd alarm gasdetectie brandcentrale (brandweer);
 - de lijndetectoren hebben een andere instelling die specifiek voor de lijndetectie is: 1 %LEL/m pre-alarm en (3 %LEL/m (staat gelijk aan 20 % LEL van de gasdetectie)). De 4% LEL/m genereerd alarm gasdetectie brandcentrale (brandweer). Dit om te voorkomen dat er valse alarmen worden gecreëerd;
 - de COVA en K3 tankkuilen beschikken over KWS detectie die de inlaatkleppen van het hemelwater tankkuilen en het voorterrein bij detectie automatisch sluiten;
 - via een geregelde flow (maximaal 10 m³/uur) wordt het regenwater van het tankdepot vanuit de hemelwaterbuffer (500 m³) via een slibvangput en een olieafscheider met coalescentiefilter geleid;
 - in de influentpompput is een drijfhoogtedetector aanwezig die bij detectie het verpompen naar de hemelwaterbuffertank stopt.
 - het hemelwater afkomstig van de bodembeschermende voorziening bij de losplaats aan de haven wordt via een olieafscheider geloosd.

Het op het openbaar vuilwaterriool geloosde water afkomstig van SNV is getoetst aan de van toepassing zijnde BBT-documenten. Uit de toetsing blijkt dat de maatregelen en voorzieningen om de reguliere lozing van mogelijke verontreinigingen te beperken voldoen aan de voornoemde beleidsuitgangspunten en aan de afzonderlijke BBT-documenten. De lozingen/activiteiten zullen dan ook onder normale bedrijfsomstandigheden niet leiden tot een ondoelmatige werking van de openbare riolering en/of zuiveringstechnische werken, inclusief verwerking van het zuiveringslib en/of een onaanvaardbare verontreiniging van het oppervlaktewater mits SNV zich houdt aan:

- de in de aanvraag beschreven wijze van lozing en/of uitvoering van de activiteiten;
- de aan de vergunning verbonden voorschriften.

Ter bescherming van de doelmatige werking van de RWZI zijn er in de vergunning voorschriften opgenomen. Onderstaand per onderdeel de onderbouwing voor het opnemen van de afzonderlijke voorschriften.

Onopgeloste bestanddelen

Onopgeloste bestanddelen kunnen leiden tot ondoelmatige werking van de openbare riolering en/of zuiveringstechnische werken, inclusief verwerking van het zuiveringslib en/of een onaanvaardbare verontreiniging van het oppervlaktewater. Er kan vuilafzetting plaatsvinden in de riolering, waardoor:

- het riool kan dichtslibben;
- er een verminderde hydraulische capaciteit in het riool kan ontstaan;
- de gemalen worden meer blootgesteld aan slijtage
- het kan resulteren in meer ongewenst zuiveringslib.

Olie en BTEX

Deze lozingseisen zijn mede opgenomen ter controle van de maatregelen van goodhousekeeping en werking van de zuiveringstechnische voorzieningen.

Doelmatige bemonstering

Ten behoeve van doelmatige bemonstering zijn voorschriften(3.4.1 t/m 3.4.3)

opgenomen.

Melding calamiteiten en ongevallen voorvallen

De waterkwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam kan ernstig verstoord raken als gevolg van industriële onvoorziene lozingen. Ten einde onvoorziene lozingen te voorkomen dan wel te minimaliseren, heeft de CIW het rapport "Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen" opgesteld. Het rapport is in principe van toepassing op alle situaties die een risico voor het oppervlaktewaterlichaam kunnen vormen. Het beleidskader kan zodoende worden toegepast in het kader van de Waterwet- en Omgevingsvergunningverlening en trajecten in het kader van het besluit risico's zware ongevallen (BRZO). Het BRZO is de wettelijke implementatie van de Europese Seveso III Richtlijn, die tot doel heeft de risico's van grote ongevallen met gevaarlijke stoffen in de industrie, voor zowel mens als milieu, zo klein mogelijk te maken. Primair moet voldaan worden aan de "stand der veiligheidstechniek". Dit beperkt de kans en/of de omvang van de negatieve effecten van onvoorziene lozingen.

Op grond van de Wet milieubeheer is het bedrijf verplicht calamiteiten en ongewone voorvallen te melden bij het bevoegd gezag. Ter bescherming van de doelmatige werking van de zuiveringstechnische werken en de oppervlaktewaterkwaliteit wordt in deze vergunning voor het melden van calamiteiten en ongewone voorvallen opgenomen dat deze, voor zover deze gevolgen (kunnen) hebben voor het afvalwateraspect, ook direct en rechtstreeks worden gemeld bij het waterschap.

Beoordeling en conclusie Afvalwater

De in de aanvraag vermelde maatregelen ter voorkoming en beperking van lozing van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen, zullen naar verwachting leiden tot een acceptabel lozingsniveau, dat in overeenstemming is met genoemde doelstellingen. Wij achten deze situatie vergunbaar. Aan deze vergunning zijn voorschriften (zie hoofdstuk 3 'Afvalwater' in de voorschriften) op basis van het advies van het Waterschap opgenomen.

3.5 BODEM

Activiteitenbesluit

Voor wat betreft het aspect bodembescherming valt het bedrijf gedeeltelijk onder het Activiteitenbesluit. Het betreft de activiteiten die in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit zijn opgenomen. In het kader van deze vergunning gaat het om de volgende activiteiten:

- 2 bovengrondse dieseltanks voor de brandpompen (tanks 601 en 602);
- noodaggregaat inclusief dubbelwandige dieseltank.

Deze activiteit hoeft daarom in deze vergunning niet te worden beoordeeld.

Voor de overige activiteiten geldt het navolgende.

Het kader voor de bescherming van de bodem

Het (nationale) preventieve bodembeschermingsbeleid is vastgelegd in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). Het uitgangspunt van de NRB is dat door een combinatie van voorzieningen en maatregelen (verder cvm) een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd. Alleen in bepaalde bestaande situaties kan conform de NRB onder voorwaarden volstaan worden met een aanvaardbaar bodemrisico.

Op basis van de NRB worden de (voorgenomen) activiteiten beoordeeld en wordt bepaald welke cvm noodzakelijk is om tot een verwaarloosbaar bodemrisico te komen. Daarbij richt de NRB zich op de normale bedrijfsvoering en voorzienbare incidenten. Bodembescherming in situaties van calamiteiten wordt in het kader van de NRB niet behandeld. Een eventuele calamiteitenopvang die onlosmakelijk deel uitmaakt van de installatie, bijvoorbeeld in de vorm van een tank of opvangbassin, is wel een activiteit waar de NRB in voorziet. Tankputten en calamiteiten vijvers voor de opslag van

verontreinigd bluswater worden in de NRB niet behandeld.

De bodembedreigende activiteiten

Binnen de inrichting vinden de volgende bodembedreigende activiteiten plaats:

- bovengrondse verticale opslagtanks voor brandstoffen;
- bovengrondse verticale opslagtanks voor additieven;
- bovengrondse verticale opslagtank voor verontreinigd hemelwater;
- bovengrondse horizontale opslagtanks additieven;
- bovengrondse horizontale opslagtanks contaminant, slops en noodtank;
- ondergronds leidingtransport;
- bovengronds leidingtransport;
- pompen voor brandstoffen en additieven;
- verdeelstation voor de vloeistoffen (manifold);
- 6 laadperrons voor het laden van vrachtwagens;
- haven losinstallatie;
- VRU installatie;
- opslag diverse oliën in emballage in brandpompenkamer;
- 2 PGS 15 kasten;
- 1 IBC met Stadis;
- olie- en benzineafscheiders en riolering voor afvoer verontreinigd afvalwater.

In de dampbuffertank (tank T-0519) worden alleen benzinedampen verzameld waardoor dit geen bodembedreigende activiteit is.

Bovengrondse verticale opslagtanks voor brandstoffen, additieven en verontreinigd hemelwater

Binnen de inrichting zijn 12 bovengrondse verticale tanks met bodemplaat aanwezig waarin benzine, bio-ethanol en/of diesel worden opgeslagen (tanks T-0107, T-0108, T-0109, T-0110, T-0112, T-0214, T-0301, T-0303, T-0305, T-0306, T-0316 en T-0317), zijn 3 bovengrondse verticale tanks met bodemplaat aanwezig waarin additieven worden opgeslagen (tanks T-0430, T-0431 en T-0432) en is 1 bovengrondse verticale tank met bodemplaat aanwezig waarin verontreinigd hemelwater wordt opgeslagen (tank T-1032). Het betreffen enkelwandige tanks die voldoen aan bodemrisicocategorie A conform de BoBo. Conform de NRB is de opslag van deze stoffen in enkelwandige bovengrondse tanks met bodemplaten in combinatie met het voldoen aan bodemcategorie A conform de BoBo voldoende om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren (zie ook paragraaf 1.2 'Opslag in bovengrondse tank verticaal met bodemplaat' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

3 tanks (T-0301, T-0112 en T-0108) zijn voorzien van een lekdetectie onder de tank. De overige 13 tanks (T-0107, T-0109, T-0110, T-0214, T-0303, T-0305, T-0306, T-0316, T-0317, T-0430, T-0431, T-0432 en T-1032) worden van een lekdetectie onder de tank voorzien bij het reviseren van de tankterp. Hiervoor is voorschrift 4.1.2 opgenomen.

Bovengrondse horizontale opslagtanks voor additieven en contaminant, slops en noodtank

Binnen de inrichting zijn 8 bovengrondse horizontale tanks aanwezig voor de opslag van additieven (tanks T-0420, T-0421, T-0423, T-0424, T-0425, T-0426, T-0427 en T-0428), is 1 bovengrondse horizontale tank aanwezig voor de opslag van contaminant (tanks 731-A/B), is 1 bovengrondse horizontale tank aanwezig voor de opslag van slops (tank T-0702) en is 1 bovengrondse horizontale noodtank aanwezig (tank T-0730). Dit betreffen enkelwandige bovengrondse tanks vrij van de bodem die zijn geplaatst in een lekbak. Het hemelwater wordt afgevoerd via het bedrijfsriool en de OBAS naar het gemeentelijk riool. De tanks zijn voorzien van een overvulbeveiliging en het vulpunt is binnen de lekbak gesitueerd. Conform de NRB is de opslag van bodembedreigende vloeistoffen in een bovengrondse enkelwandige tank boven een lekbak in combinatie met controle op vol raken lekbak, visuele controle uitwendig op lekkage en faciliteiten en personeel en algemene zorg voldoende om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren (zie ook paragraaf 1.3 'Opslag in bovengrondse tank vrij van de ondergrond opgesteld' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

Ondergronds leidingtransport

Vanaf de Malburghaven waar de schepen worden gelost, lopen twee ondergrondse enkelwandige leidingen naar het opslagdepot aan de Driepoortenweg. Er vindt leidinginspectie plaats en er is een onderhoudsprogramma afgestemd op de resultaten van de leidinginspectie. Tevens is er aandacht voor appendages. Conform de NRB is dit voldoende om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren (zie ook paragraaf 2.2.1 'Ondergrondse leiding' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

Bovengronds leidingtransport

Alle leidingen op het depot zijn bovengrondse enkelwandige leidingen. Er vindt leidinginspectie plaats en er is een onderhoudsprogramma afgestemd op de resultaten van de leidinginspectie. Tevens is er aandacht voor appendages, visueel toezicht en faciliteiten en personeel. Conform de NRB is dit voldoende om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren (zie ook paragraaf 2.2.2 'bovengrondse leiding' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

Pompen van brandstoffen en additieven

Binnen de inrichting staan verschillende pompen met sluitende seals en afdichtingen. Deze staan boven een vloeistofkerende opvangvoorziening in combinatie met een onderhoudsprogramma, pompinspectie, visueel toezicht en faciliteiten en personeel. Het hemelwater wordt afgevoerd naar olie- en benzineafscheider alvorens het wordt geloosd op het riool. Conform de NRB is dit voldoende om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren (zie ook paragraaf 2.3.1 'Pompen met sluitende seals en afdichtingen' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

Verdeelstation voor vloeistoffen (manifold)

Het manifold bestaat uit enkelwandige leidingen en staat in een vloeistofkerende opvangvoorziening. In combinatie met aandacht voor appendages, leidinginspectie, een onderhoudsprogramma afgestemd op de resultaten van de leidinginspectie, visueel toezicht en faciliteiten en personeel is er conform de NRB sprake van een verwaarloosbaar bodemrisico (zie ook paragraaf 2.2.2 'Ondergrondse leiding' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

Laadperrons voor het laden van vrachtwagens

Er zijn 6 laadperrons aanwezig voor het laden van vrachtwagens. Het laden vindt plaats middels onderbelading. De laadperrons zijn voorzien van een vloeistofdichte vloer. Het hemelwater wordt afgevoerd naar olie- en benzineafscheider alvorens het wordt geloosd op het riool. De vrachtwagens zijn voorzien van een overvulbeveiliging. In combinatie met de aanwezigheid van geïnstrueerd personeel tijdens het laden, laadinstructies met aandacht voor de positie van de aansluitpunten, faciliteiten en personeel en algemene zorg is er conform de NRB sprake van een verwaarloosbaar bodemrisico (zie ook paragraaf 2.1.2 'Onderbelading en onderlossing' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

Haven losinstallatie

Voor het lossen van schepen is een losinstallatie aanwezig in de haven van Malburgen. De losinstallatie is voorzien van een bovenbelading en staat in een vloeistofdichte voorziening. Het hemelwater wordt afgevoerd naar olie- en benzineafscheider alvorens het wordt geloosd op het riool. De losinstallatie is voorzien van een overvulbeveiliging. In combinatie met periodieke inspectie en controle en algemene zorg is er conform de NRB sprake van een verwaarloosbaar bodemrisico (zie ook paragraaf 2.1.1 'Bovenbelading' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

VRU installatie

De VRU installatie betreft een gesloten systeem voor de terugwinning van brandstoffen uit vrijkomende dampen. Er is aandacht voor pompen, appendages en monsterpunten, er is een onderhoudsprogramma aanwezig, er vindt systeemininspectie plaats en er is algemene zorg. Conform de NRB is dit voldoende om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren (zie ook paragraaf 4.1 'Gesloten proces of bewerking' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

Opslag diverse oliën in emballage in brandpompenkamer en opslag emballage in PGS 15 kasten

In de brandpompenkamer vindt opslag plaats van diverse oliën in emballage plaats. Er zijn twee PGS 15 kasten aanwezig waarin emballage met bodembedreigende stoffen worden opgeslagen. De opslag vindt in pandig plaats boven een lekbak en er is aandacht voor geschikte emballage. In combinatie met visueel toezicht en faciliteiten en personeel is er conform de NRB sprake van een verwaarloosbaar bodemrisico (zie ook paragraaf 3.3.2 'Op- en overslag viskeuze stoffen en vloeistoffen in emballage' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

IBC met Stadis

Op het talud is een stalen IBC-container gevuld met Stadis (additief) in een lekbak geplaatst (tank T-0410). In combinatie met aandacht voor geschikte emballage, visueel toezicht en faciliteiten en personeel is er conform de NRB sprake van een verwaarloosbaar bodemrisico (zie ook paragraaf 3.3.2 'Op- en overslag viskeuze stoffen en vloeistoffen in emballage' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB).

Olie- en benzineafscidders en riolering voor afvoer verontreinigd afvalwater

Binnen de inrichting zijn een aantal olie- en benzine afscidders met het daarbij horende riolering aanwezig. De olie- en benzineafscidders zijn vloeistofdicht en de bedrijfsriolering is gedeeltelijk vloeistofdicht (dit blijkt het rapport van ABV Haukes, 13-4-2011, projectnummer 3.605/10). Conform de NRB is er sprake van een verwaarloosbaar bodemrisico indien een onderhouds- en inspectieprogramma conform CUR-rapport 2001-3 'Beheer bedrijfsriolering bodembescherming' aanwezig is in combinatie met algemene zorg (zie ook paragraaf 5.1 'Afvoer van afvalwater in bedrijfsriolering' uit bijlage 1, deel 3 van de NRB). Hiervoor zijn voorschriften opgenomen in deze vergunning (zie paragraaf 4.3 'Bedrijfsrioleringen' in de voorschriften).

Beoordeling en conclusie Bodem

Wij hebben het bij de aanvraag gevoegde bodemrisicodocument beoordeeld en stemmen in met de opzet, de uitgangspunten en de resultaten. Uit het document blijkt dat voor alle bodembedreigende activiteiten het verwaarloosbaar bodemrisico wordt behaald.

Om het verwaarloosbaar bodemrisico te borgen is in de vergunning een voorschrift opgenomen waarbij wordt aangegeven dat het bodemrisico van bodembedreigende activiteiten door het treffen van een combinatie van maatregelen en voorzieningen moet voldoen aan een verwaarloosbaar bodemrisico zoals gedefinieerd in de NRB. Daarnaast zijn voorschriften opgenomen die voorzien in de eisen voor vloeistofdichte vloeren en die voorzien in de inspectie en het onderhoud van de bodembeschermende voorzieningen.

Nulsituatieonderzoek

Het preventieve bodembeschermingsbeleid gaat er van uit dat (zelfs) een verwaarloosbaar bodemrisico nooit volledig uitsluit dat een verontreiniging of aantasting van de bodem optreedt. Om die reden is altijd een nulsituatieonderzoek naar de kwaliteit van de bodem noodzakelijk. Het nulsituatieonderzoek richt zich op de afzonderlijke activiteiten en de daar gebruikte stoffen.

Nulsituatieonderzoek bestaat uit het vastleggen van de nulsituatie bodemkwaliteit voorafgaand aan de start van de betreffende activiteit(en). Na het beëindigen van de betreffende activiteit(en) dient een vergelijkbaar eindonderzoek te worden uitgevoerd. Het nulsituatieonderzoek moet ten minste duidelijkheid verstrekken over:

- de bodemkwaliteit ter plaatse van de bodembedreigende activiteiten die binnen de inrichting worden uitgevoerd. Hierbij is ook van belang dat op de stoffen wordt geanalyseerd die worden gebruikt;
- de locatie van bemonsteringspunten rekening houdend met de mobiliteit van de gebruikte stoffen en de lokale grondwaterstroming;
- de wijze waarop de betreffende stoffen moeten worden gedetecteerd, bemonsterd

- en geanalyseerd;
- de bodemkwaliteit ter plaatse van bemonsteringslocaties.

De in het nulsituatieonderzoek vastgelegde bodemkwaliteit geldt als uitgangspunt bij de beoordeling of ten gevolge van de betreffende activiteiten verontreiniging of aantasting van de bodem heeft plaatsgevonden en of bodemherstel nodig is.

Voor het bodemonderzoek noodzakelijke werkzaamheden als vermeld in de Regeling bodemkwaliteit moeten zijn uitgevoerd door een erkende instantie als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.

Er zijn verschillende bodemonderzoeken uitgevoerd op het terrein van de inrichting, vanwege de aangetroffen bodemverontreinigingen en de (in situ) saneringen die hebben plaats gevonden. Een overzicht van de rapportages van de uitgevoerde bodemonderzoeken/saneringen is opgenomen als bijlage 3 van deze beschikking.

Shell is op de locatie gevestigd sinds 1963. Destijds zal geen bodemonderzoek zijn uitgevoerd om de nulsituatie vast te leggen. Voor verontreinigingen veroorzaakt na 1 januari 1987 is de zorgplicht van toepassing, wat inhoudt dat een verontreiniging veroorzaakt na dit tijdstip geheel moet worden verwijderd.

Op de locatie zijn vanaf 1983 veel bodemonderzoeken uitgevoerd. Ook zijn een aantal bodemsaneringen uitgevoerd. De huidige situatie is dat zich ter plaatse van de locatie meerdere verontreinigingen bevinden: bekend zijn verontreinigingen minerale olie, vluchtige aromaten, MTBE en ETBE in zowel grond als grondwater. Daarnaast is vanuit het noorden met het grondwater een verontreiniging met vinylchloride de locatie ingestroomd. Deze verontreiniging heeft geen relatie met de bedrijfsactiviteiten van Shell en is ten behoeve van deze milieuvergunning niet relevant.

Op dit moment wordt met de bevoegde gezagen besproken hoe met de genoemde verontreinigingen moet worden omgegaan. Daarvoor is door Shell in concept een plan van aanpak overlegd (Saneringsplan Shell Depot Arnhem, projectnummer 510840.003(00), Oktober 2017, RSK Netherlands) dat als discussiestuk zal dienen.

Voor de locaties waar zich op dit moment bodemverontreiniging bevinden zal de bodemkwaliteit na uitvoering van de bodemsanering dienen als nieuwe nulsituatie. Als op deze locaties nieuwe verontreiniging aan de grond of het grondwater wordt toegevoegd, moet deze zo spoedig mogelijk ongedaan worden gemaakt.

Op plaatsen waar op dit moment geen bodemverontreiniging bekend is in grond of grondwater wordt bij beëindiging van een activiteit of de inrichting aan de hand van de beschikbare bodemonderzoeken bekeken wat de (aannemelijke) bodemkwaliteit in 1987 was. Als nadien bodemingrepen zijn uitgevoerd zoals een bodemsanering wordt de laatste bekende bodemkwaliteit als nulsituatie gehanteerd.

Na beëindiging van een activiteit of de inrichting wordt een bodemonderzoek uitgevoerd om de eindsituatie vast te leggen. De nulsituatie wordt vergeleken met de resultaten van het eindsituatie bodemonderzoek. Uit vergelijking van deze gegevens kan worden vastgesteld of door de bedrijfsactiviteiten op de locatie een bodemverontreiniging is veroorzaakt en of daarvoor saneringsmaatregelen noodzakelijk zijn.

3.6 ENERGIE

Uit de aanvraag blijkt dat sprake is van een relevant jaarlijks energiegebruik door de inrichting. In het landelijke beleid zoals vastgelegd in de circulaire "Energie in de milieuvergunning" worden inrichtingen met een jaarlijks verbruik van minimaal 25.000 m³ aan aardgasequivalenten of een jaarlijks elektriciteitsverbruik van minimaal 50.000 kWh elektriciteit namelijk als energierelevant bestempeld. Dit betekent dat moet worden getoetst of de inrichting de beste beschikbare technieken (BBT) toepast om tot

een verantwoord zuinig energiegebruik te komen. Deze toetsing heeft het volgende ingehouden:

Uit het bijgevoegde door ons goedgekeurde rapport energiebesparingsonderzoek uit 2003 (Energiebesparingsonderzoek Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V., Tauw BV, 8-12-2003, projectnummer 4265403) blijkt dat door de inrichting alle rendabele energiebesparende maatregelen voor die tijd zijn/worden genomen en dat geen rendabele energiebesparende maatregelen zijn te nemen. Het onderzoek is echter meer dan 13 jaar oud waardoor niet getoetst kan worden of de inrichting de beste beschikbare technieken (BBT) toepast om tot een verantwoord zuinig energiegebruik te komen. Daarnaast wijkt het huidige energieverbruik af van het energieverbruik uit 2003. Dit betekent dat opnieuw moet worden getoetst of de inrichting de beste beschikbare technieken (BBT) toepast om tot een verantwoord zuinig energiegebruik te komen.

Conclusie Energie

Aan de vergunning zijn daarom voorschriften (5.1.1 tot en met 5.1.3) verbonden waarin van de inrichting wordt verlangd dat het een energieplan opstelt met daarin opgenomen de te treffen rendabele maatregelen.

3.7 EXTERNE VEILIGHEID

Algemeen

Bij SNV vindt opslag plaats van motorbrandstoffen en ethanol in bovengrondse verticale tanks. De aanvoer van deze stoffen vindt plaats per schip. De verlading naar de tanks vindt plaats via een ondergrondse leiding. Tevens is er opslag van additieven in zowel horizontale als verticale tanks (verwarmd en onverwarmd).

Vanuit deze tanks worden tankauto's afgevuld met motorbrandstoffen inclusief de additieven, welke op recept worden bijgemengd.

Tevens worden er productmonsters opgeslagen in speciaal hiervoor ingerichte kasten en worden er op het terrein verschillende gasflessen en CO₂ blussers opgeslagen. De gasflessen zijn van de contractors die binnen SNV werkzaam zijn en dus van externen.

Besluit externe veiligheid inrichtingen

Inleiding

Het externe veiligheidsbeleid in Nederland is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van activiteiten voor de omgeving (mens en milieu). Het gaat hierbij onder meer om de risico's die verbonden zijn aan de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen.

Zoals in het NMP4 (Vierde Nationaal Milieubeleidsplan, 2001) is aangegeven, is de basis van het huidige risicobeleid dat het gevaar van een activiteit acceptabel is wanneer:

- het plaatsgebonden risico niet hoger is dan is genormeerd;
- de kans op een groot ongeluk met veel slachtoffers kan worden verantwoord (het groepsrisico).

Het plaatsgebonden risico is een maatstaf om te bepalen welke afstand nodig is tussen de risicodragende activiteit en de bebouwde omgeving.

Het plaatsgebonden risico is de kans dat zich op een bepaalde plaats over een periode van één jaar een dodelijk ongeval voordoet als direct gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen, indien zich op die plaats 24 uur per dag en onbeschermd een persoon zou bevinden.

De gehanteerde norm voor het plaatsgebonden risico in Nederland is in beginsel 10⁻⁶ per jaar (d.w.z. een kans van 1 op de miljoen per jaar). Deze norm is opgenomen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). In het Bevi is aangegeven in welke gevallen hiervan (tijdelijk) kan worden afgeweken.

Het groepsrisico voegt daar als maatstaf aan toe de verwachte omvang van een ongeval

uitgedrukt in het aantal dodelijke slachtoffers, gegeven de kans op dat ongeval. Het groepsrisico geeft de kans aan dat in een keer een groep personen die zich in de omgeving van de risicosituatie bevindt overlijdt vanwege een ongeval met gevaarlijke stoffen. Met de grootte groepsrisico is getracht een maat voor maatschappelijke ontwrichting te creëren. In het Bevi is een niet-normatieve benadering van het groepsrisico neergelegd. Het groepsrisico moet altijd verantwoord worden. Bij de beoordeling van het groepsrisico is de vraag aan de orde welke omvang van een ramp, gegeven de kans daarop, maatschappelijk aanvaardbaar is.

Toets plaatsgebonden risico

De norm voor het plaatsgebonden risico (PR) is 10^{-6} . De (iso)risicocontour 10^{-6} komt buiten de inrichtingsgrens. Binnen de PR 10^{-6} contour bevinden zich geen kwetsbare objecten: er is voldaan aan de norm voor kwetsbare objecten. Er bevinden zich echter wel beperkt kwetsbare objecten binnen deze contour. Daarvoor geldt vanuit het Bevi de risicocontour 10^{-6} als richtwaarde. Daar is niet aan voldaan.

Het Besluit externe veiligheid (Bevi) geeft aan dat alleen van de richtwaarde voor plaatsgebonden risico (voor individuele personen) mag worden afgeweken wanneer er gewichtige redenen zijn.

Uit de bij de aanvraag gevoegde QRA blijkt dat door de gevraagde veranderingen de ligging van plaatsgebonden risicocontour (PR) 10^{-6} toeneemt. Er komen geen nieuwe beperkt kwetsbare objecten binnen de (PR) 10^{-6} contour. De richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten werd in de bestaande situatie ook overschreden.

Uit de aanvraag blijkt dat de best beschikbare technieken worden toegepast en er redelijkerwijs geen andere (bron)maatregelen getroffen kunnen worden om het plaatsgebonden risico te verkleinen (om zodoende overschrijding van de richtwaarde te voorkomen).

Deze factoren, mede gezien de ligging van de inrichting op een industrieterrein, geven aanleiding om te blijven spreken van een acceptabel risico, ondanks de lichte verruiming over beperkte kwetsbare objecten.

SNV en de beperkt kwetsbare objecten bevinden zich beiden op het industrieterrein Het Broek, waarbij de beperkt kwetsbare objecten de onderdelen van bedrijven zijn.

Provinciale beleidsvisie

De provincie wil vanuit haar provinciaal belang haar burgers beschermen tegen omgevingsveiligheidsrisico's. Zij conformeert zich hierbij aan landelijk beleid (Bevi).

Gemeentelijke beleidsvisie

De beleidsvisie van de gemeente Arnhem heeft bedrijventerreinen aangewezen voor de zwaardere industrie (milieucategorie 3, 4 en 5). Industrieterrein Het Broek is zo'n aangewezen industrieterrein. Om zwaardere industrie mogelijk te houden is afwijking van de richtwaarde (beperkt kwetsbare objecten) voor het plaatsgebonden risico toegestaan op deze terreinen.

Deelconclusie plaatsgebonden risico

Op basis van het landelijk beleid, de provinciale en gemeentelijke beleidsvisie, dat wordt voldaan aan de beste beschikbare technieken en dat er geen nieuwe beperkt kwetsbare objecten binnen de PR 10^{-6} komen te liggen, is het oordeel gerechtvaardigd dat er voor SNV geen noodzaak is om aan de richtwaarde plaatsgebonden risico Bevi te voldoen. Samen met de conclusie dat er geen kwetsbare objecten binnen de PR 10^{-6} liggen is het totaal oordeel dat aan de eisen van het plaatsgebonden risico is voldaan.

Groepsrisico

Het groepsrisico (GR) is verantwoord aan de hand van de volgende punten:

- a) de dichtheid van personen in het invloedsgebied van de inrichting;
- b) de vergelijking van groepsrisico met de oriëntatiewaarde;

- c) de verandering van het groepsrisico;
- d) maatregelen om het (groeps)risico te beperken;
- e) mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en van beperking van een ramp;
- f) de zelfredzaamheid van personen binnen het invloedsgebied.

De Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico (hierna Handreiking GR) is toegepast als achtergronddocument. Het door de inrichting veroorzaakte groepsrisico is vastgesteld in de QRA. De oriëntatiewaarde van het groepsrisico wordt ver onderschreden. Voor de bevolkingsdichtheid is uitgegaan van gegevens die zijn ontleend aan de gemeentelijke basisadministratie m.b.t. het bestemmingsplan Kleefse Waard en navraag bij de omliggende bedrijven.

Het effect van de gevraagde wijziging heeft een minimaal effect op het groepsrisico, maar laat wel een lichte verhoging zien. Bij onze overwegingen hebben wij de punten a tot en met f betrokken en komen tot de conclusie dat de aangevraagde activiteit geen wijziging geeft voor de beoordeling van het groepsrisico.

Dichtheid van personen in het invloedsgebied van de inrichting

Voor deze situatie is het invloedsgebied circa 200 meter van de inrichting. Hierbinnen zijn alleen mensen aanwezig die werkzaam zijn bij de nabijgelegen bedrijven.

Verandering van het groepsrisico

Het groepsrisico geeft een lichte verhoging, maar blijft nog wel onder de oriëntatiewaarde.

Vergelijking van groepsrisico met de oriëntatiewaarde

De aangevraagde wijziging is het opslaan van ethanol/ethanol-gasoline en de aanvoer per schip van vorengenoemde producten. Het effect van de gevraagde wijziging heeft een minimaal effect op het groepsrisico, maar laat wel een lichte verhoging zien. Bij onze overwegingen hebben wij de bovengenoemde punten a tot en met f betrokken en komen tot de conclusie dat de aangevraagde activiteit geen wijziging geeft voor de beoordeling van het groepsrisico.

Zelfredzaamheid van personen binnen het invloedsgebied.

Zelfredzaamheid is het vermogen om jezelf en/of anderen in veiligheid te brengen bij de dreiging van, of het bestaan van, een gevaarlijke situatie. Zelfredzaamheid is een factor om rekening mee te houden bij de weging van het groepsrisico. Er is echter geen normstelling vastgelegd.

Bij het bepalen van de zelfredzaamheid spelen de volgende afwegingscriteria een rol:

- fysieke gesteldheid bewoners/mensen binnen invloedsgebied: kunnen de personen zich tijdig voortbewegen en zichzelf zelfstandig in veiligheid brengen?
- zelfstandigheid bewoners/mensen binnen invloedsgebied: kunnen de personen zelfstandig een gevaarinschatting maken en zich zelfstandig in veiligheid brengen?
- alarmeringsmogelijkheden bewoners/mensen binnen invloedsgebied: kunnen personen tijdig worden gealarmeerd?
- vluchtmogelijkheden in gebouwen of omgeving: heeft het gebouw waarin de personen zich bevinden voldoende vluchtmogelijkheden en zijn er voldoende mogelijkheden om het gebied te ontvluchten (voldoende vluchtwegen en voldoende capaciteit van de vluchtwegen)?
- mogelijkheden tot gevaarinschatting van scenario: laat het ongeval zich tijdig aankondigen? Is de dreiging van het gevaar duidelijk herkenbaar?

De aanwezige personen in de directe omgeving vallen niet onder groepen, die minder zelfredzaam zijn. De zelfredzaamheid van de mensen in de directe omgeving mag derhalve voldoende worden verondersteld.

In deze vergunning zijn maatregelen voorgeschreven ten aanzien van opslag van gevaarlijke stoffen in bovengrondse tanks. Het is gezien de hoogte van het GR niet

redelijk om verdergaande (technische) eisen op te leggen die het GR verder beperken.

Bovendien zijn voldoende brandbestrijdingsinstallaties aanwezig, zodat de mogelijkheden voor hulpverlening bij een incident niet wordt overstegen.

Advies Groepsrisico

De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden heeft advies gegeven over de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid (d.d. 26 oktober 2017).

Deelconclusie groepsrisico

Aan de hand van onderdeel a tot en met f kunnen wij concluderen dat er een verantwoordbaar groepsrisico overblijft.

Het restrisico met betrekking tot externe veiligheid is toelaatbaar ondanks overschrijding van de oriënterende waarde. Er zijn voldoende maatregelen getroffen en de installaties voldoen aan de Beste Beschikbare technieken.

Er wordt voldaan aan de normering voor het groepsrisico (zowel volgens Bevi, Beleidsvisie externe veiligheid van de gemeente Arnhem en de Provinciale externe beleidsvisie). Gegeven bovenstaande overwegingen achten wij het restrisico met betrekking tot externe veiligheid toelaatbaar. Wij accepteren het restrisico. Binnen het invloedsgebied zijn, na de gevraagde wijziging, nog steeds alleen mensen aanwezig die werkzaam zijn bij nabijgelegen bedrijven. Verder blijft de waarde van het groepsrisico nog steeds ver onder de oriëntatiewaarde.

Als laatste blijkt dat de zelfredzaamheid van de personen binnen het invloedsgebied niet wijzigt ten opzichte van de vigerende situatie. Bovendien zijn voldoende brandbestrijdingsinstallaties aanwezig, zodat de mogelijkheden voor hulpverlening bij een incident niet wordt overstegen.

Conclusie normering plaatsgebonden risico en groepsrisico

Er wordt voldaan aan zowel de normering voor het plaatsgebonden als het groepsrisico. Gegeven bovenstaande overwegingen achten wij het acceptabel en verantwoord restrisico met betrekking tot externe veiligheid toelaatbaar (zowel volgens Bevi als de gemeentelijke externe beleidsvisie). Wij accepteren het restrisico.

Besluit Risico's zware ongevallen 2015

Inleiding

Met het in werking treden van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) is de Europese Seveso III-richtlijn uit 2012 geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Het Brzo 2015 richt zich op het beheersen van zware ongevallen en heeft tot doel om het risico van (grote) ongevallen bij bedrijven zo klein mogelijk te maken. Dat gebeurt enerzijds door de kans dat dergelijke ongevallen plaatsvinden te verkleinen (proactief, preventie en reparatie) en anderzijds door de gevolgen van een eventueel ongeval voor mens en milieu te beperken (repressie).

Op grond van de aangevraagde hoeveelheid gevaarlijke stoffen die de hoge drempelwaarde uit Bijlage 1 van de Seveso III-richtlijn overschrijdt is SNV een hogedrempelinrichting onder het Brzo 2015. Als gevolg hiervan moet SNV een veiligheidsrapport (VR) maken.

Veiligheidsrapport

Het betreft een bestaande situatie die niet is gewijzigd en waarvoor al eerder een veiligheidsrapport (*VR) is opgesteld en goedgekeurd. Het betreft een actualisatie doormiddel van een revisie aanvraag voor een omgevingsvergunning van de vigerende vergunning en geen uitbreiding of wijziging van de vergunning. Er is daarmee geen beperkt *VR toegevoegd aan de aanvraag. Wel is de goedkeuring van het aanwezige veiligheidsrapport toegevoegd aan de aanvraag.

Beoordeling afstand tot beschermde natuurgebieden

In artikel 2.14, tweede lid van de Wabo jo. artikel 5.11 van het Bor is aangegeven dat het bevoegde gezag bij het verlenen van een omgevingsvergunning die van toepassing is op een inrichting die onder het BRZO 2015 valt, moet zorgen dat er voldoende afstand wordt gehouden ten opzichte van een beschermd natuurgebied. Bij de beoordeling van de afstand moet rekening worden gehouden met ongewone voorvallen binnen de inrichting.

Gebaseerd op de resultaten van berekende effectafstand in de QRA concluderen wij dat voor de aangevraagde activiteit de afstand tot natuurgebieden Gelderse Poort (750 meter) en Rijntakken (1.000 meter) voldoende groot is.

Registratiebesluit/Regeling provinciale risicokaart

Het Registratiebesluit externe veiligheid geeft aan welke inrichtingen en welke informatie opgenomen moet worden in het Risicoregister. Daarnaast moeten ook inrichtingen die vallen onder de reikwijdte van de Regeling provinciale risicokaart worden opgenomen in het register. De criteria van het besluit en de regeling zijn samengevoegd in de drempelwaardentabel die is opgenomen in de Leidraad Risico Inventarisatie. SNV valt onder de criteria van het Registratiebesluit en/of de Regeling; na afronding van de vergunningprocedure worden de gegevens in het risicoregister geactualiseerd.

Relatie met Atex

Een gasexplosie kan ontstaan wanneer een ontstekingsbron een explosief mengsel van een brandbaar gas (verdampte vluchtige vloeistof) én zuurstof (lucht) tot ontsteking brengt. Bij SNV bestaat in de mogelijkheid door de aanwezigheid van vrijgekomen brandbaar gas de kans dat dit gas tot ontbranding of ontsteking wordt gebracht.

De verplichtingen voor bedrijven ten aanzien van gas- en stofontploffingsgevaar zijn verankerd in de Arbowet en het Arbobesluit (ATEX). Concreet gaat het voor inrichtingen (bedrijven) dan met name om het explosieveiligheidsdocument, de RI&E voor de onderdelen gas- en stofontploffing, en de gevarencategorie-indeling. De Inspectie SZW is de toezichthoudende instantie. Om deze reden worden ten aanzien van gasontploffingsgevaar geen voorschriften aan deze vergunning verbonden.

Bouwbesluit

Het Bouwbesluit 2012 regelt onder andere het brandveilig gebruik van bouwwerken, het brandveilig opslaan van brandbare niet-milieugevaarlijke stoffen, het brandveilig opslaan van kleine hoeveelheden brand- en milieugevaarlijke stoffen en de aanwezigheid, controle en onderhoud van brandbestrijdingssystemen voor de hiervoor bedoelde situaties. Voor voornoemde situaties zijn daarom geen voorschriften in deze vergunning opgenomen.

Opslag in bovengrondse tanks

Situatie

Bovengrondse opslag

Bij het stellen van voorschriften aan bovengrondse tanks bij Shell kunnen we ons baseren op diverse richtlijnen, te weten:

- PGS 29: Bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks, versie 1.1, 12-2016 (verder: PGS 29:2016);
- PGS 30: Vloeibare brandstoffen: bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties, december 2011 (verder: PGS 30:2011);
- BRL/K903/8 Installatie van en onderhoud aan bovengrondse tankinstallaties voor verschillende producten.

Regeling omgevingsrecht (MOR)

Bij de bepaling van de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken dient het bevoegd gezag rekening te houden met de relevante BBT-conclusies en Nederlandse informatiedocumenten over beste beschikbare technieken, die zijn opgenomen in de bij de MOR behorende bijlage (artikel 9.2 MOR).

In de "Bijlage: Nederlandse informatiedocumenten over BBT" bij de MOR zijn opgenomen:

- PGS 29: Bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks" 2016 (verder: PGS 29:2016);
- PGS 30: Vloeibare brandstoffen: bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties, december 2011 (verder: PGS 30:2011);

Deze documenten worden als de stand der techniek wordt beschouwd.

Bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks

Het tankenpark bestaat uit 15 verticale stalen atmosferische opslagtanks waarvan de bodem op een fundering berust. Deze tanks vallen daarmee onder het toepassingsgebied van de PGS 29:2016. Deze tanks zijn verdeeld over 4 tankputten, te weten:

- tankput Beijerinckweg;
- tankput midden voor;
- tankput midden achter;
- tankput Westervoortsedijk.

De benaming van deze 4 tankputten zijn opgenomen in een overzichtstekening die als aanvulling op 30 november 2018 is ingediend. (Overzichtstekening Terminal Arnhem, S 4757_3-0, 16-4-2018).

GAP-analyse

Shell Nederland Verkoopmaatschappij Arnhem heeft een GAP-analyse uitgevoerd (d.d. 10 maart 2017, kenmerk N002-1234757PWL-los-V01-NL), waarin voor alle relevante opslagtanks is nagegaan of zij voldoen aan de voorschriften van PGS 29:2016. Deze is bijgevoegd voor de aanvraag voor een revisievergunning.

In de GAP-analyse is aangegeven in hoeverre voorschriften uit de PGS29: 2016 van toepassing zijn en in hoeverre voldaan wordt aan de eisen uit de PGS29: 2016 die wel van toepassing zijn. Voor zover niet voldaan kan worden, is een voorstel voor gelijkwaardigheid opgenomen. Het hebben van veiligheidsmanagement is geregeld in het rechtstreeks werkende Brzo 2015, zodat hiervoor geen voorschriften zijn verbonden aan dit besluit.

Voor de openstaande GAPS wordt een termijn gevraagd, omdat dit voorschriften zijn die te maken hebben met het nieuwe beleidskader dat in oktober 2017 is vastgesteld als BBT-document. Voor dit onderdeel is een landelijk implementatietraject afgesproken.

Gelijkwaardigheid

Voor de PGS 29: 2016 geldt het gelijkwaardigheidbeginsel. Dit houdt in dat andere maatregelen die gelijkwaardig zijn aan die uit de PGS29:2016 kunnen worden getroffen. Deze maatregelen zijn dan expliciet in de voorschriften geborgd.

In de aanvraag voor een omgevingsvergunning moeten gegevens worden overlegd waaruit blijkt dat minimaal een gelijkwaardige bescherming van het milieu en brandveiligheid kan worden bereikt.

Beoordeling GAP-analyse PGS29

In de GAP-analyse is aangegeven in hoeverre voorschriften uit de PGS 29: 2016 van toepassing zijn en in hoeverre voldaan wordt aan de eisen uit de PGS 29: 2016 die wel van toepassing zijn. Voor zover niet voldaan kan worden, is een voorstel voor gelijkwaardigheid opgenomen.

Maatwerk wordt gevraagd voor die hierna volgende voorschriften uit de PGS29: 2016:

- a. Opvangcapaciteit tankput (voorschrift 2.3.2 PGS 29:2016);
- b. Tankinspectie (paragraaf 3.7 PGS 29:2016);
- c. Capaciteit bluskransen en brandwerendheid doorvoeringen(voorschrift 2.3.7 en 4.2.13 PS 29:2016);
- d. onafhankelijk werkend drainage en/of rioleringsstelsel(4.2.46 PGS 29:2016);
- e. Veiligheidsbeleid(paragraaf 4.3 PGS 29 :2016);
- f. Bescherming van de koel- en blusleidingen (voorschrift 4.2.50 PGS 29:2016).

Ad a gelijkwaardige oplossing opvangcapaciteit tankput

De tankput moet 100 % van het grootste werkvolume van een tank in de tankput kunnen bevatten. Indien van toepassing moet het volume van de tankput worden aangevuld met het volume van de schuimlaag om uitdamping van toxische stoffen te voorkomen of blus- en koelwater dat in de tankput kan worden gebracht voor de bestrijding van een uitgewerkt scenario van een tankputbrand (voor PGS-klasse 1 en 2 in vast dak tanks). Bij de bepaling van de opvangcapaciteit moet rekening worden gehouden met het volume dat wordt ingenomen door andere elementen in de tankput zoals terpen, fundaties en andere opslagvoorzieningen. Het werkvolume wordt bepaald door het niveau waarbij de hoogniveau-alarmering wordt geactiveerd.

SNV geeft aan dat de capaciteit van de COVA-tankput en de K1-tankput west (A) niet toereikend is om voldoende product en/of bluswater op te vangen. Als gelijkwaardige maatregel heeft SNV overlopen aangebracht tussen deze niet toereikende tankputten en de K1-tankput oost (B).

SNV geeft verder aan dat het regenwater wordt afgelaten (opgevangen in buffertank en gecontroleerd geloosd) en dat zij daarom het regenwater niet meetellen bij de berekening van de opvangcapaciteit. Het regenwater wordt via putten naar een hemelwaterbuffertank via de influent pompput geleid. Het afvalwater wordt gecontroleerd afgelaten op het riool.

De PGS 29:2016 verbiedt niet om klasse 1, 2 en 3 in één tankput op te slaan. Door het aanbrengen van overlopen beschouwen wij de gekoppelde tankputten als één tankput en is de opvangcapaciteit, met het aanbrengen van overlopen, voldoende. Wij achten deze maatregel gelijkwaardig aan het gestelde in 2.3.2 van de PGS 29:2016. Hiermee wordt voldaan aan voorschrift 2.3.2. Wij nemen wel een voorschrift op dat de dimensionering dusdanig moet zijn dat het product met bluswater/schuim voldoende snel afgevoerd kan worden.

Ad b gelijkwaardige tankinspectie

De keurtermijnen genoemd in tabel B1 van EEMUA 159 4th ed. moeten worden gehanteerd voor het bepalen van de TBI-termijn, waarbij moet worden uitgegaan van climate code B. Indien een opgeslagen stof niet in de tabel genoemd wordt, moet de stof worden beschouwd als een product met een onbekende corrosiesnelheid, tenzij op basis van literatuurstudie een lagere corrosiesnelheid kan worden aangetoond. Indien sprake is van niet agressieve of inerte stoffen moet worden uitgegaan van een termijn van tien jaar. Gemotiveerde afwijkingen van de termijnen moeten worden beoordeeld en goedgekeurd door een onafhankelijke deskundige instantie. Overschrijding van de jaargrens van het vooraf vastgestelde jaar van herkeuring bij TBI is mogelijk met goedkeuring van een onafhankelijke deskundige instantie. Bij wijziging van de productservice moet worden beoordeeld of de tank ook met het nieuwe product fit for purpose is.

SNV geeft aan dat de tanks worden geïnspecteerd volgens de EEMUA 159. Bij een inspectie zullen de aanbevelingen/normen van de EEMUA159 als afkeurcriteria worden gehanteerd. De uitvoering is geborgd in D-game. D-game is het onderhoudssysteem bij SNV, waarin alle keuringen en dergelijke worden bijgehouden.

In D-game zijn verschillende werkzaamheden opgenomen (PRT's) Wij interpreteren dit dat de keuringstermijnen vanuit de EEMUA 159 worden gehanteerd en dat via het eigen systeem wordt bepaald of tanks eerder moeten worden gekeurd/vervallen. Dit is meer dan dat de PGS29:2016 vraagt, zodat wij hiermee akkoord kunnen gaan. Wij leggen echter alleen de eisen uit de PGS29:2016 vast in dit besluit.

Ad c capaciteit bluskransen en brandwerendheid doorvoeringen

De bovengrondse brandkransen moeten, behoudens op open onbebouwd terrein, op een onderlinge afstand van 50 m tot 80 m zijn aangebracht. Het blussysteem moet op elke plaats binnen de inrichting minimaal 6.000 l / min. (360 m³/h) kunnen leveren door drie

naast elkaar gelegen brandkranen, tenzij uit scenario's blijkt dat volstaan kan worden met lagere capaciteit of een hogere capaciteit vereist is, berekend met de praktisch repressief gebruikte middelen. De onderlinge afstand is bepaald op de standaard operationele bepakking (aantal toevoerslangen) van brandweervoertuigen. Brandkranen en onderlinge afstand worden bepaald afhankelijk van het brand- en/of toxisch risico van de locatie op de inrichting en de capaciteit van de brandkranen. M.a.w. braakliggende terreinen zonder risico hoeven niet aan voorschrift 6.2.12 te voldoen.

SNV geeft aan dat de capaciteit van de brandkranen is berekend op 96 m³/uur en met deze capaciteit niet het rampscenario van een tankputbrand kan worden betreden. Wel kan het scenario tankbrand worden bestreden.

Verder geeft SNV aan dat de brandwerende voorzieningen bij de doorvoer van de datakabels nog niet overal zijn aangebracht. Er kan nog niet worden gegarandeerd dat voor het maximale brandscenario (tankputbrand) voldoende brandwerendheid aanwezig is. Wel bij het tankbrandscenario kan dit worden gegarandeerd.

Voor het tankputbrandscenario zal worden aangesloten bij het landelijke implementatieplan.

Ad d een onafhankelijk werkend drainage en/of rioleringssysteem(4.2.46 PGS 29:2016)
Elke tankput of putcompartiment moet zijn voorzien van een drainage en/of rioleringssysteem dat onafhankelijk werkt van het rioleringssysteem van andere tankput(ten) en/of tankputcompartiment(en). Indien een tankput is verdeeld in putcompartimenten, moet elk putcompartiment zijn uitgerust met een eigen afsluitbare afvoervoorziening op het rioolsysteem.

SNV geeft aan dat elke tankput een eigen systeem heeft voor de afvoer van hemelwater. De afsluiters van het rioleringssysteem zijn automatisch bedienbaar en staan standaard dicht. Zij heeft daarmee geen onafhankelijk werkend rioolsysteem, maar lost dit op door de afsluiters altijd dicht te hebben staan en alleen bij lozen regenwater deze open te zetten. Bovendien wordt het regenwater opgevangen in een buffertank en wordt het regenwater gecontroleerd voordat dit wordt geloosd.

Het onafhankelijke systeem heeft tot doel dat er niet direct gevaarlijke stoffen in het rioolsysteem komen. Met onafhankelijke werking wordt bedoeld dat er niet onbedoeld vloeistoffen vanuit de ene tankput in de andere tankput kunnen stromen. Bluswaterafvoer mag ook via drainage of rioolafvoer mits dit brandveilig is.

Het is niet duidelijk waar SNV maatwerk voor vraagt. Wij interpreteren het zo dat maatwerk wordt aangevraagd, omdat het regenwater wordt opgevangen in een buffertank voordat het gecontroleerd wordt geloosd op de riolering. De afsluiters worden enkel open gezet als het regenwater wordt afgelaten.

Wij menen dat hiermee wordt voldaan aan voorschrift 4.2.46 van PGS29: 2016 en dat geen maatwerk hoeft te worden toegepast.

Ad e veiligheidsbeleid

De PGS 29:2016 zegt dat er veiligheidsbeheersmaatregelen noodzakelijk zijn, wat inhoudt dat er binnen de inrichting een actueel brandveiligheidsplan aanwezig moet zijn.

SNV geeft aan dat er geen brandveiligheidsplan aanwezig is, maar wel een brandweerrapportage waar alle onderdelen uit de PGS 29:2016 benoemd.

SNV is een hogedrempelinrichting die haar veiligheidsbeleid moet hebben verwerkt in haar Veiligheidsrapportage zoals is voorgeschreven in het Brzo2015. Om deze reden zullen in dit besluit geen voorschriften worden opgenomen die zeggen dat er een brandveiligheidsplan aanwezig moet zijn, omdat dit is geregeld via het rechtstreeks werkende Brzo2015. De veiligheidsregio heeft de brandweerrapportage in samenwerking met de SNV opgesteld en goedgekeurd.

Ad f Bescherming van de koel- en blusleidingen

De PGS 29:2016 zegt dat er maatregelen getroffen moeten worden om de blus- en koelleidingen voldoende te beschermen tegen hittestraling. Het functiebehoud van de draagconstructie moet zijn geborgd.

SNV geeft aan dat de leidingen niet zijn gecoat en zij dit ook niet noodzakelijk acht. Vooralsnog gaat SNV ervan uit dat zij geen coating hoeft aan te brengen voor het tankbrandscenario.

Koelleiding

Alle koelleidingen van de tanks die continu in gebruik zijn liggen niet in het bereik van een 10 kW/m^2 contour van een tankbrand. Doordat de warmtestraling van 10 kW/m^2 niet wordt bereikt kan worden afgeleid dat deze leidingen niet hoeven te worden voorzien van een passieve bescherming. Dit vanwege het ontbreken van voldoende hoge warmtestraling op de blusleiding dat deze zal gaan falen.

De koelleiding van de ethanol back-up tank (tank T0214) ligt wel binnen een 10 kW/m^2 contour. Onder representatieve omstandigheden is deze tank slechts 1x per 10 jaar voor maximaal 90 dagen in gebruik. In deze periode zal de koeling worden geregeld middels het richten van monitor 11.

Blusleidingen

De leidingen van de onderschuimininstallaties liggen allen op grondniveau. De maximale warmtestraling op grondniveau bedraagt circa 5 kW/m^2 . Deze stralingsintensiteit is onvoldoende om een leiding te laten falen. De schuimleidingen van de tanks die in brand staan, worden door het stromende bluswater gekoeld.

Eén van de bovenschuimleidingen van de ethanoltank (T-0110) ligt binnen de 10 kW/m^2 in geval van een tankbrand van tank T-0107. Echter deze leiding wordt niet gebruikt voor het koelen van de ethanoltank en derhalve hoeft deze leiding niet voorzien te zijn van passieve bescherming.

In de notitie "Passieve Bescherming in relatie tot Stralingscontouren" d.d. 16 februari 2016(kenmerk N003-1214505PWL-los-V01-NL) zijn berekeningen uitgevoerd ten aanzien van de warmtecontouren. Hieruit blijkt dat bij een tankbrand de stralingswarmte, in de bestaande situatie, voldoende beperkt is en geen passieve bescherming noodzakelijk is.

Wij kunnen instemmen met de constatering van SNV dat voor het brandscenario tankbrand geen beschermende coating noodzakelijk is, omdat met berekeningen voldoende is aangetoond dat het materiaal van de leidingen voldoende hittebestendig is bij het scenario tankbrand.

Resterende GAPS

Ondanks de getroffen maatregelen blijkt dat er een aantal GAP's overblijven. Hiervoor vraagt SNV aan te sluiten bij het landelijke beleid.

Uit de GAP analyse blijken de hierna volgende tekortkomingen:

- a. onvoldoende brandwerende voorzieningen bij de doorvoering van de datakabels in de tankput. (voorschrift 2.3.7 PGS29:2016);
- b. het bluswatersysteem is berekend op het bestrijden van tankbranden en niet berekend op een tankputbrand(voorschrift 4.2.11 en 4.2.13 PS 29:2016);
- c. capaciteit bluskransen en brandwerende doorvoeringen(4.2.20 PGS 29:2016);
- d. het logistiekplan voor de brandbestrijding (scenario tankputbrand) is nog niet gereed in verband met het landelijke implementatieplan (voorschrift 4.4.3 PGS 29:2016);
- e. geen voldoende bescherming van de koel- en blusleidingen bij scenario tankputbrand (voorschrift 4.2.50 PGS 29:2016).

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw Dijksma, heeft met een beleidsbrief van februari 2016 aan VNO NCW, kenbaar gemaakt dat een plasbrand in tankputten, waaronder ook het maximale tankputbrand-scenario, reëel en typerend zijn. Daarbij heeft zij aangegeven dat er maatregelen dienen te worden genomen niet alleen om het scenario te voorkomen, maar ook om de gevolgen ervan te beperken. Tevens meldde zij dat met een beperkter voorzieningenpakket kan worden volstaan op grond van de navolgende omstandigheden:

- effecten als gevolg van een tankputbrand op de omgeving blijven beperkt, gezien de te verwachten brandscenario's, de aard van de vloeistoffen en interventiewaarden van deze vloeistoffen en de verbrandingsproducten;
- effecten als gevolg van een tankputbrand op de omgeving blijven naar verwachting beperkt gezien de beperkte kwetsbaarheid van de omgeving;
- gevolgen van een tankputbrand t.a.v. maatschappelijke ontwrichting (bijvoorbeeld sluiten vliegverkeer, openbare vaarwegen en rijkswegen) blijven beperkt.

Voor deze tekortkomingen is een landelijke beleid vastgesteld waarbij een implementatietraject is afgesproken (als bijlage H opgenomen in de PGS 29:2016). Het beleid houdt in dat voor 31 december 2021 voldoende maatregelen moeten zijn getroffen om een tankputbrand te kunnen bestrijden. Wij sluiten aan, bij het stellen van voorschriften, bij de termijnen van het landelijke traject.

Zienswijzen GAPS naar aanleiding van ontwerpbesluit

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit vraagt Shell te mogen afwijken van voorschrift 4.2.14 van de PGS29:2016

De NFPA 11 hanteert een minimum blustijd van 30 minuten. De bedrijfsbrandweerrapportage gaat ook uit van deze door de NFPA gehanteerde 30 minuten. De bedrijfsbrandweerrapportage is door de veiligheidsregio midden akkoord bevonden.

De bluswatervoorziening moet echter wel langer operationeel zijn dan de benodigde blustijd van 30 minuten, omdat rekening gehouden moet worden met tegenslagen waardoor een langere bestrijdingsduur te verwachten is. De beschikbaarheid bluswatervoorziening moet minstens 2 uur gewaarborgd zijn. Binnen de 2 uur kan, indien noodzakelijk, aanvullende waterwinning opgebouwd worden door de brandweer zodat eventuele langere inzetduur mogelijk is.

De veiligheidsregio geeft aan dat de inhoud van de bluswatertank (2.930 m^3) voldoende is voor 2 uur blussen en koelen bij het maximum brandscenario.

Deze twee uur is voldoende om eventuele vertragingen op te vangen om een secundaire voorziening op te bouwen. Wij gaan daarom akkoord met de gevraagde gelijkwaardige maatregel.

Conclusie

SNV heeft voldoende maatregelen getroffen om aan de eisen die zijn gesteld in de PGS 29:2016 (exclusief bestrijding tankputbrand) te voldoen. Indien afgeweken wordt van de PGS 29:2016 beoordelen wij de door SNV getroffen maatregelen als gelijkwaardig. Voor de GAP's ten aanzien van tankputbrand wordt aangesloten bij het landelijke implementatie traject.

Met het verbinden van de van toepassing zijnde voorschriften uit de PGS 29:2016 aan deze vergunning wordt voldaan aan een aanvaardbaar veiligheidsrisico.

Opslag van slop

Situatie

Het slopvat is opgesteld in een betonnen bak waar tevens de additieven tanks staan opgesteld. Het slopvat heeft een inhoud van 6 m^3 en de vullingsgraad is circa 93 %. De PGS klasse 1 en 3 vloeistoffen (resten/slops) komen in het slopvat door middel van een drainleiding. Daarnaast is de mogelijkheid dat een tankwagen kan worden aangesloten

op het vat. Het slopvat valt daarmee onder het toepassingsgebied van de PGS 30:2011.

GAP-analyse

Shell Nederland Verkoopmaatschappij Arnhem heeft een GAP-analyse uitgevoerd (d.d. 3 juni 2016, kenmerk N009-1214496AJZ-los-V01-NL)), waarin voor alle relevante opslagtanks is nagegaan of zij voldoen aan de voorschriften van PGS 30:2011. Deze is bijgevoegd bij de aanvraag voor een revisievergunning.

In de GAP-analyse is aangegeven in hoeverre voorschriften uit de PGS 30: 2011 van toepassing zijn en in hoeverre voldaan wordt aan de eisen uit de PGS 30: 2011 die wel van toepassing zijn. Voor zover niet voldaan kan worden, is een voorstel voor gelijkwaardigheid opgenomen.

Gelijkwaardigheid

De PGS 30: 2011 sluit gelijkwaardige maatregelen niet uit. Er geldt dan het gelijkwaardigheidbeginsel. Dit houdt in dat andere maatregelen kunnen worden getroffen dan in de voorschriften van PGS 30 :2011 zijn opgenomen.

In de aanvraag voor een omgevingsvergunning moeten gegevens worden overgelegd waaruit blijkt dat minimaal een gelijkwaardige bescherming van het milieu, arbeidsbescherming en brandveiligheid kan worden bereikt.

Beoordeling GAP-analyse PGS30: 2011

In de GAP-analyse is aangegeven in hoeverre voorschriften uit de PGS 30: 2011 van toepassing zijn en in hoeverre voldaan wordt aan de eisen uit de PGS 30: 2011 die wel van toepassing zijn. Voor zover niet voldaan kan worden, is een voorstel voor gelijkwaardigheid opgenomen.

SNV vraagt maatwerk voor:

- a. Afwijken van de vullingsgraad van de voorgeschreven 95 % (voorschrift 3.3.2 PGS 30:2011);
- b. Afwijken van de peilstokmeting (niveau in de tank)(voorschrift 3.3.3 PGS 30:2011);
- c. Afwijken van de BRL-k903/08 voor de aangesloten leidingen (voorschrift 4.2.2 en 4.2.3 PGS 30:2011).

Ad a vullingsgraad

SNV vraagt een vullingsgraad van 93 % in plaats van 95 % toe te mogen passen. De vullingsgraad is beperkter en daarmee kunnen wij dit toestaan(dit in combinatie met de onder punt b gevraagde maatwerk). Er is daarmee geen maatwerk noodzakelijk, omdat de vullingsgraad voldoet aan voorschrift 3.3.2 van de PGS30: 2011.

Ad b Peilstokmeting

SNV voert de niveaumeting automatisch uit welke wordt geregistreerd in de controlekamer. Er vindt daarmee geen peilstokmeting plaats, maar er wordt wel continue een niveaumeting uitgevoerd. Wij kunnen instemmen met deze gelijkwaardige maatregel.

Ad c Afwijken van de BRL-k903/08

SNV verzoekt om de keuring van de leidingen die betrekking hebben op het aanwezige slopvat te keuren volgens richtlijnen van SNV.

In de aanvullende notitie N005-1234757PWL-sbb-V01-NL_is aangegeven hoe de leidingen worden geïnspecteerd op basis API 2611 en dat de tanks worden geïnspecteerd op basis van de BRL K903/08.

Wij kunnen hiermee akkoord gaan en zullen daarom maatwerk verlenen.

Conclusie

SNV heeft voldoende maatregelen getroffen om aan de eisen die zijn gesteld in de PGS 30:2011 te voldoen. Indien afgeweken wordt van de PGS zijn de getroffen maatregelen als gelijkwaardig beoordeeld, behalve voor het keuren volgens de SNV richtlijnen. In de

aanvraag is geen zicht gegeven in het eigen keuringsregime, zodat wij hier de PGS voorschriften aan dit besluit verbinden. Met het verbinden van de van toepassing zijnde voorschriften uit PGS 30:2011 wordt voldaan aan een aanvaardbaar veiligheidsrisico.

Opslag additieven en grondstoffen in bovengrondse tanks

Situatie

Binnen de inrichting zijn meerdere cilindrische horizontale tanks aanwezig. Hierbij is onderscheid te maken in:

- Voorraadtank met gasolie voor het noodstroomaggregaat;
- Horizontale vaten voor de opslag van additieven (ADR-klasse 3 en ADR-klasse 9);
- Contaminaattanks.

GAP-analyse

SNV Nederland Verkoopmaatschappij Arnhem heeft een GAP-analyse uitgevoerd (d.d. 16 maart 2016, kenmerk N008-1214496PWL-beb-V01-NL), waarin is nagegaan of wordt voldaan aan de voorschriften van PGS 30:2011. Deze is bijgevoegd voor de aanvraag voor een revisievergunning.

In de GAP-analyse is aangegeven in hoeverre voorschriften uit de PGS 30: 2011 van toepassing zijn en in hoeverre voldaan wordt aan de eisen uit de PGS 30: 2011 die wel van toepassing zijn. Voor zover niet voldaan kan worden, is een voorstel voor gelijkwaardigheid opgenomen.

Gelijkwaardigheid

De PGS 30: 2011 sluit gelijkwaardige maatregelen niet uit. Er geldt dan het gelijkwaardigheidsbeginsel. Dit houdt in dat andere maatregelen kunnen worden getroffen dan in de voorschriften van PGS 30 :2011 zijn opgenomen.

In de aanvraag voor een omgevingsvergunning moeten gegevens worden overgelegd waaruit blijkt dat minimaal een gelijkwaardige bescherming van het milieu, arbeidsbescherming en brandveiligheid kan worden bereikt.

Beoordeling GAP-analyse PGS 30: 2011

In de GAP-analyse is aangegeven in hoeverre voorschriften uit de PGS30: 2011 van toepassing zijn en in hoeverre voldaan wordt aan de eisen uit de PGS30: 2011 die wel van toepassing zijn. Voor zover niet voldaan kan worden, is een voorstel voor gelijkwaardigheid opgenomen.

Additievantanks

Bij SNV zijn 10 tanks aanwezig, waarvan er negen gevuld zijn met ADR-klasse 3 of ADR-klasse 9.

SNV vraagt maatwerk voor het keuren van het leidingwerk. Deze wordt niet gekeurd volgens BRL K903/08, maar volgens haar eigen richtlijnen. SNV verzoekt om dit toe te staan.

In de aanvullende notitie N005-1234757PWL-sbb-V01-NL_ is aangegeven hoe de leidingen worden geïnspecteerd op basis API 2611 en dat de tanks worden geïnspecteerd op basis van de BRL K903/08.

Wij kunnen hiermee akkoord gaan en zullen daarom maatwerk verlenen.

Contaminaattanks

Het gaat om twee horizontale tanks, waarvan er één tank (twee compartimenten) is gevuld met ADR-klasse 1 en 3 en één tank is leeg. Hiervoor wordt geen maatwerk aangevraagd.

Conclusie

SNV heeft voldoende maatregelen getroffen om aan de eisen die zijn gesteld in de PGS

30:2011 te voldoen. Indien afgeweken wordt van de PGS zijn de getroffen maatregelen als gelijkwaardig beoordeeld. Met het verbinden van de van toepassing zijnde voorschriften uit PGS 30:2011 wordt voldaan aan een aanvaardbaar veiligheidsrisico.

Opslag verpakte gevaarlijke stoffen

Situatie

Bij SNV worden verpakte gevaarlijke stoffen opgeslagen in speciale kasten en is er opslag van gasflessen.

Toetsingskader

Opslag gevaarlijke stoffen

Bij het stellen van voorschriften van verpakte gevaarlijke stoffen en gasflessen kunnen we ons baseren op de richtlijn PGS 15 "Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen", versie 1.0 september 2016 (verder PGS 15:2016)

Regeling omgevingsrecht (MOR)

Bij de bepaling van de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken dient het bevoegd gezag rekening te houden met de relevante BBT-conclusies en Nederlandse informatiedocumenten over beste beschikbare technieken, die zijn opgenomen in de bij de MOR behorende bijlage (artikel 9.2 MOR).

In de "Bijlage: Nederlandse informatiedocumenten over BBT" bij de MOR is "PGS 15: Opslag van gevaarlijke stoffen" 2016 opgenomen, zodat dit document als de stand der techniek wordt beschouwd.

Opslag gasflessen en productmonsters

Bij SNV worden productmonsters opgeslagen in een opslagkast en er zijn gasflessen aanwezig.

De opslag vindt plaats conform de Publicatierichtlijn 15 "Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen." versie 1.0 september 2016 (PGS 15: 2016)

Hiervoor worden voorschriften (6.6.1 en 6.7.1) aan dit besluit verbonden.

Conclusie

Ten aanzien van de risico's als gevolg van de activiteiten zijn wij van mening dat wanneer binnen de inrichting conform de aan deze vergunning verbonden voorschriften en andere wettelijke regels gewerkt wordt, er geen sprake is van onaanvaardbare risico's voor de omgeving ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen en dat de "rest" risico's acceptabel zijn.

3.8 GELUID EN TRILLINGEN

Algemeen

De bedrijfsactiviteiten hebben tot gevolg dat geluid wordt geproduceerd. Deze geluidsemissie wordt vooral veroorzaakt door vrachtwagens, bootlossing, pompen en het afmeren van een schip. De veroorzaakte geluidsbelasting in de omgeving en de perioden waarin deze optreedt, is in kaart gebracht in een akoestisch rapport van Tauw, kenmerk R002-1214496JEA-rvb-V03-NL d.d. 3 december 2014. Het geluidsmodel, met als basis het rapport uit december 2007 en het zonemodel 2013, is daarbij geactualiseerd naar aanleiding van inventarisaties en geluidsmetingen (o.a. VRU) in april en juni 2013 (zie bijlage 3 van het akoestisch rapport).

Het geluid wordt beoordeeld op basis van de representatieve bedrijfssituatie (de geluidsemissie die de inrichting onder normale omstandigheden veroorzaakt). Beoordeeld worden de geluidsbelasting, de maximale geluidsniveaus en de indirecte hinder als gevolg van het in werking zijn van de inrichting.

Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau

SNV ligt op het wettelijk gezoneerde industrieterrein Arnhem Noord (bedrijfsterreinen

Het Broek en Kleefsche Waard) in de gemeente Arnhem. Bij de vergunningverlening op de aanvraag nemen wij in ieder geval in acht de geldende grenswaarden voor gezoneerde industrieterreinen zoals bedoeld in de Wet geluidhinder. Voor gezoneerde industrieterreinen geldt als uitgangspunt dat de etmaalwaarde van het equivalent geluidsniveau vanwege het gehele industrieterrein buiten de zone niet meer mag bedragen dan 50 dB(A).

In de zone is een aantal geluidsgevoelige bestemmingen gelegen waarvoor een Maximaal Toelaatbare Geluidsbelasting (MTG-waarde) is vastgesteld. Overeenkomstig de toetsing aan de zone moet bij toetsing aan de vastgestelde MTG-waarden op de gevels van woningen of andere geluidgevoelige bestemmingen rekening worden gehouden met de cumulatie van geluid ten gevolge van alle op het gezoneerde terrein gelegen inrichtingen.

Op de zonegrens mag de geluidsbelasting vanwege de onderhavige inrichting, samen met de overige op het industrieterrein gelegen inrichtingen, niet hoger zijn dan 50 dB(A) en op de gevels van de woningen of andere geluidgevoelige bestemmingen in de zone mag de geluidsbelasting niet hoger zijn dan de vastgestelde MTG-waarden.

In het akoestisch rapport dat deel uitmaakt van de vergunningaanvraag is de geluidimmissie, zowel voor de dag-, avond- als nachtperiode, aangegeven ter plaatse van de door de zonebeheerder vastgestelde zonebewakingspunten (op de vastgestelde 50 dB(A)-contour) en bij relevante woningen binnen de zone.

De zonebeheerder heeft in een rapportage d.d. 9 oktober 2017 de situatie voor en na de aanvraag in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat de berekende geluidimmissie, gecumuleerd met de geluidimmissie van de overige op het industrieterrein gevestigde inrichtingen, past binnen de beschikbare geluidruimte voor het betreffende industrieterrein. De grootste toename (cumulatieve geluidbelasting) bedraagt 0,2 dB(A) op Zonebewakingspunten 108 en 111. De geluidbelasting op punt 108 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door transportbewegingen in de avond- en nachtperiode. Voor punt 111 geldt dat de geluidbelasting hoofdzakelijk wordt veroorzaakt door vacuümpompen van het dampretour systeem (VRU) en het lossen van boten.

Op het industrieterrein zijn een aantal (bedrijfs)woningen aanwezig (o.a. beoordelingspunten 121 en 123). Voor deze woningen gelden de wettelijke grenswaarden niet. Aan de in de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening genoemde streefwaarde voor de cumulatieve geluidsbelasting van 65 dB(A) etmaalwaarde wordt voldaan.

Wij hebben aan de vergunning voorschrift 7.2.1 verbonden, waarin grenswaarden zijn gesteld op beoordelingspunten en op controlepunten. De geluidimmissie voor de dag-, avond- en nachtperiode ter plaatse van deze punten is overeenkomstig de voor de aangevraagde activiteiten gewenste geluidruimte.

Maximaal geluidsniveau (L_{Amax})

De handreiking Industrielawaai en vergunningverlening van oktober 1998 noemt grenswaarden voor maximale geluidsniveaus, waaraan kan worden getoetst. Gestreefd dient te worden naar het voorkomen van maximale geluidsniveaus (L_{Amax}) die meer dan 10 dB(A) boven het aanwezige equivalente geluidsniveau uitkomen. De grenswaarden voor de maximale geluidsniveaus bedragen 70, 65 en 60 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode.

Bij de woningen buiten het industrieterrein en binnen de geluidszone wordt aan de streefwaarde voldaan.

Op het industrieterrein zijn een aantal (bedrijfs)woningen aanwezig. Voor deze woningen gelden de grenswaarden niet. Overigens wordt bij deze woningen voldaan aan de in de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening genoemde maximale grenswaarde van 75/ 65 /65 dB(A).

De maximale geluidsniveaus hebben wij in voorschrift 7.2.2 vastgelegd. Ten behoeve

van handhaving zijn ook maximale geluidsniveaus vastgelegd op enkele woningen op het industrieterrein.

Indirecte Hinder

Het geluid van het verkeer van en naar de inrichting over de openbare weg is beoordeeld volgens de circulaire "Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer" d.d. 29 februari 1996.

Het geluid van het verkeer van en naar een inrichting gelegen op een gezoneerd industrieterrein mag bij vergunningverlening niet worden getoetst aan de in de circulaire genoemde grenswaarden, omdat hierdoor het speciale regime en vergunningstelsel voor inrichtingen op een gezoneerd industrieterrein worden doorkruist.

Indien dit noodzakelijk en mogelijk is, moeten (middel)voorschriften worden gesteld om geluidhinder door transportbewegingen te voorkomen dan wel beperken. Wij zien geen aanleiding voor het stellen van (middel)voorschriften.

Conclusies Geluid

Ten aanzien van de optredende geluidsniveaus is de situatie milieuhygiënisch aanvaardbaar.

Wij hebben aan de vergunning voorschriften verbonden, waarin grenswaarden zijn gesteld op beoordelingspunten bij woningen van derden. De geluidsbelasting op deze punten is overeenkomstig de bij de aangevraagde activiteiten gewenste geluidsruimte.

Vanwege de grote afstand van de geluidsgevoelige bestemmingen tot de inrichting en vanwege de invloed van andere geluidsbronnen, kan de geluidsbelasting die de inrichting veroorzaakt niet op de zonegrens worden gemeten (deze kan wel worden berekend). Daarom zijn ook controlewaarden vastgelegd op controlepunten gelegen in de nabijheid van de inrichting. Op deze punten kan in het kader van het door het bevoegd gezag uit te oefenen toezicht op de naleving worden gemeten.

Gelet op het feit dat de inrichting in de dag-, avond-, nachtperiode in werking is, stellen wij voor deze perioden een geluidnorm.

Trillingen

Gezien de aard van de activiteiten en de afstand tot de dichtstbijzijnde trilling gevoelige bestemmingen is trillinghinder niet te verwachten. Een onderzoek naar trillingen achten wij daarom niet nodig. Ook achten wij het daarom niet nodig hierover voorschriften op te nemen.

3.9 GEUR

Landelijk beleid

Als algemene doelstelling geldt het zoveel mogelijk beperken van bestaande hinder en het voorkomen van nieuwe hinder. Daarbij staat het afwegingsproces voor het vaststellen van het aanvaardbaar hinderniveau centraal. Het afwegingsproces is opgenomen in de Handleiding geur. Het aanvaardbaar hinderniveau wordt per situatie vastgesteld en op grond van het Activiteitenbesluit als maatwerkvoorschrift aan de vergunning verbonden. Alleen als de emissies van de inrichting in het Activiteitenbesluit uitgezonderd zijn, worden de geuremissies in de vergunning beoordeeld.

Het bevoegd gezag bepaalt welke mate van hinder als aanvaardbaar wordt beschouwd. Als leidraad voor het afwegingsproces dat daarbij doorlopen wordt geldt de hindersystematiek Geur. Deze hindersystematiek, die is vastgelegd in hoofdstuk 3 van de Handleiding geur, benoemt de verschillende aspecten die in het afwegingsproces moeten worden meegenomen om te komen tot een zorgvuldige bepaling van het aanvaardbaar hinderniveau. De aspecten die bij het vaststellen van het aanvaardbaar hinderniveau worden meegewogen zijn eveneens opgenomen in het derde lid van

artikel. 2.7a van het Activiteitenbesluit.

Het provinciaal geurbeleid is vastgelegd in de "Beleidsregels geur bedrijven (niet-veehouderijen) 2017", d.d. 28 februari 2017, nummer 2017/1043, Provinciaal Blad 9 maart 2017 (hierna Beleidsregels Geur). Hierin geven wij in algemene zin aan in welke gevallen wel en in welke gevallen geen sprake is van een aanvaardbaar geurhinderniveau. Uitgangspunt bij deze afweging is de hindersystematiek zoals opgenomen in de Handleiding geur: bepalen van het aanvaardbaar hinderniveau van industrie en bedrijven (niet veehouderijen).

Maatregelen ter bestrijding van geurhinder moeten worden bepaald in overeenstemming met het BBT-principe (de beste beschikbare technieken moeten worden toegepast). Voor een aantal branches zijn in het Activiteitenbesluit voorschriften opgenomen.

Aanvraag

Binnen de inrichting vindt de op- en overslag plaats van benzine, diesel, ethanol E99 en E48. Deze activiteiten kunnen leiden tot relevante geuremissies ten gevolge van diffuse en verladingsemissies van VOS.

In de notitie 'Geuronderzoek SNV Arnhem', nr. N003-1214496KMS-srb-V01-NL, 21 april 2015 (hierna geurnotitie), die als bijlage 18 aan de aanvraag is toegevoegd, is een inschatting gemaakt van de geuremissie- en immissiesituatie van de inrichting.

Toetsing

Beste beschikbare technieken

De op- en overslag van benzine en ethanol vallen respectievelijk onder afdeling 5.2 en paragraaf 5.1.7 AB, waardoor diffuse emissies en verladingsemissies zoveel mogelijk worden beperkt. Verladingsemissies dienen te worden nabehandeld in een VRU.

Wij vinden dat ter beperking van VOS-emissies, en daarmee geuremissies, BBT wordt toegepast.

Aanvaardbaar geurhinderniveau

Uit de geurnotitie blijkt dat de geurbelasting van de inrichting voldoet aan het aanvaardbaar geurhinderniveau, vastgesteld volgens art. 4 lid 1 van de Beleidsregels Geur.

Conclusie Geur

Gezien bovenstaande overwegingen zijn wij van mening dat de geurbelasting ten gevolge van de aangevraagde activiteiten voldoet aan het aanvaardbaar geurhinderniveau. Het opleggen van (maatwerk)voorschriften is niet noodzakelijk. De activiteiten voldoen aan het van toepassing zijnde toetsingskader en de beste beschikbare technieken worden toegepast.

3.10 LUCHT

Algemeen

Het algemeen luchtbeleid is gericht op het voorkomen dan wel zo veel mogelijk beperken van emissies naar de lucht door het toepassen van de beste beschikbare technieken (BBT) en het voldoen aan de luchtkwaliteitseisen van bijlage 2 van de Wet milieubeheer.

Luchtemissies voor inrichtingen worden in beginsel gereguleerd door de algemene regels van het Activiteitenbesluit. Zo bevat Afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit regels voor stoffen met een minimalisatieverplichting, emissiegrenswaarden, geur en monitoring. Voorts bevat het Activiteitenbesluit in Afdeling 2.11 en de hoofdstukken 3 en 5 (lucht)regels voor specifieke activiteiten, zoals stookinstallaties. Deze eisen zijn rechtsreeks geldend en daarom niet in deze vergunning opgenomen.

Indien en voor zover voor luchtemissies van IPPC-installaties BBT-conclusies zijn vastgesteld, gelden de algemene regels van Afdeling 2.3 echter niet (met uitzondering

van de minimalisatieverplichting voor zeer zorgwekkende stoffen). Voor deze luchtemissies worden voorschriften aan de omgevingsvergunning verbonden die aansluiten bij de BBT-conclusies.

In deze vergunning wordt specifiek ingegaan op de luchtemissies van de inrichting. Naast de toetsing aan de beste beschikbare technieken en Activiteitenbesluit wordt beoordeeld of er maatwerkvoorschriften moeten worden gesteld. Tevens wordt er getoetst aan de kwaliteitseisen uit Bijlage 2 van de Wm.

Binnen de inrichting vinden activiteiten plaats die emissies naar de lucht tot gevolg hebben. Hieronder worden deze emissies nader toegelicht. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen emissies afkomstig van procesinstallaties, emissies van stookinstallaties en luchtkwaliteit.

Procesemissies

Aanvraag

Binnen de inrichting vindt het op- en overslaan en in-line blenden (vermengen 'kale' motorbrandstoffen met specifiek additief en/of ethanol) van motorbrandstoffen plaats. De volgende producten worden op- en overgeslagen;

- Benzine (K1-tanks).
- Diesel (K3-tanks).
- Ethanol E99 en E48 (tank T-0110 en T-0214).

Op- en overslag benzine

Benzine wordt opgeslagen in tanks met een vast dak. De verladingsemissies en de ademverliezen van de producttanks (benzine) en de verladingsemissies van de tankwagens (benzine en diesel) worden via een dampretourleiding terug geleid naar een buffertank. Indien deze buffertank een maximale hoeveelheid bevat wordt de inhoud naar een dampverwerkingsinstallatie (VRU) geleid. Deze installatie zorgt ervoor dat de dampen dusdanig worden gekoeld zodat er condensatie plaatsvindt. Dit condensaat wordt teruggeleid naar de voorraadtank van de brandstoffen en de overgebleven dampen worden door een actiefkoolfilter geleid om vervolgens naar de buitenlucht geëmitteerd te worden.

De VRU bestaat uit twee actief koolbedden, waarbij om en om regeneratie plaatsvindt.

Op- en overslag diesel

Diesel wordt opgeslagen in tanks met een vast dak. De verladingsemissies van de producttanks worden onbehandeld naar de buitenlucht geblazen.

Op- en overslag van ethanol E99 en E48

Ethanol E99 (99% ethanol) en E48 (48% ethanol, 52% benzine) wordt opgeslagen in tank T-0110 met een vast dak, voorzien van een intern drijvend dek. De tank ademt via de PV-klep op de buitenlucht.

Daarnaast vindt er gemiddeld 3 maanden per 10 jaar opslag plaats in back-up tank T0214 met een vast dak (tijdens groot onderhoud of een off-stream inspection) Deze tank is identiek aan tank T-0110.

VRU buiten bedrijf tijdens gepland onderhoud

Tijdens regulier onderhoud (jaarlijks gedurende 24 uur) en groot onderhoud (vijfjaarlijks gedurende 48 uur) is de VRU gepland buiten bedrijf. Het bevoegd gezag wordt vooraf geïnformeerd. Tijdens deze onderhoudsperiodes vinden er geen scheepslossingen van benzine plaats. De dampen die vrijkomen bij tankverladings worden opgevangen in de dampbuffertank. Als deze tank maximaal gevuld is worden de dampen via de nooduitlaat afgelaten naar de atmosfeer.

VRU buiten bedrijf tijdens storingen

Tijdens storingen aan de VRU is deze ongepland buiten bedrijf. Tijdens deze storingen (max. 48 uur) vinden er geen scheepslossingen van benzine plaats. De dampen die vrijkomen bij tankverladings worden opgevangen in de dampbuffertank. Er zullen geen

nieuwe scheepslossingen worden opgestart. Als deze tank maximaal gevuld is worden de dampen via de nooduitlaat afgelaten naar de atmosfeer. Indien storingsen langer dan 48 uur duren, zal in overleg met het bevoegd gezag worden bepaald of er verladersactiviteiten van benzine mogen plaatsvinden.

Toetsing

Op- en overslag benzine

Deze activiteit valt onder afdeling 5.2 Activiteitenbesluit ('Op- en overslag van benzine'). Op grond hiervan worden eisen gesteld om de VOS emissie te beperken. Het gaat voornamelijk om de volgende aspecten:

- kleur tank;
- prestatie afdichtingen;
- dampsterugwinningsinstallatie;
- laaddebiet, piekbelasting, laadportaal;
- vullen van tankwagens;
- meten benzinedampen;
- lekcontrole.

Bij het beoordelen van de prestatie afdichtingen wordt gebruik gemaakt van de volgende factsheets;

- LF12: 'Inwendig drijvende dekken: constructie' (1992);
- LF22: 'IDD's: Performance en Controle' (1995);
- meetprotocol voor lekverliezen (Infomil).

In artikel 5.56, lid 1 AB is een emissiegrenswaarde van 35 g/Nm³ voorgeschreven voor de emissieconcentratie na een VRU.

Wij beschouwen een dergelijk emissieniveau als restconcentratie na een VRU (actiefkoolfilters) niet als BBT. Wij baseren ons hierbij op het branchedocument Vloeibare Bulk – VOS maatregelen (maart 2016), waarin voor dampverwerking een emissiegrenswaarde van 150 mg/Nm³ wordt genoemd. Op grond van art. 5.51, lid 3 Activiteitenbesluit nemen wij voor de VOS-emissie van de VRU een maatwerkvoorschrift (voorschrift 10.1.1) op met een emissiegrenswaarde van 150 mg/Nm³. Wij hanteren voor deze emissiegrenswaarde een begunstigingstermijn tot 1 januari 2023. Door Shell is onderbouwd dat het deze periode intern (procedureel, budgettair en ontwerptechnisch) nodig heeft om de VRU zodanig te vernieuwen dat kan worden voldaan aan de nieuwe emissiegrenswaarde.

Daarnaast hebben wij een monitoringsplan voor de VRU voorgeschreven (voorschrift 10.1.2).

Bij de emissie van benzinedampen is er ook sprake van benzeenemissie. Voor deze emissie is afdeling 2.3 Activiteitenbesluit van toepassing. Benzeen valt onder de stofklasse MVP2 en op grond daarvan is een emissiegrenswaarde van 1 mg/Nm³ als restconcentratie na de VRU van toepassing.

Op- en overslag diesel

Deze activiteit valt onder paragraaf 5.1.7 AB ('Installatie voor de op- en overslag van vloeistoffen'). Ter voorkoming van diffuse emissies worden er bij ministeriele regeling eisen gesteld (art. 5.50 lid 2 Activiteitenbesluit). Deze eisen zijn echter niet van toepassing op diesel, omdat diesel een dampspanning heeft < 1 KPa (art. 5.50 lid 3 Activiteitenbesluit). Wij maken geen gebruik van de mogelijkheid om op grond van artikel 5.50 lid 1 Activiteitenbesluit maatwerkvoorschriften te stellen.

Op- en overslag van ethanol E99 en E48

De op- en overslag van ethanol E99 en E48 (blend) valt onder afdeling 5.1.7 Activiteitenbesluit.

Er wordt voldaan aan art. 5.38, lid a (tank met vast dak en inwendig drijvend dek) en lid d (dampretour) Activiteitenregeling.

VRU buiten bedrijf tijdens gepland onderhoud

Uit de notitie 'Luchtemissies SNV Arnhem', d.d. 17 april 2015 blijkt dat de ongereinigde emissie voor de VRU 41,4 kg/h (41400 mg/Nm³ * 1000 m³/h) bedraagt. Tijdens de

periode van een regulier onderhoud (24 h) kan dat leiden tot een totale emissie van 994 kg. De emissie als de VRU in werking is bedraagt jaarlijks 1092 kg ($125 \text{ mg/Nm}^3 * 1000 \text{ m}^3/\text{h} * 8736 \text{ h}$). Dat betekent dat het continueren van tankverladingsactiviteiten tijdens gepland onderhoud kan leiden tot een verdubbeling van de jaarvracht aan VOS-emissies. Bovendien is deze emissie hoger dan de vrijstellingsbepaling voor stofklasse gO2/gO3, welke 250 kg/jaar bedraagt. Er is daarom sprake van een relevante emissie. In de aanvraag wordt niet gemotiveerd waarom de tankverladingsactiviteiten tijdens de onderhoudsperiode doorgang moeten vinden en niet, net als de scheepslossingen, gedurende 24 uur uitgepland kunnen worden. Wij hebben in voorschrift 8.1.1 opgenomen dat er tijdens het gepland onderhoud geen tankverladingsactiviteiten mogen plaatsvinden.

VRU buiten bedrijf tijdens storingen

Een storing waardoor de VRU buiten bedrijf is, wordt gezien als een ongewoon voorval in de zin van artikel 17.1 Milieubeheer. De maatregelen die door het bedrijf worden getroffen in een dergelijke situatie worden beschouwd als redelijke maatregelen. Deze maatregelen hebben wij in voorschrift 8.1.2 vastgelegd.

Stookemissies

Aanvraag

Binnen de inrichting zijn diverse stookinstallaties in gebruik.

Cv-installaties

Er zijn meerdere cv-ketels in gebruik voor het verwarmen van gebouwen en het leveren van warm tapwater. Het vermogen van deze ketels bedraagt maximaal 23 kW.

Brandpompen/noodaggregaat

Er zijn twee diesel aangedreven brandpompen en een noodaggregaat aanwezig die minder dan 500 uur per jaar in werking zijn bij representatieve bedrijfsomstandigheden.

Toetsing

Op de emissies van bovengenoemde stookinstallaties is paragraaf 3.2.1 Activiteitenbesluit van toepassing.

Cv-installaties

De cv-installaties hebben een vermogen dat lager ligt dan de drempelwaarden voor het van toepassing zijn van emissiegrenswaarden ($400 \text{ kW}_{\text{th}}$) en keuring en onderhoud ($100 \text{ kW}_{\text{th}}$). Aan deze installaties zijn op grond van het Activiteitenbesluit dan ook geen voorwaarden verbonden.

Brandpompen/noodaggregaat

Voor deze installaties gelden geen emissie-eisen omdat er sprake is van een noodvoorziening die minder dan 500 uren/jaar in bedrijf is (art. 3.7, lid 1 onder b Activiteitenbesluit).

Afhankelijk van het vermogen van de installaties is op grond van art. 3.7m, lid 1 Activiteitenregeling een vierjaarlijkse ($> 20 \text{ kW}_{\text{th}}$) of een tweejaarlijkse ($> 100 \text{ kW}_{\text{th}}$) SCIOS-keuring vereist. Als uit de keuring blijkt dat onderhoud noodzakelijk is, dient dat onderhoud binnen twee weken na die keuring plaats te vinden.

Luchtkwaliteitseisen

Algemeen

In Titel 5.2 Wet milieubeheer en de bijbehorende bijlage 2 bij de Wet milieubeheer zijn grens- en richtwaarden gesteld aan de concentraties van een aantal stoffen in de buitenlucht op leefniveau, die wij als toetsingscriteria moeten hanteren.

De inrichting emitteert een aantal stoffen waarvoor deze grenswaarden gelden, waaronder stikstofdioxide, PM_{2,5} en PM₁₀. De concentraties van deze stoffen zijn in de Nederlandse situatie het meest kritisch ten opzichte van de grenswaarden.

Emissies

In het rapport 'Luchtkwaliteitsonderzoek Shell Arnhem', R001-1214496KMS-srb-V02-NL,

13 januari 2015 is een overzicht gegeven van de emissie- en immissiesituatie van NO_x en PM10. De emissies betreffen met name de emissies ten gevolge vervoersbewegingen (vrachtwagens) en de emissies ten gevolge van het gebruik van dieselgeneratoren bij het lossen van schepen.

Toetsing

Op grond van artikel 5.16 lid 1 van de Wet milieubeheer kan de vergunning alleen worden verleend, als aannemelijk gemaakt kan worden dat voldaan wordt aan (minimaal) één van de volgende criteria:

- a) er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde ;
- b) er is - al dan niet per saldo - geen verslechtering van de luchtkwaliteit;
- c) de bijdrage aan de concentratie van een stof is 'niet in betekende mate' (NIBM);
- d) het project is genoemd of past binnen het NSL of binnen een regionaal programma van maatregelen.

Conclusie Lucht

Op basis van het luchtkwaliteitsonderzoek concluderen wij dat voldaan wordt aan de grenswaarden in Bijlage 2 van de Wet milieubeheer.

3.11 VERRUIMDE REIKWIJDTE

Preventie

Een belangrijk onderdeel van de Wabo is de 'verruimde reikwijdte'. Dit betekent onder meer dat de aspecten watergebruik en vervoer in de omgevingsvergunning moeten worden meegenomen. Daarvoor zijn in de Handreiking 'Wegen naar preventie voor bedrijven' en de beleidsnotitie 'Vervoermanagement/ Mobiliteitsmanagement van en naar een inrichting' van het ministerie van I&M handvatten gegeven. Op basis daarvan zijn in deze vergunning voornoemde aspecten beoordeeld, met inachtneming van de per aspect vastgestelde relevantiecriteria.

Waterverbruik

De winning van drinkwater kost geld, grondstoffen en energie. Het zuinig gebruik van drinkwater vormt dan ook onderdeel van de verruimde reikwijdte in de Wabo. Het gebruik van drinkwater als proceswater moet zoveel mogelijk worden beperkt tot die processen waarvoor water van een bepaalde kwaliteit noodzakelijk is. Het gebruik van drinkwater als koelwater bijvoorbeeld moet zoveel mogelijk worden voorkomen.

Het totale drinkwaterverbruik van aanvraagster bedraagt 200 m³ per jaar.

Het richtinggevend relevantiecriterium voor waterbesparing is een verbruik van meer dan 5.000 m³ op jaarbasis.

Er is geen sprake van overschrijding van het relevantiecriterium zoals wij die voor het drinkwaterverbruik hebben gesteld. Wij zijn daarom van mening dat het in deze situatie niet nodig is om voorschriften met betrekking tot beperking van het drinkwaterverbruik in de vergunning op te nemen.

Verkeer en vervoer

Het landelijke beleid ten aanzien van verkeer is gericht op de beperking van de uitstoot van stoffen, de verbetering van de bereikbaarheid van inrichtingen en de beperking van ruimtebeslag.

Vervoersmanagement is vooral van belang bij inrichtingen waar veel mensen werken, waar veel bezoekers komen of waar grote stromen goederen vervoerd worden. Het door de provincies gehanteerde relevantiecriterium is hierbij meer dan 500 werknemers en het niet aannemelijk zijn dat de inrichting alle maatregelen getroffen heeft om de nadelige gevolgen voor het milieu ten gevolge van vervoer door medewerkers tegen te gaan.

In de vergunningaanvraag zijn de verwachte transportbewegingen weergegeven. Daaruit blijkt dat grond- en hulpstoffen hoofdzakelijk worden aangevoerd per as en schip. Afvalstoffen en producten worden hoofdzakelijk afgevoerd per as. Alle aan- en afvoer gebeurt door externe vervoerders. Per jaar worden naar schatting 2.000.000 transportkilometers gemaakt per as en worden 2.000.000 transportkilometers gemaakt over de binnenwateren door externe vervoerders.

Er is geen sprake van overschrijding van het relevantiecriteria zoals dat door de provincies is gesteld. Verder zien wij ook geen directe mogelijkheden tot beperking van het verkeer aangezien de aan- en afvoer van de brandstoffen en additieven noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering.

Wij zijn daarom van mening dat het in deze situatie niet nodig is om voorschriften met betrekking tot vervoersmanagement in de vergunning op te nemen.

3.12 OVERIGE ASPECTEN

REACH

REACH (Registratie Evaluatie en Autorisatie van Chemische stoffen) Verordening (EC) 1907/2006 is een Europese verordening over stoffen.

REACH werkt rechtstreeks. Voor een deel van de op grond van REACH geregistreerde stoffen bestaat er een autorisatieplicht. Deze stoffen mogen niet zonder meer worden gebruikt.

Uit de aanvraag blijkt dat er binnen de inrichting stoffen worden geproduceerd, gebruikt en/of geëmitteerd waarop REACH van toepassing is.

In het kader van deze vergunning is door ons nagegaan of er sprake is van een autorisatieplicht of restricties en of aan bepaalde specifieke stoffen die de inrichting produceert, gebruikt of emitteert, op grond van REACH in de toekomst een autorisatie of restrictie verbonden kan zijn. Bij het opstellen van de voorschriften hebben wij rekening gehouden met REACH. De inrichting moet voldoen aan de verplichtingen uit REACH.

Overwegingen maatwerkvoorschriften activiteitenbesluit

Het bevoegd gezag kan voor bepaalde in het Activiteitenbesluit genoemde activiteiten aanvullende maatwerkvoorschriften vaststellen voor zover die mogelijkheid in het Activiteitenbesluit is aangegeven.

De aanvraag leidt tevens tot het stellen van maatwerkvoorschriften, als bedoeld in artikel 5.51, lid 3 van het Activiteitenbesluit. In paragraaf 3.10 'Lucht' van deze beschikking staat de beschrijving/onderbouwing voor het opnemen van maatwerk op grond van artikel 5.51, lid 3 van het Activiteitenbesluit. De maatwerkvoorschriften zijn op grond van artikel 8.42, zesde lid, van de Wet milieubeheer afgestemd op de voorschriften in deze vergunning.

Bij het stellen van deze maatwerkvoorschriften hebben wij in ieder geval betrokken:

- de bestaande toestand van het milieu, voor zover de inrichting daarvoor gevolgen kan veroorzaken;
- de gevolgen voor het milieu, die de inrichting kan veroorzaken;
- de met betrekking tot de inrichting en de omgeving waarin deze is gelegen, redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen die van belang zijn met het oog op de bescherming van het milieu;
- de mogelijkheden tot bescherming van het milieu, door de nadelige gevolgen voor het milieu, die de inrichting kan veroorzaken, te voorkomen, dan wel zoveel mogelijk te beperken, voor zover zij niet kunnen worden voorkomen;
- de voor onderdelen van het milieu, waarvoor de inrichting gevolgen kan hebben, geldende milieukwaliteitseisen, vastgesteld krachtens of overeenkomstig artikel 5.1

- of bij Bijlage 2 van de Wet milieubeheer;
- de redelijkerwijs te verwachten financiële en economische gevolgen van het voorschrift.

3.13 CONCLUSIE

Vanuit het toetsingskader dat betrekking heeft op de inrichting en op de revisie en actualisatie van de omgevingsvergunning (activiteit Milieu) zijn er geen redenen om de omgevingsvergunning te weigeren.

In deze beschikking zijn de voor deze activiteit relevante voorschriften opgenomen.

BIJLAGE 1: BEGRIPPEN

AANVAARDBAAR HINDERNIVEAU:

Uitkomst van het afwegingsproces van onder andere de volgende aspecten:

- toetsingskader;
- geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten;
- aard en waardering van de geur (hedonische waarde);
- klachtenpatroon;
- huidige en verwachte hinder;
- technische en financiële consequenties van maatregelen en gevolgen daarvan voor andere emissies;
- de mate waarin getroffen maatregelen ter beperking van luchtemissies overeenstemmen met BBT uit BREF's en nationale BBT-documenten;
- lokale situatie (onder meer planologische ruimte, sociaal-economische aspecten en andere lokale afwegingen);
- historie van het bedrijf in zijn omgeving.

Opmerking: het aanvaardbaar hinderniveau voor veehouderijen verschilt met het bovenstaande en is geregeld via de wet.

AFVALSTOFFEN:

Alle stoffen, preparaten of voorwerpen, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

AFVALWATER:

Alle water waarvan de houder zich, met het oog op de verwijdering daarvan, ontdoet, voornemens is zich te ontdoen, of moet ontdoen.

AS SIKB 6700:

Accreditatieschema Inspectie bodembeschermende voorzieningen, onderliggende protocollen en examenreglement.

BEDRIJFSRIOLERING:

Een stelsel van buizen, verbindingstukken en elementen zoals straat- en trottoirkolken, gootelementen, verzamelputten en installaties, zoals slibvangputten, olie-waterscheider en controleputten voor de opvang en afvoer van bedrijfsafvalwater.

BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN (BBT):

Voor het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu meest doeltreffende technieken om de emissies en andere nadelige gevolgen voor het milieu, die een inrichting kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken, die - kosten en baten in aanmerking genomen - economisch en technisch haalbaar in de bedrijfstak waartoe de inrichting behoort, kunnen worden toegepast, en die voor degene die de inrichting drijft, redelijkerwijs in Nederland of daarbuiten te verkrijgen zijn; daarbij wordt onder technieken mede begrepen het ontwerp van de inrichting, de wijze waarop zij wordt gebouwd en onderhouden, alsmede de wijze van bedrijfsvoering en de wijze waarop de inrichting buiten gebruik wordt gesteld.

BODEMBEDREIGENDE ACTIVITEIT:

Bedrijfsmatige activiteit die gepaard gaat met het gebruik, de productie of de emissie van een bodembedreigende stof overeenkomstig de definitie van het Activiteitenbesluit.

BODEMBESCHERMENDE MAATREGEL:

Op de gebezigde stoffen en gebruikte bodembeschermende voorziening toegesneden handeling gericht op reparatie, schoonmaak, onderhoud, actie bij incidenten, bedrijfsinterne controle, inspectie of toezicht ter voorkoming van bodemverontreiniging waarvan de uitvoering is gewaarborgd.

BODEMRISICODOCUMENT:

Document dat inzicht geeft in het risico van bodemverontreiniging. Hiertoe wordt per bodembedreigende activiteit overeenkomstig de bodemrisicochecklist uit de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bepaald of met de aanwezige of voorgenomen combinatie van voorzieningen en maatregelen sprake is of zal zijn van een verwaarloosbaar bodemrisico.

CUR-RAPPORT 196:

Ontwerp en detaillering bodembeschermende voorzieningen.

CUR/PBV:

Civieltechnisch Centrum Uitvoering Research en Regelgeving / Plan Bodembeschermende Voorzieningen.

CUR/PBV-AANBEVELING 44:

Beoordelingscriteria van vloeistofdichte voorzieningen.

CUR/PBV-AANBEVELING 65:

Ontwerp en aanleg van bodembeschermende voorzieningen.

DIFFUSE EMISSIES:

Emissies door lekverliezen.

Emissies van oppervlaktebronnen

EMISSIE:

Uitworp van één of meer verontreinigende stoffen naar de lucht (vracht per tijdeenheid).

EQUIVALENT GELUIDSNIVEAU (L_{AEQ}):

Het A-gewogen gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse, in de loop van een bepaalde periode, optredende geluid, vastgesteld overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai" 1999, uitgegeven door het Ministerie van VROM.

GELUIDSGEVOELIGE BESTEMMINGEN:

Gebouwen of objecten, aangewezen bij algemene maatregel van bestuur krachtens de artikelen 49 en 68 van de Wet geluidhinder (Stb. 1982, 465).

GELUIDSNIVEAU IN DB(A):

Het niveau van het ter plaatse optredende geluid, uitgedrukt in dB(A), overeenkomstig de door de Internationale Elektrotechnische Commissie (IEC) terzake opgestelde regels, zoals neergelegd in de IEC-publicatie no. 651, uitgave 1989.

GEUREMISSIE:

Hoeveelheid geur die per tijdeenheid wordt geëmitteerd uitgedrukt in Europese geureenheden; de geuremissie is gelijk aan de geurconcentratie in de geëmitteerde luchtstroom vermenigvuldigd met het debiet van de luchtstroom.

GEURIMMISSIE:

Geurconcentratie in de omgeving (per tijdeenheid).

GEVAARLIJKE AFVALSTOF:

Afvalstof die een of meer van de in bijlage III bij de kaderrichtlijn afvalstoffen genoemde gevaarlijke eigenschappen bezit.

GEVAARLIJKE STOFFEN:

Gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 1, lid 1 onderdeel b, van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

GOEDEREN:

Producten als genoemd in bijlage 7 van de NeR. Bijlage 7 van de NeR geeft de klassenindeling van de meest voorkomende stortgoederen. Deze lijst moet overigens niet als limitatief worden gezien, doch kan aanvullingen of wijzigingen ondergaan.

IMMISSIERELEVANTE BRONSTERKTE (LWR)

Het geluidsvermogeniveau van een rondom afstralende puntbron die op een plaats van de echte geluidsbron dan wel het broncentrum van een stelsel geluidsbronnen staat en op het immissiepunt hetzelfde geluidsniveau geeft als deze geluidsbron(nen).

LANGTIJDGEMIDDELD BEOORDELINGSNIVEAU ($L_{Ar,LT}$):

Het A-gewogen gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse, in de loop van een bepaalde periode optredende geluid en zo nodig gecorrigeerd voor de aanwezigheid van impulsachtig geluid, tonaal geluid of muziekgeluid, vastgesteld en beoordeeld overeenkomstig de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai', uitgave 1999.

MAXIMALE GELUIDNIVEAU (L_{Amax}):

Het hoogste A-gewogen geluidsniveau, afgelezen in de meterstand 'fast', verminderd met de meteorocorrectieterm C_m . De meterstand 'fast' komt overeen met een tijdconstante van 125 ms.

NEN 5725:

NEN 5725 : Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek, uitgever NEN ICS 13.080.01 januari 2009

NEN 5740:

NEN 5740 : Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond, uitgever NEN, ICS 13.080.05, januari 2009.

NEN 6414:

Water en slib - Bepaling van de temperatuur.

NEN 6487:

Water - Titrimetrische bepaling van het sulfaatgehalte.

NEN-EN:

Een door het Comité Européen de Normalisation (CEN) opgestelde norm die door het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) als Nederlandse norm is aanvaard.

NEN-EN 15259:

Luchtkwaliteit - Meetmethode emissies van stationaire bronnen - Eisen voor meetvlakken en meetlokaties en voor doelstelling, meetplan en rapportage van de meting.

NEN-EN-ISO/IEC:

Een door het Comité Européen de Normalisation (CEN) geïmplementeerde norm van de International Organisation for Standardization (ISO) en/of de International Electrotechnical Commission (IEC) die door het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) is aanvaard als Nederlandse norm.

NEN-ISO:

Door de International Organisation for Standardization (ISO) uitgegeven norm die door het Nederlands Normalisatie-Instituut (NEN) is aanvaard als Nederlandse norm.

NEN-ISO 10523:

Water - Bepaling van de pH.

NEN-ISO 22743:

Water - Bepaling van sulfaat met een doorstroomanalysesysteem (CFA).

NEN-ISO 22743/C1:

Water - Bepaling van sulfaat met een doorstroomanalysesysteem (CFA). Correctieblad.

NEN-NORM:

Een door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) uitgegeven norm (postbus 5059, 2600 GB Delft).

NER:

De Nederlandse emissierichtlijn lucht. De NeR is verkrijgbaar bij Kenniscentrum InfoMil, het secretariaat van de NeR-organisatie en te downloaden vanaf de website: www.infomil.nl/ner.

OPENBAAR RIOOL:

Voorziening voor de inzameling en transport van afvalwater, als bedoeld in artikel 10.30 van de Wet milieubeheer.

OVERSLAAN:

het kortdurend stallen van containers met afval, bijvoorbeeld containers die door schepen worden aangevoerd en daarna door voertuigen worden verder getransporteerd, of andersom;

het overbrengen van afval in een groter transportmiddel, bijvoorbeeld vanuit de chemokar naar grotere vrachtwagens. Het kan daarbij gaan om afval dat door rechtspersoon A is ingezameld of wordt getransporteerd en tijdelijk binnen de inrichting van rechtspersoon B wordt overgeslagen;

het stallen van met afval geladen voertuigen, bijvoorbeeld het overnachten van een volle vrachtwagen op een inrichting.

PGS KLASSE 0:

Stoffen met vlampuntgrens (VP) < 0 °C, kookpunt < 35 °C.

PGS KLASSE 1:

Stoffen met vlampuntgrens $21\text{ °C} \leq \text{VP} \leq 55\text{ °C}$.

PGS KLASSE 2:

Stoffen met vlampuntgrens $21\text{ °C} \leq \text{VP} \leq 55\text{ °C}$.

PGS KLASSE 3:

Stoffen met vlampuntgrens $55\text{ °C} < \text{VP} < 100\text{ °C}$.

PGS KLASSE 4:

Stoffen met vlampuntgrens $\text{VP} \geq 100\text{ °C}$.

PREVENTIE:

Maatregelen die worden genomen voordat een stof, materiaal of product afvalstof is geworden, ter vermindering van:

de hoeveelheden afvalstoffen, al dan niet via het hergebruik van producten of de verlenging van de levensduur van producten;

de negatieve gevolgen van de geproduceerde afvalstoffen voor het milieu en de menselijke gezondheid, of

het gehalte aan schadelijke stoffen in materialen en producten.

REFERENTIE NIVEAU

De hoogste waarde van de onder 1. en 2. genoemde niveaus, bepaald overeenkomstig het Besluit bepaling referentieniveau-periode (Stcrt. 1982, 162):

1. het geluidsniveau, uitgedrukt in dB(A), dat gemeten over een bepaalde periode gedurende 95% van de tijd wordt overschreden, exclusief de bijdrage van de inrichting zelf;
2. het optredende equivalente geluidsniveau (LAeq) veroorzaakt door

wegverkeerbronnen minus 10 dB(A), met dien verstande dat voor de nachtperiode van 23.00 tot 07.00 uur alleen wegverkeerbronnen in rekening mogen worden gebracht met een intensiteit van meer dan 500 motorvoertuigen gedurende die periode.

RENDABELE MAATREGELEN:

maatregelen die een terugverdientijd hebben van vijf jaar of minder.

SBR-RICHTLIJN B:

Meet- en beoordelingsrichtlijnen, Hinder voor personen in gebouwen Deel B, Richtlijn van de Stichting Bouwresearch.

Dit deel van meet- en beoordelingsrichtlijnen gaat over hinder voor personen ten gevolge van gebouwtrillingen. In dit deel van de richtlijn wordt onderscheid gemaakt ten aanzien van de functie van het gebouw, het tijdstip van de dag en het karakter van de trillingen. Tevens onderscheidt de richtlijn bestaande, gewijzigde en nieuwe situaties.

TRILLING:

Mechanische beweging rond een referentiepunt dat in evenwicht is.

VERKEERSBEWEGING:

Het aan- of afrijden met een persoon-, bestel- of vrachtwagen.

VLOEISTOFDICHT VLOER OF VOORZIENING:

Vloer of voorziening direct op de bodem die waarborgt dat geen vloeistof aan de niet met vloeistof belaste zijde van die vloer of voorziening kan komen.

VLOEISTOFKERENDE VOORZIENING:

Fysieke barrière die in staat is stoffen tijdelijk te keren

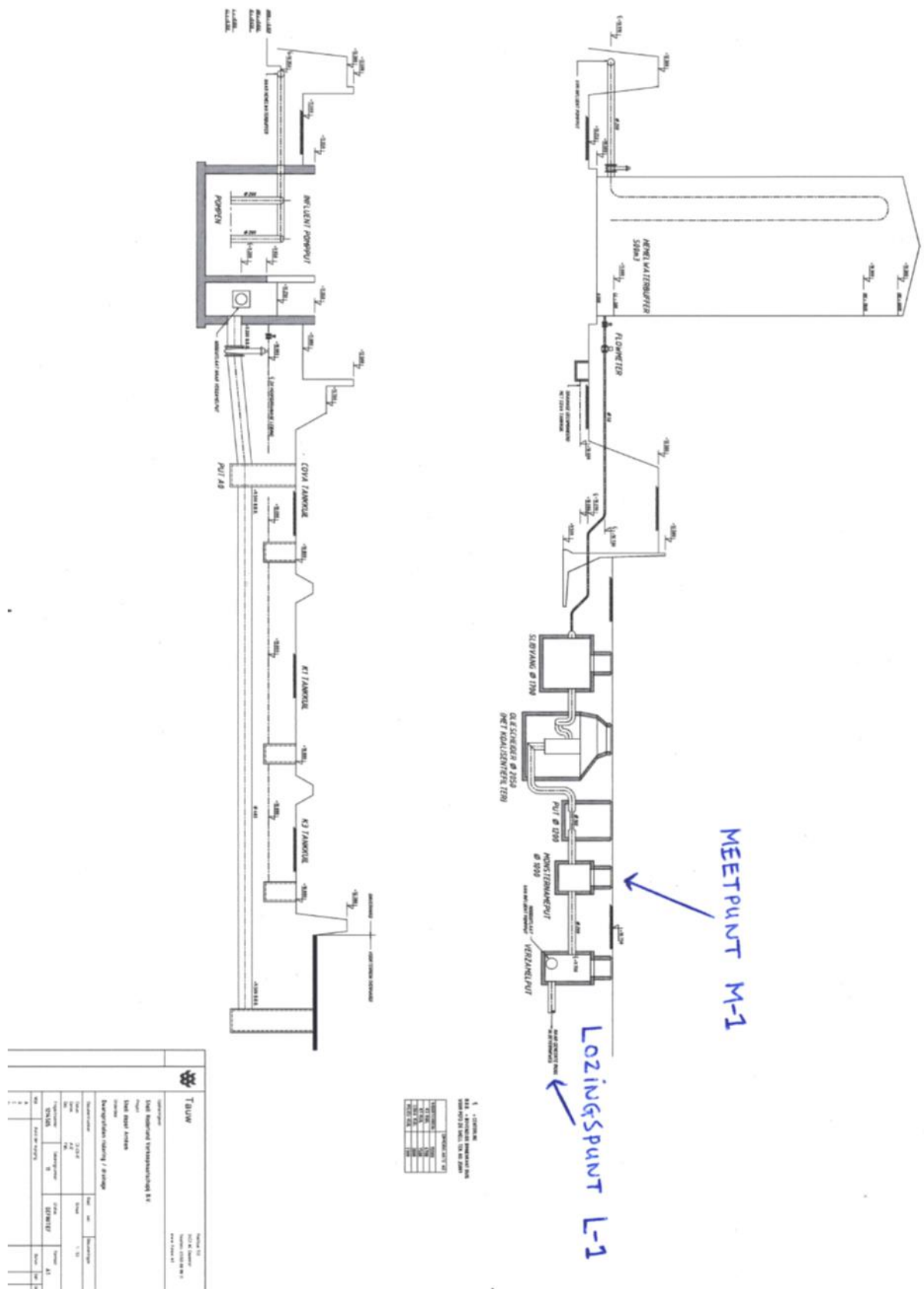
WERKBOEK WEGEN NAAR PREVENTIE:

Aanpak preventie in het kader van de Wet milieubeheer voor Vervoer, Water, Afval en Energie (Infomil april 2006, kenmerk 3IM06PDO10 PREVENTIE).

WONING:

Gebouw of gedeelte van een gebouw waar bewoning is toegestaan op grond van het bestemmingsplan, de beheersverordening, bedoeld in artikel 3.38 van de Wet ruimtelijke ordening, of, indien met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan of de beheersverordening is afgeweken, de omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van laatstgenoemde wet.

BIJLAGE 2: LOZINGS- EN CONTROLEPUNTEN

BIJLAGE 3: UITGEVOERDE BODEMONDERZOKEN

- 1) 1983, juni, oriënterend onderzoek verontreiniging Driepoortenweg, DHV BV (GE/30/03/10);
- 2) 1986, maart, bodemonderzoek Shell opslagterrein, Iwaco, 30.424;
- 3) 1986, juni 1e en 2e voortgangsrapport sanering tankkuil 2, Jac. America & Zn. 2053M;
- 4) 1987, maart, bodem- en grondwateronderzoek op het Shell-depot aan de Driepoortenweg 54 te Arnhem, Iwaco, 30.424;
- 5) 1988 maart, milieutechnisch onderzoek fase 1abc, Tauw 51762.20/RO-01;
- 6) 1988, oktober, milieutechnisch bodemonderzoek leidingbreuk Driepoortenweg Arnhem, Tauw, 51762.53;
- 7) 1988, november, milieutechnisch onderzoek fase 1d, Tauw 51762.43/RO-01;
- 8) 1991, november, aanvullend en saneringsonderzoek, Tauw 3165620;
- 9) 1992, juni, saneringsplan Shell depot aan de Driepoortenweg te Arnhem, Tauw, 3226190;
- 10) 1993, februari, afperkend bodemonderzoek, Tauw 3255417;
- 11) 1993, brief prov gelderland inzake instemming fase 1, MW.93.44312;
- 12) 1994, evaluatierapport grondsanering en aanleg in-situ systeem Shell depot Driepoortenweg Arnhem, Tauw, 3314898 T02/JDV;
- 13) 1995, april, Driepoortenweg te Arnhem, Tauw, 118.016.401;
- 14) 1996, maart, vaststelling bodemkwaliteit (nulfase), Tauw R3333647.T01/LMB;
- 15) 1996, maart, voorlopig definitief evaluatierapport van de grondsanering en de aanleg van het in-situ systeem op het Shell depot aan de Driepoortenweg te Arnhem, 3314898.T02/JDV;
- 16) 1997, april, beheers/saneringsplan Shell Superplus, Tauw R3440591. T04/CEH;
- 17) 1998, januari, beschikking Wet bodembescherming nader bodemonderzoek en saneringsplan, provincie Gelderland, 4864/GE/030/004;
- 18) 1999, april, wijziging saneringswijze aanleg persluchtinjectiesysteem, Tauw, kenmerk onbekend;
- 19) 2000, januari, evaluatie en voorstel monitoring persluchtinjectiescherm Industriepark Kleefse Waard, Tauw, 9002782;
- 20) 20 oktober 2003, Monitoring 2002 in situ sanering Shell-depot en beheersing op Industriepark Kleefse Waard, rapportnummer R001-4202082EVO-D01-D;
- 21) 2005, februari, bodemonderzoek ter plaatse van nieuwe additieventank bij Shell te Arnhem, Tauw, 4379002;
- 22) 2008, maart, Grondwatermonitoring 2007 Shell depot te Arnhem, Tauw, 4505730;
- 23) 2009, maart, Grondwatermonitoring 2008 Shell depot te Arnhem, Tauw, 4569806;
- 24) 2010, januari, Grondwatermonitoring 2009 Shell depot te Arnhem, Tauw, 4635061;
- 25) 2011, april, Grondwatermonitoring 2010 Shell depot te Arnhem, Tauw, 4698084;
- 26) 2012, februari, Grondwatermonitoring 2011 Shell depot te Arnhem, Tauw, 4763093;
- 27) 22 februari 2013, Grondwatermonitoring 2012 Shell depot te Arnhem, Tauw, kenmerk R001-1205682EVO-nij-V02-NL;
- 28) 14 januari 2015, Nader bodemonderzoek Shell depot Driepoortenweg 50-52 te Arnhem, RSK Netherlands, rapport 510840;
- 29) 15 januari 2015, Shell depot Arnhem conceptual Site Model, Royal Haskoning DHV, rapport 9W8687.013/R00001/900210;
- 30) 2016, juli, Grondwatermonitoring 2016 Depot Arnhem, Driepoortenweg 50-52 te Arnhem, RSK, 513316.001;
- 31) 2017, september, Nader onderzoek Depot Arnhem, Driepoortenweg 50-52 te Arnhem, RSK;
- 32) 2017, september, Grondwatermonitoring 2017 Depot Arnhem, Driepoortenweg 50-52 te Arnhem, RSK.

BIJLAGE 4: ZIENSWIJZE/ADVIEZEN EN BEANTWOORDING ZIENSWIJZE/ADVIEZEN

Zienswijzenota Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV			
nr.	Zienswijze	Reactie	Wijziging beschikking
Tauw namens Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV			
1	In het kader van het bestrijden van het scenario plasbrand in een tankput, ook wel omschreven als het scenario tankputbrand, moet na 31-12-2021 onder andere worden voldaan aan het voorschrift 4.2.13 uit de PGS 29:2016. Samenhangend met dit voorschrift is voorschrift 4.2.14 opgenomen. Dit voorschrift inclusief de toelichting luidt als volgt: <i>"4.2.14: De benodigde hoeveelheid blus- en koelwater moet onder alle omstandigheden voor minstens vier uur kunnen worden aangevoerd. Met goedkeuring van de desbetreffende veiligheidsregio kan hiervan op basis van uitgewerkte scenario's worden afgeweken. Hierbij is de beschikbaarheid van secundaire bluswatervoorzieningen (mobiele voorziening) en de mate waarin door middel van (semi-)stationaire middelen wordt geblust of gekoeld van belang. Het bevoegd gezag moet toegelaten afwijkingen schriftelijk bevestigen. [artikel 163, PGS 29:2008]"</i> <i>Toelichting:</i> <i>De geschatte bestrijdingsduur van een brand varieert afhankelijk van de omvang van het scenario. Voor de grotere scenario's is een theoretische benadering van de bestrijdingsduur van meer dan een uur geen uitzondering. Tegenslagen bij bestrijding door bijvoorbeeld weersinvloeden, het niet kunnen stoppen van een productuitstroom enz. kunnen zorg dragen voor langere bestrijdingsduur dan theoretisch bepaald. Daarnaast zijn ook praktisch opgebrachte bluswaterhoeveelheden (gebruikte middelen) mogelijk hoger dan theoretisch berekend. Om bovengenoemde reden is een veiligheidsmarge ingebouwd tot vier uur met de mogelijkheid om in overeenstemming met het bevoegd gezag gebruik te maken van een secundaire bluswatervoorziening."</i> Shell Nederland Verkoopmaatschappij Arnhem geeft invulling aan het bestrijden van het maximale brandscenario (scenario plasbrand in een tankput) door het installeren van een tankputbeschuimingsinstallatie. De eisen voor een tankputbeschuimingsinstallatie is dat deze moet voldoen aan tabel 5.7.3.2 uit de NFPA 11, wat inhoudt dat de theoretische blustijd voor de tankput 30 minuten is. Het uitgangspunt voor de engineering van de installatie is dat de vloeistofplas in de tankput binnen 30 minuten volledig is afgedekt. Het type schuim en de application rate wordt hierbij afgestemd op de stof ethanol. De benodigde blus- en koelwater wordt op dit scenario afgestemd. Binnen de inrichting is deze benodigde hoeveelheid ruimschoots aanwezig. Zoals omschreven in voorschrift 4.2.14 moet vier uur blus- en koelwater onder alle omstandigheden kunnen worden aangevoerd. Dit	Voorschrift 6.2.14 is conform zienswijze aangepast, waarbij ook de zienswijze nummer 10 en het advies (d.d. 20 december 2018) van de Veiligheidsregio Gelderland Midden is meegenomen. Wijziging consideranstekst. Naar aanleiding van het ontwerpbesluit vraagt Shell Nederland Verkoopmaatschappij Arnhem (verder: SNV) te mogen afwijken van voorschrift 4.2.14 van de PGS29:2016 De NFPA 11 hanteert een minimum blustijd van 30 minuten. De bedrijfsbrandweerrapportage gaat ook uit van deze door de NFPA gehanteerde 30 minuten. De bedrijfsbrandweerrapportage is door de veiligheidsregio midden akkoord bevonden. De bluswatervoorziening moet echter wel langer operationeel zijn dan de benodigde blustijd van 30 minuten, omdat rekening gehouden moet worden met mogelijke vertragingen van de opbouw van een secundaire bluswatervoorziening. De veiligheidsregio Gelderland Midden geeft aan dat de inhoud van de bluswatertank (2930 m³) voldoende is voor 2 uur blussen en koelen bij het maximum brandscenario. Deze twee uur is voldoende om eventuele vertragingen op te vangen om een secundaire voorziening op te bouwen. Het bevoegd gezag gaat daarom akkoord met de gevraagde gelijkwaardige maatregel.	6.2.10 In afwijking van voorschrift 6.2.9 is paragraaf 4.3 en voorschrift 4.2.8, 4.2.20, 4.2.25 tot en met 4.2.28, 4.2.33, 4.2.34, 4.2.42, 4.2.50, 4.4.1 en 4.4.2 van de PGS29: 2016 niet van toepassing. 6.2.14 Het blus- en koelwatersysteem moet voor alle relevante brandweerscenario's, zoals omschreven in de bedrijfsbrandweerrapportage, voor minstens twee uur de benodigde hoeveelheid blus- en koelwater beschikbaar zijn. De minimale capaciteit van het te leveren hydrant moet minimaal 96 m³/uur zijn.

Zienswijzenota Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV			
nr.	Zienswijze	Reactie	Wijziging beschikking
	voorschrift heeft betrekking op de inzet van de brandweer, mobiele blussing, bij een brand op de inrichting. In de brandweerrapportage is omschreven dat de geloofwaardige scenario's worden beheerst door de aanwezige stationaire voorzieningen in combinatie met de 24-uurs aanwezigheid van opgeleid en getraind personeel. De omschreven geloofwaardige scenario's zijn ook goedgekeurd door de brandweer. Indien de brandweer een mobiele blussing op de inrichting wil doen dan is vier uur koel- en bluswater hiervoor beschikbaar. SNV verzoekt het bevoegd gezag om de vier uur beschikbare koel- en bluswater niet van toepassing te verklaren op het scenario plasbrand in een tankput omdat het uitgangspunt is dat deze met 30 minuten afgeschuimd is en mobiele inzet van de brandweer voor dit scenario niet noodzakelijk is.		
2	In voorschrift 6.2.6 wordt het volgende vermeld: "Om te voldoen aan de vereiste in voorschrift 6.2.5 moeten voldoende overlopen zijn aangebracht aan de COVA-tankput en de K1-tankputwest (A) naar K1 tankput oost (B). De overlopen moeten zo zijn aangebracht dat bij calamiteit altijd voldaan kan worden aan voorschrift 6.2.5." Bovenstaande omschrijving is niet meer correct. Ten tijde van de aanvraag was nog geen sprake van de PGS 29:2016. Tussen de twee tankputten waar PGS klasse 1 vloeistoffen in de tanks worden opgeslagen is geen overloop meer benodigd en gewenst. Door het verwijderen van deze overloop wordt voldaan aan voorschrift 6.2.5. SNV verzoekt het voorschrift als volgt op te nemen en de tankputbenamingen ook aan te passen zoals hieronder weergegeven: Om te voldoen aan de vereiste in voorschrift 6.2.5 moeten overlopen in de tankdijken zijn aangebracht. De overlopen zijn aanwezig tussen de tankput Beijerinckweg en de tankput midden achter en tussen de tankput Westervoortsedijk en tankput midden achter. De overlopen moeten zo zijn aangebracht dat bij calamiteit altijd voldaan kan worden aan voorschrift 6.2.5.	Voorschrift 6.2.6 is conform zienswijze aangepast.	6.2.6 Om te voldoen aan de vereiste in voorschrift 6.2.5 moeten overlopen in de tankdijken zijn aangebracht. De overlopen zijn aanwezig tussen de tankput Beijerinckweg en de tankput midden achter en tussen de tankput Westervoortsedijk en tankput midden achter. De overlopen moeten zo zijn aangebracht dat bij calamiteit altijd voldaan kan worden aan voorschrift 6.2.5.
3	In voorschrift 6.2.12 wordt het volgende vermeld: "Behoudens op open onbebouwd terrein moeten de bovengrondse brandkranen op een onderlinge afstand van 50 m tot 80 m zijn aangebracht. Het blussysteem moet op elke plaats binnen de inrichting minimaal 6.000 l / min. (360 m³/h) kunnen leveren door drie naast elkaar gelegen brandkranen, tenzij uit scenario's blijkt dat volstaan kan worden met lagere capaciteit of een hogere capaciteit vereist is, berekend met de praktisch repressief gebruikte middelen. De onderlinge afstand is bepaald op de standaard operationele bepakking (aantal toevoerslangen) van brandweervoertuigen. Brandkranen en onderlinge afstand worden	Voorschriften 6.2.12 en 6.2.14 zijn conform zienswijze (Hierin is zienswijze nummer 10 van de Veiligheidsregio tevens meegenomen) aangepast.	6.2.12 Behoudens op open onbebouwd terrein moeten de bovengrondse brandkranen op een onderlinge afstand van 50 m tot 80 m zijn aangebracht. Het blussysteem moet op elke plaats binnen de inrichting minimaal 96 m³/h per hydrant kunnen leveren. 6.2.14 Het blus- en koelwatersysteem moet voor alle relevante brandweerscenario's, zoals omschreven in de bedrijfsbrandweerrapportage, voor minstens twee uur de benodigde hoeveelheid blus- en koelwater beschikbaar zijn. De minimale capaciteit van het te

Zienswijzennota Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV			
nr.	Zienswijze	Reactie	Wijziging beschikking
	bepaald afhankelijk van het brand- en/of toxisch risico van de locatie op de inrichting en de capaciteit van de brandkranen. M.a.w. braakliggende terreinen zonder risico hoeven niet aan dit voorschrift te voldoen.” In voorschrift 6.2.14 wordt het volgende vermeld: <i>"Het blussysteem moet voor alle relevante brandweerscenario's m.u.v. tankputbrand op elke plaats binnen de inrichting minimaal 5.760/min. (96 m³/ h) kunnen leveren door drie naast elkaar gelegen brandkranen."</i> SNV ziet tegenstrijdigheden tussen voorschriften 6.2.12 en 6.2.14. Aan de eis: het blussysteem moet op elke plaats binnen de inrichting minimaal 360 m³/h kunnen leveren, zoals gesteld in voorschrift 6.2.12, is in de aanvraag verzocht om maatwerk, per hydrant kan namelijk minimaal 96 m³/h worden geleverd. Een en ander is in paragraaf 4.5.10 van de bedrijfs- brandweerrapportage opgenomen. In voorschrift 6.2.14 is dit verzoek als maatwerk opgenomen. SNV verzoekt het voorschrift 6.2.12 als volgt op te nemen zoals hieronder weergegeven: <i>Behoudens op open onbebouwd terrein moeten de bovengrondse brandkranen op een onderlinge afstand van 50 m tot 80 m zijn aangebracht. Het blussysteem moet op elke plaats binnen de inrichting minimaal 96 m³/h per hydrant kunnen leveren. Een ander zoals vastgelegd in de bedrijfsbrandweerrapportage. De onderlinge afstand is bepaald op de standaard operationele bepakking (aantal toevoerslangen) van brandweer- voertuigen. Brandkranen en onderlinge afstand worden bepaald afhankelijk van het brand- en/of toxisch risico van de locatie op de inrichting en de capaciteit van de brandkranen. M.a.w. braakliggende terreinen zonder risico hoeven niet aan dit voorschrift te voldoen.</i> Om tegenstrijdigheden tussen voorschrift 6.2.12 en 6.2.14 op te heffen verzoekt SNV het voorschrift 6.2.14 als volgt op te nemen zoals hieronder weergegeven: <i>Het blussysteem moet voor alle relevante brandweerscenario's zoals omschreven in de bedrijfsbrandweerrapportage, m.u.v. een tankputbrand, op elke plaats binnen de inrichting 96 m³/h per hydrant kunnen leveren.</i>		leveren hydrant moet minimaal 96 m³/uur zijn.
4	In voorschrift 6.2.15 wordt het volgende vermeld: <i>"Uiterlijk 31 december 2021 moet worden voldaan aan het gestelde in voorschriften 6.2.11, 6.2.12 en 6.2.13."</i> Om tegenstrijdigheden met voorschrift 6.2.12 op te heffen, immers aan dit voorschrift wordt al voldaan, verzoekt SNV het voorschrift 6.2.15 als volgt op te nemen zoals hieronder weergegeven: <i>Uiterlijk 31 december 2021 moet worden voldaan aan het gestelde in</i>	Voorschrift 6.2.15 is conform zienswijze aangepast.	6.2.15 Uiterlijk 31 december 2021 moet worden voldaan aan het gestelde in voorschriften 6.2.11 en 6.2.13.

Zienswijzennota Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV			
nr.	Zienswijze	Reactie	Wijziging beschikking
	voorschriften 6.2.11 en 6.2.13.		
5	Op pagina 35 van de considerans wordt het volgende vermeld: <i>"rondom de K1-tankkuil en pompenplaat zijn gasdetectoren, die bij een niveau van 1,2 % LEL de afvoeren van de tankkuilen automatisch sluiten;"</i> De informatie zoals hierboven omschreven en opgenomen in de considerans is momenteel niet meer actueel. Hieronder is de juiste informatie met betrekking tot de gasdetectoren opgenomen. De tekst betreft een verduidelijking van de werking van de gasdetectoren en betreft geen aanpassing die invloed heeft op de aanvraag omgevings- vergunning. SNV verzoekt onderstaande tekst in de considerans op te nemen: <i>Rondom de K1-kuil zijn 7 (4 x gasdetectie + 3 x lijndetectie) gasdetectoren aanwezig. De gasdetectoren aan de noord- en oostzijde van de tankput vormen de lijndetectie. Deze lijndetectie is afgestemd op de meest voorkomende windrichting in Nederland. De gasdetectoren aan de zuid- en westzijde zijn 'losse' gasdetectoren. Daarnaast zijn er detectoren op de pompenplaat, op het manifold en de haven aanwezig. De detectoren hebben drie verschillende niveaus van alarmering:</i> <i>Niveau 1 (pre-alarm), 10 % LEL: pre-alarm en alarm in de controlekamer</i> <i>Niveau 2 (gas alarm), 20 % LEL: (Manifold = 25 % LEL) : alarm en totale shut down van de inrichting (lossen van schepen wordt stil gelegd en afvoeren tankputten sluiten)</i> <i>Niveau 3 (brand alarm), 50 % LEL: genereerd alarm gasdetectie brandcentrale (brandweer)</i> <i>De lijndetectoren hebben een andere instelling die specifiek voor de lijndetectie is: 1 %LEL/m pre-alarm en (3 %LEL/m (staat gelijk aan 20 % LEL van de gasdetectie)). De 4% LEL/m genereerd alarm gasdetectie brandcentrale (brandweer). Dit om te voorkomen dat er valse alarmen worden gecreëerd.</i>	Considerans is conform zienswijze aangepast.	Considerans tekst onder paragraaf 3.4 'Afvalwater': "rondom de K1-tankkuil en pompenplaat zijn gasdetectoren, die bij een niveau van 1,2% LEL de afvoeren van de tankkuilen automatisch sluiten" is als volgt aangepast: Rondom de K1-kuil zijn 7 (4 x gasdetectie + 3 x lijndetectie) gasdetectoren aanwezig. De gasdetectoren aan de noord- en oostzijde van de tankput vormen de lijndetectie. Deze lijndetectie is afgestemd op de meest voorkomende windrichting in Nederland. De gasdetectoren aan de zuid- en westzijde zijn 'losse' gasdetectoren. Daarnaast zijn er detectoren op de pompenplaat, op het manifold en de haven aanwezig. De detectoren hebben drie verschillende niveaus van alarmering: - Niveau 1 (pre-alarm), 10 % LEL: pre-alarm en alarm in de controlekamer - Niveau 2 (gas alarm), 20 % LEL: (Manifold = 25 % LEL) : alarm en totale shut down van de inrichting (lossen van schepen wordt stil gelegd en afvoeren tankputten sluiten) - Niveau 3 (brand alarm), 50 % LEL: genereerd alarm gasdetectie brandcentrale (brandweer) De lijndetectoren hebben een andere instelling die specifiek voor de lijndetectie is: 1 %LEL/m pre-alarm en (3 %LEL/m (staat gelijk aan 20 % LEL van de gasdetectie)). De 4% LEL/m genereerd alarm gasdetectie brandcentrale (brandweer). Dit om te voorkomen dat er valse alarmen worden gecreëerd."
6	Op pagina 45 van de considerans wordt het volgende vermeld: <i>"Het tankenpark bestaat uit 15 verticale stalen atmosferische opslagtanks waarvan de bodem op een fundering berust. Deze tanks vallen daarmee onder het toepassingsgebied van de PGS 29:2016. Deze tanks zijn verdeeld over 4 tankputten, te weten:</i> <i>COVA-tankput K3</i> <i>K1 tankput west A</i>	De terminologie van de 4 tankputten is aangepast. De overzichtstekening met de juiste benaming van de tankputten (Overzichtstekening Terminal Arnhem, S 4757_3-0, 16-4-2018) wordt gezien als een aanvulling en maakt onderdeel uit van de aanvraag en wordt opgenomen in de opsomming onder paragraaf 1.3 'Omschrijving van de aanvraag' in de considerans.	Onder 3.7 'Externe veiligheid', onder 'Opslag in bovengrondse tanks', was de volgende tekst opgenomen: <i>COVA-tanput K3</i> <i>K1 tankput west</i>

Zienswijzennota Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV			
nr.	Zienswijze	Reactie	Wijziging beschikking
	- K1 tankput oost (B) - K2 tankput zuid." In bovenstaande is opgenomen dat er een K2 tankput zuid aanwezig is. Deze omschrijving is niet benoemd in de aanvraag en de benaming K2 tankput zuid is binnen SNV Arnhem ook niet bekend, er is namelijk geen opslag van PGS klasse 2 vloeistoffen aanwezig. Om het een ander te verduidelijken en te vereenvoudigen verzoekt SNV de volgende terminologie in het gehele ontwerpbesluit aan te houden: - COVA-tankput K3 aanpassen naar tankput Beijerinckweg - K1 tankput oost (B) aanpassen naar tankput midden voor - K1-tankputwest A aanpassen naar tankput midden achter - K2 tankput zuid aanpassen naar tankput Westervoortsedijk Ter verduidelijking is een tekening van de inrichting met de benamingen opgenomen.		- K1 tankput oost - K3 tankput zuid Deze tekst wordt vervangen door: - tankput Beijerinckweg; - tankput midden voor; - tankput midden achter; - tankput Westervoortsedijk. De benaming van deze 4 tankputten zijn opgenomen in een overzichtstekening die als aanvulling op 30 november 2018 is ingediend. (Overzichtstekening Terminal Arnhem, S 4757_3-0, 16-4-2018).
nr.	Advies	Reactie	Wijziging beschikking
Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden			
7	In voorschrift 6.2.10 zijn de voorschriften 4.2.11 en 4.2.13 uit de PGS 29: 2016 niet van toepassing verklaard. Het verzoek is om de voorschriften 4.2.11 en 4.2.13 uit de PGS 29: 2016 van toepassing te verklaren.	Voorschrift 6.2.10 is conform advies aangepast.	6.2.10 In afwijking van voorschrift 6.2.9 is paragraaf 4.3 en voorschrift 4.2.8, 4.2.20, 4.2.25 tot en met 4.2.28, 4.2.33, 4.2.34, 4.2.42, 4.2.50, 4.4.1 en 4.4.2 van de PGS29: 2016 niet van toepassing.
8	In voorschrift 4.2.11, PGS 29: 2016 is opgenomen dat: "Het bluswaternetwerk en pompensysteem moeten zijn ontworpen op de levering van de hoeveelheid water die bij het maximale brandscenario, minimaal benodigd is." Naar mijn mening is dit voorschrift wel relevant en van toepassing op de inrichting. Het verzoek is om voorschrift 4.2.11 wel op te nemen of van toepassing te verklaren in het besluit.	Zie beantwoording onder zienswijze nummer 7.	6.2.10 In afwijking van voorschrift 6.2.9 is paragraaf 4.3 en voorschrift 4.2.8, 4.2.20, 4.2.25 tot en met 4.2.28, 4.2.33, 4.2.34, 4.2.42, 4.2.50, 4.4.1 en 4.4.2 van de PGS29: 2016 niet van toepassing.
9	In voorschrift 4.2.13, PGS 29: 2016 is bepaald dat: "De benodigde hoeveelheid water voor het blussen van vloeistoffen PGS-klasse K1/K2 moet zijn berekend op de ter plaatse maximaal brandende oppervlakte." Er is voor gekozen om dit voorschrift uit te schrijven in voorschrift 6.2.13 van de ontwerpbeschikking. Het voorstel is om in lijn met de andere voorschriften voorschrift 4.2.13 van toepassing te verklaren en niet als apart voorschrift uit te schrijven.	Zie beantwoording onder zienswijze nummer 7.	6.2.10 In afwijking van voorschrift 6.2.9 is paragraaf 4.3 en voorschrift 4.2.8, 4.2.20, 4.2.25 tot en met 4.2.28, 4.2.33, 4.2.34, 4.2.42, 4.2.50, 4.4.1 en 4.4.2 van de PGS29: 2016 niet van toepassing.
10	In voorschrift 6.2.14 is bepaald dat minimaal 96 m ³ /uur moet kunnen worden geleverd door drie naast elkaar gelegen brandkranen. In paragraaf 4.5.10 van de bedrijfsbrandweerrapportage is aangegeven dat de minimum capaciteit van één hydrant 96 m ³ /uur bedraagt. Verzocht wordt om voorschrift 6.2.14 hierop aan te passen door op te nemen dat één hydrant een minimale capaciteit van 96 m ³ /uur levert.	Zie beantwoording onder zienswijze nummer 1 en 3.	6.2.10 In afwijking van voorschrift 6.2.9 is paragraaf 4.3 en voorschrift 4.2.8, 4.2.20, 4.2.25 tot en met 4.2.28, 4.2.33, 4.2.34, 4.2.42, 4.2.50, 4.4.1 en 4.4.2 van de PGS29: 2016 niet van toepassing. 6.2.12 Behoudens op open onbebouwd terrein moeten de bovengrondse brandkranen op een onderlinge afstand van 50 m tot 80 m zijn aangebracht. Het blussysteem moet op elke plaats binnen de inrichting minimaal 96 m ³ /h per hydrant kunnen leveren. 6.2.14

Zienswijzennota Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV			
nr.	Zienswijze	Reactie	Wijziging beschikking
			Het blus- en koelwatersysteem moet voor alle relevante brandweerscenario's, zoals omschreven in de bedrijfsbrandweerrapportage, voor minstens twee uur de benodigde hoeveelheid blus- en koelwater beschikbaar zijn. De minimale capaciteit van het te leveren hydrant moet minimaal 96 m ³ /uur zijn.
11	Voor de koel- en blussystemen op de verticale opslagtanks zijn in voorschrift 6.2.9 eisen gesteld dat moet worden voldoen aan paragraaf 4.2, PGS 29: 2016 (Brandbestrijdingsvoorzieningen). Shell Arnhem heeft in de haven ook stationaire repressieve voorzieningen gerealiseerd. Een en ander is beschreven in de bedrijfsbrandweerrapportage. In het ontwerpbesluit zijn geen voorschriften opgenomen voor deze voorzieningen. De voorzieningen betreffen een stationaire blusmonitor, vijf vaste oilbooms aan de loskade zodat vier compartimenten tussen de kade en een afgemeerd schip gecreëerd kunnen worden en per compartiment een schuimblusvoorziening. Onder de losinstallatie is boven de vloeistofdichte opvangvoorziening een schuimgenerator geplaatst. Verzocht wordt om de repressieve voorzieningen bij de loskade, inclusief onderhoud- en testregime te borgen in de voorschriften.	In het kader van het BRZO 2015 moet Shell alle maatregelen treffen die nodig zijn om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken. Shell moet dit te allen tijde aantonen aan de aangewezen toezichthouders dat hij alle noodzakelijke maatregelen heeft getroffen. Dit betekent ook dat het onderhoud geregeld dient te zijn. Aan het verzoek van de Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden wordt daarom niet tegemoet gekomen.	Geen
12	Het laadperron voor tankwagens is voorzien van een schuimblusinstallatie. Dit is niet geborgd in het ontwerpbesluit. Verzocht wordt om de schuimblusinstallatie boven het laadperron, inclusief onderhoud- en test-regime te borgen in de voorschriften.	Zie beantwoording onder zienswijze nummer 11.	Geen
13	De zogenaamde CI-tanks (Cetane Improver/additieventanks) zijn voorzien van een schuimblusinstallatie. Er is geen voorschrift opgenomen voor deze repressieve voorziening. Zowel de CI-tanks als de overige additieventanks zijn voorzien van een koelsysteem. Dit is niet geborgd in de beschikking. Verzocht wordt om de schuimblus- en koelinstallatie van de CI-tanks en de stationaire koelinstallatie op de horizontale additieventanks te borgen in de voorschriften, inclusief onderhoud- en testregime.	Zie beantwoording onder zienswijze nummer 11.	Geen
14	Het loodsgebouw en de traforuimte zijn beiden voorzien van een blusgasinstallatie (CO ₂). Verzocht wordt om deze installatie, inclusief onderhoud- en testregime eveneens te borgen in de voorschriften.	Zie beantwoording onder zienswijze nummer 11.	Geen

BESCHIKKING D.D. 24 MEI 2007 - NR. MPM4823 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Wet milieubeheer

1 AANVRAAG

1.1 Algemeen

Op 19 april 2006 hebben wij een aanvraag ontvangen van Van Houtum Recycling B.V. (verder te noemen Van Houtum) om een vergunning ingevolge artikel 8.4 van de Wet milieubeheer (Wm) voor het veranderen en het in werking hebben na die verandering van de gehele inrichting (revisievergunning).

Het betreft een inrichting voor:

- het inzamelen, transport, opslaan, overslaan, bewerken, knippen, sorteren en persen van ferro- en non-ferrometalen;
- het inzamelen, transport, opslaan, overslaan, versnipperen en persen van papier en karton, inclusief papieren archiefvernietiging;
- het opslaan, overslaan en bewerken van kabelrestanten en transformatoren;
- het inzamelen, transport, opslaan en overslaan van incurante accu's en hout;
- beperkte reparaties in de werkplaats;
- wasplaats en transportactiviteiten.

Daarmee valt de inrichting onder de categorieën:

- 28.4 a 1° het opslaan van, van buiten de inrichting afkomstige, ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen;
- 28.4 a 5° het opslaan van, van buiten de inrichting afkomstige, gevaarlijke afvalstoffen;
- 28.4 a 6° het opslaan van andere dan onder 28.4 a, 1° tot en met 5° genoemde van buiten de inrichting afkomstige afvalstoffen met een opslagcapaciteit van 1000 m³ of meer;
- 28.4 b 1° het overslaan van, van buiten de inrichting afkomstige, bedrijfsafvalstoffen met een opslagcapaciteit van 1000 m³ of meer;
- 28.4 b 2° het overslaan van, van buiten de inrichting afkomstige, gevaarlijke afvalstoffen;
- 28.4 c 1° het ontwateren, microbiologisch of anderszins biologisch of chemisch omzetten, agglomereren, degglomereren, mechanisch, fysisch of chemisch scheiden, mengen, verdichten of thermisch behandelen - anders dan verbranden - van, van buiten de inrichting afkomstige, huishoudelijke afvalstoffen of bedrijfsafvalstoffen met een capaciteit ten aanzien daarvan van 15.10⁶ kg per jaar of meer;
- 28.5 het verdichten en knippen van schroot van ferro- en non-ferrometalen door middel van mechanische werktuigen met een motorisch vermogen of een gezamenlijk motorisch vermogen van 25 kW of meer;

van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb, bijlage 1). Op grond daarvan zijn wij het bevoegd bestuursorgaan voor het beslissen op de vergunningaanvraag.

De vergunning wordt aangevraagd voor bepaalde tijd (tien jaar).

De inrichting is gelegen aan de Leeghwaterstraat 6 te Arnhem, kadastraal bekend gemeente Arnhem, sectie D, nummers 3910, 3913, 4017, 4018, 4352 (deels).

Wij hebben de aanvraag om een Wet- milieubeheervergunning ingeschreven onder nummer MPM4823.

1.2 Vergunde situatie

Van Houtum is in het bezit van de navolgende vergunningen.

Wet milieubeheer

- revisievergunning d.d. 16 december 1996 met nummer MW93.70537-6093043;
- ambtshalve wijziging d.d. 23 november 2005 met nummer MPM5568.

De verleende Wm-vergunningen zijn op 3 maart 2007 geëxpireerd.

Op de revisievergunning zijn meerdere meldingen gedaan, namelijk:

- melding d.d. 23 mei 1995 met nummer MW95.24075;
- melding d.d. 21 januari 1998 met nummer MW97.51856.

Wet verontreiniging oppervlaktewateren

- vergunning d.d. 19 februari 1992 met nummer 92-884;
- vergunning d.d. 21 november 2001 met nummer 01.11456.

1.3 Beschrijving van de aangevraagde activiteiten

Van Houtum vraagt voor de volgende activiteiten een vergunning:

- Koop en aanvoer van ferro (ijzer- en staalhoudende) en non-ferro (niet ijzerhoudende metalen, zoals koper, zink, lood e.d.) materialen, afgedankte transformatoren, kunststofkabels, grondkabels, autowrakken en accu's.
- Handmatig demonteren van de transformatoren en verwijderen van de (niet-PCB-bevattende) olie, de koperen kern, het verwerken van de stalen ommanteling en afvoer van het vrijkomende staal en de verdere scheiding van de koperen kern en de papieren omhulsels van de kern.
- Het strippen van kunststofgeïsoleerde kabels. Het tijdelijk apart opslaan van grondvetkabels (al dan niet van bitumen voorziene) kabelrestanten van gepantserde papierlood(grond)kabels (GPL-kabels), met kunststof ommantelde GPL-kabels en papiergeïsoleerde kabels, waarbij eventueel knippen van de kabels plaatsvindt.
- Archiefvernietiging en papier en papierenproducten als ordners, kernen karton etc. worden binnen de inrichting be- en verwerkt zodat dit kan worden ingezet in de papierindustrie.
- Opslag, doorverkoop en afvoer van autowrakken en accu's.
- Het verkleinen van gietijzer, tijdelijke opslag en afvoer van gietijzer naar een gietijzersmelterij voor hergebruik.
- De gescheiden ijzer- en staalbevattende metalen worden tijdelijk opgeslagen en afgevoerd naar staalsmelterijen voor hergebruik.
- De gescheiden non-ferrometalen (koper, zink, lood, aluminium e.d.) worden tijdelijk opgeslagen en vervolgens doorverkocht en afgevoerd naar verwerkers voor hergebruik.
- Het aanvoeren, verdichten en opslaan van hout (A-, B- en C-hout).

Verder vindt er nog onderhoud in een werkplaats plaats, het tanken van gasolie ten behoeve van het eigen rijdend materieel, het gebruik van de wasplaats en het wegen op de weegbrug.

Daarnaast is een uitbreiding van de maximale doorzet per jaar voor alle afvalstoffen tezamen aangevraagd.

Voor een gedetailleerde omschrijving van deze activiteiten verwijzen wij naar paragraaf 5.2 van de aanvraag.

De aanvraag bestaat uit:

- de aanvraag zelf, bestaande uit 44 pagina's;
- twintig bijlagen, zijnde:
 - 1 uittreksel Kamer van Koophandel;
 - 2 niet-technische samenvatting;
 - 3 foto-overzicht;
 - 4 topografische ligging inrichting;
 - 5 relevante onderdelen bedrijfsintern milieuzorgsysteem, Jaarplan 2005;
 - 6 milieujaarverslag 2004;
 - 7 borgstelling radioactiviteit;
 - 8 veiligheidsinstructie;
 - 9 calamiteitenplan ongeval en/of brand en/of milieu;
 - 10 werkinstructies en onderhoudslijst;
 - 11 acceptatieprocedures en acceptatievoorwaarden;
 - 12 bedrijfsinventarisatie en bodemrisicoanalyse volgens de NRB;
 - 13 akoestisch onderzoek (nr. N789-2-R, d.d. 6 april 2006 Abovo Acoustics);
 - 14 trillingsonderzoek (nr. SCHI.001-1, d.d. 10 mei 2004 AV Consulting);
 - 15 zuiveringstechnische voorzieningen;
 - 16 Wvo-vergunning, d.d. 19 februari 1992 en 21 november 2001;
 - 17 e-mail brandweer Arnhem, d.d. 28 juli inzake brandwerendheid;
 - 18 beschrijving administratieve organisatie;
 - 19 overzichtstekening met renvooilijst (nr. 13652, d.d. 17 maart 2006);
 - 20 productinformatie zeep RM-81.

Op 20 juli 2006 zijn door de aanvrager, bij brief, als aanvulling op de aanvraag van 19 april 2006, de volgende aanvullende gegevens overgelegd:

- diverse aanvullingen en wijzigingen ten opzichte van de aanvraag naar aanleiding van onze brief voor aanvullende gegevens van 21 juni 2006 met nummer MPM4823 (werk-instructies, Eural-codes, capaciteit, bodem, lucht, geluid en afvalwater).

2 PROCEDURE

2.1 Algemeen

Met betrekking tot deze vergunningaanvraag wordt de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), hoofdstuk 8 en 13 van de Wm voorgeschreven procedure gevolgd.

De aanvraag is toegezonden aan de bij of krachtens de Wet milieubeheer aangewezen adviseurs en betrokken overheidsorganen:

- het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Arnhem;
- het waterschap Rijn en IJssel.

Hierop is gereageerd door de gemeente Arnhem.

Voor de samenvatting en de behandeling van deze adviezen verwijzen wij naar het hoofdstuk 9 "Overwegingen naar aanleiding van de ingekomen adviezen en/of bedenkingen".

Omdat de aanvraag naar onze mening niet volledig was, hebben wij bij brief van 21 juni 2006 om aanvullende gegevens verzocht. Wij hebben daarbij aangegeven dat de wettelijke proceduretermijn wordt opgeschort met maximaal zes weken. Wij hebben de aanvullende gegevens ontvangen op 20 juli 2006. Hierdoor is de wettelijke procedure opgeschort met vijf weken. Deze aanvullende gegevens maken deel uit van de vergunningaanvraag. Deze aanvullende gegevens zijn doorgezonden naar de wettelijke adviseurs en betrokken overheidsorganen.

De aanvraag en de aanvullende gegevens voldoen aan de vereisten bij en krachtens de Wm alsmede hoofdstuk 5 van het lvb. Gelet op het voorgaande nemen wij de aanvraag van Van Houtum in behandeling.

2.2 Terinzagelegging ontwerpbeschikking

De ontwerpbeschikking is opgesteld op 22 januari 2007. De ontwerpbeschikking, de aanvraag en de daarop betrekking hebbende stukken hebben van 15 februari tot en met 28 maart 2007 ter inzage gelegen. Kennisgeving hiervan is gedaan op 14 februari 2007 in het huis-aan-huisblad Arnhemse Koerier. Binnen de door de wet gestelde termijn zijn zienswijzen ingediend door LUMOS milieu- en energieadvies, namens de aanvrager Van Houtum, bij brief van 26 maart 2007, ontvangen 27 maart 2007.

Voor de ingebrachte zienswijzen en onze reactie daarop verwijzen wij naar het gestelde onder hoofdstuk 9 "Overwegingen naar aanleiding van ingekomen adviezen en bedenkingen, van deze considerans".

3 AFSTEMMING/COÖRDINATIE WET MILIEUBEHEER MET ANDERE WET- OF REGELGEVING

3.1 Wet verontreiniging oppervlaktewateren

De inrichting van Van Houtum is vergunningplichtig op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (verder te noemen Wvo).

Er is ten behoeve van voormelde inrichting verzocht tot het geven van met elkaar samenhangende beschikkingen hetgeen aanleiding is de behandeling van die aanvragen te coördineren.

Op 19 april 2006 zijn tegelijkertijd aanvragen om vergunningen in het kader van de Wm en de Wvo bij ons ingediend. Het waterschap Rijn en IJssel heeft de gecombineerde aanvraag op 17 mei 2006 van ons ontvangen. Coördinatie heeft zowel procedureel als inhoudelijk plaatsgevonden.

3.2 Woningwet

Ingevolge artikel 52 van de Woningwet bestaat er een aanhoudingsplicht voor de afgifte van een bouwvergunning totdat op de aanvraag om een milieuvergunning is beschikt. In het overhavige geval is er geen sprake van het veranderen van een inrichting dat tevens is aan te merken als bouwen in de zin van de Woningwet.

3.3 Wet op de Ruimtelijke Ordening

De activiteiten passen in het vigerende bestemmingsplan Arnhem-Noord.

3.4 Kernenergiewet

Het aangeboden metaalafval kan verontreinigd zijn met radioactieve stoffen. Op metaalafval dat besmet is met radioactieve stoffen is de Kernenergiewet van toepassing. Indien de in de Kernenergiewet gestelde grenzen waarboven een vergunningplicht geldt worden overschreden, is het verboden zonder vergunning radioactieve stoffen in te voeren, voorhanden te hebben, toe te passen en over te dragen naar een niet-vergunninghouder. De doorzet aan ferro en non-ferrometalen binnen de inrichting overschrijdt de hoeveelheden zoals genoemd in het "Besluit detectie radio-actief besmet schroot".

Teneinde te voorkomen dat radioactief afval de inrichting binnenkomt, wordt metaalafval bij ontvangst door Van Houtum gecontroleerd op de aanwezigheid van radioactieve stoffen. De controle op de aanwezigheid van radioactiviteit geschiedt met behulp van een detectiepoort. Bij detectie van radioactiviteit dient op dit moment volgens de "Inspectierichtlijn metaal en schroot met radioactieve stoffen" d.d. 25 februari 2003, uitgave VROM-Inspectie, te worden gehandeld. In de vergunning zijn hieromtrent enkele voorschriften opgenomen.

3.5 Eural

Op 8 mei 2002 is de Regeling Europese afvalstoffenlijst (Eural) in werking getreden. De Eural vervangt het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen en andere daarmee samenhangende besluiten. De Eural is een uitvoeringsbesluit van de Wet milieubeheer. Met deze regeling worden diverse Europese richtlijnen betreffende (gevaarlijke) afvalstoffen in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Op basis van de Eural wordt bepaald of een afvalstof gevaarlijk is of niet.

Conform de Eural moeten de volgende afvalstoffen die door Van Houtum worden geaccepteerd als gevaarlijk afval worden beschouwd.

Afvalstof	Eural-code	Sectorplan LAP
Kabels die olie, koolteer of andere gevaarlijke stoffen bevatten	17 04 10	26 (kabelreststoffen)
Loodaccu's	16 06 01 20 01 33	30 (accu's)
PCB- vrije transformatoren en condensatoren	16 02 13	21 (metaalafvalstoffen)
C-hout	17 02 04	13 (bouw- en sloopafval en daarmee vergelijkbare afvalstoffen)

De hieronder genoemde afvalstoffen zijn conform de Eural bedrijfsafvalstoffen.

Afvalstof	Eural-code	Sectorplan LAP
Metalen uit landbouw en tuinbouw	02 01 10	21 (metaalafvalstoffen)
Houtafval (geen gevaarlijke stoffen bevattend)	03 01 05	14 (verpakkingsafval)
Ferrometaalvijsel en -krullen en non-ferrometaalvijsel en -krullen	12 01 01, 12 01 03	21 (metaalafvalstoffen)
Papieren en kartonnen verpakkingen	15 01 01	18 (papier en karton)
Houten verpakkingen	15 01 03	14 (verpakkingsafval)
Metalen verpakkingen (inclusief gasflessen mits leeg en met verwijderde afsluiter)	15 01 04	14 (verpakkingsafval) 21 (metaalafvalstoffen)
Afgedankte voertuigen die noch vloeistoffen, noch andere gevaarlijke onderdelen bevatten	16 01 06	11 (auto-afval)
Remblokken (asbestvrij)	16 01 12	21 (metaalafvalstoffen)
LPG-tanks (leeg, open en ontdaan van afsluiter)	16 01 16	16 (explosieve afvalstoffen en drukhouders) 14 (verpakkingsafval) 21 (metaalafvalstoffen)

Afval (ferro- en non ferro) van de sloop van afgedankte voertuigen en het onderhoud van voertuigen	16 01 17 16 01 18	21 (metaalafvalstoffen)
Afgedankte transformatoren en condensatoren (pcb-vrij, < 0,5 mg/kg PCB's per congeneer)	16 02 14	21 (metaalafvalstoffen)
Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en onderdelen hiervan die geen gevaarlijke onderdelen bevat	16 02 16 20 01 36	15 (wit- en bruingoed)
Hout afkomstig van bouw- en sloopafval	17 02 01	13 (bouw- en sloopafval en daarmee vergelijkbare afvalstoffen)
Metaal afkomstig uit bouw- en sloopafval	17 04 01, 17 04 02, 17 04 03, 17 04 04, 17 04 05, 17 04 06 17 04 07	21 (metaalafvalstoffen)
Kabels afkomstig uit bouw- en sloopafval (kunststofgeïsoleerde kabels)	17 04 11	26 (kabelreststoffen)
IJzer en staalafval en non-ferroafval van de shredding van metaalhoudend afval	19 10 01, 19 10 02	21 (metaalafvalstoffen)
Papier en karton van niet elders genoemde mechanische verwerking	19 12 01	18 (papier en karton)
Ferrometalen en non-ferrometalen van mechanische afvalverwerking	19 12 02 en 19 12 03	21 (metaalafvalstoffen)
Papier en karton van stedelijk afval	20 01 01	18 (papier en karton)
Metalen (afkomstig van stedelijk afval)	20 01 40	21 (metaalafvalstoffen)

Opmerking: wanneer een afvalstof tot een complementaire categorie afvalstoffen behoort, betekent dit dat nog nader bepaald moet worden of het gaat om een gevaarlijke dan wel een niet-gevaarlijke afvalstof.

Voor wat betreft de begripsomschrijvingen ter zake van afvalstoffen in deze vergunning sluiten wij aan bij de terminologie in de Eural.

4 M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHT

4.1 Algemeen

De in de aanvraag beschreven voorgenomen veranderingen, vallen niet onder onderdeel C noch onderdeel D van het Besluit milieueffectrapportage 1994, gewijzigd op 7 mei 1999, Stb. 224. In de Provinciale milieuverordening Gelderland zijn verder geen aanvullende activiteiten ten aanzien van het Besluit milieueffectrapportage opgenomen waarvoor de m.e.r.-beoordelingsplicht geldt. Voor de aangevraagde activiteiten hoeft geen milieueffectrapportage te worden opgesteld.

5 TOETSINGKADER

5.1 Doelmatig beheer van afvalstoffen

5.1.1 Algemeen

Ingevolge artikel 8.8, tweede lid, onder b van de Wm moeten wij bij de beslissing op deze aanvraag rekening houden met het bepaalde in artikel 10.14 van de Wm. Volgens dit artikel moet rekening worden gehouden met het geldende afvalbeheersplan voor wat betreft het beheer van afvalstoffen. Voor zover het afvalbeheersplan niet voorziet, moet rekening worden gehouden met de voorkeursvolgorde, aangegeven in artikel 10.4, en de criteria in artikel 10.5, eerste lid, van de Wm. Ingevolge deze artikelen kan een vergunning voor het beheer van afvalstoffen uitsluitend worden verleend als het beheer met het oog op de prioriteitenvolgorde preventie, hergebruik, verbranden en storten, op effectieve en efficiënte wijze geschiedt en een effectief toezicht op het beheer van afvalstoffen mogelijk is. De voorkeursvolgorde en de elementen van doelmatig beheer van afvalstoffen zijn nader uitgewerkt in het Landelijk Afvalbeheerplan 2002-2012.

5.1.2 Landelijk Afvalbeheerplan 2002-2012 (LAP)

Het LAP (inclusief de later vastgestelde wijzigingen) vormt het toetsingskader voor aanvragen om een Wm-vergunning die betrekking hebben op het inzamelen, opslaan (en overslaan) en/of het be-/verwerken van (gevaarlijke) afvalstoffen. Naast algemeen geldende bepalingen bij vergunningverlening bevat het LAP voor de meest voorkomende afvalstromen specifieke sectorplannen. Deze sectorplannen bevatten aanvullingen of afwijkingen van de algemene bepalingen en vormen een uitwerking van het beleidskader.

5.2 Gelders Milieuplan 2004-2008

Ingevolge artikel 8.8, tweede lid, onder a, van de Wm moeten wij bij de beslissing op de aanvraag eveneens rekening houden met het voor ons geldende milieubeleidsplan, in dit geval het Gelders Milieuplan 2004-2008 (GMP-3).

In het GMP-3 is aangegeven hoe invulling wordt gegeven aan een goede milieukwaliteit van de (leef)omgeving in 2010. Wij hebben daartoe besloten op grond van de Keuzenota die aan dit GMP voorafging. Gekozen is voor "basiskwaliteit", de naam voor de na te streven milieukwaliteit. Met "basiskwaliteit" wordt bedoeld dat de risico's voor mens en natuur op het vlak van gezondheid en veiligheid vallen binnen een acceptabele grens. De "basiskwaliteit" is vastgelegd in de wetgeving, met grenswaarden voor stoffen en effecten. Soms is maximaal toelaatbaar risico (MTR) de grenswaarde, soms wordt de waarde op een andere wijze uitgedrukt. De "basiskwaliteit" is de Gelderse stap in de richting van duurzaamheid. Door te kiezen voor "basiskwaliteit" als inzet verandert de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd. Meer dan voorheen zal gebiedsgericht worden gewerkt aan het verbeteren van de (lokale) milieukwaliteit. Kortom, in het GMP-3 is de milieusituatie van de leefomgeving voor ons het uitgangspunt. Dit is een belangrijke wijziging ten opzichte van het eerdere milieubeleid dat zich vooral richtte op de verontreinigende bronnen. Speerpunten van het nieuwe beleid zijn het terugdringen of voorkomen van de vervuiling of belasting van het milieu door het verkeer en vervoer, de bedrijvigheid, de landbouw en het wonen.

Het Gelders afval- en grondstoffenbeleid wordt hierin vormgegeven door het nastreven van een duurzame samenleving. Hiermee worden een vermindering van de hoeveelheid afvalstoffen (afvalpreventie) en een beter afval- en grondstoffenbeheer beoogd. Voor verduurzaming van de bedrijfsprocessen is vergunningverlening een goed instrument. Het opleggen van een adequate afvalscheiding is hiervan een goed voorbeeld.

5.3 Milieuessenties

Bij het besluit op onderhavige aanvraag hebben wij, gelet op de gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, de volgende milieuessenties betrokken:

- afvalstoffen;
- afvalwater;
- bodem;
- energie;
- geluid en trillingen;
- lucht;
- preventie;
- veiligheid;
- visuele hinder.

De milieuessenties geur en verkeer en vervoer hebben wij buiten beschouwing gelaten, omdat deze geen invloed van betekenis hebben op de gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken.

Daarnaast hebben wij, bij het besluit op onderhavige aanvraag het toetsingskader van de artikelen 8.8, 8.9 en 8.10 toegepast.

Op grond van artikel 8.11, lid 3, worden aan een vergunning voorschriften verbonden die nodig zijn ter bescherming van het milieu. Voor zover nadelige gevolgen niet geheel kunnen worden voorkomen, moeten voorschriften worden opgelegd die het milieu de grootst mogelijke bescherming bieden, tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Met dat laatste wordt bedoeld dat voorschriften niet onredelijk zwaar voor de vergunninghoudster mogen zijn. Daarbij kunnen financiële aspecten en dat wat gebruikelijk en haalbaar is in een branche of een anderszins vergelijkbaar bedrijf een rol spelen.

5.4 IPPC-richtlijn

5.4.1 Algemeen

De Europese richtlijn Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC; EC96/61) heeft ten doel een geïntegreerde preventie en beperking van verontreiniging door een aantal genoemde activiteiten. Gestreefd wordt naar een zo hoog mogelijk beschermingsniveau van het milieu. Zij bevat maatregelen ter voorkoming van en, wanneer dat niet mogelijk is, beperking van emissies door de bedoelde activiteiten in lucht, water en bodem, met inbegrip van maatregelen voor afvalstoffen. In een bijlage van de richtlijn worden drempelwaarden aangegeven voor categorieën van bedrijven om te bepalen of ze onder de richtlijn vallen. Categorie 5.1 betreft installaties voor de verwijdering of nuttige toepassing van bepaalde gevaarlijke afvalstoffen. Hierbij geldt als randvoorwaarde een capaciteit doorstroom van meer dan 10 ton per dag. De richtlijn is niet van toepassing op de aangevraagde activiteiten.

5.4.2 Beste beschikbare techniek

Per 1 december 2005 is de Wet van 16 juli 2005 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (verduidelijking in verband met de EG-richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging; vergunning op hoofdzaken/vergunning op maat) (Stb. 2005, 432) in werking getreden. Een van de doelstellingen van deze wijzigingen is een betere aansluiting van de beide wetten op de EG-richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging, verder te noemen IPPC-richtlijn.

Het vorenstaande houdt in dat bij het aanpassen van de vergunningvoorschriften de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) worden toegepast. Om de BBT te kunnen bepalen zijn BBT-referentiedocumenten (BREF's) opgesteld of in voorbereiding. Daarnaast kunnen BBT ook worden gevonden in werk- of handboeken op basis van het Doelgroepenbeleid Milieu en Industrie of bijvoorbeeld informatiedocumenten van Infomil (Infomil is in opdracht van het Ministerie van VROM en onderdeel van SenterNovem). Bij de overwegingen in het volgende hoofdstuk is hiermee rekening gehouden.

6 TOETSING

6.1 Doelmatigheidsbeoordeling afvalstoffen

In de toelichting bij de Sectorplannen van het LAP zijn algemene bepalingen opgenomen waarmee rekening moet worden gehouden bij het verlenen van vergunningen voor het inzamelen, opslaan en be- en verwerken van alle afvalstoffen.

Van toepassing zijn hier bepalingen met betrekking tot de vergunningtermijn, opslag van afvalstoffen en de bewerking van afvalstoffen.

6.1.1 Vergunningtermijn

Wm-vergunningen voor afvalbe- en -verwerkende bedrijven worden ingevolge de Wm afgegeven voor maximaal tien jaar. Een uitzondering is gemaakt voor de afvalverbrandingsinstallaties, stortplaatsen en afvalwaterzuiveringsinstallaties die een vergunning voor onbepaalde tijd kunnen krijgen. In het LAP is in de sectorplannen aangegeven indien van de vastgestelde termijnen kan worden afgeweken.

Conclusie: de vergunning wordt aangevraagd conform het gestelde in de Wm en in het LAP.

6.1.2 Inzamelen en opslag van afvalstoffen

Ingevolge het LAP mogen afvalstoffen alleen worden ingezameld, getransporteerd en verhandeld door rechtspersonen die op de landelijke lijst van vervoerders, inzamelaars, bemiddelaars en handelaren geregistreerd staan. Dit geldt niet voor scheepsafvalstoffen, afgewerkte olie en kga. Voor de inzameling van deze afvalstoffen is een inzamelvergunning noodzakelijk op grond van het Besluit inzamelen afvalstoffen. Het LAP geeft aan dat voor het uitsluitend opslaan van afvalstoffen (opslaan als zelfstandige activiteit) in beginsel een Wm-vergunning kan worden afgegeven, met uitzondering van afvalstoffen waarvoor een inzamelvergunning noodzakelijk is. Voor deze categorie afvalstoffen wordt slechts een vergunning voor het opslaan afgegeven aan een inzamelvergunninghouder en aan kca/kg-a-depots. Extra opslaglocaties voor inzamelvergunninghouders kunnen worden vergund. Hierbij moet duidelijk worden aangegeven dat ook bij opslag bij derden de verantwoordelijkheid voor die opslag bij de inzamelvergunninghouder ligt (schriftelijk vastgelegd in een contract).

De aanvraag heeft betrekking op het opslaan van afvalstoffen die niet onder het Besluit inzamelen afvalstoffen vallen en vergunning kan dus worden verleend.

Op grond van het LAP en artikel 11e van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen verbinden wij voorschriften aan een vergunning voor de opslag van afvalstoffen. Deze voorschriften hebben betrekking op de opslagduur van de afvalstoffen binnen de inrichting. Deze termijn bedraagt maximaal één jaar. Uitzondering wordt gemaakt voor de opslag van afvalstoffen die na deze opslag nuttig worden toegepast. Hiervoor geldt een maximale duur van drie jaar.

Tevens moet ingevolge het LAP de maximale opslagcapaciteit voor het tijdelijk opslaan worden aangegeven.

Van Houtum geeft in de aanvraag aan dat alle afvalstoffen, behoudens de grove rejects uit het papier en karton en de reststoffen van kunststofgeïsoleerde kabels, na be-/verwerking nuttig worden toegepast. Voor het bewaren van deze afvalstoffen is een termijn aangevraagd van maximaal drie jaar. De reststoffen afkomstig van de bewerking van kunststofgeïsoleerde kabels en het scheiden van papier/karton worden maximaal één jaar bewaard.

6.1.3 Scheiden en gescheiden houden van bedrijfseigen afvalstoffen

Afvalstoffen moeten met het oog op hergebruik en nuttige toepassing over het algemeen na het ontstaan zo veel mogelijk gescheiden worden gehouden van andere afvalstoffen. Het nuttig toepassen van afvalstoffen spaart grondstoffen en energie uit. Mengsels van afvalstoffen zijn meestal niet of nauwelijks geschikt te maken voor hergebruik. Het is dus belangrijk dat bij het ontstaan en het verder beheer van afvalstoffen rekening wordt gehouden met de be-/verwerking die afvalstoffen kunnen of moeten ondergaan. Dit betekent dat afvalstoffen na het ontstaan gescheiden worden gehouden en gescheiden worden afgevoerd, dan wel nascheiding van restafval plaatsvindt.

In de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen (de Regeling) is vastgelegd dat de verschillende soorten gevaarlijke afvalstoffen van elkaar en van andere afvalstoffen en van andere preparaten en stoffen gescheiden worden gehouden of indien nodig worden gescheiden.

Voor vergunningplichtige bedrijven is de verplichting tot afvalscheiding onderdeel van de vergunning op grond van de Wm (doelmatig afvalbeheer, artikel 8.11 Wm). De verplichtingen en richtlijnen zijn vastgelegd in het Beleidskader van het LAP. Het uitgangspunt is dat bedrijven verplicht zijn alle afvalstoffen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven, tenzij dat redelijkerwijs niet van hen kan worden gevergd. Van een onevenredige belasting is sprake als de kosten voor de gescheiden inzameling en afvoer, per ton meer dan € 45,-- hoger liggen dan die voor inzameling en afvoer van niet-gescheiden (rest)afval.

Los van het vorenstaande moeten gevaarlijke afvalstoffen, asbest, papier/karton en wit- en bruingoed altijd worden gescheiden, gescheiden worden gehouden en gescheiden worden afgevoerd.

6.1.4 A&V-beleid en de AO/IC

In het LAP is opgenomen dat bedrijven die afvalstoffen accepteren een adequaat acceptatie- en verwerkingsbeleid (A&V-beleid) in hun bedrijfsvoering moeten hebben opgenomen. Hierin wordt aangegeven op welke wijze de acceptatie en verwerking plaatsvindt op basis van een indeling van de afvalstoffen in hoog, matig of laag risico bij acceptatie. De indeling van de afvalstof in een bepaalde categorie geeft de mate van risico die het bedrijf loopt bij het accepteren van het afval.

De bedrijven moeten de acceptatie en verwerking vastleggen in toereikende procedures met betrekking tot de administratieve organisatie en de interne controle (AO/IC). Dit om een onjuiste verwerking van afvalstoffen, het ongewenst mengen van afvalstoffen en het ontstaan van gevaarlijke situaties binnen een bedrijf te voorkomen. Bedrijven moeten zich daarom op een juiste wijze overtuigen van aard, eigenschappen en samenstelling van de door hen te accepteren afvalstoffen. Bovendien moeten bedrijven ervoor zorgen dat de acceptatie, opslag, be-/verwerking en/of afgifte van de afvalstoffen administratief vastgelegd en intern geborgd is.

Het LAP verwijst naar het rapport "De Verwerking Verantwoord" waarin richtlijnen worden gegeven voor de beschrijving van de hierboven bedoelde procedures. Het overleggen van deze gegevens bij de aanvraag is niets nieuws. Immers, ook op basis van artikel 5.11 Ivb zijn bedrijven uit de categorie 28.4 en 28.5 van het Ivb reeds verplicht beschrijvingen van de wijze van registreren over te leggen.

De richtlijnen voor het A&V-beleid en de AO/IC worden bij de vergunningverlening naar de concrete situatie vertaald. Het bevoegd gezag is hierdoor in staat om in elk individueel geval maatwerk te leveren. De aanvraag om vergunning blijft buiten behandeling of de vergunning wordt geweigerd indien de procedures voor acceptatie en administratie niet voldoen aan de gestelde richtlijnen of de aanvraag op dit punt onvoldoende duidelijk is.

Het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen (hierna: het Besluit melden) is een uitwerking van de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen (75/442/EG) en van de Wm (artikel 10.38 t/m 10.44). In de Kaderrichtlijn is een registratieverplichting op bedrijfsniveau opgenomen voor inrichtingen die (gevaarlijke) afvalstoffen be- en/of verwerken. Daarnaast bestaat de mogelijkheid deze verplichting op te leggen aan inrichtingen waarin afvalstoffen ontstaan. Bedrijven kunnen verplicht worden de geregistreerde gegevens op verzoek aan de overheid over te leggen. Het Besluit melden is gericht op een effectief ketenbeheer van afvalstoffen en regelt enkel dat bepaalde gegevens extern moeten worden gemeld. Het Besluit melden kan derhalve als aanvullend op het A&V-beleid en de AO/IC worden beschouwd.

Naar ons oordeel geeft de bij de aanvraag gevoegde beschrijving van het acceptatie- en verwerkingsbeleid (het A&V-beleid) en de procedures voor de AO/IC een adequate borging zodat onjuiste acceptatie en verwerking van afvalstoffen tot een minimum worden beperkt.

De beschrijving geeft op hoofdlijnen weer hoe Van Houtum de afvalstoffen accepteert en verwerkt. Het bedrijf is tevens in het bezit van een kwaliteitssysteem waarin de diverse procedures tot in detail zijn uitgewerkt. Door de inrichting van de administratieve organisatie en procedures van interne controles wordt de uitvoering van het A&V-beleid naar ons oordeel in voldoende mate zeker gesteld. De acceptatievoorwaarden dienen nog wel geactualiseerd te worden naar aanleiding van het gestelde in de vergunningvoorschriften. Wij stemmen dan ook in met de bij de aanvraag gevoegde beschrijvingen van het A&V-beleid en de procedures voor de AO/IC en hebben in de voorschriften vastgelegd dat de aanvrager overeenkomstig deze beschrijvingen moet werken.

Indien de hiervoor aangegeven procedures na het onherroepelijk worden van de vergunning worden gewijzigd, zijn er twee mogelijkheden.

- De wijzigingen wijken niet af van de richtlijnen uit de bijlagen van de vergunning en moeten conform artikel 8.13, eerste lid, sub g Wm aan ons worden medegedeeld. Dit is in de voorschriften vastgelegd.
- De wijzigingen betreffen een afwijking van de richtlijnen uit de bijlagen van de vergunning; conform artikel 8.19 Wm moet een meldingsprocedure worden doorlopen.

6.2 Toetsing aan de sectorplannen

Op de in de aanvraag aangegeven afvalstromen zijn de volgende sectorplannen van het LAP van toepassing.

Categorie afvalstof	Sectorplan LAP
Afgedankte voertuigen	11 Autoafval
Beton-/steenpuin/bouw- en sloopafval	13 Bouw- en sloopafval en daarmee vergelijkbare afvalstoffen
Houtafval	14 Verpakkingsafval
Raffineer	15 Wit- en bruingoed
Gasflessen	16 Gasflessen
Papier en karton	18 Papier en karton
Ferro en non-ferrometalen	21 Metaalafvalstoffen
Kabelrestanten inclusief garnituren (lassen/moffen) en productafval	26 Kabelreststoffen
Incourante accu's	30 Accu's

Sectorplan 11 Auto-afval

Sectorplan 11 is niet van toepassing, aangezien Van Houtum uitsluitend autowrakken accepteert die al zijn gedemonteerd volgens de voorschriften van het Besluit beheer autowrakken (voorschriften C1 en C6). Van Houtum fungeert als tussenpersoon die het gedemonteerde autowrak uitsluitend opslaat. Er vindt een opbulking van autowrakken plaats tot twee containers zijn gevuld met autowrakken waarna het afgevoerd wordt naar een erkend shredderbedrijf. Aangezien de gedemonteerde en afgetapte autowrakken uitsluitend worden opgeslagen en afgevoerd worden naar een erkend verwerker voor hergebruik van metalen, kan dit als doelmatig worden beschouwd.

Sectorplan 13 Bouw- en sloopafval en daarmee vergelijkbare afvalstoffen

Het beleid voor bouw- en sloopafval is gericht op het bevorderen van preventie en het nuttig toepassen van deelstromen. Voor het uitsluitend opslaan (als zelfstandige activiteit) van steenachtig materiaal (beton en metselwerk e.d.) en houtafval wordt in beginsel een Wm-vergunning verleend.

Houtafval

De inrichting accepteert afvalhout (A-, B- en C-hout) als separate stromen.

De minimumstandaard voor onbehandeld (A-hout), geveerd, gelakt en verlijmd hout (B-hout) is nuttige toepassing. C-hout bestaat voornamelijk uit gecreosoteerd CC-hout en gewolmaniseerd CCA-hout. CC-hout bevat zware metalen als koper en chroom en behoort tot Eural-code 17 02 01. CCA-hout bevat daarnaast arseen en is aangemerkt als gevaarlijk afval (Eural-code 17 02 04*). De minimumstandaard voor C-hout is storten. Verwerking in de vorm van producthergebruik, materiaalhergebruik en andere vormen van nuttige toepassing of verwijderen door verbranden waarbij diffuse verspreiding van de in het hout aanwezige zware metalen en arseen optreedt, is niet toegestaan. Dit omdat bij zowel de verbranding als de verwerking ervan (in de vorm van producthergebruik, materiaalhergebruik en andere vormen van nuttige toepassing) diffuse verspreiding van de in het hout aanwezige zware metalen en arseen optreedt, wat niet is toegestaan.

Het houtafval wordt binnen de inrichting ingenomen en opgeslagen met als doel afgifte aan derden ten behoeve van hergebruik. Derhalve wordt het houtafval gescheiden in A-, B- en C-fractie. De A- en B-fractie wordt opgeslagen en afgevoerd naar onder meer de spaanplaatindustrie. De fractie C-hout wordt niet bewerkt maar na opbulking afgevoerd naar een verwerker.

Genoemde werkwijze is in overeenstemming met de beleidsuitgangspunten en doelmatigheidsaspecten, zoals neergelegd in het LAP en derhalve in het belang van een doelmatig beheer van deze afvalstoffen.

Binnen de inrichting vindt geen verdere bewerking plaats dan sortering voor opslag en verdichting door middel van pletten. De ingezamelde afvalstoffen worden afgevoerd naar erkende be- en verwerkers. Van Houtum handelt overeenkomstig dit beleid.

Sectorplan 14 Verpakkingsafval

In dit sectorplan is het beleid voor verpakkingsafval uitgewerkt.

De minimumstandaard voor het be- en verwerken van gescheiden ingezameld verpakkingsafval:

- van de materiaalsoorten glas, papier, karton en metaal is nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik;
- voor de materiaalsoort kunststof is dit nuttige toepassing waarbij geldt dat van deze categorie het gescheiden ingezameld kunststofafval dat daarvoor geschikt is, als materiaal moet worden hergebruikt (bijvoorbeeld folies uit de HDO-sector);
- voor de materiaalsoort hout is de minimumstandaard nuttige toepassing.

Voor de papieren verpakkingen wordt verwezen naar sectorplan 18 "Papier en karton". Voor de metalen verpakkingen wordt verwezen naar het sectorplan 21 "Metaalhoudende afvalstoffen".

Toetsing van de doelmatigheid van de opslag van papieren verpakkingen, kunststof verpakkingen alsmede metalen verpakkingen zijn conform de sectorplannen 18, 19 en 21 uitgevoerd. Op materiaalniveau wordt in dit sectorplan (14) ingegaan op glazen en houten verpakkingen. Het houtafval wat bij Van Houtum wordt opgeslagen is afkomstig van oude pallets en verpakingskratten. Deze worden gescheiden opgeslagen en afgevoerd naar de houtvezelindustrie en/of spaanplaatindustrie.

Sectorplan 15 Wit- en bruingoed

In dit sectorplan zijn bepalingen met betrekking tot elektrische en elektronische apparatuur van toepassing. Het beleid is uitgewerkt voor afgedankte elektrische en elektronische apparatuur die vallen onder het Besluit verwijdering wit- en bruingoed (dit besluit is vervangen d.d. 6 juli 2004 door het Besluit beheer elektrische en elektronische apparatuur Stb. 340).

Elektrische en elektronische apparatuur die niet zijn opgenomen in het Besluit beheer elektrische en elektronische apparatuur behoren tot het huishoudelijk of HDO-restafval. Hiervoor wordt verwezen naar andere sectorplannen.

Het beleid voor wit- en bruingoed is gericht op het tot stand brengen van een lekvrije afvalbeheersstructuur, met zo veel mogelijk product- en materiaalhergebruik.

Van Houtum accepteert afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA) (gebruiksvoorwerp waarin metalen aanwezig zijn, maar waarvan het bedrijfseconomisch niet verantwoord is het metaal handmatig of middels installaties te scheiden van het overig materiaal). In de acceptatievoorwaarden is opgenomen dat er geen batterijen of andere gevaarlijke onderdelen in de gebruiksgoederen aanwezig mogen zijn. Binnen de inrichting vindt uitsluitend een grove voorbewerking plaats in de vorm van pletten en knippen van AEEA. Na deze bewerking wordt de AEEA afgevoerd naar een erkend verwerker waar middels shredding een verdere scheiding van de deelstromen plaatsvindt. Er vindt geen bewerking plaats van AEEA met gevaarlijke onderdelen.

Sectorplan 16 Gasflessen

In dit sectorplan is het beleid uitgewerkt voor ontplofbare stoffen en ontplofbare voorwerpen. Het onderdeel drukhouders in het afvalstadium, waarbij een ontplofing kan ontstaan door een mechanisch/fysisch proces is van toepassing bij Van Houtum. Het betreft lpg-tanks en gasflessen. In het beleid ten aanzien van drukhouders in het afvalstadium staat externe en interne veiligheid centraal. Bij de inzameling en opslag van deze drukhouders is specifieke deskundigheid vereist om ongevallen te vermijden. Eenvoudig afgelaten drukhouders zijn per definitie niet leeg. Zonder spoelen blijft een rest van de inhoud achter met een dampspanning die vrijwel gelijk is aan die van de atmosfeer waarin wordt achtergelaten.

Lpg-tanks

Zowel (gedeeltelijk) gevulde als "lege" lpg-tanks moeten rechtstreeks worden afgegeven aan een vergunninghouder voor verwerking ervan. Zij mogen slechts door een vergunninghouder worden ontdaan van hun inhoud, waarna de tank geen gevaarlijk afval meer is en in het hergebruikcircuit voor de metalen kan worden gebracht.

Van Houtum geeft aan dat hij uitsluitend lpg-tanks mits leeg, open en ontdaan van afsluiter wenst te accepteren. Gesloten lpg-tanks worden niet geaccepteerd. De lpg-tank wordt op- en overgeslagen en afgevoerd naar een erkende verwerker.

Toetsing aan de doelmatigheid van de opslag van (leeg, open) lpg-tanks leidt tot de volgende conclusie. De lpg-tank is geschikt om in het hergebruikcircuit voor metalen gebracht te worden. Dit houdt in dat er getoetst moet worden aan het sectorplan verpakkingsafval (14). In dit sectorplan wordt voor metalen verpakkingen verwezen naar het sectorplan 21 "Metaalhoudende afvalstoffen". Aangezien de metalen uitsluitend worden opgeslagen en afgevoerd naar een erkend verwerker voor hergebruik van metalen, kan dit als doelmatig worden beschouwd.

Sectorplan 18 Papier en karton

De minimumstandaard voor het be- en verwerken van gescheiden ingezameld papier en karton is nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik. Voor gescheiden ingezameld of door nascheiding verkregen drankenkartons is de minimumstandaard nuttige toepassing. Voor papier en karton dat niet voor materiaalhergebruik geschikt is, is de minimumstandaard verwijderen door verbranden.

Van Houtum zamelt papier/karton in, slaat dit tijdelijk op binnen de inrichting en bewerkt dit tot balen papier. Het bedrijf voert eventueel de volgende bewerkingen uit met het papier:

- shredderen (archieffernietiging) en verdichten (persen);
- diverse herbruikbare fracties uitsorteren.

Vervolgens wordt het papier/karton afgevoerd naar een vergunninghouder (papierindustrie) welke deze minimaal volgens de minimumstandaard verwerkt. De activiteiten van het bedrijf leveren een positieve bijdrage om te komen tot de minimumstandaard en kunnen dus als doelmatig worden beschouwd.

Voor de opslag van papier/karton zijn geen afvalstroomspecifieke aspecten van vergunningverlening aan de orde. De opslag voldoet daarmee eveneens aan het gestelde daarover in het LAP.

Sectorplan 21 Metaalafvalstoffen

Het beleid voor metaalafvalstoffen is gericht op het bevorderen van materiaalhergebruik. In dit sectorplan is het beleid voor ferro- en non-ferrometaalafvalstoffen uitgewerkt. Daarnaast is ook aandacht besteed aan metaalafvalstoffen met aanhangende olie of emulsie en metalen ondergrondse opslagtanks. Ten aanzien van het be- en verwerken zijn dan drie minimumstandaarden van toepassing.

Voor metaalafvalstoffen is dat nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik. Uitval en niet voor hergebruik geschikt metaal moet worden verwijderd.

Voor metaalafvalstoffen met aanhangende olie of emulsie (met uitzondering van fijn metaalbewerkingafval) is de minimumstandaard scheiding van metaal en de olie of emulsie. De afgescheiden olie of emulsie moet worden verwerkt conform de minimumstandaard voor oliehoudende afvalstoffen. Voor de be-/verwerking van de overblijvende metaalafvalstoffen geldt de minimumstandaard voor metaalafvalstoffen algemeen.

Voor uit de bodem gehaalde opslagtanks die in het afvalstadium zijn geraakt is inwendige en uitwendige reiniging de minimumstandaard. De daarbij vrijkomende resten (vloeistoffen, teer, bitumen, het bezinksel, oliehoudende schoonmaakmiddelen en verontreinigde spoelmiddelen) moeten worden afgevoerd naar een vergunninghouder die dergelijke afvalstoffen mag verwerken. Voor het be-/verwerken van de resterende metalen geldt de minimumstandaard voor metaalafvalstoffen algemeen.

Van Houtum geeft in zijn aanvraag aan dat de ferro- en non-ferrometalen in onderstaande tabel worden op- en overgeslagen. Deze metalen worden tevens geperst, geknipt en verdicht.

Afval (ferro- en non-ferro) van de sloop van afgedankte voertuigen en het onderhoud van voertuigen
Metalen uit landbouw en tuinbouw
Metalen verpakkingen (inclusief gasflessen mits leeg en met verwijderde afsluiter, uit de bodem gehaalde opslagtanks voorzien van KIWA-certificaat)
Lpg-tanks (leeg, open en ontdaan van afsluiter)
Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur die geen gevaarlijke onderdelen bevat
IJzer en staalafval en non-ferroafval van de shredding van metaalhoudend afval
Ferrometalen en non-ferrometalen van mechanische afvalverwerking
Metalen (afkomstig van stedelijk afval)
Metaal afkomstig uit bouw- en sloopafval

Ferrometaalvijsel en -krullen en non-ferrometaalvijsel en -krullen en remblokken (asbestvrij) worden uitsluitend opgeslagen en overgeslagen. Hier vindt geen verdere bewerking op plaats.

Van Houtum geeft in de aanvraag aan dat hij uitsluitend transformatoren accepteert waarin het PCB-gehalte van de aanwezige vloeistof (inclusief hangolie) lager is dan 0,5 mg/kg per conge-neer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180 (pcb-vrije transformatoren, 16.02.14).

In de transformatoren kan een restfractie van PCB-vrije olie aanwezig zijn welke door middel van lekbakken wordt opgevangen en wordt afgevoerd als afgewerkte olie (categorie I) naar een er-kend verwerker.

De olievrije transformator wordt gedemonteerd waarbij de kern, het koperdraad met papier- iso-latie en houten of kunststoffen steunconstructie wordt gescheiden van de metalen transformator-behuizing. De stalen ommanteling wordt gescheiden opgeslagen en verwerkt. De ommanteling wordt eventueel verkleind en opgeslagen bij het ferromateriaal. De kern wordt verder gescheiden in met papier omwikkeld koperdraad, hout en kunststoffen.

Het koperdraad met papierisolatie wordt vervolgens verder verkleind in de aanwezige mechani-sche verkleiner. De be- en verwerking van de papiergeïsoleerde kabels is geregeld in sectorplan 26 "Kabelreststoffen".

Het hout afkomstig uit de kern en de steunconstructie en de kunststof uit de kern zijn veront-reinigd met aanhangende olie. Het hout, de steunconstructie als het kunststof wordt afgevoerd naar de verbrandingsinstallatie.

De grote stukken gietijzer worden door middel van een beul verkleind. Het overige deel wordt met behulp van een pers of schaar verder verkleind.

Porseleinhoudend materiaal wordt gescheiden in metaalfracties en de keramische fracties. Het keramische deel wordt in containers opgeslagen en het metaal (na eventuele verkleining) wordt bij het ferromateriaal opgeslagen. Het keramische deel (puin/porceleinafval) wordt afgevoerd naar een erkend verwerker voor hergebruik.

Het geknipte en geshredderde en gescheiden opgeslagen ferro wordt afgevoerd naar de staalfab-rieken. Het non-ferromateriaal wordt afgevoerd naar bedrijven die voor hergebruik zorgdragen en vergunninghouders zijn. Het gietijzer wordt afgevoerd naar gietijzersmelterijen, naar een er-kend verwerker voor hergebruik.

De bewerkingen binnen de inrichting zijn erop gericht om een zo optimale scheiding van de me-taalhoudende delen, de afgewerkte olie, de papiergeïsoleerde kabels en de verontreinigde rest-fracties te laten plaatsvinden. De activiteiten kunnen als doelmatig worden beschouwd.

De overige metaalafvalstoffen worden bij Van Houtum op- en overgeslagen en bewerkt ten be-hoeve van nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik en kan hiermee als doelmatig worden beschouwd.

Sectorplan 26 Kabelreststoffen

In dit plan is het beleid uitgewerkt voor reststoffen van kabels die zijn toegepast in onder- en bovengrondse kabelnetwerken voor telecommunicatie en transport van energie. Het betreft de volgende soorten:

- papiergeïsoleerde kabelreststoffen (afkomstig van met papier en lood omhulde metalen kabels, vaak met olieachtige materialen geïmpregneerd);
- kunststofgeïsoleerde kabelreststoffen (afkomstig van met kunststoffen omhulde metalen kabels);
- glasvezelkabelreststoffen;
- garnituren, zoals verbindingsmoffen en eindsluitingen.

Papiergeïsoleerde kabelreststoffen moeten apart worden opgeslagen van andere kabelreststoffen en garnituren om zo veel mogelijk hergebruik te bevorderen. De minimumstandaard voor de be- en verwerking van papier- en kunststofgeïsoleerde kabelreststoffen en garnituren is scheiding van de metaalfractie en de restfractie, gevolgd door materiaalhergebruik van de metaalfractie en verwijderen door verbranden van de restfractie (hergebruik van de restfractie is niet mogelijk gezien de vermenging van de olie- en de papierfractie).

De minimumstandaard voor het be- en verwerken van glasvezelkabelreststoffen is verwijderen door verbranden.

Van Houtum geeft in zijn aanvraag aan dat hij kunststofgeïsoleerde kabels en grondvetkabels en papiergeïsoleerde kabels (inclusief GPL-kabels) accepteert. Oliedrukkabels worden niet geaccepteerd.

Enkel kunststofgeïsoleerde kabels worden binnen de inrichting bewerkt door middel van knippen en strippen. Hierna vindt een scheiding plaats van metalen (voor materiaalhergebruik) en de reststoffen. De reststoffen worden opgeslagen en afgevoerd voor verbranding of naar een erkend verwerker voor hergebruik.

Verwerking van grondvetkabels en papiergeïsoleerde kabels vindt niet binnen de inrichting plaats, uitsluitend het op lengte knippen van de kabels ten behoeve van transport. Deze afvalstroom wordt uitsluitend gesorteerd, op lengte geknipt, opgeslagen en afgevoerd naar een erkende bewerker. De grondvetkabels en papiergeïsoleerde kabels worden afgegeven aan een kabelbewerker, waar scheiding plaatsvindt van metalen en de reststoffen.

De bewerkingen binnen de inrichting zijn erop gericht om een zo optimale scheiding van de metaalhoudende delen en de verontreinigde restfracties te laten plaatsvinden. De activiteiten kunnen als doelmatig worden beschouwd.

Sectorplan 30 Accu's

Het betreft in dit sectorplan accu's met een open oplaadbare batterij:

- startaccu's uit voertuigen (loodaccu's) veelal gebruikt om verbrandingsmotoren te starten;
- tractiebatterijen en stationaire batterijen veelal gebruikt in elektrische vorkheftrucks, invalidenwagens etc.

Het inzamelen en bewaren gebeurt vooral door metaalhandelaren en kga-inzamelaars. Ook gemeentelijke depots bewaren accu's. Accu's worden veelal een aantal malen verhandeld tussen vergunninghouders voordat ze worden uitgevoerd. De branche kenmerkt zich door een piramidale verwijderingsstructuur. Dit betekent dat een lokale vergunninghouder de accu's afvoert naar een grotere (provinciaal werkende) handelaar die vervolgens naar een internationaal opererende handelaar afvoert, waarna deze ze uitvoert. Veel non-ferrohandelaren accepteren ook accu's om een optimale bediening van hun klanten te bewerkstelligen. De minimumstandaard voor het be- en verwerken van de accu's is nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik, met uitzondering van bakelietafval dat na verwerking resteert.

Van Houtum geeft in de aanvraag aan dat de loodaccu's worden opgeslagen in speciale vloeistofdichte en zuurbestendige kunststof accubakken boven een met roosters bedekte vloeistofdichte betonnen lekbakvoorziening opgeslagen.

De accu's worden opgeslagen en afgevoerd naar een erkende accuverwerker, zodat het opslaan van loodaccu's als doelmatig kan worden beschouwd.

6.3 Conclusie doelmatigheidstoetsing (gevaarlijke) afvalstoffen

Wij concluderen dat de in de sectorplannen geformuleerde beleidsuitgangspunten geen belemmering vormen voor het verlenen van de gevraagde vergunning.

De activiteiten binnen de inrichting richten zich op hergebruik en nuttige toepassing van de betrokken afvalstromen. De werkwijze van Van Houtum is gangbaar voor het type inrichting en aan te merken als effectief en efficiënt. Tevens zullen toereikende voorzieningen worden getroffen ter bescherming van het milieu. De aangevraagde activiteiten zijn daarmee in het belang van een doelmatig beheer van afvalstoffen.

6.4 GMP Afval

Het Gelders afval- en grondstoffenbeleid is gericht op een duurzame samenleving. Dit betekent ook een vermindering van de hoeveelheid afvalstoffen en meer hergebruik stimuleren. In het GMP is opgenomen dat alle bedrijven adequate scheidingsvoorschriften in hun vergunning krijgen opgelegd. GS hebben de prioritaire bedrijven aangewezen om aan afvalpreventie te doen.

Van Houtum houdt de afvalstoffen gescheiden van elkaar en geeft deze gescheiden af aan een daartoe gerechtigde vergunninghouder. Het betreft hier niet één van de aangewezen prioritaire bedrijven waardoor geen verplichting tot afvalpreventie noodzakelijk is.

6.5 Conclusie

De door Van Houtum aangevraagde activiteiten voldoen in het kader van doelmatig beheer van afvalstoffen aan het gestelde in het GMP.

7 OVERWEGINGEN BIJ DE MILIEUESSENTIES

7.1 Afvalwater

De aangevraagde activiteiten zijn tevens Wvo-vergunningplichtig. Dit houdt in dat in de Wm-beschikking alleen voorschriften ter bescherming van de doelmatige werking van het gemeentelijk riool en het verwijderen van slib uit dit riool opgenomen hoeven te worden. Bescherming van de doelmatige werking van de rioolwaterzuiveringsinstallatie en het oppervlaktewater waarop deze rioolwaterzuiveringsinstallatie haar effluent loost zijn aspecten die in de Wvo-beschikking betrokken zijn.

Van Houtum loost huishoudelijk afvalwater, (verontreinigd) hemelwater en bedrijfsafvalwater op het gemeentelijk riool. Op het industrieterrein zijn twee typen rioleringsystemen aanwezig. Aan de voorzijde van de inrichting (Leeghwaterstraat) is een gemengd rioolstelsel en aan de achterzijde is een gescheiden rioolstelsel (L.J. Costerstraat). Gelet op het feit dat de gemeente het aldaar aanwezige gemengde rioolstelsel door een (verbeterd) gescheiden rioolstelsel gaat vervangen, is in de Wvo-vergunning opgenomen dat de vergunninghouder in overleg met het college van dijkgraaf en heemraden van het waterschap een saneringsplan dient op te stellen.

De in de aanvraag vermelde maatregelen ter voorkoming en beperking van de lozingen van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen, zullen leiden tot een kwalitatief acceptabel lozingsniveau dat in overeenstemming is met genoemde doelstellingen. Wij achten deze situatie vergunbaar. Gelet op de omvang van de lozingen in relatie tot de hydraulische capaciteiten bestaat er geen bezwaar tegen deze lozingen.

Als gevolg van de aard van de bedrijfsactiviteiten en de afvalwaterlozingssituatie moet het bedrijf ook beschikken over een vergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo-vergunning). Alle aspecten die betrekking hebben op de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken van de waterkwaliteitsbeheerder (waterschap Rijn en IJssel) en die betrekking hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater waarop direct of indirect (via de genoemde zuiveringstechnische werken) wordt geloosd, worden in deze Wvo-vergunning geregeld.

7.2 Bodem

Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB)

Preventieve bodembescherming

Het preventieve bodembeschermingbeleid is vastgelegd in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB). Dit beleid is gericht op het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voor de reguliere bedrijfsvoering binnen de afzonderlijke bedrijfsonderdelen/installaties van een inrichting voor zover sprake is van een bodembedreigende situatie. Op basis van de bedrijfsactiviteiten en de gebruikte stoffen is vastgesteld dat de NRB het toetsingskader vormt bij het voorschrijven van bodembeschermende voorzieningen en beheermaatregelen en controle daarop. Uitgangspunt daarbij is het bereiken van een beschermingsniveau waarbij kan worden gesproken van een verwaarloosbaar bodemrisico (bodemrisicocategorie A, met eindemissiescore 1).

Ter beperking van het bodemrisico van de bedrijfsactiviteiten geldt als uitgangspunt dat - onder reguliere bedrijfscondities - preventieve bodembeschermende voorzieningen en beheermaatregelen moeten zijn getroffen die in combinatie leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico (A) zoals omschreven in de NRB. Het bodemrisico wordt vastgesteld op basis van een Bodemrisico-analyse conform de bodemrisicochecklist van de NRB.

Een verwaarloosbaar bodemrisico kan volgens de Bodemrisicochecklist van de NRB op verschillende manieren worden gerealiseerd. Globaal is de NRB-aanpak samen te vatten als "vloeistofdichte vloeren met een minimum aan gedragsvoorschriften", of "kerende vloeren en/of lekbakken met een zwaar accent op de daarop toegesneden gedragsvoorschriften".

Bij de toetsing van de activiteiten aan de NRB is het van belang dat aangegeven wordt welke activiteiten als bodembedreigend moeten worden beschouwd. Uitgangspunt is dat bij bedrijfsmatige bodembedreigende activiteiten door middel van het aanleggen van voorzieningen en het treffen van beheermaatregelen een verwaarloosbaar risico op verontreiniging van de bodem wordt behaald.

Uit de aanvullende gegevens van de aanvraag blijkt dat binnen de inrichting potentieel bodembedreigende activiteiten plaatsvinden, waarbij er een risico op significante bodemverontreiniging aanwezig is. Het betreft de volgende locaties c.q. activiteiten:

- 2 guillotineschaar;
 - 4 opslag olie;
 - 5 wasplaats (inclusief opslag te ontmantelen trafo's en ontmanteling trafo's);
 - 7 werkplaats;
 - 8 metaalverwerking (opslag accu's en trafokernen);
 - 11 non-ferro opslag achterterrein (lood, zink); en
 - 15 afvoer afvalwater in riolering (hemelwater opslag stortgoed op het buitenterrein).
- Bovenstaande nummering is afkomstig uit de bodemrisicoinventarisatie van de aanvullende gegevens.

Op grond van de aanvraag blijkt dat de voorzieningen ter plaatse van de wasplaats (5) wordt uitgevoerd door toepassing van vloeistofdicht beton en/of asfalt (inclusief de daarbij behorende "PBV-verklaringen vloeistofdichte voorziening").

Het hydraulische systeem van de guillotineschaar (2) is opgesteld boven een lekconstructie waarmee bij eventuele lekkages de uittredende olie kan worden opgevangen.

De opslag van visceuse stoffen en vloeistoffen in emballage (afgewerkte olie (4), olie en gevaarlijke stoffen (7), accu's en trafokernen (8)) vindt te allen tijde plaats op een lekbak boven een vloeistofkerende voorziening. Hier is sprake van originele emballage. De activiteiten in de werkplaats (7) beperken zich tot het bijvullen en aftappen van vloeistoffen alsmede het vervangen of repareren van droge onderdelen. Dit vindt plaats op een vloeistofkerende vloer.

Bij de opslag van non ferro (lood en zink (11)) geldt dat deze tegen inregenen beschermd dienen te worden opgeslagen. De opslag vindt overkapt plaats op een vloeistofkerende vloer.

De bedrijfsriolering (inclusief zuiveringstechnische voorzieningen) (15) dienen vloeistofdicht te zijn en getoetst te worden op lektheid.

Uit de aanvraag blijkt dat om te voldoen aan een verwaarloosbaar bodemrisico A (eindemissiescore 1) er nog diverse aanvullende maatregelen en/of voorzieningen c.q. incidentenmanagement moeten worden getroffen.

Bij de volgende locaties dienen maatregelen en/of voorzieningen te worden getroffen.

- **CUR/PBV-44-verklaring, visueel toezicht en algemene zorg:**
 - 5 Wasplaats (inclusief opslag te ontmantelen trafo's en ontmanteling trafo's).
- **Visueel toezicht, faciliteiten en personeel:**
 - 4 opslag olie;
 - 7 werkplaats;
 - 8 metaalverwerking (opslag accu's en trafokernen);
 - 11 non-ferro opslag achterterrein (lood, zink).
- **Algemene zorg, onderhoudsprogramma en systeemininspectie:**
 - 2 het hydraulische systeem van de guillotineschaar.

Uit de toetsing is gebleken dat er binnen de inrichting meer bodembedreigende activiteiten plaatsvinden dan zijn beschreven in de bodemrisico-inventarisatie. Binnen de inrichting vinden tevens de volgende potentieel bodembedreigende activiteiten plaats, waarbij een risico op significante bodemverontreiniging aanwezig is. Het betreft de volgende locatie c.q. activiteiten.

- 10 Non-ferro opslag achterterrein (aluminium, rvs, grondvetkabels, kunststofkabels en AEEA).

Om een verwaarloosbaar risico van bodemverontreiniging conform de NRB te bereiken en te behouden vinden wij het noodzakelijk dat voor de locatie 10 een bodemrisico inventarisatie (conform de NRB) dient te worden uitgevoerd en ter instemming aan Gedeputeerde Staten dient te worden overgelegd.

In de voorschriften van deze vergunning hebben wij het bereikte verwaarloosbaar bodemrisico categorie A vastgelegd.

7.2.1 Bodembelastingonderzoeken

Het preventieve bodembeschermingsbeleid, uitgewerkt in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB), gaat ervan uit dat de maatregelen en voorzieningen die leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico, nooit volledig kunnen uitsluiten dat onverhoopt een belasting van de bodem optreedt. Om die reden blijft een bodembelastingsonderzoek noodzakelijk. Een dergelijk onderzoek is gericht op de feitelijk aanwezige installaties en/of de daar gebezigde stoffen en beperkt zich tot het vastleggen van de nulsituatiebodemkwaliteit voorafgaand aan de start van de betreffende activiteit(en).

De door middel van nulsituatieonderzoek vastgelegde bodemkwaliteit c.q. de te hanteren signaalwaarde geldt als uitgangspunt bij de beoordeling of ten gevolge van de betreffende activiteiten bodembelasting heeft plaatsgevonden en of bodemherstel nodig is.

De uitgevoerde bodemonderzoeken in de periode 1991 tot en met 1998 zijn overgedragen aan de gemeente Arnhem. De beoordeling of de nulsituatie afdoende is vastgelegd is door ons niet mogelijk. Gelet op de ouderdom van de uitgevoerde onderzoeken en het feit dat deze verplichting ook reeds was opgelegd in de eerdere vergunning achten wij het noodzakelijk om een nieuw nulsituatie onderzoek te verlangen.

Na beëindiging van de betreffende activiteit(en) dient de eindsituatie bodemkwaliteit te worden onderzocht om vast te stellen of ondanks de getroffen voorzieningen en beheermaatregelen bodembelasting is opgetreden en herstel van de bodemkwaliteit nodig is.

De resultaten van het voorgeschreven nulsituatie onderzoek (voorschrift 4.4.1) zullen in het kader van deze beschikking dienen als referentie voor een eventuele toekomstige verontreiniging van de bodem.

Het risico dat door de aangevraagde activiteiten in combinatie met de getroffen en te treffen voorzieningen en beheermaatregelen een bodemverontreiniging ontstaat is verwaarloosbaar, zoals blijkt uit de bodemrisicoanalyse conform de NRB bij de aanvraag. Het is dan ook niet noodzakelijk dat de bodemkwaliteit jaarlijks wordt gecontroleerd. Indien een nulsituatiebodemonderzoek is uitgevoerd, kan worden volstaan met een eenmalig eindonderzoek van de bodem na beëindiging van bodembedreigende activiteiten. Wanneer echter een redelijk vermoeden bestaat van bodemverontreiniging, kan tussentijds een herhalingsonderzoek worden gevraagd.

7.3 Energie

Uit de aanvraag blijkt dat het energieverbruik 220.000 kWh elektriciteit en 3500 m³ aardgas(equivalent) bedroeg.

Energiebesparing en de toepassing van duurzame energie zijn van groot belang om ongewenste milieugevolgen van energieverbruik te bestrijden. De aandacht hiervoor wordt ons mede ingegeven door nationale en internationale afspraken over klimaatbeleid. Diverse besluiten van ons (waaronder de notitie "Beleid aanpak Energiebesparing via de Milieuvergunning") onderstrepen het belang dat wij stellen in beide pijlers van het energiebeleid.

De Wm biedt de mogelijkheid om voorschriften op te nemen ten aanzien van de zorg voor een zuinig gebruik van energie. Om energieverbruik en -besparing in de vergunning te toetsen geldt als uitgangspunt het beleid zoals is verwoord in de circulaire "Energie in de milieuvergunning" (Ministeries van VROM en EZ, oktober 1999).

De circulaire is voor ons de leidraad om te beoordelen of in de milieuvergunning voorschriften ter beperking van het energieverbruik worden opgenomen. De circulaire stelt dat het aspect energie in principe relevant is als in een inrichting jaarlijks meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas(equivalent) wordt verbruikt.

Door het bedrijf wordt daarmee de voornoemde grens voor het verbruik van elektriciteit overschreden. Wij hebben daarom energievoorschriften in de vergunning opgenomen.

Van Houtum heeft bij de aanvraag een energieanalyse bijgevoegd. Hieruit blijkt dat de guillotine-schaar en de papierbalenpers de grootste verbruikers zijn. De volgende energiebesparende maatregelen zijn getroffen:

- machines alleen aangeschakeld bij daadwerkelijk gebruik;
- guillotineschaar: opstarten in 3 fasen;
- papierbalenpers, archiefshredder en transportbanden: voorzien van softstarter;
- luchttransport: opstarten in 3 fasen;
- verlichting: licht uit zetten bij geen noodzaak;
- verwarming: HR-ketel, dag/weekschakeling, isolatie kantoor en non-ferrohal.

Het bedrijf zal aan ons actief rapporteren over de energiebesparende maatregelen die getroffen worden bij renovatie dan wel vervanging van (onderdelen van) installaties.

7.4 Geluid en trillingen

De bedrijfsactiviteiten van de onderhavige inrichting hebben tot gevolg dat geluid wordt geproduceerd. Deze geluidsemisatie wordt vooral bepaald door het storten van schroot, het knippen van schroot met de schrootschaar, de papiers shredder, het opschonen van het terrein en de vrachtwagenbewegingen.

De door de onderhavige inrichting veroorzaakte geluidsbelasting in de omgeving is in kaart gebracht in een akoestisch rapport van 6 april 2006 van Abovo Acoustics, kenmerk N789-2-R.

Het rapport is opgenomen in bijlage 13 van de aanvraag.

7.4.1 Situering inrichting

Het bedrijf Van Houtum ligt op het gezoneerde industrieterrein Arnhem-Noord aan de Leeghwaterstraat 6 te Arnhem. De dichtstbijzijnde woning van derden is noordelijk gelegen op circa 400 meter van de erfgrans.

De inrichting is van maandag tot en met vrijdag van 7.00 uur tot 19.00 uur in werking. Tevens zijn door Van Houtum een aantal afwijkende werktijden aangevraagd, namelijk:

- tijdens de zomerperiode bij warm weer (hittegolf) de werkzaamheden starten om 5.30 uur tot 19.00 uur;
- maximaal 15 dagen per jaar de mogelijkheid tot overwerken tot 20.00 uur;
- maximaal 15 dagen per jaar op zaterdag van 7.00 uur tot 19.00 uur in werking zijn.

Met betrekking tot de activiteiten in de nachtperiode (van 5.30 uur tot 7.00 uur) is aangegeven dat er géén shredderactiviteiten plaatsvinden, tenzij achter gesloten deuren.

7.4.2 Normstelling algemeen

Bij Koninklijk Besluit van 15 januari 1992 is op grond van artikel 53 en 64 (bestaande situaties) van de Wet geluidhinder rondom het betrokken industrieterrein een geluidszone vastgesteld.

Op grond van artikel 8.8, derde lid, onder a, van de Wm neemt het bevoegd bestuursorgaan bij het besluit op de aanvraag in ieder geval in acht de voor de onderdelen van het milieu waarvoor de inrichting gevolgen kan hebben, geldende grenswaarden voor gezoneerde industrieterreinen zoals bedoeld in de Wet geluidhinder. Voor gezoneerde industrieterreinen geldt als uitgangspunt dat de etmaalwaarde van het equivalent geluidsniveau vanwege het gehele industrieterrein buiten de zone niet meer mag bedragen dan 50-dB(A)-etmaalwaarde.

In het akoestisch rapport, dat deel uitmaakt van de vergunningaanvraag, zijn op de 50-dB(A)-contour zonebewakingspunten opgenomen.

7.4.3 Akoestisch onderzoek behorende bij de aanvraag

Ten behoeve van de aanvraag is een akoestisch onderzoek (kenmerk N789-2-R, d.d. 6 april 2006) uitgevoerd naar de geluidsbelasting op de zone rondom het industrieterrein Arnhem-noord. Op 20 juli 2006 is het akoestisch onderzoek aangevuld met aanpassingen op het akoestisch onderzoek.

In het akoestisch onderzoek zijn de volgende geluidsrelevante activiteiten opgenomen:

- de op- en overslag van afval (grote en kleine vrachtwagens en personenauto's);
- het laden, lossen en wisselen van containers;
- intern transport (kraan, shovels, heftrucks);
- bewerken van schroot met o.a. de schrootschaar;

- het inpandig bewerken van papier.

Op pagina 9 tot en met 15 van de akoestische rapportage zijn de geluidsrelevante bedrijfscondities en uitgangspunten weergegeven. Dit betreft onder andere de duur en periode waarbinnen werkzaamheden plaatsvinden, aan- en afvoerbewegingen van motorvoertuigen en de laad- en losactiviteiten. De zonebewakingspunten alsmede de vergunningpunten zijn opgenomen in bijlage 1 van het akoestisch onderzoek.

In de rapportage van het akoestisch onderzoek is de volgende onderverdeling gemaakt in geluidsbelasting naar de omgeving:

- de representatieve bedrijfssituatie, in werking van 7.00 uur tot en met 19.00 uur.

Bij brief van 27 oktober 2006 heeft de zonebeheerder (gemeente Arnhem) aangegeven dat het bedrijf akoestisch inpasbaar is binnen de geluidszone.

7.4.4 Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,r,LT}$) en maximale geluidsniveaus ($L_{A,max}$)

Met het gepresenteerde akoestisch model is voor de dag-, avond- en nachtperiode het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,r,LT}$) berekend ter plaatse van de wooneenheid Broekhoven (14a_A tot en met 14a_E), Woningen Broekstraat en dijkwoningen (MTG 1 tot en met MTG 3) en vier controlepunten (CP01_A tot en met CP04_A).

Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,r,LT}$)

Op de maatgevende woning (MTG 1) bedraagt de bijdrage maximaal 43 dB(A) gedurende de dagperiode, 36 dB(A) gedurende de avondperiode en 32 dB(A) gedurende de nachtperiode. Het totaal toelaatbare geluidsniveau, veroorzaakt door alle op het industrieterrein gelegen bedrijven, mag op de zonebewakingspunten maximaal 50 dB(A) in de dagperiode bedragen. Uit de toetsing volgt dat de bijdrage van Van Houtum op de maatgevende zonebewakingspunten in de dag-, avond- en nachtperiode respectievelijk 6 dB(A), 8 dB(A) en 8 dB(A) onder de bewakingswaarden liggen.

In de voorschriften 9.1.2, 9.1.5 en 9.2.1 zijn de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{A,r,LT}$) zoals opgenomen in het akoestisch onderzoek vastgelegd.

Maximaal geluidsniveau ($L_{A,max}$)

Voor bedrijfswoningen op gezondeerde industrieterreinen geldt ook dat de wetgeving deze woonvormen, evenals voor het equivalente geluidsniveau, geen bescherming biedt voor de maximale geluidsniveaus. De gemeentelijke nota industrielawaai zal moeten aangeven welk beleid er ten aanzien van dit aspect wordt voorgestaan.

In het rekenmodel van de gemeente Arnhem zijn zowel zonebewakingspunten als controlepunten voor geluidsgevoelige objecten opgenomen. De maximale geluidsniveaus zijn ter plaatse van de vergunningpunten berekend en weergegeven op pagina 19 van het akoestisch onderzoek. Hieruit blijkt dat het maximaal geluidsniveau grotendeels bepaald wordt door het laden en lossen van metalen en gietijzer.

Hieruit blijkt dat het maximale geluidsniveau ten hoogste 57 dB(A) (in de dagperiode) bedraagt ter plaatse van een geluidsgevoelig object (MTG 1).

Voor de bedrijfssituatie gedurende de avondperiode (van 19.00 uur tot 20.00 uur) als voor de nachtperiode (van 5.30 uur tot 7.00 uur) geldt dat het maximaal geluidsniveau van 55 dB(A) optreedt.

In de voorschriften 9.1.3, 9.1.5 en 9.2.1 zijn de maximale geluidsniveaus ($L_{A,max}$) zoals opgenomen in het akoestisch onderzoek vastgelegd.

7.4.5 Indirecte hinder vanwege het verkeer van en naar de inrichting

Alhoewel in de circulaire "Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van een naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer van 29 februari 1996" staat vermeld dat de in deze circulaire beschreven beoordelingswijze ook van toepassing is op een vergunningplichtige inrichting op een gezoneerd industrieterrein, valt uit bestendige jurisprudentie te concluderen dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van mening is dat de circulaire niet kan worden toegepast voor bedrijven op een gezoneerd industrieterrein.

7.4.6 Trillingshinder

Binnen de inrichting zijn installaties opgesteld welke trillingen kunnen voortbrengen en overbrengen op vloerdelen, indien hiertoe geen beperkende maatregelen zijn getroffen.

De shredderinstallaties voor het verkleinen van het papier/karton zijn voorzien van een verpakket en trillingsisolatoren zodat deze trillingen niet worden doorgegeven aan de vloer van de bewerkingsruimte. De schrootpers is opgesteld op een eigen fundatie waarmee zo veel mogelijk wordt voorkomen dat bij het persen, vullen of knippen trillingen worden doorgegeven aan de (terrein)verharding. In bijlage 14 is een trillingsonderzoek opgenomen, waar bij de schrootpers van Van Houtum metingen zijn uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er wordt voldaan aan de richtwaarde uit de Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening.

Gelet op vorenstaande getroffen voorzieningen hebben wij het dan ook niet nodig geacht om trillingsvoorschriften op te nemen in de vergunning.

7.5 **Lucht**

De activiteiten van Van Houtum leiden tot de volgende emissies naar de lucht.

Activiteit	Voornaamste stoffen die vrij kunnen komen in de lucht	Gekanaliseerde emissie of diffuse emissie	Opmerkingen
Shredderen van papier	Stof (en mogelijk overige luchtverontreinigde componenten)	Gekanaliseerde emissie	Er wordt gebruikgemaakt van een ontstoftingsinstallatie (een kaarsendoekenfilter), uitmonding in de bedrijfshal
Verwarmen van kantoren, omkleedruimtes en kantine	Rookgassen	Gekanaliseerde emissie	Bedrijf maakt gebruik van combiketel, garageheaters en heteluchtkanon (gasolie)
Las- en snijwerkzaamheden in werkplaats	Lasrook en vrijkomende gassen	Diffuse emissie	Afzuiging van lasrook in de werkplaats aanwezig. Beperkte laswerkzaamheden (150 kg lasdraad per jaar)
Knippen van metaalafval	Stof (beperkt)	Diffuse emissie	Geen afzuiging
Op- en overslaan van metaalafval	Stof	Diffuse emissie	Diverse maatregelen zijn getroffen
Breken van gietijzer	Stof	Diffuse emissie	Diverse maatregelen zijn getroffen
Rijdend materieel	Verbrandingsgassen	Diffuse emissie	Vrachtwagens voldoen aan "Euro-III-norm"

7.5.1 Gekanaliseerde emissies

Gekanaliseerde emissies van stof en mogelijk overige luchtverontreinigde componenten komen vrij bij het shredderen van papierafval. Bovendien komen rookgassen vrij van de verwarmingsinstallatie.

7.5.2 Gekanaliseerde emissie (stof)

In paragraaf 5.11 van de aanvraag is een beschrijving gegeven van de werking van de ontstof-fingsinstallatie.

Informatie uit de aanvraag

- Het papier wordt met een transportband in een papiershreddermachine geleid, waar versnippering plaatsvindt. De papiersnippers worden met een luchttransportsysteem naar de balenpers gevoerd. Een ventilator zuigt lucht van buiten aan, deze lucht neemt de papiersnippers van de papiershredder mee. Bij de balenpers zakken de papiersnippers in de balenpers. De lucht wordt vervolgens door een leiding naar een kaarsendoekenfilter gebracht. De gezuiverde lucht wordt na passage van de kaarsendoekenfilters in de metaal/papierverwerkingshal geblazen. Er is geen emissiepunt naar buiten toe aanwezig, waardoor emissie van stof naar de buitenlucht niet plaatsvindt.

Uitwerking

Uit de aanvraag blijkt dat er geen emissiepunt naar de buitenlucht aanwezig is, waardoor toetsing aan de NeR niet noodzakelijk is. Er zijn in de vergunning wel voorschriften opgenomen over de kwaliteit van en onderhoud aan de aanwezige doekenfilters.

7.5.3 Gekanaliseerde emissie (rookgassen)

Binnen de inrichting is een centrale verwarmingsinstallatie (HR-verwarmingsketel) aanwezig. Tevens is voor de hal metaalverwerking een direct gestookte heater aanwezig en wordt bij extreme kou de werkplaats verwarmt met een heteluchtkanon. De besluiten emissie-eisen stookinstallaties A en B (Bees A en Bees B) stellen emissie-eisen voor onder andere NO_x, SO₂ en stof van stookinstallaties met een vermogen van 0,9 MW of meer. Aangezien het vermogen minder is, is Bees A en Bees B niet van toepassing.

Door het gebruik van een Hoog Rendement verwarmingsinstallatie komt er een beperkte emissie naar de lucht vrij. Wij hebben in de voorschriften wel opgenomen dat het verbrandingsproces in de verwarmingsinstallatie optimaal moet zijn afgesteld zodat nadelige invloed op het milieu zo veel mogelijk beperkt blijft. Dit wordt bereikt door regelmatig onderhoud uit te laten voeren.

7.5.4 Diffuse emissie (lasdampen)

Bij laswerkzaamheden komt lasrook vrij. Binnen de inrichting worden laswerkzaamheden (enkele uren per maand) uitgevoerd ter reparatie van onder andere de productielijn. Er wordt onder andere roestvast staal (RVS) gelast. Het verbruik van het lasdraad/laselektrode betreft 150 kg per jaar. Er is geen verplichting opgelegd om de lasrook door een filter te leiden, omdat er geen stoffen worden geëmitteerd die een minimalisatieverplichting hebben op grond van de Nederlandse emissierichtlijn (NeR). De doorzet aan lasdraad blijft ruimschoots onder de drempelwaarde van 200 kg per jaar ten behoeve van RVS en minder dan 6500 kg per jaar ten behoeve van overige materialen, waardoor een nageschakelde techniek bij het lassen niet nodig is. Wij hebben het dan ook niet noodzakelijk geacht hiervoor nadere voorschriften op te nemen.

7.5.5 Diffuse emissie (stof)

Diffuse emissies van stof kunnen optreden bij de op- en overslag van metaalafval, het breken van gietijzer alsmede bij het knippen, scheiden of anderszins bewerken van metaalafval.

Aangegeven is dat tijdens het laden en lossen stofemissie wordt voorkomen door de storthoogte te beperken tot circa een half meter tot één meter. De opslag van het metaalafval vindt plaats in containers of in vakken. Het gietijzerbreekafval wordt opgeslagen in de hoek achter de werkplaats waardoor verstuiving wordt voorkomen. Bij de ijzerguillotineschaar is een sproei-installatie aanwezig, waar met warm weer en droog weer gesproeid wordt om verspreiding van ijzerstof te voorkomen. Het aantal verkeersbewegingen op het terrein wordt zo gering mogelijk gehouden (er wordt bijvoorbeeld geparkeerd buiten het terrein) en de maximumsnelheid op het terrein bedraagt 15 km/uur. Om stofvorming te voorkomen wordt het terrein regelmatig dan wel handmatig of mechanisch geveegd. Het gehele terrein (met uitzondering van de voorzijde/ingang) is omsloten door een wand van 2 tot 4 meter hoogte.

Met betrekking tot diffuse emissies geldt als uitgangspunt dat geen direct bij de bron visueel waarneembare stofverspreiding mag optreden. Uitgaande van de stuifgevoeligheid van een stof en de mogelijkheid om verstuiving al dan niet door bevochtiging tegen te gaan, wordt voor niet-reactieve producten een klasse-indeling gehanteerd. Volgens de NeR is schroot/metaal in te delen in stuifklasse S4 (NeR, bijlage 4.6). Stof uit stuifklasse S4 is licht stuifgevoelig, wel bevochtigbaar. In paragraaf 3.8.1 van de NeR worden richtlijnen gegeven in de vorm van maatregelen ter beperking van de diffuse stofemissies ten gevolge van handelingen met stuifgevoelige stoffen. Bij opslag in de buitenlucht van goederen met stuifklasse S4 moet de opslag onder andere door besproeiing vochtig gehouden worden. Bij het overslaan van goederen met de klasse S4 dient stofverspreiding te worden voorkomen door de storthoogte te beperken. Daarnaast dienen de overslagactiviteiten gestaakt te worden als de windsnelheid groter is dan 20 m/s (windkracht 8).

De voorschriften in deze vergunning sluiten hierbij aan.

Binnen de inrichting worden geen stoffen gebruikt die onder de minimalisatieverplichting vallen. Voor deze inrichting zijn geen luchtkwaliteitsnormen van toepassing.

7.6 **Preventie en hergebruik afvalstoffen**

Bij het beoordelen van de milieubelasting streven wij naar het voorkomen ervan. Dit uitgangspunt (preventie) is zowel algemeen als specifiek in de Wm verankerd. De wet stelt in het algemeen dat ieder voldoende zorg voor het milieu in acht neemt. Die zorg betekent het achterwege laten van handelingen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken. Anders moeten maatregelen worden getroffen die nadelige gevolgen voorkomen of beperken of ongedaan maken, voor zover redelijkerwijs van de betrokkene kan worden gevraagd. Bij het besluit op deze aanvraag wordt uitgegaan van de mogelijkheden om de nadelige milieugevolgen door de inrichting te voorkomen of anders zo veel mogelijk te beperken.

Van Houtum verbruikt volgens opgave in de aanvraag minder dan 5000 m³ water per jaar en behoeft daarom geen aandacht te besteden aan zuiniger gebruik van deze grondstof.

Van Houtum ontdoet zich per jaar van gemiddeld 400 liter transformatorolie (cat 1, PCB-vrij) 1000 liter afgewerkte olie, 200 liter met olie verontreinigd vast afval, 2000 kg olie-/water-/slibmengsel. Deze hoeveelheid is meer dan 2,5 ton gevaarlijk afval zodat aandacht behoeft te worden besteed aan mogelijkheden om de hoeveelheid gevaarlijke afvalstoffen te verminderen.

Omdat het grootste deel van het gevaarlijk afval bestaat uit het olie-/water-/slibmengsel is het reduceren van de hoeveelheid gevaarlijk afval dat vrijkomt uitsluitend mogelijk door het omlaag brengen van de reinigingsgraad van de zuiveringstechnische voorzieningen tot minder dan eenmaal per jaar. Om te zorgen dat het verontreinigd hemelwater verantwoord kan worden geloosd op het riool en de goede werking van de zuiveringstechnische voorzieningen blijft gehandhaafd is onderhoud en het ontdoen van vet-, olie- en slibafzetting noodzakelijk.

De in de inrichting ontstane bedrijfsafvalstoffen bestaan uit:

- groenafval/gft (1 ton);
- houtafval (15 ton);
- shredderafval niet brandbare fractie (25 ton);
- shredderafval brandbare fractie (12 ton); en
- bedrijfsafval, niet-gescheiden restafval (25 ton).

De hoeveelheid shredderafval ((niet-)brandbare fractie) en bedrijfsafval wat vrijkomt bij de verwerking van de geaccepteerde afvalstoffen is moeilijk te verminderen.

Het vuilpercentage van het ingezamelde/aangeboden materiaal is tot circa 0,4% van de omzet in gewicht. Van Houtum is alert op het vuilpercentage, aangezien naarmate er meer restfractie aanwezig is in de afvalstromen, de rentabiliteit van het bedrijf afneemt. Om de percentages zo laag mogelijk te houden gelden er acceptatievoorwaarden.

Gelet op het vorenstaande achten wij het voor schrijven van een onderzoek naar de preventie of het hergebruik van afvalstoffen in het kader van deze procedure niet noodzakelijk.

7.7 Veiligheid

Risico's voor de omgeving, zoals gevaar voor brand of explosie, zijn gezien de aard van de activiteiten relatief gering.

De volgende activiteiten binnen de inrichting kunnen, onder meer door ondeskundig handelen en het ontbreken van de juiste voorzieningen en maatregelen, risico's opleveren voor de omgeving:

- de opslag van gevaarlijke (afval) stoffen;
- de opslag van gasolie;
- de opslag van inflammabele vloeistoffen;
- de opslag en het gebruik van gasflessen (inclusief lpg);
- het bewerken van papier.

In onderstaande subparagrafen is per onderdeel aangegeven welke maatregelen er genomen zijn.

7.7.1 Opslag van gevaarlijke (afval)stoffen

In de vergunning moet aandacht worden besteed aan de opslag van verpakte gevaarlijke (afval)stoffen. Hiervoor waren tot nu toe criteria opgenomen in de CPR-richtlijn 15-1. De richtlijnen in de CPR-15-serie zijn nu in geactualiseerde vorm samengevoegd in een nieuwe richtlijn in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen, PGS 15.

De CPR-richtlijnen zullen geleidelijk worden vervangen door de PGS.

De PGS 15 is inmiddels gepubliceerd door het Ministerie van VROM. PGS 15 is bedoeld als referentiekader voor vergunningverlening in het kader van de Wm.

In de praktijk zal een geleidelijke overgang naar PGS 15 ontstaan, omdat vergunningen voor bestaande bedrijven nog gedurende een aantal jaren gebaseerd zullen blijven op de richtlijn CPR 15-1 t/m 15-3 waarmee, mits voldoende nageleefd, een afdoende veiligheidsniveau is gewaarborgd.

In de PGS is geregeld dat, wanneer sprake is van een uitbreidings- of oprichtingsvergunning, de PGS-richtlijn gehanteerd moet worden.

Wanneer het gaat om een revisievergunning zal steeds moeten worden vastgesteld welke maatregelen van kracht kunnen blijven en waar regels uit de PGS 15 moeten worden toegepast. Gewijzigde inzichten in risico's en benodigde voorzieningen en technische mogelijkheden tot aanpassingen binnen bestaande installaties zullen hier een rol spelen.

De nu aan de orde zijnde vergunning is een revisievergunning. In de aanvraag wordt aangegeven dat de opslag plaatsvindt conform de PGS 15. Wij hebben daarom ook de PGS 15 gehanteerd bij de voorschriften in deze vergunning. De opslag van gevaarlijke stoffen moet voldoen aan de van toepassing zijnde paragrafen uit de richtlijn PGS 15 "Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen". Voor de opslag van K3-vloeistoffen (minerale oliën/smeermiddelen) in emballage zijn gedrags- en middelvoorschriften gesteld om de gevaarsaspecten te beperken.

7.7.2 Opslag van gasolie

Het toepassingsgebied van de richtlijn PGS 30 (voorheen CPR 9-6) omvat opslaginstallaties met één of meer tanks met een gezamenlijke opslagcapaciteit van ten hoogste 150 m³ vloeibare aardolieproducten met een vlampunt van 55°C tot 100°C en is dus niet van toepassing op de opslag van bijvoorbeeld benzine (licht ontvlambaar) en petroleum (ontvlambaar) en evenmin van toepassing op de opslag in emballage. Op de opslag van gevaarlijke stoffen in emballage zijn de richtlijnen PGS 15 (voorheen CPR15-1/2/3) van toepassing. Er heeft uitsluitend een naamswijziging plaatsgevonden bij de richtlijn CPR 9-6 naar PGS 30. Wij hebben daarom aansluiting gezocht bij de opslag van aardolieproducten conform de PGS 30 en de van toepassing zijnde voorschriften opgenomen in de voorschriften.

7.7.3 Opslag incurante loodaccu's

De accubakken zijn bestand tegen het electrolyt en worden niet hoger gestapeld dan twee bakken. De ruimte waarin de accubakken worden gestald is voorzien van een vloeistofkerende vloer en voorzien van voldoende ventilatieopeningen om eventuele gassen/dampen af te voeren.

7.7.4 Opslag en gebruik van gasflessen

Van Houtum vraagt een buitenopslaglocatie aan voor zuurstof, propaan en protegon. In de PGS 15 is een hoofdstuk specifiek voor gasflessen opgenomen. Hoewel uniformiteit met de voorschriften voor verpakte gevaarlijke stoffen (hoofdstuk 3) zo veel mogelijk is nagestreefd wijken die voor de gasflessen enigszins af vanwege het specifieke karakter. Onder meer geldt dat voor de buitenopslag tegen een gevel. Voor dergelijke situaties zijn brandveiligheidseisen opgenomen. De voorschriften zijn van toepassing voor de opslag van hoeveelheden groter dan 115 liter.

7.7.5 Bewerken van papier

Binnen de inrichting wordt papier bewerkt (verkleinen en persen) en het stof dat hierbij afkomstig is wordt afgezogen middels een stofafzuiginstallatie. Door gearde toestellen en installaties toe te passen, voldoende blusmiddelen en regelmatige controle van de elektrische installaties, wordt de kans op brand- en/of explosiegevaar zo veel als mogelijk geminimaliseerd.

Binnen de inrichting zijn diverse brandbestrijdende voorzieningen aangebracht. Van Houtum heeft een groot aantal brandslangen en poederblussers geïnstalleerd. Van Houtum is in het bezit van een goedgekeurd calamiteitenplan.

7.8 Visuele hinder

De vraag of eventuele visuele hinder kan optreden komt primair aan de orde in het kader van planologische regelingen. In het kader van het geldende bestemmingsplan en de verleende bouwvergunningen zijn door de gemeente Arnhem dan ook de voornaamste eisen ter voorkoming van visuele hinder gesteld. Daarnaast blijft in het kader van vergunningverlening krachtens de Wet milieubeheer ruimte voor een aanvullende milieuhygiënische toets.

De inrichting heeft diverse opslag- en bewerkingsloodsen alsmede een kantoorgebouw en kantinevoorziening. Het terrein aan de achterzijde voorzien van een 4 meter hoge schutting en aan de zijkanten voorzien van een 2 meter hoge afscheiding. De buitenopslag van afval en bouwstoffen welke als bulk worden opgeslagen, hebben de volgende maximale hoogtes: aluminium en rvs 8 meter, ferrometalen 12 meter en gietijzer 5 meter. De maximale opslaghoogte van papierbalen in de metaal/papierverwerkingshal bedraagt 4 meter.

De bebouwing bepaalt in grote mate het aanzicht van het bedrijf, hierdoor is onzes inziens geen sprake van visuele hinder welke ontstaat door de opgeslagen afvalstoffen. Gezien de ligging van het bedrijf (industriegebied) en de voorzieningen die reeds getroffen zijn dan wel zullen worden getroffen, achten wij het stellen van voorschriften met betrekking tot beperken van visuele hinder dan ook niet noodzakelijk.

8 OVERIG TOETSINGSKADER

8.1 Besluit beheer autowrakken

Op 2 juli 2002 is het Besluit beheer autowrakken (BBA) in werking getreden. In het besluit worden autofabrikanten verplicht om een hoogwaardig inname- en verwerkingssysteem voor autowrakken op te zetten. Op grond van het besluit moeten autoproducenten ook preventieve maatregelen nemen om voertuigafval te verminderen. In de bijlage bij het Besluit beheer autowrakken is aangegeven welke voorschriften moeten worden opgenomen in milieuvergunningen voor onder andere de bewerking (demontage) van autowrakken.

Tevens is aangegeven dat uitsluitend autowrakken waarvan alle in voorschrift C.1 en C.6 van het Besluit genoemde stoffen, preparaten of andere producten zijn gedemonteerd (dus na bewerking) worden afgevoerd naar een inrichting met een shredderinstallatie.

In de acceptatievoorwaarden van Van Houtum is opgenomen dat autowrakken ontdaan moeten zijn van: "vloeistoffen, lpg-tanks, banden, e.d.". Aangezien Van Houtum als tussenhandelaar fungeert en geen bewerking uitvoert op de autowrakken is het Besluit niet rechtstreeks van toepassing. In de vergunning zijn voorschriften opgenomen, waarbij aangesloten wordt bij het Besluit beheer autowrakken. De autowrakken mogen uitsluitend geaccepteerd worden mits ze reeds ontdaan zijn van de op de overzichtslijst genoemde stoffen, preparaten en andere producten. Deze lijst is terug te vinden in bijlage I van deze vergunning. Tevens zijn nadere voorschriften opgenomen voor be- en verwerking van de reeds gedemonteerde en afgetapte autowrakken.

8.2 Besluit beheer elektrische en elektronische apparatuur

Sinds 13 augustus 2004 is het "Besluit beheer wit- en bruingoed" ingetrokken en zijn het "Besluit beheer elektrische en elektronische apparatuur" en de "Regeling beheer elektrische en elektronische apparatuur" in werking getreden. Net als het "Besluit beheer wit- en bruingoed" voorziet de nieuwe regelgeving in producentenverantwoordelijkheid voor afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (zoals wit- en bruingoed). Het nieuwe besluit en de regeling implementeren de Europese richtlijnen voor elektrische en elektronische apparatuur (richtlijn 2002/95/EG en 2002/96/EG, ook wel de RoHS en WEEE genoemd).

In deze richtlijnen is niet alleen producentenverantwoordelijkheid geregeld voor het afvalbeheer van elektrische en elektronische apparaten, maar ook het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen (zoals lood, kwik en cadmium) in deze apparatuur.

In de acceptatievoorwaarden van Van Houtum is thans opgenomen dat geen afgedankte apparatuur met PCB's, vrije asbestvezels, chloorfluorkoolwaterstoffen (CFK) of afgeleiden in het voormateriaal worden geaccepteerd. Verder worden geen koelkasten, diepvriezers, batterijen, energiezuinige lampen, buizen en PCB-houdende condensatoren van lichtarmatuur geaccepteerd.

In het Besluit beheer elektrische en elektronische apparatuur is opgenomen dat het bevoegd gezag zodanige voorschriften aan vergunningen van inrichtingen die afgedankte elektrische en elektronische apparatuur verwerken verbindt dat met ingang van 13 augustus 2005 ten minste de selectieve behandeling van materialen en onderdelen, bedoeld in bijlage II bij richtlijn nr. 2002/96, wordt gerealiseerd. De voorschriften sluiten hierbij aan.

8.3 Besluit beheer verpakkingen en papier en karton

Het Besluit beheer verpakkingen en papier en karton heeft betrekking op verpakkingen alsmede op papier en karton niet zijnde verpakkingen. Het besluit vervangt het Convenant Verpakkingen III welke 31 december 2005 is afgelopen. Net als het Convenant Verpakkingen III voorziet de nieuwe regelgeving in producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen en papier en karton. Het nieuwe besluit implementeert de Europese richtlijn voor verpakking en verpakkingsafval (richtlijn 2004/12/EG). De doelstelling van het besluit is het zo veel mogelijk terugdringen van de hoeveelheid te verwijderen verpakkingsafval, het bevorderen van het nuttig toepassen daarvan en het voorkomen van het ontstaan van zwerfafval.

In de richtlijn zijn gewichtsperscentages opgenomen voor de verschillende verpakkingsvormen die als materiaal moeten worden hergebruikt. De gescheiden inzameling en bewerking van papier en karton, alsmede metalenverpakkingen en houten verpakkingen bij het bedrijf Van Houtum dragen bij aan dit hergebruik.

8.4 Besluit luchtkwaliteit

Op 23 juni 2005 is het Besluit luchtkwaliteit 2005 (hierna te noemen Blk 2005) gepubliceerd, Staatsblad 2005, nr. 316. Dit Besluit is op 1 augustus 2005 samen met de Meetregeling luchtkwaliteit 2005 in werking getreden (Staatsblad 2005, nr. 398).

Het Blk 2005 bevat luchtkwaliteitseisen in de vorm van o.a. grenswaarden en plandrempels voor diverse verontreinigde stoffen, o.a. voor stikstofdioxide en fijn stof. De emissie aan stikstofoxiden is bij Van Houtum zo gering dat kan worden gesteld dat dit een verwaarloosbare invloed heeft op de totale stikstofoxidenimmissie. Hierdoor zullen wij ons enkel richten op de immissie van fijn stof.

Het Blk 2005 geeft met ingang van 1 januari 2005 voor fijn stof een grenswaarde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ als jaargemiddelde concentratie en $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ als 24 uursgemiddelde concentratie, waarbij geldt dat deze maximaal 35 maal per kalenderjaar mag worden overschreden.

In februari 2005 is door de Tweede Kamer het Nationaal Luchtkwaliteitsplan 2004 vastgesteld. In dit luchtkwaliteitsplan wordt naast de jaargemiddelde concentraties voor fijn stof ook ingegaan op de daggemiddelde concentraties voor fijn stof. In maart 2006 is het MNP-rapport gepubliceerd met de nieuwe inzichten in de omvang van de fijn-stofproblematiek (rapportnummer 500093003/2006).

Op grond van de laatste gewijzigde inzichten wordt afgeleid dat ter plaatse in Arnhem in de toekomst (2010) na zeezoutcorrectie wel kan worden voldaan aan de normering voor daggemiddelde concentraties (per kalenderjaar mag de daggemiddelde concentratie niet meer dan 35 dagen de norm van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ overschrijden).

In de aanvullende gegevens van de aanvraag wordt een beschrijving gegeven van de potentiële stofbronnen binnen de inrichting:

- a op- en overslag en bewerking van potentieel stuifgevoelige stoffen;
- b puntbronnen zoals afzuiginstallaties;
- c verkeer van en naar de inrichting.

De achtergrondconcentratie fijn stof (voor het vierkante kilometervak waarin Van Houtum gelegen is, toetsjaar 2006) bedraagt $24 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Op de grens van de inrichting bedraagt de fijnstofimmissieconcentratie jaargemiddeld $24 \mu\text{g}/\text{m}^3$, er is dus geen toename van het jaargemiddelde. De bijdrage op leefniveau van Van Houtum is $2 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De eis uit het Besluit luchtkwaliteit (Blk) is $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Hier wordt aan voldaan.

Het aantal dagen overschrijding van de daggemiddelde (van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) op basis van heersende achtergrond bedraagt 20 dagen. Als gevolg van de emissie van fijn stof afkomstig van Van Houtum is dit op de grens van de inrichting 22 dagen. Dit betreft een toename van twee dagen. Het BLK heeft als eis toegestaan 35 dagen overschrijding, hier wordt aan voldaan.

Wat betreft de emissie van NO_2 geldt, uitgaande dat alle dieselmotoren op de locatie voldoen aan Euro-2-norm (waarbij 5% van de NO_x als NO_2 wordt geëmitteerd, toetsjaar 2006) dan bedraagt op de grens van de inrichting de jaargemiddelde concentratie NO_2 $32 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De achtergrondconcentratie is $31 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De bijdrage van Van Houtum is $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (dit betreft worstcase, dus de maximale bijdrage). De gestelde eis in het Blk betreft het jaargemiddeld $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 . Ook aan deze eis wordt voldaan.

8.5 Vogel- en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn heeft als doel de instandhouding van alle natuurlijke in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Europese Verdrag van toepassing is. Op grond van artikel 4 worden voor de leefgebieden van in Bijlage I bij de richtlijn vermelde vogelsoorten speciale beschermingsmaatregelen getroffen, waaronder in ieder geval de aanwijzing van gebieden als speciale beschermingszone.

De Habitatrichtlijn heeft als doel bij te dragen tot het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Europese Verdrag van toepassing is. Op grond van artikel 4 van de richtlijn worden in verband met het voorkomen van bepaalde typen habitat en bepaalde inheemse diersoorten gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. Voorafgaand aan die aanwijzing vindt afstemming plaats met de Europese Commissie. In dat verband heeft Nederland een lijst van aan te wijzen gebieden voorgesteld.

Op grond van artikel 7 van de Habitatrichtlijn is artikel 6, tweede, derde en vierde lid, van de Habitatrichtlijn van toepassing op besluiten die betrekking hebben op gebieden die zijn aangewezen als speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn. Wij nemen op basis van jurisprudentie aan dat artikel 6, tweede, derde en vierde lid, van de Habitatrichtlijn ook van toepassing is op de gebieden die zijn voorgesteld bij de Europese Commissie om te worden aangewezen als speciale beschermingszone in de zin van de Habitatrichtlijn.

In artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn is bepaald dat de lidstaten passende maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van deze richtlijn, een significant effect zouden kunnen hebben.

De afstand tot aan het meest dichtbijgelegen gebied dat is aangemeld om te worden aangewezen als speciale beschermingszone in de zin van de Habitatrichtlijn bedraagt circa 1,3 kilometer. Het betreft het gebied Gelderse Poort. Verder ligt de inrichting op 2 kilometer afstand van het gebied de IJssel en 4 kilometer van het gebied de Veluwe.

De inrichting is op 1,3 kilometer afstand van het gebied de Gelderse Poort gelegen. Tussen het bedrijf en de Gelderse Poort is het industrieterrein Het Broek en Kleefse Waard gelegen. Tevens is de Pleijroute (autoweg) gelegen tussen het bedrijf en de Gelderse Poort.

Gelet op deze afstanden en op de effecten die de inrichting op de omgeving zal hebben, is het niet aannemelijk dat sprake zou kunnen zijn van storende factoren met een significant effect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Gelet op het voorgaande is er geen reden om de aangevraagde vergunning op grond van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn te weigeren.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De Nb 1998 regelt de aanwijzing en bescherming van de vogel- en habitatrichtlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden). De vogelrichtlijngebieden zijn bij aanwijzingsbesluiten als speciale beschermingszones aangewezen, de habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld doch nog niet bij besluiten aangewezen. Het voorgaande heeft tot gevolg dat de invloed van inrichtingen op vogelrichtlijngebieden niet langer in het kader van een vergunningprocedure op grond van de Wm hoeft te worden beoordeeld maar gebeurt op basis van de Nb 1998. De invloed op habitatrichtlijngebieden dient tot de formele aanwijzing nog wel in het kader van de Wm-vergunningprocedure te worden beoordeeld. Hiervoor verwijzen wij naar het vorenstaande.

9 OVERWEGINGEN NAAR AANLEIDING VAN INGEKOMEN ADVIEZEN EN BEDENKINGEN

9.1 Adviezen

Wij hebben een advies ontvangen van de gemeente Arnhem.

Bij e-mail van 27 oktober 2006 heeft de gemeente Arnhem advies gegeven op het akoestisch onderzoek, behorende bij de aanvraag van Van Houtum.

Het ingekomen advies luidt kort samengevat als volgt.

Als zonebeheerder van het gezonde industrieterrein heeft de gemeente Arnhem het akoestisch onderzoek getoetst aan het geldende zonebeheermodel. De aangevraagde geluidsruimte is akkoord bevonden en de aangevraagde bedrijfsactiviteiten passen binnen het geldende bestemmingsplan "Arnhem Noord".

9.2 Zienswijzen naar aanleiding van de ontwerpbeschikking

Naar aanleiding van de ontwerpbeschikking zijn zienswijzen ontvangen van LUMOS milieu- en energieadvies, namens de aanvrager Van Houtum.

De zienswijzen betreffen de volgende onderwerpen:

1 *Considerans 3^e alinea, blz. 14*: bij sectorplan 15 en 16 staat dat geen bewerkingen plaatsvinden aan AEEA. Er vinden wel bewerkingen plaats, te weten knippen, verkleinen en verdichten. De volgende afvalstoffen worden niet geaccepteerd vanwege de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen: televisies, radio's, dvd-spelers, computers e.d., koffiezetapparaten met asbestplaten, (draagbare) huishoudelijke apparaten zoals boormachines, tandenborstels e.d. waarin een oplaadbare accu of al dan niet oplaadbare batterijen aanwezig zijn. De overige AEEA worden wel ingezameld en er worden voorbereidingen uitgevoerd, te weten, knippen, persen en verdichten, waarna transport plaatsvindt naar een verdere verwerker, alwaar het materiaal geshredderd wordt.

2 *considerans blz. 15, sectorplan 21*: boven de tabel is aangegeven dat geen verdere bewerking plaatsvindt aan de ferro- en non-ferrometalen in de tabel. Dit is wel het geval. Alleen de ferro- en non-ferrometaalvijsels en -krullen en remblokken worden uitsluitend opgeslagen en overgeslagen.

3 *considerans blz. 16*: verzocht wordt om de zin "Het gietijzer wordt door middel van een beul verkleind" aan te vullen met "en/of met pers of schaar verkleind".

4 *considerans blz. 17, 4^e alinea*: verzocht wordt om in de zin "De reststoffen worden opgeslagen en afgevoerd voor verbranding naar een erkend verwerker" tekstueel te verduidelijken door de toevoeging van het woordje "of" tussen "verbranding" en "naar" en aan het eind van de zin na verwerker "voor hergebruik" toe te voegen.

5 *considerans blz. 21, 1^e alinea en voorschrift 4.2.3*: in de bijlage van de zienswijze is de aangepaste bodemrisico-inventarisatie gevoegd.

6 *considerans blz. 27, 2^e alinea en voorschrift 4.2.4*: Verzocht wordt de zin "verharde terreindelen worden minimaal eenmaal per dag handmatig geveegd" te vervangen door de volgende zin "verharde terreindelen worden regelmatig dan wel handmatig en/of machinaal geveegd" een en ander zoals in de aanvraag is aangegeven.

7 *considerans blz. 28, 1^e alinea en voorschrift 3.3.1*: aangegeven is dat minimale lediging van de olieafscheider tenminste jaarlijks moet plaatsvinden. Lediging vindt ongeveer 1 x per 5 jaar plaats. Jaarlijks wordt het slib verwijderd en vindt afroming plaats van het bovenste deel van de olieafscheider, waarbij de olie wordt verwijderd. Als onder lediging bovenstaande redenering wordt verstaan, kan het bedrijf hiermee instemmen. Indien volledige lediging van de olieafscheider wordt bedoeld, wordt hiertegen bezwaar gemaakt. In de Wvo-vergunning is aangegeven, dat lediging alleen noodzakelijk is als de slibvangput voor 50% gevuld is met bezinkbare bestanddelen en/of de dikte van de olielaag in de olieafscheider 15 cm bedraagt. Verzocht wordt om de considerans en het voorschrift te synchroniseren met de Wvo-vergunning.

8 *voorschrift 2.4.1*: in voorschrift 2.4.1 is aangegeven dat er contractuele afspraken gemaakt moeten worden. Met vaste leveranciers zijn contractuele afspraken gemaakt over radio-activiteit. Voor de ambulante tussenhandel (oud-ijzerinzamelaars) is dit niet mogelijk. In de acceptatievoorwaarden is opgenomen dat geen schroot met radioactieve stoffen geaccepteerd worden. Mocht bij controle blijken dat de metalen radioactief zijn dan wordt de lading alsnog niet geaccepteerd. Verzocht wordt om voor "leveranciers" het woord "vaste" toe te voegen.

9 *voorschrift 2.6.3*: verzocht wordt het voorschrift 2.6.3 tekstueel te verduidelijken door toevoeging van het woord "eigen" voor afvalstoffen. Het voorschrift heeft betrekking op het ontstaan van afvalstoffen binnen de inrichting en niet op ingezamelde afvalstoffen.

10 *voorschrift 2.9.1*: in voorschrift 2.9.1 is aangegeven dat verdere uitwerking op detailniveau dient te voldoen aan de richtlijnen van bijlage II. Het bedrijf is van mening dat het onmogelijk is om aan alle punten van de richtlijn te voldoen. Als de richtlijn als leidraad wordt gehouden, dan kan er eventueel van afgeweken worden, maar zoals het voorschrift nu geformuleerd is, is dat niet mogelijk.

11 *voorschrift 3.2.1^e*: het gehalte aan onopgeloste bestanddelen mag niet meer bedragen dan 50 mg/liter. Als er in het afvalwater een paar korrels zand aanwezig zijn, wat vaak kan voorkomen, is het al snel mogelijk dat in het specifieke monster de norm wordt overschreden. Het voorschrift is daarom moeilijk tot niet na te leven.

12 *voorschrift 3.3.4*: in voorschrift 3.3.4 is opgenomen dat voldaan moet worden aan de NEN-EN 858-1/2. De olieafscheider en slibvangers zijn bestaande afscheiders en voldoen aan de NEN 7089. Verzocht wordt om aan te sluiten bij het gestelde in de voorschriften 3.1 en 3.2 van de Wvo vergunning.

13 *voorschrift 5.1.5*: binnen het bedrijf is geen sprinklerinstallatie, dus de tekst "NEN-EN 54-1 onderdelen en automatische brandmeldinstallaties deel 1, inleiding" kan vervallen.

Hieronder gaan wij nader in op de ingebrachte zienswijzen.

Ten aanzien van de zienswijzen van LUMOS milieu- en energieadvies, namens aanvrager, merken wij het volgende op.

Ad 1

Binnen de inrichting mogen geen afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA) met gevaarlijke onderdelen worden geaccepteerd. Uit het acceptatiebeleid blijkt dat deze afvalstoffen niet worden geaccepteerd. Uitsluitend AEEA zonder gevaarlijke onderdelen worden geplet, geknipt en verdicht ten behoeve van verdere bewerking bij een shredderinstallatie bij een erkend verwerker. Het op deze manier bewerken van AEEA is de grove voorbewerking ten behoeve van verdere scheiding van de stromen en mag als doelmatig worden beschouwd. De hiervoor genoemde bewerkingsmethode is getoetst aan het gestelde in de Leidraad bij bijlage II en artikel 6.1 Europese AEEA-richtlijn, d.d. 1 mei 2006. Wij hebben de doelmatigheidstoetsing in sectorplan 15 van de considerans aangepast.

Ad 2

Wij hebben de tekst als volgt aangepast:

Van Houtum geeft in zijn aanvraag aan dat de ferro- en non-ferrometalen in onderstaande tabel worden op- en overgeslagen. Deze metalen worden tevens geperst, geknipt en verdicht.

Afval (ferro- en non-ferro) van de sloop van afgedankte voertuigen en het onderhoud van voertuigen
Metalen uit landbouw en tuinbouw
Metalen verpakkingen (inclusief gasflessen mits leeg en met verwijderde afsluiter, uit de bodem gehaalde opslagtanks voorzien van KIWA-certificaat)
Lpg-tanks (leeg, open en ontdaan van afsluiter)
Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur die geen gevaarlijke onderdelen bevat
IJzer en staalafval en non-ferroafval van de shredding van metaalhoudend afval

Ferrometalen en non-ferrometalen van mechanische afvalverwerking
Metalen (afkomstig van stedelijk afval)
Metaal afkomstig uit bouw- en sloopafval

Ferrometaalvijsel en -krullen en non-ferrometaalvijsel en -krullen en remblokken (asbestvrij) worden uitsluitend opgeslagen en overgeslagen. Hier vindt geen verdere bewerking op plaats.

Ad 3

Wij hebben de tekst aangepast met de toevoeging dat het gietijzer ook met een pers of schaar verkleind kan worden.

Ad 4

De zin "De reststoffen worden opgeslagen en afgevoerd voor verbranding naar een erkend verwerker" is vervangen door "De reststoffen worden opgeslagen en afgevoerd voor verbranding of naar een erkend verwerker voor hergebruik."

Ad 5

Uit de toetsing aan de NRB is gebleken dat er binnen de inrichting meer bodembedreigende activiteiten plaatsvinden dan zijn beschreven in de bodemrisico-inventarisatie. Binnen de inrichting vinden tevens de volgende potentieel bodembedreigende activiteiten plaats, waarbij een risico op significante bodemverontreiniging aanwezig is. Het betreft de volgende locatie c.q. activiteiten.

- 10 non-ferro opslag achterterrein (aluminium, rvs, grondvetkabels, kunststofkabels en AEEA).

Om een verwaarloosbaar risico van bodemverontreiniging conform de NRB te bereiken en te behouden vinden wij het noodzakelijk dat voor de locatie 10 een bodemrisico-inventarisatie (conform de NRB) dient te worden uitgevoerd en ter instemming aan Gedeputeerde Staten dient te worden overgelegd. Dit is voorgeschreven in voorschrift 4.2.4 van de vergunning.

In de zienswijze is een aangepaste bodemrisico-inventarisatie toegevoegd. Toetsing van deze inventarisatie heeft niet geleid tot aanpassingen in de considerans en vergunningvoorschriften. De inventarisatie is niet volledig, de locaties van de opslag van de afvalstoffen is onbekend, aangezien geen sprake meer is van de omschrijving "non-ferro opslag achterterrein" maar van drie verschillende locaties binnen de inrichting. De ligging van deze locaties is niet verstrekt in de zienswijzen. Hierdoor is aanpassing van de vergunning niet mogelijk.

Ad 6

De zin "verharde terreindelen worden minimaal eenmaal per dag handmatig geveegd" in de considerans is vervangen door de volgende zin "Om stofvorming te voorkomen, wordt het terrein regelmatig dan wel handmatig of mechanisch geveegd." zoals is aangegeven in de aanvraag. Voorschrift 4.2.4 is niet gerelateerd aan de zienswijze over het vegen van het terrein, dit beschouwen wij als een verschrijving.

Ad 7

Tekstueel is de zin aangepast naar "Om te zorgen dat het verontreinigd hemelwater verantwoord kan worden geloosd op het riool en de goede werking van de zuiveringstechnische voorzieningen blijft gehandhaafd is onderhoud en het ontdoen van vet-, olie en slibafzetting noodzakelijk."

Ad 8

In voorschrift 2.4.1 is ter verduidelijking van het voorschrift het woord "vaste" toegevoegd aan toeleveranciers.

Ad 9

Voorschrift 2.6.3 is verduidelijkt door toevoeging van het woord "eigen" voor bedrijfsafvalstoffen.

Ad 10

De gehanteerde richtlijnen dienen als leidraad beschouwd te worden. Afwijken van de richtlijn behoort tot de mogelijkheden mits dit gemotiveerd wordt aangegeven waarom wordt afgeweken. Wij hebben het voorschrift tekstueel als volgt aangepast: "Bij de verdere uitwerking op detailniveau dienen de richtlijnen in bijlage II als leidraad te worden gehanteerd. Afwijken van deze richtlijnen is mogelijk. Dit dient gemotiveerd te worden aangegeven. De detaillering dient binnen zes maanden na het in werking treden van de vergunning te zijn voltooid. Vergunninghoud(st)er moet te allen tijde handelen conform de procedures uit bijlage 11 van de aanvraag en bijlage I van de aanvullende gegevens."

Ad 11

In overleg met het waterschap hebben wij het volgende vastgesteld. De genoemde grenswaarde voor het gehalte aan onopgeloste bestanddelen is opgenomen om nadelige gevolgen voor de doelmatige werking van de gemeentelijke riolering en de zuiveringstechnische werken van het waterschap te voorkomen. Met name zandkorrels kunnen storingen in pompen en gemalen veroorzaken. Ter verwijdering van de onopgeloste bestanddelen is daarom bij Van Houtum Recycling B.V. een slibvangput en olieafscheider geïnstalleerd. Omdat verwijdering van alle onopgeloste bestanddelen met deze voorziening niet mogelijk zal zijn, is in de ontwerpvergunning ruimte geboden om maximaal 50 mg/l aan onopgeloste bestanddelen via het bedrijfsafvalwater te lozen. Uit controlemetingen van het waterschap bij Van Houtum Recycling B.V. is gebleken dat het gehalte aan onopgeloste bestanddelen tot op heden telkens onder de 50 mg/l heeft gelegen. Met de zuiveringstechnische voorzieningen die bij Van Houtum Recycling B.V. zijn geïnstalleerd, kan de gestelde grenswaarde voor onopgeloste bestanddelen van 50 mg/l dan ook worden bereikt. De in de voorschriften gestelde grenswaarde voor onopgeloste bestanddelen zal derhalve niet worden aangepast.

Ad 12

Abusievelijk is de norm voor nieuwe olieafscidders NEN-EN 858-1/2 opgenomen in de vergunning. Aangezien sprake is van een bestaande afscheider welke voldoet aan de NEN 7089 behoort deze norm in de vergunning te zijn opgenomen. Wij hebben voorschrift 3.3.4 hierop aangepast. Hierbij heeft afstemming plaatsgevonden met het gestelde in de Wvo-vergunning, namelijk dat bij vernieuwing van de afscidders voldaan moet worden aan de NEN-EN 858-1/2.

Ad 13

Vanwege het niet aanwezig zijn van een sprinklerinstallatie hebben wij het onderdeel in voorschrift 5.1.5 dat hierop betrekking heeft, laten vervallen.

10 TERMIJN VAN DE VERGUNNING

10.1 Algemeen

Ingevolge artikel 8.17, lid 2, van de Wet milieubeheer kunnen voor inrichtingen waarbinnen afvalstoffen worden op- en overgeslagen c.q. bewerkt vergunningen voor maximaal tien jaar worden verleend. Gelet op het voorgaande zal de gevraagde vergunning voor een termijn van tien jaar worden verleend.

11 CONCLUSIE

Gezien de voorgaande overwegingen kunnen wij vergunning ingevolge de Wet milieubeheer verlenen aan Van Houtum, waarbij wij in het belang van de bescherming van het milieu voorschriften verbinden aan de vergunning.

Deze voorschriften bieden in samenhang met de in de aanvraag vermelde maatregelen de grootst mogelijke bescherming tegen de nadelige gevolgen voor het milieu.

12 BESLUIT

Overwegende het hiervoor vermelde en gelet op de desbetreffende bepalingen in de Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht respectievelijk de Wet milieubeheer en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten met name het gestelde in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer en het Gelders Milieuplan 2004-2008;

HEBBEN WIJ BESLOTEN

- I Aan Van Houtum Recycling B.V. een revisievergunning te verlenen voor:
 - het inzamelen, transport, opslaan, overslaan, bewerken, knippen, sorteren en persen van ferro- en non-ferrometalen;
 - het inzamelen, transport, opslaan, overslaan, versnipperen en persen van papier en karton, inclusief papieren archiefvernietiging;
 - het opslaan, overslaan en bewerken van kabelrestanten en transformatoren;
 - het inzamelen, transport, opslaan en overslaan van incurante accu's en hout;
 - beperkte reparaties in de werkplaats;
 - wasplaats en transportactiviteiten,overeenkomstig de aanvraag en de daarbij behorende bescheiden, voor een periode van tien jaar na datum van deze vergunning.
- II De aanvraag d.d. 19 april 2006, bijlagen 2, 7 tot en met 15, 18 en 19 en de aanvullende gegevens d.d. 20 juli 2006, onderdeel uit te laten maken van de vergunning.
- III Aan de vergunning in het belang van de bescherming van het milieu de volgende beperkingen en voorschriften te verbinden.

INHOUDSOPGAVE

BEGRIPPEN- EN LITERATUURLIJST	38
1 ALGEMEEN	45
1.1 Algemeen	45
1.2 Normen	45
1.3 Terreinen en wegen	45
1.4 Diversen	46
2 AFVALSTOFFEN	47
2.1 Instructie	47
2.2 Toegestane activiteiten	47
2.3 Verbodsbepalingen	48
2.4 Acceptatie van metaal en schroot	48
2.5 Opslag en vervoer van (eigen) gevaarlijk afval	48
2.6 Scheiden en gescheiden houden van afvalstoffen	49
2.7 Rapportage	49
2.8 Stagnatie	50
2.9 Acceptatie- en verwerkingsprocedure	50
3 AFVALWATER	51
3.1 Algemeen	51
3.2 Lozingseisen	51
3.3 Voorzieningen voor lozingen met minerale olie	51
3.4 Controle	52
3.5 Analysemethoden	52
4 BODEMBESCHERMING	52
4.1 Algemeen	52
4.2 Voorzieningen en beheermaatregelen	53
4.3 Bedrijfsrioleringen	54
4.4 Bodemonderzoeken	55
5 BRANDPREVENTIE, BRANDVEILIGHEID EN BLUSMIDDELEN	55
5.1 Algemeen	55
6 DEELACTIVITEITEN	57
6.1 Wasplaats	57
6.2 Werkplaats	57
6.3 Snij- en laswerkzaamheden	58
7 ENERGIE	59
7.1 Overige inrichtingen	59
8 HEFTRUCKS	59
8.1 Algemeen	59
9 GELUID	59
9.1 Algemeen	59
9.2 Incidentele situaties	60

10	INSTALLATIES	61
10.1	Compressor	61
10.2	Gasgestookte installatie < 130 KW	62
11	LUCHT	63
11.1	Ontstoffingsinstallatie shredder	63
11.2	Diffuse stofemissie	63
11.3	Overig	64
12	OPSLAG, OVERSLAG EN BEWERKING VAN (AFVAL)STOFFEN	64
12.1	Algemeen	64
12.2	Archiefvernietiging en oud papier	64
12.3	Autowrakken	65
12.4	Ferro- en non-ferrometalen	65
12.5	Hout	66
12.6	Kabels	66
12.7	Loodaccu's	66
12.8	Transformatoren en condensatoren	67
13	OPSLAG GEVAARLIJKE (AFVAL)STOFFEN	67
13.1	Algemeen	67
13.2	Opslag van gevaarlijke (afval)stoffen in emballage (0-10 ton)	68
13.3	Opslag van K3-vloeistoffen, oliën, smeermiddelen en overige niet-gevaarlijke vloeistoffen in emballage	68
13.4	Opslag van K3-vloeistoffen (gasolie) in bovengrondse tanks (inclusief afleverinstallatie voor kleinschalig gebruik)	68
13.5	Opslag van gasflessen	68
13.6	Opslag van grond- en hulpstoffen	71

BIJLAGEN

- I **ACCEPTATIEVOORWAARDEN AUTOWRAKKEN**
- II **RICHTLIJNEN VOOR HET ACCEPTATIE EN VERWERKINGSBELEID EN AO/IC**

BEGRIPPEN- EN LITERATUURLIJST

Voor zover een norm of richtlijn (zoals DIN, NEN, CPR, SBR of BRL), waarnaar in een voorschrift of in de begrippenlijst verwezen wordt, betrekking heeft op de uitvoering van constructies, toestellen en apparaten, wordt bedoeld de vóór de datum, waarop deze vergunning is verleend, laatst uitgegeven norm of richtlijn met de daarop tot die datum uitgegeven aanvullingen of correctiebladen, tenzij in het voorschrift anders is bepaald.

Afgewerkte olie	Smeer- en systeemolie in de bijlage bij de regeling Europese afvalstoffenlijst (Eural) aangeduid met een van de afvalstoffencodes 13 01 01* tot en met 13 01 13*, 13 02 04* tot en met 13 02 08* en 13 03 01* tot en met 13 03 10*, op minerale of synthetische basis die hetzij door vermenging met andere stoffen hetzij op andere wijze onbruikbaar is geworden voor het doel waarvoor zij oorspronkelijk was bestemd.
ALARA-beginsel	Het beginsel dat met zich meebrengt dat alle technisch realiseerbare maatregelen dienen te worden getroffen teneinde een zo groot mogelijke bescherming voor het milieu te bieden, tenzij zulks, gelet op een voor de branche waartoe het bedrijf behoort redelijke kosteneffectiviteit, niet kan worden gevergd.
Bedrijfsriolering	Voorziening voor de afvoer van bedrijfsafvalwater vanuit de inrichting naar een openbaar riool of een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.
Bestaande installatie	Installatie waarvoor eerder een vergunning is verleend.
Bodembeschermende maatregel	Handeling in de vorm van controle of onderhoud van een voorziening of proces, om de kans op emissies of immissies te reduceren.
Bouwkundige kast	Een in het algemeen niet-betreedbare opslagplaats, waarvan de wanden, de afdekking of vloer deel uitmaken van de bouwkundige constructie van een gebouw.
Brandbare stof	Stof die met lucht van normale samenstelling en druk onder vuurverschijnselen blijft reageren, ook nadat de ontstekingsbron wordt weggenomen.
Brandwerendheid	De tijd uitgedrukt in minuten, gedurende welke enig bouwkundig onderdeel van een gebouw, niet zijnde een deur-, luik- of raamconstructie, zijn functie moet kunnen blijven vervullen tijdens verhitting, bepaald volgens NEN 3884. Brandwerendheid van deur-, luik- en raamconstructies: tijd uitgedrukt in minuten, gedurende welke een deur-, luik- of raamconstructie weerstand kan bieden tegen bezwijken en vlamdicht blijven in geval van brand, bepaald volgens NEN 3885.
Buitenopslag	Een aan ten minste één zijde open opslagplaats, met of zonder dak.
C.3.1	Module lassen C.3.1 uit het Werkboek milieumaatregelen metaal- en elektrische industrie.
CPR	Uitgaven van de Commissie Preventie van Rampen door Gevaarlijke Stoffen, uitgegeven door het Directoraat Generaal van de Arbeid (DGA), te verkrijgen bij SDU Uitgeverij te 's-Gravenhage.
CUR/PBV	Stichting civieltechnisch centrum uitvoering, research en regelgeving/Projectbureau Plan Bodembeschermende Voorzieningen.
CUR/PBV-aanbeveling 44	"Beoordelingscriteria van vloeistofdichte voorzieningen" (Stichting CUR, 2000).
CUR/PBV-aanbeveling 65	Ontwerp en aanleg van bodembeschermende voorzieningen (Stichting CUR, 1998)

DDA	Dienst-Doend-Ambtenaar Toezicht Straling (DDA) van de VROM-Inspectie Regio Oost. Op werkdagen tussen 8.30-17.00 uur (010) 224 44 44. Bij geen gehoor en buiten werktijd via VROM-meldkamer: (070) 383 24 25.
Diffuse emissies	Niet-gekanaliseerde emissies.
Drukvaten	Een toestel of leidinggedeelte, dat door de Dienst ST op grond van de Regels voor Toestellen Onder Druk als drukvat is geklasseerd.
EEG-kaderrichtlijn 76/767/EEG	Richtlijn van de EEG 76/767 (27 juli 1976), alsmede de daarop berustende bijzondere richtlijnen 84/525-, 84/526- en 84/527/ EEG inzake de keuring van gasflessen.
Emballage	Glazen flessen tot 5 l, kunststof flessen of vaten tot 60 l, metalen bussen tot 25 l, stalen vaten of kunststof drums tot 300 l en papieren of kunststof zakken.
Energie in de milieuvergunning	Circulaire Energie in de milieuvergunning (oktober 1999). Te bestellen bij: distributiecentrum VROM (distributienummer VROM 22721) tel. (0900) 80 52, fax (0900) 201 80 52.
Energiebesparingsplan (EBP):	Vertrouwelijk plan waarin gedetailleerd wordt aangegeven met welke maatregelen en in welke fasering een bedrijf in de komende jaren het energieverbruik zal terugdringen.
Faciliteiten	Installaties binnen een inrichting waar niet een eind- en tussenproduct wordt bewerkt of vervaardigd en die geen onderdeel zijn van het gebouw. Voorbeelden zijn een stoomketel, een persluchtcompressor of een koelinstallatie.
Feestdagen	Nieuwjaarsdag, Tweede Paasdag, Koninginnedag, Hemelvaartsdag, Tweede Pinksterdag en Eerste en Tweede Kerstdag.
Gasfles	Een voor meervoudig gebruik bestemde, cilindrische metalen drukhouder die voorzien is van één aansluiting met klep- of naaldafsluiter en een waterinhoud heeft van ten hoogste 150 l.
Gedeputeerde Staten	Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.
Geluidsgevoelige bestemmingen	Gebouwen of objecten, als aangewezen bij algemene maatregel van bestuur krachtens de artikelen 49 en 68 van de Wet geluidhinder.
Geluidsniveau in dB(A)	Het niveau van het ter plaatse optredende geluid, uitgedrukt in dB(A).
Geluidszone	In een bestemmingsplan vastgelegde zone rond een industrieterrein waarbuiten de geluidsbelasting ten gevolge van het industrieterrein niet meer dan 50 dB(A) mag bedragen.
Gevaarlijke afvalstoffen	In de Regeling Europese afvalstoffenlijst (Regeling Eural; Stb. 2002, 62) als zodanig aangewezen afvalstoffen met inachtneming van terzake voor Nederland verbindende verdragen en van besluiten van volkenrechtelijke organisaties (voorheen: chemische afvalstoffen en afgewerkte olie).
Gevaarlijke stof	Een stof die of preparaat dat bij of krachtens het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen en preparaten is ingedeeld in een categorie als bedoeld in artikel 34, tweede lid, van de Wet milieugevaarlijke stoffen.
Hittegolf	Ten minste vijf dagen achtereenvolgend waarop de maximum temperatuur 25,0°C of meer bedraagt (een zomerse dag); waarbij ten minste op drie dagen de maximum temperatuur 30,0°C of meer bedraagt (een tropische dag)

Indirecte lozingen	Lozingen via een werk op het werk van een ander.
Installaties of procesinstallaties	Het samenstel van met elkaar verbonden objecten die zijn bestemd voor het transporteren, verwerken of opslaan van stoffen. Onder objecten wordt verstaan procesvaten, (opslag) tanks, leidingen, appendages met inbegrip van randapparatuur, meet-, regel- en beveiligingsapparatuur.
ISO 14001	Mondiale norm voor milieuzorgsystemen, vastgesteld door de Algemene ISO-organisatie te Genève.
K0-vloeistoffen (zeer licht ontvlambaar)	Brandbare vloeistoffen, waarvan het kookpunt ten hoogste 308 K (35°C) en het vlampunt lager is dan 273 K (0°C).
K1-vloeistoffen (licht ontvlambaar)	Brandbare vloeistoffen met een vlampunt van 273 K (0°C) of hoger tot 294 K (21°C).
K2-vloeistoffen (ontvlambaar)	Brandbare vloeistoffen met een vlampunt gelijk aan of boven 294 K (21°C) en ten hoogste 328 K (55°C).
K3-vloeistoffen	Brandbare vloeistoffen met een vlampunt boven 328 K (55°C) en ten hoogste 373 K (100°C).
K4-vloeistoffen	Brandbare vloeistoffen met een vlampunt boven 373 K (100°C).
Keuringsdienst	Een door het bedrijf gekozen externe keuringsinstantie of eigen keuringsdienst die de installatieonderdelen keurt en na goedkeuring een zogenaamde eigen verklaring af kan geven.
KIWA	Keuringsinstituut voor waterleidingartikelen te Rijswijk Z-H.
Kleinschalige aflevering motorbrandstoffen	Met kleinschalige afleverinstallaties worden uitsluitend installaties bedoeld voor het aftanken van voertuigen die alleen binnen of ten behoeve van de inrichting gebruikt worden, zoals vrachtwagens, heftrucks en shovels. De afleverinstallatie mag niet bestemd zijn voor de verkoop van brandstoffen aan derden.
Kluis	Een in het algemeen betreedbare, bouwkundige ruimte in een gebouw die uitsluitend is bestemd voor de opslag van een beperkte hoeveelheid gevaarlijke (afval)stoffen of bestrijdingsmiddelen.
Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,T}$)	De energetische sommatie van de equivalente A-gewogen geluidsniveaus op een beoordelingspunt over een specifieke beoordelingsperiode ten gevolge van specifieke bedrijfstoestanden, zo nodig gecorrigeerd voor de aanwezigheid van impulsachtig geluid, zuivere tooncomponent of muziekgeluid.
Lekbak	Een vloeistofdichte vloer die tezamen met de aanwezige drempels en muren een vloeistofdichte bak vormt dan wel een apart gecreëerde vloeistofdichte bak van steen, beton, staal of kunststof. Een lekbak moet bestand zijn tegen de als gevolg van lekkage optredende plotselinge vloeistofdruk alsmede de inwerking van de opgeslagen vloeistoffen. Een lekbak moet zijn voorzien van een afdak voor de wering van hemelwater of een aftapmogelijkheid om het ingevallen hemelwater periodiek te laten afvloeien. Een lekbak onder een opslag moet een inhoud hebben die ten minste gelijk is aan de totale hoeveelheid erin opgeslagen vloeistoffen indien K1- en K2-vloeistoffen zijn opgeslagen en een inhoud van de grootste verpakkingseenheid, vermeerderd met 10% van de inhoud van de overige opgeslagen hoeveelheid, bij opslag van K3- of overige vloeistoffen.
Losse kast	Een niet-betreedbare opslagplaats van een lichte constructie waarvan de wanden, afdekking en vloer geen deel uitmaken van de bouwkundige constructie van een gebouw of werklokaal.

MAC-waarde	Maximum Admission Concentration. De concentratie van een stof die op de arbeidsplaats niet mag worden overschreden, uitgaande van een blootstelling gedurende acht uur per dag. De MAC-waarden zijn vastgelegd in de Nationale lijst van MAC-waarden en gebaseerd op het advies van de nationale MAC-commissie (DGA).
Maximaal geluidsniveau (L _{Amax})	Het maximaal te meten A-gewogen geluidsniveau gemeten in de meterstand "fast" gecorrigeerd met de meteocorrectieterm C _m .
M ₀ ³	Hoeveelheid stof die een volume inneemt van 1 m ³ bij een druk van 101,3 kPa en een temperatuur van 0°C, gecorrigeerd voor het eventuele gehalte aan waterdamp.
NEN-EN	Een door het Comité Européen de Normalisation opgestelde en door het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) te Delft als Nederlandse norm aanvaarde en uitgegeven norm.
NEN-normen	Bij het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) te Delft uitgegeven en te verkrijgen normbladen.
NEN 1010	Veiligheidsvoorschriften voor laagspanningsinstallaties. Deel 1: Onderwerp, toepassingsgebied en fundamentele uitgangspunten Deel 2: Termen en definities Deel 3: Algemene kenmerken Deel 4: Beschermingsmaatregelen Deel 5: Keuze en installatie van elektrisch materieel Deel 6: Inspectie Deel 7: Bepalingen voor bijzondere installaties, ruimten en terreinen
NEN 1078	Eisen en bepalingsmethoden voor huishoudelijke gasleidingsinstallaties.
NEN 2559	Onderhoud van draagbare blustoestellen
NEN 3011	Veiligheidskleuren en -tekens
NEN 3028	Eisen voor verbrandingsinstallaties.
NEN 3374	Brandweermaterieel - Watervoerende armaturen
NEN 6411	Waterbepaling van de pH.
NEN 6487	Water-titrimetrische bepaling van de concentratie aan sulfaat.
NEN 6621	Afvalwater en slib - Bepaling van het gehalte aan onopgeloste bestanddelen en de gloeirest daarvan - Gravimetrische methode
NEN-EN 54-1	Automatische brandmeldinstallaties - Deel 1: Inleiding
NEN-EN 671-1	Vaste brandblusinstallaties - Brandslangsystemen - Deel 1: Brandslanghaspels met vormvaste slang
NEN-EN 671-3	Vaste brandblusinstallaties - Brandslangsystemen - Deel 3: Onderhoud van brandslanghaspels met vormvaste slang en brandslanginstallaties met plat-oprolbare slang
NeR (Stof)categorie	Clustering van stoffen op basis van vergelijkbare fysische en/of chemische eigenschappen. Onderscheiden worden: carcinogeen, stof, stofvormige (an)organisch en (an)organisch gas- of dampvormig.
NeR	Nederlandse emissie Richtlijnen lucht, Stafbureau NeR Bilthoven (1992), zoals laatstelijk gewijzigd.
Nieuwe installatie	Installatie waarvoor niet eerder vergunning is verleend.
NPR	Nederlandse Praktijk Richtlijnen, uitgegeven door het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) te Delft.
NPR 3299	"Veilig werken bij het laden van tractiebatterijen"

NRB	Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten uitgegeven door het Informatiecentrum Milieuvergunningen te 's-Gravenhage.
Nuttige toepassing	Het gebruik van afvalstoffen of daaruit afgescheiden of bereide componenten in een andere, nuttige functie dan waarvoor ze oorspronkelijk waren bestemd.
Onbrandbaar	Stof die niet onder vuurverschijnselen reageert (zie ook onder Brandbare stof).
Openbaar riool	Voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater buiten de inrichting.
PCB-houdend	Zoals aangegeven in de Regeling verwijdering PCB's wordt hieronder verstaan: alle mengsels van PCB's, genoemd onder 1 tot en met 3, waarvan het totale gehalte groter is dan 0,5 mg/kg per congeneer: - polychloorbifenylen; - polychloorterfenylen; - monomethyltetrachloordefenylmethaan, monomethyldichloormethaan, monomethyldibroomdifenylmethaan.
PBV-verklaring vloeistofdichte voorziening	Verklaring op basis van het KIWA/PBV-document 99-02 Model Verklaring vloeistofdichte voorziening.
PGS	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen
PGS 15 (voorheen o.a. CPR 15-1)	"Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen"
PGS 30 (voorheen CPR 9-6)	"Vloeibare aardolieproducten; Opslag tot 150 m ³ van brandbare vloeistoffen met en vlammpunt van 55 tot 100° C in bovengrondse tanks."
Percolatiewater	Vloeistof die uit gestorte afvalstoffen komt of daarmee in contact is geweest.
Potentieel bodembedreigende activiteit	Elke activiteit die een risico van verontreiniging van de bodem met zich meebrengt, als gevolg van de aard van die activiteit en als gevolg van de fysische en chemische eigenschappen van de stoffen waarmee de activiteit wordt uitgevoerd. Bij het vaststellen of een activiteit potentieel bodembedreigend is worden eventuele maatregelen en voorzieningen die zijn getroffen om het risico van die activiteit uit te sluiten buiten beschouwing gelaten.
Bodemonderzoek Milieuvergunningen en BSB	Publicatie van het Ministerie van VROM, SDU uitgeverij 's-Gravenhage (1993).
Protocol	Document voor het vastleggen van gegevens ter verantwoording van verrichte handelingen.
Puntbron	Een gefixeerd punt van gekanaliseerde - en daarmee kwantificeerbare - emissies naar de lucht.
Reservoir	Een vat of een tank waarin een vloeistof bewaard wordt.
Reststoffen	De als afvalstoffen aan te merken stoffen die overblijven nadat afvalstoffen zijn be- of verwerkt.
Riolering	Voorziening voor afvoer van bedrijfsafvalwater vanuit een inrichting naar een openbaar riool.
Stuifgevoeligheid	De mate waarin een product gevoelig is voor verwaaiing. In het handboek NER worden vijf categorieën onderscheiden.

Terugverdiëntijd	De verhouding tussen het investeringsbedrag voor de maatregel na aftrek van eventuele subsidies en de jaarlijkse opbrengsten van de maatregel ten gevolge van de met de maatregel samenhangende energiebesparing en andere besparingen. In geval van een investering in een installatie voorzien van afzonderlijke energiebesparende componenten moet in plaats van het totaal investeringsbedrag worden gerekend met de meerinvestering ten opzichte van een installatie zonder de energiebesparende componenten. Voor de berekening van de financiële opbrengsten ten gevolge van de met de maatregel samenhangende energiebesparing moet worden gerekend met de op het moment van het besparingsonderzoek geldende kosten (tarieven) voor de betrokken inrichting. Er wordt geen rekening gehouden met de eventuele kosten van het (vervroegd) uit bedrijf nemen van een installatie en niet met rentekosten.
Verklaring van periodiek onderzoek	Verklaring van de Dienst ST c.q. de keuringsdienst houdende dat een installatieonderdeel bij het periodiek onderzoek in orde is bevonden.
Vgb	Verklaring van geen bezwaar, bewijs dat aan een toestel na opstelling en appendering, een nader onderzoek met voldoende resultaat is uitgevoerd.
Vlampunt	Het (onderste) vlampunt is die temperatuur waarbij nog juist boven de vloeistof met lucht een brandbaar (explosief) mengsel kan worden gevormd. Het vlampunt tot 55°C wordt bepaald volgens de methode omschreven in NEN-ISO 13736. Het vlampunt boven 55°C wordt bepaald volgens de methode van Pensky-Martens omschreven in NEN- ISO 2719.
Vloeistofdichte vloer of voorziening	Een vloer of voorziening geïnspecteerd en goedgekeurd overeenkomstig CUR/PBV-aanbeveling 44.
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten te 's-Gravenhage.
Voorlichtingsbladen	Publicaties van het Directoraat-Generaal van de Arbeid (DGA) inzake arbeidsveiligheid.
VOS	Vluchtige organische stoffen, alle koolwaterstofverbindingen met een dampspanning van > 13,3 Pa bij 25°C, met uitzondering van methaan en chloorfluorkoolwaterstoffen.
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer te 's-Gravenhage.

1 ALGEMEEN

1.1 Algemeen

1.1.1 De inrichting moet zijn ingericht en in werking zijn overeenkomstig:

- a de aanvraag d.d. 19 april 2006;
 - b de bijlagen 2, 7 tot en met 15, 18 en 19 en
 - c de aanvullende gegevens d.d. 20 juli 2006,
- tenzij de voorschriften anders bepalen.

1.1.2 Een ongewoon voorval als bedoeld in hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer moet zo spoedig mogelijk telefonisch worden gemeld aan het Milieuklachten- en informatiecentrum van de dienst Milieu en Water van de provincie Gelderland, tel. (026) 359 99 99.

1.2 Normen

1.2.1 Daar waar in de vergunningvoorschriften wordt verwezen naar normen (NEN, DIN, CPR etc.) worden de ten tijde van de vergunningverlening vigerende normen en aanvullingen bedoeld, voor zover het installaties, gebouwen en voorzieningen betreft die in de vergunningaanvraag als nieuw dan wel als aangepast worden aangemerkt (zie bijlage).

1.2.2 Ten aanzien van bestaande installaties, gebouwen en voorzieningen gelden de ten tijde van installatie, bouw en/of aanleg vigerende normen.

1.3 Terreinen en wegen

1.3.1 Bij de ingang van het terrein (nabij de weegbrug) van de inrichting moet een bord zijn geplaatst waarop duidelijk zijn vermeld:

- naam, adres en telefoonnummer van de inrichting;
- verboden toegang voor onbevoegden;
- openingstijden;
- soorten afvalstoffen die aangeboden mogen worden.

1.3.2 Binnen de inrichting moet een overzichtelijke en actuele plattegrond aanwezig zijn. Op deze plattegrond moet ten minste zijn aangegeven:

- a alle gebouwen en de installaties met hun functies;
- b alle opslagen van stoffen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken met vermelding van aard en maximale hoeveelheid.

1.3.3 De inrichting (of deel van de inrichting) moet doelmatig afgescheiden of beveiligd zijn, zodanig dat het onbelemmerd betreden ervan door onbevoegden niet mogelijk is.

1.3.4 De omheining van de inrichting dient regelmatig, doch ten minste eenmaal per maand te worden gecontroleerd op gebreken. Geconstateerde gebreken dienen zo spoedig mogelijk te worden hersteld.

1.3.5 De ingang(en) tot het terrein van de inrichting vanaf de openbare weg moet(en) worden gevormd door een afsluitbaar hek of afsluitbare deur.

1.3.6 De ingangen moeten buiten werktijd zijn gesloten, tenzij deze onder toezicht staan van een daartoe door de bedrijfsleiding aangewezen persoon.

1.3.7 Procesapparatuur, opslagtanks, leidingen en leidingondersteuning die zich aan een terreingedeelte bevinden waar gemotoriseerd verkeer plaatsvindt, moeten afdoende zijn beschermd door een vangrail of een gelijkwaardige constructie.

1.3.8 De verlichting van gebouwen en open terrein van de inrichting moet zodanig zijn uitgevoerd dat directe lichtinstraling op lichtdoorlatende openingen van woon- of slaapvertrekken, in gevels of daken van niet tot de inrichting horende woningen wordt voorkomen.

1.4 Diversen

1.4.1 Van alle onderzoeken die bij of krachtens deze vergunning zijn vereist moeten, indien geen andere termijn is aangegeven, de resultaten binnen drie maanden na uitvoering van het onderzoek aan Gedeputeerde Staten worden overgelegd. Meetrapporten moeten ten minste bevatten:

- het tijdstip van de metingen;
- de gehanteerde bemonsterings-, meet- en analysemethoden;
- de relevante bedrijfssituatie en de productieomstandigheden tijdens de metingen;
- de meet- en berekeningsresultaten;
- eventuele bijzonderheden;
- het resultaat van de toetsing aan de in deze vergunning vermelde grenswaarden;
- de maatregelen die zijn genomen indien uit het hiervoor bedoelde meet- of berekeningsresultaat blijkt dat de in deze vergunning voorgeschreven grenswaarden zijn overschreden.

1.4.2 Registers en rapporten die blijkens deze vergunning moeten worden opgesteld, moeten ten minste drie jaar binnen de inrichting worden bewaard.

1.4.3 Er moet een milieulogboek binnen de inrichting worden bijgehouden, waarin vanaf het van kracht worden van deze vergunning ten minste de volgende zaken worden opgenomen:

- de vergunning en de met (\$) gemarkeerde publicaties waar in deze vergunning naar wordt verwezen, alsmede overige relevante (milieu)vergunningen;
- de veiligheidsinformatiebladen die behoren bij de in de inrichting aanwezige gevaarlijke stoffen;
- de bewijzen, resultaten en/of bevindingen van de in deze vergunning voorgeschreven inspecties, onderzoeken, keuringen, onderhoud en/of metingen;
- de registratie van de afgevoerde (gevaarlijke) afvalstoffen, inclusief de afvalstoffen die binnen de inrichting zijn ontstaan;
- de registratie van het jaarlijks verbruik van aardgas (m³), water (in m³) en elektriciteit (in kWh);
- datum, tijdstip en alle van belang zijnde gegevens (zoals tijdsduur, aard, hoeveelheid, oorzaak en plaats) van voorgevallen incidenten die van invloed zijn op het milieu, met vermelding van de genomen maatregelen.

1.4.4 Alle bovengenoemde documenten moeten ten minste vijf jaar worden bewaard (bij keuringen tot de eerstvolgende keuring heeft plaatsgevonden). Het milieulogboek moet te allen tijde beschikbaar zijn voor inzage door een door Gedeputeerde Staten aangewezen toezichthoudend ambtenaar.

2 AFVALSTOFFEN

2.1 Instructie

2.1.1 Vergunninghoud(st)er is verplicht schriftelijke instructies aan de werknemers te verstrekken met betrekking tot de inhoud van de vergunning.

2.1.2 Vergunninghoud(st)er is verplicht alle werknemers in het bedrijf de voor een optimale afvalscheiding benodigde mondelinge en schriftelijke instructies te verstrekken. Bij deze instructies wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- de afvalstromen die binnen het bedrijf gescheiden dienen te worden ingezameld;
- de inzamelmiddelen die ter beschikking staan voor de gescheiden inzameling van de verschillende afvalstromen en de locatie van de inzamelmiddelen;
- het voorkomen van onjuist gebruik van de inzamelmiddelen;
- het gevaar van verkeerd mengen of verkeerd handelen van de afvalstoffen.

2.2 Toegestane activiteiten

2.2.1 Deze vergunning heeft uitsluitend betrekking op het op- en overslaan, be- en verwerken van de volgende afvalstoffen.

2.2.2

Afvalstof	Eural-code	Maximale opslag (ton)	Maximale overslag (ton/jaar)
Autowrakken	16 01 06	25	1000
Ferro metalen	02 01 10	10.000	130.000
	12 01 01		
	15 01 04		
	16 01 12		
	16 01 16		
	16 01 17		
	16 02 16		
	17 04 05		
	17 04 07		
	19 10 01		
	19 12 02		
	20 01 36		
	20 01 40		
Houtafval (A- en B-hout)	03 01 05	500	5000
	15 01 03		
	17 02 01		
C-hout	17 02 04		
Kabelrestanten inclusief garnituren en productafval	17 04 10	400	2000
	17 04 11		
Loodaccu's (incourant)	16 06 01	30	500
	20 01 33		
Non-ferrometalen	12 01 03	2000	12.000
	16 01 18		
	17 04 01		
	17 04 02		
	17 04 03		
	17 04 04		

	17 04 06 19 10 02 19 12 03		
Papier en karton	15 01 01 19 12 01 20 01 01	1000	10.000
PCB-vrije transformatoren en condensatoren	16 02 13 16 02 14	50	1000

- 2.2.3 De maximale opslagcapaciteit van alle afvalstoffen tezamen bedraagt 14.005 ton.
- 2.2.4 De totale verwerkingscapaciteit (exclusief de rechtstreekse overslag) van alle afvalstoffen binnen de inrichting gezamenlijk mag maximaal 161.500 ton per jaar bedragen.
- 2.2.5 De maximale hoeveelheid reststoffen die vrijkomt bij het be-/verwerken van ferro- en non-ferro metalen bedraagt circa 37 ton per jaar.
- 2.2.6 De opslag van een partij afvalstoffen is toegestaan voor een termijn van ten hoogste één jaar.
- 2.2.7 In afwijking van voorschrift 2.2.5 is de opslag van afvalstoffen waarvan de opslag wordt gevolgd door nuttige toepassing, toegestaan voor een termijn van ten hoogste drie jaar.

2.3 Verbodsbepalingen

- 2.3.1 Het is verboden gevaarlijke afvalstoffen als niet-gevaarlijk afval af te geven, indien deze gevaarlijke afvalstoffen zijn vermengd met andere afvalstoffen en/of grondstoffen met het kennelijke effect dat de concentratiegrenzen zodanig zijn gewijzigd dat de stof niet langer wordt aangemerkt als gevaarlijke afvalstof. Het is uitsluitend toegestaan deze stoffen als gevaarlijk afval te verwijderen.

2.4 Acceptatie van metaal en schroot

- 2.4.1 Om te voorkomen dat radioactief besmet afval binnenkomt, moet de Inspectierichtlijn metaal en schroot met radioactieve stoffen (VROM Inspectie, 25 februari 2003) worden gevolgd. Kort samengevat houdt dit ten minste in dat:
- a met vaste toeleveranciers contractuele afspraken moeten worden gemaakt om te voorkomen dat metalen of schroot met radioactieve stoffen worden geleverd;
 - b elke partij metaal of schroot bij binnenkomst moet worden gecontroleerd op radioactiviteit door gebruik te maken van een poortdetector;
 - c bij constatering van radioactiviteit de VROM-Inspectie Regio Oost, tel. (026) 352 84 00 en het Milieuklachten- en informatiecentrum van de provincie Gelderland, tel. (026) 359 99 99, moeten worden geïnformeerd.

2.5 Opslag en vervoer van (eigen) gevaarlijk afval

- 2.5.1 De binnen de inrichting vrijkomende gevaarlijke afvalstoffen dienen gescheiden van elkaar en andere afvalstoffen te worden verzameld en bewaard conform de scheidingsregels van het LAP, deel 1 Beleidskader, hoofdstuk 14.4.
- 2.5.2 Het verbranden dan wel het anderszins verwerken van het binnen de inrichting ontstane gevaarlijk afval is niet toegestaan.

- 2.5.3 Indien na acceptatie onverhoopt toch ongewenste gevaarlijke (afval)stoffen worden aangetroffen, dienen deze te worden opgeslagen op een voor die afvalstoffen geëigende wijze. Hiervoor dient een speciale afgebakende plaats op de inrichting te worden bestemd. Deze afvalstoffen dienen aantoonbaar (bijvoorbeeld in de administratie) zo spoedig mogelijk te worden afgevoerd naar een daartoe bevoegde be-/verwerkingsinrichting.

2.6 Scheiden en gescheiden houden van afvalstoffen

- 2.6.1 De in de volgende tabel genoemde afvalstoffen dienen gescheiden te worden gehouden van elkaar en andere afvalstoffen.

Afvalstof	Eural-code
Restanten van papiergeïsoleerde kabels	17.04.10* / 17.04.11

* gevaarlijke afvalstof in de Eural

- 2.6.2 Afvalstoffen die met inachtneming van de in deze vergunning gestelde voorschriften worden gemengd ten behoeve van:

- nuttige toepassing met hoofdgebruik brandstof;
- definitieve verwijdering door middel van verbranden;
- definitieve verwijdering door middel van storten,

dienen te worden afgegeven aan een vergunninghoud(st)er die de afvalstoffen op de daarvoor bestemde wijze be-/verwerkt of vernietigt.

- 2.6.3 Vergunninghouder is verplicht de volgende eigen bedrijfsafvalstoffen in alle gevallen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden aan te bieden dan wel zelf af te voeren:

- a oud papier en karton;
- b wit- en bruingoed;
- c gevaarlijke afvalstoffen.

2.7 Rapportage

- 2.7.1 Vergunninghoud(st)er moet jaarlijks een rapportage opstellen waarin de gegevens van de goedgekeurde AO/IC zijn verwerkt. In deze rapportage dient ten minste de volgende informatie te zijn opgenomen:

- a de hoeveelheid afvalstoffen die bij elke verwerkingsmethode is verwerkt, indien relevant uitgesplitst naar de mogelijke kwaliteiten van de te be-/verwerken of te vernietigen afvalstoffen;
- b de hoeveelheid en aard van de geproduceerde reststromen, alsmede de wijze waarop deze zijn verwijderd;
- c de maatregelen die zijn genomen dan wel zullen worden genomen om de bij de be-/verwerking of verwijdering ontstane reststromen, overeenkomstig het gestelde in artikel 10.1 van de Wm, op een zo effectief mogelijke wijze te (laten) be-/verwerken binnen de inrichting dan wel bij derden;
- d een vergelijking met de onder a, b en c genoemde resultaten van het voorgaande jaar. Hierbij dienen ontwikkelingen in de resultaten te worden toegelicht.

- 2.7.2 Het overleggen van de in voorschrift 2.7.1 onder a en b gevraagde gegevens dient per verwerkingsmethode te geschieden.

- 2.7.3 De in voorschrift 2.7.1 genoemde rapportage dient binnen drie maanden na afsluiting van het kalenderjaar te worden toegezonden aan Gedeputeerde Staten.

2.7.4 Uiterlijk 1 april van elk kalenderjaar dient een sluitende massabalans over het voorgaande jaar te worden overgelegd. In deze balans dient duidelijk onderscheid te worden gemaakt naar de aard van de stoffen. De balans dient te bevatten:

- de voorraad grondstoffen, hulpstoffen en afvalstoffen aan het begin en aan het einde van het voorafgaande jaar;
- de ontvangen hoeveelheden grondstoffen, hulpstoffen en afvalstoffen in dat jaar;
- de verwerkte hoeveelheden grondstoffen, hulpstoffen en afvalstoffen in dat jaar;
- de vrijgekomen hoeveelheden afvalstoffen in dat jaar per bron;
- de binnen de inrichting gerecyclede of hergebruikte hoeveelheden afvalstoffen;
- de afgevoerde hoeveelheden afvalstoffen, deelstromen en eindproducten (inclusief vermelding van bestemming);
- het verbruik van water en energie;
- een verklaring van de verschillen in de massabalans.

2.8 Stagnatie

2.8.1 Indien de afvoer van (gevaarlijke) afvalstoffen stagneert of dreigt te stagneren, dient vergunninghoud(st)er dit onverwijld schriftelijk te kennen te geven aan Gedeputeerde Staten. Deze mededeling dient gegevens te bevatten over de oorzaak en de (verwachte) tijdsduur van de stagnatie, alsmede de maatregelen die worden genomen om de stagnatie op te heffen respectievelijk in de toekomst te voorkomen.

2.9 Acceptatie- en verwerkingsprocedure

2.9.1 De procedures met betrekking tot het Acceptatie en Verwerkingsbeleid en de Administratieve Organisatie & Interne Controle (bijlage 11 van de aanvraag en bijlage I van de aanvullende gegevens) zijn op hoofdlijnen bij de aanvraag gevoegd. Bij de verdere uitwerking op detailniveau dienen de richtlijnen in bijlage II als leidraad te worden gehanteerd. Afwijken van deze richtlijnen is mogelijk. Dit dient gemotiveerd te worden aangegeven. De detaillering dient binnen zes maanden na het in werking treden van de vergunning te zijn voltooid. Vergunninghoud(st)er moet te allen tijde handelen conform de procedures uit bijlage 11 van de aanvraag en bijlage I van de aanvullende gegevens.

2.9.2 De acceptatievoorwaarden dienen binnen zes maanden na het in werking treden van de vergunning geactualiseerd te worden overeenkomstig het gestelde in de acceptatievoorwaarden van deze vergunning.

2.9.3 De in bijlage 11 van de aanvraag en bijlage I van de aanvullende gegevens overgelegde beschrijvingen van het Acceptatie- en Verwerkingsbeleid en de Administratieve Organisatie en de Interne Controle inclusief wijzigingen daarop, moeten gedurende de openings-tijden van het bedrijf ter inzage liggen voor de door het bevoegd gezag als zodanig aangewezen ambtenaren.

2.9.4 Wijzigingen van deze paragraaf genoemde procedures, waarbij niet wordt afgeweken van de richtlijnen zoals vastgelegd in bijlage 1 van deze vergunning, moeten op grond van artikel 8.13, eerste lid, sub g van de Wm binnen twee weken na invoering van de wijziging schriftelijk aan Gedeputeerde Staten worden medegedeeld. Hierbij moet worden vermeld:

- a de reden tot wijziging;
- b de aard van de wijziging;
- c het tijdstip waarop vergunninghouder de wijziging heeft verwezenlijkt.

- 2.9.5 Tijdens de openingstijden van de inrichting dienen de voor weging, controle en registratie ingerichte posten bezet te zijn door voor de bedoelde werkzaamheden gekwalificeerd personeel.
- 2.9.6 Binnen de inrichting moet een registratiepost aanwezig zijn. De hoeveelheid van de geaccepteerde en afgevoerde partijen afvalstoffen dient door weging te worden bepaald. De gebruikte weeginstallatie moet overeenkomstig de daarvoor geldende voorschriften van het Nederlands Meetinstituut zijn geijkt. Een rapport van de meest recente ijking moet in de inrichting aanwezig zijn.

3 AFVALWATER

3.1 Algemeen

- 3.1.1 Afvalwater mag slechts in een openbaar riool of andere voorziening voor de inzameling of het transport van afvalwater worden gebracht indien door de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid ervan:
- a de doelmatige werking niet wordt belemmerd van een openbaar riool of bij een zodanig riool behorende apparatuur; en
 - b de verwerking niet wordt belemmerd van slib, verwijderd uit een openbaar riool, of uit de bij een zodanig riool behorende apparatuur.
- 3.1.2 Gedeputeerde Staten kunnen nadere eisen stellen met betrekking tot de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid van afvalwater met het oog op de doelmatige werking, als bedoeld in voorschrift 3.1.1 onder a en de verwerking als bedoeld in voorschrift 3.1.1 onder b.

3.2 Lozingseisen

- 3.2.1 Het is verboden afvalwater in een openbaar riool te brengen dat:
- a explosiegevaar kan ontstaan;
 - b een temperatuur heeft hoger dan 30°C;
 - c een pH heeft lager dan 6,5 en hoger dan 10, bepaald volgens NEN 6411 (1981);
 - d een sulfaatgehalte heeft hoger dan 300 mg per liter, bepaald volgens NEN 6487 (1997);
 - e een gehalte aan onopgeloste bestanddelen heeft hoger dan 50 mg per liter, bepaald volgens NEN 6621(1988): C1 (1992);
 - f stankoverlast buiten de inrichting kan veroorzaken;
 - g stoffen bevat in zodanige hoeveelheden of concentraties dat deze brand- of explosiegevaar kunnen veroorzaken;
 - h stoffen bevat die verstopping of beschadiging van een riool of van de daaraan verbonden installaties kunnen veroorzaken;
 - i grove of snel bezinkende afvalstoffen bevat.

3.3 Voorzieningen voor lozingen met minerale olie

Slibvangput en olieafscheider voor lozingen met minerale olie

- 3.3.1 De slibvangput en olieafscheider moeten ten minste éénmaal per maand worden geïnspecteerd en zo dikwijls als dat voor de goede werking noodzakelijk is te worden geleidigd en ontdaan van vet-, olie- en slibafzetting.

- 3.3.2 Na elke lediging dient de olieafscheider direct volledig gevuld te worden met schoon leiding- of bronwater.
- 3.3.3 Het bewijs van de afvoer van de vet-, olie- en slibafzetting uit de slibvangput en olieafscheider door een erkende inzamelaar/verwerker dient te worden bewaard gedurende een periode van ten minste vijf jaar en op verzoek aan Gedeputeerde Staten te worden overgelegd.
- 3.3.4 Het bedrijfsafvalwater, afkomstig van de wasplaats, moet een slibvangput en olie-/benzineafscheider doorlopen. Indien de olieafscheider is geplaatst vóór 1 januari 2006 dient de combinatie van slibvangput en olieafscheider te voldoen aan het gestelde in de NEN 7089. Bij plaatsing van de olieafscheider na 1 januari 2006, alsmede na vervanging van een bestaande olieafscheider, dient de genoemde combinatie te voldoet aan het gestelde in de NEN-EN 858-1/A1 en de NEN-EN 858-2.
- 3.3.5 Op een afvoerleiding naar een slibvangput en olieafscheider mogen geen afvoerleidingen voor sanitair afvalwater en niet-verontreinigd hemelwater worden aangesloten.

3.4 Controle

- 3.4.1 Verontreinigd terreinafvalwater dient voordat lozing op het gemeentelijk riool plaatsvindt door een controlevoorziening te worden geleid, zodat te allen tijde bemonstering van dit afvalwater kan plaatsvinden. Deze voorziening dient te allen tijde goed bereikbaar en toegankelijk te zijn.

3.5 Analysemethoden

- 3.5.1 Indien vergunninghoudster een andere analysemethode wil volgen voor het bepalen van de concentratiegrenswaarde dan voorgeschreven en aantoon dat het resultaat niet significant afwijkt van de voorgeschreven analysemethode kan die methode gevolgd worden.

4 BODEMBESCHERMING

4.1 Algemeen

- 4.1.1 De opslag, het vervoer en het gebruik van bodembedreigende stoffen binnen de inrichting moet zodanig geschieden dat geen verontreiniging van de bodem optreedt.
- 4.1.2 De verpakking van vloeistoffen en vaste stoffen in emballage moet dicht zijn, geschikt voor de desbetreffende stof en voldoende sterk. De verpakking van gevaarlijke stoffen moet zijn geëtiketteerd overeenkomstig de bepalingen van het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen.
- 4.1.3 Gemorste of gelekte voor de bodem schadelijke vloeistof, moet direct worden opgenomen. Voldoende absorptiemiddelen moeten aanwezig zijn om eventuele gemorste of gelekte vloeistof op te nemen. Verontreinigd absorptiemiddel dient gescheiden van andere stoffen te worden bewaard in vloeistofdichte, goed gesloten vaatwerk en moet als gevaarlijk afval worden afgevoerd.

4.2 Voorzieningen en beheersmaatregelen

4.2.1 Ter plaatse van de onderstaande locaties* dienen bodembeschermende voorzieningen (vloeistofdicht) te zijn gerealiseerd en in stand gehouden te worden die voldoet aan het criterium "verwaarloosbaar bodemrisico" (bodemrisicocategorie A, met eindemissiescore 1), zoals gedefinieerd in de NRB:

5 wasplaats (inclusief opslag te ontmantelen trafo's en ontmanteling trafo's).

* *De nummering van vorenstaande locaties correspondeert met de nummering uit de bodemrisico-inventarisatie uit de aanvraag*

4.2.2 Ter plaatse van de onderstaande locaties* dienen bodembeschermende voorzieningen te zijn gerealiseerd en in stand gehouden te worden die minstens vloeistofkerend zijn, zoals gedefinieerd in de NRB:

2 guillotineschaar;

4 opslag olie;

7 werkplaats;

8 metaalverwerking (opslag accu's en trafokernen);

11 non-ferro opslag achterterrein (lood en zink).

* *De nummering van bovenstaande locaties correspondeert met de nummering uit de bodemrisico-inventarisatie uit de aanvraag*

4.2.3 Ter plaatse van de onderstaande locatie* dient een bodembeschermende voorziening te zijn gerealiseerd die voldoet aan verwaarloosbaar bodemrisicocategorie A, zoals gedefinieerd in de NRB:

10 non-ferro opslag achterterrein (aluminium, rvs, grondvetkabels, kunststofkabels en AEEA).

* *De nummering van bovenstaande locatie correspondeert met de nummering uit de bodemrisico-inventarisatie uit de aanvraag*

4.2.4 Uiterlijk drie maanden na het in werking treden van voorschrift 4.2.3 dient een bodemrisico inventarisatie te zijn uitgevoerd en ter instemming aan Gedeputeerde Staten te zijn overgelegd. In dit rapport dienen van de volgende activiteiten en/of locaties de bodembeschermende voorzieningen te zijn aangegeven:

- kabels opslag (grondvetkabels en kunststofkabels);
- elektrische en elektronische apparaten AEEA opslag.

4.2.5 Tijdens de bedrijfswerkzaamheden dienen de volgende bodembeschermende voorzieningen te worden toegepast waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico categorie A, zoals gedefinieerd in de NRB, wordt bereikt:

- het gebruiken van absorptiematten tijdens het aftanken van de machines (2) met dieselolie;
- het (visueel) toezicht houden ten tijde van aftanken van dieselolie.

4.2.6 Van iedere vloeistofdichte voorziening (behoudens een lekbak) moet een geldige "PBV-verklaring vloeistofdichte voorziening" in het milieulogboek worden bewaard. De verklaring moet te allen tijde beschikbaar zijn voor inzage door een door Gedeputeerde Staten aangewezen toezichthoudend ambtenaar.

4.2.7 Uiterlijk drie maanden voor het einde van de termijn waarvoor een "PBV-verklaring vloeistofdichte voorziening" geldt, moet een herkeuring plaatsvinden op vloeistofdichtheid van de voorziening, overeenkomstig de CUR/PBV-aanbeveling 44.

- 4.2.8 Indien op basis van een herkeuring blijkt dat een voorziening niet kan worden aange-merkt als een vloeistofdichte voorziening, dan moet deze binnen de door de deskundige aangegeven termijn zijn hersteld. Binnen twee maanden na herstel moet de voorziening opnieuw zijn geïnspecteerd overeenkomstig CUR/PBV-aanbeveling 44. De resultaten van de inspecties moeten worden bewaard in het milieulogboek.
- 4.2.9 Binnen zes maanden na het in werking treden van deze vergunning dient door vergunninghouder een inspectieprogramma voor de bodembeschermende voorzieningen aan Gedeputeerde Staten te worden toegezonden. In het inspectieprogramma dient het volgende te zijn uitgewerkt:
- a welke voorzieningen geïnspecteerd worden;
 - b de inspectiefrequentie;
 - c de wijze van inspectie (visueel, monsterneming, metingen etc.);
 - d welke deskundigheid daarvoor nodig is;
 - e wie voor de inspectie verantwoordelijk is;
 - f welke middelen daarvoor nodig zijn;
 - g hoe de resultaten worden gerapporteerd en geregistreerd; en
 - h welke acties bij geconstateerde onregelmatigheden zullen worden ondernomen.
- 4.2.10 Binnen zes maanden na het in werking treden van deze vergunning dient door vergunninghouder een onderhoudsprogramma voor de bodembeschermende voorzieningen aan Gedeputeerde Staten te worden toegezonden. In het onderhoudsprogramma dient het volgende te zijn uitgewerkt:
- a welke voorzieningen onderhouden worden;
 - b de onderhoudsfrequentie;
 - c waaruit het onderhoud bestaat;
 - d wie het onderhoud uitvoert;
 - e welke middelen voor het onderhoud nodig zijn;
 - f budgettering van het onderhoudsprogramma.
- 4.3 Bedrijfsrioleringen**
- 4.3.1 Binnen drie maanden na het in werking treden van deze vergunning en vervolgens elke vijf jaar dient het rioolsysteem te worden geïnspecteerd op lektheid. Hierbij dient NEN 3399/NEN 3398 te worden gehanteerd. Herkeur moet plaatsvinden overeenkomstig de termijn die door een door Gedeputeerde Staten geaccepteerde deskundige is vastgesteld op basis van deze normen.
- 4.3.2 Indien een vermoeden bestaat of blijkt dat een rioolsysteem lek is dient:
- a dit onverwijld te worden gemeld aan Gedeputeerde Staten;
 - b het betreffende deel van het rioolsysteem buiten gebruik te worden gesteld;
 - c herstel, indien dit mogelijk is, zo spoedig mogelijk te geschieden.
- 4.3.3 Het rioolsysteem, of een gedeelte daarvan, waarvan is geconstateerd dat dit niet kan worden hersteld dient zo spoedig mogelijk te worden verwijderd of vervangen.
- 4.3.4 Gelekt product in hemelwaterafvoergoten en rioolputten dient zo spoedig mogelijk met behulp van vacuümwagens of op gelijkwaardige wijze te worden verwijderd.

4.4 Bodemonderzoeken

- 4.4.1 Ter vaststelling van de kwaliteit van de bodem als referentiesituatie dient uiterlijk zes maanden na het in werking treden van deze vergunning een bodembelastingsonderzoek naar de nulsituatie te zijn uitgevoerd. De resultaten dienen uiterlijk tien maanden na het in werking treden van deze vergunning aan het bevoegd gezag te zijn overgelegd. Het onderzoek dient betrekking te hebben op plaatsen binnen de inrichting waar bodembelasting zou kunnen ontstaan en te worden uitgevoerd conform het protocol Bodemonderzoek Milieuvergunningen en BSB of een andere gelijkwaardige onderzoeksstrategie uit de NEN 5740. Monsterneming en analyse van de monsters dient te zijn uitgevoerd conform NEN 5740. De opzet van het onderzoek dient alvorens tot uitvoering wordt overgegaan te zijn overgelegd aan het bevoegd gezag.

Herhalingsbodemonderzoek

- 4.4.2 Een herhalingsonderzoek ter vaststelling van de bodemkwaliteit dient te worden uitgevoerd op aanwijzing van Gedeputeerde Staten nadat een redelijk vermoeden van bodemverontreiniging is ontstaan. Het onderzoek dient ten minste te worden uitgevoerd conform het protocol Nulsituatie/BSB-onderzoek. Gedeputeerde Staten kunnen nadere eisen stellen ten aanzien van de wijze waarop en de plaats(en) waar het onderzoek wordt uitgevoerd.
- 4.4.3 De resultaten van het in het vorige voorschrift bedoelde onderzoek dienen uiterlijk acht weken na het uitvoeren van het onderzoek aan Gedeputeerde Staten in een schriftelijke rapportage te zijn overgelegd.

Eindbodemonderzoek

- 4.4.4 Bij beëindiging van een bodembedreigende activiteit, moet ter vaststelling van de effectiviteit van bodembeschermende voorzieningen en de invloed van de bedrijfsactiviteiten op de kwaliteit van de bodem (grond en grondwater) binnen vier weken na beëindiging een eindsituatieonderzoek worden uitgevoerd. Het onderzoek dient ten minste te worden uitgevoerd conform het protocol Nulsituatie/BSB-onderzoek.
- 4.4.5 Het eindsituatieonderzoek moet worden verricht op de tijdens het nulsituatiebodemonderzoek onderzochte locaties en op alle overige locaties in de inrichting waar bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden. Het eindsituatieonderzoek moet dezelfde opzet en intensiteit hebben als het nulsituatiebodemonderzoek.
- 4.4.6 De resultaten van het eindsituatieonderzoek moeten binnen acht weken na het uitvoeren van het bodemonderzoek aan Gedeputeerde Staten in een schriftelijke rapportage zijn overgelegd. De rapportage dient tevens een vergelijking met de resultaten van het nulsituatieonderzoek te bevatten.

5 BRANDPREVENTIE, BRANDVEILIGHEID EN BLUSMIDDELEN

5.1 Algemeen

- 5.1.1 Om in geval van een calamiteit een goede bestrijding mogelijk te maken dient binnen de inrichting op een vaste goed bereikbare plaats de volgende informatie aanwezig te zijn, waarvan alle binnen de inrichting werkzame personen op de hoogte zijn:

- een overzichtelijke plattegrondtekening (maximum formaat tekening: A-3) van de inrichting met daarop vermeld (voor zover aanwezig);
 - de soort en de gemiddelde opgeslagen hoeveelheid brandbare en giftige grond-, hulp- en afvalstoffen en gassen, alsmede de locaties waar de betreffende stoffen en gassen zijn opgeslagen;
 - alle drukvaten die bij verhitting explosiegevaar opleveren;
 - alle binnen de inrichting aanwezige brandblusmiddelen;
 - een recente lijst van telefoonnummers van personen en diensten die in geval van brand en calamiteiten moeten worden gewaarschuwd, zoals provinciaal Mili-euklachten- en informatiecentrum (tel. (026) 359 99 99), brandweer, politie en bedrijfsleiding.
- 5.1.2 In geval van wijziging van de inrichting (bijvoorbeeld gewijzigde werkwijze of gebouwen of toegepaste chemicaliën e.d.) dient de plattegrondtekening direct te worden aangepast.
- 5.1.3 Binnen de inrichting dienen ten minste de op de overzichtstekening bijgevoegd bij de aanvraag (bijlage 19) aangegeven brandblusmiddelen aanwezig te zijn.
- 5.1.4 Een brandslanghaspel moet zijn uitgevoerd conform het gestelde in de norm NEN-EN 671-1. Tevens dient de watervoorziening van slanghaspels doeltreffend tegen vorst te zijn beschermd.
- 5.1.5 Blusmiddelen en toebehoren moeten voldoen aan de normen die hiervoor door de Hoofdkommissie voor Normalisatie zijn vastgesteld (onder andere de normen NEN-EN 671-3 Vaste slanghaspels; NEN 3374 Brandweermaterieel, watervoerende armaturen; NEN-EN 3-1 Brandbestrijding, draagbare blustoestellen, deel 1, etc.). Het onderhoud van draagbare blustoestellen dient te geschieden volgens het gestelde in NEN 2559.
- 5.1.6 De in de inrichting aanwezige blusmiddelen moeten onbelemmerd bereikbaar en steeds onmiddellijk bruikbaar zijn. Deze apparatuur moet jaarlijks worden gecontroleerd door een instantie die is erkend op basis van de Regeling voor de erkenning van onderhouds-bedrijven kleine blusmiddelen of een ten minste daaraan gelijkwaardige instantie en zijn voorzien van een label of sticker met daarop de laatste controledatum.
- 5.1.7 Alle deuren van brandgevaarlijke opslagen moeten zijn vrijgehouden van opslagen en obstakels.
- 5.1.8 In de inrichting geldt, met uitzondering van de kantoren en andere daartoe duidelijk aangegeven gemarkeerde plaatsen (rookplaatsen), een vuur- en rookverbod. Waar in de voorschriften sprake is van een vuur- en rookverbod moet bovendien bij iedere toegang tot de desbetreffende gebouwen en ruimten het vuur- en rookverbod zijn aangegeven met duidelijk leesbare letters, hoog ten minste 8 cm, of symbool overeenkomstig de norm NEN 3011.
- 5.1.9 De opschriften in de directe omgeving van de rookplaatsen moeten duidelijk lees- en zichtbaar zijn.

- 5.1.10 De vuurverboden zijn niet van toepassing op het verrichten van werkzaamheden waarbij vuur noodzakelijk is, mits van elk zodanig geval de verantwoordelijke bedrijfsleiding op de hoogte is en zich ervan heeft overtuigd dat deze werkzaamheden zonder gevaar kunnen geschieden, en in geval van bijzondere werkzaamheden (bijvoorbeeld door derden) ter plaatse, mits een schriftelijk bewijs (werkvergunning) van de bedrijfsleiding aanwezig is waaruit blijkt dat de werkzaamheden op dat ogenblik zijn toegelaten.
- 5.1.11 Indien werkzaamheden worden verricht aan tanks, leidingen e.d. moeten alle leidingen die met deze tanks of andere leidingen in verbinding staan, op deugdelijke wijze zijn gesloten, afgetapt en van gassen ontdaan indien genoemde tanks en leidingen e.d. brandbare dan wel explosieve stoffen bevatten.
- 5.1.12 In de inrichting mag in een open systeem geen benzine of andere vloeistof met een vlampunt lager dan 21°C als spoel- en wasvloeistof worden gebruikt.
- 5.1.13 De aarding van gebouwen en machines dient regelmatig gecontroleerd te worden.

6 DEELACTIVITEITEN

6.1 Wasplaats

- 6.1.1 Het wassen van motorvoertuigen of onderdelen daarvan met stoom of water al dan niet onder verhoogde druk mag alleen plaatsvinden op een daarvoor bestemde wasplaats.
- 6.1.2 Bij het wassen van voertuigen mag geen nevel ontstaan die zich buiten de inrichting kan verspreiden.
- 6.1.3 De vloer van een wasplaats moet vloeistofdicht zijn en bestand zijn tegen de optredende mechanische belastingen en zijn vervaardigd van onbrandbaar materiaal. Doorvoeringen van kabels en leidingen moeten vloeistofdicht zijn afgewerkt.
- 6.1.4 Oliën, vetten, modder of water mogen niet buiten de wasplaats geraken.
- 6.1.5 De vloer van een wasplaats dient afwaterend te zijn gelegd naar afvoerput(ten). De putten dienen te zijn aangesloten op de aanwezige voorzieningen (slibvangput en olieafscheider) welke weer zijn aangesloten op de bedrijfsriolering.
- 6.1.6 Afvoerputten moeten vloeistofdicht aansluiten op de vloer.

6.2 Werkplaats

- 6.2.1 Oliën, vetten, modder en regenwater van de vloer van de werkplaats mogen niet naar buiten worden geveegd of geschrobd.
- 6.2.2 In een onderhoudswerkplaats aangebrachte schrobputten moeten zijn aangesloten op de bedrijfsriolering.
- 6.2.3 In de werkplaats mogen geen grotere hoeveelheden oliën en vetten aanwezig zijn dan voor de goede gang van het werk is vereist.
- 6.2.4 De werkplaats moet op de buitenlucht worden geventileerd.

- 6.2.5 Een werkplaats moet zodanig zijn geventileerd dat ter voorkoming van brand- of explosiegevaar voldoende ventilatie is gewaarborgd om gassen of dampen die ontstaan bij lekkage of werkzaamheden af te voeren. Omtrent de wijze van ventilatie kunnen door Gedeputeerde Staten nadere eisen worden gesteld.
- 6.2.6 De verwarming van de werkplaats en van de ruimten die hiermee in directe verbinding staan of kunnen worden gebracht, mag slechts geschieden door verwarmingstoestellen waarvan de verbrandingsruimte niet in open verbinding staat of kan worden gebracht met voornoemde ruimte(n) en waarvan de delen, die in direct contact staan met bedoelde ruimte(n), geen hogere oppervlaktetemperatuur hebben dan 250°C.
- 6.2.7 In de werkplaats is het verboden:
- a open vuur aanwezig te hebben anders dan voor het verrichten van las- en slijpwerkzaamheden;
 - b vluchtige vloeistoffen, waarvan het onderste ontvlammingspunt lager dan 21°C (K1-klasse) is gelegen, te gebruiken voor reinigingsdoeleinden;
 - c afvalstoffen zoals gebruikte oliefilters, poetsdoeken en lege verfblikken anders te bewaren dan in gesloten bussen, vaten of bakken van onbrandbaar materiaal;
 - d vloeistoffen anders dan water te bewaren anders dan in vloeistofdicht vaatwerk;
 - e werkzaamheden te verrichten, waarbij vuur wordt gebruikt aan of in de onmiddellijke nabijheid van een brandstofreservoir en andere delen van een motorvoertuig die brandstof bevatten;
 - f anders dan in daartoe bestemde brandstofreservoirs van motorvoertuigen, meer dan 10 l benzine aanwezig te hebben;
 - g brandstofreservoirs van motorvoertuigen bij te vullen. De brandstofreservoirs moeten behoudens tijdens aan deze reservoirs te verrichten werkzaamheden goed zijn gesloten;
 - h reparaties aan lpg-motorvoertuigen te verrichten zonder dat de hoofdafsluiter van het lpg-reservoir gesloten is, tenzij een klep aanwezig is die de gasafvoer afsluit bij het uitschakelen van de ontsteking van het motorvoertuig.
- 6.3 Snij- en laswerkzaamheden**
- 6.3.1 Het is niet toegestaan laswerkzaamheden uit te voeren aan koper, aluminium en gietijzer.
- 6.3.2 Niet aan een vaste plaats gebonden snij- en lasapparatuur moeten buiten werktijd op een vaste plaats aanwezig zijn.
- 6.3.3 Binnen een straal van 10 m van de las- en snijwerkzaamheden mogen zich geen licht ontvlambare materialen bevinden.
- 6.3.4 De laskabelisolaties moeten regelmatig, doch ten minste éénmaal per maand, worden gecontroleerd op slijtage.
- 6.3.5 Laskabels die beschadigd zijn moeten onmiddellijk worden vervangen.
- 6.3.6 In de nabijheid van de snijbanderset (op tekening nr. 8) dient een handbrandblusser met een blusequivalent van 6 kg poeder geplaatst te worden. De handbrandblusser moet tegen weersinvloeden beschermd zijn.

7 ENERGIE

7.1 Overige inrichtingen

- 7.1.1 Van het energieverbruik aan elektriciteit, warmte (uit een distributienet), gas en andere brandstoffen (exclusief brandstoffen voor motorvoertuigen) wordt een overzichtelijke schriftelijke registratie bijgehouden, bijvoorbeeld op basis van de jaarafrekeningen van het energiebedrijf, die ten minste vijf jaar in de inrichting wordt bewaard.
- 7.1.2 Bij renovatie dan wel vervanging van (onderdelen van) installaties moet de vergunninghouder energie- en/of waterbesparende maatregelen treffen die voldoen aan het principe "stand der techniek".

8 HEFTRUCKS

8.1 Algemeen

- 8.1.1 Buiten werktijd moeten de heftrucks (diesel) worden gestald op een vaste plaats binnen de inrichting.
- 8.1.2 De verbrandingsmotor van een heftruck (diesel) moet zijn voorzien van een doelmatige geluiddemper in de uitlaat en mag alleen in werking zijn voor zover dit voor het laden, het lossen en het rijden noodzakelijk is.

9 GELUID

9.1 Algemeen

- 9.1.1 Het meten en berekenen van de geluidsniveaus en het beoordelen van de meetresultaten moet plaatsvinden overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai, uitgave 1999.
- 9.1.2 Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{A,r,LT}$ veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties, door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten, alsmede door het transportverkeer binnen de grenzen van de inrichting, mag op de onderstaande beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Immissiepunt*	Hoogte in meters	$L_{A,r,LT}$ 7.00-19.00 uur in dB(A)
MTG1:55 Woning Broekstraat	5	43
MTG2:55 Woning Broekstraat	5	31
MTG 3: 57 Dijkwoningen	11	38
CP01_A, controle punt noord-oostzijde	5	61
CP02_A, controle punt noordwestzijde	5	56
CP03_A, controle punt zuidwestzijde	5	56
CP04_A, controle punt zuidoostzijde	5	46

* de immissiepunten zijn weergegeven in bijlage 1 van het akoestisch onderzoek van d.d. 6 april 2006

- 9.1.3 Het maximale geluidsniveau L_{Amax} veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties, door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten, alsmede door het transportverkeer binnen de grenzen van de inrichting, mag op de onderstaande beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Immissiepunt*	Hoogte in meters	L_{Amax} 07.00-19.00 uur in dB(A)
MTG1:55 Woning Broekstraat	5	57 (max 04)
MTG2:55 Woning Broekstraat	5	47 (max 04)
MTG 3: 57 Dijkwoningen	11	54 (max 05)
CP01_A, controle punt noord-oostzijde	5	74 (max 04)
CP02_A, controle punt noordwestzijde	5	74 (max 04)
CP03_A, controle punt zuidwestzijde	5	70 (max 01)
CP04_A, controle punt zuidoostzijde	5	58 (max 04)

* de immissiepunten zijn weergegeven in bijlage 1 van het akoestisch onderzoek van d.d. 6 april 2006

Activiteiten max 01 t/m 03: laden en lossen schroot/metalen

Activiteit max 04: laden en lossen gietijzer

Activiteit max 05: beulen op metalen plaat

- 9.1.4 De inrichting mag in werking zijn van maandag tot en met vrijdag van 7.00 uur tot 19.00 uur. Vijftien keer mag de inrichting op zaterdag van 7.00 uur tot 19.00 uur in werking zijn. De inrichting mag niet in werking zijn op zondag en algemeen erkende feestdagen.

- 9.1.5 Maximaal vijftien keer per jaar mag worden overgewerkt tot 20.00 uur. Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en het maximale geluidsniveau L_{Amax} mogen op de onderstaande beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Immissiepunt*	Hoogte in meters	$L_{Ar,LT}$ 19.00-23.00 uur in dB(A)	L_{Amax} 19.00-23.00 uur in dB(A)
MTG1:55 Woning Broekstraat	5	36	55 (max 03)
MTG2:55 Woning Broekstraat	5	23	43 (max 03)
MTG 3: 57 Dijkwoningen	11	29	52 (max 03)
CP01_A, controle punt noord-oostzijde	5	53	70 (max 02)
CP02_A, controle punt noord-westzijde	5	47	66 (max 01)
CP03_A, controle punt zuid-westzijde	5	46	70 (max 01)
CP04_A, controle punt zuid-oostzijde	5	38	55 (max 01)

* de immissiepunten zijn weergegeven in bijlage 1 van het akoestisch onderzoek van d.d. 6 april 2006

Activiteiten max 01 t/m 03: laden en lossen schroot/metalen

Activiteit max 04: laden en lossen gietijzer

Activiteit max 05: beulen op metalen plaat

9.2 Incidentele situaties

- 9.2.1 Tijdens de zomerperiode bij een hittegolf mogen de werkzaamheden starten om 5.30 uur, hiervan uitgezonderd zijn de shredderactiviteiten.

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en het maximale geluidsniveau L_{Amax} mogen op de onderstaande beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Immissiepunt*	Hoogte in me- ters	$L_{Ar,LT}$ 23.00-07.00 uur in dB(A)	L_{Amax} 23.00-07.00 uur in dB(A)
MTG1:55_Woning Broekstraat	5	32	55 (max 03)
MTG2:55_Woning Broekstraat	5	20	43 (max 03)
MTG 3: 57_Dijkwoningen	11	26	52 (max 03)
CP01_A, controle punt noord- oostzijde	5	49	70 (max 02)
CP02_A, controle punt noord- westzijde	5	44	66 (max 01)
CP03_A, controle punt zuid- westzijde	5	41	70 (max 01)
CP04_A, controle punt zuid- oostzijde	5	35	55 (max 01)

* de immissiepunten zijn weergegeven in bijlage 1 van het akoestisch onderzoek van d.d. 6 april 2006

Activiteiten max 01 t/m 03: laden en lossen schroot/metalen

Activiteit max 04: laden en lossen gietijzer

Activiteit max 05: beulen op metalen plaat

9.2.2 Van de activiteiten genoemd in de voorschriften 9.1.4, 9.1.5 en 9.2.1 dient een logboek te worden bijgehouden waarin wordt vermeld:

- de datum waarop de activiteit(en) heeft/hebben plaatsgevonden;
- de begin- en eindtijd van deze activiteit(en);
- eventuele bijzonderheden met betrekking tot de geluidsbelasting gedurende deze activiteit(en) zoals bijvoorbeeld het in of buiten gebruik zijn van (andere) grote geluidsbronnen.

9.2.3 Binnen zes maanden na in werking treden van de vergunning moet door middel van geluidsmetingen en geluidsberekeningen aan Gedeputeerde Staten een akoestische rapportage worden voorgelegd of aan de geluidsvoorschriften wordt voldaan.

Indien niet aan de geluidsvoorschriften wordt voldaan moet het rapport in ieder geval een plan bevatten waarin wordt aangegeven op welke wijze wel aan de geluidsvoorschriften zal worden voldaan. Het plan moet ten minste bevatten:

- maatregelen en te behalen reductie per maatregel;
- geschatte uitvoeringstermijn en kosten per maatregel;
- inzicht in mogelijke neveneffecten per maatregel, bijvoorbeeld energieverbruik, waterverbruik of visuele hinder.

10 INSTALLATIES

10.1 Compressor

10.1.1 Het drukvat moet geschikt zijn voor de druk en temperatuur, waaronder het in werking zal worden gebracht, alsmede voor de stoffen waarmee het in aanraking komt.

10.1.2 Het drukvat moet voorzien zijn van een CE-keurmerk.

10.1.3 Van de toe te passen appendages moet zijn aangetoond dat ze geschikt zijn voor de maximale bedrijfsdruk. De appendages moeten zijn gecontroleerd op goede werking.

10.1.4 Het drukvat moet op betrouwbare ondersteuning zijn opgesteld en indien verschuiven of kantelen van het toestel is te duchten, voldoende zijn vastgezet. Het drukvat moet zodanig zijn opgesteld dat het aan alle zijden bereikbaar is.

10.1.5 Leidingen en appendages behorende bij het drukvat dienen regelmatig gecontroleerd te worden op lekkages. Lekkende leidingen en/of appendages dienen direct te worden gerepareerd, zodat drukverliezen zo veel mogelijk worden voorkomen.

10.2 Gasgestookte installatie < 130 KW

10.2.1 De aardgasgestookte installatie moet zijn uitgevoerd overeenkomstig de Model Aansluitvoorwaarden Gas van EnergieNed.

10.2.2 De aardgasgestookte installatie moet voldoen aan de CE-keuringseisen, voor zover deze betrekking hebben op de beveiliging, de ontsteking en het ontwijken van gas en moet rechtmatig zijn voorzien van het CE-keurmerk.

10.2.3 De aardgasgestookte installatie moet zo zijn afgesteld dat een optimale verbranding plaatsvindt.

10.2.4 De aardgasgestookte installatie moet ten minste eenmaal per jaar worden onderhouden en gecontroleerd op afstelling door een erkende gastechnische installateur, waarborginstallateur, fabrikant of leverancier.

10.2.5 De aardgasgestookte installatie en de ruimte waarin deze installatie is opgesteld moeten voldoen aan de eisen gesteld in NEN 1078; een gasinstallatie die is geplaatst vóór 1 juli 1997 moet ten minste voldoen aan de "Richtlijnen bestaande Installaties" van de Koninklijke Vereniging van Gasfabrikanten in Nederland (KVGN), uitgave 1977.

10.2.6 Het verbrandingsgasafvoersysteem voor de installatie moet voldoen aan de eisen voor het verbrandingsgasafvoersysteem gesteld in NEN 1078. De uitmonding van het verbrandingsgasafvoersysteem moet zodanig zijn gesitueerd dat een afdoende verspreiding van de gassen is gewaarborgd, zonder dat hinder buiten de inrichting wordt veroorzaakt.

10.2.7 Het verbrandingsgasafvoersysteem moet zo vaak als nodig is inwendig worden gereinigd. Bij het reinigen moet worden voorkomen dat roet of ander vuil zich buiten de inrichting kan verspreiden.

10.2.8 Doorvoeringen van rookgaskanalen door een wand, gevel, vloer of dak moeten zo zijn geconstrueerd dat warmte-isolatie en brandwerendheid zijn verzekerd.

10.2.9 Een ruimteverwarmingstoestel dat niet is aangesloten op een verbrandingsgasafvoersysteem moet zodanig zijn opgesteld dat de ontwijkende verbrandingsgassen geen brand kunnen veroorzaken. De verbrandingsgassen mogen de goede werking van het ruimteverwarmingstoestel niet verhinderen en mogen buiten de inrichting geen overlast veroorzaken.

10.2.10 Een ruimteverwarmingstoestel moet tegen uitstroming van onverbrand gas zijn beveiligd.

- 10.2.11 Een ruimteverwarmingstoestel met een geforceerd luchtcirculatiesysteem moet zodanig zijn beveiligd dat de brandstof toevoer naar de brander(s) automatisch wordt afgesloten indien de luchtcirculatie wordt onderbroken. De vloer rondom een ruimteverwarmingstoestel moet, tot ten minste 2 m vanuit het toestel gemeten, worden vrijgehouden van brandbare stoffen.

11 LUCHT

11.1 Ontstoffingsinstallatie shredder

- 11.1.1 Doekenfilters dienen te zijn voorzien van drukverschilaanwijzing en alarmering.
- 11.1.2 De filterdoeken van de doekenfilterinstallatie moeten gemakkelijk toegankelijk en controleerbaar zijn.
- 11.1.3 Het afgescheiden stof moet worden verzameld zonder dat de goede werking van de installatie wordt verstoord; de afvoer van het afgescheiden stof moet geschieden zonder dat dit zich in de omgeving kan verspreiden.
- 11.1.4 De in de inrichting aanwezige doekfilterinstallaties moeten in goede staat van onderhoud verkeren, periodiek worden gecontroleerd en schoongemaakt. Versleten of beschadigde filterdoeken moeten onmiddellijk worden uitgeschakeld of vervangen. Er moeten voldoende reservefilterdoeken aanwezig zijn. De resultaten van de controles moeten in het milieulogboek worden vastgelegd.
- 11.1.5 De doekfilterinstallaties voor brandbare stoffen moeten voorzien zijn van doelmatige explosie-ontlastvoorzieningen. Deze voorzieningen dienen te zijn ontworpen volgens VDI 3673 of gelijkwaardige eisen en dienen regelmatig op de goede werking te worden gecontroleerd.

11.2 Diffuse stofemissie

- 11.2.1 Buiten de inrichting mag zich als gevolg van bedrijfsactiviteiten geen visueel waarneembare stofverspreiding optreden.
- 11.2.2 Alle activiteiten binnen de inrichting moeten op een zodanige wijze plaatsvinden dat hierdoor geen stofhinder buiten de inrichting kan optreden of zwerfvuil buiten de inrichting kan geraken.
- 11.2.3 Het buitenterrein van de inrichting moet, zo vaak als nodig is, worden geveegd. De frequentie moet zodanig worden gekozen dat uitdroging en verpoedering van zand, stof en ander fijnkorrelig materiaal wordt voorkomen.
- 11.2.4 Opslag van stuifgevoelig materiaal moet gebeuren in speciaal daarvoor bestemde opslagplaatsen.
- 11.2.5 Ter voorkoming van het verstuiven van de op het terrein van de inrichting aanwezige opgeslagen stuifgevoelige materialen moeten, zodra de weersomstandigheden daartoe aanleiding geven, maatregelen worden genomen zoals bijvoorbeeld de sproei-installatie voor het bevochtigen van de stuifgevoelige materialen.

- 11.2.6 Het overslaan in de openlucht van stuifgevoelige stoffen van de klasse S4 geldt dat het niet mag plaatsvinden indien de windsnelheid groter is dan 20 m/s.
- 11.2.7 Om de windsnelheid en de windrichting te kunnen meten dient in de inrichting een goed functionerende windsnelheidsmeter en een windrichtingswijzer aanwezig te zijn.
- 11.2.8 Bij het verladen met een gripper mag de valhoogte van het materiaal niet meer dan 1 meter bedragen.
- 11.2.9 Transportmiddelen met stuifgevoelige materialen moeten, teneinde stofverspreiding buiten de inrichting te voorkomen, zo nodig zijn voorzien van goed sluitende afdekkingsmiddelen en/of voor het verlaten van de inrichting zodanig zijn gereinigd dat geen resten van deze stoffen van de vrachtwagens kunnen verwaaien.

11.3 Overig

- 11.3.1 Een stooktoestel, de opstellingsruimte en de afvoer van de rookgassen moet voldoen aan NEN 1078 en NEN 3028.
- 11.3.2 Een stooktoestel moet voldoen aan de CE- en NO_x-typegoedkeuringseisen en moet rechtmatig zijn voorzien van een CE-markering en het NO_x-typegoedkeuring.
- 11.3.3 Een stooktoestel moet regelmatig en vakkundig worden onderhouden, afgesteld en zo vaak als nodig is, maar ten minste eenmaal per jaar worden gereinigd, zonder dat roet/stof of ander vuil zich daarbij buiten de inrichting kan verspreiden.
- 11.3.4 Verbrandingsmotoren (diesel) van vorkheftrucks en kranen moeten zodanig zijn afgesteld dat de uitlaatgassen nagenoeg roet- en rookloos zijn.

12 OPSLAG, OVERSLAG EN BEWERKING VAN (AFVAL)STOFFEN

12.1 Algemeen

- 12.1.1 Het op- en overslaan en sorteren van buiten de inrichting afkomstige afvalstoffen mag alleen plaatsvinden op de daarvoor ingerichte en bestemde terreingedeelten.
- 12.1.2 De vergunninghoudster is verplicht de gescheiden aangeboden fracties en de tijdens de bewerking afgescheiden afval- en productstromen die afzonderlijk moeten worden bewerkt, gescheiden te houden en gescheiden op te slaan.
- 12.1.3 Voor de volgende afvalstoffen gelden maximale opslaghoogten:
- papierballen (uitsluitend inpandig), maximaal 4 meter;
 - ferrometalen, maximaal 12 meter;
 - aluminium en RVS, maximaal 8 meter; en
 - gietijzer, maximaal 5 meter.

12.2 Archiefvernietiging en oud papier

- 12.2.1 Papier dat nog niet samengeperst is tot papierbaal moet worden opgeslagen in gesloten containers, gesloten ruimten of met netten dan wel zeilen afgedekte open containers.

- 12.2.2 Het sorteren en emballeren van papier moet plaatsvinden in een goed afgesloten ruimte.
- 12.2.3 Transport van papier moet plaatsvinden in gesloten containers of vrachtwagens; indien het transport plaatsvindt in open containers moeten deze doelmatig zijn afgedekt.
- 12.2.4 Papier dat zich buiten de inrichting heeft verspreid dient zo spoedig mogelijk doch ten minste aan het einde van elke werkdag te worden opgeruimd.

12.3 Autowrakken

- 12.3.1 In de inrichting mogen uitsluitend autowrakken worden opgeslagen die reeds zijn afgetapt en gedemonteerd conform bijlage I.
- 12.3.2 Het is niet toegestaan een autowrak op een zodanige wijze te pletten, knippen of anderszins mechanisch te verkleinen dat de identiteit en de inhoud daarvan niet meer herkenbaar is.
- 12.3.3 Autowrakken dienen zo spoedig mogelijk (twee containers) afgevoerd te worden naar een inrichting met een shredderinstallatie, waarin autowrakken kunnen worden verwerkt.

12.4 Ferro- en non-ferrometalen

Acceptatie en inspectie

- 12.4.1 Elke aangevoerde partij schroot, ferro- en non-ferrometalen moet visueel worden gecontroleerd op de aanwezigheid van vaste en vloeibare (afval)stoffen en voorwerpen die bepalend zijn voor het al dan niet accepteren van de betreffende partij dan wel voor de wijze waarop de betreffende afvalstoffen binnen de inrichting moeten worden behandeld.
- 12.4.2 Met ingang van 13 augustus 2005 mogen afgedankte elektrische en elektronische apparatuur pas geaccepteerd worden als zij ten minste van de stoffen, preparaten en onderdelen ontdaan zijn zoals genoemd in bijlage I van het Besluit beheer elektrische en elektronische apparaten.
- 12.4.3 Emballage, vaten, tanks en alle andere voorwerpen waarin milieuschadelijke stoffen anders dan ferro- dan wel non-ferromaterialen aanwezig zijn of zijn geweest, mogen slechts worden geaccepteerd wanneer deze gelegeerd en gereinigd zijn. Aan de buitenzijde vervuilde emballage, vaten, tanks en andere voorwerpen mogen uitsluitend binnen een bedrijfsgebouw of onder een overkapping worden opgeslagen. Voor tanks waarin aardolieproducten opgeslagen zijn geweest, geldt dat deze vergezeld moeten gaan van een certificaat waarin is aangegeven dat reiniging en verwijdering zijn uitgevoerd door een door het KIWA erkende instelling.
- 12.4.4 Vaten afkomstig van de chemische industrie mogen alleen worden geaccepteerd met een certificaat van volledige reiniging. Het bewijs van reiniging moet te allen tijde beschikbaar zijn voor inzage door een door Gedeputeerde Staten aangewezen toezichthoudend ambtenaar.

Opslag van metaalbewerkingsafval

- 12.4.5 Metaalafvalstoffen die olie, vetten of chemicaliën bevatten dienen te worden opgeslagen in vloeistofdichte, olie- en chemicaliën bestendige bakken, voorzien van roosters boven lekbakken. De opslagplaats dient tegen inregenen beschermd te zijn.

Het bewerken van schroot (ferro- en non-ferrometalen)

- 12.4.6 Binnen een straal van 10 meter van snijwerkzaamheden mogen zich geen licht ontvlambare stoffen c.q. materialen aanwezig bevinden.
- 12.4.7 Bij het (hydraulische) knippen van metalen moeten zodanige voorzieningen aan de schaar zijn aangebracht dat geen metaaldelen kunnen wegspringen.
- 12.4.8 Het is verboden schroot alsmede ferro- en non-ferrometalen (met uitzondering van gietijzer) te persen, te pletten of deze op een andere wijze qua volume te verkleinen door hierop met behulp van de mobiele kraan gewichten te laten vallen.

12.5 Hout

- 12.5.1 De opslag van verontreinigd hout (C-hout) dient tegen inregenen te zijn beschermd.

12.6 Kabels

- 12.6.1 Papiergeïsoleerde kabelreststoffen moeten apart worden opgeslagen van andere kabelreststoffen en garnituren om zo veel mogelijk hergebruik te bevorderen.
- 12.6.2 Het is niet toegestaan papier- en kunststofgeïsoleerde kabelreststoffen en garnituren door middel van afbranden te scheiden in metaal- en restfracties.
- 12.6.3 Oliegedrukkabels mogen niet worden geaccepteerd.

12.7 Loodaccu's

- 12.7.1 Accu's mogen niet worden bewerkt. Onder bewerken wordt mede verstaan het aftappen of op een andere wijze uit de accu verwijderen van het aanwezige accuzuur.
- 12.7.2 De totale hoeveelheid accu's binnen de inrichting mag niet meer bedragen dan 30 ton. Het is niet toegestaan meer dan twee accubakken op elkaar te stapelen.
- 12.7.3 Accu's moeten zorgvuldig rechtstandig worden bewaard in vloeistofdichte zuurbestendige kunststof accubakken (of andere gelijkwaardige voorziening). De accu's mogen niet hoger worden gestapeld dan de bovenrand van de accubak.
- 12.7.4 In de directe omgeving van de opslag van accu's moeten voldoende neutraliserende middelen aanwezig zijn (per ton opgeslagen accu's dient 10 kg natriumcarbonaat aanwezig te zijn).
- 12.7.5 Gebruikte neutralisatie- en absorptiemiddelen moeten als gevaarlijk afval in de zin van de Wet milieubeheer worden behandeld en afgevoerd.
- 12.7.6 De opslag van accu's dient plaats te vinden in een speciale ruimte of in een speciaal voor dit doel bestemd gedeelte van het gebouw en dient als zodanig te zijn gemarkeerd.

12.7.7 Indien er geen fysieke scheiding bestaat tussen de opslag van accu's en de overige activiteiten in dezelfde ruimte dient een strook van 2 meter te worden vrijgehouden tussen de accuopslag en de overige activiteiten.

12.7.8 Indien de opslag van accu's in een gebouw plaatsvindt, dient een adequate ventilatie (natuurlijke of mechanische) aanwezig te zijn. Deze ventilatie moet een zodanige capaciteit hebben dat alle schadelijke of hinderlijke gassen en dampen, die vrij kunnen komen bij de opslag en verlading van accu's, worden verwijderd.

12.8 Transformatoren en condensatoren

12.8.1 Binnen de inrichting mogen uitsluitend transformatoren en condensatoren worden bewerkt waarvan het PCB-gehalte van de aanwezige vloeistof (inclusief hangolie) lager is dan 0,5 mg/kg per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180. Dit betreffen pcb-vrije transformatoren.

12.8.2 Van elke aangevoerde partij transformatoren/condensatoren dient, door middel van de acceptatie- en verwerkingsprocedure voor pcb-vrije transformatoren/condensatoren, aannemelijk gemaakt te worden dat het pcb-vrije transformatoren/condensatoren betreffen. Dit dient geregistreerd te worden in het milieulogboek.

Opslag en bewerking pcb-vrije transformatoren/condensatoren

12.8.3 De pcb-vrije transformatoren welke voorzien zijn van afgewerkte olie dienen te worden afgetapt boven een vloeistofdichte vloer. De afgewerkte olie dient als gevaarlijk afval te worden afgevoerd naar een erkend verwerker.

12.8.4 De transformatoren/condensatoren dienen, na aftapping van de aanwezige afgewerkte olie of bij uitsluitend aanwezige hangolie, zo lang als nodig boven een lekbak te staan zodat deze compleet zijn uitgelekt. De olie of emulsie dient apart te worden opgevangen, alvorens bewerking van de transformator/condensator mag plaatsvinden.

12.8.5 De be- en verwerkingscapaciteit van pcb-vrije transformatoren en condensatoren bedraagt op jaarbasis 1000 ton.

12.8.6 Het vrijkomende gevaarlijk afval van de bewerking van de pcb-vrije transformatoren / condensatoren (afgewerkte olie, kunststof en hout) dient gescheiden te worden opgeslagen van het niet-gevaarlijke bedrijfsafval.

13 OPSLAG GEVAARLIJKE (AFVAL)STOFFEN

13.1 Algemeen

13.1.1 Het vullen van tanks en vaten moet onder zodanige controle geschieden dat overvullen en overlopen is uitgesloten. De vulling mag ten hoogste 90% van de nominale inhoud bedragen.

13.1.2 Slangen en hulpmiddelen moeten:

- a bestand zijn tegen de stoffen waarmee ze in aanraking komen;
- b geschikt zijn voor de condities waaronder ze worden gebruikt;

- c een barstdruk hebben van ten minste tweemaal de hoogst voorkomende werkdruk tenzij in deze vergunning anders is voorgeschreven;
- d ten minste eenmaal per maand visueel worden geïnspecteerd en ten minste eenmaal per jaar worden beproefd bij een druk van ten minste eenmaal de ontwerpdruk.

13.2 Opslag van gevaarlijke (afval)stoffen in emballage (0-10 ton)

- 13.2.1 De opslag van gevaarlijke (afval)stoffen dient te voldoen aan het gestelde in hoofdstuk 3 (voor zover er achter het voorschrift in de PGS Wm vermeld is) en 10 van de PGS 15 \$ van juni 2005.

13.3 Opslag van K3-vloeistoffen, oliën, smeermiddelen en overige niet-gevaarlijke vloeistoffen in emballage

- 13.3.1 K3-vloeistoffen, oliën, smeermiddelen en overige niet-gevaarlijke vloeistoffen in emballage moeten zijn geplaatst in een vloeistofdichte lekbak met een inhoud ten minste gelijk aan de inhoud van de grootste emballage vermeerderd met 10% van de gezamenlijke inhoud van de overige in de bak geplaatste emballage. Er dienen dusdanige voorzieningen te zijn getroffen waardoor geen regenwater in de vloeistofdichte bak kan geraken.

- 13.3.2 Indien de emballage bestemd is tot het aftappen van vloeistoffen moeten vloeistofdichte lekbakken onder het aftappunt worden geplaatst.

13.4 Opslag van K3-vloeistoffen (gasolie) in bovengrondse tanks (inclusief afleverinstallatie voor kleinschalig gebruik)

- 13.4.1 Een tank met een inhoud van ten hoogste 5000 liter kan zonder vulleiding met overvulbeveiliging zijn uitgevoerd. Deze tanks moeten worden gevuld met een vulpistool dat is voorzien van een automatisch afslagmechanisme. Het pistool waarmee de tank wordt gevuld mag niet zijn voorzien van een vastzetmechanisme.

- 13.4.2 De opslag moet voldoen aan het gestelde in de volgende voorschriften van de richtlijn PGS 30 \$:

- 4.1.1 en 4.1.2;
- 4.1.2.1 tot en met 4.1.2.3;
- 4.1.3 tot en met 4.1.6;
- 4.2.1 tot en met 4.2.14;
- 4.3.1 tot en met 4.3.12;
- 4.4.1 tot en met 4.4.8;
- 4.5.1 tot en met 4.5.9;
- 4.5.11;
- 4.6.1 tot en met 4.6.7.

13.5 Opslag van gasflessen

Algemeen

- 13.5.1 De voorschriften in deze paragraaf zijn van toepassing op de opslag van gevulde als lege gasflessen voor zuurstof, propaan en protegon.

13.5.2 Gasflessen moeten duidelijk leesbaar en duurzaam (door inslagen of etiketten) de volgende opschriften dragen:

- het UN-nummer en de juiste vervoersnaam van het gas(mengsel);
- het gevaarsetiket zoals voorgeschreven in het VLG/ADR. Bij gasflessen mag dit etiket aangebracht zijn op het niet-cilindrische deel (schouder) van de fles. Etiketten mogen elkaar gedeeltelijk overlappen;
- datum (jaar) van het volgende periodieke onderzoek.

Voor samengeperste gassen moet bovendien zijn aangegeven:

- beproevingsdruk in bar;
- de lege massa in kg;
- de bedrijfsdruk in bar.

Voor vloeibaar gemaakte gassen:

- de beproevingsdruk in bar;
- de waterinhoud in liters;
- de lege massa in kg;
- de maximale vulmassa en de eigen massa van de houder met uitrustingsdelen of de bruto massa, alles in kg.

13.5.3 Gasflessen, waarvan de gezamenlijke waterinhoud meer bedraagt dan 115 liter moeten, met uitzondering van werkvoorraden, op een laskar geplaatste gasflessen of gasflessen die zijn aangesloten aan een verzamelleiding worden opgeslagen in een daarvoor bestemde opslagvoorziening. In een opslagvoorziening mogen geen andere goederen aanwezig zijn die voor het beheer van de gasflessen niet functioneel zijn.

13.5.4 Gasflessen moeten zijn voorzien van de vereiste ADR-gevaarsetiketten.

13.5.5 Indien opslag van gasflessen plaatsvindt tegen de gevel van een tot het bedrijf behorend gebouw dient dat deel van de wand en de wand tot maximaal 4 m boven de gasflessen een brandwerendheid van ten minste 60 minuten te bezitten.

13.5.6 In afwijking van voorschrift 13.5.5 gelden de volgende afstanden van de opslagvoorziening tot de inrichtingsgrens of tot bouwwerken die tot de inrichting behoren dan wel andere brandbare objecten.

Indien de totale waterinhoud van de opgeslagen gasflessen minder dan 2500 liter bedraagt, moet de afstand tot de inrichtingsgrens ten minste bedragen:

- 3 m indien geen brandwerende wand wordt toegepast;
- 1 m indien een brandwerende wand met WBDBO van ten minste 30 minuten wordt toegepast;
- 0 m indien een brandwerende wand met een WBDBO van ten minste 60 minuten wordt toegepast.

Indien de totale waterinhoud van de opgeslagen gasflessen minder dan 2500 liter bedraagt, moet de afstand tot bouwwerken die tot de inrichting behoren dan wel andere brandbare objecten ten minste bedragen:

- 5 m indien geen brandwerende wand wordt toegepast;
- 3 m indien een brandwerende wand met WBDBO van ten minste 30 minuten wordt toegepast;
- 0 m indien een brandwerende wand met een WBDBO van ten minste 60 minuten wordt toegepast.

- 13.5.7 Gasflessen moeten door vastzetten of anderszins tegen omvallen zijn beschermd.
- 13.5.8 De vloer van de opslagvoorziening mag niet lager zijn gelegen dan de omliggende vloer, van aangrenzende ruimten of van het omringende maaiveld. Deze vloer moet vlak zijn en zijn vervaardigd van onbrandbaar materiaal. Bij een open opslagvoorziening moet deze afwaterend zijn uitgevoerd. De vloer moet zodanig zijn uitgevoerd dat zich onder de vloer geen gas kan verzamelen.
- 13.5.9 Gasflessen waarvan de herkeurtermijn (periodiek onderzoek) is verstreken mogen niet binnen de inrichting aanwezig zijn.
- 13.5.10 In een opslagvoorziening mogen geen afsluiters worden geopend. Aan de buitenzijde van de opslagplaats moet op daartoe geschikte plaatsen met betrekking tot dit verbod met duidelijk leesbare letters, hoog ten minste 5 cm, het opschrift zijn aangebracht: "OPENEN VAN AFSLUITERS VAN GASFLESSEN VERBODEN" overeenkomstig NEN 3011. Het is echter toegestaan dat in combinatie met opslag, gasflessen via een verbinding met vaste leidingen zijn gekoppeld aan een installatie waar deze gassen worden toegepast. Het hiervoor genoemde verbod tot openen van afsluiters geldt niet voor deze gasflessen.
- 13.5.11 Het stapelen van gasflessen is alleen toegestaan indien de constructie van de gasflessen hierin voorziet. Bij het stapelen in staande toestand mogen niet meer dan drie lagen gasflessen op elkaar zijn geplaatst, behoudens wanneer gebruik wordt gemaakt van pallets die een hogere stapeling toestaan. Het is verboden gasflessen die zijn gevuld met een giftig of brandbaar gas dat tot vloeistof is verdicht of in vloeistof is opgelost, in liggende toestand te stapelen.
- 13.5.12 Gasflessen met gassen met gelijksoortige gevaarseigenschappen moeten bij elkaar worden opgeslagen.
- 13.5.13 Zichtbaar beschadigde of lekkende gasflessen moeten apart gezet worden op een locatie waar het uitstromende gas zo weinig mogelijk gevaar oplevert.
- 13.5.14 Natuurlijke ventilatie moet steeds zijn gewaarborgd. Een eventueel dak moet van onbrandbaar materiaal zijn vervaardigd en zodanig zijn uitgevoerd dat eventueel vrijgekomen gassen zich daaronder niet kunnen ophopen.
- 13.5.15 In situaties waarin gevaar bestaat op beschadiging van gasflessen ten gevolge van frequente voertuigbewegingen moet dat deel van de opslagvoorziening waar frequente voertuigbewegingen plaatsvinden zijn voorzien van een aanrijdbeveiliging.
- 13.5.16 Een opslagplaats waar gasflessen aanwezig zijn met brandbare gassen die zwaarder zijn dan lucht, zoals propaan en protegon, moet zijn gelegen op een afstand van ten minste:
- a 5 m van kelderopeningen, putten en straatkolken die in open verbinding staan met de riolering;
 - b 7,5 m van aanzuigopeningen van ventilatiesystemen die zijn gelegen op minder dan 1,5 m boven het maaiveld.

13.6 Opslag van grond- en hulpstoffen

13.6.1 In de onderstaande tabel staan de aard en de maximale opslaghoeveelheid van de grond- en hulpstoffen vermeld die binnen de inrichting mogen worden opgeslagen.

Grond-, hulpstof	Maximale opslag (m ³ , ton, liter, kg)
Rode gasolie	5000 liter
Smeer- en hydrauliekolie	2000 liter
Remvloeistoffen	40 kg
Smeervetten	150 kg
Antivries/koelvloeistof	600 liter
Spoelthinner/wasbenzine/verven e.d.	150 liter
Zuurstof	32 flessen (1 fles is 60 liter)
Propaan	15 flessen (1 fles is 25 liter)
Protegon 15/20	2 flessen (1 fles is 60 liter)

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
dienst Milieu en Water
onderafdelingshoofd Bewerking en Overslag Afval
van de afdeling Bodem & Afval

H 157-1

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage). Indien een besluit ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is vastgesteld in samenhang met dit besluit, kan een uitspraak in beroep over dit besluit ook betrekking hebben op het besluit ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Voor het behandelen van het beroepschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, tel. (070) 426 44 26.

BIJLAGE I ACCEPTATIEVOORWAARDEN AUTOWRAKKEN

Uit het autowrak dienen de volgende stoffen, preparaten en andere producten reeds te zijn afgetaapt:

- motorolie;
- transmissieolie;
- versnellingsbakolie;
- olie uit het differentieel;
- hydraulische olie;
- remvloeistoffen;
- koelvloeistoffen;
- ruitensproeiervloeistoffen;
- airconditioningsvloeistoffen (koelmiddel uit airco);
- benzine;
- diesel.

Het autowrak dient van de volgende stoffen, preparaten en andere producten te zijn ontdaan:

- lpg-tanks, inclusief lpg;
- accu's, inclusief accuzuren;
- oliefilters;
- PCB/PCT-houdende condensatoren;
- batterijen;
- banden;
- binnenbanden;
- grotere kunststof onderdelen die als materiaal hergebruikt kunnen worden, zoals bumpers, grilles, wioldoppen, achter- en knipperlichten, instrumentenborden of delen daarvan en vloeistoftanks, indien voor die kunststof onderdelen een mogelijkheid voor materiaal hergebruik bestaat en die kunststof onderdelen in een shredderinstallatie niet zodanig worden gescheiden dat ze als materiaal hergebruikt kunnen worden;
- metalen onderdelen die koper, aluminium of magnesium bevatten indien deze metalen niet in de shredderinstallatie worden gescheiden;
- glas, inclusief koplampenglas;
- katalysatoren;
- ontplofbare onderdelen, zoals airbags en gordelspanners, voor zover deze niet onschadelijk zijn gemaakt;
- onderdelen die lood, kwik, cadmium of zeswaardig chroom bevatten en als zodanig zijn gecodeerd;
- andere materialen waarvoor economisch haalbare mogelijkheden voor materiaalhergebruik beschikbaar zijn, zoals rubberstrips, veiligheidsgordels, kokoshaar, polyurethaan schuim, indien die materialen in een shredderinstallatie niet zodanig worden gescheiden dat ze als materiaal hergebruikt kunnen worden.

BIJLAGE II

RICHTLIJNEN VOOR HET ACCEPTATIE EN VERWERKINGSBELEID EN AO/IC RICHTLIJNEN VOOR HET ACCEPTATIEBELEID

Deze bijlage bevat de eisen/richtlijnen waaraan het acceptatiebeleid moet voldoen. De bijlage is gebaseerd op bijlage VIII (Richtlijn basis acceptatie en verwerkingsbeleid) uit het rapport "De Verwerking Verantwoord".

Het acceptatiebeleid

Voor het ontwikkelen en implementeren van een acceptatiebeleid zal het afvalbedrijf aandacht moeten besteden aan ten minste de volgende zaken:

- acceptatieproces;
- het te accepteren afval;
- de te hanteren acceptatieparameters;
- de te hanteren criteria;
- monsternamen en analyse;
- de acceptatie van afvalstoffen in relatie tot de emissies naar de lucht;
- de wijze van vastlegging.

In het acceptatieproces moet het bedrijf onderscheid maken in de zogenaamde vooracceptatiefase en de acceptatiefase.

Vooracceptatiefase

In de vooracceptatiefase moet het bedrijf vervolgens onderscheid maken in de vooracceptatie van een nieuwe afvalstof en de vooracceptatie van een vervolgafgifte.

Vooracceptatie nieuwe afvalstroom

Aangegeven moet worden wat het bedrijf beoogt te bereiken met de vooracceptatiefase. Hierbij moet aandacht worden besteed aan de volgende onderwerpen:

- mag de afvalstroom conform wet- en regelgeving (inclusief vergunning) worden geaccepteerd;
- welke be- of verwerking is mogelijk;
- wat is de kostprijs van de verwerking;
- is/zijn de acceptatie en/of verwerking logistiek mogelijk.

Vervolgens moet het bedrijf aangeven op welke wijze het vooracceptatieonderzoek plaatsvindt. Daarbij moet onderscheid gemaakt worden in een administratief en analytisch deel. Voor wat betreft het administratief deel moet de volgende informatie een rol spelen:

- de herkomst van het afval (soort bedrijf en proces);
- de aard en samenstelling van het afval;
- de hoeveelheid aangeboden afval;
- de wijze van verpakking van het afval;
- de frequentie van levering;
- ervaringen met vergelijkbare afvalstromen en het daarop gebaseerde risicogehalte;
- eerdere ervaringen met de ontdoener.

Daarna moet worden aangegeven op basis van welke gegevens uit het administratief onderzoek een aanvulling wordt gezocht in analytische onderzoeken. Bij het analytisch onderzoek moeten karakteristieke parameters, aanvullende parameters en overige parameters worden benoemd. Aangegeven moet worden hoe wordt gehandeld, als geen monster tijdens de vooracceptatie beschikbaar is.

Karakteristieke parameters zijn parameters die worden geanalyseerd met als doel een fingerprint te maken van de afvalstof, eventueel aangevuld met specifieke verwerkingscriteria. Met behulp van deze parameters kan worden nagegaan of de afgegeven afvalstof overeenkomt met de stof die tijdens de vooracceptatie of eerdere aanleveringen is beoordeeld.

Aanvullende parameters zijn EOX, dioxines, kwik, cadmium en thallium die op basis van milieu-effecten bij verbranding ten behoeve van nuttige toepassing zijn geplaatst op de C-lijst.

Overige parameters zijn de overige stoffen als genoemd in de het verdrag van Stockholm. Daarna moet het bedrijf een risico-indeling maken voor de te accepteren afvalstroom. Die risico-indeling is daarbij in hoog risico, matig risico en laag risico.

Hoog risico: onbekende klant en/of afvalstof of negatieve ervaringen met klant en/of afvalstof bij eerdere leveringen.

Matig risico: acceptatie mag onder procestechnische voorwaarden of de afvalstoffen moeten gescheiden worden

gehouden in verband met externe verwerking.

Laag risico: reguliere, verwerkbare partijen en visueel controleerbaar afval.

Op basis van de risico-indeling moet vervolgens worden bepaald welke actie moeten worden ondernomen bij de vooracceptatie.

Risico-indeling	Te ondernemen acties
Hoog	Een analytisch onderzoek van alle karakteristieke parameters. Een analytisch onderzoek van de aanvullende parameters, tenzij aan de hand van het administratief onderzoek kan worden aangetoond dat dit voor een of meer aanvullende parameters niet zinvol is.
Matig	Een analytisch onderzoek op alle karakteristieke parameters en de aan de hand van het administratief onderzoek aangewezen zinvolle aanvullende parameters.
Laag	Een analytisch onderzoek van alle karakteristieke parameters. Een administratief onderzoek waarin wordt geverifieerd of de afvalstof afkomstig is van dezelfde ontdoener en hetzelfde proces als de eerste afgifte.

Tabel 1: risico-indeling

Bij het eindpunt van de vooracceptatie moet duidelijk zijn dat voldoende informatie voorhanden is om een besluit te nemen. Die informatie moet zodanig zijn:

- dat een goed beeld is verkregen van de aangeboden afvalstof;
- dat de karakteristieke, aanvullende en overige parameters (administratief dan wel analytisch) zijn getoetst;
- dat één of meer aanvullende parameters is/zijn benoemd die nodig is/zijn voor de controle van het afval tijdens de acceptatiefase, tenzij sprake is van afval dat alleen visueel controleerbaar is;
- dat de definitieve risico-inschatting bekend is;
- dat de vooracceptatie:
 - financieel mogelijk is;
 - procestechnisch mogelijk is;
 - logistiek mogelijk is;
- dat een voorstel is gedaan voor de opslaglocatie met bijbehorende verwerkingsmethode;
- dat instructies voor de definitieve acceptatie zijn opgesteld;
- dat afspraken zijn gemaakt met de klant.

Vooracceptatiefase bij een vervolgafgifte

Aangegeven moet worden hoe de vooracceptatie bij vervolgafgiften verloopt. Dit geldt met name voor stromen die een hoog-risico-classificatie hebben meegekregen. Dan moet tenminste aandacht worden besteed aan:

- de herkomst van het afval (soort bedrijf en proces);
- de aard en samenstelling van het afval.

Acceptatiefase

De acceptatiefase is het logische vervolg op de vooracceptatie. Er moet dan ook beschreven worden welke werkzaamheden moeten worden verricht om de tijdens de vooracceptatie verkregen informatie te verifiëren:

- een administratieve controle van administratieve bescheiden (geleidebiljet);
- een visuele controle aan de hand van een tijdens de acceptatie te nemen monster;
- een analytische controle van de karakteristieke parameters;
- een analytische controle van een of meer van de aanvullende parameters en eventueel de overige parameters;
- een administratieve controle aan de hand van de positieve stoffenlijst.

Vervolgens moet het bedrijf aangeven welke beslissingen zijn genomen aan de hand van de tijdens de acceptatie verkregen informatie. Daarbij moet het bedrijf tenminste aandacht besteden aan:

- de definitieve beslissing omtrent de acceptatie van de afvalstof (indien van toepassing per fractie);
- de te gebruiken opslaglocatie en bijbehorende verwerkingsmethode;
- instructies voor opslag en be/verwerking;
- hoe wordt gehandeld als blijkt dat de gegevens tijdens de acceptatie niet overeenstemmen met die van de vooracceptatie;
- mogelijke overschrijding van vergunde (jaar)capaciteiten.

Opslag voorafgaand aan acceptatie

Het kan voorkomen dat een acceptatieonderzoek langer duurt dan voorzien. Een bedrijf kan dan overgaan tot het alvast in opslag nemen zonder dat sprake is van feitelijke acceptatie. Het bedrijf moet dan aangeven welke actie wordt ondernomen.

Termijn van opslag voor acceptatie	Te nemen acties
< 7 dagen	Geen.
7-30 dagen	Schriftelijke bevestiging aan de klant dat de partij in opslag is maar nog niet is geaccepteerd, met daarbij aangegeven wat de vervolgstappen zijn.
> 30 dagen	Schriftelijke bevestiging aan de klant dat de partij in opslag is maar nog niet is geaccepteerd, met daarbij aangegeven wat de vervolgstappen zijn én melding aan de provincie dat een nog niet geaccepteerde stroom meer dan 30 dagen in opslag is met daarbij vermeld: - soort en hoeveelheid van het afval; - herkomst van het afval; - reden van lange opslag.

Tabel 2: acties bij tijdelijke opslag voorafgaand aan acceptatie

De omvang van het acceptatieonderzoek bij de eerste afgifte

De omvang van het acceptatieonderzoek wordt bepaald door een aantal factoren. Deze factoren zijn:

- is het afval visueel controleerbaar;
- wat is de risico-indeling;
- komt het afval uit een inzameling en wordt het daarbij opgebult;
- mag een partij worden opgebult;
- betreft het een vervolgaafgifte;
- kan de afvalstroom via de positieve stoffenlijst worden getoetst.

Acceptatieonderzoek voor afval dat alleen visueel is te controleren

Aangegeven moet worden welke stromen bij acceptatie uitsluitend administratief en visueel worden gecontroleerd.

Voor acceptatieonderzoek voor stromen uit de "inzameling van afvalstoffen" geldt dat:

- van iedere in te zamelen partij een monster moet worden genomen;
- van iedere in te zamelen partij, voorafgaand aan de inzameling, de administratieve en visuele controle wordt verricht;
- indien opbulking plaatsvindt:
 - opbulken alleen mag met afvalstoffen waarvan op grond van administratieve en visuele toetsing is gebleken dat eenzelfde route van bewerking of verwijdering van toepassing is;
 - van de in het inzamelmiddel samengevoegde afvalstoffen een monster wordt genomen;
 - het acceptatieonderzoek wordt verricht op dit verzamelmonster;
 - opbulken mag tot een vastgesteld maximum;
 - afgewerkte olie mag worden samengevoegd tot een volume van 30 m³, alvorens analyses op PCB, organische halogeenvverbindingen, het vlampunt en het watergehalte plaatsvinden;
 - voor andere afvalstoffen dan afgewerkte olie, de in tabel 4.1.3 beschreven opbulkgroottes worden gehanteerd;
 - als geen samenvoeging mogelijk is, een volledig acceptatieonderzoek op de afzonderlijke monsters moet worden uitgevoerd.

Risico indeling van de partij	Hoog risico	Matig risico	Laag risico
Maximale opbulking afvalwater	0	50 ton	50 ton
Maximale opbulking sedimenten drijfslagen	0	30 ton	30 ton

Tabel 3: maximale opbulk volumes

Aangegeven moet worden hoe wordt gehandeld bij onregelmatigheden:

- verdachte, individuele monsters moeten worden onderzocht;
- de uitkomst van de individuele analyses moeten worden vastgelegd in het acceptatiedossier, inclusief de gemaakte afspraken met betrekking tot de vervolgbestemming;
- het bedrijf is vergunningtechnisch verantwoordelijk voor de ontstane situatie.

Voor acceptatieonderzoek voor stromen uit de inzameling van klein gevaarlijk afval (kga) geldt, dat:

- aangegeven moet worden welke afvalstoffen uitsluitend met een visuele en administratieve controle worden getoetst;
- een risico-indeling wordt gemaakt;
- per afvalcategorie de criteria (risico-indeling, partijgrootte, soort afval, analysekosten) zijn benoemd voor de vraag welke analyses, sneltesten, opbulking etcetera mogen worden uitgevoerd.

Acceptatieonderzoek voor overige kleine partijen

Aangegeven moet worden of het kan voorkomen dat een afwijkende acceptatieprocedure wordt gehanteerd bij kleine partijen. Als dat het geval is, moet de volgende werkwijze worden gevolgd:

- een partij olie/chemicaliën wordt als klein beschouwd als deze maximaal 2 ton bedraagt;
- een partij afvalwater wordt als klein beschouwd als deze maximaal 5 ton bedraagt;
- van iedere aangeleverde partij moet een monster worden genomen;
- van iedere aangeleverde partij vindt voorafgaande aan de lossing een administratieve en visuele controle plaats;
- na administratieve en visuele controle vindt de feitelijke acceptatie plaats;
- opbulking vindt uitsluitend plaats met afvalstoffen waarvan op grond van de administratieve en visuele toetsing is gebleken dat eenzelfde route van be-/verwerking of verwijdering van toepassing is;
- als de maximale opbulking is bereikt (of zo veel eerder het bedrijf zelf wenst) wordt een verzamelmonster genomen;
- het verder uit te voeren acceptatieonderzoek wordt uitgevoerd op het verzamelmonster.

Acceptatieonderzoek op basis van de "positieve stoffen"-lijst.

Aangegeven moet worden of afvalstoffen worden geaccepteerd op basis van de positieve stoffenlijst.

Aangegeven dient dan te worden hoe het acceptatieonderzoek wordt uitgevoerd en dat het tenminste bestaat uit:

- een administratieve controle van de administratie (geleidebiljet),
- een visuele controle van het afval, aan de hand van een tijdens de acceptatiefase genomen monster,
- een administratieve controle aan de hand van de positieve stoffenlijst,
- eventueel een aanvullende analytische controle op een aantal parameters.

Acceptatieonderzoek bij een eerste of eenmalige afgifte

Aangegeven moet worden of bij de eerste of eenmalige afgifte het acceptatieonderzoek afhankelijk is van de grootte van de aanlevering en van de risico-inschatting. Daartoe dient onderstaande richtlijn te worden gehanteerd.

Omvang onderzoek	Hoog risico	Matig risico	Laag risico
Volledig onderzoek, bestaande uit: - administratieve controle - visuele controle - karakteristieke parameter(s) - aanvullende parameter(s) (toets 1)	> 0 ton	> 15 ton	-
Acceptatieonderzoek bestaande uit: - administratieve controle - visuele controle - karakteristieke parameter(s) (toets 2)	-	0-15 ton	> 15 ton
Acceptatieonderzoek, bestaande uit: - administratieve controle - visuele controle (toets 3)	-	-	0-15 ton

Tabel 4: soort onderzoek in relatie tot risicogehalte van een partij afval

De omvang van het acceptatieonderzoek bij vervolgafgifte

Voor het bepalen van de omvang van het acceptatieonderzoek bij vervolgafgiften zijn twee modellen mogelijk:

- grote hoeveelheden afvalstoffen worden in een beperkte tijdseenheid aangeleverd,
- afgifte van een periodiek terugkomende afvalstof.

Voor grote hoeveelheden afvalstoffen in kort tijdsbestek dient de volgende richtlijn te worden opgenomen:

Van iedere geleverde aanlevering afval wordt een monster genomen	
Afvalstoffen met hoog risico	Voor iedere aanlevering wordt een volledig acceptatieonderzoek uitgevoerd (toets 1).
Afvalstoffen met matig risico	<u>Sediment:</u> voor de eerste aanlevering van een partij op een dag wordt een volledig acceptatieonderzoek uitgevoerd (toets 1) en vervolgens wordt van iedere derde levering van die partij een volledig acceptatieonderzoek gedaan. Van iedere levering vindt een visuele controle van het monster plaats. <u>Water en olie/chemicaliën:</u> voor de eerste aanlevering van een partij op een dag wordt een volledig acceptatieonderzoek gedaan (toets 1) en vervolgens wordt van die partij per dag een dagverzamelmonster gemaakt waarop het volledige acceptatieonderzoek wordt uitgevoerd. Van iedere levering vindt een visuele controle plaats.
Afvalstoffen met laag risico	Administratieve toetsing overeenkomstig de positieve stoffenlijstaanpak. Indien dat niet mogelijk is, vindt dezelfde beoordeling plaats als voor afvalstoffen met matig risico.
Als tijdens een visuele controle van een monster blijkt dat dit afwijkt van het monster van de eerste aanlevering, moeten de vervolgleveringen beoordeeld worden als een afvalstof met hoog risico.	

Tabel 5: vervolgafgifte in relatie tot acceptatieonderzoek

Voor periodieke afgiften dient de volgende richtlijn te worden gehanteerd.

Op de eerste aanlevering dient een volledig acceptatieonderzoek (toets 1) te worden uitgevoerd, op de tweede en derde een acceptatieonderzoek (toets 2), op de vierde weer een volledig onderzoek (toets 1) etc. Vanaf de 20^e levering wordt uitsluitend iedere tiende levering (dus 20^e, 30^e etc) aan volledig acceptatieonderzoek onderworpen. Alle tussenliggende leveringen worden onderzocht door een acceptatieonderzoek exclusief de standaardparameters. Aangegeven moet worden dat als tijdens de controle van een monster blijkt dat dit afwijkt van het monster van de eerste levering, de vervolgleveringen beoordeeld moet worden als een afvalstroom met een verhoogd risico. Gedefinieerd moet worden welke afwijkingen zijn toegestaan.

*** Acceptatieonderzoek voor afvalwaterstromen volgens de positieve stoffenlijstaanpak**

Aangegeven moet worden welke afvalwaterstromen volgens de positieve stoffenlijstaanpak worden geaccepteerd. De acceptatiemethodiek en het acceptatieonderzoek moeten zijn beschreven. In ieder geval moeten daarin zijn beschreven:

- een administratieve controle van de administratie (geleidebiljet);
- een visuele controle van het afval, aan de hand van een tijdens de acceptatiefase te nemen monster;
- een administratieve controle aan de hand van de positieve stoffenlijsten;
- eventueel een aanvullende analytische controle op een aantal parameters.

De afvalstoffen die het bedrijf accepteert

Het bedrijf moet een afvalstoffenregister van de geaccepteerde afvalstromen bijhouden waarin tenminste zijn opgenomen:

- de naam van de klant (ontdoener);
- de afvalstromen die deze klant aanbiedt, waarbij per afvalstof is vermeld:
 - aard en samenstelling;
 - Eural-code;
 - gehanteerde risicogroep;
 - gehanteerde verwerkingsroute;
 - karakteristieke en aanvullende parameters;
 - wijzigingen ten opzichte van het verleden;
 - afvalstromen die het bedrijf nog niet heeft geaccepteerd, maar wel mag accepteren, als ze worden aangeboden.

Voor de indeling in een risicogroep moeten de volgende gegevens beschikbaar zijn:

- de herkomst van het afval (soort bedrijf en proces);
- aard en samenstelling van het afval;
- hoeveelheid aangeboden afval;
- wijze van verpakking van het afval;
- frequentie van aanlevering;
- ervaringen uit het verleden, indien het een reguliere afvalstof betreft;
- ervaringen met vergelijkbare afvalstromen;
- ervaringen met de ontdoener;
- of het een primaire of secundaire ontdoener is.

Aangegeven moet worden welke criteria ten aanzien van vorenstaande gegevens worden gehanteerd voor het maken van keuzes.

Als wijzigingen in het afvalstoffenregister kunnen worden ingevoerd, dan moet worden aangegeven hoe daarmee wordt omgegaan. Hierbij moet aandacht worden besteed aan:

- hoe wijzigingen worden bijgehouden;
- hoe wijzigingen binnen de organisatie worden verspreid;
- wie bevoegd zijn tot het doorvoeren van wijzigingen;
- wie verantwoordelijk is voor het register;
- hoe ervoor wordt gezorgd dat het register tijdens de openingstijden ter inzage beschikbaar is voor het bevoegd gezag.

In het afvalstoffenregister moet ook worden aangegeven welke afvalstoffen het bedrijf **niet** accepteert.

Acceptatieparameters

Door het bedrijf moet per fase worden aangegeven welke acceptatieparameters worden gehanteerd.

Hierbij moet onderscheid gemaakt worden tussen karakteristieke parameters, aanvullende parameters en overige parameters. Karakteristieke parameters zijn parameters die tijdens zowel de vooracceptatie- als tijdens de acceptatiefase analytisch moeten worden getoetst en een vingerpriint van de afvalstof vormen. Aanvullende parameters zijn parameters die tijdens de vooracceptatie moeten worden beoordeeld aan de hand van analytisch dan wel aan de hand van administratief onderzoek.

Geef per fase de te hanteren parameters aan en maak daarbij onderscheid in:

- de mate van risico van een afvalstof;
- karakteristieke parameters, aanvullende parameters en overige parameters.

Aangegeven moet worden hoe bij het vaststellen van de parameters wordt omgegaan met de lijsten A t/m E (bijlage 1 t/m 5) en andere negatieve acceptatielijsten. Daarbij moet tevens worden aangegeven hoe wordt omgegaan met stromen die alleen visueel worden gecontroleerd.

Hetzelfde moet gebeuren voor opslag als zelfstandige activiteit.

Bij het vaststellen van de acceptatieparameters moet rekening gehouden worden met:

- onderscheid tussen olie/chemicaliën, water en sedimentfase;
- parameters voor de beschikbare routes van opslag, be-/verwerking of verwijdering per afvalstof(fenfracties);
- parameters die alleen visueel zijn te controleren.

Te hanteren criteria

Per parameter moet worden aangegeven welke criteria worden gehanteerd voor de acceptatie van afvalstromen. De daarbij genoemde criteria moeten worden gezien als bovengrens. Per parameter moeten de te hanteren criteria worden aangegeven, waarbij onderscheid moet worden gemaakt in:

- algemene criteria;
- specifieke criteria per verwerkingsroute (inclusief opslag als zelfstandige activiteit).

RICHTLIJNEN VOOR HET VERWERKINGSBELEID

Deze bijlage bevat de eisen waaraan het verwerkingsbeleid moet voldoen. In bijna alle gevallen zal bij de bedrijven die deze eisen vorm geven, dit worden gedaan in de diverse procedures die te maken hebben met acceptatie en verwerking. Dit deel van de bijlagen is gebaseerd op bijlage VIII (Richtlijn basis acceptatie- en verwerkingsbeleid) uit het rapport "De Verwerking Verantwoord".

Opslag, be-/verwerking en/of verwijdering moeten plaats vinden conform de tijdens de acceptatie gemaakte keuzes. Bij afwijking daarvan moet de reden van afwijken worden vastgelegd. Afwijken is alleen toegestaan, zolang het bedrijf blijft voldoen aan het acceptatiebeleid.

Aangegeven moet worden hoe opslag, be-/verwerking en/of verwijdering van het afval procedureel zijn verwerkt in de organisatie, waarbij ten minste aandacht moet worden besteed aan:

- mogelijke verwerkingskeuzes;
- verwerkingsstraten (inclusief opslag als zelfstandige activiteit);
- afvoer van reststoffen;
- gehanteerde beheersingsmechanismen;
- wijze waarop het voorgaande wordt vastgelegd.

Verwerkingskeuzes

Bij het bepalen van de mogelijke verwerkingskeuzes moet worden aangesloten bij de aan de Wm-vergunning verbonden voorschriften. Er moet een duidelijke koppeling worden gemaakt tussen het verwerkingsresultaat en de verwerkingsmogelijkheden die het bedrijf heeft. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een tabel waarbij per verwerkingsresultaat, de verwerkingsstraat, de acceptatieparameters, de acceptatiecriteria, verwerkingsroutes en de negatieve lijsten worden vermeld.

Verwerkingsstraten

Er dient een gedetailleerde beschrijving te worden gegeven van het proces, waarbij de verwerkingsstraten en -routes moeten worden beschreven. Per verwerkingsstraat moet aandacht geschonken worden aan:

- de mogelijke verwerkingsroutes van opslag als zelfstandige activiteit, be-/verwerking en verwijdering waarbij per route wordt aangegeven:
 - welke opslagmedia daarbij in gebruik zijn voor de acceptatie van stromen en de afvoer van reststoffen;
 - waarheen de afvoer van een bepaalde route plaatsvindt;
 - wat de criteria voor afvoer van de reststoffen zijn;
 - de minimaal aanwezige controle punten per verwerkingsroute voor het beheersen van het proces:
 - welke parameters waar worden gecontroleerd;
 - welke norm daarbij wordt gehanteerd;
 - wat de controlefrequentie is;
 - hoe wordt omgegaan met afwijkingen van de norm;
 - wie dan bevoegd is tot het treffen van corrigerende maatregelen;
 - welke alternatieven er dan zijn;
 - op welke wijze de vastlegging wordt geregeld;
 - op welk moment of in welke situaties melding wordt gedaan aan het bevoegd gezag;
- relaties tussen routes:
 - welke reststoffen bij de verwerking vrijkomen en welke reststoffen worden afgevoerd naar een andere interne verwerkingsroute;

- hoe een afwijking wordt gemotiveerd als een reststof een andere verwerking ondergaat dan bij acceptatie was aangenomen;
- welke consequenties deze andere route kan hebben voor het A&V-beleid;
- hoe de resultaten van de beoordeling en keuze tot andere verwerkingsroute administratief worden vastgelegd;
- afvoer van reststoffen:
 - aangegeven moet worden hoe wordt omgegaan met de afvoer van reststoffen;
 - welke reststoffen het betreft;
 - waar die reststoffen vrijkomen;
 - een specificatie van de reststoffen;
 - de externe bestemming van de reststoffen;
 - hoe de reststoffen worden gecontroleerd voor afvoer;
 - de reststof moet worden geanalyseerd op de componenten waarvoor de externe acceptatiecriteria gelden, tenzij deze gegevens al beschikbaar zijn;
 - van binnen Nederland te transporteren afvalstoffen dienen de eerste drie transporten op de criteria van de externe vergunninghouder te worden geanalyseerd en indien de transporten voldoen vervolgens 25% van de transporten (6e, 9e, 12e etc.). Indien een overschrijding wordt geconstateerd begint de telling opnieuw;
 - voor transporten naar buiten Nederland kan de volgende frequentietabel worden gehanteerd.

Soort afval	Specificatie afval	Bemonstering en analyse
Vloeibare afvalstromen	Homogene partij > 50 m ³	Per partij
Niet-vloeibare afvalstromen	Overige partijen	Per transport
		Per transport

Tabel 1: transport frequenties

RICHTLIJNEN VOOR MONSTERNAME, ANALYSE EN ALGEMENE EISEN A&V-BELEID

Monstername

Aangegeven moet worden:

- nemen van monster:
 - dat monstername wordt uitgevoerd conform NVN 5860;
 - aan welke onderdelen (per soort afval) van die norm niet kan worden voldaan met redenen omkleed;
 - welke oplossingen zijn gekozen om de kwaliteit van de monstername alsnog te garanderen;
 - op welke wijze en hoelang de monsters worden bewaard (ten minste tot na be-/verwerking).

Analyse

Ten aanzien van analyse moet aandacht worden besteed aan de volgende onderwerpen:

- uitvoeren van analyses:
 - met betrekking tot het uitvoeren van analyses moet worden aangegeven:
 - welke analyses in eigen beheer worden uitgevoerd en welke worden uitbesteed aan derden;
 - welke algemeen erkende normen daarbij worden gehanteerd voor analyses in eigen beheer en door derden;
 - wat de nauwkeurigheid is van de gekozen analysemethodiek;
 - voor welke analyses geen gebruik wordt gemaakt van algemene normen;
 - in welke situaties en waarom een monster een voorbereiding krijgt voordat er wordt geanalyseerd (daarbij moet worden aangegeven welke behandeling, welke chemicaliën worden gebruikt en hoe een en ander administratief wordt vastgelegd);
- het gebruik van sneltesten:
 - met betrekking tot deze testen moet worden aangegeven:
 - voor welke parameters sneltesten worden uitgevoerd;
 - wat de afwijking is ten opzichte van de algemeen erkende analysemethode;
 - dat de officiële analysemethode wordt toegepast als het resultaat van de sneltest op 85% van de norm (bovenwaarde voor acceptatie) ligt.

Algemene eisen A&V-beleid

Naast de eisen die zijn gesteld aan het acceptatie- en verwerkingsbeleid, de monstername en de analyse is er tevens een aantal algemene eisen te stellen aan het A&V-beleid.

In het A&V-beleid moeten de volgende zaken zijn opgenomen:

- een lijst met gehanteerde definities en afkortingen;
- een beschrijving van de voorzieningen om de hoeveelheid of het volume van de te accepteren, intern te verplaatsen en af te voeren afvalstoffen te bepalen;
- een beschrijving van de maatregelen die genomen worden, als blijkt dat na de definitieve acceptatie het afval onterecht is geaccepteerd;
- het regelmatig uitvoeren van een evaluatie van het A&V-beleid met een minimale frequentie van eenmaal per jaar;
- een beschrijving van een soort raamprocedure, waarin is vastgelegd hoe wordt gehandeld, indien sprake is van een "onvoorziene situatie" (een calamiteit e.d), die afwijkt van de situaties die in het A&Vbeleid en de AO/IC zijn beschreven, wie ervoor verantwoordelijk is en welke follow-up gegeven dient te worden.

RICHTLIJNEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE AO/IC

De beschrijving van de AO/IC moet de volgende gegevens bevatten en aan de volgende eisen voldoen.

Algemeen

- 1 Een beschrijving van de structuur van de organisatie (inclusief de daaraan gelieerde vennootschappen).
- 2 Het (milieu)beleid (inclusief concretisering in doelstellingen) ten aanzien van:
 - a de bedrijfseconomie;
 - b de milieuzorg.Hierbij dient tevens het sanctiebeleid (sanctioneren van het niet naleven van interne procedures en instructies) te zijn verwerkt.
- 3 Een beschrijving van de interne organisatie (organogram waarin vermeld de afdelingen en sleutelfunctionarissen).
- 4 Functie- en taakbeschrijvingen (met taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden).
- 5 Een functiescheiding met betrekking tot de afdelingen commercie, acceptatie en verwerking. Deze functiescheiding dient tevens te zijn aangebracht in de geautomatiseerde systemen.
- 6 Een beschrijving van de administratieve processen en geautomatiseerde systemen (inclusief de relatie tussen beide en de verschillende systemen).
- 7 Een beschrijving van de opleiding en training van personeel.
- 8 Een calamiteitenplan (meldingen, noodfaciliteiten, hulporganisaties).
- 9 Een beschrijving van de wijze van beveiliging van geautomatiseerde systemen en van computerbestanden tegen ongeautoriseerd gebruik of verlies (back-up).
- 10 Milieuzorgsysteem (optioneel):
 - a initiële milieubeoordeling (milieuaspecten/milieueffecten);
 - b milieubeleidsverklaring;
 - c milieuprogramma;
 - d meten en registreren;
 - e interne audits.
- 11 Binnen de inrichting moet een registratiepost aanwezig zijn.
- 12 De gebruikte weeginstallatie moet overeenkomstig de daarvoor geldende voorschriften van het Nederlands Meetinstituut zijn geijkt.
- 13 De geregistreerde gegevens moeten binnen een werkdag worden bijgehouden.
- 14 De geregistreerde gegevens moeten gedurende ten minste vijf jaar in de inrichting worden bewaard.

Bedrijfsprocessen en risico's

- 1 Een beschrijving van de routes die afvalstoffen kunnen doorlopen binnen het bedrijf en de schematische weergave van deze routes.
- 2 Een beschrijving van de risicoanalyse (per processtap de risico's inventariseren) en de beheersmaatregelen waarmee de risico's zijn of worden afgedekt. Met processtappen worden in ieder geval bedoeld acceptatie, ontvangst, opslag, afvoer, lozing, emissie en de be-/verwerkingsprocessen van de afvalstoffen. Beheersmaatregelen kunnen worden onderscheiden in fysieke maatregelen, procedures, interne controles en monitoring en audits.
- 3 Een beschrijving van de meet- en registratiepunten (plaats, wijze meting, parameters, normen, nauwkeurigheid) ten behoeve van de procesbeheersing en de transparantie van de bedrijfsvoering.

Administratie

- 1 Een beschrijving van de administratieve organisatie waarin in ieder geval 7 t/m 11 zijn opgenomen.
- 2 In de administratieve organisatie moet naar de primaire vastleggingen worden verwezen (documentnummers), zodat een zoekspoor ontstaat.
- 3 In de administratie dienen partijen van een identificatienummer te zijn voorzien, voorzover deze afvalstoffen niet in het continue verwerkingsproces zijn gebracht.
- 4 Tracering van partijen dient met locatiecodes plaats te kunnen vinden, voorzover de afvalstoffen niet in het continue be-/verwerkingsproces zijn gebracht.
- 5 Een beschrijving van de financiële administratie waarmee de verwerkingsprocessen transparant in beeld worden gebracht. De financiële administratie moet aan de volgende voorwaarden voldoen:
 - a de financiële administratie (de personen die er werken) dient controletechnisch gescheiden te zijn van de afdelingen (functionarissen) die directe betrokkenheid hebben bij het acquireren, accepteren, analyseren, opslaan, be- en verwerken van afvalstoffen;
 - b de financiële administratie, in het bijzonder de grootboekadministratie, dient zodanig ingericht te zijn dat hieruit blijkt:
 - wat de kernactiviteiten zijn van het bedrijf (dit betekent dat de omzet van de verschillende activiteiten is gespecificeerd door bijvoorbeeld grootboekrekeningen te creëren voor de verschillende omzetcategorieën);
 - welke afvalstoffen (aard en samenstelling) het bedrijf ontvangt. Hiertoe dienen voor de verschillende afvalstoffen (of de te onderscheiden beverwerkingsroutes) afzonderlijke grootboekrekeningen te worden gecreëerd, waarop de omzet van de afvalstoffen is geregistreerd;
 - welke hoeveelheid afvalstoffen (financieel gezien) door het bedrijf is ontvangen. Hiertoe dienen zowel de hoeveelheden als de opbrengsten per afvalstof in de administratie te worden opgenomen. In de administratie moeten zowel hoeveelheden als opbrengsten worden getotaliseerd;
 - welke afvalstoffen (aard en samenstelling) door het bedrijf zijn afgegeven. Hiertoe dienen voor de verschillende afvalstoffen afzonderlijke grootboekrekeningen te worden gecreëerd waarop de omzet van de afvalstoffen wordt geregistreerd;
 - hoeveel de voorraad afvalstoffen bedraagt (deze betreft de voorraad die eigendom is van het bedrijf dan wel voor rekening van het bedrijf nog verwerkt moet worden. De voorraad kan zich zowel op eigen locatie als op locatie van derden bevinden) en op/in welke opslagmiddelen deze voorraad zich bevindt (tank Y, depot Y, vak Y).
 - hoeveel de omzet, de kostprijs en de brutowinstmarge bedragen voor het verwerken van de afvalstoffen dan wel per (de door het bedrijf te onderscheiden) be-/verwerkingsroute(s).
 - op welk tijdstip de afvalstoffen in be-/verwerking zijn genomen;
 - c de subadministratie voorraden dient integraal onderdeel te zijn van de financiële administratie. Het totaal van deze subadministratie (qua geldwaarde) dient overeen te komen met het saldo van de grootboekrekeningen voorraden in de financiële administratie. In de subadministratie en de financiële administratie dienen bij voorkeur alle fysieke voorraadlocaties opgenomen te zijn;
 - d de mutaties tussen de verschillende voorraadlocaties dienen in de financiële administratie geregistreerd te worden;
 - e de financiële administratie moet zodanig zijn ingericht dat per deelproces (kritische activiteiten) een stromenbalans (beginvoorraad + inkomende stroom - eindvoorraad = uitgaande stromen) kan worden opgesteld dan wel de intern opge-

- stelde stromenbalans op een efficiënte en eenvoudige wijze op juistheid en volledigheid kan worden gecontroleerd door de toezichthouder;
- f in een handboek financiële verslaglegging dient beschreven te zijn welke waar-derings- en resultaatbepalingsgrondslagen het bedrijf hanteert ten aanzien van ontvangst, bewerking, afvoer en in voorraad houden van afvalstoffen;
- g in de AO/IC dient beschreven te zijn hoe het financiële proces met betrekking tot afvalstoffen is vormgegeven en welke interne beheersmaatregelen het bedrijf heeft getroffen om een juiste, tijdige en volledige verantwoording in de financiële administratie te bewerkstelligen;
- h indien voor de operationele bedrijfsvoering gebruik wordt gemaakt van verschil-lende geautomatiseerde systemen, dienen de volgende eisen gesteld te worden:
- beschrijving van de geautomatiseerde systemen en de onderlinge rela-ties tussen de deelsystemen;
 - indien de systemen onderling gekoppeld zijn, periodieke vastlegging van het juist werken van de koppeling (oftewel zijn alle verzonden mutaties door systeem A ook ontvangen door systeem B. Dit hoeft niet per defini-tie altijd het geval te zijn);
 - periodieke (per kwartaal, maandelijks of wekelijks) schriftelijke vastleg-ging van de cijfermatige verbanden die met betrekking tot de geld- en goederenbeweging bestaan respectievelijk onderkend kunnen worden tussen de verschillende deelsystemen en een nadere analyse van ge-constateerde verschillen.
- 6 Een sluitend verband dient te bestaan tussen de goederenadministratie en financiële administratie.
- 7 Van alle inkomende en uitgaande partijen afvalstoffen moeten de volgende gegevens worden vastgelegd:
- a opdrachtnummer (toegekend door de planning in de (voor)acceptatiefase);
 - b ontdoener (naam, adres, woonplaats, relatienummer);
 - c aard, samenstelling, Eural-code;
 - d proces van herkomst;
 - e gewicht;
 - f tijdstip levering of afvoer;
 - g initiële locatiecode;
 - h indien van toepassing: voorgenomen route van opslag, verwerking of verwijde-ring;
 - i indien van toepassing: afgifte aan het proces van bewerking, verwerking of ver-wijdering;
 - j indien van toepassing: ontvangsten uit het proces van bewerking, verwerking of verwijdering;
 - k afgifte aan bewerkers, verwerkers, of vernietigers (naam, adres, woonplaats, re-latienummer).
- 8 Ten aanzien van het acceptatiebeleid moeten de volgende zaken worden vastgelegd:
- a aard, herkomst en samenstelling van het afval;
 - b uitgevoerde onderzoeken gedurende de acceptatie;
 - c de gemaakte keuzes tijdens de acceptatie;
 - d de beoogde eindbestemming van de reststoffen;
 - e afwijkingen van gemaakte keuzes;
 - f de gehanteerde functiescheiding;
 - g met de klant gemaakte afspraken.
- 9 Ten aanzien van het verwerkingsbeleid moeten de volgende zaken worden vastgelegd:
- a uitgevoerde onderzoeken gedurende de be-/verwerking of verwijdering;
 - b gemaakte keuzes tijdens be-/verwerking of verwijdering;
 - c tijdstip waarop de afvalstof in het be-/verwerkingsproces is gebracht;

- d de route per hoeveelheden be-/verwerkte of vernietigde (grond)stoffen en/of afvalstoffen;
 - e per route de hoeveelheden van de diverse (rest)stoffen die bij de be-/verwerking of verwijdering vrijkomen;
 - f eindbestemming van de reststoffen;
 - g afwijkingen van tijdens het acceptatieonderzoek gemaakte keuzes;
 - h de gehanteerde functiescheiding;
 - i met de klant gemaakte afspraken.
- 10 Ten aanzien van de op- of overslag van afvalstoffen moeten de volgende zaken worden vastgelegd:
- a het gebruikte materiaal bij ompakken en eventuele hulpstoffen;
 - b de exacte positie van de goederen.
- 11 Van alle geweigerde partijen afvalstoffen moeten in ieder geval de volgende gegevens worden geregistreerd:
- a naam, adres en woonplaats ontdoener;
 - b naam, adres en woonplaats transporteur;
 - c locatie van herkomst;
 - d datum van ontvangst;
 - e de hoeveelheid (in tonnen);
 - f omschrijving aard en samenstelling;
 - g Eural-code;
 - h reden van weigering;
 - i naam, adres en woonplaats van geadresseerde van de aangeboden partijen die geweigerd zijn.

Interne controle

Van de activiteiten met betrekking tot de interne controle van de werkprocessen moet een beschrijving

worden gegeven. Essentiële controles zijn in dit verband:

- 1 controleren dat de registratie van de afvalstoffen correct heeft plaatsgevonden;
- 2 periodiek in de goederen en de financiële administratie per afvalstof balansen opstellen voor de hoofd- en deelprocessen tussen enerzijds beginvoorraad + ontvangen (afval)stoffen + additieven en anderzijds eindvoorraad + afgifte (afval)stoffen + lozingen + emissies, waarbij de verschillen moeten worden geanalyseerd; per balans moet de foutenmarge worden vermeld;
- 3 periodiek controleren of de fysieke voorraad afvalstoffen, de voorraad volgens de goederen administratie en de voorraad volgens financiële administratie overeenkomen;
- 4 controleren van de juistheid van metingen en van de registratie van metingen;
- 5 controleren dat tijdige en volledige meldingen van ontvangen en afgegeven afvalstoffen heeft plaatsgevonden;
- 6 controleren dat de afwijkingen van het A&V-beleid onder de juiste autorisaties zijn uitgevoerd;
- 7 controleren dat mutaties van bestanden onder de juiste autorisaties zijn uitgevoerd;
- 8 controleren van de calibratie van meetapparatuur.

Monitoring

Een beschrijving van de monitoringsactiviteiten met betrekking tot de realisatie van doelstellingen, de naleving van het A&V-beleid, de toereikendheid van interne beheersmaatregelen en de naleving van interne procedures.

BESCHIKKING D.D. 12 NOVEMBER 2008 – NR. MPM13449 VAN GEDEPUTEERDE STATEN
VAN GELDERLAND

Wet milieubeheer

1 AANVRAAG

1.1 Algemeen

Op 21 december 2007 hebben wij een aanvraag ontvangen van Van Houtum Recycling B.V. (hierna te noemen Van Houtum) te Arnhem ingevolge artikel 8.24, lid 1, van de Wet milieubeheer (Wm) voor het wijzigen van een voorschrift verbonden aan de verleende oprichtingsvergunning. De inrichting is in hoofdzaak bestemd voor het opslaan en/of bewerken van in het afvalstadium geraakte ferro- en non-ferrometalen, papier, kabels en loodaccu's.

De inrichting valt onder categorie 28.4 onder a, sub 1, 5 en 6, onder b, sub 1 en 2, onder c, sub 1 en onder categorie 28.5, van bijlage 1 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb). Op grond daarvan zijn wij het bevoegd bestuursorgaan voor het beslissen op de aanvraag.

De installaties binnen de inrichting zijn niet aan te merken als gpbv-installaties. Dat wil zeggen dat bijlage I van de Richtlijn 96/61/EG, de Europese richtlijn Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC-richtlijn) niet van toepassing is.

De inrichting is gelegen aan de Leeghwaterstraat 6 te Arnhem, kadastraal bekend gemeente Arnhem, sectie D, nummers 3910, 3913, 4017, 4018, 4352 (gedeeltelijk).

Wij hebben de aanvraag om een Wet-milieubeheervergunning ingeschreven onder nummer MPM13449.

1.2 De vergunde situatie

Op 24 mei 2007 hebben wij onder nummer MPM4823 voor de inrichting een revisievergunning ingevolge de Wm verleend voor een periode van tien jaar.

Op 30 mei 2007, onder nummer 07.05493 is door het waterschap Rijn en IJssel voor de inrichting een vergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) verleend.

1.3 Beschrijving van de aanvraag

Van Houtum vraagt om voorschrift 11.1.5 van de vigerende revisievergunning d.d. 24 mei 2007 te wijzigen.

De aanvraag bestaat uit:

- a brief d.d. 20 december 2007;
- b een bijlage, zijnde: richtlijn VDI 3673.

1.4 Ligging van de inrichting

De inrichting is gelegen op het geluidsgezoneerde industrieterrein "Arnhem-Noord" in Arnhem. Ontsluiting van de inrichting vindt plaats via de Leeghwaterstraat en de Van Oldenbarneveldstraat. De dichtstbijzijnde woning van derden is in noordelijke richting gelegen op circa 400 meter van de inrichtingsgrens. Het dichtstbijzijnde habitat- en vogelrichtlijngebied, Gelderse Poort is gelegen op circa 1,3 km van de inrichting.

2 DE PROCEDURE

2.1 Algemeen

Met betrekking tot de aanvraag om wijziging van de verleende revisievergunning wordt de in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de artikelen 8.6 tot en met 8.17 en hoofdstuk 13 van de Wm voorgeschreven procedure gevolgd.

De aanvraag en de ontwerpbeschikking zijn toegezonden aan de bij of krachtens de Wm aangewezen adviseurs en betrokken bestuursorganen:

- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem;
- het dagelijks bestuur van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen;
- het dagelijks bestuur van Waterschap Rijn en IJssel.

Hierop hebben wij op 6 oktober 2008 een reactie ontvangen van Waterschap Rijn en IJssel. Het waterschap geeft in haar advies aan dat de wijziging van voorschrift 11.1.5 van de vigerende Wm-vergunning niet leidt tot veranderingen van de vergunde (bedrijfsafvalwater)lozingssituatie. Aanpassing van de Wvo-vergunning is voor deze wijziging niet vereist.

Wij nemen het advies van Waterschap Rijn en IJssel voor kennisgeving aan. Het advies leidt niet tot een wijziging van de beschikking ingevolge de Wm ten opzichte van het ontwerp daarvan.

De gemeenten die gelegen zijn binnen een straal van 10 km van de plaats waarin de inrichting gelegen is, zijn niet bij de totstandkoming van de beschikking betrokken, aangezien wij van oordeel zijn dat de invloed van de belasting van het milieu in deze gemeenten zich niet in noemenswaardige mate zal doen gevoelen.

De aanvraag voldoet aan de vereisten bij en krachtens de Wm alsmede hoofdstuk 5 van het Ivb. Gelet op het voorgaande nemen wij de aanvraag van Van Houtum in behandeling.

2.2 Terinzagelegging ontwerpbeschikking

De ontwerpbeschikking is opgesteld op 28 augustus 2008. De aanvraag en de daarop betrekking hebbende stukken hebben van 18 september tot en met 29 oktober 2008 ter inzage gelegen. Binnen de wettelijke termijn (1 dag na afloop terinzagetermijn) zijn geen schriftelijke zienswijzen ingekomen.

3 AFSTEMMING/COÖRDINATIE WET MILIEUBEHEER MET ANDERE WET- OF REGEL-GEVING

3.1 Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit)

Per 1 januari 2008 is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer in werking getreden. Dit besluit en de daarmee samenhangende Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer bevat rechtstreeks werkende regels en voorschriften tot bescherming van het milieu. De inrichting is volgens het Activiteitenbesluit aangemerkt als een inrichting type C, zodat de vergunningplicht blijft gelden. Voor de inrichting gelden de regels die zijn genoemd in artikel 1.4, derde lid van het Activiteitenbesluit.

3.2 Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo)

De inrichting beschikt over een toereikende vergunning ingevolge de Wvo.

3.3 Woningwet

In het kader van deze procedure is geen sprake van bouwen in de zin van de Woningwet. De afstemmingsregeling tussen de Wm en de bouwvergunning ingevolge de Woningwet is in deze situatie niet van toepassing.

3.4 Wet op de Ruimtelijke Ordening

De activiteiten passen in het vigerende bestemmingsplan Arnhem-Noord te Arnhem.

4 TOETSINGSKADER

4.1 Grond toetsing

De Wet milieubeheer omschrijft in de artikelen 8.8, 8.9 en 8.10 het toetsingskader voor de beslissing op de aanvraag.

Hierna wordt aangegeven hoe de aanvraag zich tot het toetsingskader verhoudt. Wij beperken ons tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed kunnen zijn.

In de artikelen 8.8 en 8.9 van de Wm is het criterium "het belang van de bescherming van het milieu" verder uitgewerkt.

In artikel 8.8 worden drie soorten richtinggevende aspecten genoemd, te weten:

- de aspecten die wij in ieder geval bij onze beslissing op de aanvraag moeten betrekken;
- de aspecten waarmee wij in ieder geval bij onze beslissing op de aanvraag rekening moeten houden;
- de aspecten die wij in ieder geval bij onze beslissing op de aanvraag in acht moeten nemen.

"Betrekken bij" houdt in dat voldoende gegevens vergaard dienen te worden om tot een afgewogen beslissing te kunnen komen. "Rekening houden met" en "in acht nemen" impliceert in meer of

mindere mate een inperking van de beslissingsvrijheid. Van aspecten waar rekening mee gehouden moet worden mag worden afgeweken, maar alleen om gewichtige redenen en gemotiveerd. Van aspecten die in acht genomen moeten worden kan niet worden afgeweken.

In artikel 8.9 wordt bepaald dat de beslissing op de aanvraag niet in strijd mag zijn met een regeling gebaseerd op de Wm of met een andere milieuwet, die is genoemd in artikel 13.1, tweede lid Wm. Het toetsingskader wordt voor deze vergunningaanvraag hierna nader uitgewerkt.

In artikel 8.10 wordt bepaald dat de vergunning slechts in het belang van de bescherming van het milieu kan worden geweigerd. De vergunning wordt op grond van dit artikel in ieder geval geweigerd indien:

- a door verlening daarvan niet kan worden bereikt dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast;
- b verlening daarvan niet in overeenstemming zou zijn met hetgeen overeenkomstig artikel 8.8, derde lid, door het bevoegd gezag in acht moet worden genomen;
- c door verlening daarvan strijd zou ontstaan met regels als bedoeld in artikel 8.9.

Hierna wordt aangegeven hoe de aanvraag zich verhoudt tot het toetsingskader.

Beste Beschikbare Technieken (BBT)

Op 1 december 2005 is een aanpassing van de Wm in werking getreden, waarmee de IPPC-richtlijn is geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving.

Dientengevolge moeten in het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu aan de vergunning voorschriften te worden verbonden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk - bij voorkeur bij de bron - te beperken en ongedaan te maken.

Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende BBT worden toegepast.

Bij de bepaling van BBT wordt gekeken naar de criteria genoemd in artikel 5a.1 van het Ivb.

Voor installaties als bedoeld in bijlage 1 van de EG-richtlijn geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (gpbv-installaties) moet in ieder geval rekening worden gehouden met de in tabel 1 van de Regeling aanwijzing BBT-documenten opgenomen informatiebronnen.

Met de in tabel 2 van de bij deze regeling behorende bijlage opgenomen documenten moet rekening worden gehouden, voor zover deze betrekking hebben op onderdelen van of activiteiten binnen de inrichting.

De inrichting omvat geen gpbv-installaties. Op de aangevraagde wijziging van de vergunning zijn geen Nederlandse informatiedocumenten uit de Regeling aanwijzing BBT-documenten van toepassing.

4.2 Conclusies BBT

De inrichting voldoet - met inachtneming van dit besluit - aan de beste beschikbare technieken voor wat betreft de relevante milieuessenties. Voor de overwegingen betreffende dit onderwerp wordt

verwezen naar het navolgende hoofdstuk.

5 BEOORDELING AANVRAAG

Van Houtum vraagt voorschrift 11.1.5 van hoofdstuk 11 Lucht verbonden aan de revisievergunning d.d. 27 mei 2007, nr. MPM4823, op grond van artikel 8.24, eerste lid, van de Wm te wijzigen. Voorschrift 11.1.5 heeft betrekking op de ontstoffingsinstallatie voor de papiershreder, en luidt als volgt:

"De doekfilterinstallatie voor brandbare stoffen moeten zijn voorzien van doelmatige explosie-ontlastvoorzieningen. Deze voorzieningen dienen te zijn ontworpen volgens VDI 3673 of gelijkwaardige eisen en dienen regelmatige op de goede werking te worden gecontroleerd."

Van Houtum vraagt om voorschrift 11.1.5 zodanig te wijzigen dat de eis om te voldoen aan VDI 3673 of vergelijkbare normering komt te vervallen. Van Houtum motiveert haar verzoek als volgt:

Van de ontstoffingsinstallatie kan niet aangetoond worden dat deze voldoet aan VDI 3673. De VDI dateert van november 2002, terwijl de installatie is gebouwd eind jaren tachtig, toen de VDI 3673 of ander gelijkwaardige normen nog niet in gebruik waren. Om aan deze eis te voldoen zou het bedrijf een geheel nieuwe ontstoffingsinstallatie moeten aanschaffen, terwijl een goede installatie aanwezig is. Bovendien wordt in deze VDI uitgegaan van ontstoffingsinstallaties met cassettefilters of andere vaste filters, waarin geen ontlastvoorzieningen aanwezig zijn. De ontstoffingsinstallatie bij Van Houtum bestaat uit een buizenstelsel waarbij het stof in doekfilters belandt. Bij een stofexplosie zijn deze doekfilters de zwakke plek, welke dan zullen scheuren. De veiligheidsrisico's bij dit soort installatie zijn veel lager, dan bij vaste installaties waarin geen ontlastvoorziening aanwezig is.

Wij overwegen hierover het volgende.

In de aanvraag behorende bij de revisievergunning van 24 mei 2007 is vermeld dat aangeboden archiefpapier wordt geshredderd en gebaald. Het archiefpapier wordt in een shreddermachine geleid waar versnippering plaatsvindt. In deze gesloten machine wordt met behulp van messen het papier verkleind. De papiersnippers worden door middel van een luchttransportsysteem naar een balenpers gevoerd. De papiersnippers zakken in de balenpers door afname van de transportsnelheid. De transportlucht wordt vervolgens via een gesloten leiding naar een kaarsendoekenfilter geleid, waarin de nog aanwezige papiersnippers en papierstof afgescheiden worden.

De gereinigde lucht wordt in pandig afgelaten. De in het kaarsendoekenfilter verzamelde papiersnippers en papierstof worden gedoseerd toegevoegd aan papier en karton die tot balen worden geperst. De opslag en bewerking van papier gebeurt in een daartoe bestemde bedrijfshal (papierloods).

In de aanvraag is aangegeven dat de scheidingswand in de papierloods tussen het verhuurde gedeelte en de inrichting nabij de balenpers 60 minuten brandwerend zal worden uitgevoerd. Hiermee wordt voldaan aan de eisen van de brandweer.

Voor de beoordeling de aanvraag om voorschrift 11.1.5 te wijzigen, dient duidelijk te worden of in de ontstoffingsinstallatie van de papiershreder sprake is van (wezenlijk) stofontploffingsgevaar, en, zo ja, in hoeverre een stofexplosie nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken. Verder dient de vraag te worden beantwoord of eisen ten aanzien van stofontploffingsgevaar in een milieuvergunning thuishoren of dat deze eisen voldoende verplichtend zijn geregeld in andere wet- en regelgeving.

Een explosie is in beginsel een snelle verbranding. Een stofexplosie wordt gevormd als fijn verdeeld (brandbaar) stof, goed gemengd met lucht, wordt ontstoken. Een explosie kan zich dus alleen voordoen als alle elementen van de zogeheten branddriehoek tegelijkertijd aanwezig zijn: brandstof, oxidator en een ontstekingsbron. Bij een stofexplosie gaat het meestal om een poeder, zuurstof en bijvoorbeeld een vonk of een heet oppervlak. Als de explosie plaatsvindt in een gesloten ruimte (bijv. in een silo) neemt de druk toe, waardoor de ruimte kan bezwijken. Bij stofexplosies kan de druk in een gesloten ruimte oplopen tot zo'n 8 à 11 bar, afhankelijk van het type stof. In het algemeen zijn brandbare poeders explosiegevaarlijk als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- een deeltjesgrootte kleiner dan 0,5 mm;
- een laag vochtgehalte;
- een stofconcentratie die groter is dan circa 30 g/m³.

In de onderhavige situatie is hoofdzakelijk sprake van papiersnippers en -stof die niet de afmetingen zullen hebben van 0,5 mm of kleiner. De kans op broei zal verwaarloosbaar zijn aangezien in het papier geen organische afbraakprocessen plaatsvinden. Omdat geen sprake is van fijn verdeeld brandbaar poeder achten wij de kans op een stofexplosie in het doekfilter of leidingen nagenoeg nihil. Mocht zich in bijzondere omstandigheden onverhoopt een stofexplosie voordoen, dan zal dit leiden tot scheuring van de doekfilters die in open verbinding staan met de omringende hallucht. Er is geen omkasting aanwezig waarin drukopbouw kan plaatsvinden. Gezien het vorenstaande is een explosieluik een onnodig bezwarende voorziening.

Voorts merken wij op dat de verplichtingen voor bedrijven ten aanzien van gas- en stofontploffingsgevaar zijn verankerd in de Arbeidsomstandighedenwet en het Arbeidsomstandighedenbesluit. Concreet gaat het voor inrichtingen (bedrijven) dan met name om het explosieveiligheidsdocument, de ri&e voor de onderdelen gas- en stofontploffing, en de gevarenszone-indeling. De Arbeidsinspectie is de toezichthoudende instantie. Om deze reden worden ten aanzien van stofontploffingsgevaar geen voorschriften aan milieuvergunningen verbonden. In het Activiteitenbesluit zijn om dezelfde reden geen voorschriften met betrekking tot stof- en gasontploffingsgevaar opgenomen (verwezen wordt naar de toelichting op het Activiteitenbesluit).

Op basis van vorenstaande overwegingen zijn wij van oordeel dat voorschrift 11.1.5 verbonden aan de revisievergunning d.d. 24 mei 2007 overeenkomstig de aanvraag kan worden gewijzigd. Omdat voorschrift 11.1.5 uitsluitend betrekking heeft op de aanwezigheid van doelmatige explosieontlastvoorzieningen aan doekfilterinstallaties, kan het gehele voorschrift vervallen.

6 CONCLUSIE

Gezien de voorgaande overwegingen trekken wij voorschrift 11.1.5 verbonden aan de revisievergunning d.d. 24 mei 2007, nr. MPM4823 in.

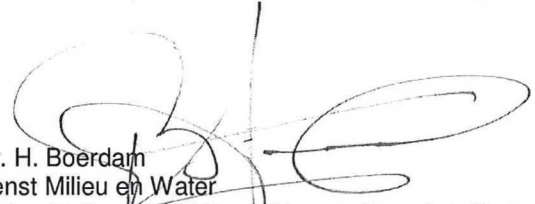
7 BESLUIT

Overwegende het hiervoor vermelde en gelet op de desbetreffende bepalingen in de Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, respectievelijk de Wet milieubeheer en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten en het gestelde in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer;

HEBBEN WIJ BESLOTEN

- I Ingevolge artikel 8.24, eerste lid, van de Wm voorschift 11.1.5 van de vergunning d.d. 24 mei 2007, nr. MPM4823 in te trekken.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
dienst Milieu en Water
onderafdelingshoofd Bewerking en Overslag Afval
van de afdeling Bodem & Afval

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage). Indien een besluit ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is vastgesteld in samenhang met dit besluit, kan een uitspraak in beroep over dit besluit ook betrekking hebben op het besluit ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Voor het behandelen van het beroepschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, tel. (070) 426 44 26.

Kopie:

- College van Burgemeester en Wethouders van Arnhem
- Lumos, t.a.v. dhr. J. Stortenbeker, Zevenheuvelenweg 64, 6571 CK Berg en Dal
- MW/B&A/BOA, M.B.J. Janssen
- MW/B&A/BOA, I. van den Berk
- MW/B&A/BOA, F. Notten
- MW/B&A, A. Sulter
- MW/B&A/P&I, B. Hemai

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

ARCHIEF

Van Houtum Recycling B.V.
T.a.v. de heer H. van Houtum
Leeghwaterstraat 6
6827 AP ARNHEM

datum
3 maart 2008

nummer
MPM13686

onderwerp
Verklaring met betrekking tot melding artikel 8.19 Wm
van Van Houtum Recycling B.V. te Arnhem inzake
het inzamelen, opslaan en bewerken van kunststof folie

Geachte heer Van Houtum,

Op 30 januari 2008 hebben wij van u een melding als bedoeld in artikel 8.19, eerste lid, van de Wet milieubeheer ontvangen. Deze melding heeft betrekking op een verandering van uw inrichting, gelegen aan de Leeghwaterstraat 6 te Arnhem. De verandering betreft het inzamelen, opslaan en bewerken van kunststof folie.

De melding hoort bij de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer nr. MPM4823, d.d. 24 mei 2007.

Grondslag

In artikel 8.19, eerste lid, van de Wet milieubeheer staat dat een voor de inrichting verleende milieuvergunning tevens geldt voor veranderingen van de inrichting of van de werking daarvan die niet in overeenstemming zijn met de voor de inrichting verleende milieuvergunning of de aan deze vergunning verbonden beperkingen en voorschriften. Hierbij wordt het voorbehoud gemaakt dat deze veranderingen niet mogen leiden tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan die de inrichting volgens de milieuvergunning en de daaraan verbonden beperkingen en voorschriften mag veroorzaken.

Artikel 8.19, eerste lid, van de Wet milieubeheer verbindt hieraan verder als voorwaarde dat:

- a de veranderingen niet leiden tot een andere inrichting dan waarvoor vergunning is verleend;
- b het voornemen tot het uitvoeren van de verandering schriftelijk is gemeld overeenkomstig artikel 5.19 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb);
- c wij aan vergunninghouder schriftelijk hebben verklaard dat de verandering voldoet aan de aanhef van het eerste lid van artikel 8.19 en het onder a gestelde en verder dat de verandering naar ons oordeel geen aanleiding geeft om toepassing te geven aan de artikelen 8.22 (actualisatie van de milieuvergunning), 8.23 (ambtshalve wijziging van de milieuvergunning) of 8.25 (intrekking van de milieuvergunning) van de Wet milieubeheer.

Op grond van artikel 8.19, tweede lid, van de Wet milieubeheer wordt alleen toepassing gegeven aan artikel 8.19, eerste lid, wanneer de voorgenomen verandering niet m.e.r.-plichtig is.

inlichtingen bij mw. J. Hengst
e-mail j.hengst@prv.gelderland.nl

doorkiesnr. (036) 369 87 27
BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN ♦ AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. 001825100.B03

IBANnr.: NL74BNG0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

Beslissing

Wij verklaren dat de voorgenomen verandering voldoet aan artikel 8.19, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Wet milieubeheer, en niet leidt tot andere of grotere nadelige milieugevolgen.

Overwegingen

De voorgenomen verandering heeft betrekking op het inzamelen, opslaan en bewerken van kunststof folie. Het betreft schoon kunststof folie (krimp- en stretchfolie) (EURAL-code: 15 01 02) afkomstig van omverpakkingen van kartonnen dozen en pallets van dozen van bedrijven. De folie wordt tijdelijk in de papierloods opgeslagen en wordt na samenpersen tot kunststofballen afgevoerd naar een tussenhandelaar en vandaar naar de kunststofverwerkende industrie. Het betreft een maximum opslag hoeveelheid van 10 ton met een jaardoorzet van 50 ton.

De verandering leidt niet tot een andere inrichting dan waarvoor vergunning is verleend. Verder is, gelet op artikel 8.19, tweede lid, van de Wet milieubeheer geen sprake van een verandering waarvoor de MER-(beoordelings)plicht van toepassing is.

De melding maakt voldoende aannemelijk dat de verandering niet leidt tot grotere nadelige gevolgen:

- De vergunde maximale opslagcapaciteit van 14.005 ton en de -verwerkingscapaciteit van 161.500 ton per jaar worden met het inzamelen, opslaan en bewerken van kunststof folie niet overschreden.
- Het aantal transportbewegingen, aan- en afvoer van folie bedraagt maximaal 2 vrachtwagens per week. Hier is in het geluidsrapport wat bij de vigerende vergunning hoort rekening mee gehouden. Daarmee worden de geluidsvoorschriften zoals opgenomen in deze vergunning niet overschreden.
- Het persen van kunststof folie zal plaatsvinden in de reeds vergunde pers voor papier en karton. Als folie wordt geperst wordt er geen papier geperst, daarom zullen de vergunde bedrijfsuren van de pers niet worden overschreden.
- Het opslaan van schoon folie betreft een niet bodembedreigende activiteit en vindt binnen in de papierloods plaats.
- De verwerking voldoet aan de doelmatigheidstoets van het LAP, sectorplan 19: "Kunststofafval".

Daarnaast wordt aannemelijk gemaakt dat er geen sprake is van andere milieugevolgen dan destijds vergund, omdat de aspecten die bij deze verandering spelen: brand- en explosiegevaar, energieverbruik, geluid en trillingen reeds zijn meegenomen in de vigerende vergunning.

Wij menen dat de verandering voldoet aan de aanhef van artikel 8.19, eerste lid, van de Wet milieubeheer en wij oordelen dat er op dit moment geen aanleiding is om toepassing te geven aan de artikelen 8.22, 8.23 of 8.25 van de Wet milieubeheer.

Publicatie

Overeenkomstig artikel 8.19, zesde lid, van de Wet milieubeheer wordt van de melding en onze verklaring een openbare kennisgeving gedaan in de plaatselijke dag- en/of weekbladen. Zie hiervoor de bijgevoegde kennisgeving.

ARCHIEF

Bezwaar

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie bezwaar- en beroepschriften, t.a.v. mevrouw C.J.M. Kummeling, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, tel. (070) 426 44 26.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
dienst Milieu en Water
onderafdelingshoofd Bewerking en Overslag Afval
van de afdeling Bodem & Afval

bijlagen:

- kennisgeving
- folder "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland?"

BESCHIKKING D.D. 21 SEPTEMBER 2009 - ZAAKNR. MPM17265/2009-006558 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Wet milieubeheer

1 FEITEN

1.1 Onderwerp aanvraag

Op 30 maart 2009 hebben wij een aanvraag ontvangen ingevolge de Wet milieubeheer (verder: Wm) van Van Houtum Recycling B.V. (verder te noemen Van Houtum) om een veranderingsvergunning ingevolge artikel 8.1, lid 1 sub b van de Wm voor het veranderen van de inrichting of de werking daarvan.

Het betreft een inrichting voor:

- het inzamelen, transporteren, opslaan, overslaan, bewerken, knippen, sorteren en persen van ferro- en non-ferrometalen;
- het inzamelen, transporteren, opslaan, overslaan, versnipperen en persen van papier en karton, inclusief papieren archiefvernietiging;
- het opslaan, overslaan en bewerken van kabelrestanten en transformatoren;
- het inzamelen, transporteren, opslaan en overslaan van incurante accu's, hout en kunststoffen;
- beperkte reparaties in de werkplaats;
- wasplaats en transportactiviteiten.

1.2 Locatie inrichting

De inrichting bevindt zich op het gezoneerd industrieterrein Arnhem Noord. De inrichting ligt aan de Leeghwaterstraat 6 te Arnhem, kadastraal bekend gemeente Arnhem, sectie D, nummers 3910, 3913, 4017, 4018 en 4352 (deels). De afstand tot de meest nabijgelegen woning is 400 meter.

1.3 Bestemmingsplan

Op het terrein van de inrichting is het bestemmingsplan Arnhem Noord van toepassing, en het terrein heeft daarin de bestemming industrie.

De aangevraagde activiteiten passen binnen het vigerende bestemmingsplan.

1.4 Vergunnings situatie

De volgende vergunningen en/of meldingen zijn eerder aan de inrichting verleend:

Wet milieubeheer

- revisievergunning, d.d. 24 mei 2007 met kenmerk MPM4823
- wijziging op verzoek, d.d. 10 november 2008 met kenmerk MPM13449.

Op de revisievergunning is een melding artikel 8.19 Wm gedaan, namelijk:

- melding, d.d. 3 maart 2008, met kenmerk MPM13686

De voorschriften van de onderliggende revisievergunning zijn van overeenkomstige toepassing op de verandering, tenzij de aard of strekking van die voorschriften zich daartegen verzetten.

2 PROCEDUREEL

2.1 Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de volgende activiteiten:

- het inzamelen, opslaan en overslaan van de volgende afvalstoffen:
 - beton, stenen, tegels en keramische producten of een mengsel (bouwpuin);
 - gemengd bouw- en sloopafval zonder gevaarlijke stoffen;
 - vlakglas;
 - gipshoudend bouwafval;
 - isolatiemateriaal;
 - bitumineuze dakbedekking zonder gevaarlijke stoffen;
 - asbesthoudend bouw materiaal.

In onderstaande tabel is (in vet) weergegeven welke veranderingen er plaatsvinden.

Afvalstof	Vergunde maximale opslag (ton)	Nieuw aan te vragen maximale opslag (ton)	Vergunde maximale overslag (ton/jaar)	Nieuw aan te vragen maximale overslag (ton/jaar)
Autowrakken	25	25	1.000	1.000
Ferro metalen	10.000	9.000	130.000	61.000
Houtafval (A- en B-hout)	500	500	5.000	5.000
C-hout				
Kabelrestanten inclusief garnituren en productafval	400	400	2.000	2.000
Kunststoffen	10 (2008)	10	50 (2008)	50
Loodaccu's (incourant)	30	30	500	500
Non ferrometalen	2.000	2.000	12.000	12.000
Papier en karton	1.000 (2006) 990 (2008)	990	10.000 (2006) 9.950 (2008)	9.950
PCB-vrije transformatoren en condensatoren	50	50	1.000	1.000
Stenen, beton, tegels en keramisch materiaal	0	100	0	1.000
Gemengd bouw- en sloopafval	0	750	0	66.500
Vlakglas	0	30	0	300
Gipshoudend bouwafval	0	30	0	300
Isolatiemateriaal	0	10	0	200
Bitumineuze dakbedekking	0	40	0	400
Asbest	0	40	0	300
Totaal	14.005	14.005	161.500	161.500

Hierbij dient opgemerkt te worden dat de veranderingen bij kunststoffen en papier en karton met een melding artikel 8.19 Wm (d.d. 3 maart 2008, met kenmerk MPM13686) is geregeld.

De veranderingsvergunning wordt aangevraagd voor een periode van 10 jaar.

De aanvraag bestaat uit:

- de aanvraag zelf, bestaande uit 6 pagina's;
- vier bijlagen, zijnde:
 - 1 opgave geregistreerde gegevens 2007 van Wm vergunningnummer MPM4823;
 - 2 overzichtstekening;
 - 3 acceptatiebeleid bouw- en sloopafval;
 - 4 milieujaarverslag en jaarplan 2007.

Op 1 juli 2009 is door uw adviseur Lumos Milieu en Energieadvies per fax de aanvraag, namens u, aangevuld. De aanvulling betreft een verbetering van de doelmatigheid van bitumineus afval, in de aanvraag stond deze doelmatigheid fout beschreven.

2.2 Bevoegd gezag

Volgens het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (hierna: Ivb) behorende bij Wm, valt de inrichting onder meer onder de categorieën 28.4a 1°, 28.4a 5°, 28.4a 6°, 28.4b 1°, 28.4b 2° 28.4c 1° en 28.5 uit het Ivb. Op grond hiervan zijn wij bevoegd gezag.

2.3 Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit)

De aangevraagde veranderingen vallen niet onder de werking van het Activiteitenbesluit.

2.4 Voorbereidingsprocedure

Voor de behandeling van de aanvraag is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing.

2.5 M.e.r.- (beoordelings)plicht

De voorgenomen activiteit komt noch voor in bijlage C noch in bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage 1999 (verder Besluit m.e.r.). De activiteit is derhalve noch m.e.r.-plichtig noch m.e.r.-beoordelingsplichtig.

2.6 Wet verontreiniging oppervlaktewateren (hierna: WVO)

De aangevraagde activiteiten zijn tevens Wet verontreiniging oppervlaktewater (verder Wvo) (Wvo)-vergunningplichtig. Op 19 mei 2009 heeft het Waterschap Rijn en IJssel een melding afgegeven voor de aangevraagde activiteiten. Voor de bedoelde verandering is geen wijziging van de vergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren nodig. Coördinatie van de Wm-vergunning met de Wvo-vergunning is in dit geval dus niet aan de orde.

2.7 Rondzending

De aanvraag is rondgezonden aan de volgende adviseurs:

- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem;
- het college van dijkgraaf en heemraden van het waterschap Rijn en IJssel.

Op 11 mei 2009 heeft de gemeente Arnhem als zonebeheerder per email advies uitgebracht. Het advies van de zonebeheerder is behandeld onder het hoofdstuk "Milieuaspecten" in de paragraaf "Geluid en trillingen"

2.8 Terinzagelegging

Om te voldoen aan hoofdstuk 13 van de Wm en afdeling 3.4 van de Awb hebben de aanvraag met de bijbehorende stukken en het ontwerpbesluit ter inzage gelegen van 6 augustus 2009 tot en met 16 september 2009 op het stadhuis van de gemeente Arnhem en het Huis der Provinciën. Kennisgeving is hiervan gedaan op 5 augustus 2009 in het huis-aan-huisblad de Arnhemse Koerier. Binnen de termijn zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.

2.9 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na afloop van de beroepstermijn van zes weken. Als een belanghebbende gedurende de beroepstermijn een verzoek om een voorlopige voorziening indient, treedt het besluit niet in werking voordat op dat verzoek is beslist. Voorzover deze vergunning betrekking heeft op het oprichten of veranderen van een inrichting dat ook is aan te merken als bouwen in de zin van de Woningwet, treedt deze vergunning niet in werking zolang de bouwvergunning voor (een onderdeel van) het initiatief niet is verleend (artikel 20.8 van de Wm).

3 BELEIDSKADER

3.1 Algemeen

De Wet milieubeheer omschrijft in de artikelen 8.8, 8.9 en 8.10 het toetsingskader voor de beslissing op de aanvraag.

Hierna wordt aangegeven hoe de aanvraag zich tot het toetsingskader verhoudt. Wij beperken ons tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed kunnen zijn.

Ingevolge artikel 8.8, tweede lid, onder a van de Wm moeten wij bij de beslissing op de aanvraag eveneens rekening houden met het voor ons geldende milieubeleidsplan, in dit geval het Gelders Milieuplan 2004-2008 (GMP-3).

Het Gelders afval- en grondstoffenbeleid wordt hierin vormgegeven door het nastreven van een duurzame samenleving. Hiermee worden een vermindering van de hoeveelheid afvalstoffen (afvalpreventie) en een beter afval- en grondstoffenbeheer beoogd. Voor verduurzaming van de bedrijfsprocessen is vergunningverlening een goed instrument. Het opleggen van een adequate afvalscheiding is hiervan een goed voorbeeld.

Ingevolge artikel 8.8, tweede lid, onder b van de Wm moeten wij bij de beslissing op deze aanvraag rekening houden met het bepaalde in artikel 10.14 van de Wm. Volgens dit artikel moet rekening worden gehouden met het geldende afvalbeheersplan voor wat betreft het beheer van afvalstoffen. De wijze waarop rekening is gehouden met het LAP is verder uitgewerkt in de paragraaf Afvalstoffen.

4 AFVALSTOFFEN

In ons ontwerpbesluit hebben wij de toetsing van het doelmatig beheer van afvalstoffen uitgevoerd aan de hand van het Landelijk afvalbeheerplan 2002-2012 (LAP 1). De looptijd van het LAP 1 is echter op 3 maart 2009 verstreken. Derhalve hebben wij onze beoordeling nader bezien en onderstaand onze conclusies daarvan opgenomen.

4.1 Het kader voor de toetsing doelmatig beheer van afvalstoffen

Op grond van artikel 8.10 Wm kan de Wm-vergunning in het belang van de bescherming van het milieu worden geweigerd. Onderdeel van het begrip "bescherming van het milieu" is de zorg voor het doelmatig beheer van afvalstoffen. In artikel 1.1 Wm is aangegeven wat moet worden verstaan onder het doelmatig beheer van afvalstoffen. Op grond hiervan moeten wij rekening houden met het geldende afvalbeheersplan dan wel het bepaalde in de artikelen 10.4 en 10.5, eerste lid, van de Wm (artikel 10.14 van de Wm). In het bedoelde afvalbeheersplan (het Landelijk Afvalbeheerplan 2002- 2012, hierna aangeduid als het LAP 1) is het afvalstoffenbeleid neergelegd. Dat plan heeft echter per 3 maart 2009 zijn geldigheid verloren. Een nieuw plan is weliswaar <in ontwerp gepubliceerd>, maar is nog niet van kracht.

Bij de beoordeling van de aanvraag hebben we met dit gegeven rekening gehouden.

De doelstellingen en hoofdlijnen van het beleid zijn vastgelegd in de voorkeursvolgorde voor afvalbeheer, zoals die in artikel 10.4 van de Wm is opgenomen en de criteria vervat in het eerste lid van artikel 10.5 van de Wm. en als volgt is samen te vatten:

- het stimuleren van preventie van afvalstoffen;
- het stimuleren van hergebruik/nuttige toepassing van afvalstoffen door het promoten van afvalscheiding aan de bron en nascheiding van afvalstromen; Afvalscheiding maakt produkthergebruik en materiaalhergebruik (nuttige toepassing) mogelijk en beperkt de hoeveelheid te storten of in een afvalverbrandingsinstallatie (AVI) te verbranden afvalstoffen;
- het optimaal benutten van de energie-inhoud van afval dat niet kan worden hergebruikt (nuttig toepassen als brandstof).
- het verwijderen van afvalstoffen door verbranding;
- het verwijderen van afvalstoffen door storten.

Een belangrijk aspect voor het bewerken van afvalstoffen is dat dit op zo'n hoogwaardig mogelijke wijze plaatsvindt. Het LAP1 hanteerde daarvoor de zogenaamde minimumstandaard. Hoewel wij het LAP1 niet meer als toetsingskader mogen hanteren, zijn daaraan nog wel inhoudelijke argumenten te ontleen, voor het toetsen van vergunningaanvragen aan de voorkeursvolgorde voor het beheer van afvalstoffen in artikel 10.4 en aan de criteria vervat in het eerste lid van artikel 10.5 van de Wm.

4.2 Afvalstromen waarvoor in het LAP1 een sectorplan was opgenomen

Sectorplan	Afvalstof
13 Bouw- en sloopafval en daarmee vergelijkbare afvalstoffen	beton, stenen, tegels en keramische producten of een mengsel (bouwpuin), gemengd bouw- en sloopafval zonder gevaarlijke stoffen, vlakglas, gipshoudend bouwafval, isolatiemateriaal, bitumineuze dakbedekking zonder gevaarlijke stoffen, asbesthoudend bouw materiaal

Bouw- en sloopafval en daarmee vergelijkbare afvalstoffen

Het beleid voor bouw- en sloopafval is gericht op het bevorderen van preventie en het nuttig toepassen van deelstromen. Voor het uitsluitend opslaan (opslaan als zelfstandige activiteit) van bouw- en sloopafval wordt een Wm-vergunning verleend.

Het gemengde bouw- en sloopafval wordt opgeslagen, opgeboukt en overgeslagen. Er vindt wel bewerking (sortering) plaats. Het bsa wordt afgevoerd naar een erkend verwerker.

Het ingezamelde vlakglas wordt afgevoerd naar een erkend verwerker die het materiaal voor hergebruik gereed maakt. Het gipshoudend afval en asbesthoudend afval wordt afgevoerd met het overige niet brandbaar materiaal naar een stortplaats. Het isolatiemateriaal wordt afgevoerd met het overige brandbaar materiaal. Bitumineus dakafval wordt afgevoerd voor verbranding.

Voor de deelstromen werd voor het be- en verwerken een minimumstandaard volgens de betreffende sectorplannen gegeven en gold voor het opslaan en inzamelen de "toelichting bij de sectorplannen". De minimumstandaard voor het be- en verwerken van steenachtig materiaal en vlakglas is nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik. De minimumstandaard voor asbest, gips en cellenbeton is storten. De minimumstandaard voor bitumineus dakafval is verwijderen door verbranden.

Van Houtum handelt overeenkomstig dit beleid.

4.3 Uitsluitend opslaan

Voor het uitsluitend opslaan van afvalstoffen (opslaan als zelfstandige activiteit) wordt in beginsel een Wm-vergunning wordt afgegeven, met uitzondering van die afvalstoffen waarvoor een inzamelvergunning noodzakelijk is op grond van het Besluit inzamelen afvalstoffen. Ingevolge het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen wordt de opslag van afvalstoffen voorafgaand aan verwijdering gezien als storten indien de tijdsduur van 1 jaar wordt overschreden. Indien de opslag voorafgaat aan nuttige toepassing van de afvalstoffen is deze termijn drie jaar.

Van Houtum heeft aangevraagd om de volgende afvalstoffen uitsluitend op te slaan:

- beton, stenen, tegels en keramische producten of een mengsel (bouwpuin);
- gemengd bouw- en sloopafval zonder gevaarlijke stoffen;
- vlakglas;
- gipshoudend bouwafval;
- isolatiemateriaal;
- bitumineuze dakbedekking zonder gevaarlijke stoffen;
- asbesthoudend bouw materiaal.

Voor de opslagtermijn van deze afvalstoffen is geen maximum in de aanvraag opgenomen.

Voor het uitsluitend opslaan van de hierboven vermelde afvalstoffen kan vergunning worden verleend omdat deze afvalstromen niet inzamel-vergunningplichtig zijn. In de vigerende revisie-vergunning is reeds in de voorschriften 2.2.6 en 2.2.7 vastgelegd dat de termijn van opslag voorafgaand aan verwijdering maximaal 1 jaar is en de termijn van opslag voorafgaand aan nuttige toepassing maximaal 3 jaar is. Het opnemen van deze voorschriften is daarom niet noodzakelijk.

In de vigerende vergunning zijn voor het opslaan van asbesthoudend bouw materiaal geen nadere eisen opgenomen. Om deze reden hebben wij in de vergunning voorschriften opgenomen met betrekking tot de opslag van asbest (voorschriften 12.9.1 tot en met 12.9.7).

4.4 Be-/verwerking

In de aanvraag is voor het gemengd bouw- en sloopafval beschreven dat dit wordt uitgesorteerd naar verschillende deelstromen. Dit bevordert de uiteindelijke be- en verwerking van de afvalstromen.

Wij achten deze werkwijze, gelet op de artikelen 10.4 en 10.5, eerste lid, van de Wm, doelmatig.

4.5 Acceptatie en verwerking (A&V-beleid)

Alle afvalverwerkende bedrijven moeten over een adequaat acceptatie en verwerkingsbeleid (A&V-beleid) beschikken. In het A&V-beleid dient te zijn aangegeven op welke wijze binnen de inrichting acceptatie en verwerking van afvalstoffen plaatsvindt. Een adequaat A&V-beleid hangt nauw samen met het zeker stellen dat afvalstromen op een zo hoogwaardig mogelijke wijze worden be- en verwerkt. Hoewel wij het LAP1 niet meer als toetsingskader mogen hanteren, zijn daaraan nog wel inhoudelijke argumenten te ontleen voor toetsing aan de artikelen 10.4 en 10.5, eerste lid, van de Wm. Daarbij moet per specifieke situatie maatwerk worden geleverd.

Bij de aanvraag is een beschrijving van het A&V-beleid gevoegd. Daarin is voor de acceptatie van bouw- en sloopafval aangegeven op welke wijze acceptatie en verwerking plaats zullen vinden. Het beschreven A&V-beleid voldoet aan de randvoorwaarden om zeker te stellen dat afvalstromen op een zo hoogwaardig mogelijke wijze worden be- en verwerkt. Op basis van het gestelde in de aanvraag (bijlage 3) kunnen wij met dit A&V-beleid instemmen.

4.6 Administratieve organisatie en Interne controle (AO/IC)

Met het oog op het zekerstellen van een zo hoogwaardig mogelijke wijze van afvalbe- en verwerking moet een beperkt aantal afvalverwerkende bedrijven, te weten die welke gevaarlijke afvalstoffen accepteren over een adequate administratieve organisatie en een interne controle (AO/IC) beschikken. Voor bedrijven die geen gevaarlijke afvalstoffen ontvangen, spreken we over vereenvoudigde administratieve procedures (VAP). Onder administratieve organisatie wordt verstaan het complex van organisatorische maatregelen gericht op de informatieverzorging ten behoeve van het besturen en doen functioneren van een organisatie, alsmede voor het afleggen van verantwoordingen.

Onder interne controle wordt verstaan het toetsen van resultaten aan normen door of namens de leiding ten behoeve van de leiding. Via de AO/IC (VAP) dient betrouwbare informatie naar het management en derden (vergunningverleners en toezichthouders) te zijn gewaarborgd. Met betrouwbaar wordt bedoeld een juiste, tijdige en volledige informatieverzorging die tevens controleerbaar is.

Hoewel wij het LAP1 niet meer als toetsingskader mogen hanteren, zijn daaraan nog wel inhoudelijke argumenten te ontleen voor toetsing aan de artikelen 10.4 en 10.5, eerste lid, van de Wm. Daarbij moet per specifieke situatie een oordeel worden gevormd.

Bij de aanvraag is een beschrijving van het VAP gevoegd. Daarin is een beschrijving opgenomen van de wijze waarop de acceptatie en verwerking zijn vastgelegd in procedures met betrekking tot de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). Deze procedures zijn gebaseerd op een risicoanalyse van de handelingen die met afvalstoffen worden uitgevoerd en dienen ter formulering van interne beheersmaatregelen om de risico's op een onjuiste verwerking te verminderen.

Rekening houdend met de aard van de bedrijvigheid voldoet het beschreven VAP aan de randvoorwaarden om zeker te stellen dat de afvalstromen op een zo hoogwaardig mogelijke wijze worden be- en verwerkt. Op basis van het gestelde in de aanvraag (bijlage 3) kunnen wij met deze VAP instemmen.

Bijlage 3 betreft een aanvulling op het Acceptatie- en Verwerkingsbeleid en de VAP welke aanwezig is in de revisievergunning. De voorschriften 2.9.1, 2.9.3 en 2.9.4 uit de revisievergunning zijn van toepassing op de gevraagde uitbreiding.

4.7 Wijzigingen in het A&V-beleid en/of AO/IC danwel VAP

Wijzigingen in het A&V-beleid en/of de VAP dienen schriftelijk aan ons te worden voorgelegd. Als bevoegd gezag zullen wij vervolgens bezien welke procedure in relatie tot de aard van de wijziging is vereist.

4.8 Registratieverplichtingen

De aanvrager heeft reeds de mogelijkheid om afvalstoffen van buiten de inrichting te ontvangen. Dergelijke inrichtingen vallen onder het Besluit en de Regeling melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen. Voor een effectieve handhaving van het afvalbeheer is het van belang om naast de meldingsverplichtingen tevens registratieverplichtingen op te nemen (Wm 8.14). Dit is voldoende geregeld in de vigerende revisievergunning van 24 mei 2007. Deze voorschriften m.b.t. acceptatie en registratie zijn van overeenkomstige toepassing op de verandering.

4.9 Vergunningtermijn

Vergunningen voor het opslaan en be- en verwerken van afvalstoffen mogen (tenzij sprake is van de activiteiten storten en/of afvalverbranding) slechts worden verleend voor een termijn van ten hoogste 10 jaar (Wm, art. 8.17, tweede lid).

Deze veranderingsvergunning zal worden gekoppeld aan de revisievergunning van 24 mei 2007, zodat deze veranderingsvergunning voor eenzelfde periode zal worden verleend.

4.10 Conclusie

Gelet op vorenstaande inzake afvalstoffen concluderen wij dat de in de vergunningaanvraag beschreven activiteiten met afvalstoffen in overeenstemming zijn met het doelmatigheidsvereiste zoals gesteld in de artikel 10.4 en 10.5, eerste lid, van de Wm.

5 BODEM

5.1 Het kader voor de bescherming van de bodem

Het (nationale) preventieve bodembeschermingsbeleid is vastgelegd in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) bedrijfsmatige activiteiten.

Het ministerie van VROM heeft de NRB in overleg met vergunningverleners, onderzoeksinstellingen en bedrijfsleven opgesteld. Deze richtlijn is ontwikkeld om vergunningvoorschriften te uniformeren en harmoniseren. Met de NRB kunnen (voorgenomen) bodembeschermende maatregelen en voorzieningen binnen inrichtingen worden beoordeeld en kan de besluitvorming met betrekking tot een optimale bodembeschermingsstrategie worden gestuurd.

De NRB beperkt zich tot de normale bedrijfsvoering en voorzienbare incidenten. Bodembescherming t.b.v. calamiteiten wordt in NRB-kader niet behandeld. Een eventuele calamiteitenopvang echter wel.

5.2 De potentieel bodembedreigende activiteiten

Binnen de inrichting vinden de volgende potentieel bodembedreigende activiteiten plaats:

- opslag en sorteren van gemengd bouw- en sloopafval, gipshoudend afval, bitumineus dakafval en asbesthoudend afval.

Bij de aanvraag is een bodemrisicodocument gevoegd. In dit document zijn van alle bodembedreigende activiteiten de emissiescore en de eindemissiescore bepaald aan de hand van de NRB-systematiek.

5.3 De in de aanvraag opgenomen maatregelen en voorzieningen ter bescherming van de bodem

In de aanvraag zijn de volgende maatregelen en voorzieningen opgenomen om bodemverontreiniging te voorkomen:

De opslag van gemengd bouw- en sloopafval, gipshoudend afval, bitumineus dakafval en asbesthoudend afval vindt in pandig plaats boven een vloeistofkerende vloer. Hierdoor kan er geen sprake zijn van uitloging ten gevolge van regenwater. Verder is visueel toezicht en incidentenmanagement aanwezig.

5.4 Beoordeling en conclusie

Wij hebben het bij de aanvraag gevoegde bodemrisicodocument beoordeeld en stemmen in met de opzet, de uitgangspunten en de resultaten. Uit het document blijkt dat voor alle bodembedreigende locaties het verwaarloosbaar bodemrisico wordt behaald.

Bij het stellen van de voorschriften hebben wij met het bovenstaande rekening gehouden.

5.5 Bodembelastingonderzoek

Het risico dat door de aangevraagde activiteiten in combinatie met de getroffen en te treffen voorzieningen een bodemverontreiniging ontstaat is (in combinatie met de gestelde voorschriften) verwaarloosbaar conform het gestelde in de NRB. Het is dan ook niet noodzakelijk dat de bodemkwaliteit tussentijds wordt gecontroleerd

6 GELUID EN TRILLINGEN

6.1 Algemeen

De bedrijfsactiviteiten van de onderhavige inrichting hebben tot gevolg dat geluid wordt geproduceerd. Deze geluidsemisatie wordt vooral bepaald door het storten van schroot, het knippen van schroot met de schrootschaar, de papiershredder, het opschonen van het terrein en de vrachtwagenbewegingen.

6.2 Aangevraagde verandering

De activiteit laden en lossen met behulp van kranen en activiteiten in de papierhal is in het akoestisch onderzoek van ABOVO Acoustics van 6 april 2006 meegenomen.

Aangezien sprake is van een verschuiving van hoeveelheden te bewerken afvalstoffen, maar niet een toe- of afname van de totale hoeveelheden zal er akoestisch geen geluidstoename zijn. De totale op- en overslag van afvalstoffen binnen de inrichting verandert niet. Er behoeft geen verdere aanpassing van de geluidsvoorschriften plaats te vinden.

6.3 Zoneadvies

De zonebeheerder, gemeente Arnhem heeft op 11 mei 2009 per email een advies uitgebracht. In dit advies is opgenomen dat door een vermindering van overslag minimaal een kortere bedrijfstijd voor de kranen te verwachten is. Deze vermindering dient akoestisch in beeld te worden gebracht.

6.4 Reactie op het zoneadvies

De veranderingsvergunning betreft een verandering in te accepteren afvalstoffen. Hierin vindt een uitbreiding plaats van soorten afval. Er vindt geen uitbreiding of vermindering plaats in hoeveelheden van afvalstoffen, slechts een verschuiving van hoeveelheden. Het is daarom niet te verwachten dat er een kortere bedrijfstijd voor de kranen zal zijn, aangezien van vermindering van activiteiten geen sprake is. Het is ons inziens niet noodzakelijk dit akoestisch nader te onderbouwen.

7 LUCHT

7.1 Het wettelijke kader voor de bescherming van de lucht

Wij beoordelen de emissies naar de lucht volgens de systematiek van de Nederlandse emissie Richtlijn-Lucht (NeR). Deze richtlijn, die de Beste beschikbare technieken (BBT) voor het beperken van emissies naar de buitenlucht beschrijft, passen wij toe als toetsingskader voor de beoordeling en regulering van luchtemissies.

7.2 Diffuse emissie (stof)

Diffuse emissies van stof kunnen ontstaan bij de op- en overslag van gemengd bouw- en sloopafval.

Door Van Houtum worden maatregelen getroffen om stofvorming tegen te gaan en emissie van stof naar de omgeving te voorkomen. Dit zijn:

- op- en overslag vindt plaats in de papierhal, waardoor minimale invloed van de wind is;
- direct overslag in een container buiten gebeurt of handmatig of machinaal met een kraan met knijper, waarbij de storthoogte beperkt is tot maximaal 1,5 meter;
- regelmatig handmatig of machinaal vegen van de hal;
- indien nodig bevochtiging toepassen;
- opslag van uitgesorteerd materiaal vindt plaats in containers.

Met betrekking tot diffuse emissies geldt als uitgangspunt dat geen direct bij de bron visueel waarneembare stofverspreiding mag optreden. Uitgaande van de stofgevoeligheid van een stof en de mogelijkheid om verstuiwing al dan niet door bevochtiging tegen te gaan wordt voor niet reactieve producten een klasse-indeling gehanteerd.

De opslag van gipshoudend bouwafval is volgens de NeR stofklasse S3 (licht stofgevoelig, niet bevochtigbaar). Het gipshoudend afval wordt uitsluitend inpandig opgeslagen, waardoor er geen stofoverlast zal plaatsvinden. Het bevochtigen van het gipshoudend afval is hierdoor niet aan de orde.

Bouw- en sloopafval is in te delen in stofklasse S4 (NeR, bijlage 4.6). Stoffen uit stofklasse S4 zijn licht stofgevoelig, wel bevochtigbaar. In paragraaf 3.8.1 van de NeR worden richtlijnen gegeven in de vorm van maatregelen ter beperking van de diffuse stofemissies ten gevolge van handelingen met stofgevoelige stoffen. Bij opslag in de buitenlucht van goederen met stofklasse S4 moet de opslag onder andere door besproeiing vochtig gehouden worden. Bij de overslag van goederen met de klasse S4 dient stofverspreiding te worden voorkomen door de storthoogte te beperken. Daarnaast dienen de overslagactiviteiten gestaakt te worden als de windsnelheid groter is dan 20 m/s (windkracht 8).

Voor de activiteiten waarbij diffuse stofemissies kunnen ontstaan, zijn voorschriften opgenomen in de vigerende revisievergunning (voorschriften 11.2.1 tot en met 11.2.9). Wij achten het daarom niet noodzakelijk hier aanvullende maatregelen voor op te stellen.

8 TERMIJN VAN DE VERGUNNING

8.1 Algemeen

Vergunningen voor het opslaan en be- en verwerken van afvalstoffen mogen (behoudens in het geval sprake is van de activiteiten storten en/of afvalverbranding) slechts worden verleend voor een termijn van ten hoogste 10 jaar (artikel 8.17, lid 2 Wm). In verband met de expiratedatum van 24 mei 2017 van de vigerende revisievergunning sluiten wij voor wat betreft de termijn van deze vergunning aan bij genoemde expiratedatum.

9 BESLUIT

9.1 Algemeen

Gelet op het bepaalde in de Wet milieubeheer en de Algemene wet bestuursrecht en op hetgeen hiervoor is overwogen, besluiten wij:

I

Op grond van de door Van Houtum Recycling B.V. gedane aanvraag nummer 180R111-v3 inclusief bijlagen van 27 maart 2009 en per fax ontvangen aanvullende informatie van 1 juli 2009, vergunning te verlenen voor het veranderen van de inrichting, als bedoeld in artikel 8.1, lid 1, sub b van de Wet milieubeheer ten behoeve van de inrichting aan de Leeghwaterstraat 6 te Arnhem, gerekend vanaf de datum van dit besluit, tot uiterlijk de datum waarop de onderliggende revisievergunning van 24 mei 2007 afloopt, te weten 24 mei 2017.

II

aan deze Wm-vergunning de voorschriften te verbinden, zoals die in dit besluit zijn opgenomen.

INHOUDSOPGAVE

1	ALGEMEEN.....	12
2	AFVALSTOFFEN	12
2.2	Toegestane activiteiten.....	12
4	BODEMBESCHERMING.....	13
4.2	Voorzieningen en beheersmaatregelen.....	13
12.9	OPSLAG, OVERSLAG EN BEWERKING VAN (AFVAL)STOFFEN	13
12.9	Opslag van asbesthoudend afval	13

1 ALGEMEEN

1.1 Algemeen

- 1.1.3 De inrichting dient te zijn ingericht en in werking te zijn overeenkomstig de terreintekening en inrichtingstekening, ten behoeve van de milieuvergunning gevoegd als bijlage 2 bij de vergunningaanvraag van 27 maart 2009.

2 AFVALSTOFFEN

2.2 Toegestane activiteiten

- 2.2.1 Deze vergunning heeft uitsluitend betrekking op het op- en overslaan, be- en verwerken van de volgende afvalstoffen

Afvalstof	Euralcode	Maximale opslag (ton)	Maximale overslag (ton/jaar)
Asbest	17 06 05	40	300
Autowrakken	16 01 06	25	1.000
Bitumineuze dakbedekking	17 03 02	40	400
Bouw- en sloopafval (gemengd)	17 09 04	750	66.500
Ferro metalen	02 01 10 12 01 01 15 01 04 16 01 12 16 01 16 16 01 17 16 02 16 17 04 05 17 04 07 19 10 01 19 12 02 20 01 36 20 01 40	9.000	61.000
Gipshoudend bouwafval	17 06 04	30	300
Houtafval (A- en B-hout)	03 01 05 15 01 03 17 02 01	500	5.000
C-hout	17 02 04		
Isolatiemateriaal	17 08 02	10	200
Kabelrestanten inclusief garnituren en productafval	17 04 10 17 04 11	400	2.000
Kunststoffen	15 01 02	10	50
Loodaccu's (incourant)	16 06 01 20 01 33	30	500
Non ferrometalen	12 01 03 16 01 18 17 04 01 17 04 02 17 04 03	2.000	12.000

	17 04 04 17 04 06 19 10 02 19 12 03		
Papier en karton	15 01 01 19 12 01 20 01 01	990	9.950
PCB-vrije transformatoren en condensatoren	16 02 13 16 02 14	50	1.000
Stenen, beton, tegels en keramisch materiaal	17 01 01 17 01 02 17 01 03 17 01 07	100	1.000
Vlakglas	17 02 02	30	300
Totaal		14.005	161.500

4 BODEMBESCHERMING

4.2 Voorzieningen en beheersmaatregelen

- 4.2.11 Het bodemrisico van de opslag en sortering van gemengd bouw- en slooppafval, gipshoudend afval, bitumineus dakafval en asbesthoudend afval moet door het treffen van doelmatige maatregelen en voorzieningen zodanig worden beperkt dat voldaan wordt aan bodemrisicocategorie A (verwaarloosbaar bodemrisico) zoals gedefinieerd in de NRB.

12.9 OPSLAG, OVERSLAG EN BEWERKING VAN (AFVAL)STOFFEN

12.9 Opslag van asbesthoudend afval

- 12.9.1 De opslag van asbest dient minimaal 2 meter van brandbare stoffen (niet zijnde PGS opslagen) te geschieden.
- 12.9.2 De opslagvoorziening voor asbest mag niet toegankelijk zijn voor onbevoegden.
- 12.9.3 Asbesthoudend afval mag alleen geaccepteerd worden indien het is verpakt in een goed gesloten niet-luchtdoorlatend dubbel verpakkingsmateriaal. Direct na acceptatie en eventuele verpakking moet het asbesthoudend afval in de speciaal voor de opslag van asbest ingerichte container worden opgeslagen.
- 12.9.4 De asbestcontainer moet, behalve tijdens het inbrengen van asbest en/of asbesthoudend materiaal, zijn afgesloten. De opslagvoorziening moet duidelijk als zodanig herkenbaar zijn.
- 12.9.5 De acceptant weet hoe te handelen in geval van calamiteiten. De interne te volgen procedures dienen beschreven te zijn. Deze beschrijvingen moeten aanwezig zijn in het in voorschrift 1.4.3 van de revisievergunning MPM4823 d.d. 24 mei 2007 genoemde milieulogboek.
- 12.9.6 Onverhoopt los aangetroffen asbest dient direct bevochtigd te worden indien dit bestaat uit kleine stukjes.

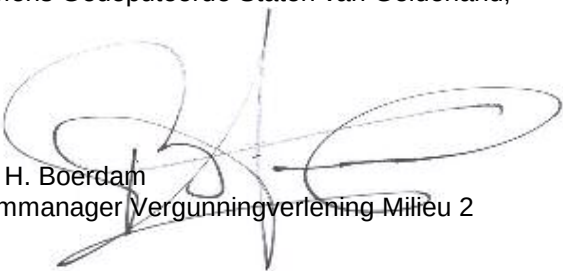
ARCHIEF

12.9.7 De acceptant mag los aangetroffen asbest zelf verpakken als:

- het asbest duidelijk zichtbaar of herkenbaar is;
- het asbest hechtgebonden is.

Indien dit niet het geval is dient het asbestverdacht afval te worden verwijderd door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf.

namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening Milieu 2

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage). Indien een besluit ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is vastgesteld in samenhang met dit besluit, kan een uitspraak in beroep over dit besluit ook betrekking hebben op het besluit ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Voor het behandelen van het beroepschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, tel. (070) 426 44 26.

ARCHIEF

kopie:

- VV/M1, mw. I. van den Berk
- VV/M2, dhr. G. Penders
- HH/M2, dhr. F. Notten
- VV/M2, dhr. F. Segers
- VV/KCC, mw. H. Boschloo

TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Inhoudsopgave Motivering

Hoofdstuk1	Inleiding	5
1.1	Wat is een omgevingsplan?	5
1.2	Waarom een wijziging van het omgevingsplan?	5
1.3	Waar geldt deze wijziging van het omgevingsplan?	6
1.3.1	Locatie plangebied	6
1.3.2	NS en ProRail	6
1.4	Wat wijzigt dit besluit?	7
1.4.1	Toegevoegde onderdelen	7
Hoofdstuk2	Beschrijving bestaande situatie	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Historische ontwikkeling	9
2.3	Ruimtelijke en functionele structuur	9
Hoofdstuk3	Beschrijving van de ontwikkeling	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Ruimtelijke opzet en structuur	11
3.2.1	Ruimtelijke aspecten	11
Hoofdstuk4	Visie en beleid op locatie	13
4.1	Rijksbeleid	13
4.1.1	Nationale omgevingsvisie (NOVI)	13
4.1.2	Programma NOVEX	13
4.1.3	Ladder voor duurzame verstedelijking	13
4.2	Provinciaal beleid	14
4.2.1	Omgevingsvisie Gaaf Gelderland	14
4.2.2	Omgevingsverordening	14
4.3	Gemeentelijk beleid	16
4.3.1	Omgevingsvisie	16
4.3.2	Rijnpark	18
4.3.3	Visie Werklocaties Arnhem 2040	18
Hoofdstuk5	Omgevingsaspecten	19
5.1	Inleiding	19
5.2	Stedenbouwkundige aspecten	19
5.2.1	Verhouding tot de omgeving	19
5.2.2	Beeldkwaliteit	19
5.3	Mobiliteit	19
5.3.1	Verkeer	19
5.3.2	Parkeren	20
5.4	Milieu	20
5.4.1	Inleiding	20
5.4.2	Geluid	20
5.4.3	Lucht	22

5.4.4	Omgevingsveiligheid	23
5.4.5	Bodem	25
5.4.6	Water	25
5.4.7	Geur	27
5.4.8	Licht	27
5.4.9	Trillingen	27
5.4.10	M.e.r.-beoordeling	28
5.5	Natuur, groen en bomen	28
5.5.1	Soorten- en gebiedsbescherming	28
5.5.2	Groen	29
5.5.3	Bomen	30
5.6	Archeologie, cultuurhistorie en landschap	31
5.6.1	Cultureel erfgoed	31
5.6.2	Archeologie	31
5.7	Duurzaamheid, klimaatadaptatie en energie	32
5.7.1	Klimaatadaptatie en stadsklimaat	32
5.7.2	Energie	34
5.7.3	Circulair bouwen	35
5.8	Kabels, leidingen, obstakelbeheergebieden en privaatrechtelijke belemmeringen	38
Hoofdstuk6	Uitleg van de regels	39
6.1	Wat regelt dit omgevingsplan?	39
6.1.1	Algemeen	39
6.1.2	Focus van dit omgevingsplan	39
6.1.3	Functies en activiteiten	39
6.1.4	Opzet van het omgevingsplan	39
6.2	Opbouw van het omgevingsplan	39
6.3	Opzet van de regels	40
6.3.1	Inleidende regels	40
6.3.2	Functies	41
6.3.3	Waarden	41
6.3.4	Activiteiten	41
6.3.5	Bouwen, werken en werkzaamheden	41
6.3.6	Omgevingsnormen	41
6.3.7	Omgevingsplanactiviteiten	42
6.3.8	Algemene regels	42
6.3.9	Overgangs- en slotbepalingen	42
6.4	Functies	42
6.4.1	Algemeen	42
6.4.2	Bedrijfsgebied	42
6.4.3	Groengebied	42
6.4.4	Nutsvoorziening	42
6.4.5	Openbaar gebied	42
6.4.6	Oppervlaktewater	43
6.4.7	Parkgebied	43

6.5	Waarden	43
6.5.1	Waarde - Afschermingslaag	43
6.5.2	Waarde - Betoniet-cementwand	43
6.5.3	Waarde - Brandstofleiding	44
6.5.4	Waarde - Gasleiding	44
6.5.5	Waarde - Hoogspanningsleiding	44
6.5.6	Waarde - Karakteristieke bebouwing	44
6.5.7	Waarde - Landschap en Natuur	44
6.5.8	Waarde - Rioolleiding	45
6.5.9	Waarde - Waterkering	45
6.5.10	Waarde - Waterstaat	45
Hoofdstuk7	Financiële haalbaarheid	47
7.1	Financieel economische haalbaarheid	47
Hoofdstuk8	Vorbereiding en participatie	49
8.1	Overleg met de stad	49
8.2	Vooroverleg	49
8.3	Terinzagelegging (ontwerp-omgevingsplan)	49
 Bijlagen		
Bijlage 1	Zienswijzennota	

Motivering

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Wat is een omgevingsplan?

Een omgevingsplan bestaat uit regels en gaat vergezeld van deze motivering. Iedere regel heeft een zogenaamd 'werkingsgebied'. Dit werkingsgebied geeft aan waar in de gemeente een bepaalde regel geldt. Het omgevingsplan bevat regels die te maken hebben met de fysieke leefomgeving. Het gaat dan bijvoorbeeld om regels over bouwen (waar, hoe hoog, welke materialen) of het gebruik van gronden (wonen, detailhandel, groen). Maar het kunnen ook regels zijn over monumenten, water of gezondheid, veiligheid et cetera. Het omgevingsplan richt zich op het goed functioneren, beheren en beschermen van onze stad en ons buitengebied.

TAM-IMRO Omgevingsplan

Dit plan is een TAM-IMRO omgevingsplan. TAM staat voor tijdelijke alternatieve maatregel. IMRO voor informatiemodel Ruimtelijke ordening. TAM-IMRO maakt het mogelijk om direct na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een plan in procedure te brengen zonder dat wordt voldaan aan de nieuwe standaarden. Via de overbruggingsfunctie zijn deze plannen wel via het Omgevingsloket te raadplegen. Het plan is dan zichtbaar als een laag 'bovenop' het omgevingsplan. Later moet het dit plan nog wel conform de nieuwe standaarden gepubliceerd worden.

Juridisch-inhoudelijk is dit plan een wijziging van het omgevingsplan. Dat betekent dat het plan voldoet aan de eisen die de Omgevingswet stelt.

1.2 Waarom een wijziging van het omgevingsplan?

Arnhem heeft de ambitie om tot 2040 16.000 woningen te bouwen. De gebiedsontwikkeling Rijnpark betreft het transformeren van een binnenstedelijk gemengd bedrijventerrein van circa 70 hectare naar een intensiever gebruikt gebied met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen. De gemeente Arnhem wil in Rijnpark onder meer ruimte bieden aan circa 7.000 woningen, 5.000 banen en een stadspark. Op 3 juli 2024 is de gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld door de gemeenteraad. De gebiedsvisie geeft weer hoe de ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en werkklimaat.

In Rijnpark worden uiteindelijk alleen bedrijven toegestaan die geschikt zijn voor functiemenging, met onder andere woningen (milieugevoelige functies). We willen namelijk een gebied creëren waar wonen, werken en voorzieningen samen komen. Op dit moment is Rijnpark een bedrijventerrein waar bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan die niet gemengd mogen worden met woningen. Daarom is het aanpassen van de huidige bedrijfsbestemming nodig. De voorliggende wijziging van het omgevingsplan geeft een vervolg aan het voorbereidingsbesluit Rijnpark waarin de bestaande situatie is 'bevroren'.

Met dit plan wordt erin voorzien dat binnen Rijnpark nieuwe bedrijven zich alleen kunnen vestigen indien ze geschikt zijn voor functiemenging met wonen. Bestaande bedrijven mogen hun huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen, ook indien dit niet geschikt is voor functiemenging. Daarnaast voorziet dit plan in een aanpassing van de maximale planologische mogelijkheden voor een deel van de omliggende bedrijventerreinen (Nieuwe Haven en Het Broek).

Dit plan hangt samen met de omgevingsplanwijziging Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord. In die wijziging van het omgevingsplan wordt het geluidgezoneerd industrieterrein alsook de bij dat industrieterrein behorende geluidzone aangepast voor het gebied waar woningen moeten komen. Voorliggend plan voorziet in een aanpassing van de milieucategorieën, waaronder de geluidbelasting. Beide plannen zijn nodig om de gebiedsontwikkeling Rijnpark mogelijk te maken.

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

1.3 Waar geldt deze wijziging van het omgevingsplan?

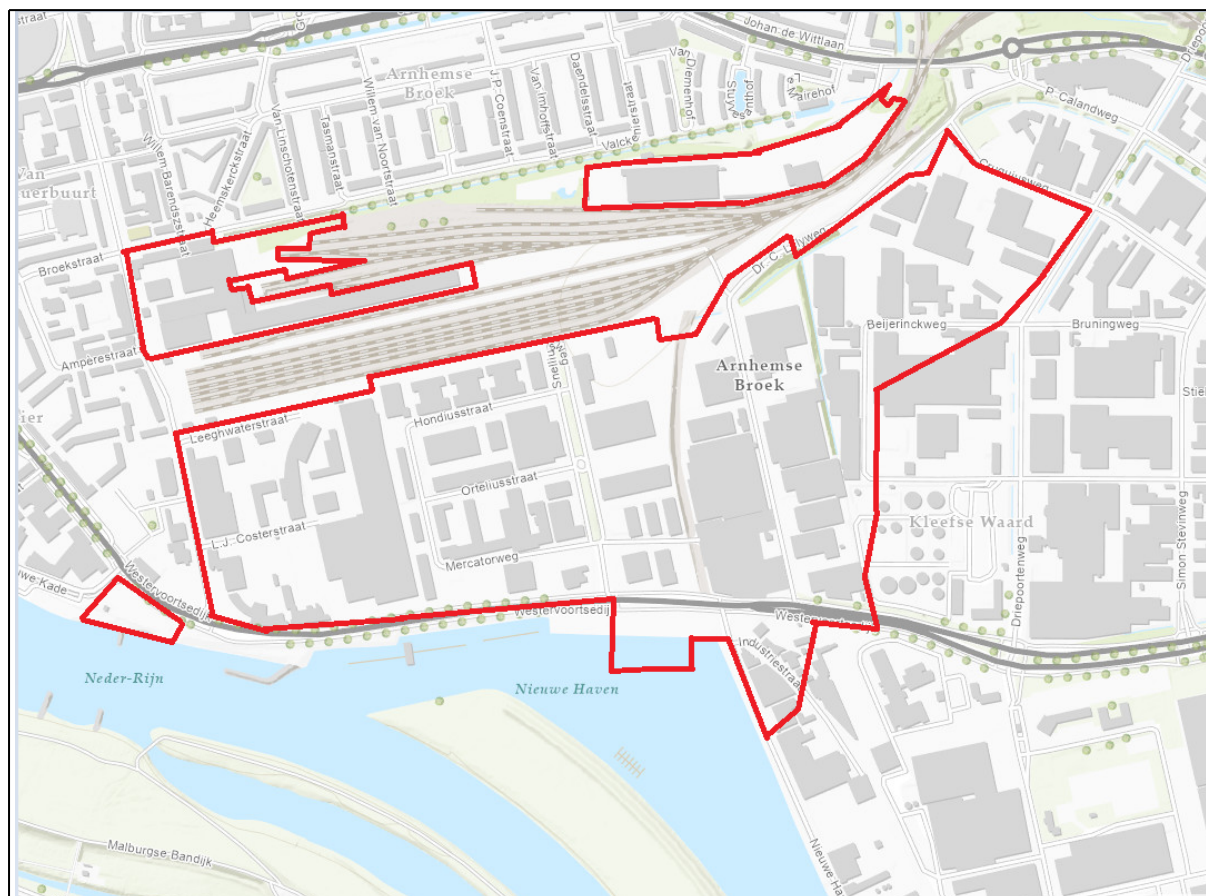
1.3.1 Locatie plangebied

Deze omgevingsplanwijziging ziet voor het grootste deel op delen van het huidige bedrijventerrein Rijnpark. Ook ligt een klein deel van de bedrijventerrein Het Broek en de Nieuwe Haven binnen het plangebied. Het gebied ligt globaal tussen De Nieuwe Haven en de Rijn, de Van Oldenbarneveldtstraat, de Broekstraat, Le Mairehof, Cruquiusweg, Driepoortenweg, Beijerinckweg, Industriestraat.

Het plangebied bestaat uit vier delen:

- Aan de noordoost kant een gebied waar het PostNL sorteercentrum is gevestigd.
- Aan de noordwest kant een deelgebied van Rijnpark.
- Aan de zuidwest kant een gebied waar een laad- en loswal voor een zand- en grindhandel is gevestigd.
- Een middengebied wat bestaat uit Rijnpark (exclusief de spooremlacements) en kleine delen van bedrijventerreinen Het Broek en de Nieuwe Haven.

Afbeelding 1.1 laat een indicatie van het plangebied zien.

Afbeelding 1.1: Plangebied TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

1.3.2 NS en ProRail

Binnen de grenzen van Rijnpark zijn de emplacements Arnhem Goederen (ProRail) en Arnhem Gons (NS) gelegen (hierna 'Arnhem Goederen'). Arnhem Goederen vervult een belangrijke rol in de beheer- en instandhouding van de hoofdspoorweginfrastructuur in Nederland.

De huidige spooremlacements kennen een ruime bestemming 'Verkeersdoeleinden - Railverkeer'. De
6 "TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

huidige activiteiten van ProRail en NS zijn vastgelegd in verschillende (milieu-) vergunningen. Het huidige omgevingsplan geeft, mits dat vanuit milieuregelgeving toelaatbaar is, ruimte om de huidige activiteiten uit te kunnen breiden. De zogenaamde latente milieurimte.

ProRail en NS onderschrijven het belang van de ontwikkeling van Rijnpark. Tegelijkertijd zijn zij verantwoordelijk voor het borgen van het landelijk belang van Arnhem Goederen voor de instandhouding van de hoofdspoorweginfrastructuur in Nederland, totdat er een alternatieve locatie(s) zijn gevonden voor hun activiteiten. Daarom is door ProRail, NS en de gemeente Arnhem een bestuurlijk convenant getekend, waarin ProRail en NS toezeggen de latente milieurimte die het omgevingsplan toelaat niet te zullen benutten.

Hiermee is het doel van de wijzigingen van het omgevingsplan, om de bestaande situatie voor te bereiden voor de realisatie van Rijnpark, waarbij bestaande bedrijven voorlopig kunnen doorgaan, voor de gedeeltes waar de spoorwegemplacements liggen, bereikt. Daarom zijn de spoorwegemplacements niet opgenomen in deze wijziging van het omgevingsplan.

1.4 Wat wijzigt dit besluit?

1.4.1 Toegevoegde onderdelen

Dit plan wijzigt de mogelijkheden voor bedrijven. De regels in dit plan hebben voorrang ten opzichte van de regels in de bestemmingsplannen die onderdeel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Deze omgevingsplanwijziging heeft voorrang op de plannen uit onderstaande tabel.

Deze omgevingsplanwijziging ligt niet in alle gevallen over het gehele plangebied van onderstaande plannen. In sommige gevallen raakt deze omgevingsplanwijziging slechts een gedeelte van het bestemmingsplan. Voor de volledigheid zijn in deze tabel alle plannen opgenomen die geraakt worden door deze omgevingsplanwijziging.

Bestemmingsplan	IDN	Datum vaststelling gemeenteraad
Fluvium Midden - Westervoortsedijk West	NL.IMRO.0202.809-0305	24 april 2019
Bedrijventerrein Westervoortsedijk	NL.IMRO.02020000649-	14 november 2002
Bedrijventerrein Het Broek	NL.IMRO.02020000677-	26 januari 2009
Rivierzone 2013	NL.IMRO.0202.767-0301	27 januari 2014
Facetplan groen en bomen	NL.IMRO.0202.903-0301	5 maart 2018
Facetplan parkeren	NL.IMRO.0202.933-0301	30 mei 2018

Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de historische ontwikkeling van het gebied. Daarna volgt een beschrijving van de huidige ruimtelijke en functionele structuur in en om het besluitgebied.

2.2 Historische ontwikkeling

Rijnpark kent een lange en rijke geschiedenis die teruggaat tot ver vóór de 19e eeuw. Het oorspronkelijke broek- en uiterwaardenlandschap heeft zich in de loop van de tijd ontwikkeld als industrielandchap. De eerste bedrijvigheid ontstond langs de dijk en de kade, met onder andere een gasfabriek, een smelterij en een waterpompstation. In de jaren '10 en '20 van de 20e eeuw is het Broek volledig opgehoogd. Hierbij is een volledig kunstmatig gebied ontstaan dat sterk is opgehoogd (met hoogteverschillen tot 4 meter). Gezamenlijk met de aanleg van het spooremlacement en de huidige Nieuwe Haven, door een bochtafsnijding van de Neder-Rijn, is Rijnpark in het interbellum van een polder naar industriegebied omgevormd.

Het bedrijventerrein heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een gemengd bedrijventerrein. De zwaardere industrie is verdwenen en heeft plaats gemaakt voor veelal lokaal en regionaal georiënteerde bedrijven in een diversiteit aan branches. Daardoor zijn er op bedrijventerrein Rijnpark allerlei soorten bedrijven gehuisvest, van kantoor tot leisure en van maakindustrie en innovatie tot aan detailhandel en dienstverlening. Het bedrijventerrein kent weinig leegstand, maar een deel van de panden is in tijdelijk gebruik. Veel van deze bedrijven zijn qua functie mengbaar met wonen. Hierin is de afgelopen jaren ook al een verschuiving ontstaan met de bouw(plannen) van de woningen in de direct omliggende omgeving (Gasthouderskwartier, Cobercokwartier en Havenmeesterkwartier).

2.3 Ruimtelijke en functionele structuur

Rijnpark maakt deel uit van Spoorzone Arnhem-Oost. Vanwege de schaa sprong van de ontwikkelingen ligt Rijnpark straks in het hart van de stad. Landschappelijk ligt het gebied op de overgang van de Veluwe en de rivier/uiterwaarden. Naast het realiseren van een nieuwe stadswijk voor Rijnpark kan het gebied in de toekomst een belangrijke verbindende schakel vormen in het realiseren van ecologische en recreatieve verbindingen op regionaal schaalniveau.

De huidige verschijningsvorm van het gebied Rijnpark met overwegend industriebebouwing is sterk onderscheidend van stadswijken als Presikhaaf en Het Broek/Statenkwartier. De bebouwing in Rijnpark kent overwegend een grove korrel met een bouwhoogte tot maximaal 7 lagen. Het gebied wordt doorsneden door het spoorwegemlacement, variërend in breedte tot zo'n 200 meter breed. De groenstructuur van het gebied bevindt zich met name aan de oostzijde (Spoordriehoek en Dr. Lelyweg) en noordzijde van het gebied (begrenzing NS-ProRail en Broekstraat). Deze groenstructuur is ecologisch en recreatief interessant, maar vanwege de geïsoleerde ligging is het op dit moment van beperkte meerwaarde.

In Rijnpark zijn grofweg zo'n 200 bedrijven gehuisvest, bestaande uit (innovatieve) kleinschalige industrie, opslag, mkb, detailhandel en zakelijke dienstverlening. In totaal gaat het om ca 250.000 m² bedrijfsoppervlak. Het bedrijventerrein is in transitie. De industrie verdwijnt langzaam en maakt plaats voor kantoren, bedrijfsverzamelgebouwen, grootschalige detailhandel, recreatieve functies (bv Jumpsquare) en technische bedrijven. Rijnpark is een gebied met een grote diversiteit aan functies en activiteiten. De identiteit van het gebied wordt mede bepaald door het "erfgoed" zoals PostNL, het vroeg naoorlogse bebouwingsensemble aan de L.J. Costerstraat, de Corushallen, voormalige zuivelfabriek De Federatie (Delftse School), Péja aan de Van Oldenbarneveltstraat en het kantoorgebouw van voormalige Motorenfabriek Kaptein aan de Dr. Lelyweg.

Hoofdstuk 3 Beschrijving van de ontwikkeling

3.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op de bestaande situatie. Dit hoofdstuk beschrijft de ruimtelijke opzet voor de ontwikkeling en hoe deze programmatisch wordt vormgegeven.

3.2 Ruimtelijke opzet en structuur

3.2.1 Ruimtelijke aspecten

Arnhem groeit. De verwachting is dat de stad over enkele jaren 180.000 tot 190.000 inwoners telt. De bouw van extra woningen is urgent in het kader van de nationale wooncrisis. De gemeente wil tot 2040 ca. 16.000 veelal betaalbare (66%) binnenstedelijke woningen bouwen, waarvan er 10.000 in Spoorzone-Oost zijn geprogrammeerd. Rijnpark voorziet binnen Spoorzone-Oost in 7.000 woningen, en daarnaast ook in 5.000 banen en een variatie aan stedelijke voorzieningen waaronder een stadspark. Rijnpark heeft de ambitie én potentie uit te groeien tot een hoogstedelijke woon- werklocatie.

Op dit moment is Rijnpark een bedrijventerrein waar bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan die niet gemengd mogen worden met woningen. Om de ontwikkeling mogelijk te maken is het daarom nodig om de huidige mogelijkheden voor bedrijven aan te passen. Uiteindelijk zullen in Rijnpark alleen bedrijven toegestaan zijn die geschikt zijn voor functiemenging met wonen. Met deze wijziging van het omgevingsplan worden de toegestane milieucategorieën in en om Rijnpark aangepast.

Binnen Rijnpark

Binnen Rijnpark zijn alleen nieuwe bedrijven toestaan die geschikt zijn voor functiemenging met wonen. Er zijn bestaande bedrijven op Rijnpark die qua milieuhinder mengbaar zijn met wonen en andere milieugevoelig functies. Deze bedrijven passen binnen de regels voor 'bedrijf geschikt voor functiemenging' en kunnen de bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen.

Daarnaast zijn er bestaande bedrijven die niet geschikt zijn voor functiemenging. Voor deze bedrijven wordt in de regels vastgelegd dat zij hun bestaande aanwezige bedrijfsmatige activiteitenbedrijven kunnen blijven uitoefenen. Dit totdat er daadwerkelijk ontwikkeld gaat worden. Bestaande bedrijven mogen hun activiteiten wijzigen zolang door deze wijziging de milieuhinder niet toeneemt.

Binnen het gebied zijn er, naast de bestaande bedrijven, enkele andere bestaande activiteiten. Uitgangspunt van het omgevingsplan is het vastleggen van de bestaande situatie. Het gaat om een viertal kantoren locaties, een trampolinehal, twee verkooppunten voor motorbrandstoffen, een bedrijfswoning, detailhandel, supermarkten en twee locaties voor perifere detailhandel. De bestaande m2 bvo aan supermarkten leggen we vast. Binnen perifere detailhandel wordt detailhandel in brand- en explosiegevaarlijke stoffen niet meer toegestaan.

Op de locatie van de huidige gemeentewerf biedt het huidige bestemmingsplan de mogelijkheid voor het realiseren van een centrum voor (raam)prostitutiebedrijven. Deze locatie is in het verleden aangewezen als locatie voor (raam)prostitutie in verband met het beëindigen van de raamprostitutie in het Spijkerkwartier. Op de locatie is inmiddels de gemeentewerf gerealiseerd. De planologische mogelijkheden voor het realiseren van een centrum voor (raam)prostitutie worden niet meer overgenomen in deze wijziging van het omgevingsplan.

Rondom Rijnpark

Buiten Rijnpark worden de maximale planologische milieucategorieën verlaagd, voor zover dat nodig is voor de ontwikkeling van Rijnpark. Dat is nodig binnen 300 meter vanaf de toekomstige functie gemengd (met o.a. woningen) in Rijnpark. Dit betekent dat in delen van de omliggende bedrijventerreinen (Nieuwe Haven en Het Broek) aanpassingen van de maximale planologische mogelijkheden nodig zijn. Deze wijziging sluit aan bij de bedrijvenlijsten uit de bestemmingsplannen. Onderdeel van de regels van dit plan zijn bedrijvenlijsten die bedrijven mogelijk maken die qua richtafstand aansluiten op de toekomstig

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

functie gemengd gebied van Rijnpark.

Ook buiten Rijnpark zijn er, naast de bestaande bedrijven, enkele andere bestaande activiteiten. Uitgangspunt van het omgevingsplan is het vastleggen van de bestaande situatie. Het gaat om een bedrijfswoning en detailhandel in kleine huisdieren, dierverzorgings- en tuininrichtingsartikelen.

Hoofdstuk 4 Visie en beleid op locatie

4.1 Rijksbeleid

4.1.1 Nationale omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. De NOVI biedt een langetermijnperspectief op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland tot 2050. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving.

In de NOVI zijn deze maatschappelijke opgaven samengevat in vier prioriteiten:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
- duurzaam economisch groeipotentieel
- sterke en gezonde steden en regio's
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuzes op een heldere en voorspelbare manier te maken, hanteert de NOVI drie afwegingsprincipes, die helpen bij het afwegen en prioriteren van de verschillende belangen en opgaven:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies;
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
3. Afwentelen wordt voorkomen

4.1.2 Programma NOVEX

Het Rijk heeft grootschalige woningbouwlocaties aangewezen: de zogenaamde NOVEX-gebieden. Deze grootschalige woningbouwgebieden maken onderdeel uit van de regionale verstedelijkingstrategieën uit de NOVI. Een van die locaties is Spoorzone Arnhem-Oost. Rijnpark vormt een onderdeel van Spoorzone Arnhem-Oost.

Toetsing van het initiatief aan het Rijksbeleid

Het project Rijnpark is, als onderdeel van het project Spoorzone Arnhem-Oost, een project wat actief ondersteund wordt door het Rijk. Deze wijziging van het omgevingsplan betreft voorbereidingen om te komen tot de daadwerkelijk woningbouwontwikkeling. Het omgevingsplan draagt dan ook bij aan de doelstelling uit het NOVI en het programma NOVEX.

4.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

Algemeen

De Ladder voor duurzame verstedelijking is als instructieregel in het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 5.129g) opgenomen. Doel van de Ladder voor duurzame verstedelijking is een evenwichtige toedeling van functies aan locaties door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij geldt een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit ter voorbereiding op toekomstige woningbouwontwikkeling. Het plan maakt geen woningbouw mogelijk. De provincie Gelderland stuurt op een gezonde regionale woningbouwprogrammering. Hierbij is de provincie opgebouwd in regio's. Arnhem valt binnen de regio Arnhem-Nijmegen en deze regio vormt ook het verzorgingsgebied van de woningbouwontwikkelingen in Arnhem. Er zijn afspraken gemaakt met de Regio Arnhem Nijmegen over de groei van de woningvoorraad (dus: aantallen nieuwbouw) en over de 'kwaliteiten', zoals het aandeel huur- en betaalbare woningen. Dit is vertaald naar subregio's. De woningen binnen project Rijnpark vallen binnen de regionale afspraken.

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

De provinciale Omgevingsvisie Gaaf Gelderland 2018 gaat over het beleid van de provincie voor de fysieke leefomgeving en geeft richting op de strategische hoofdlijnen van het beleid voor wat betreft ruimte, natuur, water, milieu en verkeer en vervoer. De provincie Gelderland legt in de omgevingsvisie de focus op een duurzaam, verbonden en een economisch krachtig Gelderland. Daarin wordt geïnvesteerd, waardoor meerwaarde ontstaat. Dit gebeurt door zeven met elkaar samenhangende ambities na te streven voor een schoon, gezond, veilig en welvarend Gelderland.

Daarnaast wordt de provinciale Omgevingsverordening Gelderland als instrument ingezet om de doorwerking van dit beleid uit de Omgevingsvisie af te dwingen. De werking van de verordening beperkt zich tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

Toetsing van het initiatief aan de omgevingsvisie

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark om uiteindelijk woningbouw mogelijk te maken. Dit draagt bij aan het speerpunt 'sociaal economische vitaliteit en verstedelijking'. Geconcludeerd wordt dat het initiatief in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland.

4.2.2 Omgevingsverordening

Algemeen

De Omgevingsverordening Gelderland wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem.

Relevante artikelen

Dit TAM-omgevingsplan voorziet in een aanpassing van milieucategorieën voor bestaande werkvoorzieningen. Hierdoor zijn met name de onderstaande artikelen uit hoofdstuk 5 (instructieregels omgevingsplan) relevant.

Artikel 5.70 (doorwerking regionaal programma werklocaties)

1. Een omgevingsplan laat een uitbreiding of wijziging van een bestaande werklocatie of een nieuwe werklocatie alleen toe als die ontwikkeling past binnen het vastgestelde regionaal programma werklocaties.
2. Als een ontwikkeling niet past binnen het regionaal programma werklocaties, kan een omgevingsplan vooruitlopend op de eerstvolgende actualisatie van het programma die ontwikkeling toch toelaten als:
 - a. gemeentebesturen in de regio in de gelegenheid zijn gesteld een zienswijze daarover naar voren te brengen; en
 - b. Gedeputeerde Staten met deze ontwikkeling instemmen.
3. Als in een regionaal programma werklocaties afspraken zijn gemaakt over het terugbrengen van overcapaciteit aan een type werklocaties:
 - a. wordt binnen een jaar na vaststelling van die afspraken bepaald op welke locaties dit type werklocaties boventallig zijn; en

- b. wordt binnen drie jaar na vaststelling van die afspraken de bestaande functie van die boventallige werklocaties gewijzigd.*
- 4. *In een regionaal programma werklocaties kunnen andere termijnen worden opgenomen als de omstandigheden in een regio daartoe aanleiding geven.*

Toetsing van het initiatief aan artikel 5.70 van de Omgevingsverordening

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Het omgevingsplan staat binnen Rijnpark nieuwe bedrijven toe die geschikt zijn voor functiemenging met wonen. Er zijn bestaande bedrijven op Rijnpark die qua milieuhinder niet mengbaar zijn met de toekomstige woningbouw en andere milieugevoelig functies. Voor deze bedrijven wordt in de regels vastgelegd dat zij hun bestaande aanwezige bedrijfsmatige activiteitenbedrijven kunnen blijven uitoefenen. Dit totdat er daadwerkelijk ontwikkeld gaat worden. Bestaande bedrijven mogen hun activiteiten wijzigen zolang door deze wijziging de milieuhinder niet toeneemt.

De door de gemeenteraad vastgestelde visie Werklocaties Arnhem 2040 heeft als doel te komen tot een integraal en samenhangend perspectief voor de ontwikkeling van werklocaties in de stad voor de komende jaren ten behoeve van groei van werkgelegenheid in een groeiende stad. De bedrijfsruimtemarkt in de gemeente Arnhem staat momenteel onder druk. Onder andere door de hoge uitgifte op bedrijventerreinen in de afgelopen jaren en het eerder veronderstelde overaanbod dat teruggedrongen is, is er behoefte aan nieuwe ontwikkelingen in de periode tot 2030. De ruimte op bedrijventerreinen in de gemeente Arnhem is echter schaars. Op korte termijn is er in de stad geen ruimte om nieuwe locaties te ontwikkelen. Daarom is er sprake van een hoge druk op de bedrijventerreinenmarkt. Deze druk kan mogelijk benut worden om selectiever te zijn in gewenste typen bedrijvigheid. In de Visie Werklocaties Arnhem 2040 wordt onder andere ingezet op het herontwikkelen, revitaliseren en verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen. In deze visie wordt Rijnpark benoemd als een gemengde woon-werkwijk. Rijnpark wordt ontwikkeld van een bedrijventerrein naar een gemengde woon-werkomgeving voor bedrijven met hoogwaardige (mengbare) activiteiten, zoals kleinschalige kantoren, creatieve industrie en lichte maakindustrie.

Zienswijze Provincie Gelderland

De provincie Gelderland heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerp-omgevingsplan. Zie hiervoor ook Bijlage 1 Zienswijzennota. Naar aanleiding van de zienswijze van de provincie, is in goed overleg met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie een compensatieplan opgesteld. Het college van B&W van de gemeente Arnhem heeft het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' vastgesteld. In het compensatieplan is aangegeven wat de huidige en toekomstige situatie van Rijnpark is op drie aspecten: arbeidsplaatsen, bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte.

Dit compensatieplan is besproken met de GMR. De provincie kan instemmen met het compensatieplan, onder voorwaarden dat de compensatiemaatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat er jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang. Met het vaststellen van het compensatieplan wordt voldaan de instructieregel 5.70 van de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Ook wordt invulling gegeven aan de voorwaarden uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024 en het nieuwe RPW 2025-2028.

Artikel 5.71 (kadegebonden bedrijvigheid)

1. *Een omgevingsplan reserveert bedrijfskavels die door een kade zijn ontsloten voor bedrijvigheid die voor goederenoverslag of productieactiviteiten afhankelijk is van een vestigingslocatie direct aan vaarwater met een eigen kade of in de directe nabijheid van een openbare kade.*
2. *Een omgevingsplan kan op een vestigingslocatie die door een kade is ontsloten alleen andere dan kadegebonden bedrijvigheid toelaten als in de toelichting bij het omgevingsplan wordt aangetoond dat:*
 - a. een functie tot kadegebonden bedrijvigheid om ruimtelijke of milieuhygiënische redenen op die locatie niet gewenst is; en*
 - b. uit onderzoek blijkt dat er geen actuele en toekomstige vraag naar kavels voor kadegebonden bedrijvigheid is.*

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

Toetsing van het initiatief aan artikel 5.71 van de Omgevingsverordening

Dit plan wijzigt de mogelijkheden tot kadegebonden bedrijvigheid niet.

Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsverordening Gelderland

De voorgenomen ontwikkeling is in overeenstemming met de Omgevingsverordening Gelderland.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Omgevingsvisie

Algemeen

De wereld om ons heen verandert continu. Ontwikkelingen, zoals de groei van het aantal inwoners en het aantal huishoudens, energietransitie, veranderende economie, klimaatverandering, druk op de natuur en digitalisering hebben een grote invloed op onze fysieke leefomgeving. Onze eisen op het gebied van woonklimaat en gezondheid van mens en dier veranderen ook. Niet alles kan overal zonder de kwaliteit van de stad onrecht aan te doen. We moeten schaarse ruimte goed benutten, prioriteiten stellen en een weloverwogen ruimtelijke koers varen.

Om plannen en initiatieven goed op elkaar af te stemmen heeft de gemeente een omgevingsvisie opgesteld. Een omgevingsvisie schets een beeld voor de fysieke leefomgeving op de langere termijn. In Arnhem hebben we een visie met de blik op 2040. Deze visie beschrijft hoe we keuzes maken in het ruimtegebruik.

Rijnpark in de omgevingsvisie

In de omgevingsvisie is een uitwerking van deze koers opgenomen voor vijf deelgebieden: Arnhem Centrum, Arnhem West, Arnhem Oost, Arnhem Zuid en Arnhem Noord. Dit zijn deelgebieden waar relatief veel opgaven tegelijk spelen. In de komende jaren zal juist in die delen van de stad veel veranderen en zijn belangrijke keuzes te maken. Dit doet natuurlijk niets af aan het belang en de kwaliteiten van andere deelgebieden van Arnhem. Rijnpark is gelegen in Arnhem-Oost.

Arnhem Oost

Gebiedskansen

Hoewel er diverse uitdagingen liggen in Arnhem Oost, voelt iedereen ook wel de potentie van dit stadsdeel. Het ligt dicht bij de binnenstad, is goed ontsloten en het fraaie landschap is binnen handbereik; zowel de uitlopers van de Veluwe als de uiterwaarden van de IJssel en Stadsblokken-Meinerswijk. Daarnaast liggen er twee belangrijke hotspots in het gebied; de Kenniscampus regio Arnhem en het IPKW. Voor Arnhem Oost is het dan ook de uitdaging om de verschillende kansen te gaan verzilveren.

Energiek

Arnhem Oost is een energiek en duurzaam stadsdeel met ruimte voor alle vormen van ondernemerschap. Niet alleen op de bedrijventerreinen in het gebied maar ook in de wijken en de Kenniscampus regio Arnhem. Door de Kenniscampus te verbinden met de campus IPKW werken we aan een 'kennis-as' die ruimte biedt voor bedrijven en ondernemerschap in het energiecluster van de stad. Meer samenwerking en verbinding tussen de verschillende stakeholders (Triple helix: zie kader) zorgt voor een innovatieklimaat en waardencreatie. Hierdoor ontstaat er niet alleen ruimte voor meer kapitaal-, kennis- en arbeidsintensieve bedrijven, maar ook vraag naar ondersteunende werkgelegenheid. Zo laten we de Nieuwe Haven uitgroeien tot een cluster rondom watergebonden bedrijvigheid en energie en stimuleren we in Het Broek intensief en efficiënt ruimtegebruik, zodat er een vitaal, levendig en energiek district ontstaat met volop ruimte om te werken.

Nieuwe Arnhemse Mix

Arnhem Oost is een aantrekkelijk stadsdeel met een rijk palet aan woon- werk- en onderwijsfuncties. Op dit moment zijn de verschillende functies nog te veel van elkaar gescheiden, waardoor de ruimte niet altijd slim, duurzaam en effectief wordt gebruikt en de samenwerking beperkt is. Ontwikkeling in dit

stadsdeel is mogelijk met verdichting rondom bestaande stations en (OV-)hubs, toevoeging van woningen aan de (onbenutte) ruimte op de Kenniscampus en/of het winkelcentrum en op termijn benutting van het gebied rondom het spooreplacement. Deze ontwikkeling gaat gepaard met het diverser maken van de wijken door woningtypes en functies beter te mengen, zodat een mix aan voorzieningen, inkomensgroepen en leefstijlen ontstaat in dit gebied. Vergroening is daarbij een randvoorwaarde.

Verbonden

De groei van dit deel van de stad vergt slimme duurzame keuzes in het netwerk om de verschillende buurten in Arnhem Oost goed met elkaar te verbinden. Niet alleen binnen Arnhem Oost, maar juist ook met de regio. Een belangrijke opgave daarbij vormt het aanpassen van de railverbindingen in de Spoorzone. Door de aanpassing van de sporen samen met de bereikbaarheid en de ontwikkeling tot aantrekkelijk woon- en werkgebied op te pakken, kunnen we hier een flinke kwaliteitsimpuls genereren. Dat betekent dat met het versterken van het station Presikhaaf, het oplossen van de knoop Arnhem Oost en het gefaseerd herontwikkelen van het spooreplacement zowel de bereikbaarheid als de leefbaarheid wordt versterkt. Door de focus te verschuiven naar groene straten voor lopen en fietsen en tevens te investeren in hoogwaardig openbaar vervoer blijft Arnhem Oost goed bereikbaar in een groeiende stad. De bestaande structuur vormt het uitgangspunt voor verbeteringen, waarbij barrières worden weggenomen en deelgebieden aan elkaar worden verbonden.

Trots op Oost

Arnhem Oost is een stadsdeel om trots op te zijn en waarmee mensen met verschillende achtergronden zich verbonden voelen. We zorgen voor een nog betere verbondenheid in de wijk door substantiële vergroting van het groen langs het spoor. Op die manier ontstaat er een groen Spoorpark van formaat – de leeflijn van Oost. Het gevolg is een betere verbinding tussen de omliggende buurten, hogere verblijfskwaliteit, ruimte voor bewegen en ontmoeten, en meer biodiversiteit. We scheppen ook meer ruimte voor dagelijkse voorzieningen op loop- en fietsafstand: scholen, gezondheidscentra en supermarkten waar ook de bestaande wijken gebruik van kunnen maken.

Ambitie-agenda

- We werken samen met het Rijk aan het versterken van de leefbaarheid, veiligheid en duurzaamheid in Arnhem Oost. En streven naar het vergroten van de ruimtelijke samenhang tussen de wijken door zoveel mogelijk bestaande infrastructurele barrières op te heffen.
- We werken samen met de onderwijsinstellingen aan de Kenniscampus regio Arnhem als vitaal, levendig en gemengd cluster van onderwijs en innovatie.
- We zorgen samen met de Kenniscampus, de campus IPKW in samenhang met de Nieuwe Haven en de kennis-as op Het Broek voor een sterk cluster rondom het energie-profiel. Hiermee werken we aan de kwaliteitsimpuls op de bestaande werkgebieden en geven ruimte aan de Arnhemse mix.
- We ontwikkelen multifunctionele stedenbouwkundige concepten, die bijdragen aan de gewenste Arnhemse mix (wonen/werken/voorzieningen) en die gebruik maken van duurzame vormen van mobiliteit.
- We werken samen met rijk en regio in het onderzoek naar de 'spoorse' opgave in Arnhem Oost, waarbij Station Presikhaaf, de spoorknoop en de herontwikkeling van het spooreplacement worden meegenomen. Niet alleen de bereikbaarheid maar ook de kwalitatieve inpassing in de leefomgeving betrekken we hierbij.
- We realiseren een nieuw spoorpark Arnhem Oost, dat de verschillende deelgebieden met elkaar verbindt en bijdraagt aan een gezonde ontwikkeling van dit stadsdeel. Het vormt ook een (fiets-)verbinding tussen de groene wig oost, Stadsblokken Meinerswijk en het Rivierklimaatpark IJsselpoort.
- We zorgen voor ruimte voor flexwonen en tijdelijke woonconcepten.
- We investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte door toevoeging van meer groen voor leefbaarheid, gezondheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit.
- We zorgen voor een veilige openbare ruimte, die uitnodigt tot verblijven en door de inrichting verloedering en onveiligheid tegengaat. We sturen op horeca en winkels die hieraan bijdragen.

4.3.2 Rijnpark

Gebiedsvisie Rijnpark

De gemeenteraad heeft op 3 juli 2024 de Gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld. Met deze visie wordt vervolg gegeven aan de Startnotitie Rijnpark van mei 2023. Op basis van de startnotitie Rijnpark is in dialoog met onder andere omwonenden, omliggende bedrijven, grondeigenaren, gebruikers en woningcorporaties gewerkt aan de gebiedsvisie Rijnpark. De gebiedsvisie geeft weer hoe ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en leefklimaat.

Vorbereidingsbesluit Rijnpark

In december 2023 is een voorbereidingsbesluit genomen voor Rijnpark. Om de gebiedsontwikkeling Rijnpark met wonen, werken en voorzieningen mogelijk te maken is met een voorbereidingsbesluit de bestaande situatie in, en deels om, Rijnpark bevoren. Met het voorbereidingsbesluit wordt voorkomen dat in de tijd tot vaststelling van de omgevingsplannen activiteiten plaatsvinden die potentieel strijdig zijn met de ontwikkeling van Rijnpark en de omgevingsplannen die daarvoor worden voorbereid.

4.3.3 Visie Werklocaties Arnhem 2040

De meeste banen zijn geconcentreerd op een aantal plekken in de stad: de werklocaties. Steeds vaker is de werkfunctie te vinden in gebieden met verschillende functies. Vandaar dat we ook wel praten van werkmilieus. Het is belangrijk dat er in de stad verschillende typen werkmilieus zijn. Op die manier is er ruimte voor verschillende typen bedrijven die banen bieden op alle niveaus voor de inwoners van Arnhem. Arnhem streeft er namelijk naar een groeiende stad in balans te zijn, met ruimte voor wonen, werken en recreëren. Daarvoor is het belangrijk dat er naast de 'formele' werklocaties (zoals bedrijventerreinen en kantoorparken) ook voldoende ruimte is voor wijk economie. In de Visie Werklocaties Arnhem 2040 zijn de verschillende werklocaties en werkmilieus in Arnhem beschreven. Er is ook aangegeven wat er nodig is om de locaties aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden of te maken.

Rijnpark

In de Visie Werklocaties Arnhem 2040 wordt onder andere ingezet op het herontwikkelen, revitaliseren en verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen. In deze visie wordt Rijnpark benoemd als een gemengde woon-werkwijk. Rijnpark wordt ontwikkeld van een bedrijventerrein naar een gemengde woon-werkomgeving voor bedrijven met hoogwaardige (mengbare) activiteiten, zoals kleinschalige kantoren, creatieve industrie en lichte maakindustrie.

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten

5.1 Inleiding

De regels in het omgevingsplan moeten leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit staat in artikel 4.2, eerste lid, Omgevingswet. Hierbij moet rekening worden gehouden met alle betrokken belangen. Het omgevingsplan dient te voldoen aan de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en aan het gemeentelijk beleid.

In dit hoofdstuk worden de verschillende milieu- en omgevingsaspecten onderbouwd.

5.2 Stedenbouwkundige aspecten

5.2.1 Verhouding tot de omgeving

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Het plan wijzigt de bouw mogelijkheden niet. Het plan heeft geen invloed op de stedenbouwkundige aspecten.

5.2.2 Beeldkwaliteit

De Arnhemse Welstandsnota is in 2015 vastgesteld. Arnhem is een aantrekkelijke stad om te wonen en te verblijven. Het uiterlijk van de stad draagt daar aan bij. De gemeente wil dat zo houden. Vanuit het oogpunt dat nieuwe bouwwerken in zijn algemeenheid moeten passen in hun omgeving vormt de bestaande stad het referentie- en inspiratiekader. Voor de meest voorkomende bouwwerken zijn in deze nota gebiedsgerichte criteria opgenomen. Deze criteria zijn per gebied ('géén toets', 'lichte toets' en 'zware toets') anders. Rijnpark ligt in het gebied 'geen toets'.

Situatie plangebied

De welstandsnota blijft gelden voor dit gebied. Dit plan wijzigt de beeldkwaliteitseisen niet.

5.3 Mobiliteit

5.3.1 Verkeer

De gemeente Arnhem heeft haar verkeersbeleid op hoofdlijnen verwoord in de Structuurvisie Arnhem 2020-2040. Voor mobiliteit biedt de structuurvisie een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief. Arnhem streeft naar een duurzame bereikbaarheid in een aantrekkelijke en veilige stad. Vooral in de bestaande stad geldt daarbij het principe: eerst de bestaande verkeersruimte beter benutten en pas daarna zoeken naar mogelijkheden tot uitbreiding van de (auto)verkeersruimte. De inzet van slim ruimtegebruik, voor versterking van fiets en openbaar vervoer, aangevuld met spitsmijdende maatregelen moet Arnhem de komende jaren bereikbaar houden.

Fiets

De 'Accentnota Fiets, Fietsambitie 2019-2024' (vastgesteld in januari 2020) bevat de Arnhemse fietsambitie voor de periode 2019-2024, met een doorkijk naar 2030. De nota is de start van een nieuwe aanpak waarin fietsvriendelijkheid centraal staat en meer tempo wordt gemaakt met uitvoering. Op basis van hoe de stad zich ontwikkelt en de betekenis van de fiets in de stad van de toekomst, wordt bepaald wat er nodig is om bewoners en forenzen te overtuigen om meer met de fiets te gaan. Daarin is de substantiële verbetering van de Arnhemse fietsinfrastructuur belangrijk, door de aanleg van meer stedelijke doorfietsroutes. De Accentnota sluit aan bij de uitgangspunten van de nieuwe regionale fietsambitie 'Samenwerkingsagenda fiets, regio Arnhem Nijmegen'.

De doelen van deze fietsambitie zijn:

- meer fietsgebruik;
- betere ontsluiting van stedelijke bestemmingen voor alle inwoners van de stad;
- de binnenstad beter bereikbaar en aantrekkelijker maken voor fiets;

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

- schone lucht en verminderen van CO2 uitstoot;
- inspelen op de trend van toenemende stedelijke verdichting en urbanisatie;
- het verduurzamen en toekomstvast maken van het stedelijk vervoersnetwerk;
- het beïnvloeden van duurzaam stedelijk verplaatsingsgedrag.

Openbaar vervoer

In december 2018 zijn door de gemeenteraad het HOV-Actieplan en de Stadsnetten-visie vastgesteld. Deze twee beleidsdocumenten voor het openbaar vervoer hebben tot doel om de aantrekkelijkheid en concurrentiekracht van het stedelijk en regionaal OV te vergroten. Om daarmee de bereikbaarheid en economische aantrekkelijkheid van de regio en de steden te verbeteren. Het openbaar vervoer wordt toekomstvast door een kwaliteitsslag met als maatregelen:

- een netwerk van Hoogwaardig Openbaar Vervoer
- een mobiliteit te bieden voor iedereen
- een emissieloos openbaar vervoer door middel van Trolley 2.0.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Het plan wijzigt de verkeerssituatie niet.

5.3.2 Parkeren

In Arnhem worden parkeernormen gehanteerd die zijn vastgesteld in de Arnhemse beleidsregels voor parkeren. Het Arnhems parkeerbeleid richt zich vooral op het tegengaan (voorkomen) van parkeeroverlast en op het stimuleren van intensief ruimtegebruik.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit plan brengt geen wijzigingen aan in de parkeernormen.

5.4 Milieu

5.4.1 Inleiding

Met dit plan worden de milieucategorieën van bedrijven in en rondom Rijnpark gewijzigd. Dit plan regelt dat nieuwe bedrijven binnen Rijnpark geschikt moeten zijn voor functiemenging. Dit zijn bedrijven die qua milieubelasting (geluid, geur, externe veiligheid, etc.) passen in een woongebied.

Op Rijnpark zijn bestaande bedrijven gevestigd die (mogelijk) niet geschikt zijn voor functiemenging. Deze bedrijven mogen de huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen. Bestaande rechten worden gerespecteerd. Een deel van deze bedrijven krijgt een specifieke aanduiding.

Buiten Rijnpark worden de maximale planologische milieucategorieën verlaagd, voor zover dat nodig is voor de ontwikkeling van Rijnpark. Dat is nodig binnen 300 meter vanaf de functie gemengd (met o.a. woningen) in Rijnpark. Dit gebeurt via een wijziging van de bedrijvenlijsten.

Door de wijziging van de milieucategorieën zullen de milieueffecten verminderen ten opzichte van de huidige situatie.

5.4.2 Geluid

Besluit kwaliteit leefomgeving

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn in afdeling 3.5 regels opgenomen voor het geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Er moet akoestisch onderzoek verricht worden wanneer geluidgevoelige gebouwen geheel of gedeeltelijk binnen een geluidaandachtsgebied komen te liggen. Er wordt daarbij gewerkt met een standaardwaarde en grenswaarde. Voor rijkswegen en provinciale wegen, gemeente- en waterschapswegen, hoofd- en lokale spoorwegen en industrieterreinen gelden ieder eigen standaard- en grenswaarden volgens het Bkl.

De standaardwaarden hebben als doel geluidhinder te voorkomen en te beperken tot aanvaardbare geluidniveaus. Maar ook voor het aspect geluid geldt dat wordt gekeken naar een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De aanvaardbaarheid van zowel geluidbelasting als geluidhinder is afhankelijk van de planologische context; in een woonwijk worden andere geluidniveaus aangetroffen en verwacht dan in een bruisend stadscentrum. Een overschrijding van de standaardwaarden kan daarmee door het bevoegd gezag acceptabel worden geacht en hoeft geen obstakel te zijn. Wel geldt dat in het Bkl grenswaarden zijn opgenomen waarboven er doorgaans geen aanvaardbaar geluidniveau kan bestaan. Bij een geluidbelasting boven deze grenswaarde is de ontwikkeling niet zonder meer mogelijk.

Beleidsplan Geluid

Het beleidsplan Geluid heeft tot doel geluidsnormen voor nieuwe situaties af te stemmen op de aard en de functie van een gebied. Hierdoor kan beter rekening gehouden worden met ontwikkelingen en verwachting van de gebruikers van een gebied. In het centrum en dichtbij goed openbaar vervoer wil de gemeente Arnhem veel functies mogelijk maken. Als gebieden intensiever gebruikt worden neemt de kans op geluidhinder ook toe. Andere gebieden zoals de parken worden juist gewaardeerd om hun relatieve rust. Deze uitgangspunten hebben geleid tot een gebiedsgerichte invulling van geluidskwaliteiten binnen Arnhem. Naarmate de geluidbelasting hoger is neemt het belang van een zorgvuldige invulling van de totale leefomgevingskwaliteit toe.

Hinder

In het kader van bedrijven en milieuzonering dienen de effecten van inrichtingen op hun omgeving (gevoelige bestemmingen, waaronder eventueel nieuw te ontwikkelen woningen) in beeld gebracht te worden. Voorbeelden van hinder zijn geluid, geur, stof of gevaar. In de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering 2009' is een lijst van inrichtingen opgenomen waarbij de inrichtingen op grond van de hinder die zij veroorzaken, zijn opgedeeld in 6 categorieën. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat een inrichting uit categorie 1 relatief weinig hinder veroorzaakt en een inrichting uit categorie 6 bijzonder veel hinder veroorzaakt.

In de Omgevingswet wordt niet langer gewerkt met de term inrichting en wordt gesproken over milieubelastende activiteiten. Omdat in voorliggende situatie het gemeentebrede omgevingsplan nog niet gereed is en daarmee de bestemmingsplannen nog onderdeel uitmaken van omgevingsplan, is het kader van de VNG-publicatie nog wel relevant.

Situatie plangebied

Omgevingsnorm geluid bestaande bedrijven

Het omgevingsplan maakt het mogelijk dat de feitelijk bestaande en legaal aanwezige bedrijfsactiviteiten blijven toegestaan. Uitgangspunt is dat bestaande bedrijven niet in hun bestaande bedrijfsvoering worden beperkt. Voor deze bedrijfsactiviteiten wordt een omgevingsnorm geluid opgenomen in de regels. Voor de waarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en maximaal geluidsniveau L_{Amax} veroorzaakt door andere piekgeluiden wordt uitgegaan van de waarde uit tabel 2.17a van het Activiteitenbesluit. Op deze wijze wordt de geluidsruijme van bedrijven gerespecteerd. De waarde komen overeen met de waarden uit tabel 22.3.1 uit het Omgevingsplan gemeente Arnhem (bruidsschat). Voor de waarde voor het maximale geluidsniveau L_{Amax} veroorzaakt door aandrijfgeluid transportmiddelen wordt uitgegaan van de standaardwaarde uit tabel 5.56.1 Bkl.

Artikel 22.71 van de het Omgevingsplan gemeente Arnhem (bruidsschat) bepaalt dat als een activiteit wordt verricht op een gezoneerd industrieterrein, de geluidswaarde ook geldt op een afstand van 50 meter vanaf de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht. De bestaande bedrijven komen buiten het gezoneerd industrieterrein te liggen (via het TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord). Om de bestaande geluidsrechten te handhaven, wordt opgenomen dat de waarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ geldt op de gevel van een geluidgevoelig gebouw of (voor zover er binnen 50 meter vanaf de grens van de locatie waar de activiteit wordt verricht geen geluidgevoelig gebouw) ook op een afstand van 50 meter van de grens van de locatie waar de activiteit wordt verricht.

De omgevingsnorm geldt enkel voor bestaande bedrijven. Nieuwe bedrijven moeten voldoen aan de

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

regels voor bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemening. Voor deze bedrijven geldt een eigen omgevingsnorm met geluidswaarden.

Omgevingsnorm geluid bedrijf geschikt voor functiemening

In het omgevingsplan worden nieuwe bedrijven toegestaan. Deze bedrijven moeten geschikt zijn voor functiemening met wonen. Om dat te reguleren is er in het omgevingsplan een geluidsnorm opgenomen. De standaardwaarden uit tabel 5.65.1 worden overgenomen. Er wordt dus voldaan aan de instructieregel uit het Bkl. De langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{A,r,LT}$ gelden op gevel van een geluidgevoelig gebouw of (voor zover er binnen 10 meter vanaf de grens van de locatie waar de activiteit wordt verricht geen geluidgevoelig gebouw is gelegen of toegelaten) op een afstand van 10 meter van de grens van de locatie waar de activiteit wordt verricht.

Bedrijfswoning Van Oldenbarneveldtstraat 89

Het pand aan de Van Oldenbarneveldtstraat 89 staat in het Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) geregistreerd als een verblijfsobject met een woonfunctie. Uit informatie uit de Basisregistratie Personen (BRP) blijkt dat er twee personen staan ingeschreven op het adres. Omdat het gaat om een verblijfsobject met een woonfunctie waar ook daadwerkelijk mensen staat ingeschreven wordt in het omgevingsplan dit pand dan ook als bedrijfswoning bestemd.

Direct aan de overzijde van deze bedrijfswoning liggen woningen die dus maatgevend voor bestaande bedrijven. De naastgelegen emplacementen hebben ook woningen die dichterbij zijn gelegen dan de bedrijfswoning. De emplacementen hebben daarnaast ook concrete geluidsvoorschriften waaraan moet worden voldaan. Gezien bovenstaande is een bedrijfswoning op het adres Van Oldenbarneveldtstraat 89 aanvaardbaar en worden bedrijven niet belemmerd in hun bedrijfsvoering.

Gebieden buiten Rijnpark

De gebieden buiten Rijnpark, die binnen het plangebied liggen (deel van Het Broek en Nieuwe Haven) blijven binnen het gezoneerd industrieterrein Arnhem Noord liggen. De grens van het gezoneerd terrein wordt wel gewijzigd. Het TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord voorziet in een wijziging van de grenzen van het gezoneerd industrieterrein.

5.4.3 Lucht

De Europese richtlijnen voor luchtkwaliteit zijn geïmplementeerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het doel van deze wetgeving is het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. De wet is primair gericht op het voorkomen van negatieve effecten op de gezondheid van de mens. Daarnaast zijn er voor de stoffen zwaveldioxide en stikstofoxiden ook normen opgenomen ter bescherming van ecosystemen.

Voor het toetsen van ruimtelijke plannen zijn de volgende omgevingswaarden het meest relevant:

- PM10 (fijnstof)
 1. de jaargemiddelde concentratie van 40 $\mu\text{g PM10}/\text{m}^3$ mag niet worden overschreden;
 2. de 24 uurgemiddelde concentratie van 50 $\mu\text{g PM10}/\text{m}^3$ mag niet vaker dan 35 keer per jaar worden overschreden;
- NO2 (stikstofdioxide)
 1. de jaargemiddelde concentratie van 40 $\mu\text{g NO2}/\text{m}^3$ mag niet worden overschreden;
 2. de uurgemiddelde concentratie van 200 $\mu\text{g NO2}/\text{m}^3$ mag niet vaker dan 18 keer per jaar worden overschreden.

Voor de overige stoffen worden in Nederland geen overschrijdingen gerapporteerd.

In de artikelen 5.53 en 5.54 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald wanneer activiteiten 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. In deze situaties is toetsing aan de omgevingswaarden niet noodzakelijk.

Situatie plangebied

Voorliggend plan ziet op de aanpassing van milieucategorieën in en om Rijnpark. Deze aanpassing valt

niet onder de activiteiten in artikel 5.54 Bkl standaardgevallen niet in betekenende mate luchtkwaliteit. Arnhem is aangewezen als aandachtsgebied voor stikstofdioxide en fijnstof. Indien het omgevingsplan activiteiten toelaat die een toename van de verkeersintensiteit veroorzaken op wegen, vaarwegen en spoorwegen en/of milieubelastende activiteiten toelaat waarover in het Besluit activiteiten leefomgeving regels zijn gesteld met het oog op het beperken van verontreiniging van de lucht en het toelaten van deze activiteiten tot een verhoging van de concentratie stikstofdioxide of fijnstof leidt, moeten bepaalde omgevingswaarden in acht genomen worden. Dit blijkt uit artikel 5.51 Bkl.

Voorliggend plan ziet op het aanpassen van milieucategorieën. Er worden geen extra vervoersbewegingen verwacht. Daarnaast worden er met dit plan niet meer milieubelastende activiteiten mogelijk gemaakt. Dit plan leidt daarom niet tot een verhoging van de concentratie stikstofdioxide of fijnstof. Voor wat betreft lucht worden geen negatieve (milieu)effecten verwacht.

5.4.4 Omgevingsveiligheid

Landelijk gebied

Omgevingsveiligheid gaat om de risico's van het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen, de veiligheid van inrichtingen en de veiligheid van nieuwe, zich snel ontwikkelende technologieën. Onder omgevingsveiligheid vallen ook de risico's door luchthavens en windturbines. In paragraaf 5.1.2.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de algemene bepalingen met betrekking tot het waarborgen van de veiligheid opgenomen. Hieruit volgt dat in een omgevingsplan voor risico's van branden, rampen en crises, rekening wordt gehouden met het voorkomen, beperken en bestrijden daarvan, de mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen en de geneeskundige hulpverlening. Voor zowel de handelingen met gevaarlijke stoffen bij bedrijven als het transport van gevaarlijke stoffen zijn drie aspecten van belang, het plaatsgebonden risico (PR), aandachtsgebieden en het groepsrisico (GR).

Gemeentelijk beleid

Het beleidsplan externe veiligheid van de gemeente Arnhem beschrijft de mate van gewenste externe veiligheid in Arnhem. Uitgangspunt hierbij zijn de landelijke normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In een groot gedeelte van de stad streven we naar het niet doen toenemen van de risico's. Op sommige plekken in de stad, op bedrijventerreinen voor zware industrie en de volgens het structuurplan stedelijke zone accepteren we een hoger risico dan op andere plaatsen. Wel moet daar extra aandacht zijn voor de beschikbare mogelijkheden voor rampenbestrijding, de zelfredzaamheid van mensen en de hulpverlening.

Situatie plangebied

LPG Vulpunten

Ter plaatse van Oldenbarneveldtstraat was een LPG vulpunt aanwezig. Dit vulpunt is inmiddels gesaneerd en is niet meer aanwezig. Op het perceel Dr Lelyweg 31 ligt een LPG tankstation met een 10-6 PR contour van 40 meter, een brandaandachtsgebied van 80 meter en een explosieaandachtsgebied van 160 meter. Het 100% letaalgebied ligt op 150 meter. Binnen de 10-6 PR contour bevinden zich geen zeer kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties. Binnen het BAG bevinden zich geen zeer kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties. Binnen 150 meter van het vulpunt voor LPG bevinden zich geen zeer kwetsbare gebouwen.

Dit plan maakt geen (zeer) kwetsbare gebouwen in aandachtsgebieden mogelijk. Er wordt daarom geen voorschriftengebied aangewezen. Indien een toekomstige omgevingsplanwijziging (zeer) kwetsbare gebouwen in een aandachtsgebied mogelijk maakt, wordt een voorschriftengebied aangewezen.

Belemmeringengebied buisleiding gevaarlijke stoffen

In het plangebied bevinden zich een gasleiding en een brandstofleiding. Dit zijn buisleidingen met gevaarlijke stoffen. Voor buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen geldt dat in het omgevingsplan een belemmeringengebied opgenomen moet worden (artikel 5.18 Bkl). Dit plan voorziet hierin door regels op te nemen die waarborgen dat de veiligheid van de buisleidingen niet wordt geschaad bij bouwen of werken en werkzaamheden. Tevens zijn zeer kwetsbare en kwetsbare gebouwen niet mogelijk in het belemmeringengebied. Het 100% letaalgebied rondom de aardgasleidingen ligt voor de 8 inch leiding op 50 meter en voor de 13 inch leiding op 75 meter. Binnen

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

deze afstanden bevinden zich geen zeer kwetsbare gebouwen.

Nederrijn Basisnet water

Op de EV signaleringskaart staat langs het gedeelte van de Nederrijn een drietal aandachtsgebieden voor brand, explosie en gifwolk aangegeven. Dit traject van de Nederrijn is geen aangewezen traject in het kader van Basisnet water en maakt hier dus ook geen onderdeel van uit. Daarnaast wordt dit traject niet genoemd en meegenomen in de jaarlijkse monitoringsrapportage van het Basisnet water waardoor er geen gegevens zijn over welke gevaarlijke stoffen over dit traject worden vervoerd.

Op basis van de gegevens van de verschillende bedrijven, binnen Arnhem, zullen de transporten op dit traject hoofdzakelijk bestaan uit het transport van brandbare vloeistoffen (benzine, ethanol) naar het lospunt van de Shell in de Nieuwe Haven. Bij een incident kunnen er brandbare vloeistoffen vrijkomen. De effecten hiervan beperken zich tot het water en niet tot de oevers en het land waaronder Rijnpark.

Route gevaarlijke stoffen weg

Verder hebben we te maken met een door de gemeente aangewezen route voor het transport van gevaarlijkstoffen via onder andere de Dr. Lelyweg. Het belangrijkste transport op dit traject is het LPG transport naar het LPG tankstation op nummer 31. De transporten zijn niet dusdanig hoog dat er een 10-6 PR contour is. Wel geldt ook hier dat er binnen de 100% letaal (150 meter) geen zeer kwetsbare gebouwen aanwezig mogen zijn.

Basisnet spoortraject Arnhem Velperpoort Zevenaar

Op de EV-signaleringskaart staat langs het spoortraject Arnhem-Zevenaar een brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebied aangegeven als onderdeel van het Basisnet Spoor. Dit traject is geen onderdeel van het doorgaande Basisnet Spoor. Wel rijdt er op geregelde tijden een trein met gevaarlijke stoffen over dit traject. Er is geen 10-6 PR contour.

Bedrijven binnen Rijnpark

Binnen Rijnpark zijn nieuwe bedrijven toegestaan, indien ze geschikt zijn voor functiemenging. De regels in het omgevingsplan over deze bedrijven sluiten aan bij de Handreiking Milieuzonering en activiteiten. Met de regels wordt bewerkstelligd dat nieuwe bedrijven zich alleen kunnen vestigen indien ze passen in een gemengd gebied met wonen. Activiteiten met externe veiligheidsrisico's als bedoeld in bijlage VII Besluit kwaliteit leefomgeving zijn expliciet uitgesloten.

De regels wijzigen de mogelijkheden voor het vestigen van bedrijven ten opzichte van de huidige situatie. Minder milieubelastende bedrijven zijn mogelijk. Dit leidt tot een vermindering van de externe veiligheidsrisico's.

Op Rijnpark zijn bestaande bedrijven gevestigd die (mogelijk) niet geschikt zijn voor functiemenging. Deze bestaande bedrijven mogen de huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen. Eén bedrijf (Van Houtum) krijgt een specifieke aanduiding waarbij verwezen wordt naar de verkregen milieuvergunning. Er kunnen daardoor niet meer risicovolle activiteiten plaatsvinden. De overige bedrijven krijgen een algemene aanduiding. Ook deze bedrijven mogen geen risicovolle activiteiten uitoefenen. Hierdoor worden de externe veiligheidsrisico's begrensd.

Bedrijven buiten Rijnpark

Buiten Rijnpark worden de planologische milieucategorieën aangepast van bedrijven die binnen 300 meter vanaf de functie gemengd komen te liggen. Dit sluit nog aan bij de systematiek met bedrijvenlijsten uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering 2009'. Bedrijven die een risico vormen in verband met externe veiligheid worden uitgesloten. Het aanpassen van de milieucategorieën in de bedrijvenlijsten leidt daarmee tot een vermindering van de externe veiligheidsrisico's.

Met deze nieuwe regels wordt ervoor gezorgd dat de externe veiligheidsrisico's worden beperkt. Daarnaast gelden de regels in afdeling 22.3 van het omgevingsplan. Deze regels zorgen voor voldoende aanvullende beperking van risico's.

Shell Driepoortenweg 50-52

Shell krijgt een specifieke aanduiding waarbij verwezen wordt naar de verkregen milieuvergunning. Shell is een Brzo (Besluit risico zware ongevallen) bedrijf op basis van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen. Shell is een bedrijf met opslag, overslag en het inline blenden van kale motorbrandstoffen zoals diesel en benzine tot een motorbrandstof voor de consument. Het lospunt van de Shell ligt in de haven. De brandstof wordt vervolgens via een ondergrondse leiding naar het depot aan de Driepoortenweg gepompt. Tijdens de op- en/of overslag kan er brandstof vrijkomen met een brand of explosie tot gevolg.

Rondom het lospunt in de haven en het opslagdepot ligt een 10-6 PR contour. Binnen deze contour bevinden zich geen zeer kwetsbare gebouwen en ook geen kwetsbare gebouwen en locaties. Binnen de 10-6 PR contour van het opslagdepot bevinden zich in zowel de huidige situatie als in toekomstige situatie bedrijven. Bedrijven, beperkt kwetsbare objecten, zijn op dit bedrijventerrein binnen de 10-6 PR contour toegestaan. Bedrijven hebben een eigen BHV (bedrijfshulpverlening) en ontruimingsplannen in het geval van een incident. Hierdoor weten werknemers wat te doen in het geval van een incident, binnen het bedrijf als ook bij een incident in de directe omgeving van het bedrijf. Zelfstandige winkels en kantoren die geen onderdeel zijn van een bedrijf komen niet binnen de 10-6 PR contour voor. De 100% leetaal ligt op ongeveer 10 meter van het depot. Binnen deze afstand bevinden zich geen zeer kwetsbare gebouwen.

Wat betekent dit plan voor bovenstaande risicovolle activiteiten?

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit plan maakt geen nieuwe woningen of andere (zeer) kwetsbare gebouwen of locaties mogelijk. Gelet hierop zijn er geen negatieve milieueffecten voor het aspect omgevingsveiligheid te verwachten.

5.4.5 Bodem

Voor deze ontwikkellocatie is getoetst of de bodemkwaliteit (inclusief grondwater) de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen toelaat. Ook is getoetst of een eventuele bodemverontreiniging gevolgen heeft voor de financiële uitvoerbaarheid van de ontwikkeling.

Als toetskader wordt gebruik gemaakt van de volgende bodemregelgeving:

- Besluit kwaliteit leefomgeving;
- Beleidsnota bodem 2012, Provincie Gelderland, gemeente Arnhem en gemeente Nijmegen, 1 december 2012;
- Nota Bodembeheer, september 2011

Situatie plangebied

Dit gebied heeft de bodemfunctieklasse industrie. Er zijn diverse gevallen van (ernstige) bodemverontreiniging bekend. De kwaliteit van de bodem staat het gebruik van het plangebied voor bedrijventerrein echter niet in de weg. De huidige aanwezige afschermingslaag en betoniet-cementwand zijn met regels opgenomen in dit omgevingsplan.

5.4.6 Water

Rijksbeleid

Het Rijksbeleid op het gebied van het waterbeheer is vastgelegd in het Nationaal Water programma 2022-2027. Het plan geeft een overzicht van de ontwikkelingen binnen het waterdomein en legt nieuw ontwikkeld beleid vast. De belangrijkste ambities richten zich op schoon, veilig en voldoende water dat klimaatadaptief en toekomstbestendig is.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte uit 2012 beschrijft het kabinet doelen voor de periode tot 2028. Verbetering leefomgeving, milieu en water is er één. Het gaat om de bescherming van de grondwaterkwaliteit en –kwantiteit, de bescherming en verbetering van de waterkwaliteit, een goede zoetwatervoorziening en voldoende ruimte voor waterveiligheid. Verder is klimaatbestendige (her)ontwikkelingen, met water als belangrijk aspect, een belangrijk onderwerp.

In april 2011 hebben Rijk, provincies, gemeente, waterschappen, en drinkwaterbedrijven afgesproken om gezamenlijk maatregelen te nemen voor een doelmatiger waterbeheer; het Bestuursakkoord Water. De inzet ligt bij mooi, veilig, schoon, gezond en duurzaam beheer van watersysteem en waterketen. De kwaliteit moet omhoog tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

In de Waterwet uit 2009 zijn onder meer de gemeentelijke watertaken opgenomen: de zorgplicht voor "TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

hemelwater indien de eigenaar van het terrein het hemelwater in alle redelijkheid niet op eigen terrein kan verwerken en de regierol van gemeenten bij de grondwaterzorgplicht.

In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is door de overheden afgesproken om vanaf 2020 ruimtelijke adaptatie een integraal onderdeel uit te laten maken van het beleid. Om uiteindelijk in 2050 een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting te hebben. De urgentie om onze leefomgeving klimaatadaptief en waterrobuust te maken is in het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie (november 2018) nogmaals onderstreept.

Beleid waterschap en gemeente

De verantwoordelijkheid voor het stedelijk waterbeheer in Arnhem-Noord ligt bij het Waterschap Rijn en IJssel. Relevant beleid voor de gemeente Arnhem is de keur en de legger van het Waterschap.

Het waterbeleid van de gemeente Arnhem is vastgelegd in de volgende beleidsplannen:

- Gemeentelijk RioleringsPlan; dit plan richt zich op een verbetering van de kwaliteit van het rioleringsstelsel, op de vermindering van de vuiluitworp naar het oppervlaktewater, de bodem en het grondwater, op het voorkomen van overlast en op het vasthouden van schoon hemelwater in stedelijk gebied;
- Waterplan Arnhem. Door de gemeente Arnhem en haar waterpartners is dit Tweede Waterplan Arnhem opgesteld. De gemeenteraad heeft in 2009 het waterplan vastgesteld. Het waterplan is gebaseerd op 4 hoofddoelstellingen:
 1. Arnhem aantrekkelijke waterstad;
 2. Klimaatbestendig watersysteem en waterketen;
 3. Goede kwaliteit water en waterbodem;
 4. Bewustwording;
- Aanpak wateroverlast Arnhem-Noord (2015). Het plan heeft tot doel om Arnhem en vooral Arnhem-Noord, beter bestendig te maken tegen zware regenbuien. Hiervoor worden tijdens werkzaamheden in de openbare ruimte maatregelen genomen die wateroverlast verminderen dan wel beperken. Over alle plannen in de openbare ruimte wordt een waterscan gelegd.
- Strategie klimaatadaptatie 2020-2030. In deze 'Strategie Klimaatadaptatie Arnhem' geven we aan hoe en wat we de komende tien jaar, tot 2030, gaan doen om onze stad klimaatbestendiger te maken. Waar we dit kunnen doen door klimaatadaptatie te combineren met vergroenen doen we dat. Waar we werken aan de stad nemen we klimaatadaptatie mee. En we doen het samen; iedereen is nodig voor een succesvolle aanpak: bewoners, bedrijven, organisaties en instellingen en natuurlijk de overheid.

Resumé

Uitgangspunt in het huidige beleid van gemeente, waterschap, provincie en het rijk is dat planontwikkeling moet aansluiten bij een duurzaam integraal waterbeheer. Dit betekent dat:

- negatieve verstoring van de grondwaterstanden en –stromingen niet toegestaan zijn om grondwateroverlast en/of verdroging op de locatie en het boven- en benedenstrooms gelegen gebied te voorkomen;
- maatregelen getroffen moeten worden ter voorkoming van (grond)watervervuiling;
- bij nieuwbouw het regenwater binnen het plangebied afgekoppeld moet worden van de riolering en worden verwerkt op eigen terrein;
- voldoende oppervlaktewater aanwezig is met voldoende obstakel vrije ruimte om dit water doelmatig te kunnen onderhouden en op de goede locatie;
- het verhard oppervlak zoveel mogelijk beperkt wordt;
- het gebruik van uitloogbare materialen en chemische bestrijdingsmiddelen niet is toegestaan;
- ontwikkelingen moeten bijdragen aan het verminderen of beperken van wateroverlast;
- geen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die het functioneren van de waterkering beperken;
- de aanwezige ruimte in het winterbed van de rivieren beschikbaar blijft voor het primaire doel; waterberging en waterafvoer.

Situatie plangebied

Dit plan voorziet niet in nieuwe bouwmogelijkheden. Er is geen sprake van een toename aan verhard oppervlak ten opzichte van de huidige situatie. Gelet hierop zijn er geen negatieve milieueffecten voor het aspect water te verwachten.

In het plangebied ligt een waterkering. Deze wordt beschermd. Bouwen is alleen mogelijk met instemming van de beheerder, in dit geval Waterschap Rijn en IJssel.

5.4.7 Geur

Geurhinder van industriële bedrijven

Het beleidsplan Geur uit 2010 gaat in op geur afkomstig van industriële bedrijven waarvoor de gemeente Arnhem het bevoegde gezag is. Milieubeleid kan een positieve bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's als gezondheid, veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Geur is een milieuaspect dat een belangrijke bijdrage levert aan de leefbaarheid. Het geurbeleid van de gemeente Arnhem sluit, voor zover dat mogelijk is, aan op het geurbeleid van de provincie Gelderland. Het doel van het geurbeleid is dat inwoners van Arnhem nu en in de toekomst niet worden blootgesteld aan geuroverlast door industriële bedrijven

Situatie plangebied

Binnen Rijnpark zijn bedrijven geschikt voor functiemenging toegestaan. De regels in het omgevingsplan over deze bedrijven sluiten aan bij de Handreiking Milieuzonering en activiteiten. Met de regels wordt bewerkstelligd dat nieuwe bedrijven zich alleen kunnen vestigen indien ze passen in een gemengd gebied met wonen. Op Rijnpark zijn bedrijven gevestigd die mogelijk niet geschikt zijn voor functiemenging. Deze bestaande bedrijven mogen de huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen.

Buiten Rijnpark worden de milieucategorieën aangepast van bedrijven die binnen 300 meter vanaf de functie gemengd komen te liggen. Dit sluit nog aan bij de systematiek met bedrijvenlijsten uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering 2009'. Deze aanpassing zorgt ervoor dat geurhinder op toekomstige functies wordt voorkomen.

Dit plan maakt nog geen nieuwe woningen of andere geurgevoelige gebouwen mogelijk. De mogelijke geurbelasting leidt daarom niet tot hinder. In artikel 22.44 van het omgevingsplan gemeente Arnhem (bruidsschat) daarnaast is een specifieke zorgplicht opgenomen die waarborgt dat alle passende maatregelen worden genomen om geurhinder tegen te gaan. Dit omgevingsplan brengt geen wijziging aan in artikel 22.44.

Het aanpassen van de milieucategorieën leidt tot een vermindering van de mogelijke geurbelasting. Gezien het voorgaande wordt voor wat betreft geur geen negatieve (milieu)effecten verwacht.

5.4.8 Licht

Lichthinder

De Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) heeft in 2021 de geactualiseerde richtlijn Lichthinder uitgegeven. In deze richtlijn zijn grenswaarden opgenomen. De grenswaarden voor de verschillende parameters zijn afhankelijk van de soort verlichting. Grenswaarden zijn opgenomen voor de verticale verlichtingssterkte (Ev lux) en de richtingsafhankelijke lichtsterkte per armatuur (cd). Tevens wordt er een onderscheid gemaakt in de dag- (07.00 tot 19.00 uur), avond- (19.00 tot 23.00 uur) en nachtperiode (23.00 tot 07.00 uur). In dit geval gaat het om veldverlichting van de voetbalvelden van MASV. De grenswaarden zijn afhankelijk van het omgevingstype. Op basis van de richtlijn kan de omgeving worden getypeerd als stedelijk gebied(E3).

Situatie plangebied

Voorliggend plan ziet op de aanpassing van milieucategorieën. Er worden geen nieuwe bouw- of gebruiksmogelijkheden toegevoegd. Gezien het voorgaande wordt voor wat betreft licht geen negatieve (milieu)effecten verwacht.

5.4.9 Trillingen

Trillingen

Bij de beoordeling van trillingen op het aspect trillinghinder de wordt SBR-richtlijn "Meet-en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B Hinder voor personen in gebouwen" aangehouden. Deze richtlijn heeft geen wettelijke status, maar heeft mede door jurisprudentie een ruim draagvlak opgebouwd "TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

en wordt geïnterpreteerd als de meest recente stand der inzichten.

De richtlijn hanteert afhankelijk van de functie streefwaarden voor trillingen ter voorkoming van hinder.

Situatie plangebied

Voorliggend plan ziet op de aanpassing van milieucategorieën. Er worden geen nieuwe bedrijven toegevoegd. Dit plan maakt geen nieuwe woningen of overige trillinggevoelige gebouwen mogelijk. Gezien het voorgaande wordt voor wat betreft trilling geen negatieve (milieu)effecten verwacht.

5.4.10 M.e.r.-beoordeling

Bij een wijziging van het omgevingsplan moet onderzocht worden wat de gevolgen zijn voor het milieu. Het aanpassen van de milieucategorieën is aan te merken als wijziging van een industrieterrein zoals bedoeld in onderdeel J10 van Bijlage V van het Omgevingsbesluit. De voorgestelde omgevingsplanwijzigingen zijn plannen zoals bedoeld in artikel 16.36 lid 3 van de Omgevingswet. Op grond van artikel 16.36 lid 5 van de Omgevingswet moet het bevoegd gezag beoordelen of er door de voorgestelde wijzigingen van het omgevingsplan sprake is van aanzienlijke (negatieve) milieueffecten.

In het Omgevingsbesluit artikel 11.1 lid 1 is bepaald dat het bevoegd gezag het resultaat van de beoordeling of sprake is van aanzienlijke milieueffecten, opneemt in de motivering van de wijziging van het omgevingsplan.

De beoordeling betreft een toets om na te gaan of sprake is van een plan met grote milieugevolgen.

Deze toets dient plaats te vinden aan de hand van de criteria van bijlage II bij de smb-richtlijn. De hoofdcriteria waaraan moet worden getoetst zijn: kenmerken van het project, plaats van het project en kenmerken van het potentiële effect.

Situatie plangebied

De beoordeling is gebaseerd op de beschrijving van het plan en de uitgevoerde onderzoeken. Deze aspecten zijn al eerder aan de orde gekomen in de motivering van dit TAM-omgevingsplan.

Onderstaande conclusies zijn derhalve een bondige samenvatting van hetgeen eerder in deze motivering is uitgewerkt.

1. Kenmerken

Dit plan ziet op aanpassen milieucategorieën. Het plan maakt regels mogelijk voor nieuw vestiging van bedrijven geschikt voor functiemenging. Bestaande bedrijven behouden hun rechten, dan wel via maatwerk of een algemene regel.

2. Plaats

Zie beschrijving plangebied

3. Effecten

Uit bovenstaande motivering blijkt dat er geen (negatieve) milieueffecten optreden vanwege het aanpassen van de milieucategorieën.

Conclusie

Gelet op bovenstaande motivering blijkt dat er geen (negatieve) milieueffecten optreden vanwege het aanpassen van de milieucategorieën.

5.5 Natuur, groen en bomen

5.5.1 Soorten- en gebiedsbescherming

Omgevingswet

Soortenbescherming

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het besluitgebied. De Omgevingswet beschermt bepaalde plant- en diersoorten. Het gaat hoofdzakelijk om soorten van Europees belang die onder de reikwijdte van de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen. Daarnaast betreft het bepaalde soorten van nationaal belang. In principe zijn provincies verantwoordelijk voor de bescherming van soorten (artikel 2.18, lid 1, sub f). Echter kunnen ook andere

overheden actief beleid voeren. Zo is het vaststellen van een programma voor soortenbescherming een mogelijkheid.

Soortenbescherming is in de Omgevingswet vooral gericht op het reguleren van flora-en fauna-activiteiten. Een flora en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. Door deze brede formulering van een flora-en fauna-activiteit is het bij activiteiten in de fysieke leefomgeving nodig om te controleren of:

1. er soorten aanwezig zijn;
2. welke soorten dat zijn.

Voordat een flora en fauna-activiteit mag worden verricht, moet gecontroleerd worden of er aanwijzingen zijn dat op die plek of in de directe nabijheid bepaalde beschermde soorten of habitats voorkomen. Als er aanwijzingen zijn dat deze aanwezig zijn, dan is het verplicht om na te gaan of nadelige gevolgen voor die dieren of planten uit te sluiten zijn. Als nadelige gevolgen niet uitgesloten kunnen worden, moet degene die de activiteit verricht alle passende preventieve maatregelen treffen om nadelige gevolgen voor dier- en plantensoorten te voorkomen. Voor schadelijke handelingen geldt in de meeste gevallen een vergunningplicht. In een aantal gevallen is echter ook sprake van een vrijstelling.

Gebiedsbescherming

De bescherming van natuurgebieden is tweeledig; het Rijk is verantwoordelijk voor de bescherming van Natura 2000-gebieden en de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een verantwoordelijkheid van de provincies.

Een Natura 2000-gebied is een beschermd natuurgebied van Europees belang. Bescherming van deze gebieden is nodig voor het behoud van de biodiversiteit (soortenrijkdom) en om te voldoen aan de verplichtingen van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Nieuwe ontwikkelingen (activiteiten) die - afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten – significant negatieve gevolgen kunnen hebben op een Natura 2000-gebied, zijn onder de Omgevingswet gedefinieerd als 'Natura 2000-activiteit'. Deze kunnen zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied plaatsvinden. In de meeste gevallen vindt de activiteit echter plaats buiten een Natura 2000-gebied. Ook dan kan een activiteit effect hebben op het Natura 2000-gebied. Dit wordt ook wel de 'externe werking van een Natura 2000-gebied' genoemd. Als het effect significant kan zijn, is in veel gevallen een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit nodig.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is verankerd in de omgevingsverordening van de provincies. Daarin zijn de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden vastgelegd en zijn regels gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Er zijn minder bedrijven mogelijk ten opzichte van de bestaande bestemmingsplannen. Het aanpassen van de milieucategorieën leidt daarmee tot een vermindering van de mogelijke milieueffecten. Gezien het voorgaande wordt voor wat betreft effecten op Natura 2000 gebieden geen negatieve (milieu)effecten verwacht.

5.5.2 Groen

Groenvisie 2017-2035

De Groenvisie gaat over het Groen-blauw raamwerk, de stedelijke hoofdgroenstructuur, vertaald in doelen, ambities en ontwikkelopgaven. Dit Groen-blauw raamwerk van de stad bepaalt het gezicht van de stad en de aantrekkelijkheid van uiteenlopende woon- en recreatiemilieus. Het gaat daarbij om de waarden vanuit landschap, cultuurhistorie, ecologie, water en recreatief gebruik op gemeente en op particuliere terreinen.

Aan groen heeft belangrijke waarden en kwaliteiten voor een leefbare stad. Zo ook het Arnhemse groen. Daarbij valt te denken aan gezondheid, klimaat (verminderen van hitte en van wateroverlast), milieu (verbeteren luchtkwaliteit), stadslandbouw, dierenwelzijn, toerisme en sport en bewegen. Het groen biedt ruimte voor een gezonde, leefbare, aantrekkelijke en daarmee ook toekomstbestendige woon- en werkomgeving.

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

De Groenvisie legt niet alleen het Groen-blauw raamwerk vast, dus de stedelijke hoofdgroenstructuur, maar geeft ook richting aan het belang van groen in de wijken, zodat initiatieven de waarden van het groen (landschap, biodiversiteit, gezondheid, waterbuffering, koelte) niet aantasten maar juist versterken. Zij vormt daarmee een basis voor de vertaling naar de (planologische) bescherming van waardevolle gebieden en waardevolle bomen in de omgevingsplannen.

Er wordt ingezet op het versterken van de natuurwaarden in het Groen-blauw netwerk en het stedelijke gebied. Bij de realisatie van (nieuw) bouw bestaan er veel kansen voor de vergroting van de biodiversiteit in de stad: de natuurinclusieve stad. Voor het plangebied zetten we in op typische soorten van de gebouwde omgeving: o.a. vleermuizen, gierzwaluw en huismus.

In de Groenvisie zijn de Arnhemse regels groencompensatie 2017 opgenomen. Uitgangspunt blijft dat de totale groenbalans in de stad neutraal moet blijven of toeneemt. Moet er toch groen verdwijnen, dan wordt dat gecompenseerd. Eerst kwantitatief, dan kwalitatief en als laatste financieel. Bij financiële compensatie wordt de waarde van het groen en de boomopstanden gestort in het Groenfonds. Het provinciale beleid met betrekking tot groencompensatie heeft betrekking op bos binnen het Gelderse Natuurnetwerk. Daar waar de provinciale compensatieregels gelden treden de gemeentelijke terug.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit plan maakt geen nieuwe bebouwing of andere verharding mogelijk. Er wordt voldaan aan het beleid.

5.5.3 Bomen

Bomenplan 2020

Het Bomenplan kent vier pijlers:

1. Vergroten groenmassa

Bij vaststellen van het bomenbeleid heeft de raad besloten dat het kroonvolume, de bladmassa van onze bomen, met minimaal 5% moet toenemen. In wijken met hitte-eilanden (rode en oranje gebieden op de hitte attentiekaart) streven we naar een toename van het kroonvolume met 10%. Dit gaan we doen door behouden van bestaande bomen, het aanplanten van extra bomen en het verbeteren van groeiplaatsomstandigheden.

2. Beschermen bomen

Groeiplaatsen van bomen worden (fysiek) beschermd. Bomen moeten beter worden beschermd op bouwlocaties en bij de uitvoering van werken. Bij evenementen worden er boombescherming afspraken gemaakt met de organisatie.

Het beleid wordt juridisch geborgd in de APV en het omgevingsplan. Waardevolle particuliere bomen en buitengewone gemeentebomen genieten extra bescherming.

3. Duurzaam toekomstbestendig bomenbestand

Groeiplaatsen voor bomen worden optimaal ingericht met voldoende boven- en ondergrondse groeiruimte. Het handboek bomen 2018 van het Norm Instituut Bomen wordt hierbij gehanteerd. We willen veel variatie en diversiteit. Zowel inheemse als niet inheemse soorten worden toegepast. Geen monoculturen om ziekten en plagen te voorkomen.

4. Bomen krijgen bij planontwikkeling meer gewicht.

Door gebruik te maken van een BoomAfwegingsrapportage (BAR) worden keuzes omtrent bomen zorgvuldig integraal afgewogen. Boominclusief ontwerpen (zoals rekening houden met de reeds aanwezige bomen en bomen vanaf het begin intekenen in de plannen, met hun volwassen kroondiameter en ondergrondse groeiplaats) is uitgangspunt.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit plan maakt geen nieuwe bebouwing of andere verharding mogelijk. Er wordt voldaan aan het beleid.

5.6 Archeologie, cultuurhistorie en landschap

5.6.1 Cultureel erfgoed

Rijksbeleid

Door ondertekening van het verdrag van Valletta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Omgevingswet is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het uitgangspunt is dat de beschermingsniveaus zoals die in de eerdere wetten en regelingen golden, worden gehandhaafd. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken. Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

In het Bkl staat in artikel 5.130. dat in een omgevingsplan rekening wordt gehouden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten.

Provinciaal beleid

'Beleef het mee!' (2017-2020)

In juli 2016 is het Beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017 - 2020 'Beleef het mee!' vastgesteld. In dit programma ligt het accent op de beleving van mensen. Daarnaast zoekt de provincie de balans tussen de maatschappelijke, economische en intrinsieke waarde van cultuur en erfgoed. Cultureel ondernemerschap blijft onverminderd van belang en komt terug in de economische waarde van cultuur en erfgoed. Voor wat betreft erfgoed krijgt vooral het functioneel gebruik ervan aandacht. Daarnaast zoekt de provincie nieuwe manieren van samenwerking waardoor de uitvoeringskwaliteit van restauraties en archeologie wordt vergroot

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit plan maakt geen nieuwe bebouwing, verharding of graafwerkzaamheden mogelijk. Er wordt voldaan aan het beleid.

5.6.2 Archeologie

Gemeentelijk beleid

Archeologische verwachtingenkaart

Archeologie is een integraal onderdeel van het erfgoedbeleid en als zodanig opgenomen in de erfgoednota. In de nota wordt voortgeborduurd op de uitgangspunten van het Verdrag van Malta. Behoud van archeologische waarden is het uitgangspunt en als dat niet mogelijk is, volgt veiligstelling door archeologisch onderzoek. Om permanente aandacht voor deze vorm van erfgoed te krijgen, is ingezet op constante voorlichting en educatie. Sinds 2008 beschikt de gemeente over een archeologische verwachtingenkaart voor heel Arnhem. De verwachtingenkaart geeft al in een vroeg stadium van planvorming globaal inzicht in de mate waarin archeologische resten in een gebied aangetroffen kunnen worden.

Conform de Erfgoedverordening geldt afhankelijk van de oppervlakte en diepte van grondroerende werkzaamheden archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden. Gebieden die reeds onderzocht zijn en/of zijn vrijgegeven, zijn vrijgesteld van onderzoek. Aan het archeologische beleid dat in de verordening is verankerd, ligt de archeologische maatregelenkaart als basis.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit plan maakt geen nieuwe bebouwing, verharding of graafwerkzaamheden mogelijk. Er wordt voldaan aan het beleid.

5.7 Duurzaamheid, klimaatadaptatie en energie

5.7.1 Klimaatadaptatie en stadsklimaat

Omgevingsvisie Arnhem 2040

Eén van de grote thema's uit de Arnhems Omgevingsvisie 2040 gaat over het zorgen voor een aantrekkelijke, gezond, klimaatadaptief en groen woon- en leefmilieu voor mens en dier. Ondanks de inspanningen om de opwarming van de aarde te beperken, krijgen we te maken met de effecten van klimaatverandering. Meer en extremere regenbuien vragen om een andere inrichting van de stad. Meer hittegolven zullen leiden tot meer sterfgevallen onder ouderen en een minder aangenaam verblijfsklimaat in onze binnensteden.

We zorgen voor meer koelte in de stad. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat onze inwoners, en vooral de kwetsbare Arnhemmers, negatieve gezondheidseffecten ondervinden van de hoge temperaturen. Het gaat dan om de situatie binnen- en buitenshuis. We zorgen voor goede groeiplaatsen voor bomen zodat deze straks beschikken over een fraaie kroon die veel schaduw en verkoeling biedt. Bij hitte-eilanden, zoals bedrijventerreinen, de binnenstad, oudere wijken en Kronenburg, moeten stadsbomen, groene pleinen, daken en gevels de oplopende temperaturen tijdens de zomer reduceren. Daarom realiseren we het koele netwerk van schaduwroutes en koele plekken. Daarnaast stimuleren we eigenaren en gebruikers om hun eigen tuinen en erven verder te vergroenen.

Strategie Klimaatadaptatie Arnhem 2020-2030

In de strategie klimaatadaptatie Arnhem 2020-20240 (vastgesteld januari 2021) is vastgelegd wat Arnhem de komende 10 jaar moet doen om onze stad klimaatadaptief te maken.

De verdichtingsopgave combineren met klimaatadaptatie.

Arnhem kent een grote verdichtingsopgave; de komende jaren zullen er veel woningen bijgebouwd worden. Naast wonen, vragen ook werken en mobiliteit (met name fiets en OV) om (verharde) ruimte in onze stad. De verdichtingsopgave staat daarom op gespannen voet met opgaven op het gebied van klimaatadaptatie. Verdichting vraagt om meer bebouwing en meer verharding terwijl voor klimaatadaptatie juist meer groen en onverharde ruimte nodig is. De meest uitdagende ambitie is daarom om beide opgaven op een slimme manier te combineren.

Dit is alleen mogelijk door de verdichting zeer zorgvuldig uit te voeren en strenge voorwaarden te stellen aan uitbreiding en aanpassing van de bebouwing en de bijbehorende buitenruimte. Daarbij is overigens ook het binnenmilieu belangrijk. Behalve om integrale en innovatieve plannen vraagt dit om compenserende maatregelen op, aan en in de directe omgeving van de bebouwing. Bijvoorbeeld door vergroening, materiaalkeuze, verkoeling en opslag / hergebruik van hemelwater.

Speerpunten zijn

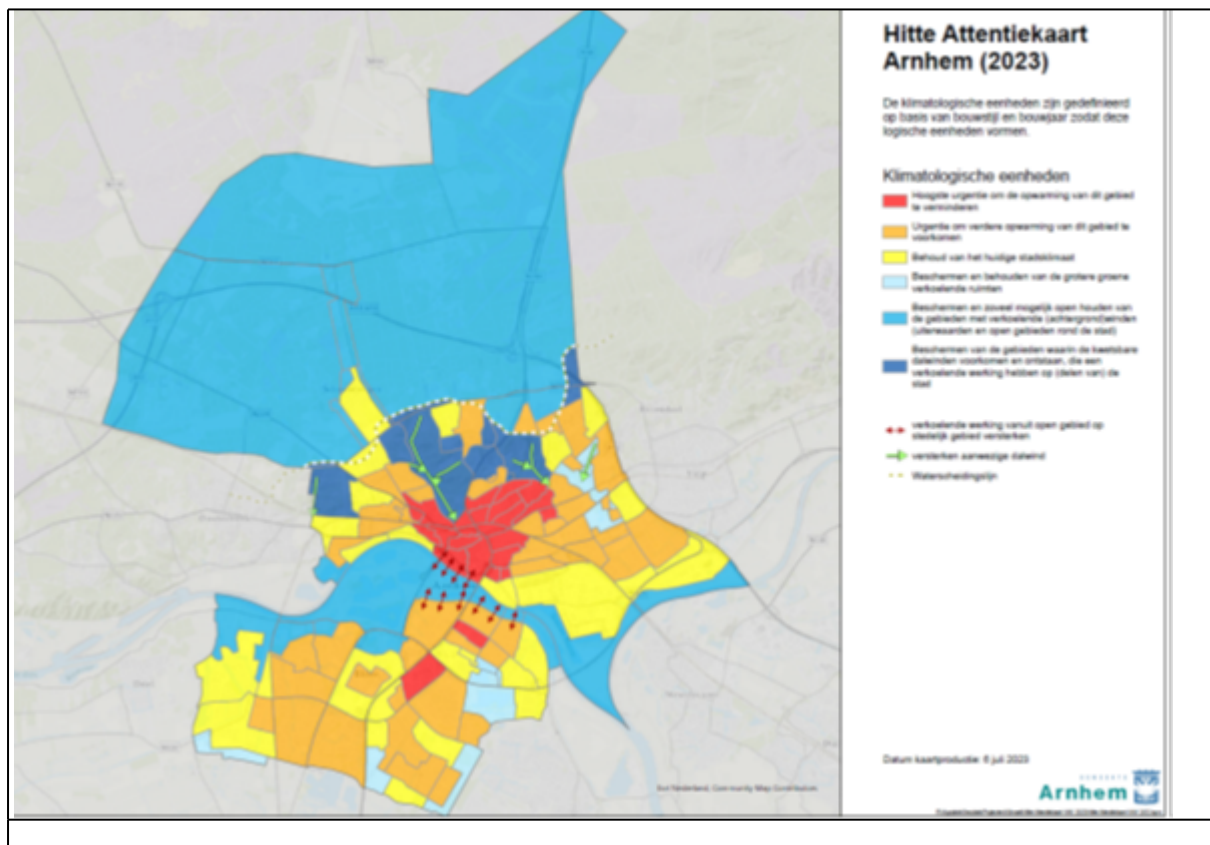
- schade en overlast door extreme buien zoveel mogelijk voorkomen, dit betekent (zie verder bij 4.7 Water):
 1. bij nieuwbouw koppelen we al het regenwater af;
 2. bij renovatie koppelen we maximaal af; de haalbaarheid beoordelen we per geval; hierbij geldt dat minimaal 40mm op eigen terrein moet worden verwerkt.
 3. We koppelen 90% van alle openbare ruimte af hierbij nemen we als uitgangspunt een bui van 40 mm die ter plaatse verwerkt moet kunnen worden.
 4. We voorkomen toename van wateroverlast bij toename bebouwing en/of verharding.
- negatieve effecten door droogte tegengaan
 1. Schade aan beplanting tegen gaan.
 2. Waterkwaliteit in droge perioden op acceptabel te houden ter voorkoming blauwalg en botulisme.
 3. Duurzaam hergebruik (regen)water.
- negatieve effecten van hitte tegengaan. Op de hitte attentiekaart van Arnhem zijn de uitgangspunten vastgesteld:

1. Rode gebieden: hier gaan we de gevoelstemperatuur, de manier waarop de temperatuur wordt ervaren, verbeteren;
2. Oranje en Gele gebieden: dit zijn gebieden waar het belangrijk is dat de gevoelstemperatuur niet verslechterd;
3. Blauwe gebieden: we willen de blauwe gebieden als bronnen van koelte in stand houden, dus beschermen, en stimuleren dat koele winden de stad in kunnen stromen.

Negatieve effecten van hitte tegen gaan

Het is de ambitie om de negatieve effecten van vooral langdurige hitte zoveel mogelijk tegen te gaan. Dan gaat het om de effecten op mensen (gevoelstemperatuur, gezondheid en welbevinden) én om de effecten op techniek en infrastructuur.

Wat betreft de effecten op mensen zoveel mogelijk voorkomen dan kwetsbare Arnhemmers negatieve gezondheidseffecten ondervinden van de hoge temperaturen Het gaat dan om de situatie binnen- en buitenshuis. Speciale aandacht gaat daarom uit naar kinderopvanglocaties, verzorgingstehuizen, zelfstandig wonende senioren, chronisch zieken en gehandicapten. De risico's die zitten aan de gevolgen van hitte op de infrastructuur en technische installaties moeten nog beter in beeld gebracht worden en waar nodig dienen daarvoor dan gerichte maatregelen genomen te worden.

Belangrijk is om op een duurzame manier opwarming of zelfs hittestress in het plangebied en in de gebouwen te voorkomen. Daarvoor is de volgende voorkeursvolgorde van belang:

- als eerste een Koele Omgeving
- daarna Warmte Weren
- als dat niet lukt Passief Koelen
- en als laatste middel Actief Koelen

Om invulling te geven aan de eerst 2 stappen kan gedacht worden aan de volgende maatregelen. Deze voorkomen niet alleen hittestress en verhogen comfort, maar besparen ook energie.

- buitenruimte:

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

- Het planten van bomen voor verdamping én schaduw;
- Het creëren van schaduw door schaduwdoeken, parasols en dergelijke;
- Alleen verharden waar echt nodig en dan bij voorkeur waterdoorlatende verharding;
- Gebouwgebonden:
 - Positionering van het gebouw ten opzichte van de zon,
 - Geen grote glazen oppervlakken op de zuidelijke en zuidwestelijk gevel;
 - Voorkom zoninstraling in de zomer door bijvoorbeeld toepassing van overstekken of externe zonwering.
- buitenruimte én gebouw gebonden:
 - De keuze in materialen en kleurgebruik bepaald in grote mate de hoeveelheid warmte die in de muren van het gebouw wordt opgeslagen, dan wel wordt weerkaatst (het gebruik van een lichte kleur en houten materiaal zorgt voor meer warmteweerkaatsing dan een donkere kleur en beton en daarmee voor minder opwarming);.

Een lijst van verschillende maatregelen die hitte in gebouwen voorkomen staat in de handreiking hitte in bestaande woningen.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit plan maakt geen nieuwe bebouwing, verharding of graafwerkzaamheden mogelijk. Er wordt voldaan aan het beleid.

5.7.2 Energie

New energy made in Arnhem 2020 - 2030

Het gemeentelijke beleid op het gebied van energie is vastgelegd in het 'Programmaplan New energy made in Arnhem 2020 - 2030' (vastgesteld door de raad op 29 januari 2020).

Arnhem wil een actieve regierol innemen bij de energietransitie in de wijken. De uitgangspunten en aanpak zijn vastgesteld in 'De Arnhemse aanpak van de wijkgerichte energietransitie' (vastgesteld op 17 april 2019). Twee belangrijke uitgangspunten uit dit beleidskader voor deze ontwikkeling zijn:

- De Trias Energetica is leidend: eerst besparen.
- De meest duurzame warmtebron heeft de voorkeur: minder duurzame bronnen zijn tijdelijk en decentrale bronnen gaan voor.

Ruimte bieden voor Arnhemse innovaties

In het programma NemiA 2020-2030 is ook aandacht voor energie innovaties. Waar in de komende jaren gewerkt wordt aan de gebouwde omgeving vragen wij om, waar mogelijk, (Arnhemse) innovatieve bedrijven mee te laten denken en mee te doen.

Tempertuurregim vereiste - TVW

Bij nieuwbouw wordt alleen LT- verwarming (lage temperatuur verwarming) toegestaan. Collectief dan wel individueel. Hieronder verstaan we: 35 tot 50 graden Celsius. Deze vereiste is in de Transitievisie Warmte opgenomen die op 17 februari 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Onderzoek naar mogelijkheden omgeving aardgasvrij maken - TVW

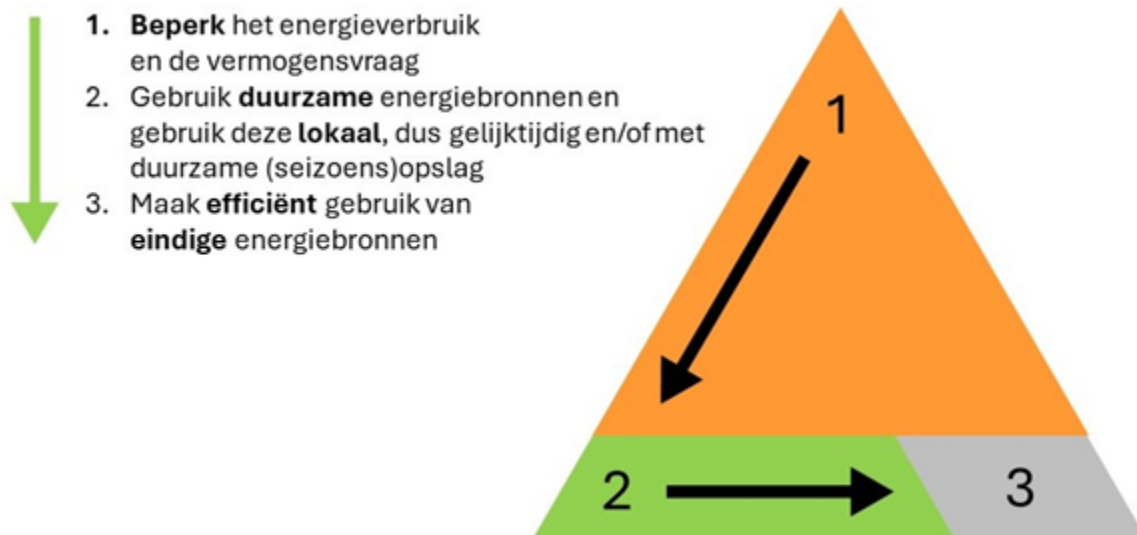
Voor wat betreft de warmteoplossing vragen wij de initiatiefnemer verder te gaan dan alleen hun eigen ontwikkeling en onderzoek te doen naar de mogelijkheden om een deel van de omliggende gebouwde omgeving tevens van het aardgas af te halen. Het doel is om het momentum van de ruimtelijke ontwikkeling te benutten om ook (een deel van de) omliggende bestaande bebouwing van het aardgas af te halen. Dit loopt vooruit op de integrale benadering vanuit de omgevingswet. Deze doelstelling is vastgelegd in de Transitievisie Warmte opgenomen die op 17 februari 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Energievisie

Arnhem verplicht ontwikkelaars tot opstellen van een energievisie bij nieuwbouw van meer dan 50 woningequivalenten, vanuit het programma NemiA 2020-2030. Klimaatneutraliteit is hierbij het streven.

Met behulp van een energievisie kan een geschikte combinatie van energieconcepten gekozen worden. De energievisie brengt verschillende energieopties voor het besluit-gebied in beeld en beschrijft de consequenties daarvan. De visie kan uitgebreid worden tot een duurzaamheidsvisie door bijvoorbeeld ook thema's als duurzaam bouwen, afval, groen, water, mobiliteit en openbare ruimte mee te nemen.

Netcongestie blijft in de voorzienbare toekomst een probleem. Duurzaam betbewust bouwen, in combinatie met een reeks maatregelen die de netbeheerders nemen, zorgen ervoor dat woningbouw waarschijnlijk kan doorgaan als gepland. Daarom vraagt gemeente Arnhem met klem aan elke ontwikkeling om zo duurzaam netbewust mogelijk te bouwen. Dat kan door het toepassen van de Trias Energetica +, zie hieronder.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit plan maakt geen nieuwe bebouwing, verharding of graafwerkzaamheden mogelijk. Er wordt voldaan aan het beleid.

5.7.3 Circulair bouwen

Wat is circulaire economie?

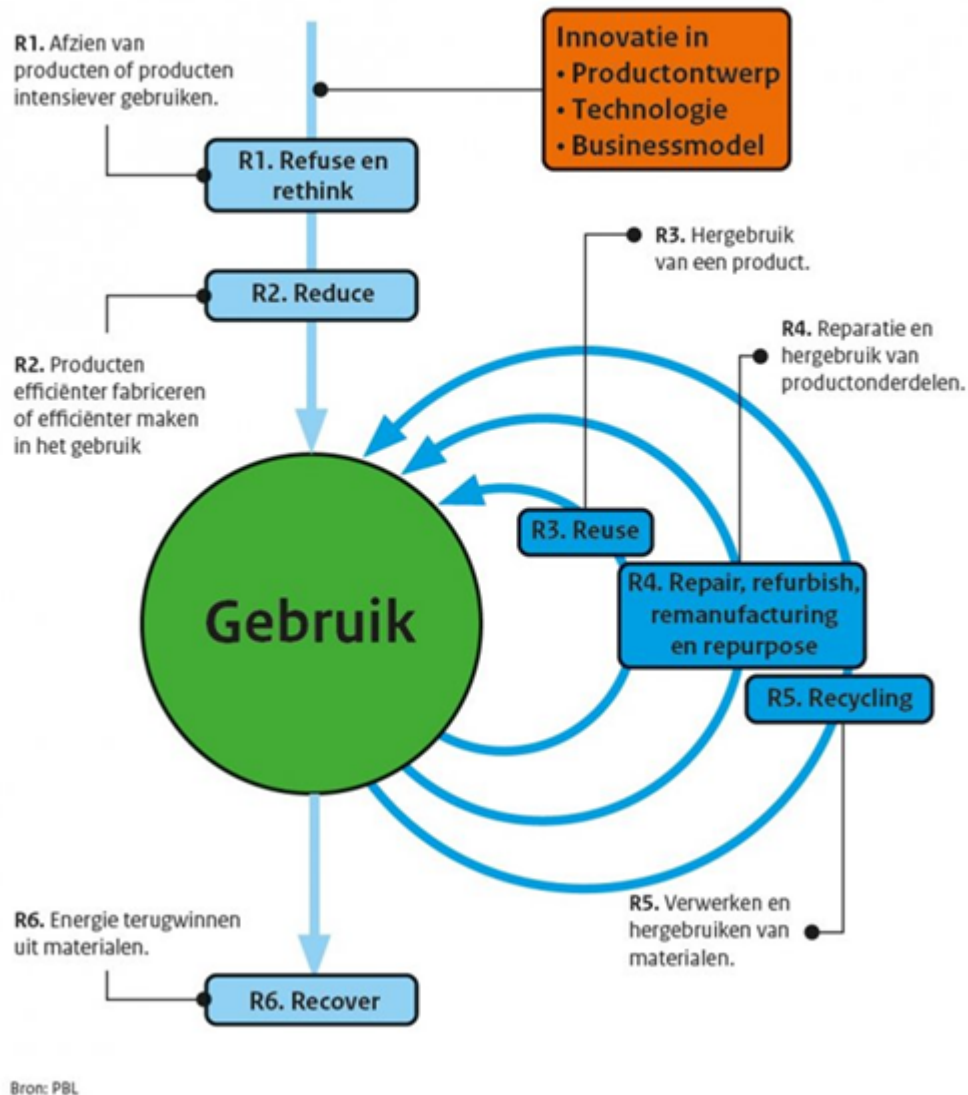
Het grootste deel van de broeikasgassen (zoals CO₂) die wij als mens uitstoten voort uit het winnen, vervoeren en verwerken van grondstoffen tot producten. De bouw alleen al zorgt in Nederland voor zo'n 11 % van de totale CO₂ uitstoot. Ook veroorzaakt de winning van grondstoffen, en de productie en transport van producten voor enorme ecologische en sociale schade wereldwijd. Een transitie naar een circulaire economie kan deze impact verkleinen.

Doel van de circulaire economie

Het bereiken van een circulaire economie is een middel, geen doel op zich. Het achterliggende doel van een circulaire economie is het verminderen van de primaire niet-hernieuwbare grondstoffenvraag en het verlagen van de milieu-impact van materialen, inclusief CO₂-uitstoot. Het bereiken van deze doelen staat centraal.

Een circulaire economie is een ideaalbeeld van een samenleving waarin we veel minder grondstoffen, materialen en producten gebruiken en de grondstoffen die we toch nodig hebben, op een veel duurzamere manier gebruiken. Dit doen we bijvoorbeeld door producten en materialen keer op keer her te gebruiken of door meer natuurlijke (biobased) materialen toe te passen. In een perfecte circulaire economie is er eigenlijk geen afval meer. Alle circulaire strategieën zijn weergegeven in onderstaande afbeelding, waarbij optie R1 (refuse & rethink) het meest circulair is, en optie R6 (recover) het minst.

R-ladder met strategieën van circulariteit

In algemene zin hanteren we bij circulair bouwen de volgende uitgangspunten, gebaseerd op de 'R-ladder':

We verminderen het materiaal & grondstoffengebruik, bijvoorbeeld door verdichting en renovatie i.p.v. sloop en nieuwbouw (R1 & R2)

Als we tóch gaan bouwen/slopen: het vergroten van het aandeel hergebruikte en gerecyclede materialen, in plaats van nieuwe materialen (R3, R4, R5).

Wanneer er tóch nieuwe materialen nodig zijn: het inzetten op hernieuwbare, biobased materialen met weinig milieu-impact zoals hout. Deze biobased materialen zitten niet in de R-ladder, maar beschouwen we wel als wenselijk als ze bijdragen aan onze circulaire doelen.

We ontwerpen toekomstbestendig: zorg ervoor dat een gebouw 'adaptief' is, wat betekent dat gebouwfuncties makkelijk kunnen wisselen en een gebouw langer meegaat. Zorg er ook voor dat componenten in de toekomst kunnen worden gedemonteerd zodat ze opnieuw te gebruiken zijn (losmaakbaarheid) en zorg dat er materiaalpaspoorten en/of een gebouwspaspoort is waardoor informatie hierover te ontsluiten is in de (verre) toekomst.

Dit zijn allemaal middelen tot het verminderen van de primaire grondstoffenvraag van de bouw en het verlagen van de milieuprestatie gebouw (MPG), inclusief CO₂-uitstoot. Het bereiken van deze doelen staat centraal.

Vastgesteld beleid Arnhem

In de woondeal Arnhem-Nijmegen 2.0 van 2023, die wij als Arnhem ondertekend hebben, staat: 'Verduurzamen en toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, doordat circulair en conceptueel bouwen de norm is bij woningbouw. Zo dragen we bij aan de reductie van 55% tot 60% CO₂-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030.

17. Partijen werken in nauwe samenwerking met de woningcorporaties en de werkorganisaties Citydeal conceptueel en circulair bouwen en Cirkelstad aan een regionaal programma 'Circulair en conceptueel bouwen'. Dit programma bevat concrete 'bouwstenen' die bijdragen aan het versnellen en opschalen van de transitie naar circulair en conceptueel bouwen.

De regio spant zich in om in 2025 minimaal 25% en in 2030 minimaal 50% van het aantal woningen industrieel te laten bouwen. En om in 2025 minimaal 25% en in 2030 minimaal 50% minder primaire grondstoffen in projecten te gebruiken. Deze verschuiving leidt onder meer tot een betere betaalbaarheid, kortere bouwtijd, minder stikstofuitstoot op de bouwplaats en een betere milieuprestatie.'

De gemeente Arnhem heeft de circulair bouwdoelstellingen uit de woondeal overgenomen in verschillende door de gemeenteraad vastgestelde documenten:

Visie Circulair Arnhem

Omgevingsvisie

Woonvisie (vastgesteld door college, moet nog door de raad)

Toelichting teksten circulair voor Arnhemse projecten:

De circulaire percentages, die ook al in de 'oude' woondeal van 4 maart 2020 staan, hebben we als volgt concreet gemaakt:

Het uitgangspunt "minimaal 25% circulair bouwen" is van toepassing op de harde plancapaciteit van 4 maart 2020 of later: ruimtelijke projecten waarvoor op of na deze datum reeds een bestemmingsplan is vastgesteld, een anterieure of ontwikkelovereenkomst is afgesloten, door de gemeente of marktpartij reeds een tender is gestart.

Indien er sprake is van harde plancapaciteit op 3 maart 2020 of eerder, dan is het uitgangspunt "minimaal 10% circulair bouwen" van toepassing.

Voor harde plancapaciteit van 1 januari 2025 of later is het uitgangspunt "minimaal 50% circulair bouwen" van toepassing.

Het percentage circulaire bouwmaterialen toetsen we in de eenheid kilogram (kg). We hebben de circulaire impactladder beschikbaar voor het toetsen van het percentage circulariteit in projecten en we sluiten aan op Het Nieuwe Normaal, de nationale standaard voor circulair bouwen. Hiermee meten we op in ieder geval de volgende 4 onderdelen. Deze impactladder maakt het mogelijk de mate van circulariteit in een woningbouwplan te meten op 4 onderdelen:

Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor circulair bouwen betreft het Bouwbesluit. Hierin staat dat er een 'MPG' (milieuprestatie gebouw) moet worden berekend. Deze MPG staat momenteel echter op 0,80 terwijl het marktgemiddelde al op 0,60/0,70 zit (hoe lager hoe 'duurzamer'). Dit berekent dat er geen positieve prikkel vanuit gaat op dit moment. Er is wel voorzien dat de MPG vanaf 2025 verscherpt wordt naar 0,50. Hier moeten we ons dus in feite al aan houden in nieuwe bouwprojecten. Echter zitten er ook verscheidene methodologische problemen in de MPG. Om deze reden is het belangrijk ook op lokaal niveau te sturen op onze circulaire doelen.

Toelichting percentage circulariteit Woondeal:

De circulaire percentages, die ook al in de 'oude' woondeal van 4 maart 2020 staan, hebben we als volgt concreet gemaakt in Arnhem:

Het uitgangspunt "minimaal 25% circulair bouwen" is van toepassing op de harde plancapaciteit van 4 maart 2020 of later: ruimtelijke projecten waarvoor op of na deze datum reeds een bestemmingsplan is

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

vastgesteld, een anterieure of ontwikkelovereenkomst is afgesloten, door de gemeente of marktpartij reeds een tender is gestart.

Indien er sprake is van harde plancapaciteit op 3 maart 2020 of eerder, dan is het uitgangspunt “minimaal 10% circulair bouwen” van toepassing.

Voor projecten die worden vastgesteld tussen 2025 en 2030 is 25 % circulariteit het minimum, en werken we toe naar 50 % circulair bouwen in 2030.

Het percentage circulaire bouwmaterialen toetsen we in de eenheid kilogram (kg). We hebben de circulaire impactladder beschikbaar voor het toetsen van het percentage circulariteit in projecten. Deze impactladder maakt het mogelijk de mate van circulariteit in een woningbouwplan te meten op 4 onderdelen:

1. Materiaalgebruik (percentage hernieuwbaar (biobased), hergebruikt, gerecycled)
2. Hergebruikpotentie
3. Optioneel: losmaakbaarheid (kan een gebouw bij uiteindelijke sloop weer uit elkaar?)
4. Optioneel: Toxiciteit van materialen

Toelichting Paris Proof

In toevoeging op de circulaire percentages hebben we ons met de Woondeal 2.0 ook gecommitteerd aan het 'paris-proof' bouwen. Dit betekent dat we zodanig bouwen dat de bouwsector haar maximale CO₂-uitstoot (CO₂-budget) om binnen de maximale 1,5 graden opwarming te blijven, niet overschrijdt. Om hiervoor te zorgen is er een maximale CO₂-impact voor de materialen die we gebruiken. Qua milieu-impact van materialen volgt de gemeente Arnhem de criteria die worden gesteld in de meest recente versie van Het Nieuwe Normaal.

Situatie plangebied

Dit plan ziet op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark. Dit plan maakt geen nieuwe bebouwing, verharding of graafwerkzaamheden mogelijk. Er wordt voldaan aan het beleid.

5.8 Kabels, leidingen, obstakelbeheergebieden en privaatrechtelijke belemmeringen

In het plan bevinden zich een ondergrondse hoogspanningsleiding, gasleiding en een brandstofleiding. Deze zijn beschermd, waarbij wordt voldaan uit de voorwaarden uit het Bkl. Dit is beschreven in paragraaf 5.4.4 Omgevingsveiligheid.

Hoofdstuk 6 Uitleg van de regels

6.1 Wat regelt dit omgevingsplan?

6.1.1 Algemeen

In het omgevingsplan legt de gemeente vast welke functies waar mogelijk zijn en welke activiteiten binnen die functies ontplooid kunnen worden. Het gaat niet alleen om het gebruik van de grond, maar ook over de bouw mogelijkheden. De regels in het omgevingsplan gelden voor iedereen, dus voor inwoners, bedrijven, maatschappelijke instanties en de gemeente Arnhem zelf.

In hoofdstuk 2 en 3 zijn we ingegaan op de opgaven voor het plangebied en de strategie die we voeren om onze doelen te bereiken. In dit hoofdstuk leggen we uit hoe de regels in dit omgevingsplan bijdragen aan het verwezenlijken van die doelen. De regels in dit omgevingsplan zijn gebiedsgericht. Dat betekent dat regels per locatie kunnen verschillen en uitsluitend gelezen kunnen worden in combinatie met de digitale plankaart.

6.1.2 Focus van dit omgevingsplan

Dit omgevingsplan richt zich op het aanpassen van de milieucategorieën in en rondom Rijnpark.

6.1.3 Functies en activiteiten

Net zoals nu voorheen bestemmingsplannen, is ook de digitale versie van het omgevingsplan leidend. Omdat het omgevingsplan veel meer regels omvat dan een oud bestemmingsplan is de systematiek met bestemmingen ontoereikend om de veelheid aan regelingen op een gebruiksvriendelijke manier te ontsluiten. In de systematiek van het omgevingsplan wordt daarom niet langer de bestemming centraal gesteld maar de activiteiten die je wil verrichten op een bepaald adres. Door je locatie te koppelen aan de gewenste activiteit: bijvoorbeeld 'bouwen' laat het digitale omgevingsplan straks uitsluitend de regels zien die op die locatie gelden voor die activiteit.

De voormalige bestemmingen zoals Groen, Kantoor of Verkeer noemen we nu functies. Het gaat hier om duidelijk herkenbare hoofdfuncties die voorkomen in de stad en dominant zijn in een bepaald gebied. Onder deze functies hangen de zogenaamde activiteiten. Dit zijn de verschillende meer gedetailleerde gebruiks- en bouw mogelijkheden binnen die functie. Deze nieuwe manier van raadpleging betekent dat de regels in dit omgevingsplan niet langer gekoppeld zijn aan bestemmingen, maar aan functies en activiteiten.

6.1.4 Opzet van het omgevingsplan

De regels zijn onderverdeeld in 9 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat de inleidende regels. Deze regels bevatten de begripsbepalingen en wijze van meten. Het tweede hoofdstuk bevat de bepalingen over de Functies en het derde hoofdstuk over de Waarden. Hoofdstuk 4 bevat de bepalingen over activiteiten en hoofdstuk 5 bevat de bepalingen over bouwen, werken en werkzaamheden. Hoofdstuk 6 bevat de bepalingen over omgevingsnormen. Hoofdstuk 7 bevat de bepalingen over omgevingsplanactiviteiten. Hoofdstuk 8 bevat algemene regels die voor het hele plangebied gelden. Tenslotte bevat hoofdstuk 9 de overgangs- en slotregels.

6.2 Opbouw van het omgevingsplan

Dit plan is een TAM-omgevingsplan en anticipeert voor een deel alvast op de nieuwe systematiek van het omgevingsplan zoals die vorm gaat krijgen onder de Omgevingswet. Groot verschil met de huidige bestemmingsplannen is dat in het omgevingsplan de plankaart met bestemmingen niet langer centraal staan. Reden is dat er zoveel regels in het omgevingsplan samenkomen dat een heldere en leesbare plankaart met legenda niet meer mogelijk is.

Regels zoeken via het adres in plaats van via de bestemming

Om straks relatief eenvoudig de informatie uit een omgevingsplan te ontsluiten wordt onder de

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

Omgevingswet het invullen van het adres straks de norm. Aan de hand van het adres worden alle regels getoond die ter plaatse gelden. Daarnaast komt er een mogelijkheid om uitsluitend de regels te zien die voor een bepaalde activiteit van toepassing zijn, zoals bijvoorbeeld de regels voor het bouwen van een bijgebouw, het slopen van een bouwwerk of het kappen van een boom.

Het Omgevingsloket is straks de digitale ingang voor het omgevingsplan en vervangt straks het huidige ruimtelijkeplannen.nl. Het Omgevingsloket is te vinden via <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/>.

Functies

Onder de Omgevingswet wordt niet langer gesproken over bestemmen, maar over het toedelen van functies aan locaties. Dit doen we in Arnhem door onderscheid te maken in de verschillende functionele gebieden die Arnhem rijk is. Het gebiedstype wordt bepaald door de dominante functie in een bepaald gebied. Zo vallen woningen bijvoorbeeld onder de functie Woongebied, winkelcentra onder de functie Centrumgebied, straten en pleinen onder de functie Openbaar gebied. De functies hebben vooral een structurerende werking en maken de plankaart (verbeelding) leesbaar. Onder de functies zijn de doelstellingen voor het gebied opgenomen waarmee een koppeling wordt gelegd tussen het beleid en de planologische regelingen. Deze doelstellingen zijn op hoofdlijnen kaderstellend. De planologische rechten en verplichtingen volgen uit de op de verbeelding aangegeven activiteiten en de met die activiteiten corresponderende planregels.

Activiteiten

De regels ten aanzien van de bouw- en gebruiksmogelijkheden die nu onderdeel uitmaken van een bestemming hebben we uitgesplitst in verschillende activiteiten (onder andere bouwen, wonen, aanleggen). Iedere activiteit heeft daarmee een eigen regeling met werkingsgebied. Op een locatie kunnen verschillende activiteiten van toepassing zijn: bouwen, wonen, detailhandel et cetera. Dit betekent dat je in dit Omgevingsplan per adres uitsluitend de regels ziet die op dat gebied van toepassing zijn. Het is tevens mogelijk om je zoekfunctie verder te verfijnen door alleen de regels te laten zien die op een bepaalde activiteit van toepassing zijn. In tegenstelling tot de functies gaat onder de inhoud van de regels die onder een activiteit vallen een rechtstreeks juridische werking uit.

Waarden

In dit omgevingsplan vervallen de termen dubbelbestemming en gebiedsaanduiding. Hieronder vielen voorheen de objecten en gebieden die nadere bescherming nodig hebben (denk aan een monument of een archeologisch waardevol gebied). In het omgevingsplan noemen we deze objecten en gebieden 'Waarden'. Van deze 'Waarden' gaat vaak een bepaalde beperking uit, bijvoorbeeld een instandhoudings of onderzoeksverplichting of een verbod.

6.3 Opzet van de regels

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels (begripsbepalingen en wijze van meten);
2. Functies
3. Waarden;
4. Activiteiten;
5. Bouwen;
6. Omgevingsnormen
7. Omgevingsplanactiviteiten
8. Algemene regels
9. Overgangs- en slotregels.

6.3.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 van het omgevingsplan bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:

1. Artikel 1 Begrippen: In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen, voor een eenduidige interpretatie van deze begrippen.

2. Artikel 2 Toepassingsbereik:
Dit artikel geeft het toepassingsbereik weer van dit TAM-Omgevingsplan.
3. Artikel 3 Wijze van meten:
Dit artikel geeft onder meer bepalingen waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

6.3.2 Functies

Hoofdstuk 2 bevat de regels over de functies. Per functie wordt het doeleinde van de betreffende functie aangegeven en welke activiteiten en functies ter plaatse zijn toegestaan. Het aangeven van de functies op de verbeelding geeft een duidelijk beeld van de indeling van de stad. Hierbij sluiten we aan bij de legenda van de Standaard vergelijkbare bestemmingsplannen 2012.

6.3.3 Waarden

Hoofdstuk 3 bevat de regels over waarden. Deze regels moeten in samenhang worden gelezen met Hoofdstuk 5 Bouwen en Hoofdstuk 7 Omgevingsplanactiviteiten.

6.3.4 Activiteiten

Hoofdstuk 4 bevat de regels over de activiteiten. De activiteitenregels moeten in samenhang worden gelezen met de verbeelding. Op de verbeelding staat aangegeven welke activiteit waar is toegestaan.

6.3.5 Bouwen, werken en werkzaamheden

Hoofdstuk 5 bevat de regels over bouwen. Onder de Omgevingswet geldt een andere systematiek voor bouwen dan onder de oude wetgeving. De Omgevingswet maakt namelijk onderscheid tussen een technisch en een ruimtelijk deel. Dat levert twee activiteiten op:

- de technische bouwactiviteit en
- de omgevingsplanactiviteit bouwwerken.

De technische bouwactiviteit gaat over de toets van een aanvraag aan de regels voor de technische bouwkwaliteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving. Bijvoorbeeld de constructieve veiligheid van een bouwwerk. Voor de technische bouwactiviteit wordt dus niet getoetst aan het omgevingsplan. Het Rijk heeft vergunningplichtige en meldingsplichtige technische bouwactiviteiten aangewezen.

Het ruimtelijk deel van de bouwactiviteit, de omgevingsplanactiviteit, gaat over de toets van de aanvraag aan de regels voor de fysieke leefomgeving. Voorbeelden zijn de bouwhoogte en het bebouwingspercentage. Deze regels staan in het omgevingsplan. In het omgevingsplan staat ook in welke gevallen het ruimtelijk bouwen vergunningsplichtig is. Deze bepaling staat niet in dit TAM-Omgevingsplan maar in hoofdstuk 22 van het gemeentebrede omgevingsplan (we noemen dit de bruidsschat). Deze vergunning wordt alleen verleend indien aan de voorwaarden uit het omgevingsplan wordt voldaan.

De bouwregels in dit omgevingsplan gelden dan als beoordelingsregels voor het bouwen. Deze regels moeten in samenhang met elkaar worden gelezen. Het uitgangspunt is dat alleen gebouwd mag worden binnen de bouwgrenzen

In Artikel 55 Algemene bouwregels zijn de algemene bouwregels opgenomen zoals de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak en de uitleg van het bebouwingspercentage. Deze regel is van toepassing op het gehele plangebied. De overige regels zijn locatiespecifiek.

6.3.6 Omgevingsnormen

Hoofdstuk 6 bevat de omgevingsnormen. Hierin zijn regels over het maximaal aantal woningen opgenomen en het totale bruto vloer oppervlak (met andere woorden de omvang) die mogelijk wordt gemaakt in dit plan.

6.3.7 Omgevingsplanactiviteiten

Hoofdstuk 7 bevat de omgevingsplanactiviteiten. Alleen met een omgevingsvergunning zijn deze activiteiten toegestaan.

6.3.8 Algemene regels

Hoofdstuk 8 bevat de algemene regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit:

1. Artikel 91 Anti-dubbeltelregel
Deze regel bepaalt dat er niet twee keer voor eenzelfde locatie een bouwplan kan worden ingediend.
2. Artikel 93 Strijdige activiteiten
Hierin is aangegeven welke functies in ieder geval in strijd zijn met het bestemmingsplan.
3. Artikel 92 Overige regels
In dit artikel zijn de regels over parkeren uit het 'Facetplan Parkeren' opgenomen.

6.3.9 Overgangs- en slotbepalingen

In Hoofdstuk 9 staan de overgangs- en slotbepalingen. In de overgangsbepalingen is aangegeven wat de juridische consequenties zijn van bestaande situaties die in strijd zijn met dit bestemmingsplan.

6.4 Functies

6.4.1 Algemeen

In het plangebied onderscheiden we de volgende functies:

6.4.2 Bedrijfsgebied

Wat is het doel van de functie?

De functie 'Bedrijf' is gericht op het uitoefenen van het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen van de in het plangebied bestaande en toekomstige bedrijven

Waar geldt de functie?

Het grootste gedeelte van het plangebied kent de functie bedrijfsgebied.

6.4.3 Groengebied

Wat is het doel van deze functie?

Binnen deze functie is het toegestaan om groen in de breedste zin (grasvelden, struiken, speelvelden) aan te leggen en in stand te houden. Daarnaast zijn tevens waterlopen en waterpartijen mogelijk.

Waar geldt deze functie?

Deze functie geldt voor in ieder geval voor de groenvoorzieningen in de stad die opgenomen zijn in de Groenvisie Arnhem 2017-2035. De functie geldt niet voor solitaire bomen en andere kleinere groenvoorzieningen zoals bloembakken en geveltuinten.

6.4.4 Nutsvoorziening

Wat is het doel van deze functie?

De functie 'Nutsvoorziening' omvat de aanwezige nutsvoorziening en is gericht op voorziening ten behoeve van het openbare nut

Waar geldt deze functie?

Deze functie geldt ter plaatse van de in het plangebied aanwezige nutsvoorzieningen.

6.4.5 Openbaar gebied

Wat is het doel van deze functie?

De functie 'Openbaar gebied' omvat de infrastructurele voorzieningen in het verkeersluwe, op verblijf gerichte gedeelte plangebied zoals woonstraten, pleinen, voetgangersgebieden en parkeervoorzieningen.

Waar geldt deze functie?

Deze functie geldt ter plaatse van de infrastructuur waar auto's mogen komen. In het plangebied gaat het om alle openbare wegen.

6.4.6 Oppervlaktewater**Wat is het doel van deze functie?**

Het water in het plangebied heeft een niet alleen een belangrijke waterhuishoudkundige functie maar draagt ook bij aan het verminderen van hittestress en het verhogen van de aantrekkelijkheid van de gebied.

Waar geldt deze functie?

Deze functie ligt de rivier de Nederijn.

6.4.7 Parkgebied**Wat is het doel van de functie?**

De functie 'Parkgebied' is een zwaardere functie dan Groen omdat hieraan een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden is gekoppeld. Dat betekent dat binnen de functie een omgevingsvergunning noodzakelijk is om bepaalde werkzaamheden uit te voeren zoals het aanleggen van verharding en het kappen van bomen. Binnen de functie 'Groen-Landschap en Park' is geen bebouwing toegestaan. Afwijking is wel mogelijk indien kan worden aangetoond dat de bebouwing geen afbreuk doet aan het park. Het gaat dan om bebouwing die past binnen de functie (zoals speeltoestellen) waarbij een maximumbouwhoogte geldt van 4 meter.

Waar geldt deze functie?

In de Groenvisie 2017-2035 is het groen-blaue raamwerk op stadsniveau vastgelegd. Onder het stadsgroen vallen de gebieden die een landschappelijke, cultuurhistorische, ecologische of recreatieve functie hebben en zijn bestemd als 'Parkgebied'.

6.5 Waarden**6.5.1 Waarde - Afschermingslaag****Wat is het doel van deze waarde?**

Binnen het plangebied is een afschermingslaag aanwezig ter voorkoming van verspreiding en ter afscherming van aanwezige bodemverontreiniging.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt op de locatie waar de afschermingslaag in de bodem ligt.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

De (bouw)activiteiten die zijn toegestaan, kunnen worden ontplooid zolang deze niet leiden tot een aantasting van de afschermingslaag.

6.5.2 Waarde - Betoniet-cementwand**Wat is het doel van deze waarde?**

Binnen het plangebied is een betoniet-cementwand aanwezig ter voorkoming van de verspreiding van aanwezige bodemverontreiniging.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt op de locatie waar de betoniet-cementwand in de bodem ligt.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

De (bouw)activiteiten die zijn toegestaan, kunnen worden ontplooid zolang deze niet leiden tot een

aantasting van de betoniet-cementwand.

6.5.3 Waarde - Brandstofleiding

Wat is het doel van deze waarde?

Binnen het plangebied is een brandstofleiding aanwezig. Ter bescherming van deze leiding gelden er beschermende regels.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt op de locatie waar de brandstofleiding in de bodem ligt.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

De (bouw)activiteiten die zijn toegestaan, kunnen worden ontplooid zolang deze niet leiden tot een aantasting van de brandstofleiding.

6.5.4 Waarde - Gasleiding

Wat is het doel van deze waarde?

Binnen het plangebied is een gasleiding aanwezig. Ter bescherming van deze leiding gelden er beschermende regels.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt op de locatie waar de gasleiding in de bodem ligt.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

De (bouw)activiteiten die zijn toegestaan, kunnen worden ontplooid zolang deze niet leiden tot een aantasting van de gasleiding.

6.5.5 Waarde - Hoogspanningsleiding

Wat is het doel van deze waarde?

Binnen het plangebied is een ondergrondse hoogspanningsleiding aanwezig. Ter bescherming van deze leiding gelden er beschermende regels.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt op de locatie waar de hoogspanningsleiding in de bodem ligt.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

De (bouw)activiteiten die zijn toegestaan, kunnen worden ontplooid zolang deze niet leiden tot een aantasting van de hoogspanning.

6.5.6 Waarde - Karakteristieke bebouwing

Wat is het doel van deze waarde?

Binnen het plangebied zijn karakteristieke gebouwen aanwezig. Ter bescherming van deze gebouwen gelden er beschermende regels.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt op de locatie waar de karakteristieke gebouwen staan.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

De (bouw)activiteiten die zijn toegestaan, kunnen worden ontplooid. De gebouwen mogen niet zonder vergunning worden gesloopt

6.5.7 Waarde - Landschap en Natuur

Wat is het doel van deze waarde?

Binnen het plangebied zijn enkele beschermingswaarde groenstructuren aanwezig. Ter bescherming van deze gebouwen gelden er beschermende regels.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt op de locatie waar de er beschermingswaardige groenstructuren aanwezig zijn.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

Een aantal werken en of werkzaamheden mogen niet zonder omgevingsvergunning worden uitgevoerd.

6.5.8 Waarde - Rioolleiding

Wat is het doel van deze waarde?

Voor een goed functioneren van het rioolstelsel in onze stad geldt er voor de grotere rioolleidingen beschermende regels.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt voor alleen voor de hoofdriolering.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

De waarde Riool is altijd gekoppeld aan een gebruiksfunctie. De (bouw)activiteiten die binnen deze functie zijn toegestaan, kunnen worden ontplooid zolang deze niet kan leiden tot een aantasting van het riool.

6.5.9 Waarde - Waterkering

Wat is het doel van deze waarde?

Binnen het plangebied is een waterkering aanwezig. Ter bescherming van deze leiding gelden er beschermende regels.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt op de locatie waar de waterkering aanwezig is.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

De (bouw)activiteiten die zijn toegestaan, kunnen worden ontplooid zolang deze niet leiden tot een aantasting van de waterkering.

6.5.10 Waarde - Waterstaat

Wat is het doel van deze waarde?

Binnen het plangebied is een de rivier de Nederrijn aanwezig. Ter bescherming van de waterstaatkundige functie gelden er beschermende regels.

Waar geldt deze waarde?

Deze waarde geldt op de locatie waar de rivier aanwezig is.

Welke activiteiten zijn er binnen deze waarde mogelijk?

De (bouw)activiteiten die zijn toegestaan, kunnen worden ontplooid zolang deze niet leiden tot een aantasting van de waterstaatkundige functie.

Hoofdstuk 7 Financiële haalbaarheid

7.1 Financieel economische haalbaarheid

Het wijzigingen van het omgevingsplan past binnen de werkzaamheden en activiteiten zoals deze zijn opgenomen en begroot in de gebiedsexploitatie Spoorzone Arnhem Oost.

De wijziging van het omgevingsplan voor het aanpassen van de milieucategorieën zorgt voor een beperking van de gebruiksmogelijkheden. Bedrijven met een hoge milieubelasting zijn straks niet meer mogelijk. Dit kan leiden tot nadeelcompensatie (voorheen planschade).

In het risicoprofiel Rijnpark, en daarmee in het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente, is rekening gehouden met mogelijke nadeelcompensatie van de ontwikkeling van fase 1 van Rijnpark. Bij de eerst volgende actualisatie van het risicoprofiel zal dit risico worden meegenomen in de herijking van het totale risicoprofiel.

Hoofdstuk 8 Voorbereiding en participatie

8.1 Overleg met de stad

Op grond van artikel 10.2 van het Omgevingsbesluit wordt bij het vaststellen van een omgevingsplan aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Daarbij moet worden aangegeven op welke wijze invulling is gegeven aan het toepassen van eventueel gemeentelijk participatiebeleid.

Alle bedrijven, grond- en vastgoedeigenaren op en rondom Rijnpark zijn per brief uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst. Bij de uitnodiging was een toelichting op de plannen bijgevoegd. Er is aan bedrijven en vastgoedeigenaren de mogelijkheid geboden voor een individueel gesprek. Met een aantal bedrijven is individueel gesproken.

8.2 Vooroverleg

Op 20 december 2023 heeft de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit genomen voor gebieden in en rondom Rijnpark. Het voorbereidingsbesluit is 21 december 2023 gepubliceerd en toegelicht aan de direct belanghebbenden in de vorm van een brief. Er zijn drie inloopspreekuren gehouden om vragen te beantwoorden en toelichting te geven. Daarnaast zijn op 21 december 2023 belondes georganiseerd: de bedrijven die het betreft, zijn gebeld, enerzijds om te checken of de informatiebrief was ontvangen, anderzijds om gelegenheid te geven vragen te stellen.

Over de concept-aanpassingen m.b.t. de aanpassingen van de planologische milieucategorieën en de wijziging van de geluidgezoneerd industrieterrein, zijn de relevante bedrijven en vastgoedeigenaren geïnformeerd en geraadpleegd. Op vrijdag 15 november 2024 via een brief, op 28 november 2024 en 9 december 2024 door middel van een informatiebijeenkomst en met verschillende bedrijven in de vorm van één-op-één gesprekken met bedrijven en vastgoedeigenaren naar aanleiding van de brief en de bijeenkomst.

Verder zijn alle ondernemers in en rond Rijnpark uitgenodigd voor Infofest 1 (1 juli 2023) en Infofest 2 (29 augustus 2024), is er vanaf 17 oktober 2024 wekelijks een inloopspreekuur Rijnpark en is eind oktober 2024 de eerste nieuwsbrief Rijnpark verzonden aan mensen en/of bedrijven die zich daarvoor hebben aangemeld.

In het kader van vooroverleg is het TAM-omgevingsplan aan de volgende partijen voorgelegd:

Waterschap Rijn en IJssel

Het waterschap heeft gereageerd op het plan. De waterparagraaf is aangepast.

Gasunie

De Gasunie heeft gereageerd op het plan. De regels zijn aangepast.

Tennet

Tennet heeft gereageerd op het plan. De regels zijn aangepast.

ProRail en NS

In overleg met ProRail en NS is besloten om Arnhem Goederen niet op te nemen in de wijziging van het omgevingsplan. Zie ook paragraaf 1.3.2

8.3 Terinzagelegging (ontwerp-omgevingsplan)

Het ontwerp-omgevingsplan heeft gedurende een periode van zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. In Bijlage 1 Zienswijzennota bij dit omgevingsplan zijn de binnengekomen zienswijzen samengevat en van een antwoord voorzien.

"TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën" (vastgesteld)

Inhoudsopgave

Bijlagen

Bijlage 1 Zienswijzennota

BIJLAGE 2b Zienswijzennota

Onderdeel uitmakend van het raadsvoorstel Vaststellen TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën

Zienswijzennota behorende bij het raadsvoorstel tot vaststelling van TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën (zaaknummer 4540824).

1. Inleiding

Het 'TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën' (hierna TAM-Omgevingsplan) heeft ter inzage gelegen. De zienswijzeperiode was van maandag 20 januari 2025 tot maandag 3 maart 2025.

Er zijn in totaal zes unieke zienswijzen ingediend.

NR.	INDIENER
1	Borgesius Arnhem B.V.
2	Boxletters B.V. <i>Via gemachtigde Koninklijke Metaalunie</i>
3	Retail Center De Lely B.V. <i>Via gemachtigde Stibbe</i>
4	Lingevastgoed B.V.
5	Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V.
6	Provincie Gelderland

In hoofdstuk 2 staat een overzicht van de zienswijzen met daarbij een inhoudelijke reactie van de gemeente.

2. Overzicht ingediende zienswijzen

Algemene opmerking vooraf: waar in het stuk gesproken wordt over TAM-Omgevingsplan wordt bedoeld 'TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën'.

Overzicht ingediende zienswijzen

Zienswijze nummer		Samenvatting gronden	Reactie gemeente
Zienswijze 1 Borgesius Arnhem B.V.			
#1	1.1	Reclamant exploiteert een dagverse broodbakkerij op bedrijventerrein Het Broek. Reclamant geeft aan zich ernstige zorgen te maken over het in de toekomst voortzetten van het bedrijf op de huidige locatie. Gezien de aard van het bedrijf produceert het bedrijf geur en geluid. Het bedrijf vreest dat indien er woningen in de omgeving worden gebouwd de bedrijfsactiviteiten voor overlast kunnen zorgen bij de toekomstige woningen.	Het uitgangspunt van de gebiedsontwikkeling Rijnpark is dat bestaande bedrijven rondom Rijnpark (zoals op bedrijventerrein Het Broek) hun bedrijfsvoering kunnen voortzetten. Zo ook het bedrijf Borgesius. Het bedrijf is gelegen binnen het gebied waarvoor het voorbereidingsbesluit geldt. Uiteindelijk is gebleken dat er voor een kleiner gebied een wijziging van het omgevingsplan nodig is. Het bedrijf is daarom gelegen buiten het plangebied van het TAM-Omgevingsplan. Het bedrijf is gelegen binnen het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Het Broek'. Op basis van de regels van het geldende bestemmingsplan is op de locatie van het bedrijf een broodfabriek toegestaan. We snappen de zorgen van het bedrijf voor de woningbouw die in de omgeving van het bedrijf komt. Het TAM-Omgevingsplan maakt deze woningen nog niet mogelijk. Bij de toekomstige wijziging van het Omgevingsplan (waarbij de ontwikkeling van Rijnpark met o.a. woningen daadwerkelijk juridisch wordt mogelijk gemaakt) zal rekening worden gehouden met de aanwezige bedrijvigheid. Er is geen reden om aan te nemen dat het bedrijf conflicteert met de toekomstige ontwikkeling van Rijnpark. Wij zijn en gaan verder in gesprek met het bedrijf over de milieusituatie (zoals geur), zodat inzichtelijk is wat kan worden gedaan om het bedrijf zoveel mogelijk duidelijkheid en comfort te geven voor de toekomst. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende ruimte blijft in Arnhem voor bedrijven die milieuruimte nodig hebben, zoals Borgesius. Dat blijkt uit een aantal vastgestelde en in ontwikkeling zijnde beleidsstukken. In het vastgestelde ambitiedocument Het Broek (4 juni 2024 vastgesteld door het college van B&W) is opgenomen dat we als gemeente Arnhem overwegen op (een deel van) werklocatie Het Broek te gaan werken met een minimale milieucategorie. In de Startnotitie Gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven (18 december 2024 vastgesteld door de gemeenteraad) is aangegeven dat het

			uitgangspunt is, dat er voldoende ruimte gereserveerd blijft voor bedrijven binnen de hogere milieucategorieën op bedrijventerrein Het Broek. In de gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven waar we momenteel aan werken en die we beogen voor de zomer 2025 gereed te hebben, wordt nader onderbouwd op welke delen we van deze werklocaties een minimale milieucategorie gaan hanteren. Maakbedrijven zoals Borgesius passen binnen de gebiedsvisie. Na de gebiedsvisie stellen we een ontwerp omgevingsplan wijziging op waarin we minimale milieucategorieën gaan vastleggen.
Zienswijze 2 Boxletters B.V.			
#2	2.1	Reclamant exploiteert een bedrijf in het produceren van kwalitatieve en betrouwbare gevelreclame producten, frees-en laserletters, reclamezuilen en lichtbakken. Het bedrijf is gelegen binnen fase 2 van de toekomstige ontwikkeling Rijnpark. Reclamant geeft aan dat het ontwerpplan is bedoeld als een tussenfase. Het voorziet er in dat lagere milieucategorieën worden toegelaten dan het geldende planologisch/juridische regime. Dit is niet het beoogde eindresultaat, namelijk een planologisch/juridisch regime in het Omgevingsplan dat voorziet in functiemenging. Reclamant stelt dat (toekomstige) functiemenging de bedrijfsvoering van de aanwezige bedrijven in gevaar brengt. Reclamant stelt dat het niet duidelijk is of het bedrijf in de toekomst op de huidige locatie kan blijven. Reclamant geeft aan dit deze onduidelijkheid kan lijden tot aantal gevolgen zoals uitstel van investeringen en het behouden en werven van personeel.	Het uitgangspunt van het TAM-Omgevingsplan is dat bestaande bedrijven, die niet geschikt zijn voor functiemenging, hun bestaande aanwezige bedrijfsmatige activiteiten kunnen blijven uitoefenen. Dit is vastgelegd in artikel 22 Activiteit bedrijf – bestaande bedrijven – Rijnpark. Het bedrijf Boxletters kan zijn bestaande bedrijfsmatige activiteiten dus blijven uitvoeren. Het klopt dat er in fase 2 van Rijnpark, bestaande bedrijven aanwezig zijn, die (mogelijk) niet te mengen zijn met de ontwikkeling van Rijnpark. Daarom heeft het college van B&W in januari 2025 ook een Transformatieplan Spoorzone Arnhem-Oost deel 1 Strategie en aanpak vastgesteld. Dit plan en de uitwerking ervan biedt bedrijven, die vanwege de gebiedsontwikkelingen in Spoorzone-Oost moeten verhuizen, een toekomstperspectief. Wij werken op dit moment aan deel 2. Hierin worden de operationele aanpak en uitvoering van het Transformatieplan opgenomen. Met bedrijven die hierover willen praten is het transformatieteam beschikbaar.

#2	2.2	Reclamant geeft aan dat er een uitsterfconstructie ontstaat voor bedrijven met milieucategorieën 3.1 en hoger. Reclamant stelt dat niet is onderzocht dat er voor bedrijven in die hogere milieu categorieën aanmerkelijk minder en zelfs te weinig bedrijfsruimte beschikbaar zal zijn. Dit is een ernstig gebrek nu bedrijven in hogere milieucategorieën, veelal maakindustrie, zo belangrijk zijn. Omdat dit veronachtzaamd wordt, voorziet het ontwerpplan niet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Reclamant stelt dat de motivering in paragraaf 4.2 specifiek de alinea 'Toetsing van het initiatief aan artikel 5.70 van de Omgevingsverordening' ontoereikend is.	De provincie Gelderland heeft tevens een zienswijze ingediend over het behoud en/of compensatie van hogere milieucategorieën (zie zienswijze 6). In overleg met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie Gelderland heeft het college van B&W van de gemeente Arnhem het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' vastgesteld. Dit compensatieplan is besproken met de GMR. Ook de provincie kan onder voorwaarden instemmen met het compensatieplan. In het compensatieplan is aangegeven wat de huidige en toekomstige situatie van Rijnpark is op drie aspecten: arbeidsplaatsen, bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte. Met het vaststellen van het compensatieplan wordt voldaan de instructieregel 5.70 van de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Ook wordt invulling gegeven aan de voorwaarden uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024 en het nieuwe RPW 2025-2028.
#2	2.3	Reclamant geeft aan onduidelijkheid te ervaren over de term "feitelijk legaal aanwezig" uit artikel 22.1. Ook is volgens reclamant niet duidelijk hoe artikel 22.1 zich verhoudt tot artikel 1.11 Daarnaast is volgens het ontwerp van de planregels wijziging van de bedrijven genoemd in 22.1, mogelijk voor zover de milieuhinder daardoor niet toeneemt. De reclamant geeft aan dat het ontwerpplan te weinig informatie geeft wat dit precies betekend.	Het begrip 'feitelijk bestaande en legaal aanwezige' is een gangbaar begrip in de ruimtelijke ordening. Dit begrip is ook gebruikt in het voorbereidingsbesluit Rijnpark. Met feitelijk gebruik wordt overduidelijk bedoeld het daadwerkelijk gebruik wat er plaats vindt. Het feitelijk gebruik is dus vast te stellen voor een bepaald tijdstip. Met het vaststellen van het feitelijk gebruik, kan ook worden bepaald of dit gebruik legaal is. Onder legaal gebruik moet worden verstaan het planologisch legale gebruik. Doordat het feitelijk gebruik en het planologisch legale gebruik vast te stellen is, is ook vast te stellen wat de milieuhinder is die daarbij hoort. Op basis van daarvan kan ook worden bepaald of een wijziging van de bedrijfsactiviteiten leidt tot een toename van de milieuhinder. Dit begrip is in het ontwerp TAM-Omgevingsplan niet gedefinieerd. Wij delen de zienswijze van reclamant dat artikel 22.1 voor meerdere interpretaties vatbaar kan zijn. Ook de relatie tussen de artikelen 1.11 en 22.1 kan voor verwarring zorgen. Daarom stellen wij voor om de planregel gewijzigd vast te stellen. Ook stellen wij voor om een definitie voor milieuhinder op te nemen. <u>Was</u>

			<i>Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark</i> <i>22.1 Toegelaten activiteiten</i> 1. <i>Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark ' zijn de feitelijk bestaande en legaal aanwezige bedrijven, zoals aanwezig op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, toegestaan.</i> 2. <i>Een wijziging van de bedrijven zoals bedoeld in lid 1 is enkel toegestaan, voor zover de milieuhinder daardoor niet toeneemt.</i> <u>Wordt</u> <i>Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark</i> <i>22.1 Toegelaten activiteiten</i> 1. <i>Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark ' zijn de feitelijk bestaande en planologisch legaal aanwezige bedrijfsactiviteiten, zoals, in afwijking van artikel 1.11 onder b, aanwezig op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan en dat na de inwerkingtreding van het plan niet langer onderbroken is geweest dan een jaar, toegestaan.</i> 2. <i>Een wijziging van de bedrijfsactiviteiten zoals bedoeld in lid 1 is enkel toegestaan, voor zover de milieuhinder ten opzichte van de bedrijfsactiviteiten zoals toegestaan onder lid 1, daardoor niet toeneemt.</i> <u>Artikel 1.40 milieuhinder</u> <i>Onder milieuhinder vallen alle vormen van hinder die gevolgen hebben, of kunnen hebben, voor de bestaande kwaliteit van woon- en leefomgeving (het milieu en de natuur). De meest voorkomende vormen van milieuhinder zijn geluid- en trillinghinder, lichthinder, geurhinder, water- en bodemverontreiniging en luchtverontreiniging.</i>
#2	2.4	Reclamant geeft aan ingevolge artikel 54.2, tweede lid, van de planregels in het hele plangebied kinderopvang wordt toegelaten. Volgens reclamant mogen bestaande functies/bedrijven niet onevenredig ingeperkt worden in hun gebruiksmogelijkheden. Dit is in geval als een kinderdagverblijf te dicht bij een bedrijf wordt toegelaten.	Artikel 54.2, tweede lid bepaald dat er naast de toegestane hoofdactiviteiten ook bijbehorende activiteiten zijn toegestaan. In artikel is dit vastlegt als 'overige voorzieningen en bijbehorende activiteiten, die qua aard, oppervlakte en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit, ...'. In het artikel worden ook enkele voorbeelden genoemd waaronder een kinderopvang. Artikel 54.2 laat dus een ondergeschikte kinderopvang met een directe relatie (bijbehorende activiteit) bij een hoofdactiviteit toe. Op een bedrijventerrein is een dergelijke functie inderdaad ongewenst.

			Deze zienswijze geeft aanleiding om artikel 54.2, tweede lid te wijzigen. Om kinderopvang uit te sluiten verwijzen wij naar een artikel uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door dit te doen sluiten wij meerdere gevoelige functies uit die vergelijkbaar zijn met kinderopvang. <u>Was</u> 54.2 Bijbehorende activiteiten De volgende activiteiten zijn in het gehele plangebied toegestaan: 2. overige voorzieningen en bijbehorende activiteiten, die qua aard, oppervlakte en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit, zoals nutsvoorzieningen, fitnessvoorzieningen en kinderopvang ten behoeve van de hoofdactiviteit. Hieronder worden geen ondergeschikte horeca, niet zijnde bedrijfskantines, en detailhandel verstaan; <u>Wordt</u> 54.2 Bijbehorende activiteiten De volgende activiteiten zijn in het gehele plangebied toegestaan: 2. overige voorzieningen en bijbehorende activiteiten, die qua aard, oppervlakte en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit, zoals nutsvoorzieningen, en fitnessvoorzieningen en kinderopvang ten behoeve van de hoofdactiviteit. Hieronder worden geen ondergeschikte horeca, niet zijnde bedrijfskantines, en detailhandel en gebruiksfuncties en nevengebruiksfuncties zoals omschreven in het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage VI. bij artikel 5.3, tweede en derde lid, onderdeel E Zeer kwetsbare gebouwen, zoals die regel geldt op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, verstaan;
Zienswijze 3 Retail Center De Lely B.V.			
#3	3.1	Reclamant verwijst naar de vastgestelde Gebiedsvisie Rijnpark. Op de visiekaart zijn ter plaatse van het winkelcentrum een groene verbindingzone en een verbinding voor de zwakke weggebruiker aangegeven. Reclamant geeft aan dat voorgestelde verbinding voor de zwakke weggebruiker niet wenselijk of mogelijk is. Reclamant stelt een	Het TAM-Omgevingsplan is geen juridische / planologische vertaling van de gebiedsvisie. Het wel of niet vastleggen van een verbinding voor zwakke weggebruikers is in dit TAM-Omgevingsplan niet aan de orde. We zijn en blijven met de eigenaar van het winkelcentrum in gesprek over op welke manier De Lely past binnen de uitwerking van de gebiedsvisie.

		alternatief voor en verzoek hiermee rekening te houden bij de komende besluitvorming.	
#3	3.2	Reclamant geeft aan dat de regels die op de locatie gelden, geregeld via verschillende gebiedsaanduidingen, met elkaar in strijd te lijken zijn. Op grond van artikel 34.1 is detailhandel immers binnen de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel' toegestaan, maar zijn supermarkten op deze gronden op grond van het tweede lid niet toegestaan. Dit terwijl de aanduidingen overige zone - activiteit supermarkt', 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108m2' en 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt' wel weer supermarkten toestaan. Reclamant verzoekt om in de vast te stellen versie van het omgevingsplan dit recht te zetten, zodat op het gehele perceel van cliënte supermarkten zijn toegestaan en de tegenstrijdigheid in de planregels wordt weggenomen.	De verschillende gebiedsaanduidingen maken samen verschillende activiteiten mogelijk. De toegestane activiteiten moeten in samenhang worden gelezen. In de basis is bij de 'activiteit detailhandel' een supermarkt niet toegestaan. Dat is alleen toegestaan op locaties waar de verbeelding een 'activiteit supermarkt' expliciet toestaat. Doordat de 'activiteit supermarkt' op de locatie aanwezig is, is een supermarkt hier toegestaan. Omdat de combinatie toch voor onduidelijkheid kan zorgen geeft de zienswijze aanleiding om artikel 1.25, het begrip detailhandel, en artikel 34 te wijzigen. Door de wijziging worden onduidelijkheden voorkomen. Aan het begrip detailhandel wordt toegevoegd dat onder detailhandel niet wordt begrepen een supermarkt. Door die toevoeging is artikel 34.1 tweede lid overbodig. <u>Was</u> 1.25 detailhandel <i>Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstellen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen:</i> • dienstverlening door een horecabedrijf, • internetverkoop en bezorgservices, • tankstations, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores. <u>Wordt</u> 1.25 detailhandel <i>Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstellen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen:</i> • dienstverlening door een horecabedrijf, • internetverkoop en bezorgservices, • tankstations, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores • supermarkt.

			<u>Was</u> <i>Artikel 34 Activiteit detailhandel</i> 34.1 Toegelaten activiteiten 1. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel' is detailhandel toegestaan; 2. Op deze gronden zijn supermarkten niet toegestaan. <u>Wordt</u> <i>Artikel 34 Activiteit detailhandel</i> 34.1 Toegelaten activiteiten 1. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit detailhandel' is detailhandel toegestaan.; 2. Op deze gronden zijn supermarkten niet toegestaan.
#3	3.3	Reclamant geeft aan dat er twee fouten aanwezig zijn in 'artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 m2'. Het winkevloeroppervlak (wvo) is niet omgerekend naar brutovloeroppervlak (bvo). Daarnaast is er geen rekening gehouden met een verleende omgevingsvergunning van 31 juli 2020. Reclamant stelt ook dat de gebiedsaanduidingen 'activiteit supermarkt', 'omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 m2' en 'omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt' moet worden vergroot.	Voor het bepalen van de m2 bvo zoals vastgelegd in artikel 75 gaan wij uit van de Supermarktnota Arnhem 2023. Bijlage 1 bevat een tabel met m2 wvo. Voor winkelcentrum De Lely is in die tabel 3.108 m2 wvo opgenomen in het jaar 2022. In het TAM-Omgevingsplan is per abuis geen omrekening van wvo naar bvo gemaakt. Dit wordt hersteld in de vast te stellen versie. Op 31 juli 2020 is er een omgevingsvergunning verleend onder ODRA zaaknummer 1952116802 voor de uitbreiding van het aantal m2 supermarkt. Deze omgevingsvergunning is niet gerealiseerd. Op 23 februari 2021 is er een omgevingsvergunning verleend onder ODRA zaaknummer 1952142005. Deze omgevingsvergunning is uiteindelijk gerealiseerd. Het betreft een aanvraag voor het op onderdelen wijzigen van de eerder verleende vergunning. In deze aanvraag is het aantal m2 supermarkt minder dan in de vergunning met ODRA zaaknummer 1952116802. Hoewel de omgevingsvergunning 1952116802 niet is gerealiseerd, is het aantal m2 bvo supermarkt wel vergund. Wij volgen het standpunt van reclamant hierin. Daarom worden de 4663 m2 bvo uit die omgevingsvergunning als bestaande m2 bvo vastgelegd in het omgevingsplan. Artikel 75 wordt daarom gewijzigd. Ook zullen de gebiedsaanduidingen 'activiteit supermarkt', 'omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 4663 m2', 'omgevingsplanactiviteit afwijken maximum bvo supermarkt'

			en 'activiteit detailhandel' worden aangepast. Hiervoor worden de grenzen van de tekening '18208_De_Lely_Arnhem_DO-000-n_19-11-20' d.d. 20-11-2019 met als onderwerp vlekkenplan situatie nieuw, gebruikt. Deze tekening is onderdeel van de omgevingsvergunning met ODRA zaaknummer 1952116802. <u>Was</u> <i>Artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 m2</i> <i>Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 m2' bedraagt het maximum bvo van de activiteit supermarkt 3108 m2.</i> <u>Wordt</u> <i>Artikel 75 Omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 4663 m2</i> <i>Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsnorm maximum bvo supermarkt 3108 4663 m2' bedraagt het maximum bvo van de activiteit supermarkt 3108 4663 m2.</i>
#3	3.4	Op basis van artikel 38 is verkoop van motorbrandstoffen niet zijnde LPG toegestaan. Reclamant geeft aan dat in artikel 28.3 van het TAM-Omgevingsplan een verbod is opgenomen voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten en activiteiten met externe veiligheidsrisico's. Hoewel niet ieder tankstation een vergunningplichtige milieubelastende activiteit of een activiteit met externe veiligheidsrisico's is, wil cliënte hierbij toch aandacht vragen voor het feit dat deze regels mogelijk in strijd zijn met elkaar. Onder sommige omstandigheden wordt een tankstation immers wel een vergunningplichtige milieubelastende activiteit, bijvoorbeeld door het gebruik van bepaalde opslagtanks.	De verschillende gebiedsaanduidingen maken samen verschillende activiteiten mogelijk. De toegestane activiteiten moeten in samenhang worden gelezen. Artikel 28.3 heeft geen betrekking op artikel 38. Het doel van het artikel is de brede omschrijving van toegelaten activiteiten uit artikel 28.1 op bepaalde specifieke onderdelen te beperken. Omdat de relatie tussen artikel 28.3 en 28.1 toch voor onduidelijkheid kan zorgen geeft de zienswijze aanleiding om artikel 28.3 te laten vervallen en te combineren met artikel 28.2. Door de wijziging worden onduidelijkheden voorkomen. <u>Was</u> 28.2 Verboden activiteiten <i>In afwijking van het bepaalde in lid 28.1 zijn de volgende bedrijven niet toegestaan:</i> 1. flitsbezorgdiensten; 2. agrarische bedrijven. <u>Wordt</u> 28.2 Verboden activiteiten <i>In afwijking van het bepaalde in lid 28.1 zijn de volgende bedrijven en activiteiten niet toegestaan:</i> 1. flitsbezorgdiensten; 2. agrarische bedrijven. 3. Lid 2 artikel 28.3

		Clïënte wil voorkomen dat het verbod in artikel 28.3 van het Ontwerpplan Rijnpark ervoor zorgt dat het aanwezige tankstation opeens wordt gekwalificeerd als strijdig gebruik.	4. <i>Lid 3 artikel 28.3</i> 5. <i>Lid 4 artikel 28.3</i> 6. <i>Lid 5 artikel 28.3</i> 7. <i>Lid 6 artikel 28.3</i> <i>Artikel 28.3 vervalt</i>
#3	3.5	Reclamant geeft aan dat de mogelijkheden uit artikel 28 'Activiteit bedrijf – geschikt voor functiemening' zeer beperkt zijn. Volgens reclamant sluit de regel ook niet aan bij de Gebiedsvisie Rijnpark.	Artikel 28 'Activiteit bedrijf – geschikt voor functiemenging' maakt bedrijven mogelijk die passend zijn met wonen. Het maakt bewust geen andere werk functies mogelijk zoals kantoor-, commerciële- en recreatieve functies. Het artikel maakt enkel bedrijfsmatige activiteiten mogelijk. Bij een toekomstige wijziging van het Omgevingsplan wat de ontwikkeling van Rijnpark mogelijk gaat maken, zullen, in lijn met de Gebiedsvisie, meer functies worden toegelaten.
#3	3.6	Reclamant stelt dat de het TAM-Omgevingsplan een verbod bevat op flitsbezorgdiensten. Reclamant stelt dat de bijbehorende begrippen in verschillende artikelen niet worden gedefinieerd. Reclamant heeft in beginsel geen bezwaren tegen een verbod op flitsbezorgdiensten. Echter verzoekt reclamant wel om een duidelijkere afbakening van het verbod op flitsbezorgdiensten.	Een definitie van bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores en flitsbezorgdiensten ontbreekt in het TAM-Omgevingsplan. Het voorstel is om het TAM-Omgevingsplan hierop aan te passen. De bestaande definitie van 'flitsbezorgdiensten' uit het Chw Omgevingsplan Binnenstad en Singels wordt opgenomen in de begrippenlijst. In artikel 1.25 en artikel 1.27 wordt het begrip 'bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores' vervangen door 'flitsbezorgdiensten'. <u>Artikel 1.28 flitsbezorgdiensten</u> <i>Een opslag-, distributie-, magazijnlocatie, al dan niet voorzien van een afhaaloket, niet of slechts in beperkte mate toegankelijk voor publiek, van waaruit zeer snel in hoofdzaak dagelijkse boodschappen worden geleverd bij klanten die op afstand hun bestelling plaatsen.</i> <u>Was</u> 1.25 detailhandel <i>Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstellen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen:</i> • <i>dienstverlening door een horecabedrijf,</i> • <i>internetverkoop en bezorgservices,</i>

			• tankstations, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores. 1.27 dienstverlenende bedrijven Bedrijven met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak, die naar aard, verschijningsvorm en gevolgen voor de omgeving als verwant aan detailhandel kunnen worden aangemerkt, zoals een reis- of uitzendbureau, kap- of schoonheidssalon, zonnestudio, hypotheekwinkel, baliefunctie van banken en van andere kantoren, alsmede andere vormen van dienstverlening met een overwegende baliefunctie. Onder een dienstverlenend bedrijf wordt niet verstaan: • horeca, • detailhandel, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores, • seksinrichting, • garagebedrijven. <u>Wordt</u> 1.25 detailhandel Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstellen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van: een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder detailhandel wordt niet begrepen: • dienstverlening door een horecabedrijf, • internetverkoop en bezorgservices, • tankstations, • bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores. • flitsbezorgdiensten, • supermarkt. 1.27 dienstverlenende bedrijven Bedrijven met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak, die naar aard, verschijningsvorm en gevolgen voor de omgeving als verwant aan detailhandel kunnen worden aangemerkt, zoals een reis- of uitzendbureau, kap- of schoonheidssalon, zonnestudio, hypotheekwinkel, baliefunctie van banken en van andere kantoren, alsmede andere vormen van dienstverlening met een overwegende baliefunctie. Onder een dienstverlenend bedrijf wordt niet verstaan: • horeca, • detailhandel,
--	--	--	---

			• bezorgservices of bezorgdiensten zoals dark stores, • <i>flitsbezorgdiensten,</i> • seksinrichting, • garagebedrijven.
#3	3.7	Reclamant geeft aan dat voor alle percelen een maximum bouwhoogte van 15 meter geldt. Dit terwijl in het Transformatieplan Spoorzone Arnhem-Oost deel 1 wordt gesproken over mogelijke verticale menging van functies. Er wordt zelfs gesteld dat in deelgebied Zuid-Oost sprake zal moeten zijn van de stapeling van bedrijfsruimtes. Deze wens om te stapelen, samen met een beperking van een bouwhoogte van 15 meter, vindt reclamant daarom moeilijk met elkaar te rijmen. Om een verticale stapeling van functies mogelijk te maken zal de maximum bouwhoogte dus moeten worden verruimd.	Het mogelijk maken van de ontwikkeling Rijnpark fase 2 wordt nog niet geregeld in deze wijziging van het omgevingsplan. Dit TAM-Omgevingsplan neemt de huidige bouwrechten één op één over. Bij de omgevingsplannen die de ontwikkeling van fase 2 mogelijk maken, zullen de regels (zoals bouwhoogtes) worden aangepast om de ambities uit de gebiedsvisie te kunnen realiseren.
Zienswijze 4 Lingevastgoed B.V.			
#4	4.1	Reclamant is grondeigenaar van een locatie binnen Rijnpark fase 1. Op de locatie bevindt zich een loswal (op- en overslagfaciliteit voor binnenvaartschepen) voor een zand- en grindhandel. Reclamant maakt zich zorgen dat de regels van het TAM-Omgevingsplan een significante beperking opleggen voor eventuele toekomstige functies die gebruik willen maken van de bestaande loswal.	Op basis van de regels van TAM-Omgevingsplan zijn feitelijk bestaande en legaal aanwezige bedrijven toegestaan. Dit is geregeld in artikel 22 van TAM-Omgevingsplan (Activiteit bedrijf – bestaande bedrijven Rijnpark). De loswal is een feitelijk bestaand en legaal aanwezig bedrijf. In het huidige bestemmingsplan Fluvium Midden – Westervoortsedijk West is de locatie ook beperkt tot een ‘zand en grindhandel’. Dit op basis van de functieaanduiding ‘specifieke vorm van bedrijf – 3 wat in artikel 4.1 onder e een ‘zand en grindhandel’ mogelijk maakt. Ook in het huidige bestemmingsplan kan de loswal niet worden gebruikt voor andere activiteiten dan voor ‘zand en grindhandel’. Er is ons inziens geen sprake van een verdere significante inperking van de gebruiksmogelijkheden ten opzichte van het huidige bestemmingsplan.

#4	4.2	Reclamant stelt dat de geluidswaarde zoals vastgelegd in artikel 70.5 van het TAM-Omgevingsplan niet toereikend zijn voor de huidige activiteiten. Reclamant verzoekt om voor deze locatie de geldende geluidswaarden voor industrie in stand te houden.	De geluidswaarde zoals vastgelegd in artikel 70 'Omgevingsnorm geluid - bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark' van het TAM-Omgevingsplan zijn van toepassing op het geluid dat wordt veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemenging zoals die zijn toegestaan volgens artikel 28 'Activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging – Rijnpark'. Dit is expliciet geregeld in artikel 70.2 tweede lid (toepassingsbereik). Voor de bedrijfsactiviteiten die zijn toegestaan op basis van artikel 22 'Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark' zijn de geluidswaarde van artikel 69 'Omgevingsnorm geluid - bestaande bedrijven - Rijnpark' van toepassing. In paragraaf 5.4.2 van de motivering is het onderscheid tussen deze twee omgevingsnormen uitgelegd. Uitgangspunt van artikel 69 'Omgevingsnorm geluid - bestaande bedrijven - Rijnpark' is dat bestaande bedrijven niet in hun bestaande bedrijfsvoering worden beperkt. De omgevingsnorm geldt enkel voor bestaande bedrijven. Nieuwe bedrijven moeten voldoen aan de regels voor bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemening. Voor deze bedrijven geldt de omgevingsnorm van artikel 70 'Omgevingsnorm geluid - bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark'.
#4	4.3	Reclamant stelt dat het TAM-Omgevingsplan is gestoeld op het idee dat het bedrijventerrein Rijnpark planologisch voorbereid wordt op een toekomstige transformatie naar gemengd gebied met o.a. woningen. Reclamant stelt dat dit nog geen zekerheid is. Reclamant stelt dat voor de bedrijfsvoering van de huidige huurder geen perspectief wordt geboden.	Het uitgangspunt van het TAM-Omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën is dat bestaande bedrijven, die niet geschikt zijn voor functiemenging, hun bestaande aanwezige bedrijfsmatige activiteitenbedrijven kunnen blijven uitoefenen. Dit is vastgelegd in artikel 22 Activiteit bedrijf – bestaande bedrijven – Rijnpark. Op basis van de regels van TAM-Omgevingsplan zijn feitelijk bestaande en legaal aanwezige bedrijven toegestaan. Zie ook reactie op 4.1.
#4	4.4	Reclamant verzoekt om eerst tot een zorgvuldige afronding te komen van de lopende gesprekken en pas daarna het omgevingsplan te wijzigen.	De gemeente bereidt een omgevingsplan voor de ontwikkeling van Rijnpark en doet dit in overleg met de eigenaren waaronder Lingevastgoed.
Zienswijze 5 Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V.			
#5	5.1	Reclamant exploiteert een brandstofdepot op bedrijventerrein Het Broek. Reclamant meent	Het bedrijf van reclamant is in het bestaande bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Het Broek' planologisch toegestaan. Ter plaatse van het bedrijf geldt de bestemming

		dat de aanpassingen uit het TAM-Omgevingsplan haar bedrijfsactiviteiten onevenredig zullen beperken. Reclamant stelt dat de planregels van het TAM-Omgevingsplan slechts bedrijven t/m milieucategorie 4.2 toestaan, terwijl het bedrijf milieucategorie 5.2 is. Reclamant stelt dat op basis van de planregels zijn de bedrijfsactiviteiten van het bedrijf niet zijn toegestaan in het TAM-Omgevingsplan. Echter staat artikel 29 'Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek' wel expliciet een brandstofdepot toe. Reclamant stelt dat dit tegenstrijdig is met elkaar. Het is reclamant niet duidelijk hoe deze regels zich tot elkaar verhouden.	Bedrijventerrein met aanduiding IV. Op basis van artikel 2.1.1 onder a sub 2 van bestemmingsplan Bedrijventerrein Het Broek zijn bedrijven tot en met categorie IV (4.1 en 4.2) toegestaan die opgenomen zijn op de bedrijvenlijst die als bijlage onderdeel is van de voorschriften. De bedrijfsactiviteiten vallen onder SBI code 5151.2 (versie 1993). Op de bedrijvenlijst is SBI code 5151.2 (versie 1993) opgenomen bij zowel categorie IV 200 (4.1) meter (met beperking < 100.000 m3) als bij categorie IV 300 (4.2) meter (zonder beperking in m3). Ook in het TAM-Omgevingsplan zijn de bestaande bedrijfsactiviteiten van reclamant toegestaan. Zoals reclamant terecht stelt zijn er verschillende activiteiten toegestaan. Dit blijkt ook uit artikel 4.1 Bedrijfsgebied. In artikel 4.1 onder 2 is aangegeven dat gebruiksactiviteiten toegestaan zijn op de daarvoor in de regels aangewezen locaties. Dit betekent dat alle toegestane activiteiten zoals weergegeven op de verbeelding, samen het toegestane gebruik bepalen. De huidige bedrijfsactiviteiten blijven toegestaan op basis van artikel 29. Artikel 29 Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek regelt dat de huidige bedrijfsactiviteiten positief worden bestemd. Deze blijven toegestaan. Via de definitie van artikel 1.23 brandstofdepot is de vergunde situatie vastgelegd. Een wijziging van deze vergunning, voorzover de milieuhinder daardoor niet toeneemt, is toegestaan. Naast artikel 29 geldt ter plaatse van het bedrijf van reclamant in het TAM-Omgevingsplan ook artikel 26 'Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek'. Dit artikel laat bedrijven tot en met categorie 4.2 toe mits deze bedrijven zijn opgenomen in de bedrijvenlijst die als bijlage onderdeel is van de regels. <u>Categorie 4.2</u> De SBI code 5151.2 is in de nieuwe bedrijvenlijst van het TAM-Omgevingsplan niet meer opgenomen in de lijst van toegestane bedrijven bij categorie 4.2. Dit omdat de VNG SBI code 5151.2 beschouwt als een bedrijfsactiviteit categorie 5.1 met een richtafstand voor het aspect gevaar van 500 meter. Onderdeel van de VNG Handreiking en milieuzonering uit 2009 is een bijlage met richtafstandenlijst voor milieubelastende activiteiten. Lijst 1 gaat uit van activiteiten, gerangschikt naar SBI-codes. Voor elke activiteit zijn milieuaspecten en richtafstanden vermeld, rekening houdend met de normaliter bij deze activiteiten voorkomende opslagen en installaties.
--	--	--	--

		Op basis van lijst 1 van de VNG (zie uitsnede hieronder) is SBI-code 5151.2 (versie 1993) opgenomen bij zowel categorie 4.1 – 200 meter (met beperking < 100.000 m3) als bij categorie 5.1 - 500 meter (zonder beperking in m3). <table><tr><th>SBI-1993</th><th>SBI-2008</th><th>OMSCHRIJVING</th><th colspan="6">AFSTANDEN IN METERS</th><th></th></tr><tr><th></th><th></th><th>nummer</th><th>GEUR</th><th>STOF</th><th>GELUID</th><th>GEVAAR</th><th>GROOTSTE AFSTAND</th><th>CATEGORIE</th></tr><tr><td>5151.2</td><td>46712</td><td>0</td><td colspan="6">Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:</td><td></td></tr><tr><td>5151.2</td><td>46712</td><td>1</td><td>50</td><td>0</td><td>50</td><td>200 R</td><td>200 D</td><td>4.1</td></tr><tr><td>5151.2</td><td>46712</td><td>2</td><td>100</td><td>0</td><td>50</td><td>500 R</td><td>500 D</td><td>5.1</td></tr></table> <u>Categorie 4.1</u> Hoewel artikel 24 Activiteit bedrijf – categorie 4.1 – Het Broek niet van toepassing is op locatie van reclamant, is het voor de volledigheid en duidelijkheid van de beantwoording van de zienswijze zinvol om hier wel bij stil te staan. Artikel 24 verwijst naar de bedrijvenlijst waarbij bij categorie 4.1 SBI-code 5151.2 met beperking (< 100.000 m3) nog steeds is opgenomen op de bedrijvenlijst van het TAM-Omgevingsplan onder categorie 4.1 (met richtafstand 100 meter t.o.v. gemengd gebied). Op basis van de VNG Handreiking en milieuzonering 2009 is dit echter niet correct. Omdat SBI-code 5151.2 als grootste richtafstand gevaar heeft mag deze geen richtafstand stap terug t.o.v. gemengd gebied. De richtafstand blijft dan 200 meter. De gemeente Arnhem had als doel om bedrijven met de grootste richtafstand voor gevaar niet meer op te nemen in de nieuwe bedrijvenlijst. SBI-code 5151.2 met beperking (< 100.000 m3) categorie 4.1 had daarom niet meer opgenomen moeten zijn in de nieuwe bedrijvenlijst. Dit is per abuis niet goed gegaan bij het ontwerp TAM-Omgevingsplan. Het voorstel is om dit bij vaststellen van het Omgevingsplan te herstellen en deze te verwijderen van de bedrijvenlijst. <u>Conclusie</u> - De bedrijfsactiviteiten van reclamant zijn en blijven toegestaan op basis van artikel 29 ‘Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek’. - De bedrijvenlijst wordt aangepast zodat in categorie 4.1 de SBI-code 5151.2 met beperking (< 100.000 m3) niet meer is opgenomen.	SBI-1993	SBI-2008	OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									nummer	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:							5151.2	46712	1	50	0	50	200 R	200 D	4.1	5151.2	46712	2	100	0	50	500 R	500 D	5.1
SBI-1993	SBI-2008	OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS																																														
		nummer	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE																																									
5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:																																														
5151.2	46712	1	50	0	50	200 R	200 D	4.1																																									
5151.2	46712	2	100	0	50	500 R	500 D	5.1																																									
	5.2	Reclamant vraagt zich af hoe Artikel 82 ‘Omgevingsplanactiviteit afwijken	De verschillende gebiedsaanduidingen maken samen verschillende activiteiten mogelijk. De toegestane activiteiten moeten in samenhang worden gelezen.																																														

		bedrijvenlijst' zich verhoudt met Artikel 29 Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek.	De bedoeling van het TAM-Omgevingsplan is dan ook geweest dat op basis van artikel 29 'Activiteit bedrijf – Shell – Het Broek' deze specifiek bedrijfsactiviteit is toegestaan naast de 'standaard' toegestane bedrijven op basis van de artikelen 23, 24, 25, 26 en 27. De bedoeling van het ontwerp TAM-Omgevingsplan is geweest om artikel 81 direct te koppelen aan artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, zodat naast de toegestane bedrijven, er met een omgevingsplanactiviteit ook andere bedrijven kunnen worden toegestaan. Wij delen de zienswijze van reclamant dat artikel 81 voor verwarring kan zorgen. Daarom is het voorstel om artikel 81.1 zodanig te wijzigen dat duidelijk wordt dat dit artikel enkel van toepassing is op het afwijken van artikelen 23, 24, 25, 26 en 27. <u>Was</u> 81.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten <i>Het is verboden om ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst' zonder omgevingsvergunning een bedrijf (of een gedeelte daarvan) op te richten dat niet in de bedrijvenlijst, zoals bedoeld in de artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voorkomt.</i> <u>Wordt</u> 81.1 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten <i>Het is verboden om ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken bedrijvenlijst' zonder omgevingsvergunning af te wijken van artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voor zover het gaat om het oprichten van een bedrijf (of een gedeelte daarvan) op te richten dat niet in de bedrijvenlijst, zoals bedoeld in de artikelen 23, 24, 25, 26 en 27, voorkomt.</i>
Zienswijze 6 Provincie Gelderland			
#6	6.1	Reclamant geeft aan dat het van belang te vinden dat er voldoende ruimte beschikbaar moet blijven voor bedrijven, en specifiek bedrijven met een hogere milieucategorie. Omdat behoud en/of compensatie van hogere milieucategorieën, naar mening van reclamant, nog onvoldoende is geborgd, dient zij een zienswijze in.	De afgelopen jaren zijn de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie Gelderland op verschillende momenten en aan verschillende tafels geïnformeerd over én besluitvormend betrokken geweest bij deze ontwikkeling. Spoorzone Arnhem-Oost, waar Rijnpark een onderdeel van is, is als grootschalige ontwikkeling met o.a. woningbouw benoemd in de Woondeal 2.0: een samenwerkingsagenda tussen onder andere de provincie Gelderland en gemeente Arnhem. Ook heeft de provincie meegetekend op het BO Mirt besluit waarin de Novex bijdrage voor Rijnpark is vastgesteld. Daarnaast is in het vastgestelde

		De provinciale Omgevingsverordening voorziet sinds januari 2024 erin dat plannen die voorzien in een wijziging van een werklocatie getoetst moeten worden aan het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Als de ontwikkeling niet past in het geldende RPW moet dit plan worden voorgelegd aan regio én provincie. Gedeputeerde Staten moeten instemmen met de voorgestelde wijziging (artikel 5.70, lid 1 en 2). Reclamant stelt dat de gemeente dit omgevingsplan niet aan hen heeft voorgelegd. Reclamant heeft dit in de verordening opgenomen om bedrijventerreinen, en dan in het bijzonder de hoge milieucategorieën terreinen, toereikend te beschermen. Bescherming van de hogere milieucategorieën is ook in lijn met het vast te stellen RPW 2025-2028 van de Groene Metropoolregio (GMR).	Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen aandacht geweest voor de verschillende benodigde transformaties van bedrijventerreinen naar woon-werklocaties om de gevolgen van de woningcrisis te kunnen verminderen. Reclamant stelt dat de gemeente het TAM-Omgevingsplan in de voorfase niet heeft voorgelegd aan reclamant. In de voorfase hebben wij als gemeente, conform werkafspraken tussen gemeente en provincie, collegiaal contact gezocht met de vraag of de reclamant in het kader van participatie / vooroverleg behoefte had om (inhoudelijk) te reageren op het TAM-Omgevingsplan. Hierop is geen antwoord gekomen. Daarop heeft het college besloten om, gezien de voorgeschiedenis van het project Rijnpark, zoals hierboven omschreven, het ontwerp TAM-Omgevingsplan ter inzage te leggen. Naar aanleiding van de zienswijze van de provincie, is in goed overleg met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en de provincie een compensatieplan opgesteld. Het college van B&W van de gemeente Arnhem heeft het 'Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark' vastgesteld. Dit compensatieplan is besproken met de GMR. De provincie kan instemmen met het compensatieplan, onder voorwaarden dat de compensatiemaatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat er jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang. In het compensatieplan is aangegeven wat de huidige en toekomstige situatie van Rijnpark is op drie aspecten: arbeidsplaatsen, bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte. Met het vaststellen van het compensatieplan wordt voldaan de instructieregel 5.70 van de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Ook wordt invulling gegeven aan de voorwaarden uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024 en het nieuwe RPW 2025-2028. De motivering van het TAM-Omgevingsplan is op dit punt aangevuld.
--	--	--	---

Compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark

1. Inleiding

De gemeente Arnhem gaat de werklocatie Rijnpark transformeren naar een woon-werkgebied. De afgelopen jaren zijn de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (hierna: GMR) en de provincie Gelderland (hierna: provincie) op verschillende momenten en aan verschillende tafels geïnformeerd over én besluitvormend betrokken geweest bij deze ontwikkeling. Spoorzone Arnhem-Oost, waar Rijnpark een onderdeel van is, is als grootschalige (woningbouw)ontwikkeling benoemd in de [Woondeal 2.0](#): een samenwerkingsagenda tussen onder andere de provincie Gelderland en gemeente Arnhem. Ook heeft de provincie meegetekend op het BO Mirt besluit waarin de Novex-bijdrage voor Rijnpark is vastgesteld. Daarnaast is in het vastgestelde Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen aandacht geweest voor de verschillende benodigde transformaties van bedrijventerreinen naar woon-werklocaties om de gevolgen van de woningcrisis te kunnen verminderen.

Op dit moment worden door de gemeente Arnhem de eerste planologische stappen gezet om de realisatie van Rijnpark mogelijk te maken. Het is daarom belangrijk om de ontwikkeling van Rijnpark te bezien in relatie tot het huidige en nieuwe Regionaal Programma Werklocaties (RPW) en de provinciale omgevingsverordening. Dit is de reden om dit voorliggende compensatieplan op te stellen.

In hoofdstuk 2 van dit compensatieplan wordt de aanleiding van dit compensatieplan nader beschreven. Hoofdstuk 3 schetst de context; in diverse beleids- en gebiedsontwikkelingsdocumenten is ingezet op het borgen van voldoende ruimte voor werk en het principe van het juiste bedrijf op de juiste plek. Hoofdstuk 4 beschrijft de huidige situatie van Rijnpark en omgeving op het gebied van arbeidsplaatsen, vierkante meters terrein en bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte. Hoofdstuk 5 beschrijft dezelfde onderdelen, maar dan voor de toekomstige situatie. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de werklocaties rondom Rijnpark. In dit hoofdstuk geven we aan welke toezeggingen, inspanningen en onderzoeken we voorstellen ter compensatie. Hoofdstuk 6 geeft in tabelvorm een overzicht van de compensatie door de gegevens van de huidige en toekomstige situatie uit de voorgaande hoofdstukken, bij elkaar te zetten. Tot slot gaat hoofdstuk 6 in op de monitoring en jaarlijkse rapportage van de voortgang van het compensatieplan. In de bijlage zijn verduidelijkende kaarten met toelichting opgenomen.

2. Aanleiding

De ontwikkeling van Rijnpark is concreter geworden vanwege onder andere de ruimtelijk-juridische procedures. Er hebben namelijk twee ontwerp omgevingsplannen ter inzage gelegen die nodig zijn om de toekomstige ontwikkeling van Rijnpark mogelijk te maken: het aanpassen van de milieucategorieën in Rijnpark e.o. en het aanpassen van het geluidgezoneerd bedrijventerrein. Deze ontwerp omgevingsplannen zien dus enkel op aanpassingen van de milieucategorieën op en rondom Rijnpark. Bestaande bedrijven worden (nu) nog niet wegbestemd. Het is daarom belangrijk om de ontwikkeling van Rijnpark te bezien in relatie tot het huidige en nieuwe Regionaal Programma Werklocaties (RPW) en de provinciale omgevingsverordening. Alle bedrijventerreinen die in het provinciale informatiesysteem (IBIS) zijn opgenomen, vallen onder de regels van het RPW en de omgevingsverordening. Figuur 4 in de bijlage laat zien hoe Rijnpark als bedrijventerrein in IBIS is opgenomen en welk gebied valt onder de gebiedsontwikkeling van Rijnpark in twee fasen.

In instructieregel 5.70 van de omgevingsverordening is als eerste lid opgenomen dat een omgevingsplan een uitbreiding of wijziging van een bestaande werklocatie alleen toelaat als die ontwikkeling past binnen het vastgestelde regionaal programma werklocaties.

In het huidige RPW 2021-2024 is de transformatie van Rijnpark niet meegenomen, omdat dit RPW te vroeg kwam en er nog besluiten door de gemeenteraad moesten worden genomen. In de Monitoring RPW 2022 is wel aandacht gevraagd voor de transformatie van bepaalde bedrijventerreinen (niet bij naam genoemd), maar is gesteld dat de vervangingsvraag daarvoor nog niet kon worden berekend. In het nieuwe RPW 2025-2028 – dat begin april ter vaststelling is aangeboden aan de regiogemeenten – is de ontwikkeling van het Rijnpark wel meegenomen. Als onderlegger is de totale vervangingsvraag voor de hele regio berekend, waarbij ons inziens gerekend is met een (te) hoge vervangingsvraag voor Rijnpark. De provincie heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerp omgevingsplan vanwege de instructieregel in de omgevingsverordening.

In het vast te stellen RPW 2025-2028 is opgenomen dat het behoud van bestaande bedrijventerreinen de eerste stap is. Als een bestaand bedrijventerrein wordt getransformeerd of gewijzigd, dan dient de betreffende gemeente een compensatieplan op te stellen en voor te leggen aan de regio. Het compensatieplan moet hieraan voldoen: *“In het compensatieplan staat dus een onderbouwing van het aantal vierkante meters terrein/ BVO bedrijfsruimte, arbeidsplaatsen en de milieubelastingsruimte in de huidige en toekomstige situatie. Het uitgangspunt is om het aantal m2 terrein/ BVO minimaal gelijk te houden. Gemeenten kunnen daar onderbouwd van afwijken, bijvoorbeeld vanwege efficiënter ruimtegebruik, ruimtegebruik per baan te verlagen, specifieke locatietekenen, etc.”* Rijnpark wordt in het nieuwe RPW 2025-2028 geschaard onder het overgangsrecht, omdat de plannen ervoor wel bekend zijn maar formeel nog niet zijn vastgelegd in een vastgesteld omgevingsplan. Voor plannen onder het overgangsrecht wordt een maatwerkoplossing gezocht.

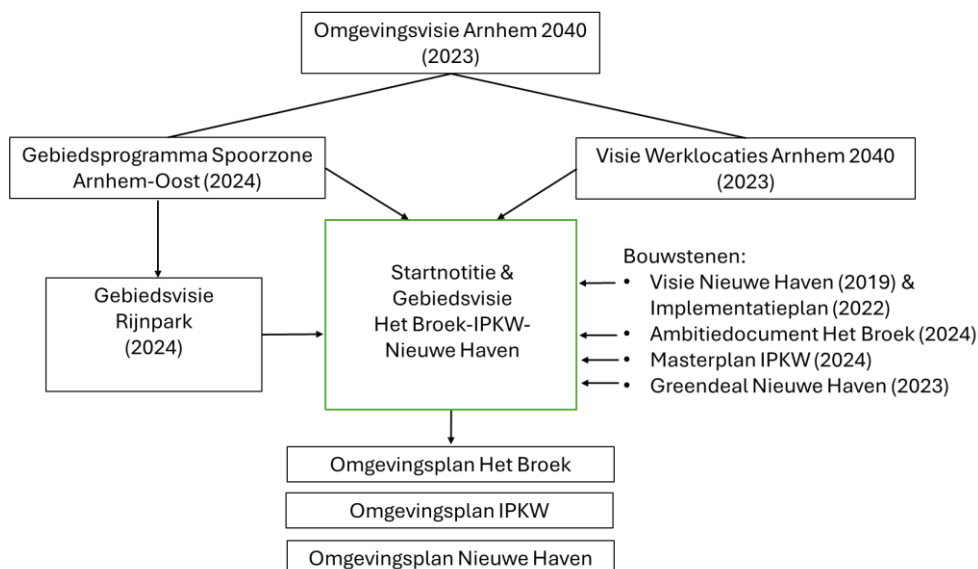
Dit voorliggende compensatieplan is opgesteld om te voldoen aan de voorwaarden uit het RPW en aan de instructieregel uit de omgevingsverordening. In het compensatieplan gaan we uit van toekomstige situatie waarin Rijnpark is ontwikkeld als woon-werkgebied. We beperken ons dus

niet tot de huidige situatie waarin met het aanpassen van de milieucategorieën wordt voorgesorteerd op de gebiedsontwikkeling. Dit compensatieplan maakt onderdeel uit van het vaststellen van de twee omgevingsplannen voor Rijnpark e.o.

3. Context: borging van voldoende ruimte voor werk

Een belangrijk uitgangspunt voor de gemeente Arnhem is dat we een groeiende stad in balans zijn. Dit betekent dat we niet alleen inzetten op het bouwen van extra woningen, maar ook dat de werkgelegenheid meegroeit met de stijging van het inwoneraantal. Hiervoor is het noodzakelijk dat er voldoende ruimte voor werk is en dat het juiste bedrijf op de juiste plek is gevestigd. Op die manier blijft Arnhem aantrekkelijk voor bedrijven en kunnen die bedrijven zorgen voor werkgelegenheid passend bij de Arnhemse beroepsbevolking. De afgelopen jaren hebben we met het vaststellen van diverse beleids- en gebiedsontwikkelingsdocumenten ingezet op het borgen van voldoende ruimte voor werk en het principe van het juiste bedrijf op de juiste plek. Dit is zowel op hoofdlijnen en stadsbreed gebeurd (zoals in het Omgevingsvisie en de Visie Werklocaties) als concreet per locatie (zoals de Gebiedsvisie Rijnpark en het Ambitiedocument Het Broek). Hierdoor is er sprake van een consistente lijn.

De vervangingsvraag en compensatie van Rijnpark moeten in relatie gezien worden tot de ontwikkeling van de directe omgeving en kunnen niet sec bekeken worden binnen de grenzen van Rijnpark. De opgaven in de Spoorzone Arnhem-Oost, in Rijnpark maar bijvoorbeeld ook op Het Broek, zijn met elkaar verbonden. In de vastgestelde Visie Werklocaties Arnhem 2040 is opgenomen dat we de bestaande bedrijventerreinen intensiever willen gebruiken, zowel ruimtelijk als functioneel. In het vastgestelde gebiedsprogramma Spoorzone Arnhem-Oost en het vastgestelde ambitiedocument Het Broek is deze ambitie herhaald en verder geconcretiseerd. Ook hebben we het transformatieplan fase 1 voor de Spoorzone Arnhem-Oost opgesteld met als doel de opgaven voor de verplaatsing van de bedrijvigheid nader te concretiseren. Voor de naastgelegen werklocaties Het Broek, IPKW en Nieuwe Haven is een startnotitie vastgesteld en een gebiedsvisie in de maak (later dit jaar gereed). Figuur 1 laat zien welke documenten al zijn vastgesteld en toont dat de gebiedsvisie de onderbouwing vormt voor het actualiseren van de omgevingsplannen voor de drie werklocaties.

Figuur 1: Samenhang relevante documenten

4. Huidige situatie

Rijnpark is gelegen in Arnhem-Oost, direct ten noorden van de Rijn. Figuur 2 toont de werklocaties Rijnpark en andere werklocaties in Arnhem-Oost die in dit compensatieplan aan bod komen. Het huidige bedrijventerrein Rijnpark is ruim 60 hectare groot. De gebiedsafbakening van de gebiedsontwikkeling Rijnpark wijkt op een paar punten af van de werklocatie Rijnpark, maar het volstaat om te melden dat het overgrote deel van het huidige Rijnpark wordt getransformeerd. De huidige werklocatie Rijnpark bestaat niet alleen uit bedrijfsruimten, maar ook uit twee spooremlacements, een compleet wijkwinkelcentrum, kantoorpanden en perifere en grootschalige detailhandel.

We beschrijven hieronder de huidige situatie van Rijnpark (en de delen van de naastgelegen bedrijventerreinen waarvoor de ontwerp omgevingsplannen gelden) op het gebied van arbeidsplaatsen, vierkante meters terrein en bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte.

Figuur 2: Luchtfoto huidige situatie werklocaties in Spoorzone Arnhem-Oost

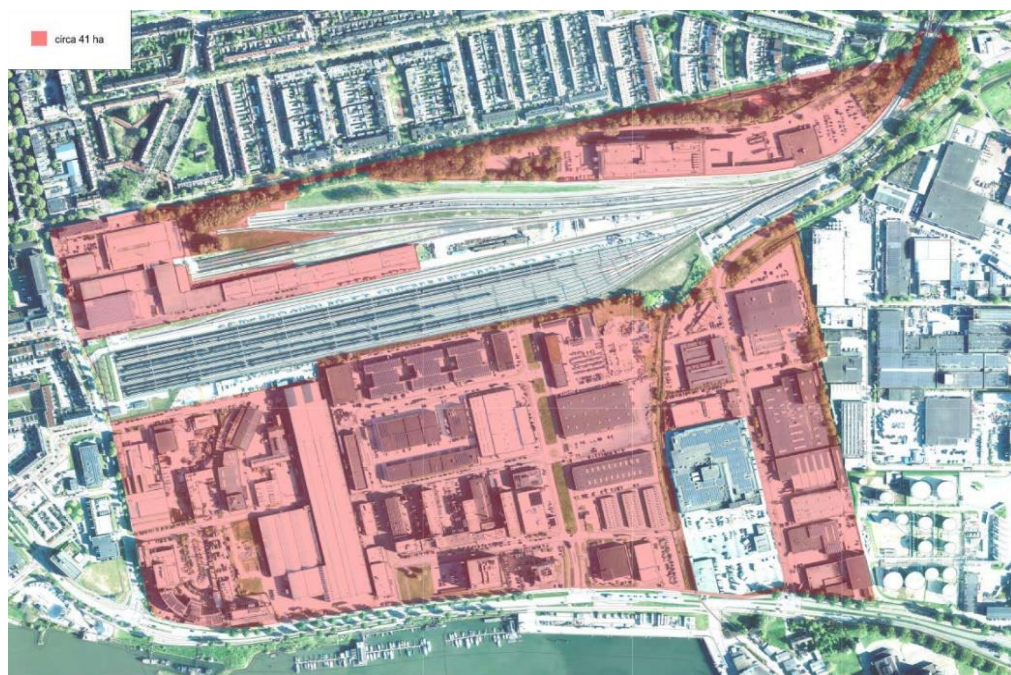
4.1 Arbeidsplaatsen

In het huidige Rijnpark zijn circa 320 geregistreerde bedrijven en circa 2.600 banen¹. Het aantal banen is exclusief PostNL; er is aan de locatie op Rijnpark een groter aantal banen gekoppeld dan de hoeveelheid mensen die in werkelijkheid op deze locatie werken. De circa 200 tot 300 banen die rechtstreeks verbonden zijn aan deze locatie, zullen door structurele veranderingen op de postmarkt in de komende jaren verplaatst worden naar buiten de regio.

Het aantal banen per bedrijf verschilt, maar het valt op dat het overgrote deel van de bedrijven 5 of minder werknemers heeft. Het aantal geregistreerde eenmanszaken ligt met 102 (32% van het totaal) hoog. In de praktijk zal dit aantal hoger liggen, want bij de bedrijven waar het aantal werknemers niet geregistreerd is, gaat het vaak om kleine bedrijven of eenmanszaken. Er zijn slechts 28 geregistreerde bedrijven met 10 of meer werknemers, circa 9% van het totaal aan geregistreerde bedrijven.

4.2 Vierkante meters terrein en bedrijfsvloeroppervlakte

Zoals gezegd is het bedrijventerrein Rijnpark ruim 60 hectare groot. De gebiedsontwikkeling Rijnpark beslaat, verdeeld over twee fase, 70 hectare. De twee spooreplacements van ProRail en NS vallen formeel onder het bedrijventerrein, maar kunnen natuurlijk niet gezien worden als klassieke bedrijfsfuncties. Tezamen is het ruimtebeslag van deze functies circa 15 hectare. Daarnaast is 2,6 hectare in gebruik door het winkelcentrum De Lely (gebouwen en parkeerplaats). In overleg met de GMR en de provincie mogen we in dit compensatieplan uitgaan van de ruimte exclusief spooreplacements en winkelcentrum De Lely. Het gaat dan om de roodgekleurde gebieden van circa 41 hectare in figuur 3.

Figuur 3: delen Rijnpark die meegenomen worden in compensatieplan

¹ Op basis van de Provinciale Werkgelegenheidsenquête (PWE).

Vanwege alle bijzondere functies die op het bedrijventerrein zijn gevestigd, ligt het niet voor de hand om in dit compensatieplan alleen te rekenen met de vierkante meters terrein. We kijken daarom ook naar de bedrijfsvloeroppervlakte (bvo). Een van de opties om de m² bvo inzichtelijk te krijgen, is om te kijken naar de (maximale) bebouwingsmogelijkheden. Dit kan op basis van de huidige bestemmingsplannen. De (maximale) bedrijfsvloeroppervlakte is te bepalen op basis van de bouwvlakken in combinatie met de maximale bebouwingspercentages van de gronden met de bestemming 'Bedrijf'. Op de gronden die liggen binnen de grens van de gebiedsontwikkeling Rijnpark kan op basis van de huidige bestemmingsplannen maximaal 273.846 m² aan bedrijfsoppervlakte worden gerealiseerd. Daarvan heeft 87.287 m² functieaanduidingen in de bestemmingsplannen, met name voor kantoor en (perifere) detailhandel. De functieaanduidingen zijn 'bovenop' de bestemming 'bedrijf' gelegd; die bestemming geldt overal in Rijnpark.

In de praktijk zijn die vierkante meters in gebruik door de functies waarvoor de functieaanduidingen gelden. Dus als kantoor en (perifere) detailhandel, niet als bedrijfsruimten. Dit is in alle gevallen al jaren het geval, soms zelfs decennia. Als de gebiedsontwikkeling Rijnpark er niet was geweest, dan was de kans zeer groot dat de vierkante meters nog voor jaren (decennia) zouden worden gebruikt als kantoor en (perifere) detailhandel. We rekenen in dit compensatieplan daarom met 186.559 m² (= 273.846 - 87.287) bedrijfsruimten in de huidige situatie. Op basis van de BAG is het bestaande m² oppervlakte bedrijfsgebouwen 230.064 m². Dit betekent dus dat niet alle bebouwingsmogelijkheden binnen het bestemmingsplan zijn benut.

Rijnpark: m ² bedrijfsvloeroppervlakte op basis van bouwmogelijkheden bestemmingsplannen	
Totaal bestaand	273.846 m²
<i>waarvan te compenseren in dit compensatieplan</i>	<i>186.559 m²</i>

4.3 Milieuruimte

Planologische ruimte

In het verleden is voor een deel van bedrijventerrein Rijnpark een nieuw omgevingsplan met lagere milieucategorieën vastgesteld, zodat de ontwikkeling van de woonwijk Nieuwe Kadewartier mogelijk werd gemaakt. In Rijnpark lopen de toegestane milieucategorieën daarom op van 2 naar 4.2. In de onderstaande tabel is de verdeling in milieucategorieën te zien. Bijna de helft (133.314 m²) heeft een planologische ruimte tot en met milieucategorie 4.2. Figuur 5 in de bijlage toont op een kaart de planologische milieuruimte in de huidige situatie in Rijnpark.

Rijnpark: m ² bedrijfsvloeroppervlakte op basis van bouwmogelijkheden bestemmingsplannen	
Milieucategorie 2	73.414 m ²
Milieucategorie 3.1 en 3.2	67.119 m ²
Milieucategorie 4.1 en 4.2	133.314 m ²
Totaal bestaand	273.846 m²
<i>waarvan met functieaanduidingen</i>	<i>87.287 m²</i>

Het werkingsgebied van de ontwerp omgevingsplannen is groter dan de gebiedsontwikkeling Rijnpark. Er vinden ook planologische aanpassingen plaats op delen van bedrijventerreinen Het Broek en Nieuwe Haven, waar nu nog een milieucategorie van 4.2 geldt. Het gaat om maximaal 90.556 m² bvo, waarvan 3.310 m² een functieaanduiding heeft (perifere detailhandel). In de tabel

hieronder is te zien dat slechts een klein deel, namelijk 5.171 m², wordt afgeschaald naar lager dan milieucategorie 4 (zie paragraaf 5.3).

Buiten Rijnpark: m² bedrijfsvloeroppervlakte op basis van bouwmogelijkheden bestemmingsplannen dat valt binnen de ontwerp omgevingsplannen

Van milieucategorie 4.2 naar lager dan 4	5.171 m ²
--	----------------------

Feitelijke ruimte

In de praktijk gebruikt het overgrote deel van de bedrijven de planologische milieuruimte niet; dit geldt zowel voor Rijnpark als de delen buiten Rijnpark. Dat blijkt onder andere uit de vele functieaanduidingen in het gebied (zie figuur 6 in de bijlage).

Uit de Milieu Effect Rapportage (MER) voor Rijnpark blijkt dat er in de huidige situatie 35 bedrijven in Rijnpark zijn gevestigd die in milieucategorie 3.1 of hoger vallen. Van die 35 bedrijven zijn er 8 bedrijven die sowieso niet mengbaar zijn met wonen. Daaronder vallen ook de twee spooreplacements van ProRail en NS. In dit compensatieplan rekenen we met 6 bedrijven, omdat we in overleg met provincie en GMR de twee emplacements buiten beschouwing laten. Deze 6 bedrijven verschillen in omvang, waarbij recyclebedrijf Van Houtum (in onderstaande tabel het enige milieucategorie 5.1-bedrijf en in figuur 6 in de bijlage zichtbaar met een 'C' op de kaart) in m² het grootst is.

Milieucategorie	Aantal bedrijven	% van totaal bedrijven
3.1	21	6,6
3.2	10	3,1
4.1	2	0,6
4.2	1	0,3
5.1	1	0,3
Totaal	35	10,9

5. Toekomstige situatie: voorstel tot compensatie

In zowel de gebiedsontwikkeling Rijnpark als in de werklocaties Het Broek, IPKW en Nieuwe Haven als elders in de stad zetten we in op voldoende ruimte voor werk en het juiste bedrijf op de juiste plek. Soms is dat al heel concreet en meetbaar, in andere gevallen zijn het (beleids)uitgangspunten en vindt concretisering nog plaats. We maken daarom in de compensatiemaatregelen een onderscheid in (harde) toezegging, inspanning en onderzoek. We beschrijven hieronder de toekomstige situatie van Rijnpark, de naastgelegen werklocaties en elders in de stad op het gebied van arbeidsplaatsen, bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte. In hoofdstuk 6 vatten we de informatie uit hoofdstukken 4 en 5 samen in een overzichtstabel.

5.1 Arbeidsplaatsen

Binnen Rijnpark

In de vastgestelde gebiedsvisie Rijnpark is opgenomen dat de ambitie is om ruimte voor 5.000 banen te realiseren in het nieuwe Rijnpark. Het gaat dan om alle banen (bedrijven, commerciële en maatschappelijke voorzieningen). Dit betekent bijna een verdubbeling van het huidige aantal banen. Dit is alleen mogelijk als de benodigde ruimte per baan afneemt. Aan de hand van kengetallen per werkfunctie wordt periodiek doorgerekend of we met het niet-wonenprogramma nog steeds tot 5.000 banen komen. Deels zal het om andere typen banen gaan dan in de huidige situatie, maar er blijven veel banen bij bedrijfsruimtegebruikers. Daarbij geldt uiteraard de kanttekening dat we als gemeente meer invloed hebben op het aantal en type vierkante meters niet-wonenprogramma dat wordt gerealiseerd dan het aantal banen dat elk type bedrijvigheid met zich zal meebrengen. Vandaar dat wij het in dit compensatieplan hebben over ruimte voor banen.

Buiten Rijnpark

Door intensivering en kwaliteitsverbetering op de omliggende bedrijventerreinen (zie paragraaf 5.2) denken we zo'n 10% vergroting van de ruimte voor banen te kunnen realiseren. Dat zijn circa 570 banen. Deze ambitie is vastgelegd in het vastgestelde Gebiedsprogramma Spoorzone Arnhem-Oost. In de gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven waar we momenteel aan werken en die we beogen voor de zomer gereed te hebben, wordt dit nader onderbouwd.

Deelconclusie

We kunnen de conclusie trekken dat compensatie van banen in het gebied zelf en de naastgelegen werklocaties meer dan voldoende lukt. We gaan zelfs uit van een forse stijging van het aantal banen.

5.2 Vierkante meters terrein en bedrijfsvloeroppervlakte

Binnen Rijnpark

Het toekomstige Rijnpark krijgt een omvangrijk en divers niet-wonenprogramma, zonder emplacementen. Dit niet-wonenprogramma is berekend in bvo en niet in terreinoppervlak. We houden daarbij de cijfers aan waarop de gebiedsvisie is gebaseerd; het gaat dan om 264.000 m². De grootste categorieën functies binnen het niet-wonenprogramma worden gevormd door bedrijfsruimten (150.000 m²) en kantoren (39.000 m²), zoals ook in de huidige situatie het geval is. Het gaat daarbij wel om bedrijven geschikt voor functiemenging (zie paragraaf 5.3). De ruimten krijgen een andere verschijningsvorm dan in de huidige situatie en de bedrijven. De huidige dominante verschijningsvorm is panden die een- of tweelaags zijn en niet worden

gecombineerd met andere functies. De toekomstige verschijningsvormen zijn diverser: in bestaande gebouwen, in plinten van nieuwe gebouwen in combinatie met andere functies erboven (zoals wonen) én in gestapelde werkgebouwen.

Als we wél kijken naar terreinoppervlakte, dan valt op dat het zuidoostelijke deel (circa 7,5 ha) volledig een bedrijfsbestemming krijgt en niet wordt gemengd met wonen. Een groot deel van de 150.000 m² bedrijfsruimten in heel Rijnpark zal in deze zone worden gerealiseerd. De bedrijfsruimten zullen moeten worden gerealiseerd in meerlaagse bedrijfspanden. Een gedeelte van het zuidoostelijke deel is ook in beeld als zoekgebied voor de realisatie van een cluster voor de bestaande perifere en grootschalige detailhandel. In figuur 7 in de bijlage is op een kaart te zien hoe de functiemenging in Rijnpark in de toekomstige situatie eruitziet. Het bedrijvendeel aan de zuidoostelijke kant is te herkennen aan de paarse kleur.

We kunnen op basis van de huidige kennis de volgende toezeggingen, inspanningen en onderzoeken benoemen:

- Toezegging: We zetten 21.000 m² bvo bedrijfsruimte in het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan voor fase 1 (als onderdeel van de 150.000 m² bedrijfsruimte in heel Rijnpark) vast in een stedenbouwkundig programma dat later dit jaar wordt vastgesteld. Bij de doorvertaling in een ontwikkelend omgevingsplan zullen we deze vierkante meters bvo bedrijfsruimte als (minimale) norm vastleggen. We leggen zoveel mogelijk op locaties die zijn bedacht voor bedrijfsruimten alleen de activiteiten ‘bedrijven’ of ‘bedrijven geschikt voor functiemenging’, zodat andere activiteiten niet zijn toegestaan. Bij de uitwerking van fase 2 zullen we dit op eenzelfde manier doen.
- Inspanning: We zetten ons in om de bestaande perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen in Rijnpark, Schaapsdriфт en Het Broek te clusteren en ruimte-efficiënter te huisvesten in het zuidoostelijke bedrijvendeel van Rijnpark. In het concept Detailhandelsbeleid hebben we opgenomen dat dit voor de hoofdstructuur detailhandel in Arnhem gewenst is en in het RPW 2025-2028 is opgenomen dat de realisatie van een nieuw cluster wordt verkend.
- Onderzoek: In het in voorbereiding zijnde Detailhandelsbeleid zullen we uitspraken doen welke structuur in Rijnpark gewenst is voor de hoofdstructuur detailhandel in Arnhem. Als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Rijnpark onderzoeken we voor zowel Rijnpark fase 1 als voor Rijnpark fase 2 verschillende scenario’s voor de opzet van de detailhandelsvoorzieningen. Hierbij wordt, in lijn met de gebiedsvisie Rijnpark, ingezet op het slim combineren en mengen van functies, om alle ambities in Rijnpark in samenhang een plek te kunnen geven. Binnen de gebiedsontwikkeling Rijnpark onderzoeken we integraal en binnen de gestelde kaders welk toekomstscenario het meest gewenst is en haalbaar is (stedenbouwkundig, financieel, juridisch, et cetera). We verwachten dat we hierover in 2026 meer duidelijkheid kunnen geven.
- Onderzoek: We zijn bezig met de eerste verkenningen en uitwerkingen van Rijnpark fase 2. Daarbij rekenen we voor het zuidoostelijke bedrijvendeel met een floorspace-index (fsi)² van tussen de 2 en 3. Dat is voor Arnhemse begrippen fors, maar ligt qua ambitie wel in lijn met vergelijkbare planontwikkelingen in andere steden. We zullen onderzoeken hoe we een dergelijke fsi in de praktijk kunnen realiseren.

² Een fsi is de verhouding tussen de oppervlakte van een kavel en de bedrijfsvloeroppervlakte. Als een kavel voor 50% is bebouwd met twee lagen, dan is de fsi 1. In het nieuwe RPW 2025-2028 rekenen we bij nieuwe bedrijventerreinen met een fsi van minimaal 1,4.

Buiten Rijnpark

Het beter benutten van de bestaande bedrijventerreinen heeft continu onze aandacht. Figuur 2 laat de ligging zien van de werklocaties. We kunnen op basis van de huidige kennis de volgende toezeggingen, inspanningen en onderzoeken benoemen:

- **Toezegging:** Het beter benutten van de werklocaties vormt een belangrijk thema van de gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven waar we momenteel aan werken en die we beogen voor de zomer gereed te hebben. Het gaat dan onder andere om de bebouwingsmogelijkheden, zoals waar welke bouwhoogtes en bebouwingspercentages passend zijn. We doen in de gebiedsvisie harde uitspraken over het vergroten van de bebouwingsmogelijkheden. Na de gebiedsvisie stellen we ontwerp omgevingsplannen op, waarbij we op basis van de gebiedsvisie de maximale bouwhoogtes gaan verhogen en minimale bouwhoogtes, bebouwingspercentages en/of floorspace-index gaan opnemen. Een eerste inschatting is dat we minimaal 20.000 m² extra bebouwing kunnen realiseren op de bestaande werklocaties die onderdeel zijn van dit compensatieplan.
- **Toezegging:** De Oude Veerweg maakt onderdeel uit van het projectgebied voor de gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven. De Oude Veerweg is met een aparte status opgenomen in IBIS maar is nog geen bedrijventerrein en kent alleen een ontwerp omgevingsplan uit 2019. De oppervlakte van 19.552 m² waar het ontwerp omgevingsplan uit 2019 voor geldt, gaan we inzetten als bedrijventerrein en als locatie voor de bestaande zorgfuncties. De zorgfuncties hebben een ruimtebeslag van circa 4.000 m² terrein. In het ontwerp omgevingsplan hebben de zorgfuncties een aparte bestemming gekregen. Slechts een klein deel (652 m²) heeft een dubbele bestemming (bedrijventerrein en functieaanduiding maatschappelijk). We onderzoeken of het ruimtegebruik en de positionering in het gebied van de zorgfuncties efficiënter kan. Het overgrote deel van de gronden van de Oude Veerweg is in gemeentelijk eigendom, waarbij er een eerste recht van koop geldt voor een gedeelte.
- **Inspanning:** We verkennen, samen met marktpartijen, de mogelijkheden om aan de rand van de werklocaties een mobiliteitshub te realiseren. De maatregel om zogenaamde stadsrandhubs te realiseren, maakt onderdeel uit van het vastgestelde Duurzame Mobiliteitsplan (DMP). Eén van de stadsrandhubs is voorzien aan de Westervoortsedijk ter hoogte van de bedrijventerreinen. De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van het DMP veel aandacht gevraagd voor de stadsrandhubs. Door parkeervoorzieningen en andere faciliteiten te clusteren op één centrale locatie is het mogelijk om individuele kavels meer te bebouwen. Er is onderzocht dat alleen al op bedrijventerrein Het Broek circa 4.1000 formele en informele parkeerplaatsen zijn op private kavels en ruim 500 parkeerplaatsen in de openbare ruimte. In totaal nemen de parkeerplaatsen ongeveer 69.000 m² in beslag (uitgaande van gemiddeld 15 m² per parkeerplaats). Dit laat zien dat er in potentie voldoende draagvlak is voor een mobiliteitshub én dat er daarmee veel mogelijkheden voor extra bebouwing en andere invullingen (zoals extra groen) ontstaan.
- **Onderzoek:** We zijn samen met OostNL, Stec en de provincie bezig met het opstellen van businesscases voor private kavels op Het Broek die sterk kunnen worden verdicht. Het gaat om een aantal kavels met een gezamenlijke oppervlakte van 63.000 m². Eén kavel daarvan wordt nu enkel gebruikt voor het bedrijfswagenpark, waarvoor er grote kansen liggen voor verdichting. De uitkomsten verwachten we voor de zomer en vormen input voor de gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven.
- **Onderzoek:** Het Broek is als project aangedragen bij de Groene Metropoolregio voor de regeling van pilotprojecten die het ministerie van Economische Zaken waarschijnlijk na

de zomer openstelt voor het beter benutten van bestaande werklocaties. De provincie stelt uiteindelijk een regeling open voor het pilotproject dat in Gelderland wordt gerealiseerd.

- Onderzoek: Koningspleij Noord, in het verleden in beeld als uitbreidingslocatie maar op dit moment een zonneweide, is in de vastgestelde omgevingsvisie omschreven als onderzoekslocatie voor innovatieve bedrijvigheid in combinatie met opwek van energie. Er gelden een aantal complicerende factoren voor deze locatie, zoals de stikstofproblematiek, de nabijheid van Natura2000-gebied, waterberging (oude IJsselstrang) en natuur- en landschappelijke waarden van het gebied zelf. Het gebied wordt onderzocht in het kader van de gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven. Dit terrein kan voorlopig niet gebruikt worden als compensatielocatie.

Deelconclusie

De omvang van het niet-wonenprogramma in Rijnpark is al groter dan het bestaande oppervlak bedrijfsruimten op basis van de BAG. Daarbij geldt wel dat het niet-wonenprogramma in de toekomstige situatie anders is samengesteld. Niettemin komt er alleen al 150.000 m² bedrijfsruimte terug. In combinatie met de reële verdichtingsmogelijkheden op de naastgelegen werklocaties (minimaal 20.000 m²) en de uitbreiding met de Oude Veerweg (19.552 m²) is het aannemelijk dat de vierkante meters bedrijfsvloeroppervlakte voldoende worden gecompenseerd binnen Arnhem.

5.3 Milieuruimte

In het RPW 2025-2028 zet de GMR in op het behouden van voldoende locaties voor bedrijven vanaf milieucategorie 3. De provincie focust vooral op het behouden van milieuruimte voor bedrijven in milieucategorie 4 of hoger. In dit compensatieplan kijken we daarom naar beide milieucategorieën, maar het specifiekst naar milieucategorie 4.

In het ontwerp omgevingsplan is voor heel Rijnpark de activiteit 'bedrijf geschikt voor functiemening' opgenomen. Dit is vergelijkbaar met milieucategorie 2. Binnen de gebiedsontwikkeling Rijnpark is onderzocht hoe de impact van Rijnpark op de omliggende werklocaties zo klein mogelijk kan zijn. Door het zuidoostelijke deel enkel voor bedrijven te reserveren (zie figuur 7 in de bijlage), is het mogelijk gebleken om de omvang van het gebied en de mate van aanpassing van de milieucategorieën kleiner te maken dan vooraf was gedacht. Binnen en buiten Rijnpark worden voor een gebied van in totaal 23,8 hectare de milieucategorieën aangepast, waarvan 15,2 ha geen milieucategorie 4 meer zal hebben:

- 5,4 ha van milieucategorie 3.2 naar 2
- 14,7 ha van milieucategorie 4.2 naar 2
- 3,2 ha van milieucategorie 4.2 naar 4.1
- 0,5 ha van milieucategorie 4.2 naar 3.2

In de tabel hieronder is opgenomen welke bebouwingsmogelijkheden er buiten Rijnpark over blijven voor terreinen waar nu nog milieucategorie 4.2 geldt. Meer dan de helft houdt milieucategorie 4.2, omdat daar alleen activiteiten worden uitgesloten met een risico voor de externe veiligheid. In figuur 8 in de bijlage is te zien welke beperkte delen buiten Rijnpark een andere maximale milieucategorie krijgen.

Buiten Rijnpark: m ² bedrijfsvloeroppervlakte op basis van bouwmogelijkheden ontwerp omgevingsplan	
Milieucategorie 3.2	5.171 m ²
Milieucategorie 4.1	31.853 m ²
Milieucategorie 4.2	53.535 m ²
Totaal ontwerp omgevingsplan	90.558 m²
<i>waarvan specifieke activiteiten</i>	<i>6.131 m²</i>

We kunnen op basis van de huidige kennis de volgende toezeggingen, inspanningen en onderzoeken benoemen:

- **Toezegging:** We hebben in het vastgestelde ambitiedocument Het Broek opgenomen dat we overwegen op (een deel van) werklocatie Het Broek te gaan werken met een minimale milieucategorie, waarmee op termijn bedrijven die mengbaar zijn met andere functies elders in de stad (o.a. binnenstad en wijk- en buurtwinkelcentra) een plek zouden moeten vinden. In de gebiedsvisie Het Broek – IPKW – Nieuwe Haven waar we momenteel aan werken en die we beogen voor de zomer gereed te hebben, wordt dit nader onderbouwd op welke delen we van deze werklocaties een minimale milieucategorie gaan hanteren. Na de gebiedsvisie stellen we ontwerp omgevingsplannen op waarin we minimale milieucategorieën opnemen.
- **Inspanning:** In het nieuwe Rijnpark is er in principe geen ruimte voor bedrijven in milieucategorie 3 of hoger. Vanwege de systematiek van de nieuwe omgevingswet kan het zijn dat bedrijven die formeel in milieucategorie 3.1 vallen maar in de praktijk op een milieuonderdeel minder overlastgevend zijn, zich toch kunnen vestigen in Rijnpark. De kans hierop is het grootst in het zuidoostelijke deel, het bedrijvendeel. We onderzoeken welke milieuruimte mogelijk is met woningbouw in de omgeving. We spannen ons in om in het zuidoostelijke bedrijvendeel de planologische milieuruimte zo hoog mogelijk te laten zijn.
- **Inspanning:** We zijn in gesprek met alle 6 de bedrijven en de 2 spooreplacements uit Rijnpark die op basis van hun milieucategorie zeker niet mengbaar zijn met wonen en daarom niet in Rijnpark kunnen blijven of terugkeren. Aan de hand van het transformatieplan Spoorzone Arnhem-Oost willen we deze bedrijven perspectief bieden. Voor het bedrijf met de hoogste milieucategorie, Van Houtum, onderzoeken we concrete alternatieve locaties. We verwachten dat de meeste van de 6 bedrijven, dus met uitzondering van de spooreplacements, in principe een plek moeten kunnen vinden binnen Arnhem en spannen ons daarvoor in.
- **Inspanning:** In het concept Detailhandelsbeleid is opgenomen dat we onbenutte rechten van perifere detailhandel op bedrijventerreinen gaan wegnemen en dat we erop inzetten om mengbare functies die nu nog op bedrijventerreinen zijn gevestigd, te verleiden zich te vestigen in of rondom winkelgebieden.
- **Onderzoek:** Voor de Oude Veerweg, een gebied dat nu nog niet in gebruik is als bedrijventerrein, ging het ontwerp omgevingsplan uit van bedrijven tot en met milieucategorie 4.1. We laten door een extern bureau onderzoek doen of milieucategorie 4.2 ook mogelijk is. Als het mogelijk is, leggen we deze milieucategorie vast in het omgevingsplan.

- Onderzoek: In het noordoostelijk deel van Het Broek, langs de Oude Zevenaarseweg, geldt een maximale milieucategorie van 3.2 vanwege de nabijheid van woonwijk Presikhaaf. We zien kansen om een klein gebied dat het verst afgelegen is van Presikhaaf, te verhogen naar milieucategorie 4. We laten door een extern bureau onderzoek doen of milieucategorie 4.1 of 4.2 ook mogelijk is. Als het mogelijk is, leggen we deze milieucategorie vast in het omgevingsplan.

Deelconclusie

We hebben in Arnhem buiten de Oude Veerweg (vooralsnog) geen ruimte om nieuwe planologische milieuruimte te realiseren. Wel zien we reële mogelijkheden om de bestaande planologische mogelijkheden op de werklocaties beter te benutten; daarop zetten we in. Niettemin zien we onvoldoende mogelijkheden om het verlies aan planologische milieuruimte te compenseren binnen Arnhem.

We doen daarom de toezegging dat wij in gesprek gaan met regiogemeenten om te onderzoeken of er in hun gemeenten nieuwe of extra ruimte gecreëerd kan worden voor milieucategorie 4-bedrijven. We gaan in eerste instantie in gesprek met de gemeenten Duiven en Zevenaar. Daarbij zetten wij in op de ontwikkeling van 50.000 m² (5 ha) terrein in de regio voor bedrijven tot en met milieucategorie 4. Dit als maatwerkoplossing vanwege het overgangsrecht in het RPW en het grote verschil tussen de feitelijke situatie en de planologische situatie voor wat betreft milieuruimte. Deze 50.000 m² maakt onderdeel uit van de vraagraming naar nieuwe bedrijventerreinen zoals deze in het nieuwe RPW 2025-2028 is opgenomen, omdat voor het bepalen van de toekomstige vraag de vervangingsvraag van Rijnpark is meegenomen.

6. Overzicht compensatie

In de voorgaande hoofdstukken hebben we voor Rijnpark en een aantal omliggende werklocaties de huidige en toekomstige situatie geschetst op het gebied van arbeidsplaatsen, vierkante meters terrein en bedrijfsvloeroppervlakte én milieuruimte. We hebben op basis van de huidige kennis toezeggingen, inspanningen en onderzoeken benoemd ter compensatie van de gebiedsontwikkeling Rijnpark. We hebben de kerngegevens in een overzichtstabel gezet, wetende dat sommige cijfers hun beperkingen hebben en achtergrondinformatie bij de cijfers nodig is om ze goed te kunnen interpreteren. Op basis van de tabel kunnen we de volgende conclusies trekken:

- We kunnen het aantal banen ruim compenseren (afgaande op het beoogde ruimtegebruik per baan);
- We kunnen de vierkante meter bedrijfsvloeroppervlakte aan bedrijfsruimten voldoende compenseren binnen Arnhem.
- We kunnen de milieuruimte voor milieucategorie 4-bedrijven onvoldoende compenseren binnen Arnhem. Wel spannen we ons in om alle bedrijven in een hogere milieucategorie die moeten verplaatsen, opnieuw te huisvesten binnen Arnhem. We gaan in gesprek met regiogemeenten om te onderzoeken of er in hun gemeenten nieuwe of extra ruimte gecreëerd kan worden voor milieucategorie 4-bedrijven. We zetten in op de realisatie van 50.000 m² (5 ha) terrein, als maatwerkoplossing vanwege het overgangsrecht in het RPW en het grote verschil tussen de feitelijke situatie en de planologische situatie.

	Arbeitsplaatsen		Vierkante meters terrein of bedrijfsvloeroppervlak		Milieuruimte (4.1 en hoger)	
Binnen Rijnpark	<i>Huidig:</i>	2.600 (exclusief PostNL)	<i>Huidig:</i>	41 ha terrein 186.559 m ² bvo (exclusief 87.287 m ² kantoren en detailhandel)	<i>Huidig:</i>	133.314 m ²
	<i>Toekomstig:</i>	5.000 (alle banen)	<i>Toekomstig:</i>	7,5 ha terrein 150.000 m ² bvo (alleen bedrijfsruimten)	<i>Toekomstig:</i>	0 m ²
Buiten Rijnpark (Het Broek en Oude Veerweg)	<i>Huidig:</i>	5.700	<i>Huidig:</i>	Niet relevant	<i>Huidig:</i>	90.558 m ² (delen van Het Broek en Nieuwe Haven)
	<i>Toekomstig:</i>	6.270	<i>Toekomstig:</i>	+ ≥ 20.000 m ² bvo (inschatting verdichting Het Broek) + 19.552 m ² terrein (Oude Veerweg)	<i>Toekomstig:</i>	85.385 m ² (delen van Het Broek en Nieuwe Haven) + p.m. (beter benutten Het Broek) + 19.552 m ² (Oude Veerweg)
Buiten Arnhem	<i>Huidig:</i>	Niet relevant	<i>Huidig:</i>	Niet relevant	<i>Huidig:</i>	Niet relevant
	<i>Toekomstig:</i>	Niet relevant	<i>Toekomstig:</i>	Niet relevant	<i>Toekomstig:</i>	+ 50.000 m ² (terrein)

7. Monitoring en jaarlijkse rapportage

We zijn ons ervan bewust dat dit compensatieplan niet alle duidelijkheid en zekerheid geeft die de provincie en GMR het liefst zouden willen hebben. De effecten van de toezeggingen, de inspanningen en de onderzoeken zoals benoemd in hoofdstuk 5, zullen de komende maanden of pas de komende jaren zichtbaar en concreet worden. Daarom zullen wij alle acties monitoren en elk jaar via de lijn van het RPW rapporteren over de voortgang. Als er tussentijds belangrijke resultaten of bijstellingen te verwachten zijn, dan zullen we de provincie en GMR daar via de bestaande overlegstructuren over informeren.

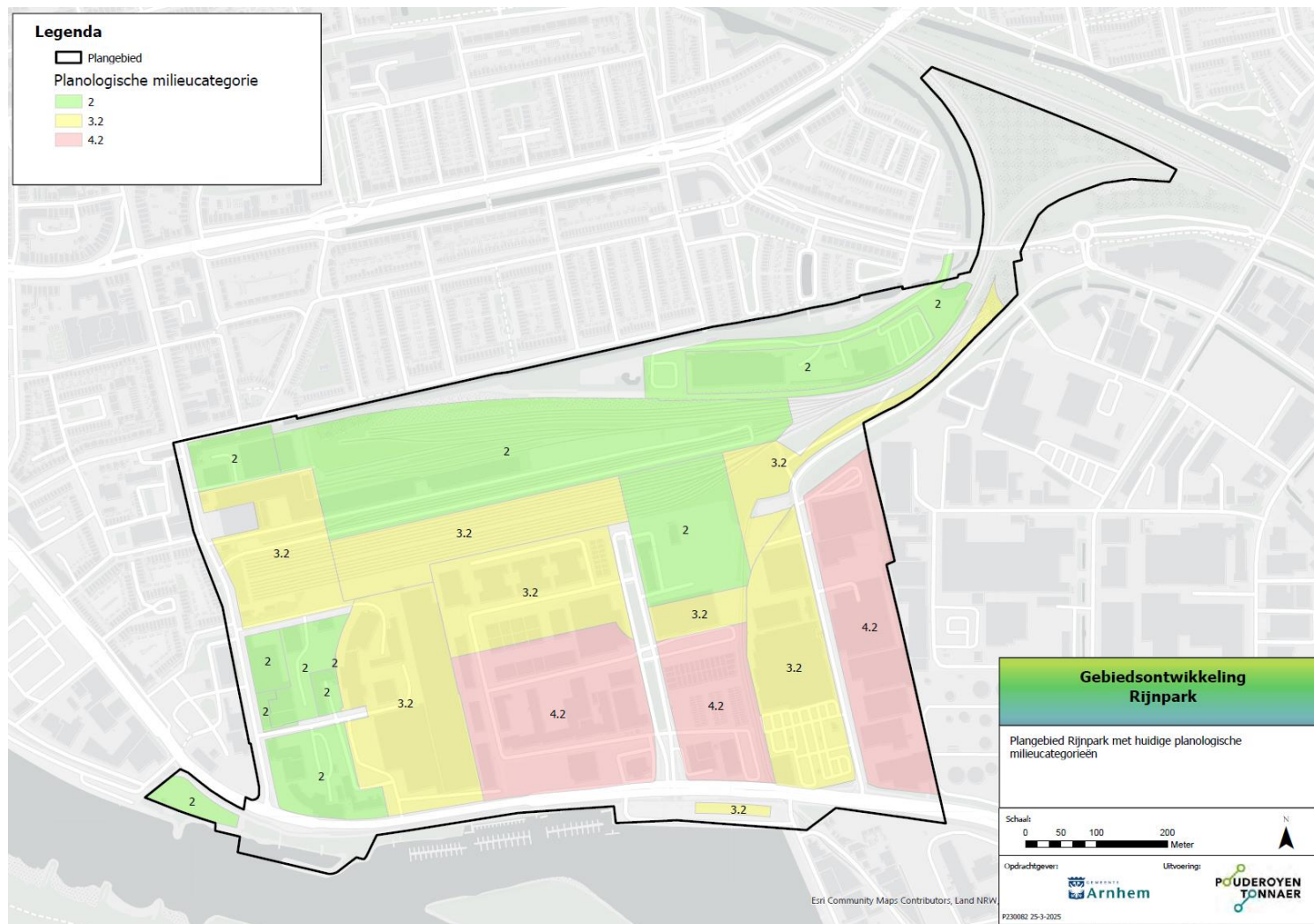
Bijlage 1: kaartmateriaal huidige en toekomstige situatie

Figuur 4: Rijnpark als bedrijventerrein in IBIS vs. als gebiedsontwikkeling in twee fasen

Toelichting

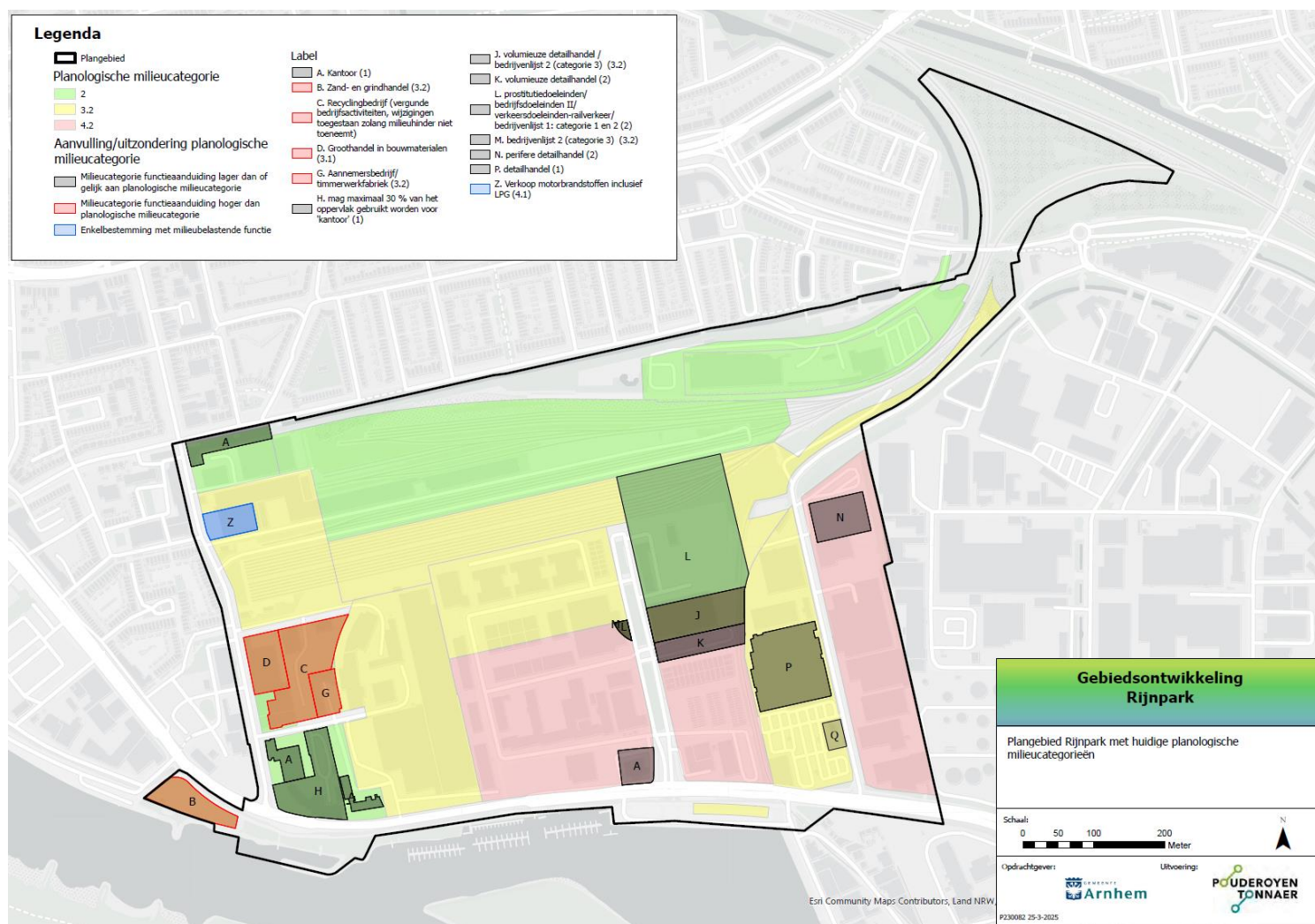
Bovenaan is de kaart te zien van Rijnpark in het provinciale informatiesysteem voor bedrijventerreinen (IBIS). Eronder staat de kaart van de gebiedsontwikkeling Rijnpark, verdeeld over de twee ontwikkelfasen. Er vallen een paar verschillen op: in het westelijk deel vallen twee delen wél onder het bedrijventerrein maar niet onder de gebiedsontwikkeling, en voor de spoordriehoek in het noordoosten geldt het andersom. De spooremlacements van NS en Prorail staan op beide kaarten.

Figuur 5: huidige situatie planologische milieuruimte in Rijnpark

Toelichting

Op deze kaart is de planologische milieuruimte te zien aan de hand van maximaal toegestane milieucategorieën. Aan de westelijke en noordelijke randen – daar waar het bedrijventerrein grenst aan een bestaande en nieuwe woonwijk – zijn de milieucategorieën het laagst (2), terwijl die in het binnenste deel het hoogst is (4.2). In het verleden is voor een deel van bedrijventerrein Rijnpark een nieuw omgevingsplan met lagere milieucategorieën vastgesteld, zodat de ontwikkeling van de woonwijk Nieuwe Kadewartier mogelijk werd gemaakt. Voordat de ontwerp omgevingsplannen Rijnpark e.o. ter inzage werden gelegd, golden er verschillende bestemmingsplannen voor het bedrijventerrein Rijnpark.

Figuur 6: huidige situatie planologische milieuruimte in Rijnpark en functieaanduidingen

Toelichting

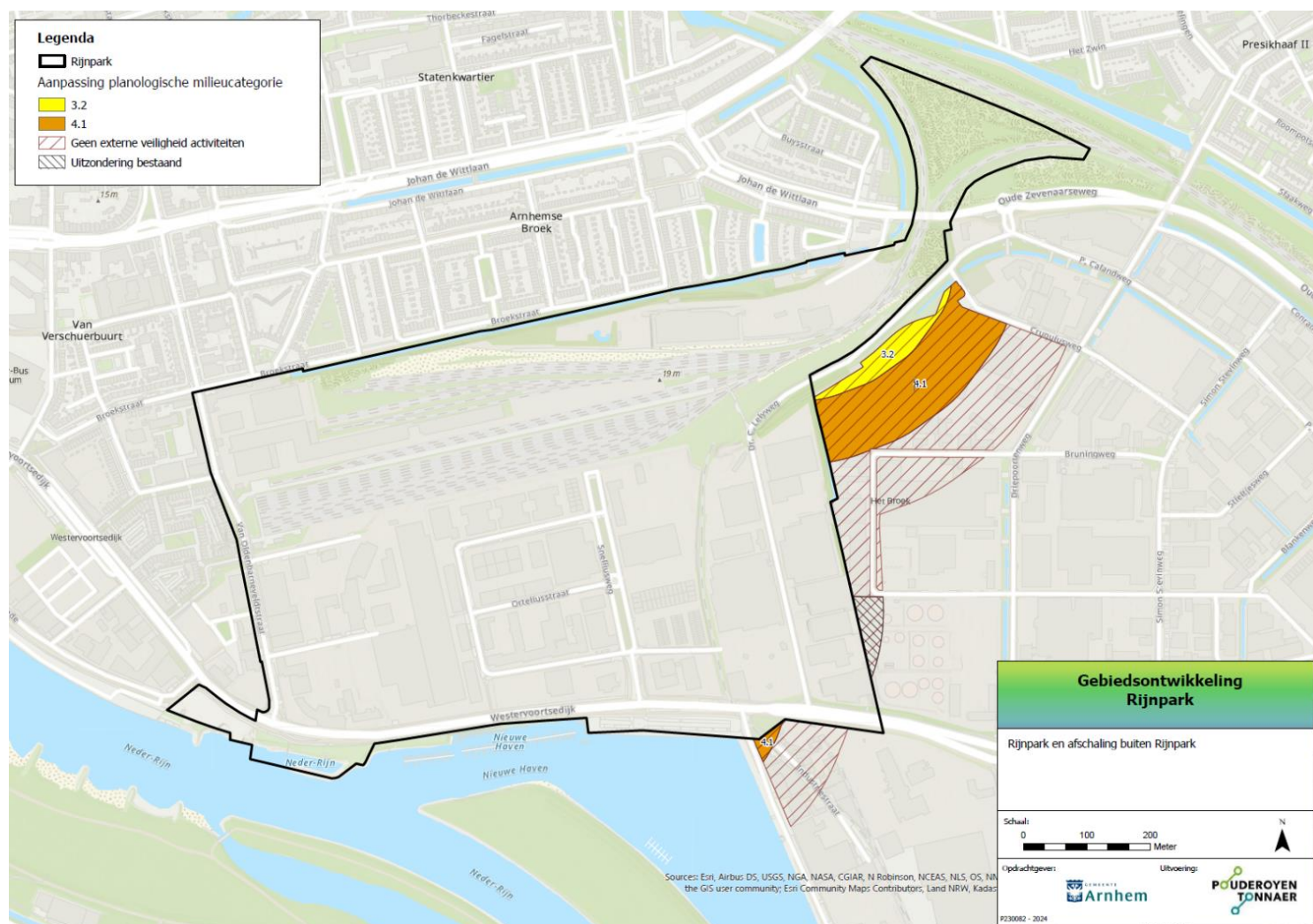
Op deze kaart zijn de kleuren van de maximaal toegestane milieucategorieën te herkennen van figuur 5, met daaroverheen alle functieaanduidingen en uitzonderingen. Enkele bedrijven zitten in een hogere milieucategorie dan is toegestaan: de zand- en grindhandel/loswal (B), het recyclebedrijf Van Houtum (C), een groothandel in bouwmaterialen (D) en een aannemersbedrijf (G). In de buitenrand langs de Westervoortsedijk en Van Oldebarneveldstraat staan een aantal kantoorpanden (3 keer een A) en het pand van CCV met kantoorachtige bedrijvigheid en een datacenter (H). Daarnaast zijn er percelen waar (perifere en grootschalige) detailhandel is gevestigd: een bouwmarkt (J en K), wijkwinkelcentrum De Lely (P) én een grote sportzaak en winkel voor huishoudelijke artikelen (N). Tot slot is er achter de gemeentewerf ten tijde van de sluiting van de raamprostitutie in het Spijkerkwartier ruimte gereserveerd voor prostitutiedoeleinden (L). Dit grote aantal functieaanduidingen en uitzonderingen lat zien dat het niet om een standaard bedrijventerrein gaat.

Figuur 7: toekomstige situatie functiemenging Rijnpark

Toelichting

Deze kaart toont op hoofdlijnen waar functiemenging zal plaatsvinden in de toekomst. Het grootste deel van Rijnpark zal gemengd zijn: woningen met bedrijvigheid, commerciële en maatschappelijke voorzieningen. De verhouding wonen – niet-wonen verschilt per deelgebied. Het zuidoostelijke deel (circa 7,5 ha) houdt volledig een bedrijfsbestemming en wordt niet gemengd met wonen. Dit is gedaan om de impact van Rijnpark op de omliggende werklocaties te verminderen. In de MER is uitgegaan van deze functiezonering. Het bedrijvendeel aan de zuidoostelijke kant is te herkennen aan de paarse kleur. Een groot deel van de spooremlacements en spoorlijnen wordt een (spoor)park.

Figuur 8: toekomstige situatie planologische milieuruimte buiten Rijnpark

Toelichting

Niet alleen in Rijnpark wordt de planologische milieuruimte aangepast. Ook op een beperkt deel van bedrijventerrein Het Broek en een klein stukje van bedrijventerrein Nieuwe Haven is een aanpassing van de planologische milieuruimte nodig. Het gaat in totaal om 90.558 m² bedrijfsvloeroppervlakte op basis van bouw mogelijkheden in het ontwerp omgevingsplan. De milieucategorieën gaan daar van 4.2 naar 4.1 (oranje) of 3.2 (geel). Voor een iets groter deel – rood gearceerd op de kaart – blijft de maximale milieucategorie 4.2 van toepassing, maar zijn activiteiten met een risico voor de externe veiligheid uitgesloten. Voor de opslag van brandstoffen van Shell (zwart en rood gearceerd) blijven de bestaande maatwerkvoorschriften gelden.

GEBRUIKERSHANDLEIDING OMGEVINGSPLAN ARNHEM

28 april 2025

Deze gebruikershandleiding bevat zowel uitleg voor het raadplegen van een TAM IMRO-omgevingsplan op pilot.ruimtelijkeplannen.nl als een uitleg voor het raadplegen van een pdf versie van het omgevingsplan.

Inhoud

1. Aandachtspunten vooraf.....	1
2. Raadplegen van een TAM-Omgevingsplan op pilot.ruimtelijkeplannen.nl	2
3. Raadplegen van een TAM-Omgevingsplan via een digitale lagen-pdf	5

1. Aandachtspunten vooraf

Staan alle regels in dit TAM-Omgevingsplan?

In een Omgevingsplan staan alleen regels die zich richten op de fysieke leefomgeving. De 'fysieke leefomgeving' staat voor datgene wat je kunt ervaren met je zintuigen zoals bomen, gebouwen, het water, de bodem, de lucht, of het geluid van voorbij rijdende auto's. De komende jaren voegen we aan het omgevingsplan stap voor stap steeds meer regels toe die bijdragen aan de kwaliteit van onze leefomgeving

In hoofdstuk 22 van het Omgevingsplan staat de 'bruidsschat'. Hierin staan automatisch de regels die met de invoering van de Omgevingswet van het Rijk naar de gemeente zijn verhuist. Het gaat bijvoorbeeld over bouwen (wanneer is een vergunning nodig, en wanneer niet?) en milieu. Het TAM-Omgevingsplan moet in samenhang worden gelezen met hoofdstuk 22, deze is hier [digitaal](#) te vinden.

Het TAM-Omgevingsplan bevat alleen die regels die nodig zijn om een gebiedsontwikkeling of wijziging mogelijk te maken.

Een TAM-Omgevingsplan heeft altijd dezelfde opbouw en bevat dezelfde regels. Hieronder staat een kort overzicht van het soort regels uit een TAM-Omgevingsplan:

- **Functie (voormalige enkelbestemming):** geeft alleen een kleur/groep aan, zorgt voor een vangnet¹, maar regelt verder niets
- **Waarden:** objecten en gebieden die nadere bescherming nodig hebben (denk aan een monument of een archeologisch waardevol gebied).
- **Activiteiten:** welk gebruik is op een locatie toegestaan?
- **Bouwen:** wat mag ik ergens bouwen en wanneer krijg ik een vergunning?
- **Omgevingsnormen:** welke aantallen, percentages, en oppervlaktes zijn toegestaan?
- **Omgevingsplanactiviteiten:** voor welke activiteiten is er nog een aanvullende omgevingsvergunning nodig.
- **Algemene regels:** regels over parkeren, seksinrichtingen en overgangsregels.

2. Raadplegen van een TAM-Omgevingsplan op pilot.ruimtelijkeplannen.nl

U kunt de regels die gelden vinden op de kaart. Met de kaart bedoelen we de interactieve digitale plankaart zoals die door de viewer van [www.ruimtelijkeplannen.nl](https://pilot.ruimtelijkeplannen.nl) getoond wordt. Voor de vaststelling sturen we een link voor de vast te stellen versie. Deze staat op <https://pilot.ruimtelijkeplannen.nl/> Dit is een niet juridisch-bindende, proefomgeving, van ruimtelijkeplannen.nl.

LET OP: In onderstaande afbeeldingen is het voorbeeld de hele tijd TAM-Omgevingsplan Rijnpark aanpassing milieucategorieën. Alle aanwijzingen in het stappenplan zijn ook toepasbaar voor andere TAM-omgevingsplannen.

Stap 1:

U opent de link in het raadsvoorstel naar het TAM-omgevingsplan.

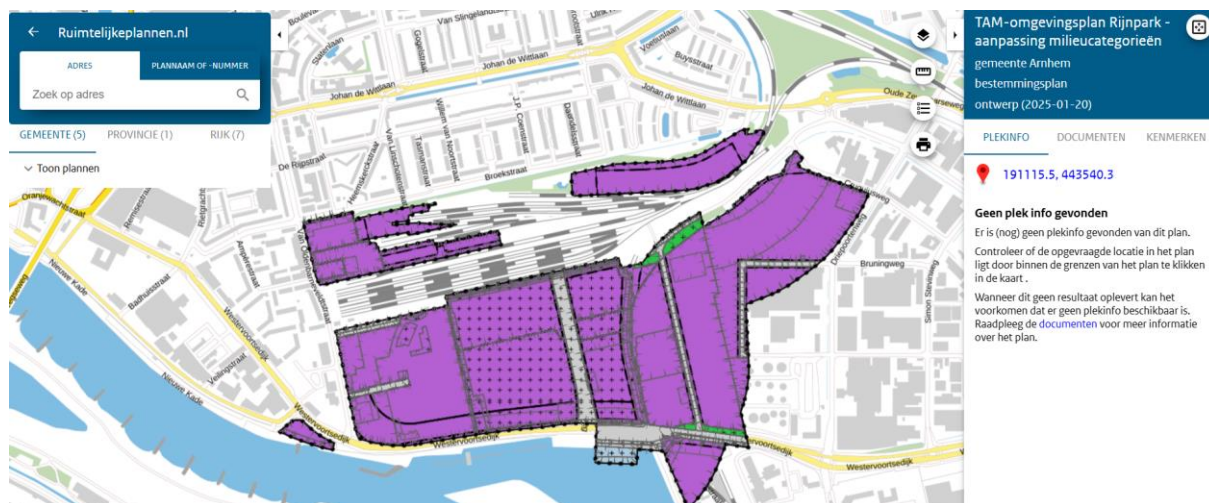

Klik op het kruisje.

¹ Wat bedoelen we met een vangnet? Een bepaling waaruit volgt dat alleen die gebruiks- en bouwactiviteiten zijn toegestaan, waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat die op en bepaalde locatie zijn toegestaan.

Stap 2:

Onderstaand scherm verschijnt. U zoomt in op het gebied waar u informatie over wilt hebben.

Stap 3:

U klikt op het betreffende gebied of perceel. Rechts in beeld verschijnen de aspecten die hier van toepassing zijn. Gebruik de scrolbalk geheel rechts om alle aspecten te kunnen zien. Onder het tabblad DOCUMENTEN vind u de motivering van het omgevingsplan met daarin onder andere de gemeentelijke visie op het gebied en de uitleg van de regels.

Stap 4:

Door op de kopjes (Enkelbestemming, Dubbelbestemming en Gebiedsaanduiding) te klikken verschijnt de betreffende regel die per aspect geldt. Voor een volledig overzicht van de regels moet u dus alle kopjes aanklikken!

TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën
> Regels

Plan: TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën
Status: ontwerp
PlanType: bestemmingsplan
WMO-ids: NL.IMRO.0202.TAM1059-0201

Motivering	Regels
	Artikel 22 Activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark 22.1 Toegelaten activiteiten 1. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - bestaande bedrijven - Rijnpark' zijn de feitelijk bestaande en legaal aanwezige bedrijven, zoals aanwezig op de dag van de start van de terinzagelegging van het ontwerp van het hoofdstuk [22f] van het omgevingsplan, toegestaan. 2. Een wijziging van de bedrijven zoals bedoeld in lid 1 is enkel toegestaan, voor zover de milieuhinder daardoor niet toeneemt. Artikel 23 Activiteit bedrijf - categorie 3.2 - Het Broek Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 3.2 - Het Broek' zijn bedrijven tot en met categorie 3.2 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 1 bij deze regels. Artikel 24 Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Het Broek Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Het Broek' zijn bedrijven tot en met categorie 4.1 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 1 bij deze regels. Artikel 25 Activiteit bedrijf - categorie 4.1 - Nieuwe Haven Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - bedrijf categorie - categorie 4.1 - Nieuwe Haven' zijn bedrijven tot en met categorie 4.1 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 2 bij deze regels. Artikel 26 Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Het Broek' zijn bedrijven tot en met categorie 4.2 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 1 bij deze regels. Artikel 27 Activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Nieuwe Haven Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - categorie 4.2 - Nieuwe Haven' zijn bedrijven tot en met categorie 4.2 toegestaan zoals opgenomen in de bedrijvenlijst als Bijlage 2 bij deze regels. Artikel 28 Activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark 28.1 Toegelaten activiteiten Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - activiteit bedrijf - geschikt voor functiemenging - Rijnpark' zijn de volgende bedrijfsactiviteiten geschikt voor functiemenging toegestaan: 1. het produceren, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen; 2. verhuur, opslag en distributie van goederen; 3. bouwrijverheid, hoveniersbedrijven of daarmee vergelijkbare bedrijven; 4. onderzoek en ingenieursbedrijven; 5. groothandel. 28.2 Verboden activiteiten In afwijking van het bepaalde in lid 28.1 zijn de volgende bedrijven niet toegestaan: 1. flitsbezorgdiensten; 2. agrarische bedrijven.

3. Raadplegen van een TAM-Omgevingsplan via een digitale lagen-pdf

Waarom kan ik de juiste informatie niet vinden op een uitgeprinte (analoge) versie van de plankaart?

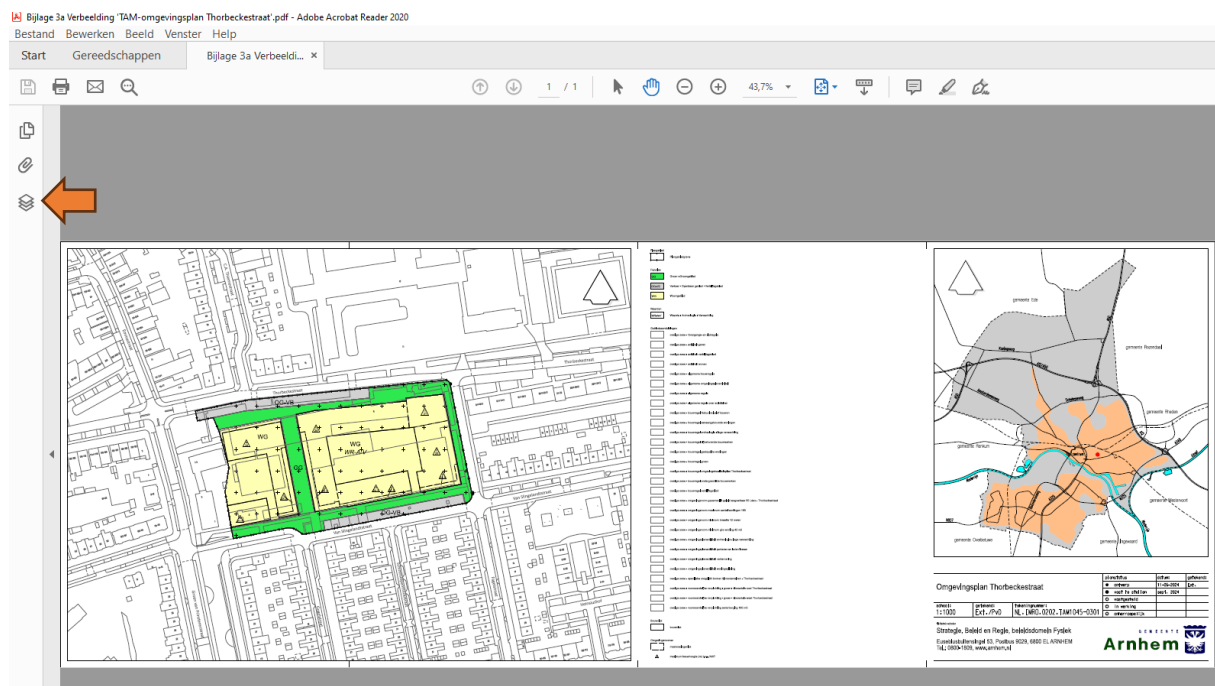
Omdat in een omgevingsplan zoveel regels samenkomen is het niet langer mogelijk om een heldere en leesbare plankaart op papier of in platte pdf te presenteren. Een papieren kaart en een platte pdf tonen namelijk alle informatie tegelijk. De veelheid aan kleuren, symbolen en arceringen die nodig zijn om de verschillende regels van elkaar te onderscheiden maken de kaart onleesbaar.

Het is mogelijk om een pdf-versie van een verbeelding van een TAM-omgevingsplan te raadplegen via Adobe Acrobat reader. Hoe u dat doet leest u hieronder.

LET OP In onderstaande afbeeldingen is het voorbeeld de hele tijd het TAM-Omgevingsplan Thorbeckestraat. Alle aanwijzingen in het stappenplan zijn ook toepasbaar voor andere TAM-omgevingsplannen.

Stap 1:

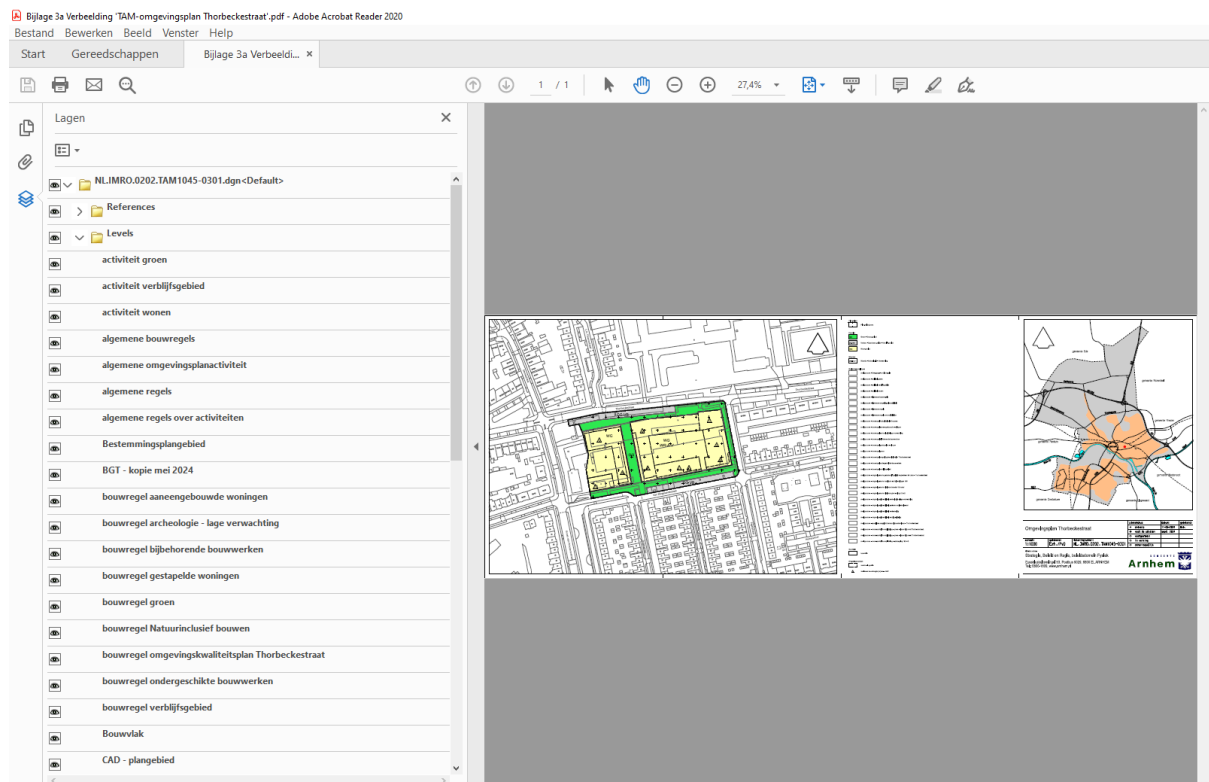
U klikt aan de linkerkant van de pdf de 'lagen' aan.

Bij de pijl ziet u de 'lagen'.

Stap 2:

Vervolgens verschijnt het tabblad met de lagen. U moet nu gaan naar de lagen onder 'levels'. Om te kunnen zien welke laag geldt voor een bepaalde locatie, zet u alle lagen uit onder 'levels' behalve de laag die u wilt zien.

Het tabblad met de lagen.

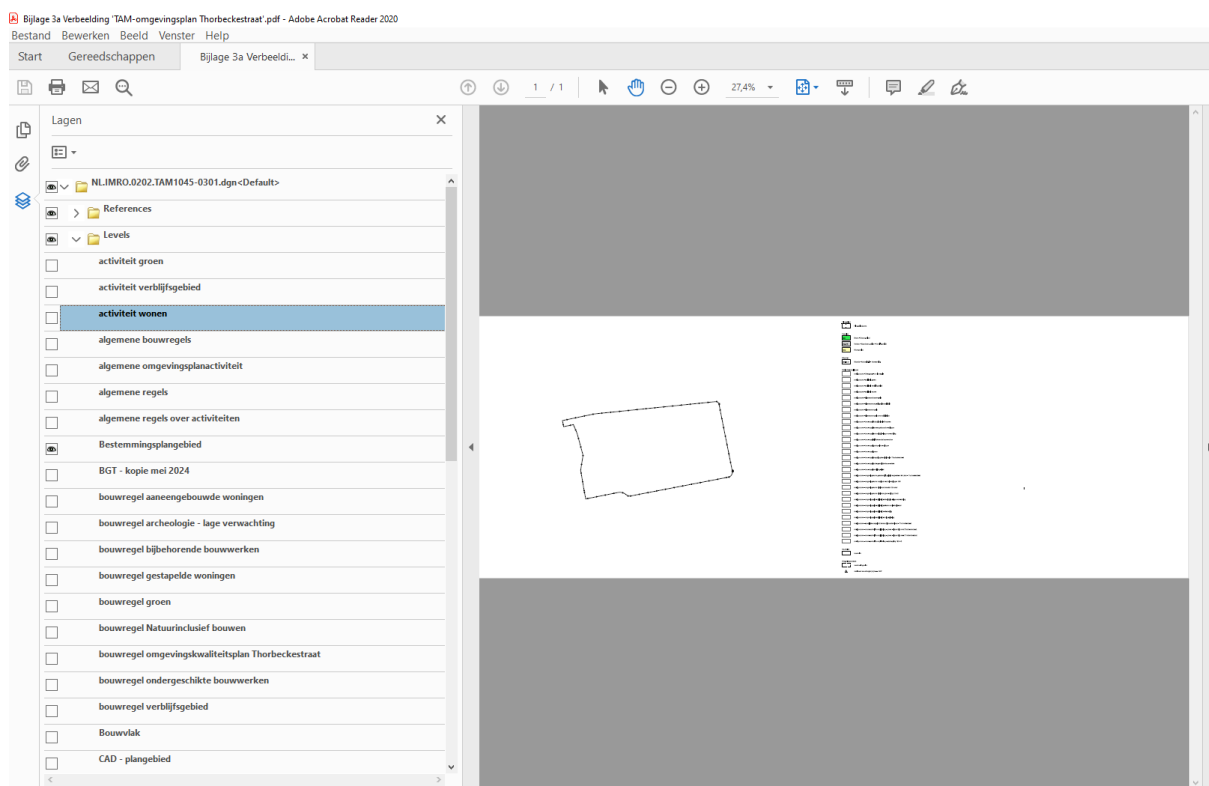
U kunt niet met één muisklik alle lagen onder 'levels' uitzetten maar u moet iedere laag apart wegklikken. Onze tip om dit snel te doen is door op een laag te klikken, spatie in te drukken en vervolgens met het pijltje naar beneden te gaan.

Op de volgende pagina ziet u als voorbeeld de 'activiteit wonen'.

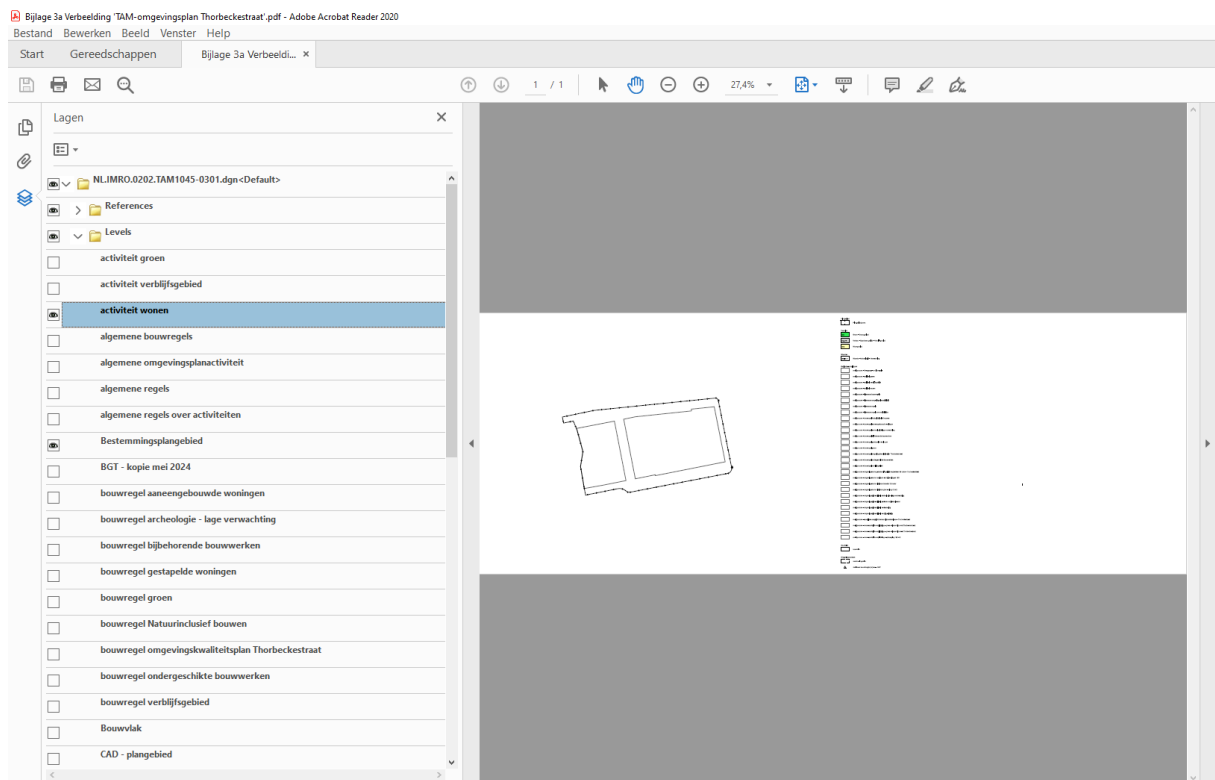
Stap 3:

Vervolgens zoekt u in het document 'Regels' op wat de inhoud van de regel is. Bij het voorbeeld 'activiteit wonen', zoekt u dan op deze activiteit in de regels.

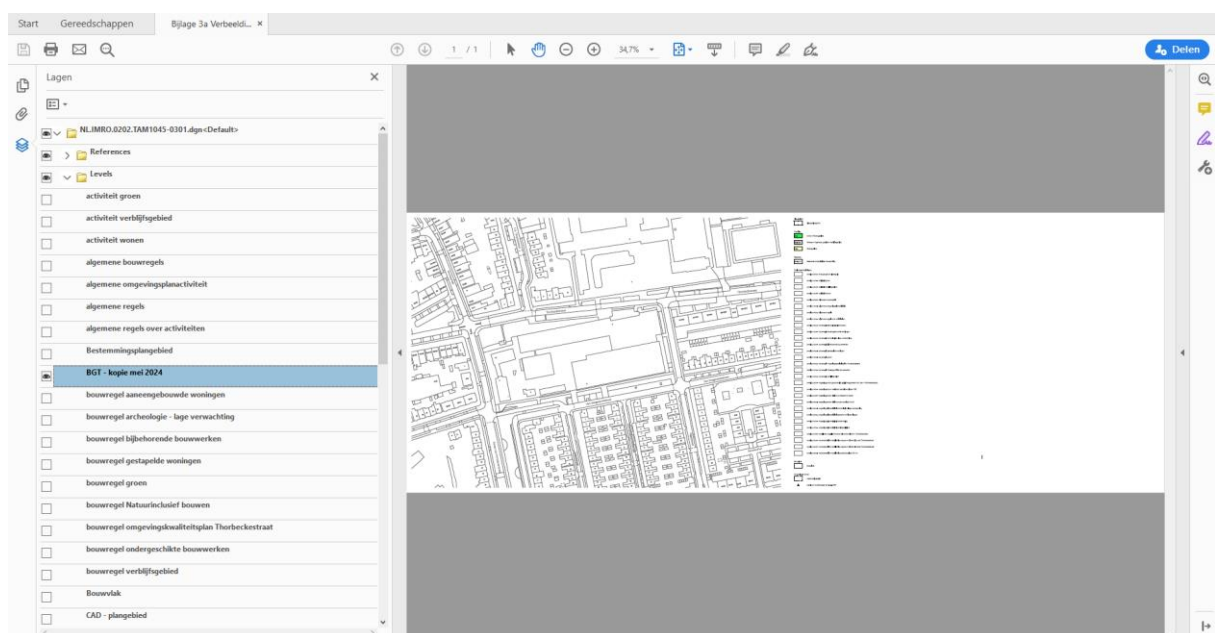
Voorbeeld raadplegen kaart om te zien waar de activiteit wonen is toegestaan
Met alle lagen uitgezet, behalve het plangebied.

Met alleen de laag 'activiteit wonen'. U kunt zien waar wonen is toegestaan, omdat hier een contour is toegevoegd.

Ter oriëntatie kunt u de ondergrond aan- en uitzetten. Hiervoor gebruikt u de laag BGT – kopie DATUM.

Van: Vis, Bart

Verzonden: dinsdag 6 mei 2025

Onderwerp: SPOED - Rijnpark - Verzoek aanhouden besluitvorming

Geachte heer, mevrouw,

Namens Nouryon Functional Chemicals stuur ik u hierbij een kopie van de zienswijze die ons kantoor vanmiddag per aangetekende post stuurde aan het College van B&W en de Gemeenteraad. Het betreft een zienswijze tegen de besluitvorming omtrent het verkleinen van de geluidszone rondom het industrieterrein Arnhem-Noord.

Namens client verzoek ik de gemeente om de besluitvorming aan te houden en een gesprek met Nouryon in te plannen om de technische onderbouwing van de besluitvorming te bespreken. Dit om juridische procedures in de toekomst te voorkomen. Korthedshalve verwijs ik graag naar bijgaande kopie van de zienswijze.

Ik verzoek u vriendelijk om het College van B&W en de Gemeenteraad op de hoogte te stellen van deze zienswijze. Tevens verzoek ik u om het ontvangst van de bijlage te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Bart Vis

NautaDutilh N.V.

Counsel – Advocaat/lawyer

E: bart.vis@nautadutilh.com

Amsterdam | Brussels | London | Luxembourg | New York | Rotterdam

NautaDutilh | Adaptive thinking since 1724

NautaDutilh N.V.

Advocaten Notarissen Belastingadviseurs

Lawyers Civil law notaries Tax advisers

Beethovenstraat 400, 1082 PR Amsterdam, the Netherlands

P.O. Box 7113, 1007 JC Amsterdam, the Netherlands.

www.nautadutilh.com

Postbus 7113
1007 JC Amsterdam
Beethovenstraat 400
1082 PR Amsterdam
T +31 20 717 10 00

Bart Vis
Advocaat

bart.vis@nautadutilh.com

Amsterdam, 6 mei 2025

Per aangetekende post verstuurd
College van Burgemeester en Wethouders
Koningstraat 38
6811DG Arnhem

Kopie per aangetekende post verstuurd:
Gemeenteraad Arnhem
Koningstraat 38
6811DG Arnhem

Kopie per e-mail verstuurd:
griffie@arnhem.nl
rijnpark@arnhem.nl

URGENT: VERZOEK AANHOUDEN BESLUITVORMING OMWILLE VAN DE ZORGVULDIGHEID

Zienswijze van Nouryon op het ontwerp-omgevingsplan geluidzone industrieter-
rein Arnhem Noord

Geacht College van B&W,
Geachte leden van de gemeenteraad,

Namens Nouryon Functional Chemicals B.V. (**Nouryon**), statutair gevestigd te Amsterdam en exploitant van de CMC-fabriek gevestigd aan de Westervoortsedijk 73 te Arnhem, stuur ik u hierbij een zienswijze tegen de besluitvorming omtrent het vaststellen van het ontwerp-omgevingsplan "TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord". Nouryon heeft grote zorgen over de substantiële verkleining van de geluidszone rondom het industrieterrein en stelt vast dat de voorgenomen besluitvorming niet is gestoeld op een deugdelijke technische onderbouwing.

Nouryon verzoekt het College van Burgemeester en Wethouders om de besluitvorming over het Ontwerp-omgevingsplan voorlopig aan te houden. Nouryon treedt graag met de gemeente in overleg voordat het Ontwerp-omgevingsplan ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Indien de besluitvorming al aan de gemeenteraad is voorgelegd, informeert Nouryon de raad hierbij dat de onderbouwing van de voorgenomen besluitvorming ondeugdelijk is en dat het plan met de huidige onderbouwing niet kan worden vastgesteld.

Amsterdam

Brussel

Londen

Luxemburg

New York

Rotterdam

Deze communicatie is vertrouwelijk, kan zijn onderworpen aan een beroepsgeheim en mag niet worden gebruikt, geopenbaard, vervoelvoudigd, gedistribueerd of behouden door een ander dan de beoogde ontvanger. Alle juridische relaties zijn onderworpen aan de algemene voorwaarden van NautaDutilh N.V. (zie www.nautadutilh.com/terms). Deze voorwaarden bevatten een aansprakelijkheidsbeperking, zijn gedeponeerd bij de rechtbank in Rotterdam en worden op verzoek kosteloos toegezonden. Nederlands recht is van toepassing en geschillen worden onderworpen aan de exclusieve bevoegdheid van de rechtbank in Amsterdam. NautaDutilh N.V.; statutair gevestigd te Rotterdam; handelsregister nr. 24338323. Voor informatie inzake de verwerking van uw persoonsgegevens zie onze privacy policy: www.nautadutilh.com/privacy.

Nouryon verzoekt de gemeente om op korte termijn een gesprek in te plannen om de technische details van de geluidsmodelleringen te bespreken. Nouryon hoopt met het indienen van deze zienswijze op een constructief dialoog met de gemeente in een poging om langdurige juridische procedures te voorkomen.

Voor zover ook het recent ter inzage gelegde ontwerp-omgevingsplan “TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassingen milieucategorieën” betrekking heeft op het dezoneeren van het industrieterrein en het aanpassen van de geluidszone rondom het industrieterrein, heeft deze zienswijze mutatis mutandis betrekking op dit tweede besluitvormingstraject.

1 ACHTERGROND

- 1.1 De Gemeente Arnhem heeft de ambitie om met de gebiedsontwikkeling Rijnpark ongeveer 7.000 nieuwe woningen te bouwen op een deel van het gezondeerde industrieterrein Arnhem-Noord. Onderdeel van de gebiedsontwikkeling is een gedeeltelijke dezoneering van het industrieterrein.
- 1.2 De gedeeltelijke dezoneering van het industrieterrein is vervat in het ontwerp-omgevingsplan “TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord” dat recent ter inzage heeft gelegen (het **Ontwerp-omgevingsplan**). Onderdeel van het Ontwerp-omgevingsplan is een substantiële verkleining van de geluidszone (de 50 dB(A)-contour). De verkleining van de geluidszone is noodzakelijk om de woningen te kunnen realiseren.
- 1.3 Nouryon is één van de bedrijven die op het industrieterrein is gevestigd. Nouryon produceert op deze locatie verschillende hoogwaardige chemische producten en geeft met circa 70 arbeidsplaatsen (en tientallen indirecte arbeidsplaatsen) een belangrijke economische impuls aan de stad. Nouryon is gevestigd op een terrein in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied dat aan het industrieterrein wordt onttrokken en ondervindt rechtstreeks de negatieve gevolgen van het verkleinen van de geluidzone. Nouryon geldt dan ook als belanghebbende bij de besluitvorming over het Ontwerp-omgevingsplan.
- 1.4 Het Ontwerp-omgevingsplan heeft in de periode van 20 januari 2025 tot en met 3 maart 2025 ter inzage gelegen. Nouryon heeft in deze periode geen schriftelijke zienswijze ingediend, maar heeft in de afgelopen periode wel uitvoerig contact gehad met vertegenwoordigers van de gemeente over het verkleinen van de geluidszone en de toepassing van het geluidsmodeel dat aan de besluitvorming ten grondslag ligt. Nouryon heeft haar zorgen kenbaar gemaakt (i) tijdens de informatieavond op 28 november 2024, (ii)

tijdens een gesprek met

tijdens de gesprekken heeft geprobeerd om een technisch inhoudelijke toelichting te krijgen op de uitgevoerde geluidmodellerings, blijft de technische onderbouwing van het Ontwerp-omgevingsplan voor Nouryon onnavolgbaar.

- 1.5 Nouryon ziet zich dan ook genoodzaakt om hierbij een formele zienswijze in te dienen tegen het Ontwerp-omgevingsplan. Nouryon verzoekt uw gemeente om deze zienswijze (in het kader van de zorgvuldigheid) te betrekken bij de besluitvorming. Nouryon hoopt met het indienen van deze zienswijze onnodige beroepsprocedures (en potentieel forse vertraging van de woningbouwplannen) te voorkomen, maar benadrukt dat Nouryon genoodzaakt zal zijn om tegen de besluitvorming op te komen bij de bestuursrechter als het Ontwerp-omgevingsplan niet blijkt te zijn gestoeld op deugdelijke geluidsmodellerings. Ten overvloede; het feit dat Nouryon niet binnen de termijn een zienswijze heeft ingediend, staat volgens inmiddels vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State niet in de weg aan een gang naar de bestuursrechter (zie bijvoorbeeld: ECLI:NL:RVS:2025:1928).

2 GELUIDSNORMERING NOURYON

- 2.1 Nouryon is gevestigd op een gezoneerd industrieterrein. Het industrieterrein is omgeven door een geluidszone (de 50 dB(A)-contour) waarbinnen het niet mogelijk is om geluidgevoelige objecten (zoals woningen) te realiseren. Daarmee voorziet de aanwezigheid van de geluidszone dus in een belangrijke waarborg voor de bedrijfsactiviteiten en toekomstige groeimogelijkheden van Nouryon.
- 2.2 De gemeente Arnhem heeft een geluidsmodel (ook wel het zonebewakingsmodel genoemd) opgesteld voor het beheer van de geluidsruimte binnen de geluidszone. De geluidsbelasting van de verschillende bedrijven op het industrieterrein wordt opgenomen in het geluidsmodel om te bewaken dat de cumulatieve geluidsbelasting voldoet aan de maximale geluidsbelasting op de rand van de geluidszone (de 50 dB(A)-contour). Nouryon begrijpt dat het geluidsmodel in de praktijk wordt bijgehouden en geactualiseerd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA).

- 2.3 Nouryon beschikt over een onherroepelijke milieuvergunning voor de exploitatie van de CMC-fabriek (een Seveso-inrichting) op het industrieterrein. Nouryon heeft in de vergunningaanvraag en het daaraan ten grondslag liggend akoestisch onderzoek aangetoond dat de activiteiten van Nouryon kunnen worden uitgevoerd binnen de beschikbare geluidsruimte van het industrieterrein. Daarbij heeft Nouryon gebruik gemaakt van de toentertijd meest actuele versie van het geluidsmodel.
- 2.4 De milieuvergunning van Nouryon voorziet in strikte geluidsvoorschriften. Een belangrijk uitgangspunt van de geluidsvoorschriften is dat deze niet voorzien in een maximale norm voor de *emissie* van geluid, maar in een maximale waarde voor de *inmissie* van geluid op nabijgelegen zonebewakingspunten. Nouryon benadrukt dat het op dit moment al gehouden is aan strikte geluidsnormen en dat het voor Nouryon nu al een flinke uitdaging is om aan de geluidsnormen te voldoen.

3 ZIENSWIJZE TEGEN HET ONTWERP-OMGEVINGSPLAN

- 3.1 Het Ontwerp-omgevingsplan strekt tot een partiële dezonering van het industrieterrein ten behoeve van toekomstige woningbouw. Als gevolg van deze partiële dezonering, komt het terrein van Nouryon aan de rand van het industrieterrein te liggen; praktisch direct naast de locatie voor toekomstige woningbouw.
- 3.2 Het Ontwerp-omgevingsplan voorziet ook in een substantiële verkleining van de geluidszone. Als gevolg van de deze verkleining van de geluidszone, komt het terrein van Nouryon veel dichterbij de rand van de geluidszone (de 50 dB(A)-contour) te liggen dan nu het geval is.
- 3.3 Nouryon vreest dan ook dat de bufferwerking van het plangebied (dat met het Ontwerp-omgevingsplan aan het industrieterrein wordt onttrokken) komt te vervallen en dat de geluidsbelasting van Nouryon in veel grotere mate zal bijdragen aan de cumulatieve geluidsbelasting op de rand van de substantieel verkleinde geluidszone (de 50 dB(A)-contour).
- 3.4 Hoewel in het Ontwerp-omgevingsplan simpelweg wordt gesteld dat het verkleinen van de geluidszone geen effect heeft voor bestaande bedrijven op het industrieterrein en geen afbreuk doet aan bestaande groeimogelijkheden, bevatten de ter inzage gelegde stukken geen enkele onderbouwing dat dit voor individuele bedrijven op het industrieterrein ook daadwerkelijk het geval is. De geluidsmodelleringen die zijn gemaakt, zijn voor Nouryon onverifieerbaar.

3.5 Nouryon constateert dan ook dat het Ontwerp-omgevingsplan onzorgvuldig is voorbereid en inbreuk maakt op de onherroepelijk vergunde geluidsruimte van Nouryon. Meer specifiek onderbouwt Nouryon deze zienswijze met de volgende gronden die zijn gericht tegen de overwegingen in het document “*Dezonering Rijnpark: Analyse dezonering Rijnpark t.b.v. omgevingsplan afschaling*” (5 december 2024) dat door het College ter onderbouwing van het Ontwerp-omgevingsplan ter inzage is gelegd (**Analyse De zoning Rijnpark**).

- a) Geluidsmodel: juridische status. Het is voor Nouryon onduidelijk op welke wijze de toepassing van het geluidsmodel in wetgeving is geborgd. Het gebruik van het geluidsmodel en de verdeling van de geluidsruimte binnen het industrieterrein lijkt elke wettelijke grondslag te ontbreken.
- b) Geluidsmodel: gewijzigde versies. Nouryon constateert dat het geluidsmodel dat is gebruikt voor de onderbouwing van het Ontwerp-omgevingsplan is gewijzigd ten opzichte van de versie van het geluidsmodel dat is gebruikt om te beoordelen dat Nouryon voldoet aan de vergunde geluidsnormen en de maximale geluidsbelasting op de rand van de geluidzone (50 dB(A)-contour). Het is voor Nouryon onduidelijk en onverifieerbaar welke wijzigingen er in het geluidsmodel zijn gemaakt.
- c) Nouryon is al stringent vergund. Hoewel de activiteiten van Nouryon hetzelfde zijn gebleven en de geluidsbelasting van Nouryon niet is gewijzigd (ten opzichte van de vergunde situatie), blijkt uit toepassing van het gewijzigde geluidsmodel dat het voor Nouryon een stuk lastiger is (ten opzichte van de vergunde situatie) om aan de vergunde geluidsnormen te voldoen. Het is voor Nouryon onbegrijpelijk waarom het gewijzigde geluidsmodel (bij een gelijkblijvende geluidsbelasting van de activiteiten van Nouryon) op eens leidt tot veel strengere onderzoeksresultaten. Nouryon wenst daarom te begrijpen welke wijzigingen er zijn gemaakt in het nieuwe geluidsmodel. Hoe dan ook, de geluidsmetingen van Nouryon en de resultaten van het nieuwe geluidsmodel tonen aan dat Nouryon op dit moment al zeer stringent is vergund.

- d) Veronderstelde groeiruimte 2 dB(A). Ondanks het feit dat Nouryon op dit moment al gebonden is aan strikte geluidsnormen, stelt het College in de Analyse Dezoning Rijnpark dat sprake is van een “groeiruimte” richting het plangebied van circa 2 dB. Deze groeir ruimte wordt in de stukken niet onderbouwd en is voor Nouryon niet verifieerbaar.¹ Gelet op het bovenstaande, benadrukt Nouryon in ieder geval dat er geen enkele groeir uime zit in de aan Nouryon vergunde geluidsr uimte.
- e) Groepscorrectie van -2 dB. Gesteld wordt dat de nieuwe en substantiële verkleining van de geluidszone kan worden gerealiseerd door middel van een “groepscorrectie van -2 dB”.² Het Ontwerp-omgevingsplan maakt niet inzichtelijk hoe deze groepscorrectie uitpakt voor Nouryon en de andere individuele bedrijven op het industrieterrein. Ook hier voorziet het Ontwerp-omgevingsplan niet in een gedegen technische onderbouwing.
- f) Effecten voor bedrijven niet zorgvuldig onderzocht. Het Ontwerp-omgevingsplan neemt als uitgangspunt dat het verkleinen van de geluidzone geen gevolgen heeft voor individuele bedrijven en dat rekening wordt gehouden met bestaande groeimogelijkheden.³ Deze overwegingen worden in het Ontwerp-omgevingsplan niet concreet onderbouwd voor elk van de individuele bedrijven op het industrieterrein. Nouryon benadrukt dat het op dit moment stringent is vergund en dat uit recente geluidsmodelleringen blijkt dat het voor Nouryon al uitdagend genoeg is om aan de vergunde geluidsnormen te voldoen. Door het verkleinen van de geluidszone komt de rand van de geluidzone (50 dB(A)-contour) veel dichtter bij het terrein van Nouryon te liggen dan momenteel het geval is. Het kan niet anders dan dat het daarmee moeilijker wordt om te voldoen aan de vergunde geluidsnormen.
- g) Bedrijfswoningen. Nouryon begrijpt dat er één of enkele (bedrijfs)woningen zijn die als gevolg van het Ontwerp-omgevingsplan buiten het industrieterrein komen te liggen.⁴ Hierdoor kwalificeren deze (bedrijfs)woningen na de inwerkingtreding van het Ontwerp-omgevingsplan opeens als geluidgevoelige objecten die extra bescherming genieten. Het is voor Nouryon volstrekt onduidelijk welke gevolgen dit heeft voor de activiteiten van Nouryon.

¹ Analyse Dezoning Rijnpark, p. 8

² Analyse Dezoning Rijnpark, p. 11

³ Analyse Dezoning Rijnpark, p. 12

⁴ Analyse Dezoning Rijnpark, p. 8 en 9

Het Ontwerp-omgevingsplan onderzoekt ten onrechte niet in hoeverre de aanwezigheid van deze geluidgevoelige objecten afbreuk doet aan de onherroepelijk vergunde geluidsruimte van Nouryon en de overige bedrijven op het industriegebied.

- h) “Opknippen” van de besluitvorming: toekomstige woningbouw moet bij de modellering worden betrokken. Nouryon begrijpt tot slot dat het verkleinen van het industrieterrein niet voorkomt dat de toekomstige woningen in het plangebied nog steeds voor een groot deel binnen de (substantieel verkleinde) geluidszone van het industrieterrein komen te liggen (binnen de 50 dB(A)-contour). Het is voor Nouryon op dit moment onduidelijk welke gevolgen dit heeft voor de activiteiten van Nouryon. Nu de gemeente de besluitvorming over het verkleinen van de geluidzone heeft losgeknipt van de besluitvorming over het inpassen van de nieuwe woningen, worden de effecten van het allesomvattende plan niet integraal beoordeeld en blijft het voor Nouryon onduidelijk wat de uiteindelijke gevolgen van de nieuwe woningbouw voor de activiteiten van Nouryon uiteindelijk zullen zijn.
- i) Ter illustratie. Het huidige Ontwerp-omgevingsplan is gestoeld op de premisse dat het substantieel verkleinen van de geluidzone geen effect heeft op de bestaande bedrijven op het industrieterrein. Deze afweging kan op dit moment helemaal niet worden gemaakt, omdat bijvoorbeeld het effect van geluidsreflectie veroorzaakt door de aanwezigheid van de nieuw te bouwen woningen niet is gemodelleerd (en op dit moment ook niet kan worden gemodelleerd). De aanwezigheid van 7.000 nieuwe woningen binnen en buiten de geluidszone zal zonder twijfel effect hebben op de geluidsmodelleringen. Bijgevolg kan op dit moment dus geheel niet worden vastgesteld dat Nouryon en de overige bedrijven op het industrieterrein uiteindelijk kunnen voldoen aan de thans voorgestelde substantiële verkleining van de geluidszone rondom het industrieterrein. Het Ontwerp-omgevingsplan is dan ook niet gestoeld op een deugdelijke onderbouwing van de geluidseffecten.

3.6 Nouryon komt tot de conclusie dat het Ontwerp-omgevingsplan ondeugdelijk is voorbereid. De effecten van de dezonering op de onherroepelijk vergunde geluidsruimte van Nouryon en de overige bedrijven op het industrieterrein zijn niet zorgvuldig en niet verifieerbaar inzichtelijk gemaakt. Ook zijn de effecten van de nog te realiseren woningbouw als gevolg van bijvoorbeeld geluidsreflectie ten onrechte niet onderzocht. Nouryon benadrukt dan ook dat het Ontwerp-omgevingsplan in de huidige vorm niet aan

de gemeenteraad zou moeten worden voorgelegd, althans dat de gemeenteraad zich ervan dient te vergewissen dat het Ontwerp-omgevingsplan op essentiële onderdelen een nadere technische onderbouwing behoeft.

- 3.7 Nouryon verzoekt het College om op deze punten met Nouryon in overleg te treden en de besluitvorming tot die tijd aan te houden.

Hoogachtend,

NautaDutilh N.V.
Mr. B.Vis

Bijlage:

- 1) Bekendmaking ontwerp-omgevingsplan TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord
- 2) Bekendmaking ontwerp-omgevingsplan TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassingen milieucategorieën

Bijlage 1: Bekendmaking TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord

TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem-Noord ter inzage

Burgemeester en wethouders maken bekend dat een ontwerp van het wijzigingsbesluit 'TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' ter inzage ligt. Dat betekent dat u het plan kunt bekijken.

Ontwikkeling

Arnhem heeft de ambitie om tot 2040 16.000 woningen te bouwen. De gebiedsontwikkeling Rijnpark betreft het transformeren van een binnenstedelijk gemengd bedrijventerrein van circa 70 hectare naar een intensiever gebruikt gebied met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen. De gemeente Arnhem wil in Rijnpark onder meer ruimte bieden aan circa 7.000 woningen, 5.000 banen en een stadspark. Op 3 juli 2024 is de gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld door de gemeenteraad. De gebiedsvisie geeft weer hoe de ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en werkklimaat.

Het plan

Op dit moment valt Rijnpark in het gezoneerde industrieterrein Arnhem Noord. Planologisch gezien is het gebied bedoeld voor bedrijven. Het toelaten van geluidgevoelige functies, zoals wonen, op een industrieterrein is wettelijk niet toegestaan. Dat betekent dat het nodig is om de aanwijzing als industrieterrein te wijzigen voor het gebied waar woningen moeten komen. Dit noemen we dezoneren.

Om de gebiedsontwikkeling in Rijnpark mogelijk te maken is het nodig om het geluidgezoneerd industrieterrein alsook de bij dat industrieterrein behorende geluidzone aan te passen. Het 'TAM Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' zal hierin voorzien.

Het gebied

Deze omgevingsplanwijziging ziet op het verkleinen van de geluidzone van gezoneerde industrieterrein Arnhem Noord. Dit geluidgezoneerd industrieterrein bevindt zich tussen de Nieuwe Haven, de Rijn, Van Oldenbarneveldstraat, woonwijken het Broek en Presikhaaf, spoorlijn Arnhem-Zevenaar, Zevenaar-seweg, Oude Veerweg en de N325.

Hoe kan ik de plannen bekijken?

U kunt het ontwerpwijzigingsbesluit TAM-omgevingsplan 'Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord', bekijken vanaf 20 januari 2025 tot 3 maart 2025. Dat kan op twee manieren:

1. **Fysiek:** Bij de receptie van het Stads kantoor van de gemeente Arnhem, Eusebiusbuitensingel 53.
2. **Online:** Via <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/document?documentID=NL.IM-RO.0202.TAM1052-0201>

Hoe kan ik reageren?

U kunt reageren op het ontwerpwijzigingsbesluit. Deze reactie heet een zienswijze. Een zienswijze dient u in bij de gemeenteraad en dat moet u doen binnen de periode dat het plan ter inzage ligt. Een zienswijze indienen kan op twee manieren:

1. **Schriftelijk:** Stuur uw reactie naar Postbus 9029, 6800 EL Arnhem of rijnpark@arnhem.nl
2. **Mondeling:** Maak een afspraak met Pim Elshof via telefoonnummer 0800 – 1809 (op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur).

Informatie

Wilt u meer informatie over het ontwerpwijzigingsbesluit? Of heeft u vragen? Dan kunt u contact opnemen met Pim Elshof via telefoonnummer 0800 – 1809 (op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur) of stuur een e-mail naar rijnpark@arnhem.nl.

Bijlage 2: Bekendmaking TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassingen milieu-categorieën

Kennisgeving voornemen wijziging van het omgevingsplan gemeente Arnhem voor Rijnpark

Burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem bereiden een wijziging voor van het omgevingsplan. Deze wijziging ziet op de locatie Rijnpark. Met deze kennisgeving kondigen burgemeester en wethouders, in overeenstemming met artikel 16.29 van de Omgevingswet, de voorgenomen wijziging van het omgevingsplan aan. Overeenkomstig artikel 10.2, lid 1 van het Omgevingsbesluit wordt bij deze kennisgeving aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding worden betrokken.

Ontwikkeling

Arnhem heeft de ambitie om tot 2040 16.000 woningen te bouwen. In Rijnpark wordt ruimte geboden aan 7.000 woningen, 5.000 banen, maatschappelijke voorzieningen en een stadspark. Op 3 juli 2024 is de gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld door de gemeenteraad. De gebiedsvisie geeft weer hoe de ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en werkklimaat.

Het plan

TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën

In Rijnpark worden uiteindelijk alleen bedrijven toegestaan die geschikt zijn voor functiemenging, met onder andere woningen (milieugevoelige functies). We willen namelijk een gebied creëren waar wonen, werken en voorzieningen samen komen. Op dit moment is Rijnpark een bedrijventerrein waar bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan die niet gemengd mogen worden met woningen. Daarom is het aanpassen van de huidige bedrijfsbestemming nodig.

In de wijziging van het omgevingsplan worden nieuwe bedrijven toestaan die geschikt zijn voor functiemenging. Daarnaast hebben we te maken bestaande bedrijven die niet geschikt zijn voor functiemenging. Deze bestaande bedrijven kunnen in ieder geval hun huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen, totdat er daadwerkelijk ontwikkeld gaat worden.

Het gebied

Deze omgevingsplanwijziging ziet op het gebied Rijnpark. Tot het plangebied behoort het gebied wat zich bevindt tussen de Nieuwe Haven, de Rijn, de Van Oldenbarneveldstraat, de Broekstraat en de bedrijven ten oosten van de Doctor C. Lelyweg. Tevens is er een zone rondom om Rijnpark op bedrijventerrein 't Broek en aan de Industriestraat wat onderdeel is van het plangebied.

Participatie

De gemeenteraad heeft op 3 juli 2024 de Gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld. Met deze visie wordt vervolg gegeven aan de Startnotitie Rijnpark van mei 2023. Op basis van de startnotitie Rijnpark is in dialoog met onder andere omwonenden, omliggende bedrijven, grondeigenaren, gebruikers en woningcorporaties gewerkt aan de gebiedsvisie Rijnpark. De gebiedsvisie geeft weer hoe ambities zijn vertaald naar een ruimtelijk plan dat aansluit bij de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling, leefbaarheid en een gezond woon- en leefklimaat.

Bij de voorbereiding van de omgevingsplanwijzigingen vindt participatie plaats, waarbij bedrijven en vastgoedeigenaren hun mening, wensen en bezwaren over het plan kenbaar kunnen maken. Het verloop en de uitkomsten van dit traject worden bij de wijziging van het omgevingsplan beschreven en meegenomen.

U kunt pas reageren op de wijziging tijdens de wettelijke procedure

De wijziging van het omgevingsplan vindt plaats volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat eerst een ontwerpbesluit wordt opgesteld. Dit ontwerpbesluit wordt zes weken ter inzage gelegd. Op het ontwerpbesluit kan eenieder tijdens deze periode richting de gemeente een reactie geven met een zienswijze. Om tot een ontwerpbesluit te komen betreft de gemeente zo nodig andere bestuursorganen, zoals het waterschap en de provincie.

Er liggen nu nog geen stukken ter inzage

Daarom kunnen nog geen zienswijzen worden ingediend. Dat kan pas als het ontwerpbesluit voor het wijzigen van het omgevingsplan klaar is. Als het zover is, dan laten wij dat weten via een melding in het digitale gemeenteblad.

Informatie

Voor informatie over het voornemen het omgevingsplan te wijzigen kunt u contact opnemen met Ronald Gubbens via rijnpark@arnhem.nl of 0800 – 180

Datum: Vrijdag 23 mei 2025
Aan: Raadsleden en fractievoorgangers
Van: Wethouder Smeulders, wethouder Kundic
Betreft: 1. Beantwoording brief Nouryon
2. Beantwoording technische vragen VVD inzake Shell
3. Toezenden toestemmingsbrief Provincie Gelderland

De Raadskamer heeft op 14 mei 2025 de omgevingsplannen behandeld en daarbij technische vragen gesteld. Er is toegezegd om met een technische memo te komen ter beantwoording van de brief van Nouryon. Deze voorliggende memo gaat hierop in.

Beknopte samenvatting van de raadsvoorstellen

Na het nemen van het voorbereidingsbesluit Rijnpark op 13 december 2023 en de vaststelling van de gebiedsvisie voor Rijnpark moet het omgevingsplan worden gewijzigd.. Het wijzigen van het omgevingsplan om de volledige ontwikkeling van Rijnpark mogelijk te maken zal in meerdere stappen gebeuren. In de eerste stap worden het bestaande gezonde bedrijventerrein Arnhem-Noord en de bestaande milieucategorieën van bedrijven in en rondom Rijnpark aangepast. Hierover heeft u eerder een raadsbrief en een raadsvoorstel ontvangen. Dat is het besluit wat nu voorligt.

Om de gebiedsontwikkeling Rijnpark met wonen, werken en voorzieningen mogelijk te maken was het wenselijk om een voorbereidingsbesluit te nemen. Met dit besluit is voorkomen dat in de tijd tot vaststelling van de voorliggende omgevingsplannen, activiteiten plaatsvinden die mogelijk strijdig zijn met de ontwikkeling van Rijnpark. De nu voorliggende omgevingsplannen geven (voor sommige) bedrijven, ten opzichte van het voorbereidingsbesluit - (iets) meer ruimte. Dit verschilt binnen en buiten Rijnpark.

De bestaande bedrijven binnen Rijnpark (fase 1 en 2) kunnen in ieder geval hun huidige bedrijfsactiviteiten blijven uitoefenen, totdat er daadwerkelijk ontwikkeld gaat worden. Hier wordt de bestaande situatie vastgelegd. Wijzigingen in de bedrijfsvoering zijn mogelijk mits de milieubelasting niet toeneemt.

Voor nieuwe bedrijven die zich gaan vestigen in Rijnpark gaan de regels voor 'bedrijf geschikt voor functiemening' gelden. Nieuwe bedrijven moeten dus passen naast woningen en andere milieugevoelige functies. De verwachting is dat in het begin van 2026 de ontwerp wijziging van het omgevingsplan, waarin de ontwikkeling van fase 1 van Rijnpark (inclusief gevoelige functies zoals woningen) mogelijk gemaakt wordt, ter inzage gelegd wordt.

Voor bedrijven buiten Rijnpark hebben we het gebied waarin de milieucategorieën worden aangepast verkleind ten opzichte van het voorbereidingsbesluit, waardoor de impact van Rijnpark op de omliggende bedrijventerreinen minder groot is dan toen verwacht. Ook hier geldt dat de bestaande bedrijven kunnen doorgaan met hun huidige bedrijfsvoering en dat het geluidsmodel nog (2 dB) groei mogelijk maakt. We

hebben voor een klein deel de milieucategorie verlaagd, maar dit beïnvloedt de bedrijfsvoering van de gevestigde bedrijven niet omdat zij niet alle beschikbare (milieu)ruimte nodig hebben. Ook het aanpassen van de aanduidingen van de externe veiligheidsrisico's beïnvloedt de bestaande bedrijfsvoering niet. Verderop in de memo wordt de vraag hierover van Shell nader toegelicht.

1. Beantwoording brief Nouryon

Inleiding

Op 6 mei 2025 is er namens Nouryon Functional Chemicals (hierna Nouryon) aan uw raad een brief gestuurd. Verzocht wordt om de besluitvorming van raadsvoorstellen TAM-Omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord en TAM-Omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën aan te houden. Tevens wordt verzocht om een gesprek met Nouryon in te plannen om de technische onderbouwing van de besluitvorming te bespreken.

Zoals Nouryon ook zelf in zijn zienswijze aangeeft, waren wij als gemeente al in gesprek met Nouryon. Op dinsdag 13 mei jl. is er een vervolgesprek geweest met Nouryon. Hierbij waren aanwezig medewerkers van Nouryon, een advocaat en geluidsadviseur namens Nouryon, ambtenaren van de gemeente Arnhem, een ambtenaar van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en een geluidsadviseur namens de gemeente Arnhem. Wij hebben in het gesprek als gemeente geprobeerd de zorgen bij Nouryon weg te nemen door een nadere mondeling toelichting te geven op de geluidsmodellering.

Reactie college op zienswijze Nouryon

In dit memo wordt puntsgewijs een reactie gegeven op de zienswijze van Nouryon zoals door Nouryon verwoord in hoofdstuk 3 van hun brief. Waar in deze reactie (ontwerp) TAM-Omgevingsplan staat wordt bedoeld 'TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord'. Waar in deze reactie wordt gesproken over akoestische onderzoek gaat het om het onderzoek wat als bijlage onderdeel is van het TAM-Omgevingsplan.

3.5a. Geluidsmodel: juridische status

Zienswijze

Nouryon geeft aan dat het voor hen onduidelijk is op welke wijze de toepassing van het geluidsmodel en de verdeling van de geluidsruimte in wetgeving is geborgd.

Reactie gemeente

Voor het in beeld brengen van de gevolgen van de dezonering (het verkleinen van het geluidsgezoneerd industrieterrein) moet uitgegaan worden van de huidige toegelaten bedrijvigheid (vergunde situaties). Deze situaties zijn opgenomen in het actuele zonemodel ('het geluidsmodel'). Aangezien dit model nog groeiruimte biedt in de bestaande situatie is deze groeiruimte ook meegenomen in de nieuwe situatie.

Er is géén in het omgevingsplan geborgd geluidverdeelpplan. Sinds de vaststelling van het oorspronkelijke gezoneerd industrieterrein op 22 augustus 1990 bij Koninklijk Besluit is er ook nooit een geluidverdeelpplan vastgesteld. Dit betekent dat de groeiruimte die nog beschikbaar is juridisch aan alle bedrijven op het industrieterrein toekomt. Bedrijven die vanwege het uitvoeren van nieuwe of gewijzigde bedrijfsactiviteiten geluidsruimte nodig hebben, kunnen gebruik maken van de dan beschikbare geluidsruimte. De beschikbare geluidsruimte wordt dus verdeeld op basis van de bedrijven die de geluidsruimte als eerste nodig hebben.

In het akoestisch onderzoek dat als bijlage bij de motivering van het TAM omgevingsplan is opgenomen, is beschreven dat deze groeirimte nog 2 dB bedraagt in de richting van het plangebied. Deze ruimte komt, zoals hiervoor beschreven, aan de bedrijven als geheel toe en niet aan separate bedrijven. Door deze groeirimte in de modellen op te nemen, is gewaarborgd dat een vergelijkbare groeirimte uit de huidige geluidzone overblijft binnen de nieuwe geluidzone en de planmogelijkheden van het industrieterrein niet worden ingeperkt.

3.5b Geluidsmodel: gewijzigde versies

Zienswijze

Nouryon geeft aan dat het geluidsmodel dat is gebruikt voor het ontwerp TAM-Omgevingsplan is gewijzigd ten opzichte van de versie van het geluidsmodel dat is gebruikt om te beoordelen dat Nouryon voldoet aan de vergunde geluidsnormen en de maximale geluidsbelasting op de rand van geluidzone (50 dB(A)-contour). Nouryon geeft aan dat het voor hen onduidelijk is welke wijzigingen er in het geluidsmodel zijn gemaakt.

Reactie gemeente

Het model dat is gehanteerd, is het model waarin alle vergunde situaties zijn opgenomen. De wijzigingen op dit model die leiden tot een nieuw model waarin het industrieterrein is verkleind, zijn beschreven in het akoestisch onderzoek.

3.5c Nouryon is stringent vergund

Zienswijze

Nouryon geeft aan dat uit een toepassing van het gewijzigde geluidsmodel, het voor Nouryon lastiger zou zijn om aan de vergunde geluidsnormen te voldoen. Het is voor Nouryon onduidelijk waarom het gewijzigde geluidsmodel leidt tot strengere onderzoeksresultaten.

Reactie gemeente

Nouryon kan blijvend aan zijn vergunning voldoen. Die situatie is immers uitgangspunt in de modellering. Verplaatsing van de zone leidt niet tot andere vergunningsvoorschriften voor dit bedrijf.

De dezonering is gebaseerd op het actuele zonemodel waarin de vergunde activiteiten van Nouryon zijn opgenomen (vastgelegd). In het model wordt de geluidbelasting van de vergunde activiteiten berekend op de zonegrens en MTG toetspunten. De zonegrens is vastgelegd op basis van de Wet geluidhinder (Wgh). MTG toetspunten zijn locaties waar een Maximaal Toelaatbare Geluidsbelasting (MTG) is vastgelegd op een bepaald punt.

De vergunde activiteiten van Nouryon zijn vastgelegd in hun omgevingsvergunning milieu. De vergunning dateert uit 2013 waarbij in de geluidvoorschriften de geluidbelasting op de zonegrens en MTG punten van destijds zijn vastgelegd. Deze vergunningsvoorschriften komen niet op alle toetspunten (zonegrens en MTG punten) exact met elkaar overeen. De vergunde activiteiten (opgenomen in het actuele zonemodel) zijn echter leidend en de geluidbelasting hiervan past ruim binnen het actuele zonemodel zowel voor en na dezonering. Nouryon ondervindt derhalve geen negatieve gevolgen als gevolg van de dezonering.

3.5d Veronderstelde groeirimte 2dB

Zienswijze

Nouryon geeft aan dat de groeirimte zoals beschreven in het akoestisch onderzoek niet wordt onderbouwd.

Reactie gemeente

De groeirimte is naar onze mening wel degelijk beschreven in het akoestisch onderzoek. In het rapport is weergegeven welke bestaande geluidruimte de bedrijven nodig hebben en welke ruimte daarin nog zichtbaar is. Ook is weergegeven welke geluidcontour (het gebied waarbinnen het geluid door die geluidbron hoger kan zijn dan de standaardwaarde) het meenemen van 2 dB groeirimte geeft. Wij zien niet welke informatie wordt gemist om dit te verifiëren. In het overleg van dinsdag 13 mei is dit specifieke punt ook nader besproken en is hierop een nadere mondelinge toelichting gegeven.

3.5e Groepscorrectie van -2 dB

Zienswijze

In het akoestische onderzoek wordt op pagina 11 aangegeven hoe de huidige 2 dB groeirimte in acht te nemen. Aangegeven is dat door middel van een groepscorrectie van -2 dB de groeirimte in het model is opgenomen. Nouryon stelt dat niet inzichtelijk wordt gemaakt hoe de groepscorrectie van - 2 dB uitpakt voor Nouryon.

Reactie gemeente

De onderbouwing laat inderdaad niet zien hoe de 2 dB uitpakt voor individuele bedrijven. Dit is namelijk ruimte die alle bedrijven toekomt, die op basis van het principe 'wie eerst komt' wordt verdeeld. Kortom: komt een bedrijf met een milieuvraag voor nieuwe of gewijzigde bedrijfsactiviteiten die binnen de beschikbare ruimte ligt, dan mag het bedrijf deze gebruiken. Dit is daarmee ook niet op bedrijfsniveau inzichtelijk te maken. Dit is inherent aan de systematiek van een gezoneerd industrieterrein. Zie ook antwoord op vraag 3.5a.

3.5f Effecten voor bedrijven niet zorgvuldig onderzocht

Zienswijze

Nouryon stelt dat het effect van het verkleinen van het gezoneerd industrieterrein en verleggen van de daarbij behorende geluidzone niet concreet wordt onderbouwd voor elk van de individuele bedrijven op het industrieterrein. Door het verkleinen van de geluidzone komt de rand van de geluidzone (50 dB(A)-contour) dichterbij het terrein van Nouryon te liggen. Nouryon stelt dat het wel zo moet zijn dat het daarmee moeilijker wordt om te voldoen aan de vergunde geluidsnormen.

Reactie gemeente

Het plan houdt rekening met de groeimogelijkheden van het industrieterrein. Als basis zijn de vergunde situaties gebruikt. Nouryon kan dus blijvend zijn huidige activiteiten uitvoeren. Daarnaast kan Nouryon aanspraak maken op eventuele geluidsruimte die nog in de geluidzone beschikbaar is. Zoals onder 3.5c beschreven wordt rekening gehouden met de vergunde activiteiten. Deze staan in het actuele geluidsmodel.

3.5g Bedrijfswoningen

Zienswijze

Door het TAM-Omgevingsplan komt er één bedrijfswoning buiten het gezoneerd industrieterrein te liggen. Nouryon geeft aan dat het voor hen onduidelijk is welke gevolgen dit heeft voor hun activiteiten.

Reactie gemeente

Deze bedrijfswoning ligt aan de Van Oldebarneveldstraat 89, op meer dan een kilometer afstand van Nouryon. Deze woning komt zelfs buiten de geluidszone te liggen en is daarmee niet langer relevant voor de beoordeling van het geluid van het industrieterrein. Deze woning beperkt Nouryon niet.

3.5h Opknippen van de besluitvorming

Zienswijze

Het verkleinen van het industrieterrein voorkomt niet dat toekomstige woningen binnen de geluidzone (de 50 db(A)-contour) komen te liggen. Nouryon geeft aan dat het voor hen niet duidelijk is welke gevolgen dit heeft voor Nouryon.

Reactie gemeente

De toekomstige woningen maken geen onderdeel uit van dit TAM-Omgevingsplan. Dit TAM-Omgevingsplan is nodig om de woningbouw in de toekomst, bij een volgende wijziging van het omgevingsplan, mogelijk te maken. Bij die volgende wijziging van het omgevingsplan wordt onderzocht wat het effect is van de woningbouw op het industrieterrein en daarom ook voor Nouryon. Binnenkort wordt het ontwerp Omgevingsprogramma Rijnpark fase 1 ter inzage gelegd. Hierbij wordt ook het een Milieu Effect Rapport (MER) ter inzage gelegd.

Onderdeel van de MER is een onderzoek naar geluid. In de MER is aangegeven dat er meer ruimte is gecreëerd in het zuidoosten van Rijnpark fase 2 tussen de bestaande bedrijven zoals Nouryon en de woningen. Uit berekening blijkt dat voor een goede inpassing op het gebied van geluid, er (stedenbouwkundige) aanpassingen nodig zijn ter plaatse van de woningen. Dit zodat het binnenklimaat van de woningen acceptabele geluidsniveaus zal krijgen. Met andere woorden: de komst van de woningen zal niet leiden tot aanpassingen voor Nouryon.

3.5i. Ter illustratie

Zienswijze

De toekomstige aanwezigheid van 7.000 nieuwe woningen binnen en buiten de geluidzone zal zonder twijfel effect hebben op de geluidsmodellering. Nouryon stelt dat op dit moment niet kan worden vastgesteld dat Nouryon uiteindelijk kan voldoen aan de thans voorgesteld substantiële verkleining van de gezoneerd industrieterrein en bijbehorende geluidzone.

Reactie gemeente

Zie antwoord onder 3.5h. De effecten van woningbouw zijn geen onderdeel van dit TAM-Omgevingsplan. Bij een toekomstige wijziging van het omgevingsplan voor woningbouw wordt dit verder onderzocht waarbij de vergunde situatie van Nouryon het uitgangspunt blijft.

Algemene opmerking

In het overleg d.d. 13 mei 2025 tussen Nouryon en de gemeente is afgesproken dat de ODRA (de beheerder van het geluidsmodel voor het gezoneerd industrieterrein) samen met de geluidsadviseur van Nouryon een extra check zou doen of de vergunning van Nouryon uit 2013 op de juiste wijze in het geluidsmodel van het gezoneerd industrieterrein zit. Uit de extra check blijkt dat dit het geval is.

2. Beantwoording technische vragen VVD inzake Shell

Vragen VVD

De fractie van de VVD heeft de volgende technische vragen gesteld:

Net zoals van de week heb ik nog wat vragen over de milieucategorieën en voornamelijk rondom Shell, juist omdat ik het wil begrijpen en ook de mogelijke consequenties wil overzien.

1. *Shell geeft aan dat zij een milieucategorie van 5.2 heeft, van de week hadden we het vanuit de gemeente over 5.1. Hoe zit dit?*
2. *In welke documentatie is deze milieucategorie vastgelegd? Is dit openbare informatie?*
3. *In december 2023 spraken wij over het voorbereidingsbesluit rondom de milieucategorieën en daarbij is altijd gesproken over maximaal categorie 4.2. Sinds wanneer is de gemeente op de hoogte dat het 5.1 (of 5.2 is)?*

Het is voor ons als leken moeilijk te overzien wat het betekent als er verschil zit tussen de theorie (vergunning en dergelijke) en de praktijk. Wat als Shell daadwerkelijk een milieucategorie van boven de 5 heeft en daar ook toestemming voor heeft? Wat betekent dat dan voor het voorbereidingsbesluit wat we destijds hebben genomen? En wat zou dit dan voor ontwikkelingen Rijnpark kunnen betekenen? Begrijpelijk als deze laatste vraag niet te beantwoorden is vanwege de 'wat als' vraag.

Reactie college

Vraag 1: Shell geeft aan dat zij een milieucategorie van 5.2 heeft, van de week hadden we het vanuit de gemeente over 5.1. Hoe zit dit?

De inspreker heeft in haar mondelinge inspraakreactie aangegeven dat Shell uitgaat van milieucategorie 5.2. Na de raadsvergadering is er door ambtenaren aan de inspreker gevraagd of de onderbouwing daarvan op papier kan worden aangeleverd. Dit is mondeling toegezegd. De gevraagde informatie is op dit moment van schrijven nog niet ontvangen.

Vraag 2: In welke documentatie is deze milieucategorie vastgelegd? Is dit openbare informatie?

Milieucategorieën zijn vastgelegd in het bestemmingsplan. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van de standaard bedrijvenlijst (lijst 1) van de VNG Handreiking en milieuzonering uit 2009. Het bestemmingsplan en de standaard bedrijvenlijst van de VNG zijn openbare informatie.

Op basis van de VNG Handreiking en milieuzonering 2009 hoort bij de bedrijfsactiviteiten van Shell een milieucategorie 5.1. In het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Het Broek' zijn de bedrijfsactiviteiten van Shell opgenomen als milieucategorie 4.2

Er zit dus verschil tussen lijst 1 van VNG Handreiking en milieuzonering uit 2009 en de bedrijvenlijst van bestemmingsplan Bedrijventerrein Het Broek. Het is niet (meer) te achterhalen waarom dit verschil is ontstaan. Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Het Broek is op 29 januari 2009 door de gemeenteraad vastgesteld.

Vraag 3: In december 2023 spraken wij over het voorbereidingsbesluit rondom de milieucategorieën en daarbij is altijd gesproken over maximaal categorie 4.2. Sinds wanneer is de gemeente op de hoogte dat het 5.1 (of 5.2 is)?

Door de ingediende zienswijze van Shell op het TAM omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën zijn wij gewezen op een verschil tussen het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Het Broek' en de standaard bedrijvenlijst (lijst 1) van de VNG Handreiking en milieuzonering uit 2009.

Vraag 4: Toekomstige situatie Shell en verschil tussen de theorie (vergunning en omgevingsplannen) en de praktijk

Bij de milieucategorieën horen standaard richtafstanden (de afstand tussen de het bedrijf en de gevel van bijvoorbeeld een woning). De genoemde afstanden moeten als indicaties worden gehanteerd. Deze afstand is zodanig groot dat wanneer op die afstand van een gemiddeld modern bedrijf van dat type wordt gewoond, geen aanmerkelijke hinder meer wordt ondervonden van het betrokken soort milieubelasting. Voor de daadwerkelijk milieu impact van een bedrijf, is niet de milieucategorie met bijbehorende richtafstand leidend maar de daadwerkelijke (vergunde) bedrijfsactiviteiten.

De daadwerkelijke milieu impact van een bedrijf (en dus de daadwerkelijke afstand waarop kan worden gewoond) wordt bepaald door de verleende vergunningen en de algemene regels uit het Omgevingsplan en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In het geval van Shell is dat de verleende omgevingsvergunning milieu. Voor het bepalen van de daadwerkelijke milieuhinder van Shell op Rijnpark is altijd gekeken naar de verleende omgevingsvergunning milieu van Shell. De omgevingsvergunning milieu, en daarmee de bestaande rechten, is voor ons als gemeente altijd het uitgangspunt geweest. Dit betekent dat Shell zijn huidige bedrijfsactiviteiten kan blijven uitvoeren.

3. Toezenden toestemmingsbrief Provincie Gelderland

In het raadsvoorstel vaststellen TAM-Omgevingsplan Rijnpark - aanpassen milieucategorieën is aangegeven dat de Provincie Gelderland heeft ingestemd met het compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark. Bijgevoegd bij deze memo is de instemmingsbrief van de Provincie Gelderland voor uw raad ter kennisname.

Instemming Rijnpark

Het college van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Datum
30 april 2025

Zaaknummer
2025-005396

Onderwerp
Instemming Rijnpark

Inlichtingen bij
.....
.....
post@gelderland.nl

Blad
1 van 6

Beste collegeleden,

Hartelijk dank voor het compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark dat wij op 29 april jl. ontvingen.

Inhoud van het plan

De gebiedsontwikkeling Rijnpark betreft het transformeren van een binnenstedelijk gemengd bedrijventerrein naar een gebied met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen. Om de ontwikkeling van Rijnpark planologisch mogelijk te maken, heeft u twee ontwerp-omgevingsplannen ter inzage gelegd: 'Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' en 'Rijnpark – aanpassen milieucategorieën'. Het nagestuurde compensatieplan wordt onderdeel van deze twee omgevingsplannen.

Provinciale belangen

In de plannen spelen de provinciale belangen wonen en werklocaties een rol. Grootschalige woningbouwprojecten zoals Rijnpark dragen bij aan de grote woningbouwopgave die we hebben. Wij zijn positief hoe u zich inzet om op een inbreidingslocatie een groot aantal woningen te realiseren en zo bij te dragen aan het verminderen van het woningtekort. Wij vinden het daarnaast belangrijk dat de werkgelegenheid meegroeit met de stijging van het aantal inwoners en er ook voldoende ruimte blijft voor werklocaties. In het bijzonder werklocaties met een hogere milieucategorie (HMC-locaties).

Volgens de Gelderse omgevingsverordening is de transformatie van deze bestaande werklocatie alleen toegestaan als dit past binnen de afspraken die zijn vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Wanneer het plan afwijkt van de afspraken in het RPW, moet het worden voorgelegd aan de regio en ter instemming aan Gedeputeerde Staten. Volgens de afspraken in het RPW is het afschalen of transformeren van werklocaties pas mogelijk, wanneer er wordt ingestemd met een door de gemeente opgesteld compensatieplan.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

30 april 2025

Zaaknummer

2025-005396

Blad

2 van 6

Instemming

Wij stemmen in met de twee omgevingsplannen voor Rijnpark e.o., waar het voorliggende compensatieplan onderdeel van uitmaakt, onder de volgende voorwaarden:

- Dat de toezeggingen, inspanningen en onderzoeken zoals opgenomen in het compensatieplan worden nagekomen;
- Dat u zoals voorgesteld in het compensatieplan jaarlijks via de lijn van het RPW rapporteert over de voortgang ten aanzien van de genoemde inspanningen en onderzoeken in het compensatieplan;
- Dat u de provincie en regio via de bestaande overlegstructuren informeert over tussentijds belangrijke resultaten of bijstellingen.

U vindt onze onderbouwing in de bijlage. De bijlage is onderdeel van deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

.....
.....

Voor deze brief gelden:

- Omgevingsverordening Gelderland, artikel 5.70
- Regionaal Programma Werklocaties 2024-2028, Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Bijlage: advies Rijnpark

Inhoud van het plan

Arnhem groeit en er is sprake van een grote woningbouwopgave. De ambitie is om tot 2040 circa 16.000 woningen toe te voegen. De gebiedsontwikkeling Rijnpark draagt hieraan bij. Het Rijnpark is onderdeel van het Novex-gebied Spoorzone Arnhem-Oost, dat als grootschalige woningbouwontwikkeling benoemd is in de Woondeal 2.0.

In juli 2024 is de Gebiedsvisie Rijnpark vastgesteld door uw gemeenteraad. De gebiedsontwikkeling betreft het transformeren van een binnenstedelijk gemengd bedrijventerrein van ruim 60 hectare naar een gebied met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen. In Rijnpark worden circa 7.000 woningen gerealiseerd. Daarnaast is er straks ruimte voor met name lokale kleine en middelgrote bedrijven met een lage milieucategorie, met circa 5.000 arbeidsplaatsen. Tot slot wordt er een variatie aan stedelijke voorzieningen gerealiseerd, waaronder een stadspark.

Op dit moment is Rijnpark een bedrijventerrein waar bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, die niet gemengd kunnen worden met woningen. Om de transformatie naar wonen mogelijk te kunnen maken, moet het omgevingsplan worden aangepast. Dit gebeurt in twee stappen.

De eerste stap is het aanpassen van de huidige bestemming in Rijnpark. Hiervoor heeft u eind januari 2025 twee ontwerp- omgevingsplannen ter inzage gelegd:

1. *‘TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord’*
Geluidsgevoelige functies, zoals wonen, zijn niet mogelijk binnen de huidige bedrijfsbestemming van het gebied. Dit omgevingsplan ziet toe op het dezone van het gebied waar woningen komen en het aanpassen van de geluidzone.
2. *‘TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassen milieucategorieën’*
Op dit moment zijn er in het gebied bedrijven toegestaan, met een milieucategorie die niet geschikt is voor functiemenging met woningen. Met dit omgevingsplan worden de maximale planologische milieucategorieën verlaagd. De bestaande bedrijven die niet geschikt zijn voor deze functiemenging mogen tijdelijk blijven, tot er daadwerkelijk woningen gebouwd worden.

De tweede stap is het toestaan van de nieuwe, gewenste activiteiten in het gebied, zoals onder andere wonen en bedrijvigheid die geschikt is voor functiemenging met wonen. Hiervoor wordt een stedenbouwkundig plan opgesteld, waarvoor de gebiedsvisie de basis is. De hierbij behorende wijziging van het omgevingsplan volgt naar verwachting in het najaar van 2025.

Provinciaal beleid werklocaties

We streven naar een uitstekend vestigingsklimaat voor bedrijven in Gelderland. De aanwezigheid van voldoende geschikte werklocaties, van de juiste kwaliteit en passend bij het economisch profiel van de regio, zijn hierbij van belang. In regionaal verband worden hierover afspraken vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties (hierna: RPW). Volgens de Gelderse omgevingsverordening (art. 5.70 lid 1 en 2) is een uitbreiding of wijziging van een bestaande werklocatie alleen toegestaan als de ontwikkeling past binnen het vastgestelde RPW. Als de ontwikkeling niet past binnen de afspraken, moet het plan wordt voorgelegd aan de regio en aan de provincie en kan de ontwikkeling pas worden toegestaan wanneer Gedeputeerde Staten instemmen.

Datum

30 april 2025

Zaaknummer

2025-005396

Blad

4 van 6

Omdat u de ontwerp-omgevingsplannen 'Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord' en 'Rijnpark - aanpassen milieucategorieën' niet aan ons heeft voorgelegd en Gedeputeerde Staten dus ook niet hebben kunnen instemmen, dienden wij eind februari 2025 twee zienswijzen in op de ontwerp-omgevingsplannen.

Regionaal Programma Werklocaties

Wij zien een toenemende vraag om werklocaties te transformeren naar woonlocaties. Grootschalige woningbouwprojecten zoals Rijnpark dragen bij aan de grote woningbouwopgave die we hebben. Daarbij vinden wij het belangrijk dat de werkgelegenheid meegroeit met de stijging van het aantal inwoners en er dus ook voldoende ruimte blijft voor werklocaties.

Ook de regio onderschrijft dit. Zij zetten in op het zoveel mogelijk behouden en beschermen van bestaande werklocaties en specifiek voor locaties met een hoge milieucategorie (HMC-locaties). Deze zijn van groot belang onder andere voor de transitie naar een circulaire economie. In het RPW 2025-2028 is opgenomen dat de regio pas instemt met het afschalen of transformeren van werklocaties, wanneer er alternatieve locaties beschikbaar zijn of wanneer er wordt ingestemd met een door de gemeente opgesteld compensatieplan. In het compensatieplan moet worden onderbouwd hoe het aantal vierkante meters bruto-vloeroppervlak, het aantal arbeidsplaatsen en de milieugebruiksruimte wordt gecompenseerd.

In het bestuurlijk overleg tussen gedeputeerde Witjes en wethouder Kundic op 13 maart jl. is afgesproken dat u een compensatieplan opstelt. Dit compensatieplan wordt onderdeel van de twee vast te stellen omgevingsplannen voor Rijnpark e.o. Op basis van het compensatieplan kunnen Gedeputeerde Staten besluiten of zij met de twee voorliggende omgevingsplannen kunnen instemmen. Rijnpark valt in het nieuwe RPW 2025-2028 onder het overgangsrecht. Dit betekent dat er geen 100% compensatie benodigd is, maar er bij de beoordeling maatwerk kan worden toegepast.

Beoordeling compensatieplan

Wij hebben uw compensatieplan op 29 april jl. ontvangen. Hierin licht u toe hoe u binnen de gebiedsontwikkeling Rijnpark, de werklocaties Het Broek, IPKW en Nieuwe Haven en elders in de stad inzet op voldoende ruimte voor 'werken'. U heeft dit onderbouwd door de huidige en toekomstige situatie te schetsen op het gebied van arbeidsplaatsen, vierkante meters terrein en bedrijfsvloeroppervlakte en milieuruimte. Uw inzet ter compensatie bestaat uit enerzijds concrete en meetbare maatregelen en anderzijds (beleids)uitgangspunten die nog een andere concretisering behoeven. Daarom maakt u in de compensatiemaatregelen onderscheid in toezeggingen, inspanningen en onderzoeken.

Wij geven u ten aanzien van het compensatieplan graag de volgende adviezen mee.

Arbeidsplaatsen

In het compensatieplan onderbouwt u dat u het aantal arbeidsplaatsen ruim kunt compenseren. Hoewel het deels waarschijnlijk om andere typen arbeidsplaatsen gaat dan in de huidige situatie, vinden wij het positief dat de gemeente zich inspant om voldoende werkgelegenheid terug te laten komen in zowel het gebied Rijnpark als op omliggende bedrijventerreinen.

Bedrijfsvloeroppervlakte

De vastgestelde gebiedsvisie voor Rijnpark voorziet in een uitgebreid woon- werkprogramma. Wij zijn blij dat de gemeente zich inzet dat dit ook daadwerkelijk ten goede komt aan bedrijvigheid; al dan niet met een lagere milieucategorie.

Datum

30 april 2025

Zaaknummer

2025-005396

Blad

5 van 6

Het zuidoostelijke deel van het plan behoudt een volledige bedrijfsbestemming en wordt niet gemengd met wonen. Hier zal het grootste gedeelte van de bedrijfsruimte een plek krijgen. Een gedeelte hiervan is bij u in beeld als zoekgebied voor de realisatie van een cluster voor de bestaande perifere en grootschalige detailhandel (PDV). Wij adviseren echter om het zuidoostelijke deel van Rijnpark niet te gebruiken voor de clustering van PDV, om te voorkomen dit ten koste gaat van de overige te vestigen bedrijvigheid. Wij adviseren deze zone zo veel mogelijk vrij te houden voor de overige bedrijvigheid.

Daarnaast wordt er ook nog gekeken naar de mogelijkheden van verdichting op naastgelegen uitbreidingslocaties en het toevoegen van nieuwe werklocaties. Wij zijn positief dat u toezegt om de circa 2 ha 'De Oude Veerweg' toe te voegen als bedrijventerrein. Idealiter krijgt deze locatie een zo hoog mogelijke milieucategorie. We zien ook graag dat u, zoals u ook beschrijft in het compensatieplan, de kansen rondom Koninspleij Noord verder verkent, zodat dit op termijn wellicht ook toegevoegd kan worden als bedrijventerrein.

Milieucategorie

Wij concluderen dat er veel planologische milieuruimte verdwijnt. Ten behoeve van de transformatie wordt op een gebied van 23,8 hectare de milieucategorie naar beneden aangepast. Hierdoor gaat er concreet 15,2 hectare bedrijvigheid met een milieucategorie hoger dan 4.1 verloren. U geeft in het compensatieplan aan zich te spannen om in het zuidoostelijke bedrijvendeel van Rijnpark de planologische ruimte zo hoog mogelijk te laten zijn. Daarnaast spant u zich in om voor de 6 bedrijven die nu gevestigd zijn in Rijnpark en die op basis van hun milieucategorie niet mengbaar zijn met wonen een alternatieve locatie te vinden binnen Arnhem.

Naast Rijnpark werkt u momenteel ook aan de gebiedsvisie voor drie aangrenzende bedrijventerreinen: 'Het Broek', 'IPKW' en 'Nieuwe Haven'. U zegt toe in de gebiedsvisie voor deze bedrijventerreinen nader te onderbouwen waar hier de mogelijkheid bestaat een minimale milieucategorie te hanteren, om deze vervolgens ook op te nemen in de bijbehorende omgevingsplannen. Dit vinden wij positief.

U onderzoekt of voor het nieuwe terrein 'De Oude Veerweg' milieucategorie 4.2 mogelijk is en of op een klein gedeelte van het bestaande terrein 'Het Broek' mogelijkheden zijn de milieucategorie te verhogen naar 4.1 of 4.2. Indien dit mogelijk is, wordt dit vastgelegd in het omgevingsplan. Wij vertrouwen erop dat u zich zult inspannen om na onderzoek waar mogelijk op deze plekken planologische milieuruimte te realiseren.

Daarnaast zien wij graag dat u zoals toegezegd actief het gesprek aangaat met regiogemeenten, in eerste instantie Duiven en Zevenaar, over de mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe of extra ruimte voor milieucategorie 4-bedrijven.

Instemming

Wij vinden dat u met dit plan voldoende aandacht geeft aan het bieden van de benodigde ruimte voor 'werken' binnen uw gemeente. U geeft aan dat u de milieuruimte voor milieucategorie 4-bedrijven onvoldoende kunt compenseren binnen Arnhem. Wij vertrouwen erop dat u zich conform het compensatieplan zult inspannen om binnen de stad en in de regio (een gedeelte van) deze hogere milieucategorie bedrijvigheid te compenseren.

Datum

30 april 2025

Zaaknummer

2025-005396

Blad

6 van 6

Wij stemmen in met de twee omgevingsplannen voor Rijnpark e.o., waar het voorliggende compensatieplan onderdeel van uitmaakt, onder de volgende voorwaarden:

- Dat de toezeggingen, inspanningen en onderzoeken zoals opgenomen in het compensatieplan worden nagekomen;
- Dat u zoals voorgesteld in het compensatieplan jaarlijks via de lijn van het RPW rapporteert over de voortgang ten aanzien van de genoemde inspanningen en onderzoeken in het compensatieplan;
- Dat u de provincie en regio via de bestaande overlegstructuren informeert over tussentijds belangrijke resultaten of bijstellingen.

Dit stelt ons in staat te monitoren of er voldoende aandacht blijft voor werken en in het bijzonder de hoge milieucategorieën en waar nodig actief te interveniëren.

Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord'

Raadsvoorstel 'Vaststellen TAM-Omgevingsplan Rijnpark-aanpassen milieucategorieën'

Fasering

- ☒ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

Eerste bespreking 14 mei 2025

Aanwezig

De raadsleden/fractievoorgangers Van Engelenburg (VVD), Snelting (Volt), Brandts (D66), Lu (PvdD), Beekman (GroenLinks), Van der Laak (Arnhem Centraal), Zijlstra (ChristenUnie) en Ait Chrif (PvdA).

De fracties van de CDA, SP, FvD, BBA, PVV, Groep van den Broek en DENK waren niet aanwezig.

Bespreking

Informatief

De volgende personen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken:

Floris Rhemrev	Stichting Arnhemse Bedrijventerrein (StAB)
Maaïke Strijker	Nouryon
Marloes Horseling	Tauw, namens Shell

Meningsvormend

De eerste termijn is afgerond. De raadskamer heeft een voorkeur voor het voortzetten van de meningsvormende bespreking indien dit nog mogelijk is tegen de achtergrond van de deadline van besluitvorming (11 juni 2025) en de volle agenda's.

Toezeggingen

geen

Conclusie

GEMEENTERAAD ARNHEM BEHANDELRESULTAAT

De raadskamer adviseert de agendacommissie, indien mogelijk, een hervatting van de meningsvormende bespreking te agenderen.

Afgesproken is dat alle fracties hun resterende technische vragen uiterlijk vrijdagmiddag 12.00 uur indienen.

De raadsadviseur,

J. Kersten

De voorzitter,

H. Kumas

Arnhem 28-05-2025

Geachte raadsleden,

Vanavond vindt de besluitvormende vergadering plaats over het vaststellen van het TAM-omgevingsplan Geluidzone industrieterrein Arnhem Noord en Vaststellen TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën. Het betreft punten 3.5 en 3.6 van uw agenda.

Deze brief is opgesteld namens de volgende bedrijven gevestigd in Arnhem:

- Wega Metaal – Industriestraat 2
- Maatwerk revalidatie techniek – Industriestraat 4
- Metaal werkplaatsen Jan Fransen – Industriestraat 5
- Smederij Frijlink – Industriestraat 7
- Accommodation + Holding – Industriestraat 9
- Helldorfer – Nieuwe havenweg 6
- Pasman – Nieuwe havenweg 7

Deze bedrijven zijn gevestigd op de Nieuwe Haven en zijn voor een deel van de continuïteit afhankelijk van werkzaamheden die ze op en aan schepen kunnen uitvoeren. Werkzaamheden die dus binnen en buiten plaatsvinden.

Op dit moment beschikken wij over een locatie waarop ingevolge het bestemmingsplan Bedrijventerrein Westervoortsedijk de bestemming 'Bedrijfsdoeleinden IV' rust. Dit betreft een ruime bestemming voor bedrijven tot en met milieucategorie 4 uit de VNG-Brochure met een grootste hinderafstand van 300 meter tot de gevel van de dichtstbijzijnde gevoelige bestemming.

In het TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën wordt deze bedrijfscategorie voor een deel van de Nieuwe Haven beperkt (zie artikel 27). De maximale afstand van 300 meter wordt beperkt tot bedrijven in de categorie 4.2 met een hinderafstand van 200 meter.

Het verkleinen van deze afstand betekent niet alleen een beperking van onze planologische rechten en toekomstige bedrijfsvoering, maar is ook lastig te rijmen met de komst van de door de gemeente beoogde woningbouw in Rijnpark, die op een veel kortere afstand dan 200 meter van het dichtstbijzijnde bedrijf is voorzien. Wij vrezen dan ook dat er grote problemen gaan ontstaan als gevolg van de woningbouw nabij de relatief zware havengebonden (buiten)activiteiten aan de Nieuwe Haven.

Dit staat haaks op de toekomstvisie die de gemeenteraad heeft vastgesteld 8 Juli 2020 voor de Nieuwe Haven en zal ertoe leiden dat alle ondernemers in de komende jaren juridisch moeten gaan strijden voor hun bestaansrecht, indien u uw plannen voor Rijnpark op deze wijze zonder overleg met de ondernemers doorzet.

Wat betreft dit overleg moet ons van het hart dat er in de afgelopen periode vanuit de gemeente eigenlijk nauwelijks voorlichting is geweest richting de ondernemers over de gevolgen van de toekomstplannen voor de huidige en toekomstige bedrijfsvoering. In verschillende informele gesprekken met ondernemers die al lang geleden plaatsvonden toen de plannen nog weinig concreet waren, is aangegeven dat er nog individuele gesprekken zouden plaatsvinden om tekst

en uitleg te geven. Wij hebben daar echter helemaal niets meer op vernomen en worden nu onaangenaam verrast door het tempo waarmee ineens besluitvorming door de gemeenteraad wordt gedrukt.

Wij hebben het idee dat er wordt bestuurd met de rug naar de stad (en in elk geval de ondernemers) toe. Onze zorgen worden niet serieus genomen, terwijl wij nu juist heel belangrijk zijn voor de werkgelegenheid en economische draagkracht van de stad.

Dat u als gemeente woningen wil realiseren vinden wij logisch. Indien de stad echter oprukt richting de bedrijvigheid dient u als gemeente een zorgvuldig plan te maken en de bedrijven niet 'koud te saneren' c.q. 'op slot' te zetten.

In het verleden heeft de gemeente eenzelfde aanpak gehanteerd bij het Centrum-Oost en heeft dit geleid tot jarenlange procedures en ellende.

Als bedrijf hadden wij verwacht dat de gemeente hier lering uit zou trekken en ditmaal zorgvuldiger te werk zou gaan.

Ook over het dezoneren van het geluidsgezoneerd industrieterrein middels het andere Tam-omgevingsplan dat vanavond ter besluitvorming aan uw gemeenteraad wordt voorgelegd maken wij ons ernstige zorgen.

De grens van het gezoneerd industrieterrein verplaatst richting onze bedrijven.

Ook de geluidszone zelf schuift op, zodat de grens en de zone veel dichterbij onze bedrijven komen te liggen.

In het rapport van DGMR wordt aangegeven dit voor de bedrijven op het resterende gezoneerde industrieterrein liggen geen consequenties heeft en dat er 1.5 dB aan geluidruimte zou resteren voor toekomstige uitbreidingen. Daar hebben wij zeer grote twijfels over.

We hebben deskundige Peutz gevraagd om het zonemodel op te vragen, dat is gebeurd maar dit is nog niet verstrekt.

Wij kunnen dus helemaal niet vaststellen of het model compleet en actueel is, of alle bronnen daarop een goede wijze inzitten. Zijn ook de toekomstige activiteiten in de haven wel meegenomen?

Dat is wel noodzakelijk om te kunnen beoordelen of de huidige geluidbelasting op de zone correct is bepaald en of er inderdaad nog uitbreidingsruimte is.

Als hierover geen duidelijkheid wordt verschaft door de gemeente, moeten wij er vanuit gaan dat het industrieterrein direct al 'op slot' zit en bedrijven direct in een hele strakke jas komen te zitten. Dit zal ook resulteren in juridische procedures van de bedrijven aan de Nieuwe Haven, die moeten vechten voor lijfsbehoud.

Bedrijven zoals het onze produceren relatief veel lawaai, zijn gebonden aan de rivier en daarmee ook aan werkzaamheden in de open lucht. Wij kunnen ons bedrijf dus ook niet zomaar verplaatsen naar elders.

In het bestemmingsplan lijkt met deze omstandigheid geen rekening te zijn gehouden.

Wij verzoeken u om de beide Tam-omgevingsplannen niet vast te stellen en het college op te dragen om eerst in overleg te gaan met de bedrijven over onze gegronde vrees. Ieder bedrijf wil de individuele garantie dat zij geen beperkingen opgelegd krijgen door toedoen van de plannen voor Rijnpark voor nu en in de toekomst.

Als deze vrees niet wordt weggenomen kunnen wij niet anders dan naar de rechter gaan om te vechten voor lijfsbehoud.

Namens alle hierboven genoemde bedrijven

Voorzitter BC Nieuwe Haven

Floris Rhemrev

Van: Maatwerk Revalidatie Techniek, Directie

Verzonden: woensdag 28 mei 2025

Onderwerp: De-zonering Industrierrein

Geachte raadsleden,

Vanavond vindt de besluitvormende vergadering plaats over het vaststellen van het TAM-omgevingsplan Geluidzone industrierrein Arnhem Noord en Vaststellen TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën. Het betreft punten 3.5 en 3.6 van uw agenda.

Ons bedrijf is al sinds 1983 in Arnhem gevestigd. Op dit moment beschikken wij over een locatie waarop ingevolge het bestemmingsplan Bedrijventerrein Westervoortsedijk de bestemming 'Bedrijfsdoeleinden IV' rust. Dáárom zijn wij sinds 2005 op de huidige locatie. Dit betreft een ruime bestemming voor bedrijven tot en met milieucategorie 4 uit de VNG-Brochure met een grootste hinderafstand van 300 meter tot de gevel van de dichtstbijzijnde gevoelige bestemming.

In het TAM-omgevingsplan Rijnpark - aanpassing milieucategorieën wordt deze bedrijfscategorie voor een deel van de Nieuwe Haven beperkt (zie artikel 27). De maximale afstand van 300 meter wordt beperkt tot bedrijven in de categorie 4.2 met een hinderafstand van 200 meter.

Het verkleinen van deze afstand betekent niet alleen een beperking van onze planologische rechten en toekomstige bedrijfsvoering, maar is ook lastig te rijmen met de komst van de door de gemeente beoogde woningbouw in Rijnpark, die op een veel kortere afstand dan 200 meter van het dichtstbijzijnde bedrijf is voorzien. Wij vrezen dan ook dat er grote problemen gaan ontstaan als gevolg van de woningbouw nabij de relatief zware havengebonden (buiten)activiteiten aan de Nieuwe Haven.

Dit staat haaks op de toekomstvisie die de gemeenteraad heeft vastgesteld voor de Nieuwe Haven en zal ertoe leiden dat alle ondernemers in de komende jaren juridisch moeten gaan strijden voor hun bestaansrecht, indien u uw plannen voor Rijnpark op deze wijze zonder overleg met de ondernemers doorzet.

Wat betreft dit overleg moet ons van het hart dat er in de afgelopen periode vanuit de gemeente eigenlijk nauwelijks voorlichting is geweest richting de ondernemers over de gevolgen van de toekomstplannen voor de huidige en toekomstige bedrijfsvoering. In verschillende informele gesprekken met ondernemers die al lang geleden plaatsvonden toen de plannen nog weinig concreet waren, is aangegeven dat er nog individuele gesprekken zouden plaatsvinden om tekst en uitleg te geven. Wij hebben daar echter helemaal niets meer op vernomen en worden nu onaangenaam verrast door het tempo waarmee ineens besluitvorming door de gemeenteraad wordt gedrukt. Wij hebben het idee dat er wordt bestuurd met de rug naar de stad (en in elk geval de ondernemers) toe. Onze zorgen worden niet serieus genomen, terwijl wij nu juist heel belangrijk zijn voor de werkgelegenheid en economische draagkracht van de stad.

Dat u als gemeente woningen wil realiseren vinden wij logisch. Indien de stad echter opruikt richting de bedrijvigheid dient u als gemeente een zorgvuldig plan te maken en de bedrijven niet 'koud te saneren' c.q. 'op slot' te zetten.

In het verleden heeft de gemeente eenzelfde aanpak gehanteerd bij het Centrum-Oost en heeft dit geleid tot jarenlange procedures en ellende.

Als bedrijf hadden wij verwacht dat de gemeente hier lering uit zou trekken en ditmaal zorgvuldiger te werk zou gaan.

Ook over het dezoneren van het geluidsgezoneerd industrieterrein middels het andere Tam-omgevingsplan dat vanavond ter besluitvorming aan uw gemeenteraad wordt voorgelegd maken wij ons ernstige zorgen.

De grens van het gezoneerd industrieterrein verplaatst richting onze bedrijven.

Ook de geluidszone zelf schuift op, zodat de grens en de zone veel dichterbij onze bedrijven komen te liggen.

In het rapport van DGMR wordt aangegeven dit voor de bedrijven op het resterende gezoneerde industrieterrein liggen geen consequenties heeft en dat er 1.5 dB aan geluidruimte zou resteren voor toekomstige uitbreidingen.

Daar hebben wij zeer grote twijfels over.

We hebben deskundige Peutz gevraagd om het zonemodel op te vragen, dat is gebeurd maar dit is nog niet verstrekt.

Wij kunnen dus helemaal niet vaststellen of het model compleet en actueel is, of alle bronnen daarop een goede wijze inzitten.

Dat is wel noodzakelijk om te kunnen beoordelen of de huidige geluidbelasting op de zone correct is bepaald en of er inderdaad nog uitbreidingsruimte is.

Als hierover geen duidelijkheid wordt verschaft door de gemeente, moeten wij er vanuit gaan dat het industrieterrein direct al 'op slot' zit en bedrijven direct in een hele strakke jas komen te zitten. Dit zal ook resulteren in juridische procedures van de bedrijven aan de Nieuwe Haven, die moeten vechten voor lijfsbehoud.

Bedrijven zoals het onze produceren relatief veel lawaai, zijn gebonden aan de rivier en daarmee ook aan werkzaamheden in de open lucht. Wij kunnen ons bedrijf dus ook niet zomaar verplaatsen naar elders.

In het bestemmingsplan lijkt met deze omstandigheid geen rekening te zijn gehouden.

Wij verzoeken u om de beide Tam-omgevingsplannen niet vast te stellen en het college op te dragen om eerst in overleg te gaan met de bedrijven over onze gegronde vrees.

Als deze vrees niet wordt weggenomen kunnen wij niet anders dan naar de rechter gaan om te vechten voor lijfsbehoud.

Met vriendelijke groet,

Maatwerk BV
Roland Ouwejan

College van burgemeester en wethouders van Arnhem

postbus 59
6800 LK ARNHEM

Uitsluitend per e-mail: [REDACTED]@arnhem.nl en rijnpark@arnhem.nl

Datum	10 juni 2025
Uw kenmerk	4489932
Ons kenmerk	1290112-009
Dossier	ontwerp TAM-Omgevingsplannen 'Aanpassing milieucategorieën Rijnpark'

Betreft: AANVULLING zienswijze ontwerp omgevingsplan

Geacht college, [REDACTED]

Op 11 maart 2025 zijn namens Shell Nederland Verkoopmaatschappij, locatie Arnhem(hierna: SNV Arnhem) de gronden van de zienswijze ingediend tegen het ontwerp van het wijzigingsbesluit 'TAM-omgevingsplan Rijnpark – aanpassing milieucategorieën'. Tijdens de raadsvergadering van 14 mei 2025 is deze ook mondeling toegelicht. In de raadsvergadering zijn echter een aantal punten naar voren gekomen, waar SNV Arnhem nog expliciet uw aandacht voor wil vragen.

SNV Arnhem beseft zich dat dit ongebruikelijk is, zeker ook gezien de korte termijn tot de besluitvormende vergadering. Maar zoals zij ook tijdens de raadsvergadering aangaf, vreest SNV Arnhem oprecht dat in de besluitvorming te lichtzinnig wordt gedacht over haar milieueffect. Met de redenering die het college aanhangt zou het mogelijk wel kloppend gemaakt kunnen worden 'op papier', maar dat wil niet zeggen dat in de praktijk ook sprake zal zijn van een kloppende situatie in de zin van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Aanvulling gronden

Milieucategorieën en richtafstanden

In de zienswijze op het ontwerp omgevingsplan is al aangegeven dat SNV niet expliciet opgenomen is in de Bedrijvenlijst bij de planregels en dat de planregels ter plaatse bedrijven t/m categorie 4.2 toestaan mits ze op de lijst staan. In de beantwoording van de zienswijze geeft het college aan dat de bedrijfsactiviteiten SNV o.b.v. het huidige bestemmingsplan passend zijn omdat SNV categorie 4.1 zou zijn. In het gewijzigde omgevingsplan staan de planregels ter plaatse een brandstofdepot toe, waardoor volgens het college er geen sprake zou gaan zijn van strijd met de planregels ten aanzien van de activiteiten van SNV in de beoogde situatie. Om onduidelijkheid te voorkomen wordt echter wel milieucategorie 4.1 'groothandel en handelingsbemiddeling' uit de planregels gehaald, omdat deze voor categorie 4.1-bedrijf een te grote richtafstand heeft voor gevaar (200 meter). SNV Arnhem meent echter dat hiermee het probleem van de milieucategorisering en bijbehorende richtafstanden nog niet zou zijn opgelost. In dat kader betreurt SNV Arnhem het dat voorafgaand aan het ontwerp omgevingsplan geen contact met haar is gezocht.

SNV Arnhem brengt (nogmaals) naar voren dat zij geen groothandel is. Volgens de VNG-handreiking Milieuzonering 2009 is een groothandel in brandstoffen >100.00 m³ een categorie 5.1-bedrijf en <100.000 m³ is milieucategorie 4.1. Maar er vindt géén verkoop ter plaatse plaats. De brandstoffen komen aan per schip, worden opgeslagen in bovengrondse tanks en vervolgens overgeslagen en geblend tot motorbrandstof. Daarna wordt de brandstof vervoerd naar andere locaties, alwaar deze aan de consument wordt verkocht.

Dit brengt SNV bij het standpunt dat haar bedrijfsactiviteiten meer passend zijn bij een op- en overslagbedrijf in olie, lpg, e.d. Ten behoeve van de binnenvaart is dit milieucategorie 5.2. De VNG-handreiking bevat geen activiteit 'op- en overslag van olie, lpg, e.d.' ten behoeve van vervoer over land. Ook wijst SNV erop dat zij volgens haar vergunning een 'hoge drempel Seveso-inrichting' is, en dat in de VNG-handreiking Activiteiten Milieuzonering 2024 zowel groothandels in brandstof als overslagbedrijven in olie, lpg t.b.v. binnenvaart als risico worden bestempeld en niet aangeduid als geschikt voor functievermenging.

Het bovenstaande maakt volgens SNV Arnhem duidelijk dat er in ieder geval discussie bestaat over de milieucategorisering van haar activiteiten. Dit maakt behoorlijk uit voor de toepasselijke richtafstanden. Categorie 4.1 heeft volgens de planregels een richtafstand van 100 meter, terwijl volgens de VNG-brochure bij categorie 5.2 een richtafstand van 700 meter gehanteerd moet worden. Zelfs als SNV Arnhem wat betreft milieucategorisering buiten het plan wordt gehouden, doet dat niet af aan de veronderstelde feitelijke effecten waar de richtafstanden (behorend bij de respectievelijke categorieën) op gebaseerd zijn.

Simpel gezegd, met de voorgestelde plansystematiek is een brandstofdepot zoals SNV Arnhem ter plaatse toegestaan zonder verplichte c.q. herleidbare richtafstanden. Er kunnen dus ontwikkelingen plaats gaan vinden in de directe nabijheid van SNV Arnhem, zonder dat externe veiligheid en overlast in de overweging betrokken moeten worden. Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zou met het omgevingsplan immers gegeven zijn. Op zijn minst is onduidelijk hoe externe veiligheid en overlast betrokken moet gaan worden. Het komt SNV Arnhem voor dat dit zowel voor SNV Arnhem als gemeente Arnhem een onwenselijke situatie is en niet getuigt van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Uitzonderingspositie

Uit het raadsvoorstel volgt bovendien dat dit ontwerp omgevingsplan vast voorsorteert op het uitsluiten van bedrijven die niet geschikt zijn voor functievermenging met wonen. Bedrijven die daarvoor niet geschikt zijn mogen slechts tijdelijk blijven totdat de woningbouw in Rijnpark van start gaat. Hiervoor is al duidelijk aangegeven dat SNV Arnhem niet geschikt is voor functievermengingen. Het komt er dus plat gezegd op neer dat SNV Arnhem op termijn weg moet.

Daarnaast is op de kaart op pagina 6 van het raadsvoorstel met rode arcering een zone aangeduid waarbinnen geen activiteiten met gevaarlijke stoffen uitgevoerd mogen worden. Het leidt geen twijfel dat SNV Arnhem eigenlijk binnen deze arcering valt – ware het niet dat zij is toegestaan op basis van een omgevingsvergunning. In zekere zin wordt voor SNV Arnhem dus een uitzondering gecreëerd. Zoals al aangegeven tijdens de raadsvergadering is het onduidelijk hoe deze uitzondering zich verhoudt tot de feitelijke effecten en de ambitie om industrie te weren uit het Rijnpark.

Bovendien wordt een brandstofdepot in de planregels toegestaan. De kennelijk gewenste tijdelijkheid blijkt niet uit de planregels. Dit maakt de rechtspositie van SNV Arnhem bijzonder onzeker en onduidelijk en schaadt daarmee de belangen van SNV Arnhem.

Hoogachtend

TAUW b.v.

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☐ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☒ Besluitvormende vergadering

Procedure:

Datum vergadering
11 juni 2025

Type voorstel
Raadsvoorstellen

Spreekrecht publiek?
Nee

Voorgesteld resultaat:
Besluitvorming

Voorgesteld besluit / Kernboodschap

Perspectiefnota

De gemeenteraad wordt voorgesteld de *Perspectiefnota 2026-2029* vast te stellen. De Perspectiefnota is voor de gemeenteraad een belangrijk document in de begrotingscyclus, omdat hierin de plannen voor de komende jaren worden gepresenteerd. Het betreft de opmaat naar de Begroting 2026 en hét is moment voor de gemeenteraad om keuzes te maken voor de toekomst van de stad.

Naast het vaststellen van de Perspectiefnota worden er in het raadsvoorstel ook twee andere besluiten gevraagd aan de gemeenteraad. Deze hebben betrekking op de inrichting van de Begroting.

- Ten eerste wordt voorgesteld om de wijkwijkprogramma's (zowel financieel als inhoudelijk) te gaan integreren met de huidige stedelijke programma's in de Begroting 2026, waardoor vanaf dat moment integrale begrotingsprogramma's ontstaan.
- Ten tweede wordt voorgesteld om Nationaal Programma Arnhem Oost als een aparte paragraaf op te gaan nemen in de Begroting 2026.

Turap

In de eerste Tussentijdse Rapportage (Turap-1) van 2025 zijn de financiële afwijkingen voor 2025 in kaart gebracht op basis van de verwachting in de eerste maanden van 2025. Hierdoor kan de financiële koers nauwkeurig gemonitord worden en dit stelt de gemeenteraad in staat waar nodig bij te sturen. De prognose over 2025 laat een voordelig resultaat van € 7,4 miljoen zien ten opzichte van de begroting.

De opbouw van de Turap is dit jaar aangepast. In eerdere jaren had Turap-1 een aantal bijlagen waarin inzichtelijk werd gemaakt wat de afwijkingen per programma waren. Deze afwijkingen waren voorzien van een toelichting per afwijking in 2025. Dit bracht dubbelingen met de Perspectiefnota met zich mee, waar een deel van deze afwijkingen ook in vermeld werden (als deze zich in latere jaren ook voordoen). Daarom is er voor 2025 voor gekozen om de afwijkingen in 2025 ook in de Perspectiefnota op te nemen en daar toe te lichten. In Turap-1 is alleen het totaaloverzicht van de afwijkingen opgenomen over 2025 met de details op welk programma en welke portefeuille de afwijking drukt en of het een afwijking op de baten, lasten of mutaties in de reserves betreft. Voor de toelichtingen op deze afwijkingen wordt verwezen naar de Perspectiefnota.

Contactgegevens

Portefeuillehouder:
Paul Smeulders

Ambtenaar
Natasja Bouwman
natasja.bouwman@arnhem.nl
06 27135094

Raadsadviseur
Maaïke Piscaer
maaike.piscaer@arnhem.nl
06 31114892

Toelichting voorgestelde behandelwijze

Zie voor het gehele behandelproces van de Perspectiefnota, Jaarstukken en Turap ook deze [hand-out](#)

Spreektijden

De gebruikelijke spreektijden worden gebruikt. Zoals te doen gebruikelijk bij de raadsvergaderingen waarin de perspectiefnota en de begroting worden vastgesteld voert de grootste oppositiefractie de spreekvolgorde aan. Gevolgd door de grootste coalitiefractie en zo verder.

Woordvoerders

Tijdens deze vergadering zijn twee woordvoerders per fractie toegestaan, waar één algemeen en één financieel.

Aandachtspunten

Interactieve website

Op de website financien.arnhem.nl vinden jullie digitaal alle P&C stukken en zijn meer doorklik mogelijkheden.

Samenhang

Tegelijk met de *Perspectiefnota 2026 – 2029* zijn ook de *Jaarstukken 2024* en *Turap-1 2025* aangeboden. De Perspectiefnota en Turap worden tegelijk behandeld. Hoewel de Jaarstukken tegelijk zijn aangeboden met de Perspectiefnota doorlopen ze een afzonderlijke bespreking, zie hiervoor ook het [spoorboekje P&C cyclus 2025](#). De samenhang tussen deze stukken is toegelicht tijdens de [presentatie](#) van het college op 16 april.

Raad van de Stad

In aanloop naar de behandeling van de Perspectiefnota is er een brede uitvraag gedaan onder maatschappelijke organisaties en inwoners: *waar liggen kansen voor de stad?* Tijdens de [Politieke Avond van 7 mei](#) zijn er drie rondetafelgesprekken georganiseerd voor maatschappelijke organisaties. In totaal hebben 38 organisaties hieraan meegedaan. Een aantal hebben hun bijdrage ook schriftelijke ingeleverd. Voor inwoners is er een inloopspreekuur georganiseerd voorafgaand aan de Politieke Avond. Op 21 mei is er geen ruimte meer voor inwoners om in te spreken.

Staat van de Stad

Ieder jaar maakt de afdeling Onderzoek en Statistiek de Staat van de Stad, hierin worden de cijfermatige trends en ontwikkelingen op tal van beleidsterreinen in kaart gebracht. Zie [hier](#) de resultaten. Deze zijn ook aan de gemeenteraad gepresenteerd tijdens de [Politieke Avond van 14 mei](#).

Afdoening moties & toezeggingen

Het college stelt voor om met deze Perspectiefnota 1 motie en 2 toezeggingen af te doen, zie voor een toelichting het raadsvoorstel:

1. [Motie 24M105 Code rood voor autonomie- en medebewindstaken](#)
2. [Toezegging 1449 – Bieden duidelijkheid index subsidies en huur](#)
3. [Toezegging 422 – Financiën van de gemeente](#)

PROCES BEHANDELING PERSPECTIEFNOTA 2026

Aanbieden + presentatie – 16 april	
<i>Reces: 21 april tm 5 mei</i>	
Raad van de Stad – 7 mei 18.00 -19.30 uur: inloopspreekuur inwoners (voorafgaand aan PA) 19.45 - 21.30 uur: rondetafelgesprekken organisaties (tijdens PA)	
Technische sessie FJP – 7 mei (besloten) technische sessie ‘Hoe lees ik de FJP?’	
Technische vragenmarkt - 14 mei 18.00 – 19.30 uur (inclusief maaltijd) - Accountant aanwezig voor vragen over Jaarstukken	
Technische sessie Spoorzone Arnhem Oost – 14 mei (Deels) besloten raadskamer ‘Voortgang Spoorzone Arnhem Oost’	
Meningsvormende bespreking - 21 mei 9 raadskamers geordend per portefeuillehouder (inclusief kamer financiën) - Meerdere woordvoerders toegestaan - Uitloop 28 mei	
Bespreken moties & amendementen - 4 juni 3 ‘avondvullende’ raadskamers met meerdere wethouders per kamer > indeling wordt uiterlijk maandagmiddag 2 juni gepubliceerd - Meerdere woordvoerders toegestaan - Geen uitloop mogelijk	
Besluitvorming - 11 juni - Aanvang 18.45 uur - Gebruikelijke spreektijden, spreekvolgorde: grootste oppositiefractie, gevolgd door de grootste coalitiefractie en zo verder - Twee woordvoerders per fractie toegestaan, één algemeen en één financieel	

Aanbieden stukken

Op 16 april is er voor alle raadsleden en fractievolgers één fysiek exemplaar van de Perspectiefnota aanwezig. Per fractie is er 1 print versie van de Jaarstukken. Alle stukken zijn (t.z.t) digitaal in te zien via <https://financien.arnhem.nl/>

Samenhang

Tegelijk met de Perspectiefnota 2026 wordt de raad ook de Turap-1 2025 en de Jaarstukken 2024 aangeboden. De Jaarstukken volgen een afzonderlijk behandeltraject, zie hiervoor het [spoorboekje P&C cyclus 2025](#)

Schriftelijke technische vragen technischevragenraad@arnhem.nl

- deadline indienen: donderdag 15 mei 17.00 uur
- deadline beantwoording: dinsdag 20 mei

Moties en amendementen

Deadline inleveren voor bespreking moties en amendementen: **maandag 2 juni 12.00 uur**

Raad van de Stad (PA 7 mei)

Op verzoek van de raadswerkgroep burgerparticipatie wordt er een insprekavond ‘Raad van de Stad’ georganiseerd, bestaande uit een inloopspreekuur voor inwoners en een serie raadskamerbesprekingen met rondetafelgesprekken met organisaties.

Staat van de Stad (PA 14 mei)

Ieder jaar maakt O&S de Staat van de Stad, hierin worden de cijfermatige trends en ontwikkelingen op tal van beleidsterreinen in kaart gebracht. (Link volgt)

Spoorzone Arnhem-Oost (PA 14 mei)

In het kader van ‘grip op grote projecten’ is er op verzoek van de raadswerkgroep Stadsontwikkeling en auditcommissie een raadskamer georganiseerd waarin de raad wordt bijgepraat over de ontwikkelingen rondom Spoorzone-Arnhem Oost . Voorafgaand wordt er op 7 mei een technische sessie ‘hoe lees ik de FJP?’ geagendeerd.

Bijlage: Portefeuilleoverzicht college B&W

Ahmed Marcouch, burgemeester

- Openbare orde en veiligheid
- Handhaving (onderdeel openbare orde en veiligheid)
- Veiligheidshuis
- Regionale samenwerking (burgemeesterstaken)
- G40 Algemeen Bestuur
- Externe relaties
- Lobby
- Integriteit
- Herdenken

Cathelijne Bouwkamp, wethouder Stedelijke Ontwikkeling, Groen, Duurzaamheid en Cultuur

- Nationaal Programma Arnhem-Oost
- Cultuur
- Groen in de stad en klimaatadaptatie
- Duurzaamheid, inclusief energietransitie gebouwde omgeving en grootschalige opwek, exclusief energietransitie bedrijven en industrie en duurzame mobiliteit
- Stedelijke ontwikkeling en ruimtelijke ordening (inclusief Omgevingswet)
- Wijkwethouder van Presikhaaf

Nermina Kundić, wethouder Onderwijs en Jeugd, Duurzame Mobiliteit en Economie

- Onderwijs
- Algemeen jeugdbeleid
- Mobiliteit
- Economische Zaken en Citymarketing
- Duurzaamheid bedrijven en mobiliteit
- Toerisme en Recreatie
- Regionale samenwerking (naast de rol van de burgemeester)
- Projecten Kleefse Waard en Stadsblokken Meinerswijk
- Wijkwethouder van Alteveer, Cranevelt, Geitenkamp, Monnikenhuisen en Velperweg e.o.

Bob Roelofs, wethouder Burgerparticipatie, Openbare Ruimte, Binnenstad en Sport

- Burgerparticipatie
- Openbare Ruimte en Afval
- Binnenstad
- Jeugdzorg

- Sport
- Evenementen
- Erfgoed
- Ouderen
- Wijkwethouder van Centrum, Spijkerkwartier en Het Arnhemse Broek

Eva van Esch, wethouder Natuur, Milieu en Zorg

- Natuur en stadsparken
- Water, milieu en luchtkwaliteit
- Dierenwelzijn en biodiversiteit
- (Stads)Landbouw
- Omgevingsdienst (ODRA) en vergunningen en handhaving (ODRA)
- Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO), sociale wijkteams
- Wijkwethouder van Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg

Marjan van Munster, wethouder Bestaanszekerheid en Leefbare wijken

- Werk en Inkomen
- Wijken en wijkgericht werken
- Leefbaarheid
- Welzijn
- Armoedebeleid, Schulddienstverlening, Toeslagenschandaal
- Transformatie sociaal domein
- Woonwagenzaken
- Integraal accommodatiebeleid
- Wijkwethouder van Malburgen, Elden en De Laar

Paul Smeulders, wethouder Financiën, Wonen en Vluchtelingen

- Financiën
- Wonen
- Grondzaken
- Asiel, Vluchtelingen en inburgering
- Project Rijnpark
- Wijkwethouder van Heijenoord-Lombok, Klarendal, Sint Marten-Sonsbeek, Burgemeesterswijk, Hoogkamp, Hoogstede-Klingelbeek en Schaarsbergen

Maurits van de Geijn, wethouder Inclusie, Digitale Zaken, Organisatie en Publieke Gezondheid

- Inclusie en diversiteit
- Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, huiselijk geweld en kindermishandeling
- Publieke gezondheid en GGD
- Internationale samenwerking
- Digitalisering & Automatisering, Privacy

- Publieke Dienstverlening
- Bedrijfsvoering en Personeel & Organisatie
- Communicatie
- Gemeentelijk vastgoed
- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (DB en AB)
- Beschermd wonen en Beschermd Thuis
- Wijkwethouder van Schuytgraaf en Elderveld

Raad van de Stad 2025 – Rondetafelgesprekken

Thema 1 'Hoe maken we Arnhem van iedereen?'

Fasering

- ☒ Informatieve bespreking
- ☐ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers Pape (VVD), Neutkens (Volt), Manders (Arnhem Centraal), Van Harten (BurgerBelang Arnhem), Jansen (ChristenUnie), Van den Berg (D66), De Boef (GroenLinks), Bal (DENK). De fracties van Partij voor de Dieren, PvdA, SP, CDA, PVV, Forum voor Democratie en Groep van den Broek waren niet vertegenwoordigd.

Bespreking

In aanloop naar de behandeling van de Perspectiefnota is er voor de tweede keer op verzoek van de raads werkgroep burgerparticipatie een brede uitvraag gedaan in de stad onder de noemer 'Raad van de Stad'. Maatschappelijke organisaties zijn benaderd met de vraag om de gemeenteraad te voorzien van waardevolle raad: *waar liggen kansen voor de stad?* en deze met de gemeenteraad te delen in één van de drie rondetafelgesprekken die hiervoor georganiseerd zijn. In totaal hebben 38 organisaties aangegeven mee te willen praten.

In deze raadskamer werd het thema Hoe maken we Arnhem van iedereen? besproken. Vanuit de stad waren de volgende organisaties aanwezig:

Nr.	Naam	Namens
1	Gerrit Fonk	EcoVrede
2	Bianca Hierck	Bijzonder in Arnhem
3	Marinka Mulder	Stichting PAS
4	Hessel Luesink	Flores onderwijs
5	Anneke van Rossum	Voedselbank Arnhem
6	Rob Kempenaar	SWOA
7	Christina Barbosa	Stichting City at Home
8	Rana Orhan Pees	COC Midden Gelderland
9	Geert Meijering	Portaal
10	Jean-Willy Mappinga	AM-Supportteam
11	Ernst Jan Spillenaar Bilgen	Stichting Leergeld Arnhem-Rheden-Renkum.
12	Christiaan Sleurink	Wijkteams Arnhem
13	Clarence Schipper	De Kansenmakers

Toezeggingen

-

Conclusie

Aan het einde van de vergadering concludeert de voorzitter dat het rondetafelgesprek is afgerond. De behandeling van de Perspectiefnota gaat verder tijdens de Politieke Avond van 21 mei met de meningsvormende bespreking.

De raadsadviseur,
Steffan Vos

De voorzitter,
Nicky Eppich

Raad van de Stad 2025 – Rondetafelgesprekken

Thema 2 'Hoe richten we de stad in?'

Fasering

- ☒ Informatieve bespreking
- ☐ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)

Aanwezig

De raadsleden/fractievoorgangers Gerretschien (GroenLinks), Brandts (D66), Van Engelenburg (VVD), Spruijt (Arnhem Centraal), Hogenhout (Partij voor de Dieren), Boonstoppel (CDA), De Vries (Volt), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Malda (ChristenUnie), Verheij (PVV)

De fracties van de PvdA, SP, DENK, Forum voor Democratie en Groep van den Broek waren niet aanwezig.

Bespreking

In aanloop naar de behandeling van de Perspectiefnota is er voor de tweede keer op verzoek van de raads werkgroep burgerparticipatie een brede uitvraag gedaan in de stad onder de noemer 'Raad van de Stad'. Maatschappelijke organisaties zijn benaderd met de vraag om de gemeenteraad te voorzien van waardevolle raad: *waar liggen kansen voor de stad?* en deze met de gemeenteraad te delen in één van de drie rondetafelgesprekken die hiervoor georganiseerd zijn. In totaal hebben 38 organisaties aangegeven mee te willen praten.

In deze raadskamer werd het thema **Hoe richten we de stad in?** besproken. Vanuit de stad waren de volgende organisaties aanwezig:

Nr.	Naam	Namens
1	Eelco Schwartz	VECA (Vereniging Eigenaren Citycentrum Arnhem)
2	Marjolein van den Broek	APCG
3	Nicolette Bolté	Platform Binnenstad Arnhem
4	Egbert Bouwhuis	Werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier
5	Sander Hansen	BIZ vastgoed Arnhem
6	Geert Geurken	Sportbedrijf Arnhem
7	Liesbeth van Asten	Volkshuisvesting Arnhem
8	Ramon Barends	Kennisnetwerk Arnhem Nijmegen
9	Abdellatif el Malki	Presikhaaf University
10	Paul Heukers	Stichting Arnheims hart

Toezeggingen

-

Conclusie

Aan het einde van de vergadering concludeert de voorzitter dat het rondetafelgesprek is afgerond. De behandeling van de Perspectiefnota gaat verder tijdens de Politieke Avond van 21 mei met de meningsvormende bespreking.

De raadsadviseur,
M. Piscaer

De voorzitter,
S. Van den Broek

Raad van de Stad 2025 – Rondetafelgesprekken

Thema 3 'Hoe blijven we verbonden met de stad, de wijk en onze inwoners?'

Fasering

- ☒ Informatieve bespreking
- ☐ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)

Aanwezig

De raadsleden/fractievoorgangers Dayioglu, Noomen (GroenLinks), Weijers, Heemskerk (D66), Maref, Kumas, Schrijvers (VVD), Van der Laak, Akbulut (Arnhem Centraal), Philips (Partij voor de Dieren), Visser (PvdA), Groot (CDA), Snelting (Volt), Usta (DENK), Wiggers (BurgerBelang Arnhem), Nede (ChristenUnie)
De fracties SP, PVV, FvD en Groep Van den Broek waren niet aanwezig.

Bespreking

In aanloop naar de behandeling van de Perspectiefnota is er voor de tweede keer op verzoek van de raads werkgroep burgerparticipatie een brede uitvraag gedaan in de stad onder de noemer 'Raad van de Stad'. Maatschappelijke organisaties zijn benaderd met de vraag om de gemeenteraad te voorzien van waardevolle raad: *waar liggen kansen voor de stad?* en deze met de gemeenteraad te delen in één van de drie rondetafelgesprekken die hiervoor georganiseerd zijn. In totaal hebben 37 organisaties aangegeven mee te willen praten.

In deze raadskamer werd het thema ***Hoe blijven we verbonden met de stad, de wijk en onze inwoners?*** besproken. Vanuit de stad waren de volgende organisaties aanwezig:

Nr.	Naam	Namens
1	Lilian Regtvoort	Wijk Platform het Arnhemse Broek
2	Peter Dooijeweerd	Delta scholengroep
3	Astrid Stokman	Stichting Programma en Beheer de Nieuwe Lommerd
4	Sofie Noij Twaalfhoven	De Vloer, school voor podiumkunsten
5	Patrick Hoogenbosch	Stichting de BlauweWij(k)Economie
6	Jet Smeets	Rozet
7	Petra van Houdt	Openbaar Beleven
8	Freddy Sikkes	Samenwerkende Arnhemse Buurthuizen
9	Jesse van Cleef	Young Arnhem Zuid (YAZ) Jongerenwerk
10	Isa van Koningsveld	Jongerenwerk GOAT
11	Pieter Kwant	Platform Amateurkunst Arnhem
12	Bert Kuiper	Historisch Genootschap Prodesse Conamur
13	Maudy Hylkema	Rijnstad

Toezeggingen

-

Conclusie

Aan het einde van de vergadering concludeert de voorzitter dat het rondetafelgesprek is afgerond. De behandeling van de Perspectiefnota gaat verder tijdens de Politieke Avond van 21 mei met de meningsvormende bespreking.

De raadsadviseur,
R. Oosthout

De voorzitter,
M. Loor

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Smeulders (financiën)

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei

Aanwezig

De raadsleden/fractievoorgangers Beekman (GroenLinks), Loor (D66), Kumas, Schrijvers (VVD) Van der Laak (Arnhem Centraal), Philips (Partij voor de Dieren), Ait Chrif (PvdA), Groot (CDA), Scholten (Volt), Wiggers (BurgerBelang Arnhem), Nede (ChristenUnie), Verheij (PVV)

De fracties van de SP, DENK, Forum voor Democratie en Groep van den Broek waren niet aanwezig. Verder aanwezig: Smeulders (wethouder), Verheijen (concerncontroller) Bouwman (bestuursadviseur)

Bespreking

De bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* vindt in samenhang plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder. In deze raadskamer is de portefeuille van **wethouder Smeulders (onderdeel financiën)** besproken.

De aanwezige fractievertegenwoordigers hebben vragen gesteld aan de wethouder. De wethouder heeft deze vragen in zijn eerste termijn beantwoord. De eerste termijn van de raad en college is afgerond. In verband met de tijd kan niet worden gestart met de tweede termijn, hier is vanuit de raadskamer wel behoefte aan vandaar dat deze wordt doorverwezen voor een hervatting op 28 mei.

Toezeggingen

Niet van toepassing.

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking nog niet is afgerond. De bespreking wordt doorverwezen naar een vervolg van de meningsvormende bespreking op 28 mei, waarbij de vergadering zal worden herstart bij de tweede termijn vanuit de raadskamer.

De raadsadviseur,
M. Piscaer

De voorzitter,
S. Kemperman

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Smeulders (overige portefeuilles)

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers Prinsen (GroenLinks), Brandts (D66) Maref, Van Engelenburg (VVD) De Groot (Arnhem Centraal) Groot (Partij voor de Dieren) Visser (PvdA), Groot (CDA), Scholten (Volt), Zijlstra, Nede (ChristenUnie), Verheij (PVV)
De fracties van de SP, DENK, BurgerBelang Arnhem, Forum voor Democratie en Groep van den Broek waren niet aanwezig.
Verder aanwezig: Smeulders (wethouder), Van Oudheusden (wethouderadviseur), Smits (bestuursadviseur)

Bespreking

De bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* vindt in samenhang plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder. In deze raadskamer is de portefeuille van **wethouder Smeulders (overige portefeuilles)** besproken.

De aanwezige fractievertegenwoordigers hebben vragen gesteld aan de wethouder. De wethouder heeft deze vragen in zijn termijn beantwoord. Beide termijnen zijn afgerond. De wethouder zegt toe dat de technische vragen van de VVD (waarin was aangegeven dat deze voor het debatverzoek over woningbouw middels een raadsbrief zouden worden beantwoord) alsnog worden beantwoord tijdens de raadsbehandeling van de Perspectiefnota.

Toezeggingen

Niet van toepassing.

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking is afgerond. Een bespreking van amendementen en moties is geagendeerd voor de Politieke Avond van 4 juni.

De raadsadviseur,
M. Piscaer

De voorzitter,
M. Loor

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Burgemeester Marcouch

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers Dayioglu (GroenLinks), Kemperman (D66), Maref (VVD), Groot (Arnhem Centraal), Visser (PvdA), Groot (CDA), Wiggers (BurgerBelang Arnhem), Nede (ChristenUnie), Verheij (PVV).

De fracties van Partij voor de Dieren, SP, Volt, DENK, Forum voor Democratie en Groep van den Broek waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Marcouch (burgemeester) Verhoeven (bestuursadviseur), Kleij (burgemeestersadviseur)

Bespreking

De bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* vindt in samenhang plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder. In deze raadskamer is de portefeuille van **burgemeester Marcouch** besproken.

De aanwezige fractievertegenwoordigers hebben vragen gesteld aan de burgemeester. De burgemeester heeft deze vragen in zijn termijn beantwoord. Beide termijnen zijn afgerond. De vraag over het inloophuis van Arnhem Centraal wordt schriftelijk beantwoord.

Toezeggingen

Stemmen gedetineerden

Burgemeester Marcouch zegt toe om naar de pilot van de gemeente Almelo te kijken om gedetineerden te laten stemmen;

Delen uitkomst pilot camera's bedrijventerreinen

Burgemeester Marcouch zegt toe (namens het college) om de raad te informeren over de uitkomst van de pilot camera's bedrijventerreinen;

Bereikbaarheid handhaving

Burgemeester Marcouch zegt toe op verzoek van dhr. Wiggers om uit te zoeken hoe het zit met de bereikbaarheid van handhaving;

Inzet middelen cybersecurity

Burgemeester Marcouch zegt toe schriftelijk terug te komen op het functioneren van de aanpak op cybersecurity met betrekking tot de incidentele middelen voor de inzet van een halve fte;

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking is afgerond. Een bespreking van amendementen en moties is geagendeerd voor de Politieke Avond van 4 juni.

De raadsadviseur,

M. Piscaer

De voorzitter,

J. Brandts

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Bouwkamp

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers

Zijlstra & Malda (ChristenUnie), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Visser (PvdA), Gerretschien (GroenLinks), Roelen (SP), De Groot (Partij voor de Dieren), De Vries (Volt), Van Engelenburg (VVD), Weijers & Heemskerk (D66).

De fracties van Arnhem Centraal, DENK, CDA, PVV, Forum voor Democratie en Groep Van den Broek waren niet vertegenwoordigd.

Verder aanwezig: Bouwkamp (wethouder), Saes (ambtelijke ondersteuning)

Bespreking

De bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* vindt in samenhang plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder. In deze raadskamer is de portefeuille van **wethouder Bouwkamp** besproken.

De aanwezige fractievertegenwoordigers hebben vragen gesteld aan de wethouder. De wethouder heeft deze vragen in haar termijn beantwoord.

Toezeggingen

Wethouder Bouwkamp zegt toe om een memo te delen met de gemeenteraad over de (on)mogelijkheden van samenwerking met de woningbouwcorporaties over de isolatie van woningen die dat nodig hebben.

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking is afgerond. Een bespreking van amendementen en moties is geagendeerd voor de Politieke Avond van 4 juni.

De raadsadviseur,
Steffan Vos

De voorzitter,
Rebin Maref

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Kundic

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers

Malda (ChristenUnie), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Hoogenhout (Partij voor de Dieren), Roelen (SP), Ait Chrif (PvdA), Snelting (Volt), Yilmaz (GroenLinks), Pape & Schrijvers (VVD), Heemskerk (D66).

De fracties van DENK, CDA, PVV, Forum voor Democratie en Groep Van den Broek waren niet vertegenwoordigd.

Verder aanwezig: Kundic (wethouder), Barink (ambtelijke ondersteuning)

Bespreking

De bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* vindt in samenhang plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder. In deze raadskamer is de portefeuille van **wethouder Kundic** besproken.

De aanwezige fractievertegenwoordigers hebben vragen gesteld aan de wethouder. De wethouder heeft deze vragen in haar termijn beantwoord. De eerste termijn is daarmee afgerond.

Toezeggingen

Niet van toepassing

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking nog niet is afgerond. De raadskamer verzoekt een hervatting waarbij gestart kan worden met de tweede termijn.

De raadsadviseur,
Steffan Vos

De voorzitter,
Wim Spruijt

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Van de Geijn

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei

Aanwezig

De raadsleden/fractievoorgangers De Boef (GroenLinks), Heemskerk, Van den Berg (D66), Van Engelenburg (VVD), Akbulut (Arnhem Centraal), Hogenhout (Partij voor de Dieren), Aït Chrif (PvdA), Scholten (Volt), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Zijlstra, Malda (ChristenUnie).

De fracties van SP, CDA, DENK, PVV, Forum voor Democratie en Groep Van den Broek waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Van de Geijn (wethouder)

Bespreking

De bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* vindt in samenhang plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder. In deze raadskamer is de portefeuille van **wethouder Van de Geijn** besproken.

De aanwezige fractievertegenwoordigers hebben vragen gesteld aan de wethouder. De wethouder heeft deze vragen in zijn termijn beantwoord. De meningsvormende bespreking is afgerond.

Toezeggingen

Niet van toepassing.

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking is afgerond. Een bespreking van amendementen en moties is geagendeerd voor de Politieke Avond van 4 juni.

De raadsadviseur,
R. Oosthout

De voorzitter,
W. Spruijt

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Van Munster

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers De Boef (GroenLinks) Zwijnepoel; Van den Berg (D66); Pape (VVD); Manders (Arnhem Centraal); Hogenhout (Partij voor de Dieren); Groenendijk (PvdA); Elfrink (SP); Neutkens (Volt); Van Harten (BurgerBelang Arnhem); Jansen (ChristenUnie).

De fracties van CDA, DENK, PVV, Forum voor Democratie en Groep van den Broek waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Van Munster, wethouder

Bespreking

De bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* vindt in samenhang plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder. In deze raadskamer is de portefeuille van **wethouder Van Munster** besproken.

De aanwezige fractievertegenwoordigers hebben vragen gesteld aan de wethouder. De wethouder heeft deze vragen in zijn termijn beantwoord. Alleen de eerste termijn is afgerond.

Toezeggingen

Niet van toepassing

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking nog niet is afgerond en dat er behoefte is aan een vervolgbespreking voor de tweede termijn.

De raadsadviseur,
Willem Lammers

De voorzitter,
Nicky Eppich

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Roelofs

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei

Aanwezig

De raadsleden/fractievoorgangers Dayioglu (GroenLinks), Kemperman (D66), Eppich (VVD), Manders (Arnhem Centraal), Philips (Partij voor de Dieren), Groenendijk (PvdA), Neutkens (Volt), Wiggers (BurgerBelang Arnhem), Jansen (ChristenUnie)

De fracties SP, DENK, CDA, PVV, Forum voor Democratie en Groep Van den Broek waren niet aanwezig
Verder aanwezig: Roelofs (wethouder)

Bespreking

De bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* vindt in samenhang plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder. In deze raadskamer is de portefeuille van **wethouder Roelofs** besproken.

De aanwezige fractievertegenwoordigers hebben vragen gesteld aan de wethouder. De wethouder heeft deze vragen in zijn termijn beantwoord. De meningsvormende bespreking is afgerond.

Toezeggingen

Risico-inventarisatie van de vervangingsopgave van de riolering

- Wethouder Roelofs zegt toe een risico-inventarisatie van de vervangingsopgave van de riolering aan de raad te doen toekomen met daarin ook een analyse van de lasten voor de inwoner.

Uitzetten evenementenborden

- Wethouder Roelofs zegt toe terug te komen op de financiële gevolgen van het uitzetten van minder evenementenborden waarbij ook in wordt gegaan op de borden die worden gebruikt tijdens de verkiezingen.

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking is afgerond. Een bespreking van amendementen en moties is geagendeerd voor de Politieke Avond van 4 juni.

De raadsadviseur,
R. Oosthout

De voorzitter,
J. Gerretsch

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Van Esch

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei

Aanwezig

De raadsleden/fractievoorgangers Gerretschien (GroenLinks); Weijers (D66); Pape; Eppich (VVD) Meyer (Arnhem Centraal); De Groot (Partij voor de Dieren); Groenendijk (PvdA); Roelen (SP) Neutkens (Volt); Jansen (ChristenUnie).

De fracties CDA, DENK, BurgerBelang Arnhem, de PVV, Groep van den Broek en Forum voor Democratie van waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: wethouder Van Esch

Bespreking

De bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* vindt in samenhang plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder. In deze raadskamer is de portefeuille van **wethouder Van Esch** besproken.

De aanwezige fractievertegenwoordigers hebben vragen gesteld aan de wethouder. De wethouder heeft deze vragen in zijn termijn beantwoord. De eerste termijn is afgerond, de tweede termijn wordt schriftelijk afgedaan.

Toezeggingen

1. Tekort wijkcoaches:
wethouder Van Esch zegt toe schriftelijk aan de raad te bevestigen dat de tekorten op de wijkcoaches bestaat uit 9 fte.
2. Verzenden raadsbrief over vermindering regelstress meervoudige zorgvragen in Q3:
wethouder Van Esch zegt toe de eerder toegezegde raadsbrief over de vermindering van regelstress en regeldruk voor inwoners met meervoudige zorgvragen te versturen in het derde kwartaal van dit jaar
3. Extra toezichthouder zorgaanbieders:
wethouder Van Esch zegt toe schriftelijk te reageren op de vraag naar de kosten en baten van een extra toezichthouder en wat de toezichthouder proactief doet richting zorgaanbieders

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking is afgerond. Een bespreking van amendementen en moties is geagendeerd voor de Politieke Avond van 4 juni.

De raadsadviseur,
Willem Lammers

De voorzitter,
Hasan Kumas

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Smeulders (financiën)

Fasering

☐ Informatieve bespreking	
☒ Meningsvormende bespreking	
☐ Bespreking Moties & Amendementen	
☐ Besluitvormende vergadering	

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei
- Meningsvormende bespreking – [Politieke Avond 28 mei](#)

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers Noomen, Beekman (GroenLinks), Loor, Weijers (D66), Van der Laak, Groot (Arnhem Centraal), Philips (Partij voor de Dieren), Ait Chrif (PvdA), Groot (CDA), Scholten (Volt), Wiggers (BurgerBelang Arnhem), Nede (ChristenUnie),

De fracties van de VVD, SP, DENK, PVV, Forum voor Democratie en Groep van den Broek waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Smeulders (wethouder), Verheijen (concerncontroller).

Bespreking

Het betreft de hervatting van de meningsvormende bespreking van de Perspectiefnota 2026-2029 en Turap 1-2025, portefeuille wethouder Smeulders, onderdeel financiën. Er wordt gestart met de tweede termijn van de raadkamer.

Toezeggingen

Niet van toepassing.

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking is afgerond. De bespreking zal worden doorgeleid naar de bespreking van moties en amendementen tijdens de Politieke Avond van 4 juni.

De raadsadviseur,
M. Piscaer

De voorzitter,
M. de Vries

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Van Munster

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei
- Meningsvormende bespreking – [Politieke Avond 28 mei](#)

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers De Boef (GroenLinks) Zwijnepoel; Van den Berg (D66); Pape (VVD); Manders (Arnhem Centraal); Hogenhout (Partij voor de Dieren); Groenendijk (PvdA); Neutkens (Volt); Jansen (ChristenUnie).

De fracties van CDA, DENK, PVV, SP, BurgerBelang Arnhem, Forum voor Democratie en Groep van den Broek waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Van Munster, wethouder

Bespreking

Het betreft de voortzetting van de bespreking van de *Perspectiefnota 2026-2029* en *Turap 1-2025* van de portefeuille van **wethouder Van Munster**. In de tweede termijn hebben de aanwezige fractievertegenwoordigers vragen gesteld aan de wethouder. De wethouder heeft deze vragen in haar termijn beantwoord.

Toezeggingen

Wethouder Van Munster zegt toe bij de raad terug te komen op de vraag wanneer en hoe het college met de raad in gesprek kan gaan over het integrale aspect van de transformatie sociaal domein.

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking is afgerond en het voorstel kan worden doorgeleid naar de bespreking van moties en amendementen.

De raadsadviseur,
Willem Lammers

De voorzitter,
Wim Spruijt

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Wethouder Kundic

Fasering

- ☐ Informatieve bespreking
- ☒ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – Politieke Avond 14 mei
- Meningsvormende bespreking – [Politieke Avond 28 mei](#)

Aanwezig

De raadsleden/fractievoolgers Schrijvers (VVD), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Boonstoppel (CDA), Zijlstra (ChristenUnie), Visser (PvdA), Roelen (SP), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Heemskerk (D66), Snelting (Volt), Yilmaz & Simonis (GroenLinks).

De fracties van Partij voor de Dieren, DENK, PVV, Forum voor Democratie en Groep Van den Broek waren niet vertegenwoordigd.

Verder aanwezig: Kundic (wethouder), Barink (ambtelijke ondersteuning).

Bespreking

Het betreft de hervatting van de meningsvormende bespreking van de Perspectiefnota 2026-2029 en Turap 1-2025, portefeuille wethouder Kundic. Er wordt gestart met de tweede termijn van de raadkamer.

Toezeggingen

Wethouder Kundic zegt toe het (lagere) bereik van intermediairs in Arnhemse wijken mee te nemen in het plan laaggeletterdheid.

Conclusie

Aan het einde van de bespreking concludeert de voorzitter dat de meningsvormende bespreking is afgerond. De bespreking zal worden doorgeleid naar de bespreking van moties en amendementen tijdens de Politieke Avond van 4 juni.

De raadsadviseur,
Steffan Vos

De voorzitter,
Rebin Maref

Memo

Datum : 27 mei 2025
Aan : Leden van de gemeenteraad
Van : Eva van Esch
Betreft : Afdoen toezeggingen

Tijdens de Politieke Avond Bespreking Perspectiefnota 2026 van woensdag 21 mei 2025 heb ik onderstaande toezeggingen gedaan:

Toezegging 1704: 'Wethouder van Esch bevestigt voor volgende week schriftelijk aan de raad dat de bezuiniging op de SWT's maximaal 9fte is.'

Het uiteindelijke aantal fte waarop mogelijk wordt bezuinigd, is afhankelijk van de manier waarop de bezuiniging wordt ingevuld en welke functies daarbij betrokken zijn. Op basis van de huidige inzichten gaat het om een indicatie van circa 9 fte in 2026, oplopend tot ongeveer 12 fte in 2029.

Toezegging 1706: 'Wethouder van Esch zegt toe schriftelijk te reageren op de vraag naar de kosten en baten van een extra toezichthouder en wat de toezichthouder proactief doet richting zorgaanbieders'.

In 2022 is uit een onafhankelijk [onderzoek](#) van significant gebleken dat in Arnhem de kosten van toezicht € 480.000,- bedragen. Hierin zitten inkoopkosten, juridische kosten, kosten voor beleid, business control, IT en wijkteams. De baten zijn € 515.000,- (dit zijn terugvorderingen). Er is sprake van een sluitende business case waarbij 'zacht' rendement buiten beschouwing wordt gelaten. Een toezichthouder kost +/- € 102.000,- op jaarbasis.

De toezichthouders werken nu op basis van signalen vanuit de stad (bijvoorbeeld wijkcoaches) of zaken die opvallen in de financiën of organisatiestructuur van een zorgaanbieder. Wanneer dit bedenkingen oproept kan de toezichthouder besluiten om een onderzoek op te starten. Wanneer uit het vooronderzoek blijkt dat een diepgaander vervolg wenselijk is wordt in samenspraak met beleid en juridische zaken de volgende stap gezet. Vanwege het grote aantal gecontracteerde zorgorganisaties is het op dit moment niet mogelijk om proactief bezoeken af te leggen. Mede vanuit het oogpunt van toezicht juichen we daarom het project wijknetwerken toe omdat we daarin gaan werken met een select aantal aanbieders per wijk.

Het is onzeker wat de verhouding kosten/baten zou zijn bij een pro-actievere aanpak. Ook is het op deze arbeidsmarkt lastig goede toezichthouders aan te trekken.

Naast de inzet van de toezichthouders wordt vanuit de inkoop gekeken of nieuwe aanbieders die willen toetreden tot de contractering aan de criteria voldoen. Onder andere door het uitvoeren van de BIBOB toets.

Toezegging 1705: 'Wethouder van Esch zegt toe de eerder toegezegde raadsbrief over de vermindering van regelstress en regeldruk voor inwoners met meervoudige zorgvragen te versturen in het derde kwartaal van dit jaar'.

Tussenbericht: om deze toezegging op goede wijze af te doen, willen we een gedegen analyse en raadsbrief maken. Hier is meer tijd voor benodigd dan vorige week gedacht en in de raadskamer aangegeven. De brief versturen we uiterlijk in het vierde kwartaal van dit jaar.

Datum : 28 mei 2025

Aan : Raadsleden en fractievoorgangers

Van : Wethouder Roelofs, wethouder Van de Geijn en wethouder Van Esch

Betreft : Beantwoording openstaande vragen raadskamers Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Naar aanleiding van de raadskamers op 21 mei 2025 over de Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025, stonden er nog enkele vragen open waarop schriftelijk teruggekomen zou worden. Met dit memo beantwoorden we deze openstaande vragen.

Wethouder Van Esch:

Tijdens de Raadskamer van wethouder Van de Geijn is door raadslid De Boef, GroenLinks, aandacht gevraagd voor de wijk-GGD. Dit betreft de portefeuille van wethouder van Esch. De vraag zou dan schriftelijk worden beantwoord.

De Wijk-GGD speelt een belangrijke rol bij vroegsignalering en ondersteuning. Vanuit Welzijn en Zorg wordt steeds meer ingezet op wijken. Hoe kan de wijk-GGD in deze aanpak breder verankerd worden?

De WijkGGD is een project dat we zijn begonnen in 2023 de Arnhem Oost wijken, en vanaf dit jaar middels een subsidie van zonMw kunnen uitbreiden over de hele stad. Om dit na 2026 te kunnen borgen hebben we deze werkwijze opgenomen in de PPN. Met de WijkGGD kunnen we op een snelle manier reageren op meldingen van de politie en hulp bieden aan personen met onbegrepen gedrag. We zetten in op vroegsignalering en doorverwijzen naar de juiste hulpverlening. We merken dat de GGD hier de belangrijke, en tot op heden vaak ontbrekende, schakel vormt tussen politie en zorg.

De Wijknetwerken zorg & welzijn zijn gericht op de samenwerking tussen welzijn, zorg en sociale wijkteams. De nieuwe werkwijze wordt ontwikkeld in twee pilotwijken, namelijk Noord-West en Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg (RKV). Er is weinig overlap tussen deze Pilotgebieden en de Arnhem Oost wijken. Na binnenkomst van een melding bij de WijkGGD wordt deze verrijkt en gekeken of er al zorg betrokken is. Als dat niet het geval is, en er blijkt dat er wel zorg nodig is, zal dat in eerste instantie vaak een vorm van bemoeizorg zijn. Bemoeizorg wordt niet vanuit de Wijknetwerken geleverd. Indien er (extra) zorg vanuit de Wmo nodig is, dan kan dit in ieder geval via de reguliere werkwijze ingeschakeld worden. De eventuele inzet van ambulante begeleiding in de Pilotgebieden loopt via de Wijknetwerken. Ook dit start met een reguliere melding bij de wijkteams. Alle wijkcoaches in de betreffende pilotwijken participeren in de Wijknetwerken. Daarmee is er een operationele verbinding mocht dit nodig zijn. Op termijn kan bekeken worden of er aanvullende afspraken gemaakt moeten worden.

In de raadskamer van Wethouder Van Esch vorige week is gekozen om geen mondelinge tweede termijn te starten, maar eventuele vragen schriftelijk af te doen. Van de fractie D66 zijn enkele vragen binnengekomen. Die worden hieronder beantwoord.

In hoeverre heeft het college al een keuze gemaakt om effectieve maatregelen door te zetten die druk op de zorg verlichten? Welke keuzes maakt het college daarin?

Druk op de zorg verlichten doe je in het hele sociaal domein, dat kan niet alleen vanuit zorg. Daarom nemen we dit mee in de transformatie sociaal domein, bijvoorbeeld met welzijnsvoorzieningen die beter aansluiten op vragen van Arnhemmers.

En met onze wijknetwerken zorgen we dat zorg beschikbaar is voor de meest kwetsbare inwoners. We versterken de sociale basis, daar verwijzen we naar voordat zorg wordt ingezet. Dit verlaagt de druk op zorg. Meer samenwerking tussen welzijnspartners, sociaal wijkteam en zorgaanbieders.

Heel concreet heeft het college een aantal keuzes gemaakt om de druk op zorg te verlichten. Onder andere:

- o Het ontwikkelen van de zorgvorm Begeleiding in kleine groepen. Waar begeleiding voorheen vooral op individueel niveau werd gegeven werken we toe naar dat inwoners begeleiding ontvangen in een kleine, vaste groep met bekende begeleiders. Dit verlaagt de druk op zorg omdat er minder begeleiders nodig zijn.
- o Ook binnen de huishoudelijke ondersteuning wordt personeelskrapte ervaren. We hebben de keuze gemaakt om van algemene voorziening naar maatwerk te gaan wat betekent dat huishoudelijke ondersteuning wordt ingezet voor de meest kwetsbare inwoners.
- o Andere ontwikkelingen die momenteel spelen zijn de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Beide ontwikkelingen zijn erop gericht om het jeugdhulpstelsel te verbeteren en te versimpelen. Om de kwaliteit van jeugdhulp te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Ook hierin wordt de druk op de jeugdhulp (en op het personeel) meegenomen.

Hoe gaan we het geld dat vrijkomt bij het schrappen van niet-effectieve maatregelen, inzetten om de druk op de zorg te verlagen?

Onderdeel van de TSD is het versnellen van het leerproces om te beoordelen welke maatregelen effectief zijn en welke niet of onvoldoende. Het stoppen van maatregelen geeft dan ruimte om te investeren in maatregelen die effectiever bijdragen aan het verlagen van de druk op de zorg. Het stoppen van bestaande maatregelen kan in veel gevallen echter niet zomaar. Zo dienen bijvoorbeeld contractuele afspraken in acht te worden genomen, alternatieve maatregelen gereed te zijn bij het stoppen van oude maatregelen om te voorkomen dat er ongewenste bijeffecten gaan optreden.

Welke maatregelen voorziet de wethouder om ervoor te zorgen dat we genoeg mensen hebben, in relatie tot de transformatie sociaal domein?

Onderdeel van de TSD is ook het scheppen van de juiste randvoorwaarden in tijd, middelen en mensen om de doelen van TSD ook daadwerkelijk te kunnen behalen. Om dat voor elkaar te kunnen krijgen stelt het college dan ook voor om onder meer incidenteel budget voor de TSD vrij te maken uit de Reserve Sociaal Domein.

Een van de aanleidingen voor de transformatie sociaal domein is dat wij zien dat wij o.a. door de dubbele vergrijzing bij voortzetting van het huidige beleid in de toekomst onvoldoende professionals hebben om de benodigde ondersteuning en zorg te leveren. Maatregelen die wij uitwerken in de transformatie zijn het vergroten van de samenredzaamheid en het bieden van collectieve vormen van ondersteuning in plaats van individueel.

In hoeverre ervaart het college belemmeringen bij het opschalen van preventie interventies?

Een belangrijke (landelijke) belemmering in het opschalen van preventieve interventies is dat er voorinvesteringen nodig zijn. Dit betekent dat er naast het verschuiven van structurele middelen van curatieve interventies naar preventieve interventies er bij opschaling ook incidentele middelen nodig zijn omdat de kosten vooruitlopen op de opbrengsten. Juist om deze reden betreft het college bij de TSD zowel het verschuiven middelen van curatief naar preventief, als het beschikbaar stellen van incidentele middelen om de voorinvesteringen mogelijk te maken.

Wethouder Roelofs

Tijdens de PPN-raadskamer van wethouder Van Esch op 21 mei 2025 heeft raadslid Neutkens van de fractie Volt onderstaande vragen gesteld over het onderhoud van CSA. Dit onderwerp betreft de portefeuille van wethouder Roelofs.

We lezen dat de Europese aanbesteding is mislukt voor onderhoud CSA. Waar is dit op stukgelopen?

In het najaar 2023 is een Europese aanbesteding geweest voor het dagelijks onderhoud (stadsreiniging, onderhouden van groen, legen prullenbakken, zwerfvuil, etc.) in ons stadsdeel CSA voor het jaar 2024 (zie ook raadsbrief *Het dagelijks onderhoud in stadsdeel Centrum, Spijkerbuurt en Arnhems Broek van 16 januari 2024*).

Voor de aanbesteding was in totaal 1,5 miljoen euro beschikbaar. Naar aanleiding van een eerder mislukte aanbesteding, waarbij al het werk in een integraal bestek was gezet, hebben we deze aanbesteding opnieuw – maar dan in vier percelen – op de markt gezet. Het ging om de volgende percelen:

1. Het dagelijks (7 dagen in de week) machinaal vegen, onkruid bestrijden, legen van prullenbakken en zwerfvuil verwijderen in het kernwinkelgebied (inclusief Arnhem Centraal, Steenstraat, Hommelstraat en omgeving station Velperpoort).
2. Het groenonderhoud (maaien, knippen heesters etc.) in heel CSA en de reiniging van CSA zonder het kernwinkelgebied.
3. Hovenierswerk: onderhoud van vaste planten, wisselbeplanting, plantschalen, enz.
4. Schoonmaakwerk: nat reinigen verharding, kauwgom, poetsen prullenbakken enz.

Voor de percelen 1 en 4 was er 1 inschrijver en voor de percelen 2 en 3 waren er meerdere inschrijvingen. Het totale bedrag van de inschrijvingen sloot op 5 miljoen.

Voor de percelen 2 en 3 hebben meerdere partijen ingeschreven waardoor er sprake was van marktwerking en een markconforme prijs. Voor deze percelen zijn we tot gunning overgegaan.

Voor de percelen 1 en 4 was de inschrijving tezamen ruim 3,7 miljoen en dit hebben we als “mislukt” moeten beschouwen omdat er maar 1 inschrijver was per perceel en het budget bij lange na niet toereikend was.

In de begroting is vervolgens voor de jaren 2025 en 2026 incidenteel 2,5 miljoen extra budget beschikbaar gesteld.

Op basis van dit nieuwe uitgangspunt is perceel 1 uiteindelijk eind 2024, na onderhandeling, gegund aan degene die als enige had ingeschreven. Het contract is afgesloten voor het jaar 2025 en 2026 met de mogelijkheid om dit nog met 2 x 1 jaar te kunnen verlengen.

Voor perceel 4 werken we op dit moment nog op regiebasis waarbij we op dit moment aan het kijken zijn of we dit perceel nog niet verder kunnen onderverdelen in logische onderdelen die afzonderlijk aanbesteed kunnen worden.

Wat heeft dat voor consequenties voor het huidige onderhoud?

Voor de percelen 2 en 3 wordt het huidige onderhoud gecontinueerd voor de percelen 2 en 3. Dat blijft daarmee hetzelfde.

Voor de percelen 1 en 4 is er ten opzicht van de aanbesteding een bezuinigingsslag van 1 miljoen gemaakt.

Deze bezuiniging hebben we uit onderhandeld door minder inzet op SROI (de werkzaamheden in de binnenstad combineren we meer en meer waardoor het voor deze doelgroep (voor een deel) niet meer uit te voeren is), hebben we risico's samen in beeld gebracht en gedeeltelijk een andere vorm van uitvoering gekozen, de beeldkwaliteit (met name klein zwerfafval, verwijderen kauwgom, verwijderen stickers, nat reinigen) op een aantal onderdelen naar onderen bijgesteld en is het deel duurzaamheid (minder snel naar volledig elektrisch) qua tijdsplanning wat naar achteren geschoven.

Worden er naast financiële overwegingen ook ecologische kaders meegenomen? Wordt bijvoorbeeld bij het planten en onderhouden van bomen en ander groen echt vanuit een ecologische visie gehandeld?

De contracten die we afsluiten gaan over het dagelijks onderhoud. Daar waar mogelijk nemen we ecologische kaders mee, denk hierbij bijvoorbeeld aan het omvormen van gazon naar kruidenrijk gras. Ook voor het boomonderhoud zetten we tegenwoordig in op natuurvolgend. Dergelijke kaders worden in eerste instantie vanuit beleid vastgesteld en daarna meegenomen in de aanbestedingen. Zo staan in het nieuwe inkoopbeleid staat kaders op gebied van o.a. duurzaamheid (circulair, energie en groen) en dierenwelzijn opgenomen, waarbij onze inzet is om deze waar mogelijk zo veel mogelijk toe te passen. Dit is maatwerk per project.)

Belangrijk om Europees aan te besteden, maar hoe borgen we de kwaliteit?

Europees aanbesteden is geen keuze maar een verplichting bij bepaalde omvang van werken of diensten.

Wethouder Van de Geijn

Tijdens de behandeling van de Perspectiefnota in de Raadskamer van burgemeester Marcouch op woensdag 21 mei 2025 heeft raadslid Groot van de fractie Arnhem Centraal diverse vragen gesteld over het onderwerp huiselijk geweld. De beantwoording is verzorgd vanuit wethouder Van de Geijn als portefeuillehouder op dit onderwerp.

Hoe kunnen we de meldingsbereidheid verhogen zodat slachtoffers zich sneller melden? Wat doen wij aan preventie?

We blijven inzetten op bewustwording door middel van campagnes en blijven communiceren over waar slachtoffers en omstanders terecht kunnen met vragen. De aandachtsfunctionarissen binnen onze gemeentelijke organisatie ondersteunen hun collega's bij het voeren van het gesprek over huiselijk geweld met de slachtoffers.

We zijn blijvend met onze interne aandachtsfunctionarissen in gesprek om te zorgen dat de kennis van signalen verhoogd wordt. In ons preventieaanbod voor professionals hebben wij aandacht voor het thema femicide. Professionals kunnen omstanders verwijzen naar Veilig Thuis om een melding te doen, hier moeten we blijvend op investeren.

We zouden voor onze inwoners meer willen betekenen op het gebied van preventie. Daarnaast is de wens om gericht voor de inwoners campagnes te voeren op geweld tegen vrouwen. Bijvoorbeeld door voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren waar inwoners in gesprek kunnen gaan met professionals en sleutelfiguren.

Landelijk ligt er het actieplan Stop Femicide. We houden de ontwikkelingen hierop en wat dat voor gemeenten betekent nauw in de gaten. Tot op heden is er vanuit het rijk geen rol toebedeeld aan gemeenten. Er zijn weinig gemeenten die een lokale aanpak hebben ontwikkeld. Dit komt onder andere doordat er geen financiering vrijgemaakt is vanuit het rijk. Als we hier in Arnhem meer op in willen zetten dan zullen hier middelen voor nodig. In de huidige PPN zijn deze niet opgenomen.

Daarnaast heeft het raadslid Groot aandacht gevraagd voor het voorbeeld van de gemeente Rotterdam, Stichting Filomena. Een algemeen inloopcentrum gericht op huiselijk geweld waar mensen zonder afspraak kunnen binnenlopen. Verschillende disciplines werken hier samen en is in Rotterdam erg succesvol. Hoe kijkt het college naar een dergelijk concept?

In Arnhem zijn we niet bekend met een concept zoals Filomena (inloopcentrum specifiek gericht op huiselijk geweld). De omvang van de regio Rotterdam is niet te vergelijken met de regio Arnhem/Achterhoek. De regio Rotterdam is qua oppervlakte veel kleiner dan de regio Arnhem/Achterhoek. De reisafstand voor inwoners is groot en niet alle organisaties met alle disciplines zijn gehuisvest in onze regio. Zo kunnen bijvoorbeeld inwoners van Arnhem terecht bij de locatie van het Centrum Seksueel Geweld in Nijmegen, en vanuit de Achterhoek in Enschede.

In de gemeente Arnhem hebben wij de voorkeur dat onze inwoners laagdrempelig contact opnemen met of binnenlopen bij de Sociale Wijkteams. Zij hebben de kennis om inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld te helpen en waar nodig door te verwijzen naar de juiste hulpverlening. Ook kennen we in Arnhem onze laagdrempelige inloopvoorzieningen zoals Ixta Noa, voor inwoners met psychische complexe vraagstukken.

Tijdens de behandeling van de Perspectiefnota in de Raadskamer van wethouder Van de Geijn op woensdag 21 mei 2025 heeft raadslid De Boef van de fractie GroenLinks de volgende vraag stelt over de aanpak Kansrijke Start.

Hoe wordt Kansrijke Start verbonden in de wijk?

De aanpak kansrijke start is een netwerkaanpak en dat betekent dat deze juist gaat over samenwerken in het netwerk/de wijk, waarover we u recent hebben geïnformeerd middels een raadsbrief (zaaknummer 4517137) op 3 april 2025. Het gaat over het versterken van de samenwerking tussen het medische en sociale domein in de wijken, met alle verschillende partners. Partners met wie we binnen het netwerk Kansrijke Start samenwerken zijn onder andere verloskundigen, Sociaal Wijkteam, Jeugdgezondheidszorg, Kraamzorg, POP-poli Rijnstate, huisartsen en jeugdzorg.

Memo

Datum : 28 mei 2025

Aan : Raadsleden en fractievolgers

Van : Wethouder Bob Roelofs

Betreft : Toezegging 1702 Risico-inventarisatie van de vervangingsopgave van de riolering

Op 21 mei 2025 heeft wethouder Roelofs tijdens zijn raadskamer over de Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025, de volgende toezegging gedaan:

Wethouder Roelofs zegt toe een risico-inventarisatie van de vervangingsopgave van de riolering aan de raad te doen toekomen met daarin ook een analyse van de lasten voor de inwoner.

Met dit memo geven we hier een nadere toelichting op. We beschouwen de toezegging hiermee als afgedaan.

Aanleiding nieuw Water- en Rioleringsplan

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is er geen verplichting meer om een water en rioleringsplan (WRP) op te stellen. Een gemeente kan er voor kiezen een (onverplicht) rioleringsprogramma op te stellen.

Het huidige gemeentelijke rioleringsplan (GRP) van de gemeente Arnhem is opgesteld in 2014. Dit GRP is nog altijd van kracht. In de begroting 2019 is aangegeven dat we geen nieuw GRP gaan opstellen in afwachting van de inwerkingtreding van de omgevingswet. De benodigde investeringen voor de watertaak zijn in de tussentijd in de begroting steeds geactualiseerd.

In de omgevingsvisie van de gemeente Arnhem staat het voornemen om nieuw beleid voor water en riolering op te stellen. Daarom zijn we gestart met het opstellen van een water- en riolerings-programma (WRP). Het programma zal beschrijven hoe de gemeente invulling wil geven aan de wettelijke taken van afvalwater, regenwater en grondwater.

Rioolvervangingsopgave

De aanzienlijke rioolvervangingsopgave die eraan zit te komen, benoemen we al een aantal jaren in de paragraaf kapitaalgoederen van de Begroting. Deze prognose is gebaseerd op de leeftijd van het riool. De levensduur van een riolering kent echter een grote bandbreedte afhankelijk van verschillende factoren. Het moment waarop daadwerkelijke vervanging nodig is, bepalen we op basis van inspectieresultaten. Daarnaast willen we bij de vervangingsplanning zo goed mogelijk anticiperen op andere opgaven in de stad. De verwachting is dat de energietransitie, het recent vastgestelde mobiliteitsplan en de woningbouwopgave mede sturing zullen geven aan het optimale moment voor de rioolvervanging. Deze planning is nu nog onvoldoende in beeld om aan te kunnen geven wat dit voor de planning van de rioolinvesteringen zal gaan betekenen. In het op te stellen WRP willen we dit meenemen. Naar verwachting zullen we het nieuwe WRP begin 2026 met uw raad delen. Voor de financiële consequenties kunt u zoals gebruikelijk een voorstel verwachten bij de begroting 2027.

In de begroting zijn structureel middelen opgenomen voor het beheer (exploitatie) en vervanging (investeringen, ca 12 miljoen per jaar) van de riolering. Ook zijn er investeringen gereserveerd voor nieuw aan te leggen riolen in het kader van nieuwbouw. De bedragen van deze investeringen verschillen per jaar, zijn afhankelijk van de bouwplannen en hebben een relatie met de GREX.

Daarnaast is er voor de jaren 2024 t/m 2027 jaarlijks 0,8 miljoen extra investeringsbudget beschikbaar voor klimaatadaptatie. De lasten die dit met zich mee brengt zijn al verwerkt in de huidige rioolheffing.

Rioolheffing

Het op te stellen WRP kan aanleiding geven voor een toename van de benodigde rioolinvesteringen.

Naast de extra investeringen die aan de watertaak te relateren zijn, willen we namelijk het tempo van het

vervangen van het riool afstemmen op andere opgaven in de stad waarvan de planning nu nog vaak onduidelijk is. Het is daarom niet mogelijk hier nu al een prognose voor te geven. Dit zal op z'n vroegst in 2026 aanleiding geven tot extra investeringen die dan pas in 2027 leiden tot toenemende kapitaallasten. Vervolgens kan nog de afweging worden gemaakt of deze extra lasten worden doorvertaald naar de rioolheffing. Deze hoeft immers niet kostendekkend te zijn.

Voor de kosten die aan de rioolheffing mogen worden toegerekend, gelden fiscaal-juridische spelregels en beperkingen. Kosten zijn alleen toe te rekenen als ze meer dan zijdelings te relateren zijn aan de gemeentelijke zorgplichten voor hemelwater, grondwater en afvalwater.

De kosten die aan de heffing worden toegerekend betreffen veelal investeringen die over een langere periode worden afgeschreven. De kapitaallasten van deze investeringen worden dan in de heffing opgenomen. Het effect op de hoogte van de heffing is daardoor beperkt, maar wel structureel van aard.

In geval van projecten en ontwikkelingen in de stad geldt eveneens dat de aan de watertaak te relateren kosten aan de heffing kunnen worden toegerekend. Dit zou kunnen leiden tot een verdere stijging van het tarief van de heffing en daarmee een hogere lastendruk voor de bewoners en bedrijven. Investeren in klimaatadaptatie is echter niet altijd een extra investering. Bovengrondse maatregelen voor opvang of afstroming van regenwater kunnen ook leiden tot een besparing op ondergrondse maatregelen (rioolbuizen). Dit zal in het WRP worden meegenomen.

Bij de keuze om deze kosten door te berekenen in de rioolheffing is het van belang dat wordt onderbouwd waarom deze kosten bijdragen aan de watertaak. Ook dient expliciet een belangenafweging te worden gemaakt (maatschappelijke baten project vs. belastingdruk).

Rekenvoorbeeld:

Zoals eerder aangegeven zijn in de huidige begroting investeringen voor ca. 12 miljoen per jaar ingeboekt (dit is dus ook al verwerkt in de rioolheffing). Een extra investeringsbudget van bijvoorbeeld € 5 miljoen resulteert in kapitaallasten van circa € 200.000 bij afschrijving in 40 jaar. Het betrekken van deze kapitaallasten in de rioolheffing betekent een stijging van het tarief (op basis van de begroting 2025) met circa 1 %.

De hoogte van de aanslag rioolheffing is afhankelijk van de WOZ-waarde van het object dat in eigendom en/of in gebruik is, van de vraag of de belastingplichtige eigenaar en/of gebruiker is en van de vraag of het om een woning of niet-woning gaat. Om een beeld te geven van het (absolute) effect is hieronder van een aantal voorbeeldhuishoudens en ondernemers de lastenmutatie weergegeven bij een gemiddelde stijging van 1%.

	<i>Lasten 2025</i>	<i>Lasten 2025 + 1%</i>	<i>Mutatie</i>
Huishouden koopwoning WOZ-waarde € 400.000	€ 194,80	€ 196,75	€ 1,95
Huishouden huurwoning WOZ-waarde € 200.000	€ 47,80	€ 48,28	€ 0,48
Eigenaar niet-woning WOZ-waarde € 800.000	€ 567,20	€ 572,87	€ 5,67
Gebruiker niet-woning WOZ-waarde € 800.000	€ 535,20	€ 540,55	€ 5,35

Datum: woensdag 28 mei 2025
Aan: Raad
Van: Ahmed Marcouch
Betreft: Diverse toezeggingen behandeling perspectiefnota

Tijdens de behandeling van de perspectiefnota deed ik een aantal toezeggingen. Deze doe ik hierbij af.

Burgemeester Marcouch zegt toe om naar de pilot van de gemeente Almelo te kijken om gedetineerden te laten stemmen;

In de gemeente Almelo konden gedetineerden inderdaad eenmalig zelf stemmen, maar na een [rechterlijke uitspraak](#) is daar een streep door gegaan. De reden hiervoor is inderdaad dat een stembureau openbaar toegankelijk moet zijn vanuit het oogpunt van controleerbaarheid en transparantie. Dat is in een PI niet mogelijk.

Voor de verkiezing voor de leden van het EP in 2024 is in de gemeente Horst aan de Maas een mobiel stembureau bij de PI in Evertsoord geplaatst. Gedetineerden konden onder begeleiding naar het stembureau om daar zelf hun stem uit te brengen, maar het stembureau was ook toegankelijk voor alle andere kiezers in de gemeente. Eventuele vluchtwegen zijn enigszins geblokkeerd, maar niet volledig omdat het nog steeds toegankelijk moest zijn voor andere stemgerechtigden in de gemeente. Een soortgelijke werkwijze zouden we in Arnhem ook kunnen onderzoeken. In hoeverre het realiseerbaar is, hangt uiteraard nauw samen met de mogelijkheden die de PI in Arnhem daarvoor biedt. We gaan daarover in gesprek met de PI.

Burgemeester Marcouch zegt toe (namens het college) om de raad te informeren over de uitkomst van de pilot camera's bedrijventerreinen;

Zoals ik u reeds meldde, betreft het private camera's die de ondernemers zelf hebben geplaatst. De ondernemers geven aan dat het nu nog te vroeg is om te kunnen bepalen welk resultaat dit heeft. Na de zomer zullen de ondernemers opnieuw worden bevraagd om te bezien of er dan resultaten zijn die kunnen worden gedeeld met de raad.

Burgemeester Marcouch zegt toe op verzoek van raadslid Wiggers om uit te zoeken hoe het zit met de bereikbaarheid van handhaving;

Voor de keuze van de bereikbaarheid van handhaving is van belang dat inwoners de gemeente voor uiteenlopende kwesties benaderen, waarvan een groot deel niet tot de taak van handhaving behoort, en dat de taak van handhaving niet is toegespitst op nooddienst of acute/levensbedreigende zaken. Daarom is er voor inwoners die de gemeente willen benaderen het algemene nummer 0800-1809 (tijdens kantooruren) of de mogelijkheid via internet of app een melding te doen via Fixi (www.fixi.nl). De inwoner wordt dan indien nodig verbonden met handhaving. Daarnaast kunnen inwoners de politie benaderen via 112 (in noodgevallen) of via 0900-8844. De politie bepaalt dan of de melding moet worden doorgezet naar handhaving.

Bereikbaarheid van handhaving wordt daarnaast gerealiseerd op straat en tijdens spreekuren op de wijkposten.

De situatie zoals beschreven door het raadslid, namelijk dat de politie naar aanleiding van een melding verwijst naar handhaving, zou niet mogen plaatsvinden. De politie behoort de melding aan te nemen en door te zetten naar handhaving. Ik heb de politie hierop aangesproken en met hen de staande procedure herbevestigd.

Burgemeester Marcouch zegt toe schriftelijk terug te komen op het functioneren van de aanpak op cybersecurity met betrekking tot de incidentele middelen voor de inzet van een halve fte;

In ons Integraal Veiligheidsplan 2023-2027 geven we prioriteit aan het vergroten van de digitale weerbaarheid van (kwetsbare) inwoners en het opbouwen van een netwerk. Digitale ontwikkelingen, en daarmee ook risico's, gaan snel en zijn te complex om als gemeente alleen aan te pakken. Daarom is samenwerking binnen netwerken essentieel. Wij werken nauw samen met het netwerk opgezet door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), bijvoorbeeld ten aanzien van de actiedag 'Echt niet Vandaag', en met de politie, zowel lokaal als regionaal. De digitale transformatie en veiligheid is een prioriteit van de lokale driehoek. De politie heeft recente versterkingen van de capaciteit voor een groot deel ingezet voor de bestrijding van digitale criminaliteit.

Om de weerbaarheid van onze inwoners te vergroten richten we op de drie kwetsbare doelgroepen¹ via diverse initiatieven:

- Jeugd: online jongerenwerk door AM-Support en Presikhaaf University, voorlichtingen van het Youth Cyber Team en voorlichtingen door Halt. op scholen. Recent is speciaal in Arnhem mede door steun van de raad een campagne tegen online seksueel grensoverschrijdend gedrag gehouden. Daarnaast werken we aan het opzetten van voorlichtingen voor jeugd rondom online radicalisering en extremisme.
- Ouderen: Samen met het SWOA, Rozet en de politie zijn meerdere voorlichtingen gegeven ten behoeve van de digitale weerbaarheid van ouderen tegen bijvoorbeeld oplichting. We inventariseren hoe dit structureel kan waarbij we rekening houden met het (digitale) aanbod van Rozet en SWOA.
- Mkb: In samenwerking met de ICT-opleiding aan de HAN konden ondernemers van het Stichting Arnhemse Bedrijventerreinen, in het kader van de actiedag *Echt niet Vandaag*, hun digitale weerbaarheid laten testen. De ondernemers waren hierover positief en dit krijgt een vervolg.

De digitale transformatie van de samenleving is alomvattend. Daarom zien wij digitale veiligheid niet als een aparte component van het veiligheidswerk, maar als wezenlijk voor alle aspecten van veiligheid. Een geloofwaardige veiligheidsaanpak anno 2025 neemt de online wereld vanzelfsprekend mee. Dit geldt bijvoorbeeld zowel voor crisisbeheersing (hybride dreigingen), openbare orde (risico's op online opruiing) als ondermijning (handel in drugs online). Een groot deel van de inspanningen gefinancierd uit de veiligheidsbegroting vindt in het digitale domein plaats.

¹ Uit onderzoek blijkt dat jeugd, ouderen en digitaal minder vaardigen en het mkb zijn.

VVD

- 1. De uitvoering van de motie Rust voor duurzame partners laat op zich wachten. De wethouder geeft aan dat dit jaar af te willen ronden. Kan de wethouder toezeggen dat dat voor de behandeling van de begroting te doen, zodat partners bij de subsidieaanvraag van 2026 en later de beloofde rust gaan krijgen?*

Antwoord:

De motie Rust gaat over alle begrotingssubsidies. Voor het welzijnsdomein geldt dat we bezig zijn met het bepalen welke partners (en bijhorende activiteiten) we definiëren als de basis van Welzijn en welke inzet we zien als een “plus” op deze basis. We verwachten dit overzicht in de zomer 2025 te hebben. Hiermee zou het mogelijk moeten zijn om voor 2026 de basisdienstverlening meerjarig toe te kennen. Hierbij bestaat de voorkeur om dit in eerste instantie voor 2 jaar te doen zodat we na deze 2 jaar een meerjarige subsidie kunnen toekennen, passend bij de uitgangspunten van het nieuwe coalitieakkoord. Randvoorwaardelijk hierbij is wel een aantal genoemde claims (bv jongerenwerk en sociale cohesie) structureel worden toegekend.

De genoemde “plus” op Welzijn willen we verder vormgeven in een subsidieregeling. Deze moet nog gemaakt worden en streven is deze per 1 januari 2027 operationeel te hebben. Binnen deze regeling is het mogelijk om tot maximaal 2 jaar subsidie te ontvangen.

- 2. De wethouder gaf aan dat ze ook vindt at we de ambitie zouden moeten verhogen als het gaat om mensen uit de bijstand helpen. Het gaat om ‘taaie kost’. Ze gaf ook aan dat de nieuwe instroom van mensen in Arnhem zorgt voor extra druk op de bijstand. Kan de wethouder aangeven hoe de portefeuillehouder W&I en ook de afdeling W&I worden meegenomen in het beleidskader ‘Arnhem gastvrije stad’.*

Antwoord:

In lijn met de landelijke trend zien we dat het aantal inwoners dat een bijstandsuitkering heeft weer iets toeneemt. Dit is voor een deel te verklaren door het toenemend aantal statushouders dat vanuit de Participatiewet een uitkering ontvangt en begeleid wordt naar werk.

De afdeling Werk & Inkomen is betrokken bij het beleidskader ‘Arnhem gastvrije stad’. Daarbij proberen we in Arnhem vanaf dag 1 al in te zetten op meedoen en participatie. En niet eerst de starten met taal en daarna werk, maar juist dit hand in hand te laten gaan. Een mooi voorbeeld hiervan is de inzet van Scalabor en AanZ die vanaf begin dit jaar in de opvanglocaties van het COA mensen begeleiden naar werk. Door het cluster Werk & Inkomen wordt gekeken op welke wijze de reguliere re-integratie instrumenten zoals loonkostensubsidie en jobcoaching ook actiever ingezet kunnen worden voor

statushouders. Daarbij wordt ook gekeken wat er nodig is om dit aanbod meer op maat te maken voor deze doelgroep.

3. *Op de vraag of we verschillende scenario's kunnen ontvangen als het gaat om het transformatieplan Sociaal Domein, antwoordde de wethouder dat ze de rijksmiddelen breed wil toekennen. Met de vraag bedoelden we echter of we ook een scenario kunnen verwachten waar geen extra middelen naar het sociaal domein gaan, en niet alleen scenario's waar meer geld nodig is. Dit omdat het er uit ziet dat er simpelweg niet meer geld is de komende jaren, zowel op rijksniveau als op lokaal niveau.*

Antwoord:

De rijksmiddelen voor het sociaal domein worden door het Rijk [enkele uitzonderingen daargelaten] niet geoormerkt toegekend aan de gemeente, maar maken onderdeel uit van de algemene uitkering. Dit is de reden dat de wethouder heeft aangegeven dat de verdeling van de rijksmiddelen [algemene uitkering] integraal plaatsvindt en aan uw raad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Doel van de transformatie is niet om te besparen/bezuinigen op het budget voor het sociaal domein. Doel is gegeven het beperkt beschikbare aantal professionals en maatschappelijke ontwikkelingen als de dubbele vergrijzing de door uw raad vastgestelde doelen en ambities in het sociaal zo efficiënt en effectief mogelijk te realiseren. Hierbij kijken we per transformatieopgave naar de investering en wat hiervan zowel de maatschappelijke als financiële impact is. Hierbij betrekken wij ook de beleidsmatige wijzigingen vanuit het Rijk, zoals de hervormingsagenda jeugd en het Aanvullende zorg en welzijnsakkoord [AZWA]. Wij gaan met uw raad bij de begroting in gesprek over de aanpak van de transformatie en de opgaven waarmee wij beginnen. Op basis hiervan kunnen eventuele scenario's worden geformuleerd. Wij maken thans geen scenario's om voor te sorteren op mogelijke toekomstige bezuinigingen van het Rijk.

4. *De wethouder gaf aan dat de Gelrepas wordt geëvalueerd en dat we de evaluatie na de zomer ontvangen. Is het niet zo dat we de gelrepas evaluatie in 2023 hebben behandeld en kunnen we daarom de schaarseste capaciteit van ons ambtelijk apparaat niet beter benutten?*

Antwoord:

De Gelrepas is inderdaad in 2023 geëvalueerd. Omdat de samenwerking met de externe uitvoerende partij eind 2026 afloopt en er een nieuwe aanbesteding opgestart moet worden vindt eind 2025 met de samenwerkende regiogemeenten bestuurlijk overleg plaats of en welke koerswijzigingen gewenst zijn.

1. Is het college het met ons eens dat deze transformatie vooral uit een samenhangende, structureel andere werkwijze zou moeten bestaan? Deelt het college onze opvatting dat, behoudens benodigde voorinvesteringen, de interventies die we doen uiteindelijk voldoende structureel voordeel moeten opleveren om de druk op personeel te verminderen en de kosten van de interventie zelf te dekken?

Antwoord:

De transformatie die het college voor ogen heeft bestaat inderdaad uit een samenhangend pakket aan maatregelen, die in de komende jaren binnen de door uw raad vastgestelde beleidskaders wordt uitgewerkt en geïmplementeerd. Dit is een langjarig traject, waarin plateaugewijs onderwerpen worden opgepakt en geïmplementeerd. Op deze wijze proberen we ook de belasting voor onze uitvoerende organisaties te beperken en daarmee onze dienstverlening aan de inwoners gedurende de transformatie op niveau te houden.

Onderdeel van de transformatie is inderdaad een structureel en samenhangende andere wijzen van werken over de begrotingsprogramma's heen. Dit omvat o.a. bestaanszekerheid, welzijn, jeugd, onderwijs, Wmo [o.a. begeleiding, huishoudelijke ondersteuning, maatschappelijke opvang, beschermd wonen, etc.], maar ook de samenwerking tussen sociaal en medisch domein.

Met deze transformatie beogen we huidige problemen aan te pakken, maar vooral ook klaar te zijn voor komende opgaven die voortkomen uit o.a. de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt, de dubbele vergrijzing en de opgaven uit de hervormingsagenda jeugd. Voorbeelden van transformatieopgaven zijn:

- De door u genoemde samenhangende aanpak om bijv. individuele ondersteuning en zorg te voorkomen door preventie [inclusief bestaanszekerheid/ aanpak schulden] of collectieve vormen van ondersteuning en zorg. Maar de transformatie omvat bijv. ook:
- Het realiseren van een overzichtelijk ondersteunings- en zorglandschap met een beperkt aantal aanbieders zodat inwoners betere ondersteuning krijgen, professionals in een netwerk rond inwoners in de wijken kunnen samenwerken en minder projectleiding/overhead nodig is om dit te organiseren;
- Het realiseren van een strategisch en langjarig partnerschap met uitvoeringsorganisaties, zodat transformatie en innovatie een onderdeel wordt van de reguliere werkwijze en bekostiging van onze strategische partners in de uitvoering en niet een veelheid van pilots en projecten blijft bestaan. Maar ook administratieve lasten voor professionals worden verminderd, zodat deze meer tijd hebben om inwoners te ondersteunen.

Doel van de transformatie is niet om te besparen/bezuinigen op het budget voor het sociaal domein. Doel is gegeven het beperkt beschikbare aantal professionals en maatschappelijke ontwikkeling als de dubbele vergrijzing de door uw raad vastgestelde doelen en ambities in het sociaal zo efficiënt en effectief mogelijk te realiseren. Hierbij kijken we per transformatieopgave naar de investering en wat hiervan zowel de maatschappelijke als financiële impact is.

2. In het verleden is door het college veel nadruk gelegd op het Integraal Accommodatie Beleid als oplossing voor een groot aantal maatschappelijke problemen. Onze schriftelijke vragen hierover worden vertraagd beantwoord, maar kan het college nu in ieder geval aangeven wanneer we dit kunnen verwachten, én hoe het college ervoor zorgt dat urgente knelpunten bij maatschappelijke organisaties (bijv. in cultuur en welzijn) hier geen last van hebben?

Antwoord:

We realiseren ons dat, wat de omstandigheden ook waren, we u geen recht hebben gedaan en dat willen we veranderen. In de beantwoording van de schriftelijke vragen geven we een uitgebreide reactie op uw vraag. U kan de beantwoording voor het reces verwachten.

De afgelopen maanden zijn gebruikt om orde op zaken te stellen. U ontvangt voor het reces een raadsbrief met de aangescherpte aanpak, de te zetten stappen en de planning.

Ondertussen beoordelen we natuurlijk ook actuele vragen en knelpunten uit diverse wijken. We doen dat gecoördineerd (op elkaar afgestemd) en in samenhang met het integraal accommodatiebeleid (over en weer van elkaar leren). Om te voorkomen dat we nu onomkeerbaar besluiten nemen, die achteraf gezien niet wenselijk zijn, investeren we daarom ook eerst in het vaststellen van een afwegingskader. Hier zitten trouwens twee kanten aan: kunnen sturen op de activiteiten die belangrijk zijn voor de wijk en of en hoe we de accommodatievraag invullen.

Verder spelen de TLO's een belangrijke rol in het zoeken naar oplossingen voor actuele knelpunten (huisvesting). In afstemming met Vastgoed, maar ook met andere eigenaren van gebouwen, wordt vaak naar een praktische oplossing gezocht. Soms wordt een bewonersinitiatief dan verwezen naar [Makelpunt](#), is er ruimte in het buurtcentrum of biedt een school ruimtes aan die leeg staan. Als dat niet lukt dan zorgen we ervoor dat die knelpunten worden opgeschaald naar het Integraal Accommodatiebeleid. Daar wordt dan de vraag integraal gewogen en gezocht naar een passende oplossing. Dat kan soms wel tijd vergen.

Het college heeft eerder in een raadsbrief mogelijkheden genoemd om studenten in armoede beter te ondersteunen.

3. *Is het college bereid om zich in ieder geval in te zetten voor een breed steunfonds voor Arnhemse 18+ studenten, breder dan het huidige steunfonds van Rijn IJssel?*

Het college is bereid om zich in te zetten voor een breed steunfonds en betreft daar ondermeer onderwijsinstellingen bij. Gezamenlijk kan verkend worden of en welke mogelijkheden voor ondersteuning aan studenten in armoede er zijn.

En is het college bereid om met Stichting Leergeld het gesprek aan te gaan om de mogelijkheden te verkennen voor verdere uitbreiding van hun ondersteuning naar alle studenten in armoede?

Het college voert structureel gesprekken met Stichting Leergeld om in brede zin de mogelijkheden te verkennen voor ondersteuning van inwoners in armoede.

En is het college bereid om met onderwijsinstellingen het gesprek aan te gaan met als doel om de Individuele Studietoelage optimaal in te zetten voor die studenten die het het hardste nodig hebben?

Ja, daartoe is het college bereid.

4. *De Huidige begrotingssystematiek zorgt voor verkokering van budgetten in de wijken, dat is lastig voor opstartende bewonersinitiatieven. Komt nu een nieuwe begrotingssystematiek rondom wijkbegrotingen, wat gaan deze bewonersinitiatieven daar concreet van merken?*

Antwoord:

De begrotingssystematiek wordt inderdaad aangepast in de meerjarenbegroting 2026: op stadsniveau worden gezamenlijke ER-doelen geformuleerd, waar nodig worden op het niveau van de wijk inspanningen aangegeven. Daarmee wordt een wijk specifieke invulling gegeven aan de bestaande begrotingsprogramma's. Dit is besproken met de raads werkgroep eind januari 2025. Dit levert een betere, integrale en begrijpelijker begroting op. Deze doelen en inspanningen worden geïntegreerd vanaf de komende begroting.

Voor bewonersinitiatieven betekent dit niet direct een directe verandering, de huidige regelingen zoals Burgerkracht (budget beschikbaar tot en met 2026) en Bewonersbudgetten volgens de Spelregels Arnhemse Wijkaanpak (al dan niet via de Teams Leefomgeving) blijven laagdrempelig toegankelijk voor inwoners en vallen onder het begrotingsprogramma S00. Wel zal de verbeterde afstemming en integraliteit ertoe moeten leiden dat er een duidelijkere rolverdeling en financiering voor initiatieven van inwoners, maar ook (wijk)organisaties ontstaat.

Vraag 5 over schuldhulpverlening:

5. *In de beantwoording van de technische vragen lezen we dat de vraag voor schuldhulpverlening toeneemt. Welke verklaring heeft het college voor de toename van deze vraag en welke problemen voorziet het college hierin? Daarnaast, hoe wordt op dit moment het effect gemeten van ons armoedebeleid en schulddienstverlening op het welzijn en toekomstperspectief van mensen?*

Antwoord:

Uit landelijke cijfers, gepubliceerd in mei 2025 door Divosa

(Meer schuldregelingen gestart in 2024, hulp komt sneller op gang | Divosa) blijkt een landelijke stijging van het aantal aanmeldingen. Deze stijging zagen we tot eind 2024 niet terug in onze Arnhemse aanmeldingen. Vanaf 2025 zien we wel een stijging. We vermoeden dat een mogelijke verklaring ligt in de start van de schuldhulpverlening in eigen beheer waarbij inwoners zichzelf rechtstreeks kunnen aanmelden, en er daarbij ook geen voorwaarden voor een gesprek zijn zoals bijvoorbeeld het invullen van formulieren. Het aantal aanmeldingen is groter dan vooraf was ingeschat. Dit zorgt voor een grote werkdruk bij het nieuwe team waardoor opschaling in capaciteit nodig was en heeft plaatsgevonden. Dit heeft ook financiële impact. Deze impact wordt voor 2025 meegenomen in TURAP 2 en voor 2026 doorgerekend en meegenomen in de voorbereiding van de begroting 2026.

We monitoren momenteel nog geen effecten van ons armoedebeleid en schuldhulpverlening op het welzijn en toekomstperspectief van mensen. We bekijken de mogelijkheden om deze effecten via klanttevredenheidsonderzoeken in beeld te krijgen.

Memo

Datum : 03-06-2025
Aan : Raadsleden en fractievoorgangers
Van : Wethouder Bouwkamp
Betreft : Toezegging 1711

In de raadskamer van 21-05-2025, heb ik toegezegd om nadere toelichting te geven de (on)mogelijkheden van samenwerking met de woningbouwcorporaties over de isolatie van woningen die dat nodig hebben. Met dit memo geef ik invulling aan deze toezegging.

Doorlopend gesprek corporaties en gemeente Arnhem

Gemeente Arnhem en de corporaties zijn jaarlijks, in het kader van de prestatieafspraken, in overleg over verduurzaming en het isoleren van huurwoningen. Onze inzet daarbij is onder andere hoe de gemeente Arnhem kan bijdragen aan het versnellen van woningisolatie, zodat huurders sneller een energiezuinige woning hebben en we energiearmoede aanpakken.

Tijdens een periodiek overleg in verband met prestatieafspraken is op 26-05-2025 bovenstaande vraag weer besproken met de drie grootste corporaties. De reacties zijn verwerkt in onderstaande teksten.

Nationale Prestatieafspraken NPA

De basis voor de Arnhemse prestatieafspraken ligt in de Nationale Prestatieafspraken. Hierin staat onder andere opgenomen:

Woningcorporaties blijven onverminderd inzet plegen om uiterlijk in 2028 alle E, F en G-labels uit de sector te laten verdwijnen, met uitzondering van monumenten en de voor sloop aangemerkte woningen. Deze opgave is bij complexmatige verduurzaming onder voorbehoud van instemming van 70% van de huurders en eventuele VvE.

Corporaties vragen voor het isoleren van deze woningen geen huurverhoging.

Hoe plannen en organiseren corporaties onderhouds- en verduurzamingsprojecten?

Verduurzaming en isolatie van woningen wordt vooruit gepland in de meerjaren onderhoudsbegroting en een meerjaren investeringsbegroting. Bij geplande onderhoudsprojecten kunnen ook kleine of enkele isolerende maatregelen uitgevoerd worden. Als er meer isolatiemaatregelen of verduurzaming nodig zijn wordt dit veelal samen met planmatig onderhoud gecombineerd tot een verduurzamingsproject. Corporaties kiezen voor deze werkwijze zodat de opgave niet te groot is en dat de verduurzaming van de huurwoningen 'achter aan de rij' te lang op zich laat wachten. En dus deze huurders nog langer moeten wachten op een meer energie zuinige woning.

Voor een verduurzamingsproject is instemming van de huurder nodig. Het gaat vaak om een complex van meerdere woningen, dan is instemming van 70% van de huurders nodig om het project uit te voeren. Het technische voorbereiden en voorlichten en begeleiden van de huurders

voor zulke projecten vraagt een zorgvuldig proces. Corporaties geven aan dat de gemiddelde voorbereidingstijd 2 jaar is.

Daarnaast geven ze aan benodigde uitgaven en investeringen (gelijkmatig) te spreiden over de tijd zodat ook de uitgaven gelijkmatig zijn en aansluiten op de inkomstenbron: de huurinkomsten. Voor een deel van de uitgaven gaan corporaties leningen aan. De uitvoering wordt ook gespreid zodat het een gelijkmatige belasting van de organisatie geeft op onder andere projectleiding, communicatie en sociale begeleiding. Zo blijft de aanpak haalbaar én beheersbaar, zowel financieel als organisatorisch.

Wat investeren de grotere Arnhemse corporaties in verduurzaming van hun huurwoningen?

Uiterlijk in 2028 zorgen corporaties ervoor dat, volgens de Nationale Prestatie Afspraken, de E,F,G labels weggewerkt zijn. In Arnhem betreft dit circa 1800 woningen (in 4 jaar). Daarnaast investeren corporaties regulier in woningen (bijvoorbeeld renovatie of planmatig onderhoud) waar ook verduurzaming een onderdeel van is. Een corporatie investeert bij een groot verduurzamingsproject al snel €45.000 á 50.000 euro in een woning (prijspeil 2024).

Kan een isolatiefonds corporaties helpen versnellen?

Corporaties geven aan dat financiële aspecten meewegen in de keuze voor isoleren van huurwoningen. Maar ook andere aspecten wegen mee:

- het tempo en planning van werkzaamheden
- gelijkmatige belasting van organisatie en beschikbaarheid van technisch (inhuur) personeel
- technische aspecten (combineren met onderhoud en bijvoorbeeld aanwezigheid asbest)
- de benodigde (sociale) voorbereiding van projecten en de medewerking van de huurders

Corporaties geven aan dat in hun ogen een isolatiefonds vanuit de gemeente het tempo van het isoleren van huurwoningen niet zal versnellen. Dat komt voornamelijk doordat dit slechts tegemoet komt in de financiële aspecten, niet in de overige.

Corporaties geven daarnaast aan dat het verduurzamen van huurwoningen een zorgvuldig proces behoeft. Dat is ingebed in de processen, bedrijfsvoering en beleid van hun bedrijfsvoering. Het door de gemeente aanbieden van inhuurpersoneel om huurwoningen te verduurzamen is daarmee ook geen optie die bijdraagt aan het versnellen van isoleren van huurwoningen.

Voor een tijdige en planmatige uitvoering van de verduurzamingsopgave is het voor woningcorporaties essentieel om te beschikken over meerjarige zekerheid ten aanzien van voldoende financiële middelen.

Samenwerking helpt

Wat corporaties helpt om hun plannen voor het isoleren en verduurzamen van woningen goed uit te voeren is goede samenwerking met gemeente Arnhem. Door samen op te trekken in wijken met een eenduidige boodschap over verduurzaming en aardgasvrij maken van woningen. De opvolger van de transitievisie warmte, EvA (Energie voor Arnhem), zal daarbij richting geven. De corporaties zijn belangrijke stakeholder bij het opstellen hiervan.

Daarnaast blijven we als gemeente en corporaties, zeker in het kader van de prestatieafspraken, met elkaar in gesprek waar we elkaar kunnen versterken in het isoleren van woningen en verduurzamen van de stad Arnhem. Goed geïsoleerde woningen dragen bij aan bestaanszekerheid en vermindert energiearmoede. Daar blijven we ons als gemeente samen met de corporaties voor inzetten.

Enkel glas

Tijdens de gesprekken voor de prestatieafspraken in 2024 is door de gemeente nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de huurders van woningen die ‘achter aan in de rij staan’ voor verduurzaming. De inzet van gemeente Arnhem is het uitbannen van al het enkel glas in sociale huurwoningen, omdat dit directe invloed heeft op het energieverbruik van huurders. Deze inzet heeft uiteindelijk geresulteerd in de afspraak: *De corporaties verduurzamen woningen met een E, F, of G-label zodat deze labels uiterlijk in 2028 (bijna) niet meer voorkomen. Bijzondere aandacht geven de corporaties aan woningen met enkel glas in de verblijfsruimtes (woonkamer, keuken en slaapkamers). Zij laten in 2025 zien hoeveel van deze woningen zij hebben. Corporaties laten in 2025 zien waar dit enkel glas t/m 2028 niet via de E-, F- en G-aanpak of reguliere onderhoudsaanpak wordt vervangen door isolerend glas.*

Momenteel wordt in beeld gebracht over hoeveel woningen het gaat, de mate van clustering van woningen en over hoeveel enkel glas per woning het gaat. Zodra dit in beeld is gebracht wordt gekeken of en hoe het enkel glas (planmatig) zo snel mogelijk vervangen kan worden.

Ondersteuning voor huurders

Huurders kunnen op diverse manieren ondersteuning krijgen. Via de Energiebank kunnen ze gebruik maken van een energiecoach, die huurders helpt om energie te besparen. Deze coaches kunnen ook doorverwijzen naar het Buurtklusbedrijf voor het (gratis) aanbrengen van energiebesparende maatregelen. In de prestatieafspraken is afgesproken dat corporaties hun huurders attenderen op de mogelijkheden van de energiecoaches en het buurtklusbedrijf. Huurders kunnen ook terecht bij Rijn en IJssel Energie Coöperatie terecht voor een gratis energiebespaarcheck.

Memo

Datum : 4 juni 2025

Aan : Gemeenteraad

Van : Marjan van Munster

Betreft : Openstaande vragen Gelrepas raadskamer 28 mei 2025

In de raadskamer van 28 mei 2025 heb ik op vragen van Arnhem Centraal toegezegd op een tweetal punten met betrekking tot de Gelrepas terug te komen.

1. Hoeveel AOW'ers maken gebruik van de Gelrepas?

In 2024 waren er 1.231 AOW'ers die gebruik maakten van de Gelrepas.

2. Wat zijn de kosten voor het verhogen van het tegoed van AOW'ers van 125 euro naar 200 euro?

In 2024 waren er 1.231 AOW'ers die de Gelrepas gebruikten. Zij hebben een budget van € 125 en besteden daarvan gemiddeld € 88 per jaar. De mensen tot de AOW-leeftijd hebben een budget van € 200 en besteden gemiddeld € 133. Als AOW'ers hetzelfde bestedingspatroon zouden hebben als jongere volwassenen, dan leidt een budgetverhoging naar € 200 tot € 55.000 extra kosten (1231 x (€133 - €88)).

Technische vragen Perspectiefnota 2026-2029

Volt	2
Forum voor Democratie	7
Arnhem Centraal	29
BurgerBelang Arnhem	35
CDA	36
Christen Unie	47
D66	47
DENK	58
GroenLinks	59
PvdA	61
PvdD	69
VVD	75
SP	81

Volt

<u>Fractie:</u>	<u>Volt-1</u>
Pagina:	Pagina 50, Beschutte Opvang
Vraag:	De huidige acht plekken voor Beschutte Opvang zijn in 2023, 2024 en 2025 incidenteel gefinancierd. ○ Wat zou de impact zijn op de openbare orde en veiligheid in de stad als deze opvangplekken wegvallen? ○ Welke andere vormen van zorg of opvang zouden moeten worden ingezet als deze plekken vervallen? ○ Welke middelen zijn nodig om de beschutte opvang structureel voort te zetten?
Antwoord:	· Onze voorspelling is dat een deel van de mensen die nu in de Beschutte Opvang verblijft bij gebrek aan een passend alternatief op straat belandt. Dit heeft gevolgen voor de openbare orde en veiligheid. De overlast op straat zal toenemen met name als er sprake is van terugkerende overlast op een vaste locatie. - Ingezet kan worden op plaatsing in een reguliere opvangvoorziening voor mensen met zware psychiatrie en/of verslaving. Dit is voor betrokkenen suboptimaal, tevens neemt hierdoor de druk op deze voorziening toe. - € 626.000,-
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>Volt-2</u>
Pagina:	Pagina 51, Opvang EU-burgers
Vraag:	• Wat zijn de gevolgen voor de stad en andere opvangvoorzieningen als deze opvang stopt? • Wat zou de impact zijn op de openbare orde en veiligheid in de stad als deze opvangplekken wegvallen? • Welke middelen zouden nodig zijn om deze opvang te verlengen?
Antwoord:	• Onze voorspelling is dat een deel van de mensen die verblijven in de opvang voor EU-burgers bij gebrek aan een passend alternatief op straat belandt. Anderen zullen kunnen verblijven bij de laagdrempelige nachtopvang De Duif, waardoor de druk op deze voorziening verder zal toenemen. • Als deze opvangplekken wegvallen, zal dit gevolgen voor de openbare orde en veiligheid. De overlast op straat zal toenemen met name als er sprake is van terugkerende overlast op een vaste locatie. Mogelijk dat bewoners en ondernemers in het CSA gebied meer overlast ervaren doordat deze mensen weer op straat zullen zijn. • Ook zal de overlast door daklozen in de parkeergarage toenemen echter zijn er in de afgelopen periode extra maatregelen getroffen in de gemeentelijke parkeergarages om ook op die wijze de overlast terug te dringen. Bij het ongewijzigd voortzetten van de 10 opvangplekken,

	bedragen de jaarlijkse kosten voor de begeleiding en beveiliging van deze opvang € 850.000,-.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>Volt-3</u>
Pagina:	Pagina 52, Experiment Immerloo Schuldenvrij
Vraag:	- Hoeveel huishoudens zijn momenteel geholpen binnen de bestaande middelen en hoe verhoudt dit zich tot het beoogde aantal van 40 tot 60 huishoudens? - Zijn er aanvullende mogelijkheden om de kosten voor de begeleiding of schuldsanering te verlagen of samen te werken met andere partijen voor een efficiëntere uitvoering? - Welke middelen zouden nodig zijn om het plan volledig uit te kunnen voeren conform het pilotplan? - Zijn de andere partners ook bereid om meer bij te dragen?
Antwoord:	Tot op heden nemen 15 huishoudens deel aan het Experiment Immerloo Schuldenvrij. Van 14 van deze huishoudens is de volledige schuldenpositie inmiddels in kaart gebracht. Gezamenlijk gaat het om een totale schuldenlast van ruim €760.000. Een deel van deze huishoudens is inmiddels volledig schuldenvrij gemaakt. Voor de overige deelnemers loopt dit traject nog. Tot nu toe is er €102.000 uit het Opkomfonds ingezet om schulden af te lossen. De praktijk laat zien dat het veel tijd en inzet kost om de totale schuldenpositie van een huishouden inzichtelijk te maken. Ook de begeleiding van deelnemers én het maken van afkoopafspraken met schuldeisers vergen aanzienlijke capaciteit. Deze capaciteit wordt mogelijk gemaakt via het Nationaal Programma Arnhem-Oost. Op basis van de opgedane ervaring blijkt dat de vooraf geraamde uitvoeringskosten te laag zijn ingeschat. Er is meer begeleiding en ondersteuning nodig dan oorspronkelijk voorzien. Tegelijkertijd biedt de huidige aanpak duidelijk perspectief. Er is inmiddels veel kennis opgebouwd, en er zijn sterke samenwerkingen tot stand gekomen met schuldeisers. Dit maakt het mogelijk om een opschaling naar 40 of meer huishoudens efficiënter en effectiever te realiseren. Bovendien is intensief geïnvesteerd in de relatie met bewoners, wat ertoe kan leiden dat zij andere huishoudens in de wijk stimuleren om ook deel te nemen aan het experiment. Volgende maand wordt de jaarlijkse voortgangsrapportage aan de raad aangeboden. Daarin vindt u meer informatie over de algemene voortgang van het experiment.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>Volt-4</u>
Pagina:	Burgerberaad afval
Vraag:	Inmiddels is het bijna een jaar geleden dat de bijeenkomsten van het burgerberaad over afval hebben plaatsgevonden. Er is een externe evaluatie

	geweest met de deelnemers van het burgerberaad. Komt er ook nog een evaluatie van de gemeente Arnhem zelf over hoe de adviezen van het burgerberaad vervolgens zijn verwerkt tot beleid? En worden hierbij ook de deelnemers weer betrokken, om te horen wat zij ervan vinden hoe hun adviezen in beleid zijn omgezet?
Antwoord:	De adviezen van het burgerberaad afval zijn verwerkt in de Uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026. Deze agenda is inmiddels bij de gemeenteraad. Uw raad moet deze nog gaan behandelen en uiteindelijk vaststellen. Eén van de adviezen van het burgerberaad en maatregelen van de agenda, betreft het instellen van een klankbordgroep. Zodra deze maatregel is vastgesteld kunnen en zullen we de klankbordgroep instellen (deelnemers hebben zich hiervoor al aangemeld). Eén van de vragen tijdens de bijeenkomsten zal inderdaad zijn hoe de deelnemers de omzetting van adviezen in uitvoeringsagenda ervaren en wat ze ervan vinden. Een uitgebreide ambtelijke evaluatie is niet voorzien. Wel is in de raadsbrief waarin de evaluaties van de HAN en RU zijn overhandigd aan de raad, een ambtelijke reflectie opgenomen en zijn en worden de lessen die hieruit getrokken zijn meegenomen in het tweede burgerberaad.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

Fractie:	Volt-5
Pagina:	Rookvrij Arnhem
Vraag:	Op 8 april 2025 zijn we als raad in de raadsbrief "Vervolg amendement 'Een gezonde leefomgeving is een rookvrije leefomgeving' (24A35)" geïnformeerd over de verkenning van het rookvrij maken van plekken in Arnhem. Wat opvalt is dat daarin niet wordt gesproken over het bestuderen van hoe de gemeente Groningen dit heeft aangepakt via (als ik het goed zeg) de APV. In 2019 is Groningen begonnen met het instellen van rookverboden op openbare plekken bij gebouwen met een openbare of publieke functie (zie ook: Eerste rookvrije openbare zone in Groningen). Het idee is dat de gemeente niet belast wordt met de handhaving van het verbod, doordat eigenaren/beheerders van de bijliggende gebouwen zich inzetten voor toezicht. De eerste rookvrije openbare zone werd door de toenmalig staatssecretaris geopend. Gaat de aanpak van de gemeente Groningen nog bestudeerd worden? Of is er bewust voor gekozen dit niet te doen?
Antwoord:	We hebben verschillende scenario's onderzocht, waaronder het scenario zoals ze het doen in de gemeente Groningen met rookverboden, via een wijziging in de APV. We hebben deze aanpak dus onderzocht, echter daar hebben we als Arnhem andere afwegingen gemaakt, zoals is beschreven in de raadsbrief. Overwegingen die wij hierin hebben meegenomen zijn: • Er zijn juridische mogelijkheden om de APV te wijzigen, waardoor het instellen van rookverboden in bepaalde zones mogelijk wordt. Hierbij is het ook mogelijk om de eerste verantwoordelijkheid voor (informeel) handhaven bij de eigenaar van een gebouw te beleggen, zoals gemeente Groningen dat doet. Echter, bij ervaren overlast vanwege het schenden van het rookverbod blijft de gemeente juridisch verantwoordelijk voor formele handhaving.

	• Het instellen van rookverboden vraagt om extra inzet van toezicht en handhaving, wat leidt tot extra kosten. • Als de handhaving niet toereikend is of de regels onvoldoende duidelijk zijn, brengt dat juridische risico's met zich mee. • Met rookvrije zones kunnen we hetzelfde gezondheidsdoel bereiken als bij een rookverbod. Dit kan door roken te ontmoedigen, zonder de extra kosten en complexiteit van handhaving die nodig is bij een rookverbod.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>Volt-6 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	p.48
Vraag:	M.b.t. versterken van sociale netwerken in de wijk: 1. Hoeveel buurthuizen hebben we? 2. Hoeveel MFC's hebben we? 3. Wanneer komt de notitie geactualiseerde rollen en taken TLO's naar de raad? 4. Wat is de stand van zaken mbt het ontwikkelen van sociale kaarten per wijk
Antwoord:	1. Het is niet precies te bepalen. De definities van buurthuizen, wijkcentra en ontmoetingsplekken, inloophuizen en buurthuis kamers zijn niet vastgelegd. Bij de Samenwerkende Arnhemse Buurthuizen zijn ca. 16 locaties aangesloten, exclusief de locaties van Rijnstad. Naast de SAB zijn nog circa 5 locaties bekend die zich buurthuis noemen. 2. Het gaat om zeven: de Wetering, de Spil, Malburcht, Presikhaven, Omnibus, Salamander, Klarendal 3. Zoals benoemd in de raadsbrief over de uitvoering van de Koersnota 2023 - 2030 wordt de raad eind 2025 geïnformeerd worden over de voortgang van de uitvoering. Daarin zullen de geactualiseerde taken en rollen van de Teams Leefomgeving in worden meegenomen. 4. Bij de behandeling van het beleidsplan Welzijn is de toezegging gedaan dat er een gespreksnotitie aan uw raad wordt aangeboden waarin de uitkomst van een onderzoek naar of een (fysieke) sociale kaart soelaas biedt in het inzicht verkrijgen in ons welzijnsaanbod per wijk. Op dit moment wordt dit nader verkend. In de tweede helft van dit jaar zullen we uw raad hierover informeren.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>Volt-7</u>
Pagina:	
Vraag:	1. Hoe zijn de arbeidsvoorwaarden (zoals reiskostenregeling e.d.) van Gemeente Arnhem in vergelijking tot andere steden? 2. Wat is het effect hiervan op de werving en selectie en de aantrekkelijkheid van Gemeente Arnhem als werkgever?
Antwoord:	• De arbeidsvoorwaarden van de gemeente Arnhem volgen net als die voor andere gemeenten (met uitzondering van de G4) uit de cao

	gemeenten 2024-2025. Deze cao geldt voor vrijwel alle gemeenten (met uitzondering van de G4). De cao vormt de basis voor de arbeidsvoorwaarden binnen de gemeentelijke sector. Tegelijkertijd is er binnen de cao gemeenten op bepaalde onderdelen ruimte voor maatwerk. Dit maatwerk vormt een pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden. Deze secundaire arbeidsvoorwaarden kunnen en mogen per gemeente verschillen en zijn afhankelijk van lokale keuzes en organisatiebeleid. Dit maatwerk biedt gemeenten de flexibiliteit om in te spelen op hun specifieke situatie en behoeften. Ook de gemeente Arnhem heeft een pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden. • In Arnhem kennen wij geen expliciete reiskostenvergoeding, los van het IKB. Er zijn gemeentelijke organisaties die dit wel kennen. Dit beperkt de aantrekkelijkheid van onze organisatie voor potentiële kandidaten. Met name sollicitanten van buiten de regio ervaren dit als een gemis, aangezien het IKB niet altijd wordt herkend of gewaardeerd als reiskostenvergoeding. Hoewel er geen harde data beschikbaar zijn over afhakers, geven signalen uit arbeidsvoorwaardengesprekken aan dat dit punt incidenteel als bezwaar wordt genoemd, vooral bij langere reistijden. Met ingang van 1/1/2026 biedt de CAO meer ruimte voor maatwerk hierin.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

Fractie:	FvD-1
Pagina:	Structurele vs. incidentele posten
Vraag:	Wilt u exact per jaarschijf 2026-2029 uitsplitsen welk deel van het saldo structureel is en welk deel incidenteel, en hoe dit zich verhoudt tot de Provincie-norm?
Antwoord:	In de tabellen op pagina 40 van de Perspectiefnota is deze uitsplitsing opgenomen. Het Rijk schrijft in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voor dat de begroting van gemeenten voor het komende jaar structureel in evenwicht is of wanneer dit niet het geval is dit structurele evenwicht in de meerjarenraming wordt bereikt. Zoals op pagina 40 van de Perspectiefnota te zien is, is het structurele saldo na de Perspectiefnota in 2026 € 1,387 miljoen. De structurele baten zijn dus € 1,387 miljoen hoger dan de structurele lasten in 2026. Daarmee wordt voldaan aan de BBV-norm.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

Fractie:	FvD-2
Pagina:	Kasstroom↔ baten/lasten
Vraag:	Welke liquiditeitsprognose ligt onder de PPN en hoe wordt tijdelijke kasdruk in 2026 gefinancierd?
Antwoord:	De liquiditeitsprognose die ligt onder de PPN staat op deze plek opgenomen in de paragraaf Financiering van de Begroting 2025. Met de Begroting 2026 doen we hierop weer een actualisatie. We herkennen niet specifiek de genoemde tijdelijke 2026 kasdruk. De financieringsbehoefte wordt in hoofdzaak niet door de exploitatieresultaten bepaald, maar vooral door de herfinanciering van schulden uit het verleden die aflopen en nieuwe investeringen. De omvang van de lopende leningen is afgestemd op de actuele MeerjarenInvesteringsPlanning (het MIP) en in 2026 is er geen lening die afloopt voor herfinanciering. En voor zover de financieringsbehoefte toch is gerelateerd aan de exploitatie, lopen inderdaad de inkomsten in 2026 terug. Maar daarom zijn de uitgaven in 2026 ook al naar beneden bijgesteld.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

Fractie:	FvD-3
Pagina:	Ravijnjaar 2026
Vraag:	- De nota leunt op incidentele meevallers om het "ravijneffect" op te vangen. Kunt u cijfermatig uiteenzetten welke posten in 2026-2029 onvoorwaardelijk worden afgebouwd als het Rijk géén structurele middelen bijlegt? - Welke sensitiviteitsanalyse is gemaakt op de groei-ramingen van het gemeentefonds bij een 0,5 % lagere BBP-groei? Graag tabellarisch per jaar.
Antwoord:	a. De Perspectiefnota is ook in 2029 nagenoeg structureel in evenwicht. Dit

	evenwicht is er dus ook zonder eventuele structurele middelen van het Rijk. Wanneer het Rijk met structurele compensatie komt, komt er extra structurele ruimte waarbinnen dan aanvullende keuzes gemaakt kunnen worden. b. Het gemeentefonds wordt geïndexeerd voor loon- en prijsontwikkeling op basis van de groei van het BBP. Wanneer de BBP-groei afremt, loopt ook de loon- en prijsontwikkeling terug. Tegenover een minder sterk stijgende gemeentefondsuitkering staan dan ook minder sterk stijgende lasten in de gemeentebegroting. Daarmee is een sensitiviteitsanalyse voor alleen het gemeentefonds ontoereikend en wordt bij de risico inventarisatie ook rekening gehouden met een eventuele terugval van de gemeentefondsuitkering.
Portefeuillehouder:	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-4</u>
Pagina:	Weerstandsvermogen
Vraag:	In 2024 is € 25,85 mln uit de Algemene Reserve naar het grondbedrijf overgeheveld. Hoe verhoudt dit zich tot de norm van 1,4 wanneer de vastgoedmarkt nog eens 10 % corrigeert?
Antwoord:	Als de beschikbare weerstandscapaciteit van het grondbedrijf lager is dan 100% van het risicobedrag van het grondbedrijf vangt de algemene reserve dit verschil op. Ultimo 2024 was dit voor bijna € 26 miljoen het geval. Er wordt daarbij geen bedrag overgeheveld van de algemene reserve naar de reserves van het grondbedrijf. Het 'opvangen' is enkel van belang voor het bepalen van de gemeentelijke weerstandsfactor, die berekend wordt op basis van de totaal beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve, reserves grondbedrijf en post onvoorzien en strikt onvermijdbaar) en totaal benodigde weerstandscapaciteit (risico's grondbedrijf en gemeentebrede risico's). Wanneer de risico's van het grondbedrijf meer toenemen dan de beschikbare weerstandscapaciteit van het grondbedrijf, dan zal de algemene reserve dit hogere verschil moeten opvangen.
Portefeuillehouder:	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-5</u>
Pagina:	Stadsontwikkelfonds
Vraag:	d. Het fonds wordt tot 2029 alleen gevuld uit positieve jaarresultaten (max. € 6 mln per jaar). Welke scenario's zijn doorgerekend waarin zulke winsten uitblijven? e. Waarom is niet gekozen voor een bestemmingsreserve met harde KPI's (opgeleverde sociale woningen) in plaats van een blanco co-financieringspot?
Antwoord:	Ad d.: wanneer zich geen positieve jaarresultaten voordoen zal voor noodzakelijke gemeentelijke middelen voor co-financiering op andere wijze ruimte binnen de begroting moeten worden gemaakt. Daarvoor zijn geen scenario's doorgerekend. Ad e.: bij de instelling van deze bestemmingsreserve is het bestedingsdoel door de Raad vastgesteld. Beleidsinhoudelijke doelen (zoals het aandeel sociale woningbouw, huisvesting bijzondere doelgroepen, maatschappelijke functies,

	etc) worden vastgesteld in het kader van beleidsnota's, omgevingsvisie, omgevingsplannen etcetera. De besteding van middelen uit deze BR om deze doelen te realiseren maakt onderdeel uit van de bestuurlijke besluitvorming over deze projecten.
Portefeuillehouder:	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-6</u>
Pagina:	Planningsrealisme MIP
Vraag:	Er wordt een onderuitputtingsreeks 70→50→30 % toegepast. Op welke empirische data 2020-2024 is dat percentage gebaseerd?
Antwoord:	Op basis van de realisatie van de investeringen in de betreffende jaarrekeningen van de gemeente Arnhem.
Portefeuillehouder:	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-7</u>
Pagina:	Accresraming gemeentefonds
Vraag:	Wilt u naast de CPB-kernraming een alternatieve 'laag'-raming leveren en de impact op het saldo tonen?
Antwoord:	Een eenzijdige raming voor het gemeentefonds op basis van lagere indices dan het 2 CPB is onvolledig. Zie het antwoord op vraag FVD-3 b.
Portefeuillehouder:	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-8</u>																																																																								
Pagina:	Mutatie Algemene Reserve																																																																								
Vraag:	Hoe hoog is de resterende AR in 2028 na alle geplande onttrekkingen?																																																																								
Antwoord:	Op pagina 40 van de Perspectiefnota is het weerstandsvermogen weergegeven. In de onderstaande tabel is de berekening hiervan weergegeven, met daarbij op de eerste regel van de beschikbare weerstandscapaciteit het verloop van de algemene reserve. <table><tr><th>Benodigd versus beschikbare weerstandscapaciteit</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td colspan="6"><i>Bedragen x € 1.000</i></td></tr><tr><td colspan="6">Benodigde weerstandscapaciteit</td></tr><tr><td>1. Gemeentebrede risico's totaal</td><td>30.723</td><td>30.723</td><td>30.723</td><td>30.723</td><td>30.723</td></tr><tr><td>2. Risico's grondexploitatie totaal</td><td>49.758</td><td>49.758</td><td>49.758</td><td>49.758</td><td>49.758</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>80.482</td><td>80.482</td><td>80.482</td><td>80.482</td><td>80.482</td></tr><tr><td colspan="6">Beschikbare weerstandscapaciteit</td></tr><tr><td>1. Algemene reserve</td><td>83.200</td><td>72.033</td><td>79.053</td><td>77.388</td><td>76.285</td></tr><tr><td>2. Weerstandscapaciteit Grondbedrijf</td><td>23.903</td><td>23.903</td><td>23.903</td><td>23.903</td><td>23.903</td></tr><tr><td>3. Onvoorzien en strikt onvermijdbaar</td><td>1.039</td><td>1.039</td><td>1.039</td><td>1.039</td><td>1.039</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>108.142</td><td>96.975</td><td>103.995</td><td>102.330</td><td>101.227</td></tr><tr><td>Weerstandsfactor</td><td>1,3</td><td>1,2</td><td>1,3</td><td>1,3</td><td>1,3</td></tr></table>	Benodigd versus beschikbare weerstandscapaciteit	2025	2026	2027	2028	2029	<i>Bedragen x € 1.000</i>						Benodigde weerstandscapaciteit						1. Gemeentebrede risico's totaal	30.723	30.723	30.723	30.723	30.723	2. Risico's grondexploitatie totaal	49.758	49.758	49.758	49.758	49.758	Totaal	80.482	80.482	80.482	80.482	80.482	Beschikbare weerstandscapaciteit						1. Algemene reserve	83.200	72.033	79.053	77.388	76.285	2. Weerstandscapaciteit Grondbedrijf	23.903	23.903	23.903	23.903	23.903	3. Onvoorzien en strikt onvermijdbaar	1.039	1.039	1.039	1.039	1.039	Totaal	108.142	96.975	103.995	102.330	101.227	Weerstandsfactor	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3
Benodigd versus beschikbare weerstandscapaciteit	2025	2026	2027	2028	2029																																																																				
<i>Bedragen x € 1.000</i>																																																																									
Benodigde weerstandscapaciteit																																																																									
1. Gemeentebrede risico's totaal	30.723	30.723	30.723	30.723	30.723																																																																				
2. Risico's grondexploitatie totaal	49.758	49.758	49.758	49.758	49.758																																																																				
Totaal	80.482	80.482	80.482	80.482	80.482																																																																				
Beschikbare weerstandscapaciteit																																																																									
1. Algemene reserve	83.200	72.033	79.053	77.388	76.285																																																																				
2. Weerstandscapaciteit Grondbedrijf	23.903	23.903	23.903	23.903	23.903																																																																				
3. Onvoorzien en strikt onvermijdbaar	1.039	1.039	1.039	1.039	1.039																																																																				
Totaal	108.142	96.975	103.995	102.330	101.227																																																																				
Weerstandsfactor	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3																																																																				
Portefeuillehouder:	Paul Smeulders																																																																								

Fractie:	<u>FvD-9</u>
Pagina:	Treasury – rentescenario
Vraag:	Welke rentegrens wordt als stresstest gebruikt voor herfinanciering vanaf 2027?
Antwoord:	De financieringsbehoefte van de gemeente wordt doorlopend in de gaten gehouden. De financieringsbehoefte wordt in belangrijke mate bepaald door de herfinanciering van schulden uit het verleden die aflopen en nieuwe investeringen. Op dit moment staat de rente, ondanks de renteverlagingen die de ECB onlangs heeft doorgevoerd relatief hoog. Daarbij verschilt de rente voor leningen met een korte looptijd en leningen met een lange looptijd. Per geval dat financiering moet worden aangetrokken wordt een afweging gemaakt op basis van de dan beschikbare renteprognoses. Met de hogere rente van dit moment willen we niet te veel leningen aantrekken. Wanneer de rente nog aanzienlijk daalt zal er gestuurd worden op een ruimere liquiditeit. Er valt nu niet te zeggen welke grens in 2027 gebruikt zal worden aangezien de rente afhankelijk is van wereldwijde ontwikkelingen. In de risico inventarisatie is daarbij ook een risico opgenomen voor een onverwachte rentestijging van 2 procentpunt.
Portefeuillehouder:	Paul Smeulders

Fractie:	<u>FvD-10</u>
Pagina:	Loon-/prijnsindex Sociaal Werk
Vraag:	De CAO-sprong van $\approx 20\%$ (2023-2026) wordt niet gecompenseerd door de Rijksindex. Welke efficiency-voorstellen hebben welzijnspartners gedaan vóór zij om extra budget vroegen?
Antwoord:	In 2024 en 2025 zijn we in een continu gesprek met onze partners, vallend onder deze cao, over wat de mogelijkheden bij zowel de gemeente als organisatie zijn waarmee we de dienstverlening voor onze inwoners zoveel mogelijk overeind kunnen houden. Een groot deel van onze partners heeft heel goed meebewogen in dit vraagstuk. Zo hebben er bij een aantal partners efficiency slagen binnen de bedrijfsvoering plaatsgevonden, is huisvesting onder de loep genomen, wordt gekeken naar hoe overhead beheersbaar kan blijven en is ingeteerd om het eigen vermogen.
Portefeuillehouder:	Marjan van Munster

Fractie:	<u>FvD-11</u>
Pagina:	Structurele besparing transformatie
Vraag:	Het incidentele transformatiebudget ad € 15 mln: welke structurele besparing (in %) koppelt het college hieraan en hoe wordt die vanaf 2027 gemeten?
Antwoord:	De gedachte achter de transformatie sociaal domein is dat meer resultaat tegen relatief minder kosten kan worden bereikt als ingezet wordt op preventie, collectieve oplossingen en door samen met ketenpartners nieuwe systeem-doorbrekende aanpakken in te voeren. In de begroting 2026 wordt een samenhangende aanpak voorgesteld, die we in de komende jaren verder uitwerken en implementeren. In deze begroting zullen

	wij uw raad ook een eerste raming van structurele besparingen geven, zodat u dan ook op basis van deze informatie kan besluiten al dan niet in te stemmen met het uitvoeren van deze transformatie en het definitief beschikbaar stellen van het transformatiebudget. De transformatie voeren wij uit op basis van businesscases per opgave waarin we zowel de financiële als maatschappelijke kosten en opbrengsten betrekken. Op basis van financiële en andere data meten wij de impact. Hierbij willen we zoveel als mogelijk uitgaan van beschikbare data, zodat we administratieve lasten voor inwoners en uitvoerders niet [verder] laten toenemen.
Portefeuillehouder:	Marjan van Munster

Fractie:	FvD-12
Pagina:	Jeugdhulp volumegroei
Vraag:	De nota noemt € 275 k voordeel door “verminderd groeiend” gebruik. Welke volumestop zit al in de contracten en kan de raad realtime dashboards inzien?
Antwoord:	We hebben met zorgaanbieders raamcontracten gesloten. De contracten kennen geen afnamegarantie, dus geen maximaal volume en ook geen minimaal volume. De raad kan realtime (actueel t/m de voorgaande dag) dashboards inzien via PowerBI. Uw raad is hierover op 23 november 2023 geïnformeerd door middel van deze raadsbrief: Document Arnhem - Raadsbrief interactieve bestuursrapportages sociaal domein - iBabs Publiekspitaal
Portefeuillehouder:	Bob Roelofs

Fractie:	FvD-13
Pagina:	Wachtlijst huishoudelijke hulp
Vraag:	Daling 535 → 53 cliënten: hoeveel externe capaciteit is ingehuurd en wat is het tariefverschil per uur t.o.v. regulier?
Antwoord:	In het kader van het overeengekomen plan van aanpak Wachtlijst Huishoudelijke Ondersteuning zijn zowel incidentele als structurele middelen en formatie vastgesteld. Voor de uitvoering van de herbeoordelingen van de mensen die gebruik maken van de algemene voorziening huishoudelijke hulp is 4,75 fte incidentele capaciteit afgesproken. Huishoudelijke hulp wordt immers een maatwerkvoorziening ipv een algemene voorziening. Deze capaciteit is ingezet via het Sociaal Wijkteam (SWT) Arnhem. Binnen het SWT is hiervoor een projectteam samengesteld, bestaande uit zowel interne medewerkers als nieuw geworven personeel in loondienst. Alleen in piekperiodes is bij uitzondering kortdurend externe capaciteit ingehuurd. Dit omdat SWT niet kan werven voor een inzet van een paar weken. Het uitgangspunt is altijd geweest dat de uitvoering zoveel mogelijk binnen het projectteam van het SWT plaatsvindt. Wat betreft het tariefverschil: Hier hebben we vanuit de gemeente niet direct inzicht in omdat het om de interne bedrijfsvoering gaat van SWT. In het algemeen weten we dat interne inzet vanzelfsprekend voordeliger is dan externe

	inhuur. Omdat externe inzet alleen zeer tijdelijk en incidenteel wordt toegepast, blijft de impact op de totale lasten beperkt en heeft SWT toegezegd dat de opdracht binnen budget zal worden volbracht.
Portefeuillehouder:	Eva van Esch

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-14</u>
Pagina:	LIJV-transformatie KPI's
Vraag:	Welke concrete outcome-indicatoren (bijv. % inwoners dat langer zelfstandig woont) worden aan de transformatie gekoppeld?
Antwoord:	Zoals aangegeven in het antwoord op vraag FvD-11 voeren wij de transformatie uit op basis van businesscases per opgave waarin we zowel de financiële als maatschappelijke kosten en opbrengsten betrekken. Op basis van financiële en andere data meten wij de impact. Hierbij willen we zoveel als mogelijk uitgaan van beschikbare data, zodat we administratieve lasten voor inwoners en uitvoerders niet [verder] laten toenemen. De concrete indicatoren bepalen wij bij het opstellen van de businesscases.
Portefeuillehouder:	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-15</u>
Pagina:	PGB volumesturing
Vraag:	Op welk niveau wordt een macrobudgetplafond ingesteld en welke harde afwegingscriteria gelden bij overschrijding?
Antwoord:	Het aantal uren en welke ondersteuning vanuit PGB wordt ingezet wordt bepaald door het wijkteam, aan de hand van criteria. Het wijkteam doet een toewijzing, met het aantal uren per week wat is besproken. Dit wordt omgerekend naar een totaal PGB-budget voor de afgesproken periode. De inwoner kan niet meer PGB-budget besteden dan toegekend is. Overschrijding is niet mogelijk.
Portefeuillehouder:	Eva van Esch, Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-16</u>
Pagina:	Lokale energiesystemen / netcongestie
Vraag:	Hoe wordt de ROI voor gemeentelijke co-financiering berekend terwijl er nog geen ACM-reguleringskader voor teruglevering is?
Antwoord:	Bij het berekenen van de ROI voor (gemeentelijke co-)investeringen worden altijd alle dan actuele regelingen, tarieven en kaders meegenomen. Op het moment dat ook ACM-reguleringskaders veranderen, dan worden deze vanaf dan, via eventueel relevante parameters, aangepast en meegenomen.
Portefeuillehouder:	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-17</u>
Pagina:	Klimaatfonds & "EvA"
Vraag:	Voor de Arnhemse Aanpak Energiearmoede staat € 1,5 mln (2026) en € 0,5 mln (2027) incidenteel. Welke resultaatmatrix aantal huishoudens, armoedecijfers, Gini-coëfficiënt enz) wordt vóór besteding aan de raad voorgelegd?

Antwoord:	Zie de verwachte stand van zaken eind 2025 in de Raadsbrief stand van zaken energiearmoede 10 december 2024 . Ieder jaar informeren we u verder over de stand van zaken.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-18</u>
Pagina:	Versnelde vervanging trolley-gelijkrichters
Vraag:	Kost € 1,3 mln p.j. – hoeveel ton CO ₂ -reductie of MWh extra netcapaciteit levert dit op? Zijn alternatieven (e.g. battery-hubs) doorgerekend?
Antwoord:	De investeringen in de vervanging van de trolleybusgelijkrichters zijn in de eerste plaats gericht op het verhogen van de betrouwbaarheid en efficiëntie van het trolleybusnetwerk in Arnhem. De verouderde gelijkrichters zijn een bron van instabiliteit en een hoger energieverbruik. De vervanging van de gelijkrichters draagt indirect bij aan de vermindering van de CO₂-uitstoot door een hogere energie-efficiëntie, een verbeterde betrouwbaarheid van het netwerk en het leggen van een basis voor de toekomstige ontwikkeling van elektrisch openbaar vervoer. We kunnen niet aangeven hoeveel ton CO₂-reductie we reduceren, omdat het een indirecte vermindering is. Er is wel een uitbreiding van extra netcapaciteit, namelijk per gelijkrichter 200kVA. Elke gelijkrichter gaat van 800kVA naar 1000kVA. In totaal betekent dat een toename van 22*200 kVA= 4.400 kVA extra netcapaciteit. Er zijn geen alternatieven doorgerekend omdat er geen alternatieven zijn die aan de plaats kunnen innemen van een gelijkrichter.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-19</u>
Pagina:	Klimaat ROI per project
Vraag:	Kunt u voor elk energieproject de IRR tonen op basis van actuele prijzen?
Antwoord:	Voordat een energieproject daadwerkelijk naar realisatiefase gaat wordt er een ROI vastgesteld door alle betrokken investeerders. Dus voor elk project wat gerealiseerd gaat worden kan een ROI via een netto contante waarde berekening o.i.d. getoond worden.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-20</u>
Pagina:	Laadinfra concessie
Vraag:	Welk bezettings-/omzetpercentage is in de businesscase voor de nieuwe laadpleinen gehanteerd?
Antwoord:	Partijen kunnen zich middels een concessie inschrijven voor nieuwe laadpleinen. De business case is voor rekening van deze partijen (de concessienemer). Omdat we laadpunten neerzetten voor de toekomst, is deze business case in de eerste jaren waarschijnlijk negatief.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

Fractie:	FvD-21
Pagina:	Woonwagenstandplaatsen
Vraag:	De uitbreiding kost € 3,1 mln excl. exploitatie. Welke life-cycle-costing (incl. handhaving en infra) ligt hieraan ten grondslag?
Antwoord:	De gemeente heeft als pilot 4 locaties (Bethanienstraat, Merwedestraat, Gelderserooslaan en Schuytgraaf) aangewezen voor de uitbreiding van woonwagenlocaties met 22 woonwagenstandplaatsen. Deze locaties staan allen op grond van de gemeente. De gemeente hanteert als grondeigenaar de GREX (grondexploitatie berekening) als instrument om de grondopbrengsten en grondkosten in kaart te brengen bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen. Het biedt inzicht in de haalbaarheid van een gebiedsontwikkeling. De pilotlocaties zijn kansrijk bevonden, maar de haalbaarheid van deze locaties was nog niet aangetoond. In de afgelopen periode heeft de gemeente de 4 locaties onderzocht op planologische en financiële haalbaarheid en op draagvlak onder de bewoners. Ook zijn de plannen aangepast aan de aangescherpte normen voor brandveiligheid en toegankelijkheid voor de hulpdiensten, die hogere kosten met zich meebrengen. De uitkomst van het haalbaarheidsonderzoek stelde de gemeente in staat om de grondexploitaties van de 4 locaties nauwkeuriger door te rekenen. Hier is uitgekomen dat er € 3,1 miljoen extra nodig is voor het realiseren van de 22 standplaatsen op de bovengenoemde locaties. Hieronder vallen werkzaamheden, zoals sloop, verplaatsen van woonwagens, bouwrijp maken van de grond en de inrichting van de openbare ruimte (woonrijp maken). Daarnaast zijn er kosten geraamd voor de inhuur en ambtelijke inzet waarvan de hoogte bepaald is door de inzet die geleverd is om consensus te bereiken in het intensieve overleg met en tussen bewoners. Dit vroeg om regelmatige bijstelling van plannen met de financiële consequenties van dien. De gemaakte kosten tot op heden hebben betrekking op het project Pilot Woonwagenlocaties en op het project van de sanering van de grondwal op de Bethanienstraat. Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor de haalbaarheidsanalyse, woonwagenstandplaatsbehoefte, communicatie met bewoners, analyse complexiteit van de locaties en de sanering van de grondwal. Vanwege de integrale benadering voor de realisatie van woonwagenstandplaatsen op de 4 locaties zijn de kosten per standplaats en/of locatie niet te herleiden.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

Fractie:	FvD-22
Pagina:	Spoorzone Arnhem-Oost fase 2
Vraag:	Welke exitclausules gelden als Rijksco-financiering (WBI 2.0) wegvalt of verminderd?
Antwoord:	Op dit moment is er nog geen sprake van een ontwikkeling van fase 2 rijnpark c.q een vastgestelde businesscase. Derhalve is er ook nog geen sprake van een financiële verplichting. Het is wel een belangrijke voorwaarde dat subsidies vanuit

	het Rijk en/of de Provincie zorgen voor een bijdrage aan de haalbaarheid van de fase 2. Mochten er geen of onvoldoende bijdragen komen vanuit het Rijk/ provincie wordt de haalbaarheid lastiger. Daarbij dient vermeld te worden dat dit ook geldt voor vergelijkbare gebiedsontwikkelingen in andere gemeenten
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-23</u>
Pagina:	Verkabeling hoogspanning
Vraag:	Raming € 1,8 mln (index 2018→2029). Hoe is de index bepaald en valt het traject volledig onder AMvB 22a of draagt de gemeente 100 % risico?
Antwoord:	De oorspronkelijke maximale bijdrage (prijsspeil 2018) is door Tennet geïndexeerd met de Grond-, weg- en waterbouw (GWW)-indexatie (CBS) tot en met 2024. Voor de indexatie naar 2025 is de verwachte GWW-indexatie van BDB (4,2%) gehanteerd. In deze AMvB is bepaald dat de eigen bijdrage van de gemeente bij een verkabeling is gemaximeerd. Dat is dus de maximale bijdrage wat de gemeente bij een verkabeling draagt. De rest van de kosten zijn voor TenneT
Portefeuillehouder	Eva van Esch

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-24</u>
Pagina:	Stadsontwikkelfonds KPI
Vraag:	Hoeveel betaalbare woningen per geïnvesteerde € 1 mln levert het fonds concreet op?
Antwoord:	Dat is niet generiek voor alle projecten te zeggen, en is sterk casusafhankelijk. Als voorbeeld geldt bijvoorbeeld het project Luthersestraat 9. Voor dit project is door de gemeente 310.000 euro bijgedragen voor het realiseren van 47 sociale huurwoningen. Zie hiervoor ook: Stand van zaken ontwikkeling Luthersestraat 9 (The Level) Arnhem - iBabs Publiekspitaal .
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-25</u>
Pagina:	Wijkonderhoud + € 3,22 mln
Vraag:	Hoeveel m² verharding wordt hiermee hersteld t.o.v. esthetische vergroening? Specificeren per stadsdeel.
Antwoord:	Het genoemde budget voor wijkonderhoud heeft betrekking op dagelijks onderhoud zoals bv stadsreiniging en niet het herstellen van verharding of het aanleggen van nieuw groen.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-26</u>
Pagina:	Invasieve exoten
Vraag:	€ 160 k p.j. t/m 2028, daarna € 100 k structureel. Welke indicator toont dat dit niveau "beheerbaar" is en hoe verhoudt zich dit tot provinciale/nationale verplichtingen?

Antwoord:	Een aantal invasieve exoten zoals o.a. de Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw komen voor in met name het wijkgroen. De huidige aanpak van bestrijding leidt tot een geleidelijke afname van het areaal. Het blijft noodzakelijk hier voldoende op in te zetten om verspreiding te voorkomen. Dit beschouwen we als een beheerbaar niveau. De EU heeft een lijst (Unielijst) samengesteld van invasieve soorten die ergens in Europa voorkomen en schade veroorzaken of dit in de toekomst waarschijnlijk gaan doen. Het bezitten, verhandelen, kweken, transporteren en importeren van deze soorten is in de hele EU verboden. Het is de taak van de lidstaten om deze soorten, waar mogelijk, uit te roeien in het wild. Als uitroeien niet lukt, moeten de lidstaten de soort beheren en de nadelige effecten zoveel mogelijk beperken.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-27</u>
Pagina:	Stadsoase / Waalse-kerkgebied
Vraag:	Investeringsbudget € 580 k + kapitaallasten € 32,5 k; welk meetbaar klimaateffect (temperatuurdaling tijdens hittestressuren) is beoogd?
Antwoord:	Met de ontwikkeling van de stadsoase wordt beoogd effect het gebied rondom het stadstheater te verkoelen en te vergroenen. De Wageningen University & Research heeft het beoogd effect gemodereerd. Op hete dagen ligt de gevoelstemperatuur met een stadsoase ca. 25 graden lager dan zonder stadsoase. Dit effect wordt nader toegelicht in het ontwerp voor de stadsoase, dat binnenkort naar uw raad toe komt. Zonder stadsoase kan de gevoelstemperatuur oplopen tot ca. 54 graden.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-28</u>
Pagina:	Trolley-gelijkrichters – afschrijving
Vraag:	Welke levensduur is aangehouden en is hergebruik van bestaande SCR-modules onderzocht?
Antwoord:	De gehanteerde levensduur is 30 jaar, conform de gemeentelijke nota Afwaarderen en Afschrijven. Hergebruik is inderdaad onderzocht. Onderdelen van de bestaande gelijkrichters worden, indien mogelijk, gebruikt voor onderhoudswerkzaamheden in de toekomst.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-29</u>
Pagina:	ICT-landschap (cloud-migratie)
Vraag:	€ 500 k extra OPEX, "vrijvallende" CAPEX: graag een TCO-sheet met het werkelijke break-even-jaar
Antwoord:	Het ICT landschap van de gemeente is aan het einde van haar technologische levenscyclus. Dit geldt zowel voor de werkplekzijde als voor de backoffice zijde van de IT-omgeving.

	Als we in deze context spreken over de werkplekzijde dan bedoelen we hiermee de computers (Laptops, Thin-Clients en speciale werkplekken) en de lokaal geïnstalleerde software (bv Microsoft Office en Windows 10) die de gebruikers dagdagelijks voor hun werkzaamheden nodig hebben. Als we spreken over de backoffice zijde van de omgeving dan bedoelen we daarmee de eigen servers en business applicaties die de gemeenten bij hun bedrijfsvoering ondersteunen. Om de volledige omgeving de komende jaren weer actueel te maken ontkomen wij er niet aan om een aantal sporen tegelijkertijd trajecten te initiëren. Sommige van deze trajecten zijn iteratief van aard, kleinere trajecten in de lijn van hetgeen we reeds hebben, andere trajecten zou je meer innovatief kunnen noemen. Al deze noodzakelijke trajecten worden op dit moment in kaart gebracht, worden voorzien van een eigen Business Case en in samenhang met elkaar in een meerjarenperspectief gezet. De verschillende activiteiten om te komen tot dat integrale inzicht zijn uitgezet en voorlopen voorspoedig echter het kost nog wel enige tijd om een integraal en volledig afgestemd overzicht te krijgen die ook voldoende goed is om te delen. De verwachting is dat wij uiterlijk, maar hoogst waarschijnlijk eerder, de beelden rond de zomer van '25 voldoende zijn uitgekristalliseerd en ze dan ook deelbaar worden. Op dit moment zou het delen te prematuur zijn en mogelijk verwachtingen creëren die later (te veel) bijgesteld moeten worden.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-30</u>
Pagina:	Informatieveiligheid & privacy
Vraag:	Hoeveel van het gevraagde € 2,1 mln is CAPEX vs. OPEX en hoe sluit dit aan op de aankomende NIS2-norm?
Antwoord:	Van de gevraagde 2.1 miljoen euro is ongeveer 1 miljoen euro te betitelen als CAPEX en 1.1 miljoen als OPEX. De budgetten zijn een noodzakelijk begin om te kunnen gaan voldoen aan de aankomende NIS2-norm.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-31</u>
Pagina:	Burgerparticipatie impact
Vraag:	Welke harde output heeft het programma “Samen maken we Arnhem” tot nu toe (aantal trajecten, inwoners bereikt, concrete beleidsbijstelling e.v.t. andere KPIs)?
Antwoord:	Het actieprogramma “Samen maken we Arnhem” dateert uit maart 2022. Het is gefocust op het verbeteren van de kwaliteit van participatietrajecten. Dit leidt tot betere plannen en zorgvuldigere keuzes en uiteindelijk een sterkere lokale democratie. Het heeft dus geen output als aantal trajecten, inwoners bereikt, etc. Hieronder leest u de belangrijkste output van het actieprogramma. • <i>Arnhems stappenplan Participatie</i> In het kader van het actieprogramma is het Arnhems Stappenplan Participatie opgesteld, dat handvatten biedt om een participatieplan op te stellen via een vast proces. Zo is voor inwoners duidelijk wat zij van ons kunnen verwachten,

	waardoor de gemeente voor hen een betrouwbare partner is. Om de bekendheid van dit stappenplan te vergroten wordt hier continu aandacht voor gevraagd binnen de gemeentelijke organisatie. • <i>Training en ondersteuning</i> We hebben een training opgezet om te leren werken met het stappenplan. Ook biedt deze training inzicht in de voorkeuren van verschillende doelgroepen en is er ruimte om van elkaar te leren over participatie. Deze training wordt regelmatig gevolgd. Ook is ondersteuning mogelijk voor collega's die werken aan participatieplannen. Van zowel de training als ondersteuning wordt regelmatig gebruik gemaakt. • <i>Evaluaties</i> In het kader van het actieprogramma zijn drie evaluaties gedaan van projecten die wij organiseerden in 2021, 2022 en 2023. Uw raad is hierover via raadsbrieven en rapporten geïnformeerd. De kennis uit deze evaluaties is een belangrijke bouwsteen voor de algehele evaluatie burgerparticipatie waar we nu aan werken. Dit leidt tot in een aangescherpt Arnhems stappenplan participatie. • <i>Kernteam burgerparticipatie</i> Er is een kernteam burgerparticipatie. De leden zijn ambassadeurs voor burgerparticipatie in onze organisatie. Collega's kunnen bij hen terecht met vragen, en de kernteamleden verspreiden proactief nieuwe inzichten. • <i>Experimenten met digitale wijkpanels in De Laar en Presikhaaf</i> In De Laar en Presikhaaf is de afgelopen jaren geëxperimenteerd met een digitaal wijkpanel wat de gemeente faciliteert, maar inwoners zelf beheren. Zoals in eerdere communicatie gedeeld bleek een digitaal wijkpanel geen geschikt middel om participatie in die wijken te verbeteren. De lessen die hieruit voortkwamen zijn door de teams leefomgeving gebruikt om bij te sturen. • <i>Doelgroepgericht werken</i> Niet elke inwoner wil op dezelfde manier betrokken worden. Het is belangrijk om hier bewust van te zijn. Daarom werken we continu aan die bewustwording binnen de ambtelijke organisatie. • <i>Jeugdparticipatie</i> We betrekken jeugd bij wat we als gemeente doen via onze kinderburgemeester en de jongerenraad. Arnhem heeft sinds november 2022 een kinderburgemeester. Deze periode is geëvalueerd. Momenteel werken we aan een doorontwikkeling van kinderparticipatie, op basis van een gesprek dat we op 12 maart in de raadskamer voerden. Daarnaast kan de (iets) oudere jeugd participeren in de jongerenraad. Zij zijn onlangs gestart met de eerste adviescyclus over het thema online veiligheid voor Arnhemse (risico)jongeren. • <i>Participatieverordening</i> In de tweede helft van 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen om een participatieverordening op te stellen. Daarin wordt vastgelegd hoe de gemeente
--	--

	wil omgaan met inwoner- en overheidsparticipatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Na het zomerreces ontvangt de raad een raadvoorstel om de participatieverordening vast te stellen. Bovenstaande resultaten komen voort uit de acties die zijn gepleegd op basis van het actieprogramma. Aanvullend zijn er een flink aantal neveneffecten van dit programma. Het hebben van dit programma leidt überhaupt al tot meer bewustzijn rondom burgerparticipatie. Maar ook naast het programma gebeurt veel op het gebied van participatie. Dit gebeurt bijvoorbeeld via het wijkgericht werken (zoals de regeling burgerkracht), via de wijkplatforms- en buurtverenigingen, op basis van de omgevingswet (en de handreiking betrek de buurt bij uw bouwplan), en alle participatie die wekelijks wordt georganiseerd binnen projecten, beleidsvraagstukken of programma's. Zo is het actieprogramma een (versterkend) onderdeel van deze brede beweging waarbij we steeds meer samenwerken met inwoners, organisaties en ondernemers.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

Fractie:	FvD-32
Pagina:	Fair-Pay implementatie
Vraag:	Hoeveel extra FTE of uurloonstijging wordt bekostigd bij de vijf grootste instellingen en wat is de kostencurve 2025-2028?
Antwoord:	Bij de vijf grootste instellingen gaat het niet direct over extra FTE of uurloonstijging. Zij hebben vaak een CAO en hanteren beloningsrichtlijnen die de basis vormen voor een passende beloning. Bij het inhuren van zelfstandigen is het van belang om fair pay toe te passen. De vijf grootste instellingen zullen in verhouding minder aanspraak maken op de extra benodigde middelen voor fair pay dan instellingen zonder CAO en individuele makers.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

Fractie:	FvD-33
Pagina:	Rozet tekort € 0,85 mln (2025)
Vraag:	Welke sanerings- of verdienscenario's zijn geëist vóór incidentele bijstorting?
Antwoord:	In de raadsbrief ' Stand van zaken Rozet ' van 17 april bent u geïnformeerd wat er rondom Rozet gebeurt, hoe het tekort is teruggebracht en wat er nog nodig is.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

Fractie:	FvD-34
Pagina:	Musis & Stadstheater – brede openstelling
Vraag:	Voor € 60 k extra p.j.: hoeveel podiumuren gaan naar lokale makers en wat is sinds de opening het bezettingspercentage van de kleine zaal?
Antwoord:	Het Stadstheater zal na heropening ieder jaar de verschillende zalen en foyers om niet of tegen sterk gereduceerde huur beschikbaar te stellen. Doelgroep zijn lokale en regionale initiatieven en makers die ondersteuning verdienen, zoals amateurverenigingen en kleinere lokale gezelschappen of collectieven. Hoeveel lokale makers hier gebruik van zullen gaan maken, is nu nog niet te zeggen.

	Momenteel zijn ook gesprekken gaande over structureel medegebruik van zalen en andere ruimten door Introdans en Oostpool. In het Stadstheater worden na heropening jaarlijks in beide zalen in totaal 240 voorstellingen geprogrammeerd. Men streeft naar een gemiddelde zaalbezetting van 102% voor zowel grote als kleine zaal. Gemiddeld zijn dit 300 bezoekers per voorstelling.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-35</u>
Pagina:	Cultuurhuis KPI's
Vraag:	Welke bezoekers- en participatiedoelen worden gekoppeld aan de structurele subsidies?
Antwoord:	Er van uitgaande dat het cultuurcentrum Arnhem-Zuid wordt bedoeld; het cultuurcentrum in Arnhem-Zuid heeft als doel om het cultuuraanbod te versterken en cultuurdeelname van inwoners te bevorderen. Naast culturele programmering inclusief een educatief aanbod denken wij aan een ontmoetingsruimte binnen en zo mogelijk buiten. Dit wordt in de komende periode nader uitgewerkt. Zie raadsbrief stand van zaken Cultuurcentrum in Zuid. Op dit moment is het te vroeg om concrete bezoekers- en participatiedoelen aan te geven.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-36</u>
Pagina:	Straatcoaches / Wijk-GGD → het betreft outreach GGD, niet wijk-GGD
Vraag:	Welke KPI's (incidentdaling, contactmoment, doorgeleiding naar zorg, politie, wijkteams enzovoorts) gelden voor de uitbreiding? Graag pilot-rapport vóór besluitvorming structureel.
Antwoord:	De uitbreiding van de inzet van de straatcoaches en de inzet van outreach door de GGD is ingezet in de zomer van 2023 naar aanleiding van een steekincident in park Lauwersgracht (bij Musis). Het betrof een bestuurlijke opdracht. Er zijn geen KPI's opgesteld, behalve: het beperken van overlast en het waar mogelijk toeleiden naar hulp en zorg. Gezien het brede draagvlak voor deze aanpak (bij inwoners, ondernemers, zorgaanbieders, de doelgroep zelf maar ook bestuurlijk en ambtelijk) is de wens deze structureel voort te zetten. Daarom is besloten de contactmomenten en doorgeleiding naar hulp en zorg te registreren en te monitoren met ingang van 2025.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-37</u>
Pagina:	22-uursopvang Spoorwegstraat
Vraag:	Hoe voorkomt het college een aanzuigende werking op niet-Arnhemse dak-/thuislozen? Is herkomstregistratie ingericht?
Antwoord:	Het Kruispunt en De Duif, de stichtingen die samen de 22-uursopvang uitvoeren, voeren een laagdrempelig toelatingsbeleid. Zij registreren niet op herkomst, maar laten toe op inschatting van kwetsbaarheid.

	Nachtopvang De Duif spoort bezoekers aan zich zo snel mogelijk te melden bij het Daklozen Advies Kantoor (DAK) om zo toegeleid te worden naar passende hulp of zorg. Bij dagopvang Het Kruispunt zijn medewerkers van de GGD, het Sociaal Wijkteam en Stichting Barka meerdere malen per week aanwezig om bezoekers toe te leiden naar passende hulp of zorg, zo mogelijk in hun plaats of land van herkomst.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-38</u>
Pagina:	Beschutte opvang (MO/BW-snijvlak)
Vraag:	Welke uitstroombpercentages zijn contractueel vastgelegd voor cliënten die via beschutte opvang instromen in regulier wonen?
Antwoord:	De mensen die worden toegelaten tot de beschutte opvang stromen doorgaans niet uit naar regulier wonen, maar vaak naar een instelling voor beschermd wonen (WLZ of WMO) of een andere verblijfs- of behandelsetting. Aangezien het maatwerk betreft worden hier geen contractuele afspraken over gemaakt.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-39</u>
Pagina:	Cyberveiligheid & Veiligheid ambtenarij
Vraag:	Wat is de huidige stand van zaken omtrent de cyberveiligheid van de Gemeente Arnhem (informatiesystemen, communicatie en bescherming van ambtenaren (denk bedreiging, doxxing en andere ondermeindende handelingen) is er een roadmap beschikbaar hoe de gemeente up-to-date blijft met cyberdreiging vanuit bijvoorbeeld vijandelijke grootmachten?
Antwoord:	Als onderdeel van het programma Informatieveiligheid & Privacy Basis op Orde is het project bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM) gestart. Dit project richt zich zowel op de continuering van de organisatie in geval van verstoringen waarbij ISO22301 als uitgangspunt wordt genomen, als op de weerbare organisatie waarbij de concept-Gelderse Norm vanuit provincie Gelderland als uitgangspunt dient. In dit traject wordt ook specifiek aandacht besteed aan verbeteringen rondom de weerbare organisatie, ook gericht op bescherming van ambtenaren en voorkoming van ondermijning. Hoewel er geen roadmap is hoe de gemeente up-to-date blijft met cyberdreiging vanuit bijvoorbeeld vijandelijke grootmachten, wordt de geopolitieke situatie en de dreigingen die hieruit voortkomen, continu geanalyseerd. Hierbij putten we ook uit vertrouwelijke communicatie hierover die vanuit de IBD en NCSC met ons worden gedeeld. Het periodiek geactualiseerde dreigingsbeeld, wat onder andere ingaat op cyberdreiging vanuit vijandelijke grootmachten, wordt conform risicobeheersingsbeleid vanuit informatieveiligheid ingebracht in strategische en tactische risicoanalyses. Op basis van mogelijke mitigerende maatregelen om de risico's te beheersen volgt waar nodig een actieplan.

	Tevens is er een continu bewustwordingsprogramma waarin medewerkers worden geschoold in het herkennen van dreigingen en het veilig en integer omgaan met informatie.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

Fractie:	FvD-40																																																														
Pagina:	Handhaving / inzet BOA's																																																														
Vraag:	Wilt u voor de jaarschijven 2021-2025 gespecificeerd aanleveren: a) het aantal fte BOA's (per decemberstand), b) het aantal uitgeschreven proces-verbalen en waarschuwingen, uitgesplitst naar categorie – openbare-orde-overlast, vervuiling (afval, honden), verkeer/fiets en overige, c) de respons- en aanrijtijden plus totaal aanwezigheidsuren in aangewezen hotspotgebieden, d) de trend in objectieve onveiligheidsindicatoren (o.a. meldingen via 14 080, politie-PDC, Fixi), zodat de raad kan beoordelen of de handhavingsinzet meetbaar effect sorteert en hoe dit zich ontwikkelt ten opzichte van eerdere jaren (Department of Government Efficiency-principe).																																																														
Antwoord:	De gevraagde gegevens treft u, voor zover raadpleegbaar, hieronder aan. Uit de gegevens kan niet zonder meer worden beoordeeld of de handhavingsinzet meetbaar effect sorteert. Effect kan ook worden gegenereerd door aanwezigheid, aanspreken, de-escaleren en hulp verlenen aan inwoners en bezoekers van Arnhem die dat nodig hebben. Voor het meten van effect is zowel meer data als een inhoudelijke beoordeling op kwaliteit van dienstverlening en handhaving noodzakelijk. b) Hieronder is weergegeven het aantal fte BOA's per jaar: Formatie handhavers: <table><tr><th>functies</th><th>2021</th><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th></tr><tr><td>coördinator handhaving</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>openbare ruimte</td><td>2,00</td><td>2,00</td><td>2,00</td><td>2,00</td><td>2,00</td></tr><tr><td>sr integraal handhaver</td><td>3,00</td><td>3,00</td><td>5,00</td><td>5,00</td><td>5,00</td></tr><tr><td>medior integraal handhaver</td><td>15,99</td><td>15,99</td><td>20,00</td><td>20,00</td><td>20,00</td></tr><tr><td>jr integraal handhaver</td><td>8,67</td><td>5,00</td><td>10,00</td><td>10,00</td><td>10,00</td></tr><tr><td>totaal</td><td>29,66</td><td>25,99</td><td>37,00</td><td>37,00</td><td>37,00</td></tr></table> b) Hieronder is weergegeven het aantal constateringen, waarschuwingen en processen-verbaal, uitgesplitst naar de categorieën zoals wij die registreren: 2021 <table><tr><th>Hoofdgroep</th><th>Constatering</th><th>Waarschuwing</th><th>Proces-verbaal</th></tr><tr><td>APV</td><td>340</td><td>36</td><td>181</td></tr><tr><td>W.v.Sr.</td><td>156</td><td>27</td><td>86</td></tr><tr><td>Milieu</td><td>33</td><td>1</td><td>5</td></tr><tr><td>Wegverkeer</td><td>9013</td><td>95</td><td>8810</td></tr></table> 2022	functies	2021	2022	2023	2024	2025	coördinator handhaving						openbare ruimte	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	sr integraal handhaver	3,00	3,00	5,00	5,00	5,00	medior integraal handhaver	15,99	15,99	20,00	20,00	20,00	jr integraal handhaver	8,67	5,00	10,00	10,00	10,00	totaal	29,66	25,99	37,00	37,00	37,00	Hoofdgroep	Constatering	Waarschuwing	Proces-verbaal	APV	340	36	181	W.v.Sr.	156	27	86	Milieu	33	1	5	Wegverkeer	9013	95	8810
functies	2021	2022	2023	2024	2025																																																										
coördinator handhaving																																																															
openbare ruimte	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00																																																										
sr integraal handhaver	3,00	3,00	5,00	5,00	5,00																																																										
medior integraal handhaver	15,99	15,99	20,00	20,00	20,00																																																										
jr integraal handhaver	8,67	5,00	10,00	10,00	10,00																																																										
totaal	29,66	25,99	37,00	37,00	37,00																																																										
Hoofdgroep	Constatering	Waarschuwing	Proces-verbaal																																																												
APV	340	36	181																																																												
W.v.Sr.	156	27	86																																																												
Milieu	33	1	5																																																												
Wegverkeer	9013	95	8810																																																												

	Hoofdgroep	Constatering	Waarschuwing	Proces-verbaal	
	APV	675	141	216	
	W.v.Sr.	152	35	60	
	Milieu	36	2	1	
	Wegverkeer	7688	272	7224	
	2023				
	Hoofdgroep	Constatering	Waarschuwing	Proces-verbaal	
	APV	2251	193	545	
	W.v.Sr.	299	46	79	
	Milieu	128	2	3	
	Wegverkeer	4573	643	3284	
	2024				
	Hoofdgroep	Constatering	Waarschuwing	Proces-verbaal	
	APV	2795	336	838	
	W.v.Sr.	484	104	121	
	Milieu	36	1	3	
	Wegverkeer	5002	1041	3273	
	Jaargang 2025 (tot en met 15 mei)				
	Hoofdgroep	Constatering	Waarschuwing	Proces-verbaal	
	APV	1246	151	327	
	W.v.Sr.	332	51	108	
	Milieu	15	0	1	
	Wegverkeer	1847	524	1064	
	c)				
	De respons en aanrijdtijden worden bij de afdeling handhaving niet bijgehouden. De taak van handhaving is niet toegespitst op nooddienst of acute/levensbedreigende zaken, zoals bij ambulances, brandweer en politie. De aanwezigheidsuren in hotspotgebieden worden eveneens niet geregistreerd.				
	d)				
	Van de gevraagde gegevens zijn enkel de binnenkomende meldingen in Fixi raadpleegbaar. Deze zijn in onderstaande tabel verwerkt:				
	2021	2022	2023	2024	2025
Fixi	10628	11526	12300	17006	6224
Portefeuillehouder	Ahmed Marcouch				

Fractie:	FvD-41
Pagina:	7
Vraag:	Subsidieregeling Burgerkracht: Bestaat er een (verplichte) financiële verantwoording voor deze subsidieregeling? Aannemend dat de meeste

	projecten < € 10 000 zijn, hoe wordt het jaarlijkse budget van € 175 000 toch gemonitord?
Antwoord:	Beschikkingen verleend op basis van de Subsidieregeling Burgerkracht worden verantwoord conform de Algemene Subsidieverordening. Dit houdt in dat subsidiebeschikkingen tot € 10.000,- bij verlening ook direct worden vastgesteld en verdere verantwoording niet nodig is. Hoewel er geen formele verantwoording vereist is, zijn de Teams Leefomgeving goed op de hoogte van de ingediende aanvragen. Elke aanvraag die betrekking heeft op het gebied van een Team Leefomgeving, wordt eerst aan dit Team voorgelegd ter advisering. Hierdoor hebben de Teams inzicht in de bewonersinitiatieven en kunnen zij zicht houden op de uitvoering ervan. Subsidies boven de € 10.000,- moeten worden verantwoord door middel van een inhoudelijk verslag en een financiële verantwoording. De afgelopen 5 jaren betrof het aandeel verstrekte subsidies boven de € 10.000,- ongeveer 10-15% van het totale aantal verstrekte subsidies. Afsluitend: De subsidieregeling Burgerkracht is uniek doordat inwoners ruimte en vertrouwen krijgen om zelf initiatieven te ontplooien. In de, door uw raad, recent vastgesteld Koersnota Van Wijken Weten 2023 – 2030 is dit nogmaals onderstreept in het uitgangspunt 'We benutten de krachten in de wijk ten volle'. Dit blijkt ook uit de verantwoordingseisen: inwoners hoeven geen complexe rapportages aan te leveren.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-42</u>
Pagina:	7
Vraag:	Kennisateliers: Wat is de omvang en indeling van het budget, wie kent de middelen toe en hoe wordt de besteding verantwoord?
Antwoord:	De kosten van de kennisateliers (2 a 3 per jaar) bestaan uit kosten van een trainer/expert en kosten voor een locatie (en eventuele catering). Dit bedraagt ordergrootte 1.500,- euro per bijeenkomst. De middelen worden door het college aan het uitvoerend team van het stadsprogramma Inclusief Arnhem toegekend. De besteding van deze middelen wordt verantwoord via de reguliere P&C cyclus.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-43</u>
Pagina:	7
Vraag:	Aanpak arbeidsdiscriminatie: Hoe ziet de operationele aanpak eruit (fasering, KPI's, governance) en op welk formeel besluit/beleidskader is dit gebaseerd?
Antwoord:	De aanpak van arbeidsmarkt (en stage-) discriminatie bevindt zich op dit moment in de verkennende fase. Er vinden gesprekken plaats met mogelijke partners - waaronder bedrijven - in de stad & regio om zo te komen tot een gedeelde ambitie/doelstellingen en een passende aanpak. Het plan is daarmee nog in ontwikkeling: fasering, KPI's en governance worden in samenspraak met deze partners in een latere fase uitgewerkt.

	De aanpak - waarmee we ook uitvoering geven aan motie 24M109g - is gebaseerd op bestaand gemeentelijk beleid op het gebied van inclusie, zoals verankerd in het Stadsprogramma Inclusief Arnhem.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-44</u>
Pagina:	7
Vraag:	Integrale aanpak moslimdiscriminatie: Waar verwijst het begrip 'integraal' precies naar (betrokken diensten, ketenpartners, beleidsterreinen)?
Antwoord:	In het Nationaal Onderzoek Moslimdiscriminatie (2025) wordt geconcludeerd dat moslimdiscriminatie in Nederland een wijdverbreid fenomeen is dat zich afspeelt in diverse domeinen en in verschillende vormen. En voegt eraan toe dat het vooral een patroon vormt en daarmee <i>structureel</i> van aard is.¹ Structurele vormen van moslimdiscriminatie hebben betrekking op de toegang tot onderwijs, de arbeidsmarkt en de woningmarkt, de zorg, de financiële sector en de overheid evenals beleid of wetgeving die indirect gericht is op moslims, en/of hen onevenredig meer treft, en/of hun vrijheid van godsdienst onrechtmatig beperkt. Daarnaast manifesteert moslimdiscriminatie zich ook in de media en in het politieke discours. In de aangenomen Motie 24M142 is ook door uw raad gevraagd om een multidisciplinaire aanpak die verschillende maatschappelijke en gemeentelijke actoren samenbrengt.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-45</u>
Pagina:	7
Vraag:	Duurzame opvang vluchtelingen: Wat wordt concreet verstaan onder 'duurzaam' (looptijd, type voorzieningen, financiering)?
Antwoord:	Onder duurzaam wordt verstaan dat de opvang een looptijd en financiering heeft voor de periode van 30 jaar. Door deze duurzame vluchtelingenopvang weten we als stad waar we aan toe zijn. Ook zijn vaste opvangplekken efficiënter en goedkoper dan steeds weer nieuwe tijdelijke plekken regelen. Vluchtelingen hoeven bovendien minder vaak te verhuizen waardoor ze eerder kunnen beginnen met het opbouwen van hun leven in Arnhem.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-46</u>
Pagina:	7
Vraag:	Wettelijke taak: Op welk specifiek wetsartikel/AMvB wordt hier gedoeld?
Antwoord:	De Wet inburgering 2021.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-47</u>
Pagina:	7

Vraag:	Inburgering: Betreffen 'inburgeraars mee laten doen' en 'uitvoering van inburgering' dezelfde activiteit of verschillende onderdelen van de Wet inburgering 2021?
Antwoord:	Dezelfde activiteit: uitvoering van de Wet inburgering 2021.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-48</u>
Pagina:	8
Vraag:	Doorontwikkeling digitale dienstverlening: Welke concrete werkzaamheden vallen hieronder, wat zijn de geraamde kosten per jaar en tot hoeveel FTE-reductie leidt dit (met ingangsjaar)?
Antwoord:	De geraamde kosten zijn inzichtelijk gemaakt op pagina 11 van de Perspectiefnota en bedragen € 340.000 per jaar. Concreet gaat het om werkzaamheden zoals het inrichten van bedrijfssystemen die nodig zijn om verbeterde digitale diensten te kunnen lanceren (voor alle gemeentelijke producten). Daarnaast is capaciteit nodig voor het bouwen van monitoring (dashboards) die nodig zijn voor sturing en uitvoering van de dienstverlening. Ook wordt ingezet op het digitaliseren van akten en licenties, zodat deze beter toegankelijk en efficiënter te verwerken zijn. De nadere uitwerking is terug te vinden op pagina 20 van de Perspectiefnota. De voorgestelde doorontwikkeling is niet bedoeld voor personeelsreductie, maar gericht op het verder digitaliseren van diensten, het verbeteren van procesbeheersing, het versterken van sturingsmogelijkheden en het voldoen aan wettelijke verplichtingen, zoals de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-49</u>
Pagina:	42
Vraag:	Incidentele budgetten: Uit welke bronnen worden deze incidentele budgetten gefinancierd (reserves, specifieke uitkeringen, etc.)?
Antwoord:	De raad heeft voor een vastgestelde periode in begrotingen incidentele middelen beschikbaar gesteld voor vluchtelingen. Er is €500.000 per jaar beschikbaar gesteld van 2023 tot en met 2026, en daarnaast nog €500.000 per jaar van 2024 tot en met 2028. Zie ook D66-20 en CDA-17.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-50</u>
Pagina:	42
Vraag:	'Arnhemse aanpak' – borging 10 jaar: Op welke prognoseaantallen vluchtelingen is de borgingsperiode van tien jaar gebaseerd?
Antwoord:	De borgingsperiode van 10 jaar is niet gebaseerd op prognoseaantallen vluchtelingen, maar op het jaar (2035) waarin wij verwachten dat onze aanpak is gerealiseerd. In 2035 verwachten we 1700 duurzame opvangplekken te hebben

	gerealiseerd. Dit hangt tevens samen met de realisering van het nieuwe stadsdeel Rijnpark, waarin een deel van deze duurzame opvangplekken is voorzien.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-51</u>
Pagina:	42
Vraag:	Meerkosten 'fair pay': De meerkosten zijn als ongedekt benoemd; welke dekkingsmogelijkheden of scenario's liggen op tafel?
Antwoord:	Het is als knelpunt benoemd omdat er geen dekkingsmogelijkheden zijn binnen de cultuurbegroting.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-52</u>
Pagina:	42
Vraag:	Huisvestingslasten Cultuurhuis: Zijn deze lasten niet gebudgetteerd of ontbreken er op dit moment middelen? Graag specificeren
Antwoord:	De motie roept op om bij het ontwerp van het Stadstheater rekening te houden met gebruik door lokale makers. Voor de uitvoering van deze motie is voor het Stadstheater naar verwachting een structureel bedrag van € 60.000 per jaar nodig. Deze motie wordt binnenkort met de raadsbrief 'Vaststelling DO Stadstheater' afgedaan. U bent per raadsbrief 'Nieuwe repetitiegebouwen Theater Oostpool en Introdans' geïnformeerd over de beoogde locaties voor de nieuwe repetitiegebouwen van Oostpool en Introdans. Hun huisvestingslasten zullen naar verwachting stijgen bij de ingebruikname. Dit kan bij een gelijkblijvend subsidieniveau op termijn een knelpunt vormen. De komende maanden werken de gezelschappen dit verder uit in hun businesscases. Dit najaar wordt u hierover nader geïnformeerd.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-53</u>
Pagina:	42
Vraag:	Ruimtebehoefte: Hoe verhoudt de wens voor meer fysieke ruimte zich tot de eerder gesignaleerde huisvestingsvraag van het Cultuurhuis?
Antwoord:	In het straks heropende Stadstheater zal, conform de motie 'Cultuurhuis voor heel Arnhem', ruimte zijn voor lokale makers om zich te presenteren. Dit zullen hoofdzakelijk presentaties zijn in de podiumkunstdisciplines: dans, toneel en muziek. De wens voor meer fysieke ruimte uit de Uitgangspuntennota betreft werkruimte voor Arnhemse makers in alle disciplines, zoals ateliers voor beeldend kunstenaars en repetitieruimten voor onder andere amateurkunstbeoefenaars. Deze ruimten zijn nodig voor het maakproces, wat voorafgaat aan het presenteren.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-54</u>
------------------------	----------------------

Pagina:	42
Vraag:	Herprioritering cultuurbegroting: Hoe wordt de huidige cultuurbegroting herprioriteerd om 'meer ruimte en meer publiek' mogelijk te maken?
Antwoord:	<i>Verschillende kleinere uitvoeringsbudgetten zijn opnieuw geprioriteerd zodat er wat ruimte is ontstaan.</i>
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-55</u>
Pagina:	43
Vraag:	Participatieprojecten met sociale partners: Welke concrete projecten lopen er, met welke partners, en hoeveel budget/FTE is per project gemoeid?
Antwoord:	Dit zijn projecten die door Rijksgesellschaften zoals Introdans worden uitgevoerd, bijvoorbeeld met ouderen. Wij hebben geen zicht op de exacte omvang van deze projecten
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-56</u>
Pagina:	
Vraag:	Parkeerhubs: Binnen welk bestaand ruimtelijk of mobiliteitsplan valt de inrichting van parkeerhubs en is hiervoor al krediet gereserveerd?
Antwoord:	De parkeerhubs vallen binnen het Duurzaam Mobiliteitsplan. De financiën hiervoor zijn opgenomen op pagina 70 en 71.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>FvD-57</u>
Pagina:	43
Vraag:	Capaciteit Diversiteit & Inclusie: Over welke capaciteit wordt gesproken (FTE, budget, expertise) en hoe wordt deze structureel ingebed?
Antwoord:	Het betreft 2 functies die nu nog een incidentele financiering kennen en die op dit moment geheel richt zijn op interne doelstellingen/de gemeentelijke organisatie: D&I Officer Medior adviseur Inclusie • FTE: resp. 0,8 fte en 1 fte • Budget: resp. € 120.000 en € 110.000 per jaar (alle bedragen betreffen het eind van de salarisschaal) • Expertise: D&I breed; alle gronden in artikel 1 van de Grondwet Onder andere door de vorderingen binnen de gemeentelijk organisatie zal de inzet van beide functies niet meer exclusief de gemeentelijke organisatie betreffen, maar deels ook gericht zijn op het realiseren van externe doelstellingen/ de focuspunten voor de stad. En draagt daarmee dan tegelijkertijd bij aan het oplossen van een tekort aan capaciteit gericht op het realiseren van de externe doelstellingen. Structurele inbedding vindt plaats binnen het cluster Strategie, Beleid en Regie binnen de afdeling Bestaanszekerheid, Sport, Gezondheid en Inclusie.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

Fractie:	<i>Arnhem Centraal-1 (mondeling gesteld op 14/05)</i>
Pagina:	
Vraag:	Wordt er met de arnhem electricity week ook aandacht besteed aan studenten, ikv terugloop technische opleidingen in arnhem? Is er specifiek communicatie naar Rijn IJssel en Han?
Antwoord:	Ja, op verschillende manieren worden studenten betrokken. De HAN organiseert zelf mee. Er is communicatie geweest op de HAN en ROC Rijn IJssel door middel van posters in de schoolgebouwen en het intranet. Tijdens de AEW worden diverse talenttours georganiseerd door Arnhem studiestad in samenwerking met City Marketing Arnhem. Studenten van de HAN en Rijn IJssel die een opleiding volgen in één van de technische / energie gerealiseerde opleidingen worden uitgenodigd voor een exclusieve tour langs Arnhemse Energie bedrijven. Arnhem studiestad en City Marketing Arnhem organiseren hier een verbinding tussen de student en de bedrijven in Arnhem met als doel bekendheid voor stage, een afstudeeropdracht of een baan in de nabije toekomst.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

Fractie:	<i>Arnhem Centraal-2 (mondeling gesteld op 14/05)</i>
Pagina:	
Vraag:	• Welk percentage van thuiszittende ouderen wordt nu bereikt door valpreventie aanpak? • Betaalbaarheid sporten- zijn er ouderen die om financiële redenen niet mee doen aan sportaanbod?
Antwoord:	Op dit moment hebben wij geen percentages mbt alle (thuiszittende) ouderen in Arnhem. De strategie van Vitaal nu, Vitaal later is gericht op preventie (50-76 jarigen die nog vitaal zijn) en we zetten daarom actief in op het structureel in beweging krijgen en houden van de diverse doelgroepen door in te zetten op de kwaliteit van het sport- en beweegaanbod en scholing. Met betrekking tot de meer kwetsbare ouderen (hoog valrisico i.v.m. gebruik medicatie) hebben wij samen met de apothekers een pilot gestart om deze ouderen te bereiken. In 2024 is met deze pilot bij 375 kwetsbare ouderen met hoog valrisico een uitgebreide valanalyse uitgevoerd en hebben zij passende (doorverwijzing naar) ondersteuning gekregen. Daarnaast wordt samengewerkt met de thuiszorgorganisaties, netwerk dementie en diverse professionals die achter de voordeur komen zoals mantelzorgondersteuners, dementiecoaches, wijkcoaches. 80 professionals hebben in november 2024 een scholing ontvangen over hoe je valrisico kan signaleren en kan doorverwijzen.

	In 2024 zijn daarnaast ook twee extra valpreventie-groepen gestart door fysiotherapeuten, zijn 23 mensen door de fysiotherapeut thuis individueel begeleid, en hebben 89 mensen bij de fysio een uitgebreide valanalyse ontvangen. De uitvoering van de aanpak Vitaal Nu, Vitaal Later ondervindt vertraging doordat het maken van regionale afspraken tussen zorgverzekeraars, zorg- en welzijnsorganisaties en gemeenten in 2024 veel tijd vroeg. Ook het vinden van voldoende gekwalificeerde professionals o.a. binnen de fysiotherapie is een beperkende factor. In 2025 zijn er regionale afspraken gemaakt met de zorgverzekeraar. Wij verwachten daarom in 2025 meer ouderen te kunnen bereiken. · Betaalbaarheid sporten: zijn er ouderen die om financiële redenen niet mee doen aan sportaanbod? Wij hebben op dit moment geen signalen gekregen dat dit een drempel is. We hebben in alle wijken laagdrempelig kleinschalig aanbod zoals wandel- en fietsgroepen, aanbod in de parken, Soople groepen bij verenigingen en commerciële aanbieders/ sportscholen. Daarnaast is er de GelrePas voor inwoners met de kleinere portemonnee.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

Fractie:	<i>Arnhem Centraal-3 (mondeling gesteld op 14/05)</i>
Pagina:	
Vraag:	Verhuiscoach: 300 gesprekken gehad en wat zijn redenen waarom mensen niet verhuizen
Antwoord:	De drie meest voorkomende redenen zijn: 1. Er is onvoldoende kennis over het woningaanbod; mensen wachten lang totdat er geschikt aanbod langskomt, omdat ze bang zijn om een verkeerde keuze te maken (laatste keer verhuizen is spannend). 2. Er zijn onvoldoende passende woningen voor de woonwensen, omdat veel mensen in de eigen wijk willen doorstromen. 3. Soms spelen ook financiële overwegingen, zoals (opzien tegen) hoge verhuiskosten, een hogere huur en kosten/moeite om de woning (schoon en leeg) op te leveren.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

Fractie:	<i>Arnhem Centraal-4</i>
Pagina:	
Vraag:	Zorgverleners in de stad kennen elkaar vaak niet. Er zijn nu 2 pilots met netwerken gaande. Dat vraagt vergadertijd. Heeft het college ook gedacht aan een pilot met een gemeentelijke zorgregisseur – bijv per wijk - die iedereen kent en verbindt?
Antwoord:	Vanuit de wijknetwerken gaan we werken met de inzet van sociale verbinders. Zij hebben onder andere als taak om concrete verbindingen en

	samenwerkingsafspraken te maken tussen diverse organisaties in de pilotgebieden. Dit gaat zowel om de operationele verbindingen tussen de deelnemers aan de wijknetwerken (keten welzijn-sociale wijkteams-zorg), als om de verbinding en samenwerking met de kring van samenwerkingspartners eromheen (scholen, ontmoetingsplekken, welzijnsaanbod, huisartsen, etc).
Portefeuillehouder	Bob Roelofs/Eva van Esch

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-5</u>
Pagina:	
Vraag:	We willen in elke wijk ontmoeten mogelijk maken, ook in het kader van preventieve netwerken. In welke wijken lukt dit (nog) niet en waardoor? Welke acties gaan volgen?
Antwoord:	Wijken verschillen van samenstelling. We zien in de praktijk dat een hoog zelf-organiserend vermogen in een wijk, vergemakkelijkt door bijvoorbeeld opleiding, inkomensniveau en beschikbaarheid van vrije tijd van bewoners samengaat met meer initiatieven, ook op het gebied van ontmoeten. De beschikbaarheid van aantrekkelijke locaties is groter in Arnhem Noord dan in Arnhem-Zuid en ook dit heeft effect op de mate van ontmoeten (Noordwest versus Schuytgraaf). Er wordt gewerkt aan een subsidieregeling voor ontmoetingsplekken die ingaat per 1 januari 2026. In deze regeling wordt rekening gehouden met de verdeling over de stad.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-6</u>
Pagina:	
Vraag:	We vinden het belangrijk dat mensen sporten maar de kosten daarvan zijn voor velen een belemmering. Met een Gelrepastegoed kan je dit niet of onvoldoende bekostigen, waardoor in de praktijk blijkt dat mensen afhaken. Is in beeld in welke mate dit voor komt? Zijn er budgetten mogelijk, bijv overschot Sportbedrijf, om echt betaalbaar sporten mogelijk te maken? Bijv voor E 15 per maand?
Antwoord:	De (niet commerciële) sport in Arnhem is door middel van door de gemeenteraad vastgestelde tarieven op een 'betaalbaar' basisniveau'. Aanvullend daarop kunnen inwoners indien nodig gebruik maken van de Gelrepas. Binnen de Gelrepas is een basistegoed beschikbaar voor inwoners. Dit tegoed is vrij besteedbaar voor sportieve, culturele, recreatieve en educatieve bestedingen. Daarbovenop verstrekt de Gelrepas een aanvullend tegoed voor sportkleding en attributen voor kinderen. We hebben niet in beeld hoe vaak het voorkomt dat dit basistegoed te weinig is om te kunnen sporten. In theorie is het mogelijk om een stedelijke sportkaart in het leven te roepen. Op het moment is er de Sportkaart (www.sportkaart.nl). Deze kost €55,- per maand. Indien we dit als gemeente willen subsidiëren dan kost dat grofweg €40,- per maand per inwoner.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs, Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-7</u>
Pagina:	

Vraag:	Het Gelrepas tegoed is voor volwassenen E 200, echter voor 67+ maar E 125. Wat is de logica hier achter?
Antwoord:	Bij het bepalen van de verschillende doelgroepen en bijbehorende tegoeden hebben we gekeken naar drie onderdelen: gebruik van de pas, benodigde financiële middelen voor participatie per doelgroep en de gemiddelde financiële situatie per doelgroep. Uit onze cijfers blijkt dat pashouders met AOW minder gebruik maken van de Gelrepas. Het NIBUD (Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) heeft meerdere keren voor gemeente Arnhem een Minima Effect Rapportage uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de gemiddelde financiële situatie van verschillende doelgroepen en de gemiddelde kosten voor participatie per doelgroep. Uit dit onderzoek komt naar voren dat mensen met AOW minder kosten maken voor participatie en gemiddeld meer financiële ruimte hebben dan volwassenen tot AOW leeftijd. Dus op basis van de landelijke gegevens van het NIBUD en de cijfers over gebruik van de pas zijn de tegoeden voor de verschillende doelgroepen vastgesteld.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-8</u>
Pagina:	
Vraag:	Van de 343 gesprekken zijn er 47 (inmiddels +60) verhuizingen tot stand gekomen. Voor de overige +-300 gesprekken; wat zijn de belangrijkste redenen waarom mensen na een gesprek met de verhuiscoach toch besluiten niet te verhuizen?
Antwoord:	De drie meest voorkomende redenen zijn: 1. Er is onvoldoende kennis over het woningaanbod; mensen wachten lang totdat er geschikt aanbod langskomt, omdat ze bang zijn om een verkeerde keuze te maken (laatste keer verhuizen is spannend). 2. Er zijn onvoldoende passende woningen voor de woonwensen, omdat veel mensen in de eigen wijk willen doorstromen. 3. Soms spelen ook financiële overwegingen, zoals (opzien tegen) hoge verhuiskosten, een hogere huur en kosten/moeite om de woning (schoon en leeg) op te leveren.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-9</u>
Pagina:	
Vraag:	Welke concrete activiteiten of samenwerkingen zijn er tijdens de Electricity Week gericht op het enthousiasmeren van jongeren (middelbare scholieren, mbo/hbo) voor techniek en de energietransitie?
Antwoord:	Studenten worden uitgenodigd voor verschillende activiteiten in het programma. Er zijn binnen het programma diverse onderdelen die jongeren kunnen enthousiasmeren voor techniek en de energietransitie. Zo is er op het Centraal Station een formule E race simulator, formule E demo met topcoureur Nyck de Vries en 's avonds een café électrique met dit thema. Ook is er voor studenten en young professionals specifiek een college tour georganiseerd. Ook is er een talenttour waarbij bedrijfsbezoeken worden afgelegd (zie ook het antwoord op

	AC-1). Daarnaast kunnen veel van de andere onderdelen ook interessant zijn voor jongeren. Aan het programma is publiciteit gegeven via de HAN / SEECE en ROC Rijn IJssel met onder meer posters in de schoolgebouwen en intranetberichten. Tenslotte is de onthulling van de waterstofauto van het HAN Hydromotive studententeam onderdeel van het programma.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-10</u>
Pagina:	
Vraag:	Electricity Week Worden Arnhemse studenten, naast het actieve studententeam, actief en specifiek benaderd of betrokken bij het proces, bijvoorbeeld via scholen of jongerenorganisaties?
Antwoord:	Studenten worden uitgenodigd voor activiteiten in de Electricity Week (zie vraag AC-9). Verder kunnen studenten hun eigen activiteiten organiseren tijdens de week. De studenten zijn daarnaast niet betrokken in de organisatie van de week.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-11</u>
Pagina:	
Vraag:	1. Wat zijn de huidige gebruikscijfers van de gratis bibliotheekpas tot 24 jaar? 2. Wat zouden de financiële en maatschappelijke gevolgen zijn van het verlagen van de leeftijdsgrens van 24 naar 21 jaar?
Antwoord:	1. In 2024 telde Rozet 7.580 lidmaatschappen onder jongeren tussen 18 en 24 jaar. Dit ten opzichte van 4.243 in 2023 en 1.119 in 2022. Het aantal actieve leden was in 2024 1516. 2. Naast de groei in lidmaatschappen, ziet Rozet een stijging in deelname van jongeren aan activiteiten binnen Rozet. De maatregel werkt drempelverlagend en nodigt jongeren uit om naar Rozet te komen, deel te nemen aan activiteiten, hier te studeren en boeken te lenen en lezen. Dit alles draagt bij aan taalrijk opgroeien van deze jongeren, ter voorkoming van laaggeletterdheid. De maatregel draagt verder bij aan Rozet als ontmoetingsplaats en heeft een sterk sociaal effect. Dat effect en de effecten van meer lezen en taalrijk opgroeien nemen af door de leeftijd van de gratis bibliotheekpas te verlagen. Wat de financiële gevolgen zijn kunnen we niet met zekerheid zeggen, omdat we geen zicht hebben op de leeftijden van de actieve leden. Dit zouden we moeten opvragen bij Rozet om te kunnen berekenen wat de verwachte kosten dan zijn.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-12</u>
Pagina:	

Vraag:	1. Wanneer wordt de evaluatie van het Plan van Aanpak Graffiti verwacht? 2. Is het beschikbare budget voor graffiti aanpak ook toereikend voor de komende jaren, gezien de structurele aard van het probleem?
Antwoord:	De evaluatie is eind 2025 gepland. Uit deze evaluatie zal ook moeten blijken of het budget toereikend is.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs/Cathelijne Bouwkamp

Fractie:	<i>Arnhem Centraal-13</i>
Pagina:	
Vraag:	De oversteekplaats vanaf het Centraal station ter hoogte van Haarhuis is erg gevaarlijk. Wordt hier iets aan gedaan en zo ja, wat?
Antwoord:	In het kader van de aanpak van het Willemsplein kijken we naar deze oversteek. In de plannen is opgenomen we deze oversteek eruit halen en de andere twee oversteken (CS - Binnenstad en Haarhuis - Binnenstad) verbeteren, waardoor er sneller, vaker en veiliger op deze twee oversteekplaatsen overgestoken kan worden.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

Fractie:	<i>Arnhem Centraal-14 (mondeling gesteld op 14/05)</i>
Pagina:	
Vraag:	Hoe staat het in Arnhem met de waterkwaliteit en wat is het resultaat van onze inspanningen op dit punt?
Antwoord:	De waterkwaliteit in Arnhem valt onder de verantwoordelijkheid van de 2 waterschappen, het waterschap Rijn en IJssel voor Arnhem-Noord en het waterschap Rivierenland voor Arnhem-Zuid. In de vraag wordt om 'onze' inspanningen gevraagd. Inspanningen zijn er dus hoofdzakelijk vanuit de waterschappen. Om te monitoren of het water in Arnhem voldoet aan de gestelde (minimale) eisen meten de waterschappen de waterkwaliteit op chemisch en/of biologisch stoffen. Over het algemeen is de waterkwaliteit in Arnhem redelijk tot goed. Informatie over metingen over waterkwaliteit hebben we u eerder doen toekomen via de beantwoording van twee sets artikel-44 vragen, die antwoorden zijn hier en hier te vinden
Portefeuillehouder	Eva van Esch

Fractie:	<i>Arnhem Centraal-15 (mondeling gesteld op 14/05)</i>
Pagina:	
Vraag:	Hoe gaat het college invulling geven aan de ambitie om tot meer en betere honden uitlaatplaatsen te komen?
Antwoord:	We gaan onderzoeken wat de behoeftes van hondeneigenaren en omwonenden zijn m.b.t. hondenloslooplekken. Op basis daarvan maken we een plan van aanpak voor uitbreiding danwel aanpassing van hondenloslooplekken. We zullen de raad informeren over de bevindingen en hoe we daarmee verder gaan. Dit betreft een actie uit de Uitvoeringsagenda Dierenwelzijn.

	Gedacht wordt aan het opstellen van een kansenkaart (geschikte locaties) en richtlijnen (minimumeisen) en deze voor het einde van dit jaar aan de raad voor te leggen, vervolgens niet meteen tot complete uitrol voor realisatie daarvan in hele stad over te gaan maar op basis van signalen plek(ken) waar hoogste nood is aan te pakken (als pilot) vanuit bestaande middelen en vandaar uit steeds stapsgewijs verder te gaan.
Portefeuillehouder	Eva van Esch

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-16 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	
Vraag:	Wanneer vindt evaluatie van het graffiti-beleid plaats?
Antwoord:	Dit is gepland voor eind 2025.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>Arnhem Centraal-17</u>
Pagina:	
Vraag:	Verhuiscoach: Hoe verhoudt de Arnhemse aanpak zich tot die van andere gemeenten en hoe kunnen we leren van succesvolle voorbeelden?
Antwoord:	Het traject van de verhuiscoach is in verschillende regio's opgezet in samenwerking met de provincie Gelderland. De provincie Gelderland heeft overal ongeveer dezelfde aanpak toegepast. Accenten per gemeenten bestaan uit bijvoorbeeld het woningaanbod of het aantal beschikbare woningen voor de doorstroomtrein.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

BurgerBelang Arnhem

<u>Fractie:</u>	<u>BurgerBelang Arnhem-1 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel ruimte/capaciteit is er nog in Schuytgraaf qua uitbreiding aantal wooneenheden? Ook in verhouding tot de rest van de stad?
Antwoord:	Het ruimtelijk raamwerk gaat voor veld 1 en 1a (zonder veld 1d) uit van 288 wooneenheden (waarvan 8 woonwagens en 73 sociale huurwoningen). In veld 26/27 is in het bestemmingsplan een maximum aantal woningen van 205 vastgelegd. Dit programma is in de 14 ^e herziening van het exploitatieplan opgenomen. Het programma ligt dus vast in het ruimtelijk raamwerk, het onherroepelijke bestemmingsplan en het exploitatieplan. Op velden 6-11 komen nog 270 woningen. De velden 1, 1a, 6-11, 26 en 27 zijn de laatste velden van Schuytgraaf. Er komen in Schuytgraaf in totaal dus nog 288+205+270 = 763 wooneenheden bij. Voor meer informatie over de gehele planvoorraad zie de jaarlijkse woningmarktmonitor . De raad ontvangt op korte termijn een nieuwe monitor
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

CDA

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-1 (mondeling gesteld op 14-05)</u>
Pagina:	
Vraag:	Is er vanuit algemene middelen geld nodig voor het stadsontwikkelfonds?
Antwoord:	Gelet op de grote verstedelijkingsopgaven en de co-financieringsbehoefte bij bijdragen en subsidies van andere overheden is dit niet uit te sluiten.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-2 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	
Vraag:	Woonwagendstandplaatsen. Wat voor kosten worden hiervoor gemaakt?
Antwoord:	De gemaakte kosten tot op heden hebben betrekking op het project Pilot Woonwagendlocaties en op het project van de sanering van de grondwal op de Bethanienstraat. Dit zijn kosten die gemaakt voor de haalbaarheidsanalyse, woonwagendstandplaatsbehoefte, communicatie met bewoners, analyse complexiteit van de locaties en de sanering van de grondwal.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-3</u>
Pagina:	
Vraag:	Om de energietransitie in Arnhem te realiseren worden de komende jaren (2025 – 2040) diverse energieprojecten ontwikkeld en gerealiseerd. De meeste investeringen en financieringen zullen worden gedaan door de rijksoverheid, bedrijven, banken en andere vermogensbeheerders. Als we deze financiers naar de Arnhemse projecten willen leiden, moeten we voor cofinanciering zorgen. Daarmee kan dan bijgedragen worden aan de ontwikkelkosten, eventuele onrendabele toppen en kapitaallasten van investeringen die voortkomen uit deze projecten, waarmee we de versnelling van de energietransitie willen borgen. Met name voor de woningbouwopgave is het essentieel dat er collectieve energiesystemen worden ontwikkeld. In maart jl. heeft uw raad hierover de Startnotitie 'Randvoorwaarden en beslisboom bij rolneming door de gemeente Arnhem in de energietransitie' ontvangen. <i>-Is er een inschatting gemaakt hoeveel moet worden begroot in de komende jaren om te voldoen aan de geschetste cofinancieringsvereiste? Zo ja, aan hoeveel moeten we dan denken?</i>
Antwoord:	Energieprojecten vergen een relatief grote investering aan de voorkant (miljoenen) en verdienen zicht in de regel na circa 30 jaar terug. Financiers vragen voor dergelijke investeringen op verschillende manieren commitment van de gemeente. Dit is in alle gevallen capaciteit van gemeente ambtenaren om mee te initiëren en te ontwikkelen. In deze eerste fases van dergelijke infra-structurele projecten wordt veelal ook financiering gevraagd voor haalbaarheidsonderzoeken en naar voren halen van praktisch logische investeringen die pas in de toekomst

	renderen. Bijvoorbeeld een warmtepijp vast leggen, omdat de riolering wordt vervangen. Wij schatten dat er in de periode 2025-2040 ongeveer 5 miljoen euro aan cofinanciering per jaar nodig is. Een deel daarvan zal vanaf 2030 terugstromen, omdat dit investeringen zijn die terugbetaald worden door de renderende projecten vanaf 2030. Vanaf 2030 zullen steeds meer cofinanciering vragen betaald kunnen worden vanuit de terugkerende middelen.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-4</u>
Pagina:	
Vraag:	<i>Continuering Arnhemse Aanpak Energie Armoede</i> De aanpak van energiearmoede is nog niet afgerond en wordt nu steeds met incidentele middelen gefinancierd. Hoewel sommige initiatieven, zoals buurtklusbedrijven, ook samenwerkingen aangaan met andere partijen, is continuering gewenst zolang de problematiek bestaat. Tot en met 2027 is er incidenteel geld beschikbaar, daarna niet meer. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>
Antwoord:	De inschatting is dat we voor de periode 2026-2029 in ieder geval nog 3 miljoen nodig hebben om alle huishoudens die nu in energiearmoede leven te helpen. Volgens het onderzoek van TNO zijn dat er +/- 10.000.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-5</u>
Pagina:	
Vraag:	Om ouderen te helpen bij het vinden van een passende woning, is de afgelopen jaren een verhuiscoach ingezet. Na 2026 is hier geen budget meer voor beschikbaar. - <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>
Antwoord:	Onze raming is dat hier 50.000 EUR jaarlijks en structureel nodig is om de huidige inzet van de verhuiscoach te continueren. Randvoorwaarde hierbij is dat dit in samenwerking moet gebeuren met de corporaties
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-6</u>
Pagina:	
Vraag:	We werken aan voldoende ruimte voor werk en kwalitatief sterke werklocaties. De Visie Werklocaties is daarbij het kader en daarop zijn vanaf 2023 extra middelen ingezet. Er zijn opgaven in Spoorzone Arnhem-Oost en ambities omtrent verduurzamen en verdichten (ook regionaal vastgelegd in RPW) op alle werklocaties in de stad. In 2026 kan nog gebruikt worden gemaakt van de bestaande middelen. Vanaf 2027 valt een deel van deze middelen weg en vanaf 2028 vallen ze in zijn geheel weg. Als we onze huidige inzet willen continueren, moeten we daarvoor middelen uittrekken.

	<i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>
Antwoord:	In 2027 is € 100.000 nodig en vanaf 2028 is jaarlijks zo'n 300.000 euro om de huidige inzet te continueren.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-7</u>
Pagina:	
Vraag:	In mei wordt het nieuwe Detailhandelsbeleid aangeboden voor bestuurlijke besluitvorming. In dit nieuwe beleid worden keuzes voorgesteld om de (wijk) winkelcentra en de detailhandelsstructuur te versterken, verbreden en vernieuwen. Hiertoe wordt een stimuleringsregeling voorgesteld. De stimuleringsregeling geeft concrete uitvoering aan de motie 'investeer ook in de wijkwinkelcentra' (november 2023) en verdiept het amendement 'Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra.' Voor de uitvoering hiervan is geen dekking aanwezig. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren het beleid uit te voeren?</i>
Antwoord:	We schatten in dat er in totaal € 400.000 nodig is voor een periode van vier jaar (vanaf 2026) zodat er een stimuleringsregeling opgesteld kan worden waar voldoende middelen in zitten om vier jaar lang initiatieven te ondersteunen.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-8</u>
Pagina:	
Vraag:	Op basis van motie "Belang creatieve sector voor innovatie" (21M263) bij de vaststelling van de Economische Agenda is het programma Creatief X Energie opgezet. Dit is in 2024 gestart. In dit programma is met succes een aantal cross-sectorale projecten gestart. CxE is onderdeel geworden van het landelijke programma PONT (De publieke ontwerppraktijk) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. We hebben tot en met 2025 budget voor dit programma. Willen we deze samenwerking versterken en met meer partijen uitbouwen, dan zijn vanaf 2026 extra middelen nodig. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>
Antwoord:	Er is de komende jaren 100.000 op jaarbasis nodig vanaf 2026 voor continuering en uitbouwen van het programma. Deze kosten vormen de ruggengraat van het programma om bestaande betrokken partijen te blijven binden en nieuwe partijen aan te trekken en nieuwe gezamenlijke projecten te ontwikkelen.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-9</u>
Pagina:	
Vraag:	De Nieuwe Haven is vanwege haar unieke functie in de stad belangrijk voor de economie van de stad. De haven gaat een steeds nadrukkelijker rol spelen in de ambities op het gebied van energie-transitie en de ontwikkeling van de

	(innovatieve) Maritieme Maakindustrie. Deze ontwikkeling is ingezet. Tot en met 2025 is hiervoor budget beschikbaar. Mochten we dit op het huidige niveau willen voortzetten, dan zijn er vanaf 2026 middelen nodig. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>
Antwoord:	€ 200.000 per jaar vanaf 2026.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-10</u>
Pagina:	
Vraag:	Onderdeel van de uitvoeringsagenda Circulariteit 2024-2026 is borging van circulair denken en doen in de diverse afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie. Dit gebeurt door versnelling, aanjagen en het beschikbaar stellen van onderzoeken. Als we de ondersteuning van circulaire initiatieven in de stad voor de verschillende vastgestelde sectoren (zoals textiel, reparatie en circulair) willen voortzetten, zijn hiervoor vanaf 2026 middelen nodig. Hier vallen ook lidmaatschap aan Cirkelstad (circulair bouwen) en Living Lab regio Arnhem onder. De circulaire subsidieregeling tot slot kan ook bijdragen aan de ambities. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>
Antwoord:	Dit vraagt naar verwachting om een continuering van het huidige budget (€450.000) vanaf 2026. Waarvan de middelen voor 2026 al als claim zijn opgenomen in deze Perspectiefnota. De inzet van middelen verschuift vanaf 2027 van minder inzet in de borging van circulair denken en doen in de gemeentelijke organisatie naar inzet voor het verduurzamen van het groeiend aantal circulaire initiatieven in de stad (denk bijvoorbeeld aan een te ontwikkelen reparatienetwerk, professionaliseren van repaircafé's, living lab waarbij o.a. circulariteit op bedrijventerreinen stimuleren).
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-11</u>
Pagina:	
Vraag:	De Arnhem Electricity Week 2024 werd georganiseerd om de internationale zichtbaarheid van het Arnhemse energy cluster te vergroten. Connectr neemt hierin de leiding, met als hoogtepunt de European Power Summit, waarbij de inhoud werd verzorgd door hoogleraren van TU Delft, TU Eindhoven en Universiteit Twente. De Electricity Week is een evenement dat helpt om belangrijke spelers binnen de sector lokaal te binden. Grote energiebedrijven zoals Tennet, Alliander en DNV ondersteunen en financieren het event, maar ze verwachten ook betrokkenheid en financiële steun van de gemeente. Deze beperkte co-financiering vanuit ons, heeft gezorgd voor een veelvoud aan investeringen van andere partijen. Tot en met 2025 is voor deze co-financiering budget beschikbaar. Mochten we de Arnhem Electricity Week willen blijven organiseren, dan zijn er vanaf 2026 middelen nodig. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>

Antwoord:	Op dit moment is onze bijdrage € 50.000 per jaar. Vanaf 2026 willen we deze bijdrage van € 50.000 continueren, waarvoor we geen middelen beschikbaar hebben binnen onze begroting. We verwachten ook een blijvend commitment en financiering vanuit de belangrijke partners uit het energiecluster in de stad.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-12</u>
Pagina:	
Vraag:	In de begroting 2023-2026 zijn middelen gereserveerd voor het uitvoeren van de acties uit het uitvoeringsplan VN- verdrag Handicap op de domeinen Vastgoed en Openbare Ruimte. Inmiddels is er een goede start gemaakt met het uitvoeren van de werkzaamheden. Op basis van de opgedane ervaringen voor de looproutes, blijkt de opgave voor de looproutes omvangrijker dan eerder ingeschat. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om uitvoering te kunnen blijven geven van deze ambitie?</i>
Antwoord:	We verwachten een investeringsbudget van 1,2 miljoen nodig te hebben om de looproutes toegankelijk te maken. De daaruit voortvloeiende kapitaallasten bedragen dan ca.€ 60.000 vanaf 2026.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs, Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-13</u>
Pagina:	
Vraag:	De zichtbare aanwezigheid van de rat in het stadsbeeld wordt steeds meer ervaren als een probleem. Een effectieve en diervriendelijke aanpak voor de beheersing hiervan kan bijdragen aan de beheersing van de rattenpopulatie. Mochten we meer in willen zetten op de aanpak en beheersing zijn extra middelen nodig. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de benodigde inzet te kunnen plegen?</i>
Antwoord:	Voor 2026 is een minimale incidentele bijdrage van € 50.000 nodig om de pilot die we met bestaande middelen gestart zijn om tot een meer effectieve en diervriendelijke wijkgerichte aanpak te komen door te kunnen zetten. We willen gebiedsanalyses kunnen maken en wijkpartijen (bewoners, corporaties) veel actiever in de aanpak betrekken. Uit deze aanpak zal moeten blijken welke mate van structureel budget er voor de komende jaren nodig zal zijn
Portefeuillehouder	Eva van Esch

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-14</u>
Pagina:	
Vraag:	Arnhem zet zich in voor de aanpak van laaggeletterdheid, hiertoe ligt binnenkort het 'Uitvoeringsplan Vaardig Arnhem 2025 - 2028' ter besluitvorming voor. Een belangrijk onderdeel is om de gratis bibliotheekpas blijvend beschikbaar te maken voor jongeren tot 24 jaar. Het budget dat eerder beschikbaar is gesteld stopt na 2025. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>

Antwoord:	Op basis van het verwachte aantal actieve leden is € 95.000 per jaar nodig in de jaren 2026-2029 om de regeling te continueren.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic/Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-15</u>
Pagina:	
Vraag:	Al lange tijd wordt gesproken over de aanleg van een basketbalveld en sport/speelplek in Schuytgraaf. In dit deel van de stad zijn weinig voorzieningen terwijl het aantal inwoners stijgt. De ambitie is om op het sportpark een beweeg en verblijfsvoorziening te creëren voor een (3x3) basketbalveld, een buiten gym en een skatevoorziening. De huidige functie kan grotendeels blijven bestaan (schaats en skeeler). Voor de realisatie is onvoldoende budget aanwezig. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de realisatie mogelijk te maken?</i>
Antwoord:	De schatting is dat er €300.000,- nodig is voor deze plannen. Hiervan kan het Sportbedrijf €100.000,- bekostigen, kan er uit het bestaande sportbudget €100.000,- vrijgemaakt worden en is er €100.000,- aanvullend nodig. Het onderhoud en beheer kan bekostigd worden uit beschikbare budgetten.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-16</u>
Pagina:	
Vraag:	Vorig jaar is budget beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een horecastewards. De horecaondernemers zouden na 1 jaar de kosten voor de steward overnemen. Helaas lijkt dat niet te lukken en wordt opnieuw een beroep gedaan op de gemeente om de stewards te blijven financieren. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is het komende jaar om de inzet te continueren?</i>
Antwoord:	Voor het structureel invullen van de functie van horecastewards is jaarlijks € 125.000 nodig.
Portefeuillehouder	Ahmed Marcouch

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-17</u>
Pagina:	
Vraag:	We vangen vluchtelingen en ontheemden van waar ook ter wereld ruimhartig op en realiseren duurzame, menswaardige en structurele opvang. We bieden hen, ongeacht hun status, vanaf dag 1 toekomstperspectief. Dit doen we door ze te helpen met wonen, werken, taal, geld, opleidingen, sport en gezondheid. Zo kunnen ze meedoen in onze Arnhemse samenleving en gelijktijdig bouwen aan een stevig en duurzaam fundament. Momenteel werken we aan een voorstel om deze Arnhemse Aanpak te borgen voor de komende tien jaar. In dit voorstel, dat in Q2 2025 aan de raad wordt aangeboden, heeft ook motie 24M130 'Kansrijke start voor statushouders' een plek. Onze Arnhemse aanpak wordt op dit moment deels gefinancierd met

	incidentele budgetten. Indien we dit op termijn willen borgen, zijn daar middelen voor nodig. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de Arnhemse Aanpak te borgen?</i>
Antwoord:	Zoals in het raadsvoorstel 'Arnhem, gastvrije stad', het Arnhemse beleidskader voor opvang, meedoen en wonen van mensen die gevlucht zijn 2025-2035 toegelicht, worden de ambities uit het beleidskader gedekt met zowel tijdelijke als structurele middelen. Van het COA ontvangen we jaarlijks middelen op basis van lokale afspraken (€1 mln pj structureel) en het faciliteitenbesluit (€900.000 pj). Daarnaast heeft uw raad voor een vastgestelde periode in begrotingen incidentele middelen beschikbaar gesteld voor vluchtelingen. Er is €500.000 per jaar beschikbaar gesteld van 2023 tot en met 2026, en daarnaast nog €500.000 per jaar van 2024 tot en met 2028. Deze middelen zijn voldoende om de ambities te kunnen opstarten. Om de aanpak te kunnen borgen, zijn deze middelen structureel nodig.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-18</u>
Pagina:	
Vraag:	De cultuursector kampt met diverse knelpunten: stijgende huisvestingslasten, stijgende personeelskosten als gevolg van CAO-afspraken, honoraria die achterblijven bij andere sectoren en die noodzaken tot een eerlijke beloning (Fair Practice Code) en het uiteenlopen van gemeentelijke huurindexatie en subsidie-indexatie. Begrotingen van culturele instellingen en praktijken van culturele en creatieve makers staan stevig onder druk. In het ook door Arnhem ondertekende Cultuurconvenant 2025-2028 tussen het Ministerie van OCW, Landsdeel Oost en zes Cultuurregio's is 'fair pay' of een eerlijke beloning als een uitgangspunt bij subsidieverstrekking en opdrachtverlening opgenomen. Om de meerkosten van fair pay te kunnen financieren zijn geen middelen aanwezig. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om dit uitgangspunt waar te maken?</i>
Antwoord:	We verwachten dat hier een structureel bedrag van € 500.000 voor nodig is.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-19</u>
Pagina:	
Vraag:	Er wordt in lijn met de Uitgangspunten Cultuur en de motie 'Cultuurhuis voor heel Arnhem' onderzocht waar Theater Oostpool en Introdans vanaf 2029 gehuisvest kunnen worden. Om uitvoering te kunnen geven aan de motie en voor de huisvestingslasten zijn onvoldoende middelen gereserveerd. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de geplande inzet uit te voeren?</i>
Antwoord:	De motie roept op om bij het ontwerp van het Stadstheater rekening te houden met gebruik door lokale makers. Deze motie wordt binnenkort met de raadsbrief 'Vaststelling DO Stadstheater' afgedaan. Voor de uitvoering van deze motie is

	voor het Stadstheater naar verwachting een structureel bedrag van € 60.000 per jaar nodig. U bent per brief Document Arnhem - Raadsbrief 'Nieuwe repetitiegebouwen Theater Oostpool en Introdans', d.d. 13-05-2025 - iBabs Publiekspitaal geïnformeerd over de beoogde locaties voor de nieuwe repetitiegebouwen van Oostpool en Introdans. Hun huisvestingslasten zullen naar verwachting stijgen bij de ingebruikname. Dit kan bij een gelijkblijvend subsidieniveau op termijn een knelpunt vormen. De komende maanden werken de gezelschappen dit verder uit in hun businesscases. Dit najaar wordt u hierover nader geïnformeerd.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-20</u>
Pagina:	
Vraag:	In de Uitgangspuntennota Cultuurbeleid 2025-2028 die dit jaar aan u zal worden voorgelegd is opgenomen hoe we Arnhemse makers optimaal willen faciliteren, hoe iedereen moet kunnen genieten van en deelnemen aan een breed, divers en toegankelijk cultuuraanbod, hoe we meer fysieke ruimte nodig hebben voor kunst en cultuur en hoe we dit mogelijk kunnen maken. Uitvoering van deze ambities en actiepunten kan deels binnen de huidige cultuurbegroting door herprioritering. Twee speerpunten kunnen niet worden bekostigd binnen de huidige cultuurbegroting. Allereerst gaat het om nieuwe spelers in het Arnhemse cultuurlandschap die nu worden ondersteund via incidentele Rijksmiddelen. Deze zogenoemde SPUK-middelen zijn per 2026 niet meer beschikbaar. Het gaat hier om initiatieven die een aanbod ontwikkelen voor talentontwikkeling en professionalisering van jonge makers en voor de ontwikkeling van nieuwe genres die met hun activiteiten een nieuw publiek weten te bereiken. Willen we nieuwe spelers binnen het subsidiehuis definitief een plek te geven, dan zijn daarvoor middelen nodig. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om deze inzet te continueren?</i>
Antwoord:	We verwachten dat hier een structureel bedrag van € 100.000 voor nodig is.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-21</u>
Pagina:	
Vraag:	Daarnaast willen we de positie van onze Rijksgezelschappen en het productiehuis podiumkunsten in de stad versterken. Deze instellingen dragen, naast hun landelijke taak, steeds meer bij aan het culturele programma in de stad, zoals het bijdragen aan stadsbrede evenementen en participatieprojecten met sociale partners in de stad. Bovendien spelen zij, samen met o.a. ArtEZ, een belangrijke rol in de doorstroming en ontwikkeling van nieuw podiumkunstantalent. Wij zien vanuit de ambities in de Uitgangspuntennota (structurele samenwerking in de keten van talentontwikkeling) een intensivering van hun rol. Willen we hun rol in de stad uitbreiden en verstevigen dan zijn daar ook middelen voor nodig.

	<i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>
Antwoord:	We verwachten dat hier een structureel bedrag van € 300.000 voor nodig is.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-22</u>
Pagina:	
Vraag:	Toerisme en recreatie zijn van groot belang voor de gemeente Arnhem in economische zin, maar ook voor de leefomgeving, leefbaarheid en het welbevinden van haar inwoners. In het tweede kwartaal van 2025 zal de Visie toerisme en recreatie ter besluitvorming worden voorgelegd. Om de basis op orde te brengen en straks uitvoering te kunnen geven aan deze nieuwe visie is er naar verwachting capaciteitsuitbreiding en structureel werkbudget nodig voor bijvoorbeeld uitbreiding en beheer van routenetwerken en vitaliteitsonderzoek vakantieparken. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren voor de gewilde capaciteitsuitbreiding en het beoogde structureel werkbudget?</i>
Antwoord:	Vanaf 2026 jaarlijks € 200.000 voor capaciteit en uitvoeringskosten samen.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-23</u>
Pagina:	
Vraag:	De democratie vraagt continu aandacht en onderhoud. De afgelopen jaren hebben we rond verkiezingen getracht de opkomst te bevorderen. Het huidige budget loopt na 2026 af. <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de huidige inzet te continueren?</i>
Antwoord:	Het huidige budget voor opkomstbevordering is € 50.000 en vervalt inderdaad na 2026. De afgelopen jaren is gebleken dat dit budget niet toereikend is. Het benodigde budget voor coördinatie en de uitvoering van activiteiten, zoals de laatste jaren is gedaan, wordt geraamd op € 65.000,- per jaar.
Portefeuillehouder	Ahmed Marcouch

<u>Fractie:</u>	<u>CDA-24</u>
Pagina:	
Vraag:	In de afgelopen maanden hebben we al gemeenteraad verschillende stukken aangenomen (welzijnsbeleid, ouderenbeleid, etc) om vorm te geven aan de transformatie van het Sociaal Domein. De gemeente vervolgt de denkrichtingen die eerder is beschreven in de Perspectiefnota 2025 en de geamendeerde Begroting-2025. In lijn hiermee hebben we de afgelopen jaren een aantal belangrijke stappen gezet. Tegelijkertijd wordt terecht aangegeven dat nog veel nodig is om die transformatie in het Sociaal Domein verder te brengen. En dat in een complexe mix van ontwikkelingen als personeelstekorten, toename van vraag in de jeugdzorg en overlast van personen met onbegrepen gedrag, vergrijzing, en

	stijgende kosten in het domein. Met financiële druk tot gevolg. Tenslotte zien we (landelijk) een toename van het aantal incidenten met en de overlast van personen met onbegrepen gedrag. Om het hoofd hieraan te bieden, is, zo staat in de perspectiefnota, een fundamentele transformatie van het stelsel noodzakelijk. En om die reden zal in de Begroting een samenhangende investeringsaanpak worden voorgesteld, die we in de komende jaren verder uitwerken en implementeren. Tegelijkertijd zijn naast de ambities ook veel knelpunten beschreven in de Perspectiefnota. Als CDA-fractie willen we graag meer duiding over de financiële consequenties. Op blz. 46 wordt onder het kopje ambities en mogelijk knelpunten in het Sociaal Domein, een groot aantal onderwerpen opgesomd waar financiële knelpunten worden benoemd, maar niet gekwantificeerd. Vraag is of u voor zoveel mogelijk van de genoemde onderwerpen (op blz. 46-52) kan aangeven: <i>-Wat is de inschatting dat er financieel nodig is de komende (vier) jaren om de (huidige) inzet te continueren voor dit onderwerp/knelpunt?</i>																																																																																																				
Antwoord:	In onderstaande tabel is per onderwerp de inschatting van het benodigde budget gegeven: Bestaanszekerheid <table><tr><th>Onderwerp</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Vroegsignalering</td><td>0</td><td>230.000</td><td>230.000</td><td>230.000</td></tr><tr><td>Armoedeaanpak studenten</td><td>80.000</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Ondernemers met geldzorgen</td><td>30.000</td><td>30.000</td><td>30.000</td><td>30.000</td></tr><tr><td>Bijzondere Bijstand</td><td>25.000</td><td>25.000</td><td>25.000</td><td>25.000</td></tr><tr><td>Participatiewet in balans</td><td>360.000</td><td>360.000</td><td>360.000</td><td>360.000</td></tr><tr><td>Subsidie City at home</td><td>85.000</td><td>85.000</td><td>85.000</td><td>85.000</td></tr><tr><td>Kansenmakers</td><td>40.000</td><td>40.000</td><td>40.000</td><td>40.000</td></tr><tr><td>Ervaringsdeskundigen</td><td>100.000</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Huisvesting Ecovrede</td><td>70.000</td><td>70.000</td><td>100.000</td><td>100.000</td></tr></table> Welzijn en inclusie <table><tr><th>Onderwerp</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Jongerenwerk</td><td>1.250.000</td><td>1.250.000</td><td>1.250.000</td><td>1.250.000</td></tr><tr><td>Uitvoering ouderenbeleid</td><td>250.000</td><td>250.000</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Initiatieven sociale cohesie</td><td>100.000</td><td>350.000</td><td>350.000</td><td>350.000</td></tr><tr><td>Ontmoeten en Verbinden</td><td>250.000</td><td>250.000</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Arnhems opbouwwerk</td><td>400.000</td><td>400.000</td><td>400.000</td><td>400.000</td></tr><tr><td>APCG structurele borging schouwen in subsidie</td><td>0</td><td>60.000</td><td>60.000</td><td>60.000</td></tr></table> Zorg en jeugdhulp <table><tr><th>Onderwerp</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Wijknetwerken</td><td>300.000</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Versterken lokale toegang vanuit hervormingsagenda en toekomsttuinen</td><td>500.000</td><td>500.000</td><td>500.000</td><td>500.000</td></tr></table>	Onderwerp	2026	2027	2028	2029	Vroegsignalering	0	230.000	230.000	230.000	Armoedeaanpak studenten	80.000	0	0	0	Ondernemers met geldzorgen	30.000	30.000	30.000	30.000	Bijzondere Bijstand	25.000	25.000	25.000	25.000	Participatiewet in balans	360.000	360.000	360.000	360.000	Subsidie City at home	85.000	85.000	85.000	85.000	Kansenmakers	40.000	40.000	40.000	40.000	Ervaringsdeskundigen	100.000	0	0	0	Huisvesting Ecovrede	70.000	70.000	100.000	100.000	Onderwerp	2026	2027	2028	2029	Jongerenwerk	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000	Uitvoering ouderenbeleid	250.000	250.000	0	0	Initiatieven sociale cohesie	100.000	350.000	350.000	350.000	Ontmoeten en Verbinden	250.000	250.000	0	0	Arnhems opbouwwerk	400.000	400.000	400.000	400.000	APCG structurele borging schouwen in subsidie	0	60.000	60.000	60.000	Onderwerp	2026	2027	2028	2029	Wijknetwerken	300.000	0	0	0	Versterken lokale toegang vanuit hervormingsagenda en toekomsttuinen	500.000	500.000	500.000	500.000
Onderwerp	2026	2027	2028	2029																																																																																																	
Vroegsignalering	0	230.000	230.000	230.000																																																																																																	
Armoedeaanpak studenten	80.000	0	0	0																																																																																																	
Ondernemers met geldzorgen	30.000	30.000	30.000	30.000																																																																																																	
Bijzondere Bijstand	25.000	25.000	25.000	25.000																																																																																																	
Participatiewet in balans	360.000	360.000	360.000	360.000																																																																																																	
Subsidie City at home	85.000	85.000	85.000	85.000																																																																																																	
Kansenmakers	40.000	40.000	40.000	40.000																																																																																																	
Ervaringsdeskundigen	100.000	0	0	0																																																																																																	
Huisvesting Ecovrede	70.000	70.000	100.000	100.000																																																																																																	
Onderwerp	2026	2027	2028	2029																																																																																																	
Jongerenwerk	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000																																																																																																	
Uitvoering ouderenbeleid	250.000	250.000	0	0																																																																																																	
Initiatieven sociale cohesie	100.000	350.000	350.000	350.000																																																																																																	
Ontmoeten en Verbinden	250.000	250.000	0	0																																																																																																	
Arnhems opbouwwerk	400.000	400.000	400.000	400.000																																																																																																	
APCG structurele borging schouwen in subsidie	0	60.000	60.000	60.000																																																																																																	
Onderwerp	2026	2027	2028	2029																																																																																																	
Wijknetwerken	300.000	0	0	0																																																																																																	
Versterken lokale toegang vanuit hervormingsagenda en toekomsttuinen	500.000	500.000	500.000	500.000																																																																																																	

Preventieve bemoeizorg	100.000	100.000	100.000	0
Borging Wijk GGD	0	300.000	300.000	300.000
Verbinding sociaal domein - GGZ	100.000	100.000	100.000	0
Levensloopbegeleiding Vanuit Autisme Bekeken	322.000	300.000	300.000	300.000
Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen				
Onderwerp	2026	2027	2028	2029
22-uurs opvang	350.000	350.000	350.000	0
Maatwerk tijdens opvang	100.000	100.000	100.000	0
Jongerenopvang	300.000	300.000	300.000	0
Opzetten ontbrekend aanbod snijvlak Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen	200.000	200.000	200.000	0
Nieuwe vorm trainingshuizen Beschermd Wonen en uitbreiding capaciteit				
Maatschappelijke Opvang	950.000	950.000	950.000	0
Beschutte opvang	626.000	626.000	626.000	0
Opvang EU-burgers	425.000	850.000	850.000	0
Straatcoaches en outreach GGD	165.000	165.000	165.000	0
Onderwijs				
Onderwerp	2026	2027	2028	2029
Aanpassen SMI en BSO+	650.000	650.000	570.000	520.000
Publieke gezondheid				
Onderwerp	2026	2027	2028	2029
Kansrijke Start	0	200.000	200.000	200.000
Gezondheidspleinen	80.000	180.000	180.000	180.000
Gezond en actief leven	0	230.000	230.000	230.000
PrEP	0	100.000	100.000	100.000
Arnhem-Oost				
Onderwerp	2026	2027	2028	2029
Experiment Immerloo Schuldenvrij	150.000	0	0	0
Pedagogisch medewerker Rommelkist	125.000	125.000	125.000	0
Beheer sportaccommodaties Arnhem Oost	0	200.000	200.000	200.000
Geitenkamp Werkt	300.000	300.000	300.000	300.000
Financiële Vleugels	200.000	200.000	200.000	200.000
Aan de Bak Garantie	50.000	50.000	50.000	50.000
Jongerenwerk op School	80.000	0	0	0
Buurtconciërges	400.000	400.000	400.000	400.000
Indexeringen				

	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
	Aanvullende indexatie GGD - VGGM	270.000	270.000	270.000	270.000
	Indexatie lokaal aanbod VGGM	180.000	180.000	180.000	180.000
	CAO-compensatie Sociale Wijkteams	680.000	860.000	960.000	960.000
	Hoger wordende periodiekmix sociale wijkteams	190.000	200.000	210.000	300.000
	CAO-compensatie Maatschappelijke opvang	350.000	350.000	350.000	350.000
	CAO-compensatie Welzijn	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Portefeuillehouder	Marjan van Munster				

Christen Unie

<u>Fractie:</u>	<u>CU-1</u>
Pagina:	
Vraag:	Hoe verhoudt (het voordeel bij) kwijtschelding lokale heffingen zich tot oninbare posten lokale heffing? Dus als posten oninbaar blijken, is in sommige gevallen kwijtschelding dan niet op zijn plek?
Antwoord:	De voorwaarden voor kwijtschelding zijn grotendeels wettelijk bepaald. De weinige beleidsvrijheid die er is vult de gemeente Arnhem in de ruimst mogelijke zin voor de inwoner in. Voordat een post oninbaar wordt verklaard, wordt beoordeeld of de belastingplichtige recht zou kunnen hebben op kwijtschelding. In die gevallen wordt een post oninbaar verklaard als er geen recht op kwijtschelding bestaat.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>CU-2 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	
Vraag:	Aantal WOO-verzoeken is gestegen. Is hier een verklaring voor?
Antwoord:	Hoewel de stijging van het aantal WOO-verzoeken zowel lokaal als landelijk zich voordoet, is hier geen onderzoek naar gedaan. Wel is waarneembaar dat burgers sinds de invoering van de WOO als opvolger van de Wob zich er meer van bewust zijn dat de WOO een recht op informatie biedt. Daarnaast is op sommige momenten sprake van een verminderd vertrouwen in de overheid. Tenslotte biedt de gemeente Arnhem de mogelijkheid voor het indienen van een WOO-verzoek transparant en laagdrempelig aan.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

D66

<u>Fractie:</u>	<u>D66-1</u>
Pagina:	p.38
Vraag:	Wanneer wordt het actieplan bestaande voorraad verwacht? Kan het college een inschatting geven van de kosten die gemoeid zijn met de uitvoering?
Antwoord:	De verwachting is dat eind juni de Aanpak beter benutten bestaande voorraad in de Raad komt. Hierin staan ook de kosten

Portefeuillehouder	Paul Smeulders
--------------------	----------------

<u>Fractie:</u>	<u>D66-2</u>
Pagina:	38
Vraag:	Kan het college een overzicht geven van het aantal hulpvragen/verzoeken vanuit inwoners op het gebied van woningsplitsing?
Antwoord:	Hier bestaat momenteel geen monitor voor. Daarom kunnen we dit overzicht niet bieden. Indien inwoners vragen hebben over woningsplitsing, dan kunnen ze contact opnemen met de ODRA.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>D66-3</u>
Pagina:	29
Vraag:	Op verzoek van de raad is een voorstel gedaan om het stadsontwikkelfonds structureel te vullen bij tegenvallende inkomsten uit grondbedrijf. Welke alternatieven zijn hierbij overwogen?
Antwoord:	Een alternatief dat overwogen is naast het voorliggende voorstel is om te zoeken naar structurele dekking van het fonds, conform het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Het is passend dit fonds telkens incidenteel te vullen.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>D66-4</u>
Pagina:	51
Vraag:	Hoe wordt omgegaan met lopende PrEP-trajecten als de financiering van de gemeente eindigt, is het redelijkerwijs mogelijk om deze te stoppen? Om hoeveel plekken gaat het op basis van deze extra financiering en wat zijn de gevolgen van het stoppen? Wat is de effectiviteit van PrEP in het voorkomen van de verspreiding van HIV en wat is daarmee het verwachte maatschappelijke nadeel van het stoppen van de extra financiering? Hoe wordt verzekerd dat de zorg door huisartsen kan worden doorgezet?
Antwoord:	Met deze extra financiering kan de GGD nu in totaal aan 140 inwoners van Arnhem PrEP-zorg verlenen. Mensen die de GGD in zorg nemen vanuit de gemeentefinanciering zijn ervan op de hoogte dat de zorg mogelijk vervalt na 2026. De GGD doet haar best om mensen naar andere zorgverleners te verwijzen, maar kan niet garanderen dat anderen het over willen nemen. Op dit moment heeft de GGD weinig ruimte in de landelijke PrEP financiering, daarnaast is het zo dat er landelijk bezuinigingen zijn op de zorg bij de GGD, het is nog niet duidelijk welke consequenties dit heeft op de landelijke PrEPzorg. Met die invulling is men momenteel bezig. Daarnaast zal het zo zijn dat mensen altijd meer geld kwijt zullen zijn als zij PrEPzorg elders moeten gaan afnemen (in verband met onder andere laboratoriumkosten). Natuurlijk is er een risico dat zij niet ergens anders terecht kunnen of willen.

	Indien PrEP correct wordt ingenomen is dit zeer effectief en heeft dit een beschermend effect van ongeveer 99%. In landen waar PrEP als preventiemiddel wordt toegepast, is een aanzienlijke afname van nieuwe hiv-infectie te zien. Uit recente cijfers van Stichting hiv monitoring (2024) blijkt dat één op de vijf mensen met een nieuwe hiv-diagnose die geen PrEP gebruikten, aangaf hier wel behoefte aan te hebben, maar geen toegang tot PrEP-zorg hadden of op een wachtlijst stonden. In onze regio zien we momenteel een verhoging van hiv-infecties. PrEP speelt een cruciale rol in het verder verlagen van het aantal nieuwe hiv-infecties. PrEP maakt het mogelijk om hiv-infecties te voorkomen, waardoor mensen niet levenslang antiretrovirale medicatie hoeven te gebruiken. Daarnaast kan dit de druk op gezondheidszorg verlagen en aanzienlijk bijdragen aan het besparen van zorgkosten voor de samenleving.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>D66-5</u>
Pagina:	52
Vraag:	Hoeveel extra geld is nodig om de originele pilot Immerloo schuldenvrij volledig uit te voeren? Kan hierbij gespecificeerd worden hoeveel geld er nodig is voor het uitvoeren van deze pilot en hoeveel voor het kwijtschelden van de schulden?
Antwoord:	Het is op dit moment niet mogelijk om een exact bedrag te noemen voor de volledige uitvoering van het experiment Immerloo Schuldenvrij. De aanpak vraagt intensieve begeleiding, zorgvuldig maatwerk en langdurige inzet, zowel richting bewoners als richting schuldeisers. Wat begon als een schuldenaanpak, is in de praktijk vooral een aanpak van leefstress gebleken. Vertrouwen is hierin de sleutel. Coaches zijn er, met volharding en echte nabijheid, in geslaagd om contact te leggen met mensen die buiten het bereik van reguliere hulpverlening vallen. Pas daarna is er ruimte ontstaan om orde te scheppen in een vaak chaotisch schuldenlandschap met tientallen schuldeisers, ondoorzichtige brieven en stapels aanmaningen. Bovendien is veel tijd en energie gestoken in het opbouwen van werkbare afspraken met schuldeisers, een zorgvuldig en stapsgewijs proces dat essentieel is gebleken voor het slagen van de aanpak. Het eerste jaar laat zien dat de uitvoeringskosten hoger uitvallen dan aanvankelijk geraamd. Dat is niet verrassend, gezien de complexiteit van de situatie waarin veel bewoners verkeren, de intensieve ondersteuning die nodig is om daadwerkelijk verschil te maken, en de grote hoeveelheid schuldeisers waarmee afspraken moeten worden gemaakt. Tegelijkertijd is duidelijk dat deze investering rendeert. Er is veel geleerd, er zijn sterke samenwerkingen ontstaan met schuldeisers en het vertrouwen onder bewoners groeit. Hierdoor kan een opschaling naar ten minste 40 huishoudens aanzienlijk effectiever en efficiënter verlopen dan bij de start. De aanpak is stevig ontwikkeld en deelnemers blijken vaak ook anderen in de wijk te motiveren om mee te doen. Wat nu al vaststaat: aanvullende middelen zijn nodig om het experiment volledig te realiseren en de ingezette beweging voort te zetten. Met de opgebouwde

	kennis, ervaring en netwerken ligt er een sterke basis om deze aanpak te bestendigen en duurzaam te borgen. Het is van belang dat de geleerde lessen niet alleen worden benut, maar ook structureel worden verankerd. Volgende maand wordt de jaarlijkse voortgangsrapportage aan de raad aangeboden. Daarin vindt u meer informatie over de algemene voortgang van het experiment. Zie ook antwoord op vraag Volt-3.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>D66-6</u>
Pagina:	52
Vraag:	Om hoeveel gezinnen gaat het als je de aanpak Immerloo schuldevrij over de hele stad zou uitrollen?
Antwoord:	De doelgroep van het experiment Immerloo schuldevrij zijn inwoners die te maken hebben met problematische schulden en die we met de huidige Schuldhulpverlening niet bereiken. Deze inwoners blijken tevens met problemen op andere leefgebieden te worstelen, er is dus sprake van multi-problematiek. Volgens landelijke cijfers zouden in Arnhem 10.000 huishoudens problematische schulden hebben. Hiervan zitten circa 1500 huishoudens in een schuldhulpverleningstraject of hebben zich hiervoor aangemeld. Het percentage inwoners dat naast problematische schulden problemen heeft op andere leefgebieden is onbekend.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>D66-7</u>
Pagina:	52
Vraag:	We zien dat Arnhem nieuw personeel zoekt voor extra inzet op schuldhulpverlening, hoe ontwikkelt zich de vraag naar schuldhulpverlening en wat zijn de verwachting hiervan voor de toekomst?
Antwoord:	Aanmeldingen en voortgang schuldhulpverlening In de eerste weken van 2025 ontvingen wij gemiddeld 60 aanmeldingen per week. In de afgelopen weken is dit aantal gedaald naar gemiddeld 35 aanmeldingen per week. Ondanks deze afname ligt het huidige niveau nog steeds aanzienlijk hoger dan vóór 1 januari 2025, toen er gemiddeld 50 aanmeldingen per maand werden geregistreerd. Meer dan de helft van de aanmeldingen betreft inwoners die zichzelf rechtstreeks hebben aangemeld. Aangezien deze mogelijkheid voor 2025 nog niet bestond, kunnen wij concluderen dat de invoering van een laagdrempelige en directe aanmeldroute een positief effect heeft gehad. Daarnaast blijven ook de Wijkteams, Oprécht, bewindvoerders en collega's binnen het Cluster Werk en Inkomen actief inwoners doorverwijzen. Sinds 1 januari kunnen ook andere ketenpartners rechtstreeks aanmelden, zoals via Goed Geregeld Arnhem of ambulant begeleiders.

	Een deel van de lopende trajecten is inmiddels beëindigd, bijvoorbeeld omdat de betreffende inwoner zelfstandig verder kon of is doorverwezen naar een andere instantie die beter aansluit bij de hulpvraag — zoals in het geval van zelfstandigen naar het loket Geldzaken voor ondernemers. In enkele gevallen is het, ondanks herhaalde pogingen, niet gelukt om na aanmelding in contact te komen met de inwoner, of blijkt er uiteindelijk geen behoefte aan ondersteuning te zijn. Deze situaties blijven wij in de komende periode actief monitoren. Vroegsignalering In het kader van de Vroegsignalering zijn in de eerste vier maanden van 2025 ruim 4.000 signalen van betalingsachterstanden ontvangen. Dit aantal is vergelijkbaar met dezelfde periode in 2024. Alle betrokken inwoners hebben een brief ontvangen met daarin een aanbod tot ondersteuning. Daarnaast zijn er 619 huisbezoeken afgelegd en is er in meer dan 1.100 gevallen telefonisch contact opgenomen met inwoners. Richting de toekomst De aanmeldingen worden actief gemonitord. We blijven inzetten op zoveel mogelijk zichtbaarheid en kenbaarheid bij de inwoners. Ook wordt er gekeken of het aantal personeel voldoende is voor het aantal aanmeldingen. De verwachting is dat de aanmeldingen stabiliseren op het huidige hogere niveau.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

Fractie:	<u>D66-8</u>
Pagina:	
Vraag:	Hoe staat het met de ambities in het preventieakkoord, zoals het verkennen van het IJslands preventiemodel, de koppeling van roken en schuldhulpverlening, en de integrale aanpak depressie onder jongeren?
Antwoord:	In het lokaal preventieakkoord is opgenomen dat we een verkenning gaan doen naar het IJslandse preventiemodel. Daarbij hebben we gekeken in hoeverre de uitgangspunten van het IJslandse model aansluiten bij onze lokale context en werkwijze. Op basis daarvan hebben we geconstateerd dat diverse elementen van het model – zoals de inzet op een integrale aanpak, samenwerking met scholen, en het creëren van een gezonde leefomgeving voor jongeren – al zijn ingebed in onze bestaande aanpak. Daarom zien we op dit moment geen noodzaak voor een volledige implementatie, aangezien onze huidige werkwijze grotendeels aansluit bij de principes van het IJslandse model. In het lokaal preventieakkoord staat ook dat we stoppen met roken integraal benaderen door onder andere de koppeling met schuldhulpverlening. Dat doen we door binnen de schuldhulpverlening met een integrale blik naar de situatie van de inwoner te kijken. Er wordt stilgestaan bij verschillende leefgebieden, waaronder gezondheid en eventuele verslavingsproblematiek. Ook roken valt hieronder. Rookgedrag kan zichtbaar worden via het uitgavenpatroon; wanneer dit wordt gesignaleerd, bespreken we wat de invloed is op de financiële situatie en of de inwoner gemotiveerd is om te stoppen met roken. Indien nodig

	zorgen we voor een warme overdracht naar passende ondersteuning, zoals het wijkteam. Er gebeurt veel op het gebied van mentale gezondheid en suïcidepreventie in de stad. In 2024 zijn we gestart met het verkennen van het meer integraal maken van de aanpak. Wat is er, voor wie en door wie, met welk doel, hoe zorgen we voor meer focus, samenhang en afstemming etc. Daarbij kijken we vooral naar de doelgroep jongeren. Najaar 2024 is een eerste gesprek gevoerd met diverse onderwijspartners, dat heeft geleid tot mooie uitkomsten en een gedeeld gevoel van urgentie en actiebereidheid. Met de overdracht van het programma Perspectief voor Jeugd aan de lijn en het onderbrengen van onderdelen in het nieuwe programma Transformatie Sociaal Domein is gekozen voor een tussenstap. Een stap waarin we de aanpak focussen op en in lijn brengen met het nieuwe programma Transformatie Sociaal Domein en andere ontwikkelingen. Dit krijgt uiteindelijk een plek in de begroting. Rond de zomer geven we u een update van de inzet op suïcidepreventie en we informeren u dan ook over de integrale aanpak voor mentale gezondheid en de planning daarvan.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>D66-9</u>
Pagina:	
Vraag:	Hoe staat het met de verkenning voor het reguleren van de voedselomgeving, die beloofd was voor deze perspectiefnota? Hoe veel kost het om dit uit te voeren?
Antwoord:	In de beantwoording van de artikel 44 vragen , staat dat we in de PPN 2026 aangeven wat nodig is voor een verkenning van de uitvoerbaarheid en juridische mogelijkheden voor het reguleren van de voedselomgeving. Deze verkenning wordt regionaal opgepakt, omdat het reguleren van de voedselomgeving een nieuw concept is, dat nog niet op grote schaal wordt toegepast. Gemeenten beschikken momenteel niet over instrumenten om voedselaanbieders te weren op basis van gezondheid. Dat maakt dat het onderzoeken en eventueel toepassen van de nieuwe instrumenten door individuele gemeenten juridische risico's en hoge ambtelijke belasting met zich meebrengt. Door dit regionaal op te pakken beperken we de financiële en ambtelijke belasting waardoor het niet nodig is om een financieel voorstel in te dienen bij de PPN 2026.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>D66-10</u>
Pagina:	8
Vraag:	De regeling Burgerkracht wordt doorgezet. De evaluatie van de regeling geeft erg weinig informatie over waarvoor deze wordt ingezet en hoe de verdeling over de wijken is (de verdeling wordt alleen over de afgelopen 2 jaar per gebied gegeven). Is er meer informatie, in het bijzonder over wat langere termijn (5 jaar) en meer gedetailleerd (per wijk in plaats van per gebied)? Zo ja, kunnen we die dan ontvangen?
Antwoord:	Er is informatie beschikbaar over de afgelopen vijf jaar (2020 tot en met 2024). Het bijgevoegde overzicht bevat gegevens over waar de aanvragen vandaan komen, evenals een onderverdeling naar type aanvraag op themaniveau. Hierbij

	kunt u denken aan thema's zoals ontmoeting, aanpassingen in de openbare ruimte, cultuur, sport, etc. Waar mogelijk is een uitsplitsing per wijk gemaakt. Opgemerkt moet worden dat er ook diverse initiatieven bij zitten die voor de hele stad ingezet zijn en dus niet specifiek aan een gebied of wijk te koppelen zijn. Afsluitend: De regeling Burgerkracht is niet de enige regeling waarbij bewonersinitiatieven en/of de verbetering van de leefbaarheid wordt ondersteund. Zo zijn er jaarlijks bewonersbudgetten beschikbaar (waarbij wijken met een lage sociale economische status een hoger budget krijgen) en kunnen Teams Leefomgeving ontwikkelingen in de wijk financieel aanjagen. Zie Bijlage 'Overzicht Burgerkracht 2020-2024 Technische vraag'
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>D66-11</u>																																																								
Pagina:	16																																																								
Vraag:	In de tekst wordt beargumenteerd waarom de indexering van de subsidies zou aansluiten bij de indexering van de huurprijzen. Graag ontvangen wij en overzicht over het verloop van de indexeringen van subsidies per categorie sinds 2018 en van de indexeringen van de huurprijzen over diezelfde periode.																																																								
Antwoord:	Jaarlijks per 1 mei worden de verhuurcontracten van Vastgoedmanagement geïndexeerd conform de algemene voorwaarden behorende bij de standaard ROZ (Raad Onroerende Zaken) huurcontracten. Afhankelijk van het contract en de bijbehorende algemene voorwaarden hanteren we 2 CPI-index methoden: namelijk op basis van het jaarcijfer of op basis van het maandcijfer januari. Wanneer we deze cijfers van de afgelopen jaren vertalen naar een percentage dan zijn de huren in de afgelopen jaren als volgt geïndexeerd. Hierbij zijn percentages afgerond op een decimaal wat kan leiden tot minimale verschillen t.o.v. de daadwerkelijke indexatie. Vanwege extreem hoge CPI op jaarbasis van 10,0% en op maandbasis van 7,6% in 2023 is in de Perspectiefnota 2024-2027 besloten éénmalig af te wijken van deze methode en alleen te indexeren op basis van de kerninflatie, respectievelijk 4,3% CPI-jaar en 6,4% CPI-maand. Met ingang van de Perspectiefnota 2025-2028 wordt de indexering van subsidies opgesplitst in categorieën. Daarvoor werd één percentage voor alle subsidies gehanteerd. Dit percentage is in de kolom Overig opgenomen. <table><tr><th></th><th colspan="2">Huurprijzen</th><th colspan="5">Subsidies</th></tr><tr><th></th><th>CPI-jaar</th><th>CPI- maand</th><th>ZenW</th><th>Cultuur</th><th>Sport</th><th>Onderwijs</th><th>Overig</th></tr><tr><td>2018</td><td>1,4%</td><td>1,5%</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2,1%</td></tr><tr><td>2019</td><td>1,7%</td><td>2,2%</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2,3%</td></tr><tr><td>2020</td><td>2,6%</td><td>1,8%</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2,0%</td></tr><tr><td>2021</td><td>1,2%</td><td>1,6%</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1,8%</td></tr><tr><td>2022</td><td>2,7%</td><td>6,4%</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1,0%</td></tr></table>		Huurprijzen		Subsidies						CPI-jaar	CPI- maand	ZenW	Cultuur	Sport	Onderwijs	Overig	2018	1,4%	1,5%					2,1%	2019	1,7%	2,2%					2,3%	2020	2,6%	1,8%					2,0%	2021	1,2%	1,6%					1,8%	2022	2,7%	6,4%					1,0%
	Huurprijzen		Subsidies																																																						
	CPI-jaar	CPI- maand	ZenW	Cultuur	Sport	Onderwijs	Overig																																																		
2018	1,4%	1,5%					2,1%																																																		
2019	1,7%	2,2%					2,3%																																																		
2020	2,6%	1,8%					2,0%																																																		
2021	1,2%	1,6%					1,8%																																																		
2022	2,7%	6,4%					1,0%																																																		

	2023	4,3%	6,4%					3,1%
	2024	3,8%	3,2%					4,3%
	2025	3,3%	3,3%	4,2%	3,2%	3,2%	3,5%	3,5%
Portefeuillehouder	Paul Smeulders, Maurits van de Geijn							

<u>Fractie:</u>	<u>D66-12</u>																											
Pagina:	19																											
Vraag:	In de tekst wordt aangegeven hoe de OZB zich landelijk ontwikkelt. Graag ontvangen we dit overzicht vanaf 2023 ook voor de totale woonlasten (dus inclusief afvalstoffenheffing en rioolheffing) in Arnhem en landelijk.																											
Antwoord:	Het COELO publiceert jaarlijks de Atlas van de lokale lasten waarin de verwachte¹ gemiddelde gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden zijn opgenomen, landelijk en per gemeente. De bedragen in onderstaande tabel zijn afkomstig uit deze Atlas van de lokale lasten van de betreffende jaren. Het percentage achter het bedrag betreft de procentuele stijging ten opzichte van het voorgaande jaar. <i>Tabel: Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden</i> <table> <tr> <th></th><th></th><th>Huishouden koopwoning</th><th>Huishouden huurwoning</th></tr> <tr> <td rowspan="2">2023</td><td>Landelijk</td><td>€ 944 (4,4%)</td><td>€ 436 (2,8%)</td></tr> <tr> <td>Arnhem</td><td>€ 976 (2,8%)</td><td>€ 353 (0,6%)</td></tr> <tr> <td rowspan="2">2024</td><td>Landelijk</td><td>€ 994 (5,3%)</td><td>€ 457 (4,8%)</td></tr> <tr> <td>Arnhem</td><td>€ 1.038 (6,4%)</td><td>€ 396 (12,2%)</td></tr> <tr> <td rowspan="2">2025</td><td>Landelijk</td><td>€ 1.052 (5,8%)</td><td>€ 480 (5,0%)</td></tr> <tr> <td>Arnhem</td><td>€ 1.100 (6,0%)</td><td>€ 426 (7,6%)</td></tr> </table> ¹ Voor het berekenen van de woonlasten worden de gegevens gebruikt die bekend zijn op het moment dat de Atlas wordt opgesteld. De definitieve woonlasten kunnen afwijken van verwacht, doordat bijvoorbeeld de WOZ-waarde of de afvalhoeveelheden per huishouden zich anders ontwikkelen dan verwacht.					Huishouden koopwoning	Huishouden huurwoning	2023	Landelijk	€ 944 (4,4%)	€ 436 (2,8%)	Arnhem	€ 976 (2,8%)	€ 353 (0,6%)	2024	Landelijk	€ 994 (5,3%)	€ 457 (4,8%)	Arnhem	€ 1.038 (6,4%)	€ 396 (12,2%)	2025	Landelijk	€ 1.052 (5,8%)	€ 480 (5,0%)	Arnhem	€ 1.100 (6,0%)	€ 426 (7,6%)
		Huishouden koopwoning	Huishouden huurwoning																									
2023	Landelijk	€ 944 (4,4%)	€ 436 (2,8%)																									
	Arnhem	€ 976 (2,8%)	€ 353 (0,6%)																									
2024	Landelijk	€ 994 (5,3%)	€ 457 (4,8%)																									
	Arnhem	€ 1.038 (6,4%)	€ 396 (12,2%)																									
2025	Landelijk	€ 1.052 (5,8%)	€ 480 (5,0%)																									
	Arnhem	€ 1.100 (6,0%)	€ 426 (7,6%)																									
Portefeuillehouder	Paul Smeulders																											

<u>Fractie:</u>	<u>D66-13</u>		
Pagina:	23		
Vraag:	Er wordt ingeschat dat op termijn 2,7 miljoen kan worden bespaard door efficiency in de organisatie. Is er een nadere onderbouwing van dat bedrag? Zo ja, kunnen we die ontvangen?		
Antwoord:	De onderbouwing van dit bedrag is beschreven op pagina 22 van de perspectiefnota. Voor een nadere toelichting op de organisatieontwikkeling kan desgewenst een informatiesessie worden belegd.		
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn		

<u>Fractie:</u>	<u>D66-14</u>		
Pagina:	26		

Vraag:	Een verlaging van de kosten van beschermingsbewind kan alleen als er beleidswijzigingen worden doorgevoerd. Welke (mogelijke) beleidswijzigingen zijn hiervoor in beeld?
Antwoord:	We vinden het belangrijk dat inwoners die het nodig hebben zo goed mogelijk worden geholpen door bewindvoerders en dat als er schulden zijn, dat de inwoners zo snel mogelijk warm worden doorverwezen naar Schuldhulpverlening. Er zijn geen voorstellen om het beleid te wijzigen. Er zijn twee mogelijkheden om de kosten te verlagen: de inwoner minder bijzondere bijstand vergoeden en/of de inkomensgrens verlagen om de doelgroep te verkleinen. Beide mogelijkheden zijn niet in lijn het harmoniseren van de inkomensregelingen: in 2024 is de inkomensgrens juist gestegen van 100 naar 110%.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

Fractie:	D66-15																																																																
Pagina:	26																																																																
Vraag:	Er is spraken van een bedrag oplopend naar 1,9 miljoen structureel nadeel op de BUIG. Kunnen we hiervan een specificatie ontvangen, zodat we zien welk deel van het nadeel voortkomt uit lagere verwachte inkomsten uit het verdeelmodel en welk deel uit hogere verwachte kosten (zoals re-integratiebudget en uitkeringslasten)?																																																																
Antwoord:	Financieel gezien maakt tet re-integratiebudget geen onderdeel uit van het BUIG budget. Het BUIG budget bestaat grotendeels (98%) uit de inkomsten van het Rijk (aangevuld met inkomsten van bijvoorbeeld ten onrechte genoten bijstandsuitkeringen). De lastenkant bestaat uit de uitbetaalde bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. In oktober 2024 is het voorlopig macrobudget 2025 door het Rijk bekend gemaakt. Op basis van het BUIG verdeelmodel is het bedrag voor Arnhem bepaald. Op basis van een scenario waarbij rekening gehouden wordt met een stijgend aantal bijstandsuitkeringen (conform landelijke trend) en een stijgend aantal loonkostensubsidies worden de nieuwe te verwachten bijstandslasten berekend. Het plaatje voor de BUIG ziet er dan meerjarig als volgt uit: <table><tr><th colspan="2">Bedragen X 1.000.000</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td rowspan="3">Baten</td><td>Begroting</td><td>€ 121,9</td><td>€ 124,5</td><td>€ 127,2</td><td>€ 130,4</td><td>€ 130,4</td></tr><tr><td>Bijstelling BUIG voorlopig Budget 2025</td><td>€ 1,4</td><td>€ 1,6</td><td>€ 0,6</td><td>€ 0,9</td><td>€ 3,4</td></tr><tr><td>Nieuwe begroting</td><td>€ 123,3</td><td>€ 126,2</td><td>€ 127,9</td><td>€ 131,3</td><td>€ 133,8</td></tr><tr><td rowspan="3">Lasten</td><td>Begroting</td><td>€ 125,5</td><td>€ 128,2</td><td>€ 130,8</td><td>€ 133,7</td><td>€ 133,7</td></tr><tr><td>Bijstelling BUIG scenario</td><td>€ 2,2</td><td>€ 2,9</td><td>€ 2,1</td><td>€ 2,7</td><td>€ 5,3</td></tr><tr><td>Nieuwe begroting</td><td>€ 127,7</td><td>€ 131,1</td><td>€ 132,9</td><td>€ 136,4</td><td>€ 139,0</td></tr><tr><td rowspan="3">Saldo BUIG</td><td>Begroting</td><td>€ -3,6</td><td>€ -3,7</td><td>€ -3,5</td><td>€ -3,3</td><td>€ -3,3</td></tr><tr><td>Bijstelling agv Voorlopig budget 2025</td><td>€ -0,8</td><td>€ -1,3</td><td>€ -1,5</td><td>€ -1,8</td><td>€ -1,9</td></tr><tr><td>Saldo begroting BUIG nieuw</td><td>€ -4,4</td><td>€ -4,9</td><td>€ -5,0</td><td>€ -5,1</td><td>€ -5,2</td></tr></table>	Bedragen X 1.000.000		2025	2026	2027	2028	2029	Baten	Begroting	€ 121,9	€ 124,5	€ 127,2	€ 130,4	€ 130,4	Bijstelling BUIG voorlopig Budget 2025	€ 1,4	€ 1,6	€ 0,6	€ 0,9	€ 3,4	Nieuwe begroting	€ 123,3	€ 126,2	€ 127,9	€ 131,3	€ 133,8	Lasten	Begroting	€ 125,5	€ 128,2	€ 130,8	€ 133,7	€ 133,7	Bijstelling BUIG scenario	€ 2,2	€ 2,9	€ 2,1	€ 2,7	€ 5,3	Nieuwe begroting	€ 127,7	€ 131,1	€ 132,9	€ 136,4	€ 139,0	Saldo BUIG	Begroting	€ -3,6	€ -3,7	€ -3,5	€ -3,3	€ -3,3	Bijstelling agv Voorlopig budget 2025	€ -0,8	€ -1,3	€ -1,5	€ -1,8	€ -1,9	Saldo begroting BUIG nieuw	€ -4,4	€ -4,9	€ -5,0	€ -5,1	€ -5,2
Bedragen X 1.000.000		2025	2026	2027	2028	2029																																																											
Baten	Begroting	€ 121,9	€ 124,5	€ 127,2	€ 130,4	€ 130,4																																																											
	Bijstelling BUIG voorlopig Budget 2025	€ 1,4	€ 1,6	€ 0,6	€ 0,9	€ 3,4																																																											
	Nieuwe begroting	€ 123,3	€ 126,2	€ 127,9	€ 131,3	€ 133,8																																																											
Lasten	Begroting	€ 125,5	€ 128,2	€ 130,8	€ 133,7	€ 133,7																																																											
	Bijstelling BUIG scenario	€ 2,2	€ 2,9	€ 2,1	€ 2,7	€ 5,3																																																											
	Nieuwe begroting	€ 127,7	€ 131,1	€ 132,9	€ 136,4	€ 139,0																																																											
Saldo BUIG	Begroting	€ -3,6	€ -3,7	€ -3,5	€ -3,3	€ -3,3																																																											
	Bijstelling agv Voorlopig budget 2025	€ -0,8	€ -1,3	€ -1,5	€ -1,8	€ -1,9																																																											
	Saldo begroting BUIG nieuw	€ -4,4	€ -4,9	€ -5,0	€ -5,1	€ -5,2																																																											
Portefeuillehouder	Marjan van Munster																																																																

Fractie:	D66-16
Pagina:	26/27
Vraag:	De kosten voor de individuele studietoelage lopen sterk op en er is nog geen prognose over hoever deze trend doorzet. In het hoger onderwijs wordt actief doorverwezen naar de IST, wat eerder niet gebeurde. Welke oorzaken zijn bij de

	gemeente in beeld van het veel hogere aantal aanvragen en op welke wijze wordt het gesprek gevoerd met onderwijsinstellingen over het verwijzen van de juiste doelgroepen naar deze toeslag?
Antwoord:	De belangrijkste reden voor de stijging is de mogelijkheid om vanaf 1 april 2022 de studietoeslag met terugwerkende kracht aan te vragen. Dit kan over een periode van 5 jaar. Dus een student die in 2025 een aanvraag doet en in 2023 ook al recht had op de studietoeslag kan dit voor 2023, 2024 en 2025 aanvragen. Over de doorverwijzingen van studenten naar de studietoeslag door hoger onderwijsinstellingen hebben wij geen informatie. We horen wel terug dat studenten onderling elkaar informeren (mond-op-mond). Ook door acties van de Landelijke Studentenvakbond en CNV Jongeren is de bekendheid van de regeling toegenomen. Bovendien geven we als gemeente zelf ook aan dat er de mogelijkheid op aanvraag met terugwerkende kracht is.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>D66-17</u>
Pagina:	p.31
Vraag:	Er worden opnieuw enorme extra kosten gemaakt voor woonwagendstandplaatsen. Hoeveel bedragen, per locatie, de totale gemeentelijke kosten per standplaats inmiddels?
Antwoord:	De gemeente heeft als pilot 4 locaties (Bethanienstraat, Merwedestraat, Gelderserooslaan en Schuytgraaf) aangewezen voor de uitbreiding van woonwagendstandplaatsen. Deze locaties zijn kansrijk bevonden, maar niet duidelijk was of deze locaties haalbaar dan wel uitvoerbaar zijn. Onderzoek was nodig om dat in kaart te brengen. In de afgelopen periode heeft de gemeente diverse onderzoeken uitgevoerd voor de 4 kansrijke locaties om de planologische en financiële haalbaarheid en op draagvlak onder de bewoners aan te tonen. Ook zijn de plannen aangepast aan de aangescherpte normen voor brandveiligheid en toegankelijkheid voor de hulpdiensten, die hogere kosten met zich meebrengen. De uitkomst van het haalbaarheidsonderzoek stelde de gemeente in staat om de grondexploitaties van de 4 locaties nauwkeuriger door te rekenen. De gemeente als grondeigenaar kan door middel van de GREX (grondexploitatie berekening) de grondopbrengsten en grondkosten in kaart brengen bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen en daarmee inzicht geven in de haalbaarheid van een gebiedsontwikkeling. Hier is uitgekomen dat er € 3,1 miljoen extra nodig is voor het realiseren van de 22 standplaatsen op de bovengenoemde locaties. Hieronder vallen werkzaamheden, zoals sloop, verplaatsen van woonwagens, bouwrijp maken van de grond en de inrichting van de openbare ruimte (woonrijp maken). Daarnaast zijn er kosten geraamd voor de inhuur en ambtelijke inzet waarvan de hoogte bepaald is door de inzet die geleverd is om consensus te bereiken in het intensieve overleg met en tussen bewoners. Dit vroeg om regelmatige bijstelling van plannen met de financiële consequenties van dien.

	De gemaakte kosten tot op heden hebben betrekking op het project Pilot Woonwagenlocaties en op het project van de sanering van de grondwal op de Bethanienstraat. Dit zijn kosten die gemaakt voor de haalbaarheidsanalyse, woonwagenstandplaatsbehoefte, communicatie met bewoners, analyse complexiteit van de locaties en de sanering van de grondwal. Vanwege de integrale benadering voor de realisatie van woonwagenstandplaatsen zijn kosten per standplaats en/of locatie niet te herleiden.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>D66-18</u>
Pagina:	43
Vraag:	“Om de meerkosten van fair pay te kunnen financieren zijn geen middelen aanwezig.” Tegelijkertijd stellen overheden, waaronder de gemeente Arnhem, fair pay verplicht voor subsidieontvangers. Waarom zijn deze kosten niet aangemerkt als onvermijdelijk? En wat zijn de gevolgen van het niet bekostigen van fair pay?
Antwoord:	De gevolgen van het niet bekostigen van fair pay zijn dat het cultuuraanbod in de stad verschaalt. Namelijk met het eerlijk belonen van makers is er – zonder extra middelen - minder budget beschikbaar voor culturele programmering. De praktijk is daarnaast echter ook weerbarstig. Het culturele werkveld wordt gekenmerkt door veel ZZP'ers of werknemers op basis van een tijdelijk contract. Door het niet bekostigen van fair pay blijven tarieven van freelancers in de sector vaak noodgedwongen laag en hebben werkgevers en opdrachtgevers moeite te voldoen aan toch al gematigde salarissen. Dit vergroot de bestaansonzekerheid in de culturele beroepsgroep. Uitholling van de sector is reëel, doordat talent uit de sector dreigt te vertrekken, mede omdat salariëring achterblijft bij andere sectoren. Hoewel urgent zijn deze kosten niet aangemerkt als onvermijdelijk omdat het geen wettelijk taak en verplichting is.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>D66-19</u>
Pagina:	47
Vraag:	Wat is het actuele tijdspad voor de transformatie van het sociaal domein? Welke stappen worden op welk moment verwacht en welke raadsbesluiten zijn op welk moment nodig?
Antwoord:	Wij zijn thans bezig de transformatie verder uit te werken. Wij zijn voornemens hierover met uw raad in gesprek te gaan in het proces naar vaststelling van de begroting 2026. Een detailplanning hiervoor volgt na de zomer. Deze zullen we voorbereiden met uw raads werkgroep transformatie sociaal domein. De transformatie is een opgave die meerdere jaren gaat lopen. Dus ook na vaststelling van de begroting zullen wij regelmatig op onderdelen van de transformatie met de stad en uw raad in gesprek gaan. Ook hiervoor volgt op een later moment de planning.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>D66-20</u>
Pagina:	8

Vraag:	Er zou extra budget nodig zijn voor het programma 'Meedoen vanaf dag één'. In het raadsvoorstel daarover ontbreekt een specificatie van de kosten. Wat zijn de activiteiten die de gemeente op dit moment doet, die maken dat de verschillende geldstromen vanuit het Rijk en eerder vastgestelde budgetten niet (meer) toereikend zijn voor het programma 'Meedoen vanaf dag één'? En wat zijn dan de kosten van deze activiteiten gespecificeerd per activiteit?
Antwoord:	Zoals in het raadsvoorstel ' <i>Arnhem, gastvrije stad</i> ', het <i>Arnhemse beleidskader voor opvang, meedoen en wonen van mensen die gevlucht zijn 2025-2035</i> toegelicht, worden de ambities uit het beleidskader gedekt met zowel tijdelijke als structurele middelen. Van het COA ontvangen we jaarlijks middelen op basis van lokale afspraken (€1 mln pj structureel) en het faciliteitenbesluit (€900.000 pj). Daarnaast heeft uw raad voor een vastgestelde periode in begrotingen incidentele middelen beschikbaar gesteld voor vluchtelingen. Er is €500.000 per jaar beschikbaar gesteld van 2023 tot en met 2026, en daarnaast nog €500.000 per jaar van 2024 tot en met 2028. Deze middelen zijn voldoende om de ambities te kunnen opstarten. Om de aanpak te kunnen borgen, zijn deze middelen structureel nodig.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>D66-21 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	38
Vraag:	1. Hoe ver staat het met het actieplan bestaande voorraad? 2. Hoe zit het met de woningsplitsingscoach? Hoe kunnen mensen de gemeente bereiken? 3. Hoe wordt na de pilot hier invulling aan gegeven? 4. Zijn wij als gemeente Arnhem strenger t.a.v. woningdelen en splitsen dan andere gemeenten? Weerhoudt dit mensen/initiatieven dan?
Antwoord:	1. De verwachting is dat eind juni de Aanpak beter benutten bestaande voorraad in de Raad komt. 2. In de Aanpak beter benutten bestaande voorraad komt de invulling van de splitsingscoach aan de orde. Indien inwoners vragen hebben over woningsplitsing, dan kunnen ze contact opnemen met de ODRA. Er is in enkele wijken ook een pilot geweest om mensen nadrukkelijker op te zoeken. U ontvangt daarover binnenkort meer informatie. 3. Dat komt terug in de Aanpak beter benutten bestaande voorraad. 4. We hebben in Arnhem kaders opgesteld waardoor het splitsen van woningen gekaderd is. Dit is ingesteld om woningkwaliteit en goede leefbaarheid in onze stad te borgen. Het is wisselend hoeveel andere gemeenten splitsingsregels hebben. We zijn zeker niet de enige. Alle vier de G4-gemeenten kennen bijvoorbeeld splitsingsregels, maar dichterbij hebben in onze subregio ook Rheden en Overbetuwe regels over splitsen. Het komt voor dat we splitsingsinitiatieven die bij de gemeente binnenkomen geen omgevingsvergunning verlenen omdat het initiatief niet voldoet aan de (door de raad vastgestelde) regels. Gesteld kan dus worden dat initiatieven soms worden tegengehouden.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

DENK

<u>Fractie:</u>	<u>DENK-1</u>
Pagina:	

Vraag:	Wat zijn de parkeerinkomsten voor de gemeente Arnhem verdeeld over de dagdelen per week (gemiddeld) per parkeerautomaat in Arnhem?
Antwoord:	Het beantwoorden van deze vraag (berekenen van gemiddelde op basis van de juiste datasets van welke perioden en jaren) zouden we moeten uitbesteden. Het is belangrijk dat we zorgvuldig afstemmen welke informatie benodigd is om een goede uitvraag te kunnen doen naar dit bureau. Dit stemmen we graag aan de voorkant met de vraagstellers af, zodat we vervolgens met een zo concreet mogelijk antwoord kunnen komen.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>DENK-2</u>
Pagina:	
Vraag:	- Hoeveel meters aan riool hebben we de afgelopen 10 jaar jaarlijks gereinigd in Arnhem in relatie tot begrote reinigingsmeters. - Is er afwijking inzake daadwerkelijk gereinigde riolering en indicatie aan reiniging? Zo ja, waar ligt dat dan aan?
Antwoord:	Het reinigen van riolen gebeurt op sommige plekken om verstopping te voorkomen (planmatig reinigen). In andere gevallen is dit nodig voorafgaand aan het inspecteren van riolering. In de exploitatiebegroting gaan we uit van gemiddeld 50 km rioolreiniging per jaar voorafgaand aan inspecties en ca. 80 km planmatig reinigen van riolering. De hoeveelheden planmatig reinigen wordt in de praktijk ieder jaar volledig uitgevoerd. De hoeveelheden reiniging voorafgaand aan inspecties worden gemiddeld in de praktijk ook uitgevoerd. Sommige jaren liggen de hoeveelheden meters wat lager door 'lastige' locaties/riolen en soms liggen de hoeveelheden wat hoger door 'makkelijke' meters.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>DENK-3</u>
Pagina:	
Vraag:	Hebben we de meest recente statistieken van de verplaatsbare flitscamera's die we hebben in de stad?
Antwoord:	Flitscamera's zijn niet in beheer bij de gemeente maar bij het Openbaar Ministerie (OM). Zij beheren eveneens de gegevens over de (verplaatsbare) flitscamera's. In Arnhem is op de Marasingel een locatie ingericht om een flexflitser te plaatsen. Wij vragen voor deze locatie de recente statistieken op bij het OM. Op dit moment hebben we die gegevens nog niet.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

GroenLinks

<u>Fractie:</u>	<u>GL-1 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	
Vraag:	Woonwagenlocaties: Hoe veel woonwagenplaatsen kunnen er gerealiseerd worden met de extra 3,1 mln. die er nu is aangevraagd.

	Cf. bestaand plan?
Antwoord:	De gemeente heeft als pilot 4 locaties (Bethanienstraat, Merwedestraat, Gelderserooslaan en Schuytgraaf) aangewezen voor de uitbreiding van woonwagendstandplaatsen. Deze locaties zijn kansrijk bevonden, maar de haalbaarheid van deze locaties was nog niet aangetoond. In de afgelopen periode heeft de gemeente de 4 locaties onderzocht op planologische en financiële haalbaarheid en op draagvlak onder de bewoners. Ook zijn de plannen aangepast aan de aangescherpte normen voor brandveiligheid en toegankelijkheid voor de hulpdiensten, die hogere kosten met zich meebrengen. De uitkomst van het haalbaarheidsonderzoek stelde de gemeente in staat om de grondexploitaties van de 4 locaties nauwkeuriger door te rekenen. De € 3,1 miljoen is nodig voor de realisatie van de woonwagendstandplaatsen op de vier bovengenoemde locaties voor 22 standplaatsen. Hieronder vallen werkzaamheden, zoals sloop, verplaatsen van woonwagens, bouwrijp maken van de grond en de inrichting van de openbare ruimte (woonrijp maken). Daarnaast zijn er kosten geraamd voor de inhuur en ambtelijke inzet waarvan de hoogte bepaald is door de inzet die geleverd is om consensus te bereiken in het intensieve overleg met en tussen bewoners. Dit vroeg om regelmatige bijstelling van planningen met de financiële consequenties van dien. Ook wordt nog een deel van het bedrag gebruikt voor de afronding van de sanering van de grondwal aan de Bethanienstraat. De gemaakte kosten tot op heden hebben betrekking op het project Pilot Woonwagenlocaties en op het project van de sanering van de grondwal op de Bethanienstraat. Dit zijn kosten die gemaakt voor de haalbaarheidsanalyse, woonwagendstandplaatsbehoefte, communicatie met bewoners, analyse complexiteit van de locaties en de sanering van de grondwal. Vanwege de integrale benadering voor de realisatie van woonwagendstandplaatsen zijn kosten per standplaats en/of locatie niet te herleiden.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

Fractie:	GL-2
Pagina:	
Vraag:	Zijn er binnen de ontwikkeling van het bestuurskwartier, of andere lopende gebiedsontwikkelingen zoals de verbouwing van het stadhuis, de vergroening van het centrum of de verbetering van de verbinding tussen de Rijnkade en het centrum, plannen of overwegingen waarbij de herinrichting of bestrating van de Markt wordt meegenomen
Antwoord:	In gebiedsontwikkeling rondom Bestuurskwartier, Stadhuis en plannen Rijnkade is de herinrichting of bestrating van de Markt niet meegenomen. Ook in de visie openbare ruimte "Arnhem de koelste binnenstad van Nederland", die voor de zomer richting de Raad komt, is de Markt niet meegenomen. Als uitwerking van het DMP, wordt nu een nieuw parkeerbeleid opgesteld. Een van de opties binnen dit beleid zou kunnen zijn, het realiseren van een

	ondergrondse parkeervoorziening onder de markt. In de verkenning worden meerdere opties verkend.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp/ Bob Roelofs

Fractie:	<u>GL-3 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	
Vraag:	Woonwagenstandplaatsen 3,1 mln. waarvoor is die nodig?
Antwoord:	Zie antwoord op GL-1.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

Fractie:	<u>GL-4</u>
Pagina:	
Vraag:	Is een nieuwe manier van aanvragen van de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen ook sneller voor inwoners? En wat zijn de kosten?
Antwoord:	Het proces van aanvragen van bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen is niet sneller. Voor de aantallen aanvragen in de pilotperiode zijn de extra kosten € 350.000 per jaar, hiervoor is voldoende budget binnen bijzondere bijstand. Als het aantal aanvragen na de omzetting naar structureel beleid fors gaan stijgen, zijn er wel extra middelen nodig.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

Fractie:	<u>GL-5</u>
Pagina:	
Vraag:	Wat zouden de kosten zijn van structurele continuering van de buurtconciërges?
Antwoord:	Uit de evaluatie blijkt dat de inzet van de buurtconciërges een groot succes is, in het bijzonder binnen de Arnhem Oost aanpak. De buurtconciërges hebben inmiddels een vaste aanstelling. De kosten voor de buurtconciërges bedragen €750.000 per jaar. Voor een deel van deze kosten is dekking binnen de bestaande begroting gevonden. Vanaf 2026 is er structureel € 400.000 aan aanvullende dekking nodig.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs/Marjan van Munster

PvdA

Fractie:	<u>PvdA-1 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	
Vraag:	Wat is er aan woningen geregeld voor mensen met prioriteit (eerst dak boven het hoofd dan andere problemen). Vanuit RIBW 10 naar 15 voor begeleiding. Kan dat niet veel meer?
Antwoord:	De principes/prioritering van woningverdelen zijn vastgelegd in de Huisvestingsverordening en worden vervolgens lokaal ingekleurd binnen de prestatieafspraken met corporaties. Daarnaast zijn er regionaal binnen de GMR afspraken gemaakt over de huisvesting van aandachtsgroepen; onder andere dat er een evenwichtige verhouding moet zijn tussen

	verhuringen aan urgente aandachtsgroepen (regionaal maximaal 25%) en regulier woningzoekenden. • In Arnhem is in de Meerjarige Prestatieafspraken Wonen 2025-2029 dit maximale percentage van 25% verhuringen aan urgente aandachtsgroepen overgenomen. Ook is afgesproken dat de woningcorporaties maximaal 120 woningen per jaar beschikbaar stellen om mensen die uitstromen uit een zorginstelling, uit maatschappelijke opvang (MO) of vanuit een dakloze situatie (housing first) te bemiddelen met zorg en begeleiding naar een sociale huurwoning. De 15 woningen voor housing first (13%) met begeleiding door de RIBW vallen onder deze 120 woningen. • Ophogen van dit percentage van 13% voor housing first binnen de 120 woningen gaat ten koste van andere mensen die klaar zijn om uit te stromen uit bv beschermd wonen of jeugdhulp met verblijf. • Daarnaast moet er geld worden gereserveerd op de begroting om extra Housing First begeleiding te faciliteren via RIBW. • We hebben Housing first Nederland opdracht gegeven om oplossingsrichtingen voor dakloze jongeren verder te brengen. Eind dit jaar komen zij met een gedragen plan van aanpak hiervoor.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-2</u>																		
Pagina:																			
Vraag:	• Hoeveel meldingen zijn er jaarlijks gedaan bij Veilig Thuis Arnhem sinds 2020? (p. 35) • Hoe verhoudt deze stijging zich tot het landelijk gemiddelde en tot andere gemeenten binnen de regio? (p. 35) • Is er een analyse gedaan naar de mogelijke oorzaken van de stijging? Zo ja, kan deze gedeeld worden? Zo nee, waarom niet? (p. 35)																		
Antwoord:	Hoeveel meldingen zijn er jaarlijks gedaan bij Veilig Thuis Arnhem sinds 2020? <table><tr><td>Jaartal</td><td>Arnhem</td><td>Nederland</td></tr><tr><td>2020</td><td>1.080</td><td>127.410</td></tr><tr><td>2021</td><td>1.127</td><td>119.375</td></tr><tr><td>2022</td><td>952</td><td>123.010</td></tr><tr><td>2023</td><td>977</td><td>127.390</td></tr><tr><td>2024</td><td>1.196</td><td>129.220</td></tr></table> Hoe verhoudt deze stijging zich tot het landelijk gemiddelde en tot andere gemeenten binnen de regio? In Arnhem zien wij een hogere stijging van het aantal meldingen dan in onze regio gemeenten. Er is geen landelijk gemiddelde bekend. De landelijke cijfers zijn opgenomen in bovenstaande tabel. Is er een analyse gedaan naar de mogelijke oorzaken van de stijging? Zo ja, kan deze gedeeld worden? Zo nee, waarom niet?	Jaartal	Arnhem	Nederland	2020	1.080	127.410	2021	1.127	119.375	2022	952	123.010	2023	977	127.390	2024	1.196	129.220
Jaartal	Arnhem	Nederland																	
2020	1.080	127.410																	
2021	1.127	119.375																	
2022	952	123.010																	
2023	977	127.390																	
2024	1.196	129.220																	

	Er is geen analyse gedaan naar de oorzaken van de stijgingen. In 2024 zien wij ten opzichte van 2023 een stijging van 20% in (her)meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling in de gemeente Arnhem. De reden van het aantal meldingen is niet specifiek te duiden. We zien wel dat complexiteit is toegenomen. Financiële problematiek binnen gezinnen en huisvesting is steeds meer een aanleiding van Huiselijke geweld. Financiële problematiek brengt stress met zich mee. Bij scheidingen moeten gezinnen/ huishoudens langere bij elkaar blijven wonen om dat er geen woonruimte beschikbaar is.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-3</u>
Pagina:	
Vraag:	Hoelang zijn de huidige wachttijden bij Veilig Thuis Arnhem, uitgesplitst naar type melding? (p. 35)
Antwoord:	Alle meldingen die bij Veilig Thuis binnenkomen, worden beoordeeld. Acute meldingen worden gelijk opgepakt. Er zijn twee type wachtlijsten: meldingen en diensten. Voor de niet-acute meldingen zijn er op dit moment 10 mensen uit de gemeente Arnhem die langer wachten dan 5 dagen voor een beoordeling van de melding. Het maximale aantal dagen dat er gewacht wordt, is 11. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen de aard van de melding, bijvoorbeeld ouderenmishandeling of kindermishandeling. Van de meldingen die Veilig Thuis binnenkrijgt, gaat ongeveer 75% door naar het lokale team. De andere 25% krijgt een dienst van Veilig Thuis zelf. Hierbij staan er 15 mensen op de wachtlijst, die langer dan 5 dagen wachten, en bedraagt de maximale tijd 15 dagen. Diensten kunnen zijn Onderzoek, wat inhoudt dat er uitgebreider onderzoek wordt gedaan naar de veiligheid, of Voorwaarde en Vervolg, waarbij de casus wordt doorgezet naar specifieke zorg.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-4</u>
Pagina:	
Vraag:	Velig Thuis Wat is de gemiddelde tijd tussen melding en interventie, en voldoet Arnhem hierbij aan landelijke normen? (p. 35)
Antwoord:	Op niet alle meldingen volgt een interventie. Als interventie nodig is, voldoen we aan de landelijke norm. Bij complexe casuïstiek kan het zijn dat we afwijken van de landelijke norm.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-5</u>
Pagina:	
Vraag:	Veilig Thuis Op basis waarvan blijkt dat 2 FTE extra voldoende is om wachttijden terug te dringen? (p. 35)

Antwoord:	De inschatting van Veilig Thuis is dat zij met 2FTE het team voldoende op sterkte hebben om de meldingen te behandelen en, waar nodig, door te zetten.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-6</u>
Pagina:	
Vraag:	Veilig Thuis Hoe worden wachttijden tussen nu en 2026 tegengegaan, aangezien de bijdrage pas in 2026 ingaat? (p. 35)
Antwoord:	Zoals wij in februari met u middels een raadsbrief dd. 7 feb. 2025 (brief) hebben gedeeld, heeft Veilig Thuis een verbeterplan opgesteld waar zij in 2025 mee aan de slag gaan. Dit verbeterplan kwam na de goedkeuring van de begrotingssubsidie aan Veilig Thuis. Hierdoor is de uitwerking van het verbeterplan nog niet meegenomen in hun begroting voor 2025. Het proces kruiste hiermee de gemeentelijke begrotingscyclus. Mochten er in 2025 aanvullende middelen nodig zijn, gaan we met Veilig Thuis in gesprek en nemen we dit mee in met Turap 2.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-7</u>
Pagina:	
Vraag:	Veilig Thuis Is de lokale bijdrage voldoende om aan de wettelijke termijnen van vijf werkdagen te voldoen voor het opmaken van een veiligheidsbeoordeling en/of tijdig te starten met een vervolg op de meldingen. (p. 35)
Antwoord:	De inschatting is dat het voor nu voldoende en toereikend is. Wij zullen dit strak monitoren en u daarover tijdig informeren.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-8</u>																
Pagina:																	
Vraag:	Hoeveel jongeren zijn in de afgelopen 3 jaar boventallig geplaatst en/of afgewezen wegens capaciteitsgebrek? (p. 49)																
Antwoord:	Jongeren (18 tot 27 jaar) die zich aanmelden voor opvang worden in principe geplaatst in de jongerenopvang. Als deze vol is, wordt een andere oplossing gezocht. Dat is nooit de straat. <table><tr><th>Aantal plaatsingen van jongeren op:</th><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th></tr><tr><td>WachtlIJst</td><td>29</td><td>27</td><td>13</td></tr><tr><td>Boventallig in een noodvoorziening*</td><td>11</td><td>24</td><td>12</td></tr><tr><td>Nachtopvang De Duif</td><td>2</td><td>2</td><td>3</td></tr></table> Kanttekening cijfers: In het cliëntregistratiesysteem is de afgelopen jaren niet geregistreerd dat de 2 crisisplekken in de praktijk vaak regulier	Aantal plaatsingen van jongeren op:	2022	2023	2024	WachtlIJst	29	27	13	Boventallig in een noodvoorziening*	11	24	12	Nachtopvang De Duif	2	2	3
Aantal plaatsingen van jongeren op:	2022	2023	2024														
WachtlIJst	29	27	13														
Boventallig in een noodvoorziening*	11	24	12														
Nachtopvang De Duif	2	2	3														

	worden ingezet. In het afgelopen jaar is de praktijk dat er in plaats van de 8 reguliere en 2 crisisplekken, 11 opvangplekken worden ingezet. Er is geen opvang aan een jongere afgewezen, omdat er geen bedden beschikbaar waren. Te allen tijde wordt ingezet op een passende oplossing, door of een tijdelijke netwerkplaatsing te organiseren en als dat niet lukt volgt boventallige plaatsing in een hotel of wordt gezocht naar een andere onconventionele oplossing. <i>*Deze aantallen zijn onderdeel van de opgenomen aantallen jongeren op de wachtlijst. Voorbeeld: In 2022 zijn 11 jongeren van de 29 jongeren op de wachtlijst boventallig geplaatst, omdat er geen plek in de jongerenopvang beschikbaar was, de opvangvraag acuut was en er ook geen oplossing in het netwerk te vinden was.</i>
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-9</u>
Pagina:	
Vraag:	Is het risico reëel dat jongeren bij het wegvallen van opvang op straat terechtkomen? (p. 49)
Antwoord:	Ja, dat is een reëel risico.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-10</u>
Pagina:	
Vraag:	Wat zijn de belangrijkste oorzaken van de stagnerende uitstroom? (p. 49)
Antwoord:	- Toename van het aantal dakloze personen met een complexe/zware zorgvraag waarvoor geen passende vervolgplek (WMO/WLZ) beschikbaar is. - Er is een tekort aan passende en betaalbare woonruimte.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-11</u>
Pagina:	
Vraag:	• Hoeveel mensen maken gemiddeld dagelijks gebruik van de 22-uursopvang? (p. 49) • Wat zijn de belangrijkste uitkomsten van tussentijdse evaluaties van deze pilot tot nu toe? (p. 49) • Welke risico's zijn voorzien bij de beëindiging van deze opvang? (p. 49)
Antwoord:	• Over de periode van 1 januari 2025 tot 1 mei 2025: Nachttopvang De Duif: 162 unieke bezoekers, gemiddeld aantal 15/16 bezoekers per nacht. Stichting Het Kruispunt: er is dagelijks een wisselend aantal bezoekers. In de maanden januari t/m april waren er maandelijks circa 3300

	bezoekers. Dit betreft geen unieke personen: mensen mogen maximaal tweemaal per dag binnenkomen (eenmaal 's ochtends, eenmaal 's middags) en zoveel dagen per maand als ze willen. Gemiddeld worden in de avond 60 maaltijden geserveerd. • Medio juli worden de eerste resultaten/bevindingen van de pilot in beeld gebracht. • De proef hangt samen met de zorg- en veiligheidsinterventies ten behoeve van dak- en thuislozen en de leefbaarheid in de binnenstad en directe omgeving. Bij de beëindiging van deze opvang kunnen bewoners en ondernemers in het CSA gebied mogelijk meer overlast ervaren.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

Fractie:	PvdA-12
Pagina:	
Vraag:	Beschutte opvang: • Hoe vaak waren deze 8 plekken in 2023 en 2024 bezet? (p. 49) • Welk effect heeft deze opvang gehad op het contact en herstelperspectief van zorgmijdende burgers? (p. 49)
Antwoord:	• De 8 beschikbare plekken zijn in 2023 en 2024 altijd volledig bezet geweest. Er was en is meer vraag naar dit type opvang dan het huidig aantal plekken. • De belangrijkste focus van beschutte opvang ligt op het bieden van veilige huisvesting (bed, bad, brood en faciliteiten) en het onderhouden van contact met de cliënt. Vanuit deze stabiele basis wordt ernaar gestreefd de cliënt te motiveren om te werken aan zijn herstel. Het wegnemen van zorgen over een veilige plek zorgt ervoor dat cliënten rust ervaren, waardoor zij meer openstaan voor hun hersteltraject.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

Fractie:	PvdA-13
Pagina:	
Vraag:	Opvang EU-burgers: • Hoeveel mensen hebben sinds juli 2024 gebruik gemaakt van deze opvang? (p. 50)
Antwoord:	In de periode 1 juli 2024 (de start van de opvang voor dakloze EU-burgers) tot 15 mei 2025 hebben 36 unieke personen gebruik gemaakt van deze opvang.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

Fractie:	PvdA-14
Pagina:	
Vraag:	Welke middelen zijn tot 2029 extra benodigd om de volgende voorzieningen op maatschappelijke opvang en beschermd wonen te behouden en/of te kunnen gaan aanbieden (p. 49): - 22-uursopvang - Jongerenopvang - Opzetten ontbreken aanbod snijvlak Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

	- Nieuwe vorm trainingshuizen Beschermd Wonen en uitbreiding capaciteit Maatschappelijke Opvang
Antwoord:	Structurele borging van: - 22-uurs opvang: € 350.000,- (vanaf 01-01-2027) - Jongerenopvang: Opvang en begeleidingskosten: € 300.000,- lopend beleid, structureel Huisvestingscomponent ntb, lopend beleid, incidenteel -Opzetten ontbreken aanbod snijvlak Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen: € 200.000,- structureel - Nieuwe vorm trainingshuizen Beschermd Wonen en uitbreiding capaciteit Maatschappelijke Opvang € 350.000,- structureel voor nieuwe vorm trainingshuizen BW € 600.000,- structureel voor uitbreiding capaciteit MO voor zwaardere doelgroep.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-15</u>
Pagina:	
Vraag:	Welke middelen zijn tot 2029 extra benodigd om de vroegsignalering op hetzelfde niveau te behouden? (p. 46)
Antwoord:	Met ingang van 2027 is er jaarlijks een extra bedrag van € 230.000 nodig om Vroegsignalering op het huidige niveau te houden.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-16</u>
Pagina:	
Vraag:	Welke middelen zijn tot 2029 extra benodigd om de levensloopbegeleiding Vanuit Autisme Bekeken structureel in te kunnen zetten? (p. 49)
Antwoord:	Voor de opstart is € 22.000,- incidenteel nodig Vanaf 2026 is er structureel € 300.000,- nodig om VAB in te kunnen zetten
Portefeuillehouder	Eva van Esch

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-17</u>
Pagina:	
Vraag:	Hoe loopt het proces tot herbouw van het deel van de stad dat zwaar is beschadigd door de recente brand?
Antwoord:	Dit proces hebben wij u geschetst in de raadsbrief Brand binnenstad, van crisis naar herbouw Arnhem - iBabs Publieksportaal . Momenteel wordt er gewerkt conform deze aanpak.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-18</u>
Pagina:	
Vraag:	Om die reden is in deze Perspectiefnota nog geen raming opgenomen van het mogelijke extra voordeel, maar wordt kan deze eventueel worden betrokken bij de begroting 2026 (als er in de meicirculaire duidelijker is) of anders bij het nieuwe coalitieakkoord dat volgend jaar opgesteld zal worden. (p.10). Wordt de raad hierover geïnformeerd na publicatie van de meicirculaire?
Antwoord:	Ja, de raad wordt na ontvangst en doorrekening van de meicirculaire geïnformeerd over de uitkomsten hiervan.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-19</u>
Pagina:	
Vraag:	Voor het opstellen van de begroting 2026 en het verwerken van de financiële effecten van het vaststellen van het DMP, dienen de ramingen incidenteel te worden geactualiseerd/geïndexeerd naar het prijspeil van 2026. (p. 16) - wat zijn de financiële gevolgen hiervan?
Antwoord:	Het DMP is begin 2024 opgesteld met prijspeil 2024. De vaststelling van het DMP is echter pas in 2025 vastgesteld. Omdat de financiële gevolgen nog niet in de begroting waren verwerkt, is er geen standaard indexatie van de begroting verwerkt op de ramingen van het DMP. Dit wordt nu hersteld door incidenteel de verwachte investeringen te indexeren. Dit betekent dat de investeringen met € 2,4 mln. in totaal worden geïndexeerd (max. oplopend tot € 79.000 kapitaallasten in 2030).
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-20</u>
Pagina:	
Vraag:	Op verzoek van de provincie wordt voorgesteld de gelijkrichters sneller te vervangen dan eerder aangenomen. We stellen daarom voor om in plaats van 2 per jaar, 4 gelijkrichters per jaar te vervangen. (p. 23). Waarom?
Antwoord:	De provincie wil in het kader van de aanbesteding alle potentiële risico's aan voor inschrijvende vervoerders elimineren. De ambitie van de provincie is hoger dan die van de gemeente bij het vervangen van de gelijkrichters. De provincie wil er 4 per jaar vervangen, de gemeente in principe 2 per jaar. Wij willen met de hogere ambitie van de provincie meegaan. Als eerste worden 4 gelijkrichters vervangen in de Coehoornstraat (2) en de Westervoortsedijk (2).
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-21</u>
Pagina:	
Vraag:	Dit heeft onder andere te maken met een te lage formatie aan beheerders waardoor moet worden ingehuurd, een te lage kostendekkendheid uit huren en servicekostenvergoedingen en gebruik voor sociale activiteiten tegen te lage tarieven. (p. 24). Is bekend waarom de formatie aan beheerders te laag is?
Antwoord:	Bij de keuze in 2020 om het beheer van de MFC's terug in te besteden bij de gemeente is ervoor gekozen om de capaciteitsbehoefte deels op te vangen

	binnen de bestaande formatie en door de inzet van stichtingen/vrijwilligers. Met andere woorden, het extra werk zou deels 'erbij' worden gedaan. Gelet op de werkzaamheden die het beheer van het gemeentelijk vastgoed sindsdien met zich meebrengt, bleek dit te optimistisch ingeschat. Verder zouden de extra uren voor de openstelling voor de sociale activiteiten initieel worden gedaan door stichtingen/vrijwilligers. Dit is grotendeels niet gelukt en de enkele gevallen waar dat mondigesmaat wel is gebeurd, is er geen zekerheid dat dit in de toekomst zo zal blijven (bijvoorbeeld als vrijwilligers stoppen). De gemeente draagt de verantwoordelijkheid in de MFC's voor o.a. de veiligheid en daarom is tot op heden ingehuurd om het tekort aan beheerders op te vullen.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-22</u>
Pagina:	
Vraag:	Dit bedrag beschikken we in delen en onder gerichte voorwaarden, om zo te komen tot structurele oplossingen die gaan leiden tot een toekomstbestendig Rozet. Hierover informeren we de raad afzonderlijk. (p. 25). Wanneer? En is dit voor besluitvorming Perspectiefnota?
Antwoord:	We verwachten de raad hierover in het najaar van 2025 te kunnen informeren, zie raadsbrief: 'Stand van zaken Rozet'
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>PvdA-23</u>
Pagina:	
Vraag:	Voor een toegankelijk Stadstheater is in de begroting al in middelen voorzien. Voor het groene hart van de Stadsoase is een investeringsbudget in 2027 noodzakelijk. Vanuit het Klimaatadaptatiefonds wordt in 2026 een incidentele bijdrage geleverd van € 580.000 voor dit investeringsbudget. De daaruit voortvloeiende structurele kapitaallasten bedragen vanaf 2028 een bedrag van € 32.500. We onderzoeken de mogelijkheid om deze bedragen (deels) te betrekken bij de rioolheffing. (p. 37). Waarom wordt onderzocht om dit te betrekken bij de rioolheffing? Past dit wel bij de rioolheffing?
Antwoord:	Kosten die betrekking hebben op klimaat adaptieve maatregelen zijn alleen toe te rekenen aan de rioolheffing als ze te relateren zijn aan de gemeentelijke zorgplichten van de riooltaak voor hemelwater, grondwater en afvalwater. Dat geldt niet voor alle kosten die we maken voor klimaatadaptatie. We onderzoeken daarom in hoeverre deze kosten toe te rekenen zijn.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

PvdD

<u>Fractie:</u>	<u>PvdD-1</u>
Pagina:	
Vraag:	Onze fractie zou graag de structurele en incidentiele middelen (apart van elkaar) op de verschillende onderwerpen in een overzicht onder elkaar willen hebben van de laatste 3 jaar (Klimaat en energie, zorg, onderwijs etc.)
Antwoord:	In de bijlage is een overzicht van de ontwikkelingen in het financieel kader per onderwerp van de begrotingen 2023, 2024 en 2025 opgenomen, waarbij de "I"

	aangeeft dat het een incidentele ontwikkeling is en een “S” dat het een structurele ontwikkeling is.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>PvdD-2</u>
Pagina:	
Vraag:	Op het moment dat jongeren geen recht meer op jeugdzorg hebben. Op welke manier kan de wijkcoach of iemand anders van de gemeente ervoor zorgen dat de overgang goed verloopt. Dat bijvoorbeeld iemand die nog zorg nodig heeft dat de jeugdzorginstelling dat daadwerkelijk in gang zet. Hoe waarborgen we dat? Op welke manier verlengen we die zorg als dat wel nodig is? En hoe zorgen we ervoor dat dat (soepel) gebeurt?
Antwoord:	Wanneer een jongere 18 jaar wordt is voorafgaand een toekomstplan gemaakt met de jongere, wijkcoach en zorgaanbieder. Hierin staat beschreven welke zorg vanaf 18 jaar nodig is. Zorgverzekering en WMO zijn voorliggend op de jeugdwet. Doordat zorg vanuit de zorgverzekering pas aangevraagd kan worden als de jongere bijna 18 is, kunnen wachttijden de overgang belemmeren. De wijkcoach ondersteunt de jongere waar nodig bij het vormgeven van dit plan. Ook de zorgaanbieder heeft hierin een verantwoordelijkheid. Een behandeling kan worden voortgezet na 18 jaar, deze wordt dan vergoed vanuit de zorgverzekering. Begeleiding kan worden voortgezet vanuit de WMO. Het wijkteam blijft waar nodig betrokken. Verlengde jeugdwet kan in specifieke situaties worden ingezet wanneer dit nodig is. De wijkcoach is op de hoogte van wanneer de verlengde jeugdwet ingezet mag worden.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>PvdD-3</u>
Pagina:	
Vraag:	Hoe zorgen we ervoor dat iemand die jeugdzorg verlaat financieel overeind kan blijven indien deze de middelen niet heeft? Deze groep heeft vaak geen steun van ouders, studeert of studeert juist niet en geen toegang tot studiefinanciering of heeft te weinig inkomen door laagbetaald werk (minimumloon).
Antwoord:	Een jongere die uitstroomt uit jeugdzorg wordt hierin ondersteund door de wijkcoach. De wijkcoach denkt tijdig mee over de toekomst van de jongere, samen met de zorgorganisatie waar de jongere op dat moment zorg ontvangt. Dit wordt vastgelegd in het toekomstplan, financiën zijn een onderdeel van dit plan. Jongeren kunnen een beroep doen op de bijstand, wel kan deze pas aangevraagd worden als de jongere 18 jaar is. Samen met de jongere wordt gekeken welke (on)mogelijkheden er zijn, waarbij er samen wordt gekeken naar het inkomsten- en uitgavenpatroon. Hierbij wordt rekening gehouden met het gat dat ontstaat tussen de mogelijk toegekende bijstandsuitkering en het bereiken van het 18e levensjaar. Jongeren die in detentie zitten (dit valt ook onder jeugdzorg) worden naar en na uitstroom begeleid door de RIO Jeugd. De RIO Jeugd maakt een plan met de jongere op basis van de Big Five (inkomen, school/werk, support, welzijn, wonen). De RIO blijft in beeld zolang als nodig is, ook als de jongere 18 jaar of ouder is en al is uitgestroomd uit detentie. Het doel

	hiervan is om recidive te voorkomen en te werken aan een beter toekomstperspectief.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>PvdD-4</u>
Pagina:	
Vraag:	Op blz. 41 perspectiefnota staat dat er diverse energieprojecten worden ontwikkeld en gerealiseerd. De meeste investeringen worden door de rijksoverheid, bedrijven etc. gedaan. Zonder cofinanciering gaan die projecten niet door hoeveel euro's aan investeringen in de energietransitie lopen we dan mis? Om hoeveel cofinanciering gaat het per jaar van 2025-2040?
Antwoord:	Energieprojecten vergen een relatief grote investering aan de voorkant (miljoenen) en verdienen zicht in de regel na circa 30 jaar terug. Financiers vragen voor dergelijke investeringen op verschillende manieren commitment van de gemeente. Dit is in alle gevallen capaciteit van gemeente ambtenaren om mee te initiëren en te ontwikkelen. In deze eerste fases van dergelijke infra-structurele projecten wordt veelal ook financiering gevraagd voor haalbaarheidsonderzoeken en naar voren halen van praktisch logische investeringen die pas in de toekomst renderen. Bijvoorbeeld een warmtepijp vast leggen, omdat de riolering wordt vervangen. Wij schatten dat er in de periode 2025-2040 ongeveer 5 miljoen euro aan cofinanciering per jaar nodig is. Een deel daarvan zal vanaf 2030 terugstromen, omdat dit investeringen zijn die terugbetaald worden door de renderende projecten vanaf 2030. Vanaf 2030 zullen steeds meer cofinanciering vragen betaald kunnen worden vanuit de terugkerende middelen.
Portefeuillehouder	Cathelijne Bouwkamp

<u>Fractie:</u>	<u>PvdD-5</u>
Pagina:	
Vraag:	Project zorgzame buurt. Zijn er activiteiten geweest, bekend bij de gemeente, die opener zijn (toegankelijk voor iedereen) in bijvoorbeeld een verzorgingstehuis. Wat vinden ouderen hiervan?
Antwoord:	Binnen het project 'zorgzame buurten' zijn dit essentiële elementen; een mix van zorg en niet zorg en een sterke verbinding met de buurt. Er vindt momenteel al samenwerking plaats tussen bijv. welzijnspartners en verpleeghuizen in Arnhem. Een mooi voorbeeld hiervan is het project ambassadeurs migranten ouderen. Pleyade heeft SWOA benaderd met de vraag of een drietal Afghaanse ouderen intramuraal woonachtig binnen Waalstaete kan deelnemen aan de activiteiten die voor deze gemeenschap worden georganiseerd en de uitnodiging om dit ook op Waalstaete te organiseren. Ook met Driegasthuizengroep heeft SWOA afspraken rondom deelnemers vanuit activiteitenlokaal De Kolibrie (DGG) die deelnemen aan activiteiten binnen De Thuy van (SWOA). De bestuurder van DGG geeft aan dat op locatie Klingelpoort (een kleinschalig complex dat plaats biedt aan 24 woonzorgappartementen) het contact met buurtbewoners van nature heel makkelijk gaat. Buurtbewoners, kinderen, iedereen komt 'gewoon' binnen voor een kop koffie.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>PvdD-6</u>
Pagina:	
Vraag:	Wat zijn de totale kosten die nu gemaakt zijn aan extern bureau Necker en welke kosten gaan nog komen/wat zijn de verwachte totale kosten aan het eind? Zijn er nog andere externe kosten die betrekking hebben tot participatieverordening?
Antwoord:	De kosten die tot nu toe aan extern bureau Necker zijn gemaakt bedragen €19.490,-. In totaal zijn de verwachte kosten voor de ondersteuning die zij bieden voor het opstellen van de participatieverordening €33.610,-. Daarnaast zijn in het kader van de inwonersconsultatie tot nu toe kosten gemaakt voor een advertentie in de Arnhemse Koerier à €570. Daarnaast is in 2025 rekening gehouden met kosten voor het opmaken van een publieksversie van de participatieverordening à €2.750,-. Voor 2026 houden wij rekening met kosten voor eventuele kosten die nodig blijken voor de implementatie van deze verordening. Hieraan is nog geen specifiek bedrag te koppelen. De bestemmingsreserve burgerparticipatie biedt hiervoor dekking.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>PvdD-7</u>
Pagina:	
Vraag:	Op welke manier helpt de gemeente ouderen om van een te groot huis naar een kleinere woning te verhuizen? Ouderen blijven vaak te lang in grote huizen wonen omdat zij verhuizen naar kleinere woningen niet kunnen betalen. Heeft de gemeente inzicht in welke mate dit fenomeen in Arnhem speelt?
Antwoord:	We hebben in samenwerking met de provincie en de corporaties sinds mei 2022 een verhuiscoach in de gemeente Arnhem. Deze verhuiscoach helpt senioren om door te verhuizen naar een kleinere, passende levensbestendige woning. In de periode van april 2022 tot en met december 2024 zijn in totaal 343 woonadviesgesprekken gevoerd met geïnteresseerde senioren. En zijn er 47 verhuizingen in de gemeente Arnhem geweest die via de verhuiscoach zijn verlopen. Hierover is uw raad op 1 april 2025 geïnformeerd middels een raadsbrief .
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>PvdD-8</u>
Pagina:	
Vraag:	Op welke manier helpt de gemeente jongeren en ouderen aan elkaar te koppelen om eenzaamheid tegen te gaan en problemen op de woningmarkt te tackelen?
Antwoord:	De gemeente biedt ruimte voor, en financiële ondersteuning aan, initiatieven waarin jongeren en ouderen aan elkaar worden gekoppeld. Voorbeelden hiervan zijn 'Kamers met Aandacht' en 'Hospi Housing'. Daarnaast houden we bij veel woningbouwprojecten nadrukkelijk rekening met het inpassen van gedeelde ruimten en het stimuleren van ontmoetingen in de buitenruimte.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

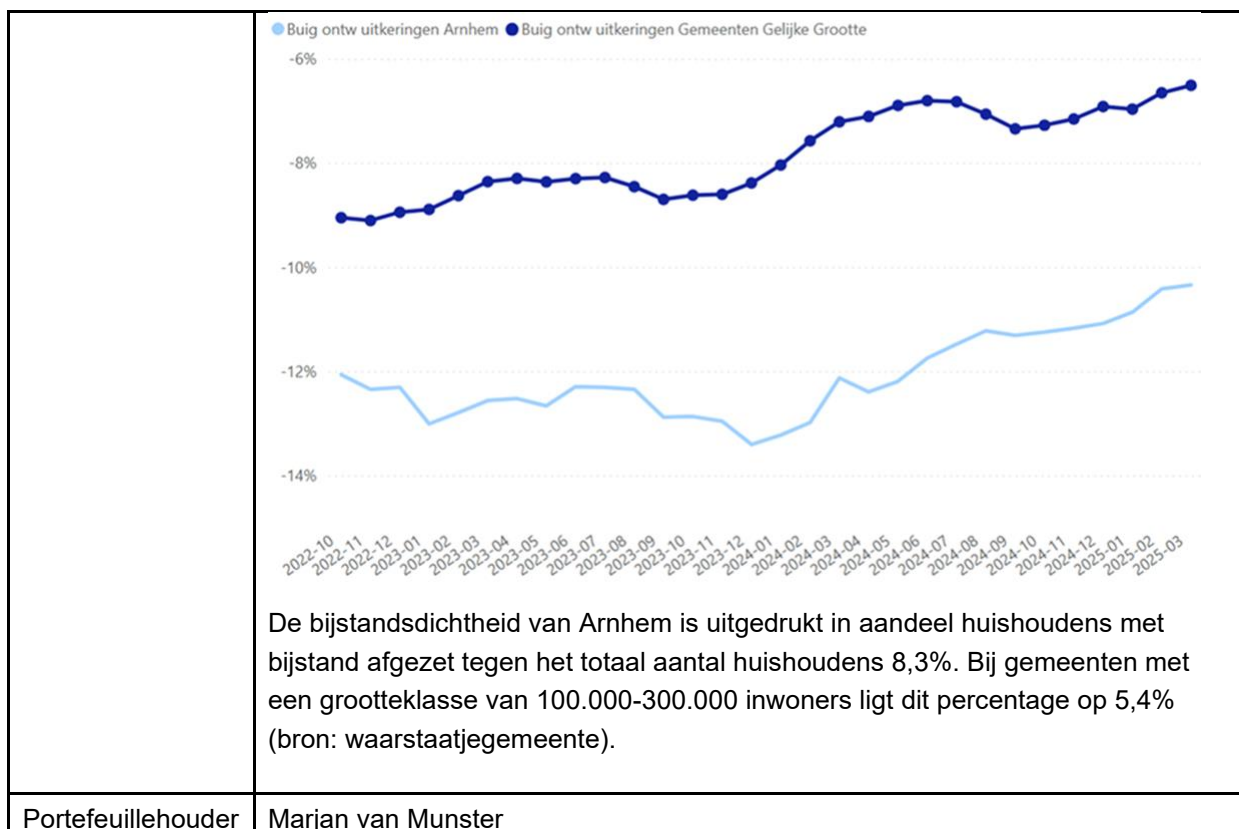
Fractie:	PvdD-9
Pagina:	
Vraag:	Zorg algemeen: Krijgen ervaringsdeskundigen een vergoeding als zij gevraagd worden om bijvoorbeeld input te geven voor beleidsontwikkelingen?
Antwoord:	Ervaringsdeskundigen zijn vaak in dienst bij een zorgorganisatie. Afspraken over betalingen lopen via de zorgorganisatie. In de meeste gevallen krijgen zij een vrijwilligersvergoeding. Wanneer het gaat om een zorgprofessional met ervaringsdeskundigheid dan krijgt diegene volwaardig loon. Gekeken naar beleidsontwikkelingen zetten wij Jongerenennetwerk in (vanuit Zorgbelang). Zij zijn een gesubsidieerde partij en de ervaringsdeskundigen krijgen een vrijwilligersvergoeding.
Portefeuillehouder	Eva van Esch/ Bob Roelofs

Fractie:	PvdD-10
Pagina:	
Vraag:	Vraag richting afdeling toezicht kwaliteit en rechtmatigheid jeugd en WMO: Op wat voor gronden hebben jullie afgelopen jaren zorgverleners op de vingers getikt wat zijn de gevolgen van deze zorgverleners. Zien jullie gevallen waarin belastinggeld slecht wordt ingezet dat niet voldoet aan ons beleid dat verspild is. Dingen opgevalen voor beleidsverbeteringen.
Antwoord:	Toezichthouders zien in de praktijk dat er heel veel goed gaat in het Arnhemse zorglandschap. Zij zien echter ook dat door fouten van en/of misbruik door zorgaanbieders gemeenschapsgeld niet rechtmatig wordt gebruikt, waardoor kwetsbare inwoners noodzakelijke zorg wordt onthouden. In hun werk in Arnhem zien de toezichthouders Wmo en Jeugdwet in het kader van rechtmatigheid als de meest voorkomende fraudevormen dat: • duurdere zorg wordt gedeclareerd dan geleverd is; • meer uren worden gedeclareerd dan geleverd zijn; • zorg wordt gedeclareerd voor cliënten aan wie geen zorg is geleverd; • aanbieders een ondeugdelijke of foutieve administratie voeren. Arnhem probeert zicht en grip te krijgen (op risico) op onrechtmatigheid of onvoldoende kwaliteit van ondersteuning door verschillende instrumenten te combineren. Bij die instrumenten gaat het om locatiebezoeken van aanbieders, het analyseren van jaarrekeningen, inclusief het in kaart brengen van risicofactoren op onrechtmatigheid, de inkoopprocedure en meldingen en signalen van inwoners, ketenpartners en de interne organisatie. Door deze instrumenten te combineren weegt de gemeente Arnhem op een gedegen manier af naar welke aanbieders onderzoek gedaan wordt. Om zo de beschikbare capaciteit optimaal te benutten. In de raadsbrief van 30 januari 2024 is de raad geïnformeerd over de voortgang van het toezicht op zorgaanbieders Wmo en Jeugdwet.

	https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/ Toezicht is zacht waar het kan en hard waar het moet. Toezichthouders hanteren daarbij een zakelijke houding op basis van geconstateerde feiten. Zij grijpen in als de situatie dat vereist. Daarmee beogen wij dat kwetsbare inwoners de zorg krijgen die zij nodig hebben. En dat zorgaanbieders die niet voldoen aan de gestelde eisen het onrechtmatig gedeclareerde geld terugbetalen. De bevindingen van de toezichthouders worden actief openbaargemaakt en zijn te vinden op rechtmatigheidsonderzoeken Open woo (arnhem.nl). Toezichthouders Wmo en Jeugdwet nemen deel aan een Arnhemse werkgroep 'criminelen in de zorg'. Wij zien namelijk dat er bij de gemeente Arnhem op verschillende plekken signalen binnenkomen dat er mensen in de zorg actief zijn die daar niet thuishoren. Dit kan binnen de Wmo en Jeugdwet zijn, waarbij de gemeente verantwoordelijk is. Maar we zien dit ook terug op de andere zorgdomeinen, waarbij de gemeente geen verantwoordelijkheid heeft. Wel zijn de slachtoffers hetzelfde, namelijk kwetsbare Arnhemmers die zorg nodig hebben en het op deze manier niet krijgen. In deze werkgroep wordt gekeken naar hoe we, waar mogelijk, beleid kunnen aanpassen zodat zorg op de juiste manier wordt ingezet. Daarom wordt binnen de werkgroep gewerkt aan een analyse van aard en omvang van het probleem in Arnhem. Tegelijkertijd gaan we verder met het doorontwikkelen van onderzoeken rechtmatigheid Wmo- en Jeugdzorg, zodat we de pleegkansen verlagen en de pakkansen verhogen. We gaan meer samen optrekken met de verantwoordelijken binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) en de forensische zorg. We gaan daarbij zoveel mogelijk ondersteuning aan deze partners bieden om ook binnen die zorgdomeinen criminaliteit tegen te gaan. En om samen een signaal te kunnen afgeven richting de landelijke overheid om aan te dringen op een gezamenlijke aanpak van zorgfraude.
Portefeuillehouder	Eva van Esch

<u>Fractie:</u>	<u>VVD-1 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	
Vraag:	Vraag: Sofa: waar is vastgelegd dat het bedrag gelijk blijft en niet het percentage? Klopt het dat het percentage niet hetzelfde blijft en dat eigenlijk het bedrag dus te laag is?
Antwoord:	Alle niet-woningen in de gemeente Arnhem leveren een bijdrage aan het Ondernemersfonds. Het Ondernemersfonds heeft een (vastgesteld) budget van € 890.000 per jaar, dat wordt opgebouwd via een opslag op de reguliere OZB niet-woningen van gemiddeld 3,2%. Naar aanleiding van de evaluatie in 2014 heeft de gemeenteraad het bestuur van het Ondernemersfonds de mogelijkheid gegeven om jaarlijks met een onderbouwd verzoek te vragen om de opslag te verhogen tot maximaal 5%. In 2015 heeft de raad besloten het budget voor de resterende raadsperiode tot en met 2018 vast te stellen op € 890.000 (wat op dit moment een percentage van 2,8% is). Er is niet eerder een onderbouwd verzoek gedaan door het Ondernemersfonds. Uit de laatste evaluatie van 2024 is gebleken dat het Ondernemersfonds in verhouding tot de benchmark relatief een laag bedrag ontvangt uit de OZB opslag. Indien de stijgende lijn van het aantal aanvragen zich voortzet is op termijn het bedrag niet meer voldoende. Ook de subsidiepartners als STAB, PBA en CMA hebben aangegeven niet meer dezelfde activiteiten te kunnen doen voor dit bedrag. We zijn daarom in gesprek met het Ondernemersfonds om gezamenlijk te kijken naar een onderbouwd advies voor een verhoging.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>VVD-2 (mondeling gesteld op 14/05)</u>
Pagina:	p.6
Vraag:	- Bij de begroting van 2022 is een motie aangenomen over de ontwikkeling van het bijstandsvolume waarbij aangeven wordt dat we het minimaal 10% beter willen doen dan de G16 gemeenten. Deze motie is afgedaan maar we zijn benieuwd naar de huidige stand van zaken. - Wat is de bijstandsdichtheid Arnhem ten opzichte van andere gemeenten?
Antwoord:	Hieronder zie je de gegevens uit de benchmark met de 16 grote gemeenten waar Arnhem sinds 2019 aan deelneemt. In oktober 2022 (begin collegeperiode) deden we het 3% beter dan de landelijke lijn (sinds 2019 staan overige gemeenten uit de benchmark op -8,1% en Arnhem op -11,1%). Aan de opdracht om het 10% beter, dus 3,3% beter te gaan doen vergeleken met de G16 in deze collegeperiode voldoen we nog steeds. (overige gemeenten uit de benchmark sinds 2019 -6,5% en Arnhem sinds 2019 -10,3%, verschil is 3,8%)

Fractie:	VVD-3 (mondeling gesteld op 14/05)
Pagina:	
Vraag:	Geldt het schrappen van investeringen van woningbouw door de huurbevriezing ook voor woningcorporaties in Arnhem?
Antwoord:	Ja, de woningcorporaties hebben u hierover een brief gestuurd. De beantwoording van artikel-44 vragen over dit onderwerp kunt u vandaag (20-5) verwachten
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

Fractie:	VVD-4
Pagina:	
Vraag:	Waarom wordt een deel van de risico's in het grondbedrijf gedekt vanuit de algemene reserve in plaats van de daarvoor ingerichte bestemmingsreserves?
Antwoord:	In paragraaf 3.6. van de nota grondbeleid staat: “Als de omvang van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (bestaand uit de reserve grondexploitatie, de reserve strategische posities en de reserve voorstudies) groter is dan 110% van het risicoprofiel wordt het meerdere vanuit de reserve Grondexploitatie overgeheveld naar het Stadsontwikkelfonds. In geval het weerstandsvermogen lager dan 100% is, zal de Algemene Reserve voor dat verschil tot 100% ook moeten dienen als weerstandsvermogen voor het grondbedrijf.”
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

Fractie:	VVD-5
Pagina:	
Vraag:	Hebben we een beeld van de capaciteitstekorten (uitgedrukt in FTE's) binnen de verschillende programma's (en in relatie tot de ambities)? Deze ontvangen we graag. Als we dit niet in beeld hebben, waarom niet?
Antwoord:	Het inzetten van de schaars beschikbare capaciteit op de grote opgaven en de altijd wisselende actualiteiten is de taak van het management. Binnen alle programma's werken we daarbij in principe binnen de beschikbaar gestelde capaciteitsmiddelen. Soms leidt dat tot vertraging in andere dossiers. Met name door de groeiende stad zijn de ambities van de gemeente de afgelopen jaren in structurele zin gestegen. Om de stad in de komende jaren met bijna 20% te laten groeien is op termijn een navenante groei van de ambtelijke organisatie nodig. Op dit moment vraagt het vooral veel inzet om de gebiedsontwikkeling tot stand te brengen. Komende jaren zal die inzet naar verwachting nog substantieel toenemen, al zullen daarvoor ook extra middelen beschikbaar komen, vanuit de investeringsprojecten en bijvoorbeeld de groeiende uitkering gemeentefonds. Op dit moment is er dus niet zozeer sprake van een capaciteitstekort als wel van een toenemende noodzaak om te prioriteren en een opgave om de benodigde structurele groei van de organisatie te managen.
Portefeuillehouder	Maurits van de Geijn

Fractie:	VVD-6
Pagina:	
Vraag:	In 2024 is bij de behandeling van de PPN de motie 24m73 Rust voor duurzame partners aangenomen. Deze motie kwam voort uit een wens die al lange tijd in de stad leeft en ervoor moet zorgen dat we afspraken voor langere termijn kunnen maken die zorgen voor meer rust en stabiliteit bij onze duurzame partners in de stad. Een ronde langs partners in de stad leert ons dat daar nog geen resultaat geboekt is. Was is de reden dat dit nog niet lukt en wanneer kunnen wij verwachten dat de beleidslijn wordt gehanteerd om begrotingssubsidies meerjarig toe te kennen?
Antwoord:	Momenteel werken wij aan een meerjarige subsidieregeling voor onze welzijnspartners, de verwachting is dat deze in gaat per 1 januari 2027. We beogen met deze regeling te voorkomen dat we partners ongelijk behandelen waar dit niet terecht is. De uitgangspunten van 'gelijkwaardig partnerschap' en 'niets over ons zonder ons' spelen hierin een belangrijke rol. Eerder kwam al uit het onderzoek onder subsidiepartners naar de bejegening vanuit de gemeente de wens naar voren om partners gelijkwaardig te behandelen. Zie hiervoor: Resultaten en rapportage onderzoek bejegening subsidiepartners Arnhem - iBabs Publieksporaal. Ook bij partijen die activiteiten uitvoeren op bijvoorbeeld het terrein van cultuur, sport en participatie subsidiëren we waar mogelijk zoveel mogelijk meerjarig.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

Fractie:	VVD-7
-----------------	--------------

Pagina:					
Vraag:	Wat is de ontwikkeling van meldingen van ondermijning, woninginbraken, drugsoverlast en geweld (2021–2024)?				
Antwoord:	Voor het antwoord baseren wij ons op registraties van de politie en Meld Misdaad Anoniem (MMA).				
		2021	2022	2023	2024
	Ondermijning				
	MMA Ondermijning	22	0	6	34
	Drugshandel	247	267	234	253
	MMA Drugs	229	187	206	190
	Mensenhandel	31	19	23	34
	MMA Mensenhandel	19	18	24	30
	Mensensmokkel	1	1	0	3
	Wapenhandel	144	127	112	146
	Woninginbraken				
	Diefstal/inbraak woning	298	276	237	223
	Drugsoverlast				
	Drugs/drankoverlast	847	1199	1377	1283
	Geweld				
Moord, doodslag	41	41	33	37	
Openlijk geweld (persoon)	67	71	66	90	
Bedreiging	380	327	314	330	
Mishandeling	492	554	615	669	
Portefeuillehouder	Ahmed Marcouch				

<u>Fractie:</u>	<u>VVD-8</u>
Pagina:	
Vraag:	Wat is de ontwikkeling van meldingen van drugsgerelateerde overlast, geweld in de openbare ruimte en straatintimidatie in 2022, 2023, 2024 (aantallen)?
Antwoord:	De cijfers inzake drugsgerelateerde overlast en geweld zijn in het antwoord op VVD-7 reeds gegeven. Geweld in de openbare ruimte wordt niet apart bijgehouden. Hetzelfde geldt voor straatintimidatie, dat door de politie wordt meegenomen onder de categorie “bedreiging”. Overigens is door handhavers nu tweemaal geverbaliseerd ten aanzien van seksuele straatintimidatie, waarbij in één geval recent door de rechter een straf is opgelegd.
Portefeuillehouder	Ahmed Marcouch

<u>Fractie:</u>	<u>VVD-9</u>
Pagina:	
Vraag:	- Welke woningbouwprojecten starten daadwerkelijk in 2026, 2027 en 2028? - Hoeveel woningen worden in die jaren daadwerkelijk opgeleverd (geen prognoses, maar harde projecten)?

Antwoord:	Over deze vraag wordt u binnenkort geïnformeerd door middel van de raadsinformatiebrief Arnhem biedt woonruimte. Het gaat in onderstaande tabel om de volgende nieuwbouwwoningen. (Let wel; het gaat hierbij dus om nieuwbouwwoningen die vallen in een project. Jaarlijks krijgen we ook – ongeplande – aanvragen voor woningsplitsingen en kleine transformaties). Opmerking. Dit betreft een inschatting d.d. mei 2025 en zijn nog voorlopige cijfers. Ervaring leert dat er nog aanzienlijk geschoven wordt in het programma en de mate waarin de oplevering van woningen wordt 'uitgesmeerd'. Ook is het zo dat bij 'startbouw' het totaal aantal woningen van het gehele project is meegeteld. De ondergaande tabel is exclusief (!) de 3500 woningen van Rijnpark. Dat enorme aantal gaf een wat vertekend beeld. De start bouw is echter wel in deze jaren gepland. <table><tr><td></td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>startbouw</td><td>1.934</td><td>2.000</td><td>948</td></tr><tr><td>oplevering</td><td>420</td><td>1.456</td><td>1.622</td></tr></table>					2026	2027	2028	startbouw	1.934	2.000	948	oplevering	420	1.456	1.622
	2026	2027	2028													
startbouw	1.934	2.000	948													
oplevering	420	1.456	1.622													
Portefeuillehouder	Paul Smeulders															

<u>Fractie:</u>	<u>VVD-10</u>																								
Pagina:																									
Vraag:	Hoeveel van de geplande woningen tot 2040 vallen binnen de verschillende segmenten zoals bijvoorbeeld middenhuur of vrije sector?																								
Antwoord:	Figuur 10. Harde en zachte plannen (programma)* <table><caption>Data for Figure 10: Hard and soft plans (program)*</caption><thead><tr><th>Segment</th><th>Hard</th><th>Zacht</th><th>Totaal</th></tr></thead><tbody><tr><td>Sociale huur</td><td>33%</td><td>38%</td><td>36%</td></tr><tr><td>Middenhuur</td><td>7%</td><td>4%</td><td>12%</td></tr><tr><td>Dure huur</td><td>8%</td><td>1%</td><td>3%</td></tr><tr><td>Betalbare koop</td><td>11%</td><td>21%</td><td>18%</td></tr><tr><td>Dure koop</td><td>43%</td><td>31%</td><td>33%</td></tr></tbody></table> Totaal harde en zachte plannen Bovenstaande tabel is opgenomen in de voortgangsrapportage die u binnenkort ontvangt. Hierin zit u de onderverdeling naar de verschillende segmenten. In de harde planvoorraad (zie ook vraag 11) zitten 4.461 woningen, in de zachte planvoorraad zitten ongeveer 13.500 woningen.	Segment	Hard	Zacht	Totaal	Sociale huur	33%	38%	36%	Middenhuur	7%	4%	12%	Dure huur	8%	1%	3%	Betalbare koop	11%	21%	18%	Dure koop	43%	31%	33%
Segment	Hard	Zacht	Totaal																						
Sociale huur	33%	38%	36%																						
Middenhuur	7%	4%	12%																						
Dure huur	8%	1%	3%																						
Betalbare koop	11%	21%	18%																						
Dure koop	43%	31%	33%																						
Portefeuillehouder	Paul Smeulders																								

<u>Fractie:</u>	<u>VVD-11</u>
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel van de 16.000 woningen tot 2040 zijn planologisch verankerd (vastgestelde bestemmingsplannen, vergunningen)?

Antwoord:	Plannen waarvoor een bestemmingsplan is vastgesteld en/of een vergunning is verleend noemen we 'harde plannen'. In de harde planvoorraad zitten op moment van schrijven 4.461 woningen. In de voortgangsrapportage die binnenkort naar uw raad wordt gestuurd, ontvangt u per individueel plan gedetailleerde informatie.
Portefeuillehouder	Paul Smeulders

<u>Fractie:</u>	<u>VVD-12</u>
Pagina:	44
Vraag:	(p 44): de nieuwe visie vraagt om capaciteitsuitbreiding. Waar zit hem dat precies in en waar hebben we het precies over als we het hebben over capaciteitsuitbreiding?
Antwoord:	Op dit moment doen we basistaken om in de regio goed aangehaakt te zijn op het thema recreatie en toerisme. Om in een groeiende stad met daarbij een groter belang van recreatie in eigen stad te ontwikkelen en andere thema's op te kunnen pakken is 1 fte extra capaciteit nodig. De stad groeit en krijgt meer bezoekers, waardoor de vraag naar ruimte, natuur en voorzieningen toeneemt. Een betere samenhang en kwaliteit van beleid, promotie en voorzieningen is nodig, net als het benutten van kansen in gebieden zoals Arnhem-Zuid. Door recreatie en toerisme slimmer te ontwikkelen en te combineren met andere functies, kan Arnhem inspelen op toekomstige uitdagingen en kansen benutten.
Portefeuillehouder	Nermina Kundic

<u>Fractie:</u>	<u>VVD-13</u>
Pagina:	45
Vraag:	1 op de 7 jongeren krijgt jeugdhulp: zorgvraag stijgend, meer uitgaven. Hoe verhouden de uitgaven en volumegroei zich tot die van andere G40-gemeenten? [vraag is al aangekondigd]
Antwoord:	Eerst is het belangrijk om aan te geven dat kosten en vergelijkingen in groei zich moeilijk laten vergelijken tussen gemeenten. Hierin zit ook een relatie met de investeringen met het voorveld en de sociale structuur in gemeente. Op de site van het CBS kan Arnhem vergeleken worden met andere gemeenten. Als de vergelijking wordt gemaakt met vergelijkbare gemeenten (voor nu is gekozen voor Nijmegen, Leeuwarden, Enschede) voor de gerealiseerde kosten per 1.000 inwoners 2023, komt Arnhem lager uit dan andere gemeenten. De percentages jongeren in jeugdhulp/jeugdbescherming/verblijf 2024 zijn van verschillende hoogte. Wel is zichtbaar dat Arnhem de trendlijn van vergelijkbare gemeenten en van Nederland volgt.
Portefeuillehouder	Bob Roelofs

<u>Fractie:</u>	<u>VVD-14</u>
Pagina:	
Vraag:	Het Subsidie City@Home (p 48): Hoeveel vrouwen helpen we op dit moment en is dat een stijgende lijn t.o.v. vorig jaar?

Antwoord:	In 2025 zijn er tot medio mei 237 aanmeldingen geweest. In 2024 waren er 274 aanmeldingen. Een stijging is merkbaar en de verwachting is dat er meer aanmeldingen zullen zijn t.o.v. vorig jaar.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

SP

<u>Fractie:</u>	<u>SP-1 (n.a.v. raadskamervergadering 21-05)</u>
Pagina:	
Vraag:	<i>Kunnen wij een overzicht krijgen van alle raden van toezicht bij partijen waar gemeente Arnhem een subsidie vanaf €100.000 aan verstrekt? Graag per partij aangeven hoeveel leden en hoeveel bezoldiging (inclusief bezoldigingsmaximum).</i>
Antwoord:	Wij houden niet bij of een organisatie een RvT heeft, hoeveel leden er zijn en wat de bezoldiging is, hiervoor ontbreekt ook een juridische grondslag. Dit betreft de interne bedrijfsvoering van organisaties, terwijl wij subsidiëren ten behoeve van activiteiten. Overigens is veel van de gevraagde informatie openbaar en te vinden in het Handelsregister.
Portefeuillehouder	Marjan van Munster

Begroting 2023

Gemeentefonds en overige (rijks)ontwikkelingen	2023	2024	2025	2026	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Ontwikkelingen gemeentefonds sept.- en dec.circulaire	10.890	10.997	11.795	12.156	S
Doorgegeven mutaties decentralisatie-uitkeringen sept.- en dec.circulaire	3.864	3.886	4.073	4.022	S
Inschatting ontwikkelingen meicirculaire	18.024	28.800	33.621	24.695	S
Beschermde Wonen		-2.797	-7.441	-14.689	S
<i>Gemeentefonds totaal ontwikkelingen Coalitieakkoord</i>	<i>32.777</i>	<i>40.885</i>	<i>42.047</i>	<i>26.184</i>	
Ontwikkelingen gemeentefonds meicirculaire	11.210	13.488	18.487	-7.215	S
Doorgegeven mutaties decentralisatie-uitkeringen meicirculaire	2.887	2.909	4.525	5.148	S
Extra middelen Jeugdzorg		10.236	9.433	6.501	S
Effect nota IWA op MJOP Vastgoed	214	192	192	291	S
Correctie structurele boeking AR				1.000	S
Gemeentefonds totaal aanvullend op Coalitieakkoord	14.312	26.825	32.637	5.725	
Totaal ontwikkelingen gemeentefonds en overige ontwikkelingen	47.089	67.710	74.685	31.909	

Onvermijdelijke ontwikkelingen en beleidskeuzes coalitieakkoord	2023	2024	2025	2026	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
<i>Onvermijdelijke ontwikkelingen</i>					
Stikstofagenda	-100				I
Actualisatie BUIG	-1.300	-1.500	-1.500	-1.500	S
Burgerzaken voordeel BRP straat Zevenaar	508	508	508	508	S
Uitvoering moties Diversiteit en Inclusie eigen personeel	-65				I
Tekort Bridge to Liberation (21A62)	-100	-100	-200		I
Stijging kosten HO door vergrijzing en tariefstijgingen	-994	-1.664	-2.034	-1.904	S
Stijging kosten WRV	-460	-795	-795	-795	S
Stijging kosten doelgroepenvervoer			-274	-262	S
Stijging kosten Jeugd (tariefstijging en volumestijging)	-2.590	-2.684	-1.685	-2.221	S
Voordeel binnen zorgbegroting	5.518	4.885	3.191	3.261	S
Uitvoeringsagenda Nieuwe Haven	-200	-200			I
Beëindiging woonfuncties woonboten Nieuwe Haven	-500				I
Bijdrage E-depot Gelders Archief	-54	-54	-54	-54	S
Verlenging afspraken voor sw-medewerkers	-920	-1.915	-2.280	-2.280	S
Omzetten pilots uitvoering Wgs in structureel beleid	-155	-155	-155	-155	S
Hogere energieprijzen Sportbedrijf	-300				I
Milieutoezicht ODRA	-150	-150	-150	-150	S
Gevolgen Wet kwaliteitsborging bouw	-130	-130	-130	-130	S
Formatie SBR	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	S
Informatieveiligheid&privacy	-1.470	-1.470	-1.370	-1.270	S
Kostenstijging IV/ICT	-635	-635	-635	-635	S
Open en transparante overheid: capaciteit informatievoorziening en kwaliteitssysteem	-200	-200	-200	-100	S
RTV Arnhem / Connect		-100	-100	-100	S
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen: Uitvoeren regionale agenda	-687	-687	-687	-687	S
Onderhoud beweegvoorzieningen in de openbare ruimte	-100	-100	-100	-100	S
Plan van aanpak woonwagencentrales	-100	-600	-100	-100	S
Uitvoering en handhaving reguleringsinstrumentarium (ODRA)	-60	-60	-60	-60	S
Risico op kapitaalvernietiging groot onderhoud wegen		-23	-46	-69	S
Klantenservice	-100	-100	-100	-100	S
<i>Beleidskeuzes</i>					
Indexatie OZB obv CPI met extra ruimte tot 5% jaarlijks	2.790	4.240	5.690	7.140	S
Verhoging afvalstoffenheffing (in 4 jaar naar 95% kostendekking)	57	1.280	1.990	2.700	S
Verhoging parkeertarieven	2.900	2.900	2.900	2.900	S

Verhoging toeristenbelasting (regulier tarief met € 0,50 en verlaagd tarief met € 0,25)	166	166	166	166	S
Stopzetten dotaties aan BR Solvabiliteit	6.110	3.693	2.941	2.941	S
Vrijval BR Solvabiliteit	20.447				I
Vrijval uit algemene reserve bij weerstandsfactor van 1,4	19.284				I
Totaal Onvermijdelijke ontwikkelingen coalitieakkoord	43.910	1.850	2.230	4.443	

Beleidsontwikkelingen (aanvullend op coalitieakkoord)	2023	2024	2025	2026	
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Een DUURZAAM Arnhem	-6.290	-3.798	-4.309	-409	
Een GROEN Arnhem	-7.113	-5.788	-4.553	-4.734	
Een KANSRIJK Arnhem	-4.352	-3.016	-2.246	-1.242	
Een VERBONDEN Arnhem	-6.065	-4.721	-2.931	-2.835	
Totaal beleidsontwikkelingen	-23.819	-17.323	-14.039	-9.220	

Ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem	2023	2024	2025	2026	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Stadsontwikkelfonds (aangevuld tot startbedrag van € 10 miljoen)	-4.400				I
Budget stedelijke ontwikkeling	-750	-750	-750	-750	S
Versterken positie huurders	-100	-100	-100	-100	S
Verhuiscoach	-50	-50	-50	-50	I
Verhuurdersvergunning	-250	-250	-250	-250	S
Grofvuil twee keer per jaar gratis ophalen	-750	-750			I
Klimaatfonds	-10.000	-5.000			I
Budget Duurzaamheid (incidenteel)	-500	-500			I
Budget Duurzaamheid (structureel)	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	S
Versterken circulaire economie	-200				I
Transformatie economie en arbeidsmarkt	-500	-500	-500	-500	I
<i>Totaal ontwikkelingen coalitieakkoord</i>	<i>-19.000</i>	<i>-9.400</i>	<i>-3.150</i>	<i>-3.150</i>	
Verduurzaming Vastgoed	-3.400	-3.400	-3.900		I
Ondergronds leggen hoogspanningskabel	-1.500				I
Kwaliteitsimpuls werklocaties	-300	-300	-300	-300	I
Versterking werklocaties en vestigingsklimaat voor de hoofdpogave Energy	-750				I
Betaalbaarheid en versnelling woningbouw	-500	-500	-500	-500	I
Reclame code ontwikkelen	-100				I
Korenmarkt en omgeving	-75				I
Sustainable Development Goals	-100				I
Groene Metropoolregio	435	402	391	391	S
Totaal aanvullend op coalitieakkoord	-6.290	-3.798	-4.309	-409	

Totaal ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem	-25.290	-13.198	-7.459	-3.559	
--	----------------	----------------	---------------	---------------	--

Ontwikkelingen een GROEN Arnhem	2023	2024	2025	2026	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Wijkgroenagenda's	-350	-350	-350	-350	I
Vitaliteit, onderhoud en duurzaam beheer parken en bossen	-150	-150	-150	-150	S
Stadslandbouw	-100	-100	-100	-100	I
Klimaatadaptatiefonds	-12.500				I
Budget Groen en Klimaatadaptatie	-750	-750	-750	-750	S
Fietsparkeren	-500	-500	-500	-500	S
Basis duurzame bereikbaarheid incl. transferia		-200	-200	-200	S
Voortzetten milieuzone	-69	-69	-69	-69	S
Ontwikkelen duurzaam mobiliteitsplan					I

Dierenwelzijn (structureel)	-50	-50	-50	-50	S
Dierenwelzijn (incidenteel)	-50	-50	-50	-50	I
Extra handhaving ODRA (structureel)	-150	-150	-150	-150	S
Extra handhaving ODRA (incidenteel)	-150				I
<i>Totaal ontwikkelingen coalitieakkoord</i>	<i>-14.819</i>	<i>-2.369</i>	<i>-2.369</i>	<i>-2.369</i>	
Verlaging maximum snelheid	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	I
Wandel- en fietspromenade Rijnkade	-1.000	-1.000			I
Vermindering aantal rijbanen	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	I
Intensivering milieutoezicht	-33	-33	-33	-33	S
Opstellen milieuplan	-300				I
Invasieve exoten	-425	-425	-425	-425	I
Monitoring natuurbeschermingswet	-175	-25	-25	-25	I
Monitoring biodiversiteit	-150				I
Stadsecoloog (3/4 fte)	-85	-85			I
Extra groene handhaver	-70	-70	-70	-70	I
Agrarische gronden Zijpendaal en Gulden Bodem	-200				I
Strategisch aankoop grond voor groen en ontmoeten	-350				I
Toevoegen groenfonds	-175				I
Correctie BR Groot Onderhoud Openbare Ruimte				-181	S
Arnhem mooier, grip op Graffiti (22A56)	-150	-150			I
<i>Totaal aanvullend op coalitieakkoord</i>	<i>-7.113</i>	<i>-5.788</i>	<i>-4.553</i>	<i>-4.734</i>	
Totaal ontwikkelingen een GROEN Arnhem	-21.932	-8.157	-6.922	-7.103	

Ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem	2023	2024	2025	2026	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Onderwijshuisvesting	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	S
Overnemen financiering schuldenpreventie bij jongeren	-230	-230	-230	-230	S
Preventieactiviteiten schulddienstverlening	-153	-153	-153	-153	S
Subsidies welzijnspartijen	-1.000				I
Project schoolmaaltijden	-500	-500	-500	-500	I
Vervangen infill kunstgras	-250	-250	-250	-250	S
Energiearmoedefonds	-5.000				I
Bijverdienpremie Participatiewet (uitvoeringskosten)	-200	-200	-200	-200	S
Scholen en ander vastgoed als verbindende plek in de buurt	-320	-320	-320	-320	S
Versterken kansengelijkheid rond onderwijs (structureel)	-250	-250	-250	-250	S
Versterken kansengelijkheid rond onderwijs (incidenteel)	-250	-250	-250	-250	I
Bestaanszekerheid en Perspectief (op werk)	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	I
Verlenging Werkinvesteringsfonds	-1.250				I
Gelreps en openbaar vervoer, € 1,-	-375	-375	-375	-375	S
Aanpak leefbare wijken	-500	-500	-500	-500	S
Budget 'Vrij zijn in Arnhem'		-200	-200	-200	I
Uitbreiden beschikbaarheid Prep bij GGD	-100	-100	-100	-100	I
Arnhem-Oost aanpak (structureel)	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	S
Arnhem-Oost aanpak (incidenteel)	-2.500	-2.500			I
<i>Totaal ontwikkelingen coalitieakkoord</i>	<i>-19.378</i>	<i>-12.328</i>	<i>-9.828</i>	<i>-9.828</i>	
Aanpak seksuele Intimidatie	-150	-150	-150	-150	I
Aanpak woonoverlast	-100	-100	-100	-100	I
Ambities bestaanszekerheid	-250	-150	-150	-150	I
Experiment 'Immerloo schuldenvrij' (22A77)	-150				I
Uitvoering 1 euro tarief openbaar vervoer	-150	-50	-50	-50	S
Plan van aanpak Armoedebestrijding, Schulddienstverlening en bewindvoering	-300				I
Maken en uitdragen visie op ouderen	-150	-150			I
Preventie met gezag	-400	-400	-400	-400	I
Handhavers	-500	-500			I
Vereniging / sportparkmanager	-90	-90	-90		I
Urban sports	-75				I
Actualisatie BUIG	384	399	410	359	S
Actualisatie WSW	636	574	598	3.053	S

Vrijval WSW ten behoeve van beschut werk	-636	-574	-598	-3.053	S
Zorg	-722				I
Hogere bijdrage VGGM	-370	-370	-370	-370	S
Verlenging aanwijsbesluit SW medewerkers	76	100	119	119	S
Aanbesteding schulddienstverlening en vroegsignalering	-500	-500	-500	-500	S
Subsidiering Rozet (22A62)	-65	-65	-65		I
Doorzetten pilot buurtconciërges (22A75)	-150	-150	-150		I
Impuls voor de Drieslag (22A76)	-250	-250	-250		I
Elk Arnhems kind een schoolmoestuin (22A53)	-350	-500	-500		I
Suïcidepreventie toegankelijk voor iedereen (22A70)	-90	-90			I
Totaal aanvullend op coalitieakkoord	-4.352	-3.016	-2.246	-1.242	

Totaal ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem	-23.730	-15.344	-12.074	-11.070	
--	----------------	----------------	----------------	----------------	--

Ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem	2023	2024	2025	2026	I/S
-------------------------------------	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Opvang en toekomstperspectief vluchtelingen en ongedocumenteerden	-250	-250	-250	-250	I
Actieplan statushouders en oude nieuwkomers	-250	-250	-250	-250	I
Cultuurprogrammering	-250	-250	-250	-250	S
Cultuurintensivering Zuid (Centrum in Zuid)	-250	-500	-750	-1.000	S
Jacobiberg	-500	-500	-500	-500	S
Gratis cultuurbezoek < 18 jaar	-200	-200	-200	-200	I
Evenementen(beleid)	-150	-150	-150		I
Dutch Green Week	0	-200			I
Beleefbaar erfgoed	-50	-50	-50	-50	I
Bewonersondersteuning wijkbudgetten	-500	-500	-500	-500	S
Ontmoeten en verbinden	-100	-100	-100	-100	S
Jongerenwerk 3.0	-315	-315	-315	-315	S
Uitbreiding college	-165	-165	-165	-83	I
Lokaal mediafonds	-65	-65	-65	-65	S
Versterken slagkracht raad	-200	-200	-200	-200	S
Verbeteren digitale dienstverlening	-500	-500			I
Versnellen digitalisering	-500	-500			I
Totaal ontwikkelingen coalitieakkoord	-4.245	-4.695	-3.745	-3.763	
Inclusie: Plan inclusieve speeltuinen	-79	-30	-30	-30	I
Inclusie: Positie inwoners met een beperking versterken	-299	-299	-299	-299	I
Inclusie: toegankelijkheid verkiezingen	-79	-45	-15	-15	S
Inclusie: Inclusieve en diverse gemeentelijke organisatie	-110	-110	-110	-110	I
Inclusie: Inclusieve gemeentelijke communicatie	-205	-115	-35	-35	S
Inclusie: Investerings toegankelijk vastgoed	-500	-500	-500	-500	I
Inclusie: Aanpak racisme en discriminatie (focuspunt 1)	-150	-150	-150	-150	I
Culturele programmering	-500	-500	-500	-500	I
Ondersteuning en jubileum Sonsbeek	-500	-750			I
Rozet - gebruikersonderhoud	-223	-223	-223	-223	S
Museum Arnhem	-21	-21	-21	-21	S
Proces- en griffiekosten bezwaar en beroep	-279	-279	-279	-279	S
RTV Arnhem / Connect	-100				I
Capaciteit burgerparticipatie	-100	-100	-100	-100	I
Burgerberaden	-600				I
Bewonersondersteuning	-400				I
Bevordering opkomst verkiezingen	-50	-50	-50	-50	I
Locatieprofielen voor evenementen	-100	-100			I
Lichtshow/vuurwerkshow op oudejaarsavond	-125	-125	-125		I
Veiligheidscoördinatie evenementen, manifestaties en demonstraties	-150	-150	-150	-150	I
Beperken binnenstadsdistributie	-250	-250	-100	-100	S
Dutch Green week voorbereiding	-100				I
Gemeentepool	-282	-212	-141	-71	I
Participatieadviseurs	-150	-150			I
Public affairs	-200	-200	-200	-200	I

Strategisch huisvestingsplan	-50				I
Vervroegde afronding reorganisatie W&I	739				I
Verrekening met BR Bedrijfsvoering	-739				I
Actualisatie erfpacht canons	-58	-58	-58	-58	S
Correctie verwerking B2022 Beheer MFC's	-100	-50	-50	-50	S
Bridge to Liberation (22A66)	-205	-205	255	155	I
Anti-racisme aanpak (22A80)	-50	-50	-50	-50	I
Uitbreiding structurele buitenlandse relaties (22A82)	-50				I
Totaal aanvullend op coalitieakkoord	-6.065	-4.721	-2.931	-2.835	

Totaal ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem	-10.310	-9.416	-6.676	-6.598	
---	----------------	---------------	---------------	---------------	--

Jaarlijkse bijstellingen	2023	2024	2025	2026	I/S
--------------------------	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Prijs- en volumeontwikkeling 2022	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300	S
Prijs- en volumeontwikkeling 2023	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	S
<i>Totaal ontwikkelingen coalitieakkoord</i>	<i>-17.300</i>	<i>-17.300</i>	<i>-17.300</i>	<i>-17.300</i>	

Prijs- en volumeontwikkeling 2022	-2.535	-2.535	-2.535	-2.535	S
Compensatie subsidies 2022	-2.753				I
Brandstofkosten doelgroepenvervoer	-250				I
Prijs- en volumeontwikkeling 2023	-4.396	-4.396	-4.396	-4.396	S
Inverdieneffect				700	S
Ontwikkeling belastingen en legesopbrengsten	105	245	255	445	S
Ontwikkelingen Meerjareninvesteringsplanning	1.042	713	1.177	-503	

Totaal aanvullend op coalitieakkoord	-8.787	-5.972	-5.499	-6.288	
---	---------------	---------------	---------------	---------------	--

Totaal jaarlijkse bijstellingen	-26.087	-23.272	-22.799	-23.588	
--	----------------	----------------	----------------	----------------	--

Begroting 2024

Gemeentefonds en overige (rijks)ontwikkelingen	2024	2025	2026	2027	I/S
--	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Ontwikkelingen gemeentefonds sept.- en dec.circulaire	23.670	24.894	36.394	19.070	S
Doorgegeven mutaties decentralisatie-uitkeringen sept.- en dec.circulaire	-553	-232	-232	-232	S

Gemeentefonds totaal ontwikkelingen Perspectiefnota 23.118 24.662 36.162 18.838

Ontwikkelingen gemeentefonds meicirculaire	9.822	8.490	9.102	24.883	S
Doorgegeven mutaties decentralisatie-uitkeringen meicirculaire	-649	394	-1.085	-2.051	S
Vrijval rentebuffer		1.000	1.000		I

Gemeentefonds totaal aanvullend op Perspectiefnota	9.173	9.884	9.017	22.832	
---	--------------	--------------	--------------	---------------	--

Totaal ontwikkelingen gemeentefonds en overige ontwikkelingen	32.290	34.546	45.179	41.670	
--	---------------	---------------	---------------	---------------	--

Autonome en overige financiële ontwikkelingen Perspectiefnota	2024	2025	2026	2027	I/S
---	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Gemeentefonds	23.118	24.662	36.162	18.838	S
OZB indexatie (inkomsten)	1.489	1.489	1.489	1.489	S
Areaalontwikkeling OZB	233	233	233	233	S
OZB indexatie (lasten voor panden in eigen gebruik)	-214	-333	-456	-566	S
Actualisatie MIP	1.583	2.042	1.439	365	S
Indexering MIP	-2.038	-2.625	-2.226	-1.402	S
Planningsrealisme MIP	12	387	1.265		I
Nominaal: Cao	-7.032	-6.956	-6.923	-6.788	S
Nominaal: Zorgcontracten	-6.600	-6.600	-6.600	-6.600	S

Nominaal: Subsidies	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	S
Nominaal: Gemeenschappelijke regelingen	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200	S
Nominaal: Overige	-5.200	-5.200	-5.200	-5.200	S
Areaalontwikkeling	-2.051	-2.051	-2.051	-2.051	S
Zorg: Aanvullende indexering zorgtarieven	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	S
Zorg: kostprijsdekkende tarieven huishoudelijke ondersteuning	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	S
Zorg: verhoging vergoeding/tarief pleegzorg	-300	-300	-300	-300	S
Zorg (wmo): PGB in verhouding tot uitstroom WLZ	1.200	600	600	600	S
Indexatie contracten parkeergarages	-282	-282	-282	-282	S
Extra loon- en prijsstijgingen 2023 ev bij VGGM	-1.203	-1.203	-1.203	-1.203	S
VGGM: Basis op orde JGZ / AGZ	-600				I
VGGM: Programma Beter Bedrijfsvoeren	-493				I
Actualisatie BUIG	1.718	1.670	1.677	1.633	S
Verschil huurindexatie en lasten gemeentelijk vastgoed	527	527	527	527	S
Onderwijshuisvesting verbouwing Spiekmanlaan	-76	-75	-74	-73	S
Dekking Spiekmanlaan uit onderwijsmiddelen Begroting 2023	76	75	74	73	S
Uitbreiding school Confetti			-57	-57	S
Aanvullend investeringskrediet MFC De Salamander	-99	-98	-97	-96	S
Vervanging ondergrondse containers (OC's)	-194	-340	-484	-626	S
Dekking kosten OC's uit afvalstoffenheffing	194	340	484	626	S
Hogere beheerkosten transferhal Arnhem Centraal	-280	-280	-280	-280	S

Totaal Autonome en overige financiële ontwikkelingen	-5.712	-3.518	8.517	-10.340	
Perspectiefnota					

Ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem met dekking	2024	2025	2026	2027	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					

Reservering middelen Spoorzone Oost	12.011	1.000			I
Middelen Stadsontwikkelfonds	-10.501	-1.000			I
Middelen Gebiedsontwikkeling Kronenburg	-1.100				I
Middelen Zuidelijke binnenstad	-410				I
Flexwonen Merwedeterrein	-300				I
Dekking Stadsontwikkelfonds	300				I
Inzet middelen uit Klimaatfonds	-5.000	-5.000	-5.000		I
Dekking Klimaatfonds	5.000				I

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	0	-5.000	-5.000	0	
---	----------	---------------	---------------	----------	--

Totaal ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem	0	-5.000	-5.000	0	
--	----------	---------------	---------------	----------	--

Ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem tlv Algemene middelen	2024	2025	2026	2027	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					

Eenmalige dotatie aan de BR Voorstudies	-500				I
Eenmalige bijdrage aan stadsontwikkelfonds tbv gemeentelijke planontwikkelingskosten grootschalige gebiedsontwikkelingen		-1.000			I
Publiek onrendabele top Spoorzone Oost	-12.000	-1.000			I
Publiek onrendabele top Spoorzone Oost: tbv park en mobiliteit				-600	S
Lokaal, sociaal, duurzaam, circulair en diervriendelijk Inkopen	-270	-270	-270		I
Aanvangsfase Verhuurdersvergunningen (Wet Goed Verhuurderschap)	-600	-75	-75	-75	S
Makelpunt	-100	-100	-100	-100	S
Community manager Merwedeterrein (motie 23M03)	-50	-50	-50	-50	I
Handhaving verbod permanente bewoning vakantieparken	-50	-50	-50	-50	I
Wasbare proefluiers (amendement 22A38)	-63				I
Verduurzamen vastgoed: vrijval	2.500	3.000			I

Verduurzamen vastgoed: kapitaallasten	-118	-236	-375	-371	S
Energieprijzen eigen gebruik vastgoed	-1.500				I
Beëindiging spaarelement rioolheffing			700	700	S

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	-12.751	220	-220	-546	
---	----------------	------------	-------------	-------------	--

Totaal ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem	-12.751	220	-220	-546	
--	----------------	------------	-------------	-------------	--

Ontwikkelingen een GROEN Arnhem met dekking	2024	2025	2026	2027	I/S
--	-------------	-------------	-------------	-------------	------------

Bedragen x € 1.000

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	0	0	0	0	
---	----------	----------	----------	----------	--

Totaal ontwikkelingen een GROEN Arnhem	0	0	0	0	
---	----------	----------	----------	----------	--

Ontwikkelingen een GROEN Arnhem tlv Algemene middelen	2024	2025	2026	2027	I/S
--	-------------	-------------	-------------	-------------	------------

Bedragen x € 1.000

Willemssplein				-284	S
Verkeersveiligheid	-24	-47	-71	-95	S
Snelfietsroute Arnhem-Huissen			-205	-205	S
Energieprijzen eigen gebruik openbare ruimte	-2.300				I
Prijsindexaties parkeergarages	282	282	282	282	S
Bewaking parkeergarages	-130				I
Kwaliteitsimpuls overige locaties, waaronder Bakenhof en Overmaat/Rijkerswoerd	-100	-100	-100		I
Werklocaties		-200	-200	-200	I
Veerpolderstraat	-652				I
Bijdrage aan coördinatie milieubeleid ODRA	-50	-50	-50	-50	S
Regeling rookgaskanalen	-125	-125			I
Uitvoering parkenvisie	-500	-500			I
Toevoeging Groenfonds	-350	-350			I
Woonwagenlocatie Bethaniënstraat (incl grondwal)	-2.540				I
Bomen: continuering extra budget			-20	-41	S
Mobiliteit: vrijval incidentele budgetten	4.500	3.600	3.600		I
Mobiliteit: kapitaallasten	-213	-426	-596	-767	S

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	-2.202	2.084	2.640	-1.359	
---	---------------	--------------	--------------	---------------	--

Totaal ontwikkelingen een GROEN Arnhem	-2.202	2.084	2.640	-1.359	
---	---------------	--------------	--------------	---------------	--

Ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem met dekking	2024	2025	2026	2027	I/S
---	-------------	-------------	-------------	-------------	------------

Bedragen x € 1.000

Motie Online bewustwordingsaanpak voor jongeren (21M105)	-168				I
Dekking Online bewustwordingsaanpak jongeren uit BR Beschermd en weerbaar	168				I
Investeren in jongerenwerk zwaardere doelgroepen Geitenkamp	-75	-75			I
Vlindertuin Geitenkamp	-75	-75			I
Immerloo Schuldenvrij	-250	-250			I
Dekking jongerenwerk en Vlindertuin Geitenkamp en Immerloo Schuldenvrij uit middelen Arnhem Oost	400	400			I
Implementatie subsidiehuis	-60				I
Dekking implementatie subsidiehuis uit BR WMO & Jeugdzorg	60				I

Preventieve jeugdbescherming Veilig, Aanwezig, Vertrouwd. Uitbreiding pilot	-180	-180	-180	-180	I
Dekking uit BR Wmo en jeugdzorg: VAV uitbreiding pilot	180	180	180	180	I
Inzet ervaringsdeskundigheid binnen maatschappelijke opvang		-75	-75	-75	I
Dekking uit BR Beschermd en weerbaar: Inzet ervaringsdeskundigheid binnen maatschappelijke opvang		75	75	75	I
Uitbreiding capaciteit Kruispunt en De Duif		-120	-120	-120	I
Uitbreiding gezinsopvang		-200	-200	-200	I
Dekking uitbreiding capaciteit Kruispunt, De Duif en gezinsopvang uit BR Beschermd en weerbaar		320	320	320	I
Buurtconciërges	-425				I
Buurtconciërges dekking uit WIF	425				I
Buurtconciërges overheveling dekking uit WIF	-425				I
<i>Totaal ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>-425</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
Verlenging zorgaccounthouder (wachlijsten GGZ)	-75				I
Dekking verlenging zorgaccounthouder uit BR Wmo en Jeugdzorg	75				I
Integraal accommodatiebeleid	-200	-100			I
Dekking integraal accommodatiebeleid uit middelen Scholen en ander vastgoed als verbindende plek in de buurt	200	100			I
Uitbreiding buurtsportcoaches	-113	-113			I
Dekking uitbreiding buurtsportcoaches uit BR Jeugdfonds	113	113			I
Vervanging hockeyveld HCM	-26	-26	-26	-26	S
Vervanging kunstgrasveld Arnhemse Boys Schuytgraaf	-17	-17	-17	-17	S
Sportdag op Papendal	-40	-40	-40	-40	S
Dekking HCM, kunstgrasveld Arnhemse Boys, sportdag Papendal in bestaande budgetten sport	83	83	83	83	S
Huisvesting bijzondere doelgroepen	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	I
Dekking uit BR Huisvesting bijzondere doelgroepen	1.500	1.500	1.500	1.500	I
Opvang dakloze EU-burgers (motie 23M41)	-500	-500			I
Dekking dakloze EU-burgers uit BR Wmo jeugdzorg	500	500			I
<i>Totaal aanvullend op Perspectiefnota</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
Totaal ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem	-425	0	0	0	

Ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem tlv Algemene middelen	2024	2025	2026	2027	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Actualisatie WSW	-2.151	-2.270	-1.380	1.447	S
Compensatie minimumloon WSW in septembercirculaire	371	370	345	317	S
Actualisatie BUIG	-1.299	-1.293	-1.172	-1.128	S
VGGM: Basis op orde JGZ / AGZ	102				I
VGGM: Programma Beter Bedrijfsvoeren	247				I
Vrijval dotatie aan BR jeugdfonds	1.000	1.000			I
Sportbedrijf tekort begroting	-2.800				I
Huur- vs subsidieindexatie maatschappelijke partners	-559	0	0	0	I
Inkomensregelingen	-960				I
Individuele studietoelage	-400				I
Vroegsignalering	-340				I
Schuldhelpverlening particulieren	-440				I
Bijna gratis OV voor Gelrepashouders	-25	-25	-25	-25	S
Grip op eigen financiële situatie inwoners	-125	-125	-125	-125	S
Verlenging maatregelen energiecrisis	-500	-500			I
Gedeeltelijke dekking uit Energiearmoedefonds	400	400			I
Ervaringsdeskundigen	-100				I
Sportpark Paasberg	-105	-105	-105	-105	S

Doorontwikkeling/implementatie Koersnota 2.0 Wijksturing	-150				I
Formatie functionele gegevensbescherming (JZ)	-120	-120			I
Leefbaarheid en voorzieningen Malburgen-Oost Noord / Amusementsorkest DWS		-132	-132	-132	S
Aankoop Maatschappelijke accommodaties	-19	-19	-19	-19	S
Incidentele subsidies welzijn	-1.000				I
Gedeeltelijke dekking uit BR jeugdfonds	500				I
Taakstelling subsidies welzijn	-545	-545	-545	-545	S
Duurzame opvang vluchtelingen	-500	-500	-500	-500	I
Ecovrede	-30	-30	-30	-30	I
Vertraging oplevering sporthal Middachtensingel	-4	-4	-4	-4	S
Inzet op handhaving structureel (motie 23M57)		-500	-500	-500	S

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	-9.552	-4.397	-4.191	-1.348	
---	---------------	---------------	---------------	---------------	--

Totaal ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem	-9.552	-4.397	-4.191	-1.348	
--	---------------	---------------	---------------	---------------	--

Ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem met dekking	2024	2025	2026	2027	I/S
---	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Cultuurhistorische Waardenkaart	-60				I
Dekking cultuurhistorische Waardenkaart uit invoeringsbudget Omgevingswet	60				I

<i>Totaal ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
--	----------	----------	----------	----------	--

Vorbereidingskosten project eigen huisvesting	-500				I
Dekking voorbereidingskosten eigen huisvesting uit BR Zuidelijke Binnenstad	500				I

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	0	0	0	0	
---	----------	----------	----------	----------	--

Totaal ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem	0	0	0	0	
---	----------	----------	----------	----------	--

Ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem tlv Algemene middelen	2024	2025	2026	2027	I/S
---	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Burgerzaken: Actualisatie kosten verkiezingen	-158	-163	-163	-188	S
Burgerzaken: Doorontwikkeling	-500	-500			I
Burgerzaken: Leges	485	555	687	685	S
Burgerzaken: Formatie agv paspoorthausse/leges	-485	-555	-687	-685	I
Loket Zuid	-72	-72	-72	-72	S
Klantenservice	-328	-328			I
Uitvoering moties 23M09gg (Vergoeding aanpassing paspoort) en 21M218 (Kosteloze naamsverandering)	-68	-68			I
Raadsondersteuning	-50	-50	-50	-50	S
Visie Dienstverlening	-150	-150			I
Lekker Werken aan de Ambities van Arnhem	-400	-350	-275		I
Inclusieve en diverse gemeentelijke organisatie	-50	-50	-50	-50	S
Bedrijfscontinuïteitsmanagement (Informatieveiligheid)	-120				I
Uitvoering Woo-vragen	-400	-250	-100	-100	S
Incidentele formatie	-200	-100	-100		I
Opgave huisvesting creatieve en culturele sector motie (23M47)		-360	-360	-360	S
Cultuurprogrammering (motie 23M47)				-500	S
Kwartiermaker toekomst rijksmonumentale Synagoge	-50				I
Bewustwording en kennisvergroting slavernijverleden	-100				I
Toegankelijkheidsfonds (19M21)	-75	-75			I
Leefbare Wijken Monitor	56				I

Uitwerking Street art (motie 23M37)	-70	-70	-70	-70	I
Holocaustbewustwordingsprogramma (motie 23M67)	-30	-30	-30	-30	I
Vrijval BR cultureel vastgoed	12.500	2.300	2.700		I
Verwerking cultureel vastgoed in begroting				-2.400	S
Lokale heffingen	400	400	400	400	S

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	10.135	84	1.830	-3.420	
---	---------------	-----------	--------------	---------------	--

Totaal ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem	10.135	84	1.830	-3.420	
---	---------------	-----------	--------------	---------------	--

Jaarlijkse bijstellingen	2024	2025	2026	2027	I/S
--------------------------	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Prijs- en volumeontwikkeling 2024	-28.083	-28.007	-27.974	-27.839	S
Ontwikkeling belasting en legesopbrengsten	1.722	1.722	1.722	1.722	S
Ontwikkelingen Meerjareninvesteringsplanning	-443	-196	478	-1.037	S
<i>Totaal ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>-26.804</i>	<i>-26.481</i>	<i>-25.774</i>	<i>-27.154</i>	
Prijs- en volumeontwikkeling 2024	-5.186	-5.182	-5.184	-5.184	S
Onzekere prijsontwikkelingen 2025		-1.000	-1.000	-1.000	S
Ontwikkeling belasting en legesopbrengsten	-276	-276	-276	-276	S
Ontwikkelingen Meerjareninvesteringsplanning	-21	-365	-986	-935	S

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	-5.483	-6.823	-7.446	-7.395	
---	---------------	---------------	---------------	---------------	--

Totaal jaarlijkse bijstellingen	-32.287	-33.304	-33.220	-34.549	
--	----------------	----------------	----------------	----------------	--

Begroting 2025

Gemeentefonds en overige (rijks)ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028	I/S
--	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Ontwikkelingen gemeentefonds sept.- en dec.circulaire	17.049	15.644	20.760	11.996	S
Schrappen oploop opschalingskorting en BBP-systematiek vanaf 2024 in Voorjaarsnota	-6.750	6.750	6.750	6.750	S
Indexatie demografie Wmo in Voorjaarsnota		750	1.500	2.250	S
Uitstel Beschermd Wonen	4.908	9.770	8.335	7.145	S
Actualisatie Beschermd Wonen	1.652	1.652	1.652	1.652	S
Doorgegeven mutaties decentralisatie-uitkeringen sept.- en dec.circulaire	-282	-273	-242	-242	S
Vrijval rentebuffer		0	1.000	1.000	S
<i>Gemeentefonds totaal ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>16.577</i>	<i>34.292</i>	<i>39.755</i>	<i>30.550</i>	
Gemeentefonds: Aframen stelpost Indexatie Wmo in Voorjaarsnota		-750	-1500	-2250	S
Gemeentefonds: Ramen deel ruimte onder BTW compensatiefonds als dekking nadeel stelpost indexatie Wmo		750	1500	2250	S
Ontwikkelingen gemeentefonds meicirculaire	7.799	9.563	9.265	15.958	S
Doorgegeven mutaties decentralisatie-uitkeringen meicirculaire	614	-335	-754	-826	S

Gemeentefonds totaal aanvullend op Perspectiefnota	8.414	9.229	8.511	15.132	
---	--------------	--------------	--------------	---------------	--

Totaal ontwikkelingen gemeentefonds en overige ontwikkelingen	24.991	43.521	48.265	45.682	
--	---------------	---------------	---------------	---------------	--

Autonome en overige financiële ontwikkelingen Perspectiefnota	2025	2026	2027	2028	I/S
---	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Reëel ramen vennootschapsbelasting	-478	-478	-478	-478	S
------------------------------------	------	------	------	------	---

Reëel ramen toeristenbelasting	100	100	100	100 S
Reëel ramen bestuurlijke boetes brandbeveiligingsverordening	-52	-52	-52	-52 S
Reëel ramen subsidie Eusebius	217	217	217	217 S

Totaal Autonome en overige financiële ontwikkelingen	-213	-213	-213	-213
Perspectiefnota				

Ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem met dekking	2025	2026	2027	2028	I/S
--	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Klimaatadaptatie investeringskrediet rioolheffing	-11	-42	-73	-103	S
Dekking uit rioolheffing	11	42	73	103	S
Wvg woningbouw Arnhem-West	-4.000				I
Realisatie Hobbit	-300				I
Dekking uit BR Stadsontwikkelfonds voor wvg woningbouw Arnhem-West en Hobbit	4.300				I
<i>Financiële ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	0	0	0	0	
---	----------	----------	----------	----------	--

Totaal ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem	0	0	0	0	
--	----------	----------	----------	----------	--

Ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem tlv Algemene middelen	2025	2026	2027	2028	I/S
--	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Hogere Energielasten eigen gebruik vastgoed	-1.145				I
Klimaatinstallatie Valkenhuizen	-59	-59	-58	-57	S
Uitvoering Huisvestingsverordening - Huisvesting urgent woningzoekenden	-70	-70	-70	-70	S
<i>Financiële ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>-1.274</i>	<i>-129</i>	<i>-128</i>	<i>-127</i>	

Woningbouw Platform Arnhem	150	150			I
<i>Besparingen Perspectiefnota</i>	<i>150</i>	<i>150</i>			

Bijstelling energielasten eigen gebruik vastgoed	50				I
Beheer Milieuzone	-66	-66	-66	-66	S
Circulaire economie	-200				I

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	-216	-66	-66	-66	
---	-------------	------------	------------	------------	--

Totaal ontwikkelingen een DUURZAAM Arnhem	-1.340	-45	-194	-193	
--	---------------	------------	-------------	-------------	--

Ontwikkelingen een GROEN Arnhem met dekking	2025	2026	2027	2028	I/S
---	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Kosten Lachgascilinders	-800	-800	-800	-800	S
Kosten ruimen van fietsen	-80	-80	-80	-80	S
Verzamelcontainers toegankelijkheid voor hoogbouw (20M260)	-200	-200	-200	-200	S
Dekking uit afvalstoffenheffing	1080	1080	1080	1080	S
Ambities dierenwelzijn en natuur	-127	-127	-127	-127	S
Dekking ambities dierenwelzijn en natuur	127	127	127	127	S
<i>Financiële ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	0	0	0	0	
---	----------	----------	----------	----------	--

Totaal ontwikkelingen een GROEN Arnhem	0	0	0	0	
---	----------	----------	----------	----------	--

Ontwikkelingen een GROEN Arnhem tlv Algemene middelen	2025	2026	2027	2028	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Vervanging gelijkrichters		-84	-148	-211	S
ODRA - Prijsstijging	-106	-106	-106	-106	S
Plan gezonde leefomgeving	-150	-150	-150		I
Aanbesteding dagelijks onderhoud in stadsdeel Centrum, Spijkerbuurt en Arnhems Broek (CSA)	-2.500	-2.500			I
Hogere Energielasten eigen gebruik openbare ruimte	-1.825				I
Dierentehuis (23M104)	-180	-200	-200	-200	S
<i>Financiële ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>-4.761</i>	<i>-3.040</i>	<i>-603</i>	<i>-517</i>	
Bezuiniging op wegenonderhoud structureel	50	50	50	50	S
Bezuiniging op wegenonderhoud incidenteel	75	200	325	450	I
Opstellen voorbereidingsbesluiten	26	26	26	26	S
Bomenonderhoud beperken tot directe woonomgeving	475	450	425	350	S
Verminderen inzet bestrijding invasieve exoten	300	300	300		I
Onderhoud stedelijk groen, directe woonomgeving ontzien	250	150	50		I
Budget waterbodembeheer laten vervallen	300	300	300	300	S
Bomenplan beperken tot directe woonomgeving	150	150	150		I
Bezuinigen op dagelijks onderhoud in de wijken 10% kostenbesparing (afvalbakken, onkruid etc) en deel van het areaal minder maaien.	165	165	165	165	S
Fontein Blauwe golven deels uit laten, besparing energiekosten	50	50	50	50	S
Overige fonteinen (AKU-fontein, op de markt en in de parken) deels uit laten, besparing energiekosten	50	50	50	50	S
Minder onderhoud beschoeiingen	50	50	50	50	S
Verhogen parkeertarieven	5.000	5.000	5.000	5.000	S
Verhogen parkeertarieven: effect VPB	-1.290	-1.290	-1.290	-1.290	S
Versneld parkeerareaal vergroten	500	1.000	1.000	1.000	S
Inzet scanauto vergroten	200	200	200	200	S
Verhogen tarief toeristenbelasting	590	590	590	590	S
<i>Besparingen Perspectiefnota</i>	<i>6.941</i>	<i>7.441</i>	<i>7.441</i>	<i>6.991</i>	
ODRA: Volumestijging	-25	-25	-25	-25	S
Bijstelling energielasten eigen gebruik openbare ruimte	90				I
<i>Totaal aanvullend op Perspectiefnota</i>	65	-25	-25	-25	
Totaal ontwikkelingen een GROEN Arnhem	2.246	4.376	6.813	6.449	

Ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem met dekking	2025	2026	2027	2028	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Natuurcentrum (Molenplaats): Uitbreiding subsidie Arnhem	-105	-105	-105	-105	S
Natuurcentrum (Molenplaats): Incidentele subsidie	-50				I
Dekking uit parken/bossen en project Poort naar de Veluwe	155	105	105	105	I
<i>Financiële ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
<i>Totaal aanvullend op Perspectiefnota</i>	0	0	0	0	
Totaal ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem	0	0	0	0	

Ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem tlv Algemene middelen	2025	2026	2027	2028	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>					

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	-1.130	-2.260	-3.390	-4.520	S
Bewegingsonderwijs	-150	-150	-150	-150	S
Uitvoering leerplicht	-92	-92	-92	-92	S
actualisatie BUIG NvB 2024 en verder	-3.957	-4.188	-4.346	-4.530	S
Actualisatie WSW	-3.312	-2.898	-4.344	-3.031	S
Studietoeslag	-800	-1.100	-1.400	-1.100	S
Re-integratiebudget	1.022	1.081	1.031	910	S
Gelrepas	-325	-325	-325	-325	S
Bijzondere bijstand	-300	-300	-300	-300	S
Beschermingsbewind	-100	-100	-100	-100	S
Vroegsignalering Schuldhulpverlening	-230	-230			I
Volume-ontwikkeling kosten jeugdzorg / prognose	-10.889	-10.889	-10.889	-10.889	S
Tarievenonderzoek ambulant jeugdzorg	-3.963	-3.963	-3.963	-3.963	S
Tarieven inkoop Verblijf jeugdzorg	-4.879	-4.879	-4.879	-4.879	S
Tarieven inkoop essentiële functies jeugdzorg	-524	-524	-524	-524	S
Landelijk tarief jeugdbescherming vanaf 2024	-1.152	-1.152	-1.152	-1.152	S
Dekking tekort zorg uit zorgbegroting	419	2.827	2.827	2.827	S
Dekking tekort zorg uit de BR Wmo en Jeugdzorg	2.408				I
Tarievenonderzoek ambulant Wmo	-4.306	-4.306	-4.306	-4.306	S
Dekking tarievenonderzoek ambulant uit voordelen binnen Wmo	4.306	4.306	4.306	4.306	S
Aanpak wachtlijsten huishoudelijke ondersteuning	-253	-253	-253	-253	S
Doelgroepenvervoer	500				I
Preventieve jeugdbescherming	-135	-135			I
Veilig thuis	-80	-80	-80	-80	S
VGGM - bijdrage versterking JGZ / AGZ	-358	-872	-872	-872	S
VGGM - Beter Bedrijfsvoeren	-500	-750	-900	-900	S
VGGM Harmoniseren afspraken huisvesting brandweer	-39				I
<i>Financiële ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>-28.819</i>	<i>-31.231</i>	<i>-34.100</i>	<i>-33.923</i>	
Minder inzet op breedtekunst (presentatie en festival)	90	90	90	90	S
Debatfunctie opnemen in reguliere programmering	50	50	50	50	S
Rekensystematiek BUIG Arnhems Beeld toepassen	3.580	3.762	3.942	4.359	S
Inzet ESF middelen Actieve Inclusie Vervolg		997			I
Structurele middelen bijverdienbeloning Participatiewet			100	100	S
Verlaging middelen communicatie Armoede en Schulden	25	25	25	25	S
Versoberen Week van het geld	20	20	20	20	S
Andere invulling Collectieve Aanvullende Zorgverzekering	0	250	500	500	S
Meer groepsgewijs begeleiden Wmo	700	1.400	1.400	1.400	S
Meer groepsgewijze begeleiding jeugd		300	300	300	S
Analyse casussen groter dan € 100.000	840	840	840	840	S
Inzet controle 315-route	250	500	500	500	S
Stoppen PMT als losse interventie	200	200	200	200	S
Beëindigen subsidie OZO verbindzorg	22	22	22	22	S
Vrijval middelen vrijwillige terminale zorg	5	5	5	5	S
Vrijval middelen ondersteuning Ouderenbonden	5	5	5	5	S
Vrijval middelen woontussenvoorzieningen Ouderen	4	4	4	4	S
Gedeeltelijke vrijval bestemmingsreserve Beschermd en Weerbaar	2.000				I
Inzet Rijkssubsidie MDT	0	1.500	1.500		I
Voordeel Brede Spuk	150	150			I
Seniorenbeweging via Brede Spuk	200	200			I
<i>Besparingen Perspectiefnota</i>	<i>8.141</i>	<i>10.320</i>	<i>9.503</i>	<i>8.420</i>	
Vervallen besparingsoptie Rijkssubsidie MDT		-1.500	-1.500		I
Vrijvallende kapitaallasten OHV beschikbaar houden voor OHV	0	0	0	-203	S
Actualisatie SW	-133	-126	-91	-46	S
2% besparingsraming VGGM	156	156	156	156	S
VGGM - bijdrage versterking AGZ	0	-78	-78	-78	S
VGGM - bijdrage versterking JGZ	0	-51	-51	-51	S

SPUK Sport financieel nadeel overhead	-719	0	0	0	I
Voldoende beschikbare AED's in elke wijk (24M94)	-20	-20	-20	-20	S
Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra (24A44)	-75	-75	-75		I

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	-791	-1.694	-1.659	-242	
---	-------------	---------------	---------------	-------------	--

Totaal ontwikkelingen een KANSRIJK Arnhem	-21.469	-22.605	-26.257	-25.744	
--	----------------	----------------	----------------	----------------	--

Ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem met dekking	2025	2026	2027	2028	I/S
---	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

Digitale en toegankelijke dienstverlening	-200				I
Informatieveiligheid & Privacy	-250				I
Verbeteren burgerparticipatie met innovatieve technologieën	-380				I
Interne veiligheidscoördinatie	-100				I
Digitale inclusie van de stad	-100				I
Dekking uit bestemmingsreserve Bedrijfsvoering	1.030				I
Regeling Burgerkracht	-91				I
Dekking bestemmingsreserve Burgerinitiatieven sociaal domein	91				I
Opvang en toekomstperspectief opvang en vluchtelingen				-500	I
Uitvoeringskosten Bureau Nieuwkomers	-529	-529	-529	-580	I
Dekking uit bestemmingsreserve Inburgering, integratie en asiel	529	529	529	1.080	I
Opvang niet-rechthebbende EU burgers (23M41)	-390	-890			I
Dekking uit bestemmingsreserve Huisvesting bijzondere doelgroepen	390	890			I
Jongerenraad	-50	-50			I
Leefbare Wijken Monitor (ALW)	-63	63	-63	63	S
Doorontwikkeling wijksturing	-75				I
Totaal ontwikkelingen Perspectiefnota	-188	13	-63	63	

Investeringskrediet stadsoase en toegankelijk maken stadstheater	1.869	0	0	-85	S
--	-------	---	---	-----	---

Investeringskrediet kosten bouwrijp maken Stadstheater	500	0	0	-8	S
--	-----	---	---	----	---

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	2.369	0	0	-93	
---	--------------	----------	----------	------------	--

Totaal ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem	2.181	13	-63	-30	
---	--------------	-----------	------------	------------	--

Ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem tlv Algemene middelen	2025	2026	2027	2028	I/S
---	------	------	------	------	-----

Bedragen x € 1.000

BRP-straat - geormerkt budget binnen Burgerzaken	-256	-256	-256	-256	S
E-depot voorzieningen	-50	-100	-150	-150	S
Huisvesting ambtelijke organisatie (beëindiging huurkorting)	-937	-937			I
Vorbereidingskrediet gemeentelijke huisvesting		-74	-73	-72	S
Faciliteren verkiezingen	-22	-24	-74	-74	S
Historische Kelders	-80	-60	-40		I
Museum - Vervangen dak		-70	-69	-68	S
Bestrijden racisme en discriminatie	-50	-50	-100	-100	S
Roze Zaterdag	-180				I
Totaal ontwikkelingen Perspectiefnota	-1.575	-1.571	-763	-721	

Reëel ramen loonsom	2.300	2.300	2.300	2.300	S
Jongerenbudget laten vervallen	200	400	400	400	S
Ondersteuning college verminderen	201	201	313	313	S
Capaciteit voor art 213a onderzoeken laten vervallen	50	50	50	50	S
Budget fiscale advieskosten laten vervallen	35	35	35	35	S

Niet invullen van capaciteit mobiliteit medewerkers	75	75	75	75	S
Bezuiniging deel vrij besteedbaar budget Teams Leefomgeving	95	95	95	95	S
Stoppen innovaties informatieverwerking	93	93	93	93	S
Verminderen bijdrage aanvullende claim programma Beter Bedrijfsvoeren van VGGM	250	250	250	250	S
Minder bijdrage vanuit Veiligheid aan Koningsdag	50	50	50	50	S
Lagere bijdrage aan Zorg- en Veiligheidshuis	100	100	100	100	S
Halveren spaarbedrag voor beeldbepalende en topsportevenementen	110	110	110	110	S
Minder inzet op Human Capital; transformatie arbeidsmarkt	100				I
Stoppen met vuurwerkshow	150				I
Inzet middelen huisvesting bijzondere doelgroepen	480	380	1.270	0	I
<i>Besparingen Perspectiefnota</i>	<i>4.289</i>	<i>4.139</i>	<i>5.141</i>	<i>3.871</i>	
Ondersteuning middensegment podiumkunsten	-275	-275	-275	-275	I
Versterking amateurkunst	-90	-90	-90	-90	S
Amendement Slag om Arnhem (24A23)	-45	-335	-180	-180	S
Zonder show, geen vuurwerk (24M101g)	-150	0	0	0	I
Huisvesting ambtelijke organisatie (beëindiging huurkorting)	0	0	-937	-937	S
Indexatie leges	244	244	244	244	S
Ontwikkeling tarieven paspoorten	40	45	45	45	S
Aanvullende financiering voor bestrijding discriminatie en racisme (24A36)	-50	-50	-100	-100	S
Toegankelijkheidsfonds ook voor maatschappelijke organisaties (24A46)	-50				I

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	-376	-460	-1.293	-1.293
---	-------------	-------------	---------------	---------------

Totaal ontwikkelingen een VERBONDEN Arnhem	2.338	2.108	3.086	1.857
---	--------------	--------------	--------------	--------------

Jaarlijkse bijstellingen	2025	2026	2027	2028	I/S
---------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------------

Bedragen x € 1.000

Prijs- en volumeontwikkeling 2025	-26.500	-26.500	-26.500	-26.500	S
Ontwikkeling belasting en legesopbrengsten	1.687	1.687	3.137	4.587	S
Ontwikkelingen Meerjareninvesteringsplanning	1.008	806	1.089	-418	
<i>Totaal ontwikkelingen Perspectiefnota</i>	<i>-23.805</i>	<i>-24.007</i>	<i>-22.274</i>	<i>-22.331</i>	
Prijs- en volumeontwikkeling 2025	-1.530	-1.543	-1.538	-1.531	S
Ontwikkelingen Meerjareninvesteringsplanning	760	-196	-651	-768	

Totaal aanvullend op Perspectiefnota	-771	-1.739	-2.188	-2.298
---	-------------	---------------	---------------	---------------

Totaal jaarlijkse bijstellingen	-24.575	-25.746	-24.463	-24.629
--	----------------	----------------	----------------	----------------

Toegekende aanvragen Burgerkracht 2020 (coronajaar)	TLO/Gebied	Bedrag toekenning €	themagericht
Buurtcamping Immerloopark	RKV	7.500	jongeren armoede
Focus a Locus Kunstroute 2020	RKV	1.000	cultuur
Nostalgische week Geitenkamp	NO (Geitenkamp)	8.000	buurtfeest
Speel en ontmoetingsplek Rijkerswoerd	RKV	14.500	sport
EHBO doorstart door corona		23.000	themagericht
Popuppark 2020 Coehoorn en ASM		12.500	cultuur
Halloween		2.665	jongeren
Picknicktafel en vervanging Bank		2.000	buitenruimte
Aanleg bank&hekwerk klim&klauder aardvarken		2.500	buitenruimte
Realisatie paviljoen Immerlokaal	RKV	25.000	ontmoetings ruimte
Herenboerderij Arnhem-Noord		4.750	buitenruimte
5 daags zomer kamp 2021		8.000	jongeren
Ruimte voor bloemen en ontmoeting Saksen Weimar	NO	2279,80	buitenruimte
Arnhem direct website	Stedelijk	5000	themagericht
Stichting Stevig Geitenkamp	NO Geitenkamp	6.000	ontmoetings ruimte
		€ 124.694,80	

2021	Activiteit	TLO/Gebied	Bedrag toekenning €	Thema	
1	St. Kunst op de Bult extra activiteiten	NO (Geitenkamp)	4.500	ontmoetingsruimte	
2	Jeu de Boules in park Immerloo te Arnhem	RKV	3.500	buitenruimte	
4	Jeugdwijkraad Malburgen	Malburgen	9.750	jongeren	
7	Buurtcamping Immerloopark 2021	RKV	7.500	jongeren	
9	Buiten Boksactiviteit	Presikhaaf	1.521,21	sport	
10	Zwerfvuil acties Schoon Klarendal	NW (Klarendal)	332,21	themagericht	
12	Geveltuinen en bloembakken in Plattenburg	NO	5.000	buitenruimte	
13	Ecologie en Vrouwenatelier		15.000	ontmoetingsruimte	
14	Eritrea Village		1000	themagericht	
15	Opruimen zwerfafval		6.650	themagericht	
16	Vergroenen schoolplein Jozef Sartoschool	NO	8.450	buitenruimte	
19	Elvis Graceland Plantsoen		4597,79	buitenruimte	
21	Stadsgesprekken	Stedelijk	2000	dialogoog	
22	Sucura Music Band	Stedelijk	6000	cultuur	
23	Ouderwets gezellig buurtfeest		250	buurtfeest	
24	Groen inspiratie Event Angerenstein- Paasberg toekomstbestendig en duurzaam	NO	1500	themagericht	
25	picknicktafels Saksen Weimar	NO	515	buitenruimte	
26	Hier is de Toekomst (Schaarsbergen verduurzaamt)	NW	550	themagericht	
29	Moestuin de Dennenheuvel	NO	2000	buitenruimte	
30	BBQ Teteringenstraat de Laar	Elden-de Laar	500	buurtfeest	
31	Pipowagen Olmstraat	NO (Geitenkamp)	8000	ontmoetingsruimte	
32	Ondersteuning in de wijk Plattenburg	NO	1500	ontmoetingsruimte	
35	Bakermat muziekzaal	NW	25000	cultuur	
38	stichting stevig	NO (Geitenkamp)	4.000	ontmoetingsruimte	x
39	traplift in buurtfabriek	NO	15.500	ontmoetingsruimte	
40	jubileum activiteiten West Arnhemse muziekvereniging	NW	5.000	cultuur	

140.116

2022	Toegekende aanvragen			Thema
		gebied/TLO	Bedrag toekenning €	
1	Verfraaiing Leenspad	RKV	€ 2.000,00	buitenruimte
2	vervolg stadsgesprekken	stadsbreed	€ 7.200,00	dialogoog
3	vervolg Arnhem Direct	stadsbreed	€ 10.000,00	informatief
4	diverse activiteiten Immerloopark	RKV	€ 4.850,00	themagericht/buiten
5	Molenpop Elden	De laar Elden	€ 2.476,00	cultuur
6	Talentenmarkt Klarendal	Noord West (Klarendal)	€ 3.000,00	themagericht
7	Hangingbaskets aan lichtmasten	De laar Elden	€ 4.750,00	buitenruimte
8	Zandvoorstraat in Bloei	De laar Elden	€ 7.000,00	buitenruimte
9	Feest aan de weide Schuytgraaf	Schuytgraaf Elderveld	€ 700,00	buurtfeest
10	Buitenbios Schaarsbergen/duurzaamheidsmarkt	Noord West	€ 5.650,00	themagericht
11	Meet en Greet party Annenhof	Presikhaaf	€ 362,33	buurtfeest
12	Buurtplein basisschool De Laarhorst	De laar Elden	€ 10.000,00	buitenruimte
13	buurtmoestuin de Dennenheuvel en Groengroep Plattenburg	Noord Oost	€ 2.250,00	buitenruimte
14	Eeuwfeest Pontanuslaan	Noord Oost	€ 600,00	buurtfeest
15	sportdag Elderveld (wijkvereniging)	Schuytgraaf Elderveld	€ 550,00	sport
16	Buurtfeest /BBQ Teteringenstraat	De laar Elden	€ 750,00	buurtfeest
17	Obstacle course trainingen kinderen met een beperking	stadsbreed	€ 4.940,00	sport
18	Buurtfeest Braamberg	Noord Oost	€ 700,00	buurtfeest
19	Elderveld Open diverse activiteiten	De laar Elden	€ 4.275,00	buurtfeest
20	vergroening Tappiststraat	De laar Elden	€ 10.000,00	buitenruimte
21	Inspiratie event duurzame wijk Angerenstein	Noord Oost	€ 2.500,00	themagericht
22	activiteiten Indische en Molukse ouderen	Malburgen	€ 3.119,01	themagericht
23	straatactiviteiten/feest Hoflaan	Noord West	€ 1.050,00	buurfeest
24	Aanpassing en onderhoud Paul Krugerplantsoen	Noord West	€ 7.250,75	buitenruimte
25	plantenbakken lantaarnpaal Aldenburgstraat	De laar Elden	€ 1.805,00	buitenruimte
26	Onmoetingsplek MOES	Noord Oost	€ 25.000,00	ontmoetingsruimte
27	Traplift Buurtfabriek	Noord Oost	€ 6.000,00	ontmoetingsruimte
28	Winterwonderland Thialf	Noord West	€ 3.000,00	buurtfeest
29	Gezondheidshuis Geitenkamp	Noord Oost (Geitenkamp)	€ 7.000,00	ontmoetingsruimte
30	Freakz	RKV	€ 1.500,00	cultuur/ jongeren
31	computer leercentrum Media Trefpunt Arnhem Zuid	Schuytgraaf Elderveld	€ 2.400,00	themagericht
32	Eindejaars activiteit voor jongeren Geitenkamp	Noord Oost (Geitenkamp)	€ 1.000,00	buurtfeest/ jongeren
33	Nieuwjaars activiteit Holthuizen	RKV	€ 2.500,00	buurtfeest
			€ 146.178,09	

*

2023	Toegekende aanvragen	TLO/Gebied	Bedrag toekenning €		Thema
1	Govenda Rijn	Malburgen	€	8.320,00	cultuur
2	Schoolplein Jozefschool	Noord west	€	12.100,00	buitenruimte
3	Ontmoetingstuin Dedelstraat	Presikkaaf	€	2.810,00	buitenruimte
4	Wijk Klus Team		€	2.500,00	themagericht
5	Buurtcamping Immerloopark	RKV	€	3.500,00	voor jongeren
6	Vrouw Vrijheid Leven bijeenkomst	stadsbreed	€	1.805,00	dialogo
7	Sociaal artistiek wijktheater	Noord-Oost	€	6.650,00	cultuur
8	Bloem/Groenstrook park Angerenstein Julianalaan	Noord-Oost	€	600,00	buitenruimte
9	Groen buurtplein De Laarakker	De Laar-Elden	€	15.000,00	buitenruimte
10	Straatfeest Halevyststraat	Noord-Oost	€	400,00	buurtfeest
11	Samen eten (noordwest Alteveer)	Noord-West	€	1.333,00	samen koken
12	Feest Toen modern Nu een monument	Noord-Oost	€	1.490,00	buurtfeest met thema
13	Keti koti Klarendal	Noord-West	€	1.500,00	cultuur
14	Dagje uit voor kinderen in armoede	RKV	€	1.600,00	jongeren
15	Luwe zondag	Noord-West	€	5.430,00	cultuur
16	Van Saamhorigheid naar Samenhang	Noord-West	€	1.875,00	cultuur
17	Groen plein De Ommelander	RKV	€	5.000,00	buitenruimte
18	Activiteiten in Plattenburg	Noord-Oost	€	2.500,00	themagericht
19	Buitenbios Schaarsbergen	Noord-West	€	3.350,00	themagericht
20	Ontmoeten buurttuin Kronenburg	RKV	€	5.000,00	buitenruimte
21	25 jaar Hoogweide RKV	RKV	€	1.500,00	buurtfeest met thema
22	Vergroenen PC Hoofdstraat	Noord-Oost	€	8.520,00	buitenruimte
23	Kaartavond Arnhem West	Noord-West	€	688,80	themagericht
24	Buurtfeest Wezel Courtzjinhof RKV	RKV	€	310,00	buurtfeest
25	Buurtfeest Craneveer	Noord-Oost	€	9.000,00	buurtfeest met thema
26	Hygge en winterfair	Schuytgraaf-Elde	€	1.750,00	themagericht
27	Buurt BBQ schuytgraaf	Schuytgraaf-Elde	€	932,59	buurtfeest
28	Ijsjes bij Gluren bij de Buren	Noord-Oost	€	1.000,00	buurtfeest
29	Buurtfeest landgraafstraat	RKV	€	175,00	buurtfeest
30	Zomerkamp Bombarie	stadsbreed	€	2.500,00	voor jongeren
31	Jublieum Craneveer	Noord-Oost	€	3.150,00	buurtfeest met thema
32	Vlindertuin Glen Millerstraat	RKV	€	650,00	buitenruimte
33	Binnenplein Gronsveldstraat	de laar-elden	€	1.700,00	buitenruimte
34	Bloemenbollen Plattenburg beeldhouwerstraat	Noord-Oost	€	3.000,00	buitenruimte
35	Vergroenen/adoptiegroen Anna Blamanstraat	RKV	€	700,00	buitenruimte
36	Use It	Stadsbreed	€	5.567,77	themagericht

€ 123.907,16

2024	Toegekende aanvragen	TLO/Gebied	Bedrag toekenning €	thema
1	Bloembollen Plattenburgsestraat	NO	€ 3.000,00	ontmoeting buitenruimte
2	Werkgroep Wiltshire monument	Schuytgraaf	€ 4.800,00	thema
3	Buitenspeeldag Elderveld	Schuytgraaf	€ 3.000,00	ontmoeting buitenruimte en jeugd
4	Thialf Buitenbios	CSA	€ 1.513,00	buurtfeest
5	Jubileumviering 50 jaar wijkvereniging Molenbeke	NW	€ 7.000,00	buurtfeest
7	Buurtcamping Immerloopark	RKV	€ 1.500,00	buitenruimte jeugd
8	Viering 2 jarig bestaan BSL	stadsbreed	€ 2.712,00	thema
9	Vogelspeurtocht voor kinderen in Immerloopark	RKV	€ 676,00	jeugd
10	Talentenmarkt Toon je Kunsten	NW	€ 1.190,00	thema
11	Broekse wijkactiviteiten	CSA	€ 3.500,00	ontmoeting
12	Vergroeing plantsoen Rosendaalseweg	NO	€ 300,00	buitenruimte
13	Buurt BBQ Vondellaan	NO	€ 1.000,00	buitenruimte
14	Samen voor biodiversiteit in Klarendal	NW	€ 811,00	buitenruimte
15	D.U.R.F. festival 8 mei	RKV	€ 2.000,00	jongeren
16	Filmfestival Klarendal	NW	€ 6.000,00	thema
17	Make over grondschildering Kronenburg	RKV	€ 1.000,00	buitenruimte
18	Entree buurtfabriek	NO	€ 2.000,00	thema
19	Ijsjes bij Gluren bij de bureu	NO	€ 1.000,00	thema
20	Feestmarkt bij OBS Mozaiek jubileum	Malburgen	€ 2.000,00	buurtfeest
21	Eetbare bloemen en kruidentuin bij de Oosthof	Presikhaaf	€ 1.702,83	buitenruimte
22	Tafeltennistafel speeltuin Bleiswijkpad	Elderveld	€ 3.000,00	buitenruimte
23	Buurtcamping over het Lange Watertje	Presikhaaf	€ 9.000,00	buitenruimte jeugd
24	20 jaar Hofpoort	CSA	€ 1.400,00	buurtfeest
25	Picknickbanken sportkantine de laar	De Laar-Elden	€ 2.500,00	ontmoeting
26	Dag van de Laar	De Laar-Elden	€ 4.000,00	buitenruimte
27	Verbouwing Van Goghzaal Bakermat herziene aanvraag	NW	€ 4.750,00	ontmoeting binnenruimte
28	samen koken en eten het Huukske	NW	€ 1.553,75	samen koken
29	buurt BBQ Schuytgraaf	Schuytgraaf	€ 850,00	buurtfeest
30	Rollerdisco Thialf	CSA	€ 2.890,00	buurtfeest
31	straatfeest brederodestraat	NO	€ 950,00	buurtfeest
32	straatfeest en picknick bank boomkwekerserf schuytgraaf	Schuytgraaf	€ 120,00	buurtfeest
33	Kunszinnige route Altveer- Cranevelt	NO	€ 2.500,00	thema
34	No waste groente brigade	CSA	€ 4.387,00	thema
35	BTV 50 jaar	Schuytgraaf - Eld	€ 7.500,00	thema
36	Bioloigische bloembollenproject Vreedenhof	NO	€ 750,00	groen
37	Opknappen buurttuin met duurzame materialen	RKV	€ 1.500,00	buitenruimte
38	Spierenraad	stadsbreed	€ 3.577,00	thema
39	Vlindertuin Charlie Parkerpad	RKV	€ 400,00	buitenruimte
40	Buurt Kerstbingo wijkcentrum Vredenburght	RKV	€ 900,00	ontmoeting
41	Oudejaarsactiviteit	NO	€ 1.000,00	ontmoeten
42	Muziekactiviteit 't Huukske	NW	€ 3.000,00	ontmoeten / cultuur
43	Kertavond Siza de Buitenspeelplaats	Schuytgraaf	€ 3.000,00	ontmoeten

€ 106.232,58

Aanvullende vragen fractie D66 meningsvormende bespreking Perspectiefnota eerste termijn – raadskamer Van Munster

Vraag 1 over de Transformatie Sociaal Domein:

Is het college het met ons eens dat deze transformatie vooral uit een samenhangende, structureel andere werkwijze zou moeten bestaan? Deelt het college onze opvatting dat, behoudens benodigde voorinvesteringen, de interventies die we doen uiteindelijk voldoende structureel voordeel moeten opleveren om de druk op personeel te verminderen en de kosten van de interventie zelf te dekken?

Vraag 2 over accommodatiebeleid:

In het verleden is door het college veel nadruk gelegd op het Integraal Accommodatie Beleid als oplossing voor een groot aantal maatschappelijke problemen. Onze schriftelijke vragen hierover worden vertraagd beantwoord, maar kan het college nu in ieder geval aangeven wanneer we dit kunnen verwachten, én hoe het college ervoor zorgt dat urgente knelpunten bij maatschappelijke organisaties (bijv. in cultuur en welzijn) hier geen last van hebben?

Vraag 3 over studenten-armoede:

Het college heeft eerder in een raadsbrief mogelijkheden genoemd om studenten in armoede beter te ondersteunen.

- o Is het college bereid om zich in ieder geval in te gaan zetten voor een breed steunfonds voor Arnhemse 18+ studenten, breder dan het huidige steunfonds van Rijn IJssel?
- o En is het college bereid om met Stichting Leergeld het gesprek aan te gaan om de mogelijkheden te verkennen voor verdere uitbreiding van hun ondersteuning naar alle studenten in armoede?
- o En is het college bereid om met onderwijsinstellingen het gesprek aan te gaan met als doel om de Individuele Studietoelage optimaal in te zetten voor die studenten die het het hardste nodig hebben?

Vraag 4 over begrotingssystematiek wijken:

De Huidige begrotingssystematiek zorgt voor verkokering van budgetten in de wijken, dat is lastig voor opstartende bewonersinitiatieven. Komt nu een nieuwe begrotingssystematiek rondom wijkbegrotingen, wat gaan deze bewonersinitiatieven daar concreet van merken?

Vraag 5 over schuldhulpverlening:

In de beantwoording van de technische vragen lezen we dat de vraag voor schuldhulpverlening toeneemt. Welke verklaring heeft het college voor de toename van deze vraag en welke problemen voorziet het college hierin? Daarnaast, hoe wordt op dit moment het effect gemeten van ons armoedebeleid en schulddienstverlening op het welzijn en toekomstperspectief van mensen?

Aanvullende vragen eerste termijn PPN

Portefeuillehouder Van Munster

1. De uitvoering van de motie Rust voor duurzame partners laat op zich wachten. De wethouder geeft aan dat dit jaar af te willen ronden. Kan de wethouder toezeggen dat dat voor de behandeling van de begroting te doen, zodat partners bij de subsidieaanvraag van 2026 en later de beloofde rust gaan krijgen?
2. De wethouder gaf aan dat ze ook vindt at we de ambitie zouden moeten verhogen als het gaat om mensen uit de bijstand helpen. Het gaat om 'taaie kost'. Ze gaf ook aan dat de nieuwe instroom van mensen in Anrhem zorgt voor extra druk op de bijstand. Kan de wethouder aangeven hoe de portefeuillehouder W&I en ook de afdeling W&I worden meegenomen in het beleidskader 'Arnhem gastvrije stad'.
3. Op de vraag of we verschillende scenario's kunnen ontvangen als het gaat om het transformatieplan Sociaal Domein, antwoordde de wethouder dat ze de rijksmiddelen breed wil toekennen. Met de vraag bedoelden we echter of we ook een scenario kunnen verwachten waar geen extra middelen naar het sociaal domein gaan, en niet alleen scenario's waar meer geld nodig is. Dit omdat het er uit ziet dat er simpelweg niet meer geld is de komende jaren, zowel op rijksniveau als op lokaal niveau.
4. De wethouder gaf aan dat de Gelrepas wordt geëvalueerd en dat we de evaluatie na de zomer ontvangen. Is het niet zo dat we de gelrepas evaluatie in 2023 hebben behandeld en kunnen we daarom de schaarste capaciteit van ons ambtelijk apparaat niet beter benutten?

Steffenie Pape

VVD Arnhem

Raadsvoorstel Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025

Fasering

☐ Informatieve bespreking	
☐ Meningsvormende bespreking	
☒ Bespreking Moties & Amendementen	
☐ Besluitvormende vergadering	

Eerdere besprekingen

- Presentatie – [Politieke Avond 16 april](#)
- Informatieve fase 'Raad van de Stad' – [Politieke Avond 7 mei](#)
- Informatieve fase 'Technische vragenmarkt' – PA 14 mei
- Meningsvormende bespreking – [PA 21 mei](#)
- Vervolg meningsvormende bespreking – [PA 28 mei](#)

Aanwezig

Raadszaal (Wethouders Van Munster, Roelofs en Van Esch)

De raadsleden/fractievoolgers De Boef, Beekman & Dayioglu (GroenLinks), Zwijnepoel, Van den Berg & Weijers (D66), Maref (VVD), Manders, Kraaijenbrink & Spruijt (Arnhem Centraal), Hogenhout & De Groot (Partij voor de Dieren), Groenendijk (PvdA), Van Bentum (CDA); Neutkens (Volt); Elfrink (SP); Jansen (ChristenUnie).

De fracties van Forum voor Democratie, Groep van den Broek, PVV, DENK en BurgerBelang Arnhem waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Van Munster (wethouder), Van Esch (wethouder) en Roelofs (wethouder)

Landgoed/Festival (Wethouders Smeulders, Bouwkamp, Kundic)

De raadsleden/fractievoolgers Yilmaz & Gerretschien (GroenLinks), Loor & Brandts (D66), Kumas & Van Engelenburg (VVD), Akbulut & Van der Laak (Arnhem Centraal), Vroone & Hogenhout (Partij voor de Dieren), Visser (PvdA), Roelen (SP), Boonstoppel (CDA), Snelting, Scholten & De Vries (Volt), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Malda (ChristenUnie), Meiboom (Forum voor Democratie).

De fracties van DENK, PVV en Groep van den Broek waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Smeulders (wethouder), Bouwkamp (wethouder), Kundic (wethouder)

Walburgis (Burgemeester Marcouch en wethouder Van de Geijn)

De raadsleden/fractievoolgers Noomen & Dayioglu (GroenLinks), Kemperman & Heemskerk (D66), Pape (VVD), Groot (Arnhem Centraal), Philips (Partij voor de Dieren), Aït Chrif (PvdA), Groot (CDA), Bal (DENK), Van Harten & Wiggers (BurgerBelang Arnhem), Nede (ChristenUnie), Verheij (PVV), Scholten & Luijendijk (Volt).

De fracties van SP, Groep Van den Broek en Forum voor Democratie waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Marcouch (burgemeester), Van de Geijn (wethouder)

Bespreking

De bespreking van de moties en amendementen over de 'Perspectiefnota 2026-2029' en Turap 1-2025 vond plaats in 3 raadskamers, waarbij in iedere raadskamer meerdere wethouders aanwezig waren. Hieronder staat een totaal overzicht van de besproken moties en amendementen op volgorde van nummer.

Nummer	Naam	Indieners	Portefeuillehouder	Pre-advies
25A38	Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in de Perspectiefnota	DENK	Van de Geijn	Oordeel raad
25A41	Transparante tekst rondom instroom	FvD	Smeulders	Negatief
25M76	Stop de genocide in Gaza – naleving van internationaal recht in woord en daad	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M77	Erkenning van de realiteit van apartheid in Palestina en Israël	DENK	van de Geijn	Negatief (1e dictum oordeel raad, 2e en 3e dictum negatief)
25M78	Oproep aan de Nederlandse regering tot erkenning van de Palestijnse staat	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M79	Oproep aan de VNG tot tijdelijke opschorting van gemeentelijke banden met Israël	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M80	Oproep aan de VNG om Nederlandse gemeenten te mobiliseren voor de wederopbouw van Gaza	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M81	Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in gemeentelijke communicatie	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M82	Palestina zichtbaar maken – straatnaam als teken van antikoloniale solidariteit	DENK	van de Geijn	Positief
25M83	Arnhem plant hoop – de olijfboom als levend monument van solidariteit met Palestina	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M85	Toegankelijkheidscriteria opnemen in prestatieafspraken met woningcorporaties	ChristenUnie	Smeulders/van de Geijn	Oordeel raad
25M87	Middelen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen	Volt, ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M88	Pleidooi voor gewortelde kinderen	Volt, D66 en ChristenUnie	Smeulders	Oordeel raad (Positief na wijzigen)
25M89	Van ambitie naar uitvoering – investeer in eigen medewerkers	Volt	van de Geijn	Oordeel raad
25M90	Investeren in de energietransitie	GroenLinks	Bouwkamp	Oordeel raad

GEMEENTERAAD ARNHEM BEHANDELRESULTAAT

25M91	Voorzetten Arnhemse aanpak energie-armoede	GroenLinks, PvdA	Bouwkamp	Oordeel raad
25M92	Eerlijker heffen	BBA	Smeulders	Oordeel raad
25M93	Arnhem naar 0 nieuwe HIV-infecties	D66, GroenLinks, PvdD	van de Geijn	Oordeel raad
25M94	Erfgoed beleefbaar bij vernieuwing van de stad	D66, GroenLinks	Roelofs	Oordeel raad
25M95	Focus op snelle toevoeging van nieuwe woningen	D66, CDA	Smeulders	Oordeel raad
25M96	Immerloo afmaken en opschalen	D66, ChristenUnie, Volt, PvdA, GL	Bouwkamp/van Munster	1 ^{ste} dictum: oordeel raad 2 ^{de} dictum: positief
25M97	Ook in de toekomst een sterke economie in Arnhem	D66, CDA	Kundic	Oordeel raad
25M98	Stadsontwikkelfonds binnen vastgestelde kaders	D66	Smeulders	Oordeel raad
25M99	Kiezen voor kwaliteit in het sociaal domein	D66, Volt, VVD	van Munster	Negatief (tenzij aanpassing eerste dictum, dan mogelijk oordeel raad)
25M100	Alle daklozen tellen mee	BBA	van de Geijn	Negatief
25M101	Handhaving zichtbaar en bereikbaar	BBA	Marcouch	Negatief (n.a.v. toezegging ingetrokken)
25M102	Laat nieuwe Arnhemmers meedoen vanaf dag 1	GroenLinks, Volt	Smeulders	Oordeel raad
25M103	Blijven werken aan Arnhemse preventie	D66, CU	van de Geijn	Positief na wijzigen (2e dictum)
25M104	Cultuur mogelijk blijven maken	D66, GroenLinks, AC, Volt	Bouwkamp	Oordeel raad
25M105	Maatschappelijke diensttijd, nu en straks aanhaken!	CDA, CU	van Munster/Kundic	Overnemen
25M106	Maak parallel plannen de standaard voor de woningbouw	CDA, VVD	Smeulders	Negatief. Na wijzigen, oordeel raad
25M107	Behoud en borduur voort op Horecastewards	CDA	Marcouch	Oordeel raad
25M108	Capaciteit in beeld voor realistische ambities	VVD, CDA	van de Geijn	Positief
25M109	Verantwoord investeren in gebiedsontwikkeling en woningbouwversnelling	VVD	Smeulders	Negatief
25M110	Keuzeruimte en scenario's bij de transformatie van het sociaal domein	VVD	van Munster	Negatief
25M111	Meer oog voor economie	VVD	Kundic	Oordeel raad
25M112	Arnhem op de kaart	VVD	Kundic	Negatief

GEMEENTERAAD ARNHEM BEHANDELRESULTAAT

25M113	In gang zetten van de transformatie van het sociaal domein	PvdA	van Munster	Oordeel raad
25M114	Prioriteit levensloopbegeleiding mensen met autisme	CU	van Esch	Negatief
25M115	Prioriteit aan verbinding in het sociaal domein	CU	van Munster	Negatief (tenzij wordt aangepast, dan oordeel raad)
25M116	Opbouwwerk en wijknetwerken een basis voor transformatie van het sociaal domein	CU	Roelofs/van Munster	Overnemen (motie wordt ingetrokken)
25M117	Relatie- en scheidingsloket	CU	Roelofs	Oordeel raad
25M118	Onderzoek naar overdekte padelbanen op Sportpark De Bakenhof	AC	Roelofs	Overnemen met toezegging. (motie wordt ingetrokken)
25M119	Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein	AC, PvdD	Roelofs	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M120	Ouderenbeleid uitvoeren	AC	Roelofs	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M121	Gelijktrekken bedrag Gelrepas voor 67+	AC	van Munster	Oordeel raad
25M122	Voortzetting financiering verhuiscoach voor een goede doorstroming	AC, CDA	Smeulders	Oordeel raad
25M123	Een multifunctioneel terrein voor én door Schuytgraaf	AC	Roelofs	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M124	Intensivering Beheersing Rattenpopulatie	AC, CDA	van Esch	Oordeel raad
25M125	Gemeentelijk isolatiefonds voor sociale huurwoningen	SP	Bouwkamp	Negatief
25M126	Stop bovenmatige subsidiëring raden van commissarissen	SP	van Munster	Negatief
25M127	Geen nieuw strooiscootersaga in Arnhem	SP	Kundic	Negatief
25M128	Een streekmarkt voor de Geitenkamp	SP, PvdD	Kundic/Smeulders	1 ^{ste} dictum: positief, andere negatief (positief na wijzigen)
25M129	Geef Arnhemmers hun huishoudelijke hulp terug	SP	van Esch	Negatief
25M130	Leg woekerprijzen voor dierenzorg aan banden	SP, PvdD	van Esch	Positief
25M131	Extra capaciteit om laaggeletterdheid onder kinderen te voorkomen	SP, CU	Kundic	Positief na wijzigen

GEMEENTERAAD ARNHEM BEHANDELRESULTAAT

25M132	Extra capaciteit om zorgfraude op te sporen en zorggeld terug te vorderen	SP	van Esch	Oordeel raad
25M133	Behoud van de Maakindustrie in Arnhem	SP	Kundic	Negatief
25M134	Tegen de uitbreiding van het stadhuis voor meer dan 100 miljoen euro	SP	van de Geijn	Negatief
25M135	Benutten van de kans op kosteloze uitbreiding van sportvoorzieningen	SP	Roelofs	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M136	Versterk, verbreed en vernieuw de wijkwinkelcentra	Pvda, Volt, SP	Kundic/van Munster	Oordeel raad
25M137	De binnenstad verdient beter; schoon, gastvrij en op niveau A+	VVD, CDA	Roelofs	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M138	Maak Arnhem structureel digitaal weerbaar	VVD	Marcouch	Oordeel raad
25M139	Laat het Geld niet liggen voor de Energietransitie	PvdD	Bouwkamp	Oordeel raad
25M140	Toegankelijke markt voor iedereen	CU, BBA	Roelofs	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M141	Aanpak voor bestrijding anti-Zwartracisme en Afrofobie	CU	van de Geijn	Positief (lukt alleen niet voor MJPB)
25M142	Duurzaam investeren in duurzaam groenonderhoud'	PvdD, Volt	Bouwkamp	Oordeel raad
25M143	Vergroen sociaal kwetsbare gebieden	PvdD	Bouwkamp	Negatief
25M144	Arnhem minimaal op basisniveau voor digitale veiligheid	PvdD, VVD, Volt, FvD	van de Geijn	Oordeel raad
25M145	Behoud gratis bibliotheekpas voor jongeren	PvdD	Bouwkamp/Kundic	Oordeel raad
25M146	Ervaren jongeren maken de jeugdzorg beter	PvdD, CU	Roelofs	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M147	Structurele financiering van groene BOA's'	PvdD	van Esch	Oordeel raad na wijzigingen
25M149	Maak investering rondom CO2 reductie inzichtelijk	FvD	Bouwkamp	Negatief
25M150	Zicht op handhaving overlast	FvD	Marcouch	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M151	Zicht op effect straatcoaches	FvD	Marcouch	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M152	Operatie Arnhem Standvastig	FvD	Marcouch	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M153	Onderzoek naar het splitsen van de subsidie voor Rozet	FvD	Bouwkamp	Negatief
25M154	Arnhem scherp financiële uitgaven	FvD	Smeulders	Negatief
25M155	Inzicht in werkelijke ICT-kosten via TCO-analyse	FvD	van de Geijn	<i>Schriftelijk pre-advies</i>
25M156	Meer aandacht voor financiële weerbaarheid	CU	Van Munster	<i>Schriftelijk pre-advies</i>

Toezeggingen

Bereikbaarheid handhaving buiten kantooruren

Burgemeester Marcouch zegt toe breed te communiceren hoe handhaving en politie te bereiken zijn buiten kantooruren.

Convenant met horecaondernemers

Burgemeester Marcouch zegt toe de raad te informeren over wat het convenant met horecaondernemers behelst en wat de gezamenlijke inzet is.

Aanpakken bovenmatige bezoldigingen raden van toezicht en commissarissen

Wethouder Van Munster zegt toe binnen een half jaar een raadsbrief te sturen met mogelijkheden om het probleem van bovenmatige bezoldiging van raden van toezicht en commissarissen aan te pakken.

Opbouwwerk en wijknetwerken een basis voor transformatie van het sociaal domein

Wethouder Roelofs zegt toe om motie 25M116 'Opbouwwerk en wijknetwerken een basis voor transformatie van het sociaal domein' over te kunnen nemen, waarmee de opdracht uit de motie is overgenomen: 'In de begroting prioriteit te geven aan zowel het opbouwwerk als de wijknetwerken.'

Onderzoek Padelbanen

Wethouder Roelofs zegt toe dat er een verkenning uitgevoerd wordt naar de haalbaarheid van een Padelbaan in Malburgen.

Conclusie

De voorzitters hebben aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de bespreking van de moties en amendementen is afgerond en dat het voorstel kan worden doorgeleid naar besluitvorming op 11 juni.

De raadsadviseurs,

W. Lammers / S. Vos

M. Piscaer

R. Oosthout

De voorzitters,

D. Weijers / W. Spruijt

C. Prinsen

W. Heemskerk / N. Wiggers

Memo

Datum : 6 juni 2025
Aan : Raadsleden en fractievolgers
Van : Wethouder Bob Roelofs
Betreft : Toezegging 1641

Op 21 mei 2025 heeft wethouder Roelofs tijdens zijn raadskamer over de Perspectiefnota 2026-2029 & Turap 1-2025, toegezegd om voor de besluitvormende raad van de Perspectiefnota toezegging 1641 af te handelen. Dit betrof de volgende toezegging:

Wethouder Roelofs zegt toe om de ontwikkelingen van het Relatie- en Scheidingsteam in Zwolle te volgen en de raad hierover op enig moment te informeren.

Met dit memo geven we hier een nadere toelichting op. We beschouwen de toezegging hiermee als afgedaan.

Terugkoppeling Zwolle

In Zwolle is de pilot 'relatieteam' opgezet in 2021 in het kader van preventie. Deze pilot is per 2023 omgezet naar een vaste inzet. De meeste vragen aan het relatieteam komen binnen via de wijkteams, 45% gaat over relatieproblemen en 55% over problemen tijdens of na de scheiding. Met behulp van het relatieteam lukt het in 98% van de gevallen om (langdurige) conflicten tussen ouders te voorkomen of te doorbreken, waardoor kinderen minder belast worden. Ouders en kinderen ervaren duidelijke meerwaarde. De meerwaarde zit in het vroegtijdig meedenken en dat zij antwoorden krijgen op hun vragen. Ze kunnen met alle vragen terecht bij het relatieteam, denk hierbij aan financiën, hoe kan ik weggaan bij mijn partner en hoe vertel ik het mijn kinderen. Door de inzet van het relatieteam worden jeugdhulpkosten bespaard. Zwolle geeft aan dat de daadwerkelijke besparing lastig te stellen is. Onderzoeksbureau AEF, dat zich bezig houdt met maatschappelijke vraagstukken, heeft de interventie beoordeeld als kansrijk voor het versnellen van de transformatie jeugdhulp. Het relatieteam van Zwolle bestaat uit 5 fte.

Situatie Arnhem

De insteek vanuit Zwolle en Arnhem is gelijk; een centraal punt voor vragen rondom scheiding. In Arnhem hebben we voor een centraal punt gekozen in de vorm van het regionaal beschikbare Digitaal Scheidingsloket. Dit loket is onafhankelijk georganiseerd om zo laagdrempelig mogelijk te zijn voor ouders. Door de onafhankelijke positie van het loket, hoeven ouders niet bang te zijn dat hun situatie bekend wordt bij het wijkteam. Het verschil tussen Arnhem en Zwolle is dat in Arnhem inwoners alleen digitaal terecht kunnen en in Zwolle fysiek terecht kunnen. Inwoners kunnen in Arnhem daarnaast ook terecht bij het sociale wijkteam.

Bij het Digitaal Scheidingsloket in Arnhem kunnen ouders vragen stellen over een wens om te scheiden, of vragen rondom een scheiding die gaande is. Ook financiële vragen kunnen gesteld worden, als mede vragen rondom kinderen in scheidingssituaties. Dit loket is voor zowel ouders als professionals (waaronder wijkcoaches) beschikbaar. Uit de evaluatie weten we dat beide groepen hier gebruik van maken en tevreden zijn met de ondersteuning die zij ontvangen.

Daar waar er sprake is van problemen bij scheiding zijn er zorgaanbieders die hierin gespecialiseerd zijn. Daarnaast kunnen zorgaanbieders en wijkcoaches vanuit het Toekomstscenario op individueel niveau ondersteuning krijgen wanneer zij vragen hebben rondom echtscheidingsproblematiek. Zij maken hier regelmatig gebruik van. Hierdoor ontstaat steeds meer expertise binnen de wijkteams zelf.

Voor Arnhem zou het opzetten van een relatie- en scheidingsteam dat binnen de wijkteams is georganiseerd ongeveer 3 tot 5 fte vragen. Los daarvan willen we geen afbreuk doen aan de samenwerking die we met het Digitaal Scheidingsloket hebben georganiseerd.

In een eerder stadium hebben we ervoor gekozen om de huidige inzet met het Digitaal Scheidingsloket door te ontwikkelen. Deze doorontwikkeling betreft vooral meer inzet op situaties waar problemen of complexe situaties ontstaan. We willen deze doorontwikkeling vormgeven door in te zetten op kennisdeling over scheiden, waardoor in een vroeg stadium signalen over dreigende problematiek worden herkend. De wijkcoach heeft hier een belangrijke rol als vraagbaak voor met name vragen of signalen die komen uit aanpalende domeinen zoals het onderwijs, welzijn of werk en inkomen.

Het ontwikkelen van een scheiding- en relatie team levert op dit moment onvoldoende voordelen op omdat we vergelijkbaar met de aanpak in Zwolle een centraal punt hebben. Daarnaast zijn zowel landelijke ontwikkelingen als kennis aanwezig bij het digitaal scheidingsloket, het aanbod van zorgaanbieders en de regionale werkgroep vanuit het Toekomstscenario. We hebben hiermee een dekkende voorziening bij zowel vragen rondom scheiding en relatie, als daar waar er problemen of complexe situaties ontstaan.

Datum: vrijdag 6 juni 2025
Aan: Raadsleden en fractievoorgangers
Van: Burgemeester Marcouch, wethouder Roelofs, wethouder Van de Geijn en wethouder Van Munster
Betreft: schriftelijke preadvisering op de moties 25M119, 25M120, 25M123, 25M135, 25M137, 25M140, 25M146, 25M150, 25M151, 25M152, 25M155 en 25M156

Tijdens de bespreking van moties en amendementen met betrekking tot de Perspectiefnota 2026-2029 op 4 juni 2025, is afgesproken dat burgemeester Marcouch, wethouder Roelofs, wethouder Van de Geijn en wethouder Van Munster de volgende moties schriftelijk zullen preadviseren:

1. Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein (25M119)
2. Ouderenbeleid uitvoeren (25M120)
3. Een multifunctioneel terrein voor én door Schuytgraaf (25M123)
4. Benutten van de kans op kosteloze uitbreiding van sportvoorzieningen (25M135)
5. De binnenstad verdient beter; schoon, gastvrij en op niveau A+ (25M137)
6. Toegankelijke markt voor iedereen (25M140)
7. Ervaren jongeren maken de jeugdzorg beter (25M146)
8. Zicht op handhaving overlast (25M150)
9. Zicht op effect straatcoaches (25M151)
10. Operatie Arnhem Standvastig (25M152)
11. Total Cost of Ownership (TCO) (25M155)
12. Meer aandacht voor financiële weerbaarheid (25M156)

In dit memo vindt u de genoemde preadviezen.

1. 'Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein' (25M119)

In deze motie vraagt de raad het college om:

- Bij de aankomende begroting te borgen dat deze vitrines gegarandeerd in ere worden hersteld op het Willemsplein.

Preadvies: Oordeel raad.

De genoemde vitrines vallen onder het project Gele Rijders Plein en dus niet onder het project Willemsplein zoals in de motie staat. De twee vitrines zijn in de loop der jaren verwijderd.

De raad heeft in 2022 besloten dat het AKU-ensemble gerestaureerd moet worden naar de oorspronkelijke staat, dus met de twee vitrines. Vanwege de gestegen (bouw)kosten, bleek het destijds door de raad beschikbaar gestelde budget niet toereikend. Daarom is eind vorig jaar een aantal onderdelen wegbezuinigd, waaronder de vitrines. De vitrines zijn belangrijk om ontmoeting op het plein te stimuleren/ het plein te activeren, zoals eveneens gewenst door de raad.

Zoals de motie aangeeft kunnen de vitrines gevuld worden met kunst van lokale kunstenaars, maar ook bijvoorbeeld met het narratief van het monument (geschiedenis van de plek) of aankondigingen voor bijvoorbeeld een boekenmarkt of ander kleinschalig evenement dat op het plein wordt georganiseerd. Ook fotografiestudenten van ArtEz kunnen hun werk erin etaleren.

Er is een bedrag van 70.000 euro nodig om de twee vitrines in ere te herstellen. Dit geld is binnen het projectbudget nu niet beschikbaar en het ziet er naar uit dat het ook niet zal overblijven.

Indien de raad deze motie aanneemt, zullen we het in ere herstellen van de twee vitrines meenemen in de integrale afweging bij de Begroting 2026. Bij deze integrale afweging zullen we ook alle andere prioriteiten van de raad meenemen.

2. Ouderenbeleid uitvoeren (25M120)

Met deze motie vraagt de raad het college om:

Bij de begroting 2026–2029 voorstellen te doen die bijdragen aan de uitvoering van het ouderenbeleid in Arnhem.

Pre-advies: oordeel raad.

Op 2 april jl. heeft de gemeenteraad de beleidsnota 'Op eigen wijze oud(er) worden in Arnhem' vastgesteld. Het doel van het gemeentelijk beleid is dat 55-plussers op hun eigen manier kunnen blijven deelnemen en bijdragen aan de samenleving. Dit betekent: omzien naar elkaar, investeren in preventie, bewustwording en het ondersteunen van 55-plussers in een kwetsbare positie. Daarbij hebben we ook oog voor zingeving en mentaal welbevinden.

Volgens de planning zal het college voor het zomerreces de Uitvoeringsagenda Ouderenbeleid 2025-2026 vaststellen. Uw raad wordt hierover geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. De uitvoeringsagenda voor 2025 zal bestaan uit projecten met betrekking tot meedoen en ontmoeten, gezond en fit, samen wonen, samen leven en zorgzame buurten. Dit wordt met incidentele budgetten gefinancierd. Voor 2025 is er nu een budget van 236.000 euro beschikbaar

Op basis van de ervaringen van dit jaar willen we invulling geven aan de uitvoeringsagenda van volgend jaar. Echter, voor 2026 ontbreekt (structurele) financiering, waardoor we nu alleen op hoofdlijnen een uitvoeringsagenda kunnen opstellen. Om het ouderenbeleid te kunnen uitvoeren, hebben we naar verwachting een structureel budget nodig van 250.000 euro. In de aanloop naar de begroting zullen we binnen de beschikbare ruimte een integrale afweging maken tussen alle prioriteiten en mogelijk andere knelpunten of wensen.

3. Een multifunctioneel terrein voor én door Schuytgraaf (25M123)

Met deze motie vraagt de raad aan het college om:

- Een zorgvuldig participatieproces in Schuytgraaf op te zetten met bewoners, sportverenigingen en andere betrokkenen, om te komen tot een gedragen invulling van het multifunctionele terrein;
- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het realiseren van dit multifunctionele terrein.

Preadvies: oordeel raad.

Wij zijn al bezig met deze ontwikkeling. Zo heeft Sportbedrijf Arnhem al contact met bewoners en verenigingen hierover (gehad). Er ligt ook al een eerste ontwerp klaar waarbij de betonplaat veel meer ruimte biedt aan ongeorganiseerde sport op het sportpark. Denk bijvoorbeeld aan 3x3 basketbal, buitenfitness, et cetera. Het ontwerp is gebaseerd op het ideaalplaatje, maar om dat te realiseren komen we geld tekort. Indien er minder budget is, moeten we elementen uit het ontwerp schrappen. Dus bijvoorbeeld geen 3x3 basketbal, geen pumptrackje, et cetera.

Indien de raad deze motie aanneemt zullen we deze prioriteit meenemen in de integrale afweging bij de Begroting 2026, waarin we ook alle andere prioriteiten van de raad zullen meenemen.

4. Benutten van de kans op kosteloze uitbreiding van sportvoorzieningen (25M135)

Met deze motie verzoekt de raad het college om:

1. Over te gaan tot de verkoop van de grond bedoeld voor de uitbreiding van sportvoorzieningen in Arnhem-Oost;
2. De opbrengsten van de grondverkoop te investeren in de verdere ontwikkeling van Arnhem-Oost.

Preadvies: Negatief.

Het vergroten van sportparticipatie is één van de prioriteiten van dit college en we waarderen de rol die FormUpgrade hierin speelt. Het terrein dat zij echter willen kopen, is openbaar groen met een ecologische functie. Verkoop hiervan vermindert dus de hoeveelheid ecologisch groen in de stad en dat vindt het college ongewenst. Daarnaast wil het bedrijf het extra terrein niet alleen gebruiken voor sporten, maar ook voor parkeren. Deze extra verharding is niet in lijn met het gemeentelijk beleid.

Anders dan de motie aangeeft, heeft het bedrijf geen optie tot koop van het terrein, ook niet in het verleden. Van 2017 tot 2022 was er wel sprake van een eerste recht van koop (ten behoeve van uitbreiding van het gebouw). Dit hield in dat indien de gemeente het terrein zou willen verkopen, het bedrijf als eerste hiervoor in aanmerking zou komen. Er was vanuit de gemeente echter geen sprake van een wens tot verkoop en vanuit het bedrijf geen wens tot uitbreiding van het gebouw.

De gemeente heeft in de directe nabijheid van het gebouw al diverse sportobjecten aangelegd die het bedrijf gratis kan gebruiken voor de lessen en daarmee voor de sportparticipatie in de wijk.

5. De binnenstad verdient beter; schoon, gastvrij en op niveau A+ (25M137)

Met deze motie verzoekt de raad het college op om:

- Vanaf 2026 de Arnhemse binnenstad structureel schoon te houden op een hoger kwaliteitsniveau, met extra inzet op zichtbare schoonmaakmomenten gedurende de dag;
- Daarbij ten minste het huidige CROW-normering beeldkwaliteitsniveau A te handhaven, en op plekken die het nodig hebben hier in werkzaamheden en aandacht een 'plus' op te zetten in schoonmaak en onderhoud;
- Te onderzoeken of en hoe en op welke plekken in de binnenstad aanvullende maatregelen zoals bijvoorbeeld buurtconciërges in de binnenstad en betere naleving en handhaving van de 25-meterregel hieraan kunnen bijdragen;

- Daarbij de bijbehorende kosten in kaart te brengen, zo nodig begrotingsruimte te reserveren, en de raad hierover te informeren.

Preadvies: Negatief.

De Arnhemse binnenstad wordt al onderhouden op A niveau. Dit is een hoger niveau dan in de wijken. Beeldkwaliteitsniveaus zijn uitgewerkt in een heleboel verschillende onderdelen. Voor elk onderdeel is er een meetlat met foto's en criteria waaraan moet worden voldaan bij een bepaald ambitieniveau.

A+ valt kortweg te omschrijven als nieuw. Het betekent onder andere dat er geen zwerfafval aanwezig is en dat er geen kauwgom op de verharding zit. In de praktijk zou dit betekenen dat het 24/7 alles optimaal schoon en heel moet blijven. De CROW, die de meetlatten opstelt, geeft zelf op haar website het volgende aan:

“Niveau A+ is een niveau dat niet voor langere tijd vast te houden is, en is daarom niet als ambitieniveau geschikt”

In algemene zin is ambitieniveau A het hoogst haalbare. Extra inzet op een specifiek aspect is mogelijk maar leidt tot extra kosten en mogelijk ook tot aanvullende personeelsinzet die niet kan worden ingevuld door de betrokken aannemers. In het dictum is onvoldoende duidelijk waarop extra inzet wordt gevraagd.

Om het onderhoud op het huidige niveau A in het centrum te kunnen voortzetten, is in de Perspectiefnota 2026-2029 al een structureel extra budget van 2,5 miljoen euro opgenomen. Zoals ook staat op pagina 52 van de PPN, zijn er vanaf 2026 onvoldoende middelen beschikbaar om de inzet van buurtconciërges te borgen. Extra inzet van buurtconciërges in het centrum lijkt op dit moment daarom niet haalbaar. Dit neemt niet weg dat uit de evaluatie bleek dat de inzet van de buurtconciërges een groot succes is, in het bijzonder binnen de Arnhem Oost aanpak.

De inzet van extra handhaving ten behoeve van de 25 meter regel vraagt een brede afweging met betrekking tot de inzet van handhavingcapaciteit.

6. Toegankelijke markt voor iedereen (25M140)

Met deze motie draagt de raad het college op om:

- De optie 'opnieuw aanleggen' z.s.m. uit te voeren om dit probleem aan te pakken.
- Dit te dekken uit de BR groot onderhoud en vervanging openbare ruimte
- In overleg te gaan met de provincie voor cofinanciering, vanwege gezamenlijke voorruimte en verantwoordelijkheid toegankelijkheid markt.

Preadvies: Negatief.

Het college heeft al diverse malen met de raad gesproken over het toegankelijker maken van de Markt. Zoals u weet onderschrijven wij het belang van een toegankelijke openbare ruimte. Het college ziet op dit moment echter geen financiële ruimte om hieraan invulling te geven met betrekking tot de markt.

Het zou namelijk een grote investering vragen terwijl er geen onderhoudsbehoefte is voor dit gebied (dit betekent dus kapitaalvernietiging). Bovendien zou dit betekenen dat de markt lange tijd niet beschikbaar is voor geplande activiteiten. Het verplaatsen van deze activiteiten (waaronder de weekmarkt) brengt tevens veel extra kosten met zich mee.

Daarnaast past de voorgestelde dekking niet omdat de middelen uit de BR groot onderhoud al voor planmatig onderhoud aangewend worden.

7. Ervaren jongeren maken de jeugdzorg beter (25M146)

Met deze motie draagt de gemeenteraad het college op om:

- Ervaringsdeskundigen een vast onderdeel van de beleidscyclus rondom jeugdzorg te maken.
- Te zorgen dat deze deskundigen als serieuze gesprekspartners beloond worden en vaste posities krijgen in het Arnhemse jeugdzorgbeleid.
- In de aanbestedingen een aanzienlijke en toenemende mate ervaringsdeskundigheid te verwachten in zowel de bestuursprocessen als de zorgprocessen van de zorgpartners en dit als vereiste te kenmerken.
- In elk proces waarbij transities rondom Jeugdzorg worden ontwikkeld, altijd een of meerdere ervaringsdeskundigen gelijkwaardig onderdeel van het proces te maken.

Preadvies: Overnemen

Bij grote ontwikkelingen binnen het jeugdzorgbeleid betrekken we standaard ervaringsdeskundigen. Dit hebben we bijvoorbeeld gedaan bij het 18-/18+ beleid en het jeugdbeleid. Ook bij aanbestedingen worden ervaringsdeskundigen betrokken. Bij zorgpartners zien we dat ervaringsdeskundigen steeds meer in opkomst zijn. Vaak maken zij gebruik van cliëntenraden die meedenken bij ontwikkelingen.

Input vanuit ervaringsdeskundigen nemen we altijd serieus en we bekijken waar we het kunnen meenemen in het beleid. We beschouwen deze motie dan ook als een steun in de rug om daarmee door te gaan en hier actiever op te sturen.

Vanuit de Regio Centraal Gelderland hebben we een regionale subsidie voor het jongeren netwerk. De ervaringsdeskundigen kunnen we inzetten vanuit deze subsidie en vanuit deze subsidie krijgen zij ook een kleine vergoeding.

8. Zicht op handhaving overlast (25M150)

In deze motie vraagt de raad het college om:

1. Uiterlijk Q2 2026 een systeem van meetbare prestatie-indicatoren (KPI's) in te voeren voor BOA's, waarin minimaal de volgende indicatoren worden opgenomen: o Gemiddelde reactietijd op meldingen en incidenten; o Frequentie en locatie van meldingen (hotspotmeting); o Objectief gemeten effecten van inzet (zoals afname meldingen en verbeterde veiligheidsbeleving).
2. Jaarlijks vanaf de voorjaarsnota 2027 expliciet te rapporteren aan de gemeenteraad over bovengenoemde indicatoren, inclusief een evaluatie en aanbevelingen voor eventuele bijsturing van de inzet.

Preadvies: Negatief

We adviseren negatief. Inzicht in de inspanningen en resultaten van handhaving is belangrijk. Daarom houden we meldingen gecategoriseerd en geografisch bij, registreren we handhavingsacties en peilen we de veiligheidsbeleving van inwoners periodiek. Momenteel zetten we in op optimalisering van de

aansturing en kwaliteit van handhaving op straat. De motie gaat echter een stuk verder en suggereert dat met grootschalig data verzamelen en verwerken het effect van handhaving meetbaar en maakbaar wordt. Dit miskent dat in het domein veiligheid effect afhankelijk is van veel meer dan handhaving alleen, mede omdat handhaving een instrument is in het totaal van de veiligheidsaanpak. Daarnaast suggereert het voorstel dat reactietijden moeten worden bijgehouden, terwijl handhaving geen acute taak heeft, zoals politie en ambulancediensten. Tot slot merken we op dat het grootschalig bijhouden en verwerken van data aanzienlijke middelen zal vergen, waarvoor geen dekking wordt aangegeven.

9. Zicht op effect straatcoaches (25M151)

In deze motie vraagt de raad het college om:

1. Uiterlijk Q2 2026 een kosten-batenanalyse uit te voeren naar de inzet van straatcoaches, waarbij minimaal het volgende inzichtelijk gemaakt moet worden: o Concrete kosten per ingezette straatcoach (jaarlijks en per stadsdeel); o Meetbare effecten op de vermindering van meldingen van overlast en verbetering van de sociale veiligheid; o Objectieve, gevalideerde indicatoren zoals aantallen incidenten vóór en na inzet van straatcoaches; o Vergelijking met effectiviteit van alternatieve veiligheidsmaatregelen zoals uitbreiding van toezichtcamera's, inzet van politie of BOA's.
2. De resultaten van deze analyse uiterlijk bij de behandeling van de begroting 2027 expliciet te delen met de gemeenteraad, inclusief een aanbeveling of voortzetting, afbouw of beëindiging van de inzet van straatcoaches wenselijk is.

Preadvies: Negatief

We adviseren negatief, om dezelfde redenen als hierboven beschreven ten aanzien van motie M25M150. Ook ten aanzien van de straatcoaches zetten we in op het meten van de incidenten en inspanningen, maar dit is iets anders dan het effect op de veiligheid. In de veiligheidsaanpak zijn straatcoaches slechts één van de instrumenten, en dus kan het effect niet worden gemeten op de wijze zoals de motie beschrijft. Daarbij hebben straatcoaches de taak om laagdrempelig contact te maken ter voorkoming van incidenten, en zal de inzet dus nooit in plaats van camera's of politie plaatsvinden, zoals de motie suggereert. Tot slot merken we ook ten aanzien van deze motie op dat het grootschalig bijhouden en verwerken van data aanzienlijke middelen zal vergen, waarvoor geen dekking wordt gegeven.

10. Operatie Arnhem Standvastig (25M152)

In deze motie vraagt de raad het college om:

- In overleg te treden met het Ministerie van Defensie, de Veiligheidsregio en andere relevante partners om in 2025, met uitgangspunt (doch niet behouden tot) in het eerste of tweede kwartaal een grootschalige militaire oefenweek te organiseren in Arnhem, waarin de evacuatie, coördinatie en veiligheid in een oorlogsscenario worden gesimuleerd;
- Hierbij de gemeente Arnhem een faciliterende en meewerkende rol te laten vervullen, met een nadrukkelijke positionering van het Ministerie van Defensie als hoofduitvoerder en organisator;
- Te onderzoeken of samenwerking met internationale (bijvoorbeeld Duitse) eenheden mogelijk is om ook op NAVO-niveau samenwerking te versterken;

- De mogelijkheden te benutten om hierbij ook bewustwording onder inwoners te creëren over de huidige dreigingen en het belang van veiligheid, inclusief de inzet op wervingsmogelijkheden voor Defensie en (lokale) hulpdiensten;
- De gemeenteraad te informeren over de voortgang en resultaten van dit overleg en de haalbaarheid van een dergelijke oefening voor 1 januari 2026.
- Een afschrift van deze motie te doen toekomen aan de Minister van Defensie

Preadvies: Negatief

We adviseren negatief. Het is aan de rijksoverheid c.q. het ministerie van defensie om te bepalen hoe de krijgsmacht het best kan oefenen. De regie ten aanzien van de aanpak van hybride dreiging ligt bij de rijksoverheid, waarbij de veiligheidsregio een belangrijke rol speelt. Ook wij hemen hierin graag onze verantwoordelijkheid, maar hebben zeker niet de regie, zoals de motie lijkt te suggereren. Daarbij zij opgemerkt dat de krijgsmacht al op kleine schaal oefent in Arnhem, recent nog met het abseilen van de toren van de Eusebiuskerk. Dit past naar ons oordeel ook beter bij de stad dan de in de motie voorgestelde militaire oefenweek. Tot slot merken we op dat ook voor deze motie geen financiële dekking wordt aangegeven, terwijl een militaire oefenweek een aanzienlijke aanslag op de beschikbare middelen zal betekenen.

11. Total Cost of Ownership (TCO) (25M155)

In deze motie vraagt de raad het college om:

- uiterlijk bij de kadernota 2026 een volledige en gedetailleerde Total Cost of Ownership-analyse aan de raad te presenteren waarin helder wordt wanneer en onder welke omstandigheden de cloudstrategie financieel rendeert (break-even punt);
- daarbij expliciet inzichtelijk te maken welke kostencomponenten (zoals licenties, onderhoud, personeel en eventuele risico-opslagen) daarin zijn meegenomen;
- jaarlijks bij de begrotingscyclus te rapporteren over de realisatie van deze kostenprognose en eventuele afwijkingen te onderbouwen.

Preadvies: Negatief.

We begrijpen de behoefte aan inzicht in ook de kostenkant. De motie vraagt om een transparante Total Cost of Ownership-analyse (hierna te noemen: TCO) voor een investering in ICT/Cloud. Het verzoek is voor de perspectiefnota van 2026 allereerst niet realiseerbaar. Het vraagt veel tijd en de expertise ontbreekt hiervoor op dit moment. Een TCO voor de cloudstrategie zou niet alleen moeten gaan om de investering in IT maar over de investering in de gehele keten (de IV/IT kolom en daarbij dan ook nog over 3 gemeenten heen). Er speelt meer dan alleen "licenties, onderhoud, personeel en eventuele risico-opslagen" die gehanteerd zijn/worden. Ook Europese en nationale regelgeving is in ontwikkeling. We blijven hierbij nauw aangesloten op de VNG. We werken aan een nieuwe i-visie waar de cloudstrategie onderdeel van is. Daarmee komt deze motie ook inhoudelijk net te vroeg.

Er zijn financiële consequenties verbonden aan het opstellen van een TCO-analyse. Bovendien is er sprake van extra belasting op de capaciteit van ICT, IV en Financiën. Dit is nu niet binnen de huidige planning op te vangen en hiervoor zal expertise ingehuurd moeten worden.

12. Meer aandacht voor financiële weerbaarheid (25M156)

In deze motie vraagt de raad het college om:

- In de begroting prioriteit te geven aan het versterken van de financiële weerbaarheid van inwoners, specifiek van jongeren, en hiervoor middelen vrij te maken.

Preadvies: Oordeel raad.

Het is voor ons fijn om te weten waar de raad prioriteit aan geeft. Als we alle prioriteiten van uw raad weten, kunnen we in de aanloop naar de begroting binnen de beschikbare ruimte een integrale afweging maken tussen alle prioriteiten en mogelijk andere knelpunten of wensen. Dus daarom is het preadvies oordeel raad.

Ook het college is van mening dat inzetten op financiële weerbaarheid van inwoners, specifiek op jongeren belangrijk is. In Arnhem zetten we hiertoe al stappen. Professionals worden via de training Alert op geldzorgen toegerust om signalen van financiële stress bij jongeren én volwassenen vroegtijdig te herkennen. Specifiek voor jongeren stimuleren we tijdens de Week van het Geld financiële bewustwording via gastlessen en activiteiten op scholen van basisonderwijs tot hoger onderwijs. Ook subsidieert de gemeente het programma *Hoe word je rijk?* van Money start, dat jongeren op een toegankelijke manier leert omgaan met geld. Deze lessen zijn effectief, maar worden vanwege beperkte middelen alleen aangeboden op scholen met kwetsbare doelgroepen, zoals praktijkonderwijs, speciaal onderwijs en MBO-niveau 1 en 2. En daarnaast ontvangen alle 18-jarigen een verjaardagskaart met informatie over wat er op financieel vlak verandert en waar ze informatie en hulp kunnen krijgen.

Met ons preventiebeleid willen we de financiële weerbaarheid verhogen door in te zetten op financiële educatie en ons hulpaanbod aan te laten sluiten op zogenaamde “life-events” (een kind wordt 18 jaar, een geboorte, een echtscheiding enzovoorts).

Hoewel deze initiatieven waardevol zijn, bereiken we niet alle jongeren.

Aan de gemeenteraad

Datum : 4 juni 2025
Zaaknummer : 4614472
Contactpersoon : Natasja Bouwman
Telefoonnummer : 06 27135094

Onderwerp: Effecten meicirculaire 2025

Geachte voorzitter en leden,

Inleiding

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron voor gemeenten. Jaarlijks worden gemeenten op een drietal momenten geïnformeerd over de actuele raming van het gemeentefonds. De meicirculaire is gebaseerd op de Voorjaarsnota van het Rijk en is een belangrijke bouwsteen van de gemeentelijke begroting. De Provincie toetst bij de beoordeling van de gemeentelijke begroting of de uitkomsten van de meicirculaire op de juiste wijze zijn verwerkt. In deze brief informeren we uw raad over de effecten van de meicirculaire, mede om deze informatie te kunnen betrekken bij de besluitvorming van de Perspectiefnota 2026-2029 op 11 juni in uw raad. De uitkomsten van de meicirculaire worden verwerkt in de concept Begroting 2026, welke in september aan uw raad wordt aangeboden.

Accres algemene uitkering

Vanaf 2024 is het accres gekoppeld aan de bbp-normeringssystematiek. Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgt. De normering wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. Het accres is voor het jaar 2025 bij Voorjaarsnota 2025 definitief vastgesteld en de raming voor de jaren 2026 en verder is geactualiseerd op basis van de ontwikkeling van het bbp van het Centraal Economisch Plan (CEP) door het Centraal Planbureau (CPB).

Volumecompensatie

Het volume accres wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp en is in de meicirculaire ten opzichte van de september- en decembercirculaire licht naar boven bijgesteld.

Loon- en prijscompensatie

Het LPO accres wordt gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product (pbbp) en is in vrijwel alle jaren naar boven bijgesteld op basis van het CEP van maart 2025.

Datum : 4 juni 2025
Zaaknummer : 4614472
Pagina : 2

Plafond BTW-compensatiefonds

Het BTW-Compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2024 € 332 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercirculaire 2024 werd al een voorschot van € 447 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening BCF ligt hierdoor € 115 miljoen lager en dit bedrag wordt in 2025 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds. Dit betekent voor Arnhem een nadeel van ruim € 1 miljoen in 2025.

Taakmutaties algemene uitkering

Jeugdzorg

Voor 2025 tot en met 2027 komt circa € 3 miljard cumulatief voor gemeenten beschikbaar voor jeugdzorg en voor de terugval in 2026 in het gemeentefonds. Op basis van het zwaarwegende advies van de deskundigencommissie Van Ark heeft het kabinet in de Voorjaarsnota 2025 middelen toegevoegd aan het gemeentefonds voor de jaren 2025, 2026 en 2027.

Per 2028 wijzigt het financiële beeld. Voor 2028 en verder worden de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd versterkt en worden aanvullende maatregelen uitgewerkt. Het kabinet gaat ervan uit dat de maatregelen uit de Hervormingsagenda dan hun beoogde effect zullen hebben.

Daarnaast wil het kabinet inzetten op extra maatregelen om de kosten van het stelsel verder te beheersen. Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet € 260 miljoen opleveren. Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe beter te sturen op trajectduur. Deze maatregel moet € 68 miljoen opleveren vanaf 2028. Voor deze beide kortingen op het gemeentefonds staat de provincie toe dat gemeenten dit budgettair neutraal in de begroting verwerken.

De besparingsopgave van de Hervormingsagenda is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Er is vanaf 2028 een hogere besparing van € 507 miljoen te veronderstellen aangezien prijs en volume sinds 2019 zijn gestegen. Deze post wordt dan ook in mindering gebracht op het gemeentefonds. De VNG heeft serieuze vraagtekens geplaatst bij de haalbaarheid van de reeks zoals die nu vanaf 2028 is opgenomen. Het kabinet en de VNG hebben afgesproken de deskundigencommissie Van Ark te vragen om vervroegd in het eerste kwartaal van 2027 een uitspraak te doen over haalbaarheid van het financieel kader vanaf 2028.

Per saldo worden voor jeugdzorg middelen aan het gemeentefonds toegevoegd (door de genoemde extra middelen, welke vanaf 2028 als gevolg van de indexering van de besparingen uit de Hervormingsagenda overigens weer verlaagd worden). Deze gelden worden verrekend met de algemene middelen, omdat in de afgelopen begrotingen vanuit de algemene middelen de tekorten op de jeugdzorg zijn gedekt.

Overige

In de meicirculaire is daarnaast een beperkt aantal taakmutaties op het gebied van Wmo (uitstel vervanging abonnementstarief Wmo, hulpmiddelen Wmo) en Participatie (aanpak problematische schulden) opgenomen. Hiermee worden de kosten in de betreffende programma's opgevangen.

Datum : 4 juni 2025
Zaaknummer : 4614472
Pagina : 3

Decentralisatie-uitkeringen (DU's)

Er wordt een aantal nieuwe decentralisatie-uitkeringen (DU's) toegevoegd dan wel een aantal bestaande DU's gewijzigd. De volgende worden met het beleidsveld verrekend:

- Bommenregeling: Ter dekking van de kosten van het opsporen en ruimen van explosieven ontvangt Arnhem in 2025 een bedrag van € 635.000.
- DU Alleenverdienersproblematiek: Gemeenten kunnen huishoudens die getroffen zijn door de alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Arnhem ontvangt daarvoor in 2025 € 333.000.
- DU Uitvoeringskosten Omgevingswet: Arnhem ontvangt in 2025 € 546.000 waarmee ervoor gezorgd kan worden dat Arnhem aangesloten, geoefend en ingeregeld is en voldoet aan de in de Omgevingswet gestelde eisen.
- DU Impulsbudget arbeidsmarktregio's: De arbeidsmarktregio's ontvangen in de periode 2025-2028 een tijdelijk impulsbudget. Deze middelen maken het mogelijk om gezamenlijke dienstverlening (bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholingsinstrumenten of -trajecten) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio. Arnhem krijgt circa € 1 miljoen in 2025, € 8 ton in 2026, € 1,1 miljoen in 2027 en € 1,3 miljoen in 2028.
- DU Versterking arbeidsmarktregio's: Het doel is om de regiefunctie die centrumgemeenten vervullen ten aanzien van de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's, structureel te ondersteunen en te versterken. Arnhem ontvangt jaarlijks € 248.000 in de jaren 2025-2028.
- DU Versterking sociale infrastructuur: Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. Arnhem krijgt ruim € 1 miljoen in 2025 en vanaf 2026 ruim € 9 ton.
- DU Begeleiden jongeren naar werk: Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid zetten gemeenten, scholen en hun partners zich in om kwetsbare jongeren te ondersteunen naar vervolgonderwijs of werk. Arnhem ontvangt in dit kader € 384.000 in 2025.
- DU Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus: Sinds 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld, waarmee veehouders hun bedrijfslocaties tegen subsidie kunnen beëindigen. Arnhem krijgt in 2025 € 6.500.
- DU Basisregistratie Personen (BRP): Enkele gemeenten ontvangen een bijdrage in verband met het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-straat. Door een wijziging van de taakverdeling tussen de operationele BRP-straten wordt de verdeling van de decentralisatie-uitkering gewijzigd en krijgt Arnhem vanaf 2025 bijna € 9 ton meer met de kanttekening dat deze verdeling jaarlijks wordt bijgesteld.
- DU Aanpak laaggeletterdheid: De middelen die nu beschikbaar worden gesteld, stellen gemeenten in staat om nieuwe regionale plannen te maken voor de periode 2025-2028 en dus de coördinatie van de regionale aanpak voort te zetten. Arnhem krijgt € 175.000 in 2025 en € 1350.000 voor de jaren 2026 tot en met 2028.

Datum : 4 juni 2025
Zaaknummer : 4614472
Pagina : 4

- DU Work in Nederland: Om goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan Europese Unie (EU)-arbeidsmigranten te bieden, worden gelden beschikbaar gesteld ten behoeve van de verschillende arbeidsmarktregio's. Arnhem krijgt hiervoor € 150.000 in de jaren 2025 tot en met 2027.
- DU Landelijke aanpak adreskwaliteit: Dit gaat om middelen voor onderzoek of een persoon als ingezetene in de BRP op een adres in de gemeente dient te worden ingeschreven en voor onderzoek naar de juistheid van de gegevens betreffende het adres van een ingezetene in de BRP. Arnhem ontvangt in 2025 hiervoor € 50.000.
- DU Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen: Gemeenten en hun antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) werken samen als het gaat om de preventie van discriminatie op lokaal niveau, waarbij gemeenten in 2025 en 2026 middelen ontvangen om meer aan preventie te kunnen doen. Arnhem krijgt in deze jaren € 24.000.
- DU Natuurbrandpreventie en mitigatie: Er worden middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten waar een verhoogd risico op natuurbranden aan de orde is. Arnhem krijgt in 2025 € 120.000.
- DU Slavernijverleden: Zeven gemeenten ontvangen een bijdrage voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van (het tegengaan van) de doorwerking van het slavernijverleden. Arnhem krijgt in 2025 hiervoor € 50.000.
- DU Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit: Arnhem ontvangt in 2025 een bijdrage van € 35.000 voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het weerbaar maken van moeilijk bereikbare gemeenschappen tegen ondermijning en het leggen van de verbinding tussen gemeente en deze gemeenschappen.

Totaal effect op algemene middelen

In het financiële beeld in de Perspectiefnota is een raming gemaakt van het gemeentefonds op basis van de september- en decembercirculaires 2024. De doorrekening van de meicirculaire 2025 op basis van de hiervoor genoemde mutaties is hier tegenover gezet, waarbij in de meicirculaire zoals gebruikelijk ook alle maatstaven meerjarig zijn geactualiseerd en indexaties op de integratie-uitkeringen Participatie en Beschermd Wonen zijn toegekend. Daarnaast is in de meicirculaire bevestigd dat de invoering van het nieuwe verdeelmodel voor Beschermd Wonen niet per 2026 zal ingaan, dit leidt tot de genoemde voordelen zoals al in de Perspectiefnota geduïd.

Uit de berekening valt af te leiden dat de meicirculaire in alle jaren ruimte biedt ten opzichte van de raming in de Perspectiefnota. Op dit moment wordt de ruimte ingeschat op circa € 18 miljoen structureel vanaf 2026 en op circa € 27 miljoen incidenteel in totaal over de jaren 2026 tot en met 2028. Voor het lopende jaar 2025 wordt op basis van de meicirculaire circa € 12 miljoen ruimte verwacht. Ter afweging: om de weerstandsfactor (in alle jaren) op 1,4 te brengen zou circa € 11,5 miljoen incidenteel nodig zijn. De ruimte die de meicirculaire biedt is noodzakelijk om op de eerste plaats dekking te kunnen bieden aan de in de Perspectiefnota opgenomen financiële knelpunten. Belangrijk om op te merken is dat in aanloop naar de Begroting 2026 een aantal geschetste autonome en financiële ontwikkelingen geactualiseerd wordt. Helaas lijkt dit voornamelijk te leiden tot negatieve bijstellingen. Een voorbeeld

Datum : 4 juni 2025
Zaaknummer : 4614472
Pagina : 5

hiervan is de definitieve vaststelling van het percentage voor indexering van de zorgkosten (OVA) die al meegenomen is in de berekening van de hiervoor benoemde meerjarige ruimte. Zo kunnen zich echter nog meer ontwikkelingen voordoen. Wanneer deze zijn opgelost, wordt de resterende ruimte uit de meicirculaire in de voorbereiding op de Begroting 2026 meegenomen om een integrale afweging te maken in de ambities en knelpunten zoals onder andere genoemd in de Perspectiefnota.

Deze inschatting betreft een tussenstand en is voortdurend in beweging in de voorbereiding op de Begroting 2026. Uiteraard geeft uw raad hier richting aan bij de vaststelling van de Perspectiefnota. In dit totaal van ambities, knelpunten en wensen zullen in aanloop naar de Begroting 2026 afwegingen en keuzes gemaakt worden.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch

TOTAALOVERZICHT

Amendementen & Moties – Perspectiefnota 2026 & Turap 1-2025

t.b.v. bespreking 11 juni

No.	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Preadvies
25A38	Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in de Perspectiefnota	DENK	Van de Geijn	Oordeel raad
25A41	Transparante tekst rondom instroom	Forum voor Democratie	Smeulders	Negatief
25M76	Stop de genocide in Gaza – naleving van internationaal recht in woord en daad	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M77	Erkenning van de realiteit van apartheid in Palestina en Israël	DENK	van de Geijn	Negatief (1e dictum oordeel raad, 2e en 3e dictum negatief)
25M78	Oproep aan de Nederlandse regering tot erkenning van de Palestijnse staat	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M79	Oproep aan de VNG tot tijdelijke opschorting van gemeentelijke banden met Israël	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M80	Oproep aan de VNG om Nederlandse gemeenten te mobiliseren voor de wederopbouw van Gaza	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M81	Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in gemeentelijke communicatie	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M82	Palestina zichtbaar maken – straatnaam als teken van antikoloniale solidariteit	DENK	van de Geijn	positief
25M83	Arnhem plant hoop – de olijfboom als levend monument van solidariteit met Palestina	DENK	van de Geijn	Oordeel raad
25M85	Toegankelijkheidscriteria opnemen in prestatieafspraken met woningcorporaties	ChristenUnie	Smeulders/van de Geijn	Oordeel raad
25M87	Middelen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen	Volt, ChristenUnie, GroenLinks, DENK, BBA, PvdD	van de Geijn	Oordeel raad

25M88	Pleidooi voor gewortelde kinderen	Volt, D66, ChristenUnie, PvdA, GL	Smeulders	Oordeel raad (Positief na wijzigen)
25M89	Van ambitie naar uitvoering – investeer in eigen medewerkers	Volt	van de Geijn	Oordeel raad
25M90	Investeren in de energietransitie	Groenlinks, PvdD, D66	Bouwkamp	Oordeel raad
25M91	Voorzetten Arnhemse aanpak energie-armoede	Groenlinks, PvdA, BBA	Bouwkamp	Oordeel raad
25M92	Eerlijker heffen	BurgerBelang Arnhem	Smeulders	Oordeel raad
25M93	Arnhem naar 0 nieuwe HIV-infecties	D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren	van de Geijn	Oordeel raad
25M94	Erfgoed beleefbaar bij vernieuwing van de stad	D66, GroenLinks	Roelofs	Oordeel raad
25M95	Focus op snelle toevoeging van nieuwe woningen	D66, CDA, Volt	Smeulders	Oordeel raad
25M96	Immerloo afmaken en opschalen	D66, ChristenUnie, Volt, PvdA, GroenLinks	Bouwkamp/van Munster	1ste dictum: oordeel raad, 2de dictum: positief
25M97	Ook in de toekomst een sterke economie in Arnhem	D66, VVD, CDA	Kundic	oordeel raad
25M98	Stadsontwikkelfonds binnen vastgestelde kaders	D66	Smeulders	Oordeel raad
25M99	Kiezen voor kwaliteit in het sociaal domein	D66, Volt, VVD, CU	van Munster	Negatief (tenzij aanpassing eerste dictum, dan mogelijk oordeel raad)
25M100	Alle daklozen tellen mee	BurgerBelang Arnhem	van de Geijn	negatief
25M102	Laat nieuwe Arnhemmers meedoen vanaf dag 1	GroenLinks, Volt, D66, VVD	Smeulders	Oordeel raad
25M103	Blijven werken aan Arnhemse preventie	D66, ChrsitenUnie	van de Geijn	Positief na wijzigen (2e dictum)
25M104	Cultuur mogelijk blijven maken	D66, GroenLinks, Arnhem Centraal, Volt	Bouwkamp	Oordeel raad

25M106	Maak parallel plannen de standaard voor de woningbouw	CDA, VVD	Smeulders	Negatief. Na wijzigen, oordeel raad
25M107	Behoud en borduur voort op Horecastewards	CDA, VVD, D66	Marcouch	Oordeel raad
25M108	Capaciteit in beeld voor realistische ambities	VVD, CDA, CU, D66	van de Geijn	Positief
25M109	Verantwoord investeren in gebiedsontwikkeling en woningbouwversnelling	VVD	Smeulders	Negatief
25M110	Keuzeruimte en scenario's bij de transformatie van het sociaal domein	VVD	van Munster	Negatief
25M112g	Arnhem op de kaart	VVD, D66, CDA	Kundic	Negatief
25M113	In gang zetten van de transformatie van het sociaal domein	PvdA	van Munster	Oordeel raad
25M114	Prioriteit levensloopbegeleiding mensen met autisme	ChristenUnie	van Esch	Negatief
25M115	Prioriteit aan verbinding in het sociaal domein	ChristenUnie	van Munster	Negatief (tenzij wordt aangepast, dan oordeel raad)
25M117	Relatie- en scheidingsloket	ChristenUnie	Roelofs	Oordeel raad
25M119	Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein	Arnhem Centraal, Partij voor de Dieren, VVD	Roelofs	Oordeel raad
25M120	Ouderenbeleid uitvoeren	Arnhem Centraal, GL	Roelofs	Oordeel raad
25M121	Gelijktrekken bedrag Gelrepas voor 67+	Arnhem Centraal	van Munster	Oordeel raad
25M122	Voortzetting financiering verhuiscoach voor een goede doorstroming	Arnhem Centraal, CDA, VVD	Smeulders	Oordeel raad
25M123	Een multifunctioneel terrein voor én door Schuytgraaf	Arnhem Centraal	Roelofs	Oordeel raad
25M124	Intensivering Beheersing Rattenpopulatie	Arnhem Centraal, CDA	van Esch	Oordeel raad
25M125	Naast enkel glas ook verouderd dubbel glas uitbannen in sociale huurwoningen	SP	Bouwkamp	Negatief
25M127	Geen nieuw strooiscootersaga in Arnhem	SP	Kundic	Negatief
25M128	Een streekmarkt voor de Geitenkamp	SP, Partij voor de Dieren, Volt	Kundic/Smeulders	1ste dictum: positief, andere

				negatief (positief na wijzigen)
25M129	Geef Arnhemmers hun huishoudelijke hulp terug	SP	van Esch	Negatief
25M130	Leg wekerprijzen voor dierenzorg aan banden	SP, PvdD, AC	van Esch	Positief
25M131	Extra capaciteit om laaggeletterdheid onder kinderen te voorkomen	SP, ChristenUnie	Kundic	Positief na wijzigen
25M132	Extra capaciteit om zorgfraude op te sporen en zorggeld terug te vorderen	SP, VVD, AC	van Esch	Oordeel raad
25M133	Behoud van de Maakindustrie in Arnhem	SP	Kundic	Negatief
25M134	Tegen de uitbreiding van het stadhuis voor meer dan 100 miljoen euro	SP	van de Geijn	Negatief
25M135	Benutten van de kans op kosteloze uitbreiding van sportvoorzieningen en sportparticipatie in Arnhem-Oost	SP	Roelofs	Negatief
25M136	Versterk, verbreed en vernieuw de wijkwinkelcentra	PvdA, Volt, SP, D66	Kundic/van Munster	Oordeel raad
25M137	De binnenstad verdient beter schoon, gastvrij en uitnodigend	VVD, CDA	Roelofs	Negatief
25M138	Maak Arnhem structureel digitaal weerbaar	VVD, AC, D66	Marcouch	Oordeel raad
25M140	Toegankelijke markt voor iedereen	ChristenUnie, BurgerBelang Arnhem	Roelofs	Negatief
25M141	Aanpak voor bestrijding anti-Zwartracisme en Afrofobie	ChristenUnie, GL, PvdD	van de Geijn	Positief (lukt alleen niet voor MJPB)
25M142	Duurzaam investeren in duurzaam groenonderhoud'	Partij voor de Dieren, Volt	Bouwkamp	Oordeel raad
25M143	Vergroen sociaal kwetsbare gebieden	Partij voor de Dieren	Bouwkamp	Negatief
25M144	Arnhem minimaal op basisniveau voor digitale veiligheid	Partij voor de Dieren, VVD, Forum voor Democratie, Volt	van de Geijn	Oordeel raad
25M145	Behoud gratis bibliotheekpas voor jongeren	Partij voor de Dieren, D66	Bouwkamp/Kundic	Oordeel raad
25M146	Ervaren jongeren maken de jeugdzorg beter	Partij voor de Dieren, ChristenUnie	Roelofs	Overnemen
25M147	Structurele financiering van groene BOA's'	Partij voor de Dieren	van Esch	Oordeel raad na wijzigingen

25M149	Maak investering rondom CO2 reductie inzichtelijk	Forum voor Democratie	Bouwkamp	Negatief
25M152	Operatie Arnhem Standvastig	Forum voor Democratie	Marcouch	Negatief
25M153	Onderzoek naar het splitsen van de subsidie voor Rozet	Forum voor Democratie	Bouwkamp	Negatief
25M154	Arnhem scherp financiële uitgaven	Forum voor Democratie	Smeulders	Negatief
25M155	Inzicht in werkelijke ICT-kosten via TCO-analyse	Forum voor Democratie	van de Geijn	Negatief
25M156	Meer aandacht voor financiële weerbaarheid	ChristenUnie	Van Munster	Oordeel raad
25M157	Ambitie stedelijke ontwikkeling doorzetten	D66, Volt, PvdA,	Smeulders	
25M158	Taalrijk opgroeien	D66, PvdD	Kundic	
25M159	Zicht op handhaving	FvD	Marcouch	
25M160g	Behoud Buurthuizen in Arnhem	CDA	Van Munster	
25M161	Genoeg geld voor groen	PvdD, GL	Bouwkamp / Van Esch	
25M162	Weerstandvermogen op peil brengen en houden	VVD	Smeulders	

Amendement

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer amendement: **25A38**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in de Perspectiefnota

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden dienen bij de gemeenteraad van Arnhem het volgende amendement in op de Perspectiefnota 2026-2029:

In hoofdstuk 1, eerste alinea (pagina 4), wordt de passage

“Te midden van deze complexe spanningen, zoals de oorlogen in Gaza en Oekraïne, en de toenemende spanningen tussen grootmachten als de Verenigde Staten, China en Rusland [...]”

vervangen door

“Te midden van deze complexe spanningen, zoals de oorlog in Oekraïne en de genocide in Gaza, en de toenemende spanningen tussen grootmachten als de Verenigde Staten, China en Rusland [...]”

Toelichting:

De fractie DENK acht het van belang dat het taalgebruik in gemeentelijke documenten de werkelijkheid helder en rechtvaardig weergeeft. De situatie in Gaza betreft volgens diverse mensenrechtenorganisaties en internationale waarnemers geen wederzijdse oorlog, maar een grootschalige en systematische aanval op de Palestijnse bevolking, die als genocide gekwalificeerd kan worden. Door deze terminologie te hanteren, sluit de gemeente Arnhem aan bij een groeiende internationale erkenning van de ernst van het geweld en de humanitaire ramp in Gaza.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK
Mustafa Bal – DENK

Amendement

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer amendement: **25A41**
Zaaknummer: 4532949
Status: **INGETROKKEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Transparante tekst rondom instroom

Aan de gemeenteraad

De Perspectiefnota 2026-2029 als volgt te wijzigen:

Op bladzijde 26, 7e alinea, wordt de tekst:

“Als gemeente hebben wij geen invloed op de hoogte van de instroom.”

vervangen door:

“Hoewel de gemeente formeel gebonden is aan landelijke wetgeving inzake de opvang van nieuwkomers, maakt zij beleidsmatige keuzes die kunnen leiden tot een hogere instroom dan strikt noodzakelijk is. Zo is in Arnhem een verdeling van circa 1700 opvangplekken voorzien, terwijl volgens de landelijke richtlijnen 700 plekken toereikend zou moeten zijn.”

Toelichting:

Deze tekst biedt een feitelijke en transparante weergave van de keuzes die de gemeente Arnhem maakt binnen het wettelijke kader. Het amendement draagt bij aan een zuiver debat over de beleidsruimte die de gemeente benut. De huidige tekst in de voorjaarsnota doet onterecht voorkomen dat Arnhem geen grip op de zaak heeft terwijl er duidelijke wettelijke vereisten zijn en Arnhem boven de wettelijke norm opvang regelt.

En gaat over op de orde van de dag.

Indiener:

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M76**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Stop de genocide in Gaza – naleving van internationaal recht in woord en daad

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- In Gaza inmiddels meer dan 50.000 mensen zijn gedood, waaronder tienduizenden vrouwen en kinderen, en miljoenen mensen ontheemd zijn geraakt;
- Het Israëlsche militaire optreden gepaard gaat met de vernietiging van ziekenhuizen, scholen, voedselvoorziening en basisinfrastructuur, waardoor de leefomstandigheden doelgericht zijn vernietigd;
- Het Internationaal Gerechtshof (ICJ) heeft op 26 januari 2024 geoordeeld dat er sprake is van een *reëel en imminent risico op genocide* en Israël tot onmiddellijke maatregelen heeft gemaand om dit te voorkomen;
- Internationaal erkende mensenrechtenorganisaties en VN-experts inmiddels spreken van een genocidale situatie en waarschuwen voor grootschalige schendingen van het internationaal humanitair recht;
- Arnhem als mensenrechtenstad de morele plicht heeft zich uit te spreken tegen deze grootschalige misdaad tegen de menselijkheid.

Overwegende dat:

- Het kabinet consequent weigert om Israël te veroordelen voor de vele oorlogsmisdaden en inmiddels zelfs niet meer spreekt van een 'rode lijn';
- Het kabinet Israël niet alleen politiek en diplomatiek steunt, maar ook wapens blijft kopen van een regering die verdacht wordt van genocide;
- Het nalaten om op te treden tegen de regering-Netanyahu bijdraagt aan de straffeloosheid en het voortduren van het genocidale geweld.

Spreekt uit dat:

- De gemeenteraad op basis van de beschikbare feiten, internationale rapporten en juridische criteria vaststelt dat er sprake is van genocide in Gaza;
- De Nederlandse regering het internationaal recht onvoorwaardelijk en zonder selectiviteit moet naleven zoals onze Grondwet toe oproept;

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

Deze uitspraak van de gemeenteraad onverwijld over te brengen aan het kabinet, met het dringende verzoek:

- De genocide in Gaza publiekelijk te erkennen en krachtig te veroordelen;
- Alle politieke, juridische en economische middelen in te zetten om de genocide te stoppen;
- De doorvoer en export van militaire goederen richting Israël per direct te staken;
- Deze motie actief te communiceren richting de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), andere gemeenten en de Arnhemse samenleving, in het bijzonder naar gemeenschappen die direct geraakt worden door deze tragedie.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M77**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Erkenning van de realiteit van apartheid in Palestina en Israël

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Op 19 juli 2024 het Internationaal Gerechtshof, in navolging van vele Palestijnse, internationale en Israëlische mensenrechtenorganisaties, geoordeeld dat de Israëlische bezetting van Palestina niet alleen illegaal is, maar ook dat er sprake is van 'raciale segregatie en Apartheid';
- De VN-lidstaten, bij meerderheidsbeslissing, Israël hebben opgedragen om binnen 1 jaar te voldoen aan de eisen gesteld door het Internationaal Gerechtshof.

Spreekt uit dat:

- De gemeente Arnhem de realiteit van apartheid erkent in zowel Israël als in Palestina, conform de definities van apartheid in het internationaal recht;
- Arnhem als mensenrechtenstad de morele plicht heeft zich uit te spreken tegen ernstige en structurele mensenrechtenschendingen, waar ook ter wereld.

Draagt het college op om:

- Deze uitspraak van de gemeenteraad actief uit te dragen richting de Rijksoverheid en kenbaar te maken bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG);

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:
Yıldırım Usta – DENK
Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M78**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Oproep aan de Nederlandse regering tot erkenning van de Palestijnse staat

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Het Israëliisch-Palestijns conflict al decennialang voortduurt, en een rechtvaardige en duurzame vrede alleen mogelijk is met de oprichting van een onafhankelijke, democratische en levensvatbare Palestijnse staat;
- Er wereldwijd groeiende erkenning is voor Palestina als staat: meer dan 140 landen hebben Palestina inmiddels erkend, waaronder recent ook meerdere Europese landen zich hierover positief hebben uitgesproken of concrete stappen zetten richting erkenning;
- Frankrijk heeft aangegeven Palestina in juni te erkennen als staat;
- De Nederlandse regering tot op heden weigert de Palestijnse staat formeel te erkennen, ondanks herhaalde oproepen vanuit het maatschappelijk middenveld, diasporaorganisaties, internationale organisaties én het Palestijnse volk zelf.

Overwegende dat:

- Nederland in andere situaties (zoals Oekraïne, Kosovo of Zuid-Soedan) wél staten heeft erkend in het belang van vrede, veiligheid en zelfbeschikking;
- De erkenning van Palestina een noodzakelijke stap richting gelijkwaardigheid en een evenwichtiger vredesproces vormt, in plaats van eenzijdige diplomatie richting Israël;
- Het niet erkennen van Palestina de diplomatieke asymmetrie in stand houdt en de straffeloosheid vergroot.

Spreekt uit dat:

- De gemeenteraad van Arnhem de oprichting en erkenning van een onafhankelijke Palestijnse staat als fundamenteel onderdeel beschouwt van een rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

1. De Nederlandse regering op te roepen om de staat Palestina formeel te erkennen en volwaardige diplomatieke betrekkingen aan te gaan met de Palestijnse Autoriteit;
2. De regering aan te sporen om, samen met EU-partners, concrete stappen te zetten ter bevordering van een rechtvaardig vredesproces, gebaseerd op het internationaal recht en de rechten van beide volkeren;

3. Zolang het conflict voortduurt, blijvend druk uit te oefenen op Israël om de illegale nederzettingenbouw te stoppen, een einde te maken aan de bezetting van Palestina en het internationaal recht volledig na te leven;
4. Een afschrift van deze motie te zenden aan de Minister van Buitenlandse Zaken, de vaste Kamercommissie voor Buitenlandse Zaken en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), ter ondersteuning van de urgentie van deze oproep.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M79**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Oproep aan de VNG tot tijdelijke opschorting van gemeentelijke banden met Israël

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Het Internationaal Gerechtshof heeft geoordeeld dat Israël zich schuldig maakt aan “raciale segregatie en Apartheid” en meer dan een jaar geleden heeft gewaarschuwd voor een dreigende risico op genocide;
- Internationale mensenrechtenorganisaties en VN-instituten inmiddels genocide hebben vastgesteld;
- Steden als Barcelona, Oslo, Luik en Verviers daarom hun samenwerkingsverbanden met Israëlische steden of instellingen (tijdelijk) hebben opgeschort uit protest tegen de aanhoudende schending van mensenrechten van de Palestijnse bevolking en het apartheidsregime dat Israël volgens internationale organisaties in stand houdt;
- Deze steden oproepen tot opschorting van alle bestaande of toekomstige banden met Israël, zolang het land het internationaal recht en de fundamentele mensenrechten van Palestijnen niet respecteert.

Overwegende dat:

- Lokale overheden een morele plicht hebben zich uit te spreken tegen apartheid en grove mensenrechtenschendingen;
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een coördinerende rol speelt in internationale samenwerking en intergemeentelijke solidariteit;
- Het opschorten van gemeentelijke banden met staten of instanties die mensenrechten structureel schenden eerder is ingezet als signaal van protest, bijvoorbeeld bij de oorlog in Oekraïne of apartheid in Zuid-Afrika.

Spreekt uit dat:

- De gemeente Arnhem zich uitspreekt tegen het Israëlische apartheidsregime en de voortdurende schending van de rechten van de Palestijnse bevolking;
- Nederlandse gemeenten zich solidair moeten tonen met slachtoffers van onderdrukking, en verantwoordelijkheid dragen voor de ethische implicaties van hun samenwerkingen.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

1. Bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) aan te dringen op een inventarisatie van alle huidige banden tussen Nederlandse gemeenten en Israëlische steden, instellingen of bedrijven;
2. De VNG op te roepen om gemeenten aan te moedigen om alle samenwerkingen met Israëlische entiteiten die betrokken zijn bij mensenrechtenschendingen of apartheid tijdelijk op te schorten;
3. De VNG te verzoeken deze opschorting te laten gelden zolang Israël doorgaat met de systematische schending van de mensenrechten van Palestijnen en het schenden van het internationaal recht;
4. De VNG aan te sporen om samen met Nederlandse gemeenten een krachtig signaal af te geven aan Israël, in navolging van Barcelona en Oslo, ten behoeve van vrede, rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M80**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Oproep aan de VNG om Nederlandse gemeenten te mobiliseren voor de wederopbouw van Gaza

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- De humanitaire situatie in de Gaza na de recente geweldsescalaties catastrofaal is, met tienduizenden doden, honderdduizenden gewonden en een vrijwel volledig verwoeste infrastructuur;
- De bevolking van Gaza dringend humanitaire hulp, wederopbouwcapaciteit en structurele ondersteuning nodig heeft, waaronder toegang tot water, gezondheidszorg, voedsel, onderwijs en huisvesting;
- De Verenigde Naties een Senior Humanitarian and Reconstruction Coordinator for Gaza heeft aangesteld om deze wereldwijde wederopbouwinspanning te coördineren;
- De situatie in Gaza niet alleen een acute ramp is, maar ook een internationale verantwoordelijkheid op basis van mensenrechten, wederopbouwplicht en solidariteit.

Overwegende dat:

- Nederlandse gemeenten in het verleden via de VNG steun hebben geleverd bij wederopbouw na conflicten en rampen, zoals in Libanon, Bosnië, Oekraïne en Indonesië;
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een krachtig platform is voor intergemeentelijke solidariteit en internationale samenwerking;
- Verschillende gemeenten reeds financiële en materiële middelen hebben toegezegd voor de wederopbouw van Gaza, zoals Amsterdam en Utrecht;
- Gemeenten beschikken over waardevolle kennis, expertise en netwerken op het gebied van ruimtelijke ordening, afvalbeheer, infrastructuur, gezondheidszorg en crisisrespons;
- Solidariteit met de bevolking van Gaza een signaal is van menselijkheid, vrede en betrokkenheid bij het naleven van het internationaal humanitair recht.

Spreekt uit dat:

- De gemeente Arnhem zich solidair verklaart met de bevolking van Gaza en bereid is bij te dragen aan de wederopbouw, voor zover dat binnen haar mogelijkheden ligt.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

1. Bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) aan te dringen op het opstarten van een landelijk gemeentelijk initiatief ter ondersteuning van de wederopbouw van Gaza;
2. De VNG op te roepen andere gemeenten te stimuleren om financiële, materiële en/of personele bijdragen te leveren voor dit doel;
3. De VNG te verzoeken om, in samenwerking met het Rijk, een coördinatiemechanisme op te zetten om gemeentelijke inzet en expertise op een effectieve en veilige wijze beschikbaar te stellen voor wederopbouwprojecten in Gaza;
4. Zelf het goede voorbeeld te geven door – zodra uitvoerbaar – een bijdrage te leveren, in de vorm van middelen, kennis of inzet van gemeentelijke expertise;
5. De VNG te verzoeken om aansluiting te zoeken bij de VN-coördinator voor Gaza, zodat Nederlandse gemeentelijke steun kan worden ingebed in de bredere internationale inspanning.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M81**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in gemeentelijke communicatie

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Sinds oktober 2023 de Israëlische militaire campagne in Gaza geleid heeft tot de dood van naar schatting ten minste 50.000 Palestijnen, waaronder een groot aantal kinderen, en ligt het daadwerkelijke dodental volgens mensenrechtenorganisaties en gezondheidsautoriteiten waarschijnlijk aanzienlijk hoger, gezien het hoge aantal vermisten en het ingestorte zorgsysteem;
- Het Internationaal Gerechtshof (ICJ) op 26 januari 2024 heeft geoordeeld dat de genocidezaak die Zuid-Afrika tegen Israël heeft aangespannen ontvankelijk is, en het aannemelijk achtte dat Israël genocide pleegt of zal plegen;
- De VN-Speciale Rapporteur Francesca Albanese in maart 2024 al concludeerde dat Israël genocide pleegt in Gaza, en in haar rapport aan de VN-Mensenrechtenraad stelt dat de juridische drempel voor genocide is overschreden en staten oproept om Israël verantwoordelijk te houden onder het Genocideverdrag;
- Op 15 november 2024 stelde het VN-Mensenrechtencomité (OHCHR) dat de methoden van oorlogsvoering van Israël in Gaza 'consistent zijn met genocide', en dat deze methoden bewust gericht zijn op de vernietiging van het Palestijnse volk in Gaza;
- Internationale mensenrechtenorganisatie Amnesty International op 5 december 2024 officieel concludeerde dat Israël genocide pleegt in Gaza, op basis van onder andere het extreme dodental, systematisch gebruik van collectieve bestraffing en het expliciete genocidale taalgebruik door Israëlische leiders;
- De gemeente Arnhem en het college in haar communicatie tot op heden niet spreekt over een genocide in Gaza.

Overwegende dat:

- De gemeente Arnhem zich maximaal moeten inspannen om mensenrechten te bevorderen en internationale solidariteit te creëren;
- Veel officiële instanties en overheden, waaronder Nederlandse gemeenten, tot op heden terughoudend zijn in het gebruik van het woord genocide met betrekking tot Palestina.

Taalgebruik in politieke en ambtelijke communicatie van grote invloed zijn op bewustwording, solidariteit en beleidsvorming en het hanteren van correcte terminologie bij ernstige mensenrechtenschendingen van groot belang is;

- Inwoners van Palestijnse afkomst in Nederland dagelijks worden geconfronteerd met het geweld tegen hun familie, gemeenschap en erfgoed, en zich vaak niet gezien of gesteund voelen door de gemeente en diens communicatie uitingen hierover;
- Het gebruik van het woord genocide in lijn is met internationale juridische ontwikkelingen en rapportages zoals die van Amnesty International en de VN-onderzoekscommissie, en recht doet aan de ernst van de situatie;
- Solidariteit met onderdrukte volkeren niet slechts symbolisch maar ook taalpolitiek en feitelijk correct moeten zijn op het moment dat het zich voordoet, en niet alleen wanneer er jaren later herdacht wordt.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

In externe communicatie, verklaringen en uitingen van de gemeente en het college met betrekking tot de situatie in Palestina expliciet het woord 'genocide' te gebruiken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M82**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Palestina zichtbaar maken – straatnaam als teken van antikoloniale solidariteit

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Palestina wereldwijd symbool staat voor de strijd voor zelfbeschikking, mensenrechten en antikoloniale bevrijding;
- Arnhem zich als stad eerder principieel heeft uitgesproken tegen mensenrechtenschendingen, onder andere door de stedenband met Wuhan te verbreken vanwege de onderdrukking van de Oeigoeren;
- In steden als Brussel (Place de la Palestine), Sevilla (Calle Palestina) en Napels (Piazza Palestina) bewust is gekozen voor straatnaamgeving als vorm van publieke solidariteit met het Palestijnse volk;
- De Arnhemse gemeenteraad op 4 oktober 2020 het initiatiefvoorstel 'Diverse stad, diverse straatnamen' heeft aangenomen, waarin is uitgesproken dat straatnamen in Arnhem beter moeten aansluiten bij de diversiteit van de stad en ruimte moeten bieden voor mensenrechten en antikoloniale strijd.

Overwegend dat:

- De naam Palestina past binnen de Arnhemse kaders voor straatnaamgeving en recht doet aan zowel de culturele diversiteit van Arnhem als aan de wens om zichtbare erkenning te geven aan internationale antikoloniale solidariteit;
- Arnhem met deze naamgeving een krachtig, blijvend signaal kan afgeven van verbondenheid met het Palestijnse volk.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om:

1. De mogelijkheid te verkennen om een straat, plein of ander openbaar element in Arnhem te vernoemen naar 'Palestina', in lijn met het aangenomen initiatiefvoorstel "*Diverse stad, diverse straatnamen*";
2. Deze wens voor te leggen aan de adviescommissie naamgeving, met het verzoek om een concreet voorstel te doen voor locatie en uitvoering;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:
Yıldırım Usta – DENK
Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M83**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Arnhem plant hoop – de olijfboom als levend monument van solidariteit met Palestina

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- De olijfboom al duizenden jaren wereldwijd wordt erkend als symbool van vrede, hoop, veerkracht en verbondenheid, en een diepe culturele betekenis heeft in het Midden-Oosten, met name voor het Palestijnse volk;
- In Gaza en in de rest van Palestina inmiddels meer dan 50.000 mensen het leven hebben verloren, waaronder een groot aantal vrouwen en kinderen, en miljoenen mensen zijn ontheemd;
- De vernietiging van olijfbomen in Palestina onderdeel is van de bredere systematische schendingen van mensenrechten en van het ontnemen van bestaanszekerheid en cultuur van het Palestijnse volk;
- Een olijfboom op een zichtbare plek in de stad kan dienen als krachtig symbool van verzet tegen onderdrukking, en hoop voor een rechtvaardige toekomst voor Palestina;
- Een prominente plek in de stad, waar mensen samenkomen, geschikt is voor zo'n levend monument;
- Samenwerking met lokale maatschappelijke en educatieve organisaties essentieel is om dit monument breed gedragen te maken en in te bedden in onze bredere inzet voor bewustwording.

Overwegende dat:

- Arnhem als mensenrechtenstad zich niet afzijdig mag houden, maar juist een krachtig signaal van verbondenheid en solidariteit moet geven, juist wanneer de wereld toekijkt en te weinig ingrijpt;
- Een levend monument niet alleen herdenkt, maar ook educatief kan bijdragen aan bewustwording over onderdrukking, verzet en de kracht van volharding.

Draagt het college op om:

1. Na aanvaarding van deze motie een olijfboom te planten op een prominente plek in Arnhem, als levend monument voor vrede, verbondenheid, en ter nagedachtenis aan de slachtoffers in Gaza en de onderdrukking van het Palestijnse volk;
2. De olijfboom te voorzien van een plaquette met een duidelijke tekst die de waarden van vrede, hoop, solidariteit en het recht op zelfbeschikking voor het Palestijnse volk verwoordt;

3. Bij de ontwikkeling van deze plaquette en de inbedding van het monument in gesprek te gaan met lokale partners, waaronder Arnhemse organisaties die zich inzetten voor mensenrechten, Palestina-solidariteit en educatie, zodat het monument gedragen wordt door de stad;
4. De kosten voor aanschaf, plaatsing en onderhoud te dekken uit het groenfonds.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yıldırım Usta – DENK

Mustafa Bal – DENK

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M85g**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Toegankelijkheidscriteria opnemen in prestatieafspraken met woningcorporaties

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- Toegankelijkheid een recht is.
- Op dit moment voor voorwaarden toegankelijkheid mogelijk onvoldoende zijn opgenomen in prestatieafspraken tussen de gemeente Arnhem en woningcorporaties.

Omdat we vinden dat:

- Voor iedereen die daar behoefte aan heeft, een toegankelijke woning beschikbaar moet zijn in Arnhem.
- De gemeente Arnhem er alles aan moet doen om dit mogelijk te maken.
- De gemeente Arnhem hieraan kan bij dragen door middel van het aanscherpen van voorwaarden voor toegankelijkheid in prestatieafspraken met woningcorporaties.

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- In afstemming met het APCG en/of ervaringsdeskundigen te inventariseren of er aanscherpingen nodig zijn voor het verbeteren van de voorwaarden voor toegankelijkheid in de prestatieafspraken met woningcorporaties
- Vervolgens -indien van toepassing - in overleg te treden met de woningcorporaties om de aangescherpte voorwaarden te verwerken in de prestatieafspraken.

Indiener:

Nathalie Nede – ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M87**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Middelen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- de vraag naar maatschappelijke opvang en beschermd wonen in Arnhem de afgelopen jaren is toegenomen, mede door complexe problematiek zoals psychische kwetsbaarheid en bestaansonzekerheid in combinatie met woningnood en het ontbreken van passende betaalbare woningen;
- de gemeenteraad in eerdere begrotingen middelen beschikbaar heeft gesteld voor uitbreiding van opvangcapaciteit en ambulante begeleiding;
- de druk op de leefbaarheid in de openbare ruimte afgenomen lijkt te zijn, mede doordat de 22-uursopvang voor dak- en thuislozen en de opvang van niet-rechthebbende EU-burgers mogelijk is gemaakt;
- het niet beschikbaar stellen van voldoende middelen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen de bestaanszekerheid van dak- en thuisloze Arnhemmers onder druk zet en daarnaast de druk op veiligheid, wijkteams, GGZ en politie vergroot.
- er komende jaren mogelijk aanvullende middelen vanuit het Rijk beschikbaar komen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, zoals bijvoorbeeld extra geld voor de opvang van dakloze EU-burgers¹.

Omdat we vinden dat:

- iedereen recht heeft op een veilige, stabiele woonplek en niemand op straat zou mogen slapen, ongeacht achtergrond of verblijfsstatus;
- de gemeente een zorgplicht heeft voor álle inwoners, inclusief dak- en thuislozen, ook als het gaat om EU-burgers zonder recht op bijstand;
- investeren in opvang, begeleiding en passende woonvormen leidt tot minder overlast in de openbare ruimte en lagere maatschappelijke kosten op lange termijn.

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.

¹ Rijksoverheid | [In meer steden komt een daklozenopvang voor arbeidsmigranten](#)

- Hierbij uit te gaan van dekking voor een periode van vier jaar, waarbij – indien aanvullende middelen door het Rijk beschikbaar worden gesteld – deze in mindering worden gebracht op de gemeentelijke dekking.

Indieners:

Niels Scholten – Volt

Nathalie Nede – ChristenUnie

Walter de Boef – GroenLinks

Sam Groenendijk – PvdA

Mustafa Bal – Denk

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M88**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Pleidooi voor gewortelde kinderen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het toenmalige kabinet in januari 2019 met de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen (ARLVK) beoogde procedures te versnellen en langdurig verblijf zonder perspectief te voorkomen;
- Dit doel niet is bereikt: verblijfsprocedures duren in de praktijk niet korter, maar juist langer¹.
- Kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland wonen en geworteld zijn, hier hun sociale leven, onderwijs en toekomst hebben opgebouwd;
- Onderzoek aantoonde dat uitzetting na langdurig verblijf ernstig schadelijk is voor de ontwikkeling van kinderen².
- Het college van Arnhem door de IND en DT&V niet vooraf wordt geïnformeerd over voorgenomen uitzettingen of inbewaringstellingen, wat spanningen creëert tussen landelijk vreemdelingenbeleid en gemeentelijke zorg- en veiligheidstaken.

Omdat we vinden dat:

- Gemeente Arnhem een zorgplicht heeft voor alle inwoners, ook zonder verblijfsstatus, zeker wanneer het gaat om minderjarigen;
- Het belang van het kind, zoals vastgelegd in artikel 3 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), structureel leidend moet zijn in het vreemdelingenbeleid³;
- Het uitblijven van structurele oplossingen leidt tot rechtsongelijkheid, maatschappelijke ontwrichting en ondermijning van het lokale draagvlak.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op:

¹ [Defence for Children: Dossier Gewortelde Kinderen](#)

² [Rijksuniversiteit Groningen / Vrije Universiteit Amsterdam: Schaderisico bij uitzetting langdurig verblijvende kinderen](#)

³ [Kinderrechten.nl : Artikel 3 – Belang van het Kind](#)

Zich namens de gemeente actief uit te spreken richting de Staten-Generaal en betrokken ministeries ten gunste van:

- a) een verblijfsregeling voor gewortelde kinderen;
- b) wettelijke verankering van een verblijfsregeling voor minderjarigen die vijf jaar of langer in procedure zijn;
- c) opname van het belang van het kind als toetsend criterium in de Vreemdelingenwet, in lijn met het IVRK;

En daarnaast

- d) De raad te informeren over het aantal gewortelde kinderen in Arnhem dat momenteel wacht op een verblijfsvergunning.
- e) In alle toekomstige overeenkomsten of samenwerkingsafspraken met IND en/of COA expliciet vast te leggen hoe de rechten van kinderen in Arnhem, in lijn met het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), maximaal worden gewaarborgd.

Indieners:

Niels Scholten – Volt

Marlies Neutkens - Volt

Carolien Zwijnenpoel – D66

Nathalie Nede – ChristenUnie

Sam Groenendijk – PvdA

Marin Noomen - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M89**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Van ambitie naar uitvoering – investeer in eigen medewerkers

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- de gemeente Arnhem – net als veel andere overheden – te maken heeft met een groeiend tekort aan personeel, met name op specialistische functies;
- het realiseren van beleidsambities (zoals opgaven rond woningbouw, energietransitie en zorg) in toenemende mate onder druk staat door het tekort aan gekwalificeerd personeel;
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden – waaronder reiskostenvergoeding, thuiswerkfaciliteiten en ontwikkelbudget – steeds zwaarder meewegen in de keuze voor een werkgever;
- krapte op de arbeidsmarkt leidt tot meer inhuur van externen, wat structureel duurder is dan investeren in goede eigen mensen
- de gemeente Arnhem op dit moment geen volledige reiskostenvergoeding biedt (alleen de wettelijke fiscale aftrek), wat in vergelijking met veel andere overheden een achterstand betekent.

Omdat we vinden dat:

- de gemeente Arnhem een moderne, aantrekkelijke en concurrerende werkgever moet zijn, zeker in een krappe arbeidsmarkt;
- goed werkgeverschap een verantwoordelijkheid is van de gemeenteraad, zeker als ambities niet alleen op papier waargemaakt moeten worden, maar in de praktijk;

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- a) De huidige secundaire arbeidsvoorwaarden voor gemeentelijke medewerkers – waaronder de reiskostenvergoeding – tegen het licht te houden en te vergelijken met die van andere overheden;
- b) Een voorstel uit te werken om deze arbeidsvoorwaarden te verbeteren, met als doel aantrekkelijker te worden als werkgever en personele tekorten terug te dringen;

- c) daarbij expliciet aansluiting te zoeken bij het eigen beleid op het gebied van duurzame mobiliteit, door bijvoorbeeld het stimuleren van fietsen, OV-gebruik, deel- en elektrisch vervoer voor woon-werkverkeer, en daarin ook echt ambitie te laten zien;
- d) bij het opstellen van deze voorstellen het motto “practice what you preach” leidend te laten zijn: wat we vragen van onze inwoners en bedrijven, moet ook gelden voor onze eigen organisatie;
- e) de raad hierover uiterlijk bij de begrotingsbehandeling 2026 te informeren, inclusief mogelijke scenario's en financiële onderbouwing.

Indiener:

Niels Scholten – Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M90**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Investeren in de Energietransitie

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De raad op 18 mei 2022 de klimaatnoodtoestand heeft uitgeroepen
- We voor een grote opgave staan in de energietransitie en de woningbouw
- Co-financiering voor de energietransitie afhankelijk is van investeringen door de gemeente
- De raad met het programma *New Energy Made in Arnhem* kaders heeft vastgesteld
- De raad met de startnotitie *Randvoorwaarden en beslisboom bij rolneming door de gemeente arnhem in de energietransitie* richting zal geven aan de rol van de gemeente in de energietransitie

Omdat we vinden dat:

- Investeren in lokale energiesystemen nodig zijn voor het beperken van energiekosten, CO2-uitstoot en de gevolgen van netcongestie
- Het belangrijk is om kansen voor cofinanciering in de energietransitie te gebruiken
- Onvoldoende investeringen de komende jaren zouden lijden tot hogere kosten in de toekomst

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- In de begroting voor 2026 eenmalig het klimaatfonds aan te vullen voor bijvoorbeeld het wegnemen onrendabele toppen in de energietransitie
- Bij de begroting vanaf 2026 structurele middelen op te nemen die nodig zijn voor het initiëren en cofinancieren van de energietransitie, zoals bijvoorbeeld warmtenetten, lokale opslag en het opzetten van een resolverend fonds voor investeringen

Indieners:

Joost Gerretschen (GroenLinks)
Erik Lu (Partij voor de Dieren)
Suzan Kemperman (D66)

Toelichting:

De energietransitie zal voor de gemeente de komende decennia één van de grootste opgaven zijn. Zonder een succesvolle energietransitie, kan de gemeente haar doelstellingen voor het beperken van de uitstoot van broeikasgassen niet halen.

De gemeente Arnhem is een koploper in de energietransitie. Daarom hebben wij de kans om voor onze lokale energiesystemen gebruik te maken van financiering door het Rijk, de Europese Unie, de Provincie, en de markt. Om potentieel honderden miljoenen niet mis te lopen, moet de gemeente ook zelf kunnen investeren. Incidentele middelen zijn nodig voor het initiëren van initiatieven en het wegnemen van onrendabele toppen in business cases. Structurele middelen zijn nodig als garantiefonds of om (renderende) kapitaallasten mee te dekken.

Hoge prijzen en de beschikbaarheid van energie vormen een probleem voor huishoudens en bedrijven. Onze afhankelijkheid van gas en olie maken ons ook kwetsbaar voor prijsschommelingen. Het vergroten van onze energieafhankelijkheid is een strategische noodzaak en een randvoorwaarde om energie betaalbaar en beschikbaar te houden voor iedereen. Het ontwikkelen van decentrale energiesystemen draagt hier aan bij.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M91**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Voorzetten Arnhemse aanpak energie-armoede

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Energie-armoede in Arnhem een structureel probleem is en blijft
- De Arnhemse aanpak energiearmoede heeft gezorgd voor energiebesparing
- Het werk van energiecoaches en klushulpen de tweedeling in onze stad tegengaat
- De aanpak nu met incidentele middelen gedekt wordt die beschikbaar zijn tot en met 2027

Omdat we vinden dat:

- Een aanpak voor energiearmoede een belangrijk onderdeel van de energietransitie is en blijft
- Een aanpak voor energiearmoede een belangrijk onderdeel van het sociaal domein is en blijft

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Beschikbare financiële ruimte bij het opstellen van de begroting te gebruiken om de Arnhemse aanpak energiearmoede voort te zetten
- De Arnhemse aanpak energiearmoede op het niveau zoals voorzien voor 2026 voor de toekomst structureel te dekken

Indieners:

Joost Gerretsch - GroenLinks
Sam Groenendijk – PvdA
Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M92**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Eerlijker heffen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- de verwerking van afvalstoffen kosten met zich meebrengt;
- het aannemelijk is dat de hoeveelheid afvalstoffen per huishouden verschilt vanwege het aantal leden van een huishouden;
- wij nu eenpersoonshuishoudens en meer persoonshuishoudens onderscheiden;
- het mogelijk is om van drie categorieën uit te gaan, waarbij de categorie tweepersoonshuishoudens kan worden geïntroduceerd;

Omdat we vinden dat:

- lasten afvalstoffenheffing eerlijk dienen te worden verdeeld;
- een tweepersoonshuishouden niet meer evenveel dient te betalen dan een huishouden met meer dan twee personen, omdat het aannemelijk is dat een huishouden met meer dan twee personen meer afval produceert;

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

voor de begroting 2026 de raad een tarievenvoorstel afvalstoffenheffing dient voor te leggen bestaande uit drie categorieën, te weten éénpersoon huishouden, tweepersoonshuishouden en meerpersoonshuishoudens.

Indieners:

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

[Zie voor nadere toelichting beantwoording art. 44 vragen door het college.](#)

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M93**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Arnhem naar 0 nieuwe HIV-infecties

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Momenteel met extra financiële middelen in totaal 140 mensen in Arnhem voorzien worden van PrEP zorg;
- De zorg effectief is¹ en het college aangeeft dat het niet verantwoord is om ermee te stoppen;
- Er in Arnhem geen passende alternatieve zorg, bijvoorbeeld via huisartsen, beschikbaar is.²
- In onze regio momenteel sprake is van een toename van het aantal HIV infecties;
- Voor specifieke groepen, zoals jongeren, sekswerkers en mensen met schulden, de eigen bijdrage voor PrEP-zorg momenteel te hoog is.

Omdat we vinden dat:

- Het onacceptabel is, dat het HIV-virus zich in Arnhem kan blijven verspreiden, terwijl effectieve preventie beschikbaar is;
- 0 nieuwe HIV-infecties geen droom, maar op termijn een haalbaar doel is.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de begroting voorstellen te doen die bijdragen aan een toekomst met 0 nieuwe HIV-infecties in Arnhem.

Indieners:

Suzan Kemperman – D66

Walter de Boef – GroenLinks

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

¹ Indien PrEP correct wordt ingenomen, heeft het een beschermend effect van ongeveer 99%. In landen waar PrEP als preventiemiddel wordt ingezet, is een aanzienlijke afname van nieuwe HIV-infecties te zien. PrEP maakt het mogelijk om hiv-infecties te voorkomen, waardoor mensen niet levenslang antiretrovirale medicatie hoeven te gebruiken. Dit kan de druk op gezondheidszorg verlagen en aanzienlijk bijdragen aan het besparen van zorgkosten voor de samenleving.

² Zie <https://prepnu.nl/artsen/> voor overzicht van huisartsen die PrEP-zorg verlenen.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M94**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Erfgoed beleefbaar bij vernieuwing van de stad

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er binnen de bestaande stad de komende jaren veel verandert: woningbouw, energietransitie, vergroening, mobiliteitsprojecten;
- Bij al deze soorten projecten soms erfgoedkansen voorkomen, zoals we zien bij bijvoorbeeld Coberco (behoud delen melkfabriek), Renaissance Velperweg¹ en Rijnpark (hergebruik van industrieel erfgoed, zowel gebouwd als in de openbare ruimte);
- Beleefbaar maken van dit erfgoed haalbaar kan worden dankzij cofinanciering van andere overheden, fondsen of marktpartijen.

Omdat we vinden dat:

- Ook als Arnhem verandert ons erfgoed beleefbaar moet blijven.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij ruimtelijke projecten, zowel stadsontwikkeling als vernieuwing van de openbare ruimte, kansen voor beleefbaar maken van erfgoed² te benutten;
- Waar nodig daarvoor binnen deze projecten middelen beschikbaar te maken, als een gemeentelijke bijdrage leidt tot voldoende cofinanciering van andere overheden, fondsen of marktpartijen.

Indieners:

Mattijs Loor – D66

Mark Coenders – GroenLinks

¹ <https://www.erfgoeddeal.nl/projecten/wonen-en-mobiliteit/renaissance-velperweg-arnhem>

² Beleefbaar maken van erfgoed zoals bedoeld in onderdeel 2-III van de Uitvoeringsagenda erfgoed 2025-2028 en hoofdstuk 5 van de Omgevingsvisie 2040.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M95**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Focus op snelle toevoeging van nieuwe woningen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het beter benutten van de bestaande voorraad woningen het snelst nieuw woningen oplevert.
- Gemeenten een sleutelrol hebben bij woningdelen en -splitsen. Hoe makkelijker het voor particulieren, woningcorporaties, marktpartijen of huurders is om woningen te delen en splitsen, hoe vaker ze dat zullen doen met als gevolg meer woningen.
- Het huidige kabinet een 'ja, tenzij' insteek van gemeenten vraagt.¹
- Arnhem werkt aan een actieplan bestaande voorraad.

Omdat we vinden dat:

- In deze tijd van woningnood prioriteit moet worden gegeven aan die acties die bijdragen aan snelle toevoeging van woningen aan de totale woningvoorraad.
- Het actieplan bestaande voorraad zal bijdragen aan de verdere ondersteuning van initiatiefnemers en de bekendheid van de mogelijkheden tot woningsplitsen en -delen vergroot.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Bij de verdeling van middelen binnen wonen prioriteit te geven aan acties die bijdragen aan het actieplan bestaande voorraad.

Indieners:

Joris Brandts – D66
Luc Groot – CDA
Marlies Neutkens - Volt

¹ [Sneller naar 100.000 woningen per jaar | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M96**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Immerloo afmaken en opschalen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De pilot *Immerloo Schuldenvrij* is gestart als experiment met een vernieuwende aanpak waarbij de gemeente schulden van inwoners overneemt en saneert;
- Deze aanpak tot doel heeft om inwoners zo snel en effectief mogelijk van hun schulden af te helpen;
- De aanpak bewoners rust en perspectief biedt en bijdraagt aan hun maatschappelijke herstel;
- Bij bewezen succes deze vernieuwende aanpak ook in andere buurten van Arnhem navolging kan krijgen;
- Het aantal Arnhemmers dat zich meldt met schuldenproblematiek toeneemt;
- De reguliere schulddienstverlening niet altijd effectief is, mede door complexe voorwaarden en beperkte toegankelijkheid;
- De pilot momenteel nog niet volledig is afgerond, terwijl aanvullende middelen nodig zijn om dit wél te kunnen doen.

Omdat we vinden dat:

- Het afronden van de pilot essentieel is om de effectiviteit en impact van deze aanpak goed te kunnen evalueren;
- Het belangrijk is dat de gemeente ruimte blijft bieden voor innovatieve en mensgerichte oplossingen in het sociaal domein.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de verdeling van incidentele middelen richting de begroting prioriteit te geven aan het kunnen afronden van de volledige pilot *Immerloo Schuldenvrij*, zoals oorspronkelijk beoogd;
- Bij de evaluatie van de pilot te onderzoeken op welke wijze deze of vergelijkbare werkwijzen kunnen worden ingezet voor alle Arnhemmers met problematische schulden.

Indieners:

Carolien Zwijnepoel – D66
Nathalie Nede – ChristenUnie
Niels Scholten – Volt
Sam Groenendijk – PvdA
Mark Coenders - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M97**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Ook in de toekomst een sterke economie in Arnhem

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Een goed en robuust gemeentelijk economisch beleid bijdraagt aan goed vestigingsklimaat, werkgelegenheid, bedrijvigheid en levendigheid in de stad.
- De maatschappelijke opgaven op het gebied van duurzaamheid en energietransitie niet alleen uitdagingen, maar ook economische kansen kent én nodig heeft;
- Arnhem de energiestad van Nederland is en een duidelijke profilering nieuwe bedrijven trekt
- Er in de perspectiefnota knelpunten op economie worden benoemd, waaronder de impuls voor werklocaties, het detailhandelsbeleid, de ontwikkeling van creatieve en energie-gedreven sectoren, de doorontwikkeling van de Nieuwe Haven/Cleanport en circulaire initiatieven;

Omdat we vinden dat:

- Het belangrijk is om te blijven investeren in een toekomstbestendige economie zodat er nu en in de toekomst voldoende bedrijvigheid en werkgelegenheid in Arnhem blijft;
- Het van belang is voor Arnhem is dat wij ons duidelijk als energiestad blijven profileren en de gemeente hier samen met het bedrijfsleven verantwoordelijk voor is voor het vestigingsklimaat
- Nieuwe bedrijven zich in Arnhem zullen vestigen als de gemeente blijft investeren in een aantrekkelijk vestigingsklimaat;

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Bij de verdeling van extra structurele middelen uit de meicirculaire prioriteit te geven aan een economisch beleid waarin de gemeente effectief samenwerkt met ondernemers aan de economie van de toekomst.
- Hierbinnen dusdanig te prioriteren dat dit een toekomstbestendige economie, en daarmee werkgelegenheid, maximaal bevordert.
- Om de uitvoering in goede banen te leiden en onze profilering op energie te versterken een accountmanager met focus op Arnhem energiestad aan te trekken (verwachting kosten: €100.000)

Indieners:

Joris Brandts – D66
Alwin van Engelenburg - VVD
Luc Groot - CDA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M98**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Stadsontwikkelfonds binnen vastgestelde kaders

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het college voorstelt om het stadsontwikkelfonds in de toekomst te vullen met een deel van het jaarresultaat en hierbij een weerstandsfactor van 1,0 als ondergrens te hanteren;
- Dit ten koste gaat van de (groei van) onze buffer om risico's op te vangen (het weerstandsvermogen);
- De som van alle risico's in Arnhem veel groter is dan het benodigde weerstandsvermogen;
- Het doelbewust toewerken naar een weerstandsfactor van 1,0 in strijd is met de financiële verordening.

Omdat we vinden dat:

- Het stadsontwikkelfonds van waarde is om betaalbare en goede woningbouwprojecten mogelijk te blijven maken;
- Het streven naar een hogere weerstandsfactor belangrijk is, omdat in slechtere economische tijden vaak veel risico's zich tegelijkertijd voordoen;
- We geen nieuw beleid moeten introduceren dat in strijd is met onze eigen verordeningen, tenzij we weloverwogen besluiten die verordeningen te wijzigen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- De systematiek voor het aanvullen van het stadsontwikkelfonds zo in te richten, dat recht wordt gedaan aan het uitgangspunt in de financiële verordening dat we streven naar een weerstandsfactor van 1,4, bijvoorbeeld door enkel aanvullingen ten laste van het jaarresultaat te doen zolang de weerstandsfactor zich gedurende de looptijd van de meerjarenbegroting richting 1,4 blijft ontwikkelen.

Indieners:

Mattijs Loor – D66
Joris Brandts – D66

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M99**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Kiezen voor kwaliteit in het sociaal domein

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het sociaal domein bij gemeenten onder druk staat door stijgende zorgkosten, een toenemende zorgvraag en een tekort aan personeel;
- Preventieve en welzijnsbevorderende maatregelen kunnen bijdragen aan gezondheid en welzijn van inwoners, en daar mee aan het verminderen van zorgbehoefte op de langere termijn;
- Binnen het sociaal domein diverse maatregelen en programma's worden ingezet die in effectiviteit variëren;
- Sommige initiatieven momenteel incidenteel worden gefinancierd, terwijl hun (mogelijke) effect op lange termijn positief lijkt;
- Het college werkt aan een transformatie van het sociaal domein.

Omdat we vinden dat:

- We de beschikbare budgetten en de beperkte menskracht in het sociaal domein in moeten zetten voor interventies die aantoonbaar het meest gunstige effect hebben voor Arnhemmers.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- De raad vóór de begrotingsbehandeling te informeren over de effectiviteit van maatregelen in het sociaal domein, met een eerste overzicht waarin tenminste 15 effectieve maatregelen zijn opgenomen, waarbij zowel naar incidenteel als naar structureel gefinancierde projecten wordt gekeken;
- Bij de transformatie van het sociaal domein prioriteit te geven aan de maatregelen die aantoonbaar het meest effectief zijn in het verbeteren van welzijn en het verminderen van zorgbehoefte;
- Daarbij als uitgangspunt te hanteren dat extra inzet op deze effectieve maatregelen met de tijdelijke extra budgetten, op de langere termijn kan leiden tot minder benodigde menskracht en lagere kosten.

Indieners:

Carolien Zwijnepoel – D66
Marlies Neutkens – Volt
Nicky Eppich – VVD
Nathalie Nede - ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M100**
Zaaknummer: 4532949
Status: **INGETROKKEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Alle daklozen tellen mee

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- de gemeente werkt aan een daklozenopvang die de gehele dag geopend is;
- niet alle daklozen in Arnhem onderdak vinden in de thans beschikbare en binnenkort beschikbare accommodatie;
- er ook daklozen zijn met psychische problematiek, die niet in de reguliere opvang passen vanwege hun psychische problematiek en dien te gevolge geen gebruik maken en/of kunnen maken van de daklozenopvang;
- daklozen met psychische problematiek extra zorg nodig hebben;
- daklozen met psychische problematiek nu dikwijls tussen wal en schip vallen;
- de maatschappelijke kosten van een dakloos persoon variëren tussen de € 20.000 en € 80.000 per jaar;

Omdat we vinden dat:

- alle ook Arnhemse daklozen met een psychische problematiek recht hebben op hulp als het gaat om onderdak, voor de dag, maar zeker ook voor de nacht;

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- de raad te rapporteren over het opvangen van Arnhemse daklozen met psychische problematiek, die niet passen in de reguliere opvang, mede in relatie tot de maatschappelijke kosten van deze doelgroep;
- een plan aan de raad voor te leggen om ook deze doelgroep te helpen als het gaat om de huisvesting voor overdag en de nacht;
- voor dit plan budget beschikbaar te maken in de begroting 2026.

Indiener:

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M102**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Laat nieuwe Arnhemmers meedoen vanaf dag 1

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem zichzelf onderscheid met de voorzieningen die wij bieden aan nieuwe Arnhemmers, zoals het helpen bij werk, taal, sport, cultuur en zorg
- Deze aanpak nu (naast het geld dat we krijgen van het COA) deels gefinancierd wordt met incidentele budgetten die de raad deze periode beschikbaar heeft gesteld

Omdat we vinden dat:

- Iedere nieuwe Arnhemmer de kans moet krijgen om vanaf dag 1 mee te kunnen doen aan onze samenleving

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het structureel maken van de incidentele middelen voor vluchtelingen

Indieners:

Marin Noomen – GroenLinks
Steffenie Pape - VVD
Carolien Zwijnepoel – D66
Niels Scholten – Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M103**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Blijven werken aan Arnhemse preventie

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het in 2021 vastgestelde Arnhems Preventieakkoord een looptijd had van drie jaar, met ambities die op 2025 waren gericht;
- De in het coalitieakkoord aangekondigde 'verbreding' van het Preventieakkoord nooit heeft plaatsgevonden;
- In 2025 op de meeste ambities uit het Preventieakkoord nog geen significante positieve effecten te zien zijn¹;
- Met het aflopen van landelijke GALA-gelden, de noodzaak bestaat om lokaal zo efficiënt mogelijk samen te werken aan preventie.

Omdat we vinden dat:

- De ambities in het preventieakkoord nog steeds relevant zijn, ondanks de stilzwijgende beëindiging van het programma;
- Het proces van het vorige preventieakkoord een goede afronding verdient, met evaluatie en opvolging;
- Er met het oog op de transformatie van het sociaal domein en tekorten in de zorg juist méér aandacht moet zijn voor preventie;
- De gemeente in een brede samenwerking met partners meer kan bereiken dan alleen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Nog dit jaar een evaluatie van het Arnhems Preventieakkoord 2021-2025 uit te voeren, waarbij per ambitie wordt getoetst welke resultaten zijn geboekt en waarom ambities (nog) niet bereikt zijn;
- Bij toekomstig te sluiten akkoorden gericht op preventieve gezondheid en gezonde leefstijl (zoals GALA) de eerder in het coalitieakkoord aangekondigde verbreding van het de preventieaanpak richting o.a. het bedrijfsleven in te zetten, om op deze manier een breed gedeelde verantwoordelijkheid voor preventie in Arnhem te bereiken;

¹ Staat van de Stad - Gezondheid - Arnhem

- De raad uiterlijk Q1 2026 te informeren over de evaluatie en de verkenning.

Indieners:

Wimer Heemskerk – D66

Nathalie Nede - ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M104**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Cultuur mogelijk blijven maken

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De cultuursector om uiteenlopende redenen extra onder druk staat: hoge kostenstijgingen als gevolg van 'fair pay', relatief grote invloed van huisvestingslasten, terugval van ondersteuning door provincie en Rijk;
- Arnhem in januari 2025 de Cultuurconvenant 2025-2028 heeft getekend, en zich daarmee verplicht zich in te zetten voor de Fair Practice Code, waaronder 'fair pay' (eerlijke beloning) bij subsidieverstrekking;
- Dit leidt tot hogere kosten voor onze subsidieontvangers, waardoor hun activiteiten onder druk staan, die tot nu toe niet worden gecompenseerd;
- Er wel ambities, bijvoorbeeld op het gebied van cultuurparticipatie en talentontwikkeling, zijn vastgelegd in een (concept) Uitgangspuntennota Cultuur, maar hier nog geen middelen voor zijn gereserveerd.

Omdat we vinden dat:

- Betaalbaar mee kunnen doen met cultuur de basis vormt voor een gezond en levendig cultuurlandschap in Arnhem;
- Eerlijke beloning vanzelfsprekend moet zijn, maar niet ten koste mag gaan van het cultuuraanbod;
- Als we Arnhem als cultuurstad op de kaart willen houden, we ons extra moeten inzetten voor de professionele ontwikkeling van jonge makers.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de verdeling van eventuele extra structurele financiële middelen uit de meicirculaire prioriteit te geven aan:
 - o de financiële ondersteuning van betaalbare cultuurparticipatie (vrijetijds kunst), bijvoorbeeld voor de maatregelen voortkomend uit motie 24M154;
 - o professionele talentontwikkeling in de cultuursector zoals benoemd in de Uitgangspuntennota Cultuur, en

- het oplossen van eventuele financiële knelpunten bij subsidiepartners die ontstaan door 'fair pay' verplichtingen uit de Cultuurconvenant 2025-2028.

Indieners:

Mattijs Loor – D66

Marin Noomen – GroenLinks

Kiki Groot – Arnhem Centraal

Marlies Neutkens - Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M106**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Maak parallel plannen de standaard voor de woningbouw

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- parallel plannen¹ voor versnelling van bouwprojecten zorgt, doordat diverse fases van een bouwproject gelijktijdig en samenhangend worden uitgevoerd.
- Deze methode van “parallel plannen” kan leiden tot het verkorten van het ontwikkelingsproces van 6 naar 2 jaar, en 50% minder inzet van ambtenaren.
- De grootste vertraging in de bouw van woningen ontstaat in de fase van initiatief tot de fase van het opstellen van een bestemmingsplan en/of de aanvraag van een omgevingsvergunning.
- Recent de motie “Integrale visie op de woningmarkt” is aangenomen² die oproept om gemeenten te helpen “parallel plannen” tot de standaard te maken.

Omdat we vinden dat:

- We alles op alles moeten zetten om de woningbouw in Arnhem te versnellen.
- We moeten voorkomen dat we vertraging oplopen door ondercapaciteit, langlopende procedures en hoge ambities vanuit de Arnhemse woonvisie.
- Een nieuwe manier van werken die het “parallel plannen” is barrières kan doorbreken en de benodigde versnelling kan opleveren.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- “parallel plannen” als werkwijze in Arnhem te omarmen en hiermee een pilot met twee woningbouwprojecten te starten om van te leren, waarbij de huidige financiële kaders worden gerespecteerd.
- Aan te haken bij de landelijke en provinciale verhoogde inzet om “parallel plannen” tot een succes te maken bij gemeenten.

Indieners:

Luc Groot – CDA

Alwin van Engelenburg - VVD

¹ [Parallel plannen voor versnellen woningbouwprocedures | Versnellen woningbouwprocessen | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

² [Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M107**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Behoud en borduur voort op Horecastewards

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Vorig jaar budget beschikbaar is gesteld voor het aanstellen van horecastewards.
- In de huidige perspectiefnota het onzeker is of de gemeente de financiering van de horecastewards kan of wil doorzetten.
- De horecaondernemers na één jaar de kosten voor de horecastewards zouden overnemen, maar dat het de horecaondernemers nog niet is gelukt dit te bewerkstelligen.
- Extra inzet voor veiligheid niet in de perspectiefnota benoemd is en waarvoor dus geen financiële extra's te verwachten zijn voor dit beleidsterrein;

Omdat we vinden dat:

- De aanwezigheid van horecastewards een positieve bijdrage leveren aan de veiligheid en leefbaarheid in de horeca;
- Ondanks verhoging van de BOA-capaciteit in Arnhem in de afgelopen jaren, nog steeds sprake is van schaarste om veiligheid in de stad te garanderen.
- De recente brand in de binnenstad onze alertheid blijft vragen op en rondom de Korenmarkt in samenspraak met de horecaondernemers.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- de financiering van de horecastewards door de gemeente te prioriteren bij vrij te vallen budget bij de meicirculaire voor de Begroting 2026. Daarbij is cofinanciering door de horecaondernemers een voorwaarde.

Indieners:

Luc Groot – CDA
Alwin van Engelenburg – VVD
Suzan Kemperman – D66
Kiki Groot – Arnhem Centraal

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M108**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Capaciteit in beeld voor realistische ambities

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- de ambities van de gemeente Arnhem de afgelopen jaren structureel zijn toegenomen;
- de stad de komende jaren met bijna 20% zal groeien, wat leidt tot meer taken en verantwoordelijkheden voor de ambtelijke organisatie;
- gebiedsontwikkeling nu al veel inzet vraagt en deze inzet de komende jaren nog verder zal toenemen;
- het college aangeeft dat er geen sprake is van directe tekorten, maar van een noodzaak tot prioritering en structurele organisatiegroei.

Omdat we vinden dat:

- de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol alleen goed kan invullen als zij inzicht heeft in de (structurele) capaciteitsbehoefte;
- het wenselijk is om als raad tijdig inzicht te krijgen in de benodigde ambtelijke capaciteit (uitgedrukt in FTE's) per programma, afgezet tegen de gestelde ambities;
- dit inzicht helpt bij realistische besluitvorming over nieuwe opgaven, bijsturing van ambities of het vrijmaken van middelen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

De raad bij de begroting nader te informeren over de relatie tussen ambities en capaciteit (inzicht in structureel en tijdelijk).

- Waarbij het relevant is te weten dat:
 - Het gaat om grote ontwikkelingen, die inderdaad een grote organisatorische uitdaging betekenen (zie ook Accountantsrapport).
 - Om de vastgestelde ambities te realiseren de komende jaren extra capaciteit nodig is in de verschillende projectorganisaties, voor een groot deel te financieren uit de projectexploitaties.
 - De voorziene groei van het aantal inwoners vraagt parallel een bijbehorende groei van de structurele capaciteit in de organisatie.

Indieners:

Hasan Kumas – VVD

Luc Groot – CDA

Nathalie Nede – ChristenUnie

Wimer Heemskerk – D66

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M109g**
Zaaknummer: 4532949
Status: **INGETROKKEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Verantwoord investeren in gebiedsontwikkeling en woningbouwversnelling

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- het college in de Perspectiefnota 2026–2029 voorstelt om het Stadsontwikkelfonds, naast incidentele toevoegingen in 2025, ook structureel te gaan vullen;
- volgens bestaand beleid uit de Nota Grondbeleid (paragraaf 3.6) een deel van het overschot op het weerstandsvermogen van het grondbedrijf kan worden overgeheveld naar het Stadsontwikkelfonds, mits dat weerstandsvermogen boven de 110% van het risicoprofiel uitkomt;
- wanneer het weerstandsvermogen onder de 100% komt, de Algemene Reserve moet bijspringen voor dekking van het risico van het grondbedrijf;

Omdat we vinden dat:

- de inzet op woningbouw en versnelling van gebiedsontwikkeling wordt gedeeld, maar dit niet mag leiden tot onvoldoende robuustheid van de financiële positie van de gemeente als geheel;
- de Perspectiefnota geen uitsluitsel geeft over de actuele verhouding tussen het risicoprofiel van het grondbedrijf en de vulling van de daartoe bestemde reserves;
- het structureel vullen van het Stadsontwikkelfonds op transparante en financieel verantwoorde wijze moet plaatsvinden, zonder impliciete verschuiving van risico's naar de Algemene Reserve;
- het wenselijk is dat de raad vooraf duidelijke spelregels vaststelt over de voorwaarden waaronder structurele vulling van het fonds plaatsvindt;
-

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Voorafgaand aan besluitvorming over structurele vulling van het Stadsontwikkelfonds, een integraal voorstel aan de raad voor te leggen waarin:
 - o de actuele omvang van het risicoprofiel van het grondbedrijf en de daaraan gekoppelde bestemmingsreserves (inclusief de 100%- en 110%-grenzen) wordt gepresenteerd;
 - o inzichtelijk wordt gemaakt of en hoe het structureel vullen van het fonds zich verhoudt tot de risico's van het grondbedrijf en de rol van de Algemene Reserve daarin;
- Dit voorstel uiterlijk gelijktijdig met de Begroting 2026 aan de raad voor te leggen, zodat eventuele structurele vulling van het fonds in samenhang met het bredere financieel beleid kan worden afgewogen.

Indiener:

Hasan Kumas – VVD

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M110**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Keuzeruimte en scenario's bij de transformatie van het sociaal domein.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- de transformatie van het sociaal domein noodzakelijk is om ondersteuning aan inwoners ook in de toekomst beschikbaar, betaalbaar en uitvoerbaar te houden;
- er onzekerheid bestaat over de mate waarin het Rijk financieel bijdraagt aan het sociaal domein;
- de gemeenteraad uiteindelijk keuzes moet maken over de inrichting, prioritering en financiering van het sociaal domein.

Omdat we vinden dat:

- de raad hiervoor tijdig en volledig inzicht moet krijgen in de beleidsruimte en de consequenties van verschillende keuzes;
- het wenselijk is dat het college scenario's aanlevert waarin duidelijk wordt aan welke 'beleidsknoppen' de raad kan draaien, zoals het niveau van ondersteuning, preventie, toegang, organisatie en samenwerking;
- de impact van keuzes op financiën, uitvoering en inwoners per scenario transparant in beeld moet worden gebracht.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- bij de verdere uitwerking van de transformatie van het sociaal domein ten minste drie beleids- en financiële scenario's aan de raad voor te leggen, waaronder in elk geval:
 1. een scenario waarin het Rijk géén aanvullende bijdrage levert;
 2. een scenario met een beperkte aanvullende rijksbijdrage;
 3. een scenario met substantiële, structurele middelen van het Rijk;
- per scenario concreet inzichtelijk te maken:
 - welke beleidsknoppen de raad heeft om aan te draaien;
 - welke keuzes dat vraagt op het gebied van ondersteuning, preventie, toegang en uitvoering;
 - wat de (financiële, maatschappelijke en organisatorische) gevolgen zijn van deze keuzes;

Indiener:

Nicky Eppich – VVD

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M112g**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Arnhem op de kaart.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem met meer budget beter op de kaart kan worden gezet;
- De inkomsten uit toeristenbelasting begroot zijn op € 1.900.000;
- De verwachting is dat dit jaarlijks minstens € 150.000 meer zal zijn.

Omdat we vinden dat:

- Citymarketing positief bijdraagt aan het imago van een gastvrije stad, wat zorgt voor meer bezoekers, meer (zakelijke) evenementen, het behouden van studenten en een aantrekkelijker vestigingsklimaat;
- Dit economisch van groot belang is aangezien we hier ons geld mee moeten blijven verdienen;
- Bijvoorbeeld door congresacquisitie uit te breiden kunnen meer grote en kleine successen worden geboekt, zoals het congres van MKB Nederland in 2026. Goed gekozen congressen kunnen bekendheid en profiel geven aan de stad. Ook komt een deel van de inkomsten terug bij de bedrijven die de toeristenbelasting betalen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Een bedrag gelijk aan de extra opbrengsten van € 150.000 uit de toeristenbelasting die in de perspectiefnota als dekking voor andere ontwikkelingen worden ingezet, met ingang van 2025 in te zetten voor het op de kaart zetten van Arnhem (toerisme, recreatie en citymarketing);
- Deze extra inzet van € 150.000 te dekken uit de verwachte extra opbrengsten op basis van de meicirculaire; Samen met de Stichting City Marketing Arnhem te kijken hoe dit bedrag het beste besteed kan worden.

Indieners:

Steffenie Pape – VVD
Joris Brandts – D66
Luc Groot - CDA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M113**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

In gang zetten van de transformatie van het sociaal domein

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- De zorgvraag toeneemt en het sociaal domein onder druk staat.
- Een transformatie nodig is om ondersteuning dicht bij inwoners te organiseren en de samenhang tussen zorg en welzijn te versterken.
- Het college het belang van de transformatie onderschrijft, maar er onvoldoende zicht is of de huidige middelen toereikend zijn voor zowel de knelpunten als de bredere transformatieopgave.
- De omvang van de uitdagingen op het sociaal domein het aannemelijk maakt dat de huidige middelen ontoereikend zijn.
- De druk op het sociaal domein verder toeneemt als de middelen ontoereikend blijken en de transformatie daardoor onvoldoende op gang komt.

Omdat we vinden dat:

- Arnhemmers nu en in de toekomst moeten kunnen rekenen op liefdevolle en goede zorg, dicht bij huis.
- Zorg geen kostenpost is, maar een manier om voor elkaar te zorgen als het even niet lukt.
- Een transformatie nodig is om Arnhemmers die het nodig hebben ook in de toekomst altijd te kunnen helpen.
- De transformatie voldoende op gang moet komen, en dat hiervoor de benodigde middelen beschikbaar moeten zijn, zodat er geen situatie kan ontstaan dat er gekort moet worden op zorg en dat geld een doel wordt van de transformatie.
- De transformatie moet sturen op maatschappelijke impact op positieve gezondheid, waaronder de kwaliteit van leven van Arnhemmers.
- De transformatie ook betekent dat voorzieningen die passen bij de zorg die mensen nodig hebben worden geborgd en voorzieningen die daar onvoldoende op aansluiten worden beëindigd.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Indien er bij de meicirculaire 2025 financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting 2026 prioriteit te geven aan middelen voor het volledig in gang zetten van de transformatie van het sociaal domein.

Indiener:

Sam Groenendijk - PvdA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M114**
Zaaknummer: 4532949
Status: **INGETROKKEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Prioriteit levensloopbegeleiding mensen met autisme

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- De gemeenteraad in november 2024 het college unaniem heeft gevraagd te onderzoeken op welke wijze levensloopbegeleiding voor mensen met autisme binnen de gemeente Arnhem kan worden ingevoerd
- De wethouder heeft toegezegd samen met de stichting Vanuit Autisme bekeken, dit te onderzoeken, voor te bereiden en uit te werken.
- Het daarbij zaken betreft als financiering, voorliggende voorzieningen/netwerk,
- capaciteit, zorgverzekeraars en inclusie.

Omdat we vinden dat:

- Levensloopbegeleiding een belangrijke werkwijze is voor mensen met autisme om zo zelfstandig mogelijk door het leven te gaan
- Mensen met autisme recht hebben om op een eigen manier hun leven in te richten
- Levensloopbegeleiding daarbij een goede hulp is

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

In de begroting prioriteit te geven aan levensloopbegeleiding voor mensen met autisme en hiervoor goede dekking te vinden

Indiener:

Nathalie Nede - ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M115**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Prioriteit aan verbinding in het sociaal domein

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- Kleine initiatieven een verbindende rol spelen in het versterken van het sociaal domein door lokale samenwerking te stimuleren en de banden tussen mensen in de wijk te versterken. Ze zijn gericht op het verbeteren van het leven van bewoners en het creëren van een gezondere, meer betrokken gemeenschap
- Diverse organisaties in de wijk of Arnhemse samenleving een dergelijke rol vertolken
- Die verbinding niet altijd zichtbaar of kwantificeerbaar is
- Deelnemers deze rol waarderen en er positieve woorden over uiten

Omdat we vinden dat:

- Dergelijke verbindende organisaties en werkers belangrijk zijn voor de cohesie in wijk of samenleving
- Verbindende organisaties erkenning mogen krijgen voor het werk dat ze doen
- Deze organisaties recht hebben op een structurele plek in het sociaal domein

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

In de begroting prioriteit te geven aan organisaties die verbindend van aard zijn, zoals de Samenwerkende Arnhemse buurthuizen, City at Home en de buurtconciërges.

Indiener:

Nathalie Nede – ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M117**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Relatie- en scheidingsloket

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- Complexe scheidingen en langdurige conflicten tussen ouders een grote impact kunnen hebben op het welzijn van kinderen en vaak resulteren in stressvolle situaties voor gezinnen;
- Uit de evaluatie van het Relatie- en Scheidingsteam Zwolle blijkt dat een gespecialiseerd relatie- en scheidingsteam effectief is in het voorkomen en de-escaleren van ouderlijke conflicten, wat rust en stabiliteit biedt aan kinderen, waardoor ondersteuning door een interprofessioneel team de instroom in jeugdhulp kan verminderen
- Een relatie- en scheidingsteam met expertise op diverse gebieden, zoals financiën, juridisch advies en psychologische ondersteuning, de sociale en praktische drempel voor het zoeken van hulp kan verlagen. Onderzoek hierover concludeert: "Meerwaarde van de inzet van het Relatie- en Scheidingsteam voor ouders en jeugdigen is dat ouders meer verbinding ervaren in hun relaties, waarbij er door het team gewerkt wordt aan meerdere hulpvragen: zowel de kwaliteit van de opvoeding, de relatiekwaliteit van het kind met beide ouders en de mate van ouderlijke stress en conflicten. Voor een positieve ontwikkeling van kinderen is aandacht voor deze aspecten cruciaal. De samenhangende hulp versterkt de onderlinge communicatie tussen partners en ouders en geeft inzicht in hun relatiepatronen." ¹
- Adviesbureau AEF heeft geconcludeerd dat een relatie- en scheidingsteam een potentieel impactvolle interventie is voor de transformatie van de jeugdzorg.
- De gemeente Arnhem een digitaal echtscheidingsloket heeft
- Wethouder Roelofs in zijn memo van 6 juni 2025 concludeert: "Met behulp van het relatieteam lukt het in 98% van de gevallen om (langdurige) conflicten tussen ouders te voorkomen of te doorbreken, waardoor kinderen minder belast worden. Ouders en kinderen ervaren duidelijke meerwaarde." ²
- Inmiddels ook andere gemeenten een relatie- en scheidingsloket is gestart (Assen) ³ of een onderzoek daarnaar is gestart (Utrecht) ⁴

¹ https://www.viaa.nl/content/uploads/Rapport-Relatie-en-scheidingsteam-Zwolle_januari2024-webversie.pdf

² [Document Arnhem - Memo van wethouder Roelofs inzake 'Toezegging 1641', d.d. 06-06-2025 - iBabs Publieksporaal](#)

³ <https://assen.nieuws.nl/gemeente/assen-start-een-relatie-en-scheidingsloket>

⁴ <https://www.utrecht.nl/nieuws/nieuwsbericht-gemeente-utrecht/gemeente-utrecht-onderzoekt-mogelijkheden-scheidingsloket>

Omdat we vinden dat:

- Arnhem meer moet investeren in een preventieve en laagdrempelige ondersteuning voor ouders en kinderen, zodat ouderlijke conflicten minder snel escaleren en negatieve effecten op kinderen worden beperkt;
- Ouders en kinderen baat hebben bij een systemische benadering, waarbij niet alleen naar individuele problemen wordt gekeken, maar naar de bredere context van het gezin.
- Een scheidingsloket geen laagdrempelige ondersteuning biedt bij relatieproblemen (en voorkomen is beter dan genezen)
- De uitkomsten van het onderzoek in Zwolle en de conclusie van ons college het positief effect van een dergelijk loket ondersteunen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

In de plannen voor transformatie van het sociaal domein prioriteit geven aan de invoering van een relatieteam als onderdeel van een relatie- en scheidingsloket en hier in de begroting ruimte voor creëren.

Indiener:

Nathalie Nede – ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M119**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De monumentale A.K.U.-fontein met het bijbehorende beeld van Shinkichi Tajiri en pergola jarenlang in een slechte staat verkeerden.
- Dit kunstwerk aan de Arnhemse burgers is aangeboden door Algemene Kunstzijde Unie (waar de A.K.U.-fontein haar bestaan en naam aan dankt).
- Dit unieke wederopbouwmonument momenteel wordt gerenoveerd, waarbij het grotendeels wordt teruggebracht naar originele staat en visie.
- Er bij het originele ontwerp twee verlichte vitrines waren inbegrepen waarin lokale kunstenaars hun kunst konden etaleren in de openbare ruimte.
- Er bij de renovatie niet genoeg geld is om deze vitrines te kunnen realiseren, mede omdat het kostbaar is om dit 'hufterproof' te doen. Zij worden slechts gerealiseerd wanneer er geld overblijft.

Omdat we vinden dat:

- Het monument waar mogelijk in de originele staat en sfeer dient te worden hersteld;
- Het een mooie kans geeft aan Arnhemse kunstenaars om laagdrempelig iets te laten zien van hun werk.
- Deze exposities bijdragen aan het oorspronkelijke doel en atmosfeer.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Vanuit de meevaller in de meicirculaire prioriteit geven te geven aan het herstel van de vitrines van het AKU monument. Hiervoor € 70.000 in de begroting op te nemen.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal
Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren
Steffenie Pape - VVD

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M120**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Ouderenbeleid uitvoeren

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om voorstellen te doen die bijdragen aan de uitvoering van het ouderenbeleid in Arnhem.

Omdat we weten dat:

- De vergrijzing toeneemt en één op de drie Arnhemmers in 2050 55 jaar of ouder is;
- Ouderenbeleid nodig is om een sterke sociale basis, preventie en gelijke kansen op gezondheid en welzijn te waarborgen;
- De gemeenteraad het beleidsplan "*Op eigen wijze oud(er) worden in Arnhem*" heeft vastgesteld;

Omdat we vinden dat:

- Iedereen in Arnhem, ongeacht achtergrond of inkomen, waardig en vitaal oud(er) moet kunnen worden;
- De uitvoering van het ouderenbeleid een integrale aanpak vereist op het snijvlak van wonen, zorg, gezondheid, welzijn, cultuur, mobiliteit en participatie;
- De gemeente samen met partners de uitvoeringsagenda van het ouderenbeleid moet realiseren door vernieuwing en samenwerking tussen organisaties;
- Specifieke aandacht voor ouderen cruciaal is voor het slagen van de bredere transformatie van het sociaal domein;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de begroting 2026–2029 voorstellen te doen die bijdragen aan de uitvoering van het ouderenbeleid in Arnhem.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal
Walter de Boef - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M121**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Gelijktrekken bedrag Gelrepas voor 67+

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om het bedrag voor de Gelrepas voor 67+ op te hogen naar tweehonderd Euro.

Omdat we weten dat:

- Het bedrag op de Gelrepas voor 67plussers (67+) honderdtwintig Euro is en voor andere volwassenen tweehonderd Euro;
- Er steeds meer ouderen fit en vitaal zijn;
- Er steeds meer ouderen zijn, die soms ook vereenzamen;
- Ouderen ook een eigen bijdrage moeten betalen voor veel activiteiten van de SWOA.
- Ouderen die een Gelrepas aanvragen en krijgen, financieel minder draagkrachtig zijn;
- Ouderen ondanks een hogere AOW dan het bijstandsbedrag vaak veel geld kwijt zijn aan zelfzorgmiddelen, kant-en-klare maaltijden en energie;
- We ouderen willen stimuleren te bewegen en sociale en culturele activiteiten te ondernemen, mede omdat het behoren tot een sociaal netwerk steeds belangrijker zal worden;

Omdat we vinden dat:

- Het niet uitlegbaar is waarom deze groep ouderen minder mogelijkheden krijgt om betaalbaar te sporten en andere activiteiten te ondernemen dan jongere volwassenen;
- Ouderen die een Gelrepas aanvragen blijf geven van de wens actief in de samenleving op te stellen en gebruik te maken van de voorzieningen;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het ophogen van bedrag voor de Gelrepas voor 67+ naar tweehonderd Euro.

Indiener:

Kiki Groot – Arnhem Centraal

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M122**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Voortzetting financiering verhuiscoach voor een goede doorstroming op de woningmarkt

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om – ook na september 2026 - middelen voor de verhuiscoach ter beschikking te blijven stellen.

Omdat we weten dat:

- Veel senioren - die in een (sociale) huurwoning of koopwoning wonen - belemmeringen ervaren om te verhuizen naar een woning die beter bij hun situatie past, en bij deze doorstroming hulp nodig kunnen hebben;
- Juist de doorstroming van deze groep lange verhuisketens op gang helpt, en het dus belangrijk is om hier op in te zetten;
- Arnhem in 2022 is gestart met de de pilot verhuiscoach voor de sociale huursector;
- De raad – nadat deze pilot succesvol bleek te zijn - op 27 maart 2024 motie [24M31](#) – “De verhuiscoach voor een goede doorstroming” – heeft aangenomen;
- Er tot op heden 375 verhuisgesprekken met de verhuiscoach zijn geweest en er inmiddels - met de inzet van 36 uur per week - 61 senioren zijn verhuisd;
- De inzet op doorstroming met behulp van een verhuiscoach hierbij dus belangrijk en succesvol is gebleken;
- De cofinanciering door de provincie en de corporaties met ingang van mei 2025 is geëindigd;
- De verhuiscoach vanaf mei 2025 tot en met september 2026 voor 24 uur vanuit de gemeentelijke budgetten is begroot;

Omdat we vinden dat:

- We **alles** moeten doen om de woningmarkt in beweging te brengen en om doorstroming te blijven stimuleren;
- Het derhalve belangrijk is om de verhuiscoach – ook na september 2026 - te behouden voor de Arnhemse woningmarkt;
- Er middelen ingezet moeten blijven worden om de verhuiscoach in te zetten;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan structurele financiering van de verhuiscoach na september 2026.

Voor 1 verhuiscoach (36 uur) € 75.000,- in de begroting op te nemen.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal

Luc Groot – CDA

Alwin van Engelenburg - VVD

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M123**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Een multifunctioneel terrein voor én door Schuytgraaf

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- Het stadsdeel Schuytgraaf blijft groeien en nog onvoldoende beschikt over laagdrempelige sport- en ontmoetingsvoorzieningen;
- Er al geruime tijd plannen zijn voor meer beweeg- en verblijfsvoorzieningen op het Sportpark Schuytgraaf, met onder meer een 3x3 basketbalveld, outdoor gym en een pumptrack;
- De bestaande functies, zoals schaatsen en skeeleren, grotendeels behouden kunnen blijven;
- Er in de huidige begroting onvoldoende middelen beschikbaar zijn om deze ontwikkeling volledig te realiseren;
- Het sportbedrijf een ton kan bekostigen en nog een ton uit het sportbudget kan komen, waardoor er nog een ton tekort is.

Omdat we vinden dat:

- Laagdrempelige, multifunctionele sportplekken bijdragen aan gezondheid, ontmoeting en inclusiviteit in de wijk;
- Een goed participatieproces met bewoners en betrokken verenigingen essentieel is voor een breed gedragen en passende inrichting van het betonnen veld;
- Dit aanvullende multifunctionele terrein een win/win situatie is voor de wijk en voor de (buiten)sport;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Een zorgvuldig participatieproces in Schuytgraaf op te zetten met bewoners, sportverenigingen en andere betrokkenen, om te komen tot een gedragen invulling van het multifunctionele terrein;
- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het realiseren van dit multifunctionele terrein.

Indiener:

René Kraaijenbrink – Arnhem Centraal

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M124**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Intensivering Beheersing Rattenpopulatie

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om extra middelen voor de beheersing van de rattenpopulatie in te zetten.

Omdat we weten dat:

- De verhoogde zichtbaarheid van de rat in het stadsbeeld steeds meer als een probleem ervaren wordt;
- Ratten ziektes met zich mee kunnen dragen. Ratten kunnen ziektes zoals leptospirose, salmonella en de ziekte van Weil verspreiden via hun urine en uitwerpselen. Deze ziektes kunnen ernstige gezondheidsproblemen veroorzaken voor mensen en (huis-)dieren;
- Daarnaast kunnen ratten aanzienlijke schade aanrichten door op elektrische bedrading, hout en isolatiemateriaal te knagen. Dit kan brandgevaar opleveren en leiden tot dure reparaties.
- Vuilnisbakken door ratten overhoop gehaald kunnen worden.

Omdat we vinden dat:

- Beheersing van de rattenpopulatie bijdraagt aan de gezondheid van de Arnhemmers;
- Schaderisico's zo klein mogelijk gehouden moeten worden;
- Beheersing zo diervriendelijk mogelijk moet worden uitgevoerd.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting 2026 prioriteit te geven aan intensivering van de huidige diervriendelijke beheersing van de rattenpopulatie. De dan benodigde extra middelen bedragen circa € 50.000 per jaar.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal
Luc Groot - CDA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M125**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Naast enkel glas ook verouderd dubbel glas uitbannen in sociale huurwoningen

Constaterende dat:

- Huurwoningen momenteel slechts beperkt worden geïsoleerd, waarbij bijvoorbeeld bestaand dubbelglas van 20 tot 30 jaar oud niet wordt vervangen;
- Het isoleren van woningen een positieve bijdrage levert om de energiekosten te temperen;
- Het isoleren van woningen een positieve bijdrage op het gebied van verduurzaming levert.

Overwegende dat:

- Huurders moeten kunnen wonen in een woning die tocht-, vocht-, en schimmelvrij is, met een betaalbare energierekening.
- De gemeente afspraken heeft gemaakt met corporaties om speciale aandacht te hebben voor woningen met enkel glas ten einde dit uit te bannen.
- Bestaand dubbel glas zo'n 20 tot 25 jaar mee gaat, daarna verouderd is en erna een verslechterde isolatiewaarde kent die in de buurt van de isolatiewaarde van enkel glas komt (te weten: 4,0 W/m²K voor verouderd dubbel glas en 5,0 W/m²K voor enkel glas)
- Isolatieglas (met een isolatiewaarde van 1,1 W/m²K) om en nabij de €100 per jaar kan besparen ten opzichte van dubbel glas, laat staan ten opzichte van verouderd dubbel glas.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Aanvullende afspraken met de corporaties te maken waarin de corporaties bijzondere aandacht geven aan woningen met verouderd dubbel glas in de verblijfsruimtes en waarbij zij uiterlijk begin 2026 aangeven:
 - in hoeveel van deze woningen verouderd dubbel glas aanwezig is;
 - waar dit verouderd dubbel glas t/m 2028 niet via de E-, F- en G-aanpak of reguliere onderhoudsaanpak wordt vervangen door isolerend glas.
 - hoe dit verouderd dubbel glas (planmatig) zo snel mogelijk vervangen kan worden.

Indieners

Noud Roelen - SP
Gerrie Elfrink - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M127**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Geen nieuw strooiscootersaga in Arnhem

Constateerende dat:

- Het college bij herhaling is gewaarschuwd dat introductie van strooiscooters tot verrommeling van de openbare ruimte zou leiden, met alle gevolgen van dien voor mensen met een rolstoel, scootmobiel of kinderwagen.
- Ondanks deze waarschuwingen het strooiscooterexperiment tóch is uitgevoerd, maar na een halfjaar alweer een stille dood gestorven is.
- Het college ondanks deze kraakheldere geschiedenis halsstarrig blijft beweren dat zogeheten “deelscooters” passen binnen het idee van verduurzaming.

Overwegende dat:

- Strooiscooters noch duurzaam, noch gezond, noch een vorm van ‘delen’ zijn.
- Het strooiscooterexperiment is uitgelopen op een mislukking.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- In de toekomst géén vergunningen meer te verlenen aan aanbieders van zogeheten deelscooters (in de volksmond ook wel ‘strooiscooters’ genoemd).

Noud Roelen - SP

Gerrie Elfrink - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M128**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Een streekmarkt voor de Geitenkamp

Constaterende dat:

- De inwoners op de Geitenkamp graag beide supermarkten behouden en zich daar ook actief en massaal voor hebben ingezet.
- Beide supermarkten (Schuttersbergplein en Marktplein) reeds gesloten zijn met leegstaande panden tot gevolg.
- Er veel animo is om met lokale boeren, ondernemers en voedselproducenten een pand te vinden om hun producten aan te bieden.

Overwegende dat:

- Leegstaande panden op het Marktplein en/of Schuttersbergplein een negatief effect hebben op de leefbaarheid van de wijk Geitenkamp.
- De gemeente een rol te vervullen heeft in het tegengaan van leegstand, verbeteren van de leefbaarheid en behoud van voorzieningen in de wijk.
- Hier een uitgelezen kans ligt om voorzieningen voor de Geitenkamp te behouden en dit te combineren met initiatieven van lokale boeren, ondernemers en voedselproducenten.
- Het voor de Geitenkamp wenselijk is om niet alleen een supermarkt op het Marktplein te hebben, maar ook een dergelijke voorziening op het Schuttersbergplein.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- In overleg én samenwerking met bewoners, lokale initiatieven als De Blauwe Tomaat, lokale boeren, lokale ondernemers en lokale voedselproducenten te komen tot een 'streekmarkt' voor de Geitenkamp en dit in overleg te vestigen op een geschikte locatie aldaar.
- Indien nodig hiervoor een (*tijdelijke*) coördinator aan te stellen en de *tijdelijke* kosten die hiermee gemoeid zijn, evenals de *tijdelijke* huurkosten van +/- €6000 per maand voor de tijdelijke invulling van de supermarkt, te dekken uit de bij de meicirculaire vrijgekomen financiële middelen.
- In overleg én samenwerking met bewoners te komen tot een plan om het Schuttersbergplein een impuls te geven en daarbij een geschikte en op korte termijn haalbare bestemming te vinden voor het leegstaande pand aldaar.

Indieners

Noud Roelen – SP

Gerrie Elfrink – SP

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

Marlies Neutkens - Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M129**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Geef Arnhemmers hun huishoudelijke hulp terug

Constateerende dat:

- Vele honderden Arnhemmers hun huishoudelijke ondersteuning geheel of gedeeltelijk is afgenomen.
- Dit tot onwenselijke en tragische situaties leidt, met grote kans verslechtering van de woon- en leefomstandigheden.

Overwegende dat:

- Huishoudelijke ondersteuning een onmisbare functie vervult, juist ook ter preventie van zwaardere zorg.
- Het schrappen van de huishoudelijke ondersteuning op lange termijn zal leiden tot een groter beroep op zwaardere (en duurdere) vormen van zorg.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Een raadsvoorstel aan te bieden waarin het schrappen van de huishoudelijke hulp ongedaan wordt gemaakt;
- Op korte termijn met de mensen die sinds aanpassing van de verordening tot wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Arnhem (29 mei 2024) in gesprek te gaan en aan te geven op welke manier het schrappen van de huishoudelijke hulp wordt hersteld.

Noud Roelen - SP
Gerrie Elfrink - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M130**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Leg woekerprijzen voor dierenzorg aan banden

Constateerende dat:

- Buitenlandse investeerders naast huisartsenpraktijken nu ook massaal dierenartspraktijken opkopen.
- Ook in Arnhem steeds meer buitenlandse investeerders in de dierenzorg actief zijn.
- Dierenartstarieven de afgelopen dertig jaar 3x sneller dan de inflatie zijn gestegen, met name bij commerciële dierenartspraktijken, waardoor verschillen van honderden tot soms wel duizenden euro's per behandeling ontstaan.
- De Tweede Kamer al meer dan een jaar geleden moties heeft aangenomen om overnames van dierenartspraktijken door investeringsmaatschappijen en vercommercialisering van noodzakelijke huisdierenzorg tegen te gaan, beperken van prijsstijgingen en invloed van private investeerders en mogelijkheden voor prijsplafonds voor medisch noodzakelijke behandelingen te onderzoeken.

Overwegende dat:

- De gemeente Arnhem een verantwoordelijkheid heeft om álle zorg toegankelijk te houden voor alle Arnhemmers.
- Het gebruikelijk is om in de zorg te werken met maximumtarieven zodat aanbieders vergelijkbare tarieven hanteren en het derhalve logisch is om dit ook toe te passen op medisch noodzakelijke behandelingen in de dierenzorg.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) kenbaar te maken dat de huidige prijzen voor medisch noodzakelijke dierenzorg onacceptabel hoog zijn en derhalve gemaximeerd dienen te worden.
- Dit standpunt eveneens in VNG-verband kenbaar te maken en de VNG te sommen bij de verantwoordelijk minister aan te dringen op een maximering van de kosten voor medisch noodzakelijke dierenzorg.

- Het ministerie te vragen hoe het staat met de gevraagde onderzoeken en de Raad over de antwoorden te informeren.

Noud Roelen - SP

Gerrie Elfrink – SP

Leo de Groot – Partij voor de Dieren

Kiki Groot – Arnhem Centraal

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M131**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Extra capaciteit om laaggeletterdheid onder kinderen te voorkomen

Constaterende dat:

- Inmiddels 1 op de 3 15-jarigen in Nederland laaggeletterd is en dit aantal sinds 2000 toeneemt.
- Consultatiebureaus bij peuters een risico op laaggeletterdheid kunnen waarnemen en kunnen voorzien van een zogeheten VVE-indicatie.
- Zogeheten 'intermediairs' een cruciale rol spelen om kinderen met risico op laaggeletterdheid toe te leiden naar een peuteropvang met VVE-indicatie.

Overwegende dat:

- Arnhem weliswaar *gemiddeld* genomen goed er in slaagt om kinderen met risico op laaggeletterdheid op een peuteropvang met VVE-indicatie te krijgen, maar dat dit op *wijkniveau* enorm verschilt - bijvoorbeeld in Presikhaaf en de Geitenkamp.
- Extra inzet van intermediairs kan helpen om in wijken met een dergelijk laag bereik méér kinderen te behoeden voor laaggeletterdheid.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Het aantal intermediairs op korte termijn te vergroten met minimaal 1fte met als doel om het bereik te vergroten in de wijken die nu het laagst scoren.
- Indien er bij de meicirculaire financiële ruimte vrijkomt prioriteit te geven aan het geven van een structurele dekking hiervoor (één fte intermediair kost tussen de 86.000 en 92.000 euro per jaar op basis van maximale inschaling op schaal 9 of 10.)

Indieners

Noud Roelen - SP
Gerrie Elfrink – SP
Nathalie Nede - ChristenUnie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M132**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Extra capaciteit om zorgfraude op te sporen en zorggeld terug te vorderen

Constateerende dat:

- Uit het *Jaarverslag 2024 Toezichthouders rechtmatigheid Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet Gemeente Arnhem* blijkt dat in 2024 voor bijna €750.000 aan zorggeld dat niet werd besteed aan zorg, is teruggevorderd.
- Dergelijke terugvorderingen en bijbehorend onderzoek veel tijd en inzet kosten.
- Uit het jaarverslag blijkt dat er een wens is om de capaciteit voor toezichthouders te vergroten.
- Uit de jaarcijfers blijkt dat bij een substantieel deel van de zorgaanbieders die actief zijn in Arnhem een 'gemiddeld' tot 'zeer hoog' risico is dat zorggeld niet daadwerkelijk aan zorg wordt besteed.

Overwegende dat:

- Zorggeld te allen tijde terecht moet komen bij de mensen die ook daadwerkelijk zorg nodig hebben en niet in handen mag komen van zorgcowboys.
- Het onuitlegbaar is wanneer er op de zorg bezuinigd wordt, terwijl ondertussen wordt gefraudeerd.
- Inmiddels gebleken is dat een toezichthouder zichzelf 'terugverdient'.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- De capaciteit om zorgfraude op te sporen en zorggeld terug te vorderen op korte termijn te vergroten met minimaal 1 extra fte voor toezichthouders rechtmatigheid;
- Ervoor te zorgen dat alle deelnemende regiogemeenten¹ uit de MGR SDCG substantieel bijdragen aan het vergroten van de (regionale) capaciteit om zorgfraude op te sporen.

Noud Roelen - SP
Gerrie Elfrink – SP
Rebin Maref – VVD
Kiki Groot – Arnhem Centraal

¹ Naast Arnhem: Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M133**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Behoud van de Maakindustrie in Arnhem

Constateerende dat:

- De maakindustrie van groot belang is voor de economische ontwikkeling van Arnhem, en bijdraagt aan werkgelegenheid, brede welvaart en het strategisch belang van onze nationale en lokale economie;
- Recente plannen in de gemeente kunnen leiden tot het wijken van delen van de maakindustrie, met het risico op het verdwijnen van waardevolle bedrijven en werkgelegenheid;
- Er alternatieve opties bestaan die het mogelijk maken om de maakindustrie in Arnhem te behouden en te versterken;

Overwegende dat:

- Een gezonde maakindustrie essentieel is voor innovatie en duurzaamheid in onze regio;
- Het gemeentebestuur de verantwoordelijkheid heeft om samen met lokale ondernemers te zoeken naar oplossingen die de maakindustrie in Arnhem ondersteunen;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Een gedetailleerde inventarisatie te maken van de huidige plannen die impact hebben op de maakindustrie, inclusief de potentiële gevolgen voor werkgelegenheid en economische activiteit;
2. In gesprek te gaan met vertegenwoordigers van de maakindustrie om hun zorgen te inventariseren en mogelijke alternatieven voor te stellen die het behoud van deze sector waarborgen;
3. De huidige plannen te herzien in overleg met alle relevante belanghebbenden, zodat de maakindustrie in Arnhem kan blijven bestaan en bloeien;
4. De gemeenteraad te informeren over de voortgang van deze gesprekken, de aanpassingen aan de plannen, en de impact daarop op de lokale maakindustrie..

Gerrie Elfrink - SP
Noud Roelen - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M134**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Tegen de uitbreiding van het stadhuis voor meer dan 100 miljoen euro

Overwegende dat:

- Er plannen zijn gepresenteerd voor de uitbreiding van het stadhuis van Arnhem voor een bedrag van meer dan 100 miljoen euro;
- Tegelijkertijd de gemeente bezuinigt op essentiële voorzieningen zoals de zorg, jeugdzorg, en andere maatschappelijke diensten;
- Het onacceptabel is om grote investeringen in de gemeentelijke infrastructuur te doen terwijl de gemeentelijke budgetten voor belangrijke sociale sectoren worden ingekrompen;
- Het niet te verantwoorden is naar de inwoners van Arnhem dat er veel geld wordt geïnvesteerd in een nieuw stadhuis, terwijl er behoefte is aan meer middelen voor zorg en welzijn;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. De plannen voor de buitensporige uitbreiding van het stadhuis te schrappen en geen middelen vrij te maken voor deze investering;
2. Prioriteit te geven aan noodzakelijke investeringen in de zorg en andere essentiële maatschappelijke diensten.

Gerrie Elfrink – SP
Noud Roelen - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M135**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Benutten van de kans op kosteloze uitbreiding van sportvoorzieningen en sportparticipatie in Arnhem-Oost

Overwegende dat:

- De komst van de Formupgrade heeft geleid tot een aanzienlijke stijging in de sportparticipatie in de wijk Malburgen
- Er een grote tweedeling bestaat in sportdeelname binnen Arnhem, Formupgrade een bewezen succes is, die deze tweedeling verkleint;
- De kost van Formupgrade de gemeente geen geld heeft gekost maar heeft opgeleverd;
- Er reeds een optie tot koop voorhanden is voor de uitbreiding van sportfaciliteiten van Formupgrade met 100 m² voor buitensportlessen;
- Deze uitbreiding, middels de verkoop van het terrein, geen kosten voor de gemeente met zich meebrengt en zelfs financiële voordelen oplevert;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Over te gaan tot de verkoop van de grond bedoeld voor de uitbreiding van sportvoorzieningen in Arnhem-Oost;
2. De opbrengsten van de grondverkoop te investeren in de verdere ontwikkeling van Arnhem-Oost.

Gerrie Elfrink - SP
Noud Roelen - SP

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M136**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Versterk, verbreed en vernieuw de wijkwinkelcentra

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het nieuwe Detailhandelsbeleid binnenkort wordt aangeboden voor besluitvorming en in dit nieuwe beleid een stimuleringsregeling wordt voorgesteld voor het versterken, verbreden en vernieuwen van wijkwinkelcentra.
- Deze stimuleringsregeling concrete uitvoering moet geven aan de motie 'investeer ook in wijkwinkelcentra' (november 2023) en het amendement 'Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra' verdiept.
- Er geen dekking beschikbaar is voor de uitvoering van de stimuleringsregeling.
- Het amendement 'Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra' per 2025 middelen met zich meebrengt voor de verbetering van wijkwinkelcentra

Omdat we vinden dat:

- De door de raad aangenomen motie en amendement uitgevoerd moeten worden en dus ook van dekking moeten worden voorzien.
- Het voor de diverse wijken en buurten van Arnhem belangrijk is dat er vitale en leefbare wijkwinkelcentra aanwezig zijn voor een prettige sfeer en leefomgeving, verbinding tussen mensen in de wijk en een gunstige lokale economie.
- Voor bepaalde wijkwinkelcentra - zoals de Geitenkamp - geldt dat er reeds jaren geleden visiestukken zijn geschreven voor een leefbare en toekomstbestendig wijkwinkelcentrum, maar dat dit tot op heden niet tot concrete verbeteringen heeft geleid.¹
- De lessen uit het investeren in winkelcentrum De Drieslag benut moeten kunnen worden in andere wijken in Arnhem.
- Een overheid die investeert in het hart van een wijk bijdraagt aan het vertrouwen van bewoners.
- Het amendement 'Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra' uitgebreid dient te worden om de aanpak verder te brengen en concrete resultaten te laten opleveren op het vlak van economie, leefbaarheid en openbare ruimte rondom wijkwinkelcentra.

¹ Zie bijvoorbeeld: [Document Arnhem - Bijlage bij inspreektekst: Visie op de toekomst van het Marktplaats Geitenkamp, juni 2016 - iBabs Publieksporaal](#)

Daarom vraagt de gemeenteraad het college:

- Bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het vinden van structurele dekking voor de stimuleringsregeling voor het versterken, verbreden en vernieuwen van wijkwinkelcentra, waar de aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra (die op dit moment in ontwikkeling is) een onderdeel van wordt.

Indieners:

Giovanni Visser - PvdA

Niels Scholten - Volt

Noud Roelen – SP

Joris Brandts – D66

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M137**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

De binnenstad verdient beter: schoon, gastvrij en uitnodigend

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De Arnhemse binnenstad het visitekaartje van de stad is, maar al langere tijd te kampen heeft met vervuiling, zwerfafval en achterstallig onderhoud;
- Ondernemers, bewoners en bezoekers hier geregeld hun onvrede over uiten, onder andere in artikelen in De Gelderlander;
- Een schone binnenstad bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van Arnhem voor winkeland publiek, horeca, toeristen en nieuwe ondernemers;

Omdat we vinden dat:

- Arnhem hierin achterblijft en dit ten koste gaat van de uitstraling van onze stad;
- De landelijke CROW-systematiek houvast biedt om de kwaliteit van de openbare ruimte te meten, maar dat beeldkwaliteitsniveau A alleen onvoldoende zegt over het beleefde gevoel van een schone stad;
- Meer en vaker zichtbare schoonmaak in de binnenstad essentieel is om bewoners, ondernemers en bezoekers dat gevoel wél te geven;
- Samen werken aan een schone binnenstad betekent dat bewoners, ondernemers en bezoekers ieder hun rol nemen, en dat de gemeente moet zorgen voor heldere afspraken, voldoende voorzieningen en handhaving;
- Voorbeelden zoals de inzet van buurtconciërges in Arnhem-Oost laten zien dat zichtbare aanspreekpunten bijdragen aan een schonere en prettigere leefomgeving, en dat uitbreiding richting de binnenstad – bijvoorbeeld via samenwerking met het Korenkwartier – onderzocht moet worden;
- De bestaande 25-meterregel inhoudt dat ondernemers verantwoordelijk zijn voor een schone omgeving rondom hun pand, maar dat deze in de praktijk onvoldoende wordt nageleefd of gehandhaafd, en dat dit beter kan door actief afspraken te maken en daar ook op te sturen;

Verzoekt het college op om:

- Vanaf 2026 de Arnhemse binnenstad structureel schoon te houden op een hoger kwaliteitsniveau, met extra inzet op zichtbare schoonmaakmomenten gedurende de dag;
- Daarbij ten minste het huidige CROW-normering beeldkwaliteitsniveau A te handhaven, en op plekken die het nodig hebben hier in werkzaamheden en aandacht een 'plus' op te zetten in schoonmaak en onderhoud;
- Te onderzoeken of en hoe en op welke plekken in de binnenstad aanvullende maatregelen zoals bijvoorbeeld buurtconciërges in de binnenstad en betere naleving en handhaving van de 25-meterregel hieraan kunnen bijdragen;
- Dit als prioriteit mee te nemen bij de begroting en te betrekken in de integrale afweging, en, indien nodig, te dekken uit een structurele positieve afwijking uit de meicirculaire.

Indieners:

Rebin Maref – VVD

Luc Groot - CDA

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M138**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Maak Arnhem structureel digitaal weerbaar

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- In het Integraal Veiligheidsplan 2023–2027 digitale veiligheid als speerpunt is benoemd;
- Steeds meer Arnhemmers, van jongeren tot ouderen, te maken krijgen met digitale criminaliteit zoals phishing, identiteitsfraude en online oplichting;
- Veel inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties onvoldoende weerbaar zijn tegen deze risico's;
- Er binnen de gemeentelijke organisatie geen structurele capaciteit beschikbaar is om dit thema breder en preventief op te pakken;

Omdat we vinden dat:

- Digitale veiligheid niet alleen een technisch, maar ook een sociaal vraagstuk is, waarbij bewustwording en gedrag minstens zo belangrijk zijn;
- Het een kerntaak van de overheid is om inwoners te beschermen en voor te bereiden op nieuwe vormen van onveiligheid, waaronder digitale dreigingen;
- Arnhem veel partijen kent, zoals scholen, zorginstellingen en jongerenwerk, die willen bijdragen aan bewustwording, maar dat regie en coördinatie ontbreken;
- Structurele inzet op preventie kosten en schade op de lange termijn helpt voorkomen;
- De perspectiefnota 2026–2029 ruimte biedt om dit mogelijk te maken door minder externe inhuur binnen de bedrijfsvoering;

Verzoekt het college om:

- Vanaf 2026 structureel €125.000 vrij te maken voor digitale veiligheid, met focus op bewustwording, regie en het verbinden van initiatieven binnen en buiten de organisatie.
- Deze inzet te dekken uit de extra financiële ruimte die het college verwacht op basis van de meicirculaire.
- De raad jaarlijks te informeren over de voortgang en samenwerking op dit thema.

Indieners:

Rebin Maref – VVD Arnhem
Kiki Groot – Arnhem Centraal
Suzan Kemperman – D66

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M140**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Toegankelijke markt voor iedereen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Bij de aanleg van de Markt in 2016 de Arnhemse Standaard Toegankelijkheid (AST) nog niet was voorgelegd en vastgesteld door de gemeenteraad.
- Er in 2018 een onderzoek is gedaan naar de toegankelijkheid van de Markt, waaruit bleek dat de markt niet goed toegankelijk is voor mensen met een fysieke beperking;
- Er naar aanleiding van verschillende vragen en een agendering rondom dit thema het college een memo heeft opgesteld met vier mogelijke scenario's, om dit probleem aan te pakken.
- Er sinds de aanleg in al 2016 wordt gesproken over dit probleem, onder andere de het APCG
- Dat de aanleg van de stenen op het marktplein niet volgens een wettelijke standaard is uitgevoerd, maar volgens een algemeen gehanteerde richtlijn, die voldoende ruimte biedt om aan de bezwaren van mensen met een fysieke handicap tegemoet te komen.
- Sinds 14 juli 2016 is het VN-verdrag inzake rechten voor mensen met een handicap in Nederland van kracht en officieel een wet. Het is van toepassing op alle terreinen van het leven. Dit betekent dat instellingen en overheden verplicht zijn om aanpassingen te doen voor mensen met een beperking en assistentiehonden (een hond die professioneel getraind is om mensen met een handicap te helpen).
- Bij het ontwerp van de markt de aansluiting op het provinciehuis is meegenomen. [De Markt Arnhem | Buro Poelmans Reesink](#)

Omdat we vinden dat:

- Arnhem geen obstakels mag kennen voor mensen met een fysieke beperking in de meest belangrijke gebieden, zoals de markt;
- Er nu eindelijk een keuze moet worden gemaakt door de gehele gemeenteraad om te laten zien dat toegankelijkheid en een inclusieve samenleving serieus wordt genomen;
- Gezien de inspraak van het APCG, er moet worden gekozen voor een robuuste oplossing die recht doet aan de argumenten die zijn ingebracht;
- Deze robuuste oplossing zich het beste vertaalt in het uitgewerkte scenario 'opnieuw aanleggen', (Zie ook raadsbrief 'toegankelijkheid markt', toezegging 1519 d.d. 24-04-2023)
- Het VN verdrag ook hier van toepassing is.
- Er tevens samenwerking kan worden gezocht met de provincie voor co-financiering, vanwege de gezamenlijke voorruimte van het marktterrein.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- De optie 'opnieuw aanleggen' z.s.m. uit te voeren om dit probleem aan te pakken.
- Hieraan prioriteit te geven bij de besteding van de middelen die vrijkomen bij de meicirculaire
- In overleg te gaan met de provincie voor cofinanciering, vanwege gezamenlijke voorruimte en verantwoordelijkheid toegankelijkheid markt.

Indieners:

Nathalie Nede – ChristenUnie

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M141**
Zaaknummer: 4532949
Status
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Aanpak voor bestrijding anti-Zwartracisme en Afrofobie

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- In 2024 herkomst de meeste geregistreerde discriminatiegrond is, bij zowel politie als ADV's¹
- In 2024 Anti-Zwartracisme de grootste subgrond is ²
- Arnhem verschillende aanpakken heeft voor verschillende vormen van discriminatie, maar nog niet specifiek voor anti-Zwartracisme en Afrofobie

Omdat we vinden dat:

- Ook anti-Zwartracisme en Afrofobie effectief bestreden moet worden
- Daarvoor een multidisciplinaire aanpak nodig is
- Gemeente Arnhem een belangrijke rol heeft in het signaleren, voorkomen en aanpakken van racisme

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Een lokaal actieplan tegen anti-Zwartracisme en Afrofobie te ontwikkelen
- Voor de MJPB met een voorstel naar de raad te komen

Voor de uitvoering, indien er bij de meicirculaire middelen beschikbaar komen, € 25.000 incidenteel hiervoor te reserveren.

Indieners:

Nathalie Nede – ChristenUnie
Walter de Boef - GroenLinks
Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

¹ [Rapportages - discriminatie.nl](https://rapportages-discriminatie.nl)

² [Rapportages - discriminatie.nl](https://rapportages-discriminatie.nl)

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2026
Nummer motie: **25M142**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Duurzaam investeren in duurzaam groenonderhoud

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er in de gemeente Arnhem steeds meer groen wordt ontwikkeld dat onderhoud behoeft.
- Er onvrede wordt ervaren over de mate waarop dit groen nu wordt onderhouden.
- De budgetten voor groenonderhoud niet meegroeien met de hoeveelheid groen in Arnhem.

Omdat we vinden dat:

- Overvloedige aanwezigheid van groen in de stad om talloze redenen bijzonder goed is voor mens, dier en ander niet-menselijk leven, en bijdraagt aan de klimaatadaptatie van de stad.
- Het Groen in Arnhem vrij van afval dient te zijn.
- Het Groen duurzaam, natuurvriendelijk en biodiversiteitsvriendelijk moet worden onderhouden.
- Er een ecocentrische afweging moet worden gemaakt bij groenonderhoud; wat betekent dat natuurlijke "rommeligheid" – in de vorm van lichte overwoekering of het laten liggen van een omgevallen boom – positief kan zijn voor de natuur, en soms dus juist níét moet worden aangepakt omdat het er voor mensen rommelig uitziet.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het doen van een voorstel om de budgetten voor groenonderhoud mee te laten groeien met de hoeveelheid groen in de gemeente.
- Daarbij ook rekening te houden met eventuele kosten voor het inwinnen en doen doorsijpelen van ecologische kennis over de meest natuur inclusieve vormen van groenonderhoud in de stad.

Indieners:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren
Marlies Neutkens – Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M143**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Vergroen sociaal kwetsbare gebieden.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- Er in Arnhem plekken bestaan waar de sociale veiligheid van de openbare ruimte onvoldoende is geborgd, juist op plekken waar sociale kwetsbaarheid groot is – met als belangrijkste voorbeeld de Remisestraat, waar zowel een verslavingszorginstelling als een daklozenopvang gevestigd zijn, in een onuitnodigende omgeving, met te weinig groen.
- Een aantrekkelijke omgeving bijdraagt aan het gevoel van ergens welkom zijn, en met plezier kunnen verblijven.
- Het voor het mentaal herstel belangrijk is om gevoelens zoals schaamte te bestrijden, en sociale acceptatie en verwelcoming in de samenleving te bevorderen
- Een Groene omgeving goed is voor de mentale gezondheid, stress vermindert, gezond gedrag bevordert, en beweging en sociale interacties stimuleert.¹

Omdat we vinden dat:

- Júst sociaal kwetsbare groepen de grootste behoefte hebben aan een sociaal veilige en aangename, groene omgeving in de stad om hun herstel en herintegratie te bevorderen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Te (laten) onderzoeken waar in de gemeente de directe omgeving van plekken waar aan kansengelijkheid wordt gewerkt of zorg wordt verleend nog vergroend kan worden, en deze te vergroenen.
- Als het groenfonds hiervoor niet voldoende is, en bij de meicirculaire financiële ruimte ontstaat, hier bij het opstellen van de begroting prioriteit aan te geven.

Indiener:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

¹ Al deze voordelen komen uit de kennisbundeling 'Groen en Gezondheid'. Bron: RIVM - Effecten van groen op fysieke en mentale gezondheid. 17 mei 2022. <https://www.rivm.nl/nieuws/effecten-van-groen-op-fysieke-en-mentale-gezondheid>

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M144**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Arnhem minimaal op basisniveau voor digitale veiligheid

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem niet voldoet aan de Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO).
- Er met de beschikbaar gestelde middelen onvoldoende geld is om Arnhem te laten voldoen aan de BIO.
- Er financiële sancties hangen aan het niet volledig of afdoende voldoen aan de implementatie van de BIO, omdat deze deel uitmaakt van de Cyberbeveiligingswet als onderdeel van de verplichte implementatie van de Europese Netwerk- en informatiebeveiligingsrichtlijn (NIS2).

Omdat we vinden dat:

- Arnhem moet voldoen aan de minimale basisvereisten van digitale veiligheid voor gemeenten, zowel wettelijk als ethisch gezien.
- Door niet te voldoen aan de BIO de gemeente onverantwoorde risico's toestaat op het gebied van cyberweerbaarheid, ransomwareaanvallen, datalekken, digitale sabotage, en andere digitale gevaren.
- De veranderende geopolitieke werkelijkheid weinig ruimte laat voor aarzeling.¹

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting er prioriteit aan te geven dat de gemeente op de kortst mogelijke termijn voldoet aan de Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) – rekening houdend met het aanpassingsvermogen van de organisatie.

Indieners:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren
Rebin Meref – VVD
Gino Luurssen – Forum voor Democratie
Niels Scholten - Volt

¹ Deze bewoording komt woord-voor-woord van de website digitaleoverheid.nl, te vinden op <https://www.digitaleoverheid.nl/overzicht-van-alle-onderwerpen/cybersecurity/bio-en-ensia/baseline-informatiebeveiliging-overheid/>

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M145**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Behoud gratis bibliotheekpas voor jongeren.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er nu geen middelen beschikbaar zijn gesteld om verder te gaan met het aanbieden van de gratis bibliotheekpas voor jongeren tot 24 jaar.
- Het gebruik van de gratis bibliotheekpas voor jongeren sinds 2022 elk jaar is verdubbeld. (2022: 1.119 gebruikers, 2023: 4.243 gebruikers, 2024: 7.580 gebruikers)¹
- Lezen goed is voor "de sociale ontwikkeling, (...) empathie [en] kritisch denken" en het concentratievermogen verbetert.²
- Jongeren het minst lezen, en steeds minder.³

Omdat we vinden dat:

- Het op jonge leeftijd enthousiasmeren en betrekken van jongeren bij hun cultuur belangrijk is voor de ontwikkeling van jongeren en van de samenleving als geheel.
- Lezen onder jongeren gestimuleerd dient te worden.
- De gratis bibliotheekpas een duurzame investering is met exponentieel toenemend positief effect op Arnhem en haar inwoners.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

Indien er bij de meircirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting 95.000 euro structureel beschikbaar te maken om de gratis bibliotheekpas voor jongeren van 18 tot 24 jaar te kunnen blijven aanbieden.

Indieners:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren
Wimer Heemskerk – D66

¹ Bundel met technische vragen en antwoorden Perspectiefnota 2026 en Jaarstukken 2024 - Versie 21 mei, pagina 32.

² Universiteit Leiden - Nieuw onderzoek brengt leesplezier terug bij jongeren. 30 oktober 2024. <https://www.universiteitleiden.nl/nieuws/2024/10/nieuw-onderzoek-brengt-leesplezier-terug-bij-jongeren>

³ Stichting Lezen – Jongeren lezen het minst en steeds minder, ook boeken. 17 juli 2024. <https://www.lezen.nl/onderzoek/jongeren-lezen-het-minst-en-steeds-minder-ook-boeken/>

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M146g**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Ervaren jongeren maken de jeugdzorg beter

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Jongeren onze toekomst zijn.
- De wachtlijsten voor Jeugdzorg lang zijn, terwijl de zorgkosten stijgen, en we op zoek moeten naar methoden om de zorg doelmatiger in te richten.
- Ervaringsdeskundigen in de jeugdzorg bijdragen aan een zorgomgeving waarin jongeren beter begrepen worden en waarin de zorg beter aansluit op de behoeften van jongeren.¹
- Er een nijpend tekort is naar personeel in de Jeugdzorg sector.²
- Er goede ervaringen zijn met ervaringsdeskundigen in de zorg.³
- De nationale Jeugdzorg strategie de inzet van ervaringsdeskundigen benoemt als onderdeel van de transitie naar een betere zorg.⁴
- Er in jeugdzorgzorginstellingen sprake is van een te afstandelijke bestuurlijke sfeer waarbij er te weinig begrip is voor de situatie van de jongeren.⁵
- Veel jongeren met een jeugdzorgachtergrond moeite hebben met het vinden van toegang tot de arbeidsmarkt en een job in de zorg hier een eerste stap in kan zijn.

Omdat we vinden dat:

- Kwetsbare jongeren de best mogelijke kans verdienen op een gezonde toekomst.
- Omdat de jongeren in de jeugdzorg de expertise van andere ervaren jongeren verdienen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Ervaringsdeskundigen een vast onderdeel van de beleidscyclus rondom jeugdzorg te maken. Te zorgen dat deze deskundigen als serieuze gesprekspartners beloond worden en vaste posities krijgen in het Arnhemse jeugdzorgbeleid.
- Om deze mensen niet alleen in een incidentele adviserende rol, maar juist structureel onderdeel van het beleidsproces te maken.
- De inzet van ervaringsdeskundigheid te evalueren en de raad na één jaar te informeren over waar deze ervaringsdeskundigheid nog ontbreekt.

- In de aanbestedingen een toenemende mate van ervaringsdeskundigheid te verwachten in de bestuursprocessen en de zorgprocessen van zorgpartners.

Indieners:

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

Nathalie Nede - ChristenUnie

- 1 <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/jeugdzorg/jeugdzorg-gebaat-bij-inzet-ervaringsdeskundigen>
- 2 <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2025/04/in-2034-zitten-74-000-kinderen-zonder-hulp-door-pe#:~:text=Het huidige tekort in de,gestegen tot bijna 74.000 kinderen.>
- 3 <https://www.trouw.nl/buitenland/brussel-gaat-voortaan-alle-plannen-voorleggen-aan-jongeren~b2454f75/>
- 4 <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/05/17/start-nationale-jeugdstrategie-met-duurzame-en-structurele-betrokkenheid-van-jongeren#:~:text=De nationale jeugdstrategie is een,bij het maken van beleid.>
- 5 <https://www.nji.nl/beslissen-over-hulp/tegenspraak-in-de-jeugdhulp>

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M147**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Structurele financiering van Groene BOA's

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Voor groene BOA's geen structurele financiering geregeld is

Omdat we vinden dat:

- Het beschermen van flora en fauna in natuur en parken een belangrijke functie is die onmisbaar is voor de groene stad die Arnhem is en wil blijven
- Incidenteel geld weliswaar de kosten kan dekken, maar steeds opnieuw naar financiering moet worden gezocht
- Incidente financiering voor de bedrijfsvoering en de betreffende BOA's onwenselijke onzekerheid met zich meebrengt

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting 2025-2029 prioriteit te geven aan structurele dekking voor 2 FTE groene BOA's.

Indieners:

Leo de Groot – Partij voor de Dieren

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M149**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Maak investering rondom CO₂ reductie inzichtelijk

De gemeenteraad van Arnhem, bijeen op 11 juni 2025, gehoord de beraadslaging;

Constaterende dat:

- de Perspectiefnota 2026-2029 ambitieuze klimaatmaatregelen bevat, waaronder lokale energiesystemen, elektrificatie van vervoer en de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed;
- de gemeente Arnhem aanzienlijke middelen reserveert voor klimaatbeleid, waaronder het Klimaatfonds;
- het college op dit moment geen duidelijke verantwoording geeft over de gerealiseerde CO₂-reductie en het effect per maatregel.

Overwegende dat:

- de gemeenteraad in het kader van haar kaderstellende en controlerende rol inzicht moet hebben in de doeltreffendheid en doelmatigheid van deze maatregelen;
- het onwenselijk is dat aanzienlijke publieke middelen worden ingezet zonder dat duidelijk is welk meetbaar resultaat wordt geboekt;
- het afleggen van verantwoording over effectiviteit bijdraagt aan een transparante en betrouwbare overheid.

Verzoekt het college:

- bij de eerstvolgende voortgangsrapportage over klimaatbeleid een overzicht te presenteren van de jaarlijkse CO₂-reductie en de kosteneffectiviteit per klimaatmaatregel;
- daarbij per maatregel de investering en het beoogde rendement (bijvoorbeeld in ton CO₂) inzichtelijk te maken;

- bij nieuwe klimaatvoorstellen vooraf een kosten-batenanalyse (ROI) op te nemen in de raadsvoorstellen, zodat de raad een weloverwogen besluit kan nemen.
- Bij zaken waarbij een causale reductie van CO2 niet aangetoond kan worden een toelichting te geven welke kwalitatieve opbrengst wel wordt verwacht

En gaat over tot de orde van de dag.

Indiener

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M152**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Operatie Arnhem Standvastig

De raad, gehoord de beraadslaging, bijeen op 11 juni 2025,

Constaterende dat:

- Nederland en Europa in een veranderend geopolitiek klimaat leven, waarbij de dreiging van militaire escalatie en hybride oorlogssituaties toeneemt door grootmachtige actoren;
- Arnhem als middelgrote stad met meer dan 100.000 inwoners, strategisch gelegen en voorzien van complexe infrastructuur (bruggen, stationsgebied, industrie, en wijken) een complexe opdracht heeft als het gaat om veiligstellen van burgerij;
- De raad op dit moment geen zicht heeft op het huidige niveau van paraatheid van Arnhem bij grote & complexe militaire dreigingen.

Overwegende dat:

- Het Ministerie van Defensie primair verantwoordelijk is voor militaire oefeningen en paraatheid, maar dat de gemeente Arnhem ook een eigen verantwoordelijkheid draagt voor de gemeentelijke crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Het verstandig is om inzichtelijk te maken hoe Arnhem, in samenwerking met de veiligheidsregio en andere relevante partners, is voorbereid op een dergelijk scenario;
- Een onderzoek naar de paraatheid bij een oorlogssituatie helpt om inzicht te krijgen in eventuele verbeterpunten, bijvoorbeeld op het gebied van evacuatieplannen, communicatie en samenwerking met hulpdiensten en Defensie;

Verzoekt het college:

- Om, in overleg met het Ministerie van Defensie, de Veiligheidsregio en andere relevante partners, een onderzoek te starten naar de actuele paraatheid en het handelingsperspectief van Arnhem bij een oorlogssituatie of hybride dreiging;
- Daarbij specifiek aandacht te besteden aan scenario's rondom (militaire) evacuatie, coördinatie en veiligheid in een groot-stedelijke context;
- De resultaten hiervan uiterlijk bij zo snel mogelijk aan de raad te presenteren, inclusief aanbevelingen voor verbetering en eventuele kostenramingen;
- Eventuele kosten te dekken vanuit de algemene middelen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indiener

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M153**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Onderzoek naar het splitsen van de subsidie voor Rozet

De raad van Arnhem in vergadering bijeen op 11 juni 2025,

Constateerende dat:

- Stadsbibliotheek Rozet te maken heeft met dalende baten gezien keuzes provincie Gelderland en verhoging huisvestingkosten omtrent faillissement restaurant
- de subsidie voor Rozet nu integraal is ingericht (huisvesting, programmering en educatie);
- Rozet vanaf 2027 te maken krijgt met een structureel tekort van circa €1 miljoen gezien terugval inkomsten exploitant, verhoging kosten beveiliging enzovoorts;
- De gemeente Arnhem voor 2026 tijdelijk voorziet van tegemoetkoming maar structurele dekking ontbreekt;
- Het Rozet al grote interne slagen heeft gemaakt in kostenbesparing;
- Het risico bestaat dat stijgende lasten in één onderdeel ten koste gaan van essentiële functies dat Rozet biedt, zoals aanbod bibliotheek en cultuureducatie; met een toenemende dreiging voor het voortbestaan van Rozet in haar huidige

Overwegende dat:

- een betere financiële en inhoudelijke sturing mogelijk is als de subsidie wordt gesplitst in bijvoorbeeld huisvesting, programmering en educatie;
- dit ook kansen biedt om gerichter samen te werken met andere gemeentelijke beleidsterreinen (bijvoorbeeld Onderwijs of Vastgoed);
- het college meer inzicht kan verschaffen in de haalbaarheid en effectiviteit van een dergelijke splitsing;
- Gezien het multidisciplinaire social-business case dit beter recht doet aan de diensten die Rozet biedt voor onze mooie stad;

Verzoekt het college:

- om vóór de begroting 2027 een quickscan uit te voeren naar de mogelijkheid om de subsidie voor Rozet vanaf 2027 te splitsen in huisvesting, programmering en educatie;
- Dit in overleg met Rozet en eventuele toekomstige exploitanten van het gebouw te doen;
- hierbij in kaart te brengen hoe dit kan bijdragen aan het oplossen van het structurele tekort van €1 miljoen en aan een meer transparante begroting;
- en de raad over de voortgang voor de zomer in 2026 te informeren;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indiener

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M154**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Arnhem scherp financiële uitgaven

De gemeenteraad van Arnhem, bijeen op 11 juni, gehoord de beraadslaging;

Constaterende dat:

- het Stadsontwikkelfonds wordt gevoed met overschotten van het grondbedrijf en bedoeld is om woningbouw en maatschappelijke projecten te versnellen;
- het fonds momenteel geen duidelijke rendementseisen of terugverdienmodellen kent, waardoor risicovolle investeringen moeilijker te beoordelen zijn;
- de raad volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) het recht heeft om kaders te stellen voor de inrichting van dergelijke fondsen.

Overwegende dat:

- het Stadsontwikkelfonds inmiddels een aanzienlijk deel van de gemeentelijke investeringskracht vertegenwoordigt;
- transparantie en meetbaarheid van rendement belangrijk zijn voor goed financieel bestuur;
- het ontbreken van een minimumrendementseis kan leiden tot blanco investeringsbeslissingen, hetgeen op gespannen voet staat met de principes van een sober en doelmatig financieel beleid.

Verzoekt het college:

- uiterlijk bij de begroting van 2027 een voorstel uit te werken om het Stadsontwikkelfonds te voorzien van een minimaal rendementskader, inclusief een terugverdientermijn, zodat de raad beter kan toetsen op doelmatigheid en risico's;
- hierbij rekening te houden met vergelijkbare investeringsfondsen en de gemeentelijke kasstromen;
- dit voorstel ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indiener

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M155**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Inzicht in werkelijke ICT-kosten via TCO-analyse

De gemeenteraad van Arnhem, bijeen op 11 juni 2025, gehoord de beraadslaging;

Constaterende dat:

- De gemeente Arnhem in de Perspectiefnota 2026-2029 heeft aangekondigd extra investeringen te doen in ICT, waaronder €500.000 extra cloudkosten;
- In de beantwoording op technische vragen gesteld door FVD geen heldere Total Cost of Ownership (TCO) analyse werd gepresenteerd die inzicht geeft in wanneer de investering in de cloudstrategie zich terugverdient;
- ICT-kosten in gemeenten regelmatig fors stijgen en onvoldoende inzichtelijk worden gemaakt in termen van efficiëntie, opbrengsten en kostenbeheersing.

Overwegende dat:

- Een transparante en gedegen kostenberekening noodzakelijk is om te bepalen of de gemeentelijke cloudstrategie een doelmatige en effectieve inzet van belastinggeld betreft;
- ICT-projecten vaak financiële risico's met zich meebrengen wanneer kostenoverschrijdingen ontstaan door onvoldoende inzicht in de totale kostenstructuur;
- De raad vanuit haar controlerende en kaderstellende rol recht heeft op inzicht in financiële doelmatigheid en effectiviteit van grote investeringen zoals ICT-infrastructuur.

Verzoekt het college:

- Om vóór de begroting 2027 een plan van aanpak op te stellen waarin wordt beschreven hoe en op welke termijn een volledige TCO-analyse van de cloudstrategie kan worden gerealiseerd, inclusief de wijze waarop expertise wordt ingezet;
- Daarbij expliciet inzicht te geven in de samenhang met de nieuwe i-visie en de samenwerking met de VNG;
- De raad hierover te informeren en jaarlijks bij de begrotingscyclus een update te geven over de voortgang van dit plan en de realisatie van de TCO-analyse;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indiener
G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M156**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Meer aandacht voor financiële weerbaarheid

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- Bestaanszekerheid, zoals een stabiel inkomen en een schuldenvrije toekomst, van grote invloed is op de gezondheid en kansen van inwoners, terwijl problematisch schulden een grote risicofactor zijn voor allerlei andere problemen in gezondheid en op werk. Veel Arnhemse huishoudens problematische schulden hebben¹;
- De financiële gezondheid van jongeren achteruitgaat.²
- Voorkomen beter is dan genezen, onder meer omdat het bereik van schuldhelpverlening in het algemeen beperkt is³;
- Recente ontwikkelingen, zoals de legalisering van online gokken en achteraf betalen in de winkelstraat, de financiële gezondheid van met name jongeren verder onder druk zet.

Omdat we vinden dat:

- Iedere Arnhemmer een financieel gezonde en schuldenvrije toekomst verdient;
- Arnhem meer moet investeren het versterken van de financiële weerbaarheid en het voorkomen van schuldenproblematiek.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

In de begroting prioriteit te geven aan het versterken van de financiële weerbaarheid van inwoners, specifiek van jongeren, en hiervoor middelen vrij te maken.

Indiener:

Nathalie Nede - ChristenUnie

¹ [Nergens in Gelderland meer huishoudens met probleemschulden dan in Arnhem | Arnhem | gelderlander.nl](https://nrgen.nl/2025/06/11/nergens-in-gelderland-meer-huishoudens-met-probleemschulden-dan-in-arnhem/)

² [Financiële gezondheid Nederlandse huishoudens](https://financieelgezondheid.nl/financieel-gezondheid-nederlandse-huishoudens/)

³ [Slechts fractie huishoudens geholpen door schuldregeling](https://www.slechtsfractie.nl/slechts-fractie-huishoudens-geholpen-door-schuldregeling/)

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M157**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Ambitie stedelijke ontwikkeling doorzetten

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De raad in 2023 heeft uitgesproken stedelijke ontwikkeling te willen prioriteren (23M46);
- Daarna de ontwikkeling van Rijnpark is opgestart en voor fase 1 ook gemeentelijke financiële middelen en forse co-financiering beschikbaar zijn;
- De ontwikkeling van Rijnpark met een toevoeging van **7000** woningen, 5000 werkplekken, een nieuw stadspark en tal van voorzieningen dé belangrijkste stedelijke ontwikkeling voor Arnhem is;
- Fase 2 van Rijnpark van groot belang is voor behoud van werkgelegenheid in Arnhem, ook in relatie tot de ontwikkelingen in fase 1;
- Om kansen voor co-financiering vanuit het rijk, provincie en andere partners te kunnen grijpen, het belangrijk is om nu al gemeentelijke middelen voor fase 2 te reserveren.

Omdat we vinden dat:

- De ontwikkeling van Rijnpark belangrijk is voor meer betaalbare woningen, toekomstige werkgelegenheid – in het bijzonder voor Arnhemmers met een praktische opleiding – en het verder vergroenen van de stad;
- Indien mogelijk hierbij direct ook kansen voor bedrijvigheid in fase 2 moeten worden meegenomen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de verdeling van extra structurele en incidentele middelen uit de meicirculaire prioriteit te geven aan het mogelijk maken van Rijnpark fase 2 en daarmee het vereenvoudigen van eventueel noodzakelijke bedrijfsverplaatsingen uit Rijnpark fase 1.

Indieners:

Joris Brandts – D66
Mattijs Loor – D66
Wimer Heemskerk – D66
Marlies Neutkens – Volt

Niels Scholten – Volt

Giovanni Visser – PvdA

Cyriel Prinsen - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M158**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Taalrijk opgroeien

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Goede beheersing van taal bepalend is voor de mogelijkheid die iemand heeft om kansen te kunnen pakken, zowel in diens werk als in het dagelijks leven;
- Het taalniveau van Nederlandse jongeren de afgelopen jaren tot ver onder het Europese gemiddelde is gedaald;
- De raad tijdens behandeling van het agenderingsverzoek 'Taalrijk opgroeien'¹ het college heeft gevraagd om een plan van aanpak voor het versterken van (de samenhang in) de taalaanpak van de gemeente, en hierbij in het bijzonder aandacht te hebben voor jongeren tussen de 4 en 18 jaar, die nu nog beperkt doelgroep zijn dit taalbeleid;
- Dit plan na de zomer wordt verwacht.

Omdat we vinden dat:

- Het bouwen aan de brede kansen van jongeren van álle achtergronden in álle Arnhemse wijken de belangrijkste opgave van de gemeente is.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan middelen voor de uitvoering van het door de raad gevraagde plan voor taalrijk opgroeien.

Indieners:

Wimer Heemskerk – D66

Floor Hogenhout – Partij voor de Dieren

¹ [Agenda Arnhem - Politieke Avond Avond met raadskamers woensdag 3 april 2024 18:45 - 23:15 - iBabs Publieksporaal](#)

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M159**
Zaaknummer: 4532949
Status: **AANGENOMEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Zicht op handhaving

De gemeenteraad van Arnhem, bijeen op 11 juni 2025, gehoord de beraadslaging;

Constaterende dat:

- de gemeente Arnhem beschikt over een actueel handhavingsbeleid, waarin de inzet van BOA's en straatcoaches wordt geregeld;
- dit beleid inzet op prioritaire gebieden en informatiegestuurde handhaving, maar dat er nog geen structurele jaarlijkse rapportage richting de raad bestaat over de effectiviteit en dekkingsgraad van deze inzet;
- er continue signalen zijn vanuit de samenleving (ondernemers, bewoners) over ervaren overlast, onveiligheid en onduidelijkheid over de handhavingscapaciteit en effectiviteit.

Overwegende dat:

- de gemeenteraad een controlerende taak heeft om de uitvoering van het handhavingsbeleid te volgen en zo nodig bij te sturen; en deze taak gebaad is bij een goede informatiepositie.
- een jaarlijkse beleidsrapportage met overzicht van hotspots, ingezette capaciteit en trends (bijvoorbeeld meldingen en incidenten, c.q. soort) de raad helpt om deze taak beter uit te voeren;
- een dergelijke rapportage de transparantie richting inwoners versterkt en het draagvlak voor handhaving vergroot gelet op de inspanningen van gemeentelijk blauw.

Verzoekt het college:

- om uiterlijk bij de begroting 2027 een eerste jaarlijkse beleidsrapportage aan de gemeenteraad aan te bieden waarin wordt ingegaan op:
 - de actuele inzet van BOA's en straatcoaches (indien nog aanwezig) per prioritaire locatie of hotspot;
 - de trends in meldingen en incidenten per stadsdeel en type overlast;
 - de capaciteit (formele en feitelijke bezetting) per dekkingsgraad of inzetgebied;
- in deze rapportage tevens een doorkijk op te nemen naar eventuele knelpunten, conflicterende bevoegdheden of benodigde bijsturingen;
- en de gemeenteraad hierover jaarlijks te blijven informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indiener

G.A.A. Luurssen – Forum voor Democratie

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M160g**
Zaaknummer: 4532949
Status: AANGENOMEN
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel: Behoud Buurthuizen in Arnhem

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De huidige Perspectiefnota 2026-2029 onduidelijk is over de toekomst van de fysieke ontmoetingsplekken (buurthuizen) in de stad en de regeling "Ontmoeten en Verbinden", wat leidt tot afbreuk van de sociale basis in plaats van versterking.
- De transformatie van het sociaal domein gericht is op het realiseren van krachtige wijken en de verschuiving van curatieve zorg naar preventief welzijn. Hierin spelen buurthuizen een cruciale rol en is de Samenwerkende Arnhemse Buurthuizen (SAB) een belangrijke partner.
- De subsidieregeling 'Ontmoeten & Verbinden' binnen de transformatie van het sociaal domein bedoeld is om de ontmoetingsfuncties in wijken te behouden en te versterken.
- Vertraging is opgetreden bij onder andere de ontwikkeling van het Integraal Accommodatiebeleid, dat leidt tot onzekerheid over de functie en financiering van de fysieke ontmoetingsplekken, waaronder de buurthuizen.
- De SAB recent een inventarisatie heeft gedaan onder de 14 Arnhemse buurthuizen waaruit blijkt dat in 2026 - op grond van de huidige situatie - 4 buurthuizen dreigen om te vallen en nog eens 3 in 2027.

Omdat we vinden dat:

- Buurthuizen en andere fysieke ontmoetingsplekken cruciaal zijn voor het welzijn van de inwoners van Arnhem, en onderlinge verbinding, burgerkracht, preventief welzijn, ouderenbeleid, jeugdbeleid, vrijwilligersbeleid en zorg versterken.
- De structurele en meerjarige financiering van buurthuizen en de gevolgen daarvan op korte termijn moeten worden geborgd, en in de Begroting van 2026 moet landen, mede in afwachting van het Integraal accommodatiebeleid en om de transformatie van het sociaal domein te laten slagen.
- De recent ontvangen brandbrief van de SAB aan de gemeenteraad uiterst serieus moet worden genomen, aangezien wordt gesproken van dringende financiële nood en benodigd perspectief

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

1. Indien er bij de meicirculaire middelen beschikbaar zijn, prioriteit te geven aan het verhogen van het budget “ontmoeten en verbinden” voor ontmoetingsfuncties van 600.000 naar 790.000 euro.
2. De SAB te blijven steunen in haar functie als versterker van de (besturen van) de buurthuizen en doorontwikkelaar van de gezamenlijke beleids- en uitvoeringsagenda vanuit de gemeente. Hiervoor vanuit vrij te vallen budget bij de meicirculaire voor de Begroting 2026 de eerder toegezegde steun van minimaal 60.000 euro beschikbaar te stellen.
3. Bij de transformatie van het sociaal domein en het integrale accommodatiebeleid de Arnhemse buurthuizen een centrale plaats te blijven geven en samen met samenwerkende welzijn- en zorgpartners (zoals Rijnstad, SWOA, etcetera) te kijken naar optimaal gebruik van de bestaande ontmoetingsplekken.

Indieners:

Luc Groot – CDA

Alwin van Engelenburg – VVD

Marlies Neutkens - Volt

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M161**
Zaaknummer: 4532949
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Genoeg geld voor groen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De bestemmingsreserve Groenfonds met veel succes wordt gebruikt om onze stad te vergroenen
- Als we zo doorgaan het geld binnen enkele jaren op zou zijn

Omdat we vinden dat:

- Alle Arnhemmers, mens en dier, veel hebben aan een fijne groene omgeving
- We via het Groenfonds moeten blijven zorgen voor biodiversiteit, het tegengaan van de gevolgen van klimaatverandering en het welzijn van Arnhemmers
- Zorg voor de natuur en het groener maken van onze stad nodig blijft

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Indien er bij de meicirculaire extra financiële ruimte ontstaat, bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het aanvullen van het Groenfonds, zodat het vergroenen van de stad door kan gaan

Indieners:

Floor Hogenhout - Partij voor de Dieren
Joost Gerretschien - GroenLinks

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: **25M162g**
Zaaknummer: 4532949.
Status: **VERWORPEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Weerstandsvermogen op peil brengen en houden

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- uit de meicirculaire 2025 blijkt dat er circa € 12 miljoen incidentele ruimte is voor het lopende jaar 2025;
- er in totaal over de jaren 2026 tot en met 2028 circa € 27 miljoen incidentele ruimte beschikbaar komt;
- het college aangeeft dat circa € 11,5 miljoen incidenteel nodig is om het weerstandsvermogen op het gewenste niveau van een ratio van 1,4 te brengen.

Omdat we vinden dat:

- een weerstandsratio van 1,4 wordt beschouwd als financieel gezond en bijdraagt aan het risicodragend vermogen van de gemeente;
- het versterken van het weerstandsvermogen noodzakelijk is gezien de financiële risico's en autonome ontwikkelingen die negatief kunnen uitvallen;
- Het van belang is om financieel robuust te zijn omdat we een onzekere financiële toekomst tegemoet gaan

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Bij de inzet van extra incidentele middelen uit de meicirculaire voor 2025 en 2026 ook prioriteit te geven aan het streven naar een weerstandsfactor van ten minste 1,4

Indiener:

Hasan Kumas – VVD Arnhem

Motie

Datum raadsvergadering: 11 juni 2025
Nummer motie: 25M164
Zaaknummer: 4532949
Status: **INGETROKKEN**
Onderwerp: Perspectiefnota 2026-2029

Titel:

Belofte “jeugdzorg crisisdienst in de nacht” nakomen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- De gemeenteraad zich helder uitgesproken heeft door te pleiten voor de beschikbaarheid van een crisisdienst voor alle in Arnhem van jeugdzorg afhankelijke jongeren;
- Het college toezegging 1619 heeft gedaan: “wanneer de nachtelijke crisisdienst voor Arnhemse jeugdigen niet via de regionale inkoop kan worden gerealiseerd, dit enkel voor de gemeente Arnhem toch te regelen”;
- Middels de raadsbrief van 03-06-2025 mogelijk verder naar achteren geschoven wordt onder het mom van de transformatie sociaal domein;
- Ook gerefereerd wordt aan de hoge kosten die hieraan verbonden zijn;
- Verschillende fracties al gewezen hebben op de mogelijke kosten stijgingen;
- Het college bij de begroting een voorstel zou doen indien de kosten van deze uitvoering het budget zou overschrijden;
- Inmiddels 1 op de 7 jongeren afhankelijk is van jeugdzorg.

Omdat we vinden dat:

- De hoge afhankelijkheid van jongeren van de jeugdzorg vraagt om een grootschalige crisisdienst, ook in de nacht;
- Het nakomen van afspraken en toezeggingen een onmisbaar onderdeel zijn van goed en betrouwbaar bestuur;
- De nachtelijke crisisdienst hoe dan ook al beschikbaar moet zijn voor alle van jeugdzorg afhankelijke Arnhemse jeugdigen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- De nachtelijke crisisdienst voor alle van jeugdzorg afhankelijke Arnhemse jongeren te verzorgen per 2026 en hiervoor een voorstel te doen bij de begroting voor 2026, dit conform toezegging 1619;

Indiener:

Scott van den Broek – Groep van den Broek

Besluit van 11 juni 2025

Zaaknummer 4532949

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 april 2025, nummer: 4532949;

gelet op artikel 189 van de Gemeentewet;

- gezien het amendement 'Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties in de Perspectiefnota' (25A38);

besluit:

1. De Perspectiefnota 2026-2029 vast te stellen;
2. De wijkprogramma's (zowel financieel als inhoudelijk) te gaan integreren met de huidige stedelijke programma's in de Begroting 2026, waardoor vanaf dat moment integrale begrotingsprogramma's ontstaan;
3. Nationaal Programma Arnhem Oost als een aparte paragraaf op te gaan nemen in de Begroting 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer

4532949

Onderwerp: **Perspectiefnota 2026-2029**

Kernboodschap

De Perspectiefnota 2026-2029 markeert een belangrijk moment voor Arnhem, waarin we vooruitkijken naar de toekomst van onze stad. Een jaarlijks moment in de begrotingscyclus. De geplande korting op de inkomsten die gemeenten krijgen vanuit de Rijksoverheid dwingt ook de gemeente Arnhem tot keuzes. Tegelijkertijd blijft de gemeente investeren in de toekomst van de stad. Het is mogelijk om de autonome ontwikkelingen en belangrijkste financiële knelpunten in de komende jaren op te vangen binnen de huidige beschikbare financiële ruimte. Voor andere ambities en mogelijke knelpunten is voorlopig geen of beperkte ruimte. De Voorjaarsnota van het Rijk zal bepalend zijn voor het gemeentelijk financieel meerjarenbeeld.

Voorstel

1. De Perspectiefnota 2026-2029 vast te stellen.
2. De wijkprogramma's (zowel financieel als inhoudelijk) te gaan integreren met de huidige stedelijke programma's in de Begroting 2026, waardoor vanaf dat moment integrale begrotingsprogramma's ontstaan.
3. Nationaal Programma Arnhem Oost als een aparte paragraaf op te gaan nemen in de Begroting 2026.

Inleiding

Hierbij bieden wij u de Perspectiefnota 2026-2029 aan waarin we beschrijven hoe we koersen met het realiseren van onze ambities en aangeven welke keuzes we daarbij (moeten) maken. We werken stevig verder aan onze ambities om de stad duurzamer, groener, kansrijker en meer verbonden te maken.

De Perspectiefnota is het eerste document in de cyclus van begroten en verantwoorden. De Perspectiefnota is een vormvrij document, zonder richtlijnen vanuit de gemeentewet of het BBV. Het gepresenteerde financiële meerjarenbeeld geeft een eerste inzicht voor de Begroting 2026, maar hoeft in tegenstelling tot de Begroting niet te voldoen aan door de provincie gestelde eisen in het kader van structurele en reële sluitendheid. Op basis van het beeld in deze Perspectiefnota is een structureel en reëel sluitende begroting mogelijk, waarbij de ambities en mogelijke knelpunten zoals geschetst in hoofdstuk 3 nog niet financieel vertaald zijn.

De Perspectiefnota is als volgt ingedeeld:

- Een inleidend hoofdstuk over de belangrijkste beleidsinhoudelijke ontwikkelingen waar we voor staan, waar we aan werken en met welke (financiële) uitdagingen we geconfronteerd worden.
- Een hoofdstuk over het financiële perspectief voor de komende jaren, met daarin:
 - een algemene inleiding over de verwachte ontwikkeling van de gemeentelijke financiën
 - een concrete duiding en toelichting van de autonome en overige financiële ontwikkelingen.
- Een hoofdstuk over de ambities en mogelijke knelpunten voor de komende jaren die pas gerealiseerd kunnen worden als de financiële ruimte in deze jaren verbetert en waarbij integrale afwegingen moeten worden gemaakt.
- Een hoofdstuk over de beoogde transformatie van het sociaal domein, met daarin aandacht voor de knelpunten en ambities.

Beoogd effect

De uitkomsten van de besluitvorming over de Perspectiefnota worden betrokken bij het opstellen van de ontwerp Begroting 2026.

Argumenten

1.1 De beleidsinhoudelijke ontwikkelingen en ambities worden toegelicht en het begrotingskader wordt geactualiseerd.

In de Perspectiefnota 2026-2029 wordt een actueel inzicht gegeven van de inhoudelijke ontwikkelingen die op diverse beleidsterreinen voor de komende jaren van belang zijn. In het kader van de leesbaarheid zijn ook de cijfers en toelichtingen over het lopende jaar 2025 opgenomen in de Perspectiefnota. Afzonderlijk hiervan wordt Turap-1 en bijbehorende begrotingswijziging nog apart aan de raad voorgelegd (zie ook raadsbrief Vervolg Doorontwikkeling Begroten en Verantwoorden, van 1 april 2025). Met de Perspectiefnota 2026-2029 worden de begrotingskaders bijgesteld op basis van autonome ontwikkelingen en overige financiële ontwikkelingen. In de Begroting 2026 zullen deze kaders en voorstellen verder worden ingevuld.

2.1 Vanaf de Begroting 2026 wordt gewerkt met integrale begrotingsprogramma's.

We zijn al een tijd bezig om de financiële sturing van de gemeente te versimpelen, met daarbij ook het doel om de verbinding tussen wijk- en stadsniveau te verbeteren. Vanaf de Begroting 2024 zijn de wijkprogramma's financieel samengevoegd tot één programma. De volgende stap is om de budgetten, doelen en inspanningen van wijkprogramma's bij de Begroting 2026 te integreren in de bestaande begrotingsprogramma's (S00 t/m S12) om zo te komen tot één integrale en overzichtelijke begroting. De opgenomen doelen in deze programma's zijn stadsbreed en waar relevant wordt bij de inspanningen concreet geduid of en hoe deze inspanningen per wijk verschillen. Het financiële deel dat specifiek bedoeld is voor wijkontwikkeling wordt opgenomen in het programma S00.

De budgetten inzake het beleidsveld zorg die in de huidige begroting ook op het wijkprogramma zijn begroot, zullen worden geïntegreerd met het begrotingsprogramma Zorg (S07).

3.1 Met een nieuwe paragraaf Nationaal Programma Arnhem Oost wordt de raad het gewenste inzicht gegeven om het goede gesprek te voeren.

Sinds 2023 is de Arnhem-Oost aanpak een nieuwe fase ingegaan. Met de vaststelling van het gebiedsplan voor de periode 2023-2027 en het Uitvoeringsplan Arnhem Oost in april 2024 is de start van het Nationaal Programma Arnhem-Oost (NPAO) een feit. Voor de financiële inrichting van NPAO is in het verleden een aantal keuzes gemaakt. In de loop van het jaar 2024 is gebleken dat de gekozen structuur de transparantie die nodig is voor de raad lastig maakt. Ook de Rekenkamer heeft deze conclusie getrokken en heeft als aanbeveling opgenomen dat voor een programma dat zo breed en langlopend is, en over vele programma's in de begroting heen gaat, de eenvoudigste en helderste vorm is een aparte paragraaf in de begroting op te nemen. Daarmee is tevens geborgd dat uw raad zowel bij de behandeling van de begroting als van de jaarrekening de kans heeft over de financiële en inhoudelijke voortgang van het NPAO te spreken.

Kanttekeningen en risico's

1.1 *Net als in de afgelopen jaren is het ook in dit voorjaar onzeker hoe de financiële vooruitzichten voor de komende jaren zullen zijn.*

We zien een aantal ontwikkelingen die de financiële ruimte (op termijn) zouden kunnen vergroten. Mogelijk wordt hierover meer duidelijk in de Voorjaarsnota en de meicirculaire. De meicirculaire 2024 komt voor alle gemeenten echter te laat in het proces van het opstellen van kadernota's, waardoor ook het financiële meerjarenperspectief in deze Arnhemse Perspectiefnota 2026-2029 dus onzekerheid kent.

De hoop is dat de in de Perspectiefnota geschetste mogelijke meevallers zich zullen voordoen, maar we weten vrijwel zeker dat in aanloop naar de Begroting 2026 zelfs dan duidelijk wordt dat de rijksmiddelen onvoldoende ruimte bieden om alle financiële knelpunten en ambities uit deze Perspectiefnota te dekken. Graag gaan we hierover met uw raad het gesprek aan.

Participatie

De Perspectiefnota is een integraal kaderstellend document waarin de plannen en visies op de diverse beleidsterreinen terugkomen. In de voorbereiding van deze visies/plannen zelf hebben participatietrajecten vaak al plaatsgevonden en/of zijn nog aan de gang.

Op verzoek van de raads werkgroep burgerparticipatie wordt er op 7 mei 2025 weer een insprekavond 'Raad van de Stad' georganiseerd voor inwoners en organisaties.

Financiën

Wanneer we de autonome en overige financiële ontwikkelingen in de begroting verwerken, ontstaat voor het eerste begrotingsjaar 2026 nog een beperkt voordeel en is het laatste begrotingsjaar 2029 min of meer structureel sluitend. Als we de overige knelpunten en ambities echter in de begroting verwerken, is het onontkoombaar dat daarbij een structureel tekort resteert. In de voorbereiding op de Begroting 2026 zullen we, mogelijk deels geholpen door aanvullende middelen vanuit het Rijk, hiervoor integrale afwegingen moeten maken. De weerstandsfactor laat in deze Perspectiefnota vooralsnog een positieve ontwikkeling zien; in vrijwel alle jaren beweegt de weerstandsfactor zich richting het gewenste niveau van 1,4.

Uitvoering

De besluitvorming van de raad over de Perspectiefnota 2026-2029 wordt betrokken bij het opstellen van de ontwerp Begroting 2026, die eind september 2025 aan uw raad wordt aangeboden.

Met deze Perspectiefnota doen we een motie en een tweetal toezeggingen af:

- Motie 24M105 Code rood voor autonomie- en medebewindstaken – Wethouder Smeulders brengt, als lid van de VNG-commissie Financiën, in dit gremium voortdurend onze zorgen hierover onder de aandacht. Ook is er op 8 maart jl. een ingezonden stuk van wethouder Smeulders en zijn collega's uit de regio in de Gelderlander gepubliceerd waarin alarm wordt geslagen over de financiële toestand van gemeenten in het ravijnjaar 2026. Daarnaast voert de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) namens gemeenten, waaronder dus ook Arnhem, een lobby waarin het Rijk wordt opgeroepen om in te grijpen. Recent kondigde de VNG aan juridische stappen tegen het Rijk voor te bereiden om meer geld te krijgen voor jeugdzorg.
- Toezegging 1449 – Bieden duidelijkheid index subsidies en huur, waarin de portefeuillehouder Financiën toezegt voortaan voor de zomer, bij de Perspectiefnota, duidelijkheid te geven wat de index is van de subsidies en de huur van maatschappelijke organisaties. Deze duidelijkheid is voor de zomer van 2024 gegeven door middel van relatiebrieven die verstuurd zijn aan de subsidiepartners en de Gemeenschappelijke Regelingen. We zullen dit voortaan in de Perspectiefnota opnemen. Hiermee wordt deze toezegging als afgedaan beschouwd.
- Toezegging 422 – Financiën van de gemeente, waarin de portefeuillehouder Financiën toegezegd heeft dat het college 1 juni 2019 als uiterste datum ziet om de Perspectiefnota aan te leveren en dat het college zijn uiterste best zal doen om dit naar voren te halen. Het jaar 2019 is inmiddels gepasseerd, maar de Perspectiefnota wordt altijd conform de verordening voor 1 juni aangeleverd. Hiermee wordt deze toezegging als afgedaan beschouwd.

Bij de beantwoording van de [artikel 44 vragen](#) met als onderwerp 'Mogelijkheden om de voedselomgeving te reguleren' op 10 september 2024 heeft het college beloofd om bij de PPN met een kostenvoorstel te komen. Het reguleren van de voedselomgeving wordt regionaal opgepakt. Hierdoor beperken we de financiële en ambtelijke belasting waardoor het niet nodig is om een financieel voorstel te doen bij de PPN 2026.

Communicatie

Er is een persbericht verzonden over deze Perspectiefnota. Daar waar van toepassing worden externe partijen door hun gemeentelijke accounthouders op de hoogte gebracht van besloten maatregelen.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Perspectiefnota 2026-2029

Besluit van

Zaaknummer

4532949

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 april 2025, nummer: 4532949;

gelet op artikel 189 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De Perspectiefnota 2026-2029 vast te stellen;
2. De wijkprogramma's (zowel financieel als inhoudelijk) te gaan integreren met de huidige stedelijke programma's in de Begroting 2026, waardoor vanaf dat moment integrale begrotingsprogramma's ontstaan;
3. Nationaal Programma Arnhem Oost als een aparte paragraaf op te gaan nemen in de Begroting 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Perspectiefnota 2026-2029

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Perspectief op het Financieel Meerjarenbeeld	9
	Financieel perspectief	9
	Autonome en overige financiële ontwikkelingen.....	11
	Conclusie	39
3.	Perspectief op Ambities en mogelijke knelpunten	40
4.	Transformatie Sociaal Domein	44
	De transformatie van het Sociaal Domein	44
	Ambities en mogelijke knelpunten in het Sociaal Domein	46

1. Inleiding

Arnhem in een wereld vol uitdagingen

De wereld verandert in een hoog tempo. Geopolitieke spanningen, zoals de oorlogen in Gaza en Oekraïne, en de toenemende concurrentie tussen grootmachten als de Verenigde Staten, China en Rusland maken de toekomst onvoorspelbaar. Deze wereldwijde ontwikkelingen zorgen niet alleen voor mondiale onzekerheid, maar raken ook ons dagelijks leven. Arnhemmers maken zich zorgen over kelderende beurskoersen, nemen noodpakketten in huis en vragen zich af in welke wereld hun kinderen opgroeien.

Te midden van deze complexe spanningen blijft Arnhem standvastig. Terwijl maatschappelijke tegenstellingen soms worden verscherpt, zoeken wij als stad actief de dialoog op. De Avond van de Goede Moed, georganiseerd in november, is daar een krachtig voorbeeld van: een moment waarin wij elkaar opzoeken en samen bouwen aan begrip en samenwerking.

Ook als stadsbestuur zien we de toekomst met een dosis onvoorspelbaarheid. Maar we ontleen onze kracht aan de bewezen veerkracht en solidariteit van Arnhem. De recente verwoestende brand in ons historische centrum heeft ons nogmaals duidelijk gemaakt hoe essentieel veiligheid is. Dankzij de snelle en professionele inzet van onze veiligheidsdiensten zijn levens beschermd gebleven en is verdere schade voorkomen. Deze gebeurtenis heeft de verbondenheid onder Arnhemmers versterkt en maakt ons als stad nog sterker.

Met het oog op de toekomst staan we als stad klaar om onze ambities waar te maken. Waar we drie jaar geleden aan de start stonden, hebben we vandaag al een stevige basis voor een duurzaam, groen, kansrijk en verbonden Arnhem. Het is onze missie om deze kracht verder te bestendigen voor alle Arnhemmers.

Ook de komende jaren willen we ons volop inzetten voor een gastvrije stad waar iedereen zich thuis voelt, ongeacht achtergrond of situatie. We investeren in een groene, veilige woonomgeving en geven de natuur alle ruimte. We zetten ons maximaal in voor goede volkshuisvesting door het woningaanbod te vergroten en wonen betaalbaar te maken. Zo zorgen we dat Arnhem een fijne plek is om te wonen voor mens en dier.

Nu de gevolgen van de klimaatverandering wereldwijd steeds zichtbaarder worden, blijven wij vooroplopen op het gebied van klimaat en energie. We investeren proactief in een duurzame, groene en circulaire samenleving.

We staan we pal voor onze kwetsbare inwoners. Juist in tijden van onzekerheid is het onze taak om hen te ondersteunen en perspectief te bieden. Of het nu gaat om armoedebestrijding, (jeugd)zorg en welzijn, of het creëren van gelijke kansen – Arnhem is een stad waarin mensen omkijken naar elkaar en waar wordt samengewerkt aan een duurzame, sociale en veerkrachtige toekomst. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor onze wijken in Arnhem-Oost via het Nationaal Programma Arnhem-Oost. We nemen onze verantwoordelijkheid als het gaat om het opvangen van mensen op de vlucht, omdat we geloven dat solidariteit en medemenselijkheid geen grenzen kennen.

Laatste perspectiefnota bestuursperiode

Met de laatste fase van deze bestuursperiode in zicht, blikken we terug op een periode waarin veel is bereikt. Er zijn op veel beleidsterreinen vernieuwende visies opgesteld waarin onze koers is aangegeven. Op diverse terreinen staat Arnhem inmiddels bekend om een toonaangevend innovatieve aanpak, denk bijvoorbeeld aan Immerloo schuldenvrij; Radicaal vergroenen; onze Vluchtelingenaanpak; de Mobiliteitsvisie en bijvoorbeeld Energie voor Arnhem. Ook in landelijk perspectief gelden we op meerdere dossiers, zoals Arnhem-Oost en Spoorzone, als voorbeeld voor andere steden.

Tegelijkertijd richten we onze blik vooruit. De komende jaren staan in het teken van uitvoering en borging van de ingezette koers. Veel visies en plannen zijn vastgesteld en komen nu tot realisatie. Dit brengt nieuwe uitdagingen met zich mee, voor ons als bestuur, voor onze organisatie en vooral ook voor de stad. Juist ook omdat de we dit gaan uitvoeren en moeten waarmaken in een stad die in de komende jaren sterk gaat groeien. De schaa sprong van Arnhem is nu al goed merkbaar, met een groeiend aantal gebiedsontwikkelingen, woningbouwprojecten en transformatieopgaven die vragen om regie en afstemming en die ook van de bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisatie veel en veel tegelijk vragen. Tegelijkertijd is er heel veel werk te doen in de bestaande stad. We willen dit in samenhang en in een goede onderlinge balans. Daar zijn onze plannen op gericht: de stad in balans ontwikkelen, waarbij groei hand in hand gaat met leefbaarheid, duurzaamheid en sociale samenhang in de nieuwe en bestaande stad.

Financiële positie onzeker

Net als in de voorgaande jaren zijn de financiële omstandigheden waaronder we deze Perspectiefnota opstellen helaas onzeker. Dit komt met name door het onzekere financiële meerjarenperspectief vanuit de Rijksoverheid. Het ravijn dient zich in 2026 aan. Als gemeente Arnhem hebben we hierop geanticipeerd en is het ons – als een van de weinige gemeenten – vorig jaar gelukt om een sluitende meerjarenbegroting vast te stellen. Toch merken ook wij dat de financiële situatie steeds meer knelt. Met pijn en moeite lijken we de grootste knelpunten (die zich ieder jaar voordoen) dit jaar op te kunnen vangen. Gelukkig zonder opnieuw te moeten bezuinigen. Maar het realiseren van onze ambities voor de stad staat steeds verder onder druk. Daarom hopen we van harte dat het Rijk bij de meicirculaire ruimte schept die het mogelijk maakt om financiële knelpunten op te lossen en onze ambities waar te maken.

Staat van de stad

'Staat van de Stad' geeft een overzicht van de cijfermatige trends en ontwikkelingen op een breed aantal thema's, zoals demografie, economie, veiligheid, armoede, gezondheid en leefbaarheid. Uit de cijfers komt onder andere naar voren dat meer inwoners een diversere achtergrond hebben en dat vergrijzing ook in een relatief jonge stad als Arnhem de komende jaren zichtbaar zal worden. Verder blijven er grote verschillen tussen wijken. Met name in de wijken in het gebied Arnhem-Oost hebben inwoners relatief vaak moeite met rondkomen, voelen zij zich vaker onveilig en voelen zich minder gezond. Zij ervaren ook een minder prettige woonomgeving. In andere wijken, met name in Arnhem-Noord, zien we veel vaker inwoners die prettig wonen, weinig eenzaamheid voelen en weinig verloedering en overlast ervaren. Staat van de Stad 2024 is te raadplegen via [deze link](#).

Met deze Perspectiefnota informeren we uw raad niet alleen over de stand van de gemeentefinanciën. We nemen u ook mee in de hoofdlijnen van het beleid en de toekomst die we voor ogen hebben. Daarbij beschrijven we op hoofdlijnen onze inspanningen, ambities, (mogelijke) knelpunten en uitdagingen voor een duurzaam, groen, kansrijk en verbonden Arnhem. Onze ambities voor de stad blijven onverminderd groot. Graag gaan we met u in gesprek over de ontwikkelingen die op ons afkomen.

Een DUURZAAM Arnhem

Energietransitie

Als Arnhem willen we vooroplopen in de energietransitie. Dit is noodzakelijk om te voorkomen dat energie-armoede in de toekomst een structureel probleem is. Duurzame alternatieven voor aardgas, benzine en diesel zijn noodzakelijk om onze NEMiA doelen te blijven realiseren. We gaan het energietransitie uitvoeringsplan EvA (Energie voor Arnhem) opstellen en vanaf 2026 uitvoeren. We blijven hiermee duurzame energie en warmte stimuleren, verminderen CO₂-uitstoot en zorgen voor een eerlijke en toegankelijke transitie. Het toekomstbestendige energienetwerk bestaat uit decentrale energiesystemen waarin duurzame opwek maximaal is afgestemd op de vraag. De Green Deals met bedrijven en onze Arnhemse Isolatieaanpak dragen hieraan bij.

We willen een actieve rol nemen in het ontwikkelen en realiseren van lokale energiesystemen. Deze systemen zijn randvoorwaardelijk om in tijden van extreme netcongestie woningen te kunnen bouwen en bedrijven te laten groeien en verduurzamen. We willen doorgaan met het klimaatfonds om mee te investeren en co-financiering te krijgen voor de decentrale energiesystemen (beslispunt 660: Voorzetten beleid energietransitie). Ook willen we de komende twee jaar de Arnhemse Aanpak Energiearmoede continueren. Ons doel is een 50 procent circulaire economie in 2030 om vervolgens in 2050 volledig circulair te zijn.

Meer geld voor woningbouwprojecten

Tijdens deze wooncrisis is het van groot belang dat er meer woningen worden gebouwd. Tussen 2022 en 2040 bouwen we 16.000 huizen op de juiste plekken in de stad. Deze verstedelijkingsopgave vraagt grote investeringen. Een groot deel van de geplande woningen tot 2040 komt in de Spoorzone Arnhem-Oost, en wordt mede gefinancierd door het Rijk. Door inzet van middelen uit het Stadsontwikkelfonds zijn we in staat om woningbouwontwikkelingen te versnellen en zorg te dragen voor cofinanciering als we van andere overheden bijdragen krijgen voor Arnhemse woningbouwprojecten. Naar aanleiding van de bij de begroting aangenomen raadsmotie stellen we in deze Perspectiefnota voor om dit jaar extra geld beschikbaar te stellen voor het Stadsontwikkelfonds. Bovendien doen we een voorstel voor een meer structurele vulling hiervan.

Goede volkshuisvesting

We zetten ons maximaal in voor goede volkshuisvesting door wonen betaalbaar te maken en het woningaanbod te vergroten. Zoals ook beschreven staat in de Woonvisie, is ons doel dat meer Arnhemmers binnen enkele jaren een betaalbare, duurzame woning hebben. We hebben hierover prestatieafspraken gemaakt met corporaties en

huurders en geven prioriteit aan initiatieven die sociale verbeteringen in wijken bevorderen. We willen dakloosheid voorkomen en zorgen voor snelle, personsgerichte opvang met duurzame uitstroom. Om onze plannen met betrekking tot woonwagendstandplaatsen te kunnen uitvoeren, willen we hier extra middelen voor beschikbaar stellen.

Participatie en armoedebestrijding

De Arnhemse aanpakken op energiearmoede en woningisolatie dragen direct en structureel bij aan het verhogen van de bestaanszekerheid. Met name in de Arnhem-Oost wijken helpen en ontzorgen we inwoners, en collectieven, met de verduurzaming van woningen. Hierdoor wordt de leefbaarheid verhoogd en de rekening verlaagd. Dit doen we met energiecoaches, buurtklusbedrijven en door participatie met de bestaande initiatieven in een wijk of straat.

Transformatie binnenstad

De binnenstad transformeert met een compacter winkelhart, meer groen en ruimte voor ontmoeting. In 2025 presenteren we een ontwikkelperspectief Arnhem Centrum en werken we samen met onze partners in de stad aan gebiedsontwikkelingen zoals het Gele Rijdersplein en het Johnny van Doornplein.

Herbouwteam brand

Naar aanleiding van de grote brand die op 6 maart een deel van onze historische binnenstad verwoestte, stellen we een herbouwteam in. Door de brand hebben vijf bewoners geen woning meer en kunnen zes ondernemers niet ondernemen. De impact voor al deze getroffen en ook voor omwonenden en aangrenzende ondernemers is groot. We gaan er uiteraard alles aan doen om samen met de betrokkenen deze plek te herstellen en recht te doen aan het historische karakter van de stad. Het herbouwteam gaat dan ook per direct aan de slag met het opstarten van het proces tot herbouw van dit stuk stad.

Innovatieve en duurzame economie

Onze economie moet duurzamer en innovatiever worden. We stimuleren energie-innovaties, ondersteunen ondernemers en verbeteren werklocaties op duurzaamheid, veiligheid en bereikbaarheid. Daarom stellen we voor om het energie en technologiebudget (EMT) te verhogen. In lijn met de aangenomen raadsnotie kunnen we zo – samen met de provincie - Connectr blijven ondersteunen.

Ook in ons afvalbeleid staat circulariteit centraal. Het burgerberaad afval, dat in 2024 werd afgerond, leverde 29 adviezen op die moeten bijdragen aan de vermindering en het hergebruik van grondstoffen. Deze adviezen worden verwerkt in een Uitvoeringsagenda die in Q2 2025 aan de raad wordt voorgelegd.

Een GROEN Arnhem

Vergroening en klimaatadaptatie

Arnhem zet maximaal in op een groene en gezonde leefomgeving. Onze stad koestert haar prachtige stadsparken en groene ruimtes, maar klimaatverandering, afname van biodiversiteit en toenemende druk op deze gebieden maken actie noodzakelijk. Daarom blijven we investeren in vergroening en klimaatadaptatie. De stad wordt zo ontworpen dat ze bestand is tegen overstromingen, hevige regenval, hitte en droogte. Maatregelen zoals verbeterde afwatering, wateropvang en de aanleg van schaduwrijke plekken moeten hitteproblemen verminderen. Radicale vergroening speelt hierin een sleutelrol. We stellen daarom voor om het investeringskrediet Bomenplan te continueren en verhogen, zodat er meer bomen geplant kunnen worden en bestaande bomen de kans krijgen om groots uit te groeien. Daarnaast worden groene gebieden beter verbonden en wordt de biodiversiteit versterkt. Rond het Stadstheater willen we een groene oase ontwikkelen. Dit moet een fijne plek worden voor mens, plant en dier. We stellen voor extra geld uit te trekken voor de aanpak van invasieve exoten, zoals de Reuzenberenklauw en de Japanse Duizendknoop. Hiermee kunnen we ongewenste uitbreiding tegengaan en nieuwe exoten die zich aandienen, direct aanpakken.

Klimaatbestendige stad

Bewoners worden gestimuleerd om zelf klimaatadaptatieve maatregelen te nemen, zoals het vervangen van verharde oppervlakken door groen. Ook wordt gewerkt aan een koel netwerk, zodat kwetsbare inwoners tijdens hittegolven verkoeling kunnen vinden in de openbare ruimte. De subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven wordt geëvalueerd. We willen hiervoor budget beschikbaar stellen zodat de raad kan besluiten de regeling voort te zetten. Ook het platform Arnhem Klimaatbestendig draagt via het organiseren van klimaatcafés, de website arnhemklimaatbestendig.nl en het geven van informatie op bewonersavonden bij aan bewustwording en het stimuleren van maatregelen. Ons voorstel is om dit initiatief te blijven ondersteunen.

Dierenwelzijn

Het welzijn van dieren heeft onze absolute prioriteit. Daarom creëren we meer en betere uitlaatplekken voor honden en ondersteunen we huisdiereigenaren die hulp nodig hebben. Er wordt samengewerkt met regiogemeenten om opvang te bieden aan huisdieren die geen zorg meer krijgen. In 2025 opent het nieuwe Dierentehuis Arnhem en omstreken. Om de leefomgeving van dieren te verbeteren, wordt natuurvriendelijk maaibeheer toegepast, ecologische verbindingen versterkt en begrazing ingezet om de biodiversiteit te behouden.

Gezonde leefomgeving

Arnhem blijft werk maken van een gezonde leefomgeving voor inwoners en bezoekers. Het afgelopen jaar door uw raad vastgestelde plan Gezonde Leefomgeving richt zich op schone lucht, minder geluidshinder en het tegengaan van hittestress en vervuiling.

Duurzame mobiliteitstransitie

Met de groei van Arnhem neemt ook de verkeersdruk toe. Daarom werkt de stad aan een duurzame mobiliteitstransitie, waarin wandelen, fietsen en het gebruik van openbaar vervoer worden gestimuleerd. Op verzoek van de provincie willen we de gelijkrichters in het trolley-netwerk sneller dan gepland gaan vervangen. Dit biedt tevens kansen in het kader van netcongestie, gelet op de diverse lopende initiatieven om de trolley-infrastructuur te gebruiken voor andere gebruikers dan het openbaar vervoer.

Autoverkeer blijft mogelijk, maar met minder overlast in woonwijken. Het onlangs vastgestelde Duurzaam Mobiliteitsplan vormt het kader om Arnhem bereikbaar, leefbaar en groen te houden. Al deze initiatieven samen maken Arnhem klaar voor de toekomst, met een stad die niet alleen groener en klimaatbestendiger wordt, maar ook een fijne plek blijft om te wonen, werken en ontspannen.

Een KANSRIJK Arnhem

Iedereen doet op eigen manier mee

Arnhem zet zich in voor een samenleving waarin alle inwoners kunnen meedoen op hun eigen manier. Financiële stabiliteit, werk en toekomstperspectief zijn hierbij essentieel. Om bestaanszekerheid te vergroten, helpt de gemeente mensen aan werk en stimuleert ze uitstroom uit de uitkering. Ook bemiddeling naar betaald werk en arbeidsontwikkeling spelen hierin een rol, met Scalabor als belangrijke partner.

Gerichte schuldhulpverlening

Om problematische schulden te voorkomen en inwoners perspectief te bieden, hebben we de schuldhulpverlening volledig in eigen beheer genomen. Zo kan de gemeente beter inspelen op de behoeften van inwoners en gerichte hulp bieden, met speciale aandacht voor jongeren, ondernemers en gedupeerden van het Kinderopvangtoeslagenschandaal. Daarnaast blijven investeringen in de Gelrepas, bijzondere bijstand en vroegsignalering van schulden. Ook stellen we in deze Perspectiefnota voor om extra geld uit te trekken voor beschermingsbewind, wat bedoeld is voor mensen die hun financiële zaken niet zelf kunnen regelen. In Immerloo blijven we met het Nationaal Programma Arnhem-Oost experimenteren met innovatieve schuldhulp voor gezinnen met multiproblematiek.

Gelijke kansen voor Arnhemse jeugd

Kinderen en jongeren in Arnhem moeten gelijke kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Onderwijs is hierin cruciaal, van kinderopvang tot passend onderwijs voor elk talent. De gemeente zorgt voor goede schoolgebouwen en werkt samen met het onderwijs en maatschappelijke partners in Arnhem-Oost aan het verrijken van het onderwijs met extra aanbod op het gebied van sport, cultuur en stages. Uitval wordt zoveel mogelijk voorkomen, met als doel dat alle jongeren een startkwalificatie behalen. Basisvaardigheden en taalontwikkeling krijgen extra aandacht, met een plan dat inwoners van -10 maanden tot 100 jaar ondersteunt.

Voorkomen inzet jeugdhulp

Het aantal jongeren in zorg is de afgelopen jaren toegenomen. We willen dat kinderen en jongeren zich ontwikkelen naar zelfstandigheid en een gezond volwassen leven. Als het nodig is, ontvangen zij daarbij tijdig passende hulp. Ons doel is dat hulp zo licht en dicht mogelijk bij huis of thuis wordt ingezet en kinderen en jongeren zo veel mogelijk een normaal leven kunnen leiden. Belangrijk hierbij is dat problemen zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd om erger te voorkomen. Dit doen we onder meer door de inzet van VAV (vertrouwd, aanwezig, veilig), waarbij gezinnen worden geholpen die vaak al veel verschillende trajecten hebben doorlopen. VAV doet wat nodig is en werkt samen met het gezin aan terugkeer van veiligheid in de thuissituatie. Daardoor worden zware vormen van hulp vermindert of zelfs voorkomen.

Ook door de goede samenwerking in de jeugdketen tussen de POH-Jeugd, huisartsen, sociale wijkteams en zorgaanbieders krijgen kinderen en jongeren met een hulpvraag in een zo vroeg mogelijk stadium en op de juiste plek ondersteuning. Bij 70 procent van de kinderen en jongeren die gesproken worden door de POH-jeugd is geen specialistische jeugdhulp nodig.

Transformatie sociaal domein

De stad groeit en inwoners worden ouder, waardoor de zorgvraag toeneemt. Tegelijkertijd zijn er personeelstekorten en stijgende zorgkosten. Arnhem zet de komende periode nog nadrukkelijker in op een transformatie van het sociaal domein, waarbij hulp en ondersteuning zo dicht mogelijk bij huis worden georganiseerd. De nadruk ligt op preventie en samenhang tussen welzijn en zorg, zodat complexe problemen en zware zorg zoveel mogelijk worden voorkomen. Binnen de zorg en ondersteuning worden groepsgewijze begeleiding en gerichte toewijzing van huishoudelijke hulp ingezet om de beschikbaarheid van zorg te waarborgen. Ook gaan we aan de slag met de uitvoering van het welzijns- en ouderenbeleid.

Een gezonde stad

Gezondheid is een belangrijke pijler voor een gelukkige en actieve deelname aan de samenleving. Daarom leggen we diverse beweegvoorzieningen aan waaronder skatebanen en pumptracks, met extra aandacht voor Arnhem-Oost. Samen met scholen en sportverenigingen worden openbare sportplekken gecreëerd en blijven we werken aan duurzame sportvoorzieningen, bijvoorbeeld door het vervangen van kunstgrasvelden. Ook (sport)evenementen als Tour of Holland dragen bij aan de leefbaarheid en gezondheid van de stad en geven bovendien een impuls aan de breedtesport.

Veiligheid

Een veilige stad voor onze inwoners blijft voor ons een prioriteit. De stad zet zich in tegen criminaliteit, overlast en digitale misdaad. We willen ook de komende jaren onze lokale aanpak van seksuele intimidatie voortzetten, waarmee we slachtoffers hulp bieden en seksuele intimidatie zoveel mogelijk voorkomen. Daarnaast is ons voorstel om extra te investeren in hulp aan Arnhemmers die te maken hebben gehad met een ongewenste seksuele ervaring.

Vanwege de stijging van het aantal Arnhemse meldingen bij Veilig Thuis willen we een extra lokale bijdrage geven om zo te voorkomen dat de wachttijden te veel oplopen. Ook stellen we voor om geld uit te trekken om plegers van huiselijk geweld een laagdrempelig traject te laten volgen, met als doel recidive en langdurig huiselijk geweld te voorkomen.

Arnhem-Oost

In Arnhem-Oost liggen grote uitdagingen op het gebied van werk, inkomen, wonen, gezondheid, onderwijs en veiligheid. Met het Nationaal Programma Arnhem-Oost werkt de gemeente, samen met maatschappelijke partners, aan structurele verbeteringen in de wijken Klarendal, Geitenkamp, Presikhaaf-West, Malburgen en het Arnhemse Broek. Buurtcentrum De Overkant wordt gesloopt en vervangen door nieuwbouw. In Malburgen wordt buurthuis de Hobbit onderdeel van een complex met sociale woningbouw en ook een gymzaal. We vernieuwen en verbeteren met middelen van het Nationaal Programma Arnhem-Oost speeltuin de Leuke Linde, inclusief het beheerdershuisje en wordt buurthuis De Overkant gesloopt en nieuw gebouwd. Met de middelen die we nu beschikbaar willen stellen, is de exploitatie en het onderhoud op langere termijn geborgd.

Een VERBONDEN Arnhem

Inclusieve stad

Arnhem streeft naar een inclusieve stad waar iedereen zich thuis voelt, ongeacht achtergrond, beperking of identiteit. We willen gemeenschappelijkheid bevorderen, bijvoorbeeld door komend jaar de subsidieregeling Burgerkracht voort te zetten (beslispunt: Voortzetten burgerkracht). We bestrijden discriminatie en stimuleren acceptatie, onder andere via kennisateliers en een aanpak tegen arbeidsmarktdiscriminatie. Op verzoek van de raad is ons voorstel om geld beschikbaar te stellen voor een integrale aanpak tegen moslimdiscriminatie. Ons bid voor Roze Zaterdag 2027 is inmiddels ingediend.

Meedoen vanaf dag 1

Als gastvrije stad bieden we duurzame opvang voor vluchtelingen en ondersteunen nieuwkomers bij hun integratie. Binnenkort ontvangt u hier (naar aanleiding van een aangenomen raadsmotie) een plan voor. Om aan onze wettelijke taak te voldoen op een wijze waarop we inburgeraars mee laten doen vanaf dag 1 stellen we voor extra budget beschikbaar te stellen voor de uitvoering van inburgering.

Cultuur en historie

Kunst en cultuur verbinden en dragen bij aan maatschappelijke vraagstukken zoals kansenongelijkheid. We versterken het culturele aanbod, stimuleren talentontwikkeling en geven cultuurhistorie een zichtbare plek in de stad. Naar aanleiding van een aangenomen raadsnotie stellen we voor budget beschikbaar te stellen voor een brede openstelling van Stichting Muis & Stadstheater, zodat er meer ruimte is voor lokale makers in het vernieuwde Stadstheater.

Eveneens in lijn met de wens van de raad, willen we voor het jaar 2025 eenmalig geld geven aan de Stichting Trolley materiaal Arnhem. Hiermee kunnen zij de stallingsruimte van de historische trolleybussen betalen.

Inwonersbetrokkenheid

Om inwoners meer zeggenschap te geven, organiseren we burgerberaden over grote thema's. Na het eerste burgerberaad over afval starten we een nieuw beraad over klimaat. Participatietrajecten volgen het Arnhems Stappenplan Participatie om een uniforme en transparante werkwijze te garanderen.

Toegankelijke dienstverlening

We verbeteren de gemeentelijke dienstverlening door een gastvrij stadhuis en toegankelijke digitale diensten. Ook stellen we voor extra te investeren in de doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening.

2. Perspectief op het Financieel Meerjarenbeeld

Financieel perspectief

Financiële uitdagingen gemeenten

Gemeenten worden gefinancierd uit het gemeentefonds, waarvan de hoogte bepaald wordt door de Rijksoverheid. Sinds 1995 werd daardoor de zogenaamde trap-op-trap-af-systematiek gehanteerd, maar vanaf 2024 wordt de groei van het gemeentefonds gekoppeld aan de stijging van het bruto binnenlands product. Omdat gemeenten in de periode 2022-2025 bij ongewijzigd beleid zouden profiteren van de extra rijksuitgaven aan defensie, landbouw en onderwijs, is eerder het besluit genomen om in 2026 de uitkering met drie miljard euro te korten. Deze greep uit het gemeentefonds wordt ook wel het 'ravijnjaar' genoemd en leidt in heel Nederland tot problemen. Doordat vorig jaar één van de geplande bezuinigingen op gemeenten (een deel van de opschalingskorting) is geschrapt, is dit bedrag vorig jaar tot 2,3 miljard euro teruggebracht. Vanaf 2026 wordt dit bedrag dus gekort op het gemeentefonds waar de verplichte taken van gemeenten uit worden betaald. In de afgelopen begrotingen hebben we in Arnhem deze korting op het gemeentefonds reeds verwerkt.

Spanningen in bestuurlijke en financiële verhoudingen Rijk en gemeenten

Minister Uitermark van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) signaleert spanningen in de bestuurlijke en financiële verhoudingen tussen het Rijk en gemeenten, waarbij vooral de gemeentelijke autonomie onder druk staat. Gemeenten krijgen steeds meer taken in medebewind zonder voldoende beleidsvrijheid of middelen, wat leidt tot een scheve taak-middelenbalans.

Daarnaast zorgt rijkssturing, met name in het sociaal domein, voor minder lokale beleidsruimte en vergroot dit de financiële risico's voor gemeenten. Nationale opgaven vereisen samenwerking tussen overheden, maar gemeenten kampen met capaciteitsproblemen en de stapeling van landelijke doelen maakt uitvoering complex. Ook wordt steeds meer regionaal samengewerkt, wat efficiëntie kan bevorderen, maar de democratische legitimiteit bemoeilijkt. De grens tussen gemeentelijke autonomie en medebewind vervaagt, waardoor gemeenten vooral uitvoerende taken krijgen zonder voldoende beleidsvrijheid. Dit alles leidt tot structurele spanningen en een vicieuze cirkel van bestuurlijke problemen.

Vooruitzichten voor gemeenten

Vanuit het Rijk komen vooralsnog geen signalen waaruit blijkt dat gemeenten uit het financiële ravijn geholpen worden. En dat ravijn is diep, zeggen de gemeenten zelf. Vooral voor 2026 vrezen veel gemeenten dat ze hun begroting niet rond krijgen. In de voorbereidingen rondom de Voorjaarsnota van het Rijk wordt door de VNG deze urgentie onder de aandacht gebracht: 'als het rijk ons niet tegemoetkomt, verschraling van voorzieningen voor onze inwoners onontkoombaar is en ook de ambities van het kabinet niet waargemaakt kunnen worden.'

Financieel beeld Arnhem

Ook in Arnhem is de structurele beperkte financiële ruimte bepalend voor de mate waarin knelpunten in de komende jaren opgevangen kunnen worden en ambities gerealiseerd kunnen worden. In lijn met de voorgaande jaren is er nog wel wat incidentele ruimte (bijvoorbeeld door inzet vanuit bestemmingsreserves) aanwezig, maar ontbreekt het aan voldoende structurele ruimte. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden, dat er focus aangebracht moet worden en dat er prioriteiten gesteld moeten worden. In deze Perspectiefnota geven we een financieel beeld met toelichting op de autonome financiële ontwikkelingen en de overige financiële knelpunten waarin niet of nauwelijks keuzes te maken zijn. Daarnaast schetsen we het perspectief op de ambities en mogelijk knelpunten waar we als gemeente voor aan de lat staan of willen staan, maar waarvoor met de huidige inzichten geen of onvoldoende financiële middelen voorhanden zijn.

Mogelijk ontwikkelt de financiële ruimte zich in de komende periode wel naar een meer gunstig beeld. Op de eerste plaats blijft de VNG zich inzetten om het ravijnjaar (deels) op te lossen via een campagne, acties en door stevige gesprekken met het kabinet te voeren. Specifiek op het gemeentefonds speelt er daarnaast nog een aantal ontwikkelingen, die de financiële ruimte in de komende jaren substantieel kan beïnvloeden:

(Opnieuw) uitstel nieuw verdeelmodel Beschermd Wonen

In deze Perspectiefnota wordt uitgegaan van de invoering van het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen per 2026. In de huidige Begroting 2025 is dit in de jaren 2026, 2027 en 2028 verwerkt. In de nieuwe Begroting 2026 betekent dit in de nieuwe jaarschijf 2029 een extra nadeel van ruim € 7 miljoen in vergelijking met 2028. De mogelijkheid is reëel dat er (net als vorig jaar) geen tijdige besluitvorming heeft plaatsgevonden over het

woonplaatsbeginsel en daarmee over de invoering van het nieuwe verdeelmodel. In dat geval verschuift het effect van de invoering van het model een jaar op en dit leidt tot de volgende (structurele) effecten:

Nieuw verdeelmodel Beschermd Wonen	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>					
Beschermd Wonen nu in gemeentefonds (stelpost)	0	-4,9	-14,7	-23,0	-30,2
Beschermd Wonen met 1 jaar uitstel	0	0	-4,9	-14,7	-23,0
Effect op beeld	0	4,9	9,8	8,3	7,1

De meicirculaire 2025 zal deze duidelijkheid moeten verschaffen.

Hervormingsagenda Jeugd

De deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd (Commissie-Van Ark) adviseert dat het Rijk de helft van de landelijke tekorten op de jeugdzorg van 2023 (€ 628 miljoen) en 2024 (€ 828 miljoen) compenseert. De gemeenten zouden dus € 728 miljoen compensatie voor 2023 en 2024 moeten krijgen. Daarnaast geeft de commissie aan dat het niet wenselijk en niet haalbaar is om de beoogde besparingen vanaf 2026, zoals opgenomen in het meerjarig financieel kader in de hervormingsagenda jeugd, te handhaven. Het volume van het budget voor de jeugdzorg moet mee gaan groeien met het landelijke zorgbudget. Bij besluitvorming over de Voorjaarsnota 2025 wordt duidelijk of deze compensatie wordt toegekend (gedeeltelijk of voor het geheel) en in welke mate structurele tegemoetkoming aan de orde is. Vervolgens zal bij de meicirculaire een verdeling worden bepaald. Er is dus geen garantie dat dit bedrag ook daadwerkelijk wordt toegevoegd aan het gemeentefonds. Mocht deze compensatie (deels) toegekend worden, dan valt dit, onder voorbehoud van eventuele aanbevelingen van de commissie hieromtrent, aan de algemene middelen, aangezien de tekorten op jeugdzorg de afgelopen jaren ook zijn aangevuld vanuit de algemene middelen.

Nieuwe verdeelmodel gemeentefonds

In 2023 is een nieuw verdeelmodel van kracht geworden voor het gemeentefonds. Daarbij wordt gewerkt met een ingroeipad, om gemeenten stapsgewijs te bewegen richting de nieuwe uitkomsten. Arnhem is een voordeelgemeente binnen het nieuwe model. Tegelijkertijd wordt onderzoek gedaan naar verbetering van het model. Concreet betekent dit dat op een aantal onderdelen gerichte onderzoeken zijn uitgevoerd. Het nieuwe verdeelmodel zou per 2026 in moeten gaan. Een aantal van deze geplande onderzoeken is afgerond, maar een aantal loopt vertraging op of geeft aanleiding voor vervolgonderzoeken. De oorspronkelijke planning van het ministerie van BZK wordt niet gehaald om in de meicirculaire 2025 bekend te maken of aanpassingen per 2026 gewenst zijn en zo ja, wat hiervan het financiële effect per gemeente is. Uit de brief van de minister van BZK van 7 februari 2025 wordt duidelijk dat nieuwe model in het jaar 2026 nog niet van kracht is en het ingroeipad van 2025 ook in 2026 geldt.

Vanaf 2027 wordt de verdeling, en daarmee de suppletie-uitkering, zeker wel aangepast. Arnhem zou daardoor vanaf 2027 een voordeel van mogelijk een aantal miljoen extra tegemoet kunnen zien. Kanttekening hierbij is dat dit proces van herijking altijd voor- en nadeelgemeenten kent en daardoor vertragingen en aanpassingen ook reëel zijn. Ook de uitkomsten van de vervolgonderzoeken kunnen aanleiding zijn voor aanpassing van het (voorlopig) nieuwe model. Om die reden is in deze Perspectiefnota nog geen raming opgenomen van het mogelijke extra voordeel, maar wordt kan deze eventueel worden betrokken bij de begroting 2026 (als er in de meicirculaire duidelijk is) of anders bij het nieuwe coalitieakkoord dat volgend jaar opgesteld zal worden.

Leeswijzer financieel beeld

In dit hoofdstuk wordt hierna nader ingegaan op de autonome ontwikkelingen en de onvermijdelijke knelpunten. Dit leidt tot een financieel beeld voor de jaren 2025 tot en met 2029, waarbij ook de ontwikkeling van de weerstandsfactor in beeld wordt gebracht. In het volgende hoofdstuk worden ambities en mogelijke knelpunten geschetst waarvoor de (structurele) ruimte met het inzicht van dit moment ontbreekt, maar die we wel belangrijk vinden om als gemeente mee aan de slag te gaan. Mogelijk is er bij het opstellen van de Begroting 2026 meer zicht op aanvullende middelen vanuit de meicirculaire op basis van bijvoorbeeld de hiervoor geschetste ontwikkelingen. Rekening houdend met de besluitvorming van deze Perspectiefnota bestaat dan de mogelijkheid om een aantal van de genoemde ambities en mogelijke knelpunten in de Begroting 2026 van dekking te voorzien.

Autonome en overige financiële ontwikkelingen

Het financiële meerjarenbeeld in deze Perspectiefnota wordt grotendeels bepaald door ontwikkelingen op de jaarlijkse autonome posten met nauwelijks keuzevrijheid en door overige financiële ontwikkelingen, waarin in beperkte mate keuzes te maken zijn. Onderstaande tabel geeft op de eerste plaats inzicht in de verwachte meerjarige ontwikkeling van de autonome posten en vervolgens worden de overige financiële ontwikkelingen per programma geduid. Onder de tabel volgt een toelichting per onderdeel.

Autonome en overige financiële ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Autonoom						
Gemeentefonds	4.957	17.068	17.214	16.798	18.060	S
Nominaal en areaal 2026	2.900	-18.500	-17.700	-16.500	-18.200	S
Nominale ontwikkeling IHP	-71	-142	-213	-284	-355	S
Indexatie DMP 2024 naar 2026		-12	-23	-34	-51	S
Voordeel zorg	6.250	4.010	4.010	4.010	4.010	S
Voordeel zorg - toevoeging aan BR Wmo en Jeugdzorg	-6.250					I
Dotatie overschot BW aan BR Wmo en Jeugdzorg laten vervallen	3.000	3.100	4.500	800		I
Actualisatie meerjareninvesteringsplanning (MIP)	2.132	959	1.008	586	549	S
Indexatie MIP			-62	-116	-170	S
Planningsrealisme MIP		-147	314	1.350		I
Indexatie opbrengsten OZB (inflatiecorrectie)		1.817	1.817	1.817	1.817	S
Indexatie opbrengsten OZB 2029 tot 5%					1.450	S
Aframen stelpost OZB	-860	-860	-860	-860	-860	S
Oninbare posten belastingen	-100	-100	-100	-100	-100	S
Dekking oninbare posten afvalstoffenheffing		77	77	77	77	S
Dekking oninbare posten rioolheffing		23	23	23	23	S
Toeristenbelasting	150	150	150	150	150	S
Actualisatie treasury	1.236	-246	291	-641	-746	S
Bestuur, dienstverlening en financiën						
Burgerzaken - Legesopbrengsten	-172	-1	236	-110	-110	S
Burgerzaken - Personele ontwikkelingen	596	528	292	-233	-200	S
Burgerzaken - Materiële lasten	-30	-30	-30	-30	-30	S
Burgerzaken - Doorontwikkeling	-40	-560	-200	-200	-200	S
Doorontwikkeling digitale dienstverlening	-330	-340	-340	-340	-340	S
Dekking doorontwikkeling digitale dienstverlening	259					I
Autonome technologische ontwikkelingen ICT-landschap		-500				I
Informatieveiligheid & Privacy		-2.100	-1.100	-1.100	-1.100	S
Kwaliteitsborging informatiebeheer		-100	-100	-100	-100	S
Uitvoering Wet open overheid (Woo)		-100	-100	-100	-100	S
Efficiency organisatieontwikkeling			2.700	2.700	2.700	S

Autonome en overige financiële ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Veiligheid						
Zorg en Veiligheidshuis				-90	-90	S
Bereikbaarheid						
Versnellen vervanging gelijkrichters		-84	-148	-211	-275	S
Uitstellen uitbreiding parkeerareaal	-500					I
Economie						
Subsidie Connectr (24M78)		-200	-200	-200	-200	I
Onderwijs						
Non-formele educatie	-38	-38	-38	-38		I
Cultuur						
Historische trolleybussen onderdak behouden (24M155)	-20					I
Brede openstelling Stichting Musis & Stadstheater				-60	-60	S
Rozet	-850					I
Participatie en armoedebestrijding						
Kwijtschelding Afvalstoffenheffing	60	60	60	60	60	S
Doorberekenen lagere kwijtschelding in afvalstoffenheffing		-60	-60	-60	-60	S
Kwijtschelding Rioolheffing	170	170	170	170	170	S
Doorberekenen lagere kwijtschelding in rioolheffing		-170	-170	-170	-170	S
Kwijtschelding OZB en overige heffingen	10	10	10	10	10	S
BUIG 2025	-801	-1.263	-1.461	-1.812	-1.864	S
Werkgeverschap sociale werkvoorziening	-783	-743	-705	-669	-635	S
Beschermingsbewind	-800	-800	-800	-800	-800	S
Alleenverdienersproblematiek	-120					I
Studietoelage	-410					I
Vergroten bereik Individuele inkomenstoelage				-360	-360	S
Borging wettelijke termijnen en kwaliteit dienstverlening uitvoering participatiewet	-600	-600	-300			I
Welzijn en inclusie						
Integrale aanpak moslimdiscriminatie in Arnhem (24M142)	-50					I
Actualisatie lasten De Hobbit		-150	-150	-150	-150	S
Uitvoeringskosten inburgering	-400	-800	-800	-800	-800	S
De Overkant en de Leuke Linde		-250	-250	-250	-250	S
Gezondheid en sport						
Voordeel SPUK Sport	988					I
Voordeel subsidie Sportbedrijf	700					I
Exploitatielasten gymzalen	-225	-307	-307	-307	-307	S
Dekking exploitatielasten OZB, heffingen en verzekeringen gymzaal fluitekruis uit IHP		-20	-20	-20	-20	S

Autonome en overige financiële ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Ruimtelijke ontwikkeling						
Adviescommissie Omgevingskwaliteit	-65	-65	-65	-65	-65	S
Stadsontwikkelfonds (24M143g)	-6.000					I
Wonen en leefomgeving						
Woonwagenstandplaatsen		-3.100				I
Wijkonderhoud			-3.220	-3.220	-3.220	S
Aanpak Invasieve Exoten	-160	-210	-160	-160	-100	S
Dekking Aanpak Invasieve Exoten		50				I
Totaal autonome en overige financiële ontwikkelingen	3.733	-4.576	3.191	-1.640	-3.011	
<i>Waarvan structureel</i>	<i>13.624</i>	<i>-3.141</i>	<i>-1.085</i>	<i>-3.552</i>	<i>-2.811</i>	
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-9.891</i>	<i>-1.435</i>	<i>4.276</i>	<i>1.912</i>	<i>-200</i>	

Autonome ontwikkelingen

Gemeentefonds

Het voordeel op het gemeentefonds ontstaat vanwege het feit dat de september- en decembercirculaires 2024 niet meer in de begroting zijn verwerkt. De Begroting 2025 is namelijk gebaseerd op de meicirculaire 2024. Uit de september- en decembercirculaire 2024 ontstaan de volgende effecten:

- Als gevolg van wijzigingen in de uitkeringsfactor en actualisatie van de maatstaven ontstaat een voordeel van ruim € 3 miljoen in 2025, ruim € 2,5 miljoen in 2026, bijna € 2 miljoen in 2027 en bijna € 1 miljoen vanaf 2028.
- Vanaf 2026 rekenen we op basis van onze systematiek van constante prijzen met een structurele verhoging op basis van de verwachte indexatie van het accres. Dit levert ruimte op van ruim € 11 miljoen vanaf 2026, bedoeld ter dekking van de nominale en areale verhogingen aan de lastenkant in onze begroting.
- Een aantal nieuwe taakmutaties en (aanpassingen in) decentralisatieuitkeringen wordt met programma's verrekend.
- In de septembercirculaire 2024 is aangekondigd dat de landelijke taakstelling op jeugdzorg komt te vervallen. In Arnhem hadden we hiermee rekening gehouden door € 5 miljoen minder inkomsten gemeentefonds vanaf 2026 in te ramen en was op programma Zorg bij jeugd een taakstelling van € 5 miljoen opgenomen. Beide posten zijn nu komen te vervallen (dus een neutraal effect op de algemene middelen).
- De stelpost ruimte onder het plafond BTW-compensatiefonds is afgeraamd. In de Begroting 2025 is deze stelpost opgenomen ter vervanging van de middelen die gemeenten zouden ontvangen inzake de indexatie op de WMO-kosten. Deze middelen waren wel toegezegd, maar niet verwerkt in de meicirculaire, waardoor de Provincie aangaf dat hiermee in de Begroting 2025 geen rekening kon worden gehouden. In de septembercirculaire zijn deze middelen alsnog toegevoegd aan het gemeentefonds, waardoor de opgenomen stelpost kan komen te vervallen. In deze Perspectiefnota vinden we het voorbarig om opnieuw een mogelijke ruimte onder het BTW-compensatiefonds in te zetten, maar richting de Begroting 2026 zullen we deze mogelijkheid als een scenario op tafel houden.
- Daarnaast zijn de lasten beschermd wonen geactualiseerd. Bij de actualisatie kwam naar voren dat er sprake is van een daling van de lasten doordat een deel van de taken en daarmee van de besparing overgaat naar de regio. Dit leidt tot een voordeel van ruim 7 ton vanaf 2029.

Nominale en areale ontwikkelingen

Nominaal en areaal 2026

Op 26 februari is het Centraal Economisch Plan (CEP) gepubliceerd. Mede op basis hiervan wordt de loon- en prijsontwikkeling van de Arnhemse begroting geraamd. Daarnaast wordt op basis van de groei van de stad de volumeontwikkeling (areaalontwikkeling) van de begroting berekend. Totaal bedraagt de loon-, prijs- en volumeontwikkeling structureel € 18,0 miljoen in 2026, en € 17,9 miljoen structureel vanaf 2027.

Jaarlijks wordt bij de Perspectiefnota een raming gemaakt van de loon-, prijs- en volumeontwikkeling en wordt dit bij de Begroting verder uitgewerkt. De verschillen tussen raming en uitwerking zijn op de stelpost voor nominale ontwikkeling blijven staan en worden nu afgerond. Dit levert een incidenteel voordeel van € 2,9 miljoen in 2025 met name doordat de geraamde loonontwikkeling zich naar verwachting niet volledig gaat voordoen. Voor 2026 resteert een nadeel van € 0,2 miljoen, in 2027 een voordeel van € 0,5 miljoen en een voordeel van € 1,7 miljoen in 2028.

Indexatie Perspectiefnota (bedragen x € 1 miljoen)	2025	2026	2027	2028	2029
Loon-, en prijsontwikkeling 2026		14,7	14,5	14,5	14,5
Areaalontwikkeling 2026		3,7	3,7	3,7	3,7
Subtotaal		18,0	17,9	17,9	17,9
Verrekening restant voorgaande jaren	-2,9	0,1	-0,5	-1,7	
Totaal	-2,9	18,5	17,7	16,5	18,2

De loon- en prijsontwikkeling is als volgt opgebouwd:

Loon- en prijsontwikkeling 2026 (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029
Loonontwikkeling eigen ambtenaren	1,4	1,3	1,3	1,3
Zorgcontracten	7,4	7,5	7,6	7,6
Onderhoud Openbare Ruimte	0,9	0,9	0,9	0,9
Subsidies Zorg en Welzijn	0,7	0,7	0,7	0,7
Subsidies Cultuur	0,5	0,6	0,6	0,6
Subsidies Sport	0,4	0,4	0,4	0,4
Subsidies Onderwijs	0,2	0,2	0,2	0,2
Subsidies Overig	0,2	0,2	0,2	0,2
Gemeenschappelijke Regelingen	1,0	1,0	1,0	1,0
Overig	2,0	1,7	1,6	1,6
Totaal	14,7	14,5	14,5	14,5

Loonontwikkeling eigen ambtenaren

Het CPB raamt in het CEP een loonontwikkeling voor de sector overheid van 2,0%. Aangezien de CAO-gemeenteammbtenaren tot 31 maart 2025 loopt en een nieuwe CAO nog niet is afgesloten, nemen we de raming van het CEP over. De loonontwikkeling voor 2026 komt daardoor uit op € 1,4 miljoen.

Zorgcontracten

Met ingang van 2024 zijn er nieuwe regels rond de indexering van zorgcontracten. Nieuwe contracten worden geïndexeerd met 90% Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) en 10% Prijs Particuliere Consumptie (PCC) die wordt aangevuld met een verrekening van het verschil tussen de voorlopige en definitieve raming van de OVA en de PCC van het voorgaande jaar. Een steeds groter deel van de zorgcontracten valt onder deze nieuwe indexeringsregels.

In de raming voor de Perspectiefnota is gerekend met een OVA van 4,2% en een PCC van 1,8%. Daarmee komt de gecombineerde index uit op 3,9%. Hiermee komt de raming voor de indexering van de zorgcontracten uit op € 7,4 miljoen in 2026 oplopend tot € 7,6 miljoen vanaf 2028.

Onderhoud Openbare Ruimte

Voor de raming van de ontwikkeling van het onderhoud in de openbare ruimte gebruiken we sinds enkele jaren de BDB-index grond-, weg- en waterbouw onderhoud (GWWo). Voor 2025 werd rekening gehouden met een prijsstijging van 7,6%. Doordat deze zich niet volledig heeft voorgedaan is de prijsstijging voor 2026 beperkt met 2,6%. Hierdoor komt de ontwikkeling van de kosten voor onderhoud in de openbare ruimte uit op € 0,9 miljoen.

Subsidies

Sinds vorig jaar wordt bij de indexering van de subsidies gediversifieerd in de verhouding loon- en prijsontwikkeling tussen verschillende categorieën subsidieontvangers. Voor alle subsidies worden dezelfde percentages voor loon- en prijsontwikkeling gehanteerd. Dit zijn dezelfde indexen die al gebruikt worden voor indexatie van de budgetten van de eigen organisatie, namelijk de loonvoet sector overheid en de index materiële overheidsconsumptie (IMOC). Er worden vijf verschillende categorieën gebruikt: zorg en welzijn, cultuur, sport, onderwijs en overig.

Voor de verhouding loon/prijs wordt voor zorg en welzijn aangesloten bij de verhouding die voor de zorgcontracten wordt gehanteerd, 90/10. Voor cultuur en sport is op basis van de jaarrekeningen van de afgelopen jaren gekeken naar de verhouding tussen personeelslasten en overige lasten. Deze bleek voor beide categorieën gemiddeld 45/55 te zijn. Voor onderwijs en overig wordt uitgegaan van de basisverhouding van 60% loonontwikkeling en 40% prijsontwikkeling. De loonvoet sector overheid is in het CEP geraamd op 2,0% en de IMOC op 2,1%. Daarmee volgen de onderstaande percentages per subsidie categorie en bijbehorende indexatie.

Categorie	Verhouding	Percentage	Indexatie
Zorg en Welzijn	90% CAO Gem. 10% IMOC	2,0%	€ 0,7 miljoen
Cultuur	45% CAO Gem. 55% IMOC	2,1%	€ 0,5 miljoen
Sport	45% CAO Gem. 55% IMOC	2,1%	€ 0,4 miljoen
Onderwijs	60% CAO Gem. 40% IMOC	2,0%	€ 0,2 miljoen
Overig	60% CAO Gem. 40% IMOC	2,0%	€ 0,2 miljoen
Totaal			€ 2,0 miljoen

Een aantal subsidiepartners huurt vastgoed van de gemeente. De huur die zij betalen, wordt per 1 mei 2025 verhoogd met 3,34% respectievelijk 3,35% (afhankelijk van maand- of jaarbetaling) en loopt tot 30 april 2026. De subsidie is voor 2025 geïndexeerd met percentages die variëren tussen 3,2% en 4,2% (het laatste percentage betreft het beleidsterrein Zorg en Welzijn waar de indexatie voor 90% wordt bepaald door de loonvoet; voor de overige sectoren geldt een indexering die varieert tussen 3,2% en 3,5%) en wordt in 2026 geïndexeerd met een percentage dat varieert tussen 2,0% en 2,1%. Rekening houdende met het feit dat de subsidie indexering over de huurperiode voor 8 maanden wordt bepaald door de indexering over 2025 en 4 maanden over 2026, varieert de subsidie indexering over deze periode gemiddeld tussen 2,9% en 3,1%. In vergelijking met genoemde huurindexering van 3,34% respectievelijk 3,35% ligt deze daarmee tussen 0,44% en 0,24% onder de huurindexatie.

Met deze informatie voldoen we aan de toezegging om voor de zomer duidelijkheid te verschaffen over de index van de subsidies en huur van maatschappelijke organisaties.

Gemeenschappelijke regelingen

De indexatie van de gemeenschappelijke regelingen wordt per regeling, met het vaststellen van hun begroting door de deelnemers, bepaald. In maart is namens de wethouders financiën regio Arnhem een brief naar een aantal gemeenschappelijke regelingen gegaan (VGGM, MGR, GMR, BVO DRAN en de ODRA) waarin hen is opgeroepen om voor de indexatie aan te sluiten bij de prijsindexatie van het gemeentefonds zijnde 2,7%. Voor de raming van de indexatie van de gemeenschappelijke regelingen wordt hierbij aangesloten. Hiermee komt deze uit op € 1,0 miljoen. In aanloop naar de Begroting 2026 zullen de begrotingen van de verschillende gemeenschappelijke regelingen worden vastgesteld en daarmee dus ook de definitieve indexatie.

De VGGM is geconfronteerd met een hogere loonkostenontwikkeling dan waarmee in de begroting van 2024 rekening werd gehouden. Als lonen en prijzen stijgen en de gemeentelijke bijdrage niet in gelijke tred meeloopt, dan bestaat het risico dat de VGGM mogelijk onvoldoende middelen beschikbaar heeft om de opgedragen taken uit te voeren.

Overig

In de post overig zitten en budgetten die worden geïndexeerd met de IMOC (2,1%), CPI (2,6%) en de cao-ontwikkeling van de marktsector (4,1%). Onder andere algemene inkoopbudgetten die niet vallen onder openbare ruimte of zorg worden geïndexeerd met de IMOC. Dit is met € 1,8 miljoen het grootste deel van 'Overig'. Het restant wordt onder andere gevormd door bijvoorbeeld representatiekosten die worden geïndexeerd met de CPI en inhuur dat geïndexeerd wordt met de cao-ontwikkeling van de marktsector.

Areaalontwikkeling 2025

In de begroting worden de budgetten die gevoelig zijn voor de groei van de stad geïndexeerd met de groei van het aantal inwoners of de groei van het aantal woningen. In de prognose groeit het aantal inwoners in 2026 met 1,0% en het aantal woningen met 0,9%. Om de verschillende budgetten in de begroting hierop aan te passen is een indexatie van € 3,7 miljoen nodig. Dit landt volgens de onderstaande verdeling in de verschillende programma's.

Programma (bedragen x € 1.000)	Indexatie
Bestuur, dienstverlening en financiën	104
Veiligheid	69
Bereikbaarheid	219
Economie	0
Onderwijs	99
Cultuur	253
Participatie en armoedebestrijding	326
Zorg	2.081
Welzijn en inclusie	367
Gezondheid en sport	12
Klimaat en energie	4
Ruimtelijke ontwikkeling	16
Wonen en leefomgeving	175
Totaal	3.725

Nominale ontwikkeling IHP

Met ingang van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs 2024-2039 is afgesproken dat de prijsontwikkeling voor onderwijshuisvesting wordt bepaald op basis van de VNG-norm. De VNG-norm 2025 is eind oktober 2024 gepubliceerd, terwijl de nominale ontwikkeling voor het IHP is bepaald op basis van de langjarige inflatieverwachting vanuit het CPB. Dit maakt dat we voortaan jaarlijks bekijken of de VNG-publicatie in het najaar afwijkt van de eerdere voorspelling voor de begroting in het voorjaar. Indien dit afwijkt, leidt dat tot een correctie. Voor 2025 zien we dat de VNG-norm met 5,7 procent in het najaar hoger uitvalt dan de 2 procent waarmee is gerekend en daarom een bijstelling in de benodigde dekking voor het IHP nodig is. Daarnaast is die dekking doorgerekend door bedragen tot en met 2028 door te indexeren. Dat was op verzoek van de raad en destijds de reikwijdte van de meerjarenbegroting (2025-2028). Deze perspectiefnota bevat de jaren 2026-2029 en daarmee komt jaarschijf 2029 erbij. Dat betekent dat alle investeringen en exploitatiemiddelen zoals besloten in het IHP voor het jaar 2029 aan de begroting worden toegevoegd. Omdat de afspraak is om bedragen in het IHP door te indexeren voor alle jaren in de meerjarenraming, worden deze middelen voor jaarschijf 2029 nu geïndexeerd. Bij vaststelling van het IHP was de benodigde jaarlijkse structurele verhoging van het financieel kader € 1,13 miljoen. Het effect van de VNG-norm 2025 én het toevoegen van een jaarschijf zorgt ervoor dat dit bedrag met € 71.000 moet worden verhoogd om het IHP te kunnen bekostigen.

Indexatie DMP 2024 naar 2026

De ramingen van de projecten binnen vijf jaar in het duurzaam mobiliteitsplan (DMP) zijn berekend op het prijspeil 2024. De vaststelling van het DMP duurde langer dan voorzien was. De ramingen zijn daarom nog niet volledig in de begroting verwerkt en geïndexeerd. Voor het opstellen van de begroting 2026 en het verwerken van de financiële effecten van het vaststellen van het DMP, dienen de ramingen incidenteel te worden geactualiseerd/geïndexeerd naar het prijspeil van 2026.

Voordeel zorg

Uit de actualisering van de prognose 2025 en voor 2026 en verder blijkt een structureel voordeel in 2025 en verder en een incidenteel voordeel in 2025.

De volgende zaken dragen bij aan het incidentele voordeel (€ 2,2 miljoen in 2025):

- Voor het beleidsveld beschermd wonen wordt een incidenteel voordeel van € 1,9 miljoen verwacht. Het aantal cliënten daalt licht. Dit voordeel is tijdelijk aangezien vanaf 2026 naar verwachting een nieuwe aanbesteding met aangepaste producten en tarieven van kracht is.
- Op het beleidsveld woonvoorzieningen en doelgroepenvervoer wordt een incidenteel voordeel van € 340.000 verwacht.

Het structurele voordeel (€ 4 miljoen) vanaf 2025 is als volgt opgebouwd:

- Aan bestaande budgetten wordt jaarlijks een bedrag voor nominaal (prijs en areaal) toegevoegd. Deze bedragen zijn niet volledig benut. Dit zorgt voor een voordeel van circa € 2,5 miljoen.

- Bij de prognose voor de Perspectiefnota 2025 was een grote groei te zien voor met name jeugdzorg. Die groei heeft doorgezet, maar minder sterk dan verwacht. Tevens was een verwachte prijscompensatie opgenomen, deze blijkt in werkelijkheid iets lager te liggen. Het voordeel bedraagt circa € 275.000.
- Daarnaast is zichtbaar dat de inzet van PGB blijft dalen en hier wordt ook een structureel voordeel verwacht van € 1,2 miljoen.

Hierdoor ontstaat in 2025 een totaal voordeel van € 6,2 miljoen, waarvan wordt voorgesteld deze toe te voegen aan de BR WMO en Jeugdzorg. Voor 2026 en verder komt het structurele voordeel van € 4 miljoen ten gunste van de algemene middelen.

Dotatie overschot Beschermd Wonen aan BR Wmo en Jeugdzorg

We kiezen bij de ingroei naar het negatieve herverdeeldeffect van Beschermd Wonen voor een ander ingroeipad. Dit betekent een oploep met € 5,9 miljoen per jaar in plaats van de huidige begrote € 5,1 miljoen per jaar. Het gevolg is dat er budget beschikbaar komt, waarvan we voorstellen om dat op twee manieren in te zetten. Een budget van € 6 miljoen kan ingezet worden voor het sociaal domein waarmee in totaal € 15 miljoen beschikbaar is als incidentele dekking die betrokken kan worden bij de transformatie van het sociaal domein (zie ook hoofdstuk Transformatie Sociaal Domein). Daarnaast kan het overschot in de begroting op Beschermd Wonen dat in de jaren 2025 tot en met 2028 zou worden gedoteerd aan de bestemmingsreserve WMO en Jeugdzorg (in totaal € 11,4 miljoen), conform begrotingsregels vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Dit komt neer op € 3 miljoen in 2025, € 3,1 miljoen in 2026, € 4,5 miljoen in 2027 en € 0,8 miljoen in 2028. In de risicoparagraaf is een risico opgenomen voor eventuele effecten van een tariefstijging.

Actualisatie meerjareninvesteringsplanning (MIP)

Op basis van de realisatie over 2024 zijn de planningen van de investeringsprojecten in het MIP geactualiseerd. Hierdoor verschuift de realisatie van een aantal projecten naar een later jaar. Dit kan diverse oorzaken hebben, zoals personele wisselingen of knelpunten in de capaciteit. De grootste verschuiving zijn projecten die niet in 2024 gerealiseerd zijn, maar in 2025 gerealiseerd zullen worden en daarmee vanaf 2026 leiden tot kapitaallasten in de begroting. Dit leidt tot een voordeel van € 2,1 miljoen in 2025. Dit leidt ook tot verschuivingen in de komende jaren, wat tot een voordeel leidt van € 1,0 miljoen in 2026 en 2027 aflopend tot € 0,5 miljoen in 2029. De projectuitgaven zijn daarnaast geïndexeerd voor de verwachte prijsstijgingen. Hiervoor zijn de indices gebruikt, voor Grond-, weg- en waterbouw nieuwbouw (3,0%) en Bedrijfsgebouwen nieuwbouw (1,0%). Voor de indexering moet in 2026 € 62.000 gereserveerd worden, oplopend tot € 170.000 in 2029.

Planningsrealisme MIP

Niet alle investeringen volgen hun oorspronkelijk geplande investeringsritme. Dit kan diverse redenen hebben zowel intern (bv. personele wisselingen) als extern (vertraging bij leveranciers). Voor alle investeringsprojecten wordt een realistische planning gemaakt. Door onvoorziene omstandigheden wordt in een aantal gevallen deze planning niet gehaald. Vooraf valt niet te zeggen welke projecten dit betreft. Door de vele investeringsprojecten die lopen, is het op basis van ervaring, echter wel een zekerheid dat dit bij een aantal projecten zal gebeuren. Projecten die later dan oorspronkelijk gepland afgerond worden, worden later geactiveerd, waardoor de kapitaallasten in de begroting naar achteren schuiven. Hier wordt sinds vorig jaar rekening mee gehouden door een deel planningsrealisme in te ramen.

Voor het gehele MIP, inclusief nieuwe investeringen, is het planningsrealisme opnieuw geraamd. Hiervoor wordt een aflopende reeks van 70%, 50% en 30% voor de verwachte onderuitputting van de kapitaallasten geraamd. Dit geeft een nadeel voor het financieel beeld van € 0,1 miljoen in 2026 en een voordeel van € 0,3 miljoen in 2027 en € 1,4 miljoen in 2028. Het voordeel dat ontstaat doordat de reeks die vorig jaar is ingeboekt de jaren 2025, 2026 en 2027 betrof. Voor 2026, 2027 en 2028 wordt nu dus een groter deel aan onderuitputting geraamd. Voor 2026 ontstaat toch een nadeel als gevolg van de verschuiving van investeringsprojecten in de tijd.

OZB

Afgesproken is dat de geraamde opbrengsten OZB, exclusief areaalontwikkeling, jaarlijks met 5 procent stijgen ter dekking van de stijging van lonen en prijzen en andere bestedingsdoelen. De aanvullende indexatie boven op de inflatiecorrectie is in de begroting reeds cumulatief verwerkt voor de jaarschijven tot en met 2028. Voor jaarschijf 2029 wordt deze aanvullende indexatie in de Begroting 2026 verwerkt, vooralsnog in lijn met het huidige beleid van een jaarlijkse stijging van 5 procent. Voor 2029 betekent dit een bedrag van € 1.450.000 structureel.

Het deel dat specifiek is bedoeld voor inflatiecorrectie wordt jaarlijks met een gelijkblijvende reeks in de begroting opgenomen. Voor 2026 betreft dit een bedrag van € 1.817.000 structureel. Uitgangspunt is om net als vorig jaar

een totale stijging van 5 procent van de opbrengsten OZB te realiseren. Dit betekent dat de gemiddelde (verwachte) lastenstijging OZB ook 5 procent per jaar is. De daadwerkelijke waardeontwikkeling kan afwijken van de waardeontwikkeling waar voor de tariefberekening van uit is gegaan. Met als gevolg dat ook de gemiddelde lastenstijging af kan wijken van de 5 procent.

Ter vergelijking is in onderstaande tabel de landelijk (verwachte) gemiddelde stijging van de woonlasten OZB over de afgelopen jaren opgenomen (bron: COELO):

	2023	2024	2025
Gemiddelde stijging woonlasten OZB landelijk	6,0%	5,9%	6,9%

Bij de Begroting 2011 is besloten structureel een stelpost meeropbrengsten OZB te begroten van € 860.000, die losstaat van de jaarlijkse tariefberekening. De reden voor het opnemen van deze stelpost was dat destijds elk jaar bleek dat er op de OZB een positief resultaat werd behaald. De afgelopen jaren laten zien dat de realisatie van deze meeropbrengsten onder druk staat. De verschillen tussen de feitelijke waardeontwikkeling en de bij de tariefberekening gehanteerde te verwachten waardeontwikkeling zijn beperkt, waardoor ook afwijkingen op de op basis van de tariefberekening begrote opbrengsten minder te verwachten zijn en de stelpost minder realistisch is. We stellen daarom voor om deze stelpost vanaf 2025 volledig af te ramen.

Het is de intentie om voor de Begroting 2026 in beeld te brengen in hoeverre indexatie van het ondernemersfonds (SOFA) mogelijk is, bijvoorbeeld door middel van een lichte verhoging van de tarieven voor niet-woningen, waardoor dit voor de algemene middelen een neutraal effect is.

Oninbare posten lokale heffingen

Om diverse redenen worden belastingvorderingen oninbaar verklaard. Vaak gebeurt dit nadat een deurwaarder in de laatste stap van het invorderingstraject tot de conclusie komt dat er geen verhaalsmogelijkheden zijn. Andere redenen voor oninbaar verklaren zijn bijvoorbeeld een faillissement van de belastingschuldige, of het gevolg van de uitkomst van een schuldregeling.

In de begroting is jaarlijks een bedrag van € 250.000 opgenomen ter dekking van kosten oninbaar van belastingvorderingen. De afgelopen jaren is sprake van een overschrijding van dit bedrag en de verwachting is dat structureel € 100.000 meer nodig is.

Het huidige budget van € 250.000 is naar rato van de opbrengsten toegerekend aan de afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb (overige heffingen te verwaarlozen). Uit een nadere analyse blijkt dat voornamelijk bij de afvalstoffenheffing en ook bij de rioolheffing relatief veel oninbaar wordt verklaard. Herberekeningen op basis van de percentages oninbaar per heffingsoort laten zien dat de aanvullende € 100.000 volledig aan de afvalstoffen- en rioolheffing kan worden toegerekend. Voorgesteld wordt om voor 2026 en verder het hogere bedrag van kosten oninbaar door te berekenen in de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing.

Toeristenbelasting

We kennen in Arnhem twee verschillende tarieven voor de toeristenbelasting: een laag tarief van € 2,00 (2024: € 1,00) per persoon per nacht voor overnachten op een camping, in een slaapzaal of op een aanlegplaats in de jachthaven en een hoog tarief € 3,50 (2024: € 2,50) per persoon per nacht voor overnachten in andere accommodaties, met name hotels en B&B's.

Dit is inmiddels ook als zodanig vertaald in de verordening Toeristenbelasting 2025, welke in november 2024 door de raad is vastgesteld. Verder zien we een toename (in de prognose) van het aantal overnachtingen en is het realistisch om de opbrengsten uit de toeristenbelasting naar boven bij te stellen.

De bijstelling is op basis van de cijfers over 2023 en medio 2025 ontvangen we de cijfers over 2024.

Deze aanpassing is behoedzaam en we verwachten in aanloop naar de begroting 2026 een nieuwe inschatting te kunnen doen. Indien de uitkomsten hier aanleiding toe geven volgt er nog een herziening van opbrengsten uit toeristenbelasting.

Actualisatie treasury

De treasurybegroting is geactualiseerd. De begroting is bijgesteld op basis van:

- De realisatie;
- De huidige en verwachte financieringsbehoefte;
- De interne verrekening van de rentelasten;
- De uitgezette leningen;

- Ons belang in de Bank Nederlandse Gemeenten.

Uit de actualisatie volgt een voordeel voor 2025 van € 1,2 miljoen, een nadeel van € 0,3 miljoen voor 2026, een voordeel van € 0,2 miljoen voor 2027 en een structureel nadeel van € 0,7 miljoen vanaf 2028.

Het voordeel in 2025 ontstaat met name doordat onze financieringsbehoefte lager is en de rente naar beneden is bijgesteld. We hoeven dus minder te lenen dan verwacht en dat gebeurt daarnaast goedkoper. Vanaf 2026 neemt het de financieringsbehoefte toe, met name doordat het investeringsvolume toeneemt, al ontstaat er nog steeds een voordeel, doordat de eerdere raming wordt verlaagd. Structureel bedraagt dit € 1,4 miljoen.

Op de interne verrekening van de rente ontstaat een nadeel doordat een te laag rentepercentage voor de financieringskosten werd verrekend in de verschillende programma's. Dit resulteert in een structureel nadeel van € 1,1 miljoen.

Daarnaast zijn de rente-inkomsten op de leningen die we als gemeente hebben verstrekt naar beneden bijgesteld. De leningenportefeuille is de laatste jaren aanzienlijk afgenomen doordat bestaande leningen (eerder) zijn afgelost, maar er geen nieuwe leningen zijn verstrekt. Dit levert een structureel nadeel van € 0,9 miljoen.

Bestuur, dienstverlening en financiën

Burgerzaken

Legesopbrengsten

De leges zijn ten aanzien van de nieuwste trends van bevolkingsgroei en spreiding in aanvraag herkend, met als consequentie dat in de jaren 2025 (€ 172.078), 2026 (€ 1.251) en vanaf 2028 (€ 110.102) minder leges dan begroot worden opgehaald. In 2027 verwachten we juist een piekjaar (€ 236.453) op met name reisdocumenten, waarin het financieel effect ten opzichte van de huidige begroting positief zal zijn.

Personele ontwikkelingen

De afgelopen tijd is bij Burgerzaken onderzocht hoeveel capaciteit nodig is op basis van verwachte werkvoorraad en verwerkingstijd. Het verkregen inzicht heeft ertoe geleid dat voor wat betreft de inzet van regulier personeel, deze inzet structureel lager is dan begroot. Hier is dan ook sprake van een voordeel voor de algemene middelen, zoals getoond in de eerste rij in onderstaande tabel. Mochten er onvoorziene tegenvallers zijn, zoals ziekteverzuim en onverhoopte afname van productiviteit, dan kan dit worden opgevangen in het begrote structurele inhuurbudget. Omdat er steeds meer wettelijke eisen gesteld worden door het Rijk, is de wisselwerking tussen voldoende kwantitatief en kwalitatief personeel in combinatie met de inzet van betrouwbare technologie een must. Op het moment dat uit jaarlijkse evaluaties/verantwoordingen volgt dat we hieraan niet voldoen, kunnen sancties volgen.

Ten behoeve van de inzet van capaciteit specifiek voor de paspoortpiek is tot en met 2027 in de begroting een bedrag van € 555.000 opgenomen. Ook deze inzet is geactualiseerd en dit leidt in de eerste jaren tot een voordeel voor de algemene middelen. Vanaf 2028 wordt dat een nadeel, omdat vanaf dat jaar geen middelen meer voor de piek zijn begroot. We verwachten wel dat de paspoortpiek vanaf 2028 afneemt ten opzichte van het niveau in de jaren 2025-2027. We houden er echter rekening mee dat die afname wordt gecompenseerd door een toenemend aantal aanvragen als gevolg van een stijgend inwoneraantal. Door de toename zullen deze middelen die nodig zijn voor de piek langzamerhand steeds meer regulier worden, omdat met het reguliere personeel dan het tegen die tijd hogere aantal inwoners dient te worden geholpen. Voor de vergelijking met de jaren tot 2028 is dit in onderstaande tabel nog wel apart weergegeven.

Mutatie in € / Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	
Personele inzet regulier	+ 303.278	+ 269.432	+ 47.649	+ 24.095	+ 11.017	S
Personele inzet paspoortpiek	+ 292.696	+ 259.045	+ 244.510	- 257.072	- 211.072	S
Totale inzet	+ 595.974	+ 528.477	+ 292.159	- 232.977	- 200.055	

Daarnaast is het nodig om ook te voldoen aan wettelijke vereisten van hardware op de afdeling Burgerzaken. Hiermee worden de vervanging van onder andere kluizen en andere hardware bedoeld, waarvoor een gemiddeld jaarlijks structureel budget van € 30.000 nodig is.

Doorontwikkeling

Eind 2024 is besloten om de doorontwikkeling van de afdeling Burgerzaken met de huidige focus te stoppen. Er is een korte termijn plan 2025 uitgewerkt dat de basis moet vormen voor het structurele plan vanaf 2026. Doordat de voortgang is vertraagd, is het niet meer haalbaar om de doorontwikkeling in 2025 af te ronden en is voor 2026 een

aanvullend, incidenteel budget nodig. Doorontwikkeling in samenspel van menskracht en digitalisering blijft onze continue aandacht houden, ook na 2026 als de eerste digitaliseringsslag van onze processen Burgerzaken in 2026 is afgerond. Er worden steeds meer wettelijke eisen gesteld door het Rijk die dienen te zorgen dat onze bedrijfsprocessen kwalitatief en kwantitatief voldoende robuust en betrouwbaar zijn. Op het moment dat uit jaarlijkse evaluaties/verantwoordingen volgt dat we hieraan niet voldoen, kunnen sancties volgen. Dit vraagt om grip op processen en de wisselwerking met beschikbare technologie. Voor de borging zijn nog geen structurele middelen opgenomen in de begroting. Ons voorstel is:

€ per jaar	2025	2026	2027 e.v.
Begroot	520.000	0	0 S
Nodig	560.000	560.000	200.000 S
Mutatie op Algemene middelen	-40.000	-560.000	-200.000

Onder de incidentele kosten voorzien we inzet van een projectmanager en een procesanalist. Structureel is de inzet van een medewerker proces & optimalisatie en de tijdsinzet van medewerkers (procesverantwoordelijken) die hiervoor niet beschikbaar zijn voor reguliere taken, vereist.

Doorontwikkeling digitale dienstverlening

De trend om onze digitale dienstverlening (zowel intern als extern) te verbeteren en meer papierloos te werken zetten we voort. We optimaliseren verder onze digitale dienstverlening, van digitale aanvraag tot papierloze afhandeling, waarbij we in lijn met de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv) onze inwoners informeren vanuit de Berichtenbox MijnOverheid of MijnOmgeving. We hebben al grote stappen gezet en willen deze vooruitgang verder doorzetten voor al onze producten en diensten.

Daarbij willen we ook stappen zetten in het creëren van een naadloze en consistente inwonervaring over alle kanalen heen, of het nu online, per telefoon, of aan de balie is. In een hackaton hebben we reeds beproefd om dossierinformatie over een schuldhulpverleningstraject op basis van common ground principes toegankelijk te maken voor inwonercontact medewerkers. Zodoende kunnen ze direct helpen tot waar het wenselijk is, zonder door te verwijzen en extra stress voor inwoners te creëren. We willen dit principe nader in praktijk brengen.

Voor kwalitatieve, transparante en efficiënte dienstverlening is procesgericht werken en monitoring essentieel en een sleutel voor succes. Door inzichten uit monitoring en procesmatig te werken zijn we in staat sneller mee te bewegen op veranderingen, prioriteiten te stellen en continu te verbeteren. Structurelere ondersteuning op gebied van processen en monitoring is daarbij noodzakelijk om blijvend tot slimme oplossingen te komen.

In het kader van efficiënt werken, digitaliseren onze akten burgerlijke stand, daarbij zorgen we voor dat akten voor medewerkers tijd en plaat onafhankelijk vindbaar en toegankelijk zijn, zodat deze ter dienstverlening snel gebruikt kunnen worden of aangeleverd bij andere gemeente. Bij de inrichting houden gaan we niet alleen uit van huidige akten, maar ook nieuwe aanwas.

Bij de ontwikkelingen van dienstverlening kijken we ook naar de mogelijkheden om op een verantwoorde manier kunstmatige intelligentie (AI) in te zetten. AI kan zorgen voor meer inclusieve dienstverlening, bijvoorbeeld door automatische vertalingen, transcripties en spraakherkenning aan te bieden, zodat inwoner met een taalbarrière makkelijker toegang hebben tot onze diensten.

Er is voldoende capaciteit voor beheer en instandhouding, echter geen ruimte voor continu veranderingen doorvoeren op de digitale dienstverlening. Benodigd om dat structureel zelf te kunnen doen vraagt om middelen voor de continue werkzaamheden om de digitale dienstverlening (technisch) te realiseren en te onderhouden.

Autonome technologische ontwikkelingen ICT-landschap

Ontwikkelingen ICT en informatieveiligheid

Om goede en veilige dienstverlening richting inwoners en bedrijven te kunnen blijven leveren, is ICT voor de gemeente steeds meer van cruciaal belang. Het ICT landschap verSaaS, wat inhoudt dat steeds meer applicaties naar de cloud gaan. Deze transitie wordt grotendeels bepaald door ICT leveranciers die hun diensten alleen nog via de cloud aanbieden. Hierin moeten wij meebewegen op onze ICT-infrastructuur en personele capaciteit. Daarnaast hebben wij de concepten van een Informatievisie (I-Visie) en de uitvoeringsstrategie (I-Agenda) opgesteld waarin een vertaalslag is gemaakt van de gemeentelijke ambities en hoe we dit kunnen realiseren. De uitvoeringsagenda moet daarin ook een meerjarige financiële vertaling gaan geven voor de begrotingen van de komende jaren.

De wereld om ons heen verandert in rap tempo. We zien dat technologische ontwikkelingen zoals quantum computing en artificial intelligence (AI) razendsnel gaan. Dit biedt ons kansen, maar levert ook dreigingen op. Met beide willen we goed omgaan. Ook zien we dat de geopolitieke situatie verandert. Dreigingen nemen toe – cybercriminaliteit treft ook steeds vaker (semi)overheden. Europese en landelijke wetgeving verandert hierin mee en de eisen die worden gesteld aan overheden worden fors opgeschroefd. Het is hierdoor noodzakelijk om continu te blijven investeren in een veilige en solide ICT omgeving en om daarnaast ook te investeren in procesmanagement en -kwaliteit.

Om te kunnen anticiperen op de razendsnelle ontwikkelingen, en om te voorkomen dat er jaarlijks losse knelpunten aan de raad moeten worden voorgelegd, is het van belang om een variabel budget voor ICT en informatieveiligheid vast te stellen. Hierdoor kunnen we snel inspelen op actualiteiten om daarmee de dienstverlening op een veilige wijze te kunnen continueren. In aanloop naar de begroting volgt er een meer uitgewerkt voorstel inclusief concreet voorgesteld variabel budget.

Meerkosten migratie applicaties naar de cloud

In 2025 wordt er door de ICT-afdeling van De Connectie een plan gemaakt voor de migratie van de onpremise technologie naar de clouddtechnologie. Noodzakelijk omdat vrijwel alle leveranciers hun software alleen nog maar voor de cloud ontwikkelen en gaan leveren. Dit is een complexe exercitie omdat we enerzijds minder techniek lokaal nodig hebben (en daaraan dus ook minder kosten hebben) maar anderzijds meer clouddtechniek zullen moeten afnemen (toename in de kosten daaraan). De gehele operatie zal meerdere jaren in beslag nemen en daarbij is ook het tempo van de leveranciers medebepalend.

Hoe dit meerjarig financieel zal uitpakken is nog onduidelijk en onzeker (daar moet het plan het beeld voor gaan geven). De verwachting is wel dat dit in 2026 tot meerkosten zal leiden omdat er dan een aantal zeer grote applicaties naar de cloud zullen gaan. De meerkosten kennen een omvang van € 500.000. Die meerkosten zijn dus niet voor planvorming maar voor uitvoering. In de jaren erna is er ook sprake van vrijvallende investeringsruimte (door minder onpremise technologie) bij de ICT-afdeling van De Connectie die in samenhang gezien moet worden met de meerkosten van clouddgebruik. In het plan zal dat zichtbaar moeten worden. Het kan dus wel zo zijn dat er in 2027 en verder ook een toename van kosten zal zijn, maar dat is op dit moment nog onzeker.

Informatieveiligheid & Privacy

In 2022 is besloten om te investeren op gebied van informatieveiligheid en privacy omdat we niet voldeden aan de wettelijke vereisten vanuit de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). We hebben dit onafhankelijk laten toetsen wat deed beeld bevestigde. Destijds is besloten om qua budget- en formatieaanvraag onder het externe advies te zitten, om rekening te houden met het absorptievermogen van de organisatie. Bestuurlijk is destijds al aangegeven dat het mogelijk zou zijn dat er in een later stadium alsnog een uitbreiding aangevraagd zou worden. De destijds aangevraagde budgetten zijn aangewend voor de noodzakelijke bezetting van verplichte functies en voor de programmatische aanpak van de achterstanden.

De afgelopen jaren hebben we mooie stappen gemaakt. Gelijktijdig hebben we gemerkt dat zowel de lijnorganisatie als programmaorganisatie tegen grenzen aanlopen terwijl de doelstelling van voldoen aan wet- en regelgeving nog niet was behaald. Dit kwam enerzijds doordat er in de domeinen 'nieuw' (eerder onbekend) werk opgehaald werd en anderzijds doordat de vraag in de organisatie naar ondersteuning op vlak van Informatiebeveiliging & Privacy (IB&P) toenam door groeiend bewustzijn.

Opgemerkt dient te worden dat de wereld om ons heen de afgelopen paar jaar ook fors is veranderd. Het huidige dreigingsbeeld en de zichtbaarheid van de vele incidenten in ons land, waarbij ook (semi)overheden getroffen worden, maakt duidelijk dat een verdere investering in informatieveiligheid en privacy noodzakelijk is om ons te wapenen tegen de risico's (zie eveneens de risicoparagraaf).

De aangevraagde budgetten zijn benodigd om noodzakelijke stappen te zetten op het pad naar compliance aan wet- en regelgeving. Om de producten vanuit het programma te verankeren in de organisatie en om achterstanden in te lopen, moet structureel worden geïnvesteerd in zowel technische beveiliging, als procesoptimalisatie en formatie. Projecten lopen over de as van Bedrijfscontinuïteit, Identity and Access Management, Privacy en Kwaliteitsmanagementsysteem Informatieveiligheid.

Wet- en regelgeving breidt steeds verder uit, waardoor er de komende jaren veel op de organisatie af komt. Ook met de nu opgenomen budgetten is het nodig om deze verplichte implementaties te temporiseren waarbij het uitgangspunt (voldoen aan wet- en regelgeving en het beheersbaar maken van de risico's) op termijn overeind blijft.

Ook is er sprake van onzekerheden die nog niet financieel vertaald kunnen worden. Dit omvat onder andere de effecten uit de gemeentebrede risicoanalyses en IT-disaster recovery. De structurele impact hiervan zal gedurende het traject inzichtelijk worden gemaakt.

Kwaliteitsborging informatiebeheer

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van een overheidsorganisatie. De ontwikkeling van digitaal werken en digitale dienstverlening verloopt in een hoog tempo. Tegelijkertijd hebben overheden moeite om hun informatiebeheer op orde te krijgen. Het aantal wetten en regels rondom informatie nemen toe waardoor overheden onder druk worden gezet om hun informatiebeheer op orde te krijgen, zoals wetgeving die bepaalt dat overheidsinformatie herbruikbaar moet zijn en veel sneller openbaar en beschikbaar moet zijn voor het publiek. Dit stelt hoge eisen aan informatieverwerking en informatiebeheer.

Het wettelijk verplichte kwaliteitssysteem voor informatiebeheer levert een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van de bedrijfsvoering, een goede dienstverlening aan burgers, bedrijven en een open en transparante overheid, het mogelijk maken van een reconstructie van ons handelen en doen van (historisch) onderzoek en zorgt ervoor dat we aan onze wettelijke verplichtingen voldoen. Voor de borging, onderhoud, implementatie, controle en naleving is capaciteit benodigd:

- Ontwerpen kaders en richtlijnen die onderdeel zijn van het kwaliteitssysteem, implementatie en onderhoud.
- Afstemming met diverse disciplines binnen de organisatie die verantwoordelijk zijn om onderdelen van het kwaliteitssysteem op te leveren, te implementeren en te onderhouden.
- Zorgen dat de “audit cyclus”/ PDCA cyclus ten aanzien van het kwaliteitssysteem wordt uitgevoerd.

Uitvoering Wet open overheid (Woo)

Bij de invoering van de Wet open overheid (WOO) is voor 2024 en 2025 tijdelijk budget toegekend van € 400.000 respectievelijk € 250.000 uitmondend in een structureel budget van € 100.000 vanaf 2026. Het implementatiebudget is toereikend gebleken, maar structureel is €180.000 benodigd. Ten opzichte van het huidige jaar is er profijt van de nieuwe anonimiseringssoftware, waardoor het lakken zelf makkelijker gaat en er minder wordt uitbesteed. Wel is het aantal WOO-verzoeken gestegen (van 94 in 2023, naar 114 in 2024) en de uitvoering van WOO-verzoeken voor zowel de vakafdeling als het ondersteuningsteam blijft arbeidsintensief. Met een totaalbudget van € 180.000 kunnen zowel de goede kwaliteit en de betere doorlooptermijnen gehandhaafd worden.

Officiële Bekendmakingen van verordeningen e.d. betreft een complexe taak met een hoog risicoprofiel. Deze werkzaamheden worden daarom uitbesteed bij het enige gespecialiseerde bureau in Nederland, waarvoor de kosten ongeveer € 20.000 per jaar bedragen. Dit is in lijn met alle andere grotere gemeenten.

Efficiency organisatieontwikkeling

In de Perspectiefnota 2025 zat een groot aantal bezuinigingen. Afgesproken is dat de ambtelijke organisatie daarin ook een aandeel neemt door efficiënter te werken. Die opgave is inmiddels uitgewerkt met voorstellen die passen in de lopende organisatieontwikkeling. In 2023 is die gestart met het organisatieprogramma LWAA (Lekker Werken aan de Ambities van Arnhem). Daaruit is ook de organisatievisie OPO voortgekomen (Opgavegericht werken, Professional centraal en Ongedeelde organisatie) die begin 2024 is vastgesteld. Die visie maakt dat we effectiever gaan werken met meer werkplezier, maar op onderdelen ook efficiënter. Zo gaan er onder meer efficiencyvoordelen ontstaan door het organisatiebreed programmeren van opdrachten en projecten (opgavegericht werken); het vaker benoemen van een behandelaar met integraal mandaat (professional centraal) en snellere besluitvorming bij dilemma's tussen beleidsvelden of tussen beleid en uitvoering (ongedeelde organisatie). Naarmate we onze activiteiten preciezer afstemmen en beter organiseren op de vragen en problemen in de stad kunnen we gericht en effectiever werken. Naarmate we de fasen en bijdragen in projecten intern beter afstemmen, ontstaat minder frictieverlies.

Deze effecten zijn toegedeeld naar de verschillende clusters en ingeboekt met ingang van 2027, zodat in de aanloop daarheen de verschillende maatregelen kunnen worden ingevoerd en de krimp via natuurlijk verloop kan worden opgevangen.

Veiligheid

Zorg en Veiligheidshuis

Voor de periode 2021 - 2027 heeft de rijksoverheid jaarlijks € 150 miljoen vrijgemaakt om de gemeentelijke dienstverlening aan inwoners met een kwetsbare positie te versterken. Arnhem heeft ervoor gekozen deze

middelen bij het Zorg en Veiligheidshuis (ZVH) onder te brengen ter professionalisering hiervan. Als deze zogenaamde POK middelen vervallen, zal het ZVH haar tarief aan de deelnemende gemeenten verhogen, dus ook aan de gemeente Arnhem. Dit zal op jaarbasis voor Arnhem € 90.000 bedragen.

Bereikbaarheid

Versnellen vervanging gelijkrichters

Op verzoek van de provincie wordt voorgesteld de gelijkrichters sneller te vervangen dan eerder aangenomen. We stellen daarom voor om in plaats van 2 per jaar, 4 gelijkrichters per jaar te vervangen.

Het vervangen van de gelijkrichters biedt ook kansen in het kader van netcongestie. Er lopen diverse initiatieven om de trolley-infrastructuur te gebruiken voor andere gebruikers dan het openbaar vervoer. Het vervangen van de gelijkrichters biedt mogelijkheden om de gelijkrichters hiervoor geschikt te maken en de aansluiting te verzwaren voor meerdere gebruikers. De investering leidt tot een oplopende reeks aan kapitaallasten vanaf 2026.

We stellen voor om een investeringskrediet van jaarlijks € 1,3 miljoen beschikbaar te stellen voor het vervangen van de gelijkrichters en de aanvullende jaarlijkse kapitaallasten hiervan (opgebouwd naar een bedrag van € 274.560 in 2029) vanaf 2026 structureel te dekken uit de algemene middelen.

Uitstellen uitbreiding parkeerareaal

Voor 2025 was een bedrag van € 500.000 begroot aan extra parkeerinkomsten. Dit ten gevolge van de uitbreiding van het gereguleerd parkeren gebied. Doordat vaststelling van het duurzaam mobiliteitsplan langer heeft geduurd dan voorzien, hierna nog het parkeerbeleid moet worden vastgesteld en pas daarna kan worden begonnen met de uitbreiding van het gereguleerd parkeren gebied, worden deze inkomsten in 2025 niet gerealiseerd.

We stellen voor om de verwachte parkeeropbrengsten en de afdracht van de BR Bereikbaarheid aan de algemene middelen, incidenteel met € 500.000 naar beneden bij te stellen.

Economie

Subsidie Connectr

Voor Arnhem vormen de maatschappelijke opgaven op het gebied van duurzaamheid en energietransitie niet alleen uitdagingen, maar ook economische kansen. Onze ambitie is dat het regionale energie ecosysteem stevig groeit en binnen Europa bekend staat als 'Hotspot Energy'. Dit doen we door innovatie te stimuleren met behulp van Connectr en de ambitie om het European Center for Flexible Energy Solutions te vestigen. Dit is aangekondigd tijdens de Arnhem Electricity Week.

Naast het stimuleren van innovatie binnen het energiecluster doen we dit ook door het verbinden van de twee topcluster van Arnhem namelijk de creatieve sector en de energy sector. Samen met het cluster Internationaal laten we tijdens de jaarlijkse Arnhem Electricity Week alle ontwikkelingen en ambities zien binnen ons energycluster.

De afgelopen jaren is gewerkt aan het opstarten van nieuwe initiatieven, welke ook zijn opgenomen in deze Perspectiefnota, zoals:

- Connectr (met mogelijke aanvulling European Center for flexible energy solutions)
- Arnhem Electricity Week:
- Programma Creatief x Energie;

Onze investeringen in deze initiatieven hebben gezorgd voor een veelvoud aan investeringen door andere partijen in onze energiesector en ons vestigingsklimaat aantrekkelijk gemaakt voor belangrijke spelers in Arnhem en een aantrekkende werking gehad op internationale spelers zoals Milence, Hyosung en Volstora. Om dit te kunnen behouden en uit te bouwen is het nodig dat deze ontwikkelingen duurzaam wordt voortgezet.

Connectr en de samenwerkende partners (waaronder provincie Gelderland) zijn hiertoe bereid en willen ook financieel bijdragen. De provincie Gelderland heeft voor het meerjarenplan van Connectr de komende jaren een subsidiebijdrage van € 1,2 miljoen per jaar gereserveerd. Dit vraagt dat er ook vanuit de gemeente Arnhem voldoende financiële middelen beschikbaar worden gesteld.

Op 30 mei 2024 hebben partijen die samenwerken in Connectr het initiatief gelanceerd om het 'European Center for flexible energy solutions' te realiseren in Arnhem. De propositie daarvoor wordt nu uitgewerkt. Op basis hiervan zullen verdere vervolgstappen met betrekking tot capaciteit (kwartiermaker en boegbeeld) en financiering gezet worden. Mogelijk wordt hierbij ook een beroep gedaan op de gemeente Arnhem.

Onderwijs

Non-formele educatie

Bij het beoordelen van subsidieaanvragen voor het regionale programma voor non-formele educatie, is voor het project 'Samen taal in Malburgen' van City at Home per ongeluk een verouderde projectbegroting als uitgangspunt genomen. Een ingediende herziene begroting is abusievelijk niet meer gebruikt voor de subsidieverlening. Doordat alle ruimte binnen het subsidieplafond is verleend, dit een administratieve fout van de gemeente betreft en deze partij op inhoudelijke gronden wél recht heeft op subsidie, is het voorstel om dit te herstellen vanuit de algemene middelen voor een bedrag van € 38.051 per jaar gedurende de subsidieperiode.

Beheer MFC's

De kosten voor het beheer van de MFC's zijn niet in lijn met de beschikbare middelen waarbij dit al langere tijd leidt tot overschrijdingen. Dit blijkt uit de jaarrekeningen 2023 en 2024. Dit heeft onder andere te maken met een te lage formatie aan beheerders waardoor moet worden ingehuurd, een te lage kostendekkendheid uit huren en servicekostenvergoedingen en gebruik voor sociale activiteiten tegen te lage tarieven. Onderzoek naar het integraal accommodatiebeleid en inhoudelijke en financiële (structurele) oplossingen zijn gaande, maar daarmee op dit moment niet direct voorhanden. De kans is daardoor aanwezig dat er ook vanaf 2025 een soortgelijke overschrijding plaats gaat vinden. In de Begroting 2026 en Turap-2 2025 komen we om die reden met een voorstel.

Cultuur

Historische trolleybussen onderdak behouden

De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de Begroting 2025 een motie aangenomen om de Stichting Trolley materiaal Arnhem éénmalig in 2025 financiële steun te geven voor de stallingsruimte van historische trolleybussen, zodat de stichting op zoek kan naar definitieve stallingsruimte. Voor het jaar 2025 wordt om die reden eenmalig € 20.000 ter beschikking gesteld vanuit de algemene middelen.

Brede openstelling Stichting Musis & Stadstheater

In 2020 is de motie 'Cultuurhuis voor heel Arnhem' (20M349) aangenomen. Met deze motie roept de raad op om in het nieuwe Stadstheater maximaal ruimte te bieden aan lokale makers, zowel in het gebouw als het gebruik van het gebouw. Stichting Musis & Stadstheater heeft een exploitatiebegroting 2028 opgesteld waarin MSA gedurende het jaar ruimte (o.a. Grote Zaal, Kleine Zaal, Studio, foyers) beschikbaar stelt om niet of tegen zeer gereduceerd tarief, de zogenaamde 'brede openstelling'. Doelgroep zijn lokale en regionale initiatieven en makers die ondersteuning verdienen, zoals amateurverenigingen, kleinere gezelschappen of collectieven, of organisaties die activiteiten organiseren met een grote maatschappelijke of sociale relevantie. Deze afspraken zullen worden vastgelegd in de subsidiebeschikking voor MSA vanaf 2028. Hiermee wordt invulling gegeven aan de motie. Dit past ook in de lijn van de nieuwe Uitgangspunten Cultuur, waarin we nadrukkelijk inzetten op meer ondersteuning van lokale makers.

Om gehoor te geven aan deze beleidskeuze van de raad is op basis van de huidige inzichten een aanvullende subsidie van € 60.000 per jaar noodzakelijk. Dit wordt veroorzaakt doordat, terwijl er weinig tot geen inkomsten zijn, de vaste lasten wel doorlopen, zoals techniek, energie, schoonmaak. Ook zal personeel worden ingezet voor het begeleiden (productie en techniek) van deze activiteiten. Voor deze diensten is een stijging van 10% voor een deel van de personeelslasten in de begroting opgenomen.

We zijn volop in gesprek met MSA over de keuzes die gemaakt kunnen worden en wat deze betekenen voor zowel het functioneren van Stadstheater (en Musis) als voor de toekomstige exploitatie. In de opgestelde exploitatiebegroting 2028 zijn aannames opgenomen waaronder de mogelijke inkomsten uit hoofde van verhuur aan gezelschappen zoals Phion, Theater Oostpool en Introdans. Ook hierover worden nog diverse gesprekken gevoerd.

Rozet

Rozet heeft te maken met structurele tekorten op de begroting. In 2024 is er incidenteel € 425.000 subsidie (zijnde de helft van het tekort van € 850.000) verleend, waarbij we hadden gehoopt op een structurele oplossing vanaf 2025. Dit is, ondanks intensief contact en nauwe samenwerking, niet gelukt. Ook voor 2025 is het verwachte tekort € 850.000. De eigen vermogenspositie van Rozet is niet toereikend om dit tekort (in zijn geheel of gedeeltelijk) op te kunnen vangen. Daarom willen we dit bedrag incidenteel subsidiëren. Dit bedrag beschikken we in delen en onder gerichte voorwaarden, om zo te komen tot structurele oplossingen die gaan leiden tot een toekomstbestendig

Rozet. Hierover informeren we de raad afzonderlijk. Rozet heeft aangegeven dit jaar nog meer incidentele kosten te verwachten. Tegelijkertijd zien we dat de nieuwe horecapartij op de begane grond van het Rozetpand financiële voordelen met zich meebrengt, waarin de begroting van Rozet nog geen rekening is gehouden. We denken dat een aanvullende subsidie van maximaal € 850.000 in 2025 toereikend zal zijn.

Participatie en armoedebestrijding

Kwijtschelding lokale heffingen

Het budget voor verruiming van kwijtschelding van lokale heffingen blijkt te ruim begroot. Daarom wordt het budget naar beneden bijgesteld. Voor afvalstoffen- en rioolheffing wordt de verlaging van kwijtschelding meegenomen in de berekening van de tarieven met ingang van 2026. Voor OZB geldt dit niet. Dit betekent een incidenteel voordeel van € 240.000 voor 2025 en een structureel voordeel van € 10.000 met ingang van 2026.

BUIG 2025

De systematiek van de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) maakt de omvang van het budget dat Arnhem ontvangt voor het grootste deel moeilijk voorspelbaar. Het gedeelte dat te beïnvloeden is, heeft betrekking op de inzet van loonkostensubsidie. Het knelpunt dat nu wordt voorzien, betreft de meest actuele stand van het saldo BUIG (budget wat ontvangen wordt en prognose van de uitgaven voor BUIG lasten) en het saldo dat reeds is opgenomen in de begroting. Dit betreft het voorlopige budget 2025. Het nadeel betreft een saldo van € 0,8 miljoen in 2025, waarbij het gaat om een nadeel op de lasten van € 5 miljoen en een voordeel op de baten van € 4,2 miljoen. Dit saldo loopt in de jaren daarna op naar € 1,9 miljoen in 2029.

Werkgeverschap sociale werkvoorziening

Door meerdere niet beïnvloedbare factoren vallen de kosten voor Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW) structureel hoger uit. Het gaat hierbij met name om de loonontwikkeling bij SW-medewerkers. Voor 2025 en verder is er geen ruimte om dit binnen de reserves van de Modulaire Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR SD CG) op te vangen. Het zal daarmee uit de gemeentelijke bijdragen van de deelnemende gemeenten moeten komen. Regiobreed gaat het om een bedrag van € 1,5 miljoen. Voor Arnhem betekent dit een nadeel van € 783.000 in 2025 aflopend naar € 635.000 in 2029 (rekening houdend met een uitstroom van SW-medewerkers van 5%).

Beschermingsbewind

In 2024 zijn de landelijk vastgestelde tarieven voor bewindvoering met 6% gestegen t.o.v. 2023. Daarnaast zijn er ook meer inwoners die gebruik maken van bewindvoering. Dit betekent dat in 2024 het budget van € 4,3 miljoen met € 0,6 miljoen is overschreden. In 2025 stijgen de tarieven weer met 6%, dit leidt (zonder stijging van aanvragen) tot een structureel tekort van € 0,8 miljoen. Dit betreft een ontwikkeling die grotendeels autonoom is en die we ook landelijk terugzien. Er zijn in het verleden al instrumenten ingezet als goedkoper alternatief voor bewind (Budget Ondersteuning op Maat) en de samenwerking met bewindvoerders via een Convenant, maar ook dat heeft niet geleid tot een structurele daling van deze kosten. Een verlaging van kosten kan alleen als er beleidswijzigingen worden doorgevoerd.

Alleenverdienersproblematiek

In de septembercircularie hebben we een decentralisatieuitkering van € 346.000 ontvangen om inwoners te compenseren die te weinig bijstand hebben ontvangen in het kader van alleenverdienersproblematiek. Met ingang van 2025 ontvangen we hiervoor structureel een bijdrage van het rijk. De verwachting was dat in 2024 de gehele compensatie afgerond kon worden, maar dat is niet gelukt. In 2024 is er inclusief uitvoeringskosten € 70.000 besteed. De verwachting is dat we in 2025 nog € 120.000 nodig hebben. Omdat het niet bestede deel van € 276.000 in het jaarekeniresultaat van 2024 is verwerkt, nemen we voor 2025 het bedrag van € 120.000 op. Het is geen optie om deze inwoners niet te compenseren, het betreft een wettelijke taak en we hebben er extra middelen voor ontvangen.

Studietoeslag

Vanaf april 2022 is de regeling individuele studietoeslag overgegaan van aanvraag bijzondere bijstand naar een inkomensregeling. Deze landelijke regeling is voor mensen die door een structurele fysieke beperking niet in staat zijn om zelf inkomen te verdienen naast hun studie. De wijziging van de regeling heeft tot gevolg dat de aanvraag nu met terugwerkende kracht kan worden gedaan tot ingangsdatum. Het is mogelijk om 5 jaar lang (vanaf april 2022) de toeslag met terugwerkende kracht aan te vragen. De regeling voor studietoeslag is bovendien een openeinderegeling. In de begroting is meerjarig al rekening gehouden met een stijging. Het is echter zeer moeilijk om een meerjarige prognose af te geven. Voor 2025 komen we met de huidige cijfers en aannames op een tekort

van € 410.000 uit. Voor 2026 en verder is het nog niet mogelijk om met een prognose te komen, we gaan de realisatie zeer nauwlettend volgen en onderzoeken hoe we meer grip kunnen krijgen op het prognosticeren van de studietoelage.

Vergroten bereik Individuele inkomenstoeslag

In de begroting van de jaren 2023 tot en met 2026 is jaarlijks € 2 miljoen opgenomen voor het verbeteren van de Inkomensregelingen. Hiermee hebben we de pilot voor de Bijverdienbeloning uitgevoerd, onderzoek gedaan naar de Inkomensregelingen en o.a. het proces en bereik verbeterd van de Individuele Inkomenstoeslag (IIT). Het vergroten van het bereik van de IIT leidt structureel tot meer verstrekkingen. Tot en met 2027 is er dekking beschikbaar, met ingang van 2028 ontstaat er een knelpunt van € 360.000.

Borging wettelijke termijnen en kwaliteit dienstverlening uitvoering participatiewet

In 2024 is extra inzet gepleegd om te voorkomen dat achterstanden in doorlooptijden aanvragen in het kader van de participatiewet te groot werden. Belangrijkste redenen waren de hoge werkdruk (we bereiken steeds meer inwoners met onze regelingen en we willen persoonlijk contact en maatwerk bieden) en de door- en uitstroom van ervaren personeel. Door maatregelen te treffen, zoals het verbeteren van werkprocessen en het reduceren van inhuur, kunnen we het tekort voor het grootste deel 'zelfstandig' terugbrengen. Echter, de werkdruk blijft hoog en doorlooptijden staan onder druk en daarom verwachten we ondanks deze maatregelen een overschrijding op de uitvoeringskosten in 2025 en 2026 van € 600.000 en in 2027 van € 300.000. Zodoende kan Arnhem doorlooptijden zoveel mogelijk binnen de wettelijke termijnen houden, blijven we inzetten op het versterken van bestaanszekerheid en krijgen we de ruimte om de basis op orde te brengen. Dit is een belangrijke voorwaarde binnen de opgave 'Transformatie sociaal domein'.

Welzijn en inclusie

Integrale aanpak moslimdiscriminatie in Arnhem

Bij de begrotingsbehandeling 2025 is middels motie 24M142 gevraagd om € 50.000 ter beschikking te stellen in 2025 voor uitwerking van een plan van aanpak moslimdiscriminatie. Voorgesteld wordt om deze middelen voor de uitvoering van de acties naar aanleiding van dit plan van aanpak op te nemen in de begroting in 2025.

Actualisatie lasten De Hobbit

In Malburgen wordt op de hoek van de Zwanebloemlaan en de Fluitekruidstraat een buurthuis, gymzaal en 12 sociale huurappartementen gebouwd. Voor deze ontwikkeling (ook wel bekend als de Hobbit) is samen met Volkshuisvesting, Rijnstad en de gemeente een business case opgesteld. Hierover is de raad in 2020 geïnformeerd. De business case gaat uit van verschillende exploitaties. De grondexploitatie behelst de aankoop van gronden/panden, bouwrijp maken en vervolgens verkoop van de bouwrijpe grond voor het buurthuis en sociale woningbouw. Voor de aanleg van de openbare ruimte is subsidie van de provincie beschikbaar. Het buurthuis (en de sociale woningbouw) wordt gebouwd en gefinancierd door Volkshuisvesting, waarbij de gemeente en Rijnstad beoogd huurder zijn. De bouw van de gymzaal wordt gedaan door de gemeente, waarbij het Sportbedrijf de exploitatie in handen neemt. De realisatie van het project is een lang gekoesterde wens van de wijk en levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in deze Arnhem-Oost wijk. De huurkosten, het gebruikersonderhoud en overige exploitatielasten voor de gemeente zijn niet afdoende in de begroting verwerkt. Deze kosten bedragen structureel € 150.000.

Uitvoeringskosten inburgering

De afgelopen jaren is de instroom van nieuwkomers sterk gegroeid. Arnhem heeft in het kader van hun inburgering de wettelijke taak om hen te begeleiden en krijgt hiervoor, zoals alle gemeenten, een tegemoetkoming van de kosten via het gemeentefonds. Deze tegemoetkoming van € 700.000 is echter niet toereikend om alle uitvoeringskosten te dekken.

Om toch aan onze wettelijke taak te voldoen, hebben we de afgelopen jaren extra incidenteel en structureel geld uitgetrokken. Dit betreft een structureel bedrag van afgerond € 400.000 en een incidenteel bedrag van jaarlijks € 530.000 tot en met 2028 uit de bestemmingsreserve Inburgering, integratie en asiel. Met dit geld en het geld uit het gemeentefonds kunnen we in ieder geval 800 nieuwkomers begeleiden. Eind 2024 zaten we echter al op een niveau van 1.290 dossiers. Als gemeente hebben wij geen invloed op de hoogte van de instroom.

Conform de wet Inburgering heeft elke nieuwkomer recht op in totaal drie jaar begeleiding. Een deel van de nieuwkomers die in 2022 zijn ingestroomd, stroomt dus in 2025 weer uit. De verwachting is echter dat de instroom groter is dan de uitstroom. Voor 2025 gaan we uit van 1375 dossiers.

Om aan onze wettelijke taken te voldoen op een wijze waarop we inburgeraars mee laten doen vanaf dag 1 als we structureel meer capaciteit hebben voor de begeleiding van nieuwkomers. Met de huidige middelen kunnen 800 dossiers worden begeleid. Om ook de extra 575 dossiers te kunnen begeleiden is in 2025 incidenteel € 400.000 en vanaf 2026 € 800.000 structureel benodigd.

De Overkant en de Leuke Linde

Welzijn gaat in de kern over activiteiten die bijdragen aan het welzijn van inwoners. In de praktijk worden deze activiteiten ontplooid in en rond diverse locaties, zoals buurthuizen. Ook kan het voorzieningen betreffen voor inwoners waarbij ook een beheerderslocatie hoort (De Leuke Linde). Via investeringen vanuit Nationaal Programma Arnhem-Oost worden buurtcentrum de Overkant en speeltuin De Leuke Linde vernieuwd. Deze voorzieningen worden hiermee toekomstbestendige bruisende middelpunten van Presikhaaf voor ontmoetingen van bewoners en waar kinderen kunnen leren sporten en ontwikkelen. Dit brengt structureel hogere kosten met zich mee voor exploitatie en onderhoud binnen beleidsveld Welzijn.

Bij buurtcentrum de Overkant gaat het om sloop huidig pand en nieuwbouw. Hierna zal dit vernieuwde pand verhuurd worden aan een partij tegen een hogere huur dan eerder. Dit is een subsidiepartij, dus hier zal een verhoogd subsidiebedrag tegenover staan. Inschatting op dit moment is een structureel bedrag van € 200.000. Dit bestaat voor de helft uit eigenaarslasten en kapitaalslasten voor het gedeelte van de investering welke nog niet volledig gedekt kan worden binnen het Nationaal Programma Arnhem-Oost. Hiervoor is een investeringskrediet van € 675.000 nodig. Het andere gedeelte is een inschatting van hogere lasten aan subsidiepartijen in verband met gestegen huurprijzen.

Speeltuin de Leuke Linde wordt vernieuwd, inclusief het beheerdershuisje. De investering wordt gedekt met middelen van het Nationaal Programma Arnhem-Oost. Wel worden er structurele lasten verwacht voor onder andere exploitatie en onderhoud. Inschatting op dit moment is een structureel bedrag van € 50.000.

Gezondheid en sport

Voordeel sport

Voordeel spuk sport 2023; ontvangen in 2025

Gemeenten (en sportbedrijven) kunnen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen, beheer en dienstverlening in sport, vanaf 2019 niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties te stimuleren, kunnen gemeenten jaarlijks de specifieke uitkering stimulering sport (SPUK Sport) aanvragen om dit btw-nadeel te compenseren.

De gemeente Arnhem ontvangt een voorschot en met de jaarrekening wordt de verantwoording in orde gemaakt. Het resultaat is dat de gemeente in 2025 nog een bedrag zal ontvangen van het ministerie. De vertraging wordt veroorzaakt, doordat het ministerie in eerste instantie de teveel betaalde voorschotten terug haalt en vervolgens vinden de nabetalingsaan de gemeenten met een lager voorschot plaats. De vaststellingsbeschikking van de spuk sport 2023 is ontvangen en voor Arnhem is een aanvullende verlening toegekend van € 988.000.

Voordeel subsidie Sportbedrijf

Voor het jaar 2024 heeft het Sportbedrijf extra budget ontvangen voor verwachte loon- en prijsstijgingen. Een deel hiervan bleek niet nodig. Het risico rond loon- en prijsstijging op huur en energie is in eerste instantie incidenteel afgedekt binnen het subsidiekader van het Sportbedrijf. Bij aanvang van het boekjaar 2024 ontving de gemeente het signaal van Sportbedrijf, dat deze middelen slechts gedeeltelijk zouden hoeven worden ingezet.

Vanuit de subsidieverlening geeft de recente kwartaalrapportage wederom een voordeel van € 1,2 miljoen op de exploitatie van Sportbedrijf over 2024. Dit heeft ertoe geleid, dat de gemeente in de kwartaalrapportages meer toelichting en duiding vraagt bij de ontwikkeling van de exploitatie over betreffende subsidie- en boekjaar. Daarnaast wil de gemeente in eerder stadium de (concept) begroting en aanvraag beoordelen.

Er ligt een afspraak met sportbedrijf, waarin € 700.000 wordt teruggevorderd door de gemeente en het andere deel van € 500.000 wordt ingezet door sportbedrijf om de toegenomen kosten betreffende het afvoeren van oude kunstgrasvelden te dekken. Dit staat los van de verduurzaming van de velden. De verwachting van Sportbedrijf blijft onveranderd dat het tekort op de exploitatie de komende jaren verder wordt teruggedrongen. Hiervoor zijn al diverse initiatieven gestart om de bedrijfsvoering toekomstbestendig te maken.

Exploitatielasten gymzalen

Sporthal Middachtensingel

De structurele lasten voor de nieuwe sporthal aan de Middachtensingel zijn niet volledig in de begroting verwerkt. Er zijn aanvullende middelen nodig ter omvang van € 225.000, waarvan € 172.000 voor het eigenarenbeheer en € 53.000 subsidiemiddelen ten behoeve van de exploitatie door het Sportbedrijf. Vanaf 2026 is structurele dekking vanuit de algemene middelen nodig.

Gymzaal Fluitekruid

Behoudens de kapitaallasten moeten de overige exploitatielasten voor gymzaal Fluitekruid nog worden begroot. Per saldo gaat het om de eigenaarslasten en het tekort op de exploitatie bij het Sportbedrijf. Dit is een bedrag van jaarlijks € 82.207 vanaf 2026 (prijspeil 2026). Aangezien deze investering onderdeel uitmaakt van het integraal huisvestingsplan (IHP) is er reeds dekking voor de kosten voor OZB, heffingen en verzekering van samen € 19.685. Het resterend tekort is daarmee € 62.522.

Ruimtelijke ontwikkeling

Adviescommissie Omgevingskwaliteit

Met de invoering van de Omgevingswet zijn de welstandstaken ondergebracht in de adviescommissie omgevingskwaliteit. Omdat de taken voor deze commissie onder de Omgevingswet zijn uitgebreid (op stedenbouw en landschap), zijn er meer leden toegevoegd. Incidenteel was hiervoor tot en met 2024 geld beschikbaar gesteld. Gezien het structurele karakter van de uitbreiding van taken stellen we voor om het budget voor de adviescommissie omgevingskwaliteit met € 65.000 structureel te verhogen vanaf 2025.

Stadsontwikkelfonds

Woningbouw en stadsontwikkelfonds

De woningbouwopgave is één van de grootste ambities van deze bestuursperiode. Het tekort aan woningen maakt dat de urgentie groot is en deze ook breed gevoeld wordt. Om de ambities ten aanzien van de stedelijke ontwikkeling te realiseren is de bestemmingsreserve Stadsontwikkelfonds ingesteld. Het Stadsontwikkelfonds wordt gevuld vanuit een positief jaarresultaat van het grondbedrijf nadat het weerstandsvermogen van het grondbedrijf op het vereiste niveau is gebracht.

Door inzet van het stadsontwikkelfonds zijn we in staat woningbouwontwikkelingen te versnellen en om zorg te dragen voor cofinanciering als we bijdragen van andere overheden krijgen voor Arnhemse woningbouwprojecten. Het stadsontwikkelfonds willen we met het oog op deze doelen blijven inzetten. Naast het borgen van de voortgang of versnelling van projecten, zijn deze middelen ook bedoeld voor onder andere het realiseren van meer sociale huurwoningen, maatschappelijke functies of vergroening van de openbare ruimte. Het Stadsontwikkelfonds werkt in de praktijk tot nu toe goed. Zo heeft het fonds bijgedragen aan belangrijke stappen voor het project Spoorzone Arnhem-Oost, de realisatie van flexwoningen op het Merwedeterrein, en aan projecten zoals de Koepel en de Hobbit. Aandachtspunt bij de woningbouwprojecten is dat we daarbij telkens bekijken hoe we de woningen van energie voorzien.

Op 13 november 2024 heeft de raad de motie 'Behoud Stadsontwikkelfonds' aangenomen. Hiermee heeft de raad opnieuw het belang van het fonds onderstreept. In de motie wordt aangegeven dat de raad van mening is dat volkshuisvesting een overheidstaak is en de gemeente aangewezen is om ervoor te zorgen dat er meer woningen moeten worden gebouwd én dat deze woningen betaalbaar moeten zijn. De raad heeft opgeroepen om bij de Perspectiefnota 2026 te streven naar een opnieuw gevuld Stadsontwikkelfonds, en indien dit niet lukt op basis van positieve grondopbrengsten in de Perspectiefnota een voorstel te doen voor een andere financieel robuuste systematiek.

Vulling BR Stadsontwikkelfonds komende jaren onzeker

Het grondbedrijf heeft over 2024 een positief resultaat behaald van € 7 miljoen ten opzichte van het begrote resultaat. De voornaamste reden voor dit positieve resultaat is de tussentijdse winstneming Schuytgraaf die in 2024 heeft plaatsgevonden door een sterke stijging van de grondprijzen. In 2024 is daarnaast de gebiedsexploitatie Spoorzone (inclusief Rijnpark fase 1) vastgesteld. De gebiedsexploitatie Spoorzone levert een aanzienlijke bijdrage aan de invulling van de woningbehoefte in Arnhem. De gemeente neemt hierbij actief de regie in handen om het volkshuisvestelijk programma in de Spoorzone te realiseren en het woningbouwtekort te verminderen. Die regie en actieve rol bij de ontwikkeling van de Spoorzone, maar ook bij (toekomstige) gebiedsontwikkelingen, brengt ook risico's met zich mee.

De benodigde weerstandscapaciteit is afgezet tegen het beschikbare weerstandsvermogen. Conform de nota grondbeleid is het volledige jaarresultaat 2024 van € 7 miljoen toegevoegd aan de bestemmingsreserve grondexploitatie om het weerstandsvermogen aan te vullen. Het beschikbare weerstandsvermogen eind 2024 van het grondbedrijf is niet afdoende om de volledige benodigde weerstandscapaciteit grondbedrijf te dekken. Als de omvang van het weerstandsvermogen groter is dan 110% van het risicoprofiel wordt het meerdere vanuit de reserve Grondexploitatie overgeheveld naar het Stadsontwikkelfonds. In geval het weerstandsvermogen lager is dan 100%, zal de Algemene Reserve voor dat verschil tot 100% ook moeten dienen als weerstandsvermogen voor het grondbedrijf (paragraaf 3.6 nota grondbeleid). Er wordt om die reden aanvullend een beroep gedaan voor € 25,85 miljoen op de Algemene Reserve ten behoeve van het afdekken van het risico grondbedrijf.

Het gevolg van de benodigde inzet van het positieve resultaat grondbedrijf, van 7 miljoen, voor de benodigde weerstandscapaciteit, is dat er geen dotatie aan de bestemmingsreserve Stadsontwikkelfonds kan worden gedaan. Het is de verwachting dat dotaties aan het Stadsontwikkelfonds vanuit het jaarresultaat van het grondbedrijf voor de komende jaren zullen uitblijven. Immers eventuele positieve resultaten in de komende jaren van het grondbedrijf zullen eerst ingezet dienen te worden om de benodigde weerstandscapaciteit grondbedrijf af te dekken, totdat er geen aanspraak meer gedaan hoeft te worden op de Algemene Reserve voor het afdekken van een deel van het risico grondbedrijf. En mochten er de komende jaren nog nieuwe gebieds- en grondexploitaties ter vaststelling worden aangeboden aan de raad, dan zal het benodigde weerstandsvermogen nog verder zal toenemen. Er kan dan ook worden geconcludeerd dat het grondbedrijf het Stadsontwikkelfonds in de komende jaren naar verwachting niet kan voeden met positieve jaarresultaten.

Miljarden voor woningbouw bij het Rijk, wel cofinanciering vereist

Op vrijwel alle woningbouwprojecten zit tegenwoordig een zogenaamde 'onrendabele top'. In het regeerprogramma van het Rijk is € 5 miljard beschikbaar voor (het afdekken van onrendabele toppen voor) woningbouw en € 2,5 miljard voor mobiliteitsmaatregelen om woningbouw mogelijk te maken. Gedurende dit jaar wordt duidelijk wat de criteria zijn voor gemeenten om aanspraak te kunnen maken op deze middelen. Vaak is bij subsidiemogelijkheden van het Rijk gemeentelijke cofinanciering een vereiste. Deze bijdragen en hun cofinanciering worden vaak aan specifieke projecten gekoppeld.

De € 5 miljard van de Rijksoverheid wordt ingezet om verschillende regelingen te financieren:

- In de vorige kabinetsperiode heeft de gemeente een grote bijdrage ontvangen voor de Spoorzone Arnhem-Oost. Momenteel verkennen we of we een aanvraag kunnen indienen voor de tweede fase voor Rijnpark, aangezien het Rijk waarschijnlijk opnieuw geld beschikbaar gaat stellen voor grootschalige woningbouwlocaties.
- Er komt binnenkort waarschijnlijk een nieuwe ronde om woningbouwimpulsmiddelen aan te vragen. Gemeenten moeten bij deze regeling opdragen voor 50% van het publiek financieel tekort. Voor subsidies van andere overheden is het dan ook noodzaak dat we als Arnhem voldoende middelen beschikbaar hebben om ook zelf projecten mogelijk te blijven maken.
- Op dit moment is de Realisatiestimulans in ontwikkeling. De Realisatiestimulans is een nieuwe voorspelbare bijdrage, gebaseerd op het totaal aantal gerealiseerde betaalbare woningen per jaar. Het gaat hierbij om een bijdrage van gemiddeld € 7.000 per gerealiseerde woning in het betaalbare segment. Omdat dit een regeling achteraf is (na realisatie), kan het wenselijk zijn dat een gemeentelijke voorfinanciering gewenst is.
- Een deel van de € 5 miljard is beschikbaar voor woningbouw in de gebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid, waar Arnhem-Oost er een van is. Het gaat om woningen in het midden en goedkope segment en om sociale huurwoningen. De realisatie van deze woningen leidt tot aanzienlijke wijkverbeteringen aangezien ook een stevige investering in de kwaliteit van de openbare ruimte wordt gedaan. Er zijn plannen ingediend voor Arnhem-Oost, en er is gekeken naar projecten buiten Arnhem-Oost die de druk op Arnhem-Oost verminderen als ze worden gerealiseerd. Het gaat om projecten voor de versnelling van de woningbouw in Presikhaaf, Malburgen, Rijnpark, Arnhem-West en de Nijmeegseweg. De komende periode vindt samen met het ministerie de uitwerking van de hoofdafsprak over de gebieden plaats.

Robuuste systematiek

Arnhem maakt goede kans om middelen van het Rijk binnen te halen, maar daarvoor is gemeentelijke cofinanciering vereist. Om tot een langjarige robuuste financiële systematiek te komen voor het realiseren van meer sociale en betaalbare woningen in Arnhem is meer nodig. De vraag is dus hoe we kunnen zorgen voor een

duurzame vulling van het Stadsontwikkelfonds, nu de optie vanuit het positieve resultaat van het grondbedrijf de komende jaren zeer klein is.

Een eerste mogelijkheid is om een structurele toevoeging aan het fonds in de begroting op te nemen, zoals bijvoorbeeld bij het IHP gebeurt. Echter de structurele financiële ruimte is zeer beperkt en daarnaast zijn dit soort ontwikkelingen juiste met incidentele middelen te financieren. Om tot een systematiek te komen met een toevoeging van incidentele middelen aan het fonds is het voorstel om, in geval van een positief gemeentelijk jaarresultaat, jaarlijks bij de jaarrekening 50% van de niet begrote maar wel gerealiseerde jaarwinst van de gemeente toe te voegen aan BR Stadsontwikkelfonds. Deze voeding van het fonds bedraagt maximaal € 6 miljoen per jaar. Het toevoegen van het jaarresultaat wordt begrensd door de minimale hoogte van de weerstandsfactor van 1,0. Wanneer de gemeente dan een meevaller heeft in de vorm van een niet begroot voordelig jaarrekeningresultaat dan wordt eerst de BR Stadsontwikkelfonds aangevuld voordat de meevaller in de algemene reserve beschikbaar komt voor andere zaken. Mogelijke gewenste verdere vulling van het Stadsontwikkelfonds wordt vervolgens integraal afgewogen. Het voorstel is dat de woningbouwopgave op deze wijze prioriteit krijgt ten opzichte van andere opgaven. Kanttekening is dat de voeding van het fonds van jaar op jaar kan wisselen en volledig afhankelijk is van of er een positief jaarresultaat is.

Korte termijn

De aangegeven aanvullingen op het Stadsontwikkelfonds zullen met name bijdragen aan gebiedsontwikkelingen die op de langere termijn hun uitwerking krijgen. Voor een aantal ontwikkelingen is het van belang om vooruitlopend daarop éénmalig een extra bedrag aan het Stadsontwikkelfonds toe te voegen. Deze gebiedsontwikkelingen spelen op de korte termijn en behoeven een extra inzet van de gemeente, al dan niet als voorfinanciering of co-financiering voor bijdragen van andere overheden. Wij stellen daarom voor om in 2025 voor de gebiedsontwikkelingen die op korte termijn spelen een bedrag van € 6 miljoen toe te voegen aan het Stadsontwikkelfonds. Dit bedrag is gebaseerd op het gemiddelde kengetal voor de publieke onrendabele top en de gevraagde cofinancieringsbijdrage.

Wonen en leefomgeving

Woonwagenstandplaatsen

In 2024 is besloten om in totaal veertien extra woonwagenstandplaatsen te realiseren op drie zgn. pilotlocaties (Bethaniënstraat, Merwedestraat, Gelderse Rooslaan). Daarnaast is er een nieuw te ontwikkelen locatie in Schuytgraaf voorzien. Hiermee zet de gemeente een belangrijke stap in het voorzien van een behoefte aan nieuwe standplaatsen. We volgen de uitspraak van het Europese Hof die stelt dat de woonwagenbewoners recht hebben op het behoud van hun eigen cultuur.

De uitbreiding van deze locaties loopt echter traag. Het toevoegen van woonwagenstandplaatsen is ruimtelijk, juridisch en financieel een omvangrijke en complexe opgave. Het proces om tot uitbreiding van de standplaatsen te komen, kan niet zelfstandig door de gemeente worden doorlopen. De gemeente is ook afhankelijk van de samenwerking met de huurdersvereniging, bewoners en corporaties.

Door gebrek aan consensus met en tussen bewoners en ook bedreigingen, moesten plannen regelmatig worden bijgesteld, met alle financiële consequenties van dien (gestegen rentelasten, hogere bouwkosten, meerwerk aannemer, toegenomen plankosten). Gelet op de vele afhankelijkheden blijven er grote onzekerheden met betrekking tot de planning.

Voor de verschillende locaties zijn de doorrekeningen geactualiseerd. Om op de beoogde locaties de uitbreidingen te realiseren is € 3,1 miljoen incidenteel in 2026 nodig. Hiervoor zijn verschillende redenen. Allereerst omdat de inrichtingsschetsen voor de drie pilotlocaties zijn aangepast op basis van aangescherpte normen voor brandveiligheid en toegankelijkheid voor hulpdiensten. De inrichting wordt daardoor duurder. Bovendien kon op basis van de verkenningen per locatie (koop of huur) een meer nauwkeurige doorrekening worden gemaakt van de nog vast te stellen grondexploitaties. We gaan uit van vaststelling van de grondexploitaties in 2026.

Wijkonderhoud

In het najaar 2023 is een Europese aanbesteding geweest voor het dagelijks onderhoud in ons stadsdeel Centrum, Spijkerbuurt en Arnhems Broek (CSA) voor het jaar 2024 (zie ook raadsbrief Het dagelijks onderhoud in stadsdeel Centrum, Spijkerbuurt en Arnhems Broek van 16 januari 2024). Voor een deel van dit dagelijks onderhoud is de Europese aanbesteding mislukt, doordat de inschrijvingen resulteerden in een forse overschrijding van het begrote budget. Op twee van de vier percelen heeft maar één marktpartij ingeschreven. Deze overschrijding is voor de jaren 2025 en 2026 in de begroting opgenomen, om intussen alternatieve manieren van uitvoering te kunnen onderzoeken en voorbereiden. Op dit moment lopen de voorbereidingen voor nieuwe aanbestedingen van de

stadsdelen Noordoost, Noordwest en Bossen & Parken. De gunning van deze opdrachten vindt plaats in augustus/september 2026. Er is een raming gemaakt van de benodigde budgetten vanaf 2027 en verder.

Tegelijkertijd onderzoeken we hoe het wijkonderhoud op een andere manier uitgevoerd kan worden. De verwachting is overigens niet dat een andere manier van uitvoeren significant goedkoper zal zijn, maar uiteraard is dat wel onze inzet. Om budgetten beschikbaar te hebben op het moment dat de overige genoemde stadsdelen aanbesteed moeten worden (medio 2026), is voor alle stadsdelen samen een bedrag van in totaal € 3.220.000 nodig.

Voor het uitvoeren van dit werk op de in de begroting vastgestelde ambitieniveaus zijn deze kosten onvermijdelijk. Niet toekennen zal leiden tot verdere verlaging van het onderhoud in de stad (dat met uitzondering van de binnenstad al op een laag onderhoudsniveau zit). Dit zal leiden tot een rauw beeld en een verslechtering van leefbaarheid. Ook zal er op een minder duurzame manier worden gewerkt (met betrekking tot in te zetten voertuigen, materiaal en dergelijke). Er zit hoe dan ook een ondergrens aan verlaging van de kosten omdat we moeten zorgen voor een veilige, toegankelijke openbare ruimte.

Aanpak Invasieve Exoten

In de begroting 2025 is een bezuiniging doorgevoerd op de aanpak van invasieve exoten: € 3 ton in de jaren 2025 tot en met 2027. Voortschrijdend inzicht laat zien dat er toch aanvullend budget nodig is om tot een effectieve aanpak te komen. Voor de aanpak van de Reuzenberenklauw (Unielijst) en de Japanse duizendknoop is een aanvullende inspanning nodig op het nog bestaande budget om deze soorten op orde te krijgen tot een beheersbaar niveau. Hierna is de inschatting dat een structureel budget van € 100.000 voldoende is om de huidige en nieuw vestigende invasieve plantensoorten op een beheersbaar niveau te houden. Het vertragen of niet meer uitvoeren van de beheersing invasieve exoten zal leiden tot meerkosten op de totale beheersing van invasieve exoten. Het verminderen van beheersing van invasieve exoten zal eerdere investeringen op invasieve exoten te niet doen en daarmee leiden tot kapitaalvernietiging.

Dit betekent concreet dat er vanaf 2025 tot en met 2028 incidenteel een bedrag van € 160.000 per jaar noodzakelijk is voor een efficiënte aanpak. Dit in aanvulling op het reeds in begroting opgenomen incidentele budget. Tevens is er in 2026 een incidenteel budget van € 50.000 noodzakelijk voor de gezamenlijke aanpak met bewoners. Dit budget van € 50.000 kan bekostigd worden uit de reeds beschikbaar gestelde middelen vanuit het Groenfonds.

Ook na 2028 is de bestrijding van invasieve exoten noodzakelijk om kapitaalvernietiging tegen te gaan. Voorgesteld wordt om het incidentele budget van € 100.000 per jaar structureel beschikbaar te stellen om ongewenste uitbreiding tegen te gaan en nieuwe exoten die zich aan dienen (zoals bv watercrassula) direct aan te kunnen pakken.

Ambities met dekking uit bestemmingsreserve of bestaande budgetten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële ontwikkelingen die (deels) gedekt kunnen worden vanuit heffingen, bestemmingsreserves of ruimte in bestaande budgetten. Onder de tabel is een nadere toelichting op elk onderdeel opgenomen.

Gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten <i>Bedragen x € 1.000</i>	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
Vervolg Actieprogramma "Samen maken we Arnhem"	-50	-44				I
Dekking vanuit BR Burgerparticipatie	50	44				I
Vastgoed Informatie Systeem	-90					I
Dekking uit middelen vastgoedbeheer	90					I
Herverdeling middelen Dienstverleningsvisie	100	-100				I
Experiment gesloten coffeeshopketen	330	-110	-110	-110		I
Investing tijdelijke gymzaal Fluitekruid		-3	-3	-3	-3	S
Dekking vanuit BR Onderwijs		3	3	3	3	S
Financiering herstel schade gymzaal Olympus	-300					I
Dekking vanuit schadevergoeding	300					I
Herverdeling middelen Schoolmoestuinen	425	-95	-330			I
Voortzetten Regeling Burgerkracht		-64				I
Dekking vanuit BR Burgerinitiatieven sociaal domein		64				I
Preventieve hulp ter voorkoming van erger (Z&V)		-120	-120	-120		I
Dekking vanuit BR Beschermd en weerbaar		120	120	120		I
Aanpak seksuele intimidatie			-184	-184	-184	I
Dekking vanuit BR Beschermd en weerbaar			184	184	184	I
Opvang stijgend aantal meldingen Veilig Thuis		-200	-200	-200		I
Dekking vanuit BR Beschermd en weerbaar		200	200	200		I
Kinderkamp 11		-29	-28	-28	-28	S
Dekking vanuit huurinkomsten		16	15	15	15	S
Bijdrage Platform Klimaatbesteding Arnhem		-100	-100	-100	-100	S
Dekking vanuit rioolheffing		100	100	100	100	S
Continuering Arnhemse Aanpak Energie Armoede		-1.500	-500			I
Dekking vanuit BR Klimaat en energie		1.500	500			I
Begroten bestedingsplan transitie Omgevingswet	1.411	-298	-206	-214	-222	I
Verlenging Subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven		-180				I
Dekking vanuit rioolheffing		180				I
Betaalbaarheid en versnelling woningbouw	-350	-350				I
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	350	350				I

Gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Ontwikkelperspectief Malburgen	-300					I
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	300					I
Bestaande woningvoorraad	-27	-200	-100	-100		I
Algemeen woonbeleid	-126	-63	-63	-63	-3	I
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	153	263	163	163	3	I
Investeringskrediet Stadsoase				-32	-32	S
Dekking vanuit BR Klimaatadaptatiefonds		580				I
Investeringskrediet Bomenplan				-23	-23	S
Dekking vanuit middelen bomenplan				23	23	S
Verkabelen hoogspanningskabels (structureel)					-72	S
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	1.363					I
Haalbaarheidsonderzoek verkabeling Elst-Kattenberg	-137					I
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	137					I
Voortzetting Wijkgroenagenda's			250			I
Dekking vanuit Klimaatadaptatiefonds			-250			I
Totaal gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	3.629	-36	-658	-369	-339	
<i>Waarvan structureel</i>	<i>0</i>	<i>-13</i>	<i>-13</i>	<i>-45</i>	<i>-117</i>	
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>3.629</i>	<i>-23</i>	<i>-646</i>	<i>-324</i>	<i>-222</i>	

Vervolg Actieprogramma "Samen maken we Arnhem"

Sinds 2022 voeren wij het actieprogramma 'Samen maken we Arnhem' uit vanuit de middelen in de bestemmingsreserve burgerparticipatie. In 2025 verwachten we de volgende activiteiten van totaal € 49.356 uit te voeren en daarmee aan de reserve te onttrekken:

- Opstellen Participatieverordening
- Kinderburgemeester
- Externe trainingen participatietrajecten
- Aanscherpen Arnhems Stappenplan Participatie.

Al met al betekent dit dat we verwachten dat er voor 2026 € 44.474 uit de reserve aan middelen overblijft. Deze resterende middelen onttrekken we in 2026, waarmee de reserve daarna op nihil uitkomt.

Wij beogen in 2026 verdere trainingen en begeleiding te financieren en het uitvoeren van de maatregelen die naar voren komen uit de algehele evaluatie burgerparticipatie, waaraan we nu werken. Wij denken hierbij aan de nodige hulpmiddelen en trainingen om burgerparticipatie naar een hoger niveau te tillen. Ook verwachten wij in 2026 kosten te maken aan de (verdere) implementatie en uitwerking van de participatieverordening. Bijvoorbeeld in de vorm van aanvullende handreikingen voor de organisatie en voor inwoners en initiatiefnemers.

Vastgoed Informatie Systeem

Op 1 januari dit jaar is de gemeente overgestapt op een nieuw vastgoed informatie systeem. Om deze voldoende te laten functioneren is een aantal aanvullende werkzaamheden nodig die ten tijde van de aanbesteding en het aangaan van het contract met de leverancier, niet of onvoldoende waren voorzien. Dit gaat bijvoorbeeld om enkele koppelingen met gemeentelijke systemen en ondersteuningsvragen om nog niet voorziene kleine aanpassingen te realiseren. De ervaringen bij de implementatie bij ICT-systemen is namelijk dat dergelijke verzoeken zullen worden gedaan. Deze onvermijdelijke kosten kunnen worden opgevangen binnen de middelen voor vastgoedbeheer.

Herverdeling middelen Dienstverleningsvisie

In de begroting voor het jaar 2025 staat een bedrag van € 200.000 opgenomen voor de uitvoering van de Dienstverleningsvisie. Met deze middelen is beoogd om:

- € 100.000 in te zetten voor een kwartiermaker inclusief ondersteuning
- € 75.000 voor het aanpakken van "laaghangend fruit" om de dienstverlening te verbeteren
- € 25.000 inzet van ervaringsdeskundigen en ontwikkelen communicatieplan

Naar verwachting zullen deze activiteiten in 2025 niet tot een gehele uitnutting van de daarvoor bestemde begrote middelen leiden. Omdat de vertaling van de visie naar activiteiten in het derde kwartaal van 2025 vast te stellen uitvoeringsagenda in 2026 en verdere jaren vorm zal krijgen, wordt voorgesteld om dit bedrag (budgetneutraal) te verdelen over 2025 (€ 100.000) en 2026 (€ 100.000).

Experiment gesloten coffeeshopketen

In het regeerakkoord van 2017 is afgesproken dat er een experiment komt met de teelt en verkoop van hennep of hasjiesj voor recreatief gebruik. Arnhem heeft hiervoor al middelen ontvangen tot en met 2021 (elk jaar € 162.500). Het experiment is pas in 2024 gestart, waardoor de middelen van alle voorgaande jaren nog niet zijn ingezet. Dit gaat in totaal om € 440.000. Nu het experiment wel is gestart, worden de middelen in de komende 4 jaar ingezet. Om die reden worden de middelen in de begroting over de komende jaren verdeeld.

Investing tijdelijke gymzaal Fluitekruid

Een meting heeft uitgewezen dat de akoestiek in de tijdelijke gymzaal Fluitekruid niet voldoet aan normen voor geluidsbelasting. Om dit te herstellen is een aanvullende investering van € 50.100 nodig. Als de akoestische maatregelen niet worden uitgevoerd, betekent dit dat de gymzaal voor zowel leerlingen, docenten en voor het avondgebruik door het de geluidsgrenzen overschrijdt. De gymzaal zal dan niet door het Sportbedrijf in exploitatie worden genomen. Daarnaast verplicht het de school, in het kader van de Arbo-wet, om alsnog maatregelen te treffen voor het docerend personeel. Langdurig blootstellen aan een te hoge geluidsbelasting veroorzaakt gehoorschade. Het is destijds niet expliciet meegenomen in de aanbesteding, omdat men er van uit ging dat deze maatregelen onderdeel zouden uitmaken van de werkzaamheden. Dit bleek na plaatsing anders te zijn. De akoestische maatregelen vormen een standaard onderdeel bij de bouw van gymzalen, sportzalen en sporthallen en worden gedekt van uit het IHP.

Financiering herstel schade gymzaal Olympus

Dit betreft de verwerking van het collegebesluit van 5 november 2024 over het (versneld) uitvoeren van herstelwerkzaamheden voor het weer bruikbaar maken van de gymzalen van het Olympuscollege. Hierin is afgesproken om bij Turap-1 2025 aanvullende baten en lasten voor € 0,3 miljoen te ramen. De extra lasten worden ofwel gedekt vanuit de begroting van Olympus, ofwel vanuit een vergoeding van de verzekering.

Herverdeling middelen Schoolmoestuinen

In Turap-2 2024 en de Nota Budgetoverheveling is reeds een herverdeling van de middelen voor het schoolmoestuinen aangekondigd. In de besteding van het budget werd in eerste instantie uitgegaan van de aankoop van gronden voor centrale schoolmoestuinen, maar inmiddels is de insteek om dat op bestaande schoolpleinen te realiseren. Door de herverdeling kan de regeling tot en met 2027 worden voortgezet.

Voortzetten Regeling Burgerkracht

De regeling Burgerkracht is onlangs verlengd met 1 jaar tot 2026. De raad is hierover geïnformeerd door middel van [de raadsbrief Voortzetting Subsidieregeling Burgerkracht in 2025](#) en een tussenevaluatie van de regeling. Deze regeling wordt bekostigd vanuit de middelen in de bestemmingsreserve Burgerinitiatieven sociaal domein. Voor de regeling is in 2025 incidenteel € 100.000 beschikbaar. Dit is inclusief overheadkosten. Naar verwachting zal dit bedrag, (in vergelijking met de uitgaven van vorige jaren), in 2025 volledig worden benut.

Met verschillende interne beleidsvelden (welzijn, sport, cultuur, veiligheid, groen en openbare ruimte) is gesproken over de bijdrage die deze regeling levert aan de doelstellingen per beleidsveld. De algemene conclusie is getrokken dat de regeling zeker aansluit bij deze verschillende beleidsvelden en dat gezamenlijk een voorstel zal worden uitgewerkt om de regeling alsnog ook in 2026 incidenteel voor in totaal € 100.000 (inclusief overheadkosten) te kunnen voortzetten. Omdat nog resterend uit het niet benutte plafond uit het jaar 2024, € 63.675 in de bestemmingsreserve per 31-12-2025 aanwezig is, stellen wij voor deze resterende middelen ter dekking in 2026 in te zetten. Vooralsnog worden de lasten ter hoogte van dit bedrag in de begroting opgenomen. Ondertussen zal er tot en met 2026 worden bekeken hoe de regeling structureel is in te passen in andere wijkgerelateerde regelingen en regelingen die beschikbaar zijn binnen de bovengenoemde beleidsvelden. Dit moet uiteindelijk leiden tot een

logische en efficiënte ondersteuningsstructuur om zo te sturen en te werken aan de leefbaarheidsdoelen in de wijk, waaronder het verhogen van de sociale cohesie.

Preventieve hulp ter voorkoming van erger (Z&V)

Het SCG biedt hulp aan mensen die te maken hebben gehad met een ongewenste seksuele ervaring. Er zijn extra uren noodzakelijk voor het leveren van ondersteuning. Als we niet investeren, dan zullen wachttijden oplopen en inwoners minder goed geholpen worden.

Bij Kairos kunnen plegers van huiselijk geweld een laagdrempelig traject volgen. Kairos wil graag eerder kunnen instappen wanneer het ijzer heet is en de kans op acceptatie van de hulpverlening groter is. Ook denken ze hiermee tijdig te kunnen inspringen, wanneer de patronen nog niet zijn vastgeroest. Het doel is dat hiermee recidive en langdurig huiselijk geweld wordt voorkomen. Voor 2026 tot en met 2028 wordt hiervoor elk jaar € 120.000 uit de bestemmingsreserve Beschermd en Weerbaar ingezet.

Aanpak seksuele intimidatie

De aanpak van seksuele intimidatie komt voort uit een wens van de gemeenteraad, waarin de raad opriep om te komen met een lokale aanpak voor dit onderwerp om slachtoffers hulp te bieden en om seksuele intimidatie te voorkomen. Er is geld beschikbaar tot en met 2026 voor zowel de aanpak als de inzet van een medewerker die uitvoering geeft aan dit onderwerp. De behoefte is om zowel deze belangrijke aanpak, als de medewerker die vorm geeft aan deze aanpak structureel wordt gemaakt dan wel verlengd, ook na 2026. Om die reden wordt in de jaren 2027 tot en met 2029 elk jaar € 184.000 uit de bestemmingsreserve Beschermd en Weerbaar ingezet.

Opvang stijgend aantal meldingen Veilig Thuis

Er is een stijging in het aantal meldingen bij Veilig Thuis (met name Arnhem). Hiervoor is een extra lokale bijdrage nodig specifiek voor de Arnhemse toename van het aantal meldingen om te voorkomen dat de wachttijden te veel oplopen. Idealiter wordt hier 2 FTE extra voor ingezet. Dit komt neer op € 200.000 per jaar in de jaren 2026 tot en met 2028, welke uit de bestemmingsreserve Beschermd en Weerbaar worden gedekt.

Kinderkamp 11

De gemeente is eigenaar van Kinderkamp 11, die wordt verhuurd aan Skar voor reguliere kinderopvang en opvang voor kinderen met een Vroegschoolse Educatie (VE). Dit is een voorziening voor kinderen met een achterstand in onder andere taalontwikkeling. Het aantal kinderen dat met een taalachterstand naar de basisschool gaat is in dit deel van Arnhem het hoogst. De Kinderkamp is op dit moment een van de meest intensieve VE-locaties en gemeenten zijn verplicht om te zorgen voor de beschikbaarheid van een VE-aanbod.

Afgelopen voorjaar 2024 heeft Skar dringend verzocht om een verbetering van dit pand, omdat er sprake zou zijn van achterstallig onderhoud of de kwaliteit niet meer voldoet aan hedendaagse normen. Dit zou o.a. gaan om vocht, een verwarming die regelmatig uitvalt en een vervallen uitstraling. Gezien de achterstanden van deze kinderen, het gebruik van de locatie en haar wettelijke taak is het voor de gemeente belangrijk om deze voorziening daar te behouden. Daarom is afgelopen najaar een inventarisatie gedaan van benodigde verbeteringen aan het pand. Dit gaat om isolatie, mechanische ventilatie en mogelijk zonnepanelen. De kapitaallasten worden doorberekend in de kostprijs dekkende huur. Om te voorkomen dat de betaalbaarheid voor Skar in het geding komt wordt deze verhoging weer deels terug gesubsidieerd. Momenteel vindt afstemming plaats om het behoud van deze voorziening te borgen, waarbij een langjarige inpassing onderdeel uitmaakt van de bredere ontwikkeling van de uitbreiding van het Ibn-i Sina.

Bijdrage Platform Klimaatbesteding Arnhem

Vanuit meerdere groepen in de stad is het initiatief geboren om het platform 'Arnhem Klimaatbestendig' op te richten. Het platform Arnhem Klimaatbestendig richt zich vooral op de bewustwording en het stimuleren van het nemen van maatregelen door particulieren. Dit gaat via klimaatcafé's, de website arnhemklimaatbestendig.nl, het geven van informatie op bewonersavonden en andere vormen van communicatie.

Tot en met 2025 is een bedrag van € 100.000 beschikbaar, dat wordt toegerekend aan de rioolheffing. Voorgesteld wordt om hier ook voor 2026 en de jaren daarna structureel een bedrag van € 100.000 voor te reserveren en deze lasten te betrekken bij de rioolheffing.

Continuering Arnhemse Aanpak Energie Armoede

We zien dat de opgave die er ligt in het kader van energie armoede niet is afgerond. Deze opgave was tot nu toe gefinancierd met incidentele middelen via het Nationaal Programma Arnhem-Oost. Om de continuïteit van de huidige aanpak te borgen zijn de structurele middelen van Duurzaamheid vanaf 2026 niet toereikend. In 2026 en 2027 worden de uitgaven van € 1.500.000 (2026) en € 500.000 (2027) gedekt met een onttrekking uit de BR Klimaat en Energie.

Begroten bestedingsplan transitie Omgevingswet

Tot 1 januari 2032 hebben de gemeenten de tijd om te komen tot één omgevingsplan voor de gemeente. Hiervoor zijn vanuit het Rijk zijn incidentele middelen beschikbaar. De transitie naar één omgevingsplan is een intensieve en ingewikkelde opgave. Het gaat om het samenbrengen van de oude bestemmingsplannen (van rechtswege al overgegaan naar Omgevingsplan), bruidsschat, verordeningen, regelingen en beleidsdocumenten in het omgevingsplan en deze integreren in een nieuwe structuur. Dit is een opgave waarbij meerdere vakgroepen in de organisatie intensief betrokken zijn. Om dit te realiseren is er de aankomende jaren extra formatie nodig. Dit is vastgelegd in een bestedingsplan. Voorgesteld wordt om op basis van het bestedingsplan de incidentele middelen, die zijn overgeheveld vanuit 2024 (€ 1,7 mln.), te verdelen over de jaren 2025-2031.

Verlenging Subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven

De subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven werd door het college vastgesteld op 6 december 2022. Zoals ook blijkt uit onze monitoring van de inzet en resultaten van de regeling is de regeling een groot succes. Het aantal mensen en organisaties dat van de regeling gebruik maakt is groot en neemt nog altijd toe, ook in de kwetsbare wijken van onze stad. Alleen het bedrijfsleven bleef tot nu toe achter. Met de inzet van deze regeling dragen wij samen met bewoners en ondernemers aanzienlijk bij aan een groene, leefbare en klimaatadaptieve stad. De subsidieregeling loopt in 2025 af. Er volgt een evaluatie van de regeling en een verlenging van de regeling zal voorgelegd worden aan de raad. Er is in de begroting 2026 deels dekking voor deze verlenging opgenomen, deze dekking is echter niet voldoende. We stellen voor de regeling met een jaar te verlengen en ook in 2026 een aanvullend bedrag van € 180.000 hiervoor beschikbaar te stellen en deze kosten te betrekken bij de rioolheffing.

Betaalbaarheid en versnelling woningbouw

De ambitie van onze gemeente als het gaat om wonen zijn verwoord in de Woonvisie. We hebben meer betaalbare woningen in onze gemeente nodig om aan de behoefte te voldoen. Tegelijk willen we hiermee de tweedeling in onze stad verminderen. Dit beleid is vertaald naar een groot aantal acties. Betaalbaarheid staat onder druk. Dit vraagt om acties. Dit doen we door in te zetten op conceptueel bouwen proberen we door meer efficiëntie in de bouwketen woningen met een goede prijs-kwaliteit verhouding te realiseren. Meer in de breedte is het van belang in goed contact te blijven staan met alle partners die betrokken zijn bij de nieuwbouw. Dit doen we door te participeren in de op te richting stichting waardoor het Bouwberaad de komende tijd zich verder kan door ontwikkelen. Dit geldt voor de nieuwbouw, maar ook voor optop projecten. Optoppen is tegelijk een van de onderdelen van de aanpak van de bestaande voorraad. Immers, de meeste woningen staan er al.

We brengen inzichtelijk wat het verband is tussen diverse acties die nu al op dit vlak worden uitgevoerd zoals de bewustwordingscampagne verhuizen, de woonruimteverdeling op basis van de huisvestingsverordening, en housing first voor bijzondere doelgroepen. Een groot deel van de bestaande voorraad betreft particuliere huurwoningen. Eind 2024 is de verhuurverordening en de leegstandverordening ingevoerd. Hiermee gaat de gemeente behoorlijk interveniëren in deze markt. Het is van belang de contacten met de huurders in goede banen te leiden via het Huurdershuis en de contacten met de verhuurders via de doorontwikkeling van het stedelijk verhuuroverleg. We stellen voor om deze kosten van incidenteel € 350.000 in 2025 en € 350.000 in 2026 te dekken vanuit de gereserveerde middelen voor de betaalbaarheid en versnelling woningbouw in de BR Volkshuisvesting.

Ontwikkelperspectief Malburgen

Voor Malburgen wordt met middelen vanuit Nationaal Programma Arnhem-Oost een ruimtelijk-fysiek ontwikkelperspectief opgesteld, waarin aan de hand van de sociale opgaven voor deze wijk beschreven wordt welke fysieke kansen er zijn voor de wijk om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de wijk te versterken.

Dit perspectief 'Malburgen Samen Vooruit' schetst een visie op de wijk in 2040. De meerwerkkosten voor het opstellen van het Ontwikkelperspectief Malburgen bedragen € 40.000. Samen met bewoners en Volkshuisvesting werken we aan een nieuw Ontwikkelperspectief voor Malburgen, dat rond de zomer wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Het Ontwikkelperspectief heeft een horizon van 15 jaar en loopt tot 2040. In het Ontwikkelperspectief worden kansrijke projecten benoemd om Malburgen te verbeteren. Vaak zijn dit projecten die vragen om een samenwerking tussen gemeente, corporatie(s), ontwikkelaars, beleggers, gebiedspartners en bewoners. Voor verschillende ambities is nog geen budget beschikbaar.

Vissenbuurt

Het project Vissenbuurt gaat over de sloop-nieuwbouw van 186 sociale huurwoningen in Malburgen. In oktober 2024 is de Startnotitie Vissenbuurt vastgesteld waarin de ruimtelijke kaders voor deze transformatie zijn weergegeven. Daarin is aangegeven dat er tussen 204 en 260 woningen teruggebouwd kunnen worden. De gemeentelijke kosten voor sloop- en nieuwbouw bedragen € 260.000. We stellen voor om deze kosten van incidenteel € 300.000 in 2025 te dekken vanuit de BR Volkshuisvesting.

Woonbeleid

In Arnhem staan we voor grote opgaven. We moeten de groei van onze stad in goede banen leiden en tegelijkertijd de nijpende woningnood en woonongelijkheid oplossen. Daarbij zetten we in op goede woningen voor iedereen. Dit betekent ook dat woningen die verhuurd worden een goede kwaliteit moeten hebben en de gezondheid niet schaden. Daarom willen we geld vrijmaken voor de aanpak van een aantal woning-specifieke problemen zoals schimmelvorming. We stellen voor deze kosten van incidenteel € 27.000 in 2025, € 200.000 in 2026, € 100.000 in 2027 en € 100.000 in 2028 te dekken vanuit de BR Volkshuisvesting.

Voor de uitvoering van de Woonvisie Arnhem 2024-2029/2034 is daarnaast budget nodig voor reguliere onderzoekskosten, juridische advieskosten en andere advieskosten, bijvoorbeeld met betrekking tot het stimuleren van collectieve wooninitiatieven CPO en een woonconcept voor jongeren met een beperking. Ook is een indexatie opgenomen op de incidentele kosten, die de komende jaren doorlopen. We stellen voor om deze kosten van incidenteel € 126.000 in 2025, € 126.000 in 2026, € 63.000 in 2027 en 2028 en € 3.000 in 2029 en 2030 te dekken vanuit de BR Volkshuisvesting.

Stadsoase

Het plan voor een Stadsoase gaat over het gebied rondom het Stadstheater. Culturele gebouwen en een groene openbare ruimte vormen samen de Stadsoase: een fijne plek voor mens, plant en dier. Het plan sluit aan op de verbouwing van het Stadstheater. Die verbouwing heeft gevolgen voor de inrichting van de openbare ruimte. Het nieuwe theater maken we toegankelijk voor bezoekers, werknemers en artiesten. Hiervoor is ruimte nodig, vooral aan de kant van de singel. De rest van het gebied maken we zo groen mogelijk. Het gebied rond de Waalse kerk vormt het groene hart van de Stadsoase. Dit wordt een groene, koele plek met watervallen en een beekje. Dit helpt om het stadsklimaat aangenaam te houden.

Voor een toegankelijk Stadstheater is in de begroting al in middelen voorzien. Voor het groene hart van de Stadsoase is een investeringsbudget in 2027 noodzakelijk. Vanuit het Klimaatadaptatiefonds wordt in 2026 een incidentele bijdrage geleverd van € 580.000 voor dit investeringsbudget. De daaruit voortvloeiende structurele kapitaallasten bedragen vanaf 2028 een bedrag van € 32.500. We onderzoeken de mogelijkheid om deze bedragen (deels) te betrekken bij de rioolheffing.

Bomenplan

Om het bestaande Bomenbeleid en de Arnhemse groene ambities te kunnen blijven realiseren, is het noodzakelijk dat het bestaande investeringskrediet Bomenplan beschikbaar blijft. In onze vergroeningsopgave hebben bomen het meeste impact op het klimaatbestendig maken van de stad, het versterken van de biodiversiteit, het verbeteren van het welzijn en het creëren van een leefbare stad. Daarom is het van groot belang om dit investeringskrediet te handhaven. Zonder extra bomen en groeiplaatsverbeteringen bij bestaande bomen, geen leefbare gezonde groene stad.

Het voorstel is dan ook om het bedrag van € 1.000.000 investeringskrediet, dat tot en met 2026 deels incidenteel beschikbaar is, ook in 2027 beschikbaar te stellen. Dit betekent vanaf de jaarschijf 2027 een aanvullend investeringsbudget van € 650.000 met daaruit vloeiende kapitaallasten van € 25.000 vanaf 2028. Deze structurele kapitaallasten kunnen vanaf 2028 gedekt worden uit de reeds beschikbaar gestelde exploitatiemiddelen voor het bomenplan. Voor aanvullende krediet in toekomstige jaren zal onderzocht worden of deze tevens bekostigd kunnen worden uit reeds beschikbaar gestelde middelen.

Verkabelen hoogspanningskabels

In het kader van artikel 22a van de Elektriciteitswet 1998 kan een college van burgemeester en wethouders of een college van gedeputeerde staten (hierna: gemeente of provincie) bij de netbeheerder een verzoek indienen om een bovengronds gedeelte van een elektriciteitsnet te verplaatsen of vervangen door een ondergronds deel. Dit verzoek kan worden ingediend voor door de minister van Economische Zaken en Klimaat aangewezen tracédelen. Op grond van artikel 22a, zevende lid van Elektriciteitswet 1998 is de uitwerking van deze regeling opgenomen in het "Besluit van 3 oktober 2018, houdende nadere regels met betrekking tot het verplaatsen of verkabelen van een hoogspanningsverbinding" (hierna: AMvB). In deze AMvB is bepaald dat de eigen bijdrage van de gemeente is gemaximeerd op € 975.000 per kilometer nieuw aan te leggen tracédeel (prijspeil 2018). Om te voorkomen dat de reële omvang van de maximale bijdrage door inflatie afneemt, is tevens bepaald dat het bedrag jaarlijks van rechtswege wordt geïndexeerd. De totale lengte van de verkabeling bedraagt ca. 1,5 km.

In de bestemmingsreserve Volkshuisvesting is een bedrag van € 1,5 miljoen opgenomen voor het verkabelen van de hoogspanningskabels. We stellen voor om hieruit het haalbaarheidsonderzoek verkabeling Elst-Kattenburg te

dekken. Dit betreft het onderzoek naar de verkabeling van de bovengrondse 150 kV-verbinding Elst-Kattenberg (tussen mast 61 en mast 67). In 2025 wordt dit haalbaarheidsonderzoek door de netbeheerder, in afstemming met de gemeente, uitgevoerd. Het resterende bedrag in de bestemmingsreserve kan vervolgens in 2025 vrijvallen en voorgesteld wordt dit om te zetten in een investeringskrediet van € 1,8 miljoen (inclusief de indexatie van de afgelopen jaren), waarbij vanaf 2029 de kapitaallasten ten laste van de algemene middelen worden gebracht.

Voortzetting Wijkgroenagenda's

De wijkgroenagenda's zijn eind 2026 voor alle wijken van Arnhem afgerond. Voor de agenda's die in 2025 en 2026 zijn opgesteld volgt daarna in 2027 nog een uitvoeringstraject. Daarvoor is ruimte aanwezig van € 250.000 in het klimaatadaptatiefonds. Vanaf 2027 zal gestart worden met een actualisatie van de wijkgroenagenda's. Ook daarop zullen vergroeningsmaatregelen volgen. De verwachting is dat deze maatregelen gedekt kunnen worden uit bestaande onderhoudsbudgetten en het groenfonds/bomenplan.

Lasteneffect riool- en afvalstoffenheffing

In deze Perspectiefnota wordt voor een aantal ontwikkelingen en ambities voorgesteld om deze te door te berekenen in de hoogte van de riool- en afvalstoffenheffing. Het gaat daarbij om:

Bijdrage Platform Klimaatbestendig Arnhem

- Verlenging Subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven
- Vertaling Burgerberaad afval in Uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026
- Oninbare posten lokale heffingen
- Kwijtschelding lokale heffingen

Aangezien het tarief verlagend effect van de lagere kosten voor kwijtschelding een groot deel van de tarief verhogende effecten compenseert, is het totaaleffect van bovenstaande punten op de hoogte van de riool- en afvalstoffenheffing beperkt. Voor de afvalstoffenheffing betekent doorberekenen van bovenstaande punten een gemiddelde lastenstijging van € 0,22 structureel. Voor de rioolheffing gaat het voor 2026 om een gemiddelde lastenstijging van bijna 1 procent, vanaf 2027 is er sprake van een zeer beperkt dalend effect op de lasten.

In het berekende lasteneffect is de doorberekening van de vertaling Burgerberaad Afval in de uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026 niet meegenomen, aangezien de financiële consequenties hiervan nog niet in beeld zijn. In 2024 hebben wij een Burgerberaad Afval georganiseerd met als centrale vraag: "Wat kan de gemeente Arnhem doen om de hoeveelheid afval van inwoners, instellingen en bedrijven tot een minimum te beperken". Na 5 intensieve en waardevolle bijeenkomsten heeft het Burgerberaad Afval uiteindelijk [28 adviezen](#) geformuleerd. Op dit moment worden deze adviezen vertaald en verwerkt in een uitvoeringsagenda afval, die in het tweede kwartaal van 2025 aan de raad wordt aangeboden. We stellen voor om na behandeling van de uitvoeringsagenda door de raad, de financiële consequenties van de vastgestelde maatregelen te betrekken bij de afvalstoffenheffing.

Ook de effecten van de jaarlijkse actualisatie van de afval- en rioolbegroting, in verband met onder andere prijsstijgingen, zijn niet meegenomen. Deze actualisatie vindt plaats in aanloop naar de Begroting 2026. In de tarieven voor 2026 die eind 2025 aan uw raad ter besluitvorming worden voorgelegd, worden de effecten van beide punten verwerkt.

Conclusie

De hiervoor toegelichte autonome ontwikkelingen, financiële ontwikkelingen in de diverse programma's en ambities waarvoor dekking aanwezig is binnen bestemmingsreserves of bestaande budgetten leiden in totaal tot het volgende beeld:

Financieel beeld 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen x € 1.000					
Totaal autonome en overige financiële ontwikkelingen	3.733	-4.576	3.191	-1.640	-3.011
Totaal gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	3.629	-36	-658	-369	-339
Totaal Perspectiefnota	7.361	-4.612	2.532	-2.009	-3.350
<i>Waarvan structureel</i>	<i>13.624</i>	<i>-3.154</i>	<i>-1.098</i>	<i>-3.597</i>	<i>-2.928</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-6.262</i>	<i>-1.457</i>	<i>3.631</i>	<i>1.588</i>	<i>-422</i>

Hieruit blijkt door de jaren heen een wisselend beeld te ontstaan, variërend van een voordeel in 2025 tot een nadeel vanaf 2029. Het structurele aandeel daarin is vanaf 2026 in alle jaren negatief. Het is echter van belang om dit beeld af te zetten tegen de uitgangspositie in de huidige Begroting 2025 om inzichtelijk te krijgen wat het effect voor de algemene reserve is. In de Begroting 2025 zijn namelijk reeds (vanuit voorgaande jaren) mutaties aan de algemene reserve geraamd. Samen met het beeld dat in deze Perspectiefnota wordt geschetst ontstaat vervolgens een nieuwe raming van de mutaties aan de algemene reserve voor de komende jaren:

Financieel beeld 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen x € 1.000					
Toevoeging (+) of onttrekking (-) aan de algemene reserve cf Begroting 2025	2.118	-6.555	4.488	344	2.247
Totaal financieel beeld	7.361	-4.612	2.532	-2.009	-3.350
Totaal na Perspectiefnota	9.479	-11.167	7.020	-1.665	-1.103
<i>Waarvan structureel</i>	<i>59.709</i>	<i>1.387</i>	<i>1.311</i>	<i>-5.290</i>	<i>-18</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-50.229</i>	<i>-12.554</i>	<i>5.709</i>	<i>3.625</i>	<i>-1.085</i>

Dit leidt tot een totaalbeeld in bovenstaande tabel. Voor de begroting beoordeelt de Provincie het structurele aandeel hiervan. Daaruit blijkt dat in de jaren 2025 tot en met 2027 een structurele toevoeging aan de algemene reserve verwacht wordt. Dit slaat om in 2028, waarin een structurele onttrekking nodig is. Vanaf 2029 kantelt het beeld weer en koersen we vooralsnog op een (vrijwel) structureel sluitend beeld. Daarbij beweegt de weerstandsfactor zich in een aantal jaren richting het in de verordening opgenomen uitgangspunt van 1,4:

Financieel beeld 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Weerstandsfactor	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3

In het volgende hoofdstuk wordt een perspectief geschetst van de ambities en mogelijke knelpunten die Arnhem voor de komende jaren ook ziet ontstaan.

3. Perspectief op Ambities en mogelijke knelpunten

In dit hoofdstuk lichten we in meer beschrijvende zin toe welke ambities we hebben in (lopend) beleid en uitvoering en welke mogelijke knelpunten worden voorzien. Deze ambities en mogelijke knelpunten hebben we door het ontbreken van het financiële meerjarenperspectief in deze Perspectiefnota niet van concrete dekking kunnen voorzien. Wij gaan tijdens de behandeling van de Perspectiefnota graag met u in gesprek over uw prioriteiten hierin zodat u ons richting kunt geven in de aanloop naar de ontwerp-Begroting 2026.

Een DUURZAAM Arnhem

Voortzetten beleid energietransitie

Om de energietransitie in Arnhem te realiseren worden de komende jaren (2025 – 2040) diverse energieprojecten ontwikkeld en gerealiseerd. De meeste investeringen en financieringen zullen worden gedaan door de rijksoverheid, bedrijven, banken en andere vermogensbeheerders. Als we deze financiers naar de Arnhemse projecten willen leiden, moeten we voor cofinanciering zorgen. Daarmee kan dan bijgedragen worden aan de ontwikkelkosten, eventuele onrendabele toppen en kapitaallasten van investeringen die voortkomen uit deze projecten, waarmee we de versnelling van de energietransitie willen borgen. Met name voor de woningbouwopgave is het essentieel dat er collectieve energiesystemen worden ontwikkeld. In maart jl. heeft uw raad hierover de Startnotitie 'Randvoorwaarden en beslisboom bij rolneming door de gemeente Arnhem in de energietransitie' ontvangen.

Continuering Arnhemse Aanpak Energie Armoede

De aanpak van energiearmoede is nog niet afgerond en wordt nu steeds met incidentele middelen gefinancierd. Hoewel sommige initiatieven, zoals buurtklusbedrijven, ook samenwerkingen aangaan met andere partijen, is continuering gewenst zolang de problematiek bestaat. Tot en met 2027 is er incidenteel geld beschikbaar, daarna niet meer.

Verhuiscoach

Om ouderen te helpen bij het vinden van een passende woning, is de afgelopen jaren een verhuiscoach ingezet. Na 2026 is hier geen budget meer voor beschikbaar.

Kwaliteitsimpuls Werklocaties

We werken aan voldoende ruimte voor werk en kwalitatief sterke werklocaties. De Visie Werklocaties is daarbij het kader en daarop zijn vanaf 2023 extra middelen ingezet. Er zijn opgaven in Spoorzone Arnhem-Oost en ambities omtrent verduurzamen en verdichten (ook regionaal vastgelegd in RPW) op alle werklocaties in de stad.

In 2026 kan nog gebruikt worden gemaakt van de bestaande middelen. Vanaf 2027 valt een deel van deze middelen weg en vanaf 2028 vallen ze in zijn geheel weg. Als we onze huidige inzet willen continueren, moeten we daarvoor middelen uittrekken.

Detailhandelsbeleid

In mei wordt het nieuwe Detailhandelsbeleid aangeboden voor bestuurlijke besluitvorming. In dit nieuwe beleid worden keuzes voorgesteld om de (wijk) winkelcentra en de detailhandelsstructuur te versterken, verbreden en vernieuwen. Hiertoe wordt een stimuleringsregeling voorgesteld. De stimuleringsregeling geeft concrete uitvoering aan de motie 'investeer ook in de wijkwinkelcentra' (november 2023) en verdiept het amendement 'Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra.' Voor de uitvoering hiervan is geen dekking aanwezig.

Programma creatief x energie

Op basis van motie "Belang creatieve sector voor innovatie" (21M263) bij de vaststelling van de Economische Agenda is het programma Creatief X Energie opgezet. Dit is in 2024 gestart. In dit programma is met succes een aantal cross-sectorale projecten gestart. CxE is onderdeel geworden van het landelijke programma PONT (De publieke ontwerppraktijk) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. We hebben tot en met 2025 budget voor dit programma. Willen we deze samenwerking versterken en met meer partijen uitbouwen, dan zijn vanaf 2026 extra middelen nodig.

Doorontwikkeling Nieuwe Haven – Cleanport

De Nieuwe Haven is vanwege haar unieke functie in de stad belangrijk voor de economie van de stad. De haven gaat een steeds nadrukkelijker rol spelen in de ambities op het gebied van energie-transitie en de ontwikkeling van de (innovatieve) Maritieme Maakindustrie. Deze ontwikkeling is ingezet. Tot en met 2025 is hiervoor budget beschikbaar. Mochten we dit op het huidige niveau willen voortzetten, dan zijn er vanaf 2026 middelen nodig.

Circulariteit

Onderdeel van de uitvoeringsagenda Circulariteit 2024-2026 is borging van circulair denken en doen in de diverse afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie. Dit gebeurt door versnelling, aanjagen en het beschikbaar stellen van onderzoeken. Als we de ondersteuning van circulaire initiatieven in de stad voor de verschillende vastgestelde sectoren (zoals textiel, reparatie en circulair) willen voortzetten, zijn hiervoor vanaf 2026 middelen nodig. Hier vallen ook lidmaatschap aan Cirkelstad (circulair bouwen) en Living Lab regio Arnhem onder. De circulaire subsidieregeling tot slot kan ook bijdragen aan de ambities.

Electricity week

De Arnhem Electricity Week 2024 werd georganiseerd om de internationale zichtbaarheid van het Arnhemse energy cluster te vergroten. Connectr neemt hierin de leiding, met als hoogtepunt de European Power Summit, waarbij de inhoud werd verzorgd door hoogleraren van TU Delft, TU Eindhoven en Universiteit Twente. De Electricity Week is een evenement dat helpt om belangrijke spelers binnen de sector lokaal te binden.

Grote energiebedrijven zoals Tennet, Alliander en DNV ondersteunen en financieren het event, maar ze verwachten ook betrokkenheid en financiële steun van de gemeente. Deze beperkte co-financiering vanuit ons, heeft gezorgd voor een veelvoud aan investeringen van andere partijen. Tot en met 2025 is voor deze co-financiering budget beschikbaar. Mochten we de Arnhem Electricity Week willen blijven organiseren, dan zijn er vanaf 2026 middelen nodig.

Een GROEN Arnhem

Laadinfra en deelvervoer

We hebben grote ambities op het terrein van schone en duurzame mobiliteit. Elektrisch vervoer is daar een belangrijk onderdeel van, en daarmee opladen ook. De aanleg van een aantal laadpleinen en een proef met deelvervoer kan daaraan bijdragen.

Investeringskrediet Toegankelijke hoofdlooproutes

In de begroting 2023-2026 zijn middelen gereserveerd voor het uitvoeren van de acties uit het uitvoeringsplan VN-verdrag Handicap op de domeinen Vastgoed en Openbare Ruimte. Inmiddels is er een goede start gemaakt met het uitvoeren van de werkzaamheden. Op basis van de opgedane ervaringen voor de looproutes, blijkt de opgave voor de looproutes omvangrijker dan eerder ingeschat.

Diervriendelijke beheersing rattenpopulatie

De zichtbare aanwezigheid van de rat in het stadsbeeld wordt steeds meer ervaren als een probleem. Een effectieve en diervriendelijke aanpak voor de beheersing hiervan kan bijdragen aan de beheersing van de rattenpopulatie. Mochten we meer in willen zetten op de aanpak en beheersing zijn extra middelen nodig.

Beekdal Paasberg

Enkele jaren geleden hebben bewoners het initiatief genomen om het beekdal Paasberg om te vormen tot een openbaar park. Momenteel is het gebied versnipperd en alleen toegankelijk voor sportclubs en scholen, waardoor de potentie niet volledig wordt benut. Het plan is om hier een groen (sport)park van te maken, met betere sport- en bewegingsmogelijkheden, verbeterde sportfaciliteiten en een verkeersluw karakter met meer ruimte voor voetgangers en fietsers. Daarnaast draagt het park bij aan het verminderen van wateroverlast en het creëren van een klimaatbestendig stadsdeel.

Het college heeft de raad eerder geïnformeerd over dit initiatief en samen met gebruikers een gebiedsanalyse uitgevoerd. Afgelopen jaar is intensief gewerkt aan een plan waarin alle betrokken partijen zijn meegenomen. Het streven is de gebiedsvisie voor het zomerreces aan de raad voor te leggen.

Een KANSRIJK Arnhem

Transformatie Sociaal Domein

Binnen het Sociaal Domein voorzien we natuurlijk ambities die we willen verwezenlijken maar zijn er ook mogelijke knelpunten. Deze ambities en mogelijke knelpunten worden in hoofdstuk 4 van deze Perspectiefnota verder toegelicht. Daar gaan we ook verder in op de Transformatie van het Sociaal Domein die hard nodig is om dit domein betaalbaar en toegankelijk te houden voor Arnhemmers die dit het hardste nodig hebben.

Gratis bibliotheekpas tot 24 jaar

Arnhem zet zich in voor de aanpak van laaggeletterdheid, hiertoe ligt binnenkort het 'Uitvoeringsplan Vaardig Arnhem 2025 - 2028' ter besluitvorming voor. Een belangrijk onderdeel is om de gratis bibliotheekpas blijvend beschikbaar te maken voor jongeren tot 24 jaar. Het budget dat eerder beschikbaar is gesteld stopt na 2025.

Sportpark Schuytgraaf

Al lange tijd wordt gesproken over de aanleg van een basketbalveld en sport/speelplek in Schuytgraaf. In dit deel van de stad zijn weinig voorzieningen terwijl het aantal inwoners stijgt. De ambitie is om op het sportpark een beweeg en verblijfsvoorziening te creëren voor een (3x3) basketbalveld, een buiten gym en een skatevoorziening. De huidige functie kan grotendeels blijven bestaan (schaats en skeeler). Voor de realisatie is onvoldoende budget aanwezig.

Horecastewards

Vorig jaar is budget beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een horecastewards. De horecaondernemers zouden na 1 jaar de kosten voor de steward overnemen. Helaas lijkt dat niet te lukken en wordt opnieuw een beroep gedaan op de gemeente om de stewards te blijven financieren.

Een VERBONDEN Arnhem

Arnhem Gastvrije Stad

We vangen vluchtelingen en ontheemden van waar ook ter wereld ruimhartig op en realiseren duurzame, menswaardige en structurele opvang. We bieden hen, ongeacht hun status, vanaf dag 1 toekomstperspectief. Dit doen we door ze te helpen met wonen, werken, taal, geld, opleidingen, sport en gezondheid. Zo kunnen ze meedoen in onze Arnhemse samenleving en gelijktijdig bouwen aan een stevig en duurzaam fundament. Momenteel werken we aan een voorstel om deze Arnhemse Aanpak te borgen voor de komende tien jaar. In dit voorstel, dat in Q2 2025 aan de raad wordt aangeboden, heeft ook motie 24M130 'Kansrijke start voor statushouders' een plek. Onze Arnhemse aanpak wordt op dit moment deels gefinancierd met incidentele budgetten. Indien we dit op termijn willen borgen, zijn daar middelen voor nodig.

Fair Pay

De cultuursector kampt met diverse knelpunten: stijgende huisvestingslasten, stijgende personeelskosten als gevolg van CAO-afspraken, honoraria die achterblijven bij andere sectoren en die noodzaken tot een eerlijke beloning (Fair Practice Code) en het uiteenlopen van gemeentelijke huurindexatie en subsidie-indexatie. Begrotingen van culturele instellingen en praktijken van culturele en creatieve makers staan stevig onder druk. In het ook door Arnhem ondertekende [Cultuurconvenant 2025-2028](#) tussen het Ministerie van OCW, Landsdeel Oost en zes Cultuurregio's is 'fair pay' of een eerlijke beloning als een uitgangspunt bij subsidieverstrekking en opdrachtverlening opgenomen. Om de meerkosten van fair pay te kunnen financieren zijn geen middelen aanwezig.

Herhuisvesting Theater Oostpool/Introdans

Er wordt in lijn met de Uitgangspunten Cultuur en de motie 'Cultuurhuis voor heel Arnhem' onderzocht waar Theater Oostpool en Introdans vanaf 2029 gehuisvest kunnen worden. Om uitvoering te kunnen geven aan de motie en voor de huisvestinglasten zijn onvoldoende middelen gereserveerd.

Uitgangspuntennota Cultuur 2025-2028

In de Uitgangspuntennota Cultuurbeleid 2025-2028 die dit jaar aan u zal worden voorgelegd is opgenomen hoe we Arnhemse makers optimaal willen faciliteren, hoe iedereen moet kunnen genieten van en deelnemen aan een breed, divers en toegankelijk cultuuraanbod, hoe we meer fysieke ruimte nodig hebben voor kunst en cultuur en hoe we dit mogelijk kunnen maken. Uitvoering van deze ambities en actiepunten kan deels binnen de huidige cultuurbegroting door herprioritering. Twee speerpunten kunnen niet worden bekostigd binnen de huidige cultuurbegroting. Allereerst gaat het om nieuwe spelers in het Arnhemse cultuurlandschap die nu worden ondersteund via incidentele Rijksmiddelen. Deze zogenoemde SPUK-middelen zijn per 2026 niet meer

beschikbaar. Het gaat hier om initiatieven die een aanbod ontwikkelen voor talentontwikkeling en professionalisering van jonge makers en voor de ontwikkeling van nieuwe genres die met hun activiteiten een nieuw publiek weten te bereiken. Willen we nieuwe spelers binnen het subsidiehuis definitief een plek te geven, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Daarnaast willen we de positie van onze Rijksgezelschappen en het productiehuis podiumkunsten in de stad versterken. Deze instellingen dragen, naast hun landelijke taak, steeds meer bij aan het culturele programma in de stad, zoals het bijdragen aan stadsbrede evenementen en participatieprojecten met sociale partners in de stad. Bovendien spelen zij, samen met o.a. ArtEZ, een belangrijke rol in de doorstroming en ontwikkeling van nieuw podiumkunstantalent. Wij zien vanuit de ambities in de Uitgangspuntennota (structurele samenwerking in de keten van talentontwikkeling) een intensivering van hun rol. Willen we hun rol in de stad uitbreiden en verstevigen dan zijn daar ook middelen voor nodig.

Visie toerisme en recreatie

Toerisme en recreatie zijn van groot belang voor gemeente Arnhem in economische zin, maar ook voor de leefomgeving, leefbaarheid en het welbevinden van haar inwoners. In het tweede kwartaal van 2025 zal de Visie toerisme en recreatie ter besluitvorming worden voorgelegd. Om de basis op orde te brengen en straks uitvoering te kunnen geven aan deze nieuwe visie is er naar verwachting capaciteitsuitbreiding en structureel werkbudget nodig voor bijvoorbeeld uitbreiding en beheer van routenetwerken en vitaliteitsonderzoek vakantieparken.

Opkomstbevordering verkiezingen

De democratie vraagt continu aandacht en onderhoud. De afgelopen jaren hebben we rond verkiezingen getracht de opkomst te bevorderen. Het huidige budget bleek loopt na 2026 af.

Duurzame alternatieven voor reisbewegingen

Op dit moment kennen wij een uitruilmogelijkheid voor de fiets binnen het IKB voor medewerkers die minimaal twee dagen in de week gebruik maken van de fiets voor woon-werkverkeer. Zij kunnen tot een bedrag van € 750,- 1 keer per 3 jaar uitruilen. Daarnaast kunnen medewerkers hun gemaakte kilometers voor woon-werkverkeer fiscaal vriendelijk uitruilen voor €0,23 per kilometer.

In de huidige arbeidsmarkt is het cruciaal om onze medewerkers een werkplek te bieden die aantrekkelijk en goed bereikbaar is. Naast onze ambities op het gebied van duurzaamheid en onze noodzaak tot aantrekkelijk werkgeverschap, geeft het recent vastgestelde Duurzaam Mobiliteitsplan – waarmee lopen, fietsen en het openbaar vervoer belangrijker worden – ons als gemeente ook een voorbeeldfunctie.

In dat licht zouden we medewerkers de mogelijkheid kunnen bieden om te kiezen uit meerdere duurzame vervoersopties die aansluiten bij hun persoonlijke situatie. Voorbeelden zijn het ophogen van de uitruilmogelijkheid voor de fiets binnen het IKB om hiermee het fietsgebruik verder te stimuleren, het verstrekken van NS-businesskaarten aan medewerkers en het inrichten van parkeerhubs. Momenteel worden dit soort opties nader onderzocht.

Capaciteitsvraagstukken

Er zijn ook ambities en mogelijke knelpunten die mogelijk vragen om aanpassingen in capaciteit. Dit speelt bijvoorbeeld rondom de structurele inbedding van de ambities ten aanzien van diversiteit en inclusie, (technologische) ontwikkelingen bij burgerparticipatie, het monitoren van beleidsdoelen, datagestueerd werken, bescherming van de hoge/grote natuurwaarden, inzet op duurzaamheid (mogelijk gedekt via rijksmiddelen) en om een brug te creëren tussen beleid en uitvoering in die gebieden van Arnhem waar meerdere maatschappelijke opgaven bij elkaar komen en de gemeente een actieve rol wil aannemen.

4. Transformatie Sociaal Domein

De transformatie van het Sociaal Domein

Arnhem groeit, de gezondheid van onze inwoners staat onder druk en mede daardoor doen zij een toenemend beroep op ondersteuning en zorg. Zo krijgt gemiddeld 1 op de 7 jongeren jeugdhulp en wordt er door onze steeds ouder wordende inwoners steeds meer een beroep gedaan op zorg en ondersteuning. Omdat we in de toekomst onvoldoende zorgprofessionals hebben, is het nodig om maatregelen te nemen om deze groeiende zorgvraag te beheersen. Daarbij staat voorop dat Arnhemmers die dit het hardste nodig hebben, gebruik kunnen blijven maken van goede en betaalbare voorzieningen.

Wij zetten vol in op gezondheidsbevordering en preventie – op alle niveaus: universele preventie, collectieve preventie, geïndiceerde preventie en zorg-gerelateerde preventie. Hierbij is het uitgangspunt dat wij zo vroeg mogelijk gezondheidsproblemen willen voorkomen. Daarom vinden wij een Kansrijke Start voor alle Arnhemse kinderen, een brede sociale basis, een gezonde en beweegvriendelijke leefomgeving en voldoende faciliteiten die Arnhemmers in hun beweegbehoeftes ook zo belangrijk. Een gezonde leefstijl waarbij aandacht is voor beweging, voeding, slaap/ontspanning, verantwoord middelengebruik en de sociaal-emotionele ontwikkeling is essentieel voor de (ervaren) gezondheid van onze inwoners. Het model van Positieve gezondheid is hier een mooie leidraad in.

De ondersteuning en zorg moeten zo veel mogelijk op een laagdrempelige manier in de wijk of thuis beschikbaar zijn. We zetten volop in op preventie, op het vergroten van samenredzaamheid en op algemeen toegankelijke collectieve voorzieningen. De aanvullende individuele ondersteuning en zorg die door professionals moet worden geboden willen we om onze inwoners heen organiseren, bijvoorbeeld door middel van wijknetwerken van welzijn- en zorgaanbieders. Zo kan tijdig goede ondersteuning en zorg worden geboden, waarmee we ook complexere en zwaardere problemen willen voorkomen. Hierbij geven we professionals de ruimte en verlagen we waar mogelijk de administratieve lasten.

Wij vervolgen de denkrichtingen die we hebben beschreven in de Perspectiefnota 2025 en de geamendeerde Begroting-2025. In lijn hiermee hebben we de afgelopen jaren een aantal belangrijke stappen gezet.

Om te borgen dat iedereen gelijkwaardige kansen heeft om zich te ontwikkelen en mee te doen, is een stevige sociale basis nodig die de leefbaarheid in de Arnhemse wijken vergroot. In het nieuwe welzijnsbeleid, dat uw raad in januari heeft vastgesteld, ligt dan ook de focus op de eigen kracht van inwoners en zetten we in op het versterken van de preventieve functie van het welzijnsbeleid.

Voor Arnhemmers met een zorgvraag organiseren we meer samenhang in de toeleiding; we verbinden welzijn en zorgaanbieders en zorgen dat aanbieders lichte ondersteuning dichtbij kunnen bieden. In twee wijken zijn inmiddels welzijns- en zorgnetwerken gestart met een beperkt aantal welzijns- en zorgaanbieders en het sociaal wijkteam. Waar kan, stimuleren deze aanbieders groepsbegeleiding in plaats van individuele begeleiding. Dit versterkt de zelfredzaamheid en samenwerking van inwoners. Door de inzet van VAV (vertrouwd, aanwezig, veilig) en de POH-Jeugd worden zware vormen van jeugdhulp verminderd of zelfs voorkomen.

De aanpak van de wachtlijst voor huishoudelijke ondersteuning is bemoedigend. De wachtlijst is gedaald van 535 naar 53 inwoners, waardoor de meest kwetsbare inwoners snel hulp krijgen. Bovendien gaan we aan de slag met de uitvoering van het ouderenbeleid.

In de zware zorg organiseren we eveneens meer samenhang. Hulptrajecten in de jeugdzorg (100.000 euro of meer) worden geanalyseerd. Bij stagnatie of uitstroomproblemen zoeken we naar alternatieve mogelijkheden. De eerste resultaten zijn positief: passende zorg en meer perspectief voor jongeren en ouders. Ook hebben we een lokaalplan voor de implementatie beschermd wonen, beschermd thuis en maatschappelijke opvang vastgesteld en werken aan de uitvoering. Dit zorgt ervoor dat mensen die dit nodig hebben een passend vangnet krijgen in onze stad. Om een beter antwoord te kunnen bieden op mensen met verward gedrag op straat is het traject Samen Sterk gestart met politie, zorgaanbieders, het sociaal wijkteam en de GGD. We zetten in op wijk-GGD, bemoeizorg en “streettriages”. Op basis van de ervaringen die worden opgedaan, wordt het vervolgetraject opgezet. Bovendien is er een breed regionaal netwerk rondom het Integraal Zorgakkoord opgezet en een gezamenlijk regioplan gemaakt. Ook is er een regionaal uitvoeringsplan voor de Hervormingsagenda. Dit alles ondersteunt de transformatie van het welzijnswerk en de zorg.

Uitdagingen en ontwikkelingen

Tegelijkertijd zien we dat er meer nodig is. Door de aanhoudende personeelstekorten is de mate waarin er ondersteuning en zorg kan worden verleend, niet onbegrensd. De vergrijzing leidt tot een zorgvraag die verder toeneemt en complexer wordt. Ook stijgen de kosten van ondersteuning en (jeugd)zorg, bijvoorbeeld door autonome stijging van de (jeugd)zorgvraag, maar ook door veranderingen in de CAO. Zo heeft de CAO Sociaal Werk meer doorgroeimogelijkheden gekregen en zijn de lonen binnen deze sector gestegen. Dit leidt tot een kostenstijging van circa 20% in drie jaar voor welzijns- en wijkteamorganisaties. De compensaties vanuit het Rijk voor deze stijgingen zijn niet toereikend. Daarnaast speelt de krapte op de arbeidsmarkt een rol bij de loonkostenstijgingen.

Voor bijvoorbeeld het Sociaal Wijkteam betekent onvoldoende compensatie voor bovenstaande ontwikkelingen onder andere dat het aantal wijkcoaches moet worden afgebouwd en daarmee de ondersteuning van inwoners wordt verschaald en/of (sneller) beëindigd. Hierbij speelt het risico dat ondersteuning en zorg verschuift naar duurdere individuele voorzieningen. Tenslotte zien we (landelijk) een toename van het aantal incidenten met en de overlast van personen met onbegrepen gedrag.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen waarmee we (in de toekomst) worden geconfronteerd. Zo heeft de deskundigencommissie jeugd recent een advies uitbracht, met daarin onder meer de aanbeveling om de hervormingsagenda jeugd te verbreden naar een integrale jeugd- en gezinsagenda. In deze agenda moet de verbinding worden gezocht met onder andere onderwijs, volwassen-GGZ en bestaanszekerheid.

Ook is er een Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord [AZWA] in de maak, dat mede als doel heeft om het medisch domein te ontlasten. Dit is nodig met het oog op de vergrijzing. In dit traject spreken Rijk, gemeenten en zorgpartijen onder andere over het verplaatsen van een deel van het budget vanuit de zorgverzekeringswet naar gemeenten.

Organisatie Sociaal Domein

De manier waarop het sociaal domein nu is georganiseerd maakt het tegelijkertijd dikwijls ook moeilijk om onze doelen voor Arnhem te bereiken. Vooral voor inwoners met complexe problemen. We hebben de laatste jaren hard gewerkt aan nieuwe aanpakken en andere werkwijzen in het sociaal domein. Maar: het sociaal domein is ook erg versnipperd. Er zijn veel verschillende wetten, regelingen, geldstromen, aanbieders en instanties. Dit maakt het moeilijk om stevige samenhangen te creëren tussen verschillende voorzieningen op verschillende leefdomeinen. Elke voorziening, interventie en pilot heeft eigen regels en criteria. Deze zijn op zichzelf logisch en werken in geval van lichtere problematiek vaak goed. Maar in geval van complexe problemen leiden ze samen niet altijd tot het juiste hulpaanbod en dikwijls ook tot hoge kosten. Bovendien is het aanbod voor inwoners en professionals, zoals huisartsen, als gevolg vaak onoverzichtelijk. Inwoners met meerdere ondersteunings- of zorgvragen komen daardoor vaak niet snel genoeg op de juiste plek terecht. We kunnen dit niet alleen veranderen, maar dit vraagt een gezamenlijke investering van betrokken partijen en van het Rijk.

Transformatie noodzakelijk

Om deze onbedoelde effecten te doorbreken, is fundamentele transformatie van het stelsel noodzakelijk. Betere ondersteuning en hulp voor onze Arnhemmers tegen acceptabele kosten is mogelijk, mits we met alle betrokken partijen gaan denken vanuit het gehele stelsel om de inwoner heen. Alleen op die manier komen we voorbij deelgebieden, pilots, specialismes en institutionele grenzen en gaan we van ketens naar netwerken rond inwoners en in wijken.

De transformatie van het sociaal domein is geen gemakkelijke opgave, maar wel één die noodzakelijk is. Bovendien is het een opgave die ook het zogeheten fysieke domein raakt. Zo wordt circa 30 procent van de gezondheid van inwoners namelijk bepaald door hun fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd is een goed werkend sociaal domein nodig om onze ambitie van een leefbare, ongedeelde stad te kunnen realiseren.

Op onderdelen is de transformatie van het sociaal domein, zoals geschetst, al gestart. Bijvoorbeeld door op gebied van welzijn de focus te leggen op leefbaarheid en preventie in de wijk, door het vergroten van bestaanszekerheid met behulp van integrale schuldhulpverlening, en door de start met het ontdebellen, ontsnipperen, vereenvoudigen en slimmer verbinden van het aanbod door middel van zogeheten zorgnetwerken.

Tegelijkertijd zijn er ook elementen die de transformatie ophouden dan wel tegenwerken. Zoals loon- en prijsstijgingen van organisaties in de sociale basis, die niet volledig gecompenseerd zijn en die zorgen dat organisaties hun dienstverlening aan inwoners moeten terugbrengen. Voor onze subsidiepartners op het gebied van welzijn en maatschappelijke opvang geldt dat door de nieuwe cao Sociaal Werk uit 2023 de lonen binnen deze

sector dermate sterk zijn gestegen dat er een gat is ontstaan tussen beschikbare middelen vanuit de gemeente en benodigde middelen bij deze subsidiepartners. Dit gat is in 2024 en 2025 incidenteel opgelost. Het structurele karakter van deze CAO-ontwikkeling maakt echter dat dit knelpunt vanaf 2026 langjarig aan de orde is en een fundamentele oplossing behoeft. Indien deze oplossing niet wordt gevonden, kunnen deze organisaties onvoldoende werken aan de zo noodzakelijke transformatie. Daarnaast is er sprake van veel innovatie en pilots, maar wordt dit met name op incidentele basis gefinancierd.

Om zorg en ondersteuning voor onze inwoners die dit het hardste nodig hebben toegankelijk en betaalbaar te houden, is kortom een grondige transformatie nodig die alle onderdelen binnen het sociaal domein zoveel mogelijk met elkaar verbindt. De komende maanden werken we onze transformatieaanpak verder uit, zodat we in de ontwerp-Begroting 2026 een uitgewerkt plan aan uw raad kunnen voorleggen. Hierin zullen ook de ambities en mogelijke knelpunten in het sociaal domein, die terugkomen in de volgende paragraaf, worden betrokken.

Financieel kader

Zoals eerder in deze Perspectiefnota aangegeven wordt in 2025 een budget van € 6 miljoen aan de bestemmingsreserve Wmo en Jeugdzorg toegevoegd waarmee in totaal circa € 15 miljoen beschikbaar is als incidentele dekking die betrokken kan worden bij de transformatie van het sociaal domein. Structurele dekking zoeken we o.a. door binnen het sociale domein (structurele) knelpunten integraal af te wegen en ook te betrekken bij structurele voordelen die op termijn in het sociaal domein als gevolg van de transformatie kunnen ontstaan. Daarnaast bezien we of we middelen – die nu worden besteed aan maatregelen die niet of minder bijdragen aan de beoogde transformatie – in kunnen zetten voor nieuwe maatregelen die de transformatie van het sociaal domein verder ondersteunen.

De gedachte achter de transformatie sociaal domein is dat meer resultaat tegen relatief minder kosten kan worden bereikt als ingezet wordt op preventie, collectieve oplossingen en samen met ketenpartners nieuwe systeem-doorbrekende aanpakken in te voeren. Om die reden zal in de Begroting een samenhangende investeringsaanpak worden voorgesteld, die we in de komende jaren verder uitwerken en implementeren.

Ambities en mogelijke knelpunten in het Sociaal Domein

In deze paragraaf lichten we in meer beschrijvende zin toe welke ambities en mogelijke knelpunten in (lopend) beleid en uitvoering worden voorzien. Deze nemen we mee in de integrale afweging die we gaan maken in het kader van de transformatie sociaal domein. De uitkomst daarvan zullen we bij de Begroting 2026 aan uw raad voorleggen. Net als bij de ambities en mogelijke knelpunten zoals beschreven in hoofdstuk 3 gaan wij ook graag met u in gesprek over uw prioriteiten in het sociaal domein, zodat u ons richting kunt geven in de aanloop naar de ontwerp-Begroting 2026.

Bestaanszekerheid

Vroegsignalering

In een tijd waarin steeds meer mensen te maken krijgen met onzekerheid over hun financiële situatie, willen we zo vroeg mogelijk in contact komen met inwoners die geldzorgen hebben. Ons doel is om te voorkomen dat deze zorgen uitmonden in problematische schulden. Dit doen we onder meer door Vroegsignalering, waarbij we bij mensen langs gaan of telefonisch contact opnemen. We zien dat de behoefte aan hulp na een contact bij vroegsignalering stijgt en het aantal maandelijks signalen van betaalachterstanden is toegenomen met 40%. Willen we deze werkwijze vanaf 2027 minimaal op het huidige niveau houden, dan moeten we daar extra middelen voor inzetten.

Armoedeaanpak studenten

We vinden het belangrijk om studenten met financiële problemen te helpen en zo te zorgen dat ze niet met hun studie hoeven te stoppen omdat hun ouder(s)/verzorger(s) niet of onvoldoende in staat zijn om de kosten van de opleiding te dragen. Voor studenten van Rijn IJssel bestaat een steunfonds, de Dullert Stichting levert daar een financiële bijdrage aan. Het is mogelijk in overleg en in samenwerking met scholen te onderzoeken hoe en of dit fonds te verbreden naar een centraal steunfonds voor studenten. Stichting Leergeld heeft recent de leeftijdsgrens voor ondersteuning verhoogd van 18 naar 21 jaar. Door deze grens verder te verhogen kan een grotere groep worden bereikt.

Ondernemers met geldzorgen

Ook ondernemers met geldzorgen kunnen bij de gemeente terecht. We zien dat ondernemers vaker een beroep doen op Over Rood. Als we hen allemaal willen ondersteunen, dan zijn daarvoor extra middelen nodig.

Bijzondere Bijstand

Door de voorwaarden voor het aanvragen van Duurzame Gebruiksgoederen via Bijzondere Bijstand te versoepelen wordt het voor inwoners makkelijker om hier een beroep op te doen als zij dit nodig hebben. Als we hiervoor kiezen, zal dit naar verwachting leiden tot meer aanvragen. Hiervoor zijn onvoldoende middelen beschikbaar.

Participatiewet in balans

Volgens de nieuwe Participatiewet in Balans, die naar verwachting dit jaar wordt behandeld, krijgen we vanaf 2026 per 2026 wettelijk de mogelijkheid om inwoners die maximaal werken en toch niet uit de bijstand komen, een inkomensvrijlating te bieden van 15 procent. Over dit deel van hun inkomen worden mensen dan niet gekort op hun bijstandsuitkering. Onze verwachting is echter dat het Rijk de omvang van de doelgroep lager inschat dan in Arnhem realistisch is. Hiervoor is vanaf 2027 mogelijk extra budget nodig.

Subsidie City at home

City@Home is een maatschappelijke organisatie die vrouwen ondersteunt om te participeren in de samenleving van Arnhem. Initieel waren de activiteiten gericht op vrouwen met migratieachtergrond, maar ondertussen zijn ook vrouwen met geen migratieachtergrond welkom. Op deze manier ontstaat er ook verbinding tussen de verschillende bevolkingsgroepen in de samenleving. Het aantal vrouwen dat deelneemt aan de activiteiten van City@Home stijgt sterk en daarmee ook de druk op de organisatie. City@Home heeft de gemeente Arnhem om financiële hulp gevraagd.

Kansenmakers

De Kansenmakers bieden een platform waar jongeren zelf programma's ontwikkelen en uitvoeren, gericht op studie, werk, inkomen en gezondheid. In de wijk Presikhaaf, waar veel jongeren opgroeien in kansarme gezinnen met beperkte financiële zekerheid en negatieve stigma's, ondersteunt Kansenmakers hen door middel van de juiste tools studie- en loopbaancoaching en een uitgebreid netwerk. Vanaf 2026 is geen budget gereserveerd.

Ervaringsdeskundigen

De afgelopen periode hebben we binnen de campagnes rond Geldzorgen waardevolle ervaring opgedaan met de pilot waarbij we samenwerken met ervaringsdeskundigen. Zij hebben actief meegedacht over de campagnes en fungeerden als ambassadeurs door hun verhaal te delen. Hierdoor verlaagden zij de drempel voor inwoners om hun geldzorgen aan te kaarten. Als de pilot na 2025 afloopt, zijn hier geen middelen meer voor beschikbaar.

Huisvesting Ecovrede

Zowel in 2020 als in 2021 heeft de gemeenteraad moties aangenomen die gericht zijn op het (helpen) huisvesten van Ecovrede. Ecovrede krijgt subsidie voor activiteiten om inwoners te ondersteunen die overal buiten de boot vallen. Zo geven ze advies en ondersteuning, vertrekken gratis voeding, kleding en duurzame gebruiksgoederen. Ecovrede is nu tijdelijk gehuisvest in een oud schoolgebouw maar moet daar weg per 1 juni 2025. Na 2027 zijn geen middelen beschikbaar.

Welzijn en inclusie

Jongerenwerk

De welzijnspartners die jongerenwerk aanbieden ontvangen geen structurele subsidie. Doordat wordt gewerkt met incidentele subsidies ontstaan financiële spanningen en is het ingewikkeld om in te zetten op langdurige inzet, bestendiging, doorgroei en optimalisatie.

Uitvoering ouderenbeleid

Met het Arnhemse ouderenbeleid bereiden we ons voor op de forse groei van het aantal ouderen in de stad. Met onze maatschappelijke partners willen we slimme verbindingen tussen programma's en projecten leggen. Daarmee bouwen we aan krachtige buurten en een sociale en fysieke infrastructuur, waarin inwoners voor zichzelf kunnen zorgen, zich voor elkaar kunnen inzetten en de juiste ondersteuning krijgen. We houden daarbij oog voor de kosten en uitvoering van de zorg en pakken als gemeente een aanjaagrol, waarbij we tevens investeren in preventie. Voor de uitvoering van het ouderenbeleid is vanaf 2026 geen geld beschikbaar.

Initiatieven sociale cohesie

Aangezien de laatste jaren deze subsidies incidenteel zijn verleend is het ingewikkeld om in te zetten op langdurige inzet, bestendiging, doorgroei en optimalisatie. Als we het bestaande aanbod in Arnhem op het huidige niveau te houden is het structureel maken van de incidentele subsidies gewenst.

Ontmoeten en Verbinden

Het welzijnsbeleid zet in op het versterken van sociale netwerken in onze wijken. Ontmoetingslocaties spelen hierin een centrale rol. Voor het meerjarig faciliteren van alle locaties zijn onvoldoende middelen beschikbaar. Daarnaast spelen de Samenwerkende Arnhemse Buurthuizen een belangrijke rol bij het faciliteren (met raad en daad) van deze ontmoetingslocaties. De SAB ontvangt nu geen gemeentelijke subsidie, maar wordt tot en met 2025 financieel volledig ondersteund door de Dullertsstichting. Vanaf 2026 wordt een bijdrage van de gemeente verlangd.

Arnhems opbouwwerk

In het welzijnsbeleid is tevens opgenomen dat opbouwwerk een onmisbare schakel is in de wijk. We zetten preventie voorop en daarvoor is een stevige sociale basis noodzakelijk. Opbouwwerkers hebben als taak te werken aan krachtige, verbonden gemeenschappen waarin iedereen kan meedoen. Door individuele én groepen inwoners te activeren, te verbinden en te ondersteunen. Zo dragen zij bij aan meer eigen regie en sociale netwerken van inwoners. Willen we dat opbouwwerk toegankelijk is in alle wijken van Arnhem, dan zijn de huidige budgetten niet toereikend.

APCG structurele borging schouwen in subsidie

Met ingang van de huidige collegeperiode zijn er tijdelijk middelen beschikbaar gesteld voor het schouwen van publieke gebouwen en openbare ruimte in het kader van VN verdrag Handicap, dit is door de gemeente belegd bij de Stichting APCG. Mochten we het schouwen een structureel karakter willen geven, dan zijn hiervoor middelen nodig.

Zorg en jeugdhulp

Wijknetwerken

De gemeente Arnhem wil samen met haar maatschappelijke partners gaan werken met wijknetwerken voor Welzijn en Zorg. Dat zijn gebiedsgerichte netwerken van welzijns- en zorgorganisaties en het Sociaal Wijkteam Arnhem. De deelnemende partijen nemen daarin gezamenlijk de verantwoordelijkheid om de zorg en ondersteuning aan inwoners van Arnhem anders te organiseren. De uitvoeringskosten om de wijknetwerken van start te kunnen laten gaan zijn nog niet gedekt.

Versterken lokale toegang vanuit hervormingsagenda en toekomsttuinen

Een belangrijk onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de Regiovisie HGKM is het versterken van de lokale toegang. De lokale teams zijn belangrijk in het realiseren van de veranderingen binnen de jeugdhulp. Van hen wordt enerzijds verwacht dat zij een rol spelen in het terugdringen van het jeugdhulpgebruik, door problemen die kinderen, jongeren en hun gezin ervaren te normaliseren en klein te houden met gesprekken, adviezen en met eventueel directe inzet van lichte hulp die zij zelf bieden. Anderzijds moeten zij breed kijken naar de krachten en zorgen in een gezin, waar nodig passende hulp op de relevante leefgebieden organiseren, veiligheidsproblematiek herkennen en bij onveiligheid ouders en jeugdigen bewegen tot hulp, ook als zij daar niet zelf voor open staan. Vanuit de Hervormingsagenda moet elke gemeente in 2028 een stevig lokaal team hebben staan. Vanuit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming moet dit in 2030 staan.

Preventieve bemoeizorg

Preventieve bemoeizorg is gericht op hulp bieden aan mensen die zelf geen hulp zoeken, maar wel hulp nodig hebben. Deze preventieve aanpak wordt nu nog incidenteel gefinancierd. Indien we een brede doelgroep willen blijven bedienen zodat door vroegtijdige interventies complexe zorgvragen worden verminderd, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Borging Wijk GGD

Sinds november 2023 kan een Wijk GGD'er na een overlastmelding bij Politie een persoon met onbegrepen gedrag bezoeken in plaats van alleen een digitaal onderzoek te doen. De eerste resultaten met deze nieuwe werkwijze, opgestart vanuit het NPOA, in Arnhem Oost en het centrumgebied zijn zo positief dat we via ZonMw geld voor 2025 en 2026 hebben ontvangen om de aanpak stadsbreed uit te rollen. Als we deze aanpak willen borgen, dan zijn daarvoor middelen voor nodig.

Verbinding sociaal domein - GGZ

Vorig jaar is er vanuit het NPOA een succesvolle pilot mogelijk gemaakt waar GGZ gerelateerde vragen opgepakt werden door een team vanuit de GGZ, de Sociale Wijkteams en ervaringsdeskundigen. Daaruit is gebleken dat de persoon met een hulpvraag efficiënter geholpen kon worden. Daarnaast zijn we gestart met het project Samen

Sterker waardoor de politie buiten kantoor tijden gemakkelijker verbindingen kan leggen met zorgpartijen. Als we deze projecten willen voortzetten, zijn daar financiële middelen voor nodig.

Levensloopbegeleiding Vanuit Autisme Bekeken

Voor inwoners kan de levensloopbegeleiding VAB (Vanuit Autisme Bekeken) worden ingezet. Dit is een langdurige vorm van ondersteuning voor mensen met autisme die helpt om uitdagingen in het leven aan te gaan en beter te functioneren binnen de maatschappij. Een eerdere pilot met deze gespecialiseerde zorgvorm heeft veel positieve resultaten opgeleverd. Mochten we deze zorgvorm structureel willen inzetten, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

22-uurs opvang

Met de proef 22-uursopvang Spoorwegstraat willen we in de zogeheten 'tussenuren' een verblijfsruimte voor dak- en thuisloze mensen te creëren. Dit zijn de uren waarin zowel inloopvoorziening Het Kruispunt als nachtopvang De Duif gesloten zijn. Deze pilot doen we op verzoek van de raad en voor de duur van maximaal twee jaar. Voor de pilotperiode is er dekking, vanaf 1 januari 2027 is er geen dekking meer. Indien we de 22-uursopvang dus willen voortzetten, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Maatwerk tijdens opvang

De doelgroep van Maatschappelijke Opvang wordt zwaarder, waardoor er soms extra inzet op begeleiding nodig is om een plaatsing in een van de voorzieningen mogelijk te maken. Indien we dit maatwerk willen voortzetten zijn extra middelen nodig.

Jongerenopvang

Per 2026 stopt onze huidige aanbieder met het faciliteren van jongerenopvang. Het is onze verwachting dat een nieuwe aanbieder structureel duurder zal zijn gezien de hogere CAO-lonen en het tekort aan personeel. Daarnaast is er een uitbreiding van capaciteit noodzakelijk: de huidige twee crisisbedden worden structureel bezet, regelmatig worden jongeren boventallig geplaatst en de instroom is onverminderd terwijl de uitstroom blijft stagneren. Indien we de jongerenopvang willen voorzetten en uitbreiden dan zijn daarvoor middelen nodig.

Opzetten ontbrekend aanbod snijvlak Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Dakloze jongeren zijn gezien de aard van hun problematiek, niet op hun plek in de Maatschappelijke Opvang. Tegelijkertijd is er in andere zorgvormen zoals Beschermd Wonen geen passend aanbod voor hen omdat zij eerst tot rust en stabiliteit moeten komen alvorens te kunnen werken aan doelen en herstel. Voor hen zou een plaatsing op een soort tussenvoorziening mogelijk moeten zijn, die op dit moment nog niet bestaat. Indien we dit ontbrekend aanbod willen opzetten, zijn daarvoor extra middelen nodig.

Nieuwe vorm trainingshuizen Beschermd Wonen en uitbreiding capaciteit Maatschappelijke Opvang

IrisZorg biedt Beschermd Wonen (BW) voor Arnhemmers met een verslaving in drie vormen: mensen die actief gebruiken, mensen die gereguleerd gebruiken, en mensen die proberen af te kicken. De BW-vorm voor mensen die actief gebruiken is nu gevestigd op de Maatschappelijke Opvang-voorziening in de Remisestraat. De interactie met de cliënten van de Maatschappelijke Opvang (MO) heeft dusdanig ongewenste effecten, dat we een andere locatie voor deze BW-vorm noodzakelijk achten. Mochten we deze andere locatie willen inrichten, dan ontbreken daar nu de middelen voor.

Tegelijkertijd neemt de vraag naar opvang voor de doelgroep met verslaving en/of zware psychiatrie toe: er is inmiddels structureel een wachtlijst. Als de BW-plekken op de Remisestraat inderdaad kunnen verhuizen naar een andere locatie en/of aanbieder, zouden we op de Remisestraat acht extra MO-plekken kunnen inrichten. Indien we dit willen, zijn daarvoor extra middelen nodig.

Beschutte opvang

Sinds 2023 zijn er 8 plaatsen Beschutte Opvang op de opvangvoorziening Remisestraat. Deze opvangplekken zijn voor dak- en thuisloze cliënten die niet in beeld komen of blijven binnen het reguliere aanbod van beschermd wonen en de maatschappelijke opvang van IrisZorg. Het gaat om een groep zorgmijdende cliënten met vaak chronische en complexe verslaving- en psychiatrische problematiek en/of verstandelijke beperkingen. Cliënten ervaren problemen op meerdere leefgebieden, maar hebben geen wens of motivatie om deze te herstellen. De belangrijkste focus van beschutte opvang ligt op het bieden van veilige huisvesting en het onderhouden van contact met de cliënten. Vanuit deze basis wordt gestreefd hen te motiveren om te werken aan herstel. Het wegnemen van zorgen over een veilige plek zorgt ervoor dat cliënten rust ervaren en meer openstaan voor dit hersteltraject. De huidige 8 plaatsen zijn in 2023, 2024 en 2025 incidenteel gefinancierd. Als we dit structureel willen voortzetten zijn daarvoor middelen nodig.

Opvang EU-burgers

De opvang van EU-burgers die we op verzoek van de raad hebben opgezet, was - in afwachting van rijks- en/of Europese regelgeving - voorzien voor een periode van twee jaar vanaf 1 juli 2024. Er is echter nog geen vooruitzicht dat dit beleid er gaat komen. Indien we deze opvang willen verlengen, zijn daarvoor middelen nodig.

Straatcoaches en outreach GGD

De capaciteit van de straatcoaches is uitgebreid sinds 1 november 2023, als gevolg van een steekincident bij Musis in juli 2023. Sinds 1 januari 2025 is de uitbreiding voortgezet, mede vanwege de 22-uursopvang die van start ging op 01-01-2025. Het steekincident bij Musis in juli 2023 is ook aanleiding geweest om te starten met een outreachende aanpak van de GGD in de binnenstad en delen van het Spijkerviertel en Klarendal. De uitbreiding van de capaciteit straatcoaches als de outreachende aanpak van de GGD heeft geleid tot positieve resultaten. Willen we dit voortzetten dan zijn middelen nodig.

Onderwijs

Aanpassen SMI en BSO+

Het college heeft in 2024 besloten om de richtlijnen voor de sociaal medische indicatie (SMI) te verruimen. Dit is een regeling waarmee ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag onder bepaalde voorwaarden gebruik kunnen maken van kinderopvang. Het ging destijds om fase 1, waarbij het criterium 'aantoonbare achterstand bij het kind' te wijzigen van kinderen tot 2 naar kinderen tot 4 jaar. Daarbij is aangegeven dat er in 2025 een voorstel volgt voor verruiming van het inkomenscriterium (fase 2). Dit voorjaar zal nog nader onderzoek worden gedaan naar de maatschappelijke (en financiële baten) en aanvullende kosten van fase 2. Het Rijk heeft al aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Op basis van ervaringen bij andere gemeenten is de verwachting dat aanvullende middelen nodig zullen zijn vanaf 2026. Mochten we dit willen dan vraagt dat ook een investering vanuit de gemeente. Indien we daarnaast de BSO+ willen verruimen en in vier pilots de inhoudelijke en financiële effecten daarvan willen onderzoeken, dan zouden we daarvoor ook extra middelen beschikbaar moeten stellen.

Publieke gezondheid

Kansrijke Start

Een goede gezondheid is de basis voor een gelukkig leven en actieve deelname aan de samenleving. Alle Arnhemmers verdienen gelijke kansen om hun gezondheidspotentieel optimaal te benutten. Onze inzet op gezondheid begint daarom al vroeg: vanaf 10 maanden voor de geboorte tot ongeveer 2 jaar. Met het programma Kansrijke Start investeren we in een goede, kansrijke start voor elk kind en bouwen we aan een gezonde Arnhemse generatie. Een deel van de interventies worden gefinancierd door het NPAO. Structurele inzet en financiering voor deze interventies ontbreekt momenteel. Mochten we dat willen, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Gezondheidspleinen

Om inwoners te helpen bij het verbeteren van hun gezondheid en het voorkomen van (verergering van) hun ziekte, hebben we in Arnhem Gezondheidspleinen. Hier werken leefstijlcoaches van Sportbedrijf Arnhem, verpleegkundigen en artsen met kennis over gezonde leefstijl. De Gezondheidspleinen bevinden zich in Rijnstate, Malburgen en Presikhaaf en worden gefinancierd met incidentele middelen vanuit het NPOA. Als we dit voor Arnhemmers willen waarborgen, is daar financiering voor nodig.

Gezond en actief leven

Voor zaken als mentale gezondheid, aanpak overgewicht en obesitas, en middelengebruik ontvangen we incidentele middelen vanuit SPUK's. Dit loopt via het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), maar stopt na 2025. Willen we activiteiten als GO! en JOGG voortzetten dan zijn middelen nodig.

PrEP

Inwoners uit de risicogroep HIV kunnen via de GGD'en in aanmerking komen voor het ontvangen van PrEP-zorg. Het aantal beschikbare plekken hiervoor is echter beperkt, waardoor er landelijk en ook in Gelderland-Midden inwoners op een wachtlijst staan. Voor de periode 2023 tot en met 2026 hebben we extra financiering beschikbaar gesteld om meer PrEP-zorg in Arnhem te kunnen realiseren. Met deze extra financiering kan de GGD nu in totaal aan 140 inwoners van Arnhem PrEP-zorg verlenen. Indien we willen dat de GGD dit continueert na 2026 zijn hier extra middelen voor nodig.

Arnhem-Oost

In de vijf wijken van Arnhem-Oost (Klarendal, Geitenkamp, Presikhaaf-West, Malburgen en het Arnhemse Broek) liggen grote uitdagingen. Met het Nationaal Programma Arnhem-Oost zetten we ons in om achterstanden op het gebied van onderwijs, werk en inkomen, wonen, gezondheid, leefbaarheid en veiligheid te verkleinen. Ons doel is

om zowel huidige als toekomstige generaties eerlijke en gelijke kansen te bieden om hun talenten te ontwikkelen. In april 2024 is het uitvoeringsplan voor het programma vastgesteld. Voor enkele interventies uit het uitvoeringsplan zijn de middelen niet toereikend. Inmiddels is van enkele interventies gebleken dat deze succesvol zijn, willen we deze borgen dan zijn extra middelen nodig.

Experiment Immerloo Schuldenvrij

Het experiment Immerloo schuldenvrij, uitgevoerd door het npao, heeft tot doel om 40 tot 60 huishoudens in een keer van hun schulden af te helpen en hen te ondersteunen op weg naar een perspectiefrijke toekomst. Er zijn afspraken gemaakt met groepen schuldeisers om meer en sneller kwijt te schelden, en krijgen inwoners extra begeleiding op weg naar een schuldenvrije toekomst. Het doel is om te ontdekken of inwoners stappen kunnen zetten in hun ontwikkeling als ze sneller schuldenvrij zijn. De afbetaalde schulden worden gedekt uit een gift van de Dullertsstichting en de uitvoeringskosten worden gedekt uit de SPUK (Specifieke Uitkering) Kansrijke Wijk van het Rijk. Om de volledige 40 à 60 huishoudens te kunnen helpen die in het pilotplan zijn aangekondigd zijn de beschikbare middelen ontoereikend.

Pedagogisch medewerker Rommelkist

Het nationaal programma Arnhem-Oost investeert in de fysieke transformatie van deze speeltuin op de Geitenkamp tot een veilige en toegankelijke plek. Naast deze fysieke investering is met steun van het Nationaal Programma Arnhem Oost geïnvesteerd in creëren van een socialer en veiliger klimaat op de Rommelkist. Hiermee zetten we in op het positief stimuleren van een veilige speelplek voor iedereen en professionals die meer pedagogische vaardigheden hebben, die stevig kunnen ingrijpen, die de taal van de straat/de wijk spreken en het vertrouwen van de wijkbewoners hebben. Deze interventie laat een positieve ontwikkeling zien de afgelopen jaren. Als we dit willen voortzetten dan zijn er vanaf 2026 middelen nodig.

Beheer sportaccommodaties Arnhem Oost

Vanuit het Nationaal Programma Arnhem-Oost zijn investeringsprojecten mogelijk gemaakt bij de Bakenhof, Dunoweg en Rommelkist. Rond het structurele effect van kosten voor beheer en onderhoud is nog geen inbedding geregeld in de gemeentelijke begroting per 2027.

Geitenkamp Werkt

Het project 'Geitenkamp Werkt' is een pilot waarvan de persoonlijke benadering en begeleiding zorgen voor succesvolle activering van inwoners richting participatie, scholing of werk. De methodiek van outreachend werken en samenwerking met niet-gemeentelijke partners werkt goed. Tot eind 2025 zijn hiervoor vanuit het NPAO middelen beschikbaar.

Financiële Vleugels

De pilot 'Financiële Vleugels', die eindigt in november 2025, is gericht op het ondersteunen van jongvolwassenen in een kwetsbare positie. Het doel is hen te helpen bij hun ontwikkeling op alle leefgebieden. De pilot richt zich specifiek op jongvolwassenen tussen de 18 en 21 om hen vanuit een crisissituatie naar een stabielere basis te brengen en meer bestaanszekerheid te bieden. Door hen onder andere te ondersteunen bij het bieden van financiële stabiliteit, kunnen ze hun leven weer op de rails zetten. De bevindingen uit deze pilot zullen helpen om gerichte beleidsinterventies te ontwikkelen binnen de Participatiewet. Mochten we de pilot willen voortzetten of het willen borgen in het beleid, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Aan de Bak Garantie

Het project 'Aan de Bak Garantie' heeft als doel jongeren een goede start op de arbeidsmarkt te bieden. Deze projecten, activering van inwoners richting participatie, scholing of werk hebben tot positieve effecten geleid. Tot 2027 is budget beschikbaar.

Jongerenwerk op School

Vanuit de ambitie om de binnen- en buitenschoolse leefwerelden van jongeren in de wijken van Arnhem-Oost te versterken en beter met elkaar te verbinden, is de afgelopen jaren – met name in de coronaperiode – volop ingezet op Jongerenwerk op School (JOS). JOS draagt bij aan een vorm van 24/7 verbinding met jongeren, waarbij er continu ruimte is voor aandacht, tijd en ontwikkeling. Scholen ervaren de aanwezigheid van jongerenwerkers inmiddels als onmisbaar. Vanwege de goede ervaringen in de versteviging van de driehoek school, omgeving, thuis ondersteunt het NPAO het Jongerenwerk op School op alle Arnhemse vo-scholen om zo zoveel mogelijk kinderen uit Arnhem Oost te bereiken. Uit de eerste ervaringen blijkt echter dat er geen optimale aansluiting is tussen JOS en regulier ambulant jongerenwerk, met name tijdens de vakantieweken. Dit vraagt om een aanvullende inzet om

de continuïteit en effectiviteit van de begeleiding te waarborgen. Daarnaast is een breder gesprek nodig over de efficiëntie en samenhang in zowel opdrachttuitvoering als budgetverdeling, zodat jongerenwerk op school en in de wijk naadloos op elkaar aansluiten en optimaal bijdragen aan de ontwikkeling en ondersteuning van jongeren in Arnhem-Oost. Mochten we hierop in willen zetten, dan zijn daar geen middelen voor beschikbaar.

Buurtconciërges

Uit de evaluatie blijkt dat de inzet van de buurtconciërges een groot succes is, in het bijzonder binnen de Arnhem Oost aanpak. Vanaf 2026 is zijn onvoldoende middelen beschikbaar om de inzet van buurtconciërges te borgen.

Perspectiefnota 2026-2029

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Perspectief op het Financieel Meerjarenbeeld	9
	Financieel perspectief	9
	Autonome en overige financiële ontwikkelingen.....	11
	Conclusie	39
3.	Perspectief op Ambities en mogelijke knelpunten	40
4.	Transformatie Sociaal Domein	44
	De transformatie van het Sociaal Domein	44
	Ambities en mogelijke knelpunten in het Sociaal Domein	46

1. Inleiding

Arnhem in een wereld vol uitdagingen

De wereld verandert in een hoog tempo. Geopolitieke spanningen, zoals de oorlog in Oekraïne en de genocide in Gaza, en de toenemende concurrentie tussen grootmachten als de Verenigde Staten, China en Rusland maken de toekomst onvoorspelbaar. Deze wereldwijde ontwikkelingen zorgen niet alleen voor mondiale onzekerheid, maar raken ook ons dagelijks leven. Arnhemmers maken zich zorgen over kelderende beurskoersen, nemen noodpakketten in huis en vragen zich af in welke wereld hun kinderen opgroeien.

Te midden van deze complexe spanningen blijft Arnhem standvastig. Terwijl maatschappelijke tegenstellingen soms worden verscherpt, zoeken wij als stad actief de dialoog op. De Avond van de Goede Moed, georganiseerd in november, is daar een krachtig voorbeeld van: een moment waarin wij elkaar opzoeken en samen bouwen aan begrip en samenwerking.

Ook als stadsbestuur zien we de toekomst met een dosis onvoorspelbaarheid. Maar we ontleen onze kracht aan de bewezen veerkracht en solidariteit van Arnhem. De recente verwoestende brand in ons historische centrum heeft ons nogmaals duidelijk gemaakt hoe essentieel veiligheid is. Dankzij de snelle en professionele inzet van onze veiligheidsdiensten zijn levens beschermd gebleven en is verdere schade voorkomen. Deze gebeurtenis heeft de verbondenheid onder Arnhemmers versterkt en maakt ons als stad nog sterker.

Met het oog op de toekomst staan we als stad klaar om onze ambities waar te maken. Waar we drie jaar geleden aan de start stonden, hebben we vandaag al een stevige basis voor een duurzaam, groen, kansrijk en verbonden Arnhem. Het is onze missie om deze kracht verder te bestendigen voor alle Arnhemmers.

Ook de komende jaren willen we ons volop inzetten voor een gastvrije stad waar iedereen zich thuis voelt, ongeacht achtergrond of situatie. We investeren in een groene, veilige woonomgeving en geven de natuur alle ruimte. We zetten ons maximaal in voor goede volkshuisvesting door het woningaanbod te vergroten en wonen betaalbaar te maken. Zo zorgen we dat Arnhem een fijne plek is om te wonen voor mens en dier.

Nu de gevolgen van de klimaatverandering wereldwijd steeds zichtbaarder worden, blijven wij vooroplopen op het gebied van klimaat en energie. We investeren proactief in een duurzame, groene en circulaire samenleving.

We staan we pal voor onze kwetsbare inwoners. Juist in tijden van onzekerheid is het onze taak om hen te ondersteunen en perspectief te bieden. Of het nu gaat om armoedebestrijding, (jeugd)zorg en welzijn, of het creëren van gelijke kansen – Arnhem is een stad waarin mensen omkijken naar elkaar en waar wordt samengewerkt aan een duurzame, sociale en veerkrachtige toekomst. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor onze wijken in Arnhem-Oost via het Nationaal Programma Arnhem-Oost. We nemen onze verantwoordelijkheid als het gaat om het opvangen van mensen op de vlucht, omdat we geloven dat solidariteit en medemenselijkheid geen grenzen kennen.

Laatste perspectiefnota bestuursperiode

Met de laatste fase van deze bestuursperiode in zicht, kijken we terug op een periode waarin veel is bereikt. Er zijn op veel beleidsterreinen vernieuwende visies opgesteld waarin onze koers is aangegeven. Op diverse terreinen staat Arnhem inmiddels bekend om een toonaangevend innovatieve aanpak, denk bijvoorbeeld aan Immerloo schuldenvrij; Radicaal vergroenen; onze Vluchtelingenaanpak; de Mobiliteitsvisie en bijvoorbeeld Energie voor Arnhem. Ook in landelijk perspectief gelden we op meerdere dossiers, zoals Arnhem-Oost en Spoorzone, als voorbeeld voor andere steden.

Tegelijkertijd richten we onze blik vooruit. De komende jaren staan in het teken van uitvoering en borging van de ingezette koers. Veel visies en plannen zijn vastgesteld en komen nu tot realisatie. Dit brengt nieuwe uitdagingen met zich mee, voor ons als bestuur, voor onze organisatie en vooral ook voor de stad. Juist ook omdat de we dit gaan uitvoeren en moeten waarmaken in een stad die in de komende jaren sterk gaat groeien. De schaa sprong van Arnhem is nu al goed merkbaar, met een groeiend aantal gebiedsontwikkelingen, woningbouwprojecten en transformatieopgaven die vragen om regie en afstemming en die ook van de bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisatie veel en veel tegelijk vragen. Tegelijkertijd is er heel veel werk te doen in de bestaande stad. We willen dit in samenhang en in een goede onderlinge balans. Daar zijn onze plannen op gericht: de stad in balans ontwikkelen, waarbij groei hand in hand gaat met leefbaarheid, duurzaamheid en sociale samenhang in de nieuwe en bestaande stad.

Financiële positie onzeker

Net als in de voorgaande jaren zijn de financiële omstandigheden waaronder we deze Perspectiefnota opstellen helaas onzeker. Dit komt met name door het onzekere financiële meerjarenperspectief vanuit de Rijksoverheid. Het ravijn dient zich in 2026 aan. Als gemeente Arnhem hebben we hierop geanticipeerd en is het ons – als een van de weinige gemeenten – vorig jaar gelukt om een sluitende meerjarenbegroting vast te stellen. Toch merken ook wij dat de financiële situatie steeds meer knelt. Met pijn en moeite lijken we de grootste knelpunten (die zich ieder jaar voordoen) dit jaar op te kunnen vangen. Gelukkig zonder opnieuw te moeten bezuinigen. Maar het realiseren van onze ambities voor de stad staat steeds verder onder druk. Daarom hopen we van harte dat het Rijk bij de meicirculaire ruimte schept die het mogelijk maakt om financiële knelpunten op te lossen en onze ambities waar te maken.

Staat van de stad

'Staat van de Stad' geeft een overzicht van de cijfermatige trends en ontwikkelingen op een breed aantal thema's, zoals demografie, economie, veiligheid, armoede, gezondheid en leefbaarheid. Uit de cijfers komt onder andere naar voren dat meer inwoners een diversere achtergrond hebben en dat vergrijzing ook in een relatief jonge stad als Arnhem de komende jaren zichtbaar zal worden. Verder blijven er grote verschillen tussen wijken. Met name in de wijken in het gebied Arnhem-Oost hebben inwoners relatief vaak moeite met rondkomen, voelen zij zich vaker onveilig en voelen zich minder gezond. Zij ervaren ook een minder prettige woonomgeving. In andere wijken, met name in Arnhem-Noord, zien we veel vaker inwoners die prettig wonen, weinig eenzaamheid voelen en weinig verloedering en overlast ervaren. Staat van de Stad 2024 is te raadplegen via [deze link](#).

Met deze Perspectiefnota informeren we uw raad niet alleen over de stand van de gemeentefinanciën. We nemen u ook mee in de hoofdlijnen van het beleid en de toekomst die we voor ogen hebben. Daarbij beschrijven we op hoofdlijnen onze inspanningen, ambities, (mogelijke) knelpunten en uitdagingen voor een duurzaam, groen, kansrijk en verbonden Arnhem. Onze ambities voor de stad blijven onverminderd groot. Graag gaan we met u in gesprek over de ontwikkelingen die op ons afkomen.

Een DUURZAAM Arnhem

Energietransitie

Als Arnhem willen we vooroplopen in de energietransitie. Dit is noodzakelijk om te voorkomen dat energie-armoede in de toekomst een structureel probleem is. Duurzame alternatieven voor aardgas, benzine en diesel zijn noodzakelijk om onze NEMiA doelen te blijven realiseren. We gaan het energietransitie uitvoeringsplan EvA (Energie voor Arnhem) opstellen en vanaf 2026 uitvoeren. We blijven hiermee duurzame energie en warmte stimuleren, verminderen CO₂-uitstoot en zorgen voor een eerlijke en toegankelijke transitie. Het toekomstbestendige energienetwerk bestaat uit decentrale energiesystemen waarin duurzame opwek maximaal is afgestemd op de vraag. De Green Deals met bedrijven en onze Arnhemse Isolatieaanpak dragen hieraan bij.

We willen een actieve rol nemen in het ontwikkelen en realiseren van lokale energiesystemen. Deze systemen zijn randvoorwaardelijk om in tijden van extreme netcongestie woningen te kunnen bouwen en bedrijven te laten groeien en verduurzamen. We willen doorgaan met het klimaatfonds om mee te investeren en co-financiering te krijgen voor de decentrale energiesystemen (beslispunt 660: Voorzetten beleid energietransitie). Ook willen we de komende twee jaar de Arnhemse Aanpak Energiearmoede continueren. Ons doel is een 50 procent circulaire economie in 2030 om vervolgens in 2050 volledig circulair te zijn.

Meer geld voor woningbouwprojecten

Tijdens deze wooncrisis is het van groot belang dat er meer woningen worden gebouwd. Tussen 2022 en 2040 bouwen we 16.000 huizen op de juiste plekken in de stad. Deze verstedelijkingsopgave vraagt grote investeringen. Een groot deel van de geplande woningen tot 2040 komt in de Spoorzone Arnhem-Oost, en wordt mede gefinancierd door het Rijk. Door inzet van middelen uit het Stadsontwikkelfonds zijn we in staat om woningbouwontwikkelingen te versnellen en zorg te dragen voor cofinanciering als we van andere overheden bijdragen krijgen voor Arnhemse woningbouwprojecten. Naar aanleiding van de bij de begroting aangenomen raadsmotie stellen we in deze Perspectiefnota voor om dit jaar extra geld beschikbaar te stellen voor het Stadsontwikkelfonds. Bovendien doen we een voorstel voor een meer structurele vulling hiervan.

Goede volkshuisvesting

We zetten ons maximaal in voor goede volkshuisvesting door wonen betaalbaar te maken en het woningaanbod te vergroten. Zoals ook beschreven staat in de Woonvisie, is ons doel dat meer Arnhemmers binnen enkele jaren een betaalbare, duurzame woning hebben. We hebben hierover prestatieafspraken gemaakt met corporaties en

huurders en geven prioriteit aan initiatieven die sociale verbeteringen in wijken bevorderen. We willen dakloosheid voorkomen en zorgen voor snelle, personsgerichte opvang met duurzame uitstroom. Om onze plannen met betrekking tot woonwagendstandplaatsen te kunnen uitvoeren, willen we hier extra middelen voor beschikbaar stellen.

Participatie en armoedebestrijding

De Arnhemse aanpakken op energiearmoede en woningisolatie dragen direct en structureel bij aan het verhogen van de bestaanszekerheid. Met name in de Arnhem-Oost wijken helpen en ontzorgen we inwoners, en collectieven, met de verduurzaming van woningen. Hierdoor wordt de leefbaarheid verhoogd en de rekening verlaagd. Dit doen we met energiecoaches, buurtklusbedrijven en door participatie met de bestaande initiatieven in een wijk of straat.

Transformatie binnenstad

De binnenstad transformeert met een compacter winkelhart, meer groen en ruimte voor ontmoeting. In 2025 presenteren we een ontwikkelperspectief Arnhem Centrum en werken we samen met onze partners in de stad aan gebiedsontwikkelingen zoals het Gele Rijdersplein en het Johnny van Doornplein.

Herbouwteam brand

Naar aanleiding van de grote brand die op 6 maart een deel van onze historische binnenstad verwoestte, stellen we een herbouwteam in. Door de brand hebben vijf bewoners geen woning meer en kunnen zes ondernemers niet ondernemen. De impact voor al deze getroffen en ook voor omwonenden en aangrenzende ondernemers is groot. We gaan er uiteraard alles aan doen om samen met de betrokkenen deze plek te herstellen en recht te doen aan het historische karakter van de stad. Het herbouwteam gaat dan ook per direct aan de slag met het opstarten van het proces tot herbouw van dit stuk stad.

Innovatieve en duurzame economie

Onze economie moet duurzamer en innovatiever worden. We stimuleren energie-innovaties, ondersteunen ondernemers en verbeteren werklocaties op duurzaamheid, veiligheid en bereikbaarheid. Daarom stellen we voor om het energie en technologiebudget (EMT) te verhogen. In lijn met de aangenomen raadsnotie kunnen we zo – samen met de provincie - Connectr blijven ondersteunen.

Ook in ons afvalbeleid staat circulariteit centraal. Het burgerberaad afval, dat in 2024 werd afgerond, leverde 29 adviezen op die moeten bijdragen aan de vermindering en het hergebruik van grondstoffen. Deze adviezen worden verwerkt in een Uitvoeringsagenda die in Q2 2025 aan de raad wordt voorgelegd.

Een GROEN Arnhem

Vergroening en klimaatadaptatie

Arnhem zet maximaal in op een groene en gezonde leefomgeving. Onze stad koestert haar prachtige stadsparken en groene ruimtes, maar klimaatverandering, afname van biodiversiteit en toenemende druk op deze gebieden maken actie noodzakelijk. Daarom blijven we investeren in vergroening en klimaatadaptatie. De stad wordt zo ontworpen dat ze bestand is tegen overstromingen, hevige regenval, hitte en droogte. Maatregelen zoals verbeterde afwatering, wateropvang en de aanleg van schaduwrijke plekken moeten hitteproblemen verminderen. Radicale vergroening speelt hierin een sleutelrol. We stellen daarom voor om het investeringskrediet Bomenplan te continueren en verhogen, zodat er meer bomen geplant kunnen worden en bestaande bomen de kans krijgen om groots uit te groeien. Daarnaast worden groene gebieden beter verbonden en wordt de biodiversiteit versterkt. Rond het Stadstheater willen we een groene oase ontwikkelen. Dit moet een fijne plek worden voor mens, plant en dier. We stellen voor extra geld uit te trekken voor de aanpak van invasieve exoten, zoals de Reuzenberenklauw en de Japanse Duizendknoop. Hiermee kunnen we ongewenste uitbreiding tegengaan en nieuwe exoten die zich aandienen, direct aanpakken.

Klimaatbestendige stad

Bewoners worden gestimuleerd om zelf klimaatadaptatieve maatregelen te nemen, zoals het vervangen van verharde oppervlakken door groen. Ook wordt gewerkt aan een koel netwerk, zodat kwetsbare inwoners tijdens hittegolven verkoeling kunnen vinden in de openbare ruimte. De subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven wordt geëvalueerd. We willen hiervoor budget beschikbaar stellen zodat de raad kan besluiten de regeling voort te zetten. Ook het platform Arnhem Klimaatbestendig draagt via het organiseren van klimaatcafés, de website arnhemklimaatbestendig.nl en het geven van informatie op bewonersavonden bij aan bewustwording en het stimuleren van maatregelen. Ons voorstel is om dit initiatief te blijven ondersteunen.

Dierenwelzijn

Het welzijn van dieren heeft onze absolute prioriteit. Daarom creëren we meer en betere uitlaatplekken voor honden en ondersteunen we huisdiereigenaren die hulp nodig hebben. Er wordt samengewerkt met regiogemeenten om opvang te bieden aan huisdieren die geen zorg meer krijgen. In 2025 opent het nieuwe Dierentehuis Arnhem en omstreken. Om de leefomgeving van dieren te verbeteren, wordt natuurvriendelijk maaibeheer toegepast, ecologische verbindingen versterkt en begrazing ingezet om de biodiversiteit te behouden.

Gezonde leefomgeving

Arnhem blijft werk maken van een gezonde leefomgeving voor inwoners en bezoekers. Het afgelopen jaar door uw raad vastgestelde plan Gezonde Leefomgeving richt zich op schone lucht, minder geluidshinder en het tegengaan van hittestress en vervuiling.

Duurzame mobiliteitstransitie

Met de groei van Arnhem neemt ook de verkeersdruk toe. Daarom werkt de stad aan een duurzame mobiliteitstransitie, waarin wandelen, fietsen en het gebruik van openbaar vervoer worden gestimuleerd. Op verzoek van de provincie willen we de gelijkrichters in het trolley-netwerk sneller dan gepland gaan vervangen. Dit biedt tevens kansen in het kader van netcongestie, gelet op de diverse lopende initiatieven om de trolley-infrastructuur te gebruiken voor andere gebruikers dan het openbaar vervoer.

Autoverkeer blijft mogelijk, maar met minder overlast in woonwijken. Het onlangs vastgestelde Duurzaam Mobiliteitsplan vormt het kader om Arnhem bereikbaar, leefbaar en groen te houden. Al deze initiatieven samen maken Arnhem klaar voor de toekomst, met een stad die niet alleen groener en klimaatbestendiger wordt, maar ook een fijne plek blijft om te wonen, werken en ontspannen.

Een KANSRIJK Arnhem

Iedereen doet op eigen manier mee

Arnhem zet zich in voor een samenleving waarin alle inwoners kunnen meedoen op hun eigen manier. Financiële stabiliteit, werk en toekomstperspectief zijn hierbij essentieel. Om bestaanszekerheid te vergroten, helpt de gemeente mensen aan werk en stimuleert ze uitstroom uit de uitkering. Ook bemiddeling naar betaald werk en arbeidsontwikkeling spelen hierin een rol, met Scalabor als belangrijke partner.

Gerichte schuldhulpverlening

Om problematische schulden te voorkomen en inwoners perspectief te bieden, hebben we de schuldhulpverlening volledig in eigen beheer genomen. Zo kan de gemeente beter inspelen op de behoeften van inwoners en gerichte hulp bieden, met speciale aandacht voor jongeren, ondernemers en gedupeerden van het Kinderopvangtoeslagenschandaal. Daarnaast blijven investeringen in de Gelrepas, bijzondere bijstand en vroegsignalering van schulden. Ook stellen we in deze Perspectiefnota voor om extra geld uit te trekken voor beschermingsbewind, wat bedoeld is voor mensen die hun financiële zaken niet zelf kunnen regelen. In Immerloo blijven we met het Nationaal Programma Arnhem-Oost experimenteren met innovatieve schuldhulp voor gezinnen met multiproblematiek.

Gelijke kansen voor Arnhemse jeugd

Kinderen en jongeren in Arnhem moeten gelijke kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Onderwijs is hierin cruciaal, van kinderopvang tot passend onderwijs voor elk talent. De gemeente zorgt voor goede schoolgebouwen en werkt samen met het onderwijs en maatschappelijke partners in Arnhem-Oost aan het verrijken van het onderwijs met extra aanbod op het gebied van sport, cultuur en stages. Uitval wordt zoveel mogelijk voorkomen, met als doel dat alle jongeren een startkwalificatie behalen. Basisvaardigheden en taalontwikkeling krijgen extra aandacht, met een plan dat inwoners van -10 maanden tot 100 jaar ondersteunt.

Voorkomen inzet jeugdhulp

Het aantal jongeren in zorg is de afgelopen jaren toegenomen. We willen dat kinderen en jongeren zich ontwikkelen naar zelfstandigheid en een gezond volwassen leven. Als het nodig is, ontvangen zij daarbij tijdig passende hulp. Ons doel is dat hulp zo licht en dicht mogelijk bij huis of thuis wordt ingezet en kinderen en jongeren zo veel mogelijk een normaal leven kunnen leiden. Belangrijk hierbij is dat problemen zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd om erger te voorkomen. Dit doen we onder meer door de inzet van VAV (vertrouwd, aanwezig, veilig), waarbij gezinnen worden geholpen die vaak al veel verschillende trajecten hebben doorlopen. VAV doet wat nodig is en werkt samen met het gezin aan terugkeer van veiligheid in de thuissituatie. Daardoor worden zware vormen van hulp vermindert of zelfs voorkomen.

Ook door de goede samenwerking in de jeugdketen tussen de POH-Jeugd, huisartsen, sociale wijkteams en zorgaanbieders krijgen kinderen en jongeren met een hulpvraag in een zo vroeg mogelijk stadium en op de juiste plek ondersteuning. Bij 70 procent van de kinderen en jongeren die gesproken worden door de POH-jeugd is geen specialistische jeugdhulp nodig.

Transformatie sociaal domein

De stad groeit en inwoners worden ouder, waardoor de zorgvraag toeneemt. Tegelijkertijd zijn er personeelstekorten en stijgende zorgkosten. Arnhem zet de komende periode nog nadrukkelijker in op een transformatie van het sociaal domein, waarbij hulp en ondersteuning zo dicht mogelijk bij huis worden georganiseerd. De nadruk ligt op preventie en samenhang tussen welzijn en zorg, zodat complexe problemen en zware zorg zoveel mogelijk worden voorkomen. Binnen de zorg en ondersteuning worden groepsgewijze begeleiding en gerichte toewijzing van huishoudelijke hulp ingezet om de beschikbaarheid van zorg te waarborgen. Ook gaan we aan de slag met de uitvoering van het welzijns- en ouderenbeleid.

Een gezonde stad

Gezondheid is een belangrijke pijler voor een gelukkige en actieve deelname aan de samenleving. Daarom leggen we diverse beweegvoorzieningen aan waaronder skatebanen en pumptracks, met extra aandacht voor Arnhem-Oost. Samen met scholen en sportverenigingen worden openbare sportplekken gecreëerd en blijven we werken aan duurzame sportvoorzieningen, bijvoorbeeld door het vervangen van kunstgrasvelden. Ook (sport)evenementen als Tour of Holland dragen bij aan de leefbaarheid en gezondheid van de stad en geven bovendien een impuls aan de breedtesport.

Veiligheid

Een veilige stad voor onze inwoners blijft voor ons een prioriteit. De stad zet zich in tegen criminaliteit, overlast en digitale misdaad. We willen ook de komende jaren onze lokale aanpak van seksuele intimidatie voortzetten, waarmee we slachtoffers hulp bieden en seksuele intimidatie zoveel mogelijk voorkomen. Daarnaast is ons voorstel om extra te investeren in hulp aan Arnhemmers die te maken hebben gehad met een ongewenste seksuele ervaring.

Vanwege de stijging van het aantal Arnhemse meldingen bij Veilig Thuis willen we een extra lokale bijdrage geven om zo te voorkomen dat de wachttijden te veel oplopen. Ook stellen we voor om geld uit te trekken om plegers van huiselijk geweld een laagdrempelig traject te laten volgen, met als doel recidive en langdurig huiselijk geweld te voorkomen.

Arnhem-Oost

In Arnhem-Oost liggen grote uitdagingen op het gebied van werk, inkomen, wonen, gezondheid, onderwijs en veiligheid. Met het Nationaal Programma Arnhem-Oost werkt de gemeente, samen met maatschappelijke partners, aan structurele verbeteringen in de wijken Klarendal, Geitenkamp, Presikhaaf-West, Malburgen en het Arnhemse Broek. Buurtcentrum De Overkant wordt gesloopt en vervangen door nieuwbouw. In Malburgen wordt buurthuis de Hobbit onderdeel van een complex met sociale woningbouw en ook een gymzaal. We vernieuwen en verbeteren met middelen van het Nationaal Programma Arnhem-Oost speeltuin de Leuke Linde, inclusief het beheerdershuisje en wordt buurthuis De Overkant gesloopt en nieuw gebouwd. Met de middelen die we nu beschikbaar willen stellen, is de exploitatie en het onderhoud op langere termijn geborgd.

Een VERBONDEN Arnhem

Inclusieve stad

Arnhem streeft naar een inclusieve stad waar iedereen zich thuis voelt, ongeacht achtergrond, beperking of identiteit. We willen gemeenschappelijkheid bevorderen, bijvoorbeeld door komend jaar de subsidieregeling Burgerkracht voort te zetten (beslispunt: Voortzetten burgerkracht). We bestrijden discriminatie en stimuleren acceptatie, onder andere via kennisateliers en een aanpak tegen arbeidsmarktdiscriminatie. Op verzoek van de raad is ons voorstel om geld beschikbaar te stellen voor een integrale aanpak tegen moslimdiscriminatie. Ons bid voor Roze Zaterdag 2027 is inmiddels ingediend.

Meedoen vanaf dag 1

Als gastvrije stad bieden we duurzame opvang voor vluchtelingen en ondersteunen nieuwkomers bij hun integratie. Binnenkort ontvangt u hier (naar aanleiding van een aangenomen raadsmotie) een plan voor. Om aan onze wettelijke taak te voldoen op een wijze waarop we inburgeraars mee laten doen vanaf dag 1 stellen we voor extra budget beschikbaar te stellen voor de uitvoering van inburgering.

Cultuur en historie

Kunst en cultuur verbinden en dragen bij aan maatschappelijke vraagstukken zoals kansenongelijkheid. We versterken het culturele aanbod, stimuleren talentontwikkeling en geven cultuurhistorie een zichtbare plek in de stad. Naar aanleiding van een aangenomen raadsnotie stellen we voor budget beschikbaar te stellen voor een brede openstelling van Stichting Muis & Stadstheater, zodat er meer ruimte is voor lokale makers in het vernieuwde Stadstheater.

Eveneens in lijn met de wens van de raad, willen we voor het jaar 2025 eenmalig geld geven aan de Stichting Trolley materiaal Arnhem. Hiermee kunnen zij de stallingsruimte van de historische trolleybussen betalen.

Inwonersbetrokkenheid

Om inwoners meer zeggenschap te geven, organiseren we burgerberaden over grote thema's. Na het eerste burgerberaad over afval starten we een nieuw beraad over klimaat. Participatietrajecten volgen het Arnhems Stappenplan Participatie om een uniforme en transparante werkwijze te garanderen.

Toegankelijke dienstverlening

We verbeteren de gemeentelijke dienstverlening door een gastvrij stadhuis en toegankelijke digitale diensten. Ook stellen we voor extra te investeren in de doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening.

2. Perspectief op het Financieel Meerjarenbeeld

Financieel perspectief

Financiële uitdagingen gemeenten

Gemeenten worden gefinancierd uit het gemeentefonds, waarvan de hoogte bepaald wordt door de Rijksoverheid. Sinds 1995 werd daardoor de zogenaamde trap-op-trap-af-systematiek gehanteerd, maar vanaf 2024 wordt de groei van het gemeentefonds gekoppeld aan de stijging van het bruto binnenlands product. Omdat gemeenten in de periode 2022-2025 bij ongewijzigd beleid zouden profiteren van de extra rijksuitgaven aan defensie, landbouw en onderwijs, is eerder het besluit genomen om in 2026 de uitkering met drie miljard euro te korten. Deze greep uit het gemeentefonds wordt ook wel het 'ravijnjaar' genoemd en leidt in heel Nederland tot problemen. Doordat vorig jaar één van de geplande bezuinigingen op gemeenten (een deel van de opschalingskorting) is geschrapt, is dit bedrag vorig jaar tot 2,3 miljard euro teruggebracht. Vanaf 2026 wordt dit bedrag dus gekort op het gemeentefonds waar de verplichte taken van gemeenten uit worden betaald. In de afgelopen begrotingen hebben we in Arnhem deze korting op het gemeentefonds reeds verwerkt.

Spanningen in bestuurlijke en financiële verhoudingen Rijk en gemeenten

Minister Uitermark van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) signaleert spanningen in de bestuurlijke en financiële verhoudingen tussen het Rijk en gemeenten, waarbij vooral de gemeentelijke autonomie onder druk staat. Gemeenten krijgen steeds meer taken in medebewind zonder voldoende beleidsvrijheid of middelen, wat leidt tot een scheve taak-middelenbalans.

Daarnaast zorgt rijkssturing, met name in het sociaal domein, voor minder lokale beleidsruimte en vergroot dit de financiële risico's voor gemeenten. Nationale opgaven vereisen samenwerking tussen overheden, maar gemeenten kampen met capaciteitsproblemen en de stapeling van landelijke doelen maakt uitvoering complex. Ook wordt steeds meer regionaal samengewerkt, wat efficiëntie kan bevorderen, maar de democratische legitimiteit bemoeilijkt. De grens tussen gemeentelijke autonomie en medebewind vervaagt, waardoor gemeenten vooral uitvoerende taken krijgen zonder voldoende beleidsvrijheid. Dit alles leidt tot structurele spanningen en een vicieuze cirkel van bestuurlijke problemen.

Vooruitzichten voor gemeenten

Vanuit het Rijk komen vooralsnog geen signalen waaruit blijkt dat gemeenten uit het financiële ravijn geholpen worden. En dat ravijn is diep, zeggen de gemeenten zelf. Vooral voor 2026 vrezen veel gemeenten dat ze hun begroting niet rond krijgen. In de voorbereidingen rondom de Voorjaarsnota van het Rijk wordt door de VNG deze urgentie onder de aandacht gebracht: 'als het rijk ons niet tegemoetkomt, verschraling van voorzieningen voor onze inwoners onontkoombaar is en ook de ambities van het kabinet niet waargemaakt kunnen worden.'

Financieel beeld Arnhem

Ook in Arnhem is de structurele beperkte financiële ruimte bepalend voor de mate waarin knelpunten in de komende jaren opgevangen kunnen worden en ambities gerealiseerd kunnen worden. In lijn met de voorgaande jaren is er nog wel wat incidentele ruimte (bijvoorbeeld door inzet vanuit bestemmingsreserves) aanwezig, maar ontbreekt het aan voldoende structurele ruimte. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden, dat er focus aangebracht moet worden en dat er prioriteiten gesteld moeten worden. In deze Perspectiefnota geven we een financieel beeld met toelichting op de autonome financiële ontwikkelingen en de overige financiële knelpunten waarin niet of nauwelijks keuzes te maken zijn. Daarnaast schetsen we het perspectief op de ambities en mogelijk knelpunten waar we als gemeente voor aan de lat staan of willen staan, maar waarvoor met de huidige inzichten geen of onvoldoende financiële middelen voorhanden zijn.

Mogelijk ontwikkelt de financiële ruimte zich in de komende periode wel naar een meer gunstig beeld. Op de eerste plaats blijft de VNG zich inzetten om het ravijnjaar (deels) op te lossen via een campagne, acties en door stevige gesprekken met het kabinet te voeren. Specifiek op het gemeentefonds speelt er daarnaast nog een aantal ontwikkelingen, die de financiële ruimte in de komende jaren substantieel kan beïnvloeden:

(Opnieuw) uitstel nieuw verdeelmodel Beschermd Wonen

In deze Perspectiefnota wordt uitgegaan van de invoering van het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen per 2026. In de huidige Begroting 2025 is dit in de jaren 2026, 2027 en 2028 verwerkt. In de nieuwe Begroting 2026 betekent dit in de nieuwe jaarschijf 2029 een extra nadeel van ruim € 7 miljoen in vergelijking met 2028. De mogelijkheid is reëel dat er (net als vorig jaar) geen tijdige besluitvorming heeft plaatsgevonden over het

woonplaatsbeginsel en daarmee over de invoering van het nieuwe verdeelmodel. In dat geval verschuift het effect van de invoering van het model een jaar op en dit leidt tot de volgende (structurele) effecten:

Nieuw verdeelmodel Beschermd Wonen	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>					
Beschermd Wonen nu in gemeentefonds (stelpost)	0	-4,9	-14,7	-23,0	-30,2
Beschermd Wonen met 1 jaar uitstel	0	0	-4,9	-14,7	-23,0
Effect op beeld	0	4,9	9,8	8,3	7,1

De meicirculaire 2025 zal deze duidelijkheid moeten verschaffen.

Hervormingsagenda Jeugd

De deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd (Commissie-Van Ark) adviseert dat het Rijk de helft van de landelijke tekorten op de jeugdzorg van 2023 (€ 628 miljoen) en 2024 (€ 828 miljoen) compenseert. De gemeenten zouden dus € 728 miljoen compensatie voor 2023 en 2024 moeten krijgen. Daarnaast geeft de commissie aan dat het niet wenselijk en niet haalbaar is om de beoogde besparingen vanaf 2026, zoals opgenomen in het meerjarig financieel kader in de hervormingsagenda jeugd, te handhaven. Het volume van het budget voor de jeugdzorg moet mee gaan groeien met het landelijke zorgbudget. Bij besluitvorming over de Voorjaarsnota 2025 wordt duidelijk of deze compensatie wordt toegekend (gedeeltelijk of voor het geheel) en in welke mate structurele tegemoetkoming aan de orde is. Vervolgens zal bij de meicirculaire een verdeling worden bepaald. Er is dus geen garantie dat dit bedrag ook daadwerkelijk wordt toegevoegd aan het gemeentefonds. Mocht deze compensatie (deels) toegekend worden, dan valt dit, onder voorbehoud van eventuele aanbevelingen van de commissie hieromtrent, aan de algemene middelen, aangezien de tekorten op jeugdzorg de afgelopen jaren ook zijn aangevuld vanuit de algemene middelen.

Nieuwe verdeelmodel gemeentefonds

In 2023 is een nieuw verdeelmodel van kracht geworden voor het gemeentefonds. Daarbij wordt gewerkt met een ingroeipad, om gemeenten stapsgewijs te bewegen richting de nieuwe uitkomsten. Arnhem is een voordeelgemeente binnen het nieuwe model. Tegelijkertijd wordt onderzoek gedaan naar verbetering van het model. Concreet betekent dit dat op een aantal onderdelen gerichte onderzoeken zijn uitgevoerd. Het nieuwe verdeelmodel zou per 2026 in moeten gaan. Een aantal van deze geplande onderzoeken is afgerond, maar een aantal loopt vertraging op of geeft aanleiding voor vervolgonderzoeken. De oorspronkelijke planning van het ministerie van BZK wordt niet gehaald om in de meicirculaire 2025 bekend te maken of aanpassingen per 2026 gewenst zijn en zo ja, wat hiervan het financiële effect per gemeente is. Uit de brief van de minister van BZK van 7 februari 2025 wordt duidelijk dat nieuwe model in het jaar 2026 nog niet van kracht is en het ingroeipad van 2025 ook in 2026 geldt.

Vanaf 2027 wordt de verdeling, en daarmee de suppletie-uitkering, zeker wel aangepast. Arnhem zou daardoor vanaf 2027 een voordeel van mogelijk een aantal miljoen extra tegemoet kunnen zien. Kanttekening hierbij is dat dit proces van herijking altijd voor- en nadeelgemeenten kent en daardoor vertragingen en aanpassingen ook reëel zijn. Ook de uitkomsten van de vervolgonderzoeken kunnen aanleiding zijn voor aanpassing van het (voorlopig) nieuwe model. Om die reden is in deze Perspectiefnota nog geen raming opgenomen van het mogelijke extra voordeel, maar wordt kan deze eventueel worden betrokken bij de begroting 2026 (als er in de meicirculaire duidelijker is) of anders bij het nieuwe coalitieakkoord dat volgend jaar opgesteld zal worden.

Leeswijzer financieel beeld

In dit hoofdstuk wordt hierna nader ingegaan op de autonome ontwikkelingen en de onvermijdelijke knelpunten. Dit leidt tot een financieel beeld voor de jaren 2025 tot en met 2029, waarbij ook de ontwikkeling van de weerstandsfactor in beeld wordt gebracht. In het volgende hoofdstuk worden ambities en mogelijke knelpunten geschetst waarvoor de (structurele) ruimte met het inzicht van dit moment ontbreekt, maar die we wel belangrijk vinden om als gemeente mee aan de slag te gaan. Mogelijk is er bij het opstellen van de Begroting 2026 meer zicht op aanvullende middelen vanuit de meicirculaire op basis van bijvoorbeeld de hiervoor geschetste ontwikkelingen. Rekening houdend met de besluitvorming van deze Perspectiefnota bestaat dan de mogelijkheid om een aantal van de genoemde ambities en mogelijke knelpunten in de Begroting 2026 van dekking te voorzien.

Autonome en overige financiële ontwikkelingen

Het financiële meerjarenbeeld in deze Perspectiefnota wordt grotendeels bepaald door ontwikkelingen op de jaarlijkse autonome posten met nauwelijks keuzevrijheid en door overige financiële ontwikkelingen, waarin in beperkte mate keuzes te maken zijn. Onderstaande tabel geeft op de eerste plaats inzicht in de verwachte meerjarige ontwikkeling van de autonome posten en vervolgens worden de overige financiële ontwikkelingen per programma geduid. Onder de tabel volgt een toelichting per onderdeel.

Autonome en overige financiële ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Autonoom						
Gemeentefonds	4.957	17.068	17.214	16.798	18.060	S
Nominaal en areaal 2026	2.900	-18.500	-17.700	-16.500	-18.200	S
Nominale ontwikkeling IHP	-71	-142	-213	-284	-355	S
Indexatie DMP 2024 naar 2026		-12	-23	-34	-51	S
Voordeel zorg	6.250	4.010	4.010	4.010	4.010	S
Voordeel zorg - toevoeging aan BR Wmo en Jeugdzorg	-6.250					I
Dotatie overschot BW aan BR Wmo en Jeugdzorg laten vervallen	3.000	3.100	4.500	800		I
Actualisatie meerjareninvesteringsplanning (MIP)	2.132	959	1.008	586	549	S
Indexatie MIP			-62	-116	-170	S
Planningsrealisme MIP		-147	314	1.350		I
Indexatie opbrengsten OZB (inflatiecorrectie)		1.817	1.817	1.817	1.817	S
Indexatie opbrengsten OZB 2029 tot 5%					1.450	S
Aframen stelpost OZB	-860	-860	-860	-860	-860	S
Oninbare posten belastingen	-100	-100	-100	-100	-100	S
Dekking oninbare posten afvalstoffenheffing		77	77	77	77	S
Dekking oninbare posten rioolheffing		23	23	23	23	S
Toeristenbelasting	150	150	150	150	150	S
Actualisatie treasury	1.236	-246	291	-641	-746	S
Bestuur, dienstverlening en financiën						
Burgerzaken - Legesopbrengsten	-172	-1	236	-110	-110	S
Burgerzaken - Personele ontwikkelingen	596	528	292	-233	-200	S
Burgerzaken - Materiële lasten	-30	-30	-30	-30	-30	S
Burgerzaken - Doorontwikkeling	-40	-560	-200	-200	-200	S
Doorontwikkeling digitale dienstverlening	-330	-340	-340	-340	-340	S
Dekking doorontwikkeling digitale dienstverlening	259					I
Autonome technologische ontwikkelingen ICT-landschap		-500				I
Informatieveiligheid & Privacy		-2.100	-1.100	-1.100	-1.100	S
Kwaliteitsborging informatiebeheer		-100	-100	-100	-100	S
Uitvoering Wet open overheid (Woo)		-100	-100	-100	-100	S
Efficiency organisatieontwikkeling			2.700	2.700	2.700	S

Autonome en overige financiële ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Veiligheid						
Zorg en Veiligheidshuis				-90	-90	S
Bereikbaarheid						
Versnellen vervanging gelijkrichters		-84	-148	-211	-275	S
Uitstellen uitbreiding parkeerareaal	-500					I
Economie						
Subsidie Connectr (24M78)		-200	-200	-200	-200	I
Onderwijs						
Non-formele educatie	-38	-38	-38	-38		I
Cultuur						
Historische trolleybussen onderdak behouden (24M155)	-20					I
Brede openstelling Stichting Musis & Stadstheater				-60	-60	S
Rozet	-850					I
Participatie en armoedebestrijding						
Kwijtschelding Afvalstoffenheffing	60	60	60	60	60	S
Doorberekenen lagere kwijtschelding in afvalstoffenheffing		-60	-60	-60	-60	S
Kwijtschelding Rioolheffing	170	170	170	170	170	S
Doorberekenen lagere kwijtschelding in rioolheffing		-170	-170	-170	-170	S
Kwijtschelding OZB en overige heffingen	10	10	10	10	10	S
BUIG 2025	-801	-1.263	-1.461	-1.812	-1.864	S
Werkgeverschap sociale werkvoorziening	-783	-743	-705	-669	-635	S
Beschermingsbewind	-800	-800	-800	-800	-800	S
Alleenverdienersproblematiek	-120					I
Studietoelage	-410					I
Vergroten bereik Individuele inkomenstoelage				-360	-360	S
Borging wettelijke termijnen en kwaliteit dienstverlening uitvoering participatiewet	-600	-600	-300			I
Welzijn en inclusie						
Integrale aanpak moslimdiscriminatie in Arnhem (24M142)	-50					I
Actualisatie lasten De Hobbit		-150	-150	-150	-150	S
Uitvoeringskosten inburgering	-400	-800	-800	-800	-800	S
De Overkant en de Leuke Linde		-250	-250	-250	-250	S
Gezondheid en sport						
Voordeel SPUK Sport	988					I
Voordeel subsidie Sportbedrijf	700					I
Exploitatielasten gymzalen	-225	-307	-307	-307	-307	S
Dekking exploitatielasten OZB, heffingen en verzekeringen gymzaal fluitekruis uit IHP		-20	-20	-20	-20	S

Autonome en overige financiële ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Ruimtelijke ontwikkeling						
Adviescommissie Omgevingskwaliteit	-65	-65	-65	-65	-65	S
Stadsontwikkelfonds (24M143g)	-6.000					I
Wonen en leefomgeving						
Woonwagenstandplaatsen		-3.100				I
Wijkonderhoud			-3.220	-3.220	-3.220	S
Aanpak Invasieve Exoten	-160	-210	-160	-160	-100	S
Dekking Aanpak Invasieve Exoten		50				I
Totaal autonome en overige financiële ontwikkelingen	3.733	-4.576	3.191	-1.640	-3.011	
<i>Waarvan structureel</i>	<i>13.624</i>	<i>-3.141</i>	<i>-1.085</i>	<i>-3.552</i>	<i>-2.811</i>	
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-9.891</i>	<i>-1.435</i>	<i>4.276</i>	<i>1.912</i>	<i>-200</i>	

Autonome ontwikkelingen

Gemeentefonds

Het voordeel op het gemeentefonds ontstaat vanwege het feit dat de september- en decembercirculaires 2024 niet meer in de begroting zijn verwerkt. De Begroting 2025 is namelijk gebaseerd op de meicirculaire 2024. Uit de september- en decembercirculaire 2024 ontstaan de volgende effecten:

- Als gevolg van wijzigingen in de uitkeringsfactor en actualisatie van de maatstaven ontstaat een voordeel van ruim € 3 miljoen in 2025, ruim € 2,5 miljoen in 2026, bijna € 2 miljoen in 2027 en bijna € 1 miljoen vanaf 2028.
- Vanaf 2026 rekenen we op basis van onze systematiek van constante prijzen met een structurele verhoging op basis van de verwachte indexatie van het accres. Dit levert ruimte op van ruim € 11 miljoen vanaf 2026, bedoeld ter dekking van de nominale en areale verhogingen aan de lastenkant in onze begroting.
- Een aantal nieuwe taakmutaties en (aanpassingen in) decentralisatieuitkeringen wordt met programma's verrekend.
- In de septembercirculaire 2024 is aangekondigd dat de landelijke taakstelling op jeugdzorg komt te vervallen. In Arnhem hadden we hiermee rekening gehouden door € 5 miljoen minder inkomsten gemeentefonds vanaf 2026 in te ramen en was op programma Zorg bij jeugd een taakstelling van € 5 miljoen opgenomen. Beide posten zijn nu komen te vervallen (dus een neutraal effect op de algemene middelen).
- De stelpost ruimte onder het plafond BTW-compensatiefonds is afgeraamd. In de Begroting 2025 is deze stelpost opgenomen ter vervanging van de middelen die gemeenten zouden ontvangen inzake de indexatie op de WMO-kosten. Deze middelen waren wel toegezegd, maar niet verwerkt in de meicirculaire, waardoor de Provincie aangaf dat hiermee in de Begroting 2025 geen rekening kon worden gehouden. In de septembercirculaire zijn deze middelen alsnog toegevoegd aan het gemeentefonds, waardoor de opgenomen stelpost kan komen te vervallen. In deze Perspectiefnota vinden we het voorbarig om opnieuw een mogelijke ruimte onder het BTW-compensatiefonds in te zetten, maar richting de Begroting 2026 zullen we deze mogelijkheid als een scenario op tafel houden.
- Daarnaast zijn de lasten beschermd wonen geactualiseerd. Bij de actualisatie kwam naar voren dat er sprake is van een daling van de lasten doordat een deel van de taken en daarmee van de besparing overgaat naar de regio. Dit leidt tot een voordeel van ruim 7 ton vanaf 2029.

Nominale en areale ontwikkelingen

Nominaal en areaal 2026

Op 26 februari is het Centraal Economisch Plan (CEP) gepubliceerd. Mede op basis hiervan wordt de loon- en prijsontwikkeling van de Arnhemse begroting geraamd. Daarnaast wordt op basis van de groei van de stad de volumeontwikkeling (areaalontwikkeling) van de begroting berekend. Totaal bedraagt de loon-, prijs- en volumeontwikkeling structureel € 18,0 miljoen in 2026, en € 17,9 miljoen structureel vanaf 2027.

Jaarlijks wordt bij de Perspectiefnota een raming gemaakt van de loon-, prijs- en volumeontwikkeling en wordt dit bij de Begroting verder uitgewerkt. De verschillen tussen raming en uitwerking zijn op de stelpost voor nominale ontwikkeling blijven staan en worden nu afgerond. Dit levert een incidenteel voordeel van € 2,9 miljoen in 2025 met name doordat de geraamde loonontwikkeling zich naar verwachting niet volledig gaat voordoen. Voor 2026 resteert een nadeel van € 0,2 miljoen, in 2027 een voordeel van € 0,5 miljoen en een voordeel van € 1,7 miljoen in 2028.

Indexatie Perspectiefnota (bedragen x € 1 miljoen)	2025	2026	2027	2028	2029
Loon-, en prijsontwikkeling 2026		14,7	14,5	14,5	14,5
Areaalontwikkeling 2026		3,7	3,7	3,7	3,7
Subtotaal		18,0	17,9	17,9	17,9
Verrekening restant voorgaande jaren	-2,9	0,1	-0,5	-1,7	
Totaal	-2,9	18,5	17,7	16,5	18,2

De loon- en prijsontwikkeling is als volgt opgebouwd:

Loon- en prijsontwikkeling 2026 (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029
Loonontwikkeling eigen ambtenaren	1,4	1,3	1,3	1,3
Zorgcontracten	7,4	7,5	7,6	7,6
Onderhoud Openbare Ruimte	0,9	0,9	0,9	0,9
Subsidies Zorg en Welzijn	0,7	0,7	0,7	0,7
Subsidies Cultuur	0,5	0,6	0,6	0,6
Subsidies Sport	0,4	0,4	0,4	0,4
Subsidies Onderwijs	0,2	0,2	0,2	0,2
Subsidies Overig	0,2	0,2	0,2	0,2
Gemeenschappelijke Regelingen	1,0	1,0	1,0	1,0
Overig	2,0	1,7	1,6	1,6
Totaal	14,7	14,5	14,5	14,5

Loonontwikkeling eigen ambtenaren

Het CPB raamt in het CEP een loonontwikkeling voor de sector overheid van 2,0%. Aangezien de CAO-gemeenteammbtenaren tot 31 maart 2025 loopt en een nieuwe CAO nog niet is afgesloten, nemen we de raming van het CEP over. De loonontwikkeling voor 2026 komt daardoor uit op € 1,4 miljoen.

Zorgcontracten

Met ingang van 2024 zijn er nieuwe regels rond de indexering van zorgcontracten. Nieuwe contracten worden geïndexeerd met 90% Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) en 10% Prijs Particuliere Consumptie (PCC) die wordt aangevuld met een verrekening van het verschil tussen de voorlopige en definitieve raming van de OVA en de PCC van het voorgaande jaar. Een steeds groter deel van de zorgcontracten valt onder deze nieuwe indexeringsregels.

In de raming voor de Perspectiefnota is gerekend met een OVA van 4,2% en een PCC van 1,8%. Daarmee komt de gecombineerde index uit op 3,9%. Hiermee komt de raming voor de indexering van de zorgcontracten uit op € 7,4 miljoen in 2026 oplopend tot € 7,6 miljoen vanaf 2028.

Onderhoud Openbare Ruimte

Voor de raming van de ontwikkeling van het onderhoud in de openbare ruimte gebruiken we sinds enkele jaren de BDB-index grond-, weg- en waterbouw onderhoud (GWWo). Voor 2025 werd rekening gehouden met een prijsstijging van 7,6%. Doordat deze zich niet volledig heeft voorgedaan is de prijsstijging voor 2026 beperkt met 2,6%. Hierdoor komt de ontwikkeling van de kosten voor onderhoud in de openbare ruimte uit op € 0,9 miljoen.

Subsidies

Sinds vorig jaar wordt bij de indexering van de subsidies gediversifieerd in de verhouding loon- en prijsontwikkeling tussen verschillende categorieën subsidieontvangers. Voor alle subsidies worden dezelfde percentages voor loon- en prijsontwikkeling gehanteerd. Dit zijn dezelfde indexen die al gebruikt worden voor indexatie van de budgetten van de eigen organisatie, namelijk de loonvoet sector overheid en de index materiële overheidsconsumptie (IMOC). Er worden vijf verschillende categorieën gebruikt: zorg en welzijn, cultuur, sport, onderwijs en overig.

Voor de verhouding loon/prijs wordt voor zorg en welzijn aangesloten bij de verhouding die voor de zorgcontracten wordt gehanteerd, 90/10. Voor cultuur en sport is op basis van de jaarrekeningen van de afgelopen jaren gekeken naar de verhouding tussen personeelslasten en overige lasten. Deze bleek voor beide categorieën gemiddeld 45/55 te zijn. Voor onderwijs en overig wordt uitgegaan van de basisverhouding van 60% loonontwikkeling en 40% prijsontwikkeling. De loonvoet sector overheid is in het CEP geraamd op 2,0% en de IMOC op 2,1%. Daarmee volgen de onderstaande percentages per subsidie categorie en bijbehorende indexatie.

Categorie	Verhouding	Percentage	Indexatie
Zorg en Welzijn	90% CAO Gem. 10% IMOC	2,0%	€ 0,7 miljoen
Cultuur	45% CAO Gem. 55% IMOC	2,1%	€ 0,5 miljoen
Sport	45% CAO Gem. 55% IMOC	2,1%	€ 0,4 miljoen
Onderwijs	60% CAO Gem. 40% IMOC	2,0%	€ 0,2 miljoen
Overig	60% CAO Gem. 40% IMOC	2,0%	€ 0,2 miljoen
Totaal			€ 2,0 miljoen

Een aantal subsidiepartners huurt vastgoed van de gemeente. De huur die zij betalen, wordt per 1 mei 2025 verhoogd met 3,34% respectievelijk 3,35% (afhankelijk van maand- of jaarbetaling) en loopt tot 30 april 2026. De subsidie is voor 2025 geïndexeerd met percentages die variëren tussen 3,2% en 4,2% (het laatste percentage betreft het beleidsterrein Zorg en Welzijn waar de indexatie voor 90% wordt bepaald door de loonvoet; voor de overige sectoren geldt een indexering die varieert tussen 3,2% en 3,5%) en wordt in 2026 geïndexeerd met een percentage dat varieert tussen 2,0% en 2,1%. Rekening houdende met het feit dat de subsidie indexering over de huurperiode voor 8 maanden wordt bepaald door de indexering over 2025 en 4 maanden over 2026, varieert de subsidie indexering over deze periode gemiddeld tussen 2,9% en 3,1%. In vergelijking met genoemde huurindexering van 3,34% respectievelijk 3,35% ligt deze daarmee tussen 0,44% en 0,24% onder de huurindexatie.

Met deze informatie voldoen we aan de toezegging om voor de zomer duidelijkheid te verschaffen over de index van de subsidies en huur van maatschappelijke organisaties.

Gemeenschappelijke regelingen

De indexatie van de gemeenschappelijke regelingen wordt per regeling, met het vaststellen van hun begroting door de deelnemers, bepaald. In maart is namens de wethouders financiën regio Arnhem een brief naar een aantal gemeenschappelijke regelingen gegaan (VGGM, MGR, GMR, BVO DRAN en de ODRA) waarin hen is opgeroepen om voor de indexatie aan te sluiten bij de prijsindexatie van het gemeentefonds zijnde 2,7%. Voor de raming van de indexatie van de gemeenschappelijke regelingen wordt hierbij aangesloten. Hiermee komt deze uit op € 1,0 miljoen. In aanloop naar de Begroting 2026 zullen de begrotingen van de verschillende gemeenschappelijke regelingen worden vastgesteld en daarmee dus ook de definitieve indexatie.

De VGGM is geconfronteerd met een hogere loonkostenontwikkeling dan waarmee in de begroting van 2024 rekening werd gehouden. Als lonen en prijzen stijgen en de gemeentelijke bijdrage niet in gelijke tred meeloopt, dan bestaat het risico dat de VGGM mogelijk onvoldoende middelen beschikbaar heeft om de opgedragen taken uit te voeren.

Overig

In de post overig zitten en budgetten die worden geïndexeerd met de IMOC (2,1%), CPI (2,6%) en de cao-ontwikkeling van de marktsector (4,1%). Onder andere algemene inkoopbudgetten die niet vallen onder openbare ruimte of zorg worden geïndexeerd met de IMOC. Dit is met € 1,8 miljoen het grootste deel van 'Overig'. Het restant wordt onder andere gevormd door bijvoorbeeld representatiekosten die worden geïndexeerd met de CPI en inhuur dat geïndexeerd wordt met de cao-ontwikkeling van de marktsector.

Areaalontwikkeling 2025

In de begroting worden de budgetten die gevoelig zijn voor de groei van de stad geïndexeerd met de groei van het aantal inwoners of de groei van het aantal woningen. In de prognose groeit het aantal inwoners in 2026 met 1,0% en het aantal woningen met 0,9%. Om de verschillende budgetten in de begroting hierop aan te passen is een indexatie van € 3,7 miljoen nodig. Dit landt volgens de onderstaande verdeling in de verschillende programma's.

Programma (bedragen x € 1.000)	Indexatie
Bestuur, dienstverlening en financiën	104
Veiligheid	69
Bereikbaarheid	219
Economie	0
Onderwijs	99
Cultuur	253
Participatie en armoedebestrijding	326
Zorg	2.081
Welzijn en inclusie	367
Gezondheid en sport	12
Klimaat en energie	4
Ruimtelijke ontwikkeling	16
Wonen en leefomgeving	175
Totaal	3.725

Nominale ontwikkeling IHP

Met ingang van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs 2024-2039 is afgesproken dat de prijsontwikkeling voor onderwijshuisvesting wordt bepaald op basis van de VNG-norm. De VNG-norm 2025 is eind oktober 2024 gepubliceerd, terwijl de nominale ontwikkeling voor het IHP is bepaald op basis van de langjarige inflatieverwachting vanuit het CPB. Dit maakt dat we voortaan jaarlijks bekijken of de VNG-publicatie in het najaar afwijkt van de eerdere voorspelling voor de begroting in het voorjaar. Indien dit afwijkt, leidt dat tot een correctie. Voor 2025 zien we dat de VNG-norm met 5,7 procent in het najaar hoger uitvalt dan de 2 procent waarmee is gerekend en daarom een bijstelling in de benodigde dekking voor het IHP nodig is. Daarnaast is die dekking doorgerekend door bedragen tot en met 2028 door te indexeren. Dat was op verzoek van de raad en destijds de reikwijdte van de meerjarenbegroting (2025-2028). Deze perspectiefnota bevat de jaren 2026-2029 en daarmee komt jaarschijf 2029 erbij. Dat betekent dat alle investeringen en exploitatiemiddelen zoals besloten in het IHP voor het jaar 2029 aan de begroting worden toegevoegd. Omdat de afspraak is om bedragen in het IHP door te indexeren voor alle jaren in de meerjarenraming, worden deze middelen voor jaarschijf 2029 nu geïndexeerd. Bij vaststelling van het IHP was de benodigde jaarlijkse structurele verhoging van het financieel kader € 1,13 miljoen. Het effect van de VNG-norm 2025 én het toevoegen van een jaarschijf zorgt ervoor dat dit bedrag met € 71.000 moet worden verhoogd om het IHP te kunnen bekostigen.

Indexatie DMP 2024 naar 2026

De ramingen van de projecten binnen vijf jaar in het duurzaam mobiliteitsplan (DMP) zijn berekend op het prijspeil 2024. De vaststelling van het DMP duurde langer dan voorzien was. De ramingen zijn daarom nog niet volledig in de begroting verwerkt en geïndexeerd. Voor het opstellen van de begroting 2026 en het verwerken van de financiële effecten van het vaststellen van het DMP, dienen de ramingen incidenteel te worden geactualiseerd/geïndexeerd naar het prijspeil van 2026.

Voordeel zorg

Uit de actualisering van de prognose 2025 en voor 2026 en verder blijkt een structureel voordeel in 2025 en verder en een incidenteel voordeel in 2025.

De volgende zaken dragen bij aan het incidentele voordeel (€ 2,2 miljoen in 2025):

- Voor het beleidsveld beschermd wonen wordt een incidenteel voordeel van € 1,9 miljoen verwacht. Het aantal cliënten daalt licht. Dit voordeel is tijdelijk aangezien vanaf 2026 naar verwachting een nieuwe aanbesteding met aangepaste producten en tarieven van kracht is.
- Op het beleidsveld woonvoorzieningen en doelgroepenvervoer wordt een incidenteel voordeel van € 340.000 verwacht.

Het structurele voordeel (€ 4 miljoen) vanaf 2025 is als volgt opgebouwd:

- Aan bestaande budgetten wordt jaarlijks een bedrag voor nominaal (prijs en areaal) toegevoegd. Deze bedragen zijn niet volledig benut. Dit zorgt voor een voordeel van circa € 2,5 miljoen.

- Bij de prognose voor de Perspectiefnota 2025 was een grote groei te zien voor met name jeugdzorg. Die groei heeft doorgezet, maar minder sterk dan verwacht. Tevens was een verwachte prijscompensatie opgenomen, deze blijkt in werkelijkheid iets lager te liggen. Het voordeel bedraagt circa € 275.000.
- Daarnaast is zichtbaar dat de inzet van PGB blijft dalen en hier wordt ook een structureel voordeel verwacht van € 1,2 miljoen.

Hierdoor ontstaat in 2025 een totaal voordeel van € 6,2 miljoen, waarvan wordt voorgesteld deze toe te voegen aan de BR WMO en Jeugdzorg. Voor 2026 en verder komt het structurele voordeel van € 4 miljoen ten gunste van de algemene middelen.

Dotatie overschot Beschermd Wonen aan BR Wmo en Jeugdzorg

We kiezen bij de ingroei naar het negatieve herverdeeldeffect van Beschermd Wonen voor een ander ingroeipad. Dit betekent een oploep met € 5,9 miljoen per jaar in plaats van de huidige begrote € 5,1 miljoen per jaar. Het gevolg is dat er budget beschikbaar komt, waarvan we voorstellen om dat op twee manieren in te zetten. Een budget van € 6 miljoen kan ingezet worden voor het sociaal domein waarmee in totaal € 15 miljoen beschikbaar is als incidentele dekking die betrokken kan worden bij de transformatie van het sociaal domein (zie ook hoofdstuk Transformatie Sociaal Domein). Daarnaast kan het overschot in de begroting op Beschermd Wonen dat in de jaren 2025 tot en met 2028 zou worden gedoteerd aan de bestemmingsreserve WMO en Jeugdzorg (in totaal € 11,4 miljoen), conform begrotingsregels vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Dit komt neer op € 3 miljoen in 2025, € 3,1 miljoen in 2026, € 4,5 miljoen in 2027 en € 0,8 miljoen in 2028. In de risicoparagraaf is een risico opgenomen voor eventuele effecten van een tariefstijging.

Actualisatie meerjareninvesteringsplanning (MIP)

Op basis van de realisatie over 2024 zijn de planningen van de investeringsprojecten in het MIP geactualiseerd. Hierdoor verschuift de realisatie van een aantal projecten naar een later jaar. Dit kan diverse oorzaken hebben, zoals personele wisselingen of knelpunten in de capaciteit. De grootste verschuiving zijn projecten die niet in 2024 gerealiseerd zijn, maar in 2025 gerealiseerd zullen worden en daarmee vanaf 2026 leiden tot kapitaallasten in de begroting. Dit leidt tot een voordeel van € 2,1 miljoen in 2025. Dit leidt ook tot verschuivingen in de komende jaren, wat tot een voordeel leidt van € 1,0 miljoen in 2026 en 2027 aflopend tot € 0,5 miljoen in 2029. De projectuitgaven zijn daarnaast geïndexeerd voor de verwachte prijsstijgingen. Hiervoor zijn de indices gebruikt, voor Grond-, weg- en waterbouw nieuwbouw (3,0%) en Bedrijfsgebouwen nieuwbouw (1,0%). Voor de indexering moet in 2026 € 62.000 gereserveerd worden, oplopend tot € 170.000 in 2029.

Planningsrealisme MIP

Niet alle investeringen volgen hun oorspronkelijk geplande investeringsritme. Dit kan diverse redenen hebben zowel intern (bv. personele wisselingen) als extern (vertraging bij leveranciers). Voor alle investeringsprojecten wordt een realistische planning gemaakt. Door onvoorziene omstandigheden wordt in een aantal gevallen deze planning niet gehaald. Vooraf valt niet te zeggen welke projecten dit betreft. Door de vele investeringsprojecten die lopen, is het op basis van ervaring, echter wel een zekerheid dat dit bij een aantal projecten zal gebeuren. Projecten die later dan oorspronkelijk gepland afgerond worden, worden later geactiveerd, waardoor de kapitaallasten in de begroting naar achteren schuiven. Hier wordt sinds vorig jaar rekening mee gehouden door een deel planningsrealisme in te ramen.

Voor het gehele MIP, inclusief nieuwe investeringen, is het planningsrealisme opnieuw geraamd. Hiervoor wordt een aflopende reeks van 70%, 50% en 30% voor de verwachte onderuitputting van de kapitaallasten geraamd. Dit geeft een nadeel voor het financieel beeld van € 0,1 miljoen in 2026 en een voordeel van € 0,3 miljoen in 2027 en € 1,4 miljoen in 2028. Het voordeel dat ontstaat doordat de reeks die vorig jaar is ingeboekt de jaren 2025, 2026 en 2027 betrof. Voor 2026, 2027 en 2028 wordt nu dus een groter deel aan onderuitputting geraamd. Voor 2026 ontstaat toch een nadeel als gevolg van de verschuiving van investeringsprojecten in de tijd.

OZB

Afgesproken is dat de geraamde opbrengsten OZB, exclusief areaalontwikkeling, jaarlijks met 5 procent stijgen ter dekking van de stijging van lonen en prijzen en andere bestedingsdoelen. De aanvullende indexatie boven op de inflatiecorrectie is in de begroting reeds cumulatief verwerkt voor de jaarschijven tot en met 2028. Voor jaarschijf 2029 wordt deze aanvullende indexatie in de Begroting 2026 verwerkt, vooralsnog in lijn met het huidige beleid van een jaarlijkse stijging van 5 procent. Voor 2029 betekent dit een bedrag van € 1.450.000 structureel.

Het deel dat specifiek is bedoeld voor inflatiecorrectie wordt jaarlijks met een gelijkblijvende reeks in de begroting opgenomen. Voor 2026 betreft dit een bedrag van € 1.817.000 structureel. Uitgangspunt is om net als vorig jaar

een totale stijging van 5 procent van de opbrengsten OZB te realiseren. Dit betekent dat de gemiddelde (verwachte) lastenstijging OZB ook 5 procent per jaar is. De daadwerkelijke waardeontwikkeling kan afwijken van de waardeontwikkeling waar voor de tariefberekening van uit is gegaan. Met als gevolg dat ook de gemiddelde lastenstijging af kan wijken van de 5 procent.

Ter vergelijking is in onderstaande tabel de landelijk (verwachte) gemiddelde stijging van de woonlasten OZB over de afgelopen jaren opgenomen (bron: COELO):

	2023	2024	2025
Gemiddelde stijging woonlasten OZB landelijk	6,0%	5,9%	6,9%

Bij de Begroting 2011 is besloten structureel een stelpost meeropbrengsten OZB te begroten van € 860.000, die losstaat van de jaarlijkse tariefberekening. De reden voor het opnemen van deze stelpost was dat destijds elk jaar bleek dat er op de OZB een positief resultaat werd behaald. De afgelopen jaren laten zien dat de realisatie van deze meeropbrengsten onder druk staat. De verschillen tussen de feitelijke waardeontwikkeling en de bij de tariefberekening gehanteerde te verwachten waardeontwikkeling zijn beperkt, waardoor ook afwijkingen op de op basis van de tariefberekening begrote opbrengsten minder te verwachten zijn en de stelpost minder realistisch is. We stellen daarom voor om deze stelpost vanaf 2025 volledig af te ramen.

Het is de intentie om voor de Begroting 2026 in beeld te brengen in hoeverre indexatie van het ondernemersfonds (SOFA) mogelijk is, bijvoorbeeld door middel van een lichte verhoging van de tarieven voor niet-woningen, waardoor dit voor de algemene middelen een neutraal effect is.

Oninbare posten lokale heffingen

Om diverse redenen worden belastingvorderingen oninbaar verklaard. Vaak gebeurt dit nadat een deurwaarder in de laatste stap van het invorderingstraject tot de conclusie komt dat er geen verhaalsmogelijkheden zijn. Andere redenen voor oninbaar verklaren zijn bijvoorbeeld een faillissement van de belastingschuldige, of het gevolg van de uitkomst van een schuldregeling.

In de begroting is jaarlijks een bedrag van € 250.000 opgenomen ter dekking van kosten oninbaar van belastingvorderingen. De afgelopen jaren is sprake van een overschrijding van dit bedrag en de verwachting is dat structureel € 100.000 meer nodig is.

Het huidige budget van € 250.000 is naar rato van de opbrengsten toegerekend aan de afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb (overige heffingen te verwaarlozen). Uit een nadere analyse blijkt dat voornamelijk bij de afvalstoffenheffing en ook bij de rioolheffing relatief veel oninbaar wordt verklaard. Herberekeningen op basis van de percentages oninbaar per heffingsoort laten zien dat de aanvullende € 100.000 volledig aan de afvalstoffen- en rioolheffing kan worden toegerekend. Voorgesteld wordt om voor 2026 en verder het hogere bedrag van kosten oninbaar door te berekenen in de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing.

Toeristenbelasting

We kennen in Arnhem twee verschillende tarieven voor de toeristenbelasting: een laag tarief van € 2,00 (2024: € 1,00) per persoon per nacht voor overnachten op een camping, in een slaapzaal of op een aanlegplaats in de jachthaven en een hoog tarief € 3,50 (2024: € 2,50) per persoon per nacht voor overnachten in andere accommodaties, met name hotels en B&B's.

Dit is inmiddels ook als zodanig vertaald in de verordening Toeristenbelasting 2025, welke in november 2024 door de raad is vastgesteld. Verder zien we een toename (in de prognose) van het aantal overnachtingen en is het realistisch om de opbrengsten uit de toeristenbelasting naar boven bij te stellen.

De bijstelling is op basis van de cijfers over 2023 en medio 2025 ontvangen we de cijfers over 2024.

Deze aanpassing is behoedzaam en we verwachten in aanloop naar de begroting 2026 een nieuwe inschatting te kunnen doen. Indien de uitkomsten hier aanleiding toe geven volgt er nog een herziening van opbrengsten uit toeristenbelasting.

Actualisatie treasury

De treasurybegroting is geactualiseerd. De begroting is bijgesteld op basis van:

- De realisatie;
- De huidige en verwachte financieringsbehoefte;
- De interne verrekening van de rentelasten;
- De uitgezette leningen;

- Ons belang in de Bank Nederlandse Gemeenten.

Uit de actualisatie volgt een voordeel voor 2025 van € 1,2 miljoen, een nadeel van € 0,3 miljoen voor 2026, een voordeel van € 0,2 miljoen voor 2027 en een structureel nadeel van € 0,7 miljoen vanaf 2028.

Het voordeel in 2025 ontstaat met name doordat onze financieringsbehoefte lager is en de rente naar beneden is bijgesteld. We hoeven dus minder te lenen dan verwacht en dat gebeurt daarnaast goedkoper. Vanaf 2026 neemt het de financieringsbehoefte toe, met name doordat het investeringsvolume toeneemt, al ontstaat er nog steeds een voordeel, doordat de eerdere raming wordt verlaagd. Structureel bedraagt dit € 1,4 miljoen.

Op de interne verrekening van de rente ontstaat een nadeel doordat een te laag rentepercentage voor de financieringskosten werd verrekend in de verschillende programma's. Dit resulteert in een structureel nadeel van € 1,1 miljoen.

Daarnaast zijn de rente-inkomsten op de leningen die we als gemeente hebben verstrekt naar beneden bijgesteld. De leningenportefeuille is de laatste jaren aanzienlijk afgenomen doordat bestaande leningen (eerder) zijn afgelost, maar er geen nieuwe leningen zijn verstrekt. Dit levert een structureel nadeel van € 0,9 miljoen.

Bestuur, dienstverlening en financiën

Burgerzaken

Legesopbrengsten

De leges zijn ten aanzien van de nieuwste trends van bevolkingsgroei en spreiding in aanvraag herkend, met als consequentie dat in de jaren 2025 (€ 172.078), 2026 (€ 1.251) en vanaf 2028 (€ 110.102) minder leges dan begroot worden opgehaald. In 2027 verwachten we juist een piekjaar (€ 236.453) op met name reisdocumenten, waarin het financieel effect ten opzichte van de huidige begroting positief zal zijn.

Personele ontwikkelingen

De afgelopen tijd is bij Burgerzaken onderzocht hoeveel capaciteit nodig is op basis van verwachte werkvoorraad en verwerkingstijd. Het verkregen inzicht heeft ertoe geleid dat voor wat betreft de inzet van regulier personeel, deze inzet structureel lager is dan begroot. Hier is dan ook sprake van een voordeel voor de algemene middelen, zoals getoond in de eerste rij in onderstaande tabel. Mochten er onvoorziene tegenvallers zijn, zoals ziekteverzuim en onverhoopte afname van productiviteit, dan kan dit worden opgevangen in het begrote structurele inhuurbudget. Omdat er steeds meer wettelijke eisen gesteld worden door het Rijk, is de wisselwerking tussen voldoende kwantitatief en kwalitatief personeel in combinatie met de inzet van betrouwbare technologie een must. Op het moment dat uit jaarlijkse evaluaties/verantwoordingen volgt dat we hieraan niet voldoen, kunnen sancties volgen.

Ten behoeve van de inzet van capaciteit specifiek voor de paspoortpiek is tot en met 2027 in de begroting een bedrag van € 555.000 opgenomen. Ook deze inzet is geactualiseerd en dit leidt in de eerste jaren tot een voordeel voor de algemene middelen. Vanaf 2028 wordt dat een nadeel, omdat vanaf dat jaar geen middelen meer voor de piek zijn begroot. We verwachten wel dat de paspoortpiek vanaf 2028 afneemt ten opzichte van het niveau in de jaren 2025-2027. We houden er echter rekening mee dat die afname wordt gecompenseerd door een toenemend aantal aanvragen als gevolg van een stijgend inwoneraantal. Door de toename zullen deze middelen die nodig zijn voor de piek langzamerhand steeds meer regulier worden, omdat met het reguliere personeel dan het tegen die tijd hogere aantal inwoners dient te worden geholpen. Voor de vergelijking met de jaren tot 2028 is dit in onderstaande tabel nog wel apart weergegeven.

Mutatie in € / Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	
Personele inzet regulier	+ 303.278	+ 269.432	+ 47.649	+ 24.095	+ 11.017	S
Personele inzet paspoortpiek	+ 292.696	+ 259.045	+ 244.510	- 257.072	- 211.072	S
Totale inzet	+ 595.974	+ 528.477	+ 292.159	- 232.977	- 200.055	

Daarnaast is het nodig om ook te voldoen aan wettelijke vereisten van hardware op de afdeling Burgerzaken. Hiermee worden de vervanging van onder andere kluizen en andere hardware bedoeld, waarvoor een gemiddeld jaarlijks structureel budget van € 30.000 nodig is.

Doorontwikkeling

Eind 2024 is besloten om de doorontwikkeling van de afdeling Burgerzaken met de huidige focus te stoppen. Er is een korte termijn plan 2025 uitgewerkt dat de basis moet vormen voor het structurele plan vanaf 2026. Doordat de voortgang is vertraagd, is het niet meer haalbaar om de doorontwikkeling in 2025 af te ronden en is voor 2026 een

aanvullend, incidenteel budget nodig. Doorontwikkeling in samenspel van menskracht en digitalisering blijft onze continue aandacht houden, ook na 2026 als de eerste digitaliseringsslag van onze processen Burgerzaken in 2026 is afgerond. Er worden steeds meer wettelijke eisen gesteld door het Rijk die dienen te zorgen dat onze bedrijfsprocessen kwalitatief en kwantitatief voldoende robuust en betrouwbaar zijn. Op het moment dat uit jaarlijkse evaluaties/verantwoordingen volgt dat we hieraan niet voldoen, kunnen sancties volgen. Dit vraagt om grip op processen en de wisselwerking met beschikbare technologie. Voor de borging zijn nog geen structurele middelen opgenomen in de begroting. Ons voorstel is:

€ per jaar	2025	2026	2027 e.v.
Begroot	520.000	0	0 S
Nodig	560.000	560.000	200.000 S
Mutatie op Algemene middelen	-40.000	-560.000	-200.000

Onder de incidentele kosten voorzien we inzet van een projectmanager en een procesanalist. Structureel is de inzet van een medewerker proces & optimalisatie en de tijdsinzet van medewerkers (procesverantwoordelijken) die hiervoor niet beschikbaar zijn voor reguliere taken, vereist.

Doorontwikkeling digitale dienstverlening

De trend om onze digitale dienstverlening (zowel intern als extern) te verbeteren en meer papierloos te werken zetten we voort. We optimaliseren verder onze digitale dienstverlening, van digitale aanvraag tot papierloze afhandeling, waarbij we in lijn met de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv) onze inwoners informeren vanuit de Berichtenbox MijnOverheid of MijnOmgeving. We hebben al grote stappen gezet en willen deze vooruitgang verder doorzetten voor al onze producten en diensten.

Daarbij willen we ook stappen zetten in het creëren van een naadloze en consistente inwonervaring over alle kanalen heen, of het nu online, per telefoon, of aan de balie is. In een hackaton hebben we reeds beproefd om dossierinformatie over een schuldhulpverleningstraject op basis van common ground principes toegankelijk te maken voor inwonercontact medewerkers. Zodoende kunnen ze direct helpen tot waar het wenselijk is, zonder door te verwijzen en extra stress voor inwoners te creëren. We willen dit principe nader in praktijk brengen.

Voor kwalitatieve, transparante en efficiënte dienstverlening is procesgericht werken en monitoring essentieel en een sleutel voor succes. Door inzichten uit monitoring en procesmatig te werken zijn we in staat sneller mee te bewegen op veranderingen, prioriteiten te stellen en continu te verbeteren. Structurelere ondersteuning op gebied van processen en monitoring is daarbij noodzakelijk om blijvend tot slimme oplossingen te komen.

In het kader van efficiënt werken, digitaliseren onze akten burgerlijke stand, daarbij zorgen we voor dat akten voor medewerkers tijd en plaat onafhankelijk vindbaar en toegankelijk zijn, zodat deze ter dienstverlening snel gebruikt kunnen worden of aangeleverd bij andere gemeente. Bij de inrichting houden gaan we niet alleen uit van huidige akten, maar ook nieuwe aanwas.

Bij de ontwikkelingen van dienstverlening kijken we ook naar de mogelijkheden om op een verantwoorde manier kunstmatige intelligentie (AI) in te zetten. AI kan zorgen voor meer inclusieve dienstverlening, bijvoorbeeld door automatische vertalingen, transcripties en spraakherkenning aan te bieden, zodat inwoner met een taalbarrière makkelijker toegang hebben tot onze diensten.

Er is voldoende capaciteit voor beheer en instandhouding, echter geen ruimte voor continu veranderingen doorvoeren op de digitale dienstverlening. Benodigd om dat structureel zelf te kunnen doen vraagt om middelen voor de continue werkzaamheden om de digitale dienstverlening (technisch) te realiseren en te onderhouden.

Autonome technologische ontwikkelingen ICT-landschap

Ontwikkelingen ICT en informatieveiligheid

Om goede en veilige dienstverlening richting inwoners en bedrijven te kunnen blijven leveren, is ICT voor de gemeente steeds meer van cruciaal belang. Het ICT landschap verSaaS, wat inhoudt dat steeds meer applicaties naar de cloud gaan. Deze transitie wordt grotendeels bepaald door ICT leveranciers die hun diensten alleen nog via de cloud aanbieden. Hierin moeten wij meebewegen op onze ICT-infrastructuur en personele capaciteit. Daarnaast hebben wij de concepten van een Informatievisie (I-Visie) en de uitvoeringsstrategie (I-Agenda) opgesteld waarin een vertaalslag is gemaakt van de gemeentelijke ambities en hoe we dit kunnen realiseren. De uitvoeringsagenda moet daarin ook een meerjarige financiële vertaling gaan geven voor de begrotingen van de komende jaren.

De wereld om ons heen verandert in rap tempo. We zien dat technologische ontwikkelingen zoals quantum computing en artificial intelligence (AI) razendsnel gaan. Dit biedt ons kansen, maar levert ook dreigingen op. Met beide willen we goed omgaan. Ook zien we dat de geopolitieke situatie verandert. Dreigingen nemen toe – cybercriminaliteit treft ook steeds vaker (semi)overheden. Europese en landelijke wetgeving verandert hierin mee en de eisen die worden gesteld aan overheden worden fors opgeschroefd. Het is hierdoor noodzakelijk om continu te blijven investeren in een veilige en solide ICT omgeving en om daarnaast ook te investeren in procesmanagement en -kwaliteit.

Om te kunnen anticiperen op de razendsnelle ontwikkelingen, en om te voorkomen dat er jaarlijks losse knelpunten aan de raad moeten worden voorgelegd, is het van belang om een variabel budget voor ICT en informatieveiligheid vast te stellen. Hierdoor kunnen we snel inspelen op actualiteiten om daarmee de dienstverlening op een veilige wijze te kunnen continueren. In aanloop naar de begroting volgt er een meer uitgewerkt voorstel inclusief concreet voorgesteld variabel budget.

Meerkosten migratie applicaties naar de cloud

In 2025 wordt er door de ICT-afdeling van De Connectie een plan gemaakt voor de migratie van de onpremise technologie naar de clouddtechnologie. Noodzakelijk omdat vrijwel alle leveranciers hun software alleen nog maar voor de cloud ontwikkelen en gaan leveren. Dit is een complexe exercitie omdat we enerzijds minder techniek lokaal nodig hebben (en daaraan dus ook minder kosten hebben) maar anderzijds meer clouddtechniek zullen moeten afnemen (toename in de kosten daaraan). De gehele operatie zal meerdere jaren in beslag nemen en daarbij is ook het tempo van de leveranciers medebepalend.

Hoe dit meerjarig financieel zal uitpakken is nog onduidelijk en onzeker (daar moet het plan het beeld voor gaan geven). De verwachting is wel dat dit in 2026 tot meerkosten zal leiden omdat er dan een aantal zeer grote applicaties naar de cloud zullen gaan. De meerkosten kennen een omvang van € 500.000. Die meerkosten zijn dus niet voor planvorming maar voor uitvoering. In de jaren erna is er ook sprake van vrijvallende investeringsruimte (door minder onpremise technologie) bij de ICT-afdeling van De Connectie die in samenhang gezien moet worden met de meerkosten van clouddgebruik. In het plan zal dat zichtbaar moeten worden. Het kan dus wel zo zijn dat er in 2027 en verder ook een toename van kosten zal zijn, maar dat is op dit moment nog onzeker.

Informatieveiligheid & Privacy

In 2022 is besloten om te investeren op gebied van informatieveiligheid en privacy omdat we niet voldeden aan de wettelijke vereisten vanuit de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). We hebben dit onafhankelijk laten toetsen wat deed beeld bevestigde. Destijds is besloten om qua budget- en formatieaanvraag onder het externe advies te zitten, om rekening te houden met het absorptievermogen van de organisatie. Bestuurlijk is destijds al aangegeven dat het mogelijk zou zijn dat er in een later stadium alsnog een uitbreiding aangevraagd zou worden. De destijds aangevraagde budgetten zijn aangewend voor de noodzakelijke bezetting van verplichte functies en voor de programmatische aanpak van de achterstanden.

De afgelopen jaren hebben we mooie stappen gemaakt. Gelijktijdig hebben we gemerkt dat zowel de lijnorganisatie als programmaorganisatie tegen grenzen aanlopen terwijl de doelstelling van voldoen aan wet- en regelgeving nog niet was behaald. Dit kwam enerzijds doordat er in de domeinen 'nieuw' (eerder onbekend) werk opgehaald werd en anderzijds doordat de vraag in de organisatie naar ondersteuning op vlak van Informatiebeveiliging & Privacy (IB&P) toenam door groeiend bewustzijn.

Opgemerkt dient te worden dat de wereld om ons heen de afgelopen paar jaar ook fors is veranderd. Het huidige dreigingsbeeld en de zichtbaarheid van de vele incidenten in ons land, waarbij ook (semi)overheden getroffen worden, maakt duidelijk dat een verdere investering in informatieveiligheid en privacy noodzakelijk is om ons te wapenen tegen de risico's (zie eveneens de risicoparagraaf).

De aangevraagde budgetten zijn benodigd om noodzakelijke stappen te zetten op het pad naar compliance aan wet- en regelgeving. Om de producten vanuit het programma te verankeren in de organisatie en om achterstanden in te lopen, moet structureel worden geïnvesteerd in zowel technische beveiliging, als procesoptimalisatie en formatie. Projecten lopen over de as van Bedrijfscontinuïteit, Identity and Access Management, Privacy en Kwaliteitsmanagementsysteem Informatieveiligheid.

Wet- en regelgeving breidt steeds verder uit, waardoor er de komende jaren veel op de organisatie af komt. Ook met de nu opgenomen budgetten is het nodig om deze verplichte implementaties te temporiseren waarbij het uitgangspunt (voldoen aan wet- en regelgeving en het beheersbaar maken van de risico's) op termijn overeind blijft.

Ook is er sprake van onzekerheden die nog niet financieel vertaald kunnen worden. Dit omvat onder andere de effecten uit de gemeentebrede risicoanalyses en IT-disaster recovery. De structurele impact hiervan zal gedurende het traject inzichtelijk worden gemaakt.

Kwaliteitsborging informatiebeheer

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van een overheidsorganisatie. De ontwikkeling van digitaal werken en digitale dienstverlening verloopt in een hoog tempo. Tegelijkertijd hebben overheden moeite om hun informatiebeheer op orde te krijgen. Het aantal wetten en regels rondom informatie nemen toe waardoor overheden onder druk worden gezet om hun informatiebeheer op orde te krijgen, zoals wetgeving die bepaalt dat overheidsinformatie herbruikbaar moet zijn en veel sneller openbaar en beschikbaar moet zijn voor het publiek. Dit stelt hoge eisen aan informatieverwerking en informatiebeheer.

Het wettelijk verplichte kwaliteitssysteem voor informatiebeheer levert een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van de bedrijfsvoering, een goede dienstverlening aan burgers, bedrijven en een open en transparante overheid, het mogelijk maken van een reconstructie van ons handelen en doen van (historisch) onderzoek en zorgt ervoor dat we aan onze wettelijke verplichtingen voldoen. Voor de borging, onderhoud, implementatie, controle en naleving is capaciteit benodigd:

- Ontwerpen kaders en richtlijnen die onderdeel zijn van het kwaliteitssysteem, implementatie en onderhoud.
- Afstemming met diverse disciplines binnen de organisatie die verantwoordelijk zijn om onderdelen van het kwaliteitssysteem op te leveren, te implementeren en te onderhouden.
- Zorgen dat de “audit cyclus”/ PDCA cyclus ten aanzien van het kwaliteitssysteem wordt uitgevoerd.

Uitvoering Wet open overheid (Woo)

Bij de invoering van de Wet open overheid (WOO) is voor 2024 en 2025 tijdelijk budget toegekend van € 400.000 respectievelijk € 250.000 uitmondend in een structureel budget van € 100.000 vanaf 2026. Het implementatiebudget is toereikend gebleken, maar structureel is €180.000 benodigd. Ten opzichte van het huidige jaar is er profijt van de nieuwe anonimiseringssoftware, waardoor het lakken zelf makkelijker gaat en er minder wordt uitbesteed. Wel is het aantal WOO-verzoeken gestegen (van 94 in 2023, naar 114 in 2024) en de uitvoering van WOO-verzoeken voor zowel de vakafdeling als het ondersteuningsteam blijft arbeidsintensief. Met een totaalbudget van € 180.000 kunnen zowel de goede kwaliteit en de betere doorlooptermijnen gehandhaafd worden.

Officiële Bekendmakingen van verordeningen e.d. betreft een complexe taak met een hoog risicoprofiel. Deze werkzaamheden worden daarom uitbesteed bij het enige gespecialiseerde bureau in Nederland, waarvoor de kosten ongeveer € 20.000 per jaar bedragen. Dit is in lijn met alle andere grotere gemeenten.

Efficiency organisatieontwikkeling

In de Perspectiefnota 2025 zat een groot aantal bezuinigingen. Afgesproken is dat de ambtelijke organisatie daarin ook een aandeel neemt door efficiënter te werken. Die opgave is inmiddels uitgewerkt met voorstellen die passen in de lopende organisatieontwikkeling. In 2023 is die gestart met het organisatieprogramma LWAA (Lekker Werken aan de Ambities van Arnhem). Daaruit is ook de organisatievisie OPO voortgekomen (Opgavegericht werken, Professional centraal en Ongedeelde organisatie) die begin 2024 is vastgesteld. Die visie maakt dat we effectiever gaan werken met meer werkplezier, maar op onderdelen ook efficiënter. Zo gaan er onder meer efficiencyvoordelen ontstaan door het organisatiebreed programmeren van opdrachten en projecten (opgavegericht werken); het vaker benoemen van een behandelaar met integraal mandaat (professional centraal) en snellere besluitvorming bij dilemma's tussen beleidsvelden of tussen beleid en uitvoering (ongedeelde organisatie). Naarmate we onze activiteiten preciezer afstemmen en beter organiseren op de vragen en problemen in de stad kunnen we gericht en effectiever werken. Naarmate we de fasen en bijdragen in projecten intern beter afstemmen, ontstaat minder frictieverlies.

Deze effecten zijn toegedeeld naar de verschillende clusters en ingeboekt met ingang van 2027, zodat in de aanloop daarheen de verschillende maatregelen kunnen worden ingevoerd en de krimp via natuurlijk verloop kan worden opgevangen.

Veiligheid

Zorg en Veiligheidshuis

Voor de periode 2021 - 2027 heeft de rijksoverheid jaarlijks € 150 miljoen vrijgemaakt om de gemeentelijke dienstverlening aan inwoners met een kwetsbare positie te versterken. Arnhem heeft ervoor gekozen deze

middelen bij het Zorg en Veiligheidshuis (ZVH) onder te brengen ter professionalisering hiervan. Als deze zogenaamde POK middelen vervallen, zal het ZVH haar tarief aan de deelnemende gemeenten verhogen, dus ook aan de gemeente Arnhem. Dit zal op jaarbasis voor Arnhem € 90.000 bedragen.

Bereikbaarheid

Versnellen vervanging gelijkrichters

Op verzoek van de provincie wordt voorgesteld de gelijkrichters sneller te vervangen dan eerder aangenomen. We stellen daarom voor om in plaats van 2 per jaar, 4 gelijkrichters per jaar te vervangen.

Het vervangen van de gelijkrichters biedt ook kansen in het kader van netcongestie. Er lopen diverse initiatieven om de trolley-infrastructuur te gebruiken voor andere gebruikers dan het openbaar vervoer. Het vervangen van de gelijkrichters biedt mogelijkheden om de gelijkrichters hiervoor geschikt te maken en de aansluiting te verzwaren voor meerdere gebruikers. De investering leidt tot een oplopende reeks aan kapitaallasten vanaf 2026.

We stellen voor om een investeringskrediet van jaarlijks € 1,3 miljoen beschikbaar te stellen voor het vervangen van de gelijkrichters en de aanvullende jaarlijkse kapitaallasten hiervan (opgebouwd naar een bedrag van € 274.560 in 2029) vanaf 2026 structureel te dekken uit de algemene middelen.

Uitstellen uitbreiding parkeerareaal

Voor 2025 was een bedrag van € 500.000 begroot aan extra parkeerinkomsten. Dit ten gevolge van de uitbreiding van het gereguleerd parkeren gebied. Doordat vaststelling van het duurzaam mobiliteitsplan langer heeft geduurd dan voorzien, hierna nog het parkeerbeleid moet worden vastgesteld en pas daarna kan worden begonnen met de uitbreiding van het gereguleerd parkeren gebied, worden deze inkomsten in 2025 niet gerealiseerd.

We stellen voor om de verwachte parkeeropbrengsten en de afdracht van de BR Bereikbaarheid aan de algemene middelen, incidenteel met € 500.000 naar beneden bij te stellen.

Economie

Subsidie Connectr

Voor Arnhem vormen de maatschappelijke opgaven op het gebied van duurzaamheid en energietransitie niet alleen uitdagingen, maar ook economische kansen. Onze ambitie is dat het regionale energie ecosysteem stevig groeit en binnen Europa bekend staat als 'Hotspot Energy'. Dit doen we door innovatie te stimuleren met behulp van Connectr en de ambitie om het European Center for Flexible Energy Solutions te vestigen. Dit is aangekondigd tijdens de Arnhem Electricity Week.

Naast het stimuleren van innovatie binnen het energiecluster doen we dit ook door het verbinden van de twee topcluster van Arnhem namelijk de creatieve sector en de energy sector. Samen met het cluster Internationaal laten we tijdens de jaarlijkse Arnhem Electricity Week alle ontwikkelingen en ambities zien binnen ons energycluster.

De afgelopen jaren is gewerkt aan het opstarten van nieuwe initiatieven, welke ook zijn opgenomen in deze Perspectiefnota, zoals:

- Connectr (met mogelijke aanvulling European Center for flexible energy solutions)
- Arnhem Electricity Week:
- Programma Creatief x Energie;

Onze investeringen in deze initiatieven hebben gezorgd voor een veelvoud aan investeringen door andere partijen in onze energiesector en ons vestigingsklimaat aantrekkelijk gemaakt voor belangrijke spelers in Arnhem en een aantrekkende werking gehad op internationale spelers zoals Milence, Hyosung en Volstora. Om dit te kunnen behouden en uit te bouwen is het nodig dat deze ontwikkelingen duurzaam wordt voortgezet.

Connectr en de samenwerkende partners (waaronder provincie Gelderland) zijn hiertoe bereid en willen ook financieel bijdragen. De provincie Gelderland heeft voor het meerjarenplan van Connectr de komende jaren een subsidiebijdrage van € 1,2 miljoen per jaar gereserveerd. Dit vraagt dat er ook vanuit de gemeente Arnhem voldoende financiële middelen beschikbaar worden gesteld.

Op 30 mei 2024 hebben partijen die samenwerken in Connectr het initiatief gelanceerd om het 'European Center for flexible energy solutions' te realiseren in Arnhem. De propositie daarvoor wordt nu uitgewerkt. Op basis hiervan zullen verdere vervolgstappen met betrekking tot capaciteit (kwartiermaker en boegbeeld) en financiering gezet worden. Mogelijk wordt hierbij ook een beroep gedaan op de gemeente Arnhem.

Onderwijs

Non-formele educatie

Bij het beoordelen van subsidieaanvragen voor het regionale programma voor non-formele educatie, is voor het project 'Samen taal in Malburgen' van City at Home per ongeluk een verouderde projectbegroting als uitgangspunt genomen. Een ingediende herziene begroting is abusievelijk niet meer gebruikt voor de subsidieverlening. Doordat alle ruimte binnen het subsidieplafond is verleend, dit een administratieve fout van de gemeente betreft en deze partij op inhoudelijke gronden wél recht heeft op subsidie, is het voorstel om dit te herstellen vanuit de algemene middelen voor een bedrag van € 38.051 per jaar gedurende de subsidieperiode.

Beheer MFC's

De kosten voor het beheer van de MFC's zijn niet in lijn met de beschikbare middelen waarbij dit al langere tijd leidt tot overschrijdingen. Dit blijkt uit de jaarrekeningen 2023 en 2024. Dit heeft onder andere te maken met een te lage formatie aan beheerders waardoor moet worden ingehuurd, een te lage kostendekkendheid uit huren en servicekostenvergoedingen en gebruik voor sociale activiteiten tegen te lage tarieven. Onderzoek naar het integraal accommodatiebeleid en inhoudelijke en financiële (structurele) oplossingen zijn gaande, maar daarmee op dit moment niet direct voorhanden. De kans is daardoor aanwezig dat er ook vanaf 2025 een soortgelijke overschrijding plaats gaat vinden. In de Begroting 2026 en Turap-2 2025 komen we om die reden met een voorstel.

Cultuur

Historische trolleybussen onderdak behouden

De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de Begroting 2025 een motie aangenomen om de Stichting Trolley materiaal Arnhem éénmalig in 2025 financiële steun te geven voor de stallingsruimte van historische trolleybussen, zodat de stichting op zoek kan naar definitieve stallingsruimte. Voor het jaar 2025 wordt om die reden eenmalig € 20.000 ter beschikking gesteld vanuit de algemene middelen.

Brede openstelling Stichting Musis & Stadstheater

In 2020 is de motie 'Cultuurhuis voor heel Arnhem' (20M349) aangenomen. Met deze motie roept de raad op om in het nieuwe Stadstheater maximaal ruimte te bieden aan lokale makers, zowel in het gebouw als het gebruik van het gebouw. Stichting Musis & Stadstheater heeft een exploitatiebegroting 2028 opgesteld waarin MSA gedurende het jaar ruimte (o.a. Grote Zaal, Kleine Zaal, Studio, foyers) beschikbaar stelt om niet of tegen zeer gereduceerd tarief, de zogenaamde 'brede openstelling'. Doelgroep zijn lokale en regionale initiatieven en makers die ondersteuning verdienen, zoals amateurverenigingen, kleinere gezelschappen of collectieven, of organisaties die activiteiten organiseren met een grote maatschappelijke of sociale relevantie. Deze afspraken zullen worden vastgelegd in de subsidiebeschikking voor MSA vanaf 2028. Hiermee wordt invulling gegeven aan de motie. Dit past ook in de lijn van de nieuwe Uitgangspunten Cultuur, waarin we nadrukkelijk inzetten op meer ondersteuning van lokale makers.

Om gehoor te geven aan deze beleidskeuze van de raad is op basis van de huidige inzichten een aanvullende subsidie van € 60.000 per jaar noodzakelijk. Dit wordt veroorzaakt doordat, terwijl er weinig tot geen inkomsten zijn, de vaste lasten wel doorlopen, zoals techniek, energie, schoonmaak. Ook zal personeel worden ingezet voor het begeleiden (productie en techniek) van deze activiteiten. Voor deze diensten is een stijging van 10% voor een deel van de personeelslasten in de begroting opgenomen.

We zijn volop in gesprek met MSA over de keuzes die gemaakt kunnen worden en wat deze betekenen voor zowel het functioneren van Stadstheater (en Musis) als voor de toekomstige exploitatie. In de opgestelde exploitatiebegroting 2028 zijn aannames opgenomen waaronder de mogelijke inkomsten uit hoofde van verhuur aan gezelschappen zoals Phion, Theater Oostpool en Introdans. Ook hierover worden nog diverse gesprekken gevoerd.

Rozet

Rozet heeft te maken met structurele tekorten op de begroting. In 2024 is er incidenteel € 425.000 subsidie (zijnde de helft van het tekort van € 850.000) verleend, waarbij we hadden gehoopt op een structurele oplossing vanaf 2025. Dit is, ondanks intensief contact en nauwe samenwerking, niet gelukt. Ook voor 2025 is het verwachte tekort € 850.000. De eigen vermogenspositie van Rozet is niet toereikend om dit tekort (in zijn geheel of gedeeltelijk) op te kunnen vangen. Daarom willen we dit bedrag incidenteel subsidiëren. Dit bedrag beschikken we in delen en onder gerichte voorwaarden, om zo te komen tot structurele oplossingen die gaan leiden tot een toekomstbestendig

Rozet. Hierover informeren we de raad afzonderlijk. Rozet heeft aangegeven dit jaar nog meer incidentele kosten te verwachten. Tegelijkertijd zien we dat de nieuwe horecapartij op de begane grond van het Rozetpand financiële voordelen met zich meebrengt, waarin de begroting van Rozet nog geen rekening is gehouden. We denken dat een aanvullende subsidie van maximaal € 850.000 in 2025 toereikend zal zijn.

Participatie en armoedebestrijding

Kwijtschelding lokale heffingen

Het budget voor verruiming van kwijtschelding van lokale heffingen blijkt te ruim begroot. Daarom wordt het budget naar beneden bijgesteld. Voor afvalstoffen- en rioolheffing wordt de verlaging van kwijtschelding meegenomen in de berekening van de tarieven met ingang van 2026. Voor OZB geldt dit niet. Dit betekent een incidenteel voordeel van € 240.000 voor 2025 en een structureel voordeel van € 10.000 met ingang van 2026.

BUIG 2025

De systematiek van de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) maakt de omvang van het budget dat Arnhem ontvangt voor het grootste deel moeilijk voorspelbaar. Het gedeelte dat te beïnvloeden is, heeft betrekking op de inzet van loonkostensubsidie. Het knelpunt dat nu wordt voorzien, betreft de meest actuele stand van het saldo BUIG (budget wat ontvangen wordt en prognose van de uitgaven voor BUIG lasten) en het saldo dat reeds is opgenomen in de begroting. Dit betreft het voorlopige budget 2025. Het nadeel betreft een saldo van € 0,8 miljoen in 2025, waarbij het gaat om een nadeel op de lasten van € 5 miljoen en een voordeel op de baten van € 4,2 miljoen. Dit saldo loopt in de jaren daarna op naar € 1,9 miljoen in 2029.

Werkgeverschap sociale werkvoorziening

Door meerdere niet beïnvloedbare factoren vallen de kosten voor Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW) structureel hoger uit. Het gaat hierbij met name om de loonontwikkeling bij SW-medewerkers. Voor 2025 en verder is er geen ruimte om dit binnen de reserves van de Modulaire Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR SD CG) op te vangen. Het zal daarmee uit de gemeentelijke bijdragen van de deelnemende gemeenten moeten komen. Regiobreed gaat het om een bedrag van € 1,5 miljoen. Voor Arnhem betekent dit een nadeel van € 783.000 in 2025 aflopend naar € 635.000 in 2029 (rekening houdend met een uitstroom van SW-medewerkers van 5%).

Beschermingsbewind

In 2024 zijn de landelijk vastgestelde tarieven voor bewindvoering met 6% gestegen t.o.v. 2023. Daarnaast zijn er ook meer inwoners die gebruik maken van bewindvoering. Dit betekent dat in 2024 het budget van € 4,3 miljoen met € 0,6 miljoen is overschreden. In 2025 stijgen de tarieven weer met 6%, dit leidt (zonder stijging van aanvragen) tot een structureel tekort van € 0,8 miljoen. Dit betreft een ontwikkeling die grotendeels autonoom is en die we ook landelijk terugzien. Er zijn in het verleden al instrumenten ingezet als goedkoper alternatief voor bewind (Budget Ondersteuning op Maat) en de samenwerking met bewindvoerders via een Convenant, maar ook dat heeft niet geleid tot een structurele daling van deze kosten. Een verlaging van kosten kan alleen als er beleidswijzigingen worden doorgevoerd.

Alleenverdienersproblematiek

In de septembercircularie hebben we een decentralisatieuitkering van € 346.000 ontvangen om inwoners te compenseren die te weinig bijstand hebben ontvangen in het kader van alleenverdienersproblematiek. Met ingang van 2025 ontvangen we hiervoor structureel een bijdrage van het rijk. De verwachting was dat in 2024 de gehele compensatie afgerond kon worden, maar dat is niet gelukt. In 2024 is er inclusief uitvoeringskosten € 70.000 besteed. De verwachting is dat we in 2025 nog € 120.000 nodig hebben. Omdat het niet bestede deel van € 276.000 in het jaarekeniresultaat van 2024 is verwerkt, nemen we voor 2025 het bedrag van € 120.000 op. Het is geen optie om deze inwoners niet te compenseren, het betreft een wettelijke taak en we hebben er extra middelen voor ontvangen.

Studietoeslag

Vanaf april 2022 is de regeling individuele studietoeslag overgegaan van aanvraag bijzondere bijstand naar een inkomensregeling. Deze landelijke regeling is voor mensen die door een structurele fysieke beperking niet in staat zijn om zelf inkomen te verdienen naast hun studie. De wijziging van de regeling heeft tot gevolg dat de aanvraag nu met terugwerkende kracht kan worden gedaan tot ingangsdatum. Het is mogelijk om 5 jaar lang (vanaf april 2022) de toeslag met terugwerkende kracht aan te vragen. De regeling voor studietoeslag is bovendien een openeinderegeling. In de begroting is meerjarig al rekening gehouden met een stijging. Het is echter zeer moeilijk om een meerjarige prognose af te geven. Voor 2025 komen we met de huidige cijfers en aannames op een tekort

van € 410.000 uit. Voor 2026 en verder is het nog niet mogelijk om met een prognose te komen, we gaan de realisatie zeer nauwlettend volgen en onderzoeken hoe we meer grip kunnen krijgen op het prognosticeren van de studietoelage.

Vergroten bereik Individuele inkomenstoeslag

In de begroting van de jaren 2023 tot en met 2026 is jaarlijks € 2 miljoen opgenomen voor het verbeteren van de Inkomensregelingen. Hiermee hebben we de pilot voor de Bijverdienbeloning uitgevoerd, onderzoek gedaan naar de Inkomensregelingen en o.a. het proces en bereik verbeterd van de Individuele Inkomenstoeslag (IIT). Het vergroten van het bereik van de IIT leidt structureel tot meer verstrekkingen. Tot en met 2027 is er dekking beschikbaar, met ingang van 2028 ontstaat er een knelpunt van € 360.000.

Borging wettelijke termijnen en kwaliteit dienstverlening uitvoering participatiewet

In 2024 is extra inzet gepleegd om te voorkomen dat achterstanden in doorlooptijden van aanvragen in het kader van de participatiewet te groot werden. Belangrijkste redenen waren de hoge werkdruk (we bereiken steeds meer inwoners met onze regelingen en we willen persoonlijk contact en maatwerk bieden) en de door- en uitstroom van ervaren personeel. Door maatregelen te treffen, zoals het verbeteren van werkprocessen en het reduceren van inhuur, kunnen we het tekort voor het grootste deel 'zelfstandig' terugbrengen. Echter, de werkdruk blijft hoog en doorlooptijden staan onder druk en daarom verwachten we ondanks deze maatregelen een overschrijding op de uitvoeringskosten in 2025 en 2026 van € 600.000 en in 2027 van € 300.000. Zodoende kan Arnhem doorlooptijden zoveel mogelijk binnen de wettelijke termijnen houden, blijven we inzetten op het versterken van bestaanszekerheid en krijgen we de ruimte om de basis op orde te brengen. Dit is een belangrijke voorwaarde binnen de opgave 'Transformatie sociaal domein'.

Welzijn en inclusie

Integrale aanpak moslimdiscriminatie in Arnhem

Bij de begrotingsbehandeling 2025 is middels motie 24M142 gevraagd om € 50.000 ter beschikking te stellen in 2025 voor uitwerking van een plan van aanpak moslimdiscriminatie. Voorgesteld wordt om deze middelen voor de uitvoering van de acties naar aanleiding van dit plan van aanpak op te nemen in de begroting in 2025.

Actualisatie lasten De Hobbit

In Malburgen wordt op de hoek van de Zwanebloemlaan en de Fluitekruidstraat een buurthuis, gymzaal en 12 sociale huurappartementen gebouwd. Voor deze ontwikkeling (ook wel bekend als de Hobbit) is samen met Volkshuisvesting, Rijnstad en de gemeente een business case opgesteld. Hierover is de raad in 2020 geïnformeerd. De business case gaat uit van verschillende exploitaties. De grondexploitatie behelst de aankoop van gronden/panden, bouwrijp maken en vervolgens verkoop van de bouwrijpe grond voor het buurthuis en sociale woningbouw. Voor de aanleg van de openbare ruimte is subsidie van de provincie beschikbaar. Het buurthuis (en de sociale woningbouw) wordt gebouwd en gefinancierd door Volkshuisvesting, waarbij de gemeente en Rijnstad beoogd huurder zijn. De bouw van de gymzaal wordt gedaan door de gemeente, waarbij het Sportbedrijf de exploitatie in handen neemt. De realisatie van het project is een lang gekoesterde wens van de wijk en levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in deze Arnhem-Oost wijk. De huurkosten, het gebruikersonderhoud en overige exploitatielasten voor de gemeente zijn niet afdoende in de begroting verwerkt. Deze kosten bedragen structureel € 150.000.

Uitvoeringskosten inburgering

De afgelopen jaren is de instroom van nieuwkomers sterk gegroeid. Arnhem heeft in het kader van hun inburgering de wettelijke taak om hen te begeleiden en krijgt hiervoor, zoals alle gemeenten, een tegemoetkoming van de kosten via het gemeentefonds. Deze tegemoetkoming van € 700.000 is echter niet toereikend om alle uitvoeringskosten te dekken.

Om toch aan onze wettelijke taak te voldoen, hebben we de afgelopen jaren extra incidenteel en structureel geld uitgetrokken. Dit betreft een structureel bedrag van afgerond € 400.000 en een incidenteel bedrag van jaarlijks € 530.000 tot en met 2028 uit de bestemmingsreserve Inburgering, integratie en asiel. Met dit geld en het geld uit het gemeentefonds kunnen we in ieder geval 800 nieuwkomers begeleiden. Eind 2024 zaten we echter al op een niveau van 1.290 dossiers. Als gemeente hebben wij geen invloed op de hoogte van de instroom.

Conform de wet Inburgering heeft elke nieuwkomer recht op in totaal drie jaar begeleiding. Een deel van de nieuwkomers die in 2022 zijn ingestroomd, stroomt dus in 2025 weer uit. De verwachting is echter dat de instroom groter is dan de uitstroom. Voor 2025 gaan we uit van 1375 dossiers.

Om aan onze wettelijke taken te voldoen op een wijze waarop we inburgeraars mee laten doen vanaf dag 1 als we structureel meer capaciteit hebben voor de begeleiding van nieuwkomers. Met de huidige middelen kunnen 800 dossiers worden begeleid. Om ook de extra 575 dossiers te kunnen begeleiden is in 2025 incidenteel € 400.000 en vanaf 2026 € 800.000 structureel benodigd.

De Overkant en de Leuke Linde

Welzijn gaat in de kern over activiteiten die bijdragen aan het welzijn van inwoners. In de praktijk worden deze activiteiten ontplooid in en rond diverse locaties, zoals buurthuizen. Ook kan het voorzieningen betreffen voor inwoners waarbij ook een beheerderslocatie hoort (De Leuke Linde). Via investeringen vanuit Nationaal Programma Arnhem-Oost worden buurtcentrum de Overkant en speeltuin De Leuke Linde vernieuwd. Deze voorzieningen worden hiermee toekomstbestendige bruisende middelpunten van Presikhaaf voor ontmoetingen van bewoners en waar kinderen kunnen leren sporten en ontwikkelen. Dit brengt structureel hogere kosten met zich mee voor exploitatie en onderhoud binnen beleidsveld Welzijn.

Bij buurtcentrum de Overkant gaat het om sloop huidig pand en nieuwbouw. Hierna zal dit vernieuwde pand verhuurd worden aan een partij tegen een hogere huur dan eerder. Dit is een subsidiepartij, dus hier zal een verhoogd subsidiebedrag tegenover staan. Inschatting op dit moment is een structureel bedrag van € 200.000. Dit bestaat voor de helft uit eigenaarslasten en kapitaalslasten voor het gedeelte van de investering welke nog niet volledig gedekt kan worden binnen het Nationaal Programma Arnhem-Oost. Hiervoor is een investeringskrediet van € 675.000 nodig. Het andere gedeelte is een inschatting van hogere lasten aan subsidiepartijen in verband met gestegen huurprijzen.

Speeltuin de Leuke Linde wordt vernieuwd, inclusief het beheerdershuisje. De investering wordt gedekt met middelen van het Nationaal Programma Arnhem-Oost. Wel worden er structurele lasten verwacht voor onder andere exploitatie en onderhoud. Inschatting op dit moment is een structureel bedrag van € 50.000.

Gezondheid en sport

Voordeel sport

Voordeel spuk sport 2023; ontvangen in 2025

Gemeenten (en sportbedrijven) kunnen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen, beheer en dienstverlening in sport, vanaf 2019 niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties te stimuleren, kunnen gemeenten jaarlijks de specifieke uitkering stimulering sport (SPUK Sport) aanvragen om dit btw-nadeel te compenseren.

De gemeente Arnhem ontvangt een voorschot en met de jaarrekening wordt de verantwoording in orde gemaakt. Het resultaat is dat de gemeente in 2025 nog een bedrag zal ontvangen van het ministerie. De vertraging wordt veroorzaakt, doordat het ministerie in eerste instantie de teveel betaalde voorschotten terug haalt en vervolgens vinden de nabetalingen aan de gemeenten met een lager voorschot plaats. De vaststellingsbeschikking van de spuk sport 2023 is ontvangen en voor Arnhem is een aanvullende verlening toegekend van € 988.000.

Voordeel subsidie Sportbedrijf

Voor het jaar 2024 heeft het Sportbedrijf extra budget ontvangen voor verwachte loon- en prijsstijgingen. Een deel hiervan bleek niet nodig. Het risico rond loon- en prijsstijging op huur en energie is in eerste instantie incidenteel afgedekt binnen het subsidiekader van het Sportbedrijf. Bij aanvang van het boekjaar 2024 ontving de gemeente het signaal van Sportbedrijf, dat deze middelen slechts gedeeltelijk zouden hoeven worden ingezet.

Vanuit de subsidieverlening geeft de recente kwartaalrapportage wederom een voordeel van € 1,2 miljoen op de exploitatie van Sportbedrijf over 2024. Dit heeft ertoe geleid, dat de gemeente in de kwartaalrapportages meer toelichting en duiding vraagt bij de ontwikkeling van de exploitatie over betreffende subsidie- en boekjaar. Daarnaast wil de gemeente in eerder stadium de (concept) begroting en aanvraag beoordelen.

Er ligt een afspraak met sportbedrijf, waarin € 700.000 wordt teruggevorderd door de gemeente en het andere deel van € 500.000 wordt ingezet door sportbedrijf om de toegenomen kosten betreffende het afvoeren van oude kunstgrasvelden te dekken. Dit staat los van de verduurzaming van de velden. De verwachting van Sportbedrijf blijft onveranderd dat het tekort op de exploitatie de komende jaren verder wordt teruggedrongen. Hiervoor zijn al diverse initiatieven gestart om de bedrijfsvoering toekomstbestendig te maken.

Exploitatielasten gymzalen

Sporthal Middachtensingel

De structurele lasten voor de nieuwe sporthal aan de Middachtensingel zijn niet volledig in de begroting verwerkt. Er zijn aanvullende middelen nodig ter omvang van € 225.000, waarvan € 172.000 voor het eigenarenbeheer en € 53.000 subsidiemiddelen ten behoeve van de exploitatie door het Sportbedrijf. Vanaf 2026 is structurele dekking vanuit de algemene middelen nodig.

Gymzaal Fluitekruid

Behoudens de kapitaallasten moeten de overige exploitatielasten voor gymzaal Fluitekruid nog worden begroot. Per saldo gaat het om de eigenaarslasten en het tekort op de exploitatie bij het Sportbedrijf. Dit is een bedrag van jaarlijks € 82.207 vanaf 2026 (prijspeil 2026). Aangezien deze investering onderdeel uitmaakt van het integraal huisvestingsplan (IHP) is er reeds dekking voor de kosten voor OZB, heffingen en verzekering van samen € 19.685. Het resterend tekort is daarmee € 62.522.

Ruimtelijke ontwikkeling

Adviescommissie Omgevingskwaliteit

Met de invoering van de Omgevingswet zijn de welstandstaken ondergebracht in de adviescommissie omgevingskwaliteit. Omdat de taken voor deze commissie onder de Omgevingswet zijn uitgebreid (op stedenbouw en landschap), zijn er meer leden toegevoegd. Incidenteel was hiervoor tot en met 2024 geld beschikbaar gesteld. Gezien het structurele karakter van de uitbreiding van taken stellen we voor om het budget voor de adviescommissie omgevingskwaliteit met € 65.000 structureel te verhogen vanaf 2025.

Stadsontwikkelfonds

Woningbouw en stadsontwikkelfonds

De woningbouwopgave is één van de grootste ambities van deze bestuursperiode. Het tekort aan woningen maakt dat de urgentie groot is en deze ook breed gevoeld wordt. Om de ambities ten aanzien van de stedelijke ontwikkeling te realiseren is de bestemmingsreserve Stadsontwikkelfonds ingesteld. Het Stadsontwikkelfonds wordt gevuld vanuit een positief jaarresultaat van het grondbedrijf nadat het weerstandsvermogen van het grondbedrijf op het vereiste niveau is gebracht.

Door inzet van het stadsontwikkelfonds zijn we in staat woningbouwontwikkelingen te versnellen en om zorg te dragen voor cofinanciering als we bijdragen van andere overheden krijgen voor Arnhemse woningbouwprojecten. Het stadsontwikkelfonds willen we met het oog op deze doelen blijven inzetten. Naast het borgen van de voortgang of versnelling van projecten, zijn deze middelen ook bedoeld voor onder andere het realiseren van meer sociale huurwoningen, maatschappelijke functies of vergroening van de openbare ruimte. Het Stadsontwikkelfonds werkt in de praktijk tot nu toe goed. Zo heeft het fonds bijgedragen aan belangrijke stappen voor het project Spoorzone Arnhem-Oost, de realisatie van flexwoningen op het Merwedeterrein, en aan projecten zoals de Koepel en de Hobbit. Aandachtspunt bij de woningbouwprojecten is dat we daarbij telkens bekijken hoe we de woningen van energie voorzien.

Op 13 november 2024 heeft de raad de motie 'Behoud Stadsontwikkelfonds' aangenomen. Hiermee heeft de raad opnieuw het belang van het fonds onderstreept. In de motie wordt aangegeven dat de raad van mening is dat volkshuisvesting een overheidstaak is en de gemeente aangewezen is om ervoor te zorgen dat er meer woningen moeten worden gebouwd én dat deze woningen betaalbaar moeten zijn. De raad heeft opgeroepen om bij de Perspectiefnota 2026 te streven naar een opnieuw gevuld Stadsontwikkelfonds, en indien dit niet lukt op basis van positieve grondopbrengsten in de Perspectiefnota een voorstel te doen voor een andere financieel robuuste systematiek.

Vulling BR Stadsontwikkelfonds komende jaren onzeker

Het grondbedrijf heeft over 2024 een positief resultaat behaald van € 7 miljoen ten opzichte van het begrote resultaat. De voornaamste reden voor dit positieve resultaat is de tussentijdse winstneming Schuytgraaf die in 2024 heeft plaatsgevonden door een sterke stijging van de grondprijzen. In 2024 is daarnaast de gebiedsexploitatie Spoorzone (inclusief Rijnpark fase 1) vastgesteld. De gebiedsexploitatie Spoorzone levert een aanzienlijke bijdrage aan de invulling van de woningbehoefte in Arnhem. De gemeente neemt hierbij actief de regie in handen om het volkshuisvestelijk programma in de Spoorzone te realiseren en het woningbouwtekort te verminderen. Die regie en actieve rol bij de ontwikkeling van de Spoorzone, maar ook bij (toekomstige) gebiedsontwikkelingen, brengt ook risico's met zich mee.

De benodigde weerstandscapaciteit is afgezet tegen het beschikbare weerstandsvermogen. Conform de nota grondbeleid is het volledige jaarresultaat 2024 van € 7 miljoen toegevoegd aan de bestemmingsreserve grondexploitatie om het weerstandsvermogen aan te vullen. Het beschikbare weerstandsvermogen eind 2024 van het grondbedrijf is niet afdoende om de volledige benodigde weerstandscapaciteit grondbedrijf te dekken. Als de omvang van het weerstandsvermogen groter is dan 110% van het risicoprofiel wordt het meerdere vanuit de reserve Grondexploitatie overgeheveld naar het Stadsontwikkelfonds. In geval het weerstandsvermogen lager is dan 100%, zal de Algemene Reserve voor dat verschil tot 100% ook moeten dienen als weerstandsvermogen voor het grondbedrijf (paragraaf 3.6 nota grondbeleid). Er wordt om die reden aanvullend een beroep gedaan voor € 25,85 miljoen op de Algemene Reserve ten behoeve van het afdekken van het risico grondbedrijf.

Het gevolg van de benodigde inzet van het positieve resultaat grondbedrijf, van 7 miljoen, voor de benodigde weerstandscapaciteit, is dat er geen dotatie aan de bestemmingsreserve Stadsontwikkelfonds kan worden gedaan. Het is de verwachting dat dotaties aan het Stadsontwikkelfonds vanuit het jaarresultaat van het grondbedrijf voor de komende jaren zullen uitblijven. Immers eventuele positieve resultaten in de komende jaren van het grondbedrijf zullen eerst ingezet dienen te worden om de benodigde weerstandscapaciteit grondbedrijf af te dekken, totdat er geen aanspraak meer gedaan hoeft te worden op de Algemene Reserve voor het afdekken van een deel van het risico grondbedrijf. En mochten er de komende jaren nog nieuwe gebieds- en grondexploitaties ter vaststelling worden aangeboden aan de raad, dan zal het benodigde weerstandsvermogen nog verder zal toenemen. Er kan dan ook worden geconcludeerd dat het grondbedrijf het Stadsontwikkelfonds in de komende jaren naar verwachting niet kan voeden met positieve jaarresultaten.

Miljarden voor woningbouw bij het Rijk, wel cofinanciering vereist

Op vrijwel alle woningbouwprojecten zit tegenwoordig een zogenaamde 'onrendabele top'. In het regeerprogramma van het Rijk is € 5 miljard beschikbaar voor (het afdekken van onrendabele toppen voor) woningbouw en € 2,5 miljard voor mobiliteitsmaatregelen om woningbouw mogelijk te maken. Gedurende dit jaar wordt duidelijk wat de criteria zijn voor gemeenten om aanspraak te kunnen maken op deze middelen. Vaak is bij subsidiemogelijkheden van het Rijk gemeentelijke cofinanciering een vereiste. Deze bijdragen en hun cofinanciering worden vaak aan specifieke projecten gekoppeld.

De € 5 miljard van de Rijksoverheid wordt ingezet om verschillende regelingen te financieren:

- In de vorige kabinetsperiode heeft de gemeente een grote bijdrage ontvangen voor de Spoorzone Arnhem-Oost. Momenteel verkennen we of we een aanvraag kunnen indienen voor de tweede fase voor Rijnpark, aangezien het Rijk waarschijnlijk opnieuw geld beschikbaar gaat stellen voor grootschalige woningbouwlocaties.
- Er komt binnenkort waarschijnlijk een nieuwe ronde om woningbouwimpulsmiddelen aan te vragen. Gemeenten moeten bij deze regeling opdragen voor 50% van het publiek financieel tekort. Voor subsidies van andere overheden is het dan ook noodzaak dat we als Arnhem voldoende middelen beschikbaar hebben om ook zelf projecten mogelijk te blijven maken.
- Op dit moment is de Realisatiestimulans in ontwikkeling. De Realisatiestimulans is een nieuwe voorspelbare bijdrage, gebaseerd op het totaal aantal gerealiseerde betaalbare woningen per jaar. Het gaat hierbij om een bijdrage van gemiddeld € 7.000 per gerealiseerde woning in het betaalbare segment. Omdat dit een regeling achteraf is (na realisatie), kan het wenselijk zijn dat een gemeentelijke voorfinanciering gewenst is.
- Een deel van de € 5 miljard is beschikbaar voor woningbouw in de gebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid, waar Arnhem-Oost er een van is. Het gaat om woningen in het midden en goedkope segment en om sociale huurwoningen. De realisatie van deze woningen leidt tot aanzienlijke wijkverbeteringen aangezien ook een stevige investering in de kwaliteit van de openbare ruimte wordt gedaan. Er zijn plannen ingediend voor Arnhem-Oost, en er is gekeken naar projecten buiten Arnhem-Oost die de druk op Arnhem-Oost verminderen als ze worden gerealiseerd. Het gaat om projecten voor de versnelling van de woningbouw in Presikhaaf, Malburgen, Rijnpark, Arnhem-West en de Nijmeegseweg. De komende periode vindt samen met het ministerie de uitwerking van de hoofdafsprak over de gebieden plaats.

Robuuste systematiek

Arnhem maakt goede kans om middelen van het Rijk binnen te halen, maar daarvoor is gemeentelijke cofinanciering vereist. Om tot een langjarige robuuste financiële systematiek te komen voor het realiseren van meer sociale en betaalbare woningen in Arnhem is meer nodig. De vraag is dus hoe we kunnen zorgen voor een

duurzame vulling van het Stadsontwikkelfonds, nu de optie vanuit het positieve resultaat van het grondbedrijf de komende jaren zeer klein is.

Een eerste mogelijkheid is om een structurele toevoeging aan het fonds in de begroting op te nemen, zoals bijvoorbeeld bij het IHP gebeurt. Echter de structurele financiële ruimte is zeer beperkt en daarnaast zijn dit soort ontwikkelingen juiste met incidentele middelen te financieren. Om tot een systematiek te komen met een toevoeging van incidentele middelen aan het fonds is het voorstel om, in geval van een positief gemeentelijk jaarresultaat, jaarlijks bij de jaarrekening 50% van de niet begrote maar wel gerealiseerde jaarwinst van de gemeente toe te voegen aan BR Stadsontwikkelfonds. Deze voeding van het fonds bedraagt maximaal € 6 miljoen per jaar. Het toevoegen van het jaarresultaat wordt begrensd door de minimale hoogte van de weerstandsfactor van 1,0. Wanneer de gemeente dan een meevaller heeft in de vorm van een niet begroot voordelig jaarrekeningresultaat dan wordt eerst de BR Stadsontwikkelfonds aangevuld voordat de meevaller in de algemene reserve beschikbaar komt voor andere zaken. Mogelijke gewenste verdere vulling van het Stadsontwikkelfonds wordt vervolgens integraal afgewogen. Het voorstel is dat de woningbouwopgave op deze wijze prioriteit krijgt ten opzichte van andere opgaven. Kanttekening is dat de voeding van het fonds van jaar op jaar kan wisselen en volledig afhankelijk is van of er een positief jaarresultaat is.

Korte termijn

De aangegeven aanvullingen op het Stadsontwikkelfonds zullen met name bijdragen aan gebiedsontwikkelingen die op de langere termijn hun uitwerking krijgen. Voor een aantal ontwikkelingen is het van belang om vooruitlopend daarop éénmalig een extra bedrag aan het Stadsontwikkelfonds toe te voegen. Deze gebiedsontwikkelingen spelen op de korte termijn en behoeven een extra inzet van de gemeente, al dan niet als voorfinanciering of co-financiering voor bijdragen van andere overheden. Wij stellen daarom voor om in 2025 voor de gebiedsontwikkelingen die op korte termijn spelen een bedrag van € 6 miljoen toe te voegen aan het Stadsontwikkelfonds. Dit bedrag is gebaseerd op het gemiddelde kengetal voor de publieke onrendabele top en de gevraagde cofinancieringsbijdrage.

Wonen en leefomgeving

Woonwagenstandplaatsen

In 2024 is besloten om in totaal veertien extra woonwagenstandplaatsen te realiseren op drie zgn. pilotlocaties (Bethaniënstraat, Merwedestraat, Gelderse Rooslaan). Daarnaast is er een nieuw te ontwikkelen locatie in Schuytgraaf voorzien. Hiermee zet de gemeente een belangrijke stap in het voorzien van een behoefte aan nieuwe standplaatsen. We volgen de uitspraak van het Europese Hof die stelt dat de woonwagenbewoners recht hebben op het behoud van hun eigen cultuur.

De uitbreiding van deze locaties loopt echter traag. Het toevoegen van woonwagenstandplaatsen is ruimtelijk, juridisch en financieel een omvangrijke en complexe opgave. Het proces om tot uitbreiding van de standplaatsen te komen, kan niet zelfstandig door de gemeente worden doorlopen. De gemeente is ook afhankelijk van de samenwerking met de huurdersvereniging, bewoners en corporaties.

Door gebrek aan consensus met en tussen bewoners en ook bedreigingen, moesten plannings regelmatig worden bijgesteld, met alle financiële consequenties van dien (gestegen rentelasten, hogere bouwkosten, meerwerk aannemer, toegenomen plankosten). Gelet op de vele afhankelijkheden blijven er grote onzekerheden met betrekking tot de planning.

Voor de verschillende locaties zijn de doorrekeningen geactualiseerd. Om op de beoogde locaties de uitbreidingen te realiseren is € 3,1 miljoen incidenteel in 2026 nodig. Hiervoor zijn verschillende redenen. Allereerst omdat de inrichtingsschetsen voor de drie pilotlocaties zijn aangepast op basis van aangescherpte normen voor brandveiligheid en toegankelijkheid voor hulpdiensten. De inrichting wordt daardoor duurder. Bovendien kon op basis van de verkenningen per locatie (koop of huur) een meer nauwkeurige doorrekening worden gemaakt van de nog vast te stellen grondexploitaties. We gaan uit van vaststelling van de grondexploitaties in 2026.

Wijkonderhoud

In het najaar 2023 is een Europese aanbesteding geweest voor het dagelijks onderhoud in ons stadsdeel Centrum, Spijkerbuurt en Arnhems Broek (CSA) voor het jaar 2024 (zie ook raadsbrief Het dagelijks onderhoud in stadsdeel Centrum, Spijkerbuurt en Arnhems Broek van 16 januari 2024). Voor een deel van dit dagelijks onderhoud is de Europese aanbesteding mislukt, doordat de inschrijvingen resulteerden in een forse overschrijding van het begrote budget. Op twee van de vier percelen heeft maar één marktpartij ingeschreven. Deze overschrijding is voor de jaren 2025 en 2026 in de begroting opgenomen, om intussen alternatieve manieren van uitvoering te kunnen onderzoeken en voorbereiden. Op dit moment lopen de voorbereidingen voor nieuwe aanbestedingen van de

stadsdelen Noordoost, Noordwest en Bossen & Parken. De gunning van deze opdrachten vindt plaats in augustus/september 2026. Er is een raming gemaakt van de benodigde budgetten vanaf 2027 en verder.

Tegelijkertijd onderzoeken we hoe het wijkonderhoud op een andere manier uitgevoerd kan worden. De verwachting is overigens niet dat een andere manier van uitvoeren significant goedkoper zal zijn, maar uiteraard is dat wel onze inzet. Om budgetten beschikbaar te hebben op het moment dat de overige genoemde stadsdelen aanbesteed moeten worden (medio 2026), is voor alle stadsdelen samen een bedrag van in totaal € 3.220.000 nodig.

Voor het uitvoeren van dit werk op de in de begroting vastgestelde ambitieniveaus zijn deze kosten onvermijdelijk. Niet toekennen zal leiden tot verdere verlaging van het onderhoud in de stad (dat met uitzondering van de binnenstad al op een laag onderhoudsniveau zit). Dit zal leiden tot een rauw beeld en een verslechtering van leefbaarheid. Ook zal er op een minder duurzame manier worden gewerkt (met betrekking tot in te zetten voertuigen, materiaal en dergelijke). Er zit hoe dan ook een ondergrens aan verlaging van de kosten omdat we moeten zorgen voor een veilige, toegankelijke openbare ruimte.

Aanpak Invasieve Exoten

In de begroting 2025 is een bezuiniging doorgevoerd op de aanpak van invasieve exoten: € 3 ton in de jaren 2025 tot en met 2027. Voortschrijdend inzicht laat zien dat er toch aanvullend budget nodig is om tot een effectieve aanpak te komen. Voor de aanpak van de Reuzenberenklauw (Unielijst) en de Japanse duizendknoop is een aanvullende inspanning nodig op het nog bestaande budget om deze soorten op orde te krijgen tot een beheersbaar niveau. Hierna is de inschatting dat een structureel budget van € 100.000 voldoende is om de huidige en nieuw vestigende invasieve plantensoorten op een beheersbaar niveau te houden. Het vertragen of niet meer uitvoeren van de beheersing invasieve exoten zal leiden tot meerkosten op de totale beheersing van invasieve exoten. Het verminderen van beheersing van invasieve exoten zal eerdere investeringen op invasieve exoten te niet doen en daarmee leiden tot kapitaalvernietiging.

Dit betekent concreet dat er vanaf 2025 tot en met 2028 incidenteel een bedrag van € 160.000 per jaar noodzakelijk is voor een efficiënte aanpak. Dit in aanvulling op het reeds in begroting opgenomen incidentele budget. Tevens is er in 2026 een incidenteel budget van € 50.000 noodzakelijk voor de gezamenlijke aanpak met bewoners. Dit budget van € 50.000 kan bekostigd worden uit de reeds beschikbaar gestelde middelen vanuit het Groenfonds.

Ook na 2028 is de bestrijding van invasieve exoten noodzakelijk om kapitaalvernietiging tegen te gaan. Voorgesteld wordt om het incidentele budget van € 100.000 per jaar structureel beschikbaar te stellen om ongewenste uitbreiding tegen te gaan en nieuwe exoten die zich aan dienen (zoals bv watercrassula) direct aan te kunnen pakken.

Ambities met dekking uit bestemmingsreserve of bestaande budgetten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële ontwikkelingen die (deels) gedekt kunnen worden vanuit heffingen, bestemmingsreserves of ruimte in bestaande budgetten. Onder de tabel is een nadere toelichting op elk onderdeel opgenomen.

Gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Vervolg Actieprogramma "Samen maken we Arnhem"	-50	-44				I
Dekking vanuit BR Burgerparticipatie	50	44				I
Vastgoed Informatie Systeem	-90					I
Dekking uit middelen vastgoedbeheer	90					I
Herverdeling middelen Dienstverleningsvisie	100	-100				I
Experiment gesloten coffeeshopketen	330	-110	-110	-110		I
Investing tijdelijke gymzaal Fluitekruid		-3	-3	-3	-3	S
Dekking vanuit BR Onderwijs		3	3	3	3	S
Financiering herstel schade gymzaal Olympus	-300					I
Dekking vanuit schadevergoeding	300					I
Herverdeling middelen Schoolmoestuinen	425	-95	-330			I
Voortzetten Regeling Burgerkracht		-64				I
Dekking vanuit BR Burgerinitiatieven sociaal domein		64				I
Preventieve hulp ter voorkoming van erger (Z&V)		-120	-120	-120		I
Dekking vanuit BR Beschermd en weerbaar		120	120	120		I
Aanpak seksuele intimidatie			-184	-184	-184	I
Dekking vanuit BR Beschermd en weerbaar			184	184	184	I
Opvang stijgend aantal meldingen Veilig Thuis		-200	-200	-200		I
Dekking vanuit BR Beschermd en weerbaar		200	200	200		I
Kinderkamp 11		-29	-28	-28	-28	S
Dekking vanuit huurinkomsten		16	15	15	15	S
Bijdrage Platform Klimaatbesteding Arnhem		-100	-100	-100	-100	S
Dekking vanuit rioolheffing		100	100	100	100	S
Continuering Arnhemse Aanpak Energie Armoede		-1.500	-500			I
Dekking vanuit BR Klimaat en energie		1.500	500			I
Begroten bestedingsplan transitie Omgevingswet	1.411	-298	-206	-214	-222	I
Verlenging Subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven		-180				I
Dekking vanuit rioolheffing		180				I
Betaalbaarheid en versnelling woningbouw	-350	-350				I
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	350	350				I

Gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	2025	2026	2027	2028	2029	I/S
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Ontwikkelperspectief Malburgen	-300					I
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	300					I
Bestaande woningvoorraad	-27	-200	-100	-100		I
Algemeen woonbeleid	-126	-63	-63	-63	-3	I
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	153	263	163	163	3	I
Investeringskrediet Stadsoase				-32	-32	S
Dekking vanuit BR Klimaatadaptatiefonds		580				I
Investeringskrediet Bomenplan				-23	-23	S
Dekking vanuit middelen bomenplan				23	23	S
Verkabelen hoogspanningskabels (structureel)					-72	S
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	1.363					I
Haalbaarheidsonderzoek verkabeling Elst-Kattenberg	-137					I
Dekking vanuit BR Volkshuisvesting	137					I
Voortzetting Wijkgroenagenda's			250			I
Dekking vanuit Klimaatadaptatiefonds			-250			I
Totaal gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	3.629	-36	-658	-369	-339	
<i>Waarvan structureel</i>	<i>0</i>	<i>-13</i>	<i>-13</i>	<i>-45</i>	<i>-117</i>	
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>3.629</i>	<i>-23</i>	<i>-646</i>	<i>-324</i>	<i>-222</i>	

Vervolg Actieprogramma "Samen maken we Arnhem"

Sinds 2022 voeren wij het actieprogramma 'Samen maken we Arnhem' uit vanuit de middelen in de bestemmingsreserve burgerparticipatie. In 2025 verwachten we de volgende activiteiten van totaal € 49.356 uit te voeren en daarmee aan de reserve te onttrekken:

- Opstellen Participatieverordening
- Kinderburgemeester
- Externe trainingen participatietrajecten
- Aanscherpen Arnhems Stappenplan Participatie.

Al met al betekent dit dat we verwachten dat er voor 2026 € 44.474 uit de reserve aan middelen overblijft. Deze resterende middelen onttrekken we in 2026, waarmee de reserve daarna op nihil uitkomt.

Wij beogen in 2026 verdere trainingen en begeleiding te financieren en het uitvoeren van de maatregelen die naar voren komen uit de algehele evaluatie burgerparticipatie, waaraan we nu werken. Wij denken hierbij aan de nodige hulpmiddelen en trainingen om burgerparticipatie naar een hoger niveau te tillen. Ook verwachten wij in 2026 kosten te maken aan de (verdere) implementatie en uitwerking van de participatieverordening. Bijvoorbeeld in de vorm van aanvullende handreikingen voor de organisatie en voor inwoners en initiatiefnemers.

Vastgoed Informatie Systeem

Op 1 januari dit jaar is de gemeente overgestapt op een nieuw vastgoed informatie systeem. Om deze voldoende te laten functioneren is een aantal aanvullende werkzaamheden nodig die ten tijde van de aanbesteding en het aangaan van het contract met de leverancier, niet of onvoldoende waren voorzien. Dit gaat bijvoorbeeld om enkele koppelingen met gemeentelijke systemen en ondersteuningsvragen om nog niet voorziene kleine aanpassingen te realiseren. De ervaringen bij de implementatie bij ICT-systemen is namelijk dat dergelijke verzoeken zullen worden gedaan. Deze onvermijdelijke kosten kunnen worden opgevangen binnen de middelen voor vastgoedbeheer.

Herverdeling middelen Dienstverleningsvisie

In de begroting voor het jaar 2025 staat een bedrag van € 200.000 opgenomen voor de uitvoering van de Dienstverleningsvisie. Met deze middelen is beoogd om:

- € 100.000 in te zetten voor een kwartiermaker inclusief ondersteuning
- € 75.000 voor het aanpakken van "laaghangend fruit" om de dienstverlening te verbeteren
- € 25.000 inzet van ervaringsdeskundigen en ontwikkelen communicatieplan

Naar verwachting zullen deze activiteiten in 2025 niet tot een gehele uitnutting van de daarvoor bestemde begrote middelen leiden. Omdat de vertaling van de visie naar activiteiten in het derde kwartaal van 2025 vast te stellen uitvoeringsagenda in 2026 en verdere jaren vorm zal krijgen, wordt voorgesteld om dit bedrag (budgetneutraal) te verdelen over 2025 (€ 100.000) en 2026 (€ 100.000).

Experiment gesloten coffeeshopketen

In het regeerakkoord van 2017 is afgesproken dat er een experiment komt met de teelt en verkoop van hennep of hasjiesj voor recreatief gebruik. Arnhem heeft hiervoor al middelen ontvangen tot en met 2021 (elk jaar € 162.500). Het experiment is pas in 2024 gestart, waardoor de middelen van alle voorgaande jaren nog niet zijn ingezet. Dit gaat in totaal om € 440.000. Nu het experiment wel is gestart, worden de middelen in de komende 4 jaar ingezet. Om die reden worden de middelen in de begroting over de komende jaren verdeeld.

Investing tijdelijke gymzaal Fluitekruid

Een meting heeft uitgewezen dat de akoestiek in de tijdelijke gymzaal Fluitekruid niet voldoet aan normen voor geluidsbelasting. Om dit te herstellen is een aanvullende investering van € 50.100 nodig. Als de akoestische maatregelen niet worden uitgevoerd, betekent dit dat de gymzaal voor zowel leerlingen, docenten en voor het avondgebruik door het de geluidsgrenzen overschrijdt. De gymzaal zal dan niet door het Sportbedrijf in exploitatie worden genomen. Daarnaast verplicht het de school, in het kader van de Arbo-wet, om alsnog maatregelen te treffen voor het docerend personeel. Langdurig blootstellen aan een te hoge geluidsbelasting veroorzaakt gehoorschade. Het is destijds niet expliciet meegenomen in de aanbesteding, omdat men er van uit ging dat deze maatregelen onderdeel zouden uitmaken van de werkzaamheden. Dit bleek na plaatsing anders te zijn. De akoestische maatregelen vormen een standaard onderdeel bij de bouw van gymzalen, sportzalen en sporthallen en worden gedekt van uit het IHP.

Financiering herstel schade gymzaal Olympus

Dit betreft de verwerking van het collegebesluit van 5 november 2024 over het (versneld) uitvoeren van herstelwerkzaamheden voor het weer bruikbaar maken van de gymzalen van het Olympuscollege. Hierin is afgesproken om bij Turap-1 2025 aanvullende baten en lasten voor € 0,3 miljoen te ramen. De extra lasten worden ofwel gedekt vanuit de begroting van Olympus, ofwel vanuit een vergoeding van de verzekering.

Herverdeling middelen Schoolmoestuinen

In Turap-2 2024 en de Nota Budgetoverheveling is reeds een herverdeling van de middelen voor het schoolmoestuinen aangekondigd. In de besteding van het budget werd in eerste instantie uitgegaan van de aankoop van gronden voor centrale schoolmoestuinen, maar inmiddels is de insteek om dat op bestaande schoolpleinen te realiseren. Door de herverdeling kan de regeling tot en met 2027 worden voortgezet.

Voortzetten Regeling Burgerkracht

De regeling Burgerkracht is onlangs verlengd met 1 jaar tot 2026. De raad is hierover geïnformeerd door middel van [de raadsbrief Voortzetting Subsidieregeling Burgerkracht in 2025](#) en een tussenevaluatie van de regeling. Deze regeling wordt bekostigd vanuit de middelen in de bestemmingsreserve Burgerinitiatieven sociaal domein. Voor de regeling is in 2025 incidenteel € 100.000 beschikbaar. Dit is inclusief overheadkosten. Naar verwachting zal dit bedrag, (in vergelijking met de uitgaven van vorige jaren), in 2025 volledig worden benut.

Met verschillende interne beleidsvelden (welzijn, sport, cultuur, veiligheid, groen en openbare ruimte) is gesproken over de bijdrage die deze regeling levert aan de doelstellingen per beleidsveld. De algemene conclusie is getrokken dat de regeling zeker aansluit bij deze verschillende beleidsvelden en dat gezamenlijk een voorstel zal worden uitgewerkt om de regeling alsnog ook in 2026 incidenteel voor in totaal € 100.000 (inclusief overheadkosten) te kunnen voortzetten. Omdat nog resterend uit het niet benutte plafond uit het jaar 2024, € 63.675 in de bestemmingsreserve per 31-12-2025 aanwezig is, stellen wij voor deze resterende middelen ter dekking in 2026 in te zetten. Vooralsnog worden de lasten ter hoogte van dit bedrag in de begroting opgenomen. Ondertussen zal er tot en met 2026 worden bekeken hoe de regeling structureel is in te passen in andere wijkgerelateerde regelingen en regelingen die beschikbaar zijn binnen de bovengenoemde beleidsvelden. Dit moet uiteindelijk leiden tot een

logische en efficiënte ondersteuningsstructuur om zo te sturen en te werken aan de leefbaarheidsdoelen in de wijk, waaronder het verhogen van de sociale cohesie.

Preventieve hulp ter voorkoming van erger (Z&V)

Het SCG biedt hulp aan mensen die te maken hebben gehad met een ongewenste seksuele ervaring. Er zijn extra uren noodzakelijk voor het leveren van ondersteuning. Als we niet investeren, dan zullen wachttijden oplopen en inwoners minder goed geholpen worden.

Bij Kairos kunnen plegers van huiselijk geweld een laagdrempelig traject volgen. Kairos wil graag eerder kunnen instappen wanneer het ijzer heet is en de kans op acceptatie van de hulpverlening groter is. Ook denken ze hiermee tijdig te kunnen inspringen, wanneer de patronen nog niet zijn vastgeroest. Het doel is dat hiermee recidive en langdurig huiselijk geweld wordt voorkomen. Voor 2026 tot en met 2028 wordt hiervoor elk jaar € 120.000 uit de bestemmingsreserve Beschermd en Weerbaar ingezet.

Aanpak seksuele intimidatie

De aanpak van seksuele intimidatie komt voort uit een wens van de gemeenteraad, waarin de raad opriep om te komen met een lokale aanpak voor dit onderwerp om slachtoffers hulp te bieden en om seksuele intimidatie te voorkomen. Er is geld beschikbaar tot en met 2026 voor zowel de aanpak als de inzet van een medewerker die uitvoering geeft aan dit onderwerp. De behoefte is om zowel deze belangrijke aanpak, als de medewerker die vorm geeft aan deze aanpak structureel wordt gemaakt dan wel verlengd, ook na 2026. Om die reden wordt in de jaren 2027 tot en met 2029 elk jaar € 184.000 uit de bestemmingsreserve Beschermd en Weerbaar ingezet.

Opvang stijgend aantal meldingen Veilig Thuis

Er is een stijging in het aantal meldingen bij Veilig Thuis (met name Arnhem). Hiervoor is een extra lokale bijdrage nodig specifiek voor de Arnhemse toename van het aantal meldingen om te voorkomen dat de wachttijden te veel oplopen. Idealiter wordt hier 2 FTE extra voor ingezet. Dit komt neer op € 200.000 per jaar in de jaren 2026 tot en met 2028, welke uit de bestemmingsreserve Beschermd en Weerbaar worden gedekt.

Kinderkamp 11

De gemeente is eigenaar van Kinderkamp 11, die wordt verhuurd aan Skar voor reguliere kinderopvang en opvang voor kinderen met een Vroegschoolse Educatie (VE). Dit is een voorziening voor kinderen met een achterstand in onder andere taalontwikkeling. Het aantal kinderen dat met een taalachterstand naar de basisschool gaat is in dit deel van Arnhem het hoogst. De Kinderkamp is op dit moment een van de meest intensieve VE-locaties en gemeenten zijn verplicht om te zorgen voor de beschikbaarheid van een VE-aanbod.

Afgelopen voorjaar 2024 heeft Skar dringend verzocht om een verbetering van dit pand, omdat er sprake zou zijn van achterstallig onderhoud of de kwaliteit niet meer voldoet aan hedendaagse normen. Dit zou o.a. gaan om vocht, een verwarming die regelmatig uitvalt en een vervallen uitstraling. Gezien de achterstanden van deze kinderen, het gebruik van de locatie en haar wettelijke taak is het voor de gemeente belangrijk om deze voorziening daar te behouden. Daarom is afgelopen najaar een inventarisatie gedaan van benodigde verbeteringen aan het pand. Dit gaat om isolatie, mechanische ventilatie en mogelijk zonnepanelen. De kapitaallasten worden doorberekend in de kostprijs dekkende huur. Om te voorkomen dat de betaalbaarheid voor Skar in het geding komt wordt deze verhoging weer deels terug gesubsidieerd. Momenteel vindt afstemming plaats om het behoud van deze voorziening te borgen, waarbij een langjarige inpassing onderdeel uitmaakt van de bredere ontwikkeling van de uitbreiding van het Ibn-i Sina.

Bijdrage Platform Klimaatbesteding Arnhem

Vanuit meerdere groepen in de stad is het initiatief geboren om het platform 'Arnhem Klimaatbestendig' op te richten. Het platform Arnhem Klimaatbestendig richt zich vooral op de bewustwording en het stimuleren van het nemen van maatregelen door particulieren. Dit gaat via klimaatcafé's, de website arnhemklimaatbestendig.nl, het geven van informatie op bewonersavonden en andere vormen van communicatie.

Tot en met 2025 is een bedrag van € 100.000 beschikbaar, dat wordt toegerekend aan de rioolheffing. Voorgesteld wordt om hier ook voor 2026 en de jaren daarna structureel een bedrag van € 100.000 voor te reserveren en deze lasten te betrekken bij de rioolheffing.

Continuering Arnhemse Aanpak Energie Armoede

We zien dat de opgave die er ligt in het kader van energie armoede niet is afgerond. Deze opgave was tot nu toe gefinancierd met incidentele middelen via het Nationaal Programma Arnhem-Oost. Om de continuïteit van de huidige aanpak te borgen zijn de structurele middelen van Duurzaamheid vanaf 2026 niet toereikend. In 2026 en 2027 worden de uitgaven van € 1.500.000 (2026) en € 500.000 (2027) gedekt met een onttrekking uit de BR Klimaat en Energie.

Begroten bestedingsplan transitie Omgevingswet

Tot 1 januari 2032 hebben de gemeenten de tijd om te komen tot één omgevingsplan voor de gemeente. Hiervoor zijn vanuit het Rijk zijn incidentele middelen beschikbaar. De transitie naar één omgevingsplan is een intensieve en ingewikkelde opgave. Het gaat om het samenbrengen van de oude bestemmingsplannen (van rechtswege al overgegaan naar Omgevingsplan), bruidsschat, verordeningen, regelingen en beleidsdocumenten in het omgevingsplan en deze integreren in een nieuwe structuur. Dit is een opgave waarbij meerdere vakgroepen in de organisatie intensief betrokken zijn. Om dit te realiseren is er de aankomende jaren extra formatie nodig. Dit is vastgelegd in een bestedingsplan. Voorgesteld wordt om op basis van het bestedingsplan de incidentele middelen, die zijn overgeheveld vanuit 2024 (€ 1,7 mln.), te verdelen over de jaren 2025-2031.

Verlenging Subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven

De subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven werd door het college vastgesteld op 6 december 2022. Zoals ook blijkt uit onze monitoring van de inzet en resultaten van de regeling is de regeling een groot succes. Het aantal mensen en organisaties dat van de regeling gebruik maakt is groot en neemt nog altijd toe, ook in de kwetsbare wijken van onze stad. Alleen het bedrijfsleven bleef tot nu toe achter. Met de inzet van deze regeling dragen wij samen met bewoners en ondernemers aanzienlijk bij aan een groene, leefbare en klimaatadaptieve stad. De subsidieregeling loopt in 2025 af. Er volgt een evaluatie van de regeling en een verlenging van de regeling zal voorgelegd worden aan de raad. Er is in de begroting 2026 deels dekking voor deze verlenging opgenomen, deze dekking is echter niet voldoende. We stellen voor de regeling met een jaar te verlengen en ook in 2026 een aanvullend bedrag van € 180.000 hiervoor beschikbaar te stellen en deze kosten te betrekken bij de rioolheffing.

Betaalbaarheid en versnelling woningbouw

De ambitie van onze gemeente als het gaat om wonen zijn verwoord in de Woonvisie. We hebben meer betaalbare woningen in onze gemeente nodig om aan de behoefte te voldoen. Tegelijk willen we hiermee de tweedeling in onze stad verminderen. Dit beleid is vertaald naar een groot aantal acties. Betaalbaarheid staat onder druk. Dit vraagt om acties. Dit doen we door in te zetten op conceptueel bouwen proberen we door meer efficiëntie in de bouwketen woningen met een goede prijs-kwaliteit verhouding te realiseren. Meer in de breedte is het van belang in goed contact te blijven staan met alle partners die betrokken zijn bij de nieuwbouw. Dit doen we door te participeren in de op te richting stichting waardoor het Bouwberaad de komende tijd zich verder kan door ontwikkelen. Dit geldt voor de nieuwbouw, maar ook voor optop projecten. Optoppen is tegelijk een van de onderdelen van de aanpak van de bestaande voorraad. Immers, de meeste woningen staan er al.

We brengen inzichtelijk wat het verband is tussen diverse acties die nu al op dit vlak worden uitgevoerd zoals de bewustwordingscampagne verhuizen, de woonruimteverdeling op basis van de huisvestingsverordening, en housing first voor bijzondere doelgroepen. Een groot deel van de bestaande voorraad betreft particuliere huurwoningen. Eind 2024 is de verhuurverordening en de leegstandverordening ingevoerd. Hiermee gaat de gemeente behoorlijk interveniëren in deze markt. Het is van belang de contacten met de huurders in goede banen te leiden via het Huurdershuis en de contacten met de verhuurders via de doorontwikkeling van het stedelijk verhuuroverleg. We stellen voor om deze kosten van incidenteel € 350.000 in 2025 en € 350.000 in 2026 te dekken vanuit de gereserveerde middelen voor de betaalbaarheid en versnelling woningbouw in de BR Volkshuisvesting.

Ontwikkelperspectief Malburgen

Voor Malburgen wordt met middelen vanuit Nationaal Programma Arnhem-Oost een ruimtelijk-fysiek ontwikkelperspectief opgesteld, waarin aan de hand van de sociale opgaven voor deze wijk beschreven wordt welke fysieke kansen er zijn voor de wijk om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de wijk te versterken.

Dit perspectief 'Malburgen Samen Vooruit' schetst een visie op de wijk in 2040. De meerwerkkosten voor het opstellen van het Ontwikkelperspectief Malburgen bedragen € 40.000. Samen met bewoners en Volkshuisvesting werken we aan een nieuw Ontwikkelperspectief voor Malburgen, dat rond de zomer wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Het Ontwikkelperspectief heeft een horizon van 15 jaar en loopt tot 2040. In het Ontwikkelperspectief worden kansrijke projecten benoemd om Malburgen te verbeteren. Vaak zijn dit projecten die vragen om een samenwerking tussen gemeente, corporatie(s), ontwikkelaars, beleggers, gebiedspartners en bewoners. Voor verschillende ambities is nog geen budget beschikbaar.

Vissenbuurt

Het project Vissenbuurt gaat over de sloop-nieuwbouw van 186 sociale huurwoningen in Malburgen. In oktober 2024 is de Startnotitie Vissenbuurt vastgesteld waarin de ruimtelijke kaders voor deze transformatie zijn weergegeven. Daarin is aangegeven dat er tussen 204 en 260 woningen teruggebouwd kunnen worden. De gemeentelijke kosten voor sloop- en nieuwbouw bedragen € 260.000. We stellen voor om deze kosten van incidenteel € 300.000 in 2025 te dekken vanuit de BR Volkshuisvesting.

Woonbeleid

In Arnhem staan we voor grote opgaven. We moeten de groei van onze stad in goede banen leiden en tegelijkertijd de nijpende woningnood en woonongelijkheid oplossen. Daarbij zetten we in op goede woningen voor iedereen. Dit betekent ook dat woningen die verhuurd worden een goede kwaliteit moeten hebben en de gezondheid niet schaden. Daarom willen we geld vrijmaken voor de aanpak van een aantal woning-specifieke problemen zoals schimmelvorming. We stellen voor deze kosten van incidenteel € 27.000 in 2025, € 200.000 in 2026, € 100.000 in 2027 en € 100.000 in 2028 te dekken vanuit de BR Volkshuisvesting.

Voor de uitvoering van de Woonvisie Arnhem 2024-2029/2034 is daarnaast budget nodig voor reguliere onderzoekskosten, juridische advieskosten en andere advieskosten, bijvoorbeeld met betrekking tot het stimuleren van collectieve wooninitiatieven CPO en een woonconcept voor jongeren met een beperking. Ook is een indexatie opgenomen op de incidentele kosten, die de komende jaren doorlopen. We stellen voor om deze kosten van incidenteel € 126.000 in 2025, € 126.000 in 2026, € 63.000 in 2027 en 2028 en € 3.000 in 2029 en 2030 te dekken vanuit de BR Volkshuisvesting.

Stadsoase

Het plan voor een Stadsoase gaat over het gebied rondom het Stadstheater. Culturele gebouwen en een groene openbare ruimte vormen samen de Stadsoase: een fijne plek voor mens, plant en dier. Het plan sluit aan op de verbouwing van het Stadstheater. Die verbouwing heeft gevolgen voor de inrichting van de openbare ruimte. Het nieuwe theater maken we toegankelijk voor bezoekers, werknemers en artiesten. Hiervoor is ruimte nodig, vooral aan de kant van de singel. De rest van het gebied maken we zo groen mogelijk. Het gebied rond de Waalse kerk vormt het groene hart van de Stadsoase. Dit wordt een groene, koele plek met watervallen en een beekje. Dit helpt om het stadsklimaat aangenaam te houden.

Voor een toegankelijk Stadstheater is in de begroting al in middelen voorzien. Voor het groene hart van de Stadsoase is een investeringsbudget in 2027 noodzakelijk. Vanuit het Klimaatadaptatiefonds wordt in 2026 een incidentele bijdrage geleverd van € 580.000 voor dit investeringsbudget. De daaruit voortvloeiende structurele kapitaallasten bedragen vanaf 2028 een bedrag van € 32.500. We onderzoeken de mogelijkheid om deze bedragen (deels) te betrekken bij de rioolheffing.

Bomenplan

Om het bestaande Bomenbeleid en de Arnhemse groene ambities te kunnen blijven realiseren, is het noodzakelijk dat het bestaande investeringskrediet Bomenplan beschikbaar blijft. In onze vergroeningsopgave hebben bomen het meeste impact op het klimaatbestendig maken van de stad, het versterken van de biodiversiteit, het verbeteren van het welzijn en het creëren van een leefbare stad. Daarom is het van groot belang om dit investeringskrediet te handhaven. Zonder extra bomen en groeiplaatsverbeteringen bij bestaande bomen, geen leefbare gezonde groene stad.

Het voorstel is dan ook om het bedrag van € 1.000.000 investeringskrediet, dat tot en met 2026 deels incidenteel beschikbaar is, ook in 2027 beschikbaar te stellen. Dit betekent vanaf de jaarschijf 2027 een aanvullend investeringsbudget van € 650.000 met daaruit vloeiende kapitaallasten van € 25.000 vanaf 2028. Deze structurele kapitaallasten kunnen vanaf 2028 gedekt worden uit de reeds beschikbaar gestelde exploitatiemiddelen voor het bomenplan. Voor aanvullende krediet in toekomstige jaren zal onderzocht worden of deze tevens bekostigd kunnen worden uit reeds beschikbaar gestelde middelen.

Verkabelen hoogspanningskabels

In het kader van artikel 22a van de Elektriciteitswet 1998 kan een college van burgemeester en wethouders of een college van gedeputeerde staten (hierna: gemeente of provincie) bij de netbeheerder een verzoek indienen om een bovengronds gedeelte van een elektriciteitsnet te verplaatsen of vervangen door een ondergronds deel. Dit verzoek kan worden ingediend voor door de minister van Economische Zaken en Klimaat aangewezen tracédelen. Op grond van artikel 22a, zevende lid van Elektriciteitswet 1998 is de uitwerking van deze regeling opgenomen in het "Besluit van 3 oktober 2018, houdende nadere regels met betrekking tot het verplaatsen of verkabelen van een hoogspanningsverbinding" (hierna: AMvB). In deze AMvB is bepaald dat de eigen bijdrage van de gemeente is gemaximeerd op € 975.000 per kilometer nieuw aan te leggen tracédeel (prijspeil 2018). Om te voorkomen dat de reële omvang van de maximale bijdrage door inflatie afneemt, is tevens bepaald dat het bedrag jaarlijks van rechtswege wordt geïndexeerd. De totale lengte van de verkabeling bedraagt ca. 1,5 km.

In de bestemmingsreserve Volkshuisvesting is een bedrag van € 1,5 miljoen opgenomen voor het verkabelen van de hoogspanningskabels. We stellen voor om hieruit het haalbaarheidsonderzoek verkabeling Elst-Kattenburg te

dekken. Dit betreft het onderzoek naar de verkabeling van de bovengrondse 150 kV-verbinding Elst-Kattenberg (tussen mast 61 en mast 67). In 2025 wordt dit haalbaarheidsonderzoek door de netbeheerder, in afstemming met de gemeente, uitgevoerd. Het resterende bedrag in de bestemmingsreserve kan vervolgens in 2025 vrijvallen en voorgesteld wordt dit om te zetten in een investeringskrediet van € 1,8 miljoen (inclusief de indexatie van de afgelopen jaren), waarbij vanaf 2029 de kapitaallasten ten laste van de algemene middelen worden gebracht.

Voortzetting Wijkgroenagenda's

De wijkgroenagenda's zijn eind 2026 voor alle wijken van Arnhem afgerond. Voor de agenda's die in 2025 en 2026 zijn opgesteld volgt daarna in 2027 nog een uitvoeringstraject. Daarvoor is ruimte aanwezig van € 250.000 in het klimaatadaptatiefonds. Vanaf 2027 zal gestart worden met een actualisatie van de wijkgroenagenda's. Ook daarop zullen vergroeningsmaatregelen volgen. De verwachting is dat deze maatregelen gedekt kunnen worden uit bestaande onderhoudsbudgetten en het groenfonds/bomenplan.

Lasteneffect riool- en afvalstoffenheffing

In deze Perspectiefnota wordt voor een aantal ontwikkelingen en ambities voorgesteld om deze te door te berekenen in de hoogte van de riool- en afvalstoffenheffing. Het gaat daarbij om:

Bijdrage Platform Klimaatbestendig Arnhem

- Verlenging Subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven
- Vertaling Burgerberaad afval in Uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026
- Oninbare posten lokale heffingen
- Kwijtschelding lokale heffingen

Aangezien het tarief verlagend effect van de lagere kosten voor kwijtschelding een groot deel van de tarief verhogende effecten compenseert, is het totaaleffect van bovenstaande punten op de hoogte van de riool- en afvalstoffenheffing beperkt. Voor de afvalstoffenheffing betekent doorberekenen van bovenstaande punten een gemiddelde lastenstijging van € 0,22 structureel. Voor de rioolheffing gaat het voor 2026 om een gemiddelde lastenstijging van bijna 1 procent, vanaf 2027 is er sprake van een zeer beperkt dalend effect op de lasten.

In het berekende lasteneffect is de doorberekening van de vertaling Burgerberaad Afval in de uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026 niet meegenomen, aangezien de financiële consequenties hiervan nog niet in beeld zijn. In 2024 hebben wij een Burgerberaad Afval georganiseerd met als centrale vraag: "Wat kan de gemeente Arnhem doen om de hoeveelheid afval van inwoners, instellingen en bedrijven tot een minimum te beperken". Na 5 intensieve en waardevolle bijeenkomsten heeft het Burgerberaad Afval uiteindelijk [28 adviezen](#) geformuleerd. Op dit moment worden deze adviezen vertaald en verwerkt in een uitvoeringsagenda afval, die in het tweede kwartaal van 2025 aan de raad wordt aangeboden. We stellen voor om na behandeling van de uitvoeringsagenda door de raad, de financiële consequenties van de vastgestelde maatregelen te betrekken bij de afvalstoffenheffing.

Ook de effecten van de jaarlijkse actualisatie van de afval- en rioolbegroting, in verband met onder andere prijsstijgingen, zijn niet meegenomen. Deze actualisatie vindt plaats in aanloop naar de Begroting 2026. In de tarieven voor 2026 die eind 2025 aan uw raad ter besluitvorming worden voorgelegd, worden de effecten van beide punten verwerkt.

Conclusie

De hiervoor toegelichte autonome ontwikkelingen, financiële ontwikkelingen in de diverse programma's en ambities waarvoor dekking aanwezig is binnen bestemmingsreserves of bestaande budgetten leiden in totaal tot het volgende beeld:

Financieel beeld 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen x € 1.000					
Totaal autonome en overige financiële ontwikkelingen	3.733	-4.576	3.191	-1.640	-3.011
Totaal gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	3.629	-36	-658	-369	-339
Totaal Perspectiefnota	7.361	-4.612	2.532	-2.009	-3.350
<i>Waarvan structureel</i>	<i>13.624</i>	<i>-3.154</i>	<i>-1.098</i>	<i>-3.597</i>	<i>-2.928</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-6.262</i>	<i>-1.457</i>	<i>3.631</i>	<i>1.588</i>	<i>-422</i>

Hieruit blijkt door de jaren heen een wisselend beeld te ontstaan, variërend van een voordeel in 2025 tot een nadeel vanaf 2029. Het structurele aandeel daarin is vanaf 2026 in alle jaren negatief. Het is echter van belang om dit beeld af te zetten tegen de uitgangspositie in de huidige Begroting 2025 om inzichtelijk te krijgen wat het effect voor de algemene reserve is. In de Begroting 2025 zijn namelijk reeds (vanuit voorgaande jaren) mutaties aan de algemene reserve geraamd. Samen met het beeld dat in deze Perspectiefnota wordt geschetst ontstaat vervolgens een nieuwe raming van de mutaties aan de algemene reserve voor de komende jaren:

Financieel beeld 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen x € 1.000					
Toevoeging (+) of onttrekking (-) aan de algemene reserve cf Begroting 2025	2.118	-6.555	4.488	344	2.247
Totaal financieel beeld	7.361	-4.612	2.532	-2.009	-3.350
Totaal na Perspectiefnota	9.479	-11.167	7.020	-1.665	-1.103
<i>Waarvan structureel</i>	<i>59.709</i>	<i>1.387</i>	<i>1.311</i>	<i>-5.290</i>	<i>-18</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-50.229</i>	<i>-12.554</i>	<i>5.709</i>	<i>3.625</i>	<i>-1.085</i>

Dit leidt tot een totaalbeeld in bovenstaande tabel. Voor de begroting beoordeelt de Provincie het structurele aandeel hiervan. Daaruit blijkt dat in de jaren 2025 tot en met 2027 een structurele toevoeging aan de algemene reserve verwacht wordt. Dit slaat om in 2028, waarin een structurele onttrekking nodig is. Vanaf 2029 kantelt het beeld weer en koersen we vooralsnog op een (vrijwel) structureel sluitend beeld. Daarbij beweegt de weerstandsfactor zich in een aantal jaren richting het in de verordening opgenomen uitgangspunt van 1,4:

Financieel beeld 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Weerstandsfactor	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3

In het volgende hoofdstuk wordt een perspectief geschetst van de ambities en mogelijke knelpunten die Arnhem voor de komende jaren ook ziet ontstaan.

3. Perspectief op Ambities en mogelijke knelpunten

In dit hoofdstuk lichten we in meer beschrijvende zin toe welke ambities we hebben in (lopend) beleid en uitvoering en welke mogelijke knelpunten worden voorzien. Deze ambities en mogelijke knelpunten hebben we door het ontbreken van het financiële meerjarenperspectief in deze Perspectiefnota niet van concrete dekking kunnen voorzien. Wij gaan tijdens de behandeling van de Perspectiefnota graag met u in gesprek over uw prioriteiten hierin zodat u ons richting kunt geven in de aanloop naar de ontwerp-Begroting 2026.

Een DUURZAAM Arnhem

Voortzetten beleid energietransitie

Om de energietransitie in Arnhem te realiseren worden de komende jaren (2025 – 2040) diverse energieprojecten ontwikkeld en gerealiseerd. De meeste investeringen en financieringen zullen worden gedaan door de rijksoverheid, bedrijven, banken en andere vermogensbeheerders. Als we deze financiers naar de Arnhemse projecten willen leiden, moeten we voor cofinanciering zorgen. Daarmee kan dan bijgedragen worden aan de ontwikkelkosten, eventuele onrendabele toppen en kapitaallasten van investeringen die voortkomen uit deze projecten, waarmee we de versnelling van de energietransitie willen borgen. Met name voor de woningbouwopgave is het essentieel dat er collectieve energiesystemen worden ontwikkeld. In maart jl. heeft uw raad hierover de Startnotitie 'Randvoorwaarden en beslisboom bij rolneming door de gemeente Arnhem in de energietransitie' ontvangen.

Continuering Arnhemse Aanpak Energie Armoede

De aanpak van energiearmoede is nog niet afgerond en wordt nu steeds met incidentele middelen gefinancierd. Hoewel sommige initiatieven, zoals buurtklusbedrijven, ook samenwerkingen aangaan met andere partijen, is continuering gewenst zolang de problematiek bestaat. Tot en met 2027 is er incidenteel geld beschikbaar, daarna niet meer.

Verhuiscoach

Om ouderen te helpen bij het vinden van een passende woning, is de afgelopen jaren een verhuiscoach ingezet. Na 2026 is hier geen budget meer voor beschikbaar.

Kwaliteitsimpuls Werklocaties

We werken aan voldoende ruimte voor werk en kwalitatief sterke werklocaties. De Visie Werklocaties is daarbij het kader en daarop zijn vanaf 2023 extra middelen ingezet. Er zijn opgaven in Spoorzone Arnhem-Oost en ambities omtrent verduurzamen en verdichten (ook regionaal vastgelegd in RPW) op alle werklocaties in de stad.

In 2026 kan nog gebruikt worden gemaakt van de bestaande middelen. Vanaf 2027 valt een deel van deze middelen weg en vanaf 2028 vallen ze in zijn geheel weg. Als we onze huidige inzet willen continueren, moeten we daarvoor middelen uittrekken.

Detailhandelsbeleid

In mei wordt het nieuwe Detailhandelsbeleid aangeboden voor bestuurlijke besluitvorming. In dit nieuwe beleid worden keuzes voorgesteld om de (wijk) winkelcentra en de detailhandelsstructuur te versterken, verbreden en vernieuwen. Hiertoe wordt een stimuleringsregeling voorgesteld. De stimuleringsregeling geeft concrete uitvoering aan de motie 'investeer ook in de wijkwinkelcentra' (november 2023) en verdiept het amendement 'Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra.' Voor de uitvoering hiervan is geen dekking aanwezig.

Programma creatief x energie

Op basis van motie "Belang creatieve sector voor innovatie" (21M263) bij de vaststelling van de Economische Agenda is het programma Creatief X Energie opgezet. Dit is in 2024 gestart. In dit programma is met succes een aantal cross-sectorale projecten gestart. CxE is onderdeel geworden van het landelijke programma PONT (De publieke ontwerppraktijk) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. We hebben tot en met 2025 budget voor dit programma. Willen we deze samenwerking versterken en met meer partijen uitbouwen, dan zijn vanaf 2026 extra middelen nodig.

Doorontwikkeling Nieuwe Haven – Cleanport

De Nieuwe Haven is vanwege haar unieke functie in de stad belangrijk voor de economie van de stad. De haven gaat een steeds nadrukkelijker rol spelen in de ambities op het gebied van energie-transitie en de ontwikkeling van de (innovatieve) Maritieme Maakindustrie. Deze ontwikkeling is ingezet. Tot en met 2025 is hiervoor budget beschikbaar. Mochten we dit op het huidige niveau willen voortzetten, dan zijn er vanaf 2026 middelen nodig.

Circulariteit

Onderdeel van de uitvoeringsagenda Circulariteit 2024-2026 is borging van circulair denken en doen in de diverse afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie. Dit gebeurt door versnelling, aanjagen en het beschikbaar stellen van onderzoeken. Als we de ondersteuning van circulaire initiatieven in de stad voor de verschillende vastgestelde sectoren (zoals textiel, reparatie en circulair) willen voortzetten, zijn hiervoor vanaf 2026 middelen nodig. Hier vallen ook lidmaatschap aan Cirkelstad (circulair bouwen) en Living Lab regio Arnhem onder. De circulaire subsidieregeling tot slot kan ook bijdragen aan de ambities.

Electricity week

De Arnhem Electricity Week 2024 werd georganiseerd om de internationale zichtbaarheid van het Arnhemse energy cluster te vergroten. Connectr neemt hierin de leiding, met als hoogtepunt de European Power Summit, waarbij de inhoud werd verzorgd door hoogleraren van TU Delft, TU Eindhoven en Universiteit Twente. De Electricity Week is een evenement dat helpt om belangrijke spelers binnen de sector lokaal te binden.

Grote energiebedrijven zoals Tennet, Alliander en DNV ondersteunen en financieren het event, maar ze verwachten ook betrokkenheid en financiële steun van de gemeente. Deze beperkte co-financiering vanuit ons, heeft gezorgd voor een veelvoud aan investeringen van andere partijen. Tot en met 2025 is voor deze co-financiering budget beschikbaar. Mochten we de Arnhem Electricity Week willen blijven organiseren, dan zijn er vanaf 2026 middelen nodig.

Een GROEN Arnhem

Laadinfra en deelvervoer

We hebben grote ambities op het terrein van schone en duurzame mobiliteit. Elektrisch vervoer is daar een belangrijk onderdeel van, en daarmee opladen ook. De aanleg van een aantal laadpleinen en een proef met deelvervoer kan daaraan bijdragen.

Investeringskrediet Toegankelijke hoofdlooproutes

In de begroting 2023-2026 zijn middelen gereserveerd voor het uitvoeren van de acties uit het uitvoeringsplan VN-verdrag Handicap op de domeinen Vastgoed en Openbare Ruimte. Inmiddels is er een goede start gemaakt met het uitvoeren van de werkzaamheden. Op basis van de opgedane ervaringen voor de looproutes, blijkt de opgave voor de looproutes omvangrijker dan eerder ingeschat.

Diervriendelijke beheersing rattenpopulatie

De zichtbare aanwezigheid van de rat in het stadsbeeld wordt steeds meer ervaren als een probleem. Een effectieve en diervriendelijke aanpak voor de beheersing hiervan kan bijdragen aan de beheersing van de rattenpopulatie. Mochten we meer in willen zetten op de aanpak en beheersing zijn extra middelen nodig.

Beekdal Paasberg

Enkele jaren geleden hebben bewoners het initiatief genomen om het beekdal Paasberg om te vormen tot een openbaar park. Momenteel is het gebied versnipperd en alleen toegankelijk voor sportclubs en scholen, waardoor de potentie niet volledig wordt benut. Het plan is om hier een groen (sport)park van te maken, met betere sport- en bewegingsmogelijkheden, verbeterde sportfaciliteiten en een verkeersluw karakter met meer ruimte voor voetgangers en fietsers. Daarnaast draagt het park bij aan het verminderen van wateroverlast en het creëren van een klimaatbestendig stadsdeel.

Het college heeft de raad eerder geïnformeerd over dit initiatief en samen met gebruikers een gebiedsanalyse uitgevoerd. Afgelopen jaar is intensief gewerkt aan een plan waarin alle betrokken partijen zijn meegenomen. Het streven is de gebiedsvisie voor het zomerreces aan de raad voor te leggen.

Een KANSRIJK Arnhem

Transformatie Sociaal Domein

Binnen het Sociaal Domein voorzien we natuurlijk ambities die we willen verwezenlijken maar zijn er ook mogelijke knelpunten. Deze ambities en mogelijke knelpunten worden in hoofdstuk 4 van deze Perspectiefnota verder toegelicht. Daar gaan we ook verder in op de Transformatie van het Sociaal Domein die hard nodig is om dit domein betaalbaar en toegankelijk te houden voor Arnhemmers die dit het hardste nodig hebben.

Gratis bibliotheekpas tot 24 jaar

Arnhem zet zich in voor de aanpak van laaggeletterdheid, hiertoe ligt binnenkort het 'Uitvoeringsplan Vaardig Arnhem 2025 - 2028' ter besluitvorming voor. Een belangrijk onderdeel is om de gratis bibliotheekpas blijvend beschikbaar te maken voor jongeren tot 24 jaar. Het budget dat eerder beschikbaar is gesteld stopt na 2025.

Sportpark Schuytgraaf

Al lange tijd wordt gesproken over de aanleg van een basketbalveld en sport/speelplek in Schuytgraaf. In dit deel van de stad zijn weinig voorzieningen terwijl het aantal inwoners stijgt. De ambitie is om op het sportpark een beweeg en verblijfsvoorziening te creëren voor een (3x3) basketbalveld, een buiten gym en een skatevoorziening. De huidige functie kan grotendeels blijven bestaan (schaats en skeeler). Voor de realisatie is onvoldoende budget aanwezig.

Horecastewards

Vorig jaar is budget beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een horecastewards. De horecaondernemers zouden na 1 jaar de kosten voor de steward overnemen. Helaas lijkt dat niet te lukken en wordt opnieuw een beroep gedaan op de gemeente om de stewards te blijven financieren.

Een VERBONDEN Arnhem

Arnhem Gastvrije Stad

We vangen vluchtelingen en ontheemden van waar ook ter wereld ruimhartig op en realiseren duurzame, menswaardige en structurele opvang. We bieden hen, ongeacht hun status, vanaf dag 1 toekomstperspectief. Dit doen we door ze te helpen met wonen, werken, taal, geld, opleidingen, sport en gezondheid. Zo kunnen ze meedoen in onze Arnhemse samenleving en gelijktijdig bouwen aan een stevig en duurzaam fundament. Momenteel werken we aan een voorstel om deze Arnhemse Aanpak te borgen voor de komende tien jaar. In dit voorstel, dat in Q2 2025 aan de raad wordt aangeboden, heeft ook motie 24M130 'Kansrijke start voor statushouders' een plek. Onze Arnhemse aanpak wordt op dit moment deels gefinancierd met incidentele budgetten. Indien we dit op termijn willen borgen, zijn daar middelen voor nodig.

Fair Pay

De cultuursector kampt met diverse knelpunten: stijgende huisvestingslasten, stijgende personeelskosten als gevolg van CAO-afspraken, honoraria die achterblijven bij andere sectoren en die noodzaken tot een eerlijke beloning (Fair Practice Code) en het uiteenlopen van gemeentelijke huurindexatie en subsidie-indexatie. Begrotingen van culturele instellingen en praktijken van culturele en creatieve makers staan stevig onder druk. In het ook door Arnhem ondertekende [Cultuurconvenant 2025-2028](#) tussen het Ministerie van OCW, Landsdeel Oost en zes Cultuurregio's is 'fair pay' of een eerlijke beloning als een uitgangspunt bij subsidieverstrekking en opdrachtverlening opgenomen. Om de meerkosten van fair pay te kunnen financieren zijn geen middelen aanwezig.

Herhuisvesting Theater Oostpool/Introdans

Er wordt in lijn met de Uitgangspunten Cultuur en de motie 'Cultuurhuis voor heel Arnhem' onderzocht waar Theater Oostpool en Introdans vanaf 2029 gehuisvest kunnen worden. Om uitvoering te kunnen geven aan de motie en voor de huisvestinglasten zijn onvoldoende middelen gereserveerd.

Uitgangspuntennota Cultuur 2025-2028

In de Uitgangspuntennota Cultuurbeleid 2025-2028 die dit jaar aan u zal worden voorgelegd is opgenomen hoe we Arnhemse makers optimaal willen faciliteren, hoe iedereen moet kunnen genieten van en deelnemen aan een breed, divers en toegankelijk cultuuraanbod, hoe we meer fysieke ruimte nodig hebben voor kunst en cultuur en hoe we dit mogelijk kunnen maken. Uitvoering van deze ambities en actiepunten kan deels binnen de huidige cultuurbegroting door herprioritering. Twee speerpunten kunnen niet worden bekostigd binnen de huidige cultuurbegroting. Allereerst gaat het om nieuwe spelers in het Arnhemse cultuurlandschap die nu worden ondersteund via incidentele Rijksmiddelen. Deze zogenoemde SPUK-middelen zijn per 2026 niet meer

beschikbaar. Het gaat hier om initiatieven die een aanbod ontwikkelen voor talentontwikkeling en professionalisering van jonge makers en voor de ontwikkeling van nieuwe genres die met hun activiteiten een nieuw publiek weten te bereiken. Willen we nieuwe spelers binnen het subsidiehuis definitief een plek te geven, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Daarnaast willen we de positie van onze Rijksgezelschappen en het productiehuis podiumkunsten in de stad versterken. Deze instellingen dragen, naast hun landelijke taak, steeds meer bij aan het culturele programma in de stad, zoals het bijdragen aan stadsbrede evenementen en participatieprojecten met sociale partners in de stad. Bovendien spelen zij, samen met o.a. ArtEZ, een belangrijke rol in de doorstroming en ontwikkeling van nieuw podiumkunstantalent. Wij zien vanuit de ambities in de Uitgangspuntennota (structurele samenwerking in de keten van talentontwikkeling) een intensivering van hun rol. Willen we hun rol in de stad uitbreiden en verstevigen dan zijn daar ook middelen voor nodig.

Visie toerisme en recreatie

Toerisme en recreatie zijn van groot belang voor gemeente Arnhem in economische zin, maar ook voor de leefomgeving, leefbaarheid en het welbevinden van haar inwoners. In het tweede kwartaal van 2025 zal de Visie toerisme en recreatie ter besluitvorming worden voorgelegd. Om de basis op orde te brengen en straks uitvoering te kunnen geven aan deze nieuwe visie is er naar verwachting capaciteitsuitbreiding en structureel werkbudget nodig voor bijvoorbeeld uitbreiding en beheer van routenetwerken en vitaliteitsonderzoek vakantieparken.

Opkomstbevordering verkiezingen

De democratie vraagt continu aandacht en onderhoud. De afgelopen jaren hebben we rond verkiezingen getracht de opkomst te bevorderen. Het huidige budget bleek loopt na 2026 af.

Duurzame alternatieven voor reisbewegingen

Op dit moment kennen wij een uitruilmogelijkheid voor de fiets binnen het IKB voor medewerkers die minimaal twee dagen in de week gebruik maken van de fiets voor woon-werkverkeer. Zij kunnen tot een bedrag van € 750,- 1 keer per 3 jaar uitruilen. Daarnaast kunnen medewerkers hun gemaakte kilometers voor woon-werkverkeer fiscaal vriendelijk uitruilen voor €0,23 per kilometer.

In de huidige arbeidsmarkt is het cruciaal om onze medewerkers een werkplek te bieden die aantrekkelijk en goed bereikbaar is. Naast onze ambities op het gebied van duurzaamheid en onze noodzaak tot aantrekkelijk werkgeverschap, geeft het recent vastgestelde Duurzaam Mobiliteitsplan – waarmee lopen, fietsen en het openbaar vervoer belangrijker worden – ons als gemeente ook een voorbeeldfunctie.

In dat licht zouden we medewerkers de mogelijkheid kunnen bieden om te kiezen uit meerdere duurzame vervoersopties die aansluiten bij hun persoonlijke situatie. Voorbeelden zijn het ophogen van de uitruilmogelijkheid voor de fiets binnen het IKB om hiermee het fietsgebruik verder te stimuleren, het verstrekken van NS-businesskaarten aan medewerkers en het inrichten van parkeerhubs. Momenteel worden dit soort opties nader onderzocht.

Capaciteitsvraagstukken

Er zijn ook ambities en mogelijke knelpunten die mogelijk vragen om aanpassingen in capaciteit. Dit speelt bijvoorbeeld rondom de structurele inbedding van de ambities ten aanzien van diversiteit en inclusie, (technologische) ontwikkelingen bij burgerparticipatie, het monitoren van beleidsdoelen, datagestueerd werken, bescherming van de hoge/grote natuurwaarden, inzet op duurzaamheid (mogelijk gedekt via rijksmiddelen) en om een brug te creëren tussen beleid en uitvoering in die gebieden van Arnhem waar meerdere maatschappelijke opgaven bij elkaar komen en de gemeente een actieve rol wil aannemen.

4. Transformatie Sociaal Domein

De transformatie van het Sociaal Domein

Arnhem groeit, de gezondheid van onze inwoners staat onder druk en mede daardoor doen zij een toenemend beroep op ondersteuning en zorg. Zo krijgt gemiddeld 1 op de 7 jongeren jeugdhulp en wordt er door onze steeds ouder wordende inwoners steeds meer een beroep gedaan op zorg en ondersteuning. Omdat we in de toekomst onvoldoende zorgprofessionals hebben, is het nodig om maatregelen te nemen om deze groeiende zorgvraag te beheersen. Daarbij staat voorop dat Arnhemmers die dit het hardste nodig hebben, gebruik kunnen blijven maken van goede en betaalbare voorzieningen.

Wij zetten vol in op gezondheidsbevordering en preventie – op alle niveaus: universele preventie, collectieve preventie, geïndiceerde preventie en zorg-gerelateerde preventie. Hierbij is het uitgangspunt dat wij zo vroeg mogelijk gezondheidsproblemen willen voorkomen. Daarom vinden wij een Kansrijke Start voor alle Arnhemse kinderen, een brede sociale basis, een gezonde en beweegvriendelijke leefomgeving en voldoende faciliteiten die Arnhemmers in hun beweegbehoeftes ook zo belangrijk. Een gezonde leefstijl waarbij aandacht is voor beweging, voeding, slaap/ontspanning, verantwoord middelengebruik en de sociaal-emotionele ontwikkeling is essentieel voor de (ervaren) gezondheid van onze inwoners. Het model van Positieve gezondheid is hier een mooie leidraad in.

De ondersteuning en zorg moeten zo veel mogelijk op een laagdrempelige manier in de wijk of thuis beschikbaar zijn. We zetten volop in op preventie, op het vergroten van samenredzaamheid en op algemeen toegankelijke collectieve voorzieningen. De aanvullende individuele ondersteuning en zorg die door professionals moet worden geboden willen we om onze inwoners heen organiseren, bijvoorbeeld door middel van wijknetwerken van welzijn- en zorgaanbieders. Zo kan tijdig goede ondersteuning en zorg worden geboden, waarmee we ook complexere en zwaardere problemen willen voorkomen. Hierbij geven we professionals de ruimte en verlagen we waar mogelijk de administratieve lasten.

Wij vervolgen de denkrichtingen die we hebben beschreven in de Perspectiefnota 2025 en de geamendeerde Begroting-2025. In lijn hiermee hebben we de afgelopen jaren een aantal belangrijke stappen gezet.

Om te borgen dat iedereen gelijkwaardige kansen heeft om zich te ontwikkelen en mee te doen, is een stevige sociale basis nodig die de leefbaarheid in de Arnhemse wijken vergroot. In het nieuwe welzijnsbeleid, dat uw raad in januari heeft vastgesteld, ligt dan ook de focus op de eigen kracht van inwoners en zetten we in op het versterken van de preventieve functie van het welzijnsbeleid.

Voor Arnhemmers met een zorgvraag organiseren we meer samenhang in de toeleiding; we verbinden welzijn en zorgaanbieders en zorgen dat aanbieders lichte ondersteuning dichtbij kunnen bieden. In twee wijken zijn inmiddels welzijns- en zorgnetwerken gestart met een beperkt aantal welzijns- en zorgaanbieders en het sociaal wijkteam. Waar kan, stimuleren deze aanbieders groepsbegeleiding in plaats van individuele begeleiding. Dit versterkt de zelfredzaamheid en samenwerking van inwoners. Door de inzet van VAV (vertrouwd, aanwezig, veilig) en de POH-Jeugd worden zware vormen van jeugdhulp verminderd of zelfs voorkomen.

De aanpak van de wachtlijst voor huishoudelijke ondersteuning is bemoedigend. De wachtlijst is gedaald van 535 naar 53 inwoners, waardoor de meest kwetsbare inwoners snel hulp krijgen. Bovendien gaan we aan de slag met de uitvoering van het ouderenbeleid.

In de zware zorg organiseren we eveneens meer samenhang. Hulptrajecten in de jeugdzorg (100.000 euro of meer) worden geanalyseerd. Bij stagnatie of uitstroomproblemen zoeken we naar alternatieve mogelijkheden. De eerste resultaten zijn positief: passende zorg en meer perspectief voor jongeren en ouders. Ook hebben we een lokaalplan voor de implementatie beschermd wonen, beschermd thuis en maatschappelijke opvang vastgesteld en werken aan de uitvoering. Dit zorgt ervoor dat mensen die dit nodig hebben een passend vangnet krijgen in onze stad. Om een beter antwoord te kunnen bieden op mensen met verward gedrag op straat is het traject Samen Sterk gestart met politie, zorgaanbieders, het sociaal wijkteam en de GGD. We zetten in op wijk-GGD, bemoeizorg en “streettriages”. Op basis van de ervaringen die worden opgedaan, wordt het vervolgetraject opgezet. Bovendien is er een breed regionaal netwerk rondom het Integraal Zorgakkoord opgezet en een gezamenlijk regioplan gemaakt. Ook is er een regionaal uitvoeringsplan voor de Hervormingsagenda. Dit alles ondersteunt de transformatie van het welzijnswerk en de zorg.

Uitdagingen en ontwikkelingen

Tegelijkertijd zien we dat er meer nodig is. Door de aanhoudende personeelstekorten is de mate waarin er ondersteuning en zorg kan worden verleend, niet onbegrensd. De vergrijzing leidt tot een zorgvraag die verder toeneemt en complexer wordt. Ook stijgen de kosten van ondersteuning en (jeugd)zorg, bijvoorbeeld door autonome stijging van de (jeugd)zorgvraag, maar ook door veranderingen in de CAO. Zo heeft de CAO Sociaal Werk meer doorgroeimogelijkheden gekregen en zijn de lonen binnen deze sector gestegen. Dit leidt tot een kostenstijging van circa 20% in drie jaar voor welzijns- en wijkteamorganisaties. De compensaties vanuit het Rijk voor deze stijgingen zijn niet toereikend. Daarnaast speelt de krapte op de arbeidsmarkt een rol bij de loonkostenstijgingen.

Voor bijvoorbeeld het Sociaal Wijkteam betekent onvoldoende compensatie voor bovenstaande ontwikkelingen onder andere dat het aantal wijkcoaches moet worden afgebouwd en daarmee de ondersteuning van inwoners wordt verschaald en/of (sneller) beëindigd. Hierbij speelt het risico dat ondersteuning en zorg verschuift naar duurdere individuele voorzieningen. Tenslotte zien we (landelijk) een toename van het aantal incidenten met en de overlast van personen met onbegrepen gedrag.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen waarmee we (in de toekomst) worden geconfronteerd. Zo heeft de deskundigencommissie jeugd recent een advies uitbracht, met daarin onder meer de aanbeveling om de hervormingsagenda jeugd te verbreden naar een integrale jeugd- en gezinsagenda. In deze agenda moet de verbinding worden gezocht met onder andere onderwijs, volwassen-GGZ en bestaanszekerheid.

Ook is er een Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord [AZWA] in de maak, dat mede als doel heeft om het medisch domein te ontlasten. Dit is nodig met het oog op de vergrijzing. In dit traject spreken Rijk, gemeenten en zorgpartijen onder andere over het verplaatsen van een deel van het budget vanuit de zorgverzekeringswet naar gemeenten.

Organisatie Sociaal Domein

De manier waarop het sociaal domein nu is georganiseerd maakt het tegelijkertijd dikwijls ook moeilijk om onze doelen voor Arnhem te bereiken. Vooral voor inwoners met complexe problemen. We hebben de laatste jaren hard gewerkt aan nieuwe aanpakken en andere werkwijzen in het sociaal domein. Maar: het sociaal domein is ook erg versnipperd. Er zijn veel verschillende wetten, regelingen, geldstromen, aanbieders en instanties. Dit maakt het moeilijk om stevige samenhangen te creëren tussen verschillende voorzieningen op verschillende leefdomeinen. Elke voorziening, interventie en pilot heeft eigen regels en criteria. Deze zijn op zichzelf logisch en werken in geval van lichtere problematiek vaak goed. Maar in geval van complexe problemen leiden ze samen niet altijd tot het juiste hulpaanbod en dikwijls ook tot hoge kosten. Bovendien is het aanbod voor inwoners en professionals, zoals huisartsen, als gevolg vaak onoverzichtelijk. Inwoners met meerdere ondersteunings- of zorgvragen komen daardoor vaak niet snel genoeg op de juiste plek terecht. We kunnen dit niet alleen veranderen, maar dit vraagt een gezamenlijke investering van betrokken partijen en van het Rijk.

Transformatie noodzakelijk

Om deze onbedoelde effecten te doorbreken, is fundamentele transformatie van het stelsel noodzakelijk. Betere ondersteuning en hulp voor onze Arnhemmers tegen acceptabele kosten is mogelijk, mits we met alle betrokken partijen gaan denken vanuit het gehele stelsel om de inwoner heen. Alleen op die manier komen we voorbij deelgebieden, pilots, specialismes en institutionele grenzen en gaan we van ketens naar netwerken rond inwoners en in wijken.

De transformatie van het sociaal domein is geen gemakkelijke opgave, maar wel één die noodzakelijk is. Bovendien is het een opgave die ook het zogeheten fysieke domein raakt. Zo wordt circa 30 procent van de gezondheid van inwoners namelijk bepaald door hun fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd is een goed werkend sociaal domein nodig om onze ambitie van een leefbare, ongedeelde stad te kunnen realiseren.

Op onderdelen is de transformatie van het sociaal domein, zoals geschetst, al gestart. Bijvoorbeeld door op gebied van welzijn de focus te leggen op leefbaarheid en preventie in de wijk, door het vergroten van bestaanszekerheid met behulp van integrale schuldhulpverlening, en door de start met het ontdebellen, ontsnipperen, vereenvoudigen en slimmer verbinden van het aanbod door middel van zogeheten zorgnetwerken.

Tegelijkertijd zijn er ook elementen die de transformatie ophouden dan wel tegenwerken. Zoals loon- en prijsstijgingen van organisaties in de sociale basis, die niet volledig gecompenseerd zijn en die zorgen dat organisaties hun dienstverlening aan inwoners moeten terugbrengen. Voor onze subsidiepartners op het gebied van welzijn en maatschappelijke opvang geldt dat door de nieuwe cao Sociaal Werk uit 2023 de lonen binnen deze

sector dermate sterk zijn gestegen dat er een gat is ontstaan tussen beschikbare middelen vanuit de gemeente en benodigde middelen bij deze subsidiepartners. Dit gat is in 2024 en 2025 incidenteel opgelost. Het structurele karakter van deze CAO-ontwikkeling maakt echter dat dit knelpunt vanaf 2026 langjarig aan de orde is en een fundamentele oplossing behoeft. Indien deze oplossing niet wordt gevonden, kunnen deze organisaties onvoldoende werken aan de zo noodzakelijke transformatie. Daarnaast is er sprake van veel innovatie en pilots, maar wordt dit met name op incidentele basis gefinancierd.

Om zorg en ondersteuning voor onze inwoners die dit het hardste nodig hebben toegankelijk en betaalbaar te houden, is kortom een grondige transformatie nodig die alle onderdelen binnen het sociaal domein zoveel mogelijk met elkaar verbindt. De komende maanden werken we onze transformatieaanpak verder uit, zodat we in de ontwerp-Begroting 2026 een uitgewerkt plan aan uw raad kunnen voorleggen. Hierin zullen ook de ambities en mogelijke knelpunten in het sociaal domein, die terugkomen in de volgende paragraaf, worden betrokken.

Financieel kader

Zoals eerder in deze Perspectiefnota aangegeven wordt in 2025 een budget van € 6 miljoen aan de bestemmingsreserve Wmo en Jeugdzorg toegevoegd waarmee in totaal circa € 15 miljoen beschikbaar is als incidentele dekking die betrokken kan worden bij de transformatie van het sociaal domein. Structurele dekking zoeken we o.a. door binnen het sociale domein (structurele) knelpunten integraal af te wegen en ook te betrekken bij structurele voordelen die op termijn in het sociaal domein als gevolg van de transformatie kunnen ontstaan. Daarnaast bezien we of we middelen – die nu worden besteed aan maatregelen die niet of minder bijdragen aan de beoogde transformatie – in kunnen zetten voor nieuwe maatregelen die de transformatie van het sociaal domein verder ondersteunen.

De gedachte achter de transformatie sociaal domein is dat meer resultaat tegen relatief minder kosten kan worden bereikt als ingezet wordt op preventie, collectieve oplossingen en samen met ketenpartners nieuwe systeem-doorbrekende aanpakken in te voeren. Om die reden zal in de Begroting een samenhangende investeringsaanpak worden voorgesteld, die we in de komende jaren verder uitwerken en implementeren.

Ambities en mogelijke knelpunten in het Sociaal Domein

In deze paragraaf lichten we in meer beschrijvende zin toe welke ambities en mogelijke knelpunten in (lopend) beleid en uitvoering worden voorzien. Deze nemen we mee in de integrale afweging die we gaan maken in het kader van de transformatie sociaal domein. De uitkomst daarvan zullen we bij de Begroting 2026 aan uw raad voorleggen. Net als bij de ambities en mogelijke knelpunten zoals beschreven in hoofdstuk 3 gaan wij ook graag met u in gesprek over uw prioriteiten in het sociaal domein, zodat u ons richting kunt geven in de aanloop naar de ontwerp-Begroting 2026.

Bestaanszekerheid

Vroegsignalering

In een tijd waarin steeds meer mensen te maken krijgen met onzekerheid over hun financiële situatie, willen we zo vroeg mogelijk in contact komen met inwoners die geldzorgen hebben. Ons doel is om te voorkomen dat deze zorgen uitmonden in problematische schulden. Dit doen we onder meer door Vroegsignalering, waarbij we bij mensen langs gaan of telefonisch contact opnemen. We zien dat de behoefte aan hulp na een contact bij vroegsignalering stijgt en het aantal maandelijks signalen van betaalachterstanden is toegenomen met 40%. Willen we deze werkwijze vanaf 2027 minimaal op het huidige niveau houden, dan moeten we daar extra middelen voor inzetten.

Armoedeaanpak studenten

We vinden het belangrijk om studenten met financiële problemen te helpen en zo te zorgen dat ze niet met hun studie hoeven te stoppen omdat hun ouder(s)/verzorger(s) niet of onvoldoende in staat zijn om de kosten van de opleiding te dragen. Voor studenten van Rijn IJssel bestaat een steunfonds, de Dullert Stichting levert daar een financiële bijdrage aan. Het is mogelijk in overleg en in samenwerking met scholen te onderzoeken hoe en of dit fonds te verbreden naar een centraal steunfonds voor studenten. Stichting Leergeld heeft recent de leeftijdsgrens voor ondersteuning verhoogd van 18 naar 21 jaar. Door deze grens verder te verhogen kan een grotere groep worden bereikt.

Ondernemers met geldzorgen

Ook ondernemers met geldzorgen kunnen bij de gemeente terecht. We zien dat ondernemers vaker een beroep doen op Over Rood. Als we hen allemaal willen ondersteunen, dan zijn daarvoor extra middelen nodig.

Bijzondere Bijstand

Door de voorwaarden voor het aanvragen van Duurzame Gebruiksgoederen via Bijzondere Bijstand te versoepelen wordt het voor inwoners makkelijker om hier een beroep op te doen als zij dit nodig hebben. Als we hiervoor kiezen, zal dit naar verwachting leiden tot meer aanvragen. Hiervoor zijn onvoldoende middelen beschikbaar.

Participatiewet in balans

Volgens de nieuwe Participatiewet in Balans, die naar verwachting dit jaar wordt behandeld, krijgen we vanaf 2026 per 2026 wettelijk de mogelijkheid om inwoners die maximaal werken en toch niet uit de bijstand komen, een inkomensvrijlating te bieden van 15 procent. Over dit deel van hun inkomen worden mensen dan niet gekort op hun bijstandsuitkering. Onze verwachting is echter dat het Rijk de omvang van de doelgroep lager inschat dan in Arnhem realistisch is. Hiervoor is vanaf 2027 mogelijk extra budget nodig.

Subsidie City at home

City@Home is een maatschappelijke organisatie die vrouwen ondersteunt om te participeren in de samenleving van Arnhem. Initieel waren de activiteiten gericht op vrouwen met migratieachtergrond, maar ondertussen zijn ook vrouwen met geen migratieachtergrond welkom. Op deze manier ontstaat er ook verbinding tussen de verschillende bevolkingsgroepen in de samenleving. Het aantal vrouwen dat deelneemt aan de activiteiten van City@Home stijgt sterk en daarmee ook de druk op de organisatie. City@Home heeft de gemeente Arnhem om financiële hulp gevraagd.

Kansenmakers

De Kansenmakers bieden een platform waar jongeren zelf programma's ontwikkelen en uitvoeren, gericht op studie, werk, inkomen en gezondheid. In de wijk Presikhaaf, waar veel jongeren opgroeien in kansarme gezinnen met beperkte financiële zekerheid en negatieve stigma's, ondersteunt Kansenmakers hen door middel van de juiste tools studie- en loopbaancoaching en een uitgebreid netwerk. Vanaf 2026 is geen budget gereserveerd.

Ervaringsdeskundigen

De afgelopen periode hebben we binnen de campagnes rond Geldzorgen waardevolle ervaring opgedaan met de pilot waarbij we samenwerken met ervaringsdeskundigen. Zij hebben actief meegedacht over de campagnes en fungeerden als ambassadeurs door hun verhaal te delen. Hierdoor verlaagden zij de drempel voor inwoners om hun geldzorgen aan te kaarten. Als de pilot na 2025 afloopt, zijn hier geen middelen meer voor beschikbaar.

Huisvesting Ecovrede

Zowel in 2020 als in 2021 heeft de gemeenteraad moties aangenomen die gericht zijn op het (helpen) huisvesten van Ecovrede. Ecovrede krijgt subsidie voor activiteiten om inwoners te ondersteunen die overal buiten de boot vallen. Zo geven ze advies en ondersteuning, vertrekken gratis voeding, kleding en duurzame gebruiksgoederen. Ecovrede is nu tijdelijk gehuisvest in een oud schoolgebouw maar moet daar weg per 1 juni 2025. Na 2027 zijn geen middelen beschikbaar.

Welzijn en inclusie

Jongerenwerk

De welzijnspartners die jongerenwerk aanbieden ontvangen geen structurele subsidie. Doordat wordt gewerkt met incidentele subsidies ontstaan financiële spanningen en is het ingewikkeld om in te zetten op langdurige inzet, bestendiging, doorgroei en optimalisatie.

Uitvoering ouderenbeleid

Met het Arnhemse ouderenbeleid bereiden we ons voor op de forse groei van het aantal ouderen in de stad. Met onze maatschappelijke partners willen we slimme verbindingen tussen programma's en projecten leggen. Daarmee bouwen we aan krachtige buurten en een sociale en fysieke infrastructuur, waarin inwoners voor zichzelf kunnen zorgen, zich voor elkaar kunnen inzetten en de juiste ondersteuning krijgen. We houden daarbij oog voor de kosten en uitvoering van de zorg en pakken als gemeente een aanjaagrol, waarbij we tevens investeren in preventie. Voor de uitvoering van het ouderenbeleid is vanaf 2026 geen geld beschikbaar.

Initiatieven sociale cohesie

Aangezien de laatste jaren deze subsidies incidenteel zijn verleend is het ingewikkeld om in te zetten op langdurige inzet, bestendiging, doorgroei en optimalisatie. Als we het bestaande aanbod in Arnhem op het huidige niveau te houden is het structureel maken van de incidentele subsidies gewenst.

Ontmoeten en Verbinden

Het welzijnsbeleid zet in op het versterken van sociale netwerken in onze wijken. Ontmoetingslocaties spelen hierin een centrale rol. Voor het meerjarig faciliteren van alle locaties zijn onvoldoende middelen beschikbaar. Daarnaast spelen de Samenwerkende Arnhemse Buurthuizen een belangrijke rol bij het faciliteren (met raad en daad) van deze ontmoetingslocaties. De SAB ontvangt nu geen gemeentelijke subsidie, maar wordt tot en met 2025 financieel volledig ondersteund door de Dullertsstichting. Vanaf 2026 wordt een bijdrage van de gemeente verlangd.

Arnhems opbouwwerk

In het welzijnsbeleid is tevens opgenomen dat opbouwwerk een onmisbare schakel is in de wijk. We zetten preventie voorop en daarvoor is een stevige sociale basis noodzakelijk. Opbouwwerkers hebben als taak te werken aan krachtige, verbonden gemeenschappen waarin iedereen kan meedoen. Door individuele én groepen inwoners te activeren, te verbinden en te ondersteunen. Zo dragen zij bij aan meer eigen regie en sociale netwerken van inwoners. Willen we dat opbouwwerk toegankelijk is in alle wijken van Arnhem, dan zijn de huidige budgetten niet toereikend.

APCG structurele borging schouwen in subsidie

Met ingang van de huidige collegeperiode zijn er tijdelijk middelen beschikbaar gesteld voor het schouwen van publieke gebouwen en openbare ruimte in het kader van VN verdrag Handicap, dit is door de gemeente belegd bij de Stichting APCG. Mochten we het schouwen een structureel karakter willen geven, dan zijn hiervoor middelen nodig.

Zorg en jeugdhulp

Wijknetwerken

De gemeente Arnhem wil samen met haar maatschappelijke partners gaan werken met wijknetwerken voor Welzijn en Zorg. Dat zijn gebiedsgerichte netwerken van welzijns- en zorgorganisaties en het Sociaal Wijkteam Arnhem. De deelnemende partijen nemen daarin gezamenlijk de verantwoordelijkheid om de zorg en ondersteuning aan inwoners van Arnhem anders te organiseren. De uitvoeringskosten om de wijknetwerken van start te kunnen laten gaan zijn nog niet gedekt.

Versterken lokale toegang vanuit hervormingsagenda en toekomsttuinen

Een belangrijk onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de Regiovisie HGKM is het versterken van de lokale toegang. De lokale teams zijn belangrijk in het realiseren van de veranderingen binnen de jeugdhulp. Van hen wordt enerzijds verwacht dat zij een rol spelen in het terugdringen van het jeugdhulpgebruik, door problemen die kinderen, jongeren en hun gezin ervaren te normaliseren en klein te houden met gesprekken, adviezen en met eventueel directe inzet van lichte hulp die zij zelf bieden. Anderzijds moeten zij breed kijken naar de krachten en zorgen in een gezin, waar nodig passende hulp op de relevante leefgebieden organiseren, veiligheidsproblematiek herkennen en bij onveiligheid ouders en jeugdigen bewegen tot hulp, ook als zij daar niet zelf voor open staan. Vanuit de Hervormingsagenda moet elke gemeente in 2028 een stevig lokaal team hebben staan. Vanuit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming moet dit in 2030 staan.

Preventieve bemoeizorg

Preventieve bemoeizorg is gericht op hulp bieden aan mensen die zelf geen hulp zoeken, maar wel hulp nodig hebben. Deze preventieve aanpak wordt nu nog incidenteel gefinancierd. Indien we een brede doelgroep willen blijven bedienen zodat door vroegtijdige interventies complexe zorgvragen worden verminderd, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Borging Wijk GGD

Sinds november 2023 kan een Wijk GGD'er na een overlastmelding bij Politie een persoon met onbegrepen gedrag bezoeken in plaats van alleen een digitaal onderzoek te doen. De eerste resultaten met deze nieuwe werkwijze, opgestart vanuit het NPOA, in Arnhem Oost en het centrumgebied zijn zo positief dat we via ZonMw geld voor 2025 en 2026 hebben ontvangen om de aanpak stadsbreed uit te rollen. Als we deze aanpak willen borgen, dan zijn daarvoor middelen voor nodig.

Verbinding sociaal domein - GGZ

Vorig jaar is er vanuit het NPOA een succesvolle pilot mogelijk gemaakt waar GGZ gerelateerde vragen opgepakt werden door een team vanuit de GGZ, de Sociale Wijkteams en ervaringsdeskundigen. Daaruit is gebleken dat de persoon met een hulpvraag efficiënter geholpen kon worden. Daarnaast zijn we gestart met het project Samen

Sterker waardoor de politie buiten kantooruren gemakkelijker verbindingen kan leggen met zorgpartijen. Als we deze projecten willen voortzetten, zijn daar financiële middelen voor nodig.

Levensloopbegeleiding Vanuit Autisme Bekeken

Voor inwoners kan de levensloopbegeleiding VAB (Vanuit Autisme Bekeken) worden ingezet. Dit is een langdurige vorm van ondersteuning voor mensen met autisme die helpt om uitdagingen in het leven aan te gaan en beter te functioneren binnen de maatschappij. Een eerdere pilot met deze gespecialiseerde zorgvorm heeft veel positieve resultaten opgeleverd. Mochten we deze zorgvorm structureel willen inzetten, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

22-uurs opvang

Met de proef 22-uursopvang Spoorwegstraat willen we in de zogeheten 'tussenuren' een verblijfsruimte voor dak- en thuisloze mensen te creëren. Dit zijn de uren waarin zowel inloopvoorziening Het Kruispunt als nachtopvang De Duif gesloten zijn. Deze pilot doen we op verzoek van de raad en voor de duur van maximaal twee jaar. Voor de pilotperiode is er dekking, vanaf 1 januari 2027 is er geen dekking meer. Indien we de 22-uursopvang dus willen voortzetten, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Maatwerk tijdens opvang

De doelgroep van Maatschappelijke Opvang wordt zwaarder, waardoor er soms extra inzet op begeleiding nodig is om een plaatsing in een van de voorzieningen mogelijk te maken. Indien we dit maatwerk willen voortzetten zijn extra middelen nodig.

Jongerenopvang

Per 2026 stopt onze huidige aanbieder met het faciliteren van jongerenopvang. Het is onze verwachting dat een nieuwe aanbieder structureel duurder zal zijn gezien de hogere CAO-lonen en het tekort aan personeel. Daarnaast is er een uitbreiding van capaciteit noodzakelijk: de huidige twee crisisbedden worden structureel bezet, regelmatig worden jongeren boventallig geplaatst en de instroom is onverminderd terwijl de uitstroom blijft stagneren. Indien we de jongerenopvang willen voorzetten en uitbreiden dan zijn daarvoor middelen nodig.

Opzetten ontbrekend aanbod snijvlak Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Dakloze jongeren zijn gezien de aard van hun problematiek, niet op hun plek in de Maatschappelijke Opvang. Tegelijkertijd is er in andere zorgvormen zoals Beschermd Wonen geen passend aanbod voor hen omdat zij eerst tot rust en stabiliteit moeten komen alvorens te kunnen werken aan doelen en herstel. Voor hen zou een plaatsing op een soort tussenvoorziening mogelijk moeten zijn, die op dit moment nog niet bestaat. Indien we dit ontbrekend aanbod willen opzetten, zijn daarvoor extra middelen nodig.

Nieuwe vorm trainingshuizen Beschermd Wonen en uitbreiding capaciteit Maatschappelijke Opvang

IrisZorg biedt Beschermd Wonen (BW) voor Arnhemmers met een verslaving in drie vormen: mensen die actief gebruiken, mensen die gereguleerd gebruiken, en mensen die proberen af te kicken. De BW-vorm voor mensen die actief gebruiken is nu gevestigd op de Maatschappelijke Opvang-voorziening in de Remisestraat. De interactie met de cliënten van de Maatschappelijke Opvang (MO) heeft dusdanig ongewenste effecten, dat we een andere locatie voor deze BW-vorm noodzakelijk achten. Mochten we deze andere locatie willen inrichten, dan ontbreken daar nu de middelen voor.

Tegelijkertijd neemt de vraag naar opvang voor de doelgroep met verslaving en/of zware psychiatrie toe: er is inmiddels structureel een wachtlijst. Als de BW-plekken op de Remisestraat inderdaad kunnen verhuizen naar een andere locatie en/of aanbieder, zouden we op de Remisestraat acht extra MO-plekken kunnen inrichten. Indien we dit willen, zijn daarvoor extra middelen nodig.

Beschutte opvang

Sinds 2023 zijn er 8 plaatsen Beschutte Opvang op de opvangvoorziening Remisestraat. Deze opvangplekken zijn voor dak- en thuisloze cliënten die niet in beeld komen of blijven binnen het reguliere aanbod van beschermd wonen en de maatschappelijke opvang van IrisZorg. Het gaat om een groep zorgmijdende cliënten met vaak chronische en complexe verslaving- en psychiatrische problematiek en/of verstandelijke beperkingen. Cliënten ervaren problemen op meerdere leefgebieden, maar hebben geen wens of motivatie om deze te herstellen. De belangrijkste focus van beschutte opvang ligt op het bieden van veilige huisvesting en het onderhouden van contact met de cliënten. Vanuit deze basis wordt gestreefd hen te motiveren om te werken aan herstel. Het wegnemen van zorgen over een veilige plek zorgt ervoor dat cliënten rust ervaren en meer openstaan voor dit hersteltraject. De huidige 8 plaatsen zijn in 2023, 2024 en 2025 incidenteel gefinancierd. Als we dit structureel willen voortzetten zijn daarvoor middelen nodig.

Opvang EU-burgers

De opvang van EU-burgers die we op verzoek van de raad hebben opgezet, was - in afwachting van rijks- en/of Europese regelgeving - voorzien voor een periode van twee jaar vanaf 1 juli 2024. Er is echter nog geen vooruitzicht dat dit beleid er gaat komen. Indien we deze opvang willen verlengen, zijn daarvoor middelen nodig.

Straatcoaches en outreach GGD

De capaciteit van de straatcoaches is uitgebreid sinds 1 november 2023, als gevolg van een steekincident bij Musis in juli 2023. Sinds 1 januari 2025 is de uitbreiding voortgezet, mede vanwege de 22-uursopvang die van start ging op 01-01-2025. Het steekincident bij Musis in juli 2023 is ook aanleiding geweest om te starten met een outreachende aanpak van de GGD in de binnenstad en delen van het Spijkerviertel en Klarendal. De uitbreiding van de capaciteit straatcoaches als de outreachende aanpak van de GGD heeft geleid tot positieve resultaten. Willen we dit voortzetten dan zijn middelen nodig.

Onderwijs

Aanpassen SMI en BSO+

Het college heeft in 2024 besloten om de richtlijnen voor de sociaal medische indicatie (SMI) te verruimen. Dit is een regeling waarmee ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag onder bepaalde voorwaarden gebruik kunnen maken van kinderopvang. Het ging destijds om fase 1, waarbij het criterium 'aantoonbare achterstand bij het kind' te wijzigen van kinderen tot 2 naar kinderen tot 4 jaar. Daarbij is aangegeven dat er in 2025 een voorstel volgt voor verruiming van het inkomenscriterium (fase 2). Dit voorjaar zal nog nader onderzoek worden gedaan naar de maatschappelijke (en financiële baten) en aanvullende kosten van fase 2. Het Rijk heeft al aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Op basis van ervaringen bij andere gemeenten is de verwachting dat aanvullende middelen nodig zullen zijn vanaf 2026. Mochten we dit willen dan vraagt dat ook een investering vanuit de gemeente. Indien we daarnaast de BSO+ willen verruimen en in vier pilots de inhoudelijke en financiële effecten daarvan willen onderzoeken, dan zouden we daarvoor ook extra middelen beschikbaar moeten stellen.

Publieke gezondheid

Kansrijke Start

Een goede gezondheid is de basis voor een gelukkig leven en actieve deelname aan de samenleving. Alle Arnhemmers verdienen gelijke kansen om hun gezondheidspotentieel optimaal te benutten. Onze inzet op gezondheid begint daarom al vroeg: vanaf 10 maanden voor de geboorte tot ongeveer 2 jaar. Met het programma Kansrijke Start investeren we in een goede, kansrijke start voor elk kind en bouwen we aan een gezonde Arnhemse generatie. Een deel van de interventies worden gefinancierd door het NPAO. Structurele inzet en financiering voor deze interventies ontbreekt momenteel. Mochten we dat willen, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Gezondheidspleinen

Om inwoners te helpen bij het verbeteren van hun gezondheid en het voorkomen van (verergering van) hun ziekte, hebben we in Arnhem Gezondheidspleinen. Hier werken leefstijlcoaches van Sportbedrijf Arnhem, verpleegkundigen en artsen met kennis over gezonde leefstijl. De Gezondheidspleinen bevinden zich in Rijnstate, Malburgen en Presikhaaf en worden gefinancierd met incidentele middelen vanuit het NPOA. Als we dit voor Arnhemmers willen waarborgen, is daar financiering voor nodig.

Gezond en actief leven

Voor zaken als mentale gezondheid, aanpak overgewicht en obesitas, en middelengebruik ontvangen we incidentele middelen vanuit SPUK's. Dit loopt via het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), maar stopt na 2025. Willen we activiteiten als GO! en JOGG voortzetten dan zijn middelen nodig.

PrEP

Inwoners uit de risicogroep HIV kunnen via de GGD'en in aanmerking komen voor het ontvangen van PrEP-zorg. Het aantal beschikbare plekken hiervoor is echter beperkt, waardoor er landelijk en ook in Gelderland-Midden inwoners op een wachtlijst staan. Voor de periode 2023 tot en met 2026 hebben we extra financiering beschikbaar gesteld om meer PrEP-zorg in Arnhem te kunnen realiseren. Met deze extra financiering kan de GGD nu in totaal aan 140 inwoners van Arnhem PrEP-zorg verlenen. Indien we willen dat de GGD dit continueert na 2026 zijn hier extra middelen voor nodig.

Arnhem-Oost

In de vijf wijken van Arnhem-Oost (Klarendal, Geitenkamp, Presikhaaf-West, Malburgen en het Arnhemse Broek) liggen grote uitdagingen. Met het Nationaal Programma Arnhem-Oost zetten we ons in om achterstanden op het gebied van onderwijs, werk en inkomen, wonen, gezondheid, leefbaarheid en veiligheid te verkleinen. Ons doel is

om zowel huidige als toekomstige generaties eerlijke en gelijke kansen te bieden om hun talenten te ontwikkelen. In april 2024 is het uitvoeringsplan voor het programma vastgesteld. Voor enkele interventies uit het uitvoeringsplan zijn de middelen niet toereikend. Inmiddels is van enkele interventies gebleken dat deze succesvol zijn, willen we deze borgen dan zijn extra middelen nodig.

Experiment Immerloo Schuldenvrij

Het experiment Immerloo schuldenvrij, uitgevoerd door het npao, heeft tot doel om 40 tot 60 huishoudens in een keer van hun schulden af te helpen en hen te ondersteunen op weg naar een perspectiefrijke toekomst. Er zijn afspraken gemaakt met groepen schuldeisers om meer en sneller kwijt te schelden, en krijgen inwoners extra begeleiding op weg naar een schuldenvrije toekomst. Het doel is om te ontdekken of inwoners stappen kunnen zetten in hun ontwikkeling als ze sneller schuldenvrij zijn. De afbetaalde schulden worden gedekt uit een gift van de Dullertsstichting en de uitvoeringskosten worden gedekt uit de SPUK (Specifieke Uitkering) Kansrijke Wijk van het Rijk. Om de volledige 40 à 60 huishoudens te kunnen helpen die in het pilotplan zijn aangekondigd zijn de beschikbare middelen ontoereikend.

Pedagogisch medewerker Rommelkist

Het nationaal programma Arnhem-Oost investeert in de fysieke transformatie van deze speeltuin op de Geitenkamp tot een veilige en toegankelijke plek. Naast deze fysieke investering is met steun van het Nationaal Programma Arnhem Oost geïnvesteerd in creëren van een socialer en veiliger klimaat op de Rommelkist. Hiermee zetten we in op het positief stimuleren van een veilige speelplek voor iedereen en professionals die meer pedagogische vaardigheden hebben, die stevig kunnen ingrijpen, die de taal van de straat/de wijk spreken en het vertrouwen van de wijkbewoners hebben. Deze interventie laat een positieve ontwikkeling zien de afgelopen jaren. Als we dit willen voortzetten dan zijn er vanaf 2026 middelen nodig.

Beheer sportaccommodaties Arnhem Oost

Vanuit het Nationaal Programma Arnhem-Oost zijn investeringsprojecten mogelijk gemaakt bij de Bakenhof, Dunoweg en Rommelkist. Rond het structurele effect van kosten voor beheer en onderhoud is nog geen inbedding geregeld in de gemeentelijke begroting per 2027.

Geitenkamp Werkt

Het project 'Geitenkamp Werkt' is een pilot waarvan de persoonlijke benadering en begeleiding zorgen voor succesvolle activering van inwoners richting participatie, scholing of werk. De methodiek van outreachend werken en samenwerking met niet-gemeentelijke partners werkt goed. Tot eind 2025 zijn hiervoor vanuit het NPAO middelen beschikbaar.

Financiële Vleugels

De pilot 'Financiële Vleugels', die eindigt in november 2025, is gericht op het ondersteunen van jongvolwassenen in een kwetsbare positie. Het doel is hen te helpen bij hun ontwikkeling op alle leefgebieden. De pilot richt zich specifiek op jongvolwassenen tussen de 18 en 21 om hen vanuit een crisissituatie naar een stabielere basis te brengen en meer bestaanszekerheid te bieden. Door hen onder andere te ondersteunen bij het bieden van financiële stabiliteit, kunnen ze hun leven weer op de rails zetten. De bevindingen uit deze pilot zullen helpen om gerichte beleidsinterventies te ontwikkelen binnen de Participatiewet. Mochten we de pilot willen voortzetten of het willen borgen in het beleid, dan zijn daarvoor middelen nodig.

Aan de Bak Garantie

Het project 'Aan de Bak Garantie' heeft als doel jongeren een goede start op de arbeidsmarkt te bieden. Deze projecten, activering van inwoners richting participatie, scholing of werk hebben tot positieve effecten geleid. Tot 2027 is budget beschikbaar.

Jongerenwerk op School

Vanuit de ambitie om de binnen- en buitenschoolse leefwerelden van jongeren in de wijken van Arnhem-Oost te versterken en beter met elkaar te verbinden, is de afgelopen jaren – met name in de coronaperiode – volop ingezet op Jongerenwerk op School (JOS). JOS draagt bij aan een vorm van 24/7 verbinding met jongeren, waarbij er continu ruimte is voor aandacht, tijd en ontwikkeling. Scholen ervaren de aanwezigheid van jongerenwerkers inmiddels als onmisbaar. Vanwege de goede ervaringen in de versteviging van de driehoek school, omgeving, thuis ondersteunt het NPAO het Jongerenwerk op School op alle Arnhemse vo-scholen om zo zoveel mogelijk kinderen uit Arnhem Oost te bereiken. Uit de eerste ervaringen blijkt echter dat er geen optimale aansluiting is tussen JOS en regulier ambulant jongerenwerk, met name tijdens de vakantieweken. Dit vraagt om een aanvullende inzet om

de continuïteit en effectiviteit van de begeleiding te waarborgen. Daarnaast is een breder gesprek nodig over de efficiëntie en samenhang in zowel opdrachttuitvoering als budgetverdeling, zodat jongerenwerk op school en in de wijk naadloos op elkaar aansluiten en optimaal bijdragen aan de ontwikkeling en ondersteuning van jongeren in Arnhem-Oost. Mochten we hierop in willen zetten, dan zijn daar geen middelen voor beschikbaar.

Buurtconciërges

Uit de evaluatie blijkt dat de inzet van de buurtconciërges een groot succes is, in het bijzonder binnen de Arnhem Oost aanpak. Vanaf 2026 is zijn onvoldoende middelen beschikbaar om de inzet van buurtconciërges te borgen.

Besluit van 11 juni 2025

Zaaknummer 4530498

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 april 2025, nummer: 4530498;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De Turap-1 2025 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging **25-004** met betrekking tot de Turap-1 2025 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

Begrotingswijziging Exploitatie

Nr. : 25/04
Onderwerp : Temp-1 2025
Raad d.d. : 4/20248
Zaaknr. :
Tentoonstelling : Begrotingswijziging bij Temp-1 2025

Programma's	2025				2026				2027				2028				2029				2030				2031			
	Laaten	Baten	Explo.- result.	Saldo	Laaten	Baten	Explo.- result.	Saldo	Laaten	Baten	Explo.- result.	Saldo	Laaten	Baten	Explo.- result.	Saldo	Laaten	Baten	Explo.- result.	Saldo	Laaten	Baten	Explo.- result.	Saldo	Laaten	Baten	Explo.- result.	Saldo
Vrijprogramma's																												
Geb 0 Gebiedsader te versterken	1020		-826	-826																								
Geb 1 Gebiedsader te versterken	21	11	-10	-10																								
Geb 2 Noordwest	32	9	-23	-23																								
Geb 3 Noordoost	16	6	-9	-9																								
Geb 4 Noordoost	27	13	-13	-13																								
Geb 5 Noordoost	27	13	-13	-13																								
Geb 6 Schiedamschen dijk	65	4	-61	-61																								
Geb 7 De Laarfeiden	10	4	-6	-6																								
Geb 8 RVV	19	7	-12	-12																								
Geb 9 RVV	1,139	63	-1,076	-1,076																								
Stedelijke programma's																												
500 Bestuur, dienstverlening en financ	-7,809	3,070	11,559	3,268																								
501 Veiligheid	-308		308	308																								
502 Breikbaarheid	243	-500	-257	-257																								
503 Bestuur, dienstverlening en financ	1,139	63	-1,076	-1,076																								
504 Onderwijs	405	368	-37	-37																								
505 Cultuur	1,500	4,220	-1,500	-1,500																								
506 Participatie en amusementsinstelling	6,500		-3,500	-3,500																								
507 Participatie en amusementsinstelling	-4,500		4,500	4,500																								
508 Wiltuin en inclusie	405		-405	-405																								
509 Gezondheid en sport	-416	988	1,404	1,404																								
510 Klimaat, energie en milieu	0		574	574																								
511 Klimaat, energie en milieu	-1,700		1,700	1,700																								
512 Wonen en leefomgeving	1,600		-1,600	-1,600																								
Totaal	-4,755	9,764	9,399	9,253																								

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 4530498

Onderwerp: Turap-1 2025

Kernboodschap

In deze eerste Tussentijdse Rapportage (Turap-1) van 2025 zijn de financiële afwijkingen voor 2025 in kaart gebracht op basis van de verwachting in de eerste maanden van 2025. Hierdoor kan de financiële koers nauwkeurig gemonitord worden en dit stelt de gemeenteraad in staat waar nodig bij te sturen.

Voorstel

1. De Turap-1 2025 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging met betrekking tot de Turap-1 2025 vast te stellen.

Inleiding

Als regulier onderdeel van de beleidscyclus 2025 is een eerste tussenrapportage (Turap-1 2025) opgesteld. De Turap-1 2025 bevat informatie over de verwachte majeure financiële afwijkingen over het jaar 2025. Omdat de Perspectiefnota 2026-2029 dit jaar ook de prognoses met bijbehorende toelichting over het lopende jaar bevat, zal Turap-1 2025 voornamelijk bestaan uit de cijfermatige totaaloverzichten van de afwijkingen per programma. De tekstuele toelichting op de afwijkingen is opgenomen in de Perspectiefnota (zie ook raadsbrief Vervolg Doorontwikkeling Begroten en Verantwoorden, van 1 april 2025). In de Turap-1 2025 is rekening gehouden met de ontwikkelingen die zich op basis van het eerste kwartaal aftekenen en die leiden tot afwijkingen in de begroting. Hierbij is een splitsing aangebracht in afwijkingen met een incidenteel en afwijkingen met een structureel karakter.

Beoogd effect

De raad krijgt een prognose van de financiële afwijkingen en het resultaat over 2025

Argumenten

1.1 Turap-1 2025 vaststellen

Op basis van de gepresenteerde majeure afwijkingen verkrijgt de raad inzicht in het verwachte financiële resultaat per programma en op het totaal van de begroting.

2.1 De begrotingswijziging vaststellen

Voorheen werden alleen vaststaande afwijkingen opgenomen in de begrotingswijziging bij Turap-1. Bij Turap-1 2025 wordt de begrotingswijziging uitgebreid waarbij in principe alle afwijkingen meteen in de begroting worden verwerkt. Uw raad is hierover geïnformeerd (zie ook raadsbrief Vervolg Doorontwikkeling Begroten en Verantwoorden, van 1 april 2025).

Kanttekeningen en risico's

- 1.1 Er is met de best mogelijke inschattingen gewerkt op het moment van opmaken van de Turap, maar deze inschattingen kunnen aan het einde van het jaar mogelijk afwijken van de daadwerkelijke realisatie.

Participatie

Op verschillende thema's binnen de stedelijke en wijkprogramma's zijn de ambities, het beleid en de uitvoering daarvan mede tot stand gekomen met inbreng vanuit diverse partijen uit de stad.

Financiën

De prognose over 2025 laat een voordelig resultaat van € 7,4 miljoen zien ten opzichte van de begroting. Hiervan wordt voorgesteld om alle verwachte afwijkingen met bijgaande begrotingswijziging in de begroting te verwerken.

Uitvoering

Na vaststelling door de raad wordt de begroting gewijzigd met de bijgevoegde wijziging.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsvoorstel Turap-1 2025
- Turap-1 2025
- Begrotingswijziging **25-004** bij Turap-1
- Bestuursrapportage Zorg
- Bestuursrapportage Bestaanszekerheid

Besluit van 15 april 2025

Zaaknummer 4530498

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 april 2025, nummer: 4530498;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De Turap-1 2025 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging **25-004** met betrekking tot de Turap-1 2025 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

Turap-1 2025

The image is a composite of two aerial photographs. The top half shows a dense urban landscape of Arnhem, featuring a mix of residential and commercial buildings, a prominent church spire, and surrounding green spaces. The bottom half shows the Turap-1 bridge, a large steel truss bridge spanning the Rhine river. A blue truck is visible crossing the bridge. A semi-transparent green banner is overlaid across the middle of the image, containing the text 'Turap-1 2025'.

Turap-1 2025

Inhoudsopgave

Hoofdlijnen Turap 1 2025	3
Totaalbeeld financiën.....	4
Toelichting decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties gemeentefonds	6

Hoofdpijnen Turap 1 2025

In deze eerste Turap over 2025 zijn de verwachte financiële afwijkingen over het lopende jaar 2025 opgenomen, voor zover die nu bekend zijn. Deze komen naar voren vanuit de financiële vertaling van de autonome ontwikkelingen en financiële ontwikkelingen die voor het jaar 2025 worden voorzien.

In eerdere jaren had Turap-1 een aantal bijlagen waarin inzichtelijk werd gemaakt wat de afwijkingen per programma waren. Deze afwijkingen waren voorzien van een toelichting per afwijking in 2025. Dit bracht dubbelingen met de Perspectiefnota met zich mee, waar een deel van deze afwijkingen ook in vermeld werden (als deze zich in latere jaren ook voordoen). Daarom is er voor 2025 voor gekozen om de afwijkingen in 2025 ook in de Perspectiefnota op te nemen en daar toe te lichten. In Turap-1 is alleen het totaaloverzicht van de afwijkingen opgenomen over 2025 met de details op welk programma en welke portefeuille de afwijking drukt en of het een afwijking op de baten, lasten of mutaties in de reserves betreft. Voor de toelichtingen op deze afwijkingen wordt verwezen naar de Perspectiefnota.

Daarnaast werden voorheen alleen afwijkingen uit Turap-1 in de begroting verwerkt op het moment dat zeker was dat de afwijking zich voor ging doen. Niet in de begroting verwerkte afwijkingen werden dan opnieuw, eventueel gewijzigd, opgenomen in Turap 2. Ervaring leert dat in de meeste gevallen de afwijkingen tussen Turap-1 en Turap-2 niet meer wijzigen. Daarom is er dit jaar voor gekozen om de afwijkingen uit Turap-1 allemaal in de begroting te verwerken. Wanneer een verwerkte afwijking tussen Turap-1 en Turap-2 toch wijzigt, wordt de wijziging in Turap-2 opgenomen.

Turap en bestuursrapportages

In de Turaps wordt over de voortgang van de programma's gerapporteerd. Hiermee volgt de Turap de opbouw van de begroting en het jaarverslag. In Turap-1 zijn dit alleen de financiële afwijkingen. In Turap-2 wordt ook de inhoudelijke voortgang aan de hand van de doelenboom weergegeven. Naast de Turap kennen we in Arnhem ook bestuursrapportages, zoals de bestuursrapportage Zorgdomein en de bestuursrapportage Bestaanszekerheid. Deze bestuursrapportages lopen mee in het behandelproces van Turap-1. De Turap is minder gedetailleerd dan de bestuursrapportages. In deze Turap geven we alleen een overzicht van de financiële afwijkingen. In de bestuursrapportages is meer informatie over de voortgang op deze onderwerpen aangegeven.

Leeswijzer

De presentatie van de baten en de lasten die in de Perspectiefnota zijn gebruikt, zijn doorgezet naar deze Turap. Daarom wordt een positief bedrag gepresenteerd op het moment dat er een voordeel voor de AR ontstaat. Een negatief bedrag betekent een nadeel voor de AR.

De bedragen genoemd in de tabel onder totaalbeeld financiën zijn x €1.000.

Totaalbeeld financiën

In onderstaande tabel zijn de afwijkingen van Turap-1 opgenomen waarbij per programma de afwijkingen worden weergegeven. In het geval van afwijkingen die veel programma's en portefeuilles raken is voor de leesbaarheid gekozen voor een gebundelde weergave, zoals bij de afwijking 'actualisatie treasury'.

Hieruit blijkt dat er op dit moment een positief saldo van € 7,4 miljoen voor de AR wordt verwacht. Deze afwijkingen worden met het vaststellen van Turap-1 en de bijbehorende begrotingswijziging in de begroting 2025 verwerkt.

Voor de tekstuele toelichting op de afwijkingen wordt verwezen naar de Perspectiefnota 2026-2029. De afwijkingen van de decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties van het gemeentefonds zijn niet in de Perspectiefnota toegelicht. Deze afwijkingen worden onder de tabel toegelicht.

Turap 1	Portefeuille	Soort mutatie	2025
Diverse Programma's			
Actualisatie treasury	Divers	Baten	-688
Actualisatie treasury	Divers	Lasten	1.923
Bestuur, dienstverlening en financiën			
Gemeentefonds september- december circulaire	Financiën	Baten	5.690
Aframen stelpost OZB	Financiën	Baten	-860
Burgerzaken - Legesopbrengsten	Publieke dienstverlening	Baten	-172
Vastgoed Informatie Systeem	Bedrijfsvoering en PenO	Lasten	-90
Dekking uit middelen vastgoedbeheer	Bedrijfsvoering en PenO	Lasten	90
Doorontwikkeling digitale dienstverlening	Digitalisering en automatisering	Lasten	-330
Dekking doorontwikkeling digitale dienstverlening	Digitalisering en automatisering	Onttrekking BR Bedrijfsvoering	259
Nominaal en areaal 2026	Financiën	Lasten	2.900
Actualisatie meerjareninvesteringsplan (MIP)	Financiën	Lasten	2.132
Oninbare posten belastingen	Financiën	Lasten	-100
Burgerzaken - Personele ontwikkelingen	Publieke dienstverlening	Lasten	596
Burgerzaken - Materiële lasten	Publieke dienstverlening	Lasten	-30
Burgerzaken - Doorontwikkeling	Publieke dienstverlening	Lasten	-40
Herverdeling middelen Dienstverleningsvisie	Wijken en wijkgericht werken	Lasten	100
Vervolg Actieprogramma "Samen maken we Arnhem"	Wijken en wijkgericht werken	Lasten	-50
Dekking Vervolg Actieprogramma "Samen maken we Arnhem"	Wijken en wijkgericht werken	Onttrekking BR Burgerparticipatie	50
Veiligheid			
Experiment gesloten coffeeshopketen	Openbare orde en veiligheid	Lasten	330
Bereikbaarheid			
Uitstellen uitbreiding parkeerareaal	Mobiliteit	Baten	-500
Economie			
Toeristenbelasting	Toerisme en recreatie	Baten	150
Onderwijs			
Gemeentefonds - TM indexatie DU jeugd uitname	Onderwijs	Baten	68
Herverdeling middelen Schoolmoestuinen	Onderwijs	Lasten	425

Non-formele educatie	Onderwijs	Lasten	-38
Gemeentefonds - TM Kinderopvang sociaal medische indicatie	Onderwijs	Lasten	-61
Nominale ontwikkeling IHP	Onderwijs	Lasten	-71
Financiering herstel schade gymzaal Olympus	Onderwijs	Lasten	-300
Dekking vanuit schadevergoeding herstel schade gymzaal Olympus	Onderwijs	Baten	300
Cultuur			
Gemeentefonds - DU Openbare bibliotheken	Cultuur	Lasten	-495
Rozet	Cultuur	Lasten	-850
Historische trolleybussen onderdak behouden (24M155)	Erfgoed	Lasten	-20
Participatie en armoedebestrijding			
BUIG 2025	Werk en Inkomen	Baten	4.226
Kwijtschelding Rioolheffing	Armoedebeleid	Lasten	170
Kwijtschelding Afvalstoffenheffing	Armoedebeleid	Lasten	60
Kwijtschelding OZB en overige heffingen	Armoedebeleid	Lasten	10
Alleenverdienersproblematiek	Armoedebeleid	Lasten	-120
Beschermingsbewind	Armoedebeleid	Lasten	-800
Studietoelage	Werk en Inkomen	Lasten	-410
Borging wettelijke termijnen en kwaliteit dienstverlening uitvoering participatiewet	Werk en Inkomen	Lasten	-600
Werkgeverschap sociale werkvoorziening	Werk en Inkomen	Lasten	-783
BUIG 2025	Werk en Inkomen	Lasten	-5.027
Zorg			
Voordeel zorg	Jeugdzorg	Lasten	275
Voordeel zorg	WMO en sociale wijkteams	Lasten	5.975
Dotatie overschot BW aan BR WMO en Jeugdzorg laten vervallen	WMO en sociale wijkteams	Toevoeging BR WMO en Jeugdzorg	3.000
Voordeel zorg - toevoeging aan BR Wmo en Jeugdzorg	WMO en sociale wijkteams	Toevoeging BR WMO en Jeugdzorg	-6.250
Welzijn en inclusie			
Uitvoeringskosten inburgering	Asiel, vluchtelingen en inburgering	Lasten	-400
Integrale aanpak moslimdiscriminatie in Arnhem (24M142)	Inclusie en integratie	Lasten	-50
Gemeentefonds - TM handhaving kwaliteitseisen kinderopvang	Welzijn	Lasten	-20
Gezondheid en sport			
Voordeel SPUK Sport	Sport	Baten	988
Voordeel subsidie Sportbedrijf	Sport	Lasten	700
Exploitatielasten gymzalen	Sport	Lasten	-225
Ruimtelijke ontwikkeling			
Begroten bestedingsplan transitie Omgevingswet	ODRA, vergunning en handhaving	Lasten	1.411
Adviescommissie Omgevingskwaliteit	ODRA, vergunning en handhaving	Lasten	-65

Stadsontwikkelfonds (24M143g)	Stedel ontw. ruimt ord. Omgevingswet	Toevoeging BR Stadsontwikkelfonds	-6.000
Wonen en leefomgeving			
Aanpak Invasieve Exoten	Groen en klimaatadaptatie in de stad	Lasten	-160
Haalbaarheidsonderzoek verkabeling Elst-Kattenberg	Openbare ruimte	Lasten	-137
Dekking haalbaarheidsonderzoek verkabeling Elst-Kattenberg	Openbare ruimte	Onttrekking BR Volkshuisvesting	137
Bestaande voorraad	Wonen	Lasten	-27
Dekking bestaande voorraad	Wonen	Onttrekking BR Volkshuisvesting	27
Algemeen woonbeleid	Wonen	Lasten	-126
Dekking algemeen woonbeleid	Wonen	Onttrekking BR Volkshuisvesting	126
Gemeentefonds - DU Wet betaalbare huur	Wonen	Lasten	-225
Ontwikkelperspectief Malburgen	Wonen	Lasten	-300
Dekking ontwikkelperspectief Malburgen	Wonen	Onttrekking BR Volkshuisvesting	300
Betaalbaarheid en versnelling woningbouw	Wonen	Lasten	-350
Dekking betaalbaarheid en versnelling woningbouw	Wonen	Onttrekking BR Volkshuisvesting	350
Verkabelen hoogspanningskabels	Openbare ruimte	Onttrekking BR Volkshuisvesting	1.363
Wijken			
BUIG 2025	Werk en Inkomen	Baten	63
BUIG 2025	Werk en Inkomen	Lasten	-63
Totaal Turap 1			7.361

Toelichting decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties gemeentefonds

TM Indexatie DU Jeugd uitname

De decentralisatie-uitkering Jeugd (DU Jeugd) wordt met ingang van 2025 beëindigd en deze middelen worden structureel toegevoegd aan het budget voor de (contact)gemeente voor het regionaal programma op de begroting van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (OCW). Het budget gaat dus over van het gemeentefonds naar een specifieke uitkering.

TM Kinderopvang Sociaal medische indicatie

De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke regeling om gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag, maar die ook niet in staat zijn de zorg voor hun kinderen volledig te dragen vanwege sociale of medische problematiek, een vergoeding te kunnen bieden voor het gebruik van kinderopvang. Door verschillende ontwikkelingen is de SMI budgettair steeds meer onder druk komen te staan. Om dit te kunnen ondervangen, wordt het SMI budget in een aantal stappen verhoogd.

DU Openbare bibliotheken

In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van zorgplicht te kunnen voorbereiden.

TM Kwaliteitseisen Kinderopvang

In de Voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en meertalige opvang voor 2024 en 2025. De aanpassingen zijn in werking getreden op 1 juli 2023, 1 februari 2024 en 1 juli 2024. Het gaat om kosten van implementatie van de regelgeving bij gemeenten en de GGD en het uitvoeren van de eerste keer toezicht en handhaving op de aangepaste kwaliteitseisen.

DU Wet betaalbare huur

Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden. Hiervoor ontvangen zij middelen vanuit het Rijk.

Begrotingswijziging Exploitatie

Nr. : 25-004
Onderwerp : Turap-1 2025
Raad d.d. :
Zaaknr. : 4530498
Toelichting: : Begrotingswijziging bij Turap -1 2025

[illegible]

Bron	Gegevens bijgewerkt
▼	
Toewijzingen Zorg-Lokaal	2-4-2025
Toewijzingen WIZportaal	2-4-2025
Declaraties Zorg-Lokaal	2-4-2025

Bestuursrapportage Zorg

**Afdeling Informatie / F&C /
SBR**
Gemeente Arnhem

1.0 Inleiding

Dit is de digitale Bestuursrapportage Zorg. Deze rapportage is opgesteld om de raad te ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende rol.

Het doel van deze rapportage is om u inzicht te geven in de ontwikkelingen en trends in de WMO-, Beschermd Wonen- & Jeugdzorg. De komende periode gebruiken we om de informatie te completeren en de informatievoorziening verder uit te bouwen.

De Bestuursrapportage Zorg is bereikbaar:

- maandag tot en met vrijdag
- van 7.00 uur tot 22.00 uur.

Technische of inhoudelijke vragen over deze bestuursrapportage kunt u stellen via Kevin Meijer, senior bestuursadviseur, via mailadres kevin.meijer@arnhem.nl.

1.1 Doelen Zorgdomein

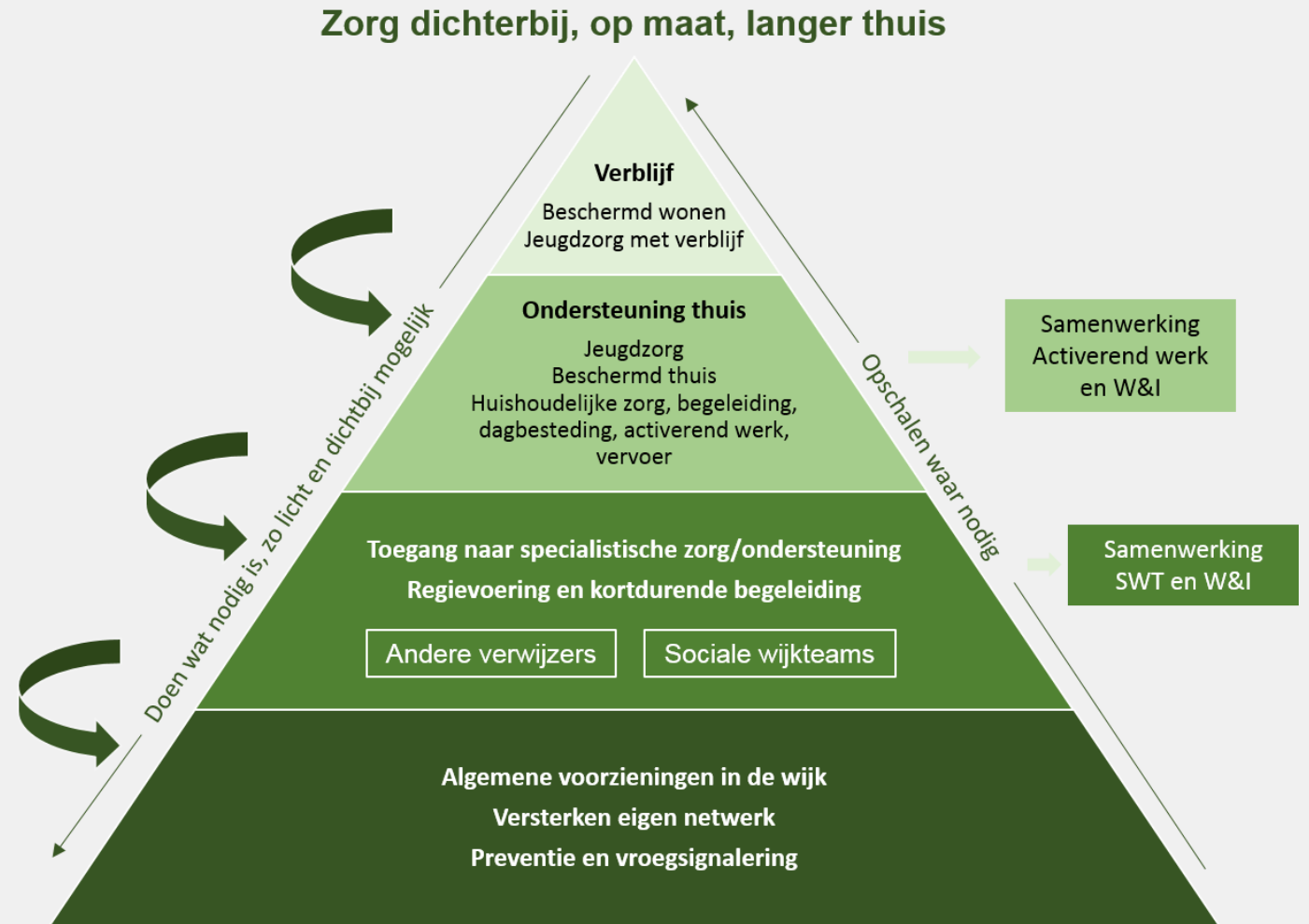
Dit domein omvat de onderdelen: Wmo, Jeugdzorg, Doelgroepenvervoer, Sociale Wijkteams en Beschermd Wonen.

Doelstelling domein

"We willen inwoners passende zorg en ondersteuning bieden, waardoor mensen zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. Dit willen we realiseren door de zorg zo licht mogelijk, zoveel mogelijk dichtbij, binnen het eigen netwerk, in de eigen wijk aan te bieden."

De volgende drie doelstellingen staan centraal:

- Meer kinderen ontwikkelen zich naar zelfstandigheid en ontvangen waar nodig passende zorg.
- Meer volwassenen ontvangen passende zorg, gericht op ontwikkelen of anders stabiliseren van zelfstandigheid.
- Een meer inclusief Arnhem, waarbij meer kwetsbare Arnhemmers (blijven) wonen in de wijk.

2.0 Jeugdwet Algemene toelichting

In dit tweede hoofdstuk

wordt ingegaan op de verschillende vormen van jeugdzorg: (groeps)begeleiding, behandeling, verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering. In dit hoofdstuk geven we inzicht in de volgende zorgvormen:

- Begeleiding: het bieden van kortdurende ondersteuning aan kinderen, ouders en/of hun omgeving gericht op het ontwikkelen of stabiliseren van de zelfstandigheid, het welzijn en/of de kwaliteit van het leven van het kind (persoonlijke verzorging, onderwijs, relaties, sociale vaardigheden).
- Behandeling: als een kind psychische problemen heeft (bijvoorbeeld een eetstoornis, autisme of depressie), is er geestelijke gezondheidszorg voor kinderen. Behandeling wordt ook wel GGZ jeugd genoemd.
- Verblijf: er is sprake van jeugdhulp met verblijf als een kind niet thuis slaapt bij het eigen gezin. Het gaat om verblijfsvormen met overnachting, zoals opvang in een pleeggezin, gezinshuizen of een vorm van gesloten jeugdzorg.
- Jeugdbescherming: als het in een gezin onveilig is of de ontwikkeling van een kind in gevaar is, dan kan de kinderrechter een jeugdbeschermingsmaatregel opleggen. Dit kan gaan om een onder toezichtstelling of ouders/verzorgers kunnen het gezag over hun kinderen verliezen. Verder kan de rechter bepalen dat een kind begeleiding krijgt bij terugkeer in de maatschappij na een straf (jeugdreclassering).

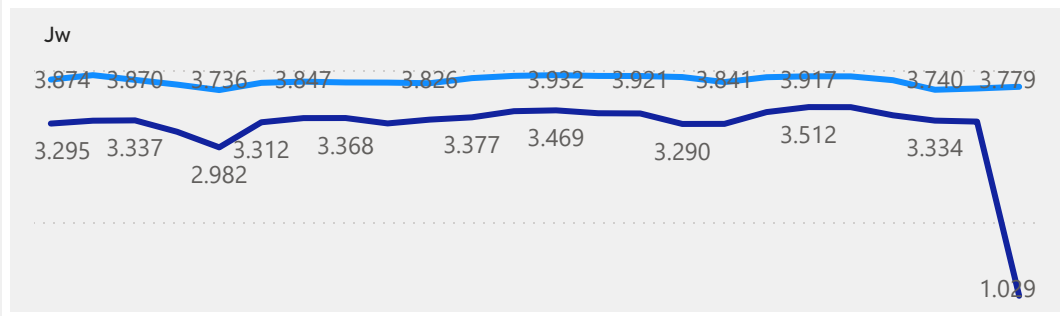
2.1 Jeugdwet aantal personen

Op deze pagina ziet u voor de Jeugdwet:

- het aantal personen met een toewijzing
- het aantal personen waarvoor is gedeclareerd

Jw

Met een toewijzing Met een declaratie

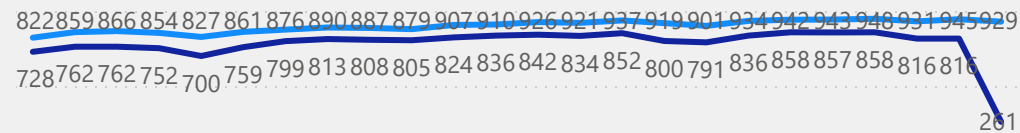
→ Verlengde Jeugdwet

Per beleidsterrein

Behandeling

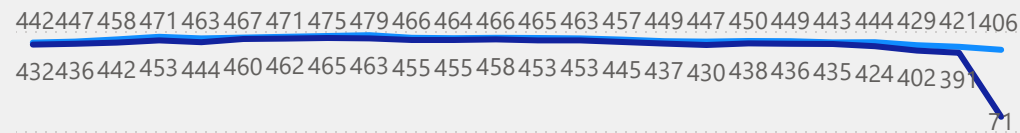
Begeleiding

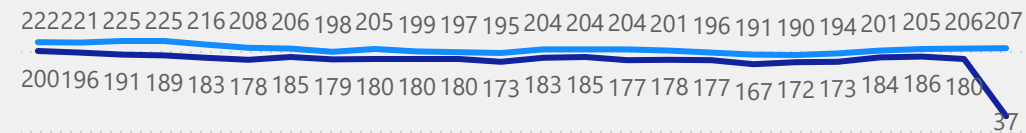
Jeugdbescherming & -reclassering

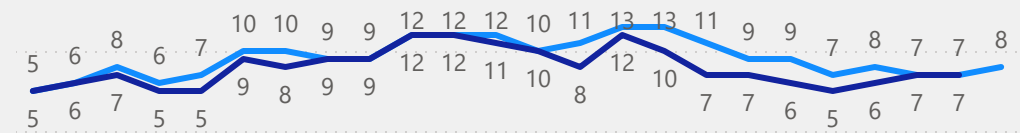
Verblijf jeugd

Groepsbegeleiding

Activerend werk

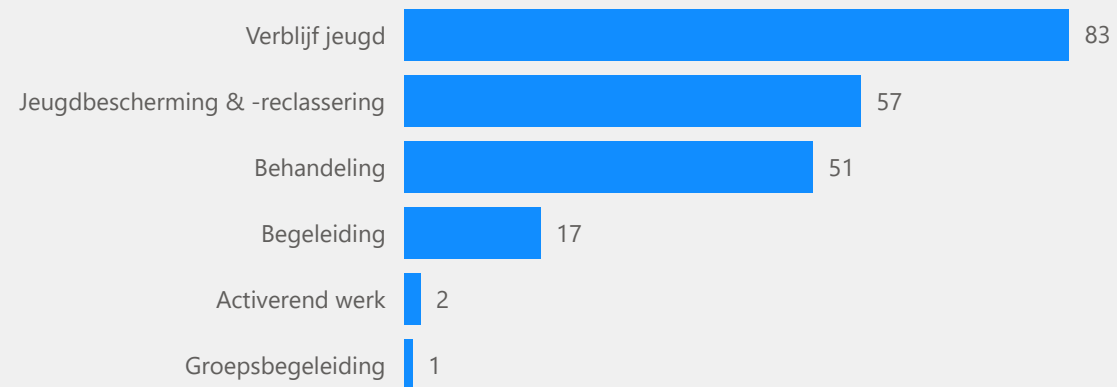
2.1B Jeugdwet aantal personen

← Terug naar de
vorige pagina

Op deze pagina ziet u voor de Jeugdwet:

- het aantal personen van 18 jaar en ouder met een toewijzing

Aantal personen met een toewijzing o.b.v. de verlengde JW (18 +) in Maart 2025

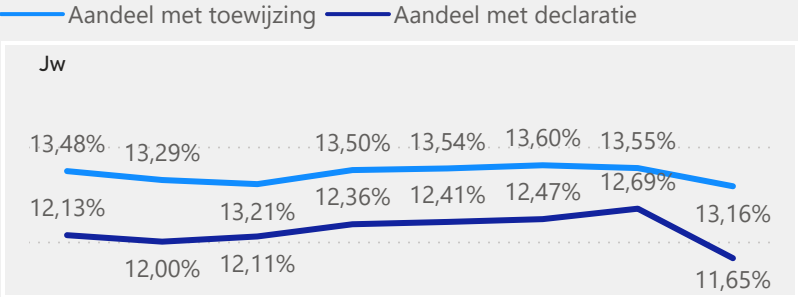

2.2 Jeugdwet aandeel bevolking met een toewijzing

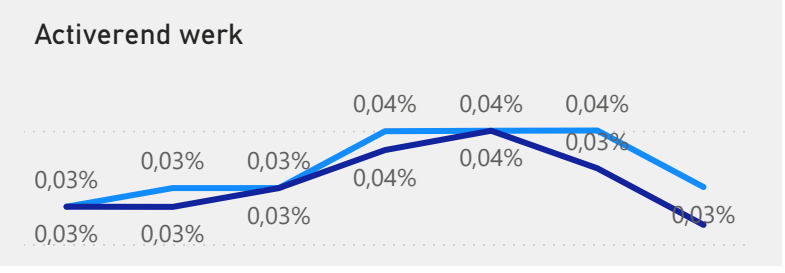
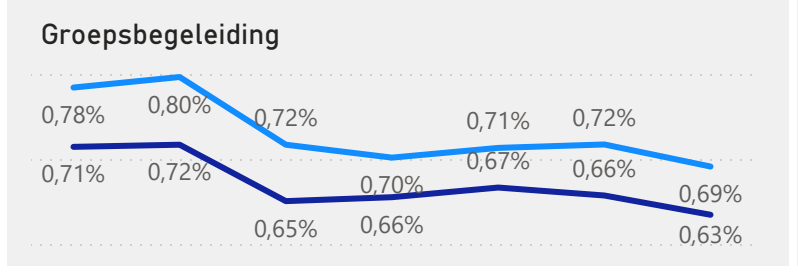
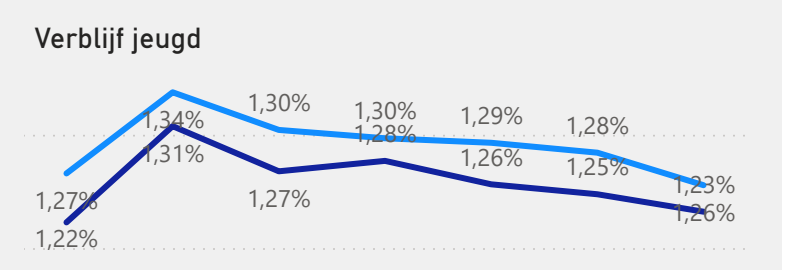
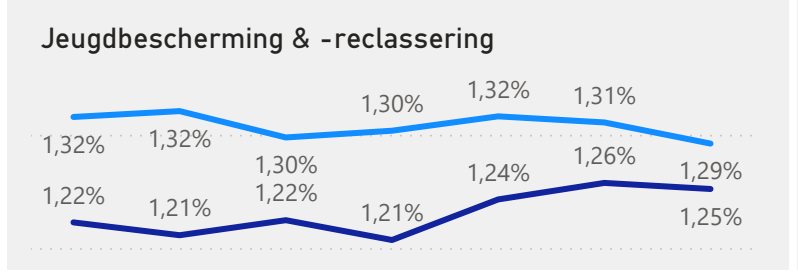
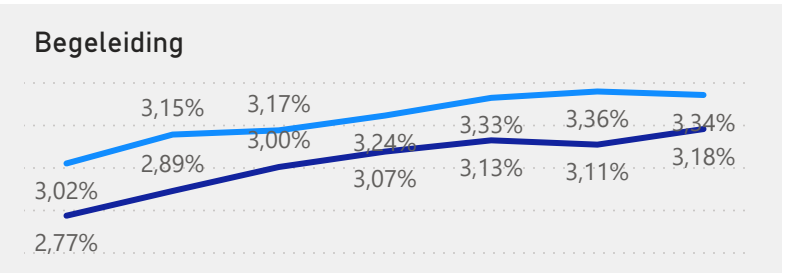
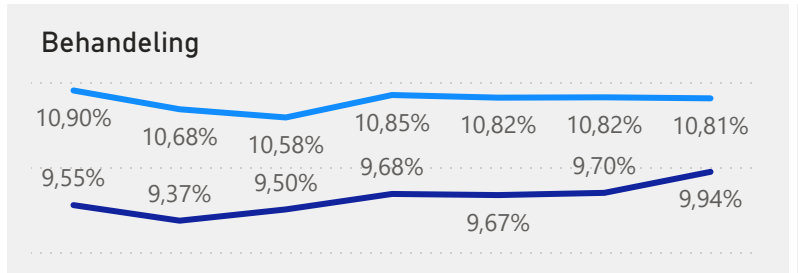
Op deze pagina ziet u voor de Jeugdwet:

- Het aandeel van de bevolking (0 t/m 17 jaar) met een toewijzing
- Het aandeel van de bevolking (0 t/m 17 jaar) waarvoor is gedeclareerd

Jw

Per beleidsterrein

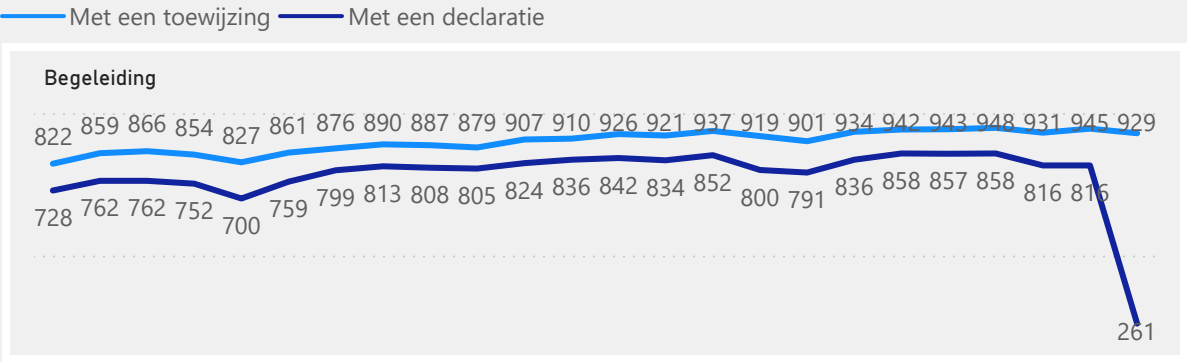

2.3 Jeugdwet Begeleiding aantal personen

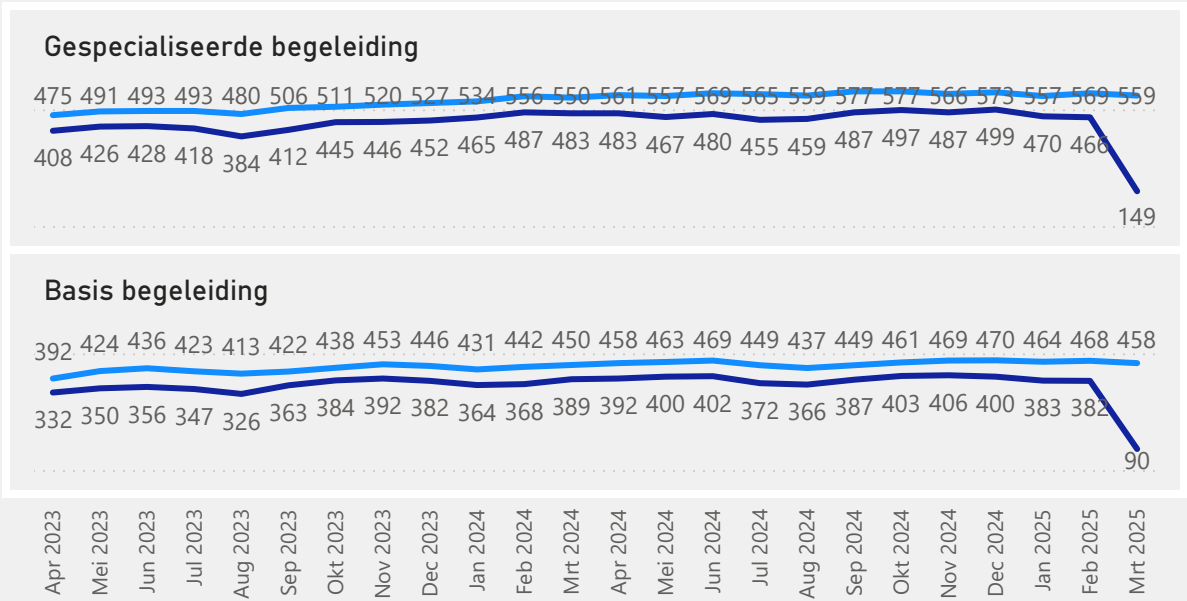
Op deze pagina ziet u voor het beleidsterrein
Begeleiding binnen de Jeugdwet:

- het aantal personen met een toewijzing
- het aantal personen waarvoor is gedeclareerd.

Begeleiding

Per sub-beleidsterrein

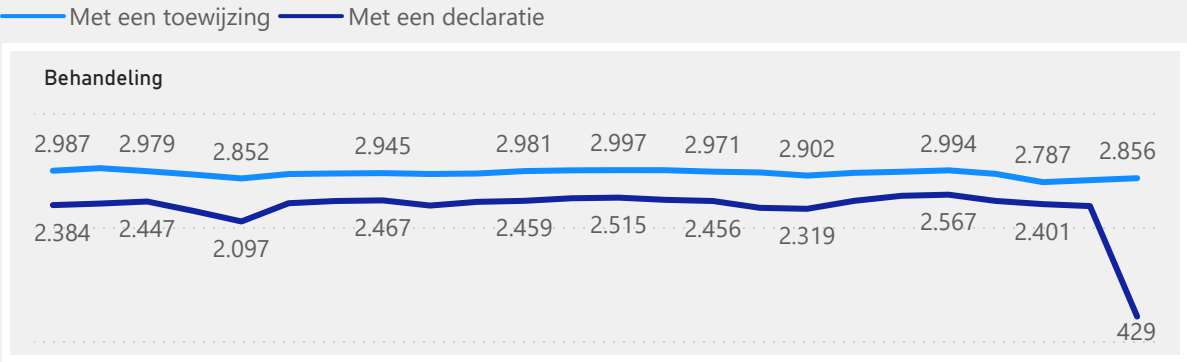

2.4 Jeugdwet Behandeling aantal personen

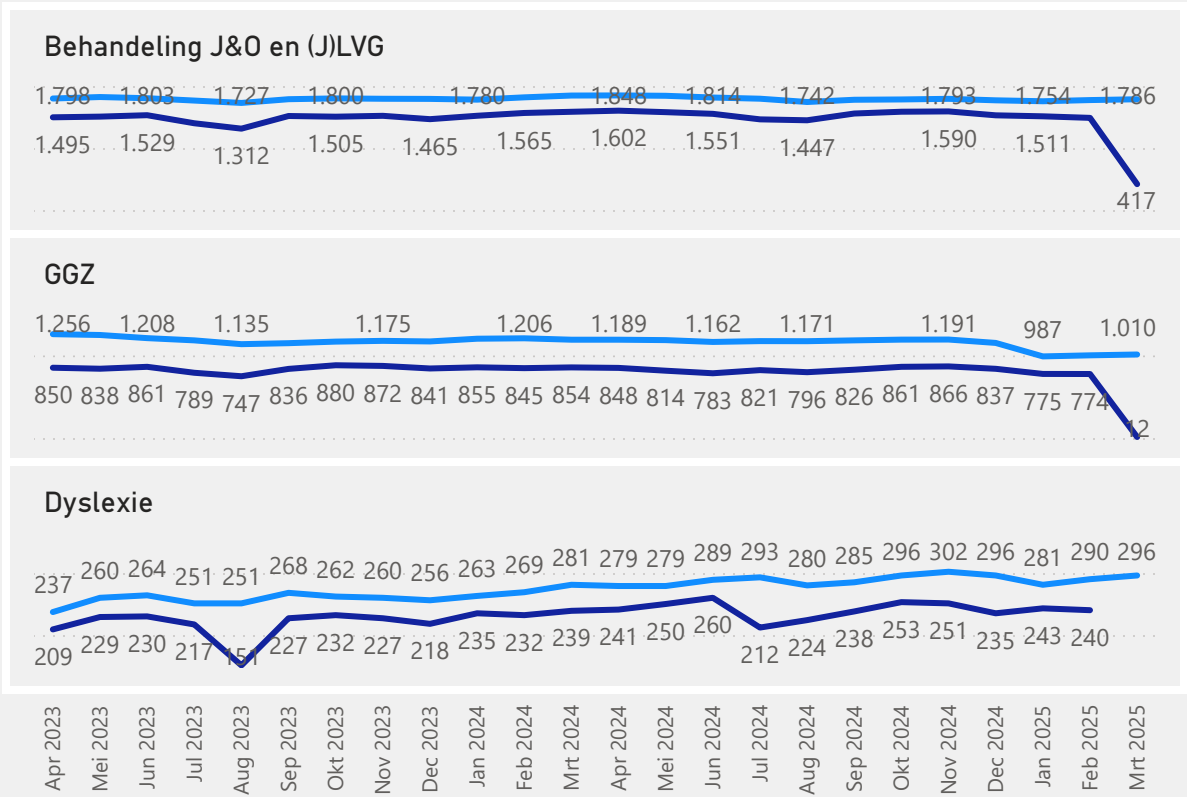
Op deze pagina ziet u voor het beleidsterrein
Behandeling binnen de Jeugdwet:

- het aantal personen met een toewijzing
- het aantal personen waarvoor is gedeclareerd.

Behandeling

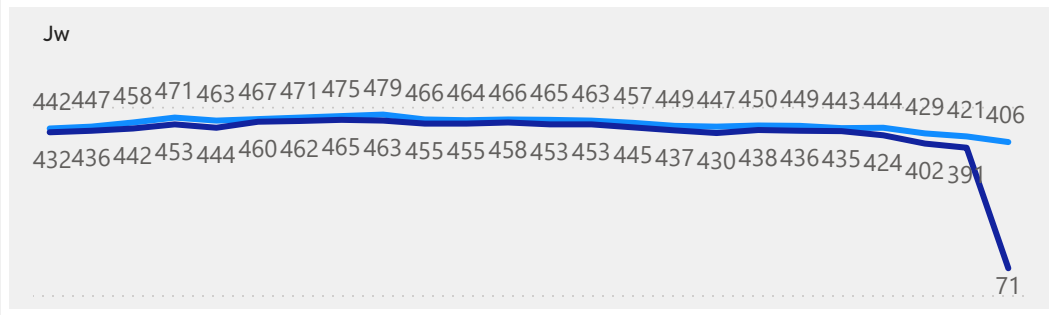
Per sub-beleidsterrein

2.5 Jeugdwet Verblijf aantal personen

Verblijf jeugd

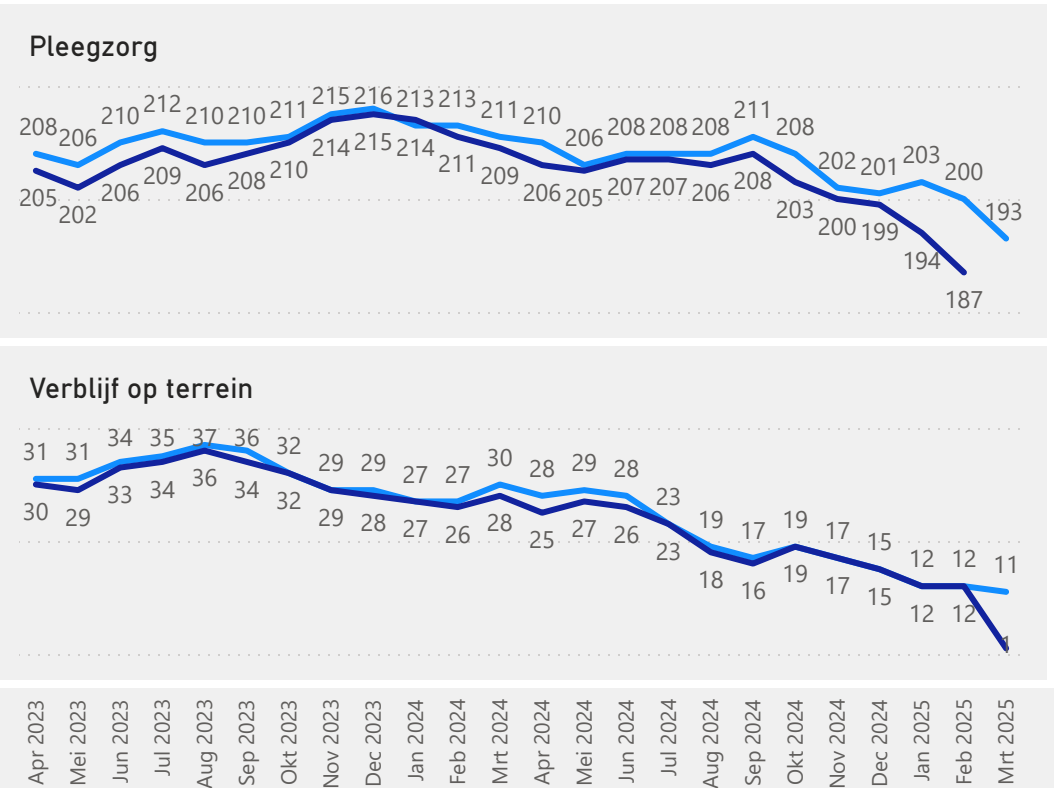
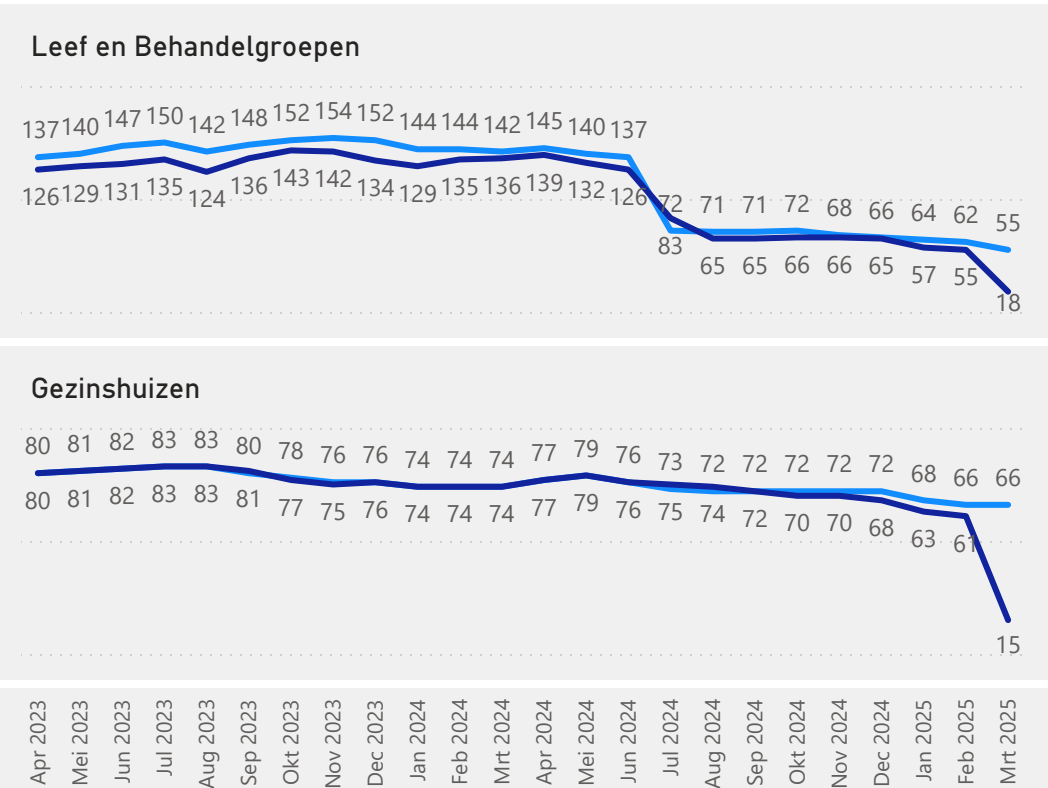
Met een toewijzing Met een declaratie

Op deze pagina ziet u voor het beleidsterrein Verblijf binnen de Jeugdwet:

- het aantal personen met een toewijzing
- het aantal personen waarvoor is gedeclareerd.

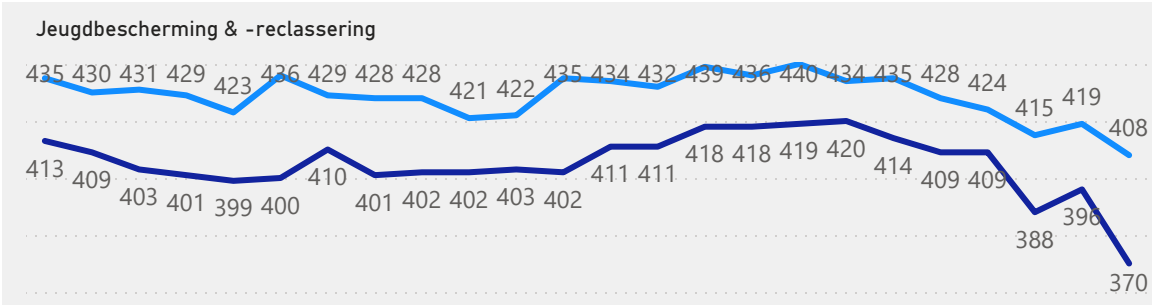
Per sub-beleidsterrein

2.6 Jeugdwet Jeugdbescherming en -reclassering aantal personen

Jeugdbescherming & -reclassering

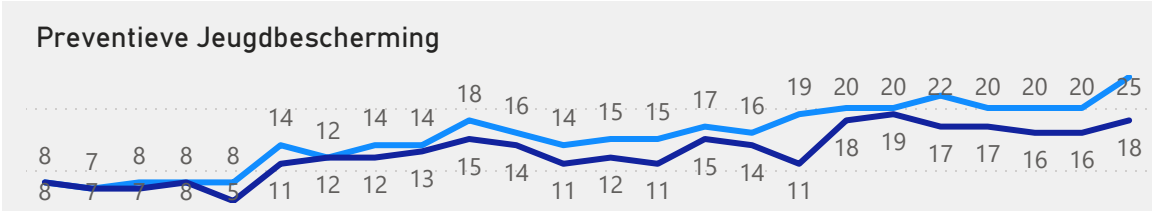
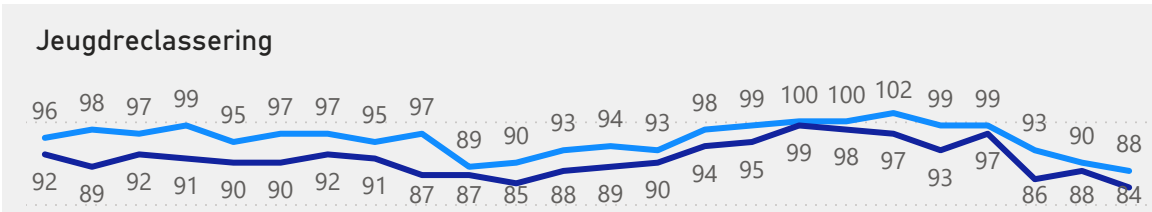
— Met een toewijzing — Met een declaratie

Op deze pagina ziet u voor het beleidsterrein Jeugdbescherming- en reclassering binnen de Jeugdwet:

- het aantal personen met een toewijzing
- het aantal personen waarvoor is gedeclareerd.

Per sub-beleidsterrein

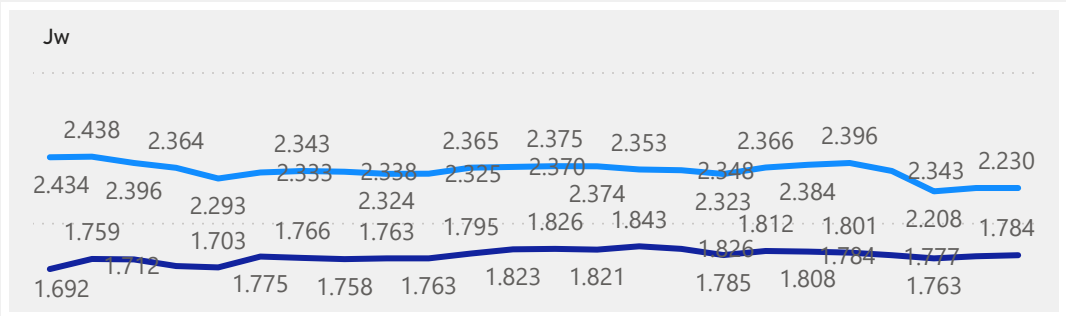

2.7 Jeugdwet per type verwijzer aantal personen met een toewijzing

Op deze pagina ziet u voor de Jeugdwet het aantal personen met een toewijzing per type verwijzer.

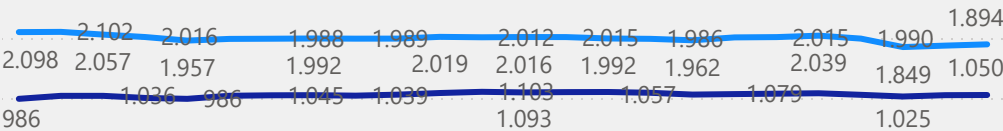
Jeugdwet (JW)

Type verwijzer — Geautoriseerd verwijzer — Wijkteam

Per beleidsterrein

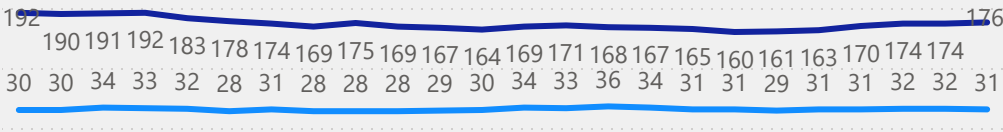
Behandeling

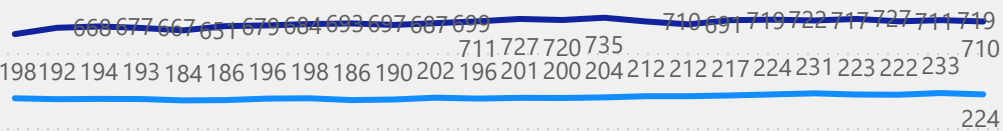
Jeugdbescherming & -reclassering

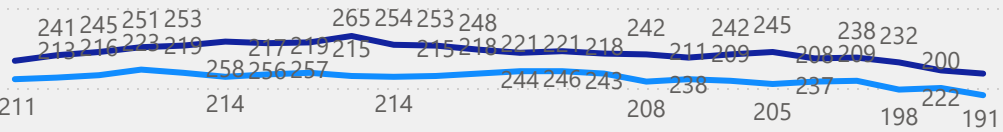
Groepsbegeleiding

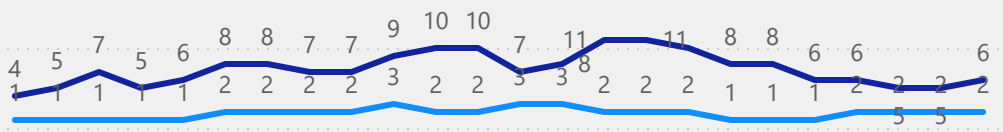
Begeleiding

Verblijf jeugd

Activerend werk

2.8 Jeugdwet per type verwijzer aantal personen met een declaratie

Op deze pagina ziet u voor de Jeugdwet het aantal personen met een declaratie per type verwijzer.

Per beleidsterrein

Jeugdwet (JW)

Type verwijzer — Geautoriseerd verwijzer — Wijkteam

Activerend werk

Behandeling

Jeugdbescherming & -reclassering

Begeleiding

Groepsbegeleiding

Verblijf jeugd

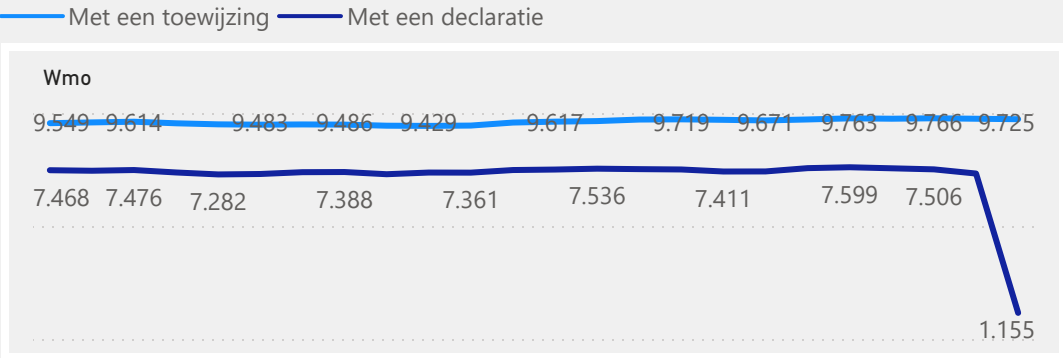
3.0 Wmo Algemene toelichting

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de Wmo-zorgvormen huishoudelijke ondersteuning, activerend werk, groeps- en individuele begeleiding en wonen, rollen en vervoer. Gelet op het beperkte volume van groepsbegeleiding wordt deze zorgvorm niet nader toegelicht in de Bestuursrapportage.

3.1 Wmo aantal personen

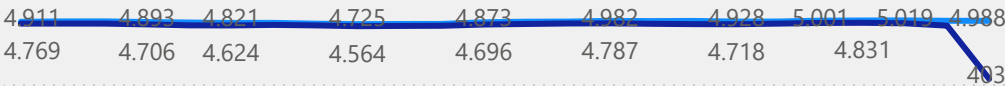
- In de grafiek ziet u voor de Wmo:
- het aantal personen met een toewijzing
 - het aantal personen waarvoor is gedeclareerd.

Wmo

Per beleidsterrein

Huishoudelijke ondersteuning

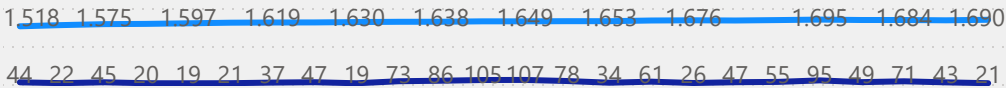
Begeleiding

Vervoer

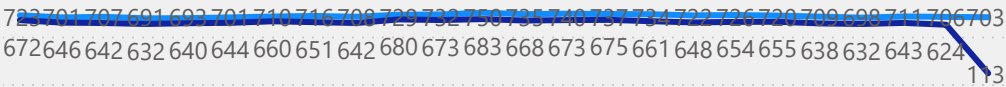
Wonen

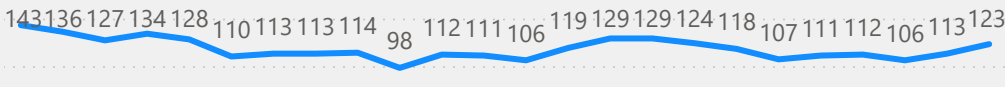
Rollen

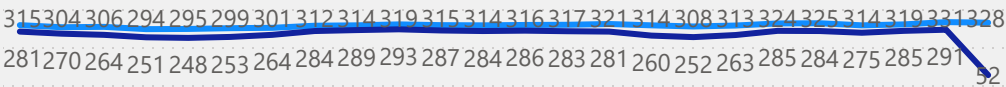
Activerend werk

Hulpmiddelen

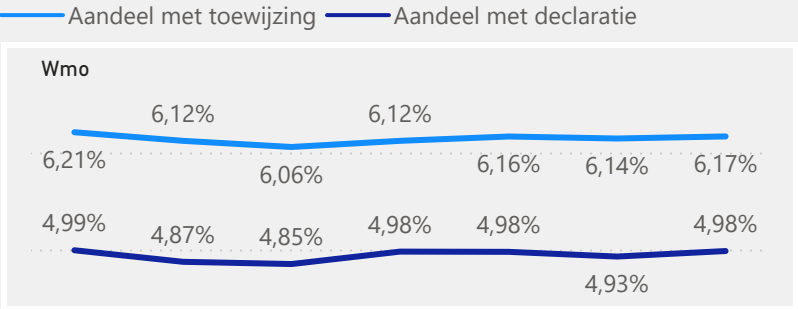
Groepsbegeleiding

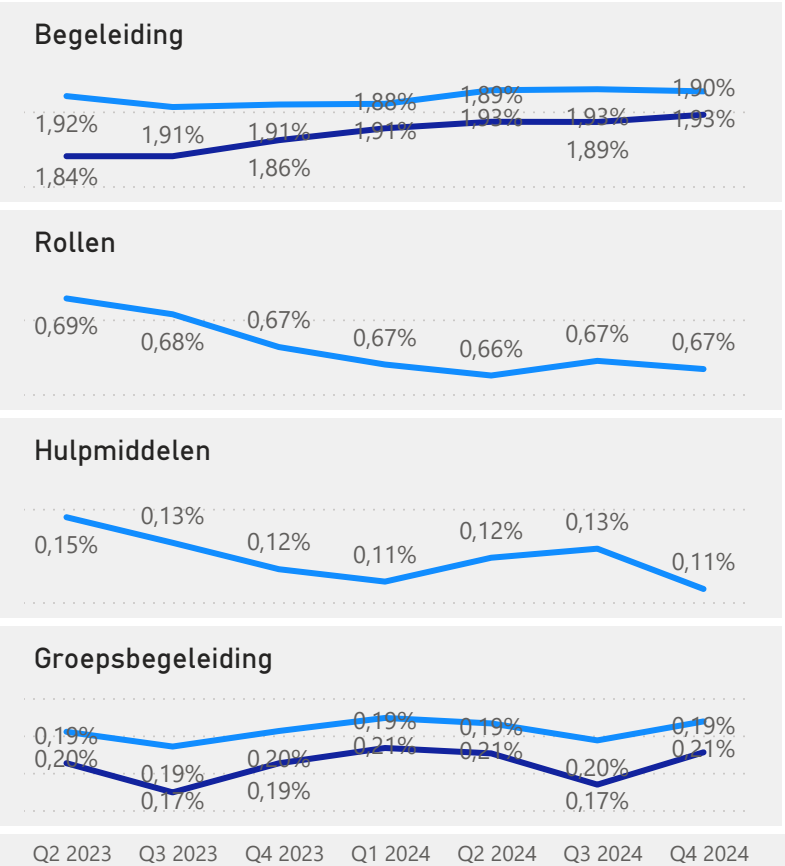
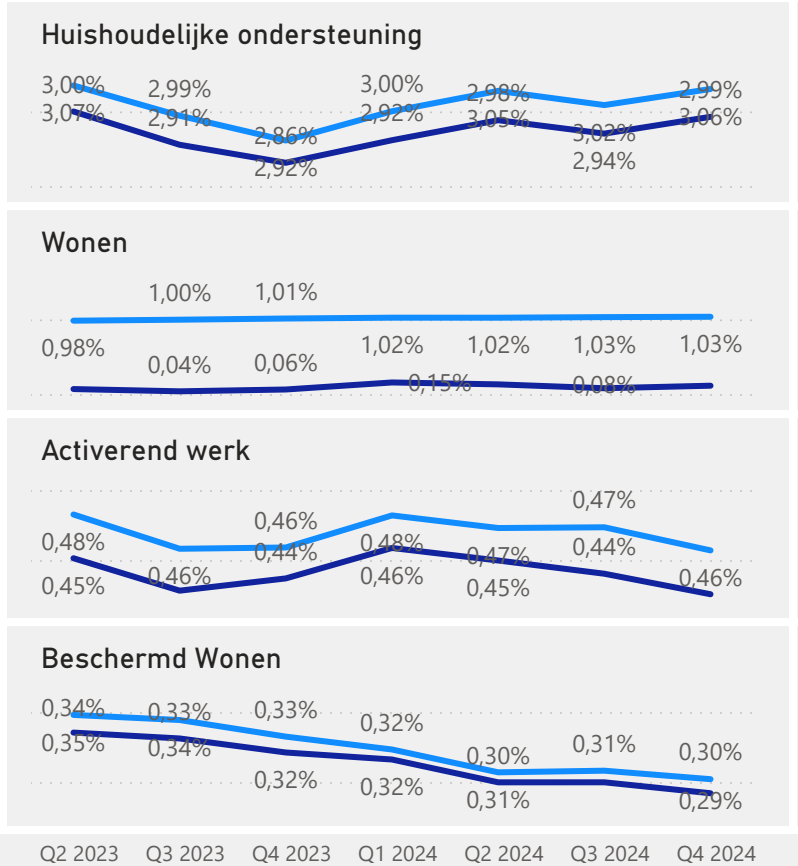
3.2 Wmo aandeel bevolking met een toewijzing

- Op deze pagina ziet u voor de Wmo:
- het aandeel van de bevolking (18 jaar en ouder) met een toewijzing
 - het aandeel van de bevolking (18 jaar en ouder) met een declaratie

Aantal personen met Wmo

Per beleidsterrein

3.3 Wmo Begeleiding aantal personen

Op deze pagina ziet u voor het beleidsterrein Begeleiding binnen de Wmo:

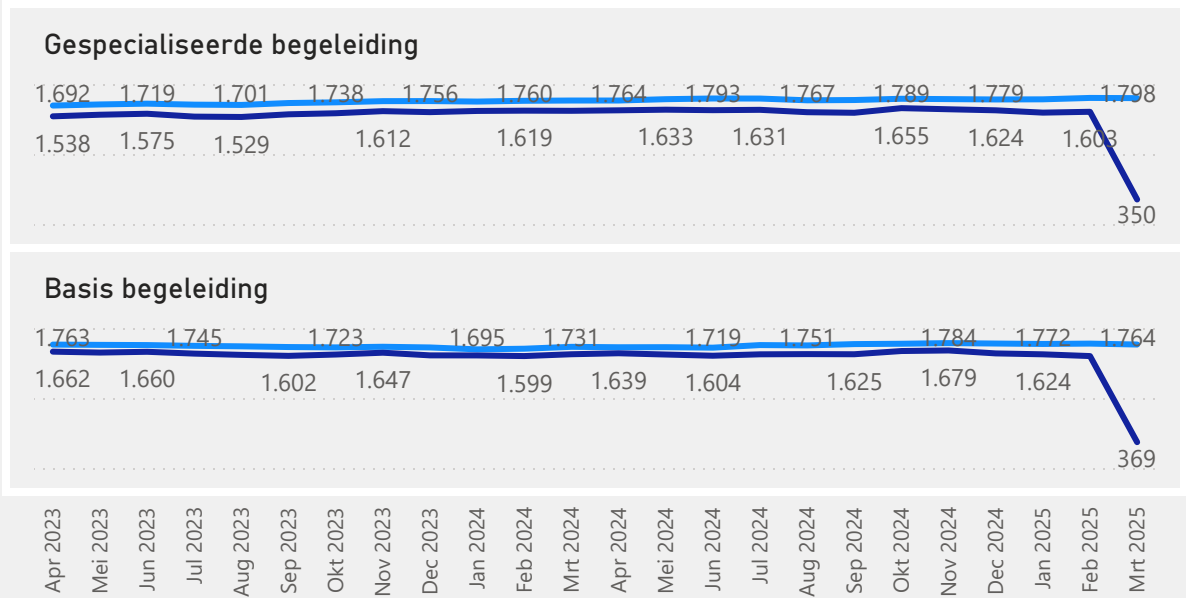
- het aantal personen met een toewijzing
- het aantal personen waarvoor is gedeclareerd

Begeleiding

→ Verhouding Basis- Gespecialiseerd

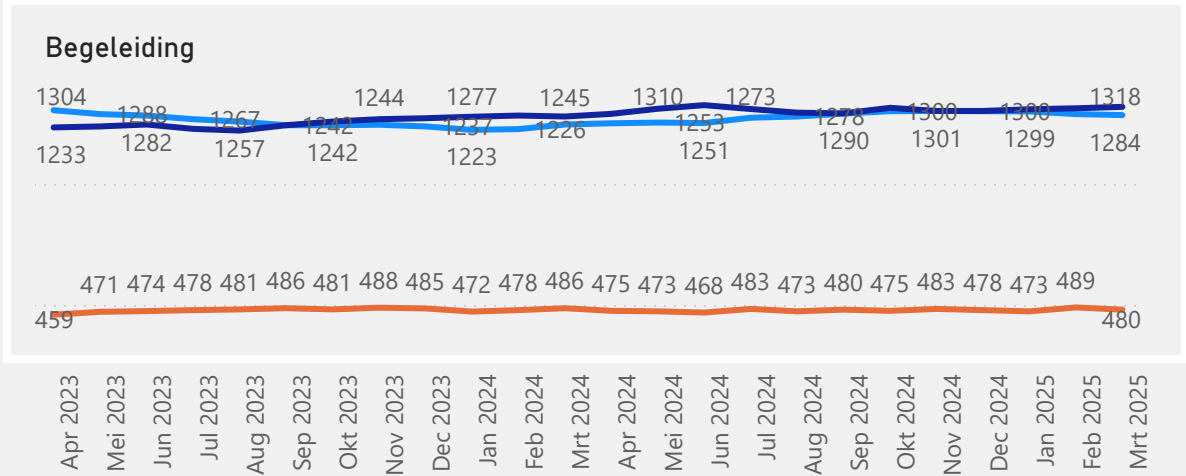
Per sub-beleidsterrein

3.3B Wmo Begeleiding aantal personen

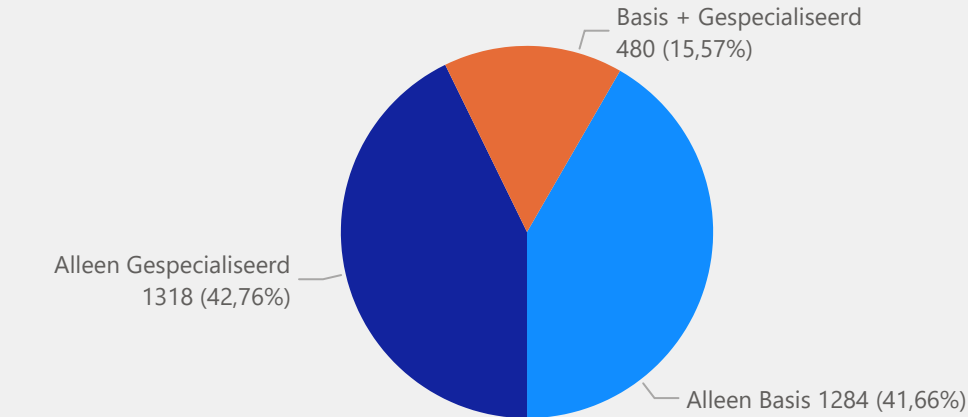
Begeleiding

Alleen Basis begeleiding Alleen Gespecialiseerde begeledi... Basis en Gespeciali...

← Terug naar de vorige pagina

Aantal personen met alleen Basis- of Gespecialiseerde Begeleiding, of Basis- en Gespecialiseerde Begeleiding in Maart 2025

3.4 Wmo Begeleiding bedrag declaratie

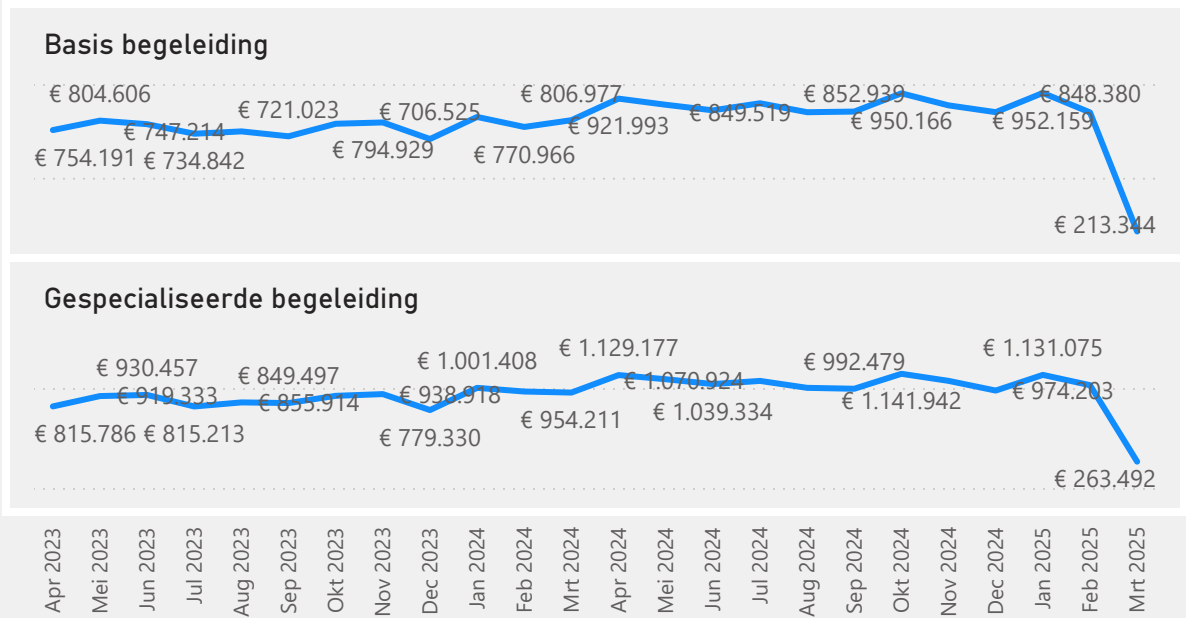
Op deze pagina ziet u voor het beleidsterrein Begeleiding binnen de Wmo:

- het declaratiebedrag per maand

Begeleiding

Naar sub-beleidsterrein

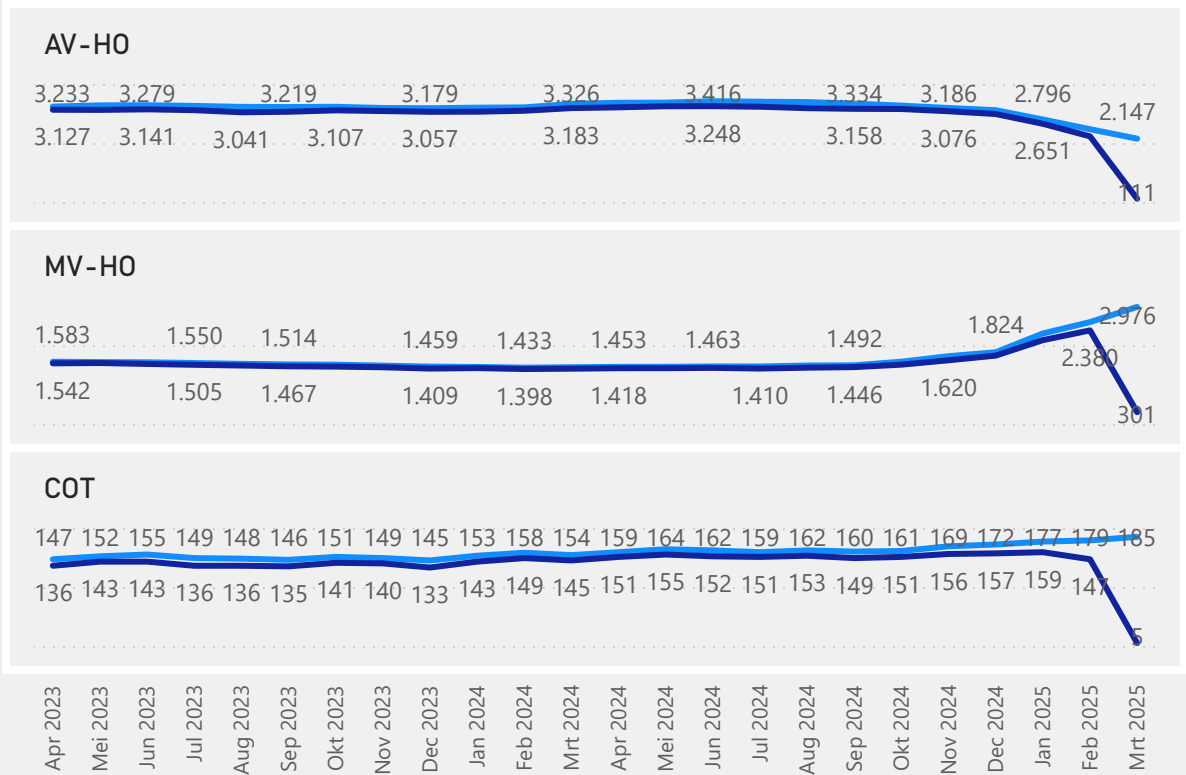
3.5 Wmo Huishoudelijke ondersteuning (HO) aantal personen

Huishoudelijke ondersteuning

Met een toewijzing Met een declaratie

Naar sub-beleidsterrein

3.6 Wmo Wonen aantal personen

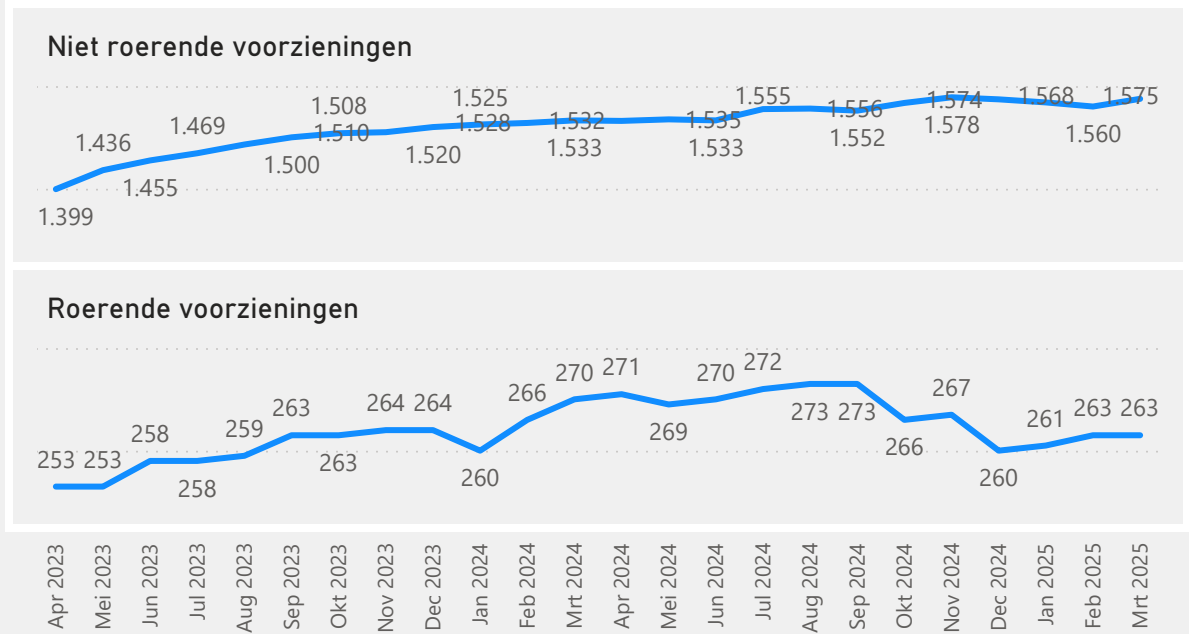
Wonen

Op deze pagina ziet u voor het beleidsterrein Wonen binnen de Wmo:

- het aantal personen met een toewijzing voor een woonvoorziening

Per sub-beleidsterrein

3.7 Wmo Rolstoelen aantal personen

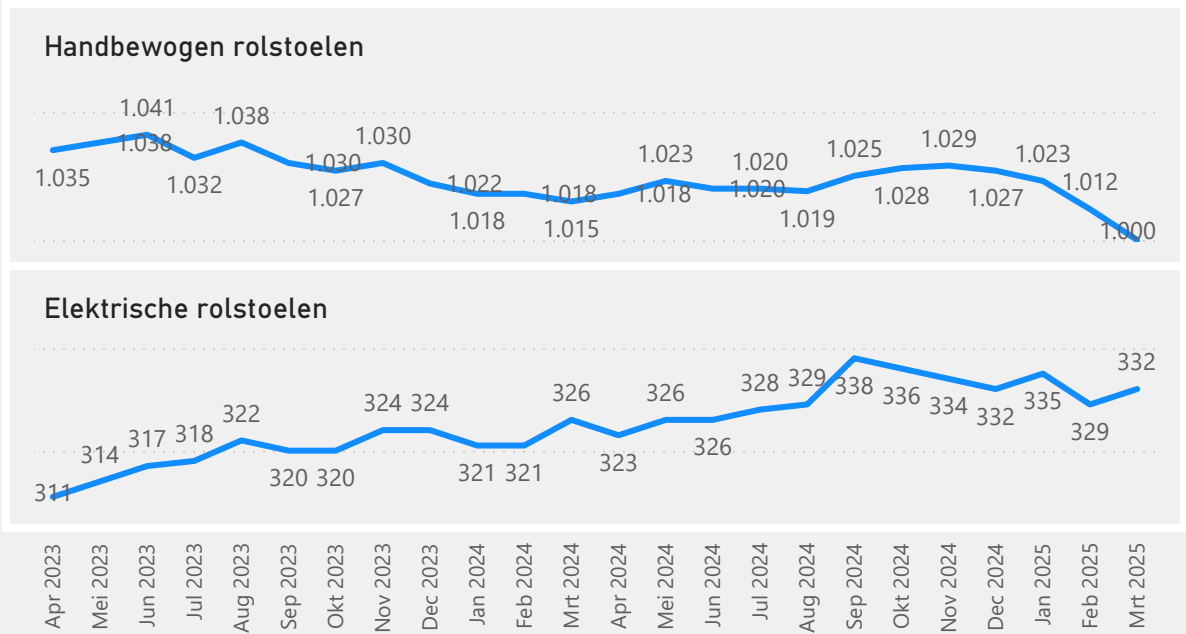
Op deze pagina ziet u voor het beleidsterrein Rolstoelen binnen de Wmo:

- het aantal personen met een toewijzing voor een rolstoel

Rollen

Naar sub-beleidsterrein

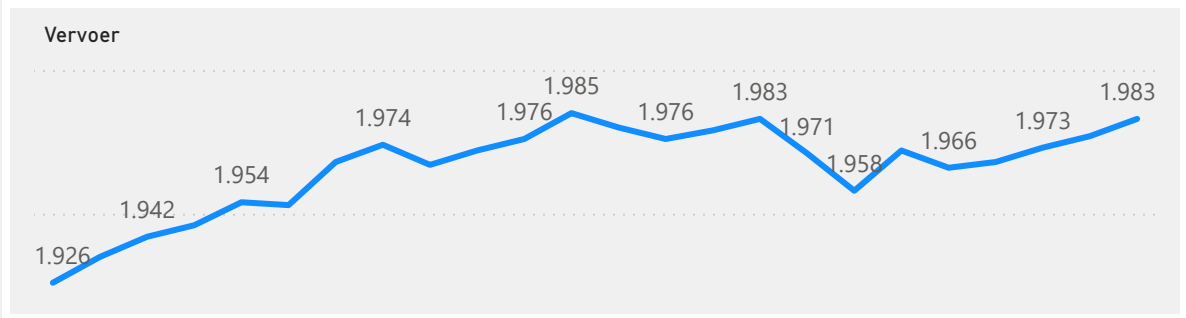
3.8 Wmo Vervoer aantal personen

In de grafiek ziet u voor de Jeugdwet:

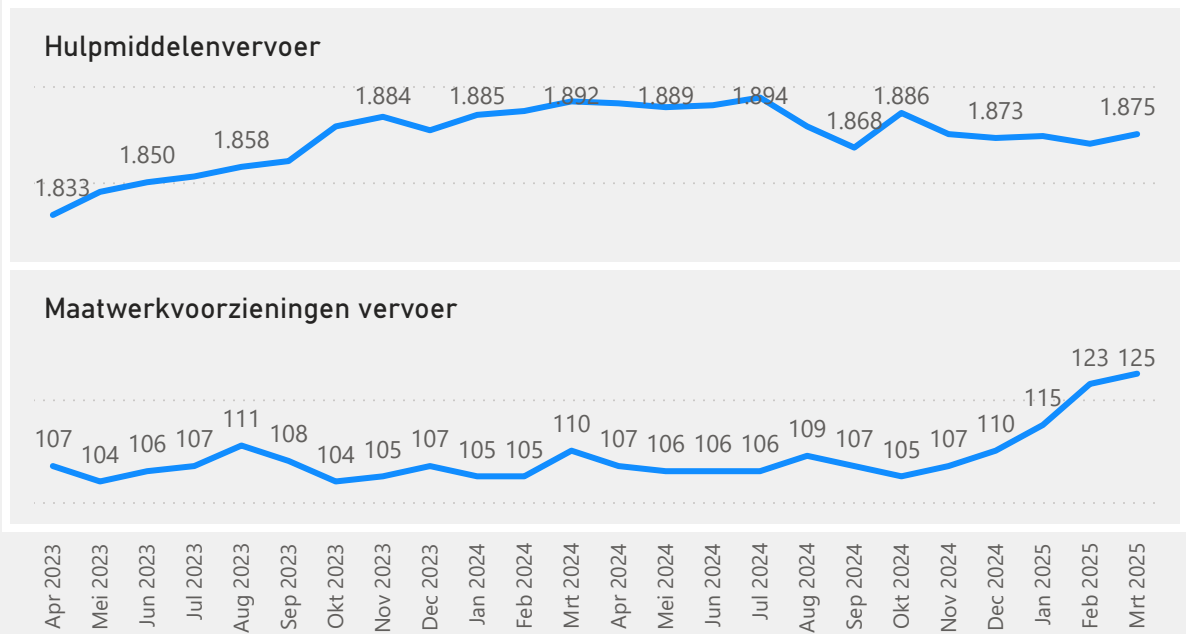
- het aantal personen met een toewijzing
- het aantal personen waarvoor is gedeclareerd]

Vervoer

Met een toewijzing Met een declaratie

Naar sub-beleidsterrein

4.0 Beschermd wonen algemene toelichting

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de zorgvorm Beschermd Wonen.

Beschermd wonen wordt toegewezen aan inwoners die tijdelijk een vorm van 24-uurs toezicht of aanwezigheid nodig hebben vanwege psychische of ernstige psychosociale problemen en een daarmee gepaard gaande beperkte regie over het leven.

Daarnaast wordt ingezet op preventie en toegewerkt naar meer inzet op ambulante ondersteuningsvormen (beschermd thuis).

4.1 Beschermd Wonen aantal personen

Op deze pagina ziet u voor Beschermd wonen:

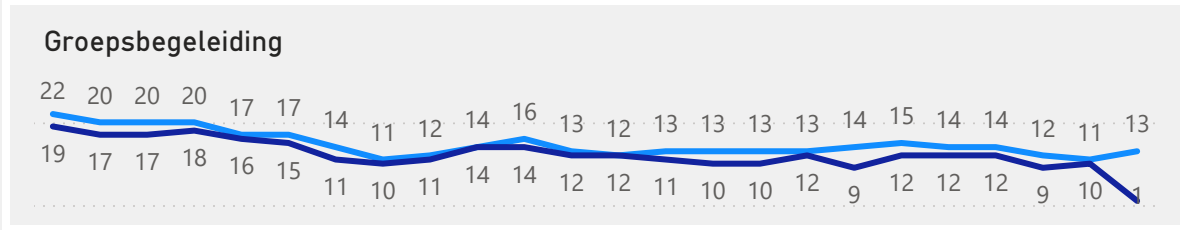
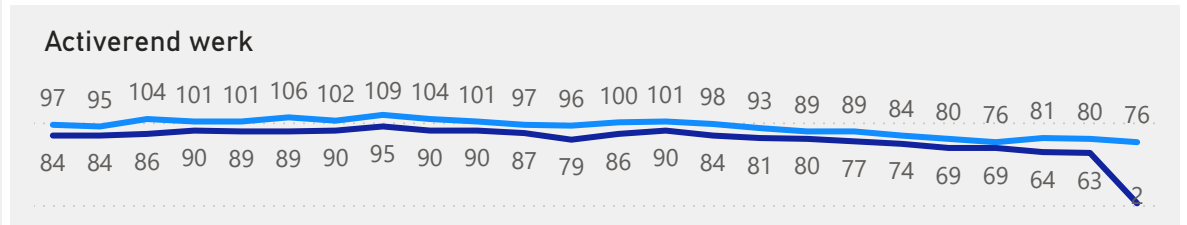
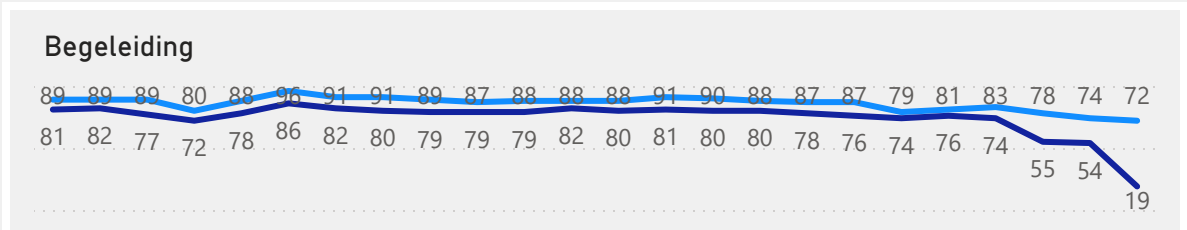
- het aantal personen met een toewijzing
- het aantal personen waarvoor is gedeclareerd

Beschermd Wonen

Met een toewijzing Met een declaratie

Personen binnen beschermd wonen hebben ook:

→ PGB, ZIN en Leef tijd

→ Intra- en extramuraal

→ Regio + Gebied

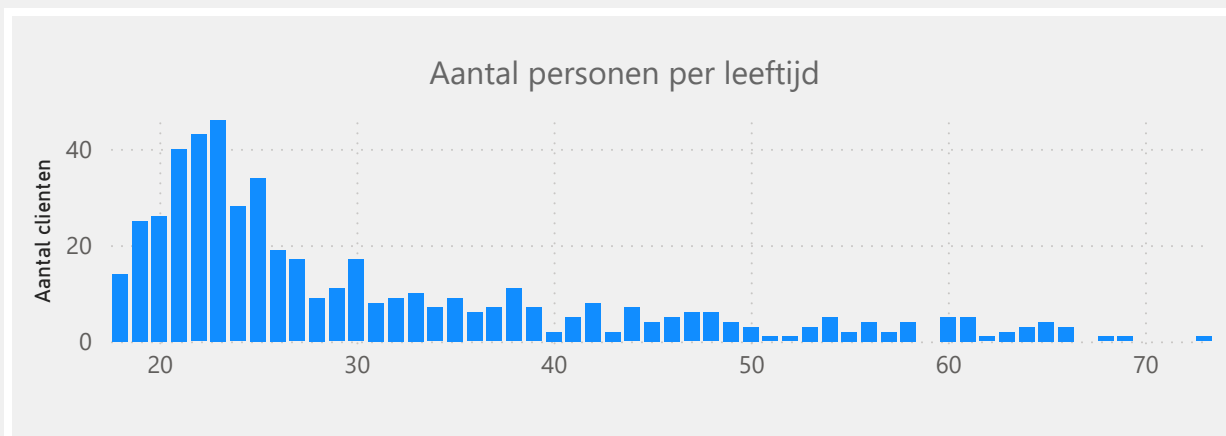
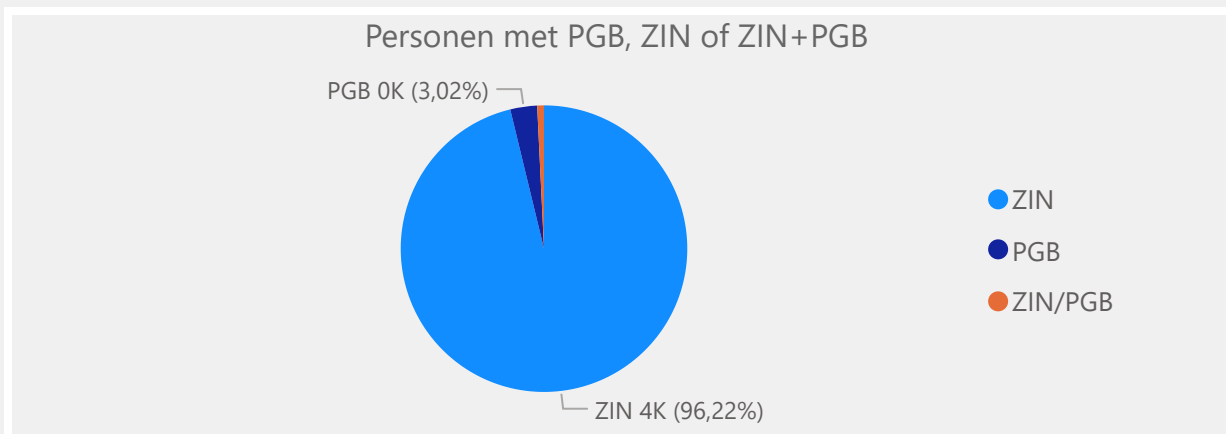
4.1B Beschermd Wonen PGB, ZIN en Leeftijd

Op deze pagina ziet u voor Beschermd wonen:

- het aantal personen met een toewijzing Zorg in Natura (ZIN)
- het aantal personen met een toewijzing Persoonsgebonden Budget (PGB)
- Een combinatie van toewijzingen ZIN + PGB

[← Terug naar de vorige pagina](#)

Aantal personen met een toewijzing in Maart 2025

4.1C Beschermd Wonen Regio en Gebieden

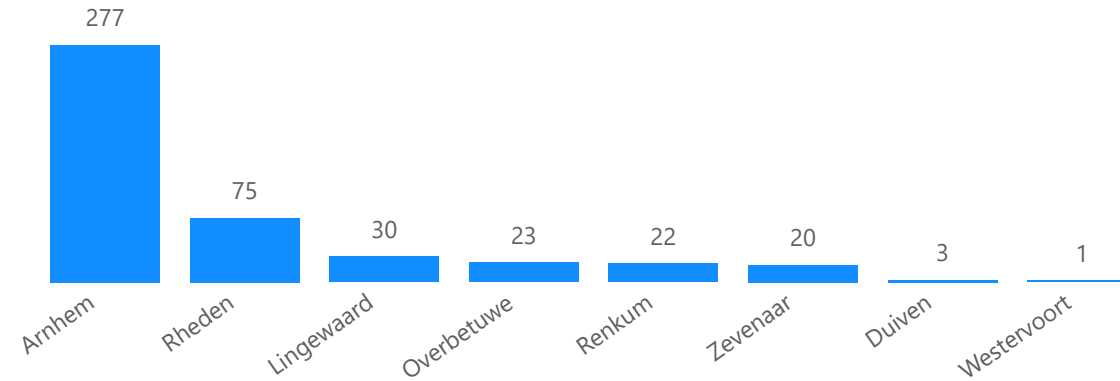
Op deze pagina ziet u voor Beschermd wonen:

- het aantal personen met een toewijzing per Regio-gemeente

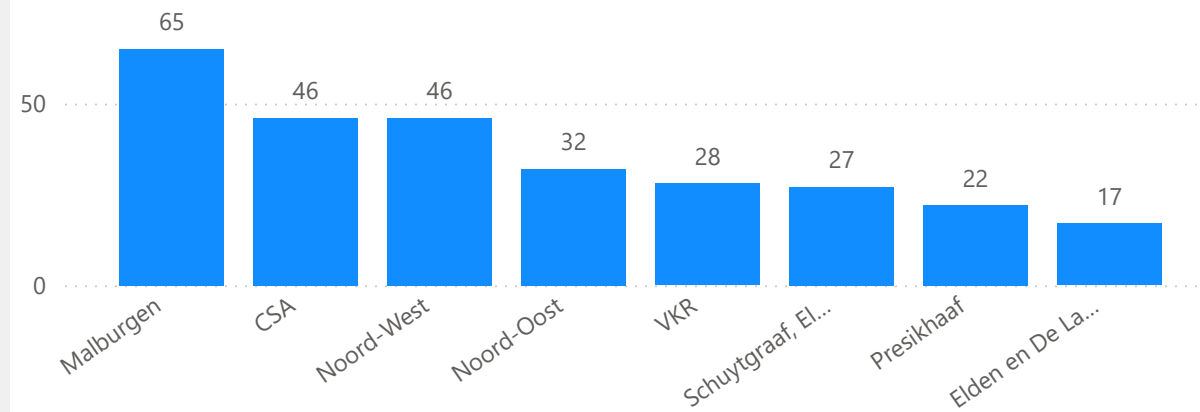
← Terug naar de vorige pagina

Aantal personen met een toewijzing in Maart 2025

Per regiogemeente

Per gebied in Arnhem

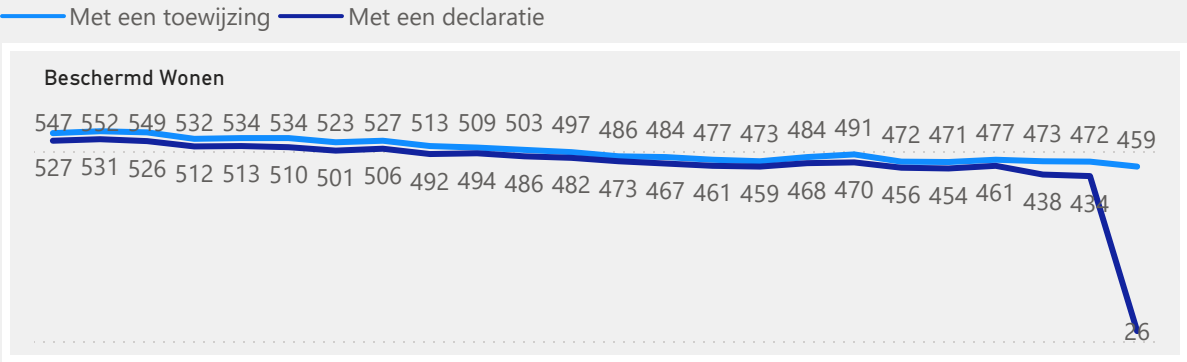

4.2 Beschermd Wonen Intra- extramuraal aantal personen

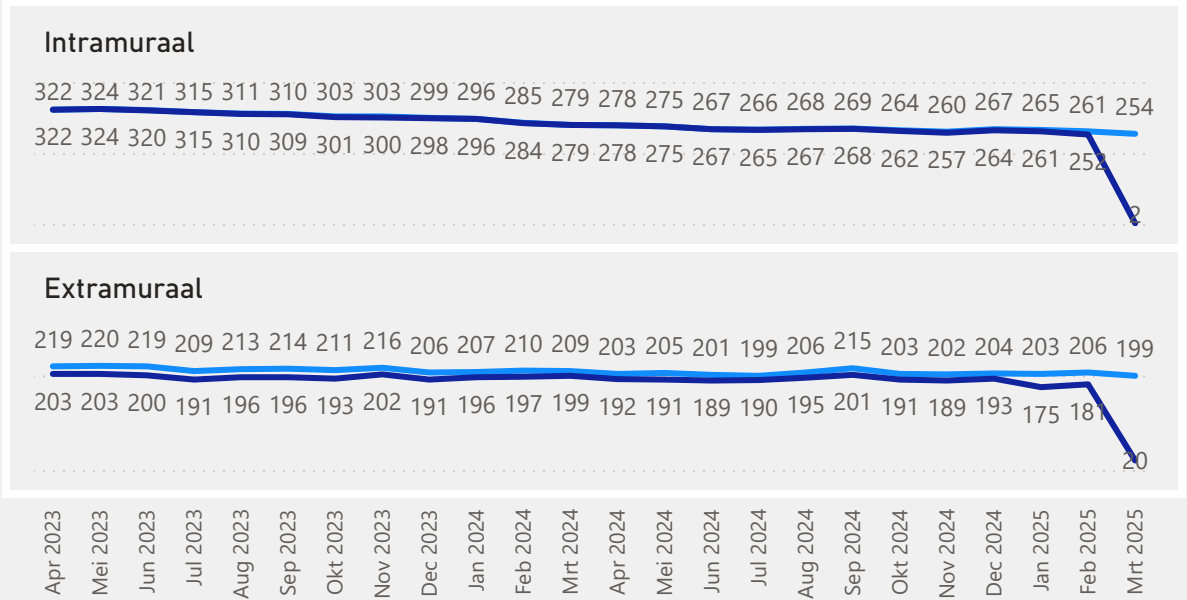
Op deze pagina ziet u voor Beschermd wonen:

- het aantal personen met een toewijzing uitgesplitst naar intra- en extramuraal
- het aantal personen met een declaratie uitgesplitst naar intra- en extramuraal

Beschermd Wonen

Per sub-beleidsterrein

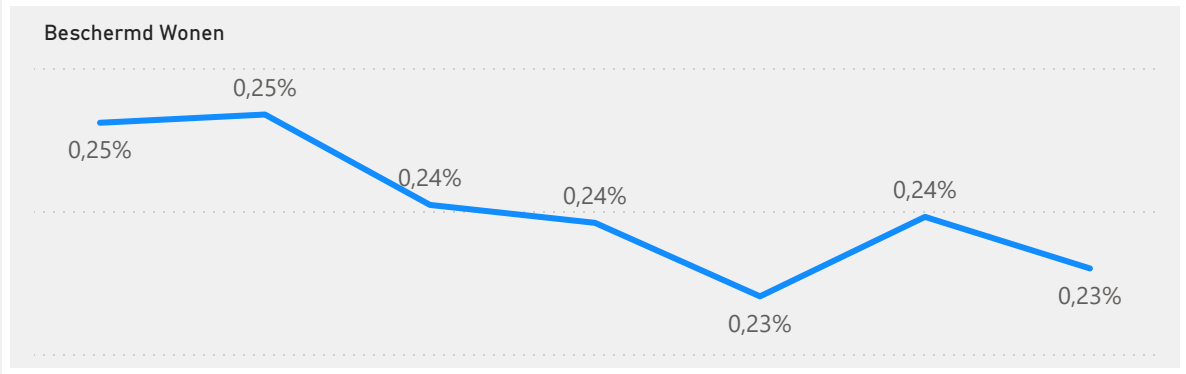
4.3 Wmo Beschermd Wonen aandeel bevolking Arnhem

Op deze pagina ziet u voor Beschermd wonen in Arnhem*:

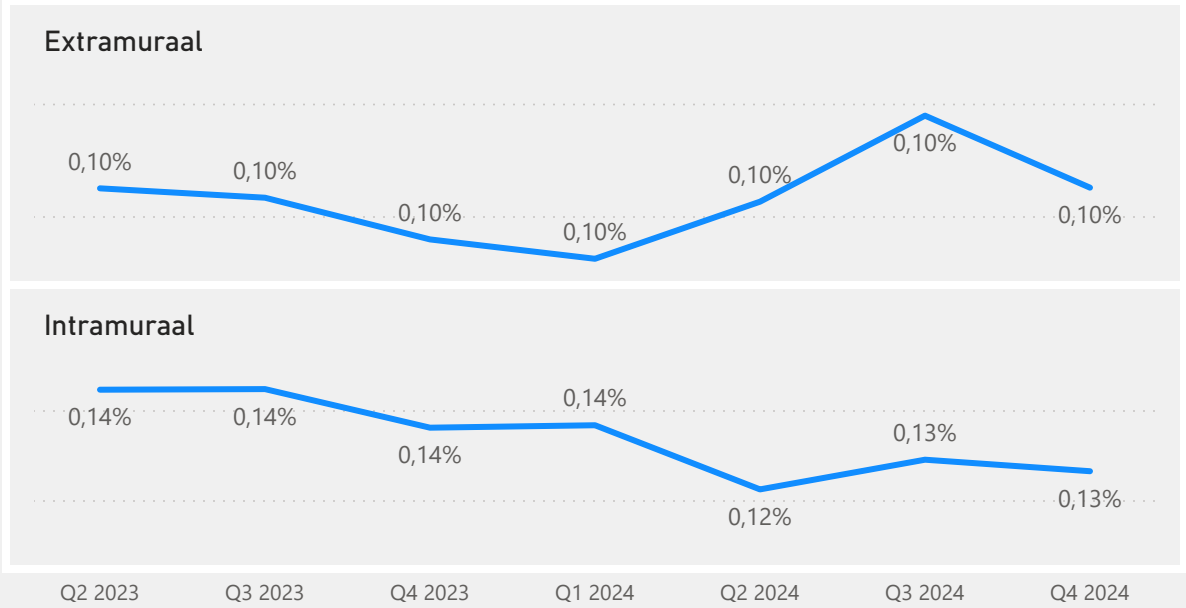
- het aandeel van de bevolking personen met een toewijzing

**Hierbij is het aantal personen met een toewijzing Beschermd wonen in Arnhem afgezet tegen de totale bevolking (18+) in Arnhem*

Beschermd Wonen

Per sub-beleidsterrein

5. Kwaliteit, Toezicht en Handhaving

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de aanpak en resultaten t.a.v. kwaliteit, toezicht en handhaving. Deze aanpak is onder te verdelen naar:

1. Verhogen en toetsen van de kwaliteitseisen aan de voorkant en
2. Intensiveren van toezicht bij aanbieders.

In de raadsbrief *Voortgang aanpak toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid zorg* d.d. 9 november 2021 wordt deze intensievere aanpak uitgebreid toegelicht.

Verhogen en toetsen van kwaliteitseisen aan de voorkant

In de afgelopen periode zijn de kwaliteitseisen verhoogd en verwerkt in de nieuwe inkoop. Dit betreft zowel eisen die we stellen aan de organisatie van de aanbieder als eisen bij het leveren van bepaalde zorgvormen. Alle zorgvormen, die regionaal worden ingekocht, zijn medio 2020 opnieuw ingekocht. Dit heeft geleid tot een daling van het aantal gecontracteerde aanbieders. Tijdens de inkoop zijn diverse aanbieders afgevallen, waarover de gemeente Arnhem negatieve signalen had ontvangen. De nieuwe inkoop heeft ertoe bijgedragen dat we beter het kaf van het koren hebben gescheiden.

Intensiveren van toetsing bij aanbieders

Het blijft van belang om aanbieders te toetsen op kwaliteit en rechtmatigheid van geleverde zorg. Naast signaalgestuurd toezicht wordt nu ook een steekproefsgewijze toetsing uitgevoerd, waarbij een deel van de aanbieders jaarlijks op kwaliteit wordt getoetst (via zogenaamde Quick scans). Deze toetsing wordt via de regionale inkooporganisatie Inkoop SDCG uitgevoerd door de VGGM. Daarnaast vinden op het gebied van rechtmatigheid jaarlijks risicoanalyses plaats op basis waarvan vervolgacties worden bepaald.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de aanpak zichtbaar.

Indicator	Aantal
Aantal lopende kwaliteitsonderzoeken door VGGM	
Aantal lopende rechtmatigheidsonderzoeken door Handhaving	
Aantal afgeronde kwaliteitsonderzoeken door VGGM	
Aantal afgeronde rechtmatigheidsonderzoeken door Handhaving	
Aantal afgeronde Quick scans rechtmatigheid	
Aantal uitgevoerde Quick scans kwaliteit	
Aantal lopende Quick scans rechtmatigheid	
Aantal lopende cliëntenstops	
Aantal lopende betaalstops (niet langer vergoeden van declaraties)	
Aantal beëindigde contracten (buiten de inkoop per 01-07-2020)	
Aantal terugvorderingen bij aanbieders	
Totaalbedrag terugvorderingen	

Afgeronde rechtmatigheidsonderzoeken worden na een zorgvuldige procedure openbaar gemaakt en zijn te vinden op internet: <https://wob.arnhem.nl/pages/rechtmatigheidsonderzoeken>.

6.0 Kerncijfers Wmo/JW ZIN (Gemiddelde bedragen en aantallen van ZIN per maand)

over de laatste drie maanden zijn nog niet alle declaraties ontvangen

Gemiddeld bedrag en aantal per maand van Januari 2023 t/m December 2024.						
Jaar	2023			2024		
Wet	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag declaratie	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag declaratie
⬆						
☐ Wmo	10.988	7.989	€ 5.425.232	11.079	7.606	€ 5.653.231
Activerend werk	708	654	€ 319.090	725	662	€ 340.336
Begeleiding	2.872	2.694	€ 1.515.070	2.929	2.772	€ 1.760.311
Beschermd Wonen	523	517	€ 1.837.907	477	469	€ 1.715.874
Groepsbegeleiding	295	273	€ 128.452	305	278	€ 150.488
Huishoudelijke ondersteuning	4.700	4.531	€ 1.412.468	4.731	4.552	€ 1.588.151
Hulpmiddelen	120			115		
Rollen	1.108			1.099		
Schulddienstverlening	1.631	591	€ 153.692	1.670	329	€ 120.505
Verblijf	10	10	€ 10.682	4	4	€ 3.662
Vervoer	1.910			1.933		
Wijkteam	59			8		
Wonen	1.551	40	€ 47.871	1.649	68	€ 74.326

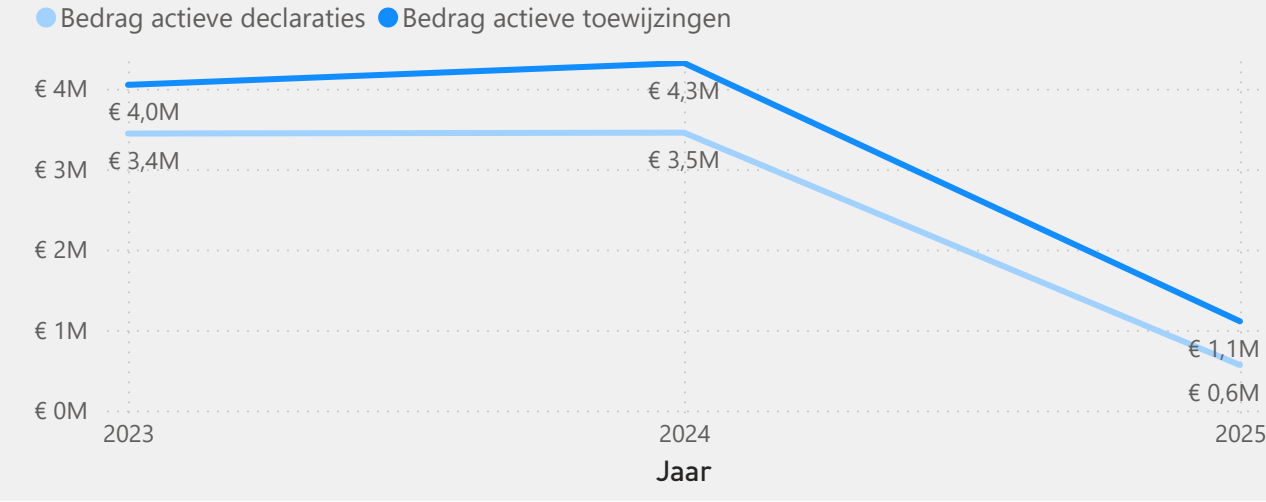
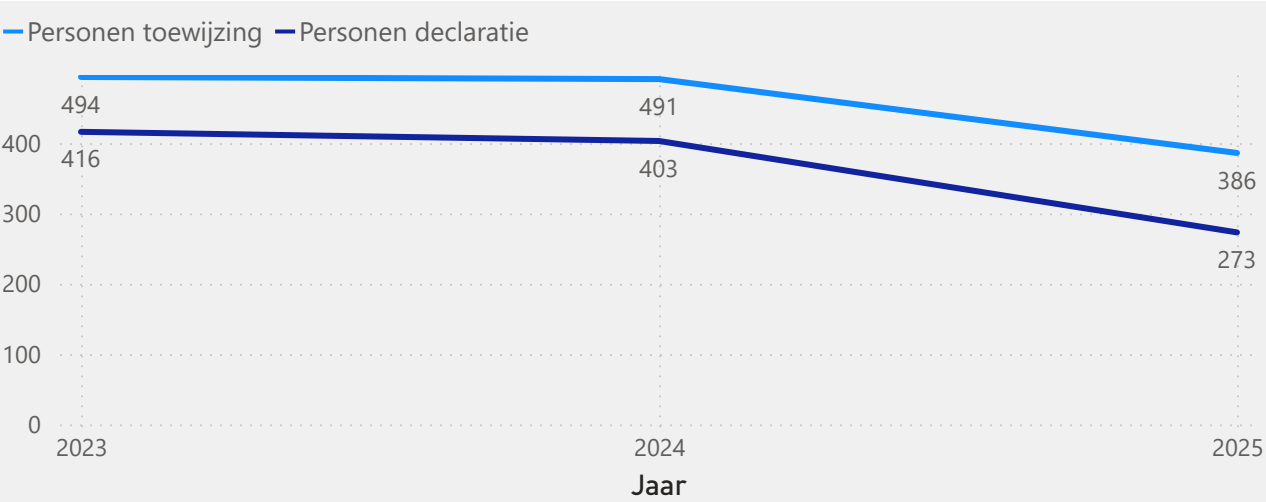
Gemiddeld bedrag en aantal per maand van Januari 2025 t/m Maart 2025.			
Wet	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag declaratie
☐ Wmo	11.083	5.350	€ 4.113.344
Activerend werk	705	460	€ 241.792
Begeleiding	2.981	2.021	€ 1.392.463
Beschermd Wonen	459	299	€ 1.126.926
Groepsbegeleiding	318	209	€ 118.322
Huishoudelijke ondersteuning	4.821	3.122	€ 1.133.682
Hulpmiddelen	114		
Rollen	1.086		
Schulddienstverlening	1.546		
Verblijf	3	3	€ 3.268
Vervoer	1.931		
Wijkteam	3		
Wonen	1.668	45	€ 97.981

Gemiddeld bedrag en aantal per maand van Januari 2023 t/m December 2024.						
Jaar	2023			2024		
Wet	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag declaratie	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag declaratie
☐ Jw	3.822	3.249	€ 5.528.766	3.875	3.390	€ 6.565.072
Activerend werk	7	6	€ 4.041	11	9	€ 5.141
Begeleiding	814	711	€ 923.933	891	797	€ 1.200.271
Behandeling	2.946	2.376	€ 2.344.829	2.962	2.461	€ 2.597.508
Groepsbegeleiding	208	187	€ 131.888	194	177	€ 163.932
Jeugdbescherming & - reclassering	433	408	€ 321.240	432	411	€ 419.441
Nog te bepalen	1	1	€ 71.081	1	1	€ 37.861
Verblijf jeugd	459	449	€ 1.796.912	452	443	€ 2.172.469
Wijkteam	9			2		

Gemiddeld bedrag en aantal per maand van Januari 2025 t/m Maart 2025.			
Wet	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag declaratie
☐ Jw	3.738	2.541	€ 4.730.302
Behandeling	2.820	1.732	€ 1.892.994
Verblijf jeugd	416	288	€ 1.283.217
Begeleiding	908	603	€ 962.306
Jeugdbescherming & - reclassering	414	385	€ 443.756
Groepsbegeleiding	203	134	€ 125.107
Nog te bepalen	8	2	€ 20.785
Activerend werk	7	7	€ 3.207

6.1 Kerncijfers Totalen PGB per jaar

Totaal van aantallen en bedragen over de periode van Januari 2023 t/m Maart 2025.

Totaal van aantallen en bedragen over de periode van Januari 2023 t/m Maart 2025.

Wet	Beleidssterrein	Jaar 2023			2024			2025		
		Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag actieve declaraties*	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag actieve declaraties*	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag actieve declaraties*
Jw	Verblijf jeugd	4			4			4		
	Groepsbegeleiding	6			5			4		
	Behandeling	11			6			3		
	Begeleiding	71	78	€ 924.656	65	70	€ 949.484	48	39	€ 156.466
	Total	83	78	€ 924.656	74	70	€ 949.484	54	39	€ 156.466
Wmo	Wonen	65			73			44		
	Huishoudelijke ondersteuning	208	201	€ 721.027	217	204	€ 840.361	190	156	€ 146.815
	Groepsbegeleiding	14			15			8		
	Beschermd Wonen	18			12			9		
	Begeleiding	168	171	€ 1.796.776	156	165	€ 1.663.647	121	104	€ 259.389
	Activerend werk	5			4			2		
Total		413	340	€ 2.517.803	421	337	€ 2.504.007	332	234	€ 406.203
Total		494	416	€ 3.442.459	491	403	€ 3.453.491	386	273	€ 562.669

* Declaraties Wmo PGB: De Wmo-PGB verantwoording zoals aangeleverd door de Sociale VerzekeringsBank (SVB) bestaat uit 2 beleidssterreinen: Huishoudelijke ondersteuning (HO) en Begeleiding. Onder HO vallen alle PGB die zijn gedeclareerd voor HO. Onder Begeleiding vallen naast de declaraties voor Begeleiding (ruim 90%) ook de PGB-declaraties van de overige Wmo-beleidssterreinen.

6.2 Kerncijfers Totalen ZIN en PGB per jaar

Totaal van aantallen en bedragen over de periode van Januari 2023 t/m Maart 2025.

Totaal ZIN + PGB									
Jaar 2023			2024			2025			
Wet	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag actieve declaraties	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag actieve declaraties	Personen toewijzing	Personen declaratie	Bedrag actieve declaraties
Jw	5.542	5.288	€ 67.198.765	5.574	5.370	€ 79.654.625	4.101	3.635	€ 14.285.017
Wmo	11.208	9.764	€ 65.776.281	11.433	10.170	€ 70.101.770	9.839	8.153	€ 12.746.236
Total	16.604	14.966	€ 132.975.046	16.859	15.453	€ 149.756.394	13.866	11.766	€ 27.031.253

Totaal van aantallen en bedragen over de periode van Januari 2023 t/m Maart 2025.

JW ZIN totaal declaraties per jaar

	Wet	2023	2024	2025
☒ Jw		€ 66.274.110	€ 78.705.141	€ 14.128.552
Activerend werk		€ 48.492	€ 61.694	€ 6.413
Begeleiding		€ 11.087.191	€ 14.403.246	€ 2.886.919
Behandeling		€ 28.137.943	€ 31.170.097	€ 5.678.981
Groepsbegeleiding		€ 1.582.655	€ 1.967.184	€ 375.321
Jeugdbescherming & -reclassering		€ 3.854.883	€ 5.033.294	€ 1.331.268
Verblijf jeugd		€ 21.562.946	€ 26.069.626	€ 3.849.650
Total		€ 66.274.110	€ 78.705.141	€ 14.128.552

Wmo ZIN totaal declaraties per jaar

	Wet	2023	2024	2025
☒ Wmo		€ 63.258.478	€ 67.597.762	€ 12.340.032
Activerend werk		€ 3.829.079	€ 4.084.030	€ 725.377
Begeleiding		€ 18.180.837	€ 21.123.726	€ 4.177.389
Beschermd Wonen		€ 22.054.887	€ 20.590.485	€ 3.380.777
Groepsbegeleiding		€ 1.541.421	€ 1.805.857	€ 354.965
Huishoudelijke ondersteuning		€ 16.949.618	€ 19.057.807	€ 3.401.045
Verblijf		€ 128.184	€ 43.947	€ 6.537
Wonen		€ 574.451	€ 891.911	€ 293.943
Total		€ 63.258.478	€ 67.597.762	€ 12.340.032

Toelichting op de onderste 2 tabellen: De declaraties kunnen alleen per beleidsterrein worden uitgesplitst voor ZIN, daarom bevatten deze tabellen geen PGB

Bestuursrapportage bestaanszekerheid

De bestuursrapportage toont trends en cijfers op hoofdlijnen over de thema's werk, inkomen, armoede en schulden. De bestuursrapportage is ingericht op de hoofddoelen uit de begroting:

- Voorkomen en vroeg erbij
- Arnhemmers kunnen rondkomen
- Arnhemmers doen mee

De bestuursrapportage bestaanszekerheid is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 7.00 tot 22.00.

Technische of inhoudelijke vragen over deze bestuursrapportage kunt u stellen via:

Wemke Flim

Senior bedrijfsvoeringsadviseur sociaal domein

mailadres wemke.flim@arnhem.nl

We willen onze inwoners de zekerheid bieden dat zij een bestaan kunnen opbouwen.

Start pagina

Signalen betalingsachterstanden

1.099!

Gemiddelde voorgaande periode: 1140 (-41)
Dec 2024

1 Voorkomen en vroeg erbij

We voorkomen zoveel mogelijk dat inwoners schulden opbouwen en/of in de armoede terecht komen.

In Dec 2024 waren er 1099 meldingen vroegsignalering, dat zijn 41 minder dan het maandgemiddelde in de periode Jan 2024 tot en met Nov 2024

Voorkomen

Jan 2024 - Dec 2024

8.378

Jan 2023 - Dec 2023

7575

Jan 2022 - Dec 2022

8046

2. Arnhemmers kunnen rondkomen

We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk inwoners voldoende inkomen hebben om in de basisbehoeften te kunnen voorzien.

In de periode van Jan 2024 t/m Dec 2024 (12 maanden) zijn er 8378 inwoners die gebruik maakten van een inkomensregeling. Dat zijn er 803 meer dan in de periode van 12 maanden ervoor.

Rondkomen

Arnhemmers met bijstand

7.764!

Gemiddelde voorgaande periode: 7709 (+55)
Dec 2024

Vergelijk met G16

3 Arnhemmers doen mee

We helpen Arnhemmers die een beroep doen op ondersteuning vanuit de Participatiewet zo snel mogelijk op weg naar zelfredzaamheid.

In Dec 2024 waren er 7764 inwoners met een uitkering (incl. partners), dat zijn er 55 meer dan het maandgemiddelde in de periode Jan 2024 tot en met Nov 2024

Meedoen

1. Vroegsignalering: Signalen betalingsachterstanden

Gebiedsnaam

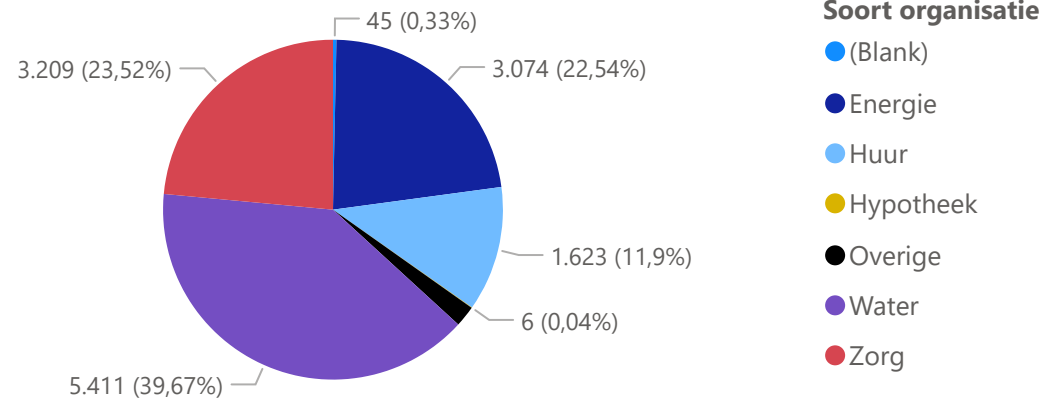
All

Deze pagina gaat over signalen van betalingsachterstanden bij derde partijen zoals zorgverzekeraars, woningcorporaties en energiemaatschappijen. De gemeente bekijkt of er hulp geboden kan worden.

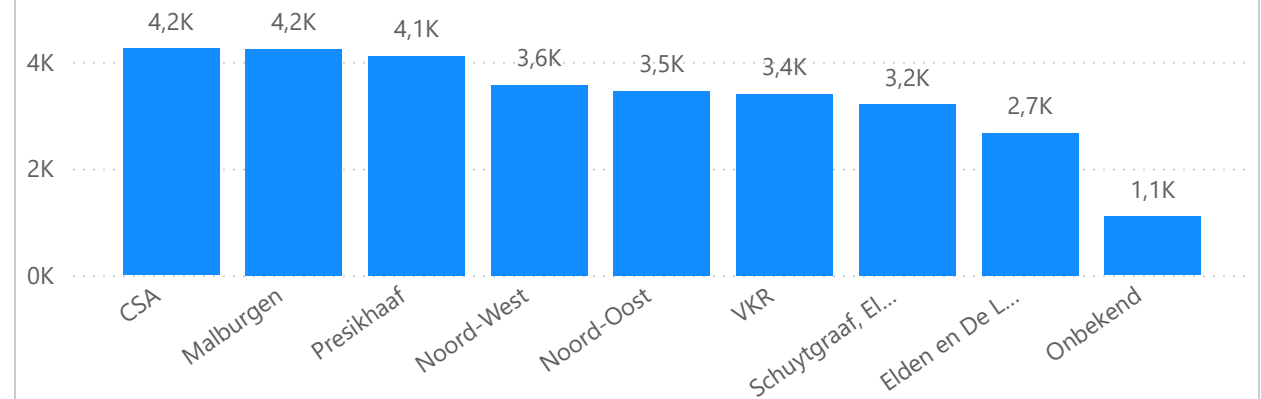
Begin en eind van getoonde periode

Jan 2024 - Dec 2024

Aantal meldingen per soort organisatie

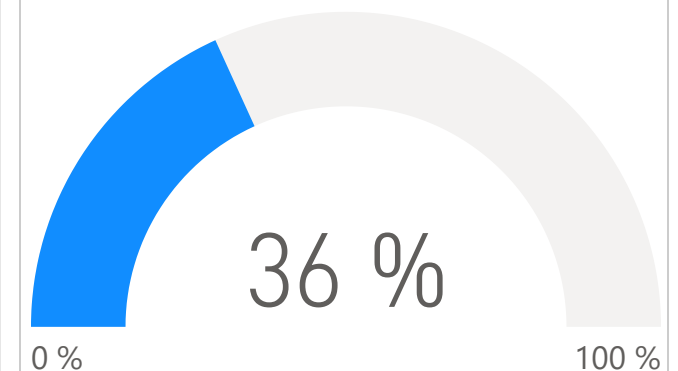
Aantal meldingen per gebied

Resultaten van melding in periode 1-1-2024 t/m 31-12-2024

Resultaat per soort contact	Accepteert geen hulp	Doorverwezen	Geen contact	Niet opgepakt	Quick fix	Total
Telefonisch	925	102	11	1	498	1.537
Klant nam contact op n.a.v. telefoontje, whatsapp of SMS	247	34	3		125	409
Klant nam contact op n.a.v. flyer	156	22	2	1	39	220
Klant nam contact op n.a.v. email of brief	290	49	8	2	125	474
Huisbezoek samen	553	32	10	1	135	731
Huisbezoek alleen	1	8			14	23
Afspraak op locatie	2	33	2		51	88
Total	2.174	280	36	5	987	3.482

% inwoners hulp geaccepteerd

2 Arnhemmers kunnen rondkomen

Ons streven is dat alle Arnhemmers voldoende inkomen hebben om rond te kunnen komen. Onze inkomensregelingen hebben een groot bereik onder de groep die er recht op heeft en zijn eenvoudig toegankelijk. Inwoners met schulden helpen wij.

Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

Meedoen

Jan 2024 - Dec 2024

8.378

Jan 2023 - Dec 2023

7575

Jan 2022 - Dec 2022

8046

Doel 1: Het bereik van onze regelingen is hoog en/of stijgt.

- Het aantal inwoners dat gebruik maakt van een regeling stijgt.
- Het aandeel toegekende aanvragen stijgt (meer mensen weten waar ze recht op hebben)

In de periode van Jan 2024 t/m Dec 2024 (12 maanden) zijn er 8378 inwoners die gebruik maakten van een inkomensregeling. Dat zijn er 803 meer dan in de periode van 12 maanden ervoor.

Bijzondere Bijstand

Individuele
Inkomenstoeslag (iit)

Volume
inkomens-
regeling...

Beschermingsbewind

TM-CZG

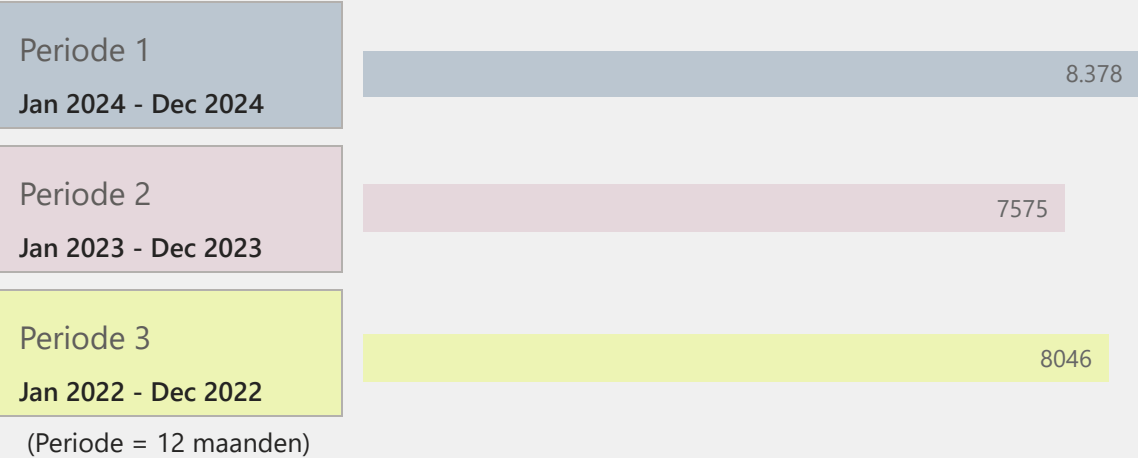
Schuldhulpverlening

Doel 2: Meer Arnhemmers zo snel mogelijk duurzaam schuldenvrij.

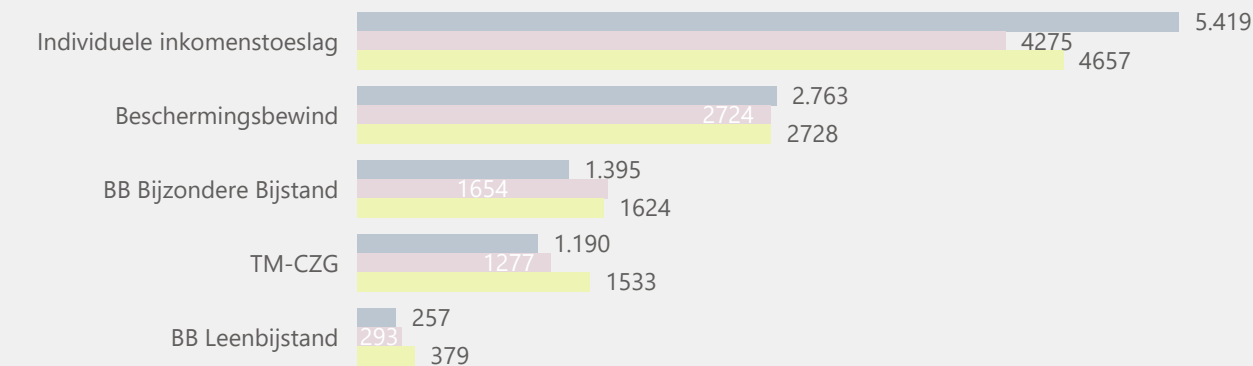
- We ondersteuning inwoners bij het oplossen van schulden.

Wij bereiken de inwoners die recht hebben op een regeling, zodat ze voldoende inkomen hebben om in hun basisbehoeften te kunnen voorzien. De Arnhemse inkomensregelingen zijn eenvoudig toegankelijk.

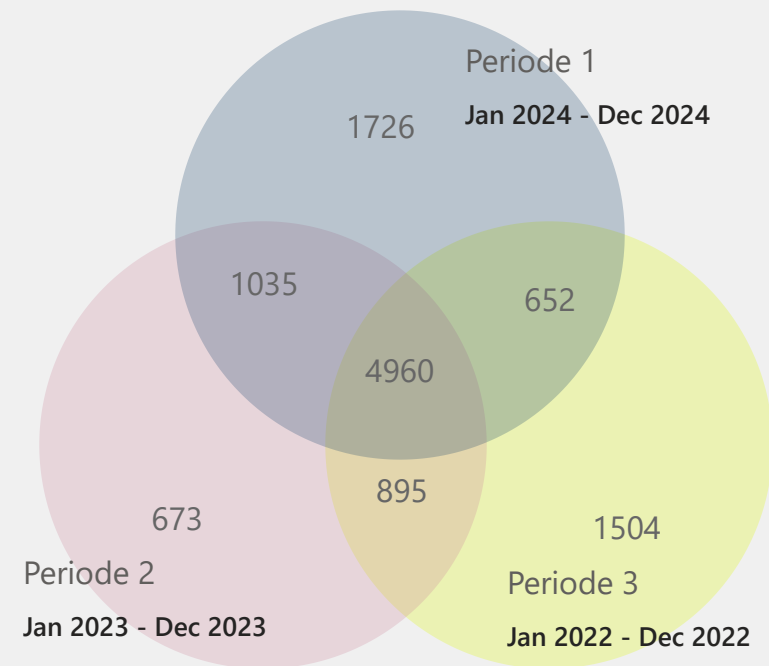
Hoeveel inwoners maken gebruik van een inkomensregeling?

Hoeveel inwoners maken gebruik van welke inkomensregeling?

Hoeveel inwoners maken gebruik van een inkomensregeling in meerdere periodes?

Bijzondere bijstand en Leenbijstand (Arnhemmers kunnen rondkomen)

Bijzondere bijstand verlenen wij aan inwoners met een laag inkomen die tegen onvoorziene bijzondere kosten aanlopen.

Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

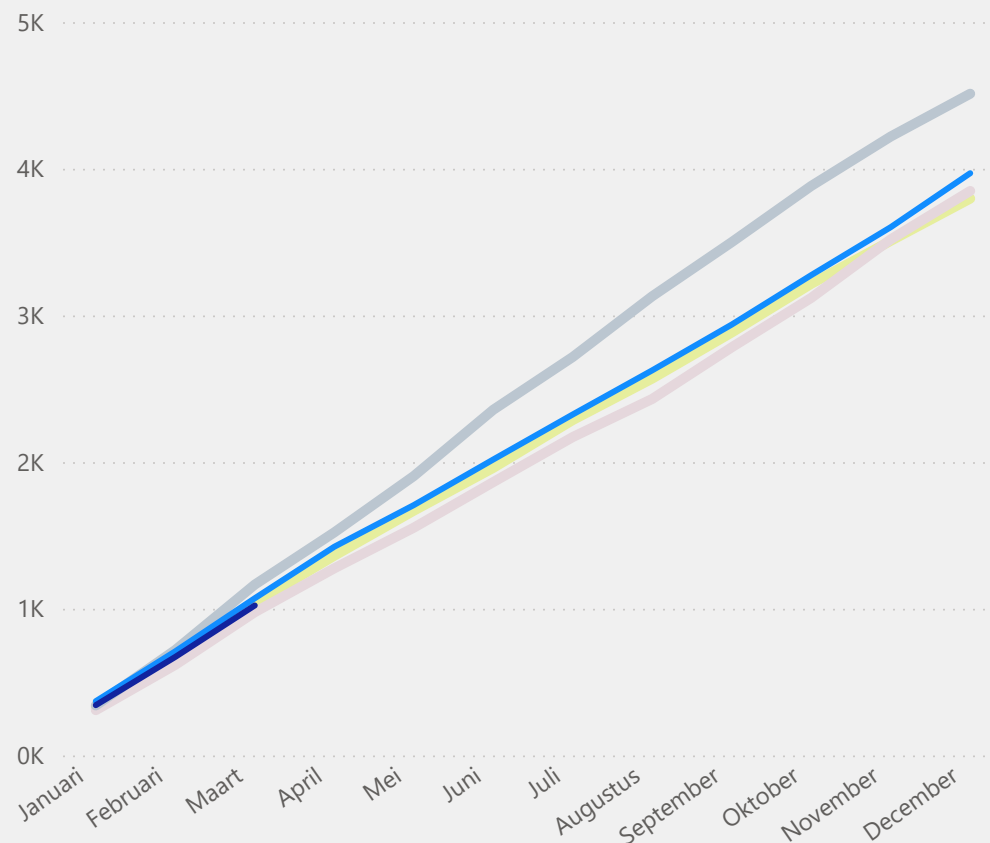

Meedoen

Wat is het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand?

Jaar ● 2021 ● 2022 ● 2023 ● 2024 ● 2025

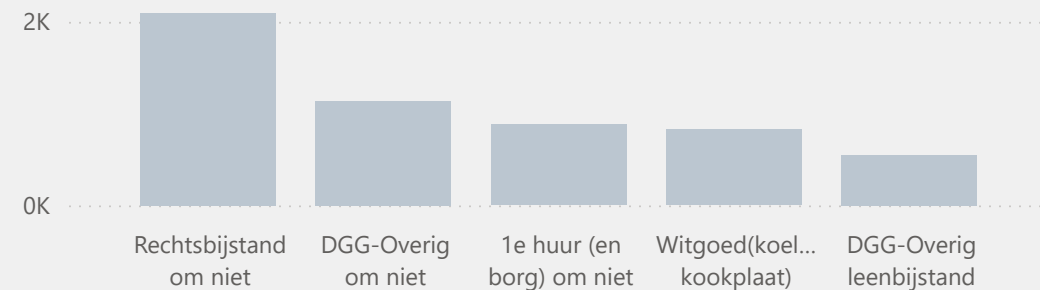

Betreft bijzondere bijstand, exclusief beschermingsbewind en exclusief aanvullende bijstand <21 jaar

Welk soort bijzondere kosten wordt het meest vergoed?

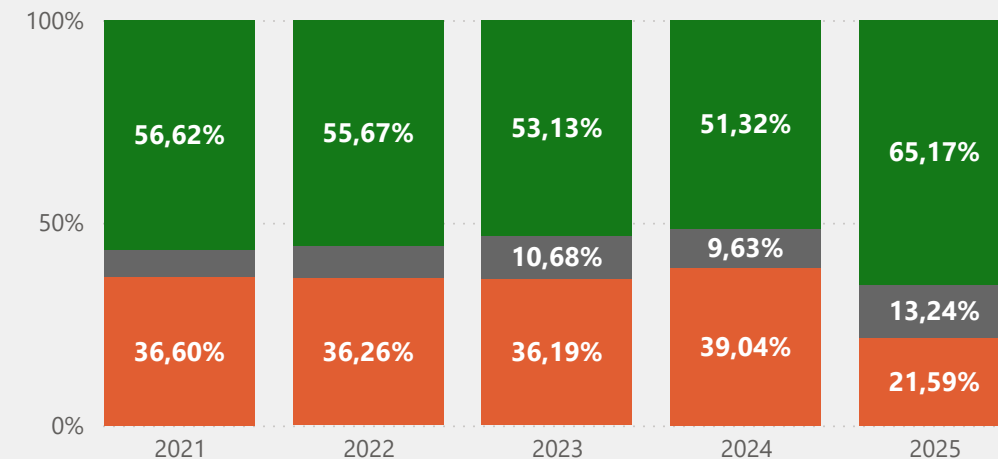
(DGG = duurzame gebruiksgoederen)

Top 5 toegekend (aantallen)

Welk percentage van de aanvragen wordt toegekend?

Omschrijving afha... ● Afgewezen ● Niet in behandeling genomen ● Toegekend

Inwoners met een laag inkomen in beschermingsbewind kunnen voor de maandelijkse kosten van bewindvoering een vergoeding krijgen.

Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

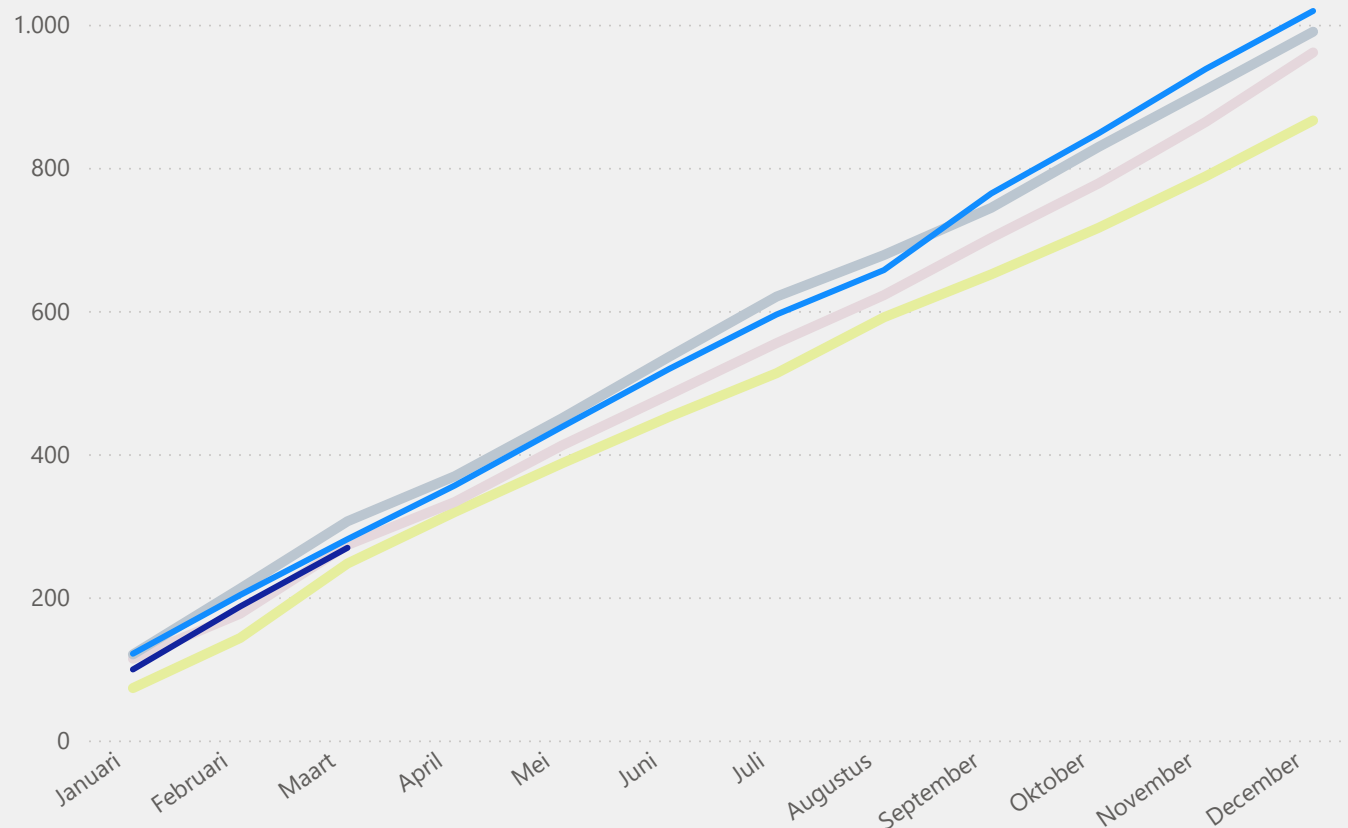

Meedoen

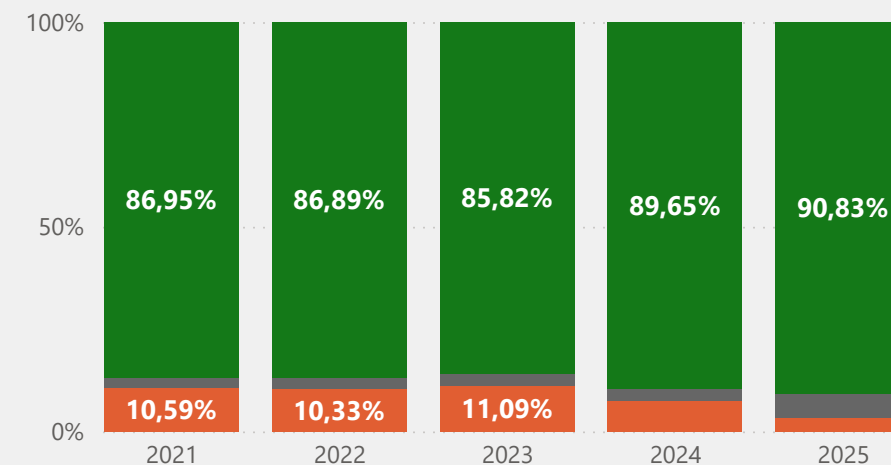
Wat is het aantal aanvragen voor beschermingsbewind?

Jaar ● 2021 ● 2022 ● 2023 ● 2024 ● 2025

Welk percentage van de aanvragen wordt toegekend?

Omschrijving af... ● Afgewezen ● Niet in behandeling ge... ● Toegekend

De individuele inkomenstoeslag is een jaarlijks bedrag dat inwoners kunnen ontvangen die meer dan 3 jaar een laag inkomen hebben.

Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

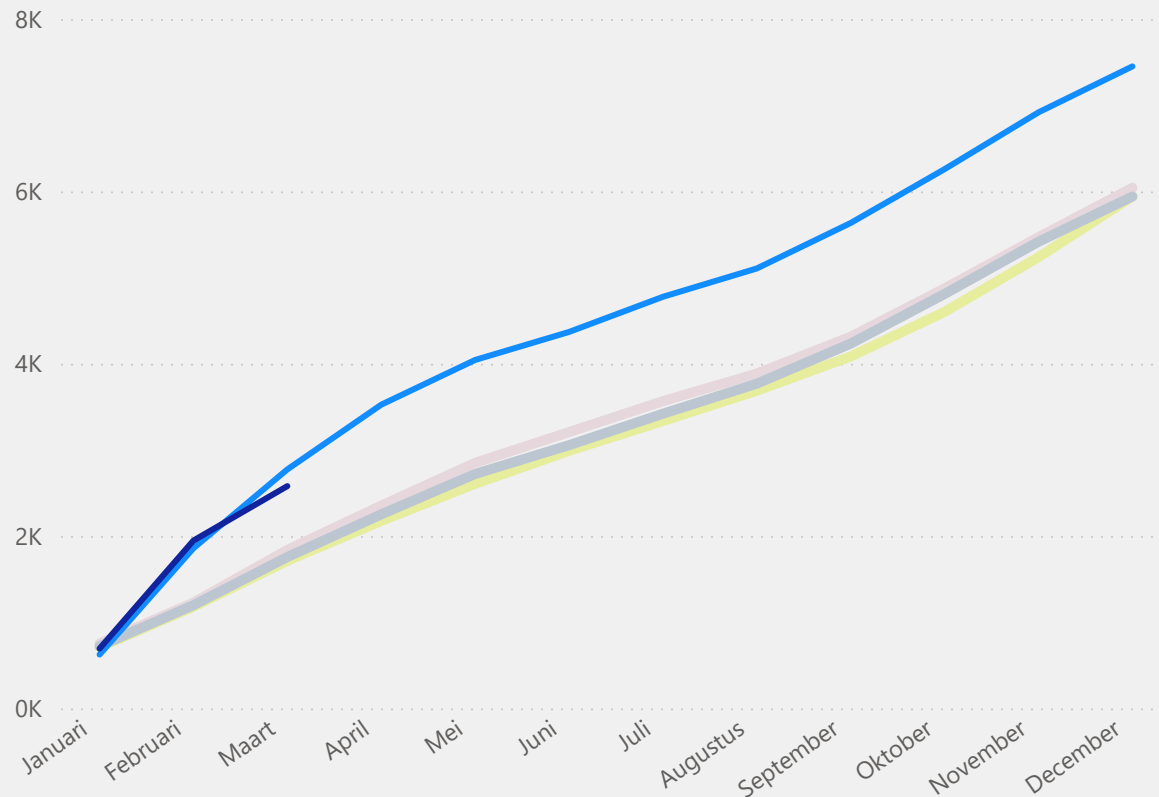

Meedoen

Wat is het aantal aanvragen voor individuele inkomenstoeslag?

Jaar 2021 2022 2023 2024 2025

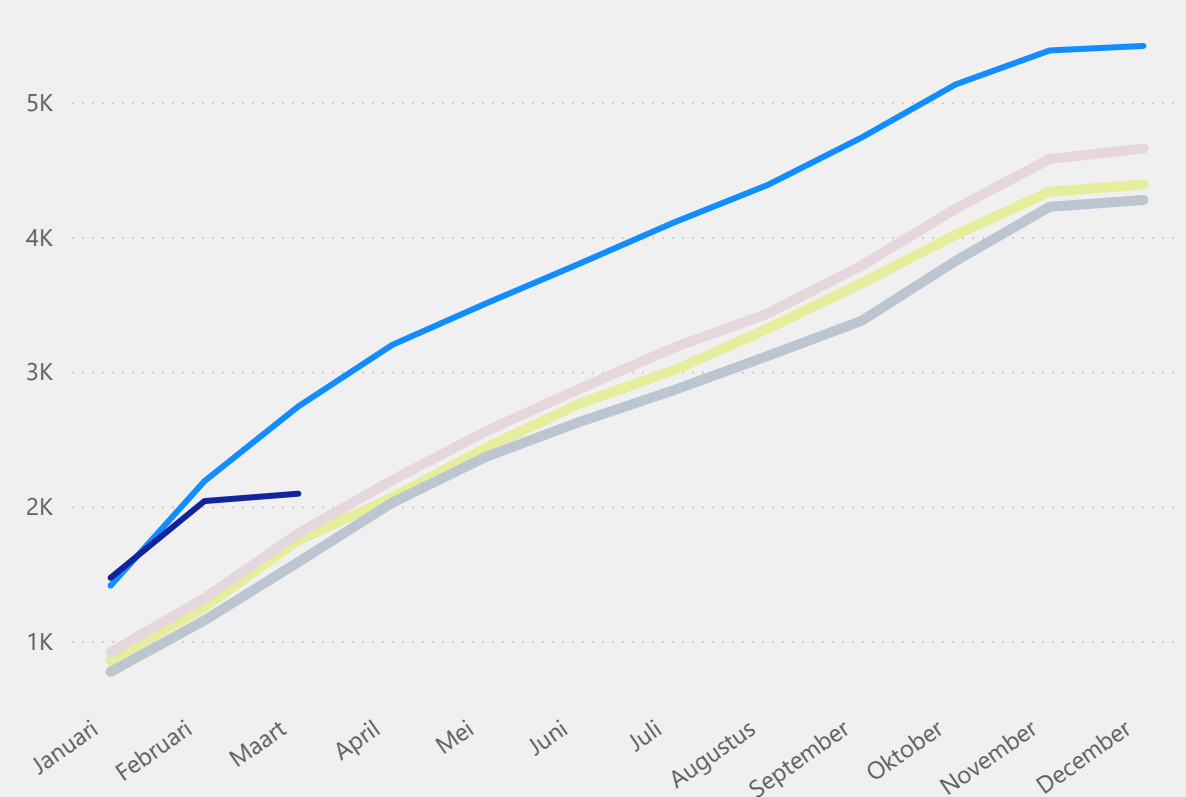

Aantal huishoudens dat dit jaar automatisch IIT toegekend heeft gekregen

1413

Wat is het aantal betalingen voor individuele inkomenstoeslag?

Jaar 2021 2022 2023 2024 2025

Tegemoetkoming Meerkosten chronisch zieken en gehandicapten (TM-CZG) (Arnhemmers kunnen rondkomen)

Toelichting op pagina TM-CZG: De TM-CZG is een jaarlijks bedrag dat inwoners kunnen ontvangen die chronisch ziek of minder valide zijn.

Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

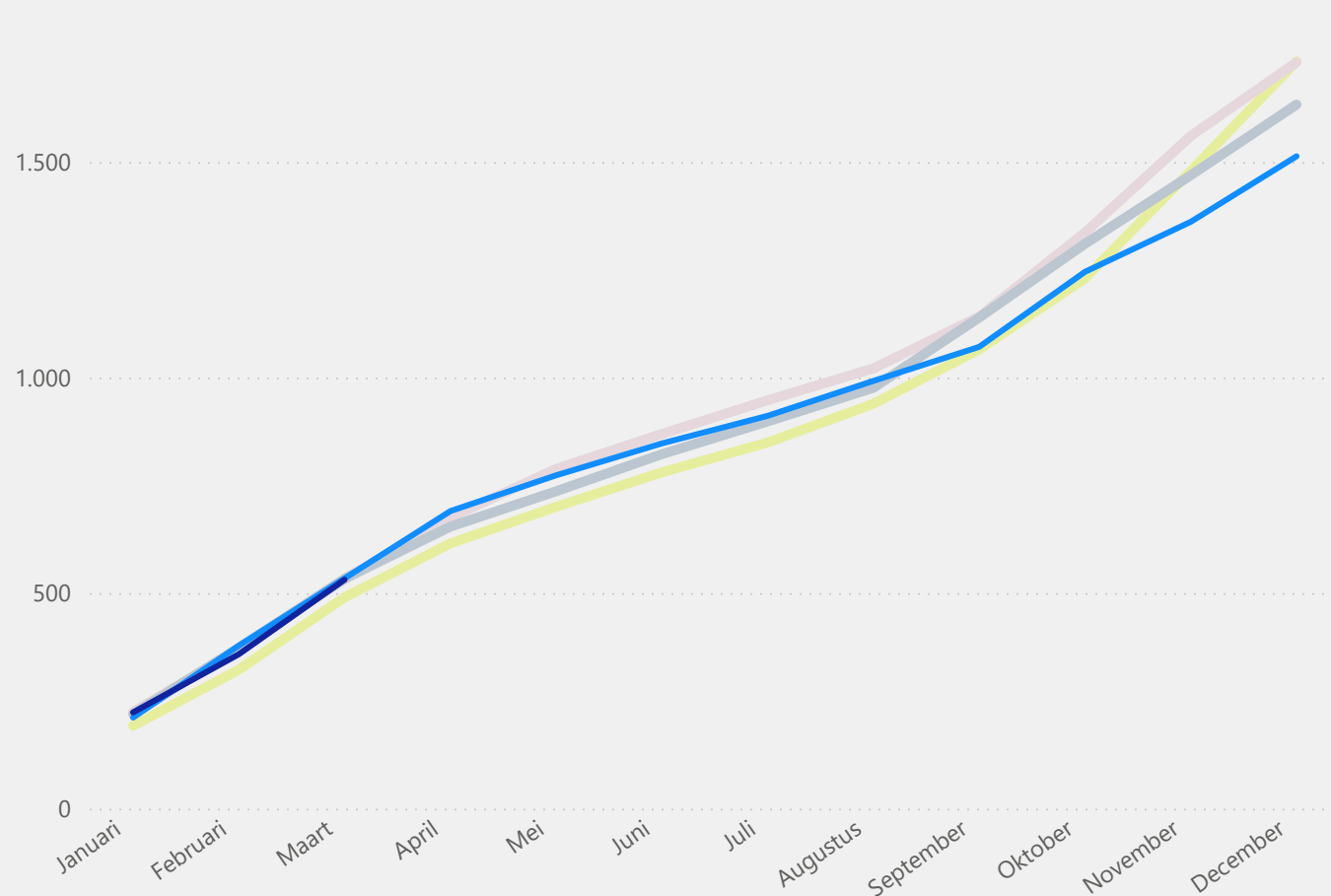

Meedoen

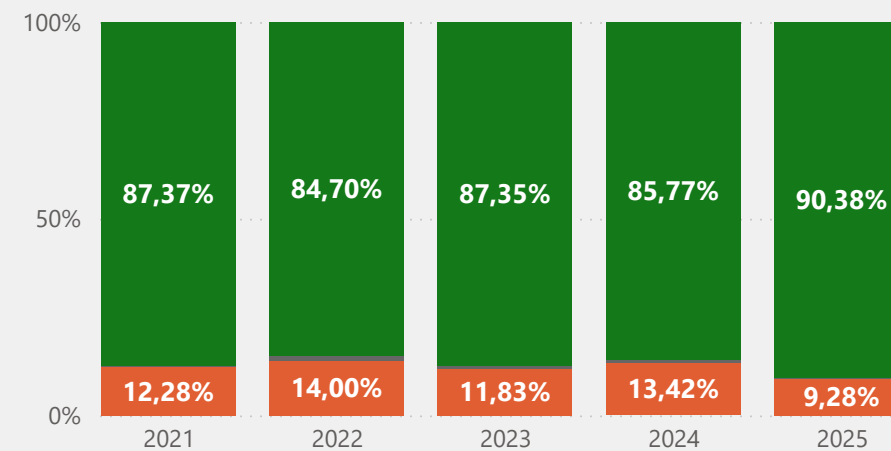
Wat is het aantal aanvragen voor TM-CZG?

Jaar 2021 2022 2023 2024 2025

Welk percentage van de aanvragen wordt toegekend?

Omschrijving af... Afgewezen Niet in behandeling ge... Toegekend

3. Arnhemmers doen mee

We helpen Arnhemmers die een beroep doen op ondersteuning vanuit de Participatiewet zo snel mogelijk op weg naar zelfredzaamheid. We willen de uitkeringslast voor Arnhem zo veel mogelijk beperken. We doen dit net zo goed als of beter dan vergelijkbare grote gemeenten.

Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

Meedoen

Arnhemmers met bijstand

We willen de uitkeringslast voor Arnhem zo veel mogelijk beperken. We doen dit net zo goed of beter dan vergelijkbare grote gemeenten.

In Dec 2024 waren er 7764 inwoners met een uitkering (incl. partners), dat zijn er 62 meer dan het maandgemiddelde in de periode Dec 2023 tot en met Nov 2024

Vergelijk met G16

Volume
bijstand

In- en
uitstroom

Uitstroom
naar
scholing

Uitstroom
naar werk

Met inkomsten uit werk

We ondersteunen inwoners die werken naast hun uitkering zodat hun inkomen zo hoog mogelijk en hun afhankelijkheid van een uitkering zo laag mogelijk wordt.

In Dec 2024 waren er 622 inwoners met parttime inkomsten, dat zijn er 9 minder dan gemiddeld in de periode Dec 2023 tot en met Nov 2024

Inkomsten
uit werk

Met loonkostensubsidie

Inwoners met een uitkering participeren naar vermogen. Als dit nog niet zo is dan helpen we ze daarbij met trajecten en ondersteunende instrumenten als loonkostensubsidie en jobcoaching.

In Dec 2024 waren er 511 inwoners met een loonkostensubsidie aan het werk, dat zijn er 17 meer dan het maandgemiddelde (494) in de periode Dec 2023 tot en met Nov 2024

Loonkosten
subsidie

Participatie
ladder

Volume bijstand (Arnhemmers doen mee)

We willen de uitkeringslast voor Arnhem zo veel mogelijk beperken. We doen dit net zo goed als of beter dan vergelijkbare grote gemeenten.

Start pagina

Voorkomen

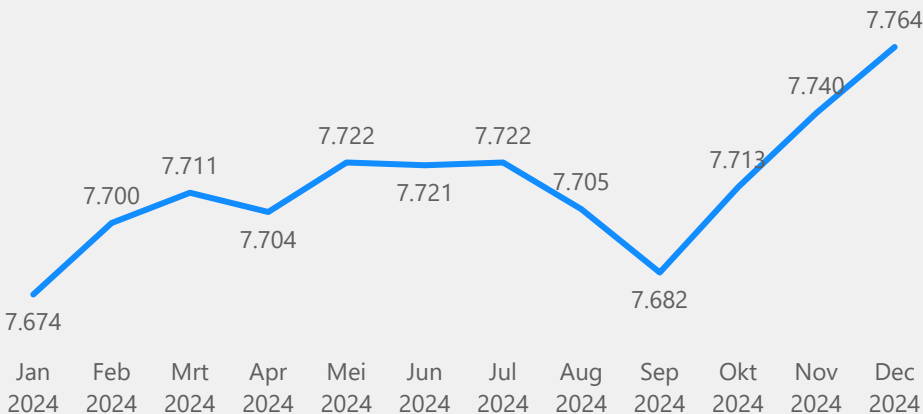
Rondkomen

Meedoen

Wat is de ontwikkeling van het bijstandsvolume?

Vergelijk met G16

In Dec 2024 waren er 7764 inwoners met een uitkering (incl. partners), dat zijn er 55 meer dan het maandgemiddelde in de periode Jan 2024 tot en met Nov 2024

Volume bijstand

In- en uitstroom

Uitstroom naar scholing

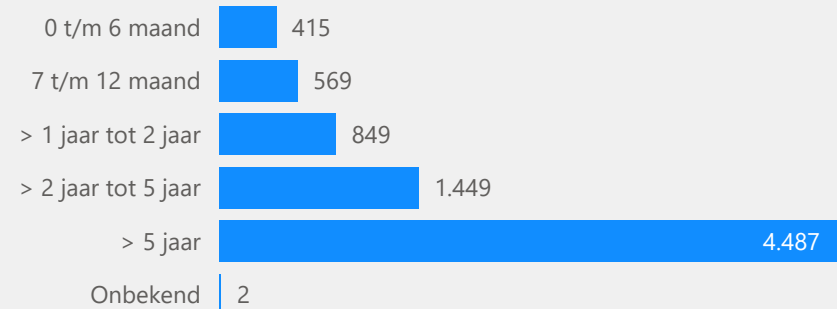

Uitstroom naar werk

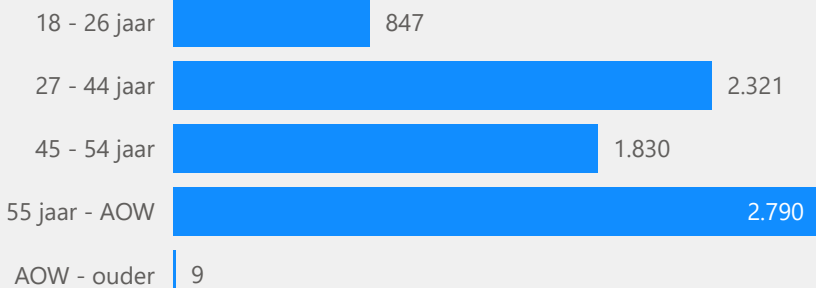

Hoelang zitten inwoners in de bijstand en hoe oud zijn ze in Dec 2024 ?

Periode in bijstand

Leeftijdsopbouw bestand

In- en uitstroom (Arnhemmers doen mee)

We helpen Arnhemmers die een beroep doen op ondersteuning vanuit de Participatiewet zo snel mogelijk op weg naar zelfredzaamheid. We willen de uitkeringslast voor Arnhem zo veel mogelijk beperken.

Start pagina

Voorkomen

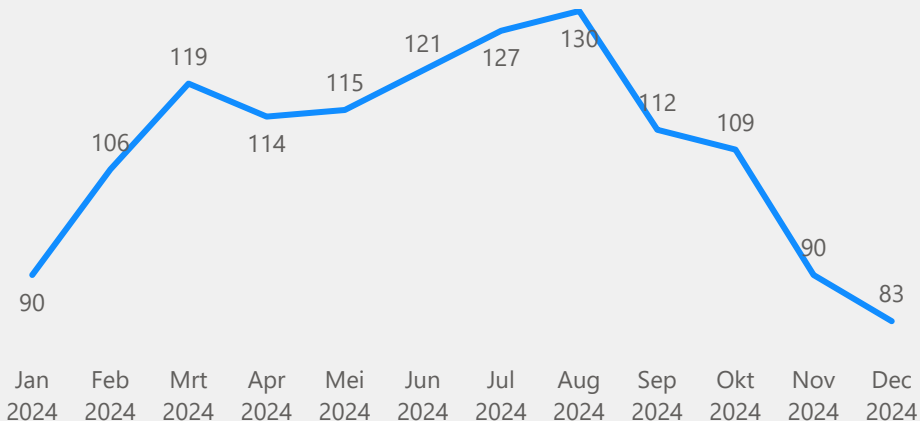
Rondkomen

Meedoen

Hoeveel inwoners stromen uit de bijstand?

Aantal met einde uitkering

1.533

In de periode van Jan 2024 t/m Dec 2024 (12 maanden) zijn er 1533 inwoners met een beëindigde uitkering

Klik op onderdelen in de onderstaande grafieken om de uitstroom per categorie duur /per uitstroomreden te zien

Volume
bijstand

In- en
uitstroom

Uitstroom
naar
scholing

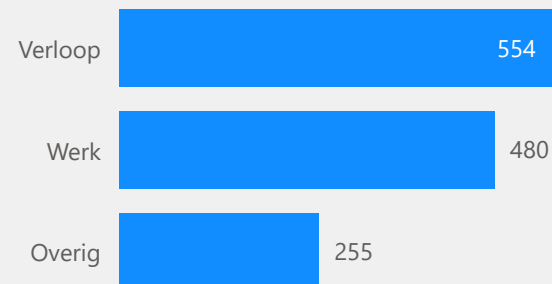

Uitstroom
naar werk

Hoelang zaten deze inwoners in de bijstand en waarom stroomden zij uit?

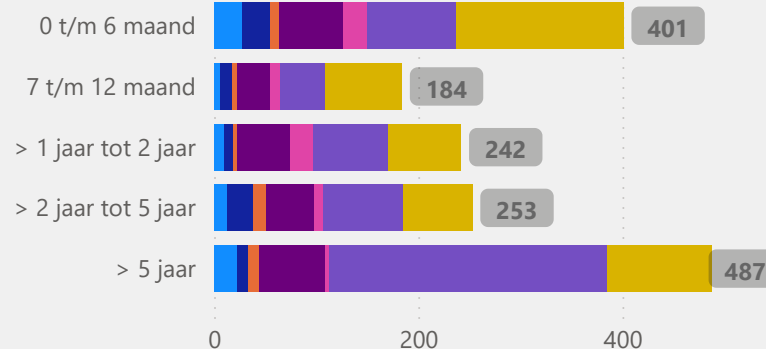
Reden uitstroom top 3

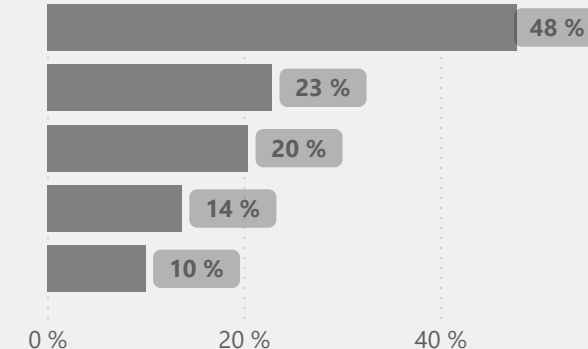
Inwoners met einde uitkering per 'Periode in bijstand' (hoe lang in de uitkering)

Reden uitstroom categorie

- Andere inkomsten
- Handhaving
- Niet ingedeeld
- Overig
- Scholing
- Verloop
- Werk

Percentage van 'Periode in bijstand' dat uitstroomt

Uitstroom naar werk (Arnhemmers doen mee)

We helpen Arnhemmers die een beroep doen op ondersteuning vanuit de Participatiewet zo snel mogelijk op weg naar zelfredzaamheid. We willen de uitkeringslast voor Arnhem zo veel mogelijk beperken.

Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

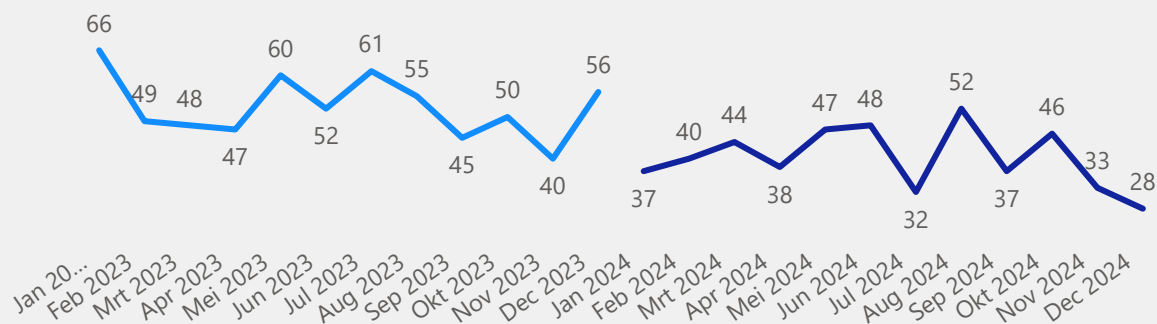

Meedoen

Hoeveel inwoners stromen er uit naar werk?

Perioden van 12 mnd excl... ● 16-27 mnd ● 4-15 mnd

Met uitstroom naar werk

1.073

In de periode van Jan 2023 t/m Dec 2024 (24 maanden) zijn er 1073 inwoners met een beëindigde uitkering met als reden Werk

Volume
bijstand

In- en
uitstroom

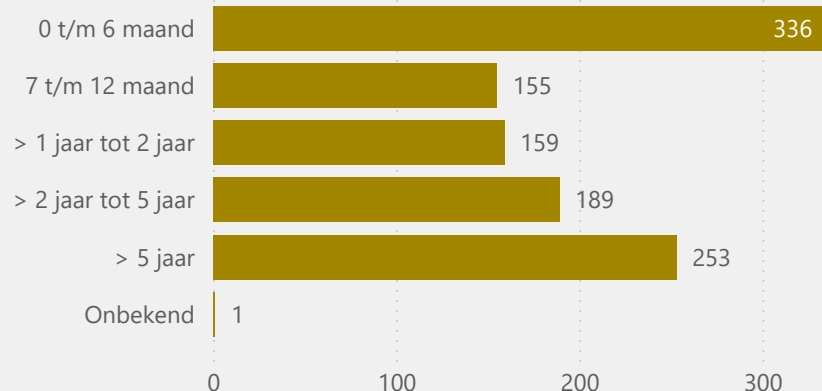
Uitstroom
naar
scholing

Uitstroom
naar werk

Hoelang uitkering voor uitstroom naar werk?

Hoeveel inwoners stroomden duurzaam uit naar werk?

Jan 2023 - Dec 2023

Met uitstroom naar werk (meer dan 12 mnd geleden)

625

waarvan

Nog geen uitkering na 12 mnd

Duurzaam naar werk

88 %

=

551

We helpen Arnhemmers die een beroep doen op ondersteuning vanuit de Participatiewet zo snel mogelijk op weg naar zelfredzaamheid. We willen de uitkeringslast voor Arnhem zo veel mogelijk beperken.

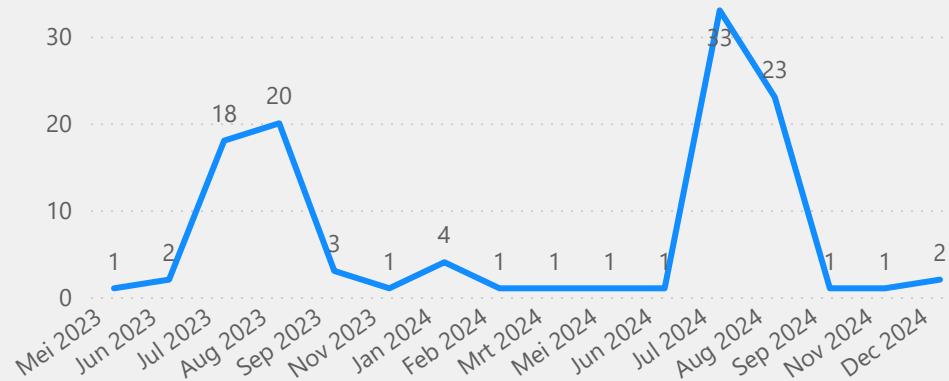
Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

Meedoen

Hoeveel inwoners stromen er uit naar scholing?

Uitstroom naar scholing
→ 113

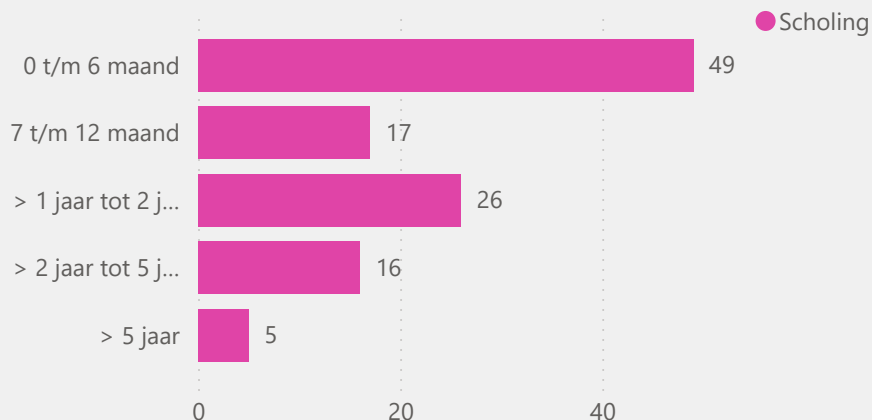
Volume bijstand

In- en uitstroom

Uitstroom naar scholing

Uitstroom naar werk

Hoelang uitkering voor uitstroom naar scholing?

Zijn inwoners duurzaam uitgestroomd naar scholing?

Periode van Apr 2023 t/m Mrt 2024*

Nog geen uitkering na 12 mnd

96%

*duurzame uitstroom wordt 12 maanden na einde uitkering bepaald, dus we meten dit over de groep met een einddatum die meer dan 12 maanden geleden is.

Inkomsten uit werk (Arnhemmers doen mee)

We ondersteunen/prikkelen inwoners die werken naast hun uitkering zodat hun inkomen zo hoog mogelijk en hun afhankelijkheid van een uitkering zo laag mogelijk wordt.

Start pagina

Voorkomen

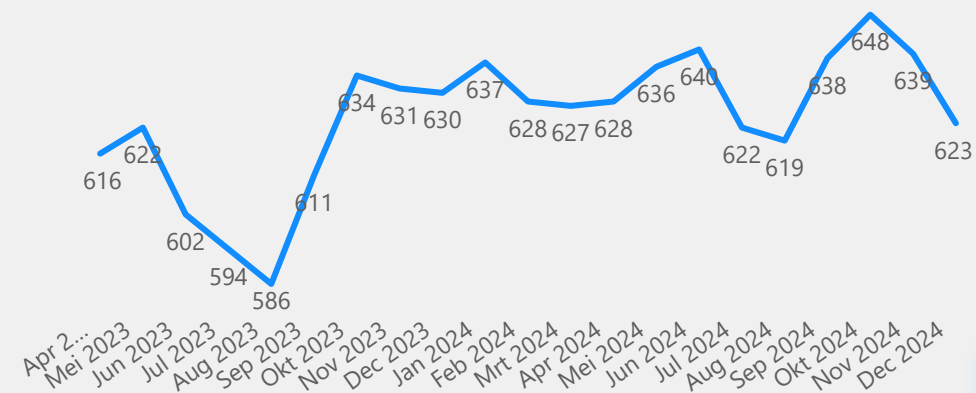
Rondkomen

Meedoen

Hoeveel inwoners hebben inkomsten uit werk?

Totaal aantal inwoners met parttime inkomsten en bijstand in periode

Apr 2023 - Dec 2024

1.560

In Dec 2024 waren er 623 inwoners met parttime inkomsten, dat zijn er 1 minder dan gemiddeld in de periode Apr 2023 tot en met Nov 2024

Bekijk inkomsten > 80% van de norm

Inkomsten uit werk

Loonkosten subsidie

Participatie ladder

Hoelang hebben zij inkomsten uit werk in deze periode?

1-3 mnd inkomsten

605

4-6 mnd inkomsten

240

7-9 mnd inkomsten

159

10-12 mnd inkomsten

103

> 12 mnd inkomsten

453

Hoeveel inwoners met inkomsten stromen uit binnen 3 maanden na die inkomsten?

Personen met parttime werk die uitstromen

253

In de periode Apr 2023 t/m Dec 2024 (21 maanden) zijn er 253 personen met met een beëindigde uitkering die in de 3 maanden ervoor parttime inkomsten hebben gehad. Dat is 8,90% van de totale uitstroom in deze periode (2842).

Inkomsten uit werk > 80% van de norm (Arnhemmers doen mee)

We ondersteunen/prikkelen inwoners die werken naast hun uitkering zodat hun inkomen zo hoog mogelijk en hun afhankelijkheid van een uitkering zo laag mogelijk wordt.

Start pagina

Voorkomen

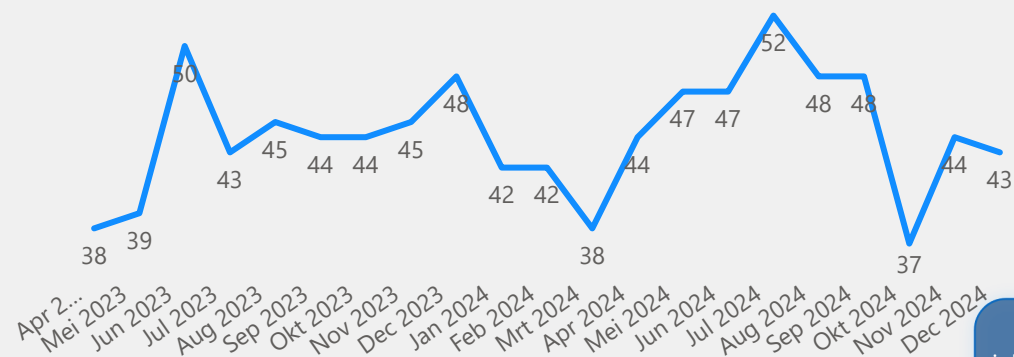
Rondkomen

Meedoen

Hoeveel inwoners hebben 5 van de 6 maand inkomsten > 80% norm?

Aantal clients die 5 van de 6 maanden inkomsten boven 80% van de norm hebben

138

Terug naar
inkomsten uit werk
totaal

Hoeveel inwoners van deze groep stromen uit?

Personen met 5 van de 6 maanden inkomsten boven 80% van de norm die uitstromen

51

Loonkostensubsidie (Arnhemmers doen mee)

Inwoners met een uitkering participeren naar vermogen. Als dit nog niet zo is dan helpen we ze daarbij. Met trajecten en ondersteunende instrumenten als loonkostensubsidie.

Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

Meedoen

Voor hoeveel inwoners is er loonkostensubsidie betaald?

In Dec 2024 waren er 511 inwoners met een loonkostensubsidie aan het werk, dat zijn er 20 meer dan het maandgemiddelde (491) in de periode Nov 2023 tot en met Nov 2024

Nov 2023 Dec 2023 Jan 2024 Feb 2024 Mrt 2024 Apr 2024 Mei 2024 Jun 2024 Jul 2024 Aug 2024 Sep 2024 Okt 2024 Nov 2024 Dec 2024

Inkomsten uit werk

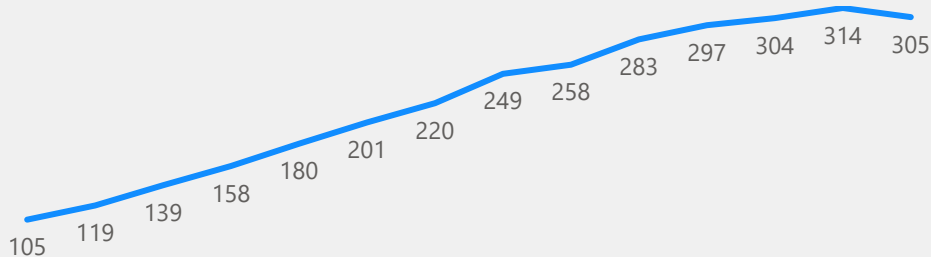
Loonkosten subsidie

Participatie ladder

Wat is het aantal inwoners met persoonlijke ondersteuning?

Nov 2023 Dec 2023 Jan 2024 Feb 2024 Mrt 2024 Apr 2024 Mei 2024 Jun 2024 Jul 2024 Aug 2024 Sep 2024 Okt 2024 Nov 2024 Dec 2024

Niet alle inwoners kunnen zich nog ontwikkelen. Hen ondersteunen we bij het onderhouden van hun participatiegraad. Onze schaarse middelen (begeleiding en trajecten) zetten we vooral in op inwoners die nog een stap kunnen zetten in werk of participatie. Deze pagina gaat alleen over inwoners met een bijstandsuitkering.

Start pagina

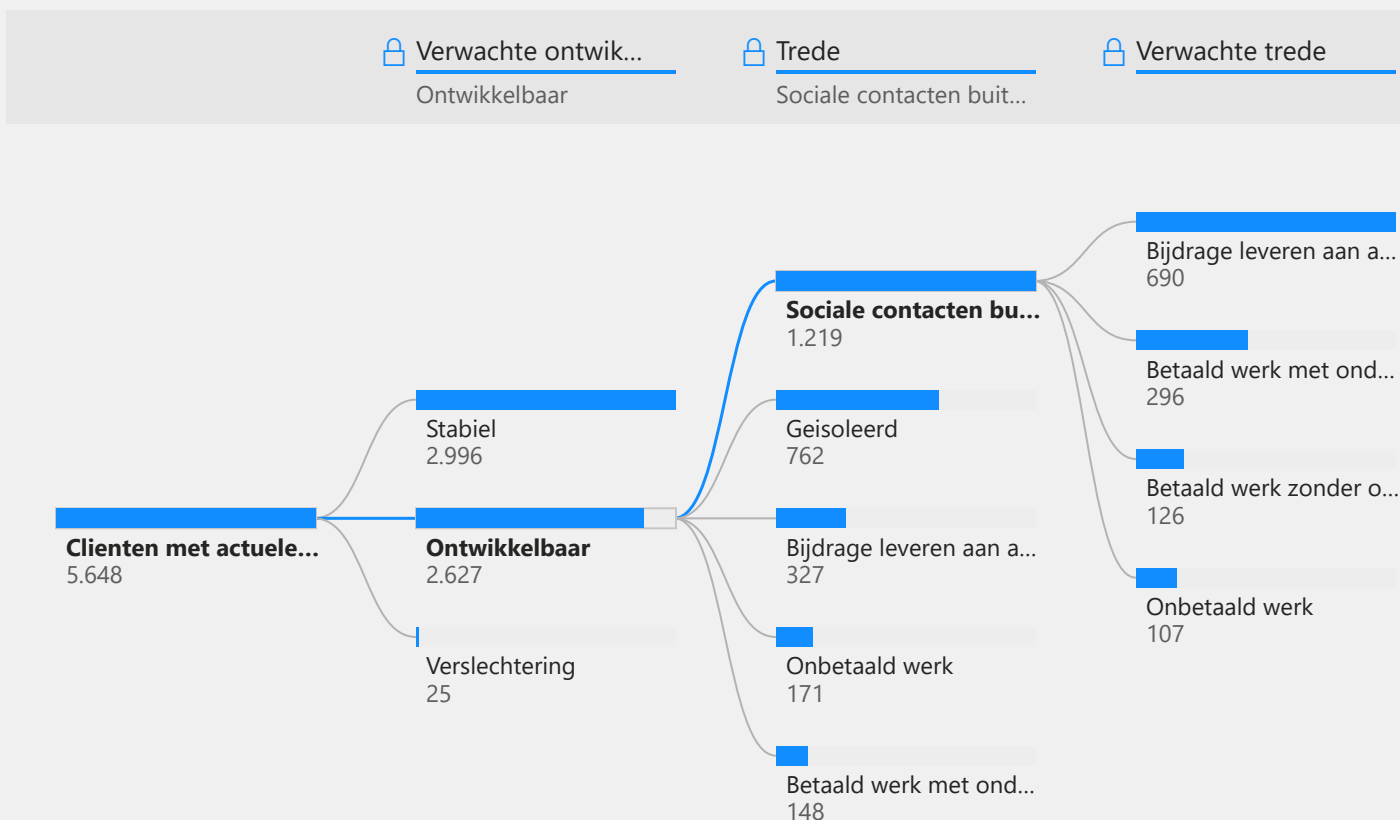
Voorkomen

Rondkomen

Meedoen

Wat is de verwachte ontwikkeling van inwoners met een bijstandsuitkering?*

Klik op een onderdeel van de onderstaande visual om onderdelen uit te klappen

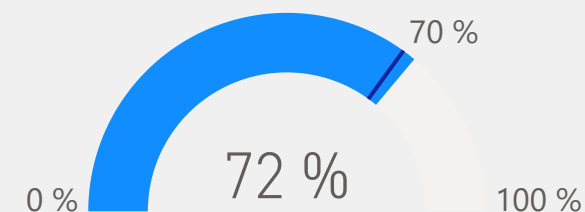

Inkomsten uit werk

Loonkosten subsidie

Participatie ladder

Hoeveel % van deze inwoners heeft een actuele beoordeling?

Welk perspectief hebben de inwoners die nog een stap kunnen zetten (die ontwikkelaar zijn)?

* We registreren participatiemogelijkheden sinds 1 februari 2023, dus is dit nog niet voor alle inwoners geregistreerd

Niet alle inwoners kunnen zich nog ontwikkelen. Hen ondersteunen we bij het onderhouden van hun participatiegraad. Onze schaarse middelen (begeleiding en trajecten) zetten we vooral in op inwoners die nog een stap kunnen zetten in werk of participatie.

Start pagina

Voorkomen

Rondkomen

Meedoen

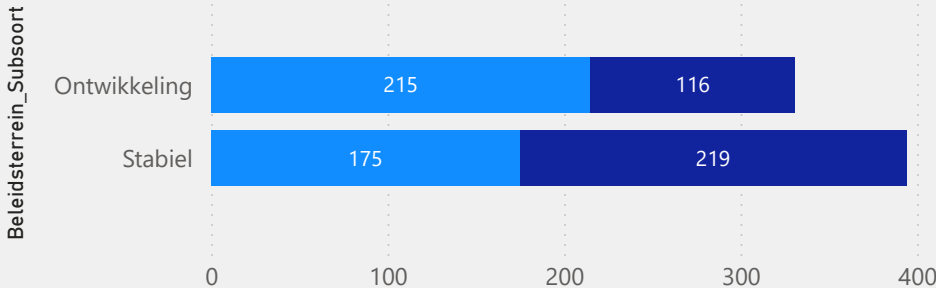
Peilmaand

Dec 2024

Hoeveel inwoners naar ontwikkeling of stabiel?

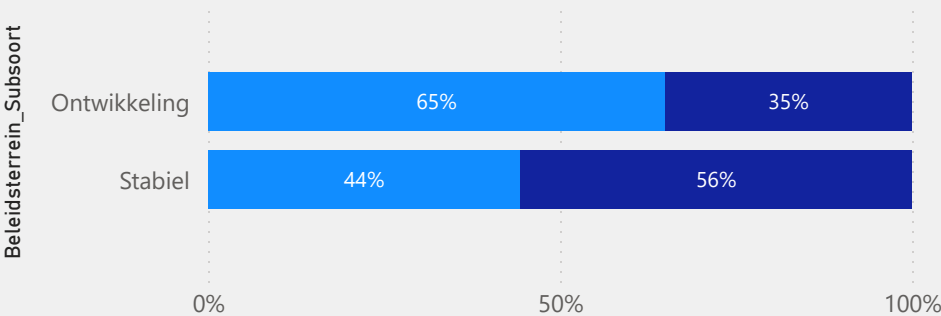
Cliënten Activerend werk in peilmaand

W&I niet W&I

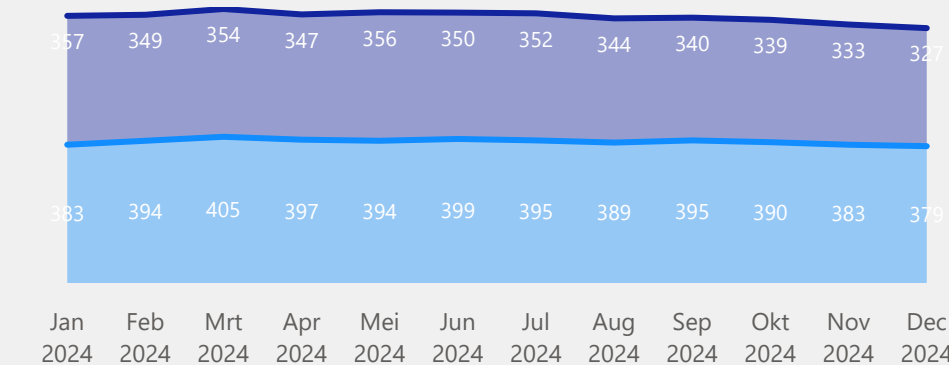
Inwoners Activerend werk in peildmaand

W&I niet W&I

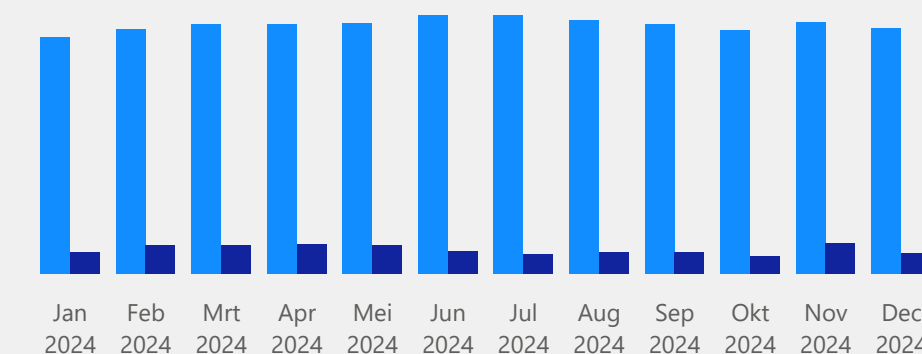
Hoeveel inwoners op Activerend werk?

W&I niet W&I

Gestarte werktraject activiteiten?

Aantal actieve werktraject activiteiten Aantal gestarte werktraject activiteiten

Inkomsten uit werk

Loonkosten subsidie

Participatie ladder

Activerend werk

Pitch 7mei2025 Raad van de Stad

Egbert Bouwhuis – werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier
Meedenken met een integrale aanpak van erfgoed Arnhem met u, stakeholders

Werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier

> Pitch 7mei2025 Raad van de Stad <

Doel:

Erfgoed ontsluiten middels universele informatie in de open ruimte

Proces:

1. Bepaling van een 'informatie-standaard' in Arnhem
2. Identificatie objecten en situaties
3. Implementatie en onderhoud

Het aantrekkelijk erfgoed ontsluiten via
herkenbare informatie in de open ruimte

Waarom?

bewustwording van aanwezig erfgoed

Hoe?

vergelijkend onderzoek naar 'wat goed werkt' in
de open ruimte, kies een robuust en hufterproof
standaard als basismodel

Onze voorbeelden?

De Lommerd, foto's op metro-containers,
entree van de Spijkertuinen,
panden met kantsteen of kantstrook,
ANWB 'historie-borden' en meer.

Stap 1

‘wat goed werkt’: bevraag passanten in de open ruimte naar het bewustzijn van aantrekkelijk lokaal erfgoed en bepaal de mate van maatwerk en ‘couleur locale’

Wat werkt?

Welke ervaring heeft u met het
in uw omgeving aanwezig erfgoed?

Welke kansen ziet u voor
een combinatie met 'groen'?

Werkgroep Erfgoed Spijkerviertel
PITCH 7MEI2025 RAAD VD STAD
aanwezig waardevol erfgoed
ontsluiten middels universele
informatie in de open ruimte

Stap 2 Hoe?

kunnen erfgoedcentrum Rozet, de wijkcentra en
Gemeente Arnhem en
alle buurthuizen en ondernemers Arnhem helpen
naar een beter bewust erfgoed in Arnhem?
Hoe willen we daartoe samenwerken?

Hoe werkt erfgoed?

Helpt de bewustwording van erfgoed
de beleving en ervaring
van bezoekers en bewoners?

Welke rol wenst de raad in:

- financieel budget
- integratie city promotie
- relatie regio + inwoners van Arnhem
- harmonisering van beeldtaal

Wat levert het op. Is er Spin off voor de stad?

Profilering van Arnhem als erfgoedbewuste èn
groenbewuste stad? Wat zegt u?

Twee stappen eerst luisteren, dan samenwerken

- de werkgroep erfgoed Spijkerkwartier -

dankt u voor de aandacht
speelt met dit proces,
vraagt uw bijdrage!

Tot slot, dit samenwerkingsresultaat met de 'staf recirculair' van gemeente Arnhem, bij recyclehub Spijkerstraat hoek Prins Hendrikstraat

Werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier
PITCH 7MEI2025 RAAD VD STAD
aanwezig waardevol erfgoed
ontsluiten middels universele
informatie in de open ruimte

Pitch – Platform Binnenstad Arnhem aan de Gemeenteraad van Arnhem

Geachte leden van de gemeenteraad,

Dank voor deze kans om raad te geven t.a.v. de Perspectiefnota.

Ik ben Nicolette Bolté, Regisseur van Platform Binnenstad Arnhem/ PBA en sta hier met hart voor de stad.

PBA is een samenwerkingsverband van ondernemers, culturele instellingen, vastgoedeigenaren en bewoners. Hiervan zitten 6 relevante stakeholders in het bestuur. Het regieteam werkt samen met een flinke afvaardiging uit de achterban en is de smeerolie tussen de ondernemers uit de binnenstad en de gemeente.

De binnenstad is van belang voor de stad, als dé trekker voor bezoekers en het economisch hart van Arnhem. Het beweegt van een place to buy naar een place to be en PBA initieert dialoog, projecten en activiteiten die hieraan bijdragen.

De volgende drie thema's uit de nota zijn volgens ons essentieel voor een toekomstbestendige binnenstad:

1. Schoon, heel, veilig

Een schone binnenstad is aantrekkelijk voor iedereen. Het is daarom van wezenlijk belang het wijkonderhoud op de vastgestelde ambitieniveaus uit te voeren, voor de in de begroting opgenomen kosten. Voor de noodzaak hiervan verwijs ik naar het jaarverslag van Arnhems Hart. Met een werkgroep, bestaande uit ondernemers, inwoners en ambtenaren, initiëren wij ook projecten om het onderhoud op orde te houden. Ook zijn de adviezen van het Burgerberaad afval positief. Helaas is de overlast van ratten urgent en dit vraagt om aanpak en beheersing.

De binnenstad moet heel en toegankelijk zijn voor iedereen. Investerings in hoofdlouproutes zijn cruciaal voor mensen met een beperking of minder goed ter been. De bestrating in het winkelgebied moet effen en zonder kapotte stenen zijn. Er zijn middelen gereserveerd maar de opgave blijkt omvangrijker; het is belangrijk deze wél te vervullen.

Wij zijn blij met acties die ingezet worden op het gebied van sociale veiligheid en hiermee de positieve invloed op de binnenstad. Helaas is hier de problematiek zichtbaar, vooral bij Musis en Rozet. De transformatie van het Sociaal Domein is noodzakelijk en het is van belang dat hierop ingezet wordt.

2. Economisch vitaal

PBA is betrokken geweest bij de totstandkoming van het Detailhandelsbeleid. Deze wordt voor de zomer aangeboden. PBA steunt dit beleid omdat het bijdraagt aan de ontwikkeling naar een compacter kernwinkelgebied. Het voorziet in de behoefte om gericht te winkelen en geeft de binnenstad en winkelcentra een eigen toegevoegde waarde. Wij onderschrijven daarom de stimuleringsregeling en dekking hiervoor.

Ook bij de totstandkoming van de visie op Toerisme en Recreatie is PBA betrokken. Deze wordt dit jaar aangeboden. De visie ondersteunen wij, omdat Toerisme en Recreatie van economisch belang is voor de binnenstad. Reserveer daarom ruimte in de begroting voor diens uitvoeringsagenda, met hierin ook plek voor de uitvoering van adviezen uit het rapport 'Meer dagjesbezoekers van cruiseschepen naar de binnenstad'.

3. Groene ontmoeting

Als groene stad heeft Arnhem een vrij grijze binnenstad. Projecten als de Stadsoase dragen bij aan een aangenamer stadsklimaat, voorkomt hittestress en stimuleert ontmoeting. Zorg voor dekking van de structurele kapitaallasten, borg hiermee schaduw en groen in de binnenstad en denk hierbij ook aan vergroening van het stationsgebied.

De binnenstad van Arnhem is het economisch én sociaal kloppend hart van de stad. Laten we dat hart samen sterk houden.

Dank u wel.

Raad van de Stad – 7 mei 2025

Stichting City at Home

info@cityathome.nl

www.cityathome.nl

Arnhem van iedereen?

Dit onderwerp staat heel correct op papier met een vraagteken. Kunnen we terecht zeggen dat Arnhem van iedereen is als er vrouwen zijn in isolement thuis zitten? Vrouwen die het niet lukt om de aansluiting te maken met de mensen, de stad, de gemeente om hen heen, door situaties van onderdrukking, (complexe)trauma, het niet spreken van de taal, negatieve ervaringen in het contact met de mensen om hen heen of met instanties, etc.

Wat wij doen als stichting City at Home is het aanbieden van een veilige plek voor vrouwen van waaruit ze weer in beweging durven komen en de aansluiting met de samenleving weer kunnen maken: dat Arnhem ook weer voor hen is.

Wij doen dat met een aanbod dat focust op:

- isolement doorbreken (gevolg: vermindering van stres gerelateerde problemen zoals angst/hoge bloeddruk/diabetes/depressie),
- taalverbetering,
- verbinding met andere mensen,
- doorverwijzing naar de juiste instanties en hulp bij die stap maken,
- bemoediging,
- in een veilige omgeving nieuwe dingen uitproberen zoals creatieve activiteiten, naaien, cursussen,
- armoedebestrijding (kledingruilwinkel, doorverwijzing)
- etc. etc.

Uitstroom gebeurt onder andere naar:

- Activerend werk
- Regulier taalaanbod
- Werk
- Opleiding
- Vrijwilligerswerk bij andere organisaties

Onze subsidieaanvraag die nu bij de perspectiefnota ligt is hetzelfde als vorig jaar. Waarom is dit geld nodig? Omdat structurele subsidie/vergoeding nog niet geborgd is. 90% Van onze deelnemers bevinden zich op trede 0 en 1 van de participatieladder. Hiervoor bestaan, voor zover wij weten, geen vergoedingen terwijl wijkcoaches, regisseurs werk en inkomen/statushouders/nieuwkomers, Centrum Activerend Werk, huisartsen, etc. deze vrouwen doorverwijzen naar ons en vragen over de vooruitgang. Van trede 2 naar 3 op de Participatieladder bestaat er een vaste vergoeding voor de ontwikkeling, maar hoe komen vrouwen vanuit volledig isolement op trede 2 terecht?? Arnhem is niet echt van iedereen als we niet juist deze groep, op trede 0 en 1, een aangepaste, gefocuste en methodische plek en kans geven om weer in beweging te

komen! Dit is niet een facultatief aanbod, maar een essentiële begeleiding om Arnhem van alle vrouwen te laten zijn.

Wat wij vragen van de raad is om deze vrouwen, die niet gezien worden door hun isolement, de kans niet te ontnemen om weer in beweging te komen en deel te worden van Arnhem.

Pitch – Platform Binnenstad Arnhem aan de Gemeenteraad van Arnhem

Geachte leden van de gemeenteraad,

Dank voor deze kans om raad te geven t.a.v. de Perspectiefnota.

Ik ben Nicolette Bolté, Regisseur van Platform Binnenstad Arnhem/ PBA en sta hier met hart voor de stad.

PBA is een samenwerkingsverband van ondernemers, culturele instellingen, vastgoedeigenaren en bewoners. Hiervan zitten 6 relevante stakeholders in het bestuur. Het regieteam werkt samen met een flinke afvaardiging uit de achterban en is de smeerolie tussen de ondernemers uit de binnenstad en de gemeente.

De binnenstad is van belang voor de stad, als dé trekker voor bezoekers en het economisch hart van Arnhem. Het beweegt van een place to buy naar een place to be en PBA initieert dialoog, projecten en activiteiten die hieraan bijdragen.

De volgende drie thema's uit de nota zijn volgens ons essentieel voor een toekomstbestendige binnenstad:

1. Schoon, heel, veilig

Een schone binnenstad is aantrekkelijk voor iedereen. Het is daarom van wezenlijk belang het wijkonderhoud op de vastgestelde ambitieniveaus uit te voeren, voor de in de begroting opgenomen kosten. Voor de noodzaak hiervan verwijs ik naar het jaarverslag van Arnhems Hart. Met een werkgroep, bestaande uit ondernemers, inwoners en ambtenaren, initiëren wij ook projecten om het onderhoud op orde te houden. Ook zijn de adviezen van het Burgerberaad afval positief. Helaas is de overlast van ratten urgent en dit vraagt om aanpak en beheersing.

De binnenstad moet heel en toegankelijk zijn voor iedereen. Investerings in hoofdlouproutes zijn cruciaal voor mensen met een beperking of minder goed ter been. De bestrating in het winkelgebied moet effen en zonder kapotte stenen zijn. Er zijn middelen gereserveerd maar de opgave blijkt omvangrijker; het is belangrijk deze wél te vervullen.

Wij zijn blij met acties die ingezet worden op het gebied van sociale veiligheid en hiermee de positieve invloed op de binnenstad. Helaas is hier de problematiek zichtbaar, vooral bij Musis en Rozet. De transformatie van het Sociaal Domein is noodzakelijk en het is van belang dat hierop ingezet wordt.

2. Economisch vitaal

PBA is betrokken geweest bij de totstandkoming van het Detailhandelsbeleid. Deze wordt voor de zomer aangeboden. PBA steunt dit beleid omdat het bijdraagt aan de ontwikkeling naar een compacter kernwinkelgebied. Het voorziet in de behoefte om gericht te winkelen en geeft de binnenstad en winkelcentra een eigen toegevoegde waarde. Wij onderschrijven daarom de stimuleringsregeling en dekking hiervoor.

Ook bij de totstandkoming van de visie op Toerisme en Recreatie is PBA betrokken. Deze wordt dit jaar aangeboden. De visie ondersteunen wij, omdat Toerisme en Recreatie van economisch belang is voor de binnenstad. Reserveer daarom ruimte in de begroting voor diens uitvoeringsagenda, met hierin ook plek voor de uitvoering van adviezen uit het rapport 'Meer dagjesbezoekers van cruiseschepen naar de binnenstad'.

3. Groene ontmoeting

Als groene stad heeft Arnhem een vrij grijze binnenstad. Projecten als de Stadsoase dragen bij aan een aangenamer stadsklimaat, voorkomt hittestress en stimuleert ontmoeting. Zorg voor dekking van de structurele kapitaallasten, borg hiermee schaduw en groen in de binnenstad en denk hierbij ook aan vergroening van het stationsgebied.

De binnenstad van Arnhem is het economisch én sociaal kloppend hart van de stad. Laten we dat hart samen sterk houden.

Dank u wel.

Pitch 7mei2025 Raad van de Stad

Egbert Bouwhuis – werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier
Meedenken met een integrale aanpak van erfgoed Arnhem met u, stakeholders

Werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier

> Pitch 7mei2025 Raad van de Stad <

Doel:

Erfgoed ontsluiten middels universele informatie in de open ruimte

Proces:

1. Bepaling van een 'informatie-standaard' in Arnhem
2. Identificatie objecten en situaties
3. Implementatie en onderhoud

Het aantrekkelijk erfgoed ontsluiten via
herkenbare informatie in de open ruimte

Waarom?

bewustwording van aanwezig erfgoed

Hoe?

vergelijkend onderzoek naar 'wat goed werkt' in
de open ruimte, kies een robuust en hufterproof
standaard als basismodel

Onze voorbeelden?

De Lommerd, foto's op metro-containers,
entree van de Spijkertuinen,
panden met kantsteen of kantstrook,
ANWB 'historie-borden' en meer.

Stap 1

‘wat goed werkt’: bevraag passanten in de open ruimte naar het bewustzijn van aantrekkelijk lokaal erfgoed en bepaal de mate van maatwerk en ‘couleur locale’

Wat werkt?

Welke ervaring heeft u met het
in uw omgeving aanwezig erfgoed?

Welke kansen ziet u voor
een combinatie met 'groen'?

Werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier
PITCH 7MEI2025 RAAD VD STAD
aanwezig waardevol erfgoed
ontsluiten middels universele
informatie in de open ruimte

Stap 2 Hoe?

kunnen erfgoedcentrum Rozet, de wijkcentra en
Gemeente Arnhem en
alle buurthuizen en ondernemers Arnhem helpen
naar een beter bewust erfgoed in Arnhem?
Hoe willen we daartoe samenwerken?

Hoe werkt erfgoed?

Helpt de bewustwording van erfgoed
de beleving en ervaring
van bezoekers en bewoners?

Welke rol wenst de raad in:

- financieel budget
- integratie city promotie
- relatie regio + inwoners van Arnhem
- harmonisering van beeldtaal

Wat levert het op. Is er Spin off voor de stad?

Profilering van Arnhem als erfgoedbewuste èn
groenbewuste stad? Wat zegt u?

Twee stappen eerst luisteren, dan samenwerken

- de werkgroep erfgoed Spijkerkwartier -

dankt u voor de aandacht
speelt met dit proces,
vraagt uw bijdrage!

Tot slot, dit samenwerkingsresultaat met de 'staf recirculair' van gemeente Arnhem, bij recyclehub Spijkerstraat hoek Prins Hendrikstraat

Wergroep Erfgoed Spijkerkwartier
PITCH 7MEI2025 RAAD VD STAD
aanwezig waardevol erfgoed
ontsluiten middels universele
informatie in de open ruimte

Aan raadsleden gemeente Arnhem

Datum : 7 mei 2025
Ons kenmerk : 028 2025 U hk
Contactpersoon : Maudy Hylkema
Telefoonnummer : 026-321 77 00

Betreft: reactie op Perspectiefnota

Geachte raadsleden,

Op de politieke avond van 7 mei delen wij onze reactie op de Perspectiefnota met een aantal raadsleden. In deze brief zetten we graag voor alle raadsleden ons pleidooi kort uiteen.

We zijn verheugd dat in de Perspectiefnota het belang van versterking van de sociale basis en de transitie van zorg naar gezondheid te lezen is. We zien vanuit de dagelijkse praktijk veel kansen en mogelijkheden om de sociale basis verder te versterken. Ook zijn we blij met de herwaardering van het opbouwwerk/sociaal werk. Onderstaande lichten wij toe waarom investering op deze professionals van belang is.

Sterke wijken

Mensen die wonen in sterke wijken waar de inwoners naar elkaar omkijken en waar ruimte is voor ontmoeting en eigen initiatieven voelen zich beter, zijn meer tevreden en voelen zich gelukkiger; ze hebben regie over hun eigen leven en zijn minder eenzaam.

Inwoners uit sterke wijken hebben minder zorg nodig. Daar ligt een kans voor de gemeente Arnhem. Want het is een maatschappelijke opgave dat zoveel mogelijk mensen positieve gezondheid ervaren. Daarnaast is het urgent om de zorgkosten te verlagen. We krijgen sterke wijken door de sociale basis te verstevigen.

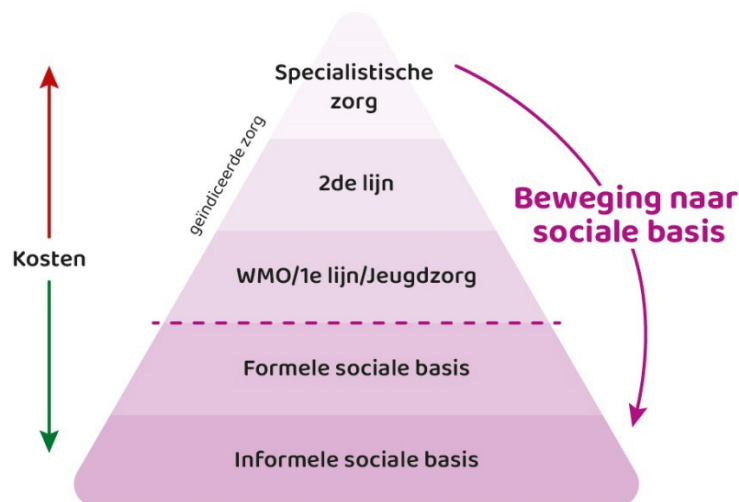
De beweging

De druk op de zorg neemt toe. De rijen bij de huisartsen wordt langer en de wachtlijsten naar de 1ste, 2de en 3de lijn zijn groot. Gezinnen, kinderen en jongeren krijgen te maken met steeds complexere problematiek. En het aantal ouderen met veel zorgvragen, verdubbelt. De zorgsector kan in het heden de vraag al niet aan. Met de nijpende arbeidsmarkt zijn er toenemend ook te weinig mensen om de zorg te verlenen. De zorg wordt onuitvoerbaar en onbetaalbaar.

Daarom is het belangrijk om gezondheidsproblemen te voorkomen of in een zo vroeg mogelijk stadium te verminderen. In het versterken van de sociale basis ligt de sleutel.

Een sterke sociale basis werkt voor alle leeftijdsgroepen preventief. Gezondheid in al haar facetten kan daar worden bevorderd en zorgvragen kunnen daar worden gereduceerd. Denk aan het voorbeeld van een oudere mevrouw die bij de huisarts komt omdat ze zich zo somber voelt. Een huisarts kan dan geneigd zijn om haar door te verwijzen of medicatie voor te schrijven, maar hij zou haar ook het advies kunnen geven om eens een bezoekje te brengen aan het buurthuis om de hoek, omdat hij weet dat daar veel activiteiten gedaan worden. Het netwerk doet die mevrouw zo veel goed, dat ze al snel die somberheid niet meer ervaart.

Denk aan de jongere die een lastige thuissituatie heeft en niet helemaal meekomt op school. Hij voelt zich eenzaam. In een uitnodigend jongerencentrum wordt iets georganiseerd dat hem aanspreekt. Hij vindt er zijn gelijken en jongerenwerkers die hem steunen. Een nieuw sociaal netwerk ontstaat. In de onlinegroep met het jongerenwerk kan hij ook nog zijn problemen uiten.

Sterke gemeenschappen dragen veel. Deze gemeenschappen ontstaan niet vanzelf. Professionals met kennis van samenlevingsopbouw weten het juiste fundament te leggen en verbindingen tot stand te brengen. Deze steunschil is nodig.

Als inwoners sterke banden hebben met hun buurtbewoners leidt dat tot een grotere bereidheid tot informele en onderlinge hulp. Met informele hulp bedoelen we ook de inzet van vrijwilligers. Buurtbewoners ondersteunen elkaar bij alledaagse dingen, bieden een luisterend oor en verlenen praktische hulp wat uiteindelijk leidt tot minder zorgvragen.

In de formele sociale basis behoren ook het creëren van ontmoetingsplekken (buurthuizen), het organiseren van activiteiten en het stimuleren van contact tussen buurtbewoners. Ontmoeting vermindert sociale isolatie en eenzaamheid, belangrijke risicofactoren voor mentale en fysieke gezondheidsproblemen die anders zorg zouden vereisen.

Het gaat erom dat we de beweging van dure geïndiceerde zorg naar meer opvang van problematiek in de sociaal basis gaan realiseren.

Een sterke sociale basis

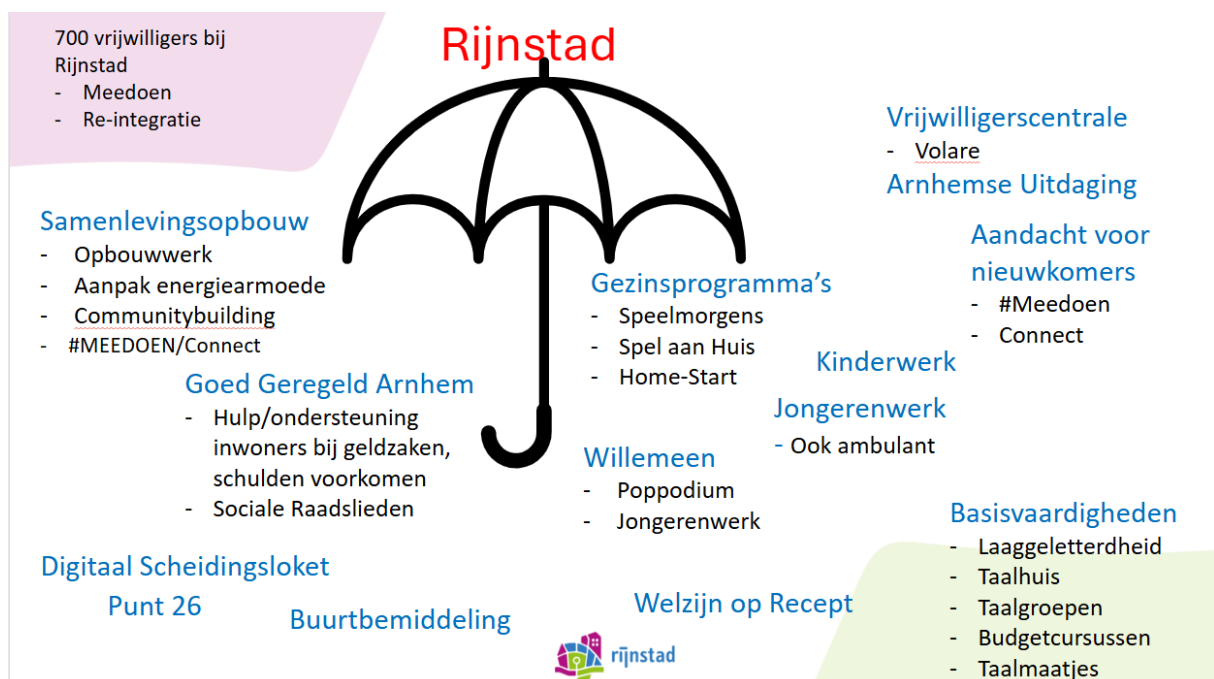
Het versterken van de sociale basis brengt twee dingen:

1. In het dagelijks leven kunnen mensen grotere sociale gezondheid ervaren. Meer 'normaal' en minder gemedicaliseerd. Is er een probleem dan kan dit veelal door een fijn sociaal netwerk en algemene voorzieningen dichtbij worden opgelost.
2. Het in de basis opvangen en of reduceren van problemen maakt dat de zorgvraag wordt voorkomen (preventie) en wordt verkleind (voorkomen van escalatie). De zorgsector is er dan voor gezondheidsproblemen die echt een medisch antwoord vragen.

De rol van Rijnstad

Sterke wijken en een sterke sociale basis ontstaan niet vanzelf. Professionele ondersteuning is nodig. Rijnstad is een stichting zonder winstoogmerk die deze sociaal-maatschappelijke ondersteuning geeft. Wij zijn een sterke integrale welzijnsorganisatie voor heel Arnhem. Wij werken aan samenlevingsopbouw en sterke gemeenschappen. We bieden collectieve ondersteuning en soms een individuele handreiking (aan een gezin, een jongere, een oudere, iemand die hulp nodig heeft bij regelzaken).

Onder de paraplu van Rijnstad valt een breed aanbod. In alle onderdelen werken sociaal werkers met verschillende kennis en kunde. Zij werken samen met heel veel vrijwilligers.

Bij Rijnstad werken HBO-gechoolde professionals – sociaal werkers- die de wijk kennen, de samenwerking opzoeken en inwoners en vrijwilligers ondersteunen. De sociaal werkers zitten in de haarvaten van de wijken. Zij weten wanneer ze er moeten zijn en wanneer zij weer kunnen terugtreden.

Onze collega's weten elkaar, en ook collega's van andere organisaties, snel te vinden en versterken elkaar om inwoners passend te steunen.

Inhaalrace?

Helaas is het sociaal werk in afgelopen jaren uitgehold terwijl de maatschappelijke opgaven en medicalisering toenamen. Het knelt steeds meer in de uitvoering van ons werk. Rijnstad is gehouden aan de CAO Sociaal werk, er zijn diverse loonsverhogingen geweest. Daarbij is er ook de forse prijsindexering. Echter, de loon- en prijsverhogingen zijn niet geheel gecompenseerd in onze financiering, wat ook nog eens zorgde voor een (indirecte) bezuiniging van 10%. Tegelijkertijd moet Rijnstad werken aan haar eigen toekomstbestendigheid om de veranderingen in de maatschappij goed op te vangen en ontwikkelt zij volop mee aan de transformatie (jeugd) zorg & welzijn: vanuit de instelling moet de zorg naar huis, en vanuit de thuissituatie moet meer

collectief, meer preventief en meer participatie. Dat knelt aan alle kanten. Wij hebben een redelijke financiering nodig om de dienstverlening goed te blijven doen, voor de inwoners en met onze medewerkers.

Transformatie van het sociaal domein is transformatie van het landschap

In hoofdstuk 4 van de Perspectiefnota wordt de onmisbare schakel van het opbouwwerk in de wijken genoemd. Dit is het sociaal werk, een basisvoorziening om sterke wijken te realiseren. Natuurlijk vinden wij dat het opbouwwerk, jongerenwerk (en bijvoorbeeld het jongerenwerk op scholen) in de breedte noodzakelijk zijn om de sociale basis te versterken en preventief complexe situaties te voorkomen en problemen te kunnen reduceren.

Wij pleiten voor een versterking van de sociale basis door het investeren in welzijnsprofessionals. Zij zijn als steunschild onontbeerlijk. Investeren in de sociale basis loont: meer sociale gezondheid, minder fysieke en mentale zorgvragen. Een sterke sociale basis leidt tot grotere positieve gezondheid en uiteindelijk tot afname van de vraag naar (geïndiceerde) zorg. Daarmee wordt ook de zorg meer toekomstbestendig en blijft het uitvoerbaar voor mensen die echt specifieke medische zorg nodig hebben.

Wij pleiten ook voor een robuuster en eenvoudiger landschap dat bestaat uit organisaties uit het sociaal domein die samenwerken en daarbij gaandeweg innoveren. Zo hoeven zij niet voor elke pilot een aparte aanvraag in te dienen en zo komt vernieuwing uit de (grote) organisaties. En zo wordt versnippering van welzijnsinitiatieven tegengegaan en is kwaliteit, effectiviteit en efficiency geborgd.

Tot slot nodig ik u hierbij graag uit om een bezoek te brengen aan een specifieke wijk, we laten u graag persoonlijk zien wat wij concreet doen. Een telefoontje of mailtje is voldoende. U kunt me bereiken via het algemeen telefoonnummer van Rijnstad 026-3217700 of m.hylkema@rijnstad.nl

Hartelijke groet,

Maudy Hylkema
Bestuurder

Van: Organisatie Ecovrede <ecovredeorg@ecovrede.nl>

Verzonden: donderdag 8 mei 2025

Onderwerp: kies voor vrede, samenvatting van onze inspreektekst

Geachte Heer, Mevrouw

Na aanleiding van ons inspreken bij de Gedeputeerde staten sturen we u deze mail over onze campagne die oproept tot bewuste keuzes voor vrede, maatschappelijke veerkracht en lokaal beleid dat mens en natuur centraal stelt. Ook sturen wij onze [document](#) gericht op de Gemeente Arnhem, met als thema “Kiezen voor Vrede”.

Wij vragen uw aandacht voor onderstaande punten. Deze punten vormen samen een concreet handelingsperspectief voor de gemeenteraad van Arnhem:

Samenvatting inspreektekst – Wat te doen als gemeenteraad:

1. Betaalbaar en sociaal wonen:

- Burgers en bedrijven raken in de knel door extreem hoge huur- en koopprijzen.
- Gemeente moet de regie nemen:
 - Doorbreek kunstmatig hoge prijzen van bedrijfspanden
 - Bouw betaalbare woonvormen met daktuinen, tiny houses en lokale materialen
 - Realiseer panden specifiek voor maatschappelijke initiatieven
 - Richt je op woningen van max €300-500 per maand inclusief, met een stukje grond. Zulke ideeën komen nog niet terug in de beleidsplannen van verschillende woningcorporaties

2. Bestuurlijke vernieuwing en transparantie:

- Ontwikkel een andere gemeentelijke boekhouding die waarde centraal stelt i.p.v. alleen geld, verder is het ook een mogelijkheid om een lokale munt te introduceren.
- Maak beleidsprocessen transparanter:
 - Openbare vergaderingen
 - Snelle terugkoppeling op beloften plus het sneller implementeren van correcties op onvolkomenheden door gemaakte besluiten.
 - Praktische toegankelijkheid voor o.a. daklozen en mensen in nood

- Erken mensenrechten als basis boven regels en procedures, zodat burgers minder snel in de knel komen.
- Verwerk groener bouwen in het beleid, denk bijvoorbeeld aan daktuinen op bedrijfspanden, groene flats en het optoppen van flats.

3. Voorbereiding op crises (recessie & oorlog):

- Defensie waarschuwt voor een oorlogssituatie binnen 4–5 jaar
- Gemeente Arnhem: **kies bewust voor vrede**
 - Informeer burgers proactief
 - Richt voorzieningen in: schuilplekken, informatie, voedselzekerheid
 - Maak “Arnhem – stad van de vrede” zichtbaar op de website en in communicatie

4. Voedselzekerheid en lokale veerkracht:

- Arnhem is bij transportuitval binnen twee weken zonder voedsel
- Zet in op lokale voedselproductie en toewijzing van gronden aan burgers
 - Ecovrede wacht al 12 jaar op grond ondanks unanieme motie in 2013, wij willen hiervan graag opvolging
 - Zorg dat voedsel betaalbaar en bereikbaar blijft
- Verbind gezondheid, natuur en voedselvoorziening opnieuw

5. Bewustwording en participatie:

- Wij bieden lezingen, workshops of gastlessen aan voor elke fractie of raadscommissie en voor individuen.
- Onderzoek de invoering van een lokale munt om waarde in Arnhem te houden
- Geef ruimte aan praktische oplossingen en burgerinitiatief

Uitnodiging voor gesprek

Wij nodigen u graag uit voor een verdiepend gesprek, waarin wij deze punten kunnen toelichten in een presentatie of workshop. Onze inzet is gericht op bewustzijn, praktische handvatten en concrete stappen naar een sociaal veerkrachtige en vredige gemeente, die een goede toekomst biedt voor alle Arnhemmers.

Petitie – Oorlog naar Vrede

U kunt de bijbehorende petitie vinden via deze link:

Petitie – Kiezen voor Vrede [link](#)

Wij kijken uit naar uw reactie en hopen op een gesprek met u op korte termijn.

Met vriendelijke groet,
team Ecovrede

A photograph of two men playing basketball on an outdoor court during sunset. The man in the foreground, wearing a red t-shirt and light-colored shorts, is dribbling the ball while being defended by a man in a white tank top. The background shows a basketball hoop and a chain-link fence, with the warm light of the setting sun creating a lens flare effect.

Beweegvriendelijke openbare ruimte

Effectieve aanpak op bewegen
gezondheidswinst, ontmoeting

SPORTBEDRIJF **ARNHEM**

Bewegen in de openbare ruimte

- Is een trend en niet mee weg te denken (fietsenwandele,bootcamp,Taichi Kraijcek en Crijufcourts
- Is laagdrempelig en kan op ieder moment zodat iedereen kan bewegen en sporten =inclusief en duurzaam
- Past bij de vele groene ruimtes in onze stad (Mullier)
- Geringe investeringen grote maatschappelijke impact...beweegrichtlijnen
- Vult verenigingssport aan en faciliteert burgers en kleine initiatieven
- Biedt oplossing voor Arnhem Oost wijken die dichtbebouwd zijn en een zeer lage verenigingsparticipatie hebben (11-13%)

Wat zijn onze aanbevelingen

- Bewegen mee nemen aan de voorkant van stadsontwikkeling/renovatie projecten..
- Kleinschalige beweeg voorzieningen in de wijken voor kinderen/tieners en ouderen zijn zeer kansrijk en zorgen voor gezond bewegen, vitaal blijven en ontmoeten
- Maak van onze sportparken open voorzieningen met een meer multifunctioneel gebruik om te bewegen, recreëren en te ontmoeten. Dit zal de wijken, sportparken en de sportverenigingen versterken
- Benut ons vele openbare groen om te bewegen en te ontmoeten. Faciliteer dit door eenvoudige aanpassingen.

Historisch Genootschap Prodesse Conamur

Inbreng bij : Raad van de Stad op 7 mei 2025
Bespreking erfgoedbeleid op 14 mei 2025

Wij vragen in het bijzonder aandacht voor het bebouwd erfgoed. Arnhem heeft historisch gezien een slechte reputatie. Er is voor en na de oorlog veel erfgoed afgebroken wat behouden had kunnen en moeten worden. Zo werd bij de bouw van uw huidige stadhuis de helft van het Duivelshuiscomplex wat de oorlog had overleefd afgebroken.

Ondanks de verwoestingen in de oorlog en de nodeloze afbraak daarvoor en daarna kent Arnhem 565 rijksmonumenten en 1644 gemeentelijke monumenten. Dit is meer dan het dubbele van een stad als Nijmegen. Toch is Arnhem meer een stad van verwoestingen dan een stad van monumenten. Prodesse Conamur doet een beroep op uw raad en het college om de historie in heden en verleden dichterbij onze inwoners en bij bezoekers te brengen.

Wij stellen daartoe het volgende voor:

1. Zorg voor erfgoed. Wij vragen een (veel) sterkere inzet op het besef van de waarde en het belang van behoud van erfgoed alsmede van het historisch stadsbeeld.
2. De noodzakelijke verbinding met het verleden visueel en inhoudelijk inzichtelijk en aantrekkelijk te maken door het plaatsen van foto's met tekst op historische plaatsen en bij historisch gebouwen. In de huidige situatie ontbreekt dit veelal of is een rommeltje van overblijfselen van initiatieven uit het verleden. Eerder vroegen wij om aandacht voor de ANWB informatie borden.
3. Voorzie de rijks- en gemeentelijke monumenten van een monumentenschildje met indien mogelijk een QR code voor achtergrondinformatie. Het aantal schildjes geeft een beeld van de omvang van het aantal monumenten in onze stad en stimuleert interesse van inwoners en bezoekers. Alle door de grote brand getroffen gevels in de Jansstraat zijn monument. Op geen enkele gevel was (is) een monumentenschildje aangebracht.

Tot slot het volgende. Wellicht denkt u dat het allemaal wel meevalt met de aandacht voor erfgoed en het historisch stadsbeeld. Wij nodigen u uit om de binnenstad midden op de Grote Oord te gaan staan. Kijkt u dan eens goed naar de vier hoekgevels op dit kruispunt. Ooit waren dit alle vier prachtige gevels. Nu alleen nog de gevel van het bekende fast food restaurant. Dieptepunt is de gevel van de voormalige Hema. Dit alles is met instemming van het gemeentebestuur tot stand gekomen. Een krachtig erfgoedbeleid is geen luxe maar een noodzaak.

Namens Prodesse Conamur

Bert Kuiper
Secretaris

sectertaris@prodesse.nl

For the perfect slice www.dekoholland.com

IB ontvangen - 1 MEI 2025

Gemeente Arnhem
t.a.v. Gemeenteraad
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Arnhem, 30 April 2025

Betreft: Raad van de stad - Cultuur, wijken, burgerparticipatie, democratie, veiligheid ("Hoe blijven we verbonden in de stad?")

Geachte heer/mevrouw,

Graag willen wij uw aandacht vragen voor de veiligheid op ons bedrijventerrein Het Broek. Er is veel parkeeroverlast, ondermijning en criminaliteit. Dit zorgt vaak voor onveilige situaties met én voor onze medewerkers.

Het is van groot belang dat Handhaving, Securitas en Politie meer mogelijkheden (prioriteit – budget) krijgen om bovenstaande problemen op te lossen en ervoor te zorgen dat het weer veilig wordt op ons bedrijventerrein. Samen een vuist maken – daarvoor hebben wij uw hulp nodig.

Bedrijven (voornamelijk autogarages) die alle parkeerplaatsen in de straat bezet houden met defecte auto's – vaak zonder APK. Hierdoor ontstaat een tekort aan parkeerplaatsen voor onze medewerkers maar ook een angstcultuur – intimidatie als je de bedrijven erop aanspreekt. Er gebeuren overdag en s'avonds dingen op ons terrein die hier niet horen zoals drugslab, illegale handel etc

Bedrijven die niet op ons terrein horen (gezien de categorie)
Illegale huisvesting in bedrijfspanden

Wij zijn trots op ons industrieterrein en de vele ambachtelijke bedrijven en dat mag niet verloren gaan! Wij vragen uw hulp!

Met vriendelijke groet,
Deko Holland

Claudia Esman
Simon Stevinweg 19
6827BS Arnhem

info@dekoholland.com
0031-26 3849080

Simon Stevinweg 19
NL-6827 BS ARNHEM

Geachte raadsleden,

Dank voor de gelegenheid om namens [Stadskracht Arnhem](#) inbreng te leveren voor de Raad van de Stad. Helaas kunnen wij niet aanwezig zijn, daarom sturen we deze schriftelijke bijdrage.

Stadskracht Arnhem maakt de stad mooier door praktische ondersteuning en verbinding. We helpen bewoners om hun ideeën tot bloei te brengen. Vrijwilligersorganisaties ondersteunen wij bij bedrijfsvoeringsvragen, zodat zij hun impact kunnen vergroten. Dat doen wij met een brede aanpak: van online kennisdeling en netwerkverbinding tot gerichte ondersteuning op maat. We bouwen bruggen – tussen initiatieven, bewoners, ondersteunende partners en de gemeente.

Onze activiteiten zijn concreet en divers:

- Meedenken met burgerinitiatieven
- Praktische hulp bij administratie, organisatie en continuïteit
- Inspiratieartikelen en kennisdeling via onze [online kennisbank](#)
- [Wijkinfopunten](#) faciliteren
- Organisaties bijeenbrengen voor workshops en events (zoals de wijkredacties en wijkplatforms)

In ons [jaarverslag 2024](#) leest u een uitgebreid overzicht van al onze activiteiten.

We onderscheiden ons door visie, onafhankelijkheid en flexibiliteit.

We hebben geen uitvoeringsopdracht of eigen agenda. We werken stadsbreed en thema-overstijgend. Onze kracht ligt in het bieden van maatwerk, snel kunnen schakelen en samenwerken waar dat nodig is voor structurele borging. Wij staan naast de Arnhemmers en lopen een stukje met hen mee – als dat helpt om hun initiatief sterker te maken.

Tegen die achtergrond willen we u vijf adviezen meegeven:

1. Koester de kracht van kleinschaligheid
Niet alles hoeft grootschalig en top-down. Kleine organisaties en bewonersinitiatieven maken écht het verschil in buurten. Zij kunnen snel, wendbaar en op maat werken. Geef daar beleidsruimte en middelen voor.
2. Erken kleine organisaties als aanvulling op grote organisaties
Kleine en grote organisaties hoeven niet te concurreren, maar vullen elkaar aan. We bereiken andere doelgroepen, werken op andere manieren. Arnhem heeft beide nodig. Geef in beleid ruimte aan die aanvulling, en stimuleer samenwerking in plaats van concurrentie. Wij zijn enthousiast deelnemer en ondersteuner van het overleg Bewoners Ondersteunende Partijen (BOP) en zien in de praktijk dat het kan!
3. Verlaag drempels voor ondersteuning
De realiteit is dat veel bewonersinitiatieven en vrijwilligersclubs vastlopen op complexe procedures of gebrek aan ondersteuning. Wij helpen hen daarbij, maar het

proces moet eenvoudiger worden. Maak subsidieprocedures laagdrempelig, regel niet alles dicht en ondersteun niet alleen de uitvoering, maar ook de bedrijfsvoering.

4. Investeer in vrijwilligersinfrastructuur
Vrijwilligers zijn het kloppend hart van een veerkrachtige stad. Zorg voor ondersteuning, waardering en ontwikkelmogelijkheden – maar ook voor plekken waar zij kunnen werken, leren en elkaar ontmoeten, zoals onze prachtige buurthuizen.
5. Ga voor partnerschap
Geef bewoners zeggenschap en middelen in hun eigen wijk. Ga een gelijkwaardige samenwerking aan en zorg dat bewoners ondersteund worden om deze positie waar te kunnen maken.

Tot slot:

Arnhem is rijk aan initiatiefkracht. Laat politieke partijen dat weerspiegelen door te kiezen voor ruimte, vertrouwen en samenwerking.

Heeft u vragen over deze inbreng of wilt u in gesprek? Neem gerust contact op via info@stadskrachtarnhem.nl

Namens Stadskracht Arnhem,

Het (vrijwilligers)bestuur

Barth van Eeten (voorzitter)
Cees van den Bos (secretaris)
Roberto Mangré (penningmeester)
Ype Schat

De adviseurs

Alex Seffinga
Annet Elzinga
Hanneke de Jong
Sonja Meijer